BIBLIA
SACRA

M.S. 2669

est rebecca. Octo istos genuit melcha nachor frī abraham. Concubina uero illius nomine roma. peperit thabee. gaon. thaas. machaa.

CAPVT XXIII

Fuit autem sara centum uiginti septem annis. et mortua est in ciuitate arbee que est hebron. in terra chanaan. Venit abraham. ut plangeret et fleret eam. Cumq; surrexisset ab officio funeris. loquutus est ad filios heth dicens. Aduena et peregrinus apud nos. date in uobis sepulchri uobiscum ut sepeliam mortuū meum. Respondentesq; filii heth. Audi nos dñe. princeps dei es apud nos. in electis sepulchris nr̄is sepeli mortuū tuū. nullus te prohibere poterit quin in monumento eius sepelias mortuū tuū. Surrexit abraham. et adorauit populum terre filios heth. Dixitq; ad eos. Si placet animo uestro ut sepeliam mortuum meū. audite me. et intercedite pro me apud ephron filium sohar. ut det mihi speluncam duplicem q̄m habet in extrema parte agri sui. pecunia digna tradatur mihi coram uobis. in possessionem sepulchri. habitabat aūt ephron in medio filiorum heth. Respondit ephron ad abraham. audientibus omnibus qui ingrediebantur portam ciuitatis illius dicens. Nequaquam domine mi fiet. dñe mi. audi me magis ausculta quod loquor. Agrum trado tibi et speluncam que in eo est. presentibus filiis populi mei. sepeli mortuum tuū. Adorauit abraham coram populo terre. et loquutus est ad ephron astante plebe. Quesо ut audias me. dabo pecuniam pro agro. suscipe eam. et sic sepeliam mortuum meū in eo. Respondit ephron. Dñe mi audi me. Terra q̄m postulas quadringentos siclos argenti. quid est inter me et te. sed q̄ntum est hoc. sepeli mortuū tuū. Quod cum audisset abraham. appendit pecuniam q̄m ephron postulauerat audientibus filiis heth. Quadringentos siclos argenti. probate monete publice. Confirmatusq; est ager quondam ephronis. in quo erat spelunca duplex respiciens mambre. tam ipse q̄m spelunca. et omnis arbores eius. in cunctis finibus per circuitum abrahe in possessionem. audientibus filiis heth. et cunctis qui intrabant portam ciuitatis illius. Atq; ita sepelunt abraham saram uxorem suam in spelunca agri duplicis. que respiciebat mambre. hec est hebron. in terra chanaan. Et confirmatus est ager. et omnis q̄d erat in eo abrahe in possessionem monumenti. a filiis heth.

CAPVT XXIIII

Erat aūt abraham senex dierumq; multorum. et dñs in cunctis benedixerat ei. Dixitq; ad seruū seniorem domus sue. qui preerat omnibus que habebat. Pone manum tuam subter femur meum. ut adiurem te per dñm deum celi et terre. ut non accipias uxorem filio meo de filiabus chananeorum. inter quos habito. sed ad terram et cognationem meam proficiscaris. et inde accipias uxorem filio meo Isaac. Dixit seruus. Si noluerit mulier uenire mecum in terram hanc. numquid reducere debeo filium tuum ad locum de quo egressus es. Dixit abraham. Cane ne q̄m reducas illuc filium meum. Dñs deus celi qui tulit me de

domo pris mei ⁊ de tra nativitatis
mee qui loquuntur est in ⁊ uxaurt
dicens. semini tuo dabo tram hanc
pe mittet anglm suum coram te.
⁊ accipies inde uxorem filio meo. ⁊
si nainte noluit mulier sequi te. ⁊
tenebris iuramento. filium tantu
meu ne reducas illuc. Posuit g ma
num seruus sub femore abraham
dni sui. ⁊ iuraut illi sup sermone
hoc. Tulitq; decem camelos de grege
dni sui. ⁊ abiit ex omnib; bonis ei
portans secum. Profectus q; pre me
sopotamiam. ad urbem nachor. Cu
q; camelos fecisset accumbere extra
oppidum. iuxta puteum aque uel
pere eo tempore quo solent mulie
res egredi ad hauriendam aqm. di
xit. Domine ds dni mei abraham.
occurre obsecro in. ⁊ fac mam cum
dno meo abraham. Ecce ego sto pe
fontem aque. ⁊ filie hoim huius
ciuitatis egredientur ad hauriendam aqm. Igitur puella cui ego
dixero. inclina hydriam tuam ut bi
bam. ⁊ illa respondent bibe. quin
⁊ camelis tuis dabo potum. ipa
est quam paraui seruo tuo y isaac. et
p hoc intelligam q dilexeris mam
cum dno meo. Fiet dum intra se illa
compleret. ⁊ ecce rebecca egredie
batur filia bauchelis filij melche.
uxoris nachor frris abraham. hns
hydriam in scapula. puella decora
nimis. virgoq; pulcherrima. ⁊ incog
nita uiro. Descenderat aut ad fontem
aque. ⁊ impleuit hydriam ascen
debatq;. Occurritq; ei seruus ⁊ aut
modicum in ad sorbendum pbe aq
de hydria tua. Que respondit. Bibe
dne mi. Celeriterq; deposuit hydriam
sup ulnam suam. ⁊ dedit ei potum.
Cumq; ille bibisset. adiecit. Quin ⁊
camelis tuis hauriam aqm. donec
cuncti bibant. Effundens q; hydriam
in canalib; ⁊ recurrit ad puteum.
ut hauriret aqm. Et haustam. om
nib; camelis dedit. Ille aut contem
plabatur eam tacitus. scire uolens
utrum p speciem fecisset iter suum dns.
an non. Postq; ergo bibere cam. ⁊
perisset ait. Laures aureas. appendē
tes siclos duos. ⁊ armillas totidem
pondo siclor decem. Dixitq; ad eam.
Cuius es filia. Indica mihi. Est in domo
patris tui locus ad manendum. Que
respondit. Filia bathuelis sum. filij
melche. quem pepit nachor. Et addi
dit dicens. Palearum quoq; ⁊ feni
plurimum est apud nos. ⁊ locus spa
tiosus ad manendum. Inclinauit se
homo. ⁊ adorauit dnm dicens. Be
nedictus dns ds dni mei abraham
qui non abstulit mam ⁊ iuratem su
am a dno meo. ⁊ recto itinere me
duxit in domum frris dni mei. Cu
rrit itaq; puella. ⁊ nuntiauit in do
mum matris sue oia que audie
rat. Habebat aut rebecca fratrem no
mine laban. qui festinus egressus
est ad hominem ubi erat fons. Cu
q; uidisset inaures ⁊ armillas in ma
nibus sororis sue. ⁊ audisset cuncta ex
ba referentis. hec loquit est ei ho.
uenit ad utrum qui stabat iux ca
melos. ⁊ pe fontem aque. dixitq; ad

cum. Ingrede benedicte dñi. Cur fo
ris stas? Preparaui domum? et locū
camelis. Et introduxit eum in hos
pitium. ac destrauit camelos? dedit
q; paleas? et fenum? et aq̃m ad lauan
dos pedes eius? et uiroꝝ qui ue
nerant cum eo? et apposuit est in cō
spectu eius panis. Qui ait Non co
medam? donec loquar sermones o
meos. Respondit ei Loquere. At ille.
Seruus inquit abrahe sum? et do
minus benedixit dño meo ualde
magnificatusq; est? et dedit ei oues
et boues. argentum et aurum. seruos et
ancillas. camelos et asinos. Et peperit
sara uxor dñi mei filium dño meo
in senectute sua? deditq; illi omnia
que habuerat. Et adiurauit me do
minus mꝰ dicens. Non accipies u
xorem filio meo de filiabꝰ chananeoꝝ
in quoꝝ tra hito? sed ad domū patris
mei pgens? et de cognatione mea accī
pies uxorem filio meo. Ego dixi respon
di dño meo. Quid si noluerit uenire
mecū mulier? Dominus aut in cui
conspectu ambulo mittet angelū suū
tecum? et diriget uiam tuam? accipi
es q; uxorem filio meo de cognatione
mea? et de domo pris mei. Innocens
eris a maledictione mea? cum ue
neris ad pximos meos? et nō dederīt
tibi? deris ergo hodie ad fontem? et
dixi. Domine dꝰ dñi mei abrahā.
si diriguisti uiam meam in qua ñ
ambulo. ecce sto iuxta fontem aque
et uirgo que egredietur ad haurien
dam aq̃m audierit a me. da mihi pa
xillum aque ad bibendū et hydria
tua. et dixerit mihi. et tu bibe? et camel
tuis hauriam? ipsa est mulier quā
parauit dñs filio dñi mei. Dum
hec mecum tacitus uoluerem? ap
paruit rebecca ueniens cum hydria
q̃m portabat in scapula. descendit
q; ad fontem? et hausit aq̃m. Et ego
ad eam. Da mihi paululū bibere. Que
festina deposuit hydriam de hume
ro? et dixit mihi. Et tu bibe? et camelis
tuis potum tribuam. Bibi? et adaq̃
ui camelos. Interrogauiq; eam? et di
xi. Cuius es filia? Que respondit. filia
bathuelis sum filij nachor? quem
peperit ei melcha. Suspendi itaq; in
aures eius? et armillas posui in manibꝰ? prostra
q; adoraui dñm. benedicens domino
deo dñi mei abraham qui perdu
xit me recto itinere. ut sumerem filiā
de fris dñi mei filio eius. Quam
obrem si facis misericordiam et ueritatem cū
dño meo? indicate mihi. Si uero aliud
placet? et hoc dicite? ut uadam ad
dexteram siue ad sinistram. Respon
derunt q; labanes et bathuel. A dño
egressus est sermo? cui non possumus ex
plicitum cuiq; quicq̃m aliud tecum
loqui. Ecce rebecca coram te est? tolle
eam? et proficiscere? sit uxor filij dñi
tui sicut locutus est dñs. Quod
cum audisset puer abrahe? adora
uit in terra dñm. Prolatisq; uasis
argenteis? et aureis ac uestibꝰ? dedit
eas rebecce pro munere. fratribꝰ
quoq; eius et matri? dona obtulit.
Intro q; manducato? uespertinis para
bentes manserunt ibi. Sur

domo pris mei ⁊ de tra natiuitatis
mee qui loquuntur est mihi ⁊ iurauit
dicens. semini tuo dabo tram hanc
ipe mittet angelm suum coram te.
⁊ accipies inde uxorem filio meo. i
s inuitꝫ nolūt mulier sequi te. ⁊ tu
teneberis iuramento. filium tantū
meū ne reducas illuc. Posuit ḡ ma
num seruus sub femore abraham
dñi sui. ⁊ iurauit illi sup sermone
hoc. Tulitq; decem camelos de grege
dñi sui. ⁊ abiit ex omnibꝫ bonis ei
portans secum. Profectus q; pfḡ me
sopotamiam. ad urbem nachor. Cū
q; camelos fecisset accumbere extra
oppidum. iuxta puteum aque uel
pre eo tempore quo solent mulie
res egredi ad hauriendam aqm. di
xit. Domine ds dñi mei abraham.
occurre obsecro mihi. ⁊ fac mīam cum
dño meo abraham. Ecce ego sto ppe
fontem aque. ⁊ filie habitatoꝝ huius
ciuitatis egredientur ad haurien
dam aqm. Igitur puella cui ego
dixero. inclina hydriam tuam ut bi
bam. ⁊ illa responderit. bibe. quin
⁊ camelis tuis dabo potum. ipa
est quā paraūt seruo tuo ysaac. et
p hoc intelligam qd feceris mīam
cum dño meo. Fiet dum mecum se iba
compleūt. ⁊ ecce rebecca egredie
batur. filia bauthelis filij melche.
uxoris nachor frīs abraham. hīs
hydriam in scapula. puella decora
nimis. uirgoq; pulcherrima. ⁊ incog
nita uiro. descenderat aīa ad fontē
atque. ⁊ impleūt hydriam ascen
debatur. Occurritq; ei seruus ⁊ ait.
Paxillum i. ad solendum ꝑle aq
de hydria tua. Que respondit. Bi
be dñe mi. Celeriterq; deposuit hydriam
sup ulnam suam. ⁊ dedit ei potum.
Cumq; ille bibisset. adiecit. Quin ⁊
camelis tuis hauriam aquā. donec
cuncti bibant. Effundens q; hydriā
in canalibꝫ. ⁊ recurrit ad puteum.
ut hauriret aquā. Et haustam. om
nibꝫ camelis dedit. Ille aūt contem
plabatur eam tacitus. scire uolens
utrum ꝓsperū fecisset ter. suū dūs.
an non. Postq̄m ergo bibere cam. ⁊
perfecit mit. Inaures aureas. appendē
tes siclos duos. ⁊ armillas totidem
pondo siclos decem. Dixitq; ad eam.
Cuius es filia. Indica mihi. Est in domo
pris tui locus ad manendum. Que
respondit. filia bathuelis sum. filij
melche. quem peperit nachor. Et addi
dit dicens. Palearum quoq; ⁊ feni
plurimum ē apd nos. ⁊ locus spaci
osus ad manendū. Inclinauit se q̄
homo. ⁊ adorauit dñm dicens. Be
neductus dñs ds dñi mei abraham
qui nō abstulit mīam ⁊ ueritatem su
am a dño meo. ⁊ recto itinere me p
duxit in domum frīs dñi mei. Que
cū audisset puella. ⁊ nunciauit in do
mum matris sue omnia que audie
rat. Habebat aūt frē nomine laban. qui festinus egressus
est ad hominem ubi erat fons. Cū
q; uidisset inaures ⁊ armillas in ma
nibꝫ sororis sue. ⁊ audisset cuncta ex
ba referentis. hec locutus est mihi ho
uenit ad uirum qui stabat uxta ca
melos. ⁊ ppe fontem atque. dixitq; ad

cum. Ingredere benedicte dñi. Cur fo
ris stas? Preparaui domum? et locū
camelis. Et introduxit eum in hos
pitium. ac destrauit camelos? dedit
q; palcas et fenum. et aq̃m ad lauan
dos pedes eius? virorum qui ue
nerant cum eo? et apposuit est in cō
spectu eius panis. Qui ait non co
medam? donec loquar sermones o
meos. Respondit ei. Loquere. At ille.
Seruus inquit abrahe sum? et do
minus benedixit dño meo ualde
magnificatus q; est? et dedit ei oues
et boues. argentum et aurum. seruos et
ancillas. camelos et asinos. Et peperit
sara uxor dñi mei filium dño meo
in senectute sua? deditq; illi omnia
que habuerat. Et adiurauit me do
minus ñs dicens. Non accipies u
xorem filio meo de filiabus chananeo
rum quor̃ tra hito? sed ad domū patris
mei pges? et de cognatione mea accī
pies uxorem filio meo. Ego ño respon
di dño meo. Quid si noluerit uenire
mecū mulier? Dominus aut? in cui
conspectu ambulo mittet angelū suū
tecum? et diriget uiam tuam? accipi
es q; uxorem filio meo de cognatione
mea? et de domo pris mei. Innocens
eris a maledictione mea? cum ue
neris ad pximos meos? et nō dederit
tibi. Veni ergo hodie ad fontem? et
dixi. Domine ds dñi mei abrahā.
si direxisti uiam meam in qua nūc
ambulo. ecce sto uxta fontem aque.
et uirgo que egredietur ad hauriēn
dam aq̃m. audierit a me. da mihi pa
xillum aque ad bibendū et hydria
rum. et dixerit mihi. et tu bibe? et camel?
tuis hauriam? ipsa est mulier quā
parauit dñs filio dñi mei. Dum
hec mecum tacitus uoluerem? ap
paruit rebecca uenies cum hydria
q̃m portabat in scapula. descendit
q; ad fontem? et hausit aq̃m. Et ego
ad eam. Da mihi paululū bibere. Que
festina deposuit hydriam de hume
ro? et dixit mihi. Et tu bibe? et camelis
tuis potum tribuam. Bibi? et adaq̃
ui camelos. Interrogauiq; eam? et di
xi. Cuius es filia? Que respondit. filia
bathuelis sum filij nachor? quem
peperit ei melcha. Suspendi traq; in
aures eius armillas? et
adornandam faciem eius? et
armillas posui in manibus? protinq;
adoraui dñm. benedicens domino
deo dño meo abraham qui perduxit
me recto itinere ut sumerem filiam
fratris dñi mei filio eius. Quam
obrem si facis misericordiam et ueritatem cū
dño meo? indicate mihi. Si uero aliud
placet? et hoc dicite? ut uadam ad
dexteram siue ad sinistram. Respon
derunt q; labanes? et bathuel. A dño
egressus est sermo? cui non possumus ex
aduersari? et placitum eius quicquid aliud de eius
loqui. Ecce rebecca coram te est? tolle
eam? et proficiscere? sit uxor filij dñi
tui sicut locutus est dñs. Quod
cum audisset puer abrahe? ado
rauit in tra dñm. Prolatisq; uasis
argenteis et aureis ac uestibus? dedit
eas rebecce pro munere. fratribus
quoq; eius et matri? dona obtulit.
Intuitq; uultuq; uescentes patris
et habentes manserunt ibi. Et cū

gent aũ mane: ⁊equitũ est puer: Dimittite me: ut uadam ad dñm meum. Respondentur frēs eius ⁊ mr: ⁊ uideat saltem decem dies puella apud nos: ⁊ postea p̃ficiscetur: Nolite a me retinere: qm dñs direxit uiam meam. Dimittite me: ut pgam ad dñm meũ. Dixerunt: Vocemus puellam: ⁊ queramus ipius uoluntatem. Cumq; uocata uenisset: interrogauerunt eam: Vis ire cum uiro isto: Que ait: Vadam. Dimiserunt ergo eam: ⁊ nutricem illius seruumq; abrahæ ⁊ comites eius: ⁊ benedixerunt puellæ dicentes: Soror nra es: crescas in mille milia: ⁊ possideat semen tuũ portas inimicoꝝ suoꝝ. Igr rebecca ⁊ puellæ illius ascensis camelis: secute sunt uirum. Qui festinus reuertebatur ad dñm suũ. Eo tempore ysaac deambulabat p uiam q ducit ad puteum: cui nomen è uiuentis ⁊ uidentis. Habitabat enim in terra australi: ⁊ egressus fuerat ad meditandum in agro: inclinata iam die. Cumq; leuasset oculos: uidit camelos uenientes procul. Rebecca q; conspecto ysaac: descendit de camelo: ⁊ ait ad puerum. Quis est homo ille qui uenit p agrum in occursum nobis: Dixitq; ei. Ipe est dñs mr. At ille tollens cito pallium: operuit se. Seruus aũ: cuncta que gesserant narrauit ysaac. Qui introduxit eam in tabernaculũ sare matris sue: ⁊ accepit uxorem: ⁊ ita tamen dilexit eam ut dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret.

Abraham uero aliam duxit uxorem nomine cethuram: que peperit ei zamram ⁊ iecran ⁊ madan ⁊ madian ⁊ iesboch ⁊ sue. Jecan quoq; genuit saba ⁊ dadan. Filij dadan fuerunt assurim ⁊ latusim ⁊ loomĩ. At uero ex madian ortus est epha ⁊ opher ⁊ enoch ⁊ abida ⁊ eldaa. Omnes hi filij cethure. Deduxit abraham cuncta que possederat ysaac filius aũt ceteris pellicum largitus est munera: ⁊ separauit eos ab ysaac filio suo. dum adhuc ipe uiueret. Ipse uero ad plagã orientalem. Fuerunt aũ dies uite abrahæ centum septuaginta quinq; annor: ⁊ deficiens mortuus est in senectute bona. plenus dierũ. Congregatusq; est ad populũ suũ: ⁊ sepelierunt eum ysaac ⁊ ismahel filij sui in spelunca duplici que sita est in agro ephron filij soor ethei. e regione mambre. quã emerat a filiis heth. Ibi sepultus est ipe ⁊ sara uxor eius. Et post obitum illius benedixit ds ysaac filio eius: qui habitabat iuxta puteũ nomine uiuentis ⁊ uidentis. Hæ sunt generationes ismahel filij abrahæ quã peperit ei agar egyptia famula sare: ⁊ hec nomina filioꝝ eius in uocabulis ⁊ generationibus suis. Primogenitus ismahelis nabaioth: deinde cedar: ⁊ aldeel ⁊ mabsam. et galma quoq; ⁊ duma ⁊ mabsa adad ⁊ thema. itur ⁊ naphis ⁊ cedma. Isti sũt filij ismahel. Et hec nomina p castella ⁊ oppida eorũ. Duodecim principes tribuum suarũ. Anni uite ismahelis. Centum triginta septẽ. Deficiensq; mor

cuius est. r appōnit ad ꝓplīn suum.
Hīrsaut autem ab enila usq; sur. q̄
respicit egyptum. uniuersis alli-
nos. Coram cunctis frib; suis obiit.
He quoq; sunt generationes ysaac
filij abraham. Abraham genuit ysa-
ac. Quo cum. xl. esset annoy. duxit
uxorem rebeccam filiam bathuel fi-
ri de mesopotamia sororem laban
despectus q; est ysaac dnm pro ux-
re sua. eo q̄d esset sterilis. Quo exaudiuit
eum. r dedit acceptum rebecce. Sz col-
lidebantur in utero eius paruuli. Dixit
aut. Si sic in futurū erat. quid necesse
fuit exper. Procedit ut consuleret do-
minū. Cui respondens ait. Due gēs in
utero tuo sunt. r duo ꝓli ex uentre
tuo diuidentur. ꝓlis q; ꝓlin superа-
bit. r maior seruiet minori. Jam re-
pletis parendi uenerat. r ecce gemini
in utero eius repti sunt. Qui primus
egressus est. rufus erat. r totus in
morem pellis hispidus. Vocatumq;
est nomen eius esau. Primus alter
egrediens. plantam fratris tenebat
manu. r ideo appellatur est iacob.
Sexagenarius erat ysaac. cū nati sūt
paruuli. Quibz adultis. fēs est esau
uir gnarus uenandi. r homo agricо-
la. Jacob autem uir simplex habitabat
in tabernaculis. ysaac amabat esau.
eo q̄d de uenationibz illius uesceret.
r rebecca diligebat iacob. Coxit aūt
iacob pulmentū. Ad quem cum ue-
nisset esau. de agro lassus. ait. Da mi
de coctione hac rufa. q; oppido lassus
sum. Ob cām uocatum est nomen
eius edom. Cui dixit iacob. Vende mi
ꝓgenita tua. Ille respondit. Ecce mo-
ior. quid mihi proderunt ꝓmogenita. Ait
iacob. Jura ergo mihi. Iurauit esau. et
uendidit ꝓmogenita sua. Et sic ac-
cepto pane r lenticule edulio. comedit
r bibit. r abiit. parui pendens quod
ꝓmogenita uendidisset.

CAPVT XXVI

Orta aūt fame super terram post eā
sterilitatem que acciderat in di-
ebz abrahame. abiit ysaac ad abime-
lech regem palestinoy. in gerara. Ap-
paruitq; ei dns. r ait. Ne descendas in
egyptum. habita quiescens in tra cui dixero
tibi. r peregrinare in ea. ero q; tecum. r
benedicam tibi. Tibi enim r semini tuo
dabo uniuersas regiones has. cōplens
iuramentum q̄d spopondi abrahe
patri tuo. r multiplicabo semen tuum
sicut stellas celi. dabogq; posteris tuis
uniuersas regiones has. Et benedicen-
tur in semine tuo omnes gentes ter. eo q̄d
obedierit abraham uoci mee. r custo-
dierit abraham precepta r mandata
mea. r cerimonias legesq; seruauerit.
Mansit ergo ysaac in gerara. Cui
cum interrogarent a uiris loci illius
super uxore sua. respondit. Soror mea
est. Timuerat enim confiteri q̄d sibi
esset sociata coniugio. reputans ne
forte interficerent eum propter illius
pulchritudinem. Cumq; peraūtissent
dies plurimi. r ibidem morarentur.
prospiciens abimelech palestinoy rex
per fenestram. uidit eum ioantem cū
rebecca uxore sua. Et accersito eo ait.
Palam est. q̄d uxor tua sit. Cur
mentitus es sororem tuam esse. r res-
pondit. Timui ne morerer ꝓpter eam.

dixitq; abunelech. Quare impo
suisti nob? Potuit coire quispiam
de pplo tuxore tua? & induxeras sup
nos grande pccm. Precepitq; omni
pplo dicens. Qui tetigerit hominis
huius uxorem morte morietur. Se
uit autem ysaac in tra illa? & inue
nit in ipo anno centuplum. Benedixitq; ei dns? & locupletatus est ho
& ibat proficiens atq; succrescens? do
nec magnus uehemenr effectus est.
Habuit quoq; possessionem ouium
& armentoy & familie plurimu. Ob
hec inuidentes ei palestini? omnes
puteos quos foderant serui patris
illius abraham illo tempe obstru
xerunt implentes humo. in tantu
ut ipe abunelech diceret ad ysaac. Re
cede a nob? ccm potentioz nr tos es
ualde. Et ille discedens tut ueniret q
ad torrentem gerare hitauitq; ibi.
uursum fodit alios puteos quos fo
derant serui pris sui abraham? et
quos illo mortuo olim obstruxerant
philistim. Appellauitq; eos hisdem
nominib? quibus pat ante uocaue
rat. Foderunt in torrente & reperer
acqm uiuam. Sed & ibi uicgum fuit
pastoy gerare ad fluuium pastores ysa
ac dicentiu nra est aqua. Quo nois
nomen putei ex eo qd acciderat uocauit
eslisepnam. Foderunt & alium? & pro
illo quoq; iurgati sunt. Appellauitq; ei
nimicitias. Profectus inde fodit et
alium puteum pro quo nu arguerit
Tracq; uocauit nomen eius latitudo di
cens. Nunc dilatauit nos dns? & fecit
crescere sup tram. Ascendit aut ex illo
loco in bersabee? ubi apparuit ei dns
in ipa nocte dicens. Ego sum ds abra
ham pris tui? noli timere qz tecu
sum. Benedicam & multiplicabo se
men tuu? pp seruu meu abraham.
Tracq; edificauit ibi altare? & inuoca
to nomine dni extendit tabnaculu.
Precepitq; seruis suis? ut foderent
puteum. Ad quem locum cum ue
nissent de gerara. abunelech & hoco
zath amicus illius. & phicol dux mili
tum? locutus est eis ysaac. Quid ue
nistis ad me hominem quem odistis
expulistis a nob? Qui responderunt.
Vidimus tecu ee dnm? & dixim? nunc
dyum? Sit iuramentu int nos & ine
amus fedus. ut nu facias nob quic
mali. sicut & nos nichil tuoy attigim?
nec fecimus qd te lederet? & cum pace
dimisim? auctum benedictione dni.
Fecit g eis convium? & potu? cib?
q potum. Surgentes mane iurauer
unt sibi mutuo. Dimisitq; eos ysa
ac pacifice in locum suu. Ecce nu ue
nerunt in ipo die serui ysaac? annu
ciantes ei de puteo quem foderant
atq; dicentes. Inuenim? aqm. Vnde
appellauit eum abundantiam. Et
nomen urbi impositu est bersabee
usq; in ptentem diem. Esau uero qua
dragenarius duxit uxores duas. iu
dith filiam beeri hethei. & basemath
filiam elon eiusdem loci. que ambe
offenderant animu ysaac & rebecce.

Senuit aut ysaac? et caligauerunt oculi eius & uide
re non poterat. Vocauitq; esau
filiu suu maiorem & dixit ei. Fili mi.

Qui respondit. Ad illum. Cui pater. Ecce
videsne inquit qđ senuerim & ignorem
diem mortis mee. Sume arma tua
pharetram & arcum. & egredere fo-
ras. Cumq; venatu aliquid appre-
hendis. fac mihi inde pulmentum si-
cut uelle me nosti. & affer ut come-
dam. & benedicat tibi anima mea antequm
moriar. Qđ cum audisset rebecca.
& ille abisset in agrum. ut iussio-
nem patris expleret. dixit filio suo
iacob. Audiui patrem tuum loquentem
cum esau fratre tuo. & dicentem ei. Affer
mihi de uenatione tua. & fac cibos ut
comedam. & benedicam tibi coram
domino antequm moriar. Nunc g fili mi
ad queseue consilium meum. & pgens
ad gregem. affer mihi duos hedos op-
timos. ut faciam ex eis escas patri
tuo. quibus libenter uescatur. Quas cum
intulerit & comederit. benedicat tibi
priusquam moriatur. Cui ille respondit.
Noui qđ esau frater mus homo pilosus
sit. & ego lenis. Si attrectauerit me
pater meus & senserit. timeo ne putet
sibi uoluisse me illudere. & inducat
super me maledictionem pro benedictione.
Ad quem mater. In me sit ista q
maledictio fili mi. tm audi uocem
meam. & pergens affer que dixi. Abiit
& attulit. deditq; matri. Parauit illa
cibos sicut nouerat uelle patrem illius.
& uestibus esau nimis bonis quas apud
se habebat domi. induit eum. Pelli-
culasq; hedoꝝ circumdedit manibus.
& colli nuda protexit. dedit pulmentum.
& panes quos coxerat tradidit. Cui
cum illatis. dixit. Pater mi. At ille resi
pondit. Audio. Quis es tu fili mi.
Dixitq; iacob. Ego sum primogenitus
tuus esau. feci sicut precepisti mihi. Sur-
ge sede & comede de uenatione mea.
ut benedicat mihi anima tua. Rursum
Isaac ad filium suum. Quo modo tam
cito inuenire potuisti fili mi. Qui
respondit. Voluntas dei fuit. ut cito
mihi occurreret qđ uolebam. Dixit
ergo Isaac. Accede huc ut tangam te
fili mi. & probem utrum tu sis filius
mus esau annon. Accessit ille ad pa-
trem. & palpato eo dixit Isaac. Vox
quidem uox iacob est. sed manus
manus sunt esau. Et non cognouit eum. quia pi-
lose manus similitudinem matoris
expresserant. Benedicens ergo illi. ait.
Tu es filius mus esau. Respondit. ego
sum. At ille. Affer inquit mihi cibos de
uenatione tua fili mi. ut benedicat
tibi anima mea. Quos cum obla-
tos comedisset. obtulit ei etiam et
uinum. Quo hausto dixit ad eum.
Accede ad me & da mihi osculum fili mi.
Accessit & osculatus est eum. Statim
ut sensit uestimentoꝝ illius fragran-
tiam. benedicens ait. Ecce odor filij
mei. sicut odor agri pleni. cui bene-
dixit dns. Det tibi ds de rore celi et
de pinguedine terre abundantiam
frumenti & uini & olei. & seruant tibi
populi. & adorent te tribus. Esto dns fra-
trum tuoꝝ. & incuruent ante te filij matris
tue. Qui maledixerit tibi maledictus sit.
& qui benedixerit tibi benedictionibus re-
pleatur. Vix Isaac sermonem impleue-
rat. & egresso iacob foras. uenit
esau. Coctos ex uenatione cibos. in

tuus pri ducens. Surge pr mi. r come
de de uenatione filij tui: ut benedicat
in aia tua. Dixitq; ille ysaac. Quis
es tu: Qui respondit. Ego sum fi
lius tuus primogenitus esau. Expauit
ysaac stupore uehemenri. r ait. quis
ergo est qui dudum captam uenati
onem attulit mihi. r comedi ex omnib;
priusq; tu uenires: benedixiq; ei.
erit benedictus. Audiens esau sermo
nes patris. ululauit clamore magno.
r consternatus ait. Benedic etiam
r mihi pr mi. Qui ait. Venit germa
nus tuus fraudulenr. r accepit be
nedictionem tuam. At ille subiun
xit. Iuste uocatum est nomen eius
iacob: supplantauit enim me en al
tera uice. primogenita mea ani tu
lit. r nunc secdo subripuit benedic
tionem meam. Rursumq; ad patrem.
Numquid non reseruasti mihi r benedictionem: Respondit ysaac. Dominum tuum
illum constitui r omnes fres eius seruitutem illi subiugaui: frumento uino
q; stabiliui eum. r tibi fili mi post
hec ultra quid faciam: Cui esau. Num
unam nequid mihi benedictionem hys pa
ter rogo quoq; obsecro ut benedicas. Cui
q; exclamanti magno fleretq; mot ysa
ac dixit ad eum. In pinguedine terre
r in rore celi desup: erit benedictio tua.
Vives gladio r fri tuo seruies.
Tempusq; uenerit cum excutias r sol
uas iugum eius de ceruicib; tuis. Oderat
ergo semp esau iacob: p bene
dictione qua benedixerat ei pr. Dixitq;
in corde suo. Venient dies luctus
patris mei: ut occidam iacob fratrem
meum. Nuntiata sunt hec rebecce. Q
mittens r uocauit iacob filium suum di
xit ad eum. Frater esau fratr tuus mi
natur tibi ut occidat te. Nunc g fili au
di uocem meam: r consurgens fuge
ad laban fratrem meum in aran. habita
q; cum eo dies paucos donec requi
escat furor fratris tui r cesset indig
natio eius: obliuiscaturq; eor que
fecisti in eum. postea mittam r adducam
te inde huc. Cur utroq; orbabor
filio in una die: Dixitq; rebecca ad ysaac. Tedet me uite mee
propter filias heth. Si accepit iacob u
xorem de stirpe huius terre nolo uiue.

Vocauit itaq; ysaac iacob r benedixit precepitq; ei dicens. Non
accipies uxorem de filiabus chanaan. Sed
surge r pficiscere in mesopotamiam
syrie. ad domum bathuel patris ma
tris tue. r accipe inde uxorem tibi de filiabus laban auunculi tui. Deus aut oms
benedicat tibi r crescere te faciat atq;
multiplicet: ut sis in turbas populo
rum. det tibi benedictiones abrahe. r semini tuo post te. ut possideas terram peregrinationis tue. quam pollutus est
auus tuus. Cumq; dimisisset eum ysaac.
profectus uenit in mesopotamiam syrie
ad laban filium bathuel syri. fratrem rebecce matris sue. Videns aut
esau q benedixisset pr suus iacob r
misisset eum in mesopotamiam syrie
ut inde uxorem duceret. r q post be
nedictionem precepisset ei dicens. Non accipies uxorem de filiabus chanaan. q
q; obediens iacob patri matriq; isset

in hyram. pbaul quoq; ego ñ uolent
alpiter filias chanaam pr̄ tuus. uult
ad ultimal eleem r dixit uxorem. abiec
uil ego ius habebat. melech filiam una
hel. filij abraham sororem nabaioth.
Egrit egressus iacob de bersabee. pgeba
bat aran. Cumq; uenisset ad quendam
locū. r uellet ibi requiescere posr sol
occubitum. sulsit de lapidib; qui iace
bant. r supponens capiti suo. dormiuit
in eodem loco. vidit; in somnis scalā
stantem sup tram. r cacumen illi tan
gens celum. angelos quoq; dei ascenden
tes r descendentes p eam. r dñm nitentē
scale suentem sibi. Ego sum dñs deus
abraham pīs tui. r ds ysaac. Terram
in qua dormis tibi dabo r semini tuo. e
rit; q; germen tuū ego pulueris tre. Dila
taberis ad occidentē r orientē. r septē
trionem r meridiem. r benedicentur in
te r in semine tuo cunctē tribus tre. et
ecce custos tuus quocunq; perēris. r re
ducam te in tram hanc. nec dimittam
nisi compleuo unūsta que dixi. Cūq;
euigilasset iacob de somno. ait vere
dñs est in loco isto. r ego nescieba. pa
uensq; ait tribilis est iste locus. non
est hic aliud nisi domus dei r porta
celi. Surgens g mane tulit lapidē
quem supposuerat capiti suo. r erexit
in titulum fundens oleum desup. ap
pellauitq; nomen urbis bethel. que
prius luza uocabatur. vouit etiā vo
tum dicens. Si fuerit ds mecū r custo
dierit me in uia p qua ambulo. r dede
rit mi panem ad uescendū r uestimen
tum ad induendū. reuertarq; sano ad
domū pīs mei. erit in dūs mi dñs

r lapis iste quem erexi in titulū uoca
bitur domus dei. cunctorumq; que dede
ris mi decimas offeram tibi.

Profectus g iacob. uenit ad tram
orientalem. r uidit puteū in ag
ro. tres q; greges ouiū accubantes iuxta
eū. Solebant enim de illo adaquabant pecora.
Os eius grandi lapide claudebat. cuius
mos erat ut cunctis ouibus congregatis
deuolueret lapidem. r refecta; gre
gibus rursum sup os putei ponerent.
Dixitq; ad pastores. frēs unde estis.
Qui respondert. de aran. Quos interro
gans. nunquid aut nostis laban filiū
nachor. Dixerunt. nouimus. Sanus
ne est inquit. valet inquiunt. Et ec
ce rachel filia eius uenit cum grege
suo. Dixitq; iacob. Adhuc multū diei
superest. nec est tempus ut reducantur
ad caulas greges. Ante date potum
ouibus. r sic ad pastum eas reducite. At
illi responderunt. Non possumus. donec
omnia pecora congregentur. r amoue
amus lapidem de ore putei. ut ada
quemus greges. Adhuc loquebant
r ecce rachel ueniebat cum ouibus pa
tris sui. Nam gregem ipa pascebat.
Quam cum uidisset iacob. r scisset con
sobrinam suam. ouesq; laban auun
culi sui. amouit lapidem quo pu
teus claudebatur. r adaquato gre
ge osculatus est eam. Eleuataq; uo
ce fleuit. r indicauit ei q; fr̄ esset
patris eius. r filius rebecce. At illa festi
nans. nunciauit patri suo. Qui
cum audisset uenisse iacob filium
sororis sue. cucurrit obuiam ei. co
plexusq; eum r osculatus ruens. du

tum. Erant aũ alba quecp̃ & nigra
laban. erã uo iacob. lepanis inter
se gregib; Igitur cũ primo tempo
re accendebantur oues. ponebat ia
cob uirgas in canalib; aquaz ante
oculos arietum & ouium. ut in eaz
ardplantãe concipert. Cũ uero se
rotina admulsura erant & concep
cerent. ũ ponebat eas. factaq;
sunt ea que erãt serotina laban. eo
que p̃mi temporis iacob. Ditatus est
homo ultra modũ. & habuit greges mul
tos. ancillas & seruos. camelos & asi
nos. Audiuit aũ filios laban dicen
tium. tulit iacob omnia que fuerant
patris nr̃i. & de illius facultate ditatus
est istud. Videns quoq; faciem laban. qd ñ esset erga se ut
heri & nudiustertius. maxime dicente
sibi dño reuertere in terram patrũ tuoz
& ad generationem tuam. & ego tecũ.
misit & uocauit rachel & lyam in agrũ
ubi pascebat greges. dixitq; eis. Video
faciem patris uestri. qd ñ sit erga me si
cut heri & nudiustertius. Deus aũ patris mei
fuit mecum. & ipse nostis qd toto
uiribz meis seruierim patri uestro. Sed
pater uester illusit mihi. & mutauit mer
cedem meã decem uicibz. & cũ ñ dimi
sit eũ deus ut noceret mihi. Si essẽ dixit
uarie erant mercedes tue. parichabãt
omnes oues uarios fetus. Cũ uero e
contrario aut alba quecp̃ pariens pro
mercede. omnes greges alba pepererũt.
Tulitq; deus substãtiã patris uestri. & dedit mi
hi. Postquã enim cepi tempus omnium
aduenerat. leuaui oculos meos. & vi
di in somnis ascendentes mares su
per femminas uarios. maculosos. & diui
sq; colore. dixitq; angelus dei ad me
in somnis. Iacob. Et ego respondi. Ad
sum. Qui aut. leua oculos tuos. & vi
de unũtulos masculos ascendentes
sup femminas. uarios. respersos. atq;
maculosos. Vidi enim omnia que fecit
laban. Ego sum deus bethel. ubi un
xisti lapidem. & uouisti uouisti mihi. Nũ
ergo surge & egrede de terra hac. & reuerti
in terram nativitatis tue. Respondens
rachel & lya. Numquid habemus adhuc
diuidua quidpiam in facultatibz & hereda
tate domus patris nr̃i. Nonne extranee
alienas reputauit nos & uendidit
comeditq; pretium nr̃m. Sed deus au
ferat opes patris nr̃i. & tradidit nob; eas
ac filiis nr̃is. Unde omnia que precep
it fac. Surrexit itaq; iacob. & imposuit
filiis & coniugib; suis super came
los. abiitq; Tulitq; ecñ substãtiã & gre
ges & quicquid in mesopotamia ha
buerat. pgens ad patrem
suum in terram chanaan. Eo tempore
laban erat ad tondendas oues. &
rachel furata est idola patris sui. Ia
cob autem celauit socerum suum. & fu
geret. Cumq; abisset tam ipse q̃
omnia que uiris erant. & nemo
cõsultus pgeret cum monte galaad.
nunciatum est laban die tertio qd fu
geret iacob. Qui assumptis fratri
bus persequutus est eum diebz septem.
& comprehendit in monte galaad.
Vidit in somnis dicentem sibi
deus. Caue ne quicquã aspere loqua
ris contra iacob. Iamq; iacob erat

dcrat in monte galaad. Cum ille
consequutus eum cum filiis suis in eodē
monte galaad fixit tentorium. Et dixit
ad iacob. Quare ita egisti ut clam
me abigeres filias meas q̄si captiuas gladio. Cur ignorante me fu
gere voluisti nec indicare mihi ut psequerer te cum gaudio & canticis et
tympani & cithara. Non es passus
ut osculari rem filios meos ac filias.
Stulte operatus es. Et nunc quidem
valet manus mea reddere tibi malum.
sed dns pris tui heri dixit mihi. Cave ne
loqueris cum iacob quicquā durius
esto. Ad tuos ire cupiebas & desiderio
tui erat domus pris tui. cur furatus
es deos meos. Et dixit iacob. Ob metu
te pcedens sum. timui ne violenter au
ferres filias tuas. Cui aut furti me ar
guis. apd quemcunq; inueris dos tu
os. coram fratribus nris. Scrutare
quicquid tuum apd me inueris auferre
hec dicens. ignorabat quod rachel
furata esset ydola. Et ingressus tabernaculum lie
tabernacula iacob & lye & utriusq;
famule. sed non inuenit. Cumq; tentorium
rachelis intraret. illa festinans ab
scondit ydola subter stramenta came
li & sedit desup. Scrutatusq; omne re
torium nichil inuenit ait. Ne ira
catur dns mis quod coram te assurgere
nequeo. quia mihi consuetudinem fem
inarum nunc accidit in. Sic delusa
solicitudo quesierunt. Tumensq; ia
cob. cū turgio ait. Cui ob culpam
meā & ob quod pcm̄ tuum ita exarsisti post
me & furatus es omē supellectilem
meā. Quid inuenisti de cuncta tuba
domus tue. Pone hoc coram fratribus meis.
& fratribus tuis & iudicent inter me & te. Ec
ce viginti annos tecum sum. oues tue
& capre steriles non fuerūt. arietes gregis
tui non comedi. nec captum a bestia
obtuli tibi. Ego damnum omne reddebam. quicquid furto pibat a me exi
gebas. Sic noctibus estu urebar et
gelu. fugiebat somnus ab oculis
meis. Sic per xx annos in domo tua
seruiui tibi. xiiij. pro filiabus. & vi. pro gre
gibus. Immutasti quoq; mercedem meā.
& nisi deus pris mei abraham.
& timor ysaac adfuisset mihi. forsitan
inanem me dimisisses. Afflictionem
meā & laborem manuū meaz respe
xit ds. & arguit te heri. Et dixit ei laba.
filie & filii & greges mei & omnia que
cernis mea sunt. Quid possum ta
cere filiis & nepotibus meis. Veni &
ineamus fedus. ut sit testimo
nium inter me & te. Tulit ergo iacob la
pidem & erexit illum in titulum.
Dixitq; fratribus suis. Afferte lapides.
Qui congregantes fecerunt tumu
lum. comedēruntq; sup eum. Quē voca
uit laban tumulus testis. & iacob a
cervus testimonii. utq; unus pcepta
lingue sue. Dixit laban. Tumulus
iste testis erit inter me & te hodie. Et id
circo appellatum est nomen eius galaad.
id est tumulus testis. Invocetur ds
& iudicet inter nos. cum recesserimus a
nobis. Si afflixeris filias meas & si
superduxeris uxores alias sup eas. ul
lus sermonis mei testis est absq; de
quo ipse intuetur. Dixitq; rursus
iacob. En tumulus hic & lapides quos

tum. Erant aũ alba q̃cep & nigra laban: & ita ũo iacob. lepꝰ uiret se gregib; Igit cũ primo tempore ascendebãtur oues. ponebat ia cob uirgas in canalib; aquar ante oculos arietum & ouium: ut in eis ꝛemplarẽ conciperent. Cũ uero se rotina admissura erant & concepe rerent. ũ ponebat eas. Factaq; sunt ea que erãt seruitina laban. ea q̃ uero pmu tempus ia cob. Ditatꝰ est homo ultr modũ: & habuit greges multos. ancillas & seruos. camelos & asi nos. Audiuit aũ filioꝝ laban dicentiũ. tulit iacob oĩa que fuerant ptis uri: & de ill facultate ditatus. ẽs est melius: animaduertit q̃q; faciem laban q̃d ñ eẽt erga se sicut heri & nudiustertius. maxime dicente sibi dño reuertere in tram patrũ tuoꝝ & ad generationẽ tuam. & ego tecũ. misit & uocauit rachel & lyam in agrũ ubi pascebat greges. dixitq; eis. Video faciem ptis uri: q̃d ñ sit erga me sicut heri & nudiustertius. Dꝰ aũ ptis mei fuit mecum: & ipe nostis q̃ totis uiribꝰ meis seruierim ptri uro. Sed ptr ur arctauerit me: & mutauit mercedem meã decem uicib; & cũ ñ nocere mi. Si cũ dixit uarie erunt mercedes tue: parieb oĩs oues uarios fetus. Cũ uero e contrario ait alba q̃cep dorpies pro creabãt: oĩs greges alba peperer. Tulitq; dꝰ substãm ptis uri: & dedit nr. Poltq̃ aũ cepit⁹ ouium tempꝰ aduenerat: leuauꝝ oculos meos & uidi in somnis ascendentes mares fẽminas uarios & maculosos & dixit mihi angl dei ad me in somnis. Iacob. Et ego respondi. Adsum. Qui ait. Leua oculos tuos: & uide ascendentes mares fẽminas uarios & maculosos. Vidi aũ oĩa que fecit laban. Ego sum dꝰ bethel: ũ unxisti lapidem & uouisti uotũ mi. Nũc ergo surge & egredere de tra hac: & reuertere in tram natiuitatis tue. Respondens rachel & lya. Numquid habemꝰ adhuc substãtiã & hereditatẽ de domus ptis nri: Nonne q̃si alienas reputauit nos & uenundedit comestusq; pretiũ nr. Sed dꝰ tulit opes ptis uri: & tradidit nob eas ac filiis nris. Unde oĩa que precepit tibi fac. Surrexit iacob: & imposuit liberis & coniugib; suis sup camelos. abiitq; tulitq; ocẽs substãtiã & greges & quicquid in melopotamia ad quisierat: pgens ad ysaac patrẽ suũ in tram chanaan. Eo tempore laban iuerat ad tondendas oues: & rachel furata est idola ptis sui. Ignorante iacob coniuge: socero suo: & fugiente. Cumq; abiisset tam ipe q̃ oĩa que habuit & erant: & trans flumen pgens: contendit montẽ galaad. Nunciatum est laban die tertio q̃d fugeret iacob. Qui assumptis fratrib; suis persequ est eũ diebꝰ septem: & cõprehendit in monte galaad. Vidit aũ in somnis dicentem sibi dñs. Caue ne quicq̃m aspe loquaris contra iacob. Iamq; iacob erat

derat in monte thabnaclm. Tum ille
consequuta eis eis filiis suis in eode
monte galaad fixit tentoriu. Et dixe
ad iacob. Quare ita egisti ut clam
me abigeres filias meas et capti
uas gladio. Cur ignorante me fu
gere uoluisti nec indicare mihi ut pse
querer te cu gaudio et canticis et
tympanis et cithara. Non es pass
mihi osculari filios meos ac filias.
Stulte operatus es. Et nunc quidem
valet manus mea reddere malum.
sed ds pris tui heri dicebat mihi. Caue ne
loquaris cum iacob quicquam durum
Esto. Ad tuos ut cupiebas deliderio
tui erat domus pris tui. cur furatus
es deos meos. Respondit iacob. Ob hanc
rem pfectus sum timui ne violenter au
ferres filias tuas. Ob quam furti me ar
guis. apud quemcumq; inuenias dos tu
os. necetur coram fratribus nris. Scrutare
quecq; tuoru apud me inueneris auferr
hec dicens. ignorabat quod rachel
furata esset ydola. Et ingressus iacob
laban tabnacla iacob et lye et utriusq;
famule. sed inuenit. Quibus tentoriu
rachelis ut traderet. illa festinans ab
scondit ydola subter stramenta came
li et sedit desup. Scrutatusq; oem re
trium nichil inuenit. ait. Ne ira
scatur dns mis quod coram te assurgere
nequeo. qm mihi consuetudo femi
narum nunc accidit in. Sic deluta
sollicitudo quereretur. Tumensq; ia
cob. eis iurgio ait. Quam ob culpam
mea et ob quod pcm sic exarsisti post
me et laceratus es oem supellectile
mea. Quid inuenisti de cuncta fami
dom tue. Pone hoc coram fratribus meis
et fratribus tuis et iudicent inter me et te. Je
cero uiginti annos fui tecu. oues tue
et capre steriles non fuere. arietes gregis
tui non comedi. nec captum a bestia
ostendi. Ego dampnum oem reddeb
bam. quicquid furto ptibat a me ex
gebas. Sic noctuq; estu urebar et
gelu. fugiebat somnus ab oculis
meis. Sic per xx annos in domo tua
seruiui tibi. per filias. et vi. per gre
ges. Immutasti quoq; mercedem mea.
x. uicibus. Nisi ds pris mei abraham.
timor ysaac adfuisset. in fortican
in nudum me dimisisses. Afflictionem
meam et laborem manuum mearu respe
xit ds. et arguit te heri. Et dixit labā.
filie mee filii. et greges tui. et omnia que
cernis mea sunt. Quid possum fa
cere filiis et nepotibus meis. Veni ergo
et ineamus fedus. ut sit testimoni
um inter me et te. Tulit itaq; iacob la
pidem. et erexit illum in titulum.
Dixitq; fratribus suis. Afferte lapides.
Qui congregantes fecerunt tumu
lum. comederuntq; sup eu. Que voca
uit laban tumulus testis. et iacob ait
erimus testimoni inter me et te hodie. Et id
circo appellatum est nom eius galaad.
id est tumulus testis. Inuicetur dns
et iudicet inter nos. si afflixeris filias meas et si
introduxeris uxores alias sup eas. nul
lus sermonis nri testis est absq; do
mino pspicit et. Dixitq; rursus
iacob. En tumulus hic et lapis que

ereq: mihi me ⁊ re relict erit. Tumult
ingsñ iste ⁊ lapis sint in testimoiū.
si aut ego transiero illū pgent ad re
aut tu preficiet malum mihi cogi
tans. Deus abraham ⁊ ds nachor iu
dicet inter nos. ds pris eor. Juravit
iacob p timorē patris sui ysaac. Im
molatisq; victimis in monte. voca
vit fres suos ut ederent panē. Qui
cū comedissent. manserunt ibi. La
ban vo de nocte consurgens. osculа
tus ē filios ⁊ filias suas. ⁊ benedixit
illis. reversusq; est in locum suum.
Iacob quoq; abiit iuneres [illegible]
quo cepat. fuerunt ei obviam an
geli dei. Quos cum vidisset. ait. Ca
stra dei sunt hec. Et appellavit nomi
loci illi manahim. id est castra. misit
aūt ⁊ nuntios añ se ad esau fratrem su
um in terram seir regionis edom. pre
cepitq; eis dicens. Sic loquimini do
mino meo esau. hec dicit fr̄ tuus
iacob. Apd̄ laban peregrinatus sū. ⁊ fui
usq; in presentē diem. habeo bones
⁊ asinos oues ⁊ servos atq; ancillas.
mitto q; nunciare hoc ad dñm me
um. ut inveniam gratiā in conspc̄tu
tuo. Reversiq; sunt nunciі ad iacob.
dicentes. venimus ad esau fratrem tuū.
⁊ ecce venit in occursū t. cum quadrin
gentis viris. Timuit iacob valde. ⁊
pertimuit divisit plām que secū erat
greges quoq; ⁊ bones. ⁊ boves. ⁊ came
los. in duas turmas dicens. Si ve
nerit esau ad unam turmā ⁊ percus
serit eam. alia turma que reliqua
est salvabitur. Dixitq; iacob. Deus
pris mei abraham ⁊ ds pris mei
ysaac. dne qui dixisti mihi revte in
terram tuā ⁊ in locū nativitatis tue
et bñ faciam tibi. minor sum cūc
tis miserationibus ⁊ veritate tua cū ex
plesti servo tuo. In baculo meo trā
sivi iordanem istū. ⁊ nc cū duabus
turmis regredior. Erue me de ma
nu fris mei de manu esau. quia mal
de eo timeo. ne forte veniens per
cutiat matrē cū filiis. Tu locutus
es qđ mihi bñfaceres. ⁊ dilatares sem
men meū sicut harenam maris. que p
multitudinē numerari nō potest. Cumq;
dormisset ibi nocte illa. segregavit de
his que habebat munera esau fratri
suo. capras ducentas. hircos viginti
oves ducentas. arietes viginti.
camelos fetas cū pullis suis triginta
vaccas. xl. ⁊ tauros. xx. asinas
xx. ⁊ pullos eaz. x. tradidit p manū
servor suor. singulos seorsum greges.
dixitq; pris suis. Antecedite me. ut
inter spacia mandre gregē ⁊ gregem. Et
precepit pmo dicens. Si obviā
habueris esau fratrem meū. ⁊ interro
gaverit te cui es. ⁊ quo vadis. ⁊ cuius
sunt ista que sequeris. respondebis
servus tuus iacob. munera mittit dño
meo esau. ipse quoq; post nos venit.
Similiter mandavit deinde secūdo ac ter
cio. ⁊ cunctis qui sequebantur greges
dicens. hiisdem verbis loquimini
ad esau cū inveneritis eū. ⁊ addetis.
Ipse quoq; servus tuus iacob. venit
nīm in sequēti. Dixit enim. Placabo
illum muneribus q̄ precedunt. ⁊ postea
eū videbo. forsitan propiciabitur mi
precesserunt tractu munera ad eum.

ūe uero mansit nocte illa in castris. Cumq; mane surrexisset: tulit duas uxores suas. & totidem famulas cum xi. filiis. & trānsiuit uadū iaboch. Transductisq; omnib; que ad se pertinebant: remansit solus. Et ecce uir luctabatur cum eo: usq; mane. Qui cum uideret qđ eū superare nō posset: tetigit neruū femoris eius. & statim emarcuit. Dixitq; ad eū. Dimitte me: iam enim ascendit aurora. Et dixit. Nō dimittam te: nisi benedixeris mihi. At ille. Qđ nomen est tibi: Et dixit. Iacob. At ille. Nequaq̄ inquit iacob appellabit nomen tuum: sed israel. Quia si contra deum fortis fuisti. quomodo magis contra homines ualebis. Interrogauit eum iacob. Dic mihi quo appellaris nomine. & dixit. Cur quæris nomen meum qđ & mirabile est benedixit ei in eod loco. Vocauitq; iacob nomen loci illius. Fanuhel: dicens. Vidi deum facie ad faciem: & salua facta est anima mea. Orto sole erat ei. & claudicabat pede. Quā ob cām nō comedunt filii israel nerui qui emarcuit in femore iacob. usq; in præsentem diem: eo qđ tetigerit nerui femoris eius & obstupuerit.

Leuans aūt iacob oculos suos uidit uenientē esau: & cum eo quadringentos uiros. Diuisitq; filios lie & rachel. ambasq; famulas cum liberis earum in principio. lyam & filios eius in secūdo loco: rachel aūt & ioseph nouissimos. Et ipe præcedens adorauit pronus in terram septies: donec appropinquaret fratri. Currens uero esau obuiam fratri suo: amplexatus est eum & stringens collum eius. & osculans: flenit. Cumq; oculis uidit mulieres & paruulos earum: & ait. Quid tibi uolunt isti. & si ad te pertinent. Et dixit. Paruuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo. Et approximantes ancille & filii eaz: incuruati sunt. Accessit quoq; lya cum liberis suis: & cū similit adorassent. restiterunt rachel & ioseph adorantes. Ait esau. Quenam tibi sunt iste turme quas obuiam habui. Et dixit. Vt inueniam gratiam coram dño meo. Et ille. Habeo aūt plurima fratres mi: sint tua tibi. Dixitq; iacob. Noli ita obsecro: & si inuenio gratiam in oculis tuis. accipe munuscula de manibus meis. Sic enim uidi faciem tuam: quasi uiderim uultū dei. Et esto mihi propitius & suscipe benedictionem quam attuli tibi: & quā donauit mihi deus ut habeam omnia. Vi pene compellente suscepit. Ait. Gradiamur simul: eroq; socius itineris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe mi. qđ paruulos habeam teneros. & oues ac boues fetas mecū: quas si plus in ambulando fecero laborare. morientur una die cuncti greges. Præcedat dñs meus ad seruū suum: & ego sequar paulatim uestigia tua. si aūt uiderit posse paruulos meos. donec ueniam ad dñm meum in seir. Et dixit esau. Ego te ut de plō equi mecū est saltem socij remaneant uie tue. Non est inquit nōe. Hoc uno indigeo: ut inueniam gratiam in conspectu tuo dñe mi. Reuertitur esau ipso

dic eſau uinere quo uenerat in ſeir.
Et iacob uenit in ſochoth. & edifica
ta domo. & ſibi tentoria. appellauit
nom̃ loci illius ſochoth. id eſt taber
nacula. Tranſiuitq; in ſalem urbem ſi
chimoꝝ que eſt in tra chanaan. poſt
q̃m regreſſus e de mesopotamia ſyrie. & habitauit uic̃ oppidi. Emitq; par
tem agri in qua fixerat tabernacula
a filiis emoꝝ p̃is ſichem centũ ag
nis. & erexit ibi altare inuocauitq; ſu
per illud fortiſſimũ dñm iſrahel.

CAPITVLVM VIIII

Egreſſa eſt aũ dina filia lye. ut
uideret mulieres regionis illi⁹.
Quã cum uidiſſet ſichem filius emoꝝ
ceuei. princeps terre illius. adamauit. & rapuit. & dormiuit cũ illa. ui oppri
mens uirginem. Et agglutinata eſt
anima eius eã ea. & conſolans blandi
tus delinuit. Et poſtq̃ ad emoꝝ
patrem ſuum. accipe michi inquit pu
ellam hanc in uxorem. Quã cum au
diſſet iacob. abſentibus filiis. & un
ſtu occupatis pecoꝝ. ſiluit donec re
uerterent. Egreſſo aũ emoꝝ patre ſichẽ
ut loqueretur ad iacob. ecce filii eius
ueniebant de agro. Auditoq; q̃d ac
ciderat. uehementer ſunt indigne. eo q̃d fe
dam rem eſſet operatus in iſrahel. & uiola
ta filia iacob. rem illicitam preſu
mere. Locutus eſt itaq; emoꝝ ad eos.
Sichem filii mei adheſit anime filie
ure. date eam illi uxorem. & uin
gamini uiciſſim connubia. filias
uras tradite nobis. & filias nras ac
cipite. & habitate nobiſcum. Terra in
poteſtate ura eſt. excerete negocia
mini. & poſſidete eam. Sichem quoq; ad patrem. & ad fres eius ait. Inue
niam gram coram uobis. & quecumq;
ſtatueritis dabo. Augete dotem
munera poſtulate libens q̃buſ
cum q̃d petieritis. tm date mihi pu
ellam hanc uxorem. Reſpondent filii
iacob. ſichem & patri eius in dolo. lo
quentes obſtupefacti ſororis. Non poſ
ſumus facere q̃d petitis. nec dare ſo
rorem nram uiro incircumciſo. q̃d il
licitum & nefarium eſt apud nos. Si
in hoc uultis nobis federari. Si eſſe uolu
eritis nri ſimiles. & circumcidatur
in uobis omne maſculinum ſexus. nos
dabimus & accipiemus mutuo filias
nras ac uras. & habitabimus uobiſcum.
eriemusq; unus pplus. Si nã circum
cidi nolueritis. tollemus filiam nrã.
& recedemus. Placuit oblatio coram emoꝝ
& ſichem filio eius. nec diſtulit adoleſ
cens. quin ſtatim q̃d placebat exple
ret. Amabat enim puellam uehe
menter. & ipſe erat honeſtiſſimus in omni do
mo patris ſui. Ingreſſiq; portam urbis. lo
quuti ſunt ppl̃o. uiri iſti pacifici ſunt.
& uolunt habitare nobiſcum. Negocien
tur in tra & excerceant eam. que ſpacio
ſa & lata cultoribus indiget. filias eoꝝ
accipiemus uxores. & nras illis da
bimus. Unũ eſt quod differunt tantũ
bonum. Si circumcidamus maſculos nros.
rum gentis ſimilitudinem. & ſubſtantia eoꝝ
& pecora & cuncta que poſſident nra
erunt. Tm in hoc adquieſcamus. ut
habitantes ſimul. unum efficiamur ppl̃m.
Aſſenſi ſunt omes. circumciſis cunctis
maribus. Et ecce die tertio q̃ ſuſtulerãt
uulnerũ dolores. arripiunt duo filii

iacob. filij meon. et leui. filios dine. gladius. ingressi. sunt ciuitatem confidenter. Interfectis. quoq; omnibus masculis. emor. et sichem. patre. necnon. et. tollentes dinam de domo sichem. sororem suam. Quibus egressis. irruerunt super. occisos. ceteri. filij iacob. et. depopulati. sunt. urbem. in ultionem stupri. Oues. quoq; et armenta. et asinos. cunctaq; ua stantes. que in domibus. et in agris erant. paruulos. quoq; et uxores eorum. duxere. captiuas. Quibus patratis audacter. iacob. dixit. ad. eos. me. conturbastis. et. odiosum. fecistis. chananeo. et. ferezeo. habitatoribus. terre. huius. nos. pauci. sumus. illi congregati. percutient. me. et. delebor. ego. et. domus mea. Quibus. dictum. est. quid. ut. scortum. abuti. debuit. sorore. nra. Locutus. est. autem. deus. ad. iacob. Surge. et. ascende. bethel. habita. ibi. fac. que altare. deo. qui. apparuit. tibi. cum. fugiebas. fratrem. tuum. esau. Iacob. uo. conuocata. omni. domo. sua. ait. Abicite. deos. alienos. qui. in. medio. uri. sunt. et. mundamini. ac. mutate. uestimenta. ura. Surgite. et. ascendamus. in. bethel. ut. faciamus. ibi. altare. deo. qui. exaudiuit. me. in die. tribulationis. mee. et. fuit. socius. itineris. mei. Dederunt. q; ei. omnes. deos. alienos. quos. habebant. et. inaures. q; erant. in auribus. eorum. At. ille. infodit. eas. subter. therebinthum. q; est. prope. urbem. sichem. Cumq; profecti. essent. terror. dei. inuasit. eos. et. ciuitates. circumstantes. ne. sequi. possent. recedentes. Venit. q; iacob. luza. que. est. in. terra. chanaan. cognomento. bethel. ipse. et. omnis. populus. cum. eo. edifi

uitq; ibi. altare. et. appellauit. nomen. loci. domum. dei. Ibi. enim. apparuit. ei. deus. cum. fugeret. fratrem. suum. Eodem. tempore. mortua. est. debbora. nutrix. rebecce. et. sepulta. est. ad. radices. bethel. subter. quercum. Vocatumq; est. nomen. loci. querc⁹ fletus. Apparuit. autem. rursum. deus. iacob. postquam. reuersus. est. de. mesopotamia syrie. benedixitq; ei. dicens. Non. uocaberis. ultra. iacob. sed. israel. erit. nomen. tuum. Et. appellauit. eum. israel. dixitq; ei. ego. deus. omnipotens. Cresce. et. multiplicare. gentes. et populi. nationum. erunt. ex. te. reges. de. lumbis. tuis. egredientur. tramq; quam. dedi. abraham. et. ysaac. dabo. et. semini. tuo. post. te. Et. recessit. ab. eo. Ille. uero. erexit. titulum. lapideum. in. loco. quo. locutus. fuerat. ei. deus. libauit. super. eum. libamina. et. effundens. oleum. uocauitq; locum. nomen. bethel. Egressus. autem. inde. uenit. uerno. tempore. ad. terram. que. ducit. ephratam. In. qua. cum. parturiret. rachel. ob. difficultatem. partus. periclitari. cepit. dixitq; ei. obstetrix. Ioli. time. quia. habebis. filium. Egrediente. autem. anima. pre. dolore. et. imminente. iam. morte. uocauit. nomen. filij. sui. benoni. id. est. filius. doloris. mei. pater. uero. appellauit. eum. beniamin. id. est. filium. dextre. Mortua. est. autem. rachel. et. sepulta. in. uia. que. ducit. ephratam. hec. est. bethleem. Erexitq; iacob. titulum. super. sepulcrum. eius. Hic. est. titulus. monumenti. rachel. usq; in. presentem. diem. Egressus. inde. fixit. tabernaculum. ultra. turrem. gregis. Cumq; habitaret. in. illa. regione. abiit. ruben. et. dormiuit. cum. bala. concubina. patris. sui. Quod. illum. minime. latuit. Erant. autem. filij. iacob. xij. filij

hec primogenit ruben · symeon · leui · iudas · yssachar · zabulon filij rachel · ioseph · beniamin filij bale ancille rachelis · dan · nepthalim filij zelphe ancille lie · gad · aser. Hi filij iacob · qui nati sunt ei in mesopotamia syrie · venit etiam ad ysaac patrem suum in mambre cuitatem arbee hec est hebron · in qua peregrinatus est abraham · ysaac · Et cōplete sunt dies ysaac · centum octoginta annorum. Consumptusq; etate mortuus est · · appositus populo suo senex · plenus dierum · sepelierunt eum esau · iacob filij sui

Hec sunt autem generationes esau · ipse est edom. Esau accepit uxores de filiabus chanaan · ada filiam elom ethei · · oolibama filiam ane · filij sebeon euei · basemath quoq; filiam ismahel sororem nabaioth · Peperit autem ada elifaz · basemath genuit rahuel · oolibama edidit ieus · · ihelom · · core · Hi filij esau qui nati sunt ei in tra chanaan · Tulit autem esau uxores suas · filios · filias · · omnem animam domus sue · · substantiam · pecora · cuncta que ibi potuit in tra chanaan · · abiit in alteram regionem · recessitq; a fratre suo iacob · Diuites enim erant nimis · nec poterant habitare simul · nec sufficiebat eos tra peregrinationis eorum · pre multitudine gregum · Habitauitq; esau in monte seir · ipse est edom · Hec sunt generationes esau patris edom in monte seir · · hec nomina filiorum eius · Elyphaz filius ade uxoris esau · rahuel quoq; filius basemath uxoris eius · ieuus · ihelon · · core · Hi duces filiorum esau · filij elyphaz primogeniti esau · dux theman · dux omar · dux sephut · dux cenez · dux core · dux gathan · dux amalech · hi filij elyphaz in tra edom · · hi filij ade · hi quoq; filij rahuel filij esau · dux naath · dux zara · dux semma · dux meza · hi duces rahuel in tra edom · Isti filij basemath uxoris esau · hi autem filij oolibama uxoris esau · dux ieus · dux ihelon · dux core · hi duces filij oolibama filie ane uxoris esau · Isti filij esau · hi duces eorum · ipse est edom · Isti filij seir horrei habitatoris tre · lotha · sobal · sebeon · ane · dison · eser · · dison · hi duces horrei filij seir in tra edom · Et sunt autem filij lotha · horri · heman · Erat autem soror lotha · thamna · Et isti filij sobal · aluan · manecth · ebal · sephi · onam · Et hi filij sebeon · achaia et ane · Iste ē ana qui inuenit aquas calidas in solitudine · cum pasceret asinos sebeon patris sui · Habuitq; filium dison · · filiam oolibama · Et isti filij dison · Amdam · · elban · · ietram · · charan · Hi quoq; filij

eler. Balaam r eban r achan. hūr
aū dilan filios. hus r aram. Istu duces
horreon. dux locham. dux lobal. dux
sebeon. dux ana. dux dison. dux eler.
dux dilan. Istu duces horreon: qui im
peraūt in tra seir. Reges aū qui reg
nauerunt in tra edom aūeqm hrēnt
regem filij isr: fuerunt hi. Balach
filius beor. nomē urb eius denaba.
Mortuus ē aū balach: r regnauit pro
eo iobab filius zare de bosra. Cumq; mor
tuus eēt iobab: regnauit p eo husan
de tra themanor. Hoc quoq; mortuo
regnauit p eo addath filius badadi. q
percussit madian in regione moab: r
nomē urbis eius aluith. Cumq; mortu
us eēt addath: regnauit p eo semla
de masrecha. Hoc quoq; mortuo: reg
nauit pro eo saul de fluuio roboth.
Cumq; r hic obisset: successit in regū
baalanan filius achobor. Isto quoq; mor
tuo. regnauit pro eo addad. nomē q;
urbis eius phoar: r appellabatur uxor
illi metzabel filia matred. filie meza
ab. Hec g nōia ducum e iau in cogna
tionib; r locis r uocabulis suis. Dux
thamna. dux alba. dux ietheth. dux
oolibama. dux ela. dux phinon. dux
cenez. dux theman. dux mabsar. dux
madihel. dux hyram. hi duces edō
habitantes in tra imp; sui. Ipse ē esau
pat idumeor. Hīc habitauit aū iacob in tē
ra chanaan: in qua peregrinatus ē pat
suus. Et he sunt generatōes ei. Xxxvii
oseph cū sedecim eēt annor. pascebat
gregem cū fratrib; suis adhuc puer: eo
erat cū filiis bale r zelphe uxor; patris
sui. Detulerunt; fratres suos apud patrem
crimine pessimo. Isr aū diligebat
ioseph. sup omnes filios suos: eo qd
in senectute genuisset eū. fecitq; et
tunicam polimitam. Videntes aū
fratres ei qd a pre plus cunctis filius a
maretur: oderant eū. nec poterant ei q
quā pacifice loqui. Accidit quoq; ut
ulum somnū referret fratrib; suis: q
ea maiores odij semina rū fuit. Dixit
q; ad eos. Audite somnū meū q; vi
di. Putabam ligare nos manipulos
in agro. r ecce consurgere manipulū me
um r stare. vōsq; manipulos circum
stantes adorare manipulū meū. &
dixerunt fratres ei. Numquid rex noster
aut subiiciem ditione tue. Hec g ea
somnio; atq; sermonū. invidie fo
dus nutrimenta subtrahunt. Aliud q;
uidit somnū: qd narrans fratrib; ait.
Vidi p somnū q; solem r lunam r
stellas. xi. adorare me. Qd cum pri
mo r fratrib; retulisset: increpauit e
um pr r dix. Quid sibi vult h somn
nium qd vidisti. Num ego r mat
tua r fres tui adorabim te sup tra.
Invidebant g ei fres sui: pr uero re
tractus considerabat. Cumq; fres il
lius in pascendis gregib; prius mo
rarentur in sichem: dixit ad eū isr.
fres tui pascunt oues in sichimis.
veni mittam te ad eos. Quo respō
dente presto sum. ait. Vade r vide
si cuncta pacifica sint erga fres tuos r
pecora. r renuncia in quid agatur.
Missus de valle hebron: venit in si
chem. Inuenitq; eū vir errantē in
agro. r interrogauit quid quereret.
At ille respondit. Fres meos quero.

ubica in ubi pascant greges. Dixit
ei ubi. Recesserunt de loco isto. Audi
vi eos dicentes: eamus in dothaim. Perrexit ioseph post fratres suos:
et invenit eos in dothaim. Qui cum
vidissent eum procul. antequam accederet
ad eos. cogitaverunt illum occidere:
et mutuo loquebantur. Ecce somniator
venit: venite occidamus eum: et mit-
tamus in cysternam veterem: dicen-
tes: fera pessima devoravit eum. Et vide-
bimus quid illi prosint somnia sua.
Audiens autem hoc ruben. nitebatur
liberare eum de manibus eorum: et dicebat.
Non interficiatis animam ejus. nec effun-
damus sanguinem. Sed projicite eum in
cysternam hanc que est in solitudine:
manus autem servate innocentes.
Hoc autem dicebat volens eripere eum de
manibus eorum: et reddere patri suo. Confesti-
m ut pervenit ad fratres. nudaverunt eum ve-
stimenta talari et polymita: miseruntque
eum in cysternam veterem que non habebat aquam. Et
sedentes ut comederent panem: vi-
derunt ismaelitas venire
de galaad. camelos eorum portantes
aromata et resinam et stacten in egyp-
tum. Dixit judas fratribus suis. Quid
nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum
et celaverimus sanguinem ejus? melius est
ut vendatur ismaelitis: et manus
nostre non polluantur fratre enim et carne nostra
est. Acquieverunt fratres sermonibus ejus. et
preterentibus madianitis negotiatoribus.
extrahentes eum de cysterna vendide-
runt ismaelitis. viginti argenteis. qui
duxerunt eum in egyptum. Reversus que ru-
ben ad cysternam non invenit puerum:
et scissis vestibus pergens ad fratres suos a
it. puer non comparet. et ego quo ibo?
Tulerunt autem tunicam ejus: et in san-
guine hedi quem occiderant. cum-
tinxerunt. mittentes quæ ferrent ad pa-
trem et dicerent. Hanc invenimus. vi-
de utrum tunica filii tui sit an non. Cog-
nam cum agnovisset pater. ait. Tunica filii
mei est: fera pessima comedit eum.
bestia devoravit ioseph. Scissisque ve-
stibus indutus est cilicio: lugens fili-
um multo tempore. Congregatis autem om-
nibus filiis ut consolarentur dolorem patris:
noluit consolationem recipere. sed ait.
descendam ad filium meum lugens in infe-
rnum. Et illo plorante in fletu. ma-
dianite vendiderunt ioseph in egypto
putiphar eunucho pharaonis ma-
gistro militum.

CAPUT XXXVIII

In tempore descenderunt judas a
fratribus suis divertit ad virum odolla-
mitem nomine iram: viditque ibi filiam
hominis chananei. vocabulo sue. Et ux-
orem accepta ingressus est ad eam. Que
concepit et peperit filium: vocavitque no-
men ejus her. Rursus concepto fetu.
narium filium nominavit onam. Ter-
tium quoque peperit: quem appellavit
sela. Quo nato. parere ultra cessa-
vit. Dedit autem judas primogeni-
to suo her. uxorem thamar. Fuit au-
tem her primogenitus judæ malus coram
deo. et ab eo est occisus. Dixit ergo
judas ad onam filium suum. Ingredere
ad uxorem fratris tui. et sociare illi: ut
suscites semen fratri tuo. Ille autem sciens
non sibi nasci filios: introiens ad uxo-
rem fratris sui. semen fundebat in terram.

ne liberi fris noīe nascerent. Et cum
co pollut eū dns: eo qđ rem detestabi
lem faceret. Quā uxorem duxit iudas tha
mar nurui sue. Et illa iudua in domo
pris sui: donec cresceret sela filius meus.
timebat enī: ne et ipe moreret sicut
fres eius. Que abiit: et habitauit in do
mo pris sui. Cuoluctis aūi multis di
ebz: mortua est filia uxor iude. Qui
post luctum consolande tulcepta: a
scendebat ad tonsores ouiū suaz: ipe
et hyras opilio gregis odollamitis in
thamnas. Nunciatūq; ē thamar: qđ
socer illi ascenderet in thamnas: ad to
dendas oues. Que depositis uiduita
tis uestibz: assumpta theristrū. Et
mutato hītu: sedet in biuio uie uel
qđ ducit thamna: eo qđ creuisset sela
et ī eū accepisset maritū. Quā cū ui
disset iudas stimauit eā ee meretrē:
opuerat enī uultū suū ne cognosce
retur. Ingrediensq; ad eam: ait. Di
mitte me ut coeam tecū. Nescicbat
enī qđ nurus sua eet. Cui respon
dente quid mī dabis ut coeas mecū:
dixit. Hedum de gregi
bz. Rursumq; illa dicente portas qđ
uis. Si dederis ī arrabonem donec
mittas que polliceris: ait iudas. Cui
uis et pignora dari. Et dixit. Anulū
tuū et armillam: et baculū quē manu
tenes. Ad unū q; uotum concepit mulie
re: et surgens abiit. Depositoq; hītu q;
assumpserat: iudua ē iudicialis
uestibz. Misit aūi iudas hedum p pa
storem suū odollamitē: ut reciperet
pignus qđ dederat mulieri. Cui cum
ī nuenisset eam: interrogauit hoīes
loci illi: ubi est mulier q; sedebat in
biuio. Et dixerunt ī uniuersi: non fuit in lo
co istis meretrix. Reuersus ē ad iudam et
dixit ei. Non inuenī eam. Et hoīes loci
illi: dixerunt ī mihi sedille
scortū. Ait iudas. Habeat sibi. Certe ī
dacij nos arguere ī potit. Ego misi
hedum quem promiseram: et tu ī mihi
nisti eam. Cui aūi post tres menses
nuntiatum est iude dicentes. Fornicata
est thamar nurus tua: et iudicium ui
rus illi ī ventre ee. Dixit iudas. Educite
eam ut comburat. Que cum educeret
ad penam: misit ad socrū suū dicens.
De uiro cui hec sūt: concepi. Cognosce
cui sit anulus et armilla et baculus. Cui
agnitis muneribz: ait. Iustior me ē: ee
ī tradidi eam sele filio meo. Ultra
ultra ī cognouit eam. Iultante aūi
partu: apparuerunt gemini ī utero.
atq; in ipa effusione infantū: unus
protulit manū: in qua obstetrix liga
uit coccinū dicens. Iste egrediet pri
mo. Illo uo retrahente manū: egressus ē
alt. Dixitq; mulier. Quare diuisa es
ppter te macula. Et ob hanc cām: uoca
uit nomen ei phares. Postea egres
sus est fr ei in cui manu erat coccinū:
quem appellauit zaram.

Erat ioseph ductus est in egyptum:
emitq; eum phuthphar eunuchus
pharaonis principis militum. uir e
gyptius de manu ismaelitaz: a q;bz
productus erat. Erat q; dns cū eo. et e
rat uir in cunctis prospere agens. Habi
tabat in domo domini sui: qui oppri
me nouerat ee dm cum eo. et omia
que gereret ab eo dirigi in manu

illi. Iuuenisq; ioseph gr̃am coram dño suo: & ministrabat ei. A quo ꝓpositꝰ omnib; gubernabat credita sibi domꝰ: & unusquisq; que tradita fuerant. Benedixitq; dñs domui egyptii ꝓp ioseph: & multiplicauit tam in edib; q̃m in agris cunctam substantiam ei. nec quicq̃m aliud nouerat nisi panem quo uescebatur. Erat aũ ioseph pulcra facie: & decorus aspectu. Post multos itaq; dies iniecit dña oculos suos in ioseph: & ait. Dormi mecũ. Qui nequaq̃m adquiescens operi nefario: dixit ad eam. Ecce dñs meus omnib; mihi traditis. ignorat q̃d habeat in domo sua. nec quicq̃m est. q̃d mihi non tradiderit. nisi te que uxor eius es. Quo igitꝰ pacto malum hoc facere & peccare in deum meum: Huiuscemodi uerbis p singulos dies. & mulier molesta erat adolescentulo: & ille reculabat stupri. Accidit aũ ut quadam die ingrederet ioseph domũ. & opis quippiam absq; arbitris faceret: & illa apprehensa ueste sua. dixit. Dormi mecũ. Qui relicto in manu illius pallio. fugit: & egressꝰ est foras. Cumq; uidisset mulier uestem in manibus suis. & se contemptam: uocauit homines domꝰ sue. & ait ad eos. En introduxit uir hebreũ. ut illuderet nobis. Ingressus est ad me. ut concumberet mecũ. Cumq; ego fortiter clamassem. et audisset uocem meã. reliquit pallium quod tenebam. & fugit foras. In argumentum itaq; fidei. retentis pallii ostendit marito. reuertenti domui. & ait. Ingressus est ad me seruus hebreus quem adduxisti. ut illuderet mihi. Cumq; uidisset me clamare. & reliquit pallium. & fugit foras. His auditis dñs nimium credulus ubis uiris: nimis est iracundus. Tradidit ioseph in carcerem. ubi uincti regis custodiebantur. ubi erat claustrum. Fuit aũ dñs cum ioseph: & misertus est illi. deditq; ei gr̃am in conspectu ꝓncipis carceris. Qui tradidit in manu ipsius uniuersos uinctos qui in custodia tenebantur. & quicquid fiebat sub ipso erat. nec nouerat aliquid. cunctis ei credentibus. Dominus enim erat cum illo: & sola eius opera dirigebat.

His itaq; gestis: accidit ut peccarent duo eunuchi. pincerna regis egyptii. & pistor dño suo. Iratusq; pharao contra eos. nam alter pincernis peccat. alter pistoribus: mittit eos in carcerem ꝓncipis militum. in quo erat ioseph. Ac custos carceris tradidit eos ioseph: qui & ministrabat eis. Aliquantum temporis elapsum. & illi in custodia tenebantur. Viderunt ambo somnium nocte una: uir interpretationem aptam sibi. Ad quos cum introisset ioseph mane. & uidisset eos tristes: Interrogauit & dixit. Cur tristior est hodie solito facies uestra. Qui responderunt. somnium uidimus. & non est q̃ interpretetur nobis. Dixitq; ad eos ioseph. Numquid non dei est interpretatio. Referte mihi quid uideritis. Narrauit pincerna ꝓtopistori suo primus somnium suum. Videbam coram me uitem. in qua erant tres palmites. crescere paulatim gemmas. & post flores uuas maturescere. cali

temq; ꝓhonis in manu mea. Tulit q̄
unas. et ꝑcussit eā talicem quē tenebā.
et tradidit pocilū ꝓhonis. Et dixit ioseph.
hec est interpratio somnij. Tres ꝓgi
nes. tres adhuc dies sunt post quos
recordabitur ꝓho ministerij tui. et re
stituet te in gradū ꝓstinū. dabitq; et ca
licem iux officij tui. sicut facie ei cō
suescebas. Tantū memēto mei cū bene
tibi fuerit. et facies mecū misam. ut suggge
ras ꝓhoni. ut educat me de isto carce
re. quia furto sublatus sum de tra hebreo
rū. hic innocens in lacū missus tū. videns
pistor magē qđ prudēter somnia dis
soluisset. ait. Et ego vidi somnia. quod
hirā in tribus canistris farine tritū cap meū.
et in uno canistro qđ erat excelsi⁹ por
tare me omnia cibos qui fiunt arte
pistoria. aues q̄ comedēt ex eo. Respon
dit ioseph. hec est interpratio somnij. Tres
canistra. tres adhuc dies sunt post ex
auferet ꝓho caput tuū. ac suspendet
te in cruce. et lacerabūt volucres carnes
tuas. Et inde dies tertius natalis ꝓhonis
erat. Quo facieus grande convivū pius
suus. recordatus est inter epulas pincer
narū magri. et pistorū principis. restituit
eos alcūm in locū suū ut porrigēr regi
pocilū. alcūm suspendit in patibulū.
ut comedentibus ferras ꝓparetur. Et tam
sucredentibus ꝓsperis. ꝓterit principa
tuū obtinēs est imperatus sui.

Post duos annos vidit ꝓho som
nia. Putabat se stare sup flu
uium de quo ascendebant. vij. boues
pulchre et grasse nimis. et pascebant
in locis paludibus. Alie quoq; vij. e
mergebant de flumine fede contecte
q; macie. et pascebant in ipa amnis
ripa in locis virentibus. devorabantq;
eas. quarum nuda ipes et horrido cor
pore erant. Expgefcs ꝓho rursum ob
dormiuit. vidit alterū somnium. vij.
spice pullulabant in culmo uno.
plene atq; formose. Alie q̄ totidem
spice tenues et paulle vrediue oriebā
tur. devorantes eēm pulcritudi
dinem. Euigilans ꝓho post quietē ex
tēo mane pauore pressus. mittit ad
quietores egyptiorū cūctos q; sapientes.
Et accersitis narrauit somnia. nec
erat qui ea interpraretur. Tunc demū re
minisc⁹ pincerna magri. ait. Con
fiteor peccā meū. Iratus rex servos tu
os. me et magrum pistorū retrudi iussit
in carcerem principis militū. ubi una
nocte vidimus somnia ꝑ ymaginē
futurorū. Erat ibi puer hebreus ejusl
dem ducis militum famulus. cui narra
ntes somnia. audiuim⁹ quecūq; post
ea res ꝓbauit euenire. Ego citō redditus
sum officio meo. et ille suspensus ē in
cruce. Primus ad regis impiū reluctā
ioseph de carcere. et immutatis ac vestē
mutata obtulerē ei. Cui ille ait. Vidi
somnia. nec est qui ea dissolvat. Cui audi
ta re prudentissime coniice. Respon
dit io
seph. Absq; me dō respondebit ꝓspa
ꝓhaonis. Narrauit q̄ ꝓho qđ vide
rat. Putabam me stare sup ripā flu
minis. et vij. boues de amne consten
dere pulchras nimis et robustis carnib⁹.
que in pastu paludis virecta carpe
bant. Et ecce has sequebantur alie
vij. boues turpes deformes et macilen
te. ita nunquā tales in tra egyptior

nderim. Que deuorauit & consumpt
tis p̃oris. nullū saturitatis dedere
uestigiū. Et simul macie & squalore
torpebant. singulans: retrosum so
pore dep̃sus uidi somniū. vij. spi
ce pullulabant in culmo uno: plene
atq; pulcherrime. Que ch̃. vij. tenues
& pallide ordine oriebantur. q̃ prio
pulcritudinem deuorarē. narrauit
uerbis somniū: & nemo est qui edisse
rat. Erat ioseph. Somniū regis unū
ē. Que ventus est dñs: ostendit p̃ho
vij. boues pulchre. & vij. spice plene
vij. ubertatis anni sunt: eandemq;
unum somnij comprehendit. vij. quoq; bo
ues tenues atq; maciem q̃ ascende
runt post eas. & vij. spice tenues & ue
to urente pulse: vij. anni sunt uen
ture famis. qui hoc ordine complebūt.
Ecce vij. anni uenient fertilitatis mag
ne in uniūsa tra egyptī: quos sequē
tur. vij. anni alij. tante sterilitatis
ut obliuioni tradatur tuncta retro
abundantia. Consumptura ē enī fa
mes oem̃ tram: & ubertatis magni
tudinem p̃teritura est. quippe magni
tudo. odē aūi uidisti dr̃o. ad eandem
rem pertinet somniū. Semel ait uidi
sti. eo q̃ firmū sermo dei. & celeri
implebit. Iuno q̃ prudenter inue unū
sapientē & uidentē. & p̃ficias eū tre
egyptī: qui constituat p̃fectos p̃ sin
gulas regiones. & quarta pars fructu
um p. vij. annos fertilitatis qui iam
nunc futuri sunt congreget in horrea. &
oēm frumentum sub pharaonis potesta
te condat. seruentq; in urbib; & pare
tur future. vij. annor̃ famis. q̃ p̃ illum
est egyptū. & nō consumet̃ tra mo pria.
Placuit pharaoni consilium. & cunctis mi
nistris eius. Locutusq; est ad eos. Num
inuenire possumus talem uirū. qui
spū dei plenus sit. Dixitq; ad ioseph.
Quia ostendit & dñs omnia q̃ locutus
es. numq̃d sapientiorē & similem tui
inuenire potest. Tu eris sup domū me
am. & ad tui oris imperiū cunctus pp̃ls
obediet. uno tm̃ regni solio te precēdā.
Dixitq; rursus pharo ad ioseph.
ecce constituo te sup uniūsam tram egyp
ti. tulit anulū de manu sua. & dedit in
manu eius. uestiuitq; eū stola byssina.
& collo torquē aureum circūposuit.
fecitq; ascendere sup currū suū secun
dum. & clamante p̃cone. ut dñs coram eo ge
nu flectent. & p̃positum eē sciant uni
uerse tre egyptī. Dixit q̃ rex ad ioseph.
Ego sum pharao. absq; tuo imperio nō
mouebit quisq̃m manū aut pedem.
in oī tra egyptī. Vocitq; nomen eius
& uocauit eū lingua egyptia. sal
uatorem mundi. dedit quoq; illi
uxorem aseneth filiam phutphares
sacerdotis heliopoleos. Egressus ita
q; ioseph ad tram egyptī. triginta
aūi erat. an nonū cū staret in conspectu
regis pharaonis. circuiuit omnes regio
nes egyptī. Venitq; fertilitas. vij. an
norū. & in manipulos redacte segē
tes. congregate sunt in horrea egyptī.
Omnis etiam fruges abundantia. &
singulis urbib; condita ē. tantaq;
fuit multitudo tritici. ut arene ma
ris coequarentur. & copia nūerum ex
cederet. Nati sunt aūi ioseph filij duo.
ante q̃m uenirent fames. quos et pe

pent aseneth filia phutiphares sacerdotis heliopoleos. vocauitq; nomen primogenito manasse. dicens. Obliuisci me fecit ds omnium labor meor. et domus patris mei. nomen quoq; secundi appellauit effraym. dicens. Crescere me fecit ds in terra paupertatis mee. Igitur septem actis septem annis ubertatis que fuerant in egypto. cepunt uenire ut dixerat. anni inopie quos predixerat ioseph. et in uniuerso orbe fames preualuit. In cuncta autem terra egypti erat fames. Cumq; esuiret et clamaret populus ad phonem alimenta petens. Quibus ille respondit. Ite ad ioseph. et quecunq; uobis dixerit facite. Crescebat autem cotidie fames in omni terra. Aperuit ioseph uniuersa horrea. et uendebat egyptiis. nam et illos oppresserat fames. Omnesq; putincie uenibant in egyptum. ut emerent escas. et malum inopie temperarent. Dixitq; ds ad ioseph. Ecce audiui patrem tuum et fratres tuos. Ite ad eos. et seruite illis. ut possitis uiuere. Ego enim sum. et uos estis. Date operam ut educatis cum uobis patrem meum. et omnem cognationem uestram. Quinq; alimenta uobis ministrabo. adhuc enim quinq; anni restant. ne pereat fames de terra. et de domo tua. et de cunctis que habere dignoscitur. Et ecce oculi uestri et oculi fratris mei beniamin uident quod os meum loquitur ad uos. Nuntiate patri meo gloriam meam. et omnem honorem quem habeo in egypto. et festinate ut ueniat ad me. Cumq; osculatus fuisset beniamin fratrem suum. flere cepit. et beniamin similiter. Osculatusq; est omnes fratres suos. et flens super singulos. Post hec ausi sunt loqui ei. Et audita est uox in domo regis. et nuntiatum est in domo pharaonis. Uenerunt fratres ioseph. et mater eius lecta est. et placuit oculis pharaonis. et seruis illius. Dixitq; ad ioseph. Dic fratribus tuis. Hoc facite. onerate iumenta. et reuertimini in terram chanaan. Et tollite patrem uestrum. et cognationes uestras. et uenite ad me. ut det uobis omnia bona que habet egyptus. et comedetis medullam terre. Precepi autem ut hec dicerem. Tollite de terra egypti plaustra ad educendos paruulos uestros. et uxores. Portate patrem uestrum. et festinate ad me. Nec sit uobis cura de supellectile. Omnes enim diuitie egypti uestre erunt. Fecerunt filii israel sicut eis preceperat ioseph. et dedit eis plaustra iuxta imperium pharaonis. et cibaria in uia. Singulis quoq; dedit uestimenta mutatoria. beniamin autem trecentos argenteos. et quinq; uestes optimas. Patri quoq; suo misit decem asinos portantes de cunctis diuitiis egypti. et totidem asinas ferentes triticum. panem. et cibaria patri suo in uia. Dimisitq; fratres suos. et cum abirent dixit eis. Ne irascamini in uia. Et ascendentes de egypto uenerunt in terram chanaan ad patrem suum iacob. et nuntiauerunt ei dicentes. Ioseph filius tuus uiuit. et ipse dominatur omni terre egypti. Quibus auditis. quasi de gradu cecidit. non credens uerbis eorum. Illi autem per singula que dixerant ordine narrabant. Cumq; uidisset plaustra que miserat ioseph ad portandum se. reuixit spiritus patris eorum iacob. et ait. Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus uiuit. Ibo et uidebo illum antequam moriar. Profectus igitur iacob cum omnibus que habebat. uenit ad puteum iuramenti. et immolauit uictimas deo patris sui isaac. Dixitq; ds ad eum per uisionem nocte. Iacob iacob. Qui respondit. Adsum. Et ait. Ego sum fortissimus deus patris tui. Ne timeas descendere in egyptum. quia in magnam gentem faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc. et ego inde adducam te reuertentem. Ioseph ponet manum suam super oculos tuos. Surrexit igitur iacob de puteo iuramenti. et tulerunt eum filii israel. patrem suum. et paruulos suos. et uxores in plaustris que miserat pharao ad portandum se. Et tulerunt pecora sua. et substantiam quam sibi in terra chanaan acquisierat. Et uenit in egyptum cum omni semine suo. filii eius. nepotes. filie. et omnis progenies. Hos numero adduxit secum in egyptum. Ruben primogenitus iacob. Filii ruben. enoch. et phallu. et hesron. et charmi. Filii simeon. iamuel. et iamin. et ahod. et iachin. et soar. et saul filius chananitidis. Filii leui. gerson. et caath. et merari. Filii iuda. her. et onan. et sela. et phares. et zara. Mortui sunt autem her. et onan in terra chanaan. Fuerunt autem filii phares. hesron. et hamul. Filii zara. zamri. et ethan. et aman. et calchol. et dara. simul omnes quinq;. Filii charmi. achar qui conturbauit israel. et peccare fecit in re anathematis. Filii ethan. azarias. Filii hesron qui nati sunt ei. Jamnuel. et aram. et falus. et ezron. et amon. Filii ruben. enoch. et phallu. et hesron. et charmi. Filii gad. saphon. et aggi. et suni. et esebon. et eri. et arodi. et areli. Filii aser. iamne. et iesua. et isui. et beria. et sara soror eorum. Filii beria. heber. et melchiel. Filii iacob. Ioseph. et beniamin. Nati sunt autem ioseph in terra egypti. quos peperit ei aseneth filia phutiphares sacerdotis heliopoleos. Nati sunt autem ioseph. manasse. et effraym. Filii beniamin. bale. et bacher. et asbel. et gera. et naaman. et ahi. et ros. et mophim. et opim. et ared. Hi sunt filii rachel. quos genuit iacob. omnes animas quatuordecim. Filii dan. husim. Filii nepthali. iasiel. et guni. et ieser. et sellum. Hi sunt filii bale. quam dedit laban filie sue rachel. et genuit eos iacob. omnes animas septem. Omnes animas que ingresse sunt cum iacob in egyptum. et egressi sunt de femore eius. exceptis uxoribus filiorum eius. sexaginta sex. Filii autem ioseph qui nati sunt ei in egypto. animas nouem. Omnes animas domus iacob que ingresse sunt egyptum. centum septuaginta quinq;. Iudam autem præmisit ad ioseph. ut nuntiaret ei. et occurreret in heroum ciuitate terre gessen. Cumq; peruenissent illuc. Ascendit ioseph in occursum israel patris sui. et ostendit se illi. Et ruens super collum eius. plorauit. Dixitq; israel ad ioseph. Nunc dimittis seruum tuum domine. secundum uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei salutare tuum. Quod parasti ante faciem omnium populorum. lumen ad reuelationem gentium. et gloriam plebis tue israel. Ioseph autem ascendit ad fratres suos. et ad uniuersam cognationem patris sui. et uixit centum decem annis. Et uidit filios ephraym usque ad tertiam generationem. Filii quoq; machir filii manasse nati sunt super genua ioseph. Locutusq; est ioseph fratribus suis. Ego morior. et ds uisitabit uos. Educet uos de terra hac. et introducet in terram pro qua iurauit abraham. isaac. et iacob. Adiurauitq; filios israel dicens. Cum uisitauerit ds uos. efferte ossa mea hinc uobiscum. Mortuus est ioseph centum decem annorum. Condierunt eum aromatibus. et repositus est in loculis in egypto.

ñ audiuis me. Ea sanguis ei exquirit. Hec autem non cognouerat Joseph eo quod per interpretem loquebatur ad eos. Auertit se paululum et flebat. Et reuersus locutus est ad eos. Tollens autem symeon et ligauit illum coram ipsis. Precepitq; ministris ut implerent saccos eorum tritico et reponerent pecuniam singulorum in sacculis suis. Datis insuper cibariis in uia. Qui fecerunt ita. At illi portantes frumenta in asinis. profecti sunt. Aperto; unus sacco. ut daret iumento pabulum in diuersorio. contemplatus pecuniam in ore sacculi. dixit fratribus suis. Reddita est mihi pecunia. en habetur in sacco. Et obstupefacti conturbatiq; dixerunt mutuo. Quid nam est hoc quod fecit nobis deus. Venerunt; ad iacob patrem suum in terra chanaan. et nunciauerunt ei omnia q; acciderant sibi dicentes. Locutus est nobis dominus terre duris. et putauit nos exploratores prouincie. Cui respondimus. Pacifici sumus. nec insidias molimur in hac regione. Duodecim fratres uno patre genti sumus. unus non est. et minimus cum patre nostro in terra chanaan. Qui autem nobis. Sic probabimur quod pacifici sitis. fratrem unum mihi dimittite apud me. et cibaria domibus uestris necessaria sumite. et abite. fratremq; uestrum minimum adducite ad me. ut sciam quod non sitis exploratores. et fratrem quem tenemini in custodia possitis. ac deinceps emendi que uultis habeatis licentiam. His dictis cum frumenta effunderent singuli. reperiunt in ore saccorum ligatas pecunias. Exterritiq; simul omnes.

dixit patri iacob. Ablegauerunt me et fratres. Joseph non est super. symeon tenetur in uinculis. beniamin auferetis. In me hec mala omnia recidere. Cui respondit ruben. Duos filios meos interfice. si non reduxero illum. Trade in manum mea. et ego eum tibi restituam. At ille. Non descendet nequaquam filius meus uobiscum. frater eius mortuus est. ipse solus remansit. Si quid ei aduersi acciderit in uia ad quam pergitis. deducetis canos meos cum dolore ad inferos. Cum fames eam grauem ueheme[n]s premebat. Consumptisq; omnibus quos ex egypto detulerant. dixit iacob filius suus. Reuertimini. et emite nobis paululum escarum. Cui iudas. Denuntiauit nobis uir ille. sub testificatione iuramenti dicens. Non uidebitis faciem meam. nisi fratrem uestrum minimum. adduxeritis uobiscum. Si ergo uis mittere eum nobiscum. pergemus. et ememus tibi necessaria. Sin autem non uis. non imus. Scit enim ut sepe diximus. denuntiauit nobis dicens. Non uidebitis faciem meam. absq; fratre uestro minimo. Quem habetis. In mea hoc facultate consistam. ut uidigarem eum. et saluum uobis hunc reddam. At ille respondit. Inuitat nos homo. per ordinem uitam peragemus. si patiatur uenire. si breuem. fratrem. et nos responsum ei consequenter. Quid ad hec fieri debuerat sceleratus. Numquid scire potuimus quod dicturus esset. adducite uobiscum fratrem uestrum. Judas quoque dixit patri suo. Mitte puerum mecum. ut proficiscamur. et possimus uiuere. ne moriamur nos et paruuli nostri. Ego suscepto

plum: de manu mea requirit illū. Su
sū reduxo ⁊ adhuc duo ei ē: eo peccatu
re reus oīm tempore. Si nō intercessi
ser dilatio: iam uice alia uenissem.
Igitur ubi pat eor: dixit ad eos. Si
lic nec est: facite qđ multis. Sumi
te de optimis fructibz in ualis
uris ⁊ deferte uiro munera: modicum
resine ⁊ mellis ⁊ storacis ⁊ stacte ⁊
terebinti ⁊ amigdalaz. pecuniamq;
duplicem ferte uobiscum ⁊ illam q̄m
inuenistis in sacculis reportate: ne for
te errore factū sit. Sz ⁊ fratrem uestrū tollite:
⁊ ite ad uirū. Deus aūt meus omnipotēs faciat
uob eū placabilem: ⁊ remittat uob
cum fratrē uestrū quem tenet ⁊ munera
lis ⁊ hunc beniamin. Ego aūt sicut orba
tus sū: sic orbabor. Tulerunt ergo uiri
munera ⁊ pecuniam duplicē ⁊ ben
iamin: descenderūq; in egyptū ⁊ stete
runt coram ioseph. Quos cū uidisset
ille ⁊ beniamin simul: precepit dispē
satori domus: ite dicens. Introduc ui
ros domū ⁊ occide victimas ⁊ instrue
menta: quia mecū sunt comesturi me
cū die. Fecit ille sicut fuerat imperatū:
⁊ introduxit uiros domū. Illi timen
tes: dicebant quia introducti sunt
propter pecuniam q̄ prius in sacculis uestris reposita
fuit: ut devoluat in nos calūp
niam ⁊ ualeant subiugare seruituti
⁊ nos ⁊ asinos nostros. Cū ergo essemus in ve
stris fortiz accedentes: ad dispensato
rem loquuti sumus. Oramus dñe ut
audias nos. Iam aūt descendimus ut e
mamus escas. Quibz emptis cū ue
nissemus ad diuersoria: aperuimus saccul
nros ⁊ inuenimus pecuniā in ore sacco
q̄m nunc eodē pondere reportamus.
Sz ⁊ aliud argentū: ut emamus que necessaria sunt. Non est in nra
conscia: quis eam posuerit in mar
supijs nris. At ille respondit. Pax uo
bis: nolite timere. Deus uester patrisq;
uestri dedit uob thesauros in sacculis uris.
Nam pecuniā q̄m dedistis mihi: probaui
ego hēo. Eductē ad eos symeon: introdu
xitq; domū. Attulit aquā ⁊ lauerūt
pedes suos. deditq; pabula asinis eo
rum. Illi uo parabant munera: donec ī
grederet ioseph meridie. Audierant
enī: quod ibi comesturi essent panē. Ig
ingressus est ioseph domū suam: ob
tulerunt ei munera tenentes in manib
z adorauerūt pnt in terram. At ille de
mente resalutatū eos: interrogauit dicēs.
Salvus ne ē pr ur senex de quo dixe
ratis mihi: Adhuc uivit. Qui respondē
runt ei. Salvus ē servus tuus pat
r noster: adhuc uivit. Et incurvati adora
verunt eū. Attollens aūt oculos ioseph
vidit beniamin fratrē suū uterinum:
⁊ ait. Iste ē frr uester parvulus de quo di
xeratis mihi. Et rursum. Deus inquit mise
reatur tui fili mi. Festinauitq; in domū
et cōmota viscera eius super frē su
o: erumpebant lacrime ⁊ introiens
cubiculū fleuit. Rursumq; lota facie
egressus continuit se: ⁊ ait. Ponite pa
nes. Quibz appositis seorsum ioseph
⁊ seorsum fratribz: egyptijs quoq; qui
nefas habebant: simul sedere. illicitum
est enī egyptijs comedere cū hebreis.
⁊ profanū putant huiscemodi conuiuiū.
Sederunt coram eo primogenitus iuxta primogenitā suā ⁊ minimus iuxta etatē

suam. Et inuenerunt singulis: sumptui
pariter quas ab eo acceperant. aurum
et pars uenit benjamin: tra ut ejus
pariter crederet. Liberuntque et inebriati
sunt cum eo.

CXLIII

Precepit autem ioseph dispensatori
domus sue dicens. Imple saccos
eorum frumento quantum possunt capere: et
pone pecuniam singulorum in sumitate
sacci. Scyphum autem meum argenteum. et
pecuniam que debuit frumenti: pone in ore sac
ci iuniorum. Fecitque ita. Et orto mane:
dimissi sunt cum asinis suis. Jamque ur
bem egressi erant: et processerant paululum.
Tunc ioseph accersito dispensatore do
mus. Surge inquit persequere uiros:
et apprehensis dicito. Quare reddidisti
malum pro bono: Scyphum quem furati
estis. ipse est in quo bibit dns mus: et
in quo augurari solet. Pessimam rem
fecistis. Fecit ille ut fuerat: et appre
hensis perrexit loquens ei. Quam rel
pudienter. Quare sic loquitur dns
mus: ut serui tui tam flagitij committant
Pecuniam quam inuenimus in sumita
te sacco reportauimus ad te de terra cha
naan: et quo consequens est ut furati
simus de domo dni tui aurum uel argen
tum: Apud quemcunque fuerit inuentum
seruorum tuorum qd queris. moriatur: et
nos serui erimus dni mei. Cui dixe
rat. fiat uti uultis sententia. Apud quem
fuerit inuentum. ipse sit seruus mihi: uos
autem eritis innoxij. Festinato depo
nentes in terram saccos. aperuerit singu
los. Quos scrutatus incipiens a maiore usq;
ad minimum: inuenit scyphum in sacco
benjamin. At illa fletibus uestibus; one
ratisq; nullum alium: reuisi sunt in
oppidum. Primusq; iudas cum fratribus in
gressus eius ad ioseph. Adhuc eum de
loco non abierat. Omnes ante eum pariter in
terram corruerunt. Quibus ille ait. Cur
sic agere uoluistis: An ignoratis eum si
cut me similis mei augurandi scien
tia. Cui iudas. Quid respondebimus inquit
domino meo. uel quid loquemur. aut unde
possumus obtendere. Deus inuenit iniqui
tatem seruorum tuorum. Ecce omnes serui sumus
domini mei. et nos et ille quem inuenit scy
phus. Retinet ioseph. Absit a me: ut sic
agam. Qui furatus est scyphum: ipse sit
seruus mihi. Vos autem abite liberi ad pa
trem. Accedens propius iudas: obtendere
ait. Obsecro domine mi: loquatur seruus tu
us tibum in auribus tuis. et ne succen
seas famulo tuo. Tues enim post pharaonem
dns mus. Interrogauit prius seruos suos.
habueris patrem aut fratrem: et nos respon
dimus nobis domino meo. Est nobis pater se
nex. et puer paruulus qui in senectute illi
natus est: cuius frater mortuus est.
et ipse solus matri sue. Pater uero eius
diligit eum. Dixitque seruus tuus. Adduc
cite eum ad me: et ponam oculos meos su
per illum. Suggessimus domino meo: ut puer
relinqueret patrem suum. Si enim illum
dimiserit. morietur. Et dixit seruus
tuus. Nisi uenerit frater uester minimus non uidebi
tis ultra faciem meam.
Cum ergo ascendissemus ad famulum tuum
patrem nostrum. narrauimus ei omnia que
quidem locutus est dns mus. Et dixit pater noster.
Reuertimini et emite nobis paruum tri
ticum. Cui diximus. Non possumus. Si frater
noster minimus descenderit nobiscum. possu

cenuit tumul. Quocum illo absente
ñ audent uidẽ faciem uri. Ad que ille
respondit. Vos scitis qđ duos genuit
in uxore mea. Et filius est unus. Et dixit.
Bestia deuorauit eũ. Et huc usq; ñ com
paret. Et quia erga filium ultum. Et aliquid ei
in uia erigerit. deducetis canos meos
cũ merore ad inferos. Igitur cum ista
ad seruũ tuũ patrem nrm. Et puer defun
cti aĩa illi⁹ ex huius aĩa pendeat uidens
eũ ñ esse nobecũ. moretur. Et deducent ca
nos tuos cum dolore ad inferos.
Ego xpte seruus tuus tuus. Qui in me
am hunc recepi fidem. Et proponi dies.
Tuũ reduxo eũ. Pcõ reus ego un pcõm o
meũ omũ tempe. Quando reges seruos
tuus p pũo in manibus dñi mei. Et puer
ascendat eũ filiis suis. Non eũ possum
reducere ad patrem absente pũo. ne cala
mitatis q oppressura ẽ patrem meũ. Restis
Non te potat. Et ad ista.
ultra cohibere ioseph. Multũ co
tam ad tantus. Vñ pcepit ut egreden
tes tunicis binas. Et nullius interesset alu
enus agnitionis mutue. Et uanitatis uo
cem cũ fletu. Quã audiens egyptij. Dis
q; domus pharaonis. Et dixit filiis suis. Ego
sum ioseph. Adhuc ne pater uiuit.
Nec potant respondere fres. Nimio ter
re pauore. Ad quos ille clementer. Accedi
te inquit ad me. Et cũ accessissent. Ego
ego sum ait ioseph frater uester quem uendi
distis in egyptũ. Nolite pauere. nec uo
bis durũ ẽ uideatur qđ uendidistis o
me in his regionibus. Pro salute enim uestra
misit me dñs ante uos in egyptũ. Biennii
um ẽ qđ cepit ee fames in tra. Et adhuc
quinq; annis restant quibus nec arari po
terit nec messis. Premittet me dñs ut re
seruemini in terram. Et escas ad uiuendũ
hre possitis. Non ergo consilio sed de uo
luntate huc missus sum. Qui fecit me
esse patrem pharaonis. Et dominum uniuerse domus eius.
ac principem in omni tra egyptj. Festi
nate. Et ascendite ad patrem meum. Et dicite
ei. Hec mandat filius tuus ioseph. Dns
me fecit dñm uniuerse tre egyptj. Des
cende ad me ne moreris. Habita in tra
gessen. Eris q; mihi tu. Et filij tui. Et
filij filiorum tuorum. Oues tue. Et armenta tua. Et
uniuersa que possides. Ibiq; te pascam.
Adhuc enim v. anni residui sunt fames.
ne. Et tu pereas. Et domus tua. Et omnia q possi
des. En oculi uri. Et oculi fris mei benia
min uident qđ os meum loquatur ad uos.
Nunciate patri meo uniuersam gloriam me
am. Et cuncta q uidistis in egyptο. Festina
te. Et adducite eum ad me. Cumq; ample
xarus reuulsis in collum beniamin fratris
sui fleret. Illo quoq; flente super collum
ei. Osculatusq; est ioseph omnes fres suos. Et
plorauit per singulos. Post que. Ausi sunt
loqui ad eum. Auditusq; est celebri sermo
ne uulgatus in aula regis. Venerunt fres
ioseph. Et gaudium est pharaonis. atq; omnis fa
milia eius. Dixitq; ad ioseph. Ut imperet
filiis suis. Onerent. Honeratmes iumen
ta ire in tram chanaan. Et tollite inde
patrem uestrum. Et cognationem. Et uenite ad me.
Ego dabo uobis omnia bona egyptj. ut
comedatis. Et medullam tre. Precipe etiã
ut tollant plaustra de tra egyptj. ad
subuectionem paruulorum suorum. Et uxorum.
ac ducum. Tollite patrem uestrum. Et festinate
quamcito uenientes. Ne diuturnitatis que
q̃m de supellectilibus uestris. Quia omnis opes

egyptu ubi erunt. Erecerunt filij ei'
ut ei mandauit filius. Quibus dedit
Ioseph plaustra sedm pphonis impe
um: & obaria in uiatico. Singulis q
pferri uestis binas stolas: beniamin
uero dedit trecentos argenteos cum
v. stolis optimis. Eidem pmisit et
uestibus in usus pris sui: addens et asi
nos decem. qui tulerent ex omibus
diuitiis egyptu: totide asinas tritici
cum in uiatico panes q portantes de
mulis & frs suos: & pficiscentibus ait
Ne irascamini in uia. Qui ascendentes
ex egypto uenerunt in tra chanaa
an. ad patrem suu iacob: & nuntiauerut
ei dicentes. Ioseph uiuit: & ipe dnatur
in omi tra egyptu. Quo audito
iacob: qsi de graui somno euigilans.
tu non credebat eis. Illi cotra referebant
oem ordinem rei. Quem q audiret
plaustra & munera que miserat: re
uixit spus ei & ait. Sufficit mihi si adhuc
filius meus Ioseph uiuit. Vadam: & uide
bo illum antequm moriar.

CAPVT XLVI.

Profectus q itinere cum omibus q habe
bat. uenit ad puteum iuramenti:
& mactatis ibi uictimis deo patris sui
Isaac. audiuit eum p uisionem nocte
uocantem se: & dicentem sibi. Jacob iacob.
Qui respondit. Ecce adsum. Ait illi ds.
Ego sum fortissimus ds patris tui. noli ti
mere: & descende in egyptum. quia in gen
tem magnam faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc: & ego inde adducam
te reuertentem. Ioseph quoq ponet ma
num suam sup oculos tuos. Surrexit
iacob a puteo iuramenti: tulerunt q eum
filij cum parnulis & uxoribus suis. & plau
stris que miserat pharao ad portandum se
nem: & omnia que possederat in tra cha
naan. Venitq in egyptum cum omi fami
lia suo: filij eius & nepotes. filie & uniuersa
simul progenies. Hec sunt aut nomina fi
liorum israhel qui ingressi sunt in egyptum.
Ipe cum liberis suis. primogenitus ruben.
filij ruben: enoch & phallu & esrom &
charmi. filij symeon: iemuhel & iamin
& iaoch & iachin & saber & saul. filius cha
nanitidis. filij leui: gerson. caath & me
rari. filij iuda: her & onam & sela
& phares & zara. mortui sunt aut her
& onam: in tra chanaan. fuerunt q filij
phares: esrom & hamul. filij issa
char: thola & phua & iob & semron.
filij zabulon: sared & helon & ialeel.
hi filij lie quos genuit in mesopo
tamia syrie: cum duabus filiabus suis. Oes
ale filioy eius & filiar: xxxiii tres. fi
lij gad: sephion & iaggi. suni & esebon. heri & arodi & hareli. filij aser:
iamne & iesua & iesui & eberia. sara
quoq soror eoy. filij berie: heber et
melchiel. hi filij zelphe q im dedit
laban lie filie sue: & hos genuit ia
cob. sedecim ales. filij rachel uxoris
iacob: ioseph & beniamin. fuerunt q
ioseph filij in tra egyptu quos ge
nuit aseneth filia phutiphares sa
cerdotis heliopoleos: manasses
& ephraim. filij beniamin: bela. & be
chor & athel. gera & naaman. ehi
ros. muphim & ophim & ared. hi
filij rachel quos genuit iacob: omes
anime q ingressi sunt cum iacob: de fis
sue q preter uxores filioy eius. filius dan: husim.
filij neptalim: iahiel. & guni. & iezer.
& sallem. hi filij bale q im dedit la

ban rachel filie luc. z hos genuit ra
tob. Omīs anime septem. Cumq; de
esse que ingresse sunt cū iacob in egyp
tum. z egresse de femore illi' absq; u
xoribz filioz: sexaginta sex. filij aut
ioseph qui nati sunt ei in tra egyp
ti: anime due. Omīs aīa domus iacob
que ingressa est in egyptū: fuere sep
tuaginta. Porro filij iacob z nudam āīa se
ad ioseph: ut nunciaret ei: z ille occur
reret in gessen. Quo cū puenisset: iun
ctis ioseph curru suo ascendit: obuiam
pī ad eundem locū: vidensq; eū: ruit
sup collū ei: z inter amplexus fleuit. di
xitq; pat ad ioseph. Jam letus moriar:
q; uidi faciem tuam z sup stitem te re
linquo. Et ille loquutus ē ad frēs: z ad
dom domū pris sui. Ascendam z nun
tiabo phon: dicamq; ei. frēs mei z do
mus pris mei qui erant in tra cha
naan. uenerunt ad me: z sunt uiri pa
stores ouium. curamq; hūt alendo
gregum. Pecora sua z armenta z om
nia que hre potuerunt: adduxerunt
secum. Cumq; uocauit uos z dixerit
q̄d est opus uestm: respondebitis. Ser
ui pastores sumꝰ seruu tuu ab infantia
nra usq; in pnsꝫ: z nos z pres nri.
hec ait dicetis: ut habitare possitis in
tra gessen: q; detestantur egyptij oēs
pastores ouium.

CXLVII

Ingressus g ioseph nunciauit pha
dicens. Pater mis z frēs. oues eor z ar
menta z cuncta que possiderunt uene
runt de tra chanaan: z ecce consistūt
in tra gessen. Exremos q; fris sui
v. uiros statuit coram rege. Quos ille
rogauit. Quid habetis opis: z de
runt. Pastores ouiū sumꝰ seruu tuꝰ:
z nos z pres nri. Ad peregrinandū ue
nim tra tua ueninꝰ. qm̄ nō est herba gregi
bz seruoz tuoz. ingrauescente fame
in regione chanaan: petimusq; ut ēt
nos ubeas seruos tuos in tra gessē.
Dixit itaq; rex ad ioseph. Pat tuus z
frēs tui uenerunt ad te: tra egypti in
conspectu tuo ē. In optimo loco fac ha
bitare eos: z trade eis tram gessen.
Si nosti ēe in eis uiros industrios:
constitue illos magros pecoꝝ meoꝝ.
Post hec introduxit ioseph patrē suū
ad regem: z statuit eū coram eo. Qui
benedicens illi: z interrogatus ab eo q̄t
sunt dies annoꝝ uite tue: respondit.
dies peregrinationis uite mee centū
xxx. annoꝝ sunt parui z mali. z nō
puenerunt usq; ad dies patrū meoꝝ
quibz peregrinati sunt. Et benedicto re
ge: egressus ē foras. Ioseph uo patri
z frībz suis dedit possessionem in e
gypto. in optimo tre solo ramasses
ut pcepat pha: z alebat eos oēsq;
domum patris sui. pbens cybaria
singlis. In toto eū orbe panis deerat:
z oppresserat fames tram. maxime
egypti z chanaan. E quibz oēs pecu
niam congregauerant p uendītione frū
menti: z inferebat eam in eraniū regis.
Cumq; defecisset emptoribz pecū. ue
nit cuncta egyptus ad ioseph dicens.
da nob panes. Quare morimur coram
te deficiente pecunia. Quibz ille res
pondit. Addūcite pecora uīa: z dabo
uob pro eis cybos. si pecum nō habetis.
Que cum adduxissent: dedit eis ali
menta p equis z ouibz z bubz z asi

nus. Sustentauitq; eos illo anno: p̄
cōmutatione pecoꝝ. Venerūt quoq;
anno sequēte: & dixerunt ei. Non celamus
dñm nr̄m q̄d defecerint pecunia &
pecora simul defecerunt: nec clam
te est q̄d ablatis corporibus & tua nichil
habeamus. Cur ergo morimur te u-
idente? Et nos & tra nr̄a tua erimus.
Tu ergo nos in seruitutē regiam & prele
semina: ne pereunte cultore: redigā-
tur tra in solitudinem. Emit ḡ Ioseph
oēm tram egypti: uendentibz singu-
lis possessiones suas. p̄ magnitudi-
ne famis. Subiecitq; eam pharaoni
& cunctos populos eius. a nouissimis
finibus egypti usq; ad extremos ti-
nes ei⁹. Præter tram sacerdotū que a re
ge tradita fuerat eis. quibz stipendia
ex horreis publicis plebeium
tur: & ideo nō sunt compulsi uende
possessiones suas. Dixit ergo Ioseph ad
populos. Ecce uos & tra nr̄a ue
stra pro possidet. Accipite semina
& serite agros: ut fruges ex
positis.
Quintam partem regi date: quat-
or reliqua permitto uob in sementē &
cibos familiis & liberis uris. Qui re
sponderunt. Salus nr̄a in manu tua
est. Reperiat nos tm dñe nr̄: & erimꝰ
uicinus regi. Ex eo tempore usq; in pre
sentem diem in omnibz tra egypti
regibz quinta pars soluitur. & factū
est quasi in legem: ablatis tm sacerdotali
que libera ab hac conditione fuit.
Habitauit ḡ in egypto israel: id est in tra
gessen: & possedit eam. Auctusq; est &
multiplicatus nimis: & uixit decem &
vij. annis. Fuitq; sum oēs dies uite
illi⁹ centū xl & vij. annoꝝ. Cumq; ap
propinquare cerneret mortis diem. uocauit
Ioseph filiū suū & dixit ad eū. Si inue
ni gr̄am in conspectu tuo: pone manum
sub femore meo & facies in mīam tuā
tatem: ut nō sepelias me in egypto. Cū
dormiam cū patribz meis & auferas me
de hac tra: condasq; in sepulchro ma
iorū. Cui respondit Ioseph. Ego faciam
q̄d iussisti. Et ille. iura ergo inquit mi-
hi. Quo iurante: adorauit israel dñm. ver-
sus ad lectuli caput.

XLVIII

Ecce tra tranlatus: nuntiatū est
Ioseph q̄d egrotaret pat̄ ei⁹. Qui
assumptis duobz filiis manasse & ef
raim: ire perrexit. Denūciatq; est sen. Ecce
filius tuus Ioseph uenit ad te. Cuiꝰ cō
fortatus sedit in lectulo: & ingresso ad
se ait. Deus omnipotens apparuit mihi in luza q̄
est in tra chanaan: benedixitq; mihi & ait.
Ego te augebo & multiplicabo. & facti
am in turbas populoꝝ. dabo q̄ tibi tr̄ā
hanc & semini tuo post te in possessi
onem sempiternam. Duo ḡ filij qui na
ti sunt tibi in tra egypti. antequā huc
uenirem ad te: mei erūt. Efraim & ma
nasses: sicut ruben & symeon reputa
buntur mihi. Reliquos aūt quos ge
neraſ post eos. tui erunt: & nomine
fr̄m suoꝝ uocabuntur in possessionib
bus suis. Porro cum ego uenirem
de mesopotamia: mortua est rachel
in tra chanaan. in ipso itinere. Eratq;
adhuc tempus: & ingrediebar ephra
tam. Et sepelui eam iuxta uiam e
phrate que alio nōe appellatur
bethleem. Videns aūt filios eius: dixit
ad eum. Qui sunt isti? Et dixit filij

mei tuum: quos ñ dedit ds ñ hoc loco. Adduc eos inquit ad me: ut benedicam illis. Oculi enim isrl caligauerant pre senectute: et clare uidere ñ poterat. Applicuitq; ad se deosculatus et cruī pleuit dixit ad filiū. Non sum fraudatus aspectu tuo: insuper ostendit mihi ds semen tuū. Cumq; tulisset eos ioseph de gremio pris: adorauit prius in terram et posuit effraim ad dextram suā. id dext ad sinistram isrl: manasses uo ni sinistra sua ad dextram scilicet patris applicuitq; ambos ad eum. Quo extendens manū dextram posuit sup caput effraim iunioris filii: sinistram aut sup caput manasse qui maior natu erat: commutans manus. benedixq; ioseph filio suo: et ait. ds in cui conspectu ambulauerūt pres mei abraham et ysaac ds qui pascit me ab adolescentia mea. usq; in p̄sentem diem. angelus qui eruit me de cunctis malis. benedicat pueris istis: et inuocetur sup eos nomen meū nomina quoq; patrum meorum abrahā et ysaac: et crescant in multitudinē sup terram. Videns aut ioseph q̄d posuisset pat̄ suus dextā manū sup caput effraim: grauiter accepit: et apprehensam patris manū leuare conatus est de capite effraim. et transferre sup caput manasse. dixitq; ad patrem. Non ita quaeso pat̄: q̄ hic ē primogenit̄. pone dextram tuam sup eius. Qui renuens: ait. Scio fili mi scio. Et iste quidem erit in pl̄os: et multiplicabitur: sz frr eius iunior maior illo erit: et semen illi⁹ crescet in gentes. benedixitq; eis in illo tpe: dicens. In te benedicet isrl: atq; dicet. Faciat ds sicut effraim: et sicut manasse. Constituit q; effraim ante manasse: et ait ad ioseph filiū suū. Ecce ego morior: et ds erit uobiscum: reducetq; uos ad terram patrum uestrorum. Do tibi partem unam extra fres tuos: quam tuli de manu amorrei in gladio et arcu meo.

Vocauit aut iacob filios suos: et ait eis. Congregamini: ut annunciem quae uentura sunt uobis diebus nouissimis. Congregamini et audite filii iacob: audite isrl patrem uestrum. Ruben primogenit̄ mis. tu fortitudo mea: et principiū doloris mei. Prior in donis: maior imperio. Effusus es sicut aqua: ñ crescas. qr ascendisti cubile patris tui: et maculasti stratum eius. Symeon et leui fres: uasa iniquitatis bellantia. In consilium eorum ne ueniat anima mea: et in cetu illorum ñ sit gla mea. qr in furore suo occiderunt uirum: et in uoluntate sua suffoderunt murum. Maledictus furor eorum qr pertinax: et indignatio eorum qr dura. Diuidam eos in iacob: et dispergam eos in isrl. Juda te laudabunt fres tui. manus tua in ceruicibus inimicorum tuorum: adorabūt te filii patris tui. Catulus leonis iuda. Ad predam fili mi ascendisti. requiescens accubuisti ut leo: et sicut leena. Quis suscitabit eum? Non auferetur sceptrum de iuda: et dux de femore eius. donec ueniat qui mittendus est: et ipse erit expectatio gentium. ligans ad uineam pullum suum et ad uitem o fili mi asinam suam. Lauabit in uino stolam suam: et sanguine uue pallium suum. Pulchriores

oculi eius vino: & dentes lacte candidiores. Zabulon in littore maris habitabit: & in statione nauium: pertingens usque ad Sydonem. Ysachar asinus fortis: accubans inter terminos. Vidit requiem quod esset bona: & terram quod optima: & supposuit humerum suum ad portandum: factusque est tributis seruiens. Dan iudicabit populum suum: sicut & alia tribus in Israel. Fiat Dan coluber in via: cerastes in semita: mordens ungulas equi: ut cadat ascensor eius retro. Saluare tuum expectabo Domine. Gad accinctus pugnabit ante eum: & ipse accinget eius retrorsum. Aser pinguis panis eius: & præbet delicias regibus. Nephtalim cerua emissa: & dans eloquia pulcritudinis. Filius accrescens Ioseph filius accrescens: & decorus aspectu. Filie discurrerunt super murum. Habitauerunt autem in fortitudine arcus eius: & dissoluta sunt ligamenta brachiorum & manuum illius: per manus potentis Iacob. Inde pastor egressus est lapis Israel. Deus patris tui erit adiutor tuus: & omnipotens benedicet tibi benedictionibus cæli desuper benedictionibus abyssi iacentis deorsum: benedictionibus uberum & uulue. Benedictiones patris tui confortate sunt benedictionibus patrum eius: donec ueniret desiderium collium æterni. Fiant in capite Ioseph & in uertice nazarei inter fratres suos. Beniamin lupus rapax: mane comedet predam & uespere diuidet spolia. Et omnes hi in tribubus Israel duodecim. Hec locutus est eis pater suus. Benedixitque singulis benedictionibus propriis: & precepit eis dicens. Ego congregor ad populum meum. Sepelite me cum patribus meis in spelunca duplici. que est in agro ephron ethei contra mambre in terra chanaan: quam emit abraham cum agro ab ephron ethei in possessionem sepulchri. Ibi sepelierunt eum: & saram uxorem eius. Ibi sepultus est ysaac cum rebecca uxore. Ibi & lya condita iacet. Finitis que mandatis filios instruebat. collegit pedes suos in lectulum: & obiit. appositusque est ad populum suum.

Quod cernens Ioseph: ruit super faciem patris flens & osculans eum. Precepitque seruis suis medicis: ut aromatibus condirent patrem. Quibus iussa explentibus: transierunt xl dies. Iste quippe mos erat cadauera condiendi. fleruntque eum egyptus. septuaginta dies. Et expleto planctus tempore. loquutus est Ioseph ad familiam pharaonis. Si inueni gratiam in conspectu uestro: loquimini in auribus pharaonis. eo quod patris aduratur me ducens. In monumento: in sepulchro meo quod fodi mihi in terra chanaan sepelies me. Ascendam ergo & sepeliam patrem: ac reuertar. Dixitque ei pharao. Ascende & sepeli patrem tuum: sicut adiuratus es. Quo ascendente: ierunt cum eo omnes seniores domus pharaonis. cuncti maiores natu terre egyptii. domus Ioseph cum filiis suis. absque paruulis & gregibus atque armentis. que deliquerant in terra gessen. Habuitque in comitatu currus & equites: & facta est turba non modica. Veneruntque ad aream agagi que sita est trans iordanen: ubi

celebrantes exequias planctu magno. atq; uehementi. impleuerũt. vij. dies. Qd cum uidissent habitatores terre chanaan. dixerũt. Planctus magnus est iste egyptius. Et iccirco appellauerunt nomen loci eius. planctus egyptu. fecerunt ẽ filij iacob sicut precepat eis. Et portantes eũ in terram chanaan. sepelierunt in spelunca dupli qm̃ emerat abraham cum agro in possessionem sepulchri ab ephron etheo. contra faciem mambre. In cuius cẽ est ioseph in egyptũ cum fratribus suis. et omni comitatu. sepulto patre. Quo mortuo. timentes fratres eius. et mutuo colloquentes. ne forte memores iniurie quam passus est. reddat nobis malũ omne qd fecimus. mandauerunt ei dicentes. Pater tuus precepit nobis ante mortem. ut hec tibi dicerem. Obsecro ut obliuiscaris sceleris fratrũ tuorum. et peccati atq; malicie qm̃ exercuerunt in te. Nos quoq; oramus. ut seruo dei patris tui dimittas iniquitatem hanc. Quibus auditis. fleuit ioseph. Venerunt ad eum fratres sui. et prni in terram adorauerunt. et dixerunt. Serui tui sumus. Quibus ille respondit. Nolite timere. Num dei possumus resistere uoluntati. Vos cogitastis de me malum. sed deus uertit illud in bonum. ut exaltaret me sicut et prsentia cernitis. et saluos facere multos pplos. Nolite metuere. Ego pascam uos. et paruulos uros. Consolatusq; est eos. et blande ac leniter est locutus. Habitauit ergo in egypto cum omni domo patris sui. et uixit centum decem annus. et uidit ephraim filios. usq; ad tertiam generationem. filij quoq; machir filij manasse. nati sunt in genibus ioseph. Quibus tractis. locutus est filius. Post mortem meam dns uisitabit uos. et adducet de terra ista ad terram quam iurauit abraham. ysaac. et iacob. Ouem adiurauit eos atq; dixit. dns uisitabit uos. asportate uobiscum ossa mea de loco isto. Mortuus est exactis centum decem uite sue annis. condituq; aromatibus. repositus est in loculo in egypto. Explicit liber breuiter ⁊ genesis dicitur. Incipit liber ellemoth ⁊ exodus dicitur.

Hec sunt nomina filiorum israel qui ingressi sunt in egyptum cum iacob. singuli cum domibus suis introierunt. Ruben. symeon. leui. iuda. yssachar. zabulon. et beniamin. dan. et nepthalim. gad. et aser. Erant ergo omnes anime que egresse sunt de femore iacob. septuaginta. v. Ioseph autem in egypto erat. Quo mortuo. et omnibus fratribus eius. et omni cognatione sua. filij israel creuerunt. et ciuitate germinantes multiplicati sunt. et roborati nimis. impleuerunt terram. Surrexit interea rex nouus super egyptum qui ignorabat ioseph. et ait ad plebem suam. Ecce plebs filiorum israel multitudo et fortior nobis est. Venite sapienter opprimamus eam. ne forte multiplicetur. et si ingruerit contra nos bellum. addatur inimicis nostris. expugnatisq; nobis egrediatur de terra. Prepositi ergo operum. ut affligerent eos oneribus. Edifi-

cauerunt ꝙ urbes rabinaculoꝝ pha
raonis: phithon ⁊ rameses. Quoꝝ
o ꝓmebantur: tanto magis multi
plicabantur ⁊ crescebant. Oderant
q; filios isrl egyptij. ⁊ affligebant illudentes eis atq; ad amaritudinem ꝑducebant uitam eoꝝ: operibꝫ duris luti ⁊ lateris. omnique
famulatu. quo in re opibꝫ ꝑmebantur. Dixit aũ rex egyptiꝰ obstetricibꝫ hebreoꝝ. quaꝝ una uocabat
sephora. alia phua: dicens eis.
Quando obstetricabimini hebreas. et
partus tempus aduenit: si masculus fuerit interficite illum. si femina
reseruate. timuerunt aũ obstetrices
dm: ⁊ nõ fecerunt quõ ꝑceptũ regis e
gyptⁱ. ⁊ conseruabant mares. Quib⁹
ad se accersitis: rex ait. Quid nam
est hoc ꝙd facere uoluistis. ut pueros
seruaretis? Que responderunt. Non
sunt hebree sicut egyptie mulieres.
Ipe enĩ obstetricandi habẽt scientiam. et
priusq; ad eas. parturiẽt ueniamus. peperẽt
bene ergo fecit ds obstetricibꝫ: ⁊ creuit pplꝰ. confortatusq; est nimis.
Et q; timuerant obstetrices dm: edificauit illis domꝰ. ꝑceptit aũt
pharo. omni pplo suo: dicens. Quicꝙd
masculini generis natꝰ fuerit in fluuiũ
mittite: quicquid feminei reseruate.

Egressus est post hec uir
de domo leui. accepta uxore stir
pis sue: que concepit ⁊ peperit filiũ
⁊ uidens eum elegantem. abscondit
tribꝫ mensibꝫ. Cumq; iam celare nõ
posset: sumpsit scirpeam cistellam ⁊ linit
eam bitumine ac pice. posuitq; unul infantulũ ⁊ exposuit eum
in carecto ripe fluminis: stante procul
sorore eius. ⁊ considerante eventum
rei. Ecce aũ descendebat filia pharaonis
ut lauaretur in fluuio: ⁊ puelle
eius gradiebantur p ripam diuersi aluei.
Que cum uidisset cistellam in papyro
ne: misit unam e famulabꝫ suis.
Et allatam aperiens cernensq; in ea
paruulũ uagientem: miserta ei ait.
De infantibꝫ hebreoꝝ est hic. Cui soror
puerilis inquit ut uadam ⁊ uocem
tibi hebream mulierem. q; nutrire
possit infantulũ? Redi inquit. Perrexit
puella: ⁊ uocauit matrem eius. Ad
quã loquuta filia pharaonis: accipe ait
puerum istum ⁊ nutri mihi. ego dabo
tibi mercedem tuam. Suscepit mulier
et nutriuit ꝑuũ: adultumq; tradidit filie pharaonis. Quem illa ad
optauit in locum filij: uocauitq; nomen eius moysen dicens. ꝙ de aq̃
tulit eũ. In diebꝫ illis postq̃m creuerat moyses: egressus ad fres suos
uidit afflictionem eoꝝ ⁊ uirum
egyptiũ percutientem quendam de hebreis fribꝫ suis. Cumq; circumspexisset
huc atq; illuc. ⁊ nullum adesse uidisset: percussum egyptiũ abscondit
harenis. Et egressus die alio: cõspexit duos hebreos litigantes. Dixitq;
ei qui faciebat iniuriam. Quare p
cutis proximum tuũ. Qui respondit.
Quis te constituit principem ⁊ iudicem
super nos? Num occidere tu me uis. sicut
occidisti heri egyptiũ? Timuit
moyses: ⁊ ait. Quo palam factum est ui
delicet illud? Audiuitq; pharao hanc rẽ

monem: ⁊ quærebat moysen occidere. Qui fugiens de conspectu ei⁹ moratus est in terra madian: ⁊ sedit sup puteum. Erant autem sacerdoti madian vij filie que uenerunt ad hauriendam aquam: ⁊ impleto canalib⁹ adaquare cupiebant greges patris sui. Supueniẽt pastores: ⁊ eiecerunt eas. Surrexit moyses: ⁊ defensis puellis adaquauit oues earum. Et cum reuertissent ad raguel patrem suum: dixit ad eas. Cur uelocius uenistis hodie? Responderunt. Vir egyptius liberauit nos de manu pastorum: insuper ⁊ hausit aquam nobiscum: potumq; dedit ouibus. At ille. Vbi ẽ inquit? Quare dimisistis hominem? Vocate eum: ut comedat panem. Juravit q; moyses: se habitaturum cum eo. Accepitq; sephoram filiam ei⁹ uxorem: que peperit ei filium quẽ uocauit gersam dicens. Aduena fui in terra aliena. Alium uo peperit: quem uocauit eliezer dicens. Deus enim patris mei adiutor meus: ⁊ eripuit me de manu pharaonis. Post multum temporis: mortuus ẽ rex egypti. Et ingemuerunt filij isrl sup opa: ⁊ ascenderunt clamor eor ad dm ab operib⁹: ⁊ audiuit gemitum eor ac recordatus est federis q̃d pepigerat cum abraham ysaac ⁊ iacob. Et respexit dns filios isrl: ⁊ cognouit eos.

III

Moyses aũ pascebat oues iethro socer⁹ sui sacerdotis madian. Cumq; minuallet gregem ad interiora deserti: uenit ad montem dei oreb. Apparuit ei dns in flamma ignis de medio rubi: ⁊ videbat q̃d rub⁹ ardere: ⁊ nõ combureretur. Dixit q; moyses. Vadam ⁊ videbo uisionem hanc magnam: quare nõ comburatur rub⁹. Cernens aũ dns q̃d pgeret ad uidendũ: uocauit eum de medio rubi ⁊ ait. moyses moyses. Qui respondit. Adsum. Ait ille. Ne appropies huc: solue calciamentum de pedib⁹ tuis. Locus enim in quo stas: terra sancta est. Et ait. Ego sum ds patris tui: ds abrahaam. ⁊ ds ysaac ⁊ ds iacob. Ab scondit moyses faciem suam: non enim audebat respicere contra dm. Cui ait dns. Vidi afflictionem populi mei in egypto: et clamorem eius audiui sup duriciam eor qui presunt operib⁹. Et sciens dolorẽ eius. descendi ut liberarem eum de manib⁹ egyptior⁹ ⁊ educerem de terra illa in terram bonam ⁊ spatiosam. in terram que fluit lacte ⁊ melle: ad loca chananei. ⁊ cethei. ⁊ amorrei. ferezei. ⁊ eui. ⁊ iebusei. Clamor ẽ filior isrl uenit ad me: uidiq; afflictionem eor qua ab egyptiis opprimunt. Sed uenite tam te ad pharonem: ut educas populum meum filios isrl de egypto. Dixit moyses ad dm. Quis ego sum ut uadam ad pharonem ⁊ educam filios isrl de egypto. Cui dixit ei. Ego ero tecum. Et hoc habebis signum: quod miserim te. Cũ eduxis populum meum de egypto: immolabis deo sup montem istum. Ait moyses ad dm. Ecce ego uadam ad filios isrl ⁊ dicam eis. Deus patrum vestror⁹ misit me ad uos. Si dixerint mihi q̃d est nomen eius: quid dicam eis? Dixit dns ad moysen. Ego sum qui sum. Ait. Sic dices filijs isrl. Qui est misit me ad uos. Dixit ꝓterea ds ad moysen. Hec dices filijs

ihc. dñs ds patrum uñoꝝ. ds abra
ham. r ds ysaac. r ds iacob. misit
me ad uos. hoc nomen mi est in ẽ
num. r hoc memoriale meũ in gene
ratiõe r generatiõem. Vade congre
ga seniores ihc. r dices ad eos. dñs
ds patrum uñoꝝ apparuit mi. ds a
brahã. r ds ysaac. r ds iacob. dicẽ.
visitans uisitaui uos. r uidi omnia
que acciderunt uob in egypto. r dixi
ut educam uos de afflictione egyp
ti in ter̃am chananei. r cethei. r amor
rei. ferezei. r eui. r iebusei. ad ter̃am
fluentem lacte r melle. r audient uo
cem tuam. Jngredieris q̃ tu r seniо
res ihc. ad regem egypti. r dices ad
eum. dñs ds hebreoꝝ uocauit nos.
ibimus uiam trium dierum p solitu
dinem. ut immolemus dño deo nro. Ex
ego scio q̃d nõ dimittat uos rex egyp
ti ut eatis. nisi p manũ ualidam.
Extendam enim manũ meam. r percu
tiam egyptum in cunctis mirabilibꝫ
meis que facturus sum in medio eoꝝ.
post hec dimittet uos. Dabitq; gratiã
populo huic coram egyptiis. Et cum e
gredientur. nõ exibunt uacui. Sed po
stulabit mulier a uicina sua. r ab hos
pita sua uasa argentea r aurea ac
uestes. ponetisq; ea sup filios ac filias
uras. r spoliabitis egyptios.

IIII

Respondit moyses. r ait. Non cre
dent mihi neq; audient uocẽ mea
m. Q; dicent nõ apparuit t dns. Dixit
q; ad eũ. Quid ẽ quod tenes in manu
tua. Qui dixit. Virga. Dixitq; dñs. Proi
ce illam in ter̃am. Proiecit. r facta est in
colubrũ. ita ut fugeret moyses. Dixit
q; dñs. Extende manũ tuã. r appre
hende caudam ei. Extendit r tenuit.
vsaq; ad in virgam. Vt credant in
quit q̃d apparuerit t dñs ds patrũ
tuoꝝ. ds abraham. r ds ysaac. r ds
iacob. Dixitq; dñs rursum. Mitte q
manũ tuam in sinũ tuũ. Qũ cum
misisset in sinũ. protulit leprosam ins tar
nivis. Rursumq; ait. Mitte manum in sinũ
tuũ. Retulit. r protulit ilicet sa
nam sibi carnem reliquo. Si nõ crediderit
tibi neq; audierint sermonẽ
signi prioris. credent uoci signi sequ
tis. Q̃d si nec duobꝫ quidem his sig
nis crediderint. neq; audierint uocẽ
tuam. sume aquã fluvii. r funde ea
sup aridam. aquaq; q̃d hauseris de flu
uio uertetur in sanguinẽ. Ait moy
ses. Obsecro dñe. non sũ eloquens
ab heri. r nudiustertius. r ex quo locu
tus es ad seruũ tuũ impeditioris r
tardioris linguę sum. Dixitq; dñs ad
eũ. Quis fecit os hois. aut q̃s fa
bricatus ẽ mutũ r surdũ. videntẽ
r cecum. nonne ego. Age ergo. r ego e
ro in ore tuo. docebo q; te quid loq
ris. At ille. Obsecro inquit dñe. mitte
quem missurus es. Iratus dñs
in moysen. ait. Aaron frater tuus le
vites. scio q̃d eloquens sit. ecce ip
se egredietur in occursum tuũ. vi
densq; te letabitur corde. loquere
ad eum. r pone verba mea in ore eius
ego ero in ore tuo. r in ore illius. et
ostendam uob quid agere debeatis.
Ipse loquetur pro te ad populum. r erit
os tuum. tu autem eris ei in his que ad
dñm pertinent. Virgam quoq; hanc

sume in manu tua: in qua facturus es signa. Abiit moyses & reuersus est ad iethro cognatum suū. Dixitq; ei. vadam & reuertar ad fres meos in egyptū: ut videam si adhuc uiuāt. Cui ait iethro. Vade in pace. Dixit q; dns ad moysen in madian. Vade & reuertere in egyptū: mortui enī sunt oēs qui querebant animā tuā. Tulit moyses uxorem suam & filios suos & imposuit eos super asinū: & reuersus est in egyptū portans uirgam dei in manu sua. Dixitq; ei dns. Reuertenti in egyptū vide ut omnia ostenta que posui in manu tua facias coram pharone. Ego indurabo cor eius: & nō dimittet plm. Dices q; ad eum. Hec dicit dns. Filius meus primogenitus israel. Dixi tibi. Dimitte filiū meū ut seruiat mihi: & noluisti dimittere eum. Ecce ego interficiam filiū tuū primogenitum. Cumq; esset in uia in diuersorio occurrit ei dns: & uolebat occidere eum. Tulit itaq; scephora acutissimā petram: & circūcidit preputiū filij sui. Tetigitq; pedes eius: & ait. Sponsus sanguinū tu mihi es. Et dimisit eum. Postquā dixit sponsus sanguinū: ob circumcisionem. Dixit aūt dns ad aaron. Vade in occursum moysi in desertū. Cui pergenti obuiam in monte dei: osculatus est eum. Narrauitq; moyses aaron omnia uba dni pro quibus miserat eum: & signa que mandauerat. Venerunt q; simul: & congregauerunt omnes seniores filiorū israel. Loquutus est aaron omnia uba q̄ locutus erat dns ad moysen: & fecit signa coram plō. & credidit plūs. Audientes q; q̄ uisitasset dns filios israel: & q̄d respexisset ad afflictionem eorū: procidentes adorauerūt.

Egressi sunt moyses & aaron: & dixerunt plōni. Hec dicit dns deus israel. Dimitte plm meū ut sacrificet mihi in deserto. At ille respondit. Quis est dns ut audiam uocem eius & dimittam israel? Nescio dnm: & israel nō dimittam. Dixerūt q; hebreoꝝ uocauit nos: ut eamus uiam trium dierū in solitudinem & sacrificemus dño deo nō: ne forte occidat nos pestis aut gladius. Aut ad eos rex egyptius. Quare moyses & aaron sollicitatis plm ab operibus suis? Ite ad onera uīa. Dixitq; plō. Ecce multe sunt plūs terre: videtis q̄d turba sit creata: quanto magis si dederitis requiem eis ab oneribus? Precepit q; die illo prefectis operum & exactoribus populi dicens. Nequaq̄m ultra dabitis paleas plō ad conficiendos lateres sicut prius: sed ipsi vadant & colligāt stipulam sibimet. Imponesq; eis numerum laterum quos prius faciebant nihil minuetis ex eis: nec enī sufficiunt quotidianis vacant enī: & clamant dicentes. Eamus & sacrificemus deo nō. Opprimantur operibus & expleant ea: ut in eis occupentur: nec loquelis mendacibus acquiescant. Igitur egressi prefecti operum & exactores ad plm dixerunt. Sic dicit plō. Non do vobis paleas. Ite & colligite sicubi inueneritis poteritis: nihil minuetur quicquā de opere uro. Dixitq; plus q; est plūs populus eorum terre egyptii: ad colligendas paleas. Prefecti quoq; operum instabant dicentes. Comple

re opus nullū condiciū: ut ꝑius facere
facere solebatis: cū dabantur uo
bis paleę. flagellabanꝫ filii uri
peraut opibꝫ filioꝝ isrl. ab exactori
bꝫ ꝓhonis ducentibꝫ. Quare ū un
pleris mensuram lateriū sicut ꝑ
nec hesterno nec hodie: neq; ꝑ
positi filioꝝ isrl. ꝛ uocciferati sunt
ad ꝓhonem ducentes. Quare agis
contra seruos tuos: ꝓ palee ū dant
nob: ꝛ lateres simili⁹ impanunt: ꝑ
famulꝰ tuꝰ flagellis cedimur: ꝛ in
iuste agitur contra ꝓplm tuū. Quo
ait. Vacatis otio: ꝛ ideo dicitis. E
amus ꝛ sacrificem⁹ dño. Ite g: ꝛ ope
mini. palee ū dabuntur uobis: ꝛ
reddetis consuetum numerū later.
Videbantq; se ꝓpositi filioꝝ isrl in
malū: eo qđ dicerentur. sic ū minu
etur quicq̄m de lateribꝫ ꝑ singlos
dies. Occurrentq; moysi ꝛ aaron. q̄
stabant ex aduersō egredientes a ꝓ
none: ꝛ dixerunt ad eos. Videat dñs
ꝛ iudicet: qm̄ fetere fecistis odorem
nrm coram ꝓhone ꝛ seruis ei⁹ ꝑbu
istis ei gladiū ut occidēt nos. Reꝫ
tusq; moysꝰ ad dñm: ait. Dñe
cur afflixisti ꝓplm istū. Quare mi
sisti me. Ex eo enī quo ingressus
sum ad ꝓhonem: ut loquerer ī no
mine tuo afflixit ꝓplm tuū: ꝛ non

Dixit dñs ad moysen. Nunc uidebis que
faciam ꝓhoni. Q manu enī fortī
dimittet eos: ꝛ in manu robu
sta eiciet illos de tra sua. Locutusq;
est dñs ad moysen dicens. Ego dñs
qui apparui abrahā. ysaac. ꝛ ia
cob. in dō omnipotente: ꝛ nomen meū
adonay nō indicaui eis. Pepigiq; fdus
eis fedus. ut darem eis tram chana
an: tram peregrinationis eoꝝ. in q̄
fuerunt aduene. Ego audiui gemitū fi
liorꝝ isrl quo egy. ꝓmunt eos: ꝛ
recordatus sum pacti mei. Loco dic
filius isrl. Ego dñs qui educam uos
de ergastulo egy. ꝓmoꝝ: ꝛ eruam de
seruitute ac redimam in brachio ex
celso. iudiciis magnis: ꝛ assumā
ū uos in ꝓplm. ero ur dñs: ꝛ scietis
qđ ego sum dñs dñs ur. qui educam
uos de ergastulo egy. ꝓmoꝝ. ꝛ inducre
uos in tram sup quam leuauī manū
meā. ut darem eam abrahā.
ysaac ꝛ iacob: dabo eā uob ꝑ pos
sidendam. ego dñs. Narrauit ḡ moy
ses oīa filiis isrl: qui ñ adquie
uerunt ei ꝓ angustiam spūs. ꝛ op
duritiem. Locutusq; ē dñs ad moy
sen: dicens. Ingredē ꝛ loqre ad ꝓ
nem regem egy. ꝓ. ut dimittat fi
lios isrl de tra sua. Cui moyses
coram dño. Ecce filii isrl ñ me au
diunt: ꝛ quo audiet ꝓho. ꝑ cum
cum sim incircūcisus labiis: Loqui
tusq; est dñs ad moysen ꝛ aaron. ꝛ
dedit mandatū ad filios isrl ꝛ ad
ꝓhonem regem egy. ꝓ. ut educe
rent filios isrl de tra egy. ꝓ. isrl
ꝓncipes domoꝝ. ꝑ familias suas.
filii ruben ꝓmogeniti isrl: enoch.
ꝛ phallu. eſrom ꝛ charmi. Hę cogna
tiones ruben. filii symeon: iamu
hel. ꝛ iamin. ꝛ aod. ꝛ iachin. ꝛ sohar
ꝛ saul filius chananitidis. Hę pge
nies symeon. Et hec nomina filioꝝ le

ui: p cognationes suas. Gerson: et cha
ath: et merari. Anni aũ uite leui: fuer
tcentũ. xxxvij. filij gerson: lobeni: et se
mei p cognationes suas. Filij chaath:
amram: et iusar: et hebron: et oziel. Anni
q; uite caath: centũ. xxxij. filij me
rari: mooli: et mushi. hec cognationes
leui: p familias suas. Accepit aũt
amram uxorem iochabeth patruelem
suam: que peperit ei aaron et moysen.
Fueruntq; anni uite amram: centum
xxxvij. filij quoq; iusar: chore et na
pheg: et zechri. Filij quoq; oziel: mi
sahel: et elsaphan: et sethri. Accepit aũt
aaron uxorem elisabe filiam amina
dab sororem naasson: que peperit ei na
dab: et abiu: et eleazar: et ithamar. filij q;
chore: aser: et helchana: et abiasaph. hec
sunt cognationes choreitaꝝ. At uero
eleazar filius aaron accepit uxorem
de filiabꝫ phuthiel: que peperit ei phi
nees. Hi sunt principes familiaꝝ leuit
arum p cognationes suas. Iste e aa
ron et moyses: quibꝫ precepit dñs ut e
ducent filios isr̃l de tra egyptiꝝ p tur
mas suas. Hi sunt qui loquuntur
ad pharonem regem egyptiꝝ: ut educãt
filios isr̃l de egypto. Iste moyses et aa
ron: in die qua locutus e dñs ad moy
sen in tra egyptiꝝ. Et locutus est dñs
ad moysen dicens. Ego dñs. Loquere
ad pharaonem regem egyptiꝝ: omnia q; e
go loquor tibi. Et ait moyses coram do
mino. Ecce incircumcisus labiis sum. Quo
audiet me pharao.

VII

Dixitq; dñs ad moysen. Ecce con
stitui te deũ pharaonis: et aaron fr̃
tuus erit pphꝫ tuus. Tu loquere oĩa
que mando t: ille loquet ad pharaõ
ut dimittat filios isr̃l de tra sua. Ego
indurabo cor eius: et multiplicabo sig
na et ostenta mea in tra egyptiꝝ. et non
audiet uos. Immittamq; manũ meã
sup egyptũ: et educam exercitũ et plm
meum filios isr̃l de tra egyptiꝝ p iudi
cia maxima et scient egyptii q̃d ego
sum dñs qui extenderim manũ meã
sup egyptũ: et eduxerim filios isr̃l de q
medio eorum. Fecit itaq; moyses et aaron
sicut precepit eis dñs: ita egerunt.
Erat aũt moyses octoginta annoꝝ et
aaron octoginta trium: cũ loquuti sũ
ad pharaonem. Dixitq; dñs ad moysen et
aaron. Cum dederit uob pharao ostendi
te signa: dices aaron. Tolle uirgam
tuam: et mitte eam coram pharone: ac ui
tetur in colubrum. Ingressi itaq; moy
ses et aaron ad pharonem: fecerunt sicut
precepit dñs. Tulitq; aaron uirgam co
ram pharone et seruis ei: que uersa est in
colubrum. Vocauit aũt pharao sapientes
et maleficos: fecerunt et ipsi per incan
tationes egyptias et arthana quedã
simili: proiecerunt singuli uirgas su
as. et facte sunt in dracones: et deuo
rauit uirga aaron uirgas eorum. Indu
ratusq; e cor pharonis: et non audiuit eos
sicut precepat dñs. Dixit aũt dñs ad moy
sen. Ingrauatum est cor pharonis: et nolle
dimittere plm. Vade ad eum mane. Ecce
egredietur ad aquas: et stabis in occursum
eius ripam fluminis. et uirgam q;
uersa est in draconem tolles in manu
tua: dices q; ad eum. Dñs deus hebreoꝝ
misit me ad te: dicens. Dimitte plm
meum ut sacrificet mihi in deserto: et usq;

ad pharaonem. Ecce ego egrediar ad aquam. Et dices ad eum: Hæc dicit dominus: In hoc scies quod ego sum dominus. Ecce percutiam virga quæ in manu mea est aquam fluminis, et vertentur in sanguinem. Et pisces qui sunt in fluminibus mortui erunt, et computrescent aquæ, et affligentur ægyptii bibentes aquam fluminis. Dixit quoque dominus ad moysen: Dic ad aaron: Extende manum tuam et virgam tuam super flumina et super rivos ac paludes, et educ ranas super terram ægypti. Extendit aaron manum suam super aquas ægypti, et ascenderunt ranæ, operueruntque terram ægypti. Feceruntque arioli maleficia sua incantationes suas similiter, et eduxerunt ranas super terram ægypti. Vocavit autem pharao moysen et aaron, et dixit eis: Orate dominum ut auferat ranas a me et a populo meo, et dimittam populum ut sacrificet domino. Dixitque moyses pharaoni: Constitue in quo deprecer pro te et servis tuis et populo tuo, ut abigantur ranæ a te et a domo tua, et in flumine remaneant. Qui respondit: Cras. At ille: Juxta verbum tuum inquit faciam, ut scias quia non est sicut dominus deus noster, et recedent ranæ a te et a domo tua et a pueris tuis et a populo tuo, et in flumine remanebunt. Egressique sunt moyses et aaron a pharaone, et clamavit moyses ad dominum pro sponsione ranarum quam condixerat pharaoni. Fecitque dominus verbum moysi, et mortuæ sunt ranæ de domibus et de villis et de agris. Congregaverunt eas in tumultus acervos, et computruit terra. Videns autem pharao quod data esset requies, ingravavit cor suum et non audivit eos sicut præceperat dominus. Dixitque dominus ad moysen: Loquere ad aaron.

VIII

Dixit dominus ad moysen: Ingredere ad pharaonem et dices ad eum: Hæc dicit dominus: Dimitte populum meum ut sacrificet mihi. Si autem nolueris dimittere, ecce ego percutiam omnes fines tuos ranis, et ebulliet fluvius ranas

Extende manum tuam r percute pul
uerem tre: r fiet scyniphes in uniu
sa tra egypti. Fecerunt q ita. Extен
dit aaron manu manum tenens. p
cussitq pulueem tre: r fili sunt scyni
phes in hominib; r in iumentis. Oīs
pulueis tre illius erat in scyniphes:
p totam tram egypti. Fecerunt q si
militer maleficis in incantationib; su
is. ut educerent scyniphes: r nō potuer.
Eratq scyniphes tam in hominib;
q̄m in iumentis. Et dixerunt male
fici ad pharaonem. Digitus dei ē hoc. Ob
duratumq ē cor pharaonis: r nō au
diuit eos sicut preceperat dñs. dixitq
dñs ad moysen. Consurge diluculo r sta coram pharone: egredietur enim
ad aquas r dices ad eum. Hec dicit dñs.
Dimitte populum meum ut sacrificet mi
hi. Quod si nō dimiseris eum: ecce ego immit
tam in te r in seruos tuos. in populum tuum r in
domos tuas omne genus muscarum. et im
plebuntur domus egyptior muscis di
uersi generis: r universa tra in qua fue
rint. Faciamq mirabilem in die illa
tram gessen in qua populus meus est. ut nō
sint ibi muscē. ut scias q̄m ego dñs
in medio tre. ponamq; diuisionem
inter populum meum r inter populum tuum. Cras
erit signum istud. Fecitq dñs ita. Et
uenit multa muscarum grauissima in domos
pharaonis r seruor ei⁹ r in omnem tram e
gypti. Corrupta ē tra ab huiusce
di muscis. Vocauitq pharo moysen r
aaron: r ait eis. Ite sacrificate dño
deo uro in tra hac. Ait moyses. Non
potest ita fieri. Abominationes enim
egyptior immolabimus dño deo nro. Si
immolauerimus ea que colunt egyptii
coram eis: lapidibus nos obruent.
Viam trium dierum pgemus in solitu
dinem: r sacrificabimus dño deo nro
sicut præcepit nob. Dixitq pharo. Ego di
mittam uos ut sacrificetis dño deo
uro in deserto: uerumtamen longe ne
abeatis. Rogate pro me. Ait moyses.
Egressus a te orabo dñm: recedet
muscа a pharone r a seruis. a populo eius
cras. Verumtamen noli ultra fallere ut
non dimittas populum sacrificare dño.
Egressus q moyses a pharone: oravit
dñm. Qui fecit uxta uerbum illius: r ab
stulit muscas a pharone r a seruis. r
a populo eius. ita ut superesset una quidē. Et
ingravatus est cor pharonis: ita ut ne
hac quidē vice dimitteret populum.

Dixit aūt dñs ad moysen. Ingredere
ad pharonem: r loquere ad eum.
Hec dicit dñs dus hebreor. Dimitte po
pulum meum: ut sacrificet mi. Quod si
adhuc renuis r retines eos: ecce ma
nus mea erit sup agros tuos. sup equos
r asinos. r camelos. r boues r oues.
pestis ualde grauis. Et faciet dñs
mirabile inter possessiones israel. et
possessiones egyptior. ut nichil om
nino pereat eorum que pertinent ad filii
os israel. Constituitq dñs tempus dicens.
Cras faciet dñs sermonem istum in tra. Fe
cit q dñs verbum hoc altera die: mo
rtuaq sunt omnia animantia egyp
tior. De animalibus aūt filior israel. nu
chil omnino periit. Et misit pharo ad vi
dendum: nec erat quicquam mortui de
his q possidebat israel. Ingravatusq
est cor pharonis: r nō dimisit populum. Et

dixit dñs ad moysen z aaron. Tollite plenas manus cinul de camino z spargat illū moyses in celū coram pharaone. fiatq; pulvis sup oēm terram egypti. Fiunt enī in hominib; z in iumentis. vlcera z pustule ardentes. in universa terra egypti. Tulerunt ergo cinerem de camino. z steterunt coram pharaone. z sparsit illū moyses in celū. Factaq; sunt vlcera pustulis ardentes. in hominib; z in iumentis. nec potuerunt malefici stare coram moyse propter vlcera que in illis erant. in omni terra egypti. Indurauitq; dñs cor pharaonis. z nō audiuit eos. sicut locutus ē dñs ad moysen. Dixitq; dñs ad moysen. Mane consurge z sta coram pharaone. z dices ad eū. hec dicit dñs deus hebreorum. Dimitte populū meū ut sacrificet mihi. Quia in hac vice mittam omnes plagas meas sup cor tuū. sup seruos tuos z sup populū tuū. ut scias quia nō sit similis mei in omni terra. Nunc enī extendens manū percuterē te z populū tuū peste. peribisq; de terra. Ideirco ad hoc feci te. ut ostendam in te fortitudinem meam. z narretur nomen meum in omni terra. Adhuc tu retines populū meum. z nō vis eos dimittere. En pluam hac ipsa hora cras grandinem multam nimis. qualis nō fuit in egypto. a die qua fundata ē. usq; in presens tempus. Mitte igitur nunc. z congrega iumenta tua. z omnia que habes in agro. Homines enī z iumenta z universa que inuenta fuerint foris. nec congregata de agris. cadentes super ea grando. morientur. Qui timuit verbum dñi de seruis pharaonis. fecit confugere seruos suos z iumenta in domos. Qui aūt neglexit sermonem dñi. dimisit seruos suos. z iumenta in agris. Et dixit dñs ad moysen. Extende manū tuam in celum. ut fiat grando in universa terra egypti. super homines. z super iumenta. z super omnem herbam agri in terra egypti. Extendit moyses virgam in celum. z dñs dedit tonitrua z grandinem. ac discurrentia fulgura super terram. Pluitq; dñs grandinem super terram egypti. z grando ignis mixta pariter ferebatur. Tantusq; fuit magnitudo. ejus. quanta ante numquam in aliquo. in universa terra egypti. ex quo gens illa condita est. Et percussit grando in omni terra egypti cuncta que fuerunt in agris. ab homine usq; ad iumentum. Cunctamq; herbam agri percussit grando. z omne lignum regionis confregit. Tm in terra gessen ubi erant filii israel. grando nō cecidit. Misit ergo pharao z vocauit moysen z aaron. dicens ad eos. Peccaui etiam nunc. dñs iustus. ego z populus meus impii. Orate dñm ut desinant tonitrua dei z grando. ut dimittam vos. z nequa quam hic ultra maneatis. Ait moyses. Cum egressus fuero de urbe. extendam palmas meas ad dñm. z cessabunt tonitrua. z grando non erit. ut scias quia dñi est terra. Noui aūt quod z tu z serui tui. nondum timeatis dñm deum. Lini aūt z hordeum cesum est. eo quod hordeum esset adultum. z lini iam folliculos germinasset. Triticum aūt z far nō sunt cesa. quia serotina e

uauit. Egressusq; moyses a pharaone extendit manus ad dñm: et cessauerunt tonitrua et grando. nec ultra fluxit pluuia super terram. Videns aut pharao q̃d cessasset pluuia et grando et tonitrua: auxit peccata. et ingrauatum est cor eius et seruoꝝ illius. et induratum est ualde: nec dimisit filios israel sicut præceperat dominus per manum moysi.

Dixit autem dñs ad moysen. Ingredere ad pharaonem. ego enim induraui cor eius et seruoꝝ illius ut faciam signa mea hec in eo: et ut enarres in auribus filii tui et nepotis tui quæcunq; retulerim in egyptios et signa mea fecerim in eis et scias q̃ ego dñs. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem et dixerunt ad eum. hec dicit dñs dꝰ hebreoꝝ. usq; quo non uis subire in conspectu meum. dimitte populum meum ut sacrificet mihi. sin autem resistis et nullo modo eos uis dimittere. ecce ego inducam cras locustam in fines tuos que operiat superficiem terre. nec quisquam eius appareat: sed comedat quicquid reliquum fuerit grandini. Coeperunt ergo omnia ligna ciuitatum inundare. grandinem domos quoq; seruorum tuorum et omnium egyptiorum. quam non uiderunt patres tui aut aui quotquot orti sunt super terram usq; in presentem diem. Auertitq; se et egressus a pharaone. Dixerunt autem serui pharaonis ad eum. usq; quo patiemur hoc scandalum. dimitte homines ut sacrificent deo suo. nonne uides q̃d pereat egyptus. Reuocatusq; moyses et aaron ad pharaonem. Ait eis. Ite sacrificate domino deo uestro. Quinam sunt q̃ uadunt. Ait moyses. Cum parulis nostris et senibus pgemur. cum filiis et filiabus. cum ouibus et armentis. Est enim sollemnitas dñi dei nostri. Et respondit pharao. Sic dñs deus sit uobiscum quomodo ego dimittam uos et paruulos uestros. Cum dubium sit q̃d pessime cogitetis. Non fiet ita. ite uos uiri et sacrificate domino. Hoc enim et ipsi petistis. Statimq; eiecti sunt de conspectu pharaonis. Dixit autem dñs ad moysen. Extende manum tuam super terram egyptum ad locustam: ut ascendat super eam et deuoret omnem herbam que residua fuerit grandini. Extendit moyses uirgam super terram egyptum: et dñs induxit uentum urentem totam illa die ac nocte. Et mane facto: uentus urens leuauit locustas. Que ascenderunt super uniuersam terram egyptum. et sederunt in cunctis finibus egyptiorum innumerabiles: quales ante illo tempus non fuerunt nec postea future sunt. Operuerunt enim uniuersam superficiem terre: ualentes omnia. Deuorata est herba terre: et quicquid pomorum in arboribus fuit que grando dimiserat. Nichil omnino uirens relictum est in lignis et herbis terre: in cuncta egyptho. Quamobrem festinus pharao uocauit moysen et aaron: et dixit ecce. Peccauiu deum deum uestrum: et uos. Sed nunc dimittite michi peccatum etiam hac uice: et rogate dñm deum uestrum ut auferat a me mortem istam. Egressusq; est de conspectu pharaonis: et orauit dñm. Qui flare fecit uentum ab occidente uehementissimum: et arreptam locustam proiecit in mare rubrum. Non remansit ne una quidem in cunctis finibus egypti

ti. Et indurauit dñs cor phonis: nec dimisit filios isrl. Dixq; aũ dñs ad moysen. Extende manũ tuam in celũ: & fiant tenebre sup tram egypti tã dense ut palpari queant. Extendit moysis manũ in celũ: & fte sunt tenebre horribiles in uniuersa tra egypti. Tribus diebus nemo uidit fratrem suũ: nec mouit se de loco in quo erat. Vbicũq; aũ hĩtabant filii isrl: lux erat. Vocauitq; pharao moysen & aaron: & dixit eis. Ite sacrificate dño: oues tñ & armenta remaneant. Paruuli uñ eant uobiscum. Aut moysis. Hostias quoq; & holocausta dabis nobis: que offeramus dño deo nro. Cunctꝰ greges pgent nobiscũ: nec remanebit ex eis ungula. Et nescimus quid debeat immolari: donec ad ipm locũ perueniamus. Indurauit aũ dñs cor pharaonis: & noluit dimittere eos. Dixitq; pharao ad moysen. Recede a me: & caue ne ultra uideas faciem meã. Quocũq; die apparueris mihi: morieris. Ait moysis. Bene dixisti. Non fiam ultra loquens ad te. Et dixit dñs ad moysen. Adhuc unã plagã inducam pharaoni & egypto: & postea dimittet uos & cogit compellet. Dicite ergo omni plebi: ut postulet unusquisq; ab amico suo & mulier a uicina sua uasa argentea & aurea. Deditq; aũ dñs gratiã populo suo coram egyptiis. Eratq; moyses uir magnus ualde in tra egypti coram seruis pharaonis & omni populo. Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte egrediar in egyptũ & morietur omne primogenitum in tra egyptiorum a primogenito pharaonis & qui sedet in solio eius: usq; ad primogenitum ancille que est ad molam: & omnia primogenita iumentorum. Erit; clamor magnus in uniuersa tra egypti: qualis nec ante fuit: nec in posterum futurus est. Apud omnes aũ filios isrl non mouebit canis ab homine usq; ad pecus: ut sciatis quanto miraculo diuidat dñs egyptios & isrl. Descendent omnes serui tui isti ad me: & adorabunt me dicentes. Egredere tu & omnis populus qui subiectus est tibi. Postea egrediemur. Et exiuit a pharaone ira cum furore. Dixit aũ dñs ad moysen. Non audiet uos pharao: ut multa signa fiant in tra egypti. Moyses aũ & aaron fecerunt omnia signa & ostenta que scripta sunt coram pharaone. Indurauit autem dñs cor pharaonis: nec dimisit filios isrl de tra sua.

CAP. XII.

Locutus quoq; dñs ad moysen & aaron in tra egypti. Mensis iste uobis principium mensium: primus erit in mensibus anni. Loquimini ad uniuersam ecclam filioꝝ isrl & dicite eis. Decima die mensis huius tollat unusquisq; agnum per familias & domos suas. Sin aũ minor est numerus ut sufficere possit ad uescendum agnum: assumat uicinum suum qui iunctus est domui eius. iuxta numerum animarum quas sufficere possunt ad esum agni. Erit aũ agnus absq; macula: masculus anniculus. Juxta quem ritum tolletis & hedum: & seruabitis eum usq; ad quartamdecimam diem mensis huius. Immolabitq; eum uniuersa mul-

ruudo filioy ifrl ad uelpum: ⁊ sumẽt
de sanguine ac ponent sup utrumq;
postem ⁊ in supliminaribz domoy in
quibz comedent illũ. Et edent carnes
nocte illa assas igni ⁊ azimos panes
cũ lactucis agrestibz. Non comedetis
ex eo crudum quid nec coctũ aqua:
sz assum tm igni. Caput cũ pedibz
et ⁊ intestinis non abscidetis: nec remanebit ex eo quicqm usq; mane. Si
quid residui fuit: igne comburetis.
Sic aũ comedetis illũ. Renes ũros ac
cingetis. calciamenta habebitis in pedibz. tenentes baculos in manibz:
⁊ comedetis festinantes. Est enim pha
se id est trãsitus dñi: ⁊ trãsibo p̃ terram
egypti nocte illa. percutiamq; oẽm p̃
mogenitũ in tra egypti. ab homine
usq; ad pecus: ⁊ in cunctis dus egyp
ti faciam iudicia. ego dñs. Erit aũ
sanguis uob in signũ. in edibz in
quibz eritis: ⁊ uidebo sanguinẽ et
trãsibo uos. nec erit in uob plaga
disperdens. cũ percussero tram egypti.
Habebitis aũ hanc diem in monimentum: ⁊ celebrabitis eam sollemp
nem dño in generationibz uris. cul
tu sempitno. Septem diebz azima
comedetis. In die p̃mo: nõ erit fermẽ
tum in domibz uris. Quicũq; come
derit fermentatũ. peribit aĩa illa de isrl
a p̃mo die usq; ad diem septimũ. Di
es p̃ma erit clara atq; sollemnis: et
dies septima eadem festiuitate ue
nerabil. Nich opis facietis in eis:
excepta hys quæ ad uescendũ pertinẽt
⁊ obseruabitis azima. In eadem etiã
ipsa die educam exercitũ uram de tra
egypti: ⁊ custodietis diem istũ in ge
nerationibz uris. ritu pretuo. Primo
mense exit decima die mensis ad uel
pam comedetis azima: usq; ad diem
uicesimam p̃mam eidem mensis ad
uelpam. Septem diebz fermentum nõ
inuenietur in domibz uris. Quic
comederit fermentatũ. peribit aĩa eius
de cetu isrl: tam de aduenis q̃m de
indigenis tre. Oẽ fermentatũ nõ come
detis: in cunctis habitaculis uris edetis
azima. Vocauit aũ moyses omẽs se
niores filioy isrl: ⁊ dixit ad eos. Ite
tollentes animal p familias uras:
immolate phase. Fasciculusq; hyssopi
tinguite sanguine qui ẽ in lumine:
⁊ aspergite ex eo superliminare ⁊ utrũq;
postem. Nullus uestrũ egrediatur ostium domus sue usq; mane. Transibit
enim dñs percutiens egyptios. Cumq;
uiderit sanguinẽ in superliminari et
in utroq; poste: transiliet ostiũ ⁊ nõ
sinet percussorem ingredi domos uras.
⁊ ledere. Custodi istud uerbum. legitimũ tibi ⁊ filiis tuis: usq; in etnũ. Cũ
q; introieritis tram quã dns daturus
est uob ut pollicit ẽ: obseruabitis
cerimonias istas. Et cum dixerint
uob filii uri: quæ ẽ ista religio: dice
tis ei. Victima transitus dñi ẽ: qñdo
transiuit sup domos filioy isrl in e
gypto. percutiens egyptios. ⁊ domos
nras liberans. Inclinatusq; pls ado
rauit. Et egressi filii isrl: fecerũt sic
prepat dns moysi ⁊ aaron. Factũ est
aũ in nocte medio percussit dns oẽm
p̃mogenitũ in tra egypti. a p̃mogeni
to pharaonis qui sedebat in solio et

usq; ad p̄mogenitū captiue que erat
in carc̄e. ⁊ omne p̄mogenitū iumẽtoꝝ.
Surrexitq; pha nocte ro⁹ seruꝰ ei⁹
cunctiq; egyptus. ⁊ ortus ē clamor
magnus in egypto. Nec; enī erat do
mus: in qua nō iacēt mortuus. Voca
tusq; moyses ⁊ aaron nocte. ait. Surgite
egredimini a pplō meo. ⁊ uos ⁊ fili
i⁹ isr̄l. Ite ⁊ immolate dño sicut dix
tis. Oues uras ⁊ armenta assumite
ut petistis. ⁊ abeuntes benedicite mi.
Urgebantq; egyptij pplm de tra exire
uelocit. dicentes. Omnes morientur.
Tulit ḡ pl̄s conspsam farinam anteq;
fermentaret. ⁊ ligatis in pallijs po
suit sup humeros suos. Fecerunt; fili
i isr̄l sicut p̄ceprat moyses. ⁊ petierūt
ab egyptijs uasa argentea ⁊ aurea. ue
stemq; plurimā. Dedit aūt dñs gr̄iam
pplo coram egyptijs ut cōmodarent
eis. ⁊ spoliauerūt egyptios. Profecti
sunt filij isr̄l de ramesse in soccoth.
sexcenta fere milia peditū uirorū abq;
parūlis. Sed ⁊ mixtus p̄miscuus ⁊
innumerabilis ascendit cum eis. oues
⁊ armenta ⁊ animantia diuersi generis
multa nimis. Coxerunt; farinam
quā adduxerāt conspsam de egypto tu
lerant. ⁊ fecerunt subcinericios pa
nes azimos. Nec; enī potuant fermē
tari cogentibꝫ exire egyptijs. ⁊ nulla
lam facere sustentationē moram. Nec
pulmēta quidē in ocurrerant ꝑparā
re. Habitatio aūt filioꝝ isr̄l qua manse
runt in egypto. fuit ⁊ cdringentoꝝ
xxx. annoꝝ. Quibꝫ expletis. eadem
die egressus ē omis exercitus dñi de
tra egyptꝝ. Iste est ista obseruabilis
dñi. q̄m eduxit eos de tra egyptꝝ. hāc
obseruare debent omēs filij isr̄l in ge
nerationibꝫ suis. Dixitq; dñs ad mo
ysen ⁊ aaron. Hec est religio phase.
Omnis alienigena. nō comedet ex eo.
Omnis aūt seruus emptus ⁊ circūcide
ris. ⁊ sic comedet. Aduena ⁊ mercena
rius. nō comedent ex eo. In una domo
comedetis. nec efferetis de carnibꝫ ei⁹
foras. nec os illi⁹ confringetis. Omnis
cetus filioꝝ isr̄l facient illud. Cū habi
pegrinoꝝ in uob̄ uoluerit celebrare
re. ⁊ facere phase dño. circūcidetur
prius omne masculinū ei⁹. ⁊ tunc rite ce
lebrabit. erit; sicut indigena terre.
sed nequ aūt circūcisus nō edet
ex eo. Eadem lex erit indigene
⁊ colono. q̄m pegrinatur apud uos. Fe
cerunt; filij isr̄l sicut p̄ceprat dñs
moysi ⁊ aaron. In eadem die eduxit
dñs filios isr̄l de tra egyptꝝ p turmas
suas.

Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Sanctifica mihi
omne p̄mogenitū. quod aperit uuluam in filii
is isr̄l. tam de hominibꝫ q̄m de iumē
tis. mea sunt enī omnia. Et ait moy
ses ad pplm. Memento diei huius in q̄
egressi estis de egypto. ⁊ de domo ser
uitutis. q̄m in manu fortī eduxit
uos dñs de loco isto. ut nō comedatis
fermentū panem. Hodie egredimini
mense nouaz. frugū. Quando te introx
duxerit dñs in tram chananei. ⁊ ethei
⁊ amorrei. ⁊ eui. ⁊ hebusei. q̄m iurauit
patribꝫ tuis. ut det tibi tram fluen
tem lacte ⁊ melle. celebrabis hūc
morem sacrorū mense isto. Septem
diebꝫ uescetis azimis. ⁊ in die septi

nus erit tollempnitat dñi. Azima co
medetis. vij. diebꝫ. Non apparebit ap
te aliquid fermentatum: nec in cunctis
finibꝫ tuis. Masculꝰ quod adaperit filiꝰ tuus in die
illo: dicens. Hoc ē qđ fecit dñs mihi cũ
egrederer de egypto. Et erit qđ signum in manu tua: et qđ monimentum
ante oculos tuos. Ut lex dñi semp sit in
ore tuo: in manu enim fortiꝰ eduxit te
dñs de egypto. custodies ergo hui⁹ mo
di cultum statuto tempꝰ a diebꝰ in dies.
Cumq; introduxerit te in terram chana
nei. sicut iurauit tibi et patribꝰ tuis.
et dederit eam tibi. separabis omne qđ aperit
uuluam dño. et qđ primum est in pe
cudibꝰ tuis. Quicquid habueris mas
culini sexus: consecrabis dño. Primo
genitũ asini: mutabis oue. Qđ si non re
deme⁹: interficies. Omne aũt primogenitũ
hoīs de filiis tuis: pcio redimes. Cumq;
interrogauerit te filius tuus cras dicens.
quid est hoc: respondebis ei. In manu
forti eduxit nos dñs de terra egypti:
de domo seruitutis. Nam cum indu
ratus esset pharao nollet nos dimitte:
occidit dñs omne primogenitũ in terra
egypti. a primogenito hoīs usq; ad
primogenitũ iumentoꝝ. Iccirco immo
lo dño omne qđ aperit uuluam mas
culini sexus: et omnia primogenita fi
liorꝫ meorꝫ redimo. Erit ergo qđ signũ
in manu tua: et qđ appensum quod.
ob recordationem inter oculos tuos: eo
qđ in manu forti eduxit nos dñs de
egypto. Igitur cum emisisset pha
raon populum. non eos duxit dñs per viam
terre philistiim. que vicina est: reputans ne
forte pœnitere eos. si viderint adesse bella consurgere: reuertantur in egyp
tum: et circuitum per viam deserti
que est iuxta mare rubrum. Et armati ascen
derunt filij isrl de terra egypti. Tu
lit quoq; moyses ossa ioseph secũ:
eo qđ adiurasset filios isrl dicens.
visitabit uos dñs. et efferte ossa mea
hinc uobiscum. Profecti de socoth.
castra metati sunt in etham: in extre
mis finibꝫ solitudinis. Dñs aũt prede
batur eos ad ostendendam uiam per diem
in columpna nubis. et per noctem in colũ
na ignis. ut dux esset utriusq; itineris
tempore. Nunquã defuit columpna nu
bis per diem: nec columpna ignis
per noctem coram populo.

Locutus est aũt dñs ad moysen di
cens. Loquere filiis isrl. Reuer
tantur et castra metentur ē regione phiahuoth.
q̃ est inter magdalum et mare contra
beelsephon: in conspectu eorũ castra pone
tis. Dicturusq; ē pharao super fi
lios isrl. Coarctati sunt in terra: concluſ
sit eos desertũ. Et indurabo cor eius
ac persequetur uos: et glificabor in pha
rone et in omni exercitu eius. Scientq; egyptij.
quia ego sum dñs. Fecerunt; ita. Et nun
tiatum ē regi egyptio: qđ fugisset
populus. Immutatusq; est cor pharaonis et ser
uoꝝ eius super populo. et dixerunt. Quid no
luimus facere ut dimitteremus isrl ne
serviret nobis. Junxit ergo currum et omnem
populum suum assumpsit secũ: mille; cur
rentes electos. et quicquid inde
gyptio curruum fuit. et duces uniuersi exercitꝰ.
Induravitq; dñs cor pharaonis regis egypti
et persequutus est filios isrl. At illi ex
gressi erant in manu excelsa. Cumq;

psequerent egyptij uestigia pedemꝫ
um reperierunt eos in castris sup ma
re. Omnis equitatus ⁊ currus pharaonis.
⁊ unusquisq; ex eis: erant in phiahi
roth contra beelsephon. Cumq; appro
pinquasset pharao leuauerunt filij isrl
oculos uiderunt egyptios post se.
⁊ timuerunt ualde. clamauerunt ad
dñm. ⁊ dixerunt ad moysen. Quia
non erant sepulcra in egypto: tulisti
nos ut moreremur in solitudine.
Quid hoc fecisti nobis ut educeres
nos ex egypto? Nonne iste est
sermo quem loquebamur ad te in
egypto dicentes. recede a nobis ut ser
uiamus egyptijs. multo enim melius
est seruire eis. quam mori in solitudine.
Dixit autem moyses ad populum. Nolite timere:
state ⁊ uidete magnalia dei quę fecit
hodie. Egyptios enim quos nunc
uidetis: nequaquam ultra uidebitis in
sempiternum. Dñs pugnabit pro uobis:
uos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen.
Quid clamas ad me? Loquere filijs
isrl: ut proficiscantur. Tu autem eleua vir
gam tuam ⁊ extende manum tuam
⁊ divide illud: ut gradiantur filij isrl
per medium maris per siccum. Ego enim
indurabo cor egyptiorum ut persequantur
uos: ⁊ glorificabor in pharaone ⁊ in omni
exercitu eius. in curribus ⁊ in equitibus eius.
Scientq; egyptij quia ego sum dñs.
cum glorificatus fuero in pharaone ⁊ in
curribus. atq; in equitibus eius. Tollens
autem se angelus dei qui precedebat castra
isrl. abiit post eos. ⁊ cum eo pariter
columpna nubis. prior dimittens. pte
gum steterit inter castra egyptiorum ⁊ casti
isrl. Et erat nubes tenebrosa illu
minans noctem: ita ut ad se invicem
toto nocturno tempore accedere non valerent.
Cumq; extendisset moyses manum
super mare: abstulit illud dñs flante
uento uehementi ⁊ urenti tota nocte ⁊ siccum. Diuisaq; est aq̃:
⁊ ingressi sunt filij isrl per medium
sicci maris. Erat enim aqua ei⁹ mu
ro dextera eor⁹ ⁊ leua. Persequen
tes autem egyptij ingressi sunt post eos:
omnis equitatus pharaonis. currus eius
⁊ equites per medium maris. Jamq;
aduenerat uigilia matutina: ⁊ ecce
respiciens dñs super castra egyptiorum
per columnam ignis ⁊ nubis. interfecit ex
ercitum eor⁹ ⁊ subuertit rotas curruum:
ferebantur in profundum. Dixerunt ergo
egyptij. fugiamus israhelem: dñs
enim pugnat pro eis contra nos. Dixit
autem dñs ad moysen. Extende manum
tuam super mare ut reuertantur aque
ad egyptios: super currus ⁊ equites
eor⁹. Cumq; extendisset moyses ma
num contra mare: reuersum est primo
diluculo ad priorem locum. Fugientib⁹
autem egyptijs occurrerunt aque: ⁊
involuit eos dñs in medijs fluctib⁹. Reuersę sunt aque ⁊ operuerunt
currus ⁊ equites cuncti exercitus pha
raonis. qui secuti fuerant
mare: ne unus quidem superfuit ex
eis. Filij autem isrl perierunt per medium
sicci maris: ⁊ aque eis erant quasi pro
murus a dextris ⁊ a sinistris. Liberauit
ergo dñs in die illo israhelem de manu
egyptiorum: ⁊ uiderunt egyptios mor
tuos super littus maris. ⁊ manum mag

nam cum ēcuerat dūs cū eos. Et
murm̄ pp̄l's dūm: & dixerūt dño & mo
yſi ſeruo eius. Tunc cecinit moyſes &
filij iſtl carmen hoc dño: & dixerunt.

Cantemꝰ dño. gl̄oſe enī
magnificat elt: equū & ascēſo
rem deiecit in mare. fortitudo mea et
laus mea dūs: & fct's ē mi in ſalutē. Iſte
dūs mūs & glificabo eū: dūs p̄ris mei & exal
tabo eum. dūs cōfr̄ pugnator ōp̄
nomi ei: currus pharaonis & exercitū eius pie
cit in mare. electi p̄cipes eius: tubm̄
ſi ſunt in mari rubro. Abyſſi operuīt
eos: deſcenderunt in p̄fundum q̄ la
pis. dextra tua dūe magnificata ē in
fortitudine. dextra tua dūe percuſſit ini
micū: & in multitudīe gl̄ie tue depo
ſuiſti aduſarios meos. miſiſti iram
tuam que deuorauit eos ſicut ſtipu
lam: & in ſpū furoris tui congregate ſunt
acque. Stetit unda fluens: congregate
ſunt abyſſi in medio mari. Dixit ini
micus. Perſeqū & comprehendam. diuidā
ſpolia: implebit aīa mea. euaginabo
gladiū meū: interficiet eos manus mea.
flauit ſpūs tuus & operuit eos mare: ſub
merſi ſunt q̄ plumbum in aquis ue
hementibz. Quis ſimil tui in fortib;
dūe. quis ſimil tui magnificus in
ſcīate. terribil atq; laudabil: & faciens
mirabilia: Extendiſti manū tuam
& deuorauit eos tra: dux fuiſti in mi
ſericordia tua pp̄lo quem redemiſti. & por
taſti eum in fortitudine tua ad habi
tacl̄m ſcīm tuū. Audierunt gēs & irati
ſunt: dolores obtinuerunt hītato
res philiſtiim. Tunc conturbati ſūt
p̄cipes edom. robustos moab ob

tinuit tremor: obriguerunt oēs
hītatores chanaā. Irruat ſup eos
formido & pauor: in magnitudine
brachij tui. fiant immobiles q̄ lapis.
donec p̄tranſeat pp̄l's tuus dūe: donec
p̄tranſeat pp̄l's tuus iſte q̄m poſſe
diſti. Introduces eos & plantabis in mō
te hereditatis tue: firmiſſimo hīta
culo tuo q̄d operatus es dūe. Sanctuā
rium dūe q̄d firmauerunt manus tue:
dūs regnabit in eternum & vltra. In
greſſus ē enī eques pharaō cū curribz &
equitibz eius in mare: & reduxit ſup eos
dūs aq̄s maris. filij aūt iſtl ambula
uerunt p ſiccū: in medio eius. Sumpſit
g̃ maria p̄phetiſſa ſoror aaron tympa
num in manu: egreſſeq; ſunt oēs
mulieres poſt eam cum tympanis
& choris. ipſa p̄cinebat dicens. Can
temus dño. gl̄oſe enī magnificatus
elt: equū & ascēſorem deiecit in mare.
Fuit aūt moyſes iſtl de mari rubro:
& egreſſi ſunt in deſertū ſur. Ambula
uerunt aūt tribz diebz p̄ ſolitudinem:
& nō inueniebant aquā. Venerunt in
marath: nec potabant bibere aq̄s de ma
rath. eo q̄d amare eſſent. Vñ & congru
um loci nomē impoſitum: vocant illud
mara. id elt amaritudinem. Et mur
murauit pp̄l's contra moyſen. dicens.
Quid bibemus? At ille clamauit ad
dūm. Qui oſtendit ei lignū. Quod cū
miſiſſet in aquas: in dulcedinē uerſe
ſunt. Ibi conſtituit ei p̄cepta atq; iu
dicia: & ibi tentauit eum dicens.
Si audieris vocem dūi dei tui & q̄d
rectum elt coram eo feceris & obedie
ris mandatis eius cuſtodieriſq; oīa

ꝓcepta illi: cunctis languorē quē posui in egypto nō inducam sup te. ego enī sum dñs saluator tuus. Venerunt aūt in helim: ubi erant xij. fōtes aquaꝝ: & septuaginta palme: & castra metati sunt iuxt aquas. Profecti quoq; sunt de helim: & venerunt omīs multitudo filioꝝ isrl in desertū sin. qđ est inter helim & synai. xv. die mensis secundi postq̄m egressi sunt de tra egypti.

Et murmurauit omīs congregatio filioꝝ isrl. cont moysen & contra aaron in solitudine: dixerunt q̄ ad eos filij isrl. vtinam mortui essemus p manū dñi in tra egypti. cū sederemus sup ollas carnium: & comederemus panes in saturitate. Cur induxisti nos in desertū istud ut occideres omnē multitudinem fame? dixit aūt dñs ad moysen. Ecce ego pluam uob panes de cēlo. egrediatur ppls & colligat que sufficiunt p singlos dies: ut temptem eum utrū ambulet in lege mea an non. Die aūt sexta parent qđ in sabbo ferant: & sit duplum eoꝝ q̄ colligere solebant p singulos dies. Dixerunt q̄ moyses & aaron ad oēs filios isrl. Vespe scietis qđ dñs eduxerit uos de tra egypti: & mane videbitis gl̄iam dñi. Audiuit enī murmur uestrū cont dñm. nos uo quid sumus: q̄ murmurati estis cont nos? Dixit q̄ moyses. dabit dñs uob vespe carnes edere & mane panes in saturitate. eo qđ audierit murmurationes uras. quibus murmurati estis cont eū. nos enī quid sumus? nec cont nos est murmur uestr̄ sz cont dñm. Dixitq̄ moyses ad aaron. Dic uniuerse congregationi filioꝝ isrl. Accedite coram dño: audiuit enī murmur uestr̄. Cūq̄ loqueretur aaron ad cōem cētū filioꝝ isrl: respexerunt ad solitudinem & ecce gl̄a dñi apparuit in nube. Locutusq̄ est aūt dñs ad moysen dicens. Audiui murmurationes filioꝝ isrl. Loqre ad eos. Vespe comedetis carnes. et mane saturabimini panibꝫ: & scietis qđ ego sum dñs ds ur. Fuit enī ergo uespe: & ascendens coturnix operuit castra. mane quoq; ros iacuit p circuitum castroꝝ. Cumq; operuisset sup faciem tre: apparuit in solitudine minutum & q̄si pilo tunsum in similitudinem pruine sup tram. Qđ cū uidissent filij isrl: dixerunt ad inuicem. manhu: Qđ significat: quid est hoc. Ignorabant enī quid esset. Quibꝫ ait moyses. Iste est panis: quem dedit dñs uob ad uescendū. Hic est sermo quem ꝑcepit dñs. Colligat ex eo unusquisq; quantū sufficit ad uescendū. gomor p singla capita: iuxt numerū animaꝝ uraꝝ: que habitant in tabernaculo. sic colletis. Fecerunt ita filij isrl: & collegerunt alius plus. alius minus. & mensi sunt ad mensuram gomor. Nec qui plus collegerat habuit amplius: nec qui minus paucerat reperit minus. & singli uxta id qđ edere potuerant congregauerunt. Dixitq̄ moyses ad eos. Nullus relinquat ex eo in mane. Qui n audierunt eū. & dimiserunt quidam ex eis usq̄ mane: & fetere ꝑcepit. iratusq̄ contra

ut. Et erat est cotidie eos moyses. Colligebant aũ mane singuli quantum sufficere poterat ad uescendũ. Cumq; in caluerit tol: ueheebat. In die ũ sexta collegerunt cibos duplices: id est duo gomor p singlos homines. Venerunt aũ oēs principes multitudinis: & narrauerunt moysi. Qui ait eis. Hoc est qđ locutus est dñs. Requies sabbati: sanctificata est dño. Quas qđcunq; est operandum ẽ facite: & que coquenda sunt coquite: quicquid aũ reliquum fuerit. reponite usq; in mane. Fecerunt sicut ait precepat moyses: nõ computruit nec uermis inuentus est in eo. Dixit moyses. Comedite illud hodie qr sabbm est dñi: nõ inuenietis hodie in agro. Sex diebus colligite. in die aũ septimo sabbm est dñi: ideo nõ inuenietur. Venit septima dies: & egressi de plõ ut colligerent nõ inuenerunt. Dixit aũ dñs ad moysen. Vsq; quo nõ uultis custodire mandata mea & legem meã: Videte qđ dñs dedit uob sabbm: & pp hoc tribuit uob die sexto cibos duplices. Maneat unusquisq; apd semet ipsum. nullus egrediatur de loco suo die septimo: & sabbatizabit pplus die septimo. Appellauitq; domus israhel nomen eius man. Erat aũ sicut semen coriandri album: gustusq; eius qsi simile cũ melle. Dixit aũ moyses. Iste est sermo quẽ precepit dñs. Imple gomor ex eo. ut custodiant in futuras retro generatiões: ut nouerint panem quo alui uos in solitudine: qñ eduxi eos de terra egypti. Dixitq; moyses ad aaron. Sume

ual unũ & mitte ibi man. qntum potest capi gomor: & repone coram dño ad seruandũ in generatiões uestras. sicut preceptit dñs moysi. Posuitq; illud aaron in tabernaculo testimandum. filij aũ israh comederunt man. xl. annis: donec uenirent in terram habitabilem. hoc cibo aluti sunt usq; quo tangerent fines terre chanaan. Gomor aũ decima ps ẽ ephi. Profecta omnis multitudo filioꝝ israh de deserto sin. p mansiones suas ex sermone dñi. castrametati sunt in raphidim. ubi non erat aqua ad bibendũ pplo. Qui uniuersis contra moysen: ait. Da nob aquã ut bibamus. Quibus respondit moyses. Quid uniuersi contra me rixamini: cur temptatis dñm: Sitiuit ergo ibi plus populus aque: & murmurauit contra moysen dicens. Cur nos eduxisti de egypto. ut occideres & nos & filios nros. ac iumenta nra: Clamauit aũ moyses ad dñm: dicens. Quid faciã plo huic: adhuc paululũ & lapidabunt me. Ait dñs ad moysen. Ante cede pplm & sume tecũ de senioribus israh: & uirgam qua percussisti fluuium tolle in manu tua & uade. Ecce ego stabo coram te ibi sup petrã oreb: & cum percusseris petrã exibit ex ea aqua ut bibat plus. Fecit moyses ita coram senioribus israh. Et uocauit nomen illi loci temptatio. pp iurgiũ filioꝝ israhel: & qr temptauerunt dñm dicentes. Est ne dñs in nob an non: Venit aũ amalech: & pugnabat contra israh in raphidim. Dixitq; moy

tes ad iosue. Elige uiros. & egredi⁹ pugna contra amalech. Cras ego stabo in uertice collis. hūs uirga dei in manu mea. Fecit iosue ut lo quutus ei erat moyses. & pugna uit contra amalech. moyses aut & aaron & hur. ascenderunt sup uertice collis. Cumq; leuaret moyses ma nus. uincebat isrl. si manū paulu lum remisisset. superabat amalech. manus aūt moysi. erant graues. Su mētes ḡ lapidem posuerunt subter eū. in quo sedit. Aaron aūt & hur. su stentabant manꝰ ei. ex utraq; parte. Et fēm erāt manꝰ ei⁹ usq; occasum sol. Fugauitq; iosue amalech. & ꝑplm eius in ore gladij. Dixit aūt dūs ad moysen. Scribe hoc ob monumentum in libro. & trade auribꝰ iosue. delebo enī memoriā amalech de sub celo. Edificauitq; moyses al tare dño. & uocauit nomē ei⁹ dūs ex altatio mea. dicens. q; manꝰ soli⁹ dñi & bellum dei erit contra amalech. a generatione in generationem.

CAPVT XVIII

Cumq; audisset iethro sacerdos madian. cognatus moysi. oīa que fecerat dūs moysi. & isrl ꝑplo suo. eo q; eduxisset dūs isrl de egypto. tulit sepphoram uxorem moysi. cū remisserat. & duos filios ei⁹. quoꝝ unus uocabatur gerson. dicente pa tre aduena fui in terra aliena. alter uo eliezer. dūs enī autor pris mei ad iutor meus. & eruit me de gladio pha raonis. Venit ḡ iethro cognatus moysi. & filij ei⁹ & uxor ad moysen in desertū ubi erat castra metat⁹ uir⁹ montem dei. & mandauit moysi dicens. Ego cognatus tuus iethro uenio ad te. & uxor tua. & duo filij tui cum ea. Cui egressus in occursum cognati su adorauit. & osculatus ē eū. salutā uerunt q; se mutuo ūbis pacificis. Cūq; intrasset tabernaculū. narrauit moyses cognato suo cuncta que fecerat dūs ꝓ pharaone & egyptiis ꝓ isrl. u niuersum labore qui accidisset eis in itinere. quo liberarat eos dūs. Le tatusq; ē iethro sup omnibꝰ bonis que fecerat dūs israheli. eo q; eru isset eū de manu egyptiorum. Ait be nedictus dūs qui liberauit uos de manu egyptiorum. & de manu pharaonis. qui eruit ꝑplm suū de manu egyp ti. Nunc cognoui q; magn⁹ dūs sup oēs deos. eo q; sup bie egerunt con tra illos. Obtulit ergo iethro cog natus moysi holocaustū & hostias deo. Venerunt q; aaron & oēs se nio res isrl. ut comederent panē cum eo coram dño. Altero aūt die sedit moysi ut iudicaret ꝑplm. q; assi stebat moysi de mane usq; ad ue sperā. Qđ cum uidisset cognatus ei⁹ omnia scilicet que agebat in po pulo. ait. Quid est hoc qđ facis in plebe. Cur solus sedes. & omnis ꝑplus ꝑstolatur de mane usq; ad o uesperam. Cui respondit moyses. Venit ad me ꝑplus querens sermo nem dei. Cumq; acciderint eis ali qua dissentientes. ueniunt ad me ut iudicem inter eos. & ostendam ꝑ cepta dei & leges eius. At ille. Non bo nam inquit rem facis. stulto labo

re consumerer. tu autē pl̄s iste qui te
cum est. Vltra uires tuas est negotiū:
solus illud nō poteris sustinere. Audi
uba mea atq; consilia: erit deus
tecū. Esto tu pl̄o in his que ad de
um pertinent: ut referas que dicunt
ur referenda que audiuntur ad eū. osten
dasq; pl̄o cerimonias et ritū colendi:
uiamq; per quā ingredi debeant. et
opus quod facere. Prouide aūt de omni
plebe uiros potentes et timentes de
um. in quibus sit ueritas. et qui oderint
auaritiam: constituesq; eos tribu
nos et centuriones. et quinquagenarios
os. et decanos. qui iudicent pl̄m oī
tpe. Quicquid aūt maius fuerit referant
ad te: et ipi minora tm̄ iudicent.
leuiusq; tibi sit partitio. alios onere
s. hoc faciens. implebis imperiū dei. et p̄
cepta eius poteris sustentare: et omnis hic
pl̄s reuertetur cum pace ad loca sua.
Quibus auditis. moyses fecit omnia
que ille suggesserat: et electis uiris
strenuis de cuncto israel. constituit eo
s principes p̄. tribunos et centurio
nes et quinquagenarios. et decanos:
qui iudicabant plebem omni tempe.
Quicquid aūt graue erat referebant
ad eū: faciliora tm̄ iudicantes. Di
mittit cognatū suū: qui reuertus abi
it in terram suam.

Mense tertio egressionis filiorū de tra
egypti: in die hac uenerunt in
solitudinē sinai. Nam profecti de raphi
dim et uenientes usq; in desertū si
nai: castra metati sunt in eodem lo
co. Ibiq; israel figit tentoria: e regi
one montis. Moyses aūt ascendit
ad deū. uocauitq; eū dns de monte:
et ait. Hec dices domui iacob: et an
nunciabis filiis israel. Vos ipi uidi
stis que fecerim egyptiis. quo por
taui uos super alas aquilas: et assu
mpserim mihi. Si ergo audieritis uocē
meā et custodieritis pactum meū:
eritis mihi in peculiū de cunctis pl̄is.
Mea est enim omnis terra: et uos eritis mi
hi in regnū sacerdotale et gens sca. Hec
sunt uba que loqueris ad filios is
rahel. Venit moyses: et conuocatis
maioribus natu pl̄i. exposuit omnes ser
mones quos mandauerat dns. Respon
dit cū uniuersus pl̄s simul et semel. Om
nia que locutus est dns faciemus. Cui
cum retulisset moyses uba pl̄i ad dnm. a
it ei dns. Jam nunc ueniam ad te
in caligine nubis. ut audiat me po
pulus loquentē ad te: et credat tibi
in perpetuū. Nuntiauit ergo moyses uba
pl̄i ad dnm. Quib dixit ei. Vade ad po
pulū et sanctifica illos hodie et cras: lauent
q; uestimenta sua et sint parati in diem
tertium. In die enim tertio: descendet dns
coram omni plebe sup montem sinai.
Constituesq; terminos plo p circuitū:
et dices. Cauete ne ascendatis in mon
tem: nec tangatis fines illi. Omnis
qui tetigerit montē: morte morie
tur. manus nō tanget eum: sed lapidi
bus opprimetur aut confodietur iacu
lis: siue iumentum fuerit. siue homo.
non uiuet. Cū ceperit clangere buccī
na: tunc ascendant in montē. Descē
dens moyses de monte ad pl̄m:
sanctificauit illum. Cumq; lauissent
uestimenta sua: ait ad eos. Estote

pan̄ in diem tuū: ne appropinquēs
uxori tuæ. Jam aduenerat tertius
dies: & mane inclamarent & cepe
runt audiri tonitrua ac micare ful
gura: & nubes densissima operire mon
tem: clangorq; buccine uehementi
per horrebat. timuit ppls qui erat
in castris. Cumq; eduxisset eos moy
ses in occursum dei de loco castro
rum: steterunt ad radices montis. Mons
aūt mons sinai fumabat eo q̄d de
scendisset dñs sup eum in igne: et as
cenderet fumus eius q̄si de fornace. Et
terrebat mons oēs tribus: & sonitus buci
ne paulatim crescebat in maius: et
moyses loquebatur: & dñs respondebat ei. Descendit
q; dñs sup montem sinai in uertice montis uocauitq; moysen
in cacumen ei. Quo cū ascendisset: dixit ad eum. Descende & contestare
ppl'm ne forte uelint cōtendere ad
nos ad uidendū dñm: & pereat ex eis
plurima multitudo. Sacerdotes q;
qui accedunt ad dñm sanctificentur:
ne percutiam eos. Dixitq; moyses ad do
minū. Non potest populus ascendere
in montē sinai tecum: testificatus es
nobis: dicens. pones terminos circa
montē: & sanctifica illū. Cui ait dñs.
Vade descende. Ascendesq; tu & aaron
tecum: sacerdotes aūt & ppls ne tran
sire aut terminos: nec ascendant ad dñm.
ne forte interficiat illos. Descendit
moyses ad ppl'm: & cōtra narrauit eis.

Locutusq; est deus cunctos
sermones hos. Ego sum dñs de
tuus: qui eduxi te de terra egypti: de
domo seruitutis. Non habebis deos
alienos coram me. Non facies tibi
sculptile: nec oēm similitudinē
quæ est in celo desup: & quæ in terra de
orsum: nec eorū quæ sunt in aquis
sub terra. Non adorabis ea nec coles. Ego
sum dñs deus tuus fortis zelotes: uisi
tans iniquitatē patrū in filios.
in terciam & quartam generationem. eorū
qui oderunt me: & faciens misericordiam in mil
lia his qui diligunt me & custo
diunt precepta mea. Non assumes
nomen dñi dei tui in uanum. Nec enim ha
bebit insontem dñs eum qui assump
serit nomen dñi dei sui frustra. Memen
to ut diem sabbati sanctifices. Sex die
bus operaberis: & facies omnia opera tua.
Septima aūt die sabbati dñi dei tui. non
facies omne opus in ea: tu & filius tuus. &
filia tua. & seruus tuus & ancilla tua
& iumentum tuum & aduena qui est
intra portas tuas. Sex enim diebus fe
cit dñs celum & terram. & mare & omnia
quæ in eis sunt: & requieuit die sep
timo. Ideo benedixit dñs diei sabba
ti: & sanctificauit eum. honora patrem tu
um & matrem tuam: ut sis longeuus
super terram. quam dñs deus tuus dabit tibi.
Non occides. Non mechaberis. Non
furtum facies. Non loquaris contra pro
ximum tuum falsum testimonium. Non
concupisces domum proximi tui nec desi
derabis uxorem eius: non seruum non an
cillam. non bouem non asinum: nec omnia
quæ illius sunt. Cunctus aūt ppls uide
bat uoces & lampades & clangentium
buccine. montemq; fumantem. & pertimu
it ac pauore concussus stetit procul.

ducentes moysi. Loquere tu nob & audiemꝰ. n loquat nob dñs. ne forte moriamur. Et ait moyses ad pplm. Nolite timere vt em phareo nos venit ds. & ut tem illius sit ꝝ nob. & n peccaretis. Stetit q pls de longe. moyses aũ accessit ad caliginem in qua erat ds. Dixit ptea ds ad moysen. Hec dices filiis isrl. Vos vidistis qꝺ de celo locut sum vobis. Non facietis deos argenteos & deos aureos facietis vob. Altare de tra facietis mi & offeretis sup eo vo locausta & pacifica vra. oues ue stras & boues. in oi loco in quo memoria fuit nois mei veniam ad te. & benedicam tibi. Qꝺ si altare lapideu feceris mi. n ędificabis illꝺ de sectis lapidibꝫ. Si em leuaueris cultrum tuum sup eo. polluet. Non ascendes p gradus ad altare meum. ne reueletur turpitudo tua

Hec sunt iudicia q ponet eis. Si emeris seruum hebreum sex annis seruiet tibi. in septimo egredietur liber gratis. Cum quali ueste intrauit cum tali exeat. Si dns uxorem & uxor egrediet simul. Si aũ dns dederit illi uxorem & pepererit filios & filias. mulier & liberi erunt dni sui. ipse uo exibit cum uestimento suo. Qꝺ si dixerit seruus. Diligo dnm meum & uxorem & liberos. nolo egredi liber. offerat eum dns suus & applicabit ad ostium & postes. & perforabit aurem ei subula. & erit ei seruus in sempn. Si quis uenꝺiderit filiam suam in famulam. non egredietur sicut ancille exire consueuerunt. Si displicuerit oculis dni sui cui tradita fuit. dimittet eam. pquꝫ aũ alteno uendendi nõ habebit potestatem. si spreuerit eam. Si un aũ filio suo desponderit eã. iuxta morem filiarum faciet illi. Qꝺ si altam ei acceperit. pudebit puelle nuptias. nec victum & pellem pudicitie nõ negabit. Si tria ista nõ fecerit. egredietur gratis. absq pecunia. Qui percusserit hoiẽ volens occidere morte moriatur. Qui aũ nõ ẽ insidiat. sꝫ ds illum tradidit in manu ei. constituam tibi locum quo fugere debeat. Si quis per industriam occiderit proximum suum & per insidias ab altari meo euelles eum ut moriatur. Qui percusserit patrem suum aut matrem suam morte moriatur. Qui furatus fuerit hominem & vendiderit eum. convictus nece morte moriatur. Qui maledixerit patri suo aut matri. morte moriatur. Si rixati fuerint viri. & percusserit alter proximum suum lapide aut pugno. et ille mortuus nõ fuerit. sꝫ iacuerit in lectulo. Si surrexerit & ambulauerit foris sup baculum suum. innocens erit qui percusserat. ita tñ ut opas ei & impensas in medicos restituat. Qui percusserit seruum suum aut ancillam virga & mortui fuerint in manibꝫ eius. criminis reus erit. Si un aũ uno die supstiterit aut duobꝫ. nõ subiacebit penę. quia pecunia illius ẽ. Si rixati fuerint viri & percusserit quis mulierem prgnãtem & abortum quidem fecerit. sꝫ ipsa uixerit. subiacebit dampno. quꝺ ei imponent maritꝰ mulieris & arbitri ut dicauerint. Si un aũ mors ei fuerit sub

sentia. ⁊ reddet aiam p aia. oc̃lm p
oc̃lo. dentē p dente. manū p manu.
pedem p pede. adustionem p adust
one. uulnus p uulnē. liuorem p liu
ore. Si pcussert quispiam oculū
serui sui. aut ancille. ⁊ luscos eos
fecerit. dimittet eos liberos p oculo
quem eruit. dentem c̃. Si ceciderit
seruo. uł ancille sue. fili. eos dimit
tet liberos. Si bos cornu petierit u
irū aut mulierem ⁊ mortui fuerint. la
pidibꝫ obruetur. ⁊ nō comedent car
nes ei⁹. dñs aūt bouis innocens erit.
Qđ si bos cōsuetus fuit ab heri ⁊
nudiꝫ tertius. ⁊ contestati sunt dñm
ei⁹. nec reclusit ei. occiderit uirū
ac mulierem. bos lapidibꝫ obruet.
⁊ dñs illi⁹ occidetur. Qđ si pecū ei
fuerit impōnū. dabit p aiam sua
quecūq; fuerit postulau. filiū c̃
⁊ filiam si cornu pulserit. sl̃i simi
li tractabit. Si seruū. ancillam c̃
⁊ uulnerit. xxx. siclos argenti dabit do
mino. bos lapidibꝫ obruetur.
Si quis aperuit c̃sternam ⁊ foderit
⁊ nō operuit eam. ceciderit q; bos uł
asinus in eā. dñs c̃sterne reddet
pecū iumentoꝝ. c̃s aūt mortuū e
ipi erit. Si bos alterius bouē alterius
uulnerauit ⁊ ille mortuus fuit.
uendent bouem uiuū. ⁊ diuident pre
cium. Cadauer aūt mortuū int se diui
dent. Si aūt sciebat c̃s bos cornu
petax erat. ab heri ⁊ nudiꝫ tertius. ⁊ nō
custodiuit eū dñs suus. reddet bo
uem p boue. ⁊ cadauer integrū accipiet.
Siquis furatus fuerit quem
aut bouem. ⁊ occiderit uł ven

didit. quinq; boues p uno boue
restituet. ⁊ q̃tuor oues p una oue.
Si effringens fur domū. fuerit sub
fodiens fuerit mucrone. ⁊ acceptꝫ uul
nere mortuus fuerit. pcussor nō erit
reus sanguinis. Qđ si ortus sole hoc
fecerit. homicidiū perpetrauit. ⁊ ipe mo
rietur. Si nō habuerit c̃s p furto red
dat. uendundabit. Si inuentus fuerit
apud eū c̃s furatus est. uiuens. siue
bos. siue asinus. siue ouis. duplū
restituet. Si laserit quispiam agrū
uł uineam. ⁊ dimiserit uniuersum
suū ut depascatur. alienā. quic
quid optimū habuerit in agro suo
uł in uinea. p dampni estimatione
restituet. Si egressus ignis inue
nerit spinas. ⁊ cōprehenderit aceruos
frugum. siue stantes segetes in a
gris. reddet dampnū qui ignem
succendit. Si quis cōmendauerit a
mico pecuniā. uł uas custodiā.
⁊ ab eo qui susceperat furto ablata
fuerint. si inuenerit fur. duplū red
det. Si latet dñs domꝰ applicabit ad
deos. ⁊ iurabit c̃s nō extendat manū
in rē proximi sui. ad prehendam fraū
dem. tam in boue quam in asino. ⁊
oue. ac uestimento. uł uniuerso. ⁊ quic
quid dampni inferre possit. ad de
os utrosq; cā pueniet. Si illi uide
rint. duplum restituet proximo
suo. Si quis cōmendauerit proximo
suo asinū. bouem. ouē. ⁊ ome iu
mentū ad custodiam. ⁊ mortuū fu
erit. aut debilitatū. uł captū. ab
hostibꝫ. nullusq; hoc uiderit. iusiu
randū erit in medio. c̃s nō extende

ut manū ad rem pximū suū. Si ultr
pcep dñs ut ranūtū. r ille reddē ñ
cogeret. Qđ si furto ablatū fuit re
stituet dampnū dño. Si comestū a
bestia. pferat ad eū qđ occisū ē. ñ
restituet. Qui ap̄mo suo quicq̄m
hoy mutuū postulauit. r debilitatū
aut mortuū fuit dño ñ psente red
de compellet. Qđ si mꝑsentia ei⁹ fuit
dñs. ñ restituet. maxime si conduc
tum uenit p̄ mercede operis sui. Si se
duxit q̄s uginem nerdū desponsatā
dormierit. ꝯ ea dotabit eam. r ha
bebit eā uxorem. Si pr̄ uirginū da
re nolūt. reddet pecuniam uꝫ mod̄
dotis q̄m uirgines accipe consueue
runt. o maleficos ñ patiet uiuere. Q̄
coierit cū iumento morte moriat. Qui
immolat dīs occidet̄ pr̄ter dño soli.
Aduenam ñ contristabis. neq; affliges
eū. aduene enī r ipi fuistis in tra e
gypti. Vidue. r pupillo ñ nocebitis.
Si leserit eos. uociferabunt ad me
ego audiam clamorē eoꝝ. r indigna
bitur furor meus. percutiamq; uos gla
dio. erunt uxores ure uidue. r filii
uri pupilli. Si pecuniā mutuā dede
ris pplo meo paupi qui habitat tecū.
ñ urges eū q̄si exactor. nec usurā op
primes. Si pignus a primo tuo accepe
ris uestimentum. ante sol occasū redde ei
pignus eius. ē. tolū quo operit. indumēti
carnis ei⁹. nec hꝫ aliud in quo dormiat.
Si clamauit ad me. exaudiā eū. q̄ pi
etosus sum. Dīs ñ detrahes. r pncipi
pp̄ tui ñ maledices. Decimas tuas et
primicias. ñ tardabis offerre. Primo
genitū filioꝝ tuoꝝ dabis mihi. de bubꝫ
q̄ et ouibꝫ sicut faces. Septē diebꝫ
sit cū matre sua. die octaua reddes
illū mihi. Vir sci eritis mihi. Carnē que
a bestijs fuit p̄gustata ñ comedetis.
sed proicietis canibus.

CAPUT XXII

Non suscipies uocē mendacij. nec
iunges manū tuam. ut p̄ im
pio dicas falsum testimoniū. Non sequ
ris turbam ad faciendū malū. nec in
iudicio plurimoꝝ adquiesces sūe ut
a uero deuies. Pauperi q̄q; ñ miserebis
in negocio. Si occurrerit boui inimici
tui. aut asino errauit. reduc ad eum.
Si uideris asinū odientis te iacere
sub onere. ñ pretereas. t̄ sublevabis
cum eo. Non declinabis iudicio pau
peris. Mendacium fugies. Insontem
et iustū ñ occides. Quia ad iustificā im
pium. nec accepias munera q̄ excecāt
prudentes. et subuertunt uerba iustoꝝ.
Peregrino molestus ñ eris. Scitis enī ad
uenaꝝ animas. qꝝ ipi peregrini fuistis in
tra egypti. Sex annis seminabis terram
tuam. et congregabis fruges eius. Anno
aūt septimo dimittes eam. et requiescet
faciet. ut comedant pauperes pplī tui.
et quicq̄d reliqui fuerit edant bestie agri.
Sic facies in uinea. et in oliueto tuo. Sex
diebꝫ operaberis. septima die requiesces. ut
requiescat bos et asinus tuus. ut refri
gerent filius ancille tue. et aduena. Cūcta
que dixi uobis custodite. et per nomen dei
eoꝝ ñ iurabitis. nec audietur
ex ore uro. Tribꝫ uicibꝫ p̄ singulos an
nos mihi festa celebrabitis. Sollemp
nitatē azimoꝝ custodies. Septē die
bꝫ comedes azima. sicut p̄cepi tibi.
Tempore mensis nouoꝝ. q̄m egressus

es de egypto. non apparebis in conspectu meo vacuus. Et sollempnitatem messis primitiuorum operis tui. quæ seminaueris in agro. Sollempnitatem quoque in exitu anni. cum congregaueris omnes fruges tuas de agro. Ter in anno apparebit omne masculinum tuum coram domino deo tuo. non immolabis super fermentum sanguinem victimæ meæ. nec remanebit adeps sollempnitatis meæ usque mane. Primitias frugum terræ tuæ deferes in domum domini dei tui. Non coques hedum in lacte matris suæ. Ecce ego mittam angelum qui precedat te et custodiat in via. et introducat ad locum quem paraui. Obserua eum et audi vocem eius nec quasi contemnendum putes. quia non dimittet cum peccauerit. et est nomen meum in illo. Quod si audieris vocem eius et feceris omnia quæ loquor. inimicus ero inimicis tuis. et affligam affligentes te. precedetque te angelus meus. et introducet te ad amorreum. et cetheum. et ferezeum. chananeum quoque. et eueum. et iebuseum. quos ego conteram. non adorabis deos eorum. nec coles eos. non facies opera eorum. sed delebis eos. et confringes statuas eorum. Seruietisque domino deo uestro. benedicam panibus tuis et aquis. et auferam infirmitatem de medio tui. non erit infecunda. nec sterilis in terra tua. numerum dierum tuorum implebo. Terrorem meum mittam in præcursum tuum et occidam omnem populum ad quem ingredieris. cunctosque inimicos tuos coram te fuga uertam. et emittam crabrones qui fugabunt eueum. et chananeum. et cetheum. antequam

uincas. non eiciam eos a facie tua anno uno. ne terra in solitudinem redigatur. et crescant contra te bestiæ paulatim expellam eos de conspectu tuo. donec augearis. et possideas terram. Ponam autem terminos tuos a mari rubro usque ad mare palestinum. et a deserto usque ad fluuium. tradam manibus uestris habitatores terræ. et eiciam eos de conspectu uestro. non inibis cum eis fœdus. nec cum diis eorum. non habitent in terra tua. ne forte te peccare faciant in me. si seruierint diis eorum. quæ tibi certe erunt in scandalum.

Moysi quoque dixit. Ascende ad dominum tu. et aaron. nadab. et abiu. et septuaginta seniores ex israel. et adorabitis procul. solus quoque moyses accedet ad dominum. illi autem appropinquare non audebunt. nec populus ascendere cum eo debet. Venit moyses et narrauit plebi omnia uerba domini atque iudicia. Responditque cunctus populus una uoce. Omnia uerba domini quæ locutus est facere mus. Scripsit autem moyses uniuersos sermones domini. et mane consurgens edificauit altare ad radicem montis. duodecim titulos per duodecim tribus israel. Misitque iuuenes de filiis israel. et obtulerunt holocausta. immolauerunt victimas pacificas domino. uitulos. duodecim. Tulit igitur moyses dimidiam partem sanguinis. et misit in crateras. partem autem residuam fudit super altare. Assumensque uolumen fœdris. legit audiente populo. Quæ dixerit omnia quæ locutus est dominus faciemus. et erimus obedientes. Ille uero sumptum sanguinem respersit in populum. et ait. hic est sanguis fœderis quod pepigit dominus

uobꝫ sup cunctis sermonibꝫ his. Ac
tendensq; moyses aaron nadab. et a
biu. et septuaginta de senioribꝫ isrl. et
uiderũt dñm isrl. Sub pedibꝫ ei⁹ qsi opus
lapidis saphirini. et qsi celũ cũ serenũ. Nec
ũ sup eos qui paul retulerant de fi
liis isrl. misit manũ suam. uiderunt
q; dñm. et comederũt ac biberũ. Dixit aũ dñs
ad moysen. Ascende ad me in montẽ
et esto ibi. dabo q; tabulas lapideas.
et legem ac mandata q; scripsi. ut doce
as eos. Surrexerũt moyses et minister
ei. ascendensq; moyses in mõ
tem dei. senioribꝫ aut. Expectate hic do
nec reuertamur ad uos. Habetis aaron et
hur uobcum. si quid natũ fuerit q̃stio
nis referentis ad eos. Cumq; ascendis
set moyses operuit nubes montẽ. habita
uit gla dñi sup ymnaꝫ. tegensq; illũ nu
be sex diebꝫ. Septimo aũ die uocauit eũ
de medio caliginis. Erat aũ spes gle
dñi qsi ignis ardens sup uerticem montis.
in conspectu filioꝝ isrl. Ingressusq; mo
yses mediũ nebule. ascendit in mon
tem. et fuit ibi. xl. diebꝫ. et. xl. noctibꝫ.
Dixitq; dñs ad moysen. Loquere filiis isrl. ut tol
lant mihi primicias. ab omni uiro qui o
fert uoluntarie accipietis eas. Hec sunt
aũ q; accipere debetis. Aurũ et argentũ.
et es. iacinctum et purpuram. coccũq; bi
ninctũ. et byssum. pilos caprar. et pelles
arietum rubricatas. pelles iacinctinas.
et lignum sethim. oleũ ad luminaria con
flanda. aromata in unguentũ. et thymi
amata bona. ex quibꝫ lapides onichinos
et gemmas ad ornandum ephot ac rõ
sale. faciantq; mihi sanctuariũ. et habitabo in
medio eoꝝ. iuxta omnẽ similitudinem tabernaculi
q̃d ostendam tibi. et omnium uasoꝝ
in cultum eius. Sicq; facietis illud. Arcã
de lignis sethim compingite. cuius lon
gitudo habeat duos semis cubitos. latitu
do cubitũ et dimidiũ. altitudo cubitũ
itidem ac semissem. Et deaurabis eam au
ro mundissimo intus et foris. Facies q; su
pra coronã aureã per circuitũ. et fundes
circulos aureos quos pones per quatuor
arce angulos. Duo circuli sint in late
uno. et duo in altero. Facies q; uectes de
lignis sethim. et operies eos auro. indu
ces q; per circulos qui sunt in arce late
ribꝫ ut portetur in eis. Qui semper erũt
in circulis. nec unq̃m extrahentur ab
eis. Pones q; in arca testificationẽ q̃m
dabo tibi. Facies et propitiatoriũ de au
ro mundissimo. Duos cubitos et di
midiũ tenebit longitudo eius. semis
sem et cubitũ latitudo. Duos q; cheru
bin aureos et ductiles facies ex utraq;
parte oraculi. Cherub unus ex oraculi in
late uno. et alter in altero. eruntq; latera
propitiatorij tegant. expandentes alas
et operientes oraculum. respicientq; se
mutuo. ipsis multum in propitiatorij
quo operienda est arca. in qua pones
testimonium q̃d dabo tibi. Inde percipiam
et loquar ad te. supra propitiatorium sedens. ac
medio duoꝝ cherubin. qui erunt sup
arcam testimonij. cuncta q; mandabo
per te filiis isrl. facies et mensam de lig
nis sethim. huic duos cubitos longi
tudinis. et unius latitudinis cubitũ. et
altitudinis cubitum ac semissem. eo in
auraꝫ eam auro purissimo. Facies q;
illi labium aureum per circuitum. et spi la

bio coronam in circuitu altam cui⁹ duo⁹ digitul⁹ sit⁹ illam altam coronā aureolam. Quatuo⁹ eq⁹ circulos aureos prepabis: ⁊ pones eos in q̄tuo⁹ angulis cuilibet mense p singlos pedes. Subt̄ coronam erit circulꝰ aureꝰ ut muniatur uectes p eos ⁊ possit mensa portari. Fōsq⁹ uectes facies de lignis sethim ⁊ circūdabis auro. ad subuehendam mēsam. Et pabis ac ceptabula. ac fialas. thuribula. ac cyatos. in quibꝰ offenda sunt libamina. et auro purissimo: ⁊ pones sup mensam panes propositionis. in conspectu meo semp. Facies ⁊ candelabrū ductile de auro mundissimo: hastile eius et calamos ⁊ scyphos ⁊ sperulas. ac lilia ex ipso pcedentia. Sex calami egredientur de lateribꝰ: tres ex uno latere ⁊ tres ex alio. Tres scyphi quasi in nuciū modū p calamos singlos: sperule q̄ simul ⁊ lilia. Et tres siliq⁹ scyphi nitor nuciū in calamo alio: sperule q̄ ⁊ lilia. Hoc erit opus sex calamoꝝ: qui producendi sunt de hastili. In ipso aūt candelabro erit q̄tuo⁹ scyphi in nuciū modū sperule q̄ p singulos ⁊ lilia. sperula sub duobꝰ calamis p ꝛria loca: q̄ simul sex fiunt procedentes de hastili uno. Et sperule igr̄ ⁊ calami ex ipso erunt ductilia de auro purissimo. Facies ⁊ lucernas septē: ⁊ pones eas sup candelabrū ut luceant ex aduerso. Emunctoria quoq⁹ ⁊ ubi q̄ emuncta sunt extinguantur: fiant de auro purissimo. Omne pond⁹ candelabri cum omnibꝰ uasis suis: habebit talentū auri mundissimi. Inspice ⁊ fac secundum exemplar tibi in monte monstratum.

Tabernaculū uo ꝛo fac. XXVI. est. fiet. Decem cortinas de bysso retorta ⁊ iacinto. ac purpura. coccoq⁹ bis tinctis: uariatas opere plumario factas. Longitudo cortine unius hebit. xxviij. cubitos: latitudo q̄tuor cubitoꝝ erit. Vna mensura sint omnia cortine. Quinq⁹ cortine sibi iungentur mutuo: ⁊ alie v. nexu sui cohereāt. Ansulas iacinthinas in labijs ac extremitatibꝰ facies cortinaꝝ: ut possint mutuo copulari. Quinquagenas ansulas cortina hebit in utroq⁹ latere ꝛia inserras ut anse cōtinas uelint: ⁊ altera alteri possit aptari. Facies ⁊ quinquaginta circulos aureos. quibꝰ cortinaꝝ: uela iungenda sunt: ut unū tabernaculum fiat. Facies ⁊ saga cilicina undecim: ad operiendū tectū tabernaculi. Longitudo sagi unius hebit ⁊ triginta cubitos: ⁊ latitudo quatuor. Eq⁹ erit mensura sagoꝝ oīum. Equibꝰ quinq⁹ iunges seorsū ⁊ sex sibi mutuo copulabis: ita ut seorsū sagi in fronte recti duplices. Facies ⁊ quinquaginta ansas in ora sagi unius. ut queant cum alio copulari. ⁊ quinquaginta ansas in ora sagi alterius. ut cum alio copulentur. quinquaginta fibulas eneas. quibꝰ iungantur anse: ⁊ unii ex oībꝰ operimentū fiat. Od aūt sup fuit in sagis. que pendent recto. id est unū sagū q̄d amplius est: ex medietate eius opies posteriora tabernaculi ⁊ cubitus ex una pendebit ⁊ alter ex altera qui

plus est in cubito magnitudine: et
trium cubitorum latus tabernaculi pregrandis. Facies
ergo operimenti aliud tecto de pellibus
arietum rubricatis: et super hoc rursum
aliud operimentum de iacinctino pellibus
Facies et tabulas stantes tabernaculo
de lignis setthim: quae singulae denos
cubitos in longitudine habeant: et un la
titudine singulos ac semissem. In
cubito tabule due incastrature fient
quibus tabula alii tabule connectatur:
atque in hunc modum cuncte tabule pa
rabuntur. Quarum xx. erit in latere meri
diano: quod respicit ad austrum. Quibus xl.
bases argenteas fundes: ut bine ba
ses singulis tabulis pro duos angulos
subiacantur. In latere quoque tabernacu
li quod respicit ad aquilonem xx. tabule erit:
xl. huius bases argenteas. Bine ba
ses: singulis tabulis supponent. Ad occi
dentalem quoque plagam tabernaculi. Facies
sex tabulas: et rursum alias duas:
que in angulis erigantur poste rigi
tabernaculi. eruntque a iunctae a deor
sum usque sursum: et una omnes compa
go tenebunt. Quales et tabulis que
in angulis ponende sunt: similiter iun
ctura seruabit. Erit ergo simul tabule
octo: bases earum argentee sedecim: duae
bases singulis pro una tabula supputa
tis. Facies et vectes de lignis setthim
quinque ad continendas tabulas unius
lateris tabernaculi: et quinque alios
in alio: et eosdem rursus ad occidentalem
plagam. Quo mittentur per medias
tabulas: a summo usque ad summum. Ipse
autem tabulas deaurabis: et fundes
in eis annulos aureos. per quos uectes
tabulata transeant. Quos operies la
mina aurea: et erunt tabernaculum un
ius exemplum quod in monte monstratum
est. Facies et uelum de iacincto et purpu
ra coccoque bis tincto et bysso retorta
opere plumario et polita arte uarietate
querentium: quod appendes auream columnas
de lignis setthim que ipse
quidem deaurate erunt et habebunt ca
pita aurea: sed bases argenteas. Inse
retur autem uelum per circulos: unde quod
pones arcam testimonii: et quo sanc
tuum et sanctorum sanctorum dividentur.
Pones propitiatorium super arcam testi
monii in sanctis sanctorum: et in sancto ex ipso uelli
et constituentem candelabrum. in late
re tabernaculi meridiano. contra eum sta
bit in parte aquilonis. Facies et tem
plum in introitu tabernaculi de iacincto
et purpura coccoque bis tincto et bysso
retorta opere plumario. et v. columnas
deaurabis lignorum setthim. cum quadis du
cetur templum: quas erit capita au
rea et bases eneae.

CAPVT XXVII

Facies altare de lignis setthim.
quod habebit v. cubitos in longitu
dine et totidem in latitudine id est
quadratum. et tres cubitos in altitudine. Cornu
a eius per quatuor angulos de ipso erunt.
et operies illud aere. Faciesque in usus eius
lebetas ad suscipiendos cineres: et fur
cipes atque fuscinulas et ignium recep
tacula. Omnia vasa ex aere fabricabis.
Craticulamque in modum retis eneam.
per cuius quatuor angulos erunt quatuor a
nuli aerei. quos pones subtus ambitum
altaris: eruntque craticula usque ad altaris
medium. Facies et vectes altaris de lig

nis sechun duos · quos opies lāmi
nis eneas · r induces p anulos · eruī
q; ex utroq; late altaris ad portandū.
Non solidum sed mane r cauū · utn
secus faces illud · sicut i monte q
monstratū est · faces r atriū tabna
culi · in cui plaga australi cōt mer
diem · erunt tentoria de byssо retor
ta · Centū cubitos unū latꝰ tenebit r
longitudine · r columpnas uiginti cū
basibꝫ totidem eneis · q̄ capita cū
celaturis suis habebunt argentea ·
Sil · in late aquilonis plongū erunt
tentoria centū cubitoꝝ · columpne
xx · r bases eneę · eiusdem numeri
capita eaꝝ cum celaturis suis ar
gentea · In latitudine uo atrij est rel
piciat ad occidentem · cin tentoria p
quinq̄gnta cubitos · r columpne
decem · bases q; totidem · In ea q̄oq;
atrij latitudine q̄ respiciat ad orien
tem · quinq̄gnta cubiti erunt · in
quibꝫ · xv · cubitoꝝ tentoria latꝰ uno
deputabunt columpnę q; tres · r ba
ses totidem · r in late alto erunt ten
toria cubitos octuaginta · xv · colūp
nas tres · r bases totidem · In ultioꝛ
tu uo atrij fiet tentoriū cubitoꝝ · xx ·
de iacincto · r purpura · coccoq; bis tin
cto · r byssо retorta · opꝰ plumarij ·
Columpnas habebit q̄nque · cum ba
sibꝫ totidem · Omis columpne atrij
p circuitū uestite erunt argentеis la
minis · r capitibꝫ argenteis · r basibꝫ
eneis · In longitudine occupabit ce
tum cubitos centū · in latitudine q̄n
q̄gnta · altitudo · v · cubitoꝝ erit · fi
et q; de byssо retorta · r habebit ba
ses eneas · Cuncta uasa tabnaculi
in omis usus r cerimonias · tam pa
xillos eius q̄m atrij · ex ere facies · Præ
cipe filiis isrl ut afferant tibi olim de ar
boribꝫ oliuaꝝ pissimū · puloq; tritū ·
ut ardeat lucerna semp in tabnaculo
testimonij · extra uelū q̄d oppansum est
testimonio · r collocabunt eā aaron r
filij eius · ut usq; mane luceat coram
dño · ppetuus erit cultꝰ p successiones
eoꝝ · a filiis israhel

CAPVT XXVIII

Applica quoq; ad te aaron fratrē
tuū cum filiis suis · de medio
filioꝝ isrl · ut sacerdotio fungantur
mi · aaron nadab · r abiu · eleazar · et
ythamar · faces q; uestē sācta fratri
tuo in glām r decorem · r loquēris
cunctis sapientibꝫ corde quos repleui
spū prudentie · ut faciāt uestes
aaron · in quibꝫ sācificet · ministret
mi · Hec aūt erunt uestimēta q̄ facient ·
rōnale · r suphumerale · tunicam · r
lineam structam · cidarim · r balteū ·
Facient uestimēta sācta aaron fri tuo
r filiis eius · ut sacerdotio fungant mi ·
Accipient aurū · r iacinctum · r pur
puram · coccūq; bis tinctū · r byssū ·
Facient aūt suphumerale de auro · r
iacincto ac purpura · coccoq; bis tinc
to · r byssо retorta · opꝰ polimi · du
as oras iunctas habebit in utroq;
late summitatis · ut in unū redeant ·
Pallij quoq; textura · r cuncta opis uarie
tas · erit ex auro · r iacincto · ac purpu
ra · coccoq; bis tincto · r byssо retorta ·
Sumes q; duos lapides onychinos ·
r sculpes in eis nōa filioꝝ isrl · Sex nomina in lapide uno · r sex reli

in altō. ꝙꝫ ordinē natiuitatis coꝝ.
Opꝰ sculptoris. z celatura gēmarij.
sculpes eos nōib; filioꝝ ist. inclusos
auro atq; circūdatos. Et pones in u
troq; latꝰ sup humeral' memoriale
filiis ist. portabitq; aaron nōia coꝝ
coram dño sr utriusq; humeri. ob rem
dationem. Faces z uncinos ex auro. z du
as catenulas aur purissimi sibi in
uicem cohærentes: quas inseres uncu
nis. Rōnale q̄q; iudicij faces opꝰ
polymiti. ex hya textum sup humē
ralis: ex auro iacinctho z purpura. coc
co q; bis tincto. z byssō retorta. Qua
drangulum erit z duplex: palmū halebit
tam in longitudīe q̄m in
latitudine. Pones q; in eo q̄tuor ordi
nes lapidū. In p̄mo ordine erit lapis o
sardius. z topazius. z smaragdus. In
scō. carbunculus. saphirus z iaspis.
In tcio. ligurius. achates z amethistus. In q̄r
to. crisolitus. onichinus z berillus. Inclu
si aur erunt p ordines suos. habebūt
q; nōia filioꝝ ist. Duodecim nōib; cela
buntur. singuli lapides nōib; singlōꝝ
p tribꝰ. tribꝰ. Faces in rōnali catenas ꝭ
intortum cohærentes. ex auro purissimo.
z duos anulos aureos. quos pones in
utraq; rōnalis sūmitate. catenas q;
aureas unges anulis qui sunt in mar
gine. et z ipas catenas extrema duo
bꝰ copulabis uncinis. in utroq; latꝰ
sup humeralis. ex aduō rōnale respiet. Fac
es z duos anulos aureos. quos pones
in summitatib; rōnal'. z in eis que
e regione sunt sup humeral'. z posteri
ora ei aspicient. necnon z alios du
os anulos aureos. qui ponent in sr
in utroq; latꝰ sr humeral' deorsum.
ex aduō respiet contra faciem iuncture inte
riorꝰ. ut aptari possit cū superhumali.
z stringatur rōnale anulis suis. cum
anulis superhumeralis hya iacinctina.
ut maneat iunctura fabrefacta. z a se
inuicem rōnale z superhumerale nec
aut separari. Portabitq; aaron nomina
filioꝝ ist in rōnali iudicij sup pectus
suū. cū ingrediet' sci. in memo
riale coram dño iugiter. Ponesq; in
rōnali iudicij doctrinam z ueritatē. que
erunt in pectore aaron. cū ingredietur
coram dño. z gestabit iudicium filioꝝ ist.
in pectore suo. in conspectu dñi semp. Fa
ces z tunicam superhumeral' totam ia
cinctinam. in cui medio sup erit capi
tium. z ora p gyrum ei textile. sicut fi
eri solet in extremis uestiū partib; ne fa
cile rumpat. Deorsum uo ad pedes ei
dem tunice p circuitū. ex mala puni
ca facies. ex iacincto. z purpura. z coc
co bis tincto. mixti in medio tintin
nabulis. ita ut tintinnabulū sit au
reū. z malū punicū. turissq; tintinna
bulū aliud aureū. z malū punicū. Et
uestiet ea aaron in officio ministerij. ut
audiatur sonus cū ingredit sca. in conspectu dñi. z cū egreditur
ne moriatur. Faces z lāminam de auro purissimo.
in qua sculpes opꝰ celatoris. sc̄m dño.
ligabisq; eam uitta iacinctina. z erit sr
tyaram imminens fronti pontificis.
Portabitq; aaron iniquitates coꝝ. que
obtulerint z sanctificauerint filij ist in
cunctis muneribꝰ. z donarijs suis. Erit aut
lamina semp in fronte ei. ut pla
catus sit ei dñs. Subingeq; tunicam

byſſo: & tyaram byſſinam facies: & balteū ope plumarij. Pouo filiis aa ron tunicas lineas: pabis & balteos. ac tyaras: in gl'am & decorē eor. Vestes q̄ bus omnib; aaron fr̄em tuū: & filios eius cū eo. Et cunctoy conse crabis manū: ſāficabq; illos. ut sa cerdotio fungant'ur mi. Facies & fe mnalia linea: ut operiant carnem turpitudinis sue: a renib; usq; ad femora. & utent'ur eis aaron & filij ei. cū ingredient tabernaculū testimo nij. uel cū appropinquāt ad altare ut ministrent in sc̄ario: ne inīquu tatis rei moriant'ur. Legitimū sem pit̄nū erit aaron & semini ei' post eū.

Sed & hoc facies: ut mū|XXIX in sacerdotio sanctificent'ur. Tolle uitulū de armento. & arietes duos im maculatos: panesq; azimos. & crustu las absq; fermēto. que conspersa sint oleo. Lagana q̄q; azima oleo lita. De similā tritic̄ea cuncta facies: & pōes in canistro offeres & uitulū ad & duos arietes. & aaron ac filios ei' & applica bis ad ostium tab'naculi testimonij. Cumq; lauis prēm eis filios aqua. indues aaron uestimentis suis. id est tunicā & tunicā. sup hymatiū & rōnale q̄d constringes balteo. & pones tyaram in capite ei. & lāminā sc̄am sup tyaram. & olīo unctionis fundes sup caput ei' atq; hoc ritu consecrabis filios eius. & applicabis tunicis lineis. cingesq; balteo aaron & uxores & liberos eius. & impones eis mitras: erūtq; sacerdotes mei. religi one p̄petua. Postq̄m manū eor applicab & uitulū coram tabna culo testimonij. ponentq; aaron & filij ei' manus sup caput illi. & macta bis ei' in conspectu dñi. ad ostiū ta bernaculi testimonij. Sumptūq; de sāguine uituli. pones sup cornua al tarī digito tuo. Reliquū aut sangu nem. fundes ad basim ei'. Sumes & adipem totū qui operit intestina. & reticulū iecoris ac duos renes. & a dipem qui sup eos ē. & offeres incen sum sup altare. Carnes uo uituli & corii. & fimū combures foris extra castra. eo q̄d p̄ctō sit dñi. Arietem sumes. sup cui' caput ponent aaron & filij ei manus. Quem cum macta'is. tolles de sanguine eius. & fundes circa altare. Partes aut arietē secabis in frusta. Lotaq; intestina & pedes. pones sup concisas carnes. & sup caput illius. & offeres to tum arietem in incensū sup altare. Oblatio est dñi. odor suauissimus. victima dei. Tolles q̄q; arietem alte rum. sup cui' caput aaron & filij ei ponent manus. Quem cū immola uerit. sumes de sanguine p̄ssit. et pones sup extremū dextre auricule aa ron & filioy ei. & sup pollicem manū eor & pedis dextri. fundesq; sangu nem sup altare p circuitū. Cumq; tuleris de sanguine qui est sup alta re. & de oleo unctionis. asperges aaron & uestes eius. filios & uestimenta eor. Consecrabisq; & ipsis & uestib; tollesq; adipem de ariete & caudā & animam q̄ operit intestina. ac reticulū iecoris. & duos renes. atq; adipem qui sup

cos est: armūq; deputū eo qđ sit ar
ries consecrationis. tortam panis
unū. crustulū cū spūm oleo. laga
num de canistro azimon. qđ posi
tū est in conspectū dñi: ponetq; oīa
sup manus aaron & filioꝝ eius & sā
ctificabis eos eleuans coram dño. suf
cipietq; munera de manibꝰ eoꝝ. & in
cendes sup altare in holocaustū. odo
rem suauissimū in conspectū dñi: qz
oblatio ei⁹ est. Jumentū quoq; pecudis at
tum de ariete quo mundatus est aaron:
sāctificabisq; illud eleuans coram dño.
& cedet tu partem suam. Sāctificabis et
pectusculū consecrati. & armū qui⁹
de ariete sepatu. quo mundat⁹ ē aaron
& filij ei⁹ cedentq; in partem aaron & fi
lioꝝ ei⁹. iure pretuo a filiis isrl: qz p
munera sunt & munda de uictimis eoꝝ
pacificis q̄ offerunt dño. Vestem aut
sācām qua induitur aaron. habebūt filij
eius post eū. ut ungant⁹ in ea. et
consecrentur manꝰ eoꝝ. Septem diebꝰ
induet illa qui pontifex p eo fuerit de
filiis ei⁹. & qui ingredietur
tabnaculū testimonij. ut ministret
in sācario. Aduertem aut consecrationis
uolles. & coques carnes ei⁹ in loco sō.
quib⁹ uescentur aaron & filij ei⁹. Panes
quoq; qui sunt in canistro. in uestibu
lo tabernaculi testimonij comedent: ut
sint placabile sacrificiū & sāctificentur
offerentis manib⁹. Alienigena ñ uesc
cetur ex eis: qz sācta sunt. Qđ si remā
serit de carnib⁹ consecratis. siue de
panib⁹ usq; mane: combures reli
quias igni. Non comedent: qz sācti
cata sunt. Oīa q̄ precepi & facies. Sep
aaron & filiis ei⁹. Septem diebꝰ con
secrabit manꝰ eoꝝ. & uitulū p pcō
offeres p singulos dies ad expiandū.
& mundabis q; altare cū immolaīs
expiationis hostiam: & unges illud
in sācificatōem. Septem diebꝰ expi
abis altare & sācificabis: & erit sācū
sōꝝ. Omnis qui tetigerit illud: sāc
tificabitur. Hoc est qđ facies in altari
Agnos anniculos duos p singulos di
es iugiter: unū agnū mane & alterum
uespere. decimam partem similē conspsit
oleo tunso. qđ habeat mensuram quar
parte hin: & uinū ad libandū eiusdē
mensure in agno uno. Alterum uo ag
nū offeres ad uespram. iuxta ritū ma
tutine oblationis: & iuxta ea que di
ximus in odorem suauitatis. Sacri
ficium est dño. oblatione perpetua in
generationes uras. ad ostium tab
naculi testimonij coram dño. ubi cō
stituam tibi locū ad te. ibiq; precpi
am filius isrl. Sācificabitur altare
in gl̄a mea & sācificabo tabnaculū te
stimonij cū altari. aaron cū filiis ei⁹
ut sacerdotio fungantur mihi. Et hīta
bo in medio filioꝝ isrl: eroq; eis dūs.
& scient qz ego dñs dūs eoꝝ. qui edu
xi eos de tra egyptī ut manerem in
ter illos: ego dñs dūs ipoꝝ.

Facies quoq; altare ad adolen
dum thymiama de lignis se
chim: hūs cubitū longitudinis &
alterum latitudinis. idest q̄drangu
lum. & duos cubitos altitudinis.
Cornua ex ipō procedent: uesties q;
illud auro purissimo. tā cacumi
nam ei⁹ q̄m parietes p circuitū & cor

mua. facies q̄ et coronam aureolā
p gȳrum. t duos anulos aureos ch̄
corona p singla latera: ut mittant
in eos uectes. t altare portetur. Ipse
q̄ uectes facies de lignis setthim. et
inaurabis: ponesq̄ altare contra ue
lum qđ ad arcam pendet testimō-
nium ꝓpiciatorio. quo tegitur testi
monium. vbi loquar tibi. t adolebit incen
sum sup eo aaron. suauē fragrans ma
ne. Cū componet lucernas incendet
illud. t cū collocat eas ad uesperum.
uret ch̄y iuncta semp̄iternū coram
dño. in generationes uras. Non offe
retis sup eo ch̄y aliena. nec holocaustū nec
sacrificium. nec libamen non libabitis. t deprecabit aaron sup cornua
eius semel p annū. in sanguine qđ o
blatū est p peccato. t placabit sup eo in ge
nerationibus uris. Sanctū sanctoꝝ erit do
mino. Locutusq̄ est dñs ad moysen
dicens. Cū sumseris summā filiorū isrl.
iuxta numerum dabunt singuli pretiū p ani
mabus suis dño. nō erit plaga in eis
cū fuerint recensiti. Hoc autē dabunt oēs
qui transit ad nomen. dimidium sicli iuxta
mensurā templi. Siclus. xx. gr̄as habet obo
los. Media pars sicli. offeretur dño.
Qui habetur in numero a. xx. annis et su
pra. dabit primitias. Ditues nō addet ad
medium sicli. t pauper nichil minuet.
Suscepta argenti pecuniā q̄ collata est
a filiis isrl. trades in usus tabernaculi
testimonii. ut sit monumentū coram
dño. t propitietur animabus eorum. Locu
tusq̄ est dominus ad moysen dicens.
Facies t labrum eneum cum base sua
ad lauandum. ponesq̄ illud inter ta
bernaculum testimonii. t altare. mittes
aq̄s lauabūt in eo aaron t filii eius manus suas ac pedes. cū ingressuri
fuerint tabernaculum testimonii. t cū ac
cesserint ad altare ut offerant in eo ch̄y
incensum dño. ne forte moriantur.
Legitimum sempiternum erit ipsi t semi
ni eius p successiones. Locutusq̄ est dñs
ad moysen dicens. Sume tibi aromata
prima myrre. t electi cinnamomi quingentos siclos.
t cynamomi medium. id est ducentos
quinquaginta siclos. calami quoq̄ ducen
tos quinquaginta. casie quoq̄ quingen
tos siclos in pondere sanctuarii. olim de o
liueti mirram bonam. facies q̄ unctio
nis oleum sanctum. unguentum compositum
opere unguentarii. t unges eo tabernaculum testimonii. arcam testamenti
mensamq̄ cum uasis suis. candelabrum
t utensilia eius. altaria ch̄yamatis
t holocausti. t unumquodq̄ sup̄ellectile
que ad cultum eorum pertinet. sanctificabis
q̄ omnia. t erit sanctum sanctorum. Quicquid tetigerit ea.
sanctificabitur. Aaron t filios eius unges.
sanctificabisq̄ eos. ut sacerdotio fungā
tur mihi. filius q̄ isrl dices. Hoc oleum
unctionis sanctum erit mihi in generationes
uras. Caro hominis non ungetur. nec eo
rum compositionem similem facietis. scitote
quod sanctificatum sit. t sanctum erit uobis. Homo
quicunq̄ tale compositum. t dederit ex eo
alienigene. exterminabitur de populo suo. Dixitq̄
dñs ad moysen. Sume tibi aromata
stacten t onicha. galbanen bonum odo
ris. t thus lucidissimum. cuius pon
dera cuncta sint omnia: faciesq̄ ch̄yama
ma compositum. opere unguentarii. mixtum
diligenter. t purum. t sanctificatione

digniſſimū. Cumq; in tenuiſſimū
pulueꝛem unuſta ceciderit: ponet eꝛ eo
coꝛam tabnaculo teſtimonij. in quo lo
co apparebo tibi. Semiſodq; erit uobꝭ chry
ſama. Talem compoſitionem nō facie
tis in uſus ueſtꝛos: qꝛ ſcīm eſt dñō. Ho
micidq; fecerit ſimile: ut odoꝛe illi⁹ per
fruatur: peribit de ꝓpliis ſuis. XXXI
Locutuſq; eſt dñs ad moyſen dicēs.
Ecce uocaui eꝛ nōie beſelehel filiū uꝛi filij hur de tribu iuda: r iple
ui eū ſpū dei ſapīa. intelligentia. eꝛ
ſcīa in oīi ope ad excogitandū fabre
quicquid fieri poteſt eꝛ auro r argen
to r ere. r marmoꝛe r gēmis r duſtra
te liguoꝛ. Dedicq; ei ioſuē oholiab filiū
achiſamech de tribu dan. Et in
corde oīm eruditi poſui ſapīam: ut
faciant cuncta que ꝓcepi tibi. tabnacu
lum fedeꝛis. r aꝛcam teſtimonij. ꝛpi
ciatoꝛiū q̄ eſt ſup eam eſt. r cuncta ua
ſa tabnaculi. mēſamq; r uaſa eius.
candelabꝛū puriſſimū cū uaſis ſuis.
r altare thymiamatis. r holocauſti. r
oīa uaſa eoꝝ. labiū cū baſi ſua.
ueſtes ſcās in miniſterio aꝛon ſacer
dotis. r filiis eiꝰ ut fungaꝛtur officio
ſuo in ſacris: oleū unctionis. r thy
miama aꝛomatū in ſcīario. oīa
q̄ ꝓcepi tibi faciēt. Et locutꝰ eſt dñs
ad moyſen. Loq̄re filiis iſꝛl. r dicel
ad eos. Videte ut ſabbm meū cuſtodi
atis: q̄ ſignū eſt inteꝛ me r uos in ge
nerationibꝰ uꝛis. ut ſciatis q̄ ego
dñs qui ſcīfico uos. Cuſtodite ſab
batum meū: ſcīm eſt enim uobꝭ. Qui pol
luerit illud: morte moꝛietuꝛ. Qui
fecerit in eo opus: peribit aīa illius
de medio ꝓpliis ſui. Sex diebꝰ faciet
opus: in die ſeptimo ſabbm r requi
es ſcā dño. Omnis qui fecerit opus
in hac die: moꝛietuꝛ. Cuſtodiant
filij iſꝛl ſabbm r celebꝛent illud in
generationibꝰ ſuis: pactum ſempi
ternum inteꝛ me r filios iſꝛl. ſignūq;
ꝓpetuū. Sex enī diebꝰ fecit dñs celū
r terꝛam: r in ſeptimo ab ope ceſſauit.
Dalteꝛq; moyſi completis huiuſcemodi
ſermonibꝰ in monte ſynai duas ta
bulas teſtimonij lapideas: ſcriptas
digito dei. XXXII
Videns aūt
ꝓplis q̄d moꝛam faceꝛet deſcendē
di de monte moyſes: congregat⁹ ad
uſus aaron aiūt. Surgens fac nobis
deos qui nos ꝓcedant: moyſi enim
huic uiro qui nos eduxit de tꝛa egyp
ti. ignoꝛamus quid acciderit. Dixq;
ad eos aaron. Tollite inaures auꝝ
as de uxoꝝ filioꝝq; r filiaꝝ uꝛaꝝ au
ribꝰ: r afferte ad me. Fecit ꝓplis que
ꝛrabat: deferens inaures ad aaron.
Quas cum ille accepiſſet. formauit
ope tuſorio: r fecit ex eis uitulū con
flatilem. Dixeruntq; Hi ſunt dii
tui iſꝛl: qui te eduxerunt de tꝛa e
gypti. Qd̄ cum uidiſſet aaron: edi
ficauit altare coꝝam eo r ꝓcul uo
ce clamauit dicens. Cras ſolēnitas
dñi eſt. Surgentesq; mane:
obtuleruntholocauſta r hoſtias pa
cificas. Et ſedit ꝓplis manducare r
bibere: r ſurrexerunt lude XXXIII
Locutuſq;
eſt aūt dñs ad moyſen.
Vade deſcende: peccauit ꝓplis tu
us quem eduxiſti de tꝛa egypti. Re
ceſſerunt cito de uia q̄m oſtenderat

ecl' fecerunt sibi vitulū 2 flan-
lem 2 adorauerūt atq; īmolauerūt ei
hostias dixer. Ista sunt dij tui isr'
qui te eduxerunt de tra egypti. Et
iam; ait dns ad moysen. Cerno
qđ plis iste dure cervicis sit. dimitte
me ut irascatur furor meus cont
eos 2 deleam eos. faciamq; te in
gentem magnā. Ro moyses ait. ora
bat dnm dm suū dicens. Cur dne
irascitur furor tuus cont plm tu
um quem eduxisti de tra egyptī
in fortitudine tua magna 2 ī ma
nu robusta? Ne queso dicant egyp
tij: callide eduxit eos ut interfice
in montibz 2 deleret e tra. Quiescat
ira tua: 2 esto placabilis sup nequi
tia plī tui. Recordare abraham
ysaac 2 isr' seruoz tuoz: quibz ut
tasti p temet ipm dicens. Multiplicabo
semen vrm sicut stellas celi: et
vniuersam tram hanc de qua locu
tus sum dabo semini vro 2 possidebit
eam semp. Placatus ē dns: ne
faceret malū qđ locutus fuerat ad
vltiōem plī sui. Et reversus ē moy
ses de monte portans duas tabu
las testimonij in manu: scriptas
ex utraq; parte 2 tras ope dei. Et
cura quoq; dei erat sculpta in ta
bulis. Audiens aūt iosue tumul
tū pplī vociferantis: dixit ad moy
sen. Vlulatus pugne audit in
castris. Qui respondit. Non ē cla
mor adhortantiū ad pugnam: nec
vociferatio compellentiū ad fugā:
sed vocē cantantium ego audio. Cū
q; appropinquasset ad castra: vidit
vitulū 2 choros. Iratusq; valde pie
cit de manu tabulas: 2 confre
git eas ad radices montis. Arri
piensq; vitulū quem fecerant:
combussit 2 contrivit vsq; ad
pulverem. Quem sparsit in aqua:
2 dedit ex eo potum filijs isr'. Dixit
q; ad aron. Quid tibi fecit hic plus
ut inducas sup eū pctm magnum.
Cui ille respondit. Ne indigneris
dne mi. Tu enim nosti plm istum:
qđ pnus sit ad malū. Dixerūt mihi. Fac
nobis deos qui precedant nos. Huic
enim moysi qui nos eduxit de tra e
gyptī: nescimus quid acciderit. Cui
bz ego dixi. Quis habet aurum:
tulerunt 2 dederunt mihi 2 proiecī illud
in ignem: egressus q; hic vitulus.
Videns g moyses plm qđ esset nu
datus. spoliauerat enim eū aron ppter
ignominiam sordis. 2 inter hostes nu
dum constituerat: et stans in porta
castroz ait. Si quis ē dns: iungat
mihi. Congregatiq; sunt ad eū oēs
filij leui. Quibz ait. Hec dicit dns
deus isr'. Ponat vir gladiū sup femur
suū. Ite 2 redite de porta vsq; ad por
tam: p medium castroz. 2 occidat vir
quisq; fratrem 2 amicū. 2 proximū suū. Fe
cerunt q; filij leui iuxta sermonem
moysi: cecideruntq; in die illo qsi vi
ginti milia hoīm. Et ait moyses. Con
secrastis manus vras hodie dño. vir
unusquisq; in filio 2 fratre suo: ut det
nob benedictio. Sed aūt die alio. locu
tus ē moyses ad plm. Peccastis pec
catum magnum. Ascendam ad dnm:
si quo modo exorem pro delicto

uīō. Reuīsusq; ad dnm̄: aīt. Obsecro dñe peccauit ppls iste pcm̄ magnū: fecerunt sibi deos aureos. Aut dimitte eis hanc noxam: aut si nō fac de me de libro tuo quē scripsisti. Cui respondit dñs. Qui peccauerit mihi: delebo eum de libro meo. Tu aīt uade: & duc ppm̄ istū quo locutus sum t̄. Angelus mꝰ p̄cedet te. Ego aīt in die ultionis ulciscabo hoc pcm̄ eoꝝ. Percussit q; dñs ppm̄: pro crato utiq; utulo quem fecit aaron. Locutusq; est dñs ad moysen. Vade ascende de loco isto tu & ppls tuus q; eduxisti de tra egypti. in tram quā iurauī abrahām. ysaac & iacob dicens. semini tuo dabo eam: & mittā p̄cursorem tui angli. ut eiciā chananeū & amorreū. & cetheū & ferezeū. & eueū & iebuleū: & ungues in tuā fluentem lacte & melle. Non enī ascendam tecū: qz ppls dure ceruicis es: ne forte delpdam te in uia. Audiens ppls sermonē hunc pessimū luxit: & nullus ex more uestē suā est cultui suo. Dixitq; dñs ad moysen. Loqre filiis isrl. ppls dure ceruicis es: semel ascendam in medio tui & delebo te. Jam nūc depone ornatū tuū: ut sciam qd faciam t̄. Deposuerūt q; filii isrl ornatum suū a monte choreb. & moyses q; tollēs tabnaclm. tetendit extra castra procul: uocauitq; nōm̄ ei tabernaclm federis. Et omnis ppls qui habebat aliquam quēstionem: egrediebatur ad tabnaclm federis qd erat extra castra. Cumq; egrederet moyses ad tabnaclm. surgebat uniuersa plebs & stabat unusquisq; in ostio papilionis sui: & aspiciebant tergū moysi donec ingrederetur tentoriū. Ingresso aūt illo tabnaclm federis: descendebat columpna nubis & stabat ad ostiū. loquebaturq; cum moyse cernentibus uniuersis qd columpna nubis staret ad ostiū tabernaculi: stabatq; ipse & adorabant p fores tabnaculoꝝ suoꝝ. Loquebatur aūt dñs ad moysen facie ad faciem: sicut loquit̄ solet̄ ad amicū suū. Cumq; reuerteret̄ in castra: minister ei iosue filius nū puer: nō recedebat de tabnaculo. Dixit autem moyses ad dnm̄. Precipis ut educam ppm̄ istū & nō indicas mihi quē mittas es mecū. p̄sertim cū dixeris noui te ex nōie & inuenisti grām coram me. Si q; inueni grām in conspcū tuo. ostende mihi faciem tuā ut sciam te: & inuenīam grām aūt oculos tuos. Respice ppm̄ tuū gentem hanc. Dixit dñs. Facies mea p̄cedet te: & requiem dabo tibi. Et ait moyses. Si nō tu ipe p̄cedis: ne educas nos de loco isto. In quo. n. sciri potīt ego & ppls tuus inuenisse nos gram in conspcū tuo. nisi ambulaūs nobīscū ut glificemur ab oī bus ppls qui habitant sup̄ tram. Dixit aūt dñs ad moysen. Et ubi illud qd locutus es faciam. Inuenisti enim gram coram me: & te ipm̄ noui ex nōie. Qui ait. Ostende mihi gloriam tuā. Ego ostendam omne bonū tibi: & uocabo in nōie dñi coram te: & miserebor cui uolūo & clemēs ero in quē mihi placuerit. Rursusq; ait. Non poteris uidere faciem meā: nō enī uidebit me homo & uiuet. Et rūm. Ecce inquit est loc

apd̄ me: stab̄ tuj̄ petr̄m. Cumq; tribus
gla mea. ponam te in foramine pe
tre: t pregam dextā mea. donec tran
seam: tollamq; manū meam t vide
bis posteriora mea. faciem aūt meam
videre non poteris. CAPITULUM
Ac dixit ds. Precide aūt t duas ta
bulas lapideas sicut̄ por: et
scribam sup eas uba q̄ habuer̄t tabu
le ds fregist̄. Esto parat⁹ mane: ut
ascendas statim in montē hōnat: sta
bisq; mecū sup uticem montis. Nullus
ascendat tecū: nec videatur q̄spiam
p totū montē. Oues quoq; t boues
ñ pascantur e cont̄. Excidit q̄ duas
tabulas lapideas quales ante fuer
ant: t de nocte consurgens ascendit
montē hōnat sicut ei preceprat dns
portans secū tabulas. Cumq; descen
disset dns p nubem: stetit moyses
cum eo inuocans nom̄ dñi. Quo cū
seruit coram eo: ait. Dominator do
mine ds misericors t clemens: pati
ens t multe misericordie ac ueraz:
qui custodis misam in milia q̄ auferis
iniquitatem et scelā atq; pcā. nullus
te apd̄ te ꝑse innocens est: qui red
dis iniquitatē patrū in filiis ac ne
potibz in tertiam t q̄rtam ꝓgenie. Fe
stinusq; moyses curuauit ē ꝓnus in
tram: t adorauit aīt. Si inuenī gram
in conspectu tuo dñe. obsecro dñe ut
gradiaris nobēcū. ꝓplis enī dure cer
uicis est: t auferes iniquitates nras
atq; pcā nostr̄ possideas. Et dix dns.
Ego inibo pactū. Videntibz cunctis
signa faciam q̄ nūq̄m facta sūt nulla ge
tram. nec in ullis gentibz: ut cer
ꝓplis in cui est medio op̄ dñi tribulet̄
facturus sum. Observa cuncta q̄ hō
die mandauī t. Ego ipe eiāañ fa
ciem tuā amorreū t chananeū t he
theum. ferezeū t euceū t hebuseū.
Cave ne umq̄m cū hītatorib⁹ tre illi
ungas amicitias q̄ t sunt in ruinam:
t aras eoy destrue. confringe statuas:
lucos q̄ succide. Non adorabis deū
alienum. dns zelotes nom̄ est: deus
ē emulator. Ne ineas pactū cū hōib⁹
illius regionis: ne cū fornicant sueri
cum dijs suis t adorauerint simulac
coy: uocet te et comedas de
immolatis. Nec uxorem de filiabz eoy
accipies filiis tuis: ne postq̄m ipe
fuerint fornicate faciant t filios tuos
in deos suos fornicari. Deos conflati
les ñ facies t. Sollempnitatē az
moy custodies. Septem diebz uesce
ris azimis. sicut precepi t tempore
mensis nouoy. abyb enī iste tempus est egressus es de egypto. Omne q̄d
aperit uuluā genit̄ masculinum meum e
rit. De cunctis animantibz tā de bu
bz q̄m de ouibz: meum erit. Primoge
nitū asini redimes oue. Si nō redi
mis: occidet̄. Primogenitum filioy tuoy redimes: nec appare
bis in conspectu meo uacuus. Sex die
bz operabēris: in die septimo cessabis: ara
re t mete. Sollempnitatē ebdomada
rū facies t in primitiis frugū mes
sis tue tritice: t sollempnitatē ꝓ
redeunte anni tempore cuncta conclu
dit. Tribz temporib⁹ anni: apparebit omne ma
sculinū tuū in conspectu dñi dei tui. Cū enī tulero gentes a facie

tua ꝛ dilatabit ꝯminos tuos. nullus
inuidebit tibi me: ascendente te ꝛ
apparente in conspectu dñi dei tui
in anno. Non immolabis sup fermentū sā
guinē hostie mee: nec remanebit ma
ne de victima sollempnitatis phase.
Primicias frugū terre tue offeres in do
mo dñi tui. Non coques hedum in lac
te matris sue. Dixitq; dñs ad moysen.
Scribe tibi uerba hec: quibus ꝛ tecum ꝛ
cū israel pepigi fedus. Fuit q; ibi cū do
mino. xl. dies. ꝛ xl. noctes. panē non co
medit. ꝛ aquam non bibit: ꝛ scripsit in ta
bulis uerba fedris decē. Cumq; descen
deret moyses de monte synai: tenebat
duas tablas testimonii. in quibus erant
scripta decē uerba que locutus fuerat
dñs ad eum in monte synai. In
plenitq; sermonibus: posuit uelamen
sup faciē suā. Qđ ingressus ad dñm
ꝛ loquens cū eo. auferebat donec egre
ꝛ nunc loquebatur ad filios israel omnia q
sibi fuerant imperata. Qui uidebant fa
ciem egredientis moysi ee coruscam.
Ipe operiebat rursus ille faciem suā. ꝛ
cū loquebatur ad eos.

XXXV

Vocauit congregata oī turba filioꝝ israel:
dixit ad eos. Hec sunt q̄ iussit dñs fieri
bec dieb; facietis opus: septē dies
erit uob ses. sabbm ꝛ requies dñi. Qui
fecerit opus in eo: occidetur. Non succen
debis ignem in omnib habitaculis uris: p
diem sabbi. Et ait moyses ad oēm ca
tuam filioꝝ israel. Iste ē sermo quē pce
pit dñs dicens. Separate apud uos pmi
cias dño. Omnis uoluntarii ꝛ pni ani
mi offerat eas dño. Aurū. argentū ꝛ
es. iacinctū ꝛ purpurā. coccūq; bis tin
ctum ꝛ byssum. pilos caprar ꝛ pelles
arietū rubricatas. ꝛ iacinctinas. lig
na setthim. ꝛ olim ad luminaria conci
nanda. ꝛ ut confician unguentū.
ꝛ thymiama suauissimū. lapides o
nychinos. ꝛ gemmas ad ornatū sup
humeralis ꝛ rationalis. Quisquis autē
est sapiens: ueniat ꝛ faciat qđ dñs
imperauit. tabnaculū scilicet ꝛ tectū eius
atq; operimentū: anulos ꝛ tabulata ē uec
tes: parietes ꝛ bases: arcam ꝛ uectes.
propiciatoriū ꝛ uelū qđ ante illud opa
detur: mensam cū uectibz ꝛ uasis ꝛ propo
sitionis panibz. candelabrū ad lumina
ria fulgentia. uasa illius ꝛ lucernas.
ꝛ olim ad nutrimenta ignis. altare thy
miamatis ꝛ uectes: oleū unctionis ꝛ
thymiama ex aromatibz. tentoriū ad
ostium tabnaculi. altare holocausti ꝛ cra
ticulam eius eneā cū uectibz ꝛ uasis su
is. labrū ꝛ bases eius. cortinas atrii. cum
columnis ꝛ basibz. tentoriū in foribz p
tis ad tabulū: paxillos tabnaculi ꝛ atrii.
cū funiculis suis. uestimenta quoꝝ usus
ē in ministerio sanctuarii: uestes aaron pō
tificis ac filioꝝ eius. ut sacerdotio fungā
tur in. Egressaq; omnis multitudo filioꝝ
israel de conspectu moysi. obtulit mente
pura ꝛ ultima atq; deuota primicias dño.
ad faciendū opus tabnaculi testimonii.
quicquid in cultū ꝛ ad uestes scās ne
cessarium erat. Uiri cū mulieribz pbue

runt armillas ⁊ uaures: anulos et
dextralia. Oīne uas aureū: in donaria
dñi separatim ē. Erat hūr nepotem
⁊ ppriam. coccūq; bis tinctū. byssum
⁊ pilos caprar: pelles arietū rubricatas. ⁊ ianctinas argenti ⁊ auri ⁊ cuiuscumq;
metalla obtulerūt dño. lignaq; setthī
in usus ministerii. Mulieres docte
dederūt q̄ neuerant ianctū ppām. ⁊ uer
micelm. ac byssū ⁊ pilos caprar: spon
te ppria cuncta tribuentes. Principes
uō obtulerūt lapides onychinos ⁊ gem
mas. ad suphumāle ⁊ rōnale. aroma
ta q; olim ad usuaria conuenienda: ⁊
ad parandū unguentū ac thimiama
odoris suauissimi componendū. Oīs
uir ⁊ mulieres mēte deuota obtulere
donaria: ut fierent opa q̄ iusserat dñs
p manū moysi. Cunctiq; filij israel: uolun
taria dño dedicauerūt. Dixitq; moyses
ad filios israel. Ecce uocauit dñs ex no
mine beselehel filiū hur filij hur de
tribu iuda. impleuitq; eū spū dei sa
pia ⁊ intelligentia. ⁊ scīa. oīq; doctri
na ad excogitandū ⁊ faciendū op̄ in
auro ⁊ argento ⁊ ere. sculpendiq; la
pidis ⁊ ope carpentario. Quicquid
fabre adinueniri potest: dedit in cor
de eius. Hooliab q; filiū achisamech de
tribu dan: ambos eruditt sapia ut
faciant opa abietarij. polymitarij. ac
plumarij. de ianctino ⁊ purpa. cocco
q; bis tinctо ⁊ byssо ⁊ texant oīa
ac noua quęq; reperiant. CAPVT XXXVI
Fecit ergo beselehel ⁊ hooliab ⁊ oīs
uir sapiens. quibus dedit dñs
sapiam ⁊ intellectū: ut sciant fabre
opari. q̄ in usus sctuarij necessa sunt
⁊ q̄ precepit dñs. Cumq; uocasset eos
moyses ⁊ oēm eruditum mentē cui dede
rat dñs sapiam. ⁊ qui ponere sua ob
tulerant se ad faciendū opus: tradi
dit eis uniuersa donaria filioꝝ israel.
Qui cū instarent op̄i cotidie: mane
uota ppli offerebat. Vnde artifices ue
nire compulit: dixitq; moysi. Plus
offert ppls: q̄m necesse sit. Iussit
q; moyses p̄conis uoce cantari. Ne
mo ne mulier quęrat ultra offerat
in ope sctuarij. Sicq; cessatū est a mu
neribus offerendis: eo q̄d oblata sint
fierent ⁊ suppabundarent fierent
q; omnis corde sapientes ad explendū
opus tabnaculi cortinas. decem de byssо
retorta. ⁊ ianctino ⁊ purpa. cocco q;
bis tincto. opere uario ⁊ arte polymita:
quaꝝ una habebat in longitudine u
ginti octo cubitos. ⁊ in latitudine q̄
tuor. Vna mensura erat oīum cortinaꝝ.
Conuniuitq; cortinas. v. altera alte.
⁊ alias. v. sibi inuicem copulauit. fe
cit ⁊ ansas ianctinas. in ora cortine
unius ex utroq; late. ⁊ in ora cortine al
terius sibi. ut contra se inuicē uenirent
anse. ⁊ mutuo iungerentur. Vnū ⁊ qin
quaginta fudit circulos aureos q̄ mode
rent cortinaꝝ ansas: ⁊ fierent unū ta
bnaculum. Fecit q; saga. xi. de pilis ca
prarum: ad operiendū tectum tabnaculi.
Vnū sagū in longitudine habebat tri
ginta. xxx. ⁊ in latitudine cubitos q̄
tuor. dyas mensure erant oīa saga: q̄
nque q̄nque uniuit seorsum. ⁊ sex alia
seorsum. Fecitq; ansas q̄nquaginta in
ora sagi unius. ⁊ q̄nquaginta in ora sagi
alterius. ut sibi inuicem iungerent. ⁊ fi

bulas eneas q̄nq̄gunta. quib⁹ nect̄e
tur tectū ū unū pallū ex oīb⁹ la
gil fierent. Fecit t oportuit tabernaculi
de pellib⁹ arietū rubricatis: aliudq;
desup uelamīnū de pellib⁹ iacinctinis.
Fecit t tabulas tabernaculi de lignis
sethim stantes. Decē cubitor⁹ erat
longitudo tabule unius: t unius ac semis
cubitū latitudo retinebat. Bine inde
stature erant p singulas tabulas: ut
alteria alteri iungerent. Sic fecit in oīb⁹
tabulis tabernaculi. e quib⁹ xx. ad plā
gam meridianā erant contra austrū.
cū xl. basib⁹ argenteis. Due bases sub
una tabula ponebantur ex utraq; angu
lor⁹ parte: ubi mensurature latum in
angulis ēmunantur. Ad plagā quoq;
tabernaculi q̄ respicit ad aquilonē. fecit
xx. tabulas. cū xl. argenteis basib⁹:
duas bases p singulas tabulas. Cōt
occidentē ūo ideſt ad eam partē taber
naculi que mare respicit. fecit sex tabu
las: t duas alias p singulos angulos
tabernaculi retro. q̄ iuncte erant deorsum
usq; sursum: t in unam compagem
pariter ferebant. Ita fecit ex utraq; par
te p angulos. ut octo eēnt simul tabu
le: t habēt bases argenteas sedecim.
binas scilicet bases. sub singulis tabl̄is.
Fecit t uectes de lignis sethim: quinq;
ad retinendas tabulas unius lateris tabernacli
t v. alios ad alterius lateris tabule crepidā
dorsi: t ex hos v. alios uectes ad occidentalē pla
gā tabernaculi q̄ mare. Fecit quoq; uectē
medium: qui p medias tabulas ab angulo
usq; ad angulū pcurrit. Tabulas aūt ta
bulata deaurauit: t circulos eor⁹ fecit
aureos. p quos uectes mitti possent.
quos t ipsos aureis lammīnis operuit.
Fecit t uelū de iacincto. purpura ūer
miculo. ac bysso retorta. opere polymita
rio. uarii artis: bis unctū: t q̄tuor co
lumpnas de lignis sethim. quas cum
capitulis deauravit. filiis basibus ear⁹
argenteis. Fecit t ventilū in introitu
tabernaculi de iacincto. purpura. ūermi
culo. byssoq; retorta. opere plumarii:
t columpnas quinq; cum capitulis
suis quas operuit auro. baseq; ear⁹
fudit eneas quas operuit auro.

CAPVT XXXVII

Fecit aūt beseleel t archam de
lignis sethim. habentē duos
t semis cubitos in longitudine t cu
bitum ac semissem in latitudine:
altitudo quoq; unius cubiti fuit: et de
mundo. uestiuitq; eam auro purissi
mo intus ac foris: t fecit illi coronam
auream p gyrum. conflauit q̄tuor a
nulos aureos. p q̄tuor angulos eius.
Duos anulos. in latere uno: t duos
in altero. Vectes quoq; fecit de lignis
sethim. quos uestiuit auro: t quos
misit in anulos qui erant in latere
bus arce ad portandam eam. Fecit p
piciatoriū ideſt oraculum. de auro mun
dissimo. duor⁹ cubitor⁹ t dimidij in
longitudine t cubitu ac semis in la
titudine: duos ergā cherubin ex au
ro ductili. quos posuit ex utraq; par
te propiciatorij: cherub unum in summi
tate unius partis: t cherub alterum in
summitate partis alterius. duos cheru
bin in singulis summitatibus propiciatorij:
extendentes alas t tegentes propiciato
riū. sese mutuo t illud respicientes.
Fecit t mensam de lignis sethim:

in longitudine duor cubitor. & in latitudine unius cubiti. q̃ habebat in altitudine cubitũ ac semissem: arcum deauratq; eam auro mundissimo. & fecit illi labiũ cretũ p gyrũ: ipsiq; labio coronam in circuitu eminentiorem digitor. & sup eandem aliam coronã aureã. fudit & eiusdem circulos aureos. quos posuit in eiusdem angulos per singulos pedes mensę contra coronã. ut sursum uectes in eos. ut posset mensa portari. ipsos quoq; uectes fecit de lignis setthim. & circumdedit eos auro. & uasa ad diuersos usus mensę. ateta bulas. fialas. cyathos. & thuribula ex auro puro. in quibus offerenda sunt libamina. fecit & candelabrũ ductile de auro mundissimo. de cuius uectae calamus. scyphi. spherulę. ac lilia procedebant ex uno latere. tres calami ex parte una. & tres ex altera. tres scyphi in modũ nucis p calamos singulos. spherulęq; simul & lilia. tres scyphi unius nucis in calamo alio. spherulęq; simul & lilia. Eque cuncta erant opus ex calamis: qui procedebant de stipite candelabri. In ipso autem uectae erant quatuor scyphi in nucis modũ. spherulęq; p singulos & lilia. & spherule sub duobus calamis p loca trina. qui simul ex fusili calamo procedentes de uectae uno. & spherule & calami ex ipso erant. omnia ductilia ex auro purissimo. fecit & lucernas. vii. cum emunctoriis suis. & uasa in q̃ emuncta sunt extinguunt. de auro mundissimo. Talentũ auri appendebat candelabrũ. cũ omnibus uasis suis. fecit & altare thymiamatis de lignis setthim huius p̃ q̃drum. singulos cubitos. & in altitudine duos. & cui angulus procedebant cornua. uestiuitq; illud auro purissimo. cũ area cula. ac parietibus & cornibus. fecitq; ei coronam aureolam p gyrum. & duos anulos aureos sub corona p singula latera. ut mittantur in eos uectes. & possit altare portari. ipsos aũ uectes fecit de lignis setthim. & operuit lamminis aureis. Compositum & oleum ad sanctificationis unguentũ. & thymiama ta de aromatibus mundissimis. opus pigmentarij.

CAPVT XXXVIII

Fecit & altare holocausti de lignis setthim quinq; cubitor. p quadrum & trium in altitudine. æquale cornua de angulis procedebant. & operuit illud lamminis æreis. & in usus eius parauit ex ere uasa ducila. lebetes. forcipes. fuscinulas. uncinos & ignium receptacula. cuncta lamine eius in modũ retis fecit ei cratem. & subter eã in altaris medio aulam. fusis quatuor anulis p totidem recta cula. similitates. ad immittendos uectes ad portandum. Quos ipsos fecit de lignis setthim. & operuit lamminis æreis. indusitq; ut clos qui in altaris latibz emineband. ipm aũ altare ñ erat solidũ. sz cauũ ex tabulatis & rursus uacuũ. fecit & labiũ æneũ cum basi sua. de speculis mulierũ q̃ excubabant in ostio tabernaculi. & extulit in cui australi plaga ex tenta ex bysso retorta. centum cubitor. centũ. columpnę æree. xx. cũ basibz suis: capita columpnar. & tota ops celatura. argentea. Eque ad septẽ

triomalem plagam: tercioma colūpne. bales q̄ tr capita columpnar eidem mē sure tr opis ac metalli erant. In ea uō plaga que occidentē respicit. fuerūt tercioa tabulor. cuq̄aginta. colūpne .v. cū basibz suis eneis: tr capitā columpnar celata argentea. Porro contra orientē quinq̄ginta alior. quar tercioa: tr quilz .xv. tabulos colūpnaū trium cum basibz suis. unū tenebat latus. tr in parte altera. q̄ intrauit introitum tabernaculi faciat .xv. tabulor. tr tant tercioa: colūpne tres tr bases totidem. Cuncta autē tercioa byssini torta texuerat. Bases columpnarū fuere enee: capita aū earū cū celatis suis argentea. Et ipās colūpnas aḡ uestiuit argento: tr in introitu el ope plumarii fecit tercioā ex iacincto p purpura. tr mitro. ac byssō torta. q̄d habebat .xx. cubitos in longitudine. altitudo uero quinq̄ cubitor erat: uti filiorum cūcta atrij habebant tercioa. Columpne aū in ingressu fuere q̄tuor cū basibz eneis: capitā q̄ earū tr celature argentee. Paxillos quoq̄ tabernaculi tr atrij p gyrum fecit eneos. Hec sunt instrumenta tabernaculi testimonij que enumerata sūt ut p̄ceptum moysi in ceremonias leuitarum. p manū thamar filij aaron sacerdotis. Ego beseleel filius huri. filij hur. de tribu iuda. dño p moysen iubente complebam. tecum socio ooliab filio achisamech de tribu dan. qui tr ipe artifex lignor. tr egregius fuit. tr polimitarius atq̄ plumarii ex iacincto tr purpura. tr mitro tr byssō. Omne aurū q̄d expensum e in ope sctūarij. tr q̄d oblatum in donariis: fuguit talenta nouē talentorum fuit. tr septingentor. xxx. siclorū. ad mēsuram sctūarij. flumen aut argenti. de donatis pp: centū talentorum tr mille septingentor. septuaginta quinq̄ siclor ad mensurā sctūarij. Mille duū siclor. p capita singlor. Oblatū est aū ab his qui transierunt ad numerū a .xx. annis tr supra: de sexcentis tribz milibz tr quingentis q̄nquaginta armator. fuerunt p̄terea centū talenta argenti. e quibz conflate sunt bases sctūarij. tr uelū pendet. Centū bases fē sunt. de talentis centū: singulis talentis p bases singulas supputatis. De mille aū septingentis tr septuaginta quinq̄ fecit capita columpnar. quas tr ipās uestiuit argento. Eius quoq̄ oblata sunt talenta septuaginta duo milia. tr quadringenti supra siclū: er q̄bz fuse sunt bases in introitu tabernaculi testimonij. tr altare. eneū cum craticula sua: omniaq̄ uasa q̄ ad usum el pertinent. tr bases atrij tam in circuitu q̄m in ingressu el. tr paxilli tabernaculi atq̄ atrij per gyrum.

De iacincto uō tr purpura. cocco bis tinctō tr byssō. fecit uestes quibz induerentur aaron q̄n ministrabat in sctis. sicut p̄cepit dñs moysi. fecit tr ephumerale de auro iacincto ac purpura. cocco bis tincto tr byssō torta. ope polimitario: in duabz bracchias aureas. tr extremitates in ū la. ut possint nectere cum pectorali subtemine. duasq̄ horas sibi in

uicem copulatas in utroq; latere
simitarii. & balteū ex eisdem colo
ribꝫ. sicut p̄cepat dñs moysi. Pa
uit duos lapides onychinos. astri
ctos & inclusos auro. & sculptos ar
te gēmaria nōibꝫ filioꝝ isr̄l. po
suitq; eos in lateribꝫ sup humera
lis in monumētū filioꝝ isr̄l. sicut p̄
cepat dñs moysi. fecit & rationale ope
polimito. upē opus sup humerale.
ex auro. iacincto. purpura. cocco
& bis tincto. & bysso retorta. q̄dran
gulum duplex in sinu palmi. et
posuit in eo gemmas ordines q̄tu
or. In p̄mo ordine erant sardius. topa
zius. & smaragdus. in secūdo carbūcu
culus. saphirus. iaspis. in tertio ligu
rius. achates. amethistus. in q̄rto.
crisolitus. onichinꝰ. berillus. ambo
dati & inclusi auro p ordines suos.
ipsi q; lapides. xij. scalpti erant no
minibꝫ. xij. tribuū isr̄l. singuli p no
mina singlōꝝ. fecerunt in rationali.
& catenulas sibi innexē cohērentes
de auro purissimo. & duos uncinos.
totidemq; anulos aureos. Posuit a
nulos posuerūt in utroq; latere rōna
lis. & quibꝫ pendent due cathene au
ree quas inseruerunt uncinis qui
in sup humeral' angulis eminebāt.
Hec rāñ & retro ita connectebant s.
ut sup humerale & rationale mutuo
nec deserantur. iuncta ad balteū. & anu
lis forte copulata. quos ungebat
utra iacinctina ne laxe fluerent &
a se inuicē mouerentur. sicut p̄cepit
dñs moysi. fecerūt quoq; tunicā sup
humerale totam iacinctinā. capitii
um in superiori parte cont medīū o
rificij. & gyrum capitij circulem. de
ora sum autē ad pedes mala punica
ex iacincto. purpura. cocco. bis tinc
to. & bysso retorta. & tintinnabula de auro inter
dissimo. q̄ posuerūt inter mala granata
in extrema parte tunice p gyrum.
tintinnabula. aurea. & mala punica
cum quibꝫ ornatus incedebat. ponti
fex cū ministerio iungebat. sicut p̄ce
pit dñs moysi. Fecerunt & tunicas
byssinas ope textili aaron & filius ei.
& mitras cum ornatibus suis ex byssino.
femoralia quoq; linea byssina. an
gulū uo de byssino retorta. iacincto. p
purea. ac limicio. distinctū arte plu
maria. sicut p̄cepit dñs moysi. Et
fecerunt lamminā sacre uenationis.
de auro purissimo. scripserūtq; in ea o
pere gēmario sctī dñi. & inseruerūt eā
cum mitra utra iacinctinā. sicut p̄
cepit dñs moysi. Perfecū est g omne op
tabernaculi. tecti testimonij. fecerunt
q; filij isr̄l cuncta q̄ p̄cepat dñs mo
ysi. & obtulerunt tabernaculū & tectū
& omnē supellectilē. anulos. ta
bulas. uectes. columpnas. ac bases.
operimētū de pellibꝫ arietū rubricat.
& aliud operimētū de iacinctinis pelli
bꝫ. uelū. arcam. uectes. propiciatorium.
mensam cū basibꝫ & propositionis panib.
candelabrū luminaria & infundibula ea
cum oleo. altare aureū unguentū.
thymiama ex aromatibꝫ. & tentorium
in introitu tabernaculi. altare eneū. re
taculū. uectes. & uasa eius omnia. la
brū cū basi sua. tentoria atrij. & co
lumpnas cū basibꝫ suis. tentorium

In introitu atrij. funiculos q̃ illi & pa-
xillos. Sicḇ & altis desup. q̃ in tabernaculi ministerij & in circuitu fedens ut
sa sunt fieri. Deles q̃ quibꝰ sacerdotes
ministrent in sctõ altaris. Aaron scilicet & fi-
lij & obtulerit filijs israel. sicut p̃ceperat
dñs. Que postq̃m moyses cuncta im-
plet explerat benedixit eis.

LXV

Locutusq̃ ē dñs ad moysen dicens.
Mense primo die prima mensis erit
iges tabernaculū testimonij & pones in
eo arcam. & circumdabis eā illam velō.
& illā arcā mūdā pones sup eam q̃ cuncta p̃-
cepta sunt. Candelabrū stabit cum
lucernis suis. & altare aureū in quo
adolebitur incensū. coram arca testimo-
nij. Ponesq̃ in introitu tabernaculi p-
nes. & ante illud altare holocausti. La-
brū inter altare & tabernaculū q̃s impleḇ
aqua. circūdabisq̃ atrium cum ingres-
sus & ingressu eius. Et assumpto unctio-
nis oleo. unges tabernaculū cū omnib⁹
suis. ut sanctificentur. altare holocaus-
ti & omnia vasa eius. labrū cū basi sua.
Omnia unctionis oleo consecrabis. ut
sint sanctū. Applicabisq̃ aaron & filios
eius ad fores tabernaculi testimonij. & la-
bosq̃ aqua undes sanctificabis ut mi-
nistrent mihi. & unctis eis. ut sacerdotio
fungantur. Stantq̃ moysi sicut
q̃ceperat dñs. Ingressus mense primo anni
secundi. in prima die mensis collocatum ē tabernaculum. erexitq̃ illud moyses & posuit
tabulas & bases & vectes. statuitq̃
columnas & expandit velum tabernaculi. & imposuit desup operimentum sicut
dñs ceperat. Posuit & testimonium in
arca. subdidit ei vectes. & propitiatorium
desup. Cumq̃ introtulisset arcam in ta-
bernaculum. appendit ante eam velum. & complevit opus dñi iussionem. Posuit & mensam in
tabernaculo testimonij ad plagā septen-
trionalē extra velum. & ordinavit coram p̃-
positionis panibus. sicut p̃ceperat dñs
moysi. Posuit & candelabrum in taber-
naculo testimonij e regione mense in par-
te australi. locavitq̃ lucernas ordine suo. sicut
iussit p̃ceperat dñs. Posuit & altare aure-
um sub tecto testimonij contra velum. & in
adolevit super eo incensum aromatum. sicut
iusserat dñs. Posuit & cortinam in in-
troitu tabernaculi. & altare holocausti
in vestibulo testimonij. offerens in
eo holocaustum & sacrificia. ut dñs im-
peraverat. Labrum quoq̃ statuit inter ta-
bernaculum testimonij & altare. implēsq̃
illud aqua. Lauabantq̃ moyses & aaron
ac filij eius manus suas ac pedes. cū
ingrederentur tectum fœderis. & accede-
rent ad altare. sicut p̃ceperat dñs. Erec-
ta & atrium p gyrum tabernaculi & alta-
ris. ducto in introitu eius velamento. Pe-
rfectum cuncta p̃fata sunt. operuit nubes
tabernaculum testimonij. & gloria dñi iple-
vit illud. nec poterat moyses ingre-
di tectum fœderis. nube operiente om-
nia & majestate dñi choruscante.
quia cuncta nubes operuerat. Si quā
nubes tabernaculū deserebat. p hoc
cebantur filij israel per turmas suas. Si
pendebat desup. manebant in eodē
loco. Nubes quippe dñi super labat p
diem tabernaculo. & ignis in nocte. in
conspectu p̃tis israel per cunctas mansiones
suas. Explicit liber hellemoth q̃ scḋo
de Jucūd lib⁹ vocatur quē non leginit dñs.

Vocauit aũ moysen. ⁊ locutus est ei dñs de tabernaculo testimonij dicens. Loquere filijs isrl. ⁊ dices ad eos. Homo qui obtulerit ex vob̃ hostiam dño de pecoribus. idest de bubus ⁊ ouibus offerent victimas. Si holocaustum fuerit ei⁹ oblatio ac de armento. mas et vitulum sine macula offeret ad ostiũ tabernaculi testimonij. ad placandũ sibi dñm. ponetq; manus sup caput hostie ⁊ acceptabilis erit. atq; in ei⁹ expiationem pficiens. Immolabitq; vitulũ coram dño. ⁊ offerent filij aaron sacerdotes sanguinẽ eius fundentes p altaris circuitũ. qđ est ad ostiũ tabernaculi. detractaq; pelle hostie. artus in frusta concident. ⁊ subiacent in altari igne. struent ligna sup ea. compositaq; membra que cesa sunt desup ordinabunt. caput videlicet ⁊ cuncta que adherent ie cori. vitulinũ. ⁊ pedes lotis aqua. adolebitq; ea sacerdos sup altare in holocaustum ⁊ suauẽ odorẽ dño. Qđ si de pecoribus oblatio est. de ouibus siue de capris holocaustũ. masculũ immaculatũ offeret. immolabitq; ad latus altaris qđ est ad aquilonem coram dño. Sanguinẽ vero ei⁹ fundent filij aaron sup altare p circuitũ. diuidentq; membra. caput ⁊ omnia que adherent igni. et imponent sup ligna que subiacebunt igni. Intestina vero ⁊ pedes lauabunt aqua. ⁊ oblata omnia adolebit sacerdos sup altare in holocaustũ ⁊ odorem suauissimũ dño. Si aũ de armẽto holocaustu oblatio fuerit dño. de turturibus ⁊ pullis columbe. offeret eam sacerdos ad altare. et retorto ad collũ capite. ac rupto vulnere loco. decurrere faciet sanguinem sup cinerũ altaris. reiecta ingluuie ⁊ plumis. proiciet ea iuxta altare ad orientalem plagam. in loco in quo cineres effundi solent. Confringetq; ascellas ei⁹. ⁊ nõ secabit ferro diuidet eam. ⁊ adolebit sup altare lignis igne suppositis. Holocaustum est oblatio suauissimi odoris dño.

Anima cum obtulerit oblationẽ sacrificij dño. Similia erit ei⁹ oblatio. fundet q; sup eam olei. ⁊ ponet thus. ac deferet ad filios aaron sacerdotes. Quor unus tollet pugillũ plenũ simile ⁊ olei. ac totũ thus. ⁊ ponet memoriale sup altare in odorem suauissimũ dño. Qđ aũ reliquũ fuerit de sacrificio. erit aaron ⁊ filijs eius. sanctũ sanctor de oblationibus dño. Cũ aũ obtulerit sacrificiũ coctum in clibano de simila. panes sine fermento conspsos oleo. ⁊ lagana azima oleo linta. Si oblatio tua fuerit de sartagine simile cõsperse oleo. ⁊ absq; fermẽto. diuides eam minutatim. ⁊ fundes sup oleũ. Sin aũ de craticula sacrificiũ. eque simila oleo conspergetur. cũq; offeres dño. trades manibus sacerdotis. Qui cũ obtulerit eam. tollet memoriale de sacrificio. ⁊ adolebit sup ara

re in odorem suauitatis dño. Quod quid ad reliquū est: erit aaron & filii ei⁹. lex sempiterna de oblationib⁹ dñi. Omnis oblatio que offertur dño absq; fermento fiet: nec quicq̄m fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio dñi. Primitias earū eorū offeretis & munera: sup altare uo ponentur in odorē suauitatis. Quicquid obtulerit sacerdos ex tali cōdite: nec auferes tal fedus de tuo de sacrificio tuo. In oī oblatione offeres sal. & in ea obtulens munus pmittat: fiugū tuaz dño. despecta adhuc iuuencib⁹: & arietibus eas agnis & confringes in more earū. & libabis offeres primitias earū dño. fundens sup eas oleū & thus imponens: qm oblatio dñi ē. De qua adolebit sacerdos in memoriā munus: partē farris & olei & thuris ac rorem dñi.

Quod si hostia pacifico⁹ fuerit ei⁹ oblatio & de armentis uoluerit offerre maiorem siue femellā: immaculatam offeret coram dño. Ponetq; manū sup caput uictime sue: que immolabitur in uestibulo tabernaculi testimonij. Fundentq; filij aaron sanguinē eius p altare: circuq;. & offerent de pacifico⁹ hostia sacrificiū dño. adipem & caudam totā cū rene & pinguedine que operit uentrem atq; uniuersa uiscera. & utrūq; renē cū adipe qui est iuxta ilia. & reticulū iecoris cum renunculis: & adolebit ea sacerdos sup altare in pabulū ignis & oblationis dñi. Si capra fuerit eius oblatio. & obtulerit eā dño: ponet manū suam sup caput ei⁹ immolabitq; eam in introitu tabernaculi testimonij. & fundent filij aaron sanguinē ei⁹ p altare circuq;. tolletq; ex ea in patinam ignis dñi. adipē qui operit uentrē & qui tegit uniuersa uiscera. duos renunculos cū reticulo qui est sup eos iuxta ilia: & caudam ierois cum renunculis. Adolebitq; ea sacerdos sup altare: in alimoniam ignis & suauissimum odorē. Omnis adeps dñi erit iure perpetuo in generationib⁹ & cunctis habitaculis uris: nec aduc nec sanguinē eius comedetis

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis israel. Anima cum peccauerit p ignorantiam & de uniuersis mandatis dñi que prohibet ne fieri debeant: quippiam fecerit: si sacerdos qui est unctus peccauerit delinquere faciens p̄ populo. offeret p peccato suo uitulum immaculatum dño: & adducet illū ad ostium tabernaculi testimonij coram dño. ponetq; manū sup caput eius

r̄ immolabit eū dño. Haurietq; de sāguine uitulī: inferens illū in tabernaculū testimonij. Cumq; intinxerit digitū in sanguine: aspergetq; eū septies coram dño. contra uelum sanctū. Ponetq; de eodem sanguine sup cornua altaris thymiamatis gratissimi dño: qđ est in tabernaculo testimonij. Omnē aūt reliquū sanguinem fundet ad basim altaris holocausti: qđ est in ostio tabernaculi testimonij. Omnēq; pinguedinē tollet: r adolebit super altare: sic facies r de hoc uitulo. eiusdē ritus. Et cū agnus p̄ eū sacerdote: p̄ticeps erit dñi. Ipse aūt uitulū efferet extra castra atq; comburet: sicut r priorem uitulū: qz p̄ peccatis ecclie offertur. Si peccauerit princeps et fecerit unū e pluribus p ignorantiam qđ dñi lege prohibent: r postea intellexerit culpā suā: offeret hostiam dño. hyrcū de capris immaculatū: ponetq; manum suam sup caput eius. Cumq; immolatus fuerit in loco ubi solet mactari holocaustū coram dño. qz p peccato est: sequet sacerdos digitū in sanguine hostie p peccato: tanget cornua altaris holocausti: r reliquū fundet ad basim eius. Adipem uero adolebit sup: sicut in ouis uictimis pacifico: fieri solet. Rogabit qz p eo r pro peccato eius: ac dimittet ei. Qđ si peccauerit alia p ignorantiā de p̄cepto: ut faciat quecūq; ex lege prohibent: atq; delinquat r cognouerit culpā suā: offeret capram immaculatam: ponetq; manū sup caput hostie que p peccato est: r immolabit eam in loco holocausti. Tolletq; sacerdos de sanguine in digito suo: r tanget cornua altaris holocausti: reliquum fundet ad basim eius. Omnem aūt adipem: sicut auferri solet de uictimis pacifico: adolebit super

pgent septies contra uelum. ponetq; de eodem sanguine in cornibus altaris qđ est coram dño in tabernaculo testimonij. Reliquū aūt sanguinē fundet ad basim holocausti: qđ est in ostio tabernaculi testimonij. Omnem pinguedinē eius adipem tollet: r adolebit super altare: sicut facies r de hoc uitulo. ejusdē ritus. Et rogabunt p eis sacerdote: p̄ticeps erit dñs. Ipse aūt uitulū efferet extra castra atq; comburet: sicut r priorem uitulū: qz p peccato est multitudinis. Si peccauerit princeps et fecerit unū e pluribus p ignorantiam qđ dñi lege prohibent: r postea intellexerit culpā suā: offeret hostiam dño. hyrcū de capris immaculatū: ponetq; manum suam sup caput eius. Cumq; immolatus fuerit in loco ubi solet mactari holocaustū coram dño. qz p peccato est: sequet sacerdos digitū in sanguine hostie p peccato: tanget cornua altaris holocausti: r reliquū fundet ad basim eius. Adipem uero adolebit sup: sicut in ouis uictimis pacifico: fieri solet. Rogabit qz p eo r pro peccato eius: ac dimittet ei. Qđ si peccauerit alia p ignorantiā de p̄cepto: ut faciat quecūq; ex lege prohibent: atq; delinquat r cognouerit culpā suā: offeret capram immaculatam: ponetq; manū sup caput hostie que p peccato est: r immolabit eam in loco holocausti. Tolletq; sacerdos de sanguine in digito suo: r tanget cornua altaris holocausti: reliquum fundet ad basim eius. Omnem aūt adipem: sicut auferri solet de uictimis pacifico: adolebit super

altare in odorem suauitatis dño. Rogabitq; p eo: & dimittetur ei. Si aut de pecudibz obtulerit victimam p pcō. ouem seu capram immaculatā: ponet manū sup caput ei⁹ & immolabit eā in loco in quo solent holocausta cedi hostie: fundet q; sacerdos de sanguine ei⁹ digito suo. tangens cornua altaris holocausti. reliquū fundet ad basim ei⁹ oēm q; adipem auferens adipem. sicut auferri solet adeps arietis qui immolatur p pacificis. & cremabit sup altare in incensū dñi. rogabitq; p eo & pro pcō eius. & dimittetur illi.

V

Si peccauerit anima & audierit uocem iurantis. uelipsa sciat. qđ aut ipse uiderit. aut conscius sit: nisi indicauerit portabit iniquitatē suā. Anima q; tetigerit aliquid immundū. siue cād mortuum siue bestiam immundā. siue pecus quodcūq; huiusmodi immundicie fuerit & latuerit eum. & ipse sentiat reus erit. Si tetigerit quodcūq; hominem immundicia sua. iuxta oēm immunditiam q; pollui solet. oblitaq; fuerit ei⁹ nosse. & postea: subintrabit delictū. Anima q; iurauerit & pronūciauerit labiis suis. ut aut male quid faciat uel bene. & idipm iuramento & sermone firmauerit. oblitaq; postea intellexerit delictum suū: agat pniam p pcō. offerat agnam de gregibz. siue capram. Orabitq; p eo sacerdos: & p peccato ei⁹. Si manū non potuerit offerre penis: offerat duos turtures. uel duos pullos columbas. dño. unū p pcō. & altērum in holocaustū. Dabitq; eos sacerdoti: qui primū offerens p pcō. retorquebit caput ei⁹ ad pennulas. ita ut collo herreat. nō penitus abrumpat. & aliquid de sanguine ei⁹ parietē altaris. Quicquid aūt reliquū fuerit. faciet distillare ad fundamentum ei⁹. qm p pcō est. Altērum uo adolebit in holocaustū. ut fieri solet: rogabitq; p eo sacerdos & p pcō ei⁹. & dimittetur ei. Qđ si nō inuenerit manū ei⁹ offerre duos turtures. ut duos pullos columbe: offeret p pcō similē partē ephi decimam. Non mittet in eā oleū. nec thus. aliquid imponet. qm p pcō est. Tradetq; eam sacerdoti. qui plenū ex eo pugillū memorial. cremabit sup altare in monimentum ei⁹ qui obtulit. rogans p illo & cetera. Reliquū uo partē ipse habebit in munere. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Anima si preuaricans cerimonias. p errorem in hijs que dño sūt sanctificata peccauerit. offeret p delicto suo arietem immaculatū de gregibz. & cum potest duobz siclis iuxta ponderis sanctuarij. in pcō. quod utique damnum restituet. & quintam partē ponet supra. tradetq; sacerdoti. Qui rogabit p eo offerens arietē. & dimittetur ei. Anima si peccauerit p ignorantiā. & non nouerit. uidebitq; se reum esse. & portare iniquitatē suā: offerat arietem immaculatū de gregibz sacerdoti. iuxta estimationem suā in pcō. Qui orabit pro eo qđ nesciens peccauerit. & dimittetur ei. quia p errorem deliquit in dño

VI

Locutusq; est dñs ad moysē dicens. Anima que peccauerit. & contempto dño negauerit depositi

tum primo suo. qđ fidei ei⁹ creditum fuerat. uel in aliquid erroresset. aut calumpniã fecer. siue rem pdita inuenire. et inficiando iusiur pmitteret. et qđlibet aliud ex pluribꝫ fierꝫ in quibꝫ peccare solent homines. conuicta delicti reddet oĩa que p fraudẽ uoluit obuãre integra. et quintã insup partẽ dño cui dampnũ intulerat. Ipse pcõ aũ suo offeret arietẽ imaculatũ de grege. et dabit eũ sacerdoti. iuxta estimationem iniuriam⁹ delicti. Quo rogabit pro eo et erit ei dñs. et dimittet̃ illi p singulis q̃ faciendo peccauerat. Locutus est dñs ad moysen dicens. Pcipe aaron et filiis ei⁹. Hec est lex holocausti. Ignis in altari tota nocte usq; mane. ignis ex eodem altari erit. Vestietur sacerdos tunica et feminalibꝫ lineis. tollet; cineres quos uorauit ignis cum cultri. et ponet iuxta altare. Spoliabitur postea uestimentis. indueturq; alijs. efferet eos extra castra. et in loco mundissimo usq; ad caudam consumet. Ignis aũ in altari semp ardebit. quem nutriet sacerdos subiciens mane ligna p singulos dies. et imposito holocausto deinde adolebit adipes pacifico⁹. Ignis est iste perpetuus. qui numq̃m debet extingui in altari. Hec est lex sacrificij. et libamin⁹. que offerent filij aaron coram dño. et coram altari. Tollet sacerdos pugillũ similag q̃ conspla est oleo. et totum thus. qđ sit simila hãc portionẽ. et adolebit illud in altari in monimẽ odores suauissimi dño. Reliqũ aũ partẽ illi⁹ comedet aaron cum filijs suis. absq; fermento. et comedent in loco sancto. in tabernaculo. Ideo aũ non frumentabũt. quia pars eor⁹ in dño offertur incensũ. sanctoꝝ erit. sicut p pcõ atq; delicto. ita res cum scripsi aaron comedent illud. Legitimũ ac sempiternũ est in generationibꝫ suis. de sacrificijs dñi. Omnis qui tetigit illa. sanctificabit̃. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Hec est oblatio aaron et filioꝝ ei⁹. quã offerre debent dño in die unctionis sue. decimã partẽ ephi offerent similag in sacrificio sempiterno. mediũ eius mane et mediũ uespe. que in sartagine oleo conspla frigetur. Offeret aũ eam calidam in odorem suauissimi dño. sacerdos qui pro unctione fuerit. et tota cremabit̃ in altari. Omne aũ sacrificiũ sacerdotũ igne cõsumetur. nec quisq̃m comedet ex eo. Locutus ẽ aũ dñs ad moysen dicẽs. Loquere aaron et filijs ei⁹. Ista ẽ lex holocausti q̃ pcõ. In loco ꝫ offertur holocaustum immolabitur coram dño. sanctũ sanctoꝝ est. Sacerdos qui offert comedet eam. in loco sco. in atrio tabernaculi. Quicquid tetigerit carnes eius sanctificabitur. Si de sanguine illius aspersa fuerit uestis. lauabitur in loco sco. Vas aũ fictile in quo cocta ẽ. confringetur. Odi si uas eneum fuerit. defricabitur et lauabitur aqua. Omnis masculus de gente sacerdotali uescetur carnibꝫ ei⁹. q⁹ sanctũ sanctoꝝ ẽ. Hostia enim que offertur p pcõ et sanguis inferetur intra tabernaculum testimonij ad expiandũ in sanctuario. ñ comedetur et comburetur igni. Hec ẽ lex holocausti

p delicto. S cal̃ oy est: ideo ip̃ ũ immola
bitur holocaustũ: macabit̃ z nuchima
p delicto. sanguĩ el̃ p gr̃ũ fundetur
altaris. Offerent ex ea caudam z a
dipem qui operit uiscalia. duos renun
culos z pinguedinẽ que uĩs ilia est.
reniculiq; ieiunis ãl renunclis. z adole
bit ea sacerdos sup̃ altare. Incensũ est
dñi p delicto. Omnis masculus de sac
dotali gẽne mi loco ꝯ uesc̃etur de hiis
carnibz: qr̃ sanctũ ẽ. Caro p pcto ob
ferent hostia: ita z p delicto. Carnibz
hostie ler una erit: ad sacerdotem qui
eam obtulerit pertinebit. Sacerdos q̃
offert holocaustũ uictimã: habebit
pellem el̃ z omẽ sacrificiũ simile q̃d
coquetur in clibano. z quicq̃d in ea
ticilla uel in sartagine p̃parat: eius
erit sacerdotis a quo offertur. Siue
oleo conspta. siue arida fuĩt. omnes
filius aaron eq̃a mensura p singu
los diuidentur.

VII

Hec est lex hostie pacifico: que
offerent dño. Si p grãz actione
fuĩt oblatio: offerent panes absq;
fermento consptos oleo. z lagana azima
uncta oleo. coctamq; similam. z colli
bras oleo admixtione conspas. pa
nes q̃ fermentatos offerent̃ hostiã grãtiã.
que immolatur p pacifica: ex quibz
unus p primitiis offerent dño. z erit
sacerdotis. qui fundet hostie sanguĩ
nem: cui carnes eadem comedentur
die. nec remanebit ex eis quicq̃ in ma
ne. Si uotiu uel spont̃ quisq̃ ob
tulerit hostiam: eadem die edetur die
bz. z si quid in crastinũ remanserit: ue
sci uerit est. Quicquid aũ tertio inuene
rit dies: igni absumet. Si q̃s de car
nibz uictime pacifico die tertio come
derit. irrita fiet oblatio. nec p̃derit of
ferenti: quin pocius q̃ecũq; aĩa ta
li se edulio contaminãuit. p̃uarica
tionis rea erit. Caro que aliquid tetigerit
immundũ n comedet. sz combu
retur igne. Qui fuĩt mundus. uescet
ur ea. Anima polluta q̃ ederit de car
nibz hostie pacifico q̃ oblata ẽ dño.
p̃ibit de p̃plis suis. Et que tetigerit
immunditiã hoĩs uel iumenti. siue
omnis res que pollui potest. z come
derit de huiusmodi carnibz: inultus
de p̃plis suis. Locutusq; est dñs ad
moysen dicens. Loquere filiis isrl. Ado
pem bouis z ouis z capre. ñ comedent.
Adipẽ cadauis morticini. z ei alterius
q̃d a bestia captũ est. habebit̃ in u
sus uarios. Si quis adipem qui of
ferri debet incensum dñi comede
rit. p̃ibit de p̃plo suo. Sanguĩ q̃q;
omnis animalis. ñ sumetis in cibo.
tam de auibz q̃m de pecoribz. Omnis
aĩa que ederit sanguĩ. p̃ibit de po
pulis suis. Locutusq; ẽ dñs ad moy
sen dicens. Loquere filiis isrl. dicens.
qui offert uictimã pacifico dño. of
ferat simul z sacrificiũ. ideo libamina
eius. tenebit manibz adipem hostie.
z pectusculũ. Cumq; ambo oblata do
mino consecrauĩt: tradet sacerdoti.
qui adolebit adipem sup̃ altare. Pe
ctusculũ aũt erit aaron z filioy eius.
armus quoq; dext̃ de pacifico hostie.
cedet in p̃mitias sacerdotis. Qui ob
tulerit sanguĩ z adipem filioy aa
ron: ip̃ habebit armũ dextrũ in p̃mi

tionē sua. pectusculū cū eleuatiōne.
& armū separatiōne. tulit a filiis isrl.
de hostiis eop pacifīcis. & dedit aaron
sacerdoti. ac filiis ei lege perpua. ab
oīb⁹ ppl⁹ isrl. Hec est unctio aaron &
filioy eius in cerimoniis dñi. die qua
obtulit eos moyses. ut sacerdotio
fungerent. & que preper dari eis dō
a filiis isrl religione perpua. in gene
rationib⁹ suis. Ista est lex holocausti
& sacrificij p pcō. atq; delicto. & p con
secratione & pacificop victimis. quas
statuit dñs moysi. in monte synai
cū mandauit filiis isrl. ut offerrent
oblationes suas dño in deserto synai.
Postquā est dñs ad moysen dicens. Tolle aaron cū filiis
suis. uestes eop & unctionē olei. uitulū p pcō. duos arietes. canistrum
cum azimis. & congregabis oēm cetū
ad ostiū tabernaculi. feci moyses ut
dñs imperauit. congregataq; ē turba
ante fores. ait. Iste est sermo quē
iussit dñs fieri. & statim obtulit
aaron & filios ei. Cumq; lauisset eos.
uestiuit pontificē subucula linea.
accingens eū balteo. & induens eum
tunica hacinthina & desuper humerale impo
suit. Quod astringens cingulo. aptauit
rationali. in quo erat doctrina & ueri
tas. Cidari quoq; ptxit caput. & supra
eam coronā frontem polsit lāminā
auream & sanctam in sanctificatione.
sicut preparat ei dñs. Tulit & unctionis oleū. & quo liniuntur tabernacla cū
oīb⁹ suppellectilib⁹ sua. Cūq; sanctifica
ass⁹set altare septē uicibus. unxit
illud & omnia uasa ei⁹. labrū q; cum
basi sua. sanctificauit oleo. Qđ fundens
sup caput aaron. unxit eū & consecra
uit. filios q; ei⁹ oblatos uestiuit tu
nicis lineis. & cinxit balteo. imposuit
q; mitras. sicut mandauerat dñs. Obtulit
& uitulū p pcō. Cumq; sup caput ei⁹
posuissent aaron & filii ei⁹ manus suas.
immolauit eū. haurientq; sanguinē. tin
cto digito tetigit cornua altaris p gy
rum. Quo expiato & sanctificato. fudit re
liquū sanguinē ad fundamēta eius.
Adipem aūt quem tegebat iecur. & renes
cum rectis duobus reniculos cū ad
mixtis suis adolevit super altare. uitu
lum cū pelle. carnibus & fimo. extra
castra. sicut ꝑcepat dñs. Obtu
lit & arietē in holocaustū. cui⁹ cap
ti imposuissent aaron & filii eius manus
suas. immolauit eū & fudit sanguinem
ei⁹ altari circumq;. Membra arietis in
frusta concidit. caput ei⁹ & artus ei⁹
adipem adolevit igni. lotis prius in
testinis & pedibus. totūq; simul arietem
incendit sup altare. eo q̄ esset holo
caustū suauissimi odoris dño sicut
ꝑcepat ei. Obtulit & arietem secun
dū consecrationē sacerdotū. posuitq;
ei sup caput illi⁹ aaron & filii ei⁹ ma
nus suas. Quem cū immolasset mo
yses. sumens de sanguine tetigit
extremū auriculē dextre aaron & pol
licem manus ei⁹ dextre. similiter & pedis.
Obtulit & filios aaron. Cumq; de
sanguine arietis immolati tetigisset
extremū auriculē singlos dextre eop
pollicem manus ac pedis dextri. reli
quū fudit sup altare p circuitū. A
dipem uō & caudam. omnemq; pin

guedinem que oppt in tentoria testi
monii. et duos ignes illi adi
pli⁹ suis. et arietem dextre sepauit. Tol
lens aũ de canistro azimoꝝ qđ erat
coram dño panem ablq; fermento.
et colludam cum pingue olei. laganiꝫ
q; posuit sup adipes et armũ dextrũ.
tradens simul oĩa aaron et filiis
ei⁹. Qui postq̃m leuauerunt ea coram
dño. rursũ suscepta de manibꝫ eoꝝ.
adoleuit sup altare holocausti. eo qđ
consecrationis esset oblatio. in odorem
suauitatis sacrificij dñi. Tulit et pe
ctusculũ. eleuauit illud coram dño.
de arietre consecrationis in partẽ suã.
sicut preceperat ei dñs. Allumentiq; un
guentũ et sanguinẽ q̃ erant sup al
tare. aspsit sup aaron et uestimenta
ei⁹ et sup filios illi⁹ et uestes eoꝝ. Cumq;
sanctificasset eos in uestitu suo. precpit
eis dicens. Coquite carnes ante fores
tabernacli. et ibi comedite eas. Panes
quoq; consecrationis edite. qui posi
ti sunt in canistro. sicut precepit mihi dñs
dicens. aaron et filij ei⁹ comedent eos.
Quicq̃d aũ reliquũ fuit de carne et pa
nibꝫ igni⁹ ablumet. De ostio quoq;
tabernacli nõ exibitis septẽ diebꝫ. usq;
ad diem quo complebũtur dies consecra
tionis uestre. Septẽ enim diebꝫ sanctifi
cabit manus ꝛ. sicut et in presentiarũ factũ
est. ut expiet sacerdos pro uobis. Si
cut dixit dñs. Die ac
nocte manebitis in tabernaculo. ob
seruabitisq; custodias dñi. ne mo
riamini. Sic enim mihi preceptum
est. Fecerunt ergo aaron et filij eius
cuncta que locutus est dominus per
manum moysi.

Octaua aũ die uocauit
moyses aaron et filios ei⁹ ac ma
iores natu ysrl. Dixitq; ad aaron. Tol
le de armento uitulũ pro peccto. et arietem
in holocaustũ. utrumq; immaculatum.
et offer illos coram dño. Et ad filios
isrl loquere. Tollite hyrcũ pro pcto
et uitulũ. atq; agnũ anniculũ et tũ
macla in holocaustũ. bouem et arietẽ
pro pacifici. et immolate eos coram dño
in sacrificio singlor. simulã oleo cõ
spsam offerentes. Hodie enim dñs ap
parebit uob. Tulerunt ergo cuncta que
iusserat moyses ad ostiũ tabernaculi.
ubi cũ omnis staret multitudo. ait
moyses. Iste est sermo quẽ precpit dñs
facere. et apparebit uob gla eius. Dixit
q; ad aaron. Accede ad altare. et immo
la pro pcto tuo. Offer holocaustũ. et de
pcare pro te et pro ppl̃o. Cumq; mactatis
victimis uestris pro. ora pro eo sicut precpit dñs.
Statimq; aaron accedens ad altare im
molauit uitulũ pro pcto suo. cui⁹ san
guinem obtulerunt ei filij sui. in quo
tingens digitũ tetigit cornua altaris.
et fudit reliquũ ad basim ei⁹. Adipem
q; et renunculos ac reticulũ iecoris que
sunt pro pcto. adoleuit sup altare sicut
precpit dñs moysi. Carnes quoq; et pelles
ei⁹ extra castra combussit igni. Immo
lauit et holocausti victimã. obtulerũt
q; ei filij sui sanguinẽ ei⁹ quẽ fudit
per altaris circuitum. Pariter etiã hostiã
in frusta concisam cũ capite et mẽbris
singlis obtulerũt. q; oĩa sup altare
cremauit igni. lotis prius aquis in te
stinis et pedibꝫ. Et pro pcto pro offerens
mactauit hyrcum. sicut et primã hostiã

fecit holocaustū. addens in sacrificio libamina. que parit offerunt. & adolēs ea sup altare. abluēs ceremonias holocausti matutini. Immolauit & bouē. atq; arietem hostias pacificas pp̄. oblatū a filiis sui sanguinē. quē fudit sup altare in circuitu. Adipes aūt bouis. & caudam arietis. renunculosq; cum adipibz suis. & reticulū iecoris. posuit sup pectora. Cumq; cremati essent adipes in altari. pectora eoz & armos dextros separauit aaron. eleuans cora dño. sicut p̄cepat moyses. Et extendēs manū ad plm. benedixit eis. Sicq; cōpleuit hostias p̄ pcō. & holocaustū pacificos. descendit. Ingressi aūt moyses & aaron tabnaculū testimonij. & dem egressi. benedixerūt plo. Apparuit q; gla dñi oī multitudini. Exiit ē ignis a dño. deuorauit holocaustū. & adipes qui erant sup altare. Qđ cum uidissent turbe. laudauerunt dñm. ruentes in facies suas.

Arripiēs aūt nadab & abiu filij aaron thuribulos suos. posuerunt ignem & incensū desup. offerētes coram dño ignem alienū. qđ eis p̄ceptū nō erat. Egressus q; ignis a domino deuorauit eos. & mortui sunt cora dño. Dixitq; moyses ad aaron. Hoc est qđ locutus est dñs. Sanctificabor in his qui approximarint mihi. & in conspectu oīs pli glorificabor. Qđ audiens tacuit aaron. Vocauit aūt moyses misahel & elsaphan filios oziel patrui aaron: ait ad eos. Ite & tollite fres uros de conspectu sanctuarij. & asportate extra castra. Confestimq; pgentes tulerūt eos sicut iacebant uestitos tunicis suis. & eiecerunt foras. ut sibi fuit imperatū. Locutusq; est moyses ad aaron. & ad eleazar. atq; thamar filios eius. Capita uestra nolite nudare. uestimenta nolite scindere. ne forte moriamini. & furor deus ceteros occupet. indignatio. fris uri & omnis domus israhel. plangant incendium quod dñs suscitauit. Vos aūt ne egrediemini fores tabnaculi. Alioquin. pibitis. Oleū quippe sanctę unctionis est sup uos. Qui fecerunt oīa uerba p̄cepti moysi. Dixitq; quoq; dñs ad aaron. Vinum & omne quod inebriare potest. ne bibetis tu & filij tui. cū intrabitis tabnaculū testimonij. ne moriamini. ep̄ p̄ceptū est sempiternum in generationes uras. & ut habeatis scīam discernendi inter sanctum & pfanum. inter pollutum & mundum. docatis q; filios israhel. omnia legitima mea. que locutus est dñs ad eos p manum moysi. Locutusq; est moyses ad aaron & ad eleazar. atq; thamar filios eius. qui reliqui erant. Tollite sacrificium quod remansit de oblatione dñi & comedite illud absq; fermento iuxta altare. quia sanctum est. Comedetis aūt in loco sco qđ datū est tibi & filiis tuis de oblationibz dñi. sicut p̄ceptum est mihi. Pectusculum quoq; quod oblatum est & armum qui separatus est. edetis in loco mundissimo. tu & filij tui & filie tue tecum. Tibi enim ac filiis tuis repōsa sunt de hostiis salutaribz filioz israhel. Armum & pectus & adipes qui cremant in altari. eleuabūt cora dño. & pertinebunt ad te & ad filios tuos lege p

petua: sicut præcepit dñs. Jnt̃ hec hȳr
cum qui oblatus fuat̃ p̃ cōd aum que
rent moyses: et eulū reperit. Jratus et
cont̃ eleazar et thamar filios aaron q̃
remanserant: ait. Cur ñ comedistis hy
stiam p̃ cōd in loco scō. que scā sc̄a et
data uob̄ ut portetis iniquitatē mul
titudinis et rogetis p̃ ea in conspectu dñi.
Præsertim cum de sanguine illius ñ sit
illatū intra scā intra scā: et comedē eā
debuetis in scōario sicut præceptum
ē ñr̄: Dixit aaron. Oblata eōd hodie
uictima p̃ cōd: et holocaustū coram dño.
et mihi accidit qd̄ uides. Quo potui co
medē eam aut placere dño in cerimo
niis meis ingubu: Qd̄ cum audisset
moyses: recepit satisfactionem
Locutus ē dñs ad moysē et aaron dicēs.
Dicite filiis isr̄: Hec sunt que animalia q̃ cōe
dere uob̄ licet inter ois q̃ gradiunt
super terram. Omne qd̄ bifidam ungulam et
scindit pecorib: comedetis. Quicq̃d aūt ru
minat quidē et hȳ ungulam sed ñ du
dit eam: sicut camelus et cetera: ñ come
detis illud et inter immunda reputabi
tis. Et herodius qui ruminat ungu
lamq; ñ dudit: immundus ē. Lepus
q̃. nam et ipe ruminat sed ungulam ñ
dudit et sus qui cū ungulam dudi
dat ñ ruminat: hoy carnibus ñ uesce
mini: nec cadauer tangetis. q̃ im
munda sunt uob̄. Hec sunt q̃ gignū
tur in aquis: et uesci licet ē. Omne qd̄
hȳ pennulas et squamas. tam in ma
ri quam in fluminibus et stagnis: co
medetis. Quicquid aūt pennulas et
squamas ñ hȳ coy que in aquis mo
uent et multum abhominabile uob̄ et
execrandum erit: carnes eoy ñ come
detis et mortuum tangetis. Cuncta
q̃ ñ hȳt pennulas et squamas in aq̃is:
polluta erunt. Hec sunt q̃ de auib;
comedē ñ debetis: et tenenda sūt uob̄.
Aquilam et gryphem. et alietem. mil
uum ac uulturē cū greg suū. et omne
coruinū genus in similitudinem suā:
struthionem et nocticoracem et lari
cem et accipi
trem cū genus suū. bubonem et mer
gulum et ibim. cygnum et onocrota
lum et porphyrionem. ercdionē. et
charadrion cū genus suū. upupā
q̃ et uespertilionem. Omne q̃d̄ gradit̃
de uolucrib; super q̃tuor pedes: abho
minabile erit uobis. Quicquid aūt
ambulat quidem super q̃tuor pedes
sed hȳt longiora retro crura p̃ que salti
at sup terram comedē debetis: ut est bruc
in genere suo. et ophiomachus. atq; ophiomac.
ac locusta. singula cū genus suū.
Quicq̃d aūt ex uolucrib; q̃tuor tamē
hȳt pedes: execrabile erit uob. Et qui
cunq; mortuum eoy tetigerit. pollu
etur: et erit immundus usq; ad uesperū. Et si ultra fuerit ut portet quip
iam hoy mortuū lauabit uestimē
ta sua: et immundus erit usq; ad solis
occasum. Omne animal qd̄ hȳt quidē un
gulam sed ñ dudit eam nec ruminat immundum erit: et quicq̃d tetige
rit illud contaminabit. Qd̄ ambu
lat sup manus ex cunctis animanti
bus que incedunt quadrupedia: im
mundū erit. Qui tetigit mortuum eoy: polluetur usq; ad uesperū. Et qui portauerit huiusmodi ca

daueta. lauabit uestimenta sua. & im-
mundus erit usq; ad uespam. qp
omnia hec immunda sunt uob. Hec
quoq; inf pollutа reputabunt. de
his q̃ mouentur in tra. Mustela
& mus & crocodillus. singula uarta
genus suū. migale & cameleon. &
filio & lacerta & talpa. omnia h̃ im-
munda sūt uob. Qui tetigerit morti-
na eop. immund erit usq; ad uel-
perū. & si q̃d ceciderit quocūm de
morticinis eop. polluetur. tam ua-
lgucū & uestimentū. cui pelles & q̃-
lucia. & in quocunq; fuit opus. tinguet
tur aq̃. & pollutа erunt usq; ad uel
perum. & sic postea mundabunt. Vas
aū fictile in q̃d horū quocūm intro
ceciderit polluetur. & ipsum frange
dum ē. Omnis cibꝰ quem comedit
fistula fluit. si cum aqua. immun-
dus erit. Et omne liquens q̃d bibit
de uasculo uase. immundū erit. Et q̃c
quid de morticinis istiusmodi cecide
rit si aliud. immundum erit. sive cl
bani sive sēpropodes. destruentur
& immundi erunt. Solus uo & ꝓ ille
ne. & uos accipiam conuiuio. mun
da erit. Qui morticinū eop tetigerit
polluetur. Si ceciderit sup semē
tem. & polluet eam. Si tamē aqua
piam aqua semenē p̃fundent.
& postea a morticinis tacta fuerit.
uilis polluetur. Si morticinū fuerit a
animal. q̃d licet uob comedere. qui
tetigerit immundū erit
usq; ad uespam. Et qui comederit
de eo q̃ prius. sive portauerit. la
uabit uestimenta sua. & immund
erit usq; ad uespam. Omne q̃d rep
tat sup tram abhominabile erit.
nec assumetur in cibis. Quicq̃d sꝑ
pedū. q̃d pedes multos
hō pedes. sive p plurimū trahuntur.
ne comedetis. q̃ abhominabile est.
Nolite contaminare animas uras. nec tā
gatis quicq̃m eop. ne immundi sitis.
Ego enim sum dns deus ur. Sanctifi-
camini & estote sc̃i. quia ego sc̃s sum. Ne polluatis ani
mas uras in omni reptili q̃d mouet in
tra. Ego enim sum dns qui eduxi uos
de tra egypti. ut essem uob in deum.
Sancti eritis. quia ego sc̃s sum. Ista est lex
animantium ac uolucrum & omnis ani
mantis
uentis que mouetur in aqua.
& reptat in tra. ut differentias no
scatis
quid comedere & quid respuere debeatis.

Locutus q; est dns ad
moysen dicens. Loquere filiis
israhel. & dices ad eos. Mulier si suscep
to semine peperit masculū. immunda
erit septem diebꝰ. iuxta dies separationis
menstruæ. & die octauo circumcidet
infantulus. Ipsa uo triginta tribꝰ die
bꝰ manebit in sanguine purificati
onis sue. Omne sanctū non tanget. nec in
gredietur sanctuariū. donec impleant
dies purgationis eius. Si masculū pepererit
immunda erit duabꝰ ebdo
madibꝰ. iuxta ritū fluxus menstruo
& sexaginta sex diebꝰ manebit in
sanguine purificationis sue. Cum
q; expleti fuerint dies purificationis ei
⁊ filio sive ⁊ filia. deferet agnū an
niculū in holocaustū. & pullū colū
be sive turturē ꝓ pcō. ad ostium

tabnaculi testimonij. et tradet sacerdoti. Qui offeret illa coram dño et rogabit pro eo. et sic mundabit a pfluuio sanguinis sui. Ista est lex pro leprosi masculi ac femine. Quod si non inuenerit manus eius nec poterit offerre agnū. sumet duos turtures. uel duos pullos columbe. unū in holocaustum. et alterum pro pcto. Orabit pro eo sacerdos. et sic mundabitur.

Locutusq; est dñs ad moysen et aaron dicens. Homo in cuius carne et cute ortus fuerit diuersus color. siue pustula aut quasi lucens quippiam. id est plaga lepre. adducetur ad aaron sacerdotem. uel ad unū quemlibet filiorum eius. Cum q; uiderit lepram in cute et pilos in albū mutatos colore. ipsam q; speciem lepre humiliorē cute et carne reliqua. plaga lepre est. et adducetur ad sacerdotem et separabitur. Si nāq; lucens candor fuerit in cute. nec humiliorem cute reliqua. et pilus coloris pristini. recluder eū sacerdos. vij. diebus. et considerabit die septimo. Et sicquidem lepra ultra nō creuit. nec mutauerit in cute locos. tribuit eum. vij. diebus alijs. et die septimo. rursum inspiciet eum. Si obscurior fuerit lepra. nec creuit in cute. mundabit eū. quia scabies est. lauabitq; homo uestimenta sua et mundus erit. Quod si postquam a sacerdote iussus est. rursum ostensus fuerit. adducetur ad eū. et inmunditiae redargetur. Plaga lepre si fuerit in homine. adducetur ad sacerdotē. uidebitq; eū. Cumq; color albus in cute fuerit. et capillos mutauerit aspectū. ipsa quoq; caro uiua apparuerit. lepra uetustissima iudicabitur. atq; inolita cum. Contaminabit eum sacerdos. et nō recludet. quia manifeste inmundus est. Si uero efflorescens discurrens lepra in cute. et operuerit omnem carnem a capite usq; ad pedes. quicquid sub aspectu oculos cadit. considerabit eum sacerdos. et tenebit lepram mundissimam iudicabitq; eos qui omnes in candorem uersi sunt. et sanos homines. Caro uiua quando in ea apparuerit. inmunda erit. Quia uiua caro inquinata inmunda est. Quod si rursum uersa fuerit in albedinem. et totum hoc opuerit. considerabit eum sacerdos. et mundum eum decernet. Caro et cutis in qua ulcus natum est et sanatum. in loco ulceris cicatrix apparuit alba siue subrufa. adducetur homo ad sacerdotem. Quem cum uiderit locum lepre humiliorem carne reliqua. et pilos ex albo in candorem. contaminabit eum. plaga enim lepre orta est in ulcere. Quod si pilus coloris est pristini. et cicatrix sub obscura. et nimia carne in ea humiliori. recludet eum. vij. diebus. Et sicquidem creuit. adiudicabit eum lepre. Si uero steterit in loco suo. ulcus nil est aliud cicatrix. et homo mundus erit. Caro et cutis cum igne exusserit. et sanata albam siue rufam habuerit cicatricem. considerabit eam sacerdos. et certe ulcus est in albedine. locus est reliquie cute humiliori. contami

nabit eū. q plaga lepre in cicatrice orta est. Qđ si pilor colorē fuerit immutatus: nec humilior plaga carne reliqua. z ipa lepre species fuit subobscura: recludet eū sacerdos septē diebus. z die septimo contemplabit. Si creuit in cute lepra: condemnabit eū. Si manū candor in loco suo steterit nec sanū clarus. plaga combusti nouū est: z mundabit eū. q cicatrix combusture ē. Vir siue mulier in cui capite uel barba ḡminauerit lepra: iudicabunt eos sacerdos. Et sicqđē humilior fuit locus carne reliqua. z capillus flauus colore subobscuro: examinabit eos. q lepra capitis ac barbe ē. Si manū iudicet locum macule eē eādem in carne z capillū nigrū: recludet eos. vij. diebus. z die septimo inspiciet. Si nec creuit macula z capilli sui colorē est. z locus plage carni nequaq eē visus: radetur homo absq loco macule z includetur septē diebus alijs. Si die septimo visa fuit stetisse q plaga in loco suo. nec humilior carne reliqua: mundabit eū. lotusq uelut mundꝰ erit. Si manū post emundationē rursus creuit macula in cute. nec ad priorē ampliꝰ crinis capillus in flauū colorem sit cōmutatus. q aperte inmundꝰ est. Porro si steterit macula z capilli nigri fuerit: noūt hoīem eē sanatū. z confident eū pnuncier mundū. Vir et mulier in cuius cute candor apparuerit: inspicient eos sacerdos. Si deprehenderit sub obscurū albor eē cute in cute: scrat ñ eē lepram. q macula colorē candidū z pilorē nō diuersū. et de cui capite capilli fluxerunt: calui ac mundus ē. Et si a fronte ceciderint pili: z calua fuerit z mundus est. Si manū in calutio siue in peraluatione albus uel rufus color fuit exortus. z hoc sacerdos iudicet: z deprehendet eū hanc dubie lepre que orta est in caluitio. Quāpropter ergo maculatus fuit lepra z separabit ad arbitriū sacerdotis. habebit uestimenta dissuta. caput nudū. os uelet erectum: z examinatū ac sordidum se clamabit. Omne tpe quo leprosus est z inmundꝰ: colus hītabit extra castra. Vestis lanea siue linea q lepram habuit. in stamine atq in subtemine. aut certe pellis uel quicqđ ex pelle confectū est: si alba uel rufa mutata fuit in rectā: lepra repurabit. oīa deturpat sacerdos. Cum iudicauerit recludet. vij. diebus: z die septimo inspiciens si creuisse deprehenderit lepra pleniꝰ est. pollutū iudicabit uestimentum. z omne in quo fuit inuentā: z cremabit comburetur flāmis. Qđ si eam iudicet nō creuisse. purificet. et lauabunt id in quo lepra est: recludetq illud. vij. diebus alijs. z cū iudicet faciem quidē pristinam nō recusasse nec tñ creuisse lepram: inmundū iudicabit. z igne comburet. eo qđ infusa sit in supficie uestimēti. uel pannum lepra. Si manū fuit obscurior locus lepre postq̄m lotus est uestis: abrūpet eū. z a solido diuidet. Qđ si ultra apparuerit in his locis. que pas inmaculata erant. lepra uolatilis z uaga: debet igne cōburi. Si recessauit. lauta

bus ea que pura sunt cōdo. & munda
cunt. Ista est lex lepre uestimenti lane.
& lunei. stamnis. acq; subtemine. oīs
q; supellectilis pelliceę. quo munda
ri debeat uel contaminari.

Locutusq; est dñs ad moysen di
cens. Ista est rutus lepre. Quā
do mundandus est. adducetur ad sacer
dotem. Qui egressus e castris cū inue
nerit lepram ē mundatam. preci
pet ei qui purificatur ut offerat p se du
os passeres uiuos. quos uelocitatē ē
& lignū cedrinū. & uitulinę & yssopū.
Et unū e passeribz immolari iubebit. i
uasę fictili sup aq̄s uiuentes. aluū aū
uiuū cum ligno cedrino & cocco & ys
po tinguet in sanguine passeris iuo
lati. quo aspget illū qui mundand⁹
est septies. ut sic purgetur. & dimit
tet passerem uiuū ut in agrū auolet.
Cumq; lauerit homo uestimēta sua. ra
det oīs pilos corporis. & lauabitur
aqua. purificatusq; ingredietur ca
strā. ita dūtaxat ut maneat extra
tabnaculū suū. vij. diebz. & die septīo.
radet pilos capitis. barbam. q; & sup
cilia. ac totius corporis pilos. & lotis
rursum uestibz & corpore. die octauo
assumet duos agnos inmaculatos. &
ouem anniculam absq; macula. et
tres decimas similę in sacrificiū. q̄
conspta sit oleo. & sextarium olei ser
tacium. Cumq; sacerdos purificans
hoīem statuerit eū & res omnia coram
dño in ostio tabnaculi testimonij. tol
let agnum & offeret eū p delicto. olei
q; sextariū. Et oblatis ad dñm oīb.
immolabit agnū & immolabit solet
hostiā p pcō. & holocaustū. idest in loco
scō. Sicut enī p pcō. ita & p delictō ad
sacerdotem pertinet hostia. Sanctū est.
Assumens q; sacerdos de sanguine hu
ius que immolata est p delicto. ponet
sup extremū auriculę dextę eius qui
mundatur. & sup pollices manū dextę
& pedis. & de oleo sextario mittet in ma
num sinistram. tinguetq; digitū dex
terū in eo. & aspget septies contra dñm.
Qd aūt reliquum est olei in leua ma
nu. fundet sup extremū auriculę eius
dextę. qui mundatur. & sup pollicem ma
nus ac pedis dextri. & sup sanguinē
qui fusus est p delictū. & sup caput ei.
Rogabitq; p eo coram dño. & faciet sa
crificium p pcō. Tunc immolabit ho
locaustum. & ponet illud in altari cū
libaminis suis. & homo ste mundabit.
Qd si pauper est. & non potest manū et inue
nire que dēa sunt. sumet agnū p deli
cto ad oblationem. ut roget p eo sacer
dos. decimamq; partē similę conspte
oleo in sacrificiū. & olei sextarium. du
os q; turtures siue duos pullos colūbe. quos
sors uni p pcō. alter in holo
caustum. offeretq; ea die octauo pur
ificationis suę sacerdoti. ad ostiū tab
naculi testimonij. coram dño. Et sus
cipiens agnū p delicto & sextarium olei.
leuabit simul. immolatoq; agno. de
sanguine ei⁹ ponet sup extremū au
riculę dextę illi⁹ qui mundatur. & sup
pollices manus ac pedis dextri. Olei
uo partē mittet in manū suā sinistrā.
in quo tinguens digitū dextę manus.
aspget septies contra dñm. tanget
q; extremū dextę auriculę illi⁹. q̄ mun

datur: ⁊ pollices manꝰ ac pedis dext.
in loco sanguinis qui effusus ē p de
lictō. Reliquū aūt parē olei quē ha
bu sinistra manu: mundet sū caput
purificatū. ut placet p eo dñm. Et t
turem siue pullū columbe offeret.
unū p delicto. ⁊ alterum in holocaustū.
cum libamine suo. Hoc ē sacrificiū
lepre: qui hēt ū potest omnia in em
dationem sui. Locutusq; est dñs ad
moysen ⁊ aaron. dicens. Cum ingres
si fuerit terram chanaan. quā ego dabo
uob in possessionē ⁊ fuerit plaga le
pre in edibz: ⁊ venerit cui⁹ est domus nun
tiabit sacerdoti ⁊ dicet. Q̄si plaga lepre
videtur mihi in domo mea. Iubebit ille p
cipere ut efferantur omnia de domo
priusq; ingrediatur eam. ut non videat
immundā sit: ne immunda fiant ea
que in domo sunt. Postea introibit et
videbit domum lepram. Et si
viderit in parietibz: illi⁹ cauernas
pallore siue rubore deformes. ⁊ humi
liores superficie reliqua: egredietur ostio
domus ⁊ statim claudet eam. vij.
diebz. Reuisetq; die septimo: et si vide
rit eam. si inuenerit crescere lepram
iubebit eruī lapides in quibz lepra
est. ⁊ proici eos extra ciuitatē in locū im
mundū. domū aūt ipam radi intrin
secus p circuitū. ⁊ spargi pulueres ra
sure extra urbem in locū immundū.
lapides q; alios reponi pro his qui
ablati fuerint. ⁊ luto alio vnire domū.
Si ea aūt posteq̄m eruti sunt lapides ⁊
pulvis elatus. ⁊ alia cōlita. ingres
sus sacerdos viderit reliquam lepram.
⁊ parietes afpsos maculis. lepra est
pculcianꝰ ⁊ immunda domꝰ. Quā statī
destruent: ⁊ lapides ei⁹ ac lignā atq;
uniuersum puluerem proicient extra op
pidum in locū immundū. Qui intra
uerit domū q̄n clausa ē. immundꝰ erit
usq; ad uesperam. Et qui dormierit i
ea ⁊ comederit quippiam: lauabit
uestimenta sua. Qđ si uiderit sa
cerdos nudere lepram in domo
postq̄m denuo lota ē: purificā
bit eam reddita sanitate. ⁊ in purifi
cationē eius sumet duos passe
res viuentes: cedrinū ⁊ vermiculū. at
q; yssopum: ⁊ mactato uno passere i
vase fictili sup aquas uiuas. tollet
lignum cedrinū ⁊ yssopū ⁊ coccum.
⁊ passerem uiuū ⁊ intinguet omnia
in sanguine passeris immolati. atq;
in aquis uiuentibz: ⁊ aspget domū
septies. purificabitq; eam in sanguine passeris. q̄m in aquis viuentibz.
⁊ in passere uiuo lignoq; cedrino ⁊
yssopo. atq; vermiculo. Cumq; dimise
rit passerem auolare in agrū libere.
orabit p domo. ⁊ sic mundabitur.
Ista ē lex lepre ⁊ pcussure lepre ve
stium ⁊ domoꝝ. cicatricis. ⁊ eruptio
nis papule. ⁊ lucentis macule. ⁊ in
earum speciebz coloribz; uniuersis: ut
possit sciri quo tempore mundū vel
immundum sit.

Locutusq; est dñs ad moysen
⁊ aaron dicens. Loquimini filiis
israel. ⁊ dicetis eis. Vir qui patitur
fluxum seminis immundus erit.
⁊ hinc iudicabitur huic uero fluxa
tacere. cum p momenta singula ad
heserint carni illius. atq; tenuerit

tedus humor. Oñe stratū in quo dormierit ĩmundū erit. ⁊ quicq̃ sederit sup̃ eq̃ ĩmundū erit. ⁊ qui tetigerit lectū eius lauabit uestimenta sua. ⁊ ipe lotus aqua ĩmundus erit usq; ad uesperū. Si sederit ũ ille sederat. ⁊ ipe lauabit uestimenta sua ⁊ lotus aqua ĩmundus erit usq; ad uesperū. Qui tetigerit carnem cui lauabit uestimenta sua. ⁊ ipe lotus aqua ĩmundꝰ erit usq; ad uesperū. Si saluatam huiꝰcemodi ho mo tetigerit siue eum qui mundus ẽ. lauabit uestimenta sua. ⁊ lotus aqua ĩmundꝰ erit usq; ad uesperū. Sagma sup̃ eoꝝ sederit. ĩmundum erit. ⁊ quicquid sub eo fuit. Qui fluxerit seminis patrem. ĩmundus erit usq; ad uesperū. Qui portauerit horum aliquid. lauabit uestimenta sua. ⁊ ipe lotus aqua ĩmundus erit usq; ad uesperū. Omnis quē tetigerit qui tactꝰ fuerit aĩ manibꝰ. lauabit uestimenta sua. ⁊ lotus aqua ĩmundꝰ erit usq; ad uesperū. Vas fictile qd̃ tetigerit. confringetur. Vas aũ ligneū. lauabit aqua. Si sanatus fuerit qui huiꝰcemodi fluxerit pallionē. numerabit septē dies post emundatiõem suã. ⁊ lotis uestibꝰ ac toto corpe in aquis uiuentibꝰ. erit mundꝰ. Die aũ octauo. sumet duos turtures. aut duos pullos columbe. ⁊ uenient in conspectū dñi ad ostiū tabernaculi testimonij. dabitq; eos sacerdoti. Qui faciet unū p̃ peccō. ⁊ alterum in holocaustū. rogabitq; pro eo coram dño. ut emundetur a fluxu seminis sui. Vir de quo egredit̃ semen coitus. lauabit aqua oñe corpus suū. ⁊ ĩmundꝰ erit usq; ad uesperū. Vestem ⁊ pellem quã habuerit lauabit aqua. ⁊ ĩmunda erit usq; ad uesperū. Mulier cum qua coierit lauabitur aqua. ⁊ ĩmunda erit usq; ad uesperū. Mulier que redeunte mense patitur fluxū sanguinis. septem diebꝰ separabit. Omnis qui tetigerit eam ĩmundus erit usq; ad uesperam. ⁊ in quo dormierit ul sederit diebꝰ separationis sue polluetur. Qui tetigerit lectulū ei. lauabit uestimenta sua. ⁊ ipe lotus aqua ĩmundꝰ erit usq; ad uesperū. Omne uas sup̃ quod illa sederit quicquid attigerit. lauabit uestimenta sua. ⁊ lotus aq̃ pollutus erit usq; ad uesperū. Si coierit uir cum ea tempe sanguinis menstrualis. ĩmundꝰ erit vij. diebꝰ. ⁊ oñe stratum in quo dormierit polluetur. Mulier que patitur multis diebꝰ fluxū sanguinis. ñ in tempe menstruali. ul q̃ post menstruū sanguinẽ fluere ñ cessat. cũctis diebꝰ huiꝰ similis erit pallionis ĩmunda erit q̃si in tempe menstruo. Omne stratum in quo dormierit. et uas in quo sederit. pollutū erit. Qui cunq; tetigerit eam. lauabit uestimenta sua. ⁊ ipe lotus aqua ĩmundꝰ erit usq; ad uesperū. Si steterit sanguis. ⁊ fluere cessauerit. numerabit vij. dies purificationis sue. octauo die offeret p se sacerdoti duos turtures. ul duos pullos columbe. ad ostium tabernaculi testimonij. Qui unū faciet p̃ peccō. ⁊ alterum in holocaustū. rogabitq; p ea coram dño. ⁊ p fluxu ĩmunditie eius. Docebunt ergo filios isrl. ut caueant ĩmunditiã. ⁊ ñ moriã

tur in sordib⁹ suis. cum polluerint tabernaculū meū qđ est in⁹ eos. Ista ē lex
eius qui patitur fluxū seminis. et qui
polluitur coitu. et que menstruis tem-
poribus sedent. uel qđ ingi fluit sanguine. Homines qui dormierint cū ea
XVI
et quicūq; est dns ad moysen. post
mortē duoꝝ filioꝝ aaron cū of-
ferentes ignem alienū in⁹ fecerint
et precepit ei dicens. Loquere ad aaron
fratrē tuū. ne omī tpe ingrediatur sā-
ctuariū qđ est intrinsecū uelum. coram pro-
piciatorio quo tegitur archa. ut non mo-
riatur. ꝙ in nube apparebo sup oracu-
lum. nisi hoc ante fecerit. Vitulum offe-
ret pro pec̄. et arietem in holocaustū. Tu-
nica linea uestietur. feminalibus lineis
tegenda celabit. Accingetur zona linea.
et idoneam lineam imponet capiti. Hec
enī uestimenta sunt sca. quibus cunctis ti
lotus fuit induetur. Suscipietq; ab u
niuersa multitudine filioꝝ isrl duos hir-
cos pro pec̄. et unū arietē in holocaustū.
Cumq; obtulerit aaron uitulū et orauerit pro se
et pro domo sua. duos hircos stare faci
et coram dño in ostio tabernaculi testimo
nij. mittens sup utrumq; sortem. unā do
mino. et alteram capro emissario. Cuius
sors exierit dño. offeret illū pro pec̄. Ca
pit aūt in capitē emissarium. stabunt co
ram dño. ut fundat preces
sup eo. et emittat illū in solitudinem.
Hoc ritu celebrabit. offeret uitulum.
et pro se rogabit et pro domo sua. immolabit
eum. Sumptoq; thuribulo qđ de p
ntī altaris sumpserit. et hauserit ma-
nu compositum thymiama in incensū.
ultra uelū introibit in scā. ut ponat
sup ignem aromatib⁹ nebula eoꝝ
et tegat oraculū. qđ est sup testimo
nium. et nō moriatur. Tollet quoq; de
sanguine uituli. et aspergit digito sep-
ties contra propiciatorium ad orientē. Cū
q; macta uerit hyrcū pro pec̄. inferet
sanguinē eius intra uelum. et faciet
sicut precepit de sanguine uituli. ut aspergat
e regione oraculi. et ante ipsum.
ab immunditiis filioꝝ isrl. et a pua
tionib⁹ eoꝝ. cunctisq; pcīs. Tabernacu
lum quoq; testimonii. qđ habitat
eis inter munditias eoꝝ. Homo non sit in ta
bernaculo cū ingredit ut deprecet pro se
et pro domo sua. et pro uniuersa ecclia isrl. donec egrediatur.
Cumq; exierit ad altare qđ est coram dño
et expiauerit pro se. et pro filiis. et sanguinē u
tuli atq; hyrci. fundet sup cornua eius
per gyrum. Aspergens digito septies.
et expiabit et sanctificabit illud ab immunditiis
filioꝝ isrl. Postq; mundatum fuerit sanctua
rium et tabernaculum et altare. tunc offe
ret hyrcum uiuentē. et posita utraq;
manu sup caput eius confitebitur omnes
iniquitates filioꝝ isrl. et uniuersa de
licta atq; pcā eoꝝ. quibus impegerunt. et
ponet ea super capite eius. emittetq; illum per hominē pa
ratum in desertū. Cumq; portauerit hyr
cus omnes iniquitates eoꝝ in terram so
litariam. et dimittus fuerit in deserto.
reuertetur. Aaron in tabernaculum testimo
nij. et depositis uestib⁹ quib⁹ prius in
dutus erat cum intraret sanctuariū. re
linquetq; ibi lauabit carnem suam in lo
co scō. induetur uestimentis suis. et
postq; egressus obtulerit holocau

stum suū ac plebis. rogabit tam
p se quā p ꝓlō. r adipem qui ob lat
est pro pcīs adolebit sup altare. Ille
uō qui dimiserit capitiū emissariū.
lauabit uestimenta sua r corpus aq
r sic ingredietur in castra. r erit illū aīa
r hȳrcum qui p pcō fuerit immola
ti. r cuius sanguis illatus est ut in
sanctario expiatō compleretur. asporta
buntur foras castra. r comburent igni
tam pelles q̄m carnes cū r stercore. Et
qui cumq; combusserit ea. lauabit
uestimenta sua r carnem aqua.
r sic ingredietur in castra. Erit q̄ hoc
uob legitimū sempiternū. mense
uū septīmo. decima die mensis affli
getis animas uras. nullūq; fa
cietis opus. siue indigena siue ad
uena qui peregrinantur inter uos. In
hac die expiatio erit uri atq; mū
dabit. ab oīb; peccatis uris coram
dño mundabimini. Sabbatum enī
requietionis est. r affligetis aīas
uras religione pretiū. Expiabit aū
sacerdos qui unctus fuerit. r cuius
manu data est manus ut sacerdotio
fungatur p pre suo. induetur q̄
stola linea. r uestibz scīs. r expiabit
sanctuariū. r tabnaculū testimonij.
atq; altare. sacerdotes quoq; r om
nē plm. Erit q̄ hoc uob legitimū
sempiternū. ut exeatis p filios isrl.
r p cunctis pcīs eoꝝ semel in anno.
sicut ꝑcepit dñs moysi.

CXVII Et locutus est dñs ad moysen
dicens. Loquere aaron r filiis
eius. r cunctis filiis isrl. r dices ad e
os. Iste est sermo quem mandauit
dñs dicens. Homo quilibet de domo
isrl si occiderit bouē aut ouē siue
capram in castris uel extra castra.
r non obtulerit ad ostiū tabnacli
oblationem dño. sanguinis reus e
rit. q̄si sanguinē fuderit. sic peribit de
medio pp suū. Ideo offerre debent sac
dotes filij isrl hostias suas quas oc
cidunt in agro ut sanctificentur dño
ante ostiū tabnacli testimonij. r im
molent eas hostias pacificas dño.
fundetq; sacerdos sanguinem sup
altare dñi. ad ostium tabnacli te
stimonij. r adolebit adipem in odo
rem suauitatis dño. r nequaquam
ultra immolabunt hostias suas
demonibz cum quibz fornicati sunt.
Legitimū sempiternum erit illis. et
posteris eoꝝ. Et ad eos dices. Homo
de domo isrl. r de aduenis qui pere
nantur apd uos qui obtulerit holo
caustum siue victimam. r ad ostiū
tabnacli testimonij nō adduxit ea
ut offerat dño. interibit de pplo
suo. Homo quilibet de domo isrl.
r de aduenis qui peregrinantur int
eos. si comederit sanguinē. obfir
mabo faciem meam contra aiam
illius. r disperdam eam de pplo suo.
q̄ aīa carnis in sanguine ē. r ego
dedi illum uob. ut sup altare in
eo expietis p animabz uris. r san
guis animē pro ipso fundet. Iccirco di
xi filiis isrl. Omnis aīa ex uob nō
comedet sanguinē. nec ex aduc
nis qui peregrinantur inter uos. Ho
quicumq; de filiis isrl. r aduenis
qui peregrinantur apd uos. si ue

nationē atq; auceps cepit feram
uel auem. cibus uesci licitum est.
fundat sanguinē eius. & operiat il
lum ira. Anima enī omnis carnis i
sanguine est. unde dixi filiis isrl.
Sanguinem uniuscuiusq; carnis nō come
detis: qz aīa carnis in sanguine ē.
Et quicūq; comederit illum: interi
bit. Anima que comederit morticī
num uel captum a bestia. tam de
indigenis quam de aduenis: lauabit
uestimenta sua. & semetipm aqua.
& contaminat erit usq; ad uesp̄m.
& hoc ordine mundus fiet. Cū aūt
lauerit uestimenta sua uel corp̄.

XVIII.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrl.
& dices ad eos. Ego dñs dī uē. Iuxta
consuetudinem terre egyptī in qua
habitastis nō facietis. & iuxta mo
rem regionis chanaan ad quā ego uos
duchturus sum uos nō agetis: nec
in legitimis eoz ambulabitis. Iu
dicia mea facite. & precepta serua
bitis: & ambulabitis in eis. Ego
dñs dī uē. Custodite leges meas at
q; iudicia: que faciens homo uiuet
in eis. Ego dñs. Omnis homo ad pro
ximam sanguinis sui nō accedet: ut
reuelet turpitudinem ei. Ego dñs.
Turpitudinem patris tui & turpitudi
nem matris tue non discoopries. ma
ter tua est: non reuelabis turpitu
dinem eius. Turpitudinem uxoris
patris tui nō discoopies: turpitudo e
patris tui ē. Turpitudinem sororis tue
ex patre siue ex matre. que domi uel

foris genita est: nō reuelabis. Turpi
tudinem filie filij tui uel nepotis ex
filia nō reuelabis: qz turpitudo tua
est. Turpitudinem filie uxoris patris
tui. quā pepit patri tuo. & est soror tu
a: nō reuelabis. Turpitudinem soro
ris patris tui nō discoopies: qz caro
patris tui ē. Turpitudinem sororis
matris tue nō reuelabis: eo qđ caro
sit matris tue. Turpitudinem patrui
tui nō reuelabis: nec accedes ad uxo
rem eius. que tibi affinitate con
iungitur. Turpitudinem nurus tu
e tue nō reuelabis. qz uxor filij
tui est: nec discoopies ignominiā
eius. uxorem fratris tui non accipi
es. Turpitudinem uxoris fratris tui nō
reuelabis: qz turpitudo fratris tui est.
Turpitudinem uxoris tue & filie eius
nō reuelabis. filiam filij ei. & filiam
filie illius nō sumes. ut reueles ig
nominiam ei. qz caro illius sunt & ta
lis coitus incestus est. Sororem u
xoris tue nō pelicatum illius nō ac
cipies: nec reuelabis turpitudinem
eius. adhuc illa uiuente. Ad mulie
rem que menstruo patitur nō acce
des: nec reuelabis fœditatē eius.
Cum uxore proximi tui nō coibis: nec
semen ignominie maculabis.
De semine tuo nō dabis ut consecre
tur ydolo moloch: nec pollues nomen
dei tui. Ego dñs. Cum masculo nō coniscebetis coitu femineo: qz
abhominatio est. Cum omni pecore
nō coibis: nec maculaberis ei. eo.
q; mulier nō succumbet iumento. nec
misebitur ei. qz scelus ē. Nec

polluamini in omnibus his quibus cō
taminate sunt ut non irascar vobis. quia ego
sum dominus qui sanctifico vos. Ego
enim ab eis recedam quia polluta est terra: ut non visitem
iniquitatem habitatorum eius
os. Custodite legitima mea atque iu
dicia. et nō facietis ex omnibus abhomi
nationibus istis: tam indigena quām
colonus qui peregrinatur apud vos.
Omnes enim execrationes istas fecerunt
habitatores terre que fuerunt ante vos. et
polluerunt eam. Cauete ergo ne et vos
similiter euomat eam patria fecerit
sicut euomuit gentem que fuit
ante vos. Omnis anima que fece
rit de abhominationibus his quic
piam: peribit de medio populi sui. Cu
stodite mandata mea. Nolite face
re que fecerunt hactenus in terra ex qua egressi sum. et ne pol
luamini in eis. Ego dominus deus ve
ster. XIX
Locutus est dominus ad moysen di
cens. Loquere ad omnem cetum
filiorum israel: et dices ad eos. Sanc
ti estote: quia ego sanctus sum dominus deus ve
ster. Quisquis matrem et patrem timue
rit. Sabbata mea custodite. Ego do
minus deus vester. Nolite conuerti ad idola: nec
deos conflatiles faciatis vobis. Ego
dominus deus vester. Si immolaueritis hostiam
pacifica domino ut sit placabilis:
eo die quo fuerit immolata comedetis
eam et die altero. Quicquid
autem residuum fuerit in diem tertium: igni
comburetis. Si quis post biduum
comederit ex ea. piaculum erit:
et impietatis ream tenebit unusquis
que animam suam. quia sanctificium dominī polluit:
et peribit anima illa de medio populi
sui. Cum messueris segetes terre
tue. non tondes usque ad solum superficiem
terre nec remanentes spicas
colliges. nec in vinea tua racemos et grana decidentia congrega
bis. sed pauperibus et peregrinis carpen
da dimittes. Ego dominus deus vester. Non
facietis furtum. nō mentiemini
nec decipiat unusquisque proximum
suum. Non periurabis in nomine meo
nec pollues nomen dei tui. Ego dominus. Non facies calumpniam proximo tuo: nec vi opprimes
eum. Non morabitur opus mercenarii tui apud te usque mane.
Non maledices surdo. nec coram
cecco pones offendiculum. Sed time
bis deum tuum. quia ego sum dominus. Non
facies quod iniquum est: nec iniuste iudicabis. Nec consideres plo
nam pauperis: nec honores vultum
potentis. Juste iudica proximo tuo.
Non eris criminator: nec susurro
vel maledicus. Non stabis contra sanguinem proximi tui. Ego dominus. Non
oderas fratrem tuum in corde tuo. sed pu
blice argue eum: ne habeas super
illo peccatum. Non quaeras ultionem:
nec memor eris iniuriae ciuium tu
orum. Diliges amicum tuum: sicut
teipsum. Ego dominus. leges meas cu
stodite. Jumenta tua non facies coire
cum alterius generis animan
tibus. Agrum non seres duplici semine.
vestimento ex duplici materia non texetur
non induetur. Homo si dormierit cum
muliere coitu seminis que sit an
cilla etiam nobilis et tamen precio non

redempta. nec libertate donata:
uapulabunt ambo. & ñ morientur.
qz non fuit ultora. Pro delicto aũ
suo offeret dño ad ostium tabna
culi testimonij arietem. & abluet
p eo sacerdos. & p delicto ei⁹ coram dño.
& propitiabitur ei: & dimittet⁹ pec
catum. Cũ ingressi fuĩs terram &
plantaũtis in ea ligna pomifera:
auferetis ꝓputia eor. Poma eoꝝ get
minant. immunda erunt vobis:
nec edetur ex eis. Quarto anno oĩs
fructus eor sanctificabitur laudabi
lis dño. Quinto aũ anno comede
tis fructus: congregantes poma que
ꝓferunt. Ego dñs ds vr. Non come
detis cum sanguine. Non auguria
buntur. nec observabitis somnia
neq; inducendũ ad tondebatis co
mam. nec radetis barbam. & super
mortuo nõ incidetis carnem viũ.
nec figuras aliqs & stigmata face
tis vob. Ego dñs. Ne ꝓstituas fi
liam tuam. & contaminetur ter
ra & impleatur patrato. Sabba mea
custodite. & sanctuariũ meũ metuite.
Ego dñs. Ne declinetis ad magos.
nec ab ariolis aliquid scisc̃itemini:
ut polluamini p eos. Ego dñs ds
vr. Coram cano capite consurge.
& honora ꝓsonam senis: & time de
mino dñm tuũ. Ego sum dñs. Si ha
bitabit aduena in terra tua & mora
tus fuerit inter vos. nec exprobretis
ei. & sit inter vos sicut indigena. & dile
getis eum sicut nos metipos. Fuistis
enim & vos aduene in terra egypti. Ego
dñs ds vr. Nolite facere inequitatẽ ali
quid in iudicio. in regula. in ponde
re in mensura. Statera iusta. & equa
sint pondera. iustum modũ. equum
sit sextarius. Ego dñs ds vr. qui e
duxi vos de terra egypti. Custodite
omnia ꝓcepta mea. & universa iudica
ta. & facite ea. Ego dñs.

Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Hec loquens filijs is
rahel. Homo de filijs isrl. & de ad
uenis qui habitant in isrl. si quis de
derit de semine suo idolo moloch. morte
morietur. Populus terre lapidabit eũ.
& ego ponam faciem meam contra
illum. interimamq; eũ de medio ꝓpli
mei. eo qđ dederit de semine suo mo
loch. & contaminauerit sanctuariũ meũ. ac
polluerit nomen sanctum meũ. Quod si neg li
gens populus terre. & ꝓ parupendens
impium meũ. dum dederit hominem qui
dederit de semine suo moloch. nec vo
luerit eum occidere. ponam faciem me
am sup hominem illum. & cognationem
eius. Interimamq; ipsum & omnes qui ꝯ
sentiunt ei. ut fornicarentur cum
moloch. de medio ꝓpli sui. Anima
que declinauerit ad magos. & ariolos.
& fornicata fuerit cum eis. ponam
faciem meã contra eam. & interficã
illam de medio ꝓpli sui. Sanctificami
ni. & estote sancti. qz ego dñs ds vr.
Custodite ꝓcepta mea. & facite ea.
Ego dñs. qui sanctifico vos. Qui male
dixerit patri suo. & matri. morte mo
riatur. Cum patrem suum. maledixerit.
sanguis eius sup eum. Si mecha
tus quis fuerit cum uxore alterius.
& adulterium perpetrauit. cum coniuge

pximi sui: morte moriant & mecht & adulterā. Qui dormierit cum nouerca sua & reuelauerit ignominiā patris sui: morte moriantur ambo. sanguis eoꝝ sit sup eos. Qui dormierit cum masculo coitu femineo. uterq; operati sunt nefas: morte moriantur: sit sanguis eoꝝ sup eos. Qui sup̄ uxorem filiā duxerit matrē ei⁹ scelus operatus est: uiuus ardebit cum eis. nec pmanebit inū nefas i medio uīr. Qui cū uitulo & pecore coierit: morte moriatur: pecus quoq; occidite. adulter q̄ succubuerit cuilibet uitulo. simili supplicio afficietur & ei⁹ sanguis eoꝝ sit sup eos. Si quis dormierit cum nuru sua uterq; moriatur: qui scelus operati sunt sanguis eoꝝ sit sup eos. Qui acceperit sororē suam filiam patris sui uel filiam matris sue & uiderit turpitudinē ei⁹ illaq; conspexerit: res ignominie nefandam rem operati sunt. Occidentur in conspectu pplī. eo q̄d turpitudinē suam nudauerit & portabit uniquitatē suam. Qui coierit cum mulliere in fluxu menstruo & reuelauerit turpitudinē ei⁹ ipsaq; aperuerit fontē sanguinis sui: interficientur ambo de medio pp̄li sui. Turpitudinem matrēte & amite tue ne discooperies. Qui hoc fecerit: ignominiam carnis sue nudauit: portabunt ambo iniquitatē suam. Qui coierit cum uxore patrui uel auunculi sui: & reuelauerit ignominiā cognationis sue: portabunt ambo peccatū suū. absq; liberis morientur. Qui duxerit uxorem fratris sui rem fecit illicitam: turpitudinē fratris sui reuelauit. absq; liberis erunt. Custodite legem meas atq; iudicia & facite ea: ne uos euomat terra eā in qua habitatur⁹ estis & habitaturi. Nolite ambulare in legitimis nationū: quas ego eijciturus sum ante uos. Omnia enī hec fecerūt: & abhominatꝰ sum eas. uob̄ aūt loquor. Possidebitis terram eoꝝ cū dabo uob̄ in hereditatē: terā fluentem lacte & melle. Ego dñs ds uī: qui segregauī uos a ceteris pplīs. Segregate ergo & uos iumentum mundū ab immundo: & auem mundam ab immunda. ne polluatis aīas uras in pecore nec in auib; nec in cunctis q̄ mouentur in terra: & cunctis que uobis ostendi esse polluta. Sancti eritis mihi: quia ego sanctus dñs: & segregaui uos a ceteris pplīs ut essetis mei. Vir siue mulier in quib; pythonicus uel diuinationis fuerit spūs: morte moriantur: lapidibꝰ obruent eos. sanguis eoꝝ sit super eos.

Dixit quoq; dñs ad moysen. Loquere ad sacerdotes filios aaron & dices eis. Ne contaminetur sacerdos in mortibꝰ populi suoꝝ: nisi tm in cognatis sanguinis ac proximis. id est super matre & patre & filio & filia. frē quoq; & sorore uirgine que nō est nupta uiro: sed nec in principe pplī sui cōtaminabitur. Non radent caput nec barbam: nec in carnibꝰ suis facient incisuras. Sāti erunt deo suo: & nō polluent nomen ei⁹. Incensum enī dñi et panes dei sui offerunt: & ideo sāti

tunt. & eorum tuale pbibulū ñ ducet uxorem. nec eam que repudiata ē a marito: qz consecratus est deo suo. & panes pp̃ositionis offert. Sit ergo scs: qz ego scs sum dñs qui scifico uos. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro. & uoluerit uoīm patris sui: flammis exurentur. Pontifex. i. dest sacerdos maximus inter fres suos. sup cui caput fusum ē unctionis oleū. & cuius manus in sacerdotiū consecrate sunt. uestib; qz eius scis uestibz: caput suū ñ discooperiet. uestimenta sua ñ scindet. & ad oēm mortuū ñ ingredietur omnino. & sup pr̃e quoq; suo & matre ñ contaminabit. nec egredietur de scō dñs. ne polluat scōarium dñi. qz oleum scē unctionis dei sui sup eum est. Ego dñs. Virginem duxerit uxorem. Viduam aut repudiatā. & lordidam aut meretricem non accipiet. Sz puellam de pplo suo: ne cōmisceat stirpem generis sui. uulgo gentis sue. qz ego dñs qui scifico eum. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo p familias. qui habuerit macl̃am ñ offeret panes deo suo. nec accedet ad ministerium ei. Si cecus fuerit. si claudus. si uel parus uel grandi et torto naso. si fracto pede. si manu. si gibbus. si lippus. si albuginem in oculo. si iugem scabiem. si impeginē in corpore. si hernosus. Omnis qui habuerit maculam de semine aaron sacerdotis: ñ accedet offerre hostias dño. nec panes deo suo. Vescetur tñ panibz

qui offerunt in scōario: tm dumtaxat ut uncta uelum ñ ingrediat. nec accedat ad altare. qz maculam hr̃t. & polluat ñ deleri scōarium meū. Ego dñs qui scifico eos. Locutus est ergo moysi ad aaron & filios ei. & ad omnē turbā: cuncta que sibi fuerant imperata. Loquitur. & dicit. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron & ad filios ei. ut caueant ab his que consecrata sunt filioꝝ isrl̃. & ñ contaminent nomē scō meū in eis que mihi offerunt. Ego dñs. Dic ad eos. & ad posteros eoꝝ. Omnis ho qui accesserit de stirpe uestra ad ea q̃ consecrata sunt & que obtulerunt filii isrl̃ dño. in quo est ĩmunditia: peribit coram dño. Ego sum dñs. Ho de semine aaron qui fuerit leprosus aut patiens fluxum seminis: nō uescetur de his que scificata sunt ñ. donec sanetur. Qui tetigerit ĩmundum sup mortuo. & cui dormierit semē ei⁹. aut qui tetigerit reptile. & polluerit ĩmundum. cuiuscūq; tactus est sordidus. ĩmundū erit usq; ad uesperum. & ñ uescetur his q̃ scificata sunt. Sz cum lauerit carnē suam aqua. & occubuerit sol: tunc mundatus uescetur de scificatis. qz alimonia eius est. Morticinū & captū a bestia ñ comedent. nec polluentur in eis. Ego sum dñs. Custodiet precepta mea ut ñ sustineant pctm. & moriantur in scōario cum polluerint illud. Ego dñs qui scifico eos. Omnis alienigena ñ comedet de scō

ficatus: inquilinus sacerdotis et mercenarius ñ uescentur ex eis. Quę aũ sacerdos emerit et quę ñascẽs domus eius fuerit: hęc comedent ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex plẽbe nupta fuerit: de his que sanctificata sẽt. et de primitiis ñ uescentur. Si aũ uidua et repudiata. et absq; liberis. reuersa fuerit ad domũ patris sui: sicut puella consuetudinem accipiet cibus patris sui. Omnis alienigena comedendi ex eis ñ habẽt potestatem. Qui comederit de sanctificatis p ignorantiã: addet quintã partẽ cum eo qđ comedit. et dabit sacerdoti in sanctuariũ. Nec eruabunt sanctificata filiorũ isrl: q offerũt dño: ne forte sustineant iniquitatẽ delicti sui. cum sanctificata comederint. Ego dñs qui sanctifico eos. Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron et filios eius. et ad omnes filios isrl: dices; ad eos. Homo de domo isrl. et de aduenis qui habitant apud uos. qui obtulerit oblationem suam. uel uota soluens. uel sponte offerens. quicquid illud obtulerit in holocaustum dñi ut offeratur pro uobis: masculus imaculatus erit ex bobus et ex ouibus. et ex capris. Si maculam habuerit. ñ offerens. neq; erit acceptabile. Homo qui obtulerit uictimam pacifica dño. uel uota soluẽs. uel sponte offerens. tam de bobus quã de ouibus: immaculatũ offeret ut acceptabile sit. Omnis macula ñ erit in eo. Si cecum fuerit. si fractum. si debilitatem hñs. si papulas. aut scabiem uel impetiginem: ñ offeretis ea dño. neq; adolebitis ex eis altare dñi. Bouem et ouem aut ee caudã amputatis. uoluntariã offerre poteris: uotũ aũ ex his solui ñ poteris. Omne animal qđ uel contritũ aut rumpis uel secus ablatus q; reliquis est. ñ offeretis dño: nec in tra tuã hoc omnino ne faciatis. De manu alienigene ñ offeretis panes dei uestri. et quicquid aliud dare uolũt: quia corrupta et maculata sunt omnia. ñ suscipiet ea. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Bos. ouis. et capra cũ genita fuerint: septem diebus erunt sub ubere matris sue. Die aũ octauo et deinceps. offerri poterunt dño. Sive illa bos. sive ouis. ñ immolabunt una die cũ fetibus suis. Si immolaueritis hostiam pacifica gratum actione dño. ut possit ee placabilis: eodem die comedetur ea. ñ remanebit quicq; in mane alterius diei. Ego dñs. Custodite mandata mea et facite ea. Ego dñs. Ne polluatis nomen meum sctũ: ut sanctificer in medio filiorũ isrl. Ego dñs qui sanctifico uos. et eduxi de tra egipti: ut essem uester dñs. Ego dominus.

CAPITVLVM XXIII

Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere filiis isrl: et dices ad eos. Hę sunt festa domini: quę uocabitis sancta. Hec sunt dies mei festi. Sex diebus facietis opus: dies septimus requies est. sabbati requies est. uocabitur sanctus. Omne opus ñ facietis in eo: sabbm dñi est in cunctis habitationibus uestris. Hę sunt ergo feste dñi sanctę: quas celebrare debetis temporibus suis. A mense primo. xiiii. die mensis ad uesperum

pum phale dñi est: et quintadecima
die mensis hui⁹ sollempnitas azi
moy dñi est. Septem dieb⁹ azuma
comedetis. Dies primus erit vob⁹ ce
leberrimus et sc̃s. Omne opus ser
vile n̄ facietis in eo: et offeretis sa
crificium in igne dño septem dieb⁹.
Dies aũ septimus erit celebrior et
sanctior: nullũq; servile opus facie
tis in eo. Locutusq; est dñs ad
moysen dicens. Loquere filiis isr̃l:
et dices ad eos. Cum ingressi fuerit
tram q̃m ego dabo vobis et messu
eritis segetem: referetis manipl̃os
spicar̃ primitias messis vr̃e ad sa
cerdotem. Qui elevabit fasciculũ
coram dño. ut acceptabilis sit p
vob⁹ altero die sabbati et sanctificabit
illum: atq; in eodem die quo mani
pulus consecrandus cedetur agnus
unus anniculus in holocaustum
dñi et libamenta offerentur
cum eo: due decime simile consper
se oleo. in incensum dñi. odor̃ suavissimũ. liba eiusq; vini quarta pars
hin. Panem et polentam et pulles n̄
comedetis et segetem: et segetes: usq;
ad diem qua offeretis ea dño vr̃o.
Preceptũ est sempit̃ne in generatio
nibus: cunctisq; habitaculis vr̃is. Nu
merabitis ergo ab altero die sabbati
in quo obtulistis manipulũ primi
tiar̃ septem ebdomadas plenas. usq; ad alteram diem expletionis ebdomade septime. idest quin
quaginta dies: et tunc offeretis sacri
ficium novi dño. ex omnib⁹ habitaculis vr̃is. panes primitiar̃ duos. de
duab⁹ decimis similes fermentate: q̃s
quoquetis in primitias dñi. Offere
tisq; cum panib⁹ septem agnos im
maculatos anniculos. et vitulum de
armento unum. et arietes duos: et erunt
in holocaustũ cum libamentis suis.
in odorem suavissimũ dño. Facietis
et hyrcum pro peccato: duos q; agnos an
niculos hostias pacificor̃. Cumq; elevaverit eas sacerdos cum panib⁹ pri
mitiar̃ coram dño: cedent in usum
eius. Et vocabitis hunc diem cele
berrimũ: atq; sollemnẽ. Omne opus
servile n̄ facietis in eo. Legitimum
sempit̃num erit: in cunctis habitaculis et generationib⁹ vr̃is. Postq̃m
autem messueritis segetes vr̃as non
secabitis eam usq; ad solũ nec remanentes spicas colligetis: et pauperib⁹ et
peregrinis dimittetis eas. Ego dñs
ds vr̃. Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Loquere filiis isr̃l. Mense
septimo prima die mensis. erit vobis
sabbatum memoriale. clangentib⁹
tubis: et vocabitur hodie. Omne op⁹
servile n̄ facietis in eo. et offeretis
holocaustum dño. Locutusq; est dñs
ad moysen dicens. Decimo die mẽ
sis hui⁹ septimi. dies expiationis
erit celeberrimus et vocabitur sc̃s: af
fligetisq; animas vr̃as in eo et offere
tis holocaustũ dño. Omne opus n̄
facietis in tempore diei hui⁹. q; di
es propitiationis est: ut propitietur vo
bis dñs ds vr̃. Omnis anima que
afflicta n̄ fuerit die hac: peribit de po
pulis suis. Et que operis quicquam
fecerit: delebo eam de populo suo. Ut

chul ḡ opis facietis in eo. Legitimū sē
pternum erit uob in cunctis generatiō
nibz r habitationibz uris. Sabbm requi
etionis est: affligetisq; animas uras. A
die nono mensis ad uesp usq; ad uesp
perum: celebrabitis sabbm uram. Et lo
quit est dns ad moysen dicens. Lo
quere filis isrl. A quintodecimo die
mensis hui septimi: erunt festa tabr
naculoꝝ septē diebz dño. Dies primus
uocabitur celeberrim atq; sollemnis.
Omne opus seruile nō facietis in eo: r
septē diebz offeretis holocaustū dño.
Dies octauus erit celeberrim
atq; sollemnis. r offeretis holocaustū
dño. Est enim cetus atq; collecte: omne
op seruile nō facietis in eo. Iste sunt
festa dni quę uocabitis celeberrimas
r sollemnes: offeretisq; in eis oblatio
nes dño. holocaustū r libamenta.
uictimā unūquodq; diei: exceptis sab
batis dni donisq; uris. r quę offeret
tis ex uoto. uel quę sponte tribuetis
dño. A quintodecimo ḡ die mensis sep
timi. cū congregaueritis omnes fructus
terre uris: celebrabitis festa dni. vij.
diebz. Die primo r die. vij. erit sab
batū. desq; requies. Sumetisq; uob
die primo fructus arboris pulcherri
me. spathulas palmaꝝ. r ramos ligni
denſarum frondiū. r salices de tor
rente. r letabimini coram dño dō uro:
celebrabitisq; sollemnitatē ei. vij.
diebz p annum. Legitimū sempiternū
erit in generationibz uris. mense vij.
festa celebrabitis: habitabitis in tabr
naculis. vij. diebz. Omnis qui de gente
est isrl manebit in tabernaculis: ut
discant posteri uri: quō in tabernaculis
habitare fecerim filios isrl. cum educe
rem eos de tra egypti. Ego dns dō
mi. Locutusq; est moyses sup sollemni
tatibz domini ad filios isrl.

Et locutus est dns ad moysen
dicens. Precipe filiis isrl. ut
afferant tibi oleum de olivis pu
rissimū ac lucidum ad concinnandas
lucernas iugiter ardentes extra uelū testimo
nii. in tabernaculo federis: ponentq; eas
aaron a uespere usq; in mane coram
dño. cultus iugis perpetuo. in generati
onibz uris. Super candelabrū mū
dissimū. ponentur semp in conspectu
dni. Accipies siligineam. et co
ques ex ea. xij. panes. quoꝝ singuli ha
bebunt duas decimas: quoz senos
ordines seres super mensam purissimā
coram dño statues. r pones sup eos
thus lucidissimū: ut sit panis in
monimentū oblationis dni. Quotsingu
la sabba mutabuntur coram dño. sus
cepti a filiis isrl. fede sempiterno: e
runtq; aaron r filioꝝ ei. ut comedāt
eos in loco scō. quia scōꝝ scōrum est de sa
crificiis dni iuxta preceptum. Exiit aūt
egressus filius mulieris israhelitidis
quem peperat de uiro egyptio inter fi
lios isrl: litigarunt est in castris cū
uiro israhelita. Cumq; blasphemasset no
men dni r maledixisset ei: ē
adductus ad moysen. Vocabatur
aūt mat eius salumith: filia dabri
de tribu dan. et tenuerunt eum in car
cere: donec nossent quid iuberet
dns. Quo locutus est ad moysen
dicens. Educ blasphemū extra castra.

ꝛ ponam oīs qui audierīt manꝰ
suas sup caput eius: ꝛ lapidet e
um uniuersus pꝑs ꝛ ad filios ꝺ
rabel loqueris. Homo qui maledi
xerit deo suo: portabit pccm suum.
Et qui blaphemauerit nomen dñi
morte moriatur: lapidibꝫ opprimet
eū uniuersus pꝑs. Siue ille ciuis si
ue pegrinus fuerit qui blaphema
uerit nomē dñi: morte moriatur:
Qui percusserit ꝛ occiderit hoiem:
morte moriatur. Qui percusserit a
nimal reddat uicariū: id est aiam
pro aia. Qui urogauerit maculam ci
ui suo: sicut fecit ita fiet ei. Fracturam pro fractura. oculū pro
oculo: dentem pro dente restituet. Q
lem uulnerauerit maculam: talem sibi
inferre cogetur. Qui percusserit iumen
tum: reddat aliud. Qui percusserit
hoiem: punietur. Equum iudicium
sit uob. siue pegrinus. siue ci
uis peccauerit: qꝛ ego sum dñs ds
uꝛ. Loquutꝰq; est moyses ad filios
isꝛl: ꝛ eduxerunt eum qui blaphe
mauerat extra castra. ac lapidibꝫ
oppresserunt. fecerunt q; filii isꝛl:
sicut preceperat dñs moysi. (KPV

Loquutꝰ est dñs ad moysen in
monte synai dicens. Loquere
filiis isꝛl: ꝛ dices ad eos. Cū ingre
si fuerimus terram q̄m ego dabo uob:
sabbatizet sabbm dñi. Sex annis se
res agrum tuū: ꝛ sex annis putab
uneam tuam: colliges q; fructus
ei. Septio aūt anno: sabbm erit ꝛ
re requietionis dñi. Agrū tū seres:
ꝛ uineam tū putabis. Que sponte

gignit humꝰ tū metes: ꝛ uuas pu
mitiæ tuæ tū colliges qñ unde
nam. annus enī requietionis erit
ei: sed erunt uob in cibū ꝛ ser
uo tuo. ancille tue ꝛ mercenario
tuo. ꝛ aduene qui peginatur apꝺ
te. iumenti tui ꝛ pecoribꝫ. oīa
que nascuntur pdebunt cibum. Nu
merabis quoq; tibi. vij. ebdomadas
annoꝝ. id est septies septies. q̄ simul
faciunt annos. xl. nouē. ꝛ clangę
bucina mense septimo. decima die
mensis. propiationis tempe in uni
uersa tra tua. Sanctificabisq; annum
quinquagesimū: ꝛ uocabis remis
sionem cunctis habitatoribꝫ tre tue.
Ipe est enī iubeleus. Reuertetur ho
ad possessionem suā: ꝛ unusquisq; re
diet ad familiā ꝑ stirpem: qꝛ iubeleus
est ꝛ quinquagesimus annus. Ne
sereris neq; metetis sponte in agro
nascentia: ꝛ primitias uindemie nō
colligetis ob sanctificationē iubelei: q
statim oblata comedetis. Anno iu
belei redient oēs ad possessiones
suas. Cū uendes quippiam ci
ui tuo. uel emes ab eo. ne contristes
fratrem tuū: sed iuxta numerū annoꝝ
iubelei emes ab eo. ꝛ iuxta supu
tationem frugū uendet tibi. Quan
to plus anni remanserint post
iubeleū. tanto carius ꝛ pretium: eo
qñto minus temporis restabit.
tanto minoris ꝛ temptio constabit.
Tempus enī frugum uendet tibi.
Nolite affligere ꝛ tribulare uros.
q; timeat unusquisq; dñm suū: qꝛ
ego dñs ds uꝛ. Facite ꝑcepta mea.

ꝛ iudicia custodire. ꝛ implere ea: ut
habitare possitis in tra ab ipso illo pa
tre. ꝛ dignat uob humiliatiõ
tuos. quib; uelcunq; ultꝰ ad ta
tuitatẽ. nulli imperii formidan
tes. Od si dixeris quid comedemus
anno septimo. si nõ seueriꝰ necꝰ col
legerimus fruges nras. dabo bene
dictionem meam uob anno sexto.
ꝛ faciet fructus trium annoꝝ. usq;
ultꝰ anno octauo. ꝛ comedetis ue
teres fruges ultꝰ ad nouũ annũ.
donec noua naleamini edere ue
tera. Terra quoq; nõ uendetur in p
petuũ qm mea est. ꝛ uos aduene
ꝛ coloni mei estis. Unde cuncta re
gio possessionis mee. sub redemp
tionis conditione uendetur. Si at
tenuatus fr tuus uenderit pos
sessiunclam tuam. ꝛ uoluerit ꝓpin
quus ei. poterit redimere qd ille ũd
iderat. Si unaũ nõ habuerit ꝓximũ.
ꝛ ipe ꝑcum ad redimendum potu
erit inuenire. computabuntur fru
ctus ex eo tempore quo uendidit.
ꝛ qd reliquũ ẽ reddet emptori. sic
q; recipiet possessionẽ suã. Od si
non inuenerit manꝰ ei ut reddat
ꝑcum. habebit emptor qd eme
rat usq; ad annũ iubileũ. In quo
eũ omis uenditio redit ad dñm.
ꝛ ad possessorem ꝓpriũ. Cum uen
diderit domũ uncta urb; muros. ha
bebit licentiam redimendi. donec u
nus impleatur annꝰ. Si nõ redemerit.
ꝛ anni circulus fuit eu olim. emp
tor possidebit eam ꝛ posteri eius
in ꝑpetuũ. ꝛ redimi non potꝫ eam
in iubileo. Si unaũ in ullã fuerit
domum q; muros nõ hꝫ. agrom iure
uenderet. Si unaũ redempta nõ fuit.
in iubileo reuertetur ad dñm. Dom
leuitaꝝ que in urbib; sunt. semp
possunt redimi. Si redempte nõ fue
rint. in iubileo reuertuntur ad dños.
qꝝ domus urbium leuitaꝝ ꝓ pos
sessionib; sunt inter filios isrl. Sub
urbana aũ eoꝝ nõ ueneant. quia
possessio sempiterna est. Si attenu
atus fuerit frat tuus ꝛ infirmus
manu ꝛ suscepis eum qsi aduenã
ꝛ peregrinum. ꝛ uiuet tecũ. ne accipi
as usuras ab eo. neq; amplius qꝫ
dedisti. Time dñm tuũ. ut uiuere
possit frr tuus apd te. pecuniam
tuam nõ dabis ei ad usurã. ꝛ fruges
suphabundantiã nõ exiges. Ego dñs
dñs tr qui eduxi uos de tra egyptꝝ
ut darem uob tram chanaan. ut
essem ur dñs. Si paupertate compul
sus uenditus fuerit tibi frr tuus. nõ
eum opprimes seruitute famulo
sed qsi mercenarius ꝛ colonus erit.
usq; ad annũ iubileũ operabitur a
pud te. ꝛ postea egredietur cũ libe
ris suis. ꝛ reuertetur ad cognationẽ
ꝛ ad possessionẽ patrũ suoꝝ. Quia
cũ meis seruis. ꝛ ego eduxi eos de
tra egyptꝝ. nõ ueneant conditione
seruoꝝ. Ne affligas eum ꝓ potẽ
tiam. ꝛ timebis dñm tuũ. Seruus
ꝛ ancilla sint uob de nationib; q
in circuitu uro sunt. ꝛ de aduenis
qui peregrinantur apd uos. ut que
ex his nati fuerint in tra tua. hos
habebitis famulos. ꝛ hereditario

ūque cūlmuerit ad posteros. ac
pollūdebunt incrēmum. Eris autē
uōs filios ūrōs. ne oppmatis p
potentiam. Si mutauerint ap uos
mam aduene atq; pegrinus. et aue
mutauit fr̄uus uendident se et
aut cuc̄s in de stirpe eius. post uē
dnouem poterit redimi. Cum uolu
erit eo fr̄ibz suis reuertet eum. et
patrimū. et patruelis. et consangu
neus et affinis. Si nauī rūpē potu
erit reuertet se. supputatis dū
taxat annis. a tempe uendit̄onis
suc usq; in annū iubileū. et pecu
nia qua uenditus fuerat iuxta an
noy numerū et rōnem mercenary
supputata. Si plures fuerint an
ni qui remanent usq; ad iubele
um. iuxta hos reddet et pecun. Si
pauci. ponet rōnem eis eo. iux an
noy numerū. et reddet emptori q
reliquū erit. annoy equlz aū ser
uitutis mercedibz imputatis. Non
affliget eū violenter in conspc̄u uo.
Ad ultīm hec redimi ū potuerit. an
no iubileo egrediet cum liberis
suis. quia mei sunt filij isr̄l.
quos eduxi de tra egyptī. Ego dns

Non facietis ydōs nr̄.
uob idolum et sculptile. nec
titulos erigetis. nec insignem la
pidem ponetis in tra uīa. ut adore
tis eum. Ego em sum dns ds ur̄.
Custodite sabba mea. et pauete sc̄a
tuarium meū. Ego dns. Si in pce
ptis meis ambulaueritis et man
data mea custoderitis et feceritis ea.
dabo uob pluuias temporibz su
is. et tra gignet germen suū. et pomis
arbores replebunt. Apphendet
messium tritura uindemiā. et uin
demia occupabit sementē. et come
detis panem uīm in saturitatē. et
absq; pauore habitabitis in tra uīa.
Dabo pacem in finibz uīs. Dormie
tis. et nō erit qui exterreat. Auferam
malas bestias. et gladi nō trāsibit
finibz uīs. Persequemini inimi
cos uīos. et corruent coram uobis.
Persequentur quinq; de uīs centū
alienos. et centum ex uob decem
milia. Cadent inimici uīi in con
spectu uō gladio. Respiciam uos.
et crescere faciam. et multiplicabimi
ni. et firmabo pactū meum uobīc.
Comedetis uetustissima uetcrum.
et uetera nouis supuenientibz pue
etis. Ponam tabernaculū meū in me
dio uī. et nō abiciet uos aīa mea.
Ambulabo int uos. et ero ur̄ ds. uos
q; eritis ppls uīs. Ego dns ds uī
qui eduxi uos de tra egyptiox. ne
seruiretis eis. et qui contrigi cathe
nas ceruicū uārz. ut incedetis e
recti. Si uō audieritis me. nec fe
ceritis omia mandata mea. si spre
ueritis leges meas. et iudicia mea
nec impleueritis. ut irritas faciatis ea que
a me constituta sunt. et ad irritū per
ducatis pactum meū. ego quoq;
hec faciam uob. Visitabo uos ue
lociter in egestate et ardore. qui cō
ficiat oculos uōs. et consumat aīas
uras. Frustra seretis sementē. que
ab hostibz deuorabitur. Ponam
faciem meā cont uos. et corruetis

coram hostib⁹ uīs. ⁊ fugietis cū
nullus p̄sequente. Et ruīnā nec sic obe
dietis mihi: addam correptiones u
tras septuplū ꝑ ꝓcā uīa ⁊ conte
ram superbiam duritie uīe: dabo q̄
celum uob⁹ desup sicut ferū ⁊ terā
eneam. Consumetur inanit labo
uīs: ñ ꝓferet tra germen. nec arbo
res poma ꝓdent. Et si ambulaueri
tis ex aduīso mi. nec uolueritis au
dire me: addam plagas uras uīc⁹ in
septuplū ꝑ ꝓcā uīa. emittamq⁹
in uos bestias agri: que consumant
uos ⁊ pecora uīa ⁊ ad paucitatē an
ta redigant: desertiq⁹ fiant uie uīe.
Qd si nec sic uolueritis recipe disci
plinam. ⁊ ambulaueritis ex aduīso mi
ego quoq⁹ contra uos aduīsus incē
dam. ⁊ percutiam uos septies ꝑ ꝓcā
uīa. inducamq⁹ sup uos gladium
ultorem federis mei. Cumq⁹ confu
gerit is in urbes: mittam pestilen
tiam in medio uī. ⁊ trademini hosti
um manib⁹. postq̄m confregero ba
culum panis uī. cta ut decem mu
lieres in uno clibano coquāt panes.
⁊ reddant eos ad pondus: ⁊ comede
tis ⁊ nō saturabimini. Et si nec p
hec audieritis me. ⁊ ambulaueritis
cont̄ me. ⁊ ego incedam cont̄ uos
in furore contrio. ⁊ corripiam uos
vij. plagis ꝑ ꝓcā uīa: cta ut comē
datis carnes filioꝝ ⁊ filiaꝝ uīaꝝ. De
struam excelsa uīa. ⁊ simulachra
confringam. Cadetis int̄ ruinas ydo
loꝝ uīoꝝ. ⁊ abhominabit uos a
nima mea: in tm̄ ut urbes uīas re
digam in solitudinē. ⁊ deserta facā
sanctuaria uīa. nec recipiam ultra
odorem suauissimū. Dispdamq⁹ ter
ram uīam: ⁊ stupebunt sup eam i
imici uī. cum habitatores uī fue
rint. Vos aūt dispgam in gēs: ⁊ euagi
nabo post uos gladiū. Erit⁹ tra uīa
deserta: ⁊ ciuitates dirute. Tunc pla
cebunt tre sabba sua. cunctis dieb⁹
solitudīs sue. cū fuerint in tra ho
stiū. Sabbatizabit ⁊ requiescet in sab
batis solitudinis sue: eo q̄d ñ reque
uerit in sabbatis uīis. cū habita
retis in ea. Et qui de uob⁹ remā
serint: dabo pauorem in cordib⁹ eo
rum. In regionib⁹ hostiū terebit eos
sonitus folij uolantis: ⁊ tra fugiēt
qi gladium. Cadent nullo sequen
te: ⁊ corruent singuli sup fres suos q̄
bella fugientes. Nemo uīm inimici
audebit resistere: populus aūt gen
tes ⁊ hostilis uos terra consumet.
Qd si ⁊ de vbis aliqui remanserint:
tabescent in iniquitatib⁹ suis in tra
inimicoꝝ suoꝝ. ⁊ ꝓ ꝓcā patrū
suoꝝ ⁊ sua affligentur: donec confi
teantur iniquitates suas. ⁊ mālos
suoꝝ recordentur: quib⁹ preuaricati
sunt in me. ⁊ ambulauerit ex ad
uīso mi. Ambulabo ⁊ et ego contra
eos: ⁊ inducam illos in tram hosti
lem. donec erubescat incircūcisa mēs
eoꝝ. Tunc orabunt ꝓ impietatib⁹
suis: ⁊ recordabor federis mei. q̄d pe
pigi cum abraham ysaac ⁊ iacob. ⁊
terre quoq⁹ memor ero: que cum re
licta fuerit ab eis. complacebit si
bi in sabbatis suis. paciens solitudi

uem ꝓ̄ illos. Ipi uo rogabunt ꝙ
ꝑcis tuis: eo ꝙd abiecerunt iudi
a mea ⁊ leges meas despexerunt. Ar
tam etiam cū eēm in tra hostiu uo
penit abiect eos: nec ꝓ sic despexi ut
consumerentur: rumpe ꝑ̄ fœdus
pactum meū cum eis. Ego enī sum dō
ds eoꝝ: ⁊ recordabor fœderis mei pri
stini. eduxi eos de tra egypti in
conspectu gentiū. ut eēm ds eoꝝ. Ego
dns ds. Hec sunt ꝑcepta atq; iudi
cia ⁊ leges. q̄s dedit dns inter se ⁊ in
ter filios isrl in monte sinai: p ma
num moysi.

CAPUT XXVII.

Locutusq; est dns ad moysen di
cens. Loquere filiis isrl: ⁊ dices
ad eos. Homo qui uotū fecerit.
⁊ uouerit ⁊ ꝓponderit deo animā suā:
sub estimatione dabit ꝑcuniā. Si fu
erit masculus: a uicesimo anno usq;
ad sexagesimū annū: dabit ꝯ
quaginta siclos argenti. ad mēsu
ram sanctuarij. Si mulier: triginta.
A quinto aūt anno usq; ad uicesimū:
masculꝰ dabit. xx. siclos. femina. x.
Ab uno mense usq; ad annū: quinq;
ꝑ masculo dabuntur quinq; sicli. ꝙ fe
minā tres. Sexagenarius ⁊ ultrā ma
sculus dabit. xv. siclos: femina. x.
Si ꝓpr paupertē estimationem redde
re ualebit. stabit coram sacerdote. et
ꝑpendet ille estimans ⁊ uidebit eū
posse reddere. tm dabit. Animal aūt ꝙd
immolari potest dño si quis uouerit
sanctū erit ⁊ mutari nō ꝓterit. deter nec
melꝰ malo. nec pei bono. Qd si muta
uerit: ⁊ ipm ꝙd mutatū est illud ꝙ
quo mutatū est. consecratū erit
dño. Animal aūt immundū ꝙd immolari
dño nō potest. si quis uouerit: adduc
etur aūt sacerdotem. qui diuidet
tanꝫ utrū bonū an malū sit: stabit
ꝑcuniā. Qd si dare uoluerit qui obtu
lerit: addet supra. estimationis ꝑtem
quintam partem. Homo si uoluerit domū
suā ⁊ sanctificauerit dño. considerabit
eam sacerdos. utrū bona an mala
sit: ⁊ iuxta ꝑcuniā ꝙd ab eo fuerit consti
tutum uenundabit. Si unaūt ille qui
uouerat uoluerit redimere eam: dā
bit quintā partem estimatiōis sup.
ualebit dominū. Qd si agrū possi
sionis sue uouerit ⁊ consecrauerit
dño: iuxta mensuram seminis. estima
bitur ꝑcunia. Si. xxx. modiis hordei
seritur ira: quinquaginta siclis ue
detur argenti. Si statim ab anno ꝓ
ximo iubilei uoluerit agrū: estimo
ualere potest tanto estimabit. Si
aūt post aliquantum tempus: supputabit sacerdos pecuniā iuxta an
nos qui relequntur numerū usq;
ad iubileū ⁊ detrahetur ex ꝑcio. Qd
si uoluerit redimere agrū ille qui uo
uerat: addet quintā partē estima
tæ pecuniæ ⁊ possidebit eū. Si unaūt
noluerit redimere. et alteri cuilibet
fuerit uenundatus: ultra eū qui uo
uerat redimere nō poterit. qn cum
iubileus uenerit dies sanctificatus erit
dño ⁊ possessio consecrata ad ius
pinet sacerdotū. Si ager emptus
est ⁊ nō de possessione maiorū sanctifica
tus fuit dño: supputabit sacerdos
iuxta annos numerū usq; ad iubi
leum ꝑcuniā ⁊ dabit ille qui uouerat

eū dño. Iu ubeles aūt reuerterent ad
portem dñi qui uocitat eum:
t habitat in contem possessionis
sue. Omnis estimatio: sicli sanctuarij
ponderabitur. Siclus: xx. obolos hꝫ.
Primogenita q̄ ad dñm pruenit ne
mo sanctificare potꝫ t uouere siue bo
ue siue ouis quia dñi sunt. Cōd̄ tñ
mundū esb ab al: redimet qui obtu
lit ut estimatōem suam: t adde
quintā partē pcij. Si redimere nolu
erit: uendetur aliter q̄cūcunq; aūt
fuit estimatū. Omne cōd̄ dño conse
ctum siue homo fuit siue animal siu
e ager: nō uendetur nec redimi po
terit. Quicquid semel fuit conse
ctum: sctm scōr erit dño. Et omnis cō
secratio que offertur ab hoīe: nō
redimetur: sz morte morietur. Oz
decime tre siue de frugibꝫ siue de
pomis arboꝝ dñi sūt t illi sanctificant.
Si quis aūt uoluerit redimere decimas
suas: reddet quintam partē earū.
Omnium decimarū bouis t ouis et
capre que sub pastoris uirga tri
ent: quicquid decimū uenerit: sā
ctificabitur dño. Non eligetur nec
bonum nec malū: nec altō com
mutabitur. Si quis mutauerit
cōd̄ mutatū est t p quo muta
tum ē sanctificabitur dño: nō re
dimetur. Hec sunt p̄cepta que
mandauit dñs moysi ad filios
israēl in monte synai. Explicit Le
uiticus. Incipit liber nu
meri. Locutus ē dñs ad moysē
in deserto synai in tabna
culo fedis. p̄ma die mē
sis iidē. anno alto egressionis eoꝝ
de egypto: dicens. Tolle summam
uniuerse congregationis filioꝝ israēl
p cognationes t domos suas. t no
mina singloꝝ. quicquid sexus est
masculini a uicesimo anno t sup.
omnis uiros fortes ex israēl. t numē
rabitis eos p turmas suas. tu et
aaron. Eruntq; uobecum p̄cipes
tribuū ac domoꝝ in cognationib⁹
suis. quoꝝ ista sunt nomina. de
tribu ruben: elisur filius sedeur.
de symeon: salamihel filius sure
sadai. De iuda: naasson filius aminā
dab. de yssachar: nathanahel filius
suar. de zabulon: heliab filius helō.
filioꝝ aūt ioseph: de effraim elisa
ma filius ammiud. De manasse:
gamalihel filius phadassur. de be
iamin: abidan filius gedeonis. De
dan: ahiezer filius ammisaddai. de
aser: phegiel filius ochran. de gad:
eliasapha filius duel. De nepthа
lim: ahira filius henan. Hi nobi
liores multitudinis per
tribꝰ t cognationes suas. t capita
exercitus sunt. quos tulerunt moyses
t aaron cum omni multitudine.
Et congregauerunt p̄mo die mensis sui
et recensentes eos p cognationes et
domos ac familias. t capita t no
mina singloꝝ a uicesimo anno et
supra. sicut p̄cepit dñs moysi. Lu
merauitq; eos in deserto synai. de
tribu ruben primogenito israhelis. p gene
rationes ac familias. ac domos su
as. nomina capitū singloꝝ. omne cōd̄
sexus est masculini a uicesimo an

no ꝛ sup̄. predentiū ad bellū. xlvi. milia quingenti. de filiis symeō. p generationes suas ꝛ familiaꝫ ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt p nola singlor. a uicesimo anno ꝛ supra. omne qđ̄ gerius est masculinū. a uicesimo anno ꝛ supra. predentium ad bellū. quinq̄ginta nouē milia trecenti. de filis gad. p generationes suas ꝛ familias ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt p nomina singlor. ā a uigesimo annis ꝛ sup̄. oīs qui ad bella predent. xlv. milia. cccenti quinquaginta. de filis iuda. per generationes ꝛ familias ac domos cognationū suaꝝ. p nola singlor. ā uicesimo anno ꝛ sup̄. oīs qui p tinent ad bella prede. recensiti sunt sexaginta q̄tuor milia sexcenti. de filis ysachar. p generationes ꝛ familias ac domos cognationū suarum. p nola singlor. ā uicesimo anno ꝛ supra. oīs qui ad bella predent. recensiti sunt quinq̄ginta q̄tuor milia q̄drungenti. de filis zabulon. p generationes ꝛ familias ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt p nola singlor. ā uicesimo anno ꝛ supra. oīs qui potant ad bella predere. quinq̄ginta septem milia quadrungenti. de filis ioseph filioy effraim p generationes et familias. ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt p nola singulor. a uicesimo anno ꝛ sup̄. oīs q̄ potant ad bella prede. quadraginta milia quingenti. porro filioū manasse. p generationes ꝛ familias ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt p nola singlor. ā uigesimo anno ꝛ sup̄. oīs qui potant ad bella prede. xxxij. milia ducenti. de filis beniamin. p generationes ꝛ familias ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt nominibꝫ singulor. a uicesimo anno ꝛ supra. oīs qui potant ad bella predere. xxxv. milia q̄drungenti. de filis dan. p generationes ꝛ familias ac domos cognationū suaꝝ. recensiti sunt nōibꝫ singlor. a uicesimo anno ꝛ supra. oīs qui potant ad bella predere. sexaginta duo milia septingenti. de filis aser. p generationes ꝛ familias ac domos cognationum suaꝝ. recensiti sunt p nomina singlor. a uicesimo anno ꝛ sup̄. oīs qui potant ad bella predere. q̄draginta milia. mille quingenti. de filis nepthalim. p generationes ꝛ familias ac domos cognationum suaꝝ. recensiti sunt nominibꝫ singlor. a uicesimo anno ꝛ sup̄. oīs qui potant ad bella predere. quinq̄ginta tria milia q̄drungenti. hi sunt quos numerauerunt moyses ꝛ aaron. ꝛ xij. p̄nces tribꝫ singlos p domos cognationum suaꝝ. fuerunt p oīs filioū isrl̄ p domos ꝛ familias suas. a uicesimo anno ꝛ sup̄. qui potant ad bella predere. sexcenta tria milia uirꝝ quingenti quinq̄ginta. leuite aūt in tribu familiaꝝ suaꝝ. nō sunt numerati cum eis. loquutusq̄ est dñs ad moysen dicens. tribū leui

noli numerare. nec p̃ponas summã
eor̃ cum filiis isr̃. Tu constitue eos
super tabernaculũ testimonij. Cum
cta uasa eĩ. & quecquid ad cerimo
nias pertinet. ipi portabunt. taber
naculũ & omnia utensilia eius. Et erunt
u ministerio. ac p̃ gyrum tabernacu
li metabuntur. Cum p̃fecturi fuer̃
deponent leuite tabernaculũ. aũ
castra metanda. erigentur. Qui quis
extraneus accesserit. occidetur. a cetera
tur aũ castra filij isr̃. unusquisq̃ p
turmas & ordines. atq̃ exercitũ suum.
Porro leuite p gyrum tabernacli ti
gent tentoria. ne fiat indignatio sup̃
multitudinẽ filios isr̃. & excubabũt
in excubijs tabernaculi testimonij.
Fecerunt ergo filij isr̃. uxta omnia q̃
preceperat dominus moysi.

Locutus est dñs ad moysen et
aaron dicens. Singuli p turmas
signa atq̃ uexilla domos cognatio
num suaz. castra metabuntur filij
isr̃. p gyrum tabernaculi federis. Ad
orientem uidas figet tentoria p tur
mas exercitus sui. exercitꝰ p̃ncipis filij
oziel eius nasson filius aminadab.
Et omnis de stirpe eius summa pugnan
tium. septuaginta quinq̃ milia sexcen
torum. Juxta eum castra metati sunt
de tribu yssachar. quoꝝ p̃nceps fu
it nathanahel filius suar. Et omnis
numerus pugnatoꝝ eius. quinq̃gin
ta quinq̃ milia quadringenti. In tribu
zabulon p̃nceps fuit eliab. filius elon.
Omnis de stirpe eius exercitus pugnato
rũ. quinq̃ginta septẽ milia quadrin
genti. Universi qui in castris iuxta ad

numerati sunt. fuerunt centũ octoginta
sex milia quadringenti. & p turmas su
as primi egredientur. In castris filioꝝ
ruben. ad meridianam plagã. erit
p̃nceps eliziur filius sedeur. Et cunctus
exercitus pugnatoꝝ eius. qui numerati
sunt. xl. sex milia quadringenti. Juxta eũ
castra metati sunt de tribu symeon.
quoꝝ p̃nceps fuit salamihel filius
surisadai. Et cunctus exercitus pug
natoꝝ eius. q̃ numerati sunt. quin
quaginta nouem milia trecenti. In
tribu gad. p̃nceps fuit heliasaph fi
lius duel. Et cunctus exercitus pug
natoꝝ eius. qui numerati sunt. xlv. mi
lia sexcenti. l. Omnes qui recensiti sũt
in castris ruben. centum quinqua
ginta milia & mille quadringenti. qui
quaginta. p turmas suas. in secundo lo
co p̃cedent. Leuabunt aũ tabernacu
lum testimonij. p officia leuitaz.
& turmas eoꝝ. Quomodo erigentur.
uel qua deponentur. Singuli p locaz ordi
nes suos p̃cedent. Ad occidentalem plagam erunt castra filioꝝ effraim.
quoꝝ p̃nceps fuit elisama filius
ammiud. Cunctus exercitus pugnatoꝝ
eius. qui numerati sunt. xl. milia quin
genti. Et cum eis tribus filioꝝ ma
nasse. quoꝝ p̃nceps fuit gamaliel
filius phadassur. Cunctus exercitus
pugnatoꝝ eius. qui numerati sunt. xxxv.
duo milia ducenti. In tribu filioꝝ ben
iamin. p̃nceps fuit abidan filius
gedeonis. & cunctus exercitus pugnato
rum eius. qui recensiti sunt. xxxv. milia
quadringenti. Omnes qui numerati sũt
in castris effraym. centũ octo milia

centū. p turmas suas ꝯuy p ficiebꝫ
tur. Ad aquilonis partem castra
metati sunt filij dan. quoꝝ princ
fuit ahiezer filius ammisadday. Cu
ius exercitui pugnatoꝝ et qui nu
merati sunt. ly. milia septingen
ti. Hiꝫ cum fuerint tentoria de tri
bu ales. quoꝝ princeps fuit phe
gihel filius ochran. Cunctus exer
pugnatoꝝ eius qui numerati sunt.
xl. milia r mille quingenti. De tri
bu filioꝝ nepthalim. princeps fuit
ahira filius henan. Cuius exercitus
pugnatoꝝ eius. quinquaginta tria
milia cdoingenti. Omis qui numera
ti sunt in castris dan. fuerūt centū
quinquaginta septē milia septingenti. et
nouissimi p ficiscentur. Hec nume
rus filioꝝ isrl p domos cognationū
suaꝝ. r turmas duūli exercitꝰ. sexcē
ta tria milia. quingenti quinquaginta.
Leuite aūt non sunt numerati inter filios
isrl. sic eis p̄cepit dñs moysi. fecerunt
q̄ filij isrl. uniuersa q̄ mandauerat dñs. castra metati sunt p tur
mas suas. r p ordines p familias ac
domos patrum suoꝝ.

HIIII

Hec sunt generationes aaron r mo
ysi. in die qua locutus ē dñs
ad moysen in monte syna. Hec
nomina filioꝝ aaron. Primogenitus
ei nadab. deinde abiu r eleazar et
ithamar. Hec nomina filioꝝ aaron
sacerdotū. qui uncti sunt. r quoꝝ
replere r consecrare manū ut sacer
dotio fungerentur. Mortuus est nadab
r abiu cum offerrent ignem alienū
in conspectu dñi in deserto syna. absq;
q̄ liberis. Filiiq; sunt sacerdotio
eleazar r ithamar coram aaron pa
tre suo. Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Applica tribū leui r facies eam
in conspectu aaron sacerdotis ut mi
nistrent ei. r custodiant q̄ obseruent
quicquid ad cultū pertinet multitudi
nis. coram tabernaculo testimonij. r ce
lebrent uasa tabernaculi. seruientes
in ministerio ei. dabisq; dono leui
tas aaron r filiis eius. quia quasi tradi
ti sunt a filijs isrl. Aaron aūt r filios
eius. constitues super cultū sacerdotij.
Extraneus q̄ ad ministrandū accē
serit. morietur. Locutusq; est dñs
ad moysen dicens. Ego tuli leuitas
a filijs isrl. p omni primogenito q̄
aperit uuluam r filijs isrl. erunt q;
leuite mei. Mei enī est omne p̄mo
genitū. ex quo percussi primogenitos in
terra egypti. dedicaui mihi quicquid p
rimum nascitur in isrl. ab homine
usq; ad pecus mei sunt. Ego dñs. Lo
cutusq; est dñs ad moysen in deser
to syna. dicens. Numera filios le
ui p domos patrū suoꝝ r familias.
oēm masculū ab uno mense r sup.
Numerauit moyses ut p̄ceperat dñs.
r inuenti sunt filij leui p nomina
sua gerson r caath r merari. filij ger
son. lebni r semei. filij caath. amra
r isaar. ebron r oziel. filij merari.
mooli r musi. de gerson fuere fami
lie due. lebnitica r semeritica. q̄ui
numeratus ē p̄s sexus masculi
ni ab uno mense r sup. septē mil
lia quingenti. Hij post tabernacu
lum merabuntur ad occidentem.

sub ꝓncipe heliasaph filio tabel. ⁊ habebunt cerubias in tabernaculo federis. ꝑ̃ tabernaculi ⁊ ꝑ̃ tum et̃ tentoriũ et̃ tabulas ⁊ columnas atrij. tentoriũ quoq; et̃ appendentia in introitu atrij tabernaculi. ⁊ quicq̃d ad ritum altaris ꝑtinet. funes tabernaculi ⁊ omnia utensilia eius. Cognatio caath habebit ꝑ̃los aaron ⁊ ysaaar. ⁊ hebron ⁊ oziel. hec sunt familie caathi tarum. trecenti ꝑ nomina sua. ⁊ genetul maleleel ab uno mense ⁊ sup̃. octo milia ⁊ trecenti habebũt cerubias sanctuarij. ⁊ castra metabuntur ad meridianã plagam. ꝓnceps ꝑ eos erit elizaphan filius oziel. ⁊ custodient archam. mensam. ⁊ candelabrũ. altaria ⁊ vasa sanctuarij quibꝫ ministratur. ⁊ velũ cuncta. hmõi supellectilem. ꝓnceps aũ ꝓncipum leuitaꝝ eleazar filius aaron sacerdotis erit. ⁊ cerubinos custodie sanctuarij. Ad hũc de merari erunt ꝑ̃li moolite ⁊ musite. trecenti ꝑ nomina sua. ⁊ ois generis maleleel. ab uno mense ⁊ sup̃. sex milia ducenti. ꝓnceps eorum surihel. filius abiahyhel. In plagã. septentrionalẽ castra metabuntur. hec sub custodia eorũ tabule. tabernaculi. ⁊ uectes. ⁊ columne ac bases earum. ⁊ omnia que ad cultũ huiꝰmodi ꝑtinent. columne quoq; atrij ꝑ circuitum cũ basibꝫ suis. ⁊ paxillis cum funibꝫ. Castra metabuntur aũ tabernaculi federis. ab ortu ad orientalem plagam. moyses ⁊ aaron cũ filiis suis. hũtes custodiam sanctuarij in medio filioꝝ isrl. Quicũq; alienus accesserit. morietur. Omis leuite quos numauerunt moyses ⁊ aaron iuxta ꝑceptũ dñi ꝑ familias suas ui genere masculino a mense uno ⁊ sup̃a. fuerũt. xxij. milia. Dixit aũt dñs ad moysen. Numera ꝓmogenitos sexus maleleel de filiis isrl. a mense uno ⁊ sup̃. ⁊ habebis summam eoꝝ. Tolles q̃ leuitas in proprios ꝓmogenitũ filioꝝ isrl. ego sũ dñs. ⁊ pecora eoꝝ ꝑ manus ꝓmogenita pecorũ filioꝝ isrl. Recensuit moyses sicut ꝑceꝑat dñs ꝓmogenitos filioꝝ isrl. ⁊ fuerunt maleleel ꝑ nomina sua a mense uno ⁊ sup̃. xxij. milia ducenti. septuaginta tres. Locutusq; est dñs ad moysen. Tolle leuitas ꝑ ꝓmogenitis filioꝝ isrl. ⁊ pecora leuitaꝝ ꝑ pecoribꝫ eoꝝ. erunt mihi leuite mei. ego sum dñs. In pretio aũ ducentoꝝ septuaginta triũ qui excrescunt numerũ leuitaꝝ de ꝓmogenitis filioꝝ isrl. accipies. v. siclos ꝑ singula capita. ad similitudinem sanctuarij. Siclus hꝫ obolos. xx. Dabisq; pecuniã aaron ⁊ filiis eius. ꝑ numerũ eoꝝ. qui sup̃ sunt. Tulit g̃ moyses pecuniã eoꝝ. qui fuit ampliꝰ. ⁊ quos redemerant a leuitis ꝑ ꝓmogenitis filioꝝ isrl. mille trecentoꝝ. lxv. siclos. iuxta pondus sanctuarij. ⁊ dedit eam aaron ⁊ filiis eius. iuxta ꝑceptum dñi. sicut ꝑceꝑat sibi dñs.

Locutusq; est dñs ad moysen ⁊ aaron dicens. Tolle summam filioꝝ caath de medio leuitaꝝ. ꝑ do-

mos ⁊ familias suas. a tricesimo anno ⁊ sup. usq; ad quinquagesimum annum: omnium qui ingrediuntur ut stent ⁊ ministrent in tabernaculo federis. Hec est cultus filiorum caath in tabernaculo federis. Et ingredientur aaron ⁊ filij eius ⁊ auferent castra ⁊ deponent velum quo pendet ante fores: involuentq; eo archam testimonij. ⁊ operient pellibus delphinis ⁊ desuper pallium totum hyacinctinum ⁊ inducent vectes. Mensam quoq; propositionis involuent hyacinctino pallio. ⁊ ponent cum ea thuribula ⁊ mortariola. cyathos ⁊ acerras: ad libandum fundendum. Panes semper in ea erunt. Extendent desuper pallium coccineum. quod rursus operient vellamento hyacinctino ⁊ pellibus ⁊ inducent vectes. Lucernam ⁊ pallium hyacinctinum: quo operient candelabrum cum lucernis ⁊ forcipibus suis. emunctoriis ⁊ cunctis vasis olei. que ad concinnandas lucernas necessaria sunt. ⁊ super omnia ponent operimentum hyacinctinum ⁊ pellibus ⁊ inducent vectes. Aram quoq; auream involuent hyacinctino vestimento. ⁊ extendent desuper operimentum hyacinctinum ⁊ pellibus ⁊ inducent vectes. Omnia vasa quibus ministratur in sanctuario involuent hyacinctino pallio. ⁊ extendent desuper operimentum hyacinctinum ⁊ pellibus ⁊ inducent vectes. Sed ⁊ altare mundabunt cinere ⁊ involuent illud purpureo vestimento: ponentq; cum eo omnia vasa quibus in ministerio eius utuntur: id est ignium receptacula. fuscinulas ac tridentes: uncinos ⁊ batillas. Cuncta vasa altaris operient simul vellamine hyacinctino ⁊ pellibus ⁊ inducent vectes. Cumq; involuerint aaron ⁊ filij eius sanctuarium ⁊ omnia vasa eius in commotione castrorum: tunc introibit filius caath ut portent involuta. ⁊ non tangant vasa sanctuarii. ne moriantur. Ista sunt onera filiorum caath in tabernaculo federis. Sup quos erit eleazar filius aaron sacerdotis. ad cui⁹ pertinet cura oleum ad concinnandas lucernas ⁊ compositionis incensum ⁊ sacrificium assidue offerendum ⁊ oleum unctionis ⁊ quicquid ad cultum tabernaculi pertinet. omniumq; vasorum que in sanctuario sunt. Locutusq; est dominus ad moysen ⁊ aaron dicens. Nolite perdere populum caath de medio leuitarum: sed hoc facite eis ut viuant ⁊ non moriantur si tetigerint sanctorum. Aaron ⁊ filij eius introibunt. ipsique disponent onera singulorum ⁊ diligenter quid portare quisque debeat. Ipsi nullatenus intrabunt ut videant que sunt in sanctuario. priusquam involuantur. aliquum: moriuntur. Loquutusq; est dominus ad moysen dicens. Tolle summam etiam filiorum gerson per domos ac familias ⁊ cognationes tuas. A tricesimo anno ⁊ sup. usq; ad annum quinquagesimum. numerabis omnes qui ingredi debent ⁊ ministrare in tabernaculo federis. Hoc est officium familie gersonitarum. ut portent cortinas tabernaculi ⁊ rectum federis. operimentum aliud ⁊ sup omnia

uelam tectum. tentoriū q̄ od
pendet in introitu federis taberna
culi. columnas atrij. r uelum in ho
stium q̄d est in tabnaclo. Omia que
ad altare pertinent. funiculos r uasa
ministerij. iubente aaron r filiis ei⁹
portabunt filij gerson: r istent sin
gule cu dicam oneri mancipari.
Hec est cura familie gersonitaz. in
tabnaculo federis: erunt sub ma
nu ithamar filij aaron sacerdotis.
filios quoq; merari p familias r do
mos patrum suoz. recensebis. a tri
ginta annis r sup̄. usq; ad annos quin
quagenta. omes qui ingredientur ad
officia ministerij sui r cultū federis
testimonij. Hec erunt onera eoz. por
tabunt tabulas tabernaculi r uectes
ei⁹. columnas r bases eaz. colūpnas
quoq; atrij p circuitū. cū basibz r pa
xillis r funibz suis. Omia uasa et
supellectilem ad numerū accipient.
iuxta portabunt. Hoc est officiū fa
milie merariz. r ministerij in ta
bernaculo federis: erunt sub manu
ithamar filij aaron sacerdotis. Re
censuerunt igitur moyses r aaron
r principes synagoge filios caath
p cognationes r domos patrū suoz.
a xxx. annis r sup̄. usq; ad annum
quinquagesimū. omes qui ingredien
tur ad ministeriū tabernaculi fedis:
r inuenti sunt duo milia septinge
ti quinquaginta. Hec est numer⁹ fa
milie caath: qui uersat tabnaculū fedis.
Hos numerauit moyses r aaron iux
ta sermonē dñi p manū moysi. Fue
runt autē filij gerson p cognatio
nes r domos patrū suoz. a xxx. an
nis r sup̄. usq; ad annū quinqgesi
mum. omes qui ingrediuntur ut mi
nistrent in tabernaculo federis: r in
uenti sunt duo milia centum. xxx.
Hic est p⁹s gersonitaz. quos nu
merauit moyses r aaron: iuxta ubi
dñi. Fuerunt autē filij merari per
cognationes r domos patrū suoz. a
xxx. annis r sup̄. usq; ad annū quin
quagesimū. omes qui ingrediuntur
ad explendos ritus tabernaculi fedis:
r inuenti sunt tria milia ducenti. Hic
est numer⁹ filioz merari. quos rece
nsuerūt moyses r aaron: iuxta impium
dñi p manū moysi. Omes qui recē
sitisunt de leuitis. r quos fecit ad no
men moyses r aaron r principes ist⁹
p cognationes r domos patrum suo
rū a xxx. annis r sup̄. usq; ad annū
quinquagesimū. ingredientes ad mi
nisterium tabernaculi r onera portan
da. fuerunt simul octo milia q̄ngen
ti octoginta. Juxta ubum dñi recensu
it eos moyses. unūquemq; iuxta
officia r onera sua. sicut preceperat ei
Locutusq; est dñs
dñs ad moysen dicens. Precipe
filiis ist⁹ ut eiciant de castris oēm
leprosum r qui semine fluit. pollutus
q; est super mortuo: tam masculū q̄m
feminā eicite de castris. ne polluant
ea cum habitauerit uobiscum. Fecerunt
ergo ita filij ist⁹: r eiecerunt eos extra
castra. sicut locutus est dñs moysi.
Locutusq; est dñs ad moysen dicēs.
Loquere ad filios ist⁹. Vir siue mu
lier cum fecerint ex omibz peccis que

solent hominibz accidẽ. z pegli
genciam ẽilgressi fuerunt mandatum dñi atq; deliquerunt: confitebuntur pẽm suã. z reddent ipm caput. quintamq; partem desup ei in quem peccauerunt. Si nãi non fuerit qui recipiat: dabunt dño. z erunt sacerdotis: exceptio arietis qui offertur p expiatione. ut sit placabilis hostia. Omis quicq; primum eis offerunt filii isrl: ad sacerdotem pertinet. Et quicquid i cibariis offertur a singlis. z tradet manibz sacerdotis: ipius erit. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios isrl: z dices ad eos. Vxor cuiꝰ uiri erraũt. maritũ q; contempnens. dormierit cũ alio uiro. z hoc maritus deprehẽdere nequierit. sz latere adulterium. z tebibz arguẽ non potuit. q; inuenta in stupro: Si ipse zelotipie concitauit animum contra uxorem suã. que ut polluta est. uel falsa suspicatione apprehẽsa: adduxerit eam ad sacerdotem. z obtulerit oblationem pro illa. decimam partẽ sati farine hordeacee. non infundet super eam oleum. nec imponet thus: q; sacrificium zelotipie est. z oblatio mueligãs adulterium. Offeret igitur eam sacerdos. z statuet coram dño. accendet q; ignẽ sacrificii in uas fictile. z pauxillum terre de pauimento tabernaculi mittet in eam. Cumq; steterit mulier in conspectu dñi discooperiet caput eius. z ponet super manus illius sacrificium recordationis. z oblatio zelotipie. Ipse aũ habebit aquas amarissimas in quas ex imprecatione maledicta congessit. adiurabitq; eam. z dicet. Si non dormiuit quispiam tecũ. z si non polluta es declinando a uiro tuo atq; polluta es. z contra uirum tuum alterum uiro: his maledictionibz subiacebis. dabit dñs in maledictionem: exemplũq; cunctis in populo suo. putrescere faciat femur tuum. z tumens uenter tuus dirumpatur. Ingrediantur aque maledicte in uentrem tuum. z ulcere tumescente putrescat femur. Et respondebit mulier. Amen amen. Scribet q; sacerdos in libello ista maledicta. z delebit ea aquis amarissimis. in quas maledicta congessit. z dabit ei bibere. Quas cum exhauserit: tollet sacerdos de manu eius sacrificium zelotipie. z eleuabit illud coram dño. imponetq; super altare. z ita dirigat ut prius pugillum sacrificii tollat de eo q; offertur. z incendat super altare. z sic potum det mulieri aquas amarissimas. Quas cũ biberit. Si polluta est. z contempto uiro adulterij rea. prohibuit ea aquis maledictionis. z inflato uentre putrescet femur. erit q; mulier in maledictionẽ. z in exemplũ omnium populo. Od si polluta nõ fuerit. sed munda. z facies liberos. Ista est lex zelotipie. Si declinauerit mulier a uiro suo. z polluta fuerit. maritiq; ze

Corrupre tpu contrac̃ adduxerit eam
in conspectu dñi. r fecerit ei sacerdos
quo omnia que scripta sunt: mun-
dus ab scp culpa erit r illa reuertetur
ad virum suum.

VI

Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Loquere ad filios isr̃.
r dices ad eos. Vir siue mulier cũ fe-
cerint votũ ut sanctificentur: r se uolue-
rint dño consecrare: uino r omni cere
debuerint: abstinebunt: aceti uini
ce uino r extenuabit alia potione r si
quid de uua exprimitur: ũ bibent: u
uas recentes siccas q; ñ comedent:
cunctis diebus quibus ex uoto dño con
secrantur: omnia quecunq; ex uinea fi-
ent: ab uua passa usq; ad acinum:
ñ comedent. Omnibus tempore sepatio
nis sue: nouacla ñ radibit p capitis eius.
usq; ad completũ diem quo dño co
secratus: sc̃s erit: crescent crines
capitis eius. Omni tempore consecrationis
sue: sup mortuũ ñ ingredietur: nec in
pñs quidẽ r matris. r fris sororis q;
suũe contaminabit: quia consecratio
dei sui sup caput eius est. Omnibus dies
sepationis sue: sc̃s erit dño. Si aũ
morturus fuerit subito quilibet eum
eo. polluetur caput consecrationis
sue: q̃d radet die. r in eadem die pur-
gationis sue: r nudum septima. In
octauo aũ die offeret duos turtures
ũl duos pullos columbe sacerdoti
in introitu federis testimonij: faciet
q; sacerdos unũ p pcõ r alterum in ho
locaustum: r deprecabitur p eo q;
peccauit sup mortuo. r sanctificabit ca
put eius in die illo. r consecrabit
dño dies sepationis illi: offerens
agnũ anniculũ p pcõ: tra ceteri non di
es priores numerũ fiant. quia polluta est
sanctificatio eius. Ista est lex consecratio
nis: cum dies quos uoto decreuit
complebuntur. Adducet eũ ad ostiũ
tabernaculi federis. r offeret oblatio
nem eius dño: agnũ anniculũ im
maculatum p pcõ in holocaustum.
r ouẽ anniculam immaculatam p pec
cato. r arietẽ immaculatũ hostiam pa
cifica. canistrũq; panũ azimo
rũ. qui conspersi sunt oleo. r lagana
absq; fermẽto uncta oleo. ac libamen
na singlorũ. que offerent sacerdos co
ram dño. r faciet tam p pcõ quam in
holocaustũ. Arietem uero immolabit
hostiã pacificam dño: offerens simul
canistrum panum canistrũ azimorũ
r libamina que ex more debent. Tunc
radetur nazareus ad ostiũ tabernaculi federis crinem capitis sui. r tollet
capillos eius. r ponet sup
ignẽ qui est sup sacrificium pacifico-
rum. Armũq; coctum arietis. tor-
tam q; absq; fermẽto unam de canis
tro. r laganũ azimũ unũ. r tradet
in manus nazarei. postq̃m ra sum
fuit caput eius. Iterumq; rursum
ab eo eleuabit in conspectu dñi. et
sanctificata sacerdotis erunt. tam pec
tusculum q̃d separatum. quam armum. et fe-
mur. Post hec poterit bibere nazareus
unũ. Ista est lex nazarei. cum uo
uerit oblationem suam dño. ppter con
secrationis sue: exceptis hys que
inuenit manus eius. iuxta q̃d uouerit
deuouerat. ita faciet ad perfectionem

scificationis sue. Locutusq; est dñs
ad moysen dicens. Loquere aaron
z filiis ei. Sic benedicetis filiis isr.
z dicetis eis. Benedicat t dñs et cu
stodiat te. ostendat dñs faciē suā
t z misereatur tui. Convertat
dñs vultum suū ad te. z det tibi
pacem. Invocabunt nomen meū sup
filios isr. z ego benedicam eis.

VII

Factum est aūt in die qua com
pleuit moyses tabernaculū et
erexit illud. unxitq; z sanctificauit cū
omnibz vasis suis. altare simulq;
z vasa eius. obtulerunt principes
isr. z capita familiaz. qui erant
p singlas tribus. ppositi eoy. q nu
merati fuerant munera coā dño.
sex plaustra tecta cum xij. bubus.
vnum plaustrū obtulere duo duces
z unū bouem singli. obtulerunt q;
ea in conspectū tabernaculi. Dixit aūt dñs
ad moysen. Suscipe ab eis ut sint
aut in ministerio tabernaculi. z tra
des ea leuitis. uni ordinem ministe
rij sui. Suscepit ergo cum suscepisset moy
ses plaustra z boues. tradidit eos
leuitis. Duo plaustra z quatuor bo
ues dedit filiis gerson. iuxta id q̄d
habebant necessarii. Quatuor alia
plaustra z octo boues dedit filiis
merari. sēm officia z ritū suum.
sub manu thamar filij aaron sacer
dotis. Filiis aūt caath nō dedit plau
stra z boues. q in sanctuario seruitu
te onera prius portabāt humeris. Igi
tur obtulerunt duces in dedicatio
nem altaris die qua unctum e obla
tionem suā ante altare. Dixitq; dñs
ad moysen. Singli duces p singu
los dies. offerant munera in dedi
cationem altaris. Primo die ob
tulit oblationē suā nahason filius
aminadab de tribu iuda. Fuerūt
in ea acetabulū argenteū. pondo
centū. xxx. siclos. phiala argentea
hūs septuaginta siclos uncia pon
dus sanctuarij. utrūq; plenū simila
conspta oleo in sacrificiū. mortari
olum ex. x. siclis aureis plenū in
censo. bouem t arietem. t agnū an
niculū in holocaustū. hyrcumq; p
pctō. t in sacrificio pacificoy. boues
duos. arietes. v. hyrcos. v. agnos
anniculos. v. Hec fuit oblatio na
hason filij aminadab. Secūdo die ob
tulit nathanahel filius suar. duc
de tribu yssachar. acetabulū argen
teum. appendens centū. xxx. siclos.
phialam argenteā hūrem septuagin
ta siclos. uncia pondus sanctuarij. utrūq;
plenum similā conspta oleo i sa
crificium. mortariolū aureū hūs. x.
siclos. plenum incenso. bouē de ar
mento. t arietem. t agnū anniculū
in holocaustū. hyrcumq; p pctō. t
in sacrificio pacificoy. boues duos.
arietes. v. hyrcos. v. agnos anni
culos. v. Hec fuit oblatio nathana
hel filij suar. Tertio die princeps
filioy zabulon. heliab filius helon.
obtulit acetabulū argenteū. appen
dens centū. xxx. siclos. phialam ar
genteam. hūrem. lxx. siclos ad pon
dus sanctuarij. utrūq; plenū similā cō
spersa oleo in sacrificiū. mortario
lum aureū. appendens. x. siclos. ple

num incenso. bouem de armẽto. & a
rietem. & agnũ annuũ in holocau
stum. hyrcũq; p pcto. & in sacrificio
pacificoꝝ boues duos. arietes. v. hyr
cos. v. agnos annuos. v. Hec fuit
oblatio heliab. filij helon. Die qrto
pnceps filioꝝ ruben. helizur filius se
deur. obtulit acetabulũ argenteum.
appendens centũ. xxx. siclos. phialam
argenteam hñtem septuaginta siclos
ad pondꝰ sctuarij. utrumq; plenũ si
mila conspsa oleo in sacrificiũ. mor
tariolũ aureũ appendens. x. siclos. ple
num incenso. bouem de armẽto. & arie
tem. & agnũ annuũ in holocaustũ.
hyrcũq; p pcto. & in hostias pacifico
rum boues duos. arietes. v. hyrcos
v. agnos annuos. v. Hec fuit obla
tio heliab. filij sedeur. Die quinto
pnceps filioꝝ hymeon. salamihel fi
lius surisadday. obtulit acetabulũ ar
genteum appendens centũ. xxx. siclos.
phialam argenteã hñtem septua
ginta siclos ad pondꝰ sctuarij. utrumq;
plenũ simila conspsa oleo in sacrifi
cium. mortariolũ aureũ. appendẽs
x. siclos plenũ incenso. bouem de
armẽto. & arietẽ. & agnũ annuũ in
holocaustũ. hyrcũq; p pcto. & in ho
stias pacificoꝝ boues duos. arietes
v. hyrcos. v. agnos annuos. v. H
fuit oblatio salamihel filij surisadday.
Die vi. pnceps filioꝝ gad heliasaph
filij duel. obtulit acetabulũ argente
um. appendens centũ. xxx. siclos. phi
alam argenteã hñtem. lxx. siclos
ad pondus sctuarij. utrumq; plenũ si
mila conspsa oleo in sacrificiũ. mor
tariolum aureũ appendens. x. siclos
plenũ incenso. bouem de armẽto. & a
rietem. & agnũ annuũ in holocau
stum. hyrcũq; p pcto. & in hostias
pacificoꝝ boues duos. arietes. v.
hyrcos. v. agnos annuos. v. H
fuit oblatio heliasaph filij duel. Die
vij. pnceps filioꝝ effraym. helisa
ma filius ammiud obtulit acetabu
lum argenteũ. appendens centum
xxx. siclos. phialam argenteam hñ
tem. lxx. siclos ad pondus sctuarij.
utrumq; plenum simila conspsa oleo
in sacrificiũ. mortariolum aureũ
appendens. x. siclos. plenũ incenso.
bouem de armẽto. & arietẽ. & agnũ an
nuũ in holocaustũ. hyrcũq; p pec
cato. & in hostias pacificoꝝ. boues du
os. arietes. v. & hyrcos. v. agnos an
nuos. v. Hec fuit oblatio heliasama
filij ammiud. Die octauo pnceps filioꝝ
manasse gamalihel filius phadas
sur. obtulit acetabulũ argenteum.
appendens centũ. xxx. siclos. phia
lam argenteã hñtem. lxx. siclos ad
pondꝰ sctuarij. utrumq; plenũ simila
conspsa oleo in sacrificiũ. mortari
olum aureũ. appendens. x. siclos. ple
nũ incenso. bouem de armẽto. & arietẽ.
& agnũ annuũ in holocaustũ. hyr
cumq; p pcto. & in hostias pacificoꝝ
boues duos. arietes. v. hyrcos. v.
agnos annuos. v. Hec fuit oblatio
gamalihel filij phadassur. Die nono
pnceps filioꝝ beniamin abidan fi
lius gedeonĩ. obtulit acetabulũ ar
genteum. appendens centũ. xxx. siclos.
phialam argenteã hñtem. lxx. siclos

ad pond' sclarj. utriusq; pleñ simila conspsa oleo in sacrificiñ: mortariolum aureñ appendens .x. siclos pleñ incenso. bouem de armento. arietē. agnū anniculū in holocaustum. hyrciq; p pcō. in hostias pacificor. boues duos. arietes .v. hyrcos .v. agnos anniculos .v. Hec fuit oblatio abidan filij gedeonis. die decimo pncps filioy dan. abiezer filij amisadday. obtulit acetabulū argenteū appendens centū .xx. siclos. phialam argenteā habentem .lxx. siclos ad pondus sclarj. utriusq; pleñ simila conspsa oleo in sacrificiñ: mortariolū aureñ appendens .x. siclos. plenum incenso. bouem de armento. arietem. agnū anniculū in holocaustū. hyrciq; p pcō. in hostias pacificor. boues duos. arietes .v. hyrcos .v. agnos anniculos .v. H fuit oblatio ahiezer filij amisadday. die .xi. pncps filioy aser phegihel filij ochrā. obtulit acetabulū argenteū appendens centū .xx. siclos. phialam argenteā habentē .lxx. siclos. ad pondus sclarj. utriusq; pleñ simila conspsa oleo in sacrificiñ: mortariolū aureñ appendens .x. siclos pleñ incenso. bouem de armento. arietē. agnū anniculū in holocaustum. hyrciq; p pcō. in hostias pacificor. boues duos. arietes .v. hyrcos .v. agnos anniculos .v. H fuit oblatio phegihel filij ochran. die .xij. pncps filioy nepthalim ahira filius henan. obtulit acetabulū argenteū. appendens centū .xx. siclos. phialam argenteā habentem .lxx. siclō ad pondus sclarj. utriusq; pleñ simila conspsa oleo in sacrificiñ: mortariolum aureñ. appendens .x. siclō pleñ incenso. bouem de armento. arietem. agnū anniculū in holocaustum. hyrciq; p pcō. in hostias pacificor. boues duos. arietes .v. hyrcos .v. agnos anniculos .v. Hec fuit oblatio ahira filij henan. H in dedicatione altaris oblata sunt a pncpibus isrl. in die qua consecratū est. acetabula argentea .xij. phiale argentee .xij. mortariola aurea .xij. ita ut centū .xx. argenti siclos habet unū acetabulū. et .lxx. siclos una phiala. idest in cōmune uasoy. olim de argento. sicli duo milia cōpingentes. pondē sclarj. mortariola aurea .xij. plena incenso. denos siclos appendentia pondē sclarj. idest simil aurī siclī centū .xx. boues de armento .xij. holocaustum .xij. arietes .xij. agni anniculi .xij. et libamina eor. hyrci .xij. p pcō. hostie pacificor. boues .xxiiij. arietes .lx. hyrci .lx. agni anniculi .lx. H oblata sunt in dedicationem altaris. postq; unctum est. Cumq; ingrederet moyses tabernaculū federis. ut consuleret oraculū: audiebat vocem loquentis ad se de propiciatorio qđ erat sup archam testimonij. inter duos cherubyn. unde et loquebatur ei

VIII

Loquere ait dñs ad moysen. dices. Loqre aaron et dues ad eum. Cum posueris. vij. lucernas. candelabrū in australi parte erga

nus. Hoc ḡ p̄cepit ut lucerne contra
tram erigione respiciant ad ſinistram
partem ꝓpitiationis. Contra eam par
tem q̄m candelabrū respiunt lucere
debebunt. Fecitq; aaron ſ impoſuit
lucernas ſup candelabrū ut p̄ceperat dñs moyſi. Hec aūt erat factura
candelabri. Ex auro ductili tam me
dius stipes. q̄m cuncta ex utroq; la
tamen latere habebantur. Juxta
exemplū qđ ostenderat dñs moyſi.
ta oyat ſ candelabrū. Et loquutus
est dñs ad moyſen dicens. Tolle
leuitas de medio filioꝝ iſrl ſ purifi
cabis eos iuxta hunc ritū. Aspergant
aqua lustrationis ſ radent omnes
pilos carnis sue. Cumq; lauerint ue
stimenta sua ſ mundati fuerint. tolle
bouem de armento ſ libamenti ei. simi
lam oleo conſpersam. Bouem aūt al
terū de armento tu accipies ꝓ pcō. ſ
applicabis leuitas coram tabernacu
lo federis. cōuocata oī multitudine
filioꝝ iſrl. Cumq; leuite fuerint coram
dño. ponent filij iſrl manus suas sup
eos. ſ offeret aaron leuitas munus
in conſpectu dñi a filijs iſrl. ut seruiant in ministerio ei. Leuite quoq;
ponent manus suas sup capita boum.
e quib; unū facies ꝓ pcō. ſ alterum
in holocaustū dño. ut deleatur ꝓ eis.
Statuesq; leuitas in conſpectu aaron
ſ filioꝝ eius. ſ conſecrabis oblatos
coram dño ac sepabis de medio filioꝝ
iſrl. ut sint mei. ſ postea ingrediantur tabnaclm federis. ut seruiant
in. Sicq; purificabis ſ conſecrabis
eos in oblationem dñi. q̄m dono do
nati sunt in a filijs iſrl. Q̄ primogeniti quiq; aperiunt oēm uuluā in
iſrl. accepi eos. mea sunt oīa
primogenita filioꝝ iſrl. tam ex hoīb;
q̄m ex iumentis. ex die quo percussi oē
primogenitū in tra egypti. sanctificata
mi eos mihi. ſ tuli leuitas p cunctis
primogenitis filioꝝ iſrl. ſ tradidiq;
eos dono aaron ſ filijs ei. de medio
pplī. ut seruiant mihi p iſrl in taber
naculo federis. ſ oret ꝓ eis ne sit in
pplo plaga. si auſi fuerint accedere
ad sanctuariū. Fecerunt; moyſes ſ aa
ron ſ oēs multitudo filioꝝ iſrl sup le
uitas que ꝑcepat dñs moyſi. purifi
catiq; sunt. ſ lauerunt uestimenta
sua. Eleuauitq; eos aaron in conſpectu
dñi. ſ oravit ꝓ eis. ut purificati mi
nistrare ad officia sua in tabnaculo
federis. coram aaron ſ filijs ei. Sicut ꝓ
cepit dñs moyſi de leuitis. ita fecit
e. Loquutus est dñs ad moyſen dicēs.
Hec est lex leuitarū. A. xxv. annis ſ
sup. ingredientur ut ministrent in
tabernaculo federis. Cumq; quinquagesimū
annū etatis impleuerint. seruire cessabunt. neq; ministrabūt ultra filijs
in tabnaculo federis. ut custodiant
que sibi fuerint cōmendata. opera
aūt ipa ñ faciant. Sic dispones leui
tas in custodijs suis.

Locutus est dñs ad moyſen in
deserto ſynai. anno ſcdo postq;
egressi sunt de tra egypti. mēse primo
dicens. Faciant filij iſrl phase in tē
pore suo. xiiij. die mensis huius ad ue
spam. uīs oībus cerimonijs. ritibusq;
cationes ei. Precepitq; moyſes filij

is ihr: ut faceret phase. Qui fece
runt tempore suo. cpm decimā die
mensis ad uesperam: in monte sy
nai. Iuxta omnia que mandauerat
dñs moysi: fecerunt filij ihr. Erat
aūt quidam īmundus sup aīam ho
minis qui nō poterat facere pascha
in die illo: accedentes ad moysen
t aaron dixerunt eis. Immundi su
mus sup aīam hōis. Quare fraudam
ur nō ualeamus offerre oblationem do
mino in tpe suo. int filios ihr: Qui
bs respondit moyses. State ut cog
noscam quid præcipiat dñs de uob. Lo
quutusq; ē dñs ad moysen dicens. Lo
quere filijs ihr. Homo qui fuerit im
mundus sup aīam siue in ua pro
pria gente tua: faciat phase dño. mē
se secdo. cpm decima die mensis ad uespe
ram. Cum azimis t lactucis agrestib⁹
comedent illud. Nō relinquent ex eo qd
quam usq; mane. Et os eius nō confrā
gent: ōem ritum phase obseruabūt
Si quis aūt mundus ē t in uīe non
fuerit t cessauerit phase: exterminabi
tur illa de pplis suis. qr sacrificium
dño nō obtulit tpe suo: peccm suum
ipe portabit. Peregrinus quoq; t ad
uena si fuerit apd uos: faciet phase
dño uīe cerimonias t iustificationes
ei⁹. Præceptū idem erit apd uos: tā
aduene qm indigene. Igitur die
qua erectum est tabernaculū: operuit
illud nubes. A uespe aūt sup testimo
nium erat cpm ignis: usq; mane.
Sic fiebat iugiter. Qd diem operiebat
illud nubes: t qd noctem quasi spes
ignis. Cumq; ablata fuisset nubes
que tabernaculū protegebat. tunc pfi
ciscebantur filij ihr: t in loco ubi ste
tisset nubes. ibi castra metabantur.
Ad imperiū dñi pficiscebantur: t ad
imperium illius figebant tabernacu
la. Cunctis diebus quibus stabat
nubes sup tabernaculū: manebant
in eodem loco. Et si euenisset ut tri
duo tempe maneret sup illud. erant
filij ihr in castris dñi: t nō pficis
cebantur. quoadusq; fuisset
nubes sup tabernaculū. Ad imperiū do
mini erigebant tentoria: t ad impe
rium illius deponebant. Si fuisset
nubes a uespe usq; mane: t ortum
diluculo tabernaculum reliquit: pficiscebā. filij
die t nocte recollig: distillabat terra. Si
bidui aut mensis: t longius tpe fuisset
tabernaculū: manebant filij ihr in eo
dem loco. t nō pficiscebantur. Statum
aūt ut recolligerent: mouebant castra.
Imperium dñi figebant tentoria: t im
perium illius pficiscebant. Eranteq; in
castris dñi ut⁹ imperii et p manū

Locutus est dñs ad moysen dicens. Fac tibi duas
tubas argenteas ductiles: quibus con
uocare possis multitudinem. cpm mouē
da sunt castra. Cumq; increpueris
tubis: congregabitur ad te omnis tur
ba. ad ostium fœderis tabernaculi. Si se
mel clanxerint: uenient ad te pn
cipes t capita multitudinis ihr. Fu
gate pluries: atq; concentus clango
increpuerit: mouebunt castra pri
mi qui sunt ad orientalem plagā.
In secdo aūt ductu t parilli latitu
dine: mouebunt tentoria qui hītant

ad mũdiem. Et cũ hunc modũ relĩ
qui facient: ululantibz tubis in p
fectione. Cũ aũ cõgrandus ẽ ipse
simplex tubas clangent eant ẽ cõ
se ululabunt. Filij aaron sacerdotes
clangent tubis. Erunt hoc legitimũ
semp ẽtũ in generationibz uris.
Si exieris ad bellũ de tra uia cõtra
hostes qui dimicant adũersum uos.
clangetis ululantibz tubis ẽ erit re
cordatio uri coram dño dõ uro: ut e
uiamini de manibz inimicoy uris.
Si cõsii habebitis epulũ ẽ dies festos ẽ
kalendas. canetis tubis sup holocau
stis ẽ pacificis ẽ uictimis: ut sint uo
bis in recordatiõem dei uri. Ego dñs
ds ur. Anno secõdo. mense secõdo. uicesi
ma die mensis: eleuata est nubes de
tabnaculo federis. Profectiq; sunt filij
isrl̃ p turmas suas de deserto ẽ nu
bs requieuit nubes in solitudine pha
ran. Moyses castra primi exercitus
iuda p turmas suas: quoy princeps erat naason
filius amminadab. In tribu filioy issa
char: fuit princeps nathanahel filius
suar. In tribu zabulon: erat princeps
heliab filius helon. Deposuerunt aũt
tabnaculũ: qđ portantes gersonitę ẽ
filij merari. Profectiq; sunt
ẽ filij ruben p turmas ẽ ordinẽ suũ:
quoy princeps erat elisur filius sedeur.
In tribu aũ filioy symeon: princeps fuit
salamihel filius surisaddai. Porro
in tribu gad: erat princeps heliasaph
filius duhel. Profectiq; sunt ẽ caathite
portantes sanctuariũ. Tam diu tabna
culum portabatur: donec ueniretur
ad erectionis locũ. Mouerunt castra
ẽ filij effraim p turmas suas: in
quoy exercitu princeps erat elisama
filius ammud. In tribu aũ filioy ma
nasse: princeps fuit gamaliehel filius
phadassur. Et in tribu beniamin:
duxabidan filius gedeonis. Mouit
sinu castroy omniũ primi fuit filij
dan p turmas suas. In quoy exercitu
princeps fuit ahiezer filius ammisada
dai. In tribu aũ filioy aser: erat princeps
phegihel filius ochran. Et in tribu
filioy nepthalim: princeps fuit achi
ra filius henan. Hi erant castrorũ ex
pectiones filioy isrl̃ p turmas suas.
Cũ egrederentur. Dixit moyses
obab filio ragahel madianitę cognа
to suo. Proficiscimur ad locũ quẽ dñs
daturus est nobis. Veni nobiscũ ut be
nefaciam tibi: cui dñs bona promisit
israhel. Cui ille respondit. Non ua
dam tecũ: sed reuertar in terrã meã in
qua natus sum. Et ille. Noli nos de
serere. Tu enim nosti in quibus
locis per desertũ castra ponere debeamus:
ẽ eris ductor nr. Cumq; nobiscũ uene
ris: quicquid optimũ fuerit ex opib;
quas nobis tradituꝝ est dñs. dabimus
tibi. Profecti sunt ẽ de monte dñi ma
nuum dierũ. archa; federis dñi pre
debat eos p dies tres. prudens castro
rũ locũ: nubes quoq; dñi sup eos e
rat p diem cũ incederent. Cumq; eleua
retur archa: dicebat moyses. Surge
dñe ẽ dissipentur inimici tui: ẽ fu
giant qui oderunt te a facie tua. Cũ
aũ deponeretur: aiebat. Reuertere dñe
ad multitudinẽ israhel.

Hec ortū est murmur plī qđ dole
tum p malicie cont dñm. Qđ cū
audisset ira ei⁹ exar. Et accensus
in eos ignis dñi: devoravit extre
mam castroꝝ partē. Clamq; cla
masset plūs ad moysen: oravit
moyses dñm: et ablatus est ignis.
Vocaverūtq; nomen loci illius incē
sio: eo quod succensus fuisset cō
tra eos ignis dñi. Vulgus quip
pe promiscuū: qđ ardescerat cū eis
flagrabant desiderio. sedensq; flens
unctus sibi pariter filius ait: et ā
r. Quis dabit nob ad vescendū
carnes? Recordamur pisciū quos
comedebam⁹ in egypto gratis. Ju
menta nob venient cucumeres q
pepones: porrig; cepe et allia. Ani
ma arida ē. Nich aliud respicimus
oculis nisi manna. Erat aūt manna
sicut coriandr: et color⁹ bdellij. Cir
cuibat populus colligens illud. Si
gebat mola. siue terebat in mor
tario: coquebat in olla et faciebat
ex eo turtulas sapor⁹ ei⁹ similis
ti. Cumq; descenderet nocte sup ca
stra: descendebat pariter manna.
Audivit ḡ moyses flentem plm p
familias singulos p ostia tentoꝝ
suoꝝ. Iratusq; ei⁹ furor dñi valde. Sed
et moysi intolerandas res visa ē. Et
ait ad dñm. Cur afflixisti servū tu
um? Quare non inveni gratiā coram
te. et cur imposuisti pondus univer
si populi huius sup me? Numquid ego
concepi omē hanc multitudinē aut
genui ea. ut dicas mihi. porta eos in
sinu tuo. sicut portare solet nutrix
infantulū. et defer in terram p quā
tibi patribus eoꝝ? Unde mihi carnes.
ut dem tāte multitudini? Flent
contra me dicentes. Da nob carnes.
ut comedam⁹? Non possum ego
solus sustinere omem hunc populū: qm
nimis est. Tu aūt si quidem obsecro te
inveni gratiam coram oculis tuis. ne
tantis affligar malis. Et dixit dñs ad moysen. Congrega
mihi lxx. viros de senioribus vulgi. quos
tu nosti qđ seniores populi sunt. ac magis
tros eorum. et duces eos ad ostium tabernaculi te
deris. Stabisq; ibi tecū ut descendam et loquar tibi. et auferam de
spū tuo. tradamq; eis. ut sustentent
tecū onus populi. et non tu solus gra
veris. Ad populū quoq; dices. Sanctificami
ni. eras comedetis carnes. ego enim
audivi vos dicere. quis dabit nob
escas carnis. bene nob erat in egy
pto. ut det vob dñs carnes et come
datis. non uno die. nec duob⁹. nec quinq;
aut x. nec xx. quidē. sed usq; ad mē
sem dierū. donec exeat p nares ve
stras et vobis fiat in nauseā. eo qđ re
pulerit dñm. qui in medio vestī
est. et fleveritis coram eo dicentes.
Quare egressi sum⁹ ex egypto? Et
ait moyses ad dñm. Sexcenta mi
lia peditū hui⁹ populi sunt. et tu dicis.
dabo eis esum carnis. mense integ
ro? Numquid ovium aut boū mul
titudo cedetur. ut possit sufficere ad
cibum. vel omnis pisces maris in tu
congregabuntur. ut eos saciem? Cui
respondit dñs. Numquid manus
dñi infirma est? Jam nunc vide

bis unū nūs sermo ope compleat.
Venit g moyses. r aarraurt plō ū
ba dū. congregauit lxx. uiros de se
nioribz: stit: quos stare fecit circa ta
bnaclm. Descendit q dūs p nubem.
r locut est ad eum: auferens de
spū qui erat in moyse r dauit lxx
uiris. Cumq requieuisset in eis spūs
phaūt: nec ultra cessauit. Remā
serant aūt in castris duo uiri quoy
unus uocabatur heldad. r alt me
dad: sup quos requieuit spūs. fuer
ipi descripti: sed nō egressi sunt ad
tabnaclm. Cumq pphetarent in ca
stris: cucurrit puer r nunciauit mo
ysi dicens. Heldad r medad pphant
in castris. Stans moyses filius nun in
uultu moysi electus ē pluribz: ait.
Dne mi moyses: phibe eos. Et ille.
Quid inquit emulaūl p me? Quis
tribuat ut omnis pls pphet r det
eis dūs spm suū? Reuersusq ē moy
ses. r maiores natu istī in castra.
Ventus aūt egrediens a dño. arrep
tas tulit coturnices de mari:
r dimisit in castra itēq quasi ū uno
die ābitu potest. ex oīb parte castro
rum p circuitū. uolabantq in aere
duobz cubitis altitudine sup tra.
Surgens g pls toto die illo r nocte
ac die altero. congregauit coturnices
nullus dixit minus. qui plus. r ēdi
derūt eas p gyrum ca
stroy. Adhuc carnes erant in den
tibz eoy. nec deferebat huiscemodi
cibus: r ecce furor dī concitauit
in pplm. percussit eum plaga magna nimis. Vocatq ē ille locus: se

pulchra concupiscentie. Ibi eīm
sepelierunt pplm qui desiderauerat. Egressi aūt de sepulchris cō
cupiscentie uenerunt in haseroth:
et manserunt ibi.

Loquuta est aūt maria r aaron
cont moysen. pp uxorē ei
ethopissam: r dixerunt. Nūq solū
moysen loquit est dūs? Nonne
r nob similr ē loquut? Qđ cum
audisset dūs: tacuit est. Erat eīm
moyses uir mitissimus sup oēs ho
oles qui morabant in tra. Statī
q loquē est ad eū r ad aaron. r ma
riam. Egredimini uos tres ad
tabnaclm federis. Cumq fuissent
egressi: descendit dūs in columna
nubis. r stetit in introitu tabna
cli. uocauit aaron r mariā. Qui cū
issent: dixit ad eos. Audite sermo
nes meos. Si quis fuit inter uos p
phēta dñi. in uisione apparebo ei.
uel p somniū loqr ad illū. At nō ta
lis seruus meus moyses: qui in oī
domo mea fidelissim est. Ore enim
ad os loquor ei. r palam ū p enig
mata r figuras dñm uidet. Quare
g nō timuistī detrahere seruo meo
moysi? Iratq cont eos abiit. nu
bes quoq recessit que erat sup ta
bernaclm. Et ecce maria apparuit
candida lepa est nix. Cumq respexis
set eam aaron r uidisset ptā lepa
ta: dixit ad moysen. Obsecro dñe
mi. ne imponas nob hoc ptm. qđ
stulte cōmisim: ne fiat hec ei mor
tua. r abortiuū qđ pcrum de mat
ua matris sue. Ecce iam mediū

carnul eſt deuorati eſt lep̃. Clama
uitq; moyſes ad dñm dicens. Dſ
obſecro ſana eam. Cui reſpondit
dñs. Si pat̃ eius expuliſſet in faci
em illi⁹. nonne debuerat ſaltem
vij. dieb⁹ rubore ſuffundi: ſepa
retur. vij. diebꝫ extra caſtra. & poſ
tea reuocabitur. Cluſa eſt ergo
maria extra caſtra. vij. diebꝫ. & po
pulus nõ eſt motus de loco illo do
nec reuocata eſt maria.

XIII

Poſtea locutꝰ eſt dñs ad moyſen
dicens. Mitte uiros qui conſiderent
terram chanaan quã daturus ſum
filiis iſrl: ſingulos de ſingulis tri
bubꝫ eorũ principibꝫ. Fecit moyſes qđ
dñs imperauerat. de deſerto pharã
mittens principes uiros: quorũ iſta
ſunt nomina. De tribu ruben: ſam
mua filiꝰ zachur. De tribu ſymeõ:
saphat filiꝰ hury. De tribu iuda:
caleph filiꝰ iephone. De tribu yſa
char: igal filius ioſeph. De tribu
effraim: oſee filiꝰ nun. De tribu
beniamin: phalti filiꝰ raphu. De
tribu zabulon: geddiel filiꝰ ſodi.
De tribu ioſeph: ſcriptꝰ manaſſe:
gaddi filiꝰ ſuſi. De tribu dan: am
mihel filiꝰ gemalli. De tribu aſer:
ſtur filiꝰ michahel. De tribu nep
thalim: nabbi filiꝰ uaphſi. De tri
bu gad: guhel filiꝰ machi. Hec ſũt
nomina uirorũ quos miſit moyſes
ad conſiderandã terã. Vocauitq; o
ſee filiꝰ nun ioſue. dixitq; ei moy
ſes eos ad conſiderandã terã cha
naan: & dixit ad eos. Aſcendite per
meridianã plagam. Cumq; uene
ritis ad montes. conſiderate terã q̃
lis ſit: & plin qui habitator eſt eius. utrũ
fortis ſit. an infirmus: paucine nume
ro an plures. ipſa terra bona an mala.
urbes quales. murate an abſq; mu
ris: humus pinguis an ſterilis. ne
moroſa an abſq; arboribꝫ. Confor
tamini: & affertote nob̃ de fructibus
terre. Erat aũ tempus eũ iam prope
que uue maturi eſſe poſſunt. Cumq; aſ
cenderent: exploraũt terã a de
ſerto ſin uſq; roob. uenientibꝫ emath.
Aſcenderuntq; ad meridiem & uenerũt
in hebron: ubi erant achyman ſe
ſai. & tholmai. filij enach. (Nam he
bron vij. annis ante thanim ur
bem egypti condita eſt.) Q̃ genter
uſq; ad torrentem botry. abſcidẽt
palmite cum uua ſua: quem por
tauerunt in uecte duo uiri. De mal'
quoq; granati & de ficis loci illius
tulerunt. q̃m appellatus eſt nehe
leſchol. ideſt torrens botri: eo qđ bo
trum inde portaſſent filij iſrl. Re
uſiq; exploratores terre poſt. xl. dies.
omni regione circuita: uenerunt ad
moyſen & aaron. & ad oẽm cetũ filio
rum iſrl. in deſertũ pharan qđ eſt in
cades. Loquutiq; eis & omni multitu
dini: oſtenderunt fructus terre. & nar
rauerunt dicentes. Venimus in terã
ad q̃m miſiſti nos que uere fluit
lacte & melle. ut ex his fructibꝫ cog
noſci poteſt: ſz cultores fortiſſimo
rũ. & urbes grãdes atq; munitas.
Vidimus

hitar in mendice. eche' rebusle' a
morenu in montanis: chanane'
ido moratur uxi mare. arca flu
enta iordanis. Iuit her caleph com
pescens murmur' ppli qui ouebat
cont moysen: aat. ascendam' rpos
sideam' ram: qm ptimus obtinere
eam. Alij uo qui fuerant cu eo: duce
bant. Nec quaqm ad hunc pplm uale
mus ascende: q fortior nob est. Terra
pertq tre qm inspexerant. apd filios
isrl ducentes. Terra qm lustrauim' de
uorat hitatores suos. pplis quem ac
pximus: prere statute est. Ibi uidi
mus monstra quedam filios enach
de genre gigantu: quibz compati ci
locuste uidebamur.

XIIII

Itur' uociferant omis turba. fleur
uocte illa: murmurauit tota cont
moysen aaron cunctq filij isrl ducen
tes. Vtinam mortui essemus in egypto:
ut in hac uasta solitudine. Vtinam
peamus ut inducat nos dns in tra
istam. ne cadamus gladio: uxores
ac liberi nri ducantur captiui. Non
ne melius est reuti in egyptu. Dixitq
alt ad alterum. Constituam' nobis
ducem: reuertamur in egyptu. Quo
audito moyses aaron: ceciderunt
pni in tram coram omi multitudie
filioru isrl. At uo iosue filius nun
caleph filius iephonne. qui rpli
uestrauerant tram. lacerauerunt uestimē
ta sua: ad omem multitudinem filioru
isrl locuti sunt. Terra qm circuiui
mus: nalde bona est. Si dns placeus fuerit
dns: inducet nos in eam: tradet
nobis lacte melle manantem.
Solute rebelles ne cont dnm. nec ti
meatis pplm tre hui: q sicut pane
tra eos possumus deuorare. Recessit
ab illis omis ps eoru. dns uobcum ne
nolite timere. Cumq clamaret
omis multitudo: lapidibz eos uel
le oppmere: apparuit gla dni sup
tabernaculum federis. cunctis uidentibz fi
lijs isrl. Et dixit dns ad moysen.
Vsq quo detrahet mihi ps iste. Quo
usq non credent mihi in omibz signis
que feci coram eis. Feriam igitur
eos pestilentia. atq consumam: te aut
faciam in gentem magnam
et fortiorem qm hec est. Et ait moy
ses ad dnm. Vt audiant egyptij de
quoy medio eduxisti pplm istum in
hitatores tre hui: qui audierunt
qd tu dne in pplo isto sis: et facie ad
faciem uideris. nubes tua pregat
illos. et in columna nubis precedis eos
p diem: et in columna ignis p noc
tem. qd si occideris terra multitudinem
hanc uni hoiem: et dicant. non potuerat
introducere pplm in tram. p qua iu
rauerat: idcirco occidit eos in soli
tudine. magnificetur fortitudo
tua. sicut locutus es dicens: dns pa
tiens et multe mie. auferens iniqui
tatem et scelera. nullumq innoxi
um delinquens: qui uisitat peccata
patrum in filios. in tertiam et quartam ge
nerationem. Dimitte obsecro peccm po
pli tui hui secdm magnitudinem
mie tue: sicut propitius fuisti egredie
tibz de egypto. usq ad locum istum.
Dixitq dns. Dimisi iuxta sermo
nes tuos. uiuo ego: et implebit gla dni uni

ita ira. Arcū oēs hoēs qui uide
runt maiestatē meā. z signa q̄ fecī
in egypto. z in solitudine. z tēpta
uerunt me iam .x. uicel. nec obedi
erunt uoci mee. si uidebunt tram
p quā iurauī patrib; eoy. nec quis
quam ex illis qui detraxit mihi
ebunt eam. Ex seruꝰ meus caleph
qui plenꝰ alio spū secutꝰ est me. in
ducam in tram hanc in qm ingressus
z semē eius possidebit eam. Qm ama
lechites. z chananeꝰ habitant in uallī
bꝫ. crastina mouete castra. z reflectimini
in solitudinē p uiam maris rubri.
Locutusq; est dñs ad moysen. z aa
ron dicens. Vsq; quo multitudo hec
pessima murmurat contra me. Que
relas filioꝝ isrl audiui. Dic ḡ eis. vi
uo ego ait dñs. sicut locuti estis au
diente me. sic faciam uob. In soli
tudine hac. cadent cadauera uīa.
Oēs qui numerati estis a .xx. an
nis. z sup. z murmurastis contra me.
si introibitis tram sup qm leuauī
manū meā ut habitare uos faceꝫ
preter caleph filiū iephonne. z io
sue filiū nun. Parvulos aūt uros
de quibꝰ dixistis q̄d ꝑde hostibꝰ fo
rent. introducā ut uideant tram
que uob displicuit. uīa cadavera
uestra cadent in solitudine. filij uīi erūt
uagi in deserto annis .xl. z portā
bunt fornicationem uram. donec cō
sumantur cadauera patrū in deser
to. iuxta numerū .xl. dieꝝ. quibꝰ cō
siderastis tram. Annus p die imp
tabitur. z .xl. annis recipietis in
iquitates uras. z scietis ultionem
meā. qm sicut locutꝰ sum ita fa
ciam omi multitudini huic pes
sime. que conspirauerat ad me. In
solitudine hac deficiet. z
morietur. Igitur oēs uiri quos
miserat moyses ad explandā
tram. z qui reūsi murmurare fe
cerant contra eū omē multitudinē
detrahentes tre q̄d esset mala. mortui
sunt atq; percussi in conspectu dñi.
Josue aūt filius nun. z caleph filius
iephonne superauerunt ex oībz qui
pergerant ad considerandā tram.
Locutusq; est moyses uniuersa uer
ba legis ad oēs filios isrl. z luxit
ꝑplus nimis. Cūq; mane primo
surgentes. ascenderunt in cacumen mon
tis. atq; dixerunt. Paratī sumus
ascendere ad locum de quo dixit dñs lo
cutus est. qm peccauimus. Quibꝰ moy
ses. Cur inquit trāsgredimini ui
bum dñi. q̄d uob in cedere non pōt
test? Nolite ascendere. nec enī ē dñs
uobcum. ne corruatis coram inimi
cis uris. Amalechites. z chana
neus ante uos sunt. et cadetis gladio
corruetis. eo q̄d nolueritis adquies
cere dño. nec erit dñs uobcum. At
illi contenebrati. ascenderūt in uer
tice montis. Arca aūt testamēti do
mini. z moyses. nō recesserunt de
castris. Descenditq; amalechites
z chananeus qui habitabant in monte.
z percutient eos atq; conterent usq;
quo uenit eis. Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Loquere ad filios isrl.
z dices ad eos. Cum ingressi fuerīs

tram hũtationũ ille qm̃ ego dabo
uob̃ & feretis oblatõem dño in ho
locaustũ aut uictimã pacificam uo
ta soluentes. uel sponte offerentes
munia. aut in sollempnitatibꝫ ue
stris. adolentes odorem suauitatis
dño. de bubus siue de ouibꝫ. offe
ret quicũq; immolãs uictimã sa
crificii simile decimã partẽ ephi
conspersam oleo. qđ mistura habebit
quartã partẽ hin. & uinũ ad libã fil
denda eiusdem mensure dabis in ho
caustũ siue in uictima. Q agnos sin
gulos & singulis. erit sacrificii simile
duabꝰ decimabꝰ. que conspersa sit oleo
tritę partibꝰ hin. & uinum ad libam
tum tritę partis eiusdẽ mensure. offe
ret in odorem suauitatis dño. Qñ
uo de bubus feceris holocaustũ aut
hostiam ut impleas uotũ. uel pacifi
calis uictimas. dabis p singulos
boues. simile tres decimas conspse
oleo. qđ habeat medium mensure hin. &
uinũ ad libã fundenda eidem mensure
in oblatõem suauissimi odoris dño.
Sic facietis p singlos boues. & arie
tes. & agnos. & hedos. Tam in digene
qm̃ peregrinus. eodem ritu offerent sa
crificia. Vnũ preceptũ erit & iudi
cium. tam uob̃ qm̃ aduenis ẽt.
Locutꝰ est dñs ad moysen dicens.
Loquere filiis isrl. & dices ad eos.
Cum ueneritis in terram qm̃ dabo
uob̃. & comederitis de panibꝰ regi
onis illi. separabitis primitias dño
de cibis uestris. & quasi de area pri
mas separabitis. ita & de primitiis
dabitis primitua dño. Qđ si p ig

norantiam preterieritis quicqm̃ hoꝝ
quos locutꝰ est dñs ad moysen. et
mandauit p eum ad uos. a die q̃
cepit uobis esse & ultra. oblatę per
ire fac̃ multitudo. offeret uitulum
de armento. holocaustũ in odorem
suauissimũ dño. & sacrificiũ eius
ac libamina ut cerimonie postulant.
hyrcumq; p pcõ. & rogabit sacẽdos
pro omni multitudine filioꝝ isrl. & dimit
tentur eis. qm̃ non sponte pecca
uerunt. nec hominũ offerentes in
censum dño. p se & p pcõe atq; er
rore suo. & dimittetur uniuersę plebi
filioꝝ isrl. & aduenę qui peregri
nantur inter uos. qm̃ culpa ẽ omnis
pli p ignorantiã. Qđ si una
nescientis peccauit. offeret capram
anniculam p pcõe suo. & deprecabitur
p ea sacerdos. qđ in scia peccauerit
coram dño. impetrabitq; ei ueniã
& dimittetur ei. Tam indigenis
qm̃ aduenis una lex erit. omnium
qui peccauerint ignorantes. Alia a
que p febrem aliquid cõmiserit.
siue civis sit ille siue peregrinus. qm̃
ad dñm rebellis fuit. peribit
de pplo suo. Verbum enim dñi contẽp
sit. & preceptum illius fecit irritũ. idcir
co delebitur & portabit iniquitatẽ
suam. Factũ est aũ cum ẽssent filii
isrl in solitudine. & inuenissent
hoiem colligentẽ ligna in die sab
bati. obtulerunt eum moysi & aa
ron. & uniuersę multitudini. Qui re
cluserunt eum in carcere. nescien
tes quid sup eo fac̃ deberent. Dixit
q; dñs ad moysen. morte moria

tur homo ille. Obruat eū lapidibz
omis turba ecclia castra. Cumq; ēdu
xissent eum foras: obruerunt lapi
dibz. & mortuus est sicut preper dō.
Dixit quoq; dūs ad moysen. Loc
fre filiis isrl: & duces ad eos ut faciant
sibi fimbrias p angulos palliorū
ponentes in eis uittas iacinctinas.
Quas cum uiderint: recordentur
omniū mandatoꝝ dñi. nec sequā
tur cogitationes suas. & oculos pe
res uarias fornicantes: sed magis
memores preceptoꝝ dñi faciant ea.
timq; sci deo suo. Ego dūs ds ur.
qui eduxi uos de tra egypti. ut esse
tem eū deus. CXVI dūs.
Elit aūt chore filius isaar filij caath filij leui
& dathan atq; abiron filij eliab.
hon quoq; filius phaleth. de filiis
ruben. surrexerunt contra moysen
aliiq; filioꝝ isrl ducenti quinquagin
ta uiri principes synagoge. & qui ꝑ
cuncti p nomia uocabantur. Cumq;
stetissent aduersus moysen & aaron:
dixerūt. Sufficiat uob. ex omis mul
titudo scōꝝ est: & in ipis ē ds. Cur
elevamini sup plm dñi. Quā cū au
disset moyses: cecidit pnus in fa
ciem. locutusq; ad chore & ad oēm
multitudinē. mane nouit dūs qui
sit eius & sanctū. & qui ad se ptineat. ex
scōs applicabit sibi. & quos elegerit
appropinquabunt ei. Hoc g facite. Tollat unusquisq; thuribulū
suū. tu chore & oīs coetus tuus.
& haustis inde igne. ponite desuper
thymiama coram dño. Et quem
cunq; elegerit ipe ex scōs. ipse sit
sanctus. Dixitq; rursum ad chore. Audite filij leui. Non
parum uob ē qđ sepauit uos ds
isrl ab omi plo. & iunxit sibi ut ser
uiretis in cultu tabernaculi. & stare
tis coram frequentia plī & ministre
tis ei. Idcirco ad te tuosq; accedere
te. & omis fris tuos filios leui. ut no
bis etiā sacerdotiū uendicetis. Ideo
globus tuus stet contra dūm. Quid
est enim aaron. ut murmuretis contra
eū. Misit q moyses. ut uocaret da
than & abiron filios eliab. Qui re
spondere. Non uenimus. Numquid
parū est tibi qđ eduxisti nos de tra
que lacte & melle manabat. ut oc
cideres in deserto. nisi & dñatuꝰ fueris
nri. Certe non introduxisti nos in tram
q̄ fluit nutrī lactis & mellis: & dedisti
nob possessiones agroꝝ & uineaꝝ.
An oculos uros uis eruere: Non ue
nimus. Iratusq; moyses nimis: dixit
ad dñm. Ne respicias sacrificia e
oīm. Tu scis qđ ne asellum quidem
unquā acceperim ab eis: nec afflixe
rim quempiam eoꝝ. Dixitq; ad chо
re. Tu et oīs congregatio tua. state
coram dño. & aaron die cra
stino separati. Tollite singuli thu
ribula sua. & ponite sup ea incen
sum offerentes dño. ducenta quin
quaginta thuribula. aaron quoq; te
neat thuribulū suū. Qđ cum fecis
sent. stantibz moyse & aaron. & eo
ad congregatis aduersum eos omnē
multitudinē ad ostiū tabernaculi:
apparuit cunctis gla dñi. Locutusq; ē
dūs ad moysen & aaron: dicens. Se

primum de medio congregationis ut
ut eos repente disperdam. Quo cum
dederunt pronis faciem: atq; dixit
Moyses ad Aaron. Tolle turibulum
num unum pertinente cum omnis tua
na de altari: et mittes ignem
Et mittit dns ad moysen
Precipe nunc ylo. ut separetur
a tabernaculis chore. dathan. et abiron.
Surrexit moyses. et abiit ad dathan et abiron.
et secuti eum seniores israel: dixit ad turbam. Recedite
de tabernaculis horum impiorum. et nolite tangere
que ad eos pertinent: ne involuamini
in uniuersis eorum. Cumq; recessissent
a tentoriis cum pertinentiis: dathan
et abiron egressi stabant in introitu
tu papilionum suorum. cum uxoribus et li
beris omnique frequentia. Et ait moy
ses. In hoc scietis q̃d dns miserit me
ut faciem omnia que cernitis. et non
ex proprio corde ea protulerim. Si con
suetа hominum morte interierint.
et ultimum eos plaga qua ceteri
ultiari solent: non misit me dns. Si
aut nouam rem fecit dns ut aperiens
ra os suum deglutiat eos. et omnia
que ad illos pertinent. descendantq;
uiuentes in infernum: scietis q̃d
blasphemauerint dnm. Confestim q;
ut cessauit loqui. dissipata est ter
ra sub pedibus eorum: et aperiens os suum de
uorauit eos cum tabernaculis suis. et
omnibus substantia eorum. descenderuntq;
uiui in infernum operti humo. et perie
runt de medio multitudinis. At uero omnis
israel qui stabat per gyrum. fugit ad
clamorem pereuntium dicens. ne forte
et nos terra deglutiat. Et ignis egres
sus a dño. interfecit ducentos quin
quaginta uiros. qui offerebant incen
sum. Locutusq; est dns ad moysen
dicens. Precipe eleazaro filio aaron
sacerdoti. ut tollat thuribula que
iacent in incendio. ignem huc illuc
que dispergat. quia sanctificata sunt
in mortibus peccatorum: et ducantur ea
in lamminas et affigatur altari. eo
q̃d oblatum sit in eis incensum
dño. et sanctificata sint: ut cernant
ea per signum et monimentum filii israel.
Tulit ergo eleazar sacerdos thuri
bula enea. in quibus obtulerant hi
quos incendium deuorauit. et ductа
ea in lamminas affixerunt altari.
ut haberent posteri filii israel. quib;
commoneretur. ne quis accedat alie
nigena et qui non est de semine aaron.
ad offerendum incensum dño. ne pacia
tur sicut passus est chore et omnis
congregatio eius. loquente dño ad mo
ysen. murmurauit adhuc omnis multi
tudo filiorum israel sequenti die contra
moysen et aaron: dicens. Vos interfe
cistis populum dni. Cumq; oreretur
seditio et crudelius. et tumultus uehe
menter ageret: moyses et aaron fugerunt
in tabernaculum federis. Quod postquam
impleti sunt: operuit nubes tabernа
culum et apparuit gloria dni. Dixitq; dns
ad moysen et aaron. Recedite de me
dio huius multitudinis. et iam nunc
delebo eos. Cumq; facerent in terram pro
ruerunt moyses ad aaron. Tolle thuri
bulum tuum: et habito igne de altа
ri mitte incensum desuper. properans
ito ad populum ut roges pro eis. Iam e
nim egressa est ira a dño. et plaga

descendit. Qđ cum fecisset aaron. et
cucurrisset ad medium multitudinē
qm̄ iam vastabat incendiū: obtu
lit thymiama. & stans inter mortuos
ac viuentes. p̄pōdeprecatus ē. et
plaga cessauit. Fuerunt aūt qui p
cussi sunt. xiiij. milia hominū. ex
sepratione chore. Reuersus q̄ est
aaron ad moysen ad ostiū tabna
culi federis: postq̄m cessauit mortus.

Cxt locutus est dñs ad moysen dicens. Loquere ad filios isrl. & accipe ab eis virgas sin gulas p̄ cognationes suas. a cunctis principibz tribuū virgas. xij. & vnicuiq; nomen tuo scribes. virge tue. Nō in aūt aaron erit in tribu le ui. & una virga cunctas cognatiōis fa milias continebit. Ponesq; eas in tabnaculo federis coram testimonio. vbi loquar ad te. Quem cunq; elegero. germinabit virga eius. & cohibebo a me querimonias filioy isrl. quibz contra uos murmurant. Locutusq; est moyses ad filios isrl. & dederunt ei oēs p̄nces virgas p singulas tribz. fecitq; virge. xij. & sumpsit virga aaron. Quas cū posuisset moy ses coram dño. in tabernaculo testi monij. sequenti die regressus vidit germinasse virgam aaron. in domo leui. & turgentibz gēmis e ruperant flores. qui folijs dilatati in amygdalas deformati sunt. Pro lit q; moyses oēs virgas de conspe ctu dñi. ad cunctos filios isrl. Qui derunt. & receptis singuli virgas

suas. Dixitq; dñs ad moysen. Refer virgam aaron in tabnaculū testimo nij. ut seruetur ibi in signū rebellī um filioy isrl. & quiescant querele eoy a me. ne moriantur. Fecit q; moyses sicut p̄ceperat dñs. Deditq; aūt filij isrl. ad moysen. Ecce cōsu mimur. oīes pibimus. Quicunq; accesserit ad tabnaculū dñi. morietur. Numquid omnino consumendi sumus.

Cxt ait dñs ad aaron. Tu & filij tui & domus patris tui tecum. portabitis iniqui tatem sanctuarij. & tu & filij tui simul cum sacerdotij tui. Sed & fres tuos de tribu leui & stirpem patris tui sume tecū. ut vobis & ministrent tibi. Tu aūt & filij tui ministrabitis in tabnaculo testimo nij. Excubabuntq; leuite ad p̄cepta tua & ad cuncta opa tabernaculi. Ita dumtaxat. ut ad vasa sanctuarij & ad altare nō accedant. ne & illi mo riantur. & vos pariter simul. Sint aūt tecū & custodiant in custodijs ta bernaculi. & in oībz ceremonijs ei. Alienigena nō miscebitur vob. Ex cubate in custodia sanctuarij. & in ministerio altaris. ne ortatur indig natio super filios isrl. Ego ecce tol lo fres vros leuitas de medio filioꝝ isrl. & tradidi eos donum dño. ut seruiant in ministerijs tabnaculi ei. Tu aūt & filij tui custodite sacerdotium vrm. & oīa que ad cultū altaris p̄tinent. intra velum sint. & sacer dotes administrabunt. Si quis ex tuis accesserit. occidetur. Loquut

est dñs ad aaron. Ecce dedi tibi custo
diam primitiar meaꝝ. Omnia que
sanctificantur a filiis israhel: tibi tradidi
et filiis tuis p officio sacerdotali. le
gitima sempiterna. Hec quæ accipies
de his que sanctificantur: et oblata sibi
dño. Omnia oblatio et sacrificium
et quicquid p pcto atq; delicto red
ditur mihi reddet in sanctũ: tuũ erit
et filioꝝ tuoꝝ. In sanctario comedes
illud. omnes masculi edent ex eo: qm̃ sanc
tificatum est tibi. Primitias aũ quas
obtulerint et obtulerunt filii israhel: ti
bi dedi et filiis ac filiabꝰ tuis. iure
pretuo. Omnis mundus est in domo
tua: uescetur eis. Omne madullatũ
olei et uini ac frumenti. quicquid
offerunt primitias dño. tibi dedi.
unusquisq; frugũ primitias cis gig
nit humi. et dño deportantur. ce
dent in usus tuos. Omnis mundꝰ est
in domo tua: uescetur eis. Omne
quod ex uoto reddiderint filii israhel: tu
um erit. Quicquid primum erumpit
e uulua carnis. cũm offerunt
dño. sive ex hominibꝰ sive de pecoꝝ
ribꝰ fuerit. tuum iuris erit. tra dũgrat.
ut p hominis primogenito redi
mi facias. et omne animal q̃d immundũ
est. redimi facias. cui redemptio erit
post unũ mensem. sicut argenti. p
pondere exigitur. Siclus. xx. obolos
habet. Primogenita aũ bouis et ouis.
et capre nõ facies redimi: qm̃ sanctifica
ta sunt dño. Sanguinẽ eaꝝ effun
des sup altare. et adipem adole
bis in suauissimũ odorem dño. Car
nes aũt in usum tuum cedent: sicut
pectusculum consecrationis. et armus dex
tum erunt. Omnis primicias sanctarũ q̃s
offerunt filii israhel dño. tibi dedi et fi
liis. ac filiabꝰ tuis. iure pretuo. pa
ctum salutis est sempiternũ coram
dño. et ac filiis tuis. Dixit dñs ad
aaron. In terra eoꝝ nichil possidebitis:
nec habebitis partẽ inter eos. Ego
pars hereditas tua: in medio filioꝝ
israhel. Filiis aũt leui dedi omnis decima
israhelis in possessionẽ. pro ministerio
quo seruiunt mihi in tabernaculo fœ
deris. ut non accedant ultra filii israhel ad
tabernaculum fœderis. nec cõportent
pctm̃ mortiferum. solus filius leui mi
nisterium tabernaculi fœderis. et portan
tibꝰ pctã ppli. Legitimum sempiter
num erit in generationibꝰ uris. In
ter aliud autem possidebunt. decimarũ
oblatione contenti: quas in usus
eoꝝ et necessaria separau. Locutusq;
est dñs ad moysen dicens. Precipe le
uitis. atq; denuncia. Cum acceperi
tis a filiis israhel decimas q̃s dedi uo
bis: primitias earũ offerte dño. idest
decimã partẽ decime. ut reputet
uobis in oblationem primitiuoꝝ. Tam
de areis q̃m de torcularibꝰ et omni
bus quoꝝ acceperis primicias offer
te dño. et date aaron sacerdoti. Om
nia que offerentes ex decimis. in
donaria dñi separabitis: optima et
electa erunt. Dicesq; ad eos. Si p
clara et meliora quæq; obtuleritis
ex decimis. reputabitur uobis q̃si de
area et torculari dederitis primicias:
et comederis eas in omnibꝰ locis uos
et domus uestra. q̃m merces uestra
pro

est p̄ ministerio quo seruiunt in tabernaculo testimonij: ñ̄ peccabitis sup hoc. egregia uob̄ pugna reseruatur. ne polluatis oblationes filioꝝ israhel: et moriamini.

XIX

Locutusq; est dñs ad moysen et aaron dicens. Ista est religio legis: quā constituit dñs. Precipe filijs israhel. ut adducant ad te uaccam rufam etatis integre. in qua nulla sit macula. nec portauit iugū. traditeq; eam eleazaro sacerdoti. Qui eductam ex castra. immolabit in conspectu omnium. et tinguens digitum in sanguine eius aspiciet contra fores tabernaculi. vij. uicibus: et comburet eam cunctis uidentibus. tam pelle et carnibus eius. quā sanguine et fimo. flamme tradet. Lignum quoq; cedrinū et yssopum coccumq; bis tinctum. sacerdos mittet in flammā que uaccam uorat. et tunc demū lotis uestibus et corpore suo. ingredietur in castra. cōmaculatus erit usq; ad uesperum. Colliget autem uir mundus cineres uaccē et effundet eos extra castra in loco pollluto. ut sint filijs israhel in custodiā. et in aquā aspersionis. quia pro peccato uacca combusta est. Lauabit quoq; qui uaccē portauit uestes uestimenta sua: et immundus erit usq; ad uesperū. Habebunt q; hec filij israhel et aduene qui habitant inter eos sempiternū. iuxta preceptū. Qui tetigerit cadauer hominis et hec. vij. diebus fuerit immundus: aspergetur ex hac aqua die tertio et vij. et sic munda erit. Si die tertio aspersus ñ fuerit: nec ille q; combusserit ea lauabit uestimenta sua et corpus et immundus erit usq; ad uesperum.

vij. ñ prius emundatus. Omnis qui tetigerit humane aīe mortuum et aspersus hac comminatione ñ fuerit. polluet tabernaculum dñi et peribit ex israhel. quia aqua expiationis ñ est aspersus immundus erit. immanebit spurcitia ei super eū. Ista est lex hominis: qui moritur in tabernaculo. Omnes qui ingrediuntur tentoriū illius et omnia uasa que ibi sunt. polluta erunt vij. diebus. Vas quod ñ habuerit operculum. nec ligaturā desuper: immundum erit. Si quis in agro tetigerit cadauer hominis aut per se mortuum. siue os illius uel sepulchrum: immundus erit vij. diebus. Tollent de cinere combustionis atq; piaculi. et mittent aquas uiuas super eos in uasa: in quibus cum homo mundus tinxerit hyssopum. asperget eo omne tentorium. et cunctam supellectilem. et homines huicemodi contagione pollutos: atq; hec in mundum lustrabit immundū. tertio et vij. die. et purificatus q; die vij. lauabit et se et uestimenta sua: et immundus erit usq; ad uesperum. Si quis hec cuncta ñ fuerit expiatus. peribit anima illa de medio ecclie siue. qz sanctuariū dñi polluit. et ñ est aqua illustrationis aspersus. Erit hoc preceptum legitimū sempiternum. Ipse quoq; qui aspergit aquam lauabit uestimenta. uestimenta sua. Omnis qui tetigit aqs expiationis: immundus erit usq; ad uesperum. Quicquid tetigerit immundus: immundū faciet. et anima que hoc quippiam tetigerit. immunda erit usq; ad uesperum.

Venerunt filij isrl̃ omnis mul-
titudo in desertū sin mense tri-
mense primo: & mansit ppl̃s in ca-
des. & mortua est ibi maria: & se-
pulta in eodem loco. Cumq; indi-
geret aqua ppl̃s congregati sunt adversus
moysen & aaron: & fili in seditionē
decreuerūt dicentes. Vtinam pcussi essemꝰ
& nos coram dño. Cur eduxistis ec-
clesiam dñi in solitudinē ut & nos
& nr̃a iumenta moriamur? Quare
nos fecistis ascendere de egypto. & ad-
duxistis in locum istū pessimū. q̃
fieri nō potest. qui nec ficum gignit.
nec vineas. nec malagranata. nec
aquā ad bibendum. Ingressus
q; moysen & aaron domū multitudi-
nis tabernaculū federis. ceciderunt
prone in terram: clamauerunt q; ad do-
minū atq; dixerūt. Dñe ds audi cla-
morem ppl̃i huius & aperi eis thesaurū
tuū. fontem aque viue: ut sacient
cesset murmuratio eorū. Et appa-
uit gla dñi sup eos. Locutusq; est
dñs ad moysen dicens. Tolle virgā
& congrega ppl̃m tu & aaron frr̃ tuus
& loquimini ad petrā coram eis: & ul-
la dabit aquas. Cumq; eduxis aquā de
petra: bibet omnis multitudo & iumē-
ta eius. Tulit q; moysen virgam q̃
erat in conspectu dñi sicut preceperat ei
congregata multitudine ante petram: di-
xitq; eis. Audite rebelles & incredu-
li. Num de petra hac vob̄ aquā poterimus
educere? Cumq; eleuasset moysen ma-
num percutiens virga bis silicem:
egresse sunt aque largissime ita ut
ppl̃s biberet & iumenta. Dixitq; dñs
ad moysen & aaron. Quia nō credidi-
stis mihi: ut sanctificaretis me coram filii
is isrl̃: nō introducetis vos ppl̃os in
terram q̃m dabo eis. Hec est aq̃ con-
dictionis ubi iurgati sunt filij isrl̃
contra dñm: & sanctificatus est in eis. Cumq;
misissent nuncios moysen de cades ad re-
gem edom: qui dicent. Hec mandat
frr̃ tuus isrl̃. Nosti omnē laborem qui
apprehendit nos: quomodo descenderint
patres nri in egyptū: & habitauerimus ibi
multo tempore. afflixerūtq; nos egyp-
tij & patres nros: & quomodo clamauerim
ad dñm & audierit nos. misitq;
angelū qui eduxit nos de egypto. Ec-
ce in urbe cades que est in extremis fi-
nibus tuis posita: obsecramus ut nob̄ tran-
sire liceat p terram tuam. Non ibimus per
agros nec p vineas. nō bibemus aquas
de puteis tuis: sed gradiemur via pu-
blica. nec ad dexteram nec ad sinistram
declinabimus. donec trāseamus terminos tu-
os. Cui respondit edom. Non trānsibis
per me. Alioquin armatus occur-
ram tibi. Dixeruntq; filij isrl̃. Per tritam
gradiemur viam. Et si bibermus aq̃s
tuas nos & pecora nra: dabimus pretium
eius. Nulla erit in pdo difficultas: tm̃ pedes
transeamus. Ac ille
respondit. Non trānsibis. Statim
q; egressus est obuiam cum infinita
multitudine & manu forti: nec volu-
it adquiescere deprecanti. ut concederet
itinerum per fines suos. Quo obtento
diuertit ab eo isrl̃. Cumq; castra mo-
uissent de cades. venerunt in montē
hor. qui est in finibus terre edom: ubi
locutus est dñs ad moysen. Pgat

nequit aaron ad pplos suos. no
cum uñbit iram ei⁹ deū filius
isrl'. eo ei⁹d incredulus fuit or⁹
meo ad aquas contradictionis. Tol
le aaron ⁊ filiū eius cum eo: ⁊ du
ces eos in montē hor. Cuncq; mu
daueris pētū ueste sua. indues
ea eleazarū filiū ei⁹: ⁊ aaron col
ligetur ⁊ morietur ibi. fecit moy
ses ut pcepat dñs: ⁊ ascenderunt
in montē hor. corā oīu multi
tudine. Cumq; aaron spoliass
uestib⁹ suis: induit eis eleazar
filiū eius. Illo mortuo in montis
supcilio: descendit cum eleazaro.
Omis aūt multitudo uidens occubu
isse aaron: fleuit sup eo. xxx. diebꝫ
p cunctas familias suas.

Quod cum audisset chananeus
rex arad qui habitabat ad me
ridiem. uenisse israel p explo
ratos uiam: pugnauit contra illū
⁊ nonnullos ex eis pdam
ac isrl' uoto se dño obligans. aīt.
Si tradideris pplm istum in manu
mea: delebo urbes eius. Exaudiuit
q; dñs pces isrl' ⁊ tradidit chana
neum: quem ille internecioni
bꝫ urbibꝫ eius. Ex quo uocatum nom̄ loci
illi horma: id est anathema. p
fectiq; aūt ⁊ de monte hor p uiam que
ducit ad mare rubrū. ut circuiret
iram edom: ⁊ tedere cepit plm
nimis ac laboris. Loquutusq; cō
tra dñm ⁊ moysen: aīt. Cur edu
xisti nos de egypto. ut moreremur
in solitudine: deest panis. nec sunt
aque: aīa nra iam nauseat sup
cibo isto lenissimo. Quamobrē misit
dñs in plm ignitos serpentes: ad
quoꝝ plagas ⁊ mortes plurimoꝝ
uenerunt ad moysen atq; dixerūt
peccauimus: ex locuti sumꝰ contra dñm
⁊ te. Ora ut tollat a nob serpentes.
Oranit moyses p plo. ⁊ locutus
est dñs ad eum. fac serpentē eneum:
⁊ pone eū p signo. Quē percussus al
quis uiderit eum: uiuet. Fecit g moy
ses serpentem eneū ⁊ posuit p signo:
quē cum percussi aspicerent. sanabā
tur. Pfecti filij isrl' castra metati
sunt in oboth. unde egressi fixere ten
toria in ieabarim. in solitudine
que respicit moab contra orientalē
plagam. Et inde mouentes: uene
runt ad torrentē zared. Quem re
linquentes: castra metati sunt cōtra
arnon. que est in deserto. ⁊ pueniens
in finibꝫ amorrei. Si quidem arnō
finis est moab. diuidens moabi
tas ⁊ amorreos. Unde dicit in libro
bellor dñi. Sicut fecit in mari rubro:
sic faciet in torrentibꝫ arnon. Et ea
pulsi torrentiū inclinati sunt ut
requiescerent in aretb: ⁊ reciderent
in finibꝫ moabitas. Ex eo loco appa
ruit puteus: sup quo locutus
est dñs ad moysen. Congrega plm ⁊
dabo ei aquā. Tunc cecinit isrl' car
men istud. Ascendat puteus quem
nebauit. puteus quē foderunt pnci
pes ⁊ fecerunt duces multitudis.
in datore legis ⁊ in baculis suis. p
fectiq; sūt de solitudine matthana. de
matthana nahaliel. de nahaliel
in bamoth. bamoth uallis est in re

gione moab. in ūtute ealga: ꝛ ꝺ̄s rel
piuit cont̄ deserti. ayuit aũ ille. mit
tos ad seon regem amorreoꝝ: dicens.
Obsecro ut ūsire in ūcat ꝑtrā tuā
am. Non declinabim⁹ agros ꝛ uineas:
ū bibem⁹ aquas ex puteis. Via regia
gradiemur: ꝺonec ūleamus ūmi
nos tuos. Cui concedere noluit ut
ūsiret illis ꝑ fines suos. quin po
ꝯ exercitu congregato. egressus ē obuiam
in deserti. ꝛ uenit in iasa. pugna
uitq; cont̄ eũ. A quo pcussus est in
ore gladij: ꝛ possessa est ꝛra eius ab
arnon usq; iaboch. ꝛ filios ammon.
q; fortissimi ꝓdio remanserant ūmu
ammonitas. Tulit ꝙ; israel oēs ci
uitates eius. ꝛ habitauit in urbibꝫ
amorrei: in esebon scilicet ꝛ in uil
lis eius. Urbs esebon fuit regis se
on amorrei: qui pugnauit cont̄
regē moab. ꝛ tulit omnē ꝛram ꝙ
dominus illius fuit usq; arnon. Id
circo dicit in prouerbio. Venite in esebon:
ꝺificetur ꝛ construatur ciuitas seon.
Ignis egressus ē de esebon. flamma de
oppido seon: ꝛ deuorauit ar moab
tanū ꝛ habitatores excelsor arnon.
Ve tibi moab: peristi ꝓpl̄e chamos. De
dit filios eius in fugam: ꝛ filias
in captiuitatē regi amorreoꝝ seon.
Iugum ipoꝝ diripuit ab esebon usq;
ꝺibon: ꝛ usq; peruenerunt in nophe ꝛ
usq; medaba. Habitauit israel
in ꝛra amorrei. ayuitq; moyses q̄
explorarent iazer: ceperunt ui
cullos ꝛ possederunt habitatores eius.
Reuertentesq; se ascenderūt ꝑ uiā basā:
ꝛ occurrit eis og rex basan cum oī
ꝑpl̄o suo pugnaturꝰ in edrai. Dixitq;
ꝺ̄s ad moysen. Ne timeas eū. q̄
in manu tua tradidi illū ꝛ oēm ꝓ
pulū ac ꝛram eius. facies q; illi sicut
fecisti seon regi amorreoꝝ habitatori
esebon. Feceruntq; ita ꝛ hunc cū filiis
suis: omnibusq; ꝑpl̄m eius usq; ad
internicionem ꝛ possederūt ꝛram illi⁹.

Profectusq; israel castrametatus est
in campestribus moab: ultra iordanē iherico. Videns aũ ba
lac filius sepphor oīa que fecerat israel
amorreo. ꝛ ꝺ̄s primo illi. ꝛ cūctis
barbare ꝛ timere eos nō possent: dixit
ad maiores natu madian. Ita dele
bunt hic ꝑpl̄s oēs q̄s in circuitu finib⁹
cōmorantur: q̄si solet bos herbas
usq; ad radices carpere. Ipse aũ erat
eo tempore rex in moab. ayuitq; ad
tos ad balaam filiū beor ariolū.
qui habitabat iuxta fluuiū ꝛre filioꝝ am
mon: ut uocarent eū ꝛ dicerent. Ecce
egressus ē ꝑpl̄s ex egypto: q̄ operuit
superficiem ꝛre sedens cont̄ me. Veni
g; ꝛ maledic ꝑpl̄o huic. quia fortior
me ē: si quo modo possim percutere eū
ꝛ eicere de ꝛra mea. Scio enī q̄ cui
dictus fuerit a benedictis: ꝛ maledict⁹
in quē maledixeris. Profecti
seniores moab ꝛ maiores natu ma
dian: munera diuinationis ꝑcul in
manibus. Cumq; uenissent ad ba
laam ꝛ narrassent ei oīa uba ba
lac: ille respondit. manete hic nocte
te: ꝛ respondebo quicquid dixerit mi
hi ds. manentibus aũ illis apd̄ bala
am: uenit ds ꝛ ait ad eum. Quid
sibi uolūt hoīes isti apd̄ te? Ait

balac filius sephor rex moabitar? misit ad me dicens. Ecce ꝑplis qui egressus est de egypto: opuit sup faciem ter. Veni & maledic eis. si quo modo possim pugnans abigere eū. Dixitq; dns ad balaam. Vade cū eis: nec maledicas ꝑplo. qz benedc est. Cū mane consurgens: dixit ad ꝓcipes. Ite in terram suam: qz ꝓhibuit me dns ire uolentem. Reū ꝑ ꝓcipes descripti ad balac. Soluit balaam uenire nolenti. Rursum ille multo plures & nobiliores. qñ ante miserat misit. Cui cum uenissent ad balaam: dixit. Hec dic balac filius sephor. Ne cunctere ueni ad me. parus sum honorare te. & quecqd uolueris dabo tibi. ueni & maledic ꝑplo isti. Respdit balaam. Si dederit mihi balac plenam domū suam argenti & auri: nō potero mutare sermonē dñi dei mei. ut plus uel minus loqr. Obsecro ut hic maneatis etiā hac nocte: & scire qm quid mihi rursū respondeat dns. Venit g dns ad balaam nocte: & dixit. Si uocare te uenerunt hoies isti surge & uade cum eis: ita dūtaxat ut qd ego ꝓcepero facias. Surrexit balaam mane: & strata asine sua ꝓfectus est cū eis. Et iratus ē deus. Stetitq; angls dei in uia contr balaam eqm sedebat asine: & duos ꝓpueros habebat secū. Cernens asina angelū stantem in uia. euagi nato gladio. auertit se de uie: & ibat p agrum. Cui cum uberaret balaam. & uellet ad semitā reducere: stetit angls in angustijs duarū ma cerar. eqbus unde cingebant. Que uidens asina: unxit se pariet. et attriuit sedenti pedem. Ad ille ꝑcussit uberabat: & nichomin angelus ad locū angustū ꝑueniens ubi nec ad dextram nec ad sinistram potat deuiari. obuiā stetit. Cuiusq; uidit set asina angelū stantē: cecidit sb pedibz sedentis. Qui iratus: uehemencius cedebat fuste lassa. Aperuit q dns os asine: & locuta ē. Quid feci tibi? Cur pertul me ecce iam tribus. Respdit balaam. Quia dñeruisti & illusisti mihi. Vtinam habē gladiū: ut te peremem. Dixit asina. Nonne asina tua sum. cui sedē consueuisti usq; ꝓsentē diem? Dic quid simile unq; fecerim tibi. At ille ait. Minime. Qñ aperuit dns oculos balaam: vidit an gelū stantem in uia. euaginatum gladiū in manu tenentē. adorauit q ille ꝓnus in terram. Qui angls. Cur ꝑcussit tuo uberas asinam tuā? Ego ueni ut adūlarer tibi. qz ꝓua est uia tua. mihiq; contraria. Et nisi asina de clinasset de uia dans locū resistenti? te occidissem & illa uiueret. Dixit balaam. Peccaui. nesciens qd tibi starēs contra me. Et nunc si displicet tibi ut uadam: reuertar. Ait angls. Vade cū istis. & caue ne aliud quam ꝓcepo tibi loquaris. Iuit g cum ꝓcipibz. Qd cum audisset balac. egressus est in occursū ei in oppido moabita rum. qd situm est in extremis fini bz arnon. Dixitq; ad balaam. Aqui nuncios ut uocarent te. Cur nō ita

tum uenisti ad me? An qꝛ impedem
aduentum tuo? dedꝛ ñ queo? Cui
ille respondit. Ecce ad te sum. numqd
loqui potero aliud. nisi qđ dñs posu
erit in ore meo? Perrexerunt ꝯ simul.
et uenerunt in ciuitatem que in extremis
regni eius finibꝰ erat. Cumqꝫ occi
disset balac boues et oues: misit ad
balaam et principes qui cū eo erant
munera. cumq; ait ad eum. Surge
et proficiscere ad torrentem arnon. qui
est in confinio gentis tue. Cumqꝫ ascen
disset balaam cum balac in locum
excelsum unde populum uidere
possent extremum. Dixitq; ei. Hic
septem altaria extrue mihi. et para
hic totidem uitulos et totidem arietes.
Fecit sicut locutus fuerat balaam. et
impositis simul uitulum et arietem
super aram. Dixitq; balaam ad balac. Sta
paulisper iuxta holocaustum tuum. donec
uadam si forte occurrat mihi dñs: et quodcumq;
ipse uerbum locutus fuerit tibi. Cumqꝫ abisset ue
locius: occurrit ei dñs. Loquutusq; ē ad
eum balaam. Reperit uiquit aram
erexi: et impositis uitulis et arietibꝰ de
super. dñs autē posuit uerbum in ore eius:
et ait. Reuertere ad balac: et hec loque
ris. Reuersus inuenit stantem balac
iuxta holocaustum suum: et omnes principes
moabitarum. Assumptaq; parabola
sua: dixit. De haran adduxit me ba
lac rex moabitarum: de montibꝰ orien
tis. uenite et execrabile mihi iacob: et
detestare israel. Quomō maledicam ego
cui non maledixit dñs? Aut quomō detester
quem dñs non detestatur? De summis
petris uidebo eum. et de collibꝰ con
siderabo illum. Ecce populus solus habitabit:
et inter gentes non reputabitur. Quis dinu
merare possit pulueremꝫ iacob. et
nosse numerum stirpis israel? moriatur
anima mea morte iustorum: et fiant no
uissima mea horum similia. Dixitq; ba
lac ad balaam. Quid est hoc qđ age
ris? Vocem maledicentis inimicis meis
uocauit te: et tu contra benedicis eis?
Cui ille respondit. Num aliud po
sum loqui. nisi qđ iusserit dñs? Dixit
ꝯ balac. Veni mecum in alterum locum
unde partem israhelis uideas. et totum
inde non possis. inde maledicito ei. Cum
q; duxisset eum in locum sublimem
super ueticem montis phalga: edifica
uit balaam vii. aras. et imposuit de
super uitulos atq; arietibꝰ. dixitq; ad
balac. Sta hic iuxta holocaustum tuum:
donec ego pergam obuius. Cui cū dñs
occurrisset. posuitq; uerbum in ore ei:
ait. Reuertere ad balac: et hec loquere
ris ei. Reuersus inuenit eum stantem iuxta
holocaustum suum. et principes moabitarum
cum eo. Ad quem balac. Quid mihi
locutus est dñs? At ille assumpta pa
bola sua: ait. Surge balac et audi
audi fili sepphor. non est deus ut homo
ut mentiatur: neq; ut filius hominis ut
mutetur. Dixit ꝯ et non faciet locutus
est et non implebit? Ad benedicendū ad
ductus sum: benedictionem prohibere non
valeo. non est idolum in iacob: nec
uidetur simulacrum in israel. Dominus deus eius
cum eo et clangor regius in eo est. deus eduxit eum
de egypto. fortitudo filius rinoceruntis. non
est augurium in iacob: nec diuinatio in israel. Tempore
pristino dicetur iacob et israel: quid
opatus sit deus. Ecce populus ut leena

conlungeret: ⁊ eſt leo ⁊ ſuget. Non accu
babit donec deuoret ꝓdam: ⁊ occulto
rum ſanguinē bibat. Dixitq; balac
ad balaam. Nec maledicas ei: nec
benedicas. Et ille autē. Nonne dixi
eſſē quicquid mihi dns imperaret hoc face
rem: ⁊ aut balac ad eum. Veni ⁊ duc
am te ad aliū locum: ſi forte pla
ceat dō ut inde maledicas eis. Cūq;
duxiſſet eū in ſpeculum montis pha
gor qui reſpicit ſolitudinē. dixit
ei balaam. Edifica mihi hic vij. aras.
⁊ para totidem iuuencos: eideṁq; nu
meri arietes. ꝙ ſingulas aras. Fecit
balac ut balaam dixerat. Impoſuit
q; iuuencos ⁊ arietes ꝙ ſingulas aras.

Cumq; uidiſſet balaam quōd placeret dño. ut benediceret iſ
rahelī: nequaquā abiit ut ante rē
rerat ut auguriū quereret. ⁊ di
rigens cōtra deſertū uidit iſrahēl in tento
ris cōmorantē p tribus ſuas. Et ſu
mens in ſe ſpīm dei: aſſumpta pa
bola ait. Dixit balaam filius beor
dixit homo cui obturatus ē oculus.
Dixit audiens ſermonēs dei. qui ui
ſionem omnipotentis intuitus eſt:
qui cadens ⁊ ſic apti ſunt oculi eius.
Quā pulchra tabernacla tua iacob
⁊ tentoria tua iſrahēl. ut ualles nemoro
ſe. ut horti iuxta fluuios irriguī. ut
tabernacla q̄s fixit dns. ſic cedri ꝓ aqs.
fluet aqua de ſtirpe eius. ⁊ ſemen illius
erit in aquis multis. Tolletur ꝓ agag
rex eius. ⁊ auferetur regnū illius. Dūs e
duxit illū de egypto. cui fortitudo
ſimilis eſt unicornis. Deuorabit gēs

hoſtes illius. oſſaq; eorū confringet
⁊ ꝓforabunt ſagittis. Accubans dor
miuit ut leo: ⁊ ſicut leena. quis ſuſcita
re nullus audebit. Qui benedixerit
tibi erit ipe benedictus: ⁊ qui male
dixerit in maledictione reputabitur.
Iratuſq; balac contra balaam: com
plosis manibus ait. Ad maledicendū
inimicos meos uocaui te: ecce tribus
iam uicibus benedixiſti. Reuertere ad
locū tuū. Decreueram quidē magni
ficare honorare te: ſed dns ꝓhibuit
te honore depōno. Reuertere
am ad balac. Nonne nuncios meos
quos miſiſti ad me dixi ſi dederit
mihi balac plenam domū ſuam
argenti ⁊ auri. nō poſſum ꝓterire ſermo
nem dni dei mei. ut uel bonū quid
ut malū ꝓferam ex corde meo. ſed
quicquid dns dixerit hoc loquar?
Verumtamen pgens ad ꝓpm̄ meū da
bo conſilium: eſt ꝓphēs tuus huic ꝓ
pulo faciet in extremo tempe. hui
ta q̄ fabula: narrā ait. Dixit bala
am filius beor: dixit homo cui ob
turatus eſt oculus. Dixit audiens ſermo
nes dei: qui nouit doctrinā altiſ
ſimi. ⁊ uiſiones omnipotentis uide
qui cadens apertos habet oculos. dicit
eſt: ⁊ nō in. Iuuenebor illi. ⁊ nō ꝓpe.
Orietur ſtella ex iacob: ⁊ conſurget
uirga de iſrahēl. Et percutiet duces mo
ab. uaſtabitq; omnes filios ſeth: ⁊
erit idumea poſſeſſio eius. hereditas
ſeir erit inimicis ſuis: iſrahēl uero fortiter aget. De iacob erit qui dominā
bitur. ⁊ perdet reliquias ciuitatis. Cumq;
uidiſſet amalech: aſſumens parabo

lam arc. Principiū gentiū amalech. cui extrema pdentur. Vidit quoq; ce neum. ⁊ assumpta parabola arc. Robustum ē quidem habitaculum tuum. ⁊ si in petra posueris nidum tuū. ⁊c. Nisi fueris electus de stirpe cham. ⁊ssur u poterit permanere. Assur ei⁹ capiet te. Assumptaq; parabola dixit loquutus est. Heu quis viuet cū fecerit hec deus. Veniens de ciprio de tra nsmigrabunt assyrios. vastabunt q; hebreos. ⁊ ad extremū et ipsi pe ribunt. Surrexitq; balaam ⁊ reuersus est in locū suū. Balac quoq; ua ꝯ ueneratꝰ rediit.

CAPVT V

Moabitarit aūt eo tempe in sethī. Et fornicatus ē ipse cum filiabꝰ moab. que uocauerunt eos ad sacrificia sua. Et illi comedēr. ⁊ adorauerunt deos eaꝝ. Iunctusq; est israhel beelphegor. Et iratus dñs ait ad moysen. Tolle cunctos principes pli ⁊ suspende eos coram sole in patibulis. ut auertatur furor meus ab israhel. Dixitq; moyses ad iudices israhel. Occidat unusquisq; proximos suos. qui iuncti sunt beelphegor. Et ecce unꝰ de filiis israhel introiuit coram fratribus suis ad scortū madianitē uidente moyse ⁊ omi turba filioꝝ israhel. qui flebant ante fores tabernaculi. Odit eum uidiles finees filiꝰ eleazari. filij aaron sacerdotis. surrexit de medio multitudinis. ⁊ arrepto pugione. ingressus est post uirū israhelitem in lupanar. ⁊ pfodit ambos simul. uirū scilicet ⁊ mulierē. in locis genitalibꝰ. Cessauitq; plaga a filiis israhel. ⁊ occisi sunt prius. multa ho minū. Dixitq; dñs ad moysen. Finees filius eleazari filij aaron sacerdotis. auertit iram meā a filiis israhel. ꝙ zelo meo cōmotus est con tra eos ut ego ipe delerem filios israhel in zelo meo. Idcirco loquere ad eū. Ecce do ei pacem fœderis mei. ⁊ erit eum ipi ⁊ semini ipius pactum sacerdotij sempiternū. ꝙ zelatus ē deo suo. ⁊ expiauit scelus filioꝝ israhel. Erat aūt nomen uiri israhelitis qui occisus est cum madianitide. zambri filius salu de cognatione ⁊ tribu symeonis. Porro mulier madianitis que parit̄ interfecta est. uocabatur cozbi. filia sur principis populi unius madianitaꝝ. Locutusq; est dñs ad moysen dicens. Hostes uos lesserunt madianite. ⁊ primite eos. qꝝ ipi prius decepere uos in fraudibus ꝑ idolum phogor. ⁊ cozbi filiam ducis madian sororē suam. que percussa est in die plage ꝑ sacrificio phogor.

CAPVT VI

Postq; in mortem sanguis effusus est. dixit dñs ad moysen. Eleazarum filiū aaron sacerdotis. Summerate oēm summam filioꝝ israhel. a xx. annis ⁊ supꝝ ꝑ domos ⁊ cognationes suas. cunctos qui possunt ad bella procedere. Locutusq; sunt itaq; moyses ⁊ eleazar sacerdos in campestribꝰ moab iuxta iordanem contra iericho. ad eos qui erant a xx. annis ⁊ supꝝ. sicut dñs imperarat. quoꝝ iste ē numerus. Ruben primogenitus israhel. filij enoch. a quo familia enochita

rum. ⁊ phallu. a quo familia phalluitaz. ⁊ esrom a quo familia esromitarū ⁊ charmi a quo familia charmitaz. Hę sunt familie de stirpe ruben. quaz numer⁹ inuent⁹ est. xlmi. milia. ⁊ septingenti. xxx. filius phallu hęliab. huꝰ filij namuhel. ⁊ dathan. ⁊ abiron. Isti sunt dathan ⁊ abiron principes ꝑ qui surrexerunt cont̄ moysē ⁊ aaron in seditione chore. cū adunarent dn̄m rebellantes. ⁊ apertus ē ra os suū deuorauit chore mortuis pluribus. cū combusserit ignis ducē tos qui ꝯgregati sunt. Et fact̄ ē sign̄ de miraculū. ut chore perirent filij illius nō morerent. filij ꝟ symeon. ꝑ cognationes suas. Namuhel. ab hoc familia namuheleitaz. Jamin. ab hoc familia iaminitaz. Jachin. ab hoc familia iachinitaz. Zare. ab hoc familia zaretaz. Saul. ab hoc familia saulitaz. Hę sunt familie de stirpe symeon. quaz omīs nūs fuit. xxij. milia ducenti. Filij gad per cognationes suas. Sephon. ab hoc familia sephonitaz. Aggi. ab hoc familia aggitaz. Suni. ab hoc familia sunitaz. Ozni. ab hoc familia oznitaz. Her. ab hoc familia herita rum. Arod. ab hoc familia arodita z. Ariheli. ab hoc familia ariheliteaz. Iste sunt familie gad. quaz omīs numerus fuit. xl. milia quingenti. Filij iuda. her ⁊ onam. qui ambo mortui sunt in tra chanaan. fuerunt⁹ filij iuda ꝑ cognationes suas. Sela. a q familia selanitaz. Phares. a quo familia phareleitaz. Zare. a quo familia zaretaz. Porro filij phares. esrom a quo familia esromitaz. et amul. a quo familia amulitaz. Iste sunt familie iuda. quaz omīs nūs fuit septuaginta milia quingenti. filij isachar. ꝑ cognationes suas. Thola. a quo familia tholaitarum. phua. a quo familia phuaitaz. Iasub. a quo familia iasubitaz. Semram. a quo familia semiraimitaz. Hę sunt cognationes isachar. quarum nūs fuit sexaginta quatuor milia trecenti. Filij zabulon. ꝑ cognationes suas. Sared. a quo familia sareditaz. Helon. a quo familia helonitaz. Jalel. a quo familia ialeleitaz. Hę sunt cognationes zabulon. quaz numerus fuit. lō. milia quingenti. Filij ioseph ꝑ cognationes suas. manasses ⁊ effraim. De manasse ortus est machir. a quo familie machiritaz. Machir genuit galaad. a quo familia galaaditaz. Galaad habuit filios. hezer a quo familia hezeritaz. ⁊ helech. a quo familia helechitaz. ⁊ asrihel. a quo familia asrihelitarū. ⁊ sechem a quo familia semidaitaz. ⁊ epher. a quo familia epheritarū. fuit aūt epher pat̄ salphaad. qui filios nō habebat. sed nūr filias. quaz ista sunt nōia. maala. ⁊ noha. ⁊ egla. ⁊ melcha. et thersa. Hę sunt familie manasse. ⁊ numerus earū quinquaginta duo milia septingenti. Filij aūt effraim ꝑ cognationes suas. fuerunt hi. suthala. a quo familia suthalaitaz. Becher. a quo familia becheritarū. sechemitaz. ⁊ semida a quo familia

Telen: a quo familia telenitaz. Porro
filij iuchala fuit beran: a quo familia
beranitaz. Hec cognationes filioꝝ
effraim: quarū numer. xxxv. milia
quingentoꝝ. Ista fuit filij ioseph per
familias suas. Filij beniamin: in cog
nationibz suis. Bale: a quo familia
balenitaz. Azbel: a quo familia azbe
lenitarū. Ahuam: a quo familia ahi
ramitarum. Supham: a quo fami
lia suphamitaz. Hupham: a quo fa
milia huphamitaz. Filij bale: hered
z noeman. De hered: familia hereditarum. De noeman: familia noemitarū. Hij sunt filij beniamin p cognationes suas: quoꝝ nūs. xlv. milia
trecentoꝝ. Filij dan: p cognationes su
as. Suham: a quo familia suamitaz.
Hec cognationes dan: p familias
suas. Oēs fuere suamite: quoꝝ
nūs fuit. lxiij. milia quadringen
toꝝ. Filij aser: p cognationes suas.
Jemna: a quo familia iemnaitaz.
Jesui: a quo familia iesuitaz. Bri
e: a quo familia brieitaz. Filij brie:
heber: a quo familia heberitaz. Mel
chihel: a quo familia melchihelitaz.
Nomen aūt filie aser: fuit sara. Hę
cognationes filioꝝ aser: z numeruꝰ
eoꝝ quinqꝫginta tria milia ꝯdrin
gentoꝝ. Filij nepthalim: p cognati
ones suas. Jesihel: a quo familia
iesihelitaz. Guni: a quo familia gu
nitarum. Jeser: a quo familia iese
ritaz. Sellem: a quo familia selle
nitaz. Hę sunt cognationes filioꝝ
nepthalim p familias suas: quoꝝ
numerus. xlv. milia quadringento
rum. Ista est summa filioꝝ isrl: qui
recensiti sunt: sexcenta milia z mil
le septingenti. xxx. Locutuꝰq; ē dñs
ad moysen dicens. Istis diuidetur ter
ra: iuxt numerū uocabuloꝝ in possi
sionem suas. Pluribz maiorē partē
dabis: z pauciorib; minorē. Singlis
sicut nume recensiti sunt tradetur
possessio: ita diuidant ut sors tram
tribuz diuidat z familiis. Quicqd
sorte contigerit: hoc uel plures acci
piant uel pauciores. Hec quoq; est
numerus filioꝝ leui: p familias
suas. Gerson: a quo familia gerso
nitaz. Caath: a quo familia caathi
taz. Merari: a quo familia meraritaz.
Hę sunt familie leui. familia lobni:
familia hebroni: familia mooli: fa
milia musi: familia core. Ic ūo ca
ath genuit amram: qui hūit uxorē
iochabeth filiam leui: que nata est e
i in egypto. Hec genuit uxor suo am
ram filios aaron z moysen: z mariā
sororē eoꝝ. De aaron orti sunt nadab
z abiu. z eleazar: z ithamar: quoꝝ
nadab z abiu mortui sunt cū obtu
lissent ignem alienū coram dño.
Fuerunt aūt oēs qui numerati sunt
xxiij. milia generis masculini ab
uno mense z sup. quē sunt retenti
ut essent filios isrl: nec eis cum ceteris
est data possessio. Hic ē numer filioꝝ
isrl: qui descripti sunt a moyse
z eleazaro sacerdote in campestribz
moab. sup iordanem contra iericho. In
ter quos nullus fuit eoꝝ: qui ante
numerati sunt a moyse z aaron: t
deserto synai. Predixerat enī dñs eis

oīs moreret̄ in solitudine: nullꝰ
ex eis: nisi caleb filius
iephonne: et iosue filius nun. CAPVT VII
Accesserunt aūt filie salphaad
filij epher: filij galaad filij ma
chir: filij manasse: qui fuit filius io
seph: quaꝝ sunt nomina maala: et
noha: egla: et melcha: et thersa: stete
runtq; coram moyse: et eleazaro sac̄
dote: et cunctis principibꝫ ꝑsl: ad
ostiū tab̄naculi federis: atq; dixer
unt nō mortuus est in deserto: nec
fuit in seditione que conspirata est
contra dñm: sub chore: sed in peccato
suo mortuus est: habuit aūt filios. Cur
ergo tollitur nom̄ patris nr̄i de fa
milia sua: eo q̄ filios non habuerit: da
te nobis possessionem: inter cognatos pa
tris nr̄i. Retulitq; moyses causam
earum ad iudicium dñi. Cui dixit
ad eū Justam rem postulant filie
salphaad. Da eis possessionē inter
cognatos patris sui: et in hereditate
transferant. Ad filios aūt isr̄l loq̄
tus hec. Homo cum mortuus fuerit
absq; filio: ad filiam eius transibit
hereditas. Si filiam n̄ habuerit: habe
bunt successores fr̄es suos. Quod si
nec fr̄es n̄ fuerint: dabitis hereditatē fratr̄
patris ei⁹. Si aūt nec patruos habu
erit: dabitur hereditas his qui ei
proximi sunt. Erit q̄q; hec filijs isr̄l
tam lege ꝓpetua: sicut ꝓcepit dñs
moysi. Dixit q̄q; dñs ad moy
sen. Ascende in montē istū abarim:
et contemplare inde terram q̄m da
turus sum filijs isr̄l. Cumq; ui
deris eam: ibis et tu ad ꝓpm tuū
sicut frat̄ tuus aaron: eo q̄ of
fenderitis me in deserto sin: in con
tradictione mlt̄itudinis: nec sanc
tificare me voluistis coram eis ad aq̄s.
Hee sunt aque contradictionis in ca
des deserti sin. Cui respondit mo
yses. Prouideat dñs deus spūū omnis
carnis: hominem qui sit sup multitudi
nem hanc: et possit exire et intrare
ante eos: et educ̄ illos uel introducere: ne sit ꝑpls dñi sicut oues abs
q; pastore. Dixit dñs ad moysen.
Tolle iosue filium nun: virum in quo
est spūs dei: et pone manū tuā sup eū.
Qui stabit coram eleazaro sacerdo
te et omni mlt̄itudine: et dabis ei
ꝓcepta cunctis audientibꝫ: et parte
glē tue: ut audiat eū omnis synago
ga filioꝝ isr̄l. Hoc sicquid agendū
erit: eleazar sacerdos consulet dñm
nū. Ad ipius nutū egredientur: et ing
dientur: ipe et omnis filij isr̄l cum eo:
et cetera multitudo. Fecit moyses ut
ꝓcepat dñs. Cumq; tulisset iosue:
statuit eū coram eleazaro sacerdo
te et omni frequentia ꝑpli: et impo
sitis capiti eius manibꝫ: cuncta re
plicauit que mandauerat dñs.
Locutus q̄q; dñs ad moysen. CAPVT VIII
ysen. Precipe filijs isr̄l: et dices
ad eos. Oblationem meā et panes.
et incensum odoris suauissimi: ob
ferte ꝑ tempora sua. Hec sunt sac
rificia: que offerre debetis. Agnos
anniculos immaculatos duos coti
die in holocaustū sempit̄nū: unū
offeretis mane et alterum ad uespe
ram. Decimā partē ephi similē

que conspersa sit oleo p̄ vltimo: ⁊ lyabeat ejr̄am partē hin. Holocaustū uigesimi est qđ obtulistis in monte sy nai in odorem suauissimū mentis dñi: ⁊ libabitis uini ejr̄am partē hin. p agnos singlos. in sanctuario dñi. Tritumq; agnū sibi offerētis ad uesperam. uigesimā oēm tritī sacrificij matutini. ⁊ libamina eius. in oblationem suauissimi odoris dño. Die aūt sabbati offerētis duos agnos anniculos inmaculatos. ⁊ duas decimas similē oleo conspse in sacrificio: ⁊ libamina que iuxta fundūtur p singla sabbata in holocaustū sempit̄nū. In kalendis aūt idelb mensis ceroduis. offerētis holocaustū dño: uitulos de armento duos. arietē unū. agnos anniculos. vij. inmaculatos: ⁊ tres decimas similē oleo conspse in sacrificio p singlos uitulos: ⁊ duas decimas olei conspse in sacrificio p agnos singlos. Holocaustū suauissimi odoris: atq; incensū est dño. Libamina uini que p singlas fundenda sunt nectumas: ista erunt. ad uitulū pars hin p uitulos singulos. ⁊ria p arietē: ejr̄a p agnū. Hoc est holocaustū p omnis mensem. qui fiet anno iuxta sacrēdū. Hyrcū quoq; offerētur dño p̄ctis in holocaustum sempit̄nū: cum libaminis suis. Mense aūt primo. ejr̄adecima die mensis. phase dñi est: ⁊ ejr̄adecima die sollempnitatis. septem diebus uescet̄ur azimis: ejr̄ium dies prima uenerabilis ⁊ scā erit. Omne opus seruile n̄ facietis in ea: offerētis ej incensū in holocaustū dño. uitulos de armento duos. arietē unū. agnos anniculos septē

anniculos inmaculatos. vij: ⁊ sacrificia singulorū ex simila que conspersa sit oleo. tres decimas p singlos uitulos. ⁊ duas decimas p arietem. ⁊ decimā decime p agnos singlos. idest per vij. agnos: ⁊ hyrcum p p̄cō unū ut expietur p uob̄ p̄ter holocaustū matutinū ej̄ sempit̄nū offerētis. Ita facietis p singlos dies. vij. dierū in fomitē ignis. ⁊ in odorem suauissimū dño: qui surget de holocausto. ⁊ de libaminibus singlorū. Die quoq; septimo celebrabimus ⁊ les erit uob̄. Omne opus seruile n̄ facietis in eo. Dies etiam primitiarū ej̄ offeretis nouas fruges dño expletis ebdomadibus: uenerabil' ⁊ scā erit. Omne opus seruile n̄ facietis in ea: offerētis ej holocaustū in odorē suauissimū dño. uitulos de armento duos. arietē unū: ⁊ agnos anniculos vij: atq; incensū sit dño. sacrificia eorū: siue oleo conspse tres decimas p singlos uitulos. p arietes duas. p agnos decimam decime. qui simul sunt agni vij: hyrcum quoq; qui macta'tur p expiatione. ⁊ holocaustū sempit̄num: libamina ej. Immaculata offerētis omnia: ⁊ libaminibus suis.

Mense etiam septimo prima dies: uenerabilis ⁊ scā erit uobis. Omne opus seruile n̄ facietis in ea: dies clangoris est ⁊ turbarū: offerētis ej holocaustū in odorē suauissimū dño. uitulū de armento unū. arietem unū. agnos anniculos in

maclatos sepē. ⁊ in sacrificiis eoꝝ
simile oleo conspse tres decimas per
singlos utulos. duas decimas p arie
tem. unam decimā p agnū. qui simil
sunt agni sepē. ⁊ hyrcum p pcō qui
offertur in expiatiōe ppli. pcō bolo
caustiꝝ kalendaꝝ. cum sacrificiis suis.
⁊ holocaustū sempiternū cum oblatio
nib; solitis eidem cerimoniis offere
tis. in odorem suauissimū incensum
dño. Decima quoq; die mensis hui⁹
septimi erit nob̄ sc̄a ac; uenerabil;
⁊ affligetis aīas uras. Oīe opus ser
uile n̄ facietis in ea. offeretisq; holo
caustum dño. in odorem suauissimū.
utulū de armento unū. arietē unum.
agnos anniculos imaclatos. vij. ⁊ in
sacrificiis eoꝝ simile oleo conspse ⁊
tres decimas p utulos singlos. du
as decimas p arietem. decimā decime
p agnos singlos. qui sunt simil. vij.
agni. ⁊ hyrcum p pcō. ab holocaus
to sempiterno. sacrificio eoꝝ ⁊ libami
ne eis. Die octauo erit uob̄ collecta
⁊ holocaustū sempiternū. in sacrificio
ac; ⁊ libamine eis. die quinto offeres
utulos. xv. arietes duos. agnos annu
clos imaclatos. xiiij. cum sacrificiis
⁊ libaminib; singlōꝝ p utulos ⁊ arie
tes ⁊ agnos ritu celebrabis. ⁊ hyrcū
p pcō. ab holocausto sempiterno ⁊
sacrificio ac; ⁊ libamine eis. Die sexto
offeres utulos. xij. arietes duos. agnos
anniculos imaclatos. xiiij. ⁊ sacrifica
ac; ⁊ libamina singlōꝝ p utulos ⁊ arie
tes ⁊ agnos ritu celebrabis. ⁊ hyrcū
p pcō. ab holocausto sempiterno ⁊
sacrificio ac; ⁊ libamine eis. Die septi
mo offeres utulos. xi. arietes duos. agnos
anniculos imaclatos. xiiij. ⁊ sacrifica
ac; ⁊ libamina singlōꝝ p utulos ⁊ arie
tes ⁊ agnos ritu celebrabis. ⁊ hyrcū
p pcō. ab holocausto sempiterno ⁊
sacrificio ac; ⁊ libamine eis. Die octa
uo offeres utulos. x. arietes duos.
agnos anniculos imaclatos. xiiij. ⁊
sacrificia ac; cum ⁊ libamina singlō
p utulos ⁊ arietes ⁊ agnos ritu celebra
bis. ⁊ hyrcū p pcō. ab holocaus
to sempiterno. sacrificio ac; ⁊ libamine
eis. Die quinto offeres utulos nouē.
arietes duos. agnos anniculos ima
clatos q̄ quorde cim. sacrificia ac; ⁊ liba
mina singlōꝝ. p utulos ⁊ arietes ⁊
agnos. ritu celebrabis. ⁊ hyrcū p pcō.
ab holocausto sempiterno. sacrificio
ac; eius ⁊ libamine. Die sexto offeres
utulos octo. ⁊ arietes duos. agnos
anniculos imaclatos. xiiij. sacrifica
ac; ⁊ libamina singlōꝝ. p utulos ⁊
arietes ⁊ agnos ritu celebrabis. et
hyrcū p pcō. ab holocausto sem
piterno. sacrificio ac; eius ⁊ libamine.
Die septimo offeres utulos vij. arie
tes duos. agnos anniculos imaclatos
xiiij. sacrificia ac; ⁊ libamina singlōꝝ

p̄ mulos ⁊ aries ⁊ agnos. iux̄ cele
brabis. ⁊ hȳrum p̄ p̄cō. ablq; lo
cault̄o sempit̄no. sacrificio eo. el⁹ li
bamine. hec ē lauo qui est̄ celebrit̄
mul. oīe opus seruile n̄ faciet. ⁊
offerentes holocaustū in odorē suā
suauissimū dño. iuuenes ⁊ unū. arietē
unum. agnos anniculos īmaculatos
vj. ⁊ sacrificiū eor̄ ⁊ libamina singlōr.
p̄ mulos ⁊ arietes ⁊ agnos. iux̄ cele
brabis. ⁊ hȳrum p̄ p̄cō. ablq; holocau
sto sempit̄no. sacrificio eor̄ eius ⁊ liba
et offeretis
mine.
dño in tollemp̄ur̄actib⁹ uris. p̄
ter uota ⁊ oblationes sponta neas. in
holocaustis. in sacrificijs. in libamine
⁊ in hostijs pacifi⁹. locutusq; moy̆
ses filijs isr̄ hēl omnia que ei dñs impe
rauerat. ⁊ loquit̄ est̄ ad p̄nces tribu
um filior̄ isr̄ hēl. Iste est̄ sermo quē pre
pit dñs. Si quis uir uouerit uotū dño uo
uerit. aut se constrinxerit iuramēto. n̄
faciet irritum ūbum suū. sz oīe qđ
pmisit implebit. mulier si quippiā
uouerit. ⁊ se constrinxerit iuramēto que
est̄ in domo p̄ris sui ⁊ in etate adhuc
puellari. si cognouerit pat̄ uotū eius qđ
pollicita est̄ ⁊ iuramētū qđ obligauit
aīam suam ⁊ tacuerit. uota erūt. et
quid pollicita est̄ ⁊ iurauit. reddet. qđ com
plebit. Si uir ei⁹ statim ut audierit con
tradixerit pat̄. ⁊ uota ⁊ iuramenta eius
irrita erunt. nec obnoxia tenebitur
sponsioni. eo qđ contradixerit pat̄. Si ma
trimonio iūcta uouit aliquid. ⁊ semel
ūbum de ore egrediens aīam illi⁹ obli
gauerit iuramēto. quo die audierit
uir. ⁊ tacuerit. uota erūt. reddet
eo die qđ cognouerat. Si uir audiens
statim contradixerit. ⁊ irrita fecerit pol
licitationes ei⁹. libera erit. quitq; obser
uerit aīam suā. p̄ceps ei erit dñs. Si
dua repudiata. quicquid uouerit
reddet. Vidua in domo uiri sui cū se uo
to constrinxerit. iuramento. si audie
rit uir ⁊ tacuerit nec contradixerit sponsi
oni. reddet eo die qđ cognouerat. Si uir
ex tempore contradixerit. non tenebitur
p̄
mittione mulier. ⁊ irrita erunt. Si uir
ex tempore contradixerit. et
p̄ceptū
ei⁹. ⁊ dñs ei⁹ p̄ceps erit. Si uouerit ⁊ iura
uerit se constrinxerit uir p̄ remissione
ut̄ p̄ cib⁹ rerum abstinentiā affligat
aīam suam. in arbitrio uiri erit ut
faciat. siue n̄ faciat. Qđ si audiens
uir tacuerit. ⁊ in altam diem distu
lerit suam. quicquid uouerat aut̄
p̄miserat reddet. eo statim ut audi
uit tacuit. Si uir contradixerit postq̄m
rescuit. portabit ipe iniquitatē suā.
Iste sunt leges quas constituit dñs
moysi inter uirum ⁊ uxorem. inter patrem
⁊ filiam. que in puellari adhuc etate
est̄. uel ei⁹ manet in paternū domo
Locutusq; est̄ dñs ad moysen dices.
Vindicare pus filios isr̄ hēl de madia
nitis. ⁊ sic colligeris ad p̄plm tuū. Et
ait moyses. Armate ex uob̄ uiros ad pugnam. qui pergant ad
nem dñi exercere de madianitis. et ille
uiri de singlis tribub⁹ eligantur. et
uel. qui mittant ad bellū. Dederunt
ergo de millenis de cunctis tribub⁹. idest
xij. milia expedita ad pugnā. quos
mittit moyses cum finees filio eleazari
sacerdotis. uasa quoq; sācta ⁊ tubas
ad clangendū. tradidit ei. Cumq; o

pugnasset cont madianitas atq; u
cisset. omēs mares occiderunt. regesq;
eoy. eu. recem. siur. rur. rebz eoq;
pncipes gentis. balaam quoq; filium
beor. interemerunt gladio. ceptumq;
mulieres eoy. parulos. omnia q;
pcoya. cumdam suppellectilem. oc
quid hoīe poterant depopulati sūt.
Tam ubres q̄m uiculos. castella. fla
ma consumpsit. Et tulerunt pdam
et ubula que ceperant tam ex hoīb;
q̄m ex iumentis. et adduxerunt ad
moysen. et ad eleazarū sacerdotē. et
ad cōem multitudinē filioy isrl. Re
liqua aūt ubtilia portauerūt ad casta
in campestribz moab. que iordanem
cont iherico. Egressi sunt aūt moyses
et eleazar sacerdos. et oēs pncipes sy
nagoge in occursum eoy extra casta.
uatus q; moyses pncipibz exercitus.
tribunis. et centurionibz qui uenerāt
de bello. ait. Cur feias reseruastis.
Nonne isti sunt que deceperunt filios
isrl. ad suggestionē balaam. et pua
ricare nos fecerūt in dño. sup peor pho
gor. unde et plagis ē ppls. Ergo cun
cos interfice quicquid est generis ma
sculini. etiā parulos. et mulieres q̄
nouerunt uiros in coru ugulare. Pu
ellas aūt et oēs feminas uirgines re
seruate uob. et manete extra castra
vij. diebz. Qui occiderit hoīem. uel
ctigerit. lustrabit̄ die tertio. et
septio. et de oī pda siue uestimē
tum fuit. siue uas. et aliquid in u
tensilibz pparatū de tapiz. pellibz.
et plus eligno ecipiabit̄. Eleazar q;
sacerdos ad uiros exercitus qui pug
nauerāt sic locutus est. Hoc est pceptū
legis. q̄d mandauit dñs moysi. Aur
et argentū. es. et ferrū. et stagnū. et plū
bum. et omne q̄d potest ignē sustinere. p flam
mas. igne purgabit̄. Quicquid
aūt ignem nō potest sustinere aqua ex
piationis lustrabit̄. et lauabunt
uestimenta sua die septio. et purificā
ti postea castra intrabitis. Dixitq; dñs
ad moysen. Tollite summam eoy que
capta sunt ab homine usq; ad pecus.
tuq; eleazar sacerdos. et pncipes mul
tigi. duodenq; ex equo pdam inter eos
qui pugnauerūt. et egressi sunt ad bel
lum. et inter omē reliqua multitudinē.
et separabis partē dño. ab his qui pug
nauerunt et fuerunt in bello. unam
aiam de quingentis. tam ex hoīb;
q̄m ex bubz. et asinis. et ouibz. et da
bis eam eleazaro sacerdoti. ex pmi
tie dñi sunt. Ex media quoq; par
te filioy isrl. accipies quinquage
simū caput hominū. et boū. et asinoy.
et ouiū. cunctoq; animantiū. et
dabis ea leuitis qui excubant in
tabernaculis tabernaculi dñi. fecerunt
moyses et eleazar. sicut pceperat dñs.
Fuit aūt pda q̄m exercitus ceperat. ouiu
um sexcenta septuaginta quinq;
milia. boum septuaginta duo mil
a. asinoy. lx. milia. et mille. animē
hominū sexus femineus qui ignorā
uerunt uiros. xxxij. milia. Data q;
est media pars his qui in pelio fue
rant. ouium trecenta. xxxvij. mi
lia quingente. equbz in partem
dñi supputate sunt oues sexcente
septuaginta quinq;. et de bubz. xxx.

ser milliz · boues · lxxv · de alijs ·
ginta milliz quingenti · alij · xc ·
nus · de animalibz hominū sederun
milliz · cesserunt in partē dñi · xxx ·
due animē · Tradidit q̄z moyses nu
merū p̄mitias dñi eleazaro sacerdo
ti sicut ei fuerat imperatū · ex media
parte filioz isrl · q̄m sepauerat hyc
in p̄lio fuerant · de media u pte q̄ co
tigerat reliquę multitudini · idest de
ouibz trecentis · xxxvij · milliz · quin
gentis · & de bubz · xxxvi · milliz · & de
alijs · xxx · milliz · quingentis · & de
hominibz sederūt milliz · tulit moy
ses quinq̄gesimū capitis · & dedit le
uitis qui excubabant in tabnaculo dñi ·
sicut p̄ceperat dñs · Cumq; accessissēt
p̄ncipes exercitus ad moysen · & tribu
ni centuriones q̄z · dixerūt · Ecce ser
ui tui recensuimus numerū pugnatoꝝ
quos habuimus sub manu mea · & ne
mo quidem defuit · Obtulimus ergo
munera nr̄a dñi · singli q̄d inue
nimus in donariis · aurū · scilicet armil
las · & dextralia · & annulos · & dextrala · ac mu
renulas · ut deprecet p nob dñm · Sus
cepitq; moyses · & eleazar sacerdos
omne aurū in diuersis speciebz · pondo sex
cem milia septingentos quinquaginta
siclos · a tribunis · & centurionibz · uni
quisq; enim q̄d in p̄da rapuerat sibi fe
rat · & fulcepit omne aurum in tabna
culum testimonij · in monumentū filio
rum isrl · coram domino

Capitulum xxxij.

Illij aūt ruben · & gad habebant
pecora multa · & ingētia · & ut uide
runt terram iazer · & galaad · aptam ad pas
cenda animalia · uenerunt ad moy
sen · & ad eleazarū sacerdotem · & prin
cipes multitudinis · atq; dixerunt · Ata
roth · & dibon · & iazer · & mebra · & esebon ·
& eleale · & saban · & nebo · & beon · terra
q̄m p̄cellit dñs in conspectu filioꝝ isrl ·
habet · ubertima est ad pascua animali
um · & nos serui tui habemus iumenta
plurima · Precamur ergo si inuenimus
gratiam coram te ut des nob famulis tuis
eam in possessionē · ne facias nos
trānare iordanē · Quibz respondit moy
ses · Si quid dixistis ut eatis ad pug
nam · & uos hic sedebitis · Cur subuer
tis mentes filioz isrl · ne trānire au
deant in locum quem eis daturus
est dñs · Sic olim egerunt patres
uri · cum missi de cades barne · ad explo
randam terram · Cumq; uenissent usq;
ad uallem botri · lustrata omni regio
ne subuerterunt cor filioz isrl · ut non
intrarent fines quos eis dñs dederat ·
Qua ira motus iurauit dicens · Si vide
bunt uiri isti qui ascenderūt de egypto a · xx · annis · & supra · terram cui iura
to pollicitus sum abraham · ysaac · et
iacob · & nolunt sequi me · preter caleb
filium iephonne cenezei · & iosue filium
nun · illi impleuerunt uoluntatē meā ·
Iracundus dñs contra isrl · circuiuit
eos p deserti · xl · annos · donec consume
retur omnis generatio que fecerat
malum in conspectu eius · Et ecce inquit
uos surrexistis p patribz uris · incre
menta peccatoꝝ hominū peccatorū ·
ut augeretis furorem dñi contra isrl ·
Qui si nolueritis sequi eum · adhuc die
plus delinquet · & uos causa eius

ueri omnib. Ac illi qui accedentes ad
rerunt. Caulas ouiu fabricabimur
et stabula iumentoy: parulis quo
qui nris urbes munitas. Nos aut ipi
armati ibimus ante filios istl: donec introducamus
eos ad loca sua. Parulis aut nris quicqd
hic possiunt cuino in urbib; munitis
ppt hitatoy insidias. Non reuertemur
in domos nras: usq; dum possideant
filij istl hereditate sua: nec quicqm
querim cu filiis gadde. qui iam habent
possessione trans iordanem ex parte orientali plage
eius. Quibz moyses ait. Si feceris
qd pmittis. expedit ut pgre coram
dño ad pugnam: et omnis iuuenis bellato
armatus iordanem trahat. donec
subuertat dns inimicos suos et subiu
gatur ei omnis tra: tunc eritis inculpabiles apd dnm et apd istl: et obtine
bit ei regiones quas iurauit coram dño.
Si aut qd dicetis n feceritis: nullu de
uum quin peccetis in dnm. et scitote
qm peccm iam apprehendet uos. Edifi
cate ergo urbes parulis uris et cau
las et stabula ouib; ac iumentis. et qd
pollicti estis implete. Dixerunt filij
gadd et ruben ad moysen. Seruu tu
um: faciem qd iubet dns nr. Parulos uros et mulieres et pecora ac iu
menta relinquem in urbib; galaad:
nos aut famuli tui omes expediti pgre
dim ad bellum sicut tu dne loqueris. Precepit g moyses eleazaro sacer
doti et iosue filio nun et pncipib; tri
buu et cunctis istl. et dixit ad eos. Si
transierint filij gadd et filij ruben cu
uis et iordanem omes armati ad bellu
coram dño et uob tra subiecta
dabit eis galaad in possessione. Si
aut noluerint cum uobis in ter
ram chanaan: inter uos hereditate accipiant loca. Responderunt filij gadd et
filij ruben. Sicut locuti est dns ser
uis suis: ita faciemus. Ipi armati
pgemur coram dño in tram chana
an: et possessione nram suscepisse nos
confitemur trans iordanem. Dixit ergo
ei moyses filiis gadd et ruben et dimi
die tribui manasse filij ioseph. regnum
seon regis amorrei et regnum
og regis basan: tram cum ur
bib; suis per circuitu. Igitur exierunt
filij gadd. dibon et atharoth et aro
er et noth et sophan et iazer et ebbon
et beth. nemra et betharam urbes munitas: et caulas per circuitu suas. Filij ruben
edificauerit eleleon et eleale et cariathaim et nabo et baalmeon. uersis nois:
sabama quoq; imponentes uocabu
la urbib; eis extructis. Porro filij
machir filij manasse perrexit in ga
laad et uastauerunt eam. interfecto a
morreo habitatore ei. Dedit g moyses
tram galaad machir filio manasse
qui habitauit in ea. Iair aut filius ma
nasse. abiit et occupauit tugurios eius.
quos appellauit auoth iair. id est tu
gurios iair. Nobe quoq; perrexit et expug
nata caath cum uicinis suis: uocauit
eam ex nomine suo nobe.

Hi sunt mansiones filioy istl
qui egressi sunt de egypto per
turmas suas. in manu moysi et aa
ron: quas descripsit moyses iuxta
castroy loca. que dñi iussione mu

tabant. Ꝑ cū ḡ de ramesse in sle ꝓmo
quintadecima die mensis ꝓmi. Fece
runt alta die phase filij isr in ma
nu excelsa. videntibz cunctis egyp
tijs z sepelientibz ꝓmogenitos quos
percusserat dñs. nam z in dijs eor exer
cuerat vltionē. castra metati sunt
in socoth. z de socoth venerūt in echā
que est in extremis finibz solitudinis.
Inde egressi. venerunt contra phiaroth
que respicit beelsephon. z castra me
tati sunt ante magdalū. Ꝑ egressi de
phiaroth. trāsierunt p medium mare
in solitudinē. z ambulantes tribz di
ebz p desertū echam. castra metati sūt
in mara. Ꝑ egressi de mara. venerunt
in helim. vbi erant xij. fontes aquā
z palme. lxx. ibiq; castra metati sunt.
Egressi z inde egressi. fixere tentoria iux
mare rubrū. Ꝑ egressi de mari rubro. ca
stra metati sunt in deserto sin. Inde
egressi. venerūt in dephca. Ꝑ egressi de
dephca. castra metati sunt in alus.
Egressi de alus. rephidim fixere
tentoria. vbi aq̄ ꝓ defuit ad bibend.
Ꝑ egressi de rephidim. castra metati sūt
in deserto syna. Egressi de solitudine
syna egressi. venerūt ad sepulchra cō
cupiscentie. Ꝑ egressi de sepulchris con
cupiscentie. castra metati sunt in
aseroth. Et de aseroth. venerunt i
rethma. Ꝑ egressi de rethma. castra
metati sunt in remonphares. Inde
egressi. venerunt in lebna. Et de
lebna. castra metati sunt in retta.
Egressi de retta. venerunt in cel a
tha. Inde ꝑfti. castra metati sunt
in monte sepher. Egressi de mon
te sepher. venerunt in aradā. Inde
ꝑficiscentes. castra metati sunt in ma
chaheloth. Ꝑ egressi de machaeloth. vene
runt in thaath. De thaath. cast̄ me
tati sunt in thare. Inde egressi. fixe
runt tentoria in methcha. Et de
methcha. castra metati sunt in es
mona. Ꝑ egressi de esmona. venerunt
in moseroth. Et de moseroth. castra
metati sūt in baneiachan. Egressi
de baneiachan. venerūt in montem
galaad. Inde ꝑfti. castra metati sūt
in aerebatha. Et de aerethebatha. vene
runt in hebrona. Egressi de hebro
na. castra metati sunt in asionga
ber. Inde ꝓfti venerunt in desertū
sin. hec est cades. Egressi de cades.
castra metati sunt in monte hor. in
extremis finibz terre edom. Ascendit
q; aaron sacerdos montē hor iubente
dño. z ibi mortuus e anno quadra
gesimo egressionis filiorū isr. xl. mēse
egypto. mense quinto. prima die mē
sis. in quo annoy centū viginti tribz.
Audiuit chanane rex arad qui ha
bitat ad meridiem in terra chanaan.
venisse filios isr. Et ꝓfti de monte
hor. castra metati sunt in salmona.
Inde egressi. venerunt in phinon.
Ꝑfti de phinon. castra metati sunt
in oboth. Et de oboth venerunt in ije
abarim. que est in finibz moabitarū.
Ꝑfti de ijeabarim. fixere tentoria
in dibongad. Inde egressi. castra me
tati sunt in helmondeblathaim. Egressi de helmondeblathaim. ve
nerunt ad montē abarim contra na
bo. Ꝑfti de montibz abarim trāsie

runt ad campestria moab sup iordanem contra iericho. ubi ex castris metati sunt de bethsimon usq; ad belsathim in planoribus locis moabitarum. ubi locutus est dñs ad moysen

XXXIIII

Precipe filiis isrl. et dic ad eos. Cum ingressi fueritis terram chanaan. ista erit terra quæ uobis in possessionem sorte cedet. terra chanaan in terminis suis. Erit autem uobis meridiana regio a solitudine sin. que est iuxta edom. et habebit terminos contra orientem mare salsissimum. qui curuabit australem plagam p ascensum scorpionis. et trans ibit in semna. et p uenient in meridie usq; ad cades barne. Unde egredientur confinia ad uillam nomine adar. et tendent usq; ad semona. ibiq; p gyrum terminus ab semona usq; ad torrentem egyptum. et maris magni littore finietur. Plage uero occidentalis a magno termino habebunt. et ipso fine claudentur. Porro ad septentrionalem plagam a mari magno terminum habebunt. procurrentes usq; ad montem altissimum. a quo uenient in emath. usq; ad terminos seddada. ibidemq; confinia usq; zephrona. et uillam henan. Hi erunt termini in parte aquilonis. Inde metabuntur fines contra orientalem plagam. de uilla henan usq; sephama. et de saphama descendent termini in rebla contra fontem daphnim. Inde procedent contra orientem ad mare cenereth. et tendent usq; ad iordanem. et ad ultimum salissimo claudetur mari. Hanc habebitis terram per fines suos in circuitu. Precepitq; moyses filiis isrl dicens. Hec est terra quam possidebitis sorte. et quam iussit dñs dari nouem tribubus et dimidie tribui. Tribus enim filiorum ruben per familias suas. et tribus filiorum gad. nec non cognationum numerum. media quoq; tribus manasse. iam duc semis tribus acceperunt partem suam trans iordanem contra iericho ad orientalem plagam. Et ait dñs ad moysen. Hec sunt nomina uirorum. qui terram uobis diuidet. Eleazar sacerdos et iosue filius nun. et singuli principes de tribubus singulis. Quorum ista sunt uocabula. De tribu iuda. caleph filius iephonne. de tribu symeon. samuhel filius ammiud. De tribu beniamin. helidad filius caselon. De tribu filiorum dan. bocci filius iogli. filiorum ioseph de tribu ma

nasse. hamuhel filꝰ ephoth. De tribu
effiam. camuhel filius sephan. De
tribu zabulon. eliaphan filꝰ phar
nach. De tribu ꝑ thachar. dure phamhel
filꝰ ozan. De tribu aser. abiud filꝰ la
lomi. De tribu nephthalim. phedahel
filius amiud. Hi sunt quibꝰ preper
dñs ut diuidere filiis isꝛl̃ tꝛa chanaā.

Hec quoq; locutꝰ est dñs ad moysen in campestribꝰ mo
ab iuxp iordanē cont̃ iherico. Precipe
filiis isꝛl̃. ut dent leuitis de possessio
nibꝰ suis urbes ad habitandū. et suburbia
na eaꝝ ꝑ circuitū. ut ipi in oppidis
maneant. et suburbana sint pecoribꝰ
ac iumentis. que a muri ciuitatum
egredies ꝑ circuitū mille passuū
spacio tendentur. Contra orientē duo
milia erunt cubitꝝ. et contra meridiē
similit̃ duo milia. Ad mare quoq;
qd respicit occidentē eadem mensu
ra erit. et septentrional̃ plaga equali
simo finietur. Ciuitatꝫ urbes in me
dio. et hꝫ suburbana. De ipis aūt
oppidis que leuitis dabitis. tres erūt
in fugitiuoꝝ auxilia separate. ut fu
giat ad ea qui fuderit sanguinē. Et
cetera ꝑ tribus alia. xl. duo oppida. ideo
simul. xlviij. cum suburbanis suis.
Ipse quoq; urbes que dabuntur de pos
sessionibꝰ filiorꝫ isꝛl̃. ab his qui plu
rimꝫ habent plurimꝫ auferentur. et qui minus
pauciores. Singuli uxta mensurā hēdi
tatis sue. dabunt oppida leuitis. Lo
cutusq; est dñs ad moysen. Loquere filiis isꝛl̃.
et dices ad eos. Cū trānsgressi fuerit
iordanen in tꝛa chanaan. decernite q̃ ur
bes ex deleant in ꝑfugia fugitiuoꝝ.

qui nolentes sanguinē fuderint. in
quibꝰ cum fugerit ꝑfugus. cognatꝰ
occisi eū ꝰ non occidere donec stet in
conspectu iudicantis. et causa ille iudice
tur. De ipis aūt urbibꝰ que ad fugiti
uoꝝ subsidia separantur. tres ex trans
iordanen. et tres in tꝛa chanaan. tam
filius isꝛl̃ q̃m aduena aut peregrinus.
ut confugiat ad eas qui nolens san
guinem fuderit. Si quis ferro percusserit
et mortuus fuit. qui percussit reus
erit homicidij. et ipe morietur. Si lapi
dem iecerit. et sic occubuit. similit̃
punietur. Si ligno ꝑcussus interie
rit. percussor sanguine innocentis obli
quus erit homicidij. et ipe morietur.
Vindex sanguinis homicidā interficiet. tam
ut apprehenderit eū percutiet. Si ꝑ odiū
quis hostem impulerit. uel iecerit quic
quam in eū ꝑ insidias. aut cum ex ini
micus manu percusserit. et ille mortuꝰ
fuit. percussor homicidij reus erit. Cog
natus occisi statim ut inuenerit eum
iugulabit. Odio si forsitan et absq; o
dio. et immittens hoc quicq̃m fecerit.
hoc audiente plebe fuit compbatū
atq; inter percussorē et propinquū sangui
nis querela uindicata. liberabit̃ inno
cens de ultoris manu. reducet̃q; ꝑ sua
in urbem ad q̃m confugerat. manebit
ibi donec sacerdos magnꝰ qui oleo
unctus est moriatur. Si uero percus
sor egressus fines urbis que ceteris deputate sunt
fuit inuentus. et percussus ab eo qui ul
tor est sanguinis. absq; noxa erit qui
eū occiderit. Debuerat enī ꝑfugus usq;
ad mortem pontificis in urbe residere.
Posteaq̃m aūt obierit. homicida reuertet̃
in terram suā. Hec et cetera erunt ei lege

tuma. in tunicis hiacinthinis. tuis. Ho
micida. sub tribis. puniet. Ad unius
testimoniū. nullus condempnabit. Lo
acceptis pecuniis ab eo qui reus est san
guinis. sanctum. et inc mouet. Eccles ex
pfugio. ante mortē pontificis nullo in
ire suas reuti poterunt. ne pollu
atis tam hiacinthinis tuis que in sorte
um tuoꝝ maclatur. nec aliō expiari
poterit nisi p ei sanguinē qui alterius
sanguinē fuderit. atq; ita mundabitur
ura possessio. me cōmorante uobiscum.
ego enī sū dūs qui habito inter filios isrl.

Accesserunt aūt principes
familiaꝝ galaad filij machir. fi
lij manasse de stirpe filioꝝ ioseph. locu
tiq; sunt moysi coram principibus isrl. at
q; dixerunt. Tibi dño mō precepit dūs ut
terram sorte diuidēs filiis isrl. Ut filii
ab; salphaad fratis nr dares possessionē
debitam pri. Quas si alterius tribus ho
mines uxores acceperint. sequetur possessio
sua. et inflata ad aliam tribū de qua
hēditate manauerit. atq; ita fiet ut ei
subtrahatur. quicquid in sorte nr cessit.
Cum autē uenerit iubeleꝰ. adest quinquagesimus annus remissionis
dominice. adiuncta erit. confundatur sortium
distributio. et alioꝝ possessio ad alios
transeat. Iussit moyses filiis isrl. ex. dño
precepto. ait. Recte tribus filioꝝ ioseph
locuta est. Hoc lex statuit filiabus salphaad
ad dño ymo gratā ē. Habuit equi
uoluit. tamen ut siue tribui hōibus. ne cō
misceatur possessio filioꝝ isrl. de tribu
in tribū. Omis enī uir ducet uxores
de tribu et cognatione sua. et eadē fe
mine maritos de eadem tribu accipiēt.
ut hereditas ymaneat in familiis. nec sibi
misceantur tribus. sed ita maneant ut
a dño sepaꝛat sunt. Fecerūq; filie salphaa
ad ut fuerat imperatū. et nupserūt ma
ala et thersa et egla et melcha et noba. fi
lis patruu suoꝝ. de familia manasse qui
fuit filius ioseph. et possessio que illis fue
rat attributa. mansit in tribu et fami
lia patris earū. Hec sunt mandata at
q; iudicia. que precepit dūs p manū
moysi ad filios isrl in campestribus
moab iuxta iordanem contra iherico.

Explicit liber vocabulorum qui in
scribitur Deuteronomium.

Incipit liber Heleadabarum qui deuteronomium di

Hec sunt uba que lo
quutus est moyses
ad oēm isrl trans iorda
nem. in solitudine
campestri. contra ma
re rubrū inter pha
ran et thophel et laban et haseroth et dizaha
uit est plurimū undecim diebus de o
reb. p uiam montis seir usq; cades bar
ne. Quadragesimo anno undecimo mē
se. prima die mensis. loquutus est moy
ses ad filios isrl. omnia que precepit il
li dūs ut diceret eis. postq̄m percussit le
onem regem amorreoꝝ qui habitauit in
esebon. et og regem basan qui manet
in astaroth et in edrayn. trans iordanem in
terra moab. Cepit moyses explanare
legem et dicere. Dūs dꝰ nr locutus est
ad nos in horeb dicens. Sufficiat uo
bis qd in hoc monte mansistis. reuertimi
ni et uenite ad montē amorreoꝝ et ad
cta que ei uicina sunt campestria.
atq; montana et humiliora loca con
tra meridiem et ubi terminus maris. terram
chananeoꝝ et libanum usq; ad flu

meu magnū cultatem: en ueqnt tra
didi uob. Ingredimini z possidete ea
sup qua iuratus dns patrib; uris.
abrham z ysaac z iacob: ut darem il
lau eis z semini eor post eos. Dixq;
uob illo in tempore. Non possum sol
sustinere uos. qz dns ds ur multiplia
uit uos: z ecce hodie sicut stelle cli
plurimi. dns ds patrū uor addat ad
hunc numerū multa milia: z benedi
cat uob sicut locutus est. Non valeo
ura negocia sustinere: z pondus ac iur
gia. Date e uob uros sapientes et
gnaros: z quor conuersatio sit pbata
in tribub; uris. ut ponam eos uobis
principes. Tunc retpondistis mi. Bona
res est qm uis facere. Tulitq; de tribu
b; uris uros sapientes z nobiles: z cō
stitui eos principes. tribunos. z centuro
nes. z quinq;genarios. ac decanos. qui
docerent uos singla. Preceptiq; eis di
cens. Audite illos: z qd iustum est iu
dicate. Siue ciuis sit ille siue peregri.
nulla erit distantia p lonas. Ita pati
audietis ut magnū: nec accipietis e
qm p lonam. qz dei iudicium est. Quod
si difficile uob aliquid iudicium fuerit.
referte ad me: z ego audiam. Precepi
q; omia que facere debueratis. Pfi aut
de oreb: transiuim p heremum tribu
lem z maxima solitudinē qm uidistis
p uiam montis amorrei. sicut precep
tat dns ds m nob. Cumq; uenissem
in cades barne. dixi uob. Venistis ad
mont amorrei: quem dns ds r da
turus est nob. Vide tram qm dns tu
us dat tibi. Ascende z posside eam: si
ut locutus est dns ds r patribus
tuis. Noli metuere nec quicqm pauc
as. Et accessistis ad me oēs: atq; dix
stis. Mittamus uiros qui considerēt
tram. z renuntient p qbus ter debeam
ascendere: z ad quas pgere ciuitates.
Cumq; mi sermo placuisset: assumpsi de uo
bis. xij. uiros. singlos de tribub; sin
gis. Qui cum pressissent z ascendissent
in montana: uenerunt usq; ad ual
lem botri. Et considerata tra. tumen
tes de fructib; eius. ut ostenderent ub
tatem attulerunt ad nos: atq; dixe
runt. Bona est tra. qm dns ds r da
turus est nob. Et noluistis ascendere.
sed incredulii ad sermonē mi dei. mi.
murastis in tabernaculis uris: atq;
dixistis. Odit nos dns: z ideo tra
didit nos de tra egyptr. ut madet
nos in manu amorrei atq; deleret.
Quo ascendemus: Fratres nr terruerunt
cor nrm dicentes. Gens maior z altitudo
est: z nob in statura pceris. urbes q
magne z ad celu usq; munite. filios
enacim uidimus ibi. Et dixi uobis.
Nolite metuere: nec timeatis eos. Do
min ds r qui ductor est r p uobis
ipe pugnabit. sicut fecit in egypto
uidentib; cunctis: z in solitudine ipi
uidistis. portauit te dns ds tuus ut
solet homo gestare parulū filium
suū. in oi uia p qua ambulastis
donec uenieretis ad locū istū. Et nec
sic quidē credidistis dño deo uro q
precessit uos in uia z metatus est loci
in quo tentoria figere deberetis: nocte
ostendens uob iter p quem z die per
columnā nubis. Cumq; audisset dns
uocem sermonū uor: iuratus iura

uit ꝛ ait. Non uidebit quisquam de hoīb⁹ generationis huius pessime terram bonam. quā sub iuramēto pol/licitus sum patrib⁹ uīs: præter caleb filiū iephonne. Ipe eā uidebit. et ꝛ ipi dabo terram quam calcauit. et filiis eius: eo q̄ secutus est dñm. Ira mea indignatio uehemēs in ppl'm: cum in quocūq; ira⁹ dñs ꝑ uos. dixerit. Iter tu ingrediens illuc: sed Iosue filius nun. minister tuus ipe introibit ꝑ te. Hunc exhortare ꝛ robora: ꝛ ipe terram sorte diuidet israhel. Par/uulos uīr de quib⁹ dixistis q̄d capti/ui duēntur ꝛ filij eoꝝ hodie bonū ac malū ignorant distantiam: ipi ingre/dientur ꝛ ipis dabo terram ꝛ possidebūt eam. Vos aūt reuertimini ꝛ abite ī so/litudinē ꝑ uiam maris rubri. Et respondistis mihi. Peccauimus dño. Ascē/demus atq; pugnabimus sicut pcep/it dñs ds nr̄. Cumq; instructi armis pgeretis in montem: aut ī dñs. Dic ad eos. Nolite ascendē neq; pugne/tis. nō enī sum uobiscum: ne cadatis coram inimicis uīris. Locutusq; sum ꝛ nō audistis: ꝛ adiutores impio/rum ꝛ tumentes superbia. ascendistis īmō/tem. Iratq; egressus amoreus qui hītabat in montib⁹ ꝛ obuiam ue/niens. persequutus est uos sicut so/lent apes persequi ꝛ caedit de seir usq; hormā. Cumq; reuersi ploraretis coram dño: nō audiuit uos. nec uoci uīe uoluit adquiescere. Sedistis ꝛ in cades hanc multo tempore.

Profectiq; inde uenimus in solitudinē quæ ducit ad ma/re rubrū. sicut mihi dixerat dñs. ꝛ circuiuimus montē seir longo tempo/re. Dixitq; dñs ad me. Sufficit uobis circuire montē istum. Ite contra aquilo/nem: ꝛ plebi precipe dicens. Transi/turus es per fines fratrū uestroꝝ filioꝝ esau qui habitant in seir: ꝛ timebunt uos. Videte ergo diligenter: ne moue/amini contra eos. Non enī dabo uob⁹ de terra eoꝝ quantum potest una pedis calcare uestigiū: quia possessionem esau dedi montē seir. Cibos emetis ab eis pecunia: ꝛ comedetis. Aquā emptam hauietis: ꝛ bibetis. Dñs ds tuus benedixit tibi in omni ope ma/nuū tuaꝝ. Novit iter tuum quomodo cū istis sollicitus hoc magnam p. xl. annos. Nihil tibi defuit. Cumq; tu sileremus fratres nros filios esau qui hītant in seir per uiam campestrem de elath ꝛ de asiongaber: uenimus ad iter quod ducit in desertū moab. Dixitq; dñs ad me. Non pugnes contra moabitas. nec initas aduersus eos pugnā. nō enī dabo tibi quicquam de terra eoꝝ. quia filiis loth tradidi ar in possessionē. Emi/pus fuerunt hītatores eius ppls magnus ꝛ ualidus. ꝛ tam excelsus ut de enachim stirpe ei gygantes credan/tur ꝛ enim similes filioꝝ enachim. Denique moabite appellant eos emi. In seir prius hītauerunt horim: qb⁹ expulsis atq; deletis. hītauerunt filij esau sicut fecit israhel in terra pos/sessionis sue quā dedit eis dñs. Surgentes igitur transiremus torrentem zared. uenimusq; ad eum. Tempus aūt

quo ambulauim⁹ de cades barne
usq; ad t̄rentum torrentis zared. xxx
viij. annoꝝ fuit donec consumeret⁹
oīs generatio hominū bellatoꝝ
de castris. sicut iurauerat dñs. cui⁹
manus fuit ad ītum eos. ut interi
rent de castroꝝ medio. postq̄m aũ
uniūsi ceciderunt pugnatores. lo
quutus est dñs ad me dicens. Tu tñ
ītris hodie finium moab. urbē noīe
ar. & accedens in uicinia filioꝝ ammō.
caue ne pugnes cont̄ eos. nec move
aris ad ītum. ſon enī dabo t̄ de t̄
ra filioꝝ ammon. q̄z filius loth dedi
eam in possessionem. Terra gygan
tum reputata est. & in ipā olim hita
uerunt gygantes. quos ammanite
uocant zomim. ppls magnus & mul
tus & prece longitudinis. sicut enac
chim. quos delevit dñs a facie eoꝝ.
& fecit illos hitare p eos. sicut fecerat
filiis esau qui hitant in seir. delens
eos & tram eoꝝ illis tradens. q̄m pos
sident usq; in pl̄ens. Eueos quoq;
qui hitabant in asserim. capadoces ex
pulerunt eos. & qui egressi de capado
cia deleverunt eos. & hitaverunt p
illis. Surgite & ītrite torrentē arnon.
Ecce tradidi in manu tua seon regē
esebon. amorreū. & tram eius. Incipe
possidere. & comitte ad ītum eū
plium. Hodie incipiam mittere timorē
atq; formidinem tuā in pplos. qui
hitant sub oī celo. ut audito no
mine tuo pavescant & in motē parti
entur. & contremiscant. & dolore rene
antur. Misi g̃ nuntios de solitudine
cademoth. ad seon regem esebon. ū
bis pacificis dicens. Trāsibim⁹ p tr̄
am tuam. publica gradiemur via.
nō declinabim⁹ neq; ad dexterā. neq;
ad sinistram. Alimenta pro uen
de nob⁹ ut uescamur. & aquā pecunia
tribue. & sic bibem⁹. Tm̄ est ut nob⁹
concedas trāsitum. sicut fecerūt filii
esau qui hitant in seir. & moabite
qui morantur in ar. donec veniam⁹
ad iordanen & trāseamus in tram q̄
dñs ds nr̄ daturus est nob⁹. Noluit
q̄ seon tre eschon. dare nobis trāsi
tum. eq̄ indurauerat dñs ds tuus
spīm eius. & obfirmaverat cor illi⁹ ut
traderet in manus tuas. sicut nūc
vides. Dixitq; dñs ad me. Ecce cepi
tradere tibi seon & tram eius. incipe pos
sidere eam. Egressusq; est seon obvi
am nob⁹. cum oī pplo suo ad pliū
in iesa. Et tradidit eum dñs ds nr̄
nob⁹. percussimusq; eū. cum filiis eo
omni pplo suo. cunctasq; urbes in tē
pore illo cepim⁹. interfectis hitatoribꝫ
eaꝝ. uiris ac mulieribꝫ & parvul⁹. nō
reliquim⁹ in eis quicq̄m ablq; iumē
tis & spoliis quae cepim⁹ ab urbib⁹
quas cepim⁹. Ab aroer q̄
est iuxta ripam torrentis arnon oppi
do q̄ in valle situ est usq; galaad.
nō fuit urbs munitior quae nos ef
fugere⁹ manus. Oīa tradidit dñs
ds nr̄ nob⁹. ablq; tra filioꝝ ammō.
ad q̄m nō accessimus & cunctis q̄ adia
cent torrentibus iaboch. & urbib⁹ mon
tanis. undiq;q; locis. a quibus nos
prohibuit dñs deus nr̄.
Tunc conversi ascendim⁹ p viā balan.
egressusq; est og rex balan in occur

cum nob. cum ꝓlo suo. ad bellandꝫ
in edray. Dixitq; dñs ad me. ne time
as eum. qꝫ in manu tua tradidi
eū tum omē ꝓlm ac terrā ei⁹. facies
q; ei sicut fecisti seon regi amorreo.
qui hitabat in esebon. Tradidit
ergo dñs ds nr in manib⁹ nr⁹ etiam
og regem basan. vniuersum po
pulum eius. percussimusq; eos usq;
ad internicionem vastantes omnes
ciuitates illi⁹ uno tempore. n fuit op
pidum qđ nos effugerem. lx urbes
omnē regionem argob regni og
in basan. Omnes urbes erant mu
nite muris altissimis. portis q; re
clis. absq; oppidis innumeris que
n habebant muros. Et deleuimus
eos sicut feceramus seon regi esebō.
disperdentes oēs ciuitates. uiros q; ac
mulieres. parvulos. Jumenta aut
spolia urbiū diripuim⁹. tulimusq;
in illo tempe tram de manu duoꝝ
regum amorreoꝝ. que erant trans
danen. a torrente arnon usq; ad mō
tem hermon. quem sydonij sarion
uocant. amorrei saniꝝ. omes ciuita
tes que sunt in plano. et vniuer
sam tram galaad. et basan usq; sel
cha. et edray. ciuitates regni og in ba
san. Solus quippe og rex basan relic
tus erat de stirpe gigantum. ostendit
tur lectus eius ferreus qui est in ra
bath filioꝝ ammon. nouem cubitoꝝ
habens longitudinis. et quatuor la
titudinis. ad mensuram cubiti uiri
mani. Terramq; possedim⁹ in tempe
illo. ab aroer que est iuxta ripam tor
rentis arnon usq; ad mediam ptem
montis galaad. Et ciuitates illius
dedi ruben et gad. reliquam aut partem
galaad et omnē basan regni og tradi
di dimidie tribui manasse. omnē re
gionem argob. Cuncta basan uocat
terra gigantū. Jair fili⁹ manasse pos
sedit omnē regionem argob usq; ad
finiuos gessuri et machati. vocauit
q; ex nomine suo basan auothsaur.
dest villas iair. usq; in ꝑsentē die.
Machir quoq; dedi galaad. et tribub⁹
ruben et gad dedi de terra galaad usq;
ad torrentē arnon. medium torrentis et
finiuil usq; ad torrentē iabboch. qui est
finis filioꝝ ammon. et planitiem
iordanis. atq; iordanem et finiuꝝ
cineroth usq; ad mare deserti. qđ est
salsissimū. ad radices montis phal
ga contra orientē. Precepiq; uobis in
tempe illo dicens. Dñs ds uē dedit
uobis tram hanc in hereditatem. Expe
diti pcedite fris uris filios israel. omēs
uiri robusti absq; uxoribus et parvulis
ac iumentis. Scio enim qđ plura habe
atis pecora. et in urbibus remanere de
bebunt. quas tradidi uob. donec re
quiem tribuat dñs fris uris sicut
uob tribuit. et possideant etiam ipi
tram quā daturus est eis trans iordā
nem. Tunc reuertetur unusquisq; ad pos
sessionem suam quā dedi uob. Josue
quoq; in tempe illo ꝑcepit dicens.
Oculi tui uiderunt que fecit dñs ds
uē duobus his regibus. Sic faciet om̄
bus regnis ad que transitur⁹ es. Ne
timeas eos. dñs. n. ds uē pugnabit
pro uob. Precatusq; sum dñm in tpe
illo dicens. Dñe ds tu cepisti ostē

dere seruo tuo magnitudinē tuā ma
nuumq; fortissimam. neq; enī est d
lus ds uel in celo uel in tra q̄ pos
sit facere opa tua & compan fortitu
dini tue. transibo igit & videbo ter
ram hanc optimam. & siluas densas. &
montem vltum egregiū. & vbertim.
Iratus q; est dñs in me propter uos. nec exaudi
uit me. sed dixit mihi. Sufficiat tibi. ne ul
tra loquaris ad me.
Ascende cacumen phasge. & oculos tu
os circumfer ad occidentem & ad aqui
lonem. austrumq; & orientem & aspi
ce. nec enī transibis iordanen istum.
Precipe iosue & corrobora eum atq; cō
forta. ipe enī pcedet pplm istū. & diui
det eis terram q̄m videbis es. manu
mulq; in valle. contra phanū phogor.
Et nunc isr audi preceptā
tuā & iudicia que ego doceo te. ut
facias ea uiuas. & ingrediens possi
deas terram q̄m dñs ds patrū uōr da
turus est uob. non addetis ad uerbum
q̄d uob loquor. neq; auferetis ex eo.
Custodite mandata dñi dei uri. que
ego precipio uob. Oculi uīi uiderunt ea
que fecit dñs contra belphegor. quo
modo contriuit omīs uirores eius de
medio uīm. vos aūt qui adhesistis dño
deo uro uiuitis uniuersi usq; in p̄sen
tem diem. Scitis q̄d docuerim uos p̄
cepta atq; iudicia. sicut mandauit
mihi dñs ds mīs. sic facietis ea in tra q̄m
possessuri estis: & obseruabitis & imple
bitis opere. Hec est enī uīa sapīa & in
telligentia coram pplis. ut audientes u
niuersa precepta hec dicant. Ecce pplis sapi
ens & intelligens magna. Nec est alia
natio tam ḡnōsis que habeat deos q
appropinquent sibi sicut ds nr adest
cunctis obsecrationibz nīis. Quis ē
enim alia gens sic inclita. ut habeat
cerimonias iustas atq; iudicia & uni
uersam legem q̄m ego ponam hodie
ante oculos uros. Custodi ḡ & time
pm & animam tuam solliciti ne obli
uiscaris uerbo rum que uiderunt oculi
tui. & ne excidant de corde tuo cunc
tis diebz uite tue. Docebis ea filios
ac nepotes tuos. diem in quo stete
sti coram dño deo tuo in oreb. cum dīs
loquutus est mihi dicens. Congrega ad
me pplm ut audiat sermones meos.
& discat timere me omni tempore q̄
uiuit in tra. doceantq; filios suos.
accessistis ad radices montis. qui ar
debat usq; ad celum. erantq; in eo te
nebre. nubes & caligo. Locutusq;
est dñs ad uos de medio ignis. vocem
uerbo rum eius audistis. & formam pene
nō vidistis. & ostendit uob pactum su
um q̄d precepit ut faceretis. & decem uer
ba que scripsit in duabz tabulis la
pideis. Me q; mandauit in illo tempe
re ut docerem uos cerimonias & iudicia
que facere debeatis in tra q̄m possessuri
estis. Custodite & solliciti animas
uras. non vidistis aliquam similitudi
nem in die qua locutus est dñs uo
bis in oreb de medio ignis. ne forte
decepti faciatis uob sculptam simili
tudinem aut ydolum masculi
femine. similitudinē omnīū animan
tum que sunt sup terram. uel auium sub ce
lo uolantiū. atq; reptiliū que mo
ventur in tra. siue piscium qui sub

ēra moranē in aquis: ne forte ocu
lis eleuatis ad celum videas solem
lunam & omnia astra celi & errore de
ceptus adores ea & colas que creauit
dñs ds tuus in ministerium cunctis
gentibus que sub celo sunt. Vos aūt
tulit dñs & eduxit de fornace ferrea
egypti: ut hēres populus hereditatis. sic
est in p̄senti die. Iratus q; est dñs cō
tra me p̄p sermones uōs & iurauit
ut nō transirem iordanē: nec ingre
derer terram optimam q̄m daturus
est uob. Ego morior in hac humo:
nō transibo iordanē. vos transibitis: &
possidebitis terram egregiam. Caue ne
ēm obliuiscaris pactū dñi dei cum q̄d
pepigit tecum. & facias tibi sculptā
simulacrūue eor que dñs fieri phi
buit: q; dñs tuus ignis consumens
est. ds emulator. Si genueris filios
ac nepotes & moratī fueritis in ter
ra decreuerit; feceritis uob aliquē simil
itudinem. paraueritis malum coram
dño deo uro. ut eum ad iracundiā
p̄uocetis: testes inuoco hodie celū
& terram. cito p̄ibitis uos de terra ēt
q̄m transito iordane possessurī estis.
Non l̄ōgabitis in ea longo tempo
re. sed delebit uos dñs atq; disperget i
omnes gēs: & remanebitis pauci in na
tionibus ad quas uos ducturus est
dñs. ibiq; seruietis dīs que hoīū
manu fabricata sunt: ligno & lapi
di. que nec uidēt. nec audiunt. nec come
dunt. nec odorantur. Cumq; quesieri
tis ibi dñm deū tuū inuenies eum:
si tamē toto corde quesieris & tota tri
bulatione anime tue. postq̄m te in
uenerunt omnia que p̄dicta sunt. in
nouissimo aūi tempore reuerteris ad dñm
deum tuū & audies uocem eius: q; ds
misericors dñs ds tuus est. non di
mittet te nec omnino delebit. nec
obliuiscetur pacti in quo iurauit pa
tribus tuis. Interroga de diebus antiq̄s
qui fuerūt ante te. ex die quo creauit
ds hominē sup̄ terram. a summo celo
usq; ad summum ex. si tale aliquid
huiusmodi res: aut unq̄m cognitum
est. aut audierit populus uocem dei loquen
tis de medio ignis. sicut tu audisti &
uiuisti. si tentet ds ut ingrediatur & tol
lat sibi gentem de medio nationū
per temptationes. signa. atq; portenta.
per pugnam & robustam manū. extenta
q; brachiū & horribiles uisiones.
iuxta omnia que fecit p uob dñs ds tuus
in egypto videntibus oculis tuis: ut scī
as q̄m dñs ipse est ds. nec est alius p̄ter
eum. De celo te fecit audire uocem su
am ut doceret te: & in terra ostendit tibi
ignem suum maximum & audisti uerba
illius de medio ignis: eo q; dilexerit pa
tres tuos. & elegerit semen eorum post eos.
Eduxit te p̄sidens in substantia sua
magna ex egypto. ut deleret natio
nes maximas & fortiores te in introi
tu tuo. & introduceret te. daret; tibi
eas in possessionē sicut cernis in p̄
senti die. Scito ergo hodie & cogitato
in corde tuo. q̄d dñs ipse est ds. in ce
lo sursum & in terra deorsum. & non sit
alius. Custodi p̄cepta eius atq; mā
data que ego p̄cipio tibi. ut bene sit
tibi & filiis tuis post te. & p̄maneas
multo tempore super terram q̄m dñs ds

tuus datuus est ei. Tunc separauit moyses tres ciuitates citra iordanen ad orientalem plagam. ut confugiat ad eas qui occidit nolens proximum suum. nec fuerit inimicus ante hesternum et nudiustertium. et ad harum aliquam ut vivum possit euadere. videlicet in solitudine que sita est in terra campestri de tribu ruben. et ramoth in galaad. que est de tribu gad. et golam in basan que sita est in tribu manasse. Ista est lex quam proposuit moyses coram filiis israel. et hec testimonia et cerimonie atque iudicia que locutus est ad filios israel. cum egressi essent de egypto citra iordanen in valle contra phanui phogor. in terra seon regis amorrei. qui habitauit in esebon. quem percussit moyses. Illius quoque terram egressi ex egypto possederunt terram eius. et terram og regis basan duorum regum amorreorum. qui erant trans iordanen ad solis ortum. ab aroer que sita est super ripam torrentis arnon. usque ad montem seon. qui est hermon. omnemque planitiem trans iordanen ad orientalem plagam usque ad mare solitudinis. et usque ad radices montis phalga.

Vocauitque moyses omnem israhelem. et dixit ad eum. Audi israhel cerimonias atque iudicia. que ego loquor in auribus tuis hodie. discite ea. et operire complete. dus ds tuus pepigit nobiscum fedus in oreb. non cum patribus tuis iniit pactum. set nobiscum qui in presentiarum sumus et vivimus. ea que ad faciem loquutus est nobis in monte de medio ignis. Ego sequester et medius fui inter dominum et vos in tempore illo. ut annuntiarem vobis verba eius. Timuistis enim ignem et non ascendistis in montem. et ait. Ego dus ds tuus qui eduxi te de terra egypti. de domo seruitutis. Non habebis deos alienos in conspectu meo. Non facies tibi sculptile. nec similitudinem omnium que in celo sunt desuper. et que in terra deorsum. nec eorum que versantur in aquis sub terra. Non adorabis ea. nec coles. Ego enim sum dus ds tuus. ds emulator. reddens iniquitatem patrum suorum filiis. usque in terciam et quartam generationem eis qui oderunt me. et faciens misericordiam in multa milia diligentibus me. et custodientibus precepta mea. Non usurpabis nomen dei tui frustra. quia non erit impunitus qui super re vana nomen eius assumpserit. Observa diem sabbati. ut sanctifices eum. sicut precepit tibi dus ds tuus. Sex diebus operaberis. et facies omnia opera tua. Septimus dies sabbati est. id est requies dei tui. non facies in eo quicquam operis. tu et filius tuus et filia. seruus et ancilla. bos et asinus. et omne iumentum tuum. et peregrinus qui est intra portas tuas. ut requiescat seruus et ancilla tua. sicut et tu. Memento quod et ipse seruieris in egypto. et eduxerit te inde dus ds tuus in manu forti et brachio extento. idcirco precepit tibi ut observares diem sabbati. Honora patrem tuum et matrem. sicut precepit tibi dus ds tuus. ut longo utaris tempore. et bene sit tibi in terra quam dus deus tuus daturus est tibi. Non occides. Nec mechaberis.

turumq; ñ facies. Nec loqueris cum
proximo tuo falsum testimonium. Nec
concupisces uxorem proximi tui. Nec
domum. ñ agrum. ñ servum. ñ ancillam.
ñ bovem. ñ asinum. ñ universa que
illius sunt. Hec uba locutus ē dñs
ad omnem multitudinē uram in mō
te de medio ignis. nubis. caligi
nis uoce magna. nichil addens ampli.
scripsitq; ea in duabus tabulis lapi
deis. quas tradidit mihi. Vos aūt post
q̄m audistis uocem de medio tene
brarum. montē ardere. audistis. ac
cessistis ad me omnes principes tribuū
vestrorum. et maiores natu. atq; dixistis. Ecce
ostendit nob dñs deus nr magestatem
suam. et magnitudinē suam. Vocē eius
audiuimus de medio ignis. hodie
vidimus quod loquente deo cum ho
mine uixerit homo. Cur ergo morimur
et devorabit nos ignis hic maximus.
Si enim audierimus ultra uocem dñi
dei nri. morimur. Quid est omnis
caro ut audiat uocem dei viventis.
qui de medio ignis loquitur. sicut
nos audiuimus. et possit uivere. Tu
magis accede et audi cuncta que dixe
rit dñs ds nr. et loquere ad nos. et
nos audientes faciemus ea. Odit cū
audisset dñs. ait ad me. Audiui vo
cem verbor populi tui que locuti sunt
tibi. bñ omnia sunt locuti. Quis
det talem eos habere mentem ut timeant
me. et custodiant universa mandata
mea in omni tempore. ut bñ sit eis
et filiis eor in sempiternum. Vade. dic
eis. Revertimini in tentoria ura. Tu
autem hic sta mecum. et loquar tibi omnia
mandata. et cerimonias atq; iudicia
que docebis eos. ut faciant ea in ter
ra quam dabo eis in possessionē. Custodi
te ergo et facite. que precepit dñs ds uob.
Non declinabitis nec ad dexteram ne
ad sinistram. Sed per viam quam precepit
dñs ds nr ambulabitis. ut vivatis
et bñ sit uob. et prelongentur dies in ter
ra possessionis ure.

VI

Hec sunt precepta et cerimonie atq;
iudicia que mandauit dñs ds
ur docere uos. et facatis ea in terra
ad quam tu gredimini possidendā. ut
timeas dñm dm tuū. et custodias om
nia mandata et precepta ei. que ego pre
cipio tibi et filiis ac nepotibz tuis cunc
tis diebz vite tue. ut prolongentur
dies tui. Audi israhel et observa ut facias.
et bñ sit tibi et multiplicemini ampliusq;
sicut pollicitus est dñs ds patrū tuor
tibi. terram lacte et melle manantem.
Audi israhel. dñs ds nr. dñs unus est. Dilige
dñm dm tuū ex toto corde tuo et ex
tota alia tua. et ex tota fortitudine
tua. Erunt verba hec que ego precipio
tibi hodie in corde tuo. et narrabis ea
filiis tuis. et meditaberis sedens in
domo tua et ambulans in itinere.
dormiens atq; consurgens. et ligabis
ea in signum in manu tua. et erunt
et mouebunt int oculos tuos. scribes
ea in limine. et in ostiis domus
tue. Cumq; introduxerit te dñs ds
tuus in terram pro qua iurauit patri
bus tuis. abraham. ysaac et iacob. et de
derit tibi ciuitates magnas et op
timas quas non edificasti. domos ple
nas cunctis opum quas non congregasti.

alternas ḡs ī sōdulr. unuenta r olu
uera que ī plantaſti r comederis r
facuatus fūs: caue dilgenr ne o
bliuſcaris dñm qui eduxit te de t̄
egyptī. de domo ſeruitutis. Dñm
dm tuū timebis r ipī ſoli ſeruies: ac
p nomen illius iurabis. Non ibitis
post deos alienos cunctar gentiū q̄
in circuitu uōr fuunt: q̄m ds emula
tor ds tuus in medio tui. ne forte irascā
tur furor dñi dei tui cont̄ te r auferat
te de superficie t̄re. Non temptabis
dñm dm tuū: sicut temptaſti in lo
co temptationis. Custodi p̄cepta do
mini dei tui. ac testimonia r cerimo
nias ḡs p̄cepit t̄. r fac qđ placitū
est r bonum in conspectu dñi: ut bene
sit t̄. r ingressus possideas t̄ram op
timam de qua iurauit dñs patrib;
tuis. ut deleret oēs inimicos tuos
coram te. sicut locutus est. Cum int̄
rogauerit te filius tuus cras dicens.
quid sibi uolunt testimonia hec r
cerimonie atq; iudicia. que p̄cepit t̄
dñs ds nr nob? dices ei. Seruieram⁹
pharaoni regi egyptī. r eduxit nos dñs
de egyptō. in manu forti. fecitq; sig
na atq; prodigia magna r pessima in
egyptō contra pharaonem. r deos om̄
illius in conspectu nr̄o. r eduxit nos
inde ut introductis t̄ram daret super
qua iurauit patrib; nr̄is. Precepit
q; nob ds ut faciam⁹ omnia legitima
hec. r timeam⁹ dñm dm nr̄m. r bene
sit nob cunctis diebus uite nr̄e sicut
est hodie. r misericors. sicut
hodierna die fecerim⁹ omnia p̄cepta ei⁹
coram dño ds nr̄o. sicut mandauit nob.

Cum introduxerit te dñs ds tuus in t̄ram qm̄ possessu
rus ingrederis. r deleuerit gentes
multas coram te etheum r gergese
um r amorreū r chananeū r pherez
um r euheū r iebuseū. vii. gēs. multo
maiores nr̄o qm̄ tues. r robustiores
te tradiderit eas dñs ds tuus tibi.
percuties eas usq; ad internicionē. non
inibis cum eis fedus. nec miserebe
ris eaꝝ. neq; sociabis cum eis conubia
filiam tuam n̄ dabis filio eius.
nec filiam illius accipies filio tuo. q̄
seducet filiū tuū ne sequatur me.
r ut magis seruiat dīs alienis. ira
furor dñi. r delebit te cito. Sed
hec facietis eis. Aras eoꝝ subuer
tite. confringite statuas. lucos q; suc
cidite. r sculptilia comburite. Quia po
pulus scs es dño deo tuo. Te elegit
dñs ds tuus. ut sis ei⁹ pculiā
ris. de cunctis pplis qui sunt super
t̄ram. Non q; cunctas gēs nr̄o numero
uastauit nob uncti est dñs. r elegit
uos. cum oīm⁹ gentis pplis pauciores:
sed q; dilexit uos dñs r custodiret iu
ramentū qđ iurauit patrib; patrib;
uīis. eduxitq; uos in manu forti. et
redemit de domo seruitutis. de manu
pharaonis regis egyptī. Et scies q; dñs
ds tuus ipe est ds fortis r fidelis. custo
diens pactum r misericordiam diligentib; se.
r his qui custodiunt p̄cepta ei⁹ in mil
le generationes. r reddens odientibus
se statim. ita ut disp̄dat eos. r ultra
n̄ differat. statim ei reddens qđ
meruerunt. Custodi ḡ p̄cepta r cerimonias
as atq; iudicia. que ego mando t̄

Hodie ut facias. Si postq̃m audieris hec uniuersa. custodieris ea ⁊ feceris. custodiet ⁊ dñs tuus ⁊ pactum eo misam q̃m iurauit patribꝫ tuis. ⁊ diliget te ⁊ multiplicabit. benedicetq; fructui uentris tui ⁊ fructui terre tue. frumento tuo atq; uindemie. oleo ⁊ armentis. gregibꝫ ouiũ tuarũ. sup terram. p qua iurauit patribꝫ tuis. ut daret eam tibi. Benedictus eris inter oẽs pl̃os. Non erit apd te sterilis utriusq; sexus. tam in hominibꝫ q̃ in gregibꝫ tuis. Auferet à te dñs omnem languorem ⁊ infirmitatẽ egyptiarũ pessimas q̃s nouisti. nõ inferet tibi. sed cunctis hostibꝫ tuis. Deuorabit oẽs pl̃os. quos dñs ds tuus daturus est tibi. nõ parcet eis oculis tuis. nec seruies dijs eorũ. ne sint in ruinam tui. Si dixeris in corde tuo. plures sunt gẽs iste q̃m ego. quo potero delere eas. noli metuere. sed recordare que fecerit dñs ds tuus pharaoni ⁊ cunctis egyptijs. plagas maximas q̃s uiderunt oculi tui. ⁊ signa atq; portenta. manũ q; robustam ⁊ extentũ brachiũ. ut eduxerit te dñs ds tuus. Sic faciet cunctis pl̃is quos metuis. insup ⁊ crabrones mittet dñs ds tuus in eos. donec deleat omnes atq; disperdat qui te fugerint ⁊ latere potuerint. Non timebis eos. q̃ dñs ds tuus in medio tui est. Ds magnus ⁊ terribilis. qui consumet nationes has in conspectu tuo. paulatim atq; p partes. Non potes delere eas pariter. ne forte multiplicent contra te bestiæ terre. Dabitq; eas dñs ds tuus in conspectu tuo. ⁊ interficiet illas. donec penitus deleantur. Tradet reges eorũ in manus tuas. ⁊ disperdes nomina eorũ sub celo. Nullus poterit resistere tibi. donec conteras eos. Sculptilia eorũ igne combures. Non concupisces argentum ⁊ aurũ de quibꝫ facta sunt. nec assumes ex eis tibi quicquã. ne offendas pter ea. q̃ abhominatio est dñi dei tui. nec inferes quippiam ex idolo in domũ tuã. ne fias anathema sicut ⁊ illud est. Quasi spurcitiam detestaberis. ⁊ quasi mictum ac sordes abhominationis habebis. eo q̃ anathema est.

VIII

Omne mandatũ q̃d ego precipio tibi hodie caue diligenter ut facias. ut possitis uiuere ⁊ multiplicemini. ingressiq; possideatis terram p qua iurauit dñs patribꝫ uestris. ⁊ reminiscaris cuncti temporis p q̃s adduxit te dominus ds tuus. xl. annis p deserta. ut affligeret te atq; temptaret. ⁊ nota fierent que in tuo animo versabãtur. utrum custodires mandata illius an non. Afflixit te penuria. ⁊ dedit tibi cibum manna. quem ignorabas tu ⁊ pres tui. ut ostenderet tibi q̃d non in solo pane uiuat homo. sed in omni uerbo q̃d egreditur ex ore dñi. Vestimentum tuum quo operiebaris. ne quaq̃m uetustate defecit. ⁊ pes tuus non est subtritus. en q̃dragesimus annus est. ut recogites in corde tuo. q̃ sicut erudit homo filium suum. sic dñs ds tuus eruditur te. ut custodias mandata dei tui. ⁊ ambules in uijs eius.

rumeas eū. dūs eī ds tuus introducet te in tram bonam. tram torrentū aquaꝝ ⁊ fontiū: in cui⁹ campis ⁊ montibꝰ erumpunt flumina ⁊ abyssi. tram frumenti. hordei ac vineārum: in qua ficus ⁊ malagranata ⁊ olluetra nascuntur. tram olei ac mellis. ubi absq; ulla penuria comedes panem tuū ⁊ rerum oīū abundantia ptuens. cui⁹ lapides ferrū sunt. ⁊ de cui⁹ montibꝰ eruditis talla fodiuntur. ut cum comederis ⁊ saturatus fueris. benedicas dño ds tuo p tra optima qm dedit tī. Obserua ⁊ cauе ne forte obliuiscaris dñi di tui ⁊ neglegas mandata eius atq; iudicia ⁊ cerimonias quas ego precipio tī hodie: ne postq̄m comederis ⁊ saturatus fueris domos pulchras edificaueris ⁊ habitaueris in eis. habuerisq; armenta ⁊ ouiū greges. argenti ⁊ auri cunctaq; ꝑ terrenā copiam eleuerit. cor tuū ⁊ ī reminiscaris dñi dei tui. qui eduxit te de tra egypti. de domo seruitutis. ⁊ ductor tuus fuit in solitudine magna atq; horribili. in qua erat serpens flatu aduritꝫ. ⁊ scorpio. ac dipsas. ⁊ nulle oīno aque que educat tuos de petra durissima. ⁊ cibauit te manna in solitudine quod nescierunt patres tui. ⁊ post qm afflixit te ac ꝓbauit. ad extremū misertus eli tui. ne diceres in corde tuo fortitudo mea ⁊ robur manꝰ mee hec in oīa ꝓstiterunt. sed recorderis dñi dei tui qd ipe tibi uires prebuerit ut impleret pactū suū. quod iurauit patribꝰ tuis. sicut preſens indicat dies. Si autē oblitꝰ dñi dei tui. secutusq; fueris alienos deos. coluerisq; illos ⁊ adoraueris: ecce nūc ꝓtesto tī qd oīno disperas. sicut gentes eas deleuit dñs in introitu tuo. ita ⁊ uos peribitis. si inobedientes fueritis uocī dñi dei uri.

Audi isrl. Tu trāsgredieris hodie iordanē: ut possideas nationes maximas ⁊ fortiores te. ciuitates ingressus. ⁊ ad celum usq; ad muratas. populum magnū atq; sublimem. filios enachim quos tu uidisti ⁊ audisti. quibꝰ nullus potest ex aduerso resistere. Scies ergo hodie qd dūs ds tuus ipe tranſibit ante te. ignis deuorans atq; consumens: qui conterat eos ⁊ deleat. atq; disperdat ante faciē tuā uelociter. sicut locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cum deleuerit eos dūs ds tuus in conspectu tuo. ꝓp iusticā meā introduxit me dūs ut tram hanc possiderem: cum ꝓp impietates tuas ille deleri sint nationes. Neq; enī ꝓp iusticias tuas ⁊ equitatem cordis tui ingrederis ut possideas tras earū. sed ꝓp illarum egerum impietatē. intuens ea te deleri fecerit ut compleret uerbū suū dñs qd sub iuramento pollicitꝰ est patribꝰ tuis. abraham. ysaac et iacob. Scito ergo qd nō ꝓp iusticias tuas dūs ds tuus dederit tibi tram hanc optimam in possessionē. cum durissime cervicis sis ꝑpls. memento ne obliuiscaris quo ad iracundiā prouocaueris dñm dm tuū in solitudine. ex eo die quo egressus es ex egypto usq; ad locum istū. semp aduersum

dñm contendistis. nam & moyses vocavit eum & ait ad illum vt descenderet. qui ascendit in montem ut acciperet tabulas lapideas. tabulas pacti quod pepigit vobiscum dñs. Et permansit in monte xl. diebus ac noctibus. panem non comedens & aquam non bibens. deditque mihi duas tabulas lapideas scriptas digito dei. & continentes omnia iuxta ea que vobis in monte locutus est de medio ignis. in die concionis populi congregati sunt. Cumque finissent xl. dies & totidem noctes. dedit mihi duas tabulas lapideas tabulas federis. Dixitque mihi. Surge & descende huc cito. quia populus tuus quem eduxisti de egypto deseruit velocius viam. quam demonstrabam eis. fecerunt sibi conflatile. Rursumque ait dñs ad me. Cerno quod populus iste dure cervicis sit. Dimitte me ut conteram eum. & deleam nomen eius sub celo. & constituam te super gentem que hac maior ac fortior sit. Cumque de monte ardente descenderem. & duas tabulas lapideas federis utraque tenerem manu. vidissemque vos peccasse dño deo vestro. & fecisse vobis vitulum conflatilem. ac deseruisse velocius viam ei. quam vobis ostenderat. proieci tabulas de manibus meis. confregique eas in conspectu vestro. & precatus sum dñm sicut prius xl. diebus & noctibus panem non comedens. & aquam non bibens. ppter omnia peccata vestra que gessistis contra dñm. & eum ad iracundiam provocastis. Timui enim indignationem & iram illius qua adversum vos concitatus delere vos voluit. & exaudivit me dñs etiam hac vice. Adversum aaron quoque vehementer iratus voluit eum conterere. & pro illo simili deprecatus sum. Peccatum autem vestrum quod feceratis. id est vitulum arripiens igne combussi. & in fruste comminuens. omnino usque in pulverem redegi. proieci in torrentem qui de monte descendit. In incendio quoque & in temptatione & in sepulchris concupiscentie provocastis dñm. Et quo misit vos de cades barne dicens. ascendite & possidete terram quam ego dedi vobis. & contempsistis imperium dñi dei vestri & non credidistis ei. nec vocem illius audire voluistis. Iugiter fuistis rebelles. a die qua nosse vos cepi. Et iacui coram dño xl. diebus ac noctibus. quibus eum supplicitter deprecabar. ne deleret vos ut fatur comminatus. Ora dum. Dne ds ne dispendas populum tuum & hereditatem tuam quam redemisti in magnitudine tua. quos eduxisti de egypto in manu forti. Recordare servorum tuorum. abraham. ysaac. & iacob. Ne aspicias duritiam populi huius & impietatem ac peccatum. ne forte dicant habitatores terre de qua eduxisti nos. Non potuit dñs introducere eos in terram quam pollicitus est eis. & odit eos. Ideoque eduxit ut interficeret eos in solitudine. Qui sunt populus tuus & hereditas tua quos eduxisti in fortitudine tua magna & in brachio tuo extento. Tempore illo dixit dñs ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut prius fuerunt & ascende ad me in montem. Facies & arcam

aram ligneam: ⁊ scribam in tabulis
ꝑba que fuerunt in his quas ante cō
fregisti. ponesq; eas in arca. Feci igit̄
arcam de lignis sethim. Cumq; dolat
sem duas tabulas lapideas instar ꝑ
mum. ascendi in montē hꝰ eas in
manibꝰ: scripsitq; in tabulis uices ꝑ
ꝓ̄ma scripserat ꝑba decem que lo
quutus est dñs ad uos in monte de me
dio ignis qñ ꝑgregatus est ⁊ de
dit eas mihi. Reversusq; de monte descen
di ⁊ posui tabulas in arca quā fecera
que hucusq; ibi sunt. sicut mihi pre
pit dñs. Filij aūt israhel castra moverunt
de puteo filiorum iachan. in mosura ubi
aaron mortuus ac sepultus est. ꝙ quo
sacerdotio functus est filius eius eleazar. In
de uenerunt in gadgad. de quo loco ꝑfec
castra metati sunt in iethalbatha. in ter
ra aquas. atq; torrentū. Eo tpe
uter tribum leui ut portaret arcam fe
deris dñi ⁊ staret coram eo in ministe
rio. ac benedicēt in nōe illi usq; in ꝓ̄se
tem diem. Quōbrem nō habuit leui par
tem neq; possessionē cū fratribꝰ suis: qꝛ
ipse dñs possessio eius est. sicut pmisit
ei dñs dꝰ tuus. Ego aūt steti in monte
sicut ꝓ̄ius: ⁊ die; ac nocte; Grauda
uitq; me dñs etiam hac uice: ⁊ te pdē
noluit. Dixitq; mihi vade ⁊ ꝓcede ꝓ ordi
ne ingrediaris ⁊ possideas terram qm
iuraui patribꝰ eoꝝ. ut tradem eis. Et
nunc israhel quid dñs dꝰ tuus petat a
te. nisi ut timeas dñm dñm tuū ⁊ am
bules in uijs eius ⁊ diligas eū. ac seruī
as dño dō tuo in toto corde tuo. ⁊ in to
ta ala tua. custodias q; mandata do
mini ⁊ cerimonias eius qꝛs ego ꝓcepto
tibi hodie ut bñ sit tibi. Ecce dñi dei tui celum ē
⁊ celum celi. terra ⁊ omnia que in ea sūt.
Et tamen patribꝰ tuis conglutinatus
est dñs ⁊ amauit eos: elegitq; semē
eoꝝ post eos. ideo uos de cunctis gē
tibꝰ sicut hodie comprobatur. Circum
cidite ergo ꝓ̄putium cordis uestri ⁊ cervicem
uestram ne indurescat amplius. qm dñs dꝰ
uester ipse est dꝰ deoꝝ ⁊ dñs dominantium
dꝰ magnus ⁊ potens ⁊ terribilis. qui
personam non accipit nec munera. Facit
iudicium pupillo ⁊ uidue: amat pegri
num ⁊ dat ei victum atq; uestimentum. Di
ligite ergo pegrinos: qm ⁊ ipsi fuistis
aduene in terra egyptia. Dñm dñm timē
bis ⁊ ei seruies. ipsi adhebis: ⁊ in
nabis in nōe illius. Ipse est laus tua
⁊ dꝰ tuus: qui fecit tibi magnalia
⁊ terribilia que uiderunt oculi tui. In sep
tuaginta animabꝰ descenderāt patres
tui in egyptum: ⁊ ecce nunc multipli
cauit te dñs dꝰ tuus sicut astra celi.

Amabis ergo dñm dñm tuū: ⁊ custo
dies obseruātias ejus ꝓcepta et cerimo
nias. iudicia atq; mandata omni tpe.
Cognoscatis hodie que ignorant filij
uri qui nō uiderūt disciplinā dñi dei uri.
magnalia ejus ⁊ robustam manū. extē
tumq; brachiū. signa ⁊ opa que fecit
in medio egyptiorum regi ⁊ cunctis
terre ejus. omnique exercitui egyptiorum ⁊ eqs
ac curribꝰ: quorum operuerunt eos aque
rubri maris cum uos ꝑsequerentur.
⁊ delerit eos dñs usq; in ꝓ̄sentē diē.
nobis q; que fecerit in solitudine don
uenieretis ad hunc locū. ⁊ datha. at
q; abyron filiis heliab qui filius ru
ben. quos aperto ore suo. tra absorbu

tr. cum domib; z tabernaculis. z unu
ista fuba eor. qm habebant in me
dio Israelis. Oculi uri uiderunt om
nia opa dñi magna que fecit. ut ca
todiatis uniuersa mandata illi. que
ego hodie p̄cipio uob. z possitis in
troire z possidere tram ad qm ingre
dimini multoq; in ea uiuatis p̄ce.
qm sub iuramento pollicit est dñs
patrib; uris z semini eor. lacte et
melle manante. Terra enim ad qm
ingredieris possidendam. ñ est sicut
tra egypti. de qua existi. ubi iacto
semine in ortoy morem aque du
cebatur inriguę. sz montuosa ē et cā
pestris. de celo expectans pluuiam
qm dñs ds tuus semp inuisit. o
culi illi in ea sunt a principio an
ni usq; ad finem eius. Si ergo obedieritis
mandatis meis que ego hodie p̄ci
pio uob. ut diligatis dñm dm ue
strum z seruiatis ei in toto corde uro.
z in tota alia uia. dabit pluuiam
tre ure temporiua z serotinam. ut
colligatis frumentum. z uinū z oleū.
fenum ex agris ad pascenda iu
menta. ut z ipi comedatis z saturemini.
Cauete ne forte decipiatur cor uram
z recedatis a dño. seruiatisq; dīs a
lienis z adoretis eos. iratusq; dñs
claudat celum z pluuie ñ descendāt
nec tra det germen suum. pereatisq; ue
loci de tra optima qm dñs datus
est uob. Ponite ver uerba mea in cor
diz z in animis uris. z suspendite
ea p signo in manib; z unt uros o
culos collocate. Docete filios uros.
ut illa meditentur. Qñ sederis in
domo tua. z ambulaūt in uia.
z accubans. atq; surgens. scribes ea
sup postes z uanuas domus tue. ut
multiplicent dies tui. z filioy tuoy.
in tra qm iurauit dñs patrib; tu
is ut daret eis. q̄ndiu celū imminet
tre. Si enim custodieritis mandata
que ego p̄cipio uob. z feceritis ea.
ut diligatis dñm dm uīm. z am
buletis in oñib; uis eius. adhereritis
ei. dilpdet dñs oēs gentes istas ante
faciem uram. z possidebitis eas q̄
maiores z fortiores uob sunt. Om
nis locus quem calcauerit pes uri.
ur erit. A deserto. z libano. z fluuio
magno eufrate. usq; ad mare occi
dentale. erunt termini uri. Stabit
nullus stabit contra uos. Terorem uram
z formidinem dabit dñs ds ur sup
eam tram qm calcaturi estis. sicut
locutus est uob. Ecce ego ponam in conspe
ctu uro hodie bñdictionē z maledi
ctionem. bñdictōem si obedieritis
mandatis dñi dei uri. que ego ho
die p̄cipio uobis. maledictionē si
ñ audieritis mandata dñi dei uri.
z recesseritis de uia qm ego nunc
ostendo uob. z ambulaueritis post de
os alienos quos ignoratis. Cumq;
introduxerit te dñs ds tuus in tram
ad qm ptis hereditandam. pones bene
dictionem sup montē garizim. ma
ledictionē sup montē hebal. qui sunt
trans iordanen post uiam que uergit
ad solis occubitū. in tra chananei
qui habitat in campestribus contra galga
lam. que est iuxta uallem tendentē
z introeunte pral. vos enim transibitis

iordanē ut possideatis terram q̄m dñs
ds uī daturus ē uob: et habeatis eā
possideatis illam. Videte g̃ ut impleatis
cerimonias atq; iudicia: q̄s ego
hodie ponam in conspectu uro
Hec sunt p̃cepta atq; iudicia que
facere debetis in terra q̄m dñs ds
patrū uoz. daturus est uob: ut possi-
deas eam cunctis diebz quibz super hui⁹
gradieris. Subuertite omnia loca in q̄bz
coluerunt gētes quas possidetis eius de-
os siue: super montes excelsos et colles.
et sub umbra omnis ligni frondosi. Dis-
sipate aras eoz et confringite statu
as: lucos igne comburetis et idola com-
minuite: deletisq; nomina eoz de lo-
cis illis. Non facietis ita dño deo uro:
sed ad locum quem elegerit dñs ds uī
de cunctis tribubz uris. ut ponat no-
men suum ibi et habitet in eo. uenietis
et offeretis in illo loco holocausta et
uictimas uras. Decimas et primiti-
as manuū uarū. et uota atq; donaria.
primogenita boū et ouiū. et comedetis
ibi in conspectu dñi dei uri. ac letabi-
mini in cunctis ad que miseritis ma-
num uos et domus ure. in quibz be-
dixerit uob dñs ds uī. Non facietis
ibi que nos hic facimus hodie: sin-
guli q̄d sibi rectum uidet. Nec enim
usq; in p̃sens tempus uenistis ad re-
quiem et possessionē: q̄m dñs ds da
turus ē uob. Transibitis iordanē. et
habitabitis in terra q̄m dñs ds uī datu-
rus est uob. ut requietatis a cunctis
hostibz p circuitū: et habeatis ullo timo-
re habitacula in loco quem elegerit dñs
ds uī. ut sit nomen ei⁹ in eo. Illuc ofa
que p̃cipio conferetis: holocausta
et hostias. ac decimas et primicias ma-
nuū uarū: et quicquid p̃cipuū ē in
muneribz que uouebitis dño. Epu-
labimini coram dño deo uro. uos
et filij. ac filie ure. famuli et famule:
atq; leuites qui in uris urbibz com-
morantur. Nec enī habet aliam partē
et possessionem uobcū tuos. Caue ne ob-
feras holocausta tua in omni loco quē
uideris: sed in eo quem elegerit dñs in
una tribuū tuaz: offeres hostias. et
facies quecunq; p̃cipio t. Sed tantū
comedē uolūs. et te eius carnib⁹ de-
lectabit: occide et comede iuxta benedi-
ctionem dñi dei tui. q̄m dabit tibi in
urbibz tuis. siue immundus fuerit q̄s
et maculatus et debilis. siue mundus
hoc est integrū. siue macta q̄s offerre
ti licet. Sicut capream et cerui comē
des ablq; eius duntaxat sanguine:
quem sup terram q̄si aquā effundes.
Non poteris comedē in oppidis tuis
decimam frumenti. uini et olei tui.
primogenita armentoz et pecoz. et cēta
que uoueris et sponte offerre uolue-
ris et primicias manuū tuaz: sed co-
ram dño deo tuo comedes ea in loco quem
elegerit dñs ds tuus. tu et filius tu-
us ac filia. seruus et famula. atq; le-
uites qui manet in urbibz tuis. et
letaberis et requiescens coram dño deo
tuo in cunctis ad que extenderis ma-
num tuā. Caue ne delinq̄s leuitem
in omni tpe quo uiuas in terra. Cū di-
latauerit dñs ds tuus fines tuos.
sicut locutus est tibi. et uolueris uesci car-
nibz quas desiderat aīa tua. locutā

quem elegerit dñs dꝰ tuus ut sit
nomẽ eius ibi. Si pcul fuerit. occides
de armentis tuis et pecoribꝫ que habes
sicut preceptum tibi. et comedes in op
pidis tuis ut libet placet. Sicut come
ditur caprea et cervus. ita uescens
eis. et mundus et immundꝰ indiffe
renter uescetur. Hoc solum cave.
ne sanguinem comedas. Sanguis
enim pro anima est. et ideirco nõ debes
comedere animam cum carnibꝫ. Sed supe
fram fundes ei⁹ aquã. ut sit tibi bene
et filiis tuis post te. cum feceris quod
placet in conspectu dñi. Que aũt sanc
tificaueris et uoueris dño. tolles et ue
nies ad locum quem elegerit dñs.
et offeres oblationes tuas. carnem
et sanguinẽ super altare dñi dei tui.
Sanguinem hostiarum fundes in al
tari. carnibꝫ aũt ipe uescetur. Obser
ua et audi omnia que ego precipio tibi.
ut bñ sit tibi et filiis tuis post te in sem
piternum. cum feceris quod bonũ est
placitum in conspectu dñi dei tui. Cũ
disperdiderit dñs dꝰ tuus ante faciẽ tu
am gẽs. ad quas ingrederis possidendas.
et possederis eas atq; habitaueris in
terra earum. caue ne imiteris eas po
stquã fuerint te introeunte subuersꝰ
et requiras cerimonias earũ dicens.
Sicut coluerunt gentes istæ deos su
os. ita et ego colam. Non facies simi
liter dño deo tuo. Omne enim abhomi
nationem quam abhorruit dñs fece
runt. dis suis offerentes filios et fi
lias. et comburentes igni. Quæ precipio
tibi hoc tantum facito dño. nec ad
das quicquam nec minuas.

Si surrexerit in medio tui pphetes
aut qui somnium uidisse se di
cat. et prædixerit signum atq; portentum
et euenerit quod locutus est. et dixerit
tibi eamus et sequamur deos alienos
quos ignoras. et seruiamus eis. non audi
es uba pphetæ illius aut somniatoris.
quia tentat uos dñs dꝰ tuus. ut palã
fiat utrum diligatis eum an non in
toto corde et in tota anima tua. Dñm
deum uestrum sequimini et ipm timete.
mandata illius custodite. et audite uo
cem eius. Ipi seruietis. et ipi adhere
bitis. ipse aũt ille autor fictor somnii
orumue interficietur. quia locutus est
ut uos auerteret a dño dꝰ uestro. qui e
duxit uos de terra ægypti. et redemit
de domo seruitutis. ut errare te face
ret de uia quam tibi præcepit dñs dꝰ tu
us. et auferes malum de medio tui.
Si tibi uoluerit persuadere frater tuus filius
matris tuæ. aut filius tuus uel filia
sua. uxor que in sinu tuo est. aut a
micus quem diligis ut animam tuam.
clam dicens. eamus et seruiamus dñs
alienis quos ignoras tu et patres tui
cunctas in circuitu gentium. que uici
næ uel procul sunt. ab extremo terræ usq; ad finem
terræ. tu adquiescas ei nec audias. nec
parcat ei oculus tuus ut misereatris et
occultes eum. et celans interficies. Sed
primum manus tua super eum. et post re
liquus populus mittat manum. Lapidibꝰ
obrutus necabitur. quia uoluit te
abstrahere a dño dꝰ tuo. qui eduxit
te de terra ægypti. de domo seruitutis.
ut omnis Israel audiens timeat. et nec
quaquam ultra faciat eiusmodi huius

simule. si audieris in una urbiū tua
rum quas dñs dūs tuus dabit tibi ad ha
bitandum dicentes aliquos egressi
sunt filij belial de medio tui. et auerte
runt habitatores urbis sue. atq; dixerunt. eā
mus et seruiamus dijs alienis quos ig
noratis. quere sollicite et diligenter
rei veritate perspecta. si inueneris certū
est qđ dicitur. et abhominatione hanc
opus perpetratum. statim percutes hā
tatores urbis illius in ore gladij. et dele
bis eam. omia que in illa sunt usq;
ad pecora. Quecquid etiam supellec
tilis eius congregabis in medio pla
teatum eius. et cum ipa ciuitate succen
des. ita ut omnia consumas do
mino dō tuo. et sit tumulus sempiter
nus. non edificabitur amplius. et ne
adhebit de illo anathemate quicq;
in manu tua. ut auertatur dñs ab
ira furoris sui. et misereatur tui. mul
tiplicetq; te sicut iurauit patribus tu
is. si audieris uocem dñi dei tui.
custodiens omia pcepta eius que e
go pcipio tibi hodie. ut facias qđ pla
citum est in conspectu dñi dei tui.

Filij estote dñi dei uri. non uos
incidetis. nec facietis caluitiū
inter mortuos. qm plis tes es dño deo
tuo. et te elegit ut sis ei in pculin pecu
liarem de cunctis gentibus que sunt
super terram. Non comedetis que immū
da sunt. Hec est animal. qđ comede
re debetis. bouem et ouem et capram. cer
uum. capream. bubalum. tragela
phum. pygargon. origen. camelū.
pardalim. Omne animal qđ in du
as partes ungulam findit et rumi
nat. comedetis. De his aūt que ru
minant et ungulam non findunt. hec
comedere non debetis. camelū. leporem
et grillum. Quia ruminant et non di
uidunt ungulam. immunda erit uob.
Sus quoq; qm dividit ungulam et
non ruminat. immunda erit. Carnibus
eorum non uescemini. et cadauera non tange
tis. Hec comedetis ex omibus que mo
rantur in aquis. Que habent pennu
las et squamas comedite. que autem
qđ pennulis et squamis carent ne come
datis. qđ immunda sunt. Omnes aues
mundas comedite. immundas ne co
medatis. aquilam gallicer et grypha
et alietum niuum et nigrum. ac mil
uum uno genus suum. et omne corui
genus. struthionem et nocticoracem. et lari
dum atq; accipitrem. uno genus suum. herō
dium et cygnum. et ibin. ac mergulum.
porphyrionem. et nicticoracem et onocro
talum. et caradrium. singla in gne suo.
upupam quoq; et uespertilionem. Et
omne qđ reptat et pennulas habet immun
dum erit. nec comedetur. Omne qđ
mundum est comedite. quecquid
aūt morticinum est ne uescamini ex eo.
peregrino qui intra portas tuas est. da
te comedat aut uende ei. quia tu po
pulus tes dñi dei tui es. Non coques
hedum in lacte matris sue. Decimā
partem separabis de cunctis frugibus
tuis que nascuntur in terra p annos
singulos. et comedetis in conspectu do
mini dei tui. in loco quem elegerit.
ut in eo nomen illius inuocetur. decimā
frumenti tui et uini et olei. et primoge
nita de armentis et ouibus tuis offere.

ut discas timere dñm dñm tuū omī
tempore. Cum aūt longior fuīt via
& locus quem elegit dñs ds tuus
ut būdicat ei nec potueris ad eum
hec cuncta portare: uendes omnia
& in pecuniā rediges. portabisq; ma
nu tua & pficiscēris ad locum quē
elegerit dñs ds tuus: & emes ex eis
quecūq; tibi placuīt siue ex
armentis siue ex ouibus. uinū quoq;
& ticeram & qđ desiderat āia tua: & ex
comedes coram dño do tuo & epu
labēris tu & domus tua: & leuita q
intra portas tuas est. Caue ne de
relinquas eū: qz nō hz aliam partem
in possessione tua. Anno trio sepa
bis aliam decimam ex omībz que
nascuntur tibi eo tempore: & repones
intra tuas tuas. uenerit
tes qui aliam nō hz partē nec pos
sessionem tecum & pegrin & pupil
lus ac uidua qui intra portas tu
as sunt. & comedent & saturabun
tur: ut būdicat tibi dñs ds tuus in
cunctis operibz manuū tuarz q̄ feceris.

Septimo anno facies remissionem: XV
remissionem: que hoc ordine
celebrabit. Cū debuerit aliquid ab
amico uel proximo ac fīē suo repe
tere nō poterit: qz annus remissionis
est dñi. A peregrino & aduena exiges:
cuius & pximi repetendi tibi habes
potestatem. Ex omībz indigens &
mēdicus nō erit inter uos: ut benedi
cat tibi dñs in terra q̄m daturus es
tibi in possessionē. Si tm audieris
uocem dñi dei tui custodieris mā
data que hodie pcipio
tibi. būdicet tibi ut pollicit⁹ est. Fenera
bis gentibz multis: & ipse a nullo ac
cipies mutuū. dñabēris nationū
plurimarū: & tui nemo dñabit. Si
quis de fratribz tuis qui morabunt
intra portas ciuitatis tue in terra
qđ dñs ds tuus daturus est tibi
ad paupertatē ueneri: nō obdurabis
cor tuū nec contrahes manū: sz ape
ries eam pauperi & dabis mutuū
quo eum indigere perspexis. Caue
ne forte subrepat tibi impia cogi
tatio & dicas in corde tuo. appropin
quat septimus annus remissionis. &
auertas oculos tuos a paupere fratre tuo.
nolens ei qđ postulat mutuū com
modare. ne clamet contra te ad dñm
& fiat tibi in peccatū: sz dabis ei. nec agres
quippiam callide. in cuius necessitati
bz subleuandis. ut būdicat tibi dñs ds
tuus in omī ope & in cunctis ad que
manū miseris. Non deerunt pauper
es in terra hītationis tue: ideirco ego pce
pio tibi ut aperias manū fratri tuo. egeno & pauperi qui tecum habitant in
terra. Cum tibi uenditus fuīt frāter tuus
hebreus aut hebrea & seruierit tibi
sex annis septimo anno dimittes
eum liberum. Et quem liberum dimi
seris: nequaquam uacuum abire pa
tieris: sz dabis viatico de gregibz &
de area & torcular tuo quibz dñs ds
tuus būdixit tibi. Memento qđ & ipse
seruieris in terra egypti & liberauerit te
dñs ds tuus: & ideirco ego nunc hoc
pcipio tibi. Si aūt dixerit nolo egredi: eo qđ
diligat te & domū tuam & bñ sibi
apd te ee senserit: assumes subulā

ꝛ pforabit autem cū in ianua domꝰ tue ꝛ seruabit ꝛ usq; mane cum. Ancille quoq; tue similiter facies. Non abstines ab eis oculos tuos cū dimiseris eos liberos. cū uix octo annis seruierint tibi. ut benedicat tibi dñs ds tuus in cunctis operibus tuis. Primogenita que nascuntur in armentis ꝛ ouibus tuis. quicquid sexus est masculini. sanctificabis dño ds tuo. Non operaberis in primogenito bouis. ꝛ non tondebis primogenita ouium. In conspectu dñi dei tui comedes ea per annos singulos in loco quem elegerit dñs. tu ꝛ domus tua. Si quis habuerit maculam. ꝛ uel claudum. siue ut cecum. aut in aliqua parte deformem uel debilem. non immolabitur dño ds tuo. Sed intra portas urbis tue comedes illud. Tam immundus quam immundus. similiter uelut ceruus. sic caprea ꝛ cetera. Hoc solum obseruabis. ut sanguinem eorum non comedas. sed effundas in terram sicut aquam.

Obserua mensem nouorum frugum. ꝛ fac pascha dño deo tuo. cū in isto mense eduxerit te dñs ds tuus de egypto nocte. Immolabis ergo pascha dño deo tuo. de ouibus ꝛ de bubus. in loco quem elegerit dñs ds tuus ut habitet nomen eius ibi. Non comedes in eo panem fermentatum. Septem diebus comedes absq; fermento afflictionis panem. cū in pauore egressus es de egypto. ut memineris diei egressionis tue de egypto omnibus diebus uite tue. Non apparebit fermentum in omnibus finibus tuis. vij. diebus ꝛ nō remanebit de carnibus eius quod immolatum est uespere in die primo mane. Non immolare poteris pascha in qualibet urbium tuarum quas dñs ds tuus dabit tibi. sed in loco quem elegerit dñs ds tuus ut habitet nomen eius ibi. Immolabis pascha uespere ad solis occasum cū egressus es de egypto. ꝛ coques ꝛ comedes in loco quem elegerit dñs ds tuus. manecq; consurgens ibis in tabernacula tua. Sex diebus comedes azima. ꝛ die septimo erit collecta est dño deo tuo. non facies opus. Septem ebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in segetem miseris. ꝛ celebrabis diem festum ebdomadarum domino deo tuo. oblationem spontaneam manus tue quam offeres iuxta benedictionem dñi dei tui. ꝛ epulaberis coram dño deo tuo. tu ꝛ filius tuus ꝛ filia tua. ꝛ famulus tuus ꝛ ancilla tua. ꝛ leuites qui est intra portas tuas. ꝛ aduena ac pupillus ꝛ uidua qui morantur uobiscum. in loco quem elegerit dñs ds tuus ut habitet nomen eius ibi. ꝛ recordaberis quod seruus fuis in egypto. custodies ergo ac facies que precepta sunt. Sollemnitatem quoq; tabernaculorum celebrabis per vij. dies. cū collegeris de area ꝛ torculari fruges tuas. ꝛ epulaberis in festiuitate tua. tu ꝛ filius tuus ꝛ ancilla tua. leuites quoq; ꝛ aduena ꝛ pupillus ac uidua qui intra portas tuas sunt. Septem diebus dño deo tuo festa celebrabis. in loco quem elegerit dñs. benedicet tibi dñs ds tuus in cunctis frugibus tuis ꝛ in omni opere manuum tuarum. eris igitur in letitia. Tribus uicibus per

annũ apparebit oĩe masculinũ tu-
um in conspectu dñi dei tui in loco q̃
elegerit in sollempnitate azimo-
rũ in sollempnitate ebdomadaꝝ. ⁊ in
sollempnitate tabernaculoꝝ. Non ap-
parebit autẽ dñm inanis: ⁊ offe-
ret unusquisq; ꝺ̃m q̃ habuit. iuxta
benedictionem dñi dei sui q̃m dederit
ei. Judices ⁊ magistros constitues in
omnibus portis tuis. q̃s dñs ds tuus
dederit tibi p singulas tribꝰ tuas:
ut iudicent populũ iusto iudicio. nec
in alterã partem declinent. Non acci-
pies pecuniam nec munera: q̃ mune-
ra excecant oculos sapientũ. ⁊ mutant
uerba iustoꝝ. Juste q̃ iustum ẽ psequ-
tus. ut uiuas ⁊ possideas terram q̃m
dñs ds tuus dederit tibi. Non plan-
tabis lucum ⁊ omne arborem iuxta
aram dñi dei tui. nec facies tibi ate
constitues statuam q̃m odit dñs ds

Non immolabis VII. tuus.
dño ds tuo bouem ⁊ ouem in q̃
est macla. aut quippiam uitiũ: q̃
abhominatio est dño ds tuo. Cum
reperti fuerint apud te intra unam po-
tarum tuarꝝ. quas dñs ds tuus da-
bit tibi. uir aut mulier qui faciant
malum in conspectu dñi dei tui. ⁊ trãsgre
diantur pactũ illi. ⁊ uadant ⁊ seruiat
dijs alienis. ⁊ adorent eos solem et
lunam ⁊ omnem militiã celi q̃ ego pre-
cepi. ⁊ hoc tibi fuerit nuntiatũ. audiens
et inquisieris diligenter. ⁊ uerum esse
repereris. ⁊ abhominatio hec facta est in is
rahel: educes uirum ac mulierem qui
rem sceleratissimã perpetrarunt ad
portas ciuitatis tue. ⁊ lapidibꝰ o
bruent. In ore duoꝝ aut trium testi
um peribit: qui mortietur. Nemo oc
cidatur uno contra se dicente testimo
nium. Manus testium prima interficiet
eum. ⁊ manus reliqua postea extrema q̃
numet. ut auferas malum de medio
tui. Si difficile ⁊ ambiguum apud te iu
dicium esse perspexis. inter sanguinem et
sanguinem causam ⁊ causam. lepꝝ
rã lepꝝ. ⁊ iudicium intra portas tu
as uideris iuba uarian. surge ⁊ ac-
cende ad locum quem elegerit dñs ds
tuus. uenique ad sacerdotes leuitici
generis ⁊ ad iudicem qui fuerit in illo
tempore: quereseq; ab eis. Qui indica
bunt tibi iudicij ueritatem. ⁊ facies
quecumq; dixerint. qui presunt loco q̃
elegerit dñs. ⁊ docuerint te iuxta legẽ
eius. Sequeris sententiam eorũ: nec decli
nabis ad dextram uel ad sinistram. Qui
autem superbierit nolens obedire sacer
dotis imperio qui eo tempore ministrat
dño ds tuo. ⁊ decreto iudicis. morietur
homo ille. ⁊ auferes malum de isrl:
auditusq; populus timebit. ne
nullus deinceps intumescat superbia. Cum
ingressus fueris terram q̃m dñs
tuus dabit tibi. ⁊ possederis eam.
habitaueris q̃ in illa. ⁊ dixeris. constituã
super me regem sicut habent omnes per cir
cuitum nationes: eum constitues
quem dñs ds tuus elegerit de numero
fratrum tuorum. Non potes alterum ge-
nus hominis regem facere. qui non sit
frater tuus. Cumq; fuerit constitutus in
multiplicabit sibi equos. nec reducet
populum in egyptum. equitatus numero subla-
tus: presertim cum dñs precepit uo-

ut nec quic̄ amplẽ p eandem uiam re
ũtaminũ. Non habebit uxores pluri
mas que illiciant animũ eius: nec au
ri r argenti īmensa pondera. Postq̃m
aũ sederit in solio regni sui: describet
sibi deuteronomiũ legis huius in uolumi
ne. accipiens exẽplar a sacerdotibus le
uitice tribus. r habebit secum: legetq;
illud omnib⁹ diebus uite sue. ut discat
timere dñm dñm suũ. r custodire uer
ba r cerimonias eius que in lege p̃cepta sũt.
nec eleuetur in superbiam cor eius sup
fr̃es suos. nec declinet in dexteram par
tem uel sinistram. ut longo tempore
regnet ipse r filius eius super israhel.

XVIII.

Non habebunt sacerdotes r leui
te r oĩs qui de eadem tribu sũt
partem r hereditatẽ cum reliquo isrl.
qui sacrificia dñi r oblationes eius co
medent. r nichil aliud accipient de pos
sessione fr̃m suorum. dñs enim ipse here
ditas eorum: sicut locutus est illis. hec
erit iudicii sacerdotum a p̃plo r ab
his qui offerunt uictimas: siue bo
ue siue ouem īmolauerint. dabunt
sacerdoti armum ac uentriculum: primi
cias frumenti tui uini r olei. r lanarũ par
tem ex omni tonsione. Ipsum enim elegit
dñs dñs tuus de cunctis tribub⁹ tuis.
ut stet r ministret nõi dñi. ipse r filii
eius in sempiternũ. Si exierit leuites de
una urbium tuarũ ex omni isrl in qua
habitat. r uoluerit uenire desiderans loc̃
quem elegerit dñs: ministrabit in domo
dei sui. sicut omnes fr̃es eius leuite. qui
stabunt eo tempore coram dño. Partem
cibor⁹ eandem accipiet. quĩ r ceteri.
excepto eo qđ in urbe tua ex patrimo
nii successione deletur. Cũ ingressus
filius tuus terrã quã dñs ds tuus dabit ẽ.
caue ne imitari uelis abhominationes
illarũ gentiũ. nec inueniatur in te q̃
lustret filiũ suũ aut filiam ducens
per ignem. aut qui ariolos scisciteturr
r obseruet somnia. atq; augura.
ne sit maleficus. ne incantator. ne
pythones consulat ne diuinos. r que
rat a mortuis ueritatem. Omnia enim
hec abhominatur dñs: r p̃ istius
modi scelera delebit eos in introitu tuo.
Perfectus eris r absq; macla: cũ
dño deo tuo. Gentes iste quarũ pos
sidebis terram augures r diuinos audi
unt: tu aũ a dño deo tuo aliter institu
tus es. Prophetam de gente tua r de fr̃ib⁹
tuis sicut me suscitabit ẽ dñs deus
ds tuus. ipsum audies ut petisti a do
mino deo tuo in horeb: cũ contio co
gregata eis atq; dicebat. Ultra ñ au
diam uocem dñi dei mei: r ignem
hunc maximũ amplius ñ uidebo. ne
moriar. Et ait mihi dñs. Bñ omnia q̃
locuti. p̃phetam suscitabo eis de me
dio fr̃m suorum. similem tui. r ponam
uerba mea in ore eius: loquenturq; ad e
os omnia que p̃cepero illi. Qui aũ uer
ba eius que loquetur in nõie meo au
dire noluerit: ego ultor existam. Pro
pheta aũ qui arrogantia depraua
uoluerit loqui in nõie meo. que ego
ñ p̃cepsi illi. ut dicĕt aliis eo nomine
alienor deor⁹: interficietur. Qđ si ta
cita cogitatione responderis quo
modo possim intelligere uerbum eius
quod ñ est
loquutus dñs: hoc habebis signũ. qđ
in nõie dñi prophete ille p̃dixerit r non

ne.

euenit. Hoc dñs ñ locquit est: sed p timorem animi sui pha confin
xit. et dixit ñ timebis eum
XIX
Cum dilexerint dñs ds tuus
tibi quas tibi tradituus est et
tam et possederis eam. habitaueris q in
urbibz eius et in edifiz: tres ciuitates
separabis tibi in medio tre q dñs
ds tuus dabit tibi in possessionē: et
eris diligens uiam. et in tres equa
liter partes totam tre tue q diuides
diuides. ut hēat et uicino qui per
homicidii fugus est. quo facilius
euadat. Hec aut lex homicide fugien
tis: cui uita seruanda est. Qui percus
serit proximū suū nesciens et qui non
fuit hostis eius nullis cōtra eum habi
tis odiis complacuit: et abscisse ad
eo simplicē in silua ad ligna cedenda
et in succisione ligni securi fu
gerit manus ferrumq; lapsum de
manubrio amicū eius percusserit et oc
cederit: hic ad unam ciuitatē urbi
um confugiet et uiuet. ne forte cruen
tus proximus eius cuius effusus est sanguis dolo
re stimulatus persequat et apprehen
dat eū si longior uia fuerit et percutiat
animā eius qui non est reus mortis: cū ni
hil contra eū quocessus est odii
pus habuisse monstretur. Ideo ego p
cipio tibi ut tres ciuitates equalis inter
se spacijs diuidas. Cum aūt dilatauerit
dñs ds tuus terminos tuos. sicut
iurauit patribz tuis. et dederit tibi
omnē terram quā eis pollicitus est.
si tñ custodieris mandata eius et fece
ris que hodie precipio tibi. ut diligas do
minū dm tuū et ambules in uijs eius
omni tempore. adides et alias tres ciui
tates. super has tribus. numerum
duplicabis. ut ñ effundat san
guis innocuus in medio tre. quā dñs
ds tuus dabit tibi possidendam. ne sis
sanguinis reus. Si quis aūt odio habens
proximū suū insidiat fratri suo ut eum
percutiat. fugerit q pausillum illum et mortuus
fuit fugerit ad unam de supdictis
urbibz: mittent seniores ciuitatis illi
us et arripient eum de loco effugij.
tradentq; eum in manu proximi cuius
sanguis effusus est et morietur. nec mi
sereberis eius. et auferes innocui san
guinem de israel. ut bñ sit tibi. Non al
tumes et cōfines tuos. priorum quos
fixerunt patres in possessione tua
quā dñs ds tuus dabit tibi ut ha
eas possidendam. Non stabit
testis unus contra aliquem. quicquid
illud peccati et facinoris fuerit. In ore
duoꝝ aut trium testiū stabit omne ver
bum. Si steterit testis mendax contra
hominem accusans eum prauaricatiōis:
stabunt ambo quoꝝ causa est ad
dñm in conspectu sacerdotū et iudicū
qui fuerint in diebz illis. Cumq; di
ligentissime perscrutantes inuenerint
falsum testem dixisse contra fratrem su
um iudicauit. reddent ei sicut fratri su
o facere cogitauit et auferes malū
de medio tui: ut audientes cetert
timore hēant et nequaquā talia au
deant facere. Non misereberis eius:
sed animam pro anima. oculū pro oculo. dentē pro
dente. manū pro manu. pedē pro pede cal
XX
Si exieris ad bellū
contra hostes tuos. et uideris equ

tatum r cunctil r maiorem cñm tu
habes ad ūtarq; exercitū multitudinē
ñ timeb eos. qz dñs ds tuus tecum
est qui eduxit te de tra egypti. Appo
pinquãte aũ iam ꝓlio. stabit sacdos
ante aciem. r sic loquent ad ꝓplm.
Audi isrl. Vos hodie conſt inimicos
uros pugnam cõmittis. ñ paueat
stent cor uru. Nolite metuere. nolite
cedere. nec formidetis eos. qz dñs ds
ur in medio uri ē. r ꝓ uob conſt ad
uersarios dimicabit. ut eruat uos de
ꝓcło. Duces quoq; p singlas turmas
audiente exercitu. pclamabunt. Quis
est homo qui edificauit domũ nouã
r ñ dedicauit eam. vadat r reuertatur
in domũ suam. ne forte moriatur in
bello. r alius dedicet illam. Quis est
homo qui plantauit uineam. r nec
dum fecit eam ē cõmunē. r de qua
uelit omnib; uescat. vadat r reuertatur
in domũ suam. ne forte moriatur in
bello. r alius homo ei⁹ fungatur of
ficio. Quis est homo qui despondauit
uxorem r ñ accepit eã. vadat r reuer
tatur in domũ suã. ne forte moriat
in bello. r alius homo accipiat eã. His
dictis addent reliqua. r loquentur
ad ꝓplm. Quis ē homo formidolos
r corde pauido. vadat r reuertatur in
domũ suam. ne pauere faciat corda
frũ suor. sicut ipe timore pterritus ē.
Cumq; siluerint exercitus duces. r finē
loquendi fecerint. unusquisq; suos ad
bellandũ cuneos ꝓparabit. Si ergo ac
cesseris ad expugnandam ciuitatem.
offeres ei ꝑmium pacem. Si receperit
r aperuerit tibi portas. cunctus ꝓpls qui
in ea est saluabit. r seruiet tibi sub tri
buto. Si naũ fedus inire noluerit r
ceperit cõtra te bellum. oppugnab
eam. Cumq; tradiderit dñs ds tuus il
lam in manu tua. percties omne sexꝰ
in ea gladio. Mulieres aũt & infantes
& iumenta. & cetera quę in ciuitate fuer.
Omnem ꝓdam exercitus diuides. r come
des de spoliis hostiũ tuor quę dñs
ds tuus dederit tibi. Sic facies cunctis
ciuitatib; que ualde procul a te sunt
r ñ sunt de urbib; quas in possessi
onem accepturus es. Debis aũt ciuita
tib; que dabuntur tibi nullum omino
permanere uiuũ. & interficies in ore gla
dij. ethneum. amorreum. r chananeum.
ferezeum. r euheum. r iebuseum.
sicut ꝑcepit tibi dñs ds tuus. ne forte
doceant uos facere cunctas abhomi
nationes ꝙs ipe operati sunt dis suis.
r peccetis in dñm dñm uestrum. Cũ obse
deris ciuitatem multo tempore. r mu
nitionib; circumdederis. ut expugnes
eam. ñ succides arbores de quib; uesci
potes. nec securib; p circuitum debes ua
stare regionem. cñm lignũ esca ñ homo.
nec potes bellantibus cõtra te augere
numerũ. Si qua aũt ligna ñ sunt po
mifera. & agrestia. in escas apta
usus. succide & instrue machinas do
nec capias ciuitatem ꝙ contra te dimi

Quando inueniet̃ in terra tua quã dñs ds tuus dabit tibi occisus. & iacens in agro. nec scias quis percusserit eum. egredientur maiores natu & iudices tui. & metient ad locum cadaueris singlas ꝓ circuitum

spacia ciuitatū. Et cū nuciozem
erit ē pspexerit. seniores ciuitatis
eius colleent utulam de armento que
nō traxerit iugum. nec tam ererdit u
mere. z ducent eam ad uallem aspe
ram atq; saxosam. que numq̄m a
rata est. nec semente rexpta. z ce
dent in ea cernicem utule. Accedent q̄
sacerdotes filij leui. quos elegerit dō
ds tuus ut ministrent ei. z benedicāt
in nōie ei⁹. z ad ūbum eoz oīe nego
cium. z quicquid mundū ill' immūdū
ē iudicetur. z uenient maio
res natu ciuitatis illius ad interfectū.
lauabunt q̄ manus suas sup uitulā
que in ualle percussa est. z dicent. ma
nus nre nō effuderunt sanguinē hunc. nec oculi uiderunt. Propitiare
populo tuo isr̄l. quem redemisti dne.
z nō reputes sanguinē innocentē in
medio pli tui isr̄l. z auferetur ab e
is reatus sanguinis. Tu aūt alienus
eris ab innocentis quoz ego effusus
est. cum feceris eā q̄ precepit dns. Si e
gressus fūs ad pugnam cōtra inimi
cos tuos. z tradiderit eos dns ds tu⁹
in manu tua. captiuos eoz. Et
uideris in nūo captiuoz mulierem
pulchram. z amaueris eam. uolūs
q; hre uxorem. introduces in domū
tuam. que radet celaurem. z cernuum
cidet ungues. z deponet uestem in q̄
capta est. sedensq; in domo tua. fle
bit patrem. z matrem tuā uno mse
z postea introibis ad eam. dormiesq;
cum ea. z erit uxor tua. Si unq̄m post
ea nō placuerit in animo tuo. dimittes
eam liberam. nec uendē poteris pe
cunia. nec oppmere potestate. q̄
humiliasti eam. Si habūt homo
uxores duas. unam dilectam. z al
tēam odiosam. genuerintq; ex eis filios.
z fuit filius odiosē primogenitus. tū
uenerit tpus diuidendi filios suos. non
debebit filiū dilectē facere primo
genitum. z preferre filio odiosē. q̄ filiū
uerū odiosē agnoscet primogenitū. da
bit q; de bis que habuit cuncta du
plicia. Ipse est enī principiū liberoz
ei⁹. z huic debent primogenita. Si
genuerit homo filiū contumacē et
protuum qui nō audiat patrē ac ma
trē unpā. z coherentibus sibi arguent eū. non
temnent. apphendent eū. z ducent
ad seniores ciuitatis illi⁹. z ad portā
iudicij. dicentq; ad eos. Filius nr̄ iste
protuus. z contumax est. nr̄is monitis nō
audire contempnit. comessationibus
uacat. z luxurie atq; conuiuijs. La
pidibus eū obruet pplis ciuitatis ei⁹
moriet. ut auferatis malū de me
dio uri. z omnis isr̄l audiens timea
tur. Cū peccauit homo ei⁹ morte
plectendū. et adiudicatus mori
appensus fuerit in patibulo. nō pma
nebit cadauer eius in ligno. q; in eadem
die sepelietur. ep maledictus a deo
est qui pendet in ligno. z nec̄ quam
contaminabis terram tuam. q̄m dns
ds tuus dederit ē in possessionem.

Non uidebis bouem fris tui aut ouem errantē. z pbibis
ei. z reduces fri tuo. Quam si nō est pi
quus fr̄ tuus nec nosti eū. duces in
domum tuā. z erunt apd te q̄diu
quesierit ea fr̄ tuus. z recipiat. Similit

facies de alino. & de uestimento. & de omi re bus tuo que preter. si inuenias eam. ñ negligas. sed alienam. si uolueris ad munu fris tui aut bouem cecidisse in uia. ñ despicies. sed sublevabis cum eo. Non induetur mulier uestē uirilē. nec uir utetur uestē femineā. Abhominabilis enī apd dñm ē. qui facit hec. Si ambulans p uiam in arbore uel ter ra nidum auis inuenies. & matrē pullis uel ouis desup incubantē. ñ teneb eam cum filiis. sed abire patieris. eap tos teneas filios. ut bene sit tibi. & longo uiuas tempe. Cum edificaueris domū nouam. facies murū tecti p circuitū. ne effundatur sanguis in domo tua. & sis reus si alterut de ruerit. Non seres uineam tuā altera semi ne. & sementis qm̄ semina. & que nas cuntur ex uinea pereūt. sed illa. Non arabis in boue simul & asino. Non ī duetis uestimēto qd̄ ex lana linoq; cō texitur. Funiculos in fimbriis pa ries. p quor angulos pallij tui. quo opuris. Si duxerit ur uxorem. & postea eam odio habuerit. quelibet q; occasio nes quibz dimittat eam. obiciens ei nomen pessimū. & duxerit uxorem. hanc accepi. & ingressus ad eam ñ inueni uirginē. tollent eam pr̄ & mr̄ eius. & ferent secum signa uirginitatis eī. ad seniores urb̄. qui intra portas sūt. & dicet pr̄. filiā meā dedi huic uxo rem. qm̄ q; odit imponit ei nomen pessimum ut dicat. ñ inueni filiā tuā uirginē. & ecce hec sunt signa uirgi nitatis filie mee. Expandent uestimentum coram senioribz ciuitatis. ap prehendentq; senes urbis illius. & uir berabunt filium. condemnantes in lup centū siclis argenti. quos dabit patri puelle. qm̄ diffamauit nom̄ pessimū sup uirginem ist̄. Habebitq; eam uxorem. & non potēt eam dimittere omni tpe uite sue. Quod si uerū est. qd̄ obiecit. & ñ est in puella inuenta uirgi nitas. ejicient eam extra fores domus pris sui. & lapidibz obruent uiri ciuitatis eī. & morietur. quia fecit nefas ī israēl. ut fornicaretur in domo patris sui. & auferes malū de medio tui. Si dormierit uir cū uxore alterius. uterq; morientur. idest adulter & adultera. & auferes malū de isr̄l. Si puellam uirgi nem desponderit uir. & inuenerit eam aliquis in ciuitate. & concubuerit cum illa. educes utrūq; ad portam ciuitatis illā. & lapidibz obruentur. puella q̄ ñ clamauit cum esset in ciuitate. uir q; humiliauit uxorem proximi sui. & auferes malū de medio tui. Si in agro reperit uir puellam q̄ desponsata ē. & apprehendens concubuerit cum illa. ipe morietur solus. puella nichil patietur. ñ est rea mortis. qm̄ sicut la tro consurgit contr̄ fr̄em suū. & occidit animā ei. ita & puella pcessit. Sola erat in agro. clamauit. & nullus ad fuit qui liberaret eā. Si inuenit uir puellam uirginē q̄ ñ hēt sponsū. & apprehendens concubuit cum ea. & res ad iudicii uenit. dabit qui dormivit cum ea pr̄ puelle quinquāginta siclos argenti. & habebit eam uxorem. q; humiliauit illā. Et ñ potēt eam di mittere cunctis diebz uite sue.

Non accipiet homo uxorem patris sui: nec reuelabit operimentū eius. Non intrabit eunuchus arutus uel amputatis testiculis et abscisso uerendo ecclesiam dñi. Non ingredietur mamzer hoc est de scorto natus in ecclesiam dñi usq; ad decimam generationem. Ammanites et moabites etiam post decimā generationem in ecclesiam dñi nequaquam: quia noluerunt nobis occurrere cum pane et aqua in uia cū egrederemini de egypto et quia conduxerūt contra te balaam filiū beor de mesopotamia syrie: ut malediceret tibi et noluit deus dominus tuus audire balaam: uertitq; maledictionē eius in benedictionē quia dilexerat te. Non facies eis pacem: nec queres eis bonū cunctis diebus tuis usq; in sempiternū. Non abhominaberis idumeū quia frater tuus est: nec egyptium quia aduena fuisti in terra eius. Ecclesiam ingredientur eorum tertia generatione introibunt in ecclesiam dñi. Quando egressus fuerit exercitus tuus aduersus hostes tuos in pugnam: custodies te ab omni re mala. Si fuerit inter uos homo qui nocturno pollutus fuerit somnio egredietur extra castra et non reuertetur prius quam occidente sole lauetur aqua: et post solis occasum regredietur in castra. Habebis locum extra castra ad quem egrediaris ad requisita naturę: gerens paxillum in balteo. Cumq; sederis fodies per circuitum: et egesta humo operies quod reliquat es. Dominus enim deus tuus ambulat in medio castrorum ut eruat te et tradat tibi inimicos tuos: ut sint castra tua sancta et nichil in eis appareat fœditatis. nec deserat te deus tuus. Non trades seruum domino suo qui ad te confugerit: habitabit tecum in loco quo ei placuerit et in una urbium tuarum ubi commodius ei esse uidebitur: non contristabis eum. Non erit meretrix de filiabus israel: nec scortator de filiis israel. Non offeres mercedem prostibuli nec pretium canis in domum domini dei tui: quicquid illud est quod uouerint quia abhominatio est utrumque apud dominum deum tuum. Non fenerabis fratri tuo ad usuram pecuniā nec fruges nec quamlibet aliam rem: sed alieno. Fratri autem tuo absque ulla usura id quo indiget commodabis: ut benedicat tibi dominus deus tuus in omni opere tuo in terra ad quam ingredieris possidendam. Cum uotum uoueris domino deo tuo non tardabis reddere: quia requiret illud dominus deus tuus et si morate fueris reputabitur tibi in peccatum. Si noluerit polliceri absque peccato eris. Quod autem semel egressum est labiis tuis obseruabis: et facies sicut promisisti domino deo tuo et propria uoluntate et ore tuo locutus es. Ingressus uineam proximi tui comedes uuas quantum tibi placuerit: foras autem ne efferas cauum. Si intraueris in segetem amici tui frangens spicas manu conteres: falce autem non metes.

Si acceperit homo uxorem et habuerit eam et non inuenerit gratiam ante oculos eius propter aliquam fœditatem: scribet libellum repudii et dabit in manu illius et dimittet eam de domo sua. Cumque egressa alterum maritum duxerit et ille quoque oderit eam: deditque

ep̄ ei libellum repudij & dimiserit de domo sua. ul' certe mortu' fuerit. ñ potest p̄or maritus recipere eam in uxorem. ep̄ polluta est & abhominabil' facta est coram dño. ne pec̄are facias terram tuam q̄m dñs ds tuus t̄ tradiderit possidendam. Cū acceperit homo nup̄ uxorem. ñ pedet ad bellum. nec ei quicq̄m unius generis necessitatis publice. & uacabit absq̄ ullpa domui sue. ut uno anno letetur cum uxore sua. Non accipies loco pignoris inferiorem & superiorem molam. ep̄ animā suam appositū t. Si deprehensus fuerit homo sollicitans fratrē suū de filiis isr̄l. & ut̄ dño eo accepto p̄cussū interficiet. et auferes malum de medio tui. Obserua diligent̄ ne incurras in plagam lepre. & facies quecūq̄ docuerint te sacerdotes leuitici generis. ut̄ ad q̄d p̄cepi eis. & cupies scire. memento que fecerit dñs ds tu' marie in uia. cum egrederemini de egypto. Cum repetes a proximo tuo rem aliq̄m q̄m debet. non ingredieris domū eius ut̄ q̄ pignus auferas. & stabis foris. & ille tibi proferet q̄d habuerit. Si uir pauper est. ñ pernoctabit apud te pignus. sed statim reddes ei ante solis occasum. ut dormiens in uestimento suo benedicat t̄ habeas iustitiam coram dño deo tuo. Non negabis mercedem indigentis & pauperis fratris tui. siue aduene qui tecum morat̄ in terra & intra portas tuas ē. & eadem die reddes ei pecuniā labor̄is sui. ante solis occasum. q̄ pauper ē & ex eo sustentat aiam suam. ne clamet contra te ad dñm. et reputet̄ tibi in peccm. Non occidentur patres p filiis. nec filij pro patribus. & unusquisq̄ p suo pec̄o morietur. Non pones iudicium aduene & pupilli. nec auferes pignus loco uidue ne istinuum. memento q̄d seruieris in egypto. & redemit te dñs ds tuus inde. Ideo ego p̄cipio t̄ ut facias hanc rem. Cū messueris segetē in agro tuo. & oblitus manipulū reliqueris. ñ reuertēris ut tollas eū. & aduenā & pupillum & uiduā auferre patiens. ut benedicat t̄ dñs ds tuus in omni op̄e manuū tuar̄. Si fruges colligeris oliuar̄. quicquid remanserit in arbore. ñ reuertēris ut colligas. & relinquēs aduene pupillo ac uidue. Si uindemiaueris uineam tuam. ñ colliges remanentes racemos. & cedent in usus aduene pupilli & uidue. memento q̄d & tu seruierit in egypto. et ideo ego p̄cipio t̄ ut facias hanc rem.

Si fuerit causa inter aliquos (K.V) & ad iudicium uenerint. & iudices discreuerint. quem iustum & p̄cipuum. illi iustificabit. & impiū. condemnabunt impietatis. Si uapulare eū oportuerit. dabunt impositi. & coram se facient liberari. p̄sente iudice. & certo numero plagar̄ modū. ita dumtaxat. ut quadragenarium numerum ñ excedant. ne fede lacerat̄ frater tuus ante oculos tuos habeat̄ t̄ uilis. Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas. Cū habitauerint fratres simul. & unus ex eis absq̄ liberis mortuus fuerit. uxor defuncti ñ nubet alteri. sed

accipiet eam ſibi & ſuſcitabit ſemen
fratris ſui. & primogenitũ ex ea filium
nomine illius appellabit. ut nõ deleatur
nomen eius ex iſrl. Si autẽ noluerit
accipere uxorem fratris ſui que ei lege
debetur. ꝓgredi mulier ad portam ciui
tatis & interpellabit maiores natu dicẽs.
Non uult frater meus ſuſcitare
re ſemen fratris ſui in iſrl. nec me in cõ
iugium ſumere. Vocatiq; accerſiue
eum facient. & interrogabunt. Si reſpõ
derit nolo eam uxorem accipere. accedet
mulier ad eum coram ſenioribꝰ. & tol
let calceamentum de pede eius. & ſpuet in
faciem illius. & dicet. Sic fiet homini
qui nõ edificat domũ fratris ſui. & uocabi
tur nomen eius in iſrl. domus deſcal
cati. Si habuerint inter ſe iurgiũ duo uiri
& unus contra alterum uxorem ceperit uo
lensq; uiro alterius eruere uirum ſuũ
de manu fortioris. miſerit manũ & ap
prehenderit uerenda eius. abſcindes ma
num illius. nec flectet ſuper eam illa
miſa. Non habebis in ſacculo diuerſa pon
dera maius & minus. Non habebis
in ſuis domibus modium & modium. modius equalis & iuſtus
habebis ut multo uiuas tẽpore ſuper
eam quã dns deus tuus dederit tibi. Abo
minatur enim dns eum qui facit hec.
& aduersatur omni iniquitati. Memẽto
quæ fecerit tibi amalech in uia cũ e
grederẽmini de egypto. quomodo occurre
rit tibi & extremos agminis tui qui
laſſi reſidebant ceciderit. cũ tu eras
fame & labore confectus. & non timuerit
dm. Cum ergo dns deus tuus dederit
tibi requiem & ſubiecerit tibi cunctas p
circuitũ nationes in terra quã tibi pollice
tus eſt. delebis nomen eius de ſub cælo.
Caue ne obliuiſcaris.

XXVI

Cumq; introieris terram quã dns
deus tuus tibi dabit in poſſi
dendam & obtinueris eam atq; habi
taueris in illa. tolles de cunctis fruge
bus tuis primitias. & pones in cartallo.
ꝓgesq; ad locum quem dns deus tuus
elegerit ut ibi inuocetur nomen eius.
Accedesq; ad ſacerdotẽ qui fuerit in die
bus illis. & dices ad eum. Profiteor ho
die coram dño deo tuo. quõ ingreſſus
ſim terram p quã iurauit patribus nr̃is.
ut daret eam nobis. Suſcipiensq; ſacer
dos cartallũ de manu eius. ponet eũ
altare dñi dei tui. & loquens in conſpe
ctu dñi dei tui. Syrus ypſequebatur pa
trem meũ. Qui deſcendit in egyptũ.
& ibi peregrinatus eſt in pauciſſimo nu
mero. creuitq; in gentem magnã & ro
buſtam. & infinite multitudinis. Affli
xerunt nos egyptii & ypſequuti ſunt.
imponentes onera grauiſſima & clama
uimus ad dñm deum patrũ nr̃orum. Qui
exaudiuit nos & reſpexit humilitatẽ
meã & laborem atq; anguſtiam. & ex
duxit nos de egypto in manu fortí
& brachio extento. in ingenti pa
uore. in ſignis atq; portentis. & introdu
xit ad locum iſtum. & tradidit no
bis terram lacte & melle manantem.
Et idcirco nunc offero primitias fru
gum terre quã dns dederit mihi. Et dimit
tes eas in conſpectu dñi dei tui. adora
to dño deo tuo. & epulaberis in omni
bonis quæ dns deus tuus dederit tibi
& domui tue tu & leuites & aduena

qui tecum ē. Cū compleūs decimā
cunctarū frugū tuarū. anno decimo
tertio: dabis leuitē r aduenē r pupillo
r uidue: ut comedant intra portas tu
as r saturentur. loquereq; in conspe
ctu dñi dei tui. Auferā qđ sāctificatum ē
de domo mea: r dedi illud leuitē r aduē
ne pupillo r uidue. sicut mihi precepisti. nō
preterij mandata tua: nec illorum obliuis
cor. non comedi ex eis in luctu meo.
nec separaui ea in quolibet immundicia:
nec expendi ex his quicquā in re funebri.
Obediui uoci dñi dei mei: r feci oīa si
cut preceperas mihi. Respice de sācto tuo
r de excelso celo: benedic ppl̄o
tuo isrl̄. r terre q̄m dedisti nobis: sicut iu
rasti patribus nr̄is. terrā lacte r melle ma
nantē. Hodie dñs dr̄s tuus precipit ti
bi ut facias mandata hec atq; iudicia.
custodias r impleas ea in toto corde
tuo. r in tota anima tua. Dñm elegi
sti hodie: ut sit tibi deus. r ambules in ui
is eius. r custodias cerimonias illius. et
mandata atq; iudicia. r obedias eius
imperio. Cū dñs elegerit te hodie: ut sis ei
ppl̄s peculiaris. sicut locutus est tibi. r
custodias oīa precepta eius. r faciat te
excelsiorem cunctis gentibus q̄s creauit
in laudem r nomē r gloriam suā: ut sis
ppl̄s sc̄s dñi dei tui. sicut locutus est.

Precepit aūt moyses et seniores isrl̄ ppl̄o dicentes. Custo
dite oēm mandatum: qđ precipio uobis
hodie. Cum ergo transieritis iordanen in
terram q̄m dñs dr̄s tuus dabit tibi: erige
tibi grandes lapides. r calce leuigabis e
os. ut possis in eis scribere omnia ui
ba legis huius. iordane trānito: ut in
troeas terram q̄m dñs dr̄s tuus dabit
tibi. terram lacte r melle manantē. sicut
locutus est patribus tuis. Cū ergo tran
sieritis iordanen erigite lapides quos
ego hodie precipio uobis in monte hebal.
r leuigabis eos calce. r edificabis ibi al
tare dño dō tuo. de lapidibus quos fer
rum non tetigit. r de cunctis ut ferrum et
non polluas. r offeres in eo holocausta do
mino dō tuo: r immolabis hostias
pacificas. comedes ex ibi. r epulaberis
coram dño dō tuo. r scribes super lapides
oīa uerba legis huius. plane et lucide.
Dixeruntq; moyses r sacerdotes leuiti
ci gēnis: ad omnē israhel. Attende r au
di israhel. Hodie factus es ppl̄s dñi dei tui.
audies uocem eius: r facies mandata
atq; iustitias q̄s ego precipio tibi. Precepit
q; moyses ppl̄o in die illo dicens. Hi
stabunt ad benedicendū populo suprā mon
tem garizim: iordane trānito. hi me
on. leui. iudas. issachar. ioseph. r ben
iamin. Et e regione illi stabunt ad ma
ledicendum in monte hebal. ruben. gad
r aser. zabulon. dan. r nepthalim. Et ex
clamabunt leuite: dicentq; ad omnes
uiros isrl̄ excelsa uoce. Maledictus ho
mo qui facit sculptile r conflatile abho
minationem dñi. opus manuū artifi
cum: ponatq; illud in abscondito. Et
respondebit omnis ppl̄s: r dicet amen.
Maledictus qui inhonorat patrem r matrem:
r dicet omnis ppl̄s amen. Maledictus
q̄ transfert terminos proximi sui: r dicet om
nis ppl̄s amen. Maledictus qui errare facit
cecum in itinere. r dicet omnis ppl̄s a
men. Maledictus qui pervertit iudicium
aduene pupilli r uidue. r dicet omnis

ppls aiam. Maleductus qui dormit cū uxore pris sue ⁊ reuelat oiūniū lectulū ei. ⁊ dicet oīs ppls aiam. Maleductus qui dormit cum oīi iumēto. ⁊ dicet oīis ppls aiam. Maleductꝰ qui dormit cum sorore sua. filia patris sui uł matris sue. ⁊ dicet oīis ppls aiam. Maleductus qui dormit cū socru sua. ⁊ dicet oīis ppls aiam. Maleductus qui clam percusserit proximū suū. ⁊ dicet oīis ppls aiam. Maledꝰ qui accepto munere ut percutiat animam sanguinul innocentis. ⁊ dicet oīs ppls aiam. Maleductus qui nō permanet in sermonibꝫ legis huius nec eos ope ꝓsequit. ⁊ dicet oīis ppls aiam

CAP. VIII.

Si audiens audieris uocem dñi dei tui. ut facias atq; custodias oīa mandata ei⁹ que ego ꝓcipio tibi hodie. faciet te dñs ds tuus excelsiorem cunctis gentibꝫ que inhabitant in tra. uenientq; sup te uniuerse benedictiones iste ⁊ apprehendent te. si tñ ꝓcepta ei⁹ audieris. Benedictus tu in ciuitate. ⁊ benedictus in agro. Benedictus fructus uentris tui. ⁊ fructus terre tue. fructusq; iumentoꝝ tuoꝝ. greges armentoꝝ tuoꝝ. ⁊ caule ouium tuarū. Benedicta horrea tua. ⁊ benedicte reliquie tue. Benedictus eris ingrediens ⁊ egrediens. Dabit dñs inimicos tuos qui consurgunt aduersum te. corruentes in conspectu tuo. Quam una uenient contra te. ⁊ per septē fugient a facie tua. Emittet dñs benedictionē suā cellaria tua. ⁊ super omnia opera manuū tuaꝝ. benedicet tibi in tra quā accepturus. Suscitabit te dñs sibi in populum sanctum sicut iurauit tibi. si custodieris mandata dñi dei tui. ⁊ ambulaueris in uiis eius. uidebuntq; omnes gentes nomen ꝓlis ei⁹ inuocatū sup te. ⁊ timebunt te. Habundare te faciet dñs omnibꝫ bonis. fructu uteri tui. ⁊ fructu iumentoꝝ tuoꝝ. fructu terre tue quā iurauit dñs patribꝫ tuis ut daret tibi. Aperiet dñs thesaurum suum optimum. celum. ut tribuat pluuiam terre tue. in tpe suo. Benedicet cunctis operibꝫ manuū tuaꝝ. ⁊ fenerabis gentibꝫ multis. ⁊ tu a nullo fenus accipies. Constituet te dñs in caput ⁊ nō in caudam. ⁊ eris semp sup ⁊ non subter. si audieris mandata dñi dei tui que ego ꝓcipio tibi hodie. ⁊ custodieris ⁊ feceris. ac nō declinans ab eis. nec ad dexteram nec ad sinistram. nec sequens deos alienos. nec colens eos. Qui si audire nolueris uocem dñi dei tui. ut custodias ⁊ facias oīa mandata ei⁹. ⁊ cerimonias quas ego ꝓcipio tibi hodie. uenient super te maledictiones iste ⁊ apprehendent te. Maledictus eris in ciuitate. ⁊ maledictus in agro. Maledicti horrei tui. ⁊ maledicte reliquie tue. Maledictus fructus uentris tui. ⁊ fructus terre tue. armenta boum tuoꝝ. ⁊ greges ouium tuarū. Maledictus eris ingrediens. ⁊ maledictus egrediens. Mittet dñs sup te famem. ⁊ ruinam. ⁊ increpationē in oī a opa tua que facies. donec conterat te. ⁊ ydat uelociter pp adinuentiones nequas pessimas. ut quibꝫ reliquisti me. Adiungat tibi pestilentiā. donec consumat te de tra ad quā ingredieris ꝓ sidendam. Percutiat te dñs egestate. fe

bu⁹ z frugore. ardore z estu⁹ z aere corrupto. z rubigine: z psequatur donec pcas. Ne celum qđ supra te est eneū: z terra cūm calcas ferrea. Det dñs ymbrem ire tue pulueꝛem: z de celo descendat sup te cinis donec conteraris. Tradet te dñs corruptū ante hostes tuos. P una uiam exibis ad eos: z p septem fugias: z dispgaris p oīa regna ire: z eris fabula cūctis populis in quibꝰ eos abigat. Pascat te dñs vlcere egy: z pte: z parte corporis p qđ sterꝛa digeꝛitur: z scabie: quaꝝ z prurigine: z a qua curari nequeas. Pascat te dñs amentia z cecitate ac stupore mentis: z palpes in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris: z nō dirigas uias tuas: oīb⁹q; tempꝝ calūpniā sustineas z oppꝝssus uiolentia: nec habeas qui liberet te. Desponsabis uxoꝝ: z alius dormiat cum ea. Domū edifices: z nō habites in ea. Plantes uineam: z nō uindemies eam. Bos tuus in oculis tuis occidet: z nō comedes ex eo. Asinus rapt⁹ coꝝ te: z nō reddat tibi. Oues tue dentur inimicis tuis: z nō sit qui te adiuuet. Filij tui z filie tue tradant⁹ alteri populo: videntibꝰ oculis tuis: z deficientibꝰ ad conspectū eoꝝ tota die: z nō sit fortitudo in manu tua. Fructꝰ terre tue: z oīs labores tuos comedat populus quem ignoras: z sis semp calūpniam sustinens z oppressus cunctis diebꝰ: z stupens ad eꝝem eoꝝ que uideb⁹ oculi tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo in genibꝰ: z in suris: z sanari nō possis a planta pedis usq; ad uerticem tuū. Ducat dñs te z regem tuū quem constituis sup te in gentem quā ignoras tu z patres tui: z seruies ibi dīs alienis ligno z lapidi. z eris ypocrisis in prouerbium z fabula oīb⁹ pplis ad quos te introduxerit dñs. Semen multum ejacies in terram: z modicum congregabis: eo q locuste occupabunt. Vineam plantabis z colues: z nullū inde vinū bibes: nec colliges ea quę pgnabunt. Oliuas habebis in oībus finibus tuis: z nō ungues oleo: eo q defluet z ꝑibunt. Filios generabis z filias: z nō frueris eis: quia ducentur in captiuitatē. Omnes arbores tuas z fruges terre tue: rubigo consumet. Aduena qui tecum habitat in te ascendet sup te: z eris subl⁹ior. Ipse descendes z eris inferior. Ipse fenerabit tibi: z tu nō fenerabis ei: ipse erit in caput et tu eris in caudam. Et uenient sup te oīs maledictiones iste: z persequentes te: apprehendent te donec intereas: eo q nō audieris uocem dñi dei tui: nec seruaueris mandata eius: z cerimonias eius quas preceꝑit tibi. Et erunt in te signa atq; prodigia: z in semine tuo usq; in sempiternum: eo qđ nō seruieris dño deo tuo in gaudio: z letitia cordis tui: propter abundantiā omnium. Seruies inimico tuo quem immittet dñs tibi: in fame: z sitiz: z nuditate: z omnium penuria: z ponet iugū ferreum sup cervicem tuam: donec te conterat. Adducet dñs sup te gentē de longinquo: z de extremis finibus terre in similitudinē aquile uolantis cui⁹ non intelliges linguam: nec misereatur parvulo: z deuoret fructum iumentoꝝ tuoꝝ: ac tu

gel ūr tue donec interear. ⁊ nō relinq̄t
tibi triticum. vinū ⁊ oleū. armenta
boum ⁊ greges ouiū. donec te dilq̄
dat. ⁊ conterat in cunctis urbibꝫ tuis.
⁊ destruantur muri tui firmi. in q̄
confidis. in cūctis terris tuis. Et
obsidebit te in cūctis urbibꝫ tuis.
in omni terra tua. Quā dedit tibi
dñs deꝰ tuus. ⁊ comedes fructum uteri tui. ⁊
carnes filiorū ac filiarū tuarū. q̄s dedit
tibi dñs deꝰ tuus. in angustia ⁊ ma-
gna
uastitate qua opprimet te hostis tuus. Ho
delicatus in te ⁊ luxuriosus ualde in
uidebit fratri suo ⁊ uxori. que cubat in si
nu suo. ne det eis de carnibꝫ filioꝝ su-
orum quas comedet. eo q̄d nichil habe
at aliud in obsidione ⁊ penuria. qua
uastauerunt te inimici tui. intra oēs
portas tuas. Tenera mulier ⁊ delicata
que nisi ⁊am ingredi nō ualebat. nec
pedis uestigiū figere p̄ mollitiē ⁊ te
neritudinem. inuidebit uiro
suo qui cubat in sinu eius. fratri. filiq̄ ⁊ filie
carnibꝫ. ⁊ illuuie secundarum que egredi
tur de medio femoris eius. ⁊ liberis
quos cadem hora nascuntur. Comedent
enim eos clam. p̄ rerū omnium penu
riam. in obsidione ⁊ uastitate qua op
primet te inimicus tuus intra portas tu
as. Si nō custodieris ⁊ feceris oīa uer
ba legis huius que scripta sunt in hoc uolu
mine. ⁊ timueris nomen eius gloriosum ⁊ ter
ribile hoc. s. dñm deum tuum. augebit dñs
plagas tuas. ⁊ plagas seminis tui.
plagas magnas ⁊ perseuerantes. infir-
mitates pessimas ⁊ perpetuas. ⁊ conuertet
in te oēs afflictiones egyptii. quales
timuisti. ⁊ adhęrebunt tibi. Insuper ⁊ omnes
los languores ⁊ plagas que nō sunt
scripte in uoluminе legis huius. induc
et dñs sup te donec te conterat. ⁊ re
manebis paucus numero. qui prius eras
sicut astra celi pre multitudine. quia nō
audisti uocem dñi dei tui. Et sicut dī
letatus est dñs super uos. bñ uobꝫ faciēs.
uosq̄ multiplicans. sic letabitur disper-
dens uos atq̄ subuertens. ut auferami-
ni de terra ad quā ingredieris. possiden
dam. Disperget te dñs in omnes pplos a
summitate terre. usq̄ ad finimos eius. ⁊
seruies ibi dīs alienis. quos ⁊tu
noras ⁊ patres tui. ligneis ⁊ lapideis. in
gentibꝫ quoq̄ illis non quietes. nec
erit requies uestigio pedis tui. Dabit
enim tibi dñs ibi cor pauidum. ⁊ deficien
tes oculos. ⁊ animam mestam consumptā. ⁊
erit uita tua quasi pendens ante te. Time
bis nocte ⁊ die. ⁊ nō credes uite tue. ea
ne dicas. quis mihi det uesperum. ut ueniat
cito in mane. ⁊ p̄ cordis tui formi
dinem qua terrebris. ⁊ p̄ ea que tui
uidebis oculis. Reducet te dñs classi
bus in egyptum. p̄ uiam de qua dixi
tibi ut eam amplius nō uideres. Ibi ue
nundare uolueris in seruos ⁊ ancil
las. ⁊ nō erit qui eas at
cxxxix
Hec sunt uerba fedens q̄s precepit
dñs moysi ut ferret cum filiis
israhel in terra moab. ⁊ preter illud fe
dus q̄d cum eis pepigerat in oreb. Vocauit
q̄ moyses omnem israhel. ⁊ dixit ad eos.
Vos uidistis uniuersa que fecit dñs
coram uobis in terra egyptiorum pharao
ni ⁊ omnibꝫ seruis eius. uniuersęq̄ terre
illius. temptationes magnas. q̄s
uiderunt oculi tui. signa illa. pro

rentacy ingentia: et ut dedit uob cor
intelligens. et oculos uidentes et aures
que possint audire usq in presentem
diem. Adduxit uos. xl. annis p deser
tum. nec sunt attrita uestimenta tua
nec calciamenta pedum uestrorum
state consumpta sunt. Panem non co
distis. uinum et siceram non bibistis: ut
scretis quia ipse est dns de uob. Et uenistis
ad locum istum. Egressusq est sehon rex
esebon et og rex basan. occurrerunt nobis
ad pugnam. et percussimus eos. et tulimus
terram eorum. ac tradidimus possidendam tribui
et gad et dimidie tribui manasse. Custo
dite ergo uerba pacti huius. et implete ea: ut
intelligatis uniuersa que facitis. Vos stetis
hodie cuncti coram dño deo uestro. principes
uestri ac tribus. et maiores natu atque doc
tores. omnis populus israhel. liberi et uxores
et aduena qui tecum morat in castris.
exceptis lignorum cesoribus et his qui com
portant aquas. ut uadas in federe dni
dei tui. et in execratione que hodie dns deus
tuus percutit tecum. ut suscitet te sibi
in populum. et ipse sit deus tuus sicut locutus
est tibi. et sicut iurauit patribus tuis. abra
ham. ysaac et iacob. Nec uobis tm ego pa
ctum hoc et sacramentum confirmo.
et cunctis presentibus et absentibus. nos e
nim nostis quomodo habitauerimus in ter
ra egypti. et quomodo transierimus per medias
nationes. quas preteuntes uidistis abo
minationes et sordes deos eorum. ligna
et lapides. argentum et aurum
que colebantur. ne forte sit inter uos uir
aut mulier. familia aut tribus cuius
cor auertatur hodie a dño deo uestro. ut
uadat et seruiat deis illarum gentium. ne

sit inter uos radix germinans fel et amara
tudinem. cumq audierit uerba iuramenti
huius benedicat sibi in corde suo
dicens. pax erit mihi et ambulabo in pra
uitate cordis mei. et adiungat ebria
tem sitienti. dns non ignoscat ei. et tunc
qm maxime furor eius fumet et zelus
contra hominem illum. et sedebunt super eum
omnia maledicta que scripta sunt in
hoc uoluimine. et delebit nomen eius de sub
celo. et conturbabit eum in perditionem ex om
nibus tribubus israhel. iuxta maledictiones que
in libro legis huius scripte sunt. Dicetq sequens generatio. et filii
qui nascentur ex eis. et peregrinus qui
de longe uenerit. uidentes plagas terre
illius. et infirmitates quibus eam afflixerit
dns. sulphur et salis ardore combustam.
ita ut ultra non seratur. nec uirens quip
piam germinet. in exemplum subuersionis
sodome et gomorre. adame et seboym. quas
subuertit dns in ira et in furore suo. et de
cernet omnis gens. Quare tam feruet dns ira
huic. Que est hec ira furoris eius immen
sa. et respondebunt. Quia dereliquerunt
pactum dni dei patrum suorum. quod pepigit cum patribus eo
rum. quos eduxit eos de terra egypti. et ser
uierunt dis alienis et adorauerit eos
quos ignorabant. et quibus non fuerant
partes. idcirco iratus est furor dni cont
tram istam. ut induceret super eam omnia
maledicta que in hoc uoluimine scripta
sunt. et eruit eos de terra sua. in ira
et in furore et in indignatione magna
ua. proiecitq in terram alienam sicut ho
die comprobatur. Abscondita ad dnm deum
nostrum que manifesta sunt nobis et filiis
nostris usq in eternum. ut faciamus omnia

la legis huius. CAPK

Cum ergo uenerint sup te ōs sermones ist. bñdictio siue maledictio. q̄m ꝓposui in conspectu tuo. r ducas penitudine cordis tui in omnibus gentib⁹ in q̄s dispsit te dñs ds tuus. r reuertas ad eū. r obedias ei imperes. sicut ego hodie ꝓcipio tibi cum filiis tuis. in toto corde tuo. r in tota aīa tua. reducat te dñs ds tuus de captiuitate tua. ac misereb̄itur tui. et rursum congregabit te de cunctis ꝑplis in quos te ante dispsit. Si ad cardines celi fuerit dissipatus. inde te retrahet dñs ds tuus. r assumet atq; introducet in terram q̄m possederunt patres tui. r obtinebis eam. r bñdicet tibi magisq; numerē te faciet. q̄ā fuerunt ꝑres tui. Circūcidet dñs cor tuū. r cor semis tui. ut diligas dñm dm tuū in toto corde tuo. r in tota aīa tua. ut possis uiue. Omnis aūt maledictiones has conuertet sup inimicos tuos. r eos q̄ oderunt te ꝑsequentur. Tu aūt reuertēris. r audies uocem dñi dei tui. faciesq; ea mādata que ego ꝓcipio tibi hodie. r habundare te faciet dñs ds tuus in cunctis op⁹ manuū tuaz. in fructu uētris tui. r in fructu iumentoz tuoz. in ubertate terre tue. r in terrum omnium largitate. Letabitur eū dñs ut gaudeat sup te in oīb⁹ bonis. sicut gaudēs in ꝑib⁹ tuis. si tñ audieris uocem dñi dei tui. r custodieris ꝓcepta eius. r cerimonias que in hac lege conscripta sunt. r reuertaris ad dñm dm tuū in toto corde tuo. r in tota aīa tua. q̄ā datum hoc q̄d ego ꝓcipio tibi hodie non sup te est. neq; procul positum. nec in celo situ. ut possis dice. quis nr̄m ad celum ualet conscendē. ut deferat illd ad nos. r audiam. atq; opꝰ cōpleam. neq; trāsmarie positū. ut causeris. r dicas. quis e nob⁹ trāsfretare pōtē mare. r illud ulcꝰ ad nos deferre. ut possimus audire. r facere q̄d ꝓceptum est. sed iuxta te est sermo ualde in ore tuo. r in corde tuo. ut facias illū. Cōsidera q̄d hodie ꝓposuī in conspectu tuo uitam. r bonum. r e contrario mortē. r malū. ut diligas dñm dm tuū. r ambules in uiis eius. r custodias mandata illius. r cerimonias atq; iudicia. r uiuas ac multiplicet. et bñdicat tibi in terra ad q̄m ingredieris ꝓssidendam. Si aūt auerteris cor tuum. r audire uolueris. atq; errore deceptus. adorauerīs deos alienos. r seruieris eis. ꝓdico tibi hodie q̄d pereas. r parum ꝑmoreris in terra ad q̄m trans iordanē tu mittis ingredieris ꝓssidendam. Testes inuoco hodie celum. r terram. q̄d ꝓposuerim uob⁹ uitam. r mortē. bñdictionē. r maledictionē. Eligat ḡ uitam. ut. r tu uiuas. r seme tuū. r diligas dñm dm tuū. atq; obedias ei uoci. r illi adhereas. Ipe e enī uita tua. r longeuꝰ dierū tuoz. ut habites in terra q̄ iurauit dñs patribꝰ tuis. abrahā. ysaac. r iacob. ut daret eam illis. Vocauit ergo moyses. r locutus est oīa uba hec ad uniuersum israel. r dixit ad eos.

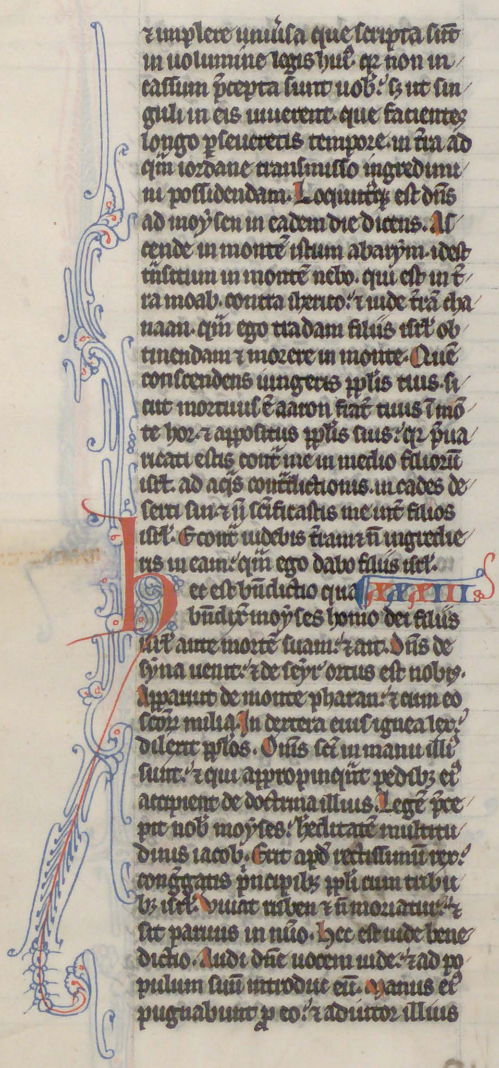
centum viginti annor
lium vndie ñ possium ulit egre
di r ingredi. p terrā ista r dñs dixe
rit ñ ñ ñ filiis iordanē ihm. Dñs
g ds tuus ñ libit ante te. ipe delebit
oēs gēs has in conspectu tuo r possi de
bis eas. Et iosue ille ñ libit ante te.
sicut locutus est dñs. Faciet dñs eis
sicut fecit seon r og regib amorreor.
r terre eor. delebitq eos. Cum g r hos
tradiderit uob. iustitiā facietis eis. si
cut preceptū uob. Viriliter agite r con
tinuo. nolite timere. nec paueritis
ad conspectū eor. q dñs ds tuus ipe
est ductor tuus. r ñ dimittet nec de lin
quet te. Vocauitq moyses iosue r dixit
ei coram oī hrl. Confortare r esto fo
rtis. Tu enī introduces pplm istum
in terram q̄m darūm sit patrib eor. iura
uit dñs. r tu eam sorte diuides r dñs
qui ducet ipe erit tecū. ñ dimit
tet nec deliquet te. noli timere nec pa
ueas. Scripsit itaq moyses legem hanc
r tradidit eam sacerdotib filiis leui q̄
portabant archam federis dñi r cunctis
senioribus hrl. precepitq eis dicens. Post
septē annos anno remissionis in sol
lemnitate tabernaculor. quenientibus
cunctis ex hrl. ut appareant in conspe
ctu dñi dei tui in loco quem elegerit dñs.
leges istas legis hui. coram oī hrl.
audientibus eis. r in unū oīm pplo con
gregato. tam uiri q̄m mulieres. par
uulis r aduenis qui intus int portas
tuas ut audientes discant r timeant
dñm dñm uīm. r custodiant impleant
q̄ oīa uerba legis huius. filii quor
eor qui nunc ignorant ut audiant pos
sint. r timeant dñm dñm suū cunctis
diebus quibus ipsi uiuent in tra ad q̄m
uos iordane trānmisso pgressi obtinē
dam. Et ait dñs ad moysen. Ecce ap
propinquant dies mortis tue. Voca iosue r sta
te in tabernaculo testimonii. ut precipiā
ei. Abierunt g moyses r iosue. r ste
terunt in tabernaculo testimonii. Ap
paruitq dñs ibi in columpna nubis.
que stetit in introitu tabernaculi. Dixitq
dñs ad moysen. Ecce tu dormies cū
patribus tuis. r ppls iste consurgens.
fornicabitur post deos alienos. in tra
ad q̄m ingredietur. r derelinquet me. irritum faciet fedus q̄
pepigi cū eo. r succendetur furor meus con
tra eum in die illo. r deseram eum. et
abscondam faciē meā ab eo. r erit in
deuoratione. Inuenient eū oīa ma
la. afflictiones. ita ut dicat in illo
die. Vere q̄ ñ est ds mecū. inuenerūt
me hec mala. Ego aūt abscondā. r ce
labo faciem meā in die illo. p oīa
mala que fecit. q̄ secutus est deos a
lienos. Nunc ergo scribite uob. canti
cum istud. r docete filios hrl. ut me
moriter teneant. r ore decantent. r sit mi
hi carmen istud. p testimonio inter filios
hrl. Introducam eū in tra p qua
rauit patrib eius. lacte r melle manan
tem. Cumq comederint. r saturati fue
rint. pinguescent. r auertentur ad deos alienos
r seruient eis. r detrahent mihi. irritum
facient pactum meum. Postquā inue
nerint eum mala multa. r afflictio
nes. respondebit ei canticum istud p
testimonio. q̄ nulla delebit oblitio.
ex ore seminis sui. Scio enī cogita

tiones eē que facturus sit hodie. anteqū introducam eū in ter̄ quā ei
pollicitus sum. Impleuit g̃ moyses cōtinuum: r̄ dixit filios isr̄. Precepit
dñs iosue filio nun. r̄ ait. Confortare r̄ esto robustus. Tu enī introduces
filios isr̄ in ter̄ quā pollicit⁹ sum: r̄ ego ero tecum. Postquā g̃ moyses scri
sit sūba legis hui⁹ in uoluminē atq; compleuit: precepit leuitis qui portabant archam federis dñi dicens. Tol
lite librum istū r̄ ponite eū in latere archē fedeꝝ dñi dei nr̄i. ut sit ibi con
tra te in testimoniū. Ego enī scio contentionem tuam: r̄ cervicem tuā ful
tissimam. Adhuc enī uiuente me et ingrediente uobiscū semp̄ conuenio
se egistis cōtra dñm: quōmag̃ ēt̄ me mortuo fuero. Congregate ad me omēs p̄
maiores natu p̄ tribꝰ uras atq; doctores: r̄ loquar audientib⁹ eis sermones istos: r̄ inuocabo contra eos celū
r̄ ter̄am. Noui enī eōs post mortē meā inique agentes: r̄ declinabūt cito de
via quā precepi uob: r̄ occurrent uob mala in extremo tempore: qñ fecerint
malum in conspectu dñi. ut irritet eū p̄ opa manuū suarum. Loquutus ē
ergo moyses audiente uniuſo cetu
filiorꝝ isr̄ sūba carminis hui⁹: r̄ ad fi
nem usq; compleuit.

CAPITVLVM XXXII.

Audite celi que loquar: audiat
ter̄a uerba oris mei. Concrescat ut
pluuia doctrina mea: fluat ut ros e
loquium meū. q̄si ymber sup herbam
r̄ q̄si stille sup gramina: q̄ nomē dñi
inuocabo. Date magnificentiā do nr̄o
dei: ꝑfecta sunt opa: r̄ omēs uie eius
iudicia. dūs fidelis r̄ absq; ulla iniq̄
tate: iustus r̄ rectus: peccauerunt ei: r̄ nō
filij eius in sordib⁹. Generatio ꝓua at
q; ꝓuersa: hecne reddis dño ꝓpl̄e stulte
r̄ insipiens: Numquid nō ipe est pater
tuus. qui possedit te: fecit r̄ creauit te:
Memento dierū antiquoꝝ: cogita ge
nerationes singlās. Interroga patrem tu
um r̄ annunciabit tibi: maiores tuos
r̄ dicent tibi. Cū diuideret altissim⁹ gēs:
q̄n̄ dispergebat filios adam: constituit t̄
minos ꝑpl̄oꝝ iuxta numerū filiorꝝ isr̄.
Pars aūt dñi ꝑpl̄s eius: iacob funiculꝰ
hereditatis eius. Inuenit eū in ter̄a de
serta: in loco horroris r̄ uaste solitudi
nis. Circumduxit eū r̄ docuit: r̄ custodiuit
q̄si pupillam oculi sui. Sicut aquila p
uocans ad uolandū pullos suos: r̄ sup
eos uolitans: expandit alas suas r̄ ac
cepit eum: atq; portauit in humeꝝ
ris suis. Dūs solus dux eius fuit: r̄ nō
erat cum eo ds alienus. Constituit eū
sup excelsam ter̄am: ut comederet fruc
tus agroꝝ. ut suggeret mel de petra.
oleūq; de silice durissimo. Butyrū de
armento r̄ lac de ouib⁹: cum adipe ag
noꝝ r̄ arietum filioꝝ basan: r̄ hyrcoꝝ
cum medulla tritici. r̄ sanguinē uue
biberent meracissimū. Incrassatus ē
dilectus r̄ recalcitrauit: incrassatus
impinguatus dilatat⁹. dereliquit deū
factorem suū. r̄ recessit a do saluatori
suo. Prouocauerunt eum in dijs alienis:
r̄ in abhominationibus suis ad iracū
diam concitauerunt. Immolauerūt
demonijs r̄ nō dō: dijs quos ignorabāt.
Noui recentes q̄ uenerunt: quos non
coluerunt patres eoꝝ. Deum qui te

genuit de lucrib⁹ r obliuisc⁹ est dñs ore
a tuor tui. Audite dñi r adducite iudi
cium r adducant eos. Et qd respondebo
illis qn̄ visitabit dñs r ad quid enarrabis
tu illi. Ego plantaui te vineam meam
electam. Quomodo conversa es mihi in
amaritudinem vinea mea aliena. Quia
fel bibisti in die festo tuo. Et torrentes
inebriantes. Et circumdedisti sepe
vineam meam. Et lapides eius elegisti.
Et plantasti eam electam. Et edificasti
turrim in medio eius. Et torcular fo
disti in ea. Et exspectasti ut faceret
uuas. Et fecit labruscas. Nunc habi
tatores hierl. Et viri iuda iudicate inter
me et inter vineam meam. Quid est
quod debui ultra facere vineę meę et non
feci ei. Quare exspectans ut faceret
uuas. Et fecit labruscas. Et nunc
ostendam vobis quid ego faciam vineę
meę. Auferam sepem eius. Et erit in
direptionem. Et destruam maceriam
eius. Et erit in conculcationem. Et
ponam eam desertam. Non putabitur
et non fodietur. Et ascendet dumus
et spina. Et nubibus mandabo ne
pluant super eam imbrem. Vinea enim
dñi exercituum domus israel est. Et
uir iuda germen delectabile eius. Et
exspectauit ut faceret iudicium. Et
ecce iniquitas. Et iustitiam. Et ecce
clamor. Ve qui coniungitis domum
ad domum. Et agrum agro copulatis
usque ad terminum loci. Numquid
habitabitis vos soli in medio terre.
In auribus meis hec dixit dñs exercituum.
Nisi domus multe deserte erunt. Grandes
et pulchre absque habitatore. Nam
decem iugera vineę facient batum
unum. Et qui seminat homer facit
effam. Ve qui consurgitis mane ad
ebrietatem. Et potui vacatis usque
ad vesperum. Et vinum exaestuet
in vobis. Qui habetis in epulis
vestris citharam. Et lyram. Tympa
num. Et tibiam. Et vinum. Et opus
dñi non respicitis. Et opera manuum
eius non intuemini. Propterea captiuus
ductus est populus meus. Eo quod non
habuerit scientiam. Et interfecti eius
mortui sunt fame. Et exercitus eius
aruit siti. Propterea dilatauit infernus
animam suam. Et aperuit os suum
absque ullo termino. Et descendent
fortes eius. Et populus eius. Et sublimes
gloriosi eius. Et humiliabitur homo
et curuabitur vir. Et oculi sublimium
humiliabuntur. Et exaltabitur dñs
exercituum in iudicio. Et deus sanctus
sanctificabitur in iustitia. Et pascentur
agni secundum ordinem suum. Et
deserta pinguium peregrini comedent.
Ve qui trahitis iniquitatem in funiculis
vanitatis. Et quasi vinculum plaustri
peccatum. Qui dicitis. Festinet et
properet opus eius ut uideamus. Et
adpropiet et ueniat consilium sancti
israel. Et cognoscamus. Ve qui dicitis
malum bonum. Et bonum malum.
Ponentes tenebras lucem. Et lucem
tenebras. Ponentes amarum dulce.
Et dulce amarum. Ve qui sapientes
estis vobis metipsis. Et coram vobis
metipsis prudentes. Qui iustificatis
impium pro munere. Et iustitiam
iusti auferetis ab eo. Propterea sicut
devorabit stipulam lingua ignis. Et
flamma carbones comburet. Sic radix
eorum quasi cinis erit. Et germen
eorum sicut pulvis ascendet. Proiecerunt
enim legem dñi exercituum. Et eloquium
sanctum israel blasphemauerunt. Propterea
furor dñi exercituum iratus est in populo
suo. Et extendit manum suam super
eum. Et percussit eum. Et conturbati
sunt montes. Et facta sunt cadauera
eorum quasi stercus in medio platearum.
In omnibus his non est auersus furor
eius. Et adhuc manus eius extenta.
Et levabit signum in nationibus procul.
Et sibilabit ad eum ab extremo terre.
Et ecce festinus velociter veniet. Non
est defectus in eo. Et non est infirmus
in eo. Non dormitabit neque dormiet.
Et non solvetur cingulum renum eius.
Et non rumpetur corrigia calciamenti
eius. Cuius sagitte acute. Et omnes
arcus intenti. Ungule equorum eius
quasi silex reputabuntur. Et quasi
turbo rotabuntur rote eius. Rugitus
eius sicut leonis. Et sicut catuli leonum
rugiet. Et exaltabitur. Et tenebit
predam. Et abducet saluum. Et non
erit qui eripiat. Et rugiet super eum
in die illa sicut rugitus maris. Et
respiciet terram. Et ecce tenebre
obscuritatis. Et lux obtenebrata est
in caligine eius. In anno quo mortuus
est ozias rex vidi dñm sedentem super
solium excelsum et elevatum. Et
domum plenam maiestate eius. Et
seraphin stabant super illud. Sex alę
uni et sex alę alteri. Duabus velabant
facies eorum. Et duabus velabant pedes
eorum. Et duabus volabant. Et clamabat
alter ad alterum. Et dicebant. Sanctus
sanctus sanctus dñs exercituum. Plena
est omnis terra gloria eius. Et motus
est cardo superliminaris a voce clamantis.
Et domus impletum est fumo. Et dixi
ve mihi quia tacui. Quia homo pollutus
labiis ego sum. Et in medio populi
polluta labia habentis ego habito. Et
regem dñm exercituum uidere oculis
meis. Et unus de seraphin volauit ad
me. Et in manu eius calculus quem
forcipe tulerat de altari. Et tetigit os
meum. Et dixit. Ecce tetigit hoc labia
tua. Et auferetur iniquitas tua. Et
peccatum tuum mundabitur. Et audiui
uocem dñi dicentis. Quem mittam. Et
quis ibit nobis. Et dixi ecce ego mitte
me. Et dixit vade. Et dices populo huic
audite audientes. Et nolite intellegere.
Et videte uisionem. Et nolite cognoscere.
Excaeca cor populi huius. Et aures eius
aggrauia. Et oculos eius claude. Ne
forte videat oculis suis. Et auribus suis
audiat. Et corde suo intellegat. Et
convertatur. Et sanetur eum. Et dixi
usquequo dñe. Et dixit donec desolentur
ciuitates absque habitatore. Et domus
absque homine. Et terra deserta
relinquatur. Et elongauerit dñs homines.
Et multa sit derelicta in terra. Et
adhuc in ea decima. Et conuertetur.
Et erit in depopulationem. Sicut terebinthus
et sicut quercus quarum in cunctis
dejectis adhuc substantia stabilis
manet in eis. Ita semen sanctum
erit substantia eius. Propterea ecce
ego adducam super eos malum. Et
consummationem faciam omnium
hominum. Et ecce ego sum cum eis
ut saluem eos. Omnes bestias quę
sunt in eis. Et ecce ego ad vindictam
omnium gentium. Et ad ultionem
omnium hominum. Et ecce ego
ultionem tollam ab eis. Et ecce ego
ultionem tollam ab eis. Et ecce ego
ultionem tollam ab eis

rumplere unumquemque scripta libri
huius uolumine legis huius. que non in
uanum precepta sunt uobis. sed ut sin-
guli in eis uiuerent. que facientes
longo pleueretis tempore in terra ad
quam iordane transmisso ingredimini
ut possidendam. Locutusque est dñs
ad moysen in eadem die dicens. As-
cende in montem istum abarim. idest
montem montium in monte nebo. qui est in ter-
ra moab. contra iericho. et inde terram chana-
aan. quam ego tradam filiis israhel ob
tinendam et morere in monte. Quem
conscendens iungeris populis tuis. si-
cut mortuus est aaron fratre tuus in mon-
te hor. et appositus populis suis. qui pec-
cauerat eius contra me in medio filiorum
israhel. ad aquas contradictionis in cades de-
serti sin. et non sanctificastis me inter filios
israhel. Et contra videbis terram in ingredie-
ris in eam. quam ego dabo filiis israhel.

Hec est benedictio qua benedixit

benedictio moysi
moyses homo dei filiis
israhel ante mortem suam. et ait. Dñs de
sina uenit. et de seyr ortus est nobis.
Apparuit de monte pharan. et cum eo
sanctorum milia. In dextera eius ignea lex
dilectio populos. Omnes sancti in manu illius
sunt. et qui appropinquant pedibus eius
accipient de doctrina illius. Legem pre-
cepit nobis moyses. hereditatem multitu-
dinis iacob. Erit apud rectissimum rex.
congregatis principibus populi cum tribu-
bus israhel. Viuat ruben et non moriatur. et
sit parvus in numero. Hec est benedictio
iudee. Audi dñe uocem iude. et ad po-
pulum suum introduc eum. manus eius
pugnabunt pro eo. et adiutor illius
contra aduersarios eius eris. Leui quoque
ait. Perfectio tua et doctrina tua uiro
sancto tuo quem probasti in tempta-
tione et iudicasti ad aquas contradi-
ctionis. qui dixit patri suo et matri
suae nescio uos. et fratribus suis ignoro
illos. et nescierunt filios suos.
hi custodierunt eloquium tuum et pa-
ctum meum seruauerunt. iudicia tua o
iacob. et legem tuam o israhel. Ponent
thimiama in furore tuo. et holocaustum
super altare tuum. Benedic dñe
fortitudini eius. et opera manuum illius
suscipe. Percute dorsa inimicorum eius.
et qui oderunt eum non consurgant. Ben-
iamyn ait. Amantissimus dñi habi-
tabit confidenter in eo. quasi in thalamo
tota die morabitur. et inter humeros
illius requiescet. Ioseph quoque ait.
De benedictione dei terra eius. de pomis
celi et rore atque abysso subiacente. de
pomis fructuum solis ac lune. de iugis
montium antiquorum. et de pomis collium
eternorum. et de frugibus terre et de plenitu-
dine eius. Benedictio illius qui ap-
paruit in rubo. ueniat super caput io-
seph et super uerticem nazarei inter fra-
tres suos. Quasi primogeniti tauri pul-
chritudo eius. et cornua rinocerotis cornua
illius. in ipsis uentilabit gentes usque ad
terminos terre. Hec sunt multitudines
ephraim. et hec milia manasse. Et za-
bulon ait. Letare zabulon in egre-
su tuo. et tu tabernaculis tuis
populos ad montem uocabunt. ibi im-
molabunt uictimas iustitie quia inun-
dationem maris quasi lac sugent.
et thesauros absconditos arenarii.

te gad aut. Benedictus in latitudine gad: qui leo requiescit cepit brachium & verticem. Vidit principatum suum qđ in parte sua doctor est repositus qui fuit cum principibus populi. & fecit iustitias dñi & iudicia sua cum israhel. Dan catulus leonis fluet largiter de basan. Et nepthalim dixit. Nepthalim habundantia perfruetur & plenus erit benedictionibus dñi. Mare & meridiē possidebit. Aser quoq; ait. Benedictus in filiis aser. Sit placens fratribus suis: tinguat in oleo pedem suū. Ferrum & es calciamentum eius. Sicut dies iuuentutis tue: ita & senectus tua. Non est alius deus ut deus rectissimi: ascendit celum auxiliator tuus: magnificentia eius in nubibus. Habitaculum eius sursum. & subter brachia sempiterna. Eiecit a facie tua inimicum: dixitq; Conterere. Habitabit israhel confidenter & solus. Oculus iacob in terra frumenti & vini: celi quoq; caligabunt rore. Beatus es tu israhel. Quis similis tui popule qui saluaris in deo? Scutum auxilii tui: & gladius gle tue. Negabunt te inimici tui: & tu eorum colla calcabis.

CAPUT XXXIII

Ascendit ergo moyses de campestribus moab. sup montē nebo in verticem phalga. contra iericho: ostenditq; ei dñs omnē terram galaad usq; dan. & universum nepthalim. Terram quoq; ephraym & manasse: & omnem terram iuda usq; ad mare nouissimum. & australē partem & latitudinē campi iericho ciuitatis palmarum usq; segor. Dixitq; dñs ad eū. Hec est terra p qua iurauī abraham. ysaac & iacob dicens. Semini tuo dabo eam. Vidisti eam oculis tuis: & ad transibis ad illam. Mortuusq; est ibi moyses seruus dñi iuxta verbum dñi. & sepeliuit eum in valle terre moab contra phogor: & non cognouit homo sepulchrum eius usq; in presentem diem. Moyses centum & viginti annorum erat cum mortuus est. Non caligauerunt oculi eius: nec dentes illius mouebantur. Fleueruntq; eum filii israhel in campestribus moab. xxx. diebus: & completi sunt dies planctus lugentium moysen. Iosue filius nun repletus est spū sapie: siquidem moyses posuit sup eum manus suas & obedierunt ei filii israhel: feceruntq; sicut precepit dñs moysi. Et non surrexit propheta ultra in israhel sicut moyses: quem nouerit dñs facie ad faciem. in omnibus signis atq; portentis que misit ut faceret in terra egypti pharaoni & omnibus seruis eius universeq; terre illius. & cunctam manum robustam. magnaq; miracula que fecit moyses coram universo israhel.

Explicit hellecadarum q̄ deuteronomii dr. Incipit ptm̄ sc̄i thome ꝓbi in lib̄ iosue.

Audem fuit pendentem moysi uelut grandi tenore libratu. ad ihm filium naue manū nutum. quem hebreo iosue nomen id est iosue filium nun uocamus. & ad iudicium librum quem hebraice appellant. ad ruth quoq; & hester

quos idem nominibz efferunt. oro
nemus lectorem ut siluam hebra
oz nominū. z distinctiones y mem
bra diuidas diligens emptor cons
uet ne z mihi labor z illi studiū pereat.
tuū in ymis qđ sepe vellatus fuim
sciat me in reprehensione ueterū no
ua cudere. sciant animi mei tumorem
tui. z y uilis pars offerre lugue me
e hominibz quos tu nra delectant. u
y greco exaplois que z sumptu et
labore magno indigent. editionē
nram habent. z sicubi in antiquoꝝ
uoluminū lectione dubitatum. hec
illis conferentibz inuenient. qđ re
quirunt. maxime cum apđ latinos
tot sint exemplaria quot codices.
z unusquisq; pro arbitrio suo uel
addiderit uel subtraxerit. qđ ei uisū
est. z ut ei possit uerum ee qđ ab
sonat. Vnde cellet aruato utilmere
cōtra nos insurgere corpus. z sicū
opus uenenata carne lingua de sulat.
ut dicunt si placet. z ymmo si displi
cuerit. illos iudex. qđ tuū habū
dantia malacia z lingua tua comina
bat dolos. Sedens adūsus fratrē tuū
loquebaris. z adūsus filiū matris tue
ponebas scandalum. Hec fecisti z ta
cui. Extimasti inique qđ ero tui
similis. arguam te z statuam illi an
te faciem meam. Que cū audi
eritis. ut legentis utilitas est nos
laborando sudare. z alios dolentes
do laborare. dolere uideos qđ ecclie
mandi eis z intendi. xpianos sit
ablata ocalio. z ecclie ymmo et id
desipere. immo lacerare. unde adu
latij torqueamur. Qđ si uerecundis
tium interpretatio placet. que z nō
displicet. z mihi certa reprehendu
putant. z cur ea que sub asteriscis
et obelis. uel addita. sine uel antiqua
tata sunt legunt. z negligunt. Ita
re danielem uir theodotionis trans
lationem ecclie susceperunt. Cur
origenem miramur et eusebium
pamphyli. cum tas editiones sint
inter se differentes. Aut que sit ue
rissima. posteri uera diiudicent. pre
ferre que falsa sunt. Vnde autem
in nouo testamento probare. pote
runt assumpta testimonia que
in libris ueteribz non habemus.
Hec dicamus. ne omnino calump
niantibz tacere uideamur. Certū
post ipē pauli dogmatizationem cui
uis utrumlibet exemplum est. z hos
libros. quos emendare iussisti. ego
negare non potui. dereliquos dū
taxat hos regere. arguere. plenarium ex
planationi manibere. z omissa
iam dei opus ex quodam post
limino repetere. presertim cum ad
mirabilis. Ecce qui pammachius
hoc idem ferens flagitet. z nos
ad patriam festinantes nouissi
mos hyeremiarum canus. finem de
demus. aute translate. Explicit pro
logus. Incipit prologus.
Iesus filius naue in typum do
minum non solum in gestis uerū
in nomine. traditionem ha
bens regna subuertit. Duodecim
tram uictor ppls. z per singulas
urbes. uiculos. montes. flumi

na. tonentes. atq; confirma. ecclie
celestiq; uiri spiritalia regna del
ectet.

Explicit prologus
Incipit liber io
e filii eli siue. capi. i.
post mortē moysi
ferui dñi ait loque
tur dñs ad iosue
filium nun minu
strum moysi. r di
cens. ei. a moyses famulus meus mortuus
est. surge r trāsi iordanem istum. tu
r omnis pplus tecum. in terram quā ego
dabo filiis isrl. Omnē locum quem
calcauerit uestigiū pedis uri. uob tra
dam sicut locutus sum moysi. a
deserto r libano usq; ad flumen magnum euphraten. Omnis terra cetheorum usq; ad mare magnū contra solis occasum
erit finis uri. nullus uob poterit
resistere cunctis diebus uite tue. sicut fui cum moyse ero r tecum. nō dimittam nec derelinquā te. Confortare et
esto robustus. Tu enim introduces
r sorte diuides pplo huic terram. p qua
uam patribus tuis. ut tradam eam
illis. Confortare g r esto robustus
valde. ut custodias r facias omnē le
gem quā precepit tibi moyses famulus
meus. nec declines ab ea. ad dexteram
uel ad sinistram. ut intelligas cun
cta que agis. Non recedat uolumen
legis huius de ore tuo. sed meditaberis in eo diebus ac noctibus. ut custodias
r facias omnia que scripta sunt in eo.
Tunc dirriges uiam tuam. r intelliges
eam. Ecce precipio tibi. confortare et
esto robustus. noli timere nec noli me
tuere. quia tecum est dñs deus tuus
in omnibus ad quecumq; perrexis. Precepit q; ioseph pceptibus pli dicens.
Transite p medium castroꝝ. r imperate pplo et dicite. parate uobis
cibaria. quia post diem tertium tran
sibitis iordanem. r intrabitis ad possidendam terram. quā dñs dns uri dat
uobis et uob. Memento quoq; r gad
dutis r dimidie tribui manasse ait.
Mementote sermonis quem precepit
uob moyses famulus dñi dicens.
Dñs deus uri dedit uob requiem r om
nem terram. uxores ure r filii ac ius
menta manebunt uobi. quā tradidit
uob moyses trans iordanem. Vos autē
transite armati ante fres uros omnis fortes manu. r pugnate pres. donec det
requiem dñs fratribus uris sicut r uobis
dedit r possideant ipi quoq; terram quā
dñs deus uri dabit eis. r sic reuertimini uobi terram possessionis ure. r habitabitis in ea quā dedit uob moyses famulus dñi trans iordanē contra solis
ortum. Respondentq; ad iosue. atq; dixerunt. Omnia que precepisti nob faciemus. r quocumq; miseris ibimus.
Sicut obediuimus in cunctis moysi. ita obediemus et tibi. tm sit dñs deus tecum. sicut fuit cum moyse. Qui cō
tradixerit ori tuo r nō obedierit cunctis
sermonibus quos preceperis ei. morietur. Tu tm confortare. r uirilr age.

Misit ergo iosue filius nun
de sanctum duos uiros explo
ratores absconditos. r dixit eis. Ite
r considerate terram. urbemq; hiericho. Qui pgentes. ingressi sunt domū

mulieris meretricis nōie rahab. ⁊ equi
euerunt apd eam. Ingressiq; ē re
gi iherico. ⁊ dixerūt. Ecce uiri ingressi
sunt huc p noctem de filiis isrl. ut
explorent terram. Misitq; rex iherico
ad raab dicens. Educ uiros qui ue
nerunt ad te. ⁊ ingressi sunt domū
tuam. Exploratores quippe sunt.
⁊ omnē terram considerare uenerūt.
Tollensq; mulier uiros abscondit.
⁊ ait. Fateor uenerunt ad me. ⁊ ne
sciebam unde essent. Cumq; porta ⁊
claudēret in tenebris. ⁊ illi parter
exierunt. nescio quo abierunt. p̄sequi
mini cito. ⁊ comprehendetis eos.
Ipā aūt fecerat ascendere uiros in sola
rium domꝰ sue. opuitq; eos lini stu
pula que ibi erat. Hi aūt quum nec
dū fuerant. secuti sunt eos p uiā que
ducit ad uadum iordanis. Illisq; e
gressis. statim porta clausa ē. sed
obdormierant qui latebant. ⁊ ascen
dit mulier ascendit ad eos ⁊ ait. Noui q̄ d
dedit dñs uob̄ terram. Formido
uos inuasit nos. ⁊ elanguerunt omnes
habitatores ire. Audiuimus enim siccauit
dñs aquas maris rubri ad uñm uos
trum. cū egrederet ex egypto. ea
que fecistis duobus amorreorum regibꝫ
qui erant trans iordanē. sehon ⁊ og. q̄s
interfecistis. Et hec audientes pauimus
mus. ⁊ elanguit cor nr̄m. nec re
mansit in nobis spūs ad introitum
uestrum. dñs enim ds uester. ipse est ds in
celo sursum ⁊ in terra deorsum. Nunc g
iurate mihi p dñm. ut quēadmodum ego feci mi
sericordiam tecum. ita ⁊ uos faciatis cum
domo patris mei. detisq; signū ueri
tatis. ⁊ saluetis patrem meū ⁊ matrē.
fratres ⁊ sorores meas. ⁊ omnia que eo
rum sunt. ⁊ eruatis animas nras de morte.
Qui responderunt ei. Anima nra sit pro
uob̄ in mortē. si tu nō prodideris nos.
Cumq; tradiderit dñs nob̄ terram. fa
cientes misericordiam ⁊ ueritatem. Demi
sit eos per funem de fenestra. domꝰ
enim eius herebat muro. Dixitq; ad
eos. Ad montana conscendite. ne forte
occurrant uob̄ reuertentes. ibiq; la
tete diebus tribus donec redeant. ⁊ sic
eritis per uiam uestram. Qui dixerunt
ad eam. Iuxta ea quibus adiurauit nos. sic
faciemus. Quo dimisso

ꝛ iordanis. tulit illo uenerunt ad
iosue filiū nun. ꝛ narrauerunt ei oī
a que acciderant sibi. ꝛ qm̄ dixerūt.
Tradidit dñs in manus nras omnē
ꝛram hanc. ꝛ timore ꝑ trati sunt oēs
habitatores eius.

CAP. III.

Surrexit iosue de nocte cū omni exercitu
suo. ꝛ castra mouit. Egressiq̄ de tabernaculis
uenerunt ad iordanem. ipe ꝛ oēs fi
lii isrl. ꝛ morati sunt ibi ꝑ tres dies.
Quib⁹ euolutis. circuierunt principes
p castroꝝ media. ꝛ clamare ceperunt.
Qñ uideritis archam federis dñi dei nri.
ꝛ sacerdotes leuitici portare eam. ꝛ nos quoq̄ consurgite. ꝛ sequamini
eū ꝑ loca quib⁹ ire debetis. Scitote ꝑ eam
ingrediamini. q̄ prius in ambulatis ꝑ eā.
ꝛ caueatis ne appropinquetis ad archā.
Dixitq̄ iosue ad ꝓplm. Sanctificamini.
cras enim faciet dñs inter nos mirabilia.
Et ait ad sacerdotes. Tollite archā
federis. ꝛ ꝓcedite ꝓplm. Qui nulla cū
plenes. tulerunt. ꝛ ambulauerunt
ante eos. Dixitq̄ dñs ad iosue. Hodie incipiam exaltare te coram oī
isrl. ut sciant q̄ sicut cum moyse q̄
fui. ita ꝛ tecum sim. Tu aūt ꝑcipe sa
cerdotib⁹ qui portant archam federis.
ꝛ dic eis. Cum ingressi fluuios paratē
aque iordanis. state in ea. Dixitq̄ io
sue ad filios isrl. Accedite huc. ꝛ au
dite uba dñi dei uri. Et rursū. In hi
gnitu. scietis q̄ dñs deus uiuens in
medio uri. ⁊ ꝓ dubitat. in conspectu
uro cananei. ꝛ cheteum. euneum. ꝛ phe
rezeum. gergeseū. q̄q̄ ꝛ amorreū.
ꝛ iebuseum. Ecce archa federis dñi
oīs ire. ꝛ antecedet nos ꝑ iordanē.
Parate. xij. uiros de tribubus isrl. ꝛ sin
gulos ꝑ singulas tribus. Et cum po
suerint uestigia pedum suoꝝ sacer
dotes qui portant archam dñi dei
uniuſe ire in aquil iordanis. aque
que inferiores sunt decurrent. atq̄
deficient. ꝛ que aūt desup uenient.
in una mole consistent. Igitur egſ
sus est ꝓplс de tabernaculis suis q̄
ut ꝯtingeret iordanem. ꝛ sacerdotes qui
portabant archam federis ꝑgebant
ante eū. Ingressiq̄ ꝑ isi iordanem et
pedes eoꝝ tinctis in parte aque. ior
danis aūt tripas aluei sui tempe mes
sis implebat. ꝛ stetерunt aque descen
dentes in uno loco. ꝛ instar montis
uniuersi erexit apparebant. procul ab
urbe que uocatur adom. iuxta ad lo
cum sarthan. Que aūt inferiores e
rant. ꝛ in mare solitudinis q̄s nunc
uocatur mortuū descenderunt. usq̄
oīno deficerent. ꝓpls aūt populus
contra iordanem. ꝛ sacerdotes qui porta
bant archam federis dñi. stabant ſ
ſicciam humū in medio iordanis ac
cincti. oīs q̄ ꝓpls ꝑ rexit alueū.

Cumq̄ cuncta CAP. IIII gens. transiret. dixit dñs ad iosue. Elige
mihi. xij. uiros singulos ꝑ singulas tribus.
ꝛ ꝑcipe eis ut tollant de medio iordanis alueo ubi stetерunt sacerdo
tum pedes. xij. duriſſimos lapides.
quos ponetis in loco castroꝝ ubi fi
xeritis hac nocte tentoria. Vocauit
q̄ iosue. xij. uiros quos elegerat de
filiis isrl. singulos de tribubus singu

lis: ⁊ aīt ad eos. Ite ante archam do
mini dei uīri ad iordanē mediū. et
portate inde singūl singlos lapides
in humeris uīris iuxta numerū fi
liorum isrl: ut sit in signum inter
uos. Cū qñ interrogauerit uos filij
uīri eras dicentes. quid sibi uolunt
ibi lapides: respondebitis eis. Defe
cerunt aque iordanis ante archam
federis dñi: cum trāsiret eum. Idcir
co positi sunt lapides isti in monimē
tum filiorū isrl: usq; in sempiternum. Fece
runt ḡ filij isrl sicut eis preceꝑt iosue.
portantes de medio iordanis alueo
xij. lapides. ut ei dīs imperauerat.
iuxta numerū filiorū isrl. usq; ad loca
ū quo castra metati sunt: ibiq; po
suerunt eos. Alios quoq; xij. lapi
des posuit iosue in medio iordanis
alueo. ubi steterunt sacerdotes qui
portabant archam federis: ⁊ sunt ibi
usq; in pñtem diem. Sacerdotes ā
qui portabant archam. stabant in
iordanis medio: donec oīa comple
rentur que iosue uerbo locutus erat ad
pplm preꝑat dīs. ad ꝑdicat ei moysē.
festinauerūt pl̄s ⁊ trāsierūt. Cumq;
trānsisset oīs. trānsiit ⁊ archa dñi:
sacerdotes q; ꝓgrebant ante pplm.
filij quoq; ruben ⁊ gad. ⁊ dimidie
tribꝰ manasse. armati ꝓcedebant
filios isrl. sicut eis ꝑceꝑat moysē:
⁊ xl. pugnatores milia ꝑ turmas ⁊
cuneos incedebant iuxta plana arie
campestria iuxta iericho. In illo die
magnificauit dīs iosue coram oī
isrl: ut timerent eum sicut timue
rant moysen. dum adhuc. d. liij

ad eum. Precipe sacerdotibꝰ qui por
tant archam federis: ut ascendant
de iordane. Cui ꝑcepit eis dicens.
Ascendite de iordane. Cumq; ascen
dissent portantes archam federis do
mini. ⁊ calcassent humum calcare ce
perunt. et ille sunt aque in alueū
suū. ⁊ fluebant sicut ante consueue
rant. Pl̄s aūt ascendit de iordane
decimo die pmi mensis. ⁊ castra me
tati sunt in galgalis. contra orientā
lem plagam urbis iherico. Duodecim
quoq; lapides quos de iordanis al
ueo sumpserant. posuit iosue in galgalis. ⁊ dixit ad filios isrl. Cū in
terrogauerint filij uīri eras pres suos
⁊ dixerint eis. quid sibi uolunt isti
lapides: docebitis eos atq; dicetis.
Pariterq; alueū trānsiuit isrl iorda
nem ipsum. siccante dño do nro aqs
eius in conspectu suo donec trānsirent:
sicut fecerat pus in mari rubro. qđ
siccauit donec trānsirem⁹: ut discant
oēs gentium pli fortitudinē dñi q
manū ei⁹ fortis sit. ut uos timeatis dīm dīm
uestrum omni tempore.

Postquā ergo audierunt oēs
reges amorreos qui habitabāt
trans iordanen ad occidentalem plā
gam. ⁊ cuncti reges chanaan qui
prope mare sedebant magni mari
loca. qđ siccasset dīs flumina iorda
nis coram filiis isrl: donec trānsirent:
dissolutū est cor eor⁹. ⁊ nō remansit
in eis spūs: timentiū aduentū filio⁹
isrl. Eo tempore ait dīs ad iosue.
Fac tibi cultros lapideos: ⁊ circūci
de iterū filios isrl. Fecitq; qđ iusserat

dus: circumuadet filios israhel in cole
de precor. Hec ait causa est tedē
circumcisionis. Omis ppls qui egr
sus est de egypto generis malculini
sexus uiri bellatores uni mortui sunt
in deserto p longissimos anc curuit.
qui dus circumcidebant. ppls aut
qui natus est in deserto p. xl. annos
incircumcisus erat. Postq aut
transierunt iordanem. Dixit dus
ad iosue. Fac tibi cultros lapideos
et circumcide filios israhel secundo.
Fecitq iosue sicut preceperat ei dus
et circumcidit omnes masculos filios
israhel in colle preputii. Et hec est
causa circumcisionis. Omis ppls qui
egressus est de egypto. uidelicet
omnes uiri bellatores mortui sunt
in deserto. per uiam. cum de egyp
to exirent. Circumcisi autem erant
omnes populi. qui nati fuerant in
deserto per uiam. postquam de egyp
to egressi sunt. Non enim circum
cisi erant. Filii autem israhel am
bulauerunt quadraginta annis in
deserto. donec consumerentur omnes
uiri bellatores qui non audierant
uocem dni. et quibus dns iurauerat
se dare eis terram lacte
et melle manantem. Hos filios eorum
quos pro nefandorum patrum
impietate circumcidit. ab
iosue. qm sicut nati fuerant in
deserto erant. nec eos in ulla aliquis
circumciderat. Postquam autem omnis circum
cisa sunt. manserunt in eodem castro
rum loco. donec sanarentur. Dixit dq
minus ad iosue. Hodie abstuli opprobrium egypti a uobis. Vocatumq est no
men loci illius galgala. usq in pre
sentem diem. Manserunt ergo filii israhel in
galgalis et fecerunt phase quarta
decima die mensis ad uesperum in campestribus iericho. et comederunt de frugibus terre die altero azimos panes et polentam eiusdem anni. Defecitq ma
na postquam comederunt de frugibus
terre. nec ultra fuere cibo illo filii israhel
sed comederunt de frugibus pmissionis
terre chanaan. Cum aut esset iosue
in agro iuxta iericho. leuauit oculos
et uidit uirum stantem contra se et euagi
natum tenentem gladium. Pergensq ad
eum. ait. Tuᵉ es an aduersariorum. Ille
respondit. Nequaquam. sed princeps
exercitus dni. et nunc uenio. Cecidit
iosue pnus in terram. et adorans. ait.
Quid dns meus loquitur ad seruum suum. Solue inquit calciamentum tuum
de pedibus tuis. locus enim in quo
stas sctus est. Fecitq iosue ut sibi fue
rat imperatum.

VI

Hericho aut clausa erat atq munita
timore filiorum israhel. et nullus egredi
audebat aut ingredi. Dixitq dns
ad iosue. Ecce dedi in manu tua hie
richo et regem eius. et omnes fortes uiros.
Circuite igitur cunctibellatores semel p diem. Hec facietis sex diebus. Septimo aut die sacerdotes tollant septem bucinas. quas usus est in iubileo et precedant archam federis. septies eq circuibitis ciuitatem. et sacerdotes clangent bucinis. Cumq insonuerit uox tube longior atq tenuior. et in auribus uestris intrepuerit. oēs clamabunt omnis ppls uociferatione
maxima et murus funditus corruent
ciuitatis. ingredientesq singuli per
locum contra quem steterint. occupate
q iosue filii nun sacerdotes. et dixit ad
eos. Tollite archam federis et septē
alii sacerdotes tollant septē iubileo
rum bucinas. et incedant ante archā
dni. Ad ppls quoq ait. Ite circuite
ciuitatem armati. precedentes archā
dni. Cumq iosue uerba finuisset. et
septem sacerdotes septem bucinis q
clangerent ante archam federis dni.
omnis eq pcedens armatus graditur. re
liquum multus archam sequebatur.
ac bucinis omnia concrepabant. Precepat aut iosue ppl dicens. Non cla
mabitis. nec audietur uox uestra. neq

ullus sermo ex ore uŕo egrediatur.
donec ueniat dies in quo dicam uobis: clamate. Et uociferamini. Circuit
g̃ archa dñi ciuitatē semel. Et die
reuersa est in castra. manseruq; ibi.
Igitur iosue de nocte consurgens. u
lerunt sacerdotes archam dñi. Et sep
tem ex eis. septē buccinas tenebant
quatī in uultibus usus est. Et prede
bantur archam dñi. ambulantes at
q; clangentes. Et armatus ꝑcēdebat
ante eos. Et uulgus aīe reliquū seque
batur archam. Et buccinis ꝑsonabat.
Circuierunt; ciuitatem semel die se
mel. Et reuersi sunt in castra. Sic fecerūt
sex diebus. Die aūt septimo diluculo cō
surgentes. Circuierunt urbem iuxta
dispositū erat septies. Cumq; septimo
circuitu clangerent buccinis sacerdo
tes. dixit iosue ad omnē plebē. Vociferamini. tradidit enī uob̄ dñs ciuita
tem. Sitq; ciuitas hec anathema. Et om̄a
que in ea sunt. Sola raab meretrix ui
uat. cum uniuersis qui cum ea in do
mo sunt. Abscondit enī nuncios.
quos direxim. Vos aūt cauete ne de
his que prepta sunt quippiam con
tingatis. Et uitis ꝑuaricationis reū. Et
omnia castra ultr̄ sub ꝑcōne sint. Et
turbentur. Quicquid aūt auri. Et argē
ti fuerit. Et uasoꝝ eneoꝝ ac ferri. dño
consecretur. reponetur in thesauris eius.
Igitur omni uociferante ꝑplō. Et clan
gentibus tubis. postq̄m in aures mul
titudinis uox sonitusq; increpuit.
muri illico corruerunt. Et ascendit u
nusquisq; ꝑ locum qui contra se e
rat. Ceperuntq; ciuitatē. Et interfece
omnia que erant in ea. A uiro usq; ad
mulierem. ab infante usq; ad sene
boues quoq; et oues. Et asinos in ore
gladij peremerunt. Duobus aūt uiris
qui exploratores missi fuerant. dixit
iosue. Ingredimini domū mulieris
meretricis. Et educite eam. Et omnia que
illi sunt. sicut illi iurastis firmabis.
Ingressi; iuuenes eduxerunt raab.
Et parentes eius. filios quoq; et cunctam supellectilem. ac cognationē illius. Et extra
castra ubi manere fecerunt. dixerūt aūt
Et ora ꝙ in ea inuenta sūt. Incendere.
ab; auro Et argento. Et alijs
ac ferro que in erarium dñi consecrate
raab uō meretricem. Et domū patris eius
atq; omnia que habebat fecit iosue
uiuere. Et habitauerunt in medio ui
q; in ꝑsentem diem. eo q̄ absconderit nuncios quos miserat ut explo
rarent iericho. In tempore illo imprecatus est iosue dicens. Maledictus
uir coram dño. qui suscitauerit. Et ędi
ficauerit ciuitatem iericho. In primogenito suo fundamenta illius iactet.
Et in nouissimo liberoꝝ ponat portas
ei. Erat ꝙ dñs cum iosue. Et nomē eius
in omni terra uulgatum est.

Filij aūt israel ꝑuaricati sunt mā
datum. Et usurpauerunt de ana
themate. Iam Et achar filius charmi. filij zabdi. filij zare de tribu iu
da. tulit aliquid de anathemate. Ira
tus q; est dñs contra filios israel. Cum
q; mitteret iosue uiros de iericho contra hay. que est iuxta bethauen ad ori
entalem plagam urbis bethel. dixit
eis. Ascendite. Et explorate terram. Qui

ppcta cõplentes. ⁊ explorauerũt hay. Et reũsi: dixerunt ei. Non ascendat oẽs pl̃s. ⁊ duo uel tria milia uiroꝝ pgãt. ⁊ deleant ciuitatẽ. Quare oĩs pl̃s fruſtra uerabitur cõtr̃ hostes paucissimos. Ascenderunt ergo tria milia pugnatoꝝ. Qui statim terga ĩtentes. ⁊ ante ciues suos ruentes. Et cesum est eis. xxxvi. uiros. ⁊ persequentes eos ab vlatũ de porta usq; Sabarim. ⁊ cedentes p prona fugientes. Et tunc cor pli. ⁊ ad nichil atq; nichil factum ẽ. Iosue uõ scidit uestimenta sua. ⁊ cecidit pnus in terram coram archa dñi usq; ad uesperam. tam ipe q̃m oĩs senes isrl̃. ⁊ miserunt pulueren sup capita sua. Et dixit Iosue. Heu dñe ds. Quid uoluisti ĩtroducere populum istum iordanẽ fluuiũ. ut tradares nos in manu amorreoꝝ. ⁊ pderes. Vtinam ut cepim⁹. manssissemus trãsiordanei. ⁊ dñe ds. quid dicam uidens israelem hostibꝫ suis ẽga ĩtentem. Audient chananei. ⁊ oĩs hĩtatores tre. ac pauẽ conglobati circumdabunt nos. atq; delebunt nomẽ nr̃m de tra. Et quid facies magno nomini tuo. Dixit dñs ad Iosue. Surge. Cur iacꝫ pnus in tra. Peccauit isrl̃. ⁊ puaricatus ẽ pactum meũ. tulerunt de anathemate. ⁊ furati sũt atq; mentiti. ⁊ absconderunt inter uasa sua. nec poterit isrl̃ stare aĩ hostes suos. eos q; fugient. q̃ pollutus est anathemate. Non ero uob̃cum. donec conteratis eum qui huic sceleri reus ẽ. Surge scãtifica pplm̃. ⁊ dic eis. Sanctificamini in crastinum. Hec enim dicit dñs ds isrl̃. Anathema in medio tui est isrl̃. Non poteris stare coram hostibꝫ tuis. donec deleatis eum qui contaminauit est hoc scelere. Accedetis mane singuli p tribꝫ uras. ⁊ quamcũq; tribũ sors inuenerit. accedet p cognationes suas. ⁊ cognatio p domos. domus q; p uiros. ⁊ quicunq; in hoc facinore inuentꝰ depẽsus. combureturꝫ igni cum oĩbꝫ rebꝫ suis. eo q̃ uiolauerit pactum dñi. ⁊ fecerit nefas in isrl̃. Surgens ergo Iosue mane applicauit isrl̃ p tribꝫ suas. ⁊ inuenta ẽ tribus iuda. Que cum uenta familias suas ẽdem obtulerat. inuenta est familia zare. Illam quoq; p uiros offerẽs. reperit zabdi. Cui⁹ domũ in singlos diuidens uiros. inuenit achar filiũ charmi. filij zaddi. filij zare de tribu iuda. Et ait ad achar. fili mi da gloriam dño dõ isrl̃. ⁊ confitere atq; indica mihi quid feceris. ne abscondas. Respondit achar Iosue. ⁊ dixit ei. Vere ego peccaui dño dõ isrl̃. ⁊ sic et sic feci. Vidi enim inter spolia pallium coccineũ unum de bonis. ⁊ ducentos siclos argenti. regulam quoq; auream quinquaginta siclorꝫ. ⁊ concupiscens abstuli et abscondi in tra. cõtr̃ medium tabernaculi mei. argentũq; fossa humo operui. Misit ergo Iosue nũcios. Qui currentes ad tabnaculũ illũ. reppererunt cuncta abscondita in eodem loco. ⁊ argentum simul. Auferentesq; de tentorio. tulerunt ea ad Iosue. ⁊ ad oĩs filios isrl̃. protulerunt aĩ dñm. Tollens itaq; Iosue achar. ⁊

lum ⁊ aur. argentumq; ⁊ palliū. et
auream regulam. filios q; eius ⁊ filias. boues ⁊ alinos. ⁊ oues. ⁊ ⁹ma q; ta
bernacla ⁊ cunctam supellectilem.
⁊ omīs ihr cum eo: duxerunt eos
ad uallem achor. vbi dixit iosue. Q⁹
a turbasti nos? exturbet te dñs in
die hac. Lapidauitq; eum omīs ihr
⁊ cuncta que illius erant igne con
sumpta sunt. Congraueuerunt quo
q; sup eum aceruum magnū lapi
dum: qui ⁹manet usq; in ⁹sentē
diem. Et ā furis est furor dñi. ab
eis. vocatumq; est nomen loci illius
uallis achor. usq; hodie.

VIII

Dixit aūt dñs ad iosue. Ne time
as: neq; formides. Tolle tecū
omnem multitudinē pugnatoꝝ: et
consurgens ascende in oppidū ai.
Ecce tradidi in manu tua. regem
eius ⁊ ⁹plm. urbemq; ⁊ terram. fa
ciesq; urbi ai ⁊ regi eius. sicut fe
cisti iherico ⁊ regi illius. ⁹predam ū
⁊ omnia animantia. diripietis uob.
Pone insidias urbi post eam. Surre
xit ergo iosue ⁊ omīs exercitus bellatoꝝ
cum eo. ut ascenderent in ai. ⁊ elē
git xxx. milia uiroꝝ fortium milit⁹
ete. ⁹preceptq; eis dicens. Ponite insi
dias post ciuitatem. nec longius re
cedatis. ⁊ cuncti omīs parati. Ego aūt
⁊ ūliqua multitudo que mecum est.
ascendem⁹ ex aduerso contra urbem. Cū
q; exierint contra nos. sicut ante fe
cimus fugiem⁹ coram eis. ⁊ ipsa sequen
tur. donec pliciemur ab urbe longe. putabunt
enim fugere nos.
sicut ⁹pus. Nos aūt fugientibus. ⁊ ab

pliciemur. consurgetis de insidi
is. ⁊ dabitis ciuitatē in manus ue
stras. quā dñs dñs tr⁹ uradet igni
cam dñs dñs tr⁹ uradet igni
bus. Et
cū exierint. succendetis eam. Iuxta
uerbum iosue. Dimisit eos ⁊ pr
rexerunt ad insidiandum locum. se
debantq; inter bethel ⁊ ahy. ad occi
dentalem plagam urbis ai. Ipse
aūt nocte illa in medio populi
pulū. Surgensq; diluculo. recensuit
socios: ⁊ ascendit cum senioribus in
frontē exercitus. uallatusq; aquilo
nē pugnatoꝝ. Cumq; uidissent ⁊ ac
cendissent ex aduerso ciuitatis. ite
rerunt ad ceptum ⁹positum pla
gam urbis. inter ai ⁊ eos. nulla me
dia erat. Quinq; nullā aīm uiros
elegerat. ⁊ posuerat in insidiis inter
bethel ⁊ ai. ex occidentali pla
ga ciuitatis. Omīs uero
reliquus exercitus. ad aquilonē ac
cem dirigebat. ita ut nouissimi mi
tudinis occidentalem plagā ur
bis attingerent. Abiit ergo iosue
nocte illa. ⁊ stetit in uallis medio.
Qđ cum audisset rex ai. festinā
uit mane et egressus est cum omī
exercitu ciuitatis. diruitq; aciem
contra desertum. ignorans qđ pr
fectum laterent insidie. Iosue uero
⁊ omīs isr⁹ tellurem locos. simulā
tes meū. ⁊ fugientes p uiam soli
tudinis. At illi uocibus suis parti
⁊ se mutuo cohortantes: ⁹secuti
sunt eos. Cumq; recessissent a ciuitate.
⁊ ne unus quidem in urbe ai. ex
bethel remansisset qui nō ⁹sequē
retur isr⁹. sicut ceperant. aperta

oppida relinquentes: duz dñs ad io
sue. Ecce eli peñ quem manu tua ẽ
dñs urbem ahi: quã ẽ tradam eam.
Cumq; elevasset eli peñm ex ad ulo ci
uitatis: insidie que latebant surre
xerunt confestim: et gentes ad eam
tatem ceperunt et succenderũt eam. Vi
ri aũ ciuitatis qui persequebantur io
sue. respicientes et uidentes fumum
urbis ad celũ usq; conscendere: nõ po
tuerunt ultro huc illuc q; diffugere.
presertim cum hi qui simulauerant
fugam: et tendebãt ad solitudinẽ cõ
tra persequentes. fortissime restiti
serunt. Videntes q; iosue et omnis israel
esse capta ciuitas: et fumus urbis ad
scendere: reliqui pugnã undiq; urbi ahi.
Siquidem et alii qui ceperant et succende
rant ciuitatem: egressi ex urbe cõtra
os. medium hostiũ ferre ceperunt. Cũ
q; ex utraq; parte adiuti inter se cederent
ita ut nullus de tanta multitudine fu
gere posset: regem quoq; urbis ahi ap
prehenderunt uiuentem: et obtulerunt
iosue. Igitur omnes interfecti qui
rasem ad deserta tendentes fugerant
persecuti: in eodem loco gladio corru
erunt: resq; filij israel peruenerunt ciui
tatem. Cuncti aũ qui in eo die corue
rant a uiro usq; ad mulierem: ex multa
hominũ omnis urbis ahi. Iosue uero ex
tendit manũ suã in sublime pertica
tam tenens clipeũ: donec interficerentur
omnes habitatores ahi. Iumenta aũ et pre
dam ciuitatis diuiserunt sibi filij israel
iuxta preceptum dñi iosue. Qui succendit
urbem et fecit eam tumulũ sempi
ternum: regem quoq; eius suspendit in pa
tibulo usq; ad uesperam et solis occasũ.
Precepit; et deposuerunt cadauer eius
de cruce: proiecerunt; in ipso introitu
ciuitatis. congesto super eum magno
aceruo lapidum. qui permanet usq;
in presentem diem. Tunc edificauit
iosue altare dño deo israel in monte he
bal. sicut preceperat moyses famulus
dñi filiis israel: et scriptum est in uolu
mine legis moysi: altare de lapidibus
impolitis quos ferrum non tetigit: et ob
tulit super eo holocausta dño. immo
lauitq; pacificas victimas: et scripsit
ibi lapides deuteronomium legis moysi
quod ille digesserat coram filiis israel. Om
nis aũ ysrl et omnes maiores natu duces q;
ac iudices stabant ex utraq; parte ar
che in conspectu sacerdotũ qui portabãt
archam federis dñi. ut aduena tam
indigena: media eorũ pars iuxta mõ
tem garizim et media ex monte he
bal. sicut preceperat moyses famulus
dñi. Et primum quidem benedixit po
pulo israel: post hec legit omnia verba benedi
ctionis et maledictionis et cuncta que
scripta erant in libro legis uoluminis. Su
per hec ex eis que moyses scripserat reli
quit intactum: et omnia replicauit
coram omni multitudine israel. mulieri
bus ac paruulis et aduenis qui inter eos
morabantur.

IX

Quibus auditis: cuncti reges qui
morabantur in montanis et in campestribus: in mari
timis ac littore maris magni. hi quo
que qui habitabant uicinum eis seu
ei amorreus et chananeus ferezeus et
heueus et iebuseus congregati sunt pa

rrent ut pugnarent cõtra iosue & israel. uno anno eademq; ſũa. At hi qui hitabant in gabaon audientes cuncta que fecerat iosue iherico & ai. & callide cogitantes. tulerunt ſibi cibaria. ſaccos veteres asinis imponentes & utres uinarios ſcyſſos atq; conſutos. calciamenta atq; panniqua. que ad indicũ ueritatis ptractus conſuta erant. induti ueteribz ueſtimẽtis. panes quoq; quos portabant ob uiaticum duri erant et in frusta cõminuti. Proverunt; ad iosue q; nunc morabatur in castris galgale. & dixerunt ei atq; oĩ ſimul israel. De terra longinqua uenimus. pactũ nob̃ facere cupientes. Dixerunt; uiri israel ad eos. atq; dicerunt. Ne forsitan in terra que nob̃ sorte debetur habitetis. & ñ possim̃ fœdus inire nob̃cũ. At illi ad iosue. Serui uiquiuntq; tui sumus. Quibz iosue. Qui nam aut ex tis uos & unde uenistis. Dixerunt. De terra longinqua ualde uenerũt serui tui. in nomine dñi dei tui. Audiuimus enim famam potentie ei. cuncta que fecerit in egypto. & duobz amorreorum regibz transiordanẽ sehon regi esebon & og regi basan. qui erant in astaroth. dixerunt ei nob̃ seruores. & omis hitatores terre nre. Tollite in manibz cibaria. ob longissimam uiam. & occurrite eis at dicite. Serui uri sumus. fœdus inite nob̃cũ. Hi panes ex ñris domibz nris tm uenerem ad uos calidos sumpsimus. nunc ecce ariẽ sunt. & uetustate minuti cõminuti. Vtres uini nouos impleuim̃. ẽq; rupti sunt & soluti. Vestes & calciamenta q̃ibz induimur & q̃ habemus in pedibz. ob longitudinem itineris nimiam. Hec cuncta sunt & penes nos sumpta. Suscepiunt ergo de cibariis eorum. & dñi nõ interrogauit. Fœdus iniit iosue cum eis pacem. & iuravit ei dare pollicẽs eis ds̃ ñ occidentur. Principes ei multitudini iurauerunt eis. Post dies aũ tres intellexerũt audierunt ds̃ in uicino habitarent. & inter eos futuri essent. Mouerũt ergo castra filii israel. & uenerunt in ciuitates eorũ die tertio. quarũ hec nomina fuerunt. Gabaon & caphira & berooth & cariathiarum. Et ñ percusserunt eos. eo ds̃ iurassent eis principes multitudinis in nomine dñi dei israel. ei murmurauit tota congregatio omne uulgus contra principes. Qui respondentes illis. Iurauim̃ illis in nomine dñi dei israel. & ideirco ñ possumus eos contingere. Hoc ergo faciem̃ eis. Seruent uentur quidem & uiuant. ne contra nos ira dñi concitetur. & puniatur tumultus. Et sic uiuant ut uiuus uni ex illis militudinis lignaq; cedant. aque; competenter. Quibz hec loquentibz uocauit gabaonitas iosue & dixit eis. Cur nos decepistis fraude uolentes ut dicerẽt. procul nãde habitamus a uobis. cum in medio nri sitis. Iccirco maledictione eritis. & ñ deficiet de stirpe ura lignator cedens aquas ei portans. in domũ dei mei. Qui respondentes. iuncta ei. est nob̃ seruis tuis ei. ps̃miserit dñs ds̃ tuus mo

ysu seruo tuo: ut tradat uob omnes
eos. Timuit g ual de. et pudimus
animab; nris ut tyrie compulsi. et
hoc consiliu inuimus. Sunt aut in
manu tua tumus: qd tibi uisu fu
rectum uderet fac nob. Fecit g io
sue ut dixerat et liberauit eos de ma
nib; filioy isr: ut nō occiderent. De
creuit in illo die et eos in ministe
rio cuncti pli. et altaris dñi: cedentes
ligna et aquas portantes usq; in p
sentē tempus. in loco quem dñs ele
gisset.

Quae cum audisset Adonisedech rex hierusalem qd
cepisset iosue ahi. et sub ditione
eam. sicut ecit hiericho et regi
eius. sic fecit ahi et regi illi: et qd ci
uitates gabaonite ad illū et cete
rū fedus iniissent cū: timuit ualde. Erat
enim ciuitas magna gabaon et una re
galium ciuitatū. et maior oppido a
hi: omnesq; bellatores illi fortissimi.
Misit g adonisedech rex hierusalem ad oham
regem hebron. et ad pharam regem
hierimoth. ad iaphie quoq; regem
lachis. et ad dabir regem eglon: dicē
tes. Ascendite ad me et ferte mihi auxi
lium. ut expugnem gabaon: quare
ciuitates ad iosue et ad filios isr.
Congregati g ascenderunt quinq;
reges amorreoꝝ: rex hierusalem. rex hebron.
rex hierimoth. rex lachis. rex eglon.
simul cum exercitibus suis et castra meta
ti sunt circa gabaon et expugnantes
eam. Ciuitates aut gabaon urbis
oblesse miserunt ad iosue qui tue
morabatur in castris apd galgala:
dicentes ei. Ne retrahas manū tuam
ab auxilio seruoꝝ tuoꝝ. Ascende cito:
et libera nos. fortes pliū. Conuene
runt enim ad nos omnes reges
amorreoꝝ: qui habitant in montanis.
Ascendit ergo iosue de galgalis: et omnis
exercitus bellatoꝝ cum eo uiri fortissi
mi. Dixerat dñs ad iosue. Ne timue
as eos. In manus enim tuas tradidi il
los: nullus eoꝝ potent ex eis resistere.
Venit ergo iosue super eos repente: to
ta ascendens nocte de galgalis. Et cō
turbauit eos dñs a facie isr: et percus
sit eos plaga magna in gabaon. ac p
sequens ē p uiam ascensus bethoron
et percussit usq; azecha et maceda. Cū
q; fugerent filios isr. et essent in de
scensu bethoron: dñs misit sup eos la
pides magnos de celo usq; azecha.
et mortui sunt multo plures lapidi
bus grandinis. quā quos gladio p
cusserant filii isr. Tunc locutus
est iosue dño in die qua tradidit
amorreū in conspectu filioy isr: et
ait coram eis. Sol contra gabaon
ne mouearis: et luna contra uallem
aialon. Steteruntq; sol et luna:
donec ultus fuerit se gentis de inimi
cis suis. Nonne scriptum est hoc in li
bro iasor? Stetit ergo sol in me
dio celi: et non festinauit occumbere
spacio unius diei. Non fuit ante
et postea tam longa dies: obedien
te dño uocis uiri. et pugnante p isr.
Reuersus est iosue cum omni exer
citu in castra galgale. Fugerunt enim
quinq; reges: et se absconderunt
in spelunca urbis maceda. Nunciā

tumq; eis dixisset qđ inuenti essent q̃n
que reges. latentes in spelunca mace
da. dixit p̃cepit locis ait. volute
saxa ingentia ad os spelunce. ⁊ ponite
uiros idoneos qui claudos custo
diant. vos aũ nolite stare. ⁊ psequi
mini hostes ⁊ extremos eorũq;
fugientiũ cedite. nec dimittatis
eos ingredi ciuitates suas. tradidit
enim eos dñs in manus uestras.
Cesis q̃ adhuc paucis plaga magna
⁊ ualida ad internitionem pene cõsump
tis. hi qui uiri effugere potuerunt
ingressi sunt ciuitates munitas. re
uersusq; est omnis exercitus ad iosue in
maceda. ubi tunc erant castra. sa
luus ⁊ integer numero. nullusq; con
tra filios israhel mutire ausus est. Dixit
autem iosue dicens. Aperite os spe
lunce. ⁊ producite ad me quinq; re
ges qui in ea latitant. Fecerunt
ministri ut iussit. filiat imparili ⁊ edu
xerunt ad eum quinq; reges de spe
lunca regem hierusalem. regem hebron.
regem hierimoth. regem lachis. regẽ
eglon. Cumq; eduxissent ad eum. uo
cauit omnes uiros israhel. Et ait ad pri
ncipes exercitus qui secum erant. Ite
ponite pedes super colla regum istorum.
Qui cum prementes ⁊ subiectorum pe
dibus colla calcarent. rursum ait ad
eos. Nolite timere. nec paueatis. Cõ
fortamini ⁊ estote robusti. Hoc
faciet dñs cunctis hostibus uestris. ad
uersum quos dimicatis. Percussit
iosue ⁊ interfecit eos. atq; suspendit
super quinq; stipites. Fueruntq; sus
pensi. usq; ad uesperum. Cumq; oc
cumberet sol. precepit iosue ut depo
nerentur eos de patibulis. Quibus depo
sitis. proiecerunt in spelunca in qua
latuerant. ⁊ posuerunt super os eius
saxa ingentia que permanent usq; in
presens. Eodem die maceda capta
pit iosue ⁊ percussit in ore gladii. regẽ
eius. interfecit ⁊ omnes hominẽs eius.
non dimisit in ea saltem paruulas reliquias.
Fecerunt regi maceda. sicut fecerat
regi hiericho. Transiuit eum omni isra
hel de maceda in lebna. ⁊ pugnabat con
tra eam. quam tradidit dñs cum rege
suo in manu israhel. Percussitq; eam
in ore gladii. ⁊ omnes hominẽs eius.
non dimisit in ea ullas reliquias.
Fecerunt regi lebna. sicut fecerant
regi hiericho. De lebna transiuit cum omni
israhel in lachis. ⁊ circumsedit eam. pugnauit
contra eam. Tradidit dñs
minus lachis in manu israhel. ⁊ cepit
eam die altero. atq; percussit in ore gla
dii. omnemq; animam que fuerat in ea.
sicut fecerat lebna. Eo tempore ascen
dit horam rex gazer ut auxiliaretur
lachis. quem percussit iosue cum omni
populo eius. usq; ad internitionẽ. Transiuit
et de lachis in eglon. ⁊ circumdedit
atq; expugnauit eam. eodem die. ⁊
percussit in ore gladii. omnes animas q̃
erant in ea. uno omnia que fecerat
lachis. Ascendit quoq; cum omni israhel
de eglon in hebron. et pugnauit
contra eam. cepitq; ⁊ percussit in ore
gladii. regem quoq; eius. ⁊ omnia op
pida regionis illius. non reliquit ex ani
mas que in ea fuerant. omnia exter
minio reliquit in ea ullas reliquias.

Sicut fecerat eglon. sic fecit. et hebron.
cuncta que in ea reperit consumens
gladio. Inde reuersus in dabir. cepit
eam atq; ualastauit. regem quoq; eius
simile. q circuitum oppida pcussit in
ore gladij. ñ dimisit in ea ullas reliq
as. Sicut fecerat hebron. et lebna et re
gi eius: sic fecit dabir et regi illi.
Percussit itaq; iosue omnē terram mō
tanam et meridianam. atq; campe
strem. et aleddoth cum regibz suis. nō
dimisit in ea ullas reliquias. sz cūc
ta ipsa uastare properat. sicut pce
perat ei dñs ds isrl. a cades barne usq;
gazam omnē terram gellen usq; ga
baon. Omnes reges et regiones eo
rum cepit impetu atq; ualastauit. Q
cum deus isrl pugnabat p eo. Reuer
sus q; est cum omni isrl ad castra
rum in galgala.

Qui cum audisset iabin rex a
sor. misit ad iobab regem ma
don. et ad regem semeron. atq; ad re
gem achaph. ad reges quoq; aquilo
nis qui habitabant in montanis.
et in planitie contra meridiem gene
roth. in campestribz quoq; et in regi
onibz dor ultra mare. chananeiq; ab
oriente et occidente. et amorrei atq;
ethei. ac ferezei et iebuthei in mon
tanis. euei quoq; qui habitabat ad
radices hermon in terra maliphe. Egr
sicq; sunt omnes cum turmis suis. ppls
multus nimis. sicut arena que est in
littore maris. equi quoq; et currus im
mensi nimietudinis. Conuenerunt
q; omnes reges isti in unum. ad aquas
meron. ut pugnarent contra isrl. Dix
itq; dñs ad iosue. Ne timeas eos. Cras
enim hac eadem hora. ego tradam os
tros uulnerandos in conspectu isrl. Equos
eorum subnervabis. et currus igne com
burres. Venitq; iosue et omnis
exercitus cum eo ad iudam illos ad aqs
meron subito. irruerunt super eos. tra
diditq; illos dñs in manibz isrl. Qui
percusserunt eos. et persequti sunt usq;
ad sydonem magnā. et aquas malere
phot. campūq; maliphe. qui est ad
orientalem illius partē. Ita percussit
omnes. ut nullas ex eis dimitteret re
liquias. Fecitq; sicut preceperat ei dñs.
equos eorum subnervauit. currus q; cō
bussit. Reuersusq; statim cepit alor.
et regem eius percussit gladio. Alor. n.
antiquitus inter omnia regna hec pri
cipatum tenebat. Percussitq; omnes
alias que ibidem morabantur. nō
dimisit in ea ullas reliquias. sed
usq; ad internicionē omnia ualastauit.
ipāmq; ulcem fecit incendio.
et omnes ciuitates regis eius
cepit percussit. atq; deleuit. sicut
preceperat ei moyses famulus dñi. ab
q; urbibz quē erant in collibz et in cā
mulis stet. Ceteras succendit isrl. u
nam tm alor immutabilem flāma
consumpsit. Omnēq; predam ciuitā
um. iumenta diuiserunt filii
isrl. et cuncti hominibz interfectis.
Sicut preparat dñs moysi seruo suo.
ita preceptit moyses iosue. et ille uniuer
sa complenit. Non pretermisit de omnibz
mandatis ne unū quidem ex illorum.
quē mandarat dñs moysi. Cepit itaq;
iosue omnem terram montanā et meri

dranam. ⁊ gramez ielleu. ⁊ omnem
plauriem ⁊ occidentalem plagam
montemq; ilet ⁊ campestria eius.
⁊ partem montis que ascendit seir
usq; baalgad ꝑ plauriem lybani
subter montem hermon. Omes re
ges eor cepit pcussit ⁊ occidit. ⁊ mul
to tempore pugnauit iosue contra
reges istos. Non fuit ciuitas que se
ꝛ tradet filiis isr. ꝓter eueuum q
hitabat in gabaon. omia bellando
cepit. Dñi em sua fuerat ut indu
rarentur corda eor ⁊ pugnarent
cont isr ⁊ caderent. ⁊ non mererent
ullam clemetiam ac perirent. sicut
ꝓcepat dñs moysi. In tpe illo uenit
iosue ⁊ interfecit enachim de monta
nis ebron ⁊ dabir ⁊ anab ⁊ de omi
monte iuda ⁊ isr. urbes eor dele
uit. Non relictus ullus de stirpe
enachim nisi tria filii isr. ablega
uerantq; gaza ⁊ geth. ⁊ azoto. in equ
bz solis relictis fuit. Cepit g iosue
omnē tram sicut locutus est dñs
ad moysen. ⁊ tradidit eam in pos
sessionem filiis isr. ꝛdm partes ⁊
tribꝰ suas. quieuitq; tra a bellis

Hi sunt reges quos percusserunt
filii isr. ⁊ possederunt tram eo
rum trans iordanen ad solis ortū a
torrente arnon. usq; ad montē her
mon. ⁊ omnē orientalem plagam
que respicit solitudinē. Seon rex
amorreꝰ qui habitauit in esebon. do
minatus est ab aroer que sita ē sup
ripam torrentis arnon. ⁊ medie par
tis in valle. dimidie. galaad usq;
ad torrentem iaboc. qui ē finis filio

rum ammon. ⁊ a solitudine usq; ad
mare cenereth. contra orientē. ⁊ usq; ad
mare deserti qđ est mare salsissimū.
ad orientalem plagam. ꝓ uiam que
ducit bethelimoth. ⁊ ab australi parte
que subiacet asedoth phalga. finibus
og regis basan. de reliquiis raphaim
qui habitauit in astaroth ⁊ in edrain. ⁊
dñatus est in monte hermon. ⁊ in sa
lacha atq; uniuersa basan. usq; ad ter
minos gessuri. ⁊ machati. ⁊ dimidie
partis galaad. finem seon regis esebon. moyses famulus dñi. ⁊ filii isr
percusserunt eos. tradiditq; tram eo
moyses in possessionem rubenitis
gaditis. ⁊ dimidie tribui manasse.
Hi sunt reges ⁊ quos percussit iosue
⁊ filii isr trans iordanen ad occiden
talem plagam. a baalgad in cam
po libani usq; ad montem libani.
cui pars ascendit in seir. Tradidit
q; eam iosue in possessione tribus
isr. singulis partes suas. tam in mō
tanis quam in planis atq; campestri
bz. In aseroth ⁊ solitudine. a meridie
ethneus fuit ⁊ amorreus. cananeus
⁊ ferezeus. eueus ⁊ rebuseus. Rex iheri
cho unus. rex hai que est iuxta bethel unus. rex hierimoth unus. rex hebron unus. rex iherimoth unus. rex lachis unus. rex eglon unus. rex gazer unus.
rex dabir unus. rex gader unus. rex
herma unus. rex herech unus. rex leb
na unus. rex odollam unus. rex mace
da unus. rex bethel unus. rex taphu
a unus. rex apher unus. rex aphec unus.
rex saron unus. rex madon unus. rex
asor unus. rex semeron unus. rex ach

taph unū. rex renach unū. rex magge
do unus. rex cedes unus. rex iachanā
carmelī unus. rex dor. z puincie dor
unus. rex gentiū galgal unū. rex ther
sa unū. Omēs reges triginta z unus.
Oliue senex puecrepq; etatis
erat. z dixit dñs ad eum. Senuisti et
longeuus es. Terraq; ualdissima delicta
est que necdum est sorte diuisa. omēs
tellurē galilee. phylistiim z unūq;
sa tellurē a fluuio turbido. qui uergit
ex ægyptum usq; ad ēmmos ascharon
contra aquilonē. tra chanaan que in
quinq; regulos phylistiim diuiditur.
gazeos z azotos. ascalonitas. gedreos
z accaronitas. ad meridiem ēo siunt e
uei. omēs tra chanaan z maara sido
oium. usq; a frecā ēmmos amorrei
q; confinia. hybeu quoq; regio contra
orientē. a baalgad sub monte hermon.
donec ingrediaris emath. omnium qui
habitant in monte. ab libano usq; ad aq̄s
maccrefoth. unūsquiq; hydonij. Ego ip̄e
qui delebo eos a facie filioꝝ israel. tu
ad q̄ in partem hereditatis tue. sicut p
cepi tibi. nunc diuide terram in posses
sionem nouem tribubꝰ. z dimidie tri
bui manasse. cum qua ruben z gad pos
sederunt. terram q̄m tradidit eis moy
ses famulus dñi. trans fluuium iordanis
ad orientalem plagam. ab aroer que
sita est in ripa torrentis arnon. et in
uallis medio. unūsquiq; campestria me
daba. usq; dibon. z cunctas ciuitates
seon regis amorrei qui regnauit in e
sebon. usq; ad ēmmos filioꝝ amon z ga
laad. ac ēmmū tellurē. z machath oēm
q; montē hermon. z unūsquēm bala
usq; salecha. omne regnū og in balan
qui regnauit in astaroth z edrai. ipse
fuit de reliquiis raphaym. percussit
q; eos moyses atq; deleuit. Soluit
tamen q; dixerat filij israel. tellurem ma
chati. z habitauerunt in medio israel
usq; in presentem diem. Tribui autē leui
ū dedit possessionē. ꝫ sacrificia. z mu
nera dñi dei israel ipa est hereditas ei
sicut locutus est illi. Dedit g̃ moyses
possessionem tribui filioꝝ ruben
iuxt̄ cognationes suas. Fuerūt ēmmi
eoꝝ ab aroer que sita est in ripa tor
rentis arnon. z in ualle ciuitate
rentis media. unūsquēmq; planitiem
que ducit medaba z thelon. cunctos
q; uicatos earū qui habitant in campe
stribꝰ. dibon quoq; z abamoth baal
z oppidum baalmaon. iesa. z cedi
moth. z mephaath. cariathaim z se
bama. z sarathasar in monte conual
lis lephor. z athedoth. phalga z bethsa
imoth. omēs urbes campestres. u
unūsquiq; regni seon regis amorrei
qui regnauit in esebon. quem percus
sit moyses cū principibꝰ madian. e
ui. z rechem. z sur. z hur. z rabe du
ces seon habitatores terre. balaam filiū
beor ariolum occiderunt filij israel gla
dio cum ceteris interfectis. Factus q; est
ēmmul filioꝝ ruben iordanis fluuius.
Hec est possessio tribus rubenitaꝝ q̄ cog
nationes suas urbiū z uicoꝝ. Dedit
q; moyses tribui gad. z filiis eius per
cognationes suas possessionē. cui
us finis fuit. Termini iazer. z omnes
ciuitates galaad. dimidiamq; par
tem terre filioꝝ ammon. usq; aroer

que eſt cont̄ra alba. ⁊ ab eſebon uſq; ramoth malphe. ⁊ bachanim ⁊ amanam uſq; ad ēmmos dabur. ⁊ in ualle quoq; betharam. ⁊ bethnemra. et locoth ⁊ caphon. reliquū part̄ regni seon regis eſebon. ¶ Hui quoq; iordanis eſt finis eſt uſq; ad extremā partem maris cenereth. cis iordanen ad orientalem plagam. ¶ Hec eſt poſſeſſio filiorū gad p familias suas. ciuitates ⁊ ulle eaꝝ. delute ⁊ dimidie tribus manaſſe filiis q; et uxō cognationes suas poſſeſſionem. cuius hoc p̄cipiū eſt. A manaim uniuſq; balaan ⁊ cuncta regna og regis balan. omīs q; uicos haur qui sunt in balā. ſexaginta oppida. ⁊ dimidiam part̄ galaad. aſtaroth. ⁊ edray. urbes regni og in balan. filiis machir filiis manaſſe dimidie parti filiorū machir. uxō cognationes suas. hanc poſſeſſionem dimiſit moyſes in campeſtribus moab cis iordanen contra iericō. ad orientalem plagā. Tribui autē leui nō dedit poſſeſſionē. eſt enī dūs deꝰ iſrāhēl ipe eſt poſſeſſio eī. ut loquut eſt eī. ¶ VIIII. Sedit autē filiis iſrāhēl in terra chanaan. quā dederunt eis eleazar ſacerdos. ⁊ iosue filius nun. ⁊ p̄cipes familiarum p tribus iſrāhēl. sorte omīa diuidentes. sicut p̄ceperat dūs in manu moyſi. nouem tribubus ⁊ dimidie tribui. Duabus enī tribubus ⁊ dimidie dederat moyſes cis iordanen poſſeſſionē. absq; leuitis qui nullā tribe accepūt in terra filiis suis. ſed in eoꝝ ſucceſſerunt locum filii ioſeph. in duas diuiſi tribus manaſſe ⁊ ephraym. Nec aliā percepūt leuite aliam urbē in terra partem. nisi urbes ad habitandū. ⁊ ſuburbana earum. ad alenda iumenta ⁊ pecora ſua. Sicut p̄ceperat dūs moyſi. ita fecerunt filii iſrāhēl. ⁊ diuiſerunt terram. Accesſerunt itaq; filii iuda ad iosue in galgal. locuturiq; eis ad eum caleb filius iephone cenezeus. ſcitis q̄d locutus ſit dūs ad moyſen hominē dei de me ⁊ te in cades barne. Quadraginta annoꝝ eram cū me miſit moyſes famulus dī de cades barne ut conſiderarē terram. nunciauiq; ei qđ ūn uerum uidebamur. fres aūt mei qui aſcenderāt mecū. diſſoluerunt cor populi. ⁊ nichilomin ego ſecutus sum dīm dī meī. Iuratuſq; moyſes in die illa dicens. terram q̄m calcauit pes tuus. erit poſſeſſio tua. ⁊ filiorū tuoꝝ in ſempit̄nū. q̄ ſecutus es dīm meū. Contēlit ergo dūs ūn uerbum ut pollicit̄ eſt. uſq; in p̄ſentem diem. Quadraginta ⁊ quinq; annis sunt ex quo locutus eſt dūs uerbum iſtud ad moyſen. cū ambularet iſrāhēl p deſertum. ¶ Hodie octoginta quinq; annoꝝ sum. ſic ualens in eo ualebam tempe. cū ad explorandum missus sum. Illius in me temporis fortitudo uſq; hodie p̄ſeuerat. tam ad bellandū q̄m ad gradiendū. Da g ūn montem istum. quem pollicitus ē dūs te quoq; audiente. in quo enachim sunt ⁊ urbes magne atq; munitae. ſi forte sit dūs mecū. ⁊ potuero delere eos sicut p̄miſit ūn. Benedixitq; ei iosue ⁊ tradidit hebron in

pollicionem. atq; ex eo fuit hebron ca
leb filio iephone cenezeo usq; in pñ
tem diem. eo q secutus eli dñm dñi isrl.
Nomñ hebron. ante uocabatur cha[illegible]
re Adam magnñ ibi ut enachim stirps
eli. Ex tñ ceciderunt à plus
Fuit sors filioꝝ iude p cognationes
suas. ista fuit. A finibꝰ edom. deserti
sin. contra meridiem. r usq; ad extre
mam partẽ australis plage uncum
eius a summitate maris salsissimi. r
a lingua eq respicit ad meridiẽ.
egredit q ascensum scorpionis.
r pñdit in hyna. ascendit q in ca
des barne. r puenit in esrom. ascendit
ad addaram. r circuit el charchaa. atq;
inde pruliens in alemona. r pueni
eus ad torrentẽ egypti. Fuitq; fini
ui eius mare magnum. Hic erit finis
meridianꝰ plage. Ab oriente uo erit
mare salsissimum usq; ad extre
ma iordanis. r ea que respiciunt aq̃
lonem a lingua maris usq; ad eiusd
iordanis fluuium. Ascendit q finitus
in bethagla. r pñdit ab aquilone iuxta
elamba. ascendens ad lapidem boen
filij ruben. r ascendit usq; ad montes de
bera. de valle achor contra aquilonẽ
respiciens galgala que est ex aduer
so ascensionis adommim. ab australi
parte torrentis. Transitq; aqs que
uocantur fons solis. r exeunt exitꝰ eꝰ
ad fontem rogel. Ascenditq; p conual
lem filij ennon. ex latere iebusei ad me
ridiem hec est ille. r unde te erigens
ad montẽ montis qui est contra geennon
ad occidentẽ. in summitate uallis rapha
im contra aquilonẽ. pñditq; a fronte mõ
tis usq; ad fontẽ aque nephtoa. r p
uenit usq; ad uicos montis ephron.
inclinaturq; in bala. que ẽ cariathia
rim idest uilas filiaꝝ. r circuit de bala
contra occidentẽ usq; ad montẽ seir. Tran
sitq; uxta latus montis iarim ad aqui
lonem in cesalon. r descendit in bethsa
mes. Transitq; in thamna. r pueni ad
tra aquilonem partis accharon ex
tarene. Inclinaturq; secchronа. r tran
sit montem baala pueniq; in iebe
nehel. r maris magni contra occidentẽ
fine concludit. Hi sunt termini filioꝝ
iuda. p cognationes suas. Caleb autem filio iephone dedit par
tẽ in medio filioꝝ iuda. iuxta preceptũ ei
dñi cariathsepher patris enach. ipse est
hebron. Dereliquit q ei caleb tres filios
enach. sesai. r ahiman. r tholmai de
stirpe enach. Atq; inde conscendens. r
uenit ad habitatores dabir. que prius
uocabatur cariathsepher. idest ciui
tas litterarũ. Dixitq; caleb. Qui percus
serit cariathsepher. r ceperit eam. dabo
illi filiam meã uxorẽ. Cepitq; eam othoniel filius cenez fr caleb
minor. deditq; ei filiam suã
uxorem. Qui cum pgrederent simul.
suasit ei ut peteret a patre
suo agrum. subpugnauitq; ut sedebat
in asino. Dixit caleb. Quid habes in
animo. At illa respondit. Da mihi bñdi
ctionem. Terram australem dedisti
mihi. da mihi et riguam. Dedit
itaq; ei caleb riguũ superius. r infe
rius. Hec est sortis filioꝝ iuda per
cognationes suas. Fuerunt ciuita
tes ab extremis partibꝰ filioꝝ iuda

uy⁹ finuꝰ edom a meridie cap̃ label. ⁊ eder. ⁊ iagur. ⁊ cina. dimona. adda. ⁊ cedes. ⁊ alor. ⁊ eram. zyph. ⁊ thelem. baloth. ⁊ alor. nona. ⁊ carioth. iesuim. hec est asor. haman. saure. ⁊ molada. ⁊ alter. gadda. ⁊ asemon. bethfelech. et alser. tual. eberlabee. ⁊ bazeothia. bala. ⁊ hijim. et elem. ⁊ thelcholad. ⁊ eul. ⁊ haerma. secelech. ⁊ medemena. ⁊ semesanna. labaoth. ⁊ selym. ⁊ saen. remmon. omīs ciuitates. xxix. ⁊ ville eaꝝ. In campestribꝰ uo eth baol. ⁊ tatta. ⁊ asena. ⁊ adanoc. ⁊ enganym. thaffua. ⁊ enaim. ⁊ iermuth. adullam. soco. ⁊ azeca. sarim. adytaim. ⁊ gedera. ⁊ gederothaim. urbes. xuy. ⁊ ville earum. Sanan. ⁊ adasa. ⁊ magdalgad. deleam. ⁊ mesfa. ⁊ lachis. ⁊ gecheel. balcath. ⁊ aglon. celbon. ⁊ leemas. ⁊ cethlis. et giderothi. bethdagon. ⁊ naema. ⁊ maceda. ciuitates sedecim. ⁊ ville earū. Labana. ⁊ ether. ⁊ asan. iepta. ⁊ esna. ⁊ nesib. ceila. ⁊ achzib. ⁊ maresa. et ciuitates nouem. ⁊ ville eaꝝ. Accharon cum uicis ⁊ uillulis suis. Ab accharon usq; ad mare omīa q̃ iuxta sunt ad azotū ⁊ uiculos eius. Azotus cum uicis. ⁊ uillulis suis. Gaza cū uiculis. ⁊ uillulis suis usq; ad torrentē egypti. ⁊ magnū mare cū ipsa ciuitate ⁊ finibꝰ suis. ⁊ rechob. ⁊ edomma. ⁊ carachenna hec est dabir. anab. ⁊ ulremo. ⁊ amni. golen. ⁊ olon. ⁊ gilo. ciuitates undecim. ⁊ ville eaꝝ. Iesab. ⁊ roma. ⁊ elaam. tamna. ⁊ bethanoth. ⁊ azeca. arumeha. ⁊ charatharbe. hec est helbron. ⁊ sior. ciuitates nouē. ⁊ ville eaꝝ. Maon. ⁊ chermel. ⁊ ziph. ⁊ iote. et acel. ⁊ iucadam. ⁊ zanoe. ac carin. gabaa. ⁊ thamna. ciuitates x. ⁊ ville eaꝝ. Alul. ⁊ bethsur. ⁊ gedor. mareth. ⁊ bathanoth. ⁊ helteem. ciuitates sex. ⁊ ville eaꝝ. Carath. baal hec est carathiarim. urbs illuminum. ⁊ arebba. ciuitates due. ⁊ ville eaꝝ. In deserto bersabee. maeddum. ⁊ techacha. ⁊ engadi. ciuitates sex. ⁊ uille earū. Iebuseū aūt habitatorem urbis ierusalem non potuerunt filij iuda delere. habitauitq; iebuseus cum filiis iuda in urbe usq; in presentem diem.

Egressus quoq; finis ioseph ab iordane cōtra hiericho. ⁊ aquas eius ab oriente solstitio que ascendit hiericho ad montana bethel. ⁊ egreditur de bethel luza. transitq; finis archataroth. ⁊ descendit ad occidentem uersus finis iesphleti. usq; ad finis bethoron inferioris. ⁊ gazer. finisq; ultimus regiones eius mari magno. Possederunt filij ioseph manasse et effraim. Et fuit finis filioꝝ ephraim. p familias suas. urbes

que separat sunt filiis effraim in me
dio possessionis filioꝝ manasse. et fuit
terminus eorum. Et ad occidentem filij effra
im chananeū qui habitabat in gazer.
Habuitq; chananeus in medio effraim
usq; in diem hanc tributarius.

XVII

Cecidit aūt sors tribus manasse.
ipse est enim primogenit⁹ ioseph. ma
chir primogenito manasse patri galaa
ad. qui fuit uir pugnator. habuitq; pos
sessionem galaad et basan. et reliquis
filiis manasse uxōr familias suas. filiis
abiezer. et filiis elech. et filiis esriel.
et filiis sechem. et filiis epher. et filiis se
mida. Isti sunt filij manasse. filij io
seph. mares p cognationes suas. Sal
phaad aūt filio epher filij galaad. filij
machir. filij manasse. ꝑ eam fuit filij ꝛ
sole filiæ. quaꝝ ista sunt nomina. noa
la. et noha. egla. et mecha. et thersa. Ve
nerunt⁹ in conspectū eleazar sacerdotis
et iosue filij nun. et principum. dicentes.
Dñs præcepit p manus moysi. ut daret
nob possessionē in medio fratrū nostroꝝ.
Dedit ergo eis uxta imperiū dñi possessionē in me
dio fratrū patris eaꝝ. Corruerunt funiculi
manasse decem absq; terra galaad. et
basan. transiordanen. siue eam manas
se. possederunt hebreum in medio
filioꝝ eius. Terra aūt galaad cecidit
in sortem filioꝝ manasse. qui reliqui
erant. fuitq; terminus manasse ab aser
machmar. que respicit sechem. et egre
ditur. ad dexteram partē habitantiū fon
tis taffue. Et enim in sorte manasse
ceciderat terra taffue. que est uxta ter
minos manasse filioꝝ effraim. descendit
q; terminus vallis arundineti in me
diem torrentis cuncta. effraim. q
in medio sunt urbiū manasse. Ter
minus manasse ab aquilone torren
tis. et exitus eius ꝓgit ad mare. terra
uero ab austro est possessio effraim. et
ab aquilone manasse. et utraq; ꝓ
claudat mare. et contingant sibi
in tribu aser. ab aquilone. et in tribu
issachar ab oriente. fuitq; hæreditas ma
nasse in issachar. et in aser. bethsan et
uicos eius. et ieblaam cum uillis suis.
et habitatores dor cum oppidis suis. ha
bitatores endor cum uiculis
suis. simileq; habitatores thenach cum
uillulis suis. et habitatores mageddo. cū
uiculis suis. et tria pars urbis nephth.
Nec potuerunt filij manasse has sub
uertere ciuitates. et cepit chananeus
habitare in terra illa. postquā aūt conua
luerunt filij israhel. subiecerunt chana
neos et fecerunt eos tributarios nec
interfecerunt eos. Locutiq; sunt filij
ioseph ad iosue. atq; dixerunt. Quā
re dedisti nō possessionē sortis et funi
culi unius. cum simus tanta multitudinis.
et benedixerit nobis dñs. Ad quos iosue ait.
Si multus populus es. ascende in siluam
et succide tibi spacia in terra ferezei et ra
phaim. quæ angusta est tibi possessio
montis ephraim. Cui respondentes
filij ioseph. Non poterimus ad mon
tana conscendere. cum ferreis curribus
utantur cananei qui habitant in ter
ra campestri. in qua sita sunt ciuitates
cum uiculis suis. et iezrael mediam
possident uallem. Dixitq; iosue ad do
mum ioseph. ephraim et manasse. Po
pulus multus es. et magnæ fortitudi

nus. ñ habebis sortem unam. & finib
ad montem & nucedes & atq; pugab
ad hyraudum spacia. & porcus ultra
pdere cum subureul chananeñ quẽ
dicit ferreos curus hẽ & ẽ fortissim.

Congregatiq; sunt ós XVII
filij isit in filo: ibiq; erexerunt
tabernaclin testimonij. & fuit eis ter
ra subiecta. Remanserunt aũ filioy
ioseb septẽ tribz: que necdum accepe
rant possessiones suas. Ad quos io
sue ait. vsq; marcetis iguauia: & ñ
intratis ad possidendam tram q̃m dñs
deus patrum vrõy dedit vob: Eligi
te de singlis tribub: tuos uiros. ut
mittam eos & pgant. atq; circueant
tram & describant eam iux̃ uniuersã
uniculiq; multitudis. referantq; ad
me q̃s descripserint. Dividere uob ter
ram in septem partes. Judas sit in
finibus suis. ab australi plaga. & do
mus ioseph ab aquilone: medíam
uñ vos tram in septẽ partes descri
bite. & huc uenietis ad me ut coram
dño dõ uob hic sortẽ.
q̃ ñ est pars uñ uos leuitaz. & sac
dotum dñi est eoy hereditas. Gad aũ
& ruben & dimidia tribz manasse.
iam acceperunt possessiones suas.
trans iordanem ad orientalem plagã
q̃s dedit eis moyses famulus dñi.
Cumq; surrexissent uiri ut pgerent
ad describendam tram: precpit eis io
sue dicens. Circuite tram & descri
bite eam: ac reuertimini ad me ut hic
coram dño dõ uob sortem
rem. Itaq; pgressi circuierunt
eam in septẽ partes & diuiserunt
scribentes in uoluminẽ. Reuersiq;
ad iosue in castra in silo. Quib; missis
sortes coram dño dõ in silo. Diuisit
q; tram filijs isit in septem partes. Et
ascendit sors prima filioy ieniamin
p familias suas: ut possiderent tram
inter filios iuda & filios ioseph. Fuit
q; finibus eoy contra aquilonẽ ad ior
danem. pgens uix latus iericho. sep
tentrionalis plagę: & inde contra occi
dentem ad montana contendens. et
pueniens in solitudinẽ bethauen. at
q; pterãiens uix luzam ad meridi
em. ipsa est bethel. Descendit q; in atha
roth addar. in montẽ qui ẽ ad meri
diem bethoron inferioris. & inclinat
currens contra mare ad meridiẽ mon
tis qui respicit bethoron contra africũ.
sunt; exitus eius in cariath baal. que
uocatur cariathiarum urbem filioꝝ
iuda. Hec est plaga contra mare ad oc
cidentem. A meridie aũ est parte cari
athiarum. egreditur finibus contra
mare & pueniet usq; ad fontem aqe
nephoa. Descendit q; in partẽ mon
tis qui respicit uallem filioy ennon. et
est contra septentrionalẽ plagã in ex
trema parte uallis raphaim. Descen
dit q; gehennon ideb uallis ennon.
uersus latus iebusei ad austrum. et
pueniet ad fontem rogel. transiens
ad aquilonẽ & egrediens ad enlemeth
ideb fontem solis. & pterãiit usq; ad
tumulos qui sunt e regione ascen
sus adumim: descendit q; ad abeilb
en. ideb lapidem boen filij ruben. et
pterãiit ex latere aquilonis ad cam
pestria. Descendit q; in planitiem &

pregredit cont aquilonē bethagla.
tunc ptns eius cont lingā maris
salsissimi ab aquilone in finem iordanis ad australem plagam. qui ē
finnus ille ab oriente. Hec ē pos
sessio filioꝝ beniamin p finnos suos
in circuitu. t familias singulas. Sunt
p ciuitates eius iericho t bethagla
t allus casis. betharaba. t samaraī.
t bethel. auim. t affara. t ofra. cul
la bemona t ofni. t gabee. ciuitates
xxy. t ville eaꝝ. Gabaon t rama. et
beroth. t mephe. caphara. t ammo
ssa. t rekem. iacahel. t charala. t sela.
eleph. t iebus. que ē hierusalem gaba
ath. t cariath. ciuitates xiij. t ville
earum. Hec ē possessio filioꝝ beniā
min iuxta familias suas. XIX
Et egressa ē sors tēa filioꝝ sy
meon. p cognationes suas. fuit
p hereditas eoꝝ in medio possessionis
filioꝝ iuda. bersabee. t sabee. t mola
da. t alersua. bala. t asē. t hetcholath.
bethulamma. t siceleg. t bethmarcaboth
alersua. t bethlebaoth. t saraem. ciui
tates xiij. t ville earū. Ayin et
remmon. t achar. t asan. ciuitates iiij
t ville earum. omnes uici p cir
cuitum urbiū usq; ualarath.
beramech cont australem plagam.
Hec ē hereditas filioꝝ sy meon iuꝝ
cognationes suas in funiculo t posses
sione filioꝝ iuda. q; maior erat. t
idcirco possederunt filii sy meon in me
dio hereditatis eoꝝ. Cecidit quoq; so
rtes filioꝝ zabulon p cognationes
suas. t fuit ei⁹ terminus possessionis
eoꝝ usq; sarith. ascenditq; a mari t
medela. ac puenit in debbaleth. usq;
ad torrentem qui est cont iecomā.
t reuertitur de sarith cont occidentē in fi
nes cetleth chabor. t egreditur ad da
berath. ascenditq; contra taphie. et
inde pcedit ad orientalem plagam
gethsepher. t hagalin. t egreditur t
remmon. anchar. t noa. t circuit ad
aquilonē. t nathon. finnis egressꝰ
eius usq; iephthahel. t hathath. baal
t semmon. t iedala. t bethlem ciuitates
xij. t ville eaꝝ. Hec est hereditas filioꝝ
filioꝝ zabulon p cognationes suas.
urbes. t uici earum. Sachar. egressa ē
sors quarta p cognationes suas. fuit
p eius hereditas hiezrael. t chalaloth.
finnem. t dabaraym. seron. t naaratha.
t rabuth. t selion ames. t ramath. et
engaum. t enadda. t bethphes. t pue
nit finnis eius usq; thabor. t sce
sima. t bethsemes. finnis earum est
iordanis. ciuitates xxxij. t ville eaꝝ.
Hec est possessio filioꝝ sachar p
cognationes suas. urbes et uici
earū. Cecidit sors quinta tribui filio
ꝝ aser p cognationes suas. fuit
finnis eoꝝ helkath. t hali. t bethen.
t achab. elmelech. t amaad. t mesal.
t puenit usq; ad carmelum maris.
t sihorlibanath. ac reuertitur contra ori
entem bethdagon. t pcedit usq; za
bulon. t uallem iephthahel cont aqui
lonem in bethemech. t neihiel. egre
ditur ad leuam. chabul. t achran.
t hoob. t ammon. t chanane. usq; ad
sydonem magnam. reuertitur in
orama usq; ad ciuitatem munitissi
mam tyrum. t usq; osa. finnis eo

tus eius in mare de finibus ac zeba. z ana. z afech. z roob: ciuitates uigi
nti due z ville eaz. Et possessio filio
rū aser p cognationes suas: urbes q
z uici eaz. filioz nepthalim. scz urbe
ceptor per familias suas. z cepit fines
rus de eleb. z helon. z thanaim. z ada
mi que eld neteb. z hebnael usq; lechū.
z egressus eor usq; ad iordanem. ter
tio uersus finitimi contra occidentē in ar
uoch thabor. atq; inde egreditur in u
cocha. z pruenit in zabulon. contra
meridiem. z in aser contra occidentem.
z in iuda ad iordanem contra solis
ciuitates munitissime a leddan usq;
z aminadab z rechebar z chenereth. ed
edema z ramma. adoz. z redes z edratta
noz. z hieron z magdalel. horrem
z bethanath z bethsemes. ciuitates xix.
p. z noue z ville eaz. Hec est possessio
rubz filioz nepthalim p cognationes
suas: urbes z uici earū. Tertius
uus filioz dan p familias suas e
grellus est sors septima. z fuit finis
eius possessionis saraa z eschabol. z
asyrsemes. idest ciuitates solis. sele
bin z ayalon z iethela. helon z thi
na. z achyon. lethethem z gebthon. z
baalath. iud z hebebare z gethremmon. atq; iberchon. z arechom cū
finibus qui respicit ioppen. z ipo ti
ne concludebatur. Ascenderuntq; filii
dan z pugnauerunt contra lesem. eo
cepium eam. z percusserunt in ore gla
dij. ac possederunt z habitauerunt in ea.
uocantes nomen eius lesendan ex nomi
ne dan patris sui. Hec est possessio tri
bus filioz dan p cognationes suas:

urbes z uici earū. Cumq; complesset eam sorte diuidere singulis per
tribus suas: dederunt filii israel possessionem iosue filio nun in medio sui
uum p precepium dñi. urbem cui petiit
aut thamnathsaraa in monte ef
raym. z edificauit ciuitatem. habitauitq; in ea. Hec sunt possessiones
quas sorte diuiserunt eleazar sacerdos.
z iosue filius nun. z principes familiarum ac tribuū filioz israel. in silo
coram dño ad ostiū tabernaculi testimonij: perfectaq; sunt terram

Et loquutus est dñs ad iosue
dicens. Loquere filiis israel. et
dic eis. Segregate urbes fugitiuoz. de
quibus locutus sum ad uos p ma
num moysi. ut confugiat ad eas
quicunq; alium occiderit nesciens.
z possint euadere ultorem sanguinis. qui il
le est consanguineus. cum ad unam ha
rum confugerit ciuitatū. stabitq;
ad portam ciuitatis. z loquetur se
nioribus urbis illius ea que se comprobent innocentem. sicq; suscipient eū
z dabunt ei locum ad habitandum. Ille
q; ultor sanguinis cum fuerit p̄sequtus. nō tradent in manus eius q; igno
ranti occidit proximū suum. nec ante habuit odium pristinum. Et habitabit in ciuitate illa. donec stet
ad iudicium cōmunitatis. sacerdotis magni qui fuerit
in illo tempore. Tunc reuertetur homicida. z ingredietur ciuitatē z domū
suam de qua fugerat. Dederuntq;
de tribu nepthalim. cedes in galilea montis nephtalim.
z sichem in monte ephraim. z cha

achaibe · ipa est hebron in monte iu
da · & circuitum eius · & pascua eius in circuitu eius dedit filiis caleb filio iephone in possessionem.
Filiis autem aaron dedistis ciuitatem fugitiuorum hebron · & libnam cum suburbanis suis · & iether · & esthemoa · & holon cum suburbanis suis · & debir cum suburbanis suis · & aen cum suburbanis suis · & iuttha cum suburbanis suis · & bethsames cum suburbanis suis · de duabus tribubus istis nouem ciuitates.
De tribu autem beniamin gabaon · & gabee · & anathoth · & almon cum suburbanis suis · ciuitates tres.
Omnes ciuitates filiorum aaron sacerdotis · tredecim cum suburbanis suis.
Reliquis autem familiis filiorum caath leuitici generis · de tribu ephraim ciuitates decem.
In tribu dan · & de dimidia tribu manasse ciuitates decem.
Filiis autem gerson de familiis tribus issachar · & de tribu aser · & de tribu nephthalim · & de dimidia tribu manasse in basan ciuitates tredecim.
Filiis merari per cognationes suas de tribu ruben · & de tribu gad · & de tribu zabulon ciuitates duodecim.
Dederunt ergo filii israel leuitis ciuitates & suburbana earum sicut precepit dominus per manum moysi.
Statim de tribu iuda · & de tribu filiorum symeon dederunt ciuitates quas nominatim inuocauerunt de tribu filiorum aaron de familiis caath leuitici generis.
Prima enim sors illis egressa est in chanaarbarbe patris enach que uocatur hebron in monte iuda · & suburbana eius per circuitum.
Agros autem & uillas eius dederat caleb filio iephone in possessionem.
Dederunt ergo filiis aaron sacerdotis hebron confugii ciuitatem ac suburbana eius · & lebnam cum suburbanis suis · & iether · & iesmoa · & holon · & debir cum suburbanis suis · & aen · & iuttha · & bethsames · cum suburbanis suis · ciuitates nouem de tribubus duabus istis.
De tribu autem beniamin gabaon · & gabee · & anathoth · & almon cum suburbanis suis · ciuitates tres.
Omnes simul ciuitates filiorum aaron sacerdotis · tredecim cum suburbanis suis.
Reliquis autem familiis filiorum caath leuitici generis · hec est data sortis.
De tribu ephraim urbs confugii sichem · cum suburbanis suis in monte ephraim · & gazer · & ceplam · & rechozon cum suburbanis suis · ciuitates quatuor.
De tribu quoque dan · & eltece · & gebbethon · & achialon · & gethremmon cum suburbanis suis · ciuitates quatuor.
Porro de dimidia tribu manasse · & manasse · & gebbethmon · cum suburbanis suis · ciuitates due.
Omnes ciuitates decem · & suburbana earum.
Date sunt filiis caath universis gradus.
Filiis quoque gerson de familiis leuitici generis de dimidia tribu manasse confugii ciuitatem gaulon in basan · & bosram cum suburbanis

suis: ciuitates duas. Porro de tribu
ſ laachar ceſſion ⁊ dalberet ⁊ naramoth.
⁊ engaunim. cum ſuburbanis ſuis: ci
uitates ſ̄ quor. de tribu aſſ aſer: ma
ſal ⁊ abdon ⁊ lachoth ⁊ hoob cum ſub
urbanis ſuis: ciuitates ſ̄ quor. de tri
bu quoq; neptalym: ciuitatē confu
gij. cedes in galylea. ⁊ ammodor. et
charrhan. cum ſuburbanis ſuis: ciui
tates tres. Omīs aūt ciues familias
gerſon: tredecim ciuitates cū ſuburbanis ſuis.
filiis aūt merari leuitis ſuperioris gra
dus p familias ſuas data ē de tribu
zabulon. iechenam ⁊ charthā ⁊ dan
nua. ⁊ naalol: ciuitates ſ̄ quor. cū ſubur
banis ſuis. Et de tribu ruben ultr̄ ior
danem contr̄ iherico. ciuitatē confugij.
boſor in ſolitudine miſor: ⁊ iazer ⁊ iech
ſon ⁊ malpher. ciuitates ſ̄ quor. cū ſub
urbanis ſuis. Et de tribu gad. ciuita
tem confugij ramoth in galaad. ⁊ ma
naim. ⁊ eſebon ⁊ gazer: ciuitatē ſ̄ quo
or cum ſuburbanis ſuis. Omīs uiles
filioꝝ merari p familias ⁊ cognationē
ſuas. xij. Itaq; uniuſe ciuitates leui
tarum in medio poſſionis filioꝝ iſ
rael. fuerunt. xlviij. cum ſuburbanis
ſuis: ſingle p familias ſuas diſtribu
te. Dedit aūt dñs iſrl omnē terram q̄m ſ̄
dextum ſe patribꝰ eoꝝ ut traderet. et
poſſederunt illam atq; habitauerunt in ea.
Dedaq; eis ab eo pacē in oīs p circuitū
nationes. nullusq; eſt hoſtium reſiſtere
auſus ſ̄ ſi cuncti in eoꝝ dictione tradi
ti ſ̄. Sed unum quidem ſermonem
ex omnib; bonis quod
locutus promiſerat do
mus iſrl. ſed rebus expleta ſunt
omnia.

CAPVT XXII

Eodem tempore uocauit io ſue
rubentas ⁊ gaditas ⁊ dimidi
am tribum manaſſe: dixitq; ad eos.
Feciſtis omnia que uob̄ preſcripſit moyſes
famulus dñi: in quoq; in oīb; obe
diſtis. nec reliquiſtis fr̄es uros longo
tempore uſq; in preſentem diem. cuſtodi
entes imperiū dñi dei uri. Quia g̃ de
dit dñs ds ur̄ fr̄ib; uris quietem ac
pacem ſicut pollicitus eſt: reuertimini
⁊ ite in tabernacla ura ⁊ in terram pol
ſeſſionis ueſtē quā tradidit uob̄ moyſes fa
mulus dñi trans iordanem: ita dumta
xat ut cuſtodiatis attente. ⁊ opere cō
pleatis mandatū ⁊ legem q̄m preſcripſit
uob̄ moyſes famulus dñi. ut diligatis
dñm dñm uīm. ⁊ ambuletis in om
nib; uiis eius. ⁊ obſeruetis mandata
illius. adhereatisq; ei. ac ſeruatis in to
corde. ⁊ omī anima ura. Cūq; dixiſſet
et iohue. ⁊ benedixit eos. Qui reſſi ſunt
in tabernacla ſua. Tribui aūt manaſſe dimidie poſſeſſionē moyſes dederat in baſan. ⁊ ideirco medie que ſu
pfuit dedit iohue contr̄ mr̄ occidentalē
plagam. Cumq; dimitteret eos in taber
nacla ſua. ⁊ benedixiſſet illis: dixit ad
eos. In multa ſuba atq; diuitijs re
uertimini ad ſedes uras: cum argento
⁊ auro. ere. ferro. ⁊ ueſte multiplici.
Diuidite p dam hoſtili cum fratrib;
uris. Reſſitq; ſunt. ⁊ abierunt filij
ruben. ⁊ filij gad. ⁊ dimidia tribꝰ ma
naſſe a filiis iſrl de ſilo que ſita eſt
in chanaan. ut irent in galaad ⁊
tram poſſeſſionis ſue. q̄m obtinue
rant ut̄ imperiū dñi in manu mo

ysr. Cumq; uenissent ad tumulos
iordanis in tra chanaan. edificauerũ
ibi iordanem altare infinite magni
tudinis. Odẽ cum audissent filij isr.
z ad eos cito nunciũ detulissent edifi
casse filios ruben z gad z dimidiã tri
bũ manasse altare in tra chanaan. ĩ
iordanis tumulos contra filios isr. cõ
uenerunt oĩs in hylo. ut ascenderẽt
z dimicarent contra eos. Et interim mise
runt ad illos in tra galaad finees filiũ
eleazar sacerdotem. z decẽ principes cum eo. singulos de tribubꝫ singu
lis. Quũ uenissent ad filios ruben. et
gad z dimidiã tribꝫ manasse in tram
galaad. dixerunt ꝯ eos. Hec mandat oĩs ps dñi. Quare elisistis tram
inimicitie. Aut relinquitis dñm dñm isr
edificantes altare sacrilegum. z a cul
tu illi⁹ recedentes. An parum uob est
q̃d peccastis in beelphegor. z nondũ p
fectam diem macula hui⁹ sceleris in
uob⁹ permanet. multiq; de pplo cecide
runt. Vos uos hodie relinquitis dñm.
z cras in omnibus isr ira eius desaeui
et. Odẽ si putastis inmundam esse tram
possessionis uestre. uenite ad tram in q̃
tabernaculũ dñi est. z habitate inter
nos. Nolite ut a dño z a nobis discedere
ĩ credendo. edificato altari p̃ter al
tare dñi dei nri. Nonne achar filius
zare preuaricatꝰ mandatũ dñi. z super
omnem ꝓcinctũ isr ira eius in exercitu.
Et ille erat unus homo. atq; utinam
solus pisset in scelere suo. Q̃ dixerunt
filij ruben z gad z dimidiæ tribꝰ ma
nasse. principibꝰ legationis isr. Scimus
nos dñs deus ipse nouit. z isr cognos
cat. Si ꝓuaricationis hoc
altare constituimus. ĩ contradicat nos q̃
puniat in ꝓsenti. Et si ea mente fecimus ut holocausta z sacrificia. z pacifi
cas uictimas super eo imponeremus.
ipse requirat z iudicet. z ĩ ea magis re
gratione atq; tractatu ut dicemus.
Cras dicent filij uri filiis nris. Quid
uob z dño do isr. Terminũ posuit dñs
inter nos z uos. o filij ruben z filij gad.
iordanem fluuiũ. z idcirco partem
ĩ habitatis in dño. Et ꝑ hanc occasio
nem auferent filij uri filios nros a timo
re dñi. Putauimus itaq; melius z diuti
us cogitantes nob altare non in holocau
sta. neq; ad uictimas offerendas. sed
in testimoniũ inter nos z uos. z posteros nros. ut seruemus dño. z uictimis nris hostiis offerre
holocausta. z uictimas z pacificas
hostias. z nequaq̃ dicant cras filij uri filiis nris. ĩ est uob⁹ pars in
dño. Odẽ si uoluerunt dicere. respõdebimus eis. Ecce altare dñi q̃d fece
runt patres nri. ĩ non holocausta nec
sacrificia. sed in testimoniũ nrm
ad nos. Absit a nob⁹ hoc scelus. ut re
cedamus a dño. z ei uestigia retinq̃
mus. exstruendo altaria ad holocausta
z sacrificia. z uictimas offerendas. p̃
ter altare dñi dei nri q̃d extructum e
ãm tabernaculũ ei. Quibꝰ auditis fine
es sacerdos z ꝓncipes legationis isr.
qui erant cũ eo placati sunt. z uerbis
filiorꝰ ruben z gad z dimidiæ tribꝰ ma
nasse libenissime susceperunt. dixitq;
finees filius eleazar sacerdos ad eos.
Scimus hodie quia nobiscum est dñs. qñ

alienu estul a p̄uaricatione hac. r li
berabis filios uēr de manu dn̄i. Re
ūbusq; est cum p̄ncipib; a filiis ru
ben r gad. de tra galaad tmul cha
naan ad filios isr. r retulit eis. Sta
cumq; sermo cunctis audientib; r
laudauerunt dn̄m filij isr. r nec
q̄m ultra disceptatum ut ascenderent
tout eos arte pugnarent. r delent
tram possessionis eor. Vocauerūt
q; filij ruben r filij gad altare q̄d ex
struxerant testimoniū inter nos q̄d dn̄s
uere sit deus.

CAPITULUM VIII

Cuolutis aut multo tempore
postq̄m pacem dn̄s dederat
israeli subiectis in gyro nationib;
unulis. r uolue iam longeuo r p
fectus erat. r uocauit uolue oēm
israelem maiores q; natu. r p̄nci
pes ac duces r magistratus. dixq;
ad eos. Ego senui. r pgressionis e
tatis sum. r uos q; cernitis omnia q̄
fecerit dn̄s ds uēr cunctis p cursum
nationib; q̄m p uob pugnauit
ut. Ee nunc q; uob sorte diuisit om
nem tram ab occidentali parte iorda
nis usq; ad mare magnum. multe
q; adhuc supsunt nationes. dn̄s
ds uēr dispdet eas. r auferet a facie
uīa. r possidebitis tram sicut uob
pollicitus est. Tantum confortamini
r estote solliciti ut custodiatis
cuncta que scripta sunt in uolu
mine legis moysi. r ñ declinetis
ab eis. nec ad dexteram nec ad sini
stram. nec postq̄m intrauerimus
ad gs que intr uos future sunt
iuretis in nomine deor eor. r ser
uatis eis r adoretis illos. q; adhuc
atis dn̄s do uīo. q̄d ferius usq; in
diem hanc. Et nunc auferet dn̄s in
conspectu uēo gs maguas r robustis
simas. r nullus uob resistere potest.
Unus ex uob p̄sequetur hostiū mil
le uiros. q; dn̄s ds uēr p uob ipe pug
nabit sicut pollicitus est uob. Ego tamen
diligenter illuc p̄cauete. ut diligatis
dn̄m dn̄m uēm. Q̄d si uolueritis ge
tium harum que intr uos habitant
erroribz adherere. r cum eis misceri
connubia. atq; amicitias copulare.
tam nunc scitote q̄d dn̄s ds uēr ulr
eas delebit aīe faciem uram. q; sunt
uob in scandalum ac laqueū. r offen
diculū erūt latere uēo. r stimulos in oc
ulis. donec uos auferat atq; dis
pdat de tra hac optima q̄m tradi
dit uob. En ego hodie ingredior
uiam uniūse terre. r toto animo
cognoscitis. q̄d de oīb; ūbis q;
locutus est dn̄s p̄tumuli de nob pollicitus
est. unum ex p̄teritis uacuū. Sic
aut ē impleuerit opus. q̄d p̄mulit. r
p̄fecta cuncta uenerunt. Sic adduc
et supra nos quicquid malor̄ com
minatus est. donec uos auferat
atq; disp̄dat de tra hac optima q̄m
tradidit uob. ea q̄d p̄teritis pa
ctum dn̄i dei uēr. quod expigne ue
neratis. r seruieritis dn̄s alienis. r a
doraueritis eos. Ecce atq; ut decet
conjungit uos furor dn̄i. r auferet
penitus de tra hac optima q̄m tradi
dit uobis.

CAPITULUM IX

Congregatusq; uolue oēs tribꝰ
israel in sychem. r uocauit ma

rores natu. ac ꝓncipes. ⁊ iudices. et magistros. ⁊ dixerunt⁹ in conspectu dñi. Et ad ꝓlm tue loquutus ē. Hec dicit dñs ds isrl. Trans fluuiū habitauerunt patres uri ab initio. thare pater abrahaam ⁊ nachor. seruieruntq; dis alienis. Tuliq; g patrem uſm abrahaam de mesopotamie finib⁹. ⁊ adduxi eum in tra chanaan. multiplicauiq; semen eius. ⁊ dedi ei ysaac. illiq; iurium de di iacob ⁊ esau. Et quib⁹ esau dedi mōtem seir ad possidendū. iacob aũ ⁊ filij eius descenderunt in egyptū. q; cū moy⁹ seu ⁊ aaron. ⁊ percussi egyptum multis signis atq; portentis. eduxiq; uos ⁊ patres uros de egypto. ⁊ uenistis ad mare. ꝓsequtiq; sunt egyptij patres uros cum curribus ⁊ equitatu. usq; ad mare rubrū. Clamauerunt aũ ad dñm filij isrl. Cui posuit tenebras inter uos ⁊ egyptios. ⁊ adduxit sup eos mare. ⁊ operuit eos. Viderunt oculi uri cuncta que in egypto fecerim. ⁊ habitastis in solitudine multo tempe. ⁊ introduxi uos ad tram amorrei qui habitabat trans iordanen. Cumq; pugnarent contra uos. tradidi eos in manus uras. ⁊ possedistis tram eor. atq; interfeci illos. Surrexit aũ balach. filius sephor. rex moab. ⁊ pugnauit contra israelem. Mittensq; uocauit balaam filium beor. ut malediceret uob. Et ego nolui audire eum. ipe benedixit uob. ⁊ liberaui uos de manu ei. Transilistis iordanem ⁊ uenistis ad iericho. pugnauerūtq; contra uos uiri ciuitatis eius. amorreus. ⁊ pherezeus. ⁊ chananeus. ethеus. ⁊ gergeseus. ⁊ euei. ⁊ iebuseus. ⁊ tradidi illos in manus uras. et misi aũ uos crabrones. ⁊ eiecit eos de locis suis. duos reges amorreor ad possidendū nō in gladio ⁊ in arcu tuo. dediq; uob⁹ tram in q̄ non laborastis. ⁊ urbes quas nō edificastis ut habitaretis in eis. uineas ⁊ oliueta que nō plantastis. Nunc g timete dñm ⁊ seruite ei ꝑfecto corde atq; uerissimo. ⁊ auferte deos quib⁹ seruierunt patres uri in mesopotamia ⁊ in egypto. ac seruite dño. Si uobis malum uob⁹ uidetur ut dño seruatis. optio uob⁹ datur. Eligite hodie quod placet. cui seruire potissimū debeatis. utrū dis quib⁹ seruierunt patres uri in mesopotamia. an dis amorreor. in quor tra habitatis. Ego aũ ⁊ domus mea. seruiem dño. Respondit ꝓpls. ⁊ ait. Absit a nob⁹ ut relinq̄m dñm. ⁊ seruiam dis alienis. Dns ds nr ipe eduxit nos ⁊ patres uros de tra egypti. de domo seruitutis. fecitq; uidentib⁹ nob⁹ signa ingentia. ⁊ custodiuit nos in oī uia p quā ambulauimus. ⁊ in cunctis ꝓlis p quos trānsiimus. Ipe ⁊ eiecit uniuersas gentes amorreor habitatores tre eius nr̄m nos introimus. Seruiemus g dño. quia ipe est ds nr. Dixitq; iosue ad ꝓlm. Non poteritis seruire dño. Ds enim scs ⁊ fortis emulator est. nec ignoscet scelerib⁹ uris atq; peccatis. Si dimiseritis dñm ⁊ seruieritis dis alienis. conuertet se ⁊ affliget uos atq; subito. postq̄m uobis ꝑfecerit bona. Dixitq; ꝓpls ad iosue. Sequaciū tra ut loquteris erit. Et dño seruiemus. Ego iosue ad ꝓlm. Scires

inquit uos eius: quia ipi uos elegeri
tis uob dñm ut seruatis ei. Et dixerunt
ppl. Testes. Iunc g ait auferte deos a
lienos de medio uri: et inclinate cor
da ura ad dñm dm isrl. Dixitq ppls
ad iosue. Dño deo uro seruiemus:
et obedientes eius ptis ei. Pcus
sit ergo iosue in die illo fedus: et po
suit ppl precepta atq iudicia in sichē.
Scripsit quoq oīa uba hec in uolu
mine legis dei: et tulit lapidem p
grandem. posuitq eum subter quer
cum que erat in scīario dñi. Et dixit
ad omnē ppl. Ecce lapis iste erit uob
in testimoniū: qđ audierit oīa ū
ba dñi que loquutus ē nob: ne forte
postea negare uelitis. et uenerit dño
deo uro. Dimisitq ppl: singlos in
possessionem suam. Et post hec mor
tuus est iosue filius nun seruus dñi
centū. x. annoz: sepelieruntq eū in
finib; possessionis sue in thamnath
sare que sita est in monte ephraym
a septentrionali parte montis gaas.
Defuncto aūt dño cunctis diebz iosue
et senib; qui longo uixerūt tempore
post iosue: et qui nouerant oīa opa
dñi que fecerat in isrl. Ossa quoq io
seph que tulerant filii isrl de egypto.
sepelierunt in sychem in parte agri
quem emerat iacob a filiis emmor pa
tris sychem centū nouellis ouilz: et
fuit in possessionē filioz ioseph. Ele
azar quoq filius aaron mortuus est:
et sepelierūt eū in galbaath sinees filij
ei que data est ei in monte ephraym.
Explicit liber iosue. Incipit liber
Iudicum. capitulū primum.

Post mortem iosue
consuluerunt filij
isrl dñm dicentes.
Quis ascendet an
nos contra chana
neum. et erit dux
belli? Dixitq dñs. Iudas ascendet.
Ecce tradidi terram in manus eius.
Et ait iudas symoni frī suo. Ascen
de mecū in sorte mea. et pugna con
tra chananeū: ut et ego pgam tecū
in sortem tuā. Et abiit cum eo symeon. Ascenditq iudas: et tradidit
dñs chananeū ac ferezeū in manus eoz.
et percusserunt in bezech. x. milia uiroz.
Inuenerunt quoq adonibezec in bezech: et
pugnauerunt contra eū. ac percusserunt
chananeū et ferezeum. fugit aūt adoni
bezech. Quem secuti comprehenderunt:
et ciis summitatib; manuū eius ac pe
dum. Dixitq adonibezech. Septuagin
ta reges amputatis manib; ac pedi
bus summitatib; colligebant sub mensa
mea ciborum reliquias. Sicut feci: ita
reddidit mihi dñs. Adduxerunt quoq eū in
iherl. et ibi mortuus ē. Oppugnantes
aūt filij iuda iherl ceperunt eam. et per
cusserunt in ore gladij: tradentes eam
igni cum tota ciuitate. Et postea descen
dentes. pugnabant contra chana
neum qui habitabat in montanis: ad me
ridiem et campestribz. Perrexit iudas
contra chananeum qui habitabat in
hebron. cui nomen fuit antequam
chariatharbe: percussit sisay. et achy
man. et tholmai. Atq inde profectus
abiit ad habitatores dabir: cui nomen
uetus erat cariath sepher: id est ciui

cas liuaz. Dixitq; chaleb. Qui percusserit cariathsepher. & ceperit eam: dabo ei filiam meam uxorē. Cumq; cepisset eam othoniel filius cenez frat caleb minor: dedit ei filiam suam coniugem. Quam pgressam ut rogaret ut peteret a pre suo agrū. Que cum suspirasset sedens asino: dixit ei caleb. Quid habes? At illa respondit. Da mihi benedictionem. Quia terram arentem dedisti mihi da & irriguā aquis. Dedit ergo ei caleb irriguum superius. & irriguum inferi. Filii aūt cinei cognati moysi ascenderunt de ciuitate palmaz cum filiis iuda in desertum sortis eius. qđ est ad meridiem arad. & habitauerunt cum eis. Abiit aūt iudas cum symeone frē suo. & percusserunt ciuitatem chananeū qui habitabat in sephat. & interfecerunt eam. Vocatūq; est nomē urbis horma. id est anathema. Cepit q; iudas gazam cum finibz suis. & ascalonem. atq; ascharon cum finibz suis. fuitq; dns cum iuda & montana possedit. nec potuit delere habitatores uallis. q; falcatos currusq; habundabāt. Dederunt q; caleb hebron. sicut dixerat moyses. Qui delenit inde tres filios enach. Jebuseum aūt habitatē in lim. & deleuerunt filii beniamin. Habitauitq; iebuseus cum filiis beniamin in iliin. usq; in presentem diem. Domus quoq; ioseph ascendit in bethel. fuitq; dns cum eis. Nam cū obsiderent urbem que prius luza uocabatur. uiderunt hominē egredientē de ciuitate. Dixerunt ad eum. Ostē de nob introitum ciuitatis. & faciem tecum misam. Qui cum ostendisset eis. percusserunt urbem in ore gladii. Hominē aūt illum & oēm cognationem eius dimiserunt. Qui dimissus abiit in terram cethim. & edificauit ibi ciuitatem. vocauitq; eam luzam. quod nra appellatur usq; in presentē diem. Manasses quoq; non delenit bethā & dorath cum uicis suis. & habitatores dor. & ibleam & mageddo cū uiculis suis. cepitq; habitare chananeus cum eis. Postq; aūt confortat & ualuit. fecit eos tributarios & delere noluit. Ephraym etiam ñ interfecit chananeum qui habitabat in gazer. sed habitauit cum eo. Zabulon ñ deleuit habitatores cedron. & naalol. sed habitauit chananeus in medio eius. factusq; est ei tributarius. Aser quoq; ñ deleuit habitatores accharon. & sidonis. ahlab. & achazib. & helba. & afec. & rohob. habitauitq; in medio chananei habitatoris illius terre. nec interfecit eum. Nepthalim ñ deleuit habitatores bethsemes. & bethanath. & habitauit inter chananeū habitatorē terre. Fueruntq; ei bethsemites. & bethanites tributarii. Habitauitq; amoreus filios dan in monte. nec dedit eis locū ut ad planiora descenderent. Habitauitq; in monte hares qđ interpretatur uastator in aialon. & in salabim. & aggravata est manus domus ioseph. factusq; est ei tributarius. Fuit aūt finis amorei. ab ascensu scorpionis petre. & ultra.

Incipit liber iudicum.

Cumq; defuncti essent iosue. & omnes qui eum senserant. Filii israel interrogauerunt dm. dicentes. Quis ascendet principium contra chananeum. ut pugnet contra eum? Dixitq; dns. Iudas ascendet. Ecce tradidi terram in manus eius. Dixitq; iudas ad symeon fratrem suum. Ascende mecum in sortem meam. ut pugnemus contra chananeum. & ego similiter vadam tecum quocumq; miseris me. Abiit ergo symeon cum eo. Ascendit iudas. & tradidit dns chananeum & pherezeum in manus eorum. Percusseruntq; in bezech decem milia uirorum. Inuenerunt adonibezech in bezech. & pugnauerunt contra eum. Percusseruntq; chananeum & pherezeum. Fugit aūt adonibezech. Quem persequentes comprehenderunt. & abscisis extremis manuum ac pedum summitatibz. Dixit septuaginta reges quorum abscisis manuum ac pedum extremitatibz. colligebant cibum sub mensa mea. Sicut feci ita & deus reddidit mihi. Adduxerunt eum in hierusalem. ibiq; mortuus est. Pugnauerunt aūt filii iuda contra hierusalem. & ceperunt eam. percusseruntq; in ore gladii. Domumq; eius cum omnibz habitatoribz incenderunt. Descenderunt aūt postea ut pugnarent contra chananeum habitatorem montis. & australis plage. & campestrium regionum. Perrexitq; iudas contra chananeum habitantem in hebron. Nomen aūt hebron ante uocabatur cariatharbe. & percussit tres duces filios enach. Et inde ascendit habitatores dabir. Nomen aūt dabir ante uocabatur cariathsepher. id est ciuitas literarum. Dixitq; caleb. Qui percusserit cariathsepher. & ceperit eam: dabo ei filiam meam uxorē. Cumq; cepisset eam othoniel filius cenez frater caleb minor: dedit ei filiam suam coniugem. Quam pgressam ut rogaret ut peteret a pre suo agrū. Que cum suspirasset sedens asino: dixit ei caleb. Quid habes? At illa respondit. Da mihi benedictionem. Quia terram arentem dedisti mihi da & irriguā aquis. Dedit ergo ei caleb irriguum superius. & irriguum inferi. Filii aūt cinei cognati moysi ascenderunt de ciuitate palmaz cum filiis iuda in desertum sortis eius. qđ est ad meridiem arad. & habitauerunt cum eis. Abiit aūt iudas cum symeone frē suo. & percusserunt ciuitatem chananeū qui habitabat in sephat. & interfecerunt eam. Vocatūq; est nomē urbis horma. id est anathema. Cepitq

luctus sum. ut ñ faciem uerum pactū
meū uobcum in cemptēuū. tra dum
taxat ut ñ ferueris fœdus cum hītato
ribꝫ terre huiꝰ. aras eoꝝ subuertes. ꝛ
noluistis audire uocem meā. Cur hoc
feristis. Quōbrem nolui delere eos
a facie uīa. ut habeatis hostes. ꝛ dij
eoꝝ sint uob in ruinam. Cumq; lo
queretur angls dñi uba hec ad oēs
filios isrl. eleuauerunt uocem suā
ꝛ fleuerunt. Et uocauit eū nom loc
illius flentū. sue lacrimaꝝ. Immo
lauerunt; ibi hostias dño. Dimisit
q; iosue pplm. ꝛ abierunt filij isrl
unusquisq; in possessionē suam. ut
obtinerent eam. seruierunt; dño
cunctis diebꝫ ei ꝛ senioꝝ qui longo
post eū uixerunt tempore. ꝛ noue
rant omīa opa dñi que fecerat eū
isrl. Mortuus est aūt iosue filius nun
famulus dñi centū ꝛ x. annoꝝ ꝛ se
pelierunt eū in finib; possessionis
sue in tamnath sare. in monte ephra
im. a septentrionali plaga montis
gaas. Omīs q; illa generatio. congre
gata ē ad patres suos. Alia surrexerunt
alij qui ñ nouerant dñm. ꝛ opa que
fecerat cum isrl. Fecerunt; filij is
rael malū in conspcū dñi. ꝛ seruierūt
baalim. ac dimiserunt dñm dñm pa
trum suoꝝ qui eduxerat eos de tra
egipti. ꝛ secuti sunt deos alienos.
deos q; pplōꝝ. qui habitabant in circui
tu eoꝝ. ꝛ adorauerunt eos. ꝛ ad iracūdi
am concitauerunt dñm. dimiserunt
eum ꝛ seruierunt baal ꝛ astharoth. Ira
tusq; dñs contra isrl. tradidit eos in
manus diripientiū. Qui ceperunt eos.
ꝛ uendiderūt hostib; qui habitabant
p gyrum. nec potuerunt resistere ad
uersarijs suis. Et quocunq; pgere
uoluerunt. manus dñi erat cōtra eos.
sicut locutus ē. ꝛ iurauit eis. ꝛ uehe
menter afflicti sunt. Suscitauitq; dñs
iudices. qui liberarent eos de uastan
tium manib. Sed nec illos audire uo
luerunt. fornicantes cum dīs alienis
ꝛ adorantes eos. Cito declinauerūt uiam
p qm ingressi fuerant patres eoꝝ. ꝛ au
dientes mandata dñi. oīa fecerūt cōtra
ria. Cumq; dñs iudices suscitaret
in diebꝫ eoꝝ. liberabatur eis. ꝛ audie
bat afflictionē gemitus. ꝛ liberabat e
os de tāte uastatiōne. Postq; aūt
mortuus erat iudex. reuertebant ꝛ mul
to maiora faciebant. q̄m fecerant
patres eoꝝ. sequentes deos alienos et
seruientes eis. ꝛ adorantes illos. Non
diminuerunt ad inuentiones suas. et
uiam durissimā p q̄m ambulare cō
sueuerant. Iratus q; est furor dñi in
isrl. ꝛ ait. Quia uerum fecit gens
ista pactum meū. q̄d̄ precepram patri
bus eoꝝ. ꝛ uocem meam audire
contēpsit. ꝛ ego ñ delebo gēs q̄s ꝑ di
misit iosue ꝛ mortuus est. ut in ip
sis experiar isrl. utrū custodiant uiā
dñi. et ambulent in ea sicut custo
dierunt patres eoꝝ an non. Dimi
sit q; dñs omnes has nationes ꝛ non
statuerē uoluit. nec tradidit eas
in manibus iosue.

Hec sunt gentes quas dñs dere
liquit. ut erudiret in eis isra
elem. ꝛ oīs qui ñ nouerant bella
chananeoꝝ. ꝛ postea discerent filij

eoꝝ ceꝛtare cum hostibꝫ: ⁊ hꝛ̄ cōsu
etudinem ꝓhibuit. Quinq; tantꝝ
phulstinoꝝ. omnēq; chananeū ⁊ hꝛ̄do
num atq; euēū qui hꝛ̄itabat in mon
te libano de monte baal hermon: usq;
ad introitū hemath: dimisitq; eos. ut
in ꝑis expugnarent ihsꝛl. ut ita fieret
mādata dñi que ꝓcepit patꝛibꝫ eoꝝ per
manū moysi ⁊ aaron. Iracq; filij ihsꝛl
hꝛ̄itauerūt in medio chananei. ⁊ cethei
⁊ amorrei ⁊ ferezei. ⁊ euchei. ⁊ iebusei:
⁊ duxerunt uxores filias eoꝝ. ipsq; fi
lias suas eoꝝ filiis tradiderunt. ⁊ ser
uierunt dīs eoꝝ. Fecerunt q; malū i
conspectū dñi. ⁊ obliti sunt dei sui. et
seruierunt baalim ⁊ astharoch. Iratusq; dñs
contra ihsꝛl. tradidit eos in manus chu
sarsatharaim regis mesopotamie. ser
uieruntq; ei octo annis. Et clamauerūt
ad dñm. Qui suscitauit eis saluatorem
⁊ liberauit eos. othoniel iudicem filiū
cenez fratꝝ caleb minoꝛ. fuitq; i
eo spūs dñi. ⁊ iudicauit ihsꝛl. Egressusq;
est ad pugnam. ⁊ tradidit dñs in ma
nus eius chusarsatharaim regē syrie
⁊ oppressit eum. Quieuitq; tra. xl. annis.
⁊ mortuus ē othoniel filius cenez. Ad
diderunt aūt filij ihsꝛl facere malū in
conspectu dñi. Qui confortauit aduersus
eos eglon regem moab. eo; q; fecerunt
malum in conspectu ei. ⁊ congregauit ei
filios ammon. ⁊ amalech. Abiitq; et
percussit ihsꝛl. atq; possedit urbem pal
marū. Seruierunt q; filij ihsꝛl eglon re
gi moab. decem ⁊ octo annis. Et postea
clamauerūt ad dñm. Qui suscitauit e
is saluatorē uocabulo aoth filiū gera
filij gemini. aqui utraq; manu utebā

tur. ꝙ dextra. Miseruntq; filij ihsꝛl per
illum munera eglon regi moab. Qui
fecit sibi gladium anceps tem. hꝛ̄ns
in medio capulū longitudinis pal
me manus. ⁊ accinctus ē eo sub ve
stimento in dextro femore. Obtulitq; mu
nera eglon regi moab. Erat aūt eglō
crassus nimis. Cumq; obtulisset ea
munera. ꝙ secutus est eos qui cum
eo uenerant. Ipse reuersus de galgalis
ubi erant ydola. dixit ad regem ver
bum secretū hꝛ̄o ad te o rex. ⁊ ille im
perauit silentiū. Egressisq; omnibꝫ
qui astabant ille. ingressus ē ad
eū aoth. sedebat aūt in cenaculo
solus. Dixitq; verbū dei hꝛ̄o ad te. de
statim surrexit de throno. Extenditq;
aoth manum sinistram. ⁊ tulit
sicam de dextro femore suo: infixitq;
eam in uentrem eius. tam ualide ut ca
pulus ferri sequeretur in uulnere.
ac pinguissimo adipe stringeretur. Nec
eduxit gladiū: sed tradidit pariter re
liquit in corpore. Stratimq; ꝙ secreta
nature alui. stercora prorupere. Aoth
aūt clausis diligentissime ostiis cena
culi. ⁊ obfirmatis sera. ꝙ posticā egꝛ
sus est. Seruisq; regis ingressi. inue
nerunt clausas fores cenaculi atq; dixe
runt. forsitan purgat aluū in estiuo
cubiculo. Expectantes q; diu donec eru
besceret. iudicantes ipsū nullius aperi
tionis. sumpserunt clauem. ⁊ aperientes inuene
runt dñm suū iacentem in terra mortu
um. Aoth aūt dum illi turbarentur
effugit. ⁊ prætergressus est locum idolorū. ipse
uero fugerat. Venitq; in seirath. et
statim insonuit buccina in monte

effraim. defenderuntq; cum eo filij is
rael: ipo in fuga gradiente. Qui dix
ad eos. Sequimini me. Tradidit enī
dūs inimicos uros moabitas in ma
nus uras. Defenderuntq; post eū. z oc
cupauerunt uada iordanis que trans
mittunt in moab: z nō dimiserūt ullū
qui enaret. Q; percusserunt moabitas in
tempore illo circ decem milia. oēs
robustos z fortes uiros. Sullus eoꝝ
euadere potuit. Q; humiliatus q; ē mo
ab die illo sub manu istr: z quieuit
tra octoginta annos. Post hunc fuit
samgar filius anath. qui percussit de
philistiim sexcentos uiros uomere bo
ue qui; defendit ipe

Addiderunt; filij isr facere ma
lum in conspectu dni. post mortē
aoth: z tradidit illos dūs in manu ia
bin regis chanaan: qui regnauit in
asor. Q; abuerūt ducem exercitus sui: no
mine sisaram. ipe aūt habitabat in aro
seth gentiū. Clamauerunt; filij is
rael ad dnm. Q; nongentos ferr habe
bat falcatos curros: z .xx. annos
uehemēter oppresserat eos. Erat aūt
debbora pphetis uxor lapidoth que
iudicabat ipm in illo tempore: z se
debat sub palma que nomine ill
uocabatur inter rama z bethel in mon
te effraim. Ascendebantq; filij is
ad eam in omne iudiciū. Que misit
z uocauit barach filiū abinoem de
cedes neptalim. dixitq; ad eum. Pre
cepit t dūs ds isr. vade z duc exercitū
in montē thabor: tolles q; tecū decem
milia pugnatoꝝ. de filiis neptalim.
z de filiis zabulon. Ego aūt adducā

ad te in locū torrentis cysō. sisaram
principem exercitus sabin z curros eius
atq; multitudinē: z tradam eos in ma
nu tua. Dixitq; ad eam barach. Si ue
nias mecū: uadam. Si nolueris uenire
nō pgam. Que dixit ad eū. Ego quidē
tecum: ꝫ in hac uice t nō reputabit
victoria. qm in manu mulieris trade
tur sisara. Surrexit itaq; debbora: et
perrexit cum barach in cedes. Qui acci
uit zabulon z neptalim: ascenditq; ad
x. milia pugnatoꝝ. habens debbora
in comitatu suo. Heber aūt cineus recs
serat quondam a ceteris cineis filijs
iuis filijs obab cognati moysi. z te
nderat tabernacula usq; ad uallē
que uocabatur temnim. z erat iuxta
cedes. Nunciatūq; est sisare qd ascen
disset barach filius abinoem in mō
tem thabor: z congregauit nongentos
falcatos curros. omnemq; exercitum de
aroseth gentiū. ad torrentem cison.
Dixitq; debbora ad barach. Surge. Q;
ei dies in qua tradidit dūs sisarā
in manus tuas. En ipe ductor tuus.
Descendit itaq; barach de monte tha
bor: z .x. milia pugnatoꝝ cum eo. Q;
terruit; dūs sisaram z oēs curros
ei. multitudinemq; mīrmidonum in ore gla
dij ad conspectum barach: in tātū ut
sisara de curru de siliens pedib; fuge
ret. z barach persequeretur fugientes
curros z exercitum usq; ad aroseth gen
tium. z omnis hostium multitudo us
q; ad internitionem caderet. Sisara aūt
fugiens peruenit ad tentoriū iahel u
xoris haber cinei. Erat enim pax inter
iabin regem asor: z domū haber cinei.

Egrella ḡ iabel in oculum tectorii dixit ad eam. Intra ad me dñe mi intra ne timeas. Que ingressus tabernaculū eius operuit eam pallio. dixit ad eam. Da mihi obsecro paululum aque. que aperuit utrem lactis et dedit ei bibere. et operuit illā. Dixitq; stans ad eam. Sta ad ostium tabernaculi. et cum venerit aliquis et interrogauerit te dicens. numquid hic est aliquis. respondebis. nullus est. Tulit itaq; iabel uxor heber clauum tabernaculi abstinens manū a malleo. et ingressa abscondite. et cum silentio posuit cuspidem clauum in tempus capitis eius. percussitq; malleo defixit in cerebrum. usq; ad terram. Que soporem mortis secutus defecit et mortuus est. Ecce barach sequentem se agrediebatur. Egrellaq; iabel in occursum eius. dixit ei. Vade et ostendam tibi virum quem queris. Que cum intrasset ad eam. vidit stratum tabernaculum. et clauum fixum in tempore eius. Humiliauit ḡ ds in die illo iabin regem chanaan. manumq; filiorum israel. Que crescebant cotidie et fortificabant manum ipsorum super iabin regem chanaan. donec delerent eum.

CAPUT V

Cecinerunt autem debbora et barach filius abinoem in illo die dicentes. Quia exposuerunt se principes in israel. et populus sponte se obtulit. benedicite dño. Audite reges. prebete aures principes. Ego sum ego sum que dño canam. et psallam dño deo israel. Dñe cum exires de seir. et transires per regiones edom terra mota est. celiq; pluerunt nubes stillauerunt aque. montes fluxerunt a facie dñi. et hic sinai a facie dei israel. In diebus samgar filii anath. in diebus iahel. quieuerunt semite. et qui ingrediebantur per eas. ambulauerunt per calles deuios. Cessauerunt fortes in israel. et quieuerunt donec surgeret debbora. surgeret mater in israel. Noua bella elegit dñs. et porta hostili ipse subuertit. clupeus et hastati apparuerunt in. xl. milibus israel. Cor meum diligit principes israel. Qui prona uoluntate optulistis uos discriminibus ducere dño. Qui ascenditis super nitentes asinos. sedetis in iudicio. et ambulatis in uia. loquimini. Ubi colligunt aurige inter hostium et suffocatos exercitus. ibi narrantur iustitie dñi. et clementia in fortes israel. Tunc descendet populus dñi ad portas. et optinuit principatum. Surge surge debbora. surge surge loquere canticum. Surge barach. et apprehende captiuos tuos. fili abinoem. Saluate facti estis reliquie populi: dñs in fortibus dimicauit. De effraim deleuit eos in amalech. et post eum beniamin in populos tuos o amalech. De machir principes descenderūt. et de zabulon qui educunt ducerent ad bellandum. Duces principum fuere cum debbora. et barach uestigia illius secuti. qui est in campis absorptus. In diuisionibus ruben. magnanimorum repta cogitatio est. Quare habitas inter duos terminos. ut audias sibilos gregum. Gad trans iordanē quietebat. et dan nauibus hesebat. Aser litabat in littore maris. et in portibus morabatur. Zabulon uero et neptalim obtulerunt animas suas morti. in regione tomie.

Venerunt reges: & pugnauerunt. Pugnauerunt reges chanaan in thanath uꝛ̃ aquas mageddon: & ꝯ̃ nichil tulerẽt ꝑdantes. De celo dimicauit est cont̃ eos. Stelle manentes in ordine & cursu suo: aduꝛsum sisaram pugnauerunt. Torrens cison traxit ca dauera eoꝝ torrens cadumin. torrens cison. Conculcasti aīa mea robustos. Vngule equoꝝ ceciderunt fugientiū impetu: & ꝑceps fuerunt fortissimi robustum. Maledicite meroz: dixit angls dñi. Maledicite habitatoꝛibꝫ eius: qꝛ̃ non uenerunt ad auxiliū dñi. in adiutoriū fortissimo rum ei. Benedicta inꝛ̃ mulieres iahel uxoꝛ aber cineꝝ benedicatur in tabernaculo suo. Aquã petenti lac dedit: & in phiala principū obtulit butyrum. Sinistram manū misit ad clauum: & dexteram ad fabroꝝ malleos. Percussit sisaram querens in capite uulnus locum: & ꝛ̃umpens ualide ꝑforans. Inꝛ̃ pedes eius uoluit: defecit: & mortuus ẽ. Inꝛ̃ pedes illius uoluebat: & iacebat exanimis & miserabil. Per fenestram ꝓspiciens ululabat mater eius: & de cenaculo loquebatur. Cur moratur regredi currus eius? Quare tardauerunt pedes quadrigaꝝ illius? Una sapientioꝛ ceteris ululabat ei: hec socrui uba rependit. forsitan nunc diuidit spolia: & pulcherrima feminaꝝ eligitur ei. Vestes diuersoꝝ coloꝝ sisare traduntur in ꝑdam: & supellex uaria ad ornanda colla cõgeritur. Sic pereant oēs inimici tui dñe: qui aūt diligunt te sicut sol in ortu suo splendeꝛ ita rutilent. Quiescꝛ̃ terra p. xl. annos.

CVI

Fecerunt aūt filii isꝛl malum in conspectu dñi. Qui tradidit eos in manu madian. vij. annis: & oppressi sunt ab eis ualde. Fecerunt sibi antra & speluncas in montibus: & munitissima ad tempugnandum loca. Cumq; seminassent isꝛl ascendebant madian. & amalech. & ceteri orientalium nationū: & apd eos figentes castra. Sicut erant in herbis tumefacta uastabant usq; ad introitū gazę. nichq; omnino ad uitā pertinens relinquebant in isꝛl. nec oues. nec boues. non asinos. Ipi enim & uniuersi greges eoꝝ ueniebant cum tabernaculis suis. & instar locustaꝝ innumera multitudo hoīm uenit & camelorum. quicquid tetigerūt deuastantes. Humiliatus est igit isꝛl ualde in conspectu madian. Et clamauerunt ad dñm. postulantes auxiliū contra madianitas. Qui misit ad eos uirū ꝓphetam: & locutus est. Hec dicit dominus deus isꝛl. Ego uos feci conscendere de egypto: & eduxi de domo seruitutis. & liberaui de manu egyptioꝝ & omnium inimicoꝝ qui affligebant uos. Eiecique eos ad introitum uestrum: & tradidi uobis terram eoꝝ. Et dixi. Ego dñs deus uester ne timueritis deos amoꝛreoꝝ in quoꝝ terra habitatis. Et noluistis audire uocem meam. Venit aūt angls dñi: & sedit sub quercu que erat in ephra. & ꝓtinebat ad ioas patrē familie ezri. Cumq; gedeon filius eius extunderet atq; purgaret frumenta

ut torcular. ut fugeret madian: ap
paruit ei t ait. Dominꝰ tecū: fortissime
virorū. Dixitq; ei gedeon. Obsecro
dñe mi si dñs nobcum est cur appre
henderunt nos hec oīa: vbi sunt
mirabilia ei⁹ que narrauerunt patres nri
aiētes. de egypto eduxit nos
dñs. nunc aūt dereliquit nos: t tradidit
in manus madian. Respexitq; dñs ad
eum: t ait. Vade in hac fortitudine tua
t liberabis israēl de manu madian.
Ecce ego misi te. Qui respondens
ait. Obsecro dñe mi in quo liberabo is
rael: ecce familia mea infima est in ma
nasse. t ego minimus in domo patris mei.
Dixitq; ei dñs. Ego ero tecum: t percuties
madian quasi unum virum. Et ille. Si in
uenio inquit gratiam coram te: da mihi sig
num ex hoc dñs qui loquitur ad me. Ne
recedas hinc donec reuertar ad te: por
tem sacrificium t offeram tibi. Qui re
spondit. Ego sedebo usq; dum reuertaris.
Ingressus est gedeon t coxit
hedum: t de farine modio azimos pa
nes. Carnes ex ponens in canistro. et
ius earum mittens in ollam: tulit q;
oīa sub querum t obtulit ei. Cui di
xit angls dei. Tolle carnes t panes
azimos: t pones super petram illam. et
ius desuper funde. Cumq; fecisset ita:
extendit angls dei summitatem vir
gę quę tenebat in manu: t tetigit
carnes t azimos panes. Ascendit q;
ignis de petra: t carnes azimos q; cō
sumpsit. Angls aūt dei: euanuit ex
oculis ei⁹. Videnteq; gedeon q; esset angel
lus dei: ait. Heu mi dñe deus: quia di
angelum dei facie ad faciem. Dixitq; ei
dñs. Pax tecum: ne timeas. non mo
rieris. Edificauit g; ibi gedeon al
tare dño: nocauitq; illud dei pa
cificū in presentem diem. Cum autem
adhuc esset in ephra que est familie
eztri: nocte illa dixit dñs ad eū. Tol
le taurū patris tui t alterū taurū an
nos septem. destruesq; aram baal q;
est patris tui: t nemus q; circa ara
est succide. Et edificabis altare dño
deo tuo in summitate petre huius: super
quam sacrificium aīe posuisti. Tolles q;
taurū secundū t offeres holocaustū
super lignos struem: que de nemore
succideris. Assumptis g; gedeon decē
uiris de seruis suis: fecit sicut preparat
dñs. Timens aūt domui patris sue. et
homines illius ciuitatis q; diem fieri no
luit: t oīa nocte compleuit. Cumq;
surrexissent mane oppidani: vi
derunt destructam aram baal. succum
bentemq; taurum t alterum impositum
altari q; tunc edificatum erat. dixerūtq;
ad inuicem. Quis hoc fecit: Cumq; q
quisissent auctorem rei: dicū est. Gede
on filius ioas: fecit oīa hec. Et dixe
runt ad ioas. Produc filium tuum ut mo
riatur: qui destruxit aram baal: t sicut
dicit nemus. Quibus ille respondit. Si
quid ultores estis baalis pugnetis p
eo: Qui aduocatus eius est: moriatur
antequam lux crastina oriatur. Si deus est
iudicet de se de eo qui subuertit aram ei⁹.
Ex illo die uocatus est gedeon ierobo
al: eo q; dixisset ioas ulciscatur se de
eo baal qui subuertit altare ei⁹. Igitur
omnis madian t amalech t orientales
pariter congregati sunt simul: t trāseuntes

iordanem. castra metati sunt in valle
iezrahel. Dixitq; aũ dñs ad iudicem gedeon.
Qui clangens buccina: congregauit do
mum abiezer: ut se sequerentur: misitq;
q; nuncios in vniuersum manasses:
qui & ipe secutus est eũ. Et alios nun
cios misit aser & zabulon & neptalim: & q;
ascenderunt eis. Dixitq; gedeon ad deum.
Si salvũ facies p manũ meã vt locu
tus es: ponam vellus hoc lane
um in area. Si ros in solo vellere fuerit: et
in omni tra siccitas: sciam q; p manũ
meam sicut locutus es liberabis isrl.
Factumq; est ita. Et de nocte consurgens
expressit vellere concam roris complet
ut. Dixitq; furius ad deum. Ne irascat
furor tuus contra me: si adhuc semel
temptauero signum quæsens in vellere.
Oro ut solum vellus siccũ sit: & omnis
tra rore madens. Fecitq; dñs nocte illa
ut postulauerat: & fuit siccitas in so
lo vellere & ros in omni tra.

VII.

Surrexit igitur hierobaal qui est & gedeon de
nocte consurgens & omnis pplus cum eo:
venerunt ad fontem qui vocatur arad.
Erant aũ castra madian in valle: ad
septentrionalem plagam collis qui
est in valle. Dixitq; dñs ad gedeon. Multus
tecum est pplus: nec tradetur madian
in manus eius: ne glorietur contra me isrl
& dicat meis viribus liberatus sim. Lo
quere ad pplm & auribus audientibus
pdica. Qui formidolosus & timidus est:
reuertatur. Recesserunt itaq; de monte ga
laad: & remansit ex pplo. xxij. milia
virorum. & decem milia remanserunt.
Dixitq; dñs ad gedeon. Adhuc pplus mul
tus est. Duc eos ad aquas. & ibi probabo il
los: & de quo dixero tibi ut tecum vadat
ipe pgrat. eqcumq; prohibuero resistere.
Cumq; descendisset pplus ad aquas: dixit
dñs ad gedeon. Quicunq; lambuerit
vnda aquas sicut solent canes lambere:
separabis eos seorsum. Quicunq; aũ curvatus
genibus biberint: in altera parte erunt.
Fuit itaq; numerus eorum qui manu
ad os proiecta aquas lambuerant: trecen
torum virorum. Omnis aũ reliqua multitudo:
flexo poplite biberat. Et ait dñs ad ge
deon. In trecentis viris qui lambue
runt aquas liberabo vos: & tradam ma
dian in manu tua. Omnis aũ reliqua
multitudo: revertatur in locum suũ.
Sumptis itaq; pvisionib; & tubis. cẽtũ reliquam multitudinẽ abi
re præcepit ad tabernacula sua: & ipe cum
trecentis viris se certaminis dedit. Ca
stra aũ madian: erant subter in valle.
Eadem nocte dixit dñs ad eũ. Surge
& descende in castra: ego tradidi eos in
manus tuas. Si aũ solus ire formi
das: descendat tecum phara puer tu
us. Et cum audieris quid loquantur:
tunc confortabuntur manus tuæ &
securior ad hostilia castra descendes. De
scendit g ipe. & phara puer eius in parte
castrorum. Ubi erant armatorum vigiliæ.
Madian aũ & amalech & omnes orientа
les pplι fusi iacebant in valle: ut lo
custarum multitudo. Cameli quoq; in
numerabiles erant: sicut harena q
iacet in littore maris. Cumq; venis
set gedeon. narrabat alicui somni
um. primo suo. & in hunc modũ refe
rebat. qđ viderat. Vidi somniũ tale
bam in qđ subcenturiæ panis or

ordeo uolu. cum madian cath̄ defende.
Cumq; uenisset ad tabnaclin: percussit
illud atq; tibi ruit: et fine fundit⁹ coe
pit. Ledit⁹ cum loquebat⁹. Sonu eli
hoc aliud: nisi gladius gedeonis. filij
ioas uiri israelite. Tradidit eū dñs in
manu eius madian et omnia castra ei⁹. Cūq;
audisset gedeon somniū et interpretatione
ei⁹ adorauit: et reuersus est ad castra isrl
et ait. Surgite. Tradidit enī dñs in ma
nus nras castra madian. Diuisitq; ter
centos uiros in tres partes: et dedit tu
bas in manib; eor. lagenas atq; uacuas
ac lampadas in medio lagenar: et dix
ad eos. Quē me facere uidetis: hoc face
te. Ingrediar partē castroꝝ: et cū fecero
sicut ego. Cū perstrinxero tuba in manu
mea: uos quoq; per castroꝝ circuitum
clangite et conclamate dño et gedeoni.
Ingressus q; est gedeon et centeni uiri
qui erant cum eo in parte castroꝝ: in
principio; uigiliis noctis mediæ et cu
stodib; suscitatis. ceperunt buccinis
clangere et complodere ūas lagenas.
Cumq; per gyrum castroꝝ in tribus per
sonarent locis et hydrias confregissent:
tenuerunt sinistris manib; lampa
das. et dextris sonantes tubas. clama
uerunt. gladius dñi et gedeonis: stan
tes singuli in loco suo per circuitū castro
rum hostilium. Omnia tñ castra tur
bata sunt: et ululantes ululauerunt
et fugerunt et mutuo se interficiebant
gladiis suis. Fugit autē exercit⁹ usq; bethsetta et crepidinē abelmeula
in tebbath. Conclamantes aūt uiri
israhel de nepthalim et aser et omni ma
nasse: persequebantur madian. Et de
dit dñs uictoriam per ioathā in die il
la. Misitq; gedeon nuntios in omnē
montē ephraym: dicens. Descendite in
occursum madian: et occupate aquas
usq; bethbera atq; iordanem. Clama
uitq; omis ephraym: et occupauit aquas
usq; bethbera: atq; iordanem. Appre
hensos q; duos duces madian. oreb et
zeb. interfecit: oreb in petra oreb. zeb
uero in torcular zeb. Et persecuti sunt
madian: capita oreb et zeb. portantes
ad gedeon trans fluenta iordanis. VIII

Locutusq; ad eum uir ephraim.
Quid est hoc est facere uoluisti.
ut non nos uocares cum ad pugnam
pgeres contra madian? Iurgiaq; for
titer: et pene uim inferentes. Quib; ille
respondit. Quid ego tale facere potui. qd
le uos fecistis? Nonne melior est race
mul ephraim uindemia abiezer?
In manus uras tradidit dñs principes
madian: oreb et zeb. Quid tale facere
potui. quale uos fecistis? Qd cum lo
quutus esset. requieuit spūs eius quo tume
bant contra eum. Cumq; uenisset ge
deon ad iordanem. transiuit ipse cum
trecentis uiris qui secum erant: et p
lassitudine fugientes persequi nō pote
rant. Dixitq; ad uiros socoth. Date
obsecro panes populo qui mecū est. qui
valde defecerunt: ut possim persequi
zebee et salmana reges madian. Dixe
runt principes socoth. Forsitan palme
manus zebee et salmana in manu tua
sunt: et idcirco postulas ut demus exer
citui tuo panes. Quib; ille ait. Cum

ergo tradidit dñs zebee ⁊ salmana in manus meas: conteram carnes uras ẽ spinis tribulisq; deserti. Et inde ascẽdens uenit in phanuel: locutusq; ẽ ad uiros loci illius similia. Cui ⁊ illi responderunt: sicut responderant uiri Iochoth. Dixit tracq; eis. Cum reuersus filio meo in pace: destruam turrim hãc. Zebee aũ ⁊ salmana: requiebebant eũ omũ exercitu suo. Quindecim eñ milia uirorũ remanserant ex omnibz turmis orientalium pplorũ: cẽtũ uiginti milibz bellatorũ ⁊ ducentũ gladium. Ascendensq; gedeon p uiam eorũ qui habitabãt in tabernaculis orabanitis ad occidentalẽ partem nobe ⁊ iogbaa: percussit castra hostiũ qui securi erant ⁊ nichil adhuc suspicabantur: fugerunt zebee ⁊ salmana. Quos persequens gedeon cõprehendit: turbato omni exercitu eorũ. Reuertensq; de bello ante solis ortũ: apprehendit puerũ de uiris Iochoth. Interrogauitq; eũ nomina principum ⁊ seniorũ Iochoth ⁊ descripsit septuaginta septem uiros. Venitq; ad Iochoth: ⁊ dixit eis. Cui zebee ⁊ salmana super quibz exprobrastis in ductibz. Quia manus zebee ⁊ salmana in manibz tuis sunt: ⁊ idcirco postulas ut demus panes quos lassi sumpserũt ⁊ defecerũt panes. Tulit ergo seniores ciuitatis ⁊ spinas deserti ac tribulos: ⁊ contriuit eũ eis atq; comminuit uiros Iochoth. Turrẽ quoq; phanuel subuertit: occidis uiris ciuitatis. Dixitq; ad zebee ⁊ salmana. Quales fuerunt uiri quos occidistis in thabor? Qui responderũt. Similes tui: ⁊ unus ex eis q̃si filius regis. Quib⁹ ille ait. Fratres mei fuerunt: filij matris mee. Viuit dñs si seruassetis eos: nõ uos occiderem. Dixitq; iuueni primogenito suo. Surge ⁊ interfice eos. Qui non eduxit gladiũ: timebat enim adhuc puer erat. Dixerunt ergo zebee ⁊ salmana. Tu surge ⁊ irrue in nos: est enim etatem ⁊ robur es hõis. Surrexit ergo gedeon ⁊ interfecit zebee ⁊ salmana: ⁊ tulit ornamenta decem lunularia quibz colla regalium camelorũ decorari solent. Dixerunt omnes uiri ad gedeon. Dominare nr̃i tu ⁊ filius tuus ⁊ filij filij tui: qui liberasti nos de manu madian. Quibz ille ait. Non dominabor uestri: nec dominabit in uos filius meus. Sed dominabitur uestri uob⁹ dñs ds. Dixitq; ad eos. Vnam petitionẽ postulo a uob⁹. Date mihi inaures ex præda uestra. Inaures enim aureas ismahelitæ hinc consueuerant. Qui responderũt. Libentissime dabimus. Expandentesq; sup̃ iram pallium: proiecerunt in eo inaures de præda. Et fuit pond⁹ postulatarum aurium mille septingenti aurei: sine ornamentis ⁊ monilibz ⁊ uestibz purpureis quibz madian reges usi solent ⁊ preter torques aureas camelorũ. Fecitq; ex eo gedeon ephoth: ⁊ posuit illud in ciuitate sua ephra. Fornicatusq; est omnis israhel in eo: ⁊ factus est gedeoni ⁊ omni domui eius in ruinam. Humiliatus ẽ aũ madian coram filiis israhel: nec potuerunt ultra eleuare cernuces. Et quieuit terra xl. annis quibz fuit gedeon. Abiitq; ierobaal filius ioas: ⁊ habitauit in domo sua. Habuitq; septuaginta

filios. qui egressi sunt de femore ei⁹
eo qđ plures habuit uxores. Concubi
na aũ illius qm̃ habebat in sychem⁹
genuit ei filiũ nom̃e abymelech. mor
tuusq; est gedeon filius ioas in sene
ctute bona⁹ & sepultus in sepulchro
ioas patris sui in ephra de familia
ezri. Postq̃m aũ mortuus ē gedeon⁹
aũli sunt filij israhel⁹ & fornicati cũ ba
alim. Pactumq; cum baal fedus
ut eēt eis in deũ⁹ nec recordati sunt
dñi dei sui. qui eruit eos de manib⁹
omnium inimicor⁹ suor⁹ p circuitũ⁹
nec fecerunt miam cum domo hie
robaal gedeon. uxi omnia bona que
fecerat israheli.

Ivit aũ abymelech filꝰ hierobaal
ad fres matris sue⁹
& locutus est ad eos & ad omnẽ cog
nationem domꝰ matris sue dicens.
Loquimini ad oēs uiros sychem. Cd
uobis ē melꝰ ut dominentur uobis lxx.
uiri oēs filij hierobaal. an ut dñe
tur uob⁹ unus uir? & uidete quia
os uestrũ & caro uestra sum⁹. Locutꝰ
q; sunt fres matris ei⁹ de eo ad oēs ui
ros sychem uniuersos sermones istos⁹
& inclinauit cor eor⁹ post abymelech
dicentes. Frr nr̃ est. Dederunt q; illi
lxx. pondo argenti de fano baal be
rith. Quo conduxit sibi ex eo uiros i
opes & uagos⁹ & secuti sunt eũ. Et ue
niens in domũ patris sui ephra⁹ occidit
fres suos filios hierobaal lxx. uiros
super lapidem unum. Remansitq; ioa
than filius hierobaal minim⁹⁹ & ab
sconditus est. Congregati sunt aũ oēs
uiri sychem & universe familie urbis
mello⁹ & abierunt⁹ & constituerũt regẽ
abymelech uxõ quercum q̃ stabat i
sychem. Qd cum nunciatũ eēt ioa
tham⁹ uiit & stetit in uertice montis
garizim. Eleuataq; uoce clamauit
& dixit. Audite me uiri sychem⁹ ita
ut audiat uos dꝰ. Jerunt ligna ut
ungerent super se regem. Dixerunt⁹
oliue. Impera nob⁹. Que respondit. Sũ
quid possum deserere pinguedinem
meam qua dij utuntur & homines. et
uenire ut mouear⁹ inter ligna⁹ Dixe
runt⁹ ligna ad arborem ficũ. Veni⁹
& super nos regnum assume. Que respõ
dit eis. Numquid possum deserere di
cedinem meã & fructus⁹ suauissimos⁹.
& ire ut mouear inter cetera ligna⁹ Lo
cuta sunt quoq; ligna ad uitem. Veni
& impera nob⁹. Que respondit. Sũquid
possum deserere uinum meũ qđ lete
ficat dñm & homines. & ire cetera ligna cõmouẽ.
Dixerunt⁹ omnia ligna ad rannum.
Veni & impera super nos. Que respon
dit eis. Si uere me regem uob⁹ constitu
tis⁹ uenite & sub mea umbram re⁹
quiescite. Si uero nõ uultis⁹ egrediat⁹
ignis de rampno⁹ & deuoret cedros liba
ni. Iunc q; si recte & absq; prẽdo constitu
istis super uos regem abymelech⁹ &
bñ egistis cum hierobaal & cum domo
eius & reddidistis uterq; bñficiis eius⁹
qui pugnauit⁹ p uob⁹ & animam suam
dedit⁹ periculis ut eueheret uos de ma
nu madian. qui uos⁹ surrexistis⁹ con
tra domũ patris mei & interfecistis fi
lios eius⁹ lxx. uiros super lapidem unũ⁹
& constituistis regem abymelech filiũ
ancille eius⁹ super hospites sychem. eo

qđ ẽ ūr ter: ū g recte ⁊ ablq; uicio egr
ſus cum iherobaal ⁊ domo eius. hodie
leteminu in abunelech. ⁊ ille letetur
in uob̄. Et aīl pūle egrediatur ignis
ex eo ⁊ consumat hītatores hȳchem ⁊
oppidum mello. Egrediatur q; ignis
de uris hȳchem ⁊ de oppido mello eo
deuoret abȳmelech. Que cum audiss.
fugit ⁊ abiit in betara: hītauitq; ibi
ob metum abunelech frīs sui. Regn
auit aūt abȳmelech sup hīl tril
annis: mulierq; dō ſpm pessimū inf
abunelech ⁊ hītatores hȳchem. Que
ceperunt eum detestari ⁊ scelus inter
fectionis lxx. filiop iherobaal ⁊ effu
sionem sanguinis eop conferre in a
bȳmelech frēm suū: ⁊ inf ceteros hȳ
chimop pcipes qui eum adiuuerāt.
Posuerunq; insidias adūsum eū in
montiū iuminatā. Qđ cum illius
plis latentiā aduentū excelsauit la
trocinia: agentes pdas de pterentib
ly. Nunciatumq; est abunelech. De
nūr aūt gaal filius obed cum frīb; su
is: ⁊ trāsluit in hȳchimam. Ad cui
aduentū erecti hītatores hȳchem. e
gressi sunt in agros: ualgantes ui
neas. uuaq; calcantes. Et facta cā
tatrium choruū. ingressi sunt pha
num dei sui. ⁊ inf epulas ⁊ pocula
maledicebant abunelech. clamante
gaal filio obed. Quis est abunelech.
⁊ quis est hȳchem ut seruiam ei. Nū
quid n est filius hierobaāl ⁊ constī
tuit pncipem zebul seruū suū sup
uiros emoꝛ patris hȳchem. Cur ego
seruiā ei. Vtinam daret aliquis po
pulum istū sub manu mea: ut auferē
rem de medio abunelech. Dicitq; ẽ
abunelech. Congrega exercitus multi
tudinem ⁊ uenī. Zebul aūt pncepta
uerbis audiss sermonib; gaal filii
obed iratus est nimis: ⁊ misit clam ad
abunelech nuncios dicens. Ecce gaal
filius obed uenit in hȳchimam cū frīb;
suis: ⁊ obpugnat adūsum te ciuita
tem. Surge ergo nocte cum pplo qui
tecum est ⁊ latita in agro. ⁊ primo ma
ne oriente sole irrue sup ciuitatem.
Illo aūt egrediente ad ūsum te cū pplo
suo: fac ei qđ potueris. Surrexit ergo
abunelech cum omni exercitu suo nocte: ⁊
tetendit insidias urbi hȳchimam in q
tuoꝛ locis. Egressusq; est gaal filius obed:
⁊ stetit in introitu portę ciuitatis. Sur
rexit aūt abunelech ⁊ omnis exercitus cū
eo: de insidiis loco. Cumq; uidiss po
pulū gaal: dixit ad zebul. Ecce de mō
tib; multitudo descendit. Cui ille re
spondit. Umbras montiū putes q ho
minū capita: ⁊ hoc errore deceperis. Rur
sus q; gaal ait. Ecce pplus de umbilico
terre descendit: ⁊ unus cuneus uenit p
uiam que respicit querceti. Cui dixit
zebul. Vbi est nunc os tuū quo loque
baris. quis est abunelech ut seruiamus
ei. Nonne iste pplus est quem despice
bas. Egredere ⁊ pugna cont eū. Abiit
ergo gaal. expectante hȳchimoꝛ pplo: ⁊
pugnauit cont abunelech. Quo pfecto
rius est cum fugiente ⁊ in urbem com
pulit. Ceciderunq; ex parte ei plures
usq; ad portam ciuitatis: ⁊ abune
lech sedit in ruma. Zebul aūt gaal et
socios ei expulit de urbe: nec in ea
passus est cōmorari. Sequenti q; die

egrellus est ꝑ plēs in campū. Qđ cum nuntiatum esset abimelech: tulit exercitum suū ꝛ duxit in thes thumas. cōdens urbidas in agris. Videnſq; qđ egrederet ꝑ plēs de ciuitate: fugere ꝛ uincere uelox cum cuneo suo. oppugnans tot sident ciuitate. Due aūt turme pulantes p campū: ad ūlatos plequebantur. Porro abimelech omi illo die oppugnabat urbem: quam cepit interfecit ꝑ totam urbē: eius. ipāq; destructa ita ut salinā ea diiggeret. Qđ cum audissent qui hītabant in turre syche moy: ingressi sunt fanū dei sui ferrei. ubi fedus cum eo pepigerant ꝛ exeo loco nō recepat: qui erat nālde munitus. Abimelech aūt audiens uos turris sychymoy: parē congloba tos. ascendit in montē selmon ēt omnis ꝑplo suo. Et accepta secuī pedre arbous ramū: imposuitq; ferens humero dixit ad socios. Qđ me uidetis facere: cito facite. Igitur cesum ramos de arbeis: prendentes: sequebantur ducem. Quos circumdantes: plidia succenderunt. Ꝛeq; ita fūm est: ut simo rigne mille hominū necarent: uir parē ꝛ mulieres hītator turris syche. Abimelech aūt inde pficiscens uenit ad oppidū thebes. Qđ circumdans ob sidebat ciuitatē. Erat aūt turris excelsa in media ciuitate: ad eam confuge rant simul uiri ac mulieres ꝛ omnes ꝓcures ciuitatis. clausa firmissime ianua ꝛ sup turris tectum stantes ꝑ ꝓgnacula. Accedensq; abimelech iuxta turrim pugnabat fortē: ꝛ ap ꝓpinquans ostio iguem subponē

bat. Et ecce mulier una fragmentum mole desup iaciens. illisit caput abimelech: ꝛ confregit cerebrum eī. Qui uocauit cito armigerum suū: ꝛ ait ad eū. Euagina gladium tuū ꝛ pcute me: ne forte dicatur qđ a femina uulnerat⁹ sim. Qui uulnerauit eum: interfecit eū. Illoq; mortuo: omīs qui cum eo erant de ciuitate fugerunt in sedes suas. Et reddidit deus malum qđ fecerat abimelech cōtra ꝓrem suū: interfectis. lxx. fratribus suis. Sichimitis quoq; qđ opā erant retribuit eis. ꝛ uenit sup eos maledictio ioatham filij hierobaal.

Post abimelech surrexit ad uindicandum thola filius phua patrui abimelech. uir de yssachar. qui habitauit in fanū montis ephraim: ꝛ iudicauit israel. xxiii. annis. mortuusq; est ac sepultus in fanū. Huic successit iair galaadites: qui iudicauit israel. xxii. ꝛ duos annos. habens xxx. filios sedentes sup xxx. pullos asinas: ꝛ ꝓcures. xxx. ciuitatū. quę ex nomine eius appellatę sunt auothaim. usq; in ꝓsentem diem. in tra galaad. Mortuusq; est iair. ac sepultus in loco aū est uocabulū camon. Filij aūt israel peccauerunt ulterius: ungentes noua. fecerunt malū in conspectu dñi: ꝛ seruierunt ydolis baalim ꝛ astharoth. ꝛ dis syrie. ꝛ sydonis. ꝛ moab. ꝛ filioꝝ ammon. ꝛ philistiim. Dimiserunt⁹ dñm: ꝛ nō colebant eū. Cont̄ quos iratus: tradidit eos in manū philistiim ꝛ filiorum ammon. Afflictiq; sunt ꝛ uc

hemeuū oppſſi p annos decem ꝛ octo oīs qui hītabant trans iordanē in tra amorrei que ē in galaad: ⁊ trāſ ut filij ammon iordanē trānſmittere uastarent iudā ⁊ beniamin et ephraim. Afflictusq; est israēl nimis: ⁊ clamantes ad dñm dixerunt. Peccauimus tibi. qz deliquimꝰ dñm nrm ⁊ seruiuimꝰ baalim. Quibꝰ locutꝰ est dñs. Nunquid ⁊ ego pro ꝛ amorrei. filij q; ammon ⁊ philistiim. ⁊ do ui quoq; ⁊ amalech ⁊ chanaan oppreſſerunt uos ⁊ clamastis ad me. ⁊ erui uos de manu eoꝝ ⁊ tamē reliq stis me ⁊ coluistis deos alienos Ideo ꝛ nō addam ut ultra uos liberem. Ite ⁊ inuocate deos quos elegistis: ipſi uos liberent in tempore angu stie. Dixerunt; filij israēl ad dñm. Peccauimus: fac de nob quicquid tibi placet: tm nunc libera nos. Que dicentes. oīa de medio suis alienoꝝ deoꝝ idola preterunt: ⁊ seruierunt dño. Qui doluit super miseri is eoꝝ. Itaq; filij ammon conclamantes: in galaad figere tentoria. Contra quos congregati filij israēl: in malspha castra metati sunt. Dixerunt; principes galaad singuli ad proximos suos. Qui primus ē nobis coepit contra filios ammon: erit dux ppli galaad. Qui

Fuit illo in tempore iephte galaadites uir fortissimus atq; pugnator filius mulieris: qui natus est de galaad. Duxit aūt galaad uxorem: de qua suscepit fi lios. Qui postq̄m creuerant: eiece runt iephte dicentes Heres in domo patris nr̄i ē tu: porro: qz de adul tera matre genitus es. Quos ille fugiens atq; deuitans: habitauit in tra tob. Congregatiq; sunt ad eū uiri inopes ⁊ latrocinantes: ⁊ ei pcipē sequebant. In illis diebꝰ pugnabāt filij ammon contra israēl. Quibꝰ acrē ter pugnantibꝰ: processerunt maiores na tu de galaad ut tollerent in auxi lium sibi iephte de tra tob. Dixerūtq; ad eum. Veni ⁊ esto princeps nr̄: et pugna contra filios ammon. Quib ille respondit. Nonne uos estis qui odistis me ⁊ eiecistis de domo patris mei: ⁊ nunc uenistis ad me necessitate compulsi: Dixerunt; principes gala ad ad iephte. Ob hanc igitur causā nunc ad te uenimus: ut proficiscaris nobiscum. ⁊ pugnes contra filios am mon: fiasq; dux omnium qui habita nt in galaad. Iephte quoq; dixit ei. Si uere uenistis ad me ut pugnē p uo bis contra filios ammon. tradiderit; dñs eos in manus meas. ego princeps nr̄: Qui responderunt ei. Dominus qui audit: ipse mediator ac testis ē. qd tu pmissa faciemus. Abiit itaq; iephte cum principibꝰ galaad: fecitq; eum omnis ppls principem sui. Locu tusq; est iephte oīa sermones suos coram dño in malspha: ⁊ misit nuntios ad regem filioꝝ ammon: qui ppona sua dicerent. Quid ni tibi est. qz uenisti contra me ut uastares ter ram meam: Quibꝰ ille respondit. Quia tulit israēl terram meam cū ascenderet de egypto: a finibꝰ ammon usq; ad iaboch

arcp iordanen. Sunt ꝯ cum pace redde
in eam. Q quos rursum mandauit iep
the. ⁊ imperauit eis ut dicerent regi
ammon. Hec dicit iepthe. Non tulit
ist̄ram moab. nec ſtram filiop̄ am
mon. ⁊ cū de egypto conscenderunt
ambulauit p solitudinem usq; ad
mare rubrū ⁊ uenit in cades. misitq;
nuntios ad regem edom dicens. Dimit
te ut trāseam p trām tuam. Qui no
luit acquiescere p̄cib; et. Misit quo
q; ad regem moab. qui ⁊ ipe trāsitū
prebere contempsit. remansit itaq; in
cades. ⁊ circuiuit edom ⁊ trām edom.
⁊ trām moab. Oriēt̄q; contra orientalē
plagam trē moab. ⁊ castra metatus
est trans arnon. nec uoluit intrare fi
nes moab. Arnon quippe confinium
ē trē moab. Misit itaq; ist̄ nuntios
ad seon regem amorreop̄ qui hītabat
in esebon. ⁊ dixerunt ei. Dimitte nos
trāseam p trām tuam. usq; ad locum
. Qui ⁊ ipe nō credens. nō
dimisit eum trānire p finiū suos. ꝯ
congregata uniuersa multitudine uenit̄ggressa est
sus est contra eum in uastā. ⁊ fortit̄ re
sistebat. Tradidit̄q; eum dns in ma
nus ist̄ eum omī exercitu suo. Cum p
cussit eum. ⁊ possedit omnē trā amor
rei hītatoris regionis illi⁹. ⁊ occupauit
fines eius. de arnon usq; ad iaboch. ⁊ de
solitudine usq; ad iordanē. Dns ergo
ds ist̄ subiecit amorreū. pugnante
contra illum p̄ plō suo ist̄. ⁊ tu minus
nō possides trām eius. Quoniā ea que
possidet chamos ds tuus tibi uere de
bentur. Quę aūt dns ds n̄r uictor ob
tinuit in nrā ędem possessionē. nu
ti forte melior es balach filio sephor
rege moab. Aut dicere potes qđ iniqta
tus sit contra ist̄. ⁊ pugnauerit con
tra eū. cū hītaret in esebon. ⁊ uicis
eius. ⁊ in aroer. ⁊ uillis illius. uel in
cunctis ciuitatib; q̄ iordanē per
trecentos annos. Quare tanto tpe
nullo hoc repetitione tempt̄auit.
Igitur non ego pecco in te. ⁊ tu cotī
me male agis. inducens in bella nō
iusta. Iudicet dns arbit̄ hui⁹ diei in
ter ist̄. ⁊ filios ammon. Noluit
q; acquiescere rex filiop̄ ammon uer
bis iepthe. que p nuntios mandaue
rat. Factus est ergo sp̄s dn̄i. in iepthe. ⁊
circuiit galaad ⁊ manasse. maiphat
quoq; galaad ⁊ inde trānsiit ad filios
ammon. uotū uouit dño dicens. Si
tradideris filios ammon in manus
meas. quicunq; primus fuerit egressus
de foribus domus mee mihi occurrerit
reuertenti cum pace a filiis ammon.
eum holocaustum offeram dño. Tra
nsiitq; iepthe ad filios ammon. ut
pugnaret cōtra eos. Quos tradidit
dns in manus eius. percussitq; ab
uer usq; dum uenias in menith. xx.
ciuitates. ⁊ usq; ad abel que est una
ex consita plagā magnā nimis. Hu
miliatiq; sunt filij ammon a filiis is
rael. Reuertenti aūt iepthe in maiphat
domū suam. occurrit unigenita filia
cum tympanis ⁊ choris. Non enim habe
bat alios liberos. Quā ut uidit scidit ue
stimenta sua ⁊ ait. Heu filia mi. de
cepisti me. ⁊ tu decepta es. Aperui e
nim os meū ad dn̄m. ⁊ aliud facere
nō potero. Cui illa respondit. Pater mi

si apuit os tuū ad dñm. Eac in os cumq; polluctus es: concella t ulti one arcp victoria de hostib; tuis. dū q; ad patrem. Ego colum in presta os deposco. Dimitte me ut duob; mihi; ascendam montes t plangam in iuuentutem meā cum sodalib; meis. Cui ille respondit. vade. Et dimisit eam duob; mensib;. Cumq; abisset cum socis ac sodalib; suis: flebat uirginitatē suam in montib;. Expletis itaq; duob; mensib; reuisa est ad patrem suū: t fecit ei sicut uouerat. Et ignorabat uirū. Unde mos increuit in isrl t consuetudo seruata ē: ut post annū exeūt conueniant in unū filie isrl t plangant filiam iepthe galaadite diebus quatuor.

CAPUT XII

Exit autem uir ephraim orta ē tempestate. Jamq; transeuntes contra aquilonem: dixerunt ad iepthe. Quare uadens ad pugnam contra filios ammon. uocasti nos noluisti ut psemul tecū. Ignem incendemus domū tuā. Cui ille respondit. Diuerptatio erat inter me t populū meū contra filios ammon uehementis: uocauiq; uos ut in plebe tua auxiliū t faceret nolluistis. Ad tremens posui animā meā in manib; meis: abiam meā: transiuiq; ad filios ammon: t tradidit eos dñs in manus meas. Quid cōtra me ut adiuuetis me: ascendistis in pugnā? Vocatis itaq; ad se cunctis uiri galaad: pugnauit contra ephraim. Quibus uictis: uiri galaad ephraim: q; dicebat fugitiui esse galaad de ephraim: t habitabat in medio ephraim t manasse. Occupauerunt; galaaditē uada iordanis p que ephraim reuertebatur. Cūq; uenisset ad ea de ephraim numero fugientū atq; diceret. obsecro ut me transire patiamini: dicebant ei galaaditē. Numquid ephrateus es? Qđ dicente nō sum: interrogabant eum. Dic g̃ scelboleth: qđ ut pronūciatur spica. Qui respondebat scelboleth: eadem ut terra spicam exprimere nō ualens. Et tenentes apprehensum iugulabant in ipis iordanis tēporis. Et ceciderunt in illo die de ephraim. xlij. milia. Iudicauitq; iepthe galaadites isrl sex annis: t mortuus est ac sepultus in ciuitate sua galaad. Post hunc iudicauit isrl abesan de bethleem q̃ habuit xxx. filios t totidem filias. quas emittens foras maritis dedit: t tot dem numero filios suos accepit uxores. introducens in domū suam. qui septem annis iudicauit isrl. et mortuus est ac sepultus in bethleem. Cui successit aialon zabulonites: t iudicauit israhelem. x. annis. et mortuus est ac sepultus in zabulon. Post hunc iudicauit isrl abdon filius hellelphatha thonites. qui habuit xl. filios: t xxx. ex eis nepotes. ascendentes super lxx. pullos asinarum: t iudicauit isrl octo annis. et mortuus est ac sepultus in pharathon terre ephraim: in monte amalech.

CAPUT XIII

Rursumq; filij isrl fecerunt malum in conspectu dñi: qui tradidit eos in manus philistinoꝝ. xl. annis. Erat autē uir quidam de saraa: de stirpe dan nōie manue: habens uxorem

sterilem. Cui apparuit angelus dñi: et dixit ad eam. Sterilis es et absq; liberis: sed concipies et paries filium. Caue ergo ne uinum bibas ac siceram. nec immundū quicq; comedas: concipies et paries filium. cui non tanget caput nouacula. Erit enim nazareus dei ab infantia sua et ex utero matris sue: et ipse incipiet liberare israel de manu philistinoꝝ. Que cum uenisset ad mariti. dixit ei. Vir dei uenit ad me. cuius uultum angelicum ualde timui. Quem cū unde uenisset. et quo nomine uocaretur. noluit mihi dicere: sed hoc respondit. Ecce concipies et paries filiū. Caue ne uinum bibas. nec siceram: et ne aliquo uescaris immundo. Erit enim puer nazareus dei ab infantia sua: et ex utero matris usq; ad diem mortis sue. Orauit igit manue dñm. et ait. Obsecro dñe. ut uir dei quem misisti. ueniat rursum et doceat nos. quid debeamus facere de puero qui nascturus est. Exaudiuit igit deus precem manue: et apparuit rursus angelus dei uxori eius sedenti in agro. Manue aūt marito eius non erat cū ea. Que cum uidisset angelum: festinauit et cucurrit ad uirum suum. nunciauitq; ei dicens. Ecce apparuit mihi uir quē ante uideram. Qui surrexit et secutus est uxorem suam. uenitq; ad uirum: dixit ei. Tu es qui loquebaris mulieri? Et ille respondit. Ego sum. Cui manue. Cū impleri fuerit sermo tuus fiatne exploratus. quid uis ut faciat puer. aut a quo observare se debeat? Dixitq; angelus dñi ad manue. Ab omnibus que locuta sum uxori tue abstineat se: et quicquid ex uinea nascitur non comedat. uinū et siceram non bibat. nullo ueletur immundo: et quod ei precepi impleat atq; custodiat. Dixitq; manue ad angelum dñi. Obsecro te ut acquiescas precibus meis: et faciamus tibi hedum de capris. Cui respondit angelus. Si me cogis: non comedam panes tuos. Si holocaustū facere uis: offer illud dño. Et nesciebat manue quod angelus dei esset. Dixitq; ad eum. Quod est tibi nomen ut si sermo tuus fuerit expletus honore te colamus? Cui ille respondit. Cur quæris nomen meum quod est mirabile? Tulit igit manue hedum de capris. et libamenta: et posuit super petram offerens dño qui facit mirabilia. Ipse aūt et uxor eius intuebantur. Cumq; ascenderet flamma altaris in celum: angelus dñi in flamma pariter ascendit. Quod cum uidissent manue et uxor eius. pronis corporibus in terram: et ultra non apparuit eis angelus dñi. Tunc demum intellexit manue angelum esse dñi. Et dixit ad uxorem suam. Morte moriemur: quoniam uidimus dñm. Cui respondit mulier. Si dñus nos uellet occidere de manibus nostris holocaustum et libamenta non suscepisset? et nec ostendisset nobis hec omnia. nec ea que sunt uenturia diuulsset. Peperit igit filium: et uocauit nomen eius samson. Creuitq; puer: et benedixit ei dñus. Cepitq; spes dñi esse cū eo in castris dan: inter saraa et esthaol.

Descendit igit samson [illegible] in thamnatha. uidensq; ibi mulierem de filiabus philistinoꝝ: ascendens

& nunciauit pri suo & mri dicens. Vidi mulierem in thamnata de filiabꝫ philistinoꝝ: quã quesso ut accipiatis in uxorem. Cui dixerunt pr̃ & mr̃ sua. Numquid non est mulier in filiabꝫ fratꝝ tuoꝝ & in oi plo meo. qr uis accipere uxorem de philistiim qui incircumcisi sunt? Dixitq; samsõ ad patrem suum. Hanc mihi accipe: qr placuit oculis meis. Parentes autẽ eius nesciebant qđ res a dño fieret: & quereret occasionem contra philistiim. Eo enim tempore philistiim dominabãtur istis. Descendit itaq; samson cum patre suo & matre in thamnata. Cũq; uenissent ad uineas oppidi: ayalon iuuit catulus leonis fremens rugiens. & occurrit ei. Irruit aũ spũs dñi in samson: & dilacerauit leonem qđ hedũ in frusta discerperet. nichil omnino habens in manu: & hoc pri & mri nolu it indicare. Descendit q; & loquuta ẽ mulieri. que placuerat oculis eius. Et post aliquos dies reuertens ut acciperet eam: declinauit ut uideret cadauer leonis. Et ecce examen apũm in ore leonis erat: ac fauus mellis. Q; cum sumpsisset in manibꝫ: comedebat in uia. Veniensq; ad pr̃em suũ & matrem: dedit eis partem. Qui ex ip̃i comederunt: nec tñ eis voluit indicare. qđ mel de corpore leonis assumpserat. Descendit itaq; pr̃ eius ad mulierem: & fecit filius suo samson convi uium. Sic enim iuuenes facere consueuerant. Cumq; uidissent eum: dederunt ei sodalicia. xxx. qui essent cum eo. Quibꝫ loquutus ẽ samson. Proponam uob̃ problema: qđ si solueritis in uita septem dies conuiuii. dabo uob̃. xxx. tunicas & totidem uestes. Sin aũt non potueritis soluere: uos dabitis mihi xxx. tunicas & totidem uestes. Et responderunt ei. Propone problema ut audiamꝰ. Dixitq; eis. De comedente exiuit cibꝰ: & de forti egressa est dulcedo. Nec potuerunt p tres dies propositionem soluere. Cumq; adesset dies septimus: dixerunt ad uxorem samson. Blandire uiro tuo: & suade ei ut indicet tibi quid significet problema. Qđ si facere nolueris: incendemꝰ te & domũ patris tui. An idcirco nos uocastis ad nuptias: ut spoliaremur? Quę fundebat apud samson lacrimas: & querebatur dicens. Odisti me & nõ diligis: idcirco problema qđ proposuit filius meis non uis exponere. At ille respondit. Patri meo & matri nolui dicere. & tibi dicere potero? Septem q̃ dieb̃ conuiuii. flebat apud eum. Tandemq; die septimo cum ei molesta esset: exposuit. Que statim indicauit ciuibꝫ suis. Et illi dixerunt ei die septimo: ante solis occubitũ. Quid dulcius melle: & quid leone fortius? Qui ait ad eos. Si non arassetis in uitula mea: non inuenissetis propositionem meã. Irruit itaq; in eũ spũs dñi: descendit ascalonem. & percussit ibi. xxx. uiros. quoꝝ ablatas uestes. dedit his qui problema soluerãt. Iratusq; nimis: ascendit in domum patris sui. Vxor aũt eius accepit maritum maiorem unũ de amicis eius

r pronubis. CAP. V.

Fost aliquantum aũ tempꝰ cum dies tritice messis instaret: uenit sanson uisitare uolens uxorem suam r attulit ei hedum de capris. Cumq; uellet eius socrus intrare: phibuit eum pr̃ illius dicens. putaui qđ odisses eam: r ideo tradidi illam amico tuo. Sit hr sororem que iunior r pulchrior illa est: sit ẽ p ea uxor. Cui respondit sanson. Ab hac die: ñ erit culpa in me cont̃ philistheos. Faciam eĩ uobis mala. Perrexit r cepit trecentas uulpes. caudas q; earum uinxit ad caudas: r faces ligauit in medio. Quas igne suscendens: dimisit in hue illuc q; discurrerent. Que statim pre cerunt in segetes philistinoꝝ. Quibꝰ succensis: conflagrare iam fruges. r adhuc stantes in stipula accensa sunt in tm̃ ut uineas quoq; et oliueta flammã consumeret. Dixerunt q; philistiim. Quis fecit hanc rem? Quibꝰ dict̃ est. Sanson gener thamnathei. eo q; tulit uxorẽ eius. r alteri tradidit hr̃. Ascendentes ẽ philistiim: r combusserunt tam mulierem q̃m patrem ei. Quibꝰ ait sanson. Licet hec feceritis: tñ adhuc ero uob̃ expectam ultionẽ r tunc quiescam. Quibus q; eos ingenti plaga: tra ut stupentes suram femoꝝ imposuerit. Et descendens. habitauit in spelunca petre etham. Igit̃ ascendentes philistiim in tram iuda castrametati sunt in loco qui postea uocatus est lehi. id est maxilla: in qua fuerunt est exercitus. Dixerunt q; ad eos de tribu iuda. Cur ascendistis ad nos? Qui respondẽt. Ut ligemus sanson ueniumus: r reddamus ei que in nos operatus est. Descenderunt g; tria milia uirorũ de iuda ad speluncam silicis etham: dixerunt q; ad sanson. Nescis qđ philistiim imperent nob̃? Quare hoc facere uoluisti? Quibꝰ ille ait. Sic fecerunt mihi: feci eis. Ligate inquiunt te uenimus: r tradere in manꝰ philistinoꝝ. Quibꝰ sanson. Iurate inquit r spondete mihi: qđ ñ me occidatis. Dixerunt. Non te occidemus: set uinctum trademus. Ligauerunt q; eũ de nouis funibꝰ r tulerunt de petra etham. Qui cum uenisset ad locũ maxille r philistiim uociferantes occurrissent ei: irruit spũs dñi in eũ r sicut solent ad odorem ignis ligna consumi: ita r uincula quibꝰ ligatus erat dissipata sunt r soluta. Inuenta q; maxillam: id est mandibulã asini que iacebat arripiens: interfecit in ea mille uiros r ait. In maxilla asini in mandibula pulli asinaꝝ: deleui eos: r occidi mille uiros. Cumq; h̃ canens uerba complesset: proiecit mandibulam de manu. uocauitq; nom̃ loci illi⁹ ramath lehi: qđ int̃pretatur elevatio maxille. Sitiensq; ualde clamauit ad dñm: r ait. Tu dedisti in manu serui tui saluti hanc maximã: et ecce iam moriꝰ: mortuusq; in manu incircumcisoꝝ. Aperuit q; deus molarem dentem in maxilla asini: r egressi sunt ex eo aque.

Quibz hausis refocillatus spm. ei
ures retepit. Jcirco appellatum est
nom loc illius fons inuocantis de q
marilla. usq in psentem diem. Jude
cauitq istl in diebz philistinoꝝ. xx an
Abiit quoq in GAZAM. nus.
Gazam r uidit ibi mulierē meretri
cem. r ingressus est ad eam. Quod
cum audissent philistini. r circumu
isset apd eos uenisse urbem. r sanson.
circumdederūt eum. posuerūq in porta ei
us tota nocte atq
silentio pstolantes. ut cō mane ere
ctum occidant. Dormiuit aūt sanso
usq ad noctis medium. r inde consur
gens apprehendit ambas portē fores
cum postibz. suis. r recta. impositas sce
pibus. portauit ad montem qui respicit hebron. Post hec amauit mulierem que habitabat in ual
le sorech. r uocabatur dalila. Venerūt
q ad eam principes philistinoꝝ. atq
dixerunt. Decipe eum. r disce ab illo
in quo tantam habeat fortitudinē. r
quō eū superare ualeamus. r uinctum
affligere. Ob id faciens. dabimꝰ tibi si
gilli mille centū argenteos. Locuta
est ergo dalila ad sanson. Dic mihi ob
secro in quo sit tua maxima fortitu
do. r quid sit quo ligatus eum possis
nequeas. Cui respondit sanson. Si
septem neruei funibz nec dum siccis
r adhuc humentibz ligatus fuero.
infirmus ero. ut ceteri homines. Attu
lerūtq ad eam principes philistinoꝝ
vij. funes uti dixerat. Quibz uinctus
cum latentibz apd se insidiis. r in cu
biculo finem rei expectantibz. Clama
uitq ad eum. philistim sup te sanson. Qui rupit uincla. q̄si
quis tangit stupa torti. uel stamen
cum odorem ignis accepit. r nō est cog
nitum in quo esset fortitudo ei. Dixitq
ad eum dalila. Ecce illusisti mihi. r fal
sum loquutus es. Saltem nunc indica
mihi quo ligari debeas. Cui ille respon
dit. Si ligatus fuero nouem nouis fu
nibz qui nunq̄m fuerunt in opere.
infirmus ero. r alius homo simil. Ob
ortis ergo dalila funibz. eū. r clamauit. Philistim sup te sanson. in cubi
culo insidias parantes. Qui ita rupit
uincla. q̄si fila tele. Dixitq dalila
rursus ad eum. Usq̄ quo decipis me. r fal
sum loqueris. Ostende quo uinciri
debeas. Si nequit. vij. crines capitis
mei cum licio pertexeris. r clauum
huic earum ligaueris. fixeris. infir
mus ero. Qd cum fecisset dalila dixit
ad eū. Philistim sup te sanson.
Qui consurgens de somno. extraxit
clauū cum crinibz. r licio. Dixitq ad
eum dalila. Quō dicis q̄d ames me.
cum animus tuus nō sit mecū. Per
tres iam mentitus es mihi. r nō indi
cauit in quo sit tua magna fortitudo. Cumq̄ molesta ei esset per
multos dies. usq̄q̄ adhereret ipsi
um ac quereret nō recedens. defecit
anima eius. r ad mortem usq̄ lassata
est. Tunc aperiens ei totam rei ordi
nem ait. Rasum numq̄m attigit
caput meū. eo q̄ nazareus dei
consecratus deo sum de ūtero matris
mee. Si radium fuerit caput meū.
recedet a me fortitudo mea. r debilis

ero q̃ ut ceteri homines. Videns illa
qđ confitebitur deũ animã suã.
mittit ad ꝓcipes philistinoꝝ atq;
mandauit. Ascendite adhuc semel.
q̃ nunc in apertum exiit suũ. Qui alacres
ceruntq; assumpta pecunia q̃m promise
rant. Ait illa dormite ei sicut super
genua sua. & in sinu suo reclinare
capitꝫ. Vocauitq; tonsorem & rasit
septẽ crines eius. & cepit abicere eũ.
& afflictum repellere. Statim ei ab eo for
titudo recessit. Dixitq; Philistiim ti
bi sanson. Qui de somno consurgens.
dixit in animo suo. Egrediar sicut &
ante feci & me excutiam. nesciens qđ
dñs recessisset ab eo. Quem cũ apre
hendissent philistiim. statim eruerũt
oculos eius & duxerunt gazam uinc
tum catenis & claustrum in carcere mo
lere fecerunt. Iamq; capilli eius re
aluerant. & principes philistinoꝝ
conuenerunt in unũ. ut immolarent
hostias magnificas dagon deo suo.
& epularentur dicentes. Tradidit dñs
in manus nr̃as inimicũ nr̃um sanson in manus
nr̃as. Qđ & ipse uidens. laudabat
dñm suũ. eademq; dicebat. Tradidit
dñs in manus nr̃as aduersarium.
qui deleuit terram nr̃am. & occidit plu
rimos. Letantes q; p conuiuia. iussit
ad se iam epulis. ꝓperantem ut uocare
tur sanson & ante eos luderet. Qui
adductus de carcere. ludebat ante
eos. Fecerunt q; eum stare inter duas
columpnas. Qui dixit puero regenti
gressus suos. Dimitte me ut tangã
columpnas quibꝰ omus innititur
domus ut reclinet sup eas. & pau

lulum requiescam. Domus aũ plena
erat uiris ac mulieribus. & erant ibi ꝺ̃s
principes philistinoꝝ. ac de tecto & co
lumna ferme tria milia utriusq; sexus
spectabant ludentem sanson. At ille
inuocato dño. ait. Dñe dñs memento
mei. & redde mihi nunc in ꝑfectam fortitu
dinem ds mus. ut ulciscar me de no
strꝭ meis. & p unam ultionem recipiam.
Ego
apprehendens ambas columpnas quib
in quibꝰ nitebatur domus. afferamq; ea
rum dextera & alterã leua tenens ait.
Moriatur anima mea cum philistiim.
Concussitq; fortiter columpnas. cecidit
domus sup omnes principes & omnem
multitudinem que ibi erat. Multo
q; plures interfecit moriens. q̃m ante
uiuus occiderat. Descendentes aũt
fratres eius & uniuersa cognatio. tulerunt
corpus eius & sepelierunt inter saraa.
& esthaol in sepulchro patris sui ma
nue. iudicauitq; israhel annis XVII

Fuit eo tempore uir quidam de
monte ephraim nomine mi
chas. qui dixit matri sue. Mille cen
tum argenteos quos separaueras ti
bi & sup quibꝰ me audiente uociferaba
ris. ecce ego hẽo & apud me sunt. Cui
illa respondit. benedictus filius meus
dño. Reddidit ergo eos matri sue. quos
dixerat ei. Consecrauit & uouit argenteũ
hoc dño. ut de manu mea suscipiat
filius mus & faciat sculptile. atq; cõ
flatile. & nunc trado illud tibi. Red
didit q̃ matri sue. Que tulit ducentos
argenteos & dedit eos argentario. ut
faceret ex eis sculptile atq; conflа

tale: qđ fuit in domo michee. Que
dicitur quoq; in ea deo sepauit:
et fecit ephot ac teraphim idest ue
stem sacerdotalem et idola. Implc
ùitq; unus filioꝝ suoꝝ manuum ei
et fēs est ei sacerdos. In diebꝫ illis nō
erat rex in isrl: sz unusquisq; qđ sibi
rectum uidebatur: hoc faciebat. Fuit
quoq; adolescens de bethleem ude
a et cognatione ei: eratq; ipe leui
tes et habitabat ibi. Egressus qđ de ci
uitate bethleem: peregrinari uoluit
ubiumq; sibi cōmodum reperisset.
Cumq; uenisset in montē ephraim
ꝫ faciens et declinalz parump in do
mum michee: interrogatus ē ab eo ūn
uenis? Que respondit. Leuita sum
de bethleem iuda: et uado ut habitem
ubi potuero et utile in ēē ꝑspexero.
Manet mecum apd me: et esto michi
pater ac sacerdos: dabo q; ē p an
nos singlos. x. argenteos ac duplu
cem uestem et que ad uictum necef
saria sunt. Acquieuit et mansit ap
hospitem: fuitq; illi sicut unꝰ de filiis. Im
pleuitq; micha manū eius: et habuit
apd se puerū sacerdotē. Nunc scio di
cens qđ bñ in faciat dñs habentꝫ le
uitici generis sacerdotē. CAPVT XVIII

In diebꝫ illis ñ erat rex in isrl: et tri
bus dan querebat possessionem si
bi ut habitaret in ea. vsq; ad illū em
diem nō ceciderat trib; sortem ñ ac
ceperat. Misserunt igitur filij dan
stirpis et familie sue quinq; uiros
fortissimos de saraa et esthaol: ut
explorarent eam: et diligēter inspi
cerent. Dixerunt q; eis. Ite et conside
rate eam. Qui cum peruenissent
in montē ephraim et mansissent
in domo michee: requieuerunt
ibi. Et agnoscentes uocē adolescentis
leuite: intrantes illi diuersoriū: dixerūt ad eū.
Quis te huc adduxit? qđ hic agis? Quē ob
cām huc uenire uoluisti? Qui respō
dit eis. Hec et hec pstitit michas:
et me mercede conduxit: ut sim eius
sacerdos. Rogauerūt eum ut consule
ret deum: et scire possent an prospe
re uenire peregrinationes suas ualerent effectui.
Qui respondit eis. Ite cum pace. De
minus respicit uias uestras: et iter
quo pgitis. Euntes itaq; quinq; ui
ri uenerunt laisis: uiderunt q; pau
per habitatores in ea absq; ullo timore uiue
re more sidoniorꝫ consuetudine. Securi et qui
etum. nullo eis penitꝰ resistente mag
natumq; opū et pauca hominibꝫ sepatum. Reuer
si ad fres suos in saraa et esthaol et quid
egissent dixerunt: respondentes.
Surgite et ascendamus ad eos. Vidi
mus enī eam ualde opulentam et
uberem. Nolite negligere: nolite ce
sare. Eamus et possideamus eam: nil
lus erit labor. Introibimus ad securos
in regionem latissimā: tradetq; nob
dīs locum in quo nullius rei est pe
nuria. coniūcq; gignuntur in ea. Ofti
sunt ḡ de cognatione dan. ideo de ci
uitate et esthaol. sexcenti uiri accincti ar
mis bellicis: ascendentes q; manserūt
in charathiarim iude. qui locus ex eo
tempore castroꝝ dan nomē accepit: et
est posq; ḡum charathiarim. Inde
transierunt in montē ephraim. Cū

ep uenissent ad domū michee: dixerūt
quinq; uiri qui perūl missi fuerant
ad considerandam terram lais: dixerunt
filiis suis. Scitis qđ in domibus istis
ephot: et teraphim: et sculptile: atq; con
flatile: uidete quid uob placeat. Et
cum paululū declinassent: ingressi sūt
domum adolescentis leuite: qui erat
in domo michee: salutauerunt eū uerbis
pacificis. Sexcenti aūt uiri accincti
armati stabant ante ostiū. At illi q
ingressi fuerant domū iuuenem. sculp
tile: et ephot: et teraphim tollere uolebā
tur: et sacerdos stabat ante ostiū. Sex
centis uiris fortissimis armat pari
bus. Tulerunt igitur qui uenera
uerant sculptile ephot: et idola atq; co
flatile. Quibus dixit sacerdos. Quid fa
citis? Qui respondēr. Tace: et pone dig
tum tuū sup os tuū uenite: nobiscum ite ha
beamus te patrē: et sacerdotem. Quid ē
melius est ire tibi sacerdos in domo uni
us uiri: an in una tribu: et familia in isrl?
Qđ cum audisset acquieuit sermonibus
eorū: et tulit ephot: et idola atq; sculpti
le: et cum eis pcessit. Qui cum pgerent
iam se ire fecissent paruulos: et iumē
ta: et omne qđ erat pciosum. iam; a do
mo michee essent pressi: uiri qui habitabant
in ędibus michee conclamantes secuti sūt
filios israhel clamare ceperunt. Quib; ill
respondentes: dixerunt ad michaam. Qđ
tibi uis? Quid clamas? Qui respondit. de
os meos quos ipe fecit tibi: et sacerdo
tem: et omnia que habeo: et dicitis quid ē tē?
Dixerunt ei filij dan. Cauе ne ultra
quaris ad nos: ne forte irruant ad te uiri a
nimo concitati: et tu cum omni domo
tua pereas. Et sic cepto itinere pre
cesserunt. Videns aūt michas qđ fortiores
se essent: reuersus est in domū suam.
Sexcenti aūt uiri tulerunt sacerdotē
et que sup dximus. Venerunt; in la
hys ad plām quietemq; atq; securā.
et percusserunt eos in ore gladij: urbem
q; incendio tradiderunt. nullo penit
tente: et liberante: eo qđ procul habitarent
a sydone: et cum nullo hominū haberent
quicquā societatis ac negocij. Erat aūt ciuitas sita in regione roob:
eqñ ciuitatem extruentes habitauerunt in
ea. uocato nomine ciuitatis dan: iux
ta uocabulū pris sui quem genuerat
israhel. que prius lais dicebatur. Po
suerunt; sibi sculptile. et ionathan
filiū gersan filij moysi. ac filios ei
sacerdotes usq; ad diē
captiuitatis tribui dan. usq; ad tē
pus quo fuit do
mus dei in silo. In diebus illis n erat
rex in isrl.

Fuit quidā
rex in isrl.
Fuit leuites habitans in late mon
tis ephraim qui accepit uxorem de
bethleem iuda. que relicto eo: re
uersa est in domū patris sui bethleem:
mansitq; apd eum quatuor mensibus.
et equitauerūt; et bibentes simul
et reconciliari atq; blandiri. et secum
reducere. huic in comitatu pcedunt duo
asinos. Que suscepit eum: et intro
duxit in domū patris sui. Qđ cum au
disset socer eius eunq; uidisset: oc
currit ei letus: et amplexatus est hospi
tem. Mansitq; gener in domo socri tribus
diebus: comedens cum eo et bibens ha
bitauitq;. Die aūt quarto de nocte

consurgens: p̃ficisci voluit. Quem
tenuit socer: & ait ad eum. Gusta pa-
nis paululuum panis: & confortato sto-
macho ite p̃fectiones. Sederuntq; simul:
& comederunt ac biberunt. Dixitq; p̃
puelle ad generum suū. Quesso te ut
lodie hic maneas. placetq; letemur.
At ille consurgens: cepit uelle p̃fici
ci. Suchylonum obmixe eum socer tenu-
it: & apd se fecit manere. o iane facto.
pabat lectules tres. Cui turbum socer.
Oro te inquit ut paululuū obsi capias:
& assumptis uirtutibus domet in re sc̃at di-
es. postea p̃ficiscaris. Comederunt q̃
simul. Surrexitq; adolescens ut pgre-
ret cum uxore sua & puero. Cui rursū
locutus est socer. Considera q̃so di-
es ad occasum declinare sic: & p̃inquet
ad uesperam. Mane apd me etiam ho
die & duc diem letum: & eras p̃fici-
us ut uadas in domū tuam. Soluit
gener acquiescere sermonibz ei: & sta-
tim surrexit & uenit cū rebus que
altero nolle uocabatur ulm. ducens
secum duos asinos onustos & conti-
nuam. Jamq; aderant ux̃ rebus: & di-
es mutabatur in noctem. Dixitq; pu-
er ad dñm suū. Veni obsecro deflec-
tamus ad urbem rebuseop: & maneā
mus in ea. Cui respondit dñs. Non
ingrediar oppidum gentis alienej
non est de filiis israhel: & transibo usq;
ad gabaa. & cum illuc puenero ma
nebimus in ea. aut certe in urbe ra
ma. Transierunt igitur rebus. & cep
tum tarpebant iter. Occubuitq; eis
sol iuxta gabaa que est in tribu be
iamin: diuertentesq; ad eam in ma
nerunt ibi. Quo cum introissent: se
debant in platea ciuitatis. & nullus
eos recipere uolebat hospitio. Et ecce
apparuit homo senex redeuntes de ag
ro & de opere suo uespere. qui & ipse erat
de monte ephraim & peregrinus hic ha
bitabat in gabaa. Homines aūt regionis
illius: erant filij gemini. Elevatisq;
oculis uidit senex sedentē hospitem in
platea ciuitatis sue in platea ciuitatis &
dixit ad eū. Unde uenis & quo uadis?
Cui respondit ei. Ex bethleem iude
a uenimus. & pergimus ad locum unde
qui est in latere montis ephraim.
unde & erauimus in bethleem: & nunc
uadimus ad domū dei. nullusq; nos
hactenus suū uult recipere hospitio pa
leas & fenum in alimoniā pabulū & pa
nem ac uinū in meos & ancille tue
ulus & puer qui mecū est. Nullam re
indigemus: nulli hospitio. Cui respō
dit senex. Sit tecum tuo. Ego pabu
lum omnia que necessaria sunt. tm̃ cuncta
ne in platea maneas. Introduxitq;
eum in domū suam. & pabulum asinis
p̃buit. & postea lauerunt pedes
suos. receptiq; eos in conuiuiū. Illi e
pulantib; & post laborem terrenum
cibo & potu reficiendis corpora. ue
nerunt uiri ciuitatis illius filij beli
al. idest absq; iugo & circumdantes
domū senis. fores pulsare cepere
clamantes ad dñm domus atq; dicē
tes. Educ uiros qui ingressus est do
mū tuam: ut abutamur eo. Egressus q̃
est senex ad eos & ait. Nolite fratres. no
lite malū facere hoc: est ingressus e
hospitiū meū. & cessate ab hac stulta

aa. Ego filiam uirgineꝫ. & hec homo
ne concubmam. educam eas ad uos
ut humiliet eas. & utamini libidinem
compleatis. Tm obsecro. nec tale ali
contra naturam opemini in uirū. Ne
lebant acquiescere sermonibꝫ ei. Ille
mens homo eduxit ad eos concubi
nam suam. & eis tradidit illudendā.
Qua cum tota nocte abusi essent dum
tenuit eam mane. At mulier recedē
tibꝫ tenebris uenit ad ostiū domus
ubi manebat dñs suus. & ibi corru
it. manuq; fores aperuerat homo. & aperuit
ostium ut egredi pergeret uiam. & ecce
concubina eius iacebat ante ostium
manibꝫ. Cui ille pu
tans eam quiescere. loquebatur. Sur
ge ut ambulemus. Quā nulli respon
dente. intelligens qđ esset mortua. tu
lit eam & imponens asino. reuersus est
in domū suam. Cūq; esset ingressus.
arripuit gladiū. & cedens uxorem cum
ossibꝫ suis in. xij. partes ac frusta con
cidit. misitq; in omnes fines eius. Qđ
cum uidissent singuli. conclamabāt.
Nunq̄ res talis facta est in isrl. ex
die quo ascenderunt patres nri de
egypto usq; in p̄sens tempus. ferte
sententiam. & in cōmune decernite
quid facto opus sit.

EGressi sunt itaq; omnes filii isrl.
& pariter congregata qua fuit
unus de dan usq; berlabee. & tra
ra gaad ad dñm in maspha. Omnis q; an
gulus pplor. & cuncte tribꝰ isrl in eccle
sia pli dei conuenerunt. q̄dringen
ta milia pedestrium pugnatorꝫ. Sed la
tuit filios beniamin. qđ audiens
sent filij isrl in maspha. Interrogā
q; levita mariti mulieris interfecte
quo tm scelus perpetratū est. respon
dit. Deum in gabaa beniamin cum
uxore mea. illucq; diuerti. Et ecce uiros
ciuitatis illius circumdederunt nocte
domū in qua manebam. uolentes me
occidere. & uxorem meā miserabili libi
dinis furore uexantes. denicq; mortua
est. Quam arreptam in frusta concidi.
misitq; partes in omnes tribus possessi
onis mee. qđ nunq̄m tm nefas & tam
grande piaculū tm est in isrl. Adestis
omnes filij isrl. decernite quid facere de
beatis. Stansq; omnis plebs. qđ unusquis
mus sermone respondit. Non recedem
in tabernacla nra. nec suam quisq; domū
ibit. hoc erit gabaa in cōmune
faciemus. Decem eligantur de centū
de omnibꝫ tribubꝫ isrl. & centū de mil
le. & mille de decem milibꝫ. ut compe
tens cibaria. & possimus pug
nantes contra gabaa beniamin reddere
ei pro scelere qđ fecerit. Conuenerunt u
niuersus isrl ad ciuitatē qđ unus homo
eadem mente. unoq; consilio. & miserūt
nuntios ad cētum tribum beniamin q̄
dicerent. Cur tm nefas in uob perpe
tratum est. Tradite homines de gabaa qui
flagitium perpetrauerunt ut moriantur. &
auferatur malum de isrl. Qui noluerūt
fratrum suorum filiorum isrl audire mandata.
sed ex ciuitatibꝫ urbibꝫ que sue sortis erāt
uenerunt in gabaa ut illis ferrent op
auxilium. & contra unanimes isrl pugnā di
micarent. Inuenteq; sunt. xxv. milia
de beniamin educentes gladium. præ
ter hastatores gabaa qui septingenti erāt

uum fortissimum. tra sinistra ut dextra
pugnantes. & sic fundas ad eum iacientes
lapides. ut capillum quoq; possent mittere. & nequaq; in alteram
partem uel lapidis deferretur. Duo
rum quoq; istrahelitarum filius benamin
inuenta sunt quadringenta milia
educentium gladios. & parati ad pug
nam. Cum surgentes uenissent in do
mum dei hoc est in silo. consuluerunt
eum atq; dixerunt. Quis erit in
principatu inter nos princeps certaminis
contra filios benamin. Cui; respon
dit dominus Judas sit dux uester. Statim
q; filii israhel surgentes mane. castra
metati sunt contra gabaa. & inde p
cedentes ad pugnam contra beniamin
min urbem oppugnare ceperunt.
Egressiq; filii benamin de gabaa occi
derunt de filiis israhel usq; in illo. xxii. milia
uirorum. Rursus filii israhel & fortitudine. & mino
ribus. Et ecce loco & qui prius ceciderant. ante
diuerterunt. tra eos & prius accedentes & fleuerunt
coram domino usq; ad uesperam. consuluerunt
eum & dixerunt. Debeo ultra procedere ad dimicandum contra filios ben
iamin fratres meos an non. Cui; ille
respondit. Ascendite ad eos. & inuadite
tamen. Cumq; filii israhel alterum diem
contra beniamin ad pugnam processissent.
ceciderunt filii beniamin de portis
gabaa. & occurrentes eis tanta in eos
cede bachati sunt ut. xviii. & octo milia
uirorum educentium gladium. prosternerent.
Quamobrem omnis filii israhel uenerunt
in domum dei. & sedentes flebant co
ram domino. Ieiunauerunt; die illo usq;
ad uesperam. & obtulerunt holocau
sta & pacificas uictimas. & sup stram
suo interrogauerunt. Eo tempore. ubi erat
archa foederis dei. & finees filius eleazari filii aaron sacerdotis domini. Con
sulebant eum dicentes. Egre
diar ultra adhuc ad pugnam contra filios
beniamin fratres meos an quiescam. Cui
dixit dominus. Ascendite. Eras enim tradam
eos in manus tuas. Posuerunt; filii
israhel insidias parietibus urbis gaba
a. & ecce mane facto semel & bis contra
beniamin exercitum produxerunt. & ex
filii beniamin audacter erupuerunt
de ciuitate. & fugientes adhuc populos
longius pleraq; fuerunt. tra ut uulne
rarent ex eis sicut prius & cedo die &
cederent per duas semitas. quarum una ferebatur in bethel.
altera in gabaa. atq; per singulos & per
gunta cuiusq; uicos. Puratim enim do
to more eos cedere. Cum fugam ini
tam simulantes: inciere consilium ut ab
straherent eos de ciuitate. & ceu fugi
entes ad supradictas semitas producerent.
Omnis israhel filii israhel surgentes de se
dibus suis. extenderunt acies in loco
qui uocatur baalthamar. Insidie
quoq; que circa urbem erant paula
tim se aperire ceperunt. & ab occidentali
urbis parte prodire. & alia decem
milia uirorum de unusquisq; israhel. hystra
tes urbis ad certamina prouocabant.
Ingrauatumq; est bellum contra filios
beniamin. & ipsi intellexerunt quod ex omni
parte illis insidiarentur inimici. Deus
autem eos dominus in conspectu filiorum israhel.
& percusserunt ex eis illo die. xxv. mi
lia & centum uiros omnis bellatores

reluctentes gladiū. filij aūt benamīn
cum se infestiores ē uidissent. cepēr̄
fugere. Cōd̄ cernentes filij iſrāhel dederūt
eis ad fugiendum locum. ut ad ppa
tulas usq; dias deuenirent. ēis uerta
urbem possiderent. Qui cum cepissent
de latibulis surrexissent. r benamin
ga cedentibz daret. ingressi sunt ci
uitatem. r percusserunt eam in ore gla
dij. Signū aūt dederant filij iſrāhel his ēis
in uijdijs collocauerant. ut postq̄m
urbem cepissent. ignem accenderent.
ut ascendente in altum fumo. capta
urbem demonstrarent. Cōd̄ cum cer
nerent filij iſrāhel in q̄o certamine po
ti. putauerant eum filij benamin e
os fugere. r instantius sequebantur.
ēis de exercitu eoz. xxv. uirōs. r uidērūt
si columpnam fumi de ciuitate con
scendere. benamin quoq; retro aspi
cit eos. capta cernerent ciuitate. r flam
mas in sublime ferri. qui primus fuga
uerant fugam ilā facere forcius re
stitebant. Cōd̄ aūt uidissent filij ben
iamin in fugam uersi sunt. r ad uiam
deserti ire ceperunt. illuc quoq; eos ad
instantis plequentes. Sed r his qui ur
bem succenderant occurrerunt eis.
Inter ea fīm est inter eos. unaq; pars ab
alijs cedebatur. nec erat ulla mor
tem requies. Cedebant autē ex ipsis
in fugā. ad orientalem plagam urbis
gabaa. fugerunt aūt qui eodem loco in
terfecti sunt. r octo milia uiroz. omnes
robustissimi pugnatores. Cōd̄ aūt uidis
sent qui remanserant de benamin.
fugerunt in solitudinē. r ppebant ad
petram aūt uocabulū est remmon. In

illa quoq; fuga latentes r in diuīsa
tendentes. occiderunt quinq; milia
uiroz. Et cum ultra tenderent. persecu
ti sunt eos. r interfecerunt etiam alia
duo milia. Et sic fīm est. uniuersis qui
ceciderant de benamin in diuīsis loci
ceū. xxv. milia pugnatores ad bella
dium promptissimi. Remanserunt tan
tū de omni tribu benamin qui euadere po
tuerunt. r fugere in solitudinē terrem
uri. sederunt q; in petra remmon. mē
sibz quatuor. Regressi aūt filij iſrāhel ēis
reliquas ciuitatis a uiris usq; ad iu
menta gladio percusserunt. cunctas q;
urbes r uicos benamin uorace flam
ma consumpsit.

Iurauerunt q; filij iſrāhel in malepha. r
dixerunt. Nullus nr̄m dabit filiis
benamin de filiabz suis uxorē. Venē
runt q; uniuersus ad domū dei in silo. r se
dentes coram ipso usq; ad uesperam. leuauerunt uocem r magno u
lulatu. ceperunt flere dicentes. Quare
domine deus iſrāhel factum est hoc malū in
populo tuo. ut hodie una tribus auferre
tur a nob. Altera aūt die diluculo con
surgentes erexerunt altare. obtu
lerunt q; ibi holocausta r pacifica
uictimas r dixerunt. Quis nr̄m ascendit
in ecclesiam dñi de uniuersis tribubz iſrāhel.
Grandi enim sacramento constrictus erat
cum ceteris in malepha. interfici eos qui
defuissent. Ducti q; penitentia filij iſ
rael super fratre suo benamin. ceperunt
dicere. Ablata est una tribus de iſrāhel.
Unde uxores accipient. Omnes enim
communi iuramento nr̄m. Si daturos nos
filias nr̄as. Idcirco dixerūt. Quis

est de unitibus tribubus israel quæ non attendunt ad dñm in malpha. Et ecce universi fuerunt habitatores galaad in illo certamine fuisse. Eo quoq; tempore adunatum est in silo: nullus ex eis reperitus est. q̃ venerunt tradentes mulieres tuorum robustissimos: & reperierunt eis. Inter habitatores galaad inuenerunt quadringentas puellas uirgines: tam uxores q̃m parulos eorum. Et hoc erit q̃d observare debetis. Omne generis masculini: & mulieres que cognouerunt uirilem uirilitatem. Virgines reservate. Iuuenerunt q̃ filios de habitatoribus galaad quadringentas uirgines que nesciebant uirilem thorum: & adduxerunt eas ad castra in silo in terra chanaan. Misseruntq; nuntios ad filios beniamin qui erant in petra remmon: & pacem eis ut ecce in pace susciperent. Venerunt q̃ filii beniamin in illo tempore: & date sunt eis uxores de filiabus habitatoribus galaad. Alias aũt non reperierunt: quas cum multo dolore ducerent. Habuitq; et ipse malede doluit: & ait. Penuria mihi fuit mihi defectionem unius tribus ex israel. Dixerunt q̃ maiores natu. Quid faciemus reliquis qui non acceperunt uxores? Omnis mulier beniamin femine concidere. & magna nobis cura ingeritq; studio prudendum est. ne una tribus deleatur ex israel. Filias nras eis dare non possumus: constricti iuramento & maledictione qua diximus. maledictus qui dederit de filiabus suis uxorem beniamin. Cepitq; consilium: atq; dixerunt. Ecce sollempnitas dñi est in silo q̃ annua cognita est ei q̃ ad septentrionalem urbis bethel. & ad orientalem plagam uie que de bethel tendit ad hyerichuntam: & ad meridiem oppidi lebona. Preceperuntq; filiis beniamin atq; dixerunt. Ite & latitate in uineis. Cumq; uideritis filias silo adducendos choros ex more prodire exite repente de uineis. & rapite eas singuli uxores singulas. & proficiscimini terram beniamin. Cumq; uenerint patres earum & fratres ad iudicium nostros queri ceperint atq; increpare: dicemus eis misereamini eorum. Non enim rapuerunt eas uiri bello amisit atq; uictoria: & rogamus ut accipere illas debuistis. & culpa prorsus erit. Fecerunt q̃ filii beniamin ut fecerat unicuiq; filiarum: & rapuerunt numerum suum de saltantibus quas ducebant choros. uxores sibi. Abieruntq; in possessionem suam. edificantes urbes & habitantes in eis. Filii quoq; israel reversi sunt q̃ tribus & familias in hereditatem suam. In diebus illis non erat rex in israel: & unusquisq; quod sibi rectum videbatur hoc faciebat. Explicit liber iudicum. Incipit liber ruth.

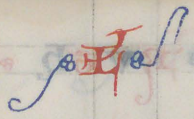
In diebus unus iudicas cum iudicare rent: fames est facta in terra. Abiit q̃ homo de bethleem iuda ut peregrinaretur in regione moabitide cum uxore sua ac duobus liberis. Ipse uocabatur helimelech & uxor eius noemi: & duo filii eius mahalon & chelion erant ephrateus de bethleem iuda. Ingressiq; regionem moabitidem: morabantur ibi. Et mortuus est helimelech maritus noemi: remansitq; ipsa cum filiis. Qui acce

perunt ipsores moabitidas quaz una
uocabatur orpha. altera ruth. cum
fuissent ibi. x. annis. mortuus
sunt maalon. et chelion. Re
mansitq; mulier orbata duob; liberis
ac marito. et surrexit ut in patriam p
gederet cum nuruibz suis de regione
moabitide. Audierat enim ds respexisse
dns plm suum. et dedisse eis escas. Egres
sa ergo de loco pegrinationis sue
cum utraq; nuru. iam in uia posita
reuertendi in terram iuda. dixit ad eas.
Ite in domum matris uestre. faciat dns uo
biscum misericordiam. sicut fecistis cum mor
tuis et mecum. Det uob requiem in ue
stre uiri domib; uestris. quos sortitune
ris. Et osculata eas. Que eleuata
uoce. flere ceperunt et dixe. Tecum
pgimus ad plm tuum. Quib; illa res
pondit. Reuertimini filie mi. Cur uen
tis mecum. Num ultra filios in utero
meo. ut uiros ex me sperare possitis.
Reuertimini filie mi. et abite. iam enim se
nectute confecta sum. nec apta uiro
coniugio. Etiam si posse m hac nocte
concipere et parere filios. si eos expectare
uelitis donec crescant. annos impube
rtatis. numquid manebitis. nubere eorum
nolitis. Nolite quesso filie mi. quia
angustia me magis pmit. et egressa
est manus dni contra me. Eleuata ge
uoce. rursum flere ceperunt. Orpha
osculata est socrum ac recessit. ruth ad
hesit socrui sue. Cui dixit socrus. Ec
ce recessit cognata tua ad plm suum
et ad deos suos. reuade cum ea. Que res
pondit. Ne aduersere ut relinquam te
et abeam. quocumq; pexeris pgram

ubi morata fuis. et ego pariter mora
bor. ppls tuus. pls mis. et ds tuus.
ds meus. Que te morientē tra fuerit
pere in ea moriar. ibiq; locum acci
piam sepulture. Hec michi faciat
ds et hec addat. si non sola mors me
ac separauit. Videns ergo noemi eam ob
stinato ruth animo decreuisse secum
pgere. ad iitiam noluit nec ultra ad
suos reditū pluadere. Pfectiq; sunt
simul. et uenerunt in bethleem. Cum
q; uidem ingressis. uelox apd ciuitē
fama peruenit. dicebantq; mulieres.
Hec ē illa noemi. Quib; ait. Ne uoce
te me noemi. sed pulcram. et uocate
me mara hec enim amaritudine repleuit omne
potens. Egressa
sum plena. et uacuam reduxit me dns.
Cur igitur uocatis me noemi. cum hu
miliauit dns. et afflixerit omnipotens.
Venit
ergo noemi cum ruth moabitide nuru
sua de tra pegrinationis sue. ac reuer
sa est in bethleem cum primum ordea
metebantur.

II

Erat aut cui nomen helimelech cognatus
eius homo potens et magnarū
opum. nomine booz. Dixitq; ruth ad
moabitin ad socrum suam. Si uides ua
dam in agrum et colligam spicas q̄
metentium fuerint manus. ubi
cumq; clemētiā in me pfecta mulier
reperio gram. Cui illa respdit. vade filia mi.
Abiit ergo et colligebat spicas post
ga metentiū. Accidit aut ut ager ille
huic dni nomine booz. qui erat de
cognatione helimelech. et ecce ipe ue
niebat de bethleem. Dixitq; metentibus
dns. dns uobcum. Qui respondentes

et. Benedicat ei dñs. Dixitq; booz
iuueni qui messoribꝰ p̃erat. Cui
est hec puella? Qui respondit. Ip̃a
est moabitis que uenit cū nocmi
de regione moabitide: et rogauit
ut spicas colligeret remanentes.
sequenti mane uestigia ex qua
ne ulq; ad nunc stat in agro: et
ad monumēū quidem domꝰ reuer
sa est. Et ait booz ad ruth. Audi filia.
ne uadas ad colligendū in alterū
agrum. nec recedas ab hoc loco: sed
iunge puellis meis et ubi messu
erunt sequere. Imperauiq; eis ꝑ
meis: ut nemo tibi molestus sit.
Si etiam si sitieris uade ad uasa
et bibe aquas de quibꝰ et pue
ri bibunt. Que cadens in faciem
suam et adorans sup̃ eam: ait ad
eum. Unde mihi hoc ut inuenire gra
tiam ocl̃os meos et noscar a te dñe
rus peregrina mulier. Cui ille
respondit. Nunciata sunt mihi omnia
que fecisti socrui tue post mortem
uiri tui: et qđ deseruisti patrem et
matrem tuos et terram in qua nata es et ue
neris ad populum quem ante nescisti.
Reddat tibi dñs opus tuum: et ple
na mercedem recipias a dño de
us israel ad quem uenisti et sub cui
us fugisti alas. Que ait. Inueni gra
tiam ocl̃os meos dñe mi: qui con
solatus es me et locutus es ad
cor ancille tue. que nec sum similis
uni de puellis tuis. Dixitq; ei booz.
Cū hora refectionis fuerit. ueni huc
et comede panem et intinge buccel
lam tuam in aceto. Sedit itaq; ad
messores. Porrexitq; ei polentam
et comedit. et saturata est: et
sustulit reliquias. Surrexitq;
ut spicas ex more colligeret. Pre
cepitq; booz pueris suis dicens.
Etiam si uoluerit metere uoluerit ne prohibe
atis eam: et de manipulis
plura de industria et remanere pmit
tite. ut absq; rubore colligat. et colli
gentem nemo corripiat. Collegit ergo
in agro usq; ad uesperam. Et que col
legerat uirga cedens et excutiens: in
ueniens ordei ephi mensuram. id est
tres modios. Quos portans reuersa
est in ciuitatem. et ostendit socru
sue. sed sup̃ protulit et dedit ei de reli
quis cibis suis quos cibaria filiar. Dixitq;
ei socrus. Ubi hodie collegisti. et ubi
fecisti opus? Sit benedictus qui tui
scivit esse tui. Indicauitq; ei apud
quem esset operata: et nomen dixit uiri
qđ booz uocaretur. Cui respondit no
emi. Benedictus sit a dño. qui non de
seruit gratiam suam ei quam promiserat uiuis et mor
tuis. Rursumq;. Propinquus mihi est homo. Et ruth. Hoc quoq; mi
hi dixit. ut tamdiu mihi mes
sores eius iungerer. donec omnes segetes
messuerint. Cui dixit socrus. Bo
na est filia mea ut cum puellis eius exeas
as ad metendum: ne in alieno agro ali
quam uerbi causa patiaris. Junctaq; est itaq; pu
ellis booz: et tamdiu cum eis mes
sui. donec ordea et triticum in horreis
conderentur.

Cap. III.

Dixit autem ad eam noemi socrus
sua: Filia mea. quietem tibi requirebam: et prouidebam ut

bene fit ei. Booz ille cui puellus in
agro uincta est. quicquis nū est. et
hac nocte aream ordei uentilat. Lauare
ergo et ungere et induere cultioribus ue
stimentis. ac descende in aream. Non
te uideat homo. donec cibum potuerit su
mere. Cui ait uetat ad dormiendū no
ctis locum in quo dormiat. uenit ergo et
discooperies pallium quo operta
pre pedum. et places ei. ibi iacebis.
Ipse aut dicet tibi quid agere debeas. S.
Que respondit. Quicquid preceperis fa
ciam. descendit ergo in aream. et fecit oīa
que sibi imperauerat socrus. Cumq; co
medisset booz et bibisset. et hīs esset hila
ris. uenit ut dormiret ad cumulū
manipulorū. uenit ergo abscondite et dis
cooperto a pedibus eius pallio se posuit.
Et ecce iam nocte media expauit uir.
et conturbatus est. uidensq; mulierem
iacentem ad pedes suos. et ait illi. Que
es. Illaq; respondit. Ego sum ruth. ancilla
tua. Expande pallium tuum super fa
mulam tuam. quia propinquus es. Et ille.
benedicta inquit es dño filia. et posteri
or misericordia tua. quia non es secu
tus iuuenes pauperes siue diuites. Sed
ego metuere. et quecquid dixeris mihi
faciam tibi. S. Est enim omnis ppls qui
habitat intra portas urbis mee. mulier
em te esse uirtutis. nec ignoro me p
propinquū. et esse alium me propinquio
rem. Quiesce hac nocte et cū mane surre
xerit propinquitatis iure retinere. bñ
me acta est. si ille noluerit. ego te
absq; ulla dubitatione suscipiam
uiuit dñs. Dormi usq; mane. Dormi
uit igit ad pedes eius. usq; ad noc
tis silentium. Surrexerat adhuc ho
mines se cognoscere mutuo. Et
dixit booz. Caue ne quis nouerit
q̄d huc uenerit. Et rursum. Expan
de inquit palliolum tuū quo ope
rtus es. et tene utraq; manu. Quo et
tenente et tenente. mensus est tre
modios ordei et posuit sup eā. Que
portauit ingressa est ciuitatē. et ue
nit ad socrum suam. Que dixit ei.
Quid egisti filia. Narrauitq; ei om
nia que sibi fecisset homo. et ait. Et
te tres modios ordei dedit mihi. et ait.
Ne uacuam te reire ad socrū tuā.
Dixitq; noemi. Expecta filia. donec
uideamus quem res exitum habeat. Ne
q; enim cessabit homo. nisi complerit
quod locutus est.

IIII

Ascendit ergo booz ad portam. et
sedit ibi. Cumq; uidisset propin
quum pretere de quo prius sermo
habitus est. dixit ad eum. Declina
paulisp et sede hic. uocans eū nomi
ne suo. Qui diuertit et sedit. Tollens
aut booz. x. uiros de senioribus ciui
tatis. dixit ad eos. Sedete hic. Qui
bz residentibz. locutus est ad pro
quem. Partem agri fratris nri helime
lech uendidit noemi que reuisa è
de regione moabitide. quod audi
re te uolui. et tibi dicere coram ciui
bz sedentibz et maioribz natu de
populo meo. Si uis possidere uide pro
pinquitatis. eme et posside. Si aut non
tibi displicet. hoc ipm indica mihi. ut
sciam quid facere debeam. Nullus
est enim propinquior. excepto te qui p
ior es. et me qui sequens sum. At ille rel

pondit. Ego agrum emam. Cui dixit booz. Qñ emeris agrū de manu mulieris: ruth quoq; moabitidē que uxor defuncti fuit debes accipere. ut suscites nomē ꝓximi tui in hereditate sua. Qui respondit. Sedo iure ꝓximo cedere nequeo: ne forte ego perdam hereditatem familie mee. Dilige. Tu mihi uti ꝓfecto: quo me libentius cedere ꝑspicio. Hoc autē erat in antiquis in isrl̄ inter ꝓximos. Et si ego ate alteri suo iure cedebat ut esset firma concessio: soluebat homo calciamentum suū. et dabat proximo suo. Hoc erat testimoniū cessionis in isrl̄. Dixit ergo ꝓximo booz. Tolle calciamentum. Qd statim soluit de pede suo. At ille maledixit natū et unūquemq; ꝓphetes inquit uos estis hodie. qd possederunt omnia que fuerunt helimelech. et chelion et maalon tradente noemi ruth moabitidē uxorem maalon in coniugiū sumpserit. ut suscitem nomē defuncti in hereditate sua. ne uocabulū euidem de familia sua ac tribu: et ꝓphetes deleatur. Vos inquā huius rei testes estis. Dixit omnis ꝓphetes qui erat in porta. et maiores natu. Nos testes sumus. Faciat dñs hanc mulierē que ingreditur domū tuam sicut rachel et liam. q̄ edificauerit domū isrl̄. ut sit ephrata. et bēat celebre nomen in bethleem: fiatq; domus tua sicut domus phares quem thamar peperit iude. de semine qd dederit dñs ē er hac puella. Tulit ergo booz ruth et accepit uxorem: et ingressus q; est ad eam. Et dedit illi dominus ut conciperet: et pareret filiū. Dixerunt; mulieres ad noemi. Benedictus dñs qui non est passus. ut deficeret successor familie tue. et uocaretur nomen eius in isrl̄: et habeas qui consoletur animam tuam et enutriat senectutē. Nurus enim tua natus est que te diligit: et multo ē ei melior quā si septem haberes filios. Suscepitq; noemi puerū posuit in sinu suo: et nutricis ac gentile officio fungebatur. Vicine aūt mulieres congratulantes ei et dicentes. Natus est filius noemi: uocaueruntq; nomen eius obed. Hic est pater isai ꝑis dd. Hec sunt generationes phares. Phares aūt genuit esrom. Esrom genuit aram. Aram genuit aminadab: Aminadab genuit naason. Naason genuit salmon: Salmon genuit booz. Booz genuit obed: Obed genuit jsai: Isai genuit dd regem. Explicat liber ruth.

Septuaginta interpretum pura et ut ab eis in gretum ista ꝙ de dicto puanaret: et flue multhomati epilogo: et illime atq; doctissime impellentes. ut tibi hebrea uoluimina latino sermone transferrem. Qd enim semel aures hominū occupauerat: et nascentes ecclie robo rauerat fidem: utilium erat eam in silentio comburi. Nunc uo cum per uarietate regionum diuisa ferant exemplaria: et germana illa antiqua ꝙ translatio corrupta sit atq; uo lata: uñ arbitrij putas. aut e plu

ebz ñlucare quid uerū sit aut nouū opus in uetere opere cudere. uidentz ez uideis. ceruicium ut ducē oculos configere. Alexandria r egyptus in septuaginta suis. elichuum laudat auctorem. constantinopolis ulq; antiochiam. lucianu martyrē exemplaria pbat. Hedie uir has puincie palestinos codices legunt quos ab origine elaborauos. eusebius r pamphilus ñulgauerūt. Totus eq; orbis hac utitur se cophana r alexandrie compugnat. Et certe origenes in solum exapla composuit q̄uor editionū. e regione singla ponens. ut unusq; dū legentes. statim certet uter se contentiosius arguatur. Iz eō maiorē audaciā in edendo hex. dixerit editionū editionem nullā. altercas de siguanis que nūq; fuerūt r unicornibus que ex libris uidentur apposita. Si g̃ alius ut aut tenere eō scimet sufficiat. r pōt hex. cellulas q̄ in auctore iacēt singlas cellulas apponere. hoc r ecclis legi eō hex. nō dicerēt ē me in sui capite latinū nō q̄ uiolata editione uetā. tra nouam cō didi. ut laborem meū hebreis r eōdē hus q̄ latinis est apīs auctoribz p bem. Cepi nup librum de optimo genere interpandi. ostendens illa sē de cūglio ex egypto. Incipit p fatio sci hieronimi pbi in libris regum.

Iquum et duas et duas apd hebreos hinnio quod et r chaldeon linguā refert. que hebree magna ex parte consonis est. Nam r ipi. xxv. elemta hñt. eodem sono q; diuīs caracteribz. Samaritanā etiam penthateuchū nouī. totidem literis scripitant. figuris tm̄ r apicibz discrepantes. Certumq; est eidem scribam legisq; doctorem. post captam hierosolimā. r instaurationē templi. sub zorobabel alias Ezechiel repperisse. quibz nūc utimur. cum ad illud usq; tempus idem samaritanor̄ r hebreor̄ caracteres fuerint. In libro quoq; numerorum hec eadem subputatio sub leuitarū ac sacerdotum censu multoz ostenditur nomīa dūi tetragramaton in quibzdam grecis uoluminibz usq; hodie antiquis exēplaribus inuenimus. Sed r ps̄alm. tricesimus octauus. r centesimus quintus decimus. r centesimus undecimus. r centesimus octauus decimus. r centesimus nonus quadragesimus quartus q̄nquagesimus octauus scribantur metro. tñ eiusdem numeri reperiuntur alphabeto. r ibere nue lamentationes. r ecclē eius. salomonis quoq; in fine p̄uerbia. ab eo loco r quo aīt. mulierem fortem quis inueniet. eisdem alphabetis uel metrorum subputantur. Decē quinq; litere duplices apd hebreos sunt. caph. men. nun. phe. sade. Aliter enim phas scribit principia mediarum sibi. aliter fines. Vnde r quinq; apleriscq; libri duplices existimantur. samuhel. malachim. dabreiamin. hezdras. therenias. cum ch̄noth id est lamentationibz suis. Quorū g. xxv. elementa hebraice omne eō loquimur. r cor̄ uocibz uor huiuna complendis. tra. xxv. uoluminā

supputantur· quib; ꝙ̄ lucas · exodi
is· in dei doctrina tenera adhuc · lac
tens nutrimur· discitur infantia· Ter
tius apd̄ eos liber uocatur· breisch·
quem nos genesim dicimus· Sēd̄s
esthemoth· qui exodus appellatur·
Tercius uaiecra· idest leuiticus· Qr̄
tus uaiedaber· quem numerōꝝ uo
camus· Quintus addabarim· qu
deuteronomiū ꝓnotatur· Hi sunt
quinq; libri moysi· quos ꝓpriecho
tach idest legem appellant· Sēd̄m ꝓ
pheras ordinem faciunt· · suscipi
unt ab ihu filio naue qui apd̄ eos
iosue tenum dicitur· Secunde sūbre
runt sophtim· idest iudicum librū·
· in eundem compingunt ruth· qr̄
in dieb; iudicū tēā narratur hystō
ria· Tercius sequuntur samuhel· ꝙ̄
nos regnoꝝ primum · secūm dicimus·
Quartus malachim· idest regum· ꝙ
ſtus · quarto regnoꝝ uoluminе con
tinetur· Multus ꝙ̄ multo est mala
chim· idest regum· qm̄ malachoth
idest regnoꝝ ducere· Non enim multas
gentium regna describit· ſ; unius ci
uitatis ꝙ̄· qui tribus· xij· continē
tur· Quintus est ysaias· Sextus ihe
remias· Septimus ezechiel· octauus
xij· liber ꝓphārū qui apd̄ illos uo
catur thareatra· Tercius ordo agio
grapha possidet· Et primus liber iua
pter ab iob· Sēd̄s ab dd̄· quem quinq;
mansionib; · uno psalmoꝝ uolumi
ne cōprehendunt· Tercius est salo
mon· tres libros habens· · pūbia ꝙ̄
illi parabolas· idest masloth appel
lant· · ecclesiasten· idest celeth· · ca
ticum canticoꝝ· quē tribus sanctis
tum ꝓnotant· Sextus est danihel·
Septimus dabreiamin· idest iuba
dierum· qd̄ significantius trans
conocus diuine hystorie possi
mus appellare· qui liber apd̄ nos
paripomenon primus · sēd̄s inscribi
tur· Octauus heldras· qui · ipe simili
apd̄ grecos · latinos in duos libs
diuisus est· Nonus helter· Atq; ita
fiunt partes ueteris legis libri· xxij·
idest moysi quinq; · ꝓphāe· octo agi
ographoꝝ· · quamequā illi libri ruth
· cynoth inter agiographa scripti
tent· · libros hos in suo putent nu
mero supputandos· ac ꝓhoc est ꝓpter
legis libros· xxij· quos sub numē
ro xxij· senis apocalipsis iohis i
ducat adorantes agnum · coronas
suas ꝓiactis multis; offerentes· sci
lis; coram throno· animalib; oc·tis
ante · retro· idest in ꝓcessum · in fu
turum respicientib; · in defessa uoce
clamantib; · Sēs · Sēs · Sēs · dūs deus
omnipe qui erat · qui est · qui futu
rus est· Hic plogus scripturaꝝ· ꝙ̄
galeatum principium omnib; libris
quos de hebreo uertimus in latinū
conuenire potest· ut scire ualeamꝰ
quicquid extra hos est· ut apocrifa
ponendum· Igitur sapia que uulgo
salomonis inscribitur· · ihu filij sirach
liber· · iudith· · tobias · pastor· non
sunt in canone· machabeoꝝ · primum
librum hebraicum reperi· Sēd̄s grē
cus est· qd̄ ex ipa ꝓpe fluitat pla
ni potest· Quē cum ita se habeat· obte
to te lector ne laborem meū reprē

lionem et ursum et auferret unum de grege: persequebar eum et percutiebam et liberabam de ore ipsius. Quod si adversum me consurgebat: comprehendebam barbam illius et percutiebam et interficiebam eum. Leonem quoque et ursum interfecit ego: et erit hodie hic incircumcisus Philistheus quasi unus de pecoribus eorum: eo quod exprobraverit agminibus Dei viventis. Dixitque David: Dominus qui eruit me de manu leonis et de manu ursi: ipse liberabit me de manu Philistæi hujus. Dixitque Saul ad David: vade et Dominus sit tecum. Et imposuit Saul David vestimentis suis: et dedit galeam æneam in capite ejus et loricam induit eum. Accingitur David gladio super vestimenta sua: et cœpit ingredi: neque enim experrectus fuerat antea. Dixitque David ad Saul: non possum sic incedere: quia nec usum habeo harum rerum. Et deposuit eas. Tulitque baculum suum de manu sua: et elegit sibi quinque lapides de torrente lenissimos: et posuit eos in pera pastorali quæ erat ei in sacculo: et fundam manu gestans ibat contra Philistæum. Philistæus quoque ambulabat et appropinquabat ad David: et armiger ejus ante eum. Cumque respexisset Philistæus et vidisset David: despexit illum: erat enim puer rufus et decorus aspectu. Dixitque Philistæus ad David: numquid canis ego sum quia tu venis ad me in fustibus? et maledixit David Philistæus in deo suo. Dixitque Philistæus ad David: veni ad me et dabo carnes tuas volatilibus cœli et bestiis terræ. Dixit autem David ad Philistæum: tu venis ad me in gladio et in hasta et in clypeo: ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum deus agminum Israel cui exprobrasti hodie. Dominus tradet te hodie in manu mea: et percutiam te et auferam caput tuum a te: et dabo hodie cadavera castrorum Philistinorum volatilibus cœli et bestiis terræ: ut sciat omnis terra quia est Deus in Israel. Et sciet universa congregatio hæc quia non salvat Dominus in gladio et hasta. Domini enim est bellum: et tradet vos in manus nostras. Cumque surrexisset Philistæus et veniret et appropinquaret contra David: festinavit David et cucurrit ad aciem contra Philistæum. Et misit manum suam in peram: et tulit inde lapidem unum et fundibulo excussum percussit Philistæum in fronte: et infixus est lapis in fronte ejus: et cecidit pronus in terram. Prevaluit ergo David contra Philistæum in fundibulo et lapide: et percussit eum et occidit absque gladio. Cucurrit autem David et stetit super Philistæum: et tollens gladium illius de vagina reduxit eum in ea et interfecit eum: et amputavit caput ejus. Videntes autem Philistæi quod mortuus esset fortis eorum: fugerunt. Et surgentes viri Israel et Juda clamaverunt: et persecuti sunt Philistæos usque dum venirent in convallem et usque ad portas Accaron. Et ceciderunt vulnerati Philistæi in via Saraim usque Geth et usque Accaron. Et reversi filii Israel post persecutionem Philistæorum: diripuerunt castra eorum. Tulit autem David caput Philistæi et attulit illud in Jerusalem: arma vero ejus posuit in tabernaculo suo. Saul autem videns David egredientem contra Philistæum: dixit ad Abner principem militiæ: Abner cujus filius est adolescens iste? Et respondit Abner: vivit anima tua rex: nescio. Dixitque rex: tu quære cujus filius sit puer iste. Cumque reversus esset David interfecto Philistæo: tulit eum Abner et adduxit coram Saul: caput quoque Philistæi habebat in manu sua. Dixitque ei Saul: cujus filius es tu puer? Et respondit David: filius servi tui Isai Bethlehemitis. Et postquam finem fecit loquendi ad Saul: anima Jonathæ conglutinata est animæ David: et diligebat eum Jonathas quasi animam suam. Tulit autem eum Saul die illa: nec dimisit ut rediret in domum patris sui. Pepigitque Jonathas et David fœdus: eo quod diligeret eum quasi animam suam. Et spoliavit se Jonathas tunica qua indutus erat: et dedit eam David: et vestimenta sua usque ad gladium et arcum et balteum suum. Egrediebatque David quocumque mittebat eum Saul: et prudenter agebat. Et posuit eum Saul virum super bellatores suos: et acceptus erat cunctis populo et servis Saul. Cumque reverteretur David interfecto Philistæo: egressæ sunt mulieres de cunctis urbibus Israel cantantes et choreis ducentes occurrere Saul regi in cymbalis lætitiæ et sistris. Responderunt autem mulieres ludentes et dicebant: percussit Saul mille et David decem millia. Iratus est autem Saul valde: et displicuit in oculis ejus sermo iste: dixitque: dederunt David decem millia: mihi autem dederunt mille: quid ei superest nisi solum regnum? Non ergo David amplius respiciebat Saul ex die illa et deinceps. Factum est autem in die altera: et invasit spiritus Dei malus Saul: et prophetabat in medio domus suæ. David autem modulabatur manu sua quotidie sicut et heri et nudius tertius: tenebat autem Saul hastam. Et misit Saul hastam: existimans quod percutiat David et parietem: et declinavit David a facie ejus bis. Timebat autem Saul David: eo quod Dominus esset cum eo: et a semetipso recessisset. Amovit ergo eum a se: et fecit eum tribunum super mille: et egrediebatur et ingrediebatur coram populo. Factusque est David in cunctis viis suis prudens: et Dominus erat cum eo. Videns autem Saul quod prudenter ageret nimis: pertimescebat eum. Omnis autem Israel et Juda diligebat David: et ipse egrediebatur et ingrediebatur coram eis. Dixit autem Saul ad David: ecce filia mea major Merob hanc dabo tibi uxorem: tantummodo esto mihi fortis et pugna bella Domini. Saul enim cogitabat dicens: non sit manus mea in eo: sed sit super eum manus Philistæorum. Dixit autem David ad Saul: quis ego? et quæ vita mea? et cognatio patris mei in Israel? ut sim gener regis? Cumque tempus adesset ut traderetur filia Saul David: data est Adriel Molathitæ uxor. Amavit autem Michol filia Saul David: et nuntiatum est Saul: et placuit ei. Dixitque Saul: dabo eam illi: et erit ei in offendiculum: et manus Philistæorum sit super eum. Dixit ergo Saul ad David: in duobus habebis hodie gener mihi. Præcepitque Saul pueris suis: loquimini ad David clam me dicentes: ecce placet rex tibi: et omnes servi ejus diligunt te: esto ergo gener regis. Locuti sunt pueri Saul ad David omnia verba hæc: et dixit David: numquid parum videtur esse gener regis esse me? ego autem homo pauper sum et ignobilis. Nuntiaverunt ergo pueri Saul dicentes: hæc locutus est David. Dixit autem Saul: hæc dicite David: non desidero dotem rex: sed centum præputia Philistæorum ut sumatur ultio de inimicis regis. Saul autem cogitabat tradere David in manu Philistæorum. Cumque venissent pueri ejus ad David et retulissent verba hæc: placuit David ut fieret gener regis. Et non dum impleti erant dies: surrexit David et abiit ipse et viri qui erant cum eo: et percussit de Philistæis ducentos viros: et attulit præputia eorum et dedit ea regi ut esset gener regis. Dedit ergo ei Saul Michol filiam suam uxorem. Videns autem Saul et sciens quod Dominus esset cum David: et quod Michol filia Saul diligeret eum: timuit adhuc magis David: et fuit Saul inimicus David cunctis diebus. Et egressi sunt principes Philistæorum: et factum est ex quo egressi sunt: David prudentior fuit cunctis servis Saul: et nominatum est nomen ejus nimis. Locutus est autem Saul ad Jonathan filium suum et ad omnes servos suos ut interficerent David. Jonathas autem filius Saul amabat David plurimum: et nuntiavit David dicens: quærit pater meus Saul occidere te: nunc ergo cave diligenter mane: et habita in abscondito et absconde te. Ego autem egrediar et stabo juxta patrem meum in agro ubicumque fueris: et loquar de te ad patrem meum: et quidquid viderit dicam tibi. Locutus est ergo Jonathas de David bona ad Saul patrem suum: et dixit ad eum: ne peccet rex in servum suum David: quia non peccavit in te: sed opera ejus bona sunt tibi valde. Posuit enim animam suam in manu sua: et percussit Philistæum: et fecit Dominus salutem magnam omni Israeli. Vidisti et gavisus es: quare ergo peccabis in sanguine innocente: et interficies David absque causa? Audivit Saul vocem Jonathæ: et juravit: vivit Dominus quia non occidetur. Vocavit ergo Jonathas David: et indicavit ei omnia verba hæc. Introduxitque Jonathas David ad Saul: et stetit coram eo sicut heri et nudius tertius. Et addita est adhuc pugna: egressusque David pugnavit contra Philistæos: et percussit eos plaga magna: et fugerunt a facie ejus. Factus est autem spiritus Domini malus in Saul: et ipse sedebat in domo sua et hasta in manu sua: David autem modulabatur manu sua. Et quæsivit Saul percutere David hasta: et declinavit se a facie Saul: et percussit hasta parietem: David autem fugit et salvus factus est in nocte illa. Misit ergo Saul nuntios in domum David ut custodirent eum et occiderent mane: nuntiavit autem Michol uxor David dicens: si non salvaveris animam tuam nocte hac: cras morieris. Et descendit Michol per fenestram: et abiit et fugit et salvus factus est. Tulit autem Michol idolum et posuit in lectulo: et pellem hirci posuit ad caput ejus: et operuit vestimento. Et nuntiatum est Saul quod David fugisset. Misitque Saul nuntios ut tollerent David dicens: infirmus est. Et reversi nuntii ostenderunt Saul idolum in lectulo: et pellem hirci ad caput ejus. Dixitque Saul ad Michol: cur sic illusisti mihi et dimisisti inimicum meum et salvus factus est? Et respondit Michol Saul: quia ipse dixit mihi: dimitte me ne occidam te. David autem fugit et salvus factus est: et venit ad Samuel in Ramatha: et narravit ei omnia quæ fecerat ei Saul: et abierunt ipse et Samuel et habitaverunt in Najoth. Nuntiatum est autem Saul dicentibus: ecce David in Najoth in Ramatha. Misit ergo Saul nuntios ut tollerent David: qui cum vidissent turbam prophetantium et Samuel stantem et præsidentem eis: factus est spiritus Dei in nuntios Saul: et prophetaverunt et ipsi. Quod cum nuntiatum esset Saul: misit alios nuntios: et prophetaverunt et ipsi similiter. Tertio misit nuntios tertios: et prophetaverunt et ipsi. Iratus autem Saul misit et ipse nuntios: qui cum venissent et ipsi prophetarent: venit et ipse Ramatha: et pervenit usque ad cisternam magnam quæ est in Socho: et interrogavit et dixit: ubi sunt Samuel et David? Et dictum est ei: ecce in Najoth in Ramatha. Et abiit illuc: et factus est spiritus Dei super eum: et ibat prophetans donec veniret in Najoth in Ramatha. Et expoliavit se et ipse vestimentis suis: et prophetavit coram Samuel: et cecidit nudus tota die illa et nocte. Propter hoc dicitur: numquid et Saul inter prophetas? Fugit autem David de Najoth in Ramatha: et venit et locutus est coram Jonathan: quid feci? quæ iniquitas mea? et quod peccatum meum ante patrem tuum? et quærit animam meam? Qui respondit ei: non fiet hoc: non morieris. Nihil enim facit pater meus grande aut parvum quin revelet aurem meam: cur ergo celabit me pater meus rem hanc? non erit sic. Juravit autem David et dixit: sciens novit pater tuus quia inveni gratiam in oculis tuis: et dixit: ne sciat hoc Jonathas ne forte contristetur. Vivit Dominus et anima tua quia quasi gradus unus est inter me et mortem. Dixitque Jonathas ad David: quidquid dixerit anima tua faciam tibi. Dixit autem David ad Jonathan: ecce ego sedeo cras Neomenia: et non recedam a latere regis: sed dimittes me ut abscondam me in agro usque ad vesperam tertiam diem. Si respexerit pater tuus me quærens: dices ei: rogavit me David ut iret in Bethlehem civitatem suam: quia sacrificium solemne est ibi omnibus cognatis suis. Si sic dixerit: bene erit servo tuo: si autem irascitur: scito quia completa est malitia ejus. Tu ergo fac misericordiam cum servo tuo: quia fœdus Domini fecisti cum servo tuo. Si autem est iniquitas in me: tu me interfice: et usque ad patrem tuum ne me adduxeris. Dixit autem Jonathas ad David: absit hoc a te: si enim scivero quod malitia patris mei completa sit ut veniat super te: non celabo te et indicabo tibi. Dixitque David ad Jonathan: quis indicabit mihi si forte respondet tibi pater tuus aspere? Et dixit Jonathas ad David: veni et egrediamur in agrum. Cumque egressi fuissent ambo in agrum: dixit Jonathas ad David: Dominus Deus Israel videbit: si sciero hesterna die vel nudius tertius quid sit in animo patris mei: et non fuerit bonum erga David: et non mittam ad te et revelabo aurem tuam: sic faciat Dominus Jonathæ et hæc addat. Si autem placuerit patri meo malum adducere super te: revelabo aurem tuam et dimittam te: et vades in pace: et erit Dominus tecum sicut fuit cum patre meo. Si autem vivo: non facies mecum sermonem Domini: ut non moriar: et non auferas misericordiam tuam a domo mea usque in sempiternum: cum auferet Dominus inimicos David singulos de terra. Et non auferas misericordiam tuam a domo mea: et non cum percusserit Dominus inimicos David de terra. Et non auferas misericordiam tuam a domo mea: et non cum percusserit Dominus inimicos David de terra. Et non auferas misericordiam tuam a domo mea: et non cum percusserit Dominus inimicos David de terra.

Explicit prologus. Incipit Samuhel liber primus.

Fuit vir unus de Ramathaim Sophim de monte Ephraim: et nomen ei Helcana filius Hieroam filii Heliu filii Thohu filii Suph Ephrathæus. Et huic duæ uxores: nomen unius Anna: et nomen secundæ Fenenna. Fuerunt autem Fenennæ filii: Anna autem non erat filii. Ascendebat autem vir ille de civitate sua statutis diebus: ut adoraret et sacrificaret Domino exercituum in Silo. Erant autem ibi duo filii Heli Ophni et Finees: sacerdotes Domini. Venit ergo dies: et immolavit Helcana: deditque Fenennæ uxori suæ et cunctis filiis ejus et filiabus partes. Annæ autem dedit partem unam tristis: quia Annam diligebat. Dominus autem concluserat vulvam ejus. Affligebat eam æmula ejus: et vehementer angebat: ut irritaret eam quod concluserit Dominus vulvam ejus. Sic faciebat per singulos annos: cum ascendebant templum Domini: sic provocabat eam. Porro illa flebat: et non capiebat cibum. Dixit ergo ei Helcana vir ejus: Anna cur fles? et quare non comedis? et quamobrem affligitur cor tuum? numquid non ego melior sum

tibi cum decem filiis. Surrexit aũ anna postq̃m comederat in silo et bibe-
rat. et heli sacerdote sedente sup̃ sel-
lam ante postes templi dñi. cum es-
set anna amaro animo orauit do-
minũ flens lacrimis. et uotũ uouit
dicens. Domine exercituũ si respi-
ciens uideris afflictionem famule tu-
e. et recordatus mei tui nec obliti
ancille tue. dederisq; serue tue se-
men uirile. dabo eum dño omnis
dies unte eius. et nouacula ñ ascendet
sup caput eius. factum est aũ ẽ illa
multiplicante pces coram dño. ut ip-
e obseruaret os eius. Porro anna
loquebatur in corde suo. tm̃q; labia
illius mouebantur. et uox eius
ñ audiebatur. Existimauit ergo eam
heli temulentam. dixitq; ei. usq; ebria
eris. Digere paulisp uinum quo ma-
des. Respondit anna. nequaq̃m mi dñe
mi. nam mulier infelix nimis
ego sum. uinum q; omne quod inebri
are potest ñ bibi. sed effudi aiam me-
am in conspectu dñi. Ne reputes an-
cillam tuam ei filiam belial. de
quantitudine doloris et me-
roris mei locuta sum usq; in p̃sens.
Tunc heli ait ei. Vade in pace. et ds
israel det tibi petitionem q̃m rogasti eũ.
Et illa dixit. Inueniam misericordiam an-
cilla tua gratiam in oculis tuis. Et abiit
mulier in uiam suam et comedit. nec
triste ei ultra fuit amplius in diuersa o-
mutata. Et surgentes mane. adorauerunt
adorauerunt coram dño. Reuersiq; sunt
et uenerũ in domũ suã ramatha. Cog-
nouit aũ helchana anna uxorem
suam. et recordatus est ei dñs. Et factũ
est post circulũ dierum. concepit an-
na et peperit filiũ. uocauitq; nomen
ei samuhel. eo q̃d a dño postulasset
eum. Ascendit aũ helchana et omis domꝰ
ei. ut immolaret dño hostiam sollẽp-
nem et uotũ suũ. et anna ñ ascendit.
Dixit enim uiro suo. donec uadam donec
ablactetur infans. et deducam eũ et ap-
parebit ante conspectũ dñi. et manebit
ibi usq; ad. Et ait helchana uir suus.
fac q̃d uisum tibi uidetur et mane do-
nec ablactes eum. precor ut impleat
dñs uerbum suum. mansit g mulier
et lactauit filium suum. donec ablactauit
eum. ablactatum adduxit eum secum post
q̃m ablactauerat eum. in uitulus tribꝰ. et
tribꝰ modis farine. et amphora uini.
et adduxit eum ad domum dñi in silo.
puer aũ erat adhuc infantulus. Et
immolauerunt uitulum. et obtulerũt pu-
erum heli. Et ait anna. Obsecro mi
dñe. uiuit anima tua dñe. ego sum illa
mulier que steti coram te hic orans
dñm. pro puero isto. Oraui. dedit mi do-
minus petitionem meam q̃m postula-
ui eum. Idcirco et ego cõmodaui eum
dño. cunctis diebꝰ quibꝰ fuit accom
modatus dño. Et adorauerunt ibi
dñm.

Et orauit anna et ait. Exultauit cor meum in dño. et
exaltatum est cornu meum in dño.
Dilatatum est os meum sup̃ inimicos
meos. quia letata sum in salutari tuo.
Non est sctus ut est dñs. neq; enim est
alius extra te. et ñ est fortis sicut ds
ñr. Nolite multiplicare loqui sublimia
gloriantes. Recedant uetera de

ore uro. qm ds scias z ds est: z ipi p
parantur cogitationes. Arcus fortiu
superatus est: z infirmi accincti sunt ro
bore. Saturati prius p panibus se
locauerunt z fames eius sacurati sunt:
donec sterilis peperit plurimos: z que
multos habebat filios infirmata e. Do
minus mortificat z uiuificat: deduc
it ad infernū z reducit. Dns paupē
facit z ditat: humiliat z sublleuat.
Suscitat de pulue egenū z de sterco
re eleuat pauperē: ut sedeat cum pu
ncipib; z solium glie teneat. Dni enim
sunt cardines terre: z posuit sup eos
orbem. Pedes sanctor suor seruabit z im
pii in tenebris conticescent: quia non
in fortitudine sua roborabitur uir. Dnm
formidabunt aduersarii ei: z sup ipos
in celis tonabit. Dns iudicabit fines
terre z dabit imperiū regi suo: z sublimabit
cornu xpi sui. Et abiit helchana in ra
matha in domū suam. Puer aut erat
ministrer in conspectu dni: ante faciem
heli sacerdotis. Porro filii heli filii be
lial: nescientes dnm nec officium sac
dotum ad plm: siquicumq; immolas
set hostiam ueniebat puer sacerdo
tis dum coquerentur carnes: z habe
bat fuscinulam tridentē in manu sua:
z mittebat eam in lebetem uel in calda
riam. aut in ollam. siue in catabum.
z omne quod leuabat fuscinula tollebat
sacerdos sibi. Sic faciebant uniuerso
isti: ueruntamen in ipso etiam antequā
adolerent adipem: uenichat puer sac
dotis z dicebat immolanti. Da in car
nem: ut coquam sacerdoti. Non accipiam
a te carnem cocta: sed cruda.
Dicebat q; ille immolans. Incendatur
primum hodie adeps: z tol
le tibi quantumlibet desiderat anima
tua. Cui respondens aiebat ei. Modo
offeras. Nunc enim dabis: alioquin tol
lam ui. Erat aut peccatum puerorum gran
de nimis coram dño: eo q; defraudabant ho
mines a sacrificio dni. Samuhel aut
ministrabat ante faciem dni puer
accinctus ephoth lineo. Et tunicam
paruam faciebat ei mat sua: quā af
ferebat statutis diebus: adscendens cum
uiro suo ut immolaret hostiam sol
lempnem. Et benedicebat heli helchane
z uxori ei. Et dicebat. Reddat dns tibi se
men de muliere hac: pro fenore quod com moda
sti dño. Et abierunt in locū suū. Vi
sitauit q; dns annam: z concepit z pe
perit tres filios z duas filias. Et magnificatus est puer samuhel apud do
minū. Heli aut erat senex ualde. Et
audiebat omnia que faciebant filii sui
uniuerso isrl. z quomodo cum mulieri
bus dormiebant que obseruabant ad
ostium tabernaculi: z dixit eis. Quare fa
citis res huiscemodi quas ego audio
res pessimas ab omni pplo. Nolite filii
mi. Non est enim bona fama quā ego
audio: ut irritos gredi faciatis pplm dni.
Si peccauerit uir in uirū: placari ei po
test dns. Si aut in dño peccauerit uir: quis
orabit pro eo. Et n audierunt uocem
patris sui: quia uoluit dns occidere eos. Puer
aut samuhel proficiebat atq; crescebat: z placebat tam dño quā hominib;.
Venit aut uir dei ad heli: z ait ad eum.
Hec dicit dns. Numquid n apte reue
latus sum domui patris tui cū esset

in egypto in domo pharaonis. et elegi eum ex omnibus tribubus israel mihi in sacerdotem. ut ascenderet ad altare meum. et adoleret incensum. et portaret ephod coram me. et dedi domui patris tui omnia de sacrificiis filiorum israel. Quare calce abicitis victimam meam. et munera mea que precepi offerenda in templo. et magis honorasti filios tuos quam me. ut comederetis primitias omnis sacrificii israel populi mei. Igitur ait dominus deus israel. Loquens locutus sum. ut domus tua et domus patris tui ministraret in conspectu meo. usque in sempiternum. Nunc autem dicit dominus. Absit hoc a me. Sed quicumque honorificauerit me. glorificabo eum. Qui autem contempserint me. erunt ignobiles. Ecce dies uenient. et precidam brachium tuum. et brachium domus patris tui. ut non sit senex in domo tua. et videbis emulum tuum in templo in omnibus prosperis israel. et non erit senex in domo tua omnibus diebus. Verumtamen non auferam virum tuum penitus ex altari meo. sed ut deficiant oculi tui. et tabescat anima tua. et pars magna domus tue morietur. cum ad virilem etatem uenerint. Hoc autem erit tibi signum quod uenturum est duobus filiis tuis ofni et finees. In die una morientur ambo. et suscitabo mihi sacerdotem fidelem. qui iuxta cor meum et animam meam faciat. et edificabo ei domum fidelem. et ambulabit coram christo meo cunctis diebus. Futurum est autem ut quicumque remanserit in domo tua veniat ut oretur pro eo. et offerat nummum argenteum. et tortam panis. dicatque. Dimitte me obsecro ad unam partem sacerdotalem. ut comedam buccellam panis.

III.

Puer autem samuhel ministrabat domino coram heli. et sermo domini erat pretiosus. In diebus illis. non erat visio manifesta. Factum est autem in die quadam heli iacebat in loco suo. et oculi eius caligauerant. nec poterat uidere lucernam dei antequam extingueretur. Samuhel autem dormiebat in templo domini. ubi erat arcka dei. Et uocauit dominus samuhel. Qui respondens ait. Ecce ego. Et cucurrit ad heli. et dixit. Ecce ego. Vocasti enim me. Qui dixit. non uocaui. Reuertere dormi. Et abiit et dormiuit. Et adiecit dominus uocare rursum samuhel. Consurgensque samuhel abiit ad heli. et dixit. Ecce ego. quia uocasti me. Qui respondit. non uocaui te fili mi. reuertere dormi. Porro samuhel nec dum sciebat dominum. nec reuelatus fuerat ei sermo domini. Et adiecit dominus. et uocauit adhuc samuhel tertio. Qui consurgens abiit ad heli. et dixit. Ecce ego. quia uocasti me. Intellexit ergo heli quia dominus uocaret puerum. et ait ad samuhel. Vade et dormi. Et si dormierit uocabit te dices. Loquere domine. quia audit seruus tuus. Abiit ergo samuhel. et dormiuit in loco suo. Et uenit dominus et stetit. et uocauit. sicut uocabat ceteris. Samuhel samuhel. Et ait samuhel. Loquere domine. quia audit seruus tuus. Et dixit dominus ad samuhel. Ecce ego facio uerbum in israel. quod quicumque audierit. tinnient ambe aures eius. In die illo suscitabo ad uerum heli omnia que locutus sum super domum eius. incepi

am ⁊ implebo. Prædyxerũ et ego ꝺ̃ iudicaturus eẽm domum eius in æternum ꝓ iniquitate: eo ꝙ nouerat indigne agere filios suos ⁊ ñ corripuit eos. Ideo iuraui domui heli: ꝙ ñ expietur iniquitas domus eius victimis ⁊ muneribꝫ usq; in æternum. Dormiuit aũ samuhel usq; mane: ⁊ aperuit ostia domus dñi. Et samuhel timebat indicare uisionem heli. Vocauit ꝯ heli samuhelẽ ⁊ dixit. Samuhel fili mi. Qui respondit ait. Presto sum. Et interrogauit eũ. Quis est sermo quem dñs locutus est ad te? Oro te: ne celaũeris me. Hæc faciat ⁊ dẽ hec addat: si absconderis a me sermonem ex omnibꝫ uerbis que dicta sunt tibi. Indicauit itaq; ei samuhel uniuersos sermones: ⁊ ñ abscondit ab eo. Et ille respondit. Dñs est: ꝙd bonum est in oculis suis faciat. Creuit aũ samuhel: ⁊ dñs erat cum eo ⁊ ñ cecidit ex omnibꝫ uerbis eius in terram. Et cognouit uniuersus israhel a dan usq; berlabee: ꝙd fidelis samuhel ꝓpha esset dñi. Et addidit dñs ut appareret in silo: ꝙm reuelatus fuerat dñs samuheli in silo uerbum dñi. Et euenit sermo samuhelis: uniuerso israheli.

CAPUT IIII

Egrediebat. Et israhel obuiam philistiim in prelium: ⁊ castrametatus est iuxta lapidem adiutorii. Porro philistiim uenerunt in afech ⁊ instruxerunt aciem contra israhel. Initoq; aũ certamine uicta sunt israhel philistiei: ⁊ cesa sunt in illo certamine passim per agros ꝙ quasi milia uirorum. Et reuersus est ꝓpls ad castra. Dixeruntq; maiores natu de israhel. Quare percussit nos hodie dñs coram philistiim? Afferamus ad nos de silo arcam fœderis dñi: ⁊ ueniat in medium nri: ut saluet nos de manu inimicorum nrorum. Misit ergo ꝓpls in silo: ⁊ tulerunt inde archam fœderis dñi exercituũ sedentis super cherubin. Erantq; duo filii heli cum archa fœderis dei: ophni ⁊ finees. Cumq; uenisset archa fœderis dñi in castra: uociferatus est omnis israhel clamore grandi: ⁊ personuit terra. Et audierunt philistiim uocem clamoris: dixeruntq;. Quæ nam est hec uox clamoris magni in castris hebreorum? Et cognouerunt ꝙd arca domini uenisset in castra. Timuerunt: philistiim dicentes. Venit ds in castra. Et ingemuerunt. Ve nobis. Non enim fuit tanta exultatio heri ⁊ nudiustertius. Ve nobis. Quis nos seruabit de manu deorum sublimium istorum? Hi sunt dii qui percusserunt egyptum omni plaga in deserto. Confortamini ⁊ estote uiri philistiim: ne seruiatis hebreis. sicut illi seruierunt uobis. Confortamini ⁊ bellate. Pugnauerunt ergo philistiim ⁊ cesus est israhel: ⁊ fugit unusquisq; in tabernaculum suum. Et facta est plaga magna nimis: ⁊ ceciderunt de israhel xxx. milia peditum. ⁊ arca dei capta est. Duo quoq; filii heli mortui sunt: ophni ⁊ finees. Currens aũ uir de beniamin ex acie uenit in silo in die illo: scissa ueste ⁊ conspersus puluere caput. Cumq; ille uenisset: heli sedebat supra sellam contra uiam spectans. Erat enim cor eius pauens: ꝓ arca dei. Vir aũ ille nun-

qñ ingressus est: nuntiauit urbi
& ululauit omis ciuitas. Audiuit
heli sonitū clamoris: dixitq. Quid
est sonitus tumultus huius? At ille
festinauit & nuntiauit heli. Heli aūt erat nonaginta & oc
to annoꝝ: & oculi ei caligauerant & non
uidere ñ poterat. Et dixit ad heli.
Ego sum qui uenio de prelio: & ego
qui de acie fugi hodie. Cui ille ait.
Quid actum est fili mi? Respondens aūt
qui nuntiabat: fugit inquit israel
coram philistheis & ruina magna
facta est in ppl̃o. insup & duo filii tui
mortui sunt ophni & finees: & arca dei
capta ē. Cumq; ille nominasset arcam
dei: cecidit de sella retrorsum iuxta
ostium & fracto cervicibus mortuus
est. Senex enim erat nimis & grandis
natu: & ppē iudicauit israel xl. annis.
Nurus aūt eius uxor finees pregnans
erat: uicinaq; partui. Et audito nūti
o qđ capta esset arca dei & mortuus
socer suus & uir suus: incuruauit
se & peperit. Irruerant enim in eam do
lores subiti. In tpo aūt mortis
eius: dixerunt ei que stabant circa
eam. Ne timeas: ex filiū peperisti.
Que ñ respondit nec animad
uertit. Et uocauit puerum ychabod:
dicens. Translata est gla de israel: ex
capta est arca dei & p socrem suū & p
uirum suum. Translata est gla dei a
israel: eo qđ capta esset arca dei. CV

Philistheis aūt tulerunt arcam
dei: & asportauit eam a lapide
adazoti in azotum. Tulerunt philis
thei arcam dei & intulerunt eam
in templū dagon: & statuerūt eā iux
dagon. Cumq; surrexissent de lucto
azotii altera die: ecce dagon iacebat
pnus in tra ante arcam dñi. Et tule
runt dagon & restituerunt eū in loco
suo. Surgensq; mane die altero con
surgentes: inuenerunt dagon iace
rem sup faciem suam in tra coram ar
ca dñi. caput aūt dagon & due palme
manuū eius abscise erant sup limē
Porro dagon truncus solus remanserat in loco suo. Propē hoc iant cause
ñ calcant sacerdotes dagon & oēs q
ingrediuntur templū eius sup limē
dagon in azoto: usq; in hodiernū di
em. Aggrauata est aūt manus dñi su
azotos & demolitus est eos: & percussit
in secretiori parte natium azotum &
fines eius. Et ebullierunt mures in terra
in medio regionis illius: & nate sunt
mures & facta est confusio mortis mag
na in ciuitate. Videntes aūt azotii
huiusmodi plagam: dixerunt. Non
maneat arca dei israel apud nos: quo
dura est manus eius sup nos & sup
dagon deum nrm. Et mittentes con
gregauerunt omnes satrapas philistin
orum ad se & dixerunt. Quid faciem
de arca dei israel? Responderunt gethei. Cir
cumducatur arca dei israel. Et circumdu
xerunt archam dei israel. Illis aūt circū
ducentibus eam: fiebat manus dñi si
ngulas ciuitates in afflictionem magne
nimis & parcebat uiris uniuscuiusq; ur
bis: a paruo usq; ad maiorē & comput
rescebant pominentes extales eam.
Inuenerunt q; gethei consilium & fecerunt
sibi sedes pellicias. Miserunt q; arcā
dei in accharon. Cumq; uenisset ar

ca dei in ascharon: et clamauerunt ascharonite dicentes. Adduxerunt ad nos archam dei israel: ut interficiat nos et populum nostrum. Misserunt ergo et congregauerunt omnes satrapas philistinorum. Quid dicunt. Dimittite arcam dei israel: et reuertatur in locum suum: et non interficiat nos cum populo nostro. Fuerat enim pauor mortalis in singulis urbibus: et grauissima valde manus dei. Viri quoque qui mortui non fuerant percutiebantur in secreto parte naturali: et ascendebat unusquisque quattus vlulatus in celum.

VI

Fuit autem arca domini in regione philistinorum septem mensibus. Et vocauerunt philistiim sacerdotes et diuinos: dicentes. Quid faciemus de arca dei: indicate nobis. quomodo remittamus eam in locum suum. Qui dixerunt. Si remittitis arcam dei israel: nolite dimittere eam uacuam. sed quod debetis reddere ei pro peccato: et tunc curabimini: et scietis quare non recedat manus eius a uobis. Qui dixerunt. Quid est quod pro delicto reddere debeamus ei. Et dixerunt illi. Iuxta numerum principum philistinorum quinque anos aureos facietis et quinque mures aureos. quia plaga una fuit omnibus uobis et satrapis uestris. Facietis similitudinem anorum uestrorum et similitudinem murium qui demoliti sunt terram et dabitis do israel glam. si forte releuet manum suam a uobis et a diis uestris et a terra uestra. Quare aggrauatis corda uestra sicut aggrauauit egyptus et pharao cor suum: nonne postquam percussus est. tunc dimisit eos et abierunt. Nunc ergo arripite et facite plaustrum nouum unum. et duas uaccas fetas quibus non est impositum iugum iungite in plaustro et reducite uitulos earum domum: tollentesque arcam dei et ponetis in plaustro et uasa aurea quae exsoluistis ei pro delicto ponetis in capsella ad latus eius: et dimittite eam ut uadat et abscedat. Et tunc quidem poterimus scire quia non manus eius tetigerit nos. et casu accidit. Fecerunt ergo illi hoc modo: et tollentes duas uaccas quae lactabant uitulos iunxerunt ad plaustrum. uitulos quoque earum conclauserunt domi: et posuerunt arcam dei super plaustrum et capsellam quae habebat mures aureos et similitudinem anorum. Abierunt autem in directum uacce per uiam quae ducit bethsamites: et tenuere unum gradiebantur. pergentes et mugientes. nec declinabant neque ad dextram neque ad sinistram. Sed et satrapi philistinorum sequebantur usque ad terminos bethsamites. Porro bethsamite metebant triticum in ualle: et eleuantes oculos uiderunt arcam et gauisi sunt uidentes. Et plaustrum uenit in agrum iosue bethsamite et stetit ibi. Erat autem ibi lapis magnus: et conciderunt ligna plaustri. uaccas quoque imposuerunt super ea holocaustum domino. Leuite autem deposuerunt arcam dei et capsellam quae erat iuxta eam in qua erant uasa aurea: et posuerunt super lapidem grandem. Viri autem bethsamite obtulerunt holocausta: et immolauerunt

uictimas in die illo dño. Et quinq; satrapæ philistinoꝝ uiderunt: quia
ili sunt in accharon in die illa. Hy
aũ sunt anni aurei quos reddidit
philistiim p delicto dño. Azotui u
num. gazæ unum: ascalon unũ.
geth unũ: accaron unũ: z murel au
reos tẽm numeriũ urbiũ philisti
im. quinq; p municipiã. ab urbe muna
ta usq; ad uillam que erat absq; mu
ro: usq; ad abel magnã. sup quem
posuerunt arcam dñi. que erat usq;
in illo die in agro iosue bethsa
mitis. Percussit aũ de uiris bethsami
tis: eo q̃d uidissent arcam dñi: z p
cussit de pplo. lxx. uiros. z planxit
gunta multa plebs. Luctus pplis q̃d
percussisset dñs plebem plaga magna.
Et dixerunt uiri bethsamite. Q̃
potest stare in conspectu dñi dei sc̃i
huius: z ad quem ascendet a nobis:
q; uerunt; nuntios ad habitatores
cariathiarim: dicentes. Reddidit
philistiim arcam dñi: descendite
z reducite eam ad uos.

VII

Uenerunt g; uiri cariathiarim
z reduxerunt arcam dñi: z in
duxerunt eam in domũ aminadab i
gabaa. Eleazarum aũ filiũ eius sc̃ti
ficauerunt: ut custodiret arcam dñi.
Et fm̃ est ex qua die mansit arca
dñi in cariathiarim: multiplicata sũt
dies. Erat quippe tam annus quã
tinus: z requieuit omnis domus israhel
post dñm. Ait aũ samuhel ad uni
uersam domũ israhel dicens. Si in to
to corde uestro reuertimini ad dñm. au
ferte deos alienos de medio uestrũ
z astharoth: z præparate corda uestra do
mino. z seruite illi soli. z eruet uos
de manu philistiim. Abstulerũt ergo
filii israhel baalim z astharoth: z seruie
runt dño soli. Dixit aũ samuhel.
Congregate uniuersum israhel in maſ
phath: ut orem p uob dñm. Et conue
nerunt in maſphath: hauserunt
q; aquã z fuderunt in conspectu dñi: ie
iunauerunt in die illa z dixerunt. Tibi
peccauim⁹ dño. Judicauitq; samuhel
filios israhel in maſphat. Et audierunt
philistiim q̃d congregati essẽt filii is
rahel in maſphat: z ascenderunt sat
rapæ philistinoꝝ ad israhel. Q̃d cum audis
sent filii israhel: timuerunt a facie phi
listinoꝝ. Dixerunt; ad samuhelem.
Ne cesses p nob clamare ad dñm dñm
nm: ut saluet nos de manu philisti
noꝝ. Tulit aũ samuhel agnum lac
tentem unũ: z obtulit illum holocau
stum integrũ dño. Et clamauit sa
muhel ad dñm p israhel: z exaudiuit
eum dñs. Fm̃ est aũ cum samuhel of
ferret holocaustum: philistæos inie
runt pluim contra israhel. Intonuit aũ dñs
fragore magno in die illa sup phi
listiim. z contriti sunt eos: z cesi sunt a fa
cie israhel. Egressiq; uiri israhel de maſphat
persecuti sunt philistæos: z percusserunt
eos usq; ad locum qui erat subter
bethehar. Tulit aũ samuhel lapidẽ
unũ. z posuit eũ inter maſphat: z sen
sen: z uocauit nomen loci illius la
pis aduitorij. Dixitq; Huc usq; adiu
uauit nos dñs. Et humiliati
sunt philistiim: nec apposuerũt ultra
ut uenirent in finibus israhel. Fuit eni

tracꝫ manuꝫ dñi sup philistros. et
erit dieb⁹ samuhel. ⁊ reddent sibi urbes
quas tulerant philistiim ab isrl.
usq; ab ascharon usq; gech ⁊ terminos
suos. liberauitq; isrl de manu philis
thiim. Eratq; pax inꝛ isrl ⁊ amorreū.
Judicabat quoq; samuhel isrl cunctis
diebꝰ usꝛe in hac ⁊ ibat p singulos annos
et circuibat bethel ⁊ galgal ⁊ maspha. ⁊ iudica
bat isrl in his oib⁹ locis. reuertebaturq;
tamatha ibi enim erat domus eius. ⁊
ibi iudicabat isrl hem. Edificauit etiã
ibi altare dño.

VIII.

Factum est aũ cum senuisset samu
hel. posuit filios suos iudices isrl.
fuitq; nomẽ filij eius p̃mogenitꝰ iohel.
⁊ nomẽ secũdi abia. iudicium in bersabee.
Et nõ ambulauerunt filij illius in uijs eius.
⁊ declinauerunt post auaritiam. acceptis
muneribꝰ ⁊ peruertebant iudicium.
Congregati g̃ uniuersi maiores natu
isrl. uenerunt ad samuhelem in tamatha.
Dixerunt q; ei. Ecce tu senuisti. ⁊
filij tui nõ ambulant in uijs tuis. Cõ
stitue nob⁹ regem ut iudicet nos. sic
⁊ uniuerse hẽ nationes. Displicuitq;
sermo in oculis samuhelis. eo qđ dixis
sent da nob⁹ regem ut iudicet nos. ⁊
orauit samuhel ad dñm. Dixitq; dñs
ad samuhelem. Audi uocem ppli in oĩbꝰ
que loquuntur tibi. Non enim te abiecerũt.
sed me ne regnem sup eos. iuxta oĩa o
pera sua que fecerunt a die qua eduxi
eos de egypto usq; ad diem hanc. Sed
dereliquerunt me. ⁊ seruierunt dijs alie
nis. sic faciunt etiam tibi. Nunc g̃ audi
uocem eoꝝ. uerumtamen contestare eos. ⁊
prædic eis ius regis. qui regnaturus est
sup eos. Dixit itaq; samuhel oĩa uer
ba dñi ad ppl̃m qui petierant a se re
gem. ⁊ ait. Hoc erit ius regis. qui im
peraturus est uob⁹. Filios uestros tollet et
ponet in curribꝰ suis. facietq; sibi equi
tes ⁊ pugiles quadrigaꝝ suaꝝ. ⁊ con
stituet sibi tribunos ⁊ centuriones. et
aratores agroꝝ suoꝝ. ⁊ messores segeti
⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruũ suoꝝ. filias
quoq; uestras faciet sibi unguentarias.
⁊ focarias ⁊ pistrices. Agros quoq;
uestros ⁊ uineas. ⁊ oliueta optima tol
let. ⁊ dabit seruis suis. Sed ⁊ segetes
uestras ⁊ uineas ⁊ reddituũ addecimabit.
ut det eunuchis ⁊ famulis suis. Seruos
etiam uestros ⁊ ancillas. ⁊ iuuenes op
timos ⁊ asinos auferet. ⁊ ponet in o
pere suo. Greges quoq; uestros addecima
bit. uos q; estis ei serui. Et clamabi
tis in die illa a facie regis uestri quem
elegistis uob⁹. ⁊ non exaudiet uos dñs
in die illa. Noluit aũ ppl̃s audire uo
cem samuhelis. ⁊ dixerunt. Nequa
quã. Sed erit enim erit sup nos. ⁊ erimus
nos quoq; sicut oĩes gentes. ⁊ iudica
bit nos rex noster. ⁊ egredietur ante nos.
⁊ pugnabit bella nostra p nob. Et audi
uit samuhel oĩa uerba ppli. ⁊ locutus est
ea in auribꝰ dñi. Dixit aũt dñs ad
samuhelem. Audi uocem eoꝝ. ⁊ constitue
sup eos regem. Et ait samuhel ad
uiros isrl. Vadat unusquisq; in ciui
tatem suam.

IX.

Erat uir de beniamin nomine cis
filius abiehel. filij seor filij be
chor. filij aphia filij uiri gemini for
tis robore. Et erat ei filius nomine saul. electus ⁊ bonus. ⁊ non erat uir de filiꝰ

ri erit melior illo. Ab humero & sur-
sum eminebat super omn plm. Que-
rant aiê asine ei patris saul. & dixit
is ad saul filiû suû. Tolle tecû unû
de pûis: & consurgens vade & quere
asinas. Qui cum transissent p mon-
tem effraym & p̃ram salisa. nõ in-
uenerût: trãsierunt etiam p̃ram sa-
lim & nõ erant: & p̃ram geminu & nõ
inuenerunt. Cum aiê uenissent
in ẽram tuph: dixit saul ad puerû su-
um qui erat cum eo. Venite & reuertamur:
ne forte dimittat pr nos asinas. et
sollicitus sit p nob. Qui ait ei. Ecce ê
uir dei in ciuitate hac uir nobil: & om̃e
q̃d loquitur: ablq; ambiguitate ue-
nit. Nunc g̃ eamus illuc: si forte in-
dicet de uia nra pro q̃m uenimus. Dixit
q; saul ad puerum suû. Ecce ibimus.
Quid feremus ad uirû: panis defecit
in structuris nris. & sportulam nõ habe-
mus. ut demus homini dei: nec quic-
q̃m aliud. Rursum puer respondit
saul: & ait. Ecce inuenta est in manu
mea quarta pars staterus argenti. de-
mus hoi dei: ut indicet nob uiã
nram. Olim in isr sic loquebat unus
quisq; uadens consulere dñm. Venite
& eamus ad uidentem. Qui enim pro-
pheta dicitur hodie: uocabatur olim uidês.
Et dixit saul ad puerû suû. Optimus
sermo tuus. Veni eamus. Et ierunt
in ciuitatem: in qua erat uir dei. Cũ
q; ascenderent cliuû ciuitatis: inuene-
runt puellas egredientes ad hauri-
dam aq̃m: & dixerunt eis. Numquid hic
uidens: Que respondentes. dixerunt
illis. Ita est. Ecce ante te. festina
nunc: hodie enim uenit in ciuitatẽ ep̃s
sacrificiû est hodie pl̃e in excelso. In
gredientes urbem: statim inuenietis
eum aq̃m ascendat in excelsum ad
uescendum. Nec enim comedturus ẽ po-
pulus donec ille ueniat: eo q̃ ipse bene-
dicat hostie. & deinceps comedunt q̃
uocati sunt. Nunc ergo conscendite:
q̃ hodie reperietis eum. Et ascendêtes
in ciuitatẽ. Cumq; illi ambularent
in medio urbis: apparuit samuhel e
grediens obuiam eis. ut ascenderet in
excelsum. dñs aiê reuelauerat auri-
cul samuhel: ante unam diem q̃m
ueniret saul dicens. Hac hora q̃ nunc
est hora. eras mittam ad te uirû de
tra beniamin. & unges eum ducem su-
pl̃m meû ut liberet plm meû de
manu philistinoꝝ. q; respexi plm meû.
Venit enim clamor eoꝝ ad me. Cumq; ui-
disset samuhel saulem: dñs ait ei.
Ecce uir quem dixeram tibi. Iste dominabi-
tur plo meo. Accessit aiê saul ad samuhe
lem in medio porte: & ait. Indica oblm
ubi est domus uidentis. Et respondit sa-
muhel saulî. dicens. Ego sum uidens.
Ascende ante me in excelsum ut come-
datis mecum hodie: & dimittam te mane:
omnia que sunt in corde tuo indica-
bo tibi. Et de asinis quas perdidisti hodie
ne sollicitus sis: quoniam inuente sunt.
Et cui erunt omnia que desiderabilia
sunt tibi: & omni domui patris tui. Respon-
dit aiê saul: & ait. Numquid filius iemi-
ni ego sum de minima tribuum isr. et
cognatio mea nouissima inter omnes fa-
milias de tribu beniamin: Quare
locutus es mihi sermonem istum: Adduxit

tract samuhel saulem et pueru & intro
duxit eos in tricliniu. & dedit eis locu
in capite eor qui fuerant invitati. erat
aut quasi xxx. uiri. Dixitq samuhel co
co. da partem qm dedi tibi & præcepi ut re
poneres seorsum apd te. Leuauit autē
cocus armū & posuit ante saul. Dixitq sa
muhel. Ecce qđ remansit pone ante te
& comede: q de industria seruatū est tibi
usq in hoc tempus. Et comedit saul in die
illa cum samuhele: & descenderūt de ex
celso in oppidū. & locutus est cum saule in
solario. Cumq mane surrexissent & iam
diluceret: uocauit samuhel saul in
solariū dicens. Surge ut dimittam te.
Et surrexit saul: egressiq sunt ambo
ipe videlicet & samuhel. Cumq descen
derent in extrema parte ciuitatis: samu
hel dixit ad saul. Dic puero ut antecedat nos
& transeat: tu aut substitue paululū ut un
dicam tibi uerbum domini.

X

Tulit aut samuhel lenticulam olei
& effudit sup caput eius: & deosculatus
eum ait. Ecce unxit te dns sup hereditatem suam in principem. Et tu liberabis populum eius de manibus inimicor
eius qui in circuitu eius sunt. & hoc tibi signū
qđ unxit te dns in principem. Cum abieris hodie a me: invenies duos uiros
iuxta sepulchrum rachel in finibus beniamin in loco qui dicitur Selze. Dicentq tibi
asine: ad quas ueras perquirendas. Et
ecce mollis pater tuus absit sollicitus
esse pro eis: & dicat. Quid faciam de filio
meo? Cumq abieris inde & ultra transieris
& veneris ad querctum thabor: invenient
te ibi tres uiri ascendentes ad dm
in bethel. unus portans tres hedos. & alius
tres tortas panis: & alius portans lagenam uini. Cumq te salutauerint: da
bunt tibi duos panes. & accipies de ma
nu eor. Post hec venies in collem dei:
ubi est statio philistinoy. Et cum in
gressus fueris in eum ibi: obuiabit ba
lebis gregem pphar descendentiū de
excelso. & ante eos psalterium & tympanū
tybiam & citharam. ipsos q pphetā
tes. Et insiliet in te spūs dñi & pphetabis
cum eis & mutaberis in uirū aliū. Cū
q̄ uenerint signa hec omnia tibi. fac quecūq
q̄ inuenerit manus tua. q dns tecum
est. & descendes ante me in galgala.
Ego quippe descendam ad te ut offeras
holocaustū: & immoles victimas pacifi
cas. Septem diebus expectabis donec
veniam ad te. & ostendam tibi quid fac
as. Itaq cum auertisset humerum suum ut
abiret a samuhele: immutauit ei ds
cor aliud. & venerunt omnia signa hec
in die illa. Venerunt q ad pdictū col
lem: & ecce exercitus pphar obuius ei. Et
insiliit sup eum spūs dei: & pphetauit in
medio eor. Videntes aut omnes qui no
uerant eum heri & nudiustertius q̄d esset
cum pphetis pphetaret: dixerunt ad inuicē.
Quid nam res accidit filio cis? Numquid
& saul in pphetis? Sed dixit alter ad alterum di
cens. Et quis pater eius? Propterea factum est in
prouerbium. Num & saul inter pphetas? Cessa
uitq aut pphare: & venit ad excelsum. Dixit
q patruus saul ad eum: & ad puerum eius.
Quo abistis? Qui respondens. Quere
re asinas. Quas cum non reperissem: me
dium ad samuhelem. Dixitq ei patruus
suus. Indica mihi. quid dixit tibi samu
hel. Et ait saul ad patruum suum. Indica

uit nob: q̃ mutent eẽt aliꝰ. de ſtir
ne aũ regnũ uidicauit eũ: q̃ locut⁹
ei fuerat ſamuhel. Et conuocauit ſa
muhel pplm ad dñm in maſphat: et
ait ad filios iſrl. Hec dicit dñs ds iſ
rahel. Ego eduxi patres uros de egypto: et
tuli uos de manu egyptior: et de ma
nu oĩũm regũ qui affligebant uos.
Vos aũ hodie proiecistis dm̃ dñm: q̃
ipe ſolus ſaluauit uos de uniũſis
malis et tribulationibꝫ uris: et dixi
stis. ſ equaciõ: tz regem constitue
te nob. Nunc ergo state coram dño
p tribus uras et p familias. Et appli
cuit ſamuhel oĩs tribꝰ iſrl: et cecidit
ſors tribꝰ beniamin. Et appliuit tri
bum beniamin p cognationes eor: et
cecidit cognatio metri: et pcessit usq;
ad saul filiũ cis. Quẽ cũ q̃reret: nõ
est inuent⁹. Et cõsuluerũt poſt hec
dñm: utrũ adhuc uenturus esset illuc.
Cui dixit dñs. Ecce abscondit se ad fim.
Cucurrerũt et cepert eũ inde: et
cũ stetiſſet in medio pplꝰ: altior fuit uni
uſo pplo ab humero ſurſum. Dixit
ſamuhel ad oẽm pplm. Certe uidetis
quem elegit dñs: q̃m nũ ſit ſimil illi
in oĩ pplo. Et clamauit omis pplꝰ
et dixit. Vivat rex. Locutus est au
ſamuhel ad pplm legem regni: et scrip
sit in libro: et reposuit coram dño. Et
dimisit ſamuhel oẽm pplm singulos
in domũ ſuam: tz saul abiit in dom̃
ſuam in gabaath: et abiit cũ eo pars
exercitꝰ: quoꝝ tetigerat ds corda. Fi
lii uo belial dixerunt. Quis saluare
nos poterit istũ? Et despexerunt eũ:
nec attulerunt ei munera. Ille uo dis
simulabat se audire.

Ascendit aũt naas ammanites: et
expugnare cepit adiſilium rahel ga
laad. Dixerunt q̃ oĩs uri rahes ad
naas. Habeto nos federatos: et seruie
mus tibi. Et respondit ad eos naas
ammanites. In hoc feriam uob cum
fedus: ut eruam oĩũm uũm oculos
dextros: ponamq; uos opprobriũ in u
niuſo iſrl. Et dixerunt ad eũ seniores
rahes. Concede nob septem dies: ut
mittamus nuntios ad uniuſos fines
nros: et si nũ fuerit qui defendat nos:
egrediemur ad te. Venerunt g nunti
in gabaath saulis: et locuti sunt uba
audiente pplo. Et leuauit omis pplꝰ vo
cem suam et fleuit. Et ecce saul uenie
bat sequens boues de agro: et ait. Qd
hꝫ pplꝰ ds plorat? Et narrauerunt ei
ba uiroꝝ rahes. Et insiluit spũs dñi in
saul cum audisset uba hec: et iratus
est furor eius nimis. Et assumẽs unũ
q; iugum concidit in frusta: misitq;
in oĩs fines iſrl p manum nunti
oꝝ dicens. Quicũq; nõ exierit secutus
q; fuerit saul et samuhelem: sic fiet bu
bus eius. Inuasit g timor dñi pplm:
et egressi sunt qsi unus uir. Recensi
to eos in bezech: fuerunt filioꝝ iſ
rahel trecenta milia: uiroꝝ aũ iuda
xxx milia. Et dixerunt nunciis qui
uenerant. Hec dicetis uiris qui sunt
in rabes galaad. Cras erit uob sal
uum: cũ calduerit sol. Venerunt g nun
tii et annunciauerũt uris rabes. Qui
letati sunt: et dixerunt. Cras exibi
mus ad uos: et facietis nob oĩe qd
placuerit uob. Et fm̃ est cum uenis

ser dies crastinus. consturauit saul populum in tres partes. & ingressus e media castra in vigilia matutina. & percussit ammon usq; dum incaluerit dies. Reliqui aut dispersi sunt. ita ut ne relinquerentur in eis duo pariter. Et ait ps ad samuhelem. Quis est iste qui dixit saul. si regnabit sup nos. Date uros. & occidemus eos. Et ait saul. Non occidetur quisquam in die hac. q; hodie fecit dns salutem in isr. Dixit aut samuhel ad ppl. Venite & eamus in galgala. & renouemus ibi regnum. & venerunt omnis ps in galgala. & fecerunt ibi regem saul coram dno in galgala. Et immolauerunt ibi victimas pacifica coram dno. & letatus est ibi saul. & cuncti viri isr nimis.

XII

Dixit aut samuhel ad universum isr. Ecce audiui uocem uram in oia que locuti estis ad me. & constitui sup uos regem. & nunc rex graditur ante uos. Ego aut senui. & incanui. Porro filii mei vobscum sunt. Itaq; conuersatus coram uob ab adolescentia mea usq; ad diem hanc. ecce ipse ego. loquimini de me coram dno & coram xpo eius. utrum bouem cuius cuppiam tulerim. aut asinum. si quempiam calumpniatus sum. si oppressi aliquem. si de manu cuiusquam munus accepi. & contempnam illud hodie restituam uobis. Et dixerunt. Non es calumpniatus nos. neq; oppressisti. neq; tulisti de manu alicuius quippiam. Dixitq; ad eos. Testis dns aduersus uos. & testis xpc eius die hac. q; non inuenistis in manu mea quippiam. Et dixerunt. Testis. Et ait samuhel ad ppl. Dns qui fecit moysen & aaron. & eduxit patres uros de tra egypti. Nunc ergo state. & iudicio contendam aduersum uos coram dno de omnibus iustis dnis quas fecit uobscum. & cum patribus uris. Quo ingressus iacob in egyptum. & clamauerunt patres uri ad dnm. Et misit dns moysen & aaron. & eduxit patres uros ex egypto. & collocauit eos in loco hoc. Qui obliti sunt dni dei sui. & tradidit eos in manu sisare magistri militie asor. & in manu phylistinorum. & in manu regis moab. Et pugnauerunt aduersum eos. Postea aut clamauerunt ad dnm. & dixerunt. Peccauimus q; dereliquimus dnm. & seruiuimus baalim & astharoth. Nunc ergo eripe nos de manu inimicorum uror. & seruiemus ei. Et misit dns ierobbaal & bedan & iephthe. & samuhel. & eripuit uos de manu inimicorum uror p circuitum. & habitastis confidenter. Videntes aut quod nahas rex filiorum ammon ueniret ad nos. dixistis mihi. nequaquam. sed rex imperabit nobis. cum dns deus uster regnaret in uobis. Nunc ergo ps iste quem elegistis & petistis. Ecce dedit uobis dns regem. Si timueritis dominum & seruieritis ei. & audieritis uocem eius. & non exacerbauerit os dni. eritis uos & rex qui imperat uobis sequentes dnm deum uestrum. Si aut non audieritis uocem dni. & exacerbauerit sermonem dni. erit manus dni sup uos & sup patres uros. Sed & nunc state & uidete rem istam grandem. quam facturus est dns in conspectu uro. Numquid non messis tritici hodie. Inuocabo dnm & dabit uoces & pluuias. & scietis & uidebitis q; grande

malum fecerit⁹ uob⁹ in conspectu dñi
petentes sup uos regem. Et clama
uit samuhel ad dñm: z dedit dñs uocē
z pluuias in die illa. Et timuit oīs
pl̄s nimis dñm z samuhel. Dixitq;
uniuersis pl̄s ad samuhelem. Ora p
seruis tuis ad dñm dm tuū: ut nō
moriamur. Addidim⁹ enī uniuersis pec
catis nr̄is malū: ut petamus⁹ a uob re
gem. Dixit aūt samuhel ad pl̄m. Nolite
timere. uos fecistis⁹ uniuersū malū
hoc. Verumtñ nolite recedē a ego dñm:
z seruite dño in oī corde uro: z nolite
declinare post uana que nō p̄desse
uob⁹ neq; eruere uos q̄ uana sunt:
z nō delinquet dñs pl̄m suū. pp nom̄
suū magnū. q̄ uoluit dñs facere
uos sibi pl̄m. Absit aūt a me hoc pec
catum in dño. ut cessem orare p uo
bis: z docebo uos uiam rectam z bo
nam. Igitur timete dñm: z seruite
ei in ueritate z in toto corde uro. Vi
distis enī magnalia: que uobiscū ges
sit. Quō si peccaueritis in malicia: et
uos z rex ur̄ peribitis.

Filius unius anniculus erat saul cum
regnare cepisset: duobus aūt an
nis regnauit sup isr̄l. Et elegit sibi sa
ul tria milia de isr̄l: erantq; cū saule
duo milia in machmas z in monte
bethel. ipse aūt ionathas in ga
baa beniamin. Porro ceteram pl̄m re
miſit unūquemq; in tabernacula sua.
Et percussit ionathan statione phili
stinoꝝ: que erat in gabaa. Quod cum au
dissent philistiim: saul cecinit buccina
in oī terra dicens. Audiant hebrei.
Et omnis isr̄l istud audiit huiusmodi
famam. Percussit saul statione phili
stinoꝝ: z erexit se isr̄l aduersus philistiim.
Clamauit q̄ pl̄s post saul in galgala.
Et philistiim congregati sunt ad pug
nandum cum isr̄l: xxx. milia curruū. z sex
milia equitū. z reliquus⁹ uulgus sicut
harena que est in littore maris plurima.
Et ascendentes castra metati sunt in
machmas: ad orientem bethauen. Qd
cum uidissent uiri isr̄l se istos in ar
ctis. afflictus enī erat pl̄s: abscondebant
se in speluncis: z in abditis: in petris q;
in antris: z in cisternis. Hebrei aūt
transierunt iordanem: terram gad z ga
laad. Cumq; adhuc esset saul in galga
la: omnis pl̄s pertimuit: et qui seque
batur eum. Et expectauit septē diebus
iuxta placitū samuhelem: z nō uenit
samuhel in galgala. Dilapsusq; est pl̄s
ab eo. Ait ergo saul. Afferte mihi holocau
stum z pacifica. Et obtulit holocaustū.
Cumq; complesset offerens holocaustū:
ecce samuhel ueniebat. Et egressus est
saul obuiam ei: ut salutaret eum. Lo
cutusq; est ad eum samuhel. Quid fecis
ti dixit saul. Quia uidi q̄d dilaberent
pl̄s a me: z tu nō uenires intra dies
statutos. porro philistiim congregati sunt
in machmas: dixi. Nunc descendent philistiim ad me in galgala: et
faciem dñi nō placatam. Necessitate co
pulsus: obtuli holocaustū. Dixit sa
muhel ad saul. Stulte egisti: nec custo
disti mandata dñi dei tui: que pre
cepit tibi. Qd si nō fecisses: iam nunc p̄
parasset dñs regnū tuū sup isr̄l in sem
piternum. Et nequaq̄m regnum tuum
ultra confirmabit. Quesiuit dñs sibi

unū uīc̄ cōp̄ suū. ⁊ p̄cepit eis dñs ut ēēt
dux tuꝰ pplin suū. eo ꝙd ū ſtenuāſſet ꝙ
p̄cepit dñs. Iurauit aūt ſaul hyeli ⁊ dix
ſcendit de galgalis ū galbaā benia
mīn. Et recenſuit ſaul pplm qui inuēc̄
ū fuerant cum eo. ꝙſi ſexcentos uiros.
⁊ ſaul ⁊ ionathan filiꝰ eius. pplm ēq qui
inuentꝰ fuerat cum eis. erat ū galbaā
benīamīn. Porro philiſtiim conſederant
in machmas. ⁊ egreſſi ſunt ad p̄liandū
de caſtris philiſtiim trēs cuneos. Vnus
cuneꝰ pgebat contꝝ uiam ephraim ad t̄
ram ſaul. ⁊ p̄ro alius ingrediebatur
p uiam bethoron. Tertiꝰ aūt iterat ſe
ad t̄minū finiēntis uallē ſeboim
contꝝ deſertū. Porro faber ferrarī ū in
uenīebatur in oī t̄ra hebr. Caueran
eīm philiſtiim. ne forte faciāt hebrei
gladiū aut lanceam. deſcendebat q̄
omīs iſrl ad philiſtiim ut exacuerēt
unuſquiſq; uomerē ſuū. ⁊ ligonē. ⁊ ſecu
rim. ⁊ ſtimulū. Et remiſe tract̄ erant
actes uomerū. ⁊ ligonū. ⁊ tridentū. ⁊
ſecurīū. ⁊ ſtimulū corrigendū.
Cumq; uenīſſet dies p̄lij. ē. inuent̄
enſis ⁊ lancea in manu tot̄ pplī qui
erat cum ſaul ⁊ ionathan. exceptis
ſaul ⁊ ionathan filio eius. Egreſſa eſt ā
ſtatio philiſtiim. ut inſcenderent in
machmas.

Et factū eſt quadam die. ut dixit
ionathan filius ſaul ad adoleſ
centem armigerū ſuū. Veni ⁊ tranſeam
ad ſtationem philiſtiim. que eſt trans
locum illū. Patri aūt ſuo hoc opīm ū in
dicauit. Porro ſaul morabatur in ex
trema parte galbaā. ſub malogrānato
que erat in magron. Et erat pplꝰ cum
eo q̄ſi ſexcentoꝝ uirorū. ⁊ achias filiꝰ
achitob frīs hychabod filij finees qui
fuit filius hely ſacerdotis dñi in ſylo.
portabat ephoth. Nec ⁊ pplꝰ ignorabat.
quo ille ionathan. Erant aūt inter ad
cenſul. p quos nitebatur ionathan
tranſire ad ſtationem philiſtinoꝝ. erat
autem petra ex utraq; parte. ⁊ q̄ in
medio dentis ſcopuli huic unde prop
ter. nom̄ unī boſes. ⁊ nom̄ alterī ſene. u
nus ſcopulus prominens ad aquilonē.
ex aduſto machmas. ⁊ alter ad meridiē
contꝝ gabaā. Dixit aūt ionathas ad ado
leſcentem armigerū ſuū. Veni tranſe
amus ad ſtationem incircūciſoꝝ hoc.
ſi forte faciat dñs p nob. eq ñ eſt dño
difficile ſaluare uel in multitudine uel
in paucis. Dixitq; ei armiger ſuus. Fac
omīa que placent āīo tuo. p̄ge quo
cunq; uis. ecce tecum quocūq; uoluer
is. Et ait ionathan. Exite nos tranſimus ad u
ros iſtos. Cumq; apparuerint eis. ſi tra
ſeō locum fuerunt ad nos. manete don
ec ueniamus ad uos. ſtemus in loco ūro.
nec aſcendamus ad eos. Si aūt dixerint
aſcendite ad nos. aſcendamus. q. tradi
dit eos dñs in manibꝰ nr̄is. Hoc erit
nob̄ ſignū. Apparuit g̃ uīe ſtationis
philiſtinoꝝ. Dixerunt philiſtiim. En
hebrei egrediuntur de cauernis. in q̄
bꝰ abſconditi fuerant. Locutiq; ſūt
de ſtatione ad ionathan. ⁊ ad armige
rum eius. Dixerunt. Aſcendite ad nos.
⁊ oſtendemus uobis rem. Dixit ion
athas ad armigerū ſuū. Aſcendamus.
ſequere me. Tradidit enīm eos dñs in
manus iſrl. Aſcendit aūt ionathas rep
tans manibꝰ ⁊ pedibꝰ. ⁊ armiger eius

post eum. Iracq; alij cadebant ante io
nathan: alios antigeb eius uulnerabat: sequens eū et ea est plaga pri
ma q̄m paullit ionathas et armiger
eius. qui iuxta uirgo in media parte
iugeri: q̄m par boum uno die arare con
sueuerat. Et ecce est miraculum in castris
pagros. Et omnis pl̄s stationis eoy
qui erant ad p̄dandum obstupuit:
et conturbata sunt castra. Et actum est
q̄ muracim ado. Et respexerunt speculatores saul qui erant in galbaa ben
iamin: et ecce multitudo p̄strata huc
illucq; diffugiens. Et ait saul pl̄o
qui erat cum eo. Requirite et videte
quis abierit ex nob. Cumq; requisis
sent: repti est ionathas et armiger eius. Et ait saul ad achiā. Ap
plica archam dei. Erat enim arca tha
dei in die illa cum filiis israhel. Cumq;
loqueretur saul ad sacerdotem: tumul
tus magnus et grauis est in castris philistinoy. et resonabant paulatim: et cla
mor saul resonabat. Ait saul ad sacerdotē.
Contrahe manū tuam. Conclamauit q̄ saul et omnis pl̄s qui erat cum eo:
et uenerunt usq; ad locum certaminis.
Et ecce ūsus fuerat gladius uniuscuiq;
ad proximū suū: et cedes magna nimis.
Hebreī qui fuerant cum philistinis heri et nudiustertius ascenderantq;
cum eis in castris reuersi sunt ut essent
cū israhel: qui erant cum saul et ionatha.
Omnis quoq; israhel qui se absconderant in monte ephraim. audientes
q̄ fugissent philistim. secuti sunt eos
et ipsi in p̄lio. Et saluauit dñs in
die illa israhel. Pugna aūt peruenit usq;
bethauen. Et uir israhel sociat est illis
in die illa. Adiurauerat aūt saul pl̄m
dicens. Maledictus uir qui comederit
panem usq; ad uesperam: donec ulciscar de inimicis meis. Non manducauit uniuersus pl̄s panem. Omnisq;
terra uenit in saltum: in quo
erat mel super faciem agri. Ingressus est
populus saltum: et apparuit fluens
mel: nullusq; applicuit manū ad os
suū. Timebat enim pl̄s iuramentum.
Porro ionathan nō audierat cū adiu
rasset p̄r eum pl̄m: extendit igit̄ summitatem uirgule q̄m habebat in
manu: et intinxit in fauum mellis: et
conuertit manū suam ad os suū: illuminati sunt oculi eius. Respondens un
de pl̄o ait. Iurauit iuxta: conturbauit
patet tuus pl̄m: dicens. Maledictus
qui comederit panem hodie. Defecerat aūt pl̄s. Dixitq; ionathas. Tur
bauit pater meus terram. Vide quæso
ut illuminati sunt oculi mei. eo q̄d gustauerim paululū de melle isto. quanto
magis si comedisset pl̄s de preda
inimicoy suoy q̄m reperit nonne
maior cæd fuisset plaga in philistim. Percusserunt ergo in die illa philistheos a machmas usq; in ahalon.
Defatigatus est aūt pl̄s nimis: et
irruit saul ad p̄dam et tulit oues et boues et
uitulos et macta uerunt in terra: comede
runtq; pl̄s cum sanguine. Nunciauerunt
autem saul dicentes q̄d pl̄s peccat
contra dñm: comedens cum sanguine.
Qui ait. Preuaricati estis. Volute
ad me petram hanc grandem. Et dixit
saul. Dispergimini in uulgus: et di

tre eis. ut addu cat ad me unusquisq; bouem suū r arietē r occidite sup
illud r uelte mutu r ñ peccabitis dño
comedentes cum sanguine. Addux
tq; omis ps̄ls unusquisq; bouem
in manu sua usq; ad noctem r occi
derunt ibi. Edificauit aūt saul altā
re dño. hoc ē cepit edificare
altare dño. Et dixit saul. Descenda
mus post philistiim nocte r uastemus eos usq; d
illucescat mane. nec relinquamus
de eis uirū. Dixerūt ps̄ls. Omne q̄d bonū
uidetur in oculis tuis fac. Et ait sacer
dos. Accedamus huc ad dm r consu
lunt saul dm dicens. Si persequar
philistiim. Si tradas eos in manu israel.
Et ñ respondit ei in die illa. Dixit saul.
Applicate huc uniuersos angulos pp̄.
r scitote r uidete p quem accesserit p
ccatum hoc hodie. Vivit dñs saluator
israel. q̄ si p ionathan filiū meū factū
est. absq; ulla retractatione morietur. Ad
q̄m nullus contradixit ei de omī pplo.
Et ait ad uniuersum israel. State uos
in partem unam. r ego cum ionatha
filio meo ero in parte una. Respondit pp̄
pulus ad saul. Quod bonū uidetur in
oculis tuis fac. Et dixit saul ad dñm. Do
mine ds israel. da indicium. r deprehen
ditur ionathas r saul. ps̄ls aūt exierunt.
Et ait saul. Mittite sortem inter me r
ionathan filiū meū. Et captus est iona
thas. Dixit aūt saul ad ionathan. Indica
mihi quid feceris. Et indicauit ei ionatha
ait. Gustans gustaui in summitate
uirge que erat in manu mea paulu
lum mellis. r ecce ego morior. Et ait
saul. Hec faciat mihi ds r hec addat. q̄
morte morieris ionathan. Dixitq; pp̄ls
ad saul. Ergone ionathas morietur.
qui fecit salutem hanc magnā in
israel. Absit hoc nefas est. Vivit dñs si cecī
derit capillus de capite eius in terram.
q̄ cum deo operatus est hodie. Liberaue
runt igit pp̄ls ionathan. ut ñ moreretur.
Recessitq; saul. nec persecutus est philis
tiim. Porro philistiim abierunt in lo
ca sua. At saul confirmato regno supe
rabat pugnabat p circuitū aduersum
omēs inimicos suos. contra moab r filios
ammon r edom. r reges soba. r philistheo
os. r quocūq; se inferret superabat. Con
gregato q̄ exercitu percussit amalech.
r eruit israel de manu uastatorū suoꝝ.
Fuerunt aūt filii saul ionathan r iesui
r melchisua. Nomina duarū filiarū eius.
nomen primogenite merob. r nomen minō
ris michol. Et nomen uxoris saul ahinoē
filia achimaas. r nomen principis militie
eius abner filii ner patruelis saul. Porro
cis fuerat pr saul. r ner pr abner filius
abiihel. Erat aūt bellum potens aduersū
philistheos. omnibus diebus saul. Nam quē
cumq; uidebat saul uirū fortem r aptū
ad ptium. sociabat eum sibi.

Dixit samuhel ad saul. Me misit
dñs ut ungerem te in regem super
pplum eius israel. Nunc g audi uocem dñi. Hec
dicit dñs exercituum. Recensui quecum
q; fecit amalech israheli. quo restitit ei in
uia cum ascenderet de egypto. Nunc g
uade r percute amalech. r demolire uni
uersa eius. Non parcas ei. q; interfice a uiro
usq; ad mulierē. r parulum atq;
lactentem. bouem r ouem camelū r asi
num. Precepto itaq; saul pp̄lo. r recen

sunt eos q̄ agnos ducenta milia pe
dum & decem milia uirorum iuda. Cū
q; uenisset saul usq; ad ciuitatē ama
lech; retendit insidias in torrente.
Dixitq; saul ad eos. Abite recedite ar
q; discedite ab amalech; ne forte in
uoluam te cum eo. Tu enī fecisti mi
sericordiam cum omnib; filiis isrl cū al
cenderent de egypto. Et recessit cine
de medio amalech. Percussitq; saul a
malech ab euila donec uenias asshur
que est e regione egypti. Et apprehendit
agag regem amalech uiuū: omnē aūt
populū interfecit in ore gladij. Et pep
cit saul & populo agag & optimis gregi
bz ouiū & armentoz & uestib; & arietib;
& uniuersis que pulcra erant nec uolu
erunt disperdere ea. Quicquid uero u
le fuit & reprobū: hoc demolti sūt. Factū
est aūt uerbum dñi ad samuhelem di
cens. Penitet me q̄d constituerim saul
regem: q̄ reliquit me & uerba mea non
impleuit. Contristatusq; est samu
hel: & clamauit ad dñm tota nocte. Cū
q; de nocte surrexisset samuhel ut ue
ret ad saul mane: nuntiatū est samuhe
li eo q̄d uenisset saul in carmelū & erec
tisset sibi fornicem triumphalem: & re
uertisset transisset deinde descendisset in gal
gala. Venit q; samuhel ad saul. & dixit
ei saul. Benedictus tu dño: impleui
uerbum dñi. Dixitq; samuhel. Quare ergo
hec uox gregū que resonat in auribz
meis: & armentoz q̄m ego audio. Et
ait saul. De amalech adduxerunt ea. Pe
perc enī populus melioribz ouibz & armē
tis ut immolarentur dño deo tuo: reliq
ua uero occidimus. Dixit aūt samuhel ad sa
ul. Sine me: & indicabo tibi que locutus
est dñs ad me nocte. Dixitq; ei. Loque
re. Ait samuhel. Nonne cum parua
ces in oculis tuis caput in tribubz isrl
es: & unxit te dñs in regem sup isrl:
& misit te dñs in uiā: & dixit ade & oc
cide peccatores amalech: & pugnabis
contra eos usq; ad uniuersos eoz. Cur
ergo non audisti uocem dñi: & uersus ad p
dam es: & fecisti malū in oculis dñi. Et
ait saul ad samuhelem. Immo audiui
uocem dñi: & ambulaui in uia p quam
misit me dñs: & adduxi agag regem a
malech: & amalech interfeci. Tulit aūt
populus de p̄da oues & boues primitias
que cesa sunt: ut immolent dño deo tuo
in galgalis. Et ait samuhel. Numquid
uult dñs holocaustā & uictimas: & non
potius ut obediatur uoci dñi. Melius
est enī obedientia q̄m victime: & ad
uertere magis q̄m offerre adipem aries
tum. Quia quasi peccatum ariolandi est re
pugnare: & sicut scelus idolatrie nolle ac
quiescere. Proeo q̄d abiecisti sermonē
dñi: abiecit te dñs ne sis rex. Dixitq;
saul ad samuhelem. Peccaui. q̄ p̄ua
ricatus sum sermonem dñi: & iuba tua:
timens populum & obediens uoci eoz. Et
nunc porta quesso peccatum meum: & re
uertere mecū ut adorem dñm. Dixit sa
muhel ad saul. Non reuertar tecū. q̄
proiecisti sermonem dñi: & proiecit te do
minus ne sis rex sup isrl. Et conuertit se ut abi
ret samuhel. Ille aūt apprehendit
simbriam pallij eius: quę scissa est.
Dixitq; ad eum samuhel. Scidit dñs
regnum isrl a te hodie: & tradidit illud
proximo tuo meliori te. Fortitu

phato: in tribꝰ suꝝ patret: ⁊ penitudine ducꝰ
flectetur: flectꝫ enim homo eius: ut agat
pniam. Ite ille aut peccauit: ego autem
hodie me coram seniorib⁹ ꝓpl mei: ⁊ coram
tribꝰ: ⁊ reuertere mecum: ut adorem dñm de
um tuum. Reuertit ꝙ samuhel: secutꝰ ē sa
lem: ⁊ adorauit saul dñm. Dixitꝙ samu
hel. Adducite ad me agag regē amalech.
Et oblatus est ei agag pinguissimus.
Et dixit agag. Siccine separat amara mors
Et ait samuhel. Sicut fecit ab⁹ tuis
mulieres gladius tuus: sic ab⁹ tuis
sit inter mulieres mater tua. ⁊ incisit
coram dño in gal
galis. Abiit aut samuhel in ramatha:
saul uo ascendit in domum suam in ga
baarth: ⁊ uidit samuhel ultra saul:
ultꝫ ad diem mortis sue. Ueruntamen lugebat samuhel saul: cui dñs penitebat
quod constituisset regem saul super israhel.

XVI

Dixitꝙ dñs ad samuhelem
Usquequo tu luges saul: cum ego
proiecerim eum ne regnet super israhel. Impple
cornu tuum oleo: ⁊ uenito mittam te ad
isai bethleemitē. Uidi enim in filiis ei
us regem. Et ait samuhel. Quo uadā:
audiet enim saul: ⁊ interficiet me. Et ait
dñs. Uitulū de armento tolles in ma
nu tua: ⁊ dices. Ad immolandū dño ue
ni. Et uocabis isai ad hostiam: ⁊ ego
ostendam tibi quid facias: ⁊ unges quem
cunꝙ monstrauero tibi. Fecit ꝙ samuhel
sicut locutus est ei dñs: uenitꝙ in beth
leem. Et admirati sunt seniores ciui
tatis occurrentes ei. Dixerunt. Pacifi
cusne ingressus tuus. Et ait. Pacifice.
Ad immolandū dño uenio. Sanctificamini:
⁊ uenite mecum: ut immolem. Sanctifica
tosq; filios eius: ⁊ uocauit eos ad
sacrificium. Cumꝙ ingressi essent: uidit
heliab: ⁊ ait. Num coram dño est ipse chꝰ
Et dixit dñs ad samuhelem. Ne respi
as uultum eius: neq; altitudinem staturę
eius abiecim eum: nec uidet homo sicut uidet
homo. Homo enim uidet ea que parent:
dñs aut intuetur cor. Et uocauit isai
abinadab: ⁊ adduxit eum coram samu
hel. Quidixit. Nec hunc elegit dñs.
Adduxit aut isai iamma. Dixitq; etiam
hunc non elegit dñs. Adduxit ergo
isai septem filios suos coram samuhel:
⁊ ait samuhel ad isai. Non elegit dñs
ex istis. Dixitq; samuhel ad isai. Num
quid tam completi sunt pueri: Qui re
spondit. Adhuc reliquus est paruulus:
⁊ pascit oues. Et ait samuhel ad isai.
Mitte ⁊ adduc eum. Nec enim discumbemꝰ
donec ille huc ueniat. Misit ergo: ⁊ adduxit eum. Erat autem rufus: ⁊ pulcer aspectu
decoraq; facie. Et ait dñs. Surge unge eum:
ipse est enim. Tulit ergo samuhel cornu
olei: ⁊ unxit eum in medio fratrum eius. Et direc
tus est spūs dñi in dauid a die illa ⁊ in reli
quum. Surgens ergo samuhel abiit in ra
matha. Spūs autem dñi recessit a saul: ⁊ ex
agitabat eum spūs nequam a dño. Dixerunt
ergo serui saul ad eum. Ecce spūs dei malus
exagitat te. Iubeat dñs noster: ⁊ seruus tuus
qui coram te sunt querant hominem sci
entem psallere cithara: ut cum arripuerit te spūs dei malus psallat manu
sua: ⁊ leuius feras. Dixit saul ad seruos
suos. Prouidete mihi aliquem bene psallen
tem: ⁊ adducite illum ad me. Et respondens
unus de pueris: ait. Ecce uidi filium isai
bethleemitē scientem psallere: ⁊ for

ullimū volore: ⁊ rurum bellicosū et
prudentem in ūbis. ⁊ virū pulchrū. et
dñs eld ēū eo. Misit g̃ saul nuntios
ad isai dicens. Mitte ad me dāvid filium
tuū: qui ē in pascuis. Tulit ergo isai
asinum plenū panibz. ⁊ lagenam mu
nū. ⁊ hedum de capris unū: ⁊ misit per
manū dāvid filij sui saulī. Et venit dāvid ad
saul. ⁊ stetit coram eo. Ait ille dilexit
eū nimis: ⁊ factus est ei armiger. assistit
q̃ saul ad isai dicens. Sit obsecro dñs meus
coram seruo tuo: inueniat enī gratiā in oculis
meis. Igitur quotiēs spūs dei malus a
piebat saul: tollebat dāvid citharam
⁊ percutiebat manu sua. ⁊ refocillabat
saul. ⁊ leuius habebat: recedebat enī ab
eo spūs malus.

CAPVT XVII

Congregantes aūt philistiim ag
mina sua in prelium. conuenerūt
in socoth: iudee. ⁊ castrametati sunt in
ter socoth ⁊ azecha in finibz dommim.
Porro saul ⁊ uiri israel congregati uenerūt
in uallem terebunthi: ⁊ direxerunt aciē
ad pugnandū contra philistiim. Et phi
listiim stabant supra montē ex parte hac:
⁊ israel stabat supra montē ex parte alte
rius: uallis q̃ erat inter eos. Et egressus est
uir spurius de castris philistinoꝝ nomine
goliath de geth. altitudinis sex cubi
torū ⁊ palmi. ⁊ galea erea super caput eius
⁊ loricā hamatā indutus erat. Pondus lorice eius quinq̃ milia si
clorum eris: ⁊ ocreas ereas habebat in
cruribz. ⁊ clupeum ereum tegebat humc
ros eius. Hastile aūt hastē eius erat qñ
texebant telarij: ipse aūt ferrū hastē
eius sexcentos siclos habebat ferri. ⁊
armiger eius antecedebat eū. Stansq̃
clamabat adūersus phalangas israel. ⁊
dicebat eis. Quare uenistis parati ad
pugnam: numquid nō sum ego philistheus.
⁊ uos serui saul: Eligite ex uob̃ unū: ⁊
descendat ad singulare certamē. Si qui
ueri pugnare mecū ⁊ occiderit me: ⁊
erimus uob̃ serui. Si autē ego preualuero
⁊ occidero eū: uos serui eritis ⁊ seruietis
nob̃. Et dicebat philistheus. Ego exprobra
ui agminibz israel hodie. Date mihi uirū:
⁊ pugnet mecū singulare certamē. Audientes
aūt saul ⁊ omnis israel sermones philis
thei huiusmodi: stupebant ⁊ uerebantur
nimis. Dauid aūt erat filius uiri ephra
thei de quo supradictū est de bethleem iudee
cui nomē erat isai: qui habebat octo fi
lios. ⁊ erat uir in diebz saul senex ⁊ gra
dui inter uiros. Abierunt aūt tres filij
eius maiores post saul in prelium. Et nomina
trium filiorum eius qui perierunt ad bellū:
primogenitus ⁊ secundus abinadab.
tertius samma. Dauid aūt erat minimus.
Tribz g̃ maioribz secutis saulem: abiit
dāvid ⁊ reuertebatur a saul ut pasceret
gregem patris sui in bethleem. Accedebat uero philistheus mane ⁊ uespere:
⁊ stabat. xl. diebz. Dixit aūt isai ad dāvid
filium suum. Accipe tibi quinq̃ pugiles
ex polenta hec. ⁊ decem panes istos: ⁊ curre in castra
ad fratres tuos. ⁊ decem formellas casei
has deferes ad tribunū: ⁊ fratres tuos u
idebis. si recte agant ⁊ cum eis
dimittunt dicta. Saul aūt ⁊ illi ⁊ omnes
filij israel in ualle terebunthi pugnā
bant aduersus philistheum. Surrexit ita
q̃ dāvid mane ⁊ commendauit gregem cu
stodi. ⁊ onustus abiit sicut preceperat
ei isai. Et uenit ad locū magala. ⁊ ad

ęrcitum qui egressus ad pugnam uo
ęferat erat in terramne. Dixitq; eis
adam ille. Ego philistheum ꝙ ad uolo fue
runt ꝓparati. Delinquentis ḡ dd ualde q̄
armiserat sub manu custodi ad tpa
nas. cucurrit ad locum certaminis. ꝛ
interrogabat si omnia recte agerent erga
fres suos. Cumq; adhuc ille loqueret
ecce apparuit uir ille spurcus alterdes
goliath nōie philistheus de geth ex eadē
philistinoꝝ. Et loquente eo hec eadem au
dia. audiuit dd. Omnes aūt israhelite cū u
idissent uirū. fugerunt a facie ei⁹ time
tes eū nimis. Et dixit uir quidam de
israhel. Numquid uidistis uirū hunc qui ascen
dit. Ad exprobrandū israheli ascendit.
uirū ergo qui percusserit eū. ditabit rex
diuitiis magnis. ꝛ filiam suā dabit
ei. ꝛ domū patris eius faciet ab lib⁹ tributo
in israhel. Et ait dd ad uiros qui stabāt
iuxta eum. Quid dabitur uiro qui percusserit
philistheū huno. ꝛ tulerit obprobriū de ꝛ
tabel. Quis est enim hic philistheus incir
cumcisus. qui exprobrauit acies dei uiuē
tis. Referebat aūt ei populus eundem sermo
nem. dicens. Hec dabuntur uiro. qui
percusserit eū. Quod cum audisset heliab
fr⁹ eius maior loquente eo cum aliis. ira
tus est contra dd. ait. Quare uenisti. ꝛ q̄
re deliquisti pauculas oues illas in des
ta. Ego noui superbiam tuam. ꝛ nequitia
am cordis tui. quia ut uideres. pugnā descen
disti. Et dixit dd. Quid feci. Numquid
nō ibum est. Et declinauit paululū ab
eo ad alium. dixitq; eundē sermonē. ꝛ rel
pondit ei populus ibum. sicut ꝛ prius. Audi
ta sunt aūt uba que locutus est dd. ꝛ an
nuntiata in conspectu saul. Ad quem cū
fuisset adductus. locutus est ei. Non cor
det cor cuiusquā in eo. ego seruus tuus ibi
dam. ꝛ pugnabo aduersus philistheū. Et
ait saul ad dd. Non uales resistere phi
listheo illi. nec pugnare aduersus eū. qua
puer es. Ille aūt uir bellator ab adoles
centia sua. Dixitq; dd ad saul. Pascebat
seruus tuus patris sui gregem. ꝛ ueniebat
leo uel ursus. tollebatq; arietem de
medio gregis. ꝛ sequebar eos. ꝛ percute
bam eruebamq; de ore eoꝝ. ꝛ illi consur
gebant aduersum me. ꝛ apprehendebam
mentum eoꝝ. ꝛ suffocabam percutiebam
et eos. Leonem ꝛ ursum interfe
git seruus tuus. Erit ḡ ꝛ philistheus ist⁹
incircumcisus qui unus ex eis. quia nullus
est uir audiuit exercitum dei uiuentis. Et
ait dd. Dominus qui eripuit me de manu leo
nis. ꝛ de manu ursi. ipse liberabit me
de manu philistei huius. Dixit aūt saul
ad dd. Vade. ꝛ dominus tecum sit. Et induit
saul dd uestimentis suis. ꝛ imposuit ga
leam ferream super caput eius. ꝛ uestiuit
eum lorica. Accinctus ergo dd gladio eius
super uestem suā. cepit temptare si ar
matus posset incedere. Non enim habe
bat consuetudinem. Dixitq; dd ad saul.
Non possum sic incedere. nec uti hijs.
Et deposuit ea. ꝛ tulit baculum suum quem
semper habebat in manibus. ꝛ elegit sibi quin
que lapidibus limpidissimos de torrente.
ꝛ misit eos in peram pastoralem quam ha
bebat secum. ꝛ fundam manu tulit. ꝛ
pergebat aduersus philistheum. Ibat aūt phi
listheus incedens. ꝛ appropinquabat aduer
sum dd. ꝛ armiger eius ante eum. Cūq;
inspexisset philistheus. ꝛ uidisset dd. despe
xit eum. Erat enim adolescens rufus.

ꝛ pulcher aspectu. Et dixit philisteus
ad dd. Numquid ego sum canis qꝫ tu
uenis ad me cum baculo? Et maledixit
philistē dd in diis suis. Dixitq; ad dd.
Veni ad me ꝛ dabo carnes tuas uolatilibꝫ
celi ꝛ bestiis terre. Dixit aũ dauid ad
philistēũ. Tu uenis ad me cum gladio
ꝛ hasta ꝛ clypeo: ego aũ uenio ad te in
nõie dñi exercituũ dei agminũ isrl cui
exprobrasti hodie ꝛ dabit te dñs in ma
nu mea ꝛ percutiam te ꝛ auferam caput
tuũ a te: ꝛ dabo cadauera castroꝝ phili
stiim hodie uolatilibꝫ celi ꝛ bestiis terre.
ut sciat omnis terra qꝫ est deus in isrl:
ꝛ noũt uniuersa ecclesia hec qꝛ nõ in gla
dio nec in hasta saluat dñs. Ipsius enim
est bellū: ꝛ tradet uos in manus nras.
Cumq; surrexisset philistē ꝛ uenisset
ꝛ approp̃inquasset contra dd: festinauit
dd ꝛ cucurrit ad pugnam ex aduerso phili
stei. Misitq; manum suã in peram.
tulitq; unũ lapidem ꝛ funda iecit. et
percussit philistēũ in fronte ei: ꝛ corruit
in faciem suam sup terram. Preualuitq;
dd ad dũ philistēũ in funda ꝛ lapi
de: percussitq; philistēũ nec fecit. Cum
aũt gladiũ non haberet in manu dd: cu
curritq; stetit sup philistēũ ꝛ tulit gla
dium eius ꝛ eduxit de uagina sua ꝛ nec
fecit eũ: percussitq; caput eius. Videntes aũ
philisthiim qꝫ mortuus esset fortissimꝰ
eorũ: fugerunt. Consurgentes uiri isrl
ꝛ iuda uociferati sunt. Persecuti sũt phili
stheos: usq; dum uenirent in uallem
ꝛ usq; ad portas accharon. Ceciderunt
ergo uulnerati de philisthiim in uia Sarim
ꝛ usq; ad geth ꝛ usq; accharon. Et reuer
tentes filii isrl post̃ persecuti sunt
philistheos. uastauerunt castra eorũ. Ac
cepitq; caput philistei. detulitq;
illud in hierusalē: arma aũt eius posuit in ta
bernaculo suo. Eo aũ tempore quo uide
rat saul dd egredientem contra philiste
um: ait ad abner princip̃em militie: de
qua stirpe descendit hic adolescens ab
ner? Dixitq; abner: Vivit anima tua rex
si noui. Ait rex. Interroga tu cuius filius
sit iste puer. Cumq; regressus esset dd
peremisset philistheum: tulit eum abner
ꝛ introduxit coram saul caput philis
thei in manu. Et ait ad eum
saul. De qua progenie es o adolescens?
Dixitq; dd. Filius famuli tui isai bethle
mite ego sum.

CAPUT XVIII

Cumq; finem esset cum loqueretur
ad saul: anima ionathan colligata
est anime dd. Et dilexit eum ionathan
quasi animam suam. Tulitq; eum saul in
illa: ꝛ non concessit eum reuerterentur in
domum patris sui. Inieruntq; ionathas
ꝛ dd fedus: diligebat enim eum quasi ani
mam suam. Nam expoliauit se ionathan ve
ste sua qua erat uestitus ꝛ dedit eam dd
ꝛ reliqua uestimenta sua usq; ad gladi
um ꝛ arcum suum ꝛ usq; ad balteum. Egre
diebatur quoq; dd ad omnia quecumq;
miserat eum saul: ꝛ prudenter se age
bat. Posuitq; eum saul sup uiros belli
atque erat in oculis uniuersi populi
mei q; in conspectu famulorum saul. Cum
autem reuerteretur peremto philistheo dd
egresse sunt mulieres de uniuersis ur
bibus isrl cantantes. choreisq; ducentes
in occursum saul regis. in tympanis le
titie ꝛ sistris: ꝛ personabant mulieres lu
dentes atq; dicebant. Percussit saul mil

te: ⁊ dō decem milia. Irat⁹ est aũ saul ni
mis ⁊ displicuit in oculis ei⁹ iuxta sermo. dc
cit⁹. Dederunt dō decem milia: ⁊ in dederũt
mille. Cui⁹ ei⁹ super est nisi solum regnũ:
Non rectus ꝯ oculos saul aspiciebat dō.
die illa ⁊ deinceps. Post diem aũ alte
tam unus ait spũs dei malus saul: ⁊ ipse
bat in medio dom⁹ sue. Dauid aute
psallebat manu sua sicut p singulos
dies: tenebatq; saul lanceam ⁊ misit
eam. putauit eos contigere posse dō ei
panere. Et declinauit dō a facie ei⁹ bis.
Et timuit saul dō eo q̄ esset dns cum eo:
⁊ a se recessisset. Amouit ꝯ eum saul a
se ⁊ fecit eum tribunũ sup mille uiro:
⁊ egrediebat⁹ eum adibat in conspectu
ip̄i. In omnib⁹ quoq; uiis suis dō prudē
ter agebat: ⁊ dns erat cum eo. Vidit
tacq; saul q̄ prudenter esset nimis: ⁊ ceps
cauere eum. Omnis aũ israhel ⁊ iuda diligē
bat dō: ipe. n. ingrediebat⁹ ⁊ egrediebat aũ
eos. Dixit aũ saul ad dō. Ecce filia mea
maior merob. ipam dabo tibi uxorem: tã
tummodo esto mihi fortis ⁊ pugnare bella do
mini. Dachil aũ nequaquam dicẽs. Non
sit manꝰ mea in eo: ꝙ sit sup eũ manus
philistinoꝝ. Dixit aũ dō ad saul. Quis ego
sum. aut que est uita mea aut cognatio
pris mei in israhel ut fiam gener regis.
fim est aũ tempus cum deberet dari
merob filia saul dō: data est ad hebel
molathite uxor. Diligebat aũ michol filia
am saul abram dō: ⁊ nunciatũ est saul
⁊ placuit ei. Dixitq; saul. Dabo eã illi
ut fiat ei in scandalũ: ⁊ sit sup eũ manꝰ
philistinoꝝ. Dixit ꝯ saul ad dauid. In
duabꝰ rebus gener meus eris hodie ⁊ mã
dauit saul seruis suis. Loquimini ad
dō clam me dicentes. Ecce placet regi
⁊ omnis seruꝰ eius diligunt te. Nunc ergo
esto gener regis. Et locuti sunt serui
saul in auribꝰ dō omnia iuxta hec. Ait
dō. Num parum uob⁹ uidetur generũ
ee regis. Ego aũ sum uir pauper ⁊ ignobilis. Et renunciauerũt seruꝰ saul dicentes.
Huiusmodi iuxta locutꝰ est dō. Dixit aũ
saul. Sic loquimini ad dō. Non hꝰ ne
cesse dō rex sponsalia nisi cẽtũ pre
putia philistinoꝝ: ut fiat ultio de inimicis regis. Porro saul cogitabat tra
dere dō in manꝰ philistinoꝝ. Cumq; re
nunciassent serui eius dō iuxta q̄ dixerat:
placuit sermo in oculis dō ut fieret gener
regis. Et post dies paucos surgens dō
abiit cum uiris quib⁹ sub eo erant: et
occidit ex philistheis ducentos uiros.
⁊ attulit pputia eoꝝ: ⁊ annumerauit
ea regi. ut ee gener eius. Dedit itaq;
ei saul michol filiam suã uxorẽ. Et uidit saul ⁊ intellexit: q̄ dns ee cũ dō.
Michol aũ filia saul diligebat eũ: et
saul magis cepit timere dō. Factusq; est
saul inimicus dō cunctis diebꝰ. Egressi
sui principes philistinoꝝ. Et postq;
aũ egressionis eoꝝ prudenter se agebat
dō quam oẽs serui saul: ⁊ celebre factũ
est nomen eius nimis.

Locutus est aũ saul ad ionathan
filiũ suũ ⁊ ad omnes seruos suos:
ut occiderent dō. Porro ionathan filius
saul diligebat uehemẽter dō. Et indicauit
ionathan dō dicens. Querit saul pa
tꝛ̃ meus occidere te. Quapꝛ̃ obseruare q̄
so mane: ⁊ manebis clam ⁊ abscondē
ris. Ego aũ egrediens stabo iuxta patrem
meũ in agro ubicũq; fuerit: ⁊ ego loqr

de te ad pr̃em meũ. ꝛ cognouerit quia uolo
uo nuntiabo t̃. Locut⁹ est ꝙ ionathan
de dñ̃o bona ad saul pr̃em suũ. dixitq;
ad eum. ne peccet rex in seruũ suum
dñ̃m. ꝙ ñ peccauit t̃ ꝛ opa eius bona sunt
valde t̃ ꝛ posuit ā iam suam in manu
sua. ꝛ pepulit philistheũ. ꝛ fecit dñs
salutem magnã in uniuerso isrl. uidisti
ꝛ lętatus es. Quare ꝙ̃ peccas in
sanguine innocuo. interficiens dñ̃m equ
est absq; culpa. Audiens autem saul
placatus uoce ionathe. iurauit. Viuit
dñs. ꝙ ñ occidetur. Vocauit itaq;
ionathan dñ̃m. ꝛ indicauit ei omia ꝛ
baltheo. Introduxit ionathan dñ̃m ad
saul. ꝛ fuit ante eum sicut heri
ꝛ nudiustertius. Orta est aũ rursum bel
lum. ꝛ egressus dñ̃s pugnauit ad uersꝰ
philistheum. ꝛ pepulit eos plaga magna
nimis. ꝛ fugerunt a facie eius. Erat aũt
spũs dei malus in saul. Sedebat autẽ
in domo sua. ꝛ tenebat lanceam. Por
ro dñ̃s psallebat manu sua. ꝛ ut uoluit
est saul configere lancea dñ̃m in pariete.
Ipe declinauit dñ̃s a facie saul. ꝛ lancea ꝛ
casso uulnere plaga est in pariete. Ipe
dñ̃s fugit. ꝛ saluauit se nocte illa. Mi
sitq; saul satellites suos in domũ dñ̃i.
ut obsiderent eũ. ꝛ interficerent in ma
ne. Qd̃ cum annuntiasset dñ̃i michol uxor
sua dicens. ñ saluabis te nocte hac
cras morieris. ꝛ depositi eũ p fenestrã.
porro ille abiit ꝛ aufugit. atq; saluatꝰ
est. Tulit aũt michol statuam ꝛ posuit
eam sup lectũ. ꝛ pellem pili caprarum
posuit ad caput eius. ꝛ operuit eã ue
stimentis. Misitq; aũ saul appariores
qui raperent dñ̃m. ꝛ respondens est qđ ipe
esset. Rursumq; misit saul nuntios
ut uiderent dñ̃m. dicens. Afferte eum ad
me in lecto. ut occidatur. Cumq; uenis
sent nuntij. inuenerũ est simulachrũ
sup lectum. ꝛ pellem caprarũ ad caput
eius. Dixitq; saul ad michol. Quare
sic illusisti mihi. ꝛ dimisisti inimicũ
meũ ut fugeret. Ꝛ respondens michol
ad saul. Quia ipe locutus est mihi. dimit
te me. Aliocquin interficiam te. Da
uid aũ fugiens saluatus est. ꝛ uenit
ad samuhelem in rama. ꝛ nuntiauit
ei omia que fecerat sibi saul. Et abi
erunt ipe ꝛ samuhel. ꝛ morati sunt
in naioth. Significatũ est aũ saulẽ a
dicentibꝰ. Ecce dñ̃d in naioth in rama
tha. Misitq; saul lictores. ut raperent
dñ̃m. Qui cum uidissent cuneũ pphe
tarum prophetantẽ. ꝛ samuhel stantem su
per eos. ꝛ ipis est etiam in illis spũs dei. ꝛ
pphare ceperunt etiam ipi. Qd̃ cũ nũ
tiatum esset saulẽ. misit alios nuntios. Ipi aũt pphauerunt. Rursum sa
ul misit tertios nuntios. qui ꝛ ipi pphe
tauerunt. Abiit aũ et ipe in rama tha.
ꝛ uenit usq; ad cisternam magnã ꝙ̃
in sochoth. ꝛ interrogauit. dixitq; ubi
loco sunt samuhel. ꝛ dñ̃d. Dixitq; est ei.
Ecce in naioth sunt in rama. Et abiit
in naioth in rama. Et factus est etiã spũs
eius dei. ꝛ ambulabat ingrediens
ꝛ pphabat usq; dum ueniret in naioth
in rama. Et expoliauit se etiam ipe
uestimentis suis. ꝛ pphauit et ipe
coram samuhel. ꝛ cecidit nudus tota
die illa ꝛ nocte. Vnde et dicunt pũlum
ne. ꝛ saul inter pphetas.

Fugit aũ dauid de naioth que

elb in rama. ⁊ uenies q̄ locꝰ tuꝰ elt co
ram ionatha. Quid fec. Que elt mq̄
tas mea. ⁊ q̄d p̄cm meū in p̄ſm tuū.
q̄ quero aīam meam. Qui dixit et.
Absit a te. Non morieris. Non enī faciet
p̄ris quicq̄m grande uel paruū. nisi
prius indicauerit mihi. Hunc ergo celauit
me p̄ris sermonē hūiꝰ. sequaq̄m
erit istud. Et iuravit ei rursum dā. ⁊ ille
ait. Scit p̄fecto p̄ tuus q̄ inuenerim gra
tiam in oculis tuis. ⁊ dicet. Nesciat hoc
ionathas. ne forte tristetur. Quinimo
uivit dñs ⁊ uivit anima tua. q̄ uno tm
ut ita dicam gradu ego morior. et
mox. ⁊ ait ionathan ad dā. Quodcumq̄ di
xerit mihi anima tua. faciam tibi. Dixit aūt dā
ad ionathan. Ecce kalende sunt. et ego
nomine sedere soleo. tu ergo
ad uesperū. Abscondar in agro usq̄ ad uesperam diei tertie. Si
requisierit me p̄ris meus. respondebis ei.
Rogauit me dā ut uado celeriter in beth
lem ciuitatem suam. q̄ ritualis sollēp
nis ibi sunt omnibus cognatis. Si dixerit bene. pax erit seruo tuo. Si aūt
irate. scito q̄ completa sit malitia
eius. fac ergo misericordiam in seruum tuum. q̄ fe
dus dñi. me famulū tuū fecisti. Si quis
autem est in me aliqua iniquitas.
tu me interfice. ⁊ ad patrem tuum ne introduxeris
me. Et ait ionathan. Absit hoc a
me. Si enim scio. quod certo ego
nouero completam esse p̄ris mei malitiam contra te. nunquid non
denuntiabo tibi. ⁊ dixit
dā ad ionathan. Quis renuntiabit mihi
si quid forte responderit tibi p̄ris tuus du
re. ⁊ ait ionathan ad dā. Veni egrediamur in agrum. Cumq̄ exissent ambo
in agrum. ait ionathan ad dā. Dñe deus
israhel si inuestigauero patrem
meum crastino uel perendie. ⁊ aliquid bo
ni fuerit super dā. nec statim misero ad
te. ⁊ nouerim tibi fecero. hec faciat dñs ionathe. ⁊ hec addat. Si enim placuerit pa
tri meo malitia aduersum te. reuelabo
autem tuam auribus tuis. ut uadas
in pace. et sit dñs tecum. sicut fuit cum
patre meo. Et si uixero. facies mihi misericordiam
dei. Si uero mortuus fuero. non auferes mi
sericordiam tuam a domo mea usq̄ in sempiternum. cum eradicauerit dñs unumquemq̄
dā inimicorum de terra. Precepit ergo ionathas fedus cum domo dauid. ⁊ requirat
dñs de manu inimicorum dā. Et
addidit ionathan deierare dā. eo q̄d
diligeret eum. Diligebat enim illum
tanquam animam suam. ⁊ dixit ad eum ionathas. Cras kalende sunt. ⁊ requireris. re
quiretur enim sedes tua usq̄ perendie. Descendes festinabis. venies in locum ubi
celabaris. in die qua operabatur. ⁊ sedebis iuxta lapidem qui nominatur ezel. Et
ego tres sagittas mittam iuxta eum. quasi
am q̄ exercens me ad signum. Mittam q̄
puerum. dicens ei. Vade affer mihi sagittas. Si dixero puero. ecce sagitte intra te
sunt. tolle eas. tu uenias ad me. q̄ pax
tibi est. ⁊ nichil mali. uivit dñs. Si au
tem sic locutus fuero puero. ecce sagitte ultra te sunt
uade. q̄ dimisit te dñs. De uerbo autem
q̄ locuti sumus ego ⁊ tu. sit dñs inter
me ⁊ te. usq̄ in sempiternum. Abscondit
itaq̄ se dā in agro. ⁊ ueniente kalendarum. sedit rex ad comedendum panem.
Cumq̄ sedisset rex super cathedram su
am secundum consuetudinem que erat iuxta

parueteꝝ: surrexꝝ ionathan ꝛ sedit ab
ner ꝙ latere saul. ꝛ uacuus ꝙ apparuit
locus dⁱ. Et ꝙ nō est locutus saul quicq̄m
in die illa. Cogitabat enim ꝙd forte ꝛ
ueniss̄et eū: ut ꝙ nō esset mundus. nec pur
ificatus. Cumꝙ illuxisset dies sēda p̄
kalendas: rursum apparuit uacuus lo
cus dⁱ. Dixitꝙ saul ad ionathan filiū
suū. Cur ꝙ uenit filius ysai nec hesterno
die ad uescendū. Et respondit ionathan
saul. Rogauit me obnixe ut
iret in bethleem: ꝛ ait. Dimitte me quia
sacrificium sollempne est in ciuitate:
unus de fratribꝫ meis accersiuit me. Nunc
ergo si inueni gratiam in oculis tuis: nadam
etto ꝛ uidebo fratres meos. Ob hanc causam
ꝙ uenit ad mensam regis. Iratusꝙ saul
ad filium ionathan: dixit ei. Filii mulie
ris inutilis ultro rapientis. nunquid
ignoro ꝙd diligis filiū ysai in confu
sionem tuam ꝛ in confusionē ignomi
niose matris tue: Quādiu enim diebꝫ
quibꝫ filius ysai uixerit super terram: nō sta
bilieris tu nec regnum tuum. Iraq; iam
nunc mitte ꝛ adduc eū ad me: ꝙ filius
mortis est. Respondens aūt ionathan saul
patri suo: ait. Quare moritur: Quid
fecit: Et arripuit saul lanceam: ut
percuteret eum. Intellexit ionathan
ergo ꝙd deliberasset animo patrem suum ut interfice
ret dⁱ. Surrexit ergo ionathas a mensa in
ira furoris: ꝛ nō comedit in die kalen
darum sēda panē. Contristatus enim dⁱ eo ꝙd
afflixisset eū pater saul. Cumꝙ illuxisset mane ue
nit ionathan in agrū ad placitum dⁱ.
ꝛ puer parvulus cum eo. Et ait ad pue
rum suum. Vade ꝛ affer mihi sagittas: quas
ego iacio. Cumꝙ puer cucurrisset:
iecit aliam sagittam ultra puerum. Venit
itaq; puer ad locum in quē ꝙd miserat
ionathas: ꝛ clamauit ionathal post
tergum pueri ꝛ ait. Nōne ibi est sagitta
porro ultra te. Clamauitq; ionathas
post tergum pueri. Festina uelociter ne ste
teris. Collegit ergo puer ionathe sagit
tas. ꝛ attulit ad dominum suum. Et ꝙd age
retur penitus ignorabat. Tantummodo ergo
ionathas ꝛ dⁱ rem nouerant. Dedit ergo
ionathal arma sua puero: ꝛ dixit ei. Vade
defer in ciuitatem. Cumq; abisset puer:
surrexit dⁱ de loco qui ꝛgebat ad austrum
ꝛ cadens pronus in terram adorauit tri
o iculationes alternum fecerunt pariter
dⁱ ad inuicem dixit ionathas ad dⁱ.
Vade in pace. Quecūq; iuravimus ambo
in nomine dⁱ dicentes. dⁱs sit inter me te
ꝛ inter semen meū ꝛ semen tuum usq; in sem
piternum. Et surrexit ⁊ abiit. Ionā
thas ingressus est ciuitatem.

Venit aūt dⁱ in nobe ad achime
lech sacerdotē. ꝛ obstupuit achi
melech eo ꝙd uenisset dⁱ. Et dixit ei. Cur
tu solus ꝛ nullus est tecum. Ait dⁱ ad
achimelech sacerdotē. Rex precepit mihi
mandatum: ꝛ dixit. Nemo sciat rem pro
quā a me missus es: ꝛ cuiusmodi tibi pre
cepta dederim. Iam ꝛ pueros condixi in
illum et illum locum. Nunc ergo si quid ha
bes ad manum uel quinq; panes da mi
hi aut quicquid inueneris. Et respondit
sacerdos dⁱ. Non est mihi panis laicis
cos ad manum: sed tm panem sanctum. Dixi
dixit ei. Etiam hesterno panes lai
cos ad manum: sed tm panem sanctificatus
sunt hodie in uasculis: Et
respondit dⁱ sacerdoti: ꝛ dixit ei. Etiam
dudum si de mulieribꝫ agitur: communimus
nos ab heri ꝛ nudiustertius. cum egrederetur

nur. ꝛ fuerunt uasa puerorꝫ sꝰa. Porro
uas hec pollutu est. ꝛ ꝓpa hodie sanctifica
bitur in uasis. dedit ꝯ sacerdos ei sanc
tum panem: neq; enim erat ibi pa
nis. nisi tm panes ꝓpositionis qui su
blati fuerant a facie dñi ut ponerent
panes calidi. Erat aũt ibi uir quidam
de seruis saul in die illa intus in tab
naculo dñi ꝛ nomẽ eius dolegi idumeus.
ꝓcerrimus pastor saul. Dixit aũt dꝰ
ad achymelech. Si habes hic ad manũ
hastam aut gladiũ da mihi. ꝙ gladiũ
meũ non arripui manibus meis: seruo
enim regis urgebat. Et dixit sacerdos.
Gladius goliath philistei quem percus
sisti in valle terebinthi: ecce inuolutus
pallio post ephod. Si istum uis tollere.
tolle. Nec enim est alius hic. Ait ergo dꝰ.
Non est ille huic similis: da
mihi eum. Surrexit itaq; dꝰ ꝛ fugit in die
illa a facie saul. ꝛ uenit ad achis regẽ
geth. Dixerunt ei serui achis. Nonne
iste est dꝰ rex terre? Nonne huic can
tabant ꝓ choros dicentes. percussit saul
mille. ꝛ dꝰ decem milia? posuit aũt dꝰ
sermones istos in corde suo. ꝛ extimuit
ualde a facie achis regis geth. Et immu
tauit os suum coram eis. ꝛ colla bebat
inter manus eorꝫ. ꝛ impingebat in ostia
porte. defluebantꝫ saliue eius in bar
bam. Et ait achis ad seruos suos. Ecce
uidistis hominem insanum. quare adduxistis
eum ad me? An deficiunt nobis furiosi. q;
uidistis istum ut furiosus me ꝓsumeret
huc ne ingrediatur domum meam.

Abiit ergo inde dꝰ. ꝛ fugit in speluncam odollam. Qd cum audissent
fres eius. ꝛ omnis domus ei⁹. descen
derunt ad eum illuc. Et congregatus est ad
eum omis qui erant in angustia con
stituti. ꝛ oppressi erat alieno. ꝛ amaro
animo. ꝛ factꝰ est eorꝫ princeps. fuerunt quoq; cũ
eo qꝛ quadringenti uiri. Ꝓfectus est
dꝰ inde in maspha que est moab. ꝛ dixit ad regem moab. ꝙmaneat oro pater
mis ꝛ mater mea uobiscum: donec cognoscam
quid faciat mihi dꝰ. Et reliquit eos ante
faciem regis moab. Manseruntq; apud
eum: cunctis diebus quibꝰ dꝰ fuit in ꝓsidio. Dixitq; gad ꝓphꝫ ad dꝰ. Noli ma
nere in ꝓsidio. Proficiscere ꝛ uade in ter
ram iuda. Ꝓfectus dꝰ uenit in saltum
areth. Audierunt saul qꝛ apparuisset dꝰ.
ꝛ uiri qui erant cũ eo. Saul aũt manebat in
gabaa ꝛ erat in nemore qꝛ est in rama
hastam manu tenens. cunctiq; serui
eius circũstabant eũ. ait ad seruos suos
qui assistebant ei. Audite me filii ge
mini. Numquid omnibꝰ uobis dabit filius
isai agros ꝛ uineas. ꝛ omnibꝰ uos. fa
ciet tribunos ꝛ centuriones. qm conspi
rastis omnes aduersum me. ꝛ nullus est qui mihi re
nuntiet. magisue eũ ꝛ filius meus fedus iun
xerit cum filio isai. Non est qui uicem
mei doleat ex uobis. nec qui annuntiet
mihi. eo qꝛ suscitauerit filius meus seruum
meum aduersum me. insidiantem mihi usq;
hodie. Respondens aũt doeg idumeus qui ad
stabat ait. Vidi filium isai in nobe apud achi
melech filium achitob qui consuluit ꝓ
eo dñm. ꝛ cibaria dedit ei. ꝛ gladium goliath philistei dedit illi. Misit
ergo rex ad accersiendum achimelech filium
achitob sacerdotem. ꝛ omnem domum ꝓris ei⁹
sacerdotis qui erant in nobe. Qui uenie

tum unuſi ad regē. Et dixit ſaul. Audi fili achitob. Qui reſpondit. Preſto ſum dñe. Dixitq; ad eum ſaul. Quare conſpiraſti cū adſum me tu r filius iſai. r dediſti ei panes r gladiū. r conſuluiſti p eo dñm ut conſurgeret adu ſum me inſidiator uſq; hodie ꝓmanens. Respondit achimelech regi. aut Et quis in omnib; ſeruis tuis ſicut dauid fidelis r gener regis r ꝓgenit ad nutū tuū. r glosus in domo tua. Num hodie cepi conſulere p eo dñm. Absit hoc a me. Ne ſuſpicet rex ſeruo ſuo ſcelus hui⁹modi: neq; illa domo ꝑris mei. Dixitq; ei ſaul. Morte morieris achimelech. tu r omnis domus ꝑris tui. Dixit rex cursoribus. q circumſtabant eū. Conuertimini r interfite ſacerdotes dñi. Nam manus eorū dauid eſt: ſcientes q̄d fugiſſet. r non indicauerūt in. Noluerunt aūt ſerui regis extendere manū ſuā in ſacerdotes domini. Et dixit rex ad doec. Conuertere tu. r irrue in ſacerdotes. Conuſuſq; doec idumeꝰ irruit in ſacerdotes. r trucidauit in die illa octoginta quinq; uiros uestitos ephoch lineo. Nobe aūt ciuitatē ſacerdotū percuſſit in ore gladij. uiros r mulieres parulos r lactentes bouem r aſinū. r ouem in ore gladij. Euaſit aūt unus filiuſ achimelech filij achitob. cui nomē erat abiathar fugitq; ad dauid. r annunciauit ei q̄ſ occidiſſet ſaul ſacerdotes dñi. Dixit aūt dauid ad abiathar. Sciebam in die illa. q̄ cum ibi eſſet doec idumeꝰ q̄ indubio annunciaret ſaul. Ego cum reuſ omnium animas patris tui. Manete mecū. ne timeas. Qui quis quęſierit animā meā. quęret r animam tuam. mecū eris ſeruaberis.

Et annunciauerūt dauid. dicentes. Ecce philiſthim expugnant ceilā. r diripiunt areas. Consuluit g̃ dauid dñm dicens. Num uadā r percutiam philiſthęos iſtos. Dixit dñs ad dauid. Vade r percuties philiſthęos. r ſaluabis ceilam. Dixerunt uiri q̄ erant cum dauid ad eū. Ecce nos hic in iudea conſiſtentes timemus. q̄ſi magis ierimus in ceilā aduſus agmina philiſthinoꝝ. Iterum g̃ dauid conſuluit dñm. Cui reſpondens ei. dixit. Surge uade in ceilā. Ego enim tradam philiſthęos in manu tua. Abiit dauid r uiri eius in ceilā. r pugnauit aduſus philiſthęos. Et egit uehemēter eos. r percuſſit eos plaga magna. r ſaluauit dauid habitatores ceilę. Porro eo tempore quo fugiebat abiathar filiuſ achimelech ad dauid in ceilā. ephoch ſecum habens defendendum. Nuntiatum eſt aūt ſaulī q̄ uenſſet dauid in ceilā. Dixit aūt ſaul. Tradidit eum deus in manus meas. concluſuſq; eſt intrando ciuitatem in qua portę r ſeræ ſunt. Et præcepit ſaul omni ꝓpulo ut ad pugnam deſcenderet in ceilā. r obſideret dauid r uiros eius. Quod cum reſciſſet dauid ex ſpiritu dixit ei ſaul clam malū. Dixitq; ad abiathar ſacerdotem. Applica ephoth. Dixit aūt dauid. dñe deus iſrahel audiuit fama ſeruus tuus q̄d diſponat ſaul uenire ad ceilam ut eueratur urbem ꝓpter me. Si tradent me uiri ceilę in manus eorū

li descendet saul et ait audiuit seruꝰ
uus: dñe ds ihsrl: indica seruo tuo.
et ait dñs. descendet dicenteꝫ dd. Si tra
dent me uiri ceile. et uiros qui sunt me
cum in manu saul. et dixit dñs. Tradent.
Surrexit g dd et uiri eius. erant. et
egressi de ceila huc atq illuc uagabãt
uir necrei. nunciatuꝫ est dd saul q fu
gisset dd de ceila. ꝯmodum dissimula
uit exire. et moratus est dd in deserto
in locis firmissimis. montis ziph. Querebat
eũ saul
tali cunctis diebꝫ. et non tradidit eum ds
in manus ei. et uidit dd q egressus est
saul ut quereret animã ei. porro dd e
rat in deserto ziph in silua. et surrexit io
nathas filius saul. et abiit ad dd in sil
uam. et confortauit manũ eius in ds. di
xitq ei. ne timeas. non enim inueniet te
manus saul patris mei. tu regnabis supꝫ
israhel. et ego tibi ero secds. et saul patr mei
ita scit. percussit g uirgã fedus coram
dño. et mansit dd in silua. et ionathas re
uersus est in domũ suam. Ascenderunt
aũt ziphei ad saul in gabaa dicentes.
nonne ecce dd latitat apd nos in loc
tutissimis silue in colle achila. que est
ad dexterã deserti. Nunc ergo iuxta
omnem desiderium animã tuã ut descendas
descende. nostrũ autem erit ut tradamus
eum in manus regis. dixitq saul. Benedicti
uos a dño. qꝛ doluistis uite mee.
Abite g et diligentius parate. et curio
siꝰ agite. et considerate locum ubi sit pe
des eius. uel quis uiderit eum ibi. Re
putat enim de me. q̃d callide insidier
ei. Considerate et uidete omnia latibu
la eius in quibꝰ abscondit se. et reuer
timini ad me ad rem certam. ut uadam uobiꝫ. Ipsi uero erant in terram et
abstruserat. p̃cessabo eum in uniuersis
milibꝰ iuda. At ille surgentes
abierunt in ziph ante saul. Dauid
autem et uiri eius erant in deserto maon
in campestribꝰ. ad dextram meridiem.
Iuit g saul et socii eius ad querendum
eum. et nunciatum est dd. statimq
descendit ad petram. et habitauit in
deserto maon. Quod cum audisset saul.
persecutus est dd in deserto maon. Et ibat
saul ad latus montis ex parte una.
dd autem et uiri eius latere montis
ex parte altera. porro dd festinabat se
posse euadere a facie saul. Iamq saul et
uiri eius in modum coronę ambiebãt dd et uiros eius. ut caperent eos. et nunciatum est
ad saul. dicens. festina et uenias. quia
irruerunt in terram philistiim iam. Re
uersus est g saul de persecutione philistiim. et
pergens in occursum philistinoꝝ. propter hoc
uocauerunt locum illum petram diuidentem.

Ascendit g dd inde. et habitauit in locis tutissimis engaddi. Cumq reuersus esset saul postquam persecutus est philistheos. nunciauerunt ei dicentes. ecce dd in deserto est engaddi. Assumens g saul tria milia electoꝝ uirorum
ex omni israhel perrexit ad inuestigandum dd et uiros eius. etiam supra abruptissimas pe
tras que solent ibicibꝰ pasci. Cumq uenisset ad caulas ouium que in ore offerebant
uiantꝫ. Erat ibi spelunca. quã ingressus
est saul. ut purgaret uentrem. porro dd et uiri eius in interiori parte spe
lunce latebant. Dixerunt serui dd ad
eum. Ecce dies de qua dns locutus est

ad te. Ego tradam ī manū tuā: ut
facias ei sicut placuerit in oculis tuis.
Surrexit q̄ dāvid: ⁊ prīdie ceram clamidē
saul silenter. Postq̄ hec pcussit eū suū
dñs: eo q̄d ablecidisset oram clamidis sa
ul. Dixitq; ad viros suos. Quens sit in
dñs: ut faciā hanc rem dño meo xp̄o
dñi: ut mittam manū meam in eum:
q̄m xp̄s dñi est. Et conterruit dāvid seruos
suos sermonibz: ⁊ nō permisit eos ut con
surgerent in saul. Porro saul consurgens
de spelunca: ꝓgrebat cepto itinere. Surre
xit aūt ⁊ dāvid post eum: ⁊ egressus de spe
lunca clamauit post tergum saul dicens.
Dñe mi rex. ⁊ respexit saul post se: ⁊ in
clinauit se dāvid pnus in terram: adorauit
dixitq; ad saul. Quare audis verba homi
num loquentiū. dāvid quērit malū adū
sum te? Ecce hodie viderunt oculi tui
q̄d tradiderit te dñs in manu mea in
spelunca: ⁊ cogitauim ut occiderem te. Sed
pepercit tibi oculus meus. Dixi enim. Non extendam manū meam in dño meo: qr̄ xp̄s do
mini est. Cerne pr̄ pat mi vide ⁊ cognosce
oram clamidis tue in manu mea:
q̄m cum pciderem limbum clamidis tue
nolui extendere manū mea in te. Ani
madverte ⁊ vide q̄m nō est in manu mea
malū neq; iniquitas: neq; peccauim in
te. Tu aūt insidiaris animę meę: ut au
feras eam. Judicet dñs inter me ⁊ te. ⁊
ulciscatur me dñs ex te. Manus aūt
mea nō fit in te: sicut dixit in prouerbio anti
quo dicitur. Ab impijs egrediatur im
pietas. Manus ergo mea nō sit in te.
Quem psequeris rex isrl. quē persequeris?
Canem mortuū sequeris: ⁊ pulicem u
num. Sit dñs iudex ⁊ iudicet inter me
⁊ te. ⁊ videat ⁊ iudicet causam meā: ⁊ e
ruat me de manu tua. Cum aūt complesset dāvid loquens sermones hosce ad
saul: dixit saul. Numquid vox hec tua
est fili mi dāvid? Et leuauit saul vocem
suam: ⁊ flevit. Dixitq; ad dāvid. Justior tu
es: q̄m ego. Tu enim tribuisti mihi bona:
ego aūt reddidi tibi mala. Et tu indicasti hodie quę fecerim in bona: quom
tradiderit me dñs in manu tua: ⁊ non
occiderim me. Quis enim hō inueniens
inimicū suū: dimittet eum in via bo
na? Sed dñs reddat ⁊ mercedem hanc: pro eo q̄d hodie operatus es in me.
Et nunc ecce scio q̄d certissime regnabis
⁊ habebis in manu tua regnū isrl.
Jura mihi in dño ne deleas semen meū post
me neq; auferas nomen meū de domo
patris mei. Juravit dāvid saul. Abiit ergo
saul in domū suam: ⁊ dāvid ⁊ viri eius as
cenderunt ad tucioria loca. Mortuus est
aūt samuhel: ⁊ congregatus est vniuersus isrl. ⁊ planxerunt eū ⁊ sepelierunt
eum domo sua in ramatha.

XXV

Consurgens ergo dāvid descendit in de
sertum pharan. Erat aūt vir quidam
in solitudine maon: ⁊ possessio eius
in carmelo. ⁊ homo ille magnus nimis.
Et erant ei oues tria milia: ⁊ mille ca
pre. Et accidit ut tonderet gregem eius
in carmelo. Nomen aūt viri illius erat
nabal. ⁊ nomen uxoris eius abigail. Erat
autē mulier illa prudentissima. ⁊ pulchra. Porro vir eius durus ⁊ pessimus: ⁊
malignus in operibus. Erat aūt de genere
chaleb. Cum ergo audisset dāvid in deserto q̄d tonderet nabal gregem suum: misit decem
iuuenes ⁊ dixit eis. Ascendite in car

melum ꝛ ueniuerũt ad nabal. ꝛ salutauerũt eũ ex nõie meo pacifice ꝛ dixerũt. Et filijs meis ꝛ ꝑ pace ꝛ domui tue. ꝛ omnib⁹ quecũq; habes sit pax. Audiui q̃d tondent pastores tui qui erant nobiscum in deserto. Numq̃m eis molestiam fecimus. nec aliq̃d defuit eis quic q̃m de grege: omni tempore quo fuerũt nob⁹cum in carmelo. Interroga pueros tuos: ꝛ indicabunt tibi. Inuenient ergo iuuenes tui gratiã in oculis tuis: in die enim bona uenimus. Quicq̃d inuenerit manui tue da seruis tuis ꝛ filio tuo dauid. Cumq; uenissent pueri dauid: locuti sunt ad nabal omnia uerba hec ex nõie dauid: ꝛ siluerunt. Respondit nabal puis dauid. Quis est dauid ꝛ quis est filius isai? Hodie inuenerũt seruꝰ qui fugiunt dominos suos. Tollam ergo panes meos ꝛ aquam meam. ꝛ carnes pecoꝝ que occidi tondentibꝰ meis ꝛ dabo uiris quos nescio unde sint? Reuertitur ergo puis dauid per uiam suam ꝛ reuersi uenerunt ꝛ nuntiauerũt ei omnia uerba que dixerat. Tunc dauid accingatur unusquisq; gladio suo. Et accincti sunt singuli gladio suo. Accinctusq; est ꝛ dauid ensẽ suo: ꝛ secuti sunt dauid quadringenti uiri. Porro ducenti remanserunt ad sarcinas. Abigail aũt uxor nabal: intelleꝛit unus de puis dicens. Ecce misit dauid nuncios de deserto ut benedicerent domino nostro: ꝛ adiutarunt eos. Homines isti bonissimi fuerunt nob⁹ ꝛ nõ molesti: nec quicq̃m aliq̃d perdimus oĩ tpõe quo fuimus conuersati cum eis in deserto. Murus erant nob⁹ tam in nocte

q̃m in die: omnib⁹ diebꝰ quibꝰ pauimus iuxta apud ipsos greges. Quam obrem considera ꝛ prouide quid facias: iam completa est malitia aduersus uirum tuum ꝛ aduersus domum tuã ꝛ ipse filius est belial: nec uir nemo potest ei loqui. Festinauit ergo abigail ꝛ tulit ducentos panes. ꝛ duos utres uini. ꝛ quinq; arietes coctos. ꝛ quinq; sata polente ꝛ centum lagunculas uue passe ꝛ ducentas massas caricarum. ꝛ imposuit super asinos. Dixitq; puis suis. Precedite me. Ecce ego post uos sequar uos. Uiro aũt suo nabal: nõ indicauit. Cumq; descenderet ad radices montis: dauid ꝛ uiri eius descendebant in occursum eius. Quibꝰ ꝛ illa occurrit. Iurauerat dauid. Vere frustra seruaui omnia que huius erant in deserto: ꝛ nil penitus quicq̃m de cunctis que ad eum pertinebant ꝛ reddidit mihi malum ꝓ bono. Hec faciat deus inimicis dauid ꝛ hec addat: si reliquero de omnib⁹ que ad eum pertinent usq; mane mingentem ad parietẽ. Cum aũt uidisset abigail dauid: festinauit ꝛ descendit de asino. Et prostrata coram dauid super faciẽ suam ꝛ adorauit super terram. ꝛ cecidit ad pedes eius ꝛ dixit. Iniquitas obsecro domine mi hec inueniatur in ancilla tua. Loquatur obsecro ancilla tua in auribꝰ tuis: ꝛ audi uerba famule tue. Ponat obsecro dominus meus super cor suum super uirum istum nabal. qui secundum nomen suum stultus est ꝛ stultitia cum eo. Ego aũt ancilla tua non uidi pueros tuos domine mi: quos misisti. Iunge dominus mi: uiuit dominus ꝛ uiuit anima tua. ego phibuit te ne uenires in sanguinem. ꝛ saluauit manus tua ꝛ nunc sicut

aut̃ nabal mumur tui. ⁊ qui q̃runt
dño meo malũ. Quapp̃ suscipe bene
dictionem hanc q̃m attulit ancilla tua
dño meo. ⁊ da plus qui sequunt tui
te dñm meũ. Anfer iniquitatẽ famu
le tue. faciens eñ faciet dñs ⁊ dño mo
domũ fidelem. q̃ pl̃a dñi dñe nu tu
pluans. o ẽ aliqa ergo ñ inuenietur
in te o mihi; diebi; ute tue. Si eñ surr
rexit aliq̃s homo ꝑsequi te ⁊ q̃rere
aiam tuam. erit aia dñi mei ausodi
ta q̃si in fascicl̃o uiuentiũ apd dñm
dñm tuũ. Porro aiam inimicoy tuo
rum rotabit. q̃si in medio fundẽ
tur. Cum g̃ fecerit dñs tibi dño meo
omĩa que locutus ẽ bona de te. ⁊ con
stituerit te ducem sup̃ isr̃l: ñ erit hoc
ẽ in scrupulũ ⁊ in scrupulũ cordis do
mino meo q̃d effuderis sanguinẽ in
nocuũ. aut ip̃e te ultus fuis. Et cum
bene fecerit dñs dño meo: recordabe
ris ancille tue. Dixit dd ad abigail.
Benedictus dñs ds isr̃l. qui misit te ho
die in occursũ meũ. ⁊ benedict eloq
uium tuũ. benedicta tu que ꝓhibuisti
me hodie ne irem ad sanguinẽ ⁊ ulci
sceret me manu mea. Alioquin uiuit
dñs ds isr̃l qui ꝓhibuit me ne te malũ
faciem. ⁊ nisi cito uenisses in occursum
mi. nisi remansisset nabal usq; ad lucẽ
manentem mingens ad parietẽ. Sus
cepit g̃ dd de manu ei⁹ omĩa: que attu
lerat ei. Dixitq; ei. Vade pacifice in do
mum tuam. Ecce audiui uocem tuã.
⁊ honorabo faciem tuã. Venit aũ abi
gail ad nabal: ⁊ ecce erat ei⁹ epulum
in domo ei⁹ sicut̃ conuiuiũ regũ. ⁊ cor na
bal iocundũ: erat eñ ebrius nimis.
Et ñ indicauit ei ẽ ubi ẽ pusillũ aut
grande: usq; in manẽ. Diluculo aut̃
cum digressus esset uinũ nabal. indica
uit ei uxor sua ista hec: ⁊ emortuus
est cor eius intrinsec⁹. ⁊ fct̃s est q̃si la
pis. Cumq; ꝓtriduum essent decem dies:
percussit dñs nabal ⁊ mortuus ẽ. Qd
cum audisset dd mortuũ nabal: aut.
Benedictus dñs qui iudicauit causã
obprobrij mei de manu nabal: ⁊ seruũ
suũ custodiuit a malo. ⁊ malitiã na
bal reddidit dñs in caput ei⁹. Misit
q̃ dd ⁊ locutus ẽ ad abigail: ut sume
ret eam in uxorem. Venerunt serui
dd ad abigail in carmelũ: ⁊ locuti sũ
ad eam dicentes. Dauid misit nos
ad te: ut accipiat te sibi in uxorem.
Que consurgens adorauit pronam
in terram: ⁊ ait. Ecce famula tua sit ma
ncilla: ut lauet pedes seruoy dñi
mei. Festinauit ⁊ surrexit abigail.
⁊ ascendit sup̃ asinũ ⁊ quinq; puel
le ierunt cum ea: pediseque eius: ⁊
cta est nuptijs dd. ⁊ ꝑa erat illi uxor
Ochi achinoem accepit dd de iezrahel:
⁊ fuerunt utq; uxor eius. Saul aũ dedit
michol filiam suam dd uxorẽ ꝓpter
filio laus: qui erat de gallim. CAPVT XXVI
Et uenerunt zyphei ad saul in ga
baa dicentes. Ecce dd absconditꝰ
est in colle achile: q̃ est ꝑ aduiso
lectudinis. ⁊ surrexit saul ⁊ descendit
in desertũ zyph ⁊ cum eo trimilia ui
ri de electis isr̃l: ut quereret dd in de
serto zyph. Et castrametatus est saul
in gabaa achile: que erat ꝑ aduiso
lectudinis ex aduerso. Dauid aũ habitabat
in deserto. Videns aũ q̃d uenisset saul

polt le in deserti. vnlus explorator es
t dixerat ego uenisse terrestrium. Et tur
rexit dñs clam. et uenit ad locum ubi e
rat saul. Cumq; uidisset locū in quo
dormiebat saul. et abner filius ner ptu
ceps militie eius. saulem dormiente
in tentorio. et reliquū vulgus p circu
itum eius. ait dñs ad achimelech ethe
um et abisai filiū sarue fratri ioab
dicens. Quis descendet mecū ad saul
in castra? Dixitq; abisai. Ego descendā
tecū. Venerunt ergo dñs et abisai ad po
pulum nocte. et inuenerunt saul iacē
tem et dormientem in tentorio. et hastā
eius infixam ad caput eius. abner a
t populus dormiebant in circuitu eius. Dixitq;
q; abisai ad dñm. Conclusit hodie deus
inimicū tuū in manus tuas. Nunc g;
percutiam eum lancea in terra semel. et
secundo opus nō erit. Et dixit dñs ad abisai.
Ne occidas eum. Quis enim extendet
manū suam in xpm dñi. et innocens e
rit? Et dixit dñs. Quia uiuit dñs. q; nisi dñs
percusserit eū. aut dies eius uenerit ut
moriatur. aut in prelio descendens peri
erit. xpreuit ut sit dñs ne extendam
manum meā in xpm dñi. Nunc g; tolle
hastam que ei ad caput et lagenā
aque. et abeamus. Tulit g; dñs hastam
et lagenā aque que erat ad caput saul.
et abierunt. Et nō erat qui uideret
neq; intelligeret. neq; euigilaret. Omnes dor
miebant. q; soporē dñi inmiserat sup eos.
Cumq; trānisset dñs ex aduerso. et stetisset
in uertice montis de longe. erat grande
spatium inter eos. clamauit dñs ad po
pulū. et ad abner filiū ner dicens. Nō
ne respondebis abner? Et respondens
abner. ait. Quis es tu qui clamas et
inquietas regem? et ait dñs ad abner.
Numquid nō uir tu es? et quis similis
tui in isrl? Quare ḡ nō custodisti do
minū tuū regem? Ingressus est enī
unus de turba. ut interficeret regē dñm
tuū. Non est bonum hoc quod fecisti. Viuit
dñs quia filii mortis estis uos. qui nō
custodistis dñm uestrum xpm dñi. Nunc
ḡ uide ubi sit hasta regis. et urceus qui
aque qui erat ad caput eius. Cognouit
autē saul uocē dñi. et dixit. Numquid
tua hec est fili mi dñi? Et dixit dñs. Vox
mea dñe mi rex. Et ait. Cur ob eam
dñs meus persequitur seruū suū? Quid
feci. aut quod est in manu mea malū?
Nunc ḡ audiat dñs meus rex uba serui
tui. Si dñs incitat te ad uersum me. odo
retur sacrificiū. Si aut filii hominū.
maledicti sunt in conspectu dñi. qui eie
cerunt me hodie ut non hērem in here
ditate dñi dicentes. Vade serue dīs a
lienis. Et nunc nō effundatur sanguis mē
us in terra coram dño. q; egressus est rex
isrl ut quereret pulicem unū. sicut ve
natur perdix in montibus. Et ait saul.
Peccauī. Reuertere fili mi dñs. nequaq;
enī ultra male tibi faciam. eo q; pretiosa
fuit anima mea in oculis tuis hodie.
Ecce stulte egisti. et ignorauī multa nimis. Et respondens dñs ait. Ec
ce hasta regis. Transeat unus de pue
ris regis et tollat eam. Dñs aut retribuit
unicuiq; iustitiam suam. et fidē.
Tradidit enī te dīs hodie in manu
mea. et nolui leuare manū meā in
xpm dñi. Et sicut magnificata est ani
ma tua hodie in oculis meis. sic magni

ficetur anima mea in oculis dñi: et liberet me de omni angustia. Dixit ḡ saul ad dd. Bene dicitur tu fili mi dd. et quidem faciens facies: et potens poteris. Abiit dd in viam suam: et saul reversus est in locum suum.

XXVII

Et dixit dd in corde suo. Aliquando incidam nunc in manus saul. Nonne melius est mihi fugiam et salvet in terra philistinorum. ut desperet saul ultra querere me quærere in cunctis finibus israel. fugiam ḡ manus eius et salvus erit dd. et abiit ipse et sexcenti viri cum eo ad achis filium maoch regē geth. et habitavit dd cum achis in geth ipse et viri eius et domus eius. dd et due uxores eius. achinoem iezrahelitres. et abigail uxor nabal carmeli. et nuntiatum est saul quia ipse fugisset dd in geth. non addidit ultra querere eum. Dixit autem dd ad achis. Si inveni gratiam in oculis tuis: detur mihi locus in una urbium regionum huius ut habitem ibi. Cur enim manet famulus tuus in civitate regia tecum? dedit itaque ei achis in die illa siceleg. propter quam causam fuit siceleg regum iuda usque in diem hanc. Fuit autem numerus dierum quibus habitavit dd in regione philistinorum quatuor mensium. et adduxerunt dd viri ei. et agebant pdas de gedur. et de gedur. et de amalechitis. Qui enim pagi habitabantur in terra antiquitus eundo sur usque ad terram egypti. Vastabat dd omnem terram nec relinquebat vivente non viri neque mulierem. tollens oves et boves. asinos. et camelos. et vestes. reverteretur venitque ad achis. Dicebat autem ei achis. In quem impetum hodie fecistis dicebat dd. contra meridiem iudee. et contra meridiem iherameel. et contra meridiem cinei. Virum et mulierem non vivificabat dd. nec adducebat in gath dicens. ne forte loquantur adversum nos. Hec fecit dd. et hec erat consuetudo illi omnibus diebus quibus habitavit in regione philistinorum. Credidit ḡ achis dicens. fetendo fetet contra populum suum israel. Erit igitur mihi famulus perpetuus.

XXVIII

Factum est autem in diebus illis: congregaverunt philistiim agmina sua ut pugnarent ad bellum contra israel. dixit ḡ achis ad dd. Scias nunc scito. quoniam mecum egredieris in castris tu et viri tui. Dixit dd ad achis. Nunc scies quæ faciet servus tuus. Dixit autem achis ad dd. Et ego custodem capiti mei ponam te cunctis diebus. Samuhel autem mortuus est. planxerat eum omnis israel. et sepelierunt eum in rama in urbe sua. Saul autem abstulit magos et ariolos de terra. Congregatique sunt philistiim. et venerunt et castrametati sunt in sunam. Congregavit autem saul omnem israel. et fuit in gelboe. Vidit saul castra philistiim. et timuit. et expavit cor eius nimis. Consuluitque dñm. et non respondit ei. neque per somnia. neque per sacerdotes. neque per prophetas. Dixitque saul servis suis. Exquirite mihi mulierem habentem pythonem. et vadam ad eam. et sciscitabor per illam. Et dixerunt servi eius ad eum. Est mulier habens pythonem in endor. Immutavit ergo habitum suum. et vestimenta sua. et abiit ipse et duo viri cum eo. Venerunt ergo ad mulierem nocte.

ꝛ air. Diuina in pythone: ꝛ sulceta
in quem dixero tibi. ꝛ air mulier ad eū. Ec
ce tu uoluisti ꝯtra fecit saul: ꝛ quo mo
ꝛasserit magos ꝛ ariolos de tra. Qꝛ
re ꝙ insidiaris anime mee ut occi
dar: Et ait saul ei saul in dño de
cens. Viuit dñs ꝙ nō euenies tibi quic
quā malli ꝓpter hanc rem. Dixitq; ei mulier
Quem suscitabo tibi: Qui air. Samuhe
lem suscita mihi. Cum aūt uidisset mulier
samuhelē: exclamauit uoce magna
ꝛ dixit ad saul. Quare imposuisti michi:
Tu enim es saul. Dixitq; ei rex. Noli ti
mere. Quid uidisti: ꝛ air mulier ad sa
ul. Deos uidi ascendentes de tra. Dixitq;
ei. Qualis est forma eius: Que air.
Vir senex ascendit: ꝛ ipse amictus est pal
lio. Et intellexit saul ꝙ samuhel esset
ꝛ inclinauit se sup faciem suam in tra
ꝛ adorauit. Dixit aūt samuhel ad saul.
Quare inquietasti me ut suscitarer: Et
air saul. Coarctor nimis. Siquidem phi
listhim pugnant adūsum me: ꝛ ds re
cessit a me ꝛ ceruicibus me noluit. neq; i
manu prophetaꝝ. neq; p somnia. Vocaui
te: ut ostendes mihi quid faciam. ꝛ air sa
muhel. Quid interrogas me cum dñs re
cesserit a te ꝛ transierit ad emulū tuū.
Fecit dñs sicut locutus est in manu
mea ꝛ scidit regnum de manu tua
ꝛ dabit illud proximo tuo dd: qꝛ nō obe
disti uoci dñi. neq; fecisti iram furoris
eius in amalech. Idcirco ꝙd patrauit hoc
tibi dñs hodie: ꝛ dabit dñs etiam israhel
cum in manu philisthim. Cras aūt tu et
filij tui mecū eritis: Et castra israhel tra
det dñs in manu philisthim. Statimq;
saul cecidit prectus in tram. Verumue

rat eū illa samuhelis: ꝛ robur in eo erat
in eo. qꝛ nō comederat panem tota die
illa. Ingressa est mulier ad saul:
ꝛ air. Conturbatus enim erat valde.
Dixitq; ad eū. Ecce obediuit ancilla
tua uoci tue ꝛ posui aiam meā in ma
nu mea: ꝛ audiui sermones tuos qs
locutus es ad me. Iunie ꝙ audi ꝛ tu
uocem ancille tue. ut ponam coram
te buccellam panis ꝛ comedens equale
cas: ꝛ possis mee agere. Cui renuit
ꝛ air. Non comedam. Coegerunt aū
eum serui sui ꝛ mulier: ꝛ tandem au
dita uoce eoꝝ surrexit de tra ꝛ sedit
sup lectum. Mulier aūt illa habebat
uitulum pascualem in domo ꝛ festi
nauit ꝛ occidit eum: tollensq; simulā
similit eum. ꝛ coxit carnes ꝛ posuit
ante saul. ꝛ ante seruos eius. Qui cum
comedissent: surrexerunt ꝛ ambula
uerunt p totā noctem illam.

Congregata sunt ꝙ philisthim
in aphec in israhel. Israhel aūt
castra metatus est sup fontem qui erat
in iezrahel. Philisthim quidem philisthi
im mediebant in centenis ꝛ milibus:
dd aūt ordines eius erant in nouissimo
agmine cum archis. Dixerunt ꝓnci
pes philisthim. Quid sibi uolunt he
brei isti: ꝛ air achis ad ꝓncipes philisthi
im. Nunquid ignoratis dd qm fugit ser⁹
saul regis israhel ꝛ est apud me multis diebus
ut annis. ꝛ nō inuenimus in eo quicquā erga
me ex qua die perfugit ad me usq; ad diē hanc:
Iracti sunt aūt aduersus eum principes philis
thim: ꝛ dixerunt ei. Reuertatur ut re
sedeat in loco suo in quo constituisti e
um: ꝛ nō descendat uobiscum in prelio

ne fiat nob ad ultaꝝ cum pliari cepe
runt. Quo cū alter plātare posset
dñm suū nisi u captis; nūs ⁊ flōne
ulse est dd cū cantabant u chorꝰ di
centes. percussit saul u milia; suos.
⁊ dd u decem milia; suos. Vocauit
g achiꝰ dd. ⁊ ait ei. Vide dñs q re
cus es tu ⁊ bonus in conspcū meo.
⁊ cernis tuus ⁊ uxorꝰ tue meꝝ
est in cubili. ⁊ ū inuenerit in te sce
ꝝ in malis ex die qua uenisti ad me
usq; in diem hanc. ⁊ satrapis non
places. Reuertere g ⁊ made in pace.
⁊ ū offendas oculos satrapū phili
stiim. Dixitq; dd ad achis. Quid e
nim feci aut quid inuenisti in me
seruo tuo. a die qua fui in conspcū
tuo usq; in diem hanc. ut ī uenia
am ⁊ pugnem cōtra inimicos dñi
mei regis. Respondit ait achis. Iocun
dꝰ es ad dd. Sed ait bonus es tu in o
culis meis. sicut angelus dei. ⁊ pncs
pes philistiim dixerunt. Non ascen
det nobꝰ in plenum. Igitur consurge
mane tu ⁊ seruꝰ dñi tui qui ue
nerunt tecū. ⁊ cum de nocte surre
xeritis ⁊ cepe de lucere pgite. Surre
xit ergo de nocte dd ipe ⁊ uiri el
ut pficiscerentur mane. ⁊ reuerten
tur ad terram philistiim. Philistiim
aut ascenderunt in iezrahel

Cumq; uenisset dd ⁊ uiri ei in si
celeg die tertia. amalachite ue
nerunt ex parte australi in
siceleg. ⁊ pcusserant siceleg. ⁊ succen
derant eam igni. ⁊ captiuas duxerant
mulieres ex ea. a minimo usq; ad ma
gnū. ⁊ nō interfecerant quemquā. ⁊ se
cum duxerant. ⁊ pgebant uiā suo.
Cum ergo uenisset dd ⁊ uiri eius ad
torrentē ⁊ inuenissent eam sucrema
tā ign ⁊ uxores suas ⁊ filios suos ⁊ filia
as ductas ex captiuas. leuauerunt
dd ⁊ pls qui erat cum eo uoces suas.
⁊ plāxerunt donec deficerent in eis
lacrime. Iequidem ⁊ due uxores dd cap
tiue ducte fuerant. achinoem iezra
helites. ⁊ abigail uxor nabal carme
li. Et contristatus est dd ualde. Vole
bat eū ei pls lapidare. ꝙ amara
erat anima uniuscuiq; uri sup filiis
suis ⁊ filiabꝰ. Confortatus ē aut dd in
dño dō suo. ⁊ ait ad abiathar sacer
dotem filiū achimelech. Applica ad
me ephoth. ⁊ applicauit abiathar
ephoth ad dd. ⁊ consuluit dd dnm
dicens. Persequar latrunculos hos ⁊ com
prehendam eos. Dixitq; ei. Persequere.
Absq; dubio eos comprehendes. ⁊
ereptos pdam. Abiit g dd ipe ⁊ sex
centi uri qui erant cum eo. ⁊ uene
runt usq; ad torrentē besor. ⁊ alii
quidam. subsistere. Persecutꝰ est aut
dd ipe ⁊ qdringenti uiri. subsistere
eum ducenti qui lassi essent ꝙ trā
sire ū potu
erant torrentem besor. Inuenerunt
uirū egyptiū in agro. ⁊ adduxerunt
eū ad dd. Dederunt; ei panem ut co
meder. ⁊ biberet aquā. ⁊ fragmen
malle carecinū. ⁊ duas ligaturas
uue passe. Cūq; comedisset. reuer
sus est spūs eius. ⁊ refocillatus est.
Non enim comederat panem ueq; bi
berat aquā. triby; diebꝰ ⁊ trib; noc
tibꝰ. Dixit itaq; ei dd. Cui es tu uel un
de. ⁊ quo pgis. Qui ait. puer egyp

tuul ego sum. ⁊ semul uum amale
chite. ⁊ reliquit aũ me dñs meus.
qz egrotaui tepi nudi ⁊ eius. ⁊ iqui
dem nos erupuimul ad austrialem
partẽ ceretht. ⁊ cotigimus ad me
ridiem caleb. ⁊ suceleg. ⁊ uastauimus
igne. ⁊ dixit ei dd. Noles me ducere
ad ciuitatem istam? Qui ait. Jura mihi
in deo qd non occidas me. ⁊ non tradas me
in manus dñi mei. ⁊ ducam te ad gen
tem istã. Qui cum duxisset eum. ec
ce illi discumbebant sup faciem uniu
uerse terre. comedentes ⁊ bibentes. ⁊ cẽ
lebrantes diem. p cunctis
pdis ⁊ spoliis que ceperant de tra phili
stiim. ⁊ de tra iuda. ⁊ percussit eos dd
a uespera usq; ad uesperam altertius diei.
⁊ non euasit ex eis quisquã uiri q̃ gressi
sunt adolescentes qui ascenderant
camelos ⁊ fugerant. Sunt q̃ dd omnia
que tulerant amalechite. ⁊ duas uxo
res suas erue. nec defuit a paruo usq;
ad magnũ. tam de filiis qm de fi
liabz. ⁊ de spoliis. ⁊ quecunq; rapue
rant omnia reduxit dd. ⁊ tulit omnes
greges ⁊ armenta. ⁊ precedebant ante
faciem suam. Dixeruntq; hec est p
da dd. Venit aũ dd ad ducentos uiros
qui lassi fuerant. nec sequi pote
rant dd. ⁊ reliquerat eos in torrẽ
te besor. Qui egressi sunt obuiam dd.
⁊ plo qui erat cum eo. Accedens aũ dd
ad ꝑplm. ⁊ salutauit eos pacifice. ⁊ dixit
q̃dam uiri pessimi ⁊ iniqui de ui
ris qui erant cum dd. dicẽt. Quia nõ
uenerunt nobiscum. nõ dabim eis quic
quã de pda q̃m eripuimus. ⁊ sufficiat uni
cuiq; uxor sua ⁊ filij. quos cũ accepe
rint recedant. Dixit aũ dd. Non fa
cietis frs mei de hijs que nobis
dedit dñs noster. ⁊ custodiuit nos. ⁊ de
dit latrunculos qui ierant ad in
standum nos in manus nras. nec audiet
uos quisquã sup sermone hoc. Eq
uũ pars erit descendentis ad ꝓlium.
⁊ remanentis ad sarcinas. ⁊ simulter
diuident. Et ex illo hoc ex illa die
⁊ deinceps constitutum ⁊ ꝓmptum. ⁊
q̃si lex in isto. usq; ad diem hanc. de
dit q̃ dd in suceleg. ⁊ multis donã
de pda senioribꝫ iuda. primus suis
dicens. Accipite benedictionem de pda
hostiũ dñi. Hijs qui erant in bethel
⁊ qui in ramoth ad meridiẽ. ⁊ qui
in iether. ⁊ qui in aroer. ⁊ qui in sa
phamoth. ⁊ qui in esthamo. ⁊ qui in
thachal. ⁊ qui in urbibꝫ ierameel. et
qui in urbibꝫ cheni. ⁊ qui in arama.
⁊ qui in alcualam ⁊ qui in achaph. ⁊
qui in ebron. ⁊ reliquis qui erant in
hijs locis. in quibꝫ cõmorati fuerant
dauid ⁊ uiri eius.

CAPXXI

Philistiim aũ pugnabant ad istã
istb. ⁊ fugerunt uiri istb aĩ facie
philistiim. ⁊ ceciderunt uulnerati in mon
te gelboe. Insecutiq; philistiim ia
huel ⁊ filios eius. ⁊ percusserunt ionathan
⁊ abinadab ⁊ melchisue filios saul.
Porrõ pondꝰ pressit ipsum est in saul. ⁊
consecuti sunt eũ uiri sagittarij. ⁊ uul
neratus est uehementer a sagittarijs. Di
xitq; saul ad armigerũ suum. Educ
gladiũ tuũ ⁊ punge me. ne forte ue
niant incircumcisi isti ⁊ illudant mi
illudentes mihi. Et noluit armiger eius.
fuerat enim nimio timore perterrit⁹. Arri

Et mortuus est dd.

puro tract̃ saul gladiū suū. ⁊ ruit
sup eum. Qđ cum uidisset armiger
eius timuit. qđ mortuus esset saul.
ruit etiam ipe sup gladiū suū.
⁊ mortuus est cum eo. Sic mortuus e
est saul ⁊ tres filij eius. ⁊ armig̃ illius.
⁊ uniuersi uiri eius in die illa pariter.
Videntes aũ filij israel quia fugerat saul
et nullam. ⁊ transiordanen. qđ fugissent
uiri israel. ⁊ qđ mortuus esset saul
⁊ filij eius. reliquerunt ciuitates
suas ⁊ fugerunt. Veneruntq; philis
thiim ⁊ habitauerunt ibi. Itaq; alia die al
tera. uenerunt philisthiim ut exspo
liarent occisos. ⁊ inuenerunt
saul. ⁊ tres filios eius iacentes in
monte gelboe. Et ⁊ pedentim capite
saul. ⁊ exspoliauerunt eũ armis.
⁊ miserunt in terram philisthiim p
circuitū. ut annuntiarent in tem
plo ydolorum ⁊ in plis. ⁊ posuerũt
arma eius in templo astharoth. corpus
aũ eius suspenderũt in muro bethsan. Qđ
cum audissent habitatores galaad quecũq;
fecerant philisthiim sa
ul. surrexerũt oēs uiri fortissimi. tam
bilaquerunt tota nocte. ⁊ tulerũt
cadaũ saul. ⁊ cadauera filiorũ eius de
muro bethsan. Veneruntq; ialabes. ⁊ cō
busserunt ea ibi. ⁊ tulerũt ossa eorũ.
⁊ sepelierũt in nemore ialabes. ⁊ ieiu
nauerũt septẽ diebꝫ. Explicit samuhel lib primus. Incipit
Actum samuhel lib. ii.
est aũ postquã mor
tuus ē saul ut dauid reuerteretur a cede amalech. ⁊ maneret in
siceleg duos dies. In die aũt tertia appa
ruit homo ueniens de castris saul ue
ste conscissa. ⁊ pulue aspersus caput.
Et ut uenit ad dauid. cecidit sup faciem
suam ⁊ adorauit. Dixitq; ad eũ dauid.
Unde uenis. Cui ait ad eum. de ca
stris israel fugi. ⁊ dixit ad eũ dauid. Quis
est uerbum qđ factum est. Indica mihi. Qui
ait. Fugit populus de prelio. ⁊ multi de
populo ceciderunt. ⁊ plo mortui sunt. Sed ⁊ saul
⁊ ionathan filius eius mortui sunt.
Dixitq; dauid ad adolescentem qui nun
tiabat ei. Unde scis qđ mortuus est
saul ⁊ ionathan filius eius. Et ait ado
lescens qui nuntiabat ei. Casu uenit
montem gelboe. ⁊ saul incumbebat
hastam suam. Porro currus ⁊ equi
tes appropinquabant ei. ⁊ conuer
sus post tergum suum uidensq; me. uocā
uit me. Cui cum respondissem ad
dixit mihi. Quisnam es tu. Et ait ad
eum. Amalechites sum. Rursumq; di
xit mihi. Sta sup me. ⁊ interfice me. quia te
nent me angustie. ⁊ adhuc tota anima
mea in me est. Stansq; sup eum oc
cidi illum. Sciebam enim qđ uiuere non
posset post ruinam. Et tuli diade
ma qđ erat in capite eius. ⁊ armil
lam de brachio illius. ⁊ attuli ad
te dñm meum huc. Apprehendens aũ
dauid uestimenta sua scidit oēsq; ui
ri qui erant cum eo. ⁊ planxerunt
⁊ fleuerunt. ⁊ uenerunt usq; ad
uesperam. sup saul ⁊ sup ionathan
filium eius. ⁊ sup populum dñi. ⁊ sup
domum israel. qđ corruissent gladio.
Dixitq; dauid ad iuuenem qui nuntia
uerat ei. Unde es. Qui respondit.

filii hominis aduene amalechite ego
sum. Et ait ad eum dd. Quare non timu
isti mittere manū tuam ut occidel xpm
dñi. Vocauitq; dd unū de pueris suis a
it. Accedens irrue in eum. Qui percussit
illum: et mortuus est. Et ait ad eum dd.
Sanguis tuus sup caput tuū. Os e
nim tuū locutum est adūsum te. di
cens. Ego interfeci xpm dñi. Planxit d
dd planctum hūiemodi sup saul et sup
ionathan filiū eius. et precepit ut docerent
filios iude arcum. sicut scriptū est in li
bro iusti. Sagitte tue sup montes tu
os interfecti sunt. Quomodo ceciderūt for
tes. nolite annunciare in geth. neq; an
nuncietis in compitis ascalonis. ne forte
letēt filie philistheorum. ne exultent filie
incircumcisoꝝ. Montes gelboe nec ros
nec pluuie ueniant sup uos. neq; sint
agri primitiaꝝ. qm ibi abiectus est cly
peus fortium. clypeus saul. qui non est
unctus oleo. a sanguine interfectoꝝ. ab
adipe fortiū. Sagitta ionathan numq̄
rediit retrorsum. et gladius saul nō est
reditus manus. Saul et ionathas amā
biles et decori in uita sua. in morte q̄
non sunt diuisi. Aquilis uelociores. leo
nibus fortiores. filie israhel sup saul flete.
que uestiebat uos coccino in deliciis. q̄
prebat ornamenta aurea cultui uro. Q
modo ceciderunt fortes in prio. Jona
thau in excelsis tuis occisus est. Doleo
sup te frē mi ionatha. decore nimis. et
amabilis sicut amorem mulierum. Sicut
mater unicū amat tuū filiū. ita te di
lygebam. Quomodo ceciderunt robu
sti. et perierunt arma bellica.

II. Factum est post hec consuluit dd dñm di
cens. Ascendam in unam de ci
uitatibus iude. et ait dñs ad eū. Ascen
de. Dixitq; dd. Quo ascendam. Et re
spondit ei. In hebron. Ascendit igit dd
et due uxores eius. achinoem iezrahe
lites. et abigail uxor nabal carmeli
tis. et uiros qui erant cum eo. duxit dd
singulos cum domo sua. et habitauerunt
in oppidis hebron. Venerunt uiri
uide. et unxerunt ibi dd ut regnaret
sup domū iuda. et nunciatū est dd.
q̄d uiri iabes galaad sepeliuerint saul.
Misit igit dd nuncios ad uiros iabes
galaad. dixitq; ad eos. Benedicti uos
dño. qui fecistis misericordiam hanc cum dño
uro saul. et sepeliistis eum. Et nunc red
dat quidem uob dñs misericordiam et ue
ritatem. Sed et ego reddam gratiam. eo q̄d fe
ceritis rem hanc. Confortentur ma
nus uestre. et estote filii fortitudinis. Li
cet enim mortuus sit dñs uester saul. tamē
me unxit domus iuda regem sibi.
Abner autē filius ner princeps exercitus
saul tulit hisboseth filiū saul. et tra
nsduxit eum per castra. regemq; co
stituit sup galaad. et sup iesuri. et sup
iezrahel. et sup ephraim et sup beniamin.
et sup israhel uniuersum. Quadraginta
annoꝝ erat hisboseth filius saul. cū
regnare cepisset sup israhel. et duobus
annis regnauit. Sola autē domus iu
da sequebatur dd. Et fuit numerus
dierum quos commoratus est dd in spe
lunca in hebron sup domū iuda. septem
annoꝝ et sex mensiū. Egressusq; est
abner filius ner. et pueri hisboseth
filii saul de castris in gabaon. Joab
autē filius sarue et pueri dd egressi

iunt: ⁊ occurrerunt eis xii⁹ p̄ncā
gabaon. Et cum in unū conuenis
sent: e regione sederunt. hi ex una
parte piscine: ⁊ illi ex alt̄a. Dixit
abner ad ioab. Surgant pu: ⁊ lu
dant coram nob. ⁊ respondit ioab.
Surgant. Surrexerunt ⁊ trāsierūt
numo duodecim de beniamin ex par
te hisbosech filij saul: ⁊ xij. de pue
ris dd. Apprehensoq; unusquisq; ca
pite comparis sui. defixit gladium
in latus contrarij: ⁊ ceciderunt si
mul. Vocatūq; est nom̄ loci illius a
ger robustor in gabaon. ⁊ ortū est
bellum durū ⁊ asperū in die illa: fugat⁹
q; est abner ⁊ uiri isr̄l a p̄sentia dd. ⁊
erant aūt ibi tres filij sarue: ioab et
abisai ⁊ asahel. Porro asahel cursor
velocissimus erat: q̄si unus ex capreis
q̄ morantur in siluis. Persequebatur a
asahel abner: ⁊ nō declinauit ad dexte
ram neq; ad sinistram omittens p̄se
qui abner. Respexit retro abner: pt
egit sua: ⁊ ait. Tu ne es asahel. Qui
respondit. Ego sum. Dixitq; ei abner.
Vade ad dexteram siue ad sinistram: ⁊
apprehende unū de adolescentibus: ⁊ tol
le ⁊ spolia eius. Noluit aūt asahel
omittere: quin urgeret eū. Iterumq;
locutus est abner ad asahel. Recede
noli me sequi: ne compellar confode
re in terram ⁊ leuare nō potero faciem
meā ad ioab fr̄em tuū. Qui audire
contempsit: ⁊ noluit declinare. Pcus
sit ⁊ eum abner aūla hasta in inguine ⁊ transfodit: ⁊ mortuus est in eod
loco. Omnes q; qui transiebant p̄ locū
in quo ceciderat asahel ⁊ mortuus
erat: stabāt. Persequentibus aūt
ioab ⁊ abisai fugiente abner: sol oc
cubuit. Et uenerunt usq; ad collem
aque duabus: qui est contra iuxta uiā
⁊ tenens deserti in gabaon. Congre
gatiq; sunt filij beniamin ad abner: ⁊
coagglobati in unū cuneū. steterunt
in summitate tumuli unius. Et ecce
clamauit abner ad ioab: ⁊ ait. Usq;
q; ad internitionē tuus mucro deuo
rabit? An ignoras q̄ pricolosa sit desp
tio? Vsq; quo nō dicis p̄pl̄o. ut omit
tat populus fr̄es suos? ⁊ ait ioab. Viuit
deus qui locutus tuisses mane: nec
cessasset p̄pls persequens fr̄em suū. Iuit
aūt ioab bucina ⁊ signum dedit exer
citui: nec ultra steterunt ultra neq;
uiuere certauū. Abner aūt ⁊ uiri eius
pergebant p̄ campestria tota nocte illa.
⁊ trāsierunt iordanē: ⁊ lustrata omni
bethoron uenerunt ad castra. Porro
ioab reuersus omisso abner: congre
gauit oēm p̄plm: ⁊ defuerunt de pue
ris dd decem ⁊ nouem uiri. excepto a
hel. Omnes aūt dd̄ pugnantes de beni
amin: ⁊ de uiris qui erant cum abner
trecentos sexaginta: qui ⁊ mortui
sunt. Tulerunt asahel: ⁊ sepelierunt
eum in sepulchro p̄tis sui in bethle
em. Et ambulauerunt tota nocte ioab et
uiri qui erant cum eo: ⁊ in ip̄o exclu
sulo pruenerunt in hebron.

Facta est aūt longa contentio
inter domū saul ⁊ domū dd. Dauid
p̄ficiens ⁊ semp̄ fortior: domus
aūt saul deficiens cotidie. Natiq; sūt
filij dd in hebron. Fuitq; p̄mogenitus
eius amnon de achinoem iezrahelite.

¶ post eū chelaab de abygail uxore
nabal carmeli. Porro ¶ctul ab talon
filē maacha filie tholomai regis gel
sur. Quartus aū adonias. ¶ filius a
gith. ¶t quint⁹ saphathia. ¶ filē abi
thal. ¶ sextus quoq; gethraam. ¶ de
egla uxore dñi. Hi ¶ nati sunt dñi in
hebron. Cum ḡ esset ꝑlium int domū
saul ¶ domū dñi. abner filius ner rege
bat domū saul. Erat aū saul con
cubina nomine resfa. ¶ filia aeha
dixit; hisboseth ad abner. Quare
ingressus es ad concubinam patris
mei. Qui iratus nimis ꝓpt uba his
boseth. ¶ ait. Numquid caput canis e
go sum adhuc hodie. qui fe
cerim misam sup domū saul ꝓris tui
¶ sup fres ¶ ꝓximos eius. ¶ nō tradidi
te in manu dñi. ¶ tu requisisti mi me
ꝙd argueres ꝓ mulierē hodie. Hec
faciat ds abner ¶ hec addat ei. nisi
sicut iurauit dñs dñi sic faciam ei
do. ut trāsferatur regnū de domo sa
ul. ¶ eleuetur thronus dñi sup isrl. ¶
sup iudam. a dan usq; bersabee. ¶ nō po
tuit ei respondē quicqm. ꝙ metue
bat illū. misit ḡ abner nuntios ad
dñi hebron. ꝓ se dicentes. Cui ē tra.
¶ ut loquerentur. Fac mecū amicitias.
¶ ecce manus mea tecum. ¶ reducā ad
te uniuersum isrl. Cui ait. Optime
ego faciam tecū amicitias. Sed unā
rem peto a te dicens. Non uidebis fa
ciem meam absq; ea adducta michol fi
liam saul. ¶ sic uenies ¶ uidebis me.
Misit aū dñi nuntios ad hisboseth fi
lium saul dicens. Redde uxorem meā
michol. quā despondi mihi centū ꝓpu
tij ꝓ phylistiim. Misit ḡ hisboseth. ¶ tu
lit eam uiro suo faltihel filio lais.
¶ equebatur; eam uir suus plorans
usq; baurim. Et dixit ad eū abner.
Vade reuertere. Qui reuersus est. ¶ cum
uenem quoq; uniuersi abner ad seniores
isrl dicens. Tam heri quā nudiustertius
querebamini dñi. ut regnaret sup uos.
Nunc ḡ facite. quia dñs locutus est
ad dñi dicens. In manu serui mei dñi
saluabo ꝓplm meū isrl de manu phi
listiim. ¶ omnium inimicorū eius. Locu
tus est aū abner etiam ad beniamin.
¶ abiit ut loqueretur ad dñi in hebron.
omnia que placuerāt isrl. ¶ uniuerso be
niamin. Venitq; ad dñi in hebron. cū
uiginti uiris. ¶ fecit dñi abner ¶ uniuer
sis qui uenerant cum eo conuiuium.
Et dixit abner ad dñi. Surgam ut cō
gregem ad te dñm meū regem omnē
isrl. ¶ ineam tecū fedus. ¶ imperes oīb⁹
sicut deliderat anima tua. Cum ḡ
dedusisset dñi abner. ¶ ille isset in pa
ce. statim pūs dñi ad ioab uenerunt
celis latronib⁹ cum ꝓda magna ui
rus. Abner aū nō erat cum dñi in he
bron. quia dimiserat eū. ¶ ꝓfect⁹ erat
in pace. ¶ ioab. ¶ omnis exercitus q erat
cum eo postea uenerant. Nuntiatū est
itaq; ioab a nonnullis. Venit abner
filius ner ad regem. ¶ dimisit eū. ¶ ab
iit in pace. Ingressus est ioab ad
regem. ¶ ait. Quid fecisti. Ecce uenit
abner ad te. Quare dimisisti eū. ¶ a
biit. ¶ recessit. Ignoras abner filiū
ner. quia ad hoc uenit ut decipiat te.
¶ sciat exitū tuū. ¶ introitum tuū.
¶ noscat omnia que agis. Egressus

tract ioab a dō. multo numios post
abner: ⁊ reduxit eum a cisterna sua
ignorante dō. Cumq; reduxisset abn̄
in hebron: locutus est eū ioab ad medium portæ ut loqueretur ei
in dolo. ⁊ percussit illum ibi in inguine: ⁊ mortuus est in ultionem sanguinis asahel fratris eius. Qd cum audisset dō rem iam gestam: ait. Sanctus ego sum ⁊ regnū meū apud dñm usq; in sempiternum. a sanguine abner filii ner: ⁊ ueniat sup caput ioab. ⁊ sup̄ omnem domū patris eius. nec deficiat de domo ioab fluxū seminis sui sustinens. ⁊ leprosus tenens fusum ⁊ cadens ⁊ indigens pane. Igitur ioab ⁊ abisai frater eius interfecerunt abner: eo qd occidisset asahel fratrem eorū in gabaon in prelio. Dixit aūt dō ad ioab. ⁊ ad omem plm qui erat cum eo. Scindite uestimenta uestra ⁊ accingimini saccis: ⁊ plangite ante exequias abner. Porro rex dō sequebatur feretrū. Cumq; sepelissent abner in hebron: leuauit rex uocem suā ⁊ fleuit sup tumulū abner: fleuit aūt ⁊ oēs plūs. Planxitq; rex abner ⁊ ait. Sequati in mortem solent iniqui mortuus es abner: manus tue nō sunt ligate ⁊ pedes tui nō sunt compedibus aggrauati: ⁊ sic solent cadere coram filiis iniquitatis corruisti. Congemuitq; omnis plūs: fleuit sup eum. Cumq; uenisset ut nullā multitudo cibum caperet dū dies clara adhuc diceret: iurauit dō dicēs. Hec faciat mihi dūs ⁊ hec addat. Si ante occasum solis gustauero panē uel aliud quicquā. Omnisq; plūs audiuit: ⁊ placuerunt eis cuncta que fecit rex in conspectu cuncti pp̄li. Et cognouit omnis uulgus ⁊ uniuersus israhel in die illa: quia nō actum fuisset a rege ut occideretur abner filius ner. Dixit quoq; rex ad seruos suos. Num ignoratis quia princeps ⁊ maximus cecidit hodie in israhel. Ego aūt adhuc delicatus ⁊ unctus rex. Porro uiri isti filii saruie duri mei sunt. Retribuat dūs facienti malū: iuxta malitiam suam.

Audierunt aūt filii saul qd occidisset abner in hebron: ⁊ dissolute sūt manus eius: omnisq; israhel perturbatus est. duo aūt uiri principes latronū erant filio saul: nomen uni baana ⁊ nomen alteri rechab filii remmon berothite de filiis beniamin. Siquidem ⁊ berothi reputata est in beniamin: ⁊ fugerunt berothite in gethaim. fuerunt ibi aduenę usq; in tempus illud. Erat aūt ionathe filio saul filius debilis pedibus: annorum quinque eū fuit qui uenit nuntius de saul ⁊ ionatha ex iezrahel. Tollens eum nutrix sua fugit. Cumq; festinaret ut fugeret: cecidit ⁊ claudus effectus est. Huius nomen mifiboseth. Dormiebant filii remmon berothite rechab ⁊ baana: ingressi sunt feruenter die domus ishboseth. Qui dormiebat sup stratū suū meridie: ⁊ ostiaria domus purgans triticum obdormierat. Alii fratres ipsius rechab latenter ingressi sunt: ⁊ usq; seruum eius in inguine. rechab ⁊ baana frater eius fugerunt. Cum aūt ingressi fuissent domū: ille dormiebat sup lectum suum in cenaculo. ⁊ percu

rel inferentium eū. Sublatoq; capite eius abierunt p uiā deserti tota nocte. Et attulerunt caput hisbosech ad dñm in hebron. Et cuncta ad regē tulerunt caput hisbosech filij saul uenientes in urbem eius. Ipsum interfecerant in domo cubilis sui. Et decollauerant eum. Tulerunt autem caput eius. Et lauerunt illud in uallē hebron. Et sepelierunt illud sepulchro abner.

Et uenerunt omnes tribus israel ad dñm in hebron. Dicentes. Ecce nos os tuum. Et caro tua sumus. Et heri et nudiustertius cum esset saul rex super nos. Tu eras educens et reducens israel. Dixit autem dñs ad te. Tu pasces populum meum israel. Et tu eris dux super israel. Venerunt quoq; et omnes maiores de israel ad regem in hebron. Et percussit cum eis rex dñs fedus in hebron coram dño. Unxerunt quoq; dñm in regem super israel. Filius quadraginta annorum erat dñs cum cepisset regnare. Et septem annis regnauit in hebron super iudam. vij. annis. Et sex menses in ierusalem autem regnauit super omnem israel. Et tribus annis regnauit super iudam. Et abner rex et omnis turba qui erant cum eo in ierusalem. ad ebulseum hetrorseum ierunt. Dixerunq; ei. Ad dñm ab eis. Non ingredietur hinc. nisi abstulerit claudos et cecos dicentes. Non ingredietur dñs huc. Cepit autem dñs arcem syon. hec est ciuitas dñi. Apposuerat eum dñs in die illa primum qui percusserit iebuseum et tetigerit domum eius. Claudos et abstulerit claudos et cecos odientes animam dñi. Idcirco dicetur in proverbio. Cecus et claudus non intrabunt templum. Habitauit autem dñs in arce et uocauit eam ciuitatem dñi. Et edificauit per gyrum a mello et introrsum. Et ingrediebatur proficiens atq; succrescens. Et dñs deus exercituum erat cum eo. Misit quoq; hiram rex tyri nuncios ad dñm. Ligna cedrina et artifices lignorum ac lapicidē lapidū ad parietes. Et edificauerunt domum dñi. Et cognouit dñs quia confirmasset eum dñs regem super israel. Et quia exaltasset regnum eius super populum suum israel. Accepit ergo dñs adhuc concubinas et uxores de ierusalem. postquam uenerat de hebron. Natiq; sunt dñi alij filij. et filie. Hec nomina eorum qui nati sunt ei in ierusalem. Samua et sobab. et nathan. et salomon. et ibaar. et helisua. et nepheg. et iafia. et helisama. et heliada. et heliphaleth. Audierunt quoq; philistiim quia unxissent dñm regem super israel. et ascenderunt omnes ut quererent dñm. Quod cum audisset dñs descendit in presidium. Philistiim autem uenientes. diffusi sunt in uallē raphaim. Et consuluit dñs dñm dicens. Si as-

cendam ad philistiim. & li dabis eos
in manu mea? & dixit dñs ad dd. Al
cende: ego tradens tradam philistiim
in manu tua. Venit g dd in baalpha
ratsim: & percussit eos ibi. Et dixit. Diui
sit dñs inimicos meos coram me:
sicut diuiduntur aq. pro ea uocatū
est nom loci illi baalpharatsim. & reli
querunt ibi sculptilia sua: q tulit dd
& uiri ei. & addiderunt adhuc phili
stiim ut ascenderent: & diffusi sunt in
ualle raphaim. Consuluit aūt dd do
minū. Qui respondit. Non ascendas:
sed gira post eos & ueni es ad e
os ex aduerso pyroi. Cum audieris
autē gradientē in cacuminē pyro
rum: tunc inibis p̄lium: egredi
etur dñs ante faciem tuam. ut per
cutiat castra philistiim. Fecit itaq dd
sicut preceperat ei dñs: & percussit philis
tiim de gabaa usq dū uenias gazer.

Congregauit autē iterū
dd omnes electos ex israhel. xxx. milia.
& surrexit & abiit: & reuertebatur
quidam cum eo de uxore sua. ut adduce
rent archam dei sup q̄m inuocatum
est nom dei exercituū sedentis in cheru
bin sup eam: & imposuerunt archam
dñi sup plaustrum nouū. Tulerunt
q archam de domo aminadab: q erat
in gabaa. Oza aūt & hahio filii aminā
dab: minabant plaustrū nouū. Cūq;
tulissent eam de domo aminadab q
erat in gabaa custodiens archam dei:
hahio precedebat archam. Dauid aūt & om
nis israhel ludebant coram dño: in omnibus
lignis fabrefactis. & in citharis & lyris. & in
tympanis & sistris & in cymbalis. Postq;
aūt uenerunt ad aream nachor: extē
dit manū oza ad archam dei. & tenu
it eam. quia calcitrabant boues. & de
clinauerant eam. Iratusq; est indignā
tione dñs contra oza: & percussit eum
ibi temeritatē. Quo mortuus est ibi
iuxta archam dei. Contristatusq; est dd:
eo q̄d percussisset dñs oza. Et uocauit
nomen loci illi phares oza. usq; in hodi
ernum hanc. Timuit dd dñm in die il
la dicens. Quo ingrediet ad me ar
cha dñi. & noluit diuertere ad se archā
dñi in ciuitatē dd. & iussit eam in do
mum obededom gethei. tribus mensibus.
& benedixit dñs obededom. & omnē domui
eius. Nunciatumq; est regi dd q. benedi
xisset dñs obededom & omnia quæ: per
archam dei. Abiit g dd & adduxit archā
dei de domo obededom in ciuitatē dd in
gaudio. Cumq; incedentes essent cum
bauo archam dñi septem chorī. immola
bant bouem & arietem. & dd saltabat
toto uirili ani dñi. Ipse aūt dd accinc
tus erat ephod lineo. & dd & omnis domus
israhel ducebant archam testamenti dñi in
iubilo & in clangore buccine. Cūq; in
traret archa dñi in ciuitatē dd. mi
chol filia saul prospiciens p fenestrā vi
dit regem dd saltantem coram deo. & despexit eū in corde
suo. Et introduxerūt archam dei: & posu
erunt eam in loco suo in medio tabernā
culi q̄d tetenderat dd. & obtulit dd
holocausta coram deo & pacifica. Cūq;
complesset offerens holocaustū & pa
cifica benedixit populo in nomine dñi. exer
cituū. & partitus est uniuerse multitudi
ni israhel tam uiro q̄m mulieri singulis
& singulis panem unum & assaturam carnis. Et abiit unusquisq; in domum suam.

Et reuertit archa dñi in domo obededom ge

collyridam vnam. & alladam
vnã bubule carnũ vnam: & simillam fer
xam oleo. & dabit omnib; ppls vnusquis
q; in domũ suam. & cũlusq; ẽ dd. ut
videret domũ saue. & egressa unchol
filia saul in occursũ dd. ait. Quã glo
riatur hodie rex israel discooperiet se ante
ancillas seruoy suoy. & nudabit se q̃
si nudet̃ unus de scurris. Dixit dd ad mi
chol. ante dñm qui elegit me p̃ceps
q̃m patrem tuũ & q̃m omnẽ domũ eius
& p̃cepit mihi ut essem dux sup ppl̃m dñi
israhel. ludam & ludibr̃ fiam plusq̃m hẽs
sum: & ero humilis in oculis meis. & cũ
ancillis de quibus locutra es gloriab ap
parebo. Igitur michol filie saul nõ fuit
natꝰ filius: usq; ad diẽ mortis sue.

VII

Factum est cum sedisset
rex in domo sua. & dñs dedisset
ei requiem undiq; ab omnibus inimicis
suis. dixit ad nathan pphã. Vides tu
q̃d ego habitem in domo cedrina. & arcka
dei posita sit in medio pellis. Dixitq;
nathan ad regem. Omne q̃d ẽ in corde
tuo fac. q̃ dñs tecũ est. Factum est aũt in no
cte illa: & factus sermo dñi ad nathan di
cens. vade & loquere ad seruũ meum dd. hec
dicit dñs. Numquid tu edificabis mihi
domũ ad habitandũ. Nec enim habitaui i
domo ex die qua eduxi filios israhel de t̃
ra egypti usq; in diem hanc: sed ambu
labam in tabernaculo & in tentorio p om
nia loca que transiui cum omnib; filiis is
rahel. Numq̃d loquens locutus sum ad
unam de tribubꝰ israhel. aut precepi ut pa
sceret pplm meum israhel dicens. Quare non edi
ficastis michi domũ cedrinã. & nunc hec
dicet seruo meo dd. Hec dicit dñs ex
ercituũ. Ego tuli te de pascuis sequen
tem greges. ut ẽes dux sup pplm meum
israhel. & fui tecũ in omnib; ubicũq; am
bulasti. & interfeci universos inimicos
tuos a facie tua. fecitq; tibi nomen gran
de quasi nomen magnoꝝ qui sunt in tra
& ponam locũ pplo meo israhel. & plantabo
eum & habitabit cum eo. & non turbabitur
ultra. nec addent filii iniquitatis ut
affligant eum sicut prius. ex die qua con
stitui iudices sup pplm meum israhel. & requiem
dabo tibi ab omnibus inimicis tuis. predicit
q; tibi dñs q̃d domũ faciat tibi dñs. Cumq;
completi fuerint dies tui & dormieris
cum patribus tuis. suscitabo semen tuum
post te q̃d egredietur de utero tuo. & sta
biliam regnum eius. Ipse edificabit domũ
nõi meo. & stabiliam thronum regni eius
usq; in sempiternum. Ego ero ei in patrem.
& ipse erit mihi in filium. Cum q̃ inique
gerit. arguam eum in uirga uirorũ
& in plagis filiorũ hominũ. misericordiam aũt
meam non auferam ab eo. sicut abstuli
a saul quem amoui a facie mea. Et
fidelis erit domus tua. & regnum tuum usq;
in eternum. ante faciem meam. & thronus
tuus erit firmus usq; in sempiternum. Secundum
omnia verba hec. & iuxta uisionem istam: sic
locutus est nathan ad dd. Ingressus est
autem rex dd. & sedit coram dño. & ait.
Quis ego sum dñe dñs mus. & q̃ domus
mea. q̃ adduxisti me huc usq;? Sed
& hoc parum visum est in conspectu tuo
dñe dñs mus. nisi loqueretur etiam de
domo serui tui in longinquũ. Ista est
autem lex adam dñe dñs. quid q̃ addere
potest adhuc dd tibi loquens ad te. Tu
enim nosti seruum tuum dñs dñe. Propter

tuū ⁊ sc̄ām cor tuū secūdū oīa mag
nalia hec. ⁊ra ut notū facies semo tu
o. Idcirco magnificatus es dñe ds. ep
ñ est similis tui. nec est ds extra te
un oīūz que audiuim⁹ auribz nr̄is.
Que est aū ut pl̄s tuus isr̄l gens
un tra. ꝙm cūm uit ds ut redimeret
sibi eam in pl̄m. ⁊ poneret sibi nom̄
facere⁊ et magnalia ⁊ horribilia cūp
tram. a facie pl̄e tu quem redemisti
ex egypto gentes ⁊ deos eius. ⁊ fir
masti tibi pl̄m tuū isr̄l in pl̄m sem
pit̄num. ⁊ tu dñe fēs es eis in deū.
Nunc g̃ dñe ds sibi⁹ q̄s locutus
es sup seruū tuū ⁊ sup domum eius
firmata in sempit̄nū. ⁊ fac sicut locut⁹
es. ⁊ magnificetur nom̄ tuū usq; in
sempit̄nū. atq; dicetur. dūs exer
tuū ds sup isr̄l. ⁊ domus seruꝰ tui dd
erit stabilita coram dño. ex tu dñe
exercituū ds isr̄l revelasti aurē tuā
tui tui dicens. domū edificabo t. Pr̄
ea inuenit seruus tuus cor suū. ut
oraret te oōne hac. Nunc g̃ dñe ds.
tu es ds. ⁊ uba tua erunt uera. Locu
tus es enī ad seruū tuū bona hec. In
cipe g̃ ⁊ benedic domui seruꝰ tui. ut
sit in sempit̄nū. coram te. qm tu dñe
ds locutus es. ⁊ benedictione tua be
nedicetur domus seruꝰ tui in sempit̄nū.

Factum est aū post hec. VIII
percussit dd philistheum. ⁊ humilia
uit eos. ⁊ tulit dd frenū tributi de
manu philistheum. ⁊ percussit moab. ⁊
mensus est eos funiculo coequās tra.
Mensus est aū duos funiculos. ad mor
tem occidendū. ⁊ unū ad uiuificandū.
factusq; est moab dd seruiens sub tri
buto. ⁊ percussit dd adadezer filiū roob
regem soba. cū ꝓfectus est ut dilataret
sup flumen euphraten. Et cepit dd ex par
te ei⁹ mille septingentos equites. ⁊ xx.
milia pedites. subuertitq; dūs omnes iuga
les curruū. reliquid aū ex eis centum
currus. Venit quoq; syria damasci ut
p̄sidium ferret adadezer regi soba. ⁊ p
cussit dd de syria xxii. milia uiroꝝ. ⁊
posuit dd p̄sidia in syria damasci. fa
ctaq; est syria dd seruiens sub tribu
to. seruauit dūs dd in oīb⁹ ad quecūq;
ꝓfectus est. ⁊ tulit dd arma aurea q̄
habebant serui adadezer. ⁊ detulit ea
in hierl̄m. ⁊ de berothai ⁊ de berothi auram
bz ad adadezer. tulit rex dd es multū
nimis. Audiuit aū thou rex emath.
q̄s percussit dd omē robur adadezer.
⁊ misit thou ioram filiū suū ad regē
dd ut salutaret eum congratulans ei
gr̄as ageret eo q̄d expugnasset ada
dezer. ⁊ percussisset eum. Hostis quip
pe erat thou adadezer. ⁊ in manu eius
erant uasa argentea. ⁊ uasa aurea ⁊
uasa erea. que ⁊ ipa sanctificauit rex dd
dño. cum argento ⁊ auro. que sanc
tificauerat de omnibus gentib⁹ quas ui
cerat de syria et moab. ⁊ filiis am
mon. ⁊ philisthiim ⁊ amalech. ⁊ de ma
nibus adadezer filij roob regis soba.
Fecit quoq; sibi dd nomen. cum reuer
teretur capta syria in ualle salina
rum duodecim milibus. ⁊ posuit in
idumea custodes. statuitq; p̄sidium
⁊ tota edom uniuersa idumea seruiens
dd. Et seruauit dūs dd. in oīb⁹ ad
quecūq; ꝓfectus est. Et regnauit dd
sup omem isr̄l. faciebat quoq; dd iu

dicuntq; nullu eram: dñm ppl̃m suos Jo
ab aũ filius sarue erat sup ercitũ
Poro iolaphat filius achilud erat
a cõmentariũ. & sadoch filius achitob.
achimelech filius abiathar sacerdo
tes: & saraias scriba. Banaias aũt
filius iohade sup cerethi & pelethi. filij a
dauid sacerdotes erant.

IX

Dixit aũt dñs. Putasne ẽ aliqs qui
remanserit de domo saul & face
am cũ eo miam ppt ionathan? Erat
aũt de domo saul seruus nomine siba.
Quem cum uocasset ad se rex dixit
ei. Tu ne es siba? Ille respondit. Ego
sum seruus tuus. Et ait rex. Si sup
est aliquis de domo saul ut faciam
cum eo miam dei? Dixitq; siba regi.
Superest filius ionathan. debilis pedibus
uidelicet. Et siba ad regem. Ecce
ait in domo ẽ machir filij ammihel i
lodabar. Misit g̃ rex dd. & tulit eum
de domo machir filij ammihel de loda
bar. Cum aũt uenisset mifiboseth fi
lius ionathan filij saul ad dd. cor
uit in faciem suam & adorauit. dixitq;
dd. mifiboseth. Qui respondit. Ad
sum seruus tuus. Ait ei dd. Ne time
as. q̃ faciens faciam tui tui miam ppt
ionathan patrem tuum. & restituã tibi
omnes agros saul patris tui & tu come
des panem in mensa mea semp. Qui
adorans eum dixit. Quid ego sum ser
uus tuus. quia respexisti sup canem mor
tuum similem mei? Vocauit itaq; rex
ibam puerum saul & dixit ei. Omnia
quecunq; fuerunt saul & uniuersam domũ
eius: dedi filio dñi tui. Operare igit
ei tram tuã & filij tui & serui tui. & in
feres filio dñi tui cibos ut alat. Mifi
boseth aũt filius dñi tui comedet semper
panem sup mensam meã. Erant aũt filij
xv. filij: & xx. serui. Dixitq; siba ad regem.
Iuxta omnia dñe mi rex seruo tuo. sic
faciet seruus tuus. & mifiboseth come
det sup mensam tuam q̃si unus de filijs
regis. Habebat aũt mifiboseth filium
paruulũ nomine micham. Omnis aũt cog
natio domus fuit seruiebat mifiboseth.
Ipse mifiboseth habitabat in ierusalem: q̃
de mensa regis iugiter uescebatur. & erat
claudus utroq; pede.

X

Factum est aũtem post hec ut mor
retur rex filijs ammon: & regnaret
anon filius eius p eo. Dixit dd. Faciam
miam cum anon filio nahas: sicut fecit
pr eius mecum miam. Misit g̃ dd consolã
eum p seruos suos: sup patre ipius. Cum
aũt uenissent serui dd in tram filiorũ
ammon: dixerunt principes filijs am
mon ad anon dñm suum. Putas q̃d pp
honorẽ patris tui dd miserit ad te conso
latores. & nõ ido ut inuestigarent & ex
plorarent ciuitatẽ & exercitum eã uenit
dd seruos suos ad te? Tulit itaq; anon
seruos dd. rasitq; dimidiam partem bar
be eorũ & precidit uestes eorũ medias
usq; ad nates: & dimisit eos. Qui cũ
nunciassent dd. misit in occursum
eorũ. Erant enim uri confusi turpiter
ualde. & mandauit eis dicens. Manete
hiericho donec crescat barba uestra: &
tunc reuertemini. Videntes aũt filij a
mon q̃d uituperium fecissent dd: misse
runt & conduxerunt mercede syriam rob.
& syrum soba. xx. milia peditum. & a
rege maacha mille uiros: & ab isob

duodecim milia uirorū. Qđ cū audiſſet dd̄ multū ioab t oīnē exercitū belatorū. Egreſſi ſunt g filij ammon: t direxerunt aciem ante portā ciuitatis. Syrus aūt ſobā t roob. t iſtob. t maacha: ſeorſum erant i campo. Videns aūt ioab qđ ꝑ anteriorē et posteriorē ſe plurē. t ex aduſo t ꝑtegum: elegit ex oībz electis. et inſtruxit aciem cont̄ syrum. Reliquū aūt ꝑpli parti: tradidit abiſai fr̄i ſui. Qui diſpexit aciem aduſus filios ammon t aiit ioab. Si ꝑualuerit aduſus me syri: eris mihi in adiutoriū. Si aūt filij ammon ꝑualuerint aduſus te. auxiliabor tibi. Esto uir fortis: t pugnemus ꝑ ꝓplo nr̄o t ciuitate dei nr̄i. Dns aūt faciet qđ bonum est in conſpectu ſuo. Iniit itaq; ioab t ꝑplis eius qui erat cum eo certamen cont̄ syros: qui fugerunt a facie eius. Filij aūt ammon uidentes qđ fugiſſent syri. fugerūt et ipi a facie abiſai: t ingreſſi ſunt in ciuitatē. Reuſuluq; ioab a filijs ammon: t uenit hierl. Videns g syri qđ ceciderint coram iſrl: congregati ſunt pariter. et iunxit adadezer t eduxit syros qui erant trans fluuiū: t addux̄t exercitum eor. Sobach aūt magr̄ militie adadezer: erat ꝓnceps eor. Qđ cū nunciatū eſſet dd̄: congregauit omnē iſrl̄em t transiuit iordanem: uenitq; in helema. Cui dirigens aciem syri ꝑ aduſo dd̄: t pugnauerunt cont̄ eū. Fugerunt syri a facie iſrl̄. Et occidit dd̄ de syris ſeptingentos curſus t xl. milia eq̄tum: t
sobach ꝓnceps militie peuſſit. Qui ſtatim mortuus eſt. Videntes aūt uniuerſi reges qui erant in ꝑſidio adadezer uictos ſe ab iſrl̄: fugerunt pariter cum iſrl̄ t ſeruierūt eis. Timuitq; syri auxiliari ꝑbere filijs ammon.

Actum est aūt circa anni reuolutionem eo tpe quo ſolent reges ad bella ꝓcedere: misit dd̄ ioab t ſeruos ſuos cum eo uniuerſum iſrl̄: t uaſtauerūt filios ammon: et obſederunt rabbath. Dauid aūt remanſit in iheruſalē. Cum hec ageretur: accidit ut ſurgeret dd̄ de ſtrato ſuo ꝑ meridiem: t deambulabat in ſolario domus regie. Viditq; de ſolario mulierē ſe lauantem: erat aūt mulier ꝑ ſpectę pulcra ualde. Misit ergo rex: t requiſiuit que esset mulier. Nunciatū eſt ei qđ ipa esset bethſabee filia heliam uxor urie ethei. Misitq; nūcios dd̄ ut tolleret eam. Que cū ingreſſa esset ad illum: dormiuit cū ea. Iam q; ſanctificata est ab immundicia ſua. Et reuſa est domū ſuam. Concepto aūt fetu: nunciauit dd̄. t ait. Concepi. Misit aūt dd̄ ad ioab dicens. Mitte ad me uriam ethēū. Misitq; ioab uriam ad dd̄. Quesiuitq; dd̄ quam rem ageret ioab t ꝑplis: t quo modo bellum. Et dixit dd̄ ad uriam. Vade in domū tuam: t lauā pedes tuos. Egreſſus est urias de domo regis: ſecutusq; est eum cibus regius. Dormiuit aūt urias ante portam domus regie cum aliis ſeruis dñi ſui: t non descendit ad domū ſuam. Nunciatūq; dd̄ a dicentibz. Non iuit urias ad domum ſuam. t ait dd̄ ad uriam. Num

quid tibi uenit? Quare tu deceptus
dixti ad dominū tuum? Fatue uirgas ad dd.
Archa dei? Et ibi? Nuda habitat in papilionibus? Et dixi mihi? Ut
facerem hec manentes? Et ego ingrediar do
mum meam ut comedam? Et bibam et
dormiam cū uxore mea? Per salutē animam
tuam et salutem anime tue? Quod nō faciam hāc
rem. Iuravit dd ad uriam. Manete hic et
tu hodie? Et cras dimittam te. Mansit
urias in uestibulo die illa? Et altera? Et uocauit
eum dd ut comederet coram se? Et biberet.
Et inebriauit eum. Cumq; egressus uesperi
dormiret in stratu suo cum seruis domini sui
et in domū suam nō descendit. Factū est
mane? Scripsit dd epistolam ad ioab? Mi
sitq; per manum urie scribens in epistola. Po
nite uiriam ex aduerso belli ubi fortissimus
pugnat? Et derelinquite eum ut percussus et
occidat. Igitur cum ioab obsideret urbem?
Posuit uiriam in loco ubi sciebat uiros
esse fortissimos. Egressiq; uiri de ciuita
te bellabant aduersum ioab? Et ceciderūt
de populo seruoꝝ dd? Et mortuus est etiā uri
as etheus. Misit ergo ioab? Et nunciauit
dd omnia uerba prelii? Precepitq; nuncio di
cens. Cum compleueris uniuersos ser
mones belli ad regem? Si eum uideris
indignari? Et dixerit tibi? Cur accessistis ad ciui
tatem ut pugnaretis? An ignorabatis quid
iaculi de muro? Et percuteret eum in thebes.
filius ieroboseth nonne mulier una misit super eum fragmentum q
uole de muro? Et interfecit eum in thebes.
Cur appropinquastis accessistis? Dices. Etiam
seruus tuus urias etheus occubuit.
Abiit ergo nuncius? Et uenit? Et narrauit
dd omnia que ei preceperat ioab? Et dixit
nuncio ad dd. Prevaluerūt aduersū nos
uiri? Et egressi sunt ad nos in agrum.
Nos autē impetu pressimus eos usq; ad portam ciuitatis? Et direxe
runt iaculatores sagittarii ad seruos tu
os? Et mortui sunt de
seruis regis? Quin etiam seruus tuus
urias etheus mortuus est? Et dixit dd ad
nunciū. Hec dices ioab. Non te terre
at res ista. Varium enim euentum et p
iter? Et nunc hunc nunc illum cōsu
mit gladius. Conforta bellatorem tuum
aduersum urbem ut destruas eā? Et ex
hortare eos. Audiuit autē uxor urie
quod mortuus esset urias uir suus? Et
planxit eum. Completoq; luctu? Misit
dd? Et introduxit eam in domū suam.
Et facta est ei uxor? Peperitq; ei filium. Et
displicuit filium hoc quod fecerat da
uid coram domino.

CAP XII

Misit dominus nathan ad dd. Qui cū
uenisset ad eum? Dixit ei. Duo uiri
erant in ciuitate una? Unus diues
et alter pauper. Diues habebat oues et
boues plurimos nimis. Pauper autem nihil habebat omnino preter ouem unā
parvulam quam emerat et nutrierat.
Et que creuerat apud eum cum filiis eius
simul. De pane illius comedebat? Et de calice eius bibebat? Et in sinu illius dormiebat.
Erat q; illi sicut filia. Cum autem peregri
nus quidam uenisset ad diuitem? Par
cens ille sumere de ouibus et de bubus
suis. ut exhiberet conuiuium peregri
no illi qui uenerat ad se? Tulit ouem uiri
pauperis? Et paravit cibos hoi qui uenerat ad se? Iratus est autem indignatio
ne dd aduersus hominem illum nimis?

dixit ad nathan. Vivit dñs qm̃ filius mortis ē vir qui fecit hoc. Ouem reddet m̃ ḡduplū: eo qđ fecerit verbum istud. & n̄ pepercit. Dixit autē nathan ad dd. Tu es ille vir. Hec dicit dñs ds isr̃l. Ego unxi te in regē sup̃ isr̃l: & ego erui te de manu saul. & dedi t̃ domum dñi tui. & uxores domini tui in sinum tuum. dediq; t̃ domū isr̃l & iuda. Et si parua fuisset vita: adiciam t̃ multo maiora. Quare ergo contempsisti verbum dñi. ut faceres malū in conspectu meo: Vriam ethei percussisti gladio. & uxorem illi⁹ accepisti uxorem: & interfecisti eum gladio filiorum ammon. Quāobrem n̄ recedet gladius de domo tua usq; in sempit̃num: eo qđ despexeris me & tuleris uxorem urie ethei. ut sit uxor tua. Hec dicit dñs. Ecce ego suscitabo sup̃ te malū de domo tua. & tollam uxores tuas in oculis tuis & dabo p̃ximo tuo: & dormiet cum uxoribus tuis in oculis solis hui⁹. Tu enim fecisti abscondite: ego uo faciam verbum istud in conspectu omnis isr̃l. & in conspectu solis. Et dixit dd ad nathan. Peccavi dño. Dixitq; nathan ad dd. Dñs quoq; transtulit peccatum tuum: n̄ morieris. Verumtamen qm̃ blasphemare fecisti inimicos nomen dñi ep̃ verbum hoc: filius qui natus est tibi morte morietur. Et reversus ē nathan domū suā. Percussitq; dñs parvulū quem pepererat uxor urie dd: & debilitatus est. Deprecatusq; est dd dñm p̃ puero. Et ieiunauit dd ieiunio. & ingressus dormiebat super terram. Venerunt ad̃ seniores domus ei⁹ vt̃gentes eū ut surgeret de terra. Qui noluit nec cibum cum eis sumebat. Factum est autē die septimo ut mortuus esset infans. Timuerunt autē serui dd nunciare ei qđ mortuus esset puerulus. Dixerunt enim. Ecce cum puerulus adhuc viveret loquebamur ad eum & n̄ audiebat vocem nostrā. quanto magis si dixerimus mortuus est puer: affligetur. Cum ergo audisset dd seruos suos mussitantes. intellexit qđ mortuus esset infans. Dixitq; ad seruos suos. Numquid mortuus ē puer: Qui respondentes ei. mortuus ē. Surrexit ḡ de terra dd: & lotus unctusq; est. Mutatisq; vestibus. ingressus est domū dñi & adorauit. & venit in domum suam: petiitq; ut ponerent ei panem & comedit. Dixerunt ei serui sui. Quis est iste sermo quem fecisti: Propter infantem cum adhuc viveret ieiunabas & flebas. mortuo autē puero surrexisti & comedisti panem: Ille autē propter infantem cum adhuc viveret ieiunabam & flebam. Dicebam enim. Quis scit si forte donet eum dñs & vivet mihi infans: Nunc autē quia mortuus ē quare ieiunem: Numquid potero reuocare eum amplius: Ego vadam ad eum: ille vero non reuertetur ad me. Consolatus est dd bethsabee uxorem suam: & ingressus ad eam: dormiuit cum ea. Et genuit filium. & vocauit nomen eius salomon: & dñs dilexit eum. misitq; in manu nathan pphe: & vocauit nomen eius amabilē dño. eo qđ dilexit

ret eum dñs. Igitur pugnabat io
ab cont̄ ralbath filioy ammon. et
expugnabat urbem regiam. Misit
q; ioab nuncios ad dd̄. ducens. Di
mecum ad bellum ralbath. et capien
da eam urbs aquarum. Nunc g̃ congre
ga reliqũm partem pp̄. et obside ciuita
tem et cape eam. ne cum a me uasta
ta fuit urbs nomē meo ascribatur
victoria. Congregauit itaq; dd̄ oēm
plm̄. et p̄fectus est ad ciuitatem ralbath.
Cumq; dimicasset cepit eam. et tulit
diadema regis eoꝝ de capite eius. pon
dus auri talentum. hūs gemmas pciosis
simas. et imp̄ium est sup caput dd̄. Et
p̄dam ciuitatis asportauit multā
ualde. plm̄ quoq; eius adduxit ser
uos. et arcumegit tuy cos ferratis
carpentis. Similiter cunctis. et fabris
ferrariis filioy ammon. et reliquit e
dd̄ et oms exercitus in urbem.

Factum est aũ post hec. ut habsalō
filius dd̄ sororem speciosissimā uo
cabulo thamar adamaret ammon
filius dd̄. et deperiret in eam ualde. ita ut
egrotaret pp̄ amorem eius. q; cum ēet
uirgo difficile ei uidebatur ut quippi
am inhoneste ageret cum ea. Erat
aũ ammon amicus nomine ionadab fi
lius semmaa fratris dd̄. uir prudens
ualde. Qui dixit ad eū. Quare sic
attenuaris macie filii regis p singu
los dies. Cur ñ indicas mihi. Dixit
q; ammon. Thamar sororem fratris mei
absalon amo. Cui respondit ionadab.
Cuba super lectū tuū. et languorem si
mula. Cumq; uenerit pat tuus ut
uisitet te. dic ei. Veniat oro thamar
soror mea ut det mihi cibū. et faciat pul
mentū ut comedam de manu eius. Ac
cubuit itaq; ammon. et cū egrotare
cepit. Cumq; uenisset rex ad uisitā
dum eū. ait ammon ad regem. Ve
niat obsecro thamar soror mea ut
faciat in cellis meis duas sorbitiun
cullas. et cibum capiam de manu eius.
Misit g̃ dd̄ ad thamar domū. dicēs.
Veni in domū ammon fratris tui. et fac
ei pulmentum. Venitq; thamar in do
mum ammon fratris sui. Ille aũ iacebat.
Que tollens farinam cōmiscuit. et fe
cit sorbitiunculas. Tollensq; q̃s coxerat effu
dit. et posuit coram eo. et noluit come
dere. Dixitq; ammon. Egredimini omnes. cū
ctos a me. Cūq; exissent oēs. dixit
ammon ad thamar. Infer cibum in
conclaue. ut uescar de manu tua.
Tulit g̃ thamar sorbitiunculas quas
fecerat. et intulit ad ammon fratrem su
um in conclaue. Cumq; obtulisset
ei cibū apprehendit eam. et ait. Veni
cuba mecum soror mea. Que respon
dit ei. Noli frater mi. noli opprimere me. Ne
q; enim hoc fas est in isrl. Noli facere
stultitiam hanc. Ego enim ferre nō
poterō obprobriū meū. et tu eris q̃si unus
de insipientibus in isrl. Quin potius
loquere ad regem. et ipse negabit me tibi.
Noluit aũ acquiescere precibus eius. Et p̄
ualens uiribus oppressit eam. et cubauit
cum illa. Et exosam eam habuit ammon
magno odio nimis. ita ut maior esset
odium quo oderat eam. amore quo
ante dilexerat. Dixitq; ei ammon.

surge & vade. Que respondit ei. qa
uid est hoc malum qđ nunc agit ad
ūlum me. qm̄ qđ autē fratri expel
lenti me. & noluit audire eam. Vocato p̄ro qui ministrabat ei. dixit
Ejice hanc foras. & claude ostiū post
eam. Que induta erat talari tuni
ca. Hujusmodi enī filie regis virgi
nes uestib; utebantur. Ejecit ergo
eam minister ille foras. & clausit ost
ium post eam. Que aspergens cinerem
capiti suo. scissa talari tunica impo
sitisq; manib; supra caput suū. ibat
ingrediens & clamans. Dixit aūt ei
ab salon frat suus. Num ammon frat
tuus concubuit tecū. Sed nunc so
ror tace frat tuus est. noli affligere
cor tuū. p̄ re hac. Mansit ergo thamar
contristata in domo ab salō
fratis sui. Cum aūt audisset rex dā
ūba hec. contristatus est ualde. & no
luit contristare spīm filij sui eo qm̄ de
lligebat eum. q̄ primogenitus erat
ei. Porro ā ab salon locutus est ad
ammon. nec malū nec bonū. Odit
enī ab salon ammon. eo qđ uiolas
set thamar sororem suam. Factum
est aūt post tempus bonū ut tonde
rentur oues ab salon in balasor. q̄
est juxta ephraim. & uocauit ab salon
oēs filios regis. Veniens ad regem.
& ait ad eū Ecce tondentur oues ser
ui tui. ueniat ozo rex cum seruis su
is ad seruū tuū. Dixitq; rex ad ab
salon. Noli fili mi noli ozare ut
ueniamus oēs. & grauemus te.
Cum aūt cogeret eum & noluisset
re. būdixit ei. Fiat ab salon. Si
ūl uenire. Venit ergo cū eo ammon
saltrem ammon fil⁹ ei⁹. Dixit ad eū
rex. lon & nōe ut uadat tecū. Coe
gitq; eum ab salon. & dimisit
eum eo ammon & omnēs filios re
gis. Fecerunt q; ab salon quēadmō
dū p̄ceperat eis ab salon
p̄ us suus dicens. Observate cū re
miserit frat ammon uino. & dixe
uob̄ percutite eum & interficite. nolite
timere. Ego enī sum qui p̄cipio u
bis. Roboramini & estote uiri for
tes. Fecerunt ergo p̄ut ab salon ad
sum ammon. fecit p̄cepit illis ab
salon. Surgentesq; oēs filij regis.
ascenderūt singuli mulas suas & fugē
runt. Cumq; adhuc ygerent in ui
nere. fama p̄uenit ad dā dicēs. p̄
cussit ab salon oēs filios regis. &
nō remansit ex eis saltem unus. Sur
rexit itaq; rex & scidit uestimenta
sua. & cecidit super terram. & oēs ser
ui ip̄ius qui assistebant ei scide
runt uestimenta sua. Respondens aūt jonadab
filius semmaa frīs dā. dixit. Ne dix
erit dñs mūs rex qđ oēs pueri filij
regis occisi sint. Ammon solus mor
tuus est. q̄m in odio ab salon erat
positus. ex die qua oppressit thamar
sororem eius. Sunt ergo ne ponat
dñs mūs rex sup cor suum rem ut dā
dicens. oēs filij regis occisi sunt.
q̄m ammon solus mortuus est fu
git aūt ab salon. & leuauit puer ip
se oculos suos & aspexit. & ecce
plus multus ueniebat p̄ uiā dcli
uum ex latere montis. Dixit ergo
jonadab ad regem. Ecce filij regis ad

sitnt: ꝙ̃ ūbum seruꝰ tuꝰ sic fōm erit. Cumq; cessallet loqui: apparuerūt ei filij regis: ⁊ unxerūt eū ad uerbū suū: ⁊ fleuerunt. Et ⁊ rex ⁊ omēs serui ei fleuerūt plorātu magno nimis. Porro absalon fugiens abiit ad tholomai filiū ammiud regē gessur. Luxit ḡ dē filiū suū ammon: multis diebꝰ. Absalon aūt cum fugisset ⁊ uenisset in gessur: fuit ibi tribꝰ annis. Cessauitq; rex ꝑsequi absalon: eo qđ consolatus sit super ammon interitu.

Intelligens aūt ioab filius sarue qđ cor regis ūbum esset ad absalonē: misit thecuam ⁊ tulit inde mulierem sapientē. dixitq; ad eam. Lugē re simulā. ⁊ induere uestē lugubrē ⁊ me unguarīs oleo: ut sit ei mulier plurimo iam tempore lugentī mortuū. ⁊ ingrediēris ad regem. ⁊ loqueris ad eū sermones huiusmōi. posuit aūt ioab ūba in ore ei⁹. Ingressa autem mulier thecuitis: locuta est coram rege ut sup̄ dictū erat. ⁊ adorauit ⁊ dixit. Serua me rex. Et ait ad eā rex. Quid causę habes? Que respondit. Heu mulier uidua ego sum. mortuus est uir meus. ⁊ ancille tue erant duo filij: qui cum rixati essent ad uiuum in agro nullusq; erat qui eos ꝓhibere posset: ⁊ percussit alter alterū ⁊ interfecit eū. ⁊ ecce consurgens uniuersa cognatio adu ersum ancillam tuā dicit. Trade eum qui percussit fratrem suū. ut occidam eū ꝓ anima fratris sui quem interfecit ⁊ deleamus heredem: ⁊ queret extinguere lucernam meam q̄ relicta sit ut nō sup̄sit uiro meo nomen ⁊ reliquię sup̄ terram. Et ait rex ad mulierē. Vade in domū tuam: ⁊ ego ꝑcipiam ꝓ te. Dixitq; mulier ethecuites ad regem. Iniq me dñe mi rex inquisitras: ⁊ in domū ꝑris mei. Rex aūt ⁊ thronus eius sit innocens. Et ait rex. Qui contradixerit tibi addue eum ad me: ⁊ ultra nō adiciet ut tangat te. Que ait. Recordetur rex dñi dei sui. ⁊ nō multiplicent ꝓpinqui sanguinis ad ulciscendū: ⁊ nequaq̄m interficiant filium meū. Que ait. Iurat dñs: q̄m nō cadet de capillis filij tui sup̄ terram. Dixit ḡ mulier. Loquatur ancilla tua ad dñm meū regem ūbū. Et ait. Loquere. Dixitq; mulier. Quare cogitasti huiusmodi rem cont̄ ꝑpl̄m dei. ⁊ locutus ē rex ūbum istud ut ꝑpetret. ⁊ nō reducat eiectū suū. Omnes morimur ⁊ sicut aqua dilabimur in terram que nō reuertent: nec uult dñs ꝑire animam sed retractat cogitans. ne penitus pereat qui abiectus est. Nunc ḡ ueni ut loquar ad regē dñm meū ūbū hoc: ꝑsente ꝓbo. ⁊ dicet ancilla tua. Locutus ad regem. si quo modo faciat rex ūbum ancille sue. ⁊ audiuit rex ūba ut liberaret ancillā suam de manu oīum qui uolebant deherēditare dñi delere me ⁊ filiū meū simul. Dicat ḡ ancilla tua: ut fiat ūbum dñi mei regis fiat sacrificium. Sicut angelus dñi sic est dñs mis rex: ut nō benedictione nec maledictione moueatur. Unde ⁊ dñs dē tuus est tecū. Et respondens rex: dixit ad mulierē. Ne abscondas a me ūbū qđ te interrogo. Dixitq; mulier. Loquere dñe mi rex. Et ait rex. Numquid manus ioab tecū est in omnibꝰ his? Et dixit mulier ⁊ ait. ꝙ

salutē anime tue dīc mīrer: nec ad
dextram nec ad sinistram eīt ro oīnīb⁹
his que locutus eīt dñs mīs rex. Ser-
uus enim tuus ioab ipe precepit mi:
ipe posuit in os ancille tue oīa ver-
ba hec: ut vtrem figuram sermonis
hui. Et reuult tuus ioab precepit illud.
Tu aīt dīc mihi sapiens es sicut ip̄e
sapiam angls dei: ut intelligas oīa
sup terram. Et ait rex ad ioab. Ecce ego
concedo tibi rem istam: vade igit: et re-
uoca puerū absalon. Cadens q; ioab
sup faciem suam in terram adorauit: et
benedixit regi. Dixit ioab. Hodie intel-
lexit seruus tuus q; inueni gratiā in
oculis tuis dñe mi rex. Fecit q; ei⁹ ser mo
nem seruus tuus. Et surrexit ioab et abiit
in gessur: et adduxit absalon in hieru-
salē. Et ait rex. Reuertatur in domū suā:
et faciem meam n̄ videat. Reuertit ergo
absalon in domū suam: et faciē
regis n̄ vidit. Porro sicut absalon non
erat pulcher in omī israhel: et decorus
nimis: a vestigio pedis usq; ad verti-
cē n̄ erat in eo vitium macula. Et cū tonde
bat capillos. semel aūt in anno tonde
batur: q; grauabat eū crines: ponde
rabat capillos capitis sui ducentos
siclos pondere publico. Nati sunt aūt
absalon filij tres: et filia una nōe tha
mar elegantis formē. Habitauit q; absa
lon in hierusalē duobus annis: et faciem re
gis n̄ vidit. Igit⁹ absalon accersit
ioab ut mitteret eum ad regem. Qui noluit
venire ad eū. Cumq; ille mitteret et
ille nollet venire: dixit seruis su-
is. Scitis agrū ioab iuxta agrū meum ha
bentem messem hordei: ite q; et succē
dite eam igni. Succenderunt q; ser
ui absalon segetem igni. Surrexit
ioab et venit ad absalon in domum
eius: et dixit. Quare succenderūt ser
ui tui segetem meam igni? Respon
dit absalon ad ioab. Quia ad te oble
ui ut venires ad me: et mitterem te
ad regem: et diceres ei. Quare veni de
gessur: melius m̄ erat ibi me. Obse
cro igit: ut videam faciem regis. Si
memor est mei quirtatis mee: interficiat
me. Iugressus ioab ad regem: nunti
auit ei. Vocatusq; absalon intrauit
ad regem: et adorauit sup faciem ter
ram eo. Osculatusq; eūt rex absalon.

Fuit post hec fratt filiū

absalon currum et equites: et quin
quaginta viros qui precederent eū. Et mane
consurgens absalon stabat iuxta
portā: et omnem virū qui habe
bat negociū ut veniret ad regis iudi
cium. vocabat ad se absaloy. et dice
bat. De qua ciuitate es tu? Cumq;
respondisset ille. Ex una tribu israel
ego sum seruus tuus. Dicebat ei ab
salon. Videntur mihi sermones tui bo
ni et iusti: sed n̄ est qui te audiat con
stitutus a rege. Dicebat q; absalon. Quis
me constituat iudicem sup terā. ut
ad me veniant omēs qui habent nego
cium. et iuste iudicem? Et cū adire
deret ad eum homo ut salutaret il
lum: extendebat manū suam. et ap
prehendens osculabatur eū. Faciebat
q; hoc omni illi qui veniebat ad iudi
cium ut audiretur a rege: et sollicita
bat corda virorum israel. Post quos ānis
annos: dixit absalon ad regem dñe.

vadam ⁊ reddam uota mea. q̄ uouit dño in hebron. Ipse uenit ei̇ uoluit seruꝰ tuus cum esset in gessur syrie dicens. Si reuertit me dñs in ierl̄m. sacrificabo dño. Dixitq; ei rex vade in pace. Et surrexit ⁊ abiit in hebron. Tunc abi̇ absalon exploratores in uniuersas tribꝰ israel. dicens. Statim ut audieritis clangore buccine. dicite. Regnauit absalon in hebron. Iuerunt cum absalon ducenti uiri de ierl̄m uocati. euntes simplicitate sua. nescientes quicq; absalon machinaret contra patrem suum dauid. de cuius sacrificiis solebat immolare in multis locis. fuit enim conuocatus multitudo. ualida. ꝑ quos confirmaret regnum. ei absalon. Venit igit nuntius ad dauid. dicens. Toto corde unusquisq; israel sequitur absalon. Et ait dauid seruis suis qui erant cum eo in ierl̄m. Surgite ⁊ fugiamus. nec enim erit nobis effugium a facie absalon. festinate egredi. ne forte ueniens occupet nos. ⁊ impleat super nos ruinam. ⁊ percutiat ciuitatem in ore gladii. Dixeruntq; serui regis ad eum. Omnia quecunq; ꝑeligerit dñs nr̄ rex. hec utique exequemur seruꝰ tuus. Egressus est igit rex. ⁊ uniuersa domus eius pedibꝰ suis. Dimisitq; rex decem mulieres concubinas. ad custodiendam domum. Egressusq; rex. ⁊ omnis israel pedibꝰ suis. stetit prope domum. ⁊ uniuersi serui eius ambulabant iuxta eum. ⁊ legiones cerethi. ⁊ phelethi. ⁊ omnis gethei pugnatores ualidi. secuti sunt eum. qui secuti eum fuerant de geth pedestres. regem. Dixit autem rex ad ethai gethei. Cur uenis nobiscum. Reuertere ⁊ habita cum rege. q. peregrinus es. ⁊ egressus de loco tuo. Heri uenisti. ⁊ hodie impelleris nobiscum egredi. Ego autem vadam quo uocatus sum. Reuertere ⁊ reduc tecum fratres tuos. ⁊ dñs faciat tecum misericordiam ⁊ ueritatem. qm̄ ostendisti gratiam ⁊ fidem. Et respondit ethai regi dicens. Viuit dñs ⁊ uiuit anima tua dñe mi rex. quoniam in quocunq; loco fuerit dñs mi rex siue in morte siue in uita. ibi erit seruus tuus. Et ait dauid ethai. Veni ⁊ trans. Et transiit ethai gethei. ⁊ omnes uiri qui cum eo erant ⁊ reliqua multitudo. omnes ꝙ flebant uoce magna. ⁊ uniuersus ꝑpls transibat torrentem cedron. ⁊ cunctus ꝑpls incedebat contra uiam que respicit ad desertum. Venit autem ⁊ sadoch ⁊ uniuersi leuite cum eo. portantes archam federis dei. Et deposuerunt archam dei. Et ascendit abiathar donec expletus est omnis ꝑpls qui egressus fuerat de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch. Reporta archam dei in urbem. Si inuenero gratiam in oculis dñi. reducet me. et ostendet mihi eam. et tabernaculum suum. Si autem dixerit mihi placeo tibi. ꝑsto sum. faciat quod bonum est coram se. Et dixit rex ad sadoch sacerdotem. Videns reuertere in ciuitatem in pace. ⁊ achimaas filius tuus. et ionathas filius abiathar duo filii uestri sunt uobiscum. Ecce ego abscondar in campestribꝰ deserti. donec ueniat sermo a uobis mihi denuncians. Reportauerunt ergo sadoch ⁊ abiathar archam dei in ierl̄m. ⁊ manserunt ibi. Porro dauid ascendebat cliuum oliueti. ascendens et flens. opto capite ⁊ nudis pedibꝰ incedens. Sed ⁊ omnis ꝑpls qui erat cum eo opto capite ascendebat plorans. Siꝛ

tiatum est aũ dd qđ t achitofel esset
in coniuratione cum absalon. Dixit
q dd. Insatua queso dne consilium
achitofel. Cumq; attenderet dd humana
tem motum in quo adoriturus erat
dnm. ecce occurrit ei chusai arachi
tes scissa veste t cinis pleno capite.
Cui dixit ei dd. Si veneris mecũ erit in
onere. Si aũ in ciuitatẽ reuerteris t
dixeris absalon seruus tuus sũ rex
fuisti tu seruus pris tui. sic ego fui
tuus: dissipabis consilium a
chitofel. Habes enim tecũ sadoch
t abiathar sacerdotes. Et omne ver
bum qđcumq; audieris de domo regis
indicabis sadoch t abiathar sacerdo
tibz. Habent aũ cum eis duos filios suos a
chimaaz filium sadoch t ionathan fi
lium abiathar. t mittent per eos ad me
omne verbum qđ audieris. Veniente
g chusai amicus dd in ciuitatẽ. ab
salon quoq; ingressus est in urbem.

Cumq; dd transisset paululum montis ĩcrem: apparuit
siba puer miphiboseth in occursũ eius
cum duobz asinis qui onerati erant
ducentis panibz. t centũ alligaturis
uue passe. t centũ massis palatharũ
t utribz uini. Et dixit rex sibe. Quid
sibi volunt hec. Dixitq; siba. Asini
domus regis ut sedeant. t panes t
palatae ad vescendũ pueri eius. t uinũ
aute ut bibat quisquis defecerit in de
serto. Et ait rex. Ubi est filius dni tui.
Dixitq; siba regi. Remansit in urbe dice
ens. Hodie restituet mihi domus israel re
gnum patris mei. Ait rex sibe. Tua sit
omnia que fuerunt miphiboseth. Dixit
q; siba. Oro inueniam gram coram
te dne mi rex. Venit q rex dd usq; bau
rim. ecce egrediebatur inde vir de
cognatione domus saul nomine semei
filius gera. procedebat egrediens t ma
ledicebat. mittebatq; lapides contra
dd. t omẽs humiles seruos regis dd. Omnes
aũ pres t robustissimi bellatores a dextris
t a sinistris latere regis incedebant. Ita
aũ loquebatur semei. cum malediceret
regi. Egredere egrede vir sanguinum
t vir belial. Reddidit t dns humiliter
sanguinem domus saul. cui imperauit reg
num. et ecce dns regnum in manu
absalon filii sui. t ecce premitur te
mala tua. cum sis vir sanguinum es. Dixit
aũ abisai filius sarue regis. Quare
maledicit canis hic morienti dño
meo regi. Vadam t amputabo caput
eius. Ait rex. Quid mihi t vobis est fili
sarue. Dimittite eum. ut maledi
cat. dns enim precepit ei. ut malediceret
dd. Et quis est qui audeat dicere
quare sic fecerit. Ait rex abisai et
omnibus seruis suis. Ecce filius meus
qui egressus est de utero meo querit
animam meam. quanto magis hic filius iemi
nis. Dimittite eum ut malledicat ut
precepit dns. si forte respiciat dns
afflictionem meam. t reddat mihi bo
num pro maledictione hac hodierna.
Ambulabat aũ dd t socii eius per viã
cum eo. semei aũ per iugum montis
eo latere contra illum gradiebatur.
maledicens t mittens lapides ad la
tus eius. t pulueres spargens. Venit
tandem rex t omnis populus qui cum eo erat
fessus. t refocillati sunt ibi. Absalon

aũ ⁊ oĩs ꝑplis ilit ingressꝰ fuit vlin:
ſz ⁊ achitofel cum eo. Cum aũ uenis
ſſet chusai arachites amicus dĩ ad ab
ſalon: locutꝰ est ad eũ. Salue rex: sal
ue rex. Ad quem absalon. Hec est mise
ricordia tua: ad amicũ tuũ. Quare nõ ist
i cum amico tuo: Respondit chusai ad ab
salon. Nequaquã: quẽ elegit dñs ⁊ oĩs hic ꝑplis ⁊ uniuersus isr:
⁊ cum eo manebo. Et ut ⁊ hoc inferam.
Cui ego seruiturus fum: nonne filio re
gis: Sicut patui ꝑi tuo: sic parebo ⁊ ti
bi. Dixit aũ absalon ad achitofel. Inite cõ
silium: quid agere debeamus. Et ait achi
tofel ad absalon. Ingredere ad concubi
nas ꝑris tui q̃s dimisit ad custodiendam domũ: ut cum audierit omnis isr
q̃d fedaueris ꝑrem tuũ. roborentur ma
nus eoꝝ tecum. Tetenderunt g̃ absalon
tabernaculũ in solario: ingressusq; est ad
concubinas ꝑris sui coram uniuerso isr.
Consiliũ aũ achitofel q̃d dabat in dies
illis. q̃si liquid consuleret dñs. sic erat
oĩe consilium achitofel. ⁊ cum esset cũ
dĩ. ⁊ cum esset cum absalon.

CXVII

Dixit g̃ achitofel ad absalon. Eligam mi duodecim milia uirorũ. et
consurgens ꝑsequar dĩ hac nocte: ⁊ ue
niens sup eum quoniã fatigatꝰ est
⁊ solutis manibꝰ perterrebo eũ. Cũctꝰ
fugient omnis ꝑplis qui cum eo est: percutiam regem desolatum ⁊ reducam uniuersum ꝑplm. q̃sin animus reuertatur omnium uiri tui quẽris: ⁊ omnis ꝑplis erit
pax. Placuit sermo eius absalon. et
cunctis maioribꝰ uiris isr. Ait aũ absa
lon. Vocate ⁊ chusai arachitem: ⁊ audiamus
quid etiam ipe dicat. Cumq; uenisset
chusai ad absalon: dixit absalon ad eũ
dicens. Iuxta sermonem hunc locutus est
achitofel. facere debemus an non: Si
non consiliũ: ⁊ dixit chusai ad absalõ.
Non bonũ consiliũ q̃d dedit achitofel
hac uice. Et rursum intulit chusai. Tu
nosti ꝓtem tuũ ⁊ uiros qui cum eo sunt
esse fortissimos ⁊ amaros ursis: uelut si ur
sa raptis catulis in saltu seuiat. Sz ꝑ
tuus uir bellator est: nec morabitur cum
ꝑplo: forsitan nunc latitat in foueis. aũ
in uno q̃d uolueris loco. ⁊ cum ceciderint
uni quilibet in ꝓncipio: audiet quicũq;
audierit ⁊ dicet. Cæa est plaga in ꝑplo
qui sequebatur absalon. Et fortissimꝰ
quoq; cuius cor est ut cor leonis: pauore dissolu
tur. Scit enim oĩs ꝑplis fortem esse pa
trem tuũ: ⁊ robustos oĩs qui cũ eo sunt.
Sed hoc mihi uidetur reddi esse consiliũ. Congregentur ad te uniuersi isr a dan usq;
berſabee q̃si harena maris innumerabi
lis: ⁊ tu ei in medio eoꝝ. Inuenimus
sup eum in quocũq; loco fuit inuentus:
⁊ oppemur eum sicut cadit rosa super ter
ram. ⁊ ñ relinquem de uiris qui cum eo
sunt nec quidem unũ. Si ꝓ urbem aliquã fuit ingressus. circumdabunt oĩes
isr ciuitatẽ illã funes: ⁊ trahem eam
in torrentẽ. ut ñ reperiatur nec cal
culus quidem ex ea. Dixit absalon
⁊ oĩs uir isr. Melius est consilium
chusai arachitis: consilio achitofel.
dñs aũ nutu distipauit est consiliũ a
chitofel utile: ut induceret dñs sup
absalon malũ. Tradit chusai sadoch
⁊ abiathar sacerdotibꝰ. Hoc ⁊ hoc in
consiliũ dedit achitofel absalon et
senioribꝰ isr: ⁊ ego tale ⁊ tale dedi

consiliū. Nunc ḡ mittere ctō z uim
tiare dd dicentes. Ne moreminī no
de hac in campestribꝫ deserti. z; ablq;
dilatione transgredere. ne forte ab ꝺ
bearim rex z omnis pl̄s qui cū eo est.
Jonathan aīe z achimaas strabant nr̄
fontem togēl. Abiit ancilla z nunti
auit eis. Illi p̄ cūt. ut referrent
ad regem dd nūtiū. Non enī potam
uidem. aut introire audeamus. Videt
aūt eos quidam puer. z indicauit ab
salon. Illi uo eo recto gradu ingressi
sunt domū cuiḋam uiri in bahurim
qui hēbat puteū in uestibulo suo. z
descenderunt in eū. Tulit aūt mulier
et expandit uelamē sup os putei. q̄si ste
rans ꝯplanas. z sic latuit res. Cū
q; uenissent serui ablalon ad mulie
rem in domū. dixerunt. Ubi ē achi
maas z ionathan. Et dixit eis mulier.
Transierunt. gustata paululū aqua.
Ad hꝫ qui ꝙrebant eum nō inuenientes
reuersi sunt hrlm. Cumq; abissent. ascē
derunt illi de puteo. z ꝓgentes nunti
auerunt regi dd. atq; dixerunt. Surgite
et transite cito fluuiū. Iste huiusce
modi dedit consiliū contra uos achi
tofel. Statuerat ḡ dd z omnis pl̄s q̄ erat
cum eo. z transierunt iordanē donec de
luceret. z ne unus quidem reliquus
fuit qui nō transiisset fluuiū. Porro
achitofel uidens q̄d nō fuisset ꝺm
consiliū suū. strauit asinū suū z surre
xit z abiit in domū suam z in ciuita
tem suam. z disposita domo sua suꝫ
pendio uenit. z sepultus est in sepulcꝛ
patris sui. Dauid aūt uenit in castra. et
ablalon transiuit iordanē ipe z oēs
uiri isr cum eo. Amalam uo constituit
ablalon p ioab sup exercitū. Amala
aūt erat filius uiri qui uocabatur ie
thra de iehelel. qui ingressus erat ad
bigail filiam naas sororem sarui
que fuit mr̄ ioab. z castra metati
sunt isr cum ablalon in tra galaad.
Cumq; uenisset dd in castra. sobi filꝰ
naas de rabath filiorꝫ ammon. z ma
chir filius ammihel de lodabar. z ber
zellai galaadites de rogelim obtu
lerunt ei stratoria. z tapetia. z uasa
fictilia. triticum. z ordeū. z farinam.
z polentam. z fabas. z lentem. z fruc
tum. z mel. z butyrū. oues. z pingues
uitulos. Sederuntq; dd z pl̄s qui cū
eo erat ad uescendum. Suspicati sunt
enī pl̄m fame. z siti fatigari in deserto.

Gritur considerato dd pl̄o (GRVIII
suo. constituit sup eum tribunos et
centuriones. z dedit p̄ tertiam partem
sub manu ioab. z tertiam filij manu abi
sai filij sarui fratris ioab. z tertiam sub
manu ethai qui erat de geth. Dixitq;
rex ad pl̄m. Egrediar z ego uobiscum.
Et respondit pl̄s. Non exibis. Si enī
fugerimus non magnopꝛe ad eos de
nob curabunt. Etsi media pars ceci
derit de nob. nr̄i tamen curabunt. qui tu unus
p decem milibꝫ computaris. Melius ergo
igitur ut sis nob in urbe pl̄sidio. Ad hꝫ
rex ait. Quod uob rectum uidetur. hoc fa
ciam. Stetit ḡ rex iuxta portam. egredi
entibus pl̄is p turmas suas centu
z millena. Et p̄cepit rex ioab z abisai
ethai dicens. Seruate mihi puerū ablsa
lon. Et omnis pl̄s audiebat p̄cipientē
regem cunctis p̄ceptis p ablalon.

Tragq egressus ē pl̄s in campū cont̄
ra eū: ⁊ ecce cecidit pl̄us in faltu ephraim
& ceteri ceciderūt ibi pl̄s ex ab exercitu dd.
Erāq; ibi plaga magna in die illa: xx.
milia. Fuit aūt ibi pl̄um dilpsum sup
faciem omnis tre: ⁊ multo plures erant
quos saltus consumpserat de pl̄o q̄m
hij quos voraverat gladi in die illo. Ie
roboā aūt ut cognosceret absalon tenuit dā.
sedens mulo. Cumq; ingressus fuisset
mulus sub condensā quercū ⁊
magnam: adhesit caput eius q̄rcui.
⁊ illo suspenso int̄ celum ⁊ terram. mulus
cui sederat pertransiuit. Videns aūt hoc ioab
priem ⁊ nunciauit ioab dicens. Vidi
absalon pendē de quercu. Et ait ioab ui
ro qui nunciabat ei. Si uidisti. q̄re nō
confodisti eum ibi tra. ⁊ ego dedissem t̄
x argenti siclos ⁊ unū balteū. Quod di
cit ad ioab. Si appenderes in manibz me
is mille argenteos: nequaq̄ mitterem
manū meam in filiū regis. Audientibz
enī nob̄ precepit rex ⁊ abisai ⁊ echai
dicens. Custodite ūm puerū absalon. Si
ri feciliem contra animam meam audacter
nequaq̄m hoc regem latere potuisset.
⁊ tu stares ex ad ūlo. Et ait ioab. non si
cut tu uis: ⁊ aggrediar ei coram te.
Tulit ḡ ioab tres lanceas in manu sua:
⁊ infixit eas in corde absalon. Cumq;
adhuc palpitaret hereni in quercu.
circumierunt decem iuuenes armigeri
ioab ⁊ percutientes interfecerunt eū. Co
cinit aūt ioab buccina. ⁊ retinuit po
pulū ne persequerent fugientē filiū. uo
lens parcere multitudini. Et tulerunt
absalon ⁊ proiecerunt eum in lacu in fo
ueam grandem: ⁊ congesserūt sup
eū acerū lapidū magnū nimis. Oēs
aūt isr̄l fugerūt in tabernacula sua. porro
absalon exercerat sibi cum adhuc uiue
ret titulum: qui est in ualle regis. di
cens enī. non hēo filiū: ⁊ hoc erit mo
umentū nōis mei. Vocauitq; titulum
nōie suo: ⁊ appellatur manū absalon
usq; ad hanc diem. Achimaas aūt filius
sadoch: ait. Curram ⁊ nunciabo regi:
q̄ iudicium fecerit ei dñs de manu ini
micoz suis. Ad quem ioab dixit. non e
rit nuncius in hac die: ⁊ nunciabis in
alia. Hodie nolo te nunciare: filius enī
regis est mortuus. Et ait ioab chusi va
de ⁊ nuncia regi que uidisti. Adorauit
chusi ioab: ⁊ cucurrit. Currit aūt achi
maas filius sadoch: dixit ad ioab. Quid
impedit si etiam ego curram p̄ chu
si. Dixit ei ioab. Quid uis curre fili
mi. Non erit tibi nunciij bauilus.
Qui respondit. Quid enim si cucurre
ro: ⁊ ait ei. Curre. Curruit ḡ achima
as p̄ uiam compendij: ⁊ transiuit chusi.
Dauid aūt sedebat inter duas portas.
Speculator ūo qui erat in fastigio por
te sup murū. eleuans oculos uidit ho
minem currentē solū: ⁊ exclamauit nūti
cauit regi. Dixitq; rex. Si solus est. bo
num ē nunciū in ore eius. Properante aūt
illo ⁊ accedente p̄pius. uidet speculator
hominem alterū curr̄entem: ⁊ uocitauit
in cacumine atr. Appareat ūi homo cur
rens solus. Dixitq; rex. ⁊ iste bonus
ē nunciis. Speculator aūt. Conten
plor ait cursum primi: esse cursum
achimaas filij sadoch. Ait rex. Vir
bonus est. ⁊ nuncium portans bonū
uenit. Clamans aūt achimaas dixit

ad regem. Salue rex. Et adorauit regem coram eo p̄uul in tram: ait. Bñdictus dñs ds tuus: qui conclusit homines qui leuauerunt manus suas contra dñm meū regem. Et ait rex. Eli ne pax p̄ro absalon? Dixitq; achimaas. Vidi tumultū magnum: nō intellexi quid esset. Dixit rex. Sta hic. Cumq; ille transisset stetit. apparuit chusi: et uenies ait. Bonum nuncium affero hodie mihi rex. Judicauit enim p̄ te dñs hodie de manu omnium qui surrexerunt contra te. Dixit ait rex ad chusi. Eli ne puer p̄ro absalon? Cui respondens chusi. Sint inquit sicut puer meus dñi mei regis: et uniuersi qui consurgunt ad nocendum ei sicut ille. Contristatus rex ascendit cenaculū porte et flebat: et sic loquebatur uadens. Fili mi absalon: absalon fili mi. Quis mihi tribuat ut ego moriar p̄ te: Absalon fili mi: fili mi absalon.

Nuntiatum est autem ioab q̄d rex fleret et lugeret filiū suū: et facta est victoria in luctum in die illa omni p̄lo. Audiuit enim p̄lus in die illa dicentem. Dolet rex super filio suo. Vndecim autem p̄lis in die illa ingredi clanculum: quasi confugiant dolentes populus fugiens et fugiendo de p̄lio. Porro rex operuerat caput suum: et clamabat uoce magna. Fili mi absalon. absalon fili mi. Ingressus ergo ioab ad regem in domum: dixit. Confudisti hodie uultus omnium seruorum tuorum: qui saluam fecerunt animam tuam et animam filiorum tuorum et filiarum tuarum: et animam uxorum tuarum: et animam concubinarum tuarum. Diligis odientes te et odio habes diligentes te: et ostendisti hodie q̄ tibi curas de ducibus tuis et de seruis tuis. et uere cognoui modo q̄ si absalon uiueret et nos omnes occubuissemus: tunc placeret tibi. Surge igitur et prede: et alloquere seruos tuos. Juro enim tibi p dñm. q̄d si non egressus fueris nec unus quidem remanebit tecum nocte hac: et peius erit tibi hoc omnibus malis que uenerunt super te ab adolescentia tua usq; in p̄sens. Surrexit igitur rex et sedit in porta. et omni p̄lo nuntiatum est q̄d rex sederet in porta. Venitq; omnis multitudo coram rege. Israel autem fugerat in tabernacula sua. Omnis quoq; p̄lus certabat in cunctis tribubus israel dicens. Rex liberauit nos de manu inimicorum nostrorum: ipse saluauit nos de manu philistinorum. et nunc fugit de tra p̄p absalon: Absalon autem quem unximus nos mortuus est in bello. Vtique quo taces et tu reducere regem

Rex uero dixit ad sadoch et ad abiathar sacerdotes dicens. Loquimini ad maiores natu iuda dicentes. Cur uultis nouissimi reducere regem in domum suam: Sermo autem omnis israel peruenerat ad regem in domum eius. Fratres mei uos. os meum et caro mea uos. Quare nouissimi reducitis regem: Et amicis dicite. Non os meum es et caro mea. Hec faciat mihi ds et hec addat: si non magister militie fueris coram me omni tempore p ioab. Inclinauit cor omnium uiroꝝ iuda. q̄si unius: misseruntq; ad regem dicentes. Reuer

ui: ⁊ oīs ser̄ui tui. ⁊ reūlus eſt rex:
uenit uſq; ad iordanem. ⁊ iuda ue
ut in galgala ut occurreret regi: ⁊ trā
ducere eum iordanem. ſelmaauit aū
semei filius gera filij gemini de bahu
rim: ⁊ descendit cū eo uiri iuda in occ
sum regi dd. cū mille uiris de benia
min. ⁊ iba puer de domo saul: ⁊ xv.
filij ei⁹ ac. xx. ser̄ui erant cū eo. ⁊ trans
ierunt iordanem ante regem: ⁊ trans
iit ut traduceret domū regi.
⁊ facere ut⁹ uoluntē eius. ⁊ semei aūt
filius gera p̄stratus coram rege cum iam
transiiſſet iordanem: dixit ad eū. Ne
reputes mihi dñe mi iniquitatē: neq; me
mineris mitrat⁹ ser̄ui tui in die qua e
gressus es dñe mi rex de uſlim: neq; po
nas rex in corde tuo. Agnouit enī ser̄us
tuus peccm meū: ⁊ ideo ecce primus
uenio de omī domo ioseph descendere in
occursū dñi mei regis. ⁊ dixit ei abiſai
filius saruie dixit. Numquid p hoc ībis
nō occidetur semei qui maledixit xpō dñi:
Et ait dd. Quid mihi ⁊ uob filij saruie: Cur
effecti sumus hodie in satha: Ergone
hodie interficietur uir in iſrl: An ignoro
hodie me factū regem sup iſrl: Et ait rex
semei. Non morieris. Iurauitq; ei. ego
mifibosech quoq; filius saul descendit in
occursum regis. illoris pedibz ⁊ intonsa
barba: uestes q; suas non lauarat a die
qua egressus fuerat rex usq; in die re
uersionis eius in pace. Cumq; uenis
set regi: dixit ei rex. Quare nō uenisti
mecū mifibosech: Qui respondens ait.
Domine mi rex: ser̄uus mis contempſit
me. dixitq; ei ego famulus tuus
ut sternerē mihi asinū: ⁊ ascendens a
brem cū rege. Claudū enī cum ser̄uus
tuus. Insup ⁊ accusauit me ser̄ui tu
us: ad te dñm meū regē. Tu aūt dñe
mi rex sicut angel⁹ dei: fac q̄d placitū
est tibi. Neq; enim fuit domus patris
mei mihi morti obnoxia dño meo regi:
tu aūt posuisti me ser̄uū tuū int⁹ comu
nes mense tue. Quid q hēō mihi iuste ēpe
te. aut quid possum ultra inclamare
ad regem: Dixit aūt ei rex. Quid ultra
loqueris: Dixi ego q̄d locutus sum. Tu
⁊ iba diuidite possessiones. Et dixit
mifibosech regi. Etiam cuncta accipi
at: postq̄m reūlus est dñs mis rex pa
cifice in domū suam. Berzellai quoq;
galaadites descendens de rogelim trā
duxit regem iordanē. paratus erat ubq;
fluuiū p̄sequi eū. Erat aūt berzellai
galaadites senex ualde octogenarius:
⁊ ipe pbuit alimenta regi cum mora
retur in castris. Fuit quippe uir diues
nimis. Dixit itaq; rex ad berzellai. Ve
ni mecū ut requiescas ser̄uus meū
in iſrl. Et ait berzellai ad regē. Quot
sunt dies annoz uite mee ut ascen
dam cum rege iſrl: Octogenari⁹ sū
hodie. Numquid intelligit sensus mei
ad discernendū suauē aut amarū.
aut delectare potest ser̄uū tuū cibus
ac potus: uel audire ultra possū uo
cem cantoz atq; cantatricum: Quare
ser̄uus tuus sit oneri dño meo re
gi: Paululū p̄cedam famulus tuus.
ab iordane tecum. Nec uidigeo hac u
ltrtudine: ⁊ obsecro ut reuertar ser
uus tuus ⁊ moriar in ciuitate mea.
⁊ sepeliar iux̄ sepulchrū p̄tis mei ⁊
matris mee. Ecce aūt ser̄uus tuus cha

maam. Jpe uadat treat dñe nr rex.
t fat ei qđ bonū t uidetur. Dixit rex
ayeum transeat chamaam. t ego fac
am ei quicquid t placuit. t omē qđ
peterus a me impetrabis. Cūq; tran
sisset nunūsus pl's t rex iordanē. ot
ulatus est rex berzallai t benedix ei.
t ille reūsus est in locū suū. Transi
uit g rex in galgalā. t chamaam cū
eo. Omis aū pl's uda transduxerat
regem. t media tū pars affuerat de
pl's isr. Jtaq; omis uir isr conuen
rentes ad regem. dixerunt ei. Quare
te furati sunt fres nri uri uda. t tul
duxerunt regem t domū ei iordanen
omisq; uiros emi cū eo. t respondit
omis uir uda ad uiros isr. qz ppe
ni est rex. Cur iraceris sup hac re.
Jumquid comedim aliquid ex rege.
aut munā nob data sunt. t respon
dit uir isr ad uiros uda. t ait. Decē
partes hab' sum ego apd regē. ma
giz ad me pinet dd qm ad te. Cur
ū fecisti iniuriam. t ū michi minia
tum est ppu nr ut reducem regem meū.
Durit aū respondere uir uda uiros
isr dure quoq; ut ibi
Erat aut vir belial. nole seba filī bochri
uir iemineī. t cecinit bucina t ait.
Non est nob pars in dd. nec hereditas
in filio isai. Celitote u tabernacla tua
isr. t separatus est omis isr a dd. seq
tus est seba filī bochri. Jdur aū uda
adhesserunt regi suo. a iordane usq; ad
ihm. Cumq; uenisset rex in domū suā
in ihm. tulit decem mulieres concubi
nas suas quas dereliquerat ad custodi
endam domū. t tradidit eas in custo
diam. alimēta eis ptbens. t ū eis nō
ius ad eas. sed erant clause usq; ad
diem mortis sue in uiduitate uiuen
tes. Dixit aū rex amasa. Conuoca mi
uros uida uj diem festū. t tu adesto p
sens. Abiit g amasa ut conuocaret
udam. t moratus est ex placitū qđ
ei constituerat rex. Dixit aū dd ad abisai.
Jnne magz afflicturus est nos seba fi
ius bochri. q̄m absalon. Tolle g ser
os dñi tui t psequere eū. ne forte
inueniat ciuitates munitas. t effu
giat nos. Egressi sunt g cum eo uri
oab. cerethi quoq; t felethi. t omis
obustus exierunt de ihm ad psequen
dum seba filī bochri. Cumq; illi esset
uxta lapidem grandem qui est in gabaō.
amasa ueniens occurrit eis. Porro ioab
uestitus erat tunica stricta ad mēsu
ram sua. t desup accinctus gladio de
pendente usq; ilia in uagina. qui a
brefactus seu motu egredi poterat
t pungere. Dixit ergo ioab ad amasā.
Salue mi frē. t tenuit manu dextra
mentū amasa. qi osculans eum. ig
noto amasa ū obtenuaūt gladiū quem
habebat ioab. Cui pcussio eū in late
re effudit in terrā nec secundū uulnū apposuit. Joab aū t abi
sai frē ei psecuti sunt seba filī bochri.
Juxta quidam uri aū petrā ingen
tē cadit amasa de loco ioab. ueneruntq;
Hec qui ē uolunt p ioab comes dd.
Amasa aū conuiuens sanguine. iace
bat in media uia. Vidit hoc quidam
uir qđ subsisteret omis pl's ad inse
quendum eū. t amouit amasam de uia
in agrū. Quoq; eum uehiculo. ne

tubilstrerunt ⁊ ceteri ⁊ p̄ eū. Amoro ⁊ illo de ura: trahebat omīt ur ferfis
ioab ad psequendum seba filiū bochri.
Porro ille trahebat p omīs tribꝫ isrl
in abellam ⁊ in bethmacha: omīsq; e
lecti togati filiarū ad eū venerunt
tacq; ⁊ obpugnabant eū in abella et
in bethmacha: ⁊ circumdederunt mu
rum ubi; curtatem ⁊ obsessa ē tubs.
Omīs aūt turba que erat cum ioab: mo
liebatur destrūe muros. ⁊ exclamauit
mulr sapiens de curtate. Audite au
dite: dicite ioab. Appropinq; huc: ⁊ lo
quar tecū. Qui cum accessisset ad eā:
ait illa. Tu es ioab: ⁊ ille respondit.
Ego. Ad quem sic locuta est. Audi ser
mones ancille tue. Qui respondit. Au
dio. Ait illa. Sermo utiq; di
cebatur ut uetere prouio. Qui utro
q; aūt interrogent in abella: ⁊ sic pfice
bant. Plenus ego sum que respondeo
ūritatem isrl ⁊ tu quis subuertere ciui
tatem ⁊ euertere matrem in isrl: Quā
re perpetras hereditatē dñi: ⁊ respondit io
ab ait. Absit absit hoc a me. Non ego per
petro: neq; demoliar. Non sic habet
res: ⁊ homo de monte ephraim seba
filius bochri cognoīe: leuauit manū suā
contra regem dd. Tradite illū solū: ⁊ re
cedemus a curtate. Ait mulr ad ioab.
Ecce caput ei mittetur ad te p murū.
Ingressa est q; ad oēm plm: ⁊ locuta est
tis sapienter. Qui abscidūt caput
sebe filij bochri proiecerunt ad ioab. ⁊
ille canit tuba: ⁊ recesserunt ab ur
be unusquisq; in tabnacla sua. Ioab
aūt reuersus est isrl in ad regem. Fuit q;
ioab sup oēm exercitū isrl: banaias aūt
filius ioiade sup cerethees ⁊ phelethees.
aduram ūo sup tributa. Porro ioſa
phath filius achilurth a cōmentarius. ſi
ua aūt scribe: sadoch ūo ⁊ abiathar sa
cerdotes. Iaira aūt gargenes: erat dater

Facta est q; fames [illegible] dos dd.
in diebꝫ dd tribꝫ annis usq; ⁊ cōſ
uluit dd oratiōe dñi. Dixit dñs. Pro
saul ⁊ domui eius ⁊ sanguine q; occi
dit gabaonitas. Vocatis q; gabaoni
tis rex dixit ad eos. Porro gabaonite
non erant de filiis isrl: ⁊ reliquie amo
reon. Filij quippe isrl iurauerant eis:
ne perimerent eos. ⁊ uoluit saul percu
tere eos zelo. qui p filios isrl ⁊ iuda. Dixit
q; dd ad gabaonitas. Quid faciam uo
bis ⁊ qđ erit ut placem: ut benedicatis
hereditati dñi: Dixerunt ei gabaonite.
Non est nob sup argento ⁊ auro cū saul:
⁊ cū tota domui ei. Dixit ro
luuit ut interficiatur homo de isrl. Ad
quos ait rex. Quid q; uultis ut faciā
nob: Qui dixerunt regi. Virū qui aſſu
unt nos ⁊ oppressit iniquitas delere de
uoluit: ut ne unq; quidem resideat in
de terminis isrl. Dentur nob septem uiri de filiis ei: ut cru
cifigamus eos in gabaath saul quon
dam electi dñi. Et ait rex. Ego dabo. Pepercit
q; rex mifiboleth filio ionathan filij saul:
p iusiurandū dñi. qđ iurauit inter dd ⁊ inter
ionathan filiū saul. Tulit itaq; rex duo
os filios respha filie haia quos peperit
saul armoni ⁊ mifiboleth: ⁊ quinq; fi
los merob filie saul quos genuerat
hadriheli filio berzellai. qui fuit de mo
lathi: ⁊ dedit eos in manu gabaonita
rum. Qui crucifixerunt eos in monte

coram dño. Et ceciderunt hij septem simul occisi in diebz messis primis: in capiente messione hordei. Tolleus aũ respha filia haia cilicũ substrauit sibi supra petram ab initio messis donec stillaret aqua sup eos de celo: ⁊ nõ dimisit aues lacerare eos p diem: nec bestias p noctem. Et nunciata sunt dõ que fecerat respha filia haia concubina saul. Abiit dõ ⁊ tulit ossa saul ⁊ ossa ionathan filij eius dauinctiales galaad qui furati fuerant ea de platea bethsan in qua suspenderant eos philistiim cũ interfecissent saul in gelboe: ⁊ asportauit inde ossa saul ⁊ ionathan filij eius. Et congregentes ossa eoz qui affixi fuerant sepelierũt ea cum ossibz saul ⁊ ionathan filij ei in tra beniamin in latere sepulchri ei⁹ patris ei⁹: fecerunt oĩa que p̃ceperat rex. Et repropitiatus est dñs tre post hec. Factum est aũ cursum pluuie philistiim⁹ ad vsum tribz: ⁊ dederunt dñ ⁊ seruo eius cui eo. ⁊ pugnabant ctra philistiim. Defecerunt aũ dñ: relicti deob qui fuit de genere arapha. cui ferrũ habite trecentas uncias appendebat. ⁊ accinctus erat ense nouo. ausus est percutere dñ: putantes eu fugisse. Filius aũt roboam fuit abiiam filius eius ⁊ peullum philistheũ interfecit. Tunc iurauerũt uiri dñ dicentes. Non egredieris nobiscum in bellũ: ne extingnas lucernam istã. Sed⁹ quoq; fuit bellũ in gob contra philistheos. Tunc peullit solobochai de ysarelephi de stirpe arapha: de genere gygantis. Ferrum quoq; fuit bellũ in gob contra philistheos: in quo peullit adeodat filius saltus

polumitarũ bethleemites goliath gethheum. cui⁹ hastile haste erat sicut liciatorũ texentiũ. Quartũ bellũ fuit in geth: in quo uir excelsus q̃ habebat in manibz pedibz q; habebat digitos. idest uiginti ⁊ quatuor ⁊ erat de origine arapha: ⁊ blasphemauit israhel. Percussit aũ eũ ionathan filius samaa fratis dauid. Hij quatuor nati sunt de arapha in geth: ⁊ ceciderunt in manibz dauid ⁊ seruoz eius. Locutus est aũ dñs moysi ad eũ ba carmeli huius: in die qua liberauit eum dñs de manu omniũ inimicoz suoz: ⁊ de manu saul: ⁊ ait.

Dominus petra mea ⁊ robur meũ: ⁊ saluator meus. Deus meus fortis meus ⁊ sperabo in eũ: scutũ meũ ⁊ cornu salutis mee. elevator meus ⁊ refugium meũ: saluator meus de iniqte liberabis me. Laudabilẽ inuocabo dñm: ⁊ ab inimicis meis saluus ero: q̃ circũdederunt me contritiones mortis. torrentes belial terruerũt me funes inferi circumdederunt me: preuenerunt me laquei mortis. In tribulatione mea inuocabo dñm: ⁊ ad dñm meũ clamabo. Et audiet de templo suo uocem meã: ⁊ clamor meus ueniet in aures eius. Commota est ⁊ contremuit tra: ⁊ fundamenta montiũ ibant ⁊ commota sunt ⁊ conquassata. q̃m iratus est. Ascendit fumus de naribz eius. ⁊ ignis de ore eius uorabit: carbones incensi sunt ab eo. Inclinauit celos ⁊ descendit: ⁊ caligo sub pedibz ei⁹. Et ascendit sup cherubin ⁊ uolauit: ⁊ lapsus est sup pennas uenti. Posuit tenebras in circuitu suo tabernaculum.

erubrant aĝs de nubibz celoꝝ: ꝓ fulgore in conspĕ ei accensi sunt carbones ignis. Tonabit de celo dñs: ⁊ excelsus dabit vocem suam. Mittit sagittas suas ⁊ dissipabit eos: fulgura ⁊ cõturbabit eos. Et apparuerunt effusiones aquarum: ⁊ revelata sunt fundamenta orbis: ab increpatione tua dñe. ab inspiratiõe spũs furoris tui. Misit de excelso et assumpsit me: ⁊ extraxit me de aquis multis. Liberavit me ab inimico meo potentissimo. ab hijs qui oderant me: quia confortati sunt super me. Prevenerunt me in die afflictionis mee: ⁊ factus est dñs firmamentum meum. Et eduxit me in latitudinẽ: liberavit me quoniam complacitum est mihi. Retribuet mihi dñs secundum justitiam meam: ⁊ secundum munditiam manuum mearum retribuet mihi: quia custodivi vias dñi: ⁊ non impie egi a deo meo. Omnia enim judicia ejus in conspectu meo: et precepta ejus non amovi a me. Et ero perfectus cum eo: ⁊ custodiam me ab iniquitate mea. Et restituet mihi dñs secundum justitiam meam: ⁊ secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum suorum. Cum sancto sanctus eris: ⁊ cum robusto perfectus. Et cum electo electus eris: ⁊ cum perverso perverteris. Et populum pauperem salvum facies. oculis autem superborum humiliabis. quia tu lucerna mea dñe. ⁊ dñe illuminabis tenebras meas. In te enim curram accinctus: in deo meo inveniam murum. Deus immaculata via ejus. eloquium dñi igne examinatum: scutum est omnium sperantium in se. Quis est deus preter dñm: ⁊ quis fortis preter deum nostrum: Deus qui accinxit me fortitudine: ⁊ complanavit perfectam viam meam: ⁊ coequavit pedes meos cervis: ⁊ super excelsa mea statuit me. Docuit manus meas ad prelium: ⁊ posuisti arcum ereum brachia mea: dedisti mihi clipeum salutis tue: ⁊ mansuetudo tua multiplicavit me. Dilatabis gressus meos subtus me: ⁊ non defecerunt tali mei. Persequar inimicos meos ⁊ comprehendam illos: ⁊ non revertar donec consumam eos. Consumam eos ⁊ confringam illos: ut non consurgant: cadent subtus pedes meos. Accinxisti me fortitudine ad prelium: incurvasti resistentes mihi subtus me. Inimicos meos dedisti mihi dorsum: odientes me ⁊ disperdam eos. Clamabunt ⁊ non erit qui salvet: ad dñm ⁊ non exaudiet eos. Delebo eos ut pulverem terre. ut lutum platearum comminuam eos. atque compingam: salvabis me a contradictionibz populi mei. custodies me in caput gentium. populus quem ignoro servivit mihi: filij alieni resistent mihi. auditu auris obedient mihi. filij alieni defluxerunt: ⁊ conturbati sunt in angustijs suis. Vivit dñs ⁊ benedictus deus noster: ⁊ exaltabitur deus fortis salutis mee. Deus qui das ultiones mihi: ⁊ detraxisti populos sub me. Qui eruis me ab inimicis meis. ⁊ a resistentibz in me exaltabis me. a viro iniquo liberabis me. Propterea confitebor tibi dñe in gentibz: ⁊ nomini tuo cantabo. Magnificans salutes regis sui ⁊ faciens misericordiam christo suo dauid: ⁊ semini ejus usque in sempiternum.

KKIII

Hec autem sunt verba novissima. Dixit dauid filius isai: dixit vir cui

constructū est de xpo dei iacob, egre
gius plata ist. Spūs dñi locut ē p me
t sermo eius p linguam meā. Dixit.
Ds isrl mihi locutus est fortis isrl: dñā
tor hominū iustus. dñātor in timore
dei. Sicut lux aurore oriente sole ma
ne absq; nubibz rutilat. t sicut plu
uius germinat herba de terra: nec tan
ta est domus mea apd dm. ut pactū
eternum iniret mecū formulā in omnibz
atq; munitū. Cuncta enī salui mea
t omnis uoluntas: nec ē quicquā ex
ea qd nō germinet. Prevaricatores
aūt oēs spine euellentur manibz: que
si tollantur manibz. t si quis tange
eas uolūt armabitur ferro t ligno
lanceato: igne q; succense combure
tur usq; ad nichilum. Hec nomina
fortiū dd. Sedens in cathedra sapi
entissimus princeps inter tres: ipse ē odi
nō arumus ligni unicis. qui occīgit
octingentos interfecit impetu uno. Post hunc
eleazar filius patrui eius ahoi in
ter tres fortes qui erant cum dd.
qñ exprobrauerūt philistiim: t congre
gati sunt illuc in prelium. Cumq; al
cendissent uiri isrl: ipse stetit t peul
sit philistheos donec defecerunt manus
eius t obrigescēt ei gladio. fecitq;
ds salutem magnam in die illa: t
pplo qui fugerat reflui est ad cele
tum spolia detrahenda. t post hunc
semma: filius age de arari. Et con
gregati sunt philistiim in statione:
erat quippe ibi ager plenus lente.
Cumq; fugisset pplo a facie phili
stiim: stetit ille in medio agri t tu
tus est eū peussitq; philistheos. t fe
cit dñs salutē magnā. Tres aūt
de triginta principibz descenderunt ad petram ad
adullam quando exercitus philistheorum
castrametatus est in ualle raym. Dauid
autem erat in presidio. porro statio philistheorum tunc erat in bethleem. Desiderauit aūt dd t ait. Quis
mihi det potum aque de cisterna q
est in bethleem que iuxta portā. Irrupe
runt q; tres fortes castra philistheo
rum: t hauserunt aquā de cisterna
in bethleem que erat iuxta portam.
t attulerunt ad dd. At ille noluit bi
bere: t libauit illam dño. dicens. Ppi
tius sit mihi ds ne faciam hoc. sicut
sanguinē hominū istorū qui profecti
sunt t animas: periculo bibam? Noluit
q; bibere. hec fecerunt tres robustis
simi. Abisai quoq; frater ioab filius sar
uie princeps erat de tribz. Ipse est qui
leuauit hastam suam contra trecen
tos quos interfecit. nominatus in tri
bz. t inter tres nobilior. erat q; co princeps. t usq; ad tres primos non pertinebat. Et banaias filius ioiade uiri for
tissimi magnorū operū de capsabel. ipse
percussit duos leones moab. t ipse descendit t percussit leonem in media cis
terna in die niuis. Ipse quoq; interfecit
uirum egyptium. uirum digni aspectu
aliis. huius rem in manu hastam. Itaq;
cum descendisset ad eum in uirga. ui
extorsit hastam de manu egyptii. t
interfecit eum hasta sua. Hec fecit ba
naias filius ioiade. t ipse nominatus inter
tres robustos. qui erant inter xxx.
nobiliores. verumtamen usq; ad tres non

puenerat. fecerq; eum sibi dd aurtu
lauit a secreto. Alahel filt roab unt exer
cleauam filii parun et de bethlee. semi
ma de atarn. lucha de arodi. helas de
phelthi. hyra filiuit aces de thecua ab
iezer de anathoth. mobonai de usathi
lumo ahoitel machaiau nethophatel. he
del filii banaa rupe nethophatites. Ithai filii
tibai de gabeth filioy beniamin. banathi
authothi uel heddai de torrente gaas. a
biallbon arbathites. azmaueth de be
thomi. eliaba de thalbon. filii asen iona
thau. semma de hyrodi. hahiam filius
saar arothites. elifelech filii thaai bau
filius maachathi. heliam filii achitho
fel gilonites. Elirau de carmelo hezrai
de arbi. Igaal filiuit nathan de soba
boni de gaddi. selech de ammoni. na
harai berothites armiger roab filii
saruie. hira hiethrites. gareb. et ples
thei ethites. urias hetheus. omes. xxxvij.

Et addidit iterum dñs iracundi
am ifrl. Cōmouitq; dd in eis
dicentem. Vade numera ifrl et iudā.
Dixitq; ter ad roab principem exercitus
sui. Pambula omnis tribus ifrl. a dan
usq; berlabee. et numerate populū ut
sciam numerū eius. Dixitq; roab regi.
Addaugeat dñs ds tuus ad populū quā
tus nunc est. centuplicet eos. et uideant
oculi domini mei regis. Et quid sibi uult
dns mus ter uult in re huiusmodi.
Obtinuit aūt sermo regis. ibat roab.
et principes militie a facie regis. ut
numerarent populū ifrl. Cumq; pe
rissent iordanen. uenerunt in aroher.
ad dextram urbis que est in valle gad.
et post hec. uenerunt in galaad. et in
terram inferiorem hodsi et uenerunt in
dan silue. Circuieruntq; uniuersa
hydonem. uenerunt per menim tyri et
omnem terram euei et chananei. uenerūt
q; ad meridiem iuda in berlabee. et
lustrata uniuersa terra adfuerunt post
nouem menses et xx. dies in helim de
dtr. et numerū descriptionis populi regis
inuenta sunt de ifrl octingenta mi
lia uiroy fortiū qui educunt gladiū.
de iuda quinquaginta milia pugna
toy. Pauit aūt cor dd eum. postq; nu
meratus est populus. et dixit dd ad dñm
peccaui valde in hoc fto. Et pro. dne
ut transferas iniquitatē serui tui. q;
stulte egimus. Surrexit mane. et sermo dñi fcs est ad gad prophetē
et uidentem dd dicens. Vade et loque
re ad dd. Hec dicit dns. Tria tibi do
pono. Elige unum eoy uolūs ex hijs ut
faciam tibi. Cumq; uenisset gad ad dd.
nunciauit ei dicens. Aut septē annis
ueniet fames in terra tua. aut tribus
mensibus fugies adūsarios tuos. et
ille te psequentur. aut certe tribus die
bus erit pestilentia in terra tua. nunc ḡ
delibera. et uide quem respondeam ei
qui me misit sermoni. Dixit aūt dd
ad gad. Coarctor nimis. Et melius est
ut incidam in manu dñi. multe enim
misē eius sunt. q̄m in manu hoīs.
Immisitq; ds pestilentiam in ifrl. de
mane usq; ad tempus constitutū. et
mortui sunt ex populo a dan usq; ber
labee septuaginta milia uiroy. Cūq;
extenderet manū suam angl⁹
dñi sup hrlim ut disperdet eam. miser

tul est dñs sup affluentiā. ⁊ ait an
gelo pcutienti pplm. sufficit. nunc
continue manū tuam. Erat aūt ange
lus dñi iuxta aream areuna iebu
sei. Vidit q̄ dauid ad dñm: cum ui
disset angelm cedentem pplm. Ego
sum qui peccaui ⁊ ego inique egi.
isti qui oues sunt quid fecerunt?
Vertatur obsecro manus tua cont̄
me: ⁊ contra domū pris mei. Venit
aūt gad ad dd in die illa: ⁊ dixit ei.
Ascende. construe dño altare: in ar
a areuna iebusei. Ascendit dd iux
sermonem gad. quem pcepat ei dñs.
Conspiciensq; areuna animadixit
regem ⁊ seruos eius transire ad se:
⁊ egressus adorauit regem. puo inl
tu in tram. ⁊ ait. Quid causę est ut
uenit dñs mūs rex ad seruū suū?
Cui dd ait. vt emam a te aream ⁊
edificem altare dño. ⁊ cesset interfec
tio que grassatur in pplo. Ait aut
una ad dd. Accipiat ⁊ offerat dñs
mūs rex sicut placet ei. habes bouē
in holocaustum. ⁊ plaustrū. ⁊ iuga
boum in usum ligno: omnia dedit
areuna regi. dixitq; areuna ad regē.
Dominus deus tuus suscipiat te
tum tuū. Cui respondens rex ait.
Nequaq̄ sed uti uis: sz emam pcio a
te ⁊ n offeram dño de meo holocau
sta gratuita. Emit ergo dd aream ⁊
bones: argenti siclos quinq̄ginta.
Et edificauit ibi dd altare dño. ⁊ ob
tulit holocausta ⁊ pacifica. ⁊ repp
auit ē dñs terre ⁊ cohibita ē plaga
ab isr̄l. Explicit samuhel liber secūs.

Incipit malachim liber tertius.

Rex dauid senuerat
habebatq; etatil plu
rimos dies. Cumq; o
perirentur uestib; n̄ ca
lefiebat. Dixerunt g̃ ei
serui sui. Quęramus
dño nō regi adolescentulam uirgi
nem ⁊ stet coram rege ⁊ foueat eum:
dormiatq; in sinu suo ⁊ calefaciat do
mnm nr̄m regem. Quesierunt g̃ ado
lescentulam speciosam in omni⁹ fini
bz isr̄l: ⁊ inuenerunt abisag sunami
tem ⁊ adduxerunt eam ad regē. Erat
aūt puella pulchra nimis: dormiebat
q; cum rege ⁊ ministrabat ei. Ipse n̄
n cognouit eam. Adonias aūt filius
agith ⁊ elcuabatur dicens. Ego reg
nabo. feciq; sibi curruū ⁊ equites.
⁊ quinq̄ginta uiros qui antē eū cur
rerent: nec coercuit eum pr̄ suus
aliq̄n dicens. Quare hoc feciſti? Erat
aūt ipe pulcher nimis. sedq; natus p
ablalon: ⁊ sermo ei fuit cum ioab fi
lio tarue ⁊ cum abiathar sacerdote
qui adiuuabant partes adonie. Sa
doch uo sacerdos ⁊ banaias filius
ioiade ⁊ nathan pphā. ⁊ semei. ⁊ eoz
thi ⁊ phelethi. ⁊ robur exercitus dd.
n erat cum adonia. Immolauit ergo
adonias arietes ⁊ uitulos. ⁊ nutilos
pinguib; uis lapidem zoeleth q̄ erat
iuxta fontē rogel: uocauitq; inuiet
los fr̄es suos filios regis. ⁊ oēs uiros
inda seruos regis. nathan aūt pphām
⁊ banaiam ⁊ robustos quosq; ⁊ salo
monem fr̄em suū n uocauit. Dixitq;
nathan ad bethsabee matrem salomo
nis. Num audisti q̄d regnauit adoni

as filē agath ⁊ dīs nr dd hoc ignorat.
Sumt ergo uenī accipe a me consiliū.
⁊ salua aīam tuam. Filiꝰ ei tu salo
monus. Vade ⁊ ingrede ad regem dd ⁊
dic ei. Nonne tu dñe mi rex iurasti in ā
ille tue dicens. qđ salomon filius tu
us regnabit post me ⁊ ipe sedebit in
solio meo. Quare g regnauit adoni
as. ⁊ adhuc ibi te loquente cum rege.
ego ueniam post te ⁊ complebo sermo
nes tuos. Ingressa est bersabee
ad regem in cubiculo. Rex aūt senue
rat nimis. ⁊ abisag sunamitis minis
trabat ei. Inclinauit se bersabee et
adorauit regem. Ad qm rex. Quid tibi
inquit uis. Que respondens ait. Dñe
mi tu iurasti p dīm dm tuū ancille
tue salomon filius tuus regnabit
post me ⁊ ipe sedebit in solio meo. et
ecce nunc adonias regnauit te dñe
mi rex ignorante. occiditq; boues ⁊
pinguia quiq; ⁊ arietes plurimos.
⁊ uocauit omēs filios regis. abiathar
quoq; sacerdotem ⁊ ioab principem mi
litie. salomonē aūt seruū tuū nō uo
cauit. Verumtamen dñe mi rex in te ocli
li respiciunt oc̄i ihr. ut indices eis q̄
sede debeat in solio tuo dñe mi rex ⁊
post te. Factq; cum dormierit dñs mꝰ
rex cum patribꝰ suis. erumpā ego ⁊ filiꝰ
mꝰ salomon peccores. Adhuc illa loqñ
te cum rege. nathan pha uenit. Et
nuntiauerunt regi dicentes. Adest
nathan pha. Cumq; introisset aūt
uultū regis. ⁊ adorasset eum pnā
in terra. dixit nathan. Dñe mi rex
tu dixisti adonias regnet post me
⁊ ipe sedeat sup thronū meū. qz
descendit hodie ⁊ immolauit boues
⁊ pinguia ⁊ arietes plurimos. ⁊ uo
cauit uniuersos filios regis ⁊ pncipes exercitus. abiathar quoq; sacer
dotem. Illis q̄ uescentibꝰ ⁊ bibentibꝰ coram eo. ⁊ dicentibꝰ uiuat rex a
donias. me seruū tuū ⁊ sadoch sa
dotem ⁊ banaiam filiū ioiade ⁊ sa
lomonem filiū tuū nō uocauit. Sum
quid a dño meo rege exiit hoc uer
bum. ⁊ nō indicasti seruo tuo. qui
sessurus est sup thronū dñi mei re
gis post eum. ⁊ respondit rex dauid
dicens. Vocate ad me bersabee. Que
cum fuisset ingressa coram rege et
stetisset ante eum. iurauit rex ⁊ ait.
Viuit dñs qui exuit aīam meā de oī
angustia. q̄ sicut iurauit tibi p dīm dm tuū
dicens. salomon filius tuus regnabit post me ⁊ ipe
sedebit pro me in solio meo. sic faciā ho
die. Inclinata bersabee in terram
uultū. adorauit regem dicens.
Viuat dñs mꝰ rex dd in eternū. Dixit
quoq; rex dd. Vocate mi sadoch sacer
dotem ⁊ nathan pphā ⁊ banaiā
filiū ioiade. Qui cum ingressi fuis
sent coram rege. dixit ad eos. Tol
lite uobiscum seruos dñi uri. ⁊ impo
nite salomonē filiū meū sup mu
lam meam ⁊ ducite eū in gyon. et
ungat eum ibi sadoch sacerdos. et
nathan pphā in regem sup isrl. et
canetis buccina ⁊ dicetis. Viuat
rex salomon. Ascendetis post eum
⁊ ueniet ut sit. ⁊ sedebit sup solium
meū. ⁊ ipe regnabit p me. illiq; pre
cipiam ut sit dux sup isrl. ⁊ sup udā.
Respondit banaias filius ioiade re

gr dicens. Amen sic loquatur dñs ds
dñi mei regis. Quo fuit dñs cū dño
meo rege: sic sit cum salomone: z sit
blumius faciat soliū eius a solio dñi
mei regis dd. Defendit g sadoch sacer
dos z uarchan pphā: z banaias filius
ioiade: z cerethi: z phelethi: z unpo su
erunt salomonē sup mullam regis
dd: z adduxerunt eum in gyon. Sump
sit g sadoch sacerdos cornu olei de ta
bernaculo: z unxit salomonē: z pcus
serunt buccina: z dixit oīs pl's. Vuat
rex salomon. Ascendit unūlta mul'
titudo post eū: z pl's canentiū tybi
is: z letantiū magno gaudio: z intro
nuit terra a clamore eor. Audiuit g
adonias: z oīs qui uocati erant
ab eo. Jamq; comederāt finem fiat.
Qz z ioab audita uoce tube: ait. Qd
sibi uult clamor ciuitatis tumultu
antis? Adhuc illo loquente: ionathan filiul abiathar sacerdotis ue
nit. Cui dixit adonias. Ingrede q
uir fortis es: z bona nuntians. Rdit
q ionathan adonie. Nequaq;. Dñs
enī nr rex dd regem constituit salo
monē. misitq; cum eo sadoch sacer
dotem z nathan pphām: z banaiam
filiū ioiade: z cerethi: z phelethi: et
unpo fuerunt eū sup mullam regis.
unxerunt q eū sadoch sacerdos z na
than pphā regem in gyon. Ascen
derunt inde letantes: z insonuit ci
uitas. Hec est uox q audistis.
Qz z salomon sedet sup soliū regni.
z ingressi sunt regis ministri benedicere
dño nro regi dd dicentes. Amplifi
cet ds nomen salomonis sup nomen
tuū: z magnificet thronū eius sup thro
num tuū. Et adorauit rex in lectulo
suo: z inquit. Hec locutus est. Benedictus
dñs ds isrl: qui dedit hodie sedentem
in solio meo uidentibz oculis meis. Ter
ruit igit g: z surrexerunt oēs qui u
nctati fuerant ab adonia: z iuit un
quisq; in uiam suam. Adonias aut
timens salomonē surrexit: z abiit u
tabula cbii dñi: tenuitq; cornu altā
ris. Et nuntiauit salomoni dicens.
Ecce adonias timet regem salomo
nem tenuit cornu altaris dicens. Ju
ret mihi hodie rex salomon qd non occi
dat seruū suū gladio. Dixitq; salon.
Si fuerit uir bonus: non cadet ne unus
quidem capillus eius in terra. Si aut
malitia inuenta fuerit in eo: morietur.
Misit g rex salon: reduxerunt eū ab al
tari: z ingressus adorauit regem sal
monem. Dixitq; ei salon. Vade in do
mum tuam.

Appropiauerunt aut dies dō ut
moreretur: precepitq; salomon
filio suo dicens. Ego ingredior uiā
uniūse terre. Confortare z esto uir:
z observa custodias dñi dei tui uiam
biles in uiis eius: z precepta eius: iudi
cia z testimonia sicut scripta sunt in
lege moysi: ut intelligas uniūsa q
facis: z quocumq; te uerteris: ut confir
met dñs sermones suos. quos lo
cutus est de me dicens. Si custodie
runt filii tui uiam suam: z ambula
uerint coram me in ueritate: z in oī
corde suo: z in oī anīa sua: non auferet
tur de solio isrl. Tu quoq; no
sti que fecerit mihi ioab filius sarue

que fecit duobꝫ ꝓncipibꝫ exercitꝰ israel. abner filio ner. ⁊ amasa filio iether. qꝫ occidit ⁊ effudit sanguinē belli in pace. ⁊ posuit cruorem ꝓlij in balteo suo. qui erat circa lumbos eius. ⁊ in calciamento suo qđ erat in pedibꝫ eius.

Facies ergo iuxta sapientiam tuam. ⁊ non deduces canitiem eius pacifice ad inferos. Sed ⁊ filiis berzellai galaaditis reddes gratiam. eruntq; comedentes in mensa tua. Occurrerunt enim mihi quando fugiebam a facie absalon fratris tui. Habes quoq; apud te semei filium gera filij gemini de bauri. qui maledixit mihi maledictione pessima. qui ibam ad castra. Sed qui descendit in occursum mihi cum iurasset in domino. et iuraui ei. ꝓ dominum dicens. non te interficiam gladio. tu noli pati eum esse innocentem. vir autem sapiens es. ⁊ scies que facias ei. deduces ergo canos eius cum sanguine ad infernum. Dormiuit ergo dauid cum patribus suis. ⁊ sepultus est in ciuitate dauid. Dies autem quibꝫ regnauit dauid super israel. xl. annis fuere. In hebron regnauit vij. annis. in hierusalem autem triginta tribꝫ. Salomon autem sedit super thronum dauid patris sui. ⁊ firmatum est regnum eius nimis. Et ingressus est adonias filius agith ad bethsabee matrem salomonis. Que dixit ei. Pacifice ne ingressus es huc. Qui respondit. Pacifice. Addidit etiam. Sermo mihi est ad te. Cui ait. Loquere. Ille. Tu nosti quod meum erat regnum. ⁊ me constituerat omnis israel sibi in regem. sed translatum est regnum. ⁊ factum est fratris mei. a domino enim constitutum est ei. Nunc ergo petitionem unam deprecor a te. ne confundas faciem meam. Que dixit ad eum. Loquere. Ille autem. precor ut dicas salomoni regi. quoniam ipsi negare non queam. ut det mihi abisag sunamitem uxorem. Cui bethsabee. Bene ego loquar pro te regi. venit igitur bethsabee ad regem salomonem. ut loqueretur ei ꝓ adonia. Et surrexit rex in occursum ei. adorauitq; eam. ⁊ sedit super thronum suum. Positus est thronus matri regis que sedit ad dexteram eius. Dixitq; ei. Petitionem unam parvulam ego deprecor a te. ne confundas faciem meam. Dixitq; ei rex. Pete mater mea. nec enim fas est. ut auertam faciem tuam. Que ait. detur abisag sunamitis adonie fratri tuo uxor. Respondit rex salomon. ⁊ dixit matri sue. Quare postulas abisag sunamitem adonie. postula ei et regnum. Ipse enim frater meus maior me est. et habet abiathar sacerdotem. ⁊ ioab filium saruie. Iurauit itaq; rex salomon. ꝓ dominum dicens. Hec faciat mihi deus. et hec addat. qꝫ contra animam suam locutus est adonias verbum hoc. Nunc viuit dominus qui firmauit me. et collocauit me super solium dauid patris mei. et qui fecit mihi domum sicut locutus est. quod hodie occidetur adonias. Misitq; rex salomon ꝓ manum banaie filium ioiade. qui inuasit eum. et mortuus est. Abiathar quoq; sacerdoti dixit rex. vade in anathoth ad agrum tuum. Es quidem vir mortis. sed hodie te non interficiam. qꝫ portasti archam domini dei coram dauid patre meo. ⁊ fuisti multum laborem in omnibꝫ in quibꝫ laborauit pater meus. Eiecit ergo salomon abiathar ut non esset sacerdos domini. ut implerentur sermo domini quem locutus est super domum heli in silo. Venit ergo nuntius ad salo

monem qđ̄ ioab declinasset post ado
tuam. ⁊ post salomonē ñ declinasset.
fugit ergo ioab in tabernaculū dñi. ⁊ ap
phendit cornu altaris. Nuntiatumq; ē
regi salomoni qđ fugisset ioab in taber
naculū dñi. ⁊ ecce iuxta altare. Misitq;
salon banaiam filiū iohade dicens.
Vade interfice eum. Venit banaias ad
tabernaculū dñi. ⁊ dixit ei. Hec dicit
rex. Egredere. Qui ait. Non egrediar.
⁊ hic morior. Renuntiauit banaias
regi sermonem dicens. Hec locutus ē
ioab. ⁊ hec respondit mihi. Dixitq; ei rex.
Fac sicut locutus ē. ⁊ interfice eum ⁊ se
peli. ⁊ amouebis sanguinē innocentē
qui effusus est ab ioab a me. ⁊ a do
mo patris mei. ⁊ reddat dñs sangui
nem eius sup caput ei⁹. qui interfecit
duos uiros iustos melliores se. ⁊ oc
cidit eos gladio. patre meo dauid igno
rante. abner filiū ner principem mili
tie israel. ⁊ amasa filiū iether principem
exercitus iuda. ⁊ reuertetur sanguis illo⁹
in caput ioab. ⁊ in caput seminis ei⁹
in sempiternū. Dauid aūt ⁊ semen eius.
⁊ domus ⁊ thronus illius. sit pax in ēternum usq; a dño. Ascendit itaq; bana
ias filius iohade. ⁊ aggressus eum in
terfecit. ⁊ sepelitq; est in domo sua in de
serto. Et constituit rex banaiam filiū
iohade pro eo sup exercitū. ⁊ sadoch sacer
dotem posuit pro abiathar. Misit q̄
rex ⁊ uocauit semei. Dixitq; ei. Edifi
ca tibi domū in hierusalē ⁊ habita ibi. ⁊ non egre
dieris inde huc atq; illuc. Quacumq;
aūt die egressus fueris ⁊ transieris
torrentem cedron. scito te interficiendū.
sanguis tuus erit sup caput tuū.
Dixitq; semei regi. Bonum sermo. sicut
locutus est dñs meus rex. sic faciet ser
uus tuus. Habitauit itaq; semei hierusa
lem diebus multis. Cūq; esset aūt post annos
tres ut fugerent serui semei ad achis
filium maacha regem geth. Nuntiatumq;
est semei qđ serui eius essent in geth.
⁊ surrexit semei ⁊ strauit asinum suum. iitq;
in geth ad achis ad requirendos ser
uos suos. ⁊ adduxit eos de geth. Nun
tiatum est aūt salomoni qđ isset semei
in geth de hierusalē ⁊ reuertisset. ⁊ uocauit eum. Dixitq; illi. Nonne testificatus
sum te ⁊ locutus sum tibi. quadiu die
egressus filius huc ⁊ illuc. scito te esse mo
rituum. ⁊ respondisti mihi. Bonum sermo
quem audiui. Quare ergo non custodisti iu
ramentum dñi. ⁊ preceptum qđ̄ precepi
tibi. Dixitq; rex ad semei. Tu nosti omne
malum cuius tua conscia est cor tuum.
qđ̄ fecisti dño patri meo. Reddidit dñs ma
liciam tuam in caput tuum. ⁊ rex salo
mon benedictus. ⁊ thronus dñi erit sta
bilis coram dño usq; in sempiternum.
Iussit itaq; rex banaiae filio iohade. q̄
aggressus percussit eum ⁊ mortuus est.

Confirmatum est igitur regnum in
manu salomonis. ⁊ affinitatem
contunctus est pharaoni regi egypti. Ac
cepit namq; filiam eius. ⁊ adduxit
eam donec compleret edificans
domum suam. ⁊ domum dñi. ⁊ murum urbis
per circuitum. Attamen populus immolabat in ex
celsis. Non enim edificatum erat templum
nomini dñi usq; in diem illum. Diligebat
aūt salon dñm. ambulans in preceptis
dauid patris sui. excepto qđ in excelsis im
molabat. ⁊ accendebat thimiama.

Abiit tacę in gabaon: ut ibi mola retę
ibi. Illud quippe erat excelsū maxi-
mum: mille hostias in holocaustū optulit
salon sup altare illud. In gabaon ap
paruit dñs salomoni p somnīū nocte
dicens. Postula qđ tibi: ut dem tibi. Ait
salon. Tu fecisti cum seruo tuo dō pri
meo mīam magnam: sicut ambula
uit in conspectu tuo in ueritate et in iusti
cia et recto corde tecū. Custodisti ei mi
sericordiam tuam grandem: et dedisti ei filiū
sedentem sup thronū eius sicut et hodie.
Et nunc dñe ds: tu fecisti regnare seruū
tuū p dō patre meo. Ego aūt sum puer
parvulus ignorans egressum et introi
tum meū: et seruus tuus in medio
pli est quem elegisti pplī infiniti. qui
numerari et supputari nō potest p mul
titudine. Dabis ergo seruo tuo cor do
cibile: ut iudicare possit pplm tuū:
et discernere inter bonum et malū. Quis
enim potest iudicare pplm istū pplm ti
tum hunc multū? Placuit ei sermo co
ram dño: qđ salomon rem hui⁹cemōi
postulasset. Et ait ds salomoni. Eo
postulasti verbum hoc et non petisti dies
multos. nec diuitias. aut animas ini
micorum tuorū. sed postulasti tibi sapiam
ad discernendū iudicium: ecce feci tibi
secm sermones tuos. et dedi tibi cor
sapiens. et intelligens. in tm ut nul
lus ante te similis tui fuit. nec post
te surrecturus sit: sed et hec que nō postu
lasti dedi tibi. diuicias scilicet et gloriam: ut
nemo fuit similis tui in regibus cunc
tis retro diebus. Si aūt ambulaueris in
uiis meis et custodieris precepta mea
et mandata mea sicut ambulauit pa
tuus et longos faciam dies tuos. Ex
cuigilauit salon: et intellexit quod
esset somnium. Cumq; uenisset hieru-
salem stetit coram archa federis dñi. et obtu
lit holocausta et fecit pacifica
tas et grande conuiuium uniuersis fa
mulis suis. Tunc uenerunt due mu
lieres meretrices ad regem: steteruntq;
coram eo. Quarum una ait. Obsecro mi
dñe: ego et mulier hec habitabamus in
domo una et peperi apud eam in cubi
culo. Tertia uo die postquam ego peperi:
peperit et hec. Eo eramus simul: nul
lus q; alius in domo nobscum. excepti
nob duabus. Mortuus est aūt filius mu
lieris huius nocte: dormiens quippe op
pressit eum. Et consurgens in tempesta no
cte silentio. tulit filium meum de latere
meo ancille tue dormientis. et collo
cauit in sinu suo: suum aūt filium q; erat
mortuus posuit in sinu meo. Cumq;
surrexissem mane ut darem lac filio
meo: apparuit mortuus. Quem dili
genter intuenti clara luce: deprehen
di non esse meum quem genueram. Red ti
q; altera mulier: sicut est ita. Ego filius
tuus mortuus est: ista aūt uiuit. E
contrario illa dicebat. Mentiris. filius
quippe tuus uiuit: et filius meus mor
tuus est. Atq; in huiusmodi contē
debant coram rege. Tunc rex ait. Hec
dicit filium tuus uiuit et filius meus
mortuus est: et ista respondet nō. Ego
filius tuus mortuus est et filius meus
uiuit. Quid ergo rex. Afferte mihi gla
dium. Cumq; attulissent gladiū
coram rege: ait. Dividite infantē uiuū in duas partes: et da

te dimidiam partem uni. & dimidiã
partem alteri. Dixit aũ mulier cui filius
erat unus ad regem. Cõmota sunt
quippe uiscera eius sup filio suo. Ob
secro dñe: date illi infantem uiuum
& nolite occidere eum. Et contra il
la dicebat. Nec mihi nec tibi sit: sed di
uidatur. Respondens rex: ait. Date huic
infantem uiuũ & ne occidatur: hec
est enim mr eius. Audiuit itaq;
omnis israhel iudicium qđ iudicasset rex:
& timuerunt regem. uidentes sapi
entiam dei esse in eo: ad faciendum
iudicium.

IIII.

Erat aũ rex salon regnans sup
oẽm israhel: & hij principes quos
habebat. Azarias filius sadoch sa
cerdos. helioreph & achia filij sisa
scribe. iosaphath filius achilud a
cõmentarius: banaias filius ioia
de sup exercitum. sadoch aũ & abiathar
sacerdotes. Azarias filius nathan sup
eos qui alliciebant regi. zabud filius
nathan sacerdos amicus regis: & achi
sar ppositus domus & adoniram filius
abda sup tributa. Habebat aũ salon
mon. xij. ppositos sup oẽm israhel: qui pbebant
annonam regi & domui eius. p singu
los eni menses in anno: singuli necessa
ria ministrabant. Hec uocabula eor. Be
hur: in monte ephraim. Bendechar
& maccez: & in salebim. & in bethsemes
& helon bethanan. Beneled in arabooth:
ipsius erat socoho. & omne terra epher.
Ben abinadab. cui omnis nephathoth
dor taphath filiam salomonis habe
bat uxorem. Baena filius achilud. re
gebat thanac. & mageddo. & uniuersam
bethsan. que est iuxta sarthana subter
izrahel. a bethsan. usq; abelmeula
e regione zeelmaan. Bengaber in ra
moth galaad. habebat auoth iair fi
lij manasse in galaad. Ipse erat in
omni regione argob. que est in bala
the. cunctis magnis. atq; munitis
que habebant seras ereas. Ahinadab
filius addo. erat in manahim. Achi
maas in nepthalim: & ipse habebat
basmath filiam salomonis in coniu
gio. Baana filius husi in aser & in ba
loth: iosaphat filius pharue in issachar. Be
nei filius hela in beniamin: galer fi
lius sue in terra galaad. in terra seon re
gis amorrei. & og regis basan. sup oĩa
que erant in illa terra. Iuda & israhel innu
merabiles sicut arena maris in multi
tudine. comedentes & bibentes atq;
letantes. Salomon aũ erat in dñe
natione hũs omia regna terram a flumine
usq; philistiim usq; ad terminũ egypti
offerentia sibi munera & seruientia ei
cunctis diebus uite eius. Erat aũ cibus
salomonis p dies singulos. xxx. choros
similæ & lx. choros farine. x. boues pin
gues. & xx. boues pascuales & centum
aretes: excepta uenatione cerui
& capreaz atq; bubalorum & auium altili
um. Ipse enim optinebat oẽm regi
onem que erat trans flumen. ẽq; a thap
sa usq; gazam & cunctos reges illa
regionum: & habebat pacem ex om
ni parte in circuitu. Habitabant igit
& israhel absq; timore ullo. unusquisq;
uite sue. & sub ficu sua. a dan usq; ber
sabee. cunctis diebus salomonis. Ha
bebat salomon. xl. milia preparate

quoꝝ curruū. ⁊ xv. milia equestrium. ut
ꝓtrahebant eos sup̄ductū regis ꝑfecti.
⁊ necessaria mense regis salomonis
tum ingenti cura ꝑbebant in tempore
suo. Hordeū quoq; ⁊ paleas equoꝝ et
iumentoꝝ deferebant in locum ubi erat
rex: ut̄ constituerū sibi. Dedit quoq; ds
sapiam salomoni ⁊ prudentiam mul
tam nimis ⁊ latitudinē cordis. q̄si are
nam que est in littore maris. ⁊ prede
bat sapientia salomonis sapiam oī
um orientaliū ⁊ egyptioꝝ. ⁊ erat sa
pientior cunctis hominibꝫ. sapientioꝝ
ethan exrahite ⁊ eman. ⁊ chalcal. et
dorda. filiis maholi. ⁊ erat nominatus
in uniūsis gentibꝫ p circuitū. Locuꝰ
est quoq; salomon tria milia ꝑbola.
⁊ fuerunt carmina eius quinq; milia.
⁊ disputauit sup lignis a cedro que ē
in libano. usq; ad ysopū que egredit
de pariete. ⁊ disseruit de iumentis ⁊ uo
lucribꝫ. ⁊ reptilibꝫ ⁊ piscibꝫ. ⁊ uenie
bant de cunctis ꝓlis ad audiendam
sapiam salomonis. ⁊ ab uniūsis re
gibꝫ tre que audiebant sapiam ei.

Misit quoq; hyram rex tyri iv.
seruos suos ad salomonē. audi
uit enī qđ ipm unxissent regem pro
pre eius. qm amicus fuit hyram dd
oī tempore. fuit aūt salomon ad
hyram dicens. Tu scis uoluntatē dⁱ
patris mei. ⁊ qm nō potuerit edificare do
mum nomini dⁱ dei sui. ꝓ bella un
dequaq; p circuitū. donec daret dⁱ
eos sub uestigio pedum ei. Nunc aūt
requiem dedit dⁱ mihi p circuitū. ⁊
nō est satan. neq; occursus malus.
Quāobrem cogito edificare templū
nōi dⁱ dei mei. sicut locutⁱ est dⁱ dⁱ
patri meo dicens. filius tuus quem
dabo p te sup soliū tuū. ipe edificabit
domū nōi meo. Precipe igitur ut ꝑci
dant mihi cedros de libano. ⁊ serui mei
sint cum seruis tuis. mercedem aūt
seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quamcūq; petie
ris. Scis enī quīm nō est in ꝓlo meo uir
qui noverit ligna cedere sicut sidonij.
Cum ꝙ audisset hyram uba salomo
letatus est ualde ⁊ ait. Benedictus dⁱ
hodie. qui dedit dⁱ filiū sapientissimū
sup ꝓlm hunc plurimū. Misit hyram
ad salomonē dicens. Audiui quecūq;
mandasti mihi. ego faciam oēm uolunta
tem tuam. in lignis cedrinis ⁊ abiegnis.
Serui mei deponent ea de libano
ad mare. ⁊ ego componam ea in ratis
in mari. usq; ad locū quem significaueris
mihi. ⁊ applicabo ea ibi. ⁊ tu
tolles ea. ꝑbebis aūt necessaria mihi. ut
detur tibi domui meę. Tradq; hyram
dabat salomoni lignā cedrinā. ⁊ lig
na abiegna. iuxta omnē uoluntatem
eius. Salomon aūt ꝑbebat hyrā. xx.
milia choros tritici in cibū domui ei.
⁊ xx. choros purissimi olei. Hec tri
buebat salomon hyram p annos sin
gulos. Deditq; dns sapiam salomo
ni. sicut locutus est ei. ⁊ erat pax inter
hyram. ⁊ salomonē. ⁊ pcusserunt fe
dus ambo. Elegitq; rex salomon ope
rarios de oī iuda. ⁊ erat indictio tri
ginta milia uirorū. mittebatq; eos in
libanū. decem milia p menses sin
gulos uicissim. ita ut duobꝫ mēsibꝫ
essent in domibꝫ suis. ⁊ adoniram e
rat sup huiusmodi indictionē. fuerit

tract salomon septuaginta milia
cor qui onera portabant: z octogin
ta milia latomor in monte. absq
ppositis qui erant singlis opib
nilo trium milia z trecentor ppo
centuri ppli. z hus qui faciebant op
z precepit rex ut tollerent lapides
grandes. lapides pciosos in funda
mentu templi z quadrarent eos. dol
dolauerunt cementarii salomonis z te
mentarii byblii parauerunt ligna z lapides ad edifica
dam domum.

VI.

Factum e ergo anno quingentesimo et
octogesimo anno egressionis filio
rum israel de tra egypti. in anno quarto
mense zio ipse e mensis ethanim regni sa
lomonis super israel: edificare cepit do
mum dño. Domus aut quam edificabat
rex salomon dño. habebat lx. cubi
tos in longitudine z xx. cubitos in
latitudine z xxx. cubitos in altitu
dine. Porticus erat ante templum
xx. cubitor longitudis uxta mensura
latitudis templi: z habebat x. cubi
tos latitudis ante faciem templi.
Feceruq in templo fenestras obliq
z edificauit super parietem templi ca
bulata p gyrum. in parietibz domus
p circuitum templi z oraculi z fecit
latera in circuitu. Tabulatum ergo sub
ter erat v. cubitos habebat latitu
dinis: z medium tabulatum sex cubito
rum latitudis z tertium tabulatum vii.
habebat cubitos latitudinis. Trabes
aut posuit in domo p circuitu forin
secus: ut non herrerent muris templi. Do
mus aut cum edificaretur lapidibz
dedolatis atq; perfectis edificata e: z
malleus z securis z omne ferramentum
non fuit audita in domo cum edificare
tur. Ostium lateris medii in parte
erat domus dextre: z p cloacam ascen
debant in medium cenaculum. z a medio
in tertium. Et edificauit domum: z consum
mauit eam. Texit quoq; domum lacu
nis cedrinis: z edificauit tabulatum
super totam domum quinq; cubitos altum
dinis: z operuit domum ligno cedrino.
Et factus e sermo dñi ad salomonem dicens.
Domus hec quam edificas. si ambulaue
ris in preceptis meis. z iudicia mea face
ris. z custodieris omnia mandata mea
gradiendo per ea: firmabo sermonem me
um tecum quem locutus sum ad dauid patrem tu
um. z habitabo in medio filiorum israel. z non
derelinquam populum meum israel. Igitur edifi
cauit salomon domum z consummauit
eam: z edificauit parietes domus intrin
secus tabulatis cedrinis. a pauimento
domus usq; ad summitatem parietum. z usq;
ad laquearia operuit ligneis intrinsecus.
z texit pauimentum domus tabulis ab
ieguis: edificauitq; xx. cubitos ad po
steriorem partem templi tabulata ce
drina. a pauimento usq; ad superiora. et
fecit interiorem domum oraculi in sancta sanc
torum. Porro xl. cubitorum erat ipsum templum
p foribz oraculi: z cedro omnis domus
intrinsecus uestiebatur. hinc trunculi
tas z uincturas suas fabrefactas z
telaturas eminentes. Omnia cedrina
tabulis uestiebant: nec omnino lapis
apparere potuit in pariete. Oraculum
in medio domus in ulteriori parte fece
rat: ut ponere ibi archam federis dñi.

porro oraculū habebat. xx. cubitos longitudinis. & xx. cubitos latitudis. ex xx. cubitos altitudis: & operuit illud auro purissimo. Hic altare uelauit auro purissimo. Domū quoq; ante oraculum operuit auro purissimo: & affixit lāminas claues aureas. Fuitq; erat in templo: cedrū ñ auro tegebat. Hic & totum altare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duos cherubin de lignis oliuaz: decē cubitoz altitudinis. Quinq; cubitoz ala cherub una. & v. cubitoz ala cherub alta: id est. x. cubitos hinc & inde a summitate ale usq; ad alē altitudinē. Decem quoq; cubitoz erat cherub: ēdē mensura par. & op' unū erat in duobz cherubin: id est altitudinem habebat unus cherub. x. cubitoz. & similiter cherub sēdē. Posuitq; cherubin in medio templi interiorē. Et cherubin extendebant alas suas cherubin: & tangebat ala una parietem. & ala cherub 2di tangebat parietē alterū. Ale autē altere in media parte templi se inuicem contingebant. Texit quoq; cherubin auro & omnis parietes templi p' circuitum: & sculpsit uarijs celaturis. ex toto. Et fecit in eis cherubin: & palmas & picturas uarias ex p'minentes de pariete & egredientes. Hic & pauimentum domus texit auro intrinsecus & extrinsecus. & in ingressu oraculi fecit ostiola de lignis oliuaz: postes q; angulozq; quinq; & duo ostia de lignis oliuaz. & sculpsit in eis picturam cherubin. & palmaz: species. & anaglipha uallde p'minentia. & fecit ea auro. & operuit tam cherubin q̄m palmas. & cetera auro. Fecit q; in introitu templi postes de lignis oliuaz quadrangulatos. & duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus. & unumq; ostiū duplex erat. & se inuicem tenentia apiebatur. Et sculpsit cherubin & palmas. & celaturas uallde eminentes. operuitq; omnia lāminis aureis ope quadro ad regulā. et edificauit atriū interius tribz ordinibz lapidū politoz. & uno ordine ligni cedri. Anno q̄rto fundata est domus dñi in mense zio. & in anno undecimo mense bul. ipe est mensis octauus. perfecta est domus in oī ope suo. & in omnibus utensilibz. edificauitq; eam annis septem.

VII.

Salomon tredecim annis. & ad p̄fectum usq; p̄duxit. Edificauit quoq; domū saltus libani. centum cubitoz longitudinis. & quinq̄ginta cubitoz latitudinis. & xxx. cubitoz altitudinis. & quatuor de ambulachra inter columpnas cedrinas. Ligna quippe cedrina erant in columpnas. & tabulatis cedrinis uelauit totā cameram: quę quadḡinta quinq; columpnis sustentabatur. Unus aūt ordo habebat columpnas quindecim contra se inuicem positas. & e regione se respicientes equali spacio unę columpnas. & sup columpnas q̄dratangulata ligna in cuneis equalia. ex portici columpnaz. fecit quinq̄ginta cubitoz longitudinis. & xxx. cubitorum latitudinis. & alteram porticū in facie maioris porticus. & columpnas & epistilia sup columpnas fe-

ctr. Porticū quoq; solij in qua tribunal erat erat. z cetr lignis cedrinis. a pauimento usq; ad culminatē. z domū illa in qua sedebatur ad iudicandū erat in media porticu. simili opē. Domum quoq; fecit filie phoris q̄m uxorem duxerat salomon talij opere. quali z hanc porticū. Omīa lapidibz pciosis qui ad normam quandam & atq; mēsuram tam intrinsecus quam extrinsecus serrati erant. a fundamēto usq; ad culminatē parietū. z intrinsecus usq; ad atrium maius. Et fundamenta erāt de lapidibz pciosis lapidibz magnis. decem cubitoz. z octo cubitoz. & desup lapides pciosi equalis mēsure facti erant. & sibi q; de cedro. Et atrium maius rotundū trium ordinū de lapidibz sectis. z unius ordis dolata cedro. necnō. z in atrio domus dñi ut prius. z in porticū domus. Misit quoq; rex salomō. z tulit hyram de tyro filiū mulieris uidue de tribu neptalim pfē tyrio artificem erarij. z plenū sapia z intellegentia z doctrina. ad faciendū oēm opus ei⁹. Qui cum uenisset ad regem salomonē. fecit oēm opus eius. z finiuit duas columpnas ereas. De cem z octo cubitoz altitudis colūpnā unam. z linea. xij. cubitoz ambiebat colūpnam utramq;. Duo quoq; capitella fecit que ponerentur sup capita columpnaz. fusilia ex ere. Quinq; cubitoz altitudo unius capitellū unum. z v. cubitoz altitudis capitellū alterum. z q̄si in modū retis. z catenaz. & inuicem inuij opē contexte. d. septē capitellum columpnaz. fusile erat. Septena ſiluū retiacla in capitello uno. z septena retiacla in capitello alio. Et pfecit columpnas. z duos ordines p circuitū retiaculoz singlouū. ut tegerent capitella que erant sup ſummitatem malogranatoz. Eodem modo fecit z capitello secdo. Capitella aut que erant sup capita columpnaz. q̄ opere lilij fabricata erant. in porticu quatuor cubitoz. Et circum alia capitella in ſummitate columpnaz. desup uē mensuram colūpne cōtra retiacula. cyalogranatoz. aut ducenti ordines erant in circuitu capitelli secdi. Et statuit duas columpnas in porticu templi. Cumq; statuisset columpnā dextram. uocauit eā nōe iachin. Similiter columpnā sinistram. z uocauit nomen eius booz. Et sup capita columpnaz. opus in modum lilij posuit. Sic perfectumq; est opus columpnaz. fecit q; mare fusile. x. cubitoz a labio usq; ad labiū. rotundū in circuitu. Quinq; cubitoz altitudo eī. z restella. xxx. cubitoz ambiebat mare. Duo ordines sculpturaz. bubulataz. erant fusiles. z stabant sup. xij. bones. & quilz tres respiciebant ad aquilonē. z tres ad occidentem. z tres ad meridiem. z tres ad orientē. Et mare sup eos desup erat. Quoz posteriora uniuersa intrinsecus latitabant. Grossitudo aut labiū unciaz erat. labiumq; eius q̄si labiū calicis. z folij repandi lilij. Duo milia batos capiebat. z trib⁹ milia mensuras. Et fecit bales. x. eneas. Quarum cu

brorꝫ longitudinis bales singlas: et
q̄uor cubitorꝫ latitudinis: et tuꝫ et
brorꝫ altitudinis: et ꝑ in opus baluꝫ
mēralle erat: et sculpture mīe unctas.
et mīe coronulas et plectas leones et bo
ues et cherubin et in uncturis similit
desup et sup leones et boues q̄si loza ex
et dependentia et q̄uor rote p bales
singlas. et axes ereī: et ꝑ q̄uor partes
q̄si humeruli sup lutem fusiles contē te
nentes respectantes. Os quoꝫ luteri in
truleau erat: in capitis summitate.
et ꝑ ꝺ rotundē apparebat unū cubitū erat
totū rotundū: paritꝫ habebat unum
cubitū et dimidiū. In angulis autē co
lumpnaꝝ quare celature erant: et medi
a luter columpna quadrata ⁊ rotunda.
Quatuor quoꝫ rote que p q̄uor angu
los bales erant: cohērebant sibi balau.
Una rota habebat altitudinis cubitū et se
mis. Tales aū rote erant: quales fo
lent in curru fieri. Et axes eaꝝ et radij
et centri et modioli: omnia fusilia. Nam
et humeruli illi q̄uor. p singlos angu
los bales unī cui pa bali fusiles et con
uncti erant. In sublimitate aū balau erat
quedam rotunditas unī et dimidij cu
biti. ita fabrefacta ut luter desup pos
sit imponi: hīs celaturas suas et sculp
turas uarias ex semetipso. Sculpti
quoꝫ in tabulatis illis que erant ex
tra et in angul cherubin et leones et pal
mas q̄si in similitudinē stantiū hoīm: ut
ē celata et apposita p circuitū uidentur.
In hunc modū fecit x. bales fusilura u
na: et mensura sculptura q; consimili
fecit quoꝫ decē luteres eneos. Qua
dragintā baros capiebat luter unus.
erant: q̄uor cubitorꝫ: singlosq; lute
res p singulas. idest x. bales posuit.
Et constituit x. bales: v. ad dexteram
partem templi et v. ad sinistram. cui
re aū posuit ad dexteram partem tēpli
contra orientē ad meridiē. fecit quoꝫ
hyram lebetas et scutras et amulas: et
perfecit omne opus regis salomonis in
templo dñi. Columpnas duas et funi
culos capitellorꝫ sup capitella colūp
narum duos: et reticla duo. ut operi
rent duos funiculos qui erant sup capi
ta columpnaꝝ. et malogranata quadrin
genta in duobꝫ reticulis: duos ordines
malogranatorꝫ in reticulis singulis. ad ope
riendos funiculos capitellorꝫ qui erant
sup capita columpnaꝝ. et bales decem.
et luteres decē sup bales: et mare unū. et
boues xij. subtꝰ mare et lebetras et scu
tras et amulas. Omnia uasa que fecit
hyram regi salomonis in domo dñi: de
auricalco erant. In campestri regione
iordanis fudit ea rex in argillosa ter
ra inter sochoth et sarthan. Et posuit salomō
omnia uasa. Quē multitudinē aū nimi
am: ita erat pondus eius. Fecit quoꝫ salo
mon omnia uasa in domo dñi. Altare aū au
reum et mensam sup quā ponēbantur panes
propositionis aureum et candelabra aurea
de quinq; ad dexteram et v. ad sinistram
contra oraculū ex auro purissimo: et cū lilij flo
res et lucernas desup aureas et forceps
aureos et hydrias et fuscinulas et fiala.
et mortariola et thuribula de auro pu
rissimo. Et cardines ostioꝝ domus interio
ris sci sanctorum et ostioꝝ domus templi
ex auro erant. Et perfecit omne opus quod
faciebat salomon in domo dñi. Et in

tulit que ledificauerat dd̄ pr̄ suus argē
tum ⁊ aurū ⁊ uasa: reposuitq; in thesau
ris domus domini.

VIII

Tunc congregati sunt oēs maiores
natu tūr cum principibz tribuū
⁊ duces familiaz: filioz isr̄ ad regem
salomonem in hierl̄m: ut deferrent arcā
fedus dn̄i de ciuitate dd̄. id est de syon.
Conuenitq; ad regem salomonē uniuers⁹
isr̄ in mense bethanim in sollempnitate
ipse est mensis septim⁹. Venerunt q; cuncti
seniores israēl: ⁊ tulerunt sacerdotes ar
cam ⁊ portauerunt arcam dn̄i ⁊ tabernacu
lum fedris ⁊ omnia uasa sanctuarij q̄ erant
in tabernaculo: ⁊ ferebant ea sacerdotes ⁊
leuite. Rex aūt salomon ⁊ omnis multi
tudo isr̄ que conuenerat ad eum: gra
diebantur cum illo ante archam: ⁊ imo
labantur oues ⁊ boues absq; estimatio
ne ⁊ numo. Et introlerunt sacerdotes ar
cam fedris dn̄i in locū suū: in oraculū
templi in scīm scōr̄: subter alas cherubi.
Cherubin quidem expandebant
las sup locum arce: ⁊ protegebant arcā
⁊ uectes eius desup. Cumq; immanerent
uectes ⁊ apparerent summitates eoz
foris sedentium aūt oraculū: nō apparе
bant ultra extrinsec⁹. Quo ⁊ fuerunt
ibi: usq; in p̄sentem diem. In arca aūt
nō erat aliud. nisi due lapidee tabule
quas posuerat in ea moyses in oreb:
cū pepigit dn̄s fedus cum filiis isr̄l
cum egrederentur de tra egypti. Factū e
aūt cum exirent sacerdotes de sanctuario:
nebula impleuit domū dn̄i. ⁊ nō pote
rant sacerdotes stare ⁊ ministrare p̄p̄
nebulam. Impleuerat enī gla dn̄i domū
dn̄i. Tunc ait salomon. Dn̄s dixit ut habi
taret in nebula. Edificans edificauī
domū habitaculū tuū: firmissimū solu
tum tuū in sempit̄nū. Conuertitq; rex
faciem suam: ⁊ benedixit omni ecclie isr̄l.
Omnis enī ecclia isr̄l stabat. Et ait. Benе
dictus dn̄s ds isr̄l qui locutus ē ore suo
ad dd̄ p̄rem meū: ⁊ in manibz eius p̄fecit
dicens. A die qua eduxi populū meū isr̄l
de egypto. nō elegi ciuitatē de uniuersis
tribubz isr̄l. ut edificaretur domus ⁊
esset nomen meū ibi: ⁊ elegi dd̄ ut esset su
per populū meū isr̄l. Voluitq; dd̄ pr̄ mis edifi
care domū nōi dn̄i dei isr̄l: ⁊ ait dn̄s
ad dd̄ p̄rem meū. Qd cogitasti in corde
tuo. edificare domū nomini meo. bene
fecisti: hoc ipm̄ mente tractans. Verum
tamen tu nō edificabis in domū: ⁊ filius
tuus qui egredietur de renibz tuis ip̄e
se edificabit domū nōi meo. Confir
mauit dn̄s sermonē suū quem locu
tus est: ⁊ steti q; p dd̄ pr̄em meū ⁊ sedi sup
thronū isr̄l. sicut locutus est dn̄s: ⁊ re
edificaui domum nōi dn̄i dei isr̄l: ⁊ co
stitui ibi locū arce in qua est fedus dn̄i
mini. q̄d pepigit cū pr̄ibz nr̄is q̄n ep
ti sunt de tra egypti. Stetit aūt salo
ante altare dn̄i in conspectu ecclie isr̄l:
⁊ expandit manus suas in celū. dixit.
Dne ds isr̄l. nō est similis tui ds in celo
desup ⁊ sup terram decelum. qui custodis
pactum ⁊ misericordiam seruis tuis. qui am
bulant coram te in toto corde suo: q̄
custodisti seruo tuo dd̄ pr̄i meo que
locutus es ei. ore locutus es. ⁊ manu
bz p̄fecisti: ut hec dies p̄bat. Nunc ig
dne ds isr̄l: conserua famulo tuo dd̄
pr̄i meo que locutus es ei dicens. Non au
feretur uir de te coram me qui sedeat

sup ihr̃m ilit. tra ei si exhodierint
filij tui uiam suam ut ambulent coā
me sicut tu ambulasti in conspc̃u meo.
Nunc dñe ds ilit. fiat obsecro fidꝰ tua
q̃ locut es seruo tuo dd̃ pr̃i meo.
Ergone putandū est q̄d ue ds habitet
sup t̃ram. Si enim celum & celi celoꝝ te
capr̃e nō possunt. q̄ro magis domꝰ hec
quam edificaui. Verūtamen respice ad oratiōem
serui tui & ad pces eius dñe ds meus.
Audi hymnū & orationē q̄m seruus tuꝰ
orat coram te hodie. ut sint oculi tui a
perti sup domū hanc nocte ac die. sup
domū de qua dixisti erit nom̃ meū ibi.
ut exaudias orationē q̄m orat ad te ser
uus tuus in loco isto. ut exaudias depr̃
cationem serui tui & pp̃li tui ilit. q̄cūq
q̄ orauerint in loco isto. & exaudies in loco
habitaculi tui in celo. & cum exaudieris ppi
tius eris. Si peccauerit homo in proximum
suū & habuerit aliq̄d in se iuramentum quo te
neatur astrictus & uenerit ppter iuramē
tum coram altari tuo in domo tua. tu
exaudies in celo. & facies & iudicabis
seruos tuos. condemnans impiū. et
reddens uiam suam sup caput ei⁹. iusti
ficansq̄ iustū & retribuens ei secūdm iusti
tiam suam. Si fugerit pplūs tuus israhel
quoniam peccauerint tibi. & egerint
penitentiam & confitentes nōi tuo uene
rint & orauerint & deprecati te fuerint in
domo hac. exaudi in celo & dimitte
pctā pplī tui ilit. & reduces eos in t̃rā
quā dedisti pr̃ibꝰ eoꝝ. Si clausum fuerit
celum & nō pluerit ppter pcā eoꝝ. & orantes
in loco isto pñiam egerint nōi tuo & a pec
catis suis conuersi fuerint ppter afflictionē
suam. exaudi eos in celo. & dimitte pec
cata seruoꝝ tuoꝝ & pp̃ tui ilit. & ostende
de eis uiam bonam p quā ambulent.
& da pluuiam sup t̃ram tuam quā de
disti pplō tuo in possessionē. Fames si
quando fuerit in t̃ra aut pestilentia. aut
corruptus aer. aut erugo. locusta. ru
bigo & afflixerit eum et inimic⁹ eius por
tas obsidens. omnē plagā omnemq̄ infir
mitatem. cuncta deuotatio & impera
tio que acciderit omni homini de pplō
tuo israhel. si quis cognouerit plagam cor
dis sui. & expanderit manus suas in
domo hac. tu exaudies in celo in loco
habitationis tue. & repr̃opitiaberis & face
es ut des unicuiq̄ secūdm omnes uias
eius. sicut uideris cor eius. q̄ta nosti co
lus cor omnium filioꝝ hominū. ut ti
meant te cunctis diebꝰ quibꝰ uiuunt
sup faciem t̃re quā dedisti patribꝰ nr̃is.
Insuper & alienigena qui nō est de pplō tu
o israhel. cum uenerit de t̃ra longinqua
p̃pter nomen tuū. audietur enim nom̃ tu
um magnū & manus tua fortis & bra
chium tuum extentum ubiq̄. cū uenerit
& orauerit in loco hoc. tu exaudies in
celo in firmamento habitaculi tui & facies
omnia p quibꝰ inuocauerit te alienige
na. ut discant uniuersi p̃pli t̃rā nomē
tuū timere sicut pplūs tuus israhel & pro
bent q̄ nomen tuū inuocatū sit sup do
mum hanc q̄m edificaui. Si egressus
fuerit pplūs tuus ad bellū contra inimi
cos suos p uiam quecūq̄ miseris eos.
orabunt te contra uiam ciuitatis quā e
legisti & contra domū q̄m edificaui
nomini tuo. & exaudies in celo oratio
nem eoꝝ & pces eoꝝ & facies iudici
um eoꝝ. Cū peccauerint tibi. nō est enim

homo qui nō peccet. & iratus tradideris eos inimicis suis. & captiui duxerint eos in terram inimicorum longe uel prope & egerint pñiam in corde suo in loco captiuitatis. & conuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua dicentes. peccauimus inique egimus impie gessimus & reuersi fuerint ad te in uniuerso corde suo & tota anima sua. in terra inimicorum suorum ad quos captiui ducti fuerint. & orauerint te contra uiam terre sue. quam dedisti patribus eorum. & ciuitatis quam elegisti & templi quod edificaui nomini tuo. & audies in celo in firmamento solii tui orationem eorum & preces. & facies iudicium eorum. & suscipiabis pro tuo quia peccauerunt tibi. & omnibus iniquitatibus eorum quibus prauaricati sunt in te. & dabis misericordiam coram eis qui eos captiuos habuerunt ut misereantur eis. plus enim tuus es & hereditas tua quos eduxisti de terra egypti de medio fornacis ferree. ut sint oculi tui aperti ad deprecationem serui tui & populi tui israel. & audies eos in omnibus quibus inuocauerint te. tu enim separasti eos tibi in hereditatem de uniuersis populis terre. sicut locutus es per manum seruli tui. qui eduxisti patres nostros de egypto domine deus. Factum est autem cum complesset salomon orans dominum omnem orationem & deprecationem hanc. surrexit de conspectu altaris domini. utrumque enim genu in terram flexerat & manus expanderat ad celum. & stetit. & benedixit omni ecclesie israel uoce magna dicens. Benedictus dominus qui dedit requiem populo suo israel iuxta omnia que locutus est. Non cecidit ne unum quidem uerbum ex omnibus bonis que locutus est per manum moysen seruum suum. Sit dominus deus noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris. non delinquens nos. neque derelinquens. ut inclinet corda nostra ad se ut ambulemus in omnibus uiis eius. & custodiamus mandata eius & ceremonias & iudicia que precepit patribus nostris. & sint sermones mei isti quibus deprecatus sum coram domino. appropinquent coram domino deo nostro die ac nocte. ut faciat iudicium seruo suo & populo suo israel per singulos dies. & sciant omnes populi terre quia dominus ipse est deus. & non est ultra absque eo. Sit quoque cor nostrum perfectum cum domino deo nostro. ut ambulemus in preceptis eius. & custodiamus mandata eius sicut & hodie. Igitur rex & omnis israel cum eo immolabant uictimas coram domino. & immolauit salomon hostias pacificas quas immolauit domino. boum. xxii. milia & ouium centum. xx. milia. dedicauerunt templum domini rex & filii israel.

In illa die sanctificauit rex medium atrium quod erat ante domum domini. fecit quippe ibi holocaustum. & sacrificium. & adipem pacificorum. quia altare eneum quod erat coram domino minus erat. & capere non poterat holocaustum & sacrificium. & adipem pacificorum. fecit igitur salomon in tempore illo festiuitatem celebrem. & omnis israel cum eo multitudo magna ab introitu emath. usque ad torrentem egypti. coram domino deo nostro septem diebus. & septem noctibus. id est. xiiii. diebus. & in die octauo. dimisso populo. Qui benedicentes regi profecti sunt in tabernacula sua. letantes & alacri corde super omnibus bonis que fecerat

ds dñ̄ seruo tuo ⁊ ifrl ꝓplō tuo
IX
Audiuit eū aīa mea ꝓcullet salom
edificauit domus dñi ⁊ edificauit
regis ⁊ oīa q̄cūq; optauerat ⁊ uoluit facere
apparuit ei dñs sicut apparuerat ei gabaō.
Dixitq; dñs ad eū. Exaudiui orōem tuā ⁊ dep
cationem tuam: qua deprecatus es co
ram me. Sanctificaui domū hanc q̄m edi
ficasti: ut ponam nomen meū ibi in sempi
ternum ⁊ erunt oculi mei ⁊ cor meū ibi cun
ctis diebꝫ. Tu quoq; si ambulaueris coram
me sicut ambulauit pater tuus in simplici
tate cordis ⁊ in equitate ⁊ feceris
omnia que precepi tibi ⁊ legitima mea ⁊
iudicia mea seruaueris: ponam thronū
regni tui sup ifrl in sempiternū. sicut
locutus sum dō patri tuo dicens. Non au
feretur de genere tuo uir de solio ifrl.
Si autē auersi ne auersi fueritis uos ⁊ filij
uri ñ sequentes me: nec custodieritis
mandata mea ⁊ cerimonias meas q̄s ꝓpo
sui uob: ⁊ abieritis ⁊ colueritis deos a
lienos ⁊ adoraueritis eos: auferam ifrl
de superficie terre q̄m dedi eis. ⁊ templū q̄d
sanctificaui nōi meo proiciam a conspectu meo.
Eritq; ifrl in prouerbiū ⁊ in fabulam cū
ctis populis: ⁊ domus hec erit in exem
plum. Omnis qui transierit per eam stu
pebit ⁊ sibilabit: ⁊ dicet. Quare fe
cit dñs sic terre huic ⁊ domui huic. ⁊
respondebunt. Quia dereliquerūt dñm
deum suum qui eduxit patres eorū de terra
egypti ⁊ secuti sunt deos alienos ⁊
adorauerunt eos ⁊ coluerunt: ideirco in
duxit dñs sup eos omne malum hoc.
Expletis aūt annis xx postq̄m edifi
cauerat salom duas domus. idest
domū dñi. ⁊ domum regis. hyram
rege tyri ꝓbente salomoni ligna ce
druina ⁊ abiegna ⁊ auri: uxq; omne q̄d
opus habuerat: tunc dedit salomō
hyram xx oppida in terra galylee. Et
egressusq; est hyram de tyro ut uideret
oppida que dederat ei salom: ⁊ nō placu
erunt ei. ⁊ ait. Hec ne sunt ciuitates
quas dedisti mihi? Et appellauit ea ⁊
eram chabul: usq; in diem hanc. misit
quoq; hyram ad regem salomonē
centum uiginti talenta auri. Hec est
summa expensaꝝ q̄m obtulit rex sa
lomon ad edificandam domū dñi ⁊ do
mū suam ⁊ mello ⁊ murū ierm ⁊ eser
⁊ mageddo ⁊ gazer. Pharao rex egypti
ascendit ⁊ cepit gazer succendit eā
igni ⁊ chananeū qui habitabat in ciui
tate interfecit: ⁊ dedit eam in dotem fi
lie sue uxori salomonis. Edificauit
q̄ salomon gazer ⁊ bethoron inferio
rem ⁊ baalath ⁊ palmiram in terra so
litudinis: ⁊ omnes muros qui ad se per
tinebant ⁊ erant ab eis muros murorum.
⁊ ciuitates curruū ⁊ ciuitates equitū.
⁊ q̄dcunq; ei placuit ut edificaret ī
urbe ⁊ in libano ⁊ in omni terra potesta
tis sue. Omnium populum qui remanse
rat de amorreis ⁊ ethei ⁊ pherezeis.
⁊ euheis ⁊ iebuseis qui nō sunt de filiis
israhel: horū filios qui remanserant
in terra. quos scilicet nō potuerant fi
lij israhel exterminare: fecit salom tributa
rios usq; ad diem hanc. De filiis
aūt israhel nō constituit salomon seruire
quemq̄m: q̄ erant uiri bellatores. et
ministri eius. ⁊ principes ducum. ⁊ pre
fecti curruū ⁊ equoꝝ. Erant aūt prin
cipes supra omnia opera salomonis ꝓpo

tem quingenti ⁊ quinquaginta. qui habebant subiectum ppl̃m: ⁊ artifices opꝰ
faciebant. filia autē pharaonis ascendit de ciuitate dāvid in domū suam: quā
ędificauerat ei salomon. Tunc ędificauit mello. Offerebat quoq; salomon
tribꝰ uicibꝰ p annos singulos holocausta ⁊ pacifica sup altare qđ ędificauerat dño ⁊ adolebat ĩcẽ
sum coram dño. Perfectumq; ē templum. Classem quoq; fecit rex salomon in ahiongaber que est iuxta ahilam in littore maris rubri. in terra idumea. Misitq; hyram in classe illa seruos suos. nautas nauticos ⁊ gnaros maris: cũ seruis salomõis. Qui cum uenissent in ophyr: sumpserũt inde aurum ⁊ dragmatꝫ ut̃q; talentorꝫ. detulerunt ad regē salomonē.

Audita autē regina saba audita fama salomonis in nõie dñi. uenit temptare eum in enigmatibꝰ. ⁊ ingressa hierusalem cum multo comitatu ⁊ diuitiis. camelis portantibꝰ aromata ⁊ auri pondus nimium. ⁊ gemmas pciosas. venit ad salomonem ⁊ locuta est ei omnia que habebat in corde suo: ⁊ docuit eam salomon omnia ea que proposuerat. non fuit sermo qui regem posset latere: ⁊ ꝛ respondere ei vidit. Vidit regina saba oẽm sapiam salomonis. ⁊ domũ quã ędificauerat. ⁊ cibos mensę eius. ⁊ habitacla seruorꝫ. ⁊ ordinem ministrantiũ. uestesq; eorꝫ. ⁊ pincernas. ⁊ holocausta que offerebat in domo domini: ⁊ habebat ultra ipsa. Dixitq; ad regem. Verus est sermo quem audiui in terra mea sup sermonibꝰ tuis. ⁊ sup sapia tua: ⁊ nõ credebam narrãtibꝰ mihi. donec ipsa uenerim ⁊ uiderim oculis meis ⁊ probauerim qđ media pars nõ nunciata non fuerit. maior ē sapia tua ⁊ opera tua quã rumor quem audiui. Beati uiri tui ⁊ beati serui tui hi qui stant coram te semp: ⁊ audiunt sapiam tuam. Sit dñs dꝰ tuus benedictus qui complacuit ⁊ posuit te sup thronũ israhel. eo qđ dilexerit dñs israhel in sempiternum ⁊ constituit te regem. ut faceres iudicium ⁊ iustitiam. Dedit ꝯ regi centum xx. talenta auri ⁊ aromata multa nimis. ⁊ gemmas pciosas. Non fuerunt alla ta ultra aromata tam multa: quã ea que dedit regina saba regi salomoni. ⁊ classis hyram que portabat aurum de ophyr: attulit ex ophyr ligna ebenina multa nimis ⁊ gemmas pciosas. Fecitq; rex de lignis ebenis fulchra domũ dñi. ⁊ domus regie. ⁊ cytharas hyrales ⁊ cantoribꝰ. Non sunt allata huiusmodi ligna ebenina: nec uisa usq; in pñtem diem. Rex aũt salomon dedit regine saba omnia q̃ uoluit ⁊ petiuit ab eo: exceptis his que ultro obtulerat ei munere regio. Que reuersa est ⁊ abiit in terram suam cum seruis suis. Erat aũt pondus auri qđ afferebatur salomoni per annos singulos sexcentorum sexaginta sex talentorum auri: exceptis eis qđ afferebant uiri qui sup negotiabant. ⁊ mercatores. ⁊ omnes reges arabie. ⁊ duces terre. Fecit quoq; rex salomon ducenta scuta de auro puro. Trecentos au reos sicli dedit uni laminis scuti u

nuit. ⁊ trecentas peltas ex auro pba
to. Trecente mine auri. unt̃am pelta
uehebant. Posuitq; ea in domo saltuũ
libani. Fecit etiam rex salom thronũ de
ebore grandem. ⁊ uestiuit eũ auro fini
mo nimis. qui habebat sex gradus. ⁊ sũ
mitas throni rotunda erat in parte po
steriori. ⁊ due manus hinc atq; inde re
nentes sedile. ⁊ duo leones stabant iux̃
manũ singlas. ⁊ xij. leunculi stantes sup
sex ḡdus hinc atq; inde. sicut est factũ in
le oper in ullis regnis. ⁊ simila
sta de qualiq; portabat rex salomon erant
aurea. ⁊ domus saltus
libani de auro purissimo. sicut erat ar
gentum. nec aliquid pciũ putabatur in
diebus salomonis. qz classis regis p ma
re cum classe hyram semel p tres annos
ibat in tharsis. deferens inde aurũ ⁊ ar
gentũ. dentes elefantor. ⁊ simias. ⁊ pa
uos. ⁊ aguti tantus est ⁊ rex salomõ
sup omnes reges terre diuitiis ⁊ sapia. ⁊ u
niuersa terra desiderabat uultũ salomõis.
ut audiret sapiam ei. quã dederat ds
in corde ei. ⁊ singli deferebant ei mune
ra. uasa argentea ⁊ aurea. uestes ⁊ ar
ma bellica. aromata quoq; ⁊ equos ⁊
mulos p annos singlos. Congregauitq;
salomon currus ⁊ equites ⁊ fuit
ei mille ⁊ ducenti currus. ⁊ xij. milia
equitũ. ⁊ disposuit eos p ciuitates mu
nitas. ⁊ cum rege in hierl. Fecitq; ut ar
ta. ee habundantia argenti in hierl.
⁊ cedros p
dit multitu
dinem quasi sicomoros q̃ nascuntur i
campestribus. ⁊ educebantur equi salo
monis de egypto. ⁊ de choa. negotiato
res eius regis emebant de choa. ⁊ statu
to pco p ducebant. Egrediebat aũ ⁊
diuga ex egypto sexcentis siclis argen
ti. ⁊ equus centũ quinquaginta. atq; in
hunc modũ omnib; regibus hethey. ⁊ sy
rie equos uendidabant.

Rex aũ salon amauit mulieres
alienigenas multas. ⁊ filiam ⁊
pharaonis. ⁊ moabitidas. ⁊ ammanitidas.
idumeas. ⁊ sidonias. ⁊ hetheas de ge
tibus super quibus dixit ds filiis isrl.
non ingrediemini ad eas. nec de illis i
gredientur ad uras. Certissime enim
applicabunt cordа uestra. ut sequamini deos
eaz. His itaq; copulatus est salon
ardentissimo amore. fuerunt ei uxo
res q̃si regine sexgente. ⁊ concubi
ne trecente. ⁊ auertebant mulieres cor
ei. Cumq; iam esset senex. deprauatum
est cor ei. mulieres cor ei. ut sequerentur de
os alienos. nec erat cor eius perfectũ cũ
ds suo. sicut cor dauid pris eius. ⁊ colebat salomon astharten deam sidoniorũ
⁊ chamos ds moabitaz. ⁊ moloch idolum
ammonitaz. Fecitq; salomon qđ
nõ placuit coram ds. ⁊ nõ adimpleuit
ut sequeretur dñm sicut dauid pater eius.
Tunc edificauit salomon fanũ chamos idolo moab in monte qui est contra
hierl. ⁊ moloch idolo filiorũ ammon.
atq; in hunc modũ fecit omnibus uxo
ribus suis alienigenis que adolebant
thura. ⁊ immolabant dis suis. Igitur
iratus est ds salomoni. qđ auerisset cor
suum a ds suo qui apparuerat
ei bis. ⁊ precepat de illo hoc ne sequere
tur deos alienos. ⁊ nõ custodiuit que
mandauit ei ds. Dixit itaq; ds sa
lomoni. Quia habuisti hoc apud te. ⁊

ñ custodiu pactum meū ⁊ precepta mea
que mandauī ẽi: dirumpens laudam
regnum tuū ⁊ dabo illud seruo tuo.
Verumtñ in diebꝫ tuis ñ faciam ꝓp dꝫ
patrem tuū. De manu eius filij tui tol
dam illud. Nec totū regnū auferam
ꝫ tribum unam dabo filio tuo ꝓp dꝫ
seruū meū ⁊ urbem quā elegi. Suscita
uit aũ dñs aduersariū salomoni ad
ad idumeū de semine regio: qui erat
in edom. Cum eñ ẽet dꝫ in idumea
⁊ ascendisset ioab princeps militie ad
sepeliendos eos qui fuerant occisi.
⁊ occidisset omne masculinū in idumea.
Sex eñ mẽsibꝫ ibi moratus est ioab ⁊
omnis israhel. donec interimerent omne
masculinū in idumea: fugit adad
ipe ⁊ uiri idumei de seruis patris eius
cum eo. ut ingrederent egyptum. Erat
aũ adad puer parvulus. Cumq; surre
xissent de madian: uenerunt in pha
ran. Tulerunt; secū uiros de pharā:
⁊ introierunt egyptū. ad phoenem re
gem egypti. Qui dedit ei domū: ⁊ ci
bos constituit ⁊ terram delegauit. Inue
nit adad gratiam coram pharaone ual
de: in tñ ut daret ei uxorem. sororē
uxoris sue gñauam taphnes regine.
Genuitq; ei soror taphnes genebat
filiū: ⁊ nutrierunt eum taphnes in do
mo phoum. Erantq; genebar hñrent a
pd phoem ei filiū eius. Cumq; audi
sset adad in egypto dormisse dd cum
patribꝫ suis ⁊ mortuū ẽe ioab principem
militie: dixit phoum. Dimitte me ut
uadam in terram meā. Dixitq; ei pho.
Quia enim tu deerat mihi indiges. ut
queras ut ad terram tuam. At ille res
pondit. Nulla. ꝛ obsecro ut dimit
tas me. Rogabant quoq; ei dñs adue
sarium rationem filiū eliadam qui fuge
rat a dadezer regem soba dñm suum.
⁊ congregauit contra eum uiros: ⁊ fac
est princeps latronū. cum occidissent eos
dd. Abierunt; damascū ⁊ hñrauerunt ibi
⁊ constituerunt eum regem in damasco.
Erantq; aduersarius israhel cunctis diebꝫ salo
monis: ⁊ hoc est malū adad ⁊ odiū si
ria israhel. regnauitq; in syria. Hieroboa
am quoq; filiū nabath ephrateus de
sarira seruus salomonis cui mater
erat nōie seruia mulier uidua. leuauit
manū contra regem: ⁊ hec causa rebel
lionis ad uersus eum. qz salomon edi
ficauit mello: ⁊ coequauit uoragine
ciuitatis dd patris sui. Erat aũ hieroboa
am uir fortis ⁊ potens. Vidensq; salo
mon adolescentē bone indolis ⁊ nta
seruum. constituerat eum ꝑ fectū ope
tributa domus ioseph. Cñ
egit q in tempore illo ut hieroboam e
gredetur de urbe. ⁊ inuenisset eum a
chias silonites ꝓpha in uia opertus
pallio nouo. Essentq; ambo ꝑ sui
agro. Apprehendensq; achias pallū
suū nouū quo opertus erat: scidit in
xij. partes. Dixitq; ad hieroboam. Tol
le tibi decem scissuras. Hec enim dicit
dñs dds israhel. Ecce ego scindam regnū
de manu salomonis: ⁊ dabo tibi decē
tribꝫ. porro una tribꝫ remanebit ei
ꝓp seruū meū dd. ⁊ urbem quā elegi
ex omnibꝫ tribꝫ israhel. eo q dereli
querint me ⁊ adorauerint astharoth deam sy
donioꝝ ⁊ chamos dñm moab ⁊ mol
loch dñm filioꝝ ammon: ⁊ nñ ambu

laūr in uīis meis ut faceret uoluntatē
coram me. & p̄cepta mea & iudicia. sic
dō p̄ri eī. fiet auferam oīe regnū de
manu eī. & dabo decem tribꝰ filio ei
& dabo tribum unam. ut remaneat
lucerna dō seruo meo cunctis diebꝰ co
tam me in urbe ciuitate q̄m elegi mi
hi nōm meū ibi. Te aūt assumam et
regnabis sup̄ oīa que desiderat aīa
tua. & eris rex sup̄ israel. Si g̃ audieris
oīa que p̄cepo tibi & ambulaūs
in uiis meis & feceris q̄d rectum ē co
tam me custodiens mandata mea & p̄
cepta mea sicut fecit dō seruus meus. e
ro tecum & ędificabo ei domū fidelē. q̄m
ędificaui domū dō. & tradam israel tibi.
affligam tem dō sup̄ hoc semen dauid
cunctis diebꝰ. Voluit g̃ salomon uti
fecere iheroboam. Qui surrexit & aufu
git in egyptū. ad sethac regem egypti.
& fuit in egypto usq; ad mortē salomo
nis. Reliquū aūt uerborū salomo
nis & oīa que fecit & sapia eius. nōne
hec scripta sunt in libro uerborū
salomonis. Dies aūt quos regnauit
salomon in urbe sup̄ oīem israel. xl. an
ni sunt. Dormiuitq; salomon cum p̄ribꝰ
suis. & sepelit̄q; ē in ciuitate dō p̄ris
sui. regnauitq; roboam filius eius p̄ eo.

Venit aūt roboam in sichem.
illuc enī congregatus erat oīis
israel ad constituendū eum regē. Audi uō
iheroboam filius nabad cum adhuc esset
in egypto p̄fugus a facie regis salo

monis audita morte eius. reuersus est
de egypto. missumq; & uocauit eum
uenit ergo iheroboam & oīis multitu
do israel. & locuti sunt ad roboam dicen
tes. Pater tuus durissimum iugum impo
suit nobis. Tu nunc leuius pau
lulum de impio p̄ris tui durissimo. &
de iugo grauissimo q̄d imposuit nob.
& seruiemus tibi. Qui ait eis. Ite usq;
ad tertium diem. & reuertimini ad me. Cūq;
abiisset p̄plus. iniit consiliū rex roboam
cum senibꝰ qui assistebant coram sa
lomone p̄re eius dum adhuc uiueret.
& ait. Quid datis consilii ut respondeā
p̄plo. Qui dixerunt ei. si hodie obe
diens p̄plo huic & seruieris. & petitioni
eorū cesseris. locutusq; filius ad eos uer
ba lenia. erunt tibi serui cunctis diebꝰ.
Qui deliquit consiliū senū q̄d dede
rant ei. & adhibuit adolescentes qui
nutriti fuerant cum eo. & assistebant ei.
Dixitq; ad eos. Quid datis consiliū
um ut respondeam p̄plo huic qui di
xerunt mi. leuius fac iugum q̄d imposuit
p̄r tuus sup̄ nos. Et dixerunt ei iuue
nes qui nutriti fuerant cum eo. Sic loq̄
re p̄plo huic qui locuti sunt ad te di
centes. p̄r tuus aggrauauit iugum nos
trum. tu releua nos. Sic loqueris ad eos.
Minimus digitus mꝰ grossior est dorso
p̄ris mei. Et nunc p̄r meus posuit sup̄
uos iugum graue. ego aūt addam
sup̄ iugum uestrum. Pater meus cecidit uos
flagellis. ego aūt cedam uos scorpio
nibus. Venit g̃ iheroboam & omis p̄plus ad
roboam die tertio. sicut locutus fuerat
rex dicens. reuertimini ad me die tertia.
Et duriter rex p̄plo dura. deserto consilio

lemon qđ ei dederant: ⁊ locuꝫ est eis
sedm consiliū iuuenū dicens. Pat⁹ me⁹
aggrauauit iugū uestrū: ego aũ addam
iugo uro. Pater me⁹ cecidit uos flagel-
lis: ego cedam uos scorpionibꝫ. ⁊ nō
adquieuit rex pplo: qm̃ aduersatus fu-
erat eis dñs. ut suscitaret ũbum suū
qđ locutus fuerat in manu achie filo
nutte ad hieroboam filiū nabath. Vi-
dens aũt israel pplm qđ noluisset eos au-
dire rex. dedit ei dicens. Que nob⁹ ps
in dō. uel que hereditas in filio iesai.
Vade in tabernacla tua israel. Nunc u-
de domū tuam dō. ⁊ abiit israel in tab
nacla sua. Filios aũ israel qui habi-
tabant in ciuitatibꝫ iuda: regnauit
roboam. Misit q̃q roboam aduram
qui erat sup tributa ⁊ lapidauit eū
omis israel: ⁊ mortuus ē. Porro rex ro-
boam festinus ascendit currū: ⁊ fu-
git in iherm. Recessit aũt israel a domo dō:
usq in p̃sentem diem. Cūq audisset omis israel qđ reuersus esset hie
roboam. miserunt ⁊ uocauerūt eū in cōgregatō cetꝰ: ⁊ constituerunt eū regē sup
omnē israel. nec secutꝰ est quisq̃m domꝰ dō p̃ter tribū iuda solam. Venit aũt
roboam in hierm: ⁊ congregauit omnē domū iuda ⁊ tribum beniamin. centū
octoginta milia electoꝝ uiroꝝ: ⁊ bel
latoꝝ. ut pugnarent cōtra domū israel:
⁊ reduceret regnū roboam filio salomo
nis. Factus est aũt sermo dñi ad se
meiam uirū dei dicens. Loquere ad
roboam filiū salomonis regem iuda:
⁊ ad oēm domū iuda ⁊ beniamin: ⁊
reliquos de pplo dicens. Hec dicit
dñs. Non ascendetis nec bellabitis
contra fres uros filios israel. Reuertatur uir
in domū suam. A me enim ē ũbum
hoc. Audierunt sermonē dñi: ⁊ reuersi
sunt de uinere sicut eis p̃ceperat dñs.
Edificauit aũt iheroboam sichem in mō
te ephraim: ⁊ habitauit ibi. Egressus
inde: edificauit phanuel. Dixitq̃ ihero
boam in corde suo. Nunc reuertetur reg
num ad domū dō. si ascenderit pplꝰ
hic ut faciat sacrificia in domo dñi in
hierm: ⁊ conuertetur cor pplī huius ad dñm
suū roboam regem iuda. interficient
q̃ me. ⁊ reuertentur ad eū. Et cogita
to consilio fecit duos uitulos aureos:
⁊ dixit eis. Nolite ultra ascendere hier.
Ecce dii tui israel: qui eduxerunt te de
tra egypti. Posuitq̃ unū in bethel: ⁊
alterū in dan. Et factū est ꝺbū hoc in pec
catum. Ibat enim pplꝰ ad adorandum
uitulū: usq in dan. Et fecit fanaꝝ
celsis: ⁊ sacerdotes. De extremis plē
qui nō erant de filiis leui. Constituit q̃
diem sollempnē in mense octauo quin
tadecima die mensis: in similitudinē
sollempnitatis que celebrabatur in iu
da. Et ascendens ad altare. simile fecit
in bethel: ut immolaret uitulis quos
fabricatus fuerat. Constituitq̃ in be
thel sacerdotes excelsoꝝ que fecerat.
Et ascendit sup altare qđ extruxerat in
bethel. quintadecima die mensis octa
quem finxerat de corde suo. ⁊ fecit sol
lempnitatem filiis israel. Et ascendit
sup altare ut adoleret incensum.

Et ecce uir dei uenit de iuda in ser
mone dñi in bethel. Iheroboā stā
te sup altare. ⁊ thus tacente ⁊ excla
mauit contra altare in sermone dñi:

rant. Altare altare: hec dicit dñs. Ecce
filij nascentur domui dd iosias nole. et im
molabit sup te sacerdotes excelsor. q nunc
in te thura succendunt. et ossa hominū
urentur sup te. Dixitq; in die illa tgñi
dicens. Hoc erit signū. qđ locutꝰ est dñs.
Ecce altare scinditur. et effundetur cinis
qui in eo est. Cumq; audisset rex sermo
nem hois dei. quem inclamabat contra
altare in bethel. extendit manū suam
de altari dicens. Apprehendite eum. Et ex
aruit manus eius. quam extenderat contra eū.
nec ualuit retrahere eam ad se. Altare
quoq; scissum est. et effusus cinis de al
tari. iuxta signum. qđ pdixerat ur dei in
sermone dñi. Et ait rex ad uirū dei. Depre
rare faciem dñi dei tui. et ora pro me ut re
stituatur manus mea mihi. Oravitq; ur dñi
faciem dñi. et restituta est manus regi ad
eum. et fta est sicut prius fuerat. Locutus
est autē rex ad uirū dei. Veni mecū domū
ut prandeas. et dabo tibi munera. Dixitq; ur
dei ad regem. Si dederis mihi medietatem
domus tue. non ueniam tecū. nec co
medam panem. nec bibam aquā in lo
co isto. Sic enim mandatū mihi est in sermo
ne dñi. dicens. Non comedes panem
nec bibes aquā. nec reuerteris p uiam q
uenisti. Abiit q; p aliam uiam. nec re
uersus est p uiam quam uenerat ad bethel.
Phes autē quidam senex habitabat in
bethel. Ad quem uenerunt filij sui. et
narrauerunt ei omnia opa que fecerat ur
dei illa die in bethel. et uba que locutus
fuerat ad regem. et narrauerunt pnia sua. et di
xerunt ei. Per quam uiam abiit. Ostende
runt ei filij sui uiam p quā abierat
ur dei. qui uenerat de iuda. Et ait filijs
suis. Stringite mihi asinum. Quo cū strauis
sent asinum. ascendit et abiit post uirū dei. Se
cumq; eum sedentem sub ulmo. et ait ei. Tu
es ur dei qui uenisti de iuda. Et dixit ille. Ego sum. Dixitq;
ad eum. Veni mecū domū. ut comedas
panem. Qui ait. Non possum reuerti q
nec uenire tecū. nec comedam panem
nec bibam aquā in loco isto. Sermo enim dñi
est ad me in sermone dñi dicens.
Non comedes panem nec bibes aquā nec
bibes. nec reuerteris p uiam p qua uenis. Qui
ait illi. Et ego pphā sum similis tui. et
angelus locutus est mihi in sermone dñi di
cens. Reduc eum tecū in domū tuā. ut
comedat panem et bibat aquā. Mentitus
est illi. et reduxit eum. Comedit ergo panem
in domo eius. et bibit aquā. Cumq; se
deret ad mensam. factus est sermo dñi ad
pphām qui reduxerat eum. Et exclama
uit ad uirum dei qui uenerat de iuda di
cens. Hec dicit dñs. Quia inobediens
fuisti ori dñi. et non custodisti mandatum
qđ precepit tibi dñs dꝰ tuus. et reuersus es
et comedisti panem et bibisti aquā in loco
in quo precepit tibi ne comedes panem nec
biberes aquā. non inferetur cadauer tuum in
sepulchrum patrum tuorum. Cumq; comedis
sent et bibissent. strauit asinum filij
pphe quem reduxerat. Qui cum abisset.
inuenit eum leo in uia et occidit. Erat
cadauer eius proiectum in uia. Asinus autē
stabat iuxta illud. et leo stabat iuxta cada
uer. Et ecce uiri transeuntes uiderunt
cadauer proiectum in uia. et leonem stantem
iuxta cadauer. et uenerunt et diuulgaue
runt in ciuitate in qua pphes senex
ille habitabat. Quod cum audisset pphā

ille qui reluxerat eū de uia: aīt. Vir
dei ē qui nō obediēt ore dñi. z tra
didit eum dñs leoni. z confregit eū
z occidit eū. ūbum dñi. qđ locutus ē
ei. Locutq; ad filios suos. Sternite mi
asinū. Qui cum strauissent. et ille
abiisset inuenit cadauer eius proiectū
in uia. z asinum. z leonem stantes iux
tā cadaū. Non comedit leo de cadauere.
nec lesit asinū. Tulit g̃ pphes cadaū
uiri dei. z posuit illud sup asinū. z re
tulit illud. ut in ciuitate pphē senis.
ut plangerent eum. Et posuit cadaū
eius in sepulchro suo. z planxerunt
eum. Heu heu mi fr̃. Cumq; planxis
sent eum. dixit ad filios suos. Cū mor
tuus fuero. sepelite me in sepulchro in
quo uir dei sepultus est. Iuxta ossa
eius. ponite ossa mea. Vere eū ue
niet sermo quem pclamauit in sermone
dñi contra altare qđ est in bethel. z cō
tra omnia fana excelsoꝝ que sunt in
urbibꝫ samarie. Post uerba hec nō est re
uersus iheroboam de uia sua pessima. sz
e contrario fecit de nouissimis plures sa
cerdotes excelsoꝝ. Quicūq; uolebat
implebat manū suam. z fiebat sacer
dos excelsoꝝ. Et pp hanc causam pec
cauit domus iheroboam. z eūsa est et
delera de superficie terre.

CAPITVLVM XIIII.

In tempore illo egrotauit abia filius ihe
roboam. Dixitq; iheroboam uxori sue.
Surge z cōmuta habitum ne cognoscaris
qđ sis uxor iheroboam. z uade in silo.
ubi est achya pphā qui locutus est in
eō regnaturus ē̃m sup pplm hunc. Tol
le equoꝝ in manu tua decem panes z
crustulam. z uas mellis. z uade ad il
lum. Ipse uidebit ē quid euenturū
sit huic puero. Fecit uxor iheroboam
sicut dixerat. et consurgens abiit in silo.
z uenit in domū achie. At ille iā pote
rat uidere. eo q̃ caligauerant oculi eius p
senectutē. Dixit aūt dñs ad achiam.
Ecce uxor iheroboam ingreditur. ut
consulat te sup filio suo. eo q̃ egrotat.
Hec z hec loqueris ei. Cum ergo illa
intraret. z dissimularet se ē̃ que ē
rat. audiuit achias sonitum pedū
eius introeuntis. z dixit. Ingredere
ingredere uxor iheroboam. Quare alia
te ē̃ simulas. Ego aūt missus sū ad
te durus nuntius. Vade et dic iheobo
am. Hec dicit dñs ds isrl. Quia exal
tauī te de medio pōli. z dedi te ducē
sup pplm meū isrl. z scidi regnū domꝰ
dꝰ. z dedi illud tibi. tu aūt fuisti sicut famu
lus meus dꝰ. qui custodiuit mandata mea.
z secutus est me in toto corde suo. fa
ciens qđ placitum erat in conspectu meo.
sz operatus es male sup omnes qui fue
runt ante te. z fecisti tibi deos alienos
z conflatiles ut me ad iracundiam
prouocares. me aūt proiecisti post corpus
tuum. ecce ergo ego inducam mala
sup domū iheroboam. z percutiam de
iheroboam mingentē ad parietē. et
clausum. z nouissimum in isrl. z emun
dabo reliquias domus iheroboam.
sicut emundari solent stercora. usq; ad
purum. Qui mortui fuerint de iheobo
am in ciuitate comedent eos canes.
qui aūt mortui fuerint in agro uora
bunt eos aues celi. eo q̃ dñs locutus
est. Tu g̃ surge z uade in domū tuā.
z in pōe introitu pedū tuoꝝ in urbe

monuit puer: ⁊ plangeret eū omnis isr̄l ⁊ sepeliret. Iste enim solus de ieroboam inferetur in sepulchrū: qr̄ inuentus est sup eo sermo bonus ad dñm dñs isr̄l in domo ieroboam. Consurrexit aūt filius dō regem sup isr̄l: qui percussit domū ieroboam in hac die ⁊ in hoc tempore. ⁊ percutiet dñs dō isr̄l sicut mouetur calamus aq̄ ⁊ eradicabit isr̄l de terra bona hac quā dedit patribus eor̄ ⁊ ventilabit eos trans fluuiū: qr̄ fecerunt sibi lucos ut irritarent dñm. Et tradet dñs isr̄l pp̄ peccata ieroboam: qui peccauit ⁊ peccare fecit isr̄l. Surrexit itaq; uxor ieroboam ⁊ abiit: ⁊ uenit in thersa. Cūq; illa ingrederet limen domus sue puer mortuus est: ⁊ sepelierunt eū ⁊ planxit eum omnis isr̄l iuxt̄ sermonē dñi q̄ locutus est in manu serui sui achie pro phete. Reliq; aūt sermonū ieroboam quō pugnauit: quō regnauit: ecce scripta sunt in libro uerborū dierū regum isr̄l. Dies aūt quibus regnauit ieroboam. xxij. annis fuit: ⁊ dormiuit cū patribus suis. regnauitq; nadab filius eius p eo. Roboam filius salomonis regnauit in iuda. Quadragenta ⁊ unus annus erat roboam cū regnare cepisset: ⁊ xvij. ⁊ septē annis regnauit in hierl̄m ciuitate quam elegit dñs. ut poneret nomē suum ibi. ex omnibus tribubus isr̄l. Nomen aūt matris eius naamma ammanites. Et fecit iuda malū coram dño: et inuitauerunt eum super omnibus que fecerant patres eor̄ in peccatis suis que peccauerant. Et edificauerunt sibi ⁊ ipsi lucos ⁊ statuas ⁊ lucos sup omnem collem excelsum: ⁊ subter omnem arborem frondosam. Sed ⁊ effeminati fuerunt in terra. fecerunt q; omnes abominationes gentiū: quas abstulerat dñs in conspectu filior̄ isr̄l. In quinto aūt anno regis roboam ascendit sesac rex egypti hierl̄m: ⁊ tulit thesauros domus dñi ⁊ thesauros regios ⁊ omnia diripuit. scuta quoq; aurea que fecerat salomon. p quibus fecit rex roboam scuta erea ⁊ tradidit ea in manu ducū cursorum ⁊ eor̄ qui excubabant ante ostiū domus regis. Cumq; ingrederetur rex in domū dñi. portabant ea qui pedissequi habebant officiū: ⁊ postea reportabāt ad armamentariū cursorum. Reliq; aūt sermonū roboam. ⁊ omnia que fecit: ecce scripta sunt in libro uerborū dierū regum iuda. Fuitq; bellū inter roboam ⁊ ieroboam cunctis diebus. Dormiuit roboam cum patribus suis: ⁊ sepultus est cum eis in ciuitate dō. Nomen aūt matris eius naamma ammanites. Et regnauit abia filius eius pro eo.

Anno aūt octauo decimo anno regni ieroboam filij nabath: regnauit abia sup iudam. Tribus annis regnauit in hierl̄m. Nomen matris eius maacha: filia abisalom. Ambulauitq; in omnibus peccatis patris sui que fecerat ante eum: nec erat cor eius perfectum cum dño deo suo. sicut cor dauid patris eius: fecit ea dñs ds suus lucernam in hierl̄m ut suscitaret filium eius post eum ⁊ staret hierl̄m: eo q̄d fecisset dauid rectum in oculis dñi. ⁊ non declinasset ab omnibus que preceperat ei cunctis diebus uite sue: excepto sermone urie hetthei. Bellum fuit inter abiam ⁊ inter ieroboam omnibus diebus uite sue. Reliq

aũ sermonũ abia ⁊ omnia que fecit.
nonne hec scripta sunt in libro ũbor
dierũ regum iuda. Cumq; pluĩ inter a
biam ⁊ hieroboam. Et dormiuit abia cũ
patribꝫ suis ⁊ sepelierunt eũ in ciuitate
dd. regnauitq; asa filius eius pro eo. In
anno ergo uicesimo hieroboam regis
israel. regnauit asa rex iuda. ⁊ xl. annis
anno regnauit in hierl̃m. Nomen matris
eius maacha filia absalon. Et fecit asa
rectũ ante conspectũ dñi sicut dd̃ pa
eius. ⁊ abstulit effeminatos de tra.
purgauitq; uniuersas sordes ydolorꝫ
que fecerant patres eius. insuper ⁊ maachã
matrem eius amouit ne esset princeps
sacrorũ papi. ⁊ in luco eius quem conse
crauerat. subuertitq; specum eius ⁊ cõfre
git simulachrũ eius turpissimũ. ⁊ cõbus
sit in torrente cedron. Excelsa aũ nõ
abstulit. Verumtamen cor asa perfectũ erat
cum dõo. cunctis diebꝫ suis. ⁊ intulit
ea que sanctificauerat pr̃ suus ⁊ uouerat
in domũ dñi. argentũ ⁊ aurũ ⁊ uasa.
Bellum aũ erat inter asa ⁊ baasa regẽ
israel. cunctis diebꝫ eorũ. Ascendit quo
qꝫ baasa rex israel in iudam. ⁊ edificata
uit rama ut nũ posset quispiam egre
di uel ingredi de pte asa regis iude.
Tollens itaq; asa omne argentũ ⁊ au
rum qd̃ remanserat in thesauris domꝰ
dñi. ⁊ in thesauris domus regie. dedit
illud in manus seruorũ suorũ. ⁊ misit
ad benadab filiũ tabrimmon filii e
zion regem syrie qui habitabat in da
masco dicens. Fedus est inter me ⁊ te.
⁊ inter patrem meum ⁊ patrem tuum. Ideo mi
si tibi munera. argentũ ⁊ aurũ. ⁊ pro
ute uenias ⁊ irritum facias fedus eius
habes cum baasa rege israel ⁊ recedat
a me. Adquieuitq; benadab regi asa.
misitq; principes exercitus sui in ciuitates
israel. ⁊ percusserunt ahyon ⁊ dan ⁊ abel
domum maacha ⁊ uniuersam cognitionẽ
cenneroth. omnẽ terram nepthalim. Quod cum
audisset baasa. intermisit edificare ra
ma ⁊ retrusus est in thersa. Rex aũ asa.
uniuersũ uulgus in omnem iudam. ut nemo
sit exceptus. Et tulerunt lapides ra
me ⁊ ligna eius quibꝫ edificauerat baa
sa. ⁊ extruxit de eisdem rex asa gabaa
beniamin ⁊ maspha. Reliqua aũ
um sermonũ asa ⁊ uniuersa fortitudinis
ei ⁊ cuncta que fecit. ⁊ ciuitates quas ex
truxit. nõne hec scripta sunt in libro ui
borꝰ dierũ regũ iuda. Verumtamen in
pore senectutis sue dolauit pedes. Et dor
miuit asa cum patribꝫ suis. ⁊ sepultus e
cum eis in ciuitate dd̃ patris sui. regna
uitq; iosaphat filius eius pro eo. Anno
uo filii hieroboam regnauit super israel.
anno secũdo asa regis iuda. Et regnauitq;
super israel duobꝫ annis. ⁊ fecit coram
dñi. ⁊ ambulauit in uiis
patris sui. ⁊ in peccatis eius quibꝫ peccare fe
cit israel. Insidiatus est aũ ei baasa filius
achya de domo yssachar. ⁊ percussit eum
in gebbethon que est ciuitas philistinorũ.
Siquidem nadab ⁊ omnis israel obsidebant gebbethon. Interfecit eũ baa
sa in anno tercio asa regis iuda. ⁊ regna
uitq; pro eo. Cumq; regnasset. percussit om
nem domũ hieroboam. non dimisit ex
unqm quidem animam de semine eius. do
nec deleret eam iuxta uerbum dñi. qd̃ locutus
fuerat in manu serui sui achie silonitis. propter
peccata hieroboam que peccauit.

q̃ quib⁹ peccare fecerat ihsr̃: t ip̃ delue
tum quo uitrauerat dñm dñi ihsr̃.
Reliqua aũ sermonũ nadab: t omnia
que operatus est: nonne hec scripta sũt
in libro ⁊bor̃ dierũ regum ihsr̃: Surrex
bellũ int̃ asa: t baasa regem ihsr̃: cum
eis diebꝫ coꝝ. Anno tro asa regis iuda
regnauit baasa filius abia sup̃ oẽm is
rahel in thersa. xxiiii. annis: t fecit ma
lum coram dño: ambulauitq; in uia ihe
roboam: t in pcõi ei⁹ quib⁹ peccare fecit
Locutus aũ est dñs (CAP VI) ihũ
dñi ad iheu filiũ anani: contr̃ baa
sa dicens. Q eo q̃d exaltaui te de pulue
re: t posui ducem sup̃ plm meũ ihsr̃: tu
aũt ambulasti in uia iheroboã: t pecca
re fecisti plm meũ ihsr̃: ut me irritares
in pctis eor̃: ecce ego demetam posteri
ora baasa: t posteriora domꝰ ei⁹: t faciã
domũ tuam sicut domũ iheroboam fi
lij nabath. Qui mortuus fuit de baa
sa in ciuitate: comedent eũ canes: et
qui mortuus fuit ex eo in regione:
comedent eũ uolucres celi. Reliq̃ aũ
sermonũ baasa: t quecũq; fecit: t for
tia eius: nonne hec scripta sunt in libro
⁊bor̃ dierũ regũ ihsr̃: dormiuit q̃ baa
sa cum ptrib⁹ suis: t sepultus est in ther
sa: t regnauit hela filius ei⁹ p eo. Cum
aũ in manu iheu filij anani ppte uer
bum dñi factũ esset contr̃ baasa: t contra
domũ eius: t contr̃ oẽm malũ q̃d fece
rat coram dño ad irritandũ eum in o
peribꝫ manuũ suaꝝ: ut fieret sicut
domus iheroboam: ob hanc causam et
q̃d percusserit eum. Hoc est iheu filius anani p
phetam. Anno uicesimo sexto asa reg̃
iuda regnauit hela filius baasa sup̃
ihsr̃ in thersa: duobꝫ annis. Et rebella
uit contr̃ eum seruus suus zamri dux
medie partis equitũ. Erat aũ hela
in thersa: bibens t temulentꝰ in domo
arsa pfecti thersa. Ingressus q̃ zamri p
cussit t occidit eum anno uicesimo sep
timo asa regis iuda: t regnauit p eo.
Cumq; regnasset t sedisset sup̃ soliũ
eius: percussit oẽm domũ baasa: nõ re
liquit ex eo mingentẽ ad parietẽ: et
ppinquos t amicos ei⁹. Delevitq; zam
ri omnẽ domũ baasa iux̃ uerbum dñi
q̃d locutus fuerat ad baasa in manu ihu
rie. ꝓ cunctis peccatis baasa t peccatis
hela filij eius quib⁹ peccauerũt t peccare
fecerunt ihsr̃: p irritationes dñi ihsr̃ dñi
in uanitatibꝫ suis. Reliq̃ aũ sermonũ
hela t omnia que fecit: nonne hec scripta
sunt in libro ⁊bor̃ dierũ regũ ihsr̃.
Anno uicesimo t septimo asa regis iu
da: regnauit zamri septem diebꝫ t iher
sa. Populus autem obsidebat gelbethon
urbem philistinoꝝ. Cumq; audisset re
bellasse zamri t occidisse regem: fecit
sibi regem omnis ihsr̃ amri qui erat
princeps militie sup̃ ihsr̃ in die illa in
castris. Ascendit ergo amri t oẽs ihsr̃
cum eo de gelbethon t obsidebant ther
sa. Videns aũ zamri q̃d expugnanda
esset ciuitas: ingressus est palatiũ: et
succendit secum domũ regiam: t mo
rtuus est in pctis suis que peccauerat
faciens malũ coram dño: t ambulãs
in uia iheroboam t in pcõe ei⁹ quo fe
cit peccare ihsr̃. Reliqua aũ sermonũ
zamri t insidiarũ eius t ꝯiurationis:
nonne hec scripta sunt in libro ⁊bor̃
dierũ regum ihsr̃? Tunc diuisus est

ppls ⁊ſt in duas partes. Media pars
ppli sequebatur thebni filiū gnath ⁊
constitueret eū regem: ⁊ media pars
amri. Prevaluit aūt ppls qui erat cū
amri ppło qui sequebatur thebni filiū
gnath. Mortuus est aūt thebni: regnauit amri. Anno tricesimo & 1o
regni iuda. regnauit amri sup israhel. xij. an
nis. In thersa regnauit ser annis. Et
mercatus montem samarie a somer duo
bz talentis argenti: ⁊ edificauit eū
⁊ uocauit nomen ciuitatis q̄m edifi
cerat uocē somer dñi montis samarie.
Fecit aūt amri malū in conspectu dñi
⁊ operatus est nequiꝰ sup omnes qui fu
erunt ante eum: ambulauitq; in oī
bus itinerib⁹ hieroboam filij nabath. ⁊ in peccatis eius quibz peccare fecerat israhel ut ir
ritaret dñm deum israhel in uanitatibz su
is. Reliq aūt sermonū amri ⁊ fortia q̄
que gessit. nonne hec scripta sunt in
libro uerboꝝ dierū regum israhel? ⁊ dormi
uit amri cum patribz suis ⁊ sepultus ē
in samaria: regnauitq; achab filius eius
pro eo. Achab uo filius amri regnauit
sup israhel: anno tricesimo octauo asa
regis iuda. ⁊ regnauit achab filius a
hi sup israhel in samaria: uiginti et
duobz annis. Et fecit achab filius am
ri malū in conspectu dñi sup omnes q̄
fuerunt ante eum: nec sufficeret ei
ut ambularet in peccatis hierobo
am filij nabath. insuper duxit uxorē
iezabel filiam methabaal regis sy
donioꝝ. ⁊ abiit ⁊ seruiuit baal ⁊ a
dorauit eum: ⁊ posuit aram baal in templo baal q̄d edificauerat in sa
maria ⁊ plantauit lucū. ⁊ addidit

achab ut faceret ad iracundiam dñm deum
israhel: sup omnes reges israhel q̄ fuerunt
ante eum. In diebz eius edificauit a
hiel de bethel iericho. In abiram p
mutuo suo fundauit eam ⁊ in segub
nouissimo suo posuit portas eius ux
ta uerbum dñi q̄d locutus fuerat in manu
iosue filij nun.

CAPVT XVII.

Et dixit helias thesbites de habi
tatoribz galaad ad achab. Viuit
dñs deus israhel in cuius conspectu sto: si erit
annis hibus nos ⁊ pluuia non
erit nisi in ore meo iuxta
uerbum dñi. Et factum est uerbum dñi
ad eum dicens. Recede hinc ⁊ uade
contra orientem. ⁊ abscondere in torre
te carith que est contra iordanē. ⁊ bi
de torrente bibes. corui quoq; precepit
pascant te ibi. Abiit q̄ ⁊ fecit iuxta
uerbum dñi. Cumq; abisset: sedit in
torrente carith que est contra iorda
nem. Corui quoq; deferebant ei pa
nem ⁊ carnes mane: similiter panē
⁊ carnes uespere. Et bibebat de torrente.
Post dies aūt siccatus est torrens. Q̄
cum pluerat sup eum. factus est ser
mo dñi ad eum dicens. Surge et
uade in sarephta sydonioꝝ ⁊ mane
bis ibi. Precepi enim ibi mulieri
uidue ut pascat te. Surrexit ⁊ abiit
in sarephta. Cumq; uenisset ad por
tam ciuitatis: apparuit ei mulier
uidua colligens ligna. Et uocauit eam
dixitq; ei. Da mihi paululū aque in
testa ut bibam. Cumq; illa pgeret ut
afferret: clamauit post eam et
dicens. Affer mihi obsecro buccellam
panis in manu tua. Que respondit
Viuit dñs deus tuus: q̄ non ē

nullū q̄ritum pugillul̄ porcelt capē farī
ne ut hȳdria ⁊ paululū olei in lecythō.
Ecce colligo duo ligna: ⁊ ingrediar eā
faciam illud ⁊ filio meo. ut comedā
mus ⁊ moriamur. Ad q̄m helias ait. no
li timere: sed vade ⁊ fac sicut dixisti. ve
rumtamen ex pauxillo fac mihi inde
subcinericiū panem pauxillū ⁊ affer
ad me: tibi autē ⁊ filio tuo facies poste
a. Hec aīt dicit dñs ds isrl. hydria fa
rine nō deficiet nec lecythus olei minu
etur: usq; ad diem in qua dabit dñs
pluuiam sup facies tre. Que a
bijt ⁊ fecit uxō ūbum helie. ⁊ comedit
ipe ⁊ illa: ⁊ domus eī. Et ex illa die hy
dria farine nō defecit. ⁊ lecythus olei nō
eb imminutus: uxō ūbum dñi q̄d locu
tus fuat in manu helie. Factū eb autē
post hec egrotauit filius mulieris
matrisfamilie: ⁊ erat langor eī fortis
simus. ita ut nō remanēret in eo alitus.
Dixitq; ad heliam. Quid mihi ⁊ tibi vir de
Jugurthis es ad me ut rememorarent
iniquitates mee ⁊ interficeres filiū me
um: ⁊ ait ad eam helias. Da mihi filiū tu
um. Tulitq; eū de sinu illi ⁊ portauit
in cenaculū ubi ipe manebat: ⁊ posuit
sup lectum suū. ⁊ clamauit ad dñm
⁊ dixit. Dne ds mi etiam ne uiduam
apd quā ego intromq; sustentor affli
xisti. ut interfices filiū eī? ⁊ expandit
se ater sup puerū tribus uicib. Clamauitq; ad dñm ⁊ ait. Dne ds mi
reintret⁹ ozo alia puerī huī in ulterā
eius. Exaudiuit dñs uocem helie: ⁊ re
dijt anima pueri intra eū ⁊ reuixit. Tu
litq; helias puerū. ⁊ deposuit eū de ce
naculo in inferiorē domū. ⁊ tradidit ma
tri sue. Et ait illi. Ecce uiuit filius tuus.
Dixitq; mulier ad heliam. Nunc in hoc
cognoui quia uir dei es tu. ⁊ uerbū dñi
in ore tuo uerum est.

CAPVT XVIII

Post dies multos uerbum dñi fac
tum est ad heliam in anno tertio di
cens. Vade ⁊ ostende te achab: ut det
pluuiam sup facies tre. Iuit ergo helias
ut ostenderet se achab. Erat aūt fa
mes uehemens in samaria. Vocauit
ergo achab abdiam dispensatorē domꝰ
sue. Abdias aūt timebat dñm ualde.
Nam cū interficeret iezabel. xpi⁹ dñi.
tulit ille centū xpi⁹ ⁊ abscondit eos
quinquagenos in speluncis: ⁊ pauit eos
pane ⁊ aqua. Dixit ergo achab ad abdi
am. Vade in terram ad uniuersos fontes
aquarū ⁊ in cunctas ualles: si forte in
uenire possimus herbam ⁊ saluare equos
⁊ mulos ⁊ nō penitus interimamur.
Diuiserunt sibi regiones: ut circu
irent eas. Achab ibat p uiam unam:
abdias p uiam alteram seorsum. Cū
q; esset abdias in uia: helias occurrit ei.
Qui cum cognouisset eum: cecidit sup
faciem suam ⁊ ait. Num tu es dñe mi
helias? Cui ille respondit. Ego. Vade
die dño tuo. adest helias. Ait ille. Quid
peccaui quia tradis me seruum
tuū in manu achab ut interficiat me?
Vivit dñs ds tuus q; nō est gens aut
regnū quo nō miserit dñs meus te re
quirens. ⁊ respondentibus cunctis ⁊ est
hic. adiurauit regna singula ⁊ gentes.
eo q̄d minime reperisset. Nunc di
cis mihi. Vade dic dño tuo. adest he
lias. Cumq; recessero a te. spūs dñi au
portabit te in locum quem ego ig

uoro. ⁊ ingressus nuntiabo achab
⁊ ꝰ inueniens te. interficiet me. Serꝰ
aũ tuus timet dñm ab infancia sua. Nunquid ñ nudicatũ est ⁊ duo mo
quid fecerim. cum interficeret iezabel
pphas dñi. qđ absconderim de pphis do
mini. centũ uiros. quinq̃genos ⁊ sin
q̃genos in speluncas ⁊ paucerim eos
pane ⁊ aqua. ⁊ nunc tu dicis uade ⁊
dic dño tuo adest helias. ut interficiat
me. Dixit helias. Viuit dñs exercꝰ
um ante cui⁹ uultũ sto. qꝫ hodie ap
parebo ei. Abiit ꝯ abdias in occursũ
achab. ⁊ indicauit ei. Venitq; achab
in occursum helie. ⁊ cum uidisset eũ.
ait. Tu ne es ille qui conturbas isr.
Et ille ait. Non ego turbaui isr. sꝫ tu
⁊ domus patris tui. qui deliquistis mã
data dñi. ⁊ secuti estis baalim. Verũ
tamen nunc mitte ⁊ congrega ad me u
niuersum isr in monte carmeli. ⁊ pphe
tas baal q̃dringentos quinquaginta.
pphas q; lucos quadringentos. qui
comedunt de mensa iezabel. Misit
achab ad omnes filios isr ⁊ congre
gauit pphas in monte carmeli. Accedẽs
aũ helias ad omnem plebem ait. Vsq; quo
claudicatis in duas partes. Si dñs est
deus. sequimini eum. Si aũ baal. sequimini
illum. ⁊ non respondit ei populus ulla. Et
ait rursum helias ad plebem. Ego re
manſi ppha dñi solus. pphe aũ baal
quadringenti ⁊ quinquaginta uiri sunt.
Detur nobis duo boues. ⁊ illi eligãt
bouem unum. ⁊ in frusta cedentes. po
nant super lignа. ignem aũ non suppo
nant. ⁊ ego faciam bouem alterum.
⁊ imponam super lignа. ignemq; non
supponam. Invocate uos deos uestros
⁊ ego invocabo nomen dñi. ⁊ deus
qui exaudierit per ignem. ipse sit deus.
Et dixit omnis plebs ait. Optima propo
sitio. Dixit ergo helias pphis baal. Elige
te uobis bouem unum. ⁊ facite primi
quia uos plures estis. ⁊ invocate nomi
na deorum uestrorum. ignemq; non supponatis. Qui
cum tulissent bouem quem dederat
eis. fecerunt ⁊ invocabant nomen baal
de mane usq; ad meridiem dicentes. ba
al exaudi nos. Et non erat uox. nec qui
responderet. Transiliebantq; altare quod
fecerant. Cumq; esset iam meridies. il
ludebat eis helias dicens. Clamate
uoce maiori. Deus enim est. ⁊ forsitan
loquitur. aut in diuersorio est. aut in
itinere. aut certe dormit. ut exurgat.
Clamabant ergo uoce magna ⁊ incide
bant se uxta ritum suum cultris ⁊ lan
ceolis. donec perfunderentur sanguine.
Postquam aũ transiit meridies. ⁊ illis
prophetabant. uenerat tempus quo
sacrificium offerri solet. nec audiebat
uox nec aliquis respondebat. nec
attendebat orantes. Dixit helias ad
plebem. Venite ad me. Et accedente ad e
um plebe. curauit altare dñi. qđ destructum
fuerat. ⁊ tulit. xii. lapides uxta numerum
tribuum filiorum iacob. ad quem fuit
est sermo dñi dicens. Israel erit nomen
tuum. ⁊ edificauit ex lapidibus altare
in nomine dñi. fecitq; aquaeductum qui
per duas arationculas in circuitu al
taris. ⁊ composuit lignа. diuisitq; bo
uem per membra. ⁊ posuit super lignа. Ait
Implete quatuor hydrias aqua. et
effundite super holocaustum ⁊ super lig

ua. Rursumq; dixit. Etiam tibi hoc
faciet. Qui cum fecissent et libo:
tam bouem quem obtulerant fecerunt
to. Et currebant aque cuncta circa
sa aque ductui replete erat. Cumq;
tempus esset ut offerretur holocaustum
accedens helias ppha ait. Dñe ds abra
ham. et ysaac et israhel hodie ostende q
es ds in isr. et ego seruus tuus. et iuxta
preceptū tuū feci omnia tiba hec. Exau
di me dñe. exaudi me. ut discat ppls
iste q tu es dñs ds. et tu conuertisti cor
da eorum retrorsum. Cecidit ig nis dñi
et deuorauit holocaustū et lignā. et lapi
des. et puluerem quoq; et aquā que erat
in aque ductu lambens. Quod cū uidis
sent omnes ppls. ceciderūt in facies suas
et ait. Dñs ipse est ds. Dixitq; helyas ad
eos. Apprehendite ppbas baal. ne unus
quidem fugiat ex eis. Quos cū comp
hendissent. duxit eos helias ad torren
tem cyson. et interfecit eos ibi. Dixit hel
as ad achab. Ascende comede et bibe.
q; sonus multe pluuie ē. Ascendit
achab ut comederet et biberet. Helyas
aūt ascendit in uerticem carmeli. et pro
stratus posuit faciem suā genuū su
arū. dixit ad puerū suū. Ascende et spice
contra mare. Qui cū ascendisset. et
contemplat⁹ esset. dixit. Non est quicquā.
Rursum ait illi. Reuertere septies. Cui
In septima aūt uice. ecce nubecula par
ua qsi uestigiū hominis ascendebat
de mari. Qui ait. Ascende et dic achab.
Junge currū tuū et descende ne occupet
te pluuia. Cumq; ille iterum huc at
q; illuc. ecce celi contenebrati sunt et
nubes et uentus. et facta est pluuia gran
dis. Ascendensq; achab abiit in
iezrahel. Et manus dñi facta est sup
heliam. accinctusq; lumbis currebat
ante achab. donec ueniret in iezrahel

Nunciauit aūt achab ie
zabel omnia que fecerat helias
et quo occidisset omnes ppbas gla
dio. Misitq; iezabel nunciū ad hely
am dicens. Hec mihi faciant dii et hec
addant. nisi hac hora cras ponā ani
mam tuam. sicut alicui ex illis.
Timuit g̃ helias. et surgens abiit quo
cumq; ferebat eū uoluntas. Venitq;
in bersabee ciuitate iude. et dimisit ibi puerum
suū. et pergens in desertū uiam unius diei.
Cumq; uenisset et sederet sub una
quadam. petiuit aīe sue ut moreret
et ait. Sufficit. nunc dñe. tolle aīam meam.
Neq; enim melior sum. q̃m patres mei.
Dormiuitq; et obdormiuit in umbra ar
boris. Ecce angel⁹ dñi tetigit eum. et di
xit illi. Surge comede. Respexit. ecce
ad caput suum subcinericius panis. et uas
aque. Comedit g̃ et bibit. et rursum ob
dormiuit. Reuersusq; est angel⁹ dñi se
cundo. et tetigit eum. Dixitq; illi. Sur
ge comede. grandis enim tibi restat uia.
Qui cum surrexisset comedit et bibit.
et ambulauit in fortitudine cibi illi⁹
xl. diebus et xl. noctibus. usq; ad mon
tem dei oreb. Cumq; uenisset illuc.
mansit in spelunca. et ecce sermo dñi
ad eū. Dixitq; illi. Quid hic agis helia.
At ille respondit. Zelo zelatus sum
p dño deo exercituū. q̃. dereliquerunt
pactū tuū filii isr. Altaria tua de
struxerunt. et ppbas tuos occiderunt
gladio. et derelictus sum ego solus.

ꝛ queruntur aiam meā ut auferant eā.
Et ait ei. Egredere ꝛ sta in monte coram
dño. Ecce dñs trānsit: ꝛ spūs grandis
ꝛ fortis subuertens montes ꝛ conterens
petras añ dñm. non in spū dñs. ꝛ post
spūm cōmotio. Non in cōmotione dñs.
Et post cōmotionem ignis. non i igne
dñs. ꝛ post ignem: sibilus aure tenuis.
Ibi dñs. Vdt cum audisset helias: operuit
vultū suū pallio. ꝛ egressus stetit
in ostio spelunce. Ecce vox ad eū di
cens. Quid hic agis helia. Ille respō
dit. Zelo zelatus sum p dño deo exer
cituū: q dereliquerunt pactū tuū filii
isrl. Altaria tua destruxerunt ꝛ pphas
tuos occiderunt gladio: ꝛ delectus sū
ego solus. ꝛ querunt aiam meā ut au
ferant eam. Ait dñs ad eū. Vade re
uertere in uiam tuam p desertū in da
mascum. Cumq; perueneris illuc: un
ges azahel regem syr hyram ꝛ heu
filiū namsi unges regem sup isrl. He
liseum aũ filiū saphat qui est de abel
mahula unges pphām p te. Et erit qui
cumq; fugerit gladium azahel: occi
det eum heu. Et qui fugerit gladiū
heu: interficiet eum heliseus. Et dereli
quam in isrl septem milia uirorū quorū
genua nō sunt incuruata baal. ꝛ omne
os qđ nō adorauit eum osculans mañ.
Profectus ḡ inde helias reperit heliseū
filiū saphat arantē xij. iugis boum:
ꝛ ipe in xij. arantibus ultimus erat. Cui
cū iniisset helias ad eū: misit pallū
suū sup illū. Qui statim relictis bub.
cucurrit post heliam: ꝛ ait. Osculer
o te pr̄em meū ꝛ matrē meā: ꝛ sic
sequar te. Dixitq; ei. Vade ꝛ reuertere.

Qđ cū meū erat. fec̄i ꝛ. Reuersus aũ
ab eo. tulit par boū ꝛ macta uit illud:
ꝛ in aratro boū coxit carnes ꝛ dedit po
pulo ꝛ comederunt. Consurgens aũt
re ꝛ secutus est heliam. ꝛ ministrabat ei.

Benadab rex syrie congregauit omē exercitū suū. ꝛ triginta duos reges secū. ꝛ equos ꝛ curr.
ꝛ ascendens pugnabat contra samariā:
ꝛ obsidebat eam. Misitq; nuntios ad
achab regem isrl in ciuitatem: ait.
Hec dicit benadab. Argentū tuū ꝛ au
rum tuū meū est: uxores tue ꝛ filii
tui optimi mei sunt. Et dixit rex isrl:
Iuxta uerbū tuū dñe mi rex: tuus sum
ego ꝛ omnia mea. Reuertentesq; nuntii
dixerunt. Hec dicit benadab qui mi
sit nos ad te. Argentū tuū ꝛ aurū tu
um ꝛ uxores tuas ꝛ filios tuos dabis
mihi. Cras ḡ hac eadem hora mittā ser
uos meos ad te: ꝛ scrutabuntur domū
tuam ꝛ domū seruoꝝ tuoꝝ ꝛ omne qđ
eis placuit ponent in manibꝫ suis ꝛ
auferent. Vocauit aũt rex isrl omēs se
niores terre: ꝛ ait. Aduertite ꝛ uidete
qm̄ iniuriam nobis molitur iste. Misit enī ad me
uxoribꝫ meis ꝛ filiis. ꝛ p argento ꝛ au
ro: ꝛ ego abnuo. Dixerunt ei omnes maiores
natu ꝛ uniuersus pplūs ad eum. Non au
dias nec adquiescas illi. Ait ergo nun
tiis benadab. Dicite dño meo regi.
Omnia q̄ quę misisti ad me seruus tuus
faciam: hanc aũ rem facere non
possum. Recedentesq; nuntii retulerunt ei.
Qui remisit: ꝛ ait. Hec faciant mihi dii
ꝛ hec addant: si sufficerit pulvis sa
marie pugillis omni pplo. qui sequun
tur me. Et respondens rex isrl: ait. Dicite

et ille gl'ciam accumbus eque ut dicend'
Cum ē aũ cum audisset benadab ibum
illud bibebat ipe ⁊ reges in umbraculis:
⁊ ait seruis suis. Circumdate cuitatem
⁊ circudederunt eam. Et ecce ꝓpha unꝰ ac
cedens ad achab regem istł. ait. Hec di
cit dñs. Cernis uidisti oẽm multitudi
hanc ingentem. Ecce ego tradam eam
manu tua hodie: ut scias qꝝ ego
sum dñs. Et ait achab. P quem: dixit
ei. Hec dicit dñs. P pedissequos ꝓncipũ
prouinciaꝝ. Et ait. Quis ineipiet ꝓlium. ⁊
ille dixit. Tu. Recensuit g pũos ꝓncipũ
prouinciaꝝ: ⁊ reperti sunt mille ducenti
triginta duo. ⁊ post eos recensuit po
pulũ omnis filios istł: vij. milia. Et
egressi sunt meridie. Benadab aũ bi
bebat temulentus in umbraculo suo:
⁊ reges. xxxij. cũ eo. qui ad auxiliũ ei
uenerant. Egressi sunt aũ pmi ꝓncipũ
prouinciaꝝ: ⁊ nuntiauerunt regi israel
benadab. Qui nuntiauit eis dicentes.
Viri egressi sunt de samaria. Et ille
ait. Si huc ꝓ pace uenerint apphendi
te eos uiuos: siue ut pugnent: uiuos
eos capite. Egressi sunt g pmi pue
rum prouinciaꝝ ac reliquus exercitus
sequebatur: ⁊ percussit unusquisq; uirũ
qui contra se uenerat. Fugerunt syri:
⁊ persecutus est eos istł. Fugit quoq; be
nadab rex syrie in equo cum equitibꝫ
suis. ⁊ egressus rex istł. percussit equos
⁊ currus: ⁊ percussit syriam plaga mag
na. Accedens aũ ꝓpha ad regem istł.
dixit ei. Vade ⁊ cõfortare: ⁊ scito et
uide quid facias. Sequenti eñ anno
rex syrie ascendet contra te. Serui aũ
regis syrie: dixerunt ei. Dij montiũ
sunt dij eoꝝ: ideo superauerunt nos. Sed
melius est ut pugnemus contra eos in cã
pestribus: ⁊ obtinebimus eos. Tu g ibum
hoc fac. Amoue reges singulos ab exer
citu tuo ⁊ pone ꝓpositos p eis. ⁊ instau
ra numerũ militũ qui cecidit de tuis ⁊
equos sicut equos pristinos. ⁊ currus
sicut currus quos ante hui⁹: ⁊ pug
nabimus contra eos in campestribus: ⁊ vide
bis q̃d obtinebimus eos. Credidit cons
silio eoꝝ: ⁊ fecit ita. Igitur post ñ an
nũ transierat: recensuit benadab iu
dos. ⁊ ascendit in afec: ut pugnaret cõ
tra istł. Porro filij istł recensiti sunt: ⁊
accepto cibario p fecit contra eos aduer
sus. castrauit q; contra eos q̃si duo par
ui greges caprarũ. Syria aũ repleuerat
terram. Et accedens unus uir dei: dixit
ad regem istł. Hec dicit dñs. Quia
dixerunt syri: dñs montiũ est dñs ⁊ nõ
est dñs uallium: dabo omnẽ multitudi
nem grandem hanc in manu tua ⁊ scie
tis q̃ ego sum dñs. Et rigebant sep
tem diebꝰ: et ecce die septimo conflixe
runt ad inuicem bellũ. ⁊ percusserunt filij istł de syris centũ mil
lia peditum: in die una. Fugerunt aũ
qui remanserant in afech: in ciuitatẽ
⁊ cecidit murus super. xxvij. milia uiro
rum qui remanserant. Porro benadab
fugiens ingressus est ciuitatẽ: in cubi
culum q̃d erat in cubiculo. Dixerunt
q; ei serui sui. Ecce audiuimus q̃d reges
domus istł. clementes sunt. Ponamꝰ
q̃so saccos in lumbis nris. ⁊ funiculos
in capitibꝰ nris. ⁊ egrediamur ad re
gem istł: forsitan saluabit aiãs nras.
Accinxerunt saccis lumbos suos. ⁊ po

fuerunt sumulos in capitib; filius: ut
uenirent: ad regem ilii: & dixerunt. Ser
uus tuus benadab dixit. Viuat oro te
anima mea. Ille aut dixit. adhuc uiuit:
fr meus est. Qd audientes uiri p̄phe:
& festinantes rapuerunt ubum ex ore
ei: atq; dixerunt. fr tuus benadab.
Et dixit eis. Ite adducite eū. Egressus
est ergo ad eum benadab: & leuauit eū in
curru suū. Quid dixit ei. Ciuitates q̄s
tulit p̄ mus a p̄te tuo reddam: & plateas
fac tibi in damasco. sicut fecit p̄ mus
in samaria: & ego federatus recedam a
te. Pepigit ergo fedus: & dimisit eū. Filio
rum quidam de filiis pphar: dixit ad
socium suū: in sermone dñi. Percute me.
At ille noluit percutere. Cui ait. Quia
noluisti audire uocem dñi: ecce rece
des a me & percutiet te leo. Cumq; pau
lulum recessisset ab eo: inuenit eum
leo. atq; occidit. Rursusq; alterū contem
plus uirum: dixit ad eū. Percute me. Et
percussit eum: & uulnerauit. Abiit ergo
pphā & occurrit regi in uia: & mutauit
assyrione puluis os & oculos suos. Cū
q; rex transiret: clamauit ad regem
& ait. Seruus tuus egressus ē ad plu
randū cōmunis. Cumq; fugisset unus
uir: adduxit eum quidā ad me & ait.
Custodi uirū istū. Qui si lapsus fuerit:
erit anima tua p̄ ānā eius. aut talen
tum argenti appendes. Dum aut ego &
batul huc illucq; me uerterem: subito
nō comparuit. & ait rex israhel ad eū. Hoc
est iudiciū tuū. ipe decreuisti. Ille
statim abstersit puluerem de facie sua.
& cognouit eū rex israhel qđ eet de pphis.
Qui aut ad eum. Hec dicit dñs. Qa
dimisisti uirū dignū morte de manu
tua: erit aīa tua p̄ anima eius & pplis tu
us p̄ pplo eius. Reuersus est ergo rex israhel
in domum suā auidus contemptusq;
& turbauit uenit in samariam.

CAPL 20

Naboth uinea fuit in iezrahelite q̄ erat
in iezrahel uxō palatiū achab regis
samarie. Locutus est ergo achab ad naboth:
dicens. Da mihi uineam tuā. ut faciam mi
hi hortū holerū. eo uicina est domui
meā: dabo tibi p̄ ea uineam meliorē
aut si tibi cōmodius putas. argenti
pecuniā quantum digna est. Cui respondit
naboth. Propitius sit mihi dñs: ne dem
hereditatem patrū meoꝝ tibi. Venit ergo
achab in domū suam indignans & tri
stis super uerbo qđ locutus fuerat ad eum
naboth iezrahelites dicens. Non dabo tibi
hereditatem patrū meoꝝ. Et proiciens se
lectulum suū auertit faciem suam ad
parietē. & non comedit panem. Ingressa
est aut ad eū iezabel uxor sua: dixitq;
ei. Quid est hoc unde anima tua cōtri
stata est & ꝙre non comedis panem: Cui
respondit ei. Locutus sum naboth iezra
helite: & dixi ei. Da mihi uineam tuā aut
ta pecunia: aut si tibi placet dabo tibi ui
neam p̄ ea. At ille ait. Non do tibi uineam
meam. Dixit ei ad eum iezabel uxor
ei. Grandis auctoritatis es: & bñ regi
regnū tibi. Surge & comede panem. ego
equo ei do. ego dabo tibi uineā naboth
iezrahelite. Scripsit tragq; litteras ex nōie
achab. & signauit eas anulo eius: & mi
sit ad maiores natu & ad optimates q̄
erant in ciuitate eius & habitabant cum na
both. Litteraꝝ aut erat ista forma. Predi

carce ciuitatis & fecerunt naboth uir
primos pp & subscripserunt duos uiros filios
belial contra eum & falsum testimoniū
dicant. Benedixit deū & regem. & educ
te eum & lapidate. & moriatur. fece
runt ſ ciues eius maiores natu & optima
tes qui habitabant cū eo in urbe sicut pre
ceperat eis iezabel. & sicut scriptū erat
in libris epis miserat ad eos. Predicaue
runt ieiunium. & fecerunt naboth in
primis pp. & adductis duobus uiris filiis
diaboli. fecerunt eos sedere contra eum
Et illi scelerate uir uirū diabolica deceptione
contra eum testimonium coram multitudine
benedixit naboth deo & regi. Quo audito
ierunt eum extra ciuitatē & lapidabāt eū
ut moreretur. & ceciderunt. ad iezabel. di
centes. Lapidatus est naboth & mortu
us est. Quod audiens iezabel lapidatū naboth & mortuū locuta
est ad achab. Surge posside uineam
naboth iezrahelite. que noluit tibi accipere
& dare eam ad tempus pecunia. Non
enim uiuit naboth. sed mortuus est. Quod
audiens achab mortuū audierat na
both. lugebat & defendebat in uineam
naboth iezrahelite ut possideret eā. Factus
est autem ſ sermo dñi ad heliam thesbiten
dicens. Surge descende in occursum a
chab regis israel qui est in samaria. ecce
ad uineam naboth descendit ut possi
deat eam. & loqueris ad eum dicens. Hec
dicit dñs. Occidisti. insuper & possedisti.
Et post hec addes. Hec dicit dñs. In loco
hoc in quo lanxerunt canes sanguinem
naboth. lambent canes sanguinem
tuum achab ad heliam. Num inuenisti
me inimicū tuū. Quod dixit. Inueni. eo
quod uenundatus sis ut facias malum coram
dño. Ecce ego inducam super
te malum & demetam posteritatem tuam. &
interficiam de achab mingentem ad parie
tem. & clausum & ultimum de israel. & dabo
domum tuam sicut domum hieroboam fi
lii nabath & sicut domum baasa filii a
hia propter iram qua irritum me fecisti. & peccare fecisti israel. Et de ie
zabel locutus est dñs dicens. Canes
comedent iezabel in agro iezrahel.
Si mortuus fuerit achab in ciuitate. co
medent eum canes. Si autem mortuus fuerit
in agro. comedent eum uolucres celi.
Igitur nullus fuit alius ut achab qui ue
nundatus est ut faceret malum in conspectu
dñi. Concitauit enim eum iezabel uxor
sua. & abhominabilis effectus est. in
tantum ut sequeretur idola que fecerant
amorei quos consumpsit dñs a fa
cie filiorum israel. Postquam audisset a
chab sermones istos. scidit uestimenta sua
& operuit cilicio carnem suam. ieiuna
uit & dormiuit in sacco. & ambulauit
demisso capite. Factus est autem sermo dñi
ad heliam thesbiten dicens. Nonne ui
disti humiliatum achab coram me.
Quia igitur humiliatus est mei causa.
non inducam malum in diebus eius. Sed in di
ebus filii sui inferam malum domui eius.

Transierunt igitur tres anni absq; bello inter syriam & israel. In
anno autem tertio descendit iosaphath
rex iuda ad regem israel. Dixitq; rex israel
ad seruos suos. Ignoratis quod nostra sit ramoth galaad. & neglegimus tollere
eam de manu regis syrie. Et ait ad io
saphath. Venies ne mecum ad pugnan

dum in ramoth galaad? Dixerq; iosa
phath ad regem isr. Sicut ego sum:
ita et tu. ppls mus ppls eius unum
sunt. Et equites mei et equites tui. Dixit
q; iosaphath ad regem isr. Quere ꝙso
te hodie sermonem dñi. Congregauit g
rex isr ppbas q̄dringentos circr̄ se
dos: et ait ad eos. Ire debeo in ramoth
galaad ad bellandum an quiescere?
Qui responderunt. Ascende: et dabit e
am dus in manu regis. Dixit aũ iosa
phat. Non est hic ppha dñi quispiam
ut interrogemus p eum? Et ait rex isr ad
iosaphat. Est adhuc unus p quẽ
possumus interrogare dñm: sed ego odi
eum. q; nõ ppbat mihi bonũ sed malum.
micheas filius hiemla. Cui iosaphat
ait. Ne loquatis ita rex. Vocauit g rex if
rahel eunuchũ quẽdam: et dixit ei. Fe
stina adduce micheam filiũ hiemla.
Rex aũ isr et iosaphat rex iuda sedebãt
unusquisq; in solio suo. uestiti cultu re
gio. in area iux ostiũ porte samarie:
et uniũsq; ppte ppbabant in conspcu
eor. Fecit quoq; sibi sedechias filius
chanaan cornua ferrea: et ait. Hec dicit
dus. Istis uentilabis syriam: donec
deleas eam. Omnesq; ppte similiter
talia dicentes. Ascende in ramoth
galaad: et uade prospere. et tradet dus in
manu regis inimicos tuos. Nuncius q; ierat ut
uocaret micheam: locutus est ad eũ
dicens. Ecce sermones ppbar ore uno
bona regi ꝑdicant. Sit ergo sermo tu
us similis eor: et loquere bona. Cui
micheas ait. Viuit dus: quia quod
q; dixerit mihi dus hoc loquar. Venit ita
q; ad regem. Et ait illi rex. Michea. ire
debem in ramoth galaad ad pliandũ
an cessare? Cui ille respondit. Ascende
et uade prospere: et tradet dus in manu re
gis. Dixit aũ rex ad eũ. Iterũ adiuro te: ut
non loquaris mihi nisi quod uerũ
est in nomine dñi. Ille aũ. Vidi cunc
tum isr dispersum in montibꝫ sicut oues
non habentes pastorem. Et ait dus. Non habent
dñm isti: reuertatur unusquisq; in domũ
suam in pace. Dixit ergo rex ad iosaphat.
Numquid non dixi tibi. quia non ppbat mihi bonũ
sed semp malum? Ille uo addens ait.
Ideo audi sermonem dñi. Vidi dñm
sedentem sup solium suum: et omnẽ exer
citum celi assistentem ei a dextris et a si
nistris. Et ait dus. Quis decipiet achab
regem isr. ut ascendat et cadat in ra
moth galaad? Et dixit unus iuxta hũ
cemodi: et alius aliter. Egressus est aũ spũs
et stetit coram dño et ait. Ego decipiam
illum. Cui locutus est dus. In quo te
ipe ait. Egrediar: et ero spũs mendax in
ore omnium ppbarũ eius. Et dixit dus. De
cipies: et ꝑualebis. Egrede: et fac ita.
Nunc ergo ecce dedit dus spm mendacii
ore omnium ppbarũ tuorum qui hic sunt: et
dus locutus est contra te malum. Accessit
aũ sedechias filius chanaan: et percussit micheam in maxillam: et dixit.
Qua ne spiritus dñi recessit a me: et loquitur in
te? Ait micheas. Videbis es in die
illa cũ ingrediens cubiculum intra cubi
culum ut abscondaris. Et ait rex isr.
Tollite micheam: et manetat apud Amon principem ciuitatis et apud Joas
filiũ amelech: et dicite eis. Hec dicit
rex. Mittite uirum istum in carcerem: et sustẽ
tate eum pane tribulationis et aqua

angustiae: donec reuertar in pace. Dixit micheas. Si reuertendo reuertaris in pace: non est locutus dns in me. Et ait. Audite populi omnes. Ascendit rages rex israel: et iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Pugnat rex israel ad iosaphat. Induit arma et ingressus est prelium: et induere uestibus tuis. Porro rex israel mutauit habitum: et ingressus est bellum. Rex autem syrie precepat principibus curruum. xxx. duobus dicens. Non pugnabitis contra minorem et maiorem quempiam: nisi contra regem israel solum. Cum ergo uidissent principes curruum iosaphat iudicarent se quod ipse esset rex israel: et impetum fecerunt pugnabant contra eum. Et exclamauit iosaphat. Intellexerunt principes curruum quod non esset rex israel: et cessauerunt ab eo. Vnus autem quidam retendit arcum in incertum: et percussit regem israel inter pulmonem et stomachum. At ille dixit aurige suo. Verte manum tuam et educ me de exercitu: quia grauiter uulneratus sum. Commissum est autem prelium in die illa: et rex israel stabat in curru suo contra syros: et mortuus est uespere. Fluebat autem sanguis plage in sinum curribus. Et percussum in umbilico exercitu aurelium tulerunt uniuersi dicens. Vnusquisque reuertatur in ciuitatem suam et in terram suam. Mortuus est autem rex: et delatus est samariam. Sepelierunt ergo regem in samaria: et lauerunt currum eius in piscina samarie: et lauerunt canes sanguinem eius: et implerunt uerbum dni quod locutus fuerat. Reliqua uero sermonum achab et uniuersa que fecit: et domus eburnea quam edificauit omnesque ciuitates quas extruxerat. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel? Dormiuit ergo achab cum patribus suis: et regnauit ochozias filius eius pro eo. Iosaphat filius asa regnare cepit super iudam anno quarto achab regis israel. Triginta quinque annorum erat cum regnare cepisset: et xxv. annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius azuba filia salai. Et ambulauit in omni via asa patris sui: et non declinauit ex ea: faciens quod rectum erat in conspectu dni. Verumtamen excelsa non abstulit. Adhuc enim populus sacrificabat: et adolebat incensum in excelsis. Pacem quoque habuit iosaphat cum rege israel. Reliqua autem uerborum iosaphat et opera eius que gessit et prelia. nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum iuda? Hos et reliquias effeminatorum qui remanserant in diebus asa patris eius: abstulit de terra. Non erat tunc rex constitutus in edom. Rex uero iosaphat fecerat classes in mari. que nauigarent in ophir propter aurum. Et ire non potuerunt. ibi confractae sunt in asiongaber. Tunc ait ochozias filius achab ad iosaphat. Vadant serui mei cum seruis tuis in nauibus. Et noluit iosaphat. Dormiensque iosaphat cum patribus suis sepultus est in ciuitate dauid patris sui: regnauitque ioram filius eius pro eo. Ochozias autem filius achab regnare cepit super israel in samaria. anno septimo decimo iosaphat regis iuda. regnauitque super israel duobus annis. Et fecit malum in conspectu dni. Et ambulauit in uia patris sui et matris sue. Et in uia hieroboam filii nabath qui peccare fecit israel. Seruiuit quoque baal et adorauit

eum. ⁊ urritauit dñm dñm isr̃l: nutra
omnia que fecerat pater eius.

Explicit malachim ideo lib regū. Incipit
Incipit malachim liber regū quartus.

Reuarticatus est aūt
moab in isr̃l: postq̃
mortuus est achab.
Cecidit q̃ ochozias
sup cancellos cenā
cū: fu q̃d habebat
in samaria: ⁊ egrotauit. misitq̃
nuntios: dicens ad eos. Ite con
sulite beelzebub dñm accaron: u
trum uiuē queam de infirmitate
mea hac. Angl̃s aūt dñi locutus ē
ad heliam thesbiten. Surge alē
de u occurs̃um nuntios regis sa
marie: ⁊ dices ad eos. Numquid
n est ds in isr̃l: ut eatis ad consulē
dum beelzebub dñm accaron: Qām ob
rem hec dicit dñs. De lectulo sup quē
ascendisti. n descendes: sz morte mori
eris. ⁊ abiit helias. Reuiciq̃ sunt nū
tij ad ochoziam. Qui dixit eis. Cur
reuisi estis: At illi respondерunt ei.
Vir occurrit nob: ⁊ dixit ad nos. Ite
⁊ reuertimini ad regem qui misit uos:
⁊ dicetis ei. Hec dicit dñs. Numq̃d
q n erat ds in isr̃l: mittis ut consu
latur beelzebub ds accaron: Idcir
co de lectulo sup quem ascendisti n
descendes: sz morte morieris. Qui dix
it ei. Qualis fuit uir qui oc
currit uobis ⁊ locutus est uba hec:
At illi dixerunt ad eū. Pilosus: ⁊ zo
na pellicea accinctus renibꝫ. Qui
aūt. Helias thesbites est. misitq̃
ad eum quinq̃genariū p̃cipem:
⁊ quinq̃genā qui erant sub eo. Qui
ascendit ad eum: sedentiq̃ in uertice
montis ait. Homo dei: rex p̃cepit
ut descendas. ⁊ dens helias: dixit
quinq̃genario. Si homo dei sum: de
scendat ignis de celo ⁊ deuoret te ⁊
quinq̃ginta tuos. Descendit ergo ig
nis de celo: ⁊ deuorauit eū ⁊ quinq̃
ginta qui erant cum eo. Iterū misit
ad eum p̃cipem quinq̃genariū alte
rum: ⁊ quinq̃ginta cum eo. Qui lo
cutus est illi. Homo dei. Hec dicit
rex. Festina descende. ⁊ dens helias
ait. Si homo dei ego sum: descendat
ignis de celo ⁊ deuoret te ⁊ quinq̃gin
ta tuos. Descendit ergo ignis de celo:
⁊ deuorauit illū ⁊ quinq̃ginta ei. Ite
rum misit p̃cipem quinq̃genariū
tertium: ⁊ quinquaginta qui erant
cum eo. Qui cum ueniss̃et: curuauit
genua contra heliam ⁊ precatus est
eum ⁊ ait. Homo dei noli despicere
aiam meam: ⁊ aiam seruoꝝ tuoꝝ
qui mecū sunt. Ecce descendit ignis
de celo ⁊ deuorauit duos p̃cipes qn
quagenarios p̃mos: ⁊ quinq̃genos
qui cum eis erant. Sz nunc obsecro:
ut misereatis aiē mee. Locut est aūt
angl̃s dñi ad heliam dicens. Descen
de cum eo: ne timeas. Surrexit ergo ⁊ des
cendit cum eo ad regem: ⁊ locutus est
ei. Hec dicit dñs. Quia misisti nun
cios ad consulendū beelzebub dñm ac
caron. q n erat ds in isr̃l: a quo posses
interrogare sermonē: idcirco de lectulo sup
quem ascendisti n descendes. sz morte
morieris. Mortuus est ergo iux sermonē
dñi quem locutus est helias. ⁊ regnā

uit ioram fr̄e eius. p eo anno fr̄do ioram
filij iosaphat regis iude. Non em̄ habe
bat filiū. Reliqua aū sermonū eius. opa
rus. et. ūne hec scripta sunt in lib̄
sermonū dierū regum iuda.

Factum est aū cum leuare uellet dñs
heliam p turbinem in celū. ibant
helias et heliseus de galgalis. Dixitq; he
lias ad heliseū. Sede hic. q; dñs misit
me usq; bethel. Cui ait heliseus. Viuit
dñs et uiuit anima tua. q; nō dēlinquā te.
Cumq; descendissent bethel. egressi sūt
filij prophārū qui erant bethel ad heli
seum et dixerunt ei. Numquid nosti q;
hodie dñs tollet dñm tuū a te. Qui
respondit. Ego noui. Silete. Dixit aū
helias ad heliseū. Sede hic. q; dñs mi
sit me in iherico. Ille aut. Viuit dñs
et uiuit anima tua. q; nō dēlinquā te.
Cumq; uenissent iericho. accesserūt
filij prophārū qui erant in iericho ad he
liseum. et dixerunt ei. Numquid nosti
q; hodie dñs tollet dñm tuū a te.
Et ait. Et ego noui. Silete. Dixit aū e
helias. Sede hic. q; dñs misit me ad
iordanem. Qui ait. Viuit dñs et uiuit
anima tua. q; nō dēlinquā te. Ierunt igit
ambo pariter. et quinquāginta uiri de filiis
prophārū secuti sunt. q; steterunt e cō
tra longe. Illi aū ambo stabant sup
iordanem. Tollensq; helias pallium suū.
et inuolutum illud. percussit aquas. q;
diuise sunt in utramq; partem. et tra
sierunt ambo per siccū. Cumq; trāsissent.
helias dixit ad heliseum. Postula quod
uis. ut faciam tecū antequā tollar a te. Di
xitq; heliseus. Obsecro ut fiat spūs tu
us duplex in me. Qui respondit. Rem
difficilem postulasti. Attamen si uideris
me assumi a te. erit tibi quod petisti. Si
aū nō uideris. nō erit. Cumq; pgerent
et incedentes sermocinarentur. ecce
currus igneus et equi ignei diuiserunt
utrumq; Raptusq; helias p turbinem
in celum. Heliseus aūt uidebat et clama
bat. Pater mi. pater mi. currus isrl et auri
ga eius. Et nō uidit eum amplius. Apprē
hendensq; uestimenta sua. et scidit illa
in duas partes. Leuauit pallium he
lie. quod ceciderat ei. Reuersusq; stetit
et ripam iordanis. et pallio helie quod
ceciderat ei. percussit aquas. et nō sunt
diuise. Et dixit. Vbi est dūs helie etiam
nunc. Percussitq; aquas et diuise sunt
huc atq; illuc. et trānsiuit heliseus. Vi
dentes aū filij prophārū qui erant e iheri
cho de cōtra. dixerunt. Requieuit spūs
helie super heliseum. Et uenientes in occur
sum ei. adorauerunt eum pnā in tram. Di
xerunt q; illi. Ecce cum seruis tuis sūt
quinquāginta uiri fortes. qui pergant
et querere dñm tuum. ne forte tulerit
eum spūs dñi. et proiecerit in uno mō
tium. aut in una uallium. Qui ait. Nō
mittere. Coegerunt q; eum. donec
ad quesierit et dixerit. eo utique. Et misere
quinquāginta uiros. Qui cum quesis
sent tribus diebus. nō inuenerunt. et re
uersi sunt ad eum. At ille hītabat in
iherico. Dixitq; eis. Numquid nō dixi
uob̄ nolite mittere. Dixerunt quoq;
uiri ciuitatis ad heliseum. Ecce hītatio
ciuitatis huius optima est. sicut tu ipse
dñe pspicis. Sz aque pessime sunt. et
tra sterilis. At ille ait. Afferte mihi uas
nouū. et mittite in illud sal. Qui eū

ambulaverit egressus ad fontem aquarum multo in illud tempore. Hec dicit dñs. Sanatus aqs has: nō erit ultra in eis mors neq; sterilitas. Sanate sū aquę usq; ad diem hanc: iuxta ūbū heliseī qđ locutus ē. Ascendit aūt inde bethel. Cumq; ascenderet per viam: pueri parvi egressi sunt de civitate: et illudebant ei dicentes. Ascende calve: ascende calve. Qui cum respexisset vidit eos: et maledixit eis in nōie dñi. Egressi sunt duo ursi de saltu: et laceraverunt ex eis. xl. duos pueros. Abiit aūt inde in montē carmeli: et inde reversus est samariam.

III

Oram filius achab regnavit super israēl in samaria: anno octavo decimo iosaphat regis iude. Regnavitq; annis. xii. et fecit malum coram dño: sed non sicut pr eius et mat. Tulit enim statuas baal. qs fecerat pr et. Verumtamen in peccatis hieroboam filii nabath q peccare fecit israēl: adhesit: nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa: et reddebat regi israēl centum millia agnorū et centum millia arietū cū velleribus lanis. Cumq; mortuus fuisset achab: prevaricatus est rex moab qđ haberat cum rege israēl. Et egressus ē rex ioram in die illa de samaria et recensuit universum israēl. Misitq; ad iosaphat regem iude dicens. Rex moab recessit a me. Venies mecū contra moab ad prelium. Qui respondit. Ascendam. Quia tuus ē: et populus est. pplus tuus pplus tuus. eq; meus equus tuus. Dixitq; Per quam viam adscendemus? At ille respondit. Per desertum idumee. Proficiscitur ergo rex israēl. et rex iuda. et rex edom. et circuierunt per viam septem dierū: nec erat aqua exercitui et iumentis que sequebantur eos. Dixitq; rex israēl. Heu. heu. heu. congregavit nos dns tres reges: ut tradat in manu moab. Ait iosaphat. Est ne hic pphēta dñi. ut deprecemur dñm per eum? Et respondit unus de servis regis israēl. Est hic heliseus filius saphat: qui fundebat aquam super manus helie. Ait iosaphat. Est apud eum sermo dñi. Descenditq; ad eum rex israēl. et iosaphat et rex edom. Dixitq; ad eum heliseus. Quid mihi et tibi est? vade ad pphetas patris tui et matris tue. Ait ei rex israēl. Quare congregavit dns tres reges hos ut tradat eos in manu moab. Dixit aūt heliseus. Vivit dns exercituum in cuius conspectu sto. qđ si non vultum iosaphat regis iude erubescerem. ne amplius quidem te nec respicerem. nec adduxerim te in platea. Cumq; cantaret psaltes. fta est super eum manus dñi. et ait. Hec dicit dns. Fodite alveum hanc convallem hanc fossas fossas. Hec enim dicit dns. Non videbitis ventum. nec pluviam. et alveus iste replebitur aquis. et bibetis vos et familie vestre et iumenta vestra. Parumq; hoc est in conspectu dñi. insuper tradet etiam moabitas in manus vestras. et percutietis omnem munitam civitatem et omnem urbem electam. omne lignum fructiferum succidetis. fontes aquarum obturabitis. et omne agrum egregium agrorum operietis lapidibus. Cras est igitur mane cum

sacrificiū offerri solet. ⁊ cere aque ue
nerunt ꝙ uiam edom. ⁊ repleta ē tra
gus. Mulier aūt moabite audientes
qđ ascenderent reges ut pugnarent
aduersum eos. conuocauerunt omēs qui
aptioris erant habitus desuper. ⁊ steterūt
in finibus. Primoq; mane surgentes
⁊ orto iam sole ex aduerso aquam. vide
runt moabite edom aq̄s rubras qñ tā
quam. cruorem. ⁊ dixerunt. Sanguis ē gla
dij. Pugnauerunt reges contra se. ⁊ cesi
sunt mutuo. Iunte ꝓpe ad ꝓdam mo
ab. Perterriti; in castra fugerūt. Porro
colligentes exercitus. prouinciæ moab. Ar ille fu
gientes coram eis. Veneruntq; et qui u
erant. ⁊ percusserunt moab. ⁊ ciuitates
destruxerunt. ⁊ omnē agrū optimū
mittentes singuli lapides repleuerunt. ⁊
omnes fontes aquaꝝ obturauerunt.
⁊ omnia ligna fructifera succiderunt.
ita ut muri tm̄ lateres remanerent. eo
circūdata est cunctas a funditoribus.
⁊ magna ex parte prostrata. Qđ cū uidis
set rex moab ꝓuinciam sibi cesam. ⁊ hos
tiliter secū pugnantes. nimis eduren
tes gladiū. ut irrumperent ad regem
edom. ⁊ ñ potuerunt. Assumpsit qđ fi
lium suū primogenitū qui regnatu
rus erat ꝓ eo. optulit holocaustū su
per murū. Et facta ē indignatio magna ñ
sibi. Abierūtq; recesserunt ab eo. ⁊ re
uersi sunt in terram suam.

Mulier aūtem quedam de uxoribꝫ
prophetarū clamabat ad heliseū di
cens. Seruus tuus uir meus mortuus
est. ⁊ tu nosti qz seruus tuus fuit ti
mens dñm. Et ecce creditor uenit. ut tol
lat duos filios meos. ad seruiendū
sibi. Cui dixit heliseus. Quid uis ut fa
ciam tibi. Dic mihi quid habes in domo tua.
At illa dixit. Non habet ancilla tua quic
quā in domo mea. nisi parum olei quo
ungar. Cui ait. Vade pete mutuo ab
omnibꝫ uicinis tuis uasa uacua nō
pauca. ⁊ ingredere ⁊ claude ostium cum ⁊
filijs tuis. ⁊ mitte inde in omnia uasa hec. Et cum plena
fuerint. tolles. Iuxta uocē mulier. ⁊ claus
sit ostium sup se. ⁊ sup filios suos. Illi
offerebant uasa. ⁊ illa infundebat.
Cumq; plena fuissent uasa. dixit ad
filiū suū. Affer mihi adhuc uas. Ille re
spondit. Non habeo. Stetitq; olei. Venit
autē illa. ⁊ indicauit hominꝫ dei. Ex
ille. Vade inquit uende olim. ⁊ redde cre
ditori tuo. Tu aūt ⁊ filij tui. uiuite de
reliquo. Fuit aūt quedam dies. ⁊ trā
sibat heliseus ꝓ sunam. Erat aūt ibi
mulier magna. que tenuit eum ut co
meder panem. Cumq; frequenter inde
diuerteret. diuertebat ad eam ut comederet
panem. Que dixit ad uirū suū. Ani
maduerto qđ uir dei sanctus est iste. qui
transit ꝓ nos frequenter. faciamus ei
cenaculū parui. ⁊ ponamus ei in eo lectu
lum. ⁊ mensam. ⁊ sellam. ⁊ candelabrum.
ut cum uenerit ad nos. maneat ibi. Fa
cta est ꝙ dies quedam. ⁊ uenit domi
tus in cenaculū. ⁊ requieuit. Dixitq; ad
giezi puerū suum. Voca sunamitē istā.
Qui cum uocasset eam. ⁊ illa stetisset
coram eo. dixit ad puerū. Loquere ad
eam. Ecce sollicita es omnibꝫ ministrasti
nobis. Quid uis ut faciam tibi. numquid
habes negotium. ⁊ uis ut loquar regi siue ꝓ
cipi militie. Que respondit. In me

dño ꝑp̃ mei hñm. Et ait. Quid ḡ mihi tibi
factum est. Dixitq; gyezi. Ne quæras.
filiū enī ñ hñ. et mr ei⁹ senex est. Pre
cepit tñ ut vocarēt eam. Que cū
vocata fuisset stetisset ad ostiū. dñi
ad eam. In tempore isto et hac eadem
hora. Ait illa tomes fuit: habebit in
ūtō filiū. At illa respondit. Noli ḡso
dñe mi ut dei. noli mentiri ancille
tue. Et concepit mulier et peperit filiū.
in tempr. et in hora eadem. qua dixerat
heliseus. Creuit aūt puer. et cū esset ḡ
dam dies et egressus est ad patrē suū
ad messores. ait patri suo. Caput meū
caput meū. At ille dixit puero. Tolle et
duc eū ad matrē tuā. Qui cū tulisset et adu
xisset eū ad matrē suā. posuit eū illa sup̃ genua
suā usq; ad mīdiē et mortuus est. Ascendit et tollo
cauit eū sup̃ lectū hois dei et clausit ostiū.
et egressa vocauit virū suū. et ait. oro
te mitte mihi obsecro unū de pueis et asinā.
ut curram usq; ad hominē dei et re
uertar. Qui ait illi. Cur ob eam vadis
ad eum. Hodie nō est neq; kalende. neq;
sabbm. Que respondit. vale. Et ex
citauit asinam. et precepit puero. Agita
et pcera. ne me morari facias in eundo.
et hoc age qđ ꝑcepero tibi. Pergit ergo.
et venit ad montē dei in monte carme
li. Cumq; vidisset eam vir dei dixit ad
eam. Ecce sunamitis illa. Vade ḡ in occursum ei⁹ et di
ci ei. Recte ne agitur cum te et cum viro
tuo et cum filio tuo. Respondit. Recte.
Cūq; venisset ad montē. apprehendit pedes eius. Et accessit gyezi.
ut amoueret eam. Et ait homo dei. Di
mitte illam. anima enī eius in amaritudine est. et dñs celauit a me. et nō
indicauit mihi. Que dixit. Numquid petiui filiū a dño meo. Numqđ nō
dixi tibi ne illudas mihi. Ille ait ad gyezi. Accinge lumbos tuos. et tolle ba
culū meū in manu tua. et vade. Si oc
currerit tibi homo. nō salutes eū. Si sa
lutauerit te quispiam. nō respondeas
illi. Et pones baculū meū sup̃ faciē
pueri. Porro mater pueri ait. Viuit dñs
et viuit anima tua. nō dimittam te.
Surrexit ḡ. et secutus est eam. Gyezi
aūt precesserat eos. et posuerat baculū
sup̃ faciem pueri. et nō erat vox neq; sen
sus. Reuersusq; est in occursum ei⁹ et nūti
auit ei dicens. Non surrexit puer.
Ingressus est ḡ heliseus domū. et ecce
puer mortuus iacebat in lectulo ei⁹.
Ingressusq; clausit ostiū sup̃ se et sup̃
pueri. et oravit ad dñm. Et ascendit
et incubuit sup̃ eum. posuitq; os suum
sup̃ os eius. et oculos suos sup̃ oculos
eius. et manus suas sup̃ manus ei⁹.
Et incurvauit se sup̃ eum. et calfacta
est caro pueri. At ille reuersus. deambu
labat in domo semel huc atq; illuc.
et ascendit et incubuit sup̃ eum. et ol
cutauit puer septies. aperuitq; oculos.
At ille vocauit gyezi. et dixit ei. voca
sunamitem hanc. Que vocata. ingres
sa est ad eū. Qui ait. Tolle filiū tuū.
Venit illa et cecidit ad pedes ei⁹ et ado
rauit sup̃ terram. Tulitq; filiū suum et
egressa est. Heliseus reuisit in gal
gala. Fames autem erat in terra. et filii ꝓphaꝛ sedebant
coram eo. Dixitq; unus de pueis suis. Po
ne ollam grandem. et coque pulmen

tum filius ꝓphe. Et egressus est u
nus est in agrum. ut colligeret
herbas agrestes: inuenit quę uite
siluestris. et collegit ex ea cucumeres
syluas agri. et impleuit pallium suum.
et reuersus concidit in ollam pulmenti.
Nesciebant enim quid esset. Infuderunt
ergo pauis: ut comederent. Cumq; gustas
sent de coctione: exclamauerunt dicentes.
Mors in olla uir dei. Et non potuerunt
comedere. At ille. Afferte inquit farinam. Cuius
cum misisset in ollam ait. Infunde turbę:
et comedat. Et non fuit amplius quicquam a
malignum in olla. Vir autem quidam
uenit de baalsalisa deferens uiro dei
panes primitias. xx. panes ordeaceos: et frumentum nouum in pera sua. At
ille dixit. Da populo ut comedat. Cui
ministerium eius. Quantum est hoc ut
apponam coram centum uiris: Rursus
que ille. Da ait populo ut comedat. Hec
enim dicit dominus. Comedent et superent.
Posuit ergo coram eis. Qui comedentes: et superfuit. iuxta uerbum domini. Naa
man princeps militie regis syrie: erat
uir magnus apud dominum suum et honoratus. per illum enim dedit dominus salutem
syrie. Erat autem uir fortis et dives: sed
leprosus. Porro de syria egressi fuerant latrunculi: et captiuam duxerant de terra
israel puellam paruulam: que erat in
obsequio uxoris naaman. Que ait
ad dominam suam. Vtinam fuisset dominus
ad prophetam qui est in samaria: profecto curasset eum a lepra quam habet. Ingressus est
ergo quidam naaman ad dominum suum. et nun
tiauit ei dicens. Sic et sic locuta est
puella de terra israel. Dixitque ei rex syrie.
Vade et mittam litteras ad regem israel.
Qui cum profectus esset tulisset secum
decem talenta argenti. et sex milia aureos.
et decem mutatoria uestimenta: detulit
litteras ad regem israel in hec uerba. Cum
accepis epistam hanc: scito quod miserim
ad te naaman seruum meum. ut cures
eum a lepra sua. Cumq; legisset rex israel
scidit uestimenta sua et
ait. Numquid deus sum ut occidere pos
sim et uiuificare. quia ille mittit ad me
ut curem hominem a lepra sua: Animad
uertite et uidete. quod occasiones querat
contra me. Quod cum audisset heliseus
uir dei. scidisse uidelicet regem israel ue
stimenta sua: misit ad eum dicens. Quare
scidisti uestimenta tua: ueniat ad
me: et sciat esse prophetam in israel. Venit
ergo naaman cum equis et curribus: et
stetit ad ostium domus helisei. Qui
que ad eum heliseus nuntium ducens. Vade
et lauare septies in iordane: et re
ciperet sanitatem caro tua. atque mun
daberis. Iratus naaman recedebat di
cens. Putabam quod egredi
ens ad me: et stans inuocaret nomen domini dei sui.
et tangeret manu sua locum leprę: et cu
raret me. Numquid non meliores sunt
abana et pharphar fluuii damasci.
omnibus aquis israel: ut lauer in eis et
munder: Cum ergo furibundus se et abiret
indignans: accesserunt ad eum ser
ui sui et locuti sunt ei. Pater. si rem
grandem dixisset tibi propheta: certe facere
debueras. Quanto magis quia nunc dixit
tibi lauare et mundaberis: Descendit
et lauit in iordane septies iuxta sermo
nem uiri dei. et restituta est caro eius

liaur caro pīa parvula: & mundata
est. Reversusq; ad virum dei cū omni
so comitatu suo. venit & stetit coram
eo: & ait. Vere scio q̄ non est dūs in omni
ra tra: nisi cū in isr̄l. Obsecro tamq;
ut accipias benedictionem a seruo tuo.
At ille respondit. Vivit dūs in cuius
to: cui assisto. q̄ nō accipiam. Cumq; vim faceret
ret: penitus nō adquieuit. Dixitq; na
aman. Vo tus. Si obsecro concedet in
seruo tuo ut tollam onus duoz bu
donum de tra. Non enim faciet seruus
tuus ultra holocaustū aut victimam
dūs alienis: nisi dño. Hoc aūt solū e
de quo deprecet dñm̄ p seruo suo. Cū
ingrediturq; dūs mus templū rememon
ut adorem: & illo innitente sup manū
meam. si adorauero in templo rememō
adorante eo in eodem loco: ut ignoscat
tay in dūs seruo tuo p hac re. Cui dix
rit ei. vade in pace. Abiitq; ab eo & cō
tre tempore. Giezi puer viri
dei. deperiit dūs mus naaman hyro &
sti: ut nō acceperit ab eo que attulit. Vi
uit dūs q̄. curram post eū: & accipi
am ab eo aliq̄d. Ego seruo est giezi
post hgum naaman. Quem cum vi
disset ille currentem ad se: desiluit
de curru in occursū ei & ait. Recte ne
siunt omnia: Ille aut. Recte. Dūs mus
misit me dicens. Modo venerunt ad
me duo adolescentes de monte ephra
im: ex filiis pphaz. Da eis talentum
argenti: & vestes mutatorias duplices
Dixitq; naaman. Velim est ut accī
pias duo talenta. Et coegit eum & liga
vit duo talenta argenti in duobz
saccis. & duplicia vestimenta: & imposu
it duobz pueris suis. qui & portarent
coram eo. Cumq; venisset ad ipm
tulit de manu eoz & reposuit in domo.
Dimisitq; viros: & abierunt. Ipe aūt
ingressus stetit coram dño suo. Dixit
heliseus. Unde venis giezi: Cui respō
dit. Non fuit seruus tuus quoq;
Ille aut. Non ne cor meū in p̄senti
erat. cū verteret vir de curru suo
in occursum tui: Nunc q̄ accepisti ar
gentum & accepisti vestes. ut emas
oliueta & vineas & oues & boues & ser
vos & ancillas. Sed & lepra naaman
adhereat tibi & semini tuo: in sempi
ternum. Egressus est ab eo leprosus
quasi nix.

Dixerunt aūt filii VI pphaz. ad heliseū. Ecce locus in
quo habitamus coram te: angustus est
nob. Eamus usq; ad iordanem: & tollat
singuli de silua trabes singulas. ut ed
ificemus nob ibi locum ad habitā.
Qui dixit. Ite. & ait unus ex illis. Ven
ga & tu cum seruis tuis. Cui dixit. Ego ve
niam. & abiit cum eis. Cumq; venis
sent ad iordanē: cedebant lignā.
Ac
dno aūt uno eō uni machaira lucidissi
ca cecidit ferrū secuit in aquā. Exclamauit
q; ille & ait. Heu heu heu. dñe mi:
& ipm mutuo acceperam. Dixit aūt homo
dei. Ubi cecidit: At ille monstrauit
ei locū. Precidit & lignū: & mittit il
luc. & natare fecit ferrū. & ait. Tolle. Qui
extendit manū: & tulit illud. Rex aūt
syrie pugnabat contra isr̄l. Consiliūq;
iniit cum seruis suis dicens. In tali lo
co & illo ponamus insidias. Mittit
itaq; ut dei ad regem isr̄l dicat. Ca
ue ne trānseas in loco illo: q̄ ibi syri

in multitudinis istum. Multiplicauit regem istius
ad locum quem dixerat ei ut deus. et fecerunt
pauorem eum. et obstupuerunt se ibi in co-
spectu eius. Conturbatusque est rex
israel et ait. Quare ignis accensus est
super nos hac die. et conuocatis seruis
suis ait. Quare ingressus est in castra
nostra meretrix ammonitis de ieri
et nudius tertius. Ecce ipse dormit
mecum in lecto apud regem istrahel. Dixit
unus seruorum eius. Sequatur dominum
rex. et heliseus propheta qui est in israel in-
dicat regi israel omnia uerba quecumque fu-
erint locutus in conclauia tuo. Dixit eis.
Ite et uidete ubi sit. ut mittam et ta-
piam eum. Nunciatum est ei dicentes.
Ecce in dothaym. Misit ergo illuc equos
et currus. et robur exercitus. Qui cum
uenissent nocte. circumdederunt ciuita-
tem. Consurgens autem diluculo manus
uiri dei egressus est. uidensque exercitum in
circuitu ciuitatis. et equos et currus.
Nunciauerunt ei dicens. Heu heu do-
mine mi. Quid faciemus. At ille respon-
dit. Noli timere. Plures enim nobiscum
sunt. quam cum illis. Cumque oratione
isti deus. ait. Domine aperi oculos huius. ut u-
deat. Et aperuit dominus oculos pueri. et u-
dit et ecce mons plenus equorum et cur-
ruum igneorum in circuitu helisei. Ipsique
uo descendebant ad eum. Porro heliseus
orauit dominum dicens. Percute obsecro gen-
tem hanc cecitate. percussitque eos dominus
ne uiderent. iuxta uerbum helisei. Dixit ad
eos heliseus. Non est hec uia. neque
urbs est ciuitas. Sequimini me. et ostendam
uobis uirum quem queritis. Duxit
eos in samariam. Cumque ingressi
fuissent in samariam. dixit heliseus.
Domine aperi oculos istorum. ut uideant.
Aperuitque dominus oculos eorum. et uiderunt
se esse in medio samarie. Dixitque rex israel
ad heliseum cum uidisset eos. Numquid
percutiam eos pater mi. At ille ait. Non
percuties. Neque enim cepisti eos gladio
tuo. aut arcu tuo. ut percutias. Sed
magis. Pone panem et aquam coram eis. ut
comedant et bibant. et abeant ad do-
minum suum. Et apposita est eis ciborum
magna apparatio. et comederunt et bi-
berunt. et dimisit eos. abieruntque ad
dominum suum. Et ultra non uenerunt latro-
nes syrie in terram israel. Cum est autem pos-
ther. contigerit rex syrie uniuersum exer-
citum suum. et obsederit samariam.
et fames magna in sa-
maria. Et ecce obsessa est donec ue-
nundaretur caput asini octoginta
argenteis. et quarta pars cabi stercoris
columbarum quinque argenteis. Cui
cum rex israel transiret per murum. mulier
exclamauit ad eum dicens. Salua me
domine mi rex. Qui ait. Non te saluet do-
minus. Unde saluare te possum. de area an
de torcular. Dixitque ad eam rex. Quid
tibi uis. Que respondit. mulier ista dixit
mihi. Da filium tuum ut comedamus eo hi
die. et filium meum comedemus cras. Coc-
simus igitur filium meum. et comedimus.
Dixique ei die altera. Da filium tuum ut comeda
mus eum. Que abscondit filium suum.
Quod cum audisset rex. scidit uestimenta
sua. et transiebat per murum. uidit eum om-
nis populus cilicium quod uestimenti erat ad car-
nem nimirum eius. Tam. Hec faciat mihi
deus et hec addat. si stiterit caput heli-
sei filii saphat. super eum hodie. Heliseus
autem sedebat in domo sua. et seniores sede

bant cum eo. Prenuit tract⁹ unū: et
antequā ueniret nunti⁹ ille dixit ad
eum. Numquid satis eſt miserto fi
lius homicide huic ut pdatur cap
meū: Videre g cum uenisset nuntius
claudit ostiū: et cū sedentē cum uxore
ē. Ecce ait ille dominus pdidit dūm et post
eum ē. Adhuc illo loquente eis. appa
ruit nuntius qui uenerat ad eum:
dans. Ecce tibi malū a dño ē. Quid
ampli⁹ expectabo a dño. VII
Dixit aūt heliseus. Audite ſbum
dñi. Hec dicit dñs. In tempore
hoc crast modo simile uno statere ere:
et duo modij ordei stabunt uno in por
ta samarie. Respondit unus de ducibꝫ
sup quē nitebat rex incumbebat hoī
dei: ait. Si dñs fecerit etiam cata
ractas in celo: numquid potest et
ēē loquens: Qui ait. Videbis oculis
tuis: et inde n comedes. Quatuor g
uiri erant lepr⁹ ad ostium portē:
qui dixerunt ad inuicem. Quid hic
ē sedemus donec moriamur: Si
ue ingredi uolumus ciuitatē fame
morimur: sine manserimus hic mo
riendum nob est. Venite g et transfuge
mus ad castra syrie. Si pepercerint
nob uiuemus: si aūt occidere uolue
rint. nec hominib⁹ moriemur. Sur
rexerunt g uespe: ut uenirent ad
castra syrie. Cumq uenissent ad q
pucpū castrorū syrie: nullū ibidē
reperierunt. Si equidem dñs sonitū
audire fecerat in castris syrie. curꝰ
tuum et equorū: et exercitus plurimi.
Dixerunq; ad inuicem. Ecce mercede
conduxit ad nos rex ysrl regē
ethеorū et egyptiorū: et uenerunt sup
nos. Surrexerunt g et fugerunt in
tenebris: et deliquerunt tentoria sua
et equos et asinos in castris. fugerūt
q animal cū suis. saluare cupien
tes. Igitur cū uenissent lepr⁹ illi ad
pucpū castrorū: ingressi sunt unū
tabernaculū. et comederunt et biberūt:
tulerunt inde aurū et argentum
et uestes. et abierunt et absconderunt
et ursum reuersi sunt ad aliud taber
naculū: et inde similr auferentes abscō
derunt. Dixerunq; ad inuicem. Non
recte facimus. Hec cū dies: bonū
nunciū est. Si tacuerimus et uolue
mus nunciare ulq; mane: sceler
arguemur. Venite eamus: et nuncie
mus in aula regis. Cumq; uenissēt
ad portam ciuitatis: nunciauerūt eis
dicentes. Iuimus ad castra syrie. et
nullū ibidem hominū reperimus: nisi
equos et asinos alligatos. et tenta
toria. Ierunt g portarij: et nunciau
erunt in palatio regis intrinsece. Qui
surrexit nocte: et ait ad seruos suos.
Dic⁹ uob quid fecerint uob syri. Sci
unt eq fame laboramus: et ideirco egr
si sunt de castris. et latitant in agris
dicentes. Cum egressi fuerint de ci
uitate. capiemus eos uiuos: et intre
ciuitatem ingredi poterimus. Respō
dit unus seruoꝝ eius. Tollant quinq; eq
qui remanserunt in urbe. eq ipsi sicut
omnis multitudo israhel que iam
consumpta sunt: et mittentes explo
rare poterunt. Addixerunt g duos
equos: misitq; rex ad castra syrie
dicens. Ite et uidete. Qui abierunt

post eos usq; ad iordanem. Ecce aũ
omnis tua plena erat uestibꝫ r ualis:
que preterunt hyrũ turbarent. Re
uſq; nunciꝫ: indicauerunt regi. Egressꝰ
ps̃ duxit ad castra hyrie. tẽsq; elb mo
dius simile stantes uno. r duo modij hor
dei stantes uno: uxꝰ ũbum dñi. porro
tpe diuersi illi in cui manu inuenie
bat construunt ad portam. Quem cui
cauit turba in introitu: r mortuus elb
uxꝰ qđ locutus fuerat uir dei. qui dixe
rat rex ad eũ. Descẽdꝫ elb ledni sermo
nem uiri dei quem dixerat regi. qui aũt
duo modij hordei stantes uno cras
tas in porta samarie. qui respondit
dux ille uiro dei r dixerat. etiam si dñs
fecerit cataractas in celo: numqđ fieri
potest qđ loqueris: r dixit ei. Videbis
oculis tuis. r inde tu comedes. Euenit q̃
ei sicut prędixerat. r conculcauit eũ
ps̃ in porta r mortuus est.

VIII°

Heliseus aũ locutus est ad mulie
rem. cui uiuere filiũ fecerat dicẽs.
Surge uade tu r domus tua: r peregri
re ubicũq; reperieris. uocauit eũ dñs
famem: r ueniet sup̃ terram. vij. annos.
Que surrexit r fecit uxꝰ ũbum hois
dei: r uadens cum domo sua. peregri
nata est in terra philistiim diebꝫ multis. Cũ
q; fluxissent annꝰ septẽ. reuersa ẽ mulier
de terra philistiim. r egressa ẽ ut inpella
ret regem p domo sua. r agros suos. Rex
aũ loquebatur cum giezi puero uiri dei:
dicens. Narra mihi omnia magnalia que
fecit heliseus. Cumq; ille narraret re
gi qđ mortuũ filium excitasset. apparuit
mulier cui uiuificauerat filium. cla
mauit ad regem. p domo sua r p agris
suis. Dixitq; giezi. Dñe mi rex: hec ẽ
mulier. r hic filius eius quem uiuificauit
heliseus. Interrogauit rex mulierẽ. Q̃
narrauit ei. Deditq; ei rex eunuchũ unũ
dicens. Redde ei omnia que sua sunt.
r uniuersos reditus agrorum: a die qua
reliquit terram usq; ad pręsens. Venit q̃
heliseus damasci. r benadab rex syrie
egrotabat. nunciatumq; ei dicentes. Ve
nit uir dei huc. Ait rex ad azahel. Tol
le tecũ munera. r uade in occursũ uiri
dei. r consule dñm p eũ dicens. Si eua
dere potero de infirmitate mea hac:
Iuit igr azahel in occursũ eius. habẽs tecũ
munera. r omnia bona damasci. onera
xl. camelos. Cumq; steterit coram eo:
ait. filius tuus benadab rex syrie mi
sit me ad te. dicens. Si conualuero potero
de infirmitate mea hac: Dixitq; ei helis
seus. Vade dic ei. Conualescens. potero ob
tenderit in dñs: qđ morte morieris. Stetit
q; cum eo: r conturbatus ẽ usq; ad
confusionẽ multus. Fleuitq; uir dei. Cui
azahel ait. Quare dñs meus fleat. Ait ille
respondit. Quia scio que facturus sis
filiis israhel mala. Munitates eorum muros
igne succendes. r iuuenes eorum in gla
dio: r paruulos eorum elides. et
pregnantes diuides. Dixitq; azahel. Q̃d
enim sum seruus tuus canis. ut faciat
rem istam magnam: r ait heliseus.
Ostendit mihi dñs te regem syrie fore.
Qui cum recessisset ab heliseo: uenit
ad dñm suum. Quia ait ei. Quid t dixit
heliseus: At ille respondit. Dixit mi.
Recipies sanitatem. Cumq; uenisset
dies altera: tulit stragulũ r intinxit

aqua & expandit sup faciem ei. Q̃ mortuus: regnauit azahel p eo. Anno quinto ioram filij achab regis isr̃l & iosaphat regis iuda. regnauit ioram filius iosaphat rex iuda. Triginta & duorum annor erat cum regnare cepit & octo annis regnauit in hierl. am bulauerq in uijs regũ isr̃l. sicut am bulauerat domus achab. filia enĩ achab erat uxor ei. & fecit qd̃ malũ est coram dño. Voluit aũ dñs disperdere iudam pp dm̃ seruũ suũ. sicut promisit ei. & dedit illi lucernam & filijs ei omnib dieb. In diebz eius recessit edom ne esset sub iuda: & constituit sibi regem. Venitq ioram sera: & rois cum eis. & surrexit nocte: percussitq idumeos qui eum circũdederãt. & principes curruũ. pls aũ fugit in tabernacula sua. Recessit q̃ edom ne esset sub iuda: usq; ad diem hanc. Tunc recessit & lobna: in tempe illo. Reliq aũ sermonũ ioram & omnia q̃ fecit ecce hec scripta sunt in libro ũerbor dier regum iuda. & dormiuit ioram cũ patribz suis. sepultusq est cum eis in ciuitate dd: & regnauit ahazias filius eius. p eo. Anno duodecimo ioram filij achab regis isr̃l. regnauit ahazias filius ioram regis iuda. Viginti duorũ annor erat ahazias. cum regnare cepisset. & uno anno regnauit in hierl. Nomen matris ei athalia filia amri regis isr̃l. & ambulauit in uijs domus achab: & fecit qd̃ malũ est coram dño sicut domus achab. Genuer enĩ domus achab sicut. Abiit quoq; cũ ioram filio achab ad pliandũ contra azahel re

gem syrie in ramoth galaad: & uulnerauerunt syri ioram. Qui reuersus est ut curaretur in iezrahel: eo uulnerauerant eum syri in ramoth pliantem cũ rea azahel regem syrie. Porro abacuc filius ioram rex iuda. descendit ut uideret ioram filiũ achab in iezrahel: eo egro

Heliseus aũ pphẽs vocauit unum de filijs pphaz: & ait illi. Accinge lumbos tuos. & tolle lenticlam olei hanc in manu tua: & uade in ramoth galaad. Cumq; uenens illuc: uidebis ibi iehu filiũ iosaphat filij namsi. & ingressus suscitabis eũ de medio fratrũ suor. & introduces in interius cubiculum: tenensq; lenticlam olei fundes sup caput eius. & dices. Hec dicit dñs. unxi te regem sup isr̃l. & aperies ostiũ & fugies. & ñ ibi subsistes. Abiit q̃ adolescens puer pphe in ramoth galaad: & ingressus est. Ecce aũ principes exercitus sedebant: & ait. Verbum mihi ad te o princeps. Cuiusq; horu. Ad quem eor? ille ait. Ad te o princeps. & surrexit: & ingressus est cubiculum. Ille fudit oleum sup caput eius: & ait. Hec dicit dñs ds isr̃l. unxi te regem sup populum dñi isr̃l. & percuties domum achab dñi tui. ut ulciscar sanguinem seruor meor pphar. & sanguinem omnium seruor dñi de manu iezabel. & domus omnis domus achab. & interficiam de achab mingentem ad parietem. & clausum & nouissimum in isr̃l. & dabo domum achab sicut domum hieroboam filij nabath. & sicut domum baasa. filij ahia. Iezabel quoq; comedent canes in agro iezrahel: nec erit qui sepeliat eam. Aperuit

ep̃ ostiũ & fugit. Jheu aũ egressus est
ad seruos dñi sui. Quid dixerunt ei. Re
de ne sunt omia. Quid uenit ille
tus ad te. Quu aut eis. Nosti hominẽ
& quid locutus sit. At illi responderunt.
falsum est. Sz magis narra nob. Qui
aut eis. Hec & hec locutus est mi & am.
Hec dicit dñs. Vinu de regem sup tib.
tribuauit tracp & utiquelz tollent
pallui suũ polluerunt sub pedibz eus
in simlitudine tribunalis & cecide
runt tuba aut dixerunt. Regnabit
iheu. Conuiauit & iheu filius iosa
phat filij namsi. contra ioram. Porro io
ram obsederat ramoth galaad. ipe &
omis isr contra azahel regem syrie &
uulnus fuerat ut curaretur in iezrahel
ep uulnera. qe pcusserunt eum syri
uantem contra azahel regem syrie. Dixit
qe iheu. Si placet uob. nemo egrediat
& fugiat de ciuitate. ne nadat & nũciet in iezrahel.
Ipe ascendit & ibi & iezrahel. Joram egta
bat ibi & ahazias rex iuda descendebat ad
uisitandu ioram. Jgitur speculator q
stabat sup turrem iezrahel. uidit glo
bum iheu uenientis. & ait. Video ego
globum. Dixitz ioram. Tolle auriga
& mitte in occursu eoz. & dicat uadẽs.
Recte ne sunt omia. Abiit & qui ascẽ
derat currũ in occursu eus. & ait. Hec
dicit rex. Pacata sunt omia. Dixitz
iheu. Quid & & pacis. Transi
& sequere me. Nunciauit quoq; speculator dicẽs.
Venit nunci ad eos. & nõ reuertit. Ego
sit. etiam currus eqtum simlis. uehemẽs
ad eos & ait. Hec dicit rex. Si num pax
est. & ait iheu. Quid & & pacis. Transi
& sequere me. Nunciauit aũ speculator
dicens. Venit usq ad eos. & nõ reuertit.
Est aũ mitessus. ejusmitessus iheu filij
namsi. precipis enim furiose. & ait
ioram. Jungite currum. Junxerunt q
currũ eius. & egressus est ioram rex
israel. & ahazias rex iuda singli in curri
bz suis. Egressiq sunt in occursũ
iheu. & inuenerunt eũ in agro naboth
iezrahelite. Cumq; uidisset ioram
iheu dixit. Pax est iheu. At ille respõ
dit. Que pax. Adhuc fornicationes
iezabel matris tue. & uenefica eius
multa sugent. Quidam aũ ioram ma
num suam. & fugiens ait ad ahaziam.
Insidie ahazia. Porro iheu retenso arcu
cum manu. & percussit ioram inter scapu
las. & egressa est sagitta p cor eius. Sta
timq; corruit in curru suo. Dixitq iheu
ad baddacer ducem. Tolle. proice eum in
agro naboth iezrahelite. Memini n
qn ego & tu sedentes in curru sequeba
mur achab patrem huius. qõd dñs o
nus hoc leuauit sup eum dicens. Si
non sanguine naboth & sanguine
filiorũ eius quem uidi heri aut dñs.
reddam tibi in agro isto. dicit dñs. Sus
cipe & tolle proice eum in agro uxta iussum
dñi. Ahazias aũ rex iuda uidens hoc.
fugit p uiam domus orti. persequens
qq est eum iheu & ait. Etiam hunc perci
te in curru suo. In ascensu gaber qui
est uxta geblaam. Qui fugit in mageddo. & mortuus est ibi. Imposuerunt
eum serui eius sup currum suum & tulerunt
eum. sepelieruntq; eum in sepulchro
cum patribz suis. in ciuitate dauid.
Anno undecimo ioram filij achab. regis
israel. regnauit ahazias sup iudam.

uenitq; hieu in iezrahel. Porro iezabel audito aduentu eius. depinxit oculos suos stibio. et ornauit capitis sui um: et respexit p fenestram ingredientem hieu p portam et ait. Numquid pax potest esse zambri qui interfecit dominum suum. Leuauitq; hieu faciem suam ad fenestram: et ait. Quae est ista. Inclinauerunt se ad eum duo uel tres eunuchi. At ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et precipitauerunt eam. Ac pluit de sanguine parietes: et equos inguilc qui conculcauerunt eam. Cumq; ingressus esset ut comederet bibisset q; ait. Ite uidete maledictam illam et sepelite eam: quia filia regis est. Cumq; isset ut sepelirent eam: non inuenerunt nisi caluariam et pedes et summas manus. Reuersiq; nuntiauerunt ei. Et ait hieu. Sermo domini est quem locutus est p seruum suum heliam thelbitem: dicens. In agro iezrahel comedent canes iezabel: et cruor carnes iezabel sicut stercus super faciem terre in agro iezrahel. ita ut non possint dicere. Hec cine est illa iezabel.

Et ait ad achab septuaginta filij in samaria. Descripsit ergo hieu litteras et misit in samariam ad optimates ciuitatis. et ad maiores natu et nutritios achab: dicens. Statim ut acceperitis litteras has: q habetis filios domini uestri. et currus et equos. et ciuitates firmas et arma eligite meliorem et equum qui uobis placuerit de filiis domini uestri: et ponite eum super solium patris sui et pugnate p domo domini uestri. Timuerunt illi uehementer: et dixerunt. Ecce duo reges non potuerunt stare coram eo et quis nos ualebimus resistere. Miserunt q; qui erant super domum et qui erant super ciuitatis. et maiores natu et nutritij ad hieu dicentes. Serui tui sumus. que cumq; iusseris faciemus. nec constituemus regem. quod placet fac. Rursus scripsit ad eos litteras secundo dicens. Si mei estis et obedire mihi uultis. tollite capita filiorum domini uestri. et uenite ad me hac eadem hora cras. in iezrahel. Porro filij regis septuaginta uiri. apud optimates ciuitatis nutriebantur. Cumq; uenisset epistula ad eos: tulerunt filios regis et occiderunt. lxx. uiros. et posuerunt capita eorum in cophinis: et miserunt ad eum in iezrahel. dixitq; ei nuntius: et multicauit et dixit. Abstulerunt capita filiorum regis. Qui respondit. Ponite ea ad duos aceruos uque mane. Cumq; diluxisset egressus est. et stans dixit ad omnem populum. Iustus estis. Si ego conspiraui contra dominum meum. et occidi eum. eis quis percussit omnes has? Videte q; nunc sermo domini non cadat de sermonibus domini in terram. quos locutus est dominus super domum achab: et dominus fecit quod locutus est in manu serui sui helie. Percussit q; hieu omnes qui reliqui erant de domo achab in iezrahel: et omnes optimates eius et notos et sacerdotes. donec non remaneret ex eo reliquie. Surrexit. et uenit in samariam. Cumq; uenisset ad cameram pastorum in uia: inuenit fratres ahazie regis iude. dixitq; ad eos. Quinam estis uos? At illi responderunt. Fratres ahazie regis sumus?

ꝛ descendit ad salutandos filios re
gis ꝛ filios regine. Qui dixit. Comp
hendite eos uiuos. Quos cū comp
hendissent uiuos: iugulauerunt eos in
cisterna uię camerarū. xlv. uiros. ꝛ nū
reliquit ex eis quemquā. Cumq; abis
set inde: inuenit ionadab filium re
chab in occursum sibi ꝛ benedixit ei
ꝛ dixit ad eum. Numquid est cor tuū re
ctum. sicut cor meū cum corde tuo. ꝛ
dixit ionadab. Est. Si est inquit: da
manū tuam. Qui dedit ei manū su
am. Et ille leuauit eū ad se in curru
ꝛ dixit ad eum. Veni mecū: ꝛ uide ze
lum meū p dño. ꝛ imposuit eum in cu
rru suo. duxit in samariam. ꝛ percussit omēs qui
reliqui fuerant de achab in samaria
ulq; ad unū: iuxta uerbū dñi q̄d locutus
est p heliam. Congregauit ergo iheu om
nem plebem: ꝛ dixit ad eos. Achab colui
baal parū: ego aūt colam eum amplius.
Nunc igitur omēs prophas baal. ꝛ unūs
quos seruos eius ꝛ cunctos sacerdotes ei
us uocate ad me: nullus sit qui nō
ueniat. Sacrificiū enim grande ē mihi
baal. Quicunq; defuerit: nō uiuet.
Porro iheu faciebat hoc insidiose: ut
disperdet cultores baal. Dixit aūt. Sanc
tificate diem sollempnem baal. Vocauit
q; ꝛ misit in uniuersos finibus israel: ꝛ
uenerunt cuncti serui baal. Non fuit
residuus ne unus quidē qui nō uene
rit. Ingressi sunt templū baal: ꝛ re
pleta est domus baal a summo usq;
ad ſimum. Dixitq; his qui erant sup
uestes. Proferte uestimenta uniuersis seruis
baal. ꝛ protulerunt eis uestes. Ingressus
q; est iheu ꝛ ionadab filius rechab templū
baal. ꝛ ait cultoribus baal. Perquirite
ꝛ uidete ne quis forte nobiscum sit de
seruis dñi: sed ut sint soli baal. Ingres
si sunt ut faciant uictimas ꝛ holo
causta. Sibi aūt preparauerat foris
octoginta uiros: ꝛ dixerat eis. Qui
cunq; fugerit de hominibus his quos
ego addixero in manus uias: anima eius
erit p animā illius. Facta est aūt cū com
pletum esset holocaustū: præcepit iheu
militibus ꝛ ducibus suis. Ingredimini
ꝛ percutite eos: nullus exeat. Percus
serunt igit eos in ore gladii: ꝛ proiecerunt
milites ꝛ duces. ꝛ ierunt in ciuitatem
templi baal: ꝛ protulerunt statuam de
fano baal ꝛ combusserunt ꝛ cōminue
runt eam. Destruxerunt quoq; edem ba
al: ꝛ fecerunt p ea latrinas usq; in di
em hanc. Delevit itaq; iheu baal de
israel. Verumtamen a peccatis iheroboam filii
nabath qui peccare fecit israel in ceteris
nec dereliquit vitulos aureos qui erāt
in bethel ꝛ in dan. Dixit aūt dñs ad ihe
u. Quia studiose fecisti quod rectum erat
ꝛ placebat in oculis meis. ꝛ domui q
erant in corde meo. fecisti contra domū
achab: filii mei usq; ad quartam gene
rationem sedebunt super thronū israel.
Porro iheu nō custodiuit ut ambularet
in lege dñi dei israel in toto corde suo:
nec enim recessit a peccatis iheroboam. q
peccare fecit israel. In diebus illis cepit
dñs tedere super israel. Percussitq; eos aza
hel in omnibus finibus israel. a iordane co
ntra orientalem plagam. omnē terram
galaad. ꝛ gad. ꝛ ruben. ꝛ manasse: ab
aroer que est super torrentē arnon. et
galaad ꝛ basan. Reliqua aūt iehu

REX

ihēu ⁊ unxit eū que fecit ⁊ fortitudo eī. ⁊ cēt̄e hec scripta sunt in libro ūbor̄ dierum regū ist̄r.: ⁊ dormiuit ihēu cum ꝓib⁹ suis: sepelierunt eū in samaria. ⁊ regnauit ioachaz filius eī ꝓ eo. Dies aūt quib⁹ regnauit ihēu sup ist̄r. xx.ti ⁊ octo annis fuit in samaria.

Athalia uo uīr athazie uidens quod mortuus filius suus: surrexit ⁊ interfecit omne semē regiū. Tollens aūt iosabeth filia regis ioram sororē athazie ioas filiū athazie furata est eū de medio filior̄ regis qui ut̄ficabantur. ⁊ nutricem eī de cubiculo: ⁊ absconderūt eū a facie athalie. ut ū ut̄ficaret. Et cum ea in domo dñi clam ser uus. Porro athalia regnauit sup ter̄. Anno aūt septimo misit ioiada. ⁊ assumens centuriones ⁊ milites. introduxit ad se in templū dñi. pepigitq; cū eis fed⁹ ⁊ adiurauit eos in domo dñi. ostendit eis filiū regis. ⁊ ꝑcepit illis dicens. Iste est sermo quem facere debetis. Tertia pars uestr̄ introeat sabbo. ⁊ obseruet excubias domus regis. ⁊ tertia aūt pars sit ad portā hyr: ⁊ tertia pars ad portam que est post hūracalū. custodietis excubitum domus ꝓpter. Due uo partes ex uob⁹ omēs egredientes sabbato custodiant excubias domus dñi. circa regem: ⁊ uallabitis eū hūres arma in manibus suis. Si quis aūt ingredi⁹ fuerit septū templi: ut̄ficatur. Estoq; cum rege introeunte ⁊ egrediente. Fecerunt centuriones iuxta ois a que ꝑcepat eis ioiada sacerdos. ⁊ assumentes singuli uiros suos qui ingrediebant sabbatū. cum his qui egrediebantur e sabbo: uenerunt ad ioiadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas ⁊ arma regis dd. que erant in domo dñi. Steterunt singuli hūres arma ī manu sua. a parte templi dextra. usq; ad partem sinistram altaris ⁊ templi: uersum regem. Ipse uero eduxit filiū regis: ⁊ posuit sup eum diadema ⁊ testimonium. fecerunt̄q; eum regem ⁊ unxerūt: ⁊ plaudentes manu dixerunt. Uiuat rex. Audiuit aūt athalia uocem currentiū pplī: ⁊ ingressa ad turbas in templū dñi. uidit regem stantem sup tribunal iux moꝛē. ⁊ cantores ⁊ tubas ꝓ eo. omnēq; pplm̄ terre lętantem ⁊ canentem tubis. ⁊ scidit uestimenta sua: clamauitq; Coniuratio: coniuratio. Precepit aūt ioiada centurionibus qui erant sup exercit⁹ ⁊ ait eis. Educite eam extra confortia templi: ⁊ qui uult̄ eam sequi: sequatur: filium ferte gladio. Dixerat enī sacerdos. Non occidantur in templo dñi. Imposuerunt̄q; ei manus. ⁊ interfecerunt eā ꝑ uiam introitus equor̄ uie palatium: ⁊ ut̄fecta est ibi. Pepigit q; ioiada fed⁹ int̄ dñm ⁊ int̄ regem et int̄ pplm. ut esset pplus dñi: ⁊ int̄ regē ⁊ pplm. Ingressus q; est omnis pplus tre templi baal: ⁊ destruxerunt aras eius. ⁊ imagines contriuerūt ualde. Mathan quoq; sacerdotem baal: occiderunt coram altari. Et posuit sacerdos custodias in domo dñi. Tulitq; centuriones ⁊ cereth ⁊ plhe: et legiones ⁊ omnē pplm tre. deduxerunt̄q; regem de domo dñi: ⁊ uenerunt ꝑ uiam porte ianitorum in palatium ⁊ sedit sup

chronū regū. Lectaq; eloquiis pphē
tie: ꝛ curas conqueuit. Athalia au
tem cū eloiada gladio: in domo regis. Sep
timo quoq; anno erat ioas: cum regnare
cepisset
Anno septimo cepisset
Ioas. Quadraginta annis regnauit in urbe. Ioannis matris
eius lebida de bersabee. Fecit q; ioas rectum
coram dño: cunctis diebus quibus do
cuit eum ioiadas sacerdos. Verumtamen ex
celsa non abstulit: adhuc enim populus immo
labat ꝛ adolebat in excelsis incensum.
Dixitq; ioas ad sacerdotes. Omnem pe
cuniam sanctorum que illata fuerit in templū
dñi a præterituris: que offertur p pecu
niam animarum ꝛ quam ipsorum arbitrio cordis
sui inferunt in templū dñi. accipiant
illam sacerdotes iuxta ordinem suum: ꝛ
instaurent carractecta domus. si quid
necessarii viderint in instauratione.
Igitur usq; ad vicesimum tertii anni
regis ioas. non instaurauerunt sacerdotes
carractecta templi. vocauitq; rex ioas.
ioiadam pontificē ꝛ sacerdotes: dicens
eis. Quare carractecta non instauratis tem
pli? Nolite q; amplius accipere pecuniā iux
ordinem vestrum: sed ad instaurationem tem
pli reddite eam. Qui hortatu regis tacue
runt ultra accipere pecuniam a populo: nec
instaurare carractecta domus. Tulit io
iada pontifex gazophilacium unum: aper
uitq; foramen desuper: ꝛ posuit illud iuxta
altare ad dexteram ingredientium domum
dñi: mittebantq; in eo sacerdotes que
ferebantur oblata omnem pecuniam que de
ferebatur ad templū dñi. Cumq; vide
rent nimiam pecuniam esse in gazophi
lacio: ascendebat scriba regis ꝛ pontifex. effundebantq; ꝛ numerabant pe
cuniam que inueniebatur in domo do
mini: ꝛ dabant eam ut numerata atq; mensuram in manu eorum q̄ præerant
temeritatis domus dñi. Que impendebant eam in fabros lignorum ꝛ in ce
mentarios hys que operabantur in do
mo dñi. ꝛ sarractecta faciebant. ꝛ in
his qui redebant scissa: ꝛ ut emerent
lignа ꝛ lapides qui extrahebantur: ꝛ
ut impleretur instauratio domus dñi.
in universis que indigebant expendi.
ad instruendam domum dñi. Verumtamen non fie
bant ex eadem pecunia hydrie templi
dñi ꝛ fuscinule. ꝛ thuribula ꝛ tube: ꝛ de
vas aureum ꝛ argenteum de pecunia que
inferebatur in templū dñi. Hys enim
qui faciebant opus dabatur ut instau
rarent templū dñi: ꝛ in fiebat ratio
his hominibus qui accipiebant pecu
niam. ut distribuerent eam artificibus.
Et in fide tractabant eam. Pecuniam
pro delicto ꝛ pecuniam pro peccatis non in
ferebantur in templū dñi. quia sacerdotum
erat. Tunc ascendit azahel rex syrie.
ꝛ pugnabat contra geth: cepitq; eam.
Deinde direxit faciem suam: ut ascenderet
in urbem. Quamobrem tulit ioas rex iu
da omnia sanctificata que consecrauerant
iosaphat ioram. ꝛ ahazias patres eius
reges iuda ꝛ que ipse obtulerat. ꝛ u
niuersum argentum quod inuentum po
tuit in thesauris templi dñi. ꝛ in pa
latio regis: mittensq; azahel regi syrie.
ꝛ recessit ab urbe. Reliqua autem sermo
num ioas ꝛ omnia que fecit. nonne
hec scripta sunt in libro verborum dierum
regum iuda? Surrexerunt autem serui

eiul ⁊ cōiurauerūt uncōle. peuulleruntq; ioad in domo mello. in descensu sc̄la. Jozachar namq; filius semaath et iosabat filiꝰ somer seruꝰ ei⁹ peuulerūt eum ⁊ mortuus est. ⁊ sepelierūt eū cum p̄ribꝫ suis in ciuitate dd. Regnauitq; amasias filiꝰ eius p eo.

XIII. Anno uicesimo tercio ioas filiꝰ ahazie regis iuda. regnauit ioachaz filius eius. super israel in samaria. decē ⁊ septem annis. ⁊ fecit malū coram dño. secutus eis. peccā hieroboā filiꝰ nabath qui peccare fecit israel. ⁊ declinauit ab eis. Iratusq; eis furor dñi contra israel. ⁊ tradidit eos in manu azahelis regis syrie. ⁊ in manu benadab filij azahel cunctis diebꝫ. Deprecatus est autē ioachaz faciem dñi. ⁊ audiuit eum dñs. uidit enim angustiam israel. q; attriuerat eos rex syrie. Et dedit dō israel saluatorem. ⁊ liberatus est de manu regis syrie. Habitaueruntq; filij israel in tabernaculis suis. sicut heri ⁊ nudiustercius. Nec tamē ⁊ recesserūt a peccatis domꝰ hieroboam qui peccare fecit israel. in ipis ambulauit. Sed quidem ⁊ lucus p̄mansit in samaria. Et nō sunt relicti ioachaz de pl̄o nisi quinquaginta equites. ⁊ x. curruli. ⁊ x. milia peditum. Interfecerat enim eos rex syrie. ⁊ redegerat eos pulueꝛem in tritura aree. Reliqua aūt sermonū ioachaz ⁊ uniuersa que fecit ⁊ fortitudo eius. nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierum regū israel. Dormieruntq; ioachaz cū p̄ribꝫ suis. ⁊ sepelierunt eum in samaria. regnauitq; ioas filiꝰ eius p eo. Anno tricesimo septimo ioas regis iuda. regnauit ioas filiꝰ ioachaz super israel in samaria sedecim annis. ⁊ fecit qd̄ malū est in conspectu dñi. Non declinauit ab oībꝫ peccatis hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel. in ipis ambulauit. Reliqua aūt sermonum ioas ⁊ uniuersa que fecit. ⁊ fortitudo eius. quo pugnauit contra amasiam regem iuda. nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regū israel. Et dormiuit ioas cum p̄ribꝫ suis. hieroboam aūt sedit super solium eius. Porro ioas sepultus est in samaria. cū regibus israel. Heliseꝰ aūt egrotabat infirmitate. qua ⁊ mortuus est. Descenditq; ad eum ioas rex israel. ⁊ flebat coram eo. dicēsq;. Pat̄ mi. pat̄ mi. curruꝰ israel. ⁊ auriga eius. Dixit illi heliseus. Affer arcū et sagittas. Cumq; attulisset ad eū arcū ⁊ sagittas. dixit ad regem israel. Pone manū tuam super arcum. Cumq; posuisset ille manū suam. ⁊ super eā heliseus manus suas manibꝫ regis. aperi fenestram orientalem. Cumq; aperuisset. dixit heliseus. Jacie sagittā. Iecit. Dixit heliseꝰ. Sagitta salutis dñi. ⁊ sagitta salutis contra syriam. Percuties syriam in afech. donec consumas eam. Rursū dixit. Tolle sagittas. Quibus cum tulisset. rursum dixit ei. Percute terram. Et cum percussisset tribꝫ uicibꝫ ⁊ stetisset. iratus est contra eum uir dei. dixit. Si percussisses quinquies. aut sexies. tunc percusisses syriam usq; ad consummationē. nunc autē tribꝫ uicibꝫ percuties eam. Mortuus est autē heliseus. ⁊ sepelierunt eum. Latrunculi quoq; de moab. uenerunt in terram in

ꝑo anno. Quidam aũ sepelientes ho
minem viderunt latrunculos: ⁊ proie
runt cadaũ in sepulchro heliseꝰ. Qđ
dum tetigisset ossa heliseꝰ: reuixit ho.
⁊ stetit sup pedes suos. Igitur azahel
rex syrie afflixerat israel cunctis diebꝫ ioachaz
et misertus est dñs eoꝝ ⁊ respexit eos ad
eos ꝓ pactũ suũ qđ habebat cũ abraham.
⁊ ysaac ⁊ iacob: ⁊ noluit delere eos. nec
proiecit penit⁹ usq; in ꝑsens tempꝰ. eoꝝ
tuus etꝫ aũ azahel rex syrie: ⁊ regnauit
benadab filius eiꝰ ꝓ eo. Porro ioas filꝰ
ioachaz tulit urbes de manu benadab
filij azahel: quas tulerat de manu io
achaz ꝑis suu iure ꝓlij. Tribꝰ uicibus
percussit eũ ioas: ⁊ reddidit ciuitates isra

Anno secundo ioas filij ioachaz regis israel regnauit amasias filꝰ ioas regis iuda. Viginti quinq; annoꝝ erat cum regnare cepisset: xx. aũ ⁊ nouem annis regnauit in hierl̃m. Nomen matris eius ioaden de hierl̃m. Fecit rectum coram dño: uerum non sicut dꝰ pr eius. Iuxta omnia que fecerat ioas pr suus fecit: tñ hoc tm qđ excelsa nõ abstulit. Adhuc enim ꝑpls immolabat ⁊ adolebat incensum in excelsis. Cumq; oppressisset regnum: percussit seruos suos qui interfecerant regẽ ꝑtrem suũ. filios aũ eoꝝ qui occiderant nõ occidit. iuxta qđ scriptum est in libro legis moysi. sicut ꝑcepit dñs dicens. Non morientur patres ꝓ filijs. nec filij morientur ꝓ ꝑtribꝰ: ⁊ unusquisq; in ꝓpto suo morietur. Ipse percussit edom in valle salinarum decem milia: ⁊ apprehendit petrã in ꝑlio. vocauitq; nomen eius iecthel. usq; in ꝓsentem diem. Tunc misit amasias nũ
tios ad ioas filiũ ioachaz filij iehu regis israel: dicens. Veni ⁊ videamus nos. Remisitq; ioas rex israel ad amasiam regem iuda: dicens. Carduus libani misit ad cedrum que est in libano dicens. Da filiam tuam filio meo uxorẽ. Transieruntq; bestie saltus que sunt in libano: ⁊ conculcauerunt cardũ. Percutiens percussisti edom: ⁊ sublevauit te cor tuum. Contentus esto gla: ⁊ sede in domo tua. Quare ꝓuocas malũ ut cadas tu ⁊ iuda tecum: ⁊ nõ adquiescens amasias. Ascendit itaq; ioas rex israel: ⁊ uiderunt se ipse ⁊ amasias rex iuda i bethsames ciuitate iude. Percussus est iuda coram israel: ⁊ fugerunt unusquisq; in tabernacula sua. Amasiam aũ regem iuda filiũ ioas filij ioachaz cepit ioas rex israel in bethsames: ⁊ adduxit eum in hierl̃m. Et destruxit murum hierl̃m a porta ephraim usq; ad portam anguli: cubitis quadringentis circiter. Tulitq; omne aurum ⁊ argentum ⁊ uniuersa uasa q; inuenta sunt in domo dñi ⁊ in thesauris regis. Et obsides: ⁊ reuersus est samariam. Reliqua aũ sermonũ ioas que fecit ⁊ fortitudo eius qua pugnauit contra amasiam regem iuda. nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regum israel? Dormiuitq; ioas cũ ꝑribꝰ suis. ⁊ sepultus est in samaria cum regibꝰ israel: ⁊ regnauit hieroboam filius eius ꝓ eo. Vixit aũ amasias filius ioas rex iuda postq̃m mortuus est ioas filius ioachaz regis israel: xv. annis. Reliqua aũ sermonũ amasie nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ iuda? Cũ ergo esset coniuratio contra eum in hierl̃m: fugit

le fugit in lachis. Miserunt post eū in lachis: & interfecerunt eū ibi. & apposuerunt eum in equis: sepultusq; est i hierusalē cum patribus suis. in ciuitate dd. Tulit aūt uniuersus populus iudee azariam annos natum sedecim: & constituerūt eum regem p patre eius amasia. Ipse edificauit aelath & restituit eam iudee: postquā dormiuit rex cum patribus suis. Anno xv. amasie filij ioas regis iuda. regnauit ieroboam filius ioas regis israhel in samaria. xl. & uno anno: & fecit qđ malū est coram dño. Non recessit ab omnibus peccatis ieroboam filij nabath: qui peccare fecit israhel. Ipse restituit terminos israhel. ab introitu emath. usq; ad mare solitudinis: iuxta sermonem dñi dei israhel. quem locutus est per seruū suū ionam filiū amathi propham qui erat de geth. que est in oppido. Vidit enim dñs afflictionē israhel amaram nimis. & qđ consumpti. deesset usq; ad clausos carcere & extremos. & nō esset qui auxiliaretur israhel: nec locutus est dñs ut deleret nomē israhel sub celo. & saluauit eos in manu ieroboam filij ioas. Reliqua aūt sermonū ieroboam. & uniuersa que fecit & fortitudo eius qua pugnauit: & quo modo restituit damascum & emath iudee in israhel. sunt hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum israhel. Dormiuitq; ieroboam cū patribus suis regibus israhel. & regnauit zacharias filius eius pro eo.

XV

Anno tricesimo septimo ieroboam regis israhel. regnauit azarias filius amasie regis iudee. Sedecim annos erat cū regnare cepisset. & quinquaginta duobus annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius iechelia de hierusalem. Fecit qđ erat placitū coram dño. iuxta omnia que fecerat amasias pater eius. Verumtamen excelsa non destruxit. adhuc populus sacrificabat & adolebat in excelsis. Percussit aūt dñs regem. & fuit leprosus usq; in diem mortis sue. & habitabat in domo libertatis seorsum. Ioathan filius regis gubernabat palatiū. & iudicabat populum terre. Reliqua aūt sermonū azarie & omnia que fecit. nunc hec scripta sunt in libro uerborum dierū regū iuda. Et dormiuit azarias cum patribus suis. sepelieruntq; eū cum maioribus suis in ciuitate dd. & regnauit ioathan filius eius pro eo. Anno tricesimo octauo azarie regis iuda. regnauit zacharias filius ieroboam super israhel in samaria sex mensibus. & fecit qđ malū est coram dño. sicut fecerant patres eius. Non recessit a peccatis ieroboam filij nabath. qui peccare fecit israhel. Coniurauit aūt contra eum sellum filius iabes. percussitq; eū palam & interfecit. regnauitq; pro eo. Reliqua aūt uerborum zacharie. sunt hec scripta sunt in libro sermonum dierū regū israhel. Iste est sermo dñi quem locutus est ad iheu dicens. filij tui usq; ad quartam generationē sedebunt de te super thronū israhel. Factumq; est ita. Sellum filius iabes regnauit tricesimo nono anno azarie regis iude. & regnauit mēsē uno mense in samaria. Ascendit manahem filius gadi de thersa. uenitq; samariam. & percussit sellum filium iabes in samaria. & interfecit eū. regnauitq; pro eo. Reliqua aūt uerborum sellum & coniuratio eius

p eũ tereudat mulũas. ũne hec lẽpta sunt in libro sermonũ dierũ regũ isrl? Tunc pcussit manahem thapsã omes qui erant in ea ⁊ finos eius de thersa: noluerant eñ aperire ei ⁊ ideo percussit omes pregnantes eius ⁊ sciderat eas. Anno tricesimo nono azarie regis iude regnauit manahem filius gadi sup isrl decem annis in samaria: fecitq; qđ erat malũ coram dño. ñ recessit a peccatis iheroboam filij nabath qui peccare fecit isrl. Quidã diebus eius ascendebat phul rex assyrioꝝ in terrã: ⁊ dabat manahem phul mille talenta argenti ut esset ei in auxiliũ ⁊ firmaret regnũ eius. Indixitq; manahem argentum sup isrl cunctis potentibus et diuitibus: ut daret regi assyrioꝝ quinquaginta siclos argenti p singlos ãos: Recessitq; et rex assyrioꝝ: ñ elb morat ibi in terra. Reliqua aũ sermonũ manahem ⁊ uniũsa que fecit. ũne hec lẽpta sunt in libro sermonũ dierũ regum isrl: ⁊ dormiuit manahem cũ pribz suis: regnauitq; phaceia filius eius p eo. Anno quinquagesimo azarie regis iude regnauit phaceia filius manahem sup isrl in samaria biennio ⁊ fecit qđ erat malũ coram dño. ñ recessit a peccatis iheroboam filij nabath qui peccare fecit isrl. Conspirauit aũ aduersus eũ phacee filius romelie duxq; eius ⁊ percussit eũ in samaria in turre domus regie. iuncta argob ⁊ aub ⁊ cum eo quinquaginta uiros de filiis galaaditaꝝ: ⁊ interfecit eũ. regnauitq; p eo. Reliqua aũ sermonum phacee ⁊ uniũsa que fecit. ũne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regum isrl: Anno quinquagesimo ſdo azarie regis iude regnauit phacee filius romelie sup isrl in samaria. xx. annis ⁊ fecit qđ malũ erat coram dño: ñ recessit a peccatis iheroboam filij nabath. qui peccare fecit isrl. In diebz phacee regis isrl. uenit theglath phalasar rex assur: ⁊ cepit ayon ⁊ abel domũ maacha ⁊ ianoe ⁊ cedes. ⁊ asor ⁊ galaad ⁊ galileam uniuersam terram nepthalim: ⁊ transtulit eos in assyrios. Conspirauit aũ ⁊ percussit eum osee filius hela conꝑ phacee filiũ romelie. ⁊ percussit eũ ⁊ interfecit: regnauitq; p eo. tertiodecimo anno ioathã filij ozie. Reliqua aũ sermonũ phacee ⁊ uniuersa que fecit. ũne hec scripta sũt in libro sermonũ dierũ regũ isrl: Anno ſdo phacee filij romelie rex isrl. regnauit ioathan filius ozie regis iude. Viginti quinq; annoꝝ erat cũ regnare cepisset: ⁊ sedecim annis regnauit in hierl. Nomen matris eius hierusa filia sadoch. Fecitq; qđ erat placitum coram dño. Juxta omnia que fecerat ozias pr suus operatus est. Verumtamen excelsa ñ abstulit: adhuc populus immolabat ⁊ adolebat incensum in excelsis. Ipse edificauit portam domus dñi sublimem. Reliqua aũ sermonũ ioathan ⁊ uniuersa que fecit. ũne hec scripta sunt in libro liborꝝ dierũ regũ iude. In diebz illis cepit dñs mittere in iudam raſin regem syrie ⁊ phacee filiũ romelie. Et dormiuit ioathan cum pribz suis: sepultusq; est cũ eis in ciuitate dd pris sui. ⁊ regna

ut achaz filiꝰ eiꝰ p eo. CAP. XVI.

Anno septimo decimo phacee filij romelie regnauit achaz filiꝰ ioathan regis iude. Viginti annoꝝ erat achaz cum regnare cepisset: & sedecim annis regnauit in hierl̃. nõ fecit qđ erat placitũ in conspectu dñi dei sui sicut dauid pr eius. & ambulauit in uia regũ israꝫ: insuꝑ & filium suum consecrauit transferens p ignem. iuxta ritum gentiũ quas dissipauit dñs coram filiis israꝫ. Immolabat quoꝙ victimas. & adolebat incensũ in excelsis & in collibꝫ: & sub omni ligno frondoso. Tunc ascendit rasin rex syrie & phacee filius romelie rex israꝫ in hierl̃. ad prliandũ. Cumqꝫ obsiderent achaz: nõ ualuerunt superare eũ. In tpe illo restituit rasin rex syrie aramæis hierl̃. & eiecit iudeos de ela & idumei & syri uenerunt in aram & habitauerũt ibi usqꝫ in diem hanc. Misit aũ achaz nuntios ad teglathphalassar regem assirioꝝ dicens. Seruus tuus & filius tuus ego sum: ascende & salua me de manu regis syrie & de manu regis israꝫ. qui consurrexerunt aduersum me. Et cum collegisset argentũ achaz & aurũ qđ inueniri potuit in domo dñi & in thesauris regis. misit regi assyrioꝝ munera: qui & adquieuit uoluntati eius. Ascendit enim rex assyrioꝝ in damascũ & uastauit eam. & transtulit habitatores eius cyrenen: rasin aũ interfecit. Perrexitqꝫ rex achaz in occursum teglathphalassar regis assyrioꝝ in damascum. Cumqꝫ uidisset altare damasci: misit rex achaz ad uriam sacerdotẽ exemplar eius & similitudinem uniuersi operis eius. Fecitqꝫ urias sacerdos altare. iuxta omnia quæ præcepat rex achaz de damasco. ita fecit urias sacerdos: donec ueniret rex achaz de damasco. Cũqꝫ uenisset rex de damasco: uidit altare. & ueneratus est illud. Ascendit & immolauit holocaustũ & sacrificium suum: & libauit libamina & fudit sanguinẽ pacificoꝝ que obtulerat sup altare. Porro altare æreũ qđ erat coram dñō. transtulit de facie templi & de loco altaris & de loco templi dñi: posuitqꝫ illud ex latere altaris ad aquilonem. Præcepitqꝫ rex achaz urie sacerdoti dicens. Sup altare maius offer holocaustũ matutinũ & sacrificiũ uespertinũ & holocaustũ regis & sacrificium eius. & holocaustũ uniuersi populi terre & libamina eoꝝ: & omnem sanguinem holocausti & uniuersi sanguinem uictime sup illud effundes. Altare aũ æreũ erit paratum ad uoluntatem meã. Fecit igitur uras sacerdos: iuxta omnia que præcepat rex achaz. Tulit aũ achaz telatas bases et luterem qui erat desup: & mare depositum de bubꝫ æreis qui sustinebant illud. & posuit sup pauimentũ stratum lapide. agulat quoꝙ sabbati qđ ædificauerat in templo. & ingressum regis extrinsecus conuertit in templum dñi: propter regem assyrioꝝ. Reliqua aũ uerboꝝ achaz que fecit

sine hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Dormivitq; a
bias cum patribus suis. et sepultus est
ci in civitate dd. et regnavit ezechias filius eius pro eo.

CAPUT XVII.

Anno duodecimo achaz regis iuda
regnavit osee filius hela in sa
maria super israhel. et annis nouem
decim dñs. Et fecit malum
coram dño. tñ non sicut reges israhel q ante
eum fuerant. Contra hunc ascendit sal
manassar rex assyriorum. et fis est ei o
see seruus. reddebatq; illi tributa.
Cumq; deprehendisset rex assyriorum osee
q̃d rebellare niteret. misisset nuntios
ad sua regem egyptii. nec præbuit tri
buta regi assyriorum. sicut singulis annis
solebat facere. obsedit eum et vinctum misit
in carcerem. Quagatusq; est omnem terram
ascendens samariam obsedit eam tri
bus annis. Anno autem nono osee cepit
rex assyriorum samariam. et transtulit
eam in assyrios. posuitq; eos in ala
ra et in abor super fluvium gozam. in civita
tibus medorum. Eo quod essent eis peccantes
filii israhel dño deo suo. qui eduxerat eos
de terra egyptii de manu pharaonis regis
egyptii. coluerunt deos alienos. et am
bulaverunt in cultibus gentium quas con
truxerant dñs in conspectu filiorum israhel.
et regum israhel q̃ fecerant. et ope
ruerunt filii israhel verbum q̃ non recte dix
erant dño suo. et ædificaverunt sibi excelsa in
cunctis urbibus suis. a turre custodis
usq; ad civitatem munitam. fecerunt
et sibi statuas et lucos in omni colle
sublimi. et subter omne lignum nemo
sum. et adolebant ibi incensum sicut gen
tes quas transtulerat
dñs a facie eorum. fecerunt q̃ verba
pessima irritantes dñm. et coluerunt
immunditias. de quibus præceperat dñs
eis. ne facerent verbum hoc. et testifi
catus est dñs in israhel et in iuda. per ma
num omnium prophetarum et videntium di
cens. revertimini a viis vestris pessimis
et custodite præcepta mea et cerimonias
meas omnem legem quam præcepi patribus
vestris et quam misi ad vos in manu
servorum meorum prophetarum. Qui non audie
runt et induraverunt cervicem suam
sicut cervicem patrum suorum qui nolue
runt credere deo suo. et abjecerunt
legitima ejus et pactum quod pepigerat cum
patribus eorum. et testificationes quibus eos
testatus est eos. secutique sunt vana
tates. et vane egerunt et secuti sunt
gentes que erant per circuitum eorum. super quibus
præceperat dñs eis. ut non facerent sicut eo
rum fecerabant. et dereliquerunt omnia
præcepta dei sui. fecerunt sibi con
flatiles duos vitulos et lucos. et ado
raverunt universam militiam celi. et ser
vierunt baal. et consecrabant et filios
suos et filias per ignem. et divina
tionibus inserviebant et augurus. et
tradiderunt se ut facerent malum coram
dño. et irritarent eum. irritusque est dñs
nimis israhel et abstulit eos de conspectu
suo. et remansit nisi tribus iuda
tantum. Sed nec ipse iuda custodivit man
data dei sui. sed ambulavit in
erroribus israhel quos operatus fuerat. Pro
ereptq; dñs omni semini israhel et afflixit eos.
et tradidit in manu direptorum. donec
proiceret eos a facie sua. ex eo tem
pore quo scissus est israhel a domo dd.

& constituerunt sibi regem ieroboā
filiū nabath. Separauit enī ieroboā
israhel a dño: & peccare eos fecit peccā
magnū & ambulauerunt filij israhel in u
uniuersis peccatis ieroboam que fecerat.
Non recesserunt ab eis usq; quo auf
retur dñs israhel a facie sua: sicut locu
tus fuerat in manu omniū seruoꝝ
suoꝝ prophaꝝ. Translatusq; est israhel de
tra sua in assyrios: usq; in diem hanc.
Adduxit aūt rex assyrioꝝ de babylone
& de cutha & de auath & de emath & de
sepharuaim & collocauit eos in ciui
tatibꝫ samarie p filios israhel: qui posse
derunt samariā & habitauerunt in urbibꝫ
eī. Cumq; ibi habitare cepissent: non ti
mebant dñm. Immisit in eos dñs
leones: qui interficiebant eos. Nuntia
tumq; est regi assyrioꝝ & dictū. Gen
tes quas transtulisti & habitare fecisti i
ciuitatibꝫ samarie ignorant legitu
ma dei terre: & immisit in eos dñs leo
nes. & ecce interficiunt eos eo qđ ignoꝛ
rent ritum dei terre. Precepit aūt rex
assyrioꝝ dicens. Ducite illuc unum
de sacerdotibꝫ quos inde captiuos ad
duxistis & uadat & habitet cum eis: et
doceat eos legitima dei terre. Igitur cū
uenisset unus de sacerdotibꝫ hyl qui
captiui ducti fuerant de samaria: habi
tauit in bethel & docebat eos quo ti
merent dñm. Et unaquęq; gens fab
cata est dñm suū: posuerunt eq; eos in
fanis excelsis que fecerant samaritę
genes & gens in urbibꝫ suis in quibꝫ
habitabant. Viri enī babylonij fecer
sochoth benoth: viri aūt cuthęi fece
runt nergel & viri de emath fecerunt
asima. Porro euei fecerunt nebahaz &
tharthac. Hi aūt qui erant de sepharua
im comburebant filios suos igni ad
melech & anamelech dis sepharua
im: & nichomun colebant dñm. Fece
runt aūt sibi de nouissimis sacerdotes
excelsoꝝ & ponebant eos in fanis sꝫ
blimiꝫ: & cum dñm colerent: diuisꝫ q;
suis seruiebant uxō consuetudinem
gentiū de quibꝫ translati fuerant sa
mariam. Usq; in presentem diem: mo
rem sequuntur antiquū. Non timēt
dñm. neq; custodiunt cerimonias eī
& iudicia & legem & mandatū qđ pre
ceperat dñs filiis iacob. quem cognoꝛ
minauit israhel: & pepigerat cum eis pactū
& mandauerat eis dicens. nolite time
re deos alienos & non adoretis eos neq;
colatis & non immoletis eis: sꝫ dñm dñ
um qui eduxit uos de tra egypti in
fortitudine magna & in brachio exten
to ipm timete & illum adorate & ipi
immolate. Cerimonias quoq; & iudi
cia & legem & mandatū qđ scripsit
uob custodire ut faciatis cunctis di
ebꝫ & non timeatis deos alienos: & pac
tum qđ pepigit uobcum nolite obli
uisci. nec colatis deos alienos: sꝫ do
minū dñm uestrum timete & ipe eruet uos
de manu omniū inimicoꝝ uoꝝ. Illi
autē non audierūt: sꝫ uxō consuetudinē suā
priscam prebant. fuerūt q; gentes ute
rantes quidē dñm: sꝫ nichomun & idolis
suis seruientes. siam & filij eoꝝ & nepo
tes. sicut fecerunt patres eoꝝ usq; in presentem diem.

CAP. XVII.

Anno xii. osee filij hela regis israhel
regnauit ezechias filius achaz

regis iuda. Vigesimo quinto anno erat
cum regnare cepisset: & xxv. nouem annis
regnauit in iherl̃m. Nomen matris eĩ abi
ua zacharie. Fecit q̃d erat bonũ coram
dño: iux̃ omnia que fecerat dd̃ pr̃ eĩ. Ipe
dissipauit excelsa & contriuit statuas.
& succidit lucos: conteruitq; serpentẽ ere
um quem fecerat moyses. Siquidem
usq; ad illud tempus filij isr̃ adolebãt
ei incensum. Vocauitq; eum noelsthan.
In dño do isr̃ speauit. Itaq; post eum n̄
fuit similis ei de cunctis regibz iuda. n̄
nec in his qui ante eũ fuerãt. & adhe
sit dño. nõ recessit a uestigijs eĩ. Fecit
q; mandata eĩ que preparat dñs moy
si. Vnde & erat dñs cum eo: & in cunctis
ad que pgrdebat sapient̃ se agebat. Re
bellauit quoq; contra regem assyrior:
& nõ seruiuit ei. Ipe percussit philistheos us
q; gazam: & oĩa finiũ eor a turre
custodũ usq; ad ciuitatem munitã. In
no aũt regis ezechie qui erat annus
septimus osee filij hela regis isr̃: ac
cendit salmanassar rex assyrior ciuita
tẽ & oppugnauit eam & cepit. Et ã post
annos tres. anno scilt ezechie. id est no
no anno osee regis isr̃. capta ẽ ciuita
tis. Et transtulit rex assyrior isr̃ in
assyrios. & collocauit eos in hala & in
habor fluuius gozam in ciuitatib
medor: eq; n̄ audierunt uocem dñi dei
sui. & pterierũt pactũ eĩ. Omnia
que pcepit moyses seruus dñi: nec
audierunt nec fecerunt. Anno aũt
decimo regis ezechie. ascendit sennache
rib rex assyrior ad ciuitates ciuita
tes iuda munitas: & cepit eas. Tunc
misit ezechias rex iuda nuntios ad
regem assyrior lachis: dicens. Pecca
ui. recede a me: & omne q̃d imposueris
mihi feram. Indixit itaq; rex assyrior ezechie regi iude trecenta talenta ar
genti: & xxx talenta auri. Dedit ergo eze
chias omne argentũ q̃d repti ẽ in
domo dñi: & in thesauris regis. In
tempore illo confregit ezechias ualuas
templi dñi & lamminas auri q̃s ipe af
fixerat: & dedit eas regi assyrior. Mi
sit aũt rex assurior rabsaren & rapsaris
& rabsacen de lachis ad regem ezechi
am cum manu ualida in iherl̃m. Qui cũ
ascendissent uenerunt iherl̃m. & stetert
uxta aquæductum piscine superioris q̃
est in uia agri fullonis: uocauitq; re
gem. Egressus aũt ad eos heliachim fi
lius helchie prepositus domus. & domi
nas scriba: & ioahe filius asaph a cõ
mentariis. Quib; dixit rabsaces. Lo
quimini ezechie. Hec dicit rex magn̄.
rex assyrior. Que est ista fiducia qua
niteris: Forsitan multa constituis: ut p
parares te ad pugnam. In quo confidis
ut audeas rebellare: An speras in ba
culo harundineo arcto confracto egyp
to: Cui quicumq; innixus homo: com
minuit & ingredit manũ eĩ & perfora
bit eam. Sic est pharao rex egypti omnib;
qui confidunt in eo. Quod si dixerint
in dño deo nr̃o habemus fiduciam. nõne
ipse est cui abstulit ezechias excelsa
& altaria & precepit iude & iherl̃m ante al
tare hoc adorabitis in iherl̃m. Nunc igit
transite ad dñm meũ regem assyrior:
& dabo uob duo milia equor. si pote
te ex uobis ascendere qui sedeant sup
eos. Et quo modo resistere ante unũ sat

pam de seruis dñi mei nununtis: An
adducam hs in egyptū. ꝙ curtus es
equites: Numquid sine dñi uolunta
te ascendi ad locū istum ut demoliar
eum: dñs dixit mi. Ascende ad terā
hanc: et demolire eam. Dixerunt aūt he
liachim filius helchie et somnā et ioa
he rabsacē. Precamur ut loquaris no
bis seruis tuis. hebraice. siquidem in
telligunus hanc linguam: et nō loqua
ris nob iudaice audiente ꝓplō qui ē
sup murū. Dixitq; ei rabsaces. Num
quid ad dñm tuū et ad te misit me dñs
ut loquerer sermones hos: et nō po
tius ad uiros qui sedent sup murū
ut comedant stercora sua et bibant
unnam suam uobscum: Stetit rab
saces et clamauit uoce magna iudaice: et ait. Audite uerba regis
magni. regis assyrioꝝ. Hec dicit rex.
Non uos seducat ezechias. nō enim
poterit eruere uos de manu mea: nec
fiduciam uob tribuat sup dñm dicēs.
eruens liberabit nos dñs: et nō tradet
ciuitas hec in manu regis assyrioꝝ.
Nolite audire ezechiam. Hec enim di
cit rex assyrioꝝ. Facite mecū qđ uob
est utile et egredimini ad me: et come
dat unusquisq; de uinea sua et de ficu
sua et bibetis aquas de cisternis uris.
donec uenam et transferam uos in trā
quę similis est terre uestre: in tram frumē
ti et uini. tram panis et uineaꝝ. tram oliuaꝝ et olei ac mellis:
et uiuetis nō moriemini. Nolite audi
re ezechiam. qui uos decipit dicens.
dñs liberabit nos. Numquid libera
uerunt dii gentiū tram suam de ma
nu regis assyrioꝝ: Ubi est deus emath
et arphath: Ubi est deus sepharuaim.
ana et ana: Numquid liberauerunt samariam de manu mea: Quinam sunt
in uniuersis dñs terarum que eruerunt
regionem suam de manu mea. ut pos
sit eruere dñs hierm de manu mea: Ta
cuit ergo ꝓpls: et nō respondit ei quic
quam. Et quia ꝑceptū regis acceperant ut
nō responderent. ingressus helchias filius
helchie ꝓpositus domus et somna scriba
et ioahe filius asaph a cōmentariis ad
ezechiam scissis uestibus: et nunciauerunt
ei uba rabsacis.

Cumque audisset rex ezechias. ves
timenta sua operuit se et ingressus est do
mum dñi. et misit helchiam ꝓpositum domus et somnam scribā
et seniores de sacerdotibus opertos sacciis ad
ysaiam ꝓphām filiū amos. Qui dixe
runt ei sic dicit ezechias. Dies tribulationis
et increpationis et blasphemie dies ista.
Veneruntq; filij usq; ad partū. et uires nō
habentes. Si forte audiat dñs
dñs tuus uniuersa uba rabsacis. quem
misit rex assyrioꝝ dñs suus. ut exprobraret deum uiuentem. et argueret uer
bis que audiuit dñs dñs tuus: et fac
oratione ꝓ reliquiis que reperte sunt.
Venerunt ergo serui regis ezechie ad
ysaiam. Dixitq; eis ysaias. Hec dice
tis dño uro. Hec dicit dñs. Noli timere
a facie sermonū quos audisti: quibus
blasphemauerunt pueri regis assyrioꝝ
me. Ecce ego immittam et spm. et audi
et nuntiū et reuertetur in tram suam:
et dejciam eū gladio in tra sua. Ita
situs est. et rabsaces: et inuenit regē

allÿrioꝝ expugnauit lobnam. Audierat enim qđ recessisset de lachis. Et audiit de tharacha rege ethiopie dicentes. ecce egressus est ut pugnet ad bellum te. Et iterꝫ misit nũcios ad ezechiam dicens. Hec dicite ezechie regi iude. Non te seducat deꝰ tuus in quo tu fiducias. neq; dicas hierl̃m tradetur in manu regis assyrioꝝ. Tu ecce audisti que fecerunt reges assyrioꝝ uniuersis terris. quo uastauerint eas. Num q̃ solus potes liberari? Numquid liberauerunt dii gentium singulos quos uastauerunt patres mei. gozan. haran. et reseph. et filios eden qui erant in thelassar? Ubi est rex emath. et rex arphath. et rex ciuitatis sepharuaim. ana. et ava? Itaq; cum accepisset ezechias litteras de manu nuntioꝝ et legisset eas. ascendit in domum dñi. et expandit eas coram deo. orauitq; in conspectu eius dicens. Domine deus israel. qui sedes super cherubin. tu es deus solus regnorum omnium terre. tu fecisti celum et terram. mare et luna auree tue. audi. aperi deus oculos tuos. et uide. et audi omnia uerba sennacherib qui misit ut exprobraret nobis deum uiuentem. Vere dñe destruxerunt reges assyrioꝝ gentes et terras omnium. et miserunt deos eoꝝ in ignem. non enim erant dii. sed opa manuum hominum. ex ligno et lapide. et perdiderunt eos. Nunc igitur domine deus noster. saluos nos fac de manu eius. ut sciant omnia regna terre. quia tu es deus solus. Misit autem ysaias filius amos ad ezechiam dicens. Hec dicit deus deus israel. Que deprecatus es me. super sennacherib rege assyrioꝝ. audiui. Iste est sermo quem locutus est deus de eo. Spreuit te. et illusit tibi. uirgo filia sion. post tergum tuum capite mouit filia hierl̃m. Cui exprobrasti. et quem blasphemasti. contra quem exaltasti uocem tuam. Et eleuasti in excelsum oculos tuos. contra sanctum israel. Per manum seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti dño. et dixisti. In multitudine curruum meoꝝ ascendi excelsa montium. in summitate libani. et succidi sublimes cedros eius. et electas abietes illius. Et ingressus sum usque ad terminos eius. et saltum carmeli eius. ego succidi. et bibi aquas alienas. et siccaui uestigiis pedum meoꝝ omnes aquas clausas. Numquid non audisti quid ab initio fecerim? Et diebus antiquis plasmaui illud. et nunc adduxi. Et nunc in ruinam collium pugnantium ciuitates munite. et qui habitant in eis humiles manus. Contremuerunt et confusi sunt. facti sunt quasi fenum agri. et uirens herba uelociꝝ quasi tecta que ante faciem eius arescit. priusquam uenturus ad maturitatem. Sessionem tuum et egressum tuum. et introitum tuum et iram tuam ego perspexi. et furorem tuum contra me. Insanasti in me. et superbia tua ascendit in aures meas. Ponam uncum in naribus tuis. et chamum in labiis tuis. et reducam te in uiam per quam uenisti. Tibi autem ezechia. hoc erit signum. Comede hoc anno quod sponte nascitur. porro in anno secundo pullulabit. in tertio seminate et metite. plantate uineas

ꝛ comedite fructū earū. Et ꝙd cunctꝫ re
liquū fuit de domo iuda introrsū trahet
deorsum: ꝛ facient fructū sursum. Hec
vrbs quippe egredientur reliquie: ꝛ ꝙd
saluentur de monte syon. Zelus dñi ex
ercituū faciet hoc. Quamobrem hec di
cit dñs de rege assyrioꝝ. Non ingre
dietur urbem hanc: nec mittet in ea
sagittam. nec occupabit eam clypeus:
nec circumdabit eam munitio. Per
viam qua venit reuertetur: ꝛ ciuitatē
hanc nō ingrediet dicit dñs. Protegā
q; urbem hanc: ꝛ saluabo eam ꝓp me:
ꝛ ꝓp dd seruū meū. Factū est g; in nocte
illa: venit angl's dñi ꝛ percussit castra
assyriorū centum octoginta quinq;
milia. Cumq; diluculo surrexisset: vi
dit omnia corpora mortuoꝝ ꝛ recessit
abiit: ꝛ reuersus est sennacherib rex ad
syriorū ꝛ mansit in ninive. Cumq; a
doraret in templo nesrach dei sui: ad
ramelech ꝛ sarasar filij eius percus
serunt eū gladio. fugerunt; in terram
armenioꝝ: ꝛ regnauit asaradan filius
eius pro eo.

In diebꝫ illis egrotauit ezechias
usq; ad mortē: venit ad eū isaias
filius amos ꝓphetes: dixitq; ei. Hec
dicit dñs dñs. Precipe domui tue: mo
rieris enī ꝛ nō viues. Qui conuertit fa
ciem suam ad parietem: ꝛ orauit do
minū dicens. Obsecro dñe memento
q̄so ambulauerim coram te in veritate
ꝛ in corde perfecto: ꝛ ꝙd placitū est co
ram te fecerim. Fleuit igit ezechi
as fletu magno. Et antequā egrederet
isaias mediam partem atrij: verbū est
sermo dñi ad eum dicens. Reuertere:
ꝛ dic ezechie duci ꝓp mei. Hec dicit
dñs ds dd ꝓtis tui. Audiui orationem
tuam ꝛ vidi lacrimam tuam: ꝛ ecce
sanauī te. Die tertia ascendes templū
dñi: ꝛ addam diebꝫ tuis quindecim
annos. Sed ꝛ de manu regis assyrioꝝ
liberabo te ꝛ ciuitatē hanc: ꝛ protegā
urbem hanc: ꝛ protegam urbem illam
ꝓp me ꝛ ꝓp dd seruū meū. Dixitq; ysa
ias. Afferte massam ficoꝝ. Quā cum
attulissent ꝛ posuissent super vlcus eius:
curatus est. Dixerat aūt ezechias ad
ysaiam. Quod erit signum q̄ dñs me
sanabit ꝛ q̄ ascendamus in die tertio
templū dñi? Cui ait isaias. Hoc erit
signum a dño. ꝙd faciet sibi dñs
sermonē quem locutus es. Vis ut ad
eundem umbra x. lineis. an ut reti
tretur eosdem gradibꝫ? Et ait ezechi
as. facile est umbram crescere x li
neis. nec hoc volo ut fiat: sed ut reti
tretur retrorsum x. gradibꝫ. Invocā
uit igit isaias ꝓphā dñm: ꝛ reduxit
umbrā per lineas quibꝫ iam descende
rat in horologio achaz retrorsum decem
gradibꝫ. In tempore illo misit mero
dach baladan filius baladan rex babylo
nioꝝ litteras ꝛ munera ad ezechiam.
Audierat enī eū ꝙd egrotasset ezechias.
Lętatus est autē in aduentu eoꝝ ezec
chias: ꝛ ostendit eis domū aromatū
ꝛ auri ꝛ argenti ꝛ pigmenta uaria. vn
guenta quoq; ꝛ domū vasoꝝ suoꝝ: ꝛ
omnia que hīe poterat in thesauris
suis. Non fuit ꝙd nō monstrauerit eis
ezechias in domo sua ꝛ in omni pos
testate sua. Venit aūt isaias ꝓpha ad
regem ezechiam: dixitq; ei. Quid di

xerunt uxor ilu. aut unde uenerunt ad te. Cui ait ezechias. De tra longi qua uenerunt de babylone. At ille respondit. Quid uiderunt in domo tua. Ait ezechias. Omnia quecunq; sunt in domo mea uiderunt. nichil est quod non monstrauerim eis in thesauris meis. Dixit ergo ysaias ezechie. Audi sermonem dñi. Ecce dies uenient & auferentur ea que sunt in domo tua. & que condide runt patres tui usq; in diem hanc in babylonem. non remanebit quicquam ait dñs. Sed & de filiis tuis qui egredient de te quos generabis tollentur. & erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Orauit ergo ezechias ad ysaiam. Bonus sermo dñi quem locutus est. Sit pax & ueritas in diebus meis. Reliqua autem sermonum ezechie & omnis fortitudo eius & quo fecerit piscinam. & atque ductum & unde duxerit aquas in ciuitatem. hec scripta sunt in libro sermonum de rum regum iuda.

Dormiuitq; ezechias cum patribus suis. & regnauit manasses filius eius pro eo. Duodecim annoy erat cum regnare cepisset. & quinquaginta & quinq; annis regnauit in hierlm. Nomen matris eius aphsiba. Fecitq; malum in conspectu dñi. iuxta idola gentium que delerat dñs a facie filioy isrl. Conuersusq; est & edificauit excelsa que dissipauerat ezechias pr eius. & erexit aram baal. & fecit lucos sicut fecerat achab rex isrl. & adorauit omem militiam celi. & coluit eam. & construxit aras in domo dñi. de qua dixerat dñs. in hierlm ponam nomen meum. & extruxit altaria uniuse militie celi in duobz atriis templi dñi. Et transduxit filium suum pro igne. & aruolatus est. & obseruauit augura & fecit pythones. & aruspices multiplicauit. ut faceret malum coram dño ad irritandu eum. Posuit quoq; idolum lucy quem fecerat in templo dñi. sup q locutus est dñs ad dm. & ad salomonem filium eius. in templo hoc & in hierlm quam elegi de cunctis tribubz isrl. ponam nomen meum in sempiternum. & ultra non faciam commouere pedem isrl. de tra quam dedi patribz eoy. tm ea custodierint ope omnia que precepi eis. & uniuersam legem quam mandauit eis seruus meus moyses. Illi uo non audierunt. sed seduct sunt a manasse ut facerent malum sup gentes quas contriuit dñs a facie filioy isrl. Locutusq; est dñs in manu seruoy suoy propharuꝫ dicens. Quia fecit manasses rex iuda abhominationes istas pessimas. sup omnia que fecerunt amorrei ante eum. & peccare fecit etiam iudam in immundiciis suis. Ideo hec dicit dñs dus isrl. Ecce ego inducam mala sup hierlm & iudam. ut quicunq; audierit tinniant ambe aures eius. & extendam sup hierlm funiculum samarie. & pondus domus achab. & delebo hierlm sicut deleri solet tabule. Delebo ietam. & ducam ex ea reliquias hereditatis mee. & tradam eas in manu inimicoy eoy. eruntq; in uastitate & in rapinam cunctis adiacentibz sibi. eo qd fecerint quod malum coram me. & prouocauerint me. ex die qua egressi sunt

pres eoy qe egypto usq; ad diem hanc.
Insup & sanguine innoxiu fudebant ma
nas ses multu usq; ad os absq; peccat sus obz
peccare fecerat iudam. ut faceret malu
coram dño. Reliqua aut sermonu ma
nasse & universa que fecit & peccm eius
qd peccauit sunt hec scripta sunt in
libro sermonu dieru regum iuda.
Dormivitq; manasses cum patribz su
is. & sepelierut eu in orto domus sue
in orto uzam. & regnauit ammon fi
lius eius p eo. Viginti & duoz annoz
erat amnon cum regnare cepisset.
duobz; tantu regnauit in hierl. No
men matris eius meshallemeth filia
arus. de hechiba. Fecitq; malu in con
spectu dñi. sicut fecerat manasses pr
eius. & ambulauit in omi uia p qua
ambulauerat pr eius. & seruiuitq;
sculptilibz quibz seruierat pr filius
& adorauit eos. & deliquit dñm dm
patru suoz. & nu ambulauit in uia
dñi. Texerunt aut ei seruli eius
eu. & interfecerunt regem in domo sua.
Percussit aut ppls tre omnes qui con
iurauerant contra regem ammon. & co
stituerunt sibi regem iosiam filiu eius
p eo. Reliqua aut sermonu ammon que
fecit nunc hec scripta sunt in libro ser
monu dieru regum iuda. & sepelierut
eu in sepulchro suo in orto uzam.
& regnauit iosias filius eius p eo

Octo annoz erat iosias cum reg
nare cepisset. & xxxi anno
regnauit in hierl. Nomen matris eius
ida. filia hadaia de bocskeath. Fecit
q; qd placitu erat coram dño. & am
bulauit p omnes uias dd patris sui. nu
declinauit ad dexteram siue ad sinistra.
Anno aut octauo decimo regis iosie.
misit rex saphan filiu azalie filij mesul
sul scribam templi dñi. dicens ei.
Vade ad helchiam sacerdote magnum. ut conflentur pecunia q illa
ta est in templu dñi. quam collegerunt
ianitores a ppło. & eruntq; fabis
& ppositis domus dñi. qui & dent
eam hiis qui operantur in templo dñi. ad instauranda fractas
ecta templi. fabris uidelicet & te
mentariis. & hiis qui structura cemen
tant. & ut emantur ligna. & lapides
de lapidicinis. ad instaurandu tem
plum dñi. Verumtn nu supputentur
eis argentu qd accipiunt. q in po
testate beant & in fide. Dixit aut helchias pontifex ad saphan scriba.
Librum legis reperi in domo dñi. Deditq; helchias uolumen saphan. q
legit illud. Venit saphan ad regem. & renuntiauit ei qd preceperat.
& ait. Conflauerunt seruli tui pecu
niam que repta est in domo dñi. & dederunt ut distribuerent fabris
a pfectis operum templi dñi. Locatu
runtq; saphan scriba regi dicens. Li
brum dedit mi helchias sacerdos. Cu
cum legisset saphan coram rege & au
disset rex uba libri legis dñi. sci
dit uestimenta sua. & precepit helchie sacerdoti. & achaam filio saphan.
& achobor filio michee. & saphan scri
be. & asaie seruo regis dicens. Ite
consulite dñm supme. & supplo.
& supoim iuda. de ubis uoluntis

ubi qđ inuenerũt ebd. Magna enĩ ira dñi
mei succensa ebd contra nos: qm nr aut
dierum pres nrũ iuba libru huĩ no fe
cerũt omne qđ scriptũ ebd nob. Iurauit ea
q̃ helchias sacerdos. z achaam. z achobor
z saphan. z asaya ad oldam pphetissam
uxorem sellum filij thecue. filij aras
uestis ue huĩ. que habitabat in ierusalem
in secũdo. Locutiq; sunt ad eam. z illa
respondit eis. Hec dicit dñs ds isrl.
Dicite uiro qui misit uos ad me. Hec
dicit dñs. Ecce ego adducam mala sup
locũ hunc. z sup habitatores eius omnia
uba legis que legerũt coram iuda. qm dereli
querunt me. z sacrificauerũt diis alienis.
ut irritent me in cunctis operibz manuũ
suaz. z succendetur indignatio mea in
loco hoc. z nõ extinguetur. Regi aũ iu
da qui misit uos ut consuleret dñm.
sic dicetis. Hec dicit dñs ds isrl. Pro
eo qđ audisti uba uoluminis. z pauit
tum est cor tuũ. z humiliatus es co
ram dño. audiens sermonibz eius lo
cum istum. z habitatores eius. qđ inde
cti fierent in stuporem. z in maledi
ctum. z scidisti uestimenta tua. z fle
uisti coram me. z ego audiui ait dñs.
Idcirco colligam te ad pres tuos. et
colligeris ad sepulchrũ tuũ in pace.
ut nõ uideant oculi tui omnia mala que
inducturus sum sup locũ istum. CAPUT XXIIII
Et retulerunt regi qđ dixerat.
Cumq; misisset. congregati sunt ad
eum dñs seres iuda. z iherl. Ascendit
q; rex templũ dñi. z omis uir iuda.
z habitatores hierl sacerdotes. z pphe. z omis pplus a par
uo usq; ad magnũ. legitq; cunctis
audientibz omnia uba libri federis
qui inuentus est in domo dñi. Stetit
q; rex sup gradũ. z percussit fedus
coram dño. ut ambularent post dñm
et custodirent pcepta eius. et
testimonia. z ceremonias. in omni cor
de. z in tota aĩa. z statuerent uba fe
deris huius que scripta erant in libro
illo. Adquieuitq; pplus pacto. Precepit
q; helchie pontifici. z sacerdotibz secũ
di ordinis. z ianitoribz ut ptrahant de templo dñi omnia uasa que facta fuerant
baal. z in luco. z uniuerse militie celi.
et combussit ea foris extra iherl in campis
le cedron. z tulit pulũem eoz in be
thel. z deleuit aruspices quos posue
rant reges iuda ad sacrificandum in
excelsis. p ciuitates iuda. z in circui
tu hierl. eos qui adolebant incen
sum baal. z soli. z lune. z duodecim
signis. z omni militie celi. Et extulit lig
num lucum de domo dñi foras extra
conuallem cedron. z combussit eũ ibi
z redegit in pulũem. z proiecit super
sepulchra uulgi. Destruxit quoq; e
diculas effeminatoz que erant in
domo dñi. in quibz mulieres texebãt
sti domunculas luci. Congregauitq;
omis sacerdotes de ciuitatibz iuda. z
contaminauit excelsa ubi sacrifica
bant sacerdotes de gabaa usq; ber
sabee. z destruxit aras portaz. in in
troitu oli ihesu qui erat in porta ciuitatis.
qđ erat ad sinistram porte ciuitatis.
Verumtñ nõ ascendebant sacerdotes
excelsoz ad altare dñi in ierl. sed tñm
uescebantur azuma in medio fra
truz. Contaminauit quoq; tofeth

qđ erb in conuallē filij ennon: ut ne
mo consecraret filiū suū aut filiam
p ignem moloch. Abstulit quoq; equs
quos dederant reges iude soli in introi
tu templi dñi. iuxt exedram nathan
melech eunuchi: qui erat in parurium.
Currus aūi solis combussit igni. Al
taria quoq; que erant sup tecta cena
culi achaz: que fecerant reges iuda.
& altaria q̄ fecerat manasses in duob⁹
atrijs templi dñi. destruxit rex: & cur
rit inde & dispersit cinerem eor in torren
tem cedron. Excelsa quoq; q̄ erant in
ierlm ad dexteram partem montis offe
nionis que edificauerat salomon rex
isr astharoth idolo sydonioꝝ & cha
mos offensioni moab. & melchom ab
hominatioi filioꝝ ammon polluit
rex: & contriuit statuas & implenit lu
cos. repleuitq; loca eoꝝ ossibꝫ mortuoꝝ. insup & altare qđ erat in bethel.
& excelsum qđ fecerat ieroboam fili
nabath. qui peccare fecit isr. & alta
re illud excelsum destruxit atq; com
bussit & comminuit in pulueꝛ: & cre
dit rogum. Et combussit lignum. Et conuersus iosias
vidit ibi sepulchra que erant in mō
te: misitq; & tulit ossa de sepulchris.
& combussit ea sup altare & pollu
illud iuxt verbū dñi qđ locutus est ur
dei qui p̄dixerat hec verba. Et ait. Quis
est tumulus ille quem video? Et dixe
runt ei ciues illius urbis. Sepulchrum
est hominis dei qui venit de iuda. &
p̄dixit hec que fecisti sup altare
bethel. Et ait. Dimitte eum: nemo
moueat ossa eius. Et intacta manse
runt ossa illius. cum ossibꝫ pphe

qui uenerat de samaria. Iuxtq; o
sana excelsoꝝ que erant in ciuitat
samarie que fecerant reges isr ad
irritandū dñm. abstulit iosias. & fe
cit eis secm o̅nia opa que fecerat
in bethel. & occidit omnes sacer
dotes excelsoꝝ que erant ibi sup al
taria. & combussit ossa hūa sup al
taria. & reuersus est ierlm. & precepit o̅i po
pulo dicens. Facite phase dño deo
uro: sicut qđ scriptum est in libro
federis hui. Nec enī factū est phase tale
a diebꝫ iudicū. qui iudicauerūt
isr. & o̅nes reges iuda. & isr. & reges iu
da. sicut in. xviij. anno regis iosie.
factū est phase istud dño in ierlm. Et
& phitones & ariolos & figuras idoloꝝ & sordes & o̅nia abhominationes
q̄ fuerunt in tra iuda & in ierlm
abstulit iosias: ut statueret verba
legis que scripta sunt in libro quē
inuenit helchias sacerdos in templo
dñi. Similis illi n̄ fuit ante eū rex
que reuerteret ad dñm in o̅i corde
suo. & in tota anima sua & in tota vir
tute sua iuxta omnē legem moysi.
nec post eum surrexit similis illi.
Verumtamen n̄ est auersus dñs ab ira
furoris sui magni. quo iratus
est furor eius contra iudam p̄ vniuer
tationes quibꝫ puocauerat eum ma
nasses. Iratus dixit dñs. Etiam iudā
auferam a facie mea. sicut abstuli
isr. & proiciam ciuitatem hanc quā
elegi ierlm & domū de qua dixi. erit
nomen meum ibi. Reliqua aūi iosie
& iustitia que fecit nunc hec scri
pta sunt in libro verboꝝ dieꝝ regum

uida. In diebz ei ascendit pharao ne
chao rex egypti cont regem assyrioz
ad flumen euffraten. et abiit iosias
rex in occursum ei et occisus est in ma
gedo cum uidisset eum. Et portaue
runt eum serui sui mortuum de maged
do et pepulerunt in hebron. et sepelierunt
eum in sepulchro suo. Tulitq; pplus ter
re iohaz filium iosie et unxerunt eum. et
constituerunt eum regem p patre suo. Viginti
tri annoz erat iohaz cum regna
re cepisset. et tribz mensibz regnauit
in hebron. Nomen matris ei amithal filia
hieremie de lobna. Et fecit malum coram
dño. uxta omnia que fecerant patres eius.
Vinxitq; eum pharao nechao in reblatha ne
ne in terra emath. ne regnaret in hebron.
et imposuit multam pecuniam super terram
talenta argenti et talentum auri. Regem
q; constituit pharao nechao eliachim fi
lium iosie. p iosia patre eius. et uertit nomen
eius ioachim. Porro iohaz tulit et duxit
in egyptum. Argentum ait et aurum dedit io
achim pharaoni cum indixisset terre p sin
gulos. ut conferretur iuxta preceptum pha
raonis. unusquisq; iuxta modum suum exegit
ab eis argentum et aurum de plebe terre. ut daret pharaoni nechao. Vigin
ti quinq; annoz erat ioachim cum regnare cepisset. et xi. annis regnauit in
hebron. Nomen matris eius zebuda filia
phadaia de ruma. et fecit malum coram
dño. iuxta omnia que fecerant patres eius.
In diebz eius ascendit
nabuchodonosor rex babylonis. et fac
tus est ei ioachim seruiens annis. Et
rursum rebellauit contra eum. Immisitq;
q; ei dñs latrunculos chaldeoz et syroz
et latrunculos moab. et latrun
culos filioz ammon. et immisit eos in
iudam. ut disperderent eam iuxta sermo
nem dñi. qd locutus erat p seruos suos p
pheras. tm est autem hoc p ordinem dñi con
tra iudam ut auferret eos coram facie p
peta manasse iuxta cuncta que fecit. et p
sanguine innocenti quem effudit et im
pleuit hierusalem sanguine innocentium. et ob
hanc rem noluit dñs propitiari. Reliq
uum sermonum ioachim. et cuncta q fecit.
nonne hec scripta sunt in libro sermonum
dierum regum iuda. Et dormiuit ioachim
cum patribz suis. regnauitq; ioachin fi
lius eius p eo. Et ultra non addidit rex egyp
ti ut egrederetur de terra sua. Tulerat enim
rex babylonis a torrente egypti usq; ad
flumen euffraten. omnia que fuerant re
gis egypti. Decem et octo annoz erat
ioachin cum regnare cepisset. et tribz
mensibz regnauit in hebron. Nomen matris
eius naesthan filia elnathan de hebron.
et fecit malum coram dño. iuxta omnia
que fecerat pater eius. In diebz illo ascende
runt serui nabuchodonosor regis babylo
nis in hierusalem. et circumdata est urbs
munitionibz. Venitq; nabuchodono
sor rex babylonis ad civitatem. cui ser
uus eius. oppugnare eam. Egressus
q; est ioachin rex iuda ad regem baby
lonis. ipse et mater eius et serui eius et principes eius et eunuchi eius. et suscepit eum
rex babylonis anno octauo regni sui.
et protulit inde omnes thesauros domus
dñi. et thesauros domus regie. et con
cidit universa vasa aurea que fecerat
salomon rex hebr in templo dñi. iuxta
verbum dñi. et captivitatem omnem hierusa

unuſos ꝓnupes ⁊ omīs fortes ęſtrę
ꝑ milia in captiuitatē ⁊ oēm artifi
cem ⁊ cluſorem: mchq; relictū eſt ex
cepto pauꝑib; ꝓ tre. Transtulit q;
ioachin in babylonem ⁊ matrem regis.
⁊ uxores regis ⁊ eunuchos eſt ⁊ iudi
ces tre duxit in captiuitatē de ihlm
in babylonē ⁊ omīs uiros robuſtos
vij. milia ⁊ artifices ⁊ cluſores mil
le: omīs uiros fortes ⁊ bellatores: du
xitq; eos rex babylonis captiuos ī
babylonem ⁊ constituit mathaniā
patruū ei⁹ ꝑ eo: mutauitq; nomē ei⁹ se
decheam. Viginti ⁊ vnius annoꝝ
erat sedebat sedechias cū regnare
cepisset ⁊ xi. annis regnauit in ihlm.
Nomen matris eius erat amithal filia
hieremie de lobna. Fecit malū coram
dño: iuxta omīa que fecerat ioachin. Im
precabatur eīm dñs contra ihlm ⁊ contra
iudam: donec proiceret eos a facie sua.
Recessitq; sedechias a rege babylonis.

Factum est aūt anno ꝓxv
nono regni eius mense decimo.
decima die mensis uenit nabuchodo
nosor rex babylonis ipe ⁊ omīs
exercitus eius in ihlm ⁊ circumdederūt
eam ⁊ extruxerunt in circuitu ei⁹ mu
nitiones: ⁊ clausa est ciuitas atq;
uallata usq; ad undecimū annū re
gis sedechie nona die mensis. Preua
luitq; fames in ciuitate: nec erat
panis ꝙlo tre. Inde rupta est ciuitas:
⁊ omīs uiri bellatores nocte fugerūt
ꝑ uiam portę que est inter duplicem
murū ad hortum regis. Porro chaldei
obsidebant in circuitu ciuitatē fugit
itaq; sedechias ꝑ uiam portę que du
cit ad campestria solitudinis: ⁊ ꝑse
cutus est exercitus chaldeoꝝ regem.
comprehenderuntq; eū in planitie iericho
⁊ omēs bellatores qui erant cū eo: dis
perſi sunt ⁊ reliquerunt eū. Apte
henſum q; regem. adduxerunt ad re
gem babylonis in reblatha. Qui lo
cutus est cum eo iudicii. filios aūt
sedechie occidit coram eo: ⁊ oculos ei
effodit. uinxitq; eū catenis: ⁊ adu
xit in babylonem. Decimo quinto
septima die mensis. ipe est annus
nonus decimus regis babylonis: uenit
nabuzardan ꝓceps exercitus. seruus
regis babylonis ihlm ⁊ succendit do
mum dñi ⁊ domū regis ⁊ domos
ihlm: omnēq; domū combussit igni
⁊ muros ihlm in circuitu destruxit. Oīs
exercitus chaldeoꝝ qui erat cum ꝓ
tore militū. Reliquias aūt ꝑ pauꝑem ꝙ
remanserat in ciuitate ⁊ ꝑfugas qui
transfugerant ad regem babylonis.
⁊ reliquū uulgus transtulit nabuzar
dan ꝓceps militie: ⁊ de pauꝑib; tre
reliquit uinitores ⁊ agricolas. Colū
nas aūt ereas que erant in templo
dñi ⁊ bases ⁊ mare ereū ꝙd erat in
domo dñi contriuerunt chaldei. ⁊
transtulerunt es omne in babylonē.
Ollas quoq; ereas ⁊ uncinos ⁊ turibu
la ⁊ cyathos ⁊ mortariola ⁊ omnia
uasa erea in quibꝫ ministrabant mi
nistri. nec non ⁊ thuribula ⁊ phialas.
que aurea aurea ⁊ que argentea
argentea. tulit ꝓceps militie: idem
columpnas duas. mare unū. bases
quas fecerat salomon in templo do
mini. non erat pondus eris omnīū

uasor. decem z octo cubitos altitudis habebat columpna una. z capitellū eream sup se altitudinis trium cubitorum. z reticulū z malogranata sup capitellum columne. omnia erea. Similem z columna secda habebat ornatū. Tulit quoq; princeps militie saraiam sacerdotem primum. z sophoniam sacerdotē secm. z tres ianitores. z de ciuitate eunuchū unū. qui erat pfectus sup uiros bellatores. z quinq; uiros de his qui steterant coram rege. quos reppit in ciuitate. z sophet principem exercitus. qui pbabat tyrones de plo terre. z sexaginta uiros de populo qui inuenti fuerant in ciuitate. Quos tollens nabuzardan princeps militū. duxit ad regem babylonis in reblatha. Percussitq; eos rex babylonis. z interfecit in reblatha in terra emath. z sic captus est iuda de terra sua. plo suo qui reliquit erat in terra iuda quem constituerat nabuchodonosor rex babylonis. pfecit godoliā filiū ahicham. filij saphan. Qd cum audissent omnes duces militū ipi et uiri qui erant cum eis. quia constituisset rex babylonis godoliam. uenerunt ad godoliam in maspha. ismahel filius nathanie z iohanan filius caree. z sarasa filius thenamech nethophathites z iezonias filius machathi ipi z socij eorū. Iurauitq; eis godolias z socios eorū dicens. Nolite timere seruire chaldeis. habitate in terra z seruite regi babylonis. z bene erit uobis. Factū est aūt in mense septimo. uenit ismahel filius nathanie filij helisama de semine regio. z decē uiri cū eo. percusseruntq; godoliam. qui mortuus est. Iudeos z chaldeos qui erant cum eo in maspha. Consurgens aūt omnis plebs a paruo usq; ad magnū. z principes militū. uenerunt in egyptum timentes chaldeos. Factū est aūt in anno tricesimo septimo cuiusmigrationis ioachin regis iuda. in mense. xii. uicesima septima die mensis. sublevauit euilmerodach rex babylonis anno quo regnare cepit. caput ioachin regis iuda de carcere. z locutus est ei benigne. z posuit thronū eius super thronū regum qui erant cum eo in babylone. z mutauit uestes eius. quas habuerat in carcere. z comedebat panem semp in conspectu eius cunctis diebus uite sue. Annonam quoq; cotidianam erogauit ei absq; intermissione. quousq; ei daretur. et a rege p singulos dies. cunctis diebus uite sue. Explicit malachim idest liber Regū quartus. Incipit plogus sci Jeronimi pbri in paralipomenon.

Septuaginta interpretum pura z uera ab eis in greca lingua est editio. q manetque sup hodie in ecclesiis christi. omni chromatis episcopis eruditissime atq; doctissime spectateres. ut tibi hebraea uoluminaq; ardua sermone transferrem. Qd enim semel aures hominū occupauerat. z ualentius ecclie roborauerat fidem. iustum erat etiam nos silentio comprobari. Nunc uo cum p uarietate regionum diuina ferantur exemplaria. z grecana illa antiquatq; translatio. corrupta sit atq; uiolata. nō

arbitrij putas. aut e pluribꝫ iudica
re quid uerum sit. aut uoluñ opus in
uertere. opꝰ uidere. illudentibꝫq; uides.
cornuum ut ducitur. oculos configere.
Alexandria ⁊ egyptus in septuagin
ta suis. ecclesiam laudat auctorem.
constantinopolis usq; antiochiam.
luciani martyris exemplaria placent.
medie uñ has pulsatis palestinos co
duces legunt. quos ab origene ela
boratos. eusebius ⁊ pamphilus mul
gauerunt. Totusq; orbis. hac inter
se trifaria uarietate compugnat.
Et cere origenes ñ solum tetrapla ꝯ
posuit ꝙuor. editionũ. e regione sin
gula ũba describens. ut unusq; dissen
tientis status ceteris uñ se consentien
tibꝫ augeatur. ⁊ qđ maioris auda
cie est. in editione septuaginta the
odotionis editionẽ miscuit. asterisci
et obeliscꝰ quę minus ſiunt. et
uirgulis quę ex superfluo uideantur
apposita. Et ꝙ alijs locis ñ tenere
qđ semel iuste pepigit. ⁊ post septua
ginta cellulas quę uulgo sine auc
tore iactantur. singulas cellulas ap
tuere. hoccꝫ in ecclesijs legitur. qđ sep
tuaginta uelauerunt. cur me ñ iusta
prauꝫ latini mei qui mutilata edi
tione uetꝰ ⁊ta nouam condidi. ut
laborem meũ hebreus. ⁊ qđ huic mai
est aplis auctoribꝫ probem. Scripse
runt libros de optimo genere uinipe
tauros. ostendent illa de euangelio. ex e
gypto uocabo filium meum. ⁊ quia naza
reus uocabitur. ⁊ uidebunt in quẽ
compunxerũt. ⁊ illud apli. quę oculꝰ ñ uidit. nec auris audiuit. nec in cor
hominis ascenderunt. quę parauit deꝰ diligentibꝫ se. ecclesiaq; his similia in
hebreorum libris inuenit. Cere apli ⁊
euangeliste. septuaginta uiros nouerant. Unde eis hec ducere. quę in
septuaginta ñ habent. Nec deus ñ
uerecunde testamenti conditor. in euã
gelio testem habere. qui credit in me
in me sicut dicit scriptura. flumina
de uentre eius fluent aque uiue. ꝙ
scriptum est. qđ saluator scripsit
ee testatur. Ubi scriptum est septuagin
ta ñ habẽt. apocrypha nelata ecclesiasticis
hebreos legere contendit. est. unde ⁊
duos loquuntur. ⁊ duplices exemplaria p
sumunt. Hec pace uestra loquor.
⁊ obtrectatoribꝫ meis tm respondeo
qui canino dente me rodunt. in pu
blico detrahentes. legentes in angu
lis. idem ⁊ accusatores. ⁊ defensores.
eum in aliis probent. qđ in me reprę
hendunt. qđ uirgule ⁊ uacuum ñ in rebꝰ
sunt. sed cum auctore mutent. Cere
um meum. editionem septuagin
ta translatoꝝ. olim de greco emen
datam. rebuille me nũs. nec unum
quicquam debere estimari eorum. quos
in consortium tam temp edidisse. Et
qđ unus dabreatarum. deabꝰ iuba die
rum interpratus sum. ideo ro seu uo
inextricabiles moras. ⁊ siluam uo
minũ. que serpentꝝ confleta sunt ut
uo. seruitutẽq; barbariem aptius ex
pulsum collo digererem michi mecꝰ
ipse ⁊ meis. uos hylarionis canens
si aures surde sunt ceterorꝝ.

Explicit plogus. Incipit paulopone
ad librꝰ primus.

Adam seth enos. cha
nan. malalehel. ia
red. enoch. matu
sale. lamech. noe.
sem. cham. & ia
pheth. filij iapheth
gomer. magog. madai. & iauan. tu
bal. mosoch. thuras. Porro filij gomer.
ascenez. & riphat. & thogorma. filij aũ
iauan. helisa. & tharsis. cethim. & do
danim. filij cham. chus. & mesraim.
phut. & chanaan. filij aũ chus. saba.
& euila. & sabatha. & regma. & sabathaca.
Porro filij regma. saba. & dadan. Ch⁹
aũ genuit nemroth. Iste cepit ẽe po
tens in tra. Egressus ũo genuit lu
dim. & anamim. & laabim. & nephtu
im. phetrosim quoq; & chasloim. de
quibꝫ egressi sunt philistiim. & cap
thorim. Chanaan uero genuit ꝯmo
nem primogenitũ suũ. & ethei. & iebu
seum quoq; & amorreũ. & gergeseei.
eueumq; & aracheum. & asineũ. ara
diumq; & samareũ. & emathenũ.
Filij sem. elam. & assur. & arphaxath.
lud. & aram. us. & hul. & gether. et
mosoch. Arphaxath aũ genuit sala.
qui & ipe genuit heber. Porro heber na
ti sunt duo filij. Nomen unj phaleg:
q̃ in diebꝫ eius diuisa est tra. & no
men fris eius iecthan. Iectan aũ ge
nuit helmodab. & saleph. & asarmoth.
& iare. aduram quoq; & uzal. & decla.
ebal. & etiam. & abimahel. & saba. neco
& ophir. & euila. & iobab. Oĩs isti
filij iectan. Sem. arphaxath. sala. he
ber. phaleg. ragau. seruch. nachor.
thare. abram. ipe est. abram. filij
aũ abraham. ysaac. & ismahel. Ec
hec generationes eoꝝ. Primogenit⁹
ismahelis nabaioth. & cedar. & abdeel.
& mapsam. & masma. & duma. massa.
adad. & thema. iethur. naphis & ce
ma. Hij sunt filij ismahelis. filij
aũ chethure concubine abraham. q̃s
genuit. zamram. iecsan. madan.
madian. iesboch. & sue. Porro filij ie
csan. saba. & dadan. filij aũ madian.
epha. & apher. & enoch. & abida. & el
daa. Oĩes hij filij iecthure. Genuit
aũ abraham. ysaac. cui⁹ fuerunt filij
esau. & isr. filij esau. eliphaz. & rahu
hel. & ieus. & ialam. & core. filij eliphaz.
thenan. & omer. sephi. gothem. & cenez.
& thamna. & amalech. filij rahuhel. naad.
zara. sam. & maza. filij seir. lotan. so
bal. sebeon. ana. & dison. & eser. & dison. fi
lij lothan. hori humani. & soror aut⁹
lothan. fuit thamna. filij sobal. alu
an. & manaath. & ebal. & sephi. & o
nam. filij sebeon. aua. & ana. filij a
na. dison. filij dison. hamaran. & e
sban. & ethran. & charan. filij eser.
balaan. & zauan. & iachan. filij dison.
hus. & aram. Isti sunt reges q̃s ante
quam haberet rex filios isr. bale filius beor.
& nomen ciuitatis eius denaba. Cum
q; mortuus est bale. regnauit pro eo
iobab filius zare de bozra. Quo mor
tuo iobab fuit⁹ mortuus. regnauit p eo
husan de tra themanoꝝ. Obiit quoq;
husan. & regnauit p eo adad. filius
badad. qui percussit madian in terra
moab. & nomen ciuitatis eius auith.

Cumq; z adal filiis ed mortuus: regnauit p eo semla de matrecha. Et z semla mortuus est: z regnauit p eo saul de rooboth. que ur̃ amnem sita est. Mortuo quoq; saul: regnauit p eo balaanan filius achobor. Et hic mortuus est: z regnauit p eo adad. Cui⁹ urbis nomen fuit phon: z appellata est uxor eius melecabel. filia matredfilie mezaab. Adad aũ mortuo: duces p regiõs in edom ex orti sunt. Dux tamna. dux aulia. dux iethech. dux eolibama. dux hela. dux phinon. dux cenez. dux theman. dux mapsar. dux magdihel. dux hira. Hij duces edom.

II

Filij aũ israhel: ruben. sym̃eon leui. iudas. isachar. z zabulon: dan. ioseph. beniamin. nepthalim. gad. aser. filij iuda: her. onan. sela. Tres nati sunt ei de filia sue. cha naanitide. fuit aũ her primogenitus iuda malus coram dño: z occidit eum. Thamar aũ nurus eius peperit ei phares. z zara. Omẽs ergo filij iuda: quinq; filij aũ phares: hesrom. z hamul. filij quoq; zare: zamri. z ethan. z eman: z chalchal quoq; z dara: simul quinq; filij charmi: achar qui turbauit isrl. z peccauit in furto anathematis. Filij ethan: azarias. filij aũ hesrom qui nati sunt ei: ieramehel. z ram. z chaluby. porro ram: genuit aminadab. Aminadab autẽ genuit naason: principem filioꝝ iuda. Naason quoq; genuit salma: de quo ortus est booz. Booz ũo genuit obed: qui z ipe genuit isai. Isai aũ genuit primogenitũ heliab. secundũ aminadab. tertium samaa. quartum nathanahel. quintũ raddai. sextũ asom: septimũ dd. Quoꝝ sorores fuerunt samma. z abigail. filij aũt saruie: abisai. ioab. z asahel tres. Abigail aũ genuit amasa: cui⁹ pr fuit iether ismahelites. Caleb ũo filius hesrom. accepit uxorem nõie azuba: de qua genuit ieroth. fuerunt q filij eius: iesar. z sobab. z ardon. Et ea mortua filiis azuba: accepit uxorem caleb. ephrata. que peperit ei ur. Porro ur genuit uri. Uri genuit beseleel. polt hec ingressus ẽ ephrom ad filiam machir patris galaad: z accepit eam cum ẽt annorũ sexaginta. que peperit ei segub. Et z segub genuit iair. z possedit. xxiii tres ciuitates in tra galaad. Ceperat aũt gessur. z aram. oppida iair: ẽo cum naath. z uiculos eius. lx. ciuitates. Omẽs isti filij machir patris galaad. Cum aũ mortuus ẽt ephrom: nupsit filius ẽ caleb ad ephrata. Habuitq; quo q ephrom uxorem abia: que peperit ei assur patrem thecue. Nati sunt aũt filij ieramehel primogeniti ephrom: ram primogenitus eius. z buna et aram. z asom. z achia. Habuit quoq; uxorem alteram ieramehel. nõie athara que fuit mr oram. Ed z filij ram primogeniti ieramehel: fuerunt moos. z iamin. z achar. Nam aũ habuit filios: semmei. et iada. filij aũ semmei: nadab. z abisur. Nomen ũo uxoris abisur:

abiahel. que pepit aboiban & mo
lid. filij aũ nadab. fuerunt seled &
apphaim. Mortuus est aũ seled. ab
q; liberis. filius ũo apphaim. iesi.
Cui iesi. genuit sesan. Porro sesan.
genuit oholi. filij aũ iada fris se
mei. iether. & ionathan. Sed & iether
mortuus est absq; liberis. Porro io
nathan genuit phaleth. & zuza. Hi
fuerunt filij iheramehel. Selan aũ
ũ hũit filios. q; filias. & seruũ egyp
tium nomine iaraa. Sed tm̃ et filiã
am suam uxorem. que peperit ei ethei.
Ethei aũ genuit nathan. & nathan
genuit zabad. Zabad quoq; genuit
ophal. & ophal genuit obed. Obed
genuit iehu. iehu genuit azariam.
Azarias genuit helles. helles genui
t eleala. Eleala genuit sesamoi. sesa
moi genuit sellum. Sellũ genuit
icamia. icamia genuit elisama. fi
lij aũ chaleb fris iheremahel. mota
primogenitus ei. Hi ẽt ab pr̃i zuph. et
filij maresa pris hebron. Porro filij
hebron. core. & thaphu. & recem & la
ma. Sama aũ genuit raam pr̃im
iercaam. & recem genuit semei. Filĩ
semei. maon. & maon pr̃ bethsur. E
pha aũ concubina chaleb. peperit
aran. & mula. & gezez. Porro aran
genuit gezem. filij iadai. regom.
& iocham. & zelum. & phaleth. epha
& saaph. Concubina chaleb maacha.
peperit saber. & tharana. Genuit aũ
saaph pr̃ madmena. siue. pr̃im mag
bena. & pr̃m gabaa. filia uero cha
leb fuit achsa. Hi erant filij chaleb.
filij ur. pgeniti ephrata. tobal pr̃

caruathiarum. salma pr̃ bethleem.
arnaph pr̃ bethgader. Fuerunt aũ filij
tobal pris caruathiarum qui diuide
bat diuidiũ requietionũ. & de tog
natione caruathiarum iethrei. & aph
phuthei. & semathei. & malcei. De hi
is ẽ egressi sunt cenahites. & sthalo
thi. filij salma. bethleem. & nethopha
ti corone domui ioab. & dimidiũ re
quietionũ tsarai. Cognationes quo
q; scribe. hierameel. & uniuersi filij
cheneos. atq; cetonantes. & in tabernaculis
cotnorantes. Hi sunt ẽ pr̃i. qui uẽ
nerunt de caloie pris dom̃ rechab.

David ũo hos hũit filios
qui ei nati sunt in hebron. Pri
mogenitũ ammon. ex achinoem iez
rahelitide. Secũm danihel de abigail
carmelitide. Tertiũ absalon filium
maacha. filie tholomai regis gessur.
Quartũ adoniam filiũ aggith. Quĩ
tum saphathiam. ex habital. Sex
tum iethraam. de egla uxore sua.
Sex ẽ nati sunt ei in hebron. ibi
regnauit septem annis. & sex men
sibz. Triginta aũ & tribz annis regi
nauit in hierm̃. Porro in hierm̃ nati sũ
ei filij. samaa. & tobab. & nathan. &
salomon. quatuor. & de bethsabee filia
ammihel. Jebaar quoq; & elisama. &
heliphaleth. & noge. & nafeg. & iaphi
e. necnon elisama. & heliade. & heli
faleth. nouem. Omnes hi filij dauid.
absq; filiis concubinarz. habuerunt
sororem thamar. Filiũ aũ salomo
nis roboam. cui filius abia genuit
asa. De hoc quoq; natus est iosa
phath. pr̃ ioram. Cui ochozi

nunt oozram: ex quo ortus est roas.
Et hūc amasias filium: genuit azariam. Porro azarie filius ioathan.
peccauit achaz prēm ezechie: de q̄
natus est manasses. Hz manasses
genuit amon prēm iosie. filij aūt
iosie fuerūt. p̄genitus iohanan. sed
ioachim. tertius sedechias. quartus sellum. De ioachim natus est iechonias.
& sedechias. filij iechonie fuerūt aūt.
salathiel. melchiram. phadaia. sen
nasser. & iecemia: sama & nadabia.
De phadaia: orti sunt zorobabel &
semei. Zorobabel genuit mosollā
ananiam. & solomith. sororem eor.
alabamoz & ochol. & barachiam. & a
sadiam. iosabbeseth quinq̄. filius
aūt ananie: phaltias pāt ieseie. cui
filij raphaia fuit. Hi sunt quoq̄ filij
arnan: de quo natus est abdia. cui
filius fuit secheuia. filius sechenie.
semeia. cui filij arrud & igeal & ba
ria & naaria & saphath. scila ter
tius. filius naarie heliocenai: & eze
chias & ezricam tres. filij heliocenai:
od ua & heliasib & phaleia & accub.
& iohanan & dalaia & anani septē.
Filij uida: phares & esrom IIII
& carmi & ur & sobal. Reaia ū
filius sobal genuit gech: de quo na
ti sunt aclymai & sed. Hec cognationes tarathi. Ista quoq̄ turpis. he
tam. Jezrahel. iesemai & iedebos. Nomen quoq̄ sororis eor alalelphuni.
Phuuibel aūt p̄ gedor & ezer pāt
oza. Jsti sunt filij ur. p̄mogenti e
phaarath: p̄tis bethleem. Assur ūo
p̄tis thecue erant due uxores: ha
laa & naara. Peperit aūt ei naara: o
zam & epher & themani & asthari.
Isti sunt filij naara. Porro filij hala
& sereth & ssaar & ethan. Chus aūt
genuit anob & sobaba & cognatio
nem aral filij arum. Sunt aūt tales
meletul p̄ tribz suas: & mat eruditos
caute nomī illius tales dicens. q̄
pepi eum in dolore. Jnuocauit ūo
tales dñm isr̄l: dicens. si būdicens
būdixeris in. & dilataūs terminos
meos. & fuerit manus tua mecū.
& feceris me a malicia n̄ opprimat
& plurit ds que petatus &. Taleb
aūt frat tuaa: genuit machir. q̄
fuit p̄ esthon. Porro esthon genuit
bethraphia. & phesse & thena. p̄m
urbis naas. Hi sunt uiri recha. fi
lij aūt cenez. othoniibel. & saraia.
Porro filij othoniibel. athat & mao
nathi: genuit ophra. & araias aūt
genuit ioab. p̄m valles artificū.
Jbi quippe artifices erant. filij uero
chaleb. filij iephonne hur & ela. &
nachem. filij q̄ helam zoheth. filij
quoq̄ tale lel. ziph & ziphа. thi
ria & ashrahel. & filij esra. iether.
& mered & epher & ialon. Genuit
q̄ mariam & sammai & esba p̄m
esthamo. uxor quoq̄ eius iudaia. pe
perit tared p̄m gedor. & heber pa
trem socho. & iecuthiel p̄m zoa.
Hi aūt filij bethie filie pharaonis:
q̄m accepit mered. & filij uxoris oda
hie sororis nachan p̄tis ceila. gar
mi. & esthamo qui fuit de maacha
thi. filij quoq̄ simeon. ammon. &
rena. filius aman. & thilon. & filij

ueli: zoech. zbenzoech. filij sela. filij uida: her pabˢ lecha. zlaada. ipe marefa. Hᶜ cognationes domus ope rantiū byˢlium. in domū uiraīti. zqui strate fecerū solem. uuitq; mendacij: zlecerus. zincedent. qui pncipes fuerunt in moab. zqui reuerti sunt in leem. Hᶜ aūt iuba ueta. hij sunt figuli habitantes in plantationibz zin prelepibz apd regem in opeˢ eiˢ. cōmoratiq; sunt ibi. filij symeō: naamibel. zamun. iarib. zara. saul. sellum filius eiˢ. mablam filius eiˢ. maasma filij eius. filij masma: amuel filij eiˢ. zachur filius eiˢ. semei. zsuit eiˢ. filij semei. sedecam. zfilie serēs aūt eius. si habuerūt filios multos: zumida cognatio si poterit adequari simam filijs iuda. Habitauerunt aūt in berlabee. zmolada. zasarsual. zin balaa. zin asom. zin thola. zin batuhel. zin orma. zin siceleg. zin bethmarchaboth. zin asarsusim. zin bethberai. zin saarim. hᶜ ciuitates eorū: usq; ad regem dd. Ville quoq; eorū. etham. zaen. ez remon. zthocen. zasan: ciuitates. quīq;. Zumisi. uicli eorū p circuitū ciuitatum illaz: usq; ad baal. Hᶜ est habitatio eorū. zlegnum discriminis. iolab quoq; zienlech. zmola filij amasie. zmobel. zieu filius iosabie filij sarai. filij asihel. zheleemai. zjacoba. zisuia. zasaia. zadiel. ez iesimihel. zbenaia. Ziza quoq; filius siphei. filij allon. filij ddaia. filij semri. filij samaia. Isti sunt nominati pncipes in cognationibz suis. zin domo aſſinitatiū suaz. multiplicati sunt nequeme. zpfecti sunt ut gredentur in gador. usq; ad orientē uallis. zut quererent pascua gregibz suis. Et inuenerunt pascuas uberes. zualde bonas. zterā latissimā zquietam. zfertilem in qua ante hᶜ habitauerant de stirpe cham. Hij q; uenerunt quos sup descripsimus nominatim in diebz ezechie regis iuda. zpulerunt tabnacla eoꝝ. zhabitatores qui inuenti fuerant ibi. zdelenerunt eos usq; in pſentem diem: hᶜ habitauerunt. zp eis. qm uberrima erat ibi dem pascua. repererunt. Ex filijs quoq; symeon abierunt in montē seir. uiri quingenti. hᶜ principes phalthiam. znaariam. zraphaiam. zozihel filios iesi. zpulerunt reliquias que euadē potuerant amalechitaz. zhabitauerunt ibi pro eis usq; ad diem hanc.

V

Filij quoq; ruben pmogeniti isrl. Ipe quippe fuit pmogenitus. sed cum polluisset thorū patris sui. data sunt pmogenita eius filijs io seph. filij isrl. zñ est ille reputatus in pmogenitū. Porro iudas qui erat fortissimus inter frēs suos. de stirpe eius pncipes ḡnati sunt. Pmogenita autē. reputata sūt iosephi. filij ḡ ruben pmogeniti isrl. enoch. zphallu. ezron. zcharmi. filij iobel. samaia filij eius. gog. filius eius. semei filij eius. micha. filius eius. reaia filij eius. baal. filius eius. quem captiuū duxit theglathphalasar rex assyriorum. zfuit pncips in tribu ruben. frēs aūt eius. zumida.

cognatio eōꝝ numerabant͡ꝰ p familias suas: habuerunt͡ꝰ ꝓncipes iehyhel & zachariam. porro bala filiꝰ azaz. filij samma filij iobel. tpe hṫrauꝰ in aroer: usq; ad nebo & beelmeon cont͡ꝰ orientalem quoq; plagam hṫrauꝰ usq; ad introitum heremi & fluuiū eufraten. quia multi quippe iumentoꝝ numerū possidebant in tra galaad. In diebꝫ aūꝫ saul pliati sunt contra agarenos. & ꝛuicerunt illos: hṫrauerunt͡ꝰ q; eis in tabernaculis eoꝝ in oī plaga que respicit ad orientem galaad. filij ūo gad: e regione eoꝝ hṫrauerꝫ in tra balan. usq; selcha. Joel in capite: & saphan sēs. Anaiaūꝫ in saphā in balan. sis ūo eoꝝ sēm domos cognationū suaꝝ: michahel & mosollam & sebe & iorai & iachan & zie & heber septē. Hij filij abrahel. filij uri. filij iaroo. filij galaad. filij michahel. filij iesesi. filij eddo. filij buz. sis quoq; filij abdihel. filij guni. ꝓncipes domus in familijs suis: & hṫrauerunt in galaad. in basan. & in uicibus eius. & in cunctis finibꝫ urbanis saron usq; ad finitimos. Omnes hij numerati sunt in diebꝫ ioathan regis iuda. & in diebꝫ hieroboam regis isrl. filij ruben & gad & dimidie tribꝫ manasse. uiri bellatores scuta portantes & gladios. & tendentes arcum. eruditiq; ad pugnā. duo milia & septingenti. lx. potentes ad pugnam. diuicauerūt cont͡ꝰ agarenos. Iturei ūo & naphes & nodab ꝓbuerunt eis auxiliū. Tradidit͡ꝫ q; in manꝰ eoꝝ agarenꝫ & uniuersi q; fuerant cum eis: qꝝ deū inuocauerūt cum pugnarent & exaudiuit eos. eo q; confisi essent in eū. ceperunt͡ꝫ omnia q; possederant: camelos quinq; ginta milia. & ouiū ducenta quinq; ginta milia asinos ūo multa. & animaliū hoīm centū milia. uulnerati aūꝫ multi corruerunt. fuit enī bellum dei. Habitauerunt͡ꝫ pro eis: usq; ad chalmigtionem. filij quoq; dimidie tribꝫ manasse possederunt͡ꝫ terram a finibꝫ basan usq; baal. hermon & sanir & mōtem hermon. Iugens quippe numerus erat. Hij fuerunt ꝓncipes domus cognationis eoꝝ. epher & iesi. & eliel & ezrihel & remia & obdia & iahdihel uiri fortissimi & potentes. & nominati duces in familijs suis. Reliquum aūꝫ dīi patriū suoꝝ. & fornicati sunt post deos ꝓpoꝝ ꝛre. quos abstulit deus coram eis. Iniecitq; deus istrahel spīm phul regis assyrioꝝ. & spīm theglathphalasar regis assyr. & transtulit ruben & gad & dimidiā tribū manasse. & adduxit eos in ale & abora & fluuiū gozan usq; ad diē hanc.

Filij leui. gerson. caath. merari. Filij caath. amram. isaar. hebron & oziel. Filij amram. aaron. moyses & maria. Filij aaron. nadab & abiu. eleazar & ithamar. Eleazar genuit finees. & phinees genuit abisue. Abisue ūo genuit bocci. & bocci genuit ozi. Ozi genuit zaraiam. & zaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariam. & amarias genuit achitob.

achitob genuit sadoch: sadoch genuit achimaas. Achimaas genuit azariam: azarias genuit iohanan. Iohanan genuit azariam. Ipe est qui sacerdotio functus est in domo quam edificauit salomon in iherl. Genuit autem azarias amariam: et amarias genuit achitob. Achitob genuit sadoch: et sadoch genuit sellum. Sellum genuit elchiam: et elchias genuit azariam. Azarias genuit saraiam: et saraias genuit iosedech. Porro iosedech ego fuit est cum transtulit dominus iudam et iherl per manus nabuchodonosor. Filii ergo leui: gerson. caath et merari. Et hec nomina filiorum gerson: lobeni et semei. Filii caath: amram et isaar: et hebron et oziel. Filii merari: mooli et musi. Hec autem cognationes leui: secundum familias suas. Gerson: lobeni filius eius. iaath filius eius. zama filius eius. ioaa filius eius. addo filius eius. zara filius eius: iethrai filius eius. Filii caath: aminadab filius eius. core filius eius. asir filius eius. helchana filius eius. abiasaph filius eius. asir filius eius. thaath filius eius. urihel filius eius. ozias filius eius. saul filius eius. Filii helchana: amasai et ahimoth. helchana. Filii helchana: sophai filius eius. naath filius eius. heliab filius eius. ieroam filius eius. helchana filius eius. Filii samuhel: primogenitus vasseni et abia. Filii autem merari: mooli filius eius. lobeni filius eius. semei filius eius. oza filius eius. samaha filius eius. agitha filius eius. asaia filius eius. Isti sunt quos constituit dauid super cantores domus domini ex quo collocata est archa et ministrabant coram tabernaculo testimonii cantantes: donec edificaret salomon domum domini in hierusalem. Stabantque ministerio ordine suo in ministerio. Hii sunt qui assistebant cum filiis suis. De filiis caath: heman cantor. filius iohel. filii samuhel. filii helchana. filii ieroam. filii heliel. filii thou. filii suph. filii helchana. filii maath. filii amasai. filii helcana. filii iohel. filii azarie. filii sophonie. filii thaath. filii asir. filii abiasaph. filii core. filii isaar. filii caath. filii leui. filii israel. Et fratres eius asaph: qui stabant a dextris eius. Asaph a filii barachie. filii samaa. filii micha hel. filii baaiae. filii melchie. filii achaua. filii zara. filii adaia. filii ethan. filii zamma. filii semei. filii ech. filii gerson. filii leui. filii autem merari fratres eius ad sinistram. Ethan filius chusi. filii abdi. filii maloch. filii asabie. filii amasie. filii helchie filii amasai. filii boni. filii somer. filii mooli. filii musi. filii merari. filii leui. Fratres quoque eorum leuite: qui ordinati sunt in cuncta ministeria tabernaculi domus dei. Aaron autem et filii eius adolebant incensum super altare holocausti: et super altare thymiamatis in omne opus sancti sanctorum: ut precarentur pro israel: iuxta omnia que precepit moyses seruus dei. Hii sunt autem filii aaron. Eleazar filii eius. finees filius eius abiue filius eius. bocci filii eius. ozi filii eius. zaraia filii eius. meraioth filius eius. amaria filius eius. achitob filius eius. sadoch filius eius. achimaas filius eius. Hec habitacula eorum per omnes fines et confinia filiorum israel. fuerunt aaron: iuxta cognationes caathitarum. Ipsis enim sorte con-

tigerant. Dederunt ergo eis hebron
in terra iuda. & suburbana eius p ci
uitate: agros aut villarum eius. & villa
caleb filio iephonne. Porro filiis
aaron dederunt ciuitates ad con
fugiendū. hebron. & lobna. & sub
urbana eius. iether quoq; & eshtha
mo cum suburbanis suis. Ded
helon. & dabir cum suburbanis suis.
ain quoq; & bethsame. & suburb
bana earum. De tribu aut beniamin
gabee & suburbana eius. almath
cum suburbanis suis. anathoth q;
cū suburbanis suis. Omes ciuitates
tredecim. p cognationes suas. fili
is aut caath residui de cognatio
ne sua. dederunt ex dimidia tribu
manasse in possessionem urbes. x.
Porro filiis gerson p cognationes
suas. de tribu isachar. & de tribu a
ser. & de tribu nepthalim. & de tribu
manasse in basan urbes tredecim.
filiis aut merari p cognationes su
as. de tribu ruben. & de tribu gad. &
de tribu zabulon dederunt sorte
ciuitates. xij. Dederunt quoq; filij
israel leuitis. ciuitates & suburba
na earū. Dederunt p sortem ex tri
bu filioꝝ iuda. & ex tribu filioꝝ sy
meon. & ex tribu filioꝝ beniamin.
urbes has quas uocauīt nominib⁹
suis. & huic qui erant ex cognatione
filioꝝ caath. fuerunt ciuitates i
simul. ex de tribu ephraim. Dede
runt ergo eis urbes ad confugien
dum. sichem cum suburbanis sui
us in monte ephraim. & gazer cum
suburbanis suis. hecmaam quoq;
cum suburbanis suis. & bethoron
similit. necnō & elon cum suburba
nis suis. & gethremmon cū ciuitā
tibus. Porro ex dimidia tribu ma
nasse. aner & suburbana eius. ba
laam & suburbana illi⁹. his ut de
ceret qui de cognatione filioꝝ ca
ath reliqui erant. filiis aut gerson
de cognatione dimidie tribꝰ manas
se. gaulon in basan. & suburbana
ei⁹. & astharoth cum suburbanis sui
us. De tribu isachar. cedes & subur
bana eius. & dabereth cū suburba
nis suis. & ramoth quoq; & subur
bana illi⁹. & anem cum suburbanis
suis. De tribu uō aser. masal cum
suburbanis suis. & abdom similit.
& helcho quoq; & suburbana eius. ex
hoob cum suburbanis suis. Porro
de tribu nepthalim. cedes in gali
lea & suburbana eius. & hamon cū
suburbanis suis. & cariathaim &
suburbana eius. filiis aut merari
residuis. de tribu zabulon remo
no & suburbana eius. & thabor cum
suburbanis suis. Transiordanem
quoq; ex aduerso iericho. contra ori
entem iordanis. de tribu ruben bosor
in solitudine cum suburbanis suis.
& iasa cum suburbanis suis. & ca
demoth quoq; & suburbana eius. ex
mephaath cum suburbanis suis.
& de tribu gad ramoth in ga
laad. & suburbana ei⁹. & manaim cū
suburbanis suis. Sed & esebon cum
suburbanis suis. & iazer cū suburba

Porro filij (VII) nus tius.
isachar thola. & phua. & iasub.

ꝛ lamaron q̄uor. filij thola: ozi. eo
raphaia. ꝛ rephel. ꝛ remat. ꝛ epsem.
ꝛ samuhel. ꝓncipes ꝑ domos cognati
onum suaꝝ. De stirpe thola: fuit fo
tissimus numeratus sunt in diebꝫ dd.
xxij. milia ducenti. filij ozi: izrahia.
de quo nati sunt michahel. ꝛ madia.
ꝛ obel. ꝛ alia quinq̄. omnes ꝓncipes.
ꝛ cum eis ꝑ familias ꝛ ꝑlios suos
accuntu ad ꝑlium. uiri fortissimi tri
ginta sex milia. multaq̄ eis habue
re uxores ꝛ filios. fris quoq; eoꝝ ꝑ
omnē cognationem illachar robusti
simi ad pugnandū. octoginta sexp̄
milia numerati sunt. filij beniamin
bale ꝛ bocher. ꝛ iadihel tres. filij bale:
elbon ꝛ ozi ꝛ ozihel ꝛ thermoth. eo
rum quinq̄ ꝓncipes familiaꝝ. ex
ad pugnandum robustissimi. numer
us autē eoꝝ. xxij. milia. ꝛ trecenta
q̄dri. Porro filij bocher: zamira: ꝛ
ioas ꝛ eliezer. ꝛ helioenai. ꝛ amri. ꝛ
thermoth. ꝛ abia. ꝛ anathot. ꝛ alma
thau. Omnes hi filij bocher. numera
ti sunt ad ꝑ familias suas ꝓncipes
cognationum ab bella fortissimi
iuuenes milia. ꝛ ducenti. Porro filij
iadihel: balan. filij aū balan. ihe
ul. ⁊ beniamin. ⁊ aoth. ⁊ chanana.
⁊ othan. ⁊ charbis. ⁊ ahiahar. Omnes
hi filij iadihel ꝓncipes cognatio
num fortissimi decem ⁊
septem milia. ⁊ ducenti. ad ꝑlium
pugnantes. Sephan quoq; ⁊ raphain fi
lij hur: ⁊ alun filij haet. filij aū nep
thalim: iahiel. ⁊ guni. ⁊ iecer. ⁊ sel
lum filij bale. Porro filius manas
se: eziriel. Concubina quoq; eius syra
peperit machir ꝑrem galaad. ipsa
ehur aū atteper uxores filius suus
hapham ⁊ sephan: ⁊ huit sororem
noie maacha. ⁊ nomen aū secūdi. sal
phaad. ⁊ habuit filios salphaad filie.
Et peperit maacha uxor machir filiu
um: uocauitq; nomē eius phares.
Porro nomē fris eius sares. ⁊ filij eius
ulam ⁊ rezem. filij aū ulam: bada.
Hij sunt filij galaad. filij machir
filij manasse. Soror aū eius regina
peperit uirum decoy. ⁊ abiezer: ⁊ mo
ola. Erant aū filij semida: ahyan ⁊
sichem. ⁊ lechi. ⁊ aniam. filij aū effra
im: suthala. bared filius eius. ⁊ tha
ath filius eius. ⁊ elada filius eius. ⁊ thaath filius
eius. Huius filij zabad: ⁊ huius filij suthala
⁊ huius filius ezer ⁊ elad. Occiderunt
aū eos viri geth indigene: qz descen
derant ut inuadarent possessiones
eoꝝ. Luxit ꝑ effraim pr eoꝝ multis
diebꝫ. ⁊ uenerunt fris eius ut consola
rentur eū. Ingressusq; est ad uxorē
suam: que concepit ⁊ peperit filium.
⁊ uocauit nomen eius beria. eo qd
in malis domui eius ortus ē. filia
aū eius fuit thara: que edificauit be
thoron inferiorem ⁊ superiorem. ⁊
zensara. Porro filij eius sephatha. ⁊ re
seph. ⁊ thale: de quo natus elthaam.
qui genuit laadon. Huius quoq; filij
ammiud. genuit elisama: de quo ori
ur nun. qui huius filius iosue. Posses
sio aū eoꝝ ⁊ habitatio: bethel cum filia
bꝫ suis. Ad ortū orientem noram.
ad occidentalem plagam: gazer cū
filiabus eius. Sychem quoq; cum filia
bꝫ suis. usq; aza ⁊ filiabus suis. Iux

filios quoq; manasse: bechlam. & filias eius. thanach & filias eī. mageddo & filias eī. dor & filias eī. Iste filios hīrauerunt filij ioseph: filij ri rahel. filij aser: ionna & elua. eo rum. & bana & bara soro eor. filij a bana: heber & melchiel. ipe eſt pr barzaeth. Heber aũ genuit iep lach & lomer. & otham: & thua soro rem eor. filij ieplach. phoset. eo bamaal & aloth. Hij filij ieplach. Porro filij lomer. achi & roaga. & ra ba & araim. filij aũ belem tharil eī: supha & ielmna & eles & amal. fi lij supha. sue. aruapher & thual. eo beu & imana & ioser. & od. & sama. eo salusa & iether. & bera. filij iether: iephonne & phaspha. & ara. filij aũ olla. aree. & aphilel. & relia. Omnes hij filij aser. principes cognationũ eleti: atq; fortissimi duces ducum. Numerus aũ eor. erat. que apta erat ad bellum. xx. ser milia. VIII.

Beniamin aũ genuit bale p mogenitũ suũ. asbal secdm. & achora tertiũ. nana q;rtum. & ra pha quintũ. fuerunt filij bale. addar. & gera. & abiud: abisue quo q; & naaman & achoe. sed & gera & ophuphan & huram. Hij sunt filij aoth principes cognationũ habitantium in gabaa: qui translati sunt in manath. naaman aũ & achia. & gera. ipe trãstulit eos: & genuit oza & haiud. Porro saarim genuit in regione moab: postq; dimisit uxores suas. & genuit aũ de edes uxore sua. iobab & sebia & mosa & molchom: & sobus quoq; & sechia & marma. Hij sunt filij eī. principes in familiis eī. q; eruit ii gen. abitob & helphahal. Porro filij helphahal. heber & misaam & samad. Hic edifi cauit ono: & lud & filias eī. Bana aũ & samma. principes cognationũ habi tantium in bailon. Hij fugauerunt habitatores geth. Sobaid & iechath & ze rumoth & zabadia & arod & eder: & michahel quoq; & iespha & ioada filij bareaa. Sed zabadia & mosollam. & zechi & heber & iesamari & iesia. & iobab filij helphahal. Jachim & ze chri & zabdi. & helioenai & selechai. & helibel & adaia & baraia & sama rath filij semei. Jesphan & heber. et helibel & abdon & zechri & ebanan. & hananna & salam & anathothia. & iephdaia & phanuhel & filij sesach. sampsari & sooria & otholia & iero ã & helia & zechri filij hieroam. Hij patriarche & cognationũ principes q; habitauerunt in ierusalem. In gabaon aũt habitauit abigabaon: & nomen uxo ris eius maacha. filius quoq; eius. primogenitus abdon: & sur. & cis. & baal. & nadab: & gedor quoq; & ahio. & zacher. & macelloth genuit semaa. Habitauerunt quoq; ex aduerso fratrũ suorũ in ierusalem cum filijs suis. Ner aũ genuit cis: & cis genuit saul. Porro saul ge nuit ionathan & melchisue. & abina dab. & isbaal. filij aut ionathe merabaal. merabaal genuit micha. filij micha: pheton & melech. & thara. & ahaz. Ipse ahaz genuit ioada. & ioada genuit alamoth. & azmoth. & zamri. Porro zamri ge

uuro moosa. ⁊ moosa genuit baana.
cui filius fuit repha. de quo ortus est
elaia. qui genuit asel. porro asel sex
filij fuere. hus nominibz. Ezricam
bocru. ismahel. saria. abadia. ⁊ anam.
Omnes hij filij asel. filij aũ alter fris
eius. ullam primogenit eius. ⁊ ut scds.
⁊ elphalet tertius. fuerunt autẽ filij ulam
uiri robustissimi ⁊ magno robore ren
dentes arcum. ⁊ multos hũes filios
ac nepotes. usq; ad centũ quinqua
ginta milia. Omẽs hij filij beniamin.

Iudeus ergo est dnm. IX
mentus est. ⁊ summa eor sep
tuaĝ libro regũ iusb ⁊ iuda. tñ captiui
sunt in babylone pp delictũ suũ. Qui
aũ hĩtauerũt prmi in possessionibz ⁊ in
urbibz suis. isb ⁊ sacerdotes. leuite
⁊ nathinnei cõmorati sunt in hierl. De
filijs iuda. ⁊ de filijs beniamin. de filij
is quoq; effraim ⁊ manasse ochei ha
bitauerunt. filij emri. filij omri. filij
imri. de filijs phares filij iuda. ⁊ de
filijs. sale. iuda primogenit ⁊ filij el. De
filijs aũ zarai. iehuel. ⁊ frs eor sexcẽ
ti nonaginta. Porro de filijs beniamin.
salo filius mosollam filij odoia. filij
asania. ⁊ iobania filius thereram. ⁊ e
la filius ozi. filij mechori. ⁊ mosollã.
filius saphatie. filij rauhel. filij iebo
nie. ⁊ frs eor p familias suas. non
genti quinquaginta sex. Omẽs hij prin
cipes cognationũ suaꝝ. p domos pa
trum suoꝝ. De sacerdotibz aũ ioiada
ioiarib. ⁊ iachin. azarias quoq; filius
helchie filij mosollam. filij sadoch. fi
lij meraioth. filij achitob. principes
domus dñi. porro adaias filius ihero
am filij phaseor. filij melchie. ⁊ ma
sara filius adiahel. filij iezra. filij mo
sollam. filij mosollamoth. filij emi
mer. fres quoq; eor principes p fa
milias suas mille septuagenti sex
aginta fortissimi roborẽ ad faciẽ
dum opus ministerij in domo dñi.
De leuitis aũ. semeia filius asaph.
filij ezricam. filij asebui de filius me
rari. bachachar quoq; carpentarius.
⁊ galal. ⁊ machania filius micha.
filij zechri. filij asaph. ⁊ obdias fi
lius semeie filij galal. filij idithun.
⁊ barachia filius asa filij heleana
qui hĩtauit in atrijs netophati. Ja
nitores aũ. sellũ. ⁊ accub. ⁊ telmon.
⁊ achiman. ⁊ fr eor sellũ princeps.
Vsq; ad illud tempus in porta regis
ad orientem ob seruabant p turnes
suas. de filijs leui. Sellum uero filij
chore filij abiasaph. filij core. cum
fratribz suis. ⁊ domo patris sui. hij sunt
chorite sup opa ministerij custodes ue
stibuloꝝ tabernaculi. ⁊ familie eorũ
p turnes castroꝝ dñi custodientes introi
tum. finees aũ filius eleazar erat dux
eor coram dño. Porro zacharias filius
mosollam. ianitor portę tabernaculi
testimonij. Omẽs hij electi in ostiarios
p portas. ducenti duodecim. ⁊ descripti
in ciuitatibz suis. quos constituerunt dd
⁊ samuhel uidens in fide sua. tam ip
sos qm filios eor in ostium domus do
mini. ⁊ in tabernaculo uicibz suis. Q
quatuor uentos erant ostiarij. ideꝫ
ad orientem ⁊ ad occidentẽ. ad aqui
lonem. ⁊ ad austrum. frs aũ eor in
uicibz morabantur. ⁊ uenie bant

in sabbis sunt de tempore usq; ad tempus. Hus equos leuitar credit uerat omn̄ numerus eorum. erant sup eos dras z thesaurus domꝰ dn̄i. q̄ gen̄ quoq; templi dn̄i morabantur in custodias suas: ut cum tempꝰ fuisset ipi mane aperirent fores. De eor̄ generē erant z sup uasa ministerij. ad numerū eor̄ z inferebant uasa z efferebantur. De ipis z qui credita habebant utensilia sciant̄ peraui sumle. z uinū z oleū. z thus. z aromata. Filij aut̄ sacerdotū. unguenta de aromatis conficiebant. Et mathathias leuites primogenitus sellum choritꝰ presidens erat eor̄ que in sartagine fuerant assabantur. Porro de filijs caath fratꝝ eor̄ sup panes erant proponendos: ut semp duos p singula sabba ꝓparent. Hi sunt principes cantor̄ p familias leuitar̄ qui in exedris morabant. Ita ut die z nocte urgerē suo ministerio deseruirent. Capita leuitarum p familias suas principes manserunt in urbē. In gabaon aut̄ cōmorati sunt pr̄ gabaon. iahiel. z nom̄ uxoris eius maacha. filij pr̄ primogenitꝰ eius abdon z sur. z cis et baal z ner. z nadab. gedor quoq; z haio z zacharias z mathelloth. Porro mathelloth genuit samaam. Habitauer̄ e regione fr̄m suor̄ in urbē. cum filijs suis. Ner aut̄ genuit cis. z cis genuit saul. z saul genuit ionathan z melchisue z abinadab. z hisbaal. filius aut̄ ionathan. meribaal. z meribaal genuit micha. Porro filij micha. phithon z melech z tharaa. Ahaz aut̄ genuit iara. z iara genuit alimoth. z azmoth. z zamri. Zamri genuit moosa. moosa uo genuit banaa. cui filius raphaia genuit eleasa. de quo ortus est esel. Porro esel sex filios habuit hos nominibus. Ezricam. bocru. ismahel. saria. abdia z hanan. Hi filij esel.

Philistiim aut̄ pugnabant contra israhel. fugerunt̄q; filij israhel coram philistheis z ceciderunt uulnerati in monte gelboe. Cumq; approp̄inquasset philistheus p̄sequentes saul. z filios eius. percusserunt ionathan. z abinadab. et melchisue filios saul. z aggrauati sunt pugnam contra saul: inuenerunt eum sagittarij. z uulnerauerunt eum iaculis. Dixit saul ad armigerum suum. Educ gladium tuum z confode me. ne forte ueniant incircumcisi isti z illudant mihi. Noluit aut armiger eius hoc facere timore perterritus. Arripuit g saul ensem. z ruit in eum. Qd cum uidisset armiger eius quod defunctꝰ esset mortuꝰ saul. ruit etiam ipe in gladium suum. z mortuus est. Interiit ergo saul z tres filij eius. z omis domus illius parit̄ concidit. Qd cum uidissent uiri israhel q̄ habitabant in campestribus. fugerunt. z saul ac filij eius mortui. deliquerunt urbes suas: z huc illuc dispersi sunt. Venerunt philistiim. z habitauerunt in eis. Die igitur altera deprehendentes philistiim spolia eor̄. inuenerūt saul z filios eius iacentes in monte gelboe. Cumq; spoliassent eum. tulerunt caput eius. armaq; nudauerunt. misitq; in terram suam. z circumferri et ostendere idolis suis. templis z pl̄is.

Arma aũ eẽ conseruauũt in fano dei
ſui: ⁊ cepũt affigerent in templo da
gon. Hꝫ dr cum audiſſent uri rabel ga
laad omẽs ciuitates que philiſthim fece
rant ſup ſaul: conſurrexerunt ſingli
uniuerſi fortiſſimi: ⁊ tulerunt cadauera ſaul
⁊ filiorũ ſuorũ: attulerunt ea in rabes.
⁊ ſepelierunt oſſa eorũ ſubter quercũ q̃
erat in rabes: ⁊ ieiunauerũt ſeptẽ die
bꝰ. Mortuus eſt ergo ſaul ꝓ iniquita
tes ſuas. eo q̃d ꝓuaricatus ſit mã
datum dñi: q̃d nõ ſeruauit ⁊ ꝙ cuſtodiens
illud: ſed inſup etiã phitoniſſam
conſuluerit: nec ſpauerit in dño. Iꝓter
q̃d ⁊ occiderit eum: ⁊ trãſtulerit regnũ
eius ad dauid filium iſai.

Igr dauid
ſuggeſtum eſt ei omnia q̃ facta ſunt
in hebron: dicens. Os tuũ ſumus:
⁊ caro tua. Hꝫ ecce quoq; ⁊ nudiuſtertius
cum adhuc regnaret ſaul: tu eras
qui educebas ⁊ reducebas iſrl. Tibi
enim dixit dñs dꝰ tuus. Tu paſces
ꝓplm meũ iſrl: ⁊ tu eris ꝓnceps ſuper
eum. Venerunt ergo omnes maiores iſrl
ad regẽ in hebron: ⁊ iniit dauid cum
eis fedus coram dño. Unxerunt; eũ
regem ſup iſrl: uxit ſermonem dñi q̃
locutus eſt in manu ſamuhel. Abiit
quoq; dauid ⁊ omnis iſrl in iheruſalem. hec eſt
ebus: ubi erant iebuſei habitatores eiꝰ
re. Dixerunt; quoſdã habitabant iebus. ad
dauid. Non ingrediet huc. Porro dauid cepit
arcem ſyon: que eſt ciuitas dauid. Dixit
q̃. Omnis qui percuſſerit iebuſeũ in ꝓ
mptu: erit princeps ⁊ dux. Aſcendit ergo
primus ioab filius ſaruie: ⁊ factꝰ eſt ꝓn
ceps. Habitauit aũ dauid in arce: ⁊ ideo
ciuitas appellata eſt ciuitas dauid. Edificauit
q̃ urbem in circuitu: a mello uſq; ad
gyrum. Joab aũ reliqua urbis extru
xit. Proficiebatq; dauid uadens ⁊ crescens:
⁊ dominus exercituũ erat cum eo. Hꝫ ſũ
mi principes uirorũ fortiũ dauid. qui adiuuerũt
eum in regno ſuo cuncto: ⁊ fecerũt eum regem
ſecundum uerbum dñi ſuper iſrl. Iſte
numerus robuſtorum dauid. Jebaam filius
achamoni: princeps inter triginta. Iſte
leuauit haſtam ſuam ſuper trecentos
uulneratos. una nocte. Eleazar poſt eum
filius patrui eius ahohites:
qui erat inter tres potentes. Iſte fuit
cum dauid in aphes-domim: cũ philiſthim congregati ſunt ad locum illum in ꝓ
lium. Erat ager regione plenus
ordeo: fugeratq; ꝓplus a facie philiſthinoꝝ. Hꝫ ſtetit in medio agri: ⁊
defendit eum. Cumq; percuſſiſſet philiſtheos: dedit dñs ſalutem magnam
ꝓplo ſuo. Descenderunt aũ tres de triginta ꝓncipibus ad petram in qua erat dauid.
ad ſpeluncam odollam: cũ philiſthim
fuerant caſtra metati in ualle raphaim. Porro dauid erat in ꝓſidio: ⁊ ſtatio
philiſthinoꝝ in bethleem. Deſideranter
igitur dauid: ⁊ dixit. O ſi quis daret mihi aquã
de ciſterna bethleem. que eſt in porta.
Tres ergo illi ꝓ media caſtra philiſthinoꝝ
ꝓperarunt: ⁊ hauſerunt aquã de ciſter
na bethleem que erat in porta: ⁊ attu
lerunt ad dauid ut biberet. Qui noluit:
ſed magis libauit illam dño dicens:
Abſit mihi ut ita conſpectũ dei mei hoc facã.
⁊ ſanguinem uirorũ istorũ bibam: eo
rum periculo animas ſuas attulerunt
mihi aquã. Et ob hanc cauſam noluit bi
bere. Hec fecerunt tres robuſtiſſimi.

PARA

abisai quoq; fr̃ ioab: ipe erat p̃nceps
trium. Et ipe leuauit hastam suam
cont̃ trecentos q̃ uulnerauit: & ipe erat
inter tres nominatissimus. inter tres secun
dus electus & p̃nceps eor̃. uerumtñ usq;
ad tres p̃mos n̄ puenerat. Banaias
filius ioiade uiri robustissimi q̃ mul
ta opa egregiaat de capsehel: ipe per
cussit duos ariehel moab. Et ipe descen
dit & interfecit leonem in medio cisterne
in tempe niuis. Et ipe percussit
uirũ egy p̃tũ. cui statura erat q̃n
q; cubitor̃: & habebat lanceam ut
liitatorii texentiũ. Descendit ergo
ad eum cum uirga & rapuit hastam
q̃m tenebat manu: & interfecit eum ha
sta sua. Hec fecit banaias filius io
iade: qui erat inter tres robustos no
minatissimus. inter triginta primus.
uerumtñ usq; ad tres n̄ puenerat.
Posuit aũ eum dñs ad auriculam suã.
Porro robustissimi uiri in exercitu: asa
hel fr̃ ioab. & eleanan filius patrui
eius de bethleem. Semmoth arori
tes: helles phalonites. Iras filius
aces. thecuites: abiezer anathothites.
Sibochai asothites: clai athothites.
Maarai nethophathites: heled filius
baana nethophathites. Ethai filius ribai
de gabaath filior̃ beniamin: banaia
phatathonites. Hiai de torrente ga
as: abial arabathites. azmoth bau
rumites: heliaba salabonites. filii a
son gezonites: ionathan filius sage.
aratites. achiam filius achar ara
rites: eliphal filius ur. Hepher me
cherathites: ahia phelonites. Hez
rahi carmelites: naarai filius az
bi. Joel fr̃ nathan: mabar filius ag
garai. Sellech ammonites: naarai
berothites armig̃ ioab filij sarue.
Ira iethreus: gareb iethreus: urias
ethei. Zabad filius ochli: adina filius
segar rubenites p̃nceps rubenitarũ
& cum eo xxx. Hanan filius maacha:
& iosaphat mathanites. Ozias asthe
rothites: semma & iahiel filij hothã
aroerites. Jediahel filius samri: io
cha fr̃ eius thosaites. Eliel maumi
tes. & ieribai & iosaia filij helnaem.
& iethma moabites: eliel & obed &
iesiel de mathobia.

Hij quoq; uenerunt ad dñm in sic
leg: cum adhuc fugeret saul filii
cis. qui erant fortissimi & egre
pugnatores: tendentes arcũ & iacu
manu fundis & sagittis iacientes. de
gentes sagittas de tribu saul ethei
tamin. p̃nceps ahiezer & ioas filij
semaa gabathites & iaziahel & phal
leth filij azmoth & baracha & iehu
anathothites. Samaias quoq; gaba
onites: fortissimus inter triginta & super
triginta. Hieremias & iezihel & iohã
nan & zebad gaderothites. Elizai &
ismmath & baalia & samaria & saph
tia aruphites: helchana & iesia & aza
rahel & uezer & iesbaam de carmo.
Jobela quoq; & zabadia: filij hieroã
de gedor. Ed & de gaddi transfugerũt
ad dñm cum latere in deserto. uiri ro
bustissimi & pugnatores optimi tenen
tes clypeum & hastam. facies eor̃ q̃si
facies leonis: & uelociores q̃si capree in
montibus. Ezer p̃nceps. obdias sc̃n
dus. eliab tertius. mathmana quartus. iere

mas quinq; hedn sex. belihel septuā.
iobanan octauus. helzebad nonus.
iheremias decimus. bathchamnai un
decim⁹. Hȳ de filiis gad. ꝓncipes exer
citus. ꝙ minimus centum militū ꝑcus
sus. ꝙ maximus mille. Isti sunt qui trāsierunt
iordanen mense ꝓmo. qñ inundare
consueuit sup ripas suas. ꝛ oēs fu
gauerunt qui morabantur in uallib⁹
ad orientalē plagam ꝛ occidentalem.
Venerunt aūt ꝛ de beniamin. ꝛ de iuda.
ad p̄sidiū in quo morabatur dd. Egr
ssus q; est dd obuiam eis. ꝛ ait. Si pa
cifici uenistis ad me ut auxiliemini
mi. cor meū iungatur uob. Si aūt uti
diamini in p̄ aduersariis meis. cum
ego iniquitatē in manibus meis non
habeam. uideat dūs patrū nr̄oꝝ. ꝛ ui
deliceet. Spūs uo induit abisai ꝓncipē
inē turmaꝝ. ꝛ ait. Tui sumus o dd. ꝛ
tecum filij iesse. Pax pax tibi. ꝛ pax ad iu
torib⁹ tuis. Te enī adiuuat dūs tuus.
Suscepit g eos dd. ꝛ constituit eos ꝑ
cipes turme. Porro de manasse cōfu
gerunt ad dd. qñ uenerabat cum phi
listiim ut ad⁹us saul pugnaret. ꝛ ñ
diuicauit cum eis. ep̄ inito consilio
remiserunt eum ꝓncipes philistinoꝝ
dicentes. Periculo capitis nr̄i. reuertetur
ad dñm suū saul. Cūq; recūsis. Tu lice
ter. transfugerunt ad eum de manas
se iednas. ꝛ iozabad. ꝛ iedihel. ꝛ michā
hel. ꝛ iozabad. ꝛ helu. ꝛ salathi ꝓncipes
militum manasse. Hȳ p̄sidebant au
xilium dd ad⁹us latrunculos. Omnes
enim erant uiri fortissimi. ꝛ fuit sum⁹ p̄
cipes in exercitu. Sȝ ꝛ p singulos dies uenie
bant ad dd ad auxiliandū ei usq; dū
fieret ḡdus numer⁹ qui erat dei. Iste
quoq; est numerus ꝓncipū exercitū q
uenerunt ad dd cum eo in hebron. ut
cōstitueret regnū saul ad eū iux̄ uerbum
dñi. filij iuda. portantes clupeum ꝛ ha
stam. sex milia octingenti expediti ad
pugnam. De filiis symeon uiroꝝ fortissi
moꝝ ad pugnandum. septem milia
centū. De filiis leui. quatuor milia sex
centi. Ioiada quoq; ꝓnceps de stirpe
aaron. ꝛ cum eo tria milia septingen
ti. Sadoch etiam puer egregie in dolat
ꝛ domꝰ p̄ris eius. ꝓncipes iuuenti duo.
De filiis aūt beniamin fratꝝ saul. tria
milia. Plagua enim pars eoꝝ adhuc
sequebatur saul. Porro de filiis effra
im. xx. milia octingenti fortissimi to
roꝛe. uiri nominati in cognationibꝫ
suis. Et de dimidia parte tribꝫ manas
se decem ꝛ octo milia. singuli p nomi
na sua. uenerunt ut constituerent
regē dd. De filiis quoq; isachar uiri
eruditi qui nouerant singula tempa
ad p̄pendendum quid facere deberet
israhel. ꝓncipes ducenti. Omnis aūt tri
qua tribꝫ. eoꝝ consilium sequebatur.
Porro de zabulon qui egrediebantur
ad pugnā. ꝛ stabant in acie instructi
armis bellicis quinquaginta milia
uenerunt in auxilium. ñ in corde du
plici. Et de nepthalim ꝓncipes mille.
ꝛ cum eis multitudo clupeoꝝ ꝛ hastaꝝ. xxx.
octo milia. De dan etiam ꝑparati ad
pugnam. iuuenti. ꝛ octo milia sexcenti.
Et de aser egredientes ad pugnam.
ꝛ in acie prouocantes. xl. milia. Trans
iordanen aūt de filiis ruben. ꝛ de
gad. ꝛ dimidia parte tribꝫ manasse

PARA

ustrueti armis bellicis. centum. xx. milia. Omis ihl uiri bellatores z expedti ad pugnandum. corde pfto uenerunt in hebron. ut constituerent regem dñi. sup uniuersum istl. Sed z omnes reliqui ex istl uno corde erant. ut rex fieret dñi sup uniuersum istl. Fuerunt aut ibi apd dñm tribz dieb. comedentes z bibentes. p̄parauerant enim eis fres eor. Sed z qui uic eos erant usq ad nephthali z zabulon et neptalim afferebant panes in asinis. z camelis. z mulis. z bubus ad uescendū. farinam palathas. uuam passam. unū. oleū. boues z arietes ad omnē copiam. Gaudium quippe erat in istl.

XIII

Iniit aut consiliū dd cum tribunis z centurionibz. z unūsq̄ pncipib. z ait ad omnē cetū istl. Si placet uobis z a dño dō nro egrediamur. sermo quem loquor. mittamus ad fratres nros reliquos in uniuersas regiones istl. z ad sacerdotes z leuitas qui sūt in suburbanis urbiū ut congregentur ad nos. z reducam arcam dei nri ad nos. Non enī requisiuimus eam in diebz saul. Et respondit uniuersa multitudo ut ita fieret. placuerat enī sermo omi pplo. Congregauit ergo dd cunctum istl a sihor ægypti usq dum egrediaris emath. ut adducerē arcam dei de cariathiarim. Ascendit dd z omis uir istl ad colle cariathiarim. que est in iuda. ut inde ferret inde arcam dñi dei sedentis sup cherubin. ubi inuocatū est nomē eius. Imposuerunt q̄ arcam dñi sup plaustrū nouū de domo aminadab. Oza aut z fres eius minabant plaustrum. Porro dd z omnis istl ludebāt coram dño omni uirtute. in canticis z in citharis. z psalteriis z in tympanis. z in cymbalis z tubis. Cum aut uenissent ad aream chidon. tetendit oza manum suam. ut sustentaret arcā. bos quippe lasciuiens. paululū inclinauerat eam. Iratus est itaq dd contra oza. z percussit eum eo q̄d temere tetigisset arcam. z mortuus est ibi coram dño. Contristatusq est dd eo q̄d dimisisset dñs oza. et uocauit locum illū diuisio oza usq in p̄sentem diem. Timuit dñm tunc temporis dicens. Quomodo possum ad me introducere arcam dei. Et ob hanc causam nō eam adduxit ad se. hoc est in ciuitatē dd. Et abiit in domum obededom getthei. et mansit ibi arcā dñi in domo obededom tribz mensibz. z benedixit dñs domui eius. et omnia que habebat.

XIIII

Misit quoq; hyram rex tyri nūtios ad dd. z ligna cedrina. et artifices parietū ligneoq; ut ædificarent ei domum. Cognouitq; dd eo q̄d confirmasset eum dñs in regem sup istl. et sublimasset regnum eius sup plm eius istl. Accepit quoq; dd alias uxores in hbron. genuitq; filios ac filias. Et hec nomina eor qui nati sunt in hbron. Samua. et iobab. nathan. z salomon. iobaar. et helisua. z elyphalet. noga quoq; z napheg. z taphie. et thama z baliada. z elyphalet. duodecim autē phylistiim eo

ꝺ̄ unctul ert ꝺ̄ u regem ſup unu
ſtum ulſt: attenderunt oēs ut quere
rent eū. Qꝺ cum audiſſet ꝺ̄: egſſus
eſt obuiam eis. Porro philiſtiim ue
nerant: diffuſi ſunt u ualle raphā
im. Conſuluitq; ꝺ̄ ꝺn̄m dicens. Si a
ſcendam ad philiſteos: t ſi tradet eos
u manu mea? Dixitq; ei ꝺn̄s. Aſcende:
t tradam eos u manu tua. Cumq;
ille aſcendiſſent u baalpharaſim:
percuſſit eos ibi ꝺ̄. t dixit. Diuiſit ꝺ̄
inimicos meos p manum meam: ſi
cut diuiduntur aq̄. Et ideo uocauit
eſt nomen loci illius. baalpharaſim.
Deliquerunt; ibi deos ſuos: quos ꝺ̄
iuſſit exuri. Alia etiam uice philiſtiim
ꝛuenerunt: t diffuſi ſunt u ualle. Cō
ſuluitq; rurſum ꝺ̄ ꝺn̄m: t dixit ei ꝺ̄
Non aſcendas poſt eos. Reꝛede ab eis:
t uenies contra illos ex adūſo pyrꝺ.
Cumq; audieris ſonitum gradientis
u cacumine pyrꝺ. tunc egredieris
ad bellum: egreſſurus eſt enim ꝺ̄s aīe
ut percutiat caſtra philiſtiim. Fecit ergo
ꝺ̄ ſicut preceperat ei ꝺ̄s: t percuſſit caſtra
philiſtinoꝝ de gabaon uſq; gazara.
Quod gaꝛumq; t noīa ꝺ̄ u unuſquiſq;
regionibz: t ꝺn̄s dedit pauoꝛem eius
ſuper omnes gentes.

Fecit quoq; ſibi domos u ciuita
te ꝺ̄: t edificauit locum arce ꝺ̄.
tetenditq; et tabernaclin. Tunc dixit ꝺ̄.
Illicitum eſt ut a quoquā portent arcā
dei niſi a leuitis: quos elegit ꝺn̄s ad
portandū eam: t ad miniſtrandū ſibi
uſq; ineternum. Congꝛegauitq; uniuſq;
ſibi ꝛe u urbē: ut afferretur arca dei u
locū ſuū quē ꝑparauerat ei. Fecitq; filios aaron: t leuitas. De filiis caath u
riel ꝓnceps fuit: t fꝫs eius centū xx.
De filiis merari: ozaza ꝓnceps. t fꝫs
eius ducenti uiginti. De filiis gerſon:
ioel ꝓnceps. t fꝫs eius centum trigin
ta. De filiis eliaphan: ſemeias ꝓnceps.
t fꝫs eius ducenti. De filiis hebron: o
ziel ꝓnceps. t fꝫs eius octoginta. De
filiis ozihel: aminadab ꝓnceps. t fꝫs
eius centum xii. Vocauitq; ꝺ̄ ſadoch
t abiathar ſacerdotes. t leuitas uri
el. aſaiam. ioel. ſemeiam. eliel. t
aminadab: t dixit ad eos. Vos q; eſtis
principes familiaꝝ leuitice: ſanctifica
mini cum fratꝛibz uris. t afferte arcam ꝺ̄
mini dei iſꝛl ad locū qui ei ꝑparatus eſt:
ne uos a ꝓncipio qꝛ nō eratis ꝑſentes p
cuſſit nos ꝺn̄s. ſicut t nunc fiatꝫ illuſtꝛ
quid nob agentibz. Sanctificati ſunt ergo
ſacerdotes t leuite: ut portarent arcā
ꝺ̄ iſꝛl ꝺ̄. Et tulerunt filij leui arcā
dei ſicut preceꝑat moyſes iuxta uerbum
ꝺn̄ humeris ſuis in uectibz. Dixitq;
ꝺ̄ ꝓncipibz leuitarū ut conſtituerent
de fratꝛibz ſuis cantores in organis mu
ſicis. nabliſ iudicet. t lyris. t cym
balis: ut reſonaret in excelſum ſoni
tus leuite. Conſtituerunt; leuitę:
emam filiū iohel. t de fratꝛibz eius aſaph
filiū barachie. de filiis uero merari fra
tꝛ eoꝝ. ethan filiū cuſaie. t cum eis
fꝛes eoꝝ in ordine. zachariam ox
ben. t iazihel. t ſemiramoth. t iahiel. t
ani. t eliab. t banaiam. t maaſeiam. t
mathathiam. t eliphaleu. t machenīā.
t obededom. t iehiel ianitores. Porro
cantores emam aſaph. t ethan: in cym
balis eneis concrepantes. Zacharias

aũ & ozihel & semiramoth & iahihel.
& anu & eliab & maasias & banaias
in nablis arana cantabant. porro
mathathias & eliphalu & machem
as & obededom & iehihel & ozazu.
in cymbalis p octaua canebant. & li
kyon. chonenias aũ ꝓceps le
uitaꝝ ꝓherat & ad psallendũ
melodiam. Erat quippe ualde sapi
ens. Et barachias & helchana. ia
nitores arce. porro sebenias & iosa
phat & nathanahel & amasai & za
charias & banaias & eliezel sacer
dotes. clangebant tubis coram ar
ca dñi. & obededom & achim aale
rant ianitores arce. Igitur dñs & ds
maiores natu istr & tribuni. ierũt
ad portandam arcam federis dñi
de domo obededom cum letitia. Cũ
q; adiuuasset ds leuitas qui por
tabant arcam federis dñi. immo
labantur. vij. tauri & vij. arietes.
porro dd erat indutus stola byssi
na & tunicis leuite qui portabant
arcam cantatores q; & conenias
ꝓceps ꝓherie mr cantorum. Dauid
aũ indutus erat ephoth lineo. mu
ltiplicq; istr dedu cebant arcam fedꝰ
dñi. in iubilo & sonitu buccine & tu
bis & cymbalis & nablis & cythe
ris concrepantes. Cũq; peruenisset ar
ca federis dñi usq; ad ciuitatẽ dd. mi
chol filia saul. p spiciens p fenestrã.
uidit regẽ dd saltantẽ atq; luden
tem & despexit eum in corde suo.

Introierunt ꝯ arcam [RUBRIC] VI.
dei & constituerũt eam in medio
tabernaculi qd texerat ei dd. & op
tulerunt holocausta & pacifica co
ram dño. Cumq; complesset dd offe
rens holocaustu & pacifica. benedixit
ꝓpli in nõe dñi & diuisit uniuersis
& singlis a uiro usq; ad mulierem
torta panis & partem asse carnis
bubule. & fixam oleo simila. Con
stituitq; coram arca dñi de leuitis
qui ministrarent & recordarentur ope
rum eius. et glificarent atq; laudа
rent dñm dñi istr. asaph ꝓcipuum &
secundum eius zachariam. porro iahihel
& semiramoth & iehihel & mathathi
am & eliab & banaiam & obededom.
& iehihel. tuꝝ organa psallentiꝫ & ly
ras. asaph aũt in cymbalis ꝑsonа
tes. banaiam & oziel sacerdotes.
canere tuba iugiter coram archa fede
ris dñi. In illo die fecit dd ꝓcipuum ad
confitendũ dño. asaph & fris eius.
Confitemini dño & inuocate nomen
eius. notas facite in ꝓplis adin uen
tiones eius. Cantate ei & psallite ei &
narrate omnia mirabilia eius. Lauda
te nomẽ scm eius. letetur cor querentiũ
dñm. Querite dñm & uirtutem eius.
querite faciem eius semp. & recordami
ni mirabiliu eius que fecit. signoꝝ
illius & iudicioꝝ oris eius. O semen isr
serui eius. filii iacob electi eius. Ipse dñs
ds istr. in uniuersa tra iudicia eius. Re
cordamini in sempiternum pacti eius.
sermonis quem ꝑcepit in mille ge
nerationes. quem pepigit cũ abra
ham & iuramenti illius cũ ysaac.
& constituit illud iacob in ꝑceptũ
& isrl in pactũ sempiternum. dicens. Ti
bi dabo tram chanaan. funiculum he

dutatis ute. Cum eēnt nūo pauci: par
ui & colom ei. Et trānsierunt de gente
in gentē: & de regno ad pplm alterum.
Non dimisit quemq; calumpniari
eos: & increpuit p eis reges. Nolite
tangere xpos meos: & in pphis meis
nolite malignari. Cantate dño omis
tra: annunciate de die in diem salutā
re ei⁹. Narrate in gentibz gloriam ei⁹
in cunctis pplis mirabilia eius. Qa
magnus dñs & laudabilis nimis:
& terribilis sup omēs deos. Omēs enī
dy pplōy idola: dñs aūt celos fecit.
Confessio & magnificentia coram illo:
fortitudo & gaudiū in loco eius. Affer
te dño familie pplōy: afferte dño
gloriam & impiū. Date dño gloriā nōi ei⁹
Levate sacrificium & venite in conspe
ctu ei⁹: & adorate dñm in decore scō.
Cōmoueatur a facie illius omnis tra:
etenim fundauit orbem inmobilem.
Letentur celi & exultet tra: & dicant
in nationibz dñs regnauit. Confe
matur & plenitudo eius: exultent ag
ri & omnia que in eis sunt. Tunc lau
dabunt ligna saltus coram dño: qz
venit: iudicare tram. Confitemini
dño qm bonus: qm in etnū misa ei⁹.
Et dicite. Salua nos ds salutaris nr:
& congrega nos & eripe de gentibz: ut cō
fiteamur nomini scō tuo: & exultemꝰ
in carminibz tuis. Benedictus dñs
ds isrl ab etno & usq; in etnum: & dicat
omis pplus amen & hymnū deo. Iterū
quū traxit ibi coram arcba fedens
dñi alaph & frēs eius: ut ministrarēt
in conspectu arce iugit p singlos dies
& vices suas. Porro obededom & frēs ei⁹
sexaginta octo. Et obededom filiū idi
thum & osa constituit ianitores. Sa
doch aūt sacerdotem & frēs illius sacer
dotes coram tabernaculo dñi in excel
so qđ erat in gabaon: ut offerrent
holocaustā dño sup altare holocau
stomatis iugit mane & vespe iuxta
omnia que scripta sunt in lege dñi
qm præcepit isrl. Et post eum eman.
& edithun & reliquos electos nōiati
qz uocabitur filio: ad confitendū dño.
qm in etnum misa ei⁹. Hemam
quoq; & idithum canentes tuba & ci
mbalis: & omnia musicoꝝ
organa: ad canendū dō. filios aūt
edithun. fecit & portarios. Salomon
eis & omnē pplm in domū suam: & dd ut
benediceret etiam domui sue.

CAPVT XVII

Cum aūt habitaret dd in domo sua:
dixit ad nathan pphām. Ecce ego
habito in domo cedrina: arca aūt dñi
sub pellibz ē. Et dixit nathan ad dd. Om
ia que in corde tuo sunt fac: ds enim
tecum ē. Factum nocte illa & ecce sermo
dñi ad nathan dicens. Vade & loque
re dd famulo meo. Hec dicit dñs. Non
edificabis tu mihi domū ad habitandum:
nec enim habui in domo ex eo tpe
quo eduxi filios isrl usq; ad hanc diem: sed
fui semp mutans loca & tabernaculū: et
in tentorio manens cum omni turba. Nun
quid locutus sum cum aliquo iudicū
isrl quibus preceperam ut pascerent
populum meum & dicere. Quare non edificasti mihi
domū cedrinam. Nunc ergo sic loque
ris ad famulum meum dd. Hec dicit dñs exer
cituum. Ego tulī te cum in pascuis te
querentē gregem. ut esses dux pplō meo

ihl' ⁊ filu tecū quocunq; pgressꝰ ⁊ un
ctꝰ cunctos inimicos tuos de terra tua
feciq; ē nomē qđ unū magnū qui ce
lebrabuntur ut ūa. Et dedi locū ꝑpl̄o
meo ihl' plantabitur ⁊ habitabit in eo.
⁊ ultē nō cōmouebitur: nec filij nequi
tie affligent eos. sicut a principio ex
diebꝫ quibꝫ dedi iudices ꝑpl̄o meo
ihl' ⁊ humiliauī omnes inimicos
tuos. Annunciō q̄ tibi qđ edificabit
tibi dominꝰ dꝰ. Cumq; impleti fuer
int dies tui ut vadas ad pres tuos: sus
citabo semen tuū post te. qđ erit de
filijs tuis ⁊ stabiliam regnum eius.
Ipe edificabit mihi domū: ⁊ firmabo
soliū eius usq; in eternū. Ego ero ei in
patrē. ⁊ ipe erit mihi in filium: ⁊ mise
ricordiā meā nō auferam ab eo. sicut
abstuli ab eo qui ante te fuit. Et
statuam eū in domo mea ⁊ in regno
meo usq; in sempiternū: ⁊ thronus
eius erit firmissimꝰ in perpetuū. Iuxta
omnia verba hec ⁊ iuxta uisionem istā
sic locutus est nathan
ad dꝰ. Cumq; uenisset rex dꝰ ⁊ sedis
set coram dño: ait. Quis ego sum
dne dꝰ. ⁊ que domus mea ut ꝓficeres
mihi tanta: dꝰ ⁊ hoc parū visum est in
conspectu tuo. ideoq; locutus es super
domū serui tui etiam in futurum: et
iccirco me spectabilem fecisti omnib; ho
mib; dne dꝰ tuis. Quid ultra addere potest
dꝰ cum ita glorificaueris seruū tuū ⁊ ego
nouit eum: Dne ꝓpt famulū tuū ut
ex tuo corde omnē magnificentiam
hanc: ⁊ nota fecisti omnē magnificentiam
hanc ⁊ nota fecisti omnē magnificentiam
hanc ⁊ nota fecisti omnē magnificentiam
hanc

ut auxiliū p̄beret adadezer regi soba.
Q; t hui⁹ pcussit dd. xxu. milia uiroꝝ. t
posuit militum in damasco. ut syria ei⁹
seruiret sibi. t offerret munera. Adiuuit
q; eum dñs in cunctis ad que pgeba
tur. tulit quoq; dd pharetras aureas q̄s
habuerant serui adadezer. t attulit e
as in urbē. necnon de tebeth t chun ur
bibꝰ adadezer erat plurimū. de quo
fecit salomon mare eneū t columpnas
t uasa enea. Qd cum audisset thou
rex emath pcussisse iudeus dd oēm
exercitum adadezer regis soba. misit
aduram filiū suū ad regem dd ut po
stularet ab eo pacem t congratula
retur ei eo q̄d expugnasset t pcussis
set adadezer. Aduersarius quippe thou
erat adadezer. Q; t omnia uasa aurea
t argentea. t enea consecrauit rex dd
dño cum argento t auro q̄d tulerat
de omnibus gentibꝰ. tam de idumea
t moab t filiis ammon. q̄n de philis
thiim t amalech. Abysai uo filius
sarue pcussit edom in valle salina
rum. xu. t octo milia. t constituit in e
dom p̄sidiū. ut seruiret idumea dd. Sal
uauitq; dns dd in cunctis ad que pre
erat. Regnauit ergo dd sup uniuer
sum isr. t faciebat iudicium atq; iusti
tiam cunctis pplo suo. Porro ioab filius
sarue erat sup exercitum. t iosaphat
filius achilud a cōmentariis. Sadoch
aū filius achitob t achimelech filius
abiathar sacerdotes. t susa scriba.
Banaias uo filius ioiade. sup legio
nes cerethi. t phelethi. Porro filij dd.
primi ad manū regis.

Accidit aū ut moreretur naas
rex filioꝝ ammon. t regnaret filius eius
p eo. Dixit dd. Faciam misericordiam cū anon
filio naas. sicut fecit cum pr̄e ei in gratia.
Misitq; dd nuncios. ad consolandum
eū sup morte p̄tis sui. Qui cum pue
nissent in terram filioꝝ ammon ut con
solarentur anon. dixerunt principes fi
lioꝝ ammon ad anon. Tu forsitan pu
tas q̄d dd honoris causa tibi pmīa tibi
miserit qui consolarentur te. nec am
maduersis q̄d ut explorent t inuestigēt
t scrutentur terram tuam uenerunt ad
te serui ei. Igitur anon p̄nos dd decal
uauit. t tulit capud t barbam. t pe
dib⁹ nudas eoꝝ a natibꝰ usq; ad pedes.
t dimisit eos. Qui cum abissent t hoc
mandassent dd. misit in occursum
eoꝝ. Grandem enī confusionem su
stinuerant. Et p̄cepit ut remanerent
in iericho donec cresceret barba eo
rum. t tunc reuerterentur. Videntes aū
filij ammon q̄d iniuriam fecissent
dd. tam anon q̄m reliquus pl⁹s mi
serunt mille talenta argenti. ut con
ducerent sibi de mesopotamia t syria
maacha. t de soba currus t equites.
Conduxerunt. xxxu. milia curruū.
t regem maacha cum pplo ei⁹. Qui ue
nientes. castra metati sunt e regio
ue medaba. filij q̄ amon congregati
de urbibꝰ suis. uenerunt ad bellum.
Qd cum audisset dd. misit ioab. eo
demq; exercitum uiroꝝ fortiū. Egres
siq; filij ammon direxerunt aciem ux
ta portam ciuitatis. Reges aū qui ad
auxiliū uenerant. sepatim in agro
steterunt. Igitur ioab intelligens bel
lum ex aduerso. t post tergum. contra se

ſtem: elegit uiros fortiſſimos de uni
uſo iſrl. & preſit contra hyrum. Reli
qui aũ patrem ſuũ dedit ſub manu
abiſai frĩs ſui: & preceruntur contra filii
os ammon. Hyrtq; Si uicerit me hy
rus: auxiliabis mihi. Si aũ hyrauerit
te filij ammon: ero tibi in ſidutũ. Cõ
fortare & agamus uiriliter p ꝓplo nr̃o.
& pro urbibz dei nr̃i: dñs aũt qđ in
conſpectu ſuo bonum ẽ faciat. Preceſſit
ergo ioab & ꝓplis qui cum eo erat contra
hyrum ad ꝓlium: & fugauit eos. Por
ro filij ammon uidentes qđ fugiſſet hyrus: ipſi quoq; fugerunt abiſai
& ſtetĩ eius & ingreſſi ſunt ciuitatem. Reſiluit eſt etiam ioab in
ſolimã. Videns aũ hyrus qđ ceciderit
coram iſrl: mittit nuntios & adduxit
hyrũ qui erat trans fluuiũ. Sophach
aũ princeps militie adadezer: erat
dux eoꝝ. Qđ cum nunciatum eſſet
dñi congregauit uniuerſũ iſrl: & tranſ
iuit iordanem. Iruitq; in eos: & ordi
nat̃ ce ad uſum aciem. Illi contra pug
nantibz: fugit aũ hyrus iſrl: & occi
dit ex eis dñi de hyrus. vij. milia curruũ
& xl. milia peditum: & ſophach princi
pem exercitus. Videntes aũ deum adade
zer qđ ab iſrl cẽ ſuperatus: cõfugerunt
ad dñi & ſeruierunt ei. Soluitq; ultra hyrus
ſalutem filiis ammon.

Factum eſt aũ poſt annum tempore quo ſolent reges ad
bella prodẽ. congregauit ioab exercitũ
& robur militie & uaſtauit terram filiorum
ammon: perrexitq; & obſedit rabbath.
Dauid aũ manebat in ieruſalem cũ ioab &
cuncto rabbath: & deſtruxit eam. Tu
lit aũ dñi coronam melchom de capite eius: & inuenit in ea auri pondo ta
lentum & pretioſiſſimas gemmas. Fe
citq; ſibi diadema. & ſpolia quoq; urbis tulit plurima. Populum aũ qui
erat in ea eduxit & fecit eos ſerrãs
& traha & ferrata carpentia trahi
re: ut ita diſſecarentur & conterentur
omnes. Sic fecit dñi cunctis urbibz filio
rum ammon: & reſilus ẽ cum omni
populo in ieruſalem. Poſt hec mouit eſt bellum
in gazer ad uſum philiſtheos. in quo
peuſſit ſibbocai uſathites ſaphai
de genere raphaim: & humiliauit
eos. Aliud quoq; bellum geſtũ eſt ad uſum philiſtheos: in quo peuſſit adeoda
tus filius ſaltus bethlẽemites ſtrem
goliath gethei. cuius haſte ligni erat
ſicut liciatorium texentiũ. Et rurſus bellum accidit in geth in quo fuit homo
longiſſimus. habens digitos ſenos.
ideſt ſimul xxiiij. qui & ipſe de raphaim
fuerat hyrpe generatus. Qui blaſphe
mauit iſrl: & peuſſit eum ionatha fi
lius ſamaa fratris dñi. Hi ſunt filij ra
pha in geth: qui ceciderunt in manu
dauid & ſeruorum eius.

Conſurrexit aũ ſathan contra iſrl:
& incitauit dñi ut numeraret iſrl.
Dixitq; dñi ad ioab & ad principes ꝓpli
& numerate iſrl a berſabee uſq; dan:
& afferte in numerũ ut ſciam. Reſpon
dit ioab. Augeat dñs ꝓplm ſuũ centuplũ
quã ſunt. Nonne dñe mi rex omnes ſerui
tui ſunt. Quare hoc querit dñs meus
rex. cur in pcm reputetur iſrl. Sed ſermo
regis magis pualuit. Egreſſus
q; eſt ioab & circuiuit uniuerſum iſrl:

ꝛ trucidauit eos usq; ad internecionem. Dixitq; dñs numerum eorum quos occiderat. Inuentus est eis numerus: mille milia. ꝛ centum milia uirorum educentium gladium. De tribu aut. trecenta septuaginta milia dixerunt. Nam leui ꝛ beniamin non numerauit: eo q̄d mandatum exequeret regis imperium. Dixitq; dñs ad deum israel: ꝛ pauit ibi. Dixitq; dñs ad dñm. Peccaui nimis in hoc facto. Obsecro auferat iniquitatem serui tui: q̄ insipienter egi. Et locutus est dñs ad gad uidentem dñi: dicens. Vade et loquere ad dñm: ꝛ dic. Hec dicit dñs. Trium tibi optionem do: unum q̄d uolueris elige ꝛ faciam tibi. Cumq; uenisset gad ad dñm: dixit ei. Hec dicit dñs. Eligo q̄d uolueris: aut tribus annis pestilentiam aut tribus mensibus fugere te hostes tuos, ꝛ gladium eorum non posse euadere. aut tribus diebus gladium dñi. ꝛ mortem in terra. ꝛ angelum dñi interficere in omnibus finibus israel. Nunc ergo uide quid respondeam ei qui misit me. Et dixit dñs ad gad. Ego omnia patere me angustiae premunt. Et melius mihi est ut incidam in manus dñi. q̄ plurime sunt miserationes eius: quam in manus hominum. Misit ergo dñs pestilentiam in israel: ꝛ ceciderunt de israel septuaginta milia uirorum. Cumq; misisset manum angelus in urbem ut perderet eam. Clamq; peteretur: ut diceret dñs ꝛ misereretur. Nimis magnitudine mali. ꝛ impauit angelo qui percutiebat. Dixitq; ad dñm: cesset manus tua. Porro angelus dñi stabat iuxta aream ornam iebusei. Leuans q̄ dñs oculos suos uidit angelum dñi stantem inter celum ꝛ terram ꝛ euaginatum gladium in manu eius ꝛ extensum contra urbem. ꝛ ceciderunt tam ipse q̄m maiores natu uestem cilicinam. ꝛ pronum in terram. Dixitq; dñs ad dñm. Nonne ego sum qui iussi ut numeraretur populus? Ego q̄m peccaui: ego qui malum feci. Iste grex qui commeruit: quid dñs tuus uertatur obsecro manus tua in me. ꝛ in domum patris mei: populus aut tuus non plectatur. Angelus autem dñi precepit gad. ut diceret dñs. ꝛ ascenderet ernan erexit q; altare dño deo in area ornam iebusei. Ascendit ergo dñs uxta sermonem gad: quem locutus est ei filius ei sermone dñi. Porro ornan cum suis respexisset ꝛ uidisset angelum. cruciatq; filii ei cum eo: absconderunt se. Siquidem eo tempore terebat in area triticum. Igitur cum uenisset dñs ad ornam: conspexit eum ornan ꝛ pressit ei obuiam de area. ꝛ adorauit eum pronus in terram. Dixitq; ei dñs. Da mihi locum aree tue ut edificem in ea altare domino. tua ut quantum ualet argenti accipias: ꝛ cesset plaga a populo. Dixit aut ornan ad dñm. Tolle ꝛ faciat dñs tuus rex quicquid ei placet. Sed ecce boues do in holocaustum. ꝛ tribulas in ligna. ꝛ triticum in sacrificium: omnia libens obtuli. Dixitq; ei rex dñs. Fiat quicquid tua fert. Ꝛ argentum dabo quantum ualet. Fiat eum tibi auferre debeo: ꝛ sic offerre dño holocausta gratuita. Emit ergo dñs ornan ploco siclos auri pondus sexcentos: ꝛ edificauit ibi altare dño. Obtulitq; holocausta ꝛ pacifica. ꝛ inuocauit dominum. ꝛ exaudiuit eum in igne de

celo sup altare holocaustii. Precepitq; dñs angło: ↄ conuertit gladiū suum in vaginam. Ptimus ergo dd̄ iudeoꝝ qđ ꝛcaudisset cum dñs in area ornā rebuset: immolauit ibi victimas.

Galbernaclm aūt dñi qđ fecerat moyses in deserto: altare holocausti eadem tempestate erat in excelso gabaon. Et ꝯ pualuit dd̄ ire ad altare ut ibi obtemperet dñi: unus eōꝝ filiaꝝ timore pterritus. ut dens gladiū angłi dñi. Ideoq; dd̄. Hec est domus dei: ↄ hoc altare in holocaustum ilsrł. Et precepit ut congregarentur oēs p seipm de tra ilsrł: ↄ constituunt ex eis latomos ad cedendos lapides. ↄ poliendos. ut ędificaretur domus dei. ferrū quoq; plurimum ad clauos ianuaꝝ: ↄ ad commissuras atq; uncturas ꝓparauit dd̄: ↄ ers ponduś innumerabile. Lignaq; quoq; cedrina ꝯ portant ciprii: ↄ que sydonij ↄ tyrij deportabant ad dd̄. Ait dd̄. Salomon filius meus puer parvulus est ↄ delicatus: domus aūt quam edificari uolo dño. talis ee debet ut in cunctis regionibus nominetur. Precabo g̃ eū ne recedat a me. Et ob hanc causam: amen in ortem suā oēs ꝓparauit impensas. Vocauitq; salomonem filium suū: ↄ precepit ei ut ędificaret domū dño do ilsrł. Ideoq; dd̄ ad salomonē. Fili mi uoluntatē meā fuit ut ędificare domū dñi dei mei: q̄ fis eis feruno dñi. ad me dicens. Effusione sanguinē effudisti ↄ plurima bella bellasti: ꝯ poteris ędificare domū nomini meo. ad to effusio sanguinē coram me. filius qui nascetur tibi. erit uir quietissimus: faciam eū ꝯ requiescere ab omnibus inimicis suis p circuitū. ↄ ob hanc ꝙ eam pacificus uocabit. ↄ pacem ↄ otium dabo in ilsrł. cunctis diebus eius. Ipse ędificabit domū nōi meo. Ipse erit mi ↄ ego ero ei in patrem: firmabo solium regni ei⁹ sup ilsrł in eternū. Nunc ergo fili mi. sit dñs tecum: ↄ prosperare. ↄ edifica domū dño do tuo sicut locutus est de te. Det quoq; dñs ↄ prudentiam ↄ sensum ut regere possis ilsrł. ↄ custodire legem dñi dei tui. Tunc enim placere poteris: si custodieris mandata ↄ iudicia que precepit dñs moysi. ut docet ilsrł. Confortare. ne timeas. ne age: ne timeas. neq; paueas. Ecce ego in paupertate mea ꝓparaui impensas domui dñi: auri talenta centum milia. ↄ argenti mille milia talentoꝝ. Eris tuo ↄ ferri ꝯ est pondus: ne estimatur enim numerus magnitudine. Ligna ↄ lapides ꝓparaui: ad unūquodq; impendia. Habes quoq; plurimos artifices latomos ↄ cementarios. artifices lignoꝝ ↄ omnium artium ad faciendum opus prudentissimos. in auro ↄ argento ere ↄ ferro: aui non est numerus. Surge g̃ ↄ fac: ↄ erit dñs tecum. Precepit quoq; dd̄ cunctis principibus ilsrł: ut ad iuuandum salomonem filium suū. Cernitis uniquemq; qđ dñs ds nr̄ uobcum sit: ↄ dederit uob requiem p circuitū. ↄ tradiderit oēs inimicos in manu ura: ↄ subiecta sit tra coram dño ↄ coram pplo ei⁹. Prebete g̃ corda ura ↄ animas uras. ut q

rauit dñm dñi ut ui-
deret: et consungeret et
dedicaret sanctuariū dño deo. ut introduca
tur archa federis dñi et uasa dño quæ
cūq; in domū ei⁹ edificatur. nōi dñi.
Cxxiii
Cumq; dd senex et plenus
dierum regem constituit salomonem
filiū suū sup israel. et congregauit omnes
principes israel et sacerdotes atq; leuitas.
Supputatiq; sunt leuite a xxx. annis et
sup. et inuenta sunt triginta octo mi
lia uiroꝝ. ex hac ergo summa dedit mu
nia ministerii domus dñi. xxiiii. mil
ia. ꝓpositos aut et iudices sex milia. por
to quattuor milia ianitores. et totide
psalite canentes dño in organis que
fecerat dd ad canendū. et diuisit eos
dd p turmas filios leui. gerson. caath
et merari. ex gerson. ledan et
semei. filij ledan. princeps ieihel. et
zetham. et ioel tres. filij semei. salo
mith et oziel et aran tres. Tres isti pn
cipes familiaꝝ ledan. porro filij semei.
leeth. et iza et iaus et baria. Isti filij se
mei quinq; erant. erat aut leeth prin
cipium. porro iaus et baria non habue
runt plurimos filios. et dicuntur in una
familia unusq; domo computati. fi
lij caath. amram. isaar. hebron.
oziel. quinq; filij amram. aaron
et moyses. segregatusq; est aaron ut mi
nisteret in sanctificatis ipse et filij eius in
perpetuum. et adoleret incensum dño se
cundū ritū suū. ac benediceret nōi eius
in perpetuū. moysi quoq; hominis dei
filij annumerati sunt in tribu leui.
filij moysi. gerson. eliezer. filij ger
son. subahel princeps. fuerunt aut filij
eliezer. roobia princeps. et non erant elie
zer filij alij. porro filij roobia. multi
plicati sunt nimis. filij isaar. salo
mith princeps. filij hebron. ieriau princ.
amarias tertius. oziel quartus. iecma
am quartus. filij oziel. micha princ.
iesia tertius. filij merari. mooli et musi.
filij mooli. eleazar et cis. azoriius
et aut eleazar. non habuit filios. si filia
as. accepernuntq; eas filij cis. fratres eaz.
filij musi. mooli. et eder. et ierimoth
tres. Hæc filij leui in cognationibz
familiis suis. principes p principes et nume
rum capitum singlorum. qui faciebāt
opa ministerij domus dñi. a xx. annis
et supra. Dixit enim dd. Requiem de
dit dñs deus israel ꝓpolo suo et habitatione
in sempiternū. nec erit officij
leuitaꝝ. ut ultra portent tabernaculū
et omnia uasa eius ad ministeriū
dum. Juxta præcepta quoq; dd nouissi
ma supputabitur numerus filioꝝ le
ui. a uigesimo anno et sup. et erunt sub
manu filioꝝ aaron in cultum do
mus dñi in uestibulis et in gazophy
lacijs et in loco purificationis et in omni sanctuario. et
in ministerijs operibz ministerij templi
dñi. Sacerdotes aut sup panes propo
sitionis et ad similæ sacrificiū. ad lagana
azyma et sartagineum et ad fermen
tum similam. et sup oēm mensuram ponderis at
que mensuram. leuite uero. ut stent ma
ne ad confitendū et canendū dño simul
atq; ad uespam. tam in holocaustom dñi. quā in sabbatis et ka
lendis et tollemporibz. reliquoq; nu
mero et ceremoniis instituti. et in
quib⁹ coram dño et custodiant ob seruā
tiones tabernaculi federis. et ritum

saiarij. & obseruationē filioꝝ aaron trīū suoꝝ: ut ministrent in domo domini.

CAPVT XXIIII

Porro filiis aaron: hec portiones erunt. filij aaron: nadab & abiu. & eleazar. & ithamar. quoꝝ mortuis sunt aūt nadab & abiu aūt patrem suū absq; liberis: sacerdotioq; functa sunt eleazar. & ithamar. Et diuisit eos dd: ideb sadoch de filiis eleazar. & achimelech de filiis ithamar. sēm ordines suos. & ministerii. Inuenti sunt multo plures filij eleazar ui principiū uiris: q̄m filij ithamar. Diuisit aūt eos. hoc est filiis eleazar principes p familias sedecim: & filiis ithamar p familias & domos suas octo. Porro diuisit utraq; inter se familias. sortibz. Erant enī principes sanctuarij. & principes dei: tam de filiis eleazar: q̄m de filiis ithamar. Descripsitq; eos semeias filius nathanahel scriba leuites: coram rege. & principibz. & sadoch sacerdote. & achimelech filio abiathar principibz quoq; familiaꝝ sacerdotaliū & leuiticaꝝ. Vnam domū que cedit p erat eleazar. & alteram domū que sub se habebat cedos. ithamar. Exiit aūt sors prima ioiarib. secda iedeie. tertia harim. quarta seorim. quinta melchia. sexta maimam. septima accos. octaua abia. nona iheshu. decima sechenia. undecima eliasib. duodecima achim. tredecima oppha. quartadecima ibaal. quintadecima belga. xvi. emmer. xvij. ezir. xviij. hapses. xix. phetheia. xx. iezechel. xxi. iachin. xxii. gamul. xxiij. dalaia. xxiiij. maaziau. Hec ordines eoꝝ secdm ministeria sua ut ingrediantur domū dei. & uti fuit sanctū. sub manu aaron patris eoꝝ. sicut preceperat dns illi. Porro filiorū leui qui reliqui fuerant de filiis amram erat subhael. de filiis subahel: iedeia. de filiis quoq; roobie: princeps esias. Isaaris uo: salemoth. filiusq; salemoth. noad. filiusq; eius nerau primus. amarias tertius. iazahel quartus. iecmaam quintus. filij ozihel micha. filius micha samir. frater micha. iesia. filiusq; iesie zacharias. filij merari. mooli & musi. filius ozian. benno. filiusq; eius merari. ozian. & soam & zachur. & hebri. porro mooli filij eleazar. qui non habebat liberos. filij uo eis. ierameel. filij much. mooli. eder. & ieremoth. Isti filij leui. secdm domos familiaꝝ suaꝝ. principes patrū sortes cognatis suis. filios aaron. coram dd rege. & sadoch. & abimelech. & principibz familiarum sacerdotaliū & leuiticaꝝ. Tā maiores quam minores: omis sors equaliter diuidebat.

CAPVT XXV

Dixit dd magistratus exercitus seorsum separauerunt in ministerio filios asaph. & heman. & idithun: qui prophetarent in citharis. & psalteriis. & cymbalis. secdm numerū suū dedicati officio seruientes. De filiis asaph: zaccur. & ioseph. & nathania. & asarela. filij asaph: sub manu asaph prophetantis iuxta regem. Porro idithun filij. idithun. gedolias. seri. iesias. & sabaia. & mathathias sex: sub manu patris sui idithun. qui in cy

chata xp̃abat sup confitentes et
laudantes dñm. Heman quoq; filij
heman bocciau. mathania. ozihel.
subahel. ⁊ ierimoth: ananias. anna
ni. eliatha. geddelthi. ⁊ romenthie
zer. ⁊ helbacasa. mellothi. othir. ma
ziot. Oēs istī filij heman uidentis
regis in sermonibz dei. ut exaltaret
cornu. dedit ds̄ heman filios q̄tuor
decim. ⁊ filias tres. Asaph sicb manu
ptis sui. ad cantandum in templo
dñi. distributi erant in ỹmbalis. ⁊
psalteriis. ⁊ ỹtharis. in ministerio do
mus dñi. iuxt regem. Asaph iudeluco.
⁊ idithun. ⁊ heman. Erant aūt nūs eor
cum filijs suis. qui erudiebant cam
tum dñi. cuncti doctores. Ducentū oc
toginta octo. Ad ultimum sortes p un
ces suas ex equo tam maior. q̄m mi
nor. doctul pariter ⁊ indoctus. Egressa
q; est sors prima ioseph. que erat
de Asaph. Secūda godolie. ipe ⁊ filius ei.
⁊ fratres. xij. ei. Tertia zacchur. filius
⁊ fratres eius. xij. Quarta isari. filius
⁊ fratres ei. xij. Quinta nathanie. fili
us ⁊ fratres eius. xij. Sexta bocciau. fili
us ⁊ fratres eius. xij. Septima isrehela.
filius ⁊ fratres ei. xij. Octaua asaie. fi
lius ⁊ fratres eius. xij. Nona mathanie.
filius ⁊ fratres eius. xij. Decima semei.
filius ⁊ fratres ei. xij. Undecima ezrahel.
filius ⁊ fratres eius. xij. Duodecima asa
bie. filius ⁊ fratres ei. xij. Terradecima
subahel. filius ⁊ fratres eius. xij. Quarta
decima mathathie. filius ⁊ fratres ei. xij.
Quintadecima ierimoth. filius ⁊ fratres
eius. xij. Sextadecima ananie. filius
⁊ fratres eius. xij. Septimadecima helba
cate. filius ⁊ fratres ei. xij. Octauade
cima anani. filius ⁊ fratres eius. xij.
Nonadecima mellothi. filius ⁊ fratres
eius. xij. Vicesima eliatha. filius ⁊
fratres eius. xij. Vicesima prima othir.
filius ⁊ fratres ei. xij. Vicesima secūda godol
lathi. filius ⁊ fratres eius. xij. Vicesima
tertia. maziothi. filius ⁊ fratres eius. xij.
Vicesima quarta romenthiezer. filius
⁊ fratres eius. xij.

CAPVT VI

Distributiones autem earum de
cortus. Melchelemma filius chore.
de filijs Asaph. filij melchelemme
zacharias primogenitus. Iadihel
secūs. Zabadias tertus. Iathanahel
quartus. Ahilam quintus. Iohanna
sextus. Helioenai septimus. filij
aūt obededom. Semeias primogenit.
Iozabad secūs. Iobaa tertus. Sachar
quartus. Nathanahel quintus. Am
miel sextus. Issachar septimus. Phol
lathi octauus. Quia benedixit illi ds̄.
Semeie aūt filio eius nati sunt filij
principes familiaz suaz. Erant enim
uiri fortissimi. filij ergo semeie. Oth
ni. ⁊ raphahel. Obed. helzabad. ⁊
fr̄es eius uiri robustissimi. Heliu quo
q; ⁊ samachias. Oēs hij de filijs
obededom. ipi ⁊ filij ⁊ fr̄es eor fortis
simi ad ministrandū. Sexaginta duo
de obededom. Porro melchelemme fi
lij ⁊ fr̄es robustissimi. decem ⁊ octo.
Se ola aūt ideſt de filijs metari. Se
u principes. Non eīm habuit primoge
nitum. ⁊ idcirco posuerat eum pa
rem in principem. Helchias secūs.
Tabelias tertus. Zacharias quartus.
Oēs hij filij ⁊ fr̄es ola. nedeci. hij

duuit. fuit in cantoribus: ut semper principes custodiaz. sicut. & fres eoz ministrarent in domo dñi. ipsille sunt & sortes eoz equo & pauus & magnus p familias suas: in una mensq; portaz. Cecidit igit sors orientalis selemie. Porro zacharie filio eius uiro prudentissimo & erudito: sortitus obtigit plage septentrionalis. Obededom filio et filius eius ad austrum: in qua parte domus erat senoz consilium. Sephim. & hosa ad occidentem: iuxta portam que ducit ad uiam ascensionis: custodia contra custodiam. Ad orientem filo leuite scr: & ad aquilonem p die. & die. & ad meridiem similr in due p noz: & ubi erat consiliu. bnu & bnu. In cellulis quoq; ianitoz ad occidentē p noz in uia: bnu p cellulas. Hi sunt diuisiones ianitoz: filioz core & merari. Porro achias erat sup thesauros domus dñi: & uasa sanctuarii. filij ledan: filij gersonni. de ledan principes familiaz ledan & gersonni iehyheli. filij iehyheli: zachan. & iobel fres eius sup thesauros domus dñi. De amrammitis & isaarmit & hebronit & oziheliti. Subahel autē filius gersom. filij moysi: ipositus thesauris. fres quoq; eius: eliezer cui filius raabia. & huic filius isaias. & huic filius ioram: huic quoq; filius zechri. & huic filius selemith. Ipse selemith & fres eius sup thesauros sanctoz que sanctificauerat dauid rex & principes familiaz & tribuni & centuriones. & duces exercitus. de bellis & manubiis quas consecrauerant ad instaurationem & supellectilem templi dñi. Hec autē omnia sanctificauit samuhel uidens. & saul filius eius & abner filius ner & noab filius saruie. omnis qui sanctificauit ea p manū salemith & filiū eius. De isaarmit filio pedaiah chonenias & filij eius ad opera foranseus sup israel: ad docendū & ad iudicandum eos. Porro de hebronitis asabias & fres eius uiri fortissimi mille septuageni preerant israel in citeroanen contra occidentē in cunctis operibus dñi. & in ministerio regis. De hebronitaz autē principes fuit hieriau: secundum familias & cognationes suas. Quadragesimo anno regni dauid reuisa sunt & inuenti uiri fortissimi in iazer galaad. fres eius robusti satis erant. duo milia septingenti principes familiaz. quos constituit autē eos dauid rex rubenitis & gadditis & dimidie tribui manasse: in omne ministerium dei & regis.

CAPVT VII.

Filij autē issachar secundum numerum suum principes familiaz. tribuum eoz centuriones & prefecti qui ministrabant regi: iuxta uirtutes suas ingredientes & egredientes p singulos mēses in anno: xxuu. milia singuli preerant. Prime turme in primo mense ishoam preerat filius zabdihel. & sub eo. xxuu. milia. De filiis phares principes cunctoz principum in exercitu. mense primo cedi mensis. habebat turmam eius alhottes: & post se alium nomine macelloth. qui

tegebat parte cetrtul. xxuy. miliū.
Hinc quoq; turme exie in mente suo.
erat banaias sacerdos filiul ioiade.
& in diuisione sua. xxuy. milia. Ipse
est banaias fortissimus inf. xxx. & ip
xxx. Preerat aūt turme iphus amiza
dab filius ej. Quartus mense qrto. a
sahel fr ioab. & zabdias filius eius
post eū. & in turma ej. xxuy. milia. Quin
tus mense qnto. princeps samaoth
izrahelites. & in turma eius. xxuy. mi
lia. Sextus. mense sexto. hyra filius
acces thecuites. & in turma ej. xxuy.
milia. Septimus mense septio. helles
pallonites de filiis effraim. & in tur
ma eius. xxuy. milia. Octauus. mse
octauo. sobocai aloythites de stirpe
zarai. & in turma ej. xxuy. milia. No
nus. mense nono. abiezer anathoy
thites. de stirpe gemini. & in turma
eius. xxuy. milia. Decimus. mense
decimo maarai. & ipe nethophathites.
de stirpe zari. & in turma eius. xxuy.
milia. Undecimus. mense undecimo ba
naias pharatathonites. de filiis effra
im. & in turma eius xxuy. milia.
Duodecimus. mse. xij. holdai neth
phathites de stirpe gothonihel. & in
turma eius xxuy. milia. Porro tri
bubz isti. erant tribunus dux eli
zer filius zechri. Symeonitis. dux
saphatias filius maacha. Leuitis.
asabias filii chamuhel. Aaronitis.
sadoch. Juda. heliu fr dd. Isachar.
amri filius michahel. Zabulonitis.
ielimaias filius abdie. Nepthalitis.
iermoth filii ozihel. filius effraim.
oste filius ozazu. Dimidie tribu
manasse. iobel filii phadie. Ex di
midie tribu manasse in galaad.
iaddo filii zacharie. Beniamin aū.
iasihel filius abner. Dan uo. ezri
hel filii ieroam. Hij principes filiop
isti. Nolutt aūt dd numerari eos a
xx. annis inferius. qd iuerat dns
ut multiplicaret isti sicut stellas ce
li. Joab filius saruie cepat nume
raie nec compleuit. qr sup hoc ira ue
nerat in isti. & ideirco numerul cop
qui filiant recensiti ñ est relatus in
fastos regis dd. Sup thesaurus aūt
regis fuit azmoth filius adiehel.
Hijs aūt thesaurus qui erant in ur
bibz & in uicis. & in turribz. pfide
bat ionathan filius ozie. Qui aūt
rusticis. & agricolis qui cōlebant
tram. pierat ezri filius chelub. Vi
nearuinq; autem bz semeras roma
thites. Cellis aūt unariis. zabdi
as aphonites. Nam sup oliueta
& ficeta. que erant in campestribz.
balanan gaderites. Sup apotecas
aūt olei. roas. Porro armentis que
pascebantur in saarona. saphatus
fuit sechrai sorontites. & sup boues
in uallibz. saphat filii adli. Sup
camelos uo. obil ismahelites. Et
sup asinos. iadias meronathites. Su
per oues quoq; iazit agarenus. Om
nes hij. principes fuere regis dd. Jona
than aūt patruus dd. consiliarius.
uir prudens & litteratus. ipe & iahihel
filius achamoni. hij erant cū filiis
regis. Achitophel erat consiliarius
regis. & chusai arachites. amicus re
gis. Post achitophel fuit ioiada filii

banaue. ⁊ abiathar. Princeps aũ exercitus regis. erat ioab

XXVIII

Conuocauit g̃ dñs oẽs pnc pes isr̃l duces tribuũ. ⁊ ppositos turmas qui ministrabant regi. tribunos quoq; ⁊ centuriones. ⁊ qui erant sup substantiã ⁊ possessionibz regis. filios q; suos cũ eunuchis. ⁊ potentes. ⁊ robustissimos quosq; in exercitu ul̃in. Cumq; surrexisset rex ⁊ sedisset. aut. Audite me frēs mei. ⁊ pplus meus. Cogitaui ut ędificarem domũ in qua requiesceret archa fęderis dñi. ⁊ scabellum pedũ dei nr̃i. ⁊ ad ędificandũ omia ꝑparaui. Dixit aũ mihi. Non ędificabis domũ nomi meo. eo quod bellator ⁊ sanguinũ fuisti. Et elegit dñs de oĩb me de uniuersa domo patris mei. ut eẽm regem super isr̃l in sempit̃num. De tribu enim elegit principes. Porro de domo tribu domũ patris mei. ⁊ de filiis patris mei. placuit ei ut me eligeret regem super isr̃l. Et ⁊ de filiis meis. filios enim multos dedit mihi dñs. elegit salomonẽ filium meum. ut sederet in throno regni dñi super isr̃l. Dixitq; mihi. Salomon filius tuus ędificabit domũ meam. ⁊ atria mea. Ipse enim elegi mihi in filium. ego ero ei in patrem. ⁊ firmabo regnum eius usq; in ęternum. si perseuerauerit facere precepta mea et iudicia. sicut ⁊ hodie. Nunc g̃ coram uniuerso cetu isr̃l audiente dño deo nr̃o. custodite. ⁊ perquirite cuncta mandata dñi dei uestri. ut possideatis ⁊ habeatis bonam. ⁊ relinquatis eam filiis uestris post uos usq; in sempit̃num. Tu aũ salomon fili mi. scito deum patris tui. ⁊ serui illi corde perfecto. ⁊ animo uoluntario. Omnia enim corda scrutatur dñs. ⁊ cuncta mentium cogitationes intelligit. Si q̃rsieris eum. inuenies. Si aũt dereliqueris illum proiciet te in ęternum. Nunc g̃ quia elegit te dñs ut ędificares domum sanctuarii. confortare ⁊ fac. Dedit aũ dñs salomoni filio suo descriptionẽ porticus ⁊ templi. ⁊ cellarum. ⁊ cenaculi. ⁊ cubiculoꝝ in adytis. ⁊ domus propitiatorii. necnõ ⁊ omnium que cogitauerat. atriorũ. ⁊ exedrarum. per circuitũ in thesaurus domus dñi. ⁊ in thesauros sanctificationum. diuisionesq; sacerdotales. ⁊ leuiticas. In omnia opa domus dñi. ⁊ in uniuersa uasa ministerii domus dñi. auri in pondere per singula uasa ministerii. Argenti quoq; pondus per uasorũ ⁊ opum dignitates. Et ad candelabra aurea. ⁊ ad lucernas earum auri per mensuram uniuscuiusq; candelabri. ⁊ lucernarum similiter. ⁊ in candelabris argenteis. ⁊ in lucernis earum per dignitatem mensure. pondus argenti tradidit. Aurum quoq; dedit in mensas propositionis. per dignitatem mensure. similiter ⁊ argentum in alias mensas argenteas. Ad fuscinulas quoq; et fialas. ⁊ thuribula ex auro purissimo. ⁊ leunculos aureos per qualitatem mensure ponderis distribuit in leunculum ⁊ leunculum. Similiter ⁊ in leones argenteos. ductilium argenti pondus reppulit. Ad altare aũt in quo adoletur incensum. aurum

puerilitatē dedit: ut ex ipo fieret ꝛ multitudo quadrige cherubyn extendē tium alas, ꝛ tegerent archam fœdꝰ dñi. Omnia in quit venerunt scripta manu dñi ad me, ut intelligerem uni uersa opa exemplaris. Dixit quoq; dñs salomoni filio suo. Viriliter age ꝛ confortare, ꝛ fac: ne timeas ꝛ ne paueas. Dñs enim ds meus tecum erit. ꝛ nō dimittet te nec delinquet te, donec perficias omne opus ministerij domus dñi. Ecce diuisiones sacerdotū ꝛ leuitarum in omne opus ministerij domus dñi assistunt tibi, ꝛ parati sunt ad omnē artificiū. Et principes cūctusq; populi tui tota mente tua sunt ad omnia precepta tua.

XIX

Locutusq; est dauid rex ad omnem ecclesiam. Salomonē filium meum unum elegit ds adhuc puerū ꝛ tenellū, opus autem grande est ideo. Non enim habitatio hominis est. ꝛ ꝛ deo. Ego autem totis uiribus meis parauī impensas domui dei mei, aurum ad statuas aureas, ꝛ argentū in argenteas. es in enea. ferrum in ferreas, lignū ad lignea. Lapides onychinos, ꝛ qui tribuunt. ꝛ diuerso colore. omnemq; pretiosum lapidem, ꝛ in marmore paruit abundantissime. Et super hec que obtuli in domū dei mei. de peculio meo auri ꝛ argenti, do in templū dei mei. exceptis his que preparaui in eadem sedem tria milia talenta auri de auro ophir, ꝛ septem milia talenta argenti probatissimi, ad deaurandos parietes templi, ꝛ ubicunq; opus est auri de auro, ꝛ ubicunq; opus est argenti. argenti opa fiant per manus artificū. Et siquis sponte offerre impleat manum suam hodie, ꝛ offerat ex uoluntate dño. Obtulerunt principes familiarum, ꝛ proceres tribuū israel, tribuni quoq; ꝛ centuriones ꝛ principes possessionum regis, dederunt in opa domus domini. auri talenta quinq; milia, ꝛ solidos. x. milia. argenti talenta. x. milia, ꝛ eris talenta x. ꝛ octo milia, ferri quoq; centum milia talentorum. Apud quemcūq; inuenti sunt lapides, dederunt in thesaurū domus dñi per manū iehiel gersonitis. Lætatusq; est populus cuius uota sua sponte promiserunt, eo quia corde toto offerebāt ea dño. Et ꝛ dauid rex lætatus est gaudio magno, ꝛ benedixit dño coram multitudine, ꝛ ait. Benedictus es dñe ds israel patris nr̄i, ab eterno usq; in eternum. Tua est dñe magnificentia ꝛ potestas ꝛ gloria, atq; victoria, ꝛ tibi laus. Cuncta enim que in celo sunt siue in terra, tua sunt. Tuum dñe regnum, ꝛ tu es super omnes principes. Tue diuitie ꝛ tua est gloria, tu dominaris omnium. In manu tua uirtus ꝛ potentia, in manu tua magnitudo ꝛ imperium omnium. Nunc igitur ds ut confitemur tibi, ꝛ laudamus nomen tuum inclytum. Quis ego, ꝛ quis populus meus, ut possimus hec uniuersa promere. Tua sunt omnia, ꝛ que de manu tua accepimus dedimus tibi. Peregrini enim sumus coram te, ꝛ aduene. sicut omnes patres nostri. dies nostri sicut umbra super terram, ꝛ nulla est mora. Domine ds

tūt omīt hec opa q̄m pauimus
t ut edificaretur domus nomi
scō tuo de manu tua est. t tua ē
omīa. Sciō ds mūs q̄ pbes cordā
t simplicitate diligis. Vnde t ē
go in simplicitate cordis mei le
tus obtuli uniūsa hec. t pplm tu
um qui hic reptus est uidi cum
ingenti gaudio tibi offerre do
naria. Dñe ds abraham ysaac
t israēl patrū nrōr custodi mētium
hanc uoluntatem cordis eor. et
semp in uenerationē tui mens il
la pmaneat. Salomoni quoq; filio
meo da cor pfectum. ut custodiat
mandata tua t testimonia tua t
ceremonias tuas t faciat uniūsa t
edificet edem cui impensas pau
parauit. Precepit aūt dō uniuerse ecclie be
nedicere dño do nro. Et benedixit
omīs ecclia dño do patrū suor. t
inclinauīt se t adorauīt dīm. de
inde regem. Immolauīt; uictī
mas dño. t obtulerunt holocausta
die sequenti. t tauros mille. t aries
tes mille. agnos mille cum libami
nibz suis. t innūmera turba abundan
tissime in omne israēl. t comederūt
t biberunt coram dño in die illo
cum grandi letitia. t unxerūt iterū
salomonē filiū dō. Vnxerunt aūt
dño in principem. t sadoch in pon
tificem. Sedit; salomon sup soliū
dīi in regem p dō pre suo. t cunc
tis placuit. t paruit illi omīs israēl.
Et cūctī principes t potentes. t
cūcti filij regis dō dederunt ma
num. t subiecti fuīt salomoni re
gi. Magnificauit q̄ dñs salomonē
sup omnē israēl. t dedit illi gl̄am regi
ni. qualem nullus habuit ante eum
rex israēl. Igitur dō filius ysai regnauit sup uniūsum israēl. Et dies
quibz regnauit sup israēl. fuerunt
xl. annis. In hebron regnauit sep
tem annis. in hrlm annis. xxx. tri
bz. Et mortuus est in senectute
bona. plenus dierum t diuitiis t
gl̄a. regnauitq; salomon filius eius
p eo. Gesta aūt dō regis prima t nouissima scripta sunt in libro samu
hel uidentis. t in libro nathan pro
phete. atq; in uolumine gad uide
tis. cum omībz regni eius. t fortitudi
nis t temporū. que fuerunt sub
eo siue in israēl. siue in cunctis regnis terrarum. Explicit liber primus. Incipit secundus.

Confortatus est q̄ salomon filius dō
in regno suo. et
dñs erat cum eo.
t magnificauit
eum in excelsum.
Precepit; salomon uniūsis israēl. tri
bunis t centurionibz. t iudicibz t uni
cuiq; dūi israēl t principibz familiaz.
t abiit cum uniuersa multitudine
in excelsum gabaon. ubi erat ta
bernaculum fedus dī. q̄d fecit mo
yses famulus dī in solitudine.
Archam aūt dei addiderat dō de ca
riathiarim. in locum quem pparauerat ei. t tabernaculum. hoc est in hrlm. Altare q̄

eucum qđ fabricarus fuat be dele
hel filius ur. filij ur. ubi erat arca
tabernaculo dñi. qđ requisiuit sa
lomon & omnis ecclia. Ascendunt sa
lomon ad altare eneū coram tab
naculo federis dñi. & obtulit in eo
mille hostias. Eadē aūt nocte
apparuit ei ds dicens. Postula qđ
uis: ut dem tibi. Dixitq; salomon do.
Tu fecisti cum dō pri meo magnam
misericordiam. & constituisti me regem p eo.
Nunc ergo dne ds. impleatur sermo
tuus: quem pollicitus es dō patri
meo. Tu me constituisti regem sup
plm tuū multū: qui tam innume
rabilis est qui populus tuus. Da mihi sa
pientiam & intelligentiam: ut egre
diar coram plō tuo & ingrediar.
Quis enim poterit hunc plm tuum dig
ne qui tam grandis & multicaute. Di
xit aūt ds ad salomonē. Quia istud
hoc magis placuit cordi tuo. & non
postulasti diuitias & substantiam & glo
riam. uitas animas eorum qui te odê
runt. sed nec dies multos. pe
tisti aūt sapiam & scientiam. ut iudica
re possis plm meum. sup quem con
stituit te regem: sapia & scia data ei
tibi. Diuitias aūt & substantiam & glo
riam dabo tibi. tra ut nullus in regibus nec
ante te. nec post te fuerit similis
tui. Venit ergo salomon ab excelso
gabaon in ierlm coram tabernaculo
federis. & regnauit sup isrl. Congre
gauitq; sibi currus & equites. & fa
cti sunt ei mille quadringenti currus &
xij. milia equitū. & posuit eos ex in ur
bibus quadrigarū. & cum rege in
ierlm. Pecuniaq; reportauit in ierlm aurum &
argentum sicut lapides. & cedros. sicut sy
comoros que nascuntur in campes
tribus multitudine magna. Adduc
cebantur aūt ei & equi de egypto. &
de coa. a negociatoribus regis. qui
bant & emebant pcio quadrigā
rum equoꝝ sexcentis argenteis. &
equi centū quinquaginta. Similiter
& de omnibus regnis cetheoꝝ. & re
gibus syrie emptio celebrabatur.

Decreuit aūt salomon edificare
domū nominī dñi. & palatiū
sibi. Et numerauit septuaginta
milia virorū portantiū humeris. &
octoginta milia qui cederent lapides
in montibus. ponitos ex eoꝝ. tria mi
lia sexcentos. & misit ad hyrā
regem tyri dicens. Sicut egisti cū
dō patre meo. & misisti ei ligna cedri
na ut edificaret sibi domū in qua
habitaret. sic fac mecū. ut edificē
domū nōi dñi dei mei. & consecrē
eam ad adolendū incensum coram
illo. & fumiganda aromata. & ad
positionem panū semp̄ iugem. & ho
locausta mane & vespe. sabbatis
quoq; & neomenijs. & sollēpnitati
bus dñi dei nri in sempiternū. quę
mandata sunt isrl. Domus enim q̄
edificare cupio: magna est. Magnus
est enim ds nr. sup omnes deos. Quis
q̄ poterit prualere. ut edificet ei dig
nam domum. Si celi & celi celoꝝ ca
pere eum nō queunt. quantus ego
sum ut possim ei edificare domum:
Sed ad hoc tm̄. ut adoleatur incen
sum coram illo. Mitte g̃ mihi virum

ciuitū qui nouit opari in auro
argento. ere. ferro. purpura. co
cino. hacincto. qui sciat sculpere
celata cum hīs artificibz quos
mecū hē in iudea. in urbi. quos
parauit dō pr mr. Iz. lignā
cedruna mittē mi. abiegna. pi
cea de libano. Scio enī qđ serui
tui nouūt cedere ligna de lybano.
et erunt serui mei cum seruis tuis
ut parentur mihi ligna plurima.
domus enī quā cupio edificare
magna est nimis. mirabilis. Quic
quid operis quo celsum sunt ligna ser
uis tuis. dabo in cibaria tritici cho
ros. xx. milia. hordei choros tot
dem. olei quoq; lata. xx. milia. Mi
sit aūt hyram rex tyri. plitteras
quas miserat salomoni. Quia di
lexit dns pplm suū. dedit te rē
nare sup eum. addidit dns.
Benedictus dns ds isrl qui fecit ce
lum. et ter. qui dedit dō regi filiū
sapientē. et eruditū. et sensatū
atq; prudentem. ut edificaret do
mum dñi. et palatiū sibi. ogilā
et utilē prudentē. et scientissimū hy
ram fabrū. pēm meū filiū mulie
ris de filiabz dan. cui pr tyrius fu
it. qui nouerit opari in auro. et ar
gento. ere. et ferro. et marmore. et
lignis. in purpura quoq; et iacincto.
et byssо. et cocino. et qui sciat tela
re omnē sculpturā. et adinuenire pru
dens. qđcumq; in ope necessarium fue
rit. cū artificibz tuis. et cū artificibz dñi
mei dō pris tui. Triticū. ordeū.
olim. et mittit. qđ pollicitus es dñe mi
mine seruis tuis. nos aūt cedemus
ligna de lybano quotquot necessa
ria habueris. et applicabim ea ta
tibz p mare in ioppen. et tuū erit
illuc ferre ea in urbē. Numerauit ig
salomon omnes uiros proselytos qui
erant in terra isrl. post dinumerationē
qua dinumerauit dō pr ei. et inuenta
sunt centū quinquaginta milia. et
tria milia septin. fecitq; ex eis sep
tuaginta milia qui humeris ona
portarent. et octoginta milia qui
lapides in montibz cederent. Tria mi
lia et sexcentos. prepositos operum ip.

Cepit salomon edificare
domū dñi in hierl in monte
moria qui demonstratus fuerat dō
patri eius. in loco quem parauit dō in
area ornan iebusei. Cepit aūt edifi
care mense secō. anno quarto regni
sui. Et hec sunt fundamenta q̄ iecit
salomon ut edificaret domū dñi. Lon
gitudinis cubitos in mensura pma
sexaginta. latitudinis cubitos. xx.
Porticū ho ante faciē que tendeba
tur in longitudinē mensuram latitudi
nis domus. cubitos. xx. Porro alti
tudo centū. xx. cubitos erat. Et deau
rauit eam interiorē⁹ auro mun
dissimo. Domū quoq; maiorē texit
tabulis lugneis abiegnis. et lam
inas auri obtexit p totū.
Sculpsitq; in ea palmas. et q̄si cate
nulas se inuicem complectentes.
Strauit quoq; pauimentū templi p
ciosissimo marmore. decore multo.
Porro auri erat pbatissimū. de cui
iamnumul texit domū. et trabes et

ꝛ postes ꝛ paretes. ꝛ ostia. ꝛ cela
uit cherubin in paretibꝫ. fecit q̄
domū sū scōr. longitudinē uicta
latitudinē domus cubitoꝝ. xx. et
latitudinē simili. xx. cubitoꝝ. ꝛ lam
minā auream fecit eam q̄si talentū
ponderis. Et ꝛ clauos fecit aureos.
ita ut singuli clauditos quinq̄ge
nos appenderent. Cenacla quoq; te
xit auro. fecit etiam in domo sc̄or
scōr cherubin duo ope statuario.
ꝛ fecit ea auro. Ale cherubin. xx.
cubitis extendebantur. ita ut una
ala hꝫ cubitos quinq; ꝛ tangeret
parietem domus. ꝛ ala altera. v. cu
bitos hꝫ alam tangeret altius che
rub. Similit cherub altiꝰ ala. v.
habebat cubitos ꝛ tangebat pa
rietem. ꝛ altera eius ala. v. cubitoꝝ.
alam cherub altius contingebat.
Igitur ale untuntiꝫ cherubyn expā
se erant. ꝛ extendebantur. xx cubi
tos. xx. Ipi aut stabant erecti pe
dibꝫ. ꝛ facies eoꝝ ille erant ad ex
teriorem domū. fecit quoq; uelum
ex iacinto purpura. cocco. ꝛ byſ
so. ꝛ intexuit ei cherubin. Ante fo
res etiam templi duas colump
nas. quę. xxx. ꝛ quinq; cubitos
habebant altitudinis. Porro capi
ta earum. v. cubitoꝝ. sicut non et
si catenulas in oraculo. ꝛ suppo
suit eas capitibꝫ columnaꝝ. ꝛ ma
la granata eram centum. quę cate
nulis inposuit. Ipas quoq; colūp
nas posuit in uestibulo templi. u
nam a dextris. ꝛ aliam a sinistris.
Eam quę a dextris erat uocauit ia

chim. ꝛ quę ad leuam booz.

Fecit quoq; altare eneū. xx. cu
bitoꝝ longitudinis. ꝛ xx. cubi
toꝝ latitudinis. ꝛ x. cubitoꝝ altī
tudinis. Mare etiam fusile. x. cu
bitī. ab labio uſq; ad labiū. rotun
dum p circuitū. Quinq; cubitos ha
bebat altitudinis. ꝛ linea. xxx. cu
bitoꝝ ambiebat gurū eius. Simi
litudo quoq; boum erat subt illud.
ꝛ x. cubitis quedam extrinsecus ce
labatur. q̄ duobꝫ ordinibꝫ aurū mar
cuebant. Boues aut erant fusiles.
ꝛ ipm mare sup. xij. boues inposi
tum erat. Quoꝝ tres respiciebant
ad aquilonē. ꝛ alij tres ad occidentē.
porro tres alij meridiem. ꝛ tres qui
reliqui erant orientē. ꝛ mare hꝫ
suppositū. Posteriora aut boū. erāt
intrinsecus sub mari. Porro altu
tas eius habebat trium palmo
rum. labiū illius erat q̄si labiū calicis.
uel repandi lilij. ꝛ capiebat quoq;
mensure trium milia metretas. Fe
cit quoq; concas. x. ꝛ posuit. v. a dextris.
ꝛ v. a sinistris. ut lauarent in eis
omnia que in holocaustū oblatu
ri erant. Porro in mari sacerdotes
lauabantur. fecit aut ꝛ candelabra
aurea. x. secundum spem q̄m iusserat
fieri. ꝛ posuit ea in templo. v. a dex
tris. ꝛ quinq; a sinistris. Fecit ꝛ mē
sas. x. ꝛ posuit eas in templo. v. a
dextris ꝛ. v. a sinistris. fialas quoq;
aureas centū. fecit etiam atriū sa
cerdotū. ꝛ basilicam grandem. ꝛ ostia
ei basilicam que texerat. Porro
mare posuit in latere dextro. contra

orientem ad vndiem. Fecit aũ hyrã leberas quoq; z treagras. z phialas.
Et complevit oẽm opus regis in domo dñi. hoc est columpnas duas. z
epistilia. z capita. z equali ꝯ amb re
tiacula que capita regent sup epi
stilia. z malogranata quoq; ad. z re
tiacula duo. tra ut bum. ordines o
malogranatoꝝ singlis retiaculis
ungerentur. que regent epistilia
z capita columpnaꝝ. Bases etiam
fecit z concas. quas suppositis bali
bꝫ. mare unũ. bouesq; xii. sub mari.
leberas. z treagras. z phialas. Omnia
vasa fecit salomon hyram pr̃ eius
in domo dñi. ex ere mundissimo. In
regione iordanis fudit ea rex in argi
losa tra. inter socoth. z saredatha. Erat
aũ multitudo vasoꝝ innumerabil.
tra ut ignoraretur pond̃ eris. Fecit
salon oĩa vasa domus dei. altare
aureũ. z mensas. z sup ea panes ꝓ
positionis. Candelabra q; cum lucerni
bus ut lucent ante oraculũ ex̃ pu
rum. ex auro purissimo. Et floccina
quedam z lucernas. z forcipes aure
os. Omnia de auro mundissimo fecit
fuit. Thymiamaterria quoq; z phi
alas. z mortariola. ex au
ro purissimo. Et ostia templi interiora
sc̃a sc̃oꝝ. z ostia
templi forinsecus aurea. Sicq; com
plerũ ē oẽm opus. qđ fecit salon
in domo dñi. Intulit q; salomon ea
que vouerat dauid pr̃ suus. Argentũ
z aurum z universa vasa. posuit
in thesaurus domus dñi. IV
Tunc congregauit maiores
natu tribꝰ z cunctos ꝓncipes tribuũ
z capita familiaꝝ de filiis isrl in
urbe. ut adducerẽt archam fœdis dñi
de ciuitate dauid que est sion. Venerunt
q; ad regem oẽs viri isrl in
die sollempni mensis septimi. Ad
quẽ venerunt cuncti seniores isrl.
portauerunt leuite archam. z intulerunt eam. z omne vasculum tabernaculi. porro vasa sanctuarij q; erant
in tabernaculo. portauerunt sacerdo
tes cum leuitis. Rex aũ salomõ.
z universus cetus isrl. z oẽs qui fu
erant congregati. ante archam
immolabant arietes z boues absq;
ullo nũo. Tanta enim erat multi
tudo victimaꝝ. Intulerunt sacer
dotes archam fœderis dñi in locũ
suũ. idest ad oraculũ templi in sc̃a
scoꝝ. subter alas cherubin. tra ut
cherubin expandent alas suas sup
locũ in quo posita erat archa. et
tegẽm archam regent cum vectib
eius. Verũ aũ quidẽ portabant
archa et paululũ longius erant
capita parebant ãi oraculũ. Sed ita
quis paululũ stulte intuitus
eos vide ri potat. Sunt enim archa
in. vacuꝫ in ꝓtate dei. sicut legit
erat aliud in archa nisi due tabu
le quas posuerat moyses in oreb.
cũ legem dedit dñs filiis isrl egre
dientibꝫ ex egypto. Egressis aũ
sacerdotibꝫ de sanctuario. oẽs enim sa
cerdotes qui ibi reperti sunt. mundi
ficati sunt. nec adhuc illo tẽpe
ribus z ministerio ordo unꝰ eos di
stinxit. tam leuite qũ canto

res. idelt. et qui tibi alaph erant. et q̄
tib emant. et qui tib drchun. filij eo
rū eor. uestiti byssinis. cymbalis.
et psalteriis. et cytharis constituebāt.
stantes ad orientalē plagam altā
ris. et cum eis sacerdotes centū. ex
canerent tubis. Factum est quasi pari
tubis et uoce et cymbalis et organis
et diuersi generis musicor̄ conc̄inentiū.
et uocem in sublime tollentib; longe
sonitus audiebatur. ita ut cū dom̄o
laudare cepissent et dicere. confite
mini dño q̄m bonus q̄m in sēlm mia
eius. impleretur domus dei nube.
nec possent sacerdotes stare et minis
trare pp caliginem. Compleuit enī
gla domini domum dei. VI
Tunc salomon ait. dñs pollicit
est. ut habitaret in caligine. Ego
aūt edificaui domū nomini eius. ut
habitaret ibi in p̄petuū. Et conuertit fa
ciem suam et benedixit uniuersę multi
tudini istī. nam omnis turba ste
bat intenta. Et ait. Benedictus dñs
ds istī. qui ꝯlocutus est dō patri
meo ore compleuit dicens. Ab die q̄
eduxi pplm meū de tra egy. nō ele
gi ciuitatē de cunctis tribub; istī ut
ędificaretur in ea domus nōi meo. nq
elegi quemq̄m alīū ut esset dux
in pplo meo istī. sed elegi urbem. ut
nomen meū in ea. et elegi dō ut con
struerem eā super pplm meū istī. Cui
cū fuisset uoluntas dō p̄tis mei ut
ędificaret domū nōi dñi istī. dixit
dñs ad eum. Quia habet fuit uolun
tas tua ut ędificares domū nomi
ni meo. bñ quidem fecisti hui⁹ce mo
di hr̄e uoluntatē. Sz nō tu edificabis
domū. sed filius tuus qui egredietur
de lumbis tuis. ipse edificabit domū
nōi meo. Complenit ꝙ dñs sermo
nem suū quem locutus fuerat. et ego
surrexi p dō p̄tis mei. et sedi sup thro
num istī sicut locutus ē dñs. et edifi
cauī domū nōi dñi dei istī. et posui
in ea archam in qua est pactum dñi
q̄d pepigit cum filiis istī. Stetit ꝙ
coram altari dñi. ex aduersō uniuer
sę multitudinis istī. et extendit ma
nus suas. Ipse quidem fecerat labo
ratum æreum et posuerat eam in me
dio basilicę. habentem. v. cubitos lon
gitudinis. et. v. cubitos latitudinis.
et tres cubitos altitudinis. Stetitq;
sup eam. et deiecit genibus
contra omnem multitudinem istī. et
palmis in cēlum leuatis. ait. Dñe ds
istī. nō est similis tui ds in cēlo et in
tra. qui custodis pactum et misericor
diam cū seruis tuis qui ambulant coram
te in toto corde suo. qui p̄stitisti ser
uo tuo dō p̄tri meo quęcūq; locutus fue
ras ei. et quę ore pronuciasti ope com
pleuisti. sicut et p̄sens tempus p̄bat.
Nunc ꝙ dñe ds istī. impple sermo tuo
p̄tri meo dō quęcūq; locutus es. dicens.
Non deficiet de te uir coram me qui
sedeat sup thronū istī. ita tñ si custo
diant filij tui uias meas. et ambula
uerint in lege mea. sicut et tu ambu
lasti coram me. Et nunc dñe ds istī.
firmetur sermo tuus quem locutus
es seruo tuo dō. Etenim vere habitabit
tu⁹ deus cum hominib; sup tra.
Si cēlum et cēli cēlor̄ tē non capiunt.

ĝitomagis dom̃i ista qm̃ edificaui.
& ed ad hoc m̃ fiã esto ut respectus o
rationem serui tui. & obsecrationem eius
dñe ds m̃s audias preces qs famulus
famulus tuus coram te. ut aperias
oculos tuos sup domum istam die ac
nocte sup locum in quo pollicitus
es ut inuocaretur nom̃ tuum. & exau
dires orationem qm̃ seruus tuus orau
erit in eo. & exaudi preces famuli tui. &
pp tui israel. Quicunq; orauerit in loco
isto. exaudi de hyatalo tuo. id est de
celis. & propitiare & si peccauerit quispi
am in proximum suum & iurare coegerit eum
patulum ueniat. & ille ductus conspi
cerit coram altari in domo ista. tu
audies de celo. & facies iudicium seruo
tuorum. tra iniquum reddens in capu
am suam in caput proprium. & iustifica
ns iustum. & tribuens ei secundum iustitiam
suam. & si fugatus fuerit populus tu
us israel ab inimico. peccauerint enim
ei. & conuersi egerint penitentiam. & confes
si fuerint nomen tuum. & fuerint depre
cati in loco isto. tu exaudi de celo.
& propitiare peccato populi tui israel. & reduc
eos in terram quam dedisti patribus eorum.
si claudo celo pluuia non fluxerit pro
peccato populi. & deprecati fuerint te in lo
co isto. & confessi nomen tuum. & conuersi
a peccatis suis cum eos afflixeris. exau
di de celo dñe & dimitte peccata serui
tui. & populi tui israel. & doce eos viam
bonam per quam ingrediantur. & da
pluuiam terre tue quam dedisti populo tuo ad
possidendum. Fames si orta fuerit
in terra. & pestilentia. erugo & auru
go. locusta & bruchus. & hostes
uastent regionis portas obsidere
rint cuncta. omnisq; plaga & in
firmitas fuerit. cuius de populo tuo
israel fuit deprecatus. cognoscens pla
gam & infirmitatem suam. & expan
derit manus suas in domo hac. tu
exaudies de celo de sublimi habitaculo
habitaculo tuo. & propitiare & redde uni
cuique secundum uias suas quas nosti
cum hyatalo in corde suo. Tu enim solus
nosti corda filiorum hominum. ut timeant
te & ambulent in uiis tuis cunc
tis diebus quibus uiuunt super faciem
terre quam dedisti patribus nostris. Etenim
quoque qui non est de populo tuo israel.
si uenerit de terra longinqua propter nomen tu
um magnum. & propter manum tuam po
tentem & propter brachium tuum extentum
& adorauerit in loco isto. tu exaudies de celo firmissimo habitaculo
tuo. & facies cuncta propter quibus inuo
cauerit te ille peregrinus. ut discant
omnes populi terre nomen tuum. & timeant
te sicut populus tuus israel. & cognoscant
quod nomen tuum inuocatum sit super do
mum hanc quam edificaui. Si egre
dietur populus tuus ad bellum contra
aduersarios suos per uiam in qua mi
seris eos. adorabunt te contra uiam
in qua electus hec est quam elegisti
& domum quam edificaui nomini tuo. tu
exaudias de celo preces eorum & obse
crationem. & ulciscaris. Si autem pec
cauerint tibi. neque enim homo est
qui non peccet. & iratus furens. & tra
dideris eos hostibus. & captiuos eos
duxerint in terram longinquam. uel
certe que uicina est. & conuersi corde

suo in tra ad qm captiui duxerint eos. et orauerint pm̃ am. & deprecati te fuerint in tra captiuitatis sue dicentes. peccauimus iniquitatem iniuste egimus. & impie fecimus. in uniuerso corde suo. & tota anima sua in tra captiuitatis sue ad qm duxerint eos. & orauerint te contra uiam tre sue q̃ dedisti patribus eor̃. & urbis qm̃ elegisti. & domus qm̃ edificaui nomini tuo. ut exaudias de celo. hoc est de firmo habitaculo tuo preces eor̃. & facias iudicium. & dimittas plo tuo. qui peccauerunt tibi. Tu es enim dns meus. Aperiantur queso oculi tui. & aures tue intendant ad orationem que fit in loco isto. Surge q̃ conquiesce dne dns in requiem tuam. tu & arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui dne dns induantur salute. & gaudeant electi tui in bonis. Dne dns ne auertas faciem xpi tui. memento misericordiarum dauid serui tui.

CVII

Cumq; complesset salomon orans deum ignis descendit de celo. & deuorauit holocaustum. & uictimas. & maiestas dni impleuit domum. Nec poterant sacerdotes ingredi templum dni. eo q̃d impleret maiestas dni templum dni. Filii quoq; israel uidebant descendentem ignem. & gloriam dni super domum. & curuabant pauimenti stratum. pronis uultibus adorauerunt. & laudauerunt dnm. quoniam bonus. quoniam in seculum misericordia eius. Rex & omnis plus. immolabant uictimas coram dño. Immolauit q̃ salomon hostias bouum. xxii. milia. arietum centum. xx. milia. & dedicauerunt domum dei rex & uniuersus plus. Sacerdotes autem stabant in officiis suis. & leuite in organis carminum dni. que fecerat dauid rex ad laudandum dnm. quoniam misericordia eius. hymnos dauid canentes per manus suas. Porro sacerdotes canebant tubis ante eos. omnisq; israel stabat. Dedicauerunt quoq; salomon medium atrii ante templum dni. Obtulerat enim ibi holocausta. & adipes pacificorum. quia altare eneum quod fecerat non poterat sustinere holocausta & sacrificia & adipes. Fecit ergo salomon sollempnitatem in tempore illo septem diebus & omnis israel cum eo ecclesia magna ualde. ab introitu emath. usq; ad torrentem egyptum. fecerunt die octauo collectam. eo q̃d dedicasset altare vii. diebus. & sollempnitatem celebrasset diebus vii.

Igitur in die uicesimo tertio mensis septimi. dimisit plos ad tabernacula sua. letantes atq; gaudentes super bono q̃d fecerat dns dauid & salomoni. & isrl suo plo suo. Complentq; salomon domum dni. & domum regis. & omnia que disposuerat in corde suo ut faceret in domo dni. & in domo sua. & prosperatus est. Apparuit autem ei dns nocte. & dixit. Audiui orationem tuam. & elegi locum istum mihi in domum sacrificii. Si clausero celum. & pluuia non fluxerit. & mandauero & precepero locuste ut deuoret terram & mittero pestilentiam in plm meum. conuersus autem plus meus super quos inuocatum est nomen meum. deprecatus me fuerit. & exquisierit faciem meam. & egerit pnam a uiis

ſuus peſſimus: ⁊ ego exaudiam de ce
lo. ⁊ propitius eis peccatis eoꝝ. ⁊ ſana
bo terram eoꝝ. Oculi quoq; mei erūt
aperti. ⁊ aures mee erecte ad orōnē
eius qui in loco isto orauerit. Elegi
enim ⁊ ſanctificaui locum istū, ut sit no
men meū ibi in sempiternū. ⁊ prona
bunt oculi mei. ⁊ cor meū ibi cunc
tis diebus. Tu quoq; si ambulaueris
coram me, sicut ambulauit dāuid pa
ter tuus. ⁊ feceris uō omnia que p̄cepi t.
⁊ iustitias meas ⁊ iudicia mea seruaue
ris, suscitabo thronū regni tui. sic
pollicitus sum dāuid patri tuo dicens.
Non auferet de stirpe tua uir. q̄
sit princeps in israel. Si aūt auersi fueri
tis. ⁊ delinquentes iustitias meas.
⁊ p̄cepta mea que p̄posui uob. ⁊ a
beuntes seruieritis deis alienis. et
adoraueritis eos, euellam uos de
terra mea qm̄ dedi uob. ⁊ domum
hanc qm̄ edificaui nomini meo
proiciam a facie mea. ⁊ tradam eam
in parabolam ⁊ in exemplū cunctis
populis. Et domus ista erit in p̄ui
bium unusquisq; transeuntis. ⁊ obsti
pescet. Quare sic fecit dñs terre
huic ⁊ domui huic. Et respondebunt. Q
a dereliquerunt dñm deum patrū suoꝝ.
qui eduxit eos de terra egypti. ⁊ appre
henderunt deos alienos. ⁊ adorauerūt
eos. atq; coluerunt. Idcirco ue
nerunt super eos uniuersa hec mala.

Completis aūt xx. annis VIII
postq̄m edificauit salomon do
mum dñi. ⁊ domū suā: ciuitates
quas dederat hyram salomoni ut
edificaret. ⁊ habitare fecit ibi filios
israel. Abiit quoq; in emath soba. ⁊
obtinuit eam. ⁊ edificauit palmy
ram in deserto. ⁊ alias ciuitates
munitissimas edificauit in emath.
Extruxit quoq; bethoron superiorem. ⁊ be
thoron inferiorem. ciuitates mu
tas hūtes portas ⁊ uectes ⁊ ueteras.
baalath etiam ⁊ omnes urbes firmis
simas que fuerunt salomonis. ⁊ ci
uitates urbes quadrigarū. ⁊ urbes
equitum. Omnia quecūq; uoluit
salon atq; cupiuit edificauit in
libano ⁊ in libano: ⁊ in uniuersa ter
ra potestatis sue. Omnē p̄plm qui deles
fuerat de cūeis ⁊ amorreis. ⁊ pherezeo
is. ⁊ eueis. ⁊ iebuseis qui nō erant
de stirpe israel: de filiis eoꝝ ⁊ de reli
quis quos nō interfecerant filii israel
fecerunt salomon in tributarios usq;
in diem hanc. Porro de filiis israel
nō posuit ut seruirent operibus regis. ipi
si enim erant uiri bellatores ⁊ duces
primi. ⁊ principes quadrigarū ⁊ equitū
eius. Omnes hi principes ceterus re
gis salomonis. fuerunt ducenti
quinquaginta. qui eruditebant popu
lum facientem opus pharaonis transtulit
de ciuitate dauid. in domū quā edi
ficauerat ei. Tunc edificauit salomon
turrem meam in domo dñi regis illius. co
gitans habitare in ea. quia ingressa est arca
dñi. Tunc obtulit salomon
holocausta dño super altare dñi. quod
extruxerat ante porticū. ut per singulos
dies offerretur in eo iuxta p̄ceptum
moysi in sabbatis. ⁊ in kalendis. ⁊ in
festis diebus ter per annū. id est in sol
lempnitate azimoꝝ. ⁊ in sollemp

uitate eius domus dei. & in tollenda
re tabernaculum. & constituit turmas sa
cerdotum in officiis suis & leuitas in ordi
ne suo. ut laudarent & ministrarent
coram sacerdotibus iuxta ritum uniuscuius
diei. & ianitores in diuisionibus suis.
per portam & portam. Sic enim praecep
erat dauid homo dei. nec praeterierunt de
mandatis regis tam sacerdotes quam
leuitae. per omnia & praeparatum est opus
thesaurorum omnis impensae
praeparatae fuerat salomoni. per eo die quo
fundauit domum domini. usque in diem quo
perfecta eam. Tunc abiit salomon in
asiongaber. & in aboalath ad oram ma
ris rubri. quae est in terra edom. Misit
ergo ei hyram per manus seruorum su
orum naues & nautas gnaros maris.
& abierunt cum seruis salomonis in
ophyr. Tulerunt inde quadringen
ta & quingenta talenta auri. & at
tulerunt ad regem salomonem.

Regina quoque saba cum audisset
famam salomonis. uenit ut tem
taret eum in enigmatibus in urbem hie
rusalem opibus & camelis qui portabant
aromata & auri plurimum. gemmas
& priolas. Cumque uenisset ad salomo
nem. locuta est ei quaecumque erant in
corde suo. & exposuit ei salomon cuncta
quae proposuerat. nec quicquam fuit quod ei re
ticuerit. Quod postquam uidit sa
pientiam salomonis. & domum
quam edificauerat. necnon & cibaria
mensae eius. & habitacula seruorum. & officia
ministrorum eius & uestimenta eorum. pin
cernas quoque & uestes eorum. & holocausta
quae offerebat in domo domini. non erat
ultra in ea spiritus. Dixitque ad
regem. Verus sermo quem audieram
in terra mea. de rebus tuis & sapientia tua. Et
credebam narrantibus donec ipsa ue
nissem. & uidissem oculis meis. & probas
sem uere mediocre in sapientia tua su
per illa narrabantur. & rebus famam uirtu
tibus tuis. Beati uiri tui. & beati serui tui qui assistunt
coram te in omni tempore.
& audiunt sapientiam tuam. Sit dominus deus
tuus benedictus. qui uoluit te ordina
re super thronum suum regem domini dei tui.
Quia diligit deus deus tuus israhel & uult
saluare eum in aeternum. ideirco posuit
te super eum regem. ut facias iudicium atque
iustitiam. Dedit autem regi centum. & ta
lenta auri. & aromata multa nimis.
& gemmas pretiosissimas. Non fuerunt
aromata talia allata. ut haec quae dedit
regina saba regi salomoni. Sed & ser
ui hyram cum seruis salomonis attu
lerunt aurum de ophir. & lignum thyna
& gemmas pretiosissimas. De quibus
fecit rex de lignis thyinis gra
dus in domo domini & in domo regia. cit
haras quoque & psalteria cantoribus.
Numquam usque illud tempus in terra iudae lignum
tale. Rex autem salomon dedit reginae
saba. cuncta quae uoluit & quae postula
uit. multo plura quam attulerat ad
eum. Quae reuersa. abiit in terram suam
cum seruis suis. Erat autem pondus auri quod
adferebatur salomoni per annos sin
gulos sexcenta. lx. sex talenta auri.
exceptis ea summis quae legati uiue
ratorum gentium. & negotiatores affer
re consuerant. omnes quoque reges arabiae

et satrape erat: qui comportabant
aurū et argentū salomoni. Fecit q̄
rex salomon ducentas hastas au
reas de summa trecentorū aureorū
qui in hastis singulis expendebā
tur. Trecenta quoq; scuta aurea
trecentorū aureorū: quibus tegeban
tur scuta singula. Posuitq; ea rex
in armamentario qđ erat constitutū
nemore. Fecit quoq; rex soliū ebur
neum grande: et vestiuit illud au
ro mundissimo. Sex quoq; gradꝰ
quibus ascendebatur ad solium. et sca
bellum aureū et brachiola dono
attruxerūt: et duos leones stan
tes iuxta brachiola. Duos et alios .xii.
leunculos stantes super sex gradus
ex utraq; parte. Non fuit tale so
lium in uniuersis regnis. Omnia q̄
uasa conuiuii regis erant aurea:
et uasa domus saltus libani ex auro
purissimo. Argentū enim in diebꝰ
illis pro nichilo reputabatur. Classem
quidem naues regis ibant in tharsis
cum seruis hyram. semel in anno
tribus: et deferebant inde aurū et ar
gentum. et ebur et simias. et pauo.
Magnificatus est igitur salomon su
per omnes reges terre pro diuitiis et gla
rie: omnes reges terrarum desiderabant
faciem salomonis: ut audirent
sapientiam quam dederat deus in corde
eius. Et deferebant ei munera: uasa
argentea. et aurea. et uestes. et arma
et aromata. equos et mulos. per sin
gulos annos. Factum quoq; salo
monis. et multa equorum in stabulis:
et curruū. et quadrigarum .xl. milia. Et
ipse erat eos in urbibus quadrigā
rum: et ibi erat rex in hierusalem. Fece
runt etiam potestatem super cunctos
reges a flumine euphrate. usq; ad
terram philistinorum: et usq; ad finem
egypti. Tantamq; copiam posuit
argenti in hierusalem. quasi lapidum: et ce
dros tantam multitudinem quasi uel
sicomoros que gignuntur in cam
pestribus. Adducebantur autem ei equi
de egypto: et de cunctis regionibus.
Reliqua uero operum salomonis prio
rum et nouissimorum: scripta sunt in uer
bis nathan prophete et in libris ahie
silonitis. in uisione quoq; addo
rum contra hieroboam filium na
bath. Regnauit autem salomon in
hierusalem super omnem israhel. xl. annis. dor
mierunt cum patribus suis: et sepelie
runt eum in ciuitate dauid. Regnauit
que roboam filius eius pro eo.

Profectus est autem roboam in sy
chem: illuc enim cunctus israhel
conuenerat. ut constituerent eum
regem. Quod cum audisset hieroboā
filius nabath. qui erat in egypto.
fugerat quippe illuc ante salomo
nem: stetitque ibi. Vocauerunt
que eum: et uenit cum uniuerso israhel: et
locuti sunt ad roboam dicentes. Pa
ter tuus durissimo iugo nos oppressit:
tu leuiora impera patri tuo. qui no
bis grauem imposuit seruitutem
et paululum de onere sublenia.
ut seruiamus ei. Qui ait. Post tres di
es reuertimini ad me. Cumque abis
set populus iussit autem cum senibꝰ
qui steterant coram patre eius salomo

ne dum adhuc. dicens. Quid datis consilij ut respondeam pplo? Qui dixerunt ei. Si placuis pi huic. & leueris eos ibis clementib; & seruient tibi omni tpe. At ille reliquit consilium senu. & cum iuuenib; tractare cepit. qui cum eo nutriti fuerant & erant in comitatu illius. Interrogauit eos. Quid uob; uidetur uel quid respondere debeo pplo huic qui dixit mihi leuia iugum qd imposuit nob pr tuus? At illi responderunt ei iuuenes & nutriti cum eo in deliciis: ac sic dixerunt. Sic loquens pplo huic dixit tibi pr tuus aggrauauit iugu tuum tu subleua. & sic respondebis eis. Exiguus digitul mis. grossior e lumbis pris mei. Pat mis imposuit uob iugu graue. & ego manu pond apponam. Pat mis cecidit uos flagellis: ego uo cedam scorpionib; Venit ieroboam & uniuersus pplus ad roboam die tertio. sicut prepat eis. Iedit q rex dura. deseruit consilia senu. & locutus est iuxta consilia iuuenu. Pat mis graue uob imposuit iugu. qd ego grauiu faciam. Pat mis cecidit uos flagellis: ego uo cedam scorpionib;. Non adquieuit pi pelbz. erat enim uoluntas dei ut compleret sermo eius quem locut fuat p manu ahye silonitis. ad ieroboam filium nabath. pplis aut uniuersus rege dimisso dixerunt. Sic locutus est ad eos. Nō est nob pars in dō. neq; hereditas in filio isai. Reuertere in tabernacla tua israhel. tu aut pasce domu tuam dō. Et abiit israhel in tabnacla sua. Super filios aut israhel qui habitabant in ciuitatib; iuda regnauit roboam. Misitq; rex roboam ad uram qui erat tributis. & lapidauerunt eum filij isrl & mortuus e. porro rex roboam curru festinauit ascendere. & fugit in hierm. Recessitq; israhel a domo dō usq; ad diem hanc. Cum ergo audisset omnis isrl qd reuersus esset hieroboam. miserunt & uocauerunt eum. congregato cetu & constituerunt regem super omnem isrl. Non secutus e quisquis domui dō. preter tribum iuda solam.

Venit aut roboam in hierm. & conuocauit uniuersam domum iuda. & beniamin centu octoginta milia electoz bellatoz. ut dimicarent contra isrl. & conuerteret ad se regnu suu. Factus est sermo dō ad semeiam hoiem dei dicens. Loquere ad roboam filiu salomonis regem iuda. & ad uniuersum isrl. qui est in iuda & beniamin. Hec dicit dō. Non ascendetis nec pugnabitis contra fres uros. Reuertatur unusquisq; in domum suam. qm mea hoc gestum est uoluntate. Qui cum audissent sermonē dō. reuersi sunt nec processerunt contra hieroboam. Habitauit aut roboam in hierm. & edificauit ciuitates munitas in iuda. Bethleem. & etha. & thecue. bethsur. & socho. & odollam. & geth. & maresa & zeph. & aduraim. & lachis. & azecha. & saraa & aialon. & hebron que erant in iuda & beniamin. ciuitates munitissimas. Cumq; claussit

ter eas muros. posuit in eis principes
taboyq; horrea. hoc est oleum et vinum.
Et in singulis urbibus fecit armamen
taria scutoyq; et hastatis. firmauitq;
eas summa diligentia. Et tenuit
iuda et beniamin. Sacerdotes
autem et leuite qui erant in vniuerso
israel uenerunt ad eum de cunctis lo
cis suis. relinquentes suburba
na et possessiones suas. et uenerunt
ad iudam et hierusalem. eo quod abiecisset
eos hieroboam et posteri eius ne sa
cerdotio dei fungerentur. Quos
et fecerunt sibi sacerdotes excelsoy et
demoniis. et vitulis quos fecerat.
Et de cunctis tribubus israel quicu
mq; dederant cor suum ut quererent
deum dominum israel. uenerunt hierusalem ad i
molandas victimas domino deo patrum
suoy. Et roboam firmauerunt regnum iuda. et cō
fortauerunt roboam filium salomo
nis per tres annos. Ambulauerunt enim
in viis dauid et salomonis. annis trium
trib. Duxit autem roboam uxorem ma
alath filiam hieremuth filij dauid. abi
gail quoq; filiam heliab. filij iesse
que peperit ei filios. ieus et semoriam
et zoom. Post hanc quoq; accepit ma
achan filiam absalon que peperit
ei abia et athai et ziza et salomith.
Amauit autem roboam maachan fili
am absalon. super oēs uxores suas et
concubinas. Habuit uxores .xviii. et
sexaginta concubinas. habuitq; filios
.xxviii. et octo
decim filias. Et
fecit
ut
filius. Consti
tuit autem in capite abiam filium maa
cha ducem super omnes fratres suos. ut
eum regem facere cogitabat. et la

prentior fuit et potentior super fratres
suos et. et in cunctis finibus iuda et ben
iamin. et in munitis ciuitatibus mu
ratis. Prebuitq; eis escas plurimas.
et multas peruit uxores

XII

Cumq; roborasset regnum
roboam et confortatus. dereliq
legem dñi et omnis israel cum eo. Anno
autem .v. regni roboam ascendit se
sac rex egypti in hierusalem. quia peccauerat
contra dñm. cum mille ducentis cur
ribus. et lx. milibus equitum. Nec erat
numerus uulgi qui uenerat cum eo
de egypto. libues sacites et troglodi
te et ethyopes. Ceperuntq; ciuitates mu
nitissimas in iuda. et uenerunt usq; in
hierusalem. Semeias autem propheta ingressus est
ad roboam et principes iuda qui con
gregati fuerant in hierusalem fugientes sesac
duceruntq; ad eos. Hec dicit dñs. Vos
reliquistis me. et ego reliqui uos in
manu sesac. Consternatiq; principes
israel et reges dixerunt. Justus est dñs.
Cumq; uidisset dñs quod humiliati
essent. factus est sermo dñi ad semeiam
dicens. Quia humiliati sunt. non dis
perdam eos. Daboq; eis paululum auxi
lium. et non stillabit furor meus super hierusa
lem per manum sesac. Verumtamen seruient ei. ut
sciant distantiam seruitutis mee. et
seruitutis regni terre. Ascendit ergo sesac
rex egypti ab hierusalem. tulitq; thesau
ros domus dñi et domus regis. Om
nia quoq; secum tulit. et clypeos aureos quos
fecerat salomon. Pro quibus fecit rex
eneos. et tradidit illos principibus
cursorum qui custodiebant ostium
palatij. Cumq; introiret rex

domū dñi. ⁊ ueuebant sacrauit ⁊ tollebant eos. tēpusq; referebant ad armaria templi sui. Verumtamen cū humiliatus esset ab eis ira dñi. nec delere uoluit penitus. Siquidem ⁊ in iuda inuenta sunt opa bona. Confortauit ergo rex roboam in regno. atq; regnauit. Quadraginta annorum erat cū regnare cepisset. ⁊ xvii. annis regnauit in hierusalem urbe quā elegit dñs. ut confirmaret nomen suum ibi de cunctis tribubus israel. Nomen matris eius naama ammanitis. Fecitq; malum. ⁊ non parauit cor suum ut quereret dñm. Opa uero roboam prima ⁊ nouissima scripta sunt in libris semeie prophete. ⁊ addo iudeorum. Et diligenter expositis. Pugnauitq; ad ultimum se roboam ⁊ hieroboam. cunctis diebus. Et dormiuit roboam cum patribus suis. sepultusq; est in ciuitate dd. ⁊ regnauit abia filius eius pro eo.

Anno octauo decimo regis hieroboam. regnauit abia super iudam. Tribus annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius michaia filia urihel de gabaa. Erat bellum inter abiam ⁊ hieroboam. Cumq; misisset abia certamen ⁊ hic bellicosissimos uiros ⁊ electos. xxm. milia. hieroboam instruxit contra eum ordinem octingenta milia uirorum. qui ⁊ ipi erant ⁊ ad bella fortissimi. Stetit q; abia super montem semeron qui erat in montanis. ⁊ ait. Audi hieroboam ⁊ omnis israel. Num ignoratis quod dñs dds israel dederit regnum dd. et israel in sempiternum. ipi ⁊ filius eius in pactum salis. Et surrexit hieroboam filius nabath seruus salomonis filii dd. ⁊ rebellauit contra dñm suum. Congregatiq; sunt ad eum uiri uanissimi ⁊ filii belial. ⁊ prualuerunt contra roboam filium salomonis. Porro roboam erat iuuenis ⁊ corde pauido. nec potuit resistere eis. Nunc ergo uos dicitis quod resistere possimus regno dñi quod possidet per filios dd. Habentis quidem plurimam multitudinem. aureos uitulos aureos quos fecit uobis hieroboam in deos. ⁊ eiecistis sacerdotes dñi filios aaron. atq; leuitas. ⁊ fecistis uobis sacerdotes sicut omnes per circuitum. Quicunq; uenit ⁊ inaugurauit manum suam in tauro. ⁊ in hiis. ⁊ in arietibus septem. fit sacerdos eorum qui non sunt dii. Nos autem dns ds noster. quem non reliquimus. Sacerdotes quoq; ministrant dño de filiis aaron. ⁊ leuite sunt in ordine suo. Holocausta quoq; offerunt dño per singulos dies mane ⁊ uespere. ⁊ thymiama uite legis precepta confectum. ⁊ proponuntur panes in mensa mundissima. Et uidete quod nos candelabrum aureum ⁊ lucerna eius ut accendatur semper ad uespram. Nos quippe custodimus precepta dñi dei nri. quem uos reliquistis. Ergo in exercitu nro dux ds est. ⁊ sacerdotes eius qui clangunt tubis. ⁊ resonant contra uos. Filii isti nolite pugnare contra dñm deum patrum uestrorum. et non uobis expedit. Hec illo loquente. hieroboam tertio molebatur insidias. Cumq; ex aduerso uoluntium starent. ignorantem uidam suo ambiebat exercitu. Respicientesq; uidas uidere instare bellum ex aduerso ⁊ post tergum. ⁊ clamauit ad dñm. ac sacerdo

tes tubis canere ceperunt. dñs ex
uit iuda uociferati sunt. Et dum ille
clamarent. percussit ds iheroboam.
& omnē isr̄l qui stabat ex ad ūlo a
bia & iuda. fugerunt filij isr̄l iu
dam. & tradidit eos ds in manus
eor. Percussit g eos abia & pplm eius
plagā magnā. & corruerunt uul
nerati ex isr̄l q̄nq̄ginta milia uiro
rū fortiū. Humiliati sunt filij is
rahel in tp̄e illo. & roborati sunt filij
iuda. eo q̄d sperassent
in dño dō patrū suor. Persecutus est
aūt abia fugientem iheroboam. & ce
pit ciuitates eius. bethel & filias ei⁹
& iecana cum filiabz suis. ephron q̄q
& filias eius. Nec ualuit ultra resi
stere iheroboam in diebz abia. quē
percussit dñs & mortuus ē. Igitur a
bia confortatus implo filio. accepit
uxores. xiiij. peperitq; xxij. & duos
filios. & sedecim filias. Reliqua aūt
sermonū abia. uiaq; & opū eius.
scripta sunt diligentissime in libro
prophete addo.

CAPITVLVM XIIII.

Dormiuit aūt abia cū patrib⁹ su
is. & sepelierunt eum in ciui
tate dd. Regnauitq; asa filius eius p
eo. In cuius diebz quieuit terra annis
x. Fecit aūt asa qd̄ bonū & placitū
erat in conspectu dei sui. & subuertit
altaria peregrinū cultus & excelsa. &
confregit statuas. lucosq; succidit.
Ac precepit iude ut quereret dñm dñm
patrū suor. & faceret legem & mandata.
Et abstulit de cunctis urbi
bz iuda aras & fana. & regnauit in
pace. Edificauit quoq; urbes munitas in iuda. q̄q quiet erat. & nul
la temporibz eius bella surrexerunt
pacem dño largiente. Dixit aūt iude.
Edificemus ciuitates istas & uallem
munimus. & roborem⁹ turribz & por
tis & seris. donec adhuc bellis quieta sit
terra. eo q̄d quesierimus dñm dñm pa
trum nrorū. & dederit nob pacem p
gyrū. Edificauerunt g. & nullū in ex
truendo impedimentum fuit. Habuit aūt
asa in exercitu suo portantes scuta &
hastas de iuda trecenta milia. de
beniamin uo sagittariorū & clypeator
ū ducenta octoginta milia. Omnes
isti uiri fortissimi. Egressus ē autē
contra eos zara ethyops cum exercitu
suo decies centena milia & curribus
trecentis. & uenit usq; mareshe. Cer
to ei⁹ pręerat obuiam. & instruxit
aciem ad bellū in uallē sephata. q̄
est iuxta mareshe. & inuocauit dñm
dīm & ait. Dñe. nō est apud te ulla di
stantia utrū in paucis auxilieris
an in plurib⁹. Adiuua nos dñe ds
nr̄. In te enim & in tuo nomine hūtes fi
duciam. uenimus contra hanc mul
titudinē. Dñe ds nr̄ tu es. ne p̄ua
leat contra te homo. Percussit itaq; do
minus ethyopes coram asa & iuda.
fugerunt q; ethyopes. Persecutus est
eos asa & pplm qui cum eo erat. usq;
gerara. Et ceciderunt ethyopes usq; ad
internicionē. q̄ dño cedere coacti
sunt. & exercitui illius p̄liante. Tulerūt
q; spolia multa. & peccauerunt dñs
ciuitates p circuitū gerare. Grā
dis quippe cunctos terror inuaserat
& direpte sunt urbes. & multa

pdam alportauũt. Et ꝛ caulas ouiũ
um delquentes. tulerunt pecoꝝ in
finitam multitudinẽ ꝛ camelorũ.
reliqꝫ fugerunt in vrbẽ.

XV

Azarias aũ filius obed. ꝺ̃o in ſe
ſpũ dei. egreſſus eſt in occurſũ
ala. ꝛ dixit ei. Audite me ala. ꝛ oẽs
uda ꝛ beniamin. Dñs vobcum. q̃
fuistis cum eo. Si q̃ſieritis eũ inue
nietis. ſi aũ deliq̃ritis eum delinquet
uos. Dieb̃ aũ multis dies ſ̃ abſq;
ꝺ̃o vro. ꝛ abſq; ſ̃ꝺote ꝺoctore ꝛ abſq;
lege. Cumq; reſipuerint in angustia
a ſua ad ꝺ̃m ꝺ̃m iſrl. ꝛ q̃eſierint eũ
inuenient eũ. In tempe illo ũ erit
pax egredienti ꝛ ingredienti. ſ̃ ꝯtes
undiq; in cunctis hitatoribꝫ terarum.
pugnabũt eũ gens cont gentẽ ꝛ ci
uitas cont ciuitatẽ. q̃ ꝺ̃s conturbabit eos in oĩ angustia. Vos ergo
confortamini ꝛ nõ dissoluantur ma
nus vre. erit enĩ opꝰ vro. Odit
eum audilleo ala tuba ſcluet ꝛ ephe
tam azarie filij obed ephe. confortatus eſt. Et abſtulit idola de oĩ ter
ra uda ꝛ de beniamin. ꝛ ex urbibꝫ q̃s
ceperat mõtil efraim. ꝛ dedicauit
altare ꝺ̃ni. qđ erat ante porticũ ꝺ̃ni.
Congregauitq; uniuersum iudam ꝛ ben
iamin. ꝛ aduenas cum eis de efraim
ſ. ꝛ de manaſſe ꝛ de ſymeon. Plu
res enĩ ad eũ confugerant ex iſrl. uidentes q̃ ꝺ̃s ꝺs illius eſt cum eo.
Cumq; uenissent in vrbem tusle. anno. xv. regni ala. immolauũt ꝺño
die illa de manubiis. ꝛ ꝺa q̃ adduxerant. boues ſeptingentos. ꝛ arietes. vy. milia. ꝛ inierunt ex more ad
corroborandũ fed. ut q̃rerent ꝺ̃m de
um patrũ suoꝝ in toto corde. ꝛ in tota
anima sua. Et quicũq; aũ inquirẽ q̃ſierit ꝺ̃m ꝺ̃m iſrl. interficiatur a minimo
vsq; ad maximũ. a viro vsq; ad mulierem. Juraũtq; ꝺño voce magna
in iubilo. ꝛ in clangore tube. ꝛ in sonitu buccinarũ omis qui erant in iuda cum execratione. Jn omi enĩ corde suo iurauũt. ꝛ in tota uoluntate q̃ſierunt eum. ꝛ inuenerunt. Pre
ſtititq; eis ꝺ̃s requiem p circuitũ.
Et regnabam mr̃e ala regni. ei
auguld deposuit impio. eo q̃ ſimulacr̃m in luco simulachrum fecisset. Odit
omẽ ꝙ̃ruit. ꝛ in fusilia cõminuens
combussit in torrente cedron. Excelsa aũ delicta sunt in iſrl. Attamen cor ala erat p̃fectum cunctis diebꝫ
ei. Ea que noluit p̃ri sui. ꝛ ipe in
tulit in domũ ꝺ̃ni. argentũ ꝛ aurũ.
uasaq; diuersa. supellectilem. Bellum uero nõ fuit usq; ad tricesimũ
quintũ annũ regni ala.

XVI

Anno aũ .xxxvi. regni ei. aſcendit baaſa rex iſrl in iudam. ꝛ
muniebat ramam. ut nulli
cuiq; posset ingredi ꝛ egredi de regno
ala. Tulit aũ ala argentũ ꝛ aurum
de thesauris domus ꝺ̃ni. ꝛ de thesauris regis. misitq; ad benadab regẽ
ſyrie q̃m hitabat in damasco. dicẽs.
fedus int me ꝛ te eſt. pat quoq; meus
ꝛ p̃ri tui. Ecce misi tibi argentũ ꝛ aurũ. ut irrito federe q̃d habes cum baaſa rege iſrl. facias a me eum recedere. Quo comperto
benadab. misit p̃cipes exercituum

suoy ad urbes ifrl. Qui pcussérunt haaon. r dan. r abelmaum. r unúsdas urbes mutgal nepthalum. Qd cum audisset baasa: desiit edificare rama r intermisit opus suū. Porro asa rex assumpsit unúsquem iudam: r tulerūt lapides de rama r ligna que edificatione ppauit baasa. Edificauitq; ex eis gabaa r maspha. In tempe illo uenit anani ppha ad asa regem iuda: r dixit ei. Quia innixus fuisti rege syrie. r nō i dño deo tuo. ideo euasit syrie regis exercit de manu tua. Nunq; ethyopes r libyes. multo plex erāt eq̄ gilz r eq̄tib; r infinitudie numa. quos cum dño tuo dedisset tradidit te in manu tua. Oculi enī dñi contemplant̄ uniūsquāq; terram: r ꝓbent fortitudinē his qui corde pfecto credunt in eum. Stulte q̄ egisti. r ip hoc etiam ꝑsenti tempe adsum te bella consurgēt. Iratus q̄q; asa adsultus iudenē. iussit eum mitti in uerū. valde quippe sibi hoc fuit dñs indignatus: r uexauit de ꝑplō in tempe illo plurimos. Opa aut asa ꝓma r nouissima: ecce scripta sunt in libro regum iuda r isrl. E egrotauit etiam asa anno. xxxix. regni sui: dolore pedum uehemētissime. Et nec in infirmitate sua quesiuit dñm: sz magis in medicoz arte confisus. Dormiuitq; cum ꝑib; suis: r mortuus e anno. xli. ꝓmo regni sui. r sepelierunt eum in sepulchro suo: qd fodierat sibi in ciuitate dd. Posuerunt q̄q; eū sup lectum sauī plenum aromatib; r unguentis mercatal: que erant pigmentario arte confecta: r combusserunt sup eum ambustione nimia.

CAPVT. II.

Regnauit aūt iosaphat filius eius pro eo: r munit̄ est cont̄ isrl. Constituitq; militū numeros in cunctis urbib; iude que erant munite: ꝑsidia q̄q; disposuit in tra iudā. r in ciuitatib; ephraim quas ceperat asa pr̄ eius. Et fuit dñs cum iosaphat. eo. ambulauit enī in uiis dd̄ pr̄is sui. ꝓmis: r nō quesiuit baalim sed in dō ꝓris sui. Et precepto ei ꝑpulit illius: r nō fecit sicut isrl. Confirmauitq; dñs regnū in manu eius: r dedit omnis iuda munera iosaphat. Fuitq; ei substantia diuitie: r multa glā. Cumq; sumpsisset cor eius audaciam ꝑ uias dñi: etiam excelsa r lucos de iuda abstulit. Tertio aūt anno regni sui. misit de ꝑncipib; suis. benail. r obdiam. r zacharian r nathahel. r michaeam ut docerent in ciuitatib; iuda: r cum eis leuitas. semeiam. r nathaniam. r zabadiam. asahel quoq; r semiramoth. r ionathan. adonian q̄q; r tobian. r tobadonian leuitas: r cum eis elisama et ioram sacerdotes. Docebantq; plm in iuda. hītes librū legis dñi. r circuibāt cunctas urbes iuda atq; erudiebant ꝑpulū. Factaq; ēt pauor dñi sup oēs regna terraū que erant p gyrū iuda: nec audiebant bellare cont̄ iosaphat. Sz r philistei iosaphat munera deferebant: r tributa argenti. Arabes quoq; addūcebant pecora: arietū vii. milia septingentos. r hyrcos totidem. Creuit ergo iosaphat. r magnificat̄ est usq; in ti blume. atq; edificauit in iuda domus ad instar turriū. urbes q̄q; munitas. r

multa opa pauit in urbib; iuda. uni quoq; bellatores z robusti erant in milia: quoq; tribe numerus p domos atq; familias singlor. In iuda p̃ceps erat⁹ eduas duxit z cum eo robustissimi uiri trecenta milia. post hunc iohanan p̃ceps. z cum eo ducenta milia ecloguta. post illum quoq; amasias filius zechri consecratus dño. z cum eo ducenta milia uiroꝝ fortiū. Hunc sequeba tur iobabiel ad p̃lia eliada. z cum eo trecenti arcum z clypeum ducenta mi lia. post illum etiam iozabad. z cum eo centū octoginta milia expeditoꝝ mili tum. Hi omes erant ad manū regis: exceptis alios quos posuerat in urbib; munitis. z in uniuerso iuda.

CAPVT VIII.

Fuit ergo iosaphat diues z nobilis multitudine. z affinitate coniunctus achab. descenditq; post annos ad eum in samariam. Ad cui⁹ aduentū macta uit achab arietes z boues plurimos z pecora q̃ uehebat cum eo. p̃suadens illi ut ascenderet in ramoth galaad. Cui q̃ achab rex israel ad iosaphat regem iu da. ueni mecū in ramoth galaad. Cui ille respondit. Vt ego z tu. Et cum p̃bis tuis. sic p̃bis mis. z tecum erimus in bello. Dixitq; iosaphat ad regem israel. Consule obsecro in p̃sentia⁹ sermonē dñi. Congregauit igit rex israel p̃phas quadringentos uiros. z dixit ad eos. Ibimus in ramoth galaad ad bellandū an de stemus. an quiescere debemus. At ille. Ascende. tradet enim dñs in manu regis. Dixitq; iosaphat. Numquid nō est hic p̃pheta dñi. ut ab illo etiam requiramus. Et ait rex israel ad iosaphat.

Est uir unus a quo possumus q̃rere dñm uoluntatē. z ego odi eum. q⁹ non p̃phat mihi bonum: z malū omī tempore. Et ait micheas filius iembla. Dixitq; et io saphat. Ne loquaris rex hoc modo. Vocauit ergo rex israel unum de eunuchis. z dixit ei. Voca cito micheam filium iem bla. Porro rex israel z iosaphat rex iu da. sedebant in solio suo: uesti ti cultu regio. Sedebant aut in area iuxta portam samarie: omisq; p̃phe tabant coram eis. Sedechias aut filius chanaana fecerat sibi cor nua ferrea: z ait. Hec dicit dñs. his ueneris labis syriam: donec consu mas eam. Omnes p̃phe similiter p̃phabant: atq; dicebant. Ascende in ramoth ga laad. z p̃speraberis. z tradet eos dñs in manu regis. Nuncius aut qui uerat ad uocandū micheam: ait illi. Ecce uba omniū p̃phaꝝ uno ore bona annū tiant regi. Quesso fiat sermo tu us ab eis nō dissentiat. loquere pbra. Cui respondit micheas. Viuit dñs: quicquid mihi dixerit dñs hoc lo quar. Venit q̃ ad regem. Cui rex ait. Michea. ire debemus in ramoth ga laad ad bellum an quiescere. Cui ille respondit. Ascendite. Cuncta enim pro spera cuenient. z tradentur hostes in manus uras. Dixitq; rex. Iterum ait tibi te ad iurū: ut nō loquaris mihi nisi quod uerum est in nōie dñi. At ille ait. Vidi uniuersum israel dispersum in mon tibus: sicut oues q̃bus pastor. Dixit q⁹ dñs. Non habent isti dñm: reuertatur unus quisq; ad domū suam in pace. Ait rex israel ad iosaphat. Nonne dixi tibi q⁹d nō

pharet ubi ñ quicq̃ bonū. ⁊ ea
que mala sunt. At ille. Jdcirco ar-
cubitor ūbum dñi. Vidi dñm sedē
tem sup solio suo. ⁊ omnē exercitum
celi assistentem ei a dextris ⁊ a sini
stris. Et dixit dñs. Quis decipiet a
hab regem ysrl. ut ascendat ⁊ cor
ruat in ramoth galaad. Cumq;
diceret unus hoc modo. ⁊ alt⁹ alio.
prefixit spē ⁊ stetit coram dño. ⁊ ait.
Ego decipiam eū. Cui dñs. In quo ſ
quid decipies. At ille respondit. E
grediar. ⁊ ero spūs mendax in ore oīm
pphar eius. Dixitq; dñs. Decipies
⁊ prevalebis. egredere ⁊ fac ita.
Nunc g̃ ecce dedit dñs spūm mendacij
in ore omniū pphar tuor. ⁊ dñs lo
cutus ē de te mala. Accessit aūt sede
cias filius chanaana. ⁊ percussit o
michee maxillam. ⁊ ait. Per quam
nam transiuit spūs dñi a me ut lo
quat te. Dixitq; michees. Tupe u
debis in die illo. cū ingressus fue
ris cubiculū de cubiculo ut abscondaris.
Precepit aūt rex ysrl ducens. Tollite
micheam ⁊ ducite eum ad amnon
principem ciuitatis. ⁊ ad ioas filium
amalech. ⁊ dicetis. Hec dicit rex. mit
te hunc in carcerem. ⁊ date ei panis
modicū ⁊ aque paucillū. donec re
uertar in pace. Dixitq; michees. Si re
uertendo fueris in pace. Il⁹ eis locut⁹ dñs
in me. Et ait. Audite pp oēs. Igitur
ascenderunt rex ysrl. ⁊ iosaphat rex
iuda. in ramoth galaad. Dixitq; rex
ysrl ad iosaphat. egomutabo habitum. ⁊
sic ad pugnam tradam. tu aūt in
duere uestibus tuis. egressusq; rex

ysrl habitu. uenit ad bellū. Rex aūt
syrie precepat ducibus equitatus su
dicens. Ne pugnetis contra minimū
aut contra maximū. nisi contra so
lum regem ysrl. Igitur cum uidissent
principes equitatus iosaphat. dixe
runt. Rex ysrl est. Et circumdederunt
eū dimicantes. At ille clamauit ad
dñm. ⁊ auxiliatus est eis. atq; auertit eos
ab illo. Cum enim uidissent duces equi
tatus q̃d ñ esset rex ysrl. reliquerunt e
um. Achab aūt ut inuise pcussus sagit
tam in medium thorax. ⁊ percussit rege
ysrl ut cornua ⁊ scapulas. At ille
aurige suo ait. Conuerte manū tuam
⁊ educ me de acie. ⁊ qm uulneratus sum.
Et tunc erat pugna in die illo. porro
rex ysrl stabat in curru suo contra sy
ros usq; ad uesperam. ⁊ mortuus est
occidente sole.

Reuersus est aūt iosaphat rex iuda
domū suam pacifice in hierl. Cui
occurrit hieu filius anani uidens. ⁊ ait
ad eum. Impio pbes auxiliū. ⁊ his
qui oderunt dñm amicicia iungeris.
⁊ ideirco iram quidem dñi meruisti.
Sed bona opa inuenta sunt in te. eo q̃d
abstuleris lucos de terra iuda. ⁊ para
ueris cor tuū. ut requireres dñm. Ha
bitauit g̃ iosaphat in hierl. Rursumq;
egressus est ad pplm de bersabee usq;
ad montē effraim. ⁊ reuocauit eos ad
dñm dñm patrū suor. Constituitq; iu
dices ⁊re in cunctis ciuitatib; iuda
munitis. p singla loca. ⁊ precepit iu
dicib; uidete aut quid faciatis. Non
enim hominis exercetis iudicium. sed dñi.
Et q̃cunq; iudicaueritis. in uos redū

dabit. Et timor dñi nobcum. et cū
diligentia cuncta facere. Non ē enī
apd dñm dñm iniquitas. nec
personarum acceptio. nec cupido mu
neris. Insuper quoq; constituit io
saphat leuitas et sacerdotes. et prin
cipes familiarum ex isr. ut iudica
rent causam dñi iudicarentq; habitato
res eius. Precepitq; eis dicens. Sic age
tis in timore dñi fideliter. et corde perfe
cto. Omnem causam que uenerit ad vos
fratrum qui habitant in urbibus suis. inter
cognationem et cognationē ubicūq;
questio est de lege de mandato. de cer
monijs de iustificationibz ostende
te eis. ut non peccent in dñm. et ne
veniat ira super vos et super fres uros.
Sic ergo agentes. non peccabitis. Ama
nias autē sacerdos principes in
bus que ad dñm pertinent. Zabadias
filius ismahel. qui
est dux in domo iuda. super ea opa e
rum que ad regis officiū pertinent. Ha
beus q; magistros leuitas coram vo
bis. confortamini. agite diligenter. et
erit dñs cum bonis.

Factū est hoc conggrauit autē filij mo
ab. et filij ammon. et cū eis de am
monitis ad iosaphat. ut pugnarent
contra eū. Venerunt q; nuncij. et indi
cauerunt iosaphat dicentes. Venit
contra te multitudo magna de trans io
rdane que translimate sunt. de syria.
et ecce consistunt in asasonthamar q̄
est engaddi. Iosaphat ait timore p
territus. tradidit se conuertit ad rogandū
dñm. et pclamauit ieiunium in uniuer
sa iuda. Congregatusq; est iudas ad q̄
rendū dñm. et q̄ de urbibus iu
dee uenerunt ad obsecrandū eum.
Cumq; staret iosaphat in medio
cetu iude et hierl in domo dñi ante
atrium nouū. ait. Dñe deus patrum
nrōz tu es deus in celo. et dñator om
nium regnū gentiū. In manu tua for
titudo et potentia. nec quisquā tibi pote
rit resistere. Nonne tu deus noster interfecisti o
habitatores terre huius coram populo tuo israel.
et dedisti eam semini abraham amici
tui in sempiternū. Habitauerūt in ea. et
edificauerūt in illa sanctuariū nōi tuo dicēs
tes. Si uenerint super nos mala. gla
dius iudicij. pestilentia et fames. stabi
mus coram domo hac et in conspectu
tuo in qua invocatū est nomen tuum.
et clamabimus ad te in tribulationibz
nris. et exaudies saluosq; facies. Nunc
ergo ecce filij ammon et moab et mons
seyr. p quos ne conscindi filius israel
ut transirent egredientibus de
egypto. et declinauerūt ab eis. et nō
fecerunt illos. Et conversi agunt eo
contrarium. ejicere nos de possessione
qua tradidisti nobis dñs hereditario. Ergo non
iudicabis eos. In nobis quidem non
tanta est fortitudo. ut possimus huic
multitudini resistere que venit su
per nos. Et cū ignoremus quid age debe
amus. hoc solum habemus residui. ut
oculos nros diligamus ad te. Omnis
iuda stabat coram dño. cū par
vulis et uxorib; et liberis suis. Erat
aūt ibi ezechiel filius zacharie. filij ba
naie filij iehiel filij mathanie le
uites de filijs asaph. super quem fuit
spūs dñi in medio turbe et ait. Au

rendure omis iuda. ⁊ qui hītatis in
urlim: ⁊ tu rex iosaphat. Hec dicit dō
uob. Nolite timere nec paueatis hāc
multitudinem. Non est enim ūra pug
na. ⁊ dei. Cras descendetis cont eos.
Ascensus sunt enī p clumū noīe sis:
⁊ inuenietis illos in fumitate tor
rentis. qui est cont solitudinē iheru
hel. Non erit uos qui dimicabitis. Hi
cūmodo confidentes state. ⁊ uidebitis
auxiliū dñi sup uos. O iuda ⁊ urlim
nolite timere. nec paueatis. Cras egre
diemini cont eos. ⁊ dns erit uobis
cum. Iosaphat ergo ⁊ iuda ⁊ omīs hi
tatores urlim ceciderunt pni in ter
ram coram dño. ⁊ adorauīt eum. Porro le
uite de filiis caath. ⁊ de filiis chore.
laudabant dñm dñm isrl uoce mag
na in excelsum. Cumq; mane surre
xissent. egressi sunt p desertū thecue.
Egressisq; eis. stans iosaphat in medi
o eor dixit. Audite me iuda. ⁊ omīs
hītatores urlim. Credite in dño do uīo.
⁊ securi eritis. Credite pphis ei. ⁊ cun
cta euenient pspa. Deditq; consiliū
plō. ⁊ statuit cantores dñi ut laudā
rent cum in turmis suis. ⁊ dīcerēt
confitemini dño. qm misericordia ei.
Cumq; cepissent laudes canē. iecit
dns insidias eor in semetipōs. filio
rum salustei ammon ⁊ moab ⁊ mon
tis seyr. qui egressi fuerant pugna
re cont iudam. ⁊ percussi sunt. Nam
filij ammon ⁊ moab consurrexerunt
ad ūsum hītatores montis seyr. ut
interficerent ⁊ delerent eos. Cumq; hoc
perfecissent etiam in semetipos iuli:
mutui se contīde mulīb. Porro iu
das cum uenisset ad speculam q̄ res
picit solitudinē. uidit pcul omnē la
te regionem plenam cadaueribus. nec
fuisse quemq̄m qui necem potuiss
euadere. Venit ergo iosaphat ⁊ omis
pplis cum eo ad detrahenda spolia mor
tuor. inuenerunt nec cadauera tan
tam supellectilem. uestes quoq; ⁊ ua
sa pciosissima ⁊ diripuerunt. tanta ut oīa
portare ī possent. nec p tres dies spo
lia auferre p prede magnitudine. die
aūt qrto. congregati sunt in uallē be
nedictionis. Et ibi benedixerūt
dño: unde uocauīt locū illum uallis be
nedictionis usq; in presentem diem. Re
uersusq; est omis uir iuda ⁊ hītatores
urlim. ⁊ iosaphat ante eos in urlim cum
leticia magna: eo qđ dedisset eis gau
dium de inimicis suis. Ingressi
q; sunt urlim cum psalteriis ⁊ cythar
⁊ tubis ī domū dñi. Irruit aūt timor
dñi sup omnia regna terre. cū audissent
q̄ pugnasset dns cont inimicos isrl. Qui
cumq; regnū iosaphat. ⁊ pbuit ei dns
pacem p circuitum. Regnauit q̄ iosa
phat sup iudam. Et erat triginta v.
annor cum regnare cepisset. ⁊ aūi
⁊ quinq; annis regnauit in urlim. Et
nomen matris eius azuba filia selachi.
Et ambulauit in uia pris sui asa.
nec declinauit ab ea: faciens que
placita erant coram dño. Verumtā
excelsa nō abstulit. ⁊ adhuc pplis nō
dum direxerat cor suū ad dñm deum pa
trum suor. Reliqua aūt gestor iosa
phat por ⁊ nouissimor. scripta
sunt in libris iheu filij anani: que

dugellit in libro regū iudē. Post hec mi
te amicitias iosaphat rex iuda. cum
ochozia rege israēl. cui opa fuerūt pessi
ma. & participes fuerūt ut facerent na
ues que irent in tharsis. fecerunt
q; classem in asiongaber. Prophetauit
aūt eliezer filius dodaue de maresa
ad iosaphat. dicens. Quia habu
isti fedus cum ochozia. percussit dñs
opa tua. & contriti sunt naues. nec
potuerunt ire in tharsis.

Defunctus aūt iosaphat cum pa
tribus suis. & sepultus est cum
eis in ciuitate dd. Regnauit q; ioram
filius eius p eo. qui habuit fres filios
os iosaphat. azariam. iahihel. & za
chariam. & azariam. & michahel. & sa
phatiam. Omēs hi filij iosaphat re
gis iuda. dedit q; eis pr suus multa
munera argenti & auri. & pensatio
nes cum ciuitatibz munitissimis in
iuda. Regnū aūt tradidit ioram. eo
q; ipse esset primogenitus. & interfecit omēs
fres suos gladio. & quosdam de principibz isrl.
Triginta duos annos erat ioram cū
regnare cepisset. & octo annis regna
uit in iherl. Ambulauitq; in uijs reg
um isrl. sicut egerat domus achab.
filia quippe achab erat uxor eius. & fecit
malum in conspectu dñi. Voluit aūt
dñs disperdere domum dd. pp pactum
q; inierat cum eo. & qm promiserat ut
daret illi luceruam. & filijs eius in om
ne tempe. In diebz illius rebellauit edō
ne esset subditus iude. & constituit
sibi regem. Cumq; transisset ioram
cum principibz suis. & cuncto equita
tu qui erat secum. surrexit nocte. & p
cussit edom qui se circumdederat. eo
dēmq; duces equitatus eius. Attū rebel
lauit edom. ne esset subditus iude
usq; ad hanc diem. Eo tempe & lom
na recessit ne esset sub manu eius. dere
liquerat enī dñm dm patrū suoꝝ.
insup & excelsa fabricatus est in ur
bibz iuda. & fornicari fecit habitatores
iherl. & pduxerat iudam. Allatae sūt
aūt ei littere ab helia pha. in quibz
scriptum erat. Hec dicit dñs ds dd pa
tris tui. Quia nō ambulasti in uijs io
saphat pris tui. & in uia asa regis iu
da. sz incessisti p rter regū isrl. & fornī
cari fecisti iudam. & habitatores ihrlm.
imitatus fornicationē domus achab
insup & fres tuos domū pris tui me
liores te occidisti. ecce dñs percutiet te
plaga magna cum plō tuo. & filijs &
uxoribz tuis. uniuersaq; substantia. Tu
aūt egrotabis pessimo languore uten
dones egrediantur uiscera tua paula
tim p dies singulos. Suscitauit ergo
dñs contra ioram spm philistinoꝝ. &
arabum. equi confines sunt ethyo
pibz. & ascenderunt in terram iudā.
& uastauerunt eam. Corripuerunt q;
cunctam substātiam que inuenta est in do
mo regis. insup & uxores eius. & filios.
nec remansit ei filius nisi ioachaz qui
minimus natu erat. Insup hec omnia.
percussit eum dñs alui languore insa
nabili. Cumq; dies succederent dies.
& tempoꝝ spacia uoluerentur. duoꝝ
annoꝝ explectus est circulus. & sic lō
ga consumpē tabe sua ut egereret eā

am uiscera sua. langudoe patrē ei
unta earum. ꝯ mortuusq; est in infir
mitate pessima. ⁊ nō fecerūt ei pp̄lus se
cundū morem combustionis exequi
as. sicut fecerāt maioribz ei. Triginta
duoꝝ annoꝝ fuit cum regnare ce
pisset. ⁊ octo annis regnauit in hie
rusalem. ambulauitq; nō recte. Et
sepelierunt eum in ciuitate dd. ue
rumtamen nō in sepulchro regū

CAPUT XXII

Constituerunt aūt habitatores
hierusalem ochoziam filiū eius minimum
regem p eo. omnis enim maio
res natu qui uenerāt cū illis. interfecerant latrones arabum qui uenerant in castra. Regnauitq; ochozias filius ioram regis iuda. Viginti duoꝝ annoꝝ erat ochozias cū
regnare cepisset. ⁊ unō anno regnauit in hierusalem. Nomen matris eius
athalia filia amri. Et ipe ingressus est p uiam domus achab. mater enim eius impulit eum ut impie ageret. Fecit igitur malū in conspectu domini. sicut domus achab. Ipsi enim fuerunt consiliarii post mortem patris sui. in interitum eius. Ambulauitq; i consiliis eoꝝ. ⁊ perrexit cum ioram filio achab rege israhel in bellum contra hazahel regem syrie in ramoth galaad. Vulneraueruntq; syri ioram. ⁊ reuersus est ut curaretur in iezrahel. quia tas enim plagas acceperat in supdicto certamine. Igitur ochozias filius ioram rex iuda descendit. ut uideret ioram filium achab. in iezrahel egrotantē. Voluntatis quippe fuit dei aduersus ochoziam. ut ue
niret ad ioram. Et cum uenisset. ⁊ egressus cum eo aduersus iehu. filium namsi. quem unxit dns ut deleret domum achab. Cum q̄ exisset iehu domui achab. inuenit principes iuda. ⁊ filios fratrum ochozie qui ministrabant ei. ⁊ interfecit illos. Ipse q; perquirens ochoziam comprehendit latentem in samaria. adductumq; ad se occidit. ⁊ sepelierunt eum. eo q̄d esset filius iosaphat. qui exquisierat dnm in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliqua. ut de stirpe regnaret ochozie. Siquidē athalia mat ei. uidens q̄d mortuus esset filius suus. surrexit ⁊ interfecit oēm stirpem regiam domus ioram. Porro iosabeth filia regis interfecit ioas filiū ochozie. et furata est eū de medio filioꝝ regis qui occidebantur. absconditq; eum cū nutrice sua in cubiculo lectulorū. Iosabeth aūt que absconderat eum erat filia regis ioram. uxor iojade pontificis. sororq; ochozie. ⁊ celauit athalia ne interficeret eum. Fuit q̄ cum eo in domo dei absconditus sex annis. quib; regnauit athalia super terram.

CAPUT XXIII

Anno aūt septimo confortatus iojada assumpsit centuriones. azariam iudeliel filiū ieroam. et ismahel filiū iohanan. azariam quoq; filiū obed. ⁊ maasiam filiū adaie ⁊ elisaphat filiū zechri. ⁊ iniit cū eis fedus. Qui circueuntes iudam congregauerunt leuitas de cunctis urbib; iuda. ⁊ principes familiarū isrl. uenerunt in hierusalem. Iniitq; omnis multitudo pactum in domo dei cum rege. Dixitq; ad eos iojada. Ecce filius regis

regnabit. sicut locutꝰ ē dñs sup filios dd. Iste ē ergo sermo quem facietis. Terra pars ihū qui uenerunt ad salōm sacerdotū ⁊ leuitaꝝ ⁊ ianitoꝝ erunt in portis. ⁊tra ihū pars ad domū regis. ⁊ tria ad portam que appellat fundamēti. Omne ihū reliquū iudg. set in atriis domus dñi. Nec quicquā aliud ingrediatur domū dñi nisi sacerdotes ⁊ qui ministrant de leuitis. Ipsi mundi ingrediantur qui sanctificati sunt. ⁊ omne reliquū uulgus obseruet custodias domus dñi. Leuite aūt circumdent regem hītes singuli arma sua. ⁊ siquis alius ingressus fuerit templū interficiatur. sint q cum rege. ⁊ introeunte. ⁊ egrediente. ⁊ circumdent g̃ leuite ⁊ unusquisq; nuda. ⁊ uerba oīa q̃ preceperat ioiada pontifex. Et assumpserunt singuli uiros qui sub se erant. ⁊ uenerabant p ordinem sabbi cum his qui iam impleuerant sabbm ⁊ egressuri erant. Dimisit quidem ioiada pontifex ꝯ dimiserat abire ē mas. que sibi p singulas ebdomadas succedere consueuerant. Sed ioiada sacerdos centuriones lanceas. clipeos q̃ ⁊ peltas. regis dd quas consecrauerat in domo dñi. constituit q omnē pplm tenentē pugiones a parte templi dextra. usq ad partē templi sinistram coram altari ⁊ templo p circuitum regis. ⁊ eduxerunt filiū regis ⁊ imposuerunt ei diadema. dederunq in manu eius tenendam legem. ⁊ constituerunt eum regē. unxerūq illū ioiada pontifex ⁊ filii eius. imprecatiq sunt atq dixerunt. uiuat rex. Qd cum audisset athalia uocem discurrentium atq laudantiū regem. ingressa est ad pplm in templum dñi. Cumq uidisset regem stantem sup gradum in introitu. ⁊ principes turmasq; circa eū. omnēq; pplm terre gaudentem atq; clangentem tubis. ⁊ diuersi generis organis. concinentē uocibus laudantiū. scidit uestimenta sua. ⁊ait. Insidie insidie. Egressus aūt ioiada pontifex ad centuriones ⁊ principes exercitus. dixit eis. Educite illam extra septa templi. ⁊ interficiatur gladio. Precepitq; sacerdos. ne occideretur in domo dñi. Et imposuerunt ei uiam. Cumq; introisset portam equoꝝ domus regis. interfecerūt eam ibi. Pepigit aūt ioiada fedus inter se uniuersumq; pplm ⁊ regem. ut esset populus dñi. Itaq; ingressus ē omnis pplus domū baal. ⁊ destruxerunt eam. ⁊ altaria ac simulachra illius confregerūt. mathan quoq; sacerdotē baal interfecerunt ante aras. Constituit aūt ioiada ꝓpositos in domo dñi. ⁊ sub manibus sacerdotū ⁊ leuitaꝝ quos distribuit dd in domo dñi. ut offerrent holocausta dño sicut scriptum ē in libro moysi. in gaudio ⁊ cantico ꝯ dispositionem dd. Constituit quoq; ianitores in portis domus dñi. ne non ingrederetur eam ullus immundus in omnibꝰ. Assumpsitq; centuriones ⁊ fortissimos uiros ac principes pp̃ q̃ ne uulgus fieret. ⁊ fecerunt deducēte regē de domo dñi. ⁊ introire p medium porte superioris in domū regis. ⁊ collocauerunt eum in solio regali. Letatusq;

est omis pls tre: z urbs quecunq; de
to athalia uastata est gladio.

Septem annos erant toas cū reg
nare cepisset: z xl. annis reg
nauit in hrlm. Ioas iniit eius sebia
de bersabee. Fecitq; qđ bonū est coā
dño: cunctis diebus ioade sacerdotis.
Accepit aūt ioas uxores duas: de
quibus genuit filios z filias. Post q̄
placuit ioas ut instauraret domum
dñi: congregauitq; sacerdotes z leuī
tas. z dixit eis. Egredimini ad ciu
tates iuda. z colligite de uniuerso isr
pecuniam ad sarcturā templi dei
uri p singulos annos: festinatoq;
hoc facite. Porro leuite egere neglī
gentius. Vocauitq; rex ioadā prin
cipem: z dixit ei. Quare nō fluit tibi
cure ut cogeres leuitas inferre de
iuda. z de hrlm pecuniam que con
stituta est a moyse seruo dñi. ut inf
ret eam omis multitudo isr in tab
naculum testimonij? Athalie enim
impissime z filij eius destruxerant
domū dei: z de omnibus que sanctificata
fuerant in templo dñi. ornauerūt
fanum baalim. Precepit g rex z fe
cerunt archam: posuerunq; eam i
ux portam dñi foris circa. Z p̄dicā
tum est in iuda z hrlm ut deferrent
singuli pecuniam dño: sic constituit mo
yses seruus dei sup omnē isr in de
serto. Letatiq; sunt cuncti principes
z omis pls: z ingressi contulerunt
in arcam dñi atq; miserunt. ita ut
implerent. Cumq; tempus esset ut
deferrent arcam coram rege p ma
nus leuitaz. uidebantq; enim mul
tam pecuniam: ingrediebat scriba
regis. z quem p̄mus sacerdos cōsti
tuerat. effundebantq; pecuniam que
erat in arca. Deinde arcam reportabāt
ad locum suū. Sicq; faciebant p sin
gulos dies. Congregata est infinita
pecunia: qm̄ dederunt rex z ioada
dabus eius pecunia operibus domus
dñi. At illi conducebant ex ea fabros
lapidum. z artifices operi singu
lorū: ut instaurarent domum dñi. fa
bros quoq; ferri z eris: ut qđ cade
rat fulciretur. Egerunt hij qui
operabantur industrie. z obducebat
parietum cicatrix p manus eorū. at
sustentabāt domū dñi in statu suo
primo: z firmam eam stare fecerūt. Cūq;
omis complessent omnia opa: detu
lerunt coram rege z ioada reliqm
partē pecunie. De qua fca sunt uasa
templi in ministeriū z ad holocausta:
fialas quoq; z cetera uasa aurea z ar
gentea. Z offerebantur holocausta
in domo dñi iugiter cunctis diebus
ioade. Senuit aūt ioada plenus die
bus z mortuus est cū centū et. xxx. annoz.
Sepelierunt eum in ciuitate dd̄ ei
regibz: eo qđ fecisset bonū cum isr
cum domo eius. Poste aūt obiit
ioada: ingressi sunt principes iuda. z
adorauerūt regem. Cui dēferentes ob
sequis eoz: adquieuit eis. Z deliqué
runt templū dñi dei patrū suoz: ser
uierunt q̄ lucis z sculptilibz. Z facta
est ira contra iudam z hrlm: p hoc
pctm. Quitebatq; eis pphas ut reu
terentur ad dñm: quos protestantes
illi audire nolebant. Spūs aūt dñi i

dum zachariam filiū ioiade sacerdotē. ⁊ fecerūt in conspectu dñi. ⁊ dixit eis. Videat deus. Quare uos transgredimini preceptū dñi. qđ nobis non ꝓficit. ⁊ derelinquitis dñm ut derelinqueret uos. Quo cognito. conspirauerunt ad ūltus eum. ⁊ lapidibus uulnerauerunt regis imperium. in atrio domus dñi. Non est recordatus ioas rex misericordie quā fecerat ioiada pr̄ illius filium. ⁊ interfecit filiū eius. Qui cū moreret. ait. Videat dñs ⁊ requirat. Cumq; euoluta esset annus. ascendit contra eum exercitus hyroy. venitq; in iudam. ⁊ interfecit cunctos principes ꝑ atq; uniuersam ꝓdam miserunt regi damasci cum. Et certe cū paucissimus uenisset numerus hyroy. tradidit dñs in manibus eoy infinitam multitudinē eo qđ dereliquissent dñm deum patrū suoy. Iudicia ioas quoq; ignominiosa exercuere ui dicta. ⁊ abeuntes dimiserunt eū in languoribus magnis. Surrexerunt aūt contra eum serui sui in ultionem sanguinis filij ioiade sacerdotis. ⁊ occiderunt eum in lectulo suo ⁊ mortuus ē. Sepelierunt eum in ciuitate dd. ⁊ nō in sepulchris regū. Iniuriati sūt ei zabath filius semath ammanitis. ⁊ iozabad filius semmaroth moabitis. Porro filij eius ac summa pecunie que adunata fuerat ꝑ eos instauratio domus dei. scripta sunt diligenter in libro regū.

CXXV

Regnauit aūt amasias filius eius pro eo. Viginti quinq; annoꝝ erat amasias cum regnare cepisset. ⁊ xxix. annis regnauit in hierl. Nomen matris eius ioadan de hierl. Fecitq; bonū in conspectu dñi. uerumtamen nō in corde perfecto. Cumq; roboratū sibi uideret imperiū. interfecit seruos qui occiderant regem patrem suum. Filios eoy nō occidit. sicut scriptū est in libro legis moysi. ubi precepit dñs dicens. Non occidentur patres ꝓ filiis. neq; filij pro patribus suis. sed unusquisq; in suo peccato morietur. Congregauit igitur amasias iudam. ⁊ constituit eos ꝑ familias tribunos. ⁊ centuriones in uniuersum iudā ⁊ beniamin. ⁊ recensuit a xx. annis ⁊ sursum. inuenitq; cc. milia iuuenum. qui egrederentur ad pugnā. ⁊ tenerent hastam ⁊ clypeum. Ex eorum quoq; conductis de israel centum milia robustoy. centum talenta argenti. dedit aūt homo dei ad illum. ⁊ ait. O rex. ne egrediatur tecum exercitus israel. Non est enim dñs cum israel. ⁊ cunctis filiis ephraim. Quod si putas in robore exercitus bella consistere. superare te faciet dñs ab hostibus. Deus quippe ꝺ adiuuare. ⁊ in fugam uertere. Dixitq; amasias ad hominē dei. Quid ergo fiet de centum talentis que dedi militibus israel. ⁊ respondit ei homo dei. Habet dñs unde tibi dare possit multo hoc plura. Segregauit itaq; amasias exercitum qui uenerat ad eum ex ephraim. ut reuerterentur in locum suum. Qui illi contra iudam uehementer irati. reuersi sūt in regionem suam. Porro amasias confidenter eduxit populum suum. ⁊ abiit in uallem salinarum. percussitq; filios seyr decem milia. Alia decem milia uiuos ceperunt filij iuda ⁊ adduxerunt ad precipitium cuiusdam petre. ⁊ precipitauerūt

ep eos de summo in ꝓceps. Quu unt
uerli repuerunt. At ille ꝛtuit ep
remulerat amasias ne secum iret
ad ꝑlm. diffusus est in turribz
iuda. a samaria usq; bethoron: et
interfectis tribz milibz. diripuit pre
dam magnam. Amasias uo posb
tedem idumeop; t allatos deos fi
liop seir: statuit eos in deos sibi
t adorabat eos. t illis adolebat i
censum. Qñobrem iratus dñs ꝙ
tra amasiam: misit ad illū ꝓphām
qui diceret ei. Cur adorasti deos qui
n liberauerunt ꝓplm suum de manu o
tua: Cumq; hec ille loqueretur:
respondit ei. Num consiliarii regis
sumt: Quiesce ne interficiam te. Dixit
deniq; ꝓpha: Scio inquit ꝙd cogita
uerit dñs occidere te. qr fecisti hoc e
malum t insuper n adquiescis consi
lio meo. Igitur amasias rex iuda
misit nuntios ad ioas filium ioachaz filij iheu regem israhel
dicens. Veni uideamus nos inuicem.
At ille remisit nuntios dicens. Car
duus qui est in libano: misit ad ce
drum libani dicens. Da filiam tuam
filio meo uxorem. Et ecce bestie que
erant in silua libani: transierunt et
conculcauerunt carduum. Dixit. percussi e
dom: t ideo extulit cor tuum in su
perbiam. Sede in domo tua. Cur malum
accersis ut ruas. tu tuas tu: t iu
das tecum. Nolunt aut audire amasias: eo ꝙd esset dñi uoluntas. ut
traderet in manibz: holbuum ꝙ deos
edom. Ascendit g ioas rex israhel: et
inuicem uidere se ꝓbuere coram iuda
sias aut rex iuda erat in bethsames
iude. Corruitq; iudas coram israhel: t
fugit in tabernacula sua. Porro ama
siam regem iuda filium ioas filij ioa
chaz cepit ioas rex israhel in bethsames:
t duxit in ierm. Destruxitq; murum eius.
a porta effraim usq; ad portā angu
li: ꝑ cubitus quadringentos. Omne quo
q; aurum t argentum t uniuersa uasa
que reperta erant in domo dñi. t apud
obededom. in thesauris regie domus
regie. necnō t filios obsidum: reduxit
in samariam. Dormit aut amasias filius
ioas rex iuda. postq̄m mortuus est
ioas filius ioachaz rex israhel: quinde
cim annis. Reliqua uo sermonum
amasie ꝓor ac nouissimor: scripta
sunt in libro regum iuda t israhel. Cum
postq̄m recessit a dño: tetenderunt
ei insidias in ierm. Cumq; fugisset
lachis. miserunt t interfecerunt eum
ibi. reportarunteq; sup equos sepeli
erunt eum cū patribz suis in ciuita

Omnis aut plebs iuda tulit azariam annos natum sedecim constituerunt regem ꝓ patre suo amasia. Ipse edificauit ahaloth
t restituit eam dicioni iude. postq;
dormiuit rex cum patribz suis. Sedit
cum annos erat ozias cum regnare
cepisset. t quinquaginta duob; annis
regnauit in ierm. Nomen matris eius
thechelia de ierm. fecitq; ꝙd erat re
ctum in oculis dñi iuxta omnia que
fecerat amasias pater eius. Verumta
men dum in diebz zacharie intelli
geret t timeret dñm. dirigebat eum in omnibz. Dum

et egressus est et pugnauit cont philistiim et destruxit murū geth et murū iamnie et murū azoti. Edificauit q̄ oppida in azoto et in philistiim. Et adiuuit eum ds cont philistiim et cont arabes qui habitabāt in gurbaal. et contra ammanitas. Pendebantq; ammanite munera ozie. Et diuulgatū est nomen eius usq; ad introitū egyptī. p̄ terras luctorias. Edificauitq; ozias turres in iherm sup portam anguli et sup portam uallis. et reliquas in eodē muri latere. firmauitq; eas. Extruxit etiam turres in solitudine. et fodit cisternas plurimas. eo q̄d haberet multa pecora. tam in campestribz q̄m in heremi uastitate. Vineas quoq; habuit et cultores. in montibz et in carmelo. Erat enim homo agriculture deditus. Habebat autē exercitus bellatorū educ̄ qui p̄ cedebant ad p̄lia sub manu iehiel scribe et maaseie doctoris. et sub manu amarie qui erat de ducibz regis. Omnis igitur numerus p̄ncipū p̄ familias. virorū fortiū duum milia septingentorū. et sub eis unusquisq; exercitus trecentorū et septem milia quingentorū. qui erant apti ad bella. et p̄ rege contra aduersarios dimicabant. Preparauit quoq; eis ozias i deste cuncto exercitui clipeos et hastas et galeas et loricas arcusq; et fundas ad iactandos lapides. Et fecit in iherm diuersigenis machinas. quas in turribz collocauit et in angulis murorū. ut mitterent sagittas et saxa grandia. Egressumq; est nomen eius procul. eo q̄d mirabiliter iuuaretur diuinitus. et corroboratus est rex usq; ad internecionem. Et cū roboratus esset. elevatum est cor eius in interitum suum. et neglexit dñm ds suum. Ingressusq; est templum dñi. ut adoleret incensum super altare thymiamatis. Statimq; ingressus post eum azarias sacerdos et cum eo sacerdotes dñi octoginta fortissimi. restiterūt regi atq; dixerunt. Non est tui officii ozia ut adoleas incensum dño. sed sacerdotū hoc est filiorū aaron. qui consecrati sunt ad huiusmodi ministeriū. Egredere de sanctuario ne offendas. q̄ tibi non reputabitur ad gloriam a dño ds. Iratusq; est ozias. et tenens in manu thuribulū ut adoleret incensum. minabatur sacerdotibz. Statimq; orta est lepra in fronte eius coram sacerdotibz in domo dñi. supra altare thymiamatis. Cumq; respexisset eum azarias pontifex et omnes reliqui sacerdotes. viderunt lepram in fronte eius. et festinato expulerunt eum. Et ipse ultro festinare cepit egredi. eo q̄d sensisset ducto plagam dñi fuisse. Erat ergo ozias rex leprosus usq; ad diem mortis sue. habitauitq; in domo separata plenus lepra. ob q̄m et a templo fuerat domo dñi. Porro ioatham filius eius erat domui regis. et iudicabat populum terre. Reliqua autē sermonū ozie priorū et nouissimorū. scripsit ysaias filius amos prophe. Dormiuitq; ozias cū patribz suis. et sepelierunt eum in agro regalium sepulchro cum eo q̄d esset leprosus. Regnauitq; ioatham filius eius p eo.

Cap. XVII.

Viginti quinq; annoꝝ erat ioa

thau cum regnare cepisset et sedecim annis regnauit in hierl. Nomen matris eius iherusa filia sadoch. Fecitq; q̄ rectum erat coram dño. uerū omnia que fecerat ozias pr̄ cui. excepto q̄d n̄ elt ingressus templum dñi. et adhuc plus delinquebat. Ipse edi ficauit portam domus dñi excelsā. et in muro ophel multa construxit. Urbes quoq; edificauit in montibz iuda. et in saltibz castella et turres. Ipse pugnauit contr regem filiorū ammon. et uicit eos. Dederuntq; ei filij ammon in tempe illo centum talenta argenti. et decem milia choros tritici. ac totidem choros ordei. Hec ei p̄buerunt filij ammon. in anno tcio et sco. Corroboratusq; est achaz coram dño deo suo. Reliqua aut sermonū ioathan. et omnes pugne eius et opa. scripta sunt in libro regum israhel et iuda. Viginti quinq; annorū erat cum regnare cepisset. et sedecim annis regnauit in hierl. Dormivitq; ioathan cum p̄tribz suis. et sepelierūt eum in ciuitate dd. et regnauit achaz filius eius pro eo.

CAPVT XXVIII

Viginti annos erat achaz cum regnare cepisset. et sedecim annis regnauit in hierl. Non fecit rectū in conspectu dñi sicut dd pr̄ eius et ambulauit in uiis regum israhel. insuper et statuas fudit baalim. Ipse est qui adoleuit incensum in ualle filij ennom. et lustrauit filios suos in igne. iuxta ritum gentiū. quas subuertit dñs in aduentu filioy israhel. Sacrificabat quoq; et thymiama succendebat in excelsis et in collibz. et sub omni ligno frondoso. Tradidit eū dñs ds eius in manū regis syrie. Quiq; cesserūt eum. magnamq; p̄dam de eo ceperūt unptā. et adduxerūt in damascū. manibz quoq; regis israhel. traditus est. et plagis plaga grauidi. Occidit enim phacee filius romelie de iuda. centū xx. milia in die uno. omnes uiros bellatores. eo q̄d reliquissent dñm deum patrū suoy. Eodem tpe occidit zechri uir potens ex ephraim maasiam filiū regis. et ezricam ductorē domus eius. helchanam quoq; secundum a rege. Ceperunt filij israhel de fratribz suis ducenta milia. mulieres. puerorum. puellas. et infinitam p̄dam. pertulerūtq; eam in samariam. Erat autem ibi et ppha dñi nomine obed. Qui egressus obuiam exercitui uenienti in samariam. dixit eis. Ecce iratus dñs ds patrū uestroy contra iudam. tradidit eos in manibz uestris. et occidistis eos arroganter. usq; ad celū peruenit ira crudelitas. Insuper filios iuda et hierl uultis uobis subicere in seruos et in ancillas. q̄d nequaq̄m fieri debet. Peccatis enim in deū deum uestrum. sed audite consilium meū. et reducite captiuos. quos adduxistis de fratribz uestris. quia magnus furor dñi imminet uobis. Surrexerunt itaq; uiri de principibz filioy effraim. azarias filius iohanan. barachias filius mosollamoth. ezechias filius sellum. et amasa filius adali. contra eos qui uenerabā

de plo: ⁊ dereruntur eis. Non introdu
cetis hunc captiuos: nec pertem dño.
Quare multis additure super pcā nra
⁊ delicta cumulare debita. Grande ei
pe pcm ē: ⁊ ira furoris dñi minuet
super nos. Dixerunt ergo uiri bellatores
ad eos. ⁊ mulier que erant in pcessione. ⁊ ad
multitudine. ⁊ dixerunt eis. Non introi
cetis huc quos sup memorauimus:
⁊ apprehendentes captiuos. omne q
nudi erant uestierunt de spoliis. Cal
ceauerunt eos ⁊ calciamenta. ⁊ re
fecerunt cibo ac potu. unxerunt
quoq; ip laborem. ⁊ adhibuerunt
eis curam: quicquid ambulare nō
poterant ⁊ erant imbecilla corpore
imposuerunt eos iumentis ⁊ adduxe
runt eos ciuitatē palmaz ad fra
tres suos: deinde reuersi sunt samariam. Tpe
illo misit rex achaz ad regem assyri
orum: auxilium postulans. Venerunt
q idumei ⁊ percusserunt multos ex uda.
⁊ ceperunt pdam magnam. Philisthi
im quoq; diffusi sunt p urbes cam
pestres ⁊ ad meridiem iude: ceperunt
q bethsames. ⁊ ahialon. ⁊ gaderoth. so
cho quoq; ⁊ thamnam. ⁊ gamneo cū
uicinis suis. ⁊ habitauerunt in eis hu
miliauerat enim dñs iudam ip achaz
regem iude: eo qđ nudasset eū auxi
lio: ⁊ contempserit babuisset dñm.
Idcirco conā eum thyglath pha
lassar regem assyrior: qui ⁊ afflixit
eum ⁊ nullo retinente uastauit. Igit
achaz spolians domo dñi ⁊ domo re
gum. ⁊ principū dedit regi assyrion
munia: ⁊ tñ nichil ei p fuit. In tpe
tempe angustie sue: auxit contemp
tum in dñm. Ipe p se rex achaz im
molauit dīs damasci uictimas p
cussoribz suis: ⁊ dixit. Dñi regū syr
ie auxiliantur eis. quos ego pla
cabo hostias ⁊ adorent me: cum e
contrario ipi fuerint ruine eius. et
uniuerso israel. Vtensilia uasa q achaz
omnia: uasis domus dei atq; con
fractis. clausit fores templi dñi
⁊ fecit sibi altaria in uniuersis an
gulis urbis. In omnibz quoq; urbib
iuda. extruxit aras ad cremanda tu
ribus: atq; ad iracundiam puoca
uit dñm deum patrum suoz. Reliqua
aūt sermonū eius ⁊ omnium op̄ pro
tum ⁊ nouissimoz: scripta sunt in
libro regum iuda ⁊ israel. Dormivitq;
achaz cum pribz suis. ⁊ sepelierunt
eum in ciuitate israel. sed nō rece
perunt eū in sepulchra regum israel.
Regnauitq; ezechias filius eius p eo.
Vicesimo ezechias regnare cepit
cum. xxv. esset annoz. ⁊ xxix. annis
regnauit in hierusalem. Nomen matris eius
abia: filia zacharie. fuit q erat pla
citum in conspectu dñi: iuxta omnia que
fecerat dauid pater eius. Ipo anno et
mense primo regni sui aperuit ual
uas domus dñi: ⁊ instaurauit eas. Ad
duxitq; sacerdotes atq; leuitas. et
congregauit eos in platea orientali:
dixitq; ad eos. Audite me leuite: et
sanctificamini. et mundate domū dñi dei
patrum uestroz: auferte omne immun
dum de sanctuario. Peccauerunt patres
nri ⁊ fecerunt malum in conspectu dñi
dei nri: deserentes eum. Auerte
runt faciem suam a tabernaculo dñi: ⁊

buerunt dorsum. Clauserunt ostia que erant in porticu: et extinxerunt lucernas. Incensum quoq; non adoleuerunt: et holocausta non obtulerunt in sanctario deo israhel. Cōtigatus est ira furor dñi sup iudā et hrlm: tradidit eos in commotionem et in uastitatem et in sibilū sicut ipi cernitis oculis uris. En corruent patres nri gladius: filij nri et filie nre: et coniuges captiue ducte sunt propter scelus. Sunt g̃ placet mihi ut meamus fedus cum dño deo israhel: ut auertat a nob furorem ire sue. Filij mei: nolite negligere. Vos elegit dñs ut stetis coram eo et ministretis illi: et sitis eius et comburentes ei incensum. Surrexerunt g̃ leui de: maath filius amasie et iohel filius azarie de filiis caath. Porro de filiis merari: cis filius abdi et azarias filius iaalleel. De filiis aũ gerson: ioa filius zemma et eden filius ioha. Ac filii de filiis elisaphan: samri et iehiel. De filiis quoq; asaph: zacharias et mathanias. Iemon de filiis heman: iahihel et semei. Sed et de filiis idithun: semeias et oziel. Congregauerunt q̃q; fratres suos et sanctificati sunt: et ingressi sunt templum dñi ut expiarent domum dei. Sacerdotes quoq; ingressi templum dñi ut sanctificarent illud: extulerunt omnē immundiciam quā inuenerunt in templo dñi. Leuite susceperunt et asportauerunt ad torrentem cedron foras. Ceperunt aũ prima die mensis primi mundare: et in die octauo eiusdem mensis ingressi sunt porticum templi dñi. Expiauerunt q̃ templum diebus octo: et in die sextadecima mensis eiusdem cessauerunt mundantes. Ingressi quoq; sunt ad ezechiam regem: et dixerunt ei. Sanctificauimus omnē domum dñi altare holocausti et omnia uasa eius. Mensā quoq; propositionis cum omnibus uasis suis. Quantacunq; templi sup pellectilem quā polluerat rex achaz in regno suo postquā peccauit sanctificata sunt et erecta coram altari dñi. Consurgens q̃ de luculo ezechias rex adunauit omnes principes ciuitatis: et ascendit in domum dñi. Obtulerunt q̃ simul tauros septem et arietes septem agnos septem et hircos septem pro peccato pro regno pro sanctuario et pro iuda. Dixit quoq; sacerdotibus filiis aaron: ut offerrent super altare dñi. Immolauerunt g̃ tauros: et susceperunt sacerdotes sanguinem et fuderunt illum sup altare. Immolauerunt etiam arietes: et fuderunt sanguinem sup altare fuderunt. Immolauerunt q̃q; agnos: et fuderunt super altare sanguinem. Applicauerunt hircos pro peccato coram rege et universa multitudine: imposuerunt q̃q; manus suas sup eos. Et immolauerunt illos sacerdotes: et expiauerunt sanguinem eorum coram altari pro peccato universi israhel. Omni quippe israheli precepat rex ut holocaustum fieret et pro peccato. Constituit quoq; leuitas in domo dñi

cum cymbalis & psalteriis & cythara
ris: secundum dispositionem dd & gath
videntis regis & nathan prophete. Si
quidem dei preceptum fuit per ma
num prophetas eius. Steterunt ergo leui
te tenentes organa dei: & sacerdo
tes tubas. Et iussit ezechias ut
offerrent holocaustum super altare.
Cumque offerrentur holocausta: ce
perunt laudes canere deo & clan
gere tubis. atque in diuersis organis
que dd rex israel reperierat ad concrepa
re. Omni autem turba adorante: can
tores & hymni qui tenebant tubas e
rant in officio suo. donec complerentur holocaustum. Cumque finita
esset oblatio: incurvatus est rex et
omnes qui erant cum eo & adorauerunt.
Precepitque ezechias & principes leui
tis: ut laudarent dominum sermonibus
dd & asaph videntis. Qui laudauerunt
cum magna letitia: & incurvati ge
nu adorauerunt. Ezechias autem et turba
hec addidit. Implestis manus vestras
deo: accedite & offerte victimas &
laudes in domo domini. Obtulit ergo
omnis multitudo hostias & laudes
& holocausta: mente devota. Quorum nu
merus holocaustorum que obtulit
multitudo hic fuit. Tauros. lxx.
arietes centum: agnos ducentos.
Sanctificaverunt quoque deo boues sexcen
tos: & oues tria milia. Sacerdotes
vero pauci erant nec potuerant sufficere
ut pelles holocaustorum detraherent:
unde & leuite fratres eorum adiuuerunt eos.
donec implerentur opus & sanctificarent
ut antistites. Leuite quippe: sanc

tiorem rectitudinem sanctificabant quam sacerdotes.
fuerunt quoque holocausta plurima ado
ptes pacificorum & libamina holocau
storum. & completus est cultus domus
dei. Letatus quoque est deus ezechias & om
nis populus: eo quod ministerium domini esset re
pletum. De repente quippe illi placuit.

Misit quoque ezechias per
ad omnem israel & iudam. scripsit
epistolas ad effraim & manasse:
ut venirent in domum domini in hierusalem.
& facerent phase domino deo israel. Iniit
ergo consilium regis & principum & u
niuersus cetus hierusalem. decreuerunt ut
facerent phase mense secundo. Non enim
poterant facere in tempore suo: quia
sacerdotes qui possent sufficere sanc
tificati non fuerant & populus necdum con
gregatus fuerat in hierusalem. Placuit
autem sermo regi & omni multitudi
ni & decreuerunt ut mitterent nuntios
in universum israel de bersabee
usque dan: ut venirent & facerent phase
domino deo israel in hierusalem. quia multi enim
non fecerant sicut in lege scriptum est. Per
rexerunt cursores cum epistolis ex
regis imperio & principum eius in uni
versum israel & iudam: iuxta quod rex ius
serat precantes. filii israel reuertimini
ad dominum deum abraham. ysaac &
israel & reuertetur ad reliquias quas effu
gerunt manus regis assyriorum. Ne
sitis fieri sicut patres vestri & fratres qui re
cesserunt a deo deo patrum suorum & tra
didit eos in ruinam ut ipsi cer
nitis. Nolite indurare cervicem vestras
sicut patres vestri. Tradite manus domino
& venite ad sanctuarium eius quod sanc

cauit ueritum. Surre dño deo patrum uñoz. ⁊ auferat a nob̃ ira furoꝛ eius. Si enī uos reuſi fuimus ad dñm. fres uri ⁊ filij habebūt miſeriam coram dñis suis. qui illos duxerunt captiuos. ⁊ reuertentur in terram hanc. Quis enī ⁊ clemens est dñs deus ur. ⁊ nō auferet faciem suam a uob̃. si reuſi fuerimus ad eū. Igitur cursores pgebant uelociter de ciuitate in ciuitatem p̃ terram effraim ⁊ manaſſen usq; zabulon. illis irridentibz ⁊ subſannantibz eos. Attñ quidam uiri ex aſer. ⁊ manaſſe ⁊ zabulon adequieuerunt ⁊ uenerunt hierm. In iuda uero fuit dñi manus ut daret eis cor unū. ⁊ facerent uoluntatem regis ⁊ principum iuxta uerbum dñi. Congregati sunt in hierm. p̃ multi. ut facerent sollempnitatē azimoꝛ in mēse ſcdo. Et surgentes destruxerunt altaria. que erāt in hierm. atq; uniuſa incẽſa in quibz idolis adolebant uitulum subuertentes. pecierunt in torrentem cedron. Immolauerunt autē phase. quarta decima die mensis ſecundi. Sacerdotes quoq; atq; leuite tandem ſanctificati. obtulerunt holocauſta in domo dñi. Steterunt q; in ordine suo uxta dispoſitionē ⁊ legem moyſi hominis dei. Sacerdotes uno ſuſcipiebant effundendū ſanguinem de manibz leuitarum. eo quod multa turba ſanctificata nō eſſet. ⁊ ideirco leuite immolabāt phase. hijs qui nō occurrerant ſanctificari dño. Magna etiam pars p̃ de effraim ⁊ manaſſe ⁊ yſachar ⁊ zabulon que ſanctificata nō fuerat. comedit phase. nō uxta qđ ſcriptum ē. Orauit pro eis ezechias dicens. dominus bonus ppitiabitur cunctis qui in toto corde requirunt dñm deum patrū ſuoꝝ. ⁊ nō imputabitur eis qđ munda ſanctificati ſunt. Quem exaudiuit dñs. ⁊ placatus est p̃ſo. Fecerunt filij iſrl qui inuenti sunt in hierm sollempnitatem azimoꝝ. vij. diebz in leticia magna. laudantes dñm p̃ ſingulos dies. Leuite quoq; ⁊ sacerdotes. p̃ organa que ſuo officio congruebant. Et locutus ē ezechias ad cor omniū leuitaꝝ. q̃ ſu habebant intelligentiā bonam ſup dño. ⁊ comederunt vij. diebz sollempnitatis. immolantes uictimas pacificoꝝ. ⁊ laudantes dñm deum patrū ſuoꝝ. Placuitq; uniuſe multitudini. ut celebrarent etiam alios dies vij: qđ ⁊ fecerunt cum ingenti gaudio. Ezechias aūt rex iude p̃buerat multitudini mille tauros. ⁊ vij. milia ouium. principes uo dederant p̃ſo tauros mille. ⁊ oues. x. milia. Sanctificata est ergo sacerdotū plurima multitudo. ⁊ hylaritate p̃ſita. omnis turba iude tam sacerdotum ⁊ leuitaꝝ. q̃m uniuſe frequentie que uenerant ex iſrl. p̃ſelytoꝝ de cẽ iſrl. ⁊ habitantiū in iuda. Factaq; est grandis celebritas in hierm: qualis a diebz salomonis filij dd regis iſrl in ea urbe nō fuerat. Surrexerunt q; sacerdotes atq; leuite benedi

centes ꝓpl̃o: ⁊ erat dextra eius ꝓ eos. ꝓ quecunq; orabat eos in hebraicu sermone. Igitur hec omnia ꝓ celebrata sunt: egressus est omnis israel qui inuentus fuerat in urbibus iuda. ⁊ fregerunt ydolorum statuas. ⁊ succiderunt lucos. deiecerunt excelsa. ⁊ altaria destruxerunt. ut solum de uniuerso iuda ⁊ beniamin. ⁊ de effraim quoq; ⁊ manasse: donec penitus euerterent. Reuersi sunt omnes filii israel in possessiones et ciuitates suas. Ezechias uo constituit turmas sacerdotales ⁊ leuiticas ꝓ diuisiones suas. unumquemq; ꝓ officio ꝓprio. tam sacerdotum uidelicet quam leuitaꝝ ad holocaustu ⁊ pacifica: ut ministrarent. ⁊ confiterentur. canerentq; in portis castroꝝ dñi. Pars aũ regis erat ut de ꝓpria eius substãa offerrentur holocaustum mane semp ⁊ uespere. sabbatus quoq; ⁊ kalendis. ⁊ sollemnitatibz cunctis: sicut scriptũ est in lege moysi. Precepit etiam ꝓpl̃o habitanti in hierusalem. ut darent partes sacerdotibz ⁊ leuitis: ut possent uacare lege dñi. Qd cum prebuisset in auribz multitudinis: plurimas obtulere primitias filii israel. frumenti. uini. olei. mellis. quoq; et oĩm ꝙ gignit humus decimas obtulerunt. Sed ⁊ filii israel ⁊ iuda qui habitabant in urbibz iuda. obtulerunt decimas boum ⁊ ouiũ: decimasq; sanctoꝝ que uouerant dño deo suo. atq; unuersa portarum: fecerunt aceruos plurimos. Quibus cum cernerent aceruos iacere fundamenta: ⁊ mense septimo complerunt eos. Cumq; ingressi fuissent ezechias ⁊ principes eius: uidentes aceruos. benedixerunt dño ac ꝓpl̃o israel. Interrogauitq; ezechias sacerdotes ⁊ leuitas: cur ita iacerent acerui. Cui respondit azarias sacerdos primus de stirpe sadoch: dicens. Ex quo cepere offerri primitie in domo dñi. comedimus ⁊ saturati sumus: ⁊ remanserunt plurima. eo q̃ dñs benedixerit populo suo. Reliquum aũ est: copia ista quã cernis. Precepit ꝙ ezechias ut ꝓpararent horrea in domo dñi. Qd cũ fecissent: tulerunt tam primitias quã decimas. ⁊ que sanctoꝝ uouerant fideliter. Erat aũ ꝓfectus eoꝝ chonenias leuita. ⁊ semei frater eius ter̃cus. post quem iehiel ⁊ azarias. ⁊ naath. ⁊ asahel ⁊ iherimoth. iozabach quoq; ⁊ heliihel. ⁊ ismachias. ⁊ maath. ⁊ banaias ꝓpositi. sub manibz chonenie ⁊ semeie fratris eius ex imperio ezechie regis ⁊ azarie principis domus dñi. ad quos omnia ꝓtulerant. Chorese uo filius iemna leuites. ⁊ ianitor orientalis porte ꝓpositus erat huius que ꝓpter offerebant dño: primitias ⁊ consecrata in usu templi. Sub cuius cura eden ⁊ beniamin. iesue ⁊ semeias. amarias quoq; ⁊ sechenias ĩ ciuitatibz sacerdotum: ut fideliter distribuerent fratribz suis partes. minoribz atq; maioribz excepta singulis mascz ab annis tribz ⁊ supra cunctis qui ingrediebantur templũ dñi. ⁊ quicquid ꝓ singulos dies condu cebat in ministeriu atq; obseruatio

ombz uxr duuisiones suas. Sacerdo
tibz p familias z leuitas a xx. anno
z supra. p ordines z turmas suas. u
uisitez multitudinem tam ualentibus
q̃m uelocibus q̃m uehementibz q̃ seruis. fide
lib⁹ elbi de hijs que scripta erant
p̃bebantur. Ez z filijon aaron per
agros z suburbana urbiū singlaz.
dispositi erant uiri q̃m partes di
stribuerent uniuerso sexui masculi
no. de sacerdotibz z leuitis. Fecit
q̃ ezechias uniuersa que diximus
in omi uida. operatusq; est bonum
z rectum z uerum coram dño dō suo
in uniuersa cultura mundi ejus. domus
dñi. uxr legem z ceremonias. uolēs
requirere dñm dñm suū in toto cor
de suo. fecitq; z psperatus est.

XXXII.

Post q̃ hec z huiusmodi ueritatem
uenit sennacherib rex assirioꝝ.
z ingressus iudam obsedit ciuitates
munitas. uolens eas capere. Qd cum
audisset ezechias uenisse sennache
rib. z totum belli impetū intu
ere urbem. uno cum principibz con
silio uiribz fortissimis. ut obturarent
capita fontiū que erant extra urbem.
hoc omnes decreuerunt facere. congre
gatus est plurimus populus. et obtura
uerunt cunctos fontes z riuū qui
fluebat in medio terre ducentes. ne ue
niant reges assirioꝝ. z inueniant
aquarū abundantiam. Edificauit
quoq; agens iudulme omne murū
qui fuerat dissipatus. z erexit tur
res desup. z foris eius alterū mu
rū. Instauratusq; est mello in ciuitate dd.
z fecit uniuersi genetis armaturam.
z clypeos. Constituitq; principes bel
lator in exercitu. z conuocauit eos
ad se in platea porte ciuitatis. ac
locutus est ad cor eoꝝ dicens. Viri
liter agite z confortamini. Nolite ti
mere nec pauescatis regem assirioꝝ
z uniuersam multitudinem que cum
eo. Quia cum pluribus nobis sumus.
q̃m cum illo. Cum illo est brachium
carneum. nobiscum dñs ds nr
qui auxiliator est. pugnatq; pro
nob. Confortatus est ergo ps hiude
modi dictis. ezechie regis iude. Que
postea gesta sunt. uidit sennacherib
rex assirioꝝ. terros suos uelle
cum cum uniuerso exercitu. obsedere
lachis. ad ezechiam regem iudam. z
ad omnē plm qui erat in urbe iu
da dicens. Hec dicit sennacherib rex
assirioꝝ. In quo habetis fiduciam.
sedetis obsessi in urbe. ut dum ezechi
as decipit uos. ut tradat uos morti
fame z sitī. affirmans q̃d dñs deus
nr liberet uos de manu regis assi
rioꝝ. Numquid nō ipse est ezechias q̃
destruxit excelsa eius z altaria. z
precepit iude z hierl dicens. coram al
tari uno adorabitis. z in ipso comburi
tis incensum. An ignoratis que
ego fecerim z patres mei cunctis ter
rarū ꝑplis. Numquid ꝑualuerunt
dijs gentiū omniū terrarū liberare
regiones suas de manu mea. Qs
est de uniuersis dijs gentium quas
naturauerunt patres mei. qui pos
tuerit eruere ꝑplm suū de manu
mea ut possit etiam ds nr eru
ere uos de hac manu. Non uos g

decepit eum ezechias. nec uana pfitat one deludat. neq; credatis ei. Si enī nullius potuit ds cuctarū gentiū aeq; regum liberare plin suū de manu mea. & de manu patrū meo rum. quid sequent. nec ds ur poterit eruere nos de hac manu. Et & alia multa locuti sunt serui eius contra dñm ds. & contra ezechiam seruū ei. Epistolas quoq; scripsit plenas blas phemie in dñm ds isrl. & locutus est adūsus eum. Et cecidit dy gentiū sculptilia ī ignē. non enī erant dy sed opa manuū hominum. Orauerunt igitur ezechias rex & ysaias filius amos pphetes aduersus hanc blasphemiam. ac uociferati sunt usq; in celum. Et misit dns angelū qui peruasit omnē uirtutē robustum & bellatorem & principē & regis assyriorum. reuersusq; est cum ignominia in terram suā. Cūq; ingressus esset domū dei sui. filij ei qui egressi fuerant de utero eius interfecerunt eum gladio. Et saluauit dns ezechiam & habitatores urbis de manu sennacherib regis assyriorum. & de manu omnium. & protexit eos quetenus p circuitū. Multi etiā deferebant hostias & sacrificia dño ezechie regi iu da. Qui exaltat est post hec coram cunctis gentibus. In diebus illis egrotauit ezechias usq; ad mortē et orauit ad dñm. exaudiuitq; eum. & dedit ei signū. Et ī uirtute beneficia que acceperat retribuit. qz elevatū est cor eius. Ira ergo facta est contra eum & contra iudam & hierlm. Qui humiliatus est postea eo qd exaltatum fuisset cor eius tam ipe quā habitatores urbis. & ideo nō uenit in eos ira dñi in diebus ezechie. Fuit aūt ezechias diues & inclitus ualde. & thesauros sibi plurimos congregauit. argenti auri & lapidis pretiosi. aromatis & armoy uniuersi generis & uasoy magni pcij. Apotecas quoq; frumenti uini & olei. & presepia omnium iumentoy caulasq; pecoy. & tuguria seu ouilia erant. Habebat quippe greges ouiū & armentoy innumerabiles. eo qd dedisset ei dns substantiam multam nimis. Ipe est ezechias qui obturauit superiorem fontē aquaz gyon. et aptauit eas subter ad occidentē urbis dd. In omnibus operibus suis. fecit pfecte quecunq; uoluit. Attamen in legatione principū babylonis qui missi fuerant ad eum ut interrogarent de prodigio quod acciderat super terrā. dereliquit eum dns. ut temptaret eum. & nota faceret omnia que erant in corde eius. Reliqua aūt sermonū ezechie. & misericordiarum eius scripta sunt in uisione ysaie filij amos pphete. ī libro regū iuda & isrl.

Obmuitq; ezechias cū patribz

sius. ⁊ sepelierunt eum sup̄ sepulc̄
filioꝝ dd. ⁊ celebrauit eius exequ
as uniuersus iuda ⁊ oīes hīerasolymi
ihm. Regnauitq; manasses filius
eius pro eo. Duodecim annoꝝ erat
manasses cum regnare cepisset. ⁊
quinquaginta quinq; annis regnauit in
ihm. Fecit autē malū coram dño.
iuxt̄ abhominationes gentiū q̄s
subuertit dñs coram filiis ihsl. Et
cōuersus instaurauit excelsa que
demolitus fuerat ezechias pater
eius. cōstituitq; aras baalim. ⁊
fecit lucos. ⁊ adorauit oēm milici
am celi. ⁊ coluit eam. Edificauit
quoq; altaria in domo dñi. de qua
dixerat dñs. in ihm erit nom̄ meū
in eternū. Edificauit aūt ea cuncta ex
ercitui celi in duobz atriis domꝰ dñi.
transiitq; fecit filios suos p ignē
in valle benennon. Obseruabat so
mnia. sectabatur auguria. maleficia
artibz inseruiebat. Habebat
secum magos. ⁊ incantatores. nil
q; mali operatus est coram dño
ut irritaret eum. Sculptile quoq;
⁊ conflatile fugit. posuitq; in do
mo dñi. de qua locutus ē dñs ad
dd. ⁊ ad salomonem filiū eius dicens.
In domo hac. ⁊ in ihm q̄m elegi de
cunctis tribubz ihsl. ponam nom̄
meū in sempiternū. ⁊ non̄ ultra mo
uebo pedem isrl de tra q̄m tradidi patri
bus eoꝝ. ita dumtaxat si custodierint
facere que p̄cepi eis. cunctamq;
legem. ⁊ ceremonias atq; iudicia
p manū moysi. Igitur manasses
seduxit iudam. ⁊ habitatores ihm.
ut facerent malū sup oēs gēs q̄s
subuerterat dñs a facie filioꝝ ihsl.
Locutusq; est dñs ad eum. ⁊ ad po
pulum illius. ⁊ attendē noluerūt.
Idcirco subduxit eis principes exer
citus regis assyrioꝝ. ceperuntq; eos
pedibz duxerunt babylonē. Cūq;
posset̄ in angustiis esset. orauit
dñm dm suum. ⁊ egit pnitentiā nimis
de coram deo patrum suoꝝ. Deprecatusq; est eum. ⁊ obsecrauit il
lum. ⁊ reduxit eum in ihm in regnū
suū. ⁊ cognouit manasses. q̄
dñs ipe esset ds. Post hec edifica
uit murum extra ciuitatē dauid
ad occidentem gyon in conualle
ab introitu porte piscium. ⁊ circu
iuit ulq; ad ophel. ⁊ exaltauit
illum uehemēter. Constituitq; pn
cipes exercitus in cunctis ciuitatib
uda munitis. ⁊ abstulit deos a
lienos. ⁊ simulachra de domo dñi.
aras quoq; q̄s fecerat in mōte
domus dñi. ⁊ in ihm. ⁊ proiecit oī
a extra urbem. Populo sacrificanti
altare dñi. ⁊ immolanti super
illud victimas ⁊ pacifica ⁊ laudē.
Precepitq; ut deseruiret dño
deo isrl. Attamen adhuc populus im
molabat in excelsis dño deo suo. Re
liqua aūt gestoꝝ manasse. ⁊ oratio
eius ad dñm suum. uerba
quoq; videntiū qui loquebantur
ad eum in nomine dñi dei isrl.
continentur in sermonibz regū
isrl. Oratio quoq; eius ⁊ exaudi
tio. ⁊ cuncta peccata atq; contep
manassen. ⁊ unctio cathenus atq;

tus. loca etiam in quibꝫ edificauerat excelsa. & fecit lucos. & statuas atque ydola. sicut fecerat achab rex israel. & uniuersæ militiæ cæli colebat & seruiebat eis. Ædificauitque altaria in domo domini. de qua dixerat dominus. In hierusalem ponam nomen meum. Ædificauit ergo altaria uniuersæ militiæ cæli in duobus atriis domus domini. Et ipse traduxit filium suum per ignem. in ualle filii ennom. Sectabatur somnia. & obseruabat auguria. & habebat pythones & ariolos. multaque fecit mala coram domino. ut irritum faceret eum. Posuit quoque sculptile quod fecerat in templo. de quo dixerat dominus ad dauid & ad salomonem filium eius. In templo hoc & in hierusalem quam elegi ex cunctis tribubus israel. ponam nomen meum in sempiternum. Et non ultra mouebo pedem israel de terra quam dedi patribus eorum. ita tamen si custodierint & fecerint omnia quæ præcepi eis. & uniuersam legem quam mandauit eis seruus meus moyses. Qui non audierunt. sed seducti sunt a manasse. ut facerent malum super gentes quas delere dominus consumpserat a facie filiorum israel. Locutusque dominus in manu seruorum suorum prophetarum. dicens. Quia fecit manasses rex iudæ abominationes istas. nequiter agens super omnia quæ fecerunt amorræi qui ante eum fuerunt. & peccare fecit iudam in idolis suis. Propterea hæc dicit dominus deus israel. Ecce ego inducam mala super hierusalem & iudam. ut quicumque audierit ea. tinniant ambæ aures eius. Et delebo de hierusalem samariam. & pondus domus achab. & delebo hierusalem sicut delet quis tabulas. & uertens delebit ad extremum. Derelinquam autem reliquias hæreditatis meæ. & tradam eas in manu inimicorum suorum. erunt in direptionem & in uastitatem cunctis hostibus suis. eo quod fecerint malum coram me. & irritauerint me a die qua egressi sunt patres eorum de ægypto usque in præsentem diem. Insuper & sanguinem innocentem effudit manasses nimis. donec impleret hierusalem ab ore usque ad os. absque peccatis suis quibus peccare fecit iudam. ut faceret malum coram domino. Reliqua autem sermonum manasse. & omnia quæ fecit. & peccatum eius quo peccauit. nonne hæc scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda? Dormiuitque manasses cum patribus suis. & sepelierunt eum in horto domus suæ. in horto oza. Regnauitque pro eo filius eius amon. Viginti duorum annorum erat amon cum regnare cepisset. & duobus annis regnauit in hierusalem. Fecit autem malum in conspectu domini. sicut fecerat manasses pater eius. & cunctis idolis quæ manasses fabricatus fuerat immolauit atque seruiuit. Nec uereri coram domino facie eius. sicut uereri manasses pater eius. & multa magis delinquit. Cumque coniurassent ad eum famuli sui. interfecerunt eum in domo sua. Porro reliqua populi multitudo cæsis his qui amon perimere fecerant. regem constituerunt iosiam filium eius pro eo.

CAPVT XXXIIII.

Octo annorum erat iosias cum regnare cepisset. & xxx. & uno anno regnauit in hierusalem. fecitque quod erat rectum in conspectu domini. & ambulauit in uiis dauid patris sui. nec declinauit ad dexteram neque ad sinistram. Octauo autem anno regni sui cum adhuc esset puer. cepit quærere deum dauid patris sui. Et xii. anno postquam cepit. mundare iudam & hierusalem. ab excelsis & lucis. & simulachris atque & sculptilibus. destruxerunt coram eo aras baalim. & simulachra quæ supposita fuerant demolitus est. lucos etiam & sculptilia succidit atque comminuit. & super tumulos eorum qui eis immolare consueuerant. fragmenta dispersit. Ossa

præterea sacerdotum combussit in altaribus idolorum. mundauitque iudam & hierusalem. & in urbibus manasse & ephraim. & symeon usque nepthalim. cuncta subuertit. Cumque altaria dissipasset & lucos. & sculptilia conteruisset in frusta. cunctasque delubra demolitus esset de uniuersa terra israel. reuersus est in hierusalem. Igitur anno octauo regni sui. mundata iam terra & templo domini. misit saphan filium eliæ. & maasiam principem ciuitatis. & ioha filium ioachaz a commentariis. ut multarent templum domini dei sui. Qui uenerunt ad helciham sacerdotem magnum. acceptamque pecuniam ab eo quæ illata fuerat in domum dei. & quam congregauerant leuitæ & ianitores de manasse & ephraim. & uniuersis reliquiis israel. ab omni quoque iuda & beniamin. & habitatoribus hierusalem. & dederunt in manibus eorum qui erant operibus in domo domini. ut instaurarent templum. & firmarent quæ ruerant. At illi dederunt eam artificibus & cementariis ut emerent lapides de lapidicinis. & ligna ad commissuras ædificiorum. & ad contignationem domorum quæ destruxerant reges iuda. Qui fideliter cuncta faciebant. Eratque super eos iaath & abdias de filiis merari. & zabadias & mosollam de filiis caath qui urgebant opus. omnis leuites scientes organis canere. Super eos uero qui ad nutum

os ulus oña portabant: erant scribe & magri de leuitil tribubus. Cū
q; efferent pecuniam que illata fuerat in templū dñi: repperit helchi
as sacerdos librū legis dñi p manū
moysi. & ait ad saphan scribam. librum legis inueni in domo dñi. & tradidit ei. Et ille statim uolumē
ad regem: & nuntiauit ei dicens. Oīa
q; dedisti in manu seruoꝝ tuorum: ecce conflant. Argentū quod
repertum est in domo dñi conclaue
runt: dederuntq; & p fectoꝛ operibus.
& diuisa opa fabricantiū. Preterea tradidit ñ helchias sacerdos hunc librum. Quem cum rege presente recitasset: audiens ille uerba legis:
scidit uestimenta sua. & precepit helchie & ahicam filio saphan. & abdon filio micha saphan quoq; scribe & achaie seruo regis: dicens. Ite
& orate dñm p me & pro reliquiis israhel & iuda. sup uerbis sermonis
libri huius qui repertus est. magnus enim furor dñi stillauit sup nos:
eo q; non custodierint patres nri uerba dñi ut faciant oīa que scripta
sunt in isto uolumine. Abiit igit helchias. & hij qui simul a rege
missi fuerant ad oldam prophetissam uxorem sellum. filij thecuath filij aser
custodis uestis. que habitabat in
iersalem in secunda: & locuti sunt ei iuxta q; sup
narrauimus. Et illa respondit eis.
Hec dicit dñs dñs israhel. Dicite uiro
qui misit uos ad me. Hec dicit dñs.
Ecce ego inducam mala super locum istum & super habitatores eius. omnes
maledicta que scripta sunt
in libro hoc quem legerunt coram
rege iuda. eo q; dereliquerint me & sacrificauerint diis alienis ut me ad
iracundiam prouocarent in cunctis operibus manuum suarum. Idcirco ira mea
labet furore meo sup locum istum: & non
extinguetur. Ad regem aut iuda qui
misit uos pro dño deprecando. sic loquemini. Hec dicit dñs dñs israhel. Quo
audisti uba uoluminis. atq; emollitum est cor tuū & humiliatus es in
conspectu dñi sup his que dicta sunt
contra locum istum & habitatores eius
reuerentiq; faciem meam. scidisti
uestimenta tua. & flenisti coram me:
ego quoq; exaudiui te dicit dñs.
Nam enim colligam te ad patres tuos.
& inferent in sepulchrum tuum in pace.
nec uidebunt oculi tui omne malum
quod ego inducturus sum sup locum istum
& sup habitatores eius. Retulerunt itaq; regi cuncta que dixerat. Et ille congregauit uniuersos maiores natu iuda
& hierusalem: ascenditq; domum dñi. uirosq;
iuda & habitatores hierusalem sacerdotes & leuitas. & cunctus populus a maximo usq; ad minimum. Cumq; audissent
uba uoluminis fœderis quod inuenerat
in domo dñi. Stans rex in tribunali
suo: percussit fœdus coram dño. ut ambularet post eum & custodiret precepta. & testimonia. & iustificationes
eius in toto corde suo. Ut confirmaret uba
fœderis. facerentq; que scripta sunt in uolumine illo qd legerat. Adiurauitq;
quoq; sup hoc omnes qui reperti sunt
in hierusalem & in beniamin. Fecerunt

hierarchores tēli: utr̄ pactum dñi dei patrum suor̄. Abstulit ergo iosias cunctas abhominationes de uniūsis regionibz filioz isr̄l: et fecit omēs qui reperti sunt in isr̄l seruire dño dō suo. Cunctis diebus eius: nō recesserunt a dño dō patrum suorum.

Fecit aūt iosias in tēli phase domino. et immolatū est. xiiij. die mensis pmi: et constituit sacerdotes in officiis suis. hortatusq; est eos ut ministrarent in domo dñi. leuitis quoq; ad quoz eruditionē omīs isr̄l sanctificabatur dño: locutus est. ponite archā in sanctario templi. qd edificauit salomō filius dd rex isr̄l: nequaq̄ eā ultr̄ portabitis. sume aūt ministrate dño dō uō. et pplō eius isr̄l. et parate uos per domos et cognationes uras in diuisiones singloz sicut precepit dd rex isr̄l: et descripsit salomon filius eius. et stabitis in sanctario p familias turmasq; leuitas: et sanctificati immolate phase. hēs etiam uōs ut possint uenire ūba que locutus est dñs in manu moysi facere. parate. dedit pterea iosias omni pplo qui ibi fuerat inuentul in collegiratem phase: agnos et hedos de gregibz. et teliqui pecoz. xxx. milia. boum ē trā milia. hec de regil substantia. huces quoq; eius sponte qd uouerant obtulerunt: tam pplo quā sacerdotibz et leuitis. Porro helchias et zacharias et iehiel principes domus dñi: dederunt sacerdotibz ad faciend phase: pecora comprecum duo milia trecenta. et boues trecentos. Chonenias aūt et zacharias etiam et nathanahel frēs eius. necnō arabias. iahiihel et iozabath principes leuitaz: dederūt ceteris leuitis ad celebrandū phase. v. milia pecoz. et boues quingentos. quattuor. elb ministeriū. et steterunt sacerdotes in officio suo. leuite quoq; in turmis uxō regis unctiū. et immolatū est phase. Adsperserunq; sacerdotes manu sua sanguinē. et leuite detraxerunt pelles holocaustoz. et separauerunt ea ut darent p domos et familias singloz. et offerrentur dño: sicut scriptum est in libro moysi. de bubz quoq; fecerunt simile. Et alia uerunt phase sup ignem: uxō qd lege p̄ceptum ē. Sacrificas uō hostias coxerunt in lebetis et catabis et ollis: et festinato distribuerunt omnīs plebi. sibi aūt et sacerdotibz postea parauerunt. Nam in oblatione holocaustoz. et adipum usq; ad noctem sacerdotes fuerunt occupati: unde leuite et filii sacerdotibz filiis aaron parauerunt postremis. Porro cantores filij asaph stabant in ordine suo: uxō p̄ceptum dd. et asaph. et heman. et idithun pphete regis. Ianitores uō p portas singulas obseruabant: non ut necessario quidem discedere a ministerio. Quamobrem et frēs eoz leuite parauerunt eis escas. Omnis q̄ cultura domini rite completa ē in die illa: ut faceret phase. et offerrent holocausta sup altare dñi uxō p̄ceptū regis iosie. Fecerunt ergo filij isr̄l qui reperti fuerant ibi phase in tempore illo: et sollempnitatē azimoz septē diebz. sicut fuit phase simile huic

in libr. d diebz samuhelis ꝓphe. Bz
uer quidem de cunctis regibz istr fecit
phale sicut iosias sacerdotibz z leui
tis z omni iude z isr qui reperti fuerat
habitantibz in hrlm. Octauodecimo
anno regni iosie hoc phase celebra
tum est. Postquam instauratum est iosias
templum. Ascendit nechao rex egypti
ad pugnandum in carchamis iuxta eu
phratem. z prefiit in occursum ei iosi
as. At ille misit ad eum nuntios. dic
quid mihi z tibi est rex iuda. Non ad te
te hodie uenio. Sed contra alium pugno
domum ad quam deus me festinare pecpit.
Desine ergo deum facere qui mecum
est. ne interficiat te. Soluit iosias reti
ri. Sed ꝓparauit contra eum bellum. Nec
ad quietum sermonibz nechao ex ore
dei. uerum putans ut dimicaret in cam
po mageddo. Ibique uulneratus a sa
gittariis. dixit pueris suis. Educite
me de ꝓlio. quia omnino uulneratus sum.
Qui transtulerunt eum de curru in
alterum currum qui sequebatur eum in
re regis. z asportauerunt eum in hrlm.
Mortuusque z sepultus in mausoleo
patrum suorum. z ululatus iuda z hrlm
luxerunt eum. Hieremias maxime. cui
omnes cantores atq cantatrices
usq in presentem diem lamentationes
super iosiam replicant. z qui lex obti
nuit in isr. Ecce scripte sunt in la
mentationibz. Reliqua aut sermonis
iosie. z mirabilia eius q lege precepta
est dni. opa quoq illius prima z nouissima. scripta sunt in libro regum
isr z iuda.

Regnauit q ꝓcer eoachaz filius iosi
e. z constituunt regem ꝓ pre suo z
hrlm. Viginti tres annoz erat ioachaz
cum regnare cepisset. z tribz mensibz
regnauit in hrlm. Amouit aut eum rex
egypti cum uenisset hrlm. z condem
nauit eam centum talentis argenti
z talento auri. Constituitq; rex egy
pti heliachim fratrem eius super iudam
z hrlm. z uertit nomen eius ioachim.
Ipm uero ioachaz tulit secum. z ab
duxit in egyptum. Viginti quinq; an
noz erat ioachim cum regnare ce
pisset. z xi. annis regnauit in hrlm.
Fecitq; malum coram dno deo suo. Co
tra hunc ascendit nabuchodonosor
rex chaldeoz. z uinctum cathenis du
xit in babylonem. Ad quam z uasa do
mus transtulit. z posuit ea in tem
plo suo. Reliqua aut libroz ioachim
z abhominationum eius quas operat
est. z que inuenta sunt in eo. conti
nentur in libro regum isr z iuda.
Regnauit ergo ioachim filius eius
pro eo. Octo annoz erat ioachim cum
regnare cepisset. z tribz mensibz ac
decem diebz regnauit in hrlm. Fecit
q; malum in conspectu dni. Cumq; ad
uersus eum uenisset. nabu
chodonosor rex babylonis. z adduxisset
eum in babylonem. asportatis si
mul preciosissimis uasis domus dni.
Regem quoq; constituit sedechiam
patruum eius. super iudam z hrlm.
Viginti z unius anno erat sedechi
as cum regnare cepisset. z xi. annis
regnauit in hrlm. Fecitq; malum in
oculis dni dei sui. nec erubuit fa
ciem hieremie ꝓphe loquentis ad

le ex ore dñi. A rege quoq; nabucho donosor recessit qui adurasset eum y dñi. z uduxerat ceruicem suam ex tor. ut ñ reuerteretur ad dñm deum isrl. Et z unusquisq; principes sacerdotum z ppls p uaricati sunt unusquisq; uiq; um ipsas abhominationes gentiū. z polluerunt domū dñi q̄m sanctificauerat sibi in ihrlm. exurebat aūt dñs ds patrum suoy ad illos y manum nuntios suoy de nocte consurgens. z corripiebat cōmouens. eo q̄d parceret ppl̄o z tabernaculo suo. At illi subsannabant nuntios dei z parui pendebant sermones eius. illudebant q̄ppbis. donec ascenderet furor dñi in popl̄m eius. z ñ ēet ulla curatio. Adduxit enī sup eos regē chaldeoy. z interfecit iuuenes eoy gladio. in domo sanctuarii. nō ēt misereri ado lescentis z uirginis. senis. nec decrepiti quidem. sed oēs tradidit manibz eius. omnia q̄q uasa domus dei tam maiora q̄m minora. z thesauros templi z regis. z principum. transtulit in babylonem. Incenderunt hostes domū dñi. destruxerunt murū ihrlm. turres q̄ tribullerunt. z quicquid preciosi fuerat demoliti sunt. Siquis euaserat gladium. deductus est babylonem seruiuit regi z filiis eius. donec imperaret regn̄ ppl̄i. ut cōplerētur sermo dñi er ore hieremie. donec placeret terra sabbata sua. Cunctis enim diebz desolationis egit sabbatum. usq; dum complerentur septuaginta anni. Anno aūt primo cyri regis ppl̄i ad explend̄ sermonem dñi quem locut̄ fuerat p os hieremie suscitauit ds spm cyri regis ppl̄i. qui uocauit p̄conem in uniuersum regnum suum. etiam p scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex ppl̄i. Omia regna terre dedit mihi dñs ds celi. z ipe precepit mihi ut edificarem ei domū in ihrlm q̄ est in iudea. Quis ex uob est in omni ppl̄o eius. sit dñs ds suus cū eo. z ascendat. Explicit paralipomenon liber secundus. Incipit prologus eusebij hieronimi in esdram. Ecclesiasten dicit scriptū esse. Nihil sub sole nouum. nec quicquam dictu difficile. ut ea quę ante nos fuerint. rursum fieri posse credamus. Quę cum ita sint. non arbitror inutile esse opus. si ea quę in libris hebraicis inuenimus. et nostra negligentia uel inimicorum fraude corrupta sunt. ad pristinum reuocemus ordinem. Ne unus populus in toto orbe terrarum. et unius linguę homines. ignorent sua. Nec ad Esdram tantum. sed ad omnes scripturas diuinas. quę uel a septuaginta interpretibus. uel a quatuor aliis. Aquila. Symmacho. Theodotione. Hebraice et Latine. Greceq; sunt editę. Nouissime autem a Hieronymo. et Hebraica ueritate. Latinis codicibus sunt expressę. Quę ut ab omnibus pariter habeantur. et ad unum exemplar. quę uera sunt. et emendata. reddantur. Ne alius hebraicum. alius septuaginta. alius Aquilę. alius Symmachi. alius Theodotionis. alius quinti. alius sexti. alius denique Hieronymi sequatur. Ne inter tot exemplaria. quę inter se plurimum discrepant. lectoris animus fluctuet. Ne dum unusquisq; quod sibi placet. aut quod a maioribus suis traditum putat. sequitur. ueritatis regula deseratur. Ne denique ut in plerisq; fieri solet. dum ea quę in Hebraico non habentur. a Latinis desiderantur. et ea quę in Hebraico habentur. a Latinis non requiruntur. Hebraicum Latinis. Latinum Hebraicis. Hebraicum Grecis. Grecum Hebraicis. Latinum Grecis. Grecum Latinis. Hebraicum Hebraicis. Latinum Latinis. Grecum Grecis. Hebraicum Latinis. Latinum Hebraicis. Grecum Hebraicis. Hebraicum Grec

ti. librum ñ efferaul in publicum.
nec fastidiosis ingeratis cibos.
utrecilz eoz sup tlū qui iudica
re tñ de alijs. z ipi facere nichil
noluerunt. Si qui aũ sūm sunt q
bz nra ñ displicent. hijs tribua
tis exemplar. ammonemel ut
hebrea nomina quoz grandis in
hoc uolumine copta ē. distincte z
p unū alla transcribant. slicb eiū
pdent ēndalle librū. nisi emen
datio librarioz diligentia conser
uetur. Nec quemq; in mouear qd u
nul a nob edit liber est. nec apo
crifoz ēt q̄ sūt libri somnijs de
lectetur. q̄ z apd hebreos erte ne
mieiz sermones in unū uoluīa
coarctantur. z q̄ ñ habentur apd
illos. nec de xpi. sentoribz sunt.
paul abstinenda. Si quis aũ scptu
aguma nob opponerit ūcpretes.
quoz exemplaria uarietas ipa la
cerata z euersa demonstrat. nec
potest unq; uerum esse qd diui
sum est. Immitte eiū ad euange
lia in quibz multa ponuntur
de ueteri testamēto que apd hye.
ūcpretel ñ habentur. uelut illud.
ex egipto uocaui filiū meū. z uidebunt i
quem compunxerunt. multaq; a
lia que latius opus relegat inuis
z ḡre ab eo ubi scripta sunt. Cui
bz ptere ñ potuerit. nos legite
de hijs exemplaribz que nuper
a nob edita. maledictoz tondie
lingual confodiuntur. Si ut ad
compendiū ueniam. certe qd il
latum sum. equissimū est. Edidi
aliquid qd ñ habeat in greco. uel
alt habeat qm a me usum ē. Od
ūcprem laudant. Jurrogent hebre
os. z ipis auctoribz translationi mee
uel arrogent uel derogent fidem.
porro aliud est. si claudis qd dictum
odijs ñ uolunt maledicere. z non
imitantur greczoz studiū. z bonum
lectorem. qui posit lyre. translatores
iam xpi euangelio choreustarum. ut
deos z chonitas. legit uetus ūcpre
tet. aquilam iudeicet z symmachū
z theodocionem. z curiose legunt. ex
pugenus laborem. CEXAPLORUM
ecclis dedicarunt. Quanto magis
latini grati ee deberent. qd ueritatem
tam tenent greciam a se aliquid
mutuari. Jmmum eiū magnoū
stupriū est z infinite difficulta
tis. exemplaria posse hee omnia.
Deinde etiam qui habuerunt. he
brei sermonis ignari sunt. mag
erabunt ignorantes quid e mul
til uerul dixerit. Od etiam sapi
entissimo uidam nup apd greos
accidit. ut indoctum scripture sen
sum relinquens imitari uellet in
ūpretil sequeretur errorem. Nos
autem qui hebree lingue saltem
partiam habemus ētiam. z latinus
nob ut cumq; sermo ñ deest. z de
alijs magis possimus iudicare.
z ea que ipi intelligimus in ūm
lingua promere. Jtaq; ueteres
ebraica sibilet uicinaq; ipis non
dia rabet. numeqm meū imitare
apd silebit eloquiū. etiam psal

lingua balbutiet. legant q̃ uolunt. qui nolunt abscindant. Euenilent apices. litteras calumpniemur. magis illa cantate. prouocabor ad studiũ. q̃m illoꝝ detractione. r odio detrebor.

Explicit prefatio. Incipit liber esdre primus.

I

In anno ꝓmo cyri regis ꝑsarum ut complerentur ore dñi in ore hieremie. suscitauit dñs spm cyri regis ꝑsarum. r tradiderit uocem in uniuſo regno suo. etiam per scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex ꝑsarum. Omia regna terre dedit mi dñs ds celi. r ipe precepit mi. ut edificarem ei domũ in hierlm. que est in iudea. Quis est in uob de uniuſo ꝓlo eius. sit ds illius cum ipo. Ascendat hierlm que est in iudea. r edificet domũ dñi dei israel. Ipe est ds. qui est in hierlm. Et oĩs reliqui qui in omnibus locis ubicunq; habitant adiuuent eum uiri de loco suo in argento r auro r substãa r pecoribus. preter ea q̃ uoluntarie offerunt templo dei q̃ est in hierlm. Surrexerunt principes patrũ de iuda r beniamin. r sacerdotes r leuite. omnis cui suscitauit ds spm. ut ascenderent ad edificandum templum dñi q̃ erat in hierlm. Vniuſiq; qui erant in circuitu adiuuerunt manib⁹ eoꝝ in uasis argentei r auri in substãa. in iumentis in supellectili. exceptis his q̃ sponte obtulerant. Rex quoq; cyrus protulit uasa templi dñi que tulerat nabugodonosor de hierlm. r posuerat ea in templo dei sui. Protulit aũ cyrus rex ꝑsarum ꝑ manũ mithridatis filii gazabar. r annumerauit ea sassabasar ꝓncipi iude. Hic est numerus eoꝝ. Scyphi aurei. xxx. scyphi argentei mille. cultri. xxix. nouem. sciphi aurei. xxx. scyphi argentei secundi. quadringenti decem. uasa alia mille. Omnia uasa aurea r argentea. v. milia q̃dringenta. Vniuersa tulit sassabasar. cũ his qui ascendebant de transmigratione babylonis in hierlm.

II

Hi sunt aũ filii ꝓuincie qui ascenderunt de captiuitate q̃m transtulit nabugodonosor rex babylonis in babyloniem. r reuersi sunt in hierlm r iudam unusquisq; in ciuitatem suam. qui uenerunt cum zorobabel. Iosue. neemia. saraia. reelaia. mardochaibelsan. metaphar. beguai. reelaia. baana. Numerus uirorum populi israel. filii pharos. duo milia centum. lxxij. filii saphatie. trecenti. lxxij. filii are. septingenti septuaginta quinq;. filii phaeth moab filioꝝ iosue ioab. duo milia octingenti decem r septem. filii elam. mille ducenti quinquaginta quatuor. filii zetua. octingenti. xlv. filii zacai. septingenti. lx. filii bani. sexcenti. xl. duo. filii bebai. sexcenti. xxiij. filii azgad. mille ducenti. xxij. filii adonicam. sexcenti. lxvi. filii beguai. duo milia quinquaginta sex. filii hadin. octingenti quinquaginta. v. filii ater. qui erant ex hiezechia nonaginta octo. filii besai. trecenti. xxiij. tres. filii iora. centum. xij. filii asom. ducenti. xxiij. filii gebbar. nonaginta quinq;. filii bethleem. centum. xxx.

duo. Viri netupha. cquinq̃ginta ser.
Viri anathoth. centū. xxviij. filij
azmaueth. xlij. filij cariathiarim:
cephira z beroth. septingenti. xlij.
filij rama z graba. sexcenti. xxi. mille.
Viri magnas. centum. xxij. Viri be
thel z hai. ducenti nouẽginti tres. filij
nebo. cquinq̃ginta duo. filij megbis.
centū quinquaginta sex. filij belam.
alterus mille ducenti cquadrãginta vij.
filij arim. trecenti. xx. filij lod. adid
z ono. septingenti. xxi. unus. filij ie
richo. trecenti. xlv. filij senaa. trium mi
lia sexcenti. xxx. Sacerdotes filij idaia
in domo ielue. nouẽgenti. lxxiij. tres.
filij emer. mille cquinq̃ginta duo. fi
lij phassur. mille ducenti. xlvij. filij
arim. mille. xvij. Leuite filij ielua.
z cedmihel filiorũ odoiue. lxxiiij. Cã
tores filij asaph. centū. xxviij. filij ia
nitorũ. filij sellum. filij ater. filij tel
mon. filij accub. filij atita. filij sobai.
unulsi centum. xxxix. Ianunei filij
filia. filij alupha. filij tebaoth. filij
cheros. filij siaa. filij phadon. filij le
bana. filij agaba. filij accub. filij
agab. filij salmai. filij anan. filij gad
del. filij gaer. filij raiaia. filij rasin.
filij nechoda. filij gazem. filij aza.
filij phaseа. filij betai. filij asemaa.
filij mumim. filij nephusim. filij bechuc
filij acupha. filij anur. filij bedlith.
filij mehida. filij arsa. filij berchos. fi
lij sisara. filij thema. filij nesia. filij
atupha. filij seruoꝝ salomonis. filij
sothai. filij sopheret. filij pharuda.
filij iaala. filij dercon. filij geddel. fi
lij saphatiha. filij atyl. filij phoce
reth qui erat de asebaim. filio amī.
Hij omis nathinnei z filij seruoꝝ
salomonis trecenti nouaginta duo.
Hi qui ascenderunt de thelmela
thelarsa cherub. adon emmer. z nõ
potuerunt uidere domũ patrũ
suoꝝ. z semen israel. ipsum. de thir
centū. filij delaia. filij tobia. filij ne
choda. sexcenti quinquaginta duo.
Et de filiis sacerdotum. filij abia. filij
accos. filij berzellai. qui accepit de
filiabz berzellai galaaditis uxorem.
z uocatus est nomine eoꝝ. Hij quesi
erũt scripturam genealogie sue. z nõ inue
nerunt. z eiecti sunt de sacerdotio.
Et dixit athersatha eis ut nõ comede
rent de scã scõrũ. donec surgeret sacer
dos doctus atq; ppetus. Omis multi
tudo eoꝝ unius. quadrãginta duo mi
lia trecenti sexaginta. exceptis seruis
eoꝝ z ancillis eoꝝ qui erant. vij. milia
trecenti. xxxvij. Et inꝑis cantatores
atq; cantatrices ducenti. Equi eoꝝ
septingenti. xxxvi. muli eoꝝ. ducen
ti. xlv. Cameli eoꝝ. septingenti. xxxv.
quinq;. Asini eoꝝ. sex milia septin
genti. xx. Et de principibz patrũ cum in
gredierentur templũ dñi qđ ẽ in iheru
salem. sponte obtulerunt in domũ dei ad
erstruendam eam in loco. Secũm u
res suas dederunt in impensas ope
ris auri solidos. xl. milia z mille argẽ
ti minas. v. milia. z uestes sacerdo
tales centū. Habitauerunt ergo sacerdo
tes z leuite de pplo. z cantores z ia
nitores. z nathinnei. in urbibz suis.
unusquisq; in ciuitatibz suis.
Et cũ uenerat mensis septimus.

et erant filij israel in ciuitatibz. Congregatus est populus quasi unus in hierusalem. Surrexerunt ergo iosue filius iosedech et fratres eius sacerdotes et zorobabel filius salathiel et fratres eius et edificauerunt altare dei israel. ut offerrent in eo holocaustomata. sicut scriptum est in lege moysi uiri dei. Collocauerunt ergo altare super bases suas. et terrentibz eos populi uicinarum gentium. obtulerunt holocaustum domino mane et uespere. Fecerunt quoq; sollempnitatem tabernaculoz sicut scriptum est et holocaustum diebz singulis per ordinem secundum preceptum. et quod diei in die suo. Et post hec holocaustum uniuersale in kalendis quoq; in omnibus sollempnitatibz domini que erant consecrate. et in omnibz in quibz uotum offerebatur munus domino. A primo die mensis septimi. ceperunt offerre holocaustum domino. porro templum dei fundatum necdum erat. dederunt ergo pecunias latomis et cementariis. cibum quoq; et potum et oleum sidonijs et tyrijs ut deferrent ligna de libano ad mare ioppes uxta quod preceperat cyrus rex persarum eis. Anno autem secundo aduentus eoz ad templum dei in hierusalem mense secundo. ceperunt zorobabel filius salathiel et iosue filius iosedech. et reliqui de fratribz eoz sacerdotes et leuite et omnes qui uenerant de captiuitate in hierusalem. et constituerunt leuitas a. xx. annis et super ut urgerent opus domini. Et erunt iosue et filij eius et fratres eius. cechmiel et filij eius. et filij iuda quasi unus. ut instarent super eos qui faciebant opus in templo dei. filij enadad. filij eoz et fratres eoz leuite. Fundato ergo cementarij templo domini. steterunt sacerdotes in ornatu suo cum tubis et leuite filij asaph in cymbalis. ut laudarent dominum per manus dauid regis israel. Et concinebant alternis et confitebantur domino. quoniam bonus quoniam in eternum misericordia eius in israel. Omnis quoq; populus uociferabatur clamore magno. in laudando dominum. eo quod fundatum esset templum domini. Plurimi etiam de sacerdotibz et leuitis. et principes patrum et seniores qui uiderant templum primum cum fundatum esset et hoc templum in oculis eoz flebant uoce magna. et multi uociferantes in letitia. eleuabant uocem. Nec poterat quisquam agnoscere uocem clamoris letantium. et uocem fletus populi. Commixtum enim populi uociferabatur clamore magno. et uox audiebatur procul. Audierunt autem hostes iuda et beniamin quia filij captiuitatis edificarent templum domino deo israel. Accedentes ad zorobabel et ad principes patrum dixerunt eis. Edificemus uobiscum. quia ut uos quærimus deum uestrum. Cui nos immolauimus uictimas ex diebz assaradon regis assur. qui adduxit nos huc. Et dixit eis zorobabel et iosue et reliqui principes patrum israel. Non est nobis et nobis ut edificemus domum deo nostro. sed nos ipsi soli edificabimus domino deo nostro sicut precepit nobis cyrus rex persarum. Factum est igitur ut populus terre impediret manus populi iude. et turbaret eos in edificando. Conducerunt

quoq; adūlsum eos conciliatores. ut
destruerent consiliū eoꝝ. oīūbz die
bz ḥṛu regis ꝑsarum: usq; ad regnū
darij regis persarum.

In regno aūt assuerꝝ ꝓncipio regni ei.
scripserunt accusationē adūlsus hīta
tores iude & urlim. & in diebz artaxer
sis scripsit besellam mithridates. & ta
bel. & reliqui qui erant in consilio
eoꝝ: ad artaxersen regem ꝑsarū. E
pistola aūt accusationis scripta erat
hebraice. & legebatur sermone hebro.
Reum beelteem & samplai scriba.
scripserunt epl̄am unam de urlim
artaxersi regi hui⁹modi. Reī beel
teem. & samplai scriba. & reliqui cō
siliatores eoꝝ. dinaei. apharchei.
therpharei. apharsei. arrumei. ba
bylonij. susannachei. deaei. elamī
te & ceteri de gentibz quas trāstu
lit asennaphar magnus & glorio⁹.
& hītare eas fecit in ciuitatibz samā
rie. & in reliquis regionibz trāsfluui
i pace. Hoc est exemplar epl̄e. q̄
miserunt ad eū. Artaxerxi regi. ser
ui tui uiri qui sunt transfluuiani sa
lutem dicunt. Notum sit regi q̄
iudei qui ascenderunt ad te ad nos
uenerunt in urlim ciuitatem rebellē
& pessimam q̄m edificant: & restitu
tes muros eius. & parietes compo
nentes. Nunc ḡ notū sit regi. q̄
si ciuitas illa edificata fuit. & muri
eius instaurati. tributū & uectigal.
& annuos reditus nō dabunt. & ul
q; ad regem hec noxa pueniet. Nos
ergo memores salis q̄d in palatio
comedimꝰ. & q̄ lesiones regis uide
re non debuimꝰ. idcirco misimꝰ & si
gnauimus regi. ut requiras in libris
hystoriarū patrū tuoꝝ. & inuenies
scriptum in cōmentariis. & scies q̄m
urbs illa urbs rebellis ē. & indo⁹
regibz. & prouinciis: & bella conflan
tur in ea ex diebz antiquis. Quam
ob rem: & ciuitas ipa destructa est.
Nunciamus nos regi. q̄m si ciuitas
illa edificata fuerit. & muri ei⁹ in
staurati: possessionem trāsfluuiani
non habebis. Verbū misit rex ad tā
beelteem. & samplai scribam. & ad
reliquos qui erant in consilio eoꝝ
habitatores samarie. & cetēs transflu
uii: salutem dicens & pacem. Lec
tus sacio q̄m misistis ad nos: manife
ste lecta est coram me. & a me ꝑcep
tum est: & recensuerunt inuenerūt
q; q̄m ciuitas illa a diebz antiquis
aduersum reges rebellat. & seditiones
& ꝓlia conficiantur in ea. Nam reges
fortissimi fuerūt in urlim: qui
dominati sunt omni regioni q̄ transflu
uii ē. Tributum quoq; uectigal.
& reditus accipiebant. Nunc ḡ au
dite me. ut prohibeatis uiros il
los: & urbs illa non edificetur. do
nec si forte a me aliud fuerit ꝓuisum
uidere ne negligenter hoc impleatis. & pau
latim crescat malum contra reges.
Tunc exemplū edicti artaxersis re
gis: lectum coram reum & samplai
scriba. & consiliariis eoꝝ. & abierunt
festini in urlim ad iudeos: & prohibue
runt eos in brachio & robore. Tunc
non siluit opus domꝰ dei in urlim:
& ita fiebat usq; ad annum secundum regni

ne darij regis persarum. Et
Postquam ceciderunt ãi aggeus zacharias filius addo zacharie
tantes ad iudeos qui erant in iudea
et in hierlm: in nõie dei israhel. Tunc surre
runt zorobabel filius salathiel. et
iosue filius iosedech: et ceperunt edifi
care templũ dei in hierlm: et cum eis p
phete dei adiuuantes eos. In ipõ a
tempore uenit ad eos tatannai qui
erat dux trans flumen. et stabuzannai.
et consiliarij eorũ: sicq; dixerunt eis.
Quis dedit uob̃ constitutũ ut domum
hanc edificaretis. et muros eius instau
raretis: Ad hec respondimus eis: que
sunt nomina uirorũ auctorũ illius
edificationis. Oculus aũ dei eorũ
erat sup̃ senes iudeorũ. et non potue
runt inhibere eos. Placuitq; ut rel
ad darium referret. et ita transscripta ad hu
ius accusationem illã. Exemplar epistole quã
miserat tatannai dux regionis trans
flumen. et stabuzannai. et consiliato
res eius apharsachei qui erant
trans flumen: ad darium regem. Scripto
quem miserant ei scriptum erat.
Dario regi: pax omnis. Notum sit
regi ille nos ad iudeam prouinciã.
ad domũ dei magni que edificatur
lapide inpolito. et ligno ponunt in
parietibus: opusq; illud diligen
ter fit. et crescit in manibus eorũ.
Interrogauimus igr̃ seniores illos: et ita
locuti sumus eis. Quis dedit uob̃ pote
statem ut domum hanc edificare
tis. et muros instauraretis: Et nomina
eorũ scripsimus ab eis: ut nũ
tiaremus tibi. Que scripsimus nota
eorũ: qui sunt principes in eis. Qui
crediderunt ãi sermonem respondernt
nob̃ dicentes. Nos sumus serui dñi
celi et terre: et edificamus templum
qd̃ erat exstructũ ante hos annos
multos. qd̃ rex israhel magnus edi
ficauerat et exstruxerat. Postq̃m aũ
ad iracundiam prouocauerunt patrem
dñm celi. et tradidit eos in manu na
bugodonosor regis babylonis chal
dei. domũ quoq; hanc destruxerit.
et populum eius transtulerit babylonem.
Anno aũ primo cyri regis babylonis:
cyrus rex posuit edictum. ut domus
dei edificaretur. Sacra et uasa templi
dei aurea et argentea q̃ nabugodo
nosor tulerat de templo qd̃ erat in
hierlm et asportauerat ea in templũ
babylonis. protulit cyrus rex de tẽ
plo babylonis. et data sunt sala
thiel sathabassar uocabulo. quem et princeps
constituit. dixitq; ei. Hec uasa tolle.
et uade et pone ea in templo qd̃ est in
hierlm: et domus dei edificetur in loco
suo. Tunc magi sathabassar ille ue
nit: et posuit fundamenta templi dei
in hierlm. Ex eo tpe usq; nunc edi
ficatur: et nondũ completũ est. Iterum
q̃ si uiderit rex bonum. requiratur
in bibliotheca regis que est in babylo
ne. utrũ iussum a cyro rege uerum sit
ut edificaretur domus dei in hierlm:
et uoluntatem regis super hac re mit
tat ad nos. Tunc darius rex preceptum
et requisierunt in bybliotheca libro
rum que erant reposita in babylo
ne: et inuentum est in cebathanis
qd̃ est castrum in madena prouincia.

uolumen unū. Tabule; ꝫ erpta erant
in eo cōmentarius. Anno primo ꝯ
ri regis. ꝯrus ego decreui ut domꝰ
dei que est in ierlm edificaretur. in
loco ubi immolent hostias. ⁊ ut po
nant fundamenta suppotanea
altitudinē cubitoꝝ lx. ⁊ latitudi
nem cubitoꝝ lx. ordines de lapidi
bꝫ unpolitis tres. ⁊ sit ordines de lig
nis nouis. Sumptus aūt de domo
regis dabuntur. Ꝫ ⁊ uasa templi
dei aurea ⁊ argentea q̄ nabugodo
nolor tulerat de templo ierlm ⁊ ad
tulerat ea in babylonem. reddant
⁊ referantur in templo ierlm in locū
suū: que ⁊ posita sunt in templo dei
Sunt g̃ tarnnai dux regionis que
est transfluuiū. ⁊ stharbuzannai. et
consiliarij uri apharsachei qui erāt
transfluuium. paul recedente ab illis:
⁊ dimittere fieri templū dei illud a
duce iudeoꝝ ⁊ seniorib; eoꝝ. domū
dei illam edificent in loco suo. Ꝫ ⁊
a me ꝓceptum est quid oporteat
fieri a pbris iudeoꝝ illis. ut edifi
cetur domus dei. scilicet ut de ar
cha regis. idest ut de tributis que
dantur de regione transfluuiū. stu
dio se sumptus dentur uiris illis.
ne impediantur opus. Qd si necesse
fuerit: ⁊ uitulos ⁊ aguos. ⁊ hedos
in holocaustū deo celi. triticū. sal.
uinū. ⁊ oleū. sedm ꝛtū sacerdotū
qui sunt in ierlm. detur eis p dies
singulos. ne sit in aliquo querimo
nia: ⁊ offerant oblationes deo celi
orentq; pro uita regis. ⁊ filioꝝ ei.
A me ergo positum est decretū: ut
omīs homo qui hanc mutauīt ꝛui
tionem. tollatur lignū de domo ip
⁊ erigatur. ⁊ configatur in eo: do
aūs eius publicetur. Ds aūt qui hi
tare fecit nomen suū ibi: dissipet
omnia regna. ⁊ ꝓhibeat qui extenderit
manū suam ut repugnet ⁊ dissipet
domum dei illam que est in ierlm. ⁊
go darius statui decretū. ꝯ studio
se impleri uolo. Igitur tatannai
dux regionis transfluuiū ⁊ sthar
zannai. ⁊ consiliarij eius: sedm ꝯ
ceperat darius rex. sic diligenter
cuncta fiunt. Seniores aūt iudeoꝝ ed
ficabant. ⁊ ꝓsperabantur: iuxta pro
phetiam aggei ꝓphe. ⁊ zacharie fi
lij addo. Et edificauerunt. ⁊ consum
mauerunt iubente deo isrl. ⁊ iubente
cyro ⁊ dario. ⁊ artaxerxe regibꝫ ꝑsa
rum. ⁊ completa est domus dei
istam usq; ad diem tertiū mensis a
dar: qui est annus sextus regni da
rij regis. fecerunt aūt filij isrl sacer
dotes ⁊ leuite. ⁊ reliqui filioꝝ tran
migrationis dedicationē domꝰ dei
in gaudio: ⁊ obtulerunt in dedica
tione domus dei uitulos centū. ar
ietes ducentos. aguos quadringē
tos. hyrcos caprarū ꝓ ꝓcto tocius
israel. xij. iuxta numerū tribuū isrl. ⁊
statuerunt sacerdotes in ordinib;
suis. ⁊ leuitas in uicib; suis super
opa dei in ierlm. sicut scriptū est in
libro moysi. fecerūt aūt filij tran
migrationis pascha. quartadecima
die mensis primi. purificati enim
erant sacerdotes ⁊ leuite q̄si unus:
omīs mundi ad immolandū pas

cha unulis filiis tulmugiouil. z filiis suis z sacerdotibz z libi. Tomede runt filij isr qui reuisi fuant de tra migratione. z omil qui se separauit a coinquinatione gentiu tre ad eu. ut quererent dnm deu isr. z fecerunt sollempnitatē dcmoz. vij diebus in leticia: qm leuificauerat eos dn z conuerterat cor regis assur ad eos. ut adiuuaret manus eoz in opere domus dnm dei isr.

VII

Post hec aūt iuba in regno artaxerxis regis plarum. ezras filius sarauie filij azarie. filij helchie. filij sellum. filij sadoch. filij achitob. filij amarie. filij azarie. filij marothoth. filij zarauie. filij ozi. filij bocci. filij abisue. filij finees. filij eleazar. filij aaron sacerdotis ab inicio: ipe ezras ascendit de babylone. z ipe scriba uelox in lege moysi q dns deus isr. z dedit ei rex ledm manū dni dei sui sup eū: omnē petitionem ei. z ascenderunt de filiis isr. z de filiis sacerdotū. z de filiis leuitarum z de cantoribz. z de ianitoribz. z de nathinneis in irlm. anno septimo artaxerxis regis. z uenerūt in irlm mense quinto. ipe est annus septimus regis. qz in primo die mensis primi cepit ascendē de babylone. z in primo die mensis quinti. uenit in irlm ipo manū dei sui bonam sup se. Ezras enim parauit cor suū ut inueniret legem dni. z faceret z doceret in isr precepta z iudicia. Hoc est aūt exemplar epīe edicti: qd dedit artaxerxis regis ezre sacerdoti scribe erudito in sermonibz z in preceptis dni. z cerimoniis eius in isr. Artaxerxis rex regū ezre sacerdoti scribe legis dei celi. doctissimo salutē. Ime decretum est. ut cuicūq placuit in regno meo de pplo meo isr. z de sacerdotibz eius. z de leuitis ire in irlm. tecum uadat. A facie eiī regis z vij. consiliarioz eius missus es. ut uisites iudeam z irlm in lege dei tui que est in manu tua. z ut feras argentū z aurū. qd rex z consiliatores eius sponte obtulerunt dō isr habitatori in irlm tabernaculi ei. z omne argentum z aurū qd cumq inueneris in uniuersa prouincia babylonis z pplis offerre uoluerit de sacerdotibz qui sponte obtulerunt domui dei sui q est in irlm. libere accipe. z studiose eme de hac pecunia uitulos. arietes. agnos. z sacrificia z libamina eoz. z offer ea sup altare templi dei uri. qd est in irlm. Tu z quicquid tibi z fratribz tuis placuit placuerit de reliquo argento z auro ut faciatis iuxta uolūtatem dei uri. Vasa quoq q dantur tibi in ministeriū domus dei tui. trade in conspectu dei irlm. Omnia z cetera quibz opus fuerit in domo dei tui q ocurrūt tibi dare. dabis de thesauro z de fisco regis. Ego artaxerxis rex statuo omnibz custodibus qui sunt trans flumen. ut qdcumq petierit a uob ezras sacerdos scriba legis dei celi. absq mora detur. usq ad argenti talenta centū. z usq ad centū batos ol

tum. ⁊ usq; ad frumm̃ choros centū.
⁊ usq; ad bathos olei centum. Sal sine
ab usq; mensura. Omne qđ ad rectum
dei celi pertinet. tribuatur diligenter
in domo dei celi. ne forte iratꝰ sit
contra regnū regis ⁊ filioꝝ ei. Vobis
nostū facimus de uniuersis sacerdo
tibꝰ ⁊ leuitis cantoribꝰ ⁊ ianitoribꝰ
nathinneis ⁊ ministris domus dei
huius. ut uectigal ⁊ tributū. ⁊ annonas. ñ habeatis potestatem imp̃o
nendi super eos. Tu aũt esdras sec̃dm
sapiam dei tui. que est in manu tua
constitue iudices ⁊ ꝓsides ut iudicent
omni pplo quod transfluminis. huius iudi
cent cũctos legem dei tui. Et
imperitos docere libere. Et omnis
qui non fecerit legem dei tui ⁊ legem
regis diligenter. iudicii esse de eo siue
in mortem. siue in exilium. siue in con
demnationē substantie siue certe ⁊
carcerem. Dixit esdras benedictus
dñs ds patrū nr̃oꝝ qui dedit hoc in
corde regis. ut glificaret domū dei
que est in hierusalem. ⁊ inclinauit
mihi misericordiam suam coram rege ⁊ consiliariis
eius ⁊ uniuersis principibꝰ re
gis potentibꝰ. Ego aũt confortatus
manu dñi dei mei. que erat in me
congregaui de israhel ꝓncipes qui ascen
derent mecū. Hi sunt ergo ꝓncipes
familiaꝝ. ⁊ genealogia eoꝝ qui ascē
derunt mecū in regno artaxerxis re
gis de babylone. De filiis finees. ger
son. De filiis ythamar. daniel. De fi
liis dauid. Hattus. De filiis sechenie ⁊ de
filiis pharos. zacharias. ⁊ cum eo
numerati sunt uiri centū quinqgin
ta. De filiis phaeth moab. heliohenai fi
lius zarahie. ⁊ cum eo ducenti uiri.
De filiis sechenie. filius iezihel ⁊ cū
eo trecenti uiri. De filiis adan. abe
ch filii ionathan. ⁊ cum eo quinqginta
uiri. De filiis helam. ysaias filius a
thalie ⁊ cum eo. lxx. uiri. De filiis sa
phatie. zebedia filius michahel. ⁊
cum eo octoginta uiri. De filiis ioab.
abedia filius iehihel. ⁊ cum eo duo
centi. xviii. uiri. De filiis selomith
filius iosphie. ⁊ cum eo centū. lx. u
ri. De filiis bebai. zacharias filius be
bai. ⁊ cum eo. xxviii. uiri. De filiis e
zead. iohannan filius eccetan. ⁊ cum
eo centū. x. uiri. De filiis adonicam
qui erant nouissimi. hec nomina eoꝝ.
helipheleth. ⁊ hiehel. ⁊ samas. ⁊ cti
ci lx. uiri. De filiis beggoai. uthai.
⁊ zacheus. ⁊ cti ci. lxx. uiri. Congre
gaui aũt eos ad fluuiū qui decurrit ad
hauua. ⁊ mansimus ibi diebꝰ tribꝰ.
Quesiuiq; in pplo. ⁊ in sacerdotibꝰ de
filiis leui. ⁊ non inueni ibi. Itaq; mi
si heliezer. ⁊ heliezer. hariel. ⁊ sime
am. ⁊ helnathan. ⁊ iarib. ⁊ alterum
helnathan. ⁊ nathan. ⁊ zacharam.
⁊ mesollam ꝓncipes. ⁊ ioarib. ⁊ hel
nathan. sapientes. ⁊ misi eos ad do
do qui est primus in calphie loco. ꝛpo
sui in ore eoꝝ uba que loquerentur
ad eddo. ⁊ ad fres eius nathinneos.
in loco calphie. ut adducerent nob
ministros domus dei nri. Et adduxe
runt nob ꝑ manū dei nri bonā super
nos. uirū doctissimū de filiis mooli
filii leui filii israhel. ⁊ sarabiam. et
filios eius. ⁊ fres eius. xviii. ⁊ asa

bram. z eīl eo ꝙ cauam de filiūl nepan
fīs eius. z filios eius xx. z de nachu
uel quos deberat dō. z pncipes ad
ministeria leuitar. nachinneos duc
tos. xx. Oīs hꝫ ſtus nominibꝫ no
tabantur. z pdicau ibi ieiunīū iuxta
fluuiū hauua. ut affligerem̄ coram
dño dō nr̄o. z peteremus ab eo uiam
rectam nob z filiis nr̄is z uniuerse
substan
re. Erubui enim pcē a rege auxiliū.
z equites qui defendent nos ab inimi
co in uia. qui diximus regi. manus
dei nr̄i est sup oēs qui querunt eum
in bonitate. z imperiū eius z fortitudo
eius. z furor sup oēs qui deliquerūt
eī. Jeiunauimus aūt z rogauim̄ dm
nr̄m. p hoc. z euenit nob pspere. Et
segregauī de pncipibꝫ sacerdotū. xij. sara
biam. asabiam. z eīs ecī de fratribꝫ eoꝝ
x. Appendiq; eis argentū z auruī z ua
sa consecrata domꝰ dei nr̄i. quę obtule
rat rex z consiliatores eius. z pncipes
eius. universiq; israel. eoꝝ qui inuenti
fuerant. Et appendi in manibꝫ eoꝝ ar
genti talenta trecenta quinquaginta. z
uasa argentea centum. auri centū ta
lenta z craterae aureae. xx. quę habe
bāt solidos mille nos. z uasa eris fuli
ginei optimi duo. pulchra ut aurū.
z dixi eis. Vos sci dño. z uasa scā. z aur
gentum z aurū. sp̄ uoto obtulum dño
dō patrū uroꝝ. Vigilate z custodi
te. donec appendatis coram pncipibꝫ
sacerdotū z leuitis. z ducibꝫ familia
rum israel in iherusalē in thesaurīs domꝰ dei.
Susceperūt aūt sacerdotes z leuite pondꝰ
argenti z auri z uasoꝝ. ut deferrent
illa in domū dei nr̄i. Promouim̄ ergo
a fluuiu hauua ut pgerem̄ iherusalē.
xij. die mēsis pmi. z manus dei nr̄i
fuit sup nos. z liberauit nos de ma
nu inimici z insidiatoris in uia. ec
uenim̄ iherusalē. z mansim̄ ibi tribꝰ di
ebꝰ. Die aūt quarto appensū est ar
gentum z aurū z uasa in domo dei
nr̄i. p manū remoth filij urie sacer
dotis. z cū eo eleazar filius pinees. cui
pariter sunt iozabed filius iosue. z noadia fi
lius benoi leuite. cū mundicia z pon
dus omnium. Descripta; est oēs pōn
dus in tempore illo. Hꝫ z qui uenerāt
de captiuitate filij transmigrationis. ob
tulerunt holocaustomata dō israhel.
tulos. xij. pro oī israhel. arietes no
nagintā sex. agnos. lxxvij. hircos
pro pcō. xij. oīa in holocaustū dño. De
derunt aūt edicta regis satrapis qui
erant de causpeī regis. z ducibꝫ trans
fluminis. Et eleuauerūt pplm. z domū dei.

Postq̄m aūt hec completa sunt. accesserunt ad me pnci
pes dicentes. Non est separatus popl̄s
israhel. z sacerdotes z leuite a pplis terra
rum. z de abhominationibꝫ eoꝝ. chananei
uidelicet. z ethei. z pherezei. z iebusei. z
ammanitae. z moabitae. z egyptii
orum. z amorreoꝝ. Tulerunt enim de
filiabꝫ eoꝝ sibi. z de filiis suis. z com
miscuerunt semen sanctum cum pplis terra
rum. ymmo manus principum. z magistratuum
fuit in transgressione hac prima.
Cumq; audissem sermonem istum.
scidi pallium meum. z tunicam. z euul
si capillos capitis mei. z barbe. z se
di mestus. Congregati sunt ad me oēs
qui timebant uerbum dei israhel. p̄ tran

gressione eor qui de captiuitate
uenerant. Et ego sedebam tristis
usq; ad sacrificium uespertinum. Et in sa
crificio uespertino surrexi de affliccio
ne mea: & scisso pallio & tunica eius
in manu genua mea & expandi manus
meas ad dñm dñm meum. & dixi. Deus
mi confundor. & erubesco leuare
faciem meam ad te: q̃m iniquitates
nre multiplicate sunt sup capi.
& delicta nra creuerunt usq; ad celū.
a diebus patrū nrorū. Sz & nos ipi pec
cauimus grauit: usq; ad diem hāc.
In iniquitatibus nris tradti sumus.
ipi & reges nri. & sacerdotes nri. i ma
num regum terre. & in gladiū & in
captiuitatē & in rapinam & in confu
sionem usq; ad sm̃ hanc. Et nunc
q̃si parū & ad modicū facta est deprecatio
nra apd dñm dñm nrm: ut dimitte
remur nob reliquie. & daretur pau
xillus in loco scō eius. & illuminaret
oculos nros ds nr. & daret nob uiuam
modicam in seruitute nra: q̃ ser
ui sumus. & in seruitute nra n dere
liquit nos ds nr. & inclinauit sup nos
misam coram regibus persarū: ut daret
nob uitam. & sublimaret domū dei
nri. & instrueret solitudines eius. & da
ret nob septem in uda & vtim. & nunc
quid dicemus dñe ds nr post hec:
Quia deliquimus mandata tua que
preceptis in manu seruor tuor prophe
tarum dicens. Terra ad quā uos in
greditis ut possideatis eam. terra
immunda est immunditiam popu
lorum terrarum: abhominatione ipso
rum qui repleuerunt eam ab ore usq;
ad os. in coinquinatione sua. Nunc
g filias nras ne detis filiis eor. et
filias eor n accipiatis filiis nris. &
n queratis pacem eor. & prosperitatē
eor usq; mechū: ut confortemini. &
comedatis que bona sunt terre. & here
des hereditatis filios nros usq; in seculū.
Et post omnia que uenerunt sup nos
in operibus nris pessimis. & in delicto
nro magno. qz tu ds nr liberasti nos
de iniquitate nra. & dedisti nob salu
tem sicut die hodie. ut n conuertamur
& irrita faciamus mandata tua. ne
matrimonia iungamus cum populis
abhominationū istarū. nunquid ira
tus es nob usq; ad consummationē. ne
diminueris nobis reliquias ad salu
tem: Dne ds isrl iustus tu: qm dere
licti sumus qui saluaremur sicut die
hac. Ecce coram te sumus in delicto
nro: n enim stari potest coram te sup
hoc. Et g oranne ezra. & iuplorans
te eo. & flente & iacente ante templū
dei: collectus est ad eum de isrl cetus
grandis nimis uiror & mulierū pu
erorq;. & fleuit plis multo fletu.
respondit sechenias filius iehihel
de filiis helam. & dixit ezre. nos p
uaricati sumus in dñm nrm. & duxi
mus uxores alienigenas de popu
lis terre. Et nunc si est prima in isrl super
hoc pactum. ediscus eum dño deo
nro. & pciamur mulieres & eos qui de hijs nati sunt. Iuxta tu
um arcem dñe & eor qui timent pre
ceptum dei nri: & fiat in legem fiat.
Surge. Tuū est decernere: nos q; er
mus tecū. Confortare & fac. Surre

xuo ḡ ezras: ⁊ adurauit ꝓcipes sacerdotum ⁊ leuitas ⁊ omnē isr̄m: ut facerent sm̄ uerbum hoc. ⁊ iurauerūt. Et surrexit ezras ante domū dei ⁊ abiit ad cubiculū iohannam filij beliasib: ⁊ ingressus est illuc. panem n̄ comedit: ⁊ aq̄m n̄ bibit. lugebat n. transgressionē eoꝝ qui de captiuitate uenerant. ⁊ missa est uox in uniuersam iudam ⁊ in hierl̄m omnib; filijs transmigrationis: ut congregarentur in hierl̄m. Et omnis qui non ueniret in tribus diebus: uxta consiliū principum ⁊ seniorū: auferrentur uniuersa substantia eius ⁊ ipe abiceretur de cetu transmigrationis. Conuenerūt ḡ omnes uiri iuda ⁊ beniamin in hierl̄m tribus diebus: ipe est mensis nonus: uicesima die mensis. Et sedit omnis ꝑplis in platea domus dei tremens ꝓ peccato ⁊ pluuius. ⁊ surrexit ezras sacerdos: ⁊ dixit ad eos. Vos transgressi estis ⁊ duxistis uxores alienigenas: ut adderetis sup delictū isr̄. ⁊ nunc date confessionem dño deo patrū uroꝝ ⁊ facite placitum eius ⁊ separamini a ꝑplis terre ⁊ ab uxoribus alienigenis. Et respondit uniuersa multitudo: dixerunt uoce magna. Juxta sermonē tuū ad nos: sic fiat uerumtamen qm ꝑplis multus est ⁊ tps pluuie ⁊ n̄ sustinem stare foris. ⁊ opus n̄ est die uni aut duobus. uel maxime quippe peccauimus in sermone isto: constituantur principes in uniuersa multitudine ⁊ omnes in ciuitatibus nr̄is qui duxerunt uxores alienigenas ueniant in temporibus statutis. ⁊ cum his seniores p ciuitatē ⁊ ciuitatem ⁊ iudices eius: donec auertatur ira dei nr̄i a nob⁹ in rē hanc. Jgitur ionathan filius asahel. ⁊ iazeia filius thecue steterunt sup hoc: ⁊ mesollam. ⁊ sebathai leuites adiuuerunt eos. fecerunt sic filij transmigrationis. Et abiit ezras sacerdos ⁊ uiri principes familiaꝝ in domos patrū suoꝝ. ⁊ omnes per nomina sua: ⁊ sederunt in die primo mensis decimi: ut quererent rem. Et consummati sunt omnes uiri qui duxerāt uxores alienigenas: usq; ad diem primā mensis primi. Et inuenti sunt de filijs sacerdotū qui duxerant uxores alienigenas. De filijs iosue filij iosedech ⁊ fris eius: maasia ⁊ heliezer: ⁊ iarib ⁊ godolia. Et dederunt manus suas ut eicerent uxores suas: ⁊ p delicto sui arietem de ouibus offerentes. Et de filijs emmer: anani ⁊ zebedia. Et de filijs eram. maasia ⁊ helia ⁊ semeia ⁊ iehiel ⁊ ozias. Et de filijs phesur: heliocenai. maasia ismahel. nathanahel ⁊ iozabech ⁊ eleasa. De filijs leuitaꝝ: iozabech ⁊ semei. ⁊ colaia. ipe et calita. phataia. iuda ⁊ heliezer. Et de cantoribus: eliasib. Et de ianitoribus: sellum ⁊ telem ⁊ uri. Et ex isr̄l de filijs phoros: remia ⁊ ezia. ⁊ melchia. ⁊ miamin ⁊ eliezer ⁊ melchia. ⁊ benaia. Et de filijs helam: mathania. zacharias. ⁊ iehiel. ⁊ abdi. ⁊ ieremoth. ⁊ elia. Et de filijs zethua: heliocenai. helia sib. mathania. ⁊ hieremuth. ⁊ sabeth. ⁊ aziza. Et de filijs bebai: iohannā. ananias. zabbai. athalia. Et de filijs bani: mosollam. ⁊ meluch. ⁊ adaia. ⁊ iasub. ⁊ saal. ⁊ ramoth. Et de filijs phetmoab: edna. ⁊ chalal. banaias. maasias. mathannias. beselehel. ⁊

benu. ⁊ manasse. Et de filiis ysrem.
heleezer. ielue. melchias. semeias. hy
meon. beniamin. moloch. samarias.
de filiis alom. mathanai. matthetha.
zabeth. ielufelech. iermai. manasse.
semei. de filiis bani. maaddi. amrā
⁊ huhel. baneas ⁊ badanas. cellau.
banuia. maumuth. eheliasib. ma
thanias. mathanai. iaasi. ⁊ bani
benuu. semei. ⁊ salumias. ⁊ mathan.
⁊ dauas. mechne. dalai. sisai. sarai.
ezrel. ⁊ selemai. semeria. sellum amā
ria. ioseph. de filiis nebu. abihel.
mathathias. zabed. zabuna. ieddu.
⁊ iohel. bannai. Oēs hy acceperūt
uxores alienigenas. ⁊ fuerunt ex eis
mulieres q̄ pepart filios. Verbū nec
[illegible] filii elohim. Ioañ xecimas.

Et cū ē ē mīse ezelleu anno. ē.
⁊ ego eā ē filius ezelleu. ⁊ cucur
ri anani unus de fratribus
meis ipe ⁊ uiri ex iuda. ⁊ interrogau
eos de iudeis qui remanserant ⁊ ē
erant de captiuitate ⁊ de ierlm. ⁊ de
rerunt mi. Qui remanserunt ⁊ delicti
sunt de captiuitate ibi in prouincia in
afflictione magna ⁊ ē. ⁊ in obprio.
⁊ muri ierlm dissipat ē. ⁊ porte eius
combuste ē ignu. Quarū audissem
uba hūcecidi. ⁊ sedi ⁊ fleui. ⁊ luxi die
bz. ⁊ ieiunabam. ⁊ orabam ante fac
em dei celi. ⁊ dixi. Queso dñe ds celi
fortis magne atq; terribilis qui custo
dis pactum ⁊ miam cum hīs qui te
diligunt ⁊ custodiunt mandata tua.
fiant aures tue auscultantes ⁊ oculi
tui apti. ut audias oōnem serui tui
quā ego oro coram te hodie nocte ⁊ die
p filiis isr̄l serui tui. ⁊ confiteor
p pcīis filiorū isr̄l quib; peccauerunt
tibi. Et ego ⁊ domus p̄ris mei peccau
imus. uanitate seducti sumus. ⁊ nō
custodiuim̄ mandatū ⁊ ceremonias.
⁊ iudicia q̄ pcepisti moysi seruo tuo.
Memento ubi eōs mandasti moysi. dicens
lo tuo dicens. Cum trāsgressi fuerīs
ego dispgam uos in pplos. ⁊ si reuer
mini ad me ⁊ custodieritis mandata
mea ⁊ faceritis ea. etiam si adducti
fuerīs ad extremū celi inde congrega
bo uos. ⁊ ducam in locū quem elē
gi. ut habitaret nomen meū ibi. Et ipsi
ni tui ⁊ pplus tuus. quos redemisti in
fortitudine tua magna ⁊ in manu
ualida. Obsecro dñe sit auris tua at
tendens ad oōnē serui tui. ⁊ ad oōem
seruoꝝ tuoꝝ qui uolunt timē nomē
tuū. ⁊ dirige seruū tuū hodie. ⁊ da ei
miam ais uiri hūc. Ego n. eram pincerna

Et ē ā mīse artaxerxes regis. ē.
anno. xx. artaxerxis regis. et uini
ui erat ante eū. ⁊ leuaui uinū ⁊ de
di regi. ⁊ eram q̄si languid ante facē
eius. Dixitq; mi rex. Quare tristis
tristis es. cū te egrotū nō uideo. ⁊ non
est hoc frustra. ⁊ malum nequio q̄ in
corde tuo ē. Et timui ualde a uerbo
⁊ dixi regi. Rex in eternum uiue. Quare
nō moerear uultu tristis. qū ciuitas domus
sepulchri patrū meoꝝ deserta ē. ⁊ porte
eius combuste sunt igni. Et dixit mi
rex. Quā rē postulas. ⁊ oraui dñm ce
li. ⁊ dixi ad regem. Si uidetur regi bo
num. ⁊ si placet seruus tuus coram fa
tuam. ut mittat me in iudeam. ad ciu
tatem sepulchri patrū meoꝝ. ⁊ edi

calvo eam. Ipsumq; in regem: et regina que
sedebat uxor eius. usq; ad ostium templi
eius uersus. et ait regi. Quomodo
tu et populus tuus et exercitus tuus
ingressi estis pacifice. ut reuerteremini
domum uestram. Et placuit
ante oculos regis: et misit me. Et constitui
tempus: et dixi regi. Si regi uide
tur bonum: epistolas det mihi ad duces regio
nis trans fluuium. ut transducant me donec
veniam in iudeam: et epistolam ad asaph
custodem saltus regis ut det mihi ligna ut
tecta possim portas templi domus. et
murum ciuitatis et domum quam ingrediar
fuero. Dedit mihi rex: iuxta manum dei mei
bonam mecum. Et veni ad duces regio
nis trans fluuium: dedique eis epistolas regis.
Miserat autem mecum principes militum
et equites. Audierunt autem sanaballath oro
nites et tobias seruus ammanites: et
contristati sunt afflictione magna
quod venisset homo qui quereret prosperita
tem filiorum israel. Et veni ierusalem: et cessa
vi ibi tribus diebus. Et surrexi nocte. ego et
uiri pauci mecum: nec indicaui cuiquam
quid deus dedisset in corde meo ut face
rem in israel. Et iumentum non erat mecum:
nisi animal cui sedebam. Et egressus
sum per portam uallis nocte: et ante fon
tem draconis et ad portam stercoris: et
considerabam muros israel diruptos et
portas eius consumptas igni. Et trans
ii ad portam fontis. et ad aquaeductum
regis: et non erat locus iumento cui sedebam
ut transiret. Et ascendi per torrentem noc
te: et considerabam murum. et reuersus ve
ni ad portam uallis. et redii. magistra
tus autem nescierunt quo abissem aut
quid ego facerem. Sed et iudeis et sacer
dotibus et optimatibus et magistratibus
et reliquis qui faciebant opus: usque
ad tempus hoc non indicaueram. Et dixi
eis. Vos nostis afflictionem in qua sa
mus: quomodo iherusalem deserta est et porte eius
consumpte sunt igni. Venite et edifi
cemus muros israel: et non simus ultra
obprobrium. Et indicaui eis manum dei mei
quod esset bona mecum: et uerba regis que
locutus est mihi. Et ait. Surgamus: et edifi
cemus. Et confortate sunt manus
eorum in bonum. Audierunt autem sanaballath
horonites et tobias seruus ammanites et gosem arabs et inimici nostri: et deriserunt nos et despexerunt nos dicentes. Quod
est hoc rei quem facitis: numquid contra
regem vos rebellatis: Et reddidi eis
sermonem: dixique ad eos. Deus celi ipse
nos uiuificabit: et nos serui eius surgemus
et edificabimus. Vobis autem non est pars
et iustitia et memoria in iherusalem.

Et surrexit heliasib sacerdos magnus et fratres eius sacerdotes: et edi
ficauerunt portam gregis. Ipsi edifi
cauerunt eam: et statuerunt ualuas
eius: usque ad turrem centi cubito
rum. Sanctificauerunt eam usque ad turrem
ananeel. Et iuxta eum edificauerunt uiri
iericho: et iuxta eum edificauit zacchur
filius amri. Portam autem piscium edifica
uerunt filii asnaa. Ipsi texerunt eam
et statuerunt ualuas eius et seras et uectes. Et iuxta eos edificauit meremuth
filius urie filii accus. Et iuxta eum edifi
cauit mosollam filius barachie filius
mesezabel. Et iuxta eum edificauit sa
doch filius baana. Et iuxta eum edifi
cauerunt thecuenses. Optimates autem
eorum non supposuerunt colla sua in opere
domini sui. Et portam ueterem edificaue

runt ioiada filius thasea. & melollam
filius beleddia. Ipi tenuerunt eam: & fra
uerunt ualuas eius. & seras & uectes.
Et iuxta eos edificauerunt melchias
gabaonites & iadon meronathites.
uiri de gabaon. & maspha: p duce ei
erat in regione fluminis. Et iuxta
eū edificauit ezbel. filius oraia aurifex.
Et iuxta eum edificauit ananias
filius pigmentarij. & dimiserūt usq;
ad murū platee latioris. Et iuxta
eum edificauit raphaia. filius hahiur
princeps dimidie partis ceilen. usq;
Et iuxta eū edificauit
iedaia filius aromath: contra domū suā.
Et iuxta eū edificauit hathus. filius
selomi. & reliquam partē muri edifi
cauit melchias filius hareē et alius fi
lius phethmoab: & turrem furnorū.
Et iuxta eū edificauit sellum filius alloles prin
ceps medie partis muri ceilen. tam ex
filie ei. Et portam uallis edificauit
anun. & habitatores zanoe. Ipi edifica
uerunt eam. & statuerūt ualuas ei.
& seras & uectes. & mille cubitos de
muro usq; ad portam sterquillinij.
Et portam sterquillinij edificauit mel
chias filius rechab. princeps regionis bet
thacharem. Ipe edificauit eam & sta
tuit ualuas eius. & seras & uectes.
Et portam fontis edificauit sellum filius
colozai. princeps pagi maspha. Ipe
edificauit eam & texit. & statuit ua
uas eius & seras & uectes & murum pi
scine syloe. iuxta ortum regis. & usq; ad
gradus qui descendunt de ciuitate
dauid. Post eum edificauit nee mias fi
lius azboh princeps dimidie partis
bethsur. usq; contra sepulchrum
dauid. & usq; ad piscinam q̄ grandi opere
constructa est. & usq; ad domum fortium. Post
eum edificauerūt leuite. rehum filius benni.
Post eum edificauit asebias princeps
medietatis ceile. in muro suo. Post eum
edificauerūt fratres eorum baeluai filius enadad
princeps dimidie partis ceile. & edifica
uit iuxta eum azer filius iosue princeps
maspha mensuram secundam: contra ascen
sum armamentarij anguli. Post eum in mu
te edificauit baruch filius zachai in
suram secundam: ab angulo usq; ad por
tam domus heliasib. sacerdotis magni.
Post eum edificauit meremuth filius uri
filij acchus mensuram secundam: a porta
domus heliasib. donec extenderet domus he
liasib. Ipi eum edificauerunt sacerdotes uiri
de campestribus iordanis. Post eos edificauit beni
amin. & hasub contra domum suam. Post
eum edificauit azarias filius maasie
filij ananie. contra domum suā. Post eum
edificauit bennui filius enadad. mē
suram secundam: a domo azarie usq; ad
flexuram. & usq; ad angulum. facit filius
ozi. contra flexuram & turrem q̄ emi
net de domo regis excelsa. quę est in atrio
carceris. Post eum sadaia. filius phe
ros. Iudæi autem habitabant in ophel. usq;
contra portam aquarum ad orientem. & tur
rem que prominebat. Post eum edifi
cauerunt thecuitę mensuram secun
de regione. a turre magna q̄ eminen
ti usq; ad murum templi. Iuxta aut
a porta equorum edificauerunt sacer
dotes. unusquisq; contra domum suā.
Post eos edificauit sadoc filius emmer.
contra domum suā. & post eum edificauit
semeia filius secheniē. custos portę ori

eutalis. post eū edificauerē ananiā
filū seleemie. z anon filū selon sext. mū
suram sedam. post eum edificauit
melchiam filū harachie: cont gazo
philaciū suū. post eum edificauit
melchias filū ausitis. usq; ad domū
nathinneoꝝ z stata uendentiū cont
portam iudicialem: z usq; ad cenacu
lum anguli. In porta gregis edifica
uerunt artifices z negociatores. III°

Actum ē aūt cum audisset sana
ballath qđ edificaremus mu
rum: iratus ē ualde. Et motus iratus. ꝯ
sannauit iudeos: z dixit coram fri
bus suis. z frequentia samaritanoꝝ. qđ
iudei imbecilles faciunt: z num di
mittent eos gs: num sacrificabunt
z complebunt in una die: Numqđ
edificare poterunt lapides de acer
uis pulueris qui combusti sunt: hs z to
ias ammanites prope el aut. Edifi
cent. si ascenderit uulpis: diruet
murū eoꝝ lapideū. I dixit tobias
audi ds nr: qm facti sumus despectui
conuerte obprobriū sup caput eoꝝ: z
da eos in despectionē in terra capti
uitatis. Ne operias iniquitatē eoꝝ.
z peccm eoꝝ coram facie tua ñ deleā
tur: qm irritauerunt edificantes. Itaq;
edificauimus murū: z conuenimus to
tum usq; ad partem dimidiam: z
uocatum ē cor ip ad opandū. Cum eis
aūt ciꝫ audisset sanaballath z tobias.
z arabes z ammanite z azotij. qđ
obducta esset cicatrix muri nrī: z qđ
cepissent interrupta concludi: irati
sunt nimis. I conspirati sunt oēs pa
riter: ut uenirent z pugnarent con
tra iēm: z molirent insidias. Et
orauim⁹ dm nrm: z posuim⁹ custodes
sup murū die z nocte cont eos. Dixit
aūt iudas. Defecta ē fortitudo por
tantis. z humi multa ē: z nos ñ po
terim⁹ edificare murū. I dixerunt ho
stes mi. Nesciant z ignorent donec ue
niamus in medio eoꝝ. z interficiamus
eos: z cessare faciamus opus. Cum
ē aūt uenerint ad nos iudei qui habitant
iuxta eos. z dixerint nob p. x. uices
ex omnib⁹ locis quib⁹ ueneram⁹ ad
nos: stabim⁹ in loco post murū p curia
tum pplm in ordine cū gladiis su
is. z lanceis. z arcubus. z loricis: z
rexi. z dedi ad optimates z magistra
tus. z ad reliqm partem populi. Noli
te timere a facie eoꝝ. Dñs magn⁹ z ter
ribilis memento: z pugnate p fratꝝ
uestrōꝝ z filiōꝝ uestrōꝝ. z filiabꝫ uestrīs. z uxo
ribꝫ uestrīs. z domibꝫ. Cum ergo audissent inimici nri nuntiatū esse
nob: dissipauit ds consilium eoꝝ. z
reuersi sumus omes ad muros unusq;
q; ad opus suū. Et fm ē a die illa:
media pars iuuenū eoꝝ faciebant
opus. z media pars erat ad bellū:
z lancee z scuta z arcus z loricē. et
principes post eos in omi domo iuda
edificantiū in muro. z portantiū one
ra z imponentiū. Una manu sua fa
ciebat opus: z altera tenebat gla
dium. Edificabant enim: unusquisq; gla
dio suo erat accinctus lumbos. I edifi
cabant: z clangebant buccina iux
ta me. z dixi ad optimates z magistra
tus: z reliqm partem populi. Opus
grande ē z latum: z nos separati su

mul in mundo peul alt ab alio. In
loco quocūq audierint clangorem
tube: illuc currite ad nos. Deus nr
pugnabit p nob: et nos pugnabim⁹ fortit
opus. Et media pars nrm teneat
lanceas: ab aspectu aurore donec
egrediamur a villa. In tempore quo
illo dixa ppls. Vnusquisq; cū pīo
suo maneat in medio nrm: et custo
dias nocte p noctem et diem ad opand.
Ego aūt et filij mei et pīi mei et famuli
qui erant post me: si deponebamur
uestimenta nra. Vnusquisq; cū nuda
batur ad baptismum.

Et filij eius clamor ppli et ululatus eius
magnus: adūctis filijs suis in
deos. Et erant qui dicerent. filij nri
et filie nre multe sunt nimis. Acci
piamus p pcio coyugium: et com
damus et bibamus. Et erant qui di
cerent. Agros nros et uineas et domos
nras opponamus: et accipiam⁹ frumē
tum in fame. Et alij dicebant. Mu
tuo sumamus pecunias in tributa
regis: demusq; agros nros et uineas.
Et nunc sicut carnes filiorū nrorū. sic
carnes nre sunt: et sicut filij coyugia
et filij nri. Ecce nos subjugam⁹ filios
nros et filias nras in seruitutē
et de filiabus nris sunt famule: nec
habem⁹ unde possint redimi: et agri
nri et uineas alij possident. Audiui
eum mirus: cum audissem clamorē
coyugis sedim tuba hec: cogitauiq; cor
meū mecū et increpaui optimates
et magistratus: et dixi eis. Vsuras
ne singula a fratribus nris exigatis: Et cō
gregaui aduersus eos concionē mag

nam: et dixi eis. Nos ut fratres redemi
mus filios nros qui uenales fue
runt gentibus sedm possibilitatē no
stram. Vos ergo uendetis filios ue
stros et redimemini eos: et siluerunt nec in
uenerunt quid responderent. Iterq; ad eos. Non est bonum res quā facie
tis. Quare in timore dei mei am
bulatis. ne exprobretur nob a gent
bus inimicis nris. Et ego filij mei et
pīi mei: commodauimus plurimis
pecuniam et frumentū. Non repetamus
in cōmune usum. Es alienum condo
namus qđ debetur nob. Reddite eis
hodie agros suos. uineas suas: olu
eta sua et domos suas. Quum post
modum pecuniam et frumentū. unus quis
q; exigere soletis ab his: da
te p illis. Et dixerunt. Reddemus et ab
eis nichil quetemus: sicut facitis ut
loquamur. Et uocatis sacerdotes et ad
iurauit eos ut facerent iuxta qđ dixerat.
Insuper et sinū meū excussit: et dixit.
Excutiat ds omnē virū qui non comple
uerit uerbum istud. De domo sua et de
laboribus suis sic excutiat: et uacuus
fiat. Et dixit omnis multitudo amē
et laudauerunt dīm. Fecit q ppls sicut
dictum erat. Anno aūt illo qua preparat
ut iret cum exercitu in terra iuda. ab anno
regni ejus ad annum centesimum sedm ar
taxerxis regis. p annos. xij. ego et filij
mei annonas que debebant
ad comestum. Duces aūt primi qui fu
erunt ante me grauauerunt ppl̄m: et
acceperunt ab eis in pane et uino et
pecunia cotidie siclos. xl. Sed et minis
tri eius depresserunt ppl̄m. Ego aūt

ñ fecu tra. ꝑ ꝓmorem dei: quin poc̃
in ope muri edificaui: ⁊ agriū ñ emi:
⁊ omnes p̃ii mei congregati ad opus
tam. Iudei quoq; ⁊ magistratꝰ centum
quinquaginta uiri ⁊ qui uenebant ad
nos de gentibꝫ que in circuitu nr̃ erãt:
in mensa mea erant. Fiebant aũ in die
singulos bos unus: arietes sex
electi. et pulli uolatilibꝫ. Et intra dies. x.
uinū diuersa. ⁊ alia multa tribuebam:
nolui⁹ ⁊ annonas ducatus mei ñ que
quidem valde eram attenuate ꝑ
grauedinem mei ds mꝰ in bonū: hoc
que fec populo huic.

VI

Factum est aũ cum audisset sana
ballath ⁊ tobias ⁊ gosem arabs
⁊ ceteri inimici mei qđ edificassem ego
murū: ⁊ ñ esset in ipo residua ruina
to. usq; ad tempus aũ illud ualuas
ñ posueram in portis: miserũt sana
ballath ⁊ gosem ad me dicentes. Ve
ni ⁊ pertractemus sed⁹ patri in uillis
in campo uno. Ipi aũt cogitabant
ut facerent mi malũ. ego ergo ad eos
nuncios dicens. Opus grande ego
facio: ⁊ ñ possum descendere ne forte
negligatur cum uenero ⁊ descendo
ad uos. miserunt aũ ad me hoc mo
dum hac p̃ quinq; uices: ⁊ retuli
et eis sermonē pristinum. Et misit ad me
sanaballath nr̃ sibi p̃ quinta u
ice pm̃ suū: ⁊ epistam habebat in ma
nu scriptam hoc modo. In gentibus
audiuim ⁊ gosem dicit. qđ tu ⁊
iudei cogitetis rebellare: ⁊ ppter e
difices murū. ⁊ eris tu uelis super
eos regem. Ꝑ quã causã ⁊ prophetas po
nueris: qui predicent de te in iheru
salem dicentes. Rex in iudea ē. Audietur
est ter ista hec: ideoq; nunc uenite
ut inuicem consiliū paremꝰ. Et misi
ad eos dicens. Non ē factū sicꝫ hec
que tu loqueris. de corde enī tuo tu
componis hec. Omnes enī hi terrebant
nos: cogitantes qđ cessarent manus
nr̃e ab ope ⁊ quiesceremus. Nūc ob
tinui magis confortare manū mea.
Et ingressus sum domū semeie filij da
lae. filij metabehel: et ipse. Qui aũt
tractemus nobecum in domo dei in me
dio templi ⁊ claudam portas eius. eo
quia uenturi sunt ut occidant te: ⁊ no
cte uenturi sunt ad occidendū te. Et
dixi. Num quisquis similis mei fugiet
et quis ut ego ingrediatur templū
⁊ uiuet: non ingrediar. Et intellexi
qđ ds ñ misisset eum. sed q̃si uaticinium
locutus est ad me: ⁊ tobias et
sanaballath conduxissent eū. Ideo
pactus est enī ꝑ eū ut timore facerem et
peccarem: ⁊ haberent malū qđ exprobra
rent mi. Memento mei dñe ꝑ tobiã ⁊ sa
naballath iuxta opa eoꝝ talia: sed ⁊
noadie ꝓphetã ceteros ꝓphaꝫ qui ter
rebant me. Completus est aũ murus
die. xxv. mensis elul: quinquaginta
duobꝫ diebꝫ. Factum ē ergo cum au
dissent omnes inimici mei ut timerent
uniuersi gentes que erant in circuitu nr̃o.
⁊ conciderent in semetipsos: ⁊ scirent
qđ a dño facta est opus hoc. Et ⁊ in die
bꝫ illis multe optimates iudeoꝝ epi
stole mittebantur ad tobiam: ⁊
a tobia uenebant ad eos. Quia multi e
nim erant in iudea iurati ei
eius. qz gener erat sechenie filij ia

rael: ⁊ iohannan filiū ei⁹ accepit filiā mosollam filiū barachie. Et ce laudabant eum coram me: ⁊ iuba mea intrabāt dictā ei. Et timebat eos: ut terrerent me.

VII

Postq̄ aut edificatum est mur⁹ ⁊ posui ualuas ⁊ recensiti sunt portarii ⁊ cantores ⁊ leuitas. Precepi autem fratri meo ⁊ anane principi domus de ierusalem. Ipse enim quasi uir uerax ⁊ timens dm plus ceteris videbatur: ⁊ dixi eis. Non aperiantur porte urbis: usq; ad calorem solis. Cumq; adhuc assisterent: claude portas ⁊ obserua. ⁊ posui custodes de habitatoribus urbis singulos p uices suas: ⁊ unusquisq; contra domum suam. Civitas aut erat lata ualde ⁊ grandis ⁊ pauci parui in medio ei⁹: ⁊ non erant domus edificate. Dedit aut dns in corde meo. ⁊ congregaui optimates ⁊ magistratus ⁊ uulgus. ut recenserem eos. Et inueni librū census eorū qui ascenderant primi: ⁊ inuenti est in eo scriptum. Isti filii prouincie qui ascenderūt de captiuitate migrantiū quos transtulerat nabugodonosor rex babylonis: ⁊ reuisi sunt in urbem in iudeam. unusquisq; in ciuitate sua. qui uenerunt cum zorobabel. Iesue. neemias. azarias. raamias. nahamani mardocheus. belsan. mesphareth. beggoai. naum. baana. Numerus uirorum pp ulti. filii pharos: duo milia centum septuaginta duo. filii saphatie: trecenti septuaginta duo. filii area: sexcenti quinquaginta duo. filii phermoab filiorum iesue ⁊ ioab: duo milia octingenti. xviii. filii elam: mille ducenti quinquaginta quatuor. filii zetua: octingenti. xlv. filii zacai: septingenti. lx. filii bannui: sexcenti. xlii. filii bebai: sexcenti. xxiii. filii azgad: mille ducenti. xxii. filii adonicam: sexcenti. lxvi. filii beggoai: duo milia. lvi. filii adin: quadringenti. lv. filii ater: filiorum ezechie: nonaginta octo. filii asen: ducenti. xxiii. filii besai: trecenti. xxiii. filii areph: centum. xii. filii gabaon: nonaginta quinq; Viri bethlem ⁊ netupha: centum octoginta octo. Viri anathoth: centum. xxviii. Viri bethamoth. xlii. Viri cariathiarim. cephira. ⁊ beroth: septingenti. xliii. Viri rama. ⁊ geba: sexcenti. xxi. unus. Viri magmas: centum. xxii. Viri bethel ⁊ ai: ducenti. xxiii. Viri nebo alteri: quinquaginta duo. filii magbis centum. lvi. filii elam alterius: mille ducenti. liii. filii arim: trecenti. xx. filii iericho: trecenti. xlv. filii lodadid. ⁊ ono: septingenti. xxi. mi. filii senaa: tria milia nongenti. xxx. Sacerdotes filii idaia. in domo iesua: nongenti. septuaginta tres. filii emmer: mille quinquaginta duo. filii phassur: mille ducenti. xlvii. filii arim: mille. x. ⁊ septem. Leuite filii iesua. cedmihel filiorum oduia. lxxiiii. Cantores filii asaph: centum. xxviii. Janitores filii sellum. filii ater. filii thelmon. filii accub. filii attita. filii sobai: centum. xxxix. Nathinnei: filii siaa. filii asupha. filii thebaoth. filii ceros. filii siaa. filii sadoe. filii lebana.

filij agaba. filij selmai. filij anan.
filiū geddel. filij gaer. filij reaia. filij
rasim. filij nechoda. filiū gazem. filij
aza. filij phaseа. filij besai. filiū mi
nim. filij nephusim. filij bechuc. filij
acupha. filij anur. filij besluth. filij ner
da. filij arsa. filiū berchos. filij sisara.
filij thema. filij nesia. filij atupha. fi
lij semon salomonis. filij sotai. filij
sopheret. filij perida. filij iaala. filiū
dercon. filij gaddel. filiū sabathia. filij
athil. filij phocereth. qui erāt oriūd ex
abaim filio ammon. Omīs nathinnei
filij seruoꝝ salomonis trecenti nona
ginta duo. Hij sunt aūt qui ascende
runt de themela thelarsa. cherub. ad
don. et emmer. nō potuerūt indicare
domū patrū suoꝝ. et semen suū utrū
ex israēl essēt. filij daalia. filij tobia.
filij nechoda. lxxvij. Et de sacerdoti
bus. filij abia. filij accos. filij berzellai
qui accepit de filiabus berzellai galaa
ditis uxorem. et uocatus est nomine eoꝝ.
Hij q̄sierunt scripturam suā in cen
su. et nō inuenerūt. et eiecti sunt de sacer
dotio. Dixitq; archersatha eis. ut nō
manducarent de sc̄a sc̄oꝝ. donec sta
ret sacerdos doctus et erudit. Omīs
multitudo q̄si unus. xlij. milia trecen
ti. lx. absq; seruis et ancillis eoꝝ qui
erant septem milia trecenti. xxxvij.
Et ut eos cantores et cantatrices.
ducenti. xlv. camelī. cccc. iumenta. vij
genta quinq;. asini. sex milia. septin
genti. xx. Huc usq; referuntur quod
in cōmentariis scripti sunt. Et in nc
tenue hystoria texitur. Nonnulli
aūt de principibus familiaꝝ. dederūt
in opus. Archersatha dedit in the
saurum auri dragmas mille. fialas
quinq̄ginta. tunicas sacerdotales
quingentas. xxx. Et de principibus fa
miliaꝝ dederunt in thesaurū opus
auri dragmas. xx. milia. et argenti
minas duo milia ducentas. Et cēt
dedit reliquus pl̄s auri dragmas
xx. milia. et argenti minas duo mi
lia. et tunicas sacerdotales. lxvij. ha
bitauerunt aūt sacerdotes et leuite.
et cantores et ianitores et reliquiq; uul
gus. et nathinnei. et omīs isr̄l. in ci
uitatibus suis. Cumq; uenisset mēs

Et uenīat mēsis septi-
mus. VIII. cum.
filij aūt isr̄l erant in ciuitatibus suis.
Congregatusq; est omīs pl̄s q̄si uir
unus ad plateam que est ante portā
aquaꝝ. et dixerunt esdre scribe ut af
ferret librū legis moysi. quem præ
cepit dñs isr̄li. Attulit aūt esdras sac
dos legem coram multitudine uiroꝝ
et mulierū. cunctisq; qui poterant
intelligere. in die prima mensis
septimi. et legit in eo aperte in pla
tea que erat ante portam aquaꝝ.
de mane usq; ad mediam diem in
conspectu uiroꝝ ac mulierū et sapien
tum. Et aures omnīs pl̄i erant in
tente ad librum. Stetit aūt esdras
scriba sup gradū ligneū. quem fe
cerat ad loquendū. Astiterunt aūt
ei mathathias. et semeia et anania
et urias. et helcias. et maasia. ad
dexteram eius. et ad sinistram phe
daia. misahel. et melchia. et asum.
et aseph. dana. zacharias. et mosollā.
Et aperuit esdras librū coram omī

plō. sup unūsūm quippe pplm eminebat. tam apparuit eum. sicut oīs
pls. et benedixit ezras dño do uoce
magna. Et respondit oīs pls a
men amē. eleuantes manus suas. Et
inclinati sunt. et adorauerūt dñm p
nu in terram. Porro iesua. et bani. et
serebia. iamin. accub. septhai. odia.
maasia. celita. azarias. iozabed. a
nan. phalaia leuite. silentiū face
bant in pplo ad audiendam legem.
pls aūt stabat in gradu suo. Et lege
runt in libro legis dei distincte. et ap
posite ad intelligendū. et intellexerūt
cum legerent. Dixit aūt nemias ipe e
adherstatha. et ezras sacerdos scriba et
leuite. qui docebant populū. dies
sanctificata est dño do nr̄o. nolite lugere.
et nolite flere. flebat aūt omnis pls cū
audirent uba legis. Et dixit eis. Ite et
cōite pinguia. et bibite mulsum. et
mittite partes ei qui non paratum est
sibi. q sc̄s dies dñi est. et nolite contri
stari. gaudiū enim dñi est fortitu
do ura. Leuite aūt silentiū faciebant
in omni plō. dicentes. Tacete. q dies
sc̄s est. et nolite dolere. Abiit ergo
omnis pls ut comederet. et biberet. et mit
teret partes. et faceret letitiam magnā.
q intellexerant uba quę docuerat eos.
Et in die secundo congregati sunt
summi principes familiaꝝ omnis pls sa
cerdotes et leuite ad ezram scribam.
ut intuerentur eos uba legis. Et in
uenerunt scriptū in lege q̄ pceperat
dñs in manu moysi. ut habitarent filii
israel in tabernaculis in die sollempni
tate septimo. et ut pdicerent. et annun
ciarent uocem in uniūsis urbibꝫ suis.
et in hierusalem dicentes. Egredimini in
montē. et afferte frondes olivę. et
frondes lignū pulcherrimū. frondes
myrti. et ramos palmaꝝ. et frondes
ligni nemorosi. ut fiant tabernacula
sicut scriptū est. Et egressus est pls. et
attulerunt. fecerunt sibi taberna
cula unusquisq in domate suo. et in a
triis suis. et in atriis domus dñi. et in
platea porte aquaꝝ. et in platea por
te ephraim. fecit ergo uniūsa ecclia
con qui reuerant de captiuitate ta
bernacla. et habitauerunt in taberna
culis. non enim fecerant a diebꝫ iosue
filii nun tales filii israel. usq ad diē
illum. Et facta leticia magna nimis.
Legit aūt in libro legis dei p singulos
dies. a die primo. usq ad diem nouis
simū. Et fecerunt sollempnitatē. vii.
diebꝫ. et in die. viii. collectam iuxta ritū.
Per die aūt. p̄mi. mensis hi q
uenerunt filii israel in iherusalem.
et hunc sup eos. Et separati est semen
filiorum israel. ab omni filio alienigena.
Et steterunt et confitebantur peccata sua.
et iniquitates patrum suorum. Et consur
rexerunt ad standū et legerunt in uolu
mine legis dñi dei sui q̄tuor in die.
et quarto in nocte confitebantur. et adora
bant dñm dñm suū. Surrexerunt aūt super
gradū leuitarum iesua. et bani. cedmi
hel. rennu. abani. et sarabias. bani.
et clamauerunt uoce magna ad dñm
dñm suū. Et dixerūt leuite. iesue. et cedmi
hel. bani. asebias. serebias. aribia.
odbia. iesua. carbana. Surgite. et bñ
dicite dño do uro. ab eterno usq in

tuum: ⁊ benedicant nōi gl̄e tue ex
cello. in oīm benedictione ⁊ laude. ⁊ do
xerr ezitras. Tuq̄e dñe solus tu fe
cisti celum celoy: ⁊ omnē exercitū eoy
tram ⁊ unūsq̄sq̄ que in ea sunt. maria
⁊ oīa que in eis sunt. ⁊ tu uiuifi
cas oīa hec. ⁊ exercitꝰ celi te adorat.
Tuq̄e dñe ds: qui elegisti abram. ⁊
eduxisti eū de igne chaldeoy ⁊ posu
isti nomen eius abraham. Et inuenisti
cor ei fidele coram te: ⁊ pcussisti eū eo
fedus. ut dares ei tram chananei e
thei amorrei ⁊ ferezei. ⁊ iebusei. ⁊ gr̄
gesei. ⁊ ut dares semini ei. Et implesti
uerba tua: qm̄ iustus es. ⁊ uidisti af
flictionem patrū nr̄oy in egypto. cla
morem eoy audisti sup mare rubrū:
⁊ dedisti signa ⁊ portenta in pharone. ⁊
in omnibus seruis eius. ⁊ in oī pplo
re illi. Cognouisti enī q̄ sup̄be egere
runt contra eos: ⁊ fecisti tibi nomen
sīc ⁊ in hac die. Et mare diuisisti ante
eos: ⁊ transierunt p medium maris in
ficta. Persecutores autē eoy precipisti in
profundū: qi lapidem in aquas ua
lidas. Et in columpna nubis ductor
eoy fuisti p diem. ⁊ in columpna ignis
p noctem: ut apparetet eis uia p q̄m
ingredi debebant. Ad montē quoq;
sinai descendisti: ⁊ locutus es cū eis
de celo. Et dedisti eis iudicia recta
⁊ legem ueritatis: cerimonias. ⁊ pre
cepta bona. Et sabbm scificari. oten
disti eis. ⁊ mandata ⁊ cerimonias.
⁊ legem p̄cepisti eis: in manu moy
si famulo tuo. Panem quoq; de celo de
disti eis in fame eoy: ⁊ aquā de pe
eduxisti eis sitientibꝰ. Et dixisti eis
ut ingrederentur: ⁊ possiderent tram:
sup̄ quam leuasti manū tuam: ut
traderes eis. Hi uo ⁊ pres nri sup̄be
egerunt: ⁊ induraueri cervices su
as. ⁊ nō audierunt mandata tua.
Et noluerunt audire: nō sunt recor
dati mirabiliū tuoy que fecisti eis.
Et induraverunt cervices suas: ⁊ de
derunt caput ut reuerterentur ad
seruitutē suam. qui p contentionem.
Tu aūt ds pr̄ clemens ⁊ miserator.
longanimis ⁊ multe miserationis nō
deliquisti eos. ⁊ quidem nec fecisti
tibi uitulū conflatilem: qui p conten
tionem ⁊ dixerunt iste ē ds tuus qui
eduxit te de egypto. fecerunt blas
phemias magnas: tu aūt in miseri
dijs tuis multis. nō dimisisti eos in
deserto. Columpna nubis nō recessit
ab eis p diem. ut duceret eos in uiam:
⁊ columpna ignis p noctem. ut osten
deret eis ter p quā ingredientur. Et
spūm tuū bonū dedisti qui docer eos.
⁊ manna tuū nō phibuisti ab ore eoy:
⁊ aquā dedisti eis in sitem. Quadgin
ta annis pauisti eos in deserto: nichil
eis defuit. uestimenta eoy nō inueter
auerunt: ⁊ pedes eoy nō sunt attriti.
Et dedisti eis regna ⁊ pplos: ⁊ parti
sti eis sortes. Et possederunt ter
tam seon. ⁊ tam regis esebon. ⁊ tā
og. regis balan. Et filios eoy mul
tiplicasti sicut stellas celi: ⁊ adduxi
sti eos ad tram de qua dixeras pribꝰ
eoy ut ingrederentur ⁊ possiderent. Et ue
nerunt filij ⁊ possederunt tram: ⁊ hu
miliasti coram eis hītatores tre chā
naneos. Et dedisti eos in manus eoy.

ꝛ reges eoꝝ. ꝛ pl̃os ẽt: ut faciẽt eis
ſicut placebat eis. Ceperunt tras
urbes munitas. ꝛ hereditauerunt
ꝛ poſſederunt domos plenas cuncti
bonis. ciſternas ab alijs fabricatas.
uineas ꝛ oliueta. ꝛ ligna pomifera
multa. ⁊ comederunt ⁊ ſaturati ſũt.
ꝛ impinguati ſunt. ⁊ habundauerũt. deliciis in bonitate tua magna.
Quocauerunt aũ te ad tradcundam.
ꝛ receſſerunt a te. ⁊ preterunt legẽ
tuam poſt ḡa ſua. ⁊ pphas tuos occiderunt. qui conteſtabantur eos ut
reuerterentur ad te. fecerunt blaſphemias grandes. ⁊ dediſti eos in manu
hoſtiũ ſuoꝝ. ⁊ affixerunt eos. Et in
tempore tribulationis ſue clamauerunt ad te. ⁊ tu de celo audiſti. ⁊ ſecundũ miſerationes tuas multas
dediſti eis ſaluatores. qui ſaluauerũt
eos de manu hoſtiũ ſuoꝝ. Cumq; requieuiſſent. reuſi ſunt ut facerent
malũ in conſpectu tuo. Et dereliquiſti
eos in manu inimicoꝝ ſuoꝝ. ⁊ poſſederunt eos. Conuerſiq; ſunt. ⁊ clamauerunt ad te. Tu aũ de celo exaudiſti.
⁊ liberaſti eos in miſericordijs tuis
multis. tempꝰ. ⁊ conteſtatus es
eos. ut reuerterentur ad legem tuam.
Ipſi uo ſuperbe egerunt. ⁊ nõ audierunt
uocem tuam. ⁊ in iudicijs tuis peccauerunt. que faciẽs homo ⁊ uiuet in
eis. ⁊ dederunt humerũ recedentẽ. ⁊
cervicem ſuam indurauerũt. nec audierunt. Et prorogaſti ſup eos annos multos. ⁊ contẽſtatus es eos in ſpũ tuo y
manu pphaꝝ tuoꝝ. ⁊ nõ audierunt.
⁊ tradidiſti eos in manu populoꝝ terraꝝ.
In miſeꝛ̃ijs aũ tuis plurimis nõ feciſti eos in conſũptionẽ nec dereliquiſti
eos. eſt enim miſerationũ ⁊ clemens
tu es. Nunc ergo deus noſter magne potens ⁊ terribilis. cuſtodiens pactũ ⁊ miſericordiam. ne aſtimes a facie tua omnem laborem qui inuenit nos. reges
noſtros. principes noſtros. ⁊ ſacerdotes noſtros.
pphas noſtros ⁊ patres noſtros. ⁊ omnẽ populũ
tuũ. a diebus regis aſſiur. uſq; in diem
hanc. Et tu iuſtus in omnibus que uenerunt ſup nos. ⁊ ſup patrem noſtrum.
Nos aũ impie egimus. Reges noſtri
principes noſtri. ſacerdotes noſtri. ⁊ patres
noſtri nõ fecerunt legem tuam. ⁊ nõ attenderunt mandatis tuis. ⁊ teſtimonia tua que teſtificatꝰ es in eis. Et
ipſi in regnis ſuis bonis. ⁊ in bonitate tua multa quã dederas eis. ⁊ in
terra latissima ⁊ pinguj quã tradideras in conſpectu eoꝝ. non ſeruierũt tibi.
nec reuſi ſunt ab ſtudijs ſuis peſſimis. Ecce nos ipi hodie ſeruimus. ⁊
terre quã dediſti patribus noſtris ut comederent panem eius. ⁊ que bona ſũt
eius. ⁊ ipi ſeruj ſumꝰ in ea. ⁊ fruges
ei⁹ multiplicantur regibus quos poſuiſti ſup nos ꝓ peccatis. ⁊ corporibus
noſtris dominantur. ⁊ iumentis nr̃is ſecundum uoluntatẽ ſuam. ⁊ in tribulatione
magna ſumꝰ. Et ſup omnibus hijs nos
ipi pangimus fedus ⁊ ſcribimꝰ. ⁊ ſignant principes noſtri. leuite noſtri. ⁊ ſacerdotes noſtri.

Signatores aũ ſuerunt. nemias.
athersatha filius achalai. ⁊ ſedechias. ſaraias. azarias. hieremias. phellias. amaria. melchia. attus.

selemia. melluc. arim. merimuth. obdias. daniel. genton. baruch. mosollam. abia. miamin. maazia. belgai semeia. hij sacerdotes. Porro leuite. iesua filius azanie. benuu. de filiis emnadab. cethmihel. z frs eoz. sechenia. odeui. celita. phalaia. anan. micha. rob. alebia. zachur. tarebia. sabania. odia. bani. banunu. Capita pr' phetos. phermoab. elam. zethu. baanu. onni. azgad. bebai. adonia. beggoai. adin. ather. ezechia. azur. odeuia. asium. belai. ares. anathoth. nabaumephia. mosollam. azur. meisabel. sadoch. ieddua. pelthia. anan. anaia. ose. enania. aliub. aloes. phalea. sobech. reu. arebna. machbia. z baana. hanam. anan. melchiarim. baana. z reliqui de pplo. sacerdotes leuite. iantores. z ianitores. nachinnei. eo oms qui se sepauerunt de pplis terarum ad legem dei. principes eoz. ij hij eoz. z filie eoz omis qui potant sapere. intelligentes p filijs suis. opuimates eoz. z qui uenebant ad pollicendu z uitandu ut ambularent in lege dei qui dederat in manu moysi famuli dei. ut facerent z custodirent uniuersa mandata dni dei nri. z iudicia ei. z ceremonias eius. z ut si daremus filias nras pplo terre. z filias eoz nr acciperem filius nris. pplus terre qui importabant uenalia z oia ad usum p diem sabbi ut nr uenderi. si acciperemus ab eis in sabbo. z die sanctificato. Et dimittere annu septimu. z exactionem uniuse manus. Et statuimus sup nos precepta. ut demus tertiam partem sicli p annu ad opus domus dei nri. ad panes propositionis. z ad sacrificiu sempiternu in sabbatis. in kalendis. in sollempnitatibz. et in sanctificatis. z pro peccatis ut expiarent p israel. z in omne opus domus dei nri. Sortes ergo misimus sup oblationem lignoz. inter sacerdotes z leuitas. z pplm. ut inferrent in domum dei nri. p domos patrii nroz. p tempora a temporibz anno ultra ad annu. ut arderent sup altare dni dei nri. sicut scriptu est in lege moysi. z ut afferremus primogenita terre nre. et primitiua uniuscuiusq fructus omnis ligni. ab anno in annu in domu dni. z primitiua filioz nroz. sicut scriptum est in lege. z primitiua bouu nroz. et ouiu nrarum. ut offerremus in domo dei nri sacerdotibz qui ministrant in domo dei nri. Et primitias cibor nroz. z libamina nra. z poma omnis ligni. undemne quoq z olei afferem sacerdotibz ad gazophylaciu dei nri. z decimas terre nre leuitis. Ipi leuite decimas accipient et omnibz ciuitatibz opum nroz. Erit aut sacerdos filius aaron cum leuitis z decimis leuitaru. z leuite offerent decimam partem decime hue in domu dei nri. ad gazophylacium in domo thesauri. Ad gazophylacia enim de portabant filij israel. z filij leui primitias frumenti. uini. z olei. et ibi erunt uasa sanctuarii. z sacerdotes. z cantores. z ianitores. z ministri. z non dimittemus domu dei nri. [illegible] tractemus ad pauperes pplm. ut iuxta opulentiam [illegible] sancti tui medio pplm humiliat. ut eliq

uero plebs mittit sortem ut tolleret
unam partem de x. qui hītarent ex
sent urbīm in cunctis ciuitatib; nouem ho
partes in cunctatibz. Benedixit aūt po
pulus omnibz uiris. qui sponte ob
tulerant ut hītarent in urbīm. Hīc ig
tur principes ptincie. qui hītauer
in urbīm. z in cunctatibz iuda. hītauit
aūt unusquisq; in possessione sua in
urbibz suis ist. sacerdotes. leuite
nathinnei. z filij seruoz salomonis
Et in urbīm hītauerunt de filiis iuda.
z filiis beniamin. De filiis iuda. athaia
filij ozie. filij zacharie. filij amarie. filij saphathie. filij malalehel.
De filiis phares. Athalia filij baruch.
filij colaza. filij oziu. filij adaia. filius
iozarib. filius zacharie. filij solomonis.
Omnes filij phares qui hītauerunt in
urbīm. quadringenti sexaginta fortes
dcto fortes. Hīc sunt aūt filij benia
min. Sellum filius mosollam. filij
hoed. filij phadaia. filius colaia. filij
maasia. filij ethiel. filij ysaia. z post
eum gabbai. sellai. nouigenti xx.
octo. Et iohel filius zechri ppositus
eoz. z iudas filius senuua. super ci
uitatem sedis. Et de sacerdotibz. idda
ia. filius ioarib. iachin. saraia. filij
helchie. filius mosollam. filij sadoch.
filij meraioth. filij achitob. princeps
domus dei. z fres eoz. factentes opa
templi. octingenti. xxij. Et adaia fi
lius throham. filius phelelia. filius
amsi. filius zacharie. filij phellim.
filij melchie. z fres eius principes pa
trum. ducenti. xlij. Et amasai filius
ezrihel. filij azi. filius mosollamoth.
filij emmer. z fres eoz. potentes ui
tus. centum. xxvij. Et ptolitus eoz.
zabdiel filius potentiū. Et de leui
tis. sebemia. filius asob. filius azra
ricam. filius asabia. filij buni. z sa
rabiau. z iosabeth filij opa que erant
foris secus. in domo dei. a principibz
leuitaz. Et mathania filius micha.
filij zebedi. filij asaph. princeps ad
laudandū. z confitend in oratione. Et
becbecia secūs de fratribz eius. z adda filius
samua filij galal. filius idithum. z
Omnes leuite in ciuitate sancta. ducenti
octoginta quatuoz. z cantores. Ac
ob. thelmon. z fres eoz qui custodie
bant ostia. centum. xxxij. Et reliqui
qui ex filiis sacerdotes z leuite in uni
uersis ciuitatibz iuda. unusquisq; in pos
sessione sua. Et nathinnei qui habi
tabant in ophel. z siaa. z galipha. de
nathinneis. z episcopus leuitaz
in urbīm. azi filius bani. filij asabie.
filij mathanie. filius michee. de filiis
asaph cantores in ministerio domus
dei. Oze precepit quippe regis super eos Et
tatis. z ordo in cantoribz p dies singu
los. z phataia filius mesezebel. de
filiis zara filij iuda in manu regis
in omne uerbum ipi. z in domibz per
omnes regiones eoz. De filiis iuda hī
tauerunt in cariatharbe. z in filia
bz eius. z in dibon. z in filiabz eius.
z in capseel z in uineis eius. z in la
chis. z in molada. z in bethphaleth. z
in asersual. z in bersabee. z in finib
eius. z in siceleg. z in mechona. z in
finibz eius. z in remmon. z in zara.
z hermuth. z anoa. odollam. z in fi

lus earum. lachis. ⁊ in regionibz eius.
ezecha. ⁊ in finibz eius. ⁊ manserunt
in berſabee uſq; ad uallem ennon.
filij aũ beniamin. agaba. megmas.
⁊ haia. ⁊ bethel. ⁊ filiabz eius. anathoc.
nob. anania. asor. rama. gethaim.
adid. seboim. nebellath. lod. ⁊ ono.
ualle artificũ. ⁊ de leuitis partione
Iudę. ⁊ beniamin.
Hij aũ sacerdotes
⁊ leuite. qui ascenderunt cum
zorobabel filio salathiel. Jesua. ta-
raia. heremias. esra. amaria. mel-
luch. atthus. sechenia. reũ. meremuth.
addo. genton. abia. miamin. maadia.
belga. semaia. ⁊ ioarib. idaia. sellu.
amoch. elebeia. idaia. Isti principes sa-
cerdotũ ⁊ fr̃es eor̃. in diebz iesue. Por-
to leuite. iesua. benuu. cedmiel. sa-
rebia. iuda. machamias. sup hym-
nos ipi ⁊ fr̃es eor̃. ⁊ bechecia. atq; han-
ni fr̃es eor̃. uniuſquiſq; in officio suo.
Jesua aũ genuit ioachim. ⁊ ioachim
genuit heliasib. ⁊ heliasib genuit io
iada. ⁊ ioiada genuit ionathan. iona
than geñ ieddua. In diebz aũ ioachĩ
erant sacerdotes principes familiaꝝ.
saraie. amarie. hieremie. ananie.
esre. mosollam. amarie. iohannã.
melico. ionathan. selemie. ioseph. a
dnam. edna. maraioth. elcũ. addaie.
zacharie. genton. mosollam. abie.
zechri. miamin. ⁊ moadie. fetehi.
belge. samua. semaie. ionathan. io
iarib. mathnaia. iadaie. ozi. sella
ie. celaie. amochebor. helchie. elebie
adaie. nathanahel. Leuite in diebz
heliasib. ⁊ ioiada. ⁊ iohannan. et
ieddua. ⁊ scripti principes familiaꝝ.
⁊ sacerdotes in regno darij pſe. filij
lem principes familiaꝝ scripti in li
bro uerbor̃ dierũ. ⁊ usq; ad dies io
nathan filij heliasib. ⁊ principes lem
tarum. asebia. sarebia. ⁊ iesue filius
cedmihel. ⁊ fr̃es eor̃ p uices suas. ut
laudarent ⁊ confiterentur iuxta præce-
ptum dd̃ uiri dei. custodientes excu-
bias p ordinem. mathania. ⁊ bechecia. o
bedia. mosollam. thelmon. accub.
custodes portaꝝ. ⁊ uectibulor̃ aũ por-
tas. Hij in diebz ioachim filij iesue.
filii iosedech. ⁊ in diebz neemie ducis.
⁊ esre sacerdotis scribe. In dedicati
one aũtem muri hierusalem requisie-
runt leuitas de omnibz locis suis. ut
adducerent eos in hierusalem. ⁊ facerent dedi
cationem ⁊ letitiam in actione gratiarũ.
⁊ in cantico. in cymbalis psalteriis.
⁊ citharis. Congregati sunt q̃q; filij can
torũ. de campestribz circa hierusalem. ⁊ de
uillis nectophati. de domo galgal.
⁊ de regionibz geba. ⁊ azmaueth. ædi-
ficauerunt sibi cantores
in circuitu hierusalem. Et mundati sunt sa-
cerdotes ⁊ leuite. ⁊ mundauerunt populum.
⁊ portas. ⁊ murum. Ascendere aũ feci pri
cipes iuda super murũ. ⁊ statui duos
choros laudantiũ magnos. ⁊ ierunt
ad dextram super murum ad portam ster-
quilinij. Et ito post eos osias. ⁊ me-
dia pars principũ iuda. ⁊ azarias. es-
ra. ⁊ mosollam. iuda. ⁊ beniamin. ⁊
semeia. ⁊ hieremias. Et de filiis sacerdo-
tum in tubis. zacharias filius ionathã.
filius semeie. filius mathanie. filius
michaie. filii zechur. filius asaph. ⁊
fr̃es eius semeia. ⁊ azarel. malalai.

galalai. maai. mathanael. r iuda. r a
nani. in uasis eneis dñi iuxt dei. r
ezras scriba ante eos in porta fonis.
Et cum eos ascendentem in gradib; q
uttarit dñi in ascensum muri sup do
mum dñi. r usq; ad portam aquarū
ad orientem. Et chorus sēs gras re
ferentium ibat ex aduso. r ego post
eū. r media pars pli sup murū. r sr
turrem furnor. r usq; ad murū latꝰ
sunū. r sr portam effraim. r sup por
tam antiquam. r sup portam pisceū.
r turrem anahel. r turrem emath. r
usq; ad portam gregis. r steterunt in
porta custodie. Et steterunt duo cho
ri laudantiū in domo dei. r ego. r di
midia pars magistratuū mecū. r sa
cerdotes. eliachim. maasias. miamin.
michea. elioenai. zacharia. anania.
in tubis. r maasia. r semeia. r elea
zar. r azi. r iohannan. r melchia. eo
clam. r ezer. Et clare cecinerunt can
tores. r ezrahia ppositus. Et immola
uerunt in die illa victimas magnas.
r letati sunt. Ds enī lenificauerat eos
letitia magna. & r uxores eoꝝ. r filii
r gamuli sunt. r audita est letitia in
urbe procul. Et congregati sunt quoq; in die
illa uiros sup gazophilacia thesaurū.
ad libamina. r ad primitias. r ad de
cimas. ut congregarent p eos pncipes
ciuitatis in decore gratiarū actionis
sacerdotes. r leuitas. eq; letatus est
iuda in sacerdotib; r leuitis astanti
bz. r custodierunt obseruationē dei
sui. r obseruationē expiationis. r cā
tores. r ianitores iuxt pceptū dñi. r sa
lomonis filij eius. eq; in diebz dñi r
ataph; ab exordio erant pncipes cō
stituti cantoꝝ in carmine laudantiū
r confitentiū deo. Et omnis istꝰ in di
ebz zorobabel. r in diebz nehemie da
bant partes cantoribz r ianitoribz per
dies singulos. r sanctificabant leuitas.
r leuite sanctificabant filios aaron. XIII.
Die illo lectum est in uolumine
moysi. audiente pplo. r inuentū est
scriptum in eo. qđ non deberent intro
ire ammanites. r moabites in eccliā
dei usq; in eternum. eo qđ nō occurrerit
filiis istꝰ cum pane r aqua. r conduxe
runt adūsus eos balaam. ad ma
ledicendum eis. r conuertit dñs in ma
ledictionem in benedictionem. factū
est aūt cum audissent legem. separa
uerunt omnē alienigenam ab istꝰ.
Et sup hoc erat eliasib sacerdos. qui
fuerat positus in gazophilacio dom
dei nri. r propinquus tobie. fecerat g tibi
gazophilacium grande. r ibi erant
ante cū reponentes munera. r thus.
r uasa. r decimas frumenti. uini. r ole
partes leuitaꝝ. r cantoꝝ. r ianitoꝝ
r primicias sacerdotales. In omnibz aū
bus nō fui in urbe. eq; anno. xxxij. ar
taxerxis regis babylonis uenī ad
regem. r in finem dierū rogaui regē.
r uenī in urbē. r intellexi malū quod fe
cerat heliasib tobie. ut faceret ei thā
lamum in uestibulis domus dei. r ma
lum in nimium est valde. Et ejeci uasa
domui tobie foras de gazophilacio.
precepi r emundauerūt gazophilacia.
r reduli ibi uasa domus dei. sacrifi
cium. r thus. Et cognoui q̄m partes
leuitaꝝ nō fuissent date. r fugisset

unūquēq; in regionem suā. de leuīs
& de cantoribz. & de hūs qui minis
bant. Et egi eā adūersum magistratū
& dixi. Quare derelinquit domum dei.
& congregaui eos. & feci stare in statio
nibz suis. & omnis iuda apportabat
decimam frumēti. uini. & olei in hor
rea. Et constituī supra horrea selemi
am sacerdotem. & sadoch scribam. &
sedaiam de leuīs. & uxit eos anan
filiū zachur filiū mathanie. quia fi
deles computati fuerāt. & ipis credere
fuit. pīes tūm suos. memento mei dñe
mis. & hoc. & ne deleas misericordiās
meas quas feci in domo dei mei. & in
cerimoniis eius. cerimoniis et. In
diebus illis uidi in iuda calcantes
torcularia in sabbo & portantes acer
uos. & onerantes supra asinos uinū.
& uuas. & ficus. & omne onus. & in
ferentes in hierm in die sabbi. Et con
testatus sum. ut in die qua uende
rent uenderent. Et tyrij habitauerunt
in ea. inferentes pisces & omia ue
nalia. & uendebant in sabbis filiis
iuda. & in hierm. & obiurgaui op
timates iuda. & dixi eis. Que est res
hec mala quā uos facitis. & pphanā
tis diem sabbi. Numquid non hec
fecerunt patres uri. & adduxit dñs nr
super nos omne malū hoc. & super ciui
tatem hanc. & uos addētis iracundi
am super israhel violando sabbm. Cum
esset umbra cum cepissent portae hie
rusalem die sabbi. dixi. & clauserī
ianuas. & precepi ut non aperirent eas
usq; post sabbatū. & de pīs meis
constitui super portas. ut non ingrede
rentur onus die sabbi. Et manserunt
negotiatores & uendentes omnīa
uenalia foris semel & bis. Et
contestatus sum eos. & dixi eis. Quā
re manetis ex aduerso murī. Si fece
ritis. manū mittam in uos.
Ex tpe illo. cū uenerunt in sab
bato. dixi quoq; leuīs ut munda
rent. & uenirent ad custodiendas
portas. & sanctificandū diem sabbi. Et
p hoc ergo memento mei dñe mī. &
parce mihi secdm multitudinē misera
tionum tuarū. Sic & in diebus illis uidi
iudeos ducentes uxores azotias. &
mannitidas. & moabitidas. & filij eo
rum medietas partis loquebantur azoti
te. & nesciebant loqui iudaice. & loque
batur uxō linguam ipsi. & ipsi. Et ob
iurgaui eos & maledixi. & cecidi ex ip
sis uiros & decalcaui eos. & adiura
ui in deo. ut non darent filias suas fi
liis eorū. & non acciperent de filiabz
eorū filiis suis. & sibimet ipsi. ducēs.
Numquid non propter hūiusmodi peccauit sa
lomon rex israhel. Et cum in gentibz
multis non erat rex similis ei. & dilec
tus deo suo erat. & posuit eum dñs rex
super omnē israhel. Et ipsum ergo ad pec
catum duxerunt mulieres alienī
gene. Numquid & nos inobedientes
facimus omne malū grande hoc.
ut preuaricemur in deo nro. & duca
mus uxores peregrinas. De filiis aūt iohada
filii heliasub sacerdotis magni. gener
erat sanaballath horonites. quem fu
gaui a me. Recordare dñe dñs meus
aduersus eos qui polluunt sacerdo
tium. uelut sacerdotale & leuiticū &

mundam eos ab omnibz abiengenus.
Et construxerunt ordines sacerdotii z leui/
tas: unusquisq; in ministerio suo. et
in oblatione ligniq; in temporibz cō/
stitutis. z in primitiis. Memento mei
deus mis in bonū. amen. Explicit ne/
emias. Incipit ezdras liber secds.

Fecit autē iosias phalcha
in iherusalem dño.
z immolauit phale xiiij
die mensis. statuens sac/
dotes p turmas diuer/
sis amictos in templo dñi. Et dixit
leuitis sacris seruis israhel ut sanctifica
rent se dño. ut ponerent arcā dñi
in domo quā edificauit salomō
filius dd rex. Non erit uob tollere ul/
humeros eam. z nunc deseruite dño
deo uro zague curam gentis ihl. iuxta
partē secdm patres z tribz uras secdm
scripturam dd regis israhel z secdm mag/
nificentiam salomonis. filii eius. Os
in templo. z secdm partitudinem principa/
tus patrum uram eor. qui stant in
conspectu fratrū filiorū israhel. Immolate
phalcha z sanctificate patres fribz uris.
z facite secdm preceptū dñi. qd datū est
moysi. Et donauit iosias in plebem
que inuenta sunt oues agnos z hedos ful
z taurос. xxx. milia. mulos ccta milia.
hec de regalibz data sunt secdm promi/
sionem pplo. z sacerdotibz in phalcha.
Oues numero duo milia. ac uitulos
centū. z chenonias z semeias z nathā
nael fres z alabias. z ouel z ionabā ī
phale. Oues quinq; milia. uitulos
quingentos. Et hec cum fierent ele/
gantes stetерunt sacerdotes. z leuite
hītes azuma p tribz z secdm partes
principatus patrū in conspectu populi. ob/
ferebant dño secdm ea que in libro
moysi scripta sunt z allauerūt pha
se igni p ut oportebat. z hostias coxe
runt in ollis. z ollis eum beniuo
lentia. z attulerunt omnibz qui erant
ex plebe. z post hec parauerunt sibi et
sacerdotibz. Sacerdotes enī offerebāt
adipes usq; in noctē. z leuite
parauerunt sibi z fribz suis filiis aarō.
Et sacrificatores filias offerebant se
cundū ordinē secdm preceptū dd. et a
saph. z zacharias. z iedduus q erant
a rege. z hostiarū p singulas ianuas.
non ut unusquisq; suā
tis eni eor parauerunt illis z con
summata sunt que p tunebant ad sa
crificiū dñi. In illa die egerūt phale. z
offerebant hostias sup dñi sacrifici
um. secdm preceptū regis iosue. z egre
runt filij israhel qui inuenti sunt in tpe
illo phale. z diem festum azimoꝝ pr
dies. vij. z nō est celebratū phale tale
in israhel a temporibz samuel pphe. et
omnes reges israhel nō celebrauerunt tale
phalcha quale egit iosias. z sacerdo
tes z leuite. z iudei. z omnis israhel qui in
uenti sunt in cōmoratione iherusalem.
Octauo. xviij. anno regnante iosia cele
bratū est phale. z directa sunt opa
iosie in conspectu dñi sui in corde plē
no metuentis. z que acta illis quidē
scripta sunt in primis temporibz de eis
qui peccauerunt z inuitauerunt iram
dñi p omni gente. z quibz uehemēs
ira dñi sup israhel. Et post omnē actū

hunc iosie. ascendit pharao nechao rex egypti
uenitq; ad riuum carchamis. qui exiuit
contra eum. et misit ad eum legatos dicens.
Quid mihi et tibi est rex iude. Non contra
te missus ad hoc. sed pro eo qui mihi bellum
infert. festinans descende. ne et ille
iosias te occidat. Et non acquiescere
eum conabatur. sed arripiens arcum
pugnare contra eum cepit. et dixit ad eum
sagittarius. Et percussit rex iosias. et ait
pueris suis. Auferte me de prelio. Infir
matus sum enim ualde. et statim amo
uerunt eum de curru. qui ascendens
secundum currum secundi fratris sui. et
duxerunt eum in hierusalem. et sepelierunt
eum in sepulchris patrum suorum. et
tota iudea lugebant iosiam. et omnes
qui habitabant cum ieremia. lamentabant eum
sic in hunc diem. dedit autem hoc ut fieret
in omne genus israhel. Hec autem scripta sunt
in libro historiarum regum iudee. et in
singula gesta actus iosie eius gloria
rum et mirabilia eius in lege domini. que
que gesta sunt ab eo. et que in scripta sunt
in libro regum israhel et iude. Et assumpserunt
qui erant de gente terre eliachim filium
iosie constituerunt regem pro iosia patre suo.
Cui erat annorum xxv. et regnauit in
hierusalem mensibus tribus. et amouit eum rex e
gyptiorum ne regnaret in hierusalem. et mul
tauit gentem argenti talenta centum.
et auri talenta unum. et constituit rex
egyptiorum eliachim fratrem eius regem iudee
et iherusalem. et appellauit nomen eius ioachim
et faciem eius conuertit ad egyptum. et abiit
inde. Et ioachim erat annorum xxv.
cum regnare cepisset in terra iuda. et in hierusa
lem fecit malum in conspectu domini. Post hec ad
ascendit nabuchodonosor rex babylonis. et
alligauit eum in arcto uinculo ut duceret
eum in babylonia. et de templo domini accepit
nabugodonosor et tulit et contexuit in te
plo suo in babylonia. Nam de eius
dem illo et impietate scripta sunt in
libro temporum regum. et regnauit ioachim
filius eius pro eo. Cum autem constituta esset
annorum octo. Regnauit autem mensibus tri
bus et diebus decem. et fecit malum in conspectu
domini. et post annum mittens nabugodonosor tra
duxit eum in babylonia simul cum
sacris uasis domini. et constituit sedechi
am regem iuda in hierusalem. cum esset an
norum xxi. et regnauit annis xi. et
fecit malum in conspectu domini. et non est hu
miliatus a facie ieremie prophete ex ore domini. et adiurauit a rege
nabugodonosor. peierauit dicens. et induratus
est cor eius et corde suo transgressus est
legitima domini dei israhel. et duces populi domini
multa nimis fecerunt. et impie age
bant super omnes immunditias gentium.
et polluerunt templum domini quod sanctificauit
in hierusalem. et misit dominus patrum eorum per
angelum suum uocare eos propter quod parcebat
illis et tabernaculo suo. Ipsi uero subsan
nabant nuntios eius. et quando dicebat
aliquis est dominus erant illudentes prophetas eius.
donec ascendit furor domini contra populum suum. et
non fuit medicina. et adduxit super eos regem chaldeo
rum. qui occiderunt iuuenes illorum gla
dio in circuitu templi eorum. et non peper
cerunt iuueni et uirgini et seni et adolescen
ti. sed omnes tradidit in manus

ipor. et omia sanctuaria dñi. et regales
apothecas et lumentes tulerunt in ba
bylonem. et incenderunt domū dñi
et demoliti sunt muros ierlm. et turres
eius incenderūt igne. et consūmā
uerunt omnia honorifica eius ad nu
chilum redegerunt. et reliquos a gla
dio in babylonem. Erant seruientes illi
usq; dum regnarent ptes. impletōne
tibi dñi in ore ieremie. donec placuerit sab
ne a fer ra salba sua. Omē ipse de
semonil fine sabbatizauit in appli
catione annor septuaginta. II.

Regnante cyro rege ptar. in con
summatione tibi dñi in ore
ieremie. suscitauit dñs spm cyri re
gis ptar. et predicauit in toto regno su
o simul. p scripturam dicens. hec dicit p
catus cyrus rex. Me constituit regem
orbis terr. dñs. ipse dñs excelsus et mag
nificauit in edificare sibi domū in
ierlm. que est in iudea. Si quis est ex
gente nra dñs ipse sit cum eo ascendat
in ierlm. Quotquot ergo erant loca
bitant ad iuuent eum qui sunt in
loco ipo in auro et argento. in datio
nibz cum equis et iumentis. Cuncta a
lijs que sponte uota apponuntur in
edem dñi que est in ierlm. et stantes pu
pes tribuū pagor uidere ex tribu
beniamin et sacerdotes eleuite quos
exciauit dñs ascendere et edificare do
mum dñi q est in ierlm. et qui erant in
circuitu eor adiuuarent in oi argen
to et auro equis et iumentis et uotis qm
plurimis multis quor sensus excitatus est.
et rex cyrus protulit uasa sacra dñi. q
transtulit nabug ex ierlm et consecuit
ea in suo ydolo. Et ppetrauit ea cyr rex
ptar et dedit mitridati qui erat super
thesaurus ipi. Et hunc adi traduxit
salmanassem preside iudee. Hoc est
h numer libatoria argentea duo mi
lia exdringenta. athilee argentee. xxx.
phiale auree. xxx. Item argentee duo
milia exdringente. et alia uasa mille.
Omnia aui uasa aurea et argentea. v.
milia. cccc. lxviii. Ipse abtaxerxes
aui regis ptar temporibz scripsit et
de hijs qui habitabant in iudea et in ie
rusalem. balsam et mitridat et label
lius et ratim. baltemul et samell scriba.
et reliqui cohortes in samaria et cete
locis subiectam epstam regi artaxerxi.
Hec pars sermonis ab accedentibz et
labell scriba et reliqui cunctis tue mul
tes in coelen syriam et in phenicem. Et
nunc notū sit dño regi. qm iudei qui ad
ierunt a nob ad nos uenerunt in
ierlm ciuitatem rebellā et pessimā edi
ficant muros eius et stabiliunt mura
et templū sustentant. Od si ciuitas ista
et muri consummati fuerint. tributa
non solument. et regibz resistent.
et qd ad agrum curia templi pertinet
arbitrati sumus. despicere ea. et no
strum facere dño regi. ut non debuimus
queramur. in libris patrū tuor. et inue
nies in admonitionibz scripta de hi
sdem. et cognosces qm ciuitas ista fuit rebella
trix regibz et ciuitatibz nocumenta. et
fuge et plia commouentes in ea ab euo
ob qm causam ciuitas ista deserta est.
Nunc. et nouim facimus dño rege qm si ciuitas
ista edificata fuerit. et huius muri erecti fu
erint. descensus non erit in coelem syr

riam. & phenicem. Tunc rescripto rex
tarsinū qui scribebat accidentia & bel
lum & labellio scribe & cetil & strutul
& hiramitis in syria phenice ea que
subjecta sunt. lege ejus qui mihi
in. precepit & inquirit & inuenit eis qui
ciuitas illa est ab euo regis & silentij
& hoīes refugę & plia in ea efficientes.
& reges fortissimi erant in illis diuā
tes & tributa exigentes a cele syria &
phenice. Iussit ergo precepit phibere ho
mines illos p̄dictam ciuitatē & phibe
ne quid ultra p̄ fiant. & nec p̄dam
in plurimū ex qua sunt malicie ma in
regibz molestia imponerent. Tunc re
scripsit huic que a rege arrafe scripta fu
erant rationi & labelliui scribā & equi
tum hus consilium erant iungentes
festinanter uenerūt in illis ciuitatibus
& turba & agmine ceperunt edificare
phibere & uacabant ad edificationē
templi in illis usq; sedo anno regni da
rii regis p̄sarum.

CAP. III.

Rex darius fecit cenam magnā oīb
suis amicis suis & oīnibz magnatib
medie & p̄sis & oīnibz purpuratis
& proceribz & consilijs & p̄fectis sub illo
ab india usq; ethiopiam. c. xxvij. p
uinciis. Et cum manducassent & bi
bissent & sanati recrearentur. tunc
darius rex ascendit in cubiculo suo &
dormiuit & expergefactus est. Tunc illi tres
iuuenes corporis custodes. qui custodie
bant corpus regis dixerunt alter alte
ri amicus unusquisq; suum sermonē qui
p̄cellat & cuius apparuit sermo sa
pientior alterius dabit illi darius rex do
na magna in signum victorie & in argumento

bere & sic somnū dormire & contra aurē
suum sinistrū & cogitabant sollicitam & tri
sticiam cordis & sedo loco sedebat a dā
no sp̄ sapiam suam & cognati darij
uocabantur. Tunc scribentes singuli
suum ibi signauerūt & posuerūt sub
cervical darij regis & dixerunt. Cum
surrexerit rex dabunt illi scripta sua
& ejsdem iudicabunt rex & tribz & magi
stratus p̄sidis. cui illi erit sapien
tia & p̄ dabitur victoria. sicut scrip
tum & nihil scripsit forte est unum.
Aliud scripsit fortior est rex. aliud scrip
sit fortiores sunt mulieres. sup omnia aut
uincit ueritas. Et cum surrexisset rex ac
ceperunt scripta sua & dederūt illi & legit.
& miserit uocauit oēs magnatas p̄sas
& medos & purpuratos & p̄tores & p̄
fectos & sedit in consilio & recepta sunt
scripta coram eis & dixit. Vocate ad
olescentes & ipi indicabunt uerba
sua & uocati sunt & introierūt & dixit
illi. Judicate nob de his que scripta
sunt & cepit p̄mus qui dixerat de fortitu
dine uini & dixit. Vir cum p̄ualet u
num omnibz hoīb qui bibunt illud
seducit mentem. Jtē regis & orphani fa
cit mentem uanam. Item serui de liber
pauperi & diuitis & oēm mentē conuer
tit in securitatē & iocunditatē & nō memi
nit oēm tristiciam & debitū & omnia
peccata facit honesta. & nō meminit
regem nec magnatū & omnia p̄valentia
facit loqui. & nō meminerit cum bibe
rint amicitiam nec fraternitatē & post
nō multū sumunt gladios & cum a
uino surrexerint nō meminerunt
que gesserūt. Cum nō p̄cellet

umili qui sic cogitant facere. Et tacuit
dñs deus. Et inchoauit loqui dicens ad
eum de supernis regis. O uiri ut
cellent hoies qui cum mare opti
nent et omia que in eis sunt. Cap. III.
Rex aii sup oia pcellet et dñator
eor. et omne cęcumq; duxit ill
hoc facient et ui mittent illos ad bel
latores uadet et demolient montes
et muros et turres. iugillantiu et in
gillam et regit ubi ut precipit. Ha
ci cum uicerint afferet regi oia q̃cq
cligq; pdigi fuerint semp et alia omia.
et quotcq; ui mittunt. et nec pugnat.
et colunt eam. tutiu ei fuerit mene
tes. afferunt tributa regi. et ipe uni
solus. et si dixit occide occidet. dixit
remitte remittunt. dixit percute percu
unt. dixit exterminare exterminant. dñs
ed dificare edificant. dñs euelle euellit.
dñs plantare plantant. et omis plebs
et turturel ei obaudiunt. et hoc ipe
recumbet et bibet et dormit. Et ii autē
eo duxerunt in circuitu ei. ut posset ue
ingdi et facere opa sua. et nec in dñs au
dientes fuerunt ei uiri q̃cq ui pcellet eor
qui sic diffamatur. et ait. Tertius
qui dixit de milibz et ire hui ē zo
obabel cepit loqui. Viri ui magnus
rex et multi hoies nec unius pcellit. Qs
eli et qui dñatur eor. Si omne mlres
genuerit regē et oēm pli qui dñatur
mari et ter et illic nati sunt. et ipe edu
cauerit eos qui pugnauerunt uineas. et
qubz uuis fit et ipe faciunt scolas oī
um hominū et ipe faciunt glam hoīb.
et ñ possunt hoies separi a mlribz.
Si congregauerint aurū et argentū et
oēm rem pciosam et uiderit mlierem
unam bono hitu et bona spe oia hec
relinquentes in eam intendet. et aperto
ore conspiciunt et eā allaudant magis
q̃m aurū et argentū et oēm rē pciosā.
Homo suū prēm relinquet qui enu
trit illū et suam regionē et ad mlrem
coniungit et cū mlre remanet ataam et
nec prēm meminit nec mrem nec
regionē. Et hinc oportet nos scire
q̃m mlres dñantur uiri. sine dolens.
Et accipit bō gladiū suū et nadit in
ua facere furta et homicidia. et mare
nauigare et fluuia et leonē uidet et in
tenebris ingredit. et cū furtū fecit
et fraudes et rapinas amabiliter affert.
Et cū dilexit hō sua uxorē ma
gis q̃m prem aut matrē et multi dem
res fil sunt pp suas uxores et seruit
sē pp illas. et multi pierunt et iugula
ti sunt et peccauerunt pp mlres. et
creatre in eq magis est rex et un pote
state sua. q̃m omis regiones uenit
tangere eū. Videbam cū aperuit fil
am berzatis muri et concubinā regis
sedentē upa regē et auferentē diadema
de capite ei et imponentē sibi et pallū
cedebat regem sinistra manu. Et si
h̄ adhuc ore inquebatur eam. et ad
uertit ei uidet. Nam si indignata fuit
et blandit eis donec retorqueret in
grām. O uiri cur ñ sunt fortes ei mu
lieres. et magna est ira et exterminium
est ista aguit. Tunc rex et pup
arti inquebantur in altercatiū. et inchoa
uit loqui de ūtate. O uiri nūe fo
tes sunt mlres. et magna est ira et ex
terminiū est celū et uelox cursus solis cō

ūtte in ḡro eli in loc̄ tuū in una die
lonie magnū eſt qui ḇ facit ⁊ in
tal magna ⁊ fortiꝰ ꝑ oēs ⁊ Omis
ra ūtatem inuocat. Celū etiā tp̄m
benedicit ⁊ oīa opa mouent ⁊ tre
munt eam. ⁊ ū eſt cum ea quicquam
nuq̄. Inquit rex inique mulieꝛ
⁊ nuq̄ ōs filij hominū ⁊ nuq̄ oīa
illoꝝ opa ⁊ ū eſt in tp̄il ūtate ⁊ in tua
nuq̄tate ꝓbium ⁊ ūtate manet ⁊
inualeſcit in cūli ⁊ uiuit ⁊ obtinet
in ſcla ſeloꝝ. Hec ē apd eam accepe ꝓ
ſonas nec̄ differentias. ⁊ ſi q̄ iuſta ſ
facit oīb⁹ iniuſtus ac malignul ⁊ ōs
bū̄gnantur in opib⁹ ei ⁊ ū eſt in iu
dicio eius inequi ⁊ fortitudo ⁊ regn̄
⁊ poteſtas ⁊ maieſtas oīum eius.
Benedc̄s ds ūtatis ⁊ deus ioſſido et
oīl ꝑ clamaūt ⁊ dicūt. ⁊ magna ē
ūtas ⁊ ꝓualet. Tunc rex ait illi. pete
ſiquid uis ampli⁹ q̄ſn que ſcripta ſun
⁊ dabo ⁊ ſcdm q̄d uidetur uis ſapien
tiꝰ. prudē ⁊ prudul ū ſedebis ⁊ cog
natul mꝰ uocaberis. Tunc ait regi.
Memoꝛ eſto uoti q̄d uouiſti edificare
urbē in die qua regnū accepiſti. ⁊ oīa
uaſa q̄ tunc accepta sunt ex urbe re
mittē q̄ ſcripte ſunt ꝯ hus q̄n mactauit
babylonā ⁊ uoluit remittē ea ibi.
Tu uoluiſti edificare templum q̄d mō
dicunt ꝓdumei. q̄n exinanita ē tu
dea a chaldeis. Et nunc ſi eſt q̄d pe
tulo dñe. ⁊ q̄d peto ſi eſt maieſtas a
te ut poſtulo ut facias uotū q̄d uo
uiſti regi celi ex ore tuo. Tunc ſurgēs
darius rex oſculat eū ⁊ ſcripſit epi
ſtolas ad oēs diſpenſatores ⁊ ꝓfec
tos ⁊ ꝓuincias ut deducent eū ⁊ eos
qui cū illo erant oēs ad edificandū re
dificare urbē. ⁊ oīb⁹ ꝓfectis q̄ erāt
in ſyria ⁊ phenice ut libano ſcripſit
epiſtas ut traherent ligna cedrina
a libano in urbē ut edificaretur cū
eo in ciuitate ⁊ ſcripſit oīb⁹ iudeis
qui aſcendebant a regno in iudea pro
libertate ei⁹ potentem ⁊ magnū
⁊ ꝓfectū ū ſupuenire ad templū ꝓ
⁊ omnē regionē q̄m obtinuerant et ſ
munē eis ⁊ ꝓdumei urbe q̄ſn caſtella
que obtinent iudeoꝝ ⁊ inſtituram
templi dare ꝓ ſingulos annos talen
ta xx. uſq; dum ꝓficaretur ⁊ ſuper
ſacrariū holocaustomata offerre toti
die ſicut huīt ꝓcepit alia talenta xx.
offerre ꝓ ſingulos annos. ⁊ omnib⁹
qui ꝓdeunt a babylonia condere
ciuitate ut eſt libertas tam ipſi q̄m
filius eoꝝ ⁊ oīb⁹ ſacerdotib⁹ qui ue
dunt. Scripſit aūl ⁊ q̄ūtatem ⁊ fa
ciam ſtolam q̄ deferuntur ⁊ leuitis
ſcripſit dare ꝓpter uſq; in diē qua
conſūmabit domū ⁊ urbē extrue
tur. ⁊ oīb⁹ cuſtodientib⁹ ciuitate.
Scripſit dare eis ſortes ⁊ ſtipendia.
⁊ dimiſit oīa uaſa que ſepauit
cyrul a babylonia ⁊ oīa que ce
dixit cyrul etiam ipſe ꝓcepit fi. et
tum urbē. ⁊ cum preſtiſſet ille ado
leſcenti eleuauit faciem in urbē be
nedixit regem celi ⁊ dixit. Abſit te
uictoria ⁊ abſit eſt ſapia ⁊ claritas.
⁊ ego ſeruus tuus ſum. Benedc̄s es
qui dediſti in ſapiam. ⁊ urbē conſtru
xi dñe patrū nr̄oꝝ. Iſacepit epiſtas
⁊ ꝓfectus eſt in babyloniam. ⁊ nū
tiauit nunciauit fratꝛib⁹ ſuis oīb⁹ q̄

fuerunt in babylonia. Ybūdxerēs
dñs patrum suoꝝ qm̄ dedit illis re
missionem ⁊ refugiū ut alcenderēt
⁊ edificarent urbē ⁊ templū ubi no
minat̄ est dñs ihc̄s ipe. ⁊ exultaue
runt cū musicis ⁊ letitia diebꝫ septē.

Iolb h aūt lectu sunt ut
alcenderent principes pagoꝝ p do
mos p tribꝫ suas ⁊ sacerdotes illoꝝ ⁊ filij
⁊ filie eoꝝ. ⁊ serui ⁊ ancille ipoꝝ. ⁊ pe
cora illoꝝ ⁊ darius rex misit una cū
eis equites mille donec deducerent
eos in urbē cum pace ⁊ cum musicis
⁊ tympanis ⁊ tibijs ⁊ omīs ēs erant
ludentes. ⁊ fecit eos alcendē simul
cū eis. Et sunt h nōa virorū qui al
cenderūt p pagos suos in tribꝫ ⁊ in
partem principatus ipoꝝ. Sacdoreꝫ
filij sinees. filij aaron. ihc̄ filij iosc
dech. ioachim filius zorobabel. filij
salathiel de domo dd ex pgenie pha
res. Tribꝫ aūt iuda qui locutus est ab
dario rege persaꝝ semonel mutatos
in sedo anno regni ipius mēse nisan
primo. Hi sunt aūt hij qui ex iudea ascē
derunt de captiuitate trāsmigrationis
quos trāstulerat nabuḡ rex babyl
onis in babylonē ⁊ reuersus est urbē
⁊ reliquit partem iudee unusquisq;
in ciuitatem suā qui uenerūt cum zo
robabel ⁊ ihū. neemias. azarias. e
dras. emmanuo. mardocheo. be
estanno. mechlarothoz. oliozo. eboma.
uanil de pnapyb; eoꝝ ⁊ numerus ab
gentilibꝫ eoꝝ ex ꝓpositis eoꝝ. filij pha
res duo milia. centū. xxij. filij aref
tria milia. lvij. filij semg. c. xlij. In
filijs ihū ioabes milia. ccc. duo. fi
lij demū duo milia. ccc. lxx. filij cho
raba. cc. v. filij banuca. c. lx. vij. filij
bebeth. ccc. xi. filij azgad. ccc. xxij.
filij adonicā. vi. filij beguai. ij. milia.
lvi. filij adinu. ccc. lv. filij a
zeūcul. c. vij. filij ciatlo ⁊ zelas. c.
vij. filij azoroc. ccc. xxxx. filij zeb
daibouc. c. xxxij. filij anaiue. c. xxx.
filij alom. filij marlaī. ccc. xxj. fi
lij zabanul nonaginta. v. filij sephy
lemon. c. xxij. filij nepobal. lv. filij
hebaiadiul. c. lvij. filij ebachaiuul
c. xxxij. filij ecatarpatios qui eno
tauldes ⁊ modie. ccc. xxij. qui ex
gramas ⁊ gabea. c. xx. milē. qui ex
bethelon ⁊ oragge. lxv. qui ex baala
to. c. xxj. qui ex bethemoles. lv. filij
iuptil. c. lv. filij labomi. ccc. lvij. fi
lij sichem. ccc. lxx. filij siadon ⁊ ceto
mail. ccc. lvij. filij ericul. duo mi
lia. c. lv. filij anaas. ccc. lxx. Sal
doreꝫ filij ieddus. filij cutteem. filij
eliasib. ccc. lxxj. filij emmeruꝫ. c.
lij. filij salduiij. ccc. lvij. filij carē
. cc. xxvij. Leuite filij ihū in cadu
hel ⁊ banuil ⁊ sarebias ⁊ edaī. sep
tuaginta ḡnēe. Omīs numerus a
xij. anno. xxx. milia. ccc. lxj. filij
⁊ filie ⁊ uxores omīs computatō. xl
milia. cc. xlv. filij sacerdotū q̄ ꝓpa
lebant in templo filij alaph. c. xx
vij. o filiorū uero filij cinemi. filij
arer. filij amon. filij acuiba topi.
filij tobi oīs. c. xxxx. Sacerdoteꝫ
seruientes in templo. filij sel. filij
galupa. filij rabloch. filij care si
lij sue. filij bellu. filij labana. filij
acuara. filij acub. filij ita. filij

cera. filii aggab. filii obai. filii
anan. filii canna. filii geddu. filii
ar. filii rahu. filii dehanii. filii ne
toba. filii caleba. filii gaze. filii o
zu. filii sinoc. filii azren. filii baste
filii asiana. filii manei. filii nafisi.
filii accufi. filii agiha. filii ana. fi
lii hasem. filii bathalnon. filii meed
da. filii fusa. filii carcch. filii barph.
filii carce. filii tocsi. filii nasich. fi
lii agiffi. filii pedon. salomon filii
er. filii alophoth. filii karida. filii
tely. filii dedon. filii gaddahel. filii se
gri. filii aggia. filii hacaret. filii sa
barim. filii saroner. filii malue. filii
ame. filii thafu. filii addiel. filii suba.
filii cirra. filii rabocts. filii saliphath.
filii mahnon. omnis sacro seruientes
templi salomonis. cccc. lxxx duo. hi sunt
filii qui ascenderunt athelmelah in ther
las phares cherub camellam z areely.
nec potuerunt edicere cognationes suas et
semen quemadmodum sunt. ex israhel fi
lii dalaeu. filii tubam. filii necoda.
cc. lii. et sacerdotibus qui sungebat
sacerdotio z non sunt inuenti filii o
bia. filii acchos. filii addui. qui
acepit uxorem de filiabus thar
zelei. z uocati sunt nomine eius z hon
quesita est genealogia scripta in pedigri
ta. z non est inuenta z pro hoc sunt sa
cerdotio fungi. z dixit athirsatha ne comedas
de sanctificatis panibus donec
consurgat pontifex doctus in oracu
lum z inueniat. Omnis anima israhel erant
simul. multa. exceptis seruis z ancillis
eius. multa. cc. lx. Seruhorum z an
cillarum. vii. multa. cc. xxxvii. Camelo
rum z caballorum. cc. lv. Camelo
rum. cccc. xxv. Equi septem milia. xxxvi.
sunt. cc. multa. clxx. Subiugalia v.
milia. xxv. z de principibus patrum q̃ pago
dum uenerunt in templum dei q̃s e
rat in hierusalem uouerunt templum
in loco suo sedem suam iuxta z da
re in thesaurum operis sacri
auri unas. xx. milia z sportas sacerdo
tales. c. z nupsta sunt sacerdotes z le
uite z qui erexerant ex plebe in hieru
salem z in regione. z sacri cantores z omnes
isti in regionibus suis. Iustarum au
tem septimo mense. Cumq; essent filii isti
unusquisq; in suis urbibus. conuenerunt
uniuersi in atrium qd erat ante ia
nuam orientalem. z surrexit iesus filius
iosedech. z fratres eius sacerdotes z zo
robabel filius salathiel. z hui fratres eius
uoluerunt altare ut offerrent super illud
holocaustomata. sicut scriptum est in libro
moysi hominis dei. Et congregauerunt super eum ab aliis nationibus circum
manentibus. et erexerunt altare in loco suo quia
omnes gentes circumhabitantes. et offerebant hostias z ho
locaustomata domino matutina. et
egerunt scenopegia. sicut diem sollempnem
iuxta preceptum et mulieres. et sacrificia
cotidie iuxta quod oportebat. et post hec
oblationes iuxta ritum. et hostias sab
batorum et neomeniae et dierum sollemp
nium omnium sanctificatorum. et quotquot
uouebant domino a neomenia septimi
mensis cepere hostias offerre deo. et tem
plum domini fundatum erat. et dederunt pecuniam lapidariis et fa
bris et potui et pabulum cum gaudio. et
dederunt carra sydonii et tyrii ut

tūsuelerent ullū de libano trabes
cedrinas z facerent ratel in ioppe po
tum ſcm decretū qđ ſcripſit ciꝝ
a cyro ꝑſarū rege. z in ſcđo anno ue
nientes in templū dei in ierlm mēſe
ſcđo inchoauit zorobabel filius ſala
thiel. z ihc filius iosedech. z fratres
ꝑū ſacerdotes z leuite. z omēs qui
ad uenerant de captiuitate in ierlm.
z fundauerūt templū dei no uoluntio
ſcđi ſuis. ſecundo anno ꝗ uenissent
in iudeam z ierlm. z statuerūt leuitas
a xx. annis sup opa dūi. z steterūt ihc
z filii eius z fres omnes leuite conſpi
rantes z exercitores legis. z facientes
opa in domo dūi. z steterūt sacerdotes
in ſuis stolis cum tubis z leuite filii
asaph in ſuis cymbala collaudā
tes dūm. z benedicentes ſcđm dd re
gem iſrl. z cantabant canticū dño.
qm̄ bonus eſt. qm̄ in ſeculū sup
omnē iſrl. z omnis ꝑplus tuba ceci
nerunt. z ꝑclamauerūt uoce magno
collaudantes dūm in ſuſceptione
domus illius. z uenerūt ex sacerdotibz
leuitis z ꝑfidentibz scđm pagos se
nioribz qui uiderant ꝑstinam domū.
z ad hui⁹ edificationem cum clamore
z planctu magno. z multi ex tubis
z gaudio magno. ut nō ꝑplus no
audiret tubas ꝑ planctu ꝑ. Tuba
enī erat tuba cauent magnifice
ita ut longe audiretur. z audiebant
iunior tubz nde z ibentamus. z uene
runt sure que erat nor tuba. z cog
nouerunt qm̄ qui erant ex captiui
tate edificant templū dño do iſrl.
z accedentes ad zorobabel z ihc z
ꝑpositos pagoꝝ dixerūt eis. Edifica
bimus cū una nobiſ. Similiter enī audi
uimus dñm nr̄m z ipi parē immolā
adiebz asbasareth regis assyrioꝝ q
eius migrauit hinc. Et dixit illis zo
robabel z ihc ꝑncipes pagoꝝ iſrl. Ro
est nob z nos edificare domū dño nr̄o.
Nos enī soli edificabim⁹ domū dño
scđm ea que ꝑcepit nobis cyrus rex ꝑſa
rum. Gentes aut̄ tre habitabant hūs
qui sunt in iudea z leuantes opus
edificū z nullidias z ꝑplm addu
centes ꝓhibebant eos edificare. z
ad grellituras exercentes impedieb.
ne consummarentur edificia dū ipe
rante cyro regis. z ꝓcesserunt sanctu
am ꝓbrennū usq; ad darij regnū.
Scđo aut̄ anno regni darij
ꝓphauit aggeus z zacharias filius
addo ꝓphete apd iudeam z in ierlm
in nomē dñi dei iſrl sup eos. Tunc
stans zorobabel filius salathiel.
z ihc filius iosedech inchoauerūt edi
ficare domū dñi que est in ierlm.
Cum ad eos ꝑfecti essent ꝓphe dñi z adiu
uarent eos in ipo tempore uenit ad
eos ſisennes subregulus cyrie z
ſtenues. z sathrabuzanel. z ſodales
eius. z dixerunt eis. Qs ꝓpcepit
uobis domū hanc edificare. et
tectum istud. z alia omnia ꝑficere
z qui sunt structores q hec edifi
cant. z habuerunt grām ꝓspectū dei
sup eos. qm̄ erant ex captiui
tate a dño senatores iudeoꝝ. ut ſi
mul ꝑpedirent edificare donec siguifi
carentur dario de omnib; ꝑbis. et
responsum acciperent. Completū

qđ̄ multorum dauo illenses sub
regulus hyrie z fenice. z sacrabu
zanes z sodales eius in hyria z feni
ces p̄sides. regi dauo salutē. Omnia
nota sunt dño regi. qz eū aduenis
semus in regionē iudee z inuenisse
mus in urbe iherusalē edificantes
domū dei magnam z rēplā lapi
dibz politis magnis z sectis mate
riis in parietibz z opā illa instante
et suffragante z plurime in manibz
eorū z in omni glā quam diligenti
sime p̄stū. Tunc interrogauimus se
niores dicentes. Quo permittente
nob edificantes domum istam et
opa hec fundatis. Ideo aūi interroga
uimus eos ut nobis facerent z noīes
z ꝓpositos z nomina scripturā ipo
rum postulauimus illos. ut illi resi
ponderent nob dicentes. Nos sumꝰ
serui dñi qui fecit celū z terram et
edificabatur hec domꝰ ante annos
multos a rege isrl magno et
fortissimo z consummata est. z ipsius
pres nri erat edificauerat erant z perce
uerunt in dñi iset tradidit eos in
manus nabug regi babylonis re
gis chaldeoꝝ z domū istam demoli
tus incendit z populū captiuū duxe
runt in babyloniam. In primo anno
regnante cyro rege babylonis scripsit
hec rex domibz hāt edificare illa sacra
ta ala aurea z argentea que extulerat
nabug de domo que est in iherl z co
locauerat ea in suo templo. Iussus
autē ea cyrus rex de templo quod
erat in babylonia. z tradita sunt zo
robabel. z salmanassar sub regulo

z p̄cepit est eis ut offerrent hec sa
cra z imponerent in templo qđ erat in
isrl z templū ipm dei edificare in
loco suo. Tunc salmanassar dux sub
tecto fundamenta domꝰ dñi que est in
isrl z exinde usq; nunc edificatur.
z nondum accepto consummatoīe. Si ergo
ꝑ uidetur a nob o rex requiratur
in regalibz bibliothecis tuis regis
q sunt in babylonia z si inuenitur
fuit consilio cyri regis cepta est edifi
catio domus dñi que est in isrl z in
dicabitur a dño rege nro scribat
de hoc nob. Tunc rex p̄cepit inquiri
in bibliothecis. z inuentus est in
ecbarthanis qui opido qđ est in media
regione loci unus in quo scripta erant.
Anno primo regnante cyro. cyrus rex
p̄cepit domū dñi q̄ in isrl est edifi
cari. ubi incendebant igne assiduo. et
altitudo sit cubitorꝰ. x. latitudo ei
dem. lx. quadratis lapidibz poli
tis tribz z meniano ligno eiusdem
regionis z meniano uno nouo et
impendia dari de domo cyri regis
z sacra ala domus dñi tam aurea
quā argentea que extulit nabugod.
in domū q est in isrl ubi erant po
sita ut ponantur illic z p̄cepit ut
iram agere iesennem sub regibus
syrie z phenice. z sacrabulsanam. z
sodales eius z qui ordinati erant
in hyria. z phenice p̄sides ut absti
nerent se ab eodem loco. z ego quoq;
p̄cepi ut totū edificare z plpere ut
adiuuent eos qui sunt ex captiui
tate iudeoꝝ donec consummetur tem
plum edit dñi z altaria tribu

tem ſyrie celes ⁊ phenices diligen-
ẽ ꝯmutare dari hus hõib; ad ſacrificiũ
dñi zorobabel ꝑfecto ad tauros et
arietes ⁊ agnos. ſimili' aũ ⁊ frumẽti
⁊ ſal ⁊ vinũ ⁊ oĩm mſtrãt ꝑ ſingl̃os
annos ꝑ iuſſ ſacẽdotes qui ſunt ⁊ lẽm
dictauerũt conſummẽ cecidie ſine vlla
delatione. ut offerant̃ libatiões
deo ſũmo ꝑ rege ⁊ ꝓuĩ eius ⁊ orent
ꝓ ipõr vita ⁊ denumerent. ut quic
ex trãſgreſſi fuũt aliquid ex hĩs
que ſcripta ſunt aut ſpreuerũt. acc
ptatur ignis de ſuis ꝓpriis ⁊ ſuſpen
dantur. ⁊ bona ipõr regi aſcribant.
⁊ ꝓcea dñs eius nomen inuocarũ
eis ibi exẽmuerit oĩm rege ⁊ gentẽ
qui manũ ſuam extenderint phibere
aut male tractare domũ dñi illam
que eſt in hĩm. Ego ego darius rex de-
creu oĩa diligentiſſ ſ ⁊ fi

VII

Tunc ſiſennes ſubregulus coe
len ſyrie ⁊ phenicen ⁊ ſatrabu
zanes ⁊ ſodales obſcuri hui ẽ a da
rio rege decreta erant inſtebant
ſacro ſcis opib; diligentiſſime coo
perantes cum ſenioribꝫ iudeoꝝ ꝑn
cipib; ſyrie ⁊ ꝑſperata ſunt ſacro
ſcã opa ꝑ hanc ꝑbꝫ aggreo ⁊ zacha
ria ꝑphetis. ⁊ conſummauerũ oĩa
ꝑ preceptũ dñi dei iſrl. ⁊ ex conſulto
ciri ⁊ dauid ⁊ artaxerſis regis ꝑſar
⁊ conſiimata eſt domꝰ iſta. vſq; ad
tẽpꝰ ⁊ mẽſẽ. die ſiſis adar. ſep
timo anno darii regis. ⁊ fecerũ filii iſ
rahel ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ ceẽ. qui
erant ex captiuitate que apposita eſt
ſcdm ea que ſcripta ſunt in libro mo
yſi. ⁊ obtulerunt in dedicatõe tẽ
pli dñi. tauros centũ. arietes. cc. ag
nos. cc. ⁊ hedos ꝑ peccis tinuũ iſrl
xii. ſcdm numerũ tribuũ iſrl. ⁊ ſtete
runt ſacerdotes ⁊ leuite amicti ſtolas
ꝑ turbas ſuas opa dñi dei iſrl ſcdm libꝫ
moyſi. ⁊ hostiarii ꝑ ſingulas portas.
⁊ egerunt filii iſrl cum hĩs q̃ erant
ex captiuitate illud ꝑbale. nam luna
initis primi. qñ ſanctificati ſunt ſacerdotes
⁊ leuite. omnes filii captiuitatis non
ſunt ſimul ſanctificati. ꝙ leuite omnes
ſimul ſanctificati ſunt ⁊ immolauerunt
ꝑbale unũſq; filiis captiuitatis. ⁊ fra
tribꝰ ſuis ſacerdotibꝰ ⁊ ſemetipſis ex
manducauerũt filii iſrl qui erant ex
captiuitate omnes qui remanſerant
ab omnibꝰ exercitationibꝰ gentiũ tre
ẽntes dñm ⁊ celebrauerũ diem feſ
ſum azimoꝝ vii. diebꝰ epulantes
in conſpectu dñi. qm conuertit conſiliũ
regis aſſyrioꝝ in eos. confortare
manꝰ eoꝝ ad opa dñi dei iſrl. ¶ poſt
hunc regnauit artaxerſe ꝑſarum re
ge azeſſur eldras filius azarie filii
elchie filii ſalome filii sadduc. filii
achitob. filii amarie. filii azarie. filii bo
ce. filii abyſue. filii finees. filii eleа
zari. filii aaron. ꝑmi ſacerdotis ſum
eldras aſcendit de babylonia cum
cẽſcriba ⁊ ingenioſus in lege moy
ſi que data ẽ a dño iſrl. dũe ⁊ fecit.
Ego dedit ei rex gꝛam ꝙm inuenisset
gꝛam in oĩb; diligentiam ⁊ de ſidem
in conſpectu ei. ⁊ aſcenderunt ſimul ẽ
ipõ ex filiis iſrl. ⁊ ſacerdotibꝰ ⁊ leuitis.
⁊ ſacris cantoribꝰ templi ⁊ hoſtiari-
is ⁊ ſecris templi in hĩm. anno vii.
regnante darii ⁊ artaxerſe in quinto menſe.

hic aut̃ vñ. erã regnũ. Erumpes
eũ de babylonia uoluimus quum
ñris uenerum⁹ ꝛ solumam uñ ꝓ
cepta illi ꝓsperare fecit a dño ihũ.
Jubus enim edras magnã dilcplu
nam obtinebat. ne ꝓmitter quicq̃
eop̃ que cesserãt ex lege dñi ꝛ ꝓceptis
ꝛ decreto unuſquiſq; ẽũ iuſticiam
ꝛ iudiciũ. Accedentes aũ qui scribebãt
scripta artaxerſis regis tulerunt
templũ qđ obtinebat ab artaxerſe re
ge ad edram sacerdotem ꝛ lectorẽ le
gis dñi cui⁹ exẽplum subiectũ ẽ

Rex artharerſes edre sacerdoti ꝛ
lectori legis dñi salutẽ humanã
de ego iudicaui etiam beneficiis ꝓ
cepi ut qui desiderant ex gente iude
or̃ sua ꝓmptẽ ꝛ sacerdotibus ꝛ leuitis
qui sunt in regno meo commeant te
cum in urbẽ. Et qui ergo cupiunt
ire tecũ commeant ꝛ ꝓficiscantur
sicut placuit mihi ꝛ septem amicis
meis consiliariis ut uisitent ea que
aguntur sm̃ legem dei sui quã habent
in manibus sicut habes in lege dñi. ꝛ fe
rant munera dño isr̃l que uouit ego
ꝛ amici mei uel omne aurũ ꝛ argen
tum qđ inuenirĩ fuerit in regione ba
bylonie dño in urbẽ cum illo qđ do
natum est ꝓ spõ gentis in templo do
mini eor̃ qđ est in urbẽ ut colliga
tur hoc aurũ ꝛ argentũ. ꝛ ad tauros.
ꝛ arietes ꝛ agnos ꝛ hedos. ꝛ que his
sunt congruentia ut offerant hoſti
as dño sup altare dñi ihor̃ qđ est
urbẽ. ꝛ omnia quecũq; uolueris ẽ fra
tres facere auro ꝛ argento ꝓfite ꝓ
uoluntate sm̃ ꝓceptum dñi dei tui.
ꝛ sacra sclã uasa que data sunt tibi
ad opꝰ domꝰ dñi dei tui que ẽ ierlm
ꝛ cetera quecũq; ꝛ subuenerĩt ad opꝰ
templi dei tui dabis de regali gaſo
phylacio cum uolueris ẽ fratres tuos
facere auro ꝛ argento ꝓfite sm̃ uo
luntatem dñi. ꝛ ego quidẽ rex artha
rerſes ꝓcepi custodibus gazophila
cior̃ trans ꝛ phenicẽ ut quecũq; scripserit
edras sacerdos ꝛ lector legis dñi
diligenter det ei usq; ad argenti
talenta centũ. frumenti similr̃ ꝛ aurei usq; ad
frumenti modios. c. ꝛ uini amphoras
c. ꝛ alia quecũq; habundant sine tarda
tione ꝛ a sm̃ legem dei fiant deo
altissimo. ne forte eruscetur ira ī regi
nã regis ꝛ filiꝰ ꝛ filios eius. Vob aũ
dicitur ut omnibus sacerdotibus ꝛ le
uitis ꝛ sacris cantoribus. ꝛ seruis tẽ
pli ꝛ scribis templi huiꝰ nullũ tri
butũ nec; illa alia indictio ut roge
tur. Nec habeat quecq̃m potestatem
obicere eis quecq̃m. Tu aũ edra
sm̃ sapiam dei constitue iudices
ꝛ arbitros in tota syria phenice ꝛ
omnis qui legem dei tui nouerunt. doce
ut quotcũq; tũgressi fuerint legem
diligenter plectantur siue morte si
ue cruciatu siue etiã pecunie mul
tatione uel abductione. ꝛ dixit ed
dras scriba. Benedictus dñs patrũ
nrorꝰ qui dedit hanc uoluntatem
in cor regis glorificare domũ suam
que est in ierlm ꝛ me honorificauit
ut consilio regis ꝛ consiliariorꝰ ꝛ a
micorꝰ eius ꝛ purpuratorꝰ eius. ꝛ ego
confortatus aiũ. fes sum sm̃ oppres
sionem dñi dei mei ꝛ congregau

ex tribꝰ tunos ut simul ascenderent
mecū. & hꝫ sunt ꝓnom sꝺm familias
patrias & ꝓcuparū portionales
eoꝝ qui mecū ascenderunt de babyꝫ
lonia in regno artarersis ex filiꝭ
phares gionius ex filiꝭ sicimarū
th amenuī filioꝝ dd. attuī filius
secelie ex filiꝭ phares zacharias.
& cum eo reputi sunt uiri. c. l. ex fili
ꝭ dudoꝫ noabdiꝭ filius zataei. &
cum eo ipō uiri. lxx. ex filiꝭ zathu
el. iechonias. & echeeli. & cum ipō
uiri. lxx. ex filiꝭ salamalias go
tholie. & cum ipō uiri. lxx. ex filiꝭ
saphatie. tamat micheli. & cū ipō
uiri. lxxx. ex filiꝭ iob abdias iezeli.
& cū ipō uiri. cc. xii. ex filiꝭ bame la
limoth filiꝭ iosaphie. & cū ipō uiri
c. lx. ex filiꝭ bee zacharias bebei.
& cum ipō uiri. cc. octo. ex filiꝭ sada
chie. channes achatan. & cum ipō ui
ri. c. x. ex filiꝭ adonicam ꝙꝝ pos
tremi. & hꝫ sunt nomia eoꝝ eliphalam.
filiꝭ gebel & semeas. & cū ipō uiri. lxx.
Et congregaui eos ad fluuiū qui de
chia & metati illuc fluminis octo du
os & recognoui eos. & ex filiꝭ sacerdotū
& leuitas nō inueni illuc. Et misi ad e
leazarum & ezechiel. & maasmam. et
maloiam. & enathan. & samea. & iere
mum. nathan. emagan. zacharia
& mosolamū. ꝓbos ductores & ꝓtos
& dixi eis ut uenirent ad iuddeū qui
erat apd iouū gazophilatū. & man
daui eis ut dicerent iuddeo & fratri
bus eius & eis qui erant in gazophilatō
ut mitterent nob eos qui sacerdotio
fungerentur in domo domini dei nri
& adduxerunt nob sꝺm manū bo
nam dni dei nri uirum ꝓtum ex fi
liis mooli. filii leui filii isrl. & sebeli
am & filios & fres. qui erant. xviii. al
iam & asamū ex filiis filioꝝ chana
nee. & filii eoꝝ uiri. xx. & ex his qui
in templo seruiebant quos dedit
dd & ipi ꝓncipes ad operationē leui
tici templi seruientiū. cc. xx. Oium
nomia significata sunt in scripturis.
& uocem illuc iecunuī in conspectū dñi
ut precem ab eo bonā ꝛō nob & qui
nobcum erant ex filiis & pecoribꝰ ꝓ
insidias. ecclesiæ enī pereire a rege
pedites & equites in comitatu ut
le gre contra adūsarios nros. Diximus
enim regi qm manus dñi dei nri sup
eos qui inquirunt eū in oī effectū. & mala
de peccati sumus dñm dñm nrm sꝺm
hꝫ quem ꝓpicium habuimus & comper
ti sumus do nrō. Et separaui ex ple
bis ꝓpositis & sacerdotibꝰ templi in
nos. xii. & sedebant. & alamam. & fra
es ex filiis eoꝝ unos. x. Et appendi
eis argentū & aurū. & uasa sacerdota
lia domus dñi dei nri que donauerat
rex & consiliarii eius & ꝓncipes & o
mnis isrl. & ei appendissem tradidi
argenti talenta. c. l. & uasa argentea
c talentoꝝ. & aurī talenta. c. & ua
sa aurea xxti. & uasa erea
de bono erantio splendentia. duo au
ri spissi tedentia. & dixi eis & uos sa
ctus dño & uasa sunt sca. & aurum
& argentū uotiū est dño deo patrū
nroꝝ. Vigilate & custodite donec pe
sem ex plebis ꝓpositis & sacerdotib
& leuitis & ꝓncipibꝰ cunctarū tri

in uelin in pastoforio domꝰ dei nr̄i
rbu qui suscepit sacerdotes z leui
te aurū z argentū z uasa que erāt
in uelin minuerūt in templum dn̄i. et
ꝓmouit̄ a fluuio ahaa die. xii. mē
sis ꝓmulcꝰ introuinit in uelin. Et
cum ēss fuisset ibi tres dies. q̄rta aūt
die ponderat̄ aurū z argentū tra
ditum ē in domo dn̄i dei nr̄i in manu
ēh filio uri sacerdotꝭ. z cum ipso erat
eleazar filius finees. z erant cū ipis
iosabdus filius ihu z mediabꝰ z bān
ui filius leuite ad numerū z ad pon
dus uniuscuiusq; scriptū est pondus ip
soꝝ eadem hora. Qui aūt uenerūt de
captiuitate obtulerunt sacrificium
dn̄o filii. tauros. xii. p omn̄i israhl. aries
tes. lxxx. vi. agnos. lxxvii. hyrcos pro
ptō. xii. z p salute uniuersi. xii. Omnia
in sacrificium dn̄i z relegerūt ꝓcepta
regis regalibꝰ dispensatoribꝰ z sub
regulis coelen syrie z phenices. et
honorificauerūt gentē z templū dn̄i.
Et consummatis hijs accesserūt ad me
principes dicentes. Non segregauerūt ge
nus israhl z principes z sacerdotes z le
uite z alienigene ex z natione eoꝝ
immundicias suas a chananeis z e
theis z ferezeis z iebuseis z moabitis
te egyptiis z ydumeis. Coinquinati
sū sunt filiabꝰ eoꝝ z ipi z filii eoꝝ.
z cōmixti est semen alienigenē
gentibꝰ tre. z participes erauit ꝓpo
ti z magistratus iniquitatis hui ab in
tio ipius regni z mor ut audiui ista.
conscidi uestimēta z sacū tunicā. et
lacerauī capillos capitis z barbam
sedi dolens z mestus z conuenerunt
ad me quotqꝫ mouebant in uerbo
dei israhl me lugente iniquitatem
istam z sedebam tristis usqꝫ ad uesꝑ
tinum sacrificiū. z surgens a ieiu
nio conscissa hijs uestimenta z sacū
tunicam ingeniculauī z extendens
manus ad dn̄m dicebam. Deus con
fusus sum z reuitus sum ante fa
ciem tuam. Peccā enī nrā multiplicata
sūt supra capita nra. z iniquitates
nre erectane sunt usqꝫ ad celum ipm
a temporibꝰ patrū nroꝝ sumus in
magno peccato usqꝫ ad hunc diem.
z ꝓ peccā nrā z patrum nroꝝ sumus
tradi cum fratribꝰ nris z cum sacerdo
tibꝰ z regibꝰ tre in gladiū z capti
uitatem z depdationem z confusi
one usqꝫ in hodiernū diem. z nunc
quasi exiguū est a dn̄o deo nr̄o ut de
relinquat nob radicem
z nomē in loco sanctificationis tue de
regere luminare in domo dei
nr̄i dare nob escam in tpe seruitu
tis nre. z cum seruerem⁹ non sumus
deserti a deo nr̄o. Et constituit nos
in gratia ponens nob reges ptas. dare
escam z clarificare templū dei dei
nr̄i z edificare desertā hyerusalē. dare no
bis sepem in iudea et in
hierusalē. Et
quid dicemus deus noster post hec
scimus enī mandata tua que dedisti in
manu puerorū tuorū ꝓphaꝝ dicens.
Quā tra in qua introitis possidere he
reditatem eius in tra polluta tre cō
minationibꝰ alienigenaꝝ tre et immundi
tie eoꝝ repleuerūt eam tota immundi
tia sua. z nunc filias uras ne coniun
gerit filiis eoꝝ. z filias eoꝝ ne accipi

erul filius ūrīs. z ū unquerul patrem
hūr ell illius oīm tp̄. ut mualēcemus
manducemus optima tre. z hȳbraurem
distribuatis filiis ūrīs ulq; in euū.
Et q̄ contingūt nob oīa fiunt p̄p opa
nr̄a maligna z magna pcā nr̄a dedi
sti nob talem tradicem. z rursū reū
si sumus nūigredi legtima tua ut
cōmisceamur inmundie alienugena
rum gentiū tre hui. Nonne iratus
nob ꝑdere nos quoadusq; ū relinq̄
tur radix z nom ūrm dīe ds tibi ue
rax es. Derelicta enī est tradix est usq;
in hodiernū diem. Ecce nunc sumus
in conspectu tuo in iniquitatib; nr̄is.
Non ē enim adhuc stare ante in hus.
Et cū adorando confiteret eldras
flens huiu pstratus ante templū
aggregati sunt ante eū ex ilm turba
magna ualde. uiri z mulires z iuuenes.
z iuuencule. fleruit enī erat magnus
in ipa multitudie. Et cum clamasset
iechonias ieeli ex filiis tibi. dixit el
dras. Nos in dīm peccauim qđ collo
cauimus nob in matrimoniū mulieres
alienugenas ex gentib; tre. z nūc ē sp
omnē tibi. Jn hus ergo sit utilitas
dium à dīo expellere oīm uxores ntās.
que ex alienugenis sunt eis filios ex
icere ē decretum ē a maioribus tēm
legē dñi erurgens expleta. Ad te enī
spectat hec negocii z nos tecū sumus
Et erurgens eldras iurauit ex
eldras adiurauit pncipes sac
dotum z leuitas z oēm tibi sac ut
oīa h̄ z iurauerūt. Et erurgens eldras
ab aīa atriū templi abiit in pastoph
um ionathe filii nadabi. z hospitat
illuc ū gustauit panem nec aquā bi
bit sup iniquitatē multitudis. et
tā ē predicatio in oī iudea z in ihlm
omnib; qui erant ex captiuitate con
gregati in ihlm. ut quicūq; ū ocur
reret biduo uel triduo dieī sēm in
dicīū illi demitti semor tollerentur
facultates sue z ipe aleī indicaret
a multitudie captiuitatis. z congre
gati sunt omēs qui erant ex tribuu
da z beniamin in tribs diebs in ihlm.
hic mēs ē xx. mensis decimus dies mēsis.
z sedit omēs multitudo in area tem
pli tremētes p̄p hyemē p̄sentē. Erur
gens eldras dixit illis. Vos inique fe
cistis collocando nob in matrimoniū
uxores alienugenas. ut adderetis ad
pcā tibi. z nunc date confessionem
z magnificentiam domino dō patrū
uōm. z pficite uoluntatē ei. z dissol
uite à gentib; tre. z ab uxoribus alien
genis. z clamauit omīs multitudo z
dixit uoce magna. sicut dixisti sic fac
muī. Sz qm̄ multitudo magna ē. z tem
pus hyberneū. z ū possimus stare foris
dieī neq; hoc opus ū est nob unius
diei neq; bidui multū in hus peccau
muī. stent p̄positi multitudis z oīm
qui nobcum habitant. z quicūq; hītt
apd se uxores alienugenas. z ueniāt
accepto tp̄e ex oīm loco plbi z iudi
ces. usq; soluatur iram dī nr̄i negoci
hui. Jonathas aīi filius ezeli z ozi
as eberam suscepernt sēm hec. et
bosorain. z leuit z sachē sumul coopa
ti sunt cum illis. Et fecerūt sēm h
oīa unusq; qui erant ex captiu
tate. et elegit sibi uiros eldras sac

dos principes magnos de pilz cōsi
lio nomina. Et consederunt nou
lunio mensis decimi examinare ne
gocium illud. et deinceps de uiris q̄
habebant uxores alienigenas usq
ad nouenia primi mensis et inuen
ti sunt ex filiis ysrl qui ha
bebant alienigenas uxores ex filiis
iesu filii iosedech et fratrib eius maseal
et eliezerus et iorib et ioadeus et mi
cheas manus ut ejicerent uxo
res suas et ad libandum in exclōne
arietem p ignorantia sua. et ex filiis
emmeri hanani et zebedias. et
azarias. et ex filiis hasabi ieremias.
helimaetus et nathanael. ozias iedd
et thalabi. Et ex leuitis iozabdus et se
meis. et colaia. et calitas. et phatheas et
iudas. et elionas. et ex sacris cantori
bz. eliasib. et accubus. et ex hostiariis
sallum. et tolbanes. Et ex israel ex filiis
phoros. et remias. et ieddias. et melchi
as. et michelus et elezarus. et iemme
dias. et hanna. Et ex filiis isrl hama
thanias. et zacharias. et zelus et iob
dius. et iermoth. et elias. Et ex filiis
zatoe. eliadas. et eliasimus. et ochi
as. et iaremoth. et iabdis. et febedias.
et ex filiis bebe. iohs et ananias. et zab
dias. et ematl. Et ex filiis banui o
laamul et mallech. et eddeus et iasub.
et asabias. et iermoth. et ex filiis ad
din. naarthul et moolias et caleurul
et thanas et baseas. mathanias. et
bedel. et bonui et manasses. Et ex filiis
nuae. bonias et ozias. et melchias
et thanees. et simon leuiamin et mal
chus. et marias. Et ex filiis asom.

carranē. mathanias et bannī. et elifa
lach et manasse et semei. Et ex filiis ba
ni ieremias. et moodias et abraamus.
et iobel et banees et pelias et ionas.
et iarimoth et eliasib et mathanē.
et eliasil et ornas. et dielus et samue
dius et samubus et iosephī. Et ex fi
liis nobei. idelus et mathanias et za
badus et zebeda. sedimi et iesiei ba
neas. Omīs isti consumpserūt sibi uxo
res alienigenas et dimiserūt eas cū
filiis. Et inhabitauit sacerdotes et le
uite et qui erant ex israēl in urbin et in
tota regione una nouilunio mēsis
septimi. Et erant filii israēl in cōmo
ratione suis simul et congregata est omis
multitudo simul in aream. que est
ab oriente porte sacre. Et dixerūt el
dre pontifici et lectori. ut afferret le
gem moysi. q̄ tradita est a dño deo
israēl. Et attulit eldras pontifex legē
omi multitudini uiror a uiro usq ad
mulierem et omībz sacerdotibz audire le
gem nouilunio mensis septimi. Et
legebat in area q̄ est ante sacrum por
tam templi a prima luce usq ad uespe
ram coram uiris et mulieribz. et dede
runt omis sensum ad legē. Et stetit
eldras sacerdos et lector legis super lig
neum tribunal qd fabricatum erat.
Et steterunt ad eum mathanias et sa
mul et ananias. azarias. urias. ezre
chias. et baalsamul ad dexteram ad si
nistram. faldei. mulael. malachias.
abusthas. calb. nabadias et zacharias.
Et assumpsit eldras librum coram
omi multitudine. prudebat enim in cūcta
in conspectu omnium. Et cum aperuisset

17

tet legem oīs rectū sterēt. Et bene
dixit eos dnm dīm altissimū dīm
sabaoth oipotentem. Et respondēo
is ps̄ls ām. Et elevatis sursum
manib; gradientes in tiram adora
uerūt dīm ihc z baneul z sarabi
as. z iadmul z actulb. z sabathe.
z talthes. z azarael z iozadus. et
amanias. et sūlas z leuite qui do
cebant legem dīi. z in multitudi
ne legebant legem dīi. z pfēbant
singuli eos qui intelligebant lectu
onem. z dixit adtratates eis dre ps̄
tifici z lectori z leuitis qui docebāt
multitudinē dicens. Dies hic sēs ē
dño z oīs flebant cū audirent le
gem. Digressi ergo manducate pin
guissima quecq; z bibite dulcissi
ma et. z mittite mūsa huic qui n
hīt. Q ēs enī est hic dies dīi z nolite
mesti ēe. dūs enī clarificabit nos. Et leuite denuntiabant i pu
blico oīb; dicentes. dies hic sēs
ē z nolite mesti ēe z abierūt oēs man
ducare z bibere. z epulari z dare
mūsa huic qui n habebant ut e
pulentur. magnificē enī sunt qe
altati ūbis quib; edoctī sunt. et
congregati sunt unusq; in urbē
celebrare festa cum lētitia dīm
dei sui.

Explicit lib̄ exdre. ii.
Incipit pha. s. neo. p. ti. tob.

Tobias de tribu et ciuitate neptali
q est in superiori galilee. supra nā
lon post uiam que
ducit occidentem.
in tribulatione hui⁹ ciuitatis nephet. cum
captus esset in diebus salmanasar re
gis assyrior. in captiuitate fili⁹ po
tius uiam ueritatis n defecit. tra ur
bā que hīt portas. cotidie occurrēbāt
filiis equ erant et eius gentis unpurit
Cumq; esset iunior oīb; in tribu ne
ptalim. nichil puerile gessit in ope.
Denecq cum irent oīs ad uitulos au
reos quos ieroboam fecerat rex israel.

ad latinū sūlū traham. libēn uitiq
tobie quem habuit de arthalago di
uinarum scripturarū secantes. his
que agiographa memorauit man
ducauerunt. sine ullis desiderio uīo
rū tam meo studio. Arguunt enim
nos hebreor studia. z imputant
nob conē suū canonem latinis au
ribus ista transferre. Sed melius ēē iu
dicauit phanseor displicere iudi
cio. z eor ullionibus deseruire mul
titudini potiu. Et qr iuuana est cau
dor lingua. sermonis hebraici. tam
ullis lingue pusillimū loquacē re
perieris. unus dies laborem attribu
z quecquid alle in hebraicis ūbis ex
pressit. hoc ego accito notario sermo
nibus latinis exposui. Otionibus uīis
itaq; eadem huius operis compendiabo. cum
gratia uob dedicō. me ego uidere et
illi dignam complesse. Explicit pha.

Incipit liber tobie.

Tobias de tribu et
ciuitate neptali
q est in superiori
galilee. supra nā
lon post uiam que
ducit occidentem.
in tribulatione hui⁹ ciuitatis nephet. cum
captus esset in diebus salmanasar re
gis assyrior. in captiuitate fili⁹ po
tius uiam ueritatis n defecit. tra ur
bā que hīt portas. cotidie occurrēbāt
filiis equ erant et eius gentis unpurit
Cumq; esset iunior oīb; in tribu ne
ptalim. nichil puerile gessit in ope.
Denecq cum irent oīs ad uitulos au
reos quos ieroboam fecerat rex israel.

hic solus fugiebat conforta omnū. z ꝓgebat ad vīm ad templū dñi z ibi adorabat dñm dñm israhel. offa ꝑmi tua tua z decimas suas fideli offe rens. tra ut in tito anno ꝓselytus ef ad uenit ministraret omne decima tionem. hec z his similia sedm le gem dei. puerulus obseruabat. Ef uero fis fuller uxi. accepit uxorem anna de tribu sua. genuitq; ex ea filiū. nomē suū imponens ei. Quem ab infantia timere dñm docuit. et ab stinere ab omni pcto. Igitur cum y captiuitate deuenisset cū uxore sua z filio in captiuitatem ninive cum omni tribu sua. z omis ederent ex u bis gentiliū. ipse custodiuit aiam suam. z numq; contaminat est in escis eoz. Et qm memor fuit dñi z toto corde suo. dedit illi ds gram in conspectu salmanasar regis. Et dedit ei potestatem quocq; uellet re ire. hns libertatem que cuq; facere uoluisset. ꝓgebat enim y omnes qui erant in captiuitate. z monita salu tis dabat eis. Cum aut uenisset in ragis ciuitate medoz. z exhibuit ibi honoratus fuit a rege habuisset. z talenta argenti. z cum multa ei ba geniū suu gabelum egenie inde. qui erat ex tribu eius. sub cyrographo dedit illi memoratu pondus argenti. Post multū uo tempus mortuo salmanasar rege. cum regnaret se nacherib filius eius. y eo. z filios illi eozdē hīet in conspectu suo. tobias ꝓgebat y omnē cognationē suam. z consolabatur eos. diuidebatq; u

uicuiq; quo ꝓpio poterat de facultatib; suis. Eiurientes alebat. nudisq; re tumenta ꝓbebat. z mortuos atq; oc cisos sepulturam solliciti exhibebat. Denuq; cum rex illius esset sennache rib. fugiens a iudea plagam eius ta ca ei ds fecit ꝑ blasphemiā suam. z quasi multos occidet ex filiis israhel. tobias sepelebat corpa eoz. Cui hoc nuntiatū est regi iussit eū occidi. et tulit oēm substantiam ei. Tobias uo eū filio suo. z cum uxore fugiens. quid q; fecerit. et multi adiugebant ei. Post dies uo. xlv. occiderunt regē filii ipi. Et regnauit esdras tobias ad domū suam. omniumq; facultas eius restituta est ei. Post h ei fuit dies festi dñi. z

[illegible] fuit ꝓnduum bouū in domo tobie. dixit filio suo. vade z adhuc aliquos de tribu nra timentes dñm. ut epulentur nobiscum. Cumq; abiis set. reuersus nuntiauit unū ex filiis israhel iugulatū iacere in platea. Sta timq; exiluit. de accubitu suo relin quens ꝓndium. venit ꝓuenit ad cor pus. Tollensq; illud portauit ad do mum suam occultē. ut dum sol oc cubuisset. caute sepeliret eū. Cumq; occultasset corpus. manducauit panem cum luctu z tremore. memo tans illius sermonē quem dixit ds ysa ias ꝓphā. Vertā festa ura in luctū. Cum uo sol occubuisset. abiit z sepelit eū. Inquiebant aūt illi oēs z xpm sui. dicentes. Iam hui rei causa inuē tus fuit iussus es. z nunc effugisti mortē impiū. z rursus sepelis mortuos? &

tobiat plus timens dñm ejm rege-
rapiebat corpa oculor. z occultabat
in domo sua. z med̃ nocte; sepe-
liebat ea. Contigit aũ ut q̃dam die
fatigatus a sepultura uenient domũ
tactaller se iuxta parietem. z obdor-
muller. z ex nido hyrundinũ dormi-
enti illi calida sterco ra incident̃ super
oculos eius. fecitq; cecus. Hanc aũ
temptationẽ ideo permisit dñs eueni-
re illi. ut posteris daretur exemplũ
patiẽtie ei⁹. Nam z ipse iob. Nam cũ ab in
fantia sua semp dñm timuisset. z man
data eius audiret. nõ est contristatus
animꝰ dñm. q̃ plaga temptatꝰ euenerat
ei. z immobilis in dei timore perma-
nsit. agens gr̃as deo omnib; diebꝫ uite
sue. Nam sicut beato iob insultabant
reges. ita ille parentes z cognati eius.
z irridebant uitam ei⁹ dicentes. Vbi est
spes tua. p qua elemosinas z sepul-
turas faciebas. Tobias uo increpa
bat eos dicẽs. Noluite ita loqui. q̃m
filii sanctor sumꝰ. z uitã illã exspectam⁹.
q̃m deus daturus est his qui fidem suã
nunq̃m mutant ab eo. Anna uero
uxor eius ibat ad textrinũ. opusq; omne
et de labore manuũ suar̃ uictum
quem consequi potuisset deferebat.
Vnde factũ est ut hedus capra; acceptꝰ
detulisset domui. Cui cum iocũ balã
tui ut ei assolleret. dixit. videte ne
furtiuum sit. Reddite eũ dñis suis.
q̃ nullo nob̃ ex furto aliquid aut
edere aut contingere. debet. uxor ei⁹
irata respondit. apparuit spes tua.
est. z elemosine tue manifesta
erũt. Atq; his z aliis huiusmodi

uerbis exprobrabat ei.

Gemuit tobias ingemuit. z cepit
orare cum lacrimis dicens. Iustꝰ
es dñe. z omnia iudicia tua iusta sũt.
z omnes uie tue misa z ueritas z iudi-
cium. Et nunc dñe memor esto mei.
ne iudicta sumas de peccatis meis.
neq; reminiscaris delicta mea uel
parentũ meor̃. q̃m non obedierunt
preceptis tuis. z tradidisti nos in direp
tionem z captiuitatem z mortem. z in
fabulam z in improperiũ omnibꝫ gen-
tibꝫ in quibꝫ dispersisti nos. Et nũc
dñe magna iudicia tua. q̃ in equi
tate precepta tua. z in ambulauimꝰ
coram te. Et nunc dñe fac mecũ.
z precipe in pace recipi spm meũ. Expe
dit enim mihi ut magis ejm uidere.
Eadem tamꝫ die contigit ut sara fi
lia raguhel in ciuitate medor. que
audiret improperiũ ab una ex ancil
lis patris sui. q̃m tradita fuisset septẽ
uiris. z demoniũ nõe asmodeus
occideret eos. mox ut ingressi fuissẽt
ad eam. Ergo cum p culpa sua in
terpararet puellam. respondit ei
dens. Amplius ex te non uidebimus
filiũ aut filiam suy⁹ eram. interfector
uxor tuor̃. Nunquid z me occi
dere uis. sicut etiam occidisti. vii. uiros.
Ad hanc uocem puerꝫ in superio
ribus domus fue. z tribꝫ diebꝫ at
tribꝫ noctibꝫ nõ manducauit neq;
bibit. z in oratione persistens. lacry
mis deprecabatur dñm. ut ab hoc
improperio liberaret eam. Cum ẽ aũt
tercia die dum compleret orationem.

benedicens dñm dicet. Bñdictum
est nomē tuū ds patrū nrōr. qui eū
tratul fuerat miam facies: & in tem
pore tribulationis prā dimittis
his qui inuocant te. Ad te dñe cla
mem meā conuito: ad te oclos meos
conuito. Pcto dñe ut de uinculo impie
tatis hui⁹ absoluas me: aut certe de
turp⁹ tram eripias me. Tu scis dñe
qz nunqm in conceptu uentris: & mum
dam seruauī aiam meā ab omī co
cupiscentia. Nunqm cū ludentib⁹
tuis sau me: nec cū his qui in le
uitate ambulant participem me
pbui. Vnū aūt cum timore tuo: sī
cum libidine mea consensi fuisse
pere. Et aut ego indigna fui illis.
aut illi in foetram digni sūt: qz
foetitan uero alio conseruasti me.
Non ē enim in hoīe potestate consi
lium tuū. Bonū aūt p certo hī omnis
qui colūt te: qz iusta cuiusq; in pbati
one fūt coronabit. Si aūt in tribula
tione fuit: liberabit tuū. Et sī in cor
reptione fuit: ad miam tuam pue
nire licebit. Non enī delectaris in p
ditionib⁹ nīs. qz post tempestatē
tranquillū facis: & post lacrumationē
& fletū exultationē infundis. Sit no
men tuū ds israēl benedictū in scla. In
illo tempe exaudiuit sunt preces ami
tū in confessōe gle tuarum dei: & mul
tus ē angelus dñi ses raphahel. ut
curaret eos ambos: quor uno tēr se
dones in conspectū dñi recurate
runt. Illi aūt ibras puraret ozonem fi
am exaudiri ut inou ponuisset. voca
uit ad se robiam filiuum suū: dīxq; ei.
Audi fili mi uba ors mei: & ea cor
de tuo ci fundamenta construe. Cum
acceperit ds aiam meā corpus meum
sepeli: & honorem habebis mīri tue
oīb⁹ diebus uite tue. Memor esto enī ee
debes que & quanta pcla palla sit pp
te: in utero suo. Cum aūt & tpa comple
uerit tempus uite tue: sepelies eam
cum me. Omnib⁹ aūt diebus uite tue
in mente habeto dñm. & caue ne ullo
pcto consentias: & pterites pcepta
dei nri. Et fulgura tua fac elemosy
nam: & noli auertere faciem tuā ab ul
lo paupe. Ita enī fiet: ut nec āte a
uertatur faties dñi. Quo potuī: tra
cto misericors. Si multū tibi fuerit ha
bundanter tribue. Si exiguū fuerit: & exi
guū libenter impertire stude. Premi
um enī bonī & thesaurizat⁹ in die ne
cessitatis. qm elemosyna ab oī pcto
& a morte liberat: & nō patietur aiam
ire in tenebras. Fiducia magna erit
coram summo deo elemosyna: omnib⁹
facientib⁹ eam. Attende & fili mi ab
omni fornicatione: & preter uxorē tuā
nunqm patiatis crimen scire. Superbi
am nunqm in tuo sensu aut in tuo
uerbo dñari permittas. In ipa enī mente
sumpsit omnis pditio. Quicūq; aliq̄d
tibi opatus fuerit. stattim et incedenter
retribue: & iuxta uncinatq; tuu apud
te omino nō maneat. Odi ab alio odi
fieri te: unde ne alii tu aliqm facias.
Panē tuū da esurientib⁹ & egenis co
medere: & de uestimentis tuis nudos tege.
Omnem tuū & munū tuū sup sepulcru
tam iusti construe: & noli ex eo mā
ducare & bibere cū peccatorib⁹. Consili

um tempꝰ a sapiente pquire. Omī
tempore benedic dñe. ⁊ pete ab eo ꝛ
muas tuas dirigat. ⁊ ꝯa consilia tu
a in ipō ꝑmaneant. Judico ⁊ t filiꝰ
mu dedisse me. ꝑ talenta argenti dī
infantulis eēs gabelo in ragis et
uitate medoꝝ. ⁊ ꝯgraphū eius
apd me hēo. Et ideo pquire q̄m ad
eum ꝑgnas ⁊ ꝛmpias ab eo sup
memoratū ꝑndus argenti. ⁊ reꝛ
tuas ei ꝯgraphū suū. Nouit enim
filiꝰ mꝰ. Pauper quidē uxorem genuit
⁊ multa bona hēbuit ꝛ timuit
dñm. ⁊ recessit ab oī pec̄. ⁊ fece
runt tobias Vo cum bene
respondit ꝑi suo. ⁊ dixit. O ꝑ
queniēs ꝑcepta ꝑ. ⁊ faciam ꝑi. Quo
ad hanc pecuniam unquiram. ig
noro Ille me nesciꝰ. ⁊ ego illū igno
to. Cd̄ signū dabo ei. Sed nec tu tua
ꝑgnata illuc. aliquē cognoui.
Tunc paꝰ sui respondit illi. ⁊ dixit.
Cyrographū quidem illius pene
me hēo. cd̄ dum illi ostenderis sta
tim restituet. ⁊ ꝑgre nunc ⁊ inqui
re ⁊ aliquē fidelem utrū qui eat
tecū salua ꝑcede sua. dum adhuc
uiuo. ut recipiat eam. Tūc egres
sus tobias inuenit iuuenē splen
didum stantē. paratū ⁊ ei ꝑatum
ad ambulandū. Et ignorans cd̄ an
gelus dei esꝰ. salutauit eū ⁊ dixit.
Unde te habemus bone iuuenis.
At ille respondit. Ex filiis isrl. Et to
bias dixit ei. Scisne uiam que du
cit in regionē medoꝝ. Cui respon
dit. Scio. ⁊ omnia itinera ei frequē
ter ambulaui. ⁊ manu apd gabe
lum fratrē meū qui moꝛat in ragis
medoꝝ que ꝑsita ⁊ in monte ebla
thanis. Cui tobias ait. Sustine me
obsecro. donec ꝑpā nunciem patri
meo. Iussit ingressus tobias. indu
cit unulā ꝛt ꝑi suo. Sup q̄ ad
miratus ꝑr. rogauit ut introiret
ad eū. Ingressus tragꝝ. salutauit
eū ⁊ dixit. Gaudiū tibi semp sit. ⁊
tobias ait. Quale in gaudiū erit
qui in tenebris sedeo. ⁊ lumē celi nō
uideo. Cui ait iuuenis. Forti ānō
esto. in proximo eris ut a deo curetur.
Dixit ꝛāq̄ illi tobias. Numquid po
teris ꝑducere filiū meū ad gabelum
in ragis ciuitate medoꝝ. Et cū redi
eris. retribuam ⁊ mercedem tuam. Et
dixit et angelꝰ. Ego ducam. ⁊ reduc
tam eū ad te. Cui tobias respondit.
Rogo te indica in de qua domo. aut
de qua tribu es tu. Cui raphael an
gelus dixit. Genus quaeris ingenua
tū. aut ipm ingenuatū qui eū filio
tuo eat. ⁊ ne forte sollicitū te red
dam. ego sum azarias ananie mag
ni filiꝰ. Et tobias respondit. Et mag
no geris es tu. ⁊ peto ne ualeatis
cd̄ uoluim cognoscere genꝰ tuū. Dixit
illi angelꝰ. Ego sanū ducā. ⁊ sanū ⁊
reducā filiū tuū. Respōdit ei tobias. dic
⁊ tu āyuleris ⁊ ego ds in tristi ūtō. ⁊ an
gelꝰ ei comitet uobēū. Et parilōbi q̄
erāt tua porcanda ēēt tobiat uale ꝑi suo
⁊ mīri sue. ⁊ ambulauerunt ambo simul.
Cumq; ꝑsiēēnt. cepit flere mat
ēi ⁊ dicere. Baculū senectutis nīē tu
listi. ⁊ filiumisisti a nob. Numquā ēēt
ipa pecunia. ꝑ qua misisti eum. Suf

fiebat nob pauperal nra: ut dum
tias computaremus hoc eod audeba
mus filiu nrm. Dixitq tobias. Noli
flere. Saluus pueniet filius nr: z saluus
reuertetur ad nos: z oculi tui videbunt
eu. Credo enim q̃m angls dei bonum co
mitetur eu: z bñ disponat omnia q̃
tra ipm geruntur: tra ut cum gau
dio reuertatur ad nos. Ad hanc no
tem tellauit mat ei flere: z taxauit.
Profectus est ait tobias: VT
z cant lecutus est eu. Et man
sit prima mansione nr fluuiu ti
gris. Et cum ut lauaret pedes su
os: z ecce pisis imanis exiuit ad de
uorandu eum. Quo expauescens to
bias: clamauit uoce magna dicens.
Hic inuadet me. Et dixit ei angls.
Apprehende brachiam eius: z trahe eu
ad te. Qd cum fecisset. attraxit eum
in siccu: z palpitare cepit ad pedes
eius. Tunc dixit ei angls. Exenterа
pisem: z cor eius z fel. z recu
pone t. Fecit eum h necessaria
ad medicamina utilia. Qd cum frixi
sset assarent carnes eius: z reliqu sustu
lerunt in uia. Cetra saluerit q sufficere
rent eis: quousq puenirent in
rages tubratē medoy. Tunc interrogauit tobias angelu: z dixit ei.
Obsecro te azarias frr: ut dicas mi
hi remediu babeby ista que de pi
sce seruare uoluisti. Respondens dixit ei
Cordis eius particulam si supponas carbo
nes ponas. fumus eius exturbat omne
genus demonioy. siue a uiro siue a muliere: ita ut ultra non accedat
ad eos. Et fel utilest ad ungendos
oculos: in quibus facti fuerit albugo z sana
buntur. Et dixit ei. Vbi uis ut ma
neam: frater? Respondens angls ait. Est hic
tagahel noie ppinquus ur de tribu
tua: z hic hr filiam noie sarram. Ego
nec masculu nec femina ullu hr
aliu ptr eam. Tibi debetur ois
subā eius: z oportet eam te accipe
re coniugem. Pete g eam a pre eius: z
dabit tibi eam uxorem. Tunc respon
dit tobias: z dixit. Audio q tradi
ta est uiris vii: z mortui sunt. Sed
z hoc audiui: q demoniū illos occi
dit. Timeo ergo ne forte z mihi hoc eue
niat: z cū sim unicus parentibus
meis. deponam senectutē illoy cum
tristicia ad inferos. Tunc angls ra
phael dixit ei. Audi me: z ostendā
tibi qui sunt quibus p̃valere potest
demoniū. Hi namq qui coniugiū
tra suscipiunt. ut dñm a se suā men
te excludant: z sue libidini tra na
turā. sicut equus z mulus in quibus
nō est intellectus: hr potestatē demo
nium sup eos. Tu aūt cum accepis ea:
ingressus cubiculū. p tres dies coniun
ctus esto ab ea: z nichil aliud nisi o
rationibus uacabis cum ea. Ipsa a
nocte incenso ictore piscis: fugā
bitur demoniū. Secunda uo nocte:
in copulatione sctoy patriarchaz
adiunteris. Tertia aūt nocte bene
dictionem consequeris: ut filii ex
uob procedentes percantur. Transacta aūt ista nocte accipies uirginē
cum timore dñi. amore filioy ma
gis q libidinis ductus: ut in se
mine abrahe benedictionē in fi

lūs consequamur. VII Ingressi sunt aīe ad ragahelem: et
suscepit eos ragahel cum gaudio.
Intuensq; tobiam ragahel: dixē an
ne iuuenē sue. Cūq; similis esset iuuenē
ste consobrino meo. Et ait h̄ duxisset
aut. Unde estis iuuenes frēs nr̄i? At
illi dixerunt. Et tribu nephtalim
sumus? et captiuitate ninue. Dixitq;
illis ragahel. Nosti tobiam frēm
nr̄m? Qui dixerūt. Noui bene. Cumq;
multa bona loqueretur de eo: dixit
angl̄s ad ragahel. Tobias de quo
interrogas: pat̄ hui⁹ est. Et iuisit se
ragahel: et osculatus est eum. Et plorans fudit cui: dix
it. Benedictio sit tibi fili mi: qr̄ bo
ni et optimi uiri filius es. Et anna uxor
eius et sara filia ipius lacrimate sunt:
postq̄m aīe locuti sunt: precepit ra
gahel occidi arietem: et parari con
uiuiū. Cumq; hortaretur eos ut
cumbere ad prandiū: tobias dixit.
Nisi ego hodie n̄ mandducabo nec
bibam. nisi prius confirmes petitio
nem meā: et promiseris mi dare sarā
filiam tuam. Quo audito sibo ra
gahel expauit: timens quid eueniret
illis iuuenibus: et timere cepit ne for
te huic similē accideret. Et cum mā
dasset et n̄ daret illum petenti respon
sum: dixit ei angl̄s. Noli timere dare
illam isti. q̄m huic timentes dm̄ de
betur coniunx filia tua: ymmo
iuli n̄ potuit hāc illam. Tunc dixit
ragahel. Non dubito q̄d ds ꝓces
et lacrimas meas in conspectu suo ad
uertere: et credo q̄m ideo uos fecit
ad me uenire: ut ista coniungeret
cognationi sue. Sed̄m legem moysi.
Et nunc noli dubitare: q̄d tibi
eam tradam. Et apprehendens dextera filie sue: dedit tobie tra
didit dicens. Ds abraham et ds
ysaac. et ds iacob. sit uobiscū et ipe
coniungat uos: impleatq; bene
dictionem suā in uobis. Et accepta
carta: fecit conscriptionē coniu
gii. Et post hec epulati sunt: bene
dicentes dm̄. Vocauitq; ad se ragu
hel. annam uxorem suam: et præce
pit ei ut parret alteū cubiculū. Et
introduxit in eo sarā filiā suam:
et lacrimata est. Dixitq; ei. Confi
de filia mi. Ds celi det tibi gaudi
um: p tedio q̄d passa es. Postq̄m
filio ceciderūt: introduxit iuuenem
Recordans tract VII ad ea.
tobias sermonē angli. pulsa
de cuiusdā filio patrē iterans: pstin
xitq; eam sup carbones iuniperi. Tūc
raphael angl̄s apprehendit dēmo
nium: et religauit eum in deserto
superioris egypti. Tunc hortatus
est iuuenē tobiam: dixitq; ei. Si arg
cumque depecunia dm̄ hodie et cras
et tertio cras: et istis tribus noctibus
deo iunctus fuerit. Tertia aīe nuptiarum
nocte: in uno cubiculo coniugio. filiā
quippe tuā sumes: et n̄ possumus
ista coniungi. sicut ds qui iuncxit
dm̄. Surgentes aīe parte: inhiabāt
orabant. ambo simul. ut sanitas
daretur eis. Dixitq; tobias. Deus
patrū nr̄oꝝ benedicant te celi. et
tra et mare. et fontes et fluuia: et ds

creature que in eis sunt. Tu fecisti
adam de limo terre: dedisti ei adiu
torium etiam. Et nunc dñe tu scis
quia non luxurie causa accepi sororem
meam: sed sola posteritatis dilectione.
in qua benedicatur nomen tuum in secula
seculorum. Dixit tragi sara. Miserere nob
dñe miserere nobis: et consenescamus
ambo pariter sani. Et factum est circa pul
lorum cantum: abierunt iudices tagabel
seruos suos. et abierunt cum eo. ut
foderent sepulchrum. Dicebat enim
ipse similiter modo euenire ei: quo et ce
teris illis sepe qui iuncti sunt nuptiis ad
eam. Cumque pallerent foueam: reu
sus tagabel ad uxorem suam dixit ei.
Mitte unam ex ancillis tuis: et uide
de si mortuus est: ut sepeliam illum
absque illius scientia. Et misit unam ex
ancillis suis. Que ingressa cubiculum
reperit eos salvos et incolumes. de
cumbentes pariter dormientes. Et reuer
tuntiauit domino suo nuntium. Et bene
dixerunt dñm. tagabel iudicem et an
na uxor eius: et dixerunt. Benedicam te do
mine deus israel: quia non contigit nobis quic
quid timebamus. Iudicium enim nobis iniquum
fecisti et exclusisti a nobis inimicum ple
quem nos. Misericors es tu dñe super omnes
homines. Fac nos dñe impleri benedictione
te et sanctificemur et laudis tue et sue sa
cramenti offerre: ut cognoscat omnis
gentes quia tu es deus solus omnium
terra. Gratumque fecerunt seruuli tu
is tagabel: ut replerent foueam quam
fecerant priusquam lucesceret. Vocat tu
dñe ut instrueret conuiuium: et parare
tur omnia que in cibos erant necessaria.
necessaria. Duas quoque uaccas pin
gues. et quinque arietes occidi fecit et
parari epulas omnibus iuuenis suis:
conuocatis amicis. Et adiurauit ra
guhel tobiam: ut duas ebdomadas
moraretur apud eum. De omnibus au
que possidebat tagabel. dimidia
parte debite tobie: et fecit hanc scrip
turam ut pars dimidia eius superat
post obitum eius tobis dñio deuenire.

Tunc uocauit ad se tobias
angelum quem quidem hominem
estimabat: dixitque ei. Azaria fra
te ut auscultes uerba mea. Bona me
ipsum tradam et seruum. tu eris consilia
rius prudentie tue. Tam ob seruo te
ut assumas et animalia siue seruos
tua. et uadas ad gabelum in rageles
uitatem medoy: reddasque ei cyro
graphum suum. et recipias ab eo pecuniam.
et roges eum uenire ad nuptias meas.
Scis enim patrem meum numerare dies pri
mus. Et si tardauero una die plus: eius
tristatur anima eius. Et surrexit iudex
tagabel et mutauit uultum: cui ad tu
lerunt si posset. Tunc tagabel
et assumens ex seruis ex seruos tagabe
lus. et duos camelos: in rages ci
uitatem medoy proficiscitur. Et inueniens
gabelum. dedit ei cyrographum suum et
recepit omnem pecuniam. Iudicauit
que ei de tobia filio tobie omnia que
gesta sunt: fecitque eum secum uenire ad
nuptias. Cumque ingressus esset domum
tagabelus. inuenit tobiam discum
bentem: et exiliens osculatus est eum
et flenit. Gabelus. benedixitque dñm et dixit. Benedicat te deus

dñs ait. q. filiules uri optimu eo
uultu. z tuis dñm. z elemosinas fa
cientes. Et ducatu bñdicto super
uxorem tuam. z sup parentes uros.
z uideatis filios uros. z filios filioz
uroz usq; in tria z quarta gene
rationem. z sit semen inu bñdictum
a deo ait. qui regnat in sela selozu.
Cumq; omis diuulgatu ai. accelle
runt ad conuiuiu. hz z cum timore
dñi nuptiaz conuiuiu celebrabant.

Cum uero moras faceret tobias
cū nuptiaz. collectul erat pe
cuis tobias dicens. Quras q re mo
tatur filius mis. aut q de detentul
est ibi. Quras ne gabelul mortuus
est. z nemo illi redder pecuniam. Ce
pit ai contristari nimis. upe z anna
uxor ei cū eo. Et cepert ambo simul
flere. eo qd die statuto minime reu
teretur. filius eoz ad eos. flebat igit
mis. et intermediabilibz lacrimis. ac
q; dicebat. Heu me filiu mi. ut quid
te misim peregrinari. lumen oculoz nroz.
baculu senectutis nre. solatiu uite
nre. spem posteritatis nre. Omnia ti
mul in te uno habes. te ni debuim
dimittere a nob. Cui dicebat tobias.
Tace. z noli turbari. Sanus est filius
mis. Satis fidelis est ur ille. cū quo
misim. Illa ai nullo m consola
ri poterat. hz cotidie exiens circum
spiciebat. z circuibat uias omis per
quas spes remeandi uidebatur. ut
pul. uider eu. si posset uenientē.
At uo ragihel dicebat ad generi
suu. uade huc. z ego mittam nun
tiu tuu. saluti de te ad tobiam pfem

tiu. Cui tobias dixit. Ego noui
q; pfs tis. z mat mea modo dies
consumunt. z cruciatus spe eoz
in ipis. Cumq; ibi multu moga
ret. ragihel tobiam. z ille audi
te eum nulla ratione uellet. tra
didit ei saram. z dimidiam partē
omis sube sue. in pecu in pecudi
bz. in camelis in iumentis.
in pecunia multa. z saluu atq;
gaudentē dimisit eu a se dicens.
Angls dñi sce sit in itine uro. pe
ragat uos incolumes. z inueniatis
oia recte cura comparentes uros.
z uideant oculi mei filios uros pri
q̄m moriar. et apprehendentes paren
tes filiam suam oletati sunt eā.
z dimisit eos. monentes eam ho
norare socros. diligere maritu. re
gere familiam. gubernare domu.
z se ipam irreprehensibilē exhibere.

Cumq; reuerterentur peuenerūt
ad caram. que est in medio
itinere contra niniuen. xi. die. Dixit
q; angls. Tobias ti. scis quēad
modum reliquisti pecuniā tuā. Ita
cet tracta. properamus. z ipse gradu
lentior fiat. tres nūm familie simul cū
coniuge tua. z cū animalibz. Cūq;
hoc placuisset ur uenit. dixit raphā
el ad tobiam. Tolle recū ex felle pi
scis. erit enī necessarium. Exiit tracta
tobias ex felle illo. z abiecit. Anima
lia sedebant secum tota die in
circuitu montis. nīm respice pote
rat de longinquo. Et dum ex eodē
loco specularetur aduenīt eum
dixit a longe. z illico cognouit uenu

entem filiū suū. Currentq; nunciatū est uno suo dicens. Ecce uenit filius tuus. Dixitq; raphael ad tobiam. Citius introieris domui tuae. Statim adora dñm deū tuū. & gratias agens ei. accede ad patrem tuū. & osculare eū. Statimq; linit suos oculos cum felle piscis. Qđ portas tecū. Secundus eū. qui mos agentur oculi eius. Et iudebit pr̄ tuus lumen celi. & in aspectu tuo gaudebit. Tunc p̄cucurrit canis qui fuerat in uia. & quasi ueniens blandiebatur caudę gaudebat. Et exurgens cecidit pr̄. cepit offendere pedibus currere. Et data manu filio. occurrit in obuiam filio suo. & suscipiens osculatus est eū cum uoce sua. & ceperunt ambo flere pre gaudio. Cui & adorassent dñm & gratias egissent. & sederunt. Tunc tunens tobias de felle piscis. linuit oculos patris sui. Et cum sustinens q̄ dimidiam fere horā. cepit albugo ex oculis eius q̄si membrana ouj egredi. Quā apprehendens tobias. traxit ab oculis eius. Statimq; uidit. Et glorificabant dñm pr̄ de. uidelicet & uoce ei. & omnes qui uidebant eū. Dicebatq; tobias. Benedico te dñe deus meus. quia tu castigasti me. & tu saluasti me. Ecce uideo tobiam filium meum. Ingressa est anna post vii. dies sana uoce est. & omnia gaudia & pecora sana. & camelus. Et pecunia multa uenit. Et pecunia quā receperat a gabelo. Et narrauit parentibus filius dei beneficia dei. que fecisset circa eū p̄ hominem qui eum duxerat. Venitq; achior & nabath consobrini tobie. gaudentes ad tobiam. congratulantesq; ei de omnibus bonis que circa illū ostenderat ds. Et p̄ septem dies epulantes. cū gaudio magno gauisi sunt.

Tunc uocauit ad se tobias filium suum. dixitq; ei. Quid possumus dare uiro isti dño qui uenit tecum. & deus tobias. dixit pri suo. Pater. quā mercedem dabimus ei. aut qđ dignum poterit esse beneficii ei. Aye dixit & rediens tenuit. peciniam a gabelo pr̄ suscepit. uxorem pr̄ me hre fecit. & demonium ab ea pr̄ compescuit. Gaudium parentibus ei fecit. meipm a deuocatione pedis eripuit. Te quoq; fecit uidere lumen celi. & omnibus omnibus p eū repleti sumus. Quid illi ad hec digne poterimus dare. & pro te pater. ut roges eum. si forte dignabitur de omnibus mediocritate q̄ allata sunt tibi assumere. Et uocantes eum pater & filius. tulerunt eum in partem. & rogare ceperunt. ut dignaretur dimidiam partem omnium q̄ attulerant accepturam hre. Tunc dixit eis occultre. & educere deum celi. & coram omnibus uiuentibus confitemini ei. quia fecit uobiscum uillam suam. Et enim sacramentum regis abscondere bonum est. opa aut dei reuelare & confiteri honorificum est. Bona est oratio cum ieiunio & elemosina. magis quam thesaurus auri condere. Quia elemosina a morte liberat. & ipsa est q̄ purgat peccata. & faciet inuenire uitam eternam. Qui aut faciunt peccatum & iniquitatem

quitatem. hostes sunt aīe tue. ista
nuntio ergo uob ūritatem. ⁊ non
abscondam a uob sermonē occultū.
Qū orabat dīm lacrimis. ⁊ sepelebas
mortuos. ⁊ delinquebas prandiū.
⁊ mortuos abscondebas p diem ī
domo tua. ⁊ nocte sepelebas. ego
obtuli orōem meam dño. Et qui
acceptus eras dō. necesse fuit ut
temptatio pbaret te. Et nunc mi
sit me dūs ut curarem te. ⁊ sanam
uxorem filii tui a demonio liberarē.
Ego eī sum raphael angls. unus
ex vii. qui astamus ante dīm. Cū
ip̄ h audissent turbati sunt. ⁊ tre
mentes ceciderunt sup faciem suam.
Dixitq; eis angls. pax uob. nolite
timere. Eternum cū eē uobcū. p uo
luntatem dei eramus. Ipm benedicite.
⁊ cantate illi. videbar quidē uobis
cū manducare ⁊ bibere. sz ego cibo
invisibili ⁊ potu qui ab hoīb; uide
ri nō potest utor. Tempus est ergo ut
remittar ad eū qui me misit. vos aūt
būdicite dīm. ⁊ narrate oīa mira
bilia ei. Et cum hoc dixisset ab ad
pectu eoz ablatus est. ⁊ nullē eī vi
dere ū potuerē. Tunc ysrael p hos
tres in faciem. benedixerē dīm. Et ex
urgentes. narrabant oīa mirabilia
quę fecerat illis. ⁊ dixit ad eos. Ange
lus dei qui venit cum rapha
el. timore vos ceperit. būdicite dīm ⁊
date. magnifice es dñe in eternū. ⁊ in oīa
sēcla regnum tuū. Quīa tu flagellas
⁊ saluas. deducis ad inferos ⁊ redu
cis. ⁊ nō est qui effugiat manū tuā.
Confitemini dño filii isrl. ⁊ in cons
pectu gentiū laudate eū. Quīa ideo
dispersit vos inter gēs que ignorant e
um. ut vos narretis mirabilia eius.
⁊ faciatis scire eos. quīa nō est alius deus
omnipotēs preter eum. Ipse castigauit nos
p iniquitates nras. ⁊ ipse saluabit
nos p misam suam. Aspicite g quę
fecit vobcum. ⁊ cū timore ⁊ tremore
confitemini illi. regemq; sēcloz ex
altate in operibz uris. Ego aūt in ter
ra captiuitatis mee confitebor illi. quīa
ostendit maiestatē suam in gentē
peccatricē. Convertimini tran; pecca
tores ⁊ facite iusticiam coram deo.
credentes q̄ faciat vobcū misam
suā. Ego aūt ⁊ aīa mea. in eo leta
bimur. Benedicite dīm oīes elī
ei. ⁊ agite dies letitie ⁊ confitemini
illi. Jherusalē civitas dei castigauit
te dūs in operibz manuū tuaz. Con
fitere dño in bonis tuis. ⁊ būdice de
um sēcloz. ut reedificet in te taber
naculū suū. ⁊ reducat ad te omnes
captiuos. ⁊ gaudeas in oīa sēcla
sēclorū. Lucē splendida fulgebit. ⁊
oīes fines tre adorabunt te. Jam
ones ex longinquo ad te venient.
⁊ munera deferentes adorabūt dīm
in te. ⁊ tram tuam in sanctificatione
hebunt. Nomen eī magnū invoca
bunt te. execrati erunt qui con
tempserunt te. ⁊ condempnati e
runt qui blasphemauerunt te. Ben
dicti erunt qui edificauerit te. Tu
aūt letaberis in filiis tuis. quīa omēs
būdicentur. ⁊ congregabuntur ad
dīm. Et omēs qui diligunt te
⁊ qui gaudent sup patrem tuam.
Anima mea būdicit dīm. quīa libe

tauit ut̃ filiũ cuitate suam a cunctis
tribulationibꝫ euil dñs ds nr. Ego
ero fidelis reliquis seminibꝰ mei: ad
uidendam claritatẽ ei⁹. Porte ei⁹
z saphyro z smaragdo edificabunt
z lapide pcolo omis circuitꝰ mu
ri eius. Et lapide candido z mun
do omis platee eius sternentur: z p
uicos eius alleluia cantabitur. Be
nedictus dñs qui exaltauit eam: ut
sit regnũ ei⁹ in sclã scloꝝ. Et eam aiã.

Et cõsummato tuit sermo
nes tobie z posteaq̃ illuminatꝰ
uis est. uixit annis cũctis quinquaginta du
obꝫ: z uidit filios nepotum suoꝝ. Cẽ
pleuit centũ. xij. sepultꝰ
est honorifice in niniue. Cum quadra
ginta annoꝝ z sex annoꝝ octoꝝ lumen
amisit: z exactis annis in gaudio recepit.
Et qui in gaudio fuit: et
bono pfectꝰ timoꝛi dei precep in pace.
Intrauit ad mortes sue uocauit ad se
tobiam filiũ suũ. z vii. iuuenes fi
lios et nepotes suos: dixitq; eis. Ho
ra est ut exeam niniue. sed tu fili
mi dei. Et fac nãt quã deleri
a tra ista: relinquitur ad eam. Omis
ais deserta tra erit replebunt: z do
mꝰ dei quo in ea incensa et iterũ re
edificabitur. Ibiq; reuertentur omes
timentes dñm. Et relinquent gẽs ido
la sua. z uenient in ninen. z inhabit
in eam: z gaudebunt in ea omis re
ges tre adorantes regem israel. Audi
te ergo fili mei pceptũ meũ. Et exite
dñm in timore z in ueritate: z inquiri
te ut faciant que sunt placita illi.
Et filios suos mandate ut faciant
iustitias z elemosinas. ut sint me
mores dei. z bñdicant dñm in omi
tpe in ueritate z in tota uirtute sua.
Nunc ergo fili audite me. z nolite
manere hic: sed quacũq; die sepelieritis
matrẽ meam cum me in uno sepul
chro. ne eo diutius morari uos ut
exeatis hinc. Video enim iniquitatẽ
eius finem debere ei. Scim est aũ pol
obitũ matris sue. tobias abscessit ei
nuptie. cum uxore sua z filiis z filiab⁹
filiis. z reuersus est ad socios suos. In
uenitq; eos incolumes in senectute
bona: z curam eoꝝ gessit. Et ipe cla
sit oculos eoꝝ z omnẽ hereditatem do
mus guilhelmi ipe percepit. Vidit q; ei
tam generationem: filios filioꝝ suoꝝ.
Et completis annis nonaginta z duo
bus in timore dñi. cum gaudio. se
pelierunt eũ omis cognatio ei⁹. sed
gessatio eius in bona uita z in scã con
uersatione pmansit. ita ut acceptꝰ
esset tam deo q̃m hoib⁹: z cunctis hi
tatoribꝫ tre. Explicit lib tobie. Incipit

Prefatio scti ieronimi pbri. in
libꝝ hebreos libro iudith.
Liber iudith inter agyogꝝ
pha legitur. cui a medo
rum ꝛ assiriorum regibus ad tobrandã il
la que in confinio eorũ uenerunt mul
tis ydonea iudicatur. Chaldeo enim ser
mone conscriptus: inter hystorias comput
tatur. Et q̃ hunc librũ synodum ui
cena in numero scaꝝ scripturaꝝ legi
tur computasse. ad quem posthabi
ta omi ecclie unitate: z repositis
occupationibꝫ quibꝫ uehementer arta
bar. hunc unam lugubratumne eam de

di: magis tenuum e tenui. qm̃ ex ũ
bo ũbum tñ ferens. ſſtultoꝝ eo dicit
uanitatem ultionissimam ampu
tauit. Sola ea que intelligentia inte
gra in ũbis chaldeis inuenire potu
latuit cẽpſſi. Accepte uidtḥ uiduã
castitatis exemplũ. z triumphali
laude preciuſ eam peonus declara
te. Hanc em̃ ũ solum femineſ ſed
z uiris imitabilẽ dedit. qui casti
tatiſ euiſ remuñatoꝛ ultionẽ tale
tributit. ut minuſſi omnibꝫ hoĩbꝫ ui
deret. in supabilẽ superaret. Expli
cit pſalmꝰ. Incipit liber uidtḥ.

Arfaxat magꝰ
rex medoꝝ subiu
gauerat multas
gẽs impio suo. z
ipſe edificauit u
luitatẽ potẽtiſ
simam. qm̃ appellauit ecbatanã.
Ex lapidibꝫ quadratiſ z ferreis fecit
muros eiuſ. in altitudine cubitoꝝ
septuaginta. z in latitudine cubi
toꝝ. xxx. Turres suo eiuſ posuit in
altitudine cubitoꝝ. c. p quadrũ
suo exꝛ. latuſ uniuscuiꝰ turris pe
dum spacio tendebatur. Posuitq; i
portas ei. in altitudine turriũ. Ex
glabariuꝰ qui potens in potentia ei
ꝛus fuit. z in gla quadragesimo
anno ẽ. xũ. regni sui. nabuchodonoſ
ſoꝛ rex assyꝛioꝝ qui regnabat in ni
niue ciuitate magna. pugnauit co
tra arfaxat. z optinuit eum in ca
po magno qui appellatur ragau
cura ciuitatem z tygrim. z adalam
in campo cruely regis eluoꝝ. Tunc
exaltatus est rex nabuchodono
ſoꝛ. z cor eius elevatum est. z misit
ad omnes qui habitabant in cilicia et
damasco z libano. z ad ges que sunt
in carmelo. z cedar. z inhabitantes ga
laleam in campo magno heldre
lon. z ad omnes qui erant in samari
a. z trans flumen iordanem usq; in
hierusalem. z omnem terram ieſſe quo
usq; peruenitur ad montem ethio
pie. Ad hos omnes misit nuntios na
buchodonoſoꝛ rex assyꝛioꝝ. Qui om
nes uno animo contradixerũt. z remiserũt
eos uacuos. ac sine honore abie
cerunt. Tunc indignatus est nabu
chodonoſoꝛ rex ad omnem terram illam. z
iuraut p regnum z thronum suum. qꝺ
defenderet se de omnibꝫ.

Anno octauodecimo nabuch. regis.
Decimaseptima z sexta die mensis pri
mi. facta est ira in domo nabuch.
regis assyꝛioꝝ. ut defenderet se de
cauteꝛ. omnes maiores omnesq; duces
bellatores suos. z habuit cum eis
mysteria consilij sui. Ore; cogna
tionem suam in eo ut. ut omnem
terram suo subiugaret impio. Ad
dictum eum placuisset omnibꝫ. ait
cauit nabuch. rex holofernem pu
cipem militie sue. z dixit ei. Egrede
ad omne regnum occidentale. z contra
eos precipue qui contempſerit impe
rium meum. non parcet oculis tuis
ulli regno. donec urbem munitam
subiugabis mihi. Tunc holofernes ho
cauit duces z magistratus virorum
assyꝛioꝝ. z dinumerauit viros in
expeditionem sicut preceperat ei rex.

·c·xx·milia pedituꝫ pugnatoꝝ. et equites sagittarios .xii. milia. Omnes uenit ꝙ expeditionem sicut pulue in multitudine innumerabiliuꝫ camelorꝝ camelorꝝ. et bis que ceteris sufficerent coprosse. Equum quoq; armenta greges ouiuꝫ quoꝝ ꝫ erat copia. frumentuꝫ ex omni hyria. in suo usum parauerunt. Aurum uo et argentum. assumpsit de domo regis multum nimis. Et postea egressꝰ est ipe et omnis exercitus ei. quadrigis et equitibꝫ et sagittariis. qui cooperuerunt faciem terre sicut locuste. Cumq; prius fuisset finis assyrioꝝ. uenit ad magnos montes arge. qui sunt a finibus eliee. Attendensq; omnia castella eoꝝ. et optinuit oem munitionem. Effregit aut ciuitatem opulentissimam melothi. pdauitq; omnes filios charsis et filios ithi. qui erant contra faciem deserti. et adusti sunt a teleon. et filii euphratem. et uenit ad mesopotamiam. et fregit omnes ciuitates excelsas q erant ibi. a torrente mambre usq; quo puenitur ad mare. Et occupauit fines eoꝝ a cilicia. usq; ad fines iapheth. qui sunt ad austrum. Ab duxitq; omnes filios madian ac pdauit omnem locupletationem eoꝝ. ꝺos q; resistentes sibi occidit in ore gladii. Et post hec descendit in campos damasci. in diebus messis et succendit omnia sata. omnesq; arbores ac uineas. sicut mos est illis. et omnis substantiam eoꝝ

III. Iuno misertus legatos suos unusquisq; ciuium urbium et principum regesq; principes. hyrie cilicie et mesopotamie. et hyrie sobal. et libie. atq; et lucie. Qui uenientes ad holofernem. dixerunt. Desinat indignatio tua circa nos. Melius est nobis uiuentes seruire nabugodonosor regi magno et subditi simus ei. q̃m morientes. Hic noster ager. et possessiones nre domus nre. et omnis tritura nra. greges armentaq; nra. et omnes colles et montes. et campi. arbusta boum. greges ouium. caprarumq; equorum camelorumq; et uniuersa facultates nre atq; familie. in conspectu tuo sunt. Sunt omnia sub lege tua. uos etiam et filii nri. seruu tui sumus. Veni nobis pacifice. dñe. et utere seruitio nro sicut placuerit tibi. Tunc descendit de montibus cum equitibus in uirtute magna. et optinuit omnem ciuitatem eoꝝ. et omnem substantiam eoꝝ. de uniuersis aquis urbis. assumpsit sibi aureos anulos. ornatus. et electos ad bellum. Tantusq; metus pauoris cecidit illis incolentibus ciuitates. principes et honorati simul cum populis exierunt in obuiam uenienti. et excipientes eum cum coronis et lampadibus. ducentes choros in tympanis et cymbalis. sed ita ut facientes. ferocitatem eius pectoris mitigarent. Iam et ciuitates eoꝝ delebant. et lucos eoꝝ excidebant. Precepit enim illi nabugodonosor rex. ut omnes deos terre exterminaret. ut deinceps ipse solus diceretur dominus ab his nationibus q; potuissent holofernes potentia

subiugari. Qui fecerunt aūt hȳeram Co
bal. & oēm̄ aparam omnēq; mesopotamiā. & uenerunt ad ydumeos in tra
galaad. Acceperūt ciuitates eor̄. & ce
lebrē ibi p̄ce. dies. In quib; diebꝫ
adunati p̄ceperūt unūsquisq; exercitui suo ut ritus fuer.

CAPITULUM III

Cumq; audientes hȳ filii isrl̄ que
hȳrabant fieri. uide. timue
runt ualde a facie ei. Tremor. & co
lor. inualuit sensus eor̄. ut ne hoc
faceret urbi. & templo dñi. qđ fecerat
cēt̄is ciuitatib; & templis eas. Et
miserunt in omnē samariam per
circuitū usq; ihericho. & peccupaue
runt oēs uertices montiū. & mu
ros circūdederūt uicos suos. & con
gregauerunt simūl in p̄parationē
pugne. Sacerdos. & eliachim temp
lit ad umūlos qui erant cont̄ es
drelon que est cont̄ faciem campi
magni iux̄ dothaim. & umūlis p
quos facilius ee potat. ut oppugne
rent alcensus montiū p quos ua
ee potat ad urbē. ut illuc cultores
duerent ubi angustiū te ee potat
inē montes. Et fecerunt filii isrl̄
sēm qđ constituerat eis sacerdos
dñi eliachim. Et clamauit omnis
pl̄s ad dñm instantia magna.
& humiliauerūt āias suas in ieiu
niis. ipi. & mulieres illor̄. & induer
unt se sacerdotes eius. & uasa
pfanāt cōt̄ faciem templi
dñi. & altare dñi operuerūt cilicio.
Et clamauit ad dñm dñi isrl̄
unanimit̄. ne daretur in p
dam infantes eor̄. & uxores eor̄
in diuisionē. & ciuitates eor̄ in ex
terminiū. & sēa eor̄ in pollutionē.
Tunc eliachim sacerdos dñi magni
uidit cuncta omnē isrl̄. & locu
tusq; est eos dicens. Scitote qm̄
exaudiuit dñs p̄ces uras. si ma
neritis p̄manentes in ieiuniis
& orationibꝫ in conspectu dñi. sic
memores estote moysi famuli dñi. q
amalech confidentē in uirtute
sua. & in potentia sua. & in exerci
tu suo. & in clypeis suis. & in curribꝫ
suis. & in equitibꝫ suis. n̄ ferro pug
nando. sꝫ p̄bis seās orando deuicit.
Sic erunt umūli hostes isrl̄. si p
seuerauerit in hoc opē quo cepi
stis. Ad hanc ḡ exhortationē eius.
depecantes dñm p̄manebant in
conspectu dñi. ita ut & hȳ qui ho
locausta dño offerebant pauci
ciuit offerrent sacrificia dño.
Et erat cinis ēt captiua eor̄. & ex
toto corde suo oēs orabant dñm
ut ultraret pl̄m suū isrl̄.

CAPITULUM IV

Nunciatumq; est holoferni p
cipi militie ally. uor̄ qđ filii
isrl̄ p̄parassent se ad resistendū.
ac montiū tumeca concluisserent.
Et furore animo erupit in uehe
mentia magna. uocatisq; oēs p̄ce
pes moab. & duces ammon. & du
ces eis. Dicite mihi quis sit pl̄s iste
qui montana obsidet. aut que &
quales & quante sunt ciuitates eo
rum. que earum sit uirtus eor̄. aut
que sit multitudo eor̄. ut qua re
militie eor̄. Quare p̄ omnibꝫ qui
bitant ui oriente illi contempse

tum. ⁊ ñ erueñ in obuiam nob. ut
fuscipereñt nos ẽñ pace. Tunc adh
or dixit omñib. filiis ammon. ⁊ resp
dent ait. Si dixerit audire dñe nr
dicam ut̃ra in consp̃ctu tuo de po
pulo illo qui in montanis hītat
⁊ ñ egrediet̃ ubi ñ fallum ec ore
meo. ꝙs ille ⁊ ꝑgenie chaldeor
ell. Ic ꝑmñ in melopotamia hīta
uit. ⁊ cñ noluerunt sequi deos patrñ
suor. qui erant in tra chaldeor. dese
temes ritꝫ ceremonias patrñ suor
ꝙ in multitudine deor erant. ⁊ unñ
dñm celi coluerñ. Qui ⁊ ꝑcepit eis ut
exirent inde. ⁊ habitarent in charra.
Cumq; coꝑpuisset omnẽ tram ca
naan. descendit in egyptñ. Illicq;
p ꝓgentos annos hic multipli
cat̃ sunt. ita ut dinumerari eor ñ ꝓsit
ꝓ turbe. Cumq; grauaret eos rex
egyptñ. atq; in edificationibz urbi
um suaz. in luto ⁊ latere subiugaret
eos. clamauerñ ad dñm. ⁊ ꝓcul
sit totam tram egyptñ plagis va
rijs. Cumq; exercuisset eos a se egyp
tñ. ⁊ cessasset plaga ab eis. ⁊ uolu
isset eos capere ⁊ ad suñ seruitñ
reuocare. fugientibz hijs dñs celi
mare aperuit. ita ut hinc inde
aque q̃si muri solidarentur. ⁊ isti
pede sicco fluctñ maris ambulã
do trãsirent. In quo loco dum innu
merabilis exercitus egyptior eos
ꝓsequeret. ita aquis cooꝑtis ẽ.
ut ñ remaneret ul' unus qui nñ po
sset nunciare. Egressi etiam ma
re rubrñ. deserta tyne montis de
uenerunt. in quibz nunq̃m ho
mo
habitare potuit. uel filius hois reque
uit. Illic fontes aquarñ obdulcati sñt
eis ad bibendñ. ⁊ p annos. xl. an
nonam de celo ꝓdierñ sunt. Habue
q; ingressi sunt. sine arcu ⁊ sagitta.
⁊ absq; scuto ⁊ gladio. Dñs eor pug
nauit p eis. ⁊ uicit. Et ñ fuit qui in
sultauerit ꝓlio ulli. nisi qui recessit a
cultura dñi dei sui. Quocirca ceperñt
alii ꝓter ipm dñm sibi alterñ colere
runt. dati sunt in ꝓdam. ⁊ in gladi
um. ⁊ in obprobriñ. Quocirca cum q;
alii penituerunt se recessisse a cul
tura dei sui. dedit eis dñs celi virtu
tem resistendi. Venit chananeñ re
gem ⁊ hebuleñ. ⁊ ferezeñ. ⁊ ebeum.
⁊ eueñ. ⁊ amoreñ. ⁊ omñ potentes
in eisdem plagis. ⁊ tras eor ⁊ ci
uitates eor ipi possederunt. Et nullus
dñi ñ prevalebit in conspectñ dei sui.
erant eñ illis bona. Dñs enim illoñ.
odit unusquisq; Nam ante hos
annos cum recessissent a via ipius
dedit illud dñs ut ambularent in
ea. excommunicati sunt plus multis
a nationibz. ⁊ plurimi eor capti
ui abducti sunt in tram ñ suam.
Sup alios reuisi ad dñm dñm suñ. ex
deiectione qua dejecti fuerant ad una
ti sunt. ⁊ ascenderunt montana hec
omnia. ⁊ ñm possident. Nñ ubi ñ
sca eor. Nunc g̃ nis dñe ꝓquire si
est aliqua inequitas eor. in conspe
ctu dei eor. ⁊ ascendamus ad illos.
ipe tradet illos dñs tibi. et
subiugati erunt sub iugo potestatis
tue. Si aut̃ ei est offensio ꝑ huius
oram do suo. ñ potuit resistere ill.

qm̄ ds eoꝝ defendet illos. ⁊ etiamsi
in obprium nunqȝ ire. Et cū cessauit
cessassetq; loqui achior uba hec. uni
uersi uiri omnes magnates holofernis.
⁊ cogitabant interficere eū. dicentes
ad alterutrū. Quis iste est qui filios
israhel posse ducat resistere regi nabu
chodonosor. ecce hi omnes inermes. et
sine sagittis ⁊ sine pertica atq; pugna
cet. Vo⁹ g agnoscat achior quē tra
dit nos. ascendamus in montana.
Et cum capti fuerint primores eorū.
tunc cū eisdem gladio trucidabimus
ut sciat oīs gens quē nabuchodonosor ds e
re est. ⁊ pr̄ quē alium nō est.

VI

Actum est aūt cum cessassent lo
qui uiri huiusmodi holofernes
uehementer. irritat ad achior. Quia p
pheras nob⁹ aiunt. qd gens ista
defendatur a ds suo. aut ostendam
ego qui nō est ds nisi nabuchodonosor. cū peri
remus eos omnes sicut hostem unum.
tunc ⁊ tu cum illis alienigena gla
dio mucrōnis. ⁊ omnis tribus tecū pereat
ne dicpiam. ⁊ probabit quia nabugod.
onosor sit unusquisq; ire. Tunc ego gladi
um meum circuibo per latera tua.
⁊ confixus cades manibus israhelitarum
tuarum. ⁊ cognoscis quoniam ego locutus
sum. ⁊ nō reputabis ultra donec
consumens eos cum illis. Porro aūt si p
pheriam tuam ueram existimas.
si coniectat mutuus tuus. Et pallor
qui facies tuam obtinuit abscē
dat a te. si uba mea ⁊ potestas pleni
tudinis nō potest. Vos aūt nolite qm̄ simul
cū illis hec experiri. ecce enim hac ho
ra illorum pr̄sto faciam. ut dum
digni sitis mei gladij penas exsolue
rint. pr̄e simul ultionem subitanea.
Tunc holofernes præpositis seruitu
tis ut comprehenderent achior. ⁊ du
cerent eum in bethuliam. ⁊ trade
rent eum in manus filiorum israhel. Et at
tigerunt eum seruientes eius. ⁊ perfe
cti sunt p campestria. Et cum
appropinquassent ad montana. ecce
uerunt contra eos fundibalarii. Illi
aūt diuertentes a latere montis. liga
uerunt achior ad arborem manibus
⁊ pedibus. ⁊ sic uinctum de reliquis
dimiserunt eum. ⁊ reuersi sunt ad dñm
suum. Porro filii israhel descendentes de
bethulia. uenerunt ad eum. Quem
soluentes. duxerūt ad bethuliam.
atq; in medio pr̄ illius statuentes.
percunctati sunt quid uerum esset qđ
illum uinctum alienigenum reliquissent.
In diebus illis erant illius principes ci
uitas illius mucha de tribu symeō.
⁊ charmi qui ⁊ gothoniel. In me
dio tractu seniorum. ⁊ in conspectu om̄i
achior dixit omnia que locutus pr̄
fuerat ab holoferne interrogatus. et
qualiter pr̄sumpsit holofernes uoluisset
pr̄ hoc uerbum interficere eum. ⁊ quēad
modum timuerint hac de re tradi ut de
uinceret filios israhel. tunc etiam pr̄ma
chus ductus iubeat supplicans ante
re. pr̄ hoc qđ dimisset ds celi deos
eorum est. Cumq; uniuersa achior
exposuisset. uiris pr̄sumpsit cecidit in fa
ciem adorantes. ⁊ cum omni lamē
tatione ⁊ fletu unanimes preces fu
as dño effuderūt dicentes. Dñe ds
celi ⁊ terre uniuerse supbiam illorum ⁊

respice ad neam humilitatē z famem
ancillę tuę attende. z obtende q̄ dē
tuo q̄ plurimos de re z plurimū de
se. z de sua uirtute gl̄iantes humili
as. fluuio lacrimaꝝ flentū. z p totū diem
plorationē completa. consolatus ē
achior dicentes. Ds patrū nr̄oꝝ cui
tu uirtutē ꝓdicasti. ipe obhanc dabit
ancillam dnī. ut eam magnū tu iudi
cium uideas. Cum uo dns ds tr̄ de
derit hanc libertatem seruis suis. ut
z tecum ds in medio tui sicut placu
erit ei. tra ut cum tuis oēs conūse
ris. Tunc ozias fluuio consilio. tul
lens eū in domū suam. z fecit cenā
magnam. Et uocauit omēs ꝓtores
suos. expleto tempo refecerunt.
Postea uo conuocauit omēs ꝓres. p to
tam nocte nr̄ ecclīam oraūt. pe
tentes auxiliū a dō ihū.

VII

Holofernes aūt atā die preparat ex
ercitū suis. ut descenderent contra
bethuliam. Erant aūt pedites bella
toꝝ centū xx. milia. z equites. xxti
milia. ꝓter ꝑparationes uanoꝝ illoꝝ
quos occupauerat captiuitas. z addu
xit filios de montibus z ciuitatibz inui
te uenientes. Omīs pene pauentib
le ad pugnam contra filios isr̄. z ue
nientes p cacumina montiū ostēdē
bant se ꝙ ascensū montiū ostēdē
bant. a loco qui dr̄ belma. usq; ad telma. qui est
iuxta heldrelon. filii aūt isr̄ ut uiderūt
multitudinē illoꝝ ꝓstrauerūt se ſup
terram. tentantes cineres sup capita sua.
unanimes orantes. ut ds isr̄ miseri
cordiā ostenderet sup ꝓlium suum. Et accin
gentes arma sua bellica. sederunt ꝓcul
que angustiꝰ uiꝰ fuerunt diguntibz
montuosa. z erant custodientes ea to
ta die z nocte. Porro holofernes dum
circuit p gyrum reperit ad fontē q̄
influebat aque ductum illoꝝ a par
te australi. et circuitum digessit u
tidi ꝓpter aque ductū eoꝝ. Erant
aūt ū longe a muris fontes ex quib
furtim uidebamus haurire aquā.
ad refocillandū potius q̄m potandū.
Dixit filiis ammon. z moab accesserūt ad
holofernē. dicentes. filii isr̄ ūm la
cea. nec in lancea confidunt. sed mon
tes defendunt illos. z munuit el
los colles in ꝓpugno constituti. vo
lo ergo sine congressione pugne. possit tu
parte eos. pone custodes fontiū ne
fugam habeant. et eri. z sine gladio ci
ues eos. uel certe fatigati. tradet
ciuitatē suam cum putant montib
suppositam supari ū posse. Et pla
cuerunt uba hec coram holoferne. z
coram omībz satellitibz eius. z cons
tituit p gyrū centenarios p singu
los fontes. Cumq; ista custodita per
dies. xx. fluxisset expleta. defecerunt
cisterne. z collectiones aquaꝝ omīb
habitantibz in bethulia. ita ut ū esset
unde saciarentur uel
una die. cum ad ūsuram dabatur
ꝑcis aqua constitue. Tunc ad ozīā
congregati omēs uiri feminęq; iuue
nes. z paruuli. simul omīs una uoce
dixerunt. Iudicet ds inter nos. z te.
cum fecisti in nos mala. nolentes lo
cum pacifice cū alligenis. Et ꝓ hoc
uendidit nos ds in manibz eoꝝ. z
ideo ū est qui adiuuet. cum ꝓster

nam ante oculos eoꝝ insti & pdito
ne magna. Et nunc congregate um
bulos qui in ciuitate sunt. ut spolie
mus eos tradamus omis pholoferni. ne
lus est eiꝰ ut captui benedicamus
dñō uiuentes. qui nō moriantur & si
mul obpbuit omē carni. cum iudea
mus ipores uias. & infantes nros
mori ante oculos nros. Contestamur
hodie celū & terram. & dñm patrū nrōꝝ
qui ulciscatur nos scōm pcta nra. ne
iam tradant ciuitatem in manu mi
nime holoferni. & sit finis nr̄ breuis
in ore gladii. qui longior effecerit
in audacia sua. Et cum hec dixissent
fles est fletus & ululatus magn in
ecclia magna omibz. & p multas ho
tas una uoce clamauerūt ad dñm di
centes. peccauimus cū pribz nr̄is. iur
ste egimus iniquitate fecimus. Tu
qꝫ pius es miserere nr̄i. aut in uno
flagello uindicta iniquitates nras.
Et noli tradere confitentes te qplo
qui ignorat te. ut nō ducant unde gs
ubi est dns eoꝝ. Et cū fatigati hec
clamoribz & hec fletibz talliati es
sent. cessarent ozias uniuersus la
cerauit dicit. Quo ato clamore fes. eo
hos .v. dies expectem a dño misem
fortitan cū indignatione suam ab
scindet. & dabit glām nōi suo. Si aut
trāctū quinq; diebz nr̄ uenit ad
uxtoriū. faciemus hec uba q locuti
es est enim [illegible] eius.
audiles hec uba iudith uidua
que erat filia merari. filii dooy filii
oseph. filii ozie. filii elau. filii tam
noy. filii gedeon. filii raphoim. fi
lii azitob. filii melchie. filii enam.
filii nathanie. filii salathiel. filii hz
meon. filii ruben. & uir eius hier
manalles. qui mortuus est in dieb
messis hordearie. Insidebat eni sup
alligantes manipulos in agro. & ue
nit estus sup caput ei. Et mortuus
est in bethulia ciuitate sua. & sepul
tus est illic cū patribz suis. Erat aut
iudith relicta est uidua. iam annis
tribz & mensibz sex. Et in superioribz do
mus sue fecit sibi secretum cubicu
lum. in quo cū puellis suis clausa
morabatur. Et hns sup lumbos su
os cilicium. ieiunabat omnibz diebz
uite sue. p̄ter sabba & neomenias.
& festa domus isrl. Erat aut elegans
aspectu nimis. Cui uir suus reliquit
aurū diuitias multas & familiā copo
sam. ac possessiones armentū bo
um. & gregibz ouiū plenas. Et erat
hec in omnibz famosissima. & timē
bat deum ualde. nec erat qui loqꝫ
retur de illa uerbū malū. Hec cū
cum audisset qm ozias promisisset
eis transacto quinto die tradere
ciuitatē. misit ad pbros chabri
charmin. Et uenerunt ad illam. et
dixit illis. Quid est hoc uerbum quo
consensistis ozias ut tradat ciuitatē
aduersus israhel. nisi intra quinq; dies ei uenerit
uobis auxiliū. Et qui estis uos
qui temptastis dnm. non est iste ser
mo qui misericordiam pariat. hz potius qui
iram excitet. & furorem accendat. no
sumsistis nos ipsi misericordiam dñi. &
in arbitrium nrm deum constituistis
ei. hz qm patient est dns. in hoc qo

penitentiā: ⁊ indulgentiā ei⁹ lacrimis postulem⁹. Non enī q̄libet ds sic cōmi nabitur: nec fiant filī hōis ad tractā diam inflammabil⁹. Et ideo humiliem⁹ illi aīas nr̄as: ⁊ in sp̄ū contriti humi liato seruentes illi aīas nr̄as: ⁊ in sp̄ū contriti humiliato seruentes illi. dicam⁹ flentes dño. ut sedim⁹ in lamentatem⁹ suam sic faciat nob⁹ cum mīam suā. ut sciant comburentē eth ne nr̄m in stipbla eoz. tm ⁊ de nr̄a humiliatae gl̄ientur: q̄m ñ sciunt simul p̄ca patrū nr̄oz. qui deliquerunt deū suū. ⁊ adorauerunt deos alienos. p scelere q̄d dati sunt in gladium. ⁊ in rapinam ⁊ in confusionē inimicis suis. Nos aūt aīm dñi nr̄i timus: Preter ipm. Expectem⁹ humiles consolationē eius. ⁊ requiret sanguinem nr̄m de afflictionib⁹ inimicoz nr̄oz. ⁊ humiliabit omīs q̄s queūt q̄ insurgunt cont̄ nos: ⁊ facet illas sine honore dūs ds nr̄. Et nunc ds q̄m nos eduxit de terra egipti. ⁊ liberauit nos de manu pharaonis regis egipti. ⁊ omnis exercit⁹ eius uidentes nos in ponto rubro uenientes post se. ⁊ clamauerunt ad te. ⁊ transeuntes per medium maris siccum. ⁊ persequentes inimici nr̄i sunt obruti aquis fortissimis. Et nos ⁊ nūc uenim⁹ ad montē quē possederunt amorrei. ⁊ ascendim⁹ in montē excelsum sicut decet. ⁊ uidim⁹ ruinas domorū nr̄arū. ⁊ muros nr̄os destructos. ⁊ portas nr̄as combustas. ⁊ ruinas nr̄as uidim⁹. ⁊ nō est nob⁹ aliud refugium nisi ad te dñe. Et nunc dñe ne tradas nos in finem. ⁊ in opprobriū. ⁊ in derisionē inimicis nr̄is. Et nunc dñe ne memineris iniquitatū nr̄arū. ⁊ iniquitatū patrū nr̄oz. ⁊ ne memineris delictoz nr̄oz. ⁊ delictoz parentū nr̄oz. ⁊ ne uindictā sumas de peccatis nr̄is. ⁊ de peccatis parentū nr̄oz. ⁊ ne irascaris nob⁹ in finem. ⁊ ne disperdas nos. ⁊ ne dissipes testamentū tuū. ⁊ ne auertas misericordiā tuā a nob⁹ dñe. ⁊ ne confundas nos

dulsionem seruil tuil qui zelant nunt zelum tuū. subuenu queso te dñe ds ms in nidue. Cu enī te ista puoza. z illa post illa cogitastu. z hoc tm̄ erb qđ tpe uoluisti. O ms cui me tue pate tuit. z tua nidit a iu ynidentia tua posuisti. Respe te castra alhy nouy nunc. sicut tile castra egy puoy uidere dignatul es. esa post seruos tuos armati ē rebant. confidentes in quadrigl z in equitatu suo. z in multitudine bellatoy. & aspexisti sup castra eoy z trubate fatigauit eos. Tenuit pedel eoy ab yllus. z aq operuit eos. Sit fiant z isti dñe qui confidūt in mltitudine sua. z in curribz suis. z in conul. z in sagittis suis. z lanceal gladiant. z nesciunt qz tu tpe es ds m̄. qui conte uil bella ab initio. z dñs nom̄ ē. Erige brachiū tuū sicut ab initio. z alude turturem eoy in turture tua. Cadat inimicul eoy in ruinā tua. qui ymittunt se uolare sēā tuā. z polluere tabernaclin uois tuu. z decere gladio tuo cornu al tarit tui. fac dñe ut gladio xpi eoy superbia amputetur. Capiat laqueo dolos suoy in me. z peribi es eum qz labil cauteal mee. ba in in dño constantiam. ut contemp nam illū. z iuruntē ut ebriam illū Fiat ei memoriale nōīt tui. cum mauil femine decerent eū. Sic ei in multitudine ebi inimicl tua dñe. nec in equoy uiribz uolun tal tua. nec superbi ab initio pla cuerunt ē. sz humiliū z mansuetu rum tibi semp placuit deprecatio. Ds celoy. creator aquaz. z dñs tocī creature. exaudi me miseram deprecantem. z de tua mia plumentem. Sit tibi dñe testamenti tui. z da ūbum in ore meo. z in corde meo consiliuum corroborā. ut dominal tua in tua sanctificatione ymaneat. z oēs gentes agnoscant qm̄ tu es ds. z nō est alius preter te.

Factum est aūt cū cessasset cla mare ad dñm. surrexit de loco qđ tacuerat prostrata dño. vocauit abram suam. z descendens in domum suā. abstulit a se stipendia. z exuit se uestimētis mundanis siue. Et lauit corpus suū. z unxit se unguento optimo. z discriminauit crinem capitis sui. z imposuit mitram sup caput suū. Et induit se uestimētis iocunditatis siue. induit sandalia pedibz suis. Assumpsit decenaliola z lilia. et manures. et armilos. z omnibz ornamentis suis ornauit se. Cui etiam dñs contulit splendorem. qm̄ omnis ista compositio. nō ex libidine sz ex uirtute pendebat. Et ideo dñs hanc in illa pulchritudine ampliauit. ut incomparabil decore oīum oculis appareret. Imposuit itaq; abre siue ascopam unu. z uas olei. z polentā z lagenas. z panes. z caseū. z priceps ē. Cumq; uenissent ad portas ciuitatis. viderunt expectantē eam. z ptos ciuitatis. Qui cū uidissēt eam. stupentes mirati sunt unus pulchritudinē ei. Sicq; cū introgā

ted eam: d inuenerunt subito dicentes. Ds patrū nr̄ōy. det t̄ gr̄am. t omne consiliū tuū cordi. sua uirtute corroboret. t gl̄ietur sup te rex in nr̄o nomen tuū in nr̄o sc̄o t in nr̄oy. t dixerunt hū qui illuc erant omēs una uoce. fiat fiat. Judith uo orans dñm. nr̄ūdo portas ipa t abra eius. cūq; t cum descendet montem circa ortū diei. occurrerunt ei exploratores assyriorū. t tenuerunt eam dicentes. unde uenis. aut quo uadis. Quę respondit filia sum hebreoy. Jdo q fugi a facie eoy. q̄m futurū a quo nr̄o q̄d dicitur uob in depdationem. p eo q̄d contempnentes uos. nolue runt ultro tradere sepōs ut in nem rent nr̄am in conspectu nr̄o. Nunc deducta cogrear mecū ducens. vadam ad faciem p̄cipis holofernis. ut indicem illi secreta illoy. t ostendā illi quo adtu possit obtinere eos. ita ut nō cadat unus ex eis de exercitu eius. Et cū audissent uerba illi. placuerunt eius. t admirabant de facie eius. q̄m tam pulchritudinem eius nimis. Et dixerunt ad eam. Confortasti aiam tuā. deo q̄d tale rep rexit consiliū. ut destruas ad dñm nr̄m. Hoc aūt scias. q̄m cum steteris in conspectu eius. bñ tibi fiet. t erit gratia una in corde in corde ei. Dixerunt; illam ad tabernaculū holofernis. nunciauerūt eam. Cumq; ingrederet ante faciem eius. stratum caprul est in tu li oculis holofernis. Dixerūq; ad eum de lacrimis eius. Quis contempnet pp̄m hebreoy. qui tam decorā mu

lierē habet. ut nō p hoc uno pugna re contra eos debeamus. Videns Ach holofernem iudith sedentem in co noro. q̄d erat ex purpura. t auro. t smaragdo. t lapidibz p̄ciosis in terrā. t cum in faciem eius intendis set. adorauit eū p̄sternens se sup t ram. Et leuauūt eam seruu holofer nis. iubente domino suo.

XI

Dixitq; holofernes dnūt ei. Eq̄ no bono esto. t noli pauere in corde tuo. q̄m ego unumq̄m nocui. qui uoluit seruire nabuch. regi. pl's aūt tuus si nō contempsisset me. non alle uassem lanceam meā sup illū. hunc aūt duo in qua ex causa recessit ab illis. t placuit t ut uenirēt ad nos. Et dixit iudith. Viuit ala ancille tue. q̄m si secretus tuus ala ancille tue. p̄fectam rem faciet dñs rectum. Viuit etiā nabuch. rex tre. t uiuit lin eius que est in re. ad correptionē am maz eramitū. q̄m nō solū hominē ser uiunt illi p re. t bestie agri obtēpe rant illi. Nunciatum etiā in tentoria tui. quia uerba mea in tui auribus gemuit. t indicatū est oī sēlo. q̄m tu solus bonus t po tens es in oī regno eius. t disciplina tua puericia p̄dicatur. Nec hoc la tet q̄d loquitur t achior. nec illud ig noratur q̄d ei tuleris euenire. Con stat etiā dñm nr̄m sic p̄cis offensis. ut mandauit p pp̄has suos ad popu lū q̄d tradat eum p̄cib; suis. t q̄m sciunt se offendisse dñm suū filii illi. tremor tuus sup ipos est. Jalup t fames inualuit eos. t ab arditate atque iam ure mortuos computā

cur. Veniez hoc ordinare. ut occidam
animā peccatā tua. & sanguinem eoꝝ bi-
bam. Et scā dñi dei sui. q̄ p̄cepit dñs
ñ contingi. in frumento uino & oleo
h̄ cogitauerūt impendere. & uoluit
consumere. que nec manibz debent
contingi. Ergo cū h̄ fecerint. certū
est q̄d in p̄ditionem dabunt.
 Od ego ancilla tua cognoscens hu-
gi ab illis. & misit me dñs hec ip̄a
nuntiare tibi. Ego enī ancilla tua
dñi colo. etiam nunc apd te. Exeat
ancilla tua & oret dñm. & dicet mi
q̄ eis reddat p̄cm suū. Et uenies
nuntiabo tibi. ita ut ego adducam
te p̄ mediam urbē. & habebis oēm
p̄lm isr̄. sicut oues quibz ñ est pa
stor. & ñ latrabit uel unus contra te.
q̄m h̄ ita dicta sunt p̄ prudentiā dei.
Ego q̄m natus ē illis ds. hoc ip̄a hu
milla nuntiare t̄. Placuit aīe oīa
uba h̄ coram holoferne & coꝝ p̄us
ei. & mirabantur ad sapiam eius.
Et dicebant alt ad altm. Non ē tal
mulr in tota terra. in aspectu. in pul
chritudine. & in sensu uboꝝ. Et dixit ad
illam holofernes. Benefecit ds q̄
misit te ante p̄lm. ut des illum
in manibz nris. Et q̄m bona est
p mulio tua. si fecit hoc in ds tuus.
erit & ds mis. Et tu in domo nabug.
magna erit. & nomē tuū nominabi
tur in uniuersa tra.

Cunc mulio eam introire ubi
posuit erant theleum ei. & mulio
eam illuc mane. & constituit quid da
retur illi de cotidiano suo. Cui respō
dit iudith. & dixit. Nunc ñ potero
manducare ex hiis que in p̄cepis
tribui. ne ueniat iup me offensio.
Ex hiis aīe que in deserto manducā
bo. Cui holofernes ait. Si defecerint
tibi ulla q̄ tecū detulisti. quid face
mus t̄. Et dixit iudith. Juret aīa
mea dñe mis. q̄m ñ expendet omnia
h̄ ancilla tua. donec faciat ds in
manu mā h̄ q̄ cogitauit. Introduxerūt
illam serui eius. in tabnaculū q̄d p̄
ceperat. Et pernit dum introiret. ut
darentur ei copia nocte. ante lucem
egrediendi foras ad oōem. & dixit
candi dñm. Et p̄cepit cubiculariis su
is. ut sicut placet illi. exeat. & intro
ret ad orandū dñm suū p triduū. Et
exibat noctibz in uallem bethulie.
& baptizabat se in fontem aque.
ut alcendebat. orabat dñm deum
isr̄ ut diget uiam eius ad libera
tionem p̄ plm. Et introeuntes mundā
manebat in tabnaculo. usq; dū ali
peret escam suam in uespm. Et fm
est q̄rto die. holofernes fecit cenā
seruis suis. & dixit ad eunuchum
suum. Vade & suade hebream illam.
ut exeunte consentiat hītare mecū.
fedū ē enī apd allyrios. si femina
uridcat uirum. agendo ut iocundus
ūsceat ab eo. Tunc introiuit eunuchus
ad iudith. & dixit. Non uereatur bona
puella introire ad dñm meū. ut ho
norificetur ante faciem ei. & manū
det cum eo. & bibat uinū in iocūdi
tate. Cui iudith respondit. Que ego
sum. ut contradicam dño meo. Omne
q̄d erit aīe oculos ei. bonū & optimū.
faciam. Quicq̄d aīe illu placuerit

h in ceu optimū: omnib; diebꝫ unxit
me. Se iurrexit & ornauit se uestim
to suo: & ingressa steuit ante faciem
ei. Cor aūt holoferne concussum e.
Erat enī ardens in concupiscentia ei⁹
& dixit ad eam holofernes. Bibe nūc
& recumbe in conuiuio: quia grām
inuenisti coram me. Et dixit iudith.
Bibam dne. quia magnificata est
ala mea hodie p omnib; diebꝫ me
is. Et accepit & manducauit & bibit
coram pō. ea que paurat illi ancilla
ei. Et iocundus fc̄s est holofernes.
ad illam: & bibit uinū multū nimis.
quātū numq̄ in diebꝫ in ura sua

XIII

Dixit aūt iudith sola. Dne deus
omnis uirtutis: respice in hac hora
in opa manuū meaꝝ: ut sicut
placuit ut in ciuitate uiam ergas:
& hoc cōfidens p te posse fc̄i cogita
tu pficiam. Et hec cum dixisset. ac
cessit ad columpnam q̄ erat ad caput
lectuli ei⁹: & pugionē eius qui in ea
ligatus pendebat exsolauit. Cumq;
euaginaret illū: apprehendit comā
capitis ei⁹ & ait. Confirma me dne
deus isrl in hac hora. Et percussit bis
in ceruicem eius: & abscidit caput ei⁹
Et abstulit conopeū ei⁹ a colūpnis:
& euoluit corpus ei⁹ truncū. Et post
pusillū exiit & tradidit capi holo
fernis ancille sue: & iussit ut mit
teret illud in peram suam. Et ex
eunt due ut dixit in consuetudine su
am ēt ad orōnē: & trāsierunt castra.
Et gyrantes uallem: uenerūt ad
portam ciuitatis. Et dixit iudith.
a longe custodib; murorū. Aperite
portas: quia nobiscum est dns. quia fe
cit misericordiam in isrl. Et postq̄ est cum
audissent uocem eius: uocauerūt
ptres ciuitatis: & conuenerunt
unt ad eam omnis a minimo usq;
ad maximū. quia sperauerāt eam iam
nō ee uenturam. Et attendentes lu
minaria: congregauerunt circa eam
unusquisq;. Illa aūt ascendens in emine
tiorem locū: iussit fieri silentiū. Cū
q; omnes tacuissent: dixit iudith. Lau
date dnm dm nrm. quia nō dereliquit
sperantes in se: & in me ancilla sua
ad implendū misericordiam suam q̄m pau
cis domui isrl: & interfecit in manu
mea hostem ptis sui in hac nocte. Et
protulit de pera caput holofernis: & o
stendit illis dicens. Ecce caput ho
lofernis principis militie assyriorū:
& ecce conopeum illi⁹ in quo recumbe
bat in ebrietate sua. ibi & p manū
femine percussit illū dns ds nr. Vi
uit aūt ipe dns. qm̄ custodiuit me
angls eius. & huc euntem. & ibi cō
morantem. & inde huc reuertentem.
Et nō permisit me ancillam suā dns
coinquinari: sed sine pollutione pec
cati reuocauit me uob gaudentem in

uidoria sua. in eualione mea. in liberatione tua. Confitemini illi qm bonus: qm in seculm misa ei. Vniuersi aui adorantes dm: direxerunt ad eam. Benedixit te dns in uirtute sua: qm p te ad nichilu redegit inimicos nros. Porro ozias puer ppli ihsl: dixit ad eam. Benedicta es tu filia a dno deo excelso: p oib mulieribz sup terram. Benedictus dns qui creauit celum z terram. qui te direxit in uulnera capitis principis inimicor nror. qz hodie nom tuu ita magnificauit. ut n recedat laus tua de ore hominu qui memores fuerint uirtutis dni in eternu. p quib n pepercit aie tue. sed angustias z tribulationes generis tui: sz subuenit ruine ante conspectu dei nri. Et dixit omnis ppls: fiat fiat. Porro achior uocatus dixit: z dixit ei dns ihsl. au tu celsum dixisti. qd ut faciatur. se de mumeil suis: qui ea put omnia incredulor incidit in hac nocte in manu mea. Vt pbes q ita sit: exite capite holofernus qui contempsit. z in me furorem minabat ducens. Cum captus fuisset ppls ihsl: gladio p totam periphiam latera tua videns aui achior caput holofernus. angustiatus p timore cecidit in faciem suam sup terram. z exhanimatus aia eius. Postea uero qm resumpto spu recreatus est: prodit ad pedes eius. z adorauit eam z dixit. Benedicta tu deo tuo in omni tabernaculo iacob: qm in omni gente qui audierint nomen tuum magnificabunt deum ihsl sup te.

XIIII.

Cum aut auroze ad ostium ppli ascendere me fecis. Suspendite caput hoc sup muros uras. Et cum exierint sol accipiat uniquiq arma sua. z exite cum impetu. ut inuestigetis insidias eorum: z qm impetu faciet. Tunc exploratores nre exierunt fugiunt ad principem suu exercitu ad pugnam. Cumq duces eor uenissent ad tabernaculu holofernis z inuenissent eu recumbentem in strato sangunee uolutantem: dixerut sup eos unus. Cuiq cognouissent eos fugere. ne pot illos sequi: qm dns contrit eos sub pedibz suis. Tunc achior uidens in fide qm fecit dns ihsl: reliquit gentilitatem suu. credidit deo. Et circuncidit carnem prepucii sui. z apposuit ad ppli ihsl: z omnis successio eius usq in hodiernu diem. Hoc a te ortus est dies: suspendit super muros caput holofernis. Accepit q uniquiq uir arma sua: z egressi sunt cum grandi strepitu. z ululatu. Qd uidentes exploratores: ad tabernaculu cucurrerunt. Porro hi qui in tabernaculo erant uenientes. z ante ingressum cubiculi p strepentes. errandi. qd inquietudinem ante moliebantur. ut non ab exercitibz. sz a domanubz holofernis eugularet. Sullust enim audebat cubiculu intrare alligno pulsando aut intrando aperire. sz cum uenissent duces eius z tribuni. et uniuersi maiores exercitus assyrior

dixerunt cubicularius. Jurate et ex
itate eum: qui egressus mutet de ta
uerunt suos. aut si sunt prouocare nos
ad prium. Tunc ingressus uagao cubi
culum est. fecit ante cortinam: et plau
sum fecit manibz suis. & ulpicaba
tur cum illis cum uidisset dormire. &
cum nullum motum audisset sensu
amisso capit: arcellet primauit ad
cortinam. Et cleuans eam: uidit
capitis abscisi capitem holofernis in
suo sanguine tabefactum cadere super
eam. et clamauit uoce magna cum
fletu: et ululatu uestimenta sua. Et in
gressus tabernaculum uidit: cum uene
rit eam. Et exiluit foras ad plebem:
et dixit. Una mulier hebrea: fecit con
fusionem in domo regis nabugodo
nosor cum holofernes iacet mutus: et
caput ipse si est in illo. Qui cum au
dissent principes amorrei et ascalo
nite omnes uehementia sua: et mole
stabilis timor et tremor cecidit super
eos. Et turbati sunt ad uocem ualde:
et sic est clamor in conuallibus mune
dia castra eorum.

CAP. V.

Cumque omnis exercitus deollatu
holofernem audisset: fugere
merunt et conciliis abierunt. Et solo tre
more et metu agitati. fugere principes
summum. ita ut nullus loqueretur
cum primo suo: sed inclinato capite
relicto. omnibz cuadere hebreos cu
piebant. quos armatos uenire sic
audierant. fugientes per uias cam
pestres et semitas colliis. videntes a
liis sub fugientes illos: descenderet
clangentes tubis et ululantes. post
eos. Et cum alii in unam
fugam iissent. et preceptes. filii aii
sub uno agmine plequentes: de
bellabant omnes quos inuenire
potuissent. Misitq; exercitus nuncios:
per omnes montanes. et regiones sicili
omnes tractus regio omnisq; urbs: elec
tam iuuentutem misit armatam post
eos. Et precepit illis in hec gla
dii: quousq; peruenirent ad extre
mitatem finium suaz. Reliqui aii
qui erant in bethulia ingressi sunt
castra assyriorum: et pdam cum fugi
entes assyrii reliquerant abstule
runt. et ditati sunt ualde. Hii
ius qui uictores reuisi sunt ad bethu
liam. omnia quecq; erant illorum ab
stulerunt secum: ita ut non esset numc
rus in pecudibz. in iumentis et uni
uersis mobilibz cor: ut a minimo
usq; ad maximum omnes diuites fierent
de pdamonibz cor. Joachim aii sum
mus pontifex de iherusalem uenit in be
thuliam cum omnibz pbis suis:
ut uideret iudith. Que cum esset
ad illum: benedixerit illam omnes u
na uoce dicentes. Tu gla iherusa
lem. tu leticia israel: tu honorificentia pbi
lii. tu sinus iubilii: et confortatum
est cor tuum: eo qd castitatem ama
uerisi: et post uirum tuum alium nescie
ris. Ideo et manus dni confortauit
te: et ideo eris benedicta in eternum.
Et dixit omnis pbs: fiat fiat. per
dies xxx. ut colligerent de spolia
assyriorum a pbo israel. Porro aii ima
gines que holofernis peculiaria fuis
se pbata sunt. dederunt iudith in

auro ⁊ argento. ⁊ uestibꝫ ⁊ gemmis. ⁊ oīe supellectilē. ⁊ tradita sunt illi oīa a pplo. Et oēs pp gaudebant eū mulieribꝫ ⁊ uirginibꝫ ⁊ iuuenibꝫ. in organis ⁊ cytharis. Tunc cantauit canticū hoc dño iudith dicens. Incipite dño in tympanis. cantate deo in cymbalis. modulamini illi psalmū nouū. exultate ⁊ inuocate nomē eius. Dñs conterens bella. dñs nomē est illi. Qui posuit castra sua in medio pp suo. ut eruet nos de manu oīum inimicorū nrōrum. Venit assur ex montibꝫ ab aquilone. in multitudine fortitudinis sue. Cui⁹ multitudo obturauit torrentes. ⁊ equi eorū cooperuerūt ualles. Dixit se incēsurū fines meos. ⁊ iuuenes meos occisurū gladio. infantes meos dare in ꝓdam. ⁊ uirgines in captiuitatem. Dñs aūt omnē nocuit eum. ⁊ tradidit eū in manus feminē. ⁊ confudit eū. Non enī cecidit potens eorū a iuuenibꝫ. nec filii titan percusserūt eum. nec excelsi gygātes inposuerūt se illi. Sed iudith filia merari in specie facieī sue dissoluit eum. Exuit enim se uestimēta uiduitatis. ⁊ induit se uestimenta letitie in exultationē filiorū isrl. Unxit faciem suam unguento. colligauit crinitos suos mitra. ad decipiendū illum. Sandalia eius rapuerunt oculos eius. pulchritudo eius captiuam fecit animam eius. pertransiuit gladius cervicem eius. Horruerunt pse constantiam eius. ⁊ medi audaciā eius. Tunc ululauerūt castra assyriorū. cū apparuerūt humiles mei a relictis in sua. filii puellarū cōpūxerunt eos. ⁊ sicut pueros fugientes. ceciderunt eos. Perierunt in plio. a facie dñi mei. Hymnū cantemus dño. hymnū nouū cantemus deo nro. Adonay dñe magnus es tu. ⁊ pclarus in uirtute. ⁊ quem superare nemo potest. Tibi seruiat omnis creatura tua. qm dixisti. ⁊ facta sunt. misisti spīm tuū. et creata sunt. ⁊ nō est qui resistat uoci tue. Montes a fundamentis mouebūtur cum aquis. petre sicut cera liquescent ante faciem tuam. Qui aūt timent te. magni erunt apd te oīa. Ve genti insurgenti sup genus meum. dñs eōrū omnipotens ultionem in eis. in die iudicii uisitabit illos. Dabit enim ignem ⁊ uermes in carnes eorū. ut uratur ⁊ sentiant usq; in sempiternū. Et sicut est post hec. omnis pl̄s post uictoriam uenit ad templum adorare dominū. Et mox ut purificati sunt. ob tulerunt omnis holocausta ⁊ uota et repromissiones suas. Porro iudith uniuersa uasa bellica holofernis q̄ dederat illi pl̄s. ⁊ conspexit q̄d ipa suffulserat in anathema oblitionis. Erat autē pl̄s iocundus sed in faciem suā. et p tres menses gauisus huic uisioni celebrauit eā cum iudith. Post diem ā illos. unusquisq; rediit in sua. ⁊ iudith magna ſtā est in bethulia. ⁊ pclarior erat uniuse tre illi. Erat ⁊ uirtus ſtitatis ad iuncta. ita ut ñ cognosceret uirū omnib; diebꝫ uite sue. ex quo defunctus est manasses uir eius. Erat aūt diebꝫ festis procedens cum gla

magna. stantes aũ in domo uxor sua annos .c. quinq; z defunctus est abraam suam liberam. z defuncta est ac sepulta cum uiro suo in bethulia. Ducxit uxorẽ illam omnĩ plis diebz uĩ. Iuditi aũ spacio iuxte euil il iuxte quã turbauerat ilel z post mortem eius annis multis. Dies aũ iudithe buius seluatarũ ab hebreis in numero diuinorum lr̃ar̃ acceptus. et colitur a iudeis ex illo tempore usq; in plentem diem. Explicit liber iudith. Incipit platio libri hester.

Liburnum hester uarijs ĩdiomatibz constat esse uoluminibz. quĩ ego de archiuis hebreon retinans. liburnum e ubo exemplius transtuli. Quĩ liburnum edmo uulgata latinoris hinc inde ĩbon timbz trahit. addens ea que ex tpe diuersi poterant z audiri. sicut solitum est scolaribz discipulis. sumpto themate exponere q̃dã ubi uenerunt quo minorem partem est. uel ille quo minorem sentiebat. Hos aũ o paula z eustochiũ q̃m z bibliotecas hebreon studiosissime tractare. z nuperrĩ cerramina comparatus. teneres hester hebraicum liberũ. y singla uba quam diligentissime discutere. ut possitis aguoscere nichil eram augmentasse addendo. z fideli testimonio simplicitatem sicut in hebreo habetur hystoriam hebraicam latine lingue tradidisse. Nec affectauimus laudem hominũ. nec ut superationes expauescerem. Deo enĩ placere curantes. minas hominũ nec unquam mouerẽ expauescerem. Deo enĩ placere curantes. minas hominum penitus si timemus. q̃m dixit pater deus ossa eoz q̃ hominibz placere desiderant. z sedm aplm q̃ hĩ modi sunt. serui xpi ee non possunt.

Explicit platio. Incipit liber hester.

Il diebz assuerꝰ q̃ regnauit ab india usq; ethyopiam sup centũ .xxvii. prouincias. q̃m sedit in solio regni sui. sicut scripta sunt. Tertio q; anno imperii sui fecit grande conuiuium. omnibz principibz z potentibz suis. fortissimis p̃sidibz. z medoꝝ ac elamitarũ. z p̃fectis prouinciarũ coram se. ut ostenderet diuitias gl̃e regni sui. ac magnitudinem iactantiam potentie sue multo tpe. centũ uidelicet z octoginta diebz. Cumq; implerentur dies conuiuii. conuocauit omnẽ populum q̃ inuentus est in susis. a maximo usq; ad minimũ. et septẽ diebz uicissim conuiuiũ parauit in uestibulo orti z nemoris. q̃d regio cultu z manu constitũ erat. Et pendebant ex omĩ parte tentoria aerij coloris. z carpasini. z iacinctini sustentata funibz byssinis atq; purpureis. q̃ eburneis. circulis inserti e tant z columpnis marmoreis fulciebantur. Lectuli quoq; aurei z argentei sup pauimentum. smaragdino. z pario stratũ lapide. distinctis erant. q̃d mira uarietate pictura decorabat. Bibebant aũ q̃ uniuersi erant aureis poculis. z alijs

atq; aliū uasis ebi inferebantur.
Vinū quoq; ut magnificentia regia digniū erat/habundanſ z pcipuum ponebatur. Lex erat qui nolentes cogeret ad bibendū/ sic fuerat statuerat. ꝓponens mensis singulos de pcibz suis. ut sumeret unusquisq; qđ uellet. Vasthi quoq; regina. hēc conuiuiū feminaz in palatio/ ubi rex assueuerat manere conuiuebat. Tercia die septimo cum rex esset hylaris. z post nimiam potationē uinea iussisset merō/ precepit mauman et bazacha. z arbona. z bagacha. z abgarcha. z zarath. z carcbas. vii. eunuchis qui in conspectu eius ministrabant ut introducent reginā uasthi coram rege. posito sup caput eius diademate/ z ostenderent cunctis populis z principibz illi pulchritudinē. Erat enim pulchra valde. Que renuit. z ad regis imperiū qđ p eunuchos mandauerat uenire contempsit. Unde iratus rex. z nimio furore succensus. interrogauit sapientes qui ex more regio semp ei adant. z illoz faciebat cuncta consilio. seu eruditi leges ac iura maioz. erant aūt primi z prudentes. Charsena. z sethar. z admatha. z tharsis. z mares. z marsena. z mamucha. vii. duces persarum atq; medoz qui uidebant faciem regis. z primi post eum residere solebant. eo tpe uasthi regina fuit adducta. que assueuerat regis imperiū qđ p eunuchos mandauerat facere noluisset. Iratus mamucha/ ait coram rege atq; principibz. Non solum regem lesit regina uasthi/ sz z omnes principes z pples qui sunt in cunctis prouinciis regis assueri. Egredietur enim sermo reginę ad oēs mulieres/ ut contemnant uiros suos z dicant. Rex assueerus iussit ut regina uasthi introiret ad eum/ z illa noluit. Atq; hoc exemplo oēs pncipum coniuges persarum atq; medoz/ parumpendent imperia maritoz. unde regi iusta est indignatio. Si tibi placet egrediatur edictum a facie tua z scribatur ut̄ legem persarum atq; medoz. qđ̄ preterire illicitum est/ ut nequaq̄m ulti uasthi ingredi audeat ad regem. sed reginam illi alia que melior illa sit accipiat. Et hoc in omne qđ latissimum est principatus tui diuulget imperium. z cunctę uxores tam maiorum quā minoz deferant honorē suis maritis. placuit consilium ei regi z principibz. fecitq; rex iuxta consilium mamuchan. Et misit epistolas ad unūquasq; prouincias regni sui ut unusquisq; gens audiret z legeret pcepit. duabus linguis z literis. et uiros principes z maiores in domibz suis. z hoc p cunctos pples diuulgari

Iussit ut gentis uniuscuiusq; lingua loqui deberet. indignati decemuiri estimauerant esse uasthi. z que scripsit. z que passa est. Quorum consilio puellę regis ac ministri eius. Querantur regi pulchre uirgines ac speciose. z mittantur qui considerent p uniuersas prouincias puellas speciosas ac uirgines. z adducant eas ad ci

uiratem sulam: & tradant in domum
feminaꝝ sub manu egei eunuchi q̄
est ꝓpositus & custos mulieꝝ regiaꝝ.
Et accipiant mundū muliebrem: &
cēta ad usus necessaria. Et quecūq;
uū oīs delis regis placuit: ipa reg
net ꝓ uasthi. Placuit sermo regi: &
ita ut suggesserant fuerit ꝯfect. Erat
aut iudeus in susis cuitate uocabu
lo mardoche filius iaīr: filii semei
filii cis de stirpe gemini qui fuerat
fuerat de ierin eo tempe quo iecho
niam regem iuda nabuged rex ba
bylonis transtulerat: qui fuit nutrici
filie eius edesse. que alio nōie hes
uocabatur: & uxor patruel aīme
rat: pulchra nimis & decora facie.
Mortuis ꝯ patre eius ac mre: mardoche
sibi eam adoptauit in filiam. Cumq;
perductus esset regis imperium. & iuſ
data illi multe uirgines pulchre ad
ducerentur susan & egeo traderentur
eunucho: placuit quoq; ut cēta pu
ellas ei nubtia esset: ut seruaretur in
numo feminaꝝ. Que placuit ei. &
inuenit gram in conspectu illi ut ac
celeraret mundū muliebrem. & tra
deret ei partes suas. & septē puellas
speciosissimas de domo regis: & eam
patrīa cū pedissequitas eius ornaret
atq; excoleret. Que nolui indicare
ei ꝑplm & patriam suā. mardocheus
enim ꝑceperat: ut de hac re omino ne
tacerent. Qui deambulabat cotidie
ante uestibulū domus: ut qua eset
uirgines scrutabantur: curam ageꝝ
salutis hester: & scire uolens quid ei
accidet. Cum aūt uenisset tempus
sing̃latum p ordinē puellaꝝ ut
introirent ad regem. expletis omib;
que ad cultū muliebrem pertinebāt.
mensis duodecimus ingrediebat: erat di
tatus ut sex mensib; oleo unge
rent myrrino. et aliis sex quib; dā
pigmentis & aromatib; utebant.
Ingredientesq; ad regem quicquid
postulassent ad ornatū petens ac
cipiebant: ut esset placiat compositi
te. de thesauro feminaꝝ ad regis cu
biculū tribuebat. Et que introierat
uespe: egrediebatur mane. Atq; i
de in tedas edes deducebatur: que
sub manu saltagazi eunuchi erant:
qui concubinis regis ꝑsidebat. Nec
habebat potestatem ad regem ul
redeundi: nisi uoluisset rex: & eam
uocasset nōie. Euoluto aūt
tempe p ordinem: instabat dies q̄
hester filia abiahel patrui mardochei
quē sibi adoptauerat in filiam. ut
deberet ad regem. Que cū quesisset
muliebrē cultū: & quecunq; uolu
it egressi eunuchi custos uirginū. &
ei ad ornatū dedit. Erat aūt forma
sa ualde: & incredibili pulchritudi
ne omnium oculis gratiosa & amabi
lis iudebatur. Ducta est itaq; ad
cubiculū regis assueri. mense dece
mo qui uocatur thebeth: septimo
anno regni eius. Et amauit eam re
plusq̄m omes mulieres. & inuenit gra
tiam & misericordiam coram eo: sup omnes
mulieres. Et posuit dyadema regi
ni capite eius: fecitq; eam regna
re in loco uasthi. Et fecit conuiuiū
um ꝓcerum ꝑ magnificū cunctis

ꝓncipib; ⁊ seruꝰ suus; ꝑ coniunctione ⁊ nuptias hester. Et dedit regi
em in munusculū pulcritudꝰ; ac dona largi
tus est ut magnificentiam ꝑncipalem. Cumq; ⁊ sedo quererentur
uirgines ⁊ congregarentur; mardocheus manebat ad regis ianuam.
Necdumq; ꝓdiderat hester patriā ⁊ ꝓpīn quitatem; ut mandatum eius.
Quicquid enī ille ꝑcipiebat obser
uabat hester; ⁊ ita cuncta faciebat.
ut eo tempe so lita erat. quo eam
paruulam nutriebat. Eo igitur tpe
quo mardocheus ad regis ianuam
morabatur; irati sunt bagathan
⁊ thares. duo eunuchi regis. qui ian
tores erant. ⁊ in ꝑmo palatij limi
ne ꝓsidebant; uoluerunt; insurge
re in regem. ⁊ occidere eum. Qd mar
docheus ꝓcul dubio latuit. Statimq; nuncia
uit regine hester; ⁊ illa regi ex no
mine mardocheo. qui ad se tem de
tulerat. Questiōne est ex inuentum.
⁊ appensum utrq; eoꝝ in patibulo;
mandatūq; hȳstoriis. annalib;
tradi tum coram rege.

Post hec rex assueri exaltauit
Aaman filiū amadathi q̄ erat
de stirpe agag; ⁊ posuit soliū eius
supꝫ oīs ꝓncipes quos habebat.
Cunctiq; serui regis qui in foribꝰ pa
latij ꝛsidabantur; flectebant genu.
⁊ adorabant aman. Sic enim eis ꝑ
ceꝑat imperator. Solus mardoche
us flectebat genu; nec adorabat
eum. Cumq; dicerent regis ꝑpi.
qui ad fores palatij ꝓsidebant. Cur
ꝑter ceꝑta tu obseruas mandata
regis? Cumq; hoc crebrō diceret. ei
ille nollet audire. nuntiauerūt amā.
sicut cupierat ut uidꝰ ꝓsequeretur in
ira. Viderat enī eis se ē iudeum.
Qd cum audisset aman. ⁊ ꝓpter
to ꝓbasset qd mardocheus ei subi flec
teret genu. nec se adoraret; iratus
est ualde. Et ꝑ nichilo ducens ui ulcī
scī mardocheū in tantū; quia
dixerat. audierat enī qd genus esset iude.
magisq; uoluit omnem iudeoꝝ qui
erant in regno assueri ꝑdere pati
bulo. Mense ꝑmo cui uocabulū est
nisan. anno duodecimo regni assue
ri. missa est sors in urnam que hebꝛce dicitur ꝑhur. coram aman. quo
die ⁊ quo mense genus iudeoꝝ deberet
interfici. Et exiuit mensis duodecimus;
qui uocatur adar. Dixitq; aman regi
assueri. Est ꝓbis ꝑpulus dispersus ⁊
segregatus in cunctis ꝓuinciis tui
regni. tui dispsus ⁊ alienus a se
metipso. nouas habet legib; ⁊ cerimo
nias. insuꝑ ⁊ regis statuta contemnens;
⁊ optime nosti qd nō expediat regno
tuo ut insolescat ꝓcacitas. Si tibi
placet decerne ut pereat. ⁊ decem mi
lia talentoꝝ appendam archarīs
gazē tue. Tulit ergo rex anulū quo
utebatur de manu sua. ⁊ dedit eum
aman filio amadathi de ꝓgenie a
gag hostis iudeoꝝ. Dixitq; ad eū. Ar
gentum qd pollicitus es tibi do ꝑ
pulo age qd tibi placet. Vocatiq; ꝑ
scribe regis mense ꝑmo iussa. tri
decima die eiusdem iussit. ⁊ scripti
est ut iusserat aman ad oīs sa
trapas regis. ⁊ iudices ꝓuinciaꝝ. diuersarumq; gentiū. ut quecq; gentile

gere poſſet ⁊ audire p̄ uarietate
linguar̄ ex nocte affuerit regis ⁊ lu
cere lignare ipſum amilo. mille ſ̄b
p̄ curſores regis ad minimas p̄uin
cias. ut occiderent atq; delerent om̄s
iudeos a p̄uo uſq; ad ſenem. par
uulos ⁊ mulieres. uno die. hoc ē terti
decimo menſis duodecimi qui uoca
tur adar. ⁊ bona eor̄ direperent.
Summa aut̄ explanum hec fuit. ut
om̄s p̄uincie parerent. ⁊ parati eſſent
ad p̄dictam diem. Festinabant cursō
res qui mſſi erant. explere regis im
perium. Statimq; in ſuſis rependitō
edictū. rege ⁊ aman celebrante cō
uiuiū. ⁊ ciuitas iudeis q̄u in urbe
erant fletibz. Que cum audiſſet
mardochē ſcidit uestimenta ſua. ⁊
induit ſē ſacco. ſparſitq; cinerem
capiti. ⁊ in platea medie ciuitatis
uoce magna clamabat. oſtendens
amaritudinem animi ſui. ⁊ hoc cum
latu uſq; ad fores palatii gradiēs.
Non enim erat licitum. indutū ſac
co. aulam regis intrare. In omnibz
quoq; p̄uinciis quocūq; edictis. ac locis. ad
que crudele regis dogma p̄uenerat.
planctus ingens erat apd̄ iudeos.
ieiunia. ululatus. ⁊ fletus. ſacco et
cinere multis p̄ſtratis utentibz. Ingſ
ſe ſunt aū puelle heſter ⁊ eunuchi.
nunciauerūq; ei. Qd audiens. con
ſternata eſt. Et miſit uestem. ut ab
lato ſacco induceret eam. qui accipe
noluit. Accersitq; achac eunuchū q̄
ex numero ei dederat. p̄ceptō ut
ad mardocheū. ⁊ diſceret ab eo
tur hoc faceret. Egreſſus achac iuit
ad mardocheū ſtantem in platea
ciuitatis ante oſtiū palatii. Qui
dicauit ei omnia que acciderant. ⁊
quodd aman promiſſo ut in thesau
ro regis p iudeor̄ nece inferret argē
tum. Exemplar̄q; edicti eſſ̄ perdebat
in ſuſis dedit ei. ut regine oſtende
ret. ⁊ moneret eam ut intraret ad re
gem. ⁊ deprecaretur eum p̄ plō ſuo.
Regreſſus achac. nunciauit heſter
omnia que mardocheus dix̄at. Q̄
reſpondit ei. ⁊ iuſſit ut diceret mar
dochēo. Om̄s ſeruu regis. ⁊ cunctē
que ſub ditione ei ſunt nouerūt p
utriuſq; ſexus ſiue uir. ſiue mulier. inuoca
tus intrauerit atriū regis interioris. ablq;
ulla cunctatione ſtatim interficiat̄.
niſi forte ter auream uirgam ad ea
tenderit p ſigno clemētie. atq;
ita poſſit euadere. Ego ē q̄uis ad re
gem intrare noſti. que. xxx. iam die
bz ſū ſum uocata ad eum. Qd cum
audiſſet mardochē. rurſum man
dauit heſter dicens. Ne putes q̄d a
animam tuam ſim liberes. ⁊ q̄ in do
mo regis es p̄unctis iudeis. Si enī
nunc ſilueris. p aliam occaſionem
liberabuntur iudei. ⁊ tu ⁊ domꝰ pris
mi tua peribitis. Et quis nouit utrum
ideo ad regnū uenīſti. ut in tali tē
pore pareris. Rurſumq; heſter hec
mardocheo ſūa mandauit. Vade ⁊
congrega om̄s iudeos quos in ſuſis
reperieris. ⁊ orate p me. Non come
datis ⁊ ſi bibatis triby; diebz ac no
ctibz. ⁊ ego cum ancillis meis ſimili
ter ieunabo. Et tunc ingrediar ad re
gem. cōtra legem faciens. ſi uocata.

tradentesq; me morti & perditioni. Justo
tragq; mardochei & fecit omnia que
ei hester preceperat.

Quinta

Die autē octauo iudicta est hester
regalibz uestimentis & stetit in atrio
domus regie ex̄ erat uirtuti contra
basilicam regis. At ille sedebat su
per solii sui in consistorio palatij. ex̄
tra ostiū domus. Cumq; uidisset
hester reginam stantē placuit o
culis eius. Et extendit contra eam
uirgam auream quā manu tene
bat. Que accedens osculata ē sum
mitatem uirge ei. Dixitq; ad eam
rex. Quid uis hester regina. Que ē
petitio tua. etiam si dimidiā regni
partem petieris dabitur tibi.
Et illa respondit. Si regi placet ob
sero ut uenias ad me hodie & amā
tem ad conuiuiū ex̄ pau. Statimq;
rex. Vocate mox aman cito. ut he
ster obediat uoluntati. Venerunt
itaq; rex & aman ad conuiuiū. ex̄
eis regina paūat. Dixitq; ei rex pr̄
q̄m unus hyberat habundanter. ex̄
petis ut det & et p qua re postulas.
Etiam si dimidiam partem regni mei
petieris impetrabis. Cui respondit
hester. Petitio mea & preces iste sunt.
Si inueni grām in conspectu regis ex̄
si regi placet ut det mihi ex̄ postulo &
meam impleat petitionem. ueniat
rex & aman ad conuiuiū ex̄ pau e
is & cras regi quam uoluntatem
meā. Egressus est itaq; illo die aman
letus & alacer. Cumq; uidisset mar
dochei sedentem ante fores palatij.
& in solum ñ assurrexisse sibi. sed ñ
motū quidē de loco sessionis sue.
indignatus est ualde. Et dissimu
lata ira. reuersus in domū suam con
uocauit ad se amicos & zares uxo
rem suam & exposuit illis magnitu
dinem diuitiaz suaz. filiorumq; tur
bam. & insuper cuncta q̄a sup omnes
principes & seruos suos rex eleuasset.
Et post h̄ adiecit. Regina quoq; hester
nullū aliū uocauit cum rege ad cō
uiuiū præter me. apd̄ q̄m eciam cras
cum rege prīsurus sum. Et cū hec
omnia habeam. nichil me hīre putō q̄m
diu uidero mardocheū iudeū sedē
tem ante fores regias. Responderunt
ei zares uxor eius & ceteri amici. Jube
pari excelsam trabem hīrem alti
tudinis quinquaginta cubitos & di
mane regi ut appendatur sup eā
mardocheus. & tūc ibis cū rege lē
ter ad conuiuiū. Placuit ei consiliū.
& iussit excelsam parari crucē. Nocte
illam rex diuersi in somnem. Jussit
q; sibi afferri hystorias & annales
priorum temporum. Que cū illo p̄sente
legerentur. ueniū est ad eū locum
ubi scriptum erat. quōd nuntiasset
mardochē insidias bagathan & e
thares eunuchorū regem assueri
ingulare cupientes. Dixitq; cum rex
audisset. ait. Quid p hanc fidē bo
nos ac p̄mus mardochē consecutus
est. Responderunt ei serui illi. Nō
nullum. Sicut omnino factū est
non recedit actum. Statimq; rex. Quis est in
atrio. Aman quippe uenerat
ut dum domus regie intraūat. ut sug
gereret regi. & ut uideret mardo

eheū affigi patibulo. qđ et fiāt ꝑ
patum. ꝓdeuntq; pūi. Amā stat
in atrio. Dixitq; rex. Ingred tatur.
Cumq; eēt ingressus. ait illi. Qđ
debeō fīi huic quem rex honorare
desiderat. Cogitauit aman in cor
de suo & reputauit qđ nullū aliū
rex uelit se uelle honorare. respō
dit. Homo quem rex honorare cu
pit debet indui uestibz regis. & im
poni sup equū qui de sella regis &
accipe regiū diadema ꝙ caput su
um. & primū de regis principib;
ac ꝑncipū ueneat equū eī. & per
plateam ciuitatis incedens. cla
met & dicat. Sic honorabitur. quē
cumq; rex uoluerit honorare. Dixit
itaq; ei rex. festina. & sumpta sto
la & equo huc ut locutus es mardoche
udeo qui sedet ante fores palatij.
Caue ne quicqm de his que locu
es ꝑmittas. Tulit itaq; aman sto
lam & equū. indutūq; mardocheū
in platea ciuitatis. & impositū equo.
ꝓdebat atq; clamabat. Hoc hono
re condignus est. quemcūq; rex uo
luerit honorare. Reuersusq; est mar
docheus ad ianuam palatij. & amā
festinauit re uertī domū suam. lugens
& opto captus. Narrauitq; zares uxo
ri sue et amicis. omnia que euenis
sent sibi. Cui respondebant sapiē
tes quos habebat in consilio. et
uxor eius. Si de semine iudeorū
est mardoche ante quem cadere ce
pisti. si potes ei resistere. sed cades
in conspectu eī. Adhuc illis loquē
tibz. uenerunt eunuchi regis. &

ercto eū ad conuiuiū. qđ regina pa
uerat ꝓpere compulerunt. Intra
uit itaq; rex & aman ad conuiuiū
um. ut biberent cū regina. Dixit
q; ei rex etiam in die. postqm
uino incaluerat. Que est petitio
tua hester ut detur tibi. & quid uis fīi.
Etiam si dimidiam regni mei pe
tieris impetrabis. Ad quē
illa respondit. Si inuenī gram in
oculis tuis o rex. si tibi placet. do
na mihi aiam meam ꝓ qua rogo. et
ꝑplm meū ꝓ quo obsecro. Tradita
sumus ego & ꝑplis mis ut cōsu
mamur. trucidemur. & pereā. Atq;
utinam in seruos & famulas ven
derēmur. Esset tolerabile malū. et
gemens tacerem. Sed aūs hostis nr
est. cuius crudelitas redundat in re
gem. Respondens rex assuerus ait. Qs
est iste. & cuius potentie. ut hec audē
at facere. Dixit hester. Hostis & ini
micus nr pessimus. iste est aman.
Qđ ille audiens turbatus obstupuit.
mihi regi ac regine ferre sic subi
tus. Rex aūt surrexit iratus. & de
loco conuiuij intrauit in ortū ar
borū consilium. Aman quoq; stu
rexit. ut rogaret hester reginam
ꝓ aīa sua. Intellexit eum a rege. si
bi parari malū. Qui cum reuisus
ēt de orto nemorū consito. & in
trasset conuiuij locū. reperit amā
sup lectū corruisse. in quo iacebat
hester. & ait. Etiam reginā mihi
oppmere me ꝓsente in domo mea.
Nec dum uerbum de ore eius exierat.
& statim operuerunt faciem eī. Dix

ep arbona: unꝰ de eunuchis qui stabant in ministerio regis. Et ait. Ecce lignum quod paravit mardocheo. qui locutus est pro rege stat in domo aman: huic ait rex. Ipse illud suspendite. Suspenditur ergo aman in patibulo quod paravit mardocheo: et regis ira requievit.

CVIII.

Eodie rex assuerus hester regine domus aman adiutrix iudeorum. Et mardocheus ingressus est ante faciem regis: confessa est ei hester quod ei esset patruus suus. Tulitque rex anulum quem ab aman receperat: et tradidit mardocheo. Hester autem constituit mardocheum super domum suam. Nec his contenta: rogavit ad pedes regis flentes et deprecata ut malitiam amani agagitę et machinationes eius pessimas quas cogitaverat contra iudeos. irritas faceret. At ille ei more suo aureum porrexit manum: quo signum clemencie monstrabat. Illaque consurgens: stetit ante eum et ait. Si placet rege et inveni gratiam coram oculis eius. et deprecor mea ei et ut dicitur. et contra: obsecro ut non ut ego possim videre malum gentis meę. et ruinam cognatorum meorum. Dixit rex assuerus hester regine: et mardocheo iudeo. Domum aman contuli hester: et ipsum iussi affigi cruci. quia insidias et manum misit in iudeos. Scribite ergo iudeis sicut vobis placet et regis nomine: signantes litteras anulo meo. Lex enim consuetudo erat. ut ea quę et regis nomine mittebantur: et illi anulo signata erant. nemo auderet contradicere. Accitis ergo scribis et librariis regis. erat autem tempus iuxta mensis qui appellatur sibath. tercesima et octava illius die scripte sunt epistole ut mardocheo videbatur ad iudeos. et ad principes provinciarum et iudices. a centum. viginti. quinque ab india usque ethiopiam prefectos. provincie atque provincie. pro et pro ut linguis et litteras suas: et iudeis ut legere possent et audire. Quę epistole que ex regis nomine mittebantur. anulo illi obsignate sunt: et misse per veredarios. qui per omnes provincias discurrentes. tercias litteras nouis nuntiis promerunt. Quibus imperatur. ut convenirent iudei per singulas ciuitates. et in unum pergent congregati. ut starent pro animabus suis et omnes inimicos suos cum coniugibus ac liberis et familiis domibus usque deleret. Et constituta est omnes provincias una ultimus dies. idest octava decima mensis duodecimi adar. Summaque epistole hec sunt: ut in omnibus urbibus aperte quę regis assuerus impio subiacebat. noti fierent. paratos esse iudeos ad capiendam iuste dictam de hostibus suis. Egressique sunt veredarii. celeres nuntios preferentes. et edictis regis perpendit in suis. Mardocheus de

palatio ⁊ de conspectu regis egrediebat. fulgebat nec ullus regis. tam tinctum vel delectet ⁊ ornatu. coronam aureā portans in capite. ⁊ amictū pallio serico ac purpureo. Quūcūq; ejus uultas exhibebant atq; lecta est. Judeis aūt nouā lux orta nulla est. Gaudiū. honor. ⁊ triumphus apd eos ꝑ plos urbes atq; puincias quocūq; nulla regis uenerabant. mta exultatio. epule atq; conuiuia. ⁊ festus dies. in tm ut plures alte tum gentiū ⁊ secte eoꝝ religionē ceremoniis iungerent. Grandis enī timor eos inuaserat. nois ꝫ mordacia serat. Igitur duodecimi mensis q̄ adar uocant ante iam diem. nā decima die. qñ cunctis iudeis ut fecio paratum. ⁊ hostes eoꝝ insidiari sanguini. ipsa nocte uidet sumpsere. ⁊ cepere. ⁊ de aduersariis manū dicare. Congregati q̄ sunt p singulas ciuitates oppida ⁊ loca. ut extenderent manū contra inimicos ⁊ plectores suos. Nullus q̄ ausus est resistere. eo q̄d omēs ꝑ plos magnitudinē eoꝝ formido penetrauerat. Nam ⁊ puincie. iudices. duces. eo pcuratores. omnesq; dignitates q̄ singulis locis ꝛ opib; pegerat. extollebant iudeos timore mardochei. q̄ preerat ē palatii. ⁊ plurimū poterat. fama quoq; nois eius crescebat cotidie. ⁊ p cuncta ora uolitabat. Itaq; percusserunt iudei inimicos suos plaga magna. ⁊ occiderunt eos. reddentes eis q̄d sibi pauerant facere. in tm ut etiam in suis quingentos uiros interficerent. Cesa. x. filios aman agagyte hostis iudeoꝝ. quoꝝ ista sunt nomina. pharsandatha. ⁊ delphon. ⁊ esphata. ⁊ phorata. ⁊ adalia. ⁊ aridatha. ⁊ epherneistha. ⁊ arisai. ⁊ aridai. ⁊ uaizatha. Quos ē occidisse ut. ꝑdas de substantiis eoꝝ agere noluerit. statuq; iuis eoꝝ qui occisi erant in suis. ad regem relatus est. Qui dixit regine. In urbe suis interfecerunt iudei quingentos uiros. ⁊ alios. x. filios aman. Quātam putas eos exercē rem in ceteris puinciis. Quid ultra postulas. ⁊ quid uis ut fiat. Cui illa respondit. Si regi placet detur potestas iudeis. ut sicut hodie fecerunt in suis. sic ⁊ cras faciant. ⁊ x. filii aman in patibulis suspendantur. Precepit rex ut ita fieret. statuq; in suis. pependit et cum. ⁊ x. aman filii suspensi sunt. Congregati iudei q̄ erant in decima adar trecentis die. interfecti sunt in suis trecenti uiri. nec eoꝝ ab illis direpta substantia ē. ⁊ per omēs puincias que ditioni regis subiacebant. p amicalē suis stetere iudei. interfecti hostis. ac plectoribus suis. in tm ut septuaginta quinq; milia occisoꝝ impleretur. ⁊ nullus de substantiis eoꝝ quicq̄ contingeret. Dies aūt tredecimus mensis adar. uni apd omnes interfectionis fuit. ⁊ quartusdecimus die cede desierunt. Quem constituerūt et sollempnem. ut in eo omni dem tempꝰ uacarent epulis gaudio atq; conuiuiis. At hi. qui in urbe

sulis ceden ꝯcreuerant. Et decimo
z qntodecimo eiusdem mensis die ꝛ
cede ulati sunt. quintodecimo aũ
die pausare desierunt. z ideo est
dem diem constituere sollempnẽ
epulaꝝ atq; leticie. Hũ uo uideꝝ
qui in oppidis ũ muratis ac uillis
morabantur q̃ rum decimũ diem
mensis adar. commun̄ z gaudiũ
decreuerunt. tra uo ciuitẽt in eo.
z mittant sibi inuicẽ partes epu
larum z cibor. Scripsit natq; mar
docheus omĩa hec. z literis comp̃
hensa misit ad iudeos qui in oĩb⁹
regis ꝓuinciis morabantur tam i
uicinis q̃ ꝓcul. ut q̃rtam decimã
diem mẽsis adar ꝑ festis suis celebrẽ
re semp anno sollempnia honore
celebrarent. sicut in ipis diebꝫ se ul
ti sunt iudei de inimicis suis. z lu
ctus atq; tristicia in hylaritatẽ gau
diumq; conuersa sunt. ut eisdẽ ibi
dies epulaꝝ atq; leticie. z mittere
nt sibi inuicem cibor partes. z
pauperib⁹ munuscula largirentur.
Et susceperunt iudei ut sollempnem
rem̃ cuncta que eo tempore fece
rant. z que mardocheus litꝝ
faciendã mandauerat. Aman enim
filii amadathi ugagi hostis
z aduersarius iudeor. cogitauit cont
eos malum ut conderet. eos atq; de
leret. z misit ꝑ sortem. i. ꝓsorte
iuxta in sortem. Postea ingressa
est hester ad regem obsecrans ut
conatus eius literis regis irritũ fi
eret. z malũ q̃d contra iudeos
cogitauerat reuertere in caput eius.
ipsiq; z filii eius affixi sunt
cruci. Atq; eo illo tempore die ipi
appellati sunt phurim idest sorti
um. eo q̃d phur idest sors in unã
nulla fuit. Et cuncta que gesta fu
erãt idest libri huius uolumine con
tinentur. quem; susceperunt. z que
deinceps inmutata sunt. Suscepe
re iudei sup se z semen suũ. z super
omnes q̃i uoluerunt religioni eor uolue
runt copulari. ut nullo liceat duos
hos dies ablq; sollempnitate ul
lagere. quos scriptura testatur. eo
terra ꝓducente tempora. annis sibi
inuicem succedentibꝫ. Isti sunt dies
quos nulla unq̃m deleuit obliui
o. z p singulas generationes cunc
te in toto orbe ꝓuincie celebrabũ
Neq; est ulla ciuitas in qua dies
phurim idest sortis. si obseruent
a iudeis. z ab eor ꝓgenie. que hui
ꝰ mandatis obligata est. Scripse
runt; hester regina filia abihayl.
z mardocheus iudeus etiam secũdam e
pistolam. ut omni studio dies iste
sollempnis sanctificarent in posterũ.
Et miserunt ad omnes iudeos qui
in centum. xxvii. prouinciis regis
assueri habitabant. uerba pacis
z ueritatis obseruantes dies
sortis. z suo tempore cũ gau
dio celebrarent. sicut constituerãt
mardocheus z hester. z illi obseruã
da susceperant. a se z semine suo
ieiunia atq; clamores. z sortis di
es. z omĩa que libri huius qui voca
tur hester hystoria continentur.

Rex ùo alluerus omnē tram ⁊ cunc
tāl marl insulas fecit tributarias.
cui⁹ fortitudo ⁊ imperium. ⁊ dignitas
atq; sublimitas. qua exercauit mar
docheum. scripta sunt in libri medo
rum atq; persarū. ⁊ quo mardocheus
iudaeū genetrīl⁹ ⁊ regi⁹ assuero
fuit. ⁊ magnus apd iudeos ⁊ accep
tabilis plebi frm suor. quarens bo
na pplo suo. ⁊ loquens ea que ad pa
cem sui seminis pertinerent. Que ha
bentur in hebreo. plena fide explli.
Hec aūt que sequunt scripta reper
ti in editione vulgata. que greco
lingua. ⁊ latīl continentur. Et in
terim post finem libri hoc capitulū
scribatur. qđ nusq̄ conluceat inem
ndam. obelo ideo hoc opponatur.

Anno secūdo regni mardochē ad⁹ fīm
ista. recordatus dominus qđ iude
tam hec eadem significantis. nec eos
quicq̄m irritū fuit. Parvus fons q̄
creuit in fluuiū. ⁊ in lucem solem
q̄ conūlsus est. ⁊ in aquas plūmas
redundauit. helter esth qm̄ rex acce
pit in uxorem ⁊ voluit ēe reginam. Du
o aūt dracones. ego sum ⁊ aman. Gē
tes que congregate sunt. ut delerent nomen iudeoꝝ.
Gens aūt mea ista est. que clamauit
ad dñm. ⁊ factū est. dns pplm suum.
Liberauitq; nos dns omnibus ma
lis. ⁊ fecit signa magna atq; portē
ta inter gentes. Et duas sortes ēe preceptū
unam pli dei. ⁊ alteram cunctaꝝ gē
tium. venitq; utraq; sors in tempus
et illo iam tempore diem coram deo.
in cunctis gentibus. Et recordatus ē
dns pplm suum. ac iudicauit hereditatem suā.
Et observabuntur dies isti in mense
adar. xiiii. quintadecima ⁊ quintadecima die
eiusdem mensis cum omni studio et
gaudio in unū cetū pli congregati.
in cunctas deinceps generationes
pli isti. Anno xxxvii. regnante ptho
lomeo ⁊ cleopatra. attulerunt dositheus qui se sacerdotem. ⁊ levitā
genere ferebat. ⁊ ptholome filius
eius hanc epistolam phurim. q̄m dixe
runt interpretatum esse lysimachū ptho
lomei filium in urbe. Hoc quoq; prin
cipium erat in editione vulgata.
qđ nec in hebreo. nec apd ullum
alterius inventum. Anno secūdo regnā
te artaxerxe maximo prima die mē
sis nisan. vidit somnium mardochē
filius iahyri. filii semei. filii cis de
tribu beniamin. homo iudeus qui
habitabat in urbe susis vir magnus
⁊ inter primos aule regie. Erat aūt de
eo numero captivorum. quos transtu
lerat nabugodonosor rex babylonis de
hierusalem cum iechonia rege iude. Et hoc
erat eius somnium fuit. Apparuerūt voces
⁊ tumultus ⁊ coruscatio. ⁊ tremor motus.
⁊ conturbatio super terram. Et ecce duo
dracones magni. parati; cont̄ se
in prelium. ad quorum clamorem tunc
omnes contremuerunt gentes. ut pug
narent contra gentem iustorum. erat
q; dies illa tenebrarum ⁊ obscuritatis.
tribulationis ⁊ angustie. ⁊ ingens
formido super terram. Conturbataq; ē
gens iustorum timentium mala sua. ⁊
preparata ad mortem. clamaūtq;
ad deum. Et illius vociferationis. fons

paruus creuit in fluuiū maximū. ⁊ in aquā plurimas redundauit.
Lux ⁊ sol oriri est. ⁊ humiles exaltati sunt. ⁊ deuorauūt inclitos. Qđ cum audisset mardochē. ⁊ sunt rediisset de templo. cogitabat quid dñs facere uellet. Et sirum hēbat in āo. scire cupiens quid significaret somnium. Morabatur aūt eo tempore in aula regis cum bagatha ⁊ thara eunuchis regis qui ianitores erāt palatii. Cumq; intellexisset cogitationes eoꝝ. ⁊ cunctā diligentius prudisset. didicit qđ conarentur in regem arripere manus mittere. ⁊ nuntiauit hoc regi. Qui de utroq; habita questione. cōfectos duci iussit ad mortē. Rex aūt qđ gestum erat scripsit in cōmentariis. Iz ⁊ mardochē rei memoriam literis tradidit. Preceptiq; ei rex ut in aula palatij moraretur. dans ei p delatione munera. Amā no filius amadathi bugeus erat gloriosissim coram rege. ⁊ uolunt nocē mardocheo ꝛplo eiul. p duobz regis eunuchis qui fuerant in effectu. Hucusq; permutatione que secuntur in eo loco posita erant in scripturis est in uolumine. ⁊ diuturnum bona uel subās eoꝝ. que in sola uulgata editione reperimus. Explt aūt hoc exemplar sunt. Rex magnus artarersis ab india usq; ethyopiam centū. xxvii. prouintiarum principibz ⁊ ducibz qui eius imperio subiecti sunt. salutem dicit. Cum plurimis gentibz imperare ⁊ unūsquemq; orbem mee ditioni subiugassem. noluit nequaq; animum potentie magnitudine. sed clemēnia ⁊ lenitate gubernare subiectos. ut absq; ullo terrore uitam silentio transigentes. optata cunctis mortalibz pace fruerentur. Querente aūt me a consiliariis meis quo hoc posset impleri. unus qui sapiā ⁊ fidelior cēteris excellebat. ⁊ erat post regē sedis. aman noīe indicauit mihi in toto orbe tranquillū plurimū esse dispositū. qui nouū ufetur legibz. ⁊ contrā omnium gentium faciens consuetudinem. regum iussa contemnēret. ⁊ unūsquoq; concordiam nationū. sua dissensione uiolaret. Qđ cū audissem. uidentes unam gentem rebellem aduersum omnē hominum genus. pessimis uti legibz. mosq; uitationibz contraire. ⁊ turbare subiectarum nob pouinciaꝝ. pacem atq; concordiam. iussimus. ut quoscūq; aman qui omnibz ꝓuinciis ꝓpositus est. ⁊ sedis a rege. ⁊ quem pīs loco columnā monstrauimus. cum oībz deliberis deleamur ab imminenti. nullusq; eoꝝ misereat. sed tredecima die duodecimi mensis adar anni ꝓsentis. ut uetam hoīes uno die ad inferos descendentes reddant. impenso uīo pacem quam turbauerant. Hucusq; exemplar epīe. Que sequuntur post eum locum scripta reperi. ubi legitur. ꝓprio mardochē fert oīa que ei mandauerat heseer. nec ū hūtur in hebraico. ⁊ apd nullum penitus

ferunt' mēpium. ſtiardoche aute
depcatul eſt dñm. memor omīum
opum eiul: z dixit. O dñe dñe rex opt
ni ditione cnia tua cuncta ſunt po
ſita: z ñ eſt qui poſſit tue reſiſtere
uoluntati. ſi decreueſ ſaluare iſrl.
Tu feciſti celum z ſtram: z quicquid
celi ambitu continentur. O dñs oī
um es: nec eſt qui reſiſtat maie
ſtati tue. Cuncta noſti: z ſcis qm ñ
p ſuperbia z contumelia z alicuia
gle cupiditate feceim hoc ut non
adorarem amam ſuperbiſſimum.
libenſ enim p ſalute iſrl' ercā ue
ſtigia pedum eiul deoſculari parat
ceim: z timui ne honorem dei mei
trāſferrem ad hoiem. z ne quemq;
adorarem excepto dō meo. Et nūc
dñe rex dns abrahā miſerere ppli
tui: qm voluerunt nos imuti ñi pde
re hereditatem tuam delere. ſle dep
cias partem tuam: quā redemiſti
t de egypto. Exaudi deprecationem
meam: z pplō tuo eſto ſorti z ſimuī
lo hereditatis tue. Ex conuerte luctū
nrm in gaudiū. ut uiuentes laude
mus nomē tuū dñe: z ñ claudas o
ra te canentiū. Omīl quoq; iſrl pa
ri mente z obſecratione clamauit
ad dñm: eo qd eāl certa mors impē
deret. Heſter quoq; regina confu
git ad dñm: pauēſ periculū quod
imminebat. Cumq; depoſuiſſet ue
ſtes regias: fletib; z luctu aſpera u
dumenta ſuſcepit. Et p unguen
ta uarii. cinere z ſtercore imple
uit caput: z corpuſ ſuū humiliauit
ieiuniis. Omīaq; loca in quib;
aū lecari conſueuerat. crinib; la cera
tione compleuit: z deprecabatur
dñm dñm iſrl dicens. Domine mi q;
rex nr es ſolus. adiuua me ſolitā
tiam: z cui p̄ter te nullus auxilia
tor eſt alius. Periculū meū in manu
bz meis t. Audiui a pre meo qd tu
dñe tuliſſes iſrl de cunctis gentib;
z pres nros ex omnib; retro maiori
bz ſuis ut poſſideres hereditatem ſe
pternam: feciſq; eis ſicut locutus es.
Peccauim' in conſpectu tuo: z ideirco t
dediſti nos in manu inimicor nror.
Coluim' enim deos eor: iuſtus es
dñe. Et nunc ſi eis ſufficit qd du
riſſima nos oppimunt ſeruitute: z
robur manuū tuaz idolor poten
tie deputantes. uoluerunt tua muta
re p̄miſſa. z delere hereditatem tuā.
z claude ora te laudantiū. atq; ex
tinguere glām tēpli ex altarib; tui:
ut aperiant ora gentiū z laudent idо
lor fortitudinem. z p̄dicent carna
lem regem in ſempiternū. ſle tradas
dñe ſceptrū tuū his qui ñ ſunt. ne
rideant ad ruinam nrām: z conuer
te conſiliū eor ſup eos. z eum qui
nos cepit ſeruire dispde. ſtemento do
mine: oſtende te nob in tpe tribu
lationis nre: z in da fiduciam. Rex
deor. z uniuſe dñe poteſtatis. tu
bue ſermonem compoſitū in ore
meo in conſpectu leonis: z conuer eor
illū in odiū hoſtis nri. ut z ipe pereat
z ceteri qui ei conſentiunt. nos aute
libera manu tua: z adiuua me ni
hil aliud hñem in auxiliū niſi te
dñe. Habes omīa ſcām: z noſti

qz odium gl̃am unicuiq; z detestet' cubile in cubitu eius. z totũ lectũ alue
gene. Tu scis ut cognouerim meam
qz abhominet' signũ superbie z gl̃e
mee qd̃ est sup caput meũ in dies
ostentationis mee z detestet' illud
qd̃ pannũ menstruate. z ũ postea
in diebz silentii mei. z qd̃ non cõ
mederem in mensa aman. nec ũ
placuit quicquid regi. z ũ biberem
unũ libamentũ. z nunqd̃ letata
sit ancilla tua ex quo huc trans
lata sum usq; in p̃sentem diem.
nisi in te dñe abraham. dñe fortis
sup omnes. exaudi uocem eoz. qui
nullam aliam spem habẽt. z libera
nos de manu iniquoz. z erue me
a timore meo. Hec quoq; reperi in
ebdomone uulgata. Et mandauit
haut dubiũ quin hester mardochẽ
ut ingrederetur ad regem. z rogaret
p ppõlo suo. z p patria sua. Memor
inquit dicterium humiliationis tue q̃
modo nutrita sis in manu mea. q̃
amam sedes a rege locutus est contra
nos in mortem. Et tu invoca dñm.
z loquere regi p nob. z libera nos de
morte. Memoriale z ista que subdita sũt
die aũ tito depositum est uestimenta orna
tus sui. z circumdata ẽ gl̃a sua. Cũ
q; regio fulgeret hãtu. z invocasset
omnium rectorem. z saluatorem dñm.
assumpsit duas famulas. z super
unam quidem innitebatur. q̃si pre
deliciis. z suma reuerentia ducẽs
pus suum ferre ũ sustinens. alta aũ
famulaz sequebatur diligẽs. defluen
tia in humũ undiqua sustentãs.

Ipsa aũ roseo nitoris colore p̃fulgebat. z
gratia ac pulcritudine oculis cunctis
celabat animũ. z humano timore
contractum. Ingressa q̃ cuncta p
ordinem ostia. stetit coram regem
ubi ille residebat sup solium regni
sui. indutus uestibz regiis. aurocq;
fulgens. z preciosis lapidibz. z erat q;
terribilis aspectu. Cumq; eleuasset
faciem. z ardentibz oculis furorem
pectoris indicasset. regina corruit.
z in pallorem colore mutato. lassit
sup ancillulam reclinatur caput.
Conuertit dñs spm̃ regis in mansue
tudinem. z pertimuit ac mouens
exhibuit de solio. z sustentans eam
donec rediret ad se. hortabatur blandiebatur. Quid habes
hester. Ego sum frater tuus. Noli me
timere. nõ morieris. non enim pro te
p omnibz hec lex constituta est. Accede
igitur. z tange sceptrum. Cumq; illa
tremeret. tulit auream virgam z po
suit sup collum eius. Et osculatus est
eam. z ait. Cur nõ loqueris. Que
respondit. Vidi te dñe q̃si angelum
dei. z conturbatum est cor meum p ti
more gl̃e tue. valde enim mirabilis
es dñe. z facies tua plena gratia
est. Cumq; loqueretur. turbatus cor
uit. z pene exanimata est. Rex aũ turbabatur. z omnis minister eius
consolabatur eam. Exemplar epistole
regis artaxerxis quã p uideas ad pa
tras regni sui principatus mittit. qd̃ z
p nos in hebreo nolumus haberi.
Rex magnus artaxerxes ab india
usq; ethyopiam. centũ. xxvii. pui

tianum ducibz ac ꝓncipibz ꝙ uñe
obediunt uoluntati. salutem dicit
Sluitbouctate ꝓncipum z honore
qui uñ eos collatus est. abusi suñ
in superbiam. Et ñ solum subiectos
regibz nituntur oꝑmere. sz data
sibi gram ñ ferentes. in ꝓximos qui de
derunt moliuntur insidias. Nec cō
tenti sunt gras ñ agere beneficiū
z humanitatis in se iura uiolare.
sz dei quoq; cuncta cernentis arbi
trantur se fugere posse sniam. Et
in tñ uecordie ꝓruperunt. ut eos
qui credita sibi officia diligenter
obseruant z ea cuncta agunt ut
omnium laude sint digni. mendaci
oꝝ cumulis conentur subuertere.
dum auctor ꝓncipum simplices. et
ex sua natura alios estimantes. cal
lida fraude decipiunt. Que res z
ex ueteribz ꝓbatur hystoriis. z ex
his que geruntur uoidie. quo
malus quondam suggestionibz re
gum animꝰ deꝑuertitur. Unde pu
dendum est pacē omittere. Nec
pugnare debemus si diuersa uide
amus ex animi uñi uenire uolun
te. sz ꝙ qualitate z necessitate tempo
rum. ut rei publice ꝓsint utilitas
ferre suam. Et ut manifestius qđ
dicimus intelligatis. aman filius
amadathi. z animo z gente mace
do alienus. a ꝓpatum sanguine
z pietatem mam sua crudelitate
commaculauit. regnumq; a nobis
susceptus est. z tamen in se exꝑ
humanitatem ut pr uñ uocaretur.
z adoraretur ab omnibz post regē
sedis. Qui in tñ arrogantie uimo
re sublatus est. ut regno nos pri
uare niteretur. z ipm. Nam mardoche
um cui fide z beneficiis uiuimꝰ. et
consortem regni uri hesdre. tñ omi
gente sua. nouos quibzdam artib
maudacii machinis expetiuit in
mortem. hoc cogitauit ut illos uñ
fecos insidiaretur. nñ solum un
z regnum ꝓpatum tirannide in ma
cedones. Nos aūt a pessimo mortali
um uidens nec desinatos. in nul
la penitus culpa reperimus. sz e
contrario utilia utentes legibz. z filios
atissimi. z maxime semper uuen
tis dei. cui beneficio z patribz nris.
z nob regnum est traditū. z ulq; ho
die custoditum. Unde eas latas ejs
sub nōie nro ille direxit. Inanitē
uanitas. Q quo sclere anne portal
hui urbis deest suis. z ipe qui ma
chinatus est. z omīs cognatio eius
pendet in patibulis. non nob sed
deo ei reddente qđ meruit. Ideo ā
edictum qđ nunc mittimus in eūt
tis urbibz ꝓponatur. ut liceat iu
deis uti legibz suis. Quibz deberis
ee adiutos. ut eos qui se ad ne
cem eoꝝ paratos. possint ulcisci.
Tredecima die mensis duodecimi
qui uocatur adar. Iganc eñ diem
omipe ds mercedis eluctuis. eis iun
tu gaudiū. Unde z nos uñ ceteros
dies festos hanc habebitis diem. z
celebrare eam cum omi letica. ut
z in posteꝝ cognoscatur. omis qui
fidelis ꝑsis obediunt. dignam ꝑ
fide recipe mercedem. qui aūt insidi

antur regno eoꝝ pereunt p scelere.
Omnē aūt pumna z cultas que no
lucrat sollempnitatiꝫ huⁱ⁹ ē pat
ticeps. gladio z igne peat. z sic de
ceteris. ut ñ solū hominibꝫ sed ecīa
bestiis inuida sit uniuersis. pro
exemplo contemptuꝫ z inobedien
tie. Explicit liber hester. Incipit plo
gus sc̄i ihronimi pbi. in libro iob.

Gogor p singulos scripte
diuine libros aduersan
tium respondē maledi
cūt. qui mīp̄tationem
meam reprehensione. sic. mīp̄tū er
minantur. qui ū z apd̄ grecos aqui
la. symmachus z theodotion. uel ū
bum ē ūbo. uel sensū ē sensu. ut ex
utroq; cōmixtū. z medie temperate
genus translationis expleuerint. et
omīa uetꝰ instrumenti uoluminā
origenes. obelis asteriscisq; distin
xerit. quos uel addtos. uel de the
odotione sumptos sublationi an
tiq; inseruit. pbant. defuisse eis
addtum est. Dicant. q obtrectato
res mei recipe in toto eis. uel in partib⁹
suis ceperunt. aut mīp̄tationem me
am cum asteriscis suis rade. flecq; eam
ñ poterit. ut quos pluta uicerit
se conspexerint. ñ eosdem etiam in
quibꝫdam errabile fateantur. Pet
pue in iob. Cui si ea que sub obelis
addita sunt subtraxerit. pars
maxima uoluminū denutabitur.
Ob hoc dumtaxat apd̄ grecos. Cete
rum apd̄ latinos. ante eam transl
ationem qm̄ sub asteriscis z obelis
nup edidimus septingenti ferme.
aut octingenti uersus sunt. quibꝫ de
tractatus z lateratus torosiusq; liber.
fidelitatem sui publice legentibꝫ p
beat. Hec aūt translatio nullium de
uetervꝫ sequitur. mīp̄tē. sed ex
ipo hebraico arabicoq; sermone. z
iuxta quid hȳro nunc iuba. nunc sens.
nunc simul utrumq; resonabat. Ob
loquius enim etiam apd̄ hebreos tra
tus liber. ferme z hebraicus. z apd̄ gre
ce rectores uocant. ΠΕΡΙ ΜΑΡΤΙΡΩΝ
ΚΑΙ ΘΕΟΥ. dumq; aliud loquitur. ali
ud agit. ut si uelis anguillam aut
murenulam strictis tenere manib⁹
quito fortius p̄sserit. tanto citius
elabitur. Sic enim me ob intelligē
tiam huius uoluminis. hȳdeus quē
dam ceptorem qui apd̄ hebreos p
mus habet. putabatur. ñ parui re
demisse nouimus. aut doctrina an
aliquid preter nescio. hoc unū scio.
ñ potuisse me mīp̄tari. nisi eis aūt
intellexeram. Incipio trag; uolu
minis ille. ad uerba iob. apd̄ hebre
os ps̄a oratio est. Porro a uerbis iob
in quibꝫ aperit dies in qua na
tus sum. z nox in qua dictum ē con
ceptus est homo. usq; ad eum locū
ubi ante finem uoluminis scripti
est. idcirco ipe me reprehendo z ago pe
nitentiam in faucilla z cinere. Trame
tri uersus sunt. dactilo spondeoq; ce
dentes. z pp̄ linguē idioma crebro
recipientes. z alios pedes. ñ earun
dem syllabarū. sed eorundem temporū.
Iudicium quoq; nonnulli ipe diuinū.
z nonnullus ferunt numen. legere do
luerus. eis meritis magis quam si

plex lector intellegunt. Ad supdicto aũ
uersũ usq; ad finem libri pariũ com
ma qđ remanet. ysa oratione conte
ritur. Qđ sicut uidetur incredibile
mero stulticie. ita apđ hebreos. ẽ mo
dum uñ flacci. grecig; pudam̃ ac al
chei. & sapphon. uel plautũ. uel lamẽ
tationes ieremie. uel omia ferme
scripturaꝝ. canonica comphendi. le
gam philonem iosephum. origenem
& eusebiũ cesariensem. & eoꝝ testi
monia uerũ duce comphabit. Audiam
quatp̃ cautes inci. ideo ne in hoc
uoluimine laborasse. ũ inep̃tatione
antiquũ reprehendam. sed ut ea que in
illa obscura sunt aut omissa. aut ẽ
textu lectoꝝ depuata. manifesta
ora ũra interpretatione fierent. quæ
hebreũ sermonẽ ex parte didicimus.
& in latino pene ab ipis cunabulis
inẽ grammaticos & rethores philo
sophos deum sumus. Qđ si apđ gre
cos post lxx. editionem iam xpi eccl
esia consecrante iudeus aquila. et
symmachus. ac theodotion iudaicã
tes hereticꝰ fuit receptꝰ. qui multa
mysteria saluatoris subdola inep̃
tatione celarunt. & tamen in ecclesiis
pene habent apđ ecclias. & ex
planantur ab ecclasticis uiris. qñ
quidem ego xpianus de parentibꝫ
xpianis. & uerissimum crucis in mea
fronte portans. cui studiũ fuit omnia
sa tepere. & depuata corrigere. & la
menta ecclie puro ac fidele ape
rire sermone. nec a fastidioso. nec
a malignis lectoribꝫ ũ debeo repha
ri. habeam̃ qui uolunt uetera li
bros. uel in membranis purpure
is. auro argentoq; descriptos. uel
uitialibꝫ ut uulgo aiunt litteris.
onera magis erarata q̃m codices.
dum ũ in meliꝰ permittant pauper
es hre tredulas. & ñ tam pulchros
codices q̃m emendatos. utraq; tame
etsi uo. & lxx. uerta grecos. & mea iuꝑ
hebreos. in latinum meo labore ñs
lata est. Elegat unusquisq; qđ uult. &
studiosum se magis q̃m maliuolũ
probet. Explicit prologꝰ Incipit liber iob.

Vir erat in tra hus
nomine iob. & erat
ille simplex et
rectus ac timens
dñm. & recedens a ma
lo. Sancti sunt ei sep
tem filij & tres filie. & fuit possessio
eius septem milia ouiũ. & tria milia
camelorꝫ. quingenta quoq; iuga bo
um. & quingente asine. ac familia
multa nimis. Erat quoq; ille magnꝰ
inter omnes orientales. Et ibant filii ei
& faciebant conuiuium p domos un
usquisq; in die suo. & mittentes voca
bant tres sorores suas. ut comederent
& biberent cum eis. Cumq; in orbem
transissent dies conuiuij. mittebat
iob & sanctificabat illos. consurgensq; di
luculo offerebat holocausta p singu
los. dicebat enim. Ne forte peccauerit
filij mei. & benedixerint deo in cordi
bus suis. Sic faciebat iob cunctis die
bus. Quadam aũ die cum uenissent
filij dei ut assisterent coram dño. adfuit
inter eos etiam sathan. Cui dixit
dñs. Unde uenis. Qui respondens.

net nu: ⁊ genua tremencia confor
tastu. ſtunc aũ uenit sup te plaga ⁊
defectu: tetigit te ⁊ conturbauit es.
Timor tuus fortitudo tua. pacia tu
a. ⁊ pfecto uiarum tuaꝝ. Recordare
obsecro te quis unq̃ innocens peri
it: aut ꝙñ recti deleti sunt: Quin
potius uidi eos qui operantur inequi
tatem. ⁊ seminant dolores ⁊ metũt
eos flante deo pierunt. ⁊ spũ ire ei⁹ ⁊
consumptus. Rugitus leonis ⁊ uox
leene ⁊ dentes catuloꝝ leonis contri
ti sunt. Tigris periit eo ꝙd nõ haberet
ꝓdam: ⁊ catuli leonum dissipati sũt.
Porro ad me dictum est ſũbum abſcõ
ditum: ⁊ qſi furtiue susceptũ auricul
mea uenas susurrij eius. In horrore
uisionis nocturne ꝙñ solet sopor co
rripere homines. pauor tenuit me
⁊ tremor: ⁊ omnia ossa mea ꝑterrita sũt.
Et cum spũs me ꝓsente trãsiret: inhor
ruerunt pili carnis mee. Steti: quidã
cuꝰ nõ agnoscebam uultũ. ymago co
ram oculis meis: ⁊ uocem qſi aure
ntis audiui. ſNumquid homo deo
comparatione iustificabitur: aut
factore suo purior erit uir: Ecce qui
seruunt eis nõ sunt stabiles. ⁊ in an
gelis suis reperit ꝑuitatem. quanto ma
gis hi qui habitant domos luteas. qui
terrenum habent fundamentum. conteꝝ
ent uelut a tinea: De mane usq; ad
uesperam succidentur: ⁊ qm nullus in
telligit. ne etenim ꝓhibuit. Quia aũt
reliquiæ filiorum auferentur. et es: ino
rientur ⁊ nõ in sapientia.

Voca ergo si est qui ⁊ respondeat: ⁊
ad aliquem sanctoꝝ conuertere. ui
rum stultũ interficit iracundia: ⁊ par
uulum occidit inuidia. Ego uidi stul
tum firma radice: ⁊ maledixi pulch
ritudini eius statim. Longe fient filij
eius a salute: ⁊ conterentur in porta: ⁊
nõ erit qui eruat. Cuius messem fames
eius comedet: ⁊ ꝙñ rapiet armatus:
⁊ bibent sitientes diuitias eius. Sicut
in tra sine causa fit: ⁊ de humo nõ
egreditur dolor. Sic homo ad laborẽ
natus est: ⁊ auis ad uolatum. Quam
obrem ego deprecabor deũ: ⁊ ad de
um ponam eloquium meũ. Qui facit
magna ⁊ inscrutabilia: ⁊ mirabilia
a absq; nũo. Qui dat pluuiam sup
faciem terre: ⁊ irrigat aquis uniuersa.
Qui ponit humiles in sublime: ⁊ me
rentes erigit sospitate. Qui dissipat
cogitationes malignoꝝ: ne possint
implere manus eorꝝ qđ cepant. Qui
apprehendit sapientes in astutia eorꝝ:
⁊ consilium prauoꝝ dissipat. Q̃ diem
incurrent tenebras: ⁊ qſi in nocte sic
palpabunt in meridie. Porro saluũ
facit egenũ a gladio oris eorꝝ: ⁊ de
manu uolentis pauperem. Et erit spes
inopi: iniquitas aũ constringet
os suũ. Beatus homo qui corripitur a
deo. Increpationẽ ꝙ dñi ne reprobes:
quia ipse uulnerat ⁊ medetur: percutit et
manus eius sanabunt. In sex tribu
lationibus liberabit te: ⁊ in septima
nõ tanget te malũ. In fame eruet te
de morte: ⁊ in bello de manu gladij.
A flagello linguæ absconderis: et
nõ timebis calamitatẽ cũ uenerit.
In uastitate ⁊ fame ridebis: ⁊ bestia
rum terrã nõ formidabis. Nã cum lapi

dilz regionū pactum tuū: ⁊ bestie
tue pacifice eunto tē. Et scies qđ pa
cem habeat tabnaculū tuū: ⁊ nullā
speciem tuam ñ peccabis. Et scies
qm̄ multiplex erit semen tuū: ⁊ p
genies tua qſi herba terre. Ingredieris
in habundantia sepulchrū: sicut in
fertur aceruus in tpe suo. Ecce hoc
ut inueſtigauimus ita est: qđ audiū
mente pertracta.

CAP. VI.

Respondens aūt Iob dixit. Vtinam
appenderentur pecā mea quibz i
ram merui: ⁊ calamitas qm̄ patior
in statera. Qñ harena maris hec gra
uior apareret: unde ⁊ uba mea dolo
re sunt plena. Quia sagitte dñi in me
sunt: quarū indignatio ebibit spm̄
meū: ⁊ horrores dñi militant contra
me. Numquid rugiet onager cum
habuerit herbam. aut mugiet bos ſ
ante p̄sepe plenū stetit. Aut potest
comedi insulsum qđ ñ est sale con
ditum. aut potest aliquid gustare
qđ gustatum affert mortem. Que
prius tangere nolebat ad ea: nunc
pre angustia cibi mei sunt.
Quis det ut ueniat petitio mea. ⁊
qđ expecto tribuat ñ ds. Et que
pit ipse me conterat: soluat manū
suam ⁊ succidat me. Sit hec ñ sit qđ
solatio ut affligens me dolore nō
parcat: nec contradicam sermo
bz scī. Que est enim fortitudo mea
ut sustineam. aut quis finis meus
ut patienter agam: Nec fortitudo la
pidum fortitudo mea: nec caro mea
enea est. Ecce ñ est auxiliū in me:
⁊ uecellarij quoq mei recesserunt
a me. Qui tollit ab amico suo mi
sericordiam: timorem dñi delinqſ.
Fratres mei pretenuerunt me: sicut torrens
qui raptim fluit in conuallibz. Qui
timent pruinam: irruet sup eos
nix. Tempore quo fuerint dissipati
peribunt: ⁊ ut metalucenti soluentur
de loco suo. Inuoluite sunt semite
gressuū eorū: ambulabunt in uacu
um ⁊ peribunt. Considerate semitas
themam. tuncia saba: ⁊ expectate pau
lisp. Confusi sunt qz sperauī: uene
runt quoq usq ad me: ⁊ pudore co
perti sunt. Sunt nequā nūc. ⁊ modo uidē
tes plagam meam timetis: Numquid
dixi afferte mihi ⁊ de substantia uestra donate mi.
uel liberate me de manu hostis. ⁊ de
manu robustorū eruite me: Docete
me ⁊ ego tacebo: ⁊ siquid forte igno
rauī instruite me. Quare detrahitis ſ
monibz iustitie. cum eruditio nullius
sit qui possit arguere me: Do uerbi
pauidum tūc eloqr contumelias:
⁊ uentilī uba pferetis. Sup pupillū
irruitis: ⁊ subuertere uultum amici
tuū. Verumptū qđ cepistis explete.
Precibere autem: ⁊ uidete an mentiar.
Redite obsecro absq contentione. ⁊
loquentes. id qđ iustum ē iudicate:
⁊ ñ mouebit in lingua mea iniqui
tatem. nec in faucibz meis stultitia
personabit.

CAP. VII.

Militia est uita hois sup terram: ⁊
sicut dies mercenarij dies ei.
Sicut seruus desiderat umbram. ⁊ si
cut mercenarius p̄stolatur finem ope
ris sui: sic ⁊ ego habui menses uacu
os. ⁊ noctes laboriosas enumeraui

aut. Circuiui ꝛram. ⁊ pambulaui eã. Dixit dñs ad eum. Animaduertisti seruũ meũ iob. qđ non sit ei similis in ꝛra. homo simplex ⁊ rect⁹ ⁊ timens dñm. ⁊ recedens a malo. Cui respondens sathan. ait. Pelle ꝓ pelle. ⁊ cuncta que hñt homo dabit ꝓ aĩa sua. Alioquin mitte manum tuam ⁊ tange os ei⁹ ⁊ carnem ei⁹. ⁊ tunc uidebis qđ in facie te benedicat tibi. Dixit q⁹ dñs ad sathan. Ecce in manu tua est. uerũtamen animam illi⁹ serua. Egressus igitur sathan a facie dñi. percussit iob ulcere pessimo a planta pedis usq; ad uerticem ei⁹. Qui tolta sumens testa uehementi urebat a regione deserti. ⁊ consistebat extra angulos domus. Que cernentes ꝯ̃ fratres tuos ⁊ mortui sunt. ⁊ effugi ego solus ut nunciarem ti. Tunc surrexit iob ⁊ scidit uestimenta sua. ⁊ totondit capite corruensq; in ꝛram adorauit ⁊ dixit. Nudus egressus sum de utero matris mee. ⁊ nudus reuertar illuc. Dñs dedit dñs ablatit. sicut dño placuit ita factum est. sit nomen dñi benedictum. In omnibus his non peccauit iob. neq; stultum quid contra deum locutus est.

Factum est aũ cum quadã die uenissent filii dei ⁊ starent coram dño. uenisset quoq; sathan inter eos ⁊ staret in conspectu eius ait dixit dñs ad sathan. Unde uenis. Qui respondens ait. Circuiui ꝛram. ⁊ pambulaui eam. Et dixit dñs ad sathan. Animaduertisti seruũ meũ iob. qđ non sit ei similis in ꝛra. simplex ⁊ rectus ⁊ timens dñm ac recedens a malo. ⁊ adhuc tenens innocentiam. Tu aũ cõmouisti me adulsus eum. ut affligerem illum frustra. Cui respondens sathan ait. Pellem ꝓ pelle. ⁊ cuncta que hñt homo dabit ꝓ aĩa sua. Alioquin mitte manum tuam ⁊ tange os ei⁹ ⁊ carnem. ⁊ tunc uidebis qđ in facie te benedicat tibi. Dixit q⁹ dñs ad sathan. Ecce in manu tua est. uerũtamen animam illi⁹ serua. Egressus igitur sathan a facie dñi. percussit iob ulcere pessimo a planta pedis usq; ad uerticem ei⁹. Qui tolta sumens testa radebat

sedent in stercore cinere. Iurat aũ illi
uxor sua. Adhuc tu pmanes in sim
plicitate tua? Benedic deo z morere.
Qui aut ad illam. Qũ una de stultis
mulieribz locuta es. Si bona suscepi
mus de manu dñi. quare mala nõ
sustinebimus? In oĩbz hijs nõ peccauit
iob labijs suis. Igitur audientes tres
amici iob oĩe malũ qđ accidit illi
ut uenerunt singuli de loco suo. Eli
phaz themanites. z baldad suites.
z sophar naamathites. Condixerunt
enim ut uenientes ulciscarent
eũ. z consolarentur. Cumq; leuassent
procul oculos suos nõ cognouerunt eũ. Et
exclamantes ploraũt. Scindũtq; ue
stibz sparserunt pulueres sup capita
suũ in celum. z sedebant cum eo in
terra vij. diebz z septẽ noctibz. z nemo
loquebatur ei uerbum. Videbant enim
dolorẽ eius uehementem.

IOB hec apuit iob os suũ z ma
ledixit diei suo. z locutus est.
Pereat dies in qua natus sum. z nox
in qua dictum est conceptus est hõ.
Dies ille uertatur in tenebras. nõ re
quirat eũ deus desup. z nõ illustret eũ
lumine. Obscurent eum tenebre. et
umbra mortis. Occupet eum caligo
z uiuoletur amaritudine. Nocte
illam tenebrosus turbo possideat.
Non computetur in dieb; anni. nõ
numeretur in mensibz. Sit nox illa
solitaria. nec laude digna. Maledi
cant ei qui maledicunt diei. q̃
parati sunt suscitare leuiathan. Ob
tenebrentur stelle caligine eius.
expectet lucem z nõ uideat. nec ortũ
surgentis aurore. eo z nõ conclusit
ostia uentri meo que portauit me. nec
abstulit mala ab oculis meis. Quare
nõ in utero mortuus sum. egressus
de uulua statim perij. Quare
exceptus genibz. Cur lactatus ube
ribz. Nunc enim dormiens silerem. z
somno meo requiescerem cum regibz
z consulibz terre qui edificant sibi
solitudines. aut cum pncipibz qui
possident aurũ. z replent domos su
as argento. aut sicut abortiuum ab
sconditum nõ subsisterem. nec qui nõ
cepti nõ uiderunt lucem. Ibi impii
cessauerunt a tumultu. z ibi requie
runt fessi robore z quondam uinc
ti pariter sine molestia. Non audierũt
uocem exactoris. Paruus z magnus
ibi sunt. z seruus liber a dño suo.
Quare data est misero lux z uita his
qui in amaritudine sunt. Qui exs
pectant mortem z nõ uenit. qui effodi
unt eam tanquam. gaudentq; uehemẽ
ter cum inuenerint sepulchrum. Viro
cui abscondita est uia. z circumde
dit eũ deus tenebris. Antequam comedã
suspiro. z sicut mundantes aque sic
rugitus meus. et timor quem timebã
euenit mihi. z quod uerebar accidit.
Non ne dissimulauit. Non ne siluit. Non
ne quieui. et uenit super me indig

Respondens aũ
natio.
eliphaz themanites. dixit. Si
cœperimus loqui tibi forsitan moleste
accipies. Sz eo cœpit sermonem
tenere quis poterit. Ecce docuisti
multos. z manus lassas roborasti.
uacillantes confirmauit sermo

in. Si dormiero dico qñ consurgā.
& rursum expectabo uespam: & replebor doloribꝫ usq; ad tenebras. In
dura est cato mea putredine & ues
tibꝫ pullꝰ: cutis mea aruit. et
contracta ē. Dies mei uelocio rom
ciorum. qm̄ a taxente tela succidi
tur: & consumpti sunt absq; ulla
spe. Memento q̄ uentus est uita me
a: & ñ reuertetur oculꝰ meꝰ ut uide
at bona. nec aspiciet me uisus
hominis. Oculꝰ tuus in me: & ñ sub
sistam. Sicut consumitur nubes
& pertransit: sic qui descendent ad
inferos ñ ascendet. Nec reuertetur ul
tra in domū suam: nec̄ cognoscet
eū ampli⁹ locus eius. Quapꝛ & ego ñ
parcam ori meo: loquā in tribulacio
ne spūs mei. conflabulabor cū amā
ritudine aīe mee. Numquid mare
sum ego aut cetus. q̄ circūdedisti
me carcere: Si dixero consolabit
me lectulus meꝰ. & relevabor lo
quens mecū in stratu meo: terre
bis me p somnia. & p uisiones horro
re conturbas. Quamobrem elegit
suspendiū aīa mea: & mortē ossa
mea. Desperaui: nequaq̄ ultra iam
uiuam. Parce in. nichil enī sunt di
es mei. Quid est homo q̄ magnꝰ
ficas eū: aut quia ponis erga e
um cor tuū: Visitas eum diluculo
& subito probas illum. Usq; quo
ñ parcis mi. nec dimittis me ut glu
tiam salivam meā. Peccau. quid
faciam tibi o custos hominū: Cur
re posuisti me contrariū tibi. & factꝰ
sum mihimet ipse grauis: Cur non
tollis peccm meū. & q̄re ñ auferis
iniquitatem meam: Ecce nunc in
pulvere dormiam: & si mane me
quesieris non subsistam.

VIII

Respondens baldad suites di
xit. Usq; quo loqueris talia.
& spūs multiplex sermonis ous
tui. Numquid ds supplantat iu
dicium. aut omīpotens subuertit q̄d iu
stum est: Etiam si filii tui peccā
uerunt ei & dimisit eos in manu
iniquitatis sue: tu tamen si diluculo
consurrexeris ad dm̄ & omīpotentē
filius deprecatus. si mundus & rec⁹
incessus: statim euigilabit ad te
& pacatū reddet habitaculū iustitie
tue. tu tm̄ ut pusilla tua fuerunt
parua: & nouissima tua multiplicā
buntur numis. Interroga enī generā
tionem pristinam: & diligenter inue
stiga patrū memoriam. Heleme
quippe sumus: & ignorabimus. qm̄
sicut umbra dies mei sunt sup terrā.
Et ipi docebunt te: & eo corde suo
proferent eloqa. Numquid turpe
potest corpus absq; humore aut
crescere carectum sine aqua: Cum
adhuc sit in flore nec carpatur ma
nu: ante omīa herbas arescit. Sic
uie omīū qui obliuiscuntur dm̄:
& spes ypocrite perbit. Non erit pla
cebit uecordia sua: & tela aranee
fiducia eius. Innitetur super domū
suam & ñ stabit: fulciet eam & non
continget. Humectus uidetur ante
q̄m̄ ueniat sol: & in ortu suo ger
men eius egredietur. Super acervum
petre radices eius densabuntur:

ꝛ unꝯ lapides cōmouebuntur. Si ab
ſorbuit eum de loco ſuo: negabit
eum ꝛ dicet ſ̄ nouit me. Hec eſt enī
letitia uie eius: ut rurſum de tra
alij gꝛmentur. Os ſ̄ putet ſimple
cem. nec porrigat manū malignꝰ:
donec impleatur riſu os tuū: ꝛ la
bia tua iubilo. Qui oderunt te ſ
duentur confuſione: ꝛ tabernacu
lum impioꝝ non ſubſiſtet.

Ge reſpondens iob ait. Vere ſcio
qđ ita ſit: ꝛ qđ ſ̄ iuſtificetur ho
compoſitus deo. Si uoluerit contende
cum eo: ſ̄ poſſit ei reſpondere unū un
p̄ mille. Sapiens corde eſt: ꝛ fortis
robore. Quis reſtitit ei ꝛ pacem habuit:
Qui trāſtulit montes: ꝛ neſciēt hi
quos ſubuertit in furore ſuo. Qui com
mouet terram de loco ſuo: ꝛ columpne
eius concutiuntur. Qui precipit ſoli ꝛ
non oritur: ꝛ ſtellas claudit qſi ſub ſig
naculo. Qui extendit celos ſolus: ꝛ
graditur ſup fluctus maris. Qui fa
cit arcturum ꝛ oriona ꝛ hyadas: ꝛ in
terioꝝ austri. Qui facit magna ꝛ
incomprehenſibilia: ꝛ mirabilia: ſine
ſ̄ eſt numerus. Si uenerit ad me ſ̄ non
debo: ſi abierit ſ̄ intelligam eū. Si
repente interroget: quis reſpondebit ei:
Vel quis dicere poteſt: cur ita facis:
Deus cuius reſiſtere ire nemo potest: ꝛ
ſub quo curuantur qui portant orbē.
Quanto ego ſum ergo qui reſpondeam
ei: ꝛ loquar verbis meis cum eo: Qui
etiam ſ̄ habuero quippiam iuſtum:
ſ̄ reſpondebo: ſed meum iudicem de
precabor. Et cum inuocantem exaudie
rit me: ſ̄ credo qđ exaudierit uocem
meam. In turbine enī contriuit me:
ꝛ multiplicabit uulnꝰa mea etiam
ſine causa. Non concedit requiē
cere ſpīm meū: ꝛ implet me amā
ritudinibꝫ. Si fortitudo quereretur:
robuſtiſſimus eſt. Si equitas iudicij:
nemo p me audet teſtimoniū dice.
Si iuſtificare me uoluero. os meū
condemnabit me: ſ̄ innocentem
oſtendo prauū me comprobabit. Et
enim ſ̄ ſimplex fuero. hoc ipm ignora
bit anima mea: ꝛ tedebit me uite
mee. Vnū eſt qđ locutus ſum: Et
innocentem ꝛ impiū ipe conſumit.
Si flagellat occidat ſemel: ꝛ ſ̄ de
penis innocentiū rideat. Terra data
eſt in manus impij: uultū iudicū
eius operit. Qđ ſ̄ ſ̄ ille eſt. quis ergo
eſt. Dies mei uelociores fuerunt
curſore: fugerunt ꝛ ſ̄ uiderit bonū.
Pertranſierunt qſi naues poma portā
tes: ſicut aquila uolans ad eſcam.
Cum dixero nequaqm̄ ita loquar: ꝛ
cōmuto faciem meam. ꝛ dolore torqueo.
Verebar omnia opa mea: ſciens
qđ ſ̄ parceres delinquenti. Si ꝛ
ſic impius ſum. cur ſtra ſtra labora
ui: Si lotus fuero qſi aquis nituis.
ꝛ fulſerint uelut mundiſſime ma
nus mee: ſ̄ ſordibꝫ intinges me.
ꝛ abhominabuntur me uestimenta
mea. Nec enī uir qui ſimilis mei
eſt reſpondebo: nec qui mecū in iu
dicio ex equo pollit audire. Non eſt
qui utrumq; ualeat arguere: ꝛ po
nere manum ſuā in ambobꝫ. Auferat
a me uirgam ſuam: ꝛ pauor eius
ſ̄ me terret. loquar: ꝛ ſ̄ timebo eū:

neq; eñ̄ possum mereri respondere.
Credo annuam meã ut me
Quiuitram adūsum me eloqu
ium meū. Loqñ ut amaritudine aīe
mee. dicam deo. noli me condemp
nare. Indica mi cur me ita iudices.
Numquid bonū t̄ uideri tibi calūp
nieris t opp̄mas me opus manuū
tuaz. t consiliū impiop adiuues.
Numquid oculi carnei t̄ sunt. aut sic
uidet homo t tu uidebis. Numquid
sicut dies hoīs dies tui. t anni tui si
cut humana sunt tempora. ut que
ras iniquitatē meam t peccm meū
scrutteris. t scias q; nichil impiū fece
rim. cum sit nemo qui de manu tua
possit eruere. Manus tue plasmā
uerunt me t fecerunt me totū in cir
cuitu. t sic repente p̄cipitas me.
Memento quelo q̄d sicut lutū fecis
me. t in pulueꝛem reduces me. Non
ne sicut lac mulsisti me. t sicut case
um me coagulasti. Pelle t carnibz
uestisti me. ossibz t neruis compegi
sti me. Vitam t miam tribuisti mi.
t uisitatio tua custodiuit spm meū.
Licet hec celes in corde tuo. tamen scio
q; omnium memineris. Si peccaui
t ad horam pepercisti mi. cur ab mu
tate mea mundū me ee n̄ patieris.
Et si impi sum. ue mi ei. t si iustus
fi nequaq; capiā. saturatus affluctio
ne. t miseria. Et q; superbiam q̄si leo
nam capies me. t rursus mirabiliꝫ me cruciās. Instauras testes tuos
contra me. t multiplicas iram tuam
aduersum me. t pene militant in me.
Quare de uulua eduxisti me. Quinutinam consumpt̄ essem ne oculus me
uidet. fuissem q̄si qui non essem. de utero
tulatus ad tumulū. Numquid non
paucitas dierum meop finietur breui.
Dimitte q; me ut plangam paululum dolorem meū. antequam vadam
et non reuertar ad terram tenebrosam. et
opertam mortis caligine. terram miserie
et tenebraz. ubi umbra mortis
et nullus ordo. et sempiternus horror habitat.
Respondens autem Sophar naamathites dixit. Si
quis qui multa loquitur. et non audiet
ur. aut uir labiosus iustificabitur.
Tibi soli tacebunt homines. et cum deliraueris a nullo confutaberis.
Dixisti enim. Purus est sermo meus. et
mundus sum coram oculis tuis. Utinam
autem deus loqueretur tecum. et aperiret
labia sua tibi. ut ostenderet tibi secreta sapie. et quod multiplex esset lex eius.
et intelligeres quod minora exigat a
deo. quam mereantur iniquitates tue. Forsitan uestigia dei comprehendes. et usq;
ad perfectum omnipotentis reperies.
Excelsior celo est. et quid facies. Profundior inferno. et unde cognosces.
Longior terra mensura eius. et latior
mari. Si subtraxerit omnia. uel in unum
coarctauerit. quis contradicet ei. Ipse
enim nouit hominum naturam. et intuens iniquitatem non considerabit.
Vir namque superbiam cogitauit.
et quem pullum onagri se liberum
natum putat. Tu autem firma cor tuum. et expandito ad eum manus
tuas. Si iniquitatem que est in manu
tua abstuleris a te. et non manserit in

tabernaculo tuo in multa: tunc leua te pōtis faciem tuam absq; ma
cula: & eris stabilis: & nō timebis. Mi
sere quoq; obliuiscēris: & q̄si aqua
rum que p̄terierūt nō recordaberis.
Et q̄si meridianus fulgor consurget
tibi ad uesperam: & cum consump
tū te putaueris: orieris ut lucifer:
habebis fiduciam p̄posita: & spe.
& defossus securus dormies. Requi
esces: nō erit qui exterreat: & deprecabū
tur faciem tuam multi plurimi. Oculi au
tem impior defficient: & effugiū perit
ab eis: & spes eor ab hominatio

Respondens aūt Iob xii dixit.
dixit. Ergo uos estis soli homi
nes: & uobiscum morietur sapientia?
Et ego sum sicut & uos: nec in
feriorem uestrum. Quis enim hec que
nolit ignorat? Quis deficitur ab
amico suo sicut ego? inuocabit
deum: & exaudiet eum. Deridetur enim
iusti simplicitas. Lampas contemp
ta apd cogitationes diuitum: pa
rata ad tempus statutum. Habi
dantur tabernacula p̄donum: & au
dacter p̄uocant deum. cum ipe de
derit oīa in manibus eor. Sunt
tum iumenta & docebunt
te: & uolatilia celi: & nūciabunt
tibi. Loquere terre: & respondebit
tibi: & narrabunt pisces maris.
Quis ignorat quod oīa manus
hec dei fecerit? In cui manu ala
oīm inuenies: & spe unius car
nis hominis. Nonne auris uerba
diudicat: & fauces comedentis
saporem? In antiquis est sapia:
& in multo tpe prudentia. Apud
ipm est sapientia & fortitudo: ipe
h̄z consilium & intelligentiam.
Si destruxerit: nemo est qui edificet.
Si uinxerit hominē: nullus est
qui aperat. Si continuerit aq̄s:
oīa siccabuntur. Si emiserit eas:
subuertent terram. Apd ipm est for
titudo & sapia: ipe nouit & decepti
torem & eum qui decipitur. Addu
cit consiliarios in stultū finem:
& iudices in stuporem. Balteū re
gum dissoluit: & precingit funes rene
eor. Ducit sacerdotes inglorios & &
optimates supplantat: cōmutās
labiis ueracium & doctrinā senū
auferens. Effundit despectionem
sup̄ principes: & eos qui oppressi fue
rant releuat. Qui reuelat ꝓfun
da de tenebris: & producit in lucem
umbram mortis. Qui multiplicat
gentes & perdit eas: & subuēlas in
integrum restituit. Qui immuta
t corda p̄incipum ꝓpe terre: & decipit
eos ut frustra incedant p̄ inuiū.
Palpabunt q̄si in tenebris: & nō in
luce: & errare eos faciet q̄si ebrios.

Ecce oīa uidit oculus xiii.
meus: & audiuit auris mea: & in
tellexit singula. Scio & ego sicut & uos
ego noui: nec inferior uestri sum.
Sed & ad omnipotentē loqui: & dis
putare cū deo cupio. Vos uero os
tendentes fabricatores mendacii: ego
cultores p̄sone dogmatis. Atq; utinam
taceretis: ut putaremini esse
sapientes. Audite ergo correptio
nes meas: & iudicii labiorū meorū

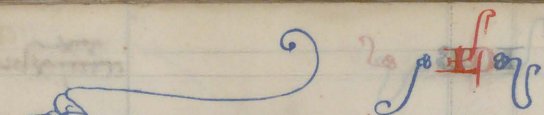
attendite. ⁊ numquid deus indiget uñ
mendacio. ut p illo loquamini do
los? ⁊ numquid faciem eius accipi
tis? ⁊ p deo iudicare nitimini? Num
placebit ei quem celare nichil pōt.
aut decipietur ut homo ludis illu
dillemus? Ipe uos arguet. si ꝑ
absconditu faciem eius accipitis
Statim ut se cōmouit turbabit uos.
⁊ troz eius irruet sup uos. Memo
ria uīa comparabitur cineri. ⁊ tra
gentur in lutū ceruices uīe. Tace
te paulū: ut loquar ⁊ ueniat sup me
nies iuxta uelle meū. Quare lacero car
nes meas dentibz meis ⁊ animam
meam ponā in manibz meis? Etiam si
occiderit me. in ipo sperabo. uerum
tñ uias meas in conspectu eius ar
guam. ⁊ ipe erit saluū me⁹. Non
enī ueniet in cōspectu eius oīs hypocri
ta. Audite sermonem meū. ⁊ enig
mata percipite auribz uris. Si iuste
iudicatis. iuxta qđ uultis inueniat.
Quis est qui iudicem me? Ne
niat. Quare tacens consumor? Du
tū ne facias mi. ⁊ tunc a facie tua
nō absondar. Manū tuam longe
fac ame. ⁊ terrmido tua nō me
terret. uoca me ⁊ respondebo t. aut
certe loquē. ⁊ tu responde mi. Quātas
hēo iniquitates ⁊ pcā? sceleraq; me
a ⁊ delicta ostende mi. Cur faciem
tuam absondis. ⁊ arbitraris me
inimicū tuū? Contra folū quod
uento rapitur ostendis potentiā
tuam ⁊ stipulam siccam persequeris?
Scribis enim contra me amaritu
dines. ⁊ consumē me uis peccatis
adolescentie mee. Posuisti in nerū
uo pedem meū. ⁊ obseruasti oīs
semitas meas. ⁊ uestigia pedum
meoz considerasti. Qui ci quasi putredo
consumēdus sum. ⁊ ci uestimentum
cō comedetur a tinea. Homo na
tus de muliere. breui uiuens tem
pore. ⁊ repletur multis miseriis. Et
ci flos egreditur ⁊ conteritur. ⁊ fu
git uelut umbra. ⁊ numq̄ in eo
dem statu permanet. Et dignū du
tis sup huiusmodi aperire oculos
tuos. ⁊ adducere eum tecū in iudi
cium? Quis potest facere mundum
de immundo conceptū semine? Nō
ne tu qui solus es?

XIIII

Breues dies hoīs sunt. numē
rus mensiū ei apd te est. Constituisti terminos ei. qui preteriri nō
poterunt. Recede paululū ab eo.
ut quiescat donec optata ueniat
sicut mercenarii dies ei. Habet enī spē
spem. Si pcīsum fuerit eurisum ue
terit. ⁊ rami eius pullulant. Si se
nuerit in terra radix ei. ⁊ in puluere
emoriuū fuerit truncus illi. ad o
dorem aque germinabit. ⁊ faciet
comam ci cum primum plantatū
est. Homo uo cum mortuus fuer
⁊ nudat. atq; consumptus. ubi ci
so est? Quo si recedant aque de
mari. ⁊ fluuiꝰ uacuefcs arescat.
sic homo cum dormierit nō resurge
get. donec atteratur celum nō eu
gilabit. nec resurget de somno
suo. Quid nō hoc tribuat ut me in
ferno protegas me. ⁊ abscondas me
donec pertranseat furor tuus. ⁊ con

structas in tempꝰ in quo terrendi mei? Quare ne mortuus homo uiuus uiuere? Cunctis diebꝰ quibꝰ nūc militio? expecto donec ueniat immutatio mea. Vocabis me? & ego tibi respondebo tibi. Operi manuū tuaꝝ porriges dexteram. Tu quidem gressus meos dinumerasti? & parces peccatis meis. Signasti quasi in sacculo delicta mea? & curasti iniquitatē meā. Mōs cadens defluit? & saxum transferetur de loco suo. Lapides excauant aquę? & alluuione paulatim terra consumitur. Et homines ergo humiliabis? Roborasti eum paululū ut in perpetuū pereat? immutabis faciem eius? & emittes eū. Sue nobiles fuerint filij eius. Sive ignobiles? nō intelliget. Artū caro eius dum uiuet dolebit? & anima illius sup semetipsa lugebit.

Respondens autē Eliphaz themanites dixit. Numquid sapiens respondebit quasi inuentum loquens? & implebit ardore stomachum suum? Arguis nibis cum qui nō est equalis tui? & loquens quę nō tibi nō expedit. Quōcum in te est ea mala timorem? & ut illa preces coram deo. Docuit enim iniquitas tua os tuum? & imitaris linguam blasphemantium. Condemnabit te os tuum & non ego? & labia tua respondebunt tibi. Numquid primus homo tu natus es? & ante colles formatus? Numquid consilium dei audisti? & inferior te erit sapia? Quid nosti quod ignoremus? Quid intelligis quod nescimus? Et senes & antiqui sunt in nob? multo uetustiores quam patres tui. Numquid grande est uti consolentur te dei? & uba tua parua hec phibent. Quid te eleuat cor tuum? & quę magna cogitant oculi tui? Quia contra deum spūm tuum. ut proferas de corde tuo huiusmodi sermones? Quid est homo ut immaculatus sit? & ut iustus appareat natus de muliere? Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis? & celi nō sunt mundi in conspectu eius? quanto magis abhominabilis & inutilis homo. qui bibit quasi aquam iniquitatem? Ostendam tibi audi me? quod uidi narrabo tibi. Sapientes confitentur & non abscondunt patres suos. quibꝰ solis data est terra? & non transiuit alienus per eos. Cunctis diebꝰ suis impius superbit? & numerus annoꝝ incertus est tyrannidis eius. Sonitus timoris semper in auribꝰ illius? & cum pax sit ille insidias suspicatur? Non credit quod reuerti possit de tenebris? circumspectans undiq; gladium. Cum se mouerit ad querendum panem? nouit quod paratus sit in manu eius tenebrarum dies. Terrebit eum tribulatio? & angustia uallabit eum. sicut regem qui parauerat ad prelium. Tetendit enim aduersus deum manum suam? & contra omnipotentem roboratus est. Cucurrit aduersus eum erecto collo? & pinguem cernice armatus est. Operuit facies eius crassitudo? & de lateribꝰ eius adipem dependens. Habitauit in ciuitatibꝰ desolatis? & in domibꝰ

descens que in tumulo sunt reddacie.
Non detrabunt. nec pscuerabit sub
flamma eius. nec mittet in terra radi-
cem suam. Non tenebit de tenebris
ramos eius arefactet flamma. & au-
feretur spūs oris sui. Non credat
frustra errore deceptus. qđ aliquo
pcio reddimendus sit. Antecēm diei
eius impleatur pibet. & manus
ei arescet. Videbit qui vinea in primo
flore botrus eius. & qi oliua pdet
florem suū. Congregatio enim hypo-
crite sterilis. & ignis devorabit taber-
nacula eoz qui munera libenter accē-
piunt. Concepit dolorem & peperit
iniquitatem. & uterus ei parauit dolos.

Respondens aūt Iob dixit. CAP. XVI.
Audiui frequenter talia. Con-
solatores onerosi omes vos. Numq̄
habebunt finem verba ventosa. aut
quid tibi molestū est si loquaris.
Poteram & ego similia vestrīs loq̄. Atq̄
utinam esset anīa vīa pro anīa mea. Cō-
solarer & ego vos sermonibz. & mo-
uerem caput meū super vos. Roborā-
rem vos ore meo. & motiōem labiorū
qī parcerē vob. Sz quid agam. Si
loquar. nō mi quiescit dolor meus.
& si tacuero. nō recedit a me. Nunc aūt
oppressit me dolor meus. & in turbulum
redacti sunt omes artus mei. Iudex
mee testimoniū dicunt cōtra me. & er-
igitur falsiloqua ad vultū faciē
meam cōtradicēs mi. Collegit fu-
rorem suū in me. & comminat mi in
frendit contra me dentibz suis. Ho-
stis meus terribilis oculis me intuit
est. Aperuerunt super me ora sua
ad maledicendum. percutientes
exprobrantes. pcusserunt maxillam
meam. saciati sunt penis mei. Con-
clusit me dns apd iniquū. & manib
impioz me tradidit. Ego tlle quon-
dam opulentus. repente contritus
sum. Tenuit cervicem meam. contrē-
xit me. & posuit me sibi qi in signū.
Circūdedit me lanceis suis. vulne-
rauit lumbos meos. Non pepercit. & effudit in terra viscera mea. Cō-
cidit me vulnē super vulnus. irruit
in me qi gigas. Saccum consui su-
per cutem meam. & operuit cinere
meam faciem meā. facies mea intumuit a flet-
u. & palpebre mee caligauerūt. nec pal-
lus sum absq̄ iniquitate manū mearū
cum habeā mundas ad dñm pces.
Terra ne operias sanguinem meū
nec inueniat locum in te latendi
clamor mis. Ecce etiā in celo testis
mis. & conscius mis in excelsis. Vide-
si mei amici. ad dñm stillat oculus mis.
Atq̄ utinam sic vindicaret vir cū
deo. qđ filio hominis cū
collega suo. Ecce enim breues anni
transeunt. & semitam p quā nō
reuertar ambulabo.

Spūs mis attenuabit CAP. XVII
bitur. dies mei breuiabuntur.
& solum in superis sepulchrū. Nō pe-
cauī. & in amaritudinibz moratur o
culus mis. Libera me & pone me iux-
te te. & cuiusuis manus pugnet contra
me. Cor eoz longe fecisti a disciplī-
na. Ideo nō exaltabuntur. Predam
pollicentur socijs. & oculi filioz eius
deficient. Posuit me qi in proverbiū
vulgi. & exemplū sum coram eis.
Caligauit ab indignatione oculus

mis. ⁊ membra mea ⁊ſi in nichilum
redacta sunt. Stupebunt viri sup hoc.
⁊ innocens contra hypocritam insurgabit.
Et tenebit viam suam ⁊ mundi manib⁹ addet fortitudinem. Igitur vos omes conuertimini
⁊ venite. ⁊ nō inueniam in vob⁹ vllū
sapientem. Dies mei transierunt. cogitationes meę dissipate sunt. torq̄entes cor meū. Noctem verterunt
in diem. ⁊ rursum post tenebras
spero lucem. Si sustinuero infernus
domus mea erit. in tenebris stravi
lectulum meū. Putredini dixi. Pr̄
mus es. mat̄ mea. ⁊ soror mea vermib⁹.
Vbi est ergo nunc ꝓstratio mea. ⁊
patiam meam quis contuebat. In
ꝓfundissimū infernū descendent om̄
a mea. Putasne taliter ibi erit re-
Respondens aūt CAP. XVII. dix̄it.
Baldad suites dicit. vsq̄ ad q̄
finem ibis iactabris. Intelligite
prius. ⁊ sic loq̄mur. Quare repu
tati sumus ut iumenta. ⁊ sordui
mus coram te. Quid pdis aiam
tuam in furore tuo. Numquid ꝑ
te delinquet terra. ⁊ trāsferentur
rupes de loco suo. Nonne lux impij
extinguetur. nec splendebit flam
ma ignis eius. Lux obtenebrescet
in tabernaculo illius. ⁊ lucerna q̄
sup eum est extinguetur. Arctabūt
tur gressus fortitudinis eius. ⁊ ꝓpi
tabit eum consiliū suū. Immittet
enī in rete pedes suos. ⁊ in maclis
eius ambulat. Tenebrum planta
illī laqueo. ⁊ cruciabit eum sitis.
Abscondita est in terra pedica
ei⁹. ⁊ decipula illi⁹ sup semitam.
Vndiq̄ terrebunt eum formidines.
⁊ inuoluent pedes ei⁹. Attenuetur
fame robur eius. ⁊ media mandu
cabit illi. Deuoret pulchritudinē
cutis eius. consumat brachia illius
primogenita mors. Auellatur de ta
bernaculo suo fiducia eius. ⁊ calcet
sup eum q̄si rex interitus. Habitet in
tabernaculo illius socij eius. qui nō e.
aspergatur in habitaculo ei⁹ sulphur.
Deorsum radices ei⁹ siccentur. ⁊ sur
sum ram⁹ arescat. messis ei⁹. Memoria illi⁹
pereat de terra. ⁊ nō celebretur nomen
in plateis. Expellet eum de luce in
tenebras. ⁊ de orbe trāsferet eū. Non
erit semen ei⁹ nec pgenies in pplo
suo. nec ulle reliquie in regionib⁹
eius. In die eius stupebunt nouissi
mi. ⁊ primos inuadet horror. Hec si
ergo tabernacla iniqui. ⁊ ista loc⁹
eius qui ignorat eum.
Respondens aūt Iob dixit. vsq̄ quo
affligitis aiam meam. ⁊ atteritis
me sermonib⁹. En decem confun
dist me. ⁊ nō erubescitis opprimentes me.
Sempe ⁊ si ignorauī. meum erit igno
rantia mea. At vos contra me erigimi
ni. ⁊ arguitis me obprobrijs meis. Sal
tem nunc intelligite. q̄ dns nō equo iu
dicio affligit me. ⁊ flagellis suis me
circuit. Ecce clamabo vim patiens
⁊ nemo audiet. vociferabor. ⁊ nō est
qui iudicet. Semitam meā circūsep
sit. ⁊ trāsire nō possum. ⁊ in calle meo
tenebras posuit. Spoliauit me gla
mea. ⁊ abstulit coronam de capite
meo. Destruit me undiq̄ ⁊ pereo. ⁊e

qñ euulsit arbores ablatulit spem meam. Israhel est contritus sicut eum: et sic me diuisit qñ hostem suum. Simul uenerunt latrones eius: et fecerunt sibi uiam per me: et obsederunt in gyro tabernaculum meum. Fratres meos longe fecit a me: et noti mei qñ alieni recesserunt a me. Dereliquerunt me propinqui mei: et qui nouerant me obliti sunt mei. Inquilini domus mee et ancille mee quasi alienum habuerunt me: et qñ peregrinus fui in oculis eorum. Seruum meum uocaui: et non respondit: ore proprio deprecabar illum. Halitum meum exhorruit uxor mea: et orabam filios uteri mei. Stulti quoque despiciebant me: et cum abirem recedebant a me. Abhominati me sunt quondam consiliarii mei: et quem maxime diligebam auersus est in me. Pelli mee consumpte carnibus adhesit os meum: et derelicta sunt circa dentes meos. Miserimini mei, miserimini mei saltem uos amici mei: quia manus dei tetigit me. Quare persequimini me sicut deus: et carnibus meis saturamini? Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei? Quis mihi det ut exarentur in libro stilo ferreo et plumbi lamina uel certe celi paretur in silice? Scio enim quod redemptor meus uiuit: et in nouissimo die de terra surrecturus sum: et rursum circumdabor pelle mea: et in carne mea uidebo deum. Quem uisurus sum ego ipse: et oculi mei conspecturi sunt: et non alius. Reposita est hec spes mea: et in sinu meo.

Quare ergo nunc dicitis: persequamur eum: et radicem uerbi inueniamus contra eum? fugite a facie gladii. Ira enim ultrices iniquitatis gladius est: et scitote esse iudicium.

Respondens autem Sophar Naamathites: dixit. Idcirco cogitationes mee uarie succedunt sibi: eo quod audierim increpationem doctrine mee. Spiritus autem intelligentie mee respondebit mihi. Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram. quod laus impiorum breuis sit: et gaudium hypocrite ad instar puncti. Si ascenderit usque ad celum superbia eius: et caput eius nubes tetigerit: qñ sterquilinium in fine perdetur. Et qui eum uidebant: dicent. Vbi est? Velut somnium auolauit: et non inuenietur: transiit qñ uisio nocturna. Oculus qui eum uiderat: ultra non uidebit: nec ultra intuebitur eum locus suus. Filii eius attenuentur egestate: et manus illi reddent dolorem suum. Ossa eius implebuntur uitiis adolescentie eius: et cum eo in puluere dormient. Cui enim dulce fuerit in ore suo malum: absconderit illud sub lingua sua. Parcet illi et non derelinquet illud: et celabit in gutture suo. Panis eius in uentre illius: interius in fel aspidum intrinsecus. Diuitias quas deuorauit euomet: et de uentre illius extrahet eas deus. Caput aspidum suget occidet eum lingua ui percutiens. Non uideat riuulos fluminis torrentis:

mellis & butiri. Luce que fecit omia:
nec ei consumetur. Jux multitudinē
ad uindictā tuā: sic & lustinebit:
cui confringent nubes aurei pauperē
domū. Raptū & ei edificauit eam:
nec ebi sacietatē uentr eius. Et cū
habuīt que cupierat: pollidere ei
potuit. Non remanebit de cibo eius: ex
pea uidi ymanebit de bonis eius.
Cum sacietus fuīt arctabitur: & cibi
abūt & omīs dolor ruet in eum.
Dū ipam impleatur uentr eius: mit
tet in eum iram furoris sui:
& pluat sup illū bellū suū. Fugiet
ab arma ferrea & arcu ereū
educ & egredies de uagina sua & fulgu
bis i amaritudine sua. Vadet & uenient ei ei
horribiles. Omīs tenebre absconde
rent in occultis eius. Deuo
rabit eum ignis qui ñ succendet
tur: & affligetur reliquus in taber
naculo suo. Reuelabunt celi ini
quitatem ei: & tra consurget ad
uersus ei. Apertum erit germen
domus illius: decurrent in die
furoris dei. Hec est pars hominis
impii a deo: & hereditas uerboy eius
Respondens autē Iob dixit. Audite quelo
sermones meos: & agite pniam.
Sustinete me: ut & ego loquar: & ex
post mea si uidebitur subsannabite.
Numquid contra hominē disputatio
mea est ut merito ñ debeam contri
stari? Attendite me & obstupescite:
& ponite digitū ori uro. Et ego
cū recordatus fuero pmoleo: & cō
tremo carnem meam tremor. Quia
re & impii uiuunt: sublenati sūt:
confortatiq; diuitiis. Semen eoy
permanet coram eis: pximi eoy
turba & nepotes in conspectu eoy. Do
mus eoy secure sunt & pacate: & ñ
est uirga dei sup illos. Bos eoy
concipit & ñ abortiuit: uacca pe
perit & ñ est spuata fetu suo. Egre
diuntur sicut greges parulos eoy:
& infantes eoy exultant lusibus.
Tenent tympanū & citharam: &
gaudent ad sonitum organi. Du
cunt in bonis dies suos: & in pun
cto ad inferna descendunt. Qui
dixerunt deo recede a nob: & sciam
uias tuas nolumus. Quid est opus
ut seruiamus ei: Et quid nobis
prodest si rogauimus illum? Verum
tamen qm in manu eoy bona
sua: consilium impioy longe sit
a me. Quotiens lucerna impioy
extinguetur: & supueniet eis inun
datio: & dolores diuidet furoris su
i. Erunt sicut palee ante faciem uē
ti: & sicut pagulla quā turbo dispe
git. Deus seruabit filius illius do
lorem pris: & cum reddiderit tunc
sciet. Videbunt oculi eius interfec
tionem suam: & de furore omipoten
tis bibet. Quid enim ad eū ptinet
de domo sua post se: & si numerus
dierū eius dimidietur? Numquid
deū quispiam docebit sciam. qui
excelsos iudicat? Iste morietur ro
bustus & sanus. diues & felix. Ui
scera eius plena sunt adipe: & me
dullis ossa illius irrigantur. Alius
uo morietur in amaritudine ani.

ablęp ullus opiłz: et q̄ simul in
puluere dormiunt. z imes opiet
eos. Certe nouu cogitationes ue
stras: z sūas contra me iniq̄s.
Dicitis enī. Vbi est domus ṗncī
pis. z ubi tabernacla impioꝝ: In
terrogate quemlibet de uiatoribz.
z hec eadem eum intelligere cogno
scetis: q̄ in diem p̄ditionis seruā
tur malus. z ad diem furoris du
cetur. Quis arguet coram eo uiā
tuas. z que fecit quis reddet illi:
Qui ad sepulchra ducetur: z in con
gerie mortuoꝝ uigilabit. Vulcis
fuit glacies ceꝝ tu. z post se oēm
hominem trahet. z ante se innu
merabiles. Quo igitur consola
mini me frustra. cum responsio
uīa repugnare ostenda sit ueritati.
Respondens aūt elyphaz
Themanites dixit. Numquid
deo comparari potest homo. etiam si
ṗfect⁹ fuerit scīe: Quid ṗdest deo si
iustus fias. aut quid ei confers si
immaculata fuerit uia tua: Numquid
timens arguet te z ueniet tecum
in iudiciū. z si ṗ multitudinem tuam
plurimam z infinitas iniquitates
tuas: Absq̄ fine enī pignus fratru
oꝝ fine causa: z nudos spoliasti ue
stibz. Aquā lasso nō dedisti: z esuri
enti subtraxisti panem. In fortitu
dine brachii tui possidebas terram:
z potentissimus obtinebas eā. Vi
duas dimisisti uacuas: z lacertos
pupilloꝝ comminuisti. Propter hanc
causam datus es laqueis: z conturbat te
formido subitanea. Et putabas
te tenebras ne uideres: z impetu aquę
multe operiret te. Nonne deus excel
sus mentem hominis: et considera
te stellas z altitudines celi sic: z super
stellas z altitudines sublimentur: Et dices.
Quid enī nouit deus: Et q̄si p caliginē
iudicet. Iudex latebras eius nec nūa
considerat: z circa cardines celi per
ambulat. Numquid semitā seculoꝝ
custodire cupis. q̄m calcauerunt uiri
iniqui: Qui sublati sunt ante tempꝰ
suū. z fluuius subuersus fundamenta
eoꝝ. Qui dicebant deo recede a nob:
z q̄ omnipotens fecit in domibz eoꝝ
bonis. Quoꝝ consilia longe sint
a me. Videbunt iusti z letabuntur:
z innocens subsannabit eos. Non
ne succisa est erectio eoꝝ. z reliquias
eoꝝ deuorabit ignis: Acquiesce
igitur ei z habebis pacem: z per hę ha
bebis fructus optimos. Suscipe eo
re illius legem: z pone sermones
eius in corde tuo. Si reuertis fueris
ad omnipotentē edificaberis: z longe
facies iniquitatem a tabernā
culo tuo. Dabit p tra siluicem: z pro
siluis torrentes auroꝝ. Erunt q̄q
contra hostes tuos: z argentū coad
unabitur tibi. Tunc super omnipotē
deliciis affluens: z eleuabis ad deum
faciem tuam. Rogabis eum z ex
audiet te: z uota tua reddes. De
cernes rem z ueniet tibi: z in tu
is tuis splendebit lumen. Qui enī
humiliatus fuerit erit in gla: et
qui inclinauerit oculos saluab
it saluabitur innocens: saluabit
aūt munditia manuū tuarum.

Respondens aũ iob dixit
Quousq; quoq; in amaritudine
erit termo uis? & manus plage mee
aggrauata est sup gemitũ meũ.
Quis ñ tribuat ut cognoscam
& inueniam illum? & ueniam usq;
ad solũ eius? ponam coram eo iudi
cium? & os meũ replebo ueneratio
nibꝫ? ut sciam uba que ñ respondeat
& intelligam quid loquatur mihi.
Nolo multa fortitudine contendat
mecũ? nec magnitudinis sue mole
me premat. Quonam equitate con
tendit? & prohibet ad uictoriam iudi
cium meũ. Si ad quemquam uero ñ ap
paret? si ad occidentem ñ intelligo
eum. Si ad sinistram quid agam?
Non apprehendam eum. Si me inclinam
ad dextram ñ uidebo illum. Ipse uo
luit uiam meam? & probauit me qui
auũ qđ p ignem transit. Vestigia
eius secutus est pes meus? uiam eius
custodiui & ñ declinaui ex ea. A mã
datis labiorũ eius ñ recessi? & in si
nu meo abscondi uba oris eius. Ipse
enim solus est? & quis aduertere pote
rit cogitationem eius? & ala eius qđ cum
q; uoluit hoc fecit. Cum expleuerit
in me uoluntatẽ suam? & alia mul
ta similia ꝑsto sunt ei. Ideo uero
a facie eius turbatus sum? & con
siderans eum timore sollicitor. Deus
mollitus est mei? & omnipotens conterre
bauit me. Non enim perii ꝑ umbram
uenturi tenebras? nec faciem meã
operuit caligo.
Quare a domino omnipotente ñ sunt abscon
dita tempora? qui aũ nouerũt
eũ ignorant dies illius. Alii termi
nos transtulerunt? diripuerũt greges.
& pauerunt eos. Asinum pupillorũ ab
egerunt? & abstulerunt p pignore
bouem uidue. Subuerterunt pau
perum uiam? & oppressi sunt pariter
mansuetos tre. Alii ejecti onagri in
deserto egrediuntur ad opus suum?
uigilantes esce ad prædam. Spargunt pa
uem liberis. Agrum ñ suum deme
tunt? & uineam eius quem ui op
presserunt uindemiant. Iudos de
nuditate hominum uidumenta tol
lentes. quibꝫ ñ est operimentũ in fri
gore quos imbres montium rigant?
& ñ habentes uelamen amplexantur
lapides. Vim ferentium despectui
pupillos? & uulgũ pauperum spolia
uerunt. Iudis & incedentibꝫ ablatꝫ
uestimẽtum? & esurientibꝫ tulerũt spicas.
Inter aceruos eorũ meridiati sunt? & q
calcauerũt torcularibꝫ sitierunt. De ciui
tatibꝫ fecerunt uiros gemere? & ei
aiã uulneratorũ clamauit. & deus
multorum abuti ñ patitur. Ipi fue
runt rebelles lumini? nescierunt
uias eius nec reuisi sunt p semitas
alius. Mane primo consurgit homi
cida? occidat egenum & pauperem? &
nocte sit qsi fur. Oculus adul
teri obseruat caliginem dicens? non
me uidebit oculus? & operiet uultum
suum. Perfodiunt in tenebris domos sibi
qui in die condixerant sibi? & ignorant
lucem. Si subito apparuit
aurora arbitrantur umbram mor
tis? & sic in tenebris qsi in luce am
bulant. Leuis est sup faciem aque.

maledicta sit pars eius in terra: nec ambulet per viam vineæ. Ad tenebras calorem transeat ab aquis niuium: et vltra ad inferos præterit illius. Obliuiscatur eum mater sua: dulcedo illius vermis. Non sit in recordatione: sed conteratur quasi lignum infructuosum. Pauit enim sterilem et quæ non parit: et vidue bene non fecit. Detraxit fortes in fortitudine sua: et cum steterit non credet vitæ suæ. Dedit ei deus locum pœnitentiæ: et ille abutitur eo in superbiam. Oculi autem eius sunt in viis illius: eleuati sunt ad modicum et non subsistent. Gobumbrabuntur sicut omnia et auferentur: et quasi limus tactæ spicæ contabescent. Quod si non est ita quis me potest arguere de mendacio: et ponere ante deum sermonem meum?

Respondens autem baldad Capitulum XXV
Suites dixit. Potestas et timor apud eum est: qui facit concordiam in sublimibus suis. Numquid est numerus militum eius: et super quem non surget lumen illius? Numquid iustificari potest homo compositus deo: aut apparere mundus natus de muliere? Ecce etiam lunam non splendet: et stellæ non sunt mundæ in conspectu eius. quanto magis homo putredo: et filius hominis vermis?

Respondens autem Capitulum XXVI Iob dixit. Quid adiutorem: non quid imbecillis? Et sustentas brachium eius qui non est fortis? Cui dedisti consilium? forsitan illi qui non habet sapientiam: et prudentiam tuam ostendisti plurimam? Aut quem docere voluisti? nonne eum qui fecit spiritum? Ecce gigantes gemunt sub aquis: et qui habitant cum eis. Nudus est infernus coram illo: et nullum est operimentum perditioni. Qui extendit aquilonem super nihilum: et appendit terram super nullibi. Qui ligat aquas in nubibus suis: ut non erumpant pariter deorsum. Qui tenet nubem solii sui: et expandit super illud nebulam suam. Terminum circumdedit aquis: usque dum finiantur lux et tenebræ. Columnæ cæli contremiscunt: et pauent ad nutum eius. In fortitudine illius repente maria congregata sunt: et prudentia eius percussit superbum. Spiritus eius ornauit cælos: et obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce hæc ex parte dicta sunt viarum eius. Et cum vix paruam stillam sermonis eius audierimus: quis poterit tonitruum magnitudinis illius

Addidit quoque Capitulum XXVII imminens Iob assumens parabolam suam: dixit. Viuit deus qui abstulit iudicium meum: et omnipotens qui ad amaritudinem adduxit animam meam. quod nec suspecta habitus in me: et spiritus dei in naribus meis. Si loquentur labia mea iniquitatem: nec lingua mea meditabitur mendacium. Absit a me ut iustos vos iudicem. Donec deficiam non recedam ab innocentia mea. Iustificationem meam quam cœpi tenere non deseram: nec enim reprehendit me cor meum in omni vita mea. Sicut impius inimicus meus: et aduersarius meus qui iniquus. Quæ enim spes est

hypocrite si auare rapiat: et si libe
ret ds animam eius? Numquid clamo
rem eius audiet ds. cum uenerit sup
eum angustia? Aut potest in omni
potente delectari. aut inuocare de
um in omni tpe? Docebo uos p ma
num dei que omnipotens est: nec ab
scondam. Ecce uos omnes nostis. et
quid frustra uana loquimini? Hec
est pars hominis impii apud dm: et
hereditas violentor qm ab omni
potente suscipient. Si multipli
cati fuerint filii eius in gladio e
runt: et nepotes eius non saturabunt
pane. Qui reliqui fuerint ex eo. sepeli
entur in interitu: et uidue illius non
plorabunt. Si congregauerit quasi
argentum: et sicut lutum parauerit ue
stimenta. parabit quidem. sed iustus
utentur illis: et argentum innocens
diuidet. Edificauit sicut tinea domum
suam: et sicut custos fecit umbraculum.
Dives cum dormierit nichil secum au
feret. aperit oculos suos et nichil inuenet.
Apprehendet eum quasi aqua inopia: no
cte opprimet eum tempestas. Tollet
eum uentus urens et auferet: et ue
lut turbo rapiet eum de loco suo. Et
mittet sup eum et non parcet. de ma
nu eius fugiens fugiet. Stringet
sup eum manus suas: et sibilabit
sup illum. intuens locum eius.

CAPVT XXVIII

Habet argentum uenarum suarum pu
tatores: et auro locus est in quo
conflatur. Ferrum de terra tollitur: et
lapis solutus calore in es uertitur.
Tempus posuit tenebris: et omnem
finem ipse considerat. lapidem
quoque caliginis et umbram mortis
diuidet torrens a populo peregrinante.
eos quos oblitus est pes egentis
hominis et inopes. Terra de qua
oriebatur panis: in loco suo igne
subuersa est. Locus saphyri lapides
eius: et glebe illius aurum. Semitam
ignorauit auis: nec intuitus est
eam oculus vulturis. Non calcauerunt
eam filii institoris: nec preterierunt p
eam leena. Ad silicem extendit ma
num suam: subuertit a radicibus mon
tes. In petris riuos excidit: et omne
pretiosum uidit oculus eius. Profunda
quoque fluminum scrutatus est: et ab
scondita produxit in lucem. Sapien
tia uero ubi inuenitur: et quis est locus
intelligentie? Nescit homo pretium eius:
nec inuenitur in terra suauium inuen
tum. Abyssus dicit non est in me: et
mare loquitur non est mecum. Non
dabitur aurum obrizum pro ea: nec
appendetur argentum in commuta
tione eius. Non conferetur tinctilibus
indie coloribus: nec lapidi sardonio
pretiosissimo uel saphiro. Non ad
equabitur ei aurum uel uitrum: nec
commutabuntur pro ea uasa auri. et
celsa et eminentia. nec commemora
buntur comparatione eius. Trahitur
autem sapientia de occultis. Non adequa
buntur ei topazius de ethyopia: nec
tincture mundissime comparentur.
Unde ergo sapientia uenit: et quis est
locus intelligentie? Abscondita est
ab oculis omnium uniuersorum: uolucres
quoque celi latet. Perditio et mors di
xerunt: auribus nris audiuimus

tamam eius. Ds intelligit uiam ei⁹.
& ipe nouit locū illius. Ipe enī fines
mundi intuetur. & omnia que sub
celo sunt respicit. Qui fecit uentis
pondus. & aquas appendit mensura.
Qñ ponebat pluuiis legem. & uiā
procellis sonantibz. tunc uidit illā
& enarrauit & preparauit. & inuestiga
uit. & dixit homini. Ecce timor dñi.
ipa est sapia. & recede a malo intel
ligentia.

Addidit q̄ [illegible] lugentia.
Iob assumens parabolam suam.
& dixit. Quis mihi tribuat ut sim sic
menses pteriti. sicut dies quibz
ds custodiebat me. cū splendebat
lucerna eius sup caput meū. & ad
lumen ei⁹ ambulabam in tenebris.
sicut fui in diebz adolescentie mee.
cū secretū ds erat in tabernaculo
meo. cū erat omipotes mecū. & in circui
tu meo pueri mei. cū lauabam pe
des meos butiro. & petra fundebat
mihi riuos olei. cū procedebam ad por
tam ciuitatis. & in platea parabā
cathedram mihi. videbant me iu
uenes. & abscondebantur. & senes
assurgentes stabant. Principes ces
sabant loqui. & digitum sup ponebāt
ori suo. Vocem suam cohibebant
duces. & lingua eoz gutturi suo ad
herebat. Auris audiens beatificabat
me. & oculus uidens testimonium red
debat mihi. eo q̄ liberabam pauperē
uociferantem. & pupillū cui⁹ non erat
adiutor. Benedictio perituri super
me uenichat. & cor uidue consola
tus sum. Justicia indutus sum. & ue
stiuit me sicut uestimento. & dia
demate iudicio meo. Oculis fui ceco.
& pes claudo. Pater eram pauperum.
& causam quā nesciebam diligentissime
inuestigabam. Comprebam molas
iniqui. & de dentibz illius auferebā
predam. dicebamq̄. In nidulo meo
moriar. & sicut palma multiplica
bo dies. Radix mea aperta est secus
aquas. & ros morabitur in messione
mea. Gla mea semp innouabit.
& arcus mis in manu mea instaura
bitur. Qui me audiebant expecta
bant silentiam. & intenti tacebant ad
consiliū meū. Verbis meis addere
nichil audebant. & super illos stilla
bat eloquiū meū. Expectabant
me sicut pluuiam. & os suū aperie
bant qsi ad imbrem serotinum.
Si qñ ridebam ad eos nō credebant.
& lux uultus mei nō cadebat in terram.
Si uoluissem ire ad eos. sedebam
primus. Cumq̄ sederem qsi rex circum
stante exercitu. eram tamen mestis
cum consolator.

Nunc aūt derident me minores
tempore. quoz nō dignabar pa
tres ponere cum canibz gregis mei.
Quoz virtus manuū erat in nichilo.
& vita ipa putabatur indigna.
Egestate & fame steriles. qui rodē
bant in solitudine squalentes cala
mitate & miseria. Et mandebant her
bas & arboz cortices. & radix iuni
perorum erat cibus eoz. Qui de conuallib⁹
ista rapiebant. cum singla reperissent
ad ea cum clamore currebant. In de
sertis hitabant torrentiū. & in ca
uernis terre. & inter glaream. Qui

unt huiusmodi de cabanis eorum et sub sensibus delicias computabant. Filii stulorum et ignobilium et in terra penitus non parentes. Nunc in eorum canticum versus sum et factus sum eis in proverbium. Abominantur me et longe fugiunt a me et faciem meam conspuere non verentur. Pharetram enim suam aperuit et afflixit me et frenum posuit in os meum. Ad dextram orientis calamitates meae illico surrexerunt pedes meos subvertunt et oppresserunt quasi fluctibus semitas suas. Dissipaverunt semitas meas inutiles fecerunt me et prevaluerunt et non fuit qui ferret auxilium. Qui cupito muro aperta aquarum irruerit super me et ad meas miserias devoluti sunt. Redactus sum in nebulam. Abstulisti quasi ventus desiderium meum et velut nubes pertransiit salus mea. Nunc autem in memetipso marcescit anima mea et possident me dies afflictionis. Nocte os meum perforatur doloribus et qui me comedunt non dormiunt. In multitudine eorum assumitur vestimentum meum et quasi capitio tunicae circumdederunt me. Comparatus sum luto et assimilatus sum faville et cineri. Clamo ad te et non exaudis me. Sto et non respicis me. Mutatus es in crudelem et in duritia manus tue adversaris mihi. Elevasti me et quasi super ventum ponens elisisti me valide. Scio quod morti trades me ubi constituta est domus omni viventi. Verumtamen non ad contumeliam eorum emittis manum tuam et si corruerint ipse salvabis. Flebam quondam super eo qui afflictus erat et compatiebatur anima mea paupere. Expectabam bona et venerunt mihi mala. Prestolabar lucem et erupere tenebre. Intestina mea efferbuerunt absque ulla requie. Preevenerunt me dies afflictionis. Sine furore consurgens inedebam. Sine furore consurgens in turba clamavi. Frater factus sum draconum et socius struthionum. Cutis mea denigrata est super me et ossa mea aruerunt pre caumate. Versa est in luctum cithara mea et organum meum in vocem flentium.

CAPUT XXXI

Pepigi fedus cum oculis meis ut ne cogitarem quidem de virgine. Quam enim partem habet deus in me desuper et hereditatem omnipotens de excelsis? Numquid non perditio est iniquis et alienatio operantibus iniquitatem? Nonne ipse considerat vias meas et cunctos gressus meos dinumerat? Si ambulavi in vanitate et festinavit in dolo pes meus? Appendat me in statera iusta et sciat deus simplicitatem meam. Si declinavit gressus meus de via et si secutus est oculus meus cor meum et in manibus meis adhesit macula? Seram et alius comedat et progenies mea eradicetur. Si deceptum est cor meum super mulierem et si ad ostium amici insidiatus sum. Scortum sit alienus uxor mea et super illam incurventur alii. Hoc enim nefas est et iniquitas maxima. Ignis est usque ad perditionem devorans et omnia eradicans genimina. Si eo tempore subierit iudicium cum servo meo et ancilla mea cum disceptarent adversum me. Quid enim faciam cum surrexerit ad iudicium deus? Et cum quesierit quid respondebo ei? Numquid

ñ in utro fecit me qui t illū opat⁹ est. t formauit me in utero una?
Si negaui q̄d uolebant pauperib⁹. t oculos uidue expectare feci. si comedi buccellam meam solus. t ñ comedit pupillus ex ea. q̄ ab infantia mea creuit mecū miseratio. t de utero matris mee egressa est mecū. si despexi p̄tereuntem. eo q̄d ñ habuerit indumentum. t absq; operimento pauperem. si ñ benedixerunt mihi late⁹ eius. t de uellere ouiū meaꝝ tepefact⁹ est. si leuauī sup pupillum manū meam cum uiderem me in porta superiorem: humerus meus a iunctura sua cadat. t brachiū meū cum suis ossibus conteratur. Semp enim q̄si tumentes fr̄e me studuit timor dñi: t pondus eius ferre ñ potui. Si putauī aurū robur meū. t obrizo dixi fiducia mea: si letatus sū fr̄e multū diuitie mee. t q̄r plurima reperit manus mea. Si uidi solem cum fulgeret. t lunam incedentē clare. t letatum est in abscondito cor meū. t osculatus sum manū mea ore meo. que est iniquitas maxima t negatio contra dñm altissimū. Si gaudens sū ad ruinam eius qui me oderat. t exultauī q̄d inuenisset eū malū? ñ enim dedi ad peccandū guttur meū ut exp̄cem maledicēs aiam eius. Si ñ dixerunt uiri tabernaculi mei: quis det de carnib⁹ eius ut saturemur? foris ñ mansit peregrinus: ostiū meū uiatori patuit. Si abscondi q̄si homo p̄ccm meum. t celauī in sinu meo iniquita-
tem meā. si expauī ad multitudinem uiriam. t despectio p̄pinquo-
rum terruit me. t ñ magis tacui. nec egressus sum ostiū. Quis mihi tribuat auditorem. ut desiderium meū omnipotens audiat. t libellū scribat ipse qui iudicat. ut in humero meo portem illud. t circumdem illud q̄si coronam mihi? Per singulos gradus meos pronuntiabo illum: t q̄si principi offeram eum. Si aduersum me terra mea clamat t cū ea sulci eius deflent. si fructus eius comedi absq; pecunia. t animas agricolarum eius afflixi. p̄ frumento oriatur mihi tribulus. t p̄ hordeo spina.

CAPVT XXXII

Quieuerunt tres uiri isti respondere iob: eo q̄d iustus sibi uideretur. Et iratus indignatus⁹ helyu filius barachel buzites de cognatione ram: iratus est aut aduersum iob eo q̄d iustū se esse diceret coram deo. Porro aduersum amicos est indignatus est: eo q̄d ñ inuenissent responsionem rationabilē. et sic modo condemnassent iob. Igitur helyu expectauit iob loquentem: eo q̄d seniores essent qui loquebant. Cum aut uidisset q̄d tres hi respondere ñ potuissent iratus est uehemēter. Ardens igr helyu filius barachel buzites: dixit. Iunior sum tempore: uos aut antiquiores. Ideo timui⁹ dicere uobis. Cepit uentus sum indicare uob⁹ meam sciam: sperabam enim q̄d etas plurios loqueretur: t annos multitudo docet sapiam. Sz ut uidi sps est in hominib⁹: t inspiratio omnipotentis dat intelligentiā. Non sunt

longeu sapientes: nec senes intelligunt iudicium. Ideo dicam. Audite me. Ostendam uob etiam ego mea sapiam. Expectau eum sermones uos: audiui prudentiam uram. Donec dilectarer in uu sermonib; z donec putabam uos aliquid dicere: considerabam. Sz ut uideo ñ est qui arguere possit iob: z respondeo ex uobis sermonib; eius. Ne forte dicatis: inuenimus sapiam: ds proiecit eum ñ homo. Sicb̃ locutꝰ e in me ego ñ eis uim uos sermonem: z dedo illi. Irrumpent z ñ hñdi ultꝝ: abstulerũt a se eloquia sua. Quia expectaui ñ sti locuti sunt: z stetere ñ respondere uli: z dedo z ego pte mea: z ostendã sciam mea. Plenꝰ sũ in sermonib; z coartat me spũs uteri mei. Ecce uenter meus qsi mustum absq; spiraculo: qd lagunculas nouas dirumpit. Loquar z respirabo paululum: aperiam labia mea z respondebo. Non accipiam psonam uiri: z dñi hominu ñ equabo. Nescio enim quãdiu subsistam: z si post modicum tollat me factor meus

CAPUT III.

Audi igitur iob eloquia mea: z oẽs sermones meos ausculta. Ecce aperui os meũ: loquatur lingua mea in faucib; meis. Simplicitate cordis mei sermones mei: z sciam labia mea puram loquentur. Spũs dei fecit me: z spiraculũ oñipotentis uiuificauit me. Si pores respondere ñ: z adiuua me. Contra faciem meã constitue. Ecce z me sicut z te fecit ds: z de eodem luto ego quoq; formatus sum. Verumtñ mirabile uum meũ ñ te terreat: z eloquentia mea ñ te grauet. Dixisti ergo in auribꝰ meis: z uocem ũborꝝ tuorũ audiui. Mundus sum ego absq; delicto: immaculatus: z ñ est iniquitas in me. Quia querelas in me reperit: ideo arbitratꝰ est me inimicum sibi. Posuit in nervo pedes meos: custodiuit oẽs semitas meas. Hoc e in quo ñ es iustificatus. Respondebo tibi: qm maiorꝰ est ds homine. Ad illum cũ contendis qꝺ ñ ad oẽia ñba respondeat uñ. Semel loquitur ds: z secdo idipm ñ repetit. In somnio in uisione nocturna cũ ruunt soporꝰ super homines: z dormiunt in lectulo: tunc aperit aures uiroꝝ: z erudiens eos instruit disciplina. Ut auertat hoiem ab his que fecit: z liberet eum de superbia: eruens animam eius a corruptione: z uitam illi ne ñ transeat in gladium. Increpet quoq; pdolorem in lectulo: z omnia ossa eius marcescere faciet. Abhominabilis ei fit in uita sua panis: z anie illius cibꝰ desiderabilis. Tabescet caro eius: z ossa que tecta fuerant nudabuntur. Appropinquauit corruptioni anima eius: z uita illius mortiferis. Si fuerit pro eo angelus loquens unus de milibꝰ ut annuntiet hois equitatẽ: miserebitur eius z dicet. Libera eum ut ñ descendat in corruptionem: inueni in quo emplacer. Cõsumpta est caro eius a flagellis: reuertatur ad dies adolescentie sue. Deprecabitur dñm z placabilis ei erit: z uidebit faciem eius in iubilo: z reddet homini iustitiam suam. Respiciet hoies z dicet. Peccaui z uere delequi: z ut eram dignus ñ recepi. Li

beraui aiam suam ne pgeret in
interitum: ⁊ ut uideret lucem uideret.
Ecce hec omnia operatur ds tribꝫ
uicibꝫ p singulos. ut reuocet aiam
eoꝝ a corruptione: ⁊ illuminet in
luce uiuentiū. Attende iob ⁊ audi
me: ⁊ tace dum ego loquor. Si ā
habes quid loquaris: responde mi.
Loquere. uolo enim te apparere iu
stum. Oḋ si nō habes: audi me. Ta
ce ⁊ docebo te sapiam

Pronuntians tract̄ uelut: erā
hec locutus est. Audite sapien
tes uerba mea: ⁊ eruditi auscultate
me. Auris enim uba ꝑbat: et guttur
escas gustu diuidicat. Judiciū
eligamus nob. ⁊ inꝰ nos uideamus
quid sit melius: q̄ dixit iob iustus
sum ⁊ ds subuertit iudiciū meū. In
iudicando enim me mendaciū est:
uolenta sagitta mea: absq; ullo
peccō. Quis est uir ut est iob: qui
bibit subsannationē q̄si aq̄m. qui
graditur cum operantibꝫ iniquita
tem. ⁊ ambulat cum uiris impiis:
Dixit enim. nō placebit uir deo: etiam
si cucurrerit cum eo. Ideo uiri corda
ti audite me. Absit a deo impietas:
⁊ ab oīpotente iniquitas. Op
eiū hominū reddet ei: ⁊ uię uiri
singlos restituet. Vere enim deus
nō condempnabit frustra: nec oīpo
tens subuertet iudiciū. Quem constituit
ut aliū sup terram. aut quem posu
it sup orbem quem fabricatus ē:
Cum direxit ad eum cor suū: spīm
illius ⁊ flatū ad se trahet. Deficet
omnis caro simul: ⁊ homo in cine
rem reuertet. Si habes ꝺ intellectū
audi q̄d dicturꝰ: ⁊ auscultа uocem
eloquii mei. Numquid qui nō amat
iudiciū sanari potest: Et quō tu e
um qui multū est in fīn condempnā:
Qui dicit regi apostata: qui uocat
duces impios. Qui nō accipit ꝑso
nas ꝑ̄cipum: nec cognouit tyrā
num. cum diuideret cōtra pauper
tem. Opus eius manuū eius sunt
uniuersi. Subito morientur: ⁊ in me
dia nocte turbabuntur ꝑ̄ ⁊ ꝑteri
buntur ⁊ auferent violentum absq;
manu. Oculi eius sup uias homi
num: ⁊ omnes gressus eoꝝ considerat.
Non sunt tenebre ⁊ nō est umbra mor
tis: ut abscondantur ibi qui ope
rantur iniquitatē. Nec enim ultrā in
hominē poterit deus: ut ueniat
ad dīm in iudiciū. Conteret multos
⁊ innumerabiles: ⁊ stare faciet alios
ꝑ eos. Novit enim opa eoꝝ: ⁊ idcirco
inducet noctem ⁊ conterent. Quasi
impios percussit eos in loco uidenti
um. qui q̄si de industria recesserūt
ab eo. ⁊ omnes uias eius intelligere
noluerunt: ut pueniret facerent ad eum
clamorem egeni. ⁊ audiret uocem
pauperū. Ipse enim concedente pa
cem quis est qui condempnet: Et
quo abscondente uultū. quis est
qui contempletur: eū: ⁊ super gen
tem ⁊ super homines omnis. Qui regi
nare facit hominē hȳpocritā: ꝑ
ꝑcta ꝑ. Quia ergo ego locutus sū
ad dīm: te quoq; ī phībeo. Si erra
ui: tu doce me. Si iniquitatem
locutus sum: ultra nō addam. Sū

quid a tē ds expetet eam. qē dic
plicuit tē. Tu enim cepisti loqui
z ū ego. Ds ti quid nosti melius
loquere. Viri intelligentes loquan
tur mi. z vir sapiens audiat me.
Job aī stultre locutus e. z ūba illi
ū sonant disciplinā. Pat mi pbet
iob usq; ad finem. Se delinas ab
homine iniquitatis. qe addet sup
pcā sua blasphemiam. Inter nos in
terim constringatur. z tunc ad iudi
cium procedet sermonibz tuis deum.

Igitur heliu hec ultima locutus est. Numquid equa tē uidetur
tua cogitatio. ut dicas iustior ds sit
homine. Cui enim. Non tē placet qđ rectum
est uel quid tibi prderit si ego peccauo.
Itaq; ego respondebo sermonibz tuis.
z amicis tuis tecum. Suspice celū et
intuere. z contemplare ethera qđ al
tior te sit. Si peccauis. quid ei nocebis.
Et si multiplicate fuerint iniquitates
tue. quid facies contra eum. Porro si iu
ste egeris qđ donabis ei. aut quid de
manu tua accipiet. Homini q̄ tui
similis e nocebit impietas tua. z fi
lium hominis adiuuabit iustitia
tua. Pre multitudine calumpniato
rum clamabunt. z eiulabunt pp ui
olentiā tyrannoz. Et si dicit ubi e
ds qui fecit me. qui dedit carmina
in nocte. Qui docet nos supra iumenta
terre. z super uolucres celi erudit nos.
Ibi clamabunt z non exaudiet. pp superbiam malorū. Non ḡ frustra audiet
ds. z omnia singlorū semitas intuebit.
Etiam cum dicis ñ considerat. iudica
re coram eo. z expecta eū. Nunc eni

ñ infert furore suo. nec ultionem sce
lus ualde. Ergo iob frustra aperit os
suum. z absq; scīa ūba multiplicat.

Addens quoq; heliu hec locutus
est. Sustine me paululū. z ui
dicabo tibi. Adhuc enim hēo qđ p deo
loquar. Repetam scīam meam a prin
cipio. z operatorem meū pbabo iustū.
Vere enim absq; mendacio sermones
mei. z pfecta scīa pbabitur tibi. Ds pote
stes ñ abicit cum. z ipe sit potens. sed
ñ saluat impios z iudicium pauperib;
tribuit. Non auferet a iusto oculos
suos. z reges in solio collocat in pe
tuū. z illic exaltantur. Et si fuerint in
catenis z uinciantur funibz paupertatis. indicabit eis opa eoz. z scelera
eoz. qm uiolenti fuerunt. Reuelabit
quoq; aurem eoz ut corripiat. z lo
quetur ut reuertantur ab iniquitate.
Si audierint z obseruauerint. comple
bunt dies suos in bono. z annos suos
in gla. Si aūt ñ audierint. tran
sibunt p gladiū. z consumentur i stul
titia. Simulatores z calliди puo
cant iram dei. nec clamabunt cū
uincti fuerint. Morietur in tempestate
ętas eoz. z uita eoz inter effeminatos.
Eripiet pauperem de angustia sua.
z reuelabit in tribulatione aurem
eius. Igitur saluabit te de ore an
gusto lātissimo. z ñ hñti fundamentū
subter se. Requies aūt mense tue. ferto
plena pinguedine. Causa tua quasi im
pii iudicata est. eam iudicium recipies.
Non te ḡ superet ira ut aliquem
opprimas. nec multitudo donoz inclu
nem te. Depone magnitudinem tuam

XXXVI.

ablęq; tribulatõne: ꝛ oñis robusto
fortitudine. Nec pretalas noctem:
ut ascendant pŏpli p eas. Caue ne
declines ad iniquitatem: hanc enĩ
sequi cepisti post miseriam. Ecce dꝰ
excelsus in fortitudine sua: ꝛ nullus
ei similis in legislatoribus. Quis p
territ scrutari uias eius: aut quis
ei dicere potest: operatus es iniquitatẽ?
Memẽto qđ ignores opus eius: de
quo cecinerunt uiri. Oñes homines
uident eum: unusquisq; intuetur p
procul. Ecce dꝰ magnus uincens scĩam
nostram: numerus annoꝝ eius inesti
mabilis. Qui auferet stellas pluuie.
ꝛ effundit imbres ad instar gurgi
tum qui de nubibus fluunt: quę p
terunt omnia desup. Si uoluerit extẽ
dere nubes qi tentorium suũ: ꝛ fulgu
rare lumine suo desup: cardines
quoq; maris operiet. Hęc enim iudi
cat pplos: ꝛ dat escas multis mor
talibus. In manibus abscondit lucẽ:
ꝛ precepit ei ut rursus adueniat. An
nuntiat de ea amico suo qđ possessi
sio eius sit: ꝛ ad eam possit ascendẽ.

Super hoc expauit cor meũ: ꝛ motus est de loco suo. Audiet audítionem in auribus uocis eius: ꝛ sonum de ore illius procedẽtem. Subtus oñia celos tpe cõsidet: ꝛ lumẽ illud sup terminos terre. Post eum rugiet sonitus: tonabit uoce magnitudinis sue: ꝛ cũ inuestigabitur eum audita fuerit uox eius. Tonabit dꝰ in uoce sua mirabiliter: qui facit magna ꝛ inscrutabilia. Qui precipit niui ut descendat in terram: ꝛ hyemi pluuiis. ꝛ imbri fortitudinis sue. Qui in manu oñium hoꝝ minum signat: ut nouerint singuli opa sua. Ingredietur bestia latibulum: ꝛ in antro suo morabitur. Ab interioribus egredietur tempestas: ꝛ ab aquilone frigus. Flatu dei concrescit gelu: ꝛ rursum latissime fundi tur aque. Frumentũ desiderat nubes: ꝛ nubes spargunt lumen suum. Que lustrant circuitu quocũq; eas gubernantis duxerit ad oñe qđ precepit illis sup facie orbis terrarum sive in una tribu sive in terra sua. Sive in quocumq; loco misericordie sue eas iusserit inuenire. Auscultа hoc iob: sta et considera mirabilia dei. Scis quid sibi ꝓceperit dꝰ pluuiis. ꝛ ostenderit lucem nubis eius. Numquid nosti semitas nubium magnas. ꝛ perfectas scias. Nonne uestimenta tua calida sunt. cum perflata fuerit terra austro. Tu forsitan cum eo fabricatus es celos qui solidissimi quasi ere fusi sunt. Ostende nobis quid dicamus illi. Nos quippe inuoluimur tenebris. Quis narrabit ei que loquor: etiam si locutus fuerit homo: deuorabitur. Ac nunc cũ uidere nequeamus lucem. Subito aer cogetur in nubes: ꝛ uentus exiliens fugabit eas. Ab aquilone aurea uenit: ꝛ ad dñm formidolosa laudatio. Digne eum inuenire cõ possimus. Magnus fortitudine ꝛ iudicio ꝛ iustitia: enarrari cõ potest. Ideo timebit eum uir: ꝛ cũ audebunt contemplari oñes qui sibi uidentur esse sapientes.

Respondens autem dñs iob de turbi

ne dicit. Quis est iste inuoluens sententias sermonibꝫ imperitis? Accinge sicut uir lumbos tuos: interrogabo te, et responde mihi. Vbi eras cum ponebam fundamenta terre? Indica mihi si habes intelligentiam. Quis posuit mensuras eius si nosti, uel quis tetendit supra eam lineam? Super quo bases illius solidate sunt? Aut quis demisit lapidem angularem eius cum me laudarent simul astra matutina, et iubilarent omnes filii dei? Qui conclusit ostiis mare, cum erumperet quasi de utero procedens? Cum ponerem nubem uestimentum eius, et caliginem illud quasi pannus infantie obuoluem? circumdedi illud terminis meis, et posui uectem et ostia, et dixi: Usque huc uenies, et non procedes amplius, et hic confringes tumentes fluctus tuos. Numquid post ortum tuum imperasti diluculo, et ostendisti auroræ locum suum? et tenuisti concutientem extrema terræ, et excussisti impios ex ea? Restituetur ut lutum signaculum, et stabit sicut uestimentum. Auferetur ab impiis lux sua, et brachium excelsum confringetur. Numquid ingressus es profunda maris, et in nouissimo abyssi deambulasti? Numquid aperte tibi sunt portæ mortis, et ostia tenebrosa uidisti? Numquid contemplasti latitudinem terræ? Indica mihi si nosti omnia. In qua uia habitet lux, et tenebrarum quis locus sit: ut ducas unumquodque ad terminos suos, et intelligas semitas domus eius? Scio bas tunc quod nascereris ex eis, et numerum dierum tuorum noueras? Numquid ingressus es thesauros niuis, aut thesauros grandinis aspexisti? Quæ paraui in tempus hostis, in diem pugnæ et belli. Per quam uiam spargitur lux diuiditur æstus super terram? Quis dedit uehementissimo imbri cursum, et uiam sonantibus tonitruis, ut plueret super terram absque homine in deserto, ubi nullus mortalium commoratur, ut impleret inuia et deserta, et produceret herbas uirentes? Quis est pluuiæ pater, uel quis genuit stillas roris? De cuius utero egressa est glacies, et gelu de cælo quis genuit? In similitudinem lapidis aquæ durantur, et superficies abyssi constringitur. Numquid conligere ualebis micantes stellas pliades, aut gyrum arcturi poteris dissipare? Numquid producis luciferum in tempore suo, et uesperum super filios terræ consurgere facis? Numquid nosti ordinem cæli, et pones rationem eius in terra? Numquid eleuabis in nebula uocem tuam, et impetus aquæ operiet te? Numquid mittes fulgura, et ibunt, et reuertentia dicent tibi assumus. Quis posuit in intestinis hominis sapientiam, uel quis dedit gallo intelligentiam? Quis enarrabit cælorum rationem, et concentum cæli quis dormire faciet? Quando fundebatur puluis in terra, et glebæ compingebantur? Numquid capies leænæ præda, et animam catulorum eius implebis? cum cubant in antris, et in specubus insidiantur? Quis præparat cornuo escam suam.

qū pulli eius ad dm clamant: va
gantes eo qđ nō habeant cibos.

Numquid nosti tempus partus
ibicum in petris: uel parturien
tes cervas obseruasti? Dinumera
sti mēses conceptus eaz: z scis tēp
partus eaz? Incurvantur ad fetum
z parturit: z rugitus emittunt. Di
parantur filii eaz: z pgunt ad pascū:
egrediuntur: z nō reuertuntur ad eas.
Quis dimisit onagrū liberū: z vin
cula eius quis solvit? Cui dedi in so
litudine domū: z tabernacula eius
in tra salsuginis. Contemnit mul
titudinem ciuitatis: clamorem exa
ctoris nō audit. Circūspicit montes
pascue sue: z virentia quęq; pquir
rit. Numquid volet rinoceros ser
uire tibi: aut morabitur ad pśepe
tuū? Numquid alligabis rinocero
ta ad arandum loro tuo: aut confrā
get glebas vallium post te? Numqđ
fiduciam habebit in magna fortitu
dine eius: z delinques ei laborem tu
os? Numquid credes ei q̄m reddat
semen tibi: z aream tuam congre
get? Penna struthionis similis est pennis hie
rodii: z accipitris. Que delinquit in
terra ova sua: in fidelitate in puluere
calefacis ea? Obliuiscens q̄d pes con
terat ea: aut bestie agri conterant.
Duratus est ad filios suos q̄si non sint eius:
frustra laborauit nullo timore coge
nte. Quia auferet eum eam dās sapia: nec
dedit illi intelligentiā. Cum tempus
fuerit in altum alas erigit deridet e
quū z ascensorem eius. Numquid p
bebes equo fortitudinē: aut circum
dabis collo eius hinnitū? Numquid sus
citabis eum q̄si locustas? Gla maxil
lum eius terror. Terram ungula fodit:
exultat audacter: in occursum pgre
dit armatis. Contemnit pauorem: nec
cedit gladio. Super ipm sonabit pha
retra: vibrabitur hasta z clypeus.
z fremens ebullit terram: nec reputat
tube sonare clangorem. Vbi audierit
buccinam: dicit va. Procul odorat bel
lum: exhortationem ducū: z iubilum
exercitus. Numquid p sapiam tuā plu
mescit accipiter: expandens alas suas
ad austrū? Numquid ad pceptū tuū
eleuabitur aquila: z in arduis ponet
nidum tuū? In petris manet: z in pe
truis inviis commorat: atq; in ac
cessibus rupis. Inde contemplatur escā
z de longe oculi eius prospiciunt.
Pulli eius lambent sanguinē: z ubi
cunq; cadauer fuerit: statim adest.
Et iecit dās: z locutus est ad iob. Si
quid qui contendit cum deo: tam fa
cile conquiescet? Arguens autē deum
debet z respondere ei. Tunc iob dño: dixit.
Quid leuitati loquar tuę: manū meam
ponam sup os meū. Vnū locutus sum
et nō respondebo: imo bis: quibus
nichil ultra addam.

Respondens autē dās iob de turbi
ne: ait. Accinge sicut vir lumbos
tuos: interrogabo te: z indica mi.
Numquid irritū facies iudiciū meū:
z condemnabis me: ut tu iustificeris?
Si habes brachium sicut dās: z si voce
simili tonas. Circumda tibi decorē
et sublimare erigere: z esto glosus

& speciosis indutere uestib. Effunde iras
bos in furore tuo: & respiciens omnē
arrogantem humilia. Respice cunc
tos superbos & confunde eos: & contere
impios in loco suo. Abscondē eos in
pulueere simul & facies eoꝝ demerge
in foueam: & ego confitebor qđ tua
te possit te dextera tua. Ecce im̄be
moth quem fecī tecum: fenū qđ bos
comedet. Fortitudo eius in lumbis eius:
& uirtus illius in umbilico uentris eius.
Constringit caudam suam qđ cedrum:
uterum testiculoꝝ eius plexi sunt. Ossa
eius uelut fistule eius: cartilago illius
qđ lamine ferree. Ipse principiū ui
arum dei. Qui fecit eum: applicabit
gladiū eius. Huic montes herbas fe
runt: omnes bestie agri ludent ibi. Sb
umbra dormit in secreto calami: in lo
cis humentibus. Protegunt umbre umbrā
eius: circumdabunt eum salices tor
rentis. Ecce absorbebit fluuiū & nō mi
rabitur: & habet fiduciam qđ influat
iordanis in os eius. In oculis eius qđ
homo capiet eum: & in sudibus perfo
rabit nares eius. An extrahere potes
leuiathan hamo & funē lingues lin
guam eius: funiculum pones circūin
naribus eius: an armilla perforab ma
xillam eius: numquid multiplica
bit ad te preces. aut loquetur tibi mol
lia: numquid feriet tecum pactum.
& accipies eum seruū sempiternū: lu
dquid illudes ei qđ auī. aut lugabis
illum auicellis tuis: donabunt eum
amici: diuident illum negotiatores.
Numquid implebis sagenas pelle ei.
& gurgulionū piscib. capite illi. Po
ne super eum manū tuam: memento
belli. nec ultra addas loqui. Ecce spes
eius frustrabitur eum: & uidentibus
cunctis precipitabitur.

XLI

Non qđ crudelis suscitabo eū. Quis
ergo resistere potest uultui meo: Quis
ante dedit mihi ut reddam ei: Omnia
que sub celo sunt: mea sunt. Nō par
cam ei uerbis potentiis: & ad deprecandū
compositis. Quis reuelabit faciē in
dumenti eius: & in medium oris eius quis
introibit: Portas uultus eius quis
aperiet: per gyrum dentium eius formido.
Corpus illius qđ scuta fusilia: & compa
ctum squamis se prementibus. Una una
conungitur: & ne spiraculum quidē in
cedit per eas. Una alteri adherebunt:
& tenentes se nec separari poterunt. Ster
nutatio eius splendor ignis: & oculi
eius ut palpebre diluculi. De ore eius
lampades procedunt: quasi faces ignis
accense. De naribus eius procedit fumus:
quasi olle succense atq; feruentis. Ha
litus eius prunas ardere facit: & flā
ma de ore eius egreditur. In collo eius
morabitur fortitudo: & facies ei pre
dit egestas. Membra carnis eius cohe
rentia sibi. Cor eius concumis eum silicu
na: & ad locum alium nō ferent. Cor ei
us durabitur qđ lapis: & stringetur
qđ malleatoris incus. Cum sublatus
fuerit timebunt angeli: & terrore purga
buntur. Cum apprehenderit eū gladius
subsistere nō poterit neq; hasta. neq;
thorax. Reputabit enim qđ paleas fer
rum: & qđ lignum putridum. Non fu
gabit eum ut sagittarius: in stipu
lam uersi sunt ei lapides fundē. Quasi

a stipulam estimabit malleū: ⁊ derr
debit ui brantem hastam. Sub ipso
erunt tribuli solis: sternet sibi aurū
qđ lutum. ferueſcere faciet qđ ollam
profundum maris: ⁊ ponet qđ cū un
guenta bulliunt. Post eum lucebit
semita: estimabit abyssum qđ senes
centem. Non est super terram potestas
que comparetur ei: qui factus est ut
nullū timeret. Omne sublime uidet:
ipse est rex super uniuersos filios superbie.

Respondens aūt iob dño dixit. Scio qm omnia potes: et
nulla te latet cogitatio. Quis est iste
qui celat consilium absq; scientia? Ideo
stultiene locutus sum: ⁊ que ultra mo
dum excedent scientiam meam. Audi et
ego loquar: interrogabo ⁊ ostende mi
audiui auris auditu te: nunc autē
oculis meis uidet te. Ideo ipse me repre
hendo: ⁊ ago pœnam in fauilla ⁊ cine
re. Postquā autē locutus est dñs iobe ver
ba iob: dixit ad eliphaz themanitē.
Iratus est furor meus in te ⁊ in duos
amicos tuos: eo quod non estis locuti coram
me rectum sicut seruus meus iob. Sumite
igit uobis septem tauros ⁊ septē aries
⁊ ite ad seruū meū iob: ⁊ offerte holocaustū pro uobis. Job aūt seruus
meus orabit pro uobis: faciem eius suscipiam. ut non uobis imputetur stul
titia. Nec enim locuti estis ad me rec
ta: sicut seruus meus iob. Abierunt
igit eliphaz themanites ⁊ baldad
suites. ⁊ sophar naamathites: ⁊ fe
cerunt sicut locutus fuerat ad eos dñs.
Et suscepit dñs faciem iob. Dñs aūt
conuersus est ad pœnam iob: cum
oraret ille pro amicis suis. Et addidit
dñs omnia quecunque fuerat iob: dupli
cata. Venerunt ad eum omnes fratres
sui ⁊ uniuerse sorores sue ⁊ cuncti qui
nouerant eum prius: ⁊ comederunt
cum eo panem in domo eius: ⁊ mo
uerunt super eum caput. Et consolati sunt eum super omni malo quod in
tulerat dñs super eum: ⁊ dederunt
ei uniquisq; ouem unam ⁊ in auri
auream unam. Dñs aūt benedixit
nouissimis iob magis qm principio
eius: ⁊ facta sunt ei quatuordecim mi
lia ouium ⁊ sex milia camelorum et
mille iuga boum. ⁊ mille asinas ⁊
fuerunt ei septē filii ⁊ filie tres. Et
uocauit nomen unius diem. ⁊ nomen
secunde cassia: ⁊ nomen tertie cornu
stibii. Non sunt aūt inuente mulie
res speciose sicut filie iob: in omni
terra. dederunt eis pr̄ patris sui hereditā
tem: inter fratres eas. Vixit aūt iob post hec
centum. xl. annis ⁊ uidit filios suos ⁊ filios
filiorum suorum usq; ad quartam gene
rationem: ⁊ mortuus est senex ⁊ ple
nus dierum. Explicit liber iob. Incipit liber ymnorum ieu ecclesiasticus ypocrite

Beatus de quo
dicitur qui non abiit
in consilio impiorum ⁊ in uia
peccatorum non stetit
⁊ in cathedra pestilentie non sedit. Sed est
in lege dñi uoluntas eius: ⁊ in lege eius
meditabitur die ac nocte. Et erit tan
quam lignum quod plantatum est secus de

curlus aquaz: qđ fructum suū dabit
in tempore suo. Et folium eius defluet.
& oīa quecūq; faciet prosperabuntur.
Non sic impii non sic: sed tanquā pul
uis quem proicit ventus a facie terre.
Ideo non resurgunt impii in iudicio: ne
pctores in consilio iustoz. Quoniā nouit
dns viam iustoz: & iter impioz peribit.

Psalmus. III.

Quare fremuerunt gētes: & populi medi
tati sunt inania. Astiterunt re
ges terre: & principes conuenerūt in unū:
adūsus dnm & adūsus xpm eius. Rum
pamus uincula eoz: & proiciamus a nob
iugum ipoz. Qui habitat in celis irri
debit eos: & dns subsannabit eos.
Tunc loquetur ad eos in ira sua: & in
furore suo conturbabit eos. Ego
aūt constitui rem suam sup syon
montē scm eius: prdicans preceptū eius.
Dns dixit ad me filius meus es tu: ego hodie
genui te. Postula a me & dabo tibi
gentes hereditatē tuam: & possessionē tu
am fines terre. Reges eos in uirga
ferrea: & tanquā uas figuli confringes
eos. Et nunc reges intelligite: erudi
mini qui iudicatis terram. Seruite
dño in timore: & exultate ei cū tremo
re. Apprehendite disciplinam. ne quan
do irascatur dns: & pereatis de uia iusta.
Cum exarserit in breui ira eius: beati
omnes qui confidunt in eo.

Psalmus. IIII.

Domine quid multiplicati sunt
qui tribulant me: multi insur
gunt adūsum me. Multi dicunt aīe
mee: non est salus ipi in deo eius. Tu
aūt dne suceptor meus es: gla mea & exal
tans caput meum. Voce mea ad dm
num clamaui: & exaudiuit me de
monte scō suo. Ego dormiui & soporā
tus sum: & exurrexi qm dns suscepit
me. Non timebo milia pplī circumda
tis me: exurge dne saluum me fac
deus meus. Quoniā tu percussisti oēs adūlan
tes mihi sine causa: dentes pctoz con
fregisti. Domini est salus: & sup pplm
tuum benedictio tua.

Psalmus. V.

Cum invocarē exaudiuit me deus
iustitie mee: in tribulatione di
latasti mihi. Miserere mei: & exaudi ora
tionem meam. Filii hominū usquequo
graui corde: ut quid diligitis uanita
tem & quritis mendaciū. Scitote
qm mirificauit dns scm suum: dns
exaudiet me cū clamauero ad eum. Ira
scimini & nolite peccare: que dicitis
in cordibz uris: in cubilibz uris cōpun
gimini. Sacrificate sacrificium
iustitie: & sperate in dño: multi dicūt
quis ostendit nob bona. Signatum est
sup nos lumen uultus tui dne: dedi
sti lętitiam in corde meo. A fructu
frumenti uini & olei sui: multiplica
ti sunt. In pace in idipsum: dormiā
& requiescam. Quoniā tu dne singulariter
in spe: constituisti me.

Psalmus. VI.

Verba mea auribz percipe dne: in
tellige clamorem meum. Intende
uoci orationis mee: rex meus & deus meus.
Quoniā ad te orabo dne: mane exaudi
es uocem meam. Mane astabo tibi
& uidebo: quoniā non deus uolens iniquitatē
tu es. Neq; habitabit iuxta te malignus:
neq; permanebunt iniusti ante oculos
tuos. Odisti oēs qui operantur ini
quitatem: perdes oēs qui locuntur
mendacium. Virum sanguinum & do

lotum abhominabit dñs: ego aut in multitudine mie tue. Introibo in domū tuam: adorabo ad templū scm tuū in timore tuo. Dñe deduc me in iustitia tua pp inimicos meos: dirige in conspectu tuo uiam meā. Quia nō est in ore eoz ueritas: cor eoz uanum est. Sepulchrū patens est guttur eoz. linguis suis dolose agebant: iudica illos dē. Decidant a cogitationibz suis. secdm multitudinē impietatū eoz expelle eos: quoniam irritauerūt te dñe. Et letentur oēs qui sperant in te: in eternum exultabunt & habitabis in eis. Et gl'abuntur in te oēs qui diligūt nomen tuū: quoniam tu benedices iusto. Dñe ut scuto bone uoluntatis tue coronasti nos.

VI

Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Miserere mei dñe quoniam infirmus sum: sana me dñe quoniam conturbata sunt ossa mea. Et aīa mea turbata est ualde: & tu dñe usq;. Conuertere dñe & eripe aīam meam: saluū me fac pp misericordiam tuam. Quoniam nō est in morte qui memor sit tui: in inferno aut quis confitebitur tibi. Laboraui in gemitu meo. lauabo p singulas noctes lectum meū: lacrimis meis stratum meū rigabo. Turbatus est a furore oculus meus: inueteraui inter omnes inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatē: quoniam exaudiuit dñs uocem fletus mei. Exaudiuit dñs deprecationem meam: dñs orationem meā suscepit. Erubescant & conturbentur uehementer omnes inimici mei: conuertantur & erubescant ualde uelociter.

VII

Dñe dē meus in te speraui: saluum me fac ex omnibz persequentibz me & libera me. Nequando rapiat ut leo aīam meam: dum nō est qui redimat neq; qui saluum faciat. Dñe dē meus si feci istud: si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentibz mihi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicus aīam meam & comprehendat: & conculcet in terra uitam meā: & gl'iam meam in pulueren deducat. Exurge dñe in ira tua: & exaltare in finibz inimicorum meoz. Et exurge dñe dē meus in precepto quod mandasti: & synagoga populoz circundabit te. Et pp hanc in altum regredere: dñs iudicat populos. Iudica me dñe secdm iustitiam meā: & secdm innocentiam meam sup me. Consumetur nequitia peccatoz: & diriges iustum: scrutans corda & renes deus. Iustum adiutorium meum a dño: q̄ saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus fortis & patiens: numquid irascitur p singulos dies. Nisi conuersi fueritis gladium suum uibrabit: arcum suum tetendit & paratum illum. Et in eo parauit uasa mortis: sagittas suas ardentibz effecit. Ecce parturit iniustitiam: concepit dolorem & peperit iniquitatē. Lacum aperuit & effodit eum: & incidit in foueam quam fecit. Conuertetur dolor eius in caput eius: & in uerticem ipius iniquitas eius descendet. Confitebor domino secdm iustitiam eius: & psallam nomini domini altissimi.

VIII

Domine dñe nr. q̃m admirabile
est nomẽ tuũ in uniũsa tra. Q ẽ
elevata est magnificentia tua. sup ce-
los. Ex ore infantiũ & lactentiũ p̃fecisti
laudem p̃p inimicos tuos. ut dest
tuas inimicũ & ultorẽ. Q ũ uidebo
celos tuos opa digitor tuor. lunã
& stellas que tu fundasti. Quid est
homo q̃d memor es eius. aut filius hoĩs
q̃m uisitas eũ. M minuisti eũ paulom
nul ab anglis. gla & honore coronasti
eum. & constituisti eum sp opa ma
nuũ tuaz. Omnia subiecisti sub pe
dibz eius. oues & boues uniũsas in
sup & pecora campi. Volucres celi &
pisces maris. qui pambulant semi
tas maris. O dne dñs nr. q̃m admi
rabile est nomẽ tuũ in uniũsa tra. L
Confitebor tibi dñe in toto corde meo.
narrabo omnia mirabilia tua.
Letabor & exultabo in te. psallam no
mini tuo altissime. In conuertendo ini
micum meũ retrorsum. infirmabũ
tur & pibunt a facie tua. Q ũ fecisti
iudiciũ meũ & cãm meã. sedisti sup
thronũ qui iudicas iustetam. Increpa
sti gẽs & perijt impĩs. nomẽ eor delesti
in eternum & in seculum seculi. Inimici de
fecerunt framee in finem. & ciuitates
destruxisti. Periit memoria eor cum
sonitu. & dns manet in eternum. Parauit
in iudicio thronum suum. & ipe
iudicabit orbem tre in equitate. iu
dicabit pplos in iustitia. E & fact est
dns refugium pauperi. adiutor in o
portunitatibz in tribulatione. Et
sperent in te qui nouerunt nomen
tuum. quoniam non dereliquisti querentes te dñe.
Psallite dño qui habitat in syon. an
nunciate inter gẽs studia eius. Quoniam requi
rens sanguinem eor recordatus est.
non est obliscus clamorẽ pauperum. Mise
rere mei dñe. vide humilitatem meã
de inimicis meis. Qui exaltas me
de portis mortis. ut annunciem omnes
laudationes tuas in portis filie syon. E exultabo in salutari tuo. infixe
sunt gẽs in interitu quem fecerũt. In la
queo isto quem absconderunt. com
prehensus est pes eor. Cognoscetur
dñs iudicia faciens. in operibz manuũ
suaz. comprehensus est — . peccator. Con
vertantur peccatores in infernum. omnes gẽs
que obliviscuntur dñm. Q ũ non in finem
oblivio erit pauperis. patientia pauperum
non perdet in finem. E exurge dñe non
confortetur homo. iudicentur gẽs in
conspectu tuo. Constitue dñe legis
latorem sup eos. sciant gẽs q̃m ho
mines sunt. V quid dñe recessisti
longe. despicis in opportunitatibz in
tribulatione. Dum superbit impius
incenditur pauper. comprehendantur
in consiliis quibz cogitant. Q ũ lau
datur peccator in desiderijs aĩe sue. & iniq
quus benedicitur. E exacerbauit dñm
peccator. secundum multitudinem ire sue non
quieret. Non est ds in conspectu eius
inquinate sunt vie illius in omni tpe.
Auferuntur iudicia tua a facie eius.
omnium inimicor suor dominabor. Dixit
enim in corde suo. non mouebor a gene
ratione in generationem sine malo.
Cuius maledictione os plenum est & amaritudine & dolo. sub lingua eius labor
& dolor. S edet in insidijs cum diuitib

bz in occultu: tu interfices innocentē.
Occide eum in pauperem respiciunt: insidiatur in absconditō sicut leo in spelunca sua. Insidiatur ut rapiat pauperem: rapere pauperem dum attrahit eum. In laqueo suo humiliabit eum: inclinabit se et cadet cum dominatus fuerit pauperis. Dixit enim in corde suo oblitus est deus: avertit faciem suam ne videat in finem. Exurge domine deus exaltetur manus tua: ne obliuiscaris pauperum. Propter quid irritauit impius deum: dixit enim in corde suo non requiret. Vides quoniam tu laborem et dolorem considas: ut tradas eos in manus tuas. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachium peccatoris et maligni: quęretur peccatum illius et non inuenietur.
Dominus regnabit in eternum et in seculum seculi: peribitis gentes de terra illius.
Desiderium pauperis exaudiuit deus: preparationem cordis eorum audiuit auris tua. Iudicare pupillo et humili: ut non apponat ultra magnificare se homo super terram.
In deo confido: quomodo dicitis anime mee. transmigra in montem sicut passer. Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum: paraverunt sagittas suas in pharetra: ut sagittent in obscuro rectos corde. Quoniam que perfecisti destruxerunt: iustus autem quid fecit. Dominus in templo sancto suo: dominus in celo sedes eius. Oculi eius in pauperem respiciunt: palpebre eius interrogant filios hominum. Dominus interrogat iustum et impium: qui autem diligit iniquitatem odit animam suam.
Pluet super peccatores laqueos: ignis sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum. Quoniam iustus dominus et iustitias dilexit: equitatem vidit vultus eius.

XI

Salvum me fac domine quoniam defecit sanctus: quoniam diminute sunt veritates a filiis hominum. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum suum: labia dolosa in corde et corde locuti sunt. Disperdat dominus universa labia dolosa et linguam magniloquam. Qui dixerunt linguam nostram magnificabimus labia nostra a nobis sunt: quis noster dominus est. Propter miseriam inopum et gemitum pauperum: nunc exurgam dicit dominus. Ponam in salutari fiducialiter agam in eo. Eloquia domini eloquia casta: argentum igne examinatum probatum terre purgatum septuplum. Tu domine servabis nos: et custodies nos a generatione hac in eternum. In circuitu impii ambulant: secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.

XII

Usquequo domine obliviscaris me in finem: usquequo avertis faciem tuam a me. Quamdiu ponam consilia in anima mea: dolorem in corde meo per diem. Usquequo exaltabitur inimicus meus super me: respice et exaudi me domine deus meus. Illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus meus prevalui adversus eum. Qui tribulant me exultabunt si motus fuero: ego autem in misericordia tua speravi exultabit cor meum in salutari tuo: cantabo domino qui bona tribuit nomini sancto

Clam nomen dominu altissimu. XIII
Dixit insipiens in corde suo: non est
deus. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt in studiis suis: non est
qui faciat bonum non est usque ad unum.
Dominus de celo prospexit super filios hominum: ut videat si est intellegens
aut requirens deum. Omnes declinauerunt simul inutiles facti sunt: non est
qui faciat bonum non est usque ad unum.
Sepulchrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant: uenenum aspidum sub labiis eorum. Cuius os maledictione et amaritudine
plenum est: ueloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio et
infelicitas in uiis eorum et uiam pacis
non cognouerunt: non est timor dei ante
oculos eorum. Nonne cognoscent omnes
qui operantur iniquitatem: qui deuorant plebem meam sicut escam panis. Dominum non inuocauerunt: illic trepidauerunt timore ubi non erat timor.
Quia deus in generatione iusta est: consilium inopis confudistis quia deus spes
eius est. Quis dabit ex sion salutare israel: cum auerterit deus captiuitatem plebis sue exultabit iacob et
letabitur israel. XIIII
Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in
monte sancto tuo. Qui ingreditur
sine macula: et operatur iusticiam. Qui
loquitur ueritatem in corde suo: qui
non egit dolum in lingua sua. Nec fecit proximo suo malum: et obprobrium
non accepit aduersus proximos suos. Ad
nichilum deductus est in conspectu
eius malignus: timentes autem deum
glorificat. Qui iurat proximo suo et non
decipit. qui pecuniam suam non dedit
ad usuram: et munera super innocentem non accepit. Qui facit hec: non mouebitur in eternum. XV
Conserua me domine quoniam speraui in
te: dixi domino deus meus es tu quoniam
bonorum meorum non eges. Sanctis qui sunt
in terra eius: mirificauit omnes uoluntates meas in eis. Multiplicate sunt
infirmitates eorum: postea accelerauerunt. Non congregabo conuentacula
eorum de sanguinibus: nec memor ero
nominum eorum per labia mea. Dominus
pars hereditatis mee et calicis mei: tu
es qui restitues hereditatem meam
mihi. Funes ceciderunt mihi in preclaris
et enim hereditas mea preclara est mihi.
Benedicam dominum qui tribuit mihi intellectum: insuper et usque ad noctem increpuerunt me renes mei. Proui
debam dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi ne commouear. Propter hoc letatum est cor meum. et exultauit lingua mea: insuper et caro mea requiescet in spe.
Quoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum uidere
corruptionem. Notas mihi fecisti uias
uite: adimplebis me letitia cum
uultu tuo: delectationes in dextera
tua usque in finem. XVI
Exaudi domine iusticiam meam: intende deprecationem meam. Auribus
percipe orationem meam: non in labiis
dolosis. De uultu tuo iudicium meum prodeat: oculi tui uideant equita

tes. Probasti cor meū & visitasti nocte: igne me examinasti & nō est inuēta in me iniquitas. Vt nō loquar ope hominū: propt̄ verba labior̄ tuor̄ ego custodiui vias duras. Perfice gressus meos in semitis tuis: ut nō moueantur vestigia mea. Ego clamaui quōm exaudisti me deus: inclina aurem tuam mihi & exaudi verba mea. Mirifica misericordias tuas: qui saluos facis sperantes in te. A resistentibus dextere tue custodi me: ut pupillam oculi. Sub umbra alar̄ tuar̄ protege me: a facie impior̄ qui me afflixerunt. Inimici mei animam meā circūdederunt: adipem suū conclusērunt: os eor̄ locutum est superbiam. Proicientes me nunc circūdederunt me: oculos suos statuerūt declinare in terram. Suscepit me sicut leo paratus ad prædam: & sicut catulus leonis habitans in abditis. Exurge dne propone eum & supplanta eum. eripe animam meam ab impio: framea tua ab inimicis manus tue. Dne a paucis de terra diuide eos in vita eor̄: de absconditis tuis adimpletus est venter eor̄. Saturati sunt filiis: & dimiserunt reliquias suas parvulis suis. Ego autē in iustitia apparebo conspectui tuo: satiabor cum apparuerit gloria tua.

Diligam te dne virtus mea. dne firmamentum meum & refugium meum & liberator meus. Deus meus adiutor meus: & sperabo in eum. Protector meus & cornu salutis mee & susceptor meus. Laudans invocabo dnm: & ab inimicis meis salvus ero. Circumdederunt me dolores mortis: & torrentes iniquitatis conturbauerunt me. Dolores inferni circūdederunt me: preoccupauerunt me laquei mortis. In tribulatione mea invocaui dnm: & ad deum meum clamaui. Et exaudiuit de templo sancto suo vocem meam: & clamor meus in conspectu eius introiuit in aures eius. Commota est & contremuit terra & fundamenta montium conturbata sunt & commota sunt: quōm iratus est eis. Ascendit fumus in ira eius & ignis a facie eius exarsit: carbones incensi sunt ab eo. Inclinauit celos & descendit: & caligo sub pedibus eius. Et ascendit super cherubin & volauit: volauit super pennas ventor̄. Et posuit tenebras latibulum suum: in circuitu eius tabernaculum eius: tenebrosa aqua in nubibus aeris. Præ fulgore in conspectu eius nubes transierunt grando & carbones ignis. Et intonuit de celo dns: & altissimus dedit vocem suam: grando & carbones ignis. Et misit sagittas suas & dissipauit eos: fulgura multiplicauit & conturbauit eos. Et apparuerunt fontes aquar̄: & reuelata sunt fundamenta orbis terre. Ab increpatione tua dne: ab inspiratione spūs ire tue. Misit de summo & accepit me: & assumpsit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis: & ab his qui oderunt me: quōm confortati sunt super me. Preuenerunt me in die afflictionis mee: & factus est dns protector meus. Et eduxit me in latitudinē: saluum me

fecit dñs. uoluit me. Et retribuet mi
dñs. secdm iustitiam meam: et secdm pu
ritatem manuū meaꝝ retribuet mi.
Quia custodiui uias dñi: nec impie
gi a deo meo. Quia omnia iudicia e
ius in conspectu meo: et iustitias ei⁹
ā me repuli a me. Et ero immaculatus c
eo: et obseruabo me ab iniquitate
mea. Et retribuet mi dñs. secdm iu
stitiam meā: et secdm puritatē ma
nuū meaꝝ in conspectu oculoꝝ ei⁹. Cū
sco scs eris: et cum uiro innocente in
nocens eris. Et cū electo electus eris: et co
cum prauo peruerteris. Quia tu populum hu
milem saluum facies: et oculos superbo
rum humiliabis. Quia tu illuminas lu
cernam meam dne: deus meus illumina
tenebras meas. Quia in te eripiar a
tentatione: et in deo meo transgre
diar murum. Deus meus impolluta uia
eius. eloquia dñi igne examinata: protec
tor est omnium sperantium in se. Quis
deus preter dñm: aut quis deus præter deum
nrm. Deus qui precinxit me uirtute: et
posuit immaculatam uiam meam. Qui
perfecit pedes meos tanquam cerui: et
super excelsa statuens me. Qui docet
manus meas ad prelium: et posuisti ut
fortum ereus brachia mea. Et dedisti
mi protectionem saluti tue: et dextera
tua suscepit me. Et disciplina tua
correxit me in finem: et disciplina
tua ipsa me docebit. Dilatasti gressus
meos subtus me: et non sunt infirma
ta uestigia mea. Persequar inimicos
meos et comprehendam illos: et non con
tertar donec deficiant. Confringam
illos nec poterunt stare: cadent
subtꝰ pedes meos. Et precinxisti me
uirtute ad bellum: et supplantasti in
surgentes in me subtus me. Et inimi
cos meos dedisti mi dorsum: et odi
entes me disperdidisti. Clamauerūt
nec erat qui saluos faceret: ad dñm
nec exaudiuit eos. Et comminuam
eos ut pulueꝝ ante faciem uenti: ut lutum
platearū delebo eos. Eripies me de contradictionibus
populi: constitues me in caput gentium.
Populus quem non cognoui seruiuit mihi: in auditu auris obedi
uit mihi. Filii alieni mentiti sunt mi
filii alieni inueterati sunt: et claudi
cauerunt a semitis suis. Viuit dñs
et benedictus deus meus: et exaltetur deus
saluti mee. Deus qui das ultiones mi
mi. et subdis populos sub me: liberato
rem meum de inimicis meis. et ab insurgentibus in me exaltabis
me: a uiro iniquo eripies me. Propterea confitebor tibi in nationibus
dñe: et nomini tuo psalmum dicam. Magnificans salutes regis eius: et faciens
misericordiam christo suo dño: et semini eius usq; in
Celi enarrant. XVIII. seli
gloriam dei: et opera manuum eius an
nunciat firmamentum. Dies diei eructat uerbum: et nox nocti indicat
scientiam. Non sunt loquele neq; sermo
nes: quorum non audiantur uoces eorum.
In omnem terram exiuit sonus eorum: et in
fines orbis terre uerba eorum. In sole posuit
tabernaculum suum: et ipse tanquam sponsus
procedens de thalamo suo. Exultauit
ut gigas ad currendam uiam:
a summo celo egressio eius. Et occursus

eum usq; ad summū eī. nec est qui se abscondat a calore eī. Lex dñi immaculata cōuertens animas. testimonium dñi fidele sapiam p̄stans parvulis. Iustitiae dñi rectae letificantes corda. p̄ceptum dñi lucidum illuminans oculos. Timor dñi sanctus permanens in seculum seculi. iudicia dñi vera iustificata in semetipsa. Desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum multum. & dulciora super mel & favum. Etenim servus tuus custodit ea. in custodiendis illis retributio multa. Delicta quis intelligit. ab occultis meis munda me. & ab alienis parce servo tuo. Si mei non fuerint dominati. tunc immaculatus ero. & emundabor a delicto maximo. Et erunt ut complaceant eloquia oris mei. & meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. Dne adjutor meus. & redemptor meus.

Exaudiat te dñs in die tribulationis. protegat te nomen dei iacob. Mittat tibi auxilium de scō. & de sion tueatur te. Memor sit omnis sacrificii tui. & holocaustum tuum pinguet fiat. Tribuat tibi secm cor tuum. & omne consilium tuum confirmet. Lætabimur in salutari tuo. & in nomine dei nri magnificabimur. Impleat dñs omnes petitiones tuas. nunc cognovi qum salvum fecit dñs xpm suum. Exaudiet illum de celo scō suo. in potentatibus salus dextere ejus. Hi in curribus & hi in equis. nos autem in nomine dñi dei nri invocabimus. Ipsi obligati sunt & ceciderunt. nos autem surreximus & erecti sumus. Dne salvum fac regem. & exaudi nos in die qua invocaverimus te.

Domine in virtute tua lætabitur rex. & super salutare tuum exultabit vehementer. Desiderium cordis ejus tribuisti ei. & voluntate labiorum ejus non fraudasti eum. Quoniam prevenisti eum in benedictionibus dulcedinis. posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso. Vitam petiit a te. & tribuisti ei longitudinem dierum in seculum & in seculum seculi. Magna gloria ejus in salutari tuo. gloriam & magnum decorem impones super eum. Quoniam dabis eum in benedictionem in seculum seculi. letificabis eum in gaudio cum vultu tuo. Quoniam rex sperat in dño. & in misericordia altissimi non commovebitur. Inveniatur manus tua omnibus inimicis tuis. dextera tua inveniat omnes qui te oderunt. Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui. dñs in ira sua conturbabit eos. & devorabit eos ignis. Fructum eorum de terra perdes. & semen eorum a filiis hominum. Quoniam declinaverunt in te mala. cogitaverunt consilia quæ non potuerunt stabilire. Quoniam pones eos dorsum. in reliquiis tuis preparabis vultum eorum. Exaltare dne in virtute tua. cantabimus & psallemus virtutes tuas.

Deus deus meus respice me quare me dereliquisti. longe a salute mea verba delictorum meorum. Deus meus clamabo per diem & non exaudies. & nocte & non ad insipientiam mihi. Tu autem in scō habitas. laus israel. In te speraverunt

unt pes mi. Sparant et liberabit eos.
Ad te clamauit et saluus fact sunt. in
te sperauit et non sunt confusi. Ego au
tem sum vermis et non homo. opprobrium hom
num et abiectio plebis. Omnes videntes me deriserunt me. locuti sunt la
bijs et mouerunt caput. Sperauit in do
mino eripiat eum. saluum faciat eum
quoniam vult eum. Quoniam tu es qui extraxisti
me de ventre. spes mea ab vberibus ma
tris mee. in te proiectus sum ex vtero.
De ventre matris mee dus meus es tu.
ne discesseris a me. Quoniam tribulatio
proxima est. quoniam non est qui adiuuet. Cir
cumdederunt me vituli multi. tauri
pingues obsederunt me. Aperuerunt
super me os suum. sicut leo rapiens et
rugiens. Sicut aqua effusus sum.
et dispersa sunt omnia ossa mea. Factum
est cor meum tanquam cera liquescens in
medio ventris mei. Aruit tanquam
testa virtus mea et lingua mea ad
herit faucibus meis. et in puluerem mor
tis deduxisti me. Quoniam circumdederunt
me canes multi. concilium malignan
tium obsedit me. Foderunt manus
meas et pedes meos. dinumerauerunt
omnia ossa mea. Ipsi vero considerauerunt
et inspexerunt me. diuiserunt sibi
vestimenta mea et super vestem meam
miserunt sortem. Tu autem dne ne elon
gaueris auxilium tuum. ad defensionem
meam conspice. Eripe a framea deus ani
mam meam. et de manu canis unicam
meam. Saluum me ex ore leonis. et a cor
nibus unicornium humilitatem meam.
Narrabo nomen tuum fratribus meis. in
medio ecclie laudabo te. Qui time
tis dnm laudate eum. universum semen
iacob glorificate eum. Timeat eum omne
semen israhel. quoniam non spreuit neque sper
nit deprecationem pauperis. Nec auer
tit faciem suam a me. et cum clamarem
ad eum exaudiuit me. A te laus
mea in ecclia magna. vota mea red
dam in conspectu timentium eum. Edent
pauperes et saturabuntur. et laudabunt
dnm qui requirunt eum. viuent corda eorum in seculum seculi. Reminiscentur
et convertentur ad dnm. universi fines
terre. Et adorabunt in conspectu eius
universe familie gentium. Quoniam dni est
regnum. et ipse dominabitur gentium. Manducauerunt et adorauerunt omnes pingues
terre. in conspectu eius cadent omnes qui
descendunt in terram. Et anima mea illi vi
uet. et semen meum seruiet ipsi. Annun
tiabitur dno generatio venturum. et
annuntiabunt celi iusticiam eius po
pulo qui nascetur. quem fecit dns.

Dominus regit me et nichil mi
hi deerit. in loco pascue ibi me col
locauit. Super aquam refectionis educa
uit me. animam meam conuertit. Eduxit
me super semitas iustitie. propter nomen suum.
Nam et si ambulauero in medio umbre
mortis non timebo mala. quoniam tu mecum
es. Virga tua et baculus tuus. ipsa me
consolata sunt. Parasti in conspectu
meo mensam. aduersus eos qui tribu
lant me. Impinguasti in oleo caput
meum. et calix meus inebrians quam preclarus
est. Et misericordia tua subsequetur
me. omnibus diebus vite mee. Et ut
habitem in domo domini in longitudinem dierum.

Domini est terra & plenitudo eius:
orbis terrarum & universi qui habitant
in eo. Quia ipse super maria fundavit
eum: & super flumina præparavit eum. Quis
ascendet in montem domini: aut quis sta-
bit in loco sancto eius. Innocens manibus &
mundo corde qui non accepit in vano
animam suam: nec juravit in dolo proxi-
mo suo. Hic accipiet benedictionem
a domino: & misericordiam a deo salutari suo. Hæc
est generatio quærentium eum: quærentium faci-
em dei jacob. Attollite portas principes ve-
stras: & elevamini portæ æternales:
& introibit rex gloriæ. Quis est iste rex glo-
riæ: dominus fortis & potens dominus potens
in prælio. Attollite portas principes ve-
stras: & elevamini portæ æternales: & in-
troibit rex gloriæ. Quis est iste rex glo-
riæ: dominus virtutum ipse est rex glo-
riæ. Pausa.

Ad te domine levavi animam meam: deus
meus in te confido non erubescam. Ne-
que irrideant me inimici mei: etenim uni-
versi qui sustinent te non confundentur.
Confundantur omnes iniqua agen-
tes: supervacue. Vias tuas domine demon-
stra mihi: & semitas tuas edoce me. Di-
rige me in veritate tua & doce me: quia
tu es deus salvator meus: & te sustinui to-
ta die. Reminiscere miserationum
tuarum domine: & misericordiarum tua-
rum quæ a sæculo sunt. Delicta juventutis meæ: & ig-
norantias meas ne memineris. Secun-
dum misericordiam tuam memento mihi tu:
propter bonitatem tuam domine. Dulcis et
rectus dominus: propter hoc legem dabit de-
linquentibus in via. Dirigit mansue-
tos in judicio: docebit mites vias
suas. Universæ viæ domini misericordia &
veritas requirentibus testamentum eius & testimonia
eius. Propter nomen tuum domine propi-
tiaberis peccato meo: multum est enim. Quis
est homo qui timet dominum: legem sta-
tuit ei in via quam elegit. Anima ejus
in bonis demorabitur: & semen ejus
hereditabit terram. Firmamentum est
dominus timentibus eum: & testamentum ipsius
ut manifestetur illis. Oculi mei semper
ad dominum: quoniam ipse evellet de laqueo
pedes meos. Respice in me & miserere
mei: quoniam unicus & pauper sum ego.
Tribulationes cordis mei multiplicatæ
sunt: de necessitatibus meis erue
me. Vide humilitatem meam & labo-
rem meum: & dimitte universa delicta
mea. Respice inimicos meos quoniam
multiplicati sunt: & odio iniquo oderunt
me. Custodi animam meam
& erue me: non erubescam quoniam speravi
te. Innocentes & recti adhæserunt mi-
hi: quia sustinui te. Libera deus israel:
ex omnibus tribulationibus suis. Judica
me domine quoniam ego in innocentia
mea ingressus sum: & in domino sperans
non infirmabor. Proba me domine & tem-
ta me: ure renes meos & cor meum.
Quoniam misericordia tua ante oculos meos est:
& complacui in veritate tua. Non sedi
cum concilio vanitatis: & cum ini-
quis gerentibus non introibo. Odivi
ecclesiam malignantium: & cum impiis non sedebo. Lavabo inter innocentes
manus meas: & circumdabo altare
tuum domine. Ut audiam vocem laudis:
& enarrem universa mirabilia tua. Do-
mine dilexi decorem domus tuæ: & re-
gionem habitationis gloriæ tuæ. Ne perdas

Cum irrupis de alam meam: et murum
transiliam gressum meum. Deus quorum
via immaculata: eloquia domini ignita: protector
est omnibus sperantibus in se. Quis enim deus
praeter dominum: aut quis fortis praeter deum nostrum.
Deus qui praecinxit me virtute: et complanavit
perfectum viam meam. Qui perfecit pedes meos tamquam
cervorum: et super excelsa mea constituit me. Qui docet
manus meas ad proelium: et posuisti ut arcum aereum
brachia mea. Et dedisti mihi protectionem salutis tuae:
et dextera tua suscepit me. Et disciplina tua correxit me
in finem: et disciplina tua ipsa me docebit. Dilatasti
gressus meos subtus me: et non infirmati sunt tali mei.
Persequar inimicos meos et comprehendam illos: et non
revertar donec deficiant. Confringam illos: et non poterunt
stare: cadent subtus pedes meos. Et praecinxisti me
virtute ad bellum: supplantasti insurgentes in me subtus me.
Et inimicos meos dedisti mihi dorsum: et odientes me
disperdidisti. Clamabunt et non erit qui salvet: ad dominum
et non exaudiet eos. Et comminuam eos ut pulverem ante
faciem venti: ut lutum platearum contritum ut nihil
eos. Eripies me de contradictionibus populi: constituis
me caput gentium. Populus quem non cognovi servivit
mihi: in auditu auris obedivit mihi. Filii alienigenae
mentiti sunt mihi: filii alienigenae inveterati sunt
et claudicaverunt a semitis suis. Vivit dominus et
benedictus deus meus: et exaltetur deus salutis meae.
Deus qui das ultiones mihi: et subdis populos sub me.
Liberator meus de inimicis meis iracundis: et ab insurgentibus
in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me. Propterea
confitebor tibi domine in nationibus: et nomini tuo
psallam. Magnificans salutes regis eius: et faciens
misericordiam christo suo David: et semini eius usque
in saeculum.

Caeli enarrant gloriam dei: et opera manuum eius
annuntiat firmamentum. Dies diei eructat verbum:
et nox nocti indicat scientiam. Non sunt loquelae
neque sermones quorum non audiantur voces eorum.
In omnem terram exivit sonus eorum: et in fines orbis
terrae verba eorum. In sole posuit tabernaculum suum:
et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo.
Exultavit ut gigas ad currendam viam: a summo caelo
egressio eius. Et occursus eius usque ad summum eius:
nec est qui se abscondat a calore eius. Lex domini
immaculata convertens animas: testimonium domini
fidele sapientiam praestans parvulis. Justitiae domini
rectae laetificantes corda: praeceptum domini lucidum
illuminans oculos. Timor domini sanctus permanens
in saeculum saeculi: judicia domini vera justificata
in semetipsa. Desiderabilia super aurum et lapidem
pretiosum multum: et dulciora super mel et favum.
Etenim servus tuus custodit ea: in custodiendis illis
retributio multa. Delicta quis intelligit: ab occultis
meis munda me. Et ab alienis parce servo tuo: si mei
non fuerint dominati tunc immaculatus ero: et emundabor
a delicto maximo. Et erunt ut complacent eloquium oris
mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.
Domine adjutor meus: et redemptor meus.

Exaudiat te dominus in die tribulationis: protegat
te nomen dei jacob. Mittat tibi auxilium de sancto:
et de sion tueatur te. Memor sit omnis sacrificii tui:
et holocaustum tuum pingue fiat. Det tibi secundum
cor tuum: et omnem voluntatem tuam confirmet.
Laetabimur in salutari tuo: et in nomine dei nostri
magnificabimur. Impleat dominus omnes petitiones tuas:
nunc cognovi quoniam salvum fecit dominus christum suum.
Exaudiet illum de caelo sancto suo: in potentatibus
salus dextrae ejus. Hi in curribus et hi in equis:
nos autem in nomine domini dei nostri invocabimus.
Ipsi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus
et erecti sumus. Domine salvum fac regem: et exaudi
nos in die qua invocaverimus te.

Domine in virtute tua laetabitur rex: et super salutare
tuum exultabit vehementer. Desiderium animae ejus
tribuisti ei: et voluntate labiorum ejus non fraudasti
eum. Quoniam praevenisti eum in benedictionibus dulcedinis:
posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.
Vitam petiit a te: et tribuisti ei longitudinem dierum
in saeculum et in saeculum saeculi. Magna gloria ejus
in salutari tuo: gloriam et magnum decorem impones
super eum. Quoniam dabis eum in benedictionem in saeculum
saeculi: laetificabis eum in gaudio cum vultu tuo.
Quoniam rex sperat in domino: et in misericordia altissimi
non commovebitur. Inveniatur manus tua omnibus inimicis
tuis: dextera tua inveniat omnes qui te oderunt.
Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui:
dominus in furore suo conturbabit eos: et devorabit
eos ignis. Fructum eorum de terra perdes: et semen
eorum a filiis hominum. Quoniam declinaverunt mala
in te: cogitaverunt consilia quae non potuerunt stabilire.
Pones enim reliquias in vultu eorum: in funiculis
tuis praeparabis faciem eorum. Exaltare domine in virtute
tua: cantabimus et psallemus potentiae tuae.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua
corripias me. Miserere mei domine quoniam infirmus
sum: sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea.
Et anima mea turbata est valde: sed tu domine usquequo.
Convertere domine et eripe animam meam: salvum me
fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte
qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi.
Laboravi in gemitu meo: lavabo per singulas noctes
lectum meum: lacrimis meis stratum meum rigabo.
Turbatus est a furore oculus meus: inveteravi inter
omnes inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini
iniquitatem: quoniam exaudivit dominus vocem fletus mei.
Exaudivit dominus deprecationem meam: dominus orationem
meam suscepit. Erubescant et conturbentur vehementer
omnes inimici mei: convertantur et erubescant valde
velociter. Domine deus meus in te speravi: salvum me
fac ex omnibus persequentibus me et libera me.
Nequando rapiat ut leo animam meam: dum est qui redimat
neque qui salvum faciat. Domine deus meus si feci istud:
si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentibus
mihi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis.
Persequatur inimicus animam meam et comprehendat:
et conculcet in terra vitam meam: et gloriam meam in
pulverem deducat. Exurge domine in ira tua: et exaltare
in finibus inimicorum meorum. Et exurge domine deus meus
in praecepto quod mandasti: et synagoga populorum
circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere:
dominus judicat populos. Judica me domine secundum
justitiam meam: et secundum innocentiam meam super me.
Consumetur nequitia peccatorum et diriges justum:
scrutans corda et renes deus justus. Justum adjutorium
meum a domino: qui salvos facit rectos corde.
Deus judex justus fortis et patiens: numquid irascitur
per singulos dies. Nisi conversi fueritis gladium suum
vibrabit: arcum suum tetendit et paravit illum.
Et in eo paravit vasa mortis: sagittas suas ardentibus
effecit. Ecce parturiit injustitiam: concepit dolorem
et peperit iniquitatem. Lacum aperuit et effodit eum:
et incidit in foveam quam fecit. Convertetur dolor ejus
in caput ejus: et in verticem ipsius iniquitas ejus
descendet. Confitebor domino secundum justitiam ejus:
et psallam nomini domini altissimi.

Domine dominus noster quam admirabile est nomen tuum
in universa terra: quoniam elevatur magnificentia tua
super caelos. Ex ore infantium et lactentium perfecisti
laudem propter inimicos tuos: ut destruas inimicum
et ultorem. Quoniam videbo caelos tuos opera digitorum
tuorum: lunam et stellas quae tu fundasti. Quid est homo
quod memor es ejus: aut filius hominis quoniam visitas eum.
Minuisti eum paulo minus ab angelis: gloria et honore
coronasti eum et constituisti eum super opera manuum
tuarum. Omnia subjecisti sub pedibus ejus: oves et boves
universas insuper et pecora campi. Volucres caeli et pisces
maris: qui perambulant semitas maris. Domine dominus
noster quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

Confitebor tibi domine in toto corde meo: narrabo
omnia mirabilia tua. Laetabor et exultabo in te:
psallam nomini tuo altissime. In convertendo inimicum
meum retrorsum: infirmabuntur et peribunt a facie tua.
Quoniam fecisti judicium meum et causam meam: sedisti
super thronum qui judicas justitiam. Increpasti gentes
et periit impius: nomen eorum delesti in aeternum
et in saeculum saeculi. Inimici defecerunt frameae
in finem: et civitates earum destruxisti. Periit memoria
eorum cum sonitu: et dominus in aeternum permanet.
Paravit in judicio sedem suum: et ipse judicabit orbem
terrae in aequitate. Judicavit populos in justitia:
et factus est dominus refugium pauperi. Adjutor in
opportunitatibus in tribulatione: et sperent in te qui
noverunt nomen tuum. Quoniam non derelinquis quaerentes
te domine: psallite domino qui habitat in sion.
Annuntiate inter gentes studia ejus: quoniam requirens
sanguinem eorum recordatus est. Non est oblitus clamorem
pauperum: miserere mihi domine et vide humilitatem
meam de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis:
ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filiae sion.
Exultabo in salutari tuo: infixae sunt gentes in interitu
quem fecerunt. In laqueo isto quem absconderunt:
comprehensus est pes eorum. Notus dominus judicia faciens:
in operibus manuum suarum comprehensus est peccator.
Convertantur peccatores in infernum: omnes gentes
quae obliviscuntur deum. Quoniam non in finem oblivio
erit pauperis: patientia pauperum non peribit in finem.
Exurge domine non confortetur homo: judicentur gentes
in conspectu tuo. Constitue domine legislatorem super eos:
sciant gentes quoniam homines sunt. Ut quid domine
recessisti longe: deseris in opportunitatibus in tribulatione.
Dum superbit impius incenditur pauper: comprehendantur
in consiliis quibus cogitant. Quoniam laudatur peccator
in desideriis animae suae: et iniquus benedicitur.
Exacerbavit dominum peccator secundum multitudinem
irae suae: non quaeret. Non est deus in conspectu ejus:
inquinatae sunt viae illius in omni tempore. Auferuntur
judicia tua a facie ejus: omnium inimicorum suorum
dominabitur. Dixit enim in corde suo non movebor:
a generatione in generationem sine malo. Cujus maledictione
os plenum est et amaritudine: sub lingua ejus labor
et dolor. Sedet in insidiis cum divitibus in occultis:
ut interficiat innocentem. Oculi ejus in pauperem respiciunt:
insidiatur in abscondito quemadmodum leo in spelunca sua.
Insidiatur ut rapiat pauperem: rapere pauperem dum
attrahit eum. In laqueo suo humiliabit eum: inclinabit
se et cadet cum dominatus fuerit pauperum. Dixit enim
in corde suo oblivisci deum avertit faciem suam:
ne videat in finem. Exurge domine deus exalta manum tuam:
ne obliviscaris pauperum. Propter quid irritavit impius
deum: dixit enim in corde suo non requiret. Videbis
quoniam tu labor et dolorem considerabis: ut tradas eos
manibus tuis. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris
adjutor. Contere brachium peccatoris et maligni:
quaeretur peccatum illius et non invenietur. Dominus
regnabit in aeternum et in saeculum saeculi: peribitis
gentes de terra bona ejus. Desiderium pauperum exaudivit
dominus: praeparationem cordis eorum audivit auris tua.
Judicare pupillo et humili: ut non apponat ultra magnificare
homo super terram. Domine in te confido: quomodo dicitis
animae meae transmigra in montem sicut passer.
Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum: paraverunt
sagittas suas in pharetra ut sagittent in obscuro
rectos corde. Quoniam quae perfecisti destruxerunt:
justus autem quid fecit. Dominus in templo sancto suo:
dominus in caelo sedes ejus. Oculi ejus in pauperem respiciunt:
palpebrae ejus interrogant filios hominum. Dominus
interrogat justum et impium: qui autem diligit iniquitatem
odit animam suam. Pluet super peccatores laqueos:
ignis et sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum.
Quoniam justus dominus et justitias dilexit: aequitatem
vidit vultus ejus. Salvum me fac domine quoniam
defecit sanctus: quoniam diminutae sunt veritates
a filiis hominum. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum
suum: labia dolosa in corde et corde locuti sunt mala.
Disperdat dominus universa labia dolosa: linguam
magniloquam. Qui dixerunt linguae nostrae magnificabimus:
labia nostra a nobis sunt quis noster dominus est.
Propter miseriam inopum et gemitum pauperum: nunc
exurgam dicit dominus. Ponam in salutari fiducialiter
agam in eo. Eloquia domini eloquia casta: argentum
igne examinatum probatum terrae purgatum septuplum.
Tu domine servabis nos et custodies nos: a generatione
hac in aeternum. In circuitu impii ambulant: secundum
altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.
Usquequo domine oblivisceris me in finem: usquequo
avertis faciem tuam a me. Quamdiu ponam consilia
in anima mea: dolorem in corde meo per diem.
Usquequo exaltabitur inimicus meus super me: respice
et exaudi me domine deus meus. Illumina oculos meos
ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus
meus praevalui adversus eum. Qui tribulant me exultabunt
si motus fuero: ego autem in misericordia tua speravi.
Exultabit cor meum in salutari tuo: cantabo domino
qui bona tribuit mihi et psallam nomini domini altissimi.

Dixit insipiens in corde suo non est deus: corrupti sunt
et abominabiles facti sunt in studiis suis. Non est qui
faciat bonum non est usque ad unum. Dominus de caelo
prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens
aut requirens deum. Omnes declinaverunt simul inutiles
facti sunt: non est qui faciat bonum non est usque ad unum.
Sepulcrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant:
venenum aspidum sub labiis eorum. Quorum os maledictione
et amaritudine plenum est: velox pedes eorum ad effundendum
sanguinem. Contritio et infelicitas in viis eorum:
et viam pacis non cognoverunt. Non est timor dei ante
oculos eorum: nonne cognoscent omnes qui operantur
iniquitatem. Qui devorant plebem meam ut escam panis:
deum non invocaverunt. Illic trepidaverunt timore
ubi non erat timor: quoniam deus in generatione justa est.
Consilium inopis confudistis: quoniam dominus spes ejus est.
Quis dabit ex sion salutare israel: cum convertit dominus
captivitatem plebis suae. Exultabit jacob et laetabitur
israel: et gaudebit omnis plebs tua israel.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis
requiescet in monte sancto tuo. Qui ingreditur sine macula
et operatur justitiam: qui loquitur veritatem in corde suo
qui non egit dolum in lingua sua. Nec fecit proximo suo
malum: et opprobrium non accepit adversus proximos suos.
Ad nihilum deductus est malignus in conspectu ejus:
timentes autem dominum glorificat. Qui jurat proximo
suo et non decipit: qui pecuniam suam non dedit ad usuram
et munera super innocentem non accepit. Qui facit haec
non movebitur in aeternum.

Conserva me domine quoniam speravi in te: dixi domino
deus meus es tu quoniam bonorum meorum non eges.
Sanctis qui sunt in terra ejus: mirificavit omnes voluntates
meas in eis. Multiplicabuntur infirmitates eorum:
postea acceleraverunt. Non congregabo conventicula eorum
de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia
mea. Dominus pars hereditatis meae et calicis mei:
tu es qui restituis hereditatem meam mihi. Funes
ceciderunt mihi in praeclaris: etenim hereditas mea
praeclara est mihi. Benedicam dominum qui tribuit mihi
intellectum: insuper et usque ad noctem increpuerunt me
renes mei. Providebam dominum in conspectu meo semper:
quoniam a dextris est mihi ne commovear. Propter hoc
laetatum est cor meum et exultavit lingua mea: insuper
et caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinquis
animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre
corruptionem. Notas mihi fecisti vias vitae: adimplebis
me laetitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua
usque in finem.

Exaudi domine justitiam meam intende deprecationem meam:
auribus percipe orationem meam non in labiis dolosis.
De vultu tuo judicium meum prodeat: oculi tui videant
aequitates. Probasti cor meum et visitasti nocte igne me
examinasti: et non est inventa in me iniquitas. Ut non
loquatur os meum opera hominum propter verba oris tui:
ego custodivi vias duras. Perfice gressus meos in semitis
tuis: ut non moveantur vestigia mea. Ego clamavi quoniam
exaudisti me deus: inclina aurem tuam mihi et exaudi
verba mea. Mirifica misericordias tuas: qui salvos facis
sperantes in te. A resistentibus dexterae tuae custodi me:
ut pupillam oculi sub umbra alarum tuarum protege me.
A facie impiorum qui me afflixerunt: inimici animae meae
circumdederunt me. Adipem suum conclusit: os eorum
locutum est superbiam. Projicientes me nunc circumdederunt
me: oculos suos statuerunt declinare in terram.
Susceperunt me sicut leo paratus ad praedam: et sicut
catulus habitans in secretis. Exurge domine praeveni eum
et supplanta eum: eripe animam meam a impio. Framea tua
a inimicis manus tua domine: a paucis de terra divide
eos in vita eorum. De absconditis tuis adimpletus est
venter eorum: saturati sunt filiis et dimiserunt reliquias
suas parvulis suis. Ego autem in justitia apparebo
conspectui tuo: satiabor cum manifestabitur gloria tua.

Diligam te domine fortitudo mea: dominus firmamentum
meum et refugium meum et liberator meus. Deus meus
adjutor meus et sperabo in eum: protector meus et cornu
salutis meae et susceptor meus. Laudans invocabo dominum
et ab inimicis meis salvus ero. Circumdederunt me dolores
mortis: et torrentes iniquitatis conturbaverunt me.
Dolores inferni circumdederunt me: praeoccupaverunt me
laquei mortis. In tribulatione mea invocabo dominum
et ad deum meum clamabo: et exaudiet de templo sancto
suo vocem meam et clamor meus in conspectum ejus introibit
in aures ejus. Commota est et contremuit terra:
fundamenta montium conturbata sunt et commota sunt
quoniam iratus est eis. Ascendit fumus de ira ejus:
et ignis a facie ejus exardescet. Carbones succensi sunt
ab eo: inclinavit caelos et descendit et caligo sub pedibus
ejus. Et ascendit super cherubim et volavit: volavit
super pennas ventorum. Et posuit tenebras latibulum suum
in circuitu ejus tabernaculum ejus: tenebrosa aqua
in nubibus aeris. Prae fulgore in conspectu ejus nubes
transierunt: grando et carbones ignis. Et intonuit de caelo
dominus et altissimus dedit vocem suam: grando et carbones
ignis. Et misit sagittas suas et dissipavit eos: fulgura
multiplicavit et conturbavit eos. Et apparuerunt fontes
aquarum et revelata sunt fundamenta orbis terrae:
ab increpatione tua domine ab inspiratione spiritus
furoris tui. Misit de summo et accepit me: et assumpsit
me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis
fortissimis: et ab his qui oderunt me quoniam confortati
sunt super me. Praevenerunt me in die afflictionis meae:
et factus est dominus protector meus. Et eduxit me
in latitudinem: salvum me fecit quoniam voluit me.
Et retribuet mihi dominus secundum justitiam meam:
et secundum puritatem manuum meum reddet mihi.
Quoniam custodivi vias domini: nec impie egi a deo meo.
Quoniam omnia judicia ejus in conspectu meo: et justitias
ejus non amovebo a me. Et ero immaculatus cum eo:
et custodiam me ab iniquitate mea. Et retribuet mihi
dominus secundum justitiam meam: et secundum puritatem
manuum meum in conspectu oculorum ejus. Cum sancto
sanctus eris: et cum viro innocente innocens eris.
Et cum electo electus eris: et cum perverso perverteris.
Et populum humilem salvum facies: et oculos superborum
humiliabis. Quoniam tu illuminas lucernam meam domine:
deus meus illustrat tenebras meas. Quoniam in te eripiam
peccatum: in deo meo transgrediar murum. Deus meus
impolluta via ejus: eloquia domini igne examinata.
Protector est omnium sperantium in se: quoniam quis deus
praeter dominum aut quis fortis praeter deum nostrum.
Deus qui praecinxit me virtute: et complanavit
perfectum viam meam. Qui perfecit pedes meos tamquam
cervorum: et super excelsa mea constituit me. Qui docet
manus meas ad proelium: et posuisti ut arcum aereum
brachia mea. Et dedisti mihi protectionem salutis tuae:
et dextera tua suscepit me. Et disciplina tua correxit me
in finem: et disciplina tua ipsa me docebit. Dilatasti
gressus meos subtus me: et non infirmati sunt tali mei.
Persequar inimicos meos et comprehendam illos: et non
revertar donec deficiant. Confringam illos: et non poterunt
stare: cadent subtus pedes meos. Et praecinxisti me
virtute ad bellum: supplantasti insurgentes in me subtus me.
Et inimicos meos dedisti mihi dorsum: et odientes me
disperdidisti. Clamabunt et non erit qui salvet: ad dominum
et non exaudiet eos. Et comminuam eos ut pulverem ante
faciem venti: ut lutum platearum contritum ut nihil
eos. Eripies me de contradictionibus populi: constituis
me caput gentium. Populus quem non cognovi servivit
mihi: in auditu auris obedivit mihi. Filii alienigenae
mentiti sunt mihi: filii alienigenae inveterati sunt
et claudicaverunt a semitis suis. Vivit dominus et
benedictus deus meus: et exaltetur deus salutis meae.
Deus qui das ultiones mihi: et subdis populos sub me.
Liberator meus de inimicis meis iracundis: et ab insurgentibus
in me exaltabis me: a viro iniquo eripies me. Propterea
confitebor tibi domine in nationibus: et nomini tuo
psallam. Magnificans salutes regis eius: et faciens
misericordiam christo suo David: et semini eius usque
in saeculum.

Caeli enarrant gloriam dei: et opera manuum eius
annuntiat firmamentum. Dies diei eructat verbum:
et nox nocti indicat scientiam. Non sunt loquelae
neque sermones quorum non audiantur voces eorum.
In omnem terram exivit sonus eorum: et in fines orbis
terrae verba eorum. In sole posuit tabernaculum suum:
et ipse tamquam sponsus procedens de thalamo suo.
Exultavit ut gigas ad currendam viam: a summo caelo
egressio eius. Et occursus eius usque ad summum eius:
nec est qui se abscondat a calore eius. Lex domini
immaculata convertens animas: testimonium domini
fidele sapientiam praestans parvulis. Justitiae domini
rectae laetificantes corda: praeceptum domini lucidum
illuminans oculos. Timor domini sanctus permanens
in saeculum saeculi: judicia domini vera justificata
in semetipsa. Desiderabilia super aurum et lapidem
pretiosum multum: et dulciora super mel et favum.
Etenim servus tuus custodit ea: in custodiendis illis
retributio multa. Delicta quis intelligit: ab occultis
meis munda me. Et ab alienis parce servo tuo: si mei
non fuerint dominati tunc immaculatus ero: et emundabor
a delicto maximo. Et erunt ut complacent eloquium oris
mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.
Domine adjutor meus: et redemptor meus.

Exaudiat te dominus in die tribulationis: protegat
te nomen dei jacob. Mittat tibi auxilium de sancto:
et de sion tueatur te. Memor sit omnis sacrificii tui:
et holocaustum tuum pingue fiat. Det tibi secundum
cor tuum: et omnem voluntatem tuam confirmet.
Laetabimur in salutari tuo: et in nomine dei nostri
magnificabimur. Impleat dominus omnes petitiones tuas:
nunc cognovi quoniam salvum fecit dominus christum suum.
Exaudiet illum de caelo sancto suo: in potentatibus
salus dextrae ejus. Hi in curribus et hi in equis:
nos autem in nomine domini dei nostri invocabimus.
Ipsi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus
et erecti sumus. Domine salvum fac regem: et exaudi
nos in die qua invocaverimus te.

Domine in virtute tua laetabitur rex: et super salutare
tuum exultabit vehementer. Desiderium animae ejus
tribuisti ei: et voluntate labiorum ejus non fraudasti
eum. Quoniam praevenisti eum in benedictionibus dulcedinis:
posuisti in capite ejus coronam de lapide pretioso.
Vitam petiit a te: et tribuisti ei longitudinem dierum
in saeculum et in saeculum saeculi. Magna gloria ejus
in salutari tuo: gloriam et magnum decorem impones
super eum. Quoniam dabis eum in benedictionem in saeculum
saeculi: laetificabis eum in gaudio cum vultu tuo.
Quoniam rex sperat in domino: et in misericordia altissimi
non commovebitur. Inveniatur manus tua omnibus inimicis
tuis: dextera tua inveniat omnes qui te oderunt.
Pones eos ut clibanum ignis in tempore vultus tui:
dominus in furore suo conturbabit eos: et devorabit
eos ignis. Fructum eorum de terra perdes: et semen
eorum a filiis hominum. Quoniam declinaverunt mala
in te: cogitaverunt consilia quae non potuerunt stabilire.
Pones enim reliquias in vultu eorum: in funiculis
tuis praeparabis faciem eorum. Exaltare domine in virtute
tua: cantabimus et psallemus potentiae tuae.

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua
corripias me. Miserere mei domine quoniam infirmus
sum: sana me domine quoniam conturbata sunt ossa mea.
Et anima mea turbata est valde: sed tu domine usquequo.
Convertere domine et eripe animam meam: salvum me
fac propter misericordiam tuam. Quoniam non est in morte
qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi.
Laboravi in gemitu meo: lavabo per singulas noctes
lectum meum: lacrimis meis stratum meum rigabo.
Turbatus est a furore oculus meus: inveteravi inter
omnes inimicos meos. Discedite a me omnes qui operamini
iniquitatem: quoniam exaudivit dominus vocem fletus mei.
Exaudivit dominus deprecationem meam: dominus orationem
meam suscepit. Erubescant et conturbentur vehementer
omnes inimici mei: convertantur et erubescant valde
velociter. Domine deus meus in te speravi: salvum me
fac ex omnibus persequentibus me et libera me.
Nequando rapiat ut leo animam meam: dum est qui redimat
neque qui salvum faciat. Domine deus meus si feci istud:
si est iniquitas in manibus meis. Si reddidi retribuentibus
mihi mala: decidam merito ab inimicis meis inanis.
Persequatur inimicus animam meam et comprehendat:
et conculcet in terra vitam meam: et gloriam meam in
pulverem deducat. Exurge domine in ira tua: et exaltare
in finibus inimicorum meorum. Et exurge domine deus meus
in praecepto quod mandasti: et synagoga populorum
circumdabit te. Et propter hanc in altum regredere:
dominus judicat populos. Judica me domine secundum
justitiam meam: et secundum innocentiam meam super me.
Consumetur nequitia peccatorum et diriges justum:
scrutans corda et renes deus justus. Justum adjutorium
meum a domino: qui salvos facit rectos corde.
Deus judex justus fortis et patiens: numquid irascitur
per singulos dies. Nisi conversi fueritis gladium suum
vibrabit: arcum suum tetendit et paravit illum.
Et in eo paravit vasa mortis: sagittas suas ardentibus
effecit. Ecce parturiit injustitiam: concepit dolorem
et peperit iniquitatem. Lacum aperuit et effodit eum:
et incidit in foveam quam fecit. Convertetur dolor ejus
in caput ejus: et in verticem ipsius iniquitas ejus
descendet. Confitebor domino secundum justitiam ejus:
et psallam nomini domini altissimi.

Domine dominus noster quam admirabile est nomen tuum
in universa terra: quoniam elevatur magnificentia tua
super caelos. Ex ore infantium et lactentium perfecisti
laudem propter inimicos tuos: ut destruas inimicum
et ultorem. Quoniam videbo caelos tuos opera digitorum
tuorum: lunam et stellas quae tu fundasti. Quid est homo
quod memor es ejus: aut filius hominis quoniam visitas eum.
Minuisti eum paulo minus ab angelis: gloria et honore
coronasti eum et constituisti eum super opera manuum
tuarum. Omnia subjecisti sub pedibus ejus: oves et boves
universas insuper et pecora campi. Volucres caeli et pisces
maris: qui perambulant semitas maris. Domine dominus
noster quam admirabile est nomen tuum in universa terra.

Confitebor tibi domine in toto corde meo: narrabo
omnia mirabilia tua. Laetabor et exultabo in te:
psallam nomini tuo altissime. In convertendo inimicum
meum retrorsum: infirmabuntur et peribunt a facie tua.
Quoniam fecisti judicium meum et causam meam: sedisti
super thronum qui judicas justitiam. Increpasti gentes
et periit impius: nomen eorum delesti in aeternum
et in saeculum saeculi. Inimici defecerunt frameae
in finem: et civitates earum destruxisti. Periit memoria
eorum cum sonitu: et dominus in aeternum permanet.
Paravit in judicio sedem suum: et ipse judicabit orbem
terrae in aequitate. Judicavit populos in justitia:
et factus est dominus refugium pauperi. Adjutor in
opportunitatibus in tribulatione: et sperent in te qui
noverunt nomen tuum. Quoniam non derelinquis quaerentes
te domine: psallite domino qui habitat in sion.
Annuntiate inter gentes studia ejus: quoniam requirens
sanguinem eorum recordatus est. Non est oblitus clamorem
pauperum: miserere mihi domine et vide humilitatem
meam de inimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis:
ut annuntiem omnes laudationes tuas in portis filiae sion.
Exultabo in salutari tuo: infixae sunt gentes in interitu
quem fecerunt. In laqueo isto quem absconderunt:
comprehensus est pes eorum. Notus dominus judicia faciens:
in operibus manuum suarum comprehensus est peccator.
Convertantur peccatores in infernum: omnes gentes
quae obliviscuntur deum. Quoniam non in finem oblivio
erit pauperis: patientia pauperum non peribit in finem.
Exurge domine non confortetur homo: judicentur gentes
in conspectu tuo. Constitue domine legislatorem super eos:
sciant gentes quoniam homines sunt. Ut quid domine
recessisti longe: deseris in opportunitatibus in tribulatione.
Dum superbit impius incenditur pauper: comprehendantur
in consiliis quibus cogitant. Quoniam laudatur peccator
in desideriis animae suae: et iniquus benedicitur.
Exacerbavit dominum peccator secundum multitudinem
irae suae: non quaeret. Non est deus in conspectu ejus:
inquinatae sunt viae illius in omni tempore. Auferuntur
judicia tua a facie ejus: omnium inimicorum suorum
dominabitur. Dixit enim in corde suo non movebor:
a generatione in generationem sine malo. Cujus maledictione
os plenum est et amaritudine: sub lingua ejus labor
et dolor. Sedet in insidiis cum divitibus in occultis:
ut interficiat innocentem. Oculi ejus in pauperem respiciunt:
insidiatur in abscondito quemadmodum leo in spelunca sua.
Insidiatur ut rapiat pauperem: rapere pauperem dum
attrahit eum. In laqueo suo humiliabit eum: inclinabit
se et cadet cum dominatus fuerit pauperum. Dixit enim
in corde suo oblivisci deum avertit faciem suam:
ne videat in finem. Exurge domine deus exalta manum tuam:
ne obliviscaris pauperum. Propter quid irritavit impius
deum: dixit enim in corde suo non requiret. Videbis
quoniam tu labor et dolorem considerabis: ut tradas eos
manibus tuis. Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris
adjutor. Contere brachium peccatoris et maligni:
quaeretur peccatum illius et non invenietur. Dominus
regnabit in aeternum et in saeculum saeculi: peribitis
gentes de terra bona ejus. Desiderium pauperum exaudivit
dominus: praeparationem cordis eorum audivit auris tua.
Judicare pupillo et humili: ut non apponat ultra magnificare
homo super terram. Domine in te confido: quomodo dicitis
animae meae transmigra in montem sicut passer.
Quoniam ecce peccatores intenderunt arcum: paraverunt
sagittas suas in pharetra ut sagittent in obscuro
rectos corde. Quoniam quae perfecisti destruxerunt:
justus autem quid fecit. Dominus in templo sancto suo:
dominus in caelo sedes ejus. Oculi ejus in pauperem respiciunt:
palpebrae ejus interrogant filios hominum. Dominus
interrogat justum et impium: qui autem diligit iniquitatem
odit animam suam. Pluet super peccatores laqueos:
ignis et sulphur et spiritus procellarum pars calicis eorum.
Quoniam justus dominus et justitias dilexit: aequitatem
vidit vultus ejus. Salvum me fac domine quoniam
defecit sanctus: quoniam diminutae sunt veritates
a filiis hominum. Vana locuti sunt unusquisque ad proximum
suum: labia dolosa in corde et corde locuti sunt mala.
Disperdat dominus universa labia dolosa: linguam
magniloquam. Qui dixerunt linguae nostrae magnificabimus:
labia nostra a nobis sunt quis noster dominus est.
Propter miseriam inopum et gemitum pauperum: nunc
exurgam dicit dominus. Ponam in salutari fiducialiter
agam in eo. Eloquia domini eloquia casta: argentum
igne examinatum probatum terrae purgatum septuplum.
Tu domine servabis nos et custodies nos: a generatione
hac in aeternum. In circuitu impii ambulant: secundum
altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.
Usquequo domine oblivisceris me in finem: usquequo
avertis faciem tuam a me. Quamdiu ponam consilia
in anima mea: dolorem in corde meo per diem.
Usquequo exaltabitur inimicus meus super me: respice
et exaudi me domine deus meus. Illumina oculos meos
ne unquam obdormiam in morte: ne quando dicat inimicus
meus praevalui adversus eum. Qui tribulant me exultabunt
si motus fuero: ego autem in misericordia tua speravi.
Exultabit cor meum in salutari tuo: cantabo domino
qui bona tribuit mihi et psallam nomini domini altissimi.

Dixit insipiens in corde suo non est deus: corrupti sunt
et abominabiles facti sunt in studiis suis. Non est qui
faciat bonum non est usque ad unum. Dominus de caelo
prospexit super filios hominum: ut videat si est intelligens
aut requirens deum. Omnes declinaverunt simul inutiles
facti sunt: non est qui faciat bonum non est usque ad unum.
Sepulcrum patens est guttur eorum linguis suis dolose agebant:
venenum aspidum sub labiis eorum. Quorum os maledictione
et amaritudine plenum est: velox pedes eorum ad effundendum
sanguinem. Contritio et infelicitas in viis eorum:
et viam pacis non cognoverunt. Non est timor dei ante
oculos eorum: nonne cognoscent omnes qui operantur
iniquitatem. Qui devorant plebem meam ut escam panis:
deum non invocaverunt. Illic trepidaverunt timore
ubi non erat timor: quoniam deus in generatione justa est.
Consilium inopis confudistis: quoniam dominus spes ejus est.
Quis dabit ex sion salutare israel: cum convertit dominus
captivitatem plebis suae. Exultabit jacob et laetabitur
israel: et gaudebit omnis plebs tua israel.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis
requiescet in monte sancto tuo. Qui ingreditur sine macula
et operatur justitiam: qui loquitur veritatem in corde suo
qui non egit dolum in lingua sua. Nec fecit proximo suo
malum: et opprobrium non accepit adversus proximos suos.
Ad nihilum deductus est malignus in conspectu ejus:
timentes autem dominum glorificat. Qui jurat proximo
suo et non decipit: qui pecuniam suam non dedit ad usuram
et munera super innocentem non accepit. Qui facit haec
non movebitur in aeternum.

Conserva me domine quoniam speravi in te: dixi domino
deus meus es tu quoniam bonorum meorum non eges.
Sanctis qui sunt in terra ejus: mirificavit omnes voluntates
meas in eis. Multiplicabuntur infirmitates eorum:
postea acceleraverunt. Non congregabo conventicula eorum
de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia
mea. Dominus pars hereditatis meae et calicis mei:
tu es qui restituis hereditatem meam mihi. Funes
ceciderunt mihi in praeclaris: etenim hereditas mea
praeclara est mihi. Benedicam dominum qui tribuit mihi
intellectum: insuper et usque ad noctem increpuerunt me
renes mei. Providebam dominum in conspectu meo semper:
quoniam a dextris est mihi ne commovear. Propter hoc
laetatum est cor meum et exultavit lingua mea: insuper
et caro mea requiescet in spe. Quoniam non derelinquis
animam meam in inferno: nec dabis sanctum tuum videre
corruptionem. Notas mihi fecisti vias vitae: adimplebis
me laetitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua
usque in finem.

Exaudi domine justitiam meam intende deprecationem meam:
auribus percipe orationem meam non in labiis dolosis.
De vultu tuo judicium meum prodeat: oculi tui videant
aequitates. Probasti cor meum et visitasti nocte igne me
examinasti: et non est inventa in me iniquitas. Ut non
loquatur os meum opera hominum propter verba oris tui:
ego custodivi vias duras. Perfice gressus meos in semitis
tuis: ut non moveantur vestigia mea. Ego clamavi quoniam
exaudisti me deus: inclina aurem tuam mihi et exaudi
verba mea. Mirifica misericordias tuas: qui salvos facis
sperantes in te.

sup aquas multas. Vox dñi in uirtute: uox dñi in magnificentia. Vox dñi
confringentis cedros: et confringet dñs
cedros libani. Et cõminuet eas tanq;
uitulũ libani: et dilectus quemadmodũ
filius unicornuũ. Vox dñi intercidentis
flammam ignis. uox dñi concutientis
desertũ: et cõmouebit dñs desertum cades. Vox dñi ꝓparantis cẽruos
et reuelabit condensa: et in templo eius
omnes dicent gla. Dñs diluuium
habitare facit: et sedebit dñs rex in eternum. Dñs uirtutẽ ꝑpl̃o suo dabit:
dñs benedicet ꝑpl̃o suo in pace.

Exaltabo te dñe qm suscepisti me:
nec delectasti inimicos meos sup
me. Dñe dꝰ meus clamaui ad te: et sa
nasti me. Dñe eduxisti ab inferno aiam
meam: saluasti me a descendentibus in lacum. Psallite dño sci eius: et
confitemini memorie sanctitatis eius. Quia ira in indignatione eius: et uita in uoluntate eius. Ad uesperum demorabitur
fletus: et ad matutinum letitia. Ego aũt
dixi in abundantia mea: nõ mouebor
in eternum. Dñe in uoluntate tua: ꝓstituisti decori meo uirtutem. Auertisti faciem tuam a me: et factus sum conturbatus. Ad te dñe clamabo: et ad deum
meum deprecabor. Que utilitas in sanguine meo: dum descendo in corruptionem. Numquid confitebitur tibi
puluis: aut annunciabit ueritatem tuam.
Audiuit dñs: et misertus est mei: dñs
factus est adiutor meus. Conuertisti planctum meum in gaudium mihi: conscidisti
saccum meum: et circumdedisti me leticia. Vt cantet tibi gla mea: et non com-

punga. Domine deus meus in eternum
confitebor tibi.

In te dñe speraui non confundar in eternum:
in iustitia tua libera me. Inclina ad
me aurem tuam: accelera ut eruas
me. Esto mihi in deum protectorem: et in do
mum refugii: ut saluum me facias. Quia
fortitudo mea: et refugium meum es tu: et
ꝓpter nomen tuum deduces me: et enutries
me. Educes me de laqueo quem absconderunt mihi: quia tu es protector meus.
In manus tuas cõmendo spm̃
meum: redemisti me dñe deus veritatis. Odisti obseruantes uanitates: supervacue.
Ego aũt in dño speraui: exultabo: et lae
bor in misericordia tua. Quia respexisti humilitatem meam: saluasti de necessitatibus
aiam meam. Nec conclusisti me in
manibus inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe
quia tribulor: conturbatus est in ira
oculus meus: aia mea et uenter meus. Quia
defecit in dolore uita mea: et anni mei
in gemitibus. Infirmata est in paupertate uirtus mea: et ossa mea conturbata sunt. Super omnes inimicos me
os meos facti sum obprobrium uicinis meis ualde: et timor notis meis. Qui uidebant
me foras fugerunt a me: obliuioni datus sum tanq̃m mortuus a corde. Factus sum tanq̃m uas perditum: quia audiui increpationem multorum cõmorantium in circuitu. In eo dum conuenirent simul aduersum me: accipere aiam
meam consiliati sunt. Ego aũt in te
speraui dñe: dixi dꝰ meus es tu in manibus tuis sortes mee. Erue me de manu inimicorum meorum: et a ꝑsequentibus

me. Illustra faciem tuam sr̃e seruũ tu
um. saluũ me fac in mia tua dñe: non
confundar: quoñ inuocauit te. Erubes
cant impii: z deducantur in infernũ:
muta fiant labia dolosa. Que locuntur
adũsus iustum iniquitatem: in superbia
z abusione. Quam magna multitu
do dulcedinis tue dñe: quã abscondisti
timentib; te. Perfecisti eis qui sperant
in te: in conspectu filioꝝ hoñm. Abscon
des eos in abscondito faciei tue: a con
turbatione hoñm. Protreges eos in ta
bernaculo tuo: a contradictione linguarum.
Benedictus dñs: quñ mirificauit
miam suam in me in ciuitate munita. Ego
aũ dixi in excessu meo: proiectus
sum a facie oculoꝝ tuoꝝ. Ideo exaudi
sti uocem orationis mee: dum clamarem
ad te. Diligite dñm omnes sci eius: quñ
ueritatem requirit dñs: z retribuit ha
bundanter facientib; superbiam. Viri
liter agite: z confortetur cor uestrũ: omnes
qui speratis in dño.

Beati quoꝝ remisse sunt iniquita
tes: z quoꝝ tecta sunt peccata. Beatus
uir cui non imputabit dñs peccatum: nec
est in spũ eius dolus. Quoñm tacui inue
terauerunt ossa mea: dum clamarem
tota die. Quoñm die ac nocte grauata
est sup me manus tua: conuertus sũ
in erumpna mea dum configitur spi
na. Delictum meum cognitum tibi fe
ci: z iustificationes meas non abscondi. Di
xi confitebor adũsum me iniusticiam
meam dño: z tu remisisti impietatem
peccati mei. Pro hac orabit omnis sanc
tus ad te: in tempore opportuno. Verumtamen
in diluuio aquaꝝ multaꝝ: ad eum non
approximabunt. Tu es refugium me
um a tribulatione que circumdedit
me: exultatio mea erue me a circum
dantib; me. Intellectum tibi dabo et
instruam te in uia hac qua gradie
ris firmabo sup te oculos meos. Nolite
fieri sicut equus z mulus: quib;
non est intellectus. In camo z freno
maxillas eoꝝ constringe: qui non ap
proximant ad te. Multa flagella pec
catoris: sperantem aũ in dño misericor
dia circumdabit. Letamini in dño z ex
ultate iusti: z gloriamini oñs recti corde.

Exultate iusti in dño: rectos de
decet laudatio. Confitemini
dño in cithara: in psalterio decem cor
darum psallite illi. Cantate ei can
ticum nouum: bñ psallite ei in uociferatione.
Quia rectum est uerbum dñi:
z omnia opa eius in fide. Diligit mi
sericordiam z iudicium: misericordia dñi plena est
terra. Verbo dñi celi firmati sunt: et
spũ oris eius omnis uirtus eoꝝ. Con
gregans sicut in utre aquas maris: po
nens in thesauris abyssos. Timeat
dñm omnis terra: ab eo aũ cõmoueantur
omnes inhabitantes orbem. Quia
ipse dixit z facta sunt: ipse mandauit z
creata sunt. Dñs dissipat consilia
gentium: reprobat aũ cogitationes po
pulorum: z reprobat consilia principum.
Consilium aũ dñi manet in eternum: cogi
tationes cordis eius in generatione
z generationem. Beata gens cuius est
dñs ds eius: populus quem elegit in he
reditatem sibi. De celo respexit dñs: uidit
omnes filios hominum. De parato
habitaculo suo: respexit sup omnes qui

ueraut eam. Qui custodiunt sigillatim
omnia eoꝝ: qui intelligit omnia oya eo
rum. Noli saluari xpo p multitu
dinem: & gygas ñ saluabitur in
multitudine uirtutis sue. Hallare e
quus ad salutem: in abundantia aũ
uirtutis sue ñ saluabitur. Ecce oculi
dñi sup metuentes eum: & in eis qui
sperant sup mĩa eius. Vt eruat a mor
te aias eoꝝ: & alat eos in fame. Aĩa
mea sustinet dñm: quia adiutor &
protector ñr est. Quia in eo letabitur
cor nr̃m: & in noĩe scõ eius speramus.
Fiat mia tua dñe super nos: quem
admodum speramus in te. PSALM.
Benedicam dñm in oĩ tpe: semp
laus ei in ore meo. In dño lau
dabitur aia mea: audiant mansue
ti & letentur. Magnificate dñm me
cum: & exaltemus nomen eius in idipm.
Exquisiui dñm & exaudiuit me: & ex
omnibz tribulationibz meis eripuit
me. Accedite ad eũ & illuminamini:
& facies ure ñ confundentur. Iste pau
per clamauit & dñs exaudiuit eum:
& de oĩbz tribulationibz eius saluauit
eum. Immittit angls dñi in cir
cuitu timentiũ eum: & eripiet eos.
Gustate & uidete quia suauis est dñs:
beatus uir qui sperat in eo. Timete dñm
omnes scõ eius: quia non est inopia timen
tibz eum. Diuites eguerunt & esu
rierunt: inquirentes aũ dñm non mi
nuentur omni bono. Venite filii au
dite me: timorem dñi docebo uos.
Quis est homo qui uult uitam: dilu
git dies ut̃ bonos. Prohibe linguam
tuam a malo: & labia tua ne loquã
tur dolum. Diuerte a malo & fac bonũ:
inquire pacem & persequere eam. Oculi
dñi sup iustos: & aures eius in preces eoꝝ.
Vultus aũt dñi sup facientes mala: ut
pdat de tra memoriam eoꝝ. Clama
uerunt iusti & dñs exaudiuit eos: & ex
omnibz tribulationibz eoꝝ liberauit e
os. Iuxta est dñs his qui tribulato
sunt corde: & humiles spũ saluabit.
Multe tribulationes iustoꝝ: & de oĩ
bus liberabit eos dñs. Custodit dñs
omnia ossa eoꝝ: unum ex his ñ conte
retur. Mors pccoꝝ pessima: & qui odêrũ
iustum delinquent. Redimet dñs a
nimas seruoꝝ suoꝝ: & ñ delinquent
omnes qui sperant in eo. PSALM.
Vdica dñe nocentes me: expugna im
pugnantes me. Apprehende arma et
scutum: & exurge in adiutoriũ mi
hi. Effunde frameam & conclude ad iustũ e
os qui persequuntur me: dic aĩe mee
salus tua ego sum. Confundantur
& reuerentur: querentes aĩam meã. Ar
tentur retrorsum & confundantur:
cogitantes mi mala. Fiant tanq̃m
puluis ãte faciem uenti: & angelus dñi
mus coarctans eos. Fiat uia illoꝝ
tenebre & lubrica: & angls dñi pse
quens eos. Qm̃ gratis abscondêrũ
michi interitum laqueo sue: supplantauit
gratis aĩam meam. Veniat il
li laqueus quem ignorat & captio
ne quã abscondit apprehendat eum: & in
laqueum cadat in ipm. Anima aũt
mea exultabit in dño: & delectabitur
sup salutari suo. Omnia ossa mea
dicent: dñe quis similis tibi. Eripiens
inopem de manu fortiorũ eius:

egenū ⁊ pauperē a diripientib⁹ eum.
Surgentes testes iniqui: que ignorabam interrogabant me. Retribuebant mihi mala p̄ bonis: ⁊ sterilitatem
ānime mee. Ego aūt cum mihi molesti essent:
induebar cilicio. Humiliabam in ieiunio ānam meam: ⁊ oō mea in sinu
meo conuertetur. Quasi proximū quasi
fratrē nr̄m ita complacebam: ⁊ incurvabar
⁊ contristabar sic lugens humiliabar. Et ad
ultimū me letati sunt ⁊ conuenerunt:
congregata sunt sup me flagella ⁊ ignorabā. Dilacerati sunt nec compuncti. tentauerūt me subsannatione
subsannationē: fremuerunt sup me
dentib⁹ suis. Dñe quando respicies:
restitue ānam meam a malignitatib⁹
eop a leonib⁹ unicam meam. Confitebor tibi in ecclia magna: in pplo
graui laudabo te. Non insultent mihi
mihi qui adversantur inique: qui
oderunt me gratis ⁊ annuunt oculis.
Quia ego quidem pacifice loquebar: ⁊ in ira terre loquentes dolos
cogitabant. Et dilatauerūt sup me
os suū: dixerunt euge euge uiderunt
oculi nri. Vidisti dñe ne sileas: dñe
ne discedas a me. Exurge ⁊ intende
iudicio meo: deus mi ⁊ dñs mi in cām
meam. Iudica me dñe deus mi secundū
tuam dñe deus mi: ⁊ non insultent
mihi. Non dicant in cordib⁹ suis euge
euge anime nre: nec dicant deuorauimus
eum. Erubescant ⁊ reuereantur simul
qui gratulantur malis meis. Induantur confusione ⁊ reuerentia: qui
magnifica loquuntur sup me. Exultent
⁊ letentur qui volunt iusticiam meā:
⁊ dicant semp magnificet dñs qui
volunt pacem serui eius. Et lingua
mea meditabitur iusticiam tuam:
tota die laudem tuam.

Dixit iniustus ut delinquat in se
metipso: non est timor dei ante oculos eius. Quoniam dolose egit in conspectu eius: ut inueniatur iniquitas
eius ad odium. Verba oris eius iniquitas ⁊ dolus: noluit intelligere ut bene
ageret. Iniquitatem meditatus est
in cubili suo. adstitit omni uie non bone: malitiam aūt non odiuit. Dñe in
celo mia tua: ⁊ veritas tua usq; ad
nubes. Iusticia tua sicut montes
dei: iudicia tua abyssus multa.
Homines ⁊ iumenta saluabis dñe:
quemadmodū multiplicasti miam
tuam deus. Filii aūt hominū: in tegmine alar tuar sperabunt. Inebriabuntur ab ubertate domus tue: ⁊
torrente uoluptatis tue potabis eos.
Quoniam apud te est fons uite: ⁊ in lumine tuo uidebimus lumen. Prorende
miam tuam scientib⁹ te: ⁊ iusticiam
tuam his qui recto sunt corde. Non
ueniat mihi pes superbie: ⁊ manus peccatoris non mouerit me. Ibi ceciderunt
qui operantur iniquitatem: expulsi
sunt nec potuerunt stare.

Noli emulari in malignantib⁹:
neque zelaueris facientes iniquitatem. Quoniam tanquam fenum uelociter arescent: ⁊ quemadmodū olera herbarum
cito decident. Spera in dño ⁊ fac bonitatem: ⁊ inhabita terram ⁊ pascēris
in diuitiis eius. Delectare in dño:
⁊ dabit tibi petitiones cordis tui. Re-

uela dñe uram tuam ꝛ spa in eo: ꝛ tpe
facies. Et educet q̃si lumen iustitia
tuam ꝛ iudiciu tuu tanq̃m mdiē:
Sbdue dño ꝛ ora eum. Noli
emulari in eo qui pspatur in uia su
a: in homine faciente iniustitias.
Deline ab ira ꝛ dēlinque furorem:
noli emulari ut malignetur. Quo
qui malignantur exterminabuntur:
Sustinentes aũ dñm ipi hereditabunt
tram. Et adhuc pusillum ꝛ nō erit
peccator: ꝛ queres locum eius ꝛ non
inuenies. Mansuetiaũ hereditabunt
tram: ꝛ delectabuntur in multitudi
ne pacis. Obseruabit peccator iu
stum: ꝛ stridebit sup eum dentib; su
is. Dñs aũ irridebit eũ: q̃m pspicit
qđ ueniet dies ei. Gladiu euaginau
erunt peccatores: ꝛ intenderunt arcu
suu. Vt decipiant pauperem ꝛ inopē:
ut trucident rectos corde. Gladi eor
intret in corda ipor: ꝛ arcus eor
confringatur. Melius est modicū iu
sto: sup diuitias peccator multas. Quia
brachia peccator conterentur: confirmat
aũ iustos dñs. Nouit dñs dies im
maculator: ꝛ hereditas eor in eternum
erit. Non confundentur in tpe ma
lo: ꝛ in diebus fames saturabuntur:
qm peccatores peribunt. Inimici dñi
mox honorificati sunt ꝛ exaltati
deficientes: et quemadmodū fumꝰ deficer
unt. Mutuabitur peccator ꝛ nō soluet:
iustus aũ misereꝰ ꝛ tribuit. Quia
benedicentes ei hereditabunt tram: ma
ledicentes aũ ei disperibūt. Apud do
minū gressus hominis dirigentur:
ꝛ uiam ei uolet. Cum ceciderit nō
collidetur: qm dñs supponit manū
suam. Iunior fui etenim senui: ꝛ nō
uidi iustum delictū: nec semen ei que
rens panem. Tota die misereꝰ ꝛ
commodat: ꝛ semen illi in benedicti
one erit. Declina a malo ꝛ fac bonū:
ꝛ habita in seculū seculi. Quia dñs amat
iudicium ꝛ nō delinquet sctos suos: inter
num conseruabuntur. Iniusti puniē
tur: ꝛ semen impior perbit. Iusti
aũ hereditabunt tram: ꝛ habitabunt
in seculū seculi sup eam. Os iusti medi
tabitur sapiam: ꝛ lingua eius loque
tur iudicium. Lex dei eius in corde
ipi: ꝛ nō supplantabuntur gressus eius.
Considerat peccator iustū: ꝛ querit mor
tificare eum. Dñs aũ nō dēlinquet eū
in manib; eius: nec damnabit eum
cū iudicabitur. Illi. Expecta dñm ꝛ cu
stodi uiam eius: ꝛ exaltabit te ut hered
tate capias tram: cum perierint pecca
tores uidebis. Vidi impiū sup exalta
tum: ꝛ elevatum sicut cedros libani.
Et transiui ecce nō erat: quesiui eum
ꝛ nō est inuentus locus eius. Custodi in
nocentiam ꝛ uide equitatem: q̃m sunt
reliquie hominis pacifico. Iniusti aũ
disperibunt simul reliquie impior in
ternibunt. Salus aũ iustor a dño: ꝛ pro
tector eor in tempe tribulationis.
Et adiuuabit eos dñs ꝛ liberabit eos.
ꝛ eruet eos a peccatb: ꝛ saluabit eos
quia sperauerunt in eo. PSALMVS
Domine ne in furore tuo arguas
me: neq; in ira tua corripias
me. Quoniā sagitte tue infixe sunt mi:
ꝛ confirmasti sup me manū tuā. Non
est sanitas in carne mea a facie ire

mee: ñ elt pax oliliꝫ meis a facie pec
catoꝝ meoꝝ. Q̃m iniquitates mee ſu
perſſe ſunt capitꝫ meū: ⁊ ſicut onus
graue grauate ſunt ſuꝑ me. P̃utue
runt ⁊ corrupte ſunt cicatrices mee:
a facie inſipientie mee. M̃iſer factus
ſum ⁊ curuatus ſum uſq; in finem: to
ta die contriſtatus ingrediebar. Q̃m
lumbi mei impleti ſunt illuſionibꝫ:
⁊ ñ elt ſanitas in carne mea. A̅fflict⁹
ſum ⁊ humiliatꝰ ſum nimis: rugiebã
a gemitu cordis mei. D̃ñe ante te de
ſiderium meū: ⁊ gemitus meus ab te ñ
elt abſconditꝰ. C̃or meū conturbatū
elt derelinquit me virtus mea: ⁊ lumen
oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipſum ñ elt mecū. A̅mici
mei ⁊ proximi mei: aduerſum me appro
pinquauerunt ⁊ ſteterūt. Et qui iuxt̃
me erant de longe ſteterunt: ⁊ uim fa
cebant qui querebant animã meam.
Et qui inquirebant mala mi locuti
ſunt uanitates: ⁊ dolos tota die me
ditabantur. Ego aũ tanq̃m ſurdus
ñ audiebam: ⁊ ſicut mutus ſi aperi
os ſuū. Et factus ſum ſicut homo ñ au
diens: ⁊ non habens in ore ſuo redargu
tiones. Q̃m in te d̃ñe ſperaui: tu exau
dies me d̃ñe d̃s meus. Q̃uia dixi ne quã
ſupergaudeant mi inimici mei: ⁊ dum
commouentur pedes mei ſuꝑ me
magna locuti ſunt. Q̃m ego in fla
gella paratus ſum: ⁊ dolor meus in cõ
ſpectu meo ſemp. Q̃m iniquitatem
meam annunciabo: ⁊ cogitabo pro peccꝫ
meo. Inimici aũt mei uiuunt ⁊ confir
mati ſunt ſuꝑ me: ⁊ multiplicati ſunt
qui oderunt me inique. Q̃ui retribuũt
mala pro bonis detrahebant mi:

Dñe ne quando inimicus meus non gaudeat ſuper me. Et dicat anima mea. Ubi eſt deus meus. Et non habeat gaudium de

mei. Remitte in ut refugerem: & pulcher habeam: & ampli⁹ non ero. Expectans expectaui dñm: & intendit mi. Et exaudiuit preces meas: & eduxit me de lacu miserie & de luto fetis. Et statuit supra petram pedes meos: & direxit gressus meos. Et immisit in os meū canticū nouum: carmen deo nr̄o. Videbunt multi & timebunt: & sperabunt in domino. Beatus uir cuius est nomen dñs spes eius: & non respexit in uanitates & insanias falsas. Multa fecisti tu dñe deus mr̄s mirabilia tua: & cogitationib⁹ tuis nō est qui similis sit tibi. Annunciaui & locutus sum: multiplicati sūt super numerū. Sacrificiū & oblationē noluisti: aures aūt perfecisti mihi. Holocaustum & pr̄o peccato non postulasti: tunc dixi ecce uenio. In capite libri scriptum est de me ut facerem uoluntatē tuam deus mr̄s uolui: & legem tuam in medio cordis mei. Annunciaui iustitiam tuam in ecclia magna: ecce labia mea non prohibebo dñe tu scisti. Iustitiam tuam non abscondi in corde meo: ueritatem tuā & salutare tuū dixi. Non abscondi misericordiam tuam & ueritatem tuam: a concilio multo. Tu autē dñe ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia tua & ueritas tua semper susceperunt me. Quoniam circumdederunt me mala quor⁹ non est numerus: comprehenderunt me iniquitates mee & non potui ut uiderem. Multiplicate sūt super capillos capitis mei: & cor meum dereliquit me. Complacetat tibi dñe ut eruas me: dñe ad adiuuandum me respice. Confundant⁹ & reuereant⁹ simul: qui querunt aiam meam ut auferant eam. Conuertantur retrorsum & reuereantur: qui uolunt mi mala. Erubescant confestim confusione sua: qui dicunt mihi euge euge. Exultent & letentur in te omnes querentes te: & dicant semper magnificetur dñs qui diligunt salutare tuum. Ego aūt mendicus sum & pauper: dñs sollicitus est mei. Adiutor meus & protector meus tu es: deus mr̄s ne tardaueris.

Beatus qui intelligit super egenum & pauperem: in die mala liberabit eum dñs. Dñs conseruet eum & uiuificet eum: & beatum faciat eum in terra: & non tradat eum in aiam inimicor⁹ eor̄. Dñs opem ferat illi super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius. Ego dixi dñe miserere mei: sana aiam meam quia peccaui tibi. Inimici mei dixerunt mala mihi: cum morietur & peribit nomen eius. Et si ingrediebatur ut uideret uana loquebatur: corr̄ sibi congregauit iniquitatē sibi. Egrediebatur foras: & loquebatur idipsum. Adiuersum me susurrabant omnes inimici mei: adiuersum me cogitabant mala mihi. Verbum iniquum constituerunt aduersum me: numquid qui dormit non adiiciet ut resurgat. Etenim homo pacis mee in quo speraui: qui edebat panes meos magnificauit super me supplantationem. Tu aūt dñe miserere mei & resuscita me: & retribuam eis. In hoc cognoui quoniam uoluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me. Me autem propter innocentiam suscepisti: & con

firmauit me in conspectu tuo in eternum.
Benedictus dñs ds isrl a seculo et in seculum fiat fiat.

PSALM xli

Quemadmodū desiderat cervus ad fontes aquarū: ita desiderat aīa mea ad te ds. Sitiuit aīa mea ad deum fortem viuū: quando veniam et apparebo ante faciem dei. Fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte: dū dicitur mihi quotidie ubi est ds tuus. Hec recordatus sum et effudi in me aīam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usq; ad domum dei. In voce exultationis et confessionis: sonus epulantis. Quare tristis es aīa mea: et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et ds meus. Ad me ipsum aīa mea conturbata est: propterea memorabo tui de terra iordanis et hermoniim a monte modico. Abyssus abyssum invocat: in voce cataractarū tuarū. Omnia excelsa tua et fluctus tui: super me transierunt. In die mandauit dñs misericordiam suam: et nocte canticum eius. Apud me oratio deo vite mee: dicam deo susceptori meo es. Quare obliuisceris mei: et quare contristor dum affligit me inimicus. Dum confringuntur ossa mea: exprobrauerunt mihi qui tribulant me inimici mei. Dum dicunt mihi p singulos dies ubi est ds tuus: quare tristis es aīa mea et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et ds meus.

PSALM xlii

Judica me ds et discerne causam meam de gente non sancta: ab homine iniquo et dolooso

erue me. Quia tu es ds fortitudo mea: quare me reppulisti et quare tristis incedo dum affligit me inimicus. Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua. Et introibo ad altare dei: ad deum qui letificat iuventutem meam. Confitebor tibi in cithara ds ds meus: quare tristis es anima mea et quare conturbas me. Spera in deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et ds meus.

PSALM xliii

Deus auribus nr̄is audiuimus: patres nr̄i annunciauerunt nobis. Opus quod operatus es in diebus eorum: et in diebus antiquis. Manus tua gentes dissipauit et eos plantasti eos: afflixisti populos et expulisti eos. Non enim in gladio suo possederunt terram: et brachium eorum non saluauit eos. Sed dextera tua et brachium tuum et illuminatio vultus tui: quoniam complacuisti in eis. Tu es ipse rex mi ds meus: qui mandas salutes iacob. In te inimicos nostros ventilabimus cornu: et in nomine tuo spernemus insurgentes in nobis. Non enim in arcu meo sperabo: et gladius meus non saluabit me. Saluasti enim nos de affligentibus nos: et odientes nos confudisti. In deo laudabimur tota die: et in nomine tuo confitebimur in seculum. Nunc autem reppulisti et confudisti nos: et non egredieris in virtutibus nr̄is. Auertisti nos retrorsum post inimicos nros: et qui oderunt nos diripiebant sibi. Dedisti nos tanquam oues escarum: et in gentibus dispersisti nos. Vendidisti populum tuum sine pecunia: et non fuit mul

tuudo in cõmutationib; eor. Posiuit nos obprobriu uicinis nr̃is: subsannationem & derisum his qui sunt in circuitu nr̃o. Posiuisti nos in similitudinem gentiu: cõmotionem capitis in plebus. Tota die uerecundia mea cõtra me est: & confusio faciei mee cooperuit me. A uoce exprobrantis & obloquentis: a facie inimici & persequentis. Hec oĩa uenerunt sup nos nec obliti sumus te: & inique non egimus testamento tuo. Et nõ recessit retrorsum cor nr̃m: & declinasti semitas nr̃as a uia tua. Quĩ humiliasti nos in loco afflictionis: & cooperuit nos umbra mortis. Si obliti sumus nomen dei nr̃i: & si expandimus manus nr̃as ad deum alienum. Nonne ds requiret ista: ipse enim nouit abscondita cordis. Quĩa propter te mortificam tota die: estimati sumus sicut oues occisionis. Exurge quare obdormis dñe: exurge ne repellas in finem. Quare faciem tuam auertis: obliuiscis inopie nr̃e & tribulationis nr̃e. Quĩa humiliata est in pulue anima nr̃a: conglutinatus est in terra uenter nr̃. Exurge dñe adiuua nos: & redime nos pp nomen tuum.

Psalmus

Eructauit cor meum uerbum bonum: dico ego opera mea regi. Lingua mea calamus scribe: uelocit scribentis. Speciosus forma p filiis hominum: diffusa est gra in labiis tuis: propterea benedixit te ds in eternũ. Accinge gladio tuo sup femur tuum potentissime. Specie tua & pulchritudine tua: intende prospere procede & regna. Propr̃ ueritatem & mansuetudinem & iusticiam: & deducet te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acute: populi sub te cadent in corde inimicorum regis. Sedes tua ds in seculum seculi: uirga directionis uirga regni tui. Dilexisti iusticiam & odisti iniquitatem: propterea unxit te ds ds tuus oleo letitie pre consortib; tuis. Mirra & gutta & cassia a uestimentis tuis a domib; eburneis: ex quib; delectauerũt te filie regum in honore tuo. Astitit regina a dextris tuis in uestitu deaurato: circumdata uarietate. Audi filia & uide & inclina aurem tuam: & obliuiscere populum tuum & domum patris tui. Et concupiscet rex decorem tuum: quoniam ipse est ds tuus & adorabunt eum. Et filie tyri in muneribus: multi tui uultum deprecabuntur. Omnis diuites plebis gloria eius filie regis ab intus in fimbriis aureis: circumamicta uariet̃ib;. Adducentur regi uirgines post eam: proxime eius afferentur ei. Afferentur in letitia & exultatione: adducentur in templum regis. Pro patrib; tuis nati sunt tibi filii tui: constitues eos principes sup omnem terram. Memores erunt nominis tui: in omni generatione & generationem. Propterea populi confitebuntur tibi in eternum & in seculum seculi.

Psalmus

Deus nr̃ refugium & uirtus: adiutor in tribulationib; que inuenerunt nos nimis. Propterea nõ timebimus dum turbabitur terra & transferentur montes in cor maris. Sonauerunt & turbate sunt aque eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius. Fluminis impetus lete

ficat ciuitatē dei: sc̄ificauit tabernaculum suū altissim⁹. Deus in medio eius non mouebit⁹: adiuuabit eam deus mane diluculo. Conturbate sunt gēs et inclinata sunt regna: dedit uocē suā mota est terra. Dominus uirtutū nobiscum: susceptor noster deus iacob. Venite et uidete opa dñi: que posuit prodigia sup terram: auferens bella usq; ad finem terre. Arcum conteret et confringet arma: et scuta conburet igni. Vacate et uidete quoniam ego sum deus: exaltabor in gentibus et exaltabor in terra. Dominus uirtutum nobiscum: susceptor noster deus iacob.

PSALMVS

Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in uoce exultationis. Quoniam dominus excelsus: terribilis: rex magnus super omnem terram. Subiecit populos nobis: et gentes sub pedibus nostris. Elegit nobis hereditatem suam: speciem iacob quem dilexit. Ascendit deus in iubilo: dominus in uoce tube. Psallite deo nostro psallite: psallite regi nostro psallite. Quoniam rex omnis terre deus: psallite sapienter. Regnabit deus super gentes: deus sedet super sedem sanctam suam. Principes populorum congregati sunt cum deo abraham: quoniam dii fortes terre uehementer elevati sunt.

PSALMVS

Magnus dominus et laudabilis nimis: in ciuitate dei nostri in monte sancto eius. Fundatur exultatione universe terre: mons syon latera aquilonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognoscetur: cum suscipiendus erit. Quoniam ecce reges terre congregati sunt: conuenerunt in unum. Ipsi uidentes sic admirati sunt: conturbati sunt: commoti sunt: tremor apprehendit eos. Ibi dolores ut parturientis: in spiritu uehementi conteres naues tharsis. Sicut audiuimus sic uidimus in ciuitate domini uirtutum: in ciuitate dei nostri: deus fundauit eam in eternum. Suscepimus deus misericordiam tuam: in medio templi tui. Secundum nomen tuum deus sic et laus tua in fines terre: iustitia plena est dextera tua. Letetur mons syon et exultent filie iudee: propter iudicia tua dñe. Circumdate syon et complectimini eam: narrate in turribus eius. Ponite corda uestra in uirtute eius: et distribuite domos eius: ut enarretis in posteritate altera.

PSALMVS

Quoniam hic est deus deus noster in eternum et in seculum seculi: ipse regit nos in secula.

PSALMVS

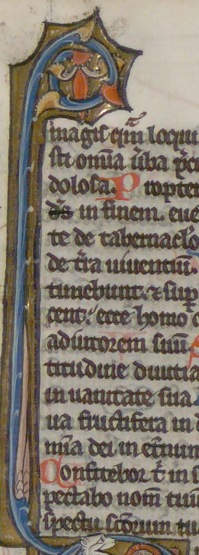
Audite hec omnes gentes: auribus percipite omnes qui habitatis orbem. Quoniam et terrigene et filii hominum: simul in unum diues et pauper. Os meum loquetur sapientiam: et meditatio cordis mei prudentiam. Inclinabo in parabolam aurem meam: aperiam in psalterio propositiones meas. Quare timebo in die mala: iniquitas calcanei mei circumdabit me. Qui confidunt in uirtute sua: et in multitudine diuitiarum suarum gloriantur. Frater non redimit: redimet homo: non dabit deo placationem suam et pretium redemptionis anime eius: et laborabit in eternum et uiuet adhuc in finem. Non uidebit interitum cum uiderit sapientes moriantur: simul insipiens et stolidus peribunt. Et relinquent alienis diuitias suas: et sepulchra eorum domus illorum in eternum. Tabernacula eorum in progenie et progenie: uocauerunt nomina sua in terris suis. Homo cum in honore esset non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus et similis

factus est illis. Hec ira illoꝝ scandalum ꝑpis: ꝛ pulsa in oze suo compla
cebunt. Sicut oues in inferno positi
sunt: mors depascet eos. Et dñabiꝫ
tur eoꝝ iusti in matutino: ꝛ auxiliū
eoꝝ uetustet in inferno a gla eoꝝ. Ve
rumtñ ds redimet aiam meam de ma
nu inferi: cum acceperit me. Ne timu
eris cum diues fcs fuerit homo: ꝛ cum
multiplicata fuerit gla domus eius.
Quia cum interierit non sumet omnia:
nec descendet cum eo gla ei. Quia
anima ei in uita ꝑpria benedicetur:
confitebitur tibi cum benefeceris ei.
Introibit usq; ad ꝓgenies patrū su
oꝝ: ꝛ usq; in eternum non uidebit lu
men. Homo cum in honore esset non
intellexit: comparatus est iumentis
insipientibꝫ ꝛ similis fcs est illis. Ps.
Dixit dns dño meo: sede a dex
tris meis. Donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuoꝝ. Virgam uir
tutis tue emittet dns ex sion: dñare in
medio inimicoꝝ tuoꝝ. Tecum principium
in die uirtutis tue in splendoribus sanctoꝝ:
ex utero ante luciferum genui te. Juravit
dns ⁊ non penitebit eum: tu es sacerdos
in eternum secundum ordinem melchisedech.
Dns a dex tuus confregit in die ire sue reges.
Judicabit in nationibus implebit ruinas:
conquassabit capita in terra multoꝝ in uia
bibet de torrente: propterea exaltabit caput.
Alleluia. Confitebor tibi dne in toto
corde meo: in consilio iustoꝝ ⁊ congregatione.
Magna opa dñi exquisita in omnes uolun
tates eius. Confessio ⁊ magnificentia opus
eius: ⁊ iusticia eius manet in seculum seculi.
Memoriam fecit mirabilium suoꝝ misericors
⁊ miserator dns: escam dedit timentibus se.
Memor erit in seculum testamenti sui: uir
tutem operum suoꝝ annunciabit populo suo.
Ut det illis hereditatem gentium: opa manuum
eius ueritas ⁊ iudicium. Fidelia omnia mandata
eius confirmata in seculum seculi: facta in ueri
tate ⁊ equitate. Redemptionem misit populo suo:
mandauit in eternum testamentum suum. Sanctum
⁊ terribile nomen eius: initium sapie timor dñi.
Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laus
ejus manet in seculum seculi. Alleluia. Beatus
uir qui timet dñm: in mandatis eius uolet nimis.
Potens in terra erit semen eius: generatio rectoꝝ
benedicetur. Gloria ⁊ diuitie in domo eius: ⁊ iusti
cia eius manet in seculum seculi. Exortum est in
tenebris lumen rectis: misericors ⁊ miserator ⁊ iustus.
Jucundus homo qui miseretur ⁊ commodat: disponet
sermones suos in iudicio. Quia in eternum non com
mouebitur. In memoria eterna erit iustus: ab auditione
mala non timebit. Paratum cor eius sperare in dño:
confirmatum est cor eius non commouebitur donec
despiciat inimicos suos. Dispersit dedit pauperibus:
iusticia eius manet in seculum seculi: cornu eius exal
tabitur in gla. Peccator uidebit ⁊ irascetur dentibus
suis ⁊ tabescet: desiderium peccatoꝝ peribit. Alleluia.
Laudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Sit nomen dñi
benedictum ex hoc nunc ⁊ usq; in seculum. A solis ortu usq;
ad occasum: laudabile nomen dñi. Excelsus super omnes
gentes dns: ⁊ super celos gla eius. Quis sicut dns deus noster
qui in altis habitat: ⁊ humilia respicit in celo ⁊ in terra.
Suscitans a terra inopem: ⁊ de stercore erigens pauperem.
Ut collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.
Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum letantem.
Alleluia. In exitu israel de egipto: domus iacob de populo
barbaro. Facta est iudea sanctificatio eius: israel potestas eius.
Mare uidit ⁊ fugit: jordanis conuersus est retrorsum. Montes
exultauerunt ut arietes: ⁊ colles sicut agni ouium. Quid est tibi
mare quod fugisti: ⁊ tu jordanis quia conuersus es retrorsum.
Montes exultastis sicut arietes: ⁊ colles sicut agni ouium.
A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui conuertit
petram in stagna aquarum: ⁊ rupem in fontes aquarum.
Non nobis dne non nobis: sed nomini tuo da gloriam.
Super misericordia tua ⁊ ueritate tua: nequando dicant
gentes ubi est deus eoꝝ. Deus autem noster in celo: omnia
quecumq; uoluit fecit. Simulacra gentium argentum ⁊ aurum:
opa manuum hominum. Os habent ⁊ non loquentur: oculos
habent ⁊ non uidebunt. Aures habent ⁊ non audient: nares
habent ⁊ non odorabunt. Manus habent ⁊ non palpabunt:
pedes habent ⁊ non ambulabunt. Non clamabunt in gutture
suo: similes illis fiant qui faciunt ea ⁊ omnes qui confidunt
in eis. Domus israel speravit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ protector
eoꝝ est. Domus aaron speravit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ protector
eoꝝ est. Qui timent dñm speraverunt in dño: adiutor eoꝝ
⁊ protector eoꝝ est. Dns memor fuit nri: ⁊ benedixit nobis.
Benedixit domui israel: benedixit domui aaron. Benedixit
omnibus qui timent dñm: pusillis cum maioribus. Adiciat
dns super uos: super uos ⁊ super filios uestros. Benedicti
uos a dño: qui fecit celum ⁊ terram. Celum celi dño: terram
autem dedit filiis hominum. Non mortui laudabunt te dne:
neq; omnes qui descendunt in infernum. Sed nos qui uiuimus
benedicimus dño: ex hoc nunc ⁊ usq; in seculum. Alleluia.
Dilexi quoniam exaudiet dns: uocem orationis mee. Quia
inclinauit aurem suam mihi: ⁊ in diebus meis inuocabo.
Circumdederunt me dolores mortis: pericula inferni inuene
runt me. Tribulationem ⁊ dolorem inueni: ⁊ nomen dñi
inuocaui. O dne libera animam meam: misericors dns ⁊ iustus
⁊ deus noster miseretur. Custodiens paruulos dns: humiliatus
sum ⁊ liberauit me. Conuertere anima mea in requiem tuam:
quia dns benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte:
oculos meos a lacrimis. Pedes meos a lapsu: placebo dño in
regione uiuoꝝ. Credidi propter quod locutus sum: ego autem
humiliatus sum nimis. Ego dixi in excessu meo: omnis homo
mendax. Quid retribuam dño: pro omnibus que retribuit mihi.
Calicem salutaris accipiam: ⁊ nomen dñi inuocabo. Uota mea
dño reddam coram omni populo eius: pretiosa in conspectu dñi
mors sanctoꝝ eius. O dne quia ego seruus tuus: ego seruus tuus
⁊ filius ancille tue. Dirupisti uincula mea: tibi sacrificabo hos
tiam laudis ⁊ nomen dñi inuocabo. Uota mea dño reddam
coram omni populo eius: in atriis domus dñi in medio tui
Jerusalem. Alleluia. Laudate dñm omnes gentes: laudate eum
omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia
eius: ⁊ ueritas dñi manet in eternum. Gloria patri ⁊ filio ⁊ spiritui
sancto. Sicut erat in principio ⁊ nunc ⁊ semper ⁊ in secula seculoꝝ.
Amen. Alleluia. Ps. Laudate dñm de celis: laudate eum in excelsis.
Laudate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes uirtutes eius.
Laudate eum sol ⁊ luna: laudate eum omnes stelle ⁊ lumen. Laudate
eum celi celorum: ⁊ aque omnes que super celos sunt laudent nomen
dñi. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandauit ⁊ creata sunt.
Statuit ea in eternum ⁊ in seculum seculi: precepit ⁊ non preteribit.
Laudate dñm de terra: dracones ⁊ omnes abissi. Ignis grando nix
glacies spiritus procellarum: que faciunt uerbum eius. Montes
⁊ omnes colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri. Bestie ⁊ uniuersa
pecora: serpentes ⁊ uolucres pennate. Reges terre ⁊ uniuersi
populi: principes ⁊ omnes iudices terre. Juuenes ⁊ uirgines
senes cum iunioribus: laudent nomen dñi. Quia exaltatum est
nomen eius solius: confessio eius super celum ⁊ terram. Et exal
tauit cornu populi sui: hymnus omnibus sanctis eius. Filiis israel
populo appropianti sibi: alleluia. Cantate dño canticum nouum:
laus eius in ecclesia sanctoꝝ. Letetur israel in eo qui fecit eum:
⁊ filii sion exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro:
in tympano ⁊ psalterio psallant ei. Quia beneplacitum est dño
in populo suo: ⁊ exaltabit mansuetos in salutem. Exultabunt
sancti in gla: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in
gutture eoꝝ: ⁊ gladii ancipites in manibus eoꝝ. Ad faciendam
uindictam in nationibus: increpationes in populis. Ad alligandos
reges eoꝝ in compedibus: ⁊ nobiles eoꝝ in manicis ferreis.
Ut faciant in eis iudicium conscriptum: gla hec est omnibus
sanctis eius. Alleluia. Laudate dñm in sanctis eius: laudate eum
in firmamento uirtutis eius. Laudate eum in uirtutibus eius:
laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.
Laudate eum in sono tube: laudate eum in psalterio ⁊ cithara.
Laudate eum in timpano ⁊ choro: laudate eum in cordis ⁊ organo.
Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis
iubilationis. Omnis spiritus laudet dñm: alleluia. Ps. Dixit insipiens
in corde suo: non est deus. Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti sunt
in studiis suis: non est qui faciat bonum non est usq; ad unum.
Deus de celo prospexit super filios hominum: ut uideat si est intelle
gens aut requirens deum. Omnes declinauerunt simul inutiles facti
sunt: non est qui faciat bonum non est usq; ad unum. Nonne cognos
cent omnes qui operantur iniquitatem: qui deuorant plebem meam
ut escam panis. Deum non inuocauerunt: illic trepidauerunt timore
ubi non erat timor. Quia deus dissipauit ossa eoꝝ qui hominibus
placent: confusi sunt quoniam deus spreuit eos. Quis dabit ex sion
salutare israel: cum conuerterit deus captiuitatem plebis sue.
Exultabit iacob ⁊ letabitur israel: ⁊ letabuntur omnes qui diligunt
nomen dñi. Alleluia. Ps. Quam bonus israel deus: his qui recto sunt
corde. Mei autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei.
Quia zelaui super iniquos: pacem peccatoꝝ uidens. Quia non est
respectus morti eoꝝ: ⁊ firmamentum in plaga eoꝝ. In labore hominum
non sunt: ⁊ cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia
eoꝝ: operti sunt iniquitate sua ⁊ impietate eoꝝ. Prodiit quasi ex adipe
iniquitas eoꝝ: transierunt in affectum cordis. Cogitauerunt ⁊ locuti
sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in celum
os suum: ⁊ lingua eoꝝ transiit in terra. Ideo conuertetur populus meus
hic: ⁊ dies plenos inuenient in eis. Et dixerunt quomodo scit deus:
⁊ si est scientia in excelso. Ecce ipsi peccatores ⁊ abundantes in seculo:
obtinuerunt diuitias. Et dixi nunquid ergo iustificaui cor meum: ⁊ lauabo
inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: ⁊ castigatio mea
in matutinis. Si dicebam narrabo sic: ecce nationem filiorum tuoꝝ reprobabo.
Existimabam ut cognoscerem hoc: labor est ante me. Donec intrem in
sanctuarium dei: ⁊ intelligam in nouissimis eoꝝ. Uerumtñ propter dolos
posuisti eis: dejecisti eos dum allenarentur. Quomodo facti sunt in desola
tionem: subito defecerunt perierunt propter iniquitatem suam. Sicut somnium
surgentium dñe: in ciuitate tua imaginem ipsoꝝ ad nichilum redigis. Quia
inflammatum est cor meum: ⁊ renes mei commutati sunt. Et ego ad nichilum
redactus sum ⁊ nescius: ut iumentum factus sum apud te. Et ego semper
tecum: tenuisti manum dexteram meam. In uoluntate tua deduxisti me:
⁊ cum gla suscepisti me. Quid enim mihi est in celo: ⁊ a te quid uolui super
terram. Defecit caro mea ⁊ cor meum: deus cordis mei ⁊ pars mea deus in
eternum. Quia ecce qui elongant se a te peribunt: perdidisti omnem qui
fornicatus est abs te. Mihi autem adherere deo bonum est: ponere in dño
spem meam. Ut annunciem omnes predicationes tuas: in portis filie sion.
Alleluia. Ps. Deus laudem meam ne tacueris: quia os peccatoris ⁊ os
dolosi super me apertum est. Locuti sunt aduersum me lingua dolosa:
⁊ sermonibus odii circumdederunt me. Et expugnauerunt me gratis:
pro eo ut diligerem illos detrahebant mihi. Posuerunt aduersum me mala
pro bonis: ⁊ odium pro dilectione mea. Constitue super eum peccatorem:
⁊ diabolus stet a dex eius. Cum iudicatur exeat condemnatus: ⁊ oratio
eius fiat in peccatum. Fiant dies eius pauci: ⁊ episcopatum eius accipiat
alter. Fiant filii eius orfani: ⁊ uxor mea uidua. Nutantes transferantur filii
eius ⁊ mendicent: ⁊ eiciantur a domibus suis. Scrutetur fenerator omnem
substantiam eius: ⁊ diripiant alieni labores eius. Non sit illi adiutor:
nec sit qui misereatur pupillis eius. Fiant filii eius in interitum: in
generatione una deleatur nomen eius. In memoria patrum eius ascendat
iniquitas: ⁊ peccatum matris eius non deleatur. Fiant contra dñm semper:
⁊ intereat de terra memoria eius. Pro eo quod non recordatus est facere
misericordiam: ⁊ persecutus est hominem inopem ⁊ mendicum. Et compunctum
corde mortificare. Et diligebat maledictionem: ⁊ ueniet ei. Et non uoluit
benedictionem: ⁊ elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut uestimentum:
⁊ intrauit sicut aqua in interiora eius. Et sicut oleum in ossibus eius.
Fiat ei sicut uestimentum quo operitur: ⁊ sicut zona qua semper
precingitur. Hoc opus eoꝝ qui detrahunt mihi apud dñm: ⁊ qui loquuntur
mala aduersus animam meam. Et tu dne dne fac mecum propter nomen
tuum: quia suauis est misericordia tua. Libera me quia inops ⁊ pauper
ego sum: ⁊ cor meum conturbatum est intra me. Sicut umbra cum declinat
ego abiui: excussus sum sicut locuste. Genua mea infirmata sunt a ieiunio:
⁊ caro mea immutata est propter oleum. Et ego factus sum opprobrium
illis: uiderunt me ⁊ mouerunt capita sua. Adiuua me dne deus meus:
⁊ saluum me fac secundum misericordiam tuam. Et sciant quia manus
tua hec: ⁊ tu dne fecisti eam. Maledicent illi ⁊ tu benedices: qui insurgunt
in me insurgant ⁊ confundantur: seruus autem tuus letabitur. Induantur
qui detrahunt mihi pudore suo: sicut diploide operiantur confusione sua.
Confitebor dño nimis in ore meo: ⁊ in medio multoꝝ laudabo eum.
Quia astitit a dex pauperi: ut saluam faceret a persequentibus animam meam.
Alleluia. Ps. Dixit dns dño meo: sede a dex
tris meis. Donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuoꝝ. Virgam uir
tutis tue emittet dns ex sion: dñare in
medio inimicoꝝ tuoꝝ. Tecum principium
in die uirtutis tue in splendoribus sanctoꝝ:
ex utero ante luciferum genui te. Juravit
dns ⁊ non penitebit eum: tu es sacerdos
in eternum secundum ordinem melchisedech.
Dns a dex tuus confregit in die ire sue reges.
Judicabit in nationibus implebit ruinas:
conquassabit capita in terra multoꝝ in uia
bibet de torrente: propterea exaltabit caput.
Alleluia. Confitebor tibi dne in toto
corde meo: in consilio iustoꝝ ⁊ congregatione.
Magna opa dñi exquisita in omnes uolun
tates eius. Confessio ⁊ magnificentia opus
eius: ⁊ iusticia eius manet in seculum seculi.
Memoriam fecit mirabilium suoꝝ misericors
⁊ miserator dns: escam dedit timentibus se.
Memor erit in seculum testamenti sui: uir
tutem operum suoꝝ annunciabit populo suo.
Ut det illis hereditatem gentium: opa manuum
eius ueritas ⁊ iudicium. Fidelia omnia mandata
eius confirmata in seculum seculi: facta in ueri
tate ⁊ equitate. Redemptionem misit populo suo:
mandauit in eternum testamentum suum. Sanctum
⁊ terribile nomen eius: initium sapie timor dñi.
Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laus
ejus manet in seculum seculi. Alleluia. Beatus
uir qui timet dñm: in mandatis eius uolet nimis.
Potens in terra erit semen eius: generatio rectoꝝ
benedicetur. Gloria ⁊ diuitie in domo eius: ⁊ iusti
cia eius manet in seculum seculi. Exortum est in
tenebris lumen rectis: misericors ⁊ miserator ⁊ iustus.
Jucundus homo qui miseretur ⁊ commodat: disponet
sermones suos in iudicio. Quia in eternum non com
mouebitur. In memoria eterna erit iustus: ab auditione
mala non timebit. Paratum cor eius sperare in dño:
confirmatum est cor eius non commouebitur donec
despiciat inimicos suos. Dispersit dedit pauperibus:
iusticia eius manet in seculum seculi: cornu eius exal
tabitur in gla. Peccator uidebit ⁊ irascetur dentibus
suis ⁊ tabescet: desiderium peccatoꝝ peribit. Alleluia.
Laudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Sit nomen dñi
benedictum ex hoc nunc ⁊ usq; in seculum. A solis ortu usq;
ad occasum: laudabile nomen dñi. Excelsus super omnes
gentes dns: ⁊ super celos gla eius. Quis sicut dns deus noster
qui in altis habitat: ⁊ humilia respicit in celo ⁊ in terra.
Suscitans a terra inopem: ⁊ de stercore erigens pauperem.
Ut collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui.
Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum letantem.
Alleluia. In exitu israel de egipto: domus iacob de populo
barbaro. Facta est iudea sanctificatio eius: israel potestas eius.
Mare uidit ⁊ fugit: jordanis conuersus est retrorsum. Montes
exultauerunt ut arietes: ⁊ colles sicut agni ouium. Quid est tibi
mare quod fugisti: ⁊ tu jordanis quia conuersus es retrorsum.
Montes exultastis sicut arietes: ⁊ colles sicut agni ouium.
A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui conuertit
petram in stagna aquarum: ⁊ rupem in fontes aquarum.
Non nobis dne non nobis: sed nomini tuo da gloriam.
Super misericordia tua ⁊ ueritate tua: nequando dicant
gentes ubi est deus eoꝝ. Deus autem noster in celo: omnia
quecumq; uoluit fecit. Simulacra gentium argentum ⁊ aurum:
opa manuum hominum. Os habent ⁊ non loquentur: oculos
habent ⁊ non uidebunt. Aures habent ⁊ non audient: nares
habent ⁊ non odorabunt. Manus habent ⁊ non palpabunt:
pedes habent ⁊ non ambulabunt. Non clamabunt in gutture
suo: similes illis fiant qui faciunt ea ⁊ omnes qui confidunt
in eis. Domus israel speravit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ protector
eoꝝ est. Domus aaron speravit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ protector
eoꝝ est. Qui timent dñm speraverunt in dño: adiutor eoꝝ
⁊ protector eoꝝ est. Dns memor fuit nri: ⁊ benedixit nobis.
Benedixit domui israel: benedixit domui aaron. Benedixit
omnibus qui timent dñm: pusillis cum maioribus. Adiciat
dns super uos: super uos ⁊ super filios uestros. Benedicti
uos a dño: qui fecit celum ⁊ terram. Celum celi dño: terram
autem dedit filiis hominum. Non mortui laudabunt te dne:
neq; omnes qui descendunt in infernum. Sed nos qui uiuimus
benedicimus dño: ex hoc nunc ⁊ usq; in seculum. Alleluia.
Dilexi quoniam exaudiet dns: uocem orationis mee. Quia
inclinauit aurem suam mihi: ⁊ in diebus meis inuocabo.
Circumdederunt me dolores mortis: pericula inferni inuene
runt me. Tribulationem ⁊ dolorem inueni: ⁊ nomen dñi
inuocaui. O dne libera animam meam: misericors dns ⁊ iustus
⁊ deus noster miseretur. Custodiens paruulos dns: humiliatus
sum ⁊ liberauit me. Conuertere anima mea in requiem tuam:
quia dns benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte:
oculos meos a lacrimis. Pedes meos a lapsu: placebo dño in
regione uiuoꝝ. Credidi propter quod locutus sum: ego autem
humiliatus sum nimis. Ego dixi in excessu meo: omnis homo
mendax. Quid retribuam dño: pro omnibus que retribuit mihi.
Calicem salutaris accipiam: ⁊ nomen dñi inuocabo. Uota mea
dño reddam coram omni populo eius: pretiosa in conspectu dñi
mors sanctoꝝ eius. O dne quia ego seruus tuus: ego seruus tuus
⁊ filius ancille tue. Dirupisti uincula mea: tibi sacrificabo hos
tiam laudis ⁊ nomen dñi inuocabo. Uota mea dño reddam
coram omni populo eius: in atriis domus dñi in medio tui
Jerusalem. Alleluia. Laudate dñm omnes gentes: laudate eum
omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia
eius: ⁊ ueritas dñi manet in eternum. Gloria patri ⁊ filio ⁊ spiritui
sancto. Sicut erat in principio ⁊ nunc ⁊ semper ⁊ in secula seculoꝝ.
Amen. Alleluia. Ps. Laudate dñm de celis: laudate eum in excelsis.
Laudate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes uirtutes eius.
Laudate eum sol ⁊ luna: laudate eum omnes stelle ⁊ lumen. Laudate
eum celi celorum: ⁊ aque omnes que super celos sunt laudent nomen
dñi. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandauit ⁊ creata sunt.
Statuit ea in eternum ⁊ in seculum seculi: precepit ⁊ non preteribit.
Laudate dñm de terra: dracones ⁊ omnes abissi. Ignis grando nix
glacies spiritus procellarum: que faciunt uerbum eius. Montes
⁊ omnes colles: ligna fructifera ⁊ omnes cedri. Bestie ⁊ uniuersa
pecora: serpentes ⁊ uolucres pennate. Reges terre ⁊ uniuersi
populi: principes ⁊ omnes iudices terre. Juuenes ⁊ uirgines
senes cum iunioribus: laudent nomen dñi. Quia exaltatum est
nomen eius solius: confessio eius super celum ⁊ terram. Et exal
tauit cornu populi sui: hymnus omnibus sanctis eius. Filiis israel
populo appropianti sibi: alleluia. Cantate dño canticum nouum:
laus eius in ecclesia sanctoꝝ. Letetur israel in eo qui fecit eum:
⁊ filii sion exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro:
in tympano ⁊ psalterio psallant ei. Quia beneplacitum est dño
in populo suo: ⁊ exaltabit mansuetos in salutem. Exultabunt
sancti in gla: letabuntur in cubilibus suis. Exultationes dei in
gutture eoꝝ: ⁊ gladii ancipites in manibus eoꝝ. Ad faciendam
uindictam in nationibus: increpationes in populis. Ad alligandos
reges eoꝝ in compedibus: ⁊ nobiles eoꝝ in manicis ferreis.
Ut faciant in eis iudicium conscriptum: gla hec est omnibus
sanctis eius. Alleluia. Laudate dñm in sanctis eius: laudate eum
in firmamento uirtutis eius. Laudate eum in uirtutibus eius:
laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius.
Laudate eum in sono tube: laudate eum in psalterio ⁊ cithara.
Laudate eum in timpano ⁊ choro: laudate eum in cordis ⁊ organo.
Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis
iubilationis. Omnis spiritus laudet dñm: alleluia. Ps. Dixit insipiens
in corde suo: non est deus. Corrupti sunt ⁊ abominabiles facti sunt
in studiis suis: non est qui faciat bonum non est usq; ad unum.
Deus de celo prospexit super filios hominum: ut uideat si est intelle
gens aut requirens deum. Omnes declinauerunt simul inutiles facti
sunt: non est qui faciat bonum non est usq; ad unum. Nonne cognos
cent omnes qui operantur iniquitatem: qui deuorant plebem meam
ut escam panis. Deum non inuocauerunt: illic trepidauerunt timore
ubi non erat timor. Quia deus dissipauit ossa eoꝝ qui hominibus
placent: confusi sunt quoniam deus spreuit eos. Quis dabit ex sion
salutare israel: cum conuerterit deus captiuitatem plebis sue.
Exultabit iacob ⁊ letabitur israel: ⁊ letabuntur omnes qui diligunt
nomen dñi. Alleluia. Ps. Quam bonus israel deus: his qui recto sunt
corde. Mei autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei.
Quia zelaui super iniquos: pacem peccatoꝝ uidens. Quia non est
respectus morti eoꝝ: ⁊ firmamentum in plaga eoꝝ. In labore hominum
non sunt: ⁊ cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia
eoꝝ: operti sunt iniquitate sua ⁊ impietate eoꝝ. Prodiit quasi ex adipe
iniquitas eoꝝ: transierunt in affectum cordis. Cogitauerunt ⁊ locuti
sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in celum
os suum: ⁊ lingua eoꝝ transiit in terra. Ideo conuertetur populus meus
hic: ⁊ dies plenos inuenient in eis. Et dixerunt quomodo scit deus:
⁊ si est scientia in excelso. Ecce ipsi peccatores ⁊ abundantes in seculo:
obtinuerunt diuitias. Et dixi nunquid ergo iustificaui cor meum: ⁊ lauabo
inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: ⁊ castigatio mea
in matutinis. Si dicebam narrabo sic: ecce nationem filiorum tuoꝝ reprobabo.
Existimabam ut cognoscerem hoc: labor est ante me. Donec intrem in
sanctuarium dei: ⁊ intelligam in nouissimis eoꝝ. Uerumtñ propter dolos
posuisti eis: dejecisti eos dum allenarentur. Quomodo facti sunt in desola
tionem: subito defecerunt perierunt propter iniquitatem suam. Sicut somnium
surgentium dñe: in ciuitate tua imaginem ipsoꝝ ad nichilum redigis. Quia
inflammatum est cor meum: ⁊ renes mei commutati sunt. Et ego ad nichilum
redactus sum ⁊ nescius: ut iumentum factus sum apud te. Et ego semper
tecum: tenuisti manum dexteram meam. In uoluntate tua deduxisti me:
⁊ cum gla suscepisti me. Quid enim mihi est in celo: ⁊ a te quid uolui super
terram. Defecit caro mea ⁊ cor meum: deus cordis mei ⁊ pars mea deus in
eternum. Quia ecce qui elongant se a te peribunt: perdidisti omnem qui
fornicatus est abs te. Mihi autem adherere deo bonum est: ponere in dño
spem meam. Ut annunciem omnes predicationes tuas: in portis filie sion.
Alleluia. Ps. Deus laudem meam ne tacueris: quia os peccatoris ⁊ os
dolosi super me apertum est. Locuti sunt aduersum me lingua dolosa:
⁊ sermonibus odii circumdederunt me. Et expugnauerunt me gratis:
pro eo ut diligerem illos detrahebant mihi. Posuerunt aduersum me mala
pro bonis: ⁊ odium pro dilectione mea. Constitue super eum peccatorem:
⁊ diabolus stet a dex eius. Cum iudicatur exeat condemnatus: ⁊ oratio
eius fiat in peccatum. Fiant dies eius pauci: ⁊ episcopatum eius accipiat
alter. Fiant filii eius orfani: ⁊ uxor mea uidua. Nutantes transferantur filii
eius ⁊ mendicent: ⁊ eiciantur a domibus suis. Scrutetur fenerator omnem
substantiam eius: ⁊ diripiant alieni labores eius. Non sit illi adiutor:
nec sit qui misereatur pupillis eius. Fiant filii eius in interitum: in
generatione una deleatur nomen eius. In memoria patrum eius ascendat
iniquitas: ⁊ peccatum matris eius non deleatur. Fiant contra dñm semper:
⁊ intereat de terra memoria eius. Pro eo quod non recordatus est facere
misericordiam: ⁊ persecutus est hominem inopem ⁊ mendicum. Et compunctum
corde mortificare. Et diligebat maledictionem: ⁊ ueniet ei. Et non uoluit
benedictionem: ⁊ elongabitur ab eo. Et induit maledictionem sicut uestimentum:
⁊ intrauit sicut aqua in interiora eius. Et sicut oleum in ossibus eius.
Fiat ei sicut uestimentum quo operitur: ⁊ sicut zona qua semper
precingitur. Hoc opus eoꝝ qui detrahunt mihi apud dñm: ⁊ qui loquuntur
mala aduersus animam meam. Et tu dne dne fac mecum propter nomen
tuum: quia suauis est misericordia tua. Libera me quia inops ⁊ pauper
ego sum: ⁊ cor meum conturbatum est intra me. Sicut umbra cum declinat
ego abiui: excussus sum sicut locuste. Genua mea infirmata sunt a ieiunio:
⁊ caro mea immutata est propter oleum. Et ego factus sum opprobrium
illis: uiderunt me ⁊ mouerunt capita sua. Adiuua me dne deus meus:
⁊ saluum me fac secundum misericordiam tuam. Et sciant quia manus
tua hec: ⁊ tu dne fecisti eam. Maledicent illi ⁊ tu benedices: qui insurgunt
in me insurgant ⁊ confundantur: seruus autem tuus letabitur. Induantur
qui detrahunt mihi pudore suo: sicut diploide operiantur confusione sua.
Confitebor dño nimis in ore meo: ⁊ in medio multoꝝ laudabo eum.
Quia astitit a dex pauperi: ut saluam faceret a persequentibus animam meam.

conceptus me mat̄ mea. Ecce enim
ueritatem dilexisti incerta ⁊ occulta sa
pientie tue manifestasti mi. Asper
ges me ysopo ⁊ mundabor: lauabis me
⁊ super niuem dealbabor. Auditui
meo dabis gaudium ⁊ letitiam: ⁊ exul
tabunt ossa humiliata. Auerte fa
ciem tuam a peccatis meis: ⁊ omnes
iniquitates meas dele. Cor mun
dum crea in me ds̄: ⁊ spm rectum inno
ua in uisceribus meis. Ne proicias
me a facie tua ⁊ spm scm̄ tuum ne
auferas a me. Redde mi letitiam
salutaris tui: ⁊ spū principali con
firma me. Docebo iniquos uias tu
as: ⁊ impii ad te conuertentur. Li
bera me de sanguinibus ds̄ ds̄ salu
tis mee: ⁊ exultabit lingua mea iu
stitiam tuam. Dne labia mea aper
ies: ⁊ os meum annuntiabit laudem
tuam. Quoniam si uoluisses sacrificium
dedissem: utiq; holocaustis non de
lectaberis. Sacrificium deo spūs con
tribulatus: cor contritum ⁊ humilia
tum ds̄ non despicies. Benigne fac
dne in bona uoluntate tua syon:
⁊ edificentur muri hierl̄m. Tunc ac
ceptabis sacrificium iustitie oblatio
nes ⁊ holocausta: tunc imponent
super altare tuum uitulos.

Quid gl̄iaris in malitia: qui potens es
in iniquitate. Tota die iniustitiam
cogitauit lingua
tua: sicut nouacu
la acuta fecisti dolum. Odisti ma
liciam super benignitatem: iniquita

tem magis quam loqui equitatem. Odisti
omnia uerba precipitationis: lingua
dolosa. Propterea ds̄ destruet te
in finem. euellet te ⁊ emigrabit
te de tabernaculo tuo: ⁊ radicem tuam
de terra uiuentium. Videbunt iusti et
timebunt: ⁊ super eum ridebunt ⁊ di
cent: ecce homo qui non posuit deum
adiutorem suum. Sed speranit in
multitudine diuitiarum suarum: ⁊ preualuit
in uanitate sua. Ego autem sicut oli
ua fructifera in domo dei: speraui in
misericordia dei in eternum ⁊ in seculum
seculi. Confitebor tibi in seculum quia fecisti: ⁊ ex
pectabo nomen tuum quoniam bonum in con
spectu sanctorum tuorum.

Dixit insipiens in cor
de suo: non est ds̄. Corrupti sunt et
abhominabiles facti sunt in iniquitatibus:
non est qui faciat bo
num. Ds̄ de celo prospexit super filios
hominum: ut uideat si est intelligens
aut requirens dm̄. Omnes declina
uerunt simul inutiles facti sunt: non
est qui faciat bonum non est usq; ad u
num. Nonne scient omnes qui ope
rantur iniquitatem: qui deuorant
plebem meam ut escam panis. Deum
non inuocauerunt: illic trepidauerunt timo
re ubi non erat timor. Quoniam ds̄ dissipa
uit ossa eorum qui hominibus placent:
confusi sunt quoniam ds̄ spreuit eos. Quis
dabit ex syon saluare israhel: cum conuerterit deus captiuitatem plebis
sue exultabit iacob ⁊ letabitur israhel.

Ds̄ in nomine tuo saluum me fac:

& in iustitia tua uiuifica me. Dñe exaudi orationem meam: auribus percipe obsecrationem meam: in ueritate tua exaudi me. Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Quia persecutus est inimicus anima mea: humiliauit in terra uitam meam. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: & anxiatus est super me spiritus meus: in me turbatum est cor meum. Memor fui dierum antiquorum: meditatus sum in omnibus operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me domine defecit spiritus meus. Non auertas faciem tuam a me: & similis ero descendentibus in lacum. Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui. Notam fac mihi uiam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam. Eripe me de inimicis meis domine ad te confugi. Doce me facere uoluntatem tuam: quia deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum domine uiuificabis me in aequitate tua. Educes de tribulatione animam meam: & in misericordia tua disperdes inimicos meos. Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam ego seruus tuus sum.

Psalmus. LIII.

Exaudi deus orationem meam: & ne despexeris deprecationem meam. Intende mihi & exaudi me. Contristatus sum in exercitatione mea: & conturbatus sum a uoce inimici & a tribulatione peccatoris. Quoniam declinauerunt in me iniquitates: & in ira molesti erant mihi. Cor meum conturbatum est in me: & formido mortis cecidit super me. Timor & tremor uenerunt super me: & contexerunt me tenebre. Et dixi quis dabit mihi pennas sicut columbe: & uolabo & requiescam. Ecce elongaui fugiens: & mansi in solitudine. Expectabam eum qui saluum me faceret a pusillanimitate spiritus & tempestate. Precipita domine diuide linguas eorum: quoniam uidi iniquitatem & contradictionem in ciuitate. Die ac nocte circumdabit eam super muros eius iniquitas & labor in medio eius & iniustitia. Et non defecit de platea eius usura & dolus. Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi: sustinuissem utique. Et si is qui oderat me super me magna loquutus fuisset: abscondissem me forsitan ab eo. Tu uero homo unanimis: dux meus & notus meus. Qui simul mecum dulces capiebas cibos: in domo dei ambulauimus cum consensu. Veniat mors super illos & descendant in infernum uiuentes. Quoniam nequitie in adinuentionibus eorum: in medio eorum. Ego ad deum clamaui: & dominus saluauit me. Vespere & mane & meridie narrabo & annunciabo: & exaudiet uocem meam. Redimet in pace animam meam ab his qui approximabant mihi: quoniam inter multos erant mecum. Exaudiet deus & humiliabit illos: qui est ante secula. Non enim est illis commutatio. & non timuerunt deum: extendit manum suam in retribuendo. Contaminauerunt testamentum eius. Diuisi sunt ab ira uultus eius: & appropinquauit cor illius. Mollita sunt eloquia eius super oleum: & ipsa sunt iacula. Iacta super dominum curam tuam & ipse te enutriet: non dabit in eternum fluctuationem iusto. Tu uero deus deduces eos in puteum interitus. Viri sanguinum & dolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te domine.

Psalmus. LIV.

Miserere mei deus quoniam conculcauit me homo: tota die impugnans tribulauit me. Conculcauerunt me inimici mei tota die: quoniam multi bellantes aduersum me. Altitudine diei timebo: ego uero in te sperabo. In deo laudabo sermones meos: in deo speraui non timebo quid faciat mihi caro. Tota die uerba mea execrabantur: aduersum me omnes cogitationes

coꝝ u malū. Inhītabunt & abscon
dent: ipi calcaneū meū obseruabūt.
Sicut sustinuerunt aīam meam pro
pter hīlo saluos facies illos: in ira po
pulos confringes. Os uitam meā
annuntiaui tibi: posuisti lacrimas
meas in conspectu tuo. Sicut & in p
missione tua: tunc conuertentur ini
mici mei retrorsum. In quacūq; de
die inuocauero te: ecce cognoui q̄m ds
meus es. In dō laudabo ūbum. in dō
laudabo sermonem: in dō psalmū di
cam deo quid faciat mi homo. In me
sunt dē uota tua: que reddam laus
dationes tibi. Quīm eripuisti aīam me
am de morte & pedes meos de lapsu:
ut placeam coram dō in lūce uiuēciū.

Miserere mei dē miserē mei. LVI.
Quīm in te confidit aīa mea. Et
in umbra alaꝝ tuaꝝ sperabo: donec tran
seat iniquitas. Clamabo ad dēm al
tissimū: dēm qui benefecit mihi. Misit
de celo & liberauit me: dedit in obpro
brium conculcantes me. Misit deus
miam suam & ueritatē suam. & eripuit
aīam meam de medio catulorū le
onum: dormiui conturbatus. Filii ho
minū dentes eoꝝ arma & sagitte: &
lingua eoꝝ gladius acutus. Exalta
re sup celos dē: & in omnē terram
gla tua. Laqueum parauerūt pedibus
meis: & incurbauerūt aīam meā.
Foderunt ante faciem meam foueā
& inciderunt in eam. Paratū
cor meū dē paratum cor meū: cantabo
& psalmum dicam. Exurge gla
mea exurge psalterium & cithara: ex
urgam diluculo. Confitebor tibi
in ppls dne: & psalmū dicam tibi
in gentibus. Quīm magnificata est mi
ad celos mia tua: & usq; ad nubes
ueritas tua. Exaltare sup celos dē:
& sup omnē terram gla tua. LVII.
Si uere utiq; iustitiam loquimi
ni: recte iudicate filii hominū.
Etenim in corde iniquitates opa
mini in terra: iniusticias manuū ue
strarū cōmanducat. Alienati sunt peccatores
a uulua. erauerunt ab utero: locuti
sunt falsa. Furore illis secm̄ si
militudinem serpentis: sicut aspidis
surde & obturantis aures suas.
Que non exaudiet uocem incantan
tium: & ueneficia incantantis sapienter.
Dens conteret dentes eoꝝ in ore ipoꝝ: mo
las leonū confringet dns. Ad nichilum
deuenient tanq̄m aqua decurrent: intendit arcum suum do
nec infirmentur. Sicut cera q̄ fluit
auferentur: supercecidit ignis & non
uiderunt solem. Priusq̄m intelligerent
spine uestre rhamnum: sicut uiuentes sic
ut in ira absorbebit eos.
Letabitur iustus cum uiderit uin
dictam: manus suas lauabit in sanguine
peccatoris. Et dicet homo si
quidem est fructus iusto: utiq; est ds
iudicans eos in terra. LVIII.
Eripe me de inimicis meis dē mi
& ab insurgentibus in me libera
me. Eripe me de operantibus iniqui
tatem: & de uiris sanguinum salua
me. Quia ecce ceperunt aīam meā:
irruerunt in me fortes. Neq; in
iquitas mea neq; peccm meū dne:
sine iniquitate cucurri & direxi. Ex

ge in occursum meū & vide: & tu dñe
ds virtutū ds isrl. Intende ad vlti
tandas oēs gēs: ū miserearis oīb⁹
qui operantur iniquitatē. Conuer
tentur ad vesperam. & famem pati
entur ut canes: & circuibunt ciuitatē.
Ecce loquentur in ore suo & gladi
i labijs eoy: quīs quid audiuit.
Et tu dñe deridebis eos: ad nichi
lum deduces oēs gēs. Fortitudi
nem meam ad te custodiam: quīa
ds susceptor mūs. ds mūs misa eius
p̄ueniet me. Os ostendit mi super
inimicos meos ne occidas eos: ne
q̄n obliuiscantur lēgi mee. Dispge
illos in virtute tua: & depone eos
protector mūs dñe. Delictum oris eo
rum sermonem labioy ipoy: & com
prehendantur in superbia sua. Et de
execratione & mendacio annuncia
buntur in cōsumatōne: in ira cōsum
mationis & non erunt. Et scient q̄
ds dñabitur iacob: & finiū terre.
Conuertentur ad vesperam. & famem
patientur ut canes: & circuibunt
ciuitatē. Ipi dispgentur ad man
ducandū: si ūo non fuerint saturati
& murmurabunt. Ego aūt cantā
bo fortitudinem tuam: & exultabo
mane misam tuam. Quia factus es
susceptor mūs & refugiū meū: in
die tribulationis mee. Adiutor
mūs tibi psallam. q̄ ds susceptor
mūs es: ds mūs misa mea.

Ps. Ds reppulisti nos & destruxisti nos:
iratus es & misereris nobis.
Commouisti terram & conturbasti eam:
sana contritiones eius q̄ emota
est. Ostendisti pplo tuo dura: potasti
nos vino compunctionis. Dedisti
metuentib⁹ te significationē: ut
fugiant a facie arcus. Ut liberentur
dilecti tui: saluū fac dextera tua & exau
di me. Ds locutus est in scō suo: letā
bor & partiborsichymam & conuallē
tabernaculoy metibor. Meus est galaa
ad & mūs est manasses: & effortitudo
capitis mei. Iuda rex mūs.
meus olla spei mee. In idumeam
extendam calceamentum meū: mihi alie
nigene subditi sunt. Quis deduc
cet me in ciuitatem munitam: aūt
deducet me usq; in idumeā. Nonne
tu ds qui reppulisti nos: & non
egredieris ds in virtutib⁹ nris. Da
nob⁹ auxiliū de tribulatione: & va
na salus hominis. In ds faciem⁹
virtutem: & ipe ad nichilum dedu
cet tribulantes nos.

Exaudi ds deprecationem meā:
intende oratioīi mee. A finib⁹
terre ad te clamauī: dum anxiaret
cor meū in petra exaltasti me. Et
duxisti me q̄ factus es spes mea: turris
fortitudinis a facie inimici. Inha
bitabo in tabernaculo tuo in sēla: p
tegar in velamento alarū tuarū. Quo
niam tu ds mūs exaudisti oratōnem meam:
dedisti hereditatem timentib⁹ nomen
tuū. Dies sup dies regis adīes: anni
eius usq; in diem generationis &
generationē. Permanet in eternū
in conspectu dei: misam & veritatem eius
quis requiret. Sic psalmum dicā
nomini tuo in sēlum seli: ut reddam
vota mea de die in diem.

Nonne deo subiecta erit aia mea: ab ipo enim salutare meum. Nam et ipe ds meus et salutaris mis: suscep tor mis non mouebor amplius. Quousq; tentatis in homine interficimini omnes: tanq̃ parieti inclinato et macerie depulse. Verumtamen pretium meum cogitauerunt repellere: cupiunt in si mulatione sua benedicebant et corde suo ma ledicebant. Verumtamen deo subiecta e sto aia mea: quoniam ab ipo patia mea. Quia ipe ds meus et saluator mis: adiutor mis non emigrabo. In deo saluabitur meum et gla mea: ds auxilij mei et spes mea in deo est. Sperate in eo omnis congregatio pp. effundite coram illo corda ura: ds adiutor nr mecum. Verumtamen uana filii hominum. mendaces filii hominum in statera: ut decipiant ipi de uanitate in idipsum. Nolite sperare in iniquitate: et rapinã nolite cupere: diuitie si affluant nolite cor apponere. Semel locutus est ds duo hec audiui. quia potestas dei est et tibi dne misa: quia tu reddes unicuiq; iuxta opera sua. Psalmus

Os ds meus: ad te de luce uigilo. Sitiuit in te aia mea: quam multipliciter et caro mea. In terra deserta inuia et inaquosa. sic in scõ apparui tibi: ut uiderem uirtutem tuã et gloriam tuam. Quia melior est misa tua super uitas: labia mea laudabunt te. Sic benedicam te in uita mea: et in nõe tuo leuabo manus meas. Sicut a dipe et pinguedine repleatur anima mea: et labijs exultationis laudabit os meum. Si memor fui tui super stra tum meum. in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor mis. Et in uelamento alarũ tuarũ exultabo. adhesit aia mea post te: me suscepit dex tera tua. Ipsi uero in uanum quesierunt aiam meam. introibunt in inferiora terre: tradentur in manus gladij partes uulpium erunt. Rex uero letabitur in deo. laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia obstru ctum est os loquentium iniqua. Psalmus

Exaudi ds oronem meam cum deprecor: a timore inimici eripe aiam meam. Protexisti me a con uentu malignantium: a multitudine operantium iniquitatem. Quia exacuerunt ut gladium linguas suas. intenderunt arcum rem amaram: ut sagittent in occultis immaculatum. Subito sagittabunt eum et non timebunt: firmauerunt sibi sermonem nequam. narrauerunt ut absconderent laqueos: dixerunt quis uidebit eos. Scrutati sunt iniquitates: defecerunt scru tantes scrutinio. Accedet homo ad cor altum: et exaltabitur ds. Sagitte parnulorum facte sunt plage eorum: et infirmate sunt contra eos lingue eo rum. Conturbati sunt omnes qui uidebant eos: et timuit omnis homo. Et annunciauerunt opa dei: et facta eius intellexerunt. Letabitur iustus in do mino et sperabit in eo: et laudabuntur omnes recti corde. Psalmus

Te decet hymnus ds in syon: et tibi reddetur uotum in ierlm. Exaudi oronem meam: ad te omnis caro ueniet. Verba iniquorum pre

luerunt sup nos: ⁊ impietatib⁹ nr̄is tu ppitiaberis. Beatus quem elegisti ⁊ assumpsisti: habitabit in atriis tuis. Replebimur in bonis domus tue: sc̄i templi tui mirabile in equitate. Exaudi nos ds salutaris nr̄i: spes omniū finiū ⁊re ⁊ in mari longe. Preparans montes in virtute tua accinctus potentia: qui conturbas profundum maris sonum fluctuū eius. Turbabuntur gēs ⁊ timebunt qui habitant ⁊ finibus a signis tuis: exitus matutini ⁊ vespe delectabis. Visitasti ⁊ram ⁊ inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam. Fluuius dei repletus est aquis: parasti cibum illorum quia ita est ꝓparatio eius. Riuos eius inebria, multiplica genimina eius: in stillicidiis eius letabitur germinans. Benedices corone anni benignitatis tue: ⁊ campi tui replebuntur ubertate. Pinguescent speciosa deserti: ⁊ exultatione colles accingentur. Induti sunt arietes ouiū: ⁊ valles abundabunt frumento: clamabunt et enim ymnū dicent. Jubilate deo omnis ⁊ra psalmū dicite nomini eius: date gloriam laudi eius. Dicite deo quā terribilia sunt opera tua d̄ne: in multitudine virtutis tue mentientur tibi inimici tui. Omnis ⁊ra adorabit te ⁊ psallat tibi: psalmū dicat nomini tuo. Venite et videte opa dei: terribilis in consiliis sup filios hominū. Qui convertit mare in aridam: in fluminē ꝑtransibunt pede: ibi letabimur in ip̄o. Qui dominatur in virtute sua in eternū: oculi eius sup gentes respiciunt: qui exasperant non exaltentur in semetipsis. Benedicite gēs deū nr̄m: ⁊ audiam faciet vocem laudis eius. Qui posuit ⁊ aiam meam ad vitam: ⁊ non dedit in commotionē pedes meos. Quoniam probasti nos d̄s: igne nos examinasti sicut examinatur argentū. Induxisti nos in laqueū: posuisti tribulationes in dorso nro: imposuisti homines super capita nra. Transiuimus per ignem ⁊ aquam: ⁊ eduxisti nos in refrigerium. Introibo in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea que distinxerunt labia mea. Et locuta est os meum in tribulatione mea. Holocausta medullata offeram tibi: cum incenso arietis: offeram tibi boues cum hircis. Venite audite ⁊ narrabo omnes qui timetis d̄m: quanta fecit anime mee. Ad ip̄m ore meo clamaui: et exultauit sub lingua mea. Iniquitatem si aspexi in corde meo: non exaudiet d̄s. Propterea exaudiuit deus ⁊ attendit voci deprecationis mee. Benedictus d̄s: qui non amouit orationem meam ⁊ misericordiam suam a me.

Deus misereatur nr̄i ⁊ benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos: ⁊ misereatur nr̄i. Vt cognoscamus in ⁊ra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuū. Confiteantur tibi pli d̄s: confiteantur tibi pli omnes. Letentur ⁊ exultent gēs: quoniam judicas pplos in equitate: ⁊ gentes in ⁊ra dirigis. Confiteantur tibi pli d̄s: confiteantur tibi pli omnes: ⁊ra dedit fru

tium suum. Benedicat nos ds ds nr.
benedicat nos ds: z metuant eum
omnes fines ter.

PSALMVS LXVII

Exurgat ds z dissipentur inimi
ci eius: z fugiant qui odert eum
a facie ei. Sicut deficit fumus deficiat:
sicut fluit cera a facie ignis.
sic pereant pccres a facie dei. Et
iusti epulentur z exultent in conspcu
dei: z delectentur in leticia. Cantate
deo psalmum dicite nōi eius. iter fa
cite ei qui ascendit sup occasū: dns
nomen illi. Exultate in conspcu eius:
turbabuntur a facie eius pris orphā
nor: z iudex viduar. Ds in loco scō
suo: ds qui inhabitare facit unanimes
in domo. Qui educit vinctos in for
titudine: similr eos qui exasperant
qui habitant in sepulchris. Ds cum
egrederet in conspcu pp tuu: cum prā
sieret in deserto. Terra mota e z nēs
cli distillauer a facie dei syna: a fa
cie dei isr. Pluuiam voluntariam
segregabis ds hereditati tue z infirma
ta est: tu vo ptecti eam. Animā
lia tua habitabunt in ea: parasti in dulce
dine tua pauperi ds. Dns dabit
verbum euangelizantibz: virtute mul
ta. Rex virtutū dilecti dilecti: z speciei
domus dividere spolia. Si dormiatis
inter medios cleros pennę columbe
deargentate: z posteriora dorsi ei in
pallore auri. Quum discernit celestis
reges sup eam: nive dealbabuntur in
selmon: mons dei mons pinguis.
Mons coagulatus mons pinguis:
ut quid suspicamini montes coagu
latos. Mons in quo bñplacitū est
deo habitare in eo: etenim dns habitabit
in finem. Currus dei decem milibz
multiplex milia letantiū: dns in eis
in syna in scō. Ascendisti in altū: cepi
sti captiuitatē: accepisti dona in hom
nibz. Etenim ñ credentes: inhabitare
dnm dm. Benedictus dns die cotidie:
prosperū iter faciet nob ds salutarium
nrōr. Ds ns ds saluos faciendi: z dni dni exitus mortis. Verum
tamen ds confringet capitia inimicorum
suorum: verticem capilli crinibz antium
in delictis suis. Dixit dns ex basan
convertam: convertam in profundū maris.
Vt intinguatur pes tuus in sanguine: lingua canū tuorum ex inimicis ab
ipso. Viderunt ingressus tuos ds: in
gressus dei mei regis mei qui est in scō.
Preuenerunt principes coniuncti psal
lentibz: in medio iuuenculaz tympa
nistriaz. In ecclīs benedicite ds do
mino: de fontibz isr. Ibi benjamin
adolescentulus: in mentis excessu.
Principes iuda duces eorum: principes
zabulon: principes nepthalim. Manda
ds virtuti tue: confirma ds hoc qđ
operatus es in nob. A templo tuo in
ierlm: tibi offerent reges munera.
Increpa feras arundinis. congregatio
taurorum in vaccis populorum: ut excludat
eos qui probati sunt argento. Dissipa
gēs que bella volunt. venient legati ex egypto: ethiopia prueniet
manus eius deo. Regna terre canta
te deo: psallite dño. Psallite deo qui
ascendit sup celum celi: ad orientē.
Ecce dabit voci sue voce virtutis.
date glām deo sup isr: magnifi

centia eius et iuro ei in nubibus. Mi
tabilis deus in sanctis suis. deus israhel ipse
dabit virtutem et fortitudinem plebi
sue: benedictus deus. PSALMVS

Saluum me fac deus:
quoniam intrauerunt aque
usque ad animam meam.
Infixus sum in limo
profundi: et non est sub
stantia. Veni in al
titudinem maris: et tempestas demersit
me. Laboraui clamans rauce facte
sunt fauces mee: defecerunt oculi mei
dum spero in deum meum. Multiplicati
sunt super capillos capitis mei: qui
oderunt me gratis. Confortati sunt
qui persecuti sunt me inimici mei iniu
ste: que non rapui tunc exsolueba. Deus
tu scis insipientiam meam: et delicta mea
a te non sunt abscondita. Non erubes
cant in me qui expectant te deus: do
mine uirtutum. Non confundantur su
per me: qui querunt te deus israhel. Quo
niam propter te sustinui opprobrium: operuit confusio
faciem meam. Extraneus factus sum
fratribus meis: et peregrinus filius matris
mee. Quoniam zelus domus tue comedit
me: et obprobria exprobrantium tibi ce
ciderunt super me. Et operui in ieiunio
animam meam: et factum est in opprobrium
mihi. Et posui uestimentum meum cilicium: et
factus sum illis in parabolam. Aduersum
me loquebantur qui sedebant in porta: et in me psallebant qui bibebant
uinum. Ego uero orationem meam ad
te domine: tempus beneplaciti deus. In
multitudine misericordie tue exaudi me: in ue
ritate salutis tue. Eripe me de luto
ut non infigar: libera me ab his qui oderunt
me et de profundis aquarum. Non
me demergat tempestas aque: neque
absorbeat me profundum: neque urgeat
super me puteus os suum. Exaudi me
domine quoniam benigna est misericordia tua: secun
dum multitudinem miserationum tuarum respice
in me. Et ne auertas faciem tuam
a puero tuo: quoniam tribulor uelociter exau
di me. Intende anime mee et libera eam:
propter inimicos meos eripe me. Tu scis
improperium meum et confusionem meam: et ue
recundiam meam. In conspectu tuo
sunt omnes qui tribulant me: improperium exspectauit cor meum et miseriam.
Et sustinui qui simul contristaretur: et non fuit: et qui consolaretur: et non inue
ni. Et dederunt in escam meam fel:
et in sitim meam potauerunt me aceto. Fiat
mensa eorum coram ipsis in laqueum:
et in retributiones et in scandalum. Ob
scurentur oculi eorum ne uideant: et dor
sum eorum semper incurua. Effunde super
eos iram tuam: et furor ire tue comprehendat eos. Fiat habitatio eorum deser
ta: et in tabernaculis eorum non sit qui inhabi
tet. Quoniam quem tu percussisti persecuti
sunt: et super dolorem uulnerum meorum ad
diderunt. Appone iniquitatem super
iniquitatem eorum: et non intrent in iustitiam
tuam. Deleantur de libro uiuentium: et cum
iustis non scribantur. Ego sum
pauper et dolens: salus tua deus suscepit
me. Laudabo nomen dei cum cantico: et
magnificabo eum in laude. Et placa
bit deo super uitulum nouellum: cornua
producentem ungulas. Videant pauperes et letentur: querite deum et uiuet

alia uita. Quñ exaudiuit pauper dñs
et uinctos suos non despexit. Laudent
illum celi et terra mare et omnia reptilia
in eis. Quñ ds saluam faciet syon. et
edificabuntur ciuitates iude. Et in
habitabunt ibi. et hereditate adquirent eã.
Et semen seruoꝝ eius possidebit eam.
et qui diligunt nomen eius habitabũt in ea.

Deus in adiutoriũ meũ intende. Confundantur
et reuereantur. qui querunt
animam meam. Auertantur retrorsum et
erubescant. qui nolunt mihi mala. Auertantur statim erubescentes. qui dicunt
mihi euge euge. Exultent et letentur in
te omnes qui querunt te. et dicant sẽp
magnificetur dñs qui diligunt salutare
tuum. Ego uero egenus et pauper sum. ds
adiuua me. Adiutor meus et liberator meus
es tu. domine ne moreris.

In te dñe speraui non confundar in eternum.
in iustitia tua libera me et eripe me. Inclina
ad me aurem tuam. et salua me.
Esto mihi in deum protectorem. et in locum mu
nitum. ut saluum me facias. Quñ firmamentum meum. et refugium meum es tu. Deus
meus eripe me de manu peccatoris. et de manu
contra legem agentis et inique. Quñ
tu es patientia mea dñe. dñe spes mea a iuuentute mea. In te confirmatus sum
ex utero. de uentre matris mee tu es protector meus. In te canticum meum semper. tanquã
prodigium factus sum multis et tu adiutor
fortis. Repleatur os meum laude. ut ca
tem gloriam tuam tota die magnitudinem
tuam. Ne proicias me in tempore senectutis. cum defecerit uirtus mea ne derelinquas
me. Quia dixerunt inimici mei mihi. et qui
custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum. Dicentes deus dereliquit eum. persequimini et comprehendite eum. quia
non est qui eripiat. Deus ne elongeris a me.
deus meus in auxilium meum respice. Confundantur et deficiant detrahentes mihi ani
mam. operiantur confusione et pudore
qui querunt mala mihi. Ego autem semper spe
rabo. et adiciam super omnem laudem tuam.
Os meum annuntiabit iustitiam tuam.
tota die salutare tuum. Quñ non cognoui
literaturam. introibo in potentias dñi.
dñe memorabor iustitie tue solius. Deus
docuisti me a iuuentute mea et usque nunc
pronuntiabo mirabilia tua. Et usque in
senectam et senium. deus ne derelinquas me.
donec annuntiem brachium tuum. gene
rationi omni que uentura est. Potentiam tuam et iustitiam tuam deus usque in
altissima que fecisti magnalia. deus quis
similis tibi. Quantas ostendisti mihi tri
bulationes multas et malas. et conuersus
uiuificasti me. et de abyssis terre iterum
reduxisti me. Multiplicasti magnificentiam tuam. et consolatus es
me. Nam et ego confitebor tibi in va
sis psalmi ueritatem tuam deus. psallam
tibi in cythara sanctus israhel. Exultabunt
labia mea cum cantauero tibi. et anima
mea quam redemisti. Sed et lingua mea
tota die meditabitur iustitiam tuam.
cum confusi et reuerniti fuerint qui que
runt mala mihi.

Deus iudicium tuum regi da. et iustitiam
tuam filio regis. Iudicare populum
tuum in iustitia. et pauperes tuos in iudi
cio. Suscipiant montes pacem populo.
et colles iustitiam. Iudicabit pau

pres pli: z saluos faciet filios pauperum: z humiliabit calumpniatorem.
Et permanebit cum sole z ante lunã: in generatione z generationem. Descendet sicut pluuia in uellus: z sicut stillicidia stillantia sup terram. Orietur in diebꝰ eius iustitia z abundantia pacis: donec auferatur luna. Et dñabitur a mari usq; ad mare: z a flumine usq; ad terminos orbis terrarum.
Coram illo procident ethiopes: z inimici eius terram lingent. Reges tharsis z insule munera offerent: reges arabum z saba dona adducent. Et adorabũt eum omnes reges: omnes gentes seruient ei. Quia liberabit pauperem a potente: pauperem cui non erat adiutor. Parcet pauperi z inopi: z animas pauperum saluas faciet. Ex usuris z iniquitate redimet animas eorum: et honorabile nomen eorum coram illo. Et uiuet z dabitur ei de auro arabie: z adorabunt de ipso semper: tota die benedicent ei. Et erit firmamentum in terra in summis montium: superextolletur sup libanum fructus eius: z florebunt de ciuitate sicut fenum terre. Sit nomen eius benedictum in secula: ante solem permanet nomen eius. Et benedicentur in ipso omnes tribꝰ terre: omnes gentes magnificabunt eum. Benedictus dñs deus israel: qui facit mirabilia solus. Et benedictum nomen maiestatis eius in eternum: z replebitur maiestate eius omnis terra fiat fiat.
Defecerunt orationes dauid filii ysai.
Quam bonus israel deus: his qui recto sunt corde. Mei autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei. Quia zelaui super iniquos: pacem peccatorum uidens. Quia non est respectus morti eorum: z firmamentum in plaga eorum. In labore hominum non sunt: z cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia: operti sunt iniquitate z impietate sua. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum: transierunt in affectum cordis. Cogitauerunt z locuti sunt nequitiam: iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in celum os suum: z lingua eorum transiuit in terra. Ideo conuertetur populus meus hic: z dies plenos inuenient in eis. Et dixerunt quomodo scit deus: z si est scientia in excelso. Ecce ipsi peccatores z abundantes in seculo: obtinuerunt diuitias. Et dixi. Ergo sine causa iustificaui cor meum: z lauabo inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: z castigatio mea in matutinis. Si dicebam narrabo sic: ecce nationem filiorum tuorum reprobaui. Et existimabam ut cognoscerem hoc: labor est ante me. Donec intrem sanctuarium dei: z intelligam in nouissima eorum.
Verumtamen sup dolos posuisti eis: dejecisti eos dum allleuarentur. Quomodo facti sunt in desolationem: subito defecerunt perierunt propter iniquitatem suam. Velut somnium surgentium: dñe in ciuitate tua ymaginem ipsorum ad nichilum rediges. Quia inflammatum est cor meum: z renes mei commutati sunt: z ego ad nichilum redactus sum z nescium. Vt iumentum factus sum apud te: z ego semper tecum. Tenuisti manum dexteram meam: z in uoluntate tua deduxisti me: z cum gloria suscepisti me. Quid

eum in elo in celo: et a te quid uolu
it tram. Oculi eorum ad te respi
ciunt: deus creator meus et pars mea deus quietus.
Quia ecce qui elongant se a te perie
bunt: perdidisti omnes qui fornicantur
abs te. Michi autem adherere deo bonum
est: ponere in deo deo spem meam. Ut
annuntiem omnes predicationes tuas:
in portis filie syon. Psalmus
Ut quid deus repulisti in finem: ira
tus est furor tuus super oues pas
cue tue. Memor esto congregationis tue
quam possedisti ab initio. Redemisti
uirgam hereditatis tue: mons syon
in quo habitasti in eo. Leua manus tuas
in superbias eorum in finem: quanta ma
lignatus est inimicus in sco. Et glo
riati sunt qui oderunt te: in medio sol
lempnitatis tue. Posuerunt signa sua
signa: et non cognouerunt sicut in exitu
super summum. Quasi in silua lignorum se
curibus exciderunt: securibus eius et ascia
dempserunt ea. Incenderunt igni sanctuarium
tuum in terra: polluerunt tabernaculum nominis tui
Dixerunt in corde suo cognatio eorum
simul: quiescere faciamus omnes dies
festos dei a terra. Signa nostra non uidi
mus iam non est propheta: et nos non cogno
scet amplius. Usquequo deus improperabit
inimicus: irritat aduersarius nomen
tuum in finem. Ut quid auertis manum
tuam et dexteram tuam: de medio sinu
tuo in finem. Deus autem rex noster ante
secula: operatus est salutem in medio terre.
Tu confirmasti in uirtute tua mare:
contribulasti capita draconum in aqua
Tu confregisti capita draconis

mus: dedisti eum escam populis ethiopum
Tu dirupisti fontes et torrentes: tu
siccasti fluuios ethan. Tuus est dies
et tua est nox: tu fabricatus es
auroram et solem. Tu fecisti omnes
fines terre: estatem et uer tu plasma
sti ea. Memor esto huius inimicus
improperauit deus: et populus insipiens ir
ritauit nomen tuum. Ne tradas bestiis
animas confitentes tibi: et animas pau
perum tuorum ne obliuiscaris in finem.
Respice in testamentum tuum: quia repleti
sunt qui obscurati sunt terre domus
iniquitatum. Ne auertatur humilis confusus: pauper et inopes laudabunt nomen tuum. Exurge deus iudica causam tuam: memor esto improperii tui
orum eorum que ab insipiente tota die. Ne obliuiscaris uoces inimicorum tuorum: superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. Psalmus
Confitebimur tibi deus confitebimur
et inuocabimus nomen tuum.
Narrabimus mirabilia tua: cum accepero tempus ego iustitias iudicabo.
Liquefacta est terra et omnes qui habitant
in ea: ego confirmaui columpnas eius.
Dixi iniquis nolite iniquitatem agere: et delinquentibus nolite exaltare cornu.
Nolite extollere in altum cornu uestrum:
nolite loqui aduersus deum iniquitatem.
Quia neque ab oriente neque ab occidente neque a desertis montibus: quoniam deus iudex
est. Hunc humiliat et hunc exaltat:
quia calix in manu domini uini meri ple
nus mixto et inclinauit ex hoc
in hoc: uerumtamen fex eius non est exinanita bibent omnes peccatores terre.

Ego aũ annuntiabo in sẽlm: cantabo
deo iacob. Et omia cornua pcatoꝝ
confringam: ⁊ exaltabuntur cornua iu-
sti. LXXVI
Notus in iudea ds: in isr
magnũ nomẽ ei. Et factus est in
pace locus eius: ⁊ habitatio ei in syon.
Ibi confregit potentias arcuũ: scu-
tum ⁊ gladiũ ⁊ bellũ. Illuminans tu
mirabiliter a montibꝫ eternis: turbati
sunt omes insipientes corde. Dor-
mierunt somnũ suũ: ⁊ nichĩ inuene-
runt oes viri diuitiaꝝ in manibꝫ suis.
Ab increpatione tua ds iacob: dor-
mitauerunt qui ascenderãt equos.
Tu tribularis ⁊ quis resistet tibi: ex tũc
ira tua. De celo audisti iudiciũ: terra
timuit ⁊ quieuit. Cum exurgeret in iudicio ds: ut saluos
faceret omes mansuetos terre. Quã gre-
gabatur hois confitebuntur tibi: ⁊ re-
liquie cogitationis diem festũ agent
tibi. Vouete ⁊ reddite dño do uro
omes qui in circuitu eius afferetis
munera terribili ⁊ et qui auferet
spũm principũ: terribilis apud reges terre.
Voce mea ad dñm clamaui: LXXVII
voce mea ad dñm exaudiuit me.
In die tribulationis mee dñm exqui-
siui manibꝫ meis nocte contra eum: ⁊
non sum deceptus. Renuit consolari a-
nima mea. memor fui dei ⁊ delectatus
sum ⁊ exercitatus sum: ⁊ defecit
spũs meus. Anticipauerunt vigilias oculi
mei: turbatus sum ⁊ non sum locutus.
Cogitaui dies antiquos: ⁊ annos
eternos in mente habui. Et meditatus
sum nocte cum corde meo: ⁊ exer-
citabar ⁊ scopebam spũm meum. Ne
quid ineternũ proiciat ds: aut non apponet
ut complacitor sit adhuc. Aut
in finem misericordiam abscidet a ge-
neratione in generationem. Aut obli-
uiscetur misereri ds: aut continebit
in ira sua misericordias suas. Et dixi nunc
cepi: hec mutatio dextere excelsi. Me-
mor fui operum dñi: quia memor ero ab
initio mirabilium tuorum. Et meditabor
in omnibꝫ operibꝫ tuis: ⁊ in adin-
uentionibꝫ tuis exercebor. Ds in sca
via tua. quis ds magnus sicut ds
noster: tu es ds qui facis mirabilia. No-
tam fecisti in gentibꝫ virtutem tuam: redi-
misti in brachio tuo populum tuum filios
iacob ⁊ ioseph. Viderunt te aque ds:
viderunt te aque ⁊ timuerũt: ⁊ turba-
te sunt abyssi. Multitudo sonus
aquarũ: vocem dederunt nubes. Et-
enim sagitte tue transeunt: vox tonitrui
tui in rota. Illuxerunt coruscatio-
nes tue orbi terre: commota et con-
tremuit terra. In mari via tua ⁊ semi-
te tue in aquis multis: ⁊ vestigia tua
non cognoscentur. Deduxisti sicut o-
ues populum tuum: in manu moysi ⁊ aa-
LXXVIII
Attendite popule meus legem meã. LXXVIII
Inclinate aurem vestram in verba oris
mei. Aperiam in parabolis os meum:
loquar propositiones ab initio. Quan-
ta audiuimus ⁊ cognouimus ea: ⁊ patres
nostri narrauerunt nobis. Non sunt occul-
tata a filiis eorum: in generatione altera.
Narrantes laudes dñi ⁊ virtutes eius:
⁊ mirabilia eius que fecit. Et suscitauit
testimonium in iacob: ⁊ legem posuit in
isrl. Quanta mandauit patribꝫ nris
nota facere ea filiis suis: ut cognoscat

generatio altera. Filii qui nati sunt ⁊ ex-
gerunt ⁊ narrabunt filiis suis. Et po-
nant in deo spem suam. ⁊ non obliuiscan-
tur operum dei. ⁊ mandata eius exquirat.
Ne fiant sicut patres eorum generatio prua
⁊ exasperans. Generatio que non direxit
cor suum. ⁊ non est creditus cum deo spi-
ritus eius. Filii ephrem intendentes ⁊ mitten-
tes arcum conuersi sunt in die belli. Non
custodierunt testamentum dei. ⁊ in lege eius
noluerunt ambulare. Et obliti sunt
beneficiorum eius. ⁊ mirabilium eius quorum
dixit eis. Coram patribus eorum fecit mira
bilia in terra egypti. in campo thanes.
Interrupit mare ⁊ perduxit eos. ⁊ statuit
aquas sicut in utre. Et deduxit eos in
nubi diei. ⁊ tota nocte in illuminatione
ignis. Interrupit petram in deserto. ⁊
adaquauit eos uelut in abyssо mul
ta. Et eduxit aquam de petra. ⁊ deduxit
tanquam fluminа aquas. Et apposuerunt
adhuc peccare ei. in iracundiam excitauerunt
excelsum in inaquoso. Et tetenderunt
deum in cordibus suis. ut peterent escas
animabus suis. Et male locuti sunt
de deo. dixerunt numquid potest deus
parare mensam in deserto. Quoniam percussit
petram ⁊ fluxerunt aque. ⁊ torrentes in
undauerunt. Numquid ⁊ panem po-
terit dare. aut parare mensam populo
suo. Ideo audiuit dns ⁊ distulit. ⁊ ignis
accensus est in iacob ⁊ ira ascendit in
israel. Quia non crediderunt in deo. nec spe-
rauerunt in salutari eius. Et mandauit
nubibus desuper. ⁊ ianuas celi aperuit.
Et pluit illis manna ad manducandum. ⁊ panem celi dedit eis. Panem
angelorum manducauit homo. Ci-
baria misit eis in abundantia. Et ui-
sum austri auxit de celo. ⁊ induxit in
uirtute sua africum. Et pluit super eos
sicut puluerem carnes. ⁊ sicut arenam
maris uolatilia pennata. Et ceciderunt
in medio castrorum eorum. circa taber-
nacula eorum. Et manducauerunt ⁊ satu-
rati sunt nimis. ⁊ desiderium eorum attulit
eis. non sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc escae eorum erant in ore ipsorum. ⁊ ira dei
ascendit super eos. Et occidit pingues
eorum. ⁊ electos israel impediuit. In omni-
bus his peccauerunt adhuc. ⁊ non crediderunt
in mirabilibus eius. Et defecerunt
in uanitate dies eorum. ⁊ anni eorum cum
festinatione. Cum occideret eos quere-
bant eum. ⁊ reuertebantur ⁊ diluculo ue-
niebant ad eum. Et rememorati sunt
quia deus adiutor est eorum. ⁊ deus excelsus re-
demptor eorum est. Et dilexerunt eum in
ore suo. ⁊ lingua sua mentiti sunt ei.
Cor autem eorum non erat rectum cum eo. nec fi-
deles habiti sunt in testamento eius. Ipse
autem est misericors. ⁊ propitius fiet peccatis
eorum. ⁊ non disperdet eos. Et abundauit
ut auerteret iram suam. ⁊ non accendit
omnem iram suam. Et recordatus est
quia caro sunt. spiritus uadens ⁊ non rediens.
Quoties exacerbauerunt eum in deserto.
in ira concitauerunt eum in inaquoso.
Et conuersi sunt ⁊ tentauerunt deum. ⁊ sanc-
tum israel exacerbauerunt. Non sunt recorda-
ti manus eius. die qua redemit eos de
manu tribulantis. Sicut posuit in
egypto signa sua. ⁊ prodigia sua in cam-
po thanеos. Et conuertit in sanguinem fluminа eorum. ⁊ imbres eorum ne
biberent. Misit in eos cynomiam

z comedit eos: tinam z dilpsit eos.
Et dedit eruginē fructui eoꝝ: z labo
res eoꝝ locuste. Et occidit in gran
dine uineas eoꝝ: z moros eoꝝ in pru
na. Et tradidit grandini iumenta
eoꝝ: z possessionem eoꝝ igni. Misit
in eos iram indignationis sue: indig
nationem z iram z tribulationē: im
missiones per angelos malos. Via
uam fecit semite ire sue: ne pepcit a
morte animabꝫ eoꝝ: z uitam eoꝝ in mor
te conclusit. Et percussit omne primo
genitū in tra egypti: primicias oīs
laboris eoꝝ in tabernaculis cham. Et
abstulit sicut oues populū suū: z pdux
eos tanqm̄ gregem in deserto. Et dedu
xit eos in spe z nō timuerunt: z inimi
cos eoꝝ operuit mare. Et induxit eos i
montē sanctificationis sue: montē quē
adquisiuit dextera ei. Et eiecit a facie
eoꝝ gentes: z sorte diuisit eis tram in fu
niculo distributionis. Et habitare fe
cit in tabernaculis eoꝝ: tribꝰ israel. Et
temptauerūt z exacerbauerūt dm altissimū:
z testimonia eius nō custodierunt. Et a
uersi sunt z nō seruauerūt pactū: quē
admodū patres eoꝝ conuersi sūt in arē
prauū. Inuxerūt eum in collibꝰ
suis: z in sculptilibꝰ suis ad emu
lationem eum prouocauerūt. Audiuit dꝰ
z spreuit: z ad nichilū redegit ualde
israel. Et repulit tabernaculū silo: tabe
naculum suum ubi habitauit in hominibꝰ.
Et tradidit in captiuitatē uirtutē eoꝝ:
z pulchritudinē eoꝝ in manū inimici.
Et conclusus in gladio populus suus: z he
reditatem suam spreuit. Iuuenes
eoꝝ comedit ignis: z uirgines eorū
nō sunt lamentate. Sacerdotes eoꝝ in
gladio cecidit: z uidue eoꝝ non plora
bantur. Et euigilauit dns tanqm̄ dormi
ens dns: tanqm̄ potens crapulatꝰ
a uino. Et percussit inimicos suos in
posteriora: opprobriū sempiternū dedit
illis. Et repulit tabernaculū ioseph:
z tribū effraim nō elegit. Sed elegit
tribū iuda: montē syon quem dilexit.
Et edificauit sicut unicornuū sanctificiū
suū: in tra quā fundauit in seculū. Et
elegit dauid seruū suū: z sustulit eū de
gregibꝰ ouium: de post fetantes assu
psit eū. Pascere iacob seruū suū: et
israel hereditatem suam. Et pauit eos
in innocentia cordis sui: z in intellec
tibꝰ manuū suarū deduxit eos.

PSALMVS VIIIus

Deus uenerunt gentes in hereditatē tuam:
polluerunt templū sanctū tuū:
posuerunt iherusalem in pomorū custodiā.
Posuerūt mortalia seruorū tuorū escas
uolatilibꝰ celi: carnes sanctorū tuorū be
stiis tre. Effuderūt sanguinē eoꝝ tan
quā aquā in circuitu iherusalem: z nō erat q̄
sepeliret. Facti sumꝰ opprobriū uicinis
nris: subsannatio z illusio his qui
in circuitu nrō sunt. Usq quo dne
irascēris in finē: accendetur sicut
ignis zelus tuus. Effunde iram
tuam in gentes que te nō nouerūt: z in
regna que nomen tuū nō inuocauerūt. Quia
comederūt iacob: z locū eius desolauerūt.
Ne memineris iniquitatū nrārū
antiquarū. cito anticipent nos miseri
tue: qz paupes facti sumꝰ nimis. Ad
iuua nos deus salutaris nr: z p̄p glām
nois tui dne libera nos: z propitius esto
peccatis nris p̄p nomen tuum. Ne forte di

eam in gentib⁹ ubi eſt dñs eoꝝ: ⁊ in
noteſcat in nationib⁹ coꝛã oculis nr̃is.
Vltio ſanguinis ſeruoꝝ tuoꝝ qui eſt
fuſus eſt: introeat in conſpectu tuo ge
mitus compeditoꝝ. ſ ꝺm magnitu
dinem brachii tui: poſſide filios mor
tificatoꝝ. Et reddе vicinis nr̃is ſep
tuplū in ſinu eoꝝ: improperiū ipoꝝ q̃ꝺ
exprobrauerũt ⁊ dñe. Nos aũ pp̃ls tuus
⁊ oues paſtue tue: confitebim⁹ tibi
in ſeᷣm. In generatione ⁊ generationem:
annunciabim⁹ laudem tuam. Psalm
Qui regis iſrl intende: qui deꝺu
cis uelut ouem ioſeph. Qui ſe
des ſup cherubin: manifeſtare coram
effraim beniamin ⁊ manaſſe. Excita
potentiam tuam ⁊ uenі: ut ſaluos
facias nos. Dс conuerte nos: ⁊ oſten
de faciem tuam ⁊ ſalui erim⁹. Dне
ds uirtutū: quouſq; traſceris ſuper
oꝛonē ſerui tui. Cibabis nos pane
lacrimaꝝ: ⁊ potum dabis nobis in lacri
mis in menſura. Poſuiſti nos in con
tradictionē uicinis nr̃is: ⁊ inimici nr̃i
ſubſannauerũt nos. Dс uirtutū con
uerte nos: ⁊ oſtende faciem tuã ⁊ ſal
ui erim⁹. Vineam de egypto tranſtu
liſti: eieciſti gentes ⁊ plantaſti eam.
Dux feciſti itinꝛa in conſpectu eius: ⁊ ra
dices eius ⁊ impleuit
terram. Operuit montes umbra eius:
⁊ arbuſta eius cedros dei. Extendit
palmites ſuos uſq; ad mare: ⁊ uſq;
ad fluuiū propagines eius. Ut quid deſtru
xiſti maceriam eius: ⁊ uindemiant
eam omnes qui pertranſeunt uiam.
Exterminauit eam aper de ſilua: ⁊ ſin
gularis ferus depaſtus eſt eam.
Dс uirtutū conuertere: reſpice de celo
⁊ uide ⁊ viſita uineã iſtam. Et perfi
ce eam quã plantauit dextera tua: ⁊
ſuper filiū quem confirmaſti tibi. Incen
ſa igni ⁊ ſuffoſſa: ab increpatione
uultus tui peribunt. Fiat manus tua
ſuper uirū dexteꝛe tue: ⁊ ſuper filiū hoꝛ
minis quem confirmaſti tibi. Et non diſcedem⁹
a te: uiuificabis nos ⁊ nomen tuum in
uocabim⁹. Dне ds uirtutū conuerte
nos: ⁊ oſtende faciem tuam ⁊ ſalui
erimus. Psalm
Exultate deo adiu
tori nr̃o: iubilate deo
iacob. Sumite pſal
mum ⁊ date tym
panum: pſalterium io
cundum cum cithara. Buccinate in
neomenia tuba: in inſigni die ſolle
nitatis nr̃e. Quia preceptum in iſrl eſt:
⁊ iudicium deo iacob. Teſtimonium
in ioſeph poſuit illud cum exiret de
tra egypti: linguã quã non nouerat audi
uit. Auferte ab oneribꝰ dorſum eius:
manus eius in cophino ſeruierũt. In tri
bulatione inuocaſti me ⁊ liberaui te: exaudi
te in abſcondito tempeſtatis: pba
ui te apd aquã contradictionis. Audi
pp̃ls mеs ⁊ conteſtabor te: iſrl ſi audie
ris me non erit in te dс recens. neq;
adorabis dm alienum. Ego enim ſum
dns ds tuus qui eduxi te de tra e
gypti: dilata os tuum ⁊ implebo illud.
Et non audiuit pp̃ls mеs uocem meã: ⁊
iſrl non intendit mihi. Et dimiſi eos ſe
cundum deſideria cordis eoꝝ: ibunt ad
uoluntates ſuas. Si pp̃ls mеs audi
ſſet me: iſrl ſi in uiis meis ambulaſ

set. Pro nichilo fuerunt inimici eo-
rum humiliatissim: & sup tribulantes
eos misissem manu mea. Inimici do-
mini mmi sunt ei: & erit tempꝰ eoꝝ in
sla. Et eleauit illos & adduxit sup eos.
& de petra melle satiauit eos. PSALMI.
Ds stetit in synagoga deoꝝ: in me-
dio aut deos diudicat. Vsq; quo
iudicatis iniquitatē: & facies peccᵒꝝ
sumimus. Iudicate egeno & pupillo:
humilem & pauperem iustificate. Et
eripite pauperem: & egenū de manu pec-
tis liberate. Nescierunt nec intellexe-
runt in tenebris ambulant: mouen-
buntur omnia fundamenta terre. Ego
dixi dii estis: & filii excelsi omes. Vos
aut sicut homines morimini: & sicut
unꝰ de pncipib; cadetis. Surge ds iu-
dica terram: qm tu hereditabis in oib; gen
tib;. PSALMI. Ds quis similis
erit tibi: ne taceas neq; compesca-
ris ds. Qm ecce inimici tui sonauerūt:
& qui oderunt te extulerūt caput. Sup
plim tuū malignauerūt consiliū: & co
gitauerūt aduſus scōs tuos. Dixerūt
uenite & disperdamus eos de gente: & nō
memoretur nomē isr ultra. Qm cogita
uerunt unanimit: simul adūsus te
testamētū disposuerūt tabernacla ydu
meoꝝ & ismaelite. Moab & agareni
gebal & amon & amalech: alienigene
cum habitantib; tyrum. Etenim assur
uenit cū illis: fact sunt in adiutoriū fi
liis loth. Pac illis sicut madian & si
sare: sicut iabin in torrente cyson.
Disperierunt in endor: facti sunt ut ster
cus terre. Pone pncipes eoꝝ sicut oreb & ze
eb: & zebee & salmana. Qm pncipes
pes eoꝝ: qui dixerūt hereditate possideā
mus sanctuariū dei. Ds mis pone illos
ut rotam: & sicut stipulam ante faciē
uenti. Sicut ignis qui combuit silu
am: & sicut flamma comburent mon-
tes. Ita persequeris illos in tempesta
te tua: & in ira tua turbabis eos. Im-
ple facies eoꝝ ignominia: & querent
nomē tuū dne. Erubescant & conful-
dantur in sclm sclī: & confundantur
& pereant. Et cognoscant qꝝ nomē tibi
dns: tu solus altissim in omi tra. PSALMI.
Quam dilecta tabernacla tua dne uir-
tutū: concupiscit & deficit aia mea
in atria dni. Cor meū & caro mea: ex-
ultauerūt in deū uiuū. Etenim passer in
uenit sibi domū: & turtur nidū ubi po
nat pullos suos. Altaria tua dne uir-
tutum: rex mis & ds mis. Beati qui hi
tant in domo tua dne: in scla sclorū
laudabunt te. Beatus uir cui est au-
xiliū abste: ascensiones in corde suo:
disposuit in valle lacrimar: in loco q̄
posuit. Etenim benedictionē dabit
legislator: ibunt de uirtute in uirtu-
tem: uidebitur ds deoꝝ in syon. Dne
ds uirtutū exaudi orōnem meā: auscul
ta me ds iacob. Protector nr aspice
ds: & respice in faciem xpi tui. Quia me
lior est dies una in atriis tuis: sup mi
lia. Elegi abiectus esse in domo dei mi:
magis qm habitare in tabernaculis pcā
Quia misericordiam & ueritatem diligit ds: gram
& glam dabit dns. Non priuabit bonis
eos qui ambulant in innocentia: dne
uirtutū bs homo qui sperat in te. PSALMI.
Benedixisti dne terram tuam: auertis
ti captiuitatē iacob. Remisisti in

quitate plebis tue: oportuit omnia pec-
cata mea. Miserabilis omnem iram tuam: auertisti ab
ira indignationis tue. Conuerte nos deus
salutaris noster: et auerte iram tuam a nob.
Numquid in eternum irasceris nobis: aut ex-
tendes iram tuam a generatione in gene-
rationem. Deus tu conuersus uiuificabis
nos: et plebs tua letabitur in te. Ostende
de nobis dñe misericordiam tuam: et salutare tuum
da nobis. Audiam quid loquatur in me
dñs deus: quia loquetur pacem in plebem
suam. Et super sanctos suos: et in eos qui con-
uertuntur ad cor. Verumtamen prope timentes
eum salutare ipsius: ut habitet gloria in ter-
ra nostra. Misericordia et ueritas obuiauerunt sibi:
iustitia et pax osculate sunt. Veritas
de terra orta est: et iustitia de celo prospexit.
Etenim dñs dabit benignitatem: et terra
nostra dabit fructum suum. Iustitia ante eum
ambulabit: et ponet in uia gressus suos.

Inclina dñe aurem tuam et exaudi me: quia inops et pauper sum ego. Custo-
di animam meam quia sanctus sum: saluum fac
seruum tuum deus meus sperantem in te. Miserere
mei dñe quoniam ad te clamaui tota die:
letifica animam serui tui quia ad te dñe
animam meam leuaui. Quia tu dñe suauis
et mitis: et multe misericordie omnibus inuocanti-
bus te. Auribus percipe dñe orationem meam: et in-
tende uocem deprecationis mee. In die tri-
bulationis mee clamaui ad te: quia exaudisti me. Non est similis tui in dis
bus dñe: et non est secundum opera tua. Omnes gen-
tes quascunque fecisti uenient et adorabunt
coram te dñe: et glorificabunt nomen tuum.
Quoniam magnus es tu et faciens mirabilia: tu
es deus solus. Deduc me dñe in uia
tua: et ingrediar in ueritate tua.
Letetur cor meum: ut timeat nomen
tuum. Confitebor tibi dñe deus meus in toto
corde meo: et glorificabo nomen tuum in eternum.
Quia misericordia tua magna est super me: et eripuisti animam meam ex inferno inferiori. Deus
iniqui insurrexerunt super me: et synagoga
potentium exquisierunt animam meam: et non proposuerunt te in conspectu suo. Et tu dñe
deus miserator et misericors: patiens et
multe misericordie et uerax. Respice in me et
miserere mei. da imperium tuum puero tuo: et
saluum fac filium ancille tue. Fac mecum
signum in bonum. ut uideant qui oderunt
me: et confundantur: quoniam tu dñe adiu-
uisti me et consolatus es me.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit dñs portas syon super omnia
tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero rahab et bab-
ylonis: scientium me. Ecce alienigene et tyrus et populus ethiopum: hii fuerunt
illic. Numquid syon dicet homo: et
homo natus est in ea: et ipse fundauit
eam altissimus. Dominus narrabit in scrip-
turis populorum: et principum horum qui fuerunt
in ea. Sicut letantium omnium habitatio
est de salutaris in te.

Domine deus salutis mee: in die clamaui et nocte co-
ram te. Intret in conspectu tuo oratio
mea: inclina aurem tuam ad precem
meam. Quia repleta est malis anima mea:
et uita mea inferno appropinquauit. Estimatus sum cum descendentibus in lacum:
factus sum sicut homo sine adiutorio inter
mortuos liber. Sicut uulnerati dormi-
entes in sepulchris. quorum non es memor
amplius: et ipsi de manu tua repulsi sunt.
Posuerunt me in lacu inferiori: in tenebrosis et in umbra mortis. Super

me confirmat eld fluxe tuus: ⁊ oēs
fluctus tuos induxisti sup me. Longe
fecisti notos meos a me: posuerunt
me abhominationē sibi. ⁊ traditus
sum ⁊ nō egrediebar: oculi mei langue
runt p inopia. Clamaui ad te dñe:
tota die expandi ad te manus meas.
Numquid mortuis facies mirabilia:
aut medici suscitabunt ⁊ confitebū
tur tibi. Numquid narrabit aliquis
in sepulchro misericordiam tuā: ⁊ ueritatem
tuā in perditione. Numquid cognoscen
centur in tenebris mirabilia tua:
⁊ iustitia tua in terra obliuionis. Et
ego ad te dñe clamaui: ⁊ mane oratio
mea preueniet te. Ut quid dñe repel
lis orationē meā: auertis faciem tuam
a me. Pauper sum ego ⁊ in laboribus a
iuuentute mea: exaltatus autē humi
liatus sum ⁊ conturbatus. In me tran
sierunt ire tue: ⁊ terrores tui conturba
uerunt me. Circūdederunt me sicut
aqua tota die: circūdederūt me simul.
Elongasti a me amicum ⁊ proximum: et no
tos meos a miseria.

PSALMVS LXXXVIII.

Misericordias dñi in eternū cantabo.
In generatione ⁊ generationē: an
nuntiabo ueritatem tuam in ore meo.
Quia dixisti in eternū misericordia edificabitur in
celis: preparabitur ueritas tua in eis. Di
spposui testamentū electis meis: iuraui dauid
seruo meo usq; in eternū preparabo semen
tuum. Et edificabo in generatione ⁊ ge
nerationē: sedem tuam. Confite
buntur celi mirabilia tua dñe: etenim
ueritatē tuā in ecclia sanctorū. Quis
quis in nubibus equabitur dño: si
milis erit deo in filiis dei. Deus qui
glorificatur in consilio sanctorū: magnus ⁊ ter
ribilis super omnes qui in circuitu eius sunt.
Dñe deus uirtutum quis similis tibi: potens
es dñe ⁊ ueritas tua in circuitu tuo. Tu
dominaris potestati maris: motum autē
fluctuum eius tu mitigas. Tu humi
liasti sicut uulneratum superbum: in
brachio uirtutis tue dispersisti inimi
cos tuos. Tui sunt celi ⁊ tua est ter
ra: orbem terre ⁊ plenitudinem eius tu fundasti
aquilonem ⁊ mare tu creasti. Thabor
⁊ hermon in nomine tuo exultabūt.
Tuum brachium cum potentia. Humeretur
manus tua ⁊ exaltetur dextera tua: iustitia
⁊ iudicium preparatio sedis tue. Misericordia ⁊ ueritas precedent faciem tuam:
beatus populus qui scit iubilationē. Dñe in
lumine uultus tui ambulabūt: ⁊ in nomine
tuo exultabūt tota die: ⁊ in iustitia tua
exaltabuntur. Quia gloria uirtutis eorum
tu es: ⁊ in beneplacito tuo exaltabitur
cornu nostrum. Quia dñi est assumptio
nostra: ⁊ sancti israel regis nri. Tunc locutus
es in uisione filiis tuis ⁊ dixisti posui
adiutorium in potente: ⁊ exaltaui electum
de plebe mea. Inueni dauid seruum
meum: oleo sancto meo unxi eum. Manus
enim mea auxiliabitur ei: ⁊ brachium meum
confortabit eum. Nichil proficiet inimicus
in eo: ⁊ filius iniquitatis non apponet
nocere ei. Et concidam a facie ipsius in
imicos eius: ⁊ odientes eum in fugam
conuertam. Et ueritas mea ⁊ misericordia mea
cum ipso: ⁊ in nomine meo exaltabitur cornu
eius. Et ponam in mari manum eius:
⁊ in fluminibus dexteram eius. Ipse inuoca
uit me pater meus es tu: deus meus ⁊ susceptor salutis mee. Et ego primogenitum

ponam illū: et excelsum p̄ regib⁹ t̄re.
Inuenium seruabo illi mīam meā: et
testāmētū meū fidele ipi. Et ponam
in celū celi semē eius: et thronū eī sicut
dies celi. Si aūt dēlequerint filii eius
legem meā: et in iudicijs meis nō ambu
lauerint. Si iustitias meas pphanā
uerint: et mandata mea nō custodierīt.
Visitabo in uirga iniquitates eoꝝ: et in
uerberib⁹ p̄cta eoꝝ. Mām aūt meam
nō dispgam ab eo: neq; nocebo in ueritate
mea. Neq; pphanabo testāmētū meū:
et que procedūt de labijs meis nō faciā
irrita. Semel iuraui in scō meo. si dō
mentiar: semē eius manebit.
Et thronus eius sicut sol in conspectu mo.
et sicut luna p̄fecta in eternū: et testis in
celo fidelis. Tu aūt reppulisti et despexi
sti: distulisti xp̄m tuū. Auertisti testa
mētū serui tui: pphanasti in terra sanctū
eius. Destruxisti oēs sepes eius:
posuisti firmamētū eius formidinē. Om
nes qui p̄transeunt uiā diripuerunt eū:
fēs est obprobriū uicinis suis. Exaltasti
dexteram deprimentiū eum: letificasti
oēs inimicos eius. Auertisti adiutoriū
gladij eius: et non es auxiliatus ei in bel
lo. Destruxisti eū ab emundatione: et
sedem eius in terra collisisti. Minorasti
dies temporis eius: perfudisti eū in co
fusione. Usq; quo dne aūfert in finē:
exardescet sicut ignis ira tua. Memo
rare que mea sit substantia: numquid
enī uane constituisti oēs filios hom̄.
Quis est homo qui uiuet: et nō uidebit
mortē: eruet aiam suā de manu
inferi. Ubi sunt mīe tue antiq̄ dne:
sicut iurasti dō in ueritate tua. Memo

esto dne obprobrij seruoꝝ tuoꝝ: q̄d cō
tinui in sinu meo multas gentium.
Quod exprobrauerūt inimici tui dne: q̄d
exprobrauerunt cōmutationē xp̄i tui.
Benedict⁹ dns in eternū: fiat fiat.
Oratio
Dne refugiū factus es nob⁹: a ge
neratione in generationē. Priusq;
montes fierent aut formarent̄ tra
ra et orbis: a seculo et usq; in seculū tu es
dns. Ne auertas hominē in humilitatē:
et dixisti conuertimini filii hominū. Quo
mille anni ante oculos tuos: tanq̄m di
es hesterna que p̄terijt. Et custodia
in nocte: cui⁹ p̄cedens hūtur eoꝝ
anni eorum. Mane sicut herba tran
at: mane floreat et trāseat: uespere decī
dat: induret et arescat. Quia defecim⁹
in ira tua: et in furore tuo turbati sum⁹.
Posuisti iniquitates nras in conspectu
tuo: seculū nrm in illuminatione uultus
tui. Quia omēs dies nri defecerūt: et in ira
tua defecimus. Anni nri sicut aranea
meditabunt: dies annoꝝ nroꝝ in
ipis septuaginta anni. Si aūt in po
tentatib⁹ octoginta anni: et amplius
eoꝝ labor et dolor. Quia supuenit mā
suetudo: et corripiemur. Quis nouit
potestatē ire tue: et p̄ timore tuo ira
tua dinumerare. Dexteram tuam sic
notam fac: et eruditos corde in sapia.
Conuertere dne usq; quo: et deprecabilis
esto sup seruos tuos. Repleti sumus
mane mia tua: et exultauim⁹ et delec
tati sumus in omnib⁹ diebus nris. Le
tati sumus p̄ dieb⁹ quib⁹ nos humilia
sti: annis quib⁹ uidimus mala. Respi
ce in seruos tuos et in opa tua: et di
rige filios eoꝝ. Et sit splendor

dñi dei nr̄i sup nos. ⁊ opa manuū
nr̄ar̄ dirige sup nos. ⁊ opus manu
um nr̄arum dirige. ℣ Gl̄a.

Qui habitat in adiutorio altissimi.
in protectione dei celi cōmorabit̄.
Dicet dño susceptor meus es tu. ⁊ refu
gium meum deus meus sperabo in eū. Quō
liberauit me de laqueo venantiū. ⁊ a
verbo aspero. Scapulis suis obumbra
bit tibi. ⁊ sub pennis eius sperabis. Scuto
circumdabit te veritas eius. Non timebis a
timore nocturno. A sagitta volante
in die. a negocio perambulante in tene
bris. ab incursu ⁊ demonio meridia
no. Cadent a latere tuo mille. ⁊ decem
milia a dextris tuis. ad te autē non appro
pinquabit. Verumtamen oculis tuis con
siderabis. ⁊ retributionē peccatorū vide
bis. Quōniam tu es dñe spes mea. Altissimum
posuisti refugium tuum. Non accedet ad
te malum. ⁊ flagellum non appropinquabit
tabernaculo tuo. Quia angelis suis man
dauit de te. ut custodiant te in omnibus
viis tuis. In manibus portabunt te.
ne forte offendas ad lapidem pedem tu
um. Super aspidem ⁊ basiliscum ambu
labis. ⁊ conculcabis leonem ⁊ draconē.
Quoniam in me speravit liberabo eum. protē
gam eum quoniam cognovit nomen meum.
Clamabit ad me ⁊ exaudiam eum. cum
ipso sum in tribulatione. eripiam eum
⁊ glorificabo eum. Longitudine dierum
replebo eum. ⁊ ostendam illi salutare me
um. ℣ Bonum est confiteri dño. ⁊ psallere nomini tuo altissime.
Ad annuntiandum mane misericordiam tuam. ⁊
veritatem tuam per noctem. In decacordo
psalterio. cum cantico in cythara. Quia
delectasti me dñe in factura tua. ⁊ in o
peribus manuum tuarum exultabo. Quam
magnificata sunt opera tua dñe. nimis
profunde facte sunt cogitationes tue. Vir
insipiens non cognoscet. ⁊ stultus non intelle
get hec. Cum exorti fuerint peccatores sicut
fenum. ⁊ apparuerint omnes qui operan
tur iniquitatem. Ut intereant in seculum
seculi. tu autem altissimus in eternum dñe. Quo
niam ecce inimici tui dñe. quoniam ecce inimici
tui peribunt. ⁊ dispergentur omnes qui operan
tur iniquitatem. Et exaltabitur
sicut unicornuis cornu meum. ⁊ senectus
mea in misericordia uberi. Et despexit oculus
meus inimicos meos. ⁊ insurgentium in
me malignantibus audiet auris mea.
Justus ut palma florebit. sicut cedrus
libani multiplicabitur. Plantati in do
mo dñi. in atriis domus dei nr̄i florebunt. Adhuc
multiplicabuntur in senectute uberi. ⁊ bene patientes erunt ut an
nuntient. Quoniam rectus dñs deus meus. ⁊ non
est iniquitas in eo. ℣ Dñs

Dñs regnauit decorem indutus est.
indutus est dñs fortitudinem ⁊ precinxit
se. etenim firmauit orbem terre. qui non
commouebitur. Parata sedes tua ex tunc.
a seculo tu es. Leuauerunt flumina dñe. ⁊
leuauerunt flumina vocem suam. Leuabunt
flumina fluctus suos. a vocibus aquarum
multarum. Mirabiles elationes ma
ris. mirabilis in altis dñs. Testimonia
tua credibilia facta sunt nimis. domum
tuam decet sanctitudo dñe in longitudinem

Deus ultionum dñs. ℣ Exalta dñe. qui
des ultionum libere egit. Exaltare
qui judicas terram. redde retributionem
superbis. Usquequo peccatores dñe. usquequo

pedes glabunt. Et rabunt & loquen
tur iniquitate: loquunt oīes qui ope
rantur iniquitatem. Pop̄lus tuus dñe hu
iliauerūt: & vexauerūt ciuitatē uīam.
Vidu
am & aduenam interfecerūt: & pupillos oc
ciderūt. Et dixerunt nō uidebit dñs: nec
intelliget ds iacob. Intelligite insipi
entes in pplo: & stulti aliquā capite. Qui
plantauit aurē nō audiet: aut qui finxit
oculū nō considerat. Quis corripit gentes nō
arguet: qui docet hominē scientiam. Dñs
scit cogitationes hominū: quoniā uanē sūt.
Beatus homo quem tu erudieris dñe:
& de lege tua docueris eum. Ut mitiges
ei a diebus malis: donec fodiatur peccatori
fouea. Quia nō repellet dñs plebem suam: & hereditatē suam nō derelin
quet. Quoadusq; iustitia conuertatur
in iudiciū: & qui uicinī illam oēs qui rec
to sunt corde. Quis consurget mihi ad
uersus malignantes: aut quis stabit
mecū aduersus operantes iniquitatem.
Nisi q̄ dñs adiuuit me: paulominus
habitasset in inferno anima mea. Si dice
bam motus est pes meus: misericordia tua dñe
adiuuabat me. Secundum multitudinē
dolorū meorū in corde meo: consolationes
tue letificauerūt aīam meā. Numquid
adhereret tibi sedes iniquitatis: qui fingis
laborem in p̄cepto. Capiēt in aīam
iusti: & sanguinē innocentē condemna
bunt. Et factus est dñs in refugium
& ds meus adiutor spei mee. Et reddet
illis iniquitatē ipsorū: & in malitia eorū
disperdet eos disperdet illos dñs ds noster.

Venite exultemus dño: iubilemus
deo saluatori nr̄o. Preoccupemus
faciem eius in confessione: & in psalmis
iubilemus ei. Quoniam ds magnus dñs: & rex
magnus super oēs deos. Quia in ma
nu eius fines terre: & altitudines monti
um ipsius sunt. Quoniam ipsius est mare & ipse
fecit illud: & siccam manus eius formauerunt.
Venite adoremus & procidamus & ploremus
ante dominum qui fecit nos: quia ipse est ds noster.
Et nos pp̄ls pascue eius & oues manus eius:
hodie si uocem eius audieritis nolite obdu
rare corda uestra. Sicut in irritatione: secun
dum diem temptationis in deserto. Ubi
temptauerunt me patres uestri: probauerunt & vi
derunt opa mea. Quadraginta annis
offensus fui generationi illi: & dixi semp̄
errant corde. Et ipsi non cognouerunt uias
meas: ut iurauī in ira mea si introibunt
in requiem meam.

Cantate dño canticū nouū: canta
te dño oīa terra. Cantate dño
& benedicite nōi eius: annuntiate de
die in diem salutare eius. Annuntiate
inter gentes gloriam eius: in oībus pp̄lis mi
rabilia eius. Quoniam magnus dñs & lau
dabilis nimis: terribilis est sup̄ oēs deos.
Quoniam oēs dii gentium demonia: dñs aut
celos fecit. Confessio & pulchritudo
in conspectu eius: sanctimonia & magnifi
centia in sanctificatione eius. Afferte dño
patrie gentium afferte dño gloriam & hono
rem: afferte dño gloriam nomini eius.
Tollite hostias & introite in atria eius:
adorate dominum in atrio sancto eius. Com
moueatur a facie eius uniuersa terra: dici
te in gentibus q̄ dñs regnauit. Etenim
correxit orbem qui non commouebitur:
iudicabit pp̄los in equitate. Letentur
celi & exultet terra: commoueatur mare
& plenitudo eius: gaudebunt campi.

r omnia que in eis sunt. Tunc exultabunt omnia ligna silue: a facie dñi quia uenit: quia uenit iudicare terram. Iudicabit orbem terre in equitate: et populos in ueritate sua. PSALMVS XCVI. Dñs regnauit exultet terra: letentur insule multe. Nubes et caligo in circuitu eius: iustitia et iudicium correctio sedis eius. Ignis ante ipm precedet: et inflammabit in circuitu inimicos eius. Illuxerunt fulgura eius orbi terre: uidit et commota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi omnis terra. Annunciauerunt celi iustitiam eius: et uiderunt omnes populi gloriam eius. Confundantur omnes qui adorant sculptilia: et qui gloriantur in simulacris suis. Adorate eum omnes angeli eius: audiuit et letata est syon. Et exultauerunt filie iudee propter iudicia tua dñe. Quia tu dñs altissimus super omnem terram: nimis exaltatus es super omnes deos. Qui diligitis dñm odite malum: custodit dñs animas sanctorum suorum de manu peccatoris liberabit eos. Lux orta est iusto: et rectis corde letitia. Letamini iusti in dño: et confitemini memorie sanctificationis eius. PSALMVS XCVII.

Cantate dño canticum nouum: quia mirabilia fecit. Saluauit sibi dextera eius: et brachium sanctum eius. Notum fecit dñs salutare suum: in conspectu gentium reuelauit iustitiam suam. Recordatus est misericordie sue: et ueritatis sue domui israel. Viderunt omnes fines terre: salutare dei nostri. Iubilate dño omnis terra: cantate et exultate et psallite. Psallite dño in cithara: in cithara et uoce psalmi: in tubis ductilibus et uoce tube cornee. Iubilate in conspectu regis dñi: moueatur mare et plenitudo eius: orbis terrarum et qui habitant in eo. Flumina plaudent manu simul montes exultabunt a conspectu dñi: quia uenit iudicare terram. Iudicabit orbem terre in iustitia: et populos in equitate. PSALMVS XCVIII. Dominus regnauit irascantur populi: qui sedet super cherubin moueatur terra. Dñs in syon magnus: et excelsus super omnes populos. Confiteantur nomini tuo magno: quoniam terribile et sanctum est. Et honor regis iudicium diligit: tu parasti directiones: iudicium et iustitiam in iacob tu fecisti. Exaltate dñm deum nostrum: et adorate scabellum pedum eius: quia sanctum est. Moyses et aaron in sacerdotibus eius: et samuel inter eos qui invocant nomen eius. Invocabant dñm et ipse exaudiebat eos: in columna nubis loquebatur ad eos. Custodiebant testimonia eius: et precepta que dedit illis. Dñe deus noster tu exaudiebas eos: tu deus propitius fuisti eis: et ultionem omnium adinventionum eorum. Exaltate dñm deum nostrum: et adorate in monte sancto eius: quia sanctus dñs deus noster. PSALMVS XCIX. Iubilate dño omnis terra: seruite dño in letitia. Introite in conspectu eius: in exultatione. Scitote quoniam dñs ipse est deus: ipse fecit nos et non ipsi nos. Populus eius et oues pascue eius: introite portas eius in confessione: atria

eum in hymnis confitebimur illi. Laudate nomen eius quoniam suavis est dominus et
cunctum mala eius: et usque in generationem
et generationem veritas eius.

Confitebimur tibi deus et confitebimur et invocabimus nomen tuum narrabimus
omnia mirabilia tua. Cum accepero tempus ego justificationes judicabo. Liquefacta est
terra et omnes qui habitant in ea ego confirmavi columnas eius. Dixi iniquis nolite
inique agere et delinquentibus nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altum cornu
vestrum aut loquimini adversus deum iniquitatem. Quia neque ab oriente neque ab
occidente neque a montibus desertis quoniam deus judex. Hunc humiliat et hunc exaltat
quia calix in manu domini vini meri plenus mixto et inclinavit ex hoc in hoc verumtamen
fex eius non est exinanita bibent omnes peccatores terrae. Ego autem annuntiabo in
saeculum psalmum deo Jacob. Et omnia cornua peccatorum confringam et exaltabuntur
cornua justi.

Notus in judaea deus in israel magnum nomen eius. Et factus est in pace locus eius
et habitatio eius in Sion. Ibi confregit potentias arcuum scutum gladium et bellum tu
illuminans mirabilius a montibus aeternis turbati sunt omnes insipientes corde. Dormierunt
somnum suum et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis. Ab increpatione
tua deus Jacob dormitaverunt qui ascendunt equos. Tu terribilis es et quis resistet tibi
ex tunc ira tua de caelo judicium audivit terra tremuit et quievit. Cum exsurgeret in
judicium deus ut salvos faceret omnes mansuetos terrae. Quoniam cogitatio hominis
confitebitur tibi et reliquiae cogitationis diem festum agent tibi. Vovete et reddite domino
deo vestro omnes qui in circuitu eius adducent munera terribili et auferenti spiritum
principum terribili apud omnes reges terrae.

Voce mea ad dominum clamavi voce mea ad deum et intendit mihi. In die tribulationis
meae deum exquisivi manibus meis nocte contra eum et non sum deceptus renuit consolari
anima mea. Memor fui deo et delectatus sum et exercitabar et defecit spiritus meus.
Anticipaverunt vigilias oculi mei turbatus sum et non sum locutus. Cogitavi dies antiquos
et annos aeternos in mente habui. Et meditatus sum nocte cum corde meo et exercitabar
et scopebam spiritum meum. Numquid in aeternum proiciet deus aut non apponet ut
complacitior sit adhuc. Aut in finem misericordiam suam abscindet a generatione in
generationem. Aut obliviscetur misereri deus aut continebit in ira sua misericordias suas.
Et dixi nunc coepi haec mutatio dexterae excelsi. Memor fui operum domini quia memor
ero ab initio mirabilis tuus. Et meditabor in omnibus operibus tuis et in adinventionibus
tuis exercebor. Deus in sancto via tua quis deus magnus sicut deus noster. Tu es deus
qui facis mirabilia notam fecisti in populis virtutem tuam. Redemisti in brachio populum
tuum filios Jacob et Joseph. Viderunt te aquae deus viderunt te aquae et timuerunt et
turbatae sunt abyssi. Multitudo sonitus aquarum vocem dederunt nubes. Etenim sagittae
tuae transeunt sonitus tonitrui tui. In rota fulgura tua illuxerunt orbi terrae commota est
et contremuit terra. In mari via tua et semitae tuae in aquis multis et vestigia tua non
cognoscentur. Deduxisti sicut oves populum tuum in manu Moysi et Aaron.

Attendite popule meus legem meam inclinate aurem vestram in verba oris mei. Aperiam
in parabolis os meum loquar propositiones ab initio quae audivimus et cognovimus eas et
patres nostri narraverunt nobis non occultabimus filiis eorum in generatione altera narrantes
laudes domini et virtutes eius et mirabilia eius quae fecit. Et suscitavit testimonium in
Jacob et legem posuit in Israel quaecumque mandavit patribus nostris notas facere filiis
suis ut cognoscat generatio altera filii qui nascentur et exsurgent et narrabunt filiis suis
ut ponant in deo confidentiam suam et non obliviscantur operum dei et mandata eius
exquirant. Ne fiant sicut patres eorum generatio prava et exasperans generatio quae non
direxit cor suum et non est creditus cum deo spiritus eius. Filii Ephraim intendentes et
mittentes arcum conversi sunt in die belli. Non custodierunt testamentum dei et in lege
eius noluerunt ambulare. Et obliti sunt benefactorum eius et mirabilium eius quae ostendit
eis. Coram patribus eorum fecit mirabilia in terra Aegypti in campo Taneos. Interrupit
mare et perduxit eos et statuit aquas quasi in utre. Et deduxit eos in nubi diei et tota nocte
in illuminatione ignis. Interrupit petram in eremo et adquievit eis et adaquavit eos sicut
in abysso multa. Et eduxit aquam de petra et deduci fecit tamquam flumina aquas. Et
adposuerunt adhuc peccare ei in iracundiam excitare altissimum in inaquosa. Et tentaverunt
deum in cordibus suis ad petendas escas animabus suis. Et male locuti sunt de deo dixerunt
numquid poterit deus parare mensam in deserto. Quoniam percussit petram et fluxerunt
aquae et torrentes inundaverunt. Numquid et panem potest dare aut parare mensam populo
suo. Propterea audivit dominus et distulit et ignis accensus est in Jacob et ira ascendit in
Israel. Quia non credidit in deo nec speravit in salutari eius. Et mandavit nubibus desuper
et portas caeli aperuit. Et pluit illis manna ad manducandum et panem caeli dedit eis.
Panem angelorum manducavit homo cibaria misit eis in abundantia. Transtulit austrum
de caelo et induxit in virtute sua africum. Et pluit super eos sicut pulverem carnes et
sicut arenam maris volatilia pennata. Et ceciderunt in medio castrorum eius circa habitacula
eorum. Et manducaverunt et saturati sunt nimis et desiderium eorum attulit eis. Non sunt
fraudati a desiderio suo adhuc escae eorum erant in ore ipsorum. Et ira dei ascendit super
eos et occidit pinguissimos eorum et electos Israel impedivit. In omnibus his peccaverunt
adhuc et non crediderunt in mirabilibus eius. Et defecerunt dies eorum in vanitate et anni
eorum cum festinatione. Cum occideret eos quaerebant eum et revertebantur et diluculo
veniebant ad eum. Et memorati sunt quia deus adiutor est eis et deus excelsus redemptor
eorum est. Et dilexerunt eum in ore suo et lingua sua mentiti sunt ei. Cor autem eius non
erat rectum cum eo nec fideles habiti sunt in testamento eius. Ipse autem est misericors
et propitiabitur peccatis eorum et non disperdet. Et multiplicabit ut avertat iram suam et
non accendat omnem indignationem suam. Et recordatus est quia caro sunt spiritus vadens
et non rediens. Quoties exacerbaverunt eum in deserto in ira provocaverunt eum in inaquosa.
Et conversi sunt et tentaverunt deum et sanctum Israel exacerbaverunt. Non sunt recordati
manus eius die qua redemit eos de manu tribulantis. Sicut posuit in Aegypto signa sua et
prodigia sua in campo Taneos. Et convertit in sanguinem flumina eorum et imbres eorum
ne bibant. Misit in eos coenomyiam et comedit eos et ranam et disperdidit eos. Et dedit
erugini fructus eorum et labores eorum locustae. Occidit in grandine vineas eorum et
moros eorum in pruina. Et tradidit grandini iumenta eorum et possessionem eorum igni.
Misit in eos iram indignationis suae indignationem et tribulationem immissiones per angelos
malos. Viam fecit semitae irae suae non pepercit a morte animabus eorum et iumenta eorum
in mortalitate conclusit. Et percussit omne primogenitum in terra Aegypti primitias omnis
laboris eorum in tabernaculis Cham. Et abstulit sicut oves populum suum et deduxit eos
tamquam gregem in deserto. Et duxit eos in spe et non timuerunt et inimicos eorum operuit
mare. Et introduxit eos in montem sanctificationis suae montem quem acquisivit dextera
eius. Et eiecit a facie eius gentes et sortitus est eos funiculo distributionis et habitare fecit
in tabernaculis eorum tribus Israel. Et tentaverunt et exacerbaverunt deum excelsum et
testimonia eius non custodierunt. Et aversi sunt et non servaverunt sicut pater eorum
conversi sunt in arcum pravum. Exacerbaverunt eum in collibus suis et in sculptilibus
suis ad aemulationem concitaverunt eum. Audivit deus et sprevit et exhortatus est valde
in Israel. Et repulit tabernaculum Silo tabernaculum suum ubi habitavit in hominibus.
Et tradidit in captivitatem fortitudinem eorum et pulchritudinem eorum in manus inimici.
Et conclusit in gladio populum suum et hereditatem suam sprevit. Iuvenes eorum comedit
ignis et virgines eorum non sunt lamentatae. Sacerdotes eorum in gladio cadent et viduae
eorum non plorabuntur. Et exsurrexit tamquam dormiens dominus tamquam potens crapulatus
a vino. Et percussit inimicos suos in posteriora opprobrium sempiternum dedit illis. Et
reprobavit tabernaculum Joseph et tribum Ephraim non elegit. Sed elegit tribum Juda
montem Sion quem dilexit. Et aedificavit sicut unicornium sanctificium suum in terra quam
fundavit in saeculum saeculi. Et elegit David puerum suum et sustulit eum de gregibus
ovium. De post fetantes accepit eum pascere Jacob puerum suum et Israel hereditatem
suam. Et pavit eos in innocentia cordis sui et in intellectibus manuum suarum deduxit eos.

ent. Hely seruoꝝ tuoꝝ hystabit: & le
men eoꝝ in scłm dirigetur. (CIII
Benedic aīa mea dño: & oīa que
intra me sunt nōi tōi et Bene
dic aīa mea dño: & noli obliuisci oēs
retributiones eius. Qui ppitiatur
oīb; iniquitatib; tuis: qui sanat
oīs infirmitates tuas Qui redi
mit de interitu uitam tuam: qui coro
nat te in miā & miserationib; Qui
replet in bonis desiderium tuū: renouā
bitur ut aquile iuuentus tua. Fa
ciens miās dns & iudicium oīb; iniu
riam patientib; Notas fecit uias su
as moysi filiis isr uoluntates suas.
Miserator & misericors dns: longanimis
& multū misericors. Non in per
petuū irascetur: neq; minabitur cōminā
bitur. Non secm peccata nra fecit nob:
neq; secm iniquitates nras retribuit
nob. Quīm secm altitudinē celi a tra:
corroborauit miam suā sup timentes se.
Quantum distat ortus ab occidente: lon
ge fecit a nob iniquitates nras Quo
modo miseretur pater filioꝝ: misertus
est dns timentib; se: quīm ipe cognouit
figmentū nrm Recordamus est quīm pul
uis sumꝰ. homo sicut fenū: dies eius
tanquīm flos agri sic efflorebit. Quīm
spūs pertransibit in illo & nō subsistet: &
nō cognoscet amplius locū suū. Miseria
aūt dni ab eterno & usq; in eternū: sup timen
tes eū Et iustitia illi in filios filioꝝ:
his qui seruant testamentū eius Et mi
nores fiunt mandatoꝝ ipius: ad faci
endū ea Dns in celo parauit sedē suā:
& regnū ipius omib; dnabit Benedi
cite dño oēs angli eius. potentes &
tute. facientes uerbū illius ad audiendā
uocem sermonū eius Benedicite dño oēs
uirtutes eius: ministri eius qui facitis
uoluntatē eius Benedicite dño oīa
opa eius: in omni loco dnationis eius
benedic aīa mea dño (CIIII
Benedic aīa mea dño: dne deus mi
magnificatus es uehemēter Confes
sionem & decorem induisti: amicti
mimine sicut uestimento Extendens celū
sicut pellem: qui tegis aquas superiora
eius Qui ponis nubem ascensum tuū:
qui ambulas sup pennas uentoꝝ.
Qui facis angelos tuos spūs: & ministros
tuos ignem urentem Qui fundasti terā
sup stabilitatē suam: nō inclinabitur
in scłm scłi. Abyssus sicut uestimentum
amictus eius: sup montes stabunt aque.
Ab increpatione tua fugient: a uocem
tonitrui tui formidabunt. Ascendunt
montes & descendunt campi: in locum
quē fundasti eis Terminum posuisti
quem nō transgredientur neq; conuer
tent operire terram Qui emittis fontes in
conuallibus: inter medium montium pertran
sibunt aque Potabunt omnes bestie
agri: expectabunt onagri in sitī suā.
Sup ea uolucres celi habitabunt: de me
dio petraꝝ dabunt uoces Rigans mon
tes de superioribus suis: de fructu operū
tuoꝝ satiabitur terra Producens fenū
iumentis: & herbam seruituti hominum.
Vt educas panem de terra: & uinū lętifi
cet cor hōis. Vt exhylaret faciē in oleo: & pa
nis cor hōis confirmet Saturabūtur ligna
campi: & cedri libani quas
plantauit: illic passeres nidificabūt
Herodij domus est eoꝝ: montes

excelsi cernus: pcē refugiū hermaceis.
Fecit lunam in tempora: sol cognouit occasum suū. Posuisti tenebras z facta est nox: in ipa pertransibunt oēs bestiae silue. Catuli leonū rugientes ut rapiant: z querant a deo escam sibi. Ortus est sol z congregati sunt: z in cubilibus suis collocabuntur. Egredit homo ad opꝰ suū: z ad operationem suā usq; ad uesperam. Quam magnificata sunt opera tua dñe. omnia in sapia fecisti: impleta est terra possessione tua. Hoc mare magnū z spatiosū manibꝰ: illuc reptilia quoꝝ nō est numer. Animalia pusilla cum magnis: illuc naues pambulāt. Draco iste quem formasti ad illudendū ei: omnia a te expectant ut des illis escā in tempore. Dante te illis colligent: aperiente te manū tuam omnia implebuntur bonitate. Auertente aūt te faciem turbabuntur: auferes spīm eoꝝ z deficient: z in pulūem suū reuertentur.
Emitte spīm tuū z creabuntur: z renouabis faciem terre. Sit gla dñi in sēlm: letabitur dñs in operibꝰ suis. Qui respicit terram z facit eam tremere: qui tangit montes z fumigant. Cantabo dño in uita mea: psallam deo meo quamdiu fuero. Jocundum sit ei eloquium meū: ego uero delectabor in dño. Deficiant peccatores a terra: z iniqui ita ut non sint. Benedic aīa mea dño.

Confitemini dño z inuocate nomē eius: annunciate inter gēs opa eius. Cantate ei z psallite ei: narrate omnia mirabilia eius. Laudamini in nōe scō eius: letetur cor querentiū dñm. Querite dñm z confirmamini: querite faciem eius semp. Memores estote mirabilium eius que fecit: ꝓdigia eius z iudicia oris eius. Semen abraham serui eius: filii iacob electi ei. Ipe dñs deus nr: in uniuersa terra iudicia eius. Memor fuit in seculum testamenti sui: uerbi quod mandauit in mille generationes.
Quod disposuit ad abrahamꝫ: z iuramenti sui ad ysaac. Et statuit illud iacob in preceptū: z isrl in testamentum eternū. Dicens tibi dabo terram chanaan: funiculum hereditatis uestre. Cum essent numero breui: pauciss z incole ei. Et pertransierunt de gente in gentē: z de regno ad populū alterū. Non reliquit hominē nocere eis: z corripuit pro eis reges. Nolite tangere xpōs meos: z in prophetis meis nolite malignari. Et uocauit famem sup terram: z omne firmamentum panis contriuit. Misit aūt eos uirum: in seruū uenundatus est ioseph. Humiliauerunt in compedibꝰ pedes eius: ferrum pertransiit aīam eius: donec ueniret uerbum eius. Eloquium dñi inflamauit eū. Misit rex z soluit eū: princeps populoꝝ z dimisit eū. Constituit eū dñum domui sue: z principem omnis possessionis sue. Vt erudiret principes eius sicut semetipm: z senes eius prudentiam docere. Et intrauit isrl in egyptū: z iacob accola fuit in terra chā. Et auxit populum suum uehementer: z firmauit eum super inimicos eius. Conuertit eos ut odirent populum eius: z dolum facerent in seruos eius. Misit moysen seruum suum: aaron quem elegit ipm. Posuit in eis uba signoꝝ suoꝝ: z prodigioꝝ in terra cham. Misit tenebras z

oblauraunt: ⁊ ñ exacerbauerunt sermonē
suos. Conturbatus est aqua eoꝝ in sanguinē:
⁊ occidit pisces eoꝝ. Et dedit
terra eoꝝ ranas: in penetralibꝫ regum
ipsoꝝ. Dixit ⁊ uenit cynomia ⁊ scinifes
in omnibꝫ finibꝫ eoꝝ. Posuit pluuias
eoꝝ grandinē: ignem comburentem in terra ipsoꝝ. Et percussit uineas
eoꝝ ⁊ ficulneas eoꝝ: ⁊ contriuit lignum finiū eoꝝ. Dixit ⁊ uenit locusta ⁊ bruchus: cuius ñ erat numerus.
Et comedit omnē fenū in tra eoꝝ: et
comedit oēm fructū terre eoꝝ. Et percussit omne ꝓgenitū in tra eoꝝ: primitias omnis laboris eoꝝ. Et eduxit
eos cū argento ⁊ auro: ⁊ ñ erat in tribꝫ eoꝝ infirmus. Letata ē egyptus
in profectione eoꝝ: qm incubuit timor
eoꝝ sup eos. Et expandit nubē in protectionem eoꝝ: ⁊ ignem ut luceret eis p nocte. Petierunt ⁊ uenit coturnix: ⁊
pane celi saturauit eos. Dirupit
petrā ⁊ fluxerūt aque: abierūt in sicco flumina. Quīm memor fuit uerbi sci
sui: qd habuit ad abraham puerū suū.
Et eduxit plm suū in exultatione:
⁊ electos suos in letitia. Et dedit illis
regiones gentiū: ⁊ labores populoꝝ possederunt. Et custodiant iustificationes eius: ⁊ legem eius requirant.

Confitemini dño qm bonus: qm
in seculum misericordia eius. Quis loquetur
potentias dñi: auditas faciet omnes
laudes eius. Beati qui custodiunt
iudicium: ⁊ faciunt iusticiam in omni
tpe. Memento mei dñe in beneplacito populi tui: uisita nos in salutari tuo.
Ad uidendū in bonitate electoꝝ tuoꝝ.
ad letandū in letitia gentis tue: ut
laudem cum hereditate tua. Peccauimus cum patribus nris: iniuste egimus
iniquitatem fecimus. Patres nri in
egypto non intellexerunt mirabilia
tua: ñ fuerunt memores multitudinis
misericordie tue. Et irritauerunt
ascendentes in mari: mari rubro. Et saluauit eos propter nomen suum: ut notam faceret potentiam suā. Et increpuit mare rubrū ⁊ exsiccatū est: ⁊ deduxit eos
in abyssis sicut in deserto. Et saluauit eos de manu odientiū: ⁊ redemit
eos de manu inimici. Et operuit aq
tribulantes eos: unus ex eis ñ remansit. Et crediderunt verbis eius: ⁊ laudauerunt laudem eius. Cito fecerūt
obliti sunt operū ei: ⁊ ñ sustinuerunt
consilium eius. Et concupierūt concupiscentiam in deserto: ⁊ tentauerunt
dñm in inaquoso. Et dedit eis petitionem ipsoꝝ: ⁊ misit saturitatē in aīas
eoꝝ. Et irritauit moysen in castris:
aaron sctm dñi. Aperta est terra ⁊ deglutiuit dathan: ⁊ operuit sup congregationem abiron. Et exarsit ignis in
synagoga eoꝝ: flamma conbussit
peccatores. Et fecerunt uitulū in oreb:
⁊ adorauerunt sculptile. Et mutauerūt
gloriam suā: in similitudinē uituli comedentis fenū. Obliti sunt dñi qui
saluauit eos. qui fecit magnalia in
egypto. mirabilia in tra cham: terribilia in mari rubro. Et dixit ut disperderet eos: ni moyses electus eius
stetisset in confractione in conspectu ei.
Ut auerteret iram eius ne disperderet eos:
⁊ p nichilo habuerūt tram desidera

bilem. Non crediderunt uerbo eius: et murmurauerunt in tabernaculis suis: non exaudierunt uocem dñi. Et extendit manum suam super eos: ut prosterneret eos in deserto. Et ut deiceret semen eorum in nationibus: et dispergeret eos in regionibus. Et ipsi initiati sunt beelphegor: et comederunt sacrificia mortuorum. Et inritauerunt eum in adinuentionibus suis: et multiplicata est in eis ruina. Et stetit finees et placauit: et cessauit quassatio. Et reputatum est ei in iustitiam in generationem et generationem usq; in sempiternum. Et irritauerunt eum ad aquas contradictionis: et uexatus est moyses propter eos: quoniam exacerbauerunt spm eius. Et distinxit in labiis suis: non disperdiderunt gentes quas dixit dñs illis. Et commixti sunt inter gentes: et didicerunt opa eorum: et seruierunt sculptilibus eorum: et fuit eis in scandalum. Et immolauerunt filios suos: et filias suas demoniis. Et effuderunt sanguinem innocentem. sanguinem filiorum suorum et filiarum suarum: quas sacrificauerunt sculptilibus chanaan. Et contaminata est terra in sanguinibus. et contaminata est in operibus eorum: et fornicati sunt in adinuentionibus suis. Et iratus est furore dñs in plm suum: et abominatus est hereditatem suam. Et tradidit eos in manu gentium: et odiauerunt eos qui oderunt eos. Et tribulauerunt eos inimici eorum: et humiliati sunt sub manibus eorum: sepe liberauit eos. Ipsi autem exacerbauerunt eum in consilio suo: et humiliati sunt in iniquitatibus suis. Et uidit cum tribularentur: et audiuit orationem eorum. Et memor fuit testamenti sui: et penituit eum secundum multitudinem misericordie sue. Et dedit eos in miserationes: in conspectu omnium qui ceperant eos. Saluos fac nos dñe ds nr: et congrega nos de nationibus: ut confiteamur nomini tuo: et gloriemur in laudatione tua. Benedictus dñs ds israel a seculo et usq; in seculum: et dicet omnis populus fiat fiat.

Qui confitemini dño quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius. Qui redempti sunt a dño. quos redemit de manu inimici: de regionibus congregauit eos. Ab solis ortu et occasu: ab aquilone et mari. Et transierunt in solitudine in inaquoso: uiam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Esurientes et sitientes: anima eorum in ipsis defecit. Et clamauerunt ad dñm cum tribularentur: et de necessitatibus eorum eripuit eos. Et deduxit eos in uiam rectam: ut irent in ciuitatem habitationis. Confiteantur dño misericordie eius: et mirabilia eius filiis hominum. Quia satiauit animam inanem: et animam esurientem satiauit bonis. Sedentes in tenebris et umbra mortis: uinctos in mendicitate et ferro. Quia exacerbauerunt eloquia dei: et consilium altissimi irritauerunt. Et humiliatum est in laboribus cor eorum: infirmati sunt nec fuit qui adiuuaret. Et clamauerunt ad dñm cum tribularentur: et de necessitatibus eorum liberauit eos. Et eduxit eos de tenebris et umbra mortis: et uincula eorum disrupit. Confiteantur dño misericordie eius: et mirabilia eius filiis hominum. Quia contriuit portas ereas: et uectes ferreos confregit. Suscepit eos de uia iniquitatis eorum: propter iniustitias enim suas humiliati sunt. Omnem escam abhominata est anima eorum:

¶ appuq̃uerunt usq; ad portas mor-
tis. Et clamauit ad dñm cum tri-
bularentur: ¶ de necessitatib; eor liberauit eos Misit ũbum suũ ¶ sanauit eos: ¶ eripuit eos de interitionib; eor.
Confiteantur dño mie eius: ¶ mirabilia eius filius hominũ Et exaltent eũ in ecclia plebis: ¶ in cathedra seniorũ laudent eũ Posuit flumina in desertũ ¶ exitus aquarũ in sitim. Terram fructiferam in salsuginẽ a malitia inhabitantũ in ea. Posuit desertũ in stagna aquaz: ¶ terram sine aqua in exitus aquaz. Et collocauit illic esurientes: ¶ constituent ciuitatẽ habitationis Et seminauerunt agros ¶ plantauerũt uineas. ¶ fecerunt fructum natiuitatis Et benedixit eis ¶ multiplicati sunt nimis: ¶ iumenta eor ñ minuerunt Et pauci
Dixit ¶ stetit spũs pcelle: ¶ exaltati sunt fluctus eius. Ascendunt usq; ad celos. ¶ descendunt usq; ad abyssos: aia eor in malis tabescebat. Turbati sunt ¶ moti sunt sicut ebrius: ¶ omnis sapia eor deuorata est Et clamauit ad dñm cum tribularentur: ¶ de necessitatib; eor eripuit eos Et statuit pcellam eius in auram: ¶ siluerũt fluctus eius Et letati sunt q̃ siluerunt: ¶ deduxit eos in portũ uoluntatis eor. Confiteantur dño mie eius: ¶ mirabilia eius filius hominũ. Et exaltent eũ in ecclia plebis: ¶ in cathedra seniorũ laudent eũ Posuit flumina in desertũ ¶ exitus aquarũ in sitim. Terram fructiferam in salsuginẽ a malitia inhabitantũ in ea. Posuit desertũ in stagna aquaz: ¶ terram sine aqua in exitus aquaz. Et collocauit illic esurientes: ¶ constituent ciuitatẽ habitationis Et seminauerunt agros ¶ plantauerũt uineas. ¶ fecerunt fructum natiuitatis Et benedixit eis ¶ multiplicati sunt nimis: ¶ iumenta eor ñ minuerunt Et pauci fti sunt: ¶ uexati sunt a tribulatione malor ¶ doloze. Effusa est contemptio sup principes: ¶ errare fecit eos in inuio ¶ ñ in uia Et adiuuit pauperem de inopia: ¶ posuit sicut oues familias. Videbunt recti ¶ letabunt: ¶ oĩs iniquitas oppilabit os suũ. Quis sapiens ¶ custodiet hec: ¶ intelliget miserationes dñi.

¶ cvii.

Paratũ cor meũ deus paratũ cor meũ: cantabo ¶ psallam in gla mea. Exurge psalterium ¶ cithara: surgã diluculo. Confitebor tibi in pplis dne: ¶ psallam tĩ in nationib; Quia magna sup celos miã tua: ¶ usq; ad nubes ueritas tua Exaltare sup celos ds: ¶ sup omnẽ tram gla tua: ut liberentur dilecti tui Saluũ fac dextera tua ¶ exaudi me: ds locutus est in scõ suo. Exultabo ¶ diuidam sychimã: ¶ conuallem tabernaculoz dimetiar. Meus est galaad ¶ mus est manasses: ¶ effraym fortitudo capitis mei. Iuda rex mus: moab lebes spei mee. In idumeam extendam calciamentũ meũ: mihi alienigene amici facti sunt. Quis deducet me in ciuitatẽ munitã: quis deducet me usq; in idumeã Nonne tu ds qui reppulisti nos: ¶ non exibis ds in uirtutib; nris Da nob auxiliũ de tribulatione: quia uana salus hoĩs. In do faciemus uirtutẽ: ¶ ipe ad nichilũ deducet tribulantes nos.

¶ cviii.

Ds laudem meam ne tacueris: quia os peccatoris ¶ os dolosi sup me aperti est. Locuti sunt ad me lingua dolosa. ¶ sermonib; odii circũdederunt me: ¶ expugnauerunt me gra

tus. Pro eo ut me diligẽtẽ detrahe
bant mi. ego aũ orabam. Et posue
runt ad me malum pro bonis. et
odiũ p dilectione mea. Constitue su
per eũ peccatorẽ. et diabolus stet a dexte
ris ei. Cum iudicatur exeat condẽp
natus. et oro eius fiat in peccm. Fiant
dies eius pauci. et episcopatũ eius accipiat alter. Fiant filii eius orphani.
et uxor eius uidua. Nutantes trans
ferantur filii eius et mendicent. et ei
antur de habitationibz suis. Scrute
tur fenerator omnẽ substãciam eius. et
diripiant alieni labores ei. Non sit
illi adiutor. nec sit qui misereatur
pupillis eius. Fiant nati eius in
teritum. in generatione una deleatur no
men eius. In memoria redeat iniqui
tas patrũ eius in conspectu dñi. et pec
catum matris eius non deleatur. Fiant
contra dñm semp. et disperdat de terra me
moria eorũ. p eo qđ non est recorda
tus facere misericordiam. Et persecutus est homi
nem inopem et mendicũ. et compunc
tum corde mortificare. Et dilexit
maledictionẽ et ueniet ei. et noluit be
nedictionem et elongabitur ab eo. Et
induit maledictionem sicut uestimẽ
tum. et intrauit sicut aqua in uisce
ra eius. et sicut oleum in ossibz eius.
Fiat ei sicut uestimentum quo operit.
et sicut zona qua semp precingitur.
Hoc opus eorũ qui detrahunt mi. apud
dñm. et qui loquuntur mala aduersus
animã meã. Et tu dñe dñe fac mecũ
propter nomen tuum. quia suauis est misericordia tua.
Libera me quia egenus et pauper ego sum. et cor meum conturbatum est intra
me. Sicut umbra cũ declinat abla
tus sum. et excussus sum sicut locu
sta. Genua mea infirmata sunt a ie
iunio. et caro mea immutata est propter oleum. Et ego factus sum opprobrium illis.
uiderunt me et mouerunt capita sua.
Adiuua me dñe ds meus. saluum me fac
secundum misericordiam tuam. Et sciant qui
manus tua hec. et tu dñe fecisti eam.
Maledicent illi et tu benedices. qui in
surgunt in me confundantur. seruus
autem tuus letabitur. Induantur qui
detrahunt mihi pudore. et operiantur
sicut diploide confusione sua. Con
fitebor dño nimis in ore meo. et in me
dio multorum laudabo eum. Quia astitit
a dextris pauperis. ut saluam faceret
a persequentibz animam meam.

Dixit dñs dño meo.
sede a dextris me
is. donec ponam
inimicos tuos. scabellum pedum tu
orum. Virgam uir
tutis tue emittet dñs ex syon. dñare
in medio inimicorum tuorum. Tecum principium in die uirtutis tue. in splendoribus
sanctorum. ex utero ante luciferum genui te.
Iurauit dñs et non penitebit eum. tu es
sacerdos in eternum. secundum ordinem melchi
sedech. Dñs a dextris tuis. confregit
in die ire sue reges. Iudicabit in na
tionibz implebit ruinas. conquas
sabit capita in terra multorum. De tor
rente in uia bibet. propterea exaltabit ca
put.
Confitebor tibi dñe in toto corde meo. in consi
lio iustorum et congregatione magna o

pera dñi: exquisita in omnes voluntates eius. Confessio et magnificentia opus eius: et iustitia eius manet in seculum seculi. Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator dominus: escam dedit timentibus se memor erit in seculum testamenti sui: virtutem operum suorum annuntiabit populo suo. Ut det illis hereditatem gentium: opera manuum eius veritas et iudicium. Fidelia omnia mandata eius. confirmata in seculum seculi: facta in veritate et equitate. Redemptionem misit populo suo: mandavit in eternum testamentum suum. Sanctum et terribile nomen eius: initium sapientie timor dñi. Intellectus bonus omnibus facientibus eum: laudatio eius manet in seculum seculi.

CXI

Beatus vir qui timet dñm: in mandatis eius volet nimis. Potens in terra erit semen eius: generatio rectorum benedicetur. Gloria et divitie in domo eius: et iustitia eius manet in seculum seculi. Exortum est in tenebris lumen rectis: misericors et miserator et iustus. Jocundus homo qui miseretur et commodat. disponet sermones suos in iudicio: quia in eternum non commovebitur. In memoria eterna erit iustus: ab auditione mala non timebit. Paratum cor eius sperare in dño. confirmatum est cor eius: non commovebitur donec despiciat inimicos suos. Dispersit dedit pauperibus: iustitia eius manet in seculum seculi: cornu eius exaltabitur in gloria. Peccator videbit et irascetur: dentibus suis fremet et tabescet: desiderium peccatorum peribit.

CXII

Laudate pueri dñm: laudate nomen dñi. Sit nomen dñi benedictum: ex hoc nunc et usque in seculum. A solis ortu usque ad occasum: laudabile nomen dñi. Excelsus super omnes gentes dñs: et super celos gloria eius. Quis sicut dñs deus noster qui in altis habitat: et humilia respicit in celo et in terra. Suscitans a terra inopem: et de stercore erigens pauperem. Ut collocet eum cum principibus: cum principibus populi sui. Qui habitare facit sterilem in domo: matrem filiorum letantem.

CXIII

In exitu israel de egypto: domus iacob de populo barbaro. Facta est iudea sanctificatio eius: israel potestas eius. Mare vidit et fugit: iordanis conversus est retrorsum. Montes exultaverunt ut arietes: et colles sicut agni ovium. Quid est tibi mare quod fugisti: et tu iordanis quia conversus es retrorsum. Montes exultastis sicut arietes: et colles sicut agni ovium. A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui convertit petram in stagna aquarum: et rupem in fontes aquarum. Non nobis dñe non nobis: sed nomini tuo da gloriam. Super misericordia tua et veritate tua: ne quando dicant gentes ubi est deus eorum. Deus autem noster in celo: omnia quecumque voluit fecit. Simulacra gentium argentum et aurum: opera manuum hominum. Os habent et non loquentur: oculos habent et non videbunt. Aures habent et non audient: nares habent et non odorabunt. Manus habent et non palpabunt. pedes habent et non ambulabunt: non clamabunt in gutture suo. Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus

ulē. qui stant in dō: in aduriis eoꝝ. & pre
cōnes eoꝝ. ☩ Domus aaron benedixit
dō: aduriis eoꝝ. & precōnes eoꝝ. ☩ Omnes
qui timent dñm benedixerunt dō: ad
uriis eoꝝ. & precōnes eoꝝ. ☩ Dñs memo
rius fuit nr̄i. & benedixit nob. ☩ Benedixit
domui ihr̄: benedixit domui aaron.
☩ Benedixit oīb; qui timent dñm: pu
llis cū maioribꝰ. ☩ Adiuget dñs sup
uos. & sup filios uros. ☩ Benedicti
uos a dō: qui fecit celum & trā. ☩ Ce
lum celi dō: trām aūt dedit filiis ho
minū. ☩ Non mortui laudabunt te dñe.
neq; oēs qui descendunt in infernū.
☩ Sed nos qui uiuimus benedicimus dō
ex hoc nunc & usq; in sēlm. ℣ Psalmꝰ.

Dilexi qm exaudiet dñs: uocē ora
tionis mee. ☩ Quia inclinauit au
rem suam mi: & in diebꝰ meis inuocabo.
☩ Circumdederūt me dolores mortis: pe
ricla inferni inuenerūt me. ☩ Tribulatio
nem & dolorem inueni: & nomen dñi
inuocaui. ☩ O dne libera aīam meam.
misericors dns & iustus: & dns mi
seretur. ☩ Custodiens parvulos dns:
humiliatus sum & liberauit me. ☩ Con
uertere aīa mea in requiem tuam: qr
dns benefecit ti. ☩ Quia eripuit aīam
meam de morte. oculos meos a lacri
mis: pedes meos a lapsu. ☩ Placebo do
mino: in regione uiuoꝝ. ℣ Psalmꝰ.

Credidi pp qđ locutus sum: ego
aūt humiliatus sum nimis. ☩ Ego
dixi in excessu meo: omīs homo men
dax. ☩ Quid retribuam dō: pro omnib;
que retribuit mi. ☩ Calicem saluta
ris accipiam: & nomen dñi inuocabo. ☩ Vo
ta mea dō reddam coram oīm pplo
eius: ☩ pciosa in conspcu dñi mors sanc
ꝝ eius. ☩ O dne qr ego seruus tuus: ego ser
uus tuus & filius ancille tue. ☩ Dirru
pisti uincla mea. tibi sacrificabo hos
tiam laudis: & nomen dñi inuocabo.
☩ Vota mea dō reddam in conspcu oīs
pli eius: in atriis domus dñi in me
dio tui hrl̄m. ℣ Psalmꝰ.

Laudate dñm oēs gēs: laudate
eum oēs pp. ☩ Quoniam confirmata e
st nos mia eius: & ueritas dñi manet
in eternum. ℣ Confitemini dō quoni
am bonus: qm in sēlm mia eius.
☩ Dicat nunc hrl̄ qm bonus: qm in sē
culum mia eius. ☩ Dicat nunc domus
aaron: qm in sēlm mia eius. ☩ Dicant
nunc qui timent dñm: qm in sēlm mi
sericordia eius. ☩ De tribulatione inuoca
ui dñm: & exaudiuit me in latitudine
dns. ☩ Dns mi aduiuat mi: & ego dispi
ciam inimicos meos. ☩ Bonum
est confidere in dō: qm confidere in ho
mine. ☩ Bonum est sperare in dō: qm spera
re in principibꝰ. ☩ Omnes gēs circuierunt
me: & in nomine dñi qr ultus sum in eos.
☩ Circumdantes circumdederunt me: & e
t in nomine dñi qr ultus sum in eos. ☩ Cir
cumdederunt me sicut apes: & exarserūt
sicut ignis in spinis: & in nomine dñi qr
ultus sum in eos. ☩ Impulsus eversus
sum ut caderem: & dns suscepit me. ☩ Fo
rtitudo mea & laus mea dns: & factus est
mi in salutē. ☩ Vox exultationis & salu
tis: in tabernaculis iustoꝝ. ☩ Dextera do
mini fecit uirtutē. dextera dñi exalta
uit me. dextera dñi fecit uirtutē. ☩ Non
moriar sed uiuam: & narrabo opa dñi.

Calugauis calugauit me dñs: & mor
ti nō tradidit me. Aperite mi portas
iustitie & ingressus in eas confitebor dō
mino: hec porta dñi iusti intrabūt in
eam. Confitebor tibi qm exaudisti me:
& factus es mihi in salutē. Lapidem quem
reprobauerunt edificantes: hic factus est in ca
put anguli. A dño factum est istud: & est
mirabile in oculis nris. Hec est dies
quam fecit dñs: exultemus & letemur in
ea. O dñe saluum me fac. o dñe bene
prosperare: benedictus qui uenturus es in
nomine dñi. Benedixim uob de do
mo dñi: deus dñs & illuxit nob. Constitue
festum in condensis:
usq ad cornu altaris. Deus meus es tu
& confitebor tibi: deus meus es tu & exaltabo
te. Confitebor tibi qm exaudisti me: &
factus es mihi in salutem. Confitemini dño
qm bonus: qm in seculum misericordia eius

XVIII

Beati immaculati in via: qui ambu
lant in lege dñi. Beati qui scru
tantur testimonia eius: in toto corde
exquirunt eum. Non enim qui operan
tur iniquitatem: in uiis eius ambulauerunt.
Tu mandasti: mandata tua custo
dire nimis. Vtinam dirigantur uie
mee: ad custodiendas iustificationes
tuas. Tunc non confundar: ad prospectum
in omnib; mandatis tuis. Confitebor
tibi in directione cordis: in eo qd didici
iudicia iustitie tue. Iustificationes
tuas custodiam: ne me derelinquas usq
quaq. In quo corrigit adolescentior
uiam suam: in custodiendo sermones
tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis
tuis. In corde meo abscondi eloquia
tua: ut non peccem tibi. Benedictus es do
mine: doce me iustificationes tuas.
In labiis meis: pronunciaui omnia iudi
cia oris tui. In uia testimoniorum tuorum
delectatus sum: sicut in omnibus diuitiis. In mandatis tuis exercebor: & consi
derabo uias tuas. In iustificationibus
tuis meditabor: non obliuiscar sermo
nes tuos. Retribue seruo tuo: uiuifica me
& custodiam sermones
tuos. Reuela oculos meos: & considerabo mirabilia de lege tua. Incola ego
sum in terra: non abscondas a me mandata
tua. Concupiuit anima mea desiderare
iustificationes tuas in omni tempore. Increpasti superbos: maledicti qui declinant
a mandatis tuis. Aufer a me opprobrium & contemptum: quia testimonia tua exquisiui. Etenim sederunt principes: & ad
uersum me loquebantur: seruus autem
tuus exercebatur in iustificationibus tu
is. Nam & testimonia tua meditatio
mea est: & consilium meum iustificationes
tue.

Adhesit pauimento anima
mea: uiuifica me secundum ua
tuas. Vias meas enuntiaui & exaudisti me:
doce me iustificationes tuas. Via iu
stificationum tuarum instrue me: & exercebor
in mirabilibus tuis. Dormitauit
anima mea pre tedio: confirma me in uer
bis tuis. Viam iniquitatis amoue a me:
& lege tua miserere mei. Viam ueritatis
elegi: iudicia tua non sum oblitus. Ad
hesi testimoniis tuis dñe: noli me con
fundere. Viam mandatorum tuorum cucur
ri: cum dilatasti cor meum.

Legem pone mihi dñe uiam iustifi
cationum tuarum: & exquiram eā

lemp. Da mi intellectū & scrutabor le
gem tuam: & custodiam illam in toto
corde meo. Deduc me in semita man
datorū tuorū: qz ipam uolui. Inclina
cor meū in testimonia tua: & nō in auari
tiam. Auerte oculos meos ne uideant
uanitatem: in uia tua uiuifica me. Sta
tue seruo tuo eloquiū tuū: in timore
tuo. Amputa obprobriū meū qđ timui
cus sum: qz iudicia tua iocunda. Ec
ce concupiui mandata tua: in equita
te tua uiuifica me.

Et ueniat sup me misa tua dñe:
salutare tuū scdm eloquiū tuū.
Et respondebo exprobrantib⁹ mihi uer
bū: qz speraui in sermonib⁹ tuis. Et ne aufe
ras de ore meo uerbum ueritatis usq; equa
qz: qz in iudicijs tuis supsperaui. Et
custodiam legem tuam semp: in scm
lum & in seculū seculi. Et ambulabam in late
tudine: qz mandata tua exquisiui.
Et loquebar in testimonijs tuis in con
spectu regū: & non confundebar. Et medi
tabar in mandatis tuis: que dilexi.
Et leuabo manus meas ad mandata
tua que dilexi: & exercebor in iustificatio
nibus tuis. Memor esto uerbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti.
Hec me consolata est in humilitate mea:
qz eloquiū tuū uiuificauit me. Superbi inique agebant usq; ad legem
tuā non declinaui. Memor fui iudicio
rum tuorum a seculo dñe: & consolatus sum.
Defectio tenuit me: pro peccatoribus dere
linquentib⁹ legem tuam. Cantabiles mihi erant
iustificationes tue: in loco peregri
nationis mee. Memor fui nocte nomi
tui dñe: & custodiui legem tuā. Hec
facta est mihi: qz iustificationes tuas exqsi
Portio mea dñe: dixi custo
dire legem tuam. Deprecatus sum
faciem tuam in toto corde meo: miserere
mei scdm eloquiū tuū. Cogitaui uias
meas: & conuerti pedes meos in testimo
nia tua. Paratus sum & non turba
tus: ut custodiam mandata tua. Fu
nes peccatorum circumplexi sunt me: & legē
tuam non sum oblitus. Media nocte surgebam ad confitendum tibi: super iudicia
iustificationis tue. Particeps ego sum
omnium timentium te: & custodientium man
data tua. Misericordia tua dñe plena est
terra: iustificationes tuas doce me.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo dñe:
scdm uerbum tuum. Bonitatem & dis
ciplinam & scientiam doce me: qz mandatis tuis credidi. Priusquam humiliarer
ego delinquebam: propterea eloquium tuum custodi
ui. Bonus es tu: & in bonitate tua doce
me iustificationes tuas. Multiplicata
est super me iniquitas superborum: ego in
toto corde scrutabor mandata tua.
Coagulatum est sicut lac cor eorum: ego ve
legem tuam meditatus sum. Bonum
mihi qz humiliasti me: ut discam iusti
ficationes tuas. Bonum mihi lex oris
tui: super milia auri & argenti.

Manus tue fecerunt me & plasmauerunt me: da mihi intellectum ut
discam mandata tua. Qui timent te
uidebunt me & letabuntur: qz in uerbum
tuum supsperaui. Cognoui dñe qz equi
tas iudicia tua: & in ueritate tua humi
liasti me. Fiat misericordia tua ut consoletur
me: scdm eloquium tuum seruo tuo. Ve
niant mihi miserationes tue & uiuam: qz

lex tua meditatio mea t. Confundantur superbi qz inique iniquitatē fecerunt in me: ego aūt exercebor in mādatis tuis. Convertantur mihi timentes te: z qui nouerunt testimonia tua. Fiat cor meū immaculatū in iustificationibus tuis: ut ñ confundar. Defecit in salutare tuū aīa mea: z in ūbum tuū sperauī. Oculi mei defecerunt eloquiū tuū: dicentes qñ consolaberis me. Quia factus sum sicut uter in pruina: iustificationes tuas ñ sum oblitus. Quot sunt dies serui tui: qñ facies de persequentibus me iudicium. Narrauerunt mihi iniqui fabulationes: sed ñ ut lex tua. Omnia mandata tua ūritas: iniqui persecuti sunt me adiuua me. Paulominus consumabant me in terra: ego aūt ñ dereliqui mandata tua. Secundum misericordiam tuā uiuifica me: z custodiam testimonia oris tui. Cum tuū permanet in celo. In generatione z generationē ūritas tua: fundasti terram z permanet. Ordinatione tua perseuerat dies: quoniam omnia seruiunt tibi. Nisi qz lex tua meditatio mea essem tunc forte pitissem in humilitate mea. Inquam obliuiscar iustificationes tuas: qz in ipis uiuificasti me. Tuus sum ego saluum me fac: quoniam iustificationes tuas exquisiui. Me expectauerunt peccatores ut perderent me: testimonia tua intellexi. Omnis consummationis uidi finem: latum mandatum tuum nimis.

Quomodo dilexi legem tuā dñe: tota die meditatio mea t. Super inimicos meos prudentē me fecisti mandato tuo: qz mecum sū in. Super omnes docentes me intellexi: qz testimonia tua meditatio mea t. Super senes intellexi: qz mandata tua requisiui. Ab omni uia mala prohibui pedes meos: ut custodiam uba tua. A iudiciis tuis ñ declinaui: qz tu legem posuisti mihi. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: super mel ori meo. A mandatis tuis intellexi: propea odiui omnem uiam iniquitatis.

Lucerna pedibus meis uba tua: et lumen semitis meis. Iuraui et statui custodire iudicia iustitie tue: humiliatus sum usquequaq dñe: uiuifica me scdm uba tuum. Voluntaria oris mei beneplacita fac dñe: z iudicia tua doce me. Anima mea in manibus meis semp: z legem tuam ñ sum oblitus. Posuerunt peccatores laqueū mihi: z de mandatis tuis ñ erraui. Hereditate adquisiui testimonia tua in eternum: qz exultatio cordis mei sunt. Inclina cor meum ad faciendas iustificationes tuas in eternū: propter retributionē. Iniquos odio habui: z legem tuam dilexi. Adiutor z susceptor meus es tu: z in ūbum tuum supersperaui. Declinate a me maligni: z scrutabor mandata dei mei. Suscipe me scdm eloquium tuum z uiuam: z non confundas me ab expectatione mea. Adiuua me z saluus ero: z meditabor in iustificationibus tuis semp. Spreuisti omnes discedentes a iudiciis tuis: qz iniusta cogitatio eorum. Preuaricantes reputaui omnes peccatores terre: ideo dilexi te

stimonia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudiciis enī tuis timui.

Feci iudiciū ⁊ iustitiā: ne tradas me calumpniantibus me. Suscipe seruū tuū in bonū: ne calumpnientur me superbi. Oculi mei defecerūt in salutare tuū: ⁊ in eloquiū iustitie tue. Fac cum seruo tuo secm̄ misericordiā tuā: ⁊ iustificationes tuas doce me. Seruus tuus sum ego: da mihi intellectū ut sciam testimonia tua. Tempus faciendi dñe: dissipauerunt legem tuā. Ideo dilexi mandata tua: super aurū ⁊ topazion. Propterea ad omnia mandata tua dirigebar: odiui omnem uiam iniquitatis. Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata est ea anima mea. Declaratio sermonū tuorū illuminat: ⁊ intellectū dat parulis. Os meum aperui ⁊ attraxi spīm: quia mandata tua desiderabam. Aspice in me ⁊ miserere mei: secm̄ iudicium diligentiū nomen tuum. Gressus meos dirige secm̄ eloquium tuum: ⁊ non dominetur mei omnis iniustitia. Redime me a calumpniis hominū: ut custodiam mandata tua. Faciem tuam illumina super seruum tuum: ⁊ doce me iustificationes tuas. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei: quia non custodierunt legem tuam. Iustus es dñe: ⁊ rectum iudicium tuum. Mandasti iustitiam testimonia tua: ⁊ veritatem tuam nimis. Tabescere me fecit zelus meus: quia obliti sunt uerba tua inimici mei. Ignitum eloquium tuum uehementer: ⁊ seruus tuus dilexit illud. Adolescentulus sum ego ⁊ contemptus: iustificationes tuas non sum oblitus. Iustitia tua iustitia in eternum:

⁊ lex tua in ueritate. Tribulatio ⁊ angustia inuenerunt me: mandata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternum: intellectum da mihi ⁊ uiuam. Clamaui in toto corde exaudi me dñe: iustificationes tuas requiram. Clamaui ad te saluum me fac: ut custodiam mandata tua. Preuenii in matutinis ⁊ clamaui: quia in uerba tua supersperaui. Preuenerunt oculi mei ad te diluculo: ut meditarer eloquia tua. Vocem meam audi secm̄ misericordiam tuam dñe: ⁊ secm̄ iudicium tuum uiuifica me. Appropinquauerunt persequentes me iniquitati: a lege autem tua longe facti sunt. Prope es tu dñe: ⁊ omnes uie tue ueritas. Initio cognoui de testimoniis tuis: quia in eternum fundasti ea.

Vide humilitatem meam ⁊ eripe me: quia legem tuam non sum oblitus. Iudica iudicium meum ⁊ redime me: propter eloquium tuum uiuifica me. Longe a peccatoribus salus: quia iustificationes tuas non exquisierunt. Misericordie tue multe dñe: secm̄ iudicium tuum uiuifica me. Multi qui persecuntur me ⁊ tribulant me: a testimoniis tuis non declinaui. Vidi prauaricantes ⁊ tabescebam: quia eloquia tua non custodierunt. Vide quoniam mandata tua dilexi dñe: in misericordia tua uiuifica me. Principium uerborum tuorum ueritas: in eternum omnia iudicia iustitie tue.

Principes persecuti sunt me gratis: ⁊ a uerbis tuis formidauit cor meum. Letabor ego super eloquia tua: sicut qui inuenit spolia multa. Iniquitatem odio habui ⁊ abominatus sum: legem autem tuam dilexi. Septies in die

laudem dicit: iudicia iustitie tue.
Para mutata diligentibus legem tuam:
et non est illis scandalum. Expectabam
salutare tuum dne: et mandata tua di-
lexi. Custodiuit anima mea testimonia
tua: et dilexit ea uehemēter. Seruaui mā-
data tua et testimonia tua: quia omnes
uie mee in conspectu tuo.

Appropinquet deprecatio mea in co-
spectu tuo dne: iuxta eloquium tuum da
mi intellectum. Intret postulatio mea in
conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe
me. Eructabunt labia mea hymnum:
cum docueris me iustificationes tuas.
Pronunciabit lingua mea eloquium tu-
um: quia omnia mandata tua equitas.
Fiat manus tua ut saluet me: quoniam
data tua elegi. Concupiui saluare
tuum dne: et lex tua meditatio mea. Ce
Viuet anima mea et laudabit te: et iudi-
cia tua adiuuabunt me. Erraui sic
ouis que perijt: quere seruum tuum qui
mandata tua non sum obliuiscus. CXIX
Ad dnm cum tribularer clamaui: et
exaudiuit me. Dne libera animam me-
am a labijs iniquis: et a lingua dolo-
sa. Quid detur tibi aut quid apponatur
tibi: ad linguam dolosam. Sagitte
potentis acute: cum carbonibus desola-
toribus. Heu mihi quia incolatus meus prolon-
gatus est: habitaui cum habitantibus cedar:
multum incola fuit anima mea. Cum his
qui oderunt pacem eram pacificus: cum
loquebar illis impugnabant me gratis.
Leuaui oculos meos in mon- CXX
tes: unde ueniet auxilium mi-
hi. Auxilium meum a dno: qui fecit celum et
ter- Non det in commotionem pedem
tuum: neque dormitet qui custodit te. Ec-
ce non dormitabit neque dormiet: qui custo-
dit israel. Dns custodit te: dns protectio
tua super manum dexteram tuam. Per die
sol non uret te: neque luna per noctem. Dns
custodit te ab omni malo: custodiat a-
nimam tuam dns. Dns custodiat ingre-
ssum tuum et egressum tuum: ex hoc nunc et us-
que in seculum. CXXI Letatus
sum in his que dicta sunt mi- CXXI
hi: in domum dni ibi-
mus. Stantes erant pedes nri: in at-
riis tuis hierusalem. Hierusalem que edificatur ut
ciuitas: cuius participatio eius in id ipsum.
Illuc enim ascenderunt tribus tribus dni te-
stimonium israel: ad confitendum nomini dni.
Quia illic sederunt sedes in iudicio: se-
des super domum dauid. Rogate que ad pa-
cem sunt hierusalem: et abundantia diligen-
tibus te. Fiat pax in uirtute tua: et abun-
dantia in turribus tuis. Propter fratres me-
os et proximos meos: loquebar pacem
de te. Propter domum dni dei nri: quesi-
ui bona tibi. CXXII Ad te leuaui CXXII
oculos meos: qui habitas in celis.
Ecce sicut oculi seruorum: in manibus dominorum
suorum. Sicut oculi ancille in manibus do-
minę sue: ita oculi nri ad dnm deum nrm
donec misereatur nri. Miserere nri
dne miserere nri: quia multum repleti su-
mus despectione. Quia multum repleta
est anima nra: opprobrium abundanti-
bus et despectio superbis. CXXIII
Nisi quia dns erat in nobis dicat nunc
israel: nisi quia dns erat in nobis.
Cum exurgerent homines in nos: forte
uiuos deglutissent nos. Cum ira
succenderetur furor eorum in nos: forsitan
aqua absorbuisset nos. Torrentem

pcūlūnt aīa mēa: ⁊ erubescāt pcūlūlēt
aīa mēa aq̄m intolerabilem. Benedēs
dñe: qui n̄ dedit nos in captionē dentiū
eōr. Anima nr̄a sicut passer erepta
est de laqueo uenantium: laqueus
contritus ⁊ nos liberati sumus. Ad
iutoriū nr̄m in nōe dñi: qui fecit cēlū
⁊ terram.

Qui confidunt in dño sicut mons syon: n̄ cōmouebit in ēternū qui habitat in hierl̄m.
Montes in circuitu eius. ⁊ dñs in circuitu pp̄li sui: ex hoc nunc ⁊ usq; in sēculū.
Quia non relinquet dñs tribulationem peccatorū sup sortem iustoꝝ: ut n̄ extendant iusti ad iniquitatē manus suas. Benefac dñe bonis ⁊ rectis corde. Declinantes aūt in obligationes adducet dñs cum operariis iniquitatē: pax sup israēl.

CXV

In conuertendo dñs captiuitatē syon: facti sumus sicut consolati. Tunc repletū est gaudio os nr̄m: ⁊ lingua nr̄a exultatione. Tunc dicent inter gētes: magnificauit dñs facere cum eis. Magnificauit dñs facere nobiscum: facti sumus letantes. Conuerte dñe captiuitatem nr̄am: sicut torrens in austro. Qui seminant in lacrimis: in exultatione metent. Euntes ibant ⁊ flebant: mittentes semina sua. Uenientes aūt uenient cum exultatione: portantes manipulos suos.

CXVI

Nisi dñs edificauerit domū: in uanū laborauerūt qui edificant eam. Nisi dñs custodierit ciuitatē: frustra uigilat qui custodit eam. Uanū est uobis ante lucem surgere: surgite postq̄m sederitis qui manducatis panē dolōis. Cum dederit dilectis suis somnū: ecce hereditas dñi: filij merces fructus uentris.
Sicut sagitte in manu potentis: ita filii excussoꝝ. Beatus uir qui implebit desiderium suum ex ipis: non confundetur cū loquetur inimicis suis in porta.

CXVII

Beati omnes qui timent dñm: qui ambulant in uiis eius. Labores manuū tuaꝝ quia manducabis: beatus es ⁊ bene tibi erit. Uxor tua sicut uitis habundans: in lateribus domus tue. Filii tui sicut nouella oliuaꝝ: in circuitu mense tue. Ecce sic benedicetur homo: qui timet dñm. Benedicat tibi dñs ex syon: ⁊ uideas bona hierl̄m oībus diebus uite tue. Et uideas filios filiorum tuoꝝ: pacem sup israēl.

CXVIII

Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea: dicat nunc israēl. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea: ⁊ enim non potuerūt mihi. Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores: prolongauerūt iniquitatē suam. Dñs iustus concidit cernices peccatoꝝ: confundantur ⁊ conuertantur retrorsum oēs qui oderunt syon. Fiant sicut fenum tectoꝝ: quod priusquam euellatur exaruit. De quo non implebit manum suā qui metit: ⁊ sinum suum qui manipulos colliget. Et non dixerunt qui prebebant benedictionē dñi sup uos: benedicimus uob in nōe dñi.

CXIX

De profundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi uocē meā. Fiant aures tue intendentes: in uocem deprecationis mee. Si iniquitates obseruaueris dñe: dñe quis sustinebit. Quia apud te propitiatio est: ⁊ propter legem tuam sustinui te dñe. Sustinuit aīa mea in uerbo eius: speauit aīa mea in dño.

Custodia matutina usq; ad nocte: speret isr̃l in dño. Quia apd dñm
mia & copiosa apd eum redemptio.
Et ipe redimet isr̃l: ex omnib; iniq
tatibus eius. CXXX
Domine non est exaltatum cor meum:
neq; elati sunt oculi mei. Neq;
ambulaui in magnis: neq; in mira
bilib; sup me. Si non humiliter sentie
bam: sed exaltauit aiam meam. Sicut
ablactatus est mat̃ super matrem suam: ita retri
but in aia mea. Speret isr̃l in do
mino: ex hoc nunc & usq; in sclm. CXXXI
Memento dne dd: & omnis mansue
tudinis eius. Sicut iurauit
dño: votum vouit deo iacob. Si introiero in tabernaculum domus mee: si ascendero in lectum stratus mei. Si dedero
somnum oculis meis: & palpebris meis
dormitationem. Et requiem temporib;
meis donec inueniam locum dño: tabernaculum deo iacob. Ecce audiuimus eum
in efrata: inuenimus eum in campis silue. Introibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco ubi steterunt pedes
eius. Surge dne in requiem tuam:
tu & arca sanctificationis tue. Sacerdotes tui induantur iustitiam: & sci tui
exultent. Propt̃ dauid seruum tuum:
non auertas faciem xpi tui. Iurauit
dns dd veritatem & non frustrabitur
eum: de fructu ventris tui ponam sup
sedem tuam. Si custodierint filii tui
testamentum meum: & testimonia mea hec
que docebo eos. Et filii eorum usq; in
sclm: sedebunt sup sedem tuam. Quia
elegit dns syon: elegit eam in habitationem sibi. Hec requies mea in se
culum scli: hic habitabo quia elegi
eam. Viduam eius benedicens be
nedicam: pauperes eius saturabo pa
nibus. Sacerdotes eius induam sa
lutari: & sci eius exultatione exultabunt. Illuc producam cornu dd: para
ui lucernam xpo meo. Inimicos
eius induam confusione: super ipm
autem efflorebit sanctificatio mea. CXXXII
Ecce quam bonum & quam iocundum: habitare fres in unum. Sicut un
guentum in capite: quod descendit in
barbam barbam aaron. Quod descendit in oram uestimenti eius: sicut ros
hermon qui descendit in montem syon.
Quoniam illuc mandauit dns benedictionem & uitam: usq; in sclm. CXXXIII
Ecce nunc benedicite dnm: omnes
serui dni. Qui statis in domo
dni: in atriis domus dei nri. In noctibus extollite manus uras in scla: & be
nedicite dnm. Benedicat te dns ex
syon: qui fecit celum & terram. CXXXIV
Laudate nomen dni: laudate ser
dnm. Qui statis in domo dni:
in atriis domus dei nri. Laudate
dnm quoniam bonus dns: psallite nomini eius
quoniam suaue. Quoniam iacob elegit sibi do
minum: isr̃l in possessionem sibi. Quia ego cognoui quod magnus est dns: & dns
noster pomnib; dis. Omnia quecunq; uo
luit dns fecit in celo & in terra: in ma
ri & in omnib; abyssis. Educens nu
bes ab extremo terre: fulgura in plu
uiam fecit. Qui producit uentos de the
sauris suis: qui percussit primogenita egypti ab homine usq; ad pecus. Emisit signa
& prodigia in medio tui egypte: in

pḣonem ⁊ in omīs ḷcuos eī. Quu pcussit gēs multas: ⁊ occidit reges fortes. Seon regem amorreor. ⁊ og regem basan: ⁊ omīa regna chanaā. Et dedit ṫram eor hereditate: hereditatem isrl̄ ꝑ lio. Dñe nomē tuū in eternū: dñe memoriale tuū in generatione ⁊ generationem. Quia iudicabit dñs ꝑ plm suū: ⁊ in ḷcuis suis deprecabitur. Simulacra gentium argentū ⁊ aurū: opa manuū hominū. Os hñt ⁊ non loquentur: oculos hñt ⁊ non videbunt. Aures hñt ⁊ non audient: nec ē spūs in ore ipsor. Similes illis fiant qui faciunt ea: ⁊ oēs qui confidunt in eis. Domꝰ isrl̄ benedicite dño: domus aaron benedicite dño. Domus leui benedicite dño: qui timetis dñm benedicite dño. Benedictus dñs ex hyon: qui hꝫtat ierlm.

Confitemini dño quoniā bonꝰ. CXXV

quoniā in eternū misericordia eius. Confitemini deo deorū: quoniā. Confitemini dño dominoꝝ: quoniā. Qui facit mirabilia magna solus: quoniā. Qui fecit celos in intellectu: quoniā. Qui firmauit ṫram sup aquas: quoniā. Qui fecit luminaria magna: quoniā. Solem in potestatē diei: quoniā. Lunam ⁊ stellas in potestatē noctis: quoniā. Qui percussit egyptū cum primogenitis eorū: quoniā. Qui eduxit isrl̄ de medio eorū: quoniā. In manu potenti ⁊ brachio excelso: quoniā. Qui diuisit mare rubrū in diuisiones: quoniā. Et eduxit isrl̄ p medium eius: quoniā. Et excussit pharaonē ⁊ exercitū eius in mari rubro: quoniā. Qui traduxit populū suū p desertum: quoniā. Qui percussit reges magnos: quoniā. Et occidit reges fortes: quoniā. Seon regem amorreor: quoniā. Et og regem basan: quoniā. Et dedit ṫram eor hereditatem: quoniā. Hereditatem isrl̄ seruo suo: quoniā. Quia in humilitate nr̄a memor fuit nr̄i: quoniā. Et redemit nos ab inimicis nr̄is: quoniā. Qui dat escam omni carni: quoniā. Confitemini deo celi: quoniā. Confitemini domino dominoꝝ: quoniā in eternū misericordia eius.

Super flumina babylonis illic CXXVI

sedimus ⁊ fleuimus: dum recordaremur syon. In salicibus in medio eius: suspendimus organa nr̄a. Quia illic interrogauerunt nos qui captiuos duxerunt nos: uba cantionum. Et qui abduxerunt nos: hymnum cantate nob de canticis syon. Quomodo cantabimus canticum dñi: in ṫra aliena. Si oblitꝰ fuero tui ierlm: oblioni detur dextera mea. Adhereat lingua mea faucibꝰ meis: si non meminero tui. Si non ꝓposuero ierlm: in principio lētie mee. Memor esto dñe filioꝝ edom: in die ierlm. Qui dicunt exinanite: exinanite usq; ad fundamentū in ea. Filia babylonis miserа: beatꝰ qui retribuet tibi retributionē tuā qm retribuisti nobis. Beatus qui tenebit: ⁊ allidet parbulos tuos ad petram.

Confitebor tibi dñe in toto CXXVII

de meo: quoniā audisti uba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi: adorabo ad templū scm tuū ⁊ confitebor nomini tuo. Super misericordia tua ⁊ ueritate tua: quoniā magnificasti sup omne nomē scm tuū. In quacūq; die inuo

tauero te exaudi me. multiplicabis
in ala mea uirtutē. Confiteantur
tibi dñe oēs reges tre. qz audie
runt oīa uba oris tui. Et cantent
in uiis dñi. qm magna ē gla dñi.
Qm excelsus dñs z humilia respicit.
z alta a longe cognoscit. Si ambu
lauero in medio tribulationē uiuī
ficabis me. z sup iram inimicoz meo
rz extendisti manū tuam z saluū
me fecit dxīa tua. Dns retribuet
p me. dñe misia tua in sclm qa mi
sericordia tua. ne despicias
CXXXVIII
Opera manuū tuaz. Dne ꝓbasti me z cognouisti me.
tu cognouisti sessionē meā z re
surrectionem meā. Intellexisti cogi
tationes meas de longe. semitam me
am z funiculū meū inuestigasti. Et
oēs uias meas puidisti. qz nō est ser
mo in lingua mea. Ecce dñe tu cognouisti oīa nouissima z antiqua.
tu formasti me z posuisti sup me manū
tuā. Mirabilis facta ē scīa tua ex
me. confortata ē z nō potō ad eam.
Quo ibo a spū tuo. z quo a facie
tua fugiam. Si ascendō in celum
tu illic es. si descendō in infernum
ades. Si sumpsero pennas meas di
luculo. z habitauero in extremis maris.
etenim illuc manus tua deducet me. z
tenebit me dextera tua. Et dixi. for
sitan tenebre conculcabūt me. z nox
illuminatio mea in deliciis meis.
Quia tenebre nō obscurabuntur a te z
nox sicut dies illuminabit. sicut tene
bre eius ita z lux ei. Quia tu pos
sedisti renes meos. suscepisti me de
utero matris mee. Confitebor tibi qz ter
ribiliter magnificatus es. mirabilia o
pera tua z anīa mea cognoscet nimis.
Non est occultatum os meū a te qđ fe
cisti in occulto. z sublima mea in inferio
ribus terre. Imperfectum meum uiderunt
oculi tui. z in libro tuo omēs scribentur.
dies formabuntur. z nemo in eis.
Mihi aūt nimis honorificati sunt a
mici tui dñe. nimis confortatus est prin
patus eoz. Dinumerabo eos z super
harenam multiplicabuntur. exsurre
xi z adhuc sum tecū. Si occideris dñe
peccatores. uiri sanguinum declinate a
me. Quia dicitis in cogitatione. ac
cipient in uanitate ciuitates suas.
Nonne qui oderunt te dñe odiam.
z super inimicos tuos tabescebam.
Perfecto odio oderam illos. inimi
ci facti sunt mihi. Proba me dñe z scito
cor meum. interroga me z cognosce se
mitas meas. Et uide si uia iniqui
tatis in me est. z deduc me in uia
CXXXIX
Eripe me dñe ab homine
malo. a uiro iniquo eripe me.
Qui cogitauerunt iniquitates in corde.
tota die constituebant prelia. Acue
runt linguas suas sicut serpentes.
uenenum aspidum sub labiis eoz. Cu
stodi me dñe de manu peccatoris. z ab
hominibus iniquis eripe me. Qui co
gitauerunt supplantare gressus meos.
absconderunt superbi laqueum mi
hi. Et funes extenderunt in laqueum. iuxta
te scandalum posuerunt mihi. Dixi dño de
us meus es tu. exaudi dñe uocem deprecā
tionis mee. Dñe dñe uirtus salutis
mee. obumbrasti sup caput meum
in die belli. Ne tradas me dñe

a deliderio meo ꝑcedet: cogitatũt ꝙd me ne delinquas me ne forte exaltẽ tur. Caput circuitus eoꝝ: labor labio tum ipꝝ operiet eos. Cadent sup eos carbones: in igne deijces eos in mi seriis ñ subsistent. Vir linguosus ñ di getur in tra: uirũ iniustũ mala ca pient in interitu. Cognouj quꝫ faciet dñs iudicũ inopis: z iudicia pauperum. Verumtñ iusti confitebuntur nõi tuo: z habitabũt recti cũ vultu tuo.

Dñe clamaui ad te exaudi me: intende uocj meę cũ clamauero ad te. Dirigatur oro mea sicut incensum in conspectu tuo: elevatio manuũ meaꝝ sacrificiũ uespertinum. Pone dñe custodiam ori meo: z ostium circũstantię labijs meis. Non declines cor meum in uerba malitię: ad excusandas excusationes in peccatis. Cum hominibꝫ operantibꝫ iniquitatem: z ñ communicabo cũ electis eoꝝ. Corripiet me iustus in misericordia z increpabit me: oleum autem peccatoris non impinguet caput meum. Quia adhuc z oratio mea in beneplacitis eoꝝ: absorpti sunt iuncti petre iudices eoꝝ. Audient uerba mea quia potuerunt. Sicut crassitudo terre erupta est super terram: dissipata sunt ossa nostra secus infernum. Quia ad te dñe dñe oculi mei: in te speraui ñ auferas animam meam. Custodi me a laqueo quem statuerunt mihi: z ab scandalis operantium iniquitatem. Cadent in rete ius eius peccatores: singulariter ego donec

Voce mea ad dñm clamaui: voce mea ad dñm deprecatus sum. Effundo in conspectu eius orationem meam: z tribulationem meam ante ipsum pronuntio. In deficiendo ex me spiritum meum: z tu cognouisti semitas meas. In uia hac qua ambulabam: absconderunt laqueum mihi. Considerabam ad dexteram z uidebam: z non erat qui cognosceret me. Periit fuga a me: z non est qui requirat animam meam. Clamaui ad te dñe. dixi tu es spes mea: portio mea in tra uiuentium. Intende ad deprecationem meam: quia humiliatus sum nimis. Libera me a persequentibꝫ me: quia confortati sunt super me. Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas mihi.

Dñe exaudi orationem meam auribꝫ percipe obsecrationem meam: in ueritate tua exaudi me in tua iustitia. Et non intres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens. Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliauit in terra uitam meam. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: z anxiatus est super me spiritus meus: in me turbatum est cor meum. Memor fui dierum antiquorum: meditatus sum in omnibꝫ operibus tuis: in factis manuum tuarum meditabar. Expandi manus meas ad te: anima mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me dñe: defecit spiritus meus. Non auertas faciem tuam a me: z similis ero descendentibꝫ in lacum. Auditam fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui. Notam fac mihi uiam in qua ambulem: quia ad te leuaui animam meam. Eripe me de inimicis meis dñe ad te confugi: doce me facere uoluntatem tuam quia deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet

me in tram rectam ꝓp nomen tuum dne
manducabis me in equitate tua. Edu
ces de tribulatione aiam meam. et mia
tua disperdes omnes tribulantes aiam me
am: quoniam ego seruus tuus sum. CXLIII
Benedictus dns ds meus qui docet
manus meas ad prelium: et digitos
meos ad bellum. Misericordia mea et refu
gium meum: susceptor meus et liberator meus.
Protector meus et in ipso sperauit: qui sub
dit ppl meum sub me. Dne quid est
homo qm innotuisti ei: aut filius hois
qm reputas ei. Homo vanitati simi
lis factus est: dies eius sicut umbra pte
unt. Dne ne in ira tua corripias me: neq
tendat: tange montes et fumigabunt.
Fulgura coruscationem et dissipabis
eos: emitte sagittas tuas et conturba
bis eos. Emitte manum tuam de alto. et
rape me et libera me de aquis multis:
et de manu filiorum alienorum. Quorum os
locutum est vanitatem: et dextera eorum dextera
iniquitatis. Ds canticum nouum cantabo
tibi: in psalterio decacordo psallam
tibi. Qui das salutem regibus. qui redemi
sti dauid seruum tuum de gladio maligno et
rape me et erue me de manu filiorum
alienorum. quorum os locutum est vanitatem:
et dextera eorum dextera iniquitatis. Quorum
filii sicut nouelle plantationes: in iu
uentute sua. Filie eorum composite:
circumornate ut similitudo templi.
Promptuaria eorum plena: eructan
tia ex hoc in illud. Oues eorum fetose
abundantes in egressibus suis: boues
eorum crassi. Non est ruina maceriе
neq; transitus: neq; clamor in platea
eorum. Beatum dixerunt ppl cui hec sunt:
beatus ppl cui dns ds eius. CXLIIII
Exaltabo te ds meus rex: et benedi
cam nomini tuo in seculum et in seculum se
culi. Per singulos dies benedicam
tibi: et laudabo nomen tuum in seculum et in
seculum seculi. Magnus dns et laudabilis
nimis: et magnitudinis eius non est finis.
Generatio et generatio laudabit opa
tua: et potentiam tuam pnuntiabunt.
Magnificentiam glorie sanctitatis tue loqu
entur: et mirabilia tua narrabunt. Et
virtutem terribilium tuorum dicent: et magni
tudinem tuam narrabunt. Memoriam
abundantie suauitatis tue eructabunt:
et iustitia tua exultabunt. Miserator
et misericors dns: patiens et multum
misericors. Suauis dns vniuersis: et
miserationes eius sup omnia opa eius.
Confiteantur tibi dne omnia opa tua: et
sancti tui benedicant tibi. Gloriam regni tui
dicent: et potentiam tuam loquentur.
Vt notam faciant filiis hominum po
tentiam tuam: et gloriam magnificentie
regni tui. Regnum tuum regnum omnium
seculorum: et dominatio tua in omni gene
ratione et generationem. Fidelis dns in
omnibus verbis suis: et sanctus in omnibus opi
bus suis. Allevat dns omnes qui corruunt
et erigit omnes elisos. Oculi omnium in te
sperant dne: et tu das escam illorum in tem
pore opportuno. Aperis tu manum tuam:
et imples omne animal benedictione. Iustus
dns in omnibus viis suis: et sanctus in omni
bus operibus suis. Prope est dns omnibus in
vocantibus eum: omnibus invocantibus
eum in veritate. Voluntatem timentium se
faciet: et deprecationem eorum exaudiet:

et talnos facies eos. Custodit dñs oēs
diligentes se: et oēs peccatores disperdet.
Laudatione dñi loquetur os meū
et benedicat omis caro nōe scō eius
in sēcm et in sēculū sēculi. CXLIV
Lauda aīa mea dñm. laudabo
dñm in vita mea: psallam deo
meo quādiu fuero. Nolite confidere
in principibus: in filius hominū in quib⁹
non est salus. Exibit spūs eius et reuertet
ur in terrā suam: in illa die peribunt oēs
cogitationes eor. Beatus cuius dñs iacob
adiutor eius. spes eius in dño deo ipsius
qui fecit celū et terrā: mare et omnia
que in eis sūt. Qui custodit veritatem
in sēcm. facit iudicium iniuriam patien
tibus: dat escam esurientibus. Dñs sol
uit compedītos: dñs illuminat cecos.
Dñs erigit elisos: dñs diligit iustos.
Dñs custodit aduenas. pupillum et
viduam suscipiet: et vias peccatorū dis
perdet. Regnabit dñs in sīa dās tuus hy
on: in generatione et generationem. CXLV
Laudate dñm quīa bonus est psal
mus: deo nr̄o sit iocunda decora
et laudatio. Edificans hierl̄m dñs: dis
persiones israelis congregabit. Qui sa
nat contritos corde: et alligat contri
tiones eor. Qui numerat multitudi
nem stellarū: et omib⁹ eis nomina
vocat. Magnus dñs nr̄ et magna vir
tus eius: et sapie eius non est numerus.
Suscipiens mansuetos dñs: humi
lians aut̄ peccatores usq; ad terram. Pre
cinite dño in confessione: psallite
deo nr̄o in cithara. Qui operit celum
nubibus: et parat terre pluuiam. Qui pro
ducit in montibus fenū: et herbam ser
uituti hominū. Qui dat iumentis escā
ipsor̄: et pullis corui⁹ invocantibus e
um. Non in fortitudine equi voluntatem habebit: nec in tibiis viri be
neplacitum erit ei. Beneplacitum est
dño sup timentes eū: et in eis qui sperant
super misericordia eius. CXLVI
Lauda hierl̄m dñm: lauda deum tuū
syon. Quōniam confortauit seras por
tarum tuarum: benedixit filiis tuis in
te. Qui posuit fines tuos pacem: et ad
ipe frumenti satiat te. Qui emittit
eloquium suum terre: velociter currit sermo
eius. Qui dat nivem sicut lanam:
nebulam sicut cinerem spargit. Mittit
crystallum suam sicut buccellas: ante
faciem frigoris eius quis sustinebit.
Emittet verbum suum et liquefaciet ea:
flabit spūs eius et fluent aque. Qui
annuntiat verbum suum iacob: iustitias
et iudicia sua ysrl̄. Non fecit taliter om
ni nationi: et iudicia sua non manife
stauit eis. CXLVII
Laudate dñm quia bonus est psal
mus: deo nr̄o sit decus et decor. Edificans
hierl̄m dñs: dispersiones israelis congregabit.
Qui sanat contritos corde: et alligat contritiones eorum.
Qui numerat multitudinem stellarum: et omnibus eis nomina vocat.
Magnus dñs noster et magna virtus eius: et sapientie eius non est numerus.
Suscipiens mansuetos dñs: humilians autem peccatores usque ad terram.
Psallite dño in confessione: psallite deo nr̄o in cithara.
Qui operit celum nubibus: et parat terre pluuiam.
Qui producit in montibus fenum: et herbam seruituti hominum.
Qui dat iumentis escam ipsorum: et pullis corui invocantibus eum.
Non in fortitudine equi voluntatem habebit: nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.
Beneplacitum est deo super timentes eum: et in eis qui sperant super misericordia eius. CXLVII
Lauda hierl̄m dñm: lauda deum tuum syon.
Quoniam confortauit seras portarum tuarum: benedixit filiis tuis in te.
Qui posuit fines tuos pacem: et adipe frumenti satiat te.
Qui emittit eloquium suum terre: velociter currit sermo eius.
Qui dat nivem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.
Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit.
Emittet verbum suum et liquefaciet ea: flabit spūs eius et fluent aque.
Qui annuntiat verbum suum iacob: iustitias et iudicia sua ysrl̄.
Non fecit taliter omni nationi: et iudicia sua non manifestauit eis. CXLVII
Laudate dñm quia bonum est psallere deo nr̄o: quia iocunda decet laudatio.
Edificans

ꝛ omīs iudices tre. Iuuenes ꝛ uirgines. senes cū iunioribꝫ laudent nomē dñi. q̄ exaltatū est nomē eius solius. Confessio eius sup̄ celū ꝛ terram. ꝛ exaltauit cornu pp̄li sui. Hymnus omnibꝫ sanctis eius. filiis isrl pp̄lo appropinquanti. Cantate dño cān. CXLIX. canticum nouū. laus eius in ecclia sanctorū. Letet isrl in eo q̄ fecit eū. ꝛ filie syon exultent in rege suo. Laudent nomē eius in choro. in tympano ꝛ psalterio psallant ei. Quia beneplacitum est dño in pp̄lo suo. ꝛ exaltabit mansuetos in salutē. Exultabūt sci in gla. letabuntur in cubilibꝫ suis. Exultationes dei in gutture eorū. ꝛ gladii anceps in manibꝫ eorū. Ad faciendam uindictam in nationibꝫ. increpationes in pp̄lis. Ad alligandos reges eorū in compedibꝫ. ꝛ nobiles eorū in manicis ferreis. Vt faciant in eis iudicium conscriptum. gla hec est omnibꝫ sanctis eius. CL Laudate dñm in sanctis eius. laudate eū in firmamento uirtutis eius. Laudate eum in uirtutibꝫ eius. laudate eum secūm multitudinem magnitudinis eius. Laudate eum in sono tube. laudate eum in psalterio ꝛ cythara. Laudate eum in tympano ꝛ choro. laudate eum in cordis ꝛ organo. Laudate eum in cymbalis bene sonantibꝫ. laudate eum in cymbalis iubilationis. omnis spūs laudet dominū.

Explicat psalterium. Incipit prefatio sc̄i hieronimi p̄sbiteri in libris salomonis.

Coronatio ꝛ eleuatio epi. hieronimus Iungat epla quos iungit sacerdotium. Immo carta ñ diiudicat quos xp̄i nectit amor. Commentarios ñ odet amos. zachariam. malachiam que potius scripsissem. ñ uulgi sed pre multitudine. Agmina stolata stipatū notarios ñ. Librariosue sustentatus. ut uob̄ pusillum ñ deludet ingenium. Et ecce ex latere tue equens turba diuisa polentiū. ei aut equū sic me uob̄ eligentibꝫ. alios laborare. aut in ratione dari ꝛ accepti. cuiq̄ p̄ter uos obnoxius sum. Tractabo ego egritudine tractū ne pecunias hec ad uos referam. ꝛ apd uos mutus eē. ut diu opus ñ uobis nomini consecratum. ut p̄rationem ñdeluerit cui salomonis uoluminibꝫ. malloch. quas hebrei paralipomenas. uulgata editio sibi tā uocat. celech quem greci ecclesiasten. latini concionatorem possint dicere. Similiq̄ in nr̄a lingua ñ inuenit. canticū canticoꝝ. scribitur ad ꝛ panaretos. ihesu ñ. sirach liber. ꝛ alius pseudographꝫ qui sapia salomonis inscribitur. Quorum priore ebraicū reperi. ñ ecclia alterum. ut apd latinos. sed paralipomenon nuncupatū. Qui iuncti erant ecclesiastes ꝛ canticū canticoꝝ. ut similitudinem salomonis. ñ solū librorū ut numero. sed ꝛ materiaꝝ series coequarent. Deinde apd hebreos nullius est. q̄ ipse stilus grecam eloquentiā redolet. ꝛ ñ nulli dubiū uerecūd. hinc ꝛ inde philonis affirmant. sapiā ꝛ iudith. ꝛ tholb. ꝛ machabeoꝝ li

bus. legio quidem eos ecclia. ℔ nec canonicas scripturas ñ recipio. sic ℔ duo uoluntia legat ad edificationem plebis. ñ ad auctoritatem ecclie sticoꝝ dogmatū confirmandā. Sicut sanc. lxx. uētūt magis ednō placet. ℣ eam a uob olim emendatam. legi eiꝰ sic nona cudimus. nec uetꝰ destruamus. Et ñ ait diligentissime legentes. sciat magis ulta intelligique ñ in cruum uas translata coactetur. ℔ statim de plo purissime commendata refle. suū sapientem secutūrum. Explicat plogus. Incipit liber pūbiorum salomonis quē hebrei mathoth appellāt.

Parabole salomonis filij dd regis istrl ad sciendam sapientiam ⁊ disciplinam ad intelligēda uba prudentie. ⁊ suscipiendam eruditionem doctrine. iustitiam ⁊ iudicii ⁊ equitatē: ut det parulis astutia. adolescenti sciā. et intellēs. audiens sapiens. sapior erit ⁊ intelligens. gubernacula possidebit. Animaduertet parabolam ⁊ interpretationem: uba sapientiū. ⁊ enigmata eoꝝ. Timor dñi. principiū sapie. sapientiam autē doctrinam stulti despiciunt. Audi fili mi disciplinam patris tui. ⁊ ne dimittas legem matris tue. ut addatur gr̄a capiti tuo. ⁊ torques collo tuo. Fili mi si te lactauerint pctōres. ne adquiescas eis. si dixerint uenu nobcū insidiemur sanguini. abscondamus frustra laqueos uolucri. deglutiamus eos sicut infernus uiuentes ⁊ integros. qui descendentem in lacū. omnē pretiosam substantiam reperiemus. implebimus domos nras spolijs. sortem mitte nobcum. marsupium unus sit omnium nrm. Fili mi ne ambules cum eis. Prohibe pedem tuū a semitis eoꝝ. pedes enim illoꝝ ad malū currunt. ⁊ festinant ut effundant sanguinem. frustra aūt iacitur rete ante oculos pennatoꝝ. Isti quoq; contra sanguinem suū insidiantur. ⁊ molliunt fraudes contra animas suas. Sic semite omnis auari. animas possidentiū rapiunt. Sapientia foris predicat. in platheis dat uocē suā. In capite turbaꝝ clamitat. in foribꝰ portaꝝ urbis profert uba sua dicens. Vsq; quo parule diligitis infantiam. ⁊ stulti ea que sibi sunt noxia cupient. ⁊ imprudentes odibunt scientiam. Conuertimini ad correptionē meam. Ecce proferā uob spūm meū. ⁊ ostendam uba mea. eo quod uocauerim ⁊ renuistis. extendi manū meā. ⁊ non fuit qui aspiceret. despexistis omne consiliū meū. ⁊ increpationes meas neglexistis. Ego quoq; in interitu uro ridebo. ⁊ subsannabo cum uob qd timebatis aduenerit. cum irruerit repentina calamitas. ⁊ interitus. qsi tempestas ingruerit. cum uenerit sup uos tribulatio ⁊ angustia. Tunc uocabunt me. ⁊ non exaudiam. mane consurgent. ⁊ non inuenient me. eo qd exosam habuerint disciplinam. ⁊ timorem dñi non susceperint. nec adquieuerint consilio meo. ⁊ detrahentes universe correptioni mee. Comedent igr fructus uie sue. suisq; consilijs saturabuntur. Auersio parulorum interficiet eos. ⁊ prosperitas stultoꝝ perdet illos. Qui aūt me audierit absq; terrore requi-

escet: ⁊ abundantia pfruetur: ma-
lorum timore sublato.

Fili mi si suscepe⁊is sermones
meos ⁊ mandata mea abscon-
deris penes te ut audiat sapiam
auris tua: inclina cor tuū ad cognos-
scendam prudentiam. Si enī sapien-
tiam inuocaūis. ⁊ inclinaūis cor tu-
um prudentie. si quesieris eam q̄si pe-
cuniam ⁊ sicut thesauros effodieris
illam: tunc intelliges timorē dn̄i.
⁊ sciam dei inuenies. Quia dn̄s dat
sapiam: ⁊ ex ore eius scientia ⁊ pru-
dentia. Custodiet rectoꝝ salutem ⁊
pteget gradientes simpliciter: seruans
semitas iusticie ⁊ uias sc̄oꝝ custodi-
ens. Tunc intelliges iusticiam ⁊ iu-
diciū ⁊ equitatē ⁊ omnē semitam bo-
nam. Si introierit sapia cor tuū ⁊ sci-
entia ānē tue placuerit. consiliū cu-
stodiet te ⁊ prudentia seruabit te: ut
eruaris de uia mala. ab hoīe q̄ui pu-
ersa loquuntur. Qui relinquunt ītes rectā:
⁊ ambulant p uias tenebrosas. Qui
lętantur cū male fecerint: ⁊ exultant
in rebꝫ pessimis. Quoꝝ uie pūse: ⁊
infames egressus eoꝝ. Vt eruaris a
muliere aliena: ⁊ ab extranea q̄ mol-
lit sermones suos. ⁊ relinquit ductem
pubertatis sue: ⁊ pacti dei obliuia est.
Inclinata est enī ad mortem domꝰ eius:
⁊ ad inferos semite ipsius. Omēs qui
ingrediuntur ad eam nō reuertentur: nec
apprehendent semitas uite. Ut ambu-
les in uia bona: ⁊ calles iustoꝝ custo-
dias. Qui enī recti sunt habitabunt in
ra. ⁊ simplices pmanebunt in ea.
Impij uo de ra pdentur: ⁊ qui inq̄
agunt auferentur ex ea.

Fili mi ne obliuiscaris legis mee:
⁊ pcepta mea custodiat cor tuū.
Longitudinem enī dierū. ⁊ annos u-
te ⁊ pacem apponent tibi. gra ⁊ ui-
tas: nō te deserant. Circumda eas gut-
turi tuo ⁊ describe in tabulis cordis
tui: ⁊ inuenies gratiam ⁊ disciplinā bo-
nam. coram deo ⁊ hoībꝫ. Habe fiduci-
am in dn̄o ex toto corde tuo: ⁊ ne inni-
taris prudentie tue. In oībꝫ uiis tuis
cogita illū: ⁊ ipe dirigit gressus tu-
os. Ne sis sapiens apd temetipm. Ti-
me dn̄m: ⁊ recede a malo. Sanitas quip-
pe erit umbilico tuo: ⁊ irrigatio ossi-
um tuoꝝ. Honora dn̄m de tua substā-
cia: ⁊ de primitiis omnium frugū tuaꝝ.
⁊ implebuntur horrea tua saturitate.
⁊ uino torcularia redundabūt. Disci-
plinam dn̄i fili mi ne abiicias: nec de-
ficias cum ab eo corripis. Quē enī
diligit dn̄s corripit: ⁊ q̄si pr̄ in filio
complacuit sibi. Beatus homo q̄ inuenit
sapiam: ⁊ q̄ affluit prudentia. Me-
lior est adquisitio eius negociatione
argenti ⁊ auri: primus ⁊ purissimus fru-
ctus eius. Pretiosior est cunctis opibꝫ:
⁊ omnia que desiderantur huic nō ua-
lent compari. Longitudo dierū in dex-
tera eius: in sinistra illius diuitie et
glia. Vie eius uie pulchre: ⁊ omnes semi-
te illius pacifice. Lignū uite est his q̄
apprehenderint eam. ⁊ q̄ tenuerit eam
beatus. Dn̄s sapia fundauit terram: stabi-
liuit celos prudentia. Sapia illius
eruperunt abyssi: ⁊ nubes rore con-
crescunt. Fili mi ne effluant hec ab
oculis tuis. Custodi legem atq̄ con-

filiū: ⁊ erit vita ānē tue ⁊ gr̄a faucib⁹ tuis. Tunc ambulabis fiducialit̄ in via tua: ⁊ pes tuus ñ impinget. Si dormieris ñ timebis: quiesces ⁊ suauis erit somnus tuus. Ne paueas repentino terrore: ⁊ irruentes tibi potentias impioꝝ. Dñs enī erit in latere tuo: ⁊ custodiet pedem tuū ne capiaris. Noli prohibere bene facere eum qui potest: tu quales ipse bene fac. Ne dicas amico tuo vade ⁊ reuertere: ⁊ cras dabo tibi: cum statim possis dare. Ne moliaris amico tuo malū: cū ille in te habeat fiduciam. Ne contendas aduersus hominē frustra: cū ipse tibi nichil mali fecerit. Ne emuleris hominē iniustum: nec imiteris vias eius: q̄m abominatio dñi est omnis illusor: ⁊ cum simplicib⁹ sermocinatio ei⁹. Egestas a dño in domo impij: habitacula aūt iustoꝝ benedicentur. Illusores ipse deludet: ⁊ mansuetis dabit grām. Gloriā sapientes possidebunt: inimicoꝝ exaltatio ignominia.

Audite filij disciplinam patris: et attendite vt sciatis prudentiam. Bonū bonū tribuam vob: legē meā ne derelinquatis. Nam ⁊ ego filius fui patris mei tenellus. ⁊ unigenitus coram matre mea: ⁊ docebat me ac dicebat. Suscipiat verba mea cor tuū: custodi p̄cepta mea ⁊ viues. Posside sapientiam: posside prudentiā. Ne obliuiscaris neq̄ declines a verbis oris mei. Ne dimittas eam: ⁊ custodiet te. Dilige eam: ⁊ seruabit te. Principium sapie. Posside sapientiam: et in omni possessione tua adequire prudentiam. Arripe illam: ⁊ exaltabit te. Glorificabit⁹ ab ea: cum eam fueris amplexatus. Dabit capiti tuo augmenta grātiarum: ⁊ coronā inclita proteget te. Audi fili mi ⁊ suscipe verba mea: ut multiplicentur tibi anni vite. Viam sapientie monstrabo tibi: ducam te semitas equitatis. Quas cum ingressus fuēris. nō arctabuntur gressus tui: ⁊ current⁹ nō habebis offendiculū. Tene disciplinam. ne dimittas eam: custodi illā. q̄ ipsa est vita tua. Ne delectent⁹ semitis impioꝝ: nec tibi placeat malorū via. Fuge ab ea. nec transeas p illā: declina ⁊ desere eam. Non enī dormiunt nisi male fecerint: ⁊ rapitur⁹ somn⁹ nisi ab eis. nisi supplantauerint. Comedunt panem impietatis: ⁊ vinum iniquitatis bibunt. Iustoꝝ aūt semita quasi lux splendens procedit: ⁊ crescit usq̄ ad perfectam diem. Via impioꝝ tenebrosa: nesciunt vbi corruant. Fili mi ausculta sermones meos: ⁊ ad eloq̄ mea inclina aurē tuam. Ne recedant ab oculis tuis: custodi ea in medio cordis tui. Vita enī sunt inuenientib⁹ ea: ⁊ vnitis carni tue sanitas. Omni custodia serua cor tuū: q̄m ex ipso vita procedit. Remoue a te os prauū: ⁊ detrahentia labia sint procul a te. Oculi tui recta videant: ⁊ palpebre tue p̄cedant gressus tuos. Dirige semitam pedib⁹ tuis: et omnes vie tue stabilientur. Ne declines ad dextram neq̄ ad sinistram: auerte pedem tuū a malo. Vias enī que a dextris sunt nouit dñs: pa

te uo sunt que a simulus sunt. Ipse
aũ rectos facet cursus tuos. et uia
aũ tua in pace pduct.

V

Fili mi attende sapiam meam.
et prudentie mee inclina aurem
tuam. ut custodias cogitationes. et
disciplinam labia tua conseruent.
fauus enĩ distillans labia mĩetrix.
et unctius oleo guttur eius. Nouis
sima aũ illius amara q̃si absinthius.
et acuta q̃si gladius biceps. pedes ei
descendunt in mortẽ. et ad inferos
gressus illius penetrant. ne forte
uitã semitam non ambulet. uagi sunt gressus
eius. et inuestigabiles. nunc ergo fili
mi audi me. et ne recedas a uerbis oris
mei. Longe fac ab ea uiam tuam. et
ne appropiques foribus domus ei. ne
des alienis honorem tuũ. et annos tu
os crudeli. ne forte impleantur extra
nei uiribus tuis. et labores tui sint in
domo aliena. et gemas in nouissimis
q̃n consumpt⁹ carnes et corpus
tuũ. et dicas. Cur detestatus sum di
sciplinam. et increpationibus nõ adqui
euit cor meũ. nec audiui uocem do
centiũ me. et magistrũ nõ inclinaui
aurem meã. pene fui in omni malo. in
medio ecclie et synagoge. Bibe aq̃
de cisterna tua. et fluenta puteorum
deriuentur fontes tui foras. et in pla
teis aquas tuas diuide. habeto eas solus. nec sint alieni participes
tui. Sit uena tua benedicta. et lera
re cum uxore adolescentie tue.
Cerua karissima et gratissima cum ipsa
mulus. Ubera eius inebrient te omni
tempore. et in amore illius delectare iu
gr̃. Quare deliqueris fili mi ab aliena. et foueas uulua alterius. Respicit
dñs uias hominũ. et omnes gressus ei⁹
ipse considerat. Iniquitates sue capi
unt impiũ. et funibus peccat⁹ sui con
stringitur. Ipse morietur qui non habuit
disciplinam. et multitudine stultitie sue decipietur.

VI

Fili mi si spopondisti pro amico tuo.
defixisti apud extraneum manũ tu
am. Illaqueatus es uerbis oris tui. et
captus sermonibus. Fac ergo q̃d dico
fili mi. et temetipm libera. quia incidisti in manum proximi tui. Discurre festi
na. sollicita amicũ tuũ. Ne dederis somnum
oculis tuis. nec dormitent palpebre tue. Euade q̃si damula de
manu. et q̃si auis de laqueo aucupis.
Vade ad formicam o piger. et considera
uias eius. et disce sapiam. Que cum
sit sine duce. nec preceptore nec principe. parat estate cibũ sibi. et congre
gat in messe quod comedat. Usq quo
piger dormis. Quando consurges e sõ
no tuo. Paululum dormies. paululum
dormitabis. paululum conseres manũ
ut dormias. et ueniet tibi q̃si uiator egestas. et pauperies q̃si uir armatus.
Si uo uiger fuerus. ueniet ut fons
messis tua. et egestas longe fugiet a te.
Homo apostata. uir inutilis. graditur
ore puerso. annuit oculis. terit pe
dibus loquitur. digitis. prauo corde machinatur insidias. et omni tempore iurgia seminat. Huic extemplo uenie
et perditio sua. et subito conteretur.
nec habebit ultra medicinã. Sex
sunt que odit dñs. et septimũ detes

statur ala eius. Oculos sublimes. lin
guam mendacem. manus effundentes
innocuū sanguinem. cor machinans
cogitationes pessimas. pedes ueloces
ad currend ī malū. ptestem mendacia.
testem fallacem. ⁊ cum qui seminat
inter fres discordias. Custodia fili mi
præcepta patris tui. ⁊ ne dimittas legem ma
tris tue. Liga ea in corde tuo iugiter.
⁊ circumda guttur tuo. Cum ambu
lauerit gradiantur tecti. cum dormi
eris custodiant te. ⁊ euigilans loquere
cum eis. q̄ mandatum lucerna est ⁊ lex
lux. ⁊ uia ante increpatio disciplinæ.
Vt custodiat te a muliere mala. ⁊ a
blanda lingua extranee. Non concu
piscat pulchritudo eius corpus tuū. ne
capiaris nutibus illius. p̄ meretricem enī sor
tit⁹ uix unius ē panis. mulier aūt in
preciosam animā capit. Numquid ab
sconde potest homo ignem in sinu suo.
ut uestimenta illius nō ardeant. aut
nō ambulare super prunas. ⁊ nō combrenet
plante eius. Sic qui ingreditur ad mu
lierem proximi sui. nō erit mundus cum
tetigerit eam. Non grandis ē culpa.
cum quis furatus fuerit furetur enī
ut esuriens impleat animā. deprehen
sus quoq; reddet septuplū. ⁊ omnē
substantiam domus sue tradet. Qui aūt a
dulter est. p̄ cordis inopiam perdet ani
mam suam. Turpitudinē ⁊ ignominiā
ignominia sibi. ⁊ obprobrium illius nō
delebitur. q̄ zelus ⁊ furor uiri ī ultione
die iudicii. nec adquiescet cuiuslibet
precibus. nec suscipiet pro redemptione dona
ria multa. Custodi fili mi eloquia mea. ⁊ p̄cepta mea
recondē tecū. Fac mandata mea ⁊ uiues.
⁊ legem meā q̄si pupillam oculi tui. Li
ga eam in digitis tuis. Scribe illam
in tabulis cordis tui. Dic sapiē sorori
mea es. ⁊ prudentiam uocta amicam
tuam. ut custodiat te a muliere extra
nea ⁊ ab aliena que uerba sua dulcia
facit. De fenestra enī domus mee per
cancellos prospexi. ⁊ uidi parvulos.
considero uecordem iuuenem. qui tran
sit p̄ plateas iuxta angulū. ⁊ prope ui
am domus illius graditur in obscu
ro ad uespertinas diei. in noctis tene
bras ⁊ caliginē. Ecce erat mulier occurens
illi ornatu meretricio. ꝓparata ad capi
endas animas. garrula ⁊ uaga. quietē
nō patiens. nec ualens in domo con
sistere pedibus suis. nunc foris. nunc ī
plateis. nec nō angulos insidians.
Deprehensiq; deosculatur iuuenem. ⁊ p
udenti nullum blandiendi dirimens. Victimas
pro salute debui. hodie reddidi uota mea.
Idcirco egressa sum in occursū tuū. desi
derans te uidere ⁊ reperi. Intexui funi
bus lectū meū. stratum tapetibus pictis ex
ægypto. aspersi cubile meū murra ⁊ aloe.
⁊ cinnamomo. ueni inebriemur uberibus.
⁊ fruamur cupitis amplexibus donec
illucescat dies. Non enī est uir in domo
sua. abiit uia longissima. sacculum
pecunie secū tulit. in die plene lune
reuertet. et domū suam. Irretiuit eā
multis sermonibus. ⁊ blandiciis labi
orum pertraxit illā. Statim eam sequit.
qui bos ductus ad uictimam. ⁊ quasi
agnus lasciuiens. ⁊ ignorans. ⁊ nescie
quod ad uincla stultus trahatur. do
nec transfigat sagitta iecur eius. uelut

si auis festinet ad laqueū: z velut
qz de periculo aue illius agri. Fili
ergo fili audi me: z attende uerbis
oris mei. Ne abstrahatur in uilibz
illius mens tua: neq; decipiatis se
mitis eius. Multos enī uulnerauit
deiecit: z fortissimi quiq; interfecti
sunt ab ea. Uie inferi domus eius:
penetrantes in interiora mortis.

Numquid nō sapia
clamitat: z prudentia dat uocē
suam? In summis excelsisq; uertici
bus supra uiam in medijs semitis stans.
iuxta portas ciuitatis: in ipsis fori
bus loquitur dicens. O uiri ad uos cla
mito: z uox mea ad filios hominū.
Intelligite paruuli astutiam: z in
sipientes animaduertite. Audite cōsi
lia de rebus magnis loquturus sum: z a
pertiuntur labia mea ut recte pro
cedant. Veritatem meditabitur guttur
meum: z labia mea detestabuntur
impiū. Justi sunt oēs sermones
mei: nō est in eis prauū quid: neq;
pūlum. Recti sunt intelligentibz:
z equi inuenientibz scientiam. Acci
pite disciplinam meā z nō pecuniā:
doctrinam magis quā aurū eli
gite. Melior est enī sapia cunctis pre
tiosissimis: z omne desiderabile ei nō possit comparari. Ego sapia
habito in consilijs: z eruditis intersum
cogitationibz. Timor dñi odit ma
lum. Arrogantiam z superbiam z uiam
prauam: z os bilingue detestor.
Meum est consilium z equitas.
mea est prudentia: mea est fortitudo. Per me reges regnant: z legū
conditores iusta decernunt. Per
me principes imperant: z potentes de
cernunt iustitiam. Ego diligentes
me diligo: z qui mane uigilant
ad me inuenient me. Mecū sunt di
uitie z gloria: opes superbe z iustitia.
Melior est fructus meus auro z lapi
de precioso: z genimina mea argen
to electo. In uiis iustitie ambulo.
in medio semitarum iudicij: ut ditem
diligentes me: z thesauros eorum re
pleam. Dñs possedit me initio via
rum suarum: antequā quicquā faceret
a principio. Ab eterno ordinata sum
z ex antiquis: antequā terra fieret. Nondum erant abyssi: z ego iam concepta eram. Nec dum fontes aquarum
eruperant: nec dū montes gravi mole
constiterant. Ante colles ego parturiebar: Adhuc terram nō fecerat z flumina z cardines orbis terre. Cū pon
derabat celos aderam: cū certa lege
z gyro uallabat abyssos. Cū aethera firmabat sursum: z librabat fon
tes aquarum. Cū circumdabat mari
minui suo: z legem ponebat aquis
ne transirent fines suos. Cū appendebat fundamenta terre: cum eo eram
cuncta componens. Et delectabar
per singulos dies: ludens coram eo omni
tempore: ludens in orbe terrarum: z deli
cie mee esse cum filijs hominum. Nunc
ergo filij audite me. Beati qui custodiunt uias meas. Audite disciplinam
z estote sapientes: z nolite abicere
eam. Beatus homo qui audit me: et qui
uigilat ad fores meas quotidie: et
obseruat ad postes ostij mei. Qui

me inuenit: inuenies uitam: & hau
rier salutem a dño. Qui aũ me pec
cauerit: ledet aiam suam. Oñes qui
me ođiunt: diligunt mortẽ.

IX

Sapia edificauit sibi domũ: exci
dit columpnas septẽ. Immola
uit uictimas suas: miscuit uinũ & p
posuit mensam suã. Misit ancillas su
as: inuocauit ad arcem & ad menia
ciuitatis. Si quis est parulus: ueni
at ad me. & insipientibꝫ locuta est. Ve
nite comedite panem meũ: & bibite
uinũ quod miscui uobis. Relinquite in
fantiam & uiuite: & ambulate p uias
prudentie. Qui erudit derisorem ipe
sibi facit iniuriam: & qui arguit impi
um. genat maculam sibi. Noli arguere
derisorem: ne oderit te. Argue sapien
tem: & diliget te. Da sapienti occasio
nem: & addetur ei sapia. Doce iustũ
& festinabit accipere. Principiũ sapie
tie timor dñi: & scia scꝫ prudentia. Per
me enim multiplicabuntur dies tui: & er
adentur tibi anni uite. Si sapiens
fuis. tibimet ipi erit: si aũ illusor so
portabis malum. Mulier stulta & clamo
sa plena & illecebris: & nichi omnino sci
ens. sedit in foribꝫ domus sue sup sel
lam in excelso urbis loco: ut uocaret
transeuntes uiam & pgentes itinere
suo. Qui est parulus: declinet ad
me. Et uecordi locuta est. Aque furtiue
dulciores sunt: & panis absconditus
suauior. Et ignorauit qđ gigantes
ibi sunt: & in profundis inferni conuiue
eius sapiens lenis

X

tes
cat patrem: filius uo stultus mes
ticia est matri sue. Non prderunt the
sauri impietatis: iustitia uo liberabit
a morte. Non affliget dñs fame aiam
iusti: & insidias impioꝝ subuer
tet. Egestatem operata est manus remis
sa: manus aũt fortium diuitias parat.
Qui congregat in messe: filius sapiens
est: qui autem stertit erubescit filius con
fusionis. Benedictio dñi sup caput iu
sti: os aũt impioꝝ operit iniquitatem.
Memoria iusti cum laudibꝫ: & nomen
impioꝝ putrescet. Sapiens corde pce
pta suscipiet: stultus cedetur labe
is. Qui ambulat simpliciter. ambu
lat confidenter: qui aũ deprauat ui
as suas manifestus erit. Qui annue
re oculo dabit dolorem: stultus labiis
verberabitur. Vena uite os iusti: & os
impioꝝ operit iniquitatem. Odium suscita
bit rixas: & universa delicta operit cari
tas. In labiis sapientis inuenitur
sapia: & uirga in dorso eius qui indi
get corde. Sapientes abscondunt sci
entiam: os aũt stulti confusioni p
ximum est. Substantia diuitis urbs fortitu
dinis eius: pauor pauperis egestas e
orum. Opus iusti ad uitam: fructus
aũt impii ad peccandum. Via uite custodien
ti disciplinam: qui aũt increpationes
relinquit errat. Abscondunt odium
labia mendacia: qui profert contumeliam stultus est. In multiloquio non
caret peccato: qui aũt moderatur la
bia sua prudentissimus est. Argentum
electum lingua iusti: cor impioꝝ pro nichilo. Labia iusti erudiunt plurimos:
qui aũt indocti sunt in cordis egestate
morientur. Benedictio dñi diuites
facit: nec cocedet cum afflictio. Qui

y risum stulte opabr lectus: sapia aũ
ẽt uro prudentia. Od timet impius
uenict sup eum: desiderũ suũ iustis da
bitur. Quasi tempestas trans ens si
cet impius: iustus aũ sic fundamẽtũ
sempiternũ. Sicut acetum dentibꝫ. et
fumus oculis: sic piger hijs q̃ miserũt
eũ. Timor dñi apponet dies: z anni
impioꝝ breuiabuntur. Expectatio iu
storꝝ letitia: spes aũ impioꝝ pibit. Fortitudo simplicis via dñi: z pauoꝝ hijs
qui operantur malũ. Justus metuens
ñ cõmouebitur: impius aũ ñ habitabit
sup terram. Os iusti parturiet sapiam:
lingua prauoꝝ pibit. Labia iusti con
siderant placita: z os impioꝝ pstra.

Stratera dolosa abhominatio
apd dñm: z pondus equũ uolun
tas eius. Ubi fuerit superbia: ibi erit
z contumelia. Ubi aũ humilitas: ibi z
sapia. Simplicitas iustoꝝ dirigit eos:
z supplantatio pauoꝝ uastabit illos.
Non poderunt diuitie in die ultionis:
iustitia aũ liberabit a morte. Justicia
simplicis dirigit uiam eius: z in impietate sua corruet impius. Justicia recto
rum liberabit eos: z in insidijs suis
capientur iniqui. Mortuo homine impio nulla erit ultra spes: z expectatio do
norꝝ peribit. Justus de angustia li
beratus est: z tradetur impius p eo. Si
mulator dat decipit amicũ suũ: iusti
aũ liberabuntur scia. In bonis iustoꝝ
exaltabitur ciuitas: z in ꝑditione im
pioꝝ erit laudatio. Benedictione iu
storꝝ exaltabitur ciuitas: z ore impiorꝝ subuertetur. Qui despicit amicũ suũ
indigens corde ẽt: uir aũ prudens ta

cebit. Qui ambulat fraudulenter reue
lat archana: qui aũ fidelis est celat
rem cõmunem. Ubi ñ est gubernato
ris corruet: salus aũ ubi multa cõ
silia. Affligetur malo qui fide facit
p extraneo: qui aũ cauet laqueos
securus erit. Mulier gratiosa: inuenit
et gloriam: z robusti habebunt diuitias. Benefacit aĩe sue uir misericors:
qui aũ crudelis et zelotes abiecit.
Impius facit opus instabile: seminanti
aũ iustitiam merces fidelis. Clemẽs
ppparabit uitam: z sectator malorũ
mortem. Abhominabile dño cor ꝑuersum: z uoluntas eius in his qui sim
pliciter ambulant. Manꝰ in manu fortis non erit innocens malus: semen aũ iustoꝝ
saluabitur. Circulꝰ aureus in naribꝰ
sus: mulier pulchra z fatua. Desiderium iustoꝝ omne bonum est: ꝑspectatio
impioꝝ furor. Alii diuidunt sua
z ditiores fiunt: alii rapiunt non sua
z semp in egestate sunt. Alma que bene
dicit unpinguabitur: z qui inebriat ipe quoq; inebriabitur. Qui abscondit frumenta maledicetur in ꝑplibus:
benedictio aũ sup capita uendentiũ.
Bene consurgit diluculo qui querit
bona: qui aũt inuestigator est ma
loꝝ opprimetur ab eis. Qui confidit in diuitijs suis corruet: iustus ã
q̃si uirens folium germinabit. Qui cõ
turbat domum suam ptidebit uentos: z qui stultus est seruiet sapienti. Fructus iusti lignum uite: et
qui suscepit animas sapiens est.
Si iustus in terra recipit q̃ impius
impius z peccator?

Qui diligit disciplinam diligit
scientiam: qui aũ odit increpationes
insipiens ẽ. Qui bonus ẽ hauriet a do
mino gr̃iam: qui aũ cogitatio
nibꝫ suis. impie agit. non roborabit
homo ex impietate: r radix iustoꝝ nõ
commouebit. Mulier diligens corõ
na viro suo: r putredo in ossibꝫ eius
que confusione res dignas gerit. Co
gitationes iustoꝝ iudicia: r consilia
impioꝝ fraudulenta. Verba impioꝝ
insidiantur sanguini: os iustoꝝ libe
rabit eos. Verte impios r nõ erũt: dom
aũ iustoꝝ permanebit. Doctrina sua nos
citur vir: qui aũ vanus r errones ẽ pa
tebit contemptui. Melior ẽ pauper et
sufficiens sibi: qm̃ gloriosus r indiges
pane. Qui parcit virge odit filiũ suũ:
sed qui diligit illum instanter erudit
eum. Iustus comedit et replet ani
mam suam: venter aũ impioꝝ tribulatio
nem. Labia aũ insipientium loquun
tur stulticiam. Thesauri nequã non
erunt utilia: iustitia aũ liberabit a
morte. Non affliget fames animam
iusti: et insidias impioꝝ effugabit. Ma
nus aũ fortium dominabitur: pigra
aũ erit tributis. Sollicitudo in corde
viri humiliabit illud: et sermone bono
lętificabitur. Qui negligit damnum
pro amico suo: ipse aũ custodit vias
fortium preciosissima est substantia
homini. Lucerna impioꝝ extinguetur:
et non lucebit ei splendor in tenebris
eius. Lux oculorum lętificat animam:
fama aũ bona impinguat ossa. Auris
audiens et oculus videns: utrumque
fecit dominus. Qui diligit animam
suam nocebit ei: qui aũ odit animam
suam in hoc mundo custodit eam in
vitam eternam. Voluntas ẽ domini
quicquid ei placuit fecit: in regione
sanctorum et in medio umbre mortis.
Sapiens corde precepta suscipit: stul
tus aũ cesus labiis recedet. Fons vite
eloquium sapientis: et vas vite doctri
na stultorum. Stulti aũ disciplinam
contemnunt: qui aũ custodit increpa
tiones astutus erit. Substantia divitis
civitas roboris sui: et pavor pauperum
egestas eorum. Opus iusti ad vitam:
fructus impii ad peccandum. Qui cus
todit disciplinam in via vitę est: qui
aũ increpationes relinquit errat. Lon
ge facit dominus a impiis viam: et
orationes iustoꝝ exaudit. Cor sapien
tis quęret disciplinam: os stultorum
pascetur stulticia. Dies afflictorum
malę: et bonis cor tranquillum quasi
assidua comestio. Melius est modicum
cum timore domini: quam thesauri
magni et insatiabiles. Melius est vo
cari ad olera et habere caritatem: quam
ad vitulum saginatum et odium. Vir
iracundus provocat rixas: qui aũ pa
tiens mitigat suscitatas. Via pigro
rum quasi sepes spinarum: et semitę
iustoꝝ absque offendiculo. Filius sa
piens lętificat patrem: homo aũ stul
tus despicit matrem suam. Stulticia
gaudium est amenti: et homo prudens
ambulat in via recta. Dissipabuntur
cogitationes ubi non est consilium:
ubi aũ plures sunt consiliarii confir
mabuntur. Lętatur homo in sententia
oris sui: et verbum tempore suo quam
bonum est. Semita vitę sursum est
prudenti: ut declinet a inferno deor
sum. Domum superborum demolietur
dominus: et firmabit terminos vidue.
Abominatio domini cogitationes ma
le: et vasa munda eloquia. Auarus
qui conturbat domum suam possidebit
donaria: qui aũ odit munera vivet.
Mens iusti meditabitur ut respondeat:
os impioꝝ effundit mala. Longe est
dominus a impiis: et orationes iustoꝝ
exaudiet. Lux oculorum delectat cor:
fama bona impinguat ossa. Auris
que audit increpationes vite: in me
dio sapientium habitabit. Qui abicit
disciplinam despicit animam suam:
qui aũ acquiescit increpationibus pos
sidet prudentiam. Timor domini di
sciplina sapientię: et ante gloriam
humilitas. Preparationes cordis ho
minis: et a domino gubernatio lin
gue. Omnes vie hominis patentes sunt
oculis eius: pensator aũ spirituum
dominus. Revela domino opera tua:
et dirigentur cogitationes tue. Uni
versa propter semetipsum operatus
est dominus: impium aũ ad diem ma
lum. Abominatio ẽ domino omnis
arrogans manu: et si manum tenuerit
de generatione in generationem non
erit innocens. In misericordia et ve
ritate redimitur iniquitas: et in ti
more domini declinatur a malo. Cum
placuerint domino vie hominis: ini
micos quoque eius convertet ad pa
cem. Melius est modicum cum iusti
tia: quam multi fructus cum iniqui
tate. Cor hominis disponit viam suam:
sed dominus dirigit gressus eius. Di
vinum est in labiis regis: in iudicio
non errabit os eius. Pondus et sta
tera iudicia domini sunt: opus eius
omnes lapides sacculi. Abominatio
regibus est impie agere: quia iustitia
firmatur solium. Voluntas regum la
bia iusta: et qui recta loquitur dili
gitur. Indignatio regis nuntii mortis:
et vir sapiens placabit eum. In hila
ritate vultus regis vita: et clemen
tia eius quasi imber serotinus. Pos
sessio auri et argenti: vas aũ sapien
tie pretiosius. Semita recti declinat
a malo: custos animę sue servat viam
suam. Ante ruinam exaltatur cor:
et ante gloriam humiliatur spiritus.
Melius est humiliari cum mansue
tis: quam dividere spolia cum superbis.
Qui erudit verbum: invenit bona: et
qui sperat in domino beatus est. Sa
piens corde vocabitur prudens: et
dulcis eloquio maior gratia. Fons
vitę possessori suo: doctrina stulto
rum fatuitas. Cor sapientis erudit os
eius: et ad persuadendum labiis eius
addit gratiam. Favus mellis eloquia
sancta: dulcedo animę et sanitas ossi
bus. Est via que videtur homini iusta:
et novissima eius ducunt ad mortem.
Anima laborantis laborat sibi: quia
compulit eum ire in desiderio suo.
Vir impius devastat civitatem amici
sui: et ducit eum per viam non bonam.
Qui annuit oculis suis: et qui com
primit labia sua perficit malum. Co
rona senum filii filiorum: et gloria
filiorum patres eorum. Melior est pa
tiens viro forti: et qui dominatur
animo suo expugnatore urbium. In
gremium mittitur sors: et a domino
temperatur. Melius est bucca sicca
et requies: quam domus plena victi
mis et discordia cum timore. Servus
prudens dominabitur filiis subver
tentium ignominiose: et inter fratres
hereditabit. Sicut igne probatur ar
gentum et aurum: sic corda probat
dominus. Malefactor intendit labiis
iniquis: et mendax auribus pravis.
Qui deridet pauperem exprobrat fac
tori eius: et qui de alterius calamita
te gaudet non erit impunitus. Corona
senum filii filiorum: et ornamentum
filiorum patres eorum. Non decent
stultum labia composita: quanto mi
nus labia mendacia principem. Mu
nus habentibus gratiam apud eum:
ad omnia que fecerint prudenter di
rigetur. Qui celat delictum quęrit
amicitias: qui aũ altero sermone re
petit separat fœdus. Intelligens in
doctrina reperiet bona: et qui confi
dit domino beatus est. Sapiens cor
de prudentes vocabitur: et qui dulcis
eloquii est maioris gratie. Intelligens
in doctrina reperiet bona: et qui con
fidit domino beatus est. Sapiens cor
de prudentes vocabitur: et qui dulcis
eloquii est maioris gratie. Fons vitę
possessori suo: doctrina stultorum
fatuitas. Cor sapientis erudit os eius:
et ad persuadendum labiis eius addit
gratiam. Favus mellis eloquia sancta:
dulcedo animę et sanitas ossibus.
Est via que videtur homini iusta: et
novissima eius ducunt ad mortem.
Anima laborantis laborat sibi: quia
compulit eum ire in desiderio suo.
Vir impius devastat civitatem amici
sui: et ducit eum per viam non bonam.
Qui annuit oculis suis: et qui com
primit labia sua perficit malum. Co
rona senum filii filiorum: et gloria
filiorum patres eorum. Melior est pa
tiens viro forti: et qui dominatur
animo suo expugnatore urbium. In
gremium mittitur sors: et a domino
temperatur. Melius est bucca sicca
et requies: quam domus plena victi
mis et discordia cum timore. Servus
prudens dominabitur filiis subver
tentium ignominiose: et inter fratres
hereditabit. Sicut igne probatur ar
gentum et aurum: sic corda probat
dominus. Malefactor intendit labiis
iniquis: et mendax auribus pravis.
Qui deridet pauperem exprobrat fac
tori eius: et qui de alterius calamita
te gaudet non erit impunitus. Corona
senum filii filiorum: et ornamentum
filiorum patres eorum. Non decent
stultum labia composita: quanto mi
nus labia mendacia principem. Mu
nus habentibus gratiam apud eum:
ad omnia que fecerint prudenter di
rigetur. Qui celat delictum quęrit
amicitias: qui aũ altero sermone re
petit separat fœdus. Intelligens in
doctrina reperiet bona: et qui confi
d

rei. qui se uindicat obligat. qui autē timet p̄ceptū. in pace uersabitur. Lex sapientis fons uite. ut declinet a ruina mortis. Doctrina bona dabit gr̄am. in uinere contemptor uorago. Alius tus oīa agit cum consilio. qui aūt fatuus Et aperit stultitiam. Iustus impiū cadet in malū. legatus fidel sanitas. Egestas z ignominia ei q̄ deserit disciplinam. qui aūt adquiescit arguenti glōriabitur. Desiderium ī compleatur delectat aīam. detestantur stulti eos qui fugiunt mala. Cum ī sapientiis graditur sapiens erit. amicus stultor efficietur similis. Peccatores p̄sequitur mala bonis. z iustis retribuentur bona. Bonus relinquet heredes filios z nepotes. z custoditur iusto tuba p̄ditis. Multi ebri in nuptiis patrimoniū. et alij conḡgantur ad lites iudicio. Qui parcit uirge odit filiū suū. qui aūt diligit illū instanter erudit. Iust comedit. z replet aīam suam. uentr aūt impior insaturabilis.

CXIIII

Sapiens mulier edificat domū suam. insipiens. extructam quoq; destruet manibz. Ambulans recto timet z tumens dñm. despicitur ab eo qui instam graditur uia. In ore stulti uirga superbie. labia sapientiū. labia sapientiū custodiunt eos. Vbi ī sunt boues. p̄sepe uacuum Et. ubi aūt plurime segetes. tibi manifesta fortitudo bouis. Testis fidelis ī si mentiet. p̄fert mendacium dolosus testis. Querit derisor sapiam z ī inueniet. doctrina pru

dentiū facilis. Vade contra uirū stultum z nescit. labia prudentie sapia. Callidi est intelligere uiam suam. z imprudentia stultor errans. Stultus illudit peccatū. inter iustos morabitur gr̄a. Cor. cōd nouit amaritudinē aīe suē. in gaudio eius ī miscebit extraneus. Domus impior delebitur. tabernacla uiri iustor florebūt. Est uia que uidetur homini iusta. nouissima aūt eius deducunt ad mortē. Risus dolori miscebitur. z extrema gaudij luctus occupat. Viis suis replebitur stultus. z sup eum erit uir bonus. Innocens credit oī uerbo. astutus considerat gressus suos. Sapiens timet z declinat a malo. stultus transilit et confidit. Impatiens operabitur stultitiam. z vir astutus odiosus Ē. Possidebunt paruuli stultitiam. z astuti circūdabunt scientiam. Incurbabunt mali ad bonos. z impij ad portas iustor. Etiam proximo suo pauper odiosus erit. amici aūt diuitum multi. Qui despicit proximū suū peccat. qui aūt misertus pauperi beatus erit. Qui credit in dño misericordiam diligit. errant qui operantur malū. Misericordia z ueritas. p̄parant bona. In oī ope bono erit abundantia. ubi aūt uerba sunt plurima. ibi frequenter egestas. Coronas sapientiū diuitie eor. fatuitas stultor imprudentia. Liberat aīas testis fidelis. z p̄ferit mendacia astutus. In timore dñi fiducia fortitudinis. z filius eius erit spes. Timor dñi fons uite. ut declinet a ruina mortis. In multitudine p̄ digestas regis. z in paucitate

plebis: ignominia ꝓncipis. Qui pa
ciens ē multa gubernatur prudentia:
qui aũ impatiens ē exaltat stulticiã
suam. Vita carnis sanitas carnis: pu
tredo ossium inuidia. Qui calumpniat
egenũ exprobrat factori eius: honorat
autẽ eũ qui miseretur pauperis. In ma
licia sua expellitur impius: sperat aũ
iustus in morte sua. In corde prudẽ
tis requiescit sapia: ⁊ in doctos ꝯgnos
cẽtes. Iustitia eleuat gentẽ: miseros
facit ꝑpls ꝑccm. Acceptus ē rẽgi mi
nister intelligẽs: iracundiam eius mu
tilus sustinebit.

XV

Responsio mollis frangit iram: ser
mo durus suscitat furorem. Lingua
sapiũ ornat scientiam: os stultoꝝ ebullit
stulticiam. In omni loco oculi dñi contem
plantur bonos ⁊ malos. Lingua placa
bilis lignum vite: que aũ immoderata cõ
quassat spm. Stultus irridet disciplinã
ꝑtis sue: qui aũ custodit increpationes
astutior fiet. Domus iusti plurima fir
mamenta: ⁊ in fructibus impij conturbatio.
Labia sapiũ disseminabũt scientiam: cor
stultoꝝ dissimile erit. Victime impioꝝ
abhominabiles dño: vota autẽ plac
abilia. Abhominatio est dño via im
pij: qui sequitur iustitiam diligitur
ab eo. Doctrina mala deserenti viam
vite: qui increpationes odit morietur.
Infernus ⁊ perditio coram dño: quãto ma
gis corda filioꝝ hominũ. Non amat
pestilens eũ qui se corripit: nec ad sapi
entes gradietur. Cor gaudens exhila
rat faciem: in merore animi deiicitur
spr. Cor sapientis quaerit doctrinam:
⁊ os stultoꝝ pascetur imperia. Omnis
dies pauperis malus: secura mens quasi iu
ge conuiuium. Melius est parũ cum ti
more dei: quam thesaurus magnus tri
bulabilis. Melius est holus ad olera
ubi est caritas: quam ad vitulũ saginatũ
ibi odium. Vir iracundus prouocat rixas:
qui patiens ē mitigat suscitatas. Ite
pigroꝝ sepes spinaꝝ: via multoꝝ
ablq; offendiculo. Filius sapiens le
tificat patrem: ⁊ stultus homo despi
cit matrẽ suam. Stultitia gaudium
stulto: ⁊ vir prudens diriget gressus
suos. Dissipantur cogitationes ubi nõ
est consiliũ: ubi aũ plures sunt consi
liarij confirmantur. Letatur homo
i sñia oris sui: ⁊ sermo oportunus ē op
timus. Semita vite ē eruditi: ut de
clinet de inferno nouissimo. Domum
superboꝝ demolietur dñs: ⁊ firmos fa
ciet ẽminos vidue. Abhominatio dñi
cogitationes malę: ⁊ purus sermo pul
cherrimus firmabr ab eo. Conturbat
domũ suã qui sectatur auaritiã: qui
aũ odit munera viuet. Mens iusti me
ditabitur obedientiam: os impioꝝ redun
dat mala. Longe est dñs ab impijs: ⁊
orationes iustoꝝ exaudiet. Lux oculoꝝ
letificat animam: fama bona impinguat
ossa. Auris que audit increpationes
vite: in medio sapiũ cõmorabit. Qui
abiicit disciplinam despicit animam su
am: qui aũ acquiescit increpationib⁹
possessor est cordis. Timor dñi disci
plina sapie: ⁊ gloriam precedit humilitas.

Homini est animi ꝓparare:

XVI

et dñi gubernare linguã. Omnes
vie hominis patent oculis eius: spiritus
ponderator ē dñs. Revela dño opera tua:

ꝛ dīgerunt cogitationes tue. Vnusq̄sq̄ p̄ simplicitatem opatus est dñs: impium quoq; ad diem malū. Abhominatio dñi est omnis arrogans: etiā si manu ad manū fuerit non erit innocens. Gratia ꝛ veritate redimitur iniquitas: ꝛ in timore dñi declinatur a malo. Cum placuerint dño vie hoīs: inimicos quoq; eius conuertet ad pacē. Melius est parum cum iustitia: q̄m multi fenoris cum iniquitate. Cor hominis disponit viam suam: sed dñs est dirigens gressus eius. Diuinatio in labijs regis: in iudicio nō errabit os eius. Pondus ꝛ statera iudicia dominum sunt: ꝛ opa est illius lapides eius. Abhominabiles regi qui agunt impie: q̄m iustitia firmatur solium. Voluntas regum labia iusta: equa ꝛ recta loquuntur digentes. Indignatio regis nuncii mortis: ꝛ vir sapiens placabit eam. In hylaritate vultus regis vita: ꝛ clementia eius q̄si imber serotinus. Posside sapiam q̄ auro melior est: ꝛ adquire prudentiam q̄ preciosior est argento. Semita iustorum declinat mala: custos ānē sue seruat viam suā. Contritionem precedit superbia: ꝛ ante ruinam exaltatur spūs. Melius est humiliari cū mitib; q̄m diuidere spolia cū superbis. Studiosus in bono reperiet bona: ꝛ q̄m in dño sperabit beatus est. Qui sapiens corde est appellabitur prudens: ꝛ q̄ dulcis eloquio maiora reperiet. Bonus intra ei⁹ uiscera habitabit: doctrina illius gratiosa. Cor sapientis erudit os eius: ꝛ labijs illius addet gratiā. Fauus mellis suba com-

posita: dulcedo ānē ꝛ sanitas ossiū. Est via q̄ videtur homini recta: ꝛ nouissima eius ducunt ad mortē. Ānā labor iumentis laborat sibi: q̄ compulit eos ipse. Vir impius fodit malū: ꝛ in labijs eius ignis ardescit. Homo p̄uersus suscitat lites: ꝛ susurro separat principes. Vir iniquus lactat amicū suū: ꝛ ducit eū p viam nō bonam. Qui annuit oculis cogitat prauа: mordens labia sua perficit malū. Corona decorabit senectutem: si in uijs iustitie reperta fuerit. Melior est patiens viro forti: ꝛ dominator animi sui expugnatore urbium. Sortes mittuntur in sinū: sed a dño temperantur. Melior est buccella sicca cum gaudio: q̄m domus plena victimis cum iurgio. Seruus sapiens dominabitur filijs inutilibus: ꝛ inter fres hereditatem diuidet. Sicut ignis probatur argentū ꝛ auri fornax: ita corda probat dñs. Malus obediet lingue iniuste: ꝛ labia obtemperat labijs mendacibus. Qui deridet pauperem: exprobrat factori eius: ꝛ qui in ruina letatur alterius: nō erit impunitus. Corona senū filij filijorum: ꝛ gla filiorum patres eorū. Non decent stultum labia ꝛ posita: nec principem labia mentiens. Gemma gratissima expectatus ploīs suis: quocūq; se verterit prudenter intelliget. Qui celat delictum querit amicitias: qui autē sermone repetit separat fedissimos. Plus proficit correctio apud prudentē: q̄m centum plage apud stultum. Semp iurgia querit malus: angelus aūt crudelis mittetur contra eū. Occurrat magis ursa catulis raptis ꝛ

QVI

alt. qñ fatuo consideret sibi in stulti
cia sua. Cum redditur malis p bonis. Et re
dditur malis de domo ei. Cum diminuto
aqñ capitur est iurgio. Et rancescit pa
tatur contumeliã. Iudicium deserunt. Et
qui iustificat impiũ. Et qui edemnat
iustũ. Ab hominabilis est uterq; apd dñm.
Quid prodest stulto diuitias. Et sa
pientiam emere ñ potest. Omnis tpe
diligit qui amicus est. Et frr in angustiis
comprobatur. Homo stultus plaudet
manibus. Cum proponitur p amico suo.
Qui meditatur delictos dias. diligit
pcas. Et qui exaltat os suũ querit
ruinam. Qui pui cordis est nn inueni
et bonũ. Et qui ĩuertit linguam incidet
in malũ. Fatuus est stultus in ignominia
am suam. Et nec pr in fatuo lerabitur.
Animus gaudens etatẽ floridã facit.
Spe tristis exiccat ossa. Munda de si
ui impia auferet. Ut pirata semitas
iudicii. In facie prudentis lucet sapia.
Oculi stulti in finib; tre. Ira pris filius
stulti. Et dolor matris eius genuit eum.
Non est bonũ dampnũ inferre iusto.
nec percutere principem qui recta iudicat.
Qui moderatur sermones suos doctus
et prudens est. Et preciosi spe aurum et gẽma.
Diuitus quoq; si tacuerit sapiens repu
tabitur. Et si compresserit labia sua in
telligens.

CAPUT XVIII

Occasiones querit qui uult recede
re ab amico. Omni tempore amat qui
proximus est. Non recipit stultus ĩba pru
dentie. nisi ea dixerit que ĩ animo
corde eius. Impius cum in profundũ ue
nerit malorum. contemnit. Et sequitur
eum ignominia. et opprobrium. In aqua p
funda. ĩba ex ore uiri. Et torrens redũ
dans fons sapie. Accipere personam im
pii in iudicio ñ est bonum. ut declinet
a iustitia iudicij. Labia stulti immittet
se rixis. Et os eius iurgia puocat. Os
stulti contritio est. Et labia ipius ruina
ale eius. Verba bilinguis qi simpli
cia. Et ipa penetrant ilos. ad interiora
uentris. Qui mollis est. Et dissolutus in
opre suo. Frr est sua opa dissipantis.
Turris fortissima nom dñi. ad eum
currit iustus. Et exaltabitur. Substa di
uitis. urbs tutissima eius. Et est tanqm
murus circumdans eũ. Antequm con
teratur exaltatur cor hominis. Et an
tequm glorificetur humiliatur. Qui p
ius respondet qm audiat. stultũ se
est demonstrat. Et confusione dignũ.
Spes mentis sustentat imbecillitatẽ ani
mi. spm uo ad uastandũ facilem eis
potis sustinere. Cor prudens possi
debit scientiam. Et auris sapiũ querit do
ctrinam. Donũ hominis dilatat uiã
eius. Et ante principes spaciũ ei facit.
Iustus pr accusator est sui. uenit a
micus eius. Et inuestigabit eũ. Contẽ
dictiones compescit sors. Et inter poten
tes quoq; diiudicat. Frr qui adiuuatur
a frre qsi ciuitas firma. Et iudicia qua
si uectes urbium. De fructu oris uniuscu
iusq; plebitur uentr eius. Et genimina labi
orũ illius saturabuntur. Mors et uita
in manibus linguę. Et qui diligunt
eam comedent fructus eius. Qui in
uenit mulierem bonam. inuenit bo
num. Et hauriet iocunditatẽ a dño.
Qum obsecrationibus loquetur pau
per. Et diues effabitur rigide. Vir a

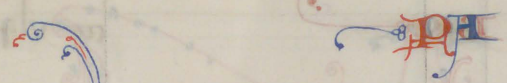
meabil ad societatē: magis amicus
erit quam frater.

Melior est pauper qui ambulat
in simplicitate sua: quā dives
torquens labia sua insipiens. Ubi ñ est
scīa ibi ñ est bonum: z qui festinat
pedibz offendit. Sultitia hois
supplantat gressus eius: z contra
deum feruet aīa sua. Diuites addūt
amicos plurimos: a paupe aīa z hiz
quos habuit separatus. Testis falsus
ñ erit impunitus: z qui mendacia lo
quitur ñ effugiet. Multi colunt plo
nam potentis: z amici sunt dona
tribuentis. Cūctis diēs pauris odibz
eum: insup z amici eius recesserūt
ab eo. Qui cū ūba sectatur ueh
habebit: qui aīa possessor ē mentis
diligit aīam suam. z custos pruden
tie inueniet bona. Testis falsus nō
erit impunit: z qui loquitur men
dacia pībit. Non decet stultū deli
tie: nec seruū dñari pncipibz. Doc
trina uiri p patiam nota est: z gla
ria eius inquā p̄gredi. Sicut fremit
leonis ira z regis ira: z sicut ros sup
herbam. ita z hylaritas eius. Dolor
patris filius stultus: z recta ingrō
ptillantia. Litigiosa mulier. Domꝰ
z diuitie dantur a parentibz: a do
mino aūt prie mor prudens. Pigre
do immittit soporem: z aīa dissolu
ta esuriet. Qui custodit mandatū
custodit aīam suam: qui aūt negli
git uias suas mortificabitur. Fene
ratur dño qui miseretur pauris:
z uicissitudinē suam reddet ei. Eru
di filiū tuū ne desperes: ad interfec
tionem aūt ei ne ponas aīam tuā. Qui
impatiens est sustinebit dampnū: ei
cum rapuit aliud apponet. Audi co
silium z suscipe disciplinā: ut sis sapi
ens in nouissimis tuis. Multe cogita
tiones in corde uiri: uoluntas aūt
dñi pmanebit. Homo indigens mi
sericors est: z melior pauper quam vir
mendax. Timor dñi ad uitam: z ipse
inebriabitur abūdātia absq; ulla tra
tione pessimi. Abscondit piger ma
num suā sub ascella: nec ad os suū
applicat eam. Pestilentes flagellabit
stultus sapientior erit: si aūt corripu
erit sapientē intelliget disciplinam.
Qui affligit pīem z fugit matrē: ig
nominiosus erit z subsibit. Non cessa
fili audire doctrinam: nec ignores de
mones scīe. Testis iniquus deridet
iudicii: z os impior deuorat iniqui
tatem. Parata sunt derisoribz iudi
cia: z malleus pcutientes stultoꝝ corpib.

Luxuriosa res uinū: et tu
multuosa ebrietas: quicūq; his
delectatur ñ erit sapiens. Sicut rugi
tus leonis: ira regis. Qui pro
cat eū: peccat in aīam suam. Honor
est homini qui separat se a contentionib
bus: omis aūt stulti miscebuntur contume
lijs. Propter frigus piger arare noluit:
mendicabit ergo estate z non dabitur
ei. Sicut aqua profunda sic consilium
in corde uiri: sz homo sapiens exhau
riet illud. Multi homines misericor
des uocantur: uirū aūt fidelē quis in
ueniet: Justus qui ambulat in sim
plicitate sua: beatos post se filios
dēlinquet. Rex qui sedet in solio iu

dicij: dilligat omne malū ut ruat suo. Cuius proch dicere mundū ch cor meum. purus sum a pcō: pond & pondus. mensura & mēsura: utrumq; abhominabile ch apd dñm. Et studus sus intelligit pruet: si munda & recta sūt opa eius. Aurem audiente & oculū videntem: dñs fecit utrūq;. Nolit diligere lomniū: ne te egestas oppimat. Aperi oculos tuos: & saturare panib; meis. Malū ch: malū & duct oīs emptor: & cū recedit tunc gliabitur. Auxiliū multitudo gentiū: & ruina pauoluz labia stulta. Tolle uestimentū eius qui fideiussor extitit alieni: & pro extranea auferet pignus ab eo. Suauis ch hoī panis mendacij: & postea implebit os eius calculo. Cogitationes consiliis roborabuntur: & gubernaculis tractanda sunt bella. Qui reuelat mysteria & ambulat fraudulenter dilatat labia sua: ne cō misceatis. Qui maledicit pri suo: & mari: extinguetur lucerna eius in medijs tenebris. Hereditas ad qm festinatur in principio: in nouissimo benedictione carebit. Ne dicas reddam malū pro malo: expecta dñm & liberabit te. Abhominatio ch apd dñm pond & pond: statera dolosa nō ch bona. A dño diriguntur gressus uri: quis aūt hominū intelligere potest uiam suā. Ruina hoīs devorare sōs: & post uota tractare. Dissipat impios rex sapiens: & inducit sup eos rotā. Lucerna dñi spiraculū hominis: que inuestigat oīa secreta uentris. Misericordia & ueritas custodiūt regem: & roborat clementia thronus eius. Ornatus iuuenū fortitudo eorū: & dignitas senū cauities. Liuor uulnus abstergit: mala: & plage in secretioribus.

Seruo diuini CAPVT uentris. Si uel aquam tra cū igne in manu tua: quocunq; uoluerit mel inclinabit illud. Omnis uia uiri recta sibi uidet: appendit aūt corda dñs. Facere misericordiam & iudicium magis placet deo: quā uictime. Exultatio oculoz & dilatatio cordis: lucerna impioz peccm. Cogitationes robusti semp: ut habundantia: omnis aūt piger semp in egestate ch. Qui congregat thesauros lingua mendacij: uanus & errans & impingens ad laqueos mortis. Rapine impioz detrahent eos: qz noluerunt facere iudicium. Pessima uia uiri aliena & quia mundus & rectus opus ei. Melius ch sedere in angulo domatis: quā cū muliere litigiosa & in domo cōmuni. Alia impij desiderat malū: nō miserebitur proximo suo. Multato pestilente sapientior erit parulus: & qui sectatur sapientem sumet scientiam. Egrotat uir stus de domo impij: uir detrahat impios ad malo. Qui obturat aurē suam ad clamorem pauperis: & ipe clamabit & non exaudietur. Oportunū ab deo datum extinguet iras: & donū in sinu indignationē maximā. Gaudium iusto ch facere iudicium: & pauoz operantibz iniquitatē. Vir qui erraūit a uia doctrine: in cetu gigantū cōmorabitur. Qui diligit epulas in egestate erit: qui amat uinū & pinguia nō ditabitur. Impius dabitur impius: & pro rectis iniquus. Melius ch habitare in terra deserta: quā cū muliere litigiosa

ꝛ maginda. Thesaurus desiderabilis ꝛ oleū inbitatio iusti: ꝛ imprudens ho dissipabit illud. Qui sequit iustitiā ꝛ iustitiam: inueniet uitam ꝛ gl̄iam. Cum tacuerint fortes accendit sapientes: ꝛ dest murro robur fiducie eius. Qui custodit os suū ꝛ linguam suā: custodit ab angustijs aiam suam. Superbus ꝛ arrogans uocatur iudex: qui in ira operatur superbiam. Desideria occidūt pigrum: noluerunt enī quicquā manus eius operari. Tota die concupiscit ꝛ desiderat: qui aūt iustus ē tribuet ꝛ nō cessabit. Hostie impioꝝ abhominabiles: qꝫ offerunt ex scelere. Testis mendax perib: uir obediens loquitur victoriam. Vir impūs procaci obfirmat vultū suū: qui autem rectus est corrigit uiam suā. Non ē sapiā nec prudentia: nō ē consiliū contra dñm. Equus paratur ad diem belli: dñs autem salutem tribuet. XXII

Melius est nomē bonū qm̄ diuitie multe: supra argentū ꝛ aurū grā bona. Diues ꝛ pauper obuiauerūt sibi: utriusq; operator ē dñs. Callidus uidet malum ꝛ abscondit se: innocentes pertransierūt ꝛ afflicti ē dampno. Finis modestie ꝛ timor dñi: diuitie ꝛ gl̄ia ꝛ uita. Arma ꝛ gladij in uia pristi: custos aūt aiāe sue longe recedit ab eis. Superbi est ad lectulū uxis uiam suam: etiam cū senuerit nō recedet ab ea. Diues pauperib; imperat: ꝛ qui accepit mutuū, seruit ē fenerantis. Qui seminat iniquitatē metet mala: ꝛ uirga ire sue consumabitur. Qui pronus ē ad misericordiā benedicetur: de panibz enī suis dedit pau-

peri. Eice derisorem ꝛ exibit cū eo iurgium: cessabunt rixe causē ꝛ conticescet iniuria. Qui diligit corditis munditiā: ꝑ gratiam labioꝝ suoꝝ habebit amicum regē. Oculi dñi custodiunt sciam: ꝛ subplantabunt uerba iniqui. Dicit piger: Leo est foris in medio platee: occidē dus sum. Fouea profunda os alienē: in quā cecidit dñs iratus est in eam. Stultitia colligata ē in corde pueri: ꝛ uirga discipline fugabit eam. Qui calumpniatur pauperem ut augeat diuitias suas: dabit ipe diuitias ꝛ egebit. Inclina aurem tuam ꝛ audi uerba sapientiū: appone aūt cor ad doctrinam meā. Que pulchra erit tibi cum seruaueris eam in uentre tuo ꝛ redundabit in labijs tuis: ut sit in dño fiducia tua: unde ꝛ ostendi eam ē hodie. Ecce descripsi eam tibi tripliciter in cogitationibz ꝛ sciā: ut ostendam tibi firmitatē ꝛ eloqua ueritatis. respondē eis qui miserunt te: Non facias iniquitatem pauperi. qꝫ pauper ē nec conteras egenum in porta: qꝫ dñs iudicabit causā eius ꝛ confliget eos qui confligūt animam eius. Noli esse amicus hoī iracundo. nec ambules cū uiro furioso: ne forte discas semitas eius ꝛ sumas scandalum aiāe tue. Noli esse cum his qui defigunt manus suas: ꝛ qui se obligant ad debita. Si enī nō habes unde reddas. quid causē est ut tollat opimentū de domo tua? Ne transgrediaris antiquos terminos quos posuerunt patres tui. Vidisti uirum velocem in opere suo? coram regibz stabit nec erit ante ignobiles. XXIII

Quando sedis ut comedas cum
tyranno: diligenter attende que posita
sunt ante faciem tuam: et statue cultellum
in gutture tuo: si tamen potestatem
habes animae tuae. Ne desideres de cibis eius
in quo est panis mendacii. Noli labo-
rare ut ditescas: et prudentiae tuae pone
modum. Ne erigas oculos tuos ad opes
quas habere non potes: quae facient tibi pen-
nas quasi aquilae et volabit in celum. Ne co-
medas cum homine invido et ne desideres
cibos eius: sicut enim in similitudine arioli
ita existimat: non manducat et bibe dicit tibi: et mens eius non
est tecum. Cibos quos comedas evo-
mes: et perdes pulchros sermones tuos.
In auribus insipientium ne loquaris: qui
despicient doctrinam eloquii tui. Ne
attingas terminos parvulorum: et agros
pupillorum ne introeas. Propinquus enim
eorum fortis est: et ipse iudicabit contra te
causam illorum. Ingrediatur ad doctrinam
cor tuum: et aures tuae ad verba scientiae. Noli
subtrahere a puero disciplinam. Si enim
percusseris eum virga: non morietur. Tu vir-
ga percuties eum: et animam eius de inferno
liberabis. Fili mi si sapiens fuerit animus
tuus: gaudebit cor meum: et exultabunt
renes mei cum loquetur tua labia tua. Non emuletur cor tuum
peccatores. sed in timore domini esto tota
die: quia habebis spem in novissimo et
patientia tua non auferetur. Audi fili
mi et esto sapiens: et dirige in via ani-
mum tuum. Noli esse in conviviis potato-
rum nec in congregationibus eorum qui
carnes ad vescendum conferunt: quia
comes et vorax egestate consumetur: et pannus
dormitatio. Audi patrem tuum qui genuit te: et ne con-
temnas cum senuerit mater tua. Veritatem eme: et noli vendere sapientiam et
doctrinam et intelligentiam. Exultet gau-
dio pater iusti: qui sapientem genuit
laetabitur in eo. Gaudeat pater tuus et
mater tua: et exultet quae genuit te.
Praebe fili mi cor tuum mihi: et oculi tui
vias meas custodiant. Fovea enim profun-
da est meretrix: et puteus angustus aliena.
Insidiatur in via quasi latro: et quos in-
cautos viderit interficiet. Cui vae? cui pa-
ter cui fodor. cui sine causa vulnera-
tus suffusio oculorum? nonne his qui mo-
rantur in vino et studentes calicibus epo-
tandis? Ne intuearis vinum cum fulserit
color eius. Ingreditur blande. sed in novis-
simo mordebit ut coluber: et sicut re-
gulus venena diffundet. Oculi tui
videbunt extraneas et cor tuum loquetur
perversa: eris sicut dormiens in medio
mari et quasi gubernator amisso
clavo? et dices. Verberaverunt me sed
non dolui. traxerunt me et ego non sensi.
Quando evigilabo et rursus vina reperiam.

Ne emulentur viros malos:
nec desideres eos cum eis: quia rapina
meditatur mens eorum et fraudes labia
eorum loquuntur. Sapientia aedificabitur do-
mus: et prudentia roborabitur. In doctri-
na replebuntur cellaria: universa sub-
stantia pretiosa et pulcherrima. Vir sa-
piens et fortis est: vir doctus robusti
et validus: quia cum dispositione initur
bellum: et ecce salus ubi multa consi-
lia sunt. Excellit stultitiam sapientia: ut lux

ta ñ aperiet os suū. Qui cognitus malā
facere: sultus uocabitur. Cogitatio
stulti peccm est: z abhominatio hoīm
detractor. Si delyauus lapsus fuerit in
die angustie: imminuetur fortitudo
tua. Eripe eos qui ducunt ad mortē:
z qui trahuntur ad interitum liberare
ne cesses. Si dixeris non fuppetimus
qui inspector est cordium ipe intelligit.
Et seruatorem aīe tue nouit: reddet
homini ux opa sua. Comede fi
li mi mel qm bonū est: z fauus dulcis
in gutture tuo. Sic z doctrina sapi
entie aīe tue: quā cum inueneris habe
bis spem in nouissimis: z spes tua nō
peribit. Ne insidieris z quieras impie
tatem in domo iusti: neq; vastes re
quiem eius. Septies enī cadet iustus
z resurget: impij aūt corruent in ma
lum. Cum ceciderit inimicus tuus ne
gaudeas: z in ruina eius ne exultet
cor tuū: ne forte videat dūs z displi
ceat ei: z auferat ab eo iram suā. Ne
contendas cum potentibus: nec emule
ris impios: quia non habet custodiam spēs
mali: z lucerna impioz extinguetur.
Time dñm fili mi z regem: z cum detrac
toribus ne cōmiscearis: quia repente cō
surget ruina eoz: z ultionem utrumq;
quis nouit. Hec quoq; sapientibus.
Cognoscere personam in iudicio: nō est
bonum. Qui dicit impio iustus es:
maledicent ei populi: z detestabuntur
eos tribus. Qui arguunt laudabuntur:
z super eos ueniet benedictio. Labi
a deosculabitur: qui recta uba re
spondet. Prepara foris opus tuū:
z diligenter exerce agrū tuū: ut post
ea edifices domū tuam. Ne sis testis
frustra contra proximū tuū: nec lactes
quemquā labijs tuis. Ne dicas sic
fecit mihi sic factam ei: reddam unicui
q; secundum opus suum. Per agrū hominis
pigri transiui: z per uineam uiri stul
ti. Et ecce totū repleuerant urtice op
euerant superficiem eius spine: z macer
ia lapidum destructa erat. Quā cū ui
dissem: posui in corde meo: z exemplo
doctus disciplinā. Modicū quo pigre dormis
modicū quo de somno consurges: Paulū
ut quā dormies, modicū dormitabis:
paupertas tua ueniet consilium: z egestas tua
uelut qui uiator: z mendicitas tua ut armatus.

Hec sūt parabole salomonis: quas transtulerūt uiri ex
GLa dei celare ubi: z gloria regum inuestigare sermo
nem. Celum sublimi: z terra deorsum: et
cor regum inscrutabile. Auferte rubigi
nem de argento: z egredietur uas pu
rissimum. Auferte impietatē de uultu re
gis: z firmabitur iustitia thronus eius.
Ne gloriosus apparueas coram rege: z
in loco magnatoz ne steteris. Melius est
enī ut dicatur ē ascende huc: quā ut
humiliet coram principe. Que uide
runt oculi tui ne proferas in iurgio tuo:
ne postea confundare si possis cum de
ceptus fuerit amicus tuus. Cum tua mate
ria cum animo tuo: z secretū tuū ceteris
noli reuelare: ne forte insultet ti
bi audiens: z exprobrare ti cesserit.
Mala aurea in lectis argenteis: qui loq
uitur uerbum in tempore suo. Inaures aure
a z margaritū fulgens: qui arguit
sapientem z aurem obedientē. Si

tur fug⁹ nunq̄s in die messis: tra le
gatus fidelis ei qui mittit eū. Ani
mam suam requiescere facit. Sulces z ventus
z pluuie si sequentes: sic gl̄osus et
mollis si complens. Pacta leuemur
princeps: z lingua mollis confringit
duritiam. Mel inuenisti comede q̄d
sufficit tibi: ne forte satiatus eum ma
lum. Subtrahe pedem tuū de domo
proximi tui: ne forte satiatus odio te
habeat z gladiet z fagitta acuta: homo
qui loquitur contra proximū suū rete
monium falsum. Dentes putridus z pes
tilis. qui spargit super infideli in die an
gustie: z animus pallus in die fatigo
nis. Acetum in nitro: z qui cantat car
mina tristi. pessimo. Si esurierit ini
micus tuus ciba illū: si sitierit da ei
aquā bibere. Carbones enī congregabis
sup caput eius: z dñs reddet tibi. Ven
tus aquilo dissipat pluuias: z facies
tristis linguam detrahentem. Melius
est sedere in angulo domatis: quam cū
muliere litigiosa in domo cōmuni.
Aqua frigida aīe sitienti: z nuntius
bonus de terra longinqua. Fons turbatus pede: z vena corrupta: iustus
cadens coram impio. Sicut qui mel
multū comedit sibi est ei bonum: sic
qui scrutator est maiestatis opprimetur
a gl̄a. Sicut urbs patens z absq; mu
ro ita vir: cui non est impedimentum
quando cohibere spm suū. CAPVT XVI

Quomodo nix estate: z pluuie in
messe: sic indecens est stulto
gl̄a. Nam sicut auis ad alia transmu
tans: z passer quolibet vadens: sic q
maledictū stulta z frustra in quēpiam
iniquum. Flagellum equo z camus
asino: z virga in dorso imprudentis.
Ne respondeas stulto iux̄ stultitiā suā:
ne efficiaris ei similis. Respondе stul
to iux̄ stultitiam suam: ne sibi sapi
ens esse videatur. Claudus pedibus z in
equalitatem habens: qui mittit verba p
manus stulti. Quasi pulchra tibia
hēt claudus tybias: sic indecens est in
ore stultorum parabola. Sicut eq̄ mittit
lapidem in acervum mercurij: ita qui
tribuit insipienti honorem. Quasi si
spina nascatur in manu temulenti:
sic parabola in ore stultorum. Iudicium dei
minant cautas: z qui imponit stulto
silentium: tam mitigat. Sicut canis qui
reuertitur ad vomitū suū: sic imprū
dens qui iterat stultitiam suā. Vidisti
hominē sapientē sibi videri: magis
illo spem habebit stultus. Dicit pig̃.
Leo in via: leena in viarijs. Sicut ost
ium vertitur in cardine suo: ita piger
in lectulo suo. Abscondit piger manum
sub ascella sua: z laborat si ad os su
um eas conuertat. Sapientior sibi pig̃
videtur: septem viris loquentibus sen
tentias. Sicut qui apprehendit auribus
canem: sic qui transit z irascitur cōtu
meliose rixe alterius. Sicut noxij z qui
mittit sagittas z iaculatur in mortem:
sic vir qui fraudulenter nocet amico
suo. Et cum fuerit deprehensus: dicit iu
dens se. Cum deficerent ligna exti
nguitur ignis: z susurrone subtracto.
mitigat contentio. Sicut carbones
ad prunas z ligna ad ignem: sic homo
iracundus ad suscitandas rixas. Verba susur
ronis q̄si simplicia: z ipsa pueniunt ad

et ad minima uentrit. Quō si argentō sordido ornare uelis uas fictile: sic labia tumentia cum pessimo corde loquentia. Labiis suis intelligitur inimicus: cum in corde tractauit dolos. Cū submiserit uocem suam: ne credideris ei: quia septē nequitie sunt in corde illius. Qui operit odiū fraudulenter: reuelabitur malitia eius in concilio. Qui fodit foueam incidet in eā: et qui uoluit lapidem reuertetur ad eum. Linguā fallacē amat unitatem: et os lubricū operatur ruinas.

CAPUT XXVI

Ne gleriē in crastinū: ignorans quid superuenturus parit dies. Laudet te alienus: et non os tuū: extraneus: et non labia tua. Grauis est lapis: et onerosa arena: sed ira stulti utroq; grauior. Ira non habet misericordiam: nec erumpens furor: et impetum contra se ferre quis potest: ubi zelus ordinata non est manifesta correptio: quā amore abscondit. Meliora sunt uulnera diligentis: quā fraudulenta odientis oscula. Anima saturata calcabit fauum: anime autem esurienti: amara quelibet dulcia uidentur. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic uir qui reliquit locum suum. Unguento et uariis odoribus delectatur cor: et bonus amicus consilio animam dulcorat. Amicum tuum et amicum patris tui ne dimiseris: et domum fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tue. Melior est uicinus prope: quā frater procul. Fili mi: uel hinc sapiens esto: et letificā cor meum: ut possis exprobranti respondere sermonē. Astutus uidens malum: abscondit se: paruuli transeuntes: iniuriā detrimenta perpendunt. Tolle uestimentum eius: qui spopondit pro extraneo: et pignus aufer ei: pro quo. Qui benedicit proximo suo uoce grandi: de nocte consurgens: maledictum simile sibi erit. Tecta pluuia in die frigoris: et litigiosa mulier: comparantur. Qui retinere eam conatur: quasi qui uentum teneat: et oleum dextre sue uocabit. Ferrum ferro acuitur: et homo exacuit faciē amici sui. Qui seruat ficum: comedet fructum eius: et qui custodit dñm suum: glorificabitur. Quō in aquis respondent uultus prospicientium: sic corda hominum manifesta sunt prudentibus. Infernus et perditio non replebuntur: similiter et oculi hominum insatiabiles. Quō probatur in conflatorio argentum: et in fornace aurum: sic probatur homo ore laudantis. Si contuderis stultum in pila quasi ptisanas feriente desuper pilo: non auferetur ab eo stultitia eius. Diligenter agnosce uultum pecoris tui: tuos et greges considera. Non enim habebis iugiter possessionem: et corona non uidebitur in generatione et generationem. Aperta sunt prata: et apparuerunt herbe iterum: et collecta sunt fenum de montibus. Agni ad uestimentum tuum: et hedi ad agri pretium. Sufficiant tibi lac capre: in cibos tuos: et in necessaria domus tue: et ad uictum ancillis tuis.

CAPUT XXVII

Fugit impius nemine persequente: iustus autem quasi leo confidens absq; terrore erit. Propter peccata terre multi principes eius: et per hominem sapientem et intelligentem: quod dicitur: iuste diuitat longior erit. Vir pauper calumpniatur pauperes: similis est imbri uehementi in quo paratur fames. Qui delinquentem laudant impium: qui tuebuntur eum

dunt cont eū. Vir malis cogitant iu
dicium: qui aūt requiunt dñm. nād
itum omnia. Sfelio: est pauper ambu
lans in simplicitate sua: qñ diues p
uls trinetis. Qui custodit legem. fili
sapiens ē: qui aūt pascit cōmessatores
confundit pr̄em suū. Qui coacervat
diuitias usuris ⁊ fenore liberali: in
pauperes congregat eas. Qui declinat
aurem suam ne audiat legem: oratio
eius erit execrabilis. Qui decipit iu
stos in uiā mala. in interitu suo corru
et ⁊ simplices possidebunt bona eī.
Sapiens filii uidetur iur diues: pau
aūt prudens scrutabitur eū. In eruīta
tione iustor multa gla ē: regnantī
bus impiis ruine hominū. Qui abscon
dit sceleta sua nō dirigetur: qui aūt cō
fessus fuīt ⁊ reliquerit ea. miam cō
sequetur. Bs homo qui semp ē pauī
dus: qui nō mentis est dure corruet
in malum. Leo rugiens ⁊ ursus esurī
ens: princeps impius sup plm paupe
rem. Dux indigens prudentia. multos
opprimet p calumpniam: qui aūt odit
auaritiam. longi fient dies eī. Homi
nem qui calumpniatur alē sanguīe:
si usq; ad lacū fuīt. nemo sustinebit. Qui
ambulat simpliciter saluus erit: qui
pūlis ingreditur uias. contidet semel.
Qui operatur terram suam saturabitur
panib: qui sectatur otium. replebī
egestate. Vir fidelis multū laudabitur:
qui aūt festinat ditari. nō erit innocēs.
Qui cognoscit in iudicio faciem nō fa
cit bene: iste ⁊ p buccellā panis deseret
ueritatem. Vir qui festinat ditari ⁊ a
lui nititur. ignorat qd egestas sup
ueniet ei. Qui corripit hoīem. gr̄am
postea inueniet apd eum: magis eum
ille qui p lingue blandiūtra decipit.
Qui subtrahit aliquid a p̄re suo et
matri. ⁊ dicit hoc nō est p̄ccm: particeps
homicide ē. Qui se iactat ⁊ dilatat.
iurgia concitat: qui spat in deo sana
bitur. Qui confidit in corde suo stultus
est: qui aūt graditur sapienter iste sal
dabitur. Qui dat pauperi nō indigebit:
qui despicit deprecantem sublimebit pe
uuriam. Cum surrexerint impii abscō
dentur homines: cum illi perierint mul
tiplicabuntur iusti.

CAPVT XXIX

Vir qui corripiente dura ceruice
contempserit repentino supueniet
interitui: ⁊ cum sanitas nō sequet. In mul
tiplicatione iustor letabuntur iniqui:
cum impii sumpserint principatū ge
met pls. Vir qui amat sapiam letifi
cat patrem suū: qui aūt nutrit scortum
perdet substā. Rex iustis erigit tram:
uir auarus destruet eam. Homo qui
blandit fictis; sermonibus; loquit amī
co suo: rete expandit gressibus eius. Pec
cantem unū. iniquū inuoluet laqueo:
⁊ iustus laudabit atq; gaudebit. Sci
uit iustus cām pauperū: impius igno
rat scīam. Homines pestilentes dis
sipant ciuitatē: sapientes āo auert
unt furorē. Vir sapiens cū stulto
contendit: siue irascatur: siue rideat.
nō inueniet requiem. Viri sanguinū o
derunt simplicem: iustū aūt querunt
animā eī. Totū spīm suū profert stultus:
sapiens differt ⁊ reservat in posterum.
Princeps qui libenter audit uba mendā
cij: omnes ministros habebit impios.

pauꝑ ⁊ credtor obuiauerũt sibi: uterq; illuminator ē dñs. Rex qui iudicat in ueritate pauperes: ⁊ throni eius inclinabuntur. Virga arge correctio tribuet sapiam: puer aũt qui dimittit uoluntati sue: confundet matrem suam. In multiplicatione impior multiplicabũtur delicta: ⁊ iusti ruinas eoꝝ uidebũt. Erudi filiũ tuũ: ⁊ refrigerabit te: ⁊ dabit delicias aie tue. Cum ꝓphetia deficerit dissipabitur ꝑplis: qui custodit legem beatꝰ erit. Seruus sibis ñ poterit emendari: ꝙ si dicis intelligit: ⁊ ne respondet contemptui. Vidisti hominẽ uelocẽ ad loquendũ: stultitia magis sperabit ē. qm illius correctio. Qui delicate a puericia nutrit seruũ suũ: postea tentabit illum contumacẽ. Vir iracundus prouocat rixas: ⁊ qui ad indignandũ facilis: est ad pcta peruerse. Superbum sequit humilitas: ⁊ humilem spm suscipiet gla. Qui cum fure participat odit aiam suam: audit maledictum ⁊ ñ indicat. Qui timet hominẽ cito corruet: qui sperat in dño sublimabitur. Multi requirunt faciem ꝓncipis: ⁊ a dño iudicium egreditur singlis. Abhominant uiri iusti uirum impiũ: ⁊ abhominantur impij eos qui in recta sunt uia. Verba congregantis: filii hominis.

Vidi qm locutus est uir ei qui ē dus: ⁊ qui deo secum morante confortatus. Et tulit filium suum unigenitum: ⁊ sapia hominũ ñ est mecũ: ñ discit sapiam: ⁊ non est scia scam. Quis ascendit in celũ atq; descendit: Quis cõtinuit spm in manibus suis: Quis colligauit aqs q̃si in uestimento: Quis

suscitauit oms fines terre: Qd nomen est eius: ⁊ qd nomen filij eius si nosti: Omne uerbum deꝰ ignitum: clipeꝰ est sperantibus in se. Ne addas quicq; uerbis illius: ⁊ arguatis. Duo rogaui te: ne deneges mihi antequam moriar. Vanitatẽ ⁊ uerba mendacia: longe fac a me. Egestatem ⁊ diuitias ne dederis mihi. Tribue tantũ uictui meo necessaria. Ne forte satiatus illicitum ad negandũ ⁊ dicam quis est dñs ⁊ egestate compulsus furer: ⁊ perjurem nomẽ dei mei. Ne accuses seruum ad dñm suum: ne forte maledicat tibi ⁊ corruas. Generatio que patri suo maledicit: ⁊ que matri suę nõ benedicit. Generatio que sibi munda uidetur: ⁊ tñ ñ est lota a sordibus suis. Generatio cui excelsi sunt oculi: ⁊ palpebre eius in altum sublimate. Generatio que p dentibus gladios habet: ⁊ cõmandit molaribus suis: ut uoret egenos de terra ⁊ pauperes ex hominibus. Sanguisuge due sunt filie dicentes: affer affer. Tria sunt insatiabilia: ⁊ quartum est quod nunq̃m dicit sufficit. Oculus qui subsannat patrem: ⁊ qui despicit partum matris sue: effodiant eum corui de torrentibus: ⁊ comedant filii aquile. Tria sunt difficilia mihi: ⁊ quartum penitus ignoro. Viam aquile in celo: uiam colubri sup petram: uiam nauis in medio mari: ⁊ uiam uiri in adolescentia. Talis est ⁊ uia mulieris adulterę: que comedit ⁊ tergens os suum dicit: ñ feci malũ. Terra mouetur ⁊ quartũ ñ potest sustinere. Per seruum cum regnauerit: ⁊ stultus repletus fuerit cibis. Per infestũ ⁊ odiosam cum uxorem duxerit: ⁊ ancillam quę sit hereditate dñe suę. Iumentũ ñ numquam dicit sufficit.

tenuī cum regnāuit. p stultīā eī sanctus fuit celo. p odiolam mulierē eī in matrimoniū fuit assumpta: z ancillam cum here fuit dñe sue. Quatuor sunt minima tre: z ista sapientiora sapientibus. formice ql̄z infirmus: qui parat in messe cibum sibi. Lepusculus plebs imitanda: qui collocat in petra cubile suū. Regem habetis in hr̄: z egredimini vnūsq; per tumias. Grillo manibus nititur: z moratur in edibus regis. Tria sunt q̄ bene gradiuntur: z quartū q̄d incedit feliciter. Leo fortissimus bestiaz: ad nullū pauet occursum. Gallus succinctus lumbos. Et anes: nec est rex qui resistat ei. Et qui stultus apparuit: postq̄m eleuat̄ fuit̄ sublimet. Si eum intellexeris: cū impositullo manū. Cui aīa fortē p̄uit ulcera ad eligendū lac: exp̄mit butyrū. Et qui vehemēter emulget: elicit sanguinē. Et qui p̄uocat nas: p̄duxit lactis. Verba lamuhel regis: nūo q̄ eruditus eū mat̄ sua.

Quid dilecte mi: quid dilecte ventris mei: q̄d dilecte votorū meorū.

(XXXI)

Ne dederis mulieribus substantiā tuā: z diuitias tuas ad delendos reges. Noli regibus o lamuhel noli regibus dare vinum. q; nullū secretū est ubi regnat ebrietas: ne forte bibēdo z obliuiscantur iudiciorū z mutent causam filioz pauperis. Date siceram merentibus: z vinū his qui amaro sunt animo. Bibant z obliuiscantur egestatis sue: z dolores ñ recordentur amplius. Aperi os tuū muto: z causis omniū filioz: qui pertranseunt. Aperi os tuū decerne q̄d iustū est: z iudica inopem z pauperem. Mulierem fortem quis inueniet. Procul z de ultimis finibus pretiū ei. Confidit in ea cor viri sui: z spoliū ñ indigebit. Reddet ei bonū z ñ malū omnibus diebus vite sue. Quesiuit lanā z linū: z operata est consilio manuū suarum. Facta est quasi nauis institoris: de longe portat panem suū. Et de nocte surrexit: dedit p̄dam domesticis suis: z ancillis suis. Consideauit agrū z emit eū: z de fructu manuū suarum plantauit vineam. Accinxit fortitudine lumbos suos: z roborauit brachium suū. Gustauit z vidit q̄ bona est negociatio ei⁹. ñ extinguetur in nocte lucerna eius. Manū suam misit ad fortia: z digiti eius apprehenderūt fusū. Palmam suam aperuit inopi: z palmas suas extendit ad pauperem. Non timebit domui sue a frigoribus nimis: omnes enim domestici eius vestiti duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus z purpura indumentū eius. Nobilis in portis vir eius: quā sedet cum senatoribus terre. Syndonem fecit z vendidit: z cingulū tradidit chananeo. Fortitudo z decor indumentum eius: z ridebit in die nouissimo. Os suū aperuit sapientie: z lex clemencie in lingua eius. Considerauit semitas domus sue: z panem otiosa ñ comedit. Surrexerunt filij eius z beatissimam p̄dicauerunt: vir eius. z laudauit eam. Multe filie congregauerunt diuitias: tu supergressa es universas. Fallax gratia z vana est pulchritudo: mulier timens dñm ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuū suaz:

ecclesiastes

Verba ecclesiastes filii dauid regis in iherusalem. Vanitas uanitatum dixit ecclesiastes: uanitas uanitatum et omnia uanitas. Quid habet amplius homo de uniuerso labore suo, quo laborat sub sole? Generatio pterit et generatio aduenit: terra autem in eternum stat. Oritur sol et occidit et ad locum suum reuertitur: ibique renascens gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem. Lustrans uniuersa per circuitum pergit spiritus et in circulos suos reuertitur. Omnia flumina intrant in mare et mare non redundat. Ad locum unde exeunt flumina reuertuntur ut iterum fluant. Cuncte res difficiles non potest eas homo explicare sermone. Non saturabitur oculus uisu nec auris implebitur auditu. Quid est quod fuit? Ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est? Ipsum quod faciendum est. Nichil sub sole nouum nec uolens quisquam dicere: ecce hoc recens est. Jam enim precessit in seculis que fuerunt ante nos. Non est priorum memoria nec eorum quidem que postea futura sunt erit recordatio apud eos qui futuri sunt in nouissimo. Ego ecclesiastes fui rex israel in iherusalem et posui in animo meo quaerere et inuestigare sapienter de omnibus que fiunt sub sole. Hanc occupationem pessimam dedit deus filiis hominum ut occupentur in ea. Vidi que fiunt cuncta sub sole et ecce uniuersa uanitas et affluctio spiritus. Peruersi difficile corriguntur et stultorum infinitus est numerus. Locutus sum in corde meo dicens: Ecce magnus effectus sum et precessi sapientia omnes qui fuerunt ante me in iherusalem et mens mea contemplata est multa sapienter et didici. Dedi cor meum ut scirem prudentiam atque doctrinam errores que et stultitiam. Et agnoui quod in his quoque esset labor et affluctio spiritus. Eo quod in multa sapientia multa sit indignatio et qui addit scientiam addit et laborem.

Dixi ego in corde meo: Vadam et affluam deliciis et fruar bonis. Et uidi quod hoc quoque esset uanitas. Risum reputaui errorem et gaudio dixi: Quid frustra deciperis? Cogitaui in corde meo abstrahere a uino carnem meam, ut animum meum transferrem ad sapientiam, deuitarem que stulticiam, donec uiderem quid esset utile filiis hominum quo facto operi sub sole numero dierum uite sue. Magnificaui opera mea, edificaui mihi domos, plantaui uineas, feci hortos et pomaria et conseui ea uniuersi generis arboribus et extruxi mihi piscinas aquarum, ut irrigarem siluam lignorum germinantium. Possedi seruos et ancillas, multamque familiam habui. Armenta quoque et greges ultra omnes qui fuerunt ante me in iherusalem. Congregaui mihi argentum et aurum et substantias regum ac prouinciarum. Feci mihi cantores et cantatrices et delicias filiorum hominum scyphos et urceos in ministerio ad uinum fundendum. Et supergressus sum opibus omnes qui fuere ante me in iherusalem. Sapientia quoque perseuerauit mecum et omnia que desiderauerunt oculi mei non negaui eis nec

plybus cor meū quin oīm uolupta
te fruerent: & oblectarer se in hūs q
pauca dē hanc tamen sum partem
meā: si uterer labore meo. Cumq; cō
sūlerem me ad singula opa que fece
rant manus mee & ad labores in q̄s
frustra sudauerā: uidi in oībz uā
tatem & afflictionem animi & nul
la esse quauare sub sole. Transiui ad
contemplandam sapiam: erroresq;
& stulticiam. Quid dē in q̄m homo. nisi
eq̄ qui iam pollet regem factorem suū: dē
uidi q̄ eū p̄cederet sapia stulticiam:
sicut differt lux a tenebris. Sapien
tis oculi in capite eius: stultus in tene
bris ambulat. Dē dixi eḡ in me ipso
quia & ego eadē incurram: & quare
ulq; eo amplius: & locutus sum in corde meo.
Si unus & stulti & mihi occasus erit quid
in p̄sentī eḡ maiorē sapie dedi operā:
Locutusq; cum mente mea: animadū
ti eḡ hoc quoq; esse vanitas. Non enī
erit memoria sapientis simul & stulti in p̄petuū: & p̄ora ventura
tempora obliuione
cuncta pariter operient. & morietur doc⁹
simul & indoctus. Dē odiui eḡ uitam
meā: uidens mala esse cuncta que
sub sole fiunt & cuncta uanitatē & af
flictionē sp̄ī. Rursum detestantis
sum omnem industriam meā: & que
sub sole studiosissime laboraui: hēi
turus heredem post me: quem ignoro
utrum sapiens an stultus futurus
sit: & dñabitur in laboribz meis. q̄s
desudaui & sollicitus fui. Dē etiā hoc
quo eḡ tam uanū: unde cessauit: renū
tiauiq; cor meū ut laborare sub
sole: stans cum alius laboret in sa
pientia & doctrina & solicitudine: hoc
octauo quesita dimittet: hēi & g̃ uani
tas & magnū malū. Quid enī p̄dest
homi de omnibus labore suo & afflic
tione sp̄ī qua sub sole tolerauit dē
Cuncti dies eius dolores & ærumnæ
plenī sunt: nec p̄quiescit mente eius
quietē. Dē hoc uanitas dē. Nonne
melius dē comedere & bibere & ostende
ālē sue bona de laboribz suis. & hoc
de manu dei dē. Quis ita uoraliter ea
deliciis affluet ut ego. Homini bono
in conspectu suo dedit dēs sapiam & sci
entiam & letitiam: peccati aūt dedit
afflictionem & curam superflua: ut ad
dat & congreget tradat ei qui placu
it deo. & hoc uanitas & cassa sol
licitudo mentis.

III

Omnia tempus hēnt: & suis spatiis
transeunt uniuersa sub celo. Tem
pus nascendi & tempus moriendi. Tēp
us plantandi & ēps euellendi eq̄ plan
tatum dē. Tempus occidendi & tempus
sanandi. Tempus destruendi & tempus
edificandi. Tempus flendi & tempus
ridendi. Tempus plangendi & tēps sal
tandi. Tempus spargendi lapides.
& ēps colligendi. Tempus amplexandi.
& tempus longe fugere complexibz. Tem
pus adquirendi & tempus perdendi. Tē
pus custodiendi & ēps abiciendi. Tē
pus scindendi & tempus consuendi. Tem
pus tacendi & tempus loquendi. Tē
pus dilectionis & tempus odij. Tempus
belli & ēps pacis. Quid hō amplius
homo de labore suo. Vidi afflictionē
quā dedit dēs filiis hominū: ut distē
dantur in ea. Cuncta fecit bona in

tempore suo. & mundū tradidit dis/
putationi eorū: ut nō inueniat homo
opus quod operatus est ds ab initio usq;
ad finem. Et cognouī quōd nō est melius
nisi letari & facere bene in vita sua.
Omnis enī homo qui comedit & bi/
bit & videt bonū de labore suo: hoc
donum dei est. Didici quōd omnia opera
que fecit ds: perseuerent in eternum. Non
possumus his quicquā addere nec au/
ferre: que fecit ds ut timeatur. Qđ
factū est ut nunc: & que futura sunt
iam fuerunt: & ds instaurat quod abi/
it. Vidi sub sole in loco iudicii impie/
tatem: & in loco iustitie inquitatem.
Dixi in corde meo. Justum & impium
iudicabit ds: & tempus omnis rei tunc
erit. Dixi in corde meo de filiis homi/
num: ut probaret eos ds: & ostenderet si/
miles esse bestijs. Idcirco una interitus est
hominis & iumentorum: & equa utriusq; con/
ditio. Sicut moritur homo: sic & illa
moriuntur. Similiter spirant omnia: & nichil
inter homines & iumenta amplius. Cuncta subia/
cent vanitati: & omnia pgunt ad unū
locum. De terra facta sunt: & in terram pa/
riter reuertuntur. Quis nouit si spūs filio/
rum ade ascendat sursum: & si spūs iumē/
torum descendat deorsum? Et dep̄hendi
nichil esse melius quā letari hominē in
opere suo: & hanc esse partē illius. Quis e/
nim adducet eum: ut post se futura cognoscat.

Q Verti me ad alia & vidi calūp/
nias: que sub sole geruntur: & er/
lacrimas innocentiū: & consolatorē ne/
minem: nec posse resistere violentie eorū nullum
esse consolatorem. Et laudauī magis mortuos: qui
& viuentes. & feliciorem utroq; iudicauī: qui nec/
dum natus est: nec vidit mala que sub
sole fiunt. Rursus contemplatus omnes
labores hominū: & industrias animad/
uertere inuidie proximi. Et in hoc ego
vanitatē: & cura supflua est. Stultus con/
plicat manus suas: & comedit carnes
suas dicens. Melior est pugillus cum
requie: quā plena utraq; manus cū la/
bore & afflictione animi. Considerauī
rursus aliam vanitatē sub sole. Vnus
est: & secundus non habet. Si filium: si fratrem
non habuerit: cuius laboro: & fraudo animā meā bonis? In hoc
quoq; vanitas est & afflictio pessima.
Melius duo quā unus. Habent enī
emolumentum societatis sue: si
unus ceciderit: ab alio fulciet. Ve soli/
que cum ceciderit: non habet sublevantē. Et si
dormierint duo: fouebunt mutuo. Vnus
quomodo calefiet? Et si quispiam ualue/
rit contra unum: duo resistent ei. Funiculus
triplex difficile rumpitur. Melior est
puer pauper & sapiens: rege senē & stulto
qui nescit prouidere in posterū. Qđ & de
carcere catenisq; interdum quis egre/
diatur ad regnum: & alius natus in rego
no inopia consumatur. Vidi cunctos vi/
uentes: qui ambulant sub sole: cum
adolescente secundo qui consurget pro eo.
Infinitus est numerus eorum: omnis qui fu/
erunt ante eum. & qui postea futuri sunt
non letabuntur in eo. Sed & hoc vanitas est
& afflictio spūs. Custodi pedem tuum ingre/
diens domum dei: & appropiā ut audi/
as. melior enī incepto stolidorum: quā mul/
torum victimas: & nescire quid faciant malū.

Ne temere quid loquaris: neq; cor tuū sit velox ad proferendum sermonē coram deo. Deus enim in celo: & tu sup terram: ideo sint pauci sermones tui. Multas enim sequunt somnia: & in multis sermonib; stultitia inuenit. Si quid uouisti deo ne moreris reddere: displicet enī ei infidelis: & stulta promissio: & quecunq; uouisti redde. Multoq; melius est non uouere: quā post uotū promissa non reddere. Ne dēs os tuū ut peccare facias carnē tuam. neq; dicas coram angelo non est prudentia: ne forte iratus deus sup sermonē tuos dissipet cuncta opa manuū tuarū. Vbi multa sūt somnia: plurime uanitates: & sermones innumeri: tu uō dīm time. Si uideris calumpnias egenoy: & violenta iudicia: & subuerti iustitiam in prouincia: ne mireris super hoc negotio. qz excelso alt excelsior est: & super hos quoq; eminentiores alii: & insup uniuerse terre imperator seruienti. Auarus non implebit pecuniā: & qui amat diuitias: fructus non capiet ex eis. Et hoc ēt uanitas. Vbi multe sunt opes: multi & qui comedunt eas. Et quid prodest possessori nisi qd cernit diuitias oculis suis. Dulcis est somnus operanti: siue parū siue multū comedat. Satiuitas aūt diuitis: non sinit dormire eum. Est & alia infirmitas pessima qm̄ uidi sub sole. Diuitie conseruate in malū dñi sui: peribunt enī in afflictione pessima. Genuerauit filiū: qui in summa egestate erit. Et cuncta egressus de utero matris sue: sic reuertetur. & nichil auferet secū de labore suo. Miserabilē

prorsus infirmitatem: qualis uenit sic reuertetur. Quid ergo prodest ei qui laborauit inuentū? Cunctis diebus uite sue comedit in tenebris. & in curis multis: & in erumpna atq; tristicia. Hoc ergo michi uisum est bonū. ut comedat quis & bibat. & fruatur letitia ex labore suo. quo laborauit ipse sub sole nūo dierū uite sue quos dedit ei dēs. & hec ē pars illius. Et omni hoi cui dedit dēs diuitias atq; substantiam. potestatemq; ei tribuit ut comedat ex eis. & fruatur parte sua. & letetur de labore suo. hoc est donum dei. Non enī satis recordabitur dierū uite sue. eo quod dēs occupet deliciis cor eius.

Est & aliud malū qd̄ uidi sub sole: & quidē frequens apd̄ homines. Dat cui dedit dēs diuitias & substantiam & honorem. & nichil deest āie eius ex oīb; que desiderat. nec tribuit ei potestatem dñs ut comedat ex eo. Sed homo extraneus uorabit illud. Hoc uanitas. & magna miseria ē. Si genuit quispiam centū liberos. & uixerit multos annos. & plures dies etatis habuerit. & anīa illi non utatur bonis sue sepulturaq; careat. de hoc ego pronuntio qd̄ melior illo sit abortiuus. Frustra enī uenit & pgit ad tenebras. & obliuione delebitur nomen eius. Non uidit solem: nec cognouit distantiam boni & mali. Etiam si duobus milib; annis uixerit. & fruitur plenius bonis. Nonne ad unū locū properat oīa? Omnis labor hois in ore eius: & anīa illius nō implebitur. Quid habet amplius sapiens a stulto. & quid pauper nisi ut pgat illuc ubi

uera. Melius est inde q̃d cupias: q̃m deuidare q̃d nescias. Et hoc uanitas est. Qui fiducius est iam uocatꝰ est nomi ei. Et fiet q̃d homo sit. Et si possit cont fortiorem se in iudicio contende. Verba sunt plurima: multa in disputando habentia uanitatem.

CAP. VII

Quid nõe est hominꝰ maiora de querere cum ignoret q̃d conducat sibi in uita sua. Numo dierũ pegrinationis sue. Et tempore quod ueluti umbra preterit. Aut quis ei poterit indicare quid post eum futurum sit sub sole. Melius est nomen bonũ q̃m unguenta pciosa. Et dies mortis. die natiuitatis. Melius est ire ad domũ luctus. q̃m ad domũ conuiuij. In illa enim finis cunctoꝝ admonetur hominꝰ. Et uiuens cogitat quid futurũ sit. Melior est ira risu. q̃ia p tristitiam uultus corrigit animus delinquentis. Cor sapientum ubi tristicia est. Et cor stultoꝝ ubi letitia. Melius est a sapiente corripi. q̃m stultoꝝ adulatione decipi. q̃ sicut sonitus spinarũ ardentium sub olla. sic risus stulti. Et hoc uanitas. Calumpnia conturbat sapientẽ. Et perdet robur cordis illi. Melior est finis orationis quam principij. Melior est patiens arrogãte. Et melior sps ad ultiendũ. Ne ira in sinu stulti requiescat. Ne dicas. Ad quid factũ est q̃d priora tempora meliora fuere quam nunc sunt. Stulta est enim huiusmodi interrogatio. Melior est sapia cum diuitijs. Et magis ꝑdest uidentibus solem. Sicut est umbra sapia. sic est pecunia. Hoc autem plus habet eruditio et sapia. q̃d habentes tribuunt possessori suo. Considera opa dei. q̃d nemo possit corrige quem ille despexit. In die bona fruere bonis. Et malam diem prauę. Sicut enim hanc sic et illam fecit ds. ut non inueniat homo contra eum iustas querimonias. Hec q̃ uidi in diebꝰ uanitatis mee. Iustus perit in iustitia sua. Et impij multos uiuit tempore in malitia sua. Noli esse iustus multũ. neq; plus sapias q̃m necesse est. ne obstupescas. Ne impie agas multũ. Et noli esse stultus. ne moriaris in tempore non tuo. Bonum est te iustificari iusto. Et ab illo ne subtrahas manũ tuam. Qui q̃ timet deum nichil negligit. Sapientia confortauit sapientem. supra. x. principes ciuitatis. Non est enim homo iustus in terra. qui faciat bonum et non peccet. Sed et cunctis sermonibꝰ q̃s dicentium ne animo tuo accommodes cor tuum. ne forte audias seruum tuum maledicentem tibi. Scit enim tua conscia. q̃z et tu crebro maledixisti aliis. Cuncta tẽptaui in sapia. dixi. sapiens efficiar. Et ipsa longius recessit a me. multo magis q̃m erat. Et alta profunditas. quis inueniet eam. Circuiui ego et animus meus. ut scirem et considerarem et quererem sapiẽtiam et rationem. et ut cognoscerem impietatem stulti. et errorem imprudentię. Et inueni amariorem morte mulierem que laqueꝰ uenatorum est. et sagena cor eius. Vincula sunt manus

illi. Cum placet deo effugiet eā: qui autē peccator ē capietur ab illa. Ecce hoc inuenī dixit ecclesiastes. unū ī alterum ut inuenirem rōnem quā ad huc querit anīa mea: ī nō inueni. Virū de mille unū reperi: mulierem ex omnib; nō inueni. Solūmodo hoc inueni. qđ fecit ds hominē rectū: ipse se infinitis miscuit questionib;. Quis talis ut sapiens ē? Et quis agnouit solutionem rei?

CAPUT VIII

Sapia hominis lucet in vultu ei? ī portentū faciem illi? cōmutabit. Ego os regis obserua: precepta iuramenti dei. Ne festines recedere a facie eius. neq; permaneas in opere malo: q̄ omne q̄đ uoluit faciet. ī sermo illius potestate plenus ē. nec dicere ei quis̄ potest: quare ita facis. Qui custodit p̄ceptum. nō experietur quicq̄d mali. Tempus ī responsionem cor sapientis intelligit. Omni negotio tempus ē ī opportunitas. ī multa hominis afflictio: q̄ ignorat preterita ī uentura nullo scire potest nuntio. Non ē in hominē dominatio potestatem habere spūm. nec hī potestatē in die mortis: nec finitur quies̄cere inquietē bello. neq; saluabit impietas impiū. Omnia hec contēplatus. ī dedi cor meū in cunctis operib; que fiunt sub sole. Interdum dominatur homo homini in malū suū. Vidi impios sepultos. qui etiam cum adhuc essēt in loco sc̄o erant. ī laudabantur in ciuitate q̄ ita fecerāt. Sed ī hoc nauitas ē. Et enī q̄ nō pfertur cito ad malos finis: abla; illo timore filij hominū. p̄petrant mala. Attamen peccator ex eo q̄đ centies facit malū ī p̄ patientiam sustentatur: ego cognoui q̄đ erit bonū timentib; deum qui tiēt timorem eius. Non sit bonū impio. nec prolongentur dies eius: ī quasi umbra transeant qui nō timent faciē dñi. Est ī alia vanitas: que fit sup̄ terram. Sunt iusti quib; multa p̄ueniunt. q̄si opa egerint impioꝝ. Et rursus impios qui ita sepeliri sunt. q̄ nullā spē habeant. ī hoc vanissimū iudico. Laudaui ī lętitiam. q̄đ non esset homini bonū sub sole. nisi q̄đ comederet ī biberet atq; gauderet. Et hoc solum secū auferret de labore suo in diebus vite quos dedit ei ds sub sole. Et apposui cor meū ut scirē sapiam ī intelligerem distinctionē que iudicium in terra est. Vir homo qui diebus ī noctib; somnū oculis nō capit. Et intelleri q̄đ omnium opum dei nullā possit homo inuenire rationē eorū que fiunt sub sole: ī quāto plus laborauerit ad querendū tanto minus inueniat. Etiam si dixerit sapiens se nosse: nō potest reperē. Omnia hec tractaui in corde meo: ut curiose intelligerem.

CAPUT IX

Iustus ī fortis ī opa eorū in manu dei ī etiā ne sciat homo. iniusti amore an odio dignus sit. ī omnia in futurū seruantur incerta: eo q̄đ uniuersa eq̄ eueniant iusto ī impio. bono ī malo. mundo ī immundo. immolanti ut etiam sacrificia contemnenti. Sicut bonus sic ī peccator: ut periurus ita ī ille qui uerū detestatur. Hoc est

pellunt unt omnia que sub sole fiunt: et eadem cunctos eueniunt.
Unde et cor da filios hominum ipleni
tur malicia. et contemptu in uita sua. et post hec ad inferos deducentur.
Nemo tamen qui semper uiuat. et qui huic
rei habet fiduciam. Melior est canis
uiuus: leone mortuo. Viuentes enim
sciunt se esse morituros: mortui uero
nichil nouerunt amplius. nec habent ul
tra mercedem. eo quod obliuioni tradita est memoria eorum. Amor quoque eo
dii et inuidia simul perierunt. nec
habent partem in hoc seculo nec in ope quod
sub sole geritur. Vade igitur et comede
in letitia panem tuum. et bibe cum gau
dio uinum tuum: et quod placent operi
bus tuis. Omni tempore uestimenta tua can
dida sint: et olium de capite tuo ne deficiat.
Perfruere uita cum uxore quam diligis.
cunctis diebus uite instabilitatis tue
que data sunt tibi sub sole: omnia tempora
uanitatis tue. Hec enim pars in uita
et in labore tuo quo laboras sub
sole. Quicquid potest manus tua fa
cere instanter operare: quia nec opus nec
ratio. nec scientia. nec sapientia erunt apud
inferos quo tu properas. Verti me ad
uos: uidique sub sole nec uelocium esse
cursum. nec fortium bellum. nec sapien
tium panem. nec doctorum diuitias. nec
artificum gratiam: sed tempus casumque
in omnibus. Nescit homo finem suum. sed
sicut pisces capiuntur hamo et sicut
aues comprehenduntur laqueo. sic
capiuntur homines tempore malo. cum
eis extemplo supuenerit. Hanc quoque
uidi sub sole sapientiam et probaui ma
gnam. Ciuitas parua et pauci in
ea uiri. uenit contra eam rex magnus
et uallauit eam. extruxitque munitio
nes per gyrum: et perfecta est obsidio. In
ueniensque in ea uirum pauperem sapientem. li
berauit urbem per sapientiam suam: et nul
lus deinceps recordatus est hominis illius
pauperis. Dixi ego melior est
sapientia fortitudine. Quomodo sapientia
pauperis despecta est et uerba eius non sic
audita. Verba sapientium audiuntur
in silentio: plusquam clamor principis
inter stultos. Melior est sapientia quam
arma bellica: et qui in uno peccauerit
perdet multa bona.

Muscę morientes perdunt suauitatem unguenti. Pretiosior est
sapientia et gloria: parua abominatio
ne. Cor sapientis in dextera eius: cor
stulti in sinistra illius. Et quidem in uia stulti
ambulans: cum ipse insipiens sit omnes stultos
estimat. Si spiritus potestatem habentis as
cenderit super te: locum tuum ne di
miseris. quia curando cessare faciet peccata maxima. Est malum quod uidi sub
sole. quasi per errorem egredientis a facie
principis: posuit stultum in dignitate
sublimi. Diuites sedere deorsum. Vidi
seruos in equis. et principes ambu
lantes quasi seruos super terram. Qui fo
dit foueam incidet in eam: et qui dissi
pat sepem. mordebit eum coluber.
Qui transfert lapides. affligetur
in eis: et qui scindit ligna. utilnera
bitur ab eis. Si retunsum fuerit ferrum et hoc non prius
hebetatum fuerit: multo labore erauietur et post
industriam sequetur sapientia. Si mor

dear serpent in sileutio: tuch eo mu
null sit qui occulte detrahit. Verba
ozis sapientis grā: z labia insipien
tis precipitabunt eū. Initiū sūbor eī
stultitia: z nouissimū ozis illi. erro
pessimus. Stulti⁹ uba multiplicat.
Ignorat homo quid antē se fiāt: z qđ
post futurū ē: quis illi poterit indicare.
Labor stultoz affliget eos: qui nesci
unt in urbem ire. Ve ē tibi. cui rex
ē puer: z cui principes mane comedūt
Beata tra cuius rex nobilis ē: z cui pu
ices uescuntur in tempe suo. ad refi
ciendū: z nō ad luxuriam. In pigritijs
humiliabit edificatio: z in infir
mitate manuū pstillabit domus. In
risum faciunt panem: z uinū: lētifi
cat epulentur bibentes. Et pecunie o
bedient oīa. In cogitatione tua re
gi ne detrahas: z in secreto cubili tui
ne maledixeris diuiti. q̄ quis celi pe
trabit uocem tuam: z qui hēt pennas
annuntiabit sermonem. CXI

Mitte panē tuū sup̄ aquas: q̄ post multa tempora
inuenies illum. Da partē vii: necnō
z octo: q̄ ignoras quid futurū sit ma
li sup̄ tram. Si replete fuerint nubes
ymbres sup̄ tram effundent. Si ceciderit lignū ad austrū: aut ad aquilonē:
in quocūq; loco ceciderit ibi erit. Qui ob
seruat uentū nō seminat: z qui consi
derat nubes nunq̄m metet. Quēadmō
dum ignoras que sit uia spūs: z qua ratione
compingantur ossa in uentre pregnantis: sic nescis opa dei. qui fabri
cator ē oīūm. Mane semina semen
tuū: z uespe ne cesset manus tua. q̄
nescis quid magis oriatur hoc aut illud. z si utrūq; simul. melius erit. Dul
ce lumen: z delectabile ē oculis uidē
solem. Si annis multis uixerit homo: z
in his oībus lētus fuerit: meminisse
debet tenebrosi temporis z dierum
multoz. qui cum uenerint uanitatis
arguuntur preterita. Letare g̃ iuuenis
in adolescentia tua: z in bono sit cor
tuū in diebus iuuentutis tue: z ambu
la in uijs cordis tui: z in intuitu oculo
tuoz: z scito q̄ p oīa his adducet
te deus in iudiciū. Aufer iram a corde
tuo: z amoue malitiā a carne tua. Adolescentia enī z uoluptas uana sunt.

CXII

Memento creatoris tui in
diebus iuuentutis tue: antequā
ueniat tempus afflictionis: z appropiet
anni de quibus dicas. nō mihi placent. Antequā tenebrescat sol: z lumen: z luna: z
stelle: z reuertantur nubes post pluuiam: cū cōmouebunt custodes domus
z nutabunt uiri fortissimi: z otiosi
cessabunt molentes: quia minuti numero:
z tenebrescent uidentes p foramina: z claudent ostia in platea in humilitate uocis molentis: z consurgent
ad uocem uolucris: z obsurdescent
oīes filie cantuum. Excelsa quoq; ti
mebunt: z formidabunt in uia. Florebit amigdalus: impinguabitur locusta: z dissipabitur cappenis: cū ibit
homo in domū eternitatis sue: z circuibūt
in platea plangentes. Antequā rumpatur funis argentei: z recurrat uena
aurea: z conteratur hydria sup̄ fontē
z confringatur rota sup̄ cisternam: z
reuertatur pulus in tram suam cū

erant: et ipe redeat ad dñm qui dedit illū. Vanitas vanitatū dixit ecclesiastes: et omnia vanitas. Quinq; ēt sapiens fuisse dicit ecclesiastes dixit ꝓlim: et erat: quia fecerat: innumerabiles ꝓposuit et parabolas multas. Quesiuit verba utilia: et conscripsit sermones rectissimos. ad iustitiā plenos. Verba sapientiū sicut stimuli: et quasi claui in altum defixi: que ꝑ magistrorū consilium data sunt a pastore uno. Ceterū fili mi ne requiras. Faciendi plures libros nullus ē finis: nec quies meditatio. carnis afflictio ē. finem loquendi omnes pariter audiamus. Deū time: et mandata eius obserua. hoc ē enim omnis homo. Et cuncta que fiunt adducet ds in iudiciū ꝑ omni errato: sive bonū. sive malum sit. Incipit liber ecclesiastes. Incipit ca tuncq; cognosci: qđ ibidem ꝺr ihc

ficium

faciebat me oscula oris sui. Quia melliora sunt ubera tua uino fragrantia unguentis optimis. Oleum effusum nomen tuum: ideo adolescentule dilexerunt te. Trahe me post te: curremus in odore unguentorū tuorū. Introduxit me rex in cellaria sua. Exultabimus: et lętabimur in te: memores uberū tuorū sup̄ vinū. Recti diligunt te. ꝺr ecclie. Nigra sum: et formosa filie ierusalem: sicut tabernacula cedar: sicut pelles salomonis. Nolite me considerare qđ fusca sum: eo q̄ decolorauit me sol. filii matris mee pugnauerunt contra me: posuerūt me custodem in uineis: uineam meā non custodiui. ꝺr ecclie ad ihm. Indica mihi quem diligit anima mea: ubi pascas: ubi cubes in meridie: ne vagari incipiam per greges sodalium tuorum. ꝺr ihs ad ecclesiam. Si ignoras te o pulchra inter mulieres: egredere: et abi post vestigia gregum: et pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastorū. Equitatui meo in curribus pharaonis: assimilaui te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis: collū tuū sicut monilia. ꝺr amicus. Murenulas: aureas faciemus tibi: cum bullis argenteis. ꝺr ecclie de ihc. Cum esset rex in accubitu suo: nard̄ mea dedit odorem suū. Fasciculus myrre dilectus meus mihi: inter ubera mea cōmorabitur. Botrus cypri dilectus meus mihi in uineis engaddi. ꝺr ihc. Ecce tu pulchra es amica mea. ecce tu pulchra. oculi tui columbarū. ꝺr ecclie. Ecce tu pulcher es. dilecte mi: et decorus. Lectulus noster floridus. tigna domorum nostrarū cedrina: laquearia nostra cupressina. ꝺr ihc.

Ego flos campi: et lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. ꝺr ecclie. Sicut malus inter ligna silue: sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desiderabam sedi: et fructus eius dulcis gutturi meo. Introduxit me in cellam uinariam: ordinauit in me caritatem. Fulcite me floribus: stipate me malis: quia amore langueo. Leua eius sub capite meo: et dextera illius

amplexabit me. vox ẏ. Adiuro uos filie ihm ẏ capreal cernos ẏ campo rum: ne suscitetis neq; euigilare facia tis dilectam quoadusq; ipa uelit.

vox ecclie. Vox dilecti mei. Ecce iste uenit saliens in montibz: trānsiliens colles. Similis ē dilect mis. capree ẏ hinnuloq; cernoz. En ipe stat post parietē nrm. respiciens ẏ fenestras. ẏspiciens ẏ cancellos. ẏ dilect mis loquit mi. Surge ꝓpera amica mea. columba mea. formosa mea ẏ ueni. Jā enim hyems transiit: ẏmber abiit ẏ recessit. flores apparuerūt in tra nrā. tempꝰ putationis aduenit. vox turturis audita ē in tra nrā. sicut ꝓdiit grossos suos: nunc florentes dederunt odorem. vox ẏ. Surge amica mea. speciosa mea ẏ ueni: columba mea in foraminibz petre in caūna materie. Ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in auribz meis. vox enim tua dulcis: ẏ facies tua decora. vox aduersus hereses.

Capite nob vulpes parvulas que demoliuntur uineas: nam uinea nra floruit. vox ecclie. Dilectus mis mi ẏ ego illi: qui pascitur inter lilia. donec aspiret dies ẏ inclinentur umbre. Reuertere similis esto dilect mi: capree hinnuloq; cernoz sup montes bether. vox ecclie de ꝓpo dicit.

In lectulo meo per noctes quesiui quem diligit aīa mea: quesiui illum ⁊ non inueni. Surgā ẏ circuibo ciuitatē: ẏ plateas. queram quem diligit aīa mea. Quesiui illum ⁊ non inueni. Inuenerūt me uigiles: qui custodiunt ciuitatē. Ecclia de ꝓpo dicit. Quem quem dilexit aīa mea inuenio: tenui eum nec dimittam: donec introducam illum in domū matris mee ẏ in cubiculū genitricis mee. vox ꝓpe. Adiuro uos filie ihm ẏ capreal cernoz ẏ campoz: ne suscitetis neq; euigilare faciatis dilectam donec ipa uelit.

vox hīagoge de ecclia. Que est ista que ascendit ẏ deserti sicut uirgula fumi ex aromatibz myrre ẏ thuris. ẏ uniuersi pulueris pigmentarii. vox ecclie. Ecce lectulum salomonis lx fortes ambiunt ex fortissimis israhel: omes tenentes gladios ẏ ad bella doctissimi. Unusquisq; ensis sup femur suū: ꝓp timores nocturnos. de ecclia dicit. Ferculum fecit sibi rex salomon: de lignis libani. de ꝓpo dicit. Columpnas eius fecit argenteas. reclinatoriū aureum. ascensus purpureus. media caritate cōstratum ꝓp filias ihm. vox ecclie de ꝓpo. Egredimini ẏ videte filie syon regem salomonē in diademate quo coronauit eū mat sua in die desponsationis illius: ẏ in die letitie cordis eius.

Quam pulchra es vox ꝓpe amica mea: quam pulchra es. Oculi tui columbarū: absq; eo qđ intrinsecꝰ latet. Capilli tui sicut greges capraꝝ que ascenderunt de monte galaad. Dentes tui sicut greges tonsaꝝ que ascenderunt de lauacro. oēs gemellis fetibz: ẏ sterilis nō est inter eas. Sicut uitta coccinea labia tua: ẏ eloquium tuū dulce. Sicut fragmen mali punici ita gene tue: absq; eo qđ intrinsecꝰ latet. Sicut turris dō colli tui:

que edificata ē cum propugnaculis. mil
le clupei pendent ex ea. omnis armatu
ra fortiū. Duo ubera tua sicut duo
hynnuli capree gemelli. qui pascū
tur in liliis donec aspiret dies. et re
clinentur umbre. vadam ad montē
myrre. et ad collem thuris. Tota pul
chra es amica mea. et macula nō est in
te. Veni de libano sponsa mea. veni
de libano veni. Coronaberis de
capite amana. de vertice sanir. et her
mon. de cubilibz leonū. de montib
pardoz. Vulnerasti cor meū soror
mea sponsa. vulnerasti cor meū in u
no oculoz tuoz. et in uno crine col
li tui. Quā pulchre sunt mamme
tue soror mea sponsa. Pulchriora
ubera tua uino. et odor unguentoz
tuoz sup omnia aromata. Favus dis
tillans labia tua sponsa. mel et lac sub
lingua tua. et odor uestimentoz tuo
rum sicut odor thuris. Ortus conclu
sus. soror mea sponsa. ortus conclu
sus. fons signatus. Emissiones tue par
adisus malorū punicoz. cum pomoꝝ
fructus. Cypri cum nardo. nardus et
crocus. fistula et cinnamomū. cū uni
uersis lignis libani. myrra et aloe cū
omnibz primis unguentis. fons hortoꝝ
puteus aquarum uiuentiū. que
fluunt impetu de libano. xpe ecclie
sic dona tribuit. Surge aquilo. et ue
ni auster. perfla ortū meū. et fluenta
tomata illius. Ecclia de xpo dicit.
Veniat dilect⁹ meus in ortum
suum. et comedat fructū pomoꝝ
suoꝝ. xpe dicit. Veni in ortum meū
soror sponsa. messui myrrā meā cū
aromatibz meis. Comedi fauū cum
melle meo. bibi uinū meū cum lac
te meo. xpe ad apl̄os dic. Comedite
amici et bibite. et inebriamini carissi
mi. Ego dormio. et cor meū uigilat. vox
ecclie. Vox dilecti mei pulsantis. Aper
i mihi soror mea. amica mea. columba mea
immaculata mea. quia caput meū plenū
est rore. et cincinni mei guttis noctium.
Expoliaui me tunica mea. quomodo indu
ar illa. laui pedes meos. quomodo mac
nabo illos. Vox ecclie de xpo. Dilectus
meus misit manū suam per foramen
et uenter meus intremuit ad tactū eius.
Surrexi ut aperirem dilecto meo. et mir
re meę distillauerunt myrram. digi
ti mei plenę myrra probatissima. per
sculum ostij mei aperui dilecto meo.
at ille declinauerat atq; trānierat. A
nima mea liquefacta est ut locutus est.
Quesiui et non inueni illū. vocaui et
non respondit mihi. Inuenerunt me custo
des qui circueunt ciuitatē. percus
serunt me et uulnerauerunt me. tulerūt
pallium meū custodes murorū. Ad
iuro uos filie ierlm. si inueneritis di
lectum meū. ut nuntietis ei quia
amore langueo. vox synagoge. Quid
est dilectus tuus ex dilecto. o pulcherri
ma mulierū. Qualis est dilectus
tuus ex dilecto. quia sic adiurasti nos.
Vox ecclie de xpo. Dilectus meus candi
dus et rubicundus electus ex milib. Caput
eius auru optimū. Come eius sicut
elate palmarū. nigre sicut corous.
Oculi eius sicut columbe sup riuulos aqua
rum que lacte sunt lote. et resident
ia fluenta plenissima. Gene illi

sicut arbole aromatis: consurge aquilo
et veni auster: perfla hortum meum: et
fluent aromata illius. Veniat dilectus meus
in hortum suum: et comedat fructum pomo-
rum suorum. Veni in hortum meum soror
mea sponsa: messui myrrham meam cum
aromatibus meis. Comedi favum cum
melle meo: bibi vinum meum cum lacte
meo. Comedite amici et bibite: et inebria-
mini carissimi. Ego dormio et cor meum
vigilat. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi
mihi soror mea amica mea columba mea
immaculata mea: quia caput meum plenum
est rore: et cincinni mei guttis noctium.
Expoliavi me tunica mea quomodo indu-
ar illa: lavi pedes meos quomodo inquinem
illos. Dilectus meus misit manum suam
per foramen ostii: et venter meus intremuit
ad tactum eius. Surrexi ut aperirem dilecto
meo: manus meæ stillaverunt myrrham:
et digiti mei pleni myrrha probatissima.
Pessulum ostii mei aperui dilecto meo: at
ille declinaverat et transierat. Anima mea
liquefacta est ut locutus est mihi: quæsivi
illum et non inveni illum: vocavi eum et
non respondit mihi. Invenerunt me custo-
des qui circumeunt civitatem: percusserunt
me et vulneraverunt me: tulerunt pallium
meum mihi custodes murorum. Adjuro vos
filiæ Jerusalem si inveneritis dilectum meum
ut nuncietis ei quia amore langueo. Vox
ecclie. Qualis est dilectus tuus ex dilecto
o pulcherrima mulierum: qualis est dilectus
tuus ex dilecto quia sic adjurasti nos. Vox
ecclie ad synagogam. Dilectus meus candi-
dus et rubicundus: electus ex millibus.
Caput ejus auri optimi: comæ ejus sicut
elate palmarum nigræ quasi coturnix. Oculi
ejus sicut columbæ super rivulos aquarum
quæ lacte sunt lotæ et resident juxta fluenta
plenissima. Genæ illius sicut areolæ aro-
matum consitæ a pigmentariis. Labia ejus
lilia distillantia myrrham primam. Manus illius
tornatiles aureæ: plenæ hyacinthis.
Venter ejus eburneus: distinctus sa-
phiris. Crura illius columnæ marmoreæ: quæ fundatæ sunt super bases
aureas. Species ejus ut Libani: electus
ut cedri. Guttur illius suavissimum: et
totus desiderabilis. Talis est dilectus meus:
et iste est amicus meus filiæ Jerusalem. Vox
synagogæ ad ecclia. Quo abiit dilectus
tuus o pulcherrima mulierum. Quo
declinavit dilectus tuus et quæremus eum
tecum. Vox ecclie. VI
Dilectus meus descendit in hortum
suum ad areolam aromatis ut
pascatur in hortis et lilia colligat. Ego dilecto meo et dilectus meus mihi
qui pascitur inter lilia. Vox xpi ad
eccliam. Pulchra es amica mea suavis
et decora sicut Jerusalem terribilis ut castrorum
acies ordinata. Averte oculos tuos a
me: ipsi me avolare fecerunt. Capilli tui sicut greges caprarum: qui apparuerunt de Galaad. Dentes tui sicut
greges ovium quæ ascenderunt de lavacro: omnes gemellis fetibus: et sterilis
non est in eis. Sicut coccum mala punica
sic gena tua absque occultis tuis.
Sexaginta sunt reginæ et octoginta
concubinæ: et adolescentularum non est
numerus. Una est columba mea perfecta
mea: una est matris suæ electa genitrici
suæ. Viderunt eam filiæ et beatissimam
prædicaverunt reginæ et concubinæ
et laudaverunt eam. Quæ est ista quæ
progreditur quæ aurora consurgens pul-
chra ut luna electa ut sol terribilis ut
castrorum acies ordinata. Vox eccliæ
ad synagogam. Descendi ad ortum nu-
cum ut viderem poma convallium ut inspicerem si floruisset vinea et germi-
nassent mala punica. Vox synago
gæ respondit ad eccliam. Nescivi ani-
ma mea conturbavit me propter quadrigas Aminadab. Vox consolato
ris eccliæ ad synagogam. Revertere revertere
Sunamitis: revertere revertere ut
intueamur te. Vox synagogæ de synag.
Quid videbis in Sunamite.
nisi choros castrorum. Vox ad
eccliam. Quam pulchri sunt gressus tui
in calceamentis filia principis. Junc-
tura femorum tuorum sicut monilia quæ
fabricata sunt manu artificis. Um-
bilicus tuus crater tornatilis: nun-
quam indigens poculis. Venter tuus sicut
acervus tritici: vallatus liliis. Duo
ubera tua sicut duo hinnuli gemelli
caprææ. Collum tuum sicut turris ebur-
nea. Oculi tui sicut piscinæ in Esebon
quæ sunt in porta filiæ multitudinis.
Nasus tuus sicut turris Libani: quæ
respicit contra Damascum. Caput tuum
ut carmelus: et come capitis tui sicut
purpura regis vincta canalibus. Quam
pulchra es et quam decora carissima in
deliciis. Statura tua assimilata est
palmæ: et ubera tua botris. Sponsus
de sua cruce dicit. Ibo ascendam in
palmam apprehendam fructus ejus.
Sponsus de sponsa. Et erunt ubera
tua sicut botri vineæ et odor oris tui
sicut malorum. Guttur tuum sicut vinum
optimum. Ecclia de xpo dicit. Dignum

VII

dilecto meo ad potandū. labiaq; eo
dentiby; illius ruminandū. Sponsa de
sponso. Ego dilecto meo. & ad me con
uersio eius. Ecclia ad xp̃m. Veni dilecte
mi egrediamur in agrū. cōmoremur
in villis. mane surgamus ad uineas.
videamus si floruit uinea. si flores
fructus parturiunt. si floruerūt ma
la punica. Ibi dabo tibi ubera mea. ada
dragree dederunt odorem in portis
nris. Omnia poma noua & uetera di
lecte mi seruaui tibi. Vox patriarchaꝝ

VIII

Quis mihi det te fratrē meū. de xp̃o.
Sugentē ubera matris mee. ut te
inueniam te foris & deosculer. & iam me
nemo despiciat. Apprehendam te & du
cam in domū matris mee. in cubicu
lum genitricis mee. Ibi me docebis.
& dabo tibi poculū ex uino condito. &
mustū malor granator meor. Le
ua eius sub capite meo. & dextra illius
amplexabitur me. Vox xp̃i. Adiuro
uos filie ihrlm. ne suscitetis. neq; euigi
lare faciatis dilectam donec ipsa uelit.
Vox synagoge de ecclia. Que est
ista que ascendit de deserto deliciis
affluens. innixa sup dilectū meū. Vox
sponsi & sponsam. sub arbore malo
suscitaui te. Ibi corrupta e mat tua.
ibi violata est genitrix tua. Ecclia
ad xp̃m dicit. Pone me ut signaculū
sup cor tuū. ut signaculū super
brachiū tuū. qr fortis e ut mors di
lectio. dura sicut infernus emulatio.
Lampades eius lampades ignis atq;
flammaꝝ. Aque multe nō poterunt
extinguere caritatē. nec fluminā ob
ruent illam. Si dederit homo omnē sub
stantiam domus sue p dilectione. cōs
nihil despiciet eam. xp̃s ad synago
gam de ecclā. Soror nra parua. & u
bera nō hr. Quid faciemus sorori nre
in die cū alloquenda t. xp̃o ibi
respondet si murus est. edificemus sup
eū propugnacla argentea. Si ostium
t. compingamus illud tabulis cedri
nis. Ecclia dicit. Ego murus & ubera mea
sicut turris. ex quo facta sum coram eo
quasi pacem reperiens. Synagoga dicit.
Vinea fuit pacifico. in ea que
hr pplos. Tradidit eam custodib; ut
afferret p fructu eius mille argenteos.
xp̃s dicit. Vinea mea coram me e.
Mille tu pacifice. & ducenti hijs qui
custodiunt fructū eius. Vox ē. Que habi
tas in ortis. amici auscultant. fac me
audire uocē tuā. Vox ecclie ad xp̃m.
Fuge dilecte mi. & assimilare capree
hinnuloq; cervoy; sup montes aromā
tum. Explicit hymnorum. deb; canticū
canticoy. Incipit prologus in lib; sapie.

Liber sapie apd hebreos nullo
est. Vnde & ipe titulus grecam
magis eloquentiam redolet.
Sunt quidam uideri philosophi qui af
firmant. Quo pinde sapie nostratium.
& in eo xp̃i aduentus que & sapia pa
uli. & passio eius eudenter exprimitur.
Explicit prologus. Incipit lib; sapientie.

Diligite iustitiam
qui iudicatis terrā.
Sentite de deo in
bonitate. & in sim
plicitate cordis q̃rite illum. Quoniā in
uenitur ab his q̃

ñ temptant illū: appareo añ eū qui
fidem hñt in illum. Diūle enī cogitati
ones sepant a deo: pbata añ uirtus
corripit insipientes. Qm in malignā
lam ānimam ñ introibit sapia: nec
habitabit in corpore subdito peccatis.
Spūs enī scē discipline effugiet fictū.
t auferet se a cogitationibz que sunt
sine intellectu: t corripietur a supue
niente iniquitate. Benignū ē enim
spūs sapie: t ñ liberabit maledicū a
labijs suis. Qm renū illius testis est
ds: t cordis illius est scrutator ē uerus: et
lingue illius auditor. Qm spūs dñi
repleuit orbem terr: t hoc qđ cōti
net oīa scīam hz uocis. Qđ hoc q
locutus iniqua ñ poterit latere: nec
prenet illū corripiens iudicia. In co
gitationibz enī impij interrogatio erit.
Sermonū añ illius auditio ad dñi
ueniet. ad correptionē iniquitatū
illius. Qm auris zeli audiet oīa:
t tumultus murmurationū ñ abs
condetur. Custodite g uos a mur
muratione que nichl pdest: a detrac
tione parcite lingue. qm sermo ob
scurus in uacuū ñ ibit. Os añ qđ mē
titur: occidit añam. Nolite zelare mor
tem in errore uite uře: nec adquira
tis pditionem in operibz manuū uarū.
Qm ds mortē ñ fecit: nec lętatur in
pditione uiuoz. Creauit enī ut es
sent oīa: t sanabiles fecit natio
nes orbis terr. Non ē in illis medica
mentū exterminij: nec inferos regnū in
terra. Justicia enī perpetua est t immortal.
in iustitias añ mortis acquisitio. Impii
añ manibz t uerbis accersierūt

illam. t estimantes illam amicam
defluxerunt. Et pactionē posuerunt
ad illam: qm merce digni sunt qui
sunt ex parte illius.

Dixerunt enī apd se cogitantes
ñ recte. Exiguū t cum tedio ē
tempus uite nře. t ñ est refrigerium
in fine hominis. t ñ ē qui agnitus
sit reuersus ab inferis. Quia ex nu
chilo nati sumus: t post hec erimus
tanqm ñ fuerimus. Qm fumus afflat
ē in naribz nřis. t sermo scintille ad cō
mouendū cor nřm. Cui extincto cinis erit
et spūs nřm. t spē diffundet tanq mollis aer.
Et transibit uita nřa tanqm uestigia
nubis. t sicut nebula dissoluetur q
fugata ē a radijs solis. t a calore ei
ius aggrauata. Et nomē nřm oblī
uionem accipiet p tempus. t nemo
memoriā habebit operū nřoz. Umbre
enī transitus ē tempus nřm. t ñ est
reuersio finis nři. qm consignata est
t nemo reuertetur. Venite ergo t fruā
mur bonis que sunt. t utamur ere
atura tanqm in iuuentute celeriter.
Vino pretioso t unguentis nos impla
mus. t ñ pretereat nos flos temporis.
Coronemus nos rosis antequm mar
cescant. nullū pratū sit qđ ñ pertran
set luxuria nřa. Relinquamus signa lętitie in uniuersa
lętitia nře. Quoniam hec est pars nřa. t hec
est sors. Opprimamus pauperem iu
stum. t ñ parcamus uidue nec uereamur
no: nec reuereamur canos multi temporis. Sit
aut fortitudo nřa lex iusti
tie. qđ enī infirmū est inutile in
uenitur. Circūuenia mus g iustū: qm

inutile ē nob ⁊ contrue est opib⁹ nr̄is. Et imperat nob pena legis: ⁊ diffamat in nos pena disciplinē nr̄e. Promitt se scīam dei hr̄e: filiū dei se nominat. Factus ē nob in tra ductionem cogitationū nr̄az. Grus est nob etiam ad videndū. Quā dis similis ē alia vita illius: ⁊ immutate sunt vie ei. Tanq̄m nugaces estima ti sum⁹ ab illo ⁊ abstinet se a viis nr̄is tanq̄m ab immundicijs. Et p ferit nouissima iusto⁹ ⁊ gl̄iatur pa trem dm̄ se hr̄e. Videamus g̃ si ser mones illius veri sunt ⁊ temptem⁹ que ventura sunt illi ⁊ sciemus que erunt nouissima illius. Si enī est uerus filius dei suscipiet illū ⁊ liberabit eū de manu contrarioy. Contu melia ⁊ torm̄to interrogemus illū: ut sciamus reuerentiam illius ⁊ p̄bem⁹ pa cientiam ei⁹. Morte turpissima condemnemus illū. Erit enī ei respectus ex ser monibus illi⁹. Hec cogitauerūt ⁊ errauerunt. Excecauit enī illos malicia illoy ⁊ nescierunt sacramenta dei. Nec sperauerūt mercedem sanctitatis: nec iu dicauerunt honorē alar̄z sanctar̄z. Quā dm̄ creauit hoīem inexterminabilē ⁊ ad ymaginē sue similitudinis fecit il lum. Invidia aūt diaboli mors intrauit in orbem terr̄az. Imitantur aūt illū qui sunt ex parte illius. III Justoy aūt aīe in manu dei sunt ⁊ non tanget illos tormētū mortis. Visi sunt oculis insipientiū mori ⁊ estimata est affrictio exitus illoy ⁊ ab itine re iusto abierunt in exterminiū. ⁊ ipi autē sunt in pace. Et si coram hoīb⁹ tormenta passi sunt spes illoy immortalitate plena est. In pauca uerberati in multis bene dis ponentur: quoniam dm̄ tentauit illos. ⁊ invenit illos dignos se. Tanq̄m aurū in fornace probauit illos ⁊ q̄si holocausta hostie accepit illos ⁊ in tempore erit respectus illoy. Fulgebūt ⁊ tanq̄m scintille in arundineto discurrent. Judicabunt nationes ⁊ do minabunt populis: ⁊ regnabit dm̄s illoy in perpetuum. Qui confidunt in illo intelligent veritatē ⁊ fideles in di lectione adquiescent illi: quoniam donū ⁊ pax est electis dei. Impiis aūt sicut dixerunt cogitationē habebunt. qui neglexerunt iustū ⁊ a dño recesserunt. Sapientiam enī ⁊ disciplinā qui abiecit infelix est ⁊ vana est spes illoy ⁊ labores sine fructu ⁊ inhabilia o pera illoy sunt. Mulieres eoy insen sate sunt: ⁊ nequissimi filij eoy. Ma ledicta creatura illoy. Quā felix est sterilis ⁊ incoinquinata q̄ nescivit thorum in delicto. habebit fructū in respici one animar̄z sanctar̄z. ⁊ spado qui manu operatus est p manus suas iniquitatem non cogitauit adversus dm̄m nequissima. dabitur enī illi fides donū electum: et sors in templo dei acceptissima. Labo nes enī labor gl̄iosus est fructus: ⁊ que sapientia edificat sapiens filius ani adiuvetur in constitutione eius. ⁊ ab iniquo exterminabit. Et siquidē longe vite erunt. in nichi lum computabunt. ⁊ sine honore erit novissima senectus illoy. Et si celerius defuncti fuerint non habebūt spem.

nec in die agnitionis allocutionem
lationes eorum inique dure fit consi
O quam pulch III matonij
f casta generatio c̄ claritate i
mortalis c̄ cui memoria illc̄ cū et
apd deū nota & apd homines. Cui p
sent & imitantur illam & desiderant
eam cū se eduxit. Et in pretiū coronā
nata triumphat in inquinatorum cer
taminū p̄miū incertus. Multigena aūt
impior multitudo nō erit utilis & spu
tia inutilamina nō dabunt radices al
tas: nec stabile firmamētū collocabūt.
Ramus inanis tempore germinabunt
infirmū polita a uento cōmouebunt:
& a numerate uentor eradicabunt.
Confringentur cui ramu inconsūma
ti & fructus illor inutiles & acerbi ad
manducandū: & ad nichilū apti. Et
inquilini cui omis filii qui nascuntur
reles sunt nequitie ad iūstus paren
tes in interrogatione sua. Justus aūt
si morte p̄occupatus fuit: in refrige
rio erit. Senectus enī venerabilis c̄ non
diuturna: nec p̄ nūo annor computa
ta. Cani sunt aūt sensus hoīs: & eta
s senectus inta immaculata. Placens
deo factus dilectus: & uiuens inter p̄ōre
translatus c̄. Raptus c̄ ne malicia
mutaret intellectum illi: aut ne fic
tio deciperet animā illi. Fascinatio enī
nugacitatis obscurat bona: & inconsta
mia concupiscentie transfert sensū
sine malicia. Consummatus in breui ex
pleuit tempora multa: placita enim
erat deo anīa ei. Propter hoc properauit educe
illū de medio iniquitatis. Pplī aūt ui
derunt & nō intellexerunt. nec ponentes
in p̄corde suo talia. quia gr̄a dei & misa c̄
in sc̄os eius & respectus in electos illius.
Condemnat aūt iustus mortuus uiuos
impios & iuuenis celerius consūmata longam uitam iniusti. Videbūt enī
finem sapientis & nō intelligent quid
cogitauit de illo ds. & quare munierit illum dns. Videbunt enī & contemnent
illos aūt dominus irridebit. Et erit post
hec decidentes sine honore & in con
tumelia inf mortuos in p̄miū. Quia
diruperet illos inflatos sine uoce. et
cōmouebit illos a fundamēto. Vsque
ad sup̄mū delolabunt & erunt ge
mentes & memoria illor p̄ibit. Venient in cogitatione p̄ccator suor timi
di & traducent illos ex aduso iniqui
tatis ipsorum.

V

Tunc stabunt iusti in magna cō
stantia ad vultum eos qui se angu
stiauerunt & qui abstulerunt labores
illor videntes turbabuntur timore
horribili & mirabuntur in subitanea
ne insperate salutis. Penitentiā agentes & p̄ angustia spūs ge
mentes. Hi sunt quos habuimus aliq
q̄n in derisu & in similitudine improp̄erij.
Nos insensati vitam illor estimabamus
insanā & finē illor sine honore.
Quō computati sunt inf filios dei
& inf sc̄os sors illor est? Ergo erravimus a via ueritatis & iustitie lux non
luxit nob & sol intelligentie nō est ortus
nob. Lassati sumus in via iniquitatis & p̄ditionis & ambulauimus inf
difficiles. viam aūt dñi ignorauimus.
Quid nob p̄fuit superbia. aut quid diuitiar & iactantia contulit nob. Tran

sicerunt omnia illa tanquam umbra. et
tanquam nuntius pcurrent. et tanquam
naues que pransito fluctuante aqua.
cui pterierit. ñ extet uestigii inuenire
nec semitam carine illius in fluctibus. aut aure que transuolat in aere.
et postquam nullum inuenitur argumentum reperiri illi. q̄ cum sonum alarum
liberans leuem uerberi. et sedendi per
eum reperi aerem. cōmoti alis cius
uolatum. et post hec nullū signū inuenitur reperiri illius. aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum. diuisus aer continuo in se reclusus est.
ita ignoretur transitus illius. Sic
et nos nati continuo desijsse esse.
nec uirtutis quidem signū habere ualuimus ostendere. In malignitate aīa nr̄a
consumpti sumus. Talia dixerunt
in inferno hij qui peccauerunt. Quia
spes impij tanquam lanugo q̄ que a
uento tollitur. et tanquam spuma gracilis que a procella dissipatur. et tanquam fumus qui a uento dispulsus est. et tanquam memoria hospitis unius diei pcurrentis. Justi aūt in perpetuū uiuent. et apud dñm est merces eorum. et
cogitatio illorum apud altissimum. Ideo accipient regnum decoris. et diadema speciei de manu dñi. Quia dextera sua tegit eos. et brachio suo defendet illos.
Et accipiet armaturā zelum illius. et
armabit creaturā ad ultionē inimicorum. Induet se thorace iustitiam. et
accipiet se galea iudicium uerum. Sumet scutum inexpugnabile equitatem. acuet aūt duram iram in lanceam. et pugnabit cum illo orbis terra-
rum insensatos. Ibunt directe emissiones fulgorum. et tanquam bene curuato arcu nubium exultabunt. ad certum locum emittent. et petrosa ira
plene mittentur grandines. et irascetur in illos aqua maris. et flumina conterent duriter. Contra illos
stabit spūs uirtutis. et tanquam turbido uento diuidet illos. et ad perditionem perducet omnem terram iniquitatis illorum. et malignitas euertet sedes potentium.
Melior est sapia quam uires. et uir prudens magis quam fortis.

VI

Audite g̃ reges et intelligite. discite iudices finium terre. Prebete
aures uos qui continetis multitudines. et placetis uobis in turbis nationum. Quia data est a dño potestas
uobis. et uirtus ab altissimo. qui interrogabit opa uestra. et cogitationes scrutabitur. Quia cum essetis ministri regni illius. non recte iudicastis. nec custodistis legem iustitie. nec secundum uoluntatem dei ambulastis. Horrende et
cito apparebit uobis. quia iudicium durissimum in his qui presunt fiet. Exiguo enim conceditur misericordia. potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiusquam deus.
nec uerebitur magnitudinem cuiusquam. Quia pusillum et magnum ipse fecit. et equalis est illi cura de omnibus. fortioribus autem fortior instat cruciatio. Ad uos g̃ reges sunt hii sermones mei. ut
discatis sapiam. et non peccetis. Qui enim custodierint iustitiam iuste iudicabuntur. et qui didicerint ista.
inuenient quid respondeant. Cogi-

pfunt ꝙ sermones meos diligue illos ⁊ habebit⁹ disciplinam. Clara
t ⁊ que nunqm̃ marcescet sapia. ⁊
facile uidet ab his qui diligunt
eam ⁊ inuenit ab his qui quer̃
illam. Preoccupat qui se concupiscit.
ut illis se ꝓ ostendat. Qui de luce
uigilauer̃t ad illam ꝑ ad laborabit. ad
sidentem enim illam foribꝫ suis inue
niet. Cogitare ꝙ de illa sensus est
consummatus ⁊ qui uigilauer̃t ꝓp illã.
cito erit securus. Circũ dignos se ipꝰ
circuit querens ⁊ in uijs suis ostendit
se illis hylariter ⁊ in omñi prudentia occurret illis. Initium enim illi⁹ discipline concupiscentia. Cura ergo discipline dilectio est ⁊ dilectio custodia legũ illi⁹ est. Custodire aũt legũ. consummatio incorruptionis est.
Incorruptio aũt facit esse proximũ ds. Cõcupiscentia itaqꝫ sapie. deducet ad regnum ꝑpetuũ. Si ergo delectamini sedibꝫ ⁊ sceptris reges ꝑsidigue sapientiam ut in ꝑpetuũ regnetis. Diligite lumen sapie. omnes qui populis ꝑsidetis. Ecce enim sapia. ⁊ quemadmodũ dea sit referam ⁊ ñ abscondam a uob̃ sacramenta dei. ⁊ ab initio naturam inuestigabo. Et ponam in lucẽ scientiam illius. nec ñ ꝑteribo ueritatem. nec ibi inuidã tabescentem ut habebo. cũ talis homo ñ erit particeps sapie. Multitudo aũt sapiũ. sanitas est orbis terr̃. ⁊ rex sapiens ꝙ stabilimentũ est. Ergo accipite disciplinam ꝙ sermones meos. ⁊ ꝓderit

Sum quidem ego (VII) nob. ego mortalis homo. similis omnib. et ex genere terreno ille qui prior factus est ⁊ in

uentre matris figuratꝰ sum caro. decem mensium tempore coagulatꝰ sum in sanguine. ex semine hois ⁊ delectatione somnij conueniens. Et ego natꝰ accepi communẽ aerem ⁊ in similẽ tactam decidi terram ⁊ primam uocem similem omnib⁹ emisi plorans. In nullo enim nutrimur cura ⁊ cure magne. Nemo enim ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initium. Vna est ergo introitus hoib⁹ ad uitam ⁊ similis exitus. Propter hoc optaui ⁊ datus est mihi sensus ⁊ inuocaui ⁊ uenit in me spũs sapie. Et ꝓposui illam regnis ⁊ sedib⁹ ⁊ diuitias nichil duxi in comparatione illi⁹ nec comparaui illi lapidem pciosum. Quia omne aurum in conspectu illi⁹ arena est ⁊ tanqm̃ lutum estimabit argentum in conspectu illius. Super salutem ⁊ speciem dilexi illam ⁊ ꝓposui pro luce hẽre illã. quia inextinguibile est lumen illi⁹. Venerũt aũt mihi omnia bona pariter cum illa ⁊ innumerabilis honestas per manus illius. Et lecatus sum in omnib⁹. quia antecedebat me illa sapia ⁊ ignorabam quia omnium horũ mater est. Quam sine fictione didici ⁊ sine inuidia communico. ⁊ honestatẽ illius non abscondo. Infinitus enim thesaurus est hominib⁹. quo qui usi sunt participes facti sunt amicitie dei. ꝓp discipline dona commendati. quibꝰ aũt dedit ds dicere ex sententia ⁊ ꝑsumere digna. horũ est in datione. Quia spũs sapie diligit hoiem. et sanctum. Quia spũs sapie dirigit eos. ⁊ sapientes emendat. In manu enim illius ⁊ nos ⁊ sermones nri. ⁊ omnis sapia ⁊ opus scie disciplina. Ipse enim dedit in hoc que sunt. ut cognoscam ueram. ut sciam dispositionem orbis terr̃. ⁊

uirtutes elementoꝝ. mutuas ꝛ cōbi
nationes ꝛ mutationes ꝛ quatitatē temporꝝ. mutas
studiuas ꝛ mutationes ꝛ fructuū ꝛ quoꝝ
moꝝ mutationes ꝛ diuisiones ꝛ tem
poꝝ. anni cursus ꝛ stellaꝝ dispositi
ones. naturas animaliū ꝛ iras bestia
rū. uim uentoꝝ ꝛ cogitationes hoꝝ
minū. differentias uirgultoꝝ ꝛ uir
tutes radicū ꝛ quecūq; sunt abscō
sa ꝛ improuisa didici. Omnium enī ar
tifex docuit me sapiam. Est enī in
illa spūs intelligentie. sanctus.
unicus. multiplex subtilis. disertus mobi
lis. inoffensiuus. certus. suauis.
amans bonū. acutus. quē nichil iuē
tat beneficere humanū benignus.
stabilis. certus. securus. omnē hīs
uirtutē. omnia prospiciens ꝛ qui ca
piat omnes spūs intelligibiles. mundos
subtilis. Omnibus enim mobilibus mo
bilior est sapia. Attingit ubiq;
p̄ sua munditia. Vapor est enī uir
tutis dei ꝛ emanatio quedā est clari
tatis omnipotentis dei sincera ꝛ ideo
nichil inquinatū in illam incurrit.
Candor est enī lucis eterne ꝛ speculū sīne
macula dei maiestatis ꝛ ymago bo
nitatis illius. Et cum sit una. omnia
potest ꝛ permanens in se oīa innouat
ꝛ per nationes in animas sanctas se cōfert.
amicos dei ꝛ prophetas constituit. Ne
minem enī diligit ds. nisi eum qui
cum sapia habitat. Est enī hec spe
ciosior sole ꝛ super omnē stellaꝝ dis
positionem. Luci comparata inuenit
prior. Illi enī succedit nox. sapiā
autē non uincit malitia. [VIII]
Attingit ꝙ a fine usq; ad finē
fortiter ꝛ disponit omnia suauiter. hanc
amaui ꝛ exquisiui eā a iuuentute
mea ꝛ quesiui sponsam mihi eā assu
mere ꝛ amator factus sum forme illius. Generositatē illius glorificat con
uictus hīs dei. ꝛ omnium dns di
lexit illā. Doctrix enī discipline dei
ꝛ electrix operum illius. Et si diuitie appe
tuntur in uita. quid sapia locupletius. que omnia operatur. Et si sen
sum operatur. quis horum que sunt magis
quam illa est artifex. Et si iustitiam
quis diligit. labores huius magnas
habent uirtutes. Sobrietatem enī ꝛ sapi
entiam docet. ꝛ iustitiam ꝛ uirtutem.
quibus utilius nichil est in uita hominibus.
Et si multitudinem scientie desiderat quis. sci
entia. ꝛ de futuris estimat sciens ueri
tias sermonum ꝛ dissipationes argu
mentoꝝ. Signa ꝛ monstra sciens antequam fiant ꝛ eventus temporum ꝛ seculoꝝ.
proposui ergo hanc adducere mihi ad conui
uendū. sciens quoniam communicabit me
cum de bonis ꝛ erit allocutio cogita
tionum ꝛ tedij mei. habebo per hanc
claritatem ad turbas ꝛ honorem a
pud seniores. Juuenis ꝛ acutus in
ueniar in iudicio. ꝛ in conspectu po
tentium amabilis ero. ꝛ facies prin
cipum mirabuntur me. Tacentem me
sustinebunt ꝛ loquentem me respici
ent. ꝛ sermocinante me plura. manū
mihi os suum imponent. Precor habe
bo per hanc immortalitatem ꝛ memo
riam eternam his qui post me fu
turi sunt relinquam. Disponam populos
ꝛ nationes mihi erunt subiecte. Time
buunt me audientes regem horren

di. Ju multitudīe undebor honē. ⁊ in
bello fortis. Intrauī in domū meā.
quieuī cum illa. Non enī hꝫ amā
ritudinē conuīctatio illius. nec tedīū
conuictꝰ illius. sed lenitas ⁊ grande
um. Hec cogitaui apud me. ⁊ commemo
raui in corde meo. q̄m īmortalitas ē
in cognatione sapīe. ⁊ in amicitia
illius delectatio bona. ⁊ in operibus
manuū illī honestas. Jnec defectione
⁊ in terraimme loquele illī sapīa. et
p̄claritas in cōmunicatione sermonū
ipius. circuibam q̄rens quo in illam
assumerem. Puer eram in genios.
⁊ sortitus sum animā bonam. Et cum
ecīm magis bonꝰ ueni ad corp⁹ inco
inquinatū. Et ut sciui q̄m aliꝫ nō pot
sum ē continens. nisi dꝰ det ⁊ hoc ip
sum erat sapīa scire cuī ēt hoc do
num. adui dñm ⁊ deprecatus sum illū.
⁊ dixi ex toto pectore meo. CLX

Deus patrum meoꝝ ⁊ dñe mīe
qui fecisti oīa uerbo tuo. ⁊ sapī
entia tua constituisti hominē ut do
minaretur creature tue que a te fīt
et ut disponat orbem terre in equita
te ⁊ iustitia ⁊ in directione cordis iudi
cium iudicet. da mi sedīū tuaꝝ assistri
cem sapīam. ⁊ noli me reprobare a puꝫ
tuis. Quī seruus tuus sum ego ⁊ filꝰ
ancille tue. homo infirmus ⁊ exigui
temporis. ⁊ minor ad intellectū iudi
cij ⁊ legū. Et siquis erit consummat⁹
inter filios hominū ⁊ ab futur⁹ ab illo sꝫ
pientia tua in nichilū computabit⁹.
Tu aūt me elegisti regem ppło tuo.
⁊ iudicem filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ dixi
sti. edificare templū in monte sce
tuo. ⁊ in ciuitate hītationis tue al
tare. similitudinē tabernaculi sce tu
q̄d parasti ab initio. ⁊ tecū sapīa q̄
noui opa tua. que ⁊ affuit tunc cū
orbem terraꝝ fabricares. ⁊ sciebat quid o
placuīt oculis tuis. ⁊ quid directū
in p̄ceptis tuis. Mitte illam de celis
sctis tuis. ⁊ a sede magestatis tue
ut mecū sit ⁊ mecū laboret. ⁊ sciam
quid acceptū sit apud te. Scit enī illa
omnia ⁊ intelligit. ⁊ deducet me in o
peribꝰ meis sobrie. ⁊ custodiet me in
sua potentia. ⁊ erunt accepta opera
mea. Et disponam populū meū iuste. ⁊
ero dignus sedīū patris mei. Quis e
hominū potest scire consiliū dei. aut
quis poterit cogitare quid uelit dñs.
Cogitationes enī mortaliū timide.
⁊ incerte prudentie nre. Corpus enī
qđ corrumpitur aggrauat aiam. et
deprimit terrena inhitatio tenīū multa
cogitantē. Et difficile estimabimus
que in terris sunt. ⁊ que in p̄spectu sunt
inuenīemus cum labore. Que aūt cel sūt
aīi quis inuestigabit. Sensum autē
tuū quis sciet. nisi tu dederis sapīam.
⁊ miseris spīm scm tuū de altissimis.
⁊ sic correcte sunt semite eoꝝ qui in t
rra sunt. ⁊ que t placent didicerunt
homines. Jam p sapīam sanati sūt.
quicūq; placuerunt tibi dñe a principio.

Hec illum qui primus formatꝰ CLXI
a dō pr orbis terre. cum solus
erat creatus. custoditum. ⁊ eduxit illū
a delicto suo. ⁊ dedit illi uirtutē omni
nandi omnia. Ab hac ut recessit unus
quisq; in ira sua p̄ iram homicidij sui
bantal deprim. Propter quem cum aqua

delerer ꝛram. uelū ſanauit ſapiā
y contemptibile ugnū uſtū gubet
nauit. Hec ꝛn. conſenſu nequitie eius
ſe nationes cōtulillent ſiuit uſtū
ꝛ conſeruauit ſine querela deo. ꝛn fi
lijs uiam fortem cuſtodiuit. Hec u
ſtum a peuntibz impijs liberauit fu
gientem. deſcendente igne in penta
polim. Quibz in teſtimoniū nequi
tie fumigabunda cōſtitit deſerta
ꝛra ꝛ in certo tpe fructus bītes ar
bores. ꝛ incredibilis ālē memoria ſtā
figūrum ſalis. Sapiam enī ꝓtēn
tes. ſi tū in hoc lapſi ſunt ut igno
rarent bona. ſz ꝛ utilipientie ſue relī
querunt hōiz memoriā ut in hijs
quo peccauit nec late poſſent
ſapia ālī. Vos qui ſte obſeruatis a do
lozibz liberabit. Hec ꝓfugū ue filis i
tium deſiluit y uias rectas ꝛ oſtendit
illi regnū dei ꝛ dedit illi ſciam ſcōrū.
Honeſtauit illum in laboribz ꝛ cōple
uit labores illi. In fraude circūuenti
eum illi affuit illi ꝛ honeſtū fecit
illū. Custodiuit illū ab inimicis ꝛ a
ſeductoribz tutauit eū. Et certamen
forte dedit illi ut uincēt ut ſciret eſſe
omniū ꝓtentior ē ſapia. Hec uen
dū uſtū nō deſeruit. ſz a peccatorib
liberauit eū. Deſcendentz cum illo in fo
ueam. ꝛn uinctis nō dereliquit illū. do
nec afferret illi ſceptrū regni ꝛ potē
tiam aduſus eos qui eū depmebant.
Et mendaces oſtendit qui maglādūt
illi ꝛ dedit illi claritatem eternā. Hec
ꝓlim uſtū ꝛ ſcm ſine querela liberā
uit a nationibz que illū compmere
bant. Introiuit in aiam ſerui dni.
ꝛ ſteuit eis reges horendos in pōde
ris ꝛ ſignis. Reddidit uſtū meden
labou ſuoꝝ ꝛ deduxit illos in uia mi
rabili. Et fuit illis in velamento die
ꝛ in luce ſtellaꝝ y noctem. Tranſiuit
illos y mare rubrū ꝛ trāſiuerūt per
aquā inmanā. Inimicos aūt illoꝝ de
merſit in mare ꝛ ab altitudine infer
ni eduxit illos. Ideo uſti ſpoliā
ſpolia impioꝝ ꝛ decantauerūt dne nomē
ſcm tuū ꝛ uictricē manū tuā laudā
uerunt pariter. Quā ſapia aperuit os
mutoꝝ ꝛ ligās infantiū fec diſerta.
Direxit opa illoꝝ in manibz ꝓphē ſcī.
ter. Peruerunt per
deſerta que nō pertranſibant ꝛ in locis
ſecretis fixerunt caſas. Stetit cōtra
hoſtes ꝛ de inimicis ſe ultus eſt. Sitie
runt ꝛ inuocauerunt te ꝛ data eſt
illis aqua de petra altiſſima ꝛ rem
edia ſitis de lapide duro. Per que enī
peccat patiūtur inimici illoꝝ ꝛ dū
tribulant populū ſuū in eis fontī abundāti
ſuū ſiſtere iram ſuā. y hec cū illis deſ
ſerunt bene cū illis actum ē. Iram pro
fonte quidē ſempiterno fluminis bruna
num ſanguinē dediſti multis. Quā cū
minuerent in traductione infantiū
occiſoꝝ dediſti illis abundantē aquā
inſperate. oſtendens ſy ſitim que tunc
ſub. quemadmodū tuos crāstares ꝛ
adflictos illoꝝ necares. Cum enim
tēptati ſunt ꝛ quidē cum ſua diſ
plinam acceperunt. ſcierūt quemad
modū cū ira iudicati impij torquen
tur pcipiunt. Hos quidem tanquā
pr monens phabat. illos aūt tanquā
durus rex increpans condempnabāt.

Absentes enī ꝓsentes. simili torque
bantur. Duplex enī illos arcebat te
dium. ꝛ gemitus cum memoria ꝓte
ritoꝝ. Cum enī audierint ꝙ sua to
rmēta bene secum agi. cōmemorati
sunt dñm. admirantes in finē ertus.
Quem enī in expositione ꝓua pietīs
desiderunt in finem eventus inuraci
sunt. ī similē vultus faciens. ꝙ cogi
tationibꝫ aīe vulentarie. inquietates
illoꝝ. Qđ quidam errantes colebāt
multos serpentes ꝛ bestias supuacu
as. immisit illis multitudinē mu
toꝝ alaūm. in vindictam. ut scirent
ꝙ ꝙ peccat quis ꝑ hec ꝛ torque
tur. Non enī impossibile erat ope ma
nus tue. que creauit orbem terꝝ. ex
materia informa. immittere illis multitu
dinem ursoꝝ. aut audaces leones. aū
audaces leones. aut novos ferōs ira
plenas ꝛ ignotas bestias. aut vapo
rem ignium spirantes. aut odorem
fumi ꝓferentes. aut horrendas ab o
culis scintillas emittentes. quaꝝ ī
solū lesura posset illos exterminare
ꝛ aspectus ꝙ timore occidere. Sꝫ ꝛ sīl
bus uno ictū posse occidi poterant. ꝓsecu
tionem pati ab ipis fēis suis ꝛ dis
pli ꝙ ipm iudicius tue. Sꝫ ꝛ in mi
sura. ꝛ numero ꝛ ponde dispositisti.
Multū enī valere tibi fortis brac. tu
tuum. ꝛ quis resistet. Quis
tanqm momentum staterē. siē aīe re
ponderāt orbis terꝝ. ꝛ tanqm gutta roris ante
lucem. que descendit in terram. Sꝫ mi
seresi omniū qm omnia ꝓtes. ꝛ dissi
mulas ꝓcta hominū ꝙ pniam. De
lges enī omnia que sunt. ꝛ nichī odi

sti horū que fecisti. Nec enī odiens ali
quid constituisti. aut fecisti. Quo aut
posset aliquid ꝓmanere nisi tu uolu
isses. aut qđ a te vocatū nō ꝛ conser
uaretur. Parcis aūt omniꝫ qm tua sūt
dñe. qui animas amas.

XII

Oqm bonus ꝛ suauis ē spūs tu
us in nobis. Idcirco vos qui erra
tis paulatim corripis. ꝛ de quibꝫ pec
catis admones. ꝛ alloquens. ut relic
ta malicia credatis in te dñe. Illos
enī antiquos habitatores sce tue ter
ꝛ quos exhorruisti. qm odibilia ꝛ opa
facientes. ꝙ medicamina ꝛ sacrificia
nefasta. filios suos necatores sui nīa
ꝛ comestores viscerū hominū. ꝛ deno
ratores sanguinis. a medio sacrāmto
tuo. ꝛ auctores parentes aīaꝝ manifeꝛ
atq; voluisti ꝑdere ꝙ manus parentū
nrōꝝ. ut digniam ꝓpemꝑ ꝓgenitu
onem pueroꝝ dei. que ī omniū cau
sa erāt terra. Sꝫ ꝛ vis tanqm hōibꝫ pe
pisti. ꝛ misisti antecessores tui exer
citus tui. ne ipsas. ut illos paulatim
exterminarent. Non ꝙ impotens eras
ī bello subiicere impios iustis. aut
bestiis seuis. aut sibo duro simul ex
terminare. Sꝫ paribꝫ iudicans dabas
locū pnie. ī ignorans. qm malica ē
natio eoꝝ. ꝛ naturalis malicia ꝓnꝝ.
ꝛ qm ī nō vocatū mutaꝝ cogitatio illoꝝ
ut ꝓtinus. Semen enī erat maledic
tum ab initio. Nec timens. alicuius.
ueniam dabas ꝓcis illoꝝ. Quis enī
dicet tibi quid fecisti. aut quis stabit
contra iudicium tuū. Aut quis ī con
spectu tuo ueniet vindex iniquoꝝ ho
minū. Aut quis ꝙ imputabit. si

nationes ydolum quas tu fecisti. Nec ei
est alius ds qui tu. cui cura est de oib⁹
ut ostendas qm̄ nō iniuste iudicas iudi
cū. Neq; rex uel tyrannus in conspectu
tuo inquirent in his quos pdidisti. Tu
as q̄ iust⁹ iuste omia disponis. Apm̄ et
qui nō debet punire. alienum te credis
esse potentie tue. Nam cui iudicium
non es. quis accusabit factum tuum.
Et quis resistet furori tuo. aut quis
ei ostendit tu. qui nō credis de iniu
ria consummata. Gentes quę te nescīt
audacia tradunt. Tu aut dilator iu
stitię cum tranquillitate iudicas. Et
magna reuerentia disponis nos. Sub
est enī. cui uoluerit posse. Ostendis
aut ypocrisi tuis. et talia opa. qm̄ oportet
iustum esse humanū. Et bone spei fece
sti filios tuos. qm̄ iudicasti dare locū
in pcis pnie. Si enī inimicos seruo
rum tuoy. et debitos morti. cū tanta
cautela abstinuisti attentione. et liberalis
dasti tempa. et loca. p que possent mutari
a malicia. cum qnta diligentia iu
dicasti filios tuos quoy parentibus
iuramenta. et conuentiones dedisti bo
nas. nō imissionis. Cum q̄ nos discipli
nans das. inimicos nros multiplicans
flagellas. De bonitate tua cognos
cimus iudicantes. et cum de nob⁹ iudi
catur. spem nām habemus inde. quia tu
es iudex. et misereris. Nam si peccauerimus
tua sumus scientes. et nō imputabimus
non dicentes. Scimus. et hec que solueruntur dedisti lumina
cordium. Et cū in errore sua duxerunt
erraliter. deos estimantes. hec que
in animalibus sūt. sicut pua. insanis
insensatoy more uiuentes. Aptibus
tanq̄m puis insensatis. iudicium in
derisum dedisti. Qui aut indebite et
inreprehensibilis sunt correpti. dig
num dei iudicii experti sunt. In his
enī pacientes molestie ferebant. in
quibus patientes indignabantur. Per
hec enī quos putabant deos in quib⁹ sūt
existimarent. intelligentes illū que olī
negabant se nosse. dm̄ uerū agno
uerunt. Apt qd et sunt condempnati
omni illoy sitpeer illos.

Xii

Vani sunt aut omes homines. in quib⁹
nō subest scia dei. et de his que ui
dentur bona nō potuerūt intelligere
eū qui est. Neq; operibus attendentes ag
nouerunt quis est artifex. Sed aut
ignem. aut spm̄. aut aerium. aut circuitum stellaz. aut nimiam aquā
aut solem. aut lunā. rectores orbis
terarum deos putauerūt. Quoy si spe
delectati deos putauerūt esse. sciant quāto
his dominator eoy speciosior est. Spes enī
enī generator hec omia constituit.
Aut si uirtutē et opa eoy mirati sūt.
intelligant ab ipis. quōm qui hec con
stituit fortior est illis. A magnitudi
ne enī speciei et creature. cognoscibi
liter poterit horum creator uideri. Sed tñ ad
huc in his minor est querela. Ipi enī.
fortasse errant. dm̄ querentes et in
uenire uolentes inuenitur. Circuit enim in operi
bus illius. conuersemur. inquirimus et pul
chra sunt quę uidemus. Iterū aut. nec his debet ignosci. Si
enim potuerunt tanta uis posse ut possent
estimare seculum. quōm hui dñm nō facilius
inuenerūt. Infelices aut sunt. et inter
mortuos spes illoy est. qui appella
uerunt deos opa manuū hominū.

dauit. & argentū. aurū. vnū monile. & fusum
lumbines. alabastū. aut lapidem mutile. aut
opus manus antiquū. aut liquid aurifex
faber de fusa ligno rectum secauerit.
vbi docte erudit omnē errorē. & aut
sua vsus diligēt fabricet vas mutile
in conuiuatione mte. reliquas sūi hui⁹
opis ad ptationē edē abutat. & rele
quū hoy ēst ad nullum vsum facit.
ligneū cuncū. & mutile. plenū sculptu
diligēt. q vas curate tuam. & q stolam
anis tue figuret illud. & assimilet illd
imagini hominis. aut alicui de alijs
illud comparet. plumeū lubricū. & mol
cundū faciet suos volentē illi. & oēm
malam que in illo ē plumeū. & fact
ūt et diguam hītationē in pariete po
nent illud. & confirmant ferro. ne fo
te cadat. q sp̄ient illi. scient quū nō
potest se adiuuare. Imago enī ē. eo
opus est illi adiutorū. & de sua sua.
& de filius suis. & de nuptiis. vocū fact
eius inquirit. non erubescit loqui cum
illo qui sine ala ē. & q saluare qu
dem infirmū deprecatur. & vitā mor
tui rogat. & in aduersis inutile in
uocat. & q timere potest ab eo qui am
bulare non potest. & de adquirendo. &
de vsando. & de omni rerū euentu pe
tit ab eo qui an dū ē mutilis

(XIIII) terum alius nauigare cogitauit. & q
sens fiducia incipient. & facere ligno
portarum se fragili ligneū inuocat. Il
lud enī cupidus ad quirendi erogi
tauit. & artifex sapia fabricauit sua.
Tua aūt pī gubernat prudentia. Quā
dedisti in mari viam. & iter fluctib⁹ semi
tam fortissimā. ostendens quū po
test es eo omnib⁹ saluare. etiam si sine
arte quis adeat. Et ut nō sint inania
sapie tue opa. Puer hoc etiam erigu
o ligno credunt hoīes alas suas. eo
q insuescunt mare p tatem liberam ire.
Ab initio enī cū pierent superbi gigan
tes. spes orbis terre ad ratem confugi
eius remisit scilo cui⁹ natiuitatis que
manui tue erat gubernata. Benedi
ctum ē enī lignū. p quod fit iustitia. q
manus aūt quod fit idolū. maledictum
ē. tu quidē. & qui fecit illud. q ille quid
q parauit. ē. illud aūt quia est. fragile. ds
eoq⁹ nominat. ē. Inuisibile aūt. q deo fit
deo. impiū. & impietas eius. Creauit quod
fecit. ē. cum illo qui fecit. velocia pari
ter. aūt hoc. & idolus nationū nō erit
vel potest. quia creature dei in odium
facte sunt. & in tentationē animis
hominū. & in muscipulas pedibus
insipientiū. Initium enim fornicationis
ē. exquisitio idolorū. & adinuentio illo
rum corruptio vite ē. Neq; enī erant
ab initio. neq; erunt in perpetuū. Sed q
vanitas enī hominū. hoc aduenerit
in orbem tradit. & ideo breuis illoz fi
nis inuenit ē. A certo enī luctu. do
lens pī. cito fabricauit simulacrum fragi
lem. Et illū qui tunc ḡ homo mo
mentis fuerat. nunc tandē dū colere
cepit. & constituit ut seruos suos sa
cra & sacrificia. Deinde vsu euenente te
pore consuetudine hoc error tanquā lex custodi
tus ē. & tyrannoz impio celebrantes
figmenta. Colebāt quos in palam hono
rare nō poterant homines. q ēst lon
ge esse. & longinquo figura illoz

allata. eudentem imaginē regis.
quē honorare uolebant fecerunt.
ut illum qui aderat tanq̄m p̄sentē
colerent sua sollicitudine. Q uerto
aīi ad hoy cultura. t hos q̄m q̄
honorabant. artificis erumna diligen
tia. Ille enim uolens plus placere
illi q̄m se assumpsit. t laborauit ar
te sua. ut similitudinē in melē figu
raret. q̄ multitudo aīi hominū addu
cta p̄ speciem op̄is. cū q̄m aīi temp̄
tanq̄m homo honoratus fiāt. nulē
dīm erūmauit. Hec sunt utre hūe
decepto. q̄m aut affectu aut regib̄
deseruientes hoīes. incommunicabile
nom̄. lapidib̄ t ligni imposuerunt.
t ñ sufficerat errasse eos circa dei sci
entiam. h̄z t in magno uiuentes in
scientie bello tot t tam magna ma
la pacem appellant. Aut enim filios
suos sacrificantes. aut obscura sacri
ficia facientes. aut insanie plenas
uigilias h̄nt̄es. nec̄ ritam uel nup
tias mundas iam custodiunt. t alt̄
alt̄ p̄ insidias occidit. aut adulte
rant̄ contristat. Omnia cōmixta sūt.
sanguis. homicidiū. furtū. t fides. co
rruptio. infidelitas. turbatio. t p̄iurī.
tumult̄ bonoy dīm immemoratio. aīa
rum inquinatio. uarietas sexuū.
nuptiaz incōstantia. inordinatio
mechie. t impudicitie. Ydolop̄ q̄ido
lop̄ cultura. omnis malt̄ cā. t ra
mus t finis. Aut enim deum letant̄
insanientes. aut certe uaticinantur
falsa. aut iniuste uiuūt. aut pere
rant̄ iur. Quum enim confidunt in i
dolis que sunt sine aīa. male iurā
tes nocere. se ñ sperant. Dextra q̄p̄ ergo
illis eueniet digne. q̄m male de
seruiunt de deo. attendentes. idolis
iniuste iurauerunt in dolo concupis
centes iniuriā. Non enim iuramēti. iniq̄.
t peccatoy pena p̄ambulat semp̄
iniustoy p̄uaricationem.

CXV

Tu aīi dñe ñr suauis t uer es. pa
tiens. t in misa dispones omia.
Parce si peccauim⁹ tui sum⁹. scientes
magnitudinē tuam. Et si ñ peccare
mus. sciremus q̄m apd̄ te sum⁹ cōpu
tati. Nosse enim te consummata iusti
cia est. t scire iusticiam t uirtutē tua
m̄ radix est immortalitatis. Non enim in er
rorem induxit nos hominū malearti
uel exercitatio. nec umbra picturata
labor sine fructu. effigies sculpta per
uarios colores. Cuius aspectus in
insensato dat concupiscentiā. t dilig
to mortue imaginis effigiē sine
aīa. Malop̄ amatores digni. q̄ spē
in talib̄ h̄nt̄ t qui faciunt illos. t
qui diligunt t qui colunt. h̄z t figu
lus mollem terram pressam laboriose
fingit ad usus nros uniuscuiusq̄ nras.
t de eodem luto fingit que munda
sunt in usum nrā. similit̄ t que h̄
il sunt contra. Horum aīi malop̄ qui
sit usus. iudex t figulus. t cum labo
re uano dīm de eodem fingit luto il
le qui paulo ante de terra factus fuit.
t post pusillū se ducet unde accepit
t. repetitus debitū aīe q̄m habebat.
Sz est illi cura. ñ ipsa. laborauit enim
nec q̄m breuis t illi uita. h̄z concurra
tur aurifices. t argentarii. h̄z ere
arios imitatur. t glām p̄fert q̄m

res supuacuas fingut. Cuius & cor eius
vtra supuacua spes illius. & uuo uul
or ira illius. qui ignorauit qui se fin
xit & qui inspirauit illi alam que ope
ratur. & qui insufflauit spm uitalem.
Hi estimauit ludu & artem nequam &
confusione sua compositam ad lu
cem. & opprobrium indecorum etiam eo ma
lo adquirere. Hic enim supra omnes stolt de
linquere qui eo tre malla flagella ua
da & calupnia fingut. Omnis enim insipi
ens & infelices supra modu alie sup
ui sunt. mundi pp stu & impaties illi.
Quia omnia idola nationu estimauit
deos. quibus neq; oculoz usus & ad uide
du neq; nares ad percipiendu spm. ne
q; aures ad audiendu. nec digiti manuu
ad tractandu. & pedes eoz pigri ad
ambulandu. Homo enim fecit illos. et
qui spm uitaz habet in finxit illos. Ne
mo enim sibi similem homo potit deu
fingere. Cum sit enim mortalis. mor
tuum fingit manibus iniquis. melio
r & enim ipe bus quos colit. q; ipse
quidem uiuit. illi aut mortalia. illi autem
numqm. & animalia miserima co
luntur. Inualescente enim comparata hui. a
liis sunt deteriora. nec aspectu alu
quod eoz bus aptabilis bona poterit con
spicere. Effugerunt aut dei laudem.
& reuelationem eius.

CAPUT XVI

Propter hoc p hec similia pati
sunt digne tormenta & p mul
titudine bestiaz exterminati sunt. Pro
quibus tormentis bene disposuisti po
pulu tuu quibus dedisti concupiscen
tiam delectamenti sui nouu saporem
escam parauit eis ortygometram ut
illi quide concupiscentes escam. ppter
que illos ostenta & mutta facta sunt. etiam
a necessaria concupiscentia auerterent.
Hii aut in breui inopes fti. nouam g
tauerunt escam. Oportebat enim illis
quide fame crudelitate supuenire
inuitum. exercentibz & tyrannidem hi
is aut tm ostende quemadmodu inimi
ci illoz exterminabant. Etenim cu
supuenit illis ira bestiaz. ira mor
sibz pulsoz colubroz exterminabant.
Set non in perpetuu permansit ira tua. sed
ad correptionem in breui turbati fti.
signum habuere salutis. ad commemoratio
nem mandati legis tue. Qui enim conuersus
est non hoc quod uidebat sanabatur. Set per te omniu saluatore. Et in hoc
aut ostendisti inimicis nris. qz tu es
qui liberas ab omni malo. Illos enim
locustaz & muscaz occiderunt mors.
& non est inuenta sanitas aie illoz. eo
digni erant ab huiusmodi exterminati. Fi
lios aut tuos. nec draconu uenena
toz uicerunt dentes. Misa enim tua ad
uersus sanabat illos. In memoria
enim sermonu tuoz examinabantur.
& saluabantur ne in aliam incidentes
obliuione. non possent tuo uti adiutorio. Et enim neq; herba. neq; mala
ma sanauit illos. Set tuus dne sermo
qui sanat omnia. Tues dne qui uita
te & mortis habes potestate & deduc
es ad portas mortis & reduc. Homo
aut occidit quide p malitia aiam su
am & cum exierit spm non reuertetur. nec
reuocabit aiam que recepta est. Set tua
manu effugere impossibile est. Negan
tes enim nosse te impij. p fortitudine

brachiū tuū flagellari fuerit. Nouit aūs
z grandinibz z pluuiis. p̄ceptione pal
si fluat. z p̄ ignem consumpti. Qđ eīm
mutabile erat in aqua que omia excel
git plus igne ualebat. Vnde & eīm
obuis multo. Quodā eīm tpe in aduer
tabantur ignis ne combureretur que
ad impios nulla erant animalia. ꝛ
ut ipi uidentes scirent eīm dei uidici
o patiuntur p̄ dei ultionem. Et quodam
tpe in aqua sup naturā ignis erat
debat undiq; ut undique tre nationē
extinguat. Quo quidz angl̄oz escam
uiuit. p̄bin tuū. z panem paratū de celo
p̄stitisti illis sine labore. omne delecta
mentū in se habentem z omnis saporis su
auitatem. Subiam eīm eis tuam. z dul
cedinem tuam. qm in filios his oste
debas. z deseruiens uniuscuiq; uoluntā
ti. ad qđ quis uolebat conuertebatur.
Niu aūt z glacies sustinebant uim ig
nis. z ñ tabescebant. ut scirent qm
ignis inimicoz extinguebat. ignis
ardens in grandine z pluuia choqui
cans. Hoc aūt ideo ut nutrirent iu
stos. etiam sine nutritis oblatē. Creatra
eīm ó seruiens deseruiens. extendebat in
comitium. ad ulos inuitos. z leuioz
sio ad benefaciendū p̄ne. qui in te con
fidunt. Qđ hoc. z tunc in omia ministra
trata omnū nutrici gre tue deseruie
bant. ad uoluntatē hoīs qui a te dele
derati fuerat. ut scirent filii tui quos di
lexisti dñe. qm ñ fructus generationis
pascunt homines. sed sermo tuus hos q̄
in te credūt conseruat. Qđ eīm ab
igne ñ poterat extinguari. statim ab
exiguo radio solis calefiebat tabebat
bat. ut notū omnib; esset. qm oportet
p̄uenire dñm ad benedictionem tuā.
z ad orientem lucis adorare. Jugiani. u
sides. tanqm hibernalis glacies tā
bescebat. z diffluebat tanqm aq̄ fluuialis.

XVII

Magna enim sunt iudicia
tua dñe. z inenarrabilia uia tua
p̄pter quod indisciplinate ase erraūt. Sic
enim p̄ualsum hoīes putare posse diuī
nationem sine. tunc his tenebrarū z longe
noctis compellati. inclusi sub tectis. fu
gitiui ꝑpetue prudentie latere. Se
dum putant se latere in obscuris pe
catis. tenebroso obliuionis uelamīe
dispersi sunt. pauentes horrende. z tum
admiratione animā p̄turbati. Nec enim
que continebat illos spelunca. sine u
more custodiebat. qm canis deter
rens p̄turbabat illos. z plene truces
apparentes. pauorem illis p̄strabant.
Et ignis quidem nulla uis potat illis
lumen p̄bere. nec hydeni lumpide stel
me illuminare potant illam nocte
horrendam. Apparebat aūt illis subi
taneus ignis. timore plenus. z timo
re pulli illius que ñ uidebatur frau
di. estimabant deteriora. Et que ñ uide
bantur. Magice artis appolin exā
derisus. z sapie gla. coreptio illi con
tumelia. Illi enim qui p̄mittebant ti
mores z p̄turbationes expellere. se ab
ista languente hoī cum derisu plenū ti
more languebant. Nam z si mich illos
ex monstrui p̄turbabat. sibilu aīaliū
z serpentiū sibilatione cōmoti
tremebundi p̄ibant. z aerem. quem
nulla ratione qui effugere posset. ne
gantes se inde. Cum sit enī timida

nequitia. dat testimoniū in condēpna
tionem. & cum eīs plumbū lena. cōmu
bata cōsēia. sicḇ eīs est timor ū pre
sumptionis adiutoriū. qđ ego cognou
ous auxilioꝝ. Et dum abiitꝰ timo
r expectauo. maiorem computat lelam
eius causē de qua cōmotum plat. Si
li aīe qui imprecē uere uodem & ab
ūsus & ab altissimus infers supue
nientem eundē somnū dormiendi. a
lusū monstroꝝ. exagitabant timore a
lusū aīe deficiebant. & in
bruescul eīs illus & insanū timoꝝ lu
pueniat. Eundē ū quisq̄n ex illis dor
disset. custodiebatur in carcē sine ferro
reclusus. & eīs multitudo qui erat aut
pastoꝝ aut agricolaꝝ oparus poterā
pauꝝ est. in effugibilem sustinebat
uecitatem. Una enim catena tenebraꝝ
oīm erant colligati. & ue spē sibilāꝝ.
aut uē spiritos tonos auium. so mul
tuaus. aut uis aque decurrentis ui
mul aut sonus ualidus spectataꝝ
terraꝝ. aut iudemul animalū aut
mugitus. aut mugientiū ualida bella
tium uoꝝ. aut relonaul de altissimis
montiḇ celꝝ. defluentes timebant
illos ꝑ timore. Omīs eīs obscuris erat
lumpido lumi uabatur lumine. ſū un
pedul o pḇ. continebatur. solus aut
illus supposita erat gr mul noꝝ umago
tenebraꝝ que supuenura illus erat. ly
ſi ē sibi erant grauiores tenebras.

CAPUT XVIII

Sanctis aut̄ mul maiora erat lu
ce hoꝝ quide uorem auidebant.
& figuram ſū iudebant. Et qui ſū ipsi
ꝑ eadem passi erant magnificabant.
& qui ante leti erant eīs ſū ledebant
gr̄as agebant. & ut esset differentia do
num perebant. ꝑ qđ ignu ardentem
columnam ducem habuerē ignoꝝ inc.
& solem sine lesura bonū hospitiū ꝑsti
tit. Ignu quide illi carere luce. & pati
carcem tenebraꝝ. qui inclusos custodi
ebant filios tuos. ꝑ quos inexpiabat
in corruptū legis lumen lelo dari. eīs
cognarent uiliꝝ occide infantes. Et
uno exposito filio & liberato in tradu
ctionem illoꝝ. multitudinē filioꝝ ab
stulisti & parē illos pdidisti in aqua
ualida. Illa eīs noꝝ aute cognita eli
a patribꝰ nr̄is. ut uere sacrel quiḇ
in aīm̄ crediderunt. atque equoreos
ecēt. & ingressa ē aīa ꝑ ipsū tuo sanctā
quidem uiliꝝ. inuiliꝝ aīl ceīmina
tio. & ideo eīs lesisti adiutamos. sic nos
puocasti magnificasti. Absconse enim
sacrificabant uiri pīi bonoꝝ & institu
e legem in concordiam dispositerunt.
simulq̄ bona & mala ꝑceptuos uiliꝝ.
patrias detantantes laudes. Relonaba
bat aīi inconuenient inimicoꝝ uoꝝ.
& flebilis audiebatur planctus plo
ratoꝝ infantiū. & simili aīi pena ser
uul cum dño afflictus. & popularis
homo regi simulia passus. & similiꝰ g
otis uno nōie mortui. mortuos habe
bant insepabiles. Nec eīs ad sepe
liendū inim sufficiebant. qui uno mo
mento que erat pelatoꝝ natio illoꝝ
exterminata ē. De oīḇ eīs ſū credentes
ꝑ veneficia. tunc cum ꝑmū filiū exti
nctū. ꝑmogenitoꝝ sepulchrō plan
derit de ē. Cum eīs querentes silentiū
contingeret oīa. & noꝝ in suo cursu
medium te heret. omipō uerbo tuū ex

lueul de celo a regalib; sed ib; durus
debellator in mediam ciuitatem iram
plenum gladi aurul insimulatum
impiũ cuũ portans. Et statul reple
uit omnia morte. z usq; ad celũ attin
gebat stanul in terra. Tunc continuo
usul somnioy malo; turbantur il
los. z timores supuenerũ insperati. I
alius alibi pectul semiuiuus. ppt
quũ moriebatur eam demonstrabat.
Visiones enĩ que illos turbauerunt
hec ꝓmonebant. ne usq; quaq; ma
la patiebantur. ꝓtent. Tetigit aũ
tunc z uisos temptatio mortis. et
cõmotio in heremo fca ẽ multitudiꝫ.
ꝫ ñ diu ꝓmansit ira tua. Speranꝫ
enĩ homo sine querela deprecari ꝓ
plis. ꝓferent scientiis sue sacrum
orationẽ z ꝓ intentiõ deꝓcationem
allegans. restitit ue z finem impositi
to necessitati. offendent enĩm tuus ẽ fa
mulus. Nec aũ turbas. ñ in uirtute
corporis. nec armatura potentie. ꝫ
ubo illũ qui se uerabat subiecit.
uranitra parentiũ z testamentũ com
memorans. Cum enĩ iam accensi
crediderent sup afflictiõ mortuũ unꝰ
stratꝰ z amputatum impetũ z diuisiꝫ
illam que ad unos ducebat uiam.
In uestre enĩ potest quũ habebat. toc
erat orbis terre. z parentiũ magnalia
in quoy oculiꝫ lapidi erant sculp
ta z magnificentia tua in diademate
capitis illi erat scripta. ppt ꝫ aũ hys
cessit qui exterminabat z hec exterminꝫ
erat enĩ sola temptatio ue sufficiens.
impiis aũ usq; in nouissimũ
sine ulla ira supuenit. Predebat u-
z furiam illoy. Cum ipi eũ teneri enĩ
ut seducere. z eũ magna solliciudiꝫ
ꝓmittebant illos. consequebant illos
pisse actus. Adhuc enĩ unꝰ manꝰ hinc
luctum. z deplorantes ad monumenta
mortuoy. aliam sibi adimplere cogi
tationem insile. Et quos uocantes ꝓ
ceperant hos tanquã fugitiuos ꝓsequ
bantur. Ducebat enĩ illos ad hunc fi
nem digna uecticas. z hoy que acci
derant cõmemorationẽ amittebant ut
que deerant cõmentis repleret pu
nitio. z ꝓis quidem tuus mirabiliꝫ in
firet. illi aũ nouam mortẽ inuenirent.
Omnis enĩ creatura ad tuũ genꝰ ab ini
tio refigurabatur. deseruient quib
ceptis. ut pũ tuu custodirent illeꝰ.
Flam nubes castra coꝝ obumbrabat.
z ex aqua que ante erat ira arida ap
parutꝰ z in mari rubro uia sine impe
dimento. z campus germinauit de ꝓfun
do numo. Ꝙ quem omnis natio transꝰ
iuit que tua tegebatur manu. mide
res tua murabilia z mouibra. Tanq;
equi enĩ depaũti z tanquã agni exul
tauit magnificantes te dñe qui li
berasti illos. memores enĩ erant ad
huc eoꝝ que in nicolaum illoy facta
fuerant. quemadmodũ ꝓ natione am
maluit educi ira multitudine ra
nam. Ho uillime aũ uidere nouã ge
nerationem auiũ. cum alacriti concupi
scentia. postulauit escam epulari
us. In allocutione enĩ deficiẽs. al
terius illius de manu ortygometra. z
uerationes pectoriꝫ. supueneri. nõ
sine illis que aũ ira erant augmẽ

XIX

tul p̄ uim flumin̄. Juste eūi pane dauit.
sedm̄ suas nequitias. Et eūi deest abilis
orem uir hospitalitate nutriuerit. Aliq̄
deū ignotos ū recipiebant aduenal.
alij aūt uenos hospites in seruitutē ac
cipiebant Et ū solum hoc. l; z alī quid
reprehensibile erat illoy. q̄m iniuste recipie
bant extraneos. Cum aūt cum leticia re
ceptum hos q̄m eisdem usi erant mise
ricors. benignissimus affluerēt doloribus. Pe
ū sunt aūt certare. sicut illi in scriptu
ris. cum libros aperiūt coram eūi rene
bat. unūquisq; ostiū suum custodi
re debat. Ju se enim electos dum custodi
unt. sicut in organo equalitatis sonus
unanimitatem z omnia suū sonū custodi
unt. Vide z estimari ex ipso creatore ut
rest. Agricola eūi in agrica conseruabā
tur. z queq; erant nocentia. in tra
uisebant. Ignis in aqua ualebat
sup̄ siam nutriri. z aqua extinguen
ti ignem obliuisebatur. flamme e
contrario corruptibilem alimenti. ū nera
uerunt carnes ambulia animi. nec dis
soluebant illam que facile dissoluebā
tur. sicut glacies in aquam escam. Ju oī
bz eūi. dixe magnificastis p̄lium tuū. et
honorastis z ū deprecati. in omni tempe
re in omni loco assistens eis. Explicit lib
Incipit. Incipit prologus libri ihu filii
Multos nob z magistrat
uos. p legem z p̄phas alios q; equi secuti sunt illos
sapientia demonstrata ē.
in quibz oportet laudare istū. doctrine
z sapie causa. q; ū solū ipos loquentes
nisi ē peritos. sz etiam extraneos posse
z discentes z scribentes doctissimos fie
ri. Anuus ihs ihc postquā se ampliꝰ de
dit ad diligentiam lectionis legis
z p̄phar. z aliorū librorū. qui nob a pa
tribz nīl traditi sunt. uolūt z ipse
scribere aliquid horū. ut proficiat que
ad doctrinam z sapiam pertinent. ut de
siderantes discere. z illos proficere. ma
gis magisq; attendant animo. z ad le
gendum uitā conforment. Hortor
itaq; uenire uos cū benuolentia z
attentiori studio lectionē facere z uenia
am hīe in illis. in quibz uidentur de
fuisse. intelligentes. q̄m quidē sapie z doctē in
uerborū compositione. sed dissimiles
sibi hebraica. q̄ translata fuerunt
ad aliam linguam. non solū aūt hī.
sz ipa lex z p̄phe. cetaq; alia librorū.
ū parum hīt differentiā. q̄ ut ipe
dicuntur. Jam in octauo z octuagesimo
anno regnante ptholomeo euergete. re
gis. postquā quem in egyptum. cū
multā cū tempis ibi fuisset. inuenit li
bros relictos ū parue neglegentie de doctrine
Itaq; bonā z necessariam
puram z ipe aliquā addere diligentiā
z laborem impendendi. ibi labōi z mul
ta uigilia attulit. doctrinam in spacio
temporis ad illa q̄ ad finē inducunt le
gē dare z illis qui uolunt animū in
tendere z discere quemadmodū oporteat
uiuere mores. qui sedm legē dei uiuere
sucrunt uitā agere. Explicat prologus. Incip
liber ecclesiasticus.
Omnis sapia a dño dō
est. z cum illo fuit
semp z est ante eūi.
Harenam maris. et
pluuie guttas z dies

celi qui dinumerauit arenam terre et pluuiam ab
ysti qui mensus est sapiam dei precedit
omnia qui inuestigauit prior omniu
creatra est sapia. et intellectus prudentie
ab eo. Fons sapie verbum dei in excel
sis. et ingressus illius mandata eterna.
Radix sapie cui revelata est. et aditus ei
illius quis agnouit. Disciplina sapie
cui revelata est. et manifestata. et mul
tiplicationem ingressus illi quid intel
lexit. Unus est altissimus creator omnipo
tens potens et metuendus nimis. sedens
super thronum illi. et dominans dns. ipse
creauit illam spu sco. et vidit et dinume
rauit et mensus est. et effudit illam super
omnia opa sua. et super omnem carnem. secm
datum suum. prebet illam diligentibus se. Ti
mor dni gla et gfano. et leticia et coro
na exultationis. Timor dni delectabit
cor. et dabit letitiam et gaudium in
longitudinem dierum. Timenti dnm be
ne erit in extremis. et in die defunctio
nis sue benedicet. Placitum dei honora
bilis sapia. quibus alii apparuerit in
iustu. diligunt eam in visione. et in
agnitione magnalium suorum. Justus
sapie timor dni. et cum fidelibus in mul
ta concreatus est. et cum electis feminis
creditur. et in iustis fidelibus agnoscet.
Timor dni. iste religiositas. Religio
sitas custodiet. et iustificabit cor. locu
dicatur atq gaudium dabit. Timenti
dnm bene erit. et in diebus consummatio
nis sue benedicet. Plenitudo sapie
timere dnm. et plenitudo a fructibus
illi. Omnem domum illius implebit a ge
nerationibus. et thesaurizabit illa a the sau
ris illi. Corona sapie timor dni. re
plens pacem et salutem fructum. et vidit et
dinumerauit eam. Verbum enim sui do
na dei. Scientia et intellectus prudentie.
sapia computatricem et gliam tenentium
eam creatam. Radix sapie est timere dnm.
ramus eius longeui. In thesaurus
sapie intellectus. et ista religiositas ere
ditabit antecessores sapia. Timor dni
expellit peccm. Nam qui sine timore
est non potest iustificari. Iracundia enim
animositatis illi. subitus ille est. Vsq;
in tempus sustinebit patiens. et postea
reddetur iocunditatis. Non demittit ver
ba in tempus absondet. sua illi. et la
bia multorum enarrabit sensum illi. In
thesaurus sapie significatio discipli
ne. erectio autem peccatorum autumna dei.
Filii concupiscentes sapiam. conserua iu
stitiam. et dns plebit illam. Si sapia. si
et disciplina timor dni. et ea que placita
coram est illi. fides et mansuetudo. et
adimplebit thesauros illi. Non sis in
credibilis timor dni. ne accedens
ad illum duplici corde. Ne fueris hypo
crita in conspectu hominum. Et stultitiam
zeti labius tuus. Attende in illicitos
te eadas. et adducas ante tue inhonorē.
et revelet dns abscondita tua. et in me
dio synagoge eliciet te. quia accessisti
ad nefandum. et cor tuum plenum est
dolo et fallacia.

Fili accedens ad seruitutem dei. sta
in iustitia et timore. et para am
mam tuam ad temptationem. Depime
cor tuum. et sustine inclina aurem tuam
et excipe verba intellectus. ne festines in
tempus obductionis. Sustine iustis

rationes dei. Continuge deo & sustine. ut crescat in nouissimo vita tua. Omne qđ ẽ applicuĩ fiũ accipe & in dolore sustine. & in humilitate tua patiam habe. quĩ in igne probatur aurũ & argentũ. homines uero receptibiles in camino humiliationis. Crede dõ & recuperabit te. & dirige uiam tuam & spa in illum. Serua timorem illi & in illo uetascle. qui custodiunt dñm sustinebunt iustitiam ei & dẽle ctabit ab illo ne cadatis. Qui timent dñm credent illi & nõ euacuabũt iustificationes ei. Qui timent dñm sperate in illũ & in obiectationem uenient uobis in misericordiam. Qui timent dñm diligite illum. & illuminabunt corda uestra. & spirante filij nationes hominũ & sectore equa nullus sperauit in dño & confusus est. Quis inuentus in mandatis ei & delictus est. Aut quis inuocauit illũ & despexit eũ. Quĩ pius & misericors est dñs. & remittet in tempe tribulationis peccata & protector est omnibus exquirentibus se in ueritate. Ve duplici corde & labiis sceleratis. & manibus malefacientibus. & peccatrici ingredienti duabus uiis. Ve dissolutis corde qui non credunt deo. ideo non protegentur ab eo. Ve hijs qui perdiderunt sustinentiã & qđ dẽliquerunt uias rectas. & direxerunt in uias pravas. Et quid facient cũ uisitatione ceperit dñs. Qui timent dñm. non est incredibiles uerbo illi & qui diligunt illum. custodient uias eius. Qui timent dñm inquirent que beneplacita sũt illi & qui diligunt eũ. replebuntur lege ipsius. Qui timent dñm parabunt corda sua & in conspectu illius sanctificabunt animas suas. Qui timent dñm custodiunt mandata illius & patientiam habebunt usq; ad uisitationem illius dicentes. Si pñiam non egerimus. incidemus in manus dei. & non in manus hominũ. Sicut enim magnitudo eius. sic & misericordia illius cum ipso est.

Fili in lapide ecclesiastico uultum. & noli erubescere confessionem tuam. Impinges in lapidem offendiculi. contra torrentem aquarum. & contra illum qui obedit pñs audire filij delicti. & sic facere ne ruinam sentias. Honorifica patrem in toto corde tuo. & ne obliuiscaris dolores matris tue. Memento quoniam ex eis natus es. & quomodo retribues eis omnia que dederunt tibi. Honora dñm in tota anima tua. & honorifica sacerdotium. & mundare in tribulationibus suis. Sicut zelus est qui timet dñm. qui requirit voluntatem illius. Zelus legis est qui subintrat animam illius. & in medio domus illius figet tentoria. Timor dñi est principium sapientie. & cum fidelibus in utero creata est. Apud homines electa est nutrimentum illius. & in hominibus habebit consummationem. Timor dñi est principium dilectionis illius. Fides autem illius & mansuetudo cum utero matris illius adherebit illi. Apud homines habebit testimonium sapientie sue. & in congregatione sanctorum laudem inueniet. Timor dñi est principium acceptabile. & fidelibus in utero creata est. Timor dñi est principium mandatorum. & in fide recta & mansuetudine cordis illius. Timor dñi est principium legis. & cum humilitate & tolerantia iustificationes eius. Timor dñi est principium scientie. & in fide & mansuetudine & humilitate cordis illius. Timor dñi est principium honoris. & gloriationis. & letitie. & corone exultationis. Timor dñi est principium placendi deo. & in dilectione illius. & in mansuetudine illius. Timor dñi est principium electionis. & usum illius habebit. Timor dñi est principium gratie. & in fide & mansuetudine & humilitate cordis illius. Timor dñi est principium dilectionis. & lucis eius. Timor dñi est principium humilitatis. & in patientia illius. & in tolerantia illius. Timor dñi est principium sapientie. & in fide & mansuetudine & humilitate cordis illius. Timor dñi est principium honoris. & gloriationis. & letitie. & corone exultationis. Timor dñi est principium placendi deo. & in dilectione illius. & in mansuetudine illius. Timor dñi est principium electionis. & usum illius habebit. Timor dñi est principium gratie. & in fide & mansuetudine & humilitate cordis illius. Timor dñi est principium dilectionis. & lucis eius. Timor dñi est principium humilitatis. & in patientia illius. & in tolerantia illius.

memorabit tu. ⁊ sicut in sereno glacies soluentur tua pcā. Qñ male fa
ciet ē qui reliquit pcīm ⁊ ē maledict
a dō qui eraspat matrē. fili in mansue
tudine opa tua pfice ⁊ sup hominē
glām diligeris. Humilia magnū es. hu
milia te in oīb⁹ ⁊ coram deo inuenies gr̄īm. Qñ magna potentia dei
solus ⁊ ab humilib⁹ honorat⁹. Al
tiora te ne quesieris ⁊ fortiora te ne
scrutatus fueris. ⁊ q̄ precepit ē dñs illa
cogita semp ⁊ in pluribus operib⁹ eius ne
fueris curiosus. Non ē enim tibi necesse
scrutiñ. ea que absconsa sunt videre
oculis tuis. In supuacuis rebus noli scru
tare multiplicem ⁊ in pluribus operib⁹ ei⁹
ne fueris curiosus. Plurima enim sup sensū
hominū ostensa sunt ē. multos enim
supplantauit suspicio illoꝝ ⁊ in uanis
tate detinuit sensus illoꝝ. Cor durum
male habebit in nouissimo. ⁊ q̄ amator
pcīi in illo pībit. Cor ingrediens du
as uias. nō habebit requiē ⁊ prauum cor
dis in illis scandalizabit⁹. Cor nequā
grauabit⁹ in doloꝝ ⁊ pcōr adiicet
ad peccandū. Sinagoge supboꝝ nō ē
sanitas. fiuntq; enim peccati eradicabit⁹
in illis. ⁊ nō intelligit. Cor sapientis in
telligent in sapiā. ⁊ auris bona au
diet cum omī concupiscentiā sapiam.
Sapiens cor ⁊ intelligibile abstinebit
se a pcīis. ⁊ in operib⁹ iustitie sustentis
habebit. Ignem ardentem extinguit
aqua. ⁊ elemosina resistit peccatis.
⁊ dñs prspector eius. Qui reddit grām
meminit in posterū. ⁊ in tpe casus sui
inueniet firmamentū.

Fili elemosinā pauperis ne defrau
des. ⁊ oculos tuos ne transferas a pau
pere. animam etiamnē ne despicias.
⁊ ñ eraspes pauperem in inopia sua.
Cor inopis ne affligas. ⁊ ñ protrahas
datum angustiati. Rogationē con
tribulati ne abiicias. ⁊ ñ auertas fa
ciem tuam ab egeno. Ab inope ne au
tas oculos tuos ꝑ iram. ⁊ ñ reliquias
querentib⁹ tibi recto maledicē. ma
ledicentē enī tibi in amaritudīe ālē.
exaudiet⁹ precatio illius. exaudiet
aīā eī⁹ que fecit illū. Congregationi
pauperi affabilem te facito. ⁊ pībro
humilia aīam tuā. ⁊ magnato hu
milia caput tuū. Declina pauperi
sine tristitia aurē tuam. ⁊ redde debi
tum tuū. ⁊ respondē pacifica in mā
suetudine. Libera eum qui inuitam
patitur de manu supbi. ⁊ ñ acrideat
tibi in aīa tua. Iudica pupillo. defen
de uiduā. Iudicando ergo mi
seros pupillis ut pī. ⁊ p iusto ma
tri illoꝝ. ⁊ eris uelut filius altissimi
obediens. ⁊ misereberit⁹ tui magis
q̄m mat̄. Sapiā filius suus tuam
instruet. ⁊ illuminabit⁹ exquirentes se.
⁊ pībro in sua iustitie. Qui illum di
ligit. diligit animam. ⁊ qui mane
mane ad illam compledentur placētē
eius. Qui tenuerit illam hereditabunt. ⁊ quo introibit benedi
cet dñs. Qui seruiunt ei obsequentes
erunt scō. ⁊ eos qui diligunt illā di
ligit dñs. Qui audit illam iudicabit
gentes. ⁊ qui intenderit illam secu
rus habitabit confidens. Si crediderit ei hereditabit illā. ⁊ eius in confirmati
one creature illoꝝ. q̄m in tentatio
ne ambulabit eius. ⁊ in primis ele

gre eum. Timore & merci & ypocri
tem inducet ciē illū & cruciabit illū
in tribulatione doctrine sue. donec
tempret illū in cogitationib⁹ ille.
& tradat aīe illius. Ego firmabit illum.
& ner' adducet directū ad illū & let
ificabit eum & denudabit abscondita
sua illi. & thesaurizat sup illū scīam
& intellectū iustitie. Si aūt aberrauerit
delinquet illū & tradet eū in manū im
mici sui. Filii conserua tps. & deuita a
malo. & aīa tua ī confundantis dicē
tem. Est enī confusio adducens pec
catū & est confusio adducens glām &
grām. Ne accipias faciem aduersus fac
em tuam. nec aduersus aīam tuā mē
dacium. Non reuereatur primū tuū i
casu suo. nec retineas uerbū in tpe
saluris. Non abscondas sapiam tuā
in decore eius. In lingua enī agnoscit
sapia & sensus & scīa & doctrina in ūbo
sensati & firmamentū in opib⁹ iustitie.
Non contradicas ūbo ueritatis ullomō.
& de mendacio mendacionis tue con
fundē. Non confundaris confitēs pecā
ta tua & ne subiicias te homini p peccō.
Noli resistere cont' faciem potentis.
nec contendas cont' torrentem fluuij. & usq
ad iustitiā agonizare p aīa tua & usq ad mor
tem certa p iustitia & dns expugnabit
p te inimicos tuos. Noli citatus ēe
in lingua tua & mutilus & remissus
in opib⁹ tuis. Noli ēe similis in domo
tua. timens domesticos tuos. & qui sūt
subiectos ti. Non sit porrecta manus tua
ad accipiendū & ad dandū collecta.

Noli attendere ad possessionē iniquas. & ne dicas ē in sufficie
entia mea. Ne trahe eā in tempe iudi
cie & obductionis. Non sequaris in
fortitudine tua concupiscentiā cor
dis tui & ne dicas quis potest aut
quis me subiugabit ppter fortitudinē meā. dns enim
iudicabit iudicabit. Ne dicas peccā
ui & quid mi accidet triste. altissimus
est patiens. reddet tibi. Ne gratiam
pcō noli esse sine metu. nec adiungas
pcm sup pcm. & dicas miseratio dñi
mi magna ē multitudinis peccōm
meoy miserebitur. & si eā ira ab
illo citō proximat & in peccatores respiciet
ira illius. Non tardes conuerti ad dñm
& ne differas de die in diem. Subito
enī ueniet ira illius & in tpe uindictē
disperdet te. Noli auarus ēe in donis
inutilis. nec sis importunus ubi non de
obductionis & inuidiose. Non uentileg
te in omnē uentū & in eas in omnem
viā. Sic enī peccator probatur in duplici
lingua. Esto firmus in via dñi &
in utraque tensus tui & scīa & ysequare
te ubi pacis & iustitie. Esto mansue
tus ad audiendū ubū dei & intelli
gas & cum sapia proximi responsū re
tum. Si est tibi intellectus. respondeat pro
mo. Si nō sit tibi manus tua sup os tu
um. ne capiaris in ūbo indisciplinato
& confundaris. Honor & glā in deo
ne tendas lingua uero imprudentis
subuersio ipsi est. Non appellent te susur
to & lingua tua capiaris & confunda
ris. Sup furem enī ē confusio & pnia
& detestatio pessima sup bilinguem. Su
furratoni aūt odium & inimicitia & co
tumelia Justifica pusillum & mag
num similiter.

Noli fieri p amico tuum ꝑ ꝓximo
tuo. Impium enī ꝛ contumeliam
malus hereditabit ꝛ omnis peccator
inuidul ꝛ bilinguis. Non te extol
las in cogitatione aīe tue: ne forte
tanquam taurus. ne forte eli datur imprud tua
p stultitiam ꝛ folia tua comedat ꝛ
fructus tuos ꝑdas ꝛ relinquaris ue
lut liguū aridum in deserto. Aīa e
nim nequā disperdet qui se ho ꝛ īgau
dit inimice dabit illum. ꝛ deducet in
sortē inproperii. Verbū dulce multiplicat amicos ꝛ mitigat inimicos. ꝛ
lingua eucharis in bono hoīe abū
dabit. Si habes pacifice sint tē. ꝛ consiliarius tē sit unus de mille. Si pos
sides amicū in temptatione possi
de eū ꝛ nō facile credas ei. Est enī a
micus sēdm tps suū. ꝛ nō permanebit
in die tribulationis. Et ē amicꝰ qui
conuertitur ad inimicitiā. ꝛ tē amicꝰ
qui odiū ꝛ rixam ꝛ conuicia denu
dabit. Est aūt amicꝰ socii mense. nō
permanebit in die necessitatis. Amicus si permanserit fixus. erit ꝛ ēsi
coequalis. ꝛ in domesticis tuis fidu
cialiꝰ aget. Si humiliauerit se contra te. ꝛ a facie tua absconderit se. una
cum eis habebis amicitiam bonā.
Ab inimicis tuis separe ꝛ ab amicis
tuis attende. Amicus fidelis protectio
fortis: qui aūt inuenit illū. inuenit
thesaurū. Amico fideli nulla ē cōpa
tio. ꝛ nō est digna ponderatio aur ꝛ ar
genti contra bonitatem fidei illī. Amicus fidelis medicamentū vite ꝛ īmor
talitatis. ꝛ qui timent dñm inue
nient illū. Qui timet dñm eque ha
bebit amicitiā bonam. eqm sēdm illū
erit amicus illī. Fili a iuuentute tua
excipe doctrinam. ꝛ usq; ad canos in
uenies sapiam. Qui is qui ad eam ꝛ se
minat accede ad illam. ꝛ sustine bonū
fructus illī. In opere enī ipī exiguum
laborabis. ꝛ cito edes de generationi
bus illius. Quā aliqa ē inuīl sapia in
docilis hominib; ꝛ nō permanebit in illa
eros. Qui lapidis inuīl; ybatio
erit in illis ꝛ nō demorabuntur prope
illam. Sapia enī doctrine sēdm nomē
eius erit. ꝛ nō multis ē manifesta. Qui
bus aūt aguita ē permanet usq; ad cō
spectum dei. Audi fili ꝛ excipe consi
lium intellēs. ne abicias consiliū
meū. In ure pedē tuū in compedes illī.
ꝛ in torques eius collū tuū. Subiice
humerū tuū ꝛ porta illam. ne acce
dueris a vinculis eius. In toto aīo tuo
accede ad illam. ꝛ in omni virtute tua
a sequa uias eius. Inuestiga illam. et
manifestabit tibi ꝛ continens fac
ne delinquas eam. In nouissimis
eius inuenies requiem in ea. ꝛ conuer
tetur tē in oblectationē tibi. ꝛ erunt tē
compedes eius in protectione fortitu
dinis ꝛ bases uirtutis. ꝛ torques illius
in stola glē. Decor enī iuuenē ē in illa.
ꝛ umera illius alligatura salutaris.
Stolam glē indues eam. ꝛ coronā
gratulationis ipones tibi. Fili si at
tendis tu disces eam. ꝛ si accōmoda
ueris animam tuam. sapiens eris. Si
inclinauris aurē tuam. excipies doc
trinam. ꝛ si dilexeris audire sapiens
eris. In multitudine ꝓlixoꝝ prude
tium sta. ꝛ sapie illoꝝ ex corde con

ūngere. ut omnē narrationē di-
scis audire. ꝛ pūbra laudis ñ effugi-
ant a te. Ti ñ uideris sensatū. euagla
ad illum. ꝛ gradus o⁹ hoy illē exerat
ap̄ pes tuus. Cogitatū habe in p̄ep
tis dei. ꝛ in mandatis illius maxime
assiduus esto. ꝛ ipe dabit tibi cor. ꝛ con
cupiscentia sapie dabitur tibi.

VII

Noli facē mala. ꝛ ñ te apphendent.
Recede ab iniquo. ꝛ deficient mala
ab te. Non semines mala in sul-
cis iustitie. ꝛ ñ metes ea in septu-
plum. Noli querere ab hoīe ducatū
neq; a rege cathedram honoris. Non
te iustifices ante dñm. qm̄ abhorret
cordis ip̄e. ꝛ penes regem noli uel-
le uideri sapiens. Noli querere fieri
iudex. nisi ſ̄ ualeas uirtute irrumpe
iniquitates. ne forte extimescat fa-
ciem potentis. ꝛ ponas scandalum
in aduitate tua. Non peccet in mul-
titudine ciuitatis. nec te inuoluas in
p̄cm. neq; alliges duplicia peccata.
nec enī in uno eris innocuus. Noli es-
se pusillanimis in ora tua. Orationē ꝛ
factere elemosinā ñ despicias. Ne dicas in
multitudine munerū meoꝝ respiciet
ds. ꝛ offerenti me do altissimo. sicut
cepit munia mea. Non irrideas ho-
minē in amaritudine aīe. ē enī qui
humiliat ꝛ exaltat. unusquisq; cor dñ.
Noli amare mendaciū. ad ultiōnē ferē
cuiq; neq; in amicū similē facias. No
li uelle mentiri. odie mendaciū. assi-
duitas enī illi si est. bona. Noli ido-
neus ee in multitudine p̄sbyteroꝝ. nec
oret ille in tua oratione. Non oderis
laboriosa opa. ꝛ rusticationē ab al-
tissimo creatam. Non te reputes in
multitudine uindictā peccatoꝝ. cogita
to ue q̄m ñ tardabit. Humilia ual
de spīm tuū. q̄m ultionē carnis im-
pij. ignis ꝛ uermis. Noli p̄uaricari in
amicū. pecuniā differentē. nec frē
carissimū auro sp̄reūs. Noli discede
a muliere sensata ꝛ bona. q̄m sortis
tus es in timore dñi. Grā enī mere
cundie illius sup aurū. Non ledas ser
uum operantem in ueritate. nec mer-
cenarium dantē aīam suam. Seruus
sensatus sicut ē dilectus q̄si aīa tua. Ne
defraudes illū libertate. nec mittas
delinquas illū. Pecora tibi sunt. attē
de illis. Et si sunt utilia. pascentur
apd̄ te. Si ñ tibi sunt. euende illos. ec
ce tua illos a puentia illoꝝ. filie ē
sunt. semina corpus illaz. ꝛ ñ ostendas
hylarem faciem tuam ad illas. Ira
de filiam. ꝛ grande opus feceris. ꝛ hoī
sensato da illam. Si mulier sit elata ē. sedu
cit aīam tuam. ñ pcias illam. ꝛ oblī
ñ credas te in toto corde. Honora pa
trem tuū. ꝛ gemitus matris tue ne
obliuiscaris. Memento q̄m ex ip̄
illos ñ fuisses. ꝛ retribue illis quo
modo ꝛ illi tibi. In tota aīa tua time
dñm. ꝛ sacerdotes illius sanctifica. In to
tius tua dilige eū qui te fecit. ꝛ
ministros eius non delinquas. ho
nora dñm ex tota aīa tua. ꝛ honori
fica sacerdotes. ꝛ purga te cū bra
chijs. Da illi partē sicut mandatū
est tibi. primitie. ꝛ purgationis. ꝛ de
negligentia purga te cum paucis.
Datum brachion tuoꝝ. ꝛ sacrificium
sanctificationis. offeres dño munia sanc

ꝛ pauꝑi porrige manū tuam. ut ꝑfi
catur ꝓmissio ꝛ benedictio tua. grā
dati in conspectu oīm iuuenum. Et
mortuo ī pheas gram. Non desis
plorantibꝫ ut consolationē ꝛcipias cū
gementibꝫ ambula. Non te pigeat u
sitare infirmū. Ex his enim in di
lectionē firmaberis. In oīb⁹ opib⁹
tuis memorare nouissima tua. ꝛ
nequā ī peccabis.

VIII

Non litiges cum ꝯpotente
ne forte incidas in manus
illius. Non contendas cū iniquo loqui
tur tibi. o multos enim ꝑdidit aurū atq;
argentū. ꝛ usq; ad regū extendit cor
ꝛ contrit. Non litiges cum homine
linguato. ꝛ ī ignē illius
ligna. Non cōmunices hominī in
docto. ne male de ꝓgenie tua loquā
tur. Ne despicias hominē aduersus
se a peccā. nec inupes ei. q enim oīs
in corruptione sumus. Ne ꝓ
nas hominē in sua senecta. ꝛcī enī
nob⁹ senectus. Noli de mortuo
tuo gaudē. scīm⁹ q̄m oīs morie
mur. gaudiū uolumus nesciri. Ne de
spicias narrationē ꝑbentū. sapi
entiū. ꝛ in ꝓbiis illoꝝ conuiare. In
ꝑis enī discēs doctrinam intellect⁹
ꝛ seruire magnatis sine querela.
Non te pretereat narratio seniorū. ex
ipis enī discēs a parentibꝫ suis. Quia
ab ipis discēs intellectū ꝛ in tempe
re necessitatis dabis responsū. Non ī
cendas carbones peccatoꝝ anguēs
eos. ꝛ ne incendaris flamma ignis
peccatoꝝ illoꝝ. Ne cōtra faciem tuā ō
tumeliosi. ne sedeat q̄ insidiator o
re tuo. Noli seruare hominē fortiorē
te. Od si seruaueris. ei ꝓuū habe.
Non spondeas sup usuriē tuā. Od si
spōndis. ei restituendū cogita. Non
iudices cōtra iudicem. q̄a sedm q̄d
dignū est iudicat. Cum audace non
eas in uia. ne forte grauet mala sua
in te. Ipe enī sedm uoluntatē suā
uadit ꝛ tumul cum stulticia illī pres.
Cum tacendo ī facias tecum. ꝛ cum
audace ī eas in desertū. Quia ei mul
est aīa illī⁹ sanguis. ꝛ ubi ī ē aduerto
tum eliderē te. Cum sanus ne consili
um habeas. ī enī potiunt diligē nulli q̄
ipis placent. Coram extraneo ne face
as consiliū. ne scis enim quid pariet.
Non oīm hoī cor nuli manifestes. ne
forte inferat ē grauā ꝛ conuitiet⁹ ti

IX

Non zeles mulierē sinus
tui. ne ostendat sup te malitiā
doctrine nequā. Non des mulieri
potestatē aīe tue. ne ingrediatur in
uirtute tua ꝛ confundaris. Ne respi
cias mulierē multiuolā. ne forte ī
cidas in laqueos illi⁹. Cum saltatrice
ne assiduus sis. nec audias illam.
ne forte pereas in efficacia illi⁹. Vir
ginem nē conspicias. ne forte scan
dalizeris in decore ei⁹. Non des fornī
cariis aiam tuam in nullo. ne pdas
te ꝛ hereditatē tuam. Noli curiositi
ere in uiis ciuitatis. nec oberra
ueris in plateis illi⁹. Auerte faciē tuā
a mulierē compta ꝛ ī circūspectas
speciem alienam. ꝓp speciem mulie
ris multi perierūt ꝛ ex hoc con
cupiscentia quasi ignis exardescit

Omis mulier que ebr fornicaria ẽ
sterilis in via conculcabitur. & pene
mulieris aliene multi admirati
reprobi ẽ facti sunt. Colloquiũ eius illius
quasi ignis ardebit. Cum aliena
muliere ne sedeas omino. nec accum
bas cum ea sup cubitũ. ne forte deflue
ce tuũ in illam. & sanguine tuo la
bares in perditionem. Non delinquas
amicũ amiquũ. nouus enim ẽ error
similis illi. Vinũ nouũ. amicũ nouũ
Vetera cura. & cum suauitate bibes
illud. Non zeles gl̃iam tyranni pessi
ũ enim scis que ventura sit ultio
filio. Non placeat tibi iniuria inui
storis. Ne forte cum ultis ad inferos nõ
placebit impius. Longe abesto ab
homine potestatẽ hñte occidendi.
ñ sustentandi. & ñ supplicatus timore
mortis. Si accesseris ad illũ. noli a
liquid cõmittere ne forte auferat
uitam tuam. Communionẽ mortis
fuge. qm̃ in medio laqueos ingre
dieris. & sup dolentũ arma ambu
labis. Sedm̃ uirtutẽ tuam caue te
a pñti tuo. & cum sapientibus & pru
dentibus tracta. Boni uiri sermo ẽ con
uiue. & in timore dei sit ẽ gl̃iatio. ex
ui sensus sit tibi cogitatus dei. & oĩs
narratio tua in preceptis altissimi.
In manu artificum opa laudabũ
& princeps pli in sapia sermonis sui.
& in sensu suo sermoni subi. Terribi
lis ẽ in civitate sua homo linguo
sus. & temarius in ore suo odibilis erit.
Video sapiens iudicabit
plm̃ suũ. & principat sensati stabi
lis erit. Sedm̃ iudicẽ pli. sic & ma
gistratus eius. & qualis rector ẽ civitatis
tales & habitantes in ea. Rex insipi
ens pdet plm̃ suũ. & civitates inhi
tabuntur p sensũ prudentiũ. In ma
nu dei potestas terre & venerabilis ois
inquitas gentis. & utilem rectorẽ
in tempe suscitabit sup illam. In ma
nu dei potestas hois. & sup faciẽ scri
be imponet honorẽ suũ. Omis iniu
rie proximi ne memineris. & nichil agas
in operibus iniurie. Odibile coram deo
& hominibus superbia. & execrabile ois
inquitas gentis. Regnũ a gente
in gentem translatum. pp iniustitias
& iniurias & contumelias & diuersos
dolos. Quare aũ nichil est sceleratius.
Quid superbit terra & cinis. Nichil est
iniquius. qm̃ amare pecuniã. Hoc
est animam suam uenalem hr̃e qm̃ in
utra sua precor uiscera sua. Omis
potentatus breuis iuxta. Languor p
ximo grauat medicũ. breuem lan
guorem pendit medicus. Sic & rex ho
die & cras moritur. Cum enim mo
rietur homo. hereditabit serpentes.
bestias & vermes. Initium superbie ho
minis apostatare a deo. qm̃ ab eo q̃
fecit illum. recessit cor eius. Quia ini
tium peccati omis superbia. Qui tenue
rit illam adimplebũt maledictis.
& subvertet eos in finem. Propterea exhi
norauit dñs conventus malorum. & e
destruxit eos usq; in finem. Sedes
ducum superborum destruxit dñs. & se
dere fecit mites pro eis. Radices gẽ
tium superbas arefecit dñs. & plantа
uit humiles ex ipis gentibus. Ter

ras gentiū subiūxit dñs. ⁊ ꝓdidit eas usq; ad fundamentum. Arefecit eas ⁊ disꝑdidit illos. ⁊ cessauit sonus memoriam eoꝝ a terra. Quoniam superbos ⁊ reliquit memoriam humilitatis sensit. Non creatus hoīs superbia. neq; maledictio natiuitatis mulieris. Semen hominū honorabitur. hoc qđ timet dñm. semen autē hoc erit honorabitur hominū. qđ ꝓtexit mandata dñi. In medio fratrū rectoꝝ illoꝝ in honore ⁊ qui timent dñm. erunt in oculis illius. Gla diuitis honoratoꝝ ⁊ pauꝑis timor dei est. Non despicit hominem uitiū pauperem. ⁊ nō magnificat uirū ꝓpter diuitem. magnificat autē timentē dñm. honore ⁊ non ē maior illo qui timet dñm. Seruo sensato liberi seruient ⁊ uir prudens ⁊ disciplinatus. non murmurabit corripiens. ⁊ insanus nō honorabitur. Noli te extollere in faciendo opera tua. ⁊ noli cunctari in tempore angustie. Melior ē qui operat̃ ⁊ habundat in omnibꝰ. quā qui gloriatur ⁊ eget pane. Fili in mansuetudine defende animam tuam. ⁊ da illi honorem sicut meruit sibi. Nec tamen in animam tuam quis iudicabit. ⁊ quis honorificabit eū honorante animā suā. Pauꝑ gloriatur per disciplinā ⁊ timorem suū. ⁊ sic homo qui honorificatur ꝑ sublimat animam suam. Qui aūt gloriatur in peccatis ⁊ iniquitatibus in subuersione ⁊ qui gloriatur in subuersione pauperem uexabit.

CXI

Sapientia humiliabit ⁊ exaltabit caput illi. ⁊ in medio magnatoꝝ consedē illi faciet. Non laudes uirū in specie sua. nec spernas hominem in uisu suo. Apis in uolatilibꝰ est apis. ⁊ initium dulcoris illius. In uestitu ne gloriet unqꝫ nec in die honoris tui extollatur. Quoniam mirabilia opera altissimi soli. ⁊ gloriosa ⁊ abscondita ⁊ inuisa opa illi. Multi tyranni sederunt in throno. ⁊ inutilis portauit diadema. Multi potentes oppressi sunt ualde ⁊ gloriosi in manus traditi sunt in manū alterius. Priusq; quid uituperes ne inuestigaueris. ⁊ cū uituperaueris corripe. Priusq; quid audias ne respondeas uerbū. ⁊ in medio sermonis ne adicias loquendo. ⁊ ea re que te nō molestat. ne certaueris. ⁊ in iudicio peccantiū ne consulaueris. Fili ne in multis sint actus tui. ⁊ si diuersi fuerint. tu eris innocuus a delicto. Si enim secutus fueris ꝑ apprehendes. ⁊ effugies si ꝓcurreris. Est homo laborans festinando. ⁊ deficiens inopia. ⁊ tanto magis ꝑ abundat. Est homo mundus ⁊ egens recuperatione. Est homo deficiens uirtute ⁊ habundans pauperate. Oculus dei respexit illum in bono. ⁊ erexit illum ab humilitate ipsi. ⁊ exaltauit caput eius. Multi mirati sunt in illo multa. ⁊ honorauerunt dñm. Bona ⁊ mala. uita ⁊ mors. ⁊ paupertas ⁊ honestas a deo sunt. Datio dei permanet omnibus. ⁊ ꝓfectus illi successerit habentium intellectum. Est qui locupletatus parce agendo. ⁊ hec pars mercedis illius. Et ea qđ dicit. Inueni requiē mihi. ⁊ nunc manducabo de bonis meis solus. Et nescit qđ tempus

ꝓtectat⁊ relinquet⁹ oīa alius. Sca in testamento tuo⁊ in illo colloquē te⁊ in op⁹ mandator⁹ tuor⁹ uete ralte. Se manseris in op⁹ ꝑfidē confide aīi in deo⁊ mane in loco tuo. Facile ē enī in oculis dei sicbuto ho nestare pauperem. Benedictio dī tūcedem ulli festinat⁊ in honore ueloci pressus illius tinctificat. Se dicas. quid ē in op⁹ ⁊ que cupre in ex hoc bona. Se dicas tollunet sit ⁊ ego ex h̄ pessimabor⁹ Ju due bonor⁹ ne tuctior sit malor⁹ ⁊ due malor⁹ ne timeor sit bonor⁹ q̄m facile ē bona dō ī die obīe retribuere unicuiq⁹ ꝓ uiat suat. Malitia hore obliuionē facit luxurie ma gne⁊ in fine hominis denudatio o pertī illius. Ante mortē ne laudes ho minem quemq̄m. q̄m in filiis suis agnoscetur uir. Non omnē hominē induceas in domū tuā. multe enī in sidie sunt dolosi. Sicut enī cruciant pecudia ferocissī⁊ sicut pdix mdun tur in caueam⁊ ut capreā in laque um. sic⁊ cor superbor⁹⁊ sicut ꝓspector udens celū pximi sui. Bona enī in mala conuertens inuidiatur⁊ in clās imponet maculam. Ab scintilla una augentur ignis⁊ ab uno dolosō au gerur sanguis. Homo iō peccato sanguinū insidiatur. Attende ē a pe fluxero. fabricat enī mala. ne forte ē ducat sup te sub saluationē in pecu um. Admitte ad te alienigenā⁊ sub uert te in turbore⁊ ab alienabit te a uis tuis.

Si benefecerit. scito cui benefecerit. ⁊ erit gra in bonis tuis multa.

Benefac iusto⁊ inuenies retributio nem magnam. Si nō ab ipo. certe a dño. Non est bene qui assiduus est in malis⁊ etiam ī dando. Qm̄ altissi mus odio hēt pctōres⁊ misertus ē penitentibus. Da misericordi⁊ ne suf tpias pctōrem. Et impius⁊ pctōribus reddet iudicium. custodiens eos in die iudicii. Da bono⁊ nō recipies pec catorem. Benefac humili⁊ non de deris impio. Obsite panes illi dant ne in tpis potentior te sit. Jam dup plicia mala inuenies in hominib⁹ ma lis. Qm̄ et altissimus odio hēt pctōres⁊ impijs reddet iudicia. Non agno scetur in bonis amicus⁊ nō absconde tur in malis inimicus. In bonis ini mici illi in tribulatione⁊ malitia illius amicus agnitus ē. Non credas inimi co tuo mendacium. Sicut enī erugināt nequitia illi. Et si humi liatus uadat curuus. abscise animū tuū⁊ custodi te ab illo. Non stabis illi pones te nec sedeat ad dextram tuam. nec cōsilius sto in loco tuo. ne forte cōsilius in locū tuū inquit tuā cathedram tuam⁊ in nouissimo cognoscas uba mea⁊ in sermonib⁹ meis humiliens. Quis misereb⁹ incantatori a serpente percusso⁊ oīb⁹ qui appropiant bestiis⁊ qui commorantur cum uiro iniquo⁊ obuoluitur ē in pctis eius. Una hora tecū permanebit. si aūt declinauerit ū supportabit. In labijs suis inimicus insidiat⁊ in corde suo inuidiat ut subuertat te in foueā. In oculis suis lacrimatur inimic⁊ si inuenerit tempꝰ ū satia

bitur sanguine. Si incurrerint ē
mala. inuenies eum illic porem. In
oculis suis exaltabitur inimicus. ⁊ si
adiuuant. suffodiet plantas tuas.
Caput suū mouebit ⁊ plaudet ma
nu. ⁊ multa sulsurrans commuta
bit vultum suum.

CXIII

Qui tetigerit picē inquinabit
ab ea. ⁊ qui cōmunicauit superbo. induet superbiam. pondus super
se tollit. qui honestiori se cōmunicat.
Et dimitte te ne locus tuus. Quod
cōmunicabit ea ab ea. ad ollam. Qñ
etiā se collisserint. confringetur. Bo
ues inuste egit. ⁊ frenet. pauper aīe
lesus tacebit. Si largitus fūs ac
sumet te. ⁊ sū habueris delinquet
te. Si habes commouet tecū. ⁊ euacu
abit te. ⁊ qñ ū dolebit sup te. Si ne
cessarius illi fūs supplantabit te.
⁊ subridens spem dabit narrans t
bona. ⁊ dicet. Quod opus ē tibi. Et
confundet te in cibis suis. donec te
exinaniat bis ⁊ ter. ⁊ in nouissimo
deridet te. Postea videns delinquet
te. ⁊ caput suū mouebit ad te. Hu
miliare deo. ⁊ expecta manus eius.
Attende ne seducatis in stultitia hu
miliens. Stolidē ē humilis in sapia
tua. ne humiliato in stultitiam te
ducatis. Adoratus a potentiore di
cede. ei hoc enī magis te adnocabit. Ne ingenibus sis. ne impingant
⁊ ne longē sis ab eo. ne eas in oblī
uionem. Ne retineas eū equo loqui
cum illo. ⁊ ne credas multis ibus il
lius. Ex multa enī loquela tempta
bit te. ⁊ subridens inferogabit te
de abscondentis tuis. Immunis aīo il
lius. ⁊ conseruabit iuba tua. ⁊ nō pa
uet de malitia. ⁊ de unctis. Cane ē et
diligenē attende auditui tuo. qm cū
subuisione tua ambulas. Audiens
uo illa qm in somnis iudex. ⁊ ingilab
omī uita tua. Diligē dñm. ⁊ inuoca
eum in salutem tua. Omne animal
diligit simile sibi. sic. ⁊ omis homo
proximū sibi. Omis caro ad similem
sibi coniungit. ⁊ omis homo simili
sui sociabitur. Sic cōmunicabit lu
pus agno aliqñ. sic pecor iusto. Qd
cōmunicatio scō hominu ad canem.
Aut que pars bona diuiti ad pauperem. Venatio leonis onager in here
mo. sic pascua sunt diuitū pauperes.
Et sicut abhominatio ē superbo hu
militas. sic exercitatio diuiti pauper.
Ibues cōmotus contristauit ab ami
cis. humilis aīe cum cecidit. expelle
tur. ⁊ a notis. Diuiti decepto multi
testimonium. loquutus ē superba. ⁊ iusti
ficauerunt illū. Humilis deceptus
ē insipiēs. ⁊ arguerunt. loquutus est sen
satē. ⁊ nō est datus est locus. Diues lo
cutus ē. ⁊ omis tacuerunt. ⁊ sermonem
illius usq; ad nubes perducent. Pauper
loquutus est. ⁊ dicunt. quis ē hic. ⁊ si
offenderit subuertent illum. Bona est
sapia cum hereditate. ⁊ magis est pcīm in conscīa. ⁊ ne
quissima paupertas in ore impii. Cor
hominis immutat faciē illius. siue in bona
siue in mala. Indicium cordis boni
⁊ faciem bonā. difficile inuenies. ⁊ in

CXIIII

Beatus uir ē qui
non est lapsus ibo ex ore suo. ⁊ nō
est humiliatus in tristitia delicti. Be

lxr qui ñ hñt animi sui tribulatam. ⁊ ñ credit ab spe sua. vnp cupido ei tenacit. sine ratione ē stulta. Et homi ni luudo ad quid auti. Qui agit ar er alo suo iuste aliis conggat. ⁊ bonis illē alē luxuriabitur. Qui sibi nequā ē cu alis bonis erit. ⁊ ñ locis dabitur in bonis suis. Qui sibi inuti deo inclī ē illo nequā ⁊ ver redditio ē malicie illius. Et si bñfecit ignoāter ⁊ uolens facit. ⁊ in nouissimo mā nifestat malicia sua. Sequā ē oēs laudi ⁊ aītens faciem ⁊ despicient a mam suā. Iustificabitis oculus aspi di in parte iniquitatis. ñ sacietabitur donec consumat arefactiens aīam su am. O oēs malus ad mala. ⁊ ñ satia bitur pane indigent. ⁊ in tristicia erit sup mensam suā. Fili si habes bñfac tcm. ⁊ deo dignas oblationes offer. ⁊ memor esto qm̄ mors ñ tardat. ⁊ re stamentū inferor. qr demonstratiō eid ē. Testamētū enī hui mundi. morte mo rietur. Ati morte bñfac amico tuo. ⁊ sdim ures tuas expungens da pau peri. sic non defraudetis a die bona. ⁊ par ticula boni doni ñ te pteret. sic nunc aliis relinques dolores ⁊ labores tu os. In diuisione sortis. da ⁊ accipe et iustifica aīam suā. Ante obitū tuum opare iusticiam. qm̄ ñ eid apd inferos inuenire cibū. Omis caro sicut fenū uetascit. ⁊ sicut folū frūctificans in arbore uiridi. alia generantur. ⁊ alia deficiunt. sic generatio carnis ⁊ sanguis alia finitur. ⁊ alia nascit. Omne opus corruptibile in fine deficiet. ⁊ qui illd operatur ibit cū ipo. Et omne opus ele

ctum iusticabit. ⁊ qui operat illud ho norabitur in illo. Beat uir qui in sapi entia morabit. ⁊ qui in iusticia sua me ditabitur. ⁊ in sensu cogitabit circa spectionem dei. Qui enogitat uias illi in suo corde. ⁊ in absconsis illius intelligens. iadens post illā qē uestigando. ⁊ in uiis illius constitens. Qui respicit p fenestras eius. ⁊ in ianuas illius audiens. Qui requiescit uxi domui illi. ⁊ in parietibz eius figens palū. Et statuet casulam suā ad mani illud. ⁊ requiescet in casula illi bo na p cuī. Et statuet filios sub tegmi ne illi. ⁊ sub ramis illi morabit. Protegetur sub tegmine illius a feruore. in gla eius requiescet.

CAP. XV.

Qui timet dñm faciet illud. ⁊ qui ō tinens ē iustitie apphendet illā. Et obuiabit illi qi mater honorifica ta. ⁊ qi mulier a uirginitate suscepit illi. Cibabit illū pane intē ⁊ intellēs. ⁊ aqua sapie salutaris potabit illū. Et firmabitur in illo. ⁊ ñ flectetur. ⁊ cō fidebit illi. ⁊ ñ confundetur. ⁊ exaltabit illū apd proximos suos. Et in medio ec clie aperiet os illi. ⁊ implebit illū spū sapie ⁊ intellēs. ⁊ stolam glie uestiet illum. Jocunditatē ⁊ exultationē ele ctuarabit sup illū. ⁊ nomē ęternū here ditabit illi. Homines stulti ñ apprehendent illam. ⁊ homines sensati ob uiabunt illi. Homines stulti ñ inde bunt illā. longe enī abelb a superbia ⁊ dolo. uiri mendaces ñ erunt illius memores. ⁊ uiri ueraces inuenient in illa. ⁊ lucrū illum habebunt ut leg ad inspectionē dei. sic ē speciosa

laus in ore peccatoris. qm a deo ptā est
sapia. sapie enī dei adtabit laus. z
in ore fideli abundabit. z dñator dñs
dabit eam illi. Non dicas. p dñm abe
que odit enī ne feceris. Non dicas. il
le me inplanauit. ñ enī necessarij
sunt ille homines impij. Omne execra
mentū erroris odit dñs. z ñ cadit ama
bile timentibz illū. Ds ab initio con
stituit hominē. z reliquit illū in ma
nu consilij sui. Si uoluerit mandata ce
pcepta sua. Si uoluerit mandata cō
seruare. conseruabunt te. z fm pmā
nentem fidem placitam facere. Apposuit
tibi aquam. z ignem. ad qđ uolueris
porrige manum tuam. Ante hominē
uita. z mors. bonū. z malū. qđ pla
cuerit ei dabitur illi. Qm multa sa
pia dei. z fortis in potentia. uidens
omnia sine ullo mistione. Oculi dñi ad
timentes eum. z ipe agnoscit omem opa
hominis. Neminem mandauit impie
agere. z nemini dedit spaciū peccan
di. Non enī concupiscit multitudi
nem filioz infideliū. z inutilium.

CAP. XVI

Ne oblecteris in filiis impiis. si multiplicent. Non oblecte
ris super eos. si non est timor dei cum
illis. Non credas vite eoz. z ñ respi
cieris in labores eoz. melior est
enī unus timens dñm. quā mille filij
impij. z melius est mori sine filiis. quā
relinquere filios impios. Ab uno ci
uitate inhabitabitur patria. z tribus
impijs desertum. q ultra alia uidi
oculis meis. z fortiora horū audiui au
tibus meis. In synagoga peccatoris ex
ardebit ignis. z in gente incredibili
irascetur ira. Non exorabunt pcā
lium antiquoz gigantes. qui confi
serunt confidentes sue virtuti. Et ñ
pepercit pegrinationi loci. z pauisti
eos. z erectans est illos. pre superbia il
lorū. Non misertus est illis gentē tor
pentē. z errantē se in suis pcīs.
Et sicut seruentia multa pecudū qui cō
gregant sunt in diuitiam. odit sin
gulū. z si unū suadeo retinacula. unū si ne
illeo in manus. Sic z ira enī illo est
potentis exoratio. z effundent ira. s ce
cidit misericordiam suam. sic correctio illi.
Hominē secm opa sua iudicat. Nō
effugiet in ira penam pcōr. z ñ retar
dabit sufferentia misericordiam facientis.
Omnis misericordiam faciet locū unicuiq; secm
merita operum suoz. z secm intellec
tum peginationis ipius. Non dicas.
a deo abscondar. z ex summo quis mi
memorabit. In pōlo magno ñ agnos
car. Que est enim alia mea in tā imē
sa creatura. Ecce celi. z celi celoz. a
byssus. z universa tua. z que in eis sūt.
in conspectu illius cōmouebunt. montes
simul. z colles. z fundamenta ire. Et enī
conspexit illa ds. timore conturba
tur. Et in omnibz his insensatis est
ce. z omnes cor intelligitur ab illo. z
quas illius quis intelligit. z preclā
ritatem nec oculis iudicio hominis. Sūt plu
rima opa illius sunt in abscondito. Ds
opa iustitie eius quis enumerabit. aut
quis sustinebit. Longe est enī testa
mentū a quibzdam. z misericordia ei
us in consummatione est. Cum mi
noratus fuerit homo cogitat inania. z vir
imprudens. z errans cogitat stulta.

audi me fili & disce disciplinam sensꝰ.
& in labis meis attende in corde tuo: &
dicam in equitate disciplinā. & enarra
bor enarrare sapiam. In labis meis
attende in corde tuo. & duo inequitate
utuntes spē. quas posuit ds in opa
sua ab initio. & in iustate equitio sūa
eius In iudicio dei opa spūs ab initio &
ab institutione spūs diuisit partes
illoꝝ. & diuisa spūs in gentibꝫ suis. Or
nauit inditium opa illoꝝ. nec eluere
unt nec laborauerunt & non deficiet ab o
peribꝫ suis. Unaquaq; pecunia sibi nō
angustiabit ulq; in eūm. Non sis mere
dibilis labo illius. Nisi hec ds in cōa
refecerit & impleuerit illam bonis suis.
Anima omnis iustus denuntiauit ante
faciē spūs. & spa inestū reliq illoꝝ.

(XVII

Os creauit de tra hominē
& sicdm ymaginē suā fecit illum.
Et rem conuertit illū in spām. & sicdm se
ipsum reuertit illū in illa. Numerū dierū & tp
dedit illi & dedit illi potestatē eoꝝ q̄ sunt
sup tram. Posuit timorē illius super
omnē carnem. & dñatus & bestias & ex
uolatilia. Creauit ex ipo adiutoriū
simile spi consilium & linguam & oculos.
& aures & cor dedit illis excogitandi.
& disciplina intellēs replenit illos. Cre
auit in illis sciam spē. sensu implenit
cor illoꝝ. & mala & bona ostendit illis.
Posuit oculū eoꝝ sup corda spūs ostēn
dere illis magnalia opm suoꝝ & nomi
na sanctificationis collaudent & gloriā in mi
rabilibꝫ illius. ut magnalia enar
rent opm ei. Addidit illis disciplinam & lege uite hereditauit illos. Te
stamū eternū constituit cū illis & iu
sticiam & iudicia sua ostendit illis.
Et magnalia honoris eius uidero
culos eoꝝ & honorem uocis audierū
aures illoꝝ. & dixit illis. Attendite
uob ab omni iniquo. Et mandauit
illis unicuiq; de proximo. Vie illoꝝ
coram ipo sunt semp. non sunt abscon
dite ab oculis spūs. In unaquaq; gente
ppolit rectorem & pars dei facta
est manifesta. Et omnia opa illoꝝ
uelut sol in conspectu dei & oculi eius
sine intermissione inspicientes uias
eoꝝ. Non sunt abscondita nequi
tates eoꝝ & omnes iniquitates eoꝝ in conspectu dei. Elemosinam
autem ei qui faciebat cui ipo & gratiam hois
ei pupillam conseruabit. Et postea
surget & retribuet illis retributionem
unicuiq; in caput ipoꝝ & conuertet in in
teriores partes ire. Penitentibꝫ aūt de
dit uiam iustitie & confirmauit deficientes sustinere & pelinauit illis spē
tem ueritatis. Conuertere ad dñm & re
linque peccā tua. precare aīm faciem
dei & minue offendicula. Reuertere ad
dñm & auerte ab iniquitate tua & nimis
odio execrationē. Et cognosce
iustitias & iudicia dei & sta in sorte
ppositionis & oribus altissimi dī. In
parte uade scelerū. cum uiuus & cō
fitebꝫ confessionem deo. Non demore
ris in errore impioꝝ. Ante mortem
confitere & morituo ei nichil perit. Cō
fitebens uiuens uiuus & sanus cō
fitebens & laudabit dñm & gloriabitur
misericordiabꝫ illius. Quam magna
nia dei & propitiatio illi conuerten
tibꝫ ad se, sicut enī omnia possibilia est

hominib⁹ eq̃n ñ elb un mortalis filius hois. z in uanitate malitie placuerit. Quid utilit dole. Et hic deficiet. Aut quid nequiuit excogitauit cauo z fanguis. Et hoc arguetur. Virtute altitudinis celi ipe conspicit z omnes homines tra z aurs. CXVIII

Qui uiuit in eternū creauit oīa simul. Dns solus iustificabit z manifestabit iustus rex meus. Quis sufficiet enarrare opa illius. Quis inuestigabit magnalia eius. Virtutē autē eius magnitudinis quis enumerabit. Et quis adiicet enarrare iustitiam eius. Non ē minuere nec adiicere. nec est inuenire magnalia dñi. Cum consummauerit homo tunc incipit z cū quieuerit operabitur. Quid est homo et que gra illius. Et quid bonū aut quid nequā illius. Numerus dierum hominis si in multis centū annis. q̃si gutte amare aque deputati sunt. Et sicut calculus harene. sic exiguus anni in die eius. Propter hoc patiens ē dns in illis z effundet sup eos iustitiam suam. Vidit z plumptionē cordis illorū q̃m mala ē z cognouit subuersionē illorū q̃m nequā est. Ideo adimpleuit pmissionē suā in illis z ostendet illis iustitiam equitatis. Misericordia hois circa proximū suū. iustitia aūt dei sup omnē carnem. Qui iustitiam hꝫt. docet z corripit q̃si pastor gregem suū. Misereatur eorum pie. qui doctrinam iustificationis z equitatis inuestigauit in mandatis eius. Fac tuam iustificationis z equitatis ostendat in iustitiis eius. Fac te in gaudiū inimicis tuis. Ne obliscaris in turbis. nec in modicis. assidua t eius cū multis illorum. Ne fuerit mediocris in retributione eorum. z ñ t̄ multi in filio. Eius cū in iudicio tuo iuste.

CXIX

Qui patius ebriosus ñ locupletab

tum. Nonne erit subito sic draco bonis. Et inuidie cum homine iustificato. Fructus autē impietatis z dampnū iudicij ipsum tabescere faciet oculos. Inuide iudicij para iustificationē tuā. z aūt q̃m loquaris dñe. Inuide languore adhibe medicinā. z aūt iudicium integra respice. z in consilio dei inuenies petitionē. Inuide languore humilia te. z in tempe infirmitatis ostende confessionē tuam. Non impediaris orare tempe. z ñ uereris usq; ad mortem iustificari. q̃m ultio dei manet metuē. Aū ornem para animā tuā. z noli esse q̃si homo qui temptat deum. Memento ire in die consummationis. z tempe retributionis in conuersione faciet. Memento pauperiem in die ipe abundantie. z nuditatē paupertatis in die diuitiaz. A mane usq; ad uesperū immutabit tempe. z hec omnia creatā in oculis dei. Homo sapiens i omnib; metuit. z in diebz delictorū attendet ab inertia. Omnis autem sapiens sapientiā. z inuenientes ea dabit confessionē. Sensati in uerbis z ipi sapientē egerūt. z intellexerunt iustitiā z iudicia. Post concupiscentias tuas ñ eas. z a uoluntate tua auerte te. Si pstes aīe tue concupiscentias eius. faciet te in gaudiū inimicis tuis. Ne obliscaris in turbis. nec in modicis. assidua t eius cū multis illorum. Ne fuerit mediocris in retributione eorum. z ñ t̄ multi in filio. Eius cū in iudicio tuo iuste.

ꝛ equ ſpuꝝ modica paulatim deridꝫ
uiuꝫ ꝛ mulieres apoſtatare facium
ſapientes ꝛ arguunt ſenſatos. Et equ
ſe iungꝫ ſocietatꝫ erit nequꝫ. Puerꝫ
do ꝛ limes hereditabunt illꝫ ꝛ extolle
tur in exemplꝫ manus ꝛ tollentur de
muſſo ala eius. Qui tedet eum leuis
corde Et ꝛ minorabitur ꝛ equ delinquit
in alam ſuam. miſꝫ habebit. Qui grau
det inequitatꝫ denotabitur ꝛ equ odit
correptionẽ minuetur uita ꝛ equ odit
loquacitatẽ extinguit malitiam. Qui
peccat in alam ſuam pennebit ꝛ qui
iocundatur in malicia denotabit. Ne
trees ubi nequꝫ. Odiſſi ꝛ ñ minorabe
tus. Amico ꝛ inimico noli narrare ſen
ſum tuꝫ. ꝛ ſi Et alꝫ delicti noli demu
dare. Audiet enim te ꝛ cauſſodiet te ꝛ eꝫ
defendent pcm odiet te ꝛ ſic aderit ꝛ
ſemp. Audiſti ubi adiſtus primi cõ
mouantur in te fidens eꝫ non te deſti
pet. A facie ubi parcunt fatuus. tan
qm gemit parrus infantus. Sagitta
infixa femori eius. ſic ubi in corde
ſtulti. Corripe amicꝫ ne forte ſi male
lexerit. odiat ñ fecit. aut ſi fecit ne te
ultra addat facere. Corripe primi ne
forte ñ dixit. ꝛ ſi dixit ne forte iteret.
Corripe amicꝫ. ſepe enim fit cõmiſſio.
ꝛ ñ omꝫ ubi credas. Eſt qui labitur
lingua ſua. ꝛ ñ ex alio. Quis Et enim eꝫ
ñ delinquerit in lingua ſua. Corripe
primi amequꝫ cõminetur ꝛ da locum
timori altiſſimi. qꝫ omnis ſapia timor
di ꝛ in illa timere dñi. ꝛ in omi ſapia
diſpoſitio legis. Et ñ Eſt ſapia nequa
tie diſciplina. ꝛ ñ eſt cognitatus pec
catoꝝ prudentia. Eſt nequitia ꝛ ipa
exercratio ꝛ eſt ultipiens equi minuit
ſapia. qui uero Et homo equ deficit ſapi
entia ꝛ deficiens ſenſu in tumore eius
equ abundat ſenſu ꝛ trangredit mul
legẽ altiſſimi. Eſt ſollertia tecta ꝛ ipa
iniqua. ꝛ Et equ emittit ubi certũ enar
tatis iuratem. Eſt equ nequitur humi
liat ſe. ꝛ interiora eius plena ſb dolo.
Et eſt iuſtus equ ſe minuit ſub multitu
a multa humiliatate. Et Et iuſtus equ
inclinat faciem. ꝛ fingit ſe ñ unde eꝫ
ignoratꝫ Et. Et ſi ab umbrellitate iuſ
tum uereatur peccare ſi inuenerit temp
malefaciendi. malefaciet. Et nullꝫ tog
noſcitur iuſ. ꝛ ab occurſu facies cogno
ſcitur ſenſatus. Anidus corporis. et
uſus dentiſ. ꝛ ingreſſus uiꝝ. eiuſmodi
aut de illo. Eſt correptio mendax in
ira contumelioſi. ꝛ Et iudicii eꝫ ñ pba
tur. Et bonꝫ. Et tacens reputꝫ prudens.

Quam bonꝫ eſt auguere. (XXX)
eqm malꝫ. ꝛ confiteri in oratio
ne ñ phibere. Conculcatrix ira ſpado
nis deturpinauit iuuenclam. ſic equ
facit p uim iudicii uiuqꝫ. Qm bo
num eſt correptiõ manifeſtare pñi
am. ſic enim effugies uoluntariam
pcm. Eſt tacens equ inuenitur ſa
piens. ꝛ Et odibilis equ preceps Et ad lo
quendũ. Eſt alꝫ tacens non habens
ſenſum loquele. Et tacens datus Et
pus aptꝫ temporis. Homo ſapiens
tacebit uſq; ad temp. laleinus autꝫ
ꝛ imprudens ñ ſeruabit temp. Qui
multis utitur ubis ledit alam ſuam.
ꝛ equ poteſtatẽ ſibi alluitur inuitꝫ
odietur. Eſt proelio in malis uiro
ꝛ diſciplinato ꝛ Et inuentio in deꝝ

mentū. Et datū ejꝰ ñ est utile. z ē datum cui retribuunt duplex. Et pretiū aīe unius hoīs. z ē qui ab humilitate leuabit caput. Et qui multa te dimat modico pcio. z restituens ea ē septuplū. Sapiens in ūbis sepiet aīam suā. z ē qui ab humilem fame grē aūi sui non effundent. Qui autē insipiens ñ erit utilis ē. oculi enim illius septēplices sūt. Lingua dabit z multa imprecabit. z ap̄tio oris illi inflammatio ē. Hodie fenerat quis. z cras expetit. Odibilis homo eiusmodi. Fatuꝰ ñ erit animus. z ñ erit grā uenis illi. Qui edunt panem illi. Fallē lingue sunt. Quorum z quātū irridebunt eū. Sicut ejꝰ hūdū erit duccio sensu distribuit. Si mulier. z ejꝰ ñ erit uirū. Lapsus fallē lingue ejꝰ qui pauimento cadens. Sic z casus malorū festinabit uenire. Homo adiuans ejꝰ fabula uana. ī ore indisciplinatorū assidua erit. Et ore suo repbabunt pabola. ñ enī dicet illam in tpe suo. Est qui uerecundat̄ pecare ab inopia. z in reprehensione sua humiliabit̄. Est qui pdet aīam suā p confusione. z ab imprudenti pdona pdet eam. p̄ confusione aūi accepcione pdet se. Est qui p confusione promittit amico. z ditabit̄ ē eū inimicum gratis. Obyliū enī nequā in hoīe mendacū. z in ore indisciplinatorū assidue erit. Potior fur ē qui assiduitas uiri mendacis. p̄dicionem aūi amboꝝ hereditabunt. Mores hominum mendacū sine honore. z confusio illoꝝ ejꝰ tp̄s sine intermissione. Sapiens in ūbis p̄ducet sepiū. z homo prudens placebit magnatis. Qui operatur terram suam exaltabit acerui frugū. z qui placet iniustitiam. ipe euacuabit̄. Qui ñ placet magnatis effugiet iniquitatē. Munera z dona excecant oculos iudicū. z ejꝰ mutū in ore auris correptiones eoꝝ. Sapiā absconsa. z thesaurus inuisus. quæ utilitas in utrisq; ē. Melior ē qui celat insipiam suā. quā homo qui abscondit sapientiam suam.

CAPUT XXI

Fili peccasti ñ adicias iterū. sed. z de p̄teritis deprecare ut ē dimittant. Quasi a facie colubri fuge p̄cā. z si accesseris ad illa suscipient te. Dentes leonis dentes eius. interficientes animas hominū. Quasi flamma ignis ita est omnis iniquitas. plagę illi ñ ē curabiles. Obturgatio z murmur adducet labium suū. z domū que timuerit replebit ē ad nullabi supbia. Sic tuba supbi eradicabit ē pcipitio pauperis ex ore usq; ad aures uenet. z iudicii festinatio aduenet illi. Odit correptionē uesanus ē p̄uersus. z qui timet dñm conuertitur ad cor suū. Altus alonge potens lingua audaci. z sensatus stat labi. se ab ipo. Qui edificat domū suā impendit̄ alienis. ex quo colligit lapides ictus in hyeme. Stupa collecta sinagoga peccatū. z consumacio illoꝝ flāma ignis. Via peccatū explanata lapidibꝰ. z finē illoꝝ inferi. z tenebre. z pene. Et eo dem tricia crescent̄ sceleri. Consummatio meus dei sapia. z sensus. Non erudietur qui ñ est sapiens in bono. Et abundauit in malo.

ñ ē fenlus ubi abundat amarituⁿ
do. 8 ita ſapientis tanquñ inunda
tio abundabit ⁊ conſiliū illi⁹ ſic ſor
tune p̄manet. Cor fatui q̄ uas conſta
tum ⁊ omnē ſapiam ñ tenebit. Vbi
ſapiens ſ̄ dcm̄ audierit ulc̄ lau
dabit ⁊ ad se adiuget. Iudex luxurio
ſus ⁊ delectabit̄ ille ⁊ p̄uget illud p̄
dolū ſuū. Narratio fatui ē ſarcina
in uia. nam in labijs ſenſati inuenie
tur gr̄a. Os prudentū querē in ecc̄a.
⁊ ūba ill̄ cogitabunt in corde ip̄ius.
Tanquñ dom̄ extirpata. ſic fatuo ſa
pientia ⁊ ſcā inſenſati nō narrabit ea
ūba. Compedes in pedib⁹ ſtulti dolor
na ⁊ q̄ manicla manū ſup dextrā fa
tuus in ſilu exaltat nocē ſuā. uir
aū ſapiens nup tacere rdebit. Or̄ am
tum aureū prudentis doctrina ⁊ q̄ bra
chiale in brachio dextro. Pes fatui ſu
bito in domo proximi ⁊ homo peritus
confundetur ⁊ p̄dna potentis. Stulti
a tenebris respicient in domū. uir aū
eruditus foris stabit. Stultitia hominis
auscultare p ostiū ⁊ prudens grauia
putabit contumelias. Labia imprudē
tium stulta narrabunt. ūba aū prude
tū statera ponderabunt. In ore fatui
tum cor illoz. ⁊ in corde ſapiū os illoz.
Dum maledicit impius diabolū. ma
ledicit ip̄e aiam suam. Susurro con
quinabit aiam suam. ⁊ in oīb⁹ odi
etur. ⁊ qui manserit odio sunt eccl̄a
tibus ⁊ ſenſatus honorabitur.

XXII

Lapide limeo lapidatus ē piger ⁊
omis loquentiū sup altq̄ratione illi⁹.
De sterc̄ore bouū lapidatus ē piger ⁊ ce
omis. q̄ tetigerit eū quatiet manu.
Confuſio pris ē de filio indisciplina
to. in filia aū fatua. in dimicatio
ne fiet. Filia prudens hereditabit uiro
suo. nam que confundit in contume
liam sue generis. Patiē ⁊ multū consi
dio audax. ⁊ ab impius ñ honorabit.
ab utrisq; aū inhonorabit. Equisq; in
ludū importuna narratio. flagella ⁊
doctrina in oīm ip̄e sapia. Qui docet
fatuū ē q̄si conglutinat testam. Qui
narrat ubi ñ audienti. ē q̄si ex̄cit
ta dormientē de graui somno. Cū dor
mientē loquit̄ qui narrat stulto sapi
entiam. ⁊ in fine narrationis dicit. ē
ē hic. 8 sup̄ mortuū plora. defecit enī
lux eius ⁊ sup̄ fatuū plora. defecit e
ſensus. q̄diu plora sup mortuū. q̄
requiescit. sepultum enī nequissima
tura. sup mortē fatui luctus mortu
sep̄tē dies. fatui aū ⁊ impij oīs dies
uite illoz. Cum stulto ne multū loqua
ris. ⁊ cū insensato ne abieris. Serua te
ab illo. ut ñ molestiam hēas ⁊ ñ cū
quinaberis in peccō illi⁹. Declina te ab illo
⁊ inuenies requiē ⁊ ñ admirabēris in
stultitiam illi⁹. 8 sup plumbū quid g̃
uabitur. Et cō illi nomen aliud q̄m
fatuus. Arena ⁊ sal. ⁊ massa
ferri facilē ē portare. q̄m homem im
prudentē ⁊ fatuū ⁊ impiū. Sicut lora
mentū ligneū colligatū fundamēto
edificij ñ dissolui. sic ⁊ cor confirma
tum in cogitatione consilij. Cogitatū
sensati in oīm̄ p̄ce uel metu ñ depraua
bunt. 8 sicut palee in extremis ⁊ cine
res sine impensa posita contra faciem
uenti ñ p̄manebunt. sic ⁊ cor timidi
in cogitatione stulti. contra imperiū

timoris ñ relinq. Et tuor oculor hareno
in pariete lumpido. sic ⁊ cor trepidū in
cogitatione facta oīm tpe ñ meuer.
Et qui in ꝓceptis dei ymanet semp.
pungens celin deducit lacrimas. ⁊
qui pungit cor pferet lenīū. cui tem
lapidem inuolat illa deuert illa. sic
⁊ qui conuiciatur amico. dilloluit
amicitiā. Ad amicū ⁊ si ꝓdixis gla
diū ñ desper. Ē enī regressus ad am
icum. Et si aperuerit os suū timeat.
Ē enī concordatio. excepto conuicio ⁊
superbo. ⁊ supbia. ⁊ multeri; reuela
tione ⁊ plagā dolosa. In hīs oībz
effugiet amic. Fidem pollide cū amico
in paupate illi⁹ ut ⁊ in bonis illi⁹ lete
ris. In tempe tribulationis illi⁹ pmane
illi fidelis. ut ⁊ in hereditate illius co
heres sis. Aīa que eamini ua por ⁊ fu
mus ignis inaltatur sic ⁊ aīa sanguinem maledicā ⁊ contumelie ⁊ mine.
Angeli salutare ñ confundar ⁊ a facie
illi⁹ si me abscondam ⁊ si mala in eu
euenerint p illū sustinebo. Ois qui audi
et cauebit se ab eo. Quis dabit os
meo custodiam ⁊ sup labia mea sig
naculū fidei ut ñ cadam in ipis ⁊ lin
gua mea perdat me.

CAP. XXIII

Dñe pat ⁊ dñator uite mee ñ de
linquas me in consiliis illoꝝ. ut
nec sinas me cadē in illa celebratione.
Quis supponet in cogitatū meo flagella ⁊ in corde meo doctrinā sapie.
ut ignoationibz eoꝝ ñ parcant mi
⁊ ñ appareant delicta illoꝝ. ne ad
crescant ignoantie mee ⁊ multiplicentur delicta mea ⁊ pcā mea abū
dent ⁊ incidam in conspectū aduersarii
oꝝ ⁊ gaudeat inimicꝰ mꝰ. Dñe pat
⁊ dꝰ uite mee. ne delinquas me in co
gitatu illoꝝ. Et collentiam oculoꝝ me
oꝝ ne dederis mi. ⁊ oīe desiderii prauꝰ
auerte a me. Auferā a me uentres con
cupiscentias ⁊ concubitꝰ concupiscē
ne apphendant me. ⁊ aīe irreuerenti
⁊ impudenti ne tradas me. Doctrinam
oris audite filii. Qui custodierit illā
ñ peribit labijs suis. nec scandalizabit
in operibz nequissimus. In uanitate sua apphendetur peccator ⁊ supbz.
⁊ maledicꝰ scandalizabitur in illo. In
tationibz ñ adhuestabit os tuū. multe enī
talis in illa. Nominatio uo dei ñ sit
assidua in ore tuo. nocibz uobz ne ad
misceatis. qm in eis immunis ab eis.
Sicut enī seruus inrogat assidue a
domino ñ minuti. sic omis uanus et
nominans. ut totū a pcō ñ purgabit.
Vir multis utens replebitur iniqui
tate. ⁊ ñ discedet a domo illi⁹ plaga.
Et si stultizauerit delictū illi⁹ ipse erit
⁊ si dissimulauerit delinquet duplicit.
Et si munia enī iniuste ñ iustificabit.
replebitur enī retributione dñi illi⁹
elb ⁊ alia loquela contra in morte ñ
iuuenietur. ut hereditate iacob. Et enī
a misericordibz omia hec auferent. et
in delictis ñ uolutabit. In discipli uole
loquele ñ adhuestabit os tuū. est enī in
illa ubi ñ peccā. Memento pris ⁊ matris
tue in medio enī magnatoꝝ consistis.
ne forte obliuiscatur te dꝰ in conspectu
illoꝝ ⁊ assiduitate tua infatuar. ut
optem patarus. ⁊ maluisses ñ nasci.
diem natiuitatis tue maledixeras.
Homo assuet in ubis impudi. in filꝰ

dieb⁹ suis ñ erudiet. Duo gña abundant in peccis. z ignis addunt iram z
ꝓcionem. Anima calida qñ ignis
ardens. ñ extinguetur donec aliquid
gluciat z homo nequã in ore carnis
sue ñ desinet donec incendat ignẽ.
Homini fornicanto omnis panis dul
cis. ñ satiabitur z ingredient⁹ usq
ad finẽ. Omnis homo qui trangre
ditur lectũ sui contempnens in a
mmam suã z dicens quis me videt.
tenebre circudant me z parietes o
priunt me z nemo circumspicit me.
quẽ uereor. delictor meor ñ memorabi
altissimi z ñ intelligit qñ omnia uide
oculis illi⁹ qui expellit a se timorẽ dei
humãi hominis timor z odi hominũ
tuites illũ z ñ cognouit qñ oculi do
mini multo plus lucidiores sunt sole
lem. circumspicientes omnes uias homi
nũ z profundũ abyssi z cordã intue
tes in abscondit⁹ partes. dño enĩ
deo anteqñ crearent⁹ oia sunt agnita
sic z post ꝑfectũ respuit omnia. hic in pla
teis ciuitatis uniuersabit⁹. Quasi pul
lus equi fugabitur z ubi ñ spabit
apprehendetur. Et erit dicens omnib⁹
qd ñ intellexit timorẽ dñi. sic et
mulier omnis relinquens uiri sui
z statuens heredit⁹ ex alieno mat
monio. Primo enĩ in lege altissimi
incredibilis fuit z tedio uiri sui dei
cit. Terno in adulterio fornicata est.
z ex alio uiro filios stat⁹ sibi. c
Hec in ecclesiam adducent⁹ z in filios
eius respicietur. Non tradent filij eius
tradices. z rami eius ñ dabunt fructũ.
Derelinquent⁹ in maledicto memoriam illius. z dedecus illi⁹ ñ delebit⁹. Et agnoscent qui derelicti sunt. q̃m nichil melius qñ timor dei. z nichil iucundius qñ respicere in mandata dñi. Gña magna est sequi dñm. longitudo enĩ dierum assumet⁹ ab eo.

CAPITVLVM XXIIII

Sapia laudabit⁹ animam suã. z in dño honorabitur. z in medio ꝑ sui glabitur. Et in ecclesia altissimi aperiet os suũ. z in conspectu uirtutis illi⁹ gla
bitur. In medio ꝑ exaltabitur. z in
plenitudine sctã admirabit⁹. Et in mul
titudie elector⁹ habebit laudẽ. z inter
benedictos benedicetur⁹ dicens. Ego
ex ore altissimi ꝓdi. ꝑgenita ante
omnẽ creaturã. Ego feci in celis ut
oriretur lumen indeficiens. z sicut nebula texit omnẽ terrã. Ego in altissimis habitaui. z thronus meus in columpna nubis. Gyrum celi circuiui sola
z in profundũ abyssi penetraui. Et in
fluctibus maris ambulaui. z in omni
terra steti. z in omni ꝓplo. z in oĩ gente
primatũ habui. z horum excellentiã z hu
militatẽ cordã uirtute calcaui. Et in hi
is oĩbus requiẽ quesiui. z in hereditate
cui morabor. Tunc ꝑcepit z dixit mihi
creator omnium. z qui creauit me requieuit
in tabernaculo meo. z dixit mihi. In iacob
habita. z in israel hereditare. z in electis
meis mitte radices. Ab initio ante se
cula creata sum. z usq ad futurũ seculũ
ñ desinam. z in habitatione sctã coram
ipo ministraui. Et sic in sion firmata
sum. z in ciuitate sanctificata similiter requi
eui. z in iherlm potestas mea. Et radi
caui in ꝓplo honorificato. z in parte
dei mei hereditas illi⁹. z in plenitu

dine sc̃or detentio mea. Quasi cedr exaltata sum in libano. & q̃si cupressus in monte sion. Quasi palma exaltata sum in cades. & q̃si plantatio rose in iherico. Q̃si oliua speciosa in campis & q̃si platanus exaltata sum iuxta aq̃m in plateis. Sicut cynamomū & balsamū aromatizans odorē dedi. Quasi myrra electa dedi suauitatem odoris & q̃si storax & galbanū & ungula & gutta. Et q̃si libanus non mouui habitatione mea. & q̃si balsamū non murrū odoris mis. Ego q̃si terebinthus extendi ramos meos & rami mei honoris & gr̃ie. Ego q̃si uitis fructificaui suauitatē odoris & flores mei fructus honoris & honestatis. Ego mr̃ pulchre dilectionis & timoris. & agnitionis & sc̃e spei. In me gr̃a omis uie & ueritatis. In me omis spes uite & uirtutis. Transite ad me omes qui concupiscitis me & a generationib⁹ meis implemini. Spūs enī mis super mel dulcis & hereditas mea sup̃ mel & fauū. Memoria mea in generationes sec̃lor. Qui edūt me adhuc esurient & qui bibunt me adhuc sitient. Qui audit me non confundet & qui operantur in me non peccabūt. Qui elucidant me uitam eternam habebūt. Hec omia liber uite & testamentum altissimi. & agnitio ueritatis. Legem mandauit moyses in p̃ceptis iustitiar & hereditate domui iacob. et testimoniis. Posuit dñs p̃uo suo exaltare regē et ipse fortissimus in throno honoris sedentē in sempit̃num. Qui implet q̃si physon sapientiam & sicut tygris in diebus nouor. Qui ad implendū q̃si euphrates sensum. qui multiplicat q̃si iordanis in tp̃e messis. Qui mittit doctrinam sicut lucē & astitisset q̃si gedeon in tp̃e mundicie. Qui p̃fectus puluis steti q̃si & custodiui ū uuie stagnū eam. & mare exiui abundauit exultatio eius. & consilium illius ab abysso magna. Ego sapia effudi flumina. ego q̃si trames aque inter se de riuulo. Ego q̃si riuus exiui de pradiso. Dixi. Rigabo hortū meū plantatio num. & inebriabo partus mei fructū. Et ecce fact̃ est mi trames abundans. & riuus meus exiuit ad mare. Qm̃ doctrinam q̃si aurū lucanū illumino omib⁹. & enarrabo illā usq; ad ultimū q̃sq; penetrabo inferiores partes inspiciā omes dormientes. et illuminabo omes sperantes in deo. Adhuc doctrinā q̃si prophetiam effundam. et relinquā illam querentib⁹ sapiam. & nō deficiam in posteros illor⁹ usq; in eternū sēm. Videte q̃m nō sibi tm laboraui. sed omib⁹ exquirentib⁹ ueritatem.

CAPITULUM XXV

In tribus placuit spūi meo. quę sunt probata coram deo & hominib⁹. Concordia fr̃m & amor proximor. & mulier sibi consentiens. Tres species odiuit anima mea. & aggrauor nimis de uita illor. Pauper superbū & diuitem mendacem & senem fatuum & nolentem timere deum. Non inuenimus tua in congregatione iuuenes in sententia iudicii. Qm̃ speciosi canitie iudicii. & plenis cognitione consiliū. Qm̃ speciosa uetera

nus sapia ⁊ gl̃ osus mell̃ ⁊ conti
nũ. Corona senũ multa ꝓua ⁊ gl̃a
illoy timor dei. Sup̃bie cabulla
cordis magnificau ⁊ detnũ. dicam
in lingua hominũ. Homo q̃ cun
datur in filiis. intuent ⁊ videnti sibi
ũsione mutuo. Bs̃ qui hĩtat cum
muliere sensata ⁊ qui in lingua sua
ñ ẽ lapsus. ⁊ qui ñ seruiuit indigus
se. Bs̃ qui inuenit amicũ uerũ ⁊ qui
enarrat uthenam auri audienti. Cũ
magnus qui inuenit sapiam ⁊ sci
entiam. tꝫ ñ ẽ sup̃ inuentẽ dñm. Ti
mor dñi sup̃ omĩa sup̃posuit. Bs̃ cui
donatũ ẽ hĩ timorem dñi. Qui tenet
illũ cui assimilabit. Timor dei intuit
dilectionis et fidei ait intuit ad glu
tinandũ ẽ ei. Omĩs plaga tribuita
cordis ẽ ⁊ omĩs malitia nequitia
mulierum. Et omnem plagã ⁊ ũ pla
gam inducet cordis ⁊ omnẽ nequitiã
am ⁊ ũ nequitiã mulierum ⁊ ocĩm ob
ductũ ⁊ ũ obductũ. odientũ ⁊ ocĩm
inimicũ ⁊ ũ inimicitiam inuitoy. sꝫ
eth caput nequius sup̃ caput colubri
⁊ ñ ẽ ira sup̃ iram mulieris. Cõmoran
leonis ⁊ draconis placebit cũ hĩtare
cum muliere nequã. Sequitia mulie
ris inuitat faciem eius ⁊ obtegit uultũ
suũ tanq̃m ursus. ⁊ q̃ sacci
ostendit in medio ꝓximoy suoy. et
audiens suspirauit modicũ. Breuis
omĩs malitia. sup̃ malitiam mulieris.
Sors pctoy cadet sup̃ illã. Attentiu
barens suis in pedibꝫ uerecundã. sic mu
lier linguata hoĩ quieto. sic respui
as in mulieris specie ⁊ ũ concupiscẽs
mulierẽ in spẽ. q̃ mulieris ira ⁊ inuere
cunda ⁊ confusio magna. Mulĩ ti p̃
matũ beat conuiua ei⁹ uiro suo. Cor
humile ⁊ facies tristis ⁊ plaga mor
tis. mulĩ nequã. q̃ manus debiles et
genua dissoluta. mulĩ que ñ bibicat
uirũ suũ. A muliere initiũ factũ ei⁹
pcti. ⁊ p illã omnes morimur. Non des
aquæ uie exitũ nec modicũ. nec mu
lieri nequã uenã pꝺeundi. Si ñ am
bulauit ad manũ tuã. confundet
te in conspectu inimicoy. A carnibꝫ tu
is abscinde illam. ne semp̃ te abducat.

CXXVI

Mulieris bone bis nu
merauit enũ annoy illoy du
plex. q̃ mulieris fortis oblectat uirũ suũ.
⁊ annos uite illi⁹ in pace implebit.
Pars bona mulĩ bona. In parte bona
timentiũ dñm. dabitur uiro p fidis bo
nus. Ditatus enĩ ⁊ pauper cor bonũ.
in omĩ tpe multus illoy hylaritas. A
tribꝫ timuit cor meũ ⁊ in quarto faci
es meum. Detractionem linguæ. et
collectionẽ ip̃i. ⁊ calliptã mendacẽ.
Sup̃ mortẽ omĩa grauia. Dolor cor
dis ⁊ luctus. mulier zelotypa. In mu
liere infideli. flagellũ lingue omnib⁹
cõmunicans. Sicut boũ ungũ. q̃s mo
uentis ita ⁊ mulĩ nequã. Qui tenet
illã. q̃si qui apprehendit scorpionem.
Mulier ebriosa. ira magna ⁊ contu
melia ⁊ turpitudo illius ũ contrage
tur. Cognatio mulieris. in excellen
tia oculoy ⁊ in palpebris illi⁹ agnoscẽ
tur. In filia ñ aintente se ne forte culpa
diam. ne inuenta occasionẽ utatur
se. Ab omĩ irreuerentia oculis caue.
⁊ ne mirent si te neglexerit. Si arc
uatus steteris ad modicũ os aperi.

z ab oīi aqua. ymma bibet. z cont̄ omne palū sedebit. z cont̄ omne sagittam apiet pharetram. donec defi ciat. Gra mulieris sedule delectabit uirū suū. z ossa illius impinguabit. Disciplina illi⁹ datus dei. quiet sen sata z tacita. ñ est īmutatio erudite aie. Gra sup gram. mulier tcta z pu dorata. Omnis aū ponderatio. ñ est digna continentis aie. Sicut sol oriens mundo in altissimis dei. sic mulie ris bone spēs in ornatū domi ei⁹. Lucerna splendens sup candelabrū sanc. z species facies sup erate stabile. Columpne auree sup bases argente as. z pedes firmi sup plantas stabi lis mulieris. fundamenta erna super petram solidam. z mandata dei i cor de mulieris tē. In duob⁹ contristatū est cor meū. z in tuo tranquilla in adue nientibus bellator⁹ deficiens p nopiam. z in⁹ sensatus contemptus. Et qui transgredit in⁹ a iustitia ad ipm. ds paup est ad cumphā. Due spēs dif ficiles. z pricolose ñ apparuerunt. Si ficile exuitur negotians a negligen tia. z ñ mendicabitur caupo a petis labiorum.

CAP. XVII

Propt̄ nopiam multi deliquit. z qui querit locupletari aiam suā delin quit. Si in medio compagines lapidū palus figatur. sic z inter me dium uenditionis z empti⁹ nil ang trabitur petis. Conterens ei⁹ delin quentē delicta. Si ñ in timore dñi re maneris te mutabit. cito subuertetur do mus tua. Si in pusillitate trebet tema nebit pulsus. sic aponia hoīs in to gratu illi⁹ vasa figuli probat fornace z hoīes iustos temptatio tribulatio nis. Sicut rusticatio de ligno ostendit fructū illi⁹. sic ubū ex cogitatu ho dis hoīs. Ante sermonē ne laudes uirū. hec enī temptatio hoīm. Si sequens iustitiam. apprehendes il lam. z induces qi⁹ podem honoris. z habitabis cum ea. z teget te in sē pitnū. z in die agonis inuenies firmamentū. Volatilia ad sibi simi lia conuenient. z iustas ad eos qui operantur illam reuertetur. Leo uenati oni⁹ insidiatur. semp. sic pcta operan tiū iniquitatē. Homo cōs z in sapi entia manet sicut sol. nam stultus sicut luna immutatur. In medio stul torū serua tibi tempus. in medio aūt cogitationū assiduus esto. Lactatio peccatū odiosa. z risus illoīs in delictis peccati. Loquela multū iurans. horripilationē capitis statu ra. z iurgium in presentia ipius operiatur aurū. Effusio sanguinis in ira sit⁹ z maledictio illoy audire grauis. Qui denudat archana amici. pdet fidem. z ñ inueniet amicū ad animā tuā. Diligite primū. et continuate ei de cū illo. Cōs si denudaueris abscon sa illi⁹ ñ psequeris post eū. Sicut enim homo qui pdit amicū suū. sic qui pdit amicitiam primi sui. Et sic qui dimittit auem de manu sua. sic qui reliquerit proximū suū. z ñ eū capies. Non illum sequaris. qm̄ longe abest. Effugito eū qi⁹ capta de la queo. qm̄ uulnerata ē ala eius. Volu ta eū ñ poteris colligare. Et maledi

ē concordatio. ℣ euidare aũ amici my-
sterꝛa. detyranno ē aũe infelices. ℣ Inuidens
dño fabricator unqua. ℣ uemo eũ abiu-
dicꝛ. ℣ In confusiõe dñor tuor conculcabit
os suũ. ℣ sup sermones tuos admira-
bunt. ℣ Consilium aũ pũtes os suũ. ℣
in libris tuis dabit scandalũ. ℣ ulta
audiui. ℣ ñ comprauaui ei. ℣ dñs odiet il-
lum. ℣ Qui in altũ lapidem mittit sup
caput ei cadet. ℣ plaga dolosa, dolosi
diuidet inimicꝰ. ℣ Et qui foueam fodit. ℣
illam decidet. ℣ qui statuit lapidẽ primo
offendet in eo. ℣ Et qui laqueũ alio ponꝫ.
pibit in illo. ℣ Facienti nequissimũ con-
tingẽ sibi. ℣ qui deuoluet ℣ ñ agnoscet unde
ad uenerit illi. ℣ Illudo. ℣ unpetuũ sibor
℣ unidecim. sicut leo inhiabit in illi.
℣ Laqueo pibunt qui oblectant ℣ casu
inimicoꝝ. dolor aũ consumet illos aũ
mortaniur. ℣ Ira. ℣ furor. ultor exercitabi-
a. ℣ uir. pessimi contra eum illos.

CAPVIII

℣ Qui uindicari vult a dño inueniet
℣ uindictam. ℣ peccata illi. ℣ seruans ser-
uabit. ℣ Quicunque primo tuo nocenti
te. ℣ tunc deprecanti. ℣ peccata soluent. ℣ ho-
mo hominem seruat iram. ℣ a deo quis
medelam. ℣ In hominem similẽ sibi. ℣ ñ ha-
bẽtem. ℣ de peccatis suis deprecatur. ℣ Ipse
dñs cito misereatur iram. ℣ punientis
nem petit a deo. ℣ Quis exorabit. ℣ pro delic-
tis illi. ℣ Memento nouissimoꝝ. ℣ desine
inimicari. ℣ Interitui enim. ℣ mors. ℣ inimi
in mandatis. ℣ memorare timorẽ dñi.
℣ ñ irascaris proximo. ℣ memorare testa-
menta altissimi. ℣ despice ignorantiã
proximi. ℣ Abstine te a lite. ℣ minuet pec-
homo enim iracundus incendit lites. ℣ ho
inus peccat. turbabit amicos. ℣ in me
dio pacẽ habentiũ. inimicitias inmittet.
℣ sicut enim ligna silue. sic ignis erat
detur. ℣ sic dim uirtutẽ hois. sic iracun
dia illi erit. ℣ sic dim substantia sua. exalta
bit iram suã. ℣ Certamini feruoris inde
det ignẽ. ℣ ius feruoris effundet sanguinem. ℣ lingua resistens adducet
mortẽ. ℣ si stillauerit qui ignis exardebit. ℣ si exspuens super illam extinguet.
℣ utraque ex ore procedunt. ℣ susurro. ℣
bilinguis maledictꝰ. multos enim turbauit pacẽ habentes. Lingua tertia mul-
tos cõmouit. ℣ dispersit illos a gente
in gentẽ. Ciuitates munitas diuitũ
destruxit. ℣ domos magnatoꝝ effodit.
uirtutes populoꝝ conculcauit. ℣ fortes
dissoluit. Lingua tertia mulieres uiri-
tas deiecit. ℣ priuauit illas laboribꝫ
suis. Qui respicit illam ñ habebit re-
quiem. nec habebit amicũ in quo re-
quiescat. flagelli plaga liuoris facit.
plaga aũ linguæ cõmunet ossa. oꝝ
ñ ceciderunt in ore gladij. ℣ ñ sic qui
interficiunt p linguã suã. ℣ Vir qui
tectus ℣ a lingua nequã. qui in tribu
dia illi ñ tranquillus. ℣ qui ñ amarit
iugũ eius. ℣ in uinculis illi ñ alligat.
Jugũ enim illi iugũ ferreũ. ℣ uincu-
lum illi uinclin ereũ. ℣ mors illius
mors nequissima. ℣ melius pocꝰ in-
ferus quã illa. Placentia illi non
permanebit. ℣ obtinebit uas inimico
rum. ℣ in flamma ignis ñ comburet
ustos. Qui timuerit dñm nihil
ui illam. ℣ exardebit in illis. ℣ ñ extin-
guetur. ℣ immittet in illos ei leo.
℣ qui pardus ledet illos. ℣ qui aures
tuas spinis. ℣ noli audire linguã

tiecqñ. ꝛ ou tuo facto oſtia ꝛ ſeras
aurib; tuis. Aurē tuā ꝛ augenū tu
um confla. ꝛ ūbis tuis facto ſtate
ram ꝛ freno os tuo tectos. Attende
ne forte labaris in lingua ꝛ cadas ꝛ
conſpēū inimicoꝝ inſidiantiū ē ꝛ ſit
talus tuus in ſanabil' in mortem.

Qui facit nīam ſeruabit
primo ſuo ꝛ qui pualet manū
mandata ſeruat. Seruare primo ē in
tpe necessariū illē ꝛ rēm rēde primo
in tpe ſuo. Confirma tibi ꝛ fidelit
age cū illo. ꝛ in oīb; tpe inuenies
qđ ē necessariū ē. Noluit eſſ inuenti
onem eius mānare seu ꝛ ꝑ ſtuere mo
leſtiam hūī qui se adiuuerit. Donec
accipiam oſculantes manū dantis.
ꝛ in ꝓmiſſionib; humiliant uocem
ſuam. Et in tpe redditionis poſtu
labit tempꝰ ꝛ loquentur uba redu.
ꝛ murmurationē ꝛ tps cauſabunt.
Si aū potuerit redde ad iustū ſuū
di uꝑ redded duplū. ꝛ compūtabit
illud qđ ē inuentionē. Si uū fraudabit
illū pecunia ſua. ꝛ poſſidebit illū
munus gratis. Et conuicia ꝛ male
dicta redded illi. ꝛ ꝑ honore ꝛ beneficio
redded ille contumeliā. Noluit nō
eā nequāe ñ fenerari ſimul ꝛ fraudari gratis munuscꝰ. Verumtñ inꝑ
humilē aīo fortior eſto ꝛ ꝑ eā non
trahas illū. Propē mandatū alliu
me pauperē ꝛ ꝑ inopiā eius ñ dimittas eū uacuū. Ede pecuniā ꝓp
fratrē ꝛ amicū ꝛ ñ abſcondas illam
ſub lapide in ꝓfectionē. Pone thē
ſauꝛ tuū in preceptis altiſſimi
ꝛ ꝓfuit tibi magis qñ auꝛ. Conclu

de eleēm in corde pauꝑis ꝛ hec ꝓ te
exorabit ab oī malo. Elām uir ꝑ
tactulus cū ꝑſd ꝛ gratiā hois ꝑ pu
pillam conſeruabit. Et poſtea reſur
get ꝛ retribuet illis retributionē u
nicuiq; in capuꝫ illoꝝ. Sup ſcutū po
tentis ꝛ ſup lanceam. adiutus inimi
cum tuū pugnabit. Vir bonus fidem
facit ꝓximo ſuo ꝛ qui ꝓdidit confu
ſionem delinquet ſibi. Gratiā fidei
iuſtoꝝ ne obliuiſcaris. dedit enim
ꝓ te aīam ſuā. Ne ꝓmittas ꝛ fugito pec
catū ꝛ inundus. Bona ꝛ ꝓmiſſoris
ſibi adſcribit ꝓximus ꝛ ingratus ſenſu
delinquet liberantē ſe. Vir ꝛ ꝓmittit
de ꝓximo ſuo. ꝛ ille ꝓdidit reuerentiā
relinquetur ab eo. Ne ꝓmittas nequā
ſima multos ꝓdit diligentes ꝛ com
mouit illos qualis fluctus maris. De
os potentes gerant ingratē feru.
ꝛ uagam ſimul in gentib; alienis. Pec
catoꝝ trangredient mandata dñi. incidet in ꝓmiſſionē nequā. ꝛ qui co
natur multa agere incidet in infir
mum. Ne cupa ꝓximū ſedm tuitutē
tuam. ꝛ attende ꝛ ne timidas. Junxit
tute hois aqua ꝛ panis ꝛ uestimētū
ꝛ domus ꝓtegens turpitudinē. Oculꝰ
ſeꝝ eſt iuſtus pauꝑ ſed regnūe
alienū. qñ epule ſplendide in pegre
ſine domicilio. Si tibi ſi magno
placeant. ē ꝛ ingerētē ꝓpriationis
ñ audies. Vtā necqñ ꝛogitande de
domo in domū. ꝛ ubi ꝛogitabitur
ñ fiducialiē age. nec apiecos. Loꝛ
ꝓtabitur ꝛ paſces ꝛ potabit inimi
cos. ꝛ ad hec amara audies. Tanū to ꝓ
ꝛ cena mensā. ꝛ que in manu habes

alba cedos. Exi a facie honoris amico
rum meor. ne cetellinq; me domus mee
holpitio ñ tes & tl. Grauia lyet homi
ni ista sentium. corripid domus. et
impperium seneratoris

XXX

Qui diligit filiū suū assiduat illi
flagella. ut letetur in nouissimo
suo. & ñ palpet. prumor. otia. Qui do
cet filium suū laudabitur in illo. & in
medio doctoz in illo gl'abitur.
Qui docet filiū suū in zelum mittit
inimicū. & in medio amicor. gl'abitur
in illo. moztuus ē pr illū. & qi ñ ē mor
tuus. similē eū reliquit sibi. post le
ta in uita sua uidit. & letatus ē in illo. ñ
obrui suo ñ ē contristatus. nec confu
sus ē coram inimicis. Reliquit enī
defensore domui. confr inimicos. & amī
cis reddent gr̃ām. Palabz filioz. col
ligabit vulnera sua. & ad ois eōm uocem
turbabunt ulterius. Equus in do
mitus euadit durus. & filius remit
sus euadet preps. Lacta filiū & pauē
tem te faciet. lude coram eo. & contri
stabit te. Non corrideas illi. nec dole
as. & in nouissimo obtupescent den
tes tui. Non des illi potestatē in iuuē
tute. & ne despicias cogitatus illius.
Cutua cernutem ei. in iuuentute. & ñ
de latera eius dum infans ē. ne forte
induret. & ñ credat ē. & erit ē dolor a
nime. Doce filiū tuū. & operare in illū.
ne in turpitudinē illi offendas. Me
lior ē pauper sanꝰ & fortis uiribz. qm̃
diues infirmis. & flagellatus ma
licia. Salus aīe in letitia cultus. &
melior oī auro & argento. & corpus
validū qm̃ census imminus. Non ē

census sr̃ census salutis corporis. &
ñ ē oblectatio super gaudium
cordis. & gaudium
melior ē mors. qm̃ uita amara. & requi
es eterna. qm̃ languor pertinax. Bo
na abscondita in ore clausо. qi appo
sitiones epulaz. super sepulch.
Quid prodest ydolatrie ydolo. nec enī
manducat. nec odorabitur. Sic qui ef
fugatus a dño. & portans misericordes
iniquitatis. videns oculis & ingemi
scens. sicut spado complectens virgi
nem. & suspirans. Tristitiam ñ des a
nime tue. & ñ affligas temetipm in
consilio tuo. Iocunditas cordis hec
est vita hois. & exultatio sine defectione
sanctis. & exultatio viri est longeui
tas. Consolare aīe tue placens deo.
& continue. & contine cor tuū in sorte
electi. & tribulationē longe expelle a te. mul
tos enī occidit tristitia. & ñ est utili
tas in illa. Zelus & iracundia mi
nuunt dies. & aīe tempꝰ senectam ad
ducet cogitatus. Splendidū cor boū
in epulis. epule enī illi diligent sunt.

XXXI

Vigilia honestatis tabefa
cit carnes. & cogitatus illi aufert
somnū. Cogitat̃ p̃ sole autem
sensū. & infirmitas grauis sobrietatem
facit afflam. Laborauit diues in con
gregatione substantie. & requie sua repleb
itur bonis suis. Laborauit pauper
diminutione victus. & in fine inopes
fit. Qui amat diligit ñ iustificabit.
& qui insequitur consumptionē re
plebitur ex ea. Multi dati sunt in
auri casus. & fortitudo in spe spei. & domo
illoz. Iuguli offensionis & auri sa
crificantib. De illis qui sectantur

illud. & omis imprudens deprehendi in illo. Bñ diues qui inuentus e sine macula. & qui post aurū nō abiit nec sperauit in pecunia & thesauris. Quis e hic & laudabim̄ eū. fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus e in illo & perfectus inuentus e & erit illi in gl̄a eterna. Qui potuit transgredi & non e transgressus. & facere mala & nō fecit. Ideo stabilita sunt bona illi in dño. & elemosinas illi enarrabit ec clesia sc̄oy. Si sup̄ mensam magnam sederis. nō aperias sup illā facie tuam prior. sic non dicas. q̄ multa sunt que sup illā sunt. & venito q̄m malus oculus nequā. sic quicq̄m oculo quid creatum e. Ideo ab omi facie sua lacrimabit. eū viderit. sic extendat manum tuā p̄or. & invidiā contamina tus erubescas. sic compunaris in eo uinū multo. intelligere rem prudenti & erit tempus. Vere q̄ homo fugit hui q̄ & apponit. & si eū manducas multū odio habeatis. Cessa p̄or cā disciplinę. & noli animā ei ne forte offendas. & si in medio multoy sederis. p̄or illū extendas manū tuā. nec p̄or pocas bibere. Q̄m sufficiens e hominu erudito vinū. exiguū. Et in dormiendo nō laborabis ab illo. & nō senties dolore. Vigilia & colera & tortura cū eo infirmato. somni sanctatis in hoie parco. Dormiet vsq; in mane. & ala illi eū ipo delectabitur. Et si coactus fueris in edendo multū surge e medio & vome. & requiescet & nō adducet corpori tuo infirmitate. Audi me fili & ne spnas me. & in nouissimo meo inuenies vba mea. In oībz opib⁹ tuis esto velox. & omis infirmitas nō occurret ei. Splendidū in panibz benedicent labia multoy. & testimonium veritatis illi fidele. In nequissimo pane murmurauit multas. & testimū nequā illi mentit. Deligentes in vino noli provocare multos enim exterminauit vinū. Ignis probat ferrū. durū. sic vinū corda superboy arguet in ebrietate potatū. Equa vita hoīz. vinū in sobrietate. Si bibas illud moderate eris sobrius. Que e vita ei q̄ mortuus vino. Quid desiderandū vitā mors. & vinū in iocunditate creatū e nō in ebrietate ab initio. Exultatio aie & corporis. vinū moderate potatū. Sanitas est aie & corpori. sobrius poti. vinū multū potatū. irritatione & vā & multas iniurias facit. Amaritudo aie. vinū multū potatū. ebrietatis amulositas. imprudentis offensio. minorans virtutē & faciens vulnera. In conuiuio vini nō arguas proximū. & nō despicias eū in iocunditate illi. verba impropery non dicas illi. nec premas eum in repetendo.

CAPUT XXXII

Regentem te posuerūt noli extolli. esto in illis sic unus ex pīs. Curam illoy habe. & sic conquiesce. et omni cura tua explicita recumbe. ut reperiaris cū illis. ut coronā gr̄e accipias coronam. & indignationē nō sustinueris contradictionis. Loquere maior natu decet enim te. sed nō sicut diligentis scientiam. & nō impedias musicam. Ubi auditus nō es. nō effundas sermonē. & importune noli extolli

in lapida tua. Gemmula carbunculi in ornamento aurī. z compatio multitoꝝ in conuiuio uini. Sicut in fabricatōne auri signū ē smaragdi. sic numerus multitoꝝ in iocundo z modato uino. Audi tacens. z p reuerentia accedes ē bona grā. Adolescens. loquere in tua cā uix. Si bis interrogatus fuis. habet tapitur responsū tuū. In multis esto q̄si ignarus. z audi tacens simul z quereris. In medio magnatoꝝ nō ꝓsumas. z ubi sunt senes nō multū loquaris. Ante grandinē ꝓcurrit choruscatio. z ante uerecundiam ꝓcurrit grā. Et p reuerentia accedes ē grā bona. Et hora surgendi nō retardes. Precurre aīe pedes in domū tuā. z illic auocare. illic lude. z age conceptiones tuas. nō in delictis z uitio sermo. Et sī hys omnibz benedicet dñm qui fecit te. inebriabīt te. ab omnibz bonis suis. Qui timet dñm excipiet doctrinam eius. z qui uigilauerit ad illum. inuenient benedictionē. Qui scrutat legem replebitur ea. z qui inuidiose agit scandalizabitur ea. Qui timent dñm inuenient iudicium iusti. z iustificabit q̄si lumen accendens. pedes honestabit correptionē. z sicut uolunt tacere tua inuenies compationē. Verba consilii. nō disputes intelligentia. Alienus. z sibus nō prumelet timorē eius. Nam postquam fecit cum eo sine consilio. z suis inuestationibz arguetur. Fili sine consilio nichil facias. z postq̄ factū nō penitebis. In uia ruine nō eas. z nō offendes in lapides. Ne credas te uie laboriose. nec ponas aīe tue scandalum. Et a filiis tuis caue. z a domestibus tuis attende. In oī ope crede deo. et fide aīe tue. hoc est enī conseruatio mandatoꝝ. Qui credit deo attendit mandatis. z qui confidit in illo. nō nocebitur.

CAPITULUM XXXIII

Nemini dñm nō occurrent mala. z in temptatione dei illū conseruabit. z liberabit a malis. Sapiens nō odit mandata. z ultionas. z non illudetur. q̄si nauis in procella. Homo sensatus credit legi dei. z lex illi fidelis. Qui interrogationē manifestat parabit ubi. z sic deprecatus exaudietur. Et cō seruabit disciplinā. z tunc respondebit. Preconia tanū q̄si tota plaustra. z q̄si annis ulatus cognatus illi. Equus admissarius sicut amicus fabulanna tor. sub omni iugo sedente hinnit. Quis dies die superat. z cum lux lucē z annus annū a sole. A dñi scia separati sunt. sacerdos sole. z peritus custodiente. Ex ipsis tanū tempa z dies festos ipōr. z in illis dies festos celebrauit ad horā. Et ipis exaltauit z magnificauit dñs. z ex ipis posuit in numerū dierū. et annos z tholes omīs de solo. z ex ipa unde creauit ē adam. In multitudine discipline dñi separati eos. z iunxit ut uias eoꝝ. Et ipis būdirit. z exaltauit. z ex ipis sanctificauit. z ad se applicuit. Et ex ipis maledixit. z humiliauit. z contrito illos ad separationē ipōr. Quasi lutū figuli in manu ipius. plasmare illud. z dispone ōs ue ei. sedm dispositionē eius. sic homo in manu illi. qui se fecit. Et reddet illi sedm iudicium suū. Contra malū bonū ē. z contra mortē uita. sic z contra uirū

ecclesiasticus

ulsū pecco. Et sic mutuet ut omīa
opa altissimi. Duo duo. unū contrā
unū. Et ego nouissimi vigilauī. et ecce
quasi colligens racemos post vindemiato
res. in benedictione dei et ipe replebo
et sicut vindemiator torcular. Respicite quia non solū laboraui. sed
omnibz exquirentibz disciplinā. Audite me magnati populi. et rectores
ecclie auribz percipite. filio et
mulieri. fratri et amico. non des potestatem super te in vita tua. et ne dederis alteri possessionē tuā. ne forte peniteat
te et deprecris per illus. Dum adhuc sies
es et aspiras. non immutabitur te omis
caro. sic electus est enim ut filij tui te vocent
et ne reclinare in manu filiorum tuorum. In omi
bz operibz tuis excellens esto. Ne detur
macula in gla tua. In die consilii
mationis dicti vite tue et in tempore
exitus tui distribue hereditatem tuam.
Obauna et vrga et omni asino. panis
et disciplina et opus seruo. Operare disciplina et quietē requiescere. Para ma
nus tuas et requietē libertatē. Jugū et lorū
curuant colli tui. et scutū inclinant
operationes assidue. Seruo malitioso
tortura et compedes. Mittere illū in opa
tionē ne vacet multa enim malitiam
docuit ocios tuas. In opere constitue eum
sic enim conderet illū. Si non obaudierit tibi tuma illū compedibz. et ampli
fices super omnem carnem. Verū sine vidi
cio. nichil facias grauē. Si est tibi seruus
bonus sit tibi sicut anima tua. Qui fidem sibi emptā
tracta. quasi sanguine fratre comparatū
emisti. Si lederis illū inuste in fugam dō
itetur. Et si extollens discesserit quē
quaeres. Et in qua via quod illum nescis.

Capitulum XXXIII

Vana spes et mendacium
uro insensato. et somnia extol
lunt imprudentes. Qui quasi apprehen
dit umbram et persequitur ventū. sic et
qui attendit ad visa mendacia. Visio
hoc uni⁹ similitudo. Aliū facies hominis.
similitudo alterius hois. Ab immundo
quid mundabit. et a mendace quid ue
rum dicetur. Diuinatio erroris et au
guria mendacia et somnia maleſa
cientiū vanitas est. Et sicut patrimen
tum cor tuum phamalias patrum tu
ū ab altissimo et multa fuerunt ultra
tio. Si dederis in illis cor tuum. multos
enim errare fecit somnia et exciderunt
spantes in illis. Sine mendacio con
summabis ubi et sapia in ore fide
lis comprobabit. Qui non est tempta
tus quid scit. Vir in multis exper
tus cogitabit multa. et qui multa didicit
enarrabit intellectū. Qui non est expertus
pauca recognoscit. et qui ad in multis
ēs est multiplicauit malicia. Qui tem
tatus non est qualia scit. Et qui imple
tatus est abundauit nequitia. multa
udi enarrando. et plurimas vices
tonsuendies. Aliquociens utique ad
mortē pueritatus sum hoc est libe
ratus sum gratia dei. Spe timentium
dm. querentes et in respectu illi bene
dicentur. Spes enim illoz in saluante
illos. Oculi dei in diligentes se. Qui
timet dm. nichil trepidabit. et non pa
uebit. quia ipe est spes eius. Timenti
dm. bta est anima eius. ad quem respi
cit. et qui est fortitudo est. Oculi dm. super
timentes eum. protector potentie firmamē

tium ignitis. tegumen ardoris. rum
braclin meridiam. depcatio offensio
nis. radutoriū talus. erraltans animā
illuminans oculos. dauid sanctaē ec
tiam benedictionē. Immolantis ex
iniquo. oblatio ē maculata. nō fiūt be
ne placite sub damnationes iniquoy.
dūs solus suffragentur se. in ma iu
stitis. iustificae bona iniquoy nō ybar
altissimus. nec respicit in oblationi
bz iniquoy. nec in multitudīe sacrifi
cioy eoy ppitiabit peccis. Qui offert
sacrificium ex substā pauper. ēt qui im
molat filiū in conspectu patris sui. Panis
egentiū vita pauperis ē. qui defraudat
illū. homicidis ē. Qui aufert in fu
dore panem. ēt qui occidit proximū su
um. Qui effundit sanguinē. ēt fraū
dem facit ministrantio. duēs sunt. qui
edificant. et unus destruens. quid illis
deest nisi labor. Unus orans et unus
maledicens. cuius uocē exaudiet dūs. Ne
baptizetur a mortuo. et rursum tangit e
um. quid prōficit lauatio illi. Sic ho
mo qui ieiunat p peccis suis. et rursum eadē
faciens. quid prōficit humiliando se.
Oratione eius dīs exaudiet.

Qui conservat uerbū multiplicat oratione. sacrifi
cium salutare ē. attende mandatis.
et discede ab omī iniquitate. ppitia
tionem istare sacrificij sup iniustitia
is. et depcatio p peccis recedere ab iniu
stitia. Remittit grām qui offert si
milagine. et qui facit misam offert
sacrificiū. Ne placitū ē dño recedere ab iniquitate. non apparebis
ante conspectū dñi inanis. Pec enī

XXXV

omīa pp mandatū dei fiunt. Oblatio
iusti impinguat altare et odor suauita
tis est in conspectu altissimi. sacrificiū
iusti acceptū est. et memoriā eius non obli
uiscetur dūs. Bono animo gloriam redde do.
et ne minuas primitias manuū tuarū.
In omī dato hylarem fac uultū tuū.
et in exultatione sanctifica decimas tuas.
da altissimo sicūt datū eius. et sicut bo
no oculo ad inuentionē facto manu
um tuaē. ēt in dūs retribuent ē. et sep
tuplo tanto reddet ē. Noli offerre mu
nera prauā. nō enī suscipiet illa. Et
noli intueri sacrificiū iniustū. ēt in
dūs iudex ē. et apud illū gla plo ne
Non accipiet dūs plonum in pauce
ratione. nec exaudiet Non despi
ciet pces pupilli. nec uiduam si effu
ndat loquelam gemitū. Nonne la
crime uidue ad maxillam descendūt.
et exclamatio eius sup deducentē eas.
A maxilla enī ascendunt usq; ad celū
et dūs exaudiet ū delectabitur in illi.
Qui adorat dūm in oblectatione sus
cipietur. et depcatio illi usq; ad nubes
ppinquabit. Oratio humiliantis se nu
bes penetrabit. et donec ppinquet nō
consolabitur. et nō discedet donec aspi
ciat altissimus. Et dūs ū elongabit. et
iudicabit iustos. et faciet iudicium. Et
fortissimus ū habebit in illis patiam. ut
contribuat dorsū ipoy. Et gentibus
reddet ultionē. donec tollat plen
tudinē superboy. et sceptra iniquoy.
contribuat. Donec reddat hominib
secūm actus suos. et secūm opa ade
et secūm ēpsumptionē illi. Donec iudi
cet iudicium plebis sue. et oblectabit

uultos nra tua. & pecula nra dei in
tempore tribulationis. qi nubes pluit
iuste in tempore siccitatis.

XXXVI

Miserere nr̄i ds omnium & respice
nos. & ostende nob lucem miserationis tuar̄. Et immitte timorem
tuu sup gs que nō requisierūt te & cog
noscant eq̄ non ē ds nisi tu ut enar
rent magnalia tua. Allega mala
tua sup gs alienas. ut videant pote
tiam tuam. Sicut enī in conspectu eor̄
sanctificatus es in nob. sic in conspectu nr̄o
magnificaberis in illis. ut cognoscāt
te sicut & nos agnouim⁹ quīm nō ē ds
p̄ter te dñe. Innoua signa & immuta
mirabilia. Glorifica manū & brachium
dexterū. Excita furorē & effunde iram.
Extolle aduersarū & afflige inimicum.
festina tps & memento finē ut enar
rent mirabilia tua. In ira flammę de
voretur q̄ saluabitur & q̄ plebē tuā
p̄sumant inueniant portionē. Con
tere caput p̄incipū inimicor̄ dicen
tium nō est alius p̄ter nos. Congrega oēs
tribus iacob & cognoscant q̄ nō est deus
nisi tu. ut enarrent magnalia tua &
hereditabit eos sicut ab initio. Miserere plebi tue sup q̄m invocatū est
nom̄ tuū & israel quem coequasti p̄mo
genito tuo. Miserere ciuitati sanctificati
tue in qua requies tua. Repleas sion ut enarrabilia tua.
& gla tua plebi tuū. Da testimonium
his qui ab initio creature tue fuerunt & sus
cita p̄phetias quas locuti sunt in
nōie tuo plebi tuorum. Da mercedem
sustinentibus te ut fides tue fidelēs in
ueniantur & exaudi oratōem seruor̄
tuor̄. Secūm benedictionē aaron da po
pulo tuo & dirige nos in uiam iustitie
& cuncti orbis qui habitant terram. q̄ tu
es ds conspector & creator. Omnē escam
manducabit uenter & est esca; cibo me
lior fauces comminguit cibus tibi fiet. ex
tor inuentatiū tuba mendacij. Cor pueri
dabit institutā & homo puer rectificet il
li. Omnē masculū accipiet mulier. ex
ea filia melior filie. & species mulieris exhi
larat faciem uiri sui. & est omnē conci
piscentiam hois superuter. desiderium.
& est lingua curationis & mitigationis
& misē. si est ut ille dem filios hoīm.
Qui possidet mulierē bonam. inchoa
vit possessionē. Adiutorium dem illum
& columpna ut requies. Ubi nō est
sepis diripietur possessio. & ubi nō est
mulier ingemiscit egens. Cui credo q̄
non habet unde & declinet ubicūq; obdor
mierit. q̄ succinctus lacto exiliens
de ciuitate in ciuitatem.

XXXVII

Omnis amicus dicet & ego amicus
sum copulam. sed est amicus solo
nomine amicus. & quae molesta mors
usq; ad mortem. & sodalis sui & amicus
ad amicitiam conuertent. O p̄sumptio
nequissima. unde creata es. to opue
randam malitiam & dolositatē illius.
Sodalis amico condemnabit in obla
tione. & in tpe tribulationis adiutor
erit. & sodalis amico condolet cū uenit.
& cōtra hostem accipiet scutū. & non ob
liuiscatis amici tui in ānō tuo. & non
immemor sis illi in operibus tuis. Omni cō
siliario cum fecero tuo. & a zelantibus
te abscondo consilium. Omnis consiliator
dicit consilium. & est consiliator in sem

ipo. A consiliario serua aiam tuam
hrus sermo que scio illius necessitas. ipe
cui aio suo cognitabit. ne forte murmur
tur iudex in iram. & dicat. bona
tua tua. & sit e contrario videre quid
t eueniat. Cum uiro religioso trac
ta de sanctate. & cu iuuenib de iustica.
& cum muliere de hys q emulatur.
Cum timido de bello. & cum negocia
tore de traiectione. cum emptore de
uenditione. Cum uiro iuuido de gratu
is agendis. cu inuido de peccate. cu
inhonesto de honestate. Cum opario
agrario de oni ope. cum opario au
tinalu de consummatione anni. cum
seruo pigro de multa oratione. Non
attendas hys in omi consilio. & cu
uiro sco assiduus esto. quemcuq; cog
noueris observantem timore dei cu
aia eius sedim aiam tuam. Quicq; tu
rbauit in tenebris ii condolebit. &
& cor boni consiliu illuminabit sensu. Non
est cui tibi aliud plus illo. Anima
uri sci counitiat alicui uera. quam
septem speculatores sedentes in ex
celso ad speculandu. Et in hys omib
deprecare altissimu. ut dirigat in ueritate
uiam tuam. Ante omia opa uerbum
uerax precedat te. & ante omne actu
consiliu stabile. verbu necessi inuenta
bitur cor. Ex quo & uno patres oriun
tur. bonu & malum. uita & mors. & do
minatrix lingua. uir
pitus multos erudiunt. & aie sue sua
uis. Qui sophistice loquitur. odibil
e. omi te defraudabunt. Non cui est
data illi a deo gra. Omi enim sapia de
fraudabit. Et sapiens aie sue sapi
ens. & finis sensus illi laudabilis.
Vir sapiens plebem suam erudit. et
fructus sensus illi fideles sunt. Vir
sapiens implebitur benedictionib.
& videntes illu laudabunt. Vita uni
us uiri dies ali. dies autem innumera
biles sunt. Sapiens in pplo hereditab
bit honorem. & nomen illius erit immor
talitati. fili in vita tua tempta aiam
tuam. & si fuerit nequa. ne des illi pote
statem. Non enim omia omib expedi
unt. & non omi aie omne genus placet.
Noli inuidus esse in omi epulatione. &
coram te estimidas si omnem escam. In mul
tis enim escis erit infirmitas. & inuidus
apponendo usq; ad coleram. Apud quem
pulam multi abierunt. equa autem ab
stinens adiciet vitam.

CAPVT VIII

Honora medicum propter necessitatem. & enim
illum creauit altissimus. A deo est
enim omis medela. & a rege accipiet
donationem. Disciplina medici exal
tabit caput illi. & in conspectu magi
natoru collaudabit. Altissimus creauit
de terra medicinam. & vir prudens non
abhorrebit illam. Nonne a ligno in
dulcata est amara aqua. Ad agnitio
nem hominis inuenus illoru. Et dedit
hominib sciam altissimus honorari
in mirabilib suis. In his curans.
mitigabit dolorem. Et unguenta
rius faciet pigmenta suauitatis. et
unctiones confician sanitatis. & non
consummabuntur opa eius. Pax enim
dei est faciem tuam. fili in tua infirmita
te ne despicias teipm. sed ora dnm. et
ipe curabit te. Aufer a delicto & dirige
manus. & ab omi delicto munda cor

tuū. Da suauitatē ⁊ memoriam simila
gnuū ⁊ unpingua oblatione ⁊ da lo
cum medico. Etenī illū dūs creauit
⁊ ñ discedat a te. ⁊ opa eius sunt
necessaria. Est enim tempus ꝙñ in
manus eoꝝ incurras. Ipi uero dñm
deprecabuntur ut dīgat requiem eoꝝ
⁊ sanitatē ꝓ tribulatione eoꝝ. Qui
delinquit in conspectu eius qui fecit
eū incidat in manus medici. Fili in
mortuū ꝓduc lacrimas ⁊ q̄si dura
passus incipe plorare. Et secūm iu
diciū contege corp̄ illi ⁊ ñ despicias
sepultura illi. ꝓpe deliniuā ā amare fle
tu illū uno die ⁊ dolore ꝓ tristitia ⁊ fac lu
ctū ꝑ meritū et uno die uel duob ꝓ detri
mētū. Tristicia enim fetidat mores
⁊ cor pessimū ⁊ tristicia cordis fle
ctit cruciem. In abductione primi
tristicia. ⁊ subā inopis sedīm cor eius
non dederit in tristicia cor tuū tz repel
le eam ad te ⁊ memento nouissimoꝝ
noli obliuisci. nec enī ē conuersio.
Et hunc mich̄ pocius ⁊ rectius pelli
mabis. cy enīm eloquiū meū sic
tuū erit ⁊ cor tuū. Audi me ⁊ hodie
In requie mortuū requiescere fac me
moriam eius ⁊ consolare illū ut ex
tu ꝑpe sui. Sapiam sanie in tempe
uacuerit ⁊ qui minoratur actu sa
pientiam propter. Quia sapia re
plebitur. qui tenet aratrū ⁊ qui gla
diat in iaculo. stimulo boues agi
tat ⁊ conuersatur in operib eoꝝ ⁊ nar
ratio eius in filiis taurorū. Cor suū
dabit ad īsandos sulcos. ⁊ uigilia
eius in sagina uaccaꝝ. Sic omnis
faber ⁊ architectus qui nocte tam
quā diem transigit. qui sculpit sig
nacla sculptilia ⁊ assiduitas eius
uariat picturam. Cor suū dabit in
similitudinē pictuꝝ ⁊ uigilia sua
ꝑficiet opus. Sic faber ferrarius se
dens iuxta incudem. ⁊ consideras op
ferri. Vapor ignis uret carnes eius.
⁊ in calore fornacis conterentur. uox
mallei innouat aures eius. ⁊ contra
similitudinē uasis oculi ei. Cor suū
dabit in consummationē operis
⁊ uigilia sua ornabit imperfectionem.
Sic figulus sedens ad opus suum
⁊ conuertens pedibz suis totum. Cū
in solicitudinē posuerit ē semp ꝓ
opus suū ⁊ numerabit ē omīs operū
eius. In brachio suo formabit simi
ter ⁊ pedes suos curuabit uniuersam
suam. Cor suū dabit ut conferat
linitionē ⁊ uigilia sua mundabit fo
nacem. Omīs hi in manibz suis spa
erunt ⁊ unusquisq; in arte sua sa
piens ē. Sine his omībz ñ edificabit
ciuitas ⁊ ñ habitabunt nec ambu
labunt ⁊ in exilium ñ transfluent.
Sup cellam iudicis ñ sedebunt ⁊ te
stamentū iudicij ñ intelligent. nec
palam facient disciplinam ⁊ iudi
cium ⁊ in parabolis ñ inuenient. tz. cre
aturam eius confirmabunt ⁊ depre
catio illoꝝ in operatione artis. Iactoꝝ
modantes animam suam. ⁊ considere
s in lege altissimi.

CAPITVLVM XXXVIII

Sapientiam omnis antiquoꝝ
exquiret sapiens. ⁊ in prophe
tis uacabit. narrationē uiroꝝ nomi
natoꝝ conseruabit. ⁊ in sublimia pa
rabolas. simul introibit. Occultos ꝓ

ūbiop̄ exquirer⁹ ⁊ in absconditis
parabolas conūlabitur. In medio
imaginatop̄ ei⁹ ostendebat⁹ ⁊ in conspe
ctu ip̄ius vidit apparebit. In tram alie
narum gentiū transiet bona eōr⁹ ⁊
mala in pōlis tempt̄abit. Cor tuū
tradet ad iugulandū diluculo ad dom̄
qui fecit illum. ⁊ in conspectū altissi
mi deprecabitur. Aperiet os suū in ora
tione ⁊ p delictis suis deprecabit. Si
cut dns magnū voluit ip̄m intelligē
tie replebit illū. Et ipe tanq̄m ymbr̄
mittet eloq̄ sapie sue ⁊ in oratione
confitebitur dño. Et ipe diget con
fitū eius ⁊ disciplinā ⁊ in absconditis suis
consiliabitur. Ipe palam fauet dis
ciplinam doctrine sue ⁊ in lege testa
menti dñi glabitur. Collaudabunt
multi sapiam eius ⁊ usq̄ in seculū nō
delebitur. Non recedet memoria eius.
⁊ nomē eius requiretur a generatione et
generationem. Sapiam eius enarra
bunt gentes ⁊ laudem eius annunciabit ec
clesia. Si permanserit nomē eius usq̄
uet plusq̄m mille. ⁊ si requieuit, vide
tur illi. Adhuc consiliabor ut enarre
ut furore eius repletus sum in voce.
Dixit. Obaudite me dilecti fructuū
⁊ qui rosa plantata sup̄ riuū aquā
rum fructificate. Qui libanus. odore
suauitatis habete. florete flores
qui illud. date odorem ⁊ frondete in
gratiā. ⁊ collaudate canticū. ⁊ bene
dicite dñm in op̄ibus suis. Date nōi
eius magnificentiā. ⁊ confitemini ill
i in voce labior⁹ vestr⁹. In canticis
labior⁹ ⁊ cithar⁹. ⁊ sic dicetis in die
fessionis. Opa dñi universa bona val
de. Jn tempore suo ascendet aqua sicut
de. Jn tubo eius sicut aqua sicut con
gries. ⁊ in sermone oris illius sicut ve
cepotia aquaz. Cui in placito ip̄ius
placuit. ⁊ illi erit ministratio in salute
illius. Opa omnis carnis coram illo.
⁊ nō erit qui eius abscondet ab oculis
eius. A seculo usq̄ in seculū respicit. ⁊ nichil
est mirabile in conspectu eius. Non dicet
dicere quid est hoc. aut quid est illud.
omnia enim in tempore suo querent. Le
nedictio illius qui viuit in mundabit et
quo contactibimus ardam inebria
bit. sicut ira ipius gs. qui expulerunt
eum hereditabit. Quoniam conuertet a
qual in siccitatē. ⁊ siccata est ira me
illius. sue illoy⁹ dirigēte sunt. sic pec
catoribus offensiones in ira ei⁹. Bona
bonis creata sunt ab initio. sic nec
simus bona ⁊ mala. Jnimi necessa
rie rebus hominū. aqua. ignis ⁊
ferrū ⁊ sal. lac ⁊ panis similagineus.
⁊ mel ⁊ botrus uue ⁊ oleū ⁊ uestimē
tum. Hec omnia fidelibus in bonū. sic ⁊ im
pijs ⁊ peccatoribus in mala conuertent.
Sunt ipe que ad vindictam creata
sunt. ⁊ in furore suo confirmabunt
tormenta sua. In tempore consumma
tionis effundent ultionē. ⁊ furorē
eius qui fecit illos confundent. Ig
nis grando. fames ⁊ mors. omnia
hec ad vindictam creata sunt. Dentes
bestiarum ⁊ scorpii ⁊ serpentes.
⁊ ruinosa vindictam in exterminiū
impios. In mandatis ei⁹ epulabunt
⁊ sup̄ tram in vicinitate ip̄ius dormient.
⁊ in temporibus suis impient ver
bum. Preterea ab initio conditi sunt
⁊ consiliati sunt ⁊ cogitati. ⁊

scripta dnūt. Omīa opa dñi bona
& omīe op⁹ hoīs sua sīcut mūstra
bit. sīon ēst dicere hoc illo nequē ē
omīa enī in tpe suo cōplebūtur.
Et nunc in oīm corde & ore collau
date. & benedicite uoīm dñm.

CXL

Oratio magna creata ē oīm
hoīb⁹ & iugū graue sup
filios adam. a die exitus de uentre
matris eor⁹ usq; in diē sepulture in
matrē oīm. Cogitationes eorū
& timor cordis. adinuentio expecta
tionis & dies finientis. Residentes
sup sedem gloriam. usq; ad humiliatū
in terra & cinere. ab eo qui utitur ta
cnēto & portat coronam usq; ad eū
qui excipitur lino crudo. furor & zelus
tumultus. fluctuatio. & timor mor
tis. iracundia & inuidia. & contē
tio. & in tempore refectionis in cubi
li. somnus noctis. imutat scīam eius.
Modicū tanq̄m nichil in requie. & ab
eo in somnis q̄si in die respectus. Cō
turbatus ē in uisu cordis sui. tanq̄
qui euaserit in die belli. In tpe salu
tis sue euigilat. & admirans ad nul
lum timorē. Cum omī carne ab ho
mine usq; ad pecus. & sup peccatores
septuplū. Ad hec mors. sanguis. cō
tentio. & triumphea. & pplliones. fa
mes. & contritio. & flagella. sup
omīa creata sunt hec omīa. & op
illos fēs ē & a facie sua. Omīa enī
que de terra sunt in terram conuertent.
& aque omīa in mare conuertentur.
Omne munus & iniquitas delebitur
& fidei in sēm stabit. Sicut arida mutto
rum sicut fluuius siccabitur & sicut
tonitruū magnū in pluuia ylonā
bunt. In aperiendo manus suas le
tabitur. sic & uacuatores in cōsil
matione tabescent. Sepones impi
os si multiplicabit ramos. & tradi
tes immunde sic & eorum peccata sonabit
& sup omnē aquā inutilitas. & ad ora
fluminis aū omīe genus cuelletur.
Sicut sicut pad̄ys in benedictionem
bz. & omīa in sēla ymanebūt. Vita sufficiens sibi organū conculcabitur.
& in ea inueniēs derelinquit filū. Ed
ificatio cuitatis confirmabit⁹ nom̄.
& sup hanc mulier timorata cōpa
rabitur. Vinū & musica letificabit
cor. & sup utraq; dilectio sapie. Cy
bus & psalterium suauem faciunt mo
lodiam. & sup utraq; lingua suauis.
Gratiam & spem desiderabit oculis tuis.
& sup hec uirides sationes. Amicus
& sodalis in tpe conuenientes. & sup
uxor sup mulier cū uiro. fīs in adiu
torium in tpe tribulationis. & sup eos
omīa liberabunt. Amīs & augmentum eo
rum stabit. & pdū & sup utriusq; consi
lium beneplacitū. Facultates & mu
nitiones erigūt cor. & sīc hec timor
dñi. sīon ē in timore dñi munera
to. & ipe est in eo querere ad uitam.
Timor dñi sicut pad̄ys benedi
ctionis. & sīc oēm gloriam operuit
illū. Fili in tempore uite tue ne in
digeas. melius ē enī mori q̄m in
digere. Vite respicientis in mensā alie
nam. ipe est uita eius in cogitatione
inopis. Alter enī animam suam. & eius
abhominat. Vir alii dilectus amat & cari
dignus cultodiet se. In ore prudēn

tis cōsulit tabernō inopia ⁊ in uentre eius ignis ardebit. (XLII

Omos qñ amara ē memoria tua hominū pacē habēti in sub stantijs suis. uiro quieto ⁊ cui nō directe sunt in omnibꝫ ⁊ adhuc ualēti accipere cibū. O mors bona est iudicātī tuū hominū indigenti. ⁊ qui minoratur uiribꝫ. defecto etate ⁊ cui de omnibꝫ cura est ⁊ increpanti uiū qui ꝓdit sapiam. Noli metuē iudicātī mortis. memento q̄ ante te fuerunt ⁊ que futura sunt cū ē. hoc iudicātī a dño omnī carni. Et q̄ despicit mandata in beneplacito altissimi. siue decē. siue centū. siue mille annꝰ. Non est enī in inferno accusatio uitę. filiꝫ abhominationū fuit filiꝫ peccatōr. ⁊ qui cōuersant sēs domos impioꝝ. filiorꝫ peccatōr periclitabunt. ⁊ cū semine illoꝝ assiduitas obprobrij. De prē impio querunt filiꝫ. cū ꝑ illū sunt in obprobrio. Ve uob̄ uiri impij. qui dereliquistis legē dñi altissimi. Et si nati fuerit in maledictione nascemini. ⁊ si mortui fuerit. in maledictione erit ꝑs uestra. Omnia que de terra sunt in terrā conuertentur. sic impij a maledicto in ꝑditionem. Luctus hominū i corpe ꝓpꝫ. nomē aūt impioꝝ delebit. Curam habe de bono nōie. hoc enī magis ꝑmanebit ⁊ cū mille thesauri magni ⁊ pciosi. Bone uite numerus dierū. bonū aūt nomē ꝑmanebit in eūi. Disciplinā in pace conseruate filij. Sapia enī abscondita ⁊ thesaurus inuisus. que utilitas in utrisq;. Melior ē homo qui abscondit stulticiam suā. cū homo qui abscondit sapiam suam. Et uerū tamē reuelabimini uobis que ꝓdunt de ore meo. Non ē enī bonum omnē inuerecundiam obseruare. ⁊ nō omnia oībꝰ bñ placent in fide. Erubescite a matre ⁊ a pātre de fornicatione. et a ꝓlidente ⁊ potente de mendacio. A principe ⁊ a iudice de delicto. a sy nagoga ⁊ plebe de iniquitate. A socio ⁊ amico de iniustitia. de loco in quo hospitas. de furto. De iūratę dei ⁊ testamento. de discubitu in panib. ⁊ ab obstinatione dati ⁊ accepti. A silentio de salutantibꝫ. a respectu mulieris fornicarie. ⁊ ab aūtione uultꝰ cuiuati. Ne aūtes facies a ꝓximo tuo. ⁊ ab auferendo patrē ⁊ non restituendo. Ne respicias mulierē alienam. ⁊ ne scrutēris ancillam eī. nec stetēris ad lectū eius. Ab amicis de seruoulꝫ uxperti. ⁊ cū dederis ne upbe

(XLIII Non diuulgeris. peres. sermonē audīti. de reuelatione sermonis. abscondito. ⁊ eris uere sine confusione. ⁊ inuenies gratiā in conspectu omniū hominū. Ne ꝓbi sis omnibꝫ confundaris. ⁊ ne accipias ꝓlonam ut delinquas. De lege altissimi ⁊ testamento. ⁊ de iudicio iustificare impiū. De iubo socioꝝ ⁊ uiatoꝝ. ⁊ de datione hereditatis amicoꝝ. De equalitate stateræ ⁊ ponderis. de acquisitione multoꝝ ⁊ paucoꝝ. De corruptione emptionis ⁊ negociatoꝝ. ⁊ de multa disciplina filioꝝ ⁊ serui o pessimo latis sanguinare. Sup

mulierē nequā. bonū est signū ō
manus multe sunt claude. z qdcū
q; tradel numera z appende. datum
uero z acceptū oīe describe. Ne dī
cpluna uiscerib; z factu. z de semo
ribz; qui uoluerunt ab adolescenti
ly. Et eius eruditō uoīlib; z pba
bilis in conspectū omniū uiroz. filia
prīs abscondita ē ingulia z sollici
tudo eius auferet somnū. Ne forte
in adolescentula sua aduīta efficiat.
z cōmorata cum uiro odibil' fiat. Ne
cū polluatur in uinculatate sua. et
in pānul' suis grauida inueniatur.
Ne forte cū uiro cōmorata transgredi
atur. aut certe sterilis efficiatur.
Cum filiam luxuriosam constituā
ēobeam. necū facias te in obprobri
um uenire inimicis. a detractione
in ciuitate. z abiectione plebis. et
confundat te in multitudine pplī.
Omīs hoī noli intendē in spēe. z in
medio mulierū noli cōmolari. De
uestimēt exit predit tinea. z a mulie
re iniquitas uiri. melior ē iniqui
tas uiri. q; mulier benefaciens mulie
riem confundens in obprobriū. Memor
esto ē opum dñi. z que locutus est
illuminans y omīa respexit. z glā
dñi plenū ē opus eī. Sol oīne dñs se
cit sōs enarrare oīa mirabilia sua.
q; confirmauit dñs omīpotens stabili
ri in glā suā. Abyssum z cor hoīum
inuestigabit. z in astuta illoz. sed
cognouit eis dñs omnē
scīam. z inspexit in signū eius. annū
tians que preterita. z que imminēta
sunt. revelans reliquias occultoīum.
Non pterit illi ois cogitatus. nec ab
scondit se ab eo ullus sermo. Magnalia
sapie sue decorauit. que est
ām solin. z vltq; in solin. Nec; abiectū
ē nec; minutum. z nō egebit aliquid ex
istio. Quīn deliciabilia omīa opa ei.
z tanquā scintilla que ē considerare.
Omīa hec viuent. z manent in solem
in omīn necessitate omīa obaudiunt
ei. Omīa duplicata. unū contra unū.
z nō fecit quicquā deesse. Unicuiq; eoz
firmauit bona. Et quis saciabitur
videns gloriam eius.

CAPUT XLIII

Altitudinis firmamentū pulcritu
dō eius. spēs celi in visione
glē. Sol in aspectu annuntians cū ex
itum. vas admirabile opus excelsi.
In meridiano exurit terrā. z in con
spectu ardoris eius quis poterit sustinere.
Fornace ardens in operib; ardoris.
triplicat sol exurens montes. radi
os igneos exsufflans. z refulgens
radius suus obcecat oculos. Magnus
dñs qui fecit illū. z in sermonib; ei
festinauit cursū. Et luna in omīb; in
temporib; suis. ostensio temporis
z signū eius. A luna signū diei festi
luminare. cū minuitur in consum
matione. Mensis secūm nomē eius
ē crescens admirabiliter in consumma
tione. Vas castrorū in excelsis. in firma
mento celi refulgendens gloria. Spe
cies celi gla stellarū. mundū illuminās
in excelsis dñs. In labiis sanctis stabunt
ad inditū. z nō deficient in vigiliis su
is. Vide arcū. z benedic qui fecit illū
valde speciosus ē in splendore suo.

Cuauit celū in cursu gle sue. ma
nus excelsi aquerunt illum. Impio
suo accelerauit uiuere. z accelerauit do
nationes emittere uidit siu. Ptea
aperti sunt thesauri. z euolauerunt ne
bule sicut aues. In magnitudine su
a posuit nubes. z confracti sunt la
pides grandinis. In conspectu eius com
mouebuntur montes. z in undis mare
te eius alpurabit nochus. Voce tonitrui eius liberauit terram. tempestas a
quilonis. z congregatio spūs. Sicut aues
deponens ad edendū aliquo uiuent.
z sicut locusta demergens defendit eis
pulchritudinē tectorum eius admira
bitur' oculos. z sup ymbrem eius expauescet cor. Gelu sicut salem effundet su
per terram. z cū gelauerit fuerit tanquā ca
cumina tribuli. Flagidus uentus a
quilo flauit. z gelauit christallus ab
aqua. Et sup omnē congregationē aq
tum requiescet. z sicut lorica uidebit
se aquis. Deuorabit montes. z ere
met deserit. z extinguet uiride sicut
igne. Medicina omnū in festinati
one nebule. Eius obuians ab ardo
re uenient. humilē efficiet eū. In
sermone eius siluit uentus. cogitatione
sua placabit abyssū. z plantauit
illū dūs ibi. Qui nauigat mare e
narrat pricla eius. audientes aure
bus nris nouā audiuimus. Illuc pclara
z mirabilia opa. uaria genera bestia
rum. z omnium pcorū. z creatura bel
luarum. Et pp ipm consistunt. z trāsi
ens. z in sermone eius composita sū
omnia. et ultra dicimus. z deficiem⁹
uerbis. consummatio aut sermonū ipe

E In omnibus glorantes ad quid ualebimus. Ipe enī omnipotens sup dūna o
pera sua. Terribilis dūs z magnus
ualde est. z mirabilis potentia ipi.
Glorificantes dūm quantumcūq; potue
rint sup alebit adhuc. z admirabi
lis magnificentia eius. Benedicentes
dūm exaltate illū quātū potestis.
maior enī omni laude. exaltantes
eum. replemini uirtute. ne laboretis.
in eum pruenietis. Quis uidit eum
z enarrabit. z quis magnificabit
eum sicut est ab initio. Multa abscon
dita sunt maiora his. pauca enī
uidimus. et opum eius. Omnia aut do
minus fecit. z pie agentibus dedit sapiam.

LAudemus uiros gloriosos
z parentes nros. in generatio
ne sua. Vltram glam fecit dūs.
magnificentia sua a seculo. Dominan
tes in potestatibus suis. nobiles magnitudine. z prudentia sua pdi
centes. nuntiantes in pphis dignitatem
pphe. z imperantes in ysrahel popu
lo. z uirtute prudentie ipius secundum u
ba. In puncia sua requirentes mo
dos musicos. z narrantes carmina
scripturis. Homines diuites in uir
tute. pulchritudinis studium habentes.
pacificantes in domibus suis. Omnes
isti in generationibus gentis sue glam
adepti sunt. z in diebus suis honorati
sunt laudibus. Quorum de illis nati sunt.
reliquerunt nomen narrandas laudes
eorum. Et sunt quorum non est memoria
pierunt qui qui non fuerunt. z nati sunt
qui non nati. z filii eorum cum illis. Et
isti uiri misericordie sunt. quorum pietates

ū defuerunt. Et cum semine ipōr
pleueret bona hereditat. z nepotū
illoz sem in testamento stetit. z filii
or ipōr pp illos. Vbi ne tuū manet
semen eoz. z gla eoz ū delinquetur.
Corpora eoz in pace sepulta sunt. z
nomen eoz manet in generationes
z generationes. Sapiam ipōr tur
turu pli. z laudem eoz nunciat ec
clia. Enoch placuit deo. z translatus e
in paradīsum. ut det gentib; sapiā
sde inuentus e pfectus. z iustus. z
in tpe iracundie factꝰ e reconciliatō.
Ideo dimisit e reliquū tre. cum fa
ctum e diluuiū. Tectamenta sci po
sita sunt apd illū. ne delere posset
diluuio omis caro. Abraham mag
nus pr multitudis gentiū. nō e
inuentus similis illi in gla. Qui
conseruauit legem excelsi. z fuit in
testamento cum illo. In carne eius
stetit stare testamētū. z in tempta
one inuentus e fidelis. Ideo iureiu
rando dedit illi glām in gente sua
crescere illū sicut tre cumulū. z ut
stellas exaltare semen eius. z hereditare
illos a mari usq; ad mare. z a
flumine usq; ad finimos tre. Isti
y laac eodem stetit modo. pp abrahā
patrem ipius. Benedictionem omiū
gentiū dedit illi. Et testamentū su
um confirmauit sup caput iacob.
Agnouit eū in benedictionib; suis. z
dedit illi hereditate. Et diuisit illi partem
in tribub; xij. z confirmauit illi
hoīes mīe. inuenientes gram in oc
ulis omnis carnis. CXLV

Dilectus a deo z hominib; mo
les. cuius memoria in benedictione e
similem illū fecit in gla sctoz. ei
magnificauit eū in timore inimi
coz. z in verbis suis mitigauit mira
cula. Glificauit illū in conspectu regū.
z iussit illi coram pplo suo. z ostendit
illi glām suam. In fide. z lenitate ipius
sctm fecit illū. z elegit illū ex oī
carne. Audiuit eū. z vocē ipius
audiuit illū in nubē. Et dedit illi
coz ad pcepta. z legem vite. z disciplī
ne. docere iacob testamētū. z iudicia
sua israel. Exaltauit fratrē aaron sctm
eius. z similem sibi de tribu leui. Statuit
ei testamētū eternū. z dedit illi
sacerdotiū gentis. z benedicere illū in
gla. z circumcinxit illū zona gle.
Induit illū stolam gle. z coronauit
illū in vasis virtutis. Circūpedes
z femoralia. z humerale posuit ei. z circū
dedit illi tintinnabulis aureis
plurimis in gyro. Vt dare sonitū cū
cessu suo. audiri facē sonitū in tē
plo. in memoriā filiis gentis sue.
Stolam sctam. auro. z iacinctho. z pur
pura. opus textile viri sapientis. iudicio
z veritate pditū. forti ecco
opus artificis. gemmis pciosis
figuratis in ligatura auri. z opus
lapidarij sculptis in memoriā sdm
numerū tribuū israel. Coronam aut
aream sc mitrā eius. exp̄ssam signo
sctitatis. glā honoris. opus virtu
tis. desiderata oculoz ornata. Sic pul
chra am ipm. ut fuerit talia usq; ad
origine. Non inuenit e illa. aliqua
gena aliquis. Iz tm filij ipius soli.
z nepotes eius p omne tempus. Sac

ficia tpl consumpta sunt igni coridie.
Complentq moyses manus eius
xiv illū oleo tō. sēm ē illa in testamē
tum ēmū ⁊ semini ei⁹ sicut dies sacer
dotii ⁊ hīe laude ⁊ gl̄ie
cari ꝑfin suū in nōie suo. Ipm elegit
ab oī uuente offerre sacrificiū deo.
incensū ⁊ bonū. odore in memoriā pla
cere p ꝑplo suo. Et dedit illi in ꝑceptis
suis potestate in testamēt iudiciorū
docere iacob testimonia ⁊ in lege sua
lucē dare isr̄l. Quia cont̄ illū steterūt
alienigene ⁊ ꝑ inuidiā cerū
dederunt illum hommes in deserto. q̄
erant cū dathan ⁊ abiron. ⁊ cōgrega
tio chore in iracundia. Vidit dñs
ds ⁊ nō placuit illi ⁊ consumpti sunt
in impetu iracundie. Fecit illis mon
stra ⁊ consumpsit eos in flāma ignis.
Et addidit aaron gl̄iam. ⁊ dedit illi he
reditatē ⁊ ꝑmicias fructuū ut ēdu
rent illi. Panē ipse in primis pauit in sa
cietatem. Iam sacrificia dñi edent q̄s
dedit ipi ⁊ semini ei. Cetēm nō ds ī
hereditauit ⁊ pars illi nō ē in gente
ipe cui pars eius ē ⁊ hereditas. Phi
nees filius eleazari tertius in gl̄a imi
tando ipm in timore dñi ⁊ stante in re
uerentia gentis. In bonitate ⁊ alacri
tate aie sue placuit deo isr̄l. Ideo sta
tuit ad illū testamētū pacis. ꝓncipē
sācōy ⁊ gentis sue ut sit illi ⁊ semini
eius sacerdocij dignitas merito ⁊ te
stamēti dō tribui tribu ille de tribu iu
da. hereditas ipi ⁊ semini ei⁹ ut sapi
entiam daret in cor eius. ut dirigat
gentē suam in iusticia. ne aboleret
tur bona ipōy ⁊ gl̄iam ipōy in gen
tem eōy ēmam fecit.

(CXLVI

Dominus in bello iheūs nauē fuit
cessor moysi in ꝓphīs. qui fuit
magnus sēdm nomen suū. magnus
in salutē electōy dei expugnare inimi
gentes hostes. ut cōsequerent hēre
ditatē isr̄l. Cūm glām adeptus ē in
extollendo manus suas. ⁊ tractando
cont̄ ciuitates rumpheas. Quis ā
illis sic restitit. sicut hostes ipe dñs ꝓ
cullit. Aut ī iracundia eius impe
dimus est sol. ⁊ una dies facta ē q̄si duo.
Inuocauit altissimū potentē in o
pugnando inimicos undiq;. ⁊ audi
uit illū magn⁹ ⁊ sēs ds. in sanis gl̄i
dinis uerbis valde fortis. Et im
petū fecit cont̄ gentē hostilem. ⁊ in
descensu pdidit contrios. ut cognos
cant gs potentiā eius. q̄ cont̄ dñm
pugnare nō ē facile ⁊ bellum ē ārgo
potentes. Et in diebz moysi miram
fecit ipe ⁊ caleb filius iephonne. stare
cont̄ hostem ⁊ phīstee gentē ā pūis.
⁊ pfungere minuunt malitie. Et ipi
duo conclusum a pūlo liberauit sunt
a nūo sermonū⁹ militū pducti. ut du
cere illos in hereditatem ut terram q̄
manat lac ⁊ mel. Et dedit dñs ipsi
caleb fortitudinē ⁊ ultq; ad senectu
tem ꝑmansit illi uirtus. ut ascende
ret in excelsū terre locū. ⁊ semē ipius op
timum hereditatē ⁊ iudex ds isr̄l fuit.
ep bonū ē ob sequelā dō deo. Et iudex
singulis suo nōie quoꝝ nō ē corrupta cor
pus nō adiit sunt a dño. ut sit memo
rā illoy in benedictionē ⁊ ossa eoꝝ
pullulent de loco suo. Et nomē eoꝝ
ꝑmaneat memoriā. ꝑmanent ad filios

illoꝝ ſcōꝝ uuoꝝ gl̄a. Dilēs a dō ſuo
famulhel ꝓpha dñi renouauit unpuī
t unxit principes in gente ſua. In le
ge dñi undtauit congregationē t ui
dit dñm iacob. t in fide ſua ꝓbatus
t ꝓpha. Et cognitus ē in ūbis ſuis fi
delis. qñ uidit deum luis. Et inuoca
uit dñm ō̄potentē in oppugnando
hoſtes circumſtantes undiq; in ob
latione uitulo lactē. Et intonuit
de celo dñs. t in ſonitu magno au
ditam fecit uocē ſuā Et contriuit
ꝓncipes affyroꝝ t oēs duces phi
liſthiim. Et ante tempꝰ finis uite
ſue t ſeli. t ſamuhel ꝓphētē unſtū
dñi t ꝓncipē ſup hereditatē ſuā
ta ab oī carne ī accepit. t ī actu
ſancto illū hoīe. Et poſt hoc dormi
uit. t notū fecit regi. t oſtendit illi
finē uite ſue. Et exaltauit uocē ſuā
de terra in ꝓphīa. delere inpietatē gēis.
poſt hoc ſurrexit nathan ꝓpha in die
bꝰ dd. Et qui adeps ſeparat ē a carne
ſue dō a filiis iſrh. Cum

CXLVII

leonibꝰ luſtr qui cū agnis. t in
uitis ſimilis fecit. ſicut cum agnis
ouis. In uuiuentute ſua numqd oc
cidit gigantē. t abſtulit obprobriū
de gente. In tollendo manū in ſancto
funde deuit exultationē golie. Qui
inuocauit dñm ō̄potentē. t dedit
in dextra eius tollere hominē fortē
in bello. t exaltare cornu gentis ſue
Sic in decē milibꝰ glōrificauit eum.
t laudauit eū in benedictionibꝰ do
mini. in offerendo illi coronā gl̄e.
Contriuit inimicos undiq; t cetyr
pauit philiſthiim contrios uſq; in
hodiernū diē. Contriuit cornu ꝓpe
uſq; in etnū. In oīb; opē dedit confeſ
ſionem ſcō. t exaltā in uerbo gl̄e. de
oīb; corde ſuo laudauit dñm. t dilexit
dñs eum. fecit illū. t dedit illi cor
inimicos potentiam. Et ſtare fecit
cantores cont̄ altare. t in ſono eoꝝ
dulces fecit modos. Et dedit in ſole
bratonibꝰ decus. t ornauit tempa
uſq; ad conſummationē uite. ut lau
darent nom̄ ſcm̄ dñi. t amplificaret
manē deo ſcēcate. Ppē purgauit pcā
ta ei⁹. t exaltauit cornu eius
Et dedit illi teſtamentū regū. t ſedē
gl̄e in iſrh. Post hoc ſurrexit filius ei⁹
ſapiens. t ī illius diebꝰ extendit
manū. Salomon inpauit in
dieꝰ pacis. Cui ſubiecit dñs oēs hoſ
tes. ut condēt domū in nōie ſuo. et
parat ſcīcate in ſempiternū. quem ad
modū erudiuit ē in iuuentute ſua. t
impletus ē ſi fluuiꝰ ſapia. Et terram re
texit anima tua. t repleſti in comparo
nibꝰ enigmata. Ad inſulas longe di
uulgatū ē nom̄ tuū. t dilēs es in pa
ce tua. In cantibus t ꝓuerbiis. t com
paronibꝰ. t interpretationibꝰ imitate ſū
terre. Et in nomine dñi dei qui ē cog
nomen dō iſrh. Collegiſti ſi aurū cal
cum auri. t in plumbū compleſti ar
gentū. Et inclinaſti femora tua mu
lieribꝰ. Poteſtatē habuiſti in tuo cor
pore. t dediſti maculam in gl̄a tua.
t ꝓphanaſti ſemē tuū. inducere iram
dram ad liberos tuos. t in ceſſus ſui
ctam tuam. ut faceꝝ inpiū impu
tum. t ec effrem inpiare inpiū dñe.
Dō aūt nō relinquet miam ſuam. t nō

ne corrumpeo nec delebit opa sua. nec ꝙ
dē ab stirpe nepotes electi sui. & semen
eius qui diligit dñm ñ confundet. Re-
liquit autē reliquiū iacob. & dd. de ipa stir-
pe. Et finem huius salomon cū patribꝫ
suis. & reliquit post se de semine suo
gentis stultitiam. & minuit prudētia.
roboam qui auertit gentem consilio
suo. Et hieroboam filiū nabath qui
peccare fecit istū. & dedit efficiam uiā
peccandi. Et plurima redundauerūt
peccā ipoꝝ. nalde enim illos auferetur
de tra sua. Et quesiuit omīa ulciscens
as ulq; dum ueniret ad illos defen
sio. & ab omnibꝫ preis liberauit eos.

Et surrexit helias ꝓpha quasi ignis. & ut lampas ardebat. Qui induxit in illos famē. & emulantes illū in mutua sua pau
ci fēi sunt. non potuit enī sustinere
p̄cepta dei. uerbo dñi continuit celū.
& deiecit a se ignem tre. Sic amplificatus est helyas in mirabilibꝫ suis. Et
quis poterit similis gloriari tibi. Qui su
stulit mortuū ab inferis. de sorte
mortis. in uerbo dñi dei. Qui deiecisti
reges ad perditionem. & contriuisti facile potentiam ipoꝝ. & gloriosos de lecto
suo. Qui audisti in hyna iudicium. in
horeb iudicia defensionis. qui unxisti reges ad pcussionem. & pphas facis suc
cessores post te. Qui receptus es in turbine ignis. in curru equorum igneorum. Qui inscriptus es in iudiciis tem
poꝝ lenire iracundiā dñi. conuertere cor patris ad filium. & restituere tribus iacob. Beati sunt qui te uiderūt. & in amicitia tua decorati sunt. Siquidem nos

CAPITULUM XLVIII

uita uiuimus tm. post mortē autē ñ erit tale nomen tuum. Helias qui in turbine tectus est. Et in heliseo completus est spūs eius. In diebꝫ suis ñ pertimuit principem. & in potentia nemo uicit illū. nec superauit illū ullū aliquod. ex mortuis ꝓphauit corpus eius. In uita sua fecit monstra. & in morte mirabilia opatus est. In omnibꝫ istis ñ pen
ituit ppls. & ñ recessit a peccatis suis. usq; dum eiecti sunt de tra sua. & dispersi sunt in omnē tram. Et relicta est gens ꝑ pauca. & princeps in domo dd. Quidam ꝑpoꝝ fecerunt qd̄ placet deo. alij autē multa cōmiserūt peccā. Ezechias munuit ciuitatem suā. & induxit in medio eius aquam. Et fodit ferro rupem. & edificauit ad aquā puteos. In diebꝫ ipius ascendit sennacherib. & misit rapsacem. & superbe manū suam contra illos. Et extulit manū suā in hyon. & superbꝫ fēs est potentia sua. Tunc mota sunt corda & manus ipoꝝ. & doluerunt qñ parturientes mulieres. Et inuocauerūt dñm misericordem. & expandentes manus ad illum. exaudiuit eos dñs de celo. & uisitauit eos in manu ysaie. Percussit castra assyriorum. & contriuit illos angelus dei. Siquidem fecit ezechias qd̄ placuit deo. & fortiter iuit in uia dd. pris sui. qñ mandauit illi ysaias ppheta magnus & fidelis in uisionibus dei. In diebꝫ ipius retro redijt sol. & addidit regi uitam. Spū magno uidit ultima

ma. z consolat' est lugentes syon. ut
sit in sempiternū. z ostendit structura z
abscondita a quoquin uenientem.

CAPITVLVM XLVIII

Memoria iosie in compositionem
odoris facti opus pigmentarij. In
diebus eius mel in dulcabitur et me-
moria eius quasi musica in conuiuio uini.
Ipse enim direxit diuinitus in plaga gentis.
z ultus abhominationes impietatis.
Et gubernauit ad dñm cor suum. z in di-
ebus peccatorum corroborauit pietatem. præ-
ter dauid z ezechiam z iosiam omnis peccatis
consumserunt. Iam reliquerunt legem po-
tentes reges iude. z contempserunt
timorem dei. Tradiderunt enim regnum suum
alijs. z gloriam suam alienigene gen-
ti. Incenderunt electam sanctificationem
terram. z dilectas fecerunt uias ipsius ma-
nu. Iheremie. Iam male tractauerunt
illum qui a uentre matris consecratus
est prophetare eruere. z perdere. z ut
ædificare. z renouare. Ihezechiel qui
uidit consolationem gloriæ quam ostendit illi
in curru cherubyn. Iam commemorati
sunt mentionem in ymbre benefactoris illius
qui ostenderunt rectas uias. Et ru-
pheas. olla pullulauit de loco suo. Iam
corroborauit iacob. z redemerit eum in
fide uirtutis. Osee. Quia ambulauit eum
zorobabel. Iam. z ipse est signum in dextera
manu eius. Et thesum filium iosedech.
Qui in diebus suis ædificauit domum
z erexit templum sancto domino. parati
in gloriam sempiternam. Et nec nomina eius
memoria multis temporibus. qui exierunt no-
bis muros euersos. z stare fecit portas
z seras. qui exercit domos uitas. Se-
nior naturæ in terra qualis enoch. nam
z ipse receptus a terra. Et ioseph est nat'
est homo princeps fratrum. firmamentum
gentis. rector fratrum. z stabilimentum pe-
culia eius inuisitata sunt. z pre mo-
rem pharaonis. z ecclesiam. apud ho-
mines gloriam adepti sunt. z sicut omnem
animam in origine adam.

CAPITVLVM L

Symon onie filius sacerdos magnus
qui in uita sua suffulsit
domum. z in diebus suis corroborauit templum.
templum. Templi eius altitudo. altitudo fi-
data. z duplex edificatio. z excelsa pa-
rietis templi. In diebus eius remanauerunt putei aquæ. z quasi mare ad-
pleti sunt sicut modii. Qui curauit
gentem suam. z liberauit eam a perditione.
Qui præualuit amplificare ciuitatem.
qui adeptus est gloriam in consolatione
gentis. z ingressus domum. z atrij. ampli-
ficauit. Qui stella matutina in medio
nebule. z sicut luna plena in diebus suis
lucet. Et sicut sol refulgens. sic ille re-
fulsit in templo dei. Qui arcus refulgens
inter nebulas gloriæ. z sicut flos ro-
sarum in diebus æstatis. Quasi ignis effulgens. z thus ardens in igne. Qui vas
auri solidum. ornatum omni lapide pretiosa.
Qui oliua pullulans. z cypressus in altitudinem se tollens. In accipiendo ipsum
stolam gloriæ. z vestiri eum consummatione
virtutis. In ascensu altaris sui. gloriam
dedit sanctificationis amictus. In accipiendo de
partes de manu sacerdotis. z ipse stans
iuxta aram. Circa illum corona fratrum. sicut
plantatio cedri in monte libano. Et circa illum steterunt sicut rami palmarum. z om-

filij aaron in glā sua. Oblatio aut dū in manib; ppōr. coram omī hīa goga ihū. Et confitim mactionē fanges in ara. amplificeatur oblationē excelsi regis. porrexit manū suam in libatione z libauit de sanguine uue z fudit in fundamēta altaris odorem diuinū excelso ꝓncipi. Tunc exclamauerunt filij aaron. z in tubis ꝓduc tilibz intonuerunt. z audītā fecerunt magnā note in memoriā coram dō. Tunc omīs ꝓplus simul ꝓperauit. z ceciderunt in faciē sup terrā adorare dīm suū. z dare pces omipotenti dō excelso. Et amplificauit ꝓsallentes in uocibz suis. z in magna domo au dius ē sonus suauitate plenꝰ Et ro gauit ꝓplus dīm excelsum in ꝓce usch; dum pfectus ē honor dū. et ornā suū ꝓfecerit. Tunc defendēs ecclie manus suas in omnē congre gationem filioz israel dare glām deo labijs suis. z in ore ipius glam. Et uocauit orōem suam. uolens offen dere uultum dei. Et plus orauit dīm omnīū. qui magna fecit in omī tra. Qui auxit dies nros a uentre mīs mīe. z fecit nobiscū scdm suā miam. Nec nob defecit ueritas. z fī pace in di ebz nris in isrl ꝓ dies sempiternos. Credere isral nobiscū ē miam dei. ut liberet eos in diebz suis. Duas gen tes odit aīa mea. z tra aūi ē gens q oderūt. Qui sedent in monte seyr. z philistiim. z stultus ꝓplus qui habitat in sichimis. Doctrinam sapie z disci plinē scripsit in codice isto ihc filius syrach. hic solumtā. qui renouauit sapiam de corde suo. Et qui in isral bonus iudicatus. Qui posuit illa in cor de suo. sapiens erit semp. Et cui hec fecit ad omnia ualebit. qz lux dei ue luxum eius est.

CAP. LI.

Confitebor tibi dīne rex. z collaudabo te dīm saluatorem meū. Confitebor nōi tuo. qm adiutor z protector fact es mihi. z liberasti corpa me um a pditione. A laqueo lingue mi que. z a labijs operantiū mendacium. Et in conspectu astantiū fact es mihi adiu tor. z liberasti me scdm multitudinē miē nōis tui. A rugientibz ꝓparatis ad escam. de manibz ꝙrentiū animā meā. z de portis tribulationū que circūdederunt me. A ꝓsura flamme que circūdedit me. z in medio ignis nō sum estuatus. De altitudine uen tris inferi. z a lingua coinquinata. z labio mendacij. A rege iniquo. z lin gua iniusta. Laudabit usch; ad mor tem aīa mea dīm. z uita mea ꝓpin quans erat in inferno deorsum. Cir cumdederunt me undiq;. z nō erat q adiuuaret. Respiciens eram ad ad iutorū hominū. z nō erat. Memora tus sum miē tue dne. z cooperatiōis tue que a ꝓl'o est. Quēadmodū suscitā tes te. z liberas eos de manibz gen tiū. Exaltasti supā tram hereditatem meā. z ꝓ mortē defluenti despectus sum. Inuocaui dīm patrem dīi mei. ut nō deliquat me in die tribulatōis mee. z in tpe superbor sine adiutorio. Laudabo nomē tuū assidue. z collau dabo illud assidue in confessione. z exaudita ē oratio mea. Liberasti me

de pdicione ⁊ erupuiſti me de tpe
inuquo. ꝓpter ea confitebor ⁊ laudem
dicam tibi. ⁊ benedicam nomẽ dñi. Ei
adhuc iuuenis ⁊ iunior eram. ꝑquisiui obtenꝫ
Que sunt sapiam palam in oratione
mea. Ante templum postulabam pro
illa. ⁊ usq; in nouissimũ inquiã eã.
⁊ florebit tanqm̃ botrus una. Letatꝰ
tum est cor meum in ea. ambulauit
pes meus recte. Ab iuuentute mea
inuestigabam eam. melunau modꝰ
te aurem meã. ⁊ accepi illam. & multã
inueni in meipso sapiam. ⁊ multꝰ
profectus in ea. Dabit in sapiam dabo ei
gl̃am. conualuatus sum eius ut faciem
illam. Zelatus sum bonũ. ⁊ cõfun
dar. Colluctata ẽ ala mea in illa. ⁊
in faciendo eam confirmatus sum.
Manꝰ meas extendi in altũ. ⁊ in sapi
entia eius luxi ala mea. Diuersi ad
illam. ⁊ in agnitione inueni eã. Pos
sedi eã ipis cor ab initio. ꝙ hoc non
delinquar. Venter meꝰ conturbatꝰ est
querendo illam. ꝓpter ea possidebo bo
nam possessionem. Dedit mihi dñs
linguã in mercedem meã. ⁊ in ea laudabo
eum. Appiate ad me indocti. ⁊ congre
gate uos in domũ discipline. Quid
adhuc retardatis. ⁊ quid dictis in
hiis. Aperui os meum. ⁊ locutus sum. Compa
te uob sine argento sapiam. ⁊ col
lum uestrũ subicite iugo eius. ⁊ suscipiat ala uestra disciplinam. In primo
est enim inuenire eam. Videte oculis
uestris q; modicum laboraui. ⁊ inueni
mihi multã requiẽ. Assumite disciplinam in multo nũo argenti. ⁊ copi
osum aurum possidere in ea. Letet̃ anima
uestra in misericordia eius. ⁊ nõ confundemini
laude ipius. Opamini opus uestrum. ⁊ dabit uob mercedem uestram
in tempore suo. Explicit liber ecclesiastes. Incipit prologus in ysaiam pphã.

Premo cum pphas iustis
inderet se detractos me
tuo eos estimet apud he
breos ligari. ⁊ aliquid si
mile hẽre de psalmis uel operibꝰ salo
monis. ⁊ quod in demosthene ⁊ tul
lio solet fieri. ut p tola scribantur
⁊ cõmata. qui utrisq; psa ⁊ iustibus
conscripserunt. Nos eosq; utilitati
legentiũ prudentes utriusq; cõtationẽ no
uam. nouo scribendi genere diuinum
mus. De primo de ysaia sciendũ. qđ i
sermone suo disertus sit. quippe ut
uir nobilis. ⁊ urbane elegantie nec
hiis quicquam in eloquio rusticitatis ad
miscuit. Vnde accidit ut p ceteras
florem sermonis et translatio ẽ po
tuerit conseruare. Deinde etiam hoc
aduertendũ. qđ ita pphã dicendus
sit quẽ euangelista. Ita enim unusquisq; pphe
eccliæ mysteria ad liquidũ prosequi
tur ut si eis putes de futuro narrare
tia. ⁊ de preteritis hystoriam texere.
Vnde contigit noluisse tunc temporis
septuaginta utriusq; fidei siue scientia
ptissimos ebraicos edere. ne
scirẽ caniꝭ ⁊ margaritas porcis da
rent. Que cum hanc editionem legerint.
ab illis animadmittentꝰ ab eo
dem. licet ignoto quanti laboris sit
pphas intelligere. nec facile quem
piam posse iudicare de interpretatione

usu intelleꝛe aũ que legeꝛt nos ep
patere mostly plurimoꝝ qui stulti
lauue iudica. qđ cõsequi ñ ualeꝛt
despiciuꝝt Saciens ꝯ ꝛ prudens in flã
mam iuuo manũ. Et nichoiuꝝ hoc
a fastidiosis lectoꝛibꝫ ꝑcoꝛ. ut quoꝝ
gꝛeci post septuaginta sullatoꝛes ac
lam ꝛ symachũ ꝛ theodotionẽ legum
uel obliuioũ doctꝛine sue. uel ut sep
tuaginta magis ex collatione eoꝝ
intelligant. sic ꝛ uos saltem uos post
ponꝛes hec diguemini intꝛoꝛem legaꝝ
pꝛius ꝛ postea despiciant. ne uideam
non ex iudicio. si ex odio ꝑsumptõe
ignoꝛata dampnare. qđ haud aliteꝛ
ysaias in uisiõe iudea. nec dñi deꝛ
tribuũ i captiuitatẽ ducꝫ. ac deinꝺ
ep regno nimꝛ cõsumpti. sic septuã tem
ꝛo oꝛaclm. Et eã uidꝝ ad ꝑsentẽ
despicatꝫ hystoꝛiam ꝛ post babylo
nie captiuitatẽ redeũ ꝑ signifieeꝛ
in iudeam. cũ ei omnis eaꝛa denocatio
ne gentiũ ꝛ de aduentu ꝺ. Quẽ ego
to plus amatus o paula ꝛ eustoch
ium. tanto magis ab eo pecte uꝝ
obtꝛectatione presentiã qua me uide
ãnt emula laꝛuare. ꝑ ñ iuꝛedẽ
te futuꝝ. qui ꝛeꝛ me ob hꝝ
in pegne lingue eulotione sudal
se me uideꝝ de saltuaꝛe scꝛipturaꝝ. ec
ce ecclus qui dicit insultaꝛent. lepꝛu

ꝛ ꝓlogꝰ ysaie lib
ysaie ꝓphe.
filij amos quam
iudit sup iudam ꝛ
hierl in diebꝰ ozie
ioathan achaz.
ꝛ ezechie regum
iuda. Audite celi ꝛ auꝛibꝫ pꝛebe ꝛa
qm dñs locutus ẽ. filios enutriui
ꝛ exaltaui ipi aũ spreuerũt me. Cog
nouit bos possessoꝛẽ suũ ꝛ asinus
ꝓsepe dñi sui. Israel aũ ñ cognouit.
pꝛis ius ñ intellexit de gente peccatꝛ
ce ꝓlo graui uniquitate semini neq
filius sceleratis. dereliquerũt dñm ꝛ
blasphemauerũt sanctũ israel abalienati
sunt retrorsũ. Super quo percutiã uos
ultra. addentes preuaricationẽ. Omne
caput languidum. ꝛ omne cor merens.
A planta pedis usq; adueꝛticem. ñ est
in eo sanitas. Vulnus ꝛ liuoꝛ ꝛ pla
ga tumens. ñ est circũligata. nec cu
rata meditamine neq; fota oleo.
Terra uꝝ deserta. ciuitates uꝝe succ
ense ignj. Regionẽ uꝝam coꝝã uob
alieni deuoꝛant ꝛ desolabit sicut
in uastitate hostili. Et deliqueꝛit
filia syon. ut umbraculum in uinea.
ꝛ sicut tugurium in cucumeꝛario. sic
ciuitas que uastatur. Nisi dñs ꝯ
cituũ reliquisset nob semẽ. ꝗ sodo
ma fuissemꝰ ꝛ ꝗ gomoꝛa similes
essemus. Audite uerbũ dñi ꝓncipes
sodomoꝝ. percipite auriꝝ legem dei
nꝛi ꝓpls gomoꝛre. Quo mihi multitu
dinem uictimaꝝ uꝝaꝝ dicit dñs ꝛ
Plenus sum. Holocausta aꝛietum.
ꝛ adipem pinguiũ. ꝛ sanguinẽ ui
tuloꝝ. ꝛ agnoꝝ ꝛ hyꝛcoꝝ nolui. Cũ
ueneꝛitis ante conspectũ meũ. quis
queꝛitus hec de manibꝫ uꝝis. ut am
bularetis in atriis meis. Ne affe
ꝛatis ultra sacꝛificiũ frustꝛa. Incen
sum abhominatio ẽ mihi. Neomenias
ꝛ sabbm ꝛ festiuitates alias ñ

ferram. Iniqui sunt oculi mei. Kalendas vras & sollempnitates vras odiuit anima mea. facta sunt mihi molesta. Laboraui sustinens. Et cū extenderit vir manus vras. auertam oculos meos a vobis. Et cum multiplicaueritis orationem non exaudiam. manus enim vre sanguine plene sunt. Lauamini mundi estote. auferte malum cogitationū vrarū ab oculis meis. Quiescite agere prause discite bene facere. Querite iudicium subuenite oppresso. iudicate pupillo. defendite iudicium & uenite & arguite me dicit dñs. Si fuerint peccata vra ut coccinum sicut nix dealbabuntur. Et si fuerint rubra quasi vermiculus. velut lana alba erunt. Si uolueritis & audieritis bona terre comedetis. Quod si nō noluerimus & me prouocaueritis ad iracundiam. gladius deuorabit uos. quia os dñi locutum est. Quo facta est meretrix fidelis. plena iudicio. Justicia habitauit in ea. nunc autem homicide. Argentum tuum versum est in scoriam. vinum tuum mixtum est aqua. Principes tui infideles. socii furum. Omnis diligunt munera. sequuntur retributiones. pupillo non iudicant & causa uidue non ingreditur ad eos. Propter hoc ait dñs exercituum fortis israel. Heu consolabor super hostibus meis. & vindicabor de inimicis meis. Et conuertam manum meam ad te & excoquam ad purum scoriam tuam. & auferam omne stagnum tuum. Et restituam iudices tuos ut fuerant prius. & consiliarios tuos sicut antiquitus. Post hec vocaberis ciuitas iusti. urbs fidelis. Sion in iudicio redimetur. & reducent eam in iustitia. Et conteret sceleratos & peccatores simul. & qui dereliquerunt dñm consumentur. Confundentur vos ab idolis quibus sacrificastis & erubescetis super hortis quos elegeratis. Cum fueritis quasi quercus defluentibus folia. & velut ortus absque aqua. Et erit fortitudo vestra ut fauilla stupe & opus vestrum quasi scintilla. Et succendetur utrumque simul & non erit qui extinguat.

Verbum quod vidit ysaias filius amos. super iudam & hierusalem. Et erit in nouissimis diebus preparatus mons domus dñi in vertice montium. & eleuabitur super colles. & fluent ad eum omnes gentes. & ibunt populi multi & dicent. Venite & ascendamus ad montem dñi & ad domum dei iacob. & docebit nos vias suas. & ambulabimus in semitis eius. quia de sion exibit lex & verbum dñi de hierusalem. Et iudicabit gentes. & arguet populos multos. Et conflabunt gladios suos in uomeres. & lanceas suas in falces. Non leuabit gens contra gentem gladium nec exercebuntur ultra ad prelium. Domus iacob. venite & ambulemus in lumine dñi. Proiecisti enim populum tuum domum iacob. quia repleti sunt ut olim. & augures habuerunt sicut philistiim. & pueris alienis adhesserunt. Repleta est terra eius argento & auro. nec est finis thesauris eius. Et repleta est terra eius equis. & innumerabiles quadrige eius. Et repleta est terra eius idolis. opus manuum suarum adorauerunt quod fecerunt digiti eorum. Et incurvabitur ho

IHS

homo. ⁊ humiliabit̃ vir. ⁊ le ḡ dumtas eis. Ingrede in petram. ⁊ abscondere fossa humo. a facie timoris dñi. ⁊ a gl̃a maiestatis ei⁹. Oculi sublimes hois humiliati sunt ⁊ incurvabit altitudo virorum. Exaltabitur aũ dñs sol⁹ in die illa. q⁹ dies dñi exercituũ sup̃ omnẽ superbũ ⁊ excelsũ ⁊ sup̃ omnẽ arrogantem ⁊ humiliabit. ⁊ sup̃ ōs cedros libani sublimes ⁊ erectas. ⁊ sup̃ ōs quercꝰ basan. ⁊ sup̃ omnes montes excelsos. et sup̃ ōs colles elevatos. ⁊ sup̃ turrem excellam. ⁊ sup̃ omnẽ murũ munitũ. ⁊ sup̃ omnes naues tharsis. ⁊ sup̃ omne q̃d visu pulchrũ ē. Et incurvabitur sublimitas hominũ. ⁊ humiliabitur altitudo virorum. Et elevabitur dñs solus in die illa. ⁊ idola penit̃ conterentur. Et introibunt in spelunca petras. ⁊ in voragines terre a facie timoris dñi. ⁊ a gl̃a maiestatis ei⁹. cum surrexerit terrere terram. In die illa proiciet homo idola argenti sui. ⁊ simulachra auri sui q̃ fecerat sibi. ut adoret talpas. ⁊ nectilliones. Ingredietur fissuras petraꝝ. ⁊ cauernas saxoꝝ. a facie formidinis dñi. ⁊ a gl̃a maiestatis eius. cũ surrexerit terrere terram. Quiescite ergo ab homine cui⁹ spũs in naribꝰ eius. quo excelsus reputatus ē ipe.

Ecce enim dñator dñs exercituũ auferet ab vrbe. ⁊ ab iuda validũ. ⁊ fortẽ. omne robur panis. ⁊ omne robur aque. fortẽ. ⁊ virum bellatorẽ. iudicẽ. ⁊ pphã. ⁊ ariolum. ⁊ senẽ. ⁊ principẽ sup̃ quinquaginta. ⁊ honorabilem vultu. ⁊ consiliarium. ⁊ sapientẽ de architectis. ⁊ prudentẽ eloquij mystici. Et dabo puꝰos principes eoꝝ. et effeminati dominabuntur eis. Et conquiescet populꝰ vir⁹ ad virum. ⁊ unusquisq⁹ ad proximum suum. Tumultuabitur puer contra senem. ⁊ ignobilis contra nobilem. Apprehendet enim vir fratrem suum domesticum patris sui. Vestimentum tuum. ⁊ esto princeps noster. Ruina autem hec sub manu tua. Respondebit in die illa dicens. Non sum medicꝰ. ⁊ in domo mea non est panis. neq; vestimentum. noli me constituere principem populi. Quia ecce ierusalem ⁊ iudas corruit. q⁹ lingua eoꝝ ⁊ adinuentiones eoꝝ contra dominum ut provocarent oculos maiestatis eius. Aspectus vultus eoꝝ respondet eis. ⁊ peccatum suum sicut sodoma predicauerunt nec absconderunt. Ve animabus eoꝝ. quia reddita sunt eis mala. Dicite iusto. quia bene. quia fructum adinuentionum suarum comedet. Ve impio in malum. retributio enim manuum eius fiet ei. Populus meus exactores eius spoliauerunt. ⁊ mulieres dominate sunt eius. populꝰ tuus qui beatum te dicebant ipsi te decipiunt. ⁊ viam gressuum tuoꝝ dissipant. Stat ad iudicandum dñs. ⁊ stat ad iudicandos populos. Dñs ad iudicandum veniet cum senibꝰ populi sui. ⁊ principibꝰ eius. Vos enim depastι estis vineam meam. rapina pauperis in domo vestra. Quare attenditis populum meum. ⁊ facies pauperum comolitis dicit dñs deus exercituum. Et dixit dñs. Pro eo quod eleuate sunt filie sion. ⁊ ambulauerunt extento collo. ⁊ nutibꝰ oculoꝝ ibant. ⁊ plaudebant ambula

bant. et in pedib⁹ suis compositio gradu incedebant. decalvabit dñs uerticem filiaꝝ syon. et dñs crinē eoꝝ nudabit. In die illa auferet dñs ornatum calciamentoꝝ. et lunulas. et torques. et monilia. et armillas. et mitras. et mundimenta. et pisidulas. et murenulas. et olfactoriola. et inaures. et anulos. et gemmas in fronte pendentes. et mutatoria. et pallia. et linteamina. et sabanas. et specula. et sindones. et uittas. et reticulum. et erit pro suaui odore fetor. et pro zona funiculus. et pro crispante crine calumnium. et pro falcata pectorali cilicium. pulcherrimum quoq; uirum gladio cadent. et fortes eius in prelio. et merebunt. atq; lugebit. et pauper eius. et desolata in terra sedebit.

Et apprehendent vii mulieres virum unum in die illa. dicentes. panem nostrum comedemus. et uestimentis nostris operiemur. tantum inuocetur nomen tuum super nos. aufer obprobrium nostrum. In die illa erit germen domini in magnificentia. et in gloria. fructus terre sublimis. et exultatio his qui saluati fuerint de israel. Et erit omnis qui relictus fuerit in syon. et residuus in hierusalem sanctus uocabitur. omnis qui scriptus est in uita in hierusalem. Si abluerit dñs sordes filiaꝝ syon. et sanguinem hierusalem lauerit de medio eius. spiritu iudicii. et spiritu ardoris. Et creauit dñs super omnem locum montis syon. et ubi inuocatus est nubem per diem. et fumum. et splendorem ignis flammantis in nocte. Super omnem enim gloriam protectio. et tabernaculum erit in umbraculum diei ab estu. et in securitatem. et in

ritatem. et abscondionem a turbine. et a

Cantabo dilecto meo canticum patruelis mee uineę fuę. uinea facta est dilecto meo in cornu filio olei. Et sepiuit eam. et lapides elegit ex illa. et plantauit eam electam. et edificauit turrem in medio eius. et torcular extruxit in ea. et expectauit ut faceret uuas. et fecit labruscas. nunc habitatores hierusalem. et uir iuda. iudicate inter me. et inter uineam meam. Quid est quod debui ultra facere uineę meę. et non feci ei. an quod expectaui ut faceret uuas. et fecit labruscas. Et nunc ostendam uobis quid ego faciam uineę meę. auferam sepem eius. et erit in direptionem. diruam maceriam eius. et erit in conculcationem. et ponam eam desertam. non putabitur. et non fodietur. et ascendet super eam uepres. et spine. et nubibus mandabo ne pluant super eam imbrem. uinea enim domini exercituum domus israel est. et uir iuda germen delectabile eius. Et expectauit ut faceret iudicium. et ecce iniquitas. et iustitiam. et ecce clamor. Ve qui coniungitis domum ad domum. et agrum agro adpropinquatis usque ad terminum loci. numquid habitabis solus in medio terre. In auribus meis sunt hec dicit dominus exercituum. Nisi domus multe deserte fuerint grandes et pulchre absque habitatore. Decem enim iugera uineę facient lagunculam unam. et qui seminauerit modium seminabit. facient modios tres. Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam. et potandum usque ad uesperam. ut u

no eſtuetis. Cychara ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tybia ⁊ uinū ui cōuiuiū ue ſtris ⁊ opus dñi ñ reſpiciſtis nec o pera manuū eius conſideraſtis. Ideo captiuus ducius ē ꝓpls mꝰ. eꝫ non habuit ſciam ⁊ nobiles eius interiit fame ⁊ multitudo eius aruit ſiti. Propterea dilatauit infernus animam ſuam ⁊ aperuit os ſuū abſq; ullo fine no ⁊ deſcendent fortes eius ⁊ ꝓpls eius ⁊ ſublimes gloriq; eius ad eū. Et ſnuabitur homo ⁊ humiliabit uir ⁊ oculi ſublimiū deprimentur. Et exaltabitur dñs exercituū in iudicio ⁊ deus ſanctificabitur in iuſticia. Et paſcentur agni uxta ordinē ſuū ⁊ deſerta tenuium uitulorū edent. Ve qui trahitis iniquitatē in funiculis uanitatis. ⁊ quaſi plaſtrū peccati. Qui dicitis feſtinet ⁊ cito ueniat opus eius ut uideamus ⁊ appropiet ⁊ ueniat cōſilium ſanctiſtis ⁊ ſcientiā illud. Ve qui dicitis malū bonū ⁊ bonū malū ponentes tenebras lucē ⁊ lucē tenebras. ponentes amaꝝ in dulce ⁊ dulce in amarum. Ve qui ſapientes eſtis in oculis ueſtris ⁊ coram uobmetipſis prudentes. Ve qui potentes eſtis ad bibendum uinū ⁊ uiri fortes ad miſcendā ebrietatem. Qui iuſtificatis impiū ꝓ muneribꝫ ⁊ iuſticiam iuſti auferetis ab eo. Ideo ſicut deuorat ſtipula lingua ignis ⁊ calor flāme exurit. ſic radix eorū ſicut cinis erit ⁊ germē eorū ut puluis aſcendet. Abiecerunt enim legem dñi exercituū ⁊ eloquiū ſci iſrahel blaſphemauerunt. Ideo iracundie ē furor dñi in ꝓplm ſuū ⁊ extendit manum ſuam ſup eū ⁊ percuſſit eū ⁊ conturbati ſunt montes ⁊ facta ſunt mortua eorū ſi ſtercus in medio platee. In omnib; his nō eſt auſus furor eius ſed adhuc manus eius extenta. Et eleuabit ſignū in nationib; procul ⁊ ſibilabit ad eū de finib; terre. Et ecce feſtinus uelociter aduenit. nō eſt deficiens nec laborans in eo. non dormitabit nec dormiet nec ſoluet cingulum lumboꝝ eius nec corrumpet corrigia calciamenti eius. Sagitte eius acute ⁊ omnes arcus eius extenti. Ungule equoꝝ eius ut ſilex ⁊ rote eius quaſi impetus tempeſtatis. Rugitus eius ut leonis. rugiet ut catuli leonū. Et fremet ⁊ tenebit predam ⁊ ampleſtabitur ⁊ nō erit qui eruat. Et ſonabit ſup eū in die illa ſicut ſonitus maris. Aſpiciemus in terram ⁊ ecce tenebre tribulationis ⁊ lux obtenebrata eſt in caligine eius.

VI

In anno quo mortuus eſt rex ozias. uidi dñm ſedentē ſup ſoliū excelſum ⁊ elleuatū ⁊ ea que ſub eo erant replebant templū. Seraphyn ſtabāt ſup illud. ſex ale uni ⁊ ſex ale alteri. Duabꝰ uelabant faciem eius ⁊ duabꝰ uelabant pedes eius ⁊ duabꝰ uolabāt. Et clamabant alter ad alterū ⁊ dicebāt. Sc̄s. ſc̄s. ſc̄s. dñs deus exercituū. plena eſt omnis terra gla eius. Et cōmota ſunt ſuperliminaria cardinū a uoce clamantis ⁊ domus implebat fumo. Et dixi. Ve mihi quia tacui. quia uir pollutus labiis ego eram ⁊ in medio populi polluti labia habens. ego enim iſtum ⁊ regē dominum exercituū uidi oculis meis. Tuo

lauit ad me uñ de seraphÿn. ⁊ ī manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari ⁊ tetigit os meū ⁊ dixit. Ecce tetigit hoc labia tua ⁊ auferet̄ iniquitas tua. ⁊ peccū tuū mundabit. ⁊ audiui uocē dñi dicētis. Quē mittā. ⁊ qs ibit nob̄. ⁊ dixi. Ecce ego. mitte me. Et dixit. Vade ⁊ dices pplō huic. Audite audientes ⁊ nolite intelligere. et uidete uisionem ⁊ nolite cognoscere. Excreca cor pp̄li huius ⁊ aures eius aggraua ⁊ oculos eius. claude. ne forte uideat oculis suis. ⁊ auribus audiat ⁊ corde suo intelligat ⁊ conuertatur. ⁊ sanetur. Et dixi. Vsq; quo dñe. Et dixit. Donec deseleuerint ciuitates absq; habitatore. ⁊ domus sine hoīe. Et terra relinquet̄ deserta. ⁊ longe facet dñs homines. Et multiplicabitur q̄ derelicta fuerat in medio ire. adhuc in ea decimatio. Et conuertet̄ ⁊ erit in ostensionem sicut terebynthus. ⁊ sicut querc̄ que expandūt ramos suos. semen sanctum iō q̄d sanctificatū in ea.

VII

Et factū ē in diebus achaz filij ioatham filij ozie regis iuda ascēdit rasin rex syrie ⁊ phacee filius romelie rex israhel in hierusalē ad pugnandū contra eam. ⁊ nō potuerunt debellare eā. Et nunciatū est domui dauid. dicentes. Requieuit syria sup̄ ephraym. Et cōmotum ē cor eius. ⁊ cor pp̄li eius sicut moueri solet lignum siluarū a facie uenti. Et dixit dñs ad ysaiam. Egredere in occursum achaz tu ⁊ iasub filius tuus. ad extremū aque ductꝰ piscine superioris. in uia agri fullonis. ⁊ dices ad eū. Vide ut taceas. Noli timere. ⁊ cor tuū ne formidet a duabus caudibus titionū fumigantiū istorū. in ira furoris rasin. syrie et filij romelie eo q̄d consiliū inierūt contra te syria malū. ephraim. ⁊ filius romelie dicentes. Ascendamus ad iudam ⁊ suscitemus eū. ⁊ euellamus eū ad nos. ⁊ ponamus regē in medio eius filiū tabeel. Hec dicit dñs deus. Non stabit. ⁊ non erit istud. Caput syrie damascus. ⁊ caput damasci rasin. Et adhuc lx. ⁊ quinq; anni. et delebit ephraim ne pp̄ls. ⁊ caput ephraim samaria. ⁊ caput samarie filius romelie. Si non credideritis filio meo nequaquam. Et addidit dñs loqui ad achaz dicens. Pete t̄ signū a dño deo tuo in pfundum inferni. siue in excelsum sup̄. Et dixit achaz. Non petā ⁊ non temptabo dñm. Et dixit. Audite ergo domus dauid. Numquid parū uob̄ est molestos esse hoībus. q̄ molesti estis ⁊ deo meo. Propter hoc dabit dñs ipse uob̄ signū. Ecce uirgo concipiet ⁊ pariet filiū. ⁊ uocabit̄ nomē eius emmanuel. Butyrum ⁊ mel comedet ut sciat reprobare malū ⁊ eligere bonū. quia antequā sciat puer reprobare malū ⁊ eligere bonū. delinquentem ea. quā tu detestaris. a facie duoꝝ regū eius. Adducet dñs sup̄ te. ⁊ sup̄ pplm tuū et sup̄ domū patris tui dies quales non uenerūt. a diebus separationis ephraim a iuda. cū rege assyriorum. Et erit in die illa sibilabit dñs muscę q̄ ē in extremo fluminis egypti. ⁊ apis que ē in terra assur. Et uenient ⁊ requiescent omnes in torrentibus uallis. ⁊ cauernis petrę

IHS

ꝛ in omnibꝫ fiat rectꝰ ꝛ in unusꝫ fo
rumuibꝫ. In die illa iurabit dñs in
uacuola conducta in his qui cultum
sunt in rege assyrion. caput ꝛ pilos
pedum. ꝛ barbam auferet. Et erit
in die illa. nutriet homo uaccam bo
um ꝛ duas oues. ꝛ pre ubertate lac
tis comedet butyrum. butyrum enim et
mel manducabit. omnis qui relictus
fuerit in medio tre. Et erit in die illa
omnis locus ubi fuerunt mille uites. mil
le argentei. ꝛ in spinas ꝛ in uepres e
runt. Cum sagittis ꝛ arcu ingredient
illuc. uepres enim ꝛ spine erunt in u
niuersa tra. Et omnes montes qui ut sar
culo sarientur. ꝛ in uenient illuc timor spi
nas. ꝛ uepres. Et erit in palpa bouis.
ꝛ in conciliatione pecoris. VIII
Et dixit dñs ad me. Sume ꝛ libum
grande. ꝛ scribe in eo stilo hominis.
celeriter spolia detrahe cito ꝓdare. ꝛ
adhibui mihi testes fideles. uriam sac
dotem ꝛ zachariam filium barachie. Et
accessi ad pphetissam. ꝛ concepit ꝛ pe
perit filium. Et dixit dñs ad me. Voca no
men eius. accelera spolia detrahere.
festina ꝓdare. q. antequam sciat puer
uocare patrem suum. ꝛ matrem suam au
feretur fortitudo damasci. ꝛ spolia
samarie coram rege assyriorum. Et ad
iecit dñs adhuc loqui ad me dicens.
Pro eo q̃d abiecit pꝰs iste aquas si
loe que uadunt cum silentio. ꝛ assump
sit magis rasin ꝛ filium romelie. ꝓpter
hoc ecce dñs adducet sup eos aquas
fluminis fortes ꝛ multas. regem
assyriorum ꝛ omnem gloriam eius. Et ascē
det sup omnes rivos eius ꝛ fluet super
omnes ripas eius. Et ibit per iudam in
undans ꝛ transiens usq; ad colluui ue
niet. Et erit extensio alarum eius. im
plens latitudinem terre tue o emma
nuel. Congregamini pp̃les ꝛ uincemini.
ꝛ auribus omnes de regione terre. Confor
tamini ꝛ uincemini. Accingite uos ꝛ
uincemini. Inite consilium ꝛ dissipabi
tur. Loquimini uerbum ꝛ non fiet. quia nobiscum
dominus. Hec enim ait dñs ad me. Sicut in
fortitudine manus erudiuit me. ne ambu
larem in uia populi huius dicens. Non dicatis con
iuratio. omnia enim que loquitur pꝰs
iste coniuratio. Et timorem eius ne ti
mueritis. neq; paueatis. Dominum exercituum
ipsum sanctificate. ipse pauor uester. ipse timor
uester. Et erit uobis in sanctificationem. in lapi
dem autem offensionis. ꝛ in petram scan
dali duabus domibus israhel. in laqueum
ꝛ in ruinam habitantibus hierusalem. Et offe
dent ex eis plurimi. ꝛ cadent ꝛ conte
rentur. ꝛ irretientur. ꝛ capient. Liga
testimonium. signa legem in discipulis
meis. Et expectabo dominum qui abscon
dit faciem suam a domo iacob. et
prestolabor eum. Ecce ego ꝛ filii quos
michi dedit dñs in signum ꝛ in portem
tum tribus a domino exercituum. qui habitat
in monte sion. Et cum dixerint ad
uos querite a pythonibus. ꝛ a diuinis
qui stridunt in incantationibus suis.
numquid non pꝰs a deo suo requirit
pro uiuis ac mortuis. Ad legem magis
ꝛ ad testimonium. Quod si non dixerint iux
ta uerbum hoc non erit eis matutina lux. Et
transibit per eam. commouebit ꝛ famem.
Et cum esurierit maledicet. ꝛ male
dicet regi suo ꝛ deo suo. Et suspiciet

sursum. z ad ꝺ̃ram uruebꝰ. Et erit tribulatio eo tenebre dissolutio. ꝺ̃ gustia. z caligo psequent. ꝶ̃ potit auolare de angustia sua.

IX

Primo tempore allenuata ē t̄ra zabulon z t̄ra neptalim. nouissimo aggrauata ē uia maris ꝶ̃ iordanen galyleę gentium. ꝓpls qui ambulabat in tenebris uidit lucem magnā. habitantibꝫ in regione umbre mortis. luxit eis. Admultiplicasti gentē n̄ magnificasti leticiam. Letabuntur coram te sicut lętantur in messe. sicut exultant uictores capta ꝓda cū diuidit spolia. Jugū eius oneris ei. z uirgam humeri ei. z sceptrū exactoris ei. sup̄ rasti. sicut in die madian. Quia omis violenta ꝓdatio cum tumultu. et uestimentum mixtū sanguīe erit in combustionē z escis ignis. Paruul enī natus ē nob. filius datus ē nob. Et fct̄s ē ꝓncipatus sup̄ humerū eius. z uocabitur nom̄ eius admirabilis. consiliarius. ds. fortis. pr̄ futuri sęcli. ꝑceps pacis. ꝰ multiplicabitur ei imperiū. z pacis n̄ erit finis. sup̄ solium ꝺ̃d. z sup̄ regnū eius. ut confirmet illud z corroboret in iudicio z iustitia. amodo z usq; in sempiternū. Zelus dn̄i exercituum faciet hoc. Verbū misit dn̄s in iacob. z cecidit in israel. Et sciet ꝓpls omis ephraim. z habitantes samarię in superbia z magnificentia cordis dicentes.

Lateres ceciderunt. sz quadros lapides edificabimus. sycomoros succiderunt. sz cedros immutabimus. Et eleuabit dn̄s hostes raliū sup̄ eū. z inimicos eius cōmiscuit. Syrā ab oriente z philistiim ab occidente. z deuorabunt israel ex toto ore. In omis hys n̄ ē auersus furor eius. sz adhuc manus eius extenta. Et ꝓpls n̄ est reuersus ad percutientē se. z dn̄m exercituū n̄ inquisierunt. Et dispdet dn̄s ab israel caput z caudam. palmam z despicuam die una. longeuum z honorabilis ipe ē caput. z pphā docens mendacium ipe ē cauda. Erunt qui beatificant populum istum. seductores. z qui beatificantur perperam. ꝓpter hoc nō adolescentibus eius. n̄ lętabitur dn̄s. z pupillos eius z uiduas non miserebitur. q̄ omis hypocrita ē et nequā. z omē os loquitur stultitiā. In omib hys n̄ ē auersus furor eius. sed adhuc manus eius extenta. Succensa ē enī sicut ignis impietas. uepres et spinam uorabit. Et succendetur in densitate saltus. z conuoluentur sicut fumi in altitudine superbię. Ira dn̄i exercituū conturbata ē t̄ra. z erit ꝓpls q̄si escа ignis. Vir fr̄i sui n̄ parcet. z declinabit ad dexterā. z esuriet. z comedet ad sinistram. z n̄ saturabitur. uniquiq; ꝙ carnem brachii sui uorabit. manasses ephraim. z ephraim manasse. simul ipi contra iudam. In omib hys n̄ ē auersus furor eius. sz adhuc manus eius extenta.

X

Ve qui condunt leges iniquas. z scribentes iniustitiam scripserunt. ut opprimerent in iudicio pauperes. z rapiant causam humilium ꝓpli mei. ut essent uidue ꝺ̃da eor. z pupillos diripiant. Quid

fauens in die iudicationis z calamitatis delonge uenientis. Ad quē confugerit auxilii z ubi deliquerit gladiū suū. Ne metuat homo sub ulla z ei nullatenus cedat. Hec dicit dñs hyus ñ e. Si filius fuerit ei z adhuc ma nus eius tenuerit de ulua uinea fuerit ei uinea eius z ipse in manu eoꝝ in indignatione mea. Ad gentē fallacem mittam eū z contra populū furoris mei mandabo illi ut auferat spolia z diripiat predam z ponat illū in conculcationem sicut lutum platee. Quia aut ñ sic arbitrabitur z non ei ita cogitabit z ad conterendū erit cor ei z ad internitionē gentiū ñ pauca cum. Dicet enī. Siunquid ñ principes mei simul reges sunt. Siunquid ñ ut carchamis. sic calamno z ut arfad. sic emath. Siunquid ñ ut damascus sic samaria. Quo modo manus mea regna ydoloꝝ. sic z simulacra eoꝝ de rabbi z de samaria. Sicut quid ñ feci ierusalem z ydolis eius. sic faciam urbi z simulacris ei. Et erit cum impleuerit dñs omnia opa sua in monte syon z in hierusalem. ulciscar sup fructū magnificentie cordis regis assur. z sup glam altitudinis oculoꝝ eius. Dixit enī. In fortitudine manus mee feci z in sapia mea intellexi. Et abstuli finitimos populos z principes eoꝝ depredatus sum z detraxi ceu potens insidentes z inueni quasi nidū manui mee fortitudinē populoꝝ z sicut colligunt oua que derelicta sunt. sic ego congregaui z ñ fuit qui mouēret pennam z aperiret os z garriret. Siunquid gladius gladiabitur contra eum qui secat in ea. aut exaltabitur serra contra eū a quo trahitur. Quo si eleuetur uirga contra eleuantē se z exaltetur baculus qui utiq; lignū e. Propterea hec mittet dñator dñs exercituum in pinguibz eius tenuitatē z subtus gloriā eius succensa ardebit sicut combustio ignis. Et erit lux israhel in ignē z sanctus eius in flammā. Et succendetur z deuorabit spinā eius z uepres in die una. z gloriā saltus eius z carmeli usq; ad animā usq; ad carnem consumetur. Et erit quasi terrore profugus. z reliquie lignoꝝ saltus eius pauca tate numerabuntur z puer scribet eos. Et erit in die illa ñ adiciet residuū israhel z hii qui fugerint de domo iacob. niti super eum qui percutit eos. sed innitetur super dñm sanctum israhel in ueritate. Reliquie conuertent reliquie inquam iacob ad deum fortē. Si enī fuerit populus tuus israhel sicut arena maris. reliquie conuertentur ex eo. Consummatio abbreuiata inundabit iustitiam. Consummationem enī z abbreuiationē dñs deus exercituum faciet in medio omnis terre. Propterea hec dicit dñs deus exercituum. Ne timeas populus meus habitator syon ab assur. Iuuga eum pertimescet te z baculum suum leuabit super te in uia egypti. Adhuc enī paululum modicum z consummabitur indignatio z furor meus super eorum. Et suscitabit dñs exercituum super eum flagellum iuxta plagam

madian in pē oreb. ⁊ unxam sua
tē mare. ⁊ leuabit eam in uia egyp
ti. Et erit in die illa auferetur onus
ei⁹ de humero tuo. ⁊ iugū ei⁹ de col
lo tuo. ⁊ computrescet iugū a fa
cie olei. Venit in aiath. transiuit
in magron. Apd magmas cōmen
dabit uasa sua. Transierūt cursum.
gabee sedes nra. Obstupuit rama
gabaath saulis fugit. Ululu uoce
tua filia gallim. Attende laisa pau
pula anathoth. Fugrauit medemena.
habitatores gebim confortā
mini. Adhuc dies et in nob stet.
Agitabit manū suā tē monte filie
syon. collem urbis. Ecce dominator
dns exercituū confringet lagunelam
in terore. et excelsi statura succidentur.
⁊ sublimes humiliabuntur. Et subū
tentur condensa silue ferro. ⁊ libani
um cadet.

XI

Et egredietur uirga de radice ies
se. ⁊ flos de radice ei⁹ ascendet.
Et requiescet sp̄s ei⁹ sp̄s sapi
entie ⁊ intellectus. sp̄s consilij ⁊ fortitu
dinis. sp̄s scie ⁊ pietatis. ⁊ replebit
eū sp̄s timoris dni. Non secundū uisio
nem oculoꝝ iudicabit. neq; secundū au
diū auris arguet. Et iudicabit in
iustitia pauperes. ⁊ arguet in equita
te p mansuetis terre. Et percutiet terrā
uirga oris sui. ⁊ sp̄u labioꝝ suoꝝ in
terficiet impiū. Et erit iustitia cin
gulum lumboꝝ ei⁹. ⁊ fides cinctoriū
reniū ei⁹. Habitabit lupus cū agno. ⁊
pardus cū hedo accubabit. Vitulus
⁊ leo ⁊ ouis simul morabuntur. ⁊ puer
parulus minabit eos. Vitulus et
ursus pascent. simul requiescent catu
li eoꝝ. ⁊ leo quasi bos comedet paleas.
Et delectabitur infans ad ubera sp̄is
tamine aspidis. ⁊ in caūna reguli
qui ablactatus fuit manū suam mit
tet. Non nocebit. nec occidet in uni
uerso monte sco meo. Quia repleta est ter
ra dnā sicut aque maris operiēte.
In die illa radix ysse qui stat in sig
num populoꝝ ipsum gētes deprecabuntur.
⁊ erit sepulchrū ei⁹ gloriosum. Et erit
in die illa adiiciet dns secundo manū
suam ad possidendū reliquias populi sui.
qs̄ reliquus erit ab assyrijs. ⁊ ab egy
pto. ⁊ a phetros. ⁊ ab ethyopia.
⁊ abaelam. ⁊ a sennaar. ⁊ ab emath.
⁊ ab insulis maris. Et leuabit signū
in nationes. ⁊ congregabit profugos
israel. ⁊ dispersos iuda colliget a qua
tuor plagis terre. Et auferetur zelus
ephraim. ⁊ hostes iuda peribunt. Ephra
im non emulabitur iudam. ⁊ iudas non
pugnabit contra ephraim. Et uolabūt
in humeros philistiim ad mare simul
spoliabunt filios oriētis. Idumee et
moab preceptū manus eoꝝ. ⁊ filij ammon
obedient eis. Et dissipabit dns
linguam maris egypti. ⁊ eleuabit
manū suā in fortitudine sp̄s sui. ⁊ p
cutiet eū in septē rīuos. ita ut tran
seant in eo calciati. Et erit uia resi
duo populo qui reliquus erit ab assyrijs
sicut fuit israel in die qua ascendit
de terra egypti.

XII

Et dices in die illa. Confitebor
tibi dne qm̄ iratus es mihi. conuer
sus est furor tuus. ⁊ consolasti me.
Ecce deus saluator meus. fiducialiter

IAS

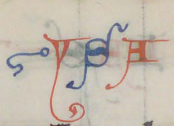
agam ⁊ nõ timebo. q̃ fortitudo mea
⁊ laus mea dñs ds ⁊ factꝰ est mihi in salu
tem. Hauietis aquas in gaudio de
fontibꝫ saluatoris ⁊ dicetis in illa
die. confitemini dño ⁊ inuocate no
men eius. notas facite in populis adi
uentiones eius. memẽtote q̃m excelsꝰ
est nomẽ eius. Cantate dño q̃m magni
fice fecit. annuntiate hoc in uniuersa
terra. Exulta ⁊ lauda habitatio sion. q̃
magnꝰ in medio tui est ihs.

CAP. XII

Onus babylonis q̃ uidit ysaias filꝰ amos.
Super mõtem caliginosum leuate signũ. exalta
te uocẽ. leuate manũ ⁊ ingrediantur portas duces.
Ego mandaui sanctificatis meis ⁊ uoca
ui fortes meos in ira mea. exultantes
in gla mea. uox multitudinis in mon
tibꝫ q̃si populi frequentis. uox sonitꝰ
regum. gentiũ congregatarꝫ. dns exer
cituũ precepit militie belli. uenientꝫ
de terra procul. a summitate celi dns ⁊
uasa furoris eius. ut disperdat omnem terrã.
Ululate q̃ prope est dies dñi. q̃si uastitas
a dño ueniet. propter hoc omnes manus
dissoluentur. ⁊ omne cor hois tabes
cet ⁊ contereꝫ. Tortiones ⁊ dolores
tenebunt. q̃si parturiens dolebunt
uniuersi ad proximũ suũ stupebunt.
facies combuste uultꝰ eorũ. Ecce dies
dñi ueniet crudelis ⁊ indignationis
plene ⁊ ire furoris. ponendã terrã
in solitudinẽ ⁊ peccatores eius conte
rendos de ea. q̃m stelle celi ⁊ splendor
eaꝝ non expandent lumen suum. Obtene
bratus est sol in ortu suo ⁊ luna nõ
splendebit in lumine suo. Et uisitabo
super orbis mala ⁊ contra impios iniq
tatem eorũ. Et quiescere faciã superbi
am infidelium ⁊ arrogantiã fortium
humiliabo. Pretiosiores erunt uiri au
ro ⁊ homo mundo obrizo. Super hoc re
lum turbabo ⁊ mouebitur terra de
loco suo. p indignationẽ dñi exerci
tuum ⁊ p diem ire furoris eius. Et erit
q̃si damula fugiens ⁊ q̃si ouis ⁊
non erit qui congreget. Vnusquisq; ad
plm suum conuertetur ⁊ fugiẽt ad terrã
suã fugiens. Omnis qui inuentꝰ fuerit
occidetur ⁊ quicunq; associatꝰ cadet
in gladio. Infantes eorũ allidentur in
conspectu eorũ. diripientur domus eorũ
⁊ uxores eorũ uiolabuntur. Ecce ego su
scitabo super eos medos qui argentum
nõ querant nec aurũ uelint. ⁊ sagit
tis paruulos interficient ⁊ lactentibꝰ
uiris non misereburꝫ ⁊ super filios non
parcet oculus eorũ. Et babylon illa glo
riosa. in regnis inclita in superbia chal
deorũ. sicut subuertit ds sodomam et
gomorram. non habitabitur usq; in
finem ⁊ non fundabitur usq; ad gene
rationem ⁊ generationẽ nec ponet
ibi tentoria arabs. nec pastores requi
escent ibi. sed requiescent ibi bestie ⁊ replebunt
domus eorũ draconibꝫ ⁊ habitabunt ibi
struciones ⁊ pilosi saltabunt ibi.
Et respondebunt ibi ululę in edibꝫ
eius ⁊ dracones in delubris uoluptatis.

CAP. XIIII

Adhuc enim modicum tempus ⁊ transibit.
Misereburꝫ enim dñs iacob ⁊ eligetꝰ
adhuc de israel ⁊ requiescere eos faciet
super humum suam. Adiungetur ad eos
aduena ⁊ adherebit domui iacob.
Et tenebunt eos populi ⁊ adducent eos
in locum suum. Et possidebit eos domꝰ

ista. sic terram dñi. in seruos & ancillas. & erunt capientes eos qui se ceperant & subiicient exactores suos. Et erit in die illa cum requiem dederit tibi dñs a labore tuo. & a conturbatione tua. & a seruitute dura. qua ante seruisti. super regem babylonis. & dices. Quo cessauit exactor. quieuit tributum. Contriuit dñs baculum impiorum. uirgam dominantium. cedentem populos in indignatione. plaga insanabili. subiugantem in furore gentes. persequentem cuncti. Conquieuit & siluit omnis terra. gauisa est & exultauit. Abietes quoque letate sunt super te. & cedri libani. Ex quo dormisti. non ascendit qui succidat nos. Infernus subter conturbatus est tui occursui. ad uentum tuum suscitabit tibi gigantes. Omnes principes terre surrexerunt de solio suo. cs principes nationum. ex omnibus respondebunt & dicent tibi. Et tu uulneratus es sicut & nos. nostri similis effectus es. Detracta est ad inferos superbia tua. concidit casus tui. Subter te sternetur tinea. & operimentum tuum erunt uermes. Quo cecidisti de celo lucifer. qui mane oriebaris. corruisti in terram qui uulnerabas gentes. Qui dicebas in corde tuo. In celum conscendam. super astra dei exaltabo solium meum. sedebo in monte testamenti. in lateribus aquilonis. ascendam super altitudinem nubium. similis ero altissimo. Verumtamen ad infernum detraheris. in profundum lacus. Qui te uiderint ad te inclinabunt. & te intuentes perpendent. Si hic est uir qui conturbauit terram. qui concussit regna. qui posuit orbem desertum. & urbes eius destruxit. Vinctus eius non aperuit carcerem. Omnes reges gentium uniuersi dormierunt in gloria. uir in domo sua. Tu autem projectus es de sepulchro tuo. sicut turpe germen. pollutus & obtectus occisorum. & hiis qui transfixi sunt gladio. & descendentibus ad profundum lacus. Qui cadauer pro nichilo habebis consortium. neque in sepultura. Tu enim terram tuam disperdidisti. populum tuum occidisti. Non uocabitur in eternum semen pessimorum. Parate filiis eius occasionem. in iniquitate patrum eorum. Non consurgent nec hereditabunt terram. neque implebunt faciem orbis ciuitatibus. Et consurgam super eos dicit dñs exercituum. & perdam babylonis nomen & reliquias & germen & gentem auferam dñs. Et ponam eam in possessionem ericii. & in paludes aquarum. & scopabo eam in scopa terminante dñs exercituum. Juravit dñs exercituum dicens. Si non quemadmodum cogitauit ita euenit. & quomodo mente tractauit sic eueniet. ut conteram assyrium in terra mea. & in montibus meis conculcem eum. & auferetur ab eis iugum eius. & onus illius ab humero eorum tolletur. Hoc consilium quod cogitauit super omnem terram. & hec manus extenta super uniuersas gentes. Dñs enim exercituum decreuit. & quis poterit infirmare. Et manus eius extenta. & quis auertet eam. In anno quo mortuus est rex achaz. factum est onus istud. Ne letetis philistea omnis tu. quia contrita est uirga percussoris tui. de radice enim colubri egredietur regulus.

IHS

ꝛ lemen eī ab solebeys uoluchret ēt
pastentur pauꝑes ꝓmogenti ꝛ pau
peres fiducialiter requiescent. ēt
interficiā radicē tuā in fame radicē tuā
ꝛ reliquias tuas occidā. Ulula
porta. clama ciuitas. ꝑturbata est
philistea oīs. Ab aquilone enī fu
mus uenit. nō ē qui effugiat ag
men eī. Et quid respondebitur nū
tiis gentis. Quia dñs fundauit
sion. ꝛ in ipō sperabunt pauꝑes ꝑ
ꝟ. Onus moab. Quia nocte .xv. ceci
dit. Quia nocte uastata ē ar moab conticuit
Quia nocte uastata est murus moab conticuit. Ascendit dom̄ ꝛ debon
ad excelsa in planctū. sup nabo ꝛ sup
medaba. moab ululauit. In cunc
tis capitib; eī calui. omnis bar
ba radetur. In uiuis eī accinctī sūt
sacco. sup tecta eius ꝛ in platei eius
oīs ululat. delendo in fletū. Clamauit elebon ꝛ eleale usq; iasa au
dita ē uox eoꝝ. ꝟ ppter expedit mo
ab ululabunt. anīa eī ululabit sibi. cor meū ad moab clamabit. fu
ges eius usq; ad segor uitulā con
stermantē. Per ascensum enī luith
fletus ascendet. ꝛ in uia oronaim cla
morem contritionis leuabūt. Aque
enī nemrim deserte erunt. ep aru
it herba. defecit germen uiroꝝ omnis
uiuedi. ꝟ ideo magnitudinē opis.
ꝛ substantiā eoꝝ. ad torrentē salicū
duxerunt eos. quīa circuiit clamor ꝛ
ululatus moab. usq; ad gallym ululā
tus eius. ꝛ usq; ad puteū helym cla
mor eī. ꝛ aque dybon replete sūt
sanguine. Adhuc enī sup dybon ad
ducā. his qui fugiunt de moab
leonem ꝛ reliquis terre.

Cap. xvi.

Emite agnū dñatorem terre de
petra deserti ad montē filie sy
on. Et erit sicut auis fugiens ꝛ pul
li de nido auolantes. sic erunt filie
moab in uadis arnon. Init consi
lium. coge consilium. pone ut nocte um
bram tuā in medio die. Abscōde fugi
entes ꝛ uagos ne prodas. Moab exu
latibula eoꝝ. a facie uastatoris. Ha
urient te enī pulsus. consummata est
iniuria. defecit qui conculcabat tram.
Et ꝑparabitur in misericordia solium. ꝛ sedebit
sup illud in ueritate in tabernaculo dauid. iu
dicans ꝛ querens iudicium ꝛ uelociter
reddens quod iustum est. Audiuimus superbi
am moab. superbus est ualde. superbia
ei ꝛ arrogantia ei ꝛ indignatio eius.
plus quam fortitudo ei. Propterea ululabit
moab ad ululatū moab. omnis ulula
bit sibi. Ad fundamenta muri
cocti lamentū loquimini. plagas suas.
quōm suburbana esebon deserta sunt
ꝛ uinea sabama dñi gentiū extende
runt flagella eius. usq; ad iazer peruenerūt.
errauerūt in deserto. propagines eius relic
te sūt. transierūt mare. super ploran
bo in fletu iazer uineam sabama. Inebriabo te lacrima mea esebon ꝛ ele
ale. quōm super uindemiam tuā ꝛ super
messem tuā. uox cecidit. ut ut
auferentur leticia ꝛ exultatio de car
melo. ꝛ in uineis non exultabit neq;
iubilabit. uinum non calcabit torcular. qui
calcare consueuerat. uocē cal
cantium abstuli. ꝟ ppter uentrem meum ad
moab quasi cythara sonabit. ꝛ uisceꝛa

egyptio & assyrio benedictio in medio terre. cui benedixit dns exercituum dicens. Benedictus populus meus egyptius & opus manuum mearum assyrius. hereditas autem mea israel.

XIX

In anno quo ingressus est tharthan in azotum. misit eum sargon rex assyriorum. & pugnauit contra azotum & cepit eam. in tempore illo locutus est dns in manu ysaie filii amos dicens. Vade & solue saccum de lumbis tuis. & calciamenta tua solue de pedibus tuis. Et fecit sic. ambulans nudus & discalceatus. Et dixit dns. Sicut ambulauit seruus meus ysaias nudus & discalceatus. triduum signum & portentum erit super egyptum & super ethyopiam. Sic ducet rex assyriorum captiuitatem egypti & transmigrationem ethiopie iuuenem & senem nudum & discalceatum discooperis natibus ignominiam egypti. Et timebunt & confundentur ab ethyopia spe sua & ab egypto gloria sua. Et dicet habitator insule huius in die illa. Ecce erat spes nostra. ad quos confugimus ut auxilium. ut liberaremur a facie regis assyriorum. Et quo effugiet postea nos?

XX

Onus deserti maris. Sicut turbines ab austro uenientes de deserto uenit de terra horribili. Visio dura nunciata est mihi. Qui incredulus est infidelis agit. & qui depopulator est uastat. Ascende elam. obside medi. Omne gemitum eius cessare fecit. quia repleti sunt lumbi mei dolore angustia possiderunt me. sicut angustia parturientis. Curui sum audire. conturbatus sum ut uidem. Cruciatum cor meum. tenebre stupefecerunt me. Sabboth dilectio mea posita est mihi in miraculum. Pone mensam. contemplare in speculo. Comedentes & bibentes surgite principes arripite clipeum. Hec enim dicit dns ad me. Vade & pone speculatorem. & quodcumque uiderit annuntiet. Et uidit currum duorum equitum. ascendentem asinum. ascendentem camelum. Et contemplatus est diligenter. uidit currum & clamauit leo. Super speculam dni ego sto semper die & super custodiam meam ego sum stans tota nocte. Ecce iste uenit ascendens currum. Et dixit. Cecidit cecidit babylon. & omnia sculptilia deorum eius contrita sunt in terram. Tritura mea & filius aree mee. que audiui a dno deo exercituum dei israel annuntiaui uobis. Onus dume. Ad me clamat de seyr. Custos quid de nocte. custos quid de nocte. Dixit custos. Venit mane. nox. Si quesieris quesite conuertimini & uenite. Onus in arabia. In saltu uespe dormietis in semitis thodanim. Occurrite sitienti ferte aquam. Habitatores terre theme. Occurrite fugienti. A facie enim gladii fugerunt. a facie gladii imminentis. a facie arcus extenti. a facie grauis pugne. Quia hec dicit dns ad me. Adhuc in anno & sicut anni mercenarii. & auferetur omnis gloria cedar. & reliquie numeri fortium de filiis cedar imminuentur. Dns enim deus israel locutus est.

XXI

Onus uallis uisionis. Quid tibi nunc & quod tu omnis ascendisti tecta? clamosa plena

IHS

na. turbs frequens. cunctis7 exultãc.
Infecti tui ñ infecti gladio. nec mor
tui tui in bello. Cuncti principes tui fu
gerunt simul. ducesq; tui capti sunt. Om̃s
qui inuenti sunt uinci sunt pariter.
procul fugerunt. Super ea dixi. Recedite a
me. amare flebo. Nolite incumbere
ut consoletur me. sup ualsitate filie
pp mei. Dies enim turbationis 7 con
culcationis 7 fletus dño dño exercituũ
in ualle uisionis. Destruens murũ. et
mag̃nific̃ in monte. Et elam sumpsit
pharetram. curruũ hoiũ equitum 7 pa
tiem uidauit clupeũ. Et erunt electi
ualles tue plene quadrigarũ. 7 equi
tes ponentes sedes suas in porta. Et
reuelabitur operimentũ iude 7 uidebis
in die illa armamentariũ domꝰ saltus.
7 scissuras ciuitatis dd uidebitis. q̃
multiplicate sunt. Et congregastis a
quas pristine inferiorus 7 domos
ruin numeraſtis. Et destruxistis do
mos ad muniendũ murũ 7 lacum
fecistis int duos muros 7 aq̃m pi
scine ueteris ñ suspexistis ad eũ q̃
fecerat eam. 7 operatorem eius delonge
ñ uidistis. Et uocauit dñs ds exer
cituũ in die illa ad fletũ 7 ad planc
tum ad calurtiũ 7 ad tunsilium sac
ci 7 cinc gaudiũ 7 letitia. occidere
uitulos. 7 iugulare arietes. comes
dere carnes 7 bibere uinũ. Comedamꝰ
7 bibamus. cras enim moriem.
Et reuelata 7 in auribꝰ meis. uox
dñi exercituũ. Si dimittetur iniqui
tas hec uob̃ donec moriamini. dicit
dñs ds exercituũ. Hec dicit dñs
ds exercituũ. Vade ingredere ad eum
qui hꝫrat in tabernaculo ad tobuam
qui ptat templi 7 dices ei. Quid tu
hic aut cui quis hic q̃ excidisti tibi
hic sepulchꝝ. excidit in excelso me
monam diligenti in petra tabernacu
lum 7 cete dñs asportans te facie.
sicut asportatur gallus gallinaceus.
7 eũ amictũ stie subleuabit te. Coro
nans coronabit te tribulatione. eũ
pliam mittet te in trãm latam et
spaciosam. Ibi morieris. 7 ibi erunt cur
rus glie tue. ignominia domꝰ dñi tui.
Et expellam te de statione tua. 7 de
ministerio tuo deponam te. Et erit
in die illa uocabo seruũ meũ helya
chim filiũ helchie. 7 induam illum
tunica tua. 7 cingulo tuo consolida
bo eum. 7 potestatem tuam dabo in
manu eius. 7 erit q̃si pr̃ habitantibus.
urbem 7 domui iuda. Et dabo clauem
domus dd sup humerũ eius. 7 aperi
et nullus erit qui claudat. 7 claudet nul
lus erit qui aperiat. Et figam illũ pa
xillum in loco fideli 7 erit in solium
glie domui pris sui. Et suspendent
sup eũ omnem glam domus pris ei.
natones duũa genera omne uas mu
sicoꝝ duũa genera. omne uas patul
lum. a uasis canentiũ usq; ad omne
uas mustiorꝝ. In die illa dicit dñs
exercituũ. auferetur paxillus qui fix
fuerat in loco fideli 7 frangetur et
cadet. 7 peribit q̃d pependerat in
eo quia locutus est.

CAPUT XXIII

Onus tyri. Vlulate naues ma
ris. q̃ uastata est domus. un
de uenire consueuerunt. De terra cheth
tym reuelatũ est eis. Tacete qui

egyptio et assyrio. benedictio in medio terre. cui benedixit dns exercituum dicens. Benedictus ppls meus egyptius et opus manuum meaz assyrio. hereditas aut mea israel.

XX In anno quo ingressus est thartan in azotum. cū misisset eū sargon rex assyriorum. et pugnasset contra azotum et cepisset eam. in tempore illo locutus est dns in manu ysaie filii amos dicens. vade et solue saccum de lumbis tuis. et calciamenta tua solle de pedibz tuis. Et fecit sic. ambulans nudus et discalceatus. Et dixit dns. Sicut ambulauit seruus meus ysaias nudus et discalceatus. tribus annis signū et portentū erit in egyptū et in ethyopiam. Sic ducet rex assyriorum captiuitatē egypti. et transmigrationē ethyopie iuuenem et senem nudam et discalceatam discooperis natibz in confusionem egyptiorū. Et timebunt et confundentur ab ethyopia spe sua. et ab egypto gla sua. Et dicet habitator insule huius in die illa. Ecce erat spes nostra. ad quos confugimus in auxilium. ut liberaret nos a facie regis assyriorum. Et quo effugiemus nos?

XXI Onus deserti maris. Sicut turbines ab austro uenientes de deserto uenit de terra horribili. Visio dura nunciata est mihi. Qui incredulus est infidelis agit. et qui depopulator est uastat. Ascende elam. obside medi. Omne gemitus eius cessare feci. ppterea repleti sunt lumbi mei dolore angustie possiderunt me. sicut angustia parturientis. Contristatus sum ne audirē. conturbatus sum ne uiderem. Cor meum errauit. tenebre stupefecerunt me. Babylon dilectio mea posita est mihi in miraculum. Pone mensam. contemplare in speculo. Comedentes et bibentes surgite principes. arripite clipeum. Hec enim dicit mihi dominus. Vade et pone speculatorem. et quecumque uiderit annuntiet. Et uidit currum duorum equitum. ascensorem asini. ascensorem cameli. Et contemplatus diligenter multo fremitu clamauit leo. Super speculam dñi ego sto tota nocte. et super custodiam meam ego sto totas noctibz. Ecce iste uenit ascensor uirorum equitum. Et respondit. Cecidit cecidit babylon. et omnia sculptilia deorum eius contrita sunt in terram. Tritura mea et filius aree mee. que audiui a dño deo exercituum dei israel annuntiaui uobis. Onus duma. Ad me clamat de seyr. Custos quid de nocte. custos quid de nocte. Dixit custos. Venit mane et nox. Si quereris querite. conuertimini uenite. Onus in arabia. In saltu in uespa dormietis. in semitis dodanim. Occurrite sitienti ferte aquam. Habitatores terre theman aufugerunt. cum panibz occurrite fugienti. A facie enim gladii fugerūt. a facie gladii intenti. a facie arcus extenti. a facie grauis pugne. Quia hec dicit dns ad me. Adhuc in anno iuxta annos mercenarii. et auferetur omnis gla cedar. et reliquie numeri sagittarum fortium de filiis cedar minuentur. Dns enim deus israel locutus est.

XXII Onus uallis uisionis. Quid tibi nunc quod tu cuncta ascendisti tecta clamosa ciui

na. urbs frequens. quomodo facta est civitas!
Interfecti tui non interfecti gladio. nec mortui
tui mortui bello. Cuncti principes tui fugerunt simul. deserti sunt. capti
sunt. omnes qui inventi sunt ex eis sunt vincti. procul fugerunt. ideo dixi. Recedite a
me. amare flebo. nolite incumbere
ut consolemini me. super vastitate filie
populi mei. Dies enim interfectionis et conculcationis et ereptionis domino deo exercituum
in valle visionis. destruens murum. et
clamans ad montem. Et clamor sumptus pharetram. currus hostis equitis. et pa
tientem imbuunt clipeum. Et erunt electe
valles tue plene. quadrigarum. et equites ponentes sedes suas in porta. Et
revelabitur operimentum iude. et videbis
in die illa armamentum domus saltus.
et scissuras civitatis david videbitis. quia
multiplicate sunt. Et congregastis aquas
piscine inferioris. et domos
ierusalem numerastis. Et destruxistis do
mos ad muniendum murum veteris lacus
fecistis inter duos muros. et aquam pi
scine veteris. non respexistis ad eum qui
fecerat eam. et operantem eam delongeve
nerastis. Et vocavit dominus deus exer
cituum in die illa ad fletum et ad planc
tum ad calvitium et ad cingulum sac
ci. ecce gaudium et letitia. occidere
vitulos. et jugulare arietes. comedere
carnes et bibere vinum. Comedamus
et bibamus. cras enim moriemur.
Et revelata est in auribus meis. nonne
delictum istud. donec dimittatur vobis
quia ego dixit dominus deus exercituum. Hec dicit dominus
deus exercituum. Vade ingredere ad eum
qui præest tabernaculo ad sobnam
qui est super domum. et dices ei. Quid tu
hic aut cui quasi hic. qui excidisti tibi
hic sepulchrum. excidit in excelso me
morem. delinquentem in petra tabernacu
lum ei. Ecce dominus asportans te capti
vum asportabit gallus gallinaceus.
et operiet amictu tuo. tribulabit te. Coro
nans coronabit te tribulatione. ejiciens
jaciam mittet te in terram latam et
spatiosam. Ibi morieris. et ibi erunt cur
sus gloriæ tue ignominia domui domini tui.
Et expellam te de statione tua. et de
ministerio tuo deponam te. Et erit
in die illa vocabo servum meum helya
chim filium helchie. et induam illum
tunica tua. et cingulo tuo confortabo
eum. et potestatem tuam dabo in
manu eius. et erit quasi pater habitantibus
urbem et domui iuda. Et dabo clavem
domus david humeris eius. et aperiet
et non erit qui claudat. et claudet et non
erit qui aperiat. Et figam illum quasi
palum in loco fideli. et erit in solium
gloriæ domui patris sui. Et suspendent
super eum omne gloriam domus patris eius.
stirpem duplicia genera omnes vasorum mu
sicorum duplicia genera omnes vasorum parvu
lorum. a vasis craterum usque ad omnes
vasculos. In die illa dicit dominus
exercituum. auferetur paxillus qui fixus
fuerat in loco fideli. et frangetur et
cadet et peribit quod pependerat in
eo quia locutus est.

CAPUT XXII

Onus tyri. Ululate naves ma
ris. quia vastata est domus. ut
de ingredi non sit. de terra cethim
revelatum est eis. Tacete qui

hītatꝰ in insula. negociatio sydo
nis. Transfretantes mare. repleue
runt te aquis multis. Semen nili
messis fluminis fruges eius. et erat
ē negociatio gentiū. Erubesce sydō.
ait enim mare. fortitudo maris di
cens. Non parturiui. et non peperi. nec
enutriui iuuenes. nec ad incrementū
ptum uirgines. Cum audierit
fama in egypto dolebunt cum au
dierint de tyro. Transite maria. u
lulate qui habitatis in insula. Num
quid hec erit uobis ē. q̄ glabatur a die
bꝰ ꝑtinus in antiquitate sua. Du
cent eam pedes sui longe. ad peg
rinandum. Quis cogitauit hoc sup
tyrū. quondam coronatam. cuius
negociatores principes. insultores eius
nobiles terre. Dñs exercituū cogitauit
hoc. ut detraheret superbiam omnis
gle. et ad ignominiam deduceret om
nes nobiles terre. Transi terram
tuam q̄si fluuius filia maris. Fretū
ultra tibi non erit. Manum tuā extē
dit sup̄ mare. contribulauit regna.
Dominus mandauit aduersus cha
naan. ut contereret fortes eius. Et
dixit. Non adicies ultra ut glorie
ris calumpniam sustinens. virgo filia
sydonis. In cethim consurgens trāsi
fretā. ibi quoq; non erit requies tibi.
Terra chaldeoꝝ talis ꝑ nit. Assur
fundauit eam. In captiuita
tem traduxerunt robustos eius.
subuerterunt domos eius. posuerunt
eam in ruinam. Vlulate naues
maris. q̄ depopulata est fortitudo
uestra. Et erit in die illa in obliuio
ne erit tyrus. septuaginta annis.
sicut dies regis unus. Post. lxx.
annos erit tyro q̄si canticum
meretricis. Sume cytharam. circui
cantare meretrix obliuione tradita.
Bene cane. frequenta cantica. ut me
moria tua sit. Et erit post. lxx. annos
visitabit dñs tyrum. et restituet eam
ad mercedes suas. Et rursum forni
cabitur cum omnibus regnis terre. su
per faciem terre. et erunt negociationes
eius. et mercedes eius sanctificate dño. Non
condentur. nec reponentur. quia
his qui habitauerint coram dño. erit
negociatio eius. ut manducent
in saturitatē. et nobilentur vehe. ad
uerustatem.

CAPUT XXIIII

Ecce dñs dissipabit terram et
nudabit eam. et affliget facie
eius. et dispget habitatores eius. Et erit
sicut ꝑplus sic sacerdos. et sicut seruꝰ
sic dñs eius. Sicut ancilla. sic do
mina eius. Sicut emens. sic ille qui
uendit. Sicut fenerator. sic is qui
mutuū accepit. Sicut qui repetit
sic qui debet. Dissipatione dissipa
bitur terra. et direptione ꝑdabitur.
Dñs enim locutus est. sibum hoc. lu
xit. et defluxit terra. et infirmata est.
defluxit orbis. infirmata est altitu
do ꝑ terre. et terra infecta est ab habi
tatoribus suis. q̄ transgressi sunt le
ges. mutauerunt ius. dissipauc
runt fedus sempiternū. Propter hoc ma
ledictio vorabit terram. et peccabūt
habitatores eius. Propter hoc infirmati
tores eius. et relinquentur homines
pauci. Luxit uinedemia. infirmata

IHS

ē unctū mgemuerūt oēs qui lcabantur corde. Cessauit gaudiū tympanoꝝ. quieuit sonitus letantiū. cōticuit dulcedo chytharę. Cum cantico ſ̄ bibent uinum. amara erit potio bibentibꝫ illam. Attrita ē cuncta ruina. clausa ē omis domus nullo introeunte. Clamor erit sup uno in plateis. deserta ē domus letitię. eiulatus ē gaudiū de. Relicta ē in urbe solitudo. et calamitas oppꝫmet portas. qꝫ hęc erunt in medio terre in medio pplorꝫ. sicut si pcutiat oliue que remanserint ex arbore. et carex ex segete. cū finita fuerit uindemia. Hi leuabunt uocem suā. atq; laudabūt. Cum glificatus fuit dns. hinnuerūt de mari. Ideo hoc honorate glificate dnm. in insulis maris nom dni dei isrl. A finibꝫ terre laudes audiuimꝰ glām iusti. Et dixi. Secretū meum mihi. secretū meum mihi. Ve mihi. prauaricantes prauaricati sunt. et prauaricatione trāsgressionis prauaricati sūt. formido et fouea et laqueus sup te qui habitator es terre. Et erit qui fugerit a uoce formidinis cadet in foueam. et qui se explicuerit de fouea. tenebitur laqueo. qꝫ cataractę de excelsis apte sunt. et concutientur fundamenta terre. Confractione confringetur terra. contritione conteretur terra. cōmotione cōmouebitur terra. agitatione agitabitur terra sicut ebrius. et auferetur sicut tabernaculum unius noctis. Et grauabit eam iniquitas sua. et corruet. et non adiicet ut resurgat. Et erit in die illa uisitabit dns sup militiam

celi in excelso. et sup reges terre qui sup terram. et congregabuntur congregatione unius fasciis in lacum. et claudentur ibi in carcere. et post multos dies uisitabuntur. Et erubescet luna. et confundetur sol. cū regnauerit dns exercituū in monte syon. et in iherl. et in conspectu seniū suorū glorie.

Dne ds meus (XXV) exaltabo te. et confitebor nomini tuo. qm fecisti mirabilia. cogitationes antiquas fideles amen. qꝫ posuisti ciuitatem in tumulū. urbem fortiū in ruinam. domū alienorum ut non sit ciuitas. et in sempiternum non edificetur. Propterea laudabit te populus fortis. ciuitas gentium robustarum timebit te. qꝫ factus es fortitudo pauperi. fortitudo egeno in tribulatione sua. spes a turbine. umbraculū ab estu. cū spūs robustorum quasi turbo impellebat parietem. sicut estum in siti. tumultum alienorum humiliabis. et quasi calorem sub umbra nubis. ramus fortium tuorum in arce sede facies. Et faciet dns exercituū omnibus populis in monte hoc convivium pinguium. convivium uindemie. pinguium medullatorum. uindemie defecate. Et preparabit in monte hoc faciem uincli collugati super omnes populos. et telam quam ordinatus est super uniuersas nationes. preparabit mortem in sempiternum. Et auferet dns lacrimam ab omni facie. et obprobrium populi sui auferet de uniuersa terra. qꝫ dns locutus est. Et dicent in illa die. Ecce deus noster iste. expectauimus eum. et saluabit nos. Iste dns. sustinuimus eum. exaltabimus

25

bum & letabuñ in salutari ei. quia
requiescet manus dñi in monte isto
Et triturabitur moab sub eo
sicut terebitur palea in plaustro.
& extendet manus suas sub eo. sicut
extendit natans ad natandū. & hu
miliabitur glā eius cū allisione ma
nuū ei. & munitiā excelsā sublimū muro
tū tuoꝝ conteret. & humiliabit.
& deprahendet in terrā usq; ad pulūrem.

In die illa cantabitur (CAP. XXVI
canticū istud in terra iuda. urbs fortis
tudinis nr̄e. saluator ponetur in ea
murus & antemurale. Aperite portas.
& ingrediatur gens iusta custodiens
veritatē. Vetus error abiit. seruabis
pacem. pacē q̄ in te speraui. Sperate
in dño in sēculis eternis. in dño deo
forti in perpetuū. Quia incurvabit hi
tantes in excelso. ciuitatē sublimē
humiliabit. Humiliabit eam usq;
ad terram. deprahet eam usq; ad pul
uerem. Conculcabit eam pes pauperis.
gressus egenoꝝ. Semita iusti recta
& rectus callus iusti ad ambulandū.
Et in semita iudiciorū tuoꝝ dñe sti
stinuimus te. nomen tuū & memoriale
tuū in desiderio aīe. Aīa mea desidera
bit te in nocte. & & spū meo in pre
cordiis meis de mane vigilabo ad te.
Cum factī fuerint iudicia tua in terra. iustitiā
discent habitatores orbis. Misere
amur impio. & non discet iustitiam.
in terra sanctoꝝ mesollito & non videbit glo
riam dñi. Dne exaltetur manus tua &
non videant. videant & confundantur
zelantes plm. & ignis hostes tuos de
uoret. Dñe dabis pacem nob. omnia
enim opera nra operat es nob. Dne deus
noster possederunt nos dñi absq; te. nō
tuum in te tantummodo memores sumus nois tui. mor
tui non uiuent. gigantes non resur
gent. propterea visitasti & contrivisti e
os. & perdidisti omnem memoriam eorū.
Addidisti gentem dne addidisti gen
ti. numquid glorificatus es. elongasti
omnes terminos terre. Dne in angustia
requisierunt te in tribulatione mur
muris doctrine tue eis. Sicut que
concepit cū appropiquauit ad partū
dolens clamat in doloribus suis. sic
facti sumus a facie tua dne. Concepi
mus & cū parturiuimus & peperimus
spūm. salutes non fecimus in terra. nec
ceciderunt habitatores terre. Viuent
mortui tui. interfecti mei resurgent.
Expergiscimini & laudate qui habitatis
in pulūre. quia ros lucis ros tuus.
& terram gigantum detrahes in tui
nam. Vade pop̄e mi. intra in cubicu
la tua. claude hostia tua super te. Abscon
dere modicū ad momentū donec pertranseat indignatio. Hec enim do
minus egredietur de loco suo. ut vi
sitet iniquitatē habitatoris terre sup̄
eum. Et revelabit terra sanguinem suum. & non operiet ultra interfectos
suos. In die illa (CAP. XXVII
visitabit dñs in gladio suo duro & gran
di & forti super leuiathan serpentem vectem & super leuiathan
serpentem tortuosum. & occidet draconem qui in ma
ri est. In die illa vinea meri cantabi
te. Ego dñs custos eius. repente rigabo eā. ne forte aliquis
contra eam. nocte & die seruabo eam.
Indignatio non est in me. Quis dabit mihi

spuam z uepiem. In plio gradiar
ib eam. fluctuendam eam partē. In po
cul tenebr fortitudine mea. faciēo
pacem ū. pace facieo ū. Qui migre
dumtius impetu ad iacob. florebit
z gmabit israh z implebit faciem
orbis semine. Numquid uir plagā
pmittentis se. percussit eam. aut sic
occidit occidentes eum sic occisus est.
In mensura contra mensura. cū abiec
ta fuit iudicabit eam. cyo tractui
ē in spū suo duro. p die estus. Io
circo sup hoc diminuent iniquitas
domus iacob. z iste omnis fructus ut
auferatur peccm. et eum posuit omēs
lapides altaris sicut lapides calcarei
fruct. ū stabunt lucī z delubra. Ci
uitas enī munita desolata erit spe
ciosa relinquetur z diminuetur ēq
deserti. Hic pascentur uitulus z ibi de
cubabit. z consumet surmentū eius.
In siccitate uestis illi contentū mi
lieres. uenientes z docentes eā. Io
circo enī pls sapiens ypocrita si male
debuit eum qui fecit eū. z qui fo
mauit eū si parcet ei. Et erit in die
illa pertiet dns ab alueo fluminis
usq; ad torrentē egypti. z uos con
gregabimini unus z unus filij isrl.
erit in die illa clangetur in tuba ma
gna. z uenient qui perditi fuerant de
tra assyrior. z qui ejecti erant de tra
egypti. z adorabunt dnm in mō
te sco in hrlm.

CAPVT XXVII

In die illa uisitabit dns in gladio
suo in z flagello grandi z forti sup
leuiathan serpentem uectē. z sup leuia
than serpentem tortuosum. z interficiet
draconem qui in mari est. In die illa
uinea meri uocabit eam. ego dns cus
todiens eam. subito rigabo eam. ne
forte uisitet super eam nocens. ego
custodiam eam nocte z die. Indigna
tio non est in me. quis mihi det spinā
et dumū in prelio. gradiar contra eos
et omnes simul comburam. nisi forte
fortitudinem meam apprehendat. et
faciat pacem mecum. pacem faciet
mecum. Venient dies quando germi
nare faciet iacob. florebit et germi
nabit israhel. et implebit orbem
terre semine. Numquid percussionem
percutientis eum percussit eum. aut
sicut occisio occisorum eius occisus est.
In mensura contra mensuram. cum abi
cietur iudicabit eam. spiritu suo
crassi flatus sui die uehementi. Ideo
in hac ergo delebitur iniquitas iacob.
et hoc erit omnis fructus ut auferatur
peccatum eius. cum ponet omnes la
pides altaris quasi lapides calcarios
non stabunt lucus et delubra. Ciui
tas munita solitudo habitatio dimit
tetur et derelinquetur quasi desertum.
Ibi pascetur vitulus et ibi requiescet
et consumet omnes frondes eius. In
siccitate rosarum coronabuntur mu
lieres venientes docebunt eas. Non
enim populus sapiens propterea non
miserebitur eius qui fecit eum et qui
formavit eum non parcet ei. Et erit
in die illa percutiet dominus ab alveo
fluminis usque ad torrentem egypti
et vos congregabimini unus et unus
filii israhel. Et erit in die illa clan
getur in tuba magna et venient qui
perierant in terra assyriorum et qui
ejecti erant de terra egypti et adora
bunt dominum in monte sancto in
hierusalem.

CAPVT XXVIII

Ve corone superbie ebriorum
effraim et flori decidenti glorie exul
tationis eius qui erant in vertice vallis
pinguissime. eo quod absorbti sunt vino.
Ecce dominus fortis et robustus sicut
grandinis turbo contribulans. sicut
impetus aquarum multarum inundantium
et eliduntur in terram manu. Et erit
conculcabitur corona superbie ebrio
rum effraim. Et erit flos decidens gloria
exultationis eius qui est super capite
pinguium vallis temetum. Erit
tatem autumni. Quod cum aspexerit vi
dens tenens ut manu devorabit illud. In
die illa erit dominus exercituum
corona gloriae et diadema exultationis re
siduo populi sui. et spiritus iudicii sedenti
super iudicium et fortitudo repellentibus
de bello ad portam. Verumtamen hi per vino
nescierunt et pre ebrietate erraverunt.
Sacerdos et propheta nescierunt pre ebrie
tate absorti sunt a vino. Errauerunt
in ebrietate nescierunt videntem ig
noraverunt iudicium. Omnis enim mensa
replete sunt vomitu sordium. ita ut
non sit ubi locus. Quem docebit scien
tiam et quem intelligere faciet auditum. Ablac
tatos a lacte avulsos ab uberibus. qui
manda remanda. manda remanda.
expecta reexpecta. expecta reexpecta.
modicum ibi modicum ibi. In loquela la
bii et lingua altera loquetur ad populum
istum. cui dixit. Hec requies mea re
ficite lassum. et hoc refrigerium.
et noluerunt audire. Et erit eis sicut
dictum. manda remanda. manda rema
da. expecta reexpecta expecta reexpec
ta. modicum ibi modicum ibi. ut vadant
et cadant retrorsum et confringantur et illa
queantur et capiantur. Propter hoc audi
te verbum domini viri illusores. qui dici
mini super populum meum qui est in hierusa

rsus eū. Percussim̄ fedus cū morte
& cum inferno fecim̄ pactū. Flagel
lum inundans cū transierit ū uen
et ip̄i nos. qz posuim̄ mendaciū spe
ram & mendacio protecti sumus. Id
circo hec dicit dñs ds. Ecce ego mit
tam in fundamentis syon lapidem.
lapidem pbatū angularem. pretio
sum in fundamēto fundatū. Qui cre
diderit. ū festinet. Et ponā iudiciū
in pondere & iustitiam in mensura. Et
subuertet grando spem mendacij. & ip
tectionem aque inundabunt. Et de
lebitur fedus uestrū cū morte & pactū
uestrū cū inferno ū stabit. flagellum
inundans cum transierit eritis ei in
conculcationē. Quēcūq; ptransierit
tollet uos. qū mane dilucl̄o ptransi
bit in die & in nocte & intellectu tri
bulatio auditui dabit auditum. Co
angustabit eni & stratū erit ut alter
decidat & pallium breue utrūq; opire
ri potest. Sicut enī in monte diuisi
onis stabit dñs. sicut in ualle que
est in gabaon. iratus est. Ut faciat o
pus suum. alienum op̄ ei⁹ ut operetur
op̄ suum. peregrinum est opus eius ab eo.
Et nunc nolite illudere. ne forte cō
stringantur uincula uestra. Consumma
tionem enī & breuiationē audi
ui a dño deo exercituū. sup uniuersam ter
ram. Auribus percipite & audite uocem
meā. attendite & audite eloquiū me
um. Numquid tota die arabit arator
ut seratur. plantet & runcet humi sua
ui. Nonne cū adequauerit faciem eius
gith. & cyminū sparget. & ponet tri
ticum & ordeum & zeam & milium & u
tiam in finibus suis. Et erudiet illū
iudicio. ds suus docebit illū. Non
enī serrā terebrabunt gith. nec ro
ta plaustri sup cyminū circūiet. sed
in uirga excutietur gith. & cyminū
in baculo. Panis autē comminuet. ue
rum nō in perpetuū triturabit. terebra
bit illū. nec terebrabit eū rota plau
stri. nec in unguibus suis cōminuet
eū. Et hoc a dño deo exercituū exiuit.
ut mirabile faceret consiliū & magn
ificaret iustitiam.

CAPITVLVM XXIX

Ue ariel. ariel ciuitas qm̄ expu
gnauit dā. Addentur anni⁹
ad annū. sollemnitates euoluāt
sunt. Et circuiabo ariel & erit
tristitia & mestitia. Et erit mihi sicut ariel
circundabo ut speciem in circuitu tu
o & ponam contra te aggerem. & mo
menta ponam in obsidionē tuam.
Humiliaberis de terra loqueris. & de
humo audietur eloquiū tuū. Et erit
quasi phytonis de terra uox tua & de hu
mo eloquiū tuū mussitabit. Et erit
sicut puluis tenuis multitudo tua
lienū tua & sicut stipula pertran
sibit. & erit repente subito. A dño exercituū
uisitaberis in tonitruo
& cōmotione terre & uoce magna
turbine & tempestate & flamme ig
nis deuorantis. Et erit sicut somni
um uisionis nocturne multitudo om
nium gentium quecūq; dimicauerunt contra
ariel & omnes qui militauerunt & obsede
runt & pressuerunt eum sicut somniauit ei
sicut uidit. Et ecce sicut esuriens & comedit
cū autē euigilauerit. & expectabit uacua

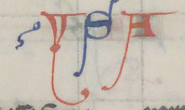
צצת ובכן

Ihs

ē aīa ei⁹. ꝛ sicut cōpunat finiens
ꝛ bibit. ꝛ postq̄m finiū ego gressꝰ
fuissem adhuc sitiui ꝛ aīa eius uacua
ē sic erit multitudo oīm gentiū que
diuicabunt contra montem syon. Obs
tupescite ꝛ admiramini. fluctuate
ꝛ uacillate. Inebriamini ꝛ nō a uino.
mouemini. ꝛ nō inebriate. q̄m mul
cauit uos dñs spūm soporis. Clau
det oculos uōs. ꝓphas ꝛ principes ue
stros qui uident uisiones o pter ꝛ
erit uobis uisio oīum. sicut uba
libri signati. Quem cū dederint sci
enti literas. dicent. Lege istū. Et
respondebit. non possum. Signatꝰ
ē enī. Et dabunt liber nescienti lit
teras. dicentq̄ ei. Lege. Et respondebit. nescio literas. Et dixit dñs. Eo q̄
appropiat ꝓplus iste ore suo. ꝛ labiis
suis glorificat me. cor aūt eius longe
ē a me. ꝛ timuerunt me mandato
hominū ꝛ doctrinis. ideo ecce ego ad
dam ut admirationē faciā ꝓpter hu
miraculo grandi ꝛ stupendo. Peribit
enī sapia a sapientibꝫ eius. ꝛ intel
lectus prudentiū eius abscondet. Ve
qui profundi estis corde ut a dño ab
scondatis consiliū. quoꝝ sunt in te
nebris opa ꝛ dicunt. Quis uidet
nos. ꝛ quis nouit nos. Peruersa estis
uīa cogitatio. qsi figulum comꝰ figu
lum cogitet ꝛ dicat opus factori suo.
nō fecisti me. ꝛ figmentū dicat fictori
suo. nō intelligis. Adhuc modicꝰ
modicus ē. ꝛ conuertetur libanꝰ
in carmelū. ꝛ carmelꝰ in saltū reputabitur. Et audient in die illa surdi
uba libri. ꝛ de tenebris ꝛ caligine oculi cecoꝝ uidebunt. Et addent
mansueti in dño letitiam. ꝛ pauperes
homines in sco israel exultabunt. q̄m de
fecit qui ꝓ ualebat. consumat⁹ est
illusor. ꝛ succisi sunt omnes qui uigilabant sup iniquitate. qui peccare
faciebant homines in uba. ꝛ arguenti
in porta supplantabant. et
declinauerunt frustra a iusto. Propter hec
dicit dñs ds ad domū iacob. q̄
redemit abraham. non nūc confundetur iacob. nec modo uultꝰ eius erubescet. Et cum uiderit filios suos opa
manuū meaꝝ in medio sui sanctificantes nomē meū. Et sanctificabunt sanctū
iacob. ꝛ deū israel ꝓcabunt. Et scient
errantes spū intellectus. ꝛ murmu
antes discent legem.

XXX

Ue filij desertores dicit dñs. ut
facerent consiliū. ꝛ nō ex me et
cooperirent telam. ꝛ nō spūs meus. ut
adderetur peccō sup peccm. qui ambula
tis ut descendatis in egyptū. ꝛ os
meū nō interrogastis. sperantes auxiliū in fortitudine pharaonis. ꝛ sperantes
fiduciam in umbra egypti. Et erit
uob⁹ fortitudo pharaonis in confusionē.
ꝛ fiducia umbre egypti in ignominiam. Erant enī in taanis principes
tui. ꝛ nuncij tui usq; ad hanes pue
nerunt. Omnes confusi sunt sup ꝓpo.
qui eis prodesse nō poterunt. non sunt in auxiliū. nec in aliqm utilitatē. sed in confusionem ꝛ obprobriū. Oīs onus animaliū austri.
In terra tribulationis ꝛ angustie leena
ꝛ leo. ex eo rupa ꝛ regulus uolans pertanget sup humeros iumentoꝝ diuitias suas. ꝛ sup gibbū camelorꝝ thesau

vos suos. ad pl̄m qui est ꝓdesse ñ po
terit. Egyptus enī frustrā z uane au
xiliabitur. Ideo clamaui sup hoc. Sēbi
a mā ē quietē. Nunc ingressus scribe
eis sup buc. z in libro diligent exara
illud. Et erit in die nouissimo in rest
monū z ultr ad eūm. pls enī ad ma
tundiam pducant ē. z filij mendaces.
filij nolentes audire legem dei. qui di
cunt uidentibz nolite uidere. z aspi
entibz nolite aspicere nob ea que rec
ta sunt. Loquimini nob placentia. u
dete nob errores. Auertere a me uiam
declinate a me semitā. cesset a facie
nr̄a sc̄s isr̄l. Ꝓpea hec dicit dns sc̄s
isr̄l. Ꝓ eo quod reprobastis ubū hoc. z spa
stis in calumpniam. z in tumultū eo
rum. et nitt sup eo. Ꝓpea erit nob in
iquitas hec sicut interruptio cadens
z requisita in muro excelso. Cui sū
bito dū ñ spatur ueniet contritio ei⁹
z cōminuetur sicut conteritur lage
na figuli contritione ꝙ ualida. Et ñ
inuenietur de fragmentis ei⁹ testa.
in qua portetur ignis sup de incen
dio. aut hauriatur pati aque de fo
uea. Quia hec dicit dns ds sc̄s isr̄l.
In silentio z in spe erit fortitudo uestra
z noluistis. Et dixistis. Nequaquā. sed
ad equos fugiem⁹. Ideo fugietis. Et
sup ueloces ascendemus. Ideo ueloces
erunt qui ꝑsequent uos. Mille ho
mines a facie terroris unius. a facie quin
q̄ fugietis. donec relinq̄amini
quasi malus nauis in uertice montis
z qsi signum sup collē. Ꝓpea expectat dns
ut misereatur uestr. z ideo exaltabit
parcens uob. qr̄ ds iudicij dns. bī oēs
qui expectant eū. Ꝓpe populus in sion
habitans in hrlm. plorans. nequaquā plo
rabis. miserans miserebitur tui. Ad
uocem clamoris tui statim ut audi
erit. respondebit t. Et dabit t dns
panem arctū. z aquā breuē. z nō fau
get amplius ultra doctor tuus.
Et erunt oculi tui uidentes preceptor
tuū. z aures tue audientes uerbum
post tergū monentis. Hec uia. ambu
late in ea. neq; ad dexteram neq;
ad sinistram. Et contaminabis lam
inas sculpturas argenti tui. et
uestimentū conflatilis auri tui. et
dispges eam sicut immundiciā. me
struate. Egredere dices ei. Ideo dabit
pluuia seminis tui. ubicūq; seme
naueris in tra. z panis frugū terre erit
uberrim⁹ z pinguis. Pascetur in pos
sessione tua in die bello agn̄ spacio
se. z taur tui. z pulli asinor̄ qui
operantur tram cōminutū mixta to
medent. sicut in area uentilatū e.
Et erunt sup omē montē excelsū. et
sup omnē collem elevatū riui. currē
tes aquar. in die mactationis mul
tor. cum ceciderint turres. Erit lux
lune sicut lux solis. z lux solis erit
septemplex sicut lux vij. dier̄. in
die qua alligauit dns uulnus pli
sui. z plagā ictus eius sanauit.
Ecce nom̄ dñi uenit de longinquo.
ardens furor ei⁹ z grauis ad portand.
Labia eius repleta sunt indignatōe.
z lingua ei⁹ quasi ignis deuorans.
Spūs eius ut torrens inundans usq;
ad medium colli. ad perdendas gēs

in nichilū ⁊ tenuit errorē qđ erat in mariłłū ꝑlōz. Canticum erit uob sicut nox sanctificate sollempnitatis ⁊ letitia cordis sicut qui ꝓgit cū tibia ut uadat in montem dñi ad fortē isrł. Et audiram faciet dñs gloriam uocis sue. ⁊ terrorem brachii sui ostendet in cōminatione furoris ⁊ flāmā ignis deuorantis. Allidet in turbine ⁊ in lapide grandinis. A uoce enī dñi pauebit assur uirga ꝑcussus. ⁊ erit transitus uirge sue quā requieuerit dñs sup eū In ỹmpanis ⁊ cytharis ⁊ in bellis pugnabit eos. Ꝓparata est enim ab heri topheth. a rege ꝓparata. profunda ⁊ dilatata. Sutrum eius ignis ⁊ lignū multa. flatus dñi sicut torrens sulphuris succendens eam.

CAPUT XXXI

Ve qui descendunt in egyptū ad auxiliū in equis sperantes. ⁊ habent fiduciam in quadrigis qm multe sunt ⁊ in equitibus. qm ꝓualidi nimis ⁊ nō sperant consolationē in sco isrł. ⁊ dñm non requisierunt. Ꝓpe aut sapiens adduxit malū ⁊ uerba sua nō abstulit. Et consurget contra domū pessimoz. ⁊ contra auxilium operantiū iniquitatē. Egyptus homo ⁊ nō deus. ⁊ equi eoz caro ⁊ non spūs. Et dñs inclinabit manū suā. ⁊ corruet auxiliator. ⁊ cadet auxiliatus. ꝓfectus est auxilio. simul omnes consumentur. Quia hec dixit dñs ad me. Quomodo si rugiat leo ⁊ catulus leonis super ꝓdam suam. cū conuocatur contra eum multitudo pastoz. a uoce eoz nō formidabit. ⁊ a multitudine eoz nō pauebit. sic descendet dñs exercituū ut ꝓeliet sup montē syon. ⁊ sup collem eius. Sicut aues uolantes. sic ꝓteget dñs exercituū isrł. ꝓtegēs liberabit. transiens ⁊ saluabit. Conuertimini sicut in ꝓfundū ꝛe filij isrł. In die enī illa abiicet uir idola argenti sui. ⁊ idola auri sui. q̄ fecerunt uob manus iniq̄ in peccū. Et cadet assur in gladio nō uiri. ⁊ gladius nō hois uorabit eū. ⁊ fugiet nō a facie gladij. Et iuuenes eius tributarij erunt. ⁊ fortitudo eius a timore fugabit. ⁊ ꝓtectores eius pauebunt fugientes ꝓncipes eius. dicit dñs cuius ignis in syon. et camin in iherl.

CAPUT XXXII

Ecce in iustitia regnabit rex. ⁊ ꝓncipes eius in iudicio ꝓcerunt. Et erit uir sicut qui abscondit uim a uento. ⁊ celat se a tempestate. sicut rami aquaꝝ in siti. ⁊ umbra petre ꝓminentis in terra deserta. Non caligabunt oculi uidentiū. ⁊ aures audientiū diligenter auscultabunt. ⁊ cor stulti intelliget scientiam. ⁊ lingua balbox uelociter loquetur. ⁊ plane. Non uocabitur ultra is qui insipiens ⁊ ꝓceps. nec fraudulentus appellabit magnus. Stultus enī fatua loquetur. ⁊ cor eius faciet iniquitatē ut ꝓficiat simulationē. ⁊ loquatur ad dñm fraudulenter. ⁊ uacuam faciat animā esurientis. ⁊ potū sitienti auferat. Fraudulenti uasa pessima sunt. Ꝓpe ⁊ cū cogitationes consumuntur ad ꝓ

dendos mures in sermone meo dā
ci. cum loqueretur pauper iudicū.
Panceps uero ea q̄ digna sunt pu
que cognabit. r ipē sup duces stra
bit. qui uere opulente sugere eo
audite me uocē meā filie confiden
tes pauore aurib; eloquiū meum.
Adhuc dies tamū. r uos conturbabi
mini confidentes. Conclusa est
eis unidenta. tollectio ubertatis
non erit. Obstupescite opulente con
turbabimini confidentes. Exuite
uos. r confundimini. accingite lū
bos uros. r plangite super
regione desiderabili. super uinea fertili.
Super humū populi mei spine. r uepres
ascendent. quanto magis super omnes
domos gaudii ciuitatis exultantis.
Domus enim diuisa est multitudo
urbis relicta est. Tenebre. r palpabi
tes sunt. sicut speluncas ultra in eternū
gaudiū onagrorū. pabula gregum.
donec effundatur super nos spūs de ex
celso. Et erit desertū in charmel. eo
charmel in saltū reputabitur. Et habi
tabit in solitudine iudicium. r iusticia
in charmel sedebit. Et opus iusticie
pax. r cultus iusticie silentium. et se
curitas usq; in sempiternū. Et sedebit
populus meus in pulchritudine pa
cis. r in tabernaculis fiducie. r in requi
e opulenta. grando autem descendit
ne ciuitas. r humilitate humiliabi
tur tas. Beati qui seminatis super oēs
aquas. inuitentes pedem bouis. r asini.

XXXIII

Ue qui p̄dabaris. nonne
ipse predaberis. Et qui spe
tuis. nne. r ipse spernus. Cū consum

manus depopulationē depopulabis. cū
fatigatus desieris contempne
remplus. Dñe miserere nr̄i te
expectauim. esto brachiū nr̄m in
mane. r salus nr̄a in tempe tribu
lationis. A uoce angli fugerē pp̄i.
ab exaltatione tua dispsti sūt gen
tes. Et congregabuntur spolia nr̄a
sicut colligitur bruchus. uelut cū
fossa plene fiunt de eo. magnifi
catus est dñs q̄m habitauit in excel
so. implebit syon iudicio. r iusti
tia. erit fides in temporibz suis.
Diuitie salutis sapia. r scia. timor
dñi ipse thesaurus eius. Ecce uidentes
clamabūt foris. angli pacis amare
flebunt. Dissipate sunt uie. cessauit
transiens p semitā. irritū fecit fedus
pactū. proiecit ciuitates. nō reputauit
homines. Luxit. r elanguit terra. confu
sus est libanus. r obstupuit. Et factus est
saron sicut desertū. r confusa est ba
san. r carmelus. Nunc consurgā dicit
dñs. nūc exaltabor. nūc sublimabor.
Concipietis fenū parietis stipu
lam. ignis uos deuorabit uos.
Et erunt populi de incendio cinis ig
ne concremate igni comburentur.
Audite qui longe estis que fecim.
r cognoscite uicini fortitudinem me
am. Conterriti sunt in syon peccato
res. possedit timor hypocritas. Quis
poterit habitare de uobis cū igne deuo
rante. Quis habitabit ex uob cum
ardoribz sempiternis. Qui ambulat
in iustitiis. loquitur ueritatē. Qui
proicit auaritiam ex calumpnia. et
excutit manus suas ab oi munere.

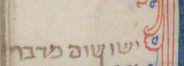
Odu obturat aures suas ne audiat
sanguinē & claudit oculos suos ne
videat malū. Iste in excelsis habitabit
munimēta saxoꝝ sublimitas eī panis
ei datus ē aquē eius fideles sunt. Re-
gem in decore suo videbunt oculi eius.
Cernent terram de longe. cor tuū medi-
tabitur timorē. Ubi ē litterat⁹. Ubi
legis iuba pondus. Ubi doctor par-
vulorū. Quām imprudentē nō videbis
populū alti sermonis. cui non ē pollis
intelligere disertitudinē lingue eius
in quo nulla ē sapia. Respice syon
ciuitatē tollēnitatis nre. Oculi tui
videbunt regē in decore suo. Videbunt
terrā de longe. & renouabitur pauor
tuus. Ubi sunt literati. Ubi ponderator.
Ubi enumerator turrium. Gentē
procacem non videbis. populū profun-
di sermonis. ita ut non possis intelligere
disertitudinē lingue eius. Quasi mu-
tum & balbutientem non audies. Vide
Jherusalem habitationē opulentā.
tabernaculū quod nec moueri nec tran-
sferri potest. nec auferentur clauus eius in
perpetuū. & omnes funiculi eius non rumpen-
tur. quia illuc magnifice dñs
dñs nr̄. Locus fluminoꝝ rivi latissimi
& patentes. Non transibit per eū navis
remigū. nec trieris magnā transiens
dicetur eis. Dñs enim iudex nr̄ dñs le-
gifer nr̄ dñs rex nr̄ ipe salvabit
nos. Laxati sunt funiculi tui. & nō po-
tuerunt firmare malum suum. nec
dilatare signū nr̄ aquas. Tunc diui-
dentur spolia preda multa. claudi
rapient rapinā. nec dicet habitator
claudus. plus qui habitat in ea. auferet-
tur ab eo iniquitas.

XXXIII

Accedite gentes audite & populi. auscul-
dite terra & plenitudo eius.
orbis & omne germen eius. quoniam indignatio
dñi super omnes gentes & furor super universam
militiam eorum. Interfecit eos & de-
dit eos in occisionē. Interfecti eorum pro-
jicientur & de cadaueribus eorum ascendet
fetor. Tabescent montes a sanguine
eorum & tabescet omnis militia ce-
lorum. Et complicabuntur sicut liber
celi & omnis militia eorum defluet sicut
defluit folium de vinea & de ficu. cum
inebriatus fuerit in celo gladius meus. Ecce
super idumeam descendet & super populum
perditionis meæ ad iudicium. Gladius
dñi repletus ē sanguine. incrassatus ē
adipe de sanguine agnorum & hircorum
de sanguine medullato arietum.
Victoria enim dñi in bosra & interfectio
magna in terra edom. Et descendent
unicornes cum eis & taurus cum potenti-
bus. Inebriabit terra eorum sanguine &
humus eorum adipe pinguium. Quia dies
ultionis dñi. annus retributionis
iudicij syon. Et convertent torrentes
eius in picem & humus eius in sulphur.
Et erit terra eius in picē ardentē nocte
& die nō extinguetur in sempiternum.
Ascendet fumus eius a generatione in
generationē desolabitur in secula seculo-
rum. Non erit transiens per eam & pos-
sidebunt illam onocentauri & eri-
cii eius. & bubo habitabit in ea.
Et extendetur super eam funiculus inane
dirigatur ad nichilū & pondus lapidis in
desolationē. Nobiles eius non erit ibi
regem qui invocabitur & omnes principes
eius in nichilū. Et orientur in do-
mibus eius spine & urtice & paliurus in
munitionibus eius. Et erit habitatio draco-
num & pascua struthionū. Et occurrent
demonia onocentauris & pilosus
clamabit alter ad alterum. Ibi cubabit
lamia & invenit sibi requiē. Ibi habi-
tabit ericius & enutrient catulos

ꝛ carnuſſidw ꝛ fouit in umb̃ eius.
Illuc congḡgati ſunt mulu alē ad
altium. Requirite diligenē in libro
dñi ꝛ legite. unū ex eis ſi defuit al
ter alterum ſi queſierit ꝙ. oſ ex o
re meo precepit. ille mandauit ꝛ ſpūs
ei ipe congregauit ea ꝛ ſpūs miſit
eis ſortem. ꝛ manū ei diuiſit eam
illis in ſūſuram. vſq; in eternū poſ
ſidebunt eam. in generatione ꝛ ge
nerationē habitabunt in ea.

Letabitur deſerta ꝛ inuia ꝛ ex
ultabit ſolitudo. ꝛ florebit ſi
cut lilium. germinans germinabit ꝛ ex
ultabit letabunda ꝛ laudans. Gla
ria libani data ē ei. decor carmeli ꝛ ſa
ron ipſe uidebunt gloriam dñi ꝛ deco
rem dei nr̄i. Confortate manus diſſo
lutas. ꝛ genua debilia roborate. di
cite. puſillanimes confortamini ꝛ
nolite timere. Ecce dс ur ultionem
adducet retributionis dс ipe uenit
et ſaluabit uos. Tunc aperientur
oculi ceci. ꝛ aures ſurdoꝝ patebunt.
Tunc ſaliet ſicut cervus claudus. et
aperta erit lingua mutoꝝ. ꝙ ſcisſe ſū
ſi deſerto aque ꝛ torrentes in ſolitu
dine ꝛ que erat arida in ſtagnū. et
ſitientes in fontes aquaꝝ. In cubili
bꝰ in quibꝰ prius draconum habitabant
orietur uiror calami ꝛ iuncꝰ. Et erit ibi
semita ꝛ uia. uia ſcā uocabitur. nō
transibit p eam pollutus. et hec erit
uob̃ directa uia. ita ut ſtulti non erretis
p eam. Non erit ibi leo. ꝛ mala beſtia
non aſcendet p eam. nec inuenietur
ibi. Et ambulabunt qui liberati ſunt
a dño. ꝛ redempti a dño. reuertentur. ꝛ

uenient in ſion cū laude. ꝛ letitia
ſempiterna. ſup capita eoꝝ. Gaudiū
ꝛ letitiam obtinebunt. ꝛ fugiet do
lor ⁊ gemitus.

Et factū ē in quartodecimo anno
regis ezechie aſcendit ſenna
cherip rex aſſyrioꝝ ſup omnes ciuita
tes iuda munitas. ꝛ cepit eas. Et mi
ſit rex aſſyrioꝝ rabſacen de lachis
in iheſm ad regem ezechiam i ma
nu grauꝝ ſtetitq; in aque ductu pi
ſcine ſuperioris in uia agri fullonis.
Et egreſſus ē ad eum helyachim filꝰ
helchie qui erat ſup domū ⁊ ſomna ſcri
ba. ⁊ ioahe filius aſaph a cōmentariis.
Et dixit ad eos rabſaces. Dicite ez
chie. Hec dicit rex magn̄ rex aſſyri
oꝝ. Que eſt iſta fiducia qua cōfi
dis. aut quo conſilio uel fortitudi
ne rebellare diſponis. In ſup quem habes
fiduciam. ꝙ recteſſiſti a me. Ecce tu
fidis ſup baculū arundineū ⁊ fragili
iſti. ſup egyptū. cui ſi quis innixus fuerit
homo intrabit in manum ei. ⁊ perfo
rabit eam. Sic pharao rex egyptꝰ oēs
qui confidunt in eo. Si autē reſpon
deris mihi. in dño deo nr̄o confidimus
nonne ipſe ē cui abſtulit ezechias ſcā
celsa ⁊ altaria. ⁊ dixit iude ⁊ hieruſa
lem. coram altari iſto adorabitis. Et nunc trade
te dño meo regi aſſyrioꝝ. ⁊ dabo tibi
duo milia equoꝝ. ſi poteris ex te ꝑ
tibi aſcendores eoꝝ. Et quo fugabis
vnū de minimis ſeruis dñi mei. cū confi
das in egypto in quadriga. ⁊ in e
quitibꝰ. Nunc numquid ſine dño
aſcendi ad terram iſtam ut deleam

rem eam. Dñs dix̄ ad me Attende sic̄ tram istam & dic̄ ad eam. Sic dic̄ ei
aehym & somna & ioae ad rabsacen.
Loquere ad seruos tuos syra lingua.
intelligunt enī. ne loquaris ad nos iu
daice in auribz̄ pp̄ qui & sic̄ murū. Sed
dunt ad eos rabsaces. Numquid ad
dnīm tuū & ad te misit me dñs mis
us loquerer oīa uba ista & nō pocius
ad uros qui sedent in muro ut co
medant stercora sua. & bibant un
nam pedū suoy uobcum. Et stetit
rabsaces. & clamauit uoce magna
iudaice & dixit. Audite uba regis ma
gni. regis assyrioy. Hec dicit rex. Non
seducat uos ezechias. qm̄ nō poterit
eruere uos. Nec nō nob̄ tribuat fiduci
am ezechias sic̄ dño dicens. Eruen
liberabit nos dñs. nō dabitur ciuitas
ista in manu regis assyrioy. Nolite
audire ezechiam. Hec enī dicit rex
assyrioy. Facite mecū būdictionem
& egredimini ad me & comedite un
quisq; uineā suā & unusquisq; ficum
suā & bibite unusquisq; aquā cisterne
sue donec ueniam & tollam uos ad
tram que & ure tra uīa. tram frumē
ti & uini. tram panū & uineaꝝ. ne fo
rtasse decipiat uos ezechias dicens. dñs li
berabit nos. Numquid liberauerūt
dii gentiū unusquisq; tram suā de ma
nu regis assyrioy. Ubi & dñs emath
& arfath. Ubi est dñs sepharuaim. Num
quid liberauit samariā de manu
mea. Quis & ex nob̄ dñs tram istam
qui eruat tram suā de manu mea. Ne
quat dñs ierl̄m de manu mea. Nec ta
cuerunt & nō responderūt ei ubū. Sta
dauāt enī rex dicens. Ne respondea
tis ei. Et ingressus & heliachim filius
helchie qui erat sup̄ domū & somna scri
ba & ioae filius asaph a cōmentariis
ad ezechiam scissis uestibz̄ & nuntia
uerunt ei uba rabsacis.

CAP. XVIII

Et factū & cū audisset rex ezechi
as scidit uestimēta sua & obdu
ctus & sacco & intrauit in domū dñi
& misit eliachim qui erat sup̄ domū
& somnā scribam & seniores de sacer
dotibz̄ optos saccis ad ysaiam filiū
amos pphē & dixerunt ad eum.
Hec dicit ezechias. Dies tribulatio
nis & correptionis & blasphemie dies
hec. Quia uenerunt filii usq; ad ptūm
& uirtus nō est parienti. Si quo modo audi
at dñs dēs tuus uba rabsacis. que
misit rex assyrioy dñs suus ad blas
phemandū dēum uiuentē & exprobrand
sermonibz̄ quos audiuit dñs tuus. Leua ergo oōnem p̄ reliquis
que repte sunt. Et uenerunt serui re
gis ezechie ad ysaiam. Et dixit ad
eos ysaias. Hec dicetis dño uro. Hec
dicit dñs. Ne timeas a facie uboy q̄
audisti. quibz̄ blasphemauerunt pueri
regis assyrioy me. Ecce ego dabo ei
spūm & audiet nuntiū & reuertetur ad
tram suam & corruere eū gladio in tra sua. Reuersus & rabsaces
inuenit regem assyrioy pugnantem
ad lobna. audierat enī q̄ p̄fectus
est de lachis. Et audiuit de thar
aca rege ethyopie dicentes. Egressus
est ut pugnet contra te. Qđ cū audis
set misit nuntios ad ezechiā dicēs.
Hec dicetis ezechie regi iude loquēs.

Non te decipiat dns multitudo in quo tua fiducia ducens. ñ dabitur urbs in manu regis assyrioꝝ. Vide ne audieris ea que fecerunt reges assyrioꝝ omnibꝫ terꝛ quas subiugauerunt tu potis liberari. Numquid eruerunt dii gentiū quos subiugauerūt patres mei gozan et haran et reseph et filios eden qui erant in thalassar. Vbi est rex emath et rex arphath et rex urbis sepharuaim ana et ava. Et tulit ezechias libros de manu nuntioꝝ et legit eos. Et ascendit in domū dñi et expandit eos ezechias coram dño et oravit ezechias ad dñm dicens. Domine deus israhel qui sedes sup cherubyn tu es ds solus omniū regnoꝝ terre tu fecisti celū et terram. Inclina dne aurem tuā et audi. aperi dne oculos tuos et vide et audi omnia verba sennacherib que misit ad blasphemandū dñm viventē. Vere enī dne desertas fecerunt reges assyrioꝝ terras et regiones earꝫ et dederunt deos earꝫ igni. Non enī erant dii. sed opa manuū hominū ligni et lapis. et cōminuerūt eos. Et nunc dne ds mi saluа nos de manu ei⁹ et cognoscāt omnia regna terre quia tu es dns solus. Et misit ysaias filius amos ad ezechiam dicens. Hec dicit dns ds israhel. Quia rogasti me de sennacherib rege assyrioꝝ hoc est verbū quod locutus est dns de eum. Despexit te virgo filia syon. post te capite mouit filia hierm. Cui exprobrasti et quē blasphemasti et super quem extulisti uocē et eleuasti altitudinē oculoꝝ tuoꝝ ad sanctū israhel. In manu seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti dño et dixisti. In multitudine quadrigarū meaꝝ ego ascendi altitudinē montium. iuga libani et succidam excelsa cedroꝝ eius et electas abietes illius. et introibo altitudinē summitatis illius saltum carmeli eius. Ego fodi et bibi aquā. et exsiccabo uestigio pedis mei omnes riuos aggerū. Numquid non audisti que olim fecerim ei. Ex diebꝫ antiquis ego plasmaui illud et nunc adduxi. Et fuit tu eradicando nem colles in ruinā. et fuerunt quasi dñi habitatores eaꝝ breuiata manu exterriti sunt et confusi sunt. Facti sunt fenum agri et gramen pallens herba tectoꝝ. et quasi ante quam maturesceret. Habitationē tuā et egressum tuum et introitū tuū cognoui et insaniā tuā contra me. Quia furentes adversum me superbia tua ascendit in aures meas. Ponam gancum in naribꝫ tuis et frenum in labiis tuis et reducam te in viam per quā venisti. Tibi autem erit signum. Comedes hoc anno que sponte nascuntur et in anno secundo pomis uesceris. In anno autem tertio. seminate et metite et plantate vineas et comedite fructus eaꝝ. Et mittet ultra qui saluatus fuerit de domo iuda et quod reliquum est radicem desuper et faciet fructum sursum. eo quod de sion exierint reliquie et saluatio de monte syon. Zelus dñi exercituum faciet istud. Propterea hec dicit dns de rege assyrioꝝ. Non introibit ciuitatem hanc et non iaciet ibi sagittā et non occupabit eam

elipē ⁊ ñ mutet in cubitu eī aggre
rem. In ma qua uenit ⁊ eam reuel
tetur ⁊ ciuitatē hanc ñ ingrediet
dicit dñs ⁊ protegam ciuitatem istā.
ut saluē eam. ꝓ me ⁊ ꝓ dō seruum
meū. Egressus est aūl angls dñi. ⁊
percussit in castris assyriorū centū octo
ginta v. milia. Et surrexerūt mane
⁊ ecce omēs cadauera mortuorū. ⁊
egressus ⁊ abiit. Et reuersus ē sen
nacherib rex assyriorū. ⁊ habitauit in
ninive. Et factū est cum adoraret in
templo nesrach dñm suū. adramelech
⁊ sarasar filii eī percusserunt eū gla
dio. fugerunt in terram ararath. ⁊
regnauit asaraddan filius eī pro eo.

In diebꝫ illis egrotauit ezechias usq; ad mortē ⁊ intrauit ad eū ysaias filius amos ꝑphē ⁊ dixit ei. Hec dicit dñs. Dispōe domui tue qꝫ morieris tu ⁊ ñ uiues. Et conuertit ezechias faciē suam ad parietē ⁊ ora uit ad dñm ⁊ dixit. Obsecro dñe memento quesō qualiter ambulauerim coram te in ueritate ⁊ in corde perfecto ⁊ quod bonū ē in oculis tuis fecerim. Flebat ezechias fletu magno. Et factū ē ut ibi dñi ad ysaiam dicens. Vade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dñs deus patris tui. Audiui orationē tuā. vidi lacrimas tuas. Ecce ego adiciam sup dies tuos. xv. annos ⁊ de manu regis assyriorum eruam te ⁊ ciuitatē istam ⁊ protegam eam. Hoc autē tibi erit signum a dño. qꝫ faciet dñs uerbum hoc qd locutus ē. Ecce ego reuertī faciam umbram linearū ꝑ quas descendit in horologio achaz in so le retrorsum decē lineis. Et reuersus ē sol. x. lineis. ꝑ gradus quos descenderat. Scriptura ezechie regis iude cum egrotasset ⁊ conualuisset de infirmitate sua. Ego dixi in dimidio dierū meorū uadam ad portas inferi. quesiui residuum annorū meorū. dixi in auditu dñm dñm in terra uiuentium. Non adspiciam hominem ultra ⁊ habitatorem quietis. Generatio mea ablata ē ⁊ conuoluta ē a me sicut tabernaculū pastoris. precisa ē uelut a textente uita mea. dum adhuc ordirer succidit me. De mane usq; ad uesperam finies me. sperabam usq; ad mane. sicut leo sic contriuit omnia ossa mea. De mane usq; ad uesperam finies me. sicut pullus hyrundinis sic clamabo. meditabor ut columba. Attenuati sunt oculi mei. suspicientes in excelsum. Domine uim patior respondē pro me. Quid dicam. aut quis respondebit mihi cum ipse fecerit. Recogitabo tibi omēs annos meos. in amaritudine aīe mee. Domine si sic uiuitur et in talibꝫ uita spūs mei. corripies me ⁊ uiuificabis me. ecce in pace amaritudo mea amarissima. Tu autē eruisti aīam meam ut ñ perueret. proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea. Quia ñ infernus confitebitur tibi. neq; mors laudabit te. ñ expectabunt qui descendunt in lacum ueritatem tuam. Viuens uiuens ipse confitebitur ⁊ sicut ⁊ ego hodie. pater filiis notam faciet ueritatem tuam. Domine saluum me fac. ⁊ psalmos nros cantabimus cunctis diebus uite nre in domo dñi. Et uisum

ysaias ut tolleretur mallam de ficis. et cataplasmarent super vulnus et sanaretur. Dixit autem ezechias. Quod erit signum quia ascendam in domo dñi. XXXIX

In tempore illo misit marodach baladan filius baladan rex babylonis libros et munera ad ezechiam audivit enim quod egrotasset et convalu isset. Letatus est autem super ezechias. et ostendit eis cellam aromatii et argenti et auri et odoramentorum unguenti optimi et omnis apothecas supellectilis sue et omnia que inventa sunt in thesauris eius. Non fuit sibi quod non ostenderet eis ezechias in domo sua et in omni potestate sua. Introivit autem ysaias ppha ad regem ezechiam et dixit ei. Quid dixerunt viri isti et unde venerunt ad te. Et dixit ezechias. De terra longinqua venerunt ad me de babylone. Et dixit. Quid viderunt in domo tua. Et dixit ezechias. Omnia que in domo mea sunt viderunt. nichil est in thesauris meis quin non ostenderim eis in thesauris meis. Et dixit ysaias ad ezechiam. Audi verbum dñi exercituum. Ecce dies venient et auferentur omnia que in domo tua sunt et que thesaurizaverunt patres tui usque ad diem hanc in babylonem. Non remanebit quicquam quod dicit dñs. Et de filiis tuis qui exibunt de te quos genuisti tollent. et erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Dixit autem ezechias ad ysaiam. Bonum verbum dñi quod locutus es. Et dixit. Quia fiat tantum veritas in diebus meis. XL

Consolamini consolamini populus meus. dicit dñs deus vr. Loquimini ad cor ierlm et advocate eam. quia completa est malitia eius. dimissa est iniquitas illi. Suscepit de manu domini duplicia. pro omnibus peccatis suis. Vox clamantis in deserto. parate viam dñi. rectas facite in solitudine semitas deo nrō. Omnis vallis exaltabitur. et omnis mons et collis humiliabitur. et erunt prava in directa. et aspera in vias planas. Et revelabitur gloria domini et videbit omnis caro pariter quod os dñi locutum est. Vox dicentis. Clama. Et dixi. Quid clamabo. Omnis caro fenum et omnis gloria eius quasi flos agri. Siccatum est fenum et cecidit flos. quia spūs dñi flavit in eo. Vere fenum est populus. Siccatum est fenum et cecidit flos. verbum autem dñi nostri manet in eternum. Super montem excelsum ascende tu qui evangelizas sion. exalta in fortitudine vocem tuam qui evangelizas ierlm. exalta. noli timere. Dic civitatibus iude. Ecce deus vr. Ecce dñs deus in fortitudine veniet et brachium eius dominabitur. Ecce merces eius cum eo et opus illius coram illo. Sicut pastor gregem suum pascet in brachio suo congregabit agnos et in sinu suo levabit. fetas ipse portabit. Quis mensus est pugillo aquas et celos palmo ponderavit. Quis apprehendit tribus digitis molem terre et libravit in pondere montes et colles in statera. Quis adiuvit spūm dñi aut quis consiliarius eius fuit et ostendit ei. Cum quo iniit consilium et instruxit eum et docuit eum semitam iustitie et erudivit eum scientiam et viam prudentie ostendit illi. Ecce gentes quasi stilla situle et quasi momentum

tum stratere reputate sunt. Ecce nul-
le ei pulus eriguus. z libau ei sue-
ficiet ad sucurendum. z annualia ei
ei sufficient ad holocaustu. Omn gs
ei ei sunt sic sunt coram eo z ei nichil
um z nane reputate sunt ei. Cui
similem fecistis deu. aut qm ymagi
nem ponetis ei. Nunquid scultile
conflauit faber. aut aurifex auro figu
rauit illud. z lamnis argenteis ar-
gentarius. Ecce luguu z imputribi-
le elegit artifex sapiens. querit qui
fabricet ydolacheum qd no moue
tur. Nunquid u scitis. Nunquid si au
distis. Nunquid u annunciatu e ab
initio uob. Nunquid u intellexistis fu
damta ire. Qui sedet sup gyrum ire
habitatores ei sunt ei loculte. Qui ex
tendit uelut nichilum telos. z expan
dit eos sicut tabnaculu ad inhitand.
Qui dat secretu scrutatores ei no
sunt. udices ire uelut nane fecit.
Et quidem nec plantat nec sat.
nec radicatus in tra truncus eoru.
Repente flauit in eos z aruerut. z turbo
ei stipulam auferet eos. Eo cui
assimilastis me z adequastis dicit
is. Leuate in excelsum oculos uros.
z uidete quis creauit hec. Qui educit
in numo militiam eoy. z omes ey nomi
uocat p multitudine fortitudis uo
bis. unusquisq ei nec unu reliqu
um fuit. Quare dicis iacob. z loque
ris isrl. abscondta e uia mea a dño.
a deo meo iudicii meu trasiuit. Nunq
quid nescisti aut u audisti. Ds sempn
unus dns. qui creauit finnos tre si
deficet nec laborabit nec e inuestiga

gatio sapie ei. Qui dat lasso uirtute
z his qui nu sunt fortitudine z robur
multiplicabit deficient pu z laboza
buut z iuuenes in infirmitate cadent.
Qui aut sperant in dño mutabut fortu
tudinem. assument pennas sicut aq
le current z nu laborabunt. ambulabut
z nu deficient.

XLI

Tacete ad me insule z gs mu
tent fortitudine. accedant z tu
loquantur. simul ad iudiciu ppinquemus.
Quis suscitauit ab oriente iu
stum. uocauit eu ut sequeretur se. dabit
in conspectu ei gs. z reges obtinebit.
dabit ei pulue gladio ei. z sicut sti
pulam uento raptam arcu ei. perseque
tur eos. trasibit in pace semita unde
dix. cui nu apparebit. Quis hec operat
e z fecit. uocans generationes ab exor
dio. Ego dns primus z nouissimis ego
sum. Viderunt insule z timuerunt.
extrema tre obstupuerunt. adpin
quauerunt z accesserunt. Unusquisq p
ximo suo auxiliabitur. z fri suo dicet
confortare. Confortauit faber ar
rius pcutiens malleo eu qui tude
bat time tempus dicens. glutino
bonu e. z roborauit eu in clauis ut
si moueatur. Et tu israel serue mis. ia
cob quem elegi semen abrahe a
mici mei in quo appreudi te ab ex
tremis tre. z a longinquis ei uocaui
te. z dixi ti seruus mis es tu. elegi
te. z nu abieci te. Ne timeas qr ego
sum ego. ne desines. qr ego deus
tuus confortaui te. z auxiliabr tibi
tu. z suscepi te dextra iusti mei. Ec
ce confundentur. z erubescent omes

qui pugnant adūersum te. erunt
et ū sunt. z pibunt uiri qui contra
dicunt t. Queres eos. z nō inuenes
uiros rebelles tuos. Erunt et ū sunt.
z uelut consumptio hominis bel
lantis adūersum te. qz ego dñs deus
tuus apprehendens manum tuā di
cens tibi ne timeas ego adiuui
te. Noli timere ūmus iacob. qui mor
tui estis ex israēl. Ego auxiliatus sū
tui dicit dñs. z redemptor tuus sc̄s
israēl. Ego posui te qi plaustrū tribu
lans nouum. hūs rōstra serram
tia. Triturabis montes z cōminu
es. z colles qi pulūrem pones. Ue
ntilabis eos. z uentus tollet z tur
bo dispget eos. Et tu exultabis
in dño. z in sc̄o israēl letaberis. Egē
nus z pauper quimo aquas. z nō sit.
lingua eōz siti aruit. Ego dñs ex
audiam eos. ds israēl ū derelinqm
eos. Aperiam in supinis collibz flu
mina. z in medio campoz fontes.
Ponam desertū in stagna aquaz.
z terram inuiam in rimos aquarū.
Dabo in solitudine cedrū. z spinā
et myrtū. z lignū oliue. Ponā in
deserto abietem. ulmū z buxū si
mul. ut uideant z sciant. z recogi
tent. z intelligant pariter qz ma
nus dñi fecit hoc. z sc̄s israēl creā
uit illud. Propterea iudicii ueri
dicit dñs. afferte liquida forte ha
beris dicit rex iacob. Accedant z
nuntient nob. quecūq; uentura
sunt. Priora q̄ fuerint nuntiate.
z ponem cor meū. z sciemus nouissi
ma eōz. z q̄ uentura sūt indicate
nob. Annuntiate q̄ uentura sūt in tu
turum. z sciemus q̄ dij estis uos. Bñ
quoq; aut male si poteritis facere ex
loquamur. z audiamus simul. Ecce uos
estis ex nichilo. z opus uestrū ex eo qđ
nō sit abhominatio est qui elegit uos.
Suscitaui ab aquilone. z uenit ab ori
tu solis. Uocabit nomē meū. z adduc
et magistratus q̄si lutū. z quasi pla
stes calcabit humū. Quis annun
tiauit ab exordio ut sciamus. z a prin
cipio ut dicamus. uerus es. Non est qui
annuntiet. nec qui prędicens. nec qui au
diens sermones uestros. Prim̄ ad sy
on dicet. ecce adsunt. z uirum euāgeli
stam dabo. Et uidi. z nō erat. nec ex
eis quisquā qui interrogem. z si consuluerim
interrogatus respondet mihi. Ecce oēs
inanis. z uana opa eōz. uentus. z ma
nes simulachra eōz.

XLII

Ecce seruus meus suscipiam eum. electus
meus complacuit sibi in illo dabo
spm meū sup eum. iudicium gē
tibz proferet. Non clamabit. nec auf
feret. nec audiet foras
uocē eius. Calamum quassatum nō comfrin
get. z linum fumigans nō extinguet.
In ueritate educet iudicium. Non erit
tristis. nec turbulentus donec po
nat in terra iudicium. z legem eius insule
expectabunt. Hec dicit dñs ds qui
bus celos. z extendens eos. firmans
terram. z q̄ germinant ex ea. dans fla
tum populo qui est super eam. z spīm cal
cantibz ea. Ego dñs uocaui te in iu
stitia. z apprehendi manū tuam. z ser
uauī te. z dedi te in fedus populi. in lucē
gentiū. ut aperies oculos ceco. z e

ducēs de conclusione unctiōis ꝛ de do
mo carceris sedentes ut teneĝnt.
Ego dñs. hoc ē nomē meū. glām me
am alteri nō dabo. ꝛ laudē meā sculp
tilibꝫ. Que prima fuĝnt esse uenerunt
noua quoq; ego annuntio. antequam
oriantur audita uob̄ faciam. Cantate
dño cantīcū nouū. laus ei ab extremis
terre. Qui descenditis in mare
ꝛ plenitudo eius insule ꝛ habitatores e
arum. Sublenetur deserta ꝛ tentoria
eius in domibꝫ habitabit cedar. Lau
date habitatores petre de cacumine mon
tium clamabunt. Ponent dño glām
ꝛ laudem ei in insulis nuntiabunt.
Dñs sicut fortis egredietur sicut uir
pugnator suscitabit zelū. Roborabi
tur ꝛ clamabit. et inimicos suos
confortabitur. Tacui semp silui pa
tiens. sicut parturiens loquar. Dissi
pabo ꝛ absorbebo simul. deserta ꝛ fa
ciam montes ꝛ colles. ꝛ omne gramē
eoꝝ exsiccabo. Et ponam flumina in
insulas. ꝛ stagna arefaciam. Et du
cam cecos in uiam quā nescierunt in
semitis eis ignotis ambulare
eos faciam. Ponam tenebꝝ eoꝝ co
am eis in lucem. ꝛ pua in recta. Hec
uba fieri eis. ꝛ nō deliqui eos. Qui sp
ernentes sum. Confundantur confusi
one qui confidunt in sculptili. qui
dicunt conflatili. uos dñi nr̄i. Audi
audite ꝛ cernite omnes. Ad quem
Quis ceus. nisi seruus meus. ꝛ surd
nisi ad quem nuntios meos mitt
Quis ceus. nisi qui uerecundatus
Quis ceꝫ nisi seruus dñi. Qui
des multa. nec custodies. Qui
apertas habes aures. nec audies.
Et dñs uoluit ut iustificaret eū. ꝛ mag
nificaret legem ꝛ honorificaret. Ipse au
tem populus direptus ꝛ uastatus. laqueis
uniuersi obtecti. ꝛ in domibꝫ carcerum
absconditi sunt. Et facti sunt in rapinā
nec ē qui eruat. in direptionē ꝛ nō ē
qui dicat. rede. Quis ex uob̄ qui
audiat hoc. attendat ꝛ auscultet futu
rum. Quis dedit in direptionē iacob.
ꝛ israhel latrantibꝫ. Nonne dñs ipse cui
peccauimus. Et noluerūt in uiis eius am
bulare. ꝛ non audierunt legē eius. Et effu
dit super eum indignationē furoris sui. ꝛ fortitudinē belli. Et combussit eum in
circuitu. ꝛ ego nouit. succendit eum
et non intellexit.

CAP. XLIII.

Et nunc hec dicit dñs. creans
te iacob. ꝛ formans te israhel. no
li timere. quia redemi te. ꝛ uocaui te no
mine tuo. meus es tu. Cū transieris
per aquas tecum ero. ꝛ flumina non operi
ent te. Cum ambulaueris in igne non co
buberis. ꝛ flamma non ardebit in te. quia
ego dñs deus tuus sanctus israhel saluator
tuus. dedi propitiationē tuā egyptum
et chus et saba pro te. Et quod honora
bilis factus es in oculis meis. ꝛ glorio
sus ego dilexi te. dabo homines pro te
et populos pro anima tua. Noli timere quia
tecum ego sum. Ab oriente adducam
semen tuum. ꝛ ab occidente congregabo te.
Dicam aquilonī da. et austro noli prohi
bere. Affer filios meos de longinquo. ꝛ filias meas ab extremis terre.
Et omnē qui inuocat nomen meum
in gloriam meā creaui eum. formaui eum
ꝛ feci eum. Populum cecum et oculos habentem.

cum. & celos hymem. iudiū. & aures
ei sunt. Oēs gēs congregate sūt sunt.
& colligede sunt tibi. Quis in uobis
annuntiet istud. & que prima fē au-
dire nos faciat. Dent testes eorū
& iustificentur. & audiant & dicant.
Vere uos testes mei dicit dūs. & de-
tuus mūs quem elegi. ut sciatis & cre-
datis mihi. & intelligatis qm ego ipe sū.
Ante me nō est formatus deus. & post
me nō erit. Ego sum ego sū dūs. & nō
est absq me saluator. Ego annunti
aui & saluaui. audituin feci. & nō
fuit in uob alienū. Vos testes mei
dicit dūs. & ego ds. Et ab initio e-
go ipe. & nō est qui de manu mea eruat
operabor. & quis auertet illud. Hec di-
cit dūs redemptor tuus sēs tuus. pp
uos misi in babylonē. & deposui ue-
tes uniuersos. & chaldeos in nauib
sua gemitus. Ego dūs sēs uester
sanctus uester rex uester. Hec dicit dūs qui de-
dit in mari uiam. & in aquis ui-
lez semitam. qui educit & iungam
& equū. agmen & robustū. Simul
obdormient. nec resurgent. con-
trriti sunt qsi linū. & extincti sūt. Ne
memineritis priorū. & antiqua ne
intueamini. Ecce ego facio nouā.
& nunc oriet. utiq cognoscetis
ea. Ponam in deserto uiam. & in
uio fluminā. Glorificabit me bestia
agri. dracones. & strutiones. qm de-
di in deserto aquas. & fluuiā in inui
o. ut darem potū pplo meo electo
meo. pplm istum formaui mihi. laudē
meā narrabit. Non me inuocasti ia
cob. nec laborasti in me isrl. Non ob-
tulisti mihi arietem holocausti tui. &
uictimis tuis nō glorificasti me. Non
te seruire feci in oblatione. nec la
borem tibi fēci in thure. Non emi
sti mihi argento calamū. & adipe uic
timaz tuaz nō inebriasti me. Verū
tū seruire me fecisti in peccatis tuis. &
molesti mihi in laborem in iniquitatib
tuis. Ego sum ego sū ipe qui deleo
iniquitates tuas pp me. & peccatoz
tuoz nō recordabor. Redue me in me
moriam. & iudicemur simul. Lo-
qui liquid hs. ut iustificeris. Pater
tuus primus peccauit. & interpretes
tui puaricati sunt in me. & contā
minauit principes sctos. Dedi ad inte
ritionem iacob. & isrl blasphemiā.

CXLVIII

Audi nunc iacob
seruе meus. & isrl quē elegi.
dicit dūs faciens & formans te
ab utero auxiliator tuus. Noli timē
serue meus iacob. & rectissime quem
elegi. Effundam enī aquas sup sitien
tem. & fluenta sup aridam. Effundā
spm meū sup semen tuū. & benedi
ctionem meā sup stirpem tuā. & ger
minabunt inter herbas. qsi salices
iuxta preterfluentes aquas. Iste dicet
dūi ego sum. & ille uocabit in nōie
iacob. & hic scribet manu sua. dūi.
& in nomine isrl assimilabit. Hec
dicit dūs rex isrl. & redemptor eius
dūs exercituū. Ego primus & ego no
uissimus. & absq me nō est ds. Quis
similis mei. uocet & annuntiet. & or
dinem exponat mihi ex quo constitui
populum antiquum. ventura & que futura
sunt annuntiento eis. Nolite timē

neq; conturbemini. et tunc audiuite ser & annunciabo vos eius veste mee. Quicquid ē dis abscōdi me & formator quem ego ī nolui. Plante ydoli cultis nichili fuerūt & amantes suos cū ī ydolum eis. Ipi fiāt & filies eor. q̄ non videbunt neq; intelligunt ut confundantur. Quis formauit deū & sculptile conflauit ad nichil utile. Ecce omnes participes eius confundentur fabri enī sunt ex hoīb. Conueniant omnes stabunt et pauebūt & confundentur simul. Faber ferrarius lima operatus ē in prunis & in malleis formauit illud & operatus ē in brachio fortitudīs sue. Etiam esurit & deficiet ī bibet aquā & lassescet. Artifex lignarius extendit normam. formauit illud in runcina fecit illud in angularibus & in circino formauit illud & fecit ymaginem viri q̄si speciosū hominē habitandem in domo. Succidit cedros. tulit ilicem & quercū que firmata est inter ligna silvarū. Plantauit pinū quam pluuia nutriuit & hēa ad hominib⁹ in focum. Sumpsit ex eis & calefact & fluxendit & coxit panes. De reliquo aūt operatus ē deū. & adorauit. fecit sculptile & curuat ē ante illud. Medium eius combussit igni. & de medio ei⁹ carnes comedit. Coxit pulmentum & satiatus ē & calefact ē & dixit. Vah calefact sum vidi focū. Reliquum aūt eius deū fecit & sculptile sibi. Curuatur ante illud & adorat illud. & obsecrat dicens. Libera me q̄ deus es tu. Nescierunt neq; intellexerunt. obliti enī sunt ne videant oculi eor. & ne intelligant corde suo. Non recogitauit in mente sua neq; cogitauit neq; sensit ut dicat. Medietatem eius combussi igni & coxi super carbones eius panes. Coxi carnes & comedi. & de reliquo eius idolū faciam. An truncū ligni prodam. Pars eius ē. Coxit ineptiens adorauit illud. & inuocauit animā suā neq; dicet. Forte mendacium ē in dextera mea. Memento horum iacob & israel. q̄m seruus mus es tu. formauit te seruus mus es tu israel. Non obliuiscēris mei. Deleui ut nubem iniquitates tuas. & q̄si nebulam peccata tua. Reuertere ad me. q̄m redemi te. Laudate celi q̄m misericordiam fecit dns. iubilate extrema terre. resonate montes laudationē. saltus & omne lignum eius. q̄m redemit dns iacob & israel glorificabitur. Hec dicit dns redemptor tuus. & formator tuus ex utero. Ego sum dns faciens omnia. extendens celos solus stabiliens terram. & nullus mecum. irrita facientes signa diuinorum. & ariolos in furorē vertens. conuertens sapientes retrorsum & scientiam eorum insipientem faciens. suscitans verbum serui sui. & consilium nuntiorum suorum complens. Qui dico iherusalem habitaberis. & ciuitatibus inde edificabimini. & deserta eius suscitabo. Qui dico profundo desolare & flumina tua arefaciam. Qui dico ciro pastor meus es. & omnē voluntatem meā complebis. Qui dico iherusalem edificaberis.

XLV

ed templo fundaberis.

Hec dicit dñs xpo meo cyro cui
ius apprehendi dexteram ut su
biciam ante faciē ei gentes. & dorsa re
gum vertam. Et aperiam coram eo ja
nuas. & porte non claudentur. Ego
ante te ibo. & gloriosos terre humilia
bo. portas ereas conteram. & vectes
ferreos confringam. Et dabo
tibi thesauros absconditos. & ar
cana secretor. ut scias q̄ ego dō
qui voco nomē tuū dñs israhel. p̄pter
seruum meū iacob. & israhel electum meū.
Et vocaui te in nomine tuo. assimi
lauī te. & nō cognouisti me. Ego dō
& nō est amplius. extra me non ē
dñs. Accinxi te. & nō cognouisti me.
ut sciant hi qui ab ortu solis. &
qui ab occidente quia absq; me nō
est dñs. Ego dñs & non est alter. for
mans lucem. & creans tenebras.
faciens pacem. & creans malum.
Ego dñs faciens omnia hec. Rora
te celi desuper. & nubes pluant iu
stum. aperiatur terra. & germinet sa
luatorem. & iustitia oriatur simul.
ego dñs creaui eū. Ve qui contra
dicit factori suo. testa de testis
cum terre. Numquid dicit lutum figulo
suo quid facis. & opus tuum absq;
manibus tuis. Ve qui dicit patri quid
generas. & mulieri quid parturi
is. Hec dicit dñs sanctus israhel & plas
tes eius. Ventura interrogate me
super filios meos. & super opus manu
um meaz mandate mihi. Ego fe
ci terram. & homines super eam creaui. e
go. manus mee extenderunt celos.
& omni militie eorum mandaui. Ego su
scitaui eum ad iustitiam. & omnes vias
eius dirigam. Ipse edificabit ciuita
tem meam. & captiuitatem meā dimit
tet. nō in pretio neq; in muneribus dicit
dñs ds exercituum. Hec dicit dñs. La
bor egypti. & negotiatio ethyopie. &
sabaim. viri sublimes ad te trans
ibunt. & tui erunt. post te ambula
bunt vincti manicis pgent. & te
adorabunt. teq; deprecabuntur. Tm in
te est deus. & nō est alius. deus
es tu. & nō est absq; te ds. Vere tu
es ds absconditus. ds israhel salua
tor. Confusi sunt. & erubuerunt oēs
simul. abierunt in confusione fabri
catores erroris. Israhel saluatus ē in do
mino salute eterna. non confunde
mini. nō erubescetis usq; in sempi
ternū. Quia hec dicit dñs creans cae
los. ipse ds formans terram. & fabri
cans eam. ipse plasmauit eā. non in vanum
creauit eam. ut habitetur formauit
eam. Ego dñs. & nō est alius. non in ab
scondito locutus sum. in loco tre
nebrosi. non dixi semini iacob.
frustra quere me. Ego dñs loquens
iustitiam. annuncians recta. Con
gregamini & venite. accedite si
mul qui saluati estis ex gentibus. Ne
scierunt qui leuant lignum sculpti
te tue. & rogant deum qui saluare nō
potest. Annunciate & venite. & consiliamini
simul. Quis audiuit hoc ab
initio. Et tunc prędixit illud. nunq̄d
nō ego dñs. & nō est ultra ds absq;
me. Ds iustus & saluans. nō est preter
me. Convertimini ad me. & salui eri
tis omnes fines terre. quia ego dñs. & nō
est alius.

עד עולמי עד:

elt alt. In memetipo iurau. egredietur de ore meo iustitie uerbū meū
et non reuertetur. q̄ mihi curuabitur omne genu
et iurabit omnis lingua. Dicet in dño
dicet mihi sunt iustitie et imperii. Ad
eum uenient et confundentur omnes
qui repugnant ei. In dño iustificabi
tur et laudabitur omne semen israel.

CXLVI Confitemini tibi. confitebi
tur elt nabo. fiā sunt ydola bestie tue
et iumenta. Onera tua q̄
ui ponebant usq; ad lassitudinē. Con
tabuerunt et confusa sunt simul. Non
potuerūt saluare portantē. sed ala ecōtra
in captiuitate ibūt. Audite me domus iacob
et omne reliquū domus israel. qui portati
estis a meo utero. qui gestamini a
mea iuuētate. usq; ad senectam ego ipse
et usq; ad canos ego portabo. Ego fe
ci et ego feram. ego portabo et saluabo. Cui assimilastis me et adequastis
et comparastis me et fecistis similem. Qui
conducunt aurū de sarculo et argentū
statera ponderant. conducentes au
rificem ut faciat deū et procumbunt et
adorant. Portauerūt illū in humeris
gestantes et ponentes illum stabit. et non
stabit. ac de loco suo non mouebit. Sed
et cum clamauerint ad eū non audiet.
de tribulatione non saluabit eos. Ave
mentote istud et confundamini. Redite
preuaricatores ad cor. recordamini pri
stini seculi. quia ego sum deus. et non est ultra
deus. nec est similis mei. annuntians ab
exordio nouissima et ab initio quę nec
dum facta sunt dicens. consilium meum sta
bit et omnis uoluntas mea fiet. uocans
ab oriente auem. de terra longinqua

CXLVII Descende sede in pulue uirgo filia
babylonis. sede in terra. non
est tibi solium filie chaldeorum. quia non iterū
uocaberis mollis et tenera. Tolle molam et
mole farinam. Reuela turpitudinem
tuam. et denudetur humerus. Reuela crus
ra. transi flumina. Reuelabitur ignominia tua. et uidebitur obprobrium tuum.
Vindictam capiam. et non resistet mihi homo.
Redemptor noster dominus exercituum nomen illius
sanctus israel. Sede tace. intra in tenebras
filia chaldeorum. quia non iterū uocaberis ultra
domina regnorum. Iratus sum populo meo. contaminaui hereditatem meam. et dedi eos
in manu tua. non posuisti eis misericordias.
Super senem aggrauasti iugum tuum ualde. et dixisti. In sempiternum ero domina. non
posuisti hec super cor tuum. nec recordata
es nouissimi tui. Et nunc audi hec
delicata et habitans confidenter. que dicis
in corde tuo. ego sum et non est preter
me amplius. non sedebo uidua et ignorabo sterilitatem. Venient tibi duo hec
subito in die una. sterilitas et uiduitas.
In multitudine uenerunt super te propter multitudinem
maleficiorum tuorum. propter diuturnitatem incantatorum tuorum uehementer. et fiducia habuisti in malitia tua et dixisti. non est qui
uideat me. sapientia tua et scientia tua hec decepit te. Et dixisti in corde tuo. Ego
sum et preter me non est altera. Veniet super

te malū ⁊ nefarios omīl eē ⁊ arruet sup te calamitas. q̄m ⁊ portis expiare ne queas ⁊ te repente inferet miseria. q̄m nescies. Sta cum incantatoribꝫ tuis ⁊ cū multitudine maleficiorꝫ tuorꝫ in quibꝫ laborasti ab adolescentia tua. si forte ꝙd ꝑsit tibi. aut si possis fieri fortior. Defecisti in multitudine consiliorꝫ tuorꝫ. Stent ⁊ saluent te augures celi. qui contemplabant sydera ⁊ supputabant menses. ut ex eis annuncient uenturā tibi. Ecce facti sunt q̄si stipula. ignis combussit eos. non liberabunt animā suā de manu flamme. Non sunt ꝑne quibꝫ calefiant nec ⁊ sedes ut sedeāt ad eā. Sic fiāt tibi in quibꝫ cucurristi ab adolescentia tua. unusquisq; in uia sua erraverunt. nō est qui saluet te.

XLVII

Audite hoc domus iacob. qui uocamini nomine ihū ⁊ de aquis iuda existis. qui iuratis in nomine dñi ⁊ deum israhel recolitis. non in ueritate nec ⁊ in iustitia. De ciuitate enī sctā uocati sunt ⁊ super deū israhel constabilisti sunt. dñs exercituū nomen eī. Priora ecce uenerunt annunciaui ⁊ ex ore meo exierunt ⁊ audiui ea. Repente operatus sum ⁊ uenerunt. Sciui enī q̄ durus es tu. ⁊ nerui ferreus cervix tua. ⁊ frons tua erea. Predixi tibi ex tunc. antequā ueniret indicaui tibi. ne forte diceres. ydola mea fecerūt ea. ⁊ sculptilia mea ⁊ conflatilia mandauerunt ista. Que audisti. uide omnia. Nos aūt nō annunciabis. Iudica feci tibi noua ex tunc. ⁊ conseruata que nescis. Nunc creata sunt ⁊ nō ex tunc ⁊ ante diē hec nō audisti ea. ne forte dicas. ecce cognoui ea. Nec audisti. nec cognouisti. nec ex tunc auris tua. Scio enī q̄ prauicando ꝓuaricaberis. ⁊ transgressorē de utero uocauite. ꝓp nomen meū longe faciam furorem meū. ⁊ laude mea infrenabo te ne intereas. Ecce excoqui te. nō q̄si argentū elegi te in camino paupertatis. Ꝙ̄ me ipē me faciam. ut nō blasphemer. ⁊ gloriam meā alteri nō dabo. Audi me iacob. ⁊ israhel quem ego uoco. Ego ipe ego ꝑmus. ⁊ ego nouissimus. Quinimo quoq; manus mea fundauit terram. ⁊ dextera mea mensa est celos. Ego uocabo eos. ⁊ stabunt simul. Congregamini omnes uos. ⁊ audite. Quis de eis annunciauit hec. Dñs dilexit eū. faciet uoluntatē suam in babylone. ⁊ brachium suum in chaldeis. Ego ego locutus sū ⁊ uocaui eū. adduxi eum. ⁊ directa est uia eius. Accedite ad me ⁊ audite hoc. Non a principio in abscondito locutus sum. ex tempore antequā fieret ibi eram. Et nunc dns dns misit me ⁊ spūs eius. Hec dicit dns dns redemptor tuus israhel sctus. Ego dns deus tuus docens te utilia. gubernans te in uia qua ambulas. Vtinā attendisses mandata mea. erit sicut fluuius pax tua. ⁊ iustitia tua sicut gurgites maris. Et sicut arena fuisset semen tuum. ⁊ sicut pulueres uterini tui ut lapilli eius. Non interisset. nec deleretur nomen eius a facie mea. Egredimini de babylone. fugite a chaldeis. In uoce exultationis annunciate. audiri facite hoc. ⁊ ferte illud usq; ad extrema terre. Dicite. Redemit

dñs seruū suū iacob. Sicut iurauit
in deserto cum educeret eos. Aquā de
petra produxit eis. & fidit petram. & flu-
xerunt aque. Sicut ē par impijs

Audite insule XLIX dicit dñs.
& intendite pli de longe. Dñs
uocauit me de uentre matris mee recordatus ē nominis
mei. & posuit os meū sicut gladiū
acutū. in umbra manus sue protexit me.
& posuit me sicut sagittam electam. in
pharetra sua abscondit me. & dixit mi-
hi seruus meus es tu israhel. quia in te glorifi-
cabor. Et ego dixi. In uacuū laborauī. sine
causa & uane fortitudinē meā consumpsi.
Ergo iudicium meum cū dño. & opus
meum cum deo meo. Et nunc dicit dñs
formans me ex utero seruū sibi. ut re-
ducam iacob ad eum. & israhel ad ipm congre-
gabitur. Et glorificatus sum in oculis
dñi. & deus meus factus ē fortitudo mea. Et
dixit parum est ut sis mihi seruus ad su-
scitandas tribus iacob. & fecem israhel con-
uertendas. Ecce dedi te in lucem gentium
ut sis salus mea usq; ad extremum ter-
re. Hec dicit dñs redemptor israhel sanc-
tus eius ad contemptibilem animam ad abho-
minatam gentem ad seruum dominorum. Re-
ges uidebunt & consurgent principes
& adorabunt propter dñm qui fidelis est
& sanctum israhel qui elegit te. Hec dicit dñs.
In tempore placito exaudiui te. & in die sa-
lutis auxiliatus sum tui. Et seruauit
te & dedit te in fedus populi. ut inhabitares
terram & possideres hereditates dissipa-
tas ut dicas his qui uinculis sunt exite.
& his qui in tenebris reuelamini. Et
super pascentur. & in omnibus planis

pascua eorum. Non esurient nec sitient
& non percutiet eos estus & sol. qui misere-
tor eorum regit eos. & ad fontes aquarum
portabit eos. Et ponam montes meos
in uiam & semite mee exaltabuntur. Ecce isti de longe uenient. &
ecce illi ab aquilone & mari. isti de
terra australi. Laudate celi & exulta
ta. iubilate montes laudem. quia con-
solatus ē dñs populum suum. & pauperum
suorum miserebitur. Et dixit syon. De-
reliquit me dñs. & dñs oblitus est
mei. Numquid obliuisci potest mulier
infantē suum. ut non misereatur filio u
terus sui. Et si illa oblita fuerit. ego ta
men non obliuiscar tui. Ecce in manibus
meis descripsi te. muri tui coram oculis
meis semper. Venerunt structores tui
destruentes te & dissipantes a te exi-
bunt. Leua in circuitu oculos tuos
& uide omnes isti congregati sunt uenerunt
tibi. Viuo ego dicit dñs. quia omnibus
istis uelut ornamento uestieris. & cir-
cumdabis te eos quasi sponsa. Quia de-
serta tua & solitudines tue & terra ex-
terminii tui. nunc angusta eruntpre habi-
tatori. & longe effugabuntur qui
absorbebant te. Adhuc dicent in au-
ribus tuis filii sterilitatis tue. Angusta
est mihi locus. fac spatium mihi ut habitem.
Et dices in corde tuo. Quis mihi genuit
istos. Ego sterilis & non pariens. transmi-
grata & captiua & istos quis enutriuit.
Ego derelicta & sola & isti ubi hucusq;
Hec dicit dñs ds. Ecce leuabo ad gentes
manum meam & ad populos exaltabo signum meum. Et afferent filios tuos in
ulnis & filias tuas super humeros por-

tabunt. Et erunt reges nutritij tui. & regine nutrices tue. Vultu in terra demisso adorabunt te & pulueren pedū tuoꝝ lingent. & scies q̄ ego dñs nō cōfundent̄ q̄ expectant eū. Numquid tollent̄ a forte ꝓda. aut q̄d captiū fuerit saluū fiet? Quia hec dicit dñs. Quidem & captiuitas a forte tollet̄ & q̄d ablatū fuerit a robusto saluabit. Eos tñ q̄ iudicauerunt te. ego iudicabo. & filios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos carnib⁹ suis & q̄si musto sanguine suo inebriabuntur. & scies omis caro q̄ ego dñs saluans te & redemptor tuus fortis iacob. Hec dicit dñs. Quis est hic liber repudij matris uestre quo diuisi eam. Aut quis ē creditor meus cui uendidi uos. Ecce in iniquitatibus uestris uenditi estis & in sceleribus uris dimissa est mr̄ uestra. Quia uenit & nō erat uir. uocauit & nō erat q̄ audiret. Numquid adbreuiata & parua facta ē manus mea ut nō possit redimere. aut nō est in me uirtus ad liberandū. Ecce in increpatione mea deserta faciam mare. ponā flumina in siccū. computrescet ꝙ pisces sine aqua & morietur in sitī. Indua celos tenebr̄. & saccū ponā operimentum eoꝝ. Dñs dedit mi lingūa erudita. ut sciam sustentare eum qui lassus ē uerbo. Lucet mane mane erigit mihi aurem. ut audiā ēq magistri. Dñs dñs aperuit mihi aurem. ego aut nō contradico. retrorsum nō abij. Corpus meum dedi percutientib⁹ & genas meas uellentib⁹. Faciem meā nō auerti ab increpantib⁹ & conspuentib⁹. Dñs dñs auxiliator̄ mūs. ideo nō sum confusus. Ideo posui faciem meam ut petrā durissimam. & scio q̄m nō confundar. Iuxta est qui iustificat me. Quis contradicet mihi? Stemus simul. Quis est adūsarius mūs? Accedet ad me. Ecce dñs auxiliator mūs. quis est qui condēpnet me? Ecce omes sic uestimenti⁹ comedet eos. Quis ex uobis timens dñm. audiens uocem serui sui. Quis ambulauit in tenebris. & nō est lumen ei. speret in nomine dñi & innitatur sup̄ deū suū. Ecce omes uos accendentes ignē accincti flāmis. Ambulate in lumine ignis uri & flammis quas succendistis. De manu mea factū ē hoc uob⁹. in dolore dormietis.

Audite me q̄ sequimini q̄d iustū ē & q̄rentes dñm. Attendite ad petrā unde excisi estis. & ad cauernam lacus de qua effossi estis. Attendite ad abraham patrē uestrū. & ad sarā q̄ peperit uos. q̄ unū uocauit eū. & benedixit ei. & multiplicauit eū. Consolabitur ergo dñs syon. & cōsolabitur omnes ruinas eius. & ponet desertū eius q̄si delicias. & solitudinē eius q̄si ortū dñi. Gaudiū & letitia inuenietur in ea. gratiarū actio & uox laudis. Attendite ad me populus meus. & tribus mea me audite. q̄ lex a me exibit & iudicium meum in lucem populorum requiescet. Prope est iustus mūs. egressus est saluator mūs. & brachia mea populos iudicabunt. Me insule expectabunt

Ihs

& brachiū meū sustinebō. Leuate in celum oculos uōs & uidete sub̄ tra deorsum. qz celi sicut fumꝰ liq̄scent & terra sicut uestimentū atteretur & habitatores eius sicut hec interibūt. Salus aūt mea in sempiternū erit & iustitia mea nō defluet. Audite me q̄ scitis iustū ppls. lex mea in corde eoꝝ. Nolite timere obpbrium hoīum & blasphemias eoꝝ ne metuatis. Sicut enī uestimentū sic comedet eos tinea. & sicut lanā sic deuorabit eos uermis. Salus aūt mea in sempiternū erit & iustitia mea in generationes generationū. Consurge consurge induere fortitudinem brachiū dñi. Consurge sicut in diebꝰ antiquis. in generationibꝰ seculoꝝ. Nunquid nō tu percussisti superbū uulnerasti draconē. Nunquid nō tu siccasti mare aquā abyssi uehementis qui posuisti profundum maris uiam ut transirent liberati. Nunc qui redempti sunt a dño reuertentur & uenient in syon laudantes & letitia sempiterna sup̄ capita eoꝝ. Gaudiū & letitiam tenebit fugiet dolor & gemitus. Ego ego ipe consolabor uos. Quis tu ut timeres ab hoīe mortali & a filio hoīis. qui oblitus es dñi factoris tui. qui tetendit celos. & fundauit terram & formidasti iugiter tota die a facie furoris eius qui te tribulabat & paratus ad perdendū. Vbi nunc furor tribulantis. Cito uenies gradiens ad aperiendū. nō interficies usq; ad internicionem nec defluet panis eius. Ego aūt sum dñs deus tuus qui conturbo mare & intumescunt fluctus eius. dñs exercituum nomen meū. Posui uerba mea in ore tuo & in umbra manus mee protexi te ut plantes celos & fundes terram & dicas ad syon populus meus es tu. Lege surge consurge consurge & bibisti de manu dñi calicem ire eius. Vsq; ad fundū calicis soporis bibisti & potasti usq; ad fecem. Non est qui sustentet eam ex omnibꝰ filiis quos genuit & non est qui apprehendat manum eius ex omnibꝰ filiis quos enutriuit. Duo sunt que occurrerunt tibi quis contristabitur tui. uastitas & contritio & fames & gladius. quis consolabitur te. Filii tui proiecti sunt dormierunt in capite omnium uiarum sicut oryx illaqueatus. plenus indignatione dñi increpatione dei tui. Idcirco audi hoc paupercula & ebria & non a uino. Hec dicit dñator tuus dñs & deus tuus qui pugnabit pro populo suo. Ecce tuli de manu tua calicem soporis. fundū calicis indignationis mee. Non adicies ultra bibas ultra. & ponam illum in manu eorum qui te humiliauerunt & dixerunt anime tue incurua te ut transeamus. Et posuisti ut terram corpus tuum & sicut uiam transeuntibꝰ.

Consurge consurge induere fortitudine tua syon. induere uestimentis glorie tue urbs iherusalem sancta. quia non adiicet ultra ut pertranseat per te incircumcisus & immundus. Excutere de pulue consurge sede urbs. solue uincula colli

tui captiua filia Syon. Quia hec dicit
dñs. Gratis uenundati estis & sine
argento redimemini. Quia hec dicit
dñs dñs. In egypt descendit ppls
meus in principio ut colonus ecce ego
assur absq; ulla ea calumpniat
& eū. Et nunc quid mihi hic dicit
dñs. Quū ablatus ē ppls meus gra-
tis dñatores eius inique agunt dicit
dñs. & iugiter tota die nomen
meū blasphematur. Propter hoc sci-
et ppls meus nomen meū in die illa
qz ego ipe qui loquebar ecce adsum.
Quam pulchri sup montes pedes annū-
tiantis & predicantis pacem. annun-
tiantis bonū predicantis salutem.
dicentis Syon. regnabit dns tuus.
Vox speculatorū tuorū leuauerūt
uocem. simul laudabūt qz oculo ad
oculū uidebunt cū conuerterit dns Syon.
Gaudete & laudate simul deserta
ierusalē. qz consolatus ē dns ppm
suū. redemit ierusalē. Paratū dns bra-
chium sanctum suum in oculis omnium
gentium. & uidebunt omnes fines terre salu-
tare dei nri. Recedite recedite exite
inde pollutū nolite tangere. Exite
de medio eius mundamini qui fer-
tis uasa dñi. quia non in tumultu exi-
bitis nec in fuga properabitis. Precedet enim uos dns. & congregabit uos
deus israhel. Ecce intelliget seruus meus
& exaltabitur & eleuabitur & sublimis
erit ualde. Sicut obstupuerūt super te multi. sic inglorius erit inter uiros aspectus eius. & forma eius inter
filios hominū. Iste aspergit gentes multas. super ipsum continebunt reges
os suum. qz quibus nō est narratum de eo
uidebunt & qui non audierunt contem-
plati sunt.

LIII

Quis credidit auditui nro. & brachium dñi cui
reuelatum est. Et ascendet sicut
virgultum coram eo. & sicut radix
de terra sitienti. Non est species ei
neq; decor. & uidimus eum & non erat aspectus. & desiderauimus eum. despectum
& nouissimum uirorum. uirum dolorum. & scientem infirmitatem & quasi abscon-
ditus uultus eius & despectus. unde
nec reputauimus eum. Vere languores
nros ipe tulit & dolores nros ipe
portauit. Et nos putauimus eum quasi le-
prosum & percussum a deo & humilia-
tum. Ipe aut uulneratus est propter
scelera nra. attritus est propter sceleri-
ma nra. Disciplina pacis nre super eum
& liuore eius sanati sumus. Omnes
nos quasi oues erraumus. unusquisq;
in uiam suam declinauit. & dns
posuit in eo iniquitatem omnium nr̄m.
Oblatus est quia ipe uoluit & non
aperuit os suum. Sicut ouis ad occi-
sionem ducetur. & quasi agnus coram
tondente obmutescet. & non aperiet
os suum. De angustia & de iudicio
sublatus est. Generationem eius quis
enarrabit. Quia ablatus est de ter-
ra uiuentium. propter scelus populi mei per-
cussi eum. & dabit impios pro sepultura
& diuitem pro morte sua. eo quod iniqui-
tatem non fecerit. nec dolus fuerit in
ore eius. & dns uoluit eum conterere eum
in infirmitate. Si posuerit pro pec-
catum animam suam. uidebit semen longe
uum. & uoluntas dñi in manu eius

משיח יי את ורוע קד
לעיני כל הגוים וראו כל
אפסי ארץ את ישועת
אלהינו: סורו סורו צאו
משם טמא אל תגעו צאו
הברו נשאי כלי יי: כי
בחפזון תצאון ובמנוסה
תלכון כי הולך לפניכם
ומאספכם אלהי ישראל:
הנה ישכיל עבדי ירו
ונשא ומאד:

digetur. Deo ep̃s dixit ancille sue. ecce
ego dabo uerba mea in ore tuo. & ecce
constituo te super gentes & regna. ut
euellas & destruas. & edifices & plantes.
Deo dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem.
propterea unxit te deus deus tuus oleo exultationis
prae consortibus tuis. Deo dilexisti
eum qui te odio habuit. & odisti eum
qui te diligebat. Deo dixisti bona pro malis
& benefacta pro malefactis. Deo reddidisti
mihi secundum iustitiam meam. & secundum
munditiam manuum mearum. Deo
retribuisti mihi. Deo dedisti mihi
gloriam inimicorum meorum. Deo
dedisti mihi cervicem inimicorum meorum.
Deo dedisti mihi eos qui me oderunt.
Deo dilatasti gressus meos subtus me.
Deo non infirmati sunt talares mei.
Deo persecutus sum inimicos meos. & comprehendi
illos. & non sum reversus donec
deficerent. Deo percussi eos. & non
poterunt stare. Deo cadent subtus pedes
meos. Deo accinxisti me fortitudine
ad bellum. Deo supplantasti insurgentes
in me. Deo inimicos meos dedisti mihi
dorsum. & odientes me disperdidisti.
Deo clamabunt & non erit qui
saluum faciat. ad dominum. & non
exaudiet eos. Deo comminuam eos
ut pulverem ante faciem uenti. Deo
ut lutum platearum conteram eos.
Deo eripies me de contradictionibus
populi. Deo constituis me caput
gentium. Deo populus quem non
cognoui seruiet mihi. Deo in auditu
auris obedient mihi. Deo filii alienigene
mentientur mihi. Deo filii alienigene
inueterabuntur. & claudicabunt a
semitis suis. Deo uiuit dominus. & benedictus
deus meus. & exaltetur deus
saluator meus. Deo deus qui das
ultiones mihi. & subdis populos sub
me. Deo liberator meus de inimicis
meis iracundis. Deo & ab insurgentibus
in me exaltabis me. Deo a uiro
iniquo eripies me. Deo propterea
confitebor tibi domine in nationibus.
& nomini tuo psallam. Deo magnificans
saluationes regis eius. & faciens
misericordiam christo suo dauid. & semini
eius usque in seculum.

Laetare sterilis que non paris. decanta
laudem & hymnum que non parturiebas.
quia multi filii deserte magis quam
eius que habebat uirum dicit dominus. Dilata
locum tentorii tui. & pelles tabernaculorum
tuorum extende ne parcas. Longos fac funiculos tuos. & clauos tuos
consolida. Ad dextram enim & ad leuam
penetrabis. & semen tuum gentes hereditabunt
& ciuitates desertas inhabitabunt. Noli
timere quia non confunderis. neque erubescas
quia non confunderis. Quia confusionem adolescentie tue obliuiscens.
& opprobrii uiduitatis tue non recordaberis
amplius. Quia dominator tuus qui fecit
te dominus exercituum nomen eius. & redemptor tuus
sanctus israhel deus omnis terre uocabitur. Quasi
uxorem relictam & meerentem spiritu
uocauit te dominus. & uxorem adolescentie
abiectam dixit deus tuus. Ad punctum in modico dereliqui te. & in miserationibus magnis congregabo te. In momento
indignationis abscondi faciem
meam parumper a te. & in misericordia sempiterna
miserebor tui dixit redemptor
tuus dominus. Sicut in diebus noe istud
mihi est. cui iuraui ne inducerem aquas diluuii
ultra super terram. Sic iuraui ut non irascar tibi
& non increpem te. Montes enim commouebuntur. & colles contremiscent. misericordia autem
mea non recedet a te. & fedus pacis meae non
mouebitur. dixit miserator tuus dominus.
Paupercula tempestate commota absque
ulla consolatione. ecce ego sternam pro
carbunculo lapides tuos. & fundabo te in
saphyris. Et ponam iaspidem propugnacula tua. & portas tuas in lapides
sculptos. & omnes terminos tuos in lapides
desiderabiles. Omnes filios tuos
doctos a domino. & multitudinem pacis filiis
tuis. & in iustitia fundaberis. Recede procul a calumpnia quia non timebis.
& a pauore quia non appropinquabit tibi. Ecce
accola utique qui non erat meus aduenit
quispiam tuus ad me. Qui cumque accesserit tibi.
Ecce ego creaui fabrum suffflante in igne
prunas. & proferentem uas in opus suum.
& ego creaui interficientem ad disperdendum.
Omne uas quod fictum est contra te non dirigetur. & omnem linguam resistentem tibi in
iudicio iudicabis. Hec hereditas seruorum
domini & iustitia eorum apud me dicit dominus.

Omnes sitientes uenite ad aquas.
& qui non habetis argentum properate
emite. & comedite. Venite emite absque
argento. & absque ulla commutatione
uinum & lac. Quare appenditis argentum non in panibus. & laborem uestrum non
in saturitate. Audite audientes me. &
comedite bonum. & delectabitur in crassitudine anima uestra. Inclinate aurem uestram
& uenite ad me. Audite & uiuet anima uestra.
& feriam uobiscum pactum sempiternum misericordias dauid fideles. Ecce testem populis
dedi eum. ducem ac preceptorem gentibus.
Ecce gentem quam nesciebas uocabis. & gentes
que te non cognouerunt current ad te.

חטו אזנכם ולכו אלי
שמעו ותחי נפשכם
ואכרתה לכם ברית
עולם חסדי דויד
הנאמנים: הן עד לאום
נתתיו נגיד ומצוה
לאומים: הן גוי לא
תדע תקרא וגוי לא
ידעוך אליך ירוצו
למען יי אלהיך ולקדוש
ישראל כי פארך

dñm̃ dñm̃ tuũ. & sanctũ ei. qui glorificatur te. Quærite dñm̃ dum inueniri
potest. inuocate eũ dum ppe est. Derelinquat impius uiam suam. & uir iniquus
cogitationes suas. & reuertatur
ad dñm̃ & miserebit eius. & ad deũ nr̃m quia
multus ad ignoscendũ. Nõ enim cogitationes meæ
cogitationes uestræ. nec uiæ meæ uiæ uestræ dicit
dñs. quia sicut exaltantur cæli a terra. sic exaltatæ sunt uiæ meæ a uiis uestris & cogitationes
meæ a cogitationibus uestris. Et quomodo descendit imber
& nix de cælo. & illuc ñ reuertitur. sed inebriat terram & infundit eam & germinare eam facit. & dat semen serenti
& panem comedenti. sic erit uerbum meum quod egredietur de ore meo. Non reuertetur ad me uacuum. sed faciet quæcumque
uoluit & prosperabitur in his ad quæ misit illud. Quia in lætitia egredieminı
& in pace deducemini. montes & colles cantabunt coram uobis laudem.
& omnia ligna regionis plaudent manu. pro spinis ascendet abies & pro
urtica crescet myrtus. Et erit dñs nominatus in signum æternum quod non auferetur.

LVI

Hæc dicit dñs. Custodite iudicium & facite iustitiam. quia
iuxta est salus mea ut ueniat & iustitia
mea ut reueletur. Beatus uir qui facit
hoc & filius hominis qui apprehendet illud.
custodiens sabbatum ne polluat illud. custodiens manus suas ne faciat omne malum. Et ne dicat filius aduenæ qui adhæret
dño dicens. Separatione diuidet me dñs a populo suo. Et ne dicat eunuchus.
Ecce ego lignum aridum. Quia hæc dicit
dñs eunuchis. Si custodierint sabbata
mea & elegerint quæ uolui & tenuerint

fœdus meum. dabo eis in domo mea & in
muris meis locum & nomen melius a filiis
& filiabus. Nomen sempiternum dabo eis.
quod non peribit. Et filios aduenæ qui adhærent
dño. ut colant eum & diligant
nomen eius. ut sint ei in seruos. Omnem
custodientem sabbatum ne polluat illud.
& tenentem fœdus meum. adducam eos in
montem sanctum meum & lætificabo eos in
domo orationis meæ. Holocausta eorum & uictimæ eorum placebunt mihi super
altari meo. quia domus mea domus orationis uocabitur cunctis populis. ait dominus
deus qui congregat dispersos israhel. Adhuc
congregabo ad eum congregandos eius.

Omnes bestiæ agri uenite ad deuorandum
omnes bestiæ saltus. speculatores eius
cæci. omnes nescierunt universi canes
muti non ualentes latrare. uidentes uana. dormientes & amantes somnia.
& canes impudentissimi nescierunt
saturitatem. Ipsi pastores ignorauerunt
intelligentiam. Omnes in uiam suam
declinauerunt. unusquisque ad auaritiam
suam. a summo usque ad nouissimum.
uenite sumamus uinum & impleamur
ebrietate & erit sicut hodie sic & cras
& multo amplius.

LVII

Justus perit & nemo est qui recogitet
in corde suo. & uiri misericordiæ colliguntur
quia non est qui intelligat. A facie enim malitiæ collectus est iustus. Veniat pax requiescat in cubili suo. qui ambulauit in
directione sua. Vos autem accedite huc
filii augurantium. semen adulteri
& fornicariæ. Super quem lusistis. & quem
dilatastis os. & eiecistis lingua. Numquid non filii uos estis. semen mendax.

IAS

consolamini in dñs sup̄ oēm iniquit̄
frondosum. sup̄ montes paruulos in
torrentib; sup̄ eminentes pedes. In
partib; torrentis pars tua hec ē sors
tua. & tpis effudisti libamen. obtulisti
sacrificiū. Numquid sup̄ his ñ indignat̄
bis. Sup̄ montē excelsū & sublimē posu-
isti tabile tuū. & illuc ascendisti. ut im-
molares hostias. & posuisti ñ retro p-
tem. posuisti memoriale tuū. eq uitra
me discoopuisti & suscepisti ad dilatasti
Dilatasti cubile tuū. & pepigisti cum
eis. Dilexisti strauē eoy manu aperta &
ornasti te regio unguento. & multiplicasti
pigmenta tua. & misisti legatos tuos
procul. & humiliata es usq; ad inferos.
In multitudine uie tue laborasti. ñ di-
xisti quiescam. uitā manū tue inuenerī
ideo ñ negasti. Q quo tollicita es
mulier. eq mentita es. & mei ñ es recor-
data. neq; cogitasti in corde tuo. eq e-
go tacens & q̄si ñ uidens. & mei oblita
es. Ego annunciabo iustitiā tuā. & o-
pera tua ñ p̄desunt tibi. Cum clama-
ueris liberent te congregati tui. & omnes
eos auferet uentus. tollet aura. Qui
aūt fiduciam hēt mei. hereditabit terā
& possidebit montē sanctū meū. &
dicam. viam facite. Plete viam. demo-
uete de semita. auferte offendicula
de uia pp̄li mei. Quia hec dicit excelsus
& sublimis. habitans eternitatē. & sanctū
men eius. excelso & sancto habitans. & cū
contrito. & humili spū. ut uiuificet
spūs humiliū. & uiuificet cor contri-
toy. Non enī in sempiternū iudicabo. neq;
usq; ad finē irascar. q̄ spūs a facie mea
egrediet. & flatus ego feci. Propter
iniquitatē auaritie eius iratus sum. & per-
cussi eū. Abscondi & indignatus sum.
& ibit uagus in uia cordis sui. Vias
eius uidi. & sanabo eum. & reducam eum. et
reddidi consolationes ipsi & lugentibus
ei. Creans fructum labioy. pacem pa-
cem ei qui longe & q̄si procul dixit dñs.
& sanabo eum. Impius autē q̄si mare feruens.
cui quiescere ñ potest. & reddunt
fluctus eius in conculcationē
& lutū. Non est pax dixit dñs ds̄ meus impijs.

CLVIII

Clama ne cesses q̄si tuba exalta uocem tuam. & an-
nuntia pp̄lo meo sceleta eoy. & domui
iacob peccata eoy. Eos enim de die in di-
em requirunt. & scire uias meas uolunt.
q̄si gens que iustitiā fecerit. & que iu-
dicium dei sui ñ dereliquerit. Rogant me
iudicia iustitie. & appropinquare deo uo-
lunt. Quare ieiunauimus & ñ aspexisti.
humiliauimus animas nras. & nescisti. Ec-
ce in die ieiunij uestri inuenitur uolun-
tas uestra. & omnes debitores uros repe-
tis. Ecce ad lites & contentiones ie-
iunatis. & percutitis pugno impie. Non
ieiunate sicut ad hanc diem. ut
audiatur in excelso clamor uester. Simile
quid tale est ieiunium quod elegi. p diem
affligere hominem animam suam. Numquid
contorquere quasi circulum caput
tuum. & saccum & cinerem sternere. Numquid
istud uocabis ieiunium. & diem acceptā
bilem dño. Nonne hoc est magis ieiu-
nium quod elegi. Dissolue colligationes
impietatis. solue fascicolos deprimē
tes. Dimitte eos qui confracti sunt
liberos. & omne onus dirumpite. Frange
esurienti panem tuum. & egenos va-

gosq; uidue in domū tuam. Oū uide
ul uidum opem eū & tamē tuā ne del
peretis. Tunc erumpet q̄si mane lum
tuus & sanitas tua citius orietur:
& ambulabit facies tua iustitia tua.
& gla dñi colliget te. Tunc inuocabis
& dñs exaudiet: clamabis & dicet ec
ce adsum. Si abstuleris de medio tu
i catenam & desieris digitū extendē
& loqui q̄d n̄ pdest: cum effuderis esu
rienti aiam tuā & aiam afflictā re
pleueris. oriet in tenebris lux tua
& tenebre tue erunt sicut meridies.
Et requiem t̄ dabit dñs ds semp. & im
plebit splendoribus aiam tuam &
ossa tua liberabit. Et eris q̄si ortus
irriguus. & sicut fons aquaꝝ cui n̄
deficient aque. Et edificabuntur in te
deserta seculoꝝ. fundamenta gnōrā
onis & generationis sustentabis. Vo
caberis edificator sepū auertens semi
tas in quietē. Si auerteris a sabbō pedē
tuū facere uoluntatē tuam in die scō
meo. & uocaueris sabbm delicatū & cla
dñi gloriosum. & glificaueris eū dum n̄ fa
cis uias tuas. & n̄ inueniatur uoluntas
tua ut loquaris sermonē tunc delec
taberis sup dño. & sublollam te sup alti
tudines terre. & cibabo te hereditate
iacob patris tui. Os enī dñi locutū est.

Ecce n̄ est abbreuiata manus dñi ut saluare nequeat.
nec aggrauata est auris eius ut nō
exaudiat. sed iniquitates uestre diuiserūt
inter uos & dñm uestrū. & pcā uestra abscon
derunt faciem eius a uob ne exaudi
ret. Manus enī uestre pollute sunt san
guine. & digiti uestri iniquitate. labia
uestra locuta sunt mendaciū. & lingua
uestra iniquitatem fatur. Non est qui
uocet iustitiam. nec est qui iudicet ue
re confidunt in nichilo. & loquuntur
uanitates. Concepunt labore & pepe
rerunt iniquitatem. Oua aspidū fre
runt. & telas aranee texuerunt. Qui
comederit de ouis eoꝝ morietur. & q̄d con
fectum est erumpet in regim. Tele eoꝝ n̄
erunt in uestimentū. nec operientur o
peribus suis. Opa eoꝝ opa inutilia. o
pus iniquitatis in manibus eoꝝ. Pedes
eoꝝ ad malū currunt. & festinant ut ef
fundant sanguinē innocentē. Cogitati
ones eoꝝ cogitationes inutiles. uasta
tas & contritio in uiis eoꝝ. Viā pacis
nescierunt. & n̄ est iudiciū in gressibus
eoꝝ. Semite eoꝝ incuruate sunt eis. Oīs
qui calcauit in eis. ignorat pacem. Pro
hoc elongatū est iudiciū a nob. & n̄ ap
prehendit nos iustitia. Expectauimus lucē
& ecce tenebre. splendorem & in tenebris
ambulauimus. Palpauimus sicut ceci pa
rietem. & q̄si absq; oculis arrectauimus.
Impegimus meridie q̄si in crepusculo. in
caligosis q̄si mortui. Rugiemus q̄si ursi
dñs. & q̄si columbe meditantes ge
memus. Expectauimus iudiciū & non
est. salutem & elongata est a nob. quia
peccauimus coram te. & peccata nr̄a re
spondentia nobis. q̄m scelera nr̄a nobiscū & iniquita
tes nr̄as cognouimus. peccare & mentiri
& cont dñm. Et auersi sumus ne quem
possemus sequi dm. nr̄m. ut loqueremur calū
niam & transgressionē. Concepimus
& locuti sumus de corde uerba mendacii &
conticuimus. Et conuersum est retrorsum iudi
cium. & iustitia longe steterit. q̄z corruit in pla

trea ũtas. & eq̃tas ñ poterit ingredi
et ſcã eſt ũtas in obliuione & qui trec
ſit a malo. ꝑdet patriã Iudex dñs. et
malũ apparuit in oculis eius qui ñ erat
diuicium. Et iudex dñs qui ñ eſt uidit
apparatus & qui ñ eſt qui occurrat & saluabit
filios brachiũ ſuũ. & iuſticia eius ipa cõ
firmabit eã Induitus & iuſticia ut lorica
& galea ſalutis in capite eius Induit
ueſtimentis ultionis & opertus eſt
ſicut pallio zelũ ſuũ ad unidictam. qſi
ad retributionẽ indignationi hoſtib⁹
ſuis. & uiciſſitudinẽ inimicis ſuis Inſu
lis uicem reddet & timebunt qui ab
occidente nomẽ dñi & qui ab ortu ſolis
ſtatum eius. cũ uenerit qſi fluuius uiolentꝰ
quem ſpꝰ dñi cogit. Et uenerit ipſis
redemptor & eis qui reuertuntur ab iniq
tate in iacob dicit dñs. Ego fœdus meũ
cum eis dicit dñs. Spꝰ meus qui eſt
in te. & uba mea que poſui in ore tuo.
ſi recedent de ore tuo. & de ore ſeminis
tui. & de ore ſeminis ſeminis tui. dicit
dñs. amodo & uſq; in ſempiternũ ¶ Lx
Surge illuminare qꝛ uenit lumẽ ecc
tuum. & gla dñi ſup te ortta eſt.
Quia ecce tenebre operient terram. & ca
ligo populos. Sup te autẽ orietur dñs. &
gla eius in te uidebitur. Et ambulabũt
gẽs in lumine tuo. & reges in ſplendore
ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos
& uide omnes isti congregati ſunt uene
runt tibi. filii tui de longe uenient. & fi
lie tue de latere ſurgent. Tunc uidebis & af
fluens. & mirabitur & dilatabit cor tu
um. qꝛ conuerſa fuerit ad te multitudo
maris. fortitudo gentiũ uenerit tibi. In
undatio camelorũ operiet te dromeda
rii madian & epha. Omnes de ſaba
uenient aurum & thus deferentes. & lau
dem dño annuntiantes. Omne pecus
cedar congregabitur tibi. arietes nabaioth
miniſtrabunt tibi. Offerentur ſup placa
bile altari meo. & domũ maieſtatis mee
glorificabo. Quid ſunt iſti qui ut nubes
uolant. & qſi columbe ad feneſtras ſu
as. Me enim inſule expectant. & naues ma
ris in principio. ut adducam filios tuos
de longe. argentũ eorũ & aurum eorũ qſi cum
nomine dñi dei tui. & ſcti iſrahel qꝛ glorifica
uit te. Edificabunt filii peregrinorũ mu
ros tuos. & reges eorũ miniſtrabunt
tibi. In indignatione enim mea percuſſi
te. & in reconciliatione mea miſerebor tui
dicit dñs. Et aperientur porte tue iugiter. die
ac nocte non claudentur. ut afferatur ad
te fortitudo gentiũ. & reges eorũ adduc
cantur. Gens enim & regnum qđ ñ ſerue
rit tibi peribit. & gẽs ſolitudine uaſta
bunt. Gloria libani ad te ueniet. & abi
es & buxus & pinus ſimul ad ornandũ
locum ſanctificationis mee. & locum pedũ meorũ
glorificabo. Et uenient ad te curui filii eorũ
qui humiliauerunt te. & adorabũt ueſtigia
pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi
& uocabunt te ciuitatem dñi ſyon. ſci iſrahel
Pro eo qđ fuiſti derelicta & odio habita. & ñ erat
qui per tranſiret. ponam te in ſuperbiam
ſeculorum. gaudium in generationem & ge
nerationem. Et ſugens lac gentiũ. et
mamilla regum lactaberis. Et scies qꝛ e
go dñs ſaluans te. & redemptor tuus
fortis iacob. Pro ere afferam aurum. & pro
ligno afferam argentum. & pro lignis es.
& pro lapidibus ferrum. Et ponam uiſitatio
nem tuam pacem. & preſpositos tuos iuſ

tiam. ℣on audietur ultra iniquitas
in terra tua. ualastas ⁊ contritio in ter-
minis tuis. Et occupabis salutē muros
tuos. ⁊ portas tuas laudatio. ℣on erit
tibi amplius sol ad lucendū p diem.
nec splendor lune illuminabit te. ⁊
erit tibi dñs in lucem sempiternam. et
ds tuus in gl̄am tuā. ℣on occidet ultra
sol tuus. ⁊ luna tua nō minuetur. quo-
niam dñs erit tibi in lucē sempiternam. ⁊ cōple-
buntur dies luctus tui. Populus autē tuus
omnes iustis in perpetuū hereditabūt terram
germen plantationis mee. opus manuū
mearū ad gl̄ificandū. Minimus erit in
mille. ⁊ parvulus in gentē fortissimā.
Ego dñs in tpe eius subito faciā istud.

Spūs dñi sup me. eo qđ unxit
me dñs. ad annunciandū mi-
tibus me. misit me medicare contritis corde. ⁊
predicarem captivis indulgentiā. ⁊ clau-
sis aperionem. ⁊ predicarem annū placa-
bilem dñi. ⁊ diem ultionis deo nr̄o. ut
consolarer omnes lugentes. ⁊ ponerem lu-
gentibus sion. ⁊ darem eis
coronam pro cinere. oleum gaudii pro luctu.
pallium laudis pro spū meroris. Vocabit
tur in ea fortes iustitie. plantatio do
mini ad gl̄ificandū. Et ędificabunt
deserta a seculo. ⁊ suscitabunt antiquas eri-
gent. Et instaurabunt ciuitates des-
tas. ⁊ dissipatas in generationē ⁊ ge-
nerationem. Stabunt alieni et pas-
cent pecora tua. ⁊ filii peregrinoꝝ agri-
cole. ⁊ vinitores tui erunt. Vos autē
sacerdotes dñi vocabimini. ministri
dei nr̄i. dicetur vob. fortitudinē gen-
tium comedetis. ⁊ in gl̄ia eorū supbie-
tis. Pro confusione tua duplex. ⁊ tuly

re laudabunt partem eorū. propterea in
terra sua duplicia possidebunt. letitia
sempiterna erit eis. Quia ego dñs di-
ligens iudicium. ⁊ odio habens rapinā
in holocaustū. ⁊ dabo opus eorum in ue-
ritate. ⁊ fedus sempiternū feriam eis. Et
scietur in gentibus semen eorū. ⁊ germen
eorum in medio populorum. Omnes qui uiderint
eos cognoscent illos. quia isti sunt
semen benedictum dñs. Gaudens gaudebo
in dño. ⁊ exultabit anima mea in deo meo.
qui induit me uestimentis salutis.
⁊ indumento iustitie circūdedit me
quasi sponsum decoratum corona. ⁊ quasi
sponsam ornatam monilibus suis. Sicut
enim terra profert germen suum. ⁊ sicut ortus
semen suum germinat. sic dñs deus germi-
nare faciet iustitiam ⁊ laudem coram universis gentibus.

Propter sion non tacebo. ⁊ propter
hierusalem non quiescam. donec egrediatur ut
splendor iustus eius. ⁊ salvator eius ut
lampas accendatur. Et videbunt gentes
iustum tuum. ⁊ cuncti reges inclitum tuum.
Et vocabitur tibi nomen nouum. quod os
dñi nominabit. Et eris corona glorie
in manu dñi. ⁊ diadema regni in ma-
nu dei tui. Non vocaberis ultra dere-
licta. ⁊ terra tua non vocabitur amplius de-
solata. sed vocaberis voluntas mea in
ea. ⁊ terra tua inhabitata. quia complacuit
dño in te. ⁊ terra tua inhabitabitur. Ha-
bitabit enim iuuenis cum virgine. habi-
tabunt in te filii tui. Et gaudebit de
sponsus super sponsam. ⁊ gaudebit super
te deus tuus. Super muros tuos hierusalem
statui custodes. tota die ⁊ tota nocte
perpetuo non tacebunt. Qui reminiscimini
mini dñi ne taceatis. ⁊ ne detis silen-

tuum q̄ donec stabiliat. & donec ponat vrm laudem in tra. Iuraut dñs in dextera sua. & in brachio fortitudinis sue. Si dedero triticū tuū vltr̄ cibū iumentis tuis. & si biberint filii alieni vinū tuū in quo laborasti. q̄ qui congregant illud comedent. & laudabūt dñm. & qui comportant illud bibent in atriis sc̄is meis. Transite transite p portas. ꝑparate viam ꝑpl̄o. planū facite iter. & eligite lapides. Eleuate signum ad ꝑplos. ecce dominꝰ audiri fecit in extremis terre. Dicite filie syon. Ecce saluator tuus venit. ecce merces ei cū eo. & opus illi coram illo. Et vocabunt eos populū sc̄m redemptū a dño. tu aūt vocaberis quesita ciuitas. & nō derelicta

CLXII

Quis est iste qui venit de edom. tinctis vestibꝰ de bosra. Iste formosus in stola sua. gradiens in multitudine fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam. & ꝑpugnator sum ad saluandū. Quare ergo rubrū ē indumētū tuū. & vestimēta tua sicut calcantiū in torculari. Torcular calcaui solus. & de gentibꝰ nō est vir mecū. Calcaui eos in furore meo. & conculcaui eos in ira mea. Et aspersus ē sanguis eoꝝ sup vestimenta mea. & oīa indumenta mea inquinaui. Dies enī vltionis in corde meo. annus retributionis mee venit. Circūspexi. & nō erat auxiliator. quesiui. & nō fuit qui adiuuaret. Et saluauit mihi brachiū meū. & indignatio mea ipa auxiliata ē mihi. Conculcaui populos in furore meo. & inebriaui eos in indignatione mea. & detuli. Viā ueritatem eoꝝ. & miserationū dñi recordabor. laudem dñi sup omnibꝰ q̄ reddidit nobis. & sm̄ multitudinē bonoꝝ domus israel. que largitus ē eis sm̄ misericordiam suam. & sm̄ multitudinē miserationū suaꝝ. Et dixit. Verumtamen ꝑplus meus ē filii negantes. & fēs eoꝝ saluator. In omni tribulatione eoꝝ nō est tribulatus. & angelus faciei eius saluauit eos. In dilectione sua. & in mansuetudine sua ipe redemit eos. & portauit eos & eleuauit eos cunctis diebꝰ seculi. ipi aūt ad iracundiam puocauerunt. & afflixerūt spīm sc̄m eius. Et conuersus ē eis in inimicū. & ipe debellauit eos. & recordatus ē dierū seculi. moysi. & ipius. Vbi ē qui eduxit eos de mari cum pastoribꝰ gregis sui. Vbi ē qui posuit in medio eius spīm sc̄m suū. Qui eduxit ad dextram moysen brachio maiestatis sue. qui scidit aquas ante eos ut faceret sibi nomen sempiternū. qui eduxit eos p abyssos. qsi equū in deserto. nō impingent. qsi aial in campo descendēs. Spūs dñi ductor eius fuit. Sic adduxisti ꝑplm tuū ut facias tibi nomen gle. Respice de celo. & vide de habitaculo sc̄ti tui & gle tue. Vbi ē zelus tuus. & fortitudo tua. Multitudo viscerū tuoꝝ. & miserationū tuaꝝ. sup me continuate sūt. Tu enī pr̄ noster. & abraham nescierunt nos. & israel ignorauerunt nos. Tu dne pr̄ noster redemptor noster. a seculo nomen tuum. Quare errare nos fecisti dne de viis tuis. indurasti cor nostrū ne timeremus te. Conuertere ꝑpter seruos tuos. tribꝰ hereditatis tue. Quasi nichilum possederunt ꝑplm sc̄m tuum hostes nri. conculcauerunt sc̄ificationē tuā. Facti sumus q̄si in principio cum non dominareris nri. nec vocabatur nomen tuum sup nos.

CLXIII

לוא קרעת
ירדת

Utinam dirumperes celos & descenderes. a facie tua montes defluerent. sicut exustio ignis tabescere
rent. aque arderent igni. ut notū fieret nomen tuū inimicis tuis. a facie
tua gētes turbarentur. Cum feceris mira
bilia. ñ sustinebimus. descendisti. & a
facie tua montes defluerunt. A seculo
ñ audierunt. nec auribus percepunt.
Oculus ñ vidit deus absq; te. que parasti
exspectantibus te. Occurristi letanti
& facienti iusticiam. in uiis tuis recor
dabuntur tui. Ecce tu iratus es. & nos
peccauimus. in ipsis fuimus semper. & sal
uabimur. & facti sumus ut immundus nos
nos. & ceciderunt omnes sicut folium uni
uersi. & iniquitates nre. & ceciderunt
sicut uentus. abstu
lerunt nos. Non est qui invocet nomen
tuum. qui consurgat & teneat te. Ab
scondisti faciem tuam a nob. & allisisti
nos in manu iniquitatis nre. Et nunc
dñe pater noster es tu. nos lutum & fictor
noster tu. & opa manuum tuarum omnes nos.
Ne irascaris dñe satis. & ne ultra memi
neris iniquitatis nre. Ecce respice. populus
tuus omnes nos. ciuitas sancta tua facta est
deserta. Sion. deserta facta est. Hierusalem. desolata
domus sanctificationis nre. & glorie nre.
ubi laudauerunt te patres nri. facta est in
exustionem ignis. & omnia desiderabilia
nra. facta sunt in ruinas. Numquid
super his continebris te dñe. tacebis. & af
fliges nos uehementer. Quesierunt me
qui ante ñ interrogabant. inuenerunt
eum ñ quesierunt me.

CAP. LXV.

Dixi. Ecce ego. ecce ego ad gentem
que ñ invocabat nomen meum. expandi manus meas tota die ad populum
incredulum qui graditur in via non bo
na post cogitationes suas. populus qui
ad iracundiam provocat me coram me
a facie mea semper. Qui immolant in hortis
& sacrificant super lateres. qui habitant in
sepulchris & in delubris idolorum dor
miunt. qui comedunt carnem suillam
& ius pultamen in vasis eorum. Qui dicit
recede a me. ne appropinques mihi quia mundus
tior es. Isti fumus erunt in furore
meo. ignis ardens tota die. Ecce scriptum
est coram me. non tacebo. sed reddam
& retribuam in sinum eorum iniquitates
vestras & iniquitates patrum vestrorum simul
dicit dñs. qui sacrificaverunt super mon
tes & super colles exprobraverunt mihi. & remetiar opus eorum primum in sinum eorum.
dicit dñs. Quod si inveniatur granum
in botro & dicatur. ne dissipes illud.
quia benedictio est in eo. faciam propter servos
meos ut non disperdam totum. Et educam
de iacob semen. & de iuda possidentem
montes meos. Hereditabunt ea electi mei & semen mei habitabunt ibi. Et
erunt campestria in caulas gregum
& vallis achor in cubile armentorum. po
pulo meo qui requisierunt me. Vos
autem qui reliquistis dñm qui obli
tus est montem sanctum meum. qui ponitis
fortunae mensam. & libatis super tem
tum meracho. vos in gladio dinumerabo
& omnes in cede corruetis. propterea quia vocavi & non
respondistis. locutus sum & audi
stis. & facta est malum in oculis meis. &
que nolui elegistis. Propterea hec dicit
dñs ds. Ecce servi mei comedent. vos
autem esurietis. Ecce servi mei bibent. vos

נדרשתי ללא שאל
נמצאתי לא בקשוני אמר
הנני אל גוי לא קרא
פרשתי ידי כל היום
אל עם הולכים הדרך
אחר מחשבותם

siricus. Ecce seruu mei letabunt & uos
confundemini. Ecce seruu mei laudabi
p exultatione cordis & uos clamabi
tis p dolore cordis & p contritione spūs
ululabitis. & dimittetis nomē uestrū i
iuramentū electis meis. & interficiet te
dns ds. Et seruos suos uocabit no
mine alio. in quo qui benedictus e
sup terram. benedicetur in dño amen.
Et qui iurat in terra. iurabit in dño
amen. eo q obliuioni tradite sunt an
gustie priores. & q absondite sunt
ab oculis meis. Ecce ego creo celos
nouos. & terram nouam. & non erunt in
memoria hora. & non ascendent sup cor
& gaudebitis & exultabitis usq in
sempiternū in his que ego creo. Quia
ecce ego creo hierl exultationē & ppl'm
eius gaudiū. Et exultabo in hierl. &
gaudebo in ppl'o meo. & non audietur
ultra in eo uox fletus. & uox clamoris.
Non erit ibi amplius infans dierū
& senex qui non impleat dies suos. q'm
puer centū annoꝝ morietur. & peccator
centū annoꝝ maledict erit. Et edifi
cabunt domos & habitabunt & plan
tabunt uineas. & comedent fructū
eaꝝ. Non edificabunt & alius hab
bitet. non plantabunt & alter comedat. se
cundum dies enim ligni erunt dies pp
mei. & opa manuū eoꝝ inueterabunt
electis meis. Non laborabunt frustra
neq; generabunt in conturbatione
q; semen benedictoꝝ dñi est & nepo
tes eoꝝ cum eis. Erit q' antequā clamē
ego exaudiam. adhuc illis loquentib
bz ego audiam. Lupus & agnus pa
scentur simul. & leo & bos comedent

paleas. & serpenti pulue panis eius.
Non nocebunt neq; occident in omni
monte scō meo dicit dns. CAP. LXVI
Hec dicit dns. Celum sedes mea
& terra scabellū pedū meoꝝ. Que
est ista domus q̄m edificabitis mihi. et
quis iste locus quietis mee. Omnia
hec manus mea fecit & sūt omnia
ista dicit dns. Ad quem aūt respi
ciam. nisi ad pauperculū & contritū
spū. & trementem sermones meos. Q̄
immolans bouem q̄si qui interficiat uirū
qui mactat pecus q̄si qui excerebret
canē qui offert oblationē q̄si qui sā
guinem suillū offerat qui recordat
thus q̄si qui benedicat idolo. Hec
omnia elegerunt in uiis suis. & in ab
hominationibz suis anima eoꝝ delec
tata est. Unde & ego eligam illusiones
eoꝝ & que timebant adducam eis. q̄
uocaui & non erat qui responderet. locu
tus sum & non audierunt. feceruntq; malū
in oculis meis & que nolui elegerunt.
Audite uerbū dñi. que tremitis ad ue
bum eius. Dixerunt fratres uestri odientes
uos & abicientes. p̄pter nomen meū glo
rificetur dns. & nos debimus in leticia
uestra. ipsi aūt confundentur. Uox populi
de ciuitate uox de templo. Uox dñi
reddentis retributionē inimicis suis.
Antequā parturiret peperit. antequā ue
niret partus eius peperit masculū.
Quis audiuit unquam talē. & quis
uidit huic simile. Numquid parturiet
terra in die una. aut parturietur
gens simul. q̄ parturiuit & peperit
Sion filios suos. Numquid ego qui
alios parere facio. ipse non parā dicit

dñs. Si ego qui generationē cēteris tribuo sterilis ero ait dñs dñs tuus? Letamini cū iherlm & exultate in ea. oēs qui diligitis eam. Gaudete cū ea gaudio uniuersi qui lugetis sup eam. & lugatis & repleamini ab uberе cōsolationis eius ut mulgeatis & delectemini affluentia ab omnimoda glā eius. Hec dicit dñs. Ecce ego declinabo sup eam qsi fluuius pacis. & qsi torrē tem inundantē glām gentiū qm sugetis. Ad ubera portabimini. & sup genua blandientur uob. Quo siquis mr blandiatur ita & ego consolabor uos. & in iherlm consolabimini. Videbitis & gaudebit cor uestrū & ossa uīa qsi herba germinabunt. & cognoscetur manus dñi in seruis eius. & indignabitur inimicis suis. Quia ecce dñs in igne ueniet & qsi turbo cū quadrige eius reddere in indignatione furorem suū. & increpationē suā in flāma ignis. quia in igne dñs diiudicabit & in gladio suo ad omnē carnē. & multiplicabuntur interfecti a dño. Qui sanctificabantur & mundos se putabant in ortis post ianuā unus intrinsecus. qui comedebant carnem suillā & abhominationē & murē simul consumentur dicit dñs. Ego aūt opa eorū & cogitationes eorū uenio ut congregem cum omnibus gentibus & linguis. & uenient & uidebunt glām meā & ponam in eis signū. & mittam ex eis qui salui fuerint ad gentes in mare in affrica. & lydia tenentes sagittam. in italiā & greciā. ad insulas longe. ad eos qui non audierunt de me & non uiderunt glām meā. & annunciabūt glām meam gentibus. & adducent omnes fratres uestros de cunctis gentibus donū dño in equis & in quadrigis. & in lectis. & in mulis. & in carrucis ad montē sanctū meū iherlm dicit dñs. quo si inferant filii israhel munus in uase mundo in domū dñi. Et assumam ex eis in sacerdotes & in leuitas dicit dñs. qm sicut celi nouus & terra nouā que ego facio stare coram me dicit dñs. sic stabit semen uestrum & nomen uestrum. Et erit mensis ex mense & sabbm ex sabbo. & ueniet omnis caro ut adoret coram facie mea dicit dñs. Et egredientur & uidebūt cadauera uirorum qui preuaricati sunt in me. Vermis eorū non morietur. & ignis eorū non extinguetur & erunt usq; ad satietatem uisionis omnis carni. Explicit ysaias pphā. Incipit plogus beati ieronimi pbri in hieremiam pphetam.

Hieremias pphā cuius hic plogus scribitur. hermoniē quidem apd hebreos ysaia & osee & quibusdā aliis pphis uidetur esse multicior. sed ens silz par est. Quippe qui eodem spū pphauerit. Porro simplicitas eloqui. de loco et in quo natus & actenus fuit cūctis anathothes qui est usq; hodie uicus trib; ab hierosolimis .v. distans milibz. sacerdos ex sacerdotibz & in matrimonio sanctificatus. uirginitate sua cūngruit uirtutibz & ecclie dedicans. Hic nascentis exordius est puer. & capitum tatem urbis atq; inde usq; solum spūs & oculis carnis uidentis est. Iam deinde trib; ubi allyrii in medos transtu

leuant iam tras eaz colonie gentiū
p̄ illudebant. ꝟ̄ iuda cū ꝛbenamīn
p̄ hanc ꝛ cuntras siue ruinas ꝙ̄ dne
plici planctu alphabeto. qđ nos īm
siue metri utilitaꝫ ꝛ reddidim. ꝓ̄ea
oḋinē ysonum qui apd̄ grecos ꝛ
latinos omīno contrarius est ad p̄
sanam fidem correximus. Libri aūt
baruch notarij eius qđ apd̄ hebreos
nec legunt nec habent. p̄ciosissimi.
p̄ his omnibz maledicta ab emulis
p̄uolantes. quibz me nōe ꝛ p singu
la opuscula respondē. ꝛ hoc patior
qz uos cognos. o paula ꝛ eustochiū.
Cēim ad compendiū mali recti fue
tate modū sermo exigit meo p̄
nere. qm̄ cotidie nouū aliquid scrip
turarem inuidoz insanā p̄uocāre.

Explicit prologus. Incipit ieremias
ꝛba p̄pheta.

Ieremie filij hel
chie de sacerdo
tibz qui fuerūt
in anathoth in t̄
ra beniamin. qđ
sūt est ūbum dn̄i ad eū in diebz io
sie filij amnon regis iuda. in tri
decimo anno regni eius. ꝛ sūt ē in
diebz ioachim filij iosie regis iuda.
usqz ad consūmationē undecimi āni
sedechie filij iosie regis iuda. usqz ad
transmigrationē hierm̄ in mense qui
to. ꝛ sūt est ūbum dn̄i ad me dicens.
Priusq̄m te formarem in utero noui te
ꝛ antequā exires de uulua sanctificaui te
ꝛ p̄phām in gentibz dedi te. ¶ dixi.
ā ā dne ds. ecce nescio loqui. qz puer
ego sum. ¶ dixit dn̄s ad me. ne dicas
puer sum. qm̄ ad omnia q̄ mittam
te ibis. ꝛ uniuersa q̄cūq̄ mandauero
tibi loqueris. ne timeas a facie
eoz. qz ego tecū sum ut eruam te di
cit dn̄s. ¶ misit dn̄s manū suam
ꝛ tetigit os meū. ¶ dixit dn̄s ad me.
ecce dedi uba mea in ore tuo. ecce cō
stitui te hodie sup̄ gentes ꝛ sup̄ regna. ut
euellas ꝛ destruas ꝛ dissipes
ꝛ edifices ꝛ plantes. ¶ factū est
uerbū dn̄i ad me dicens. Quid tu
uides hieremia. ¶ dixi. uirgā uigi
lantē ego uideo. ¶ dixit dn̄s ad me.
bene uidisti. qz uigilabo ego sup̄ uer
bo meo ut faciam illud. ¶ factū ē uerbū
dn̄i secūdo ad me dicens. Quid tu uides.
¶ dixi. Ollam succensam ego uideo.
ꝛ facies eius a facie aquilonis. ¶
dixit dn̄s ad me. Ab aquilone pan
detur malū sup̄ omnes habitatores terre. qz
ecce ego uocabo omnes cognationes
regnoz aquilonis. dicit dn̄s. ꝛ uenient
ꝛ ponent unusquisq̄ solium suū
in introitu portaꝫ hierm̄. ꝛ sup̄ omnes
muros eius in circuitu. ꝛ sup̄ uniuer
sas urbes iuda. ¶ loquar iudicia mea
cum eis sup̄ omni malicia eoz qui de
reliquerunt me. et libauerunt dīs alie
nis. ꝛ adoraūnt opus manuū su
arum. Tu ergo accinge lumbos tuos.
ꝛ surge ꝛ loquere ad eos. omnia que
ego precipio tibi. ne formidues a facie
eoz. nec enim tuēre te faciam multum
eoz. ego quippe dedi te hodie in ciui
tatem munitam. ꝛ in columpnā ferre
am. ꝛ in murū ereū sup̄ omnem terram
regibz iuda. principibz eius ꝛ sacerdotib⁹
ꝛ pplō terre. ꝛ bellabunt ad te. nec

tissem eam. ꝛ dedissem ei libellum repudii. ꝛ nō timuit ꝑuaricatrix uxor soror eius. ⁊ abiit ꝛ fornicata ē eciam ipsa. ꝛ facilitate fornicationis sue contaminauit terram. ꝛ mechata ē cū lapide ꝛ cum ligno. Et in omnibꝫ his nō est reuersa ad me ꝑuaricatrix soror eius iuda ait toto corde suo. ⁊ in mendacio ait dñs. Et dixit dñs ad me. Iustificauit aīam suam ad ultimū ab infidelitate. ꝛ compatione ꝑuaricatricis iuda. Vade. ꝛ clama sermones istos. contra aquilonē. ꝛ dices. Reuertere ad me ait dñs. ꝛ nō auertam faciem meam a uob. quia misericors ego sum dicit dñs. ꝛ nō irascar in ꝑpetuū. Tamen scito iniquitatem tuam. quia in deum dñm tuū ꝑuaricata es. ꝛ dispersisti uias tuas alienis sub omni ligno frondoso. ꝛ uocē meā nō audisti ait dñs. Conuertimini filii reuertentes dicit dñs. quia ego uir uester. ⁊ assumam uos unus de ciuitate. ꝛ duos de cognatione. ꝛ introducam uos in sion. Et dabo uob pastores iuxta cor meum. ꝛ pascent uos scientia ꝛ doctrina. Cumq; multiplicati fueritis ꝛ creueritis in terra in diebꝫ illis ait dñs. nō dicent ultra archa testamenti dñi. neq; ascendet sup cor. neq; recordabuntur illius. nec uisitabitur. nec fiet ultra. In tpe illo uocabunt ihm̄ solium dñi. ꝛ congregabuntur ad eam omnes gentes in nomine dñi in ihm̄. ꝛ nō ambulabunt post ꝓuitatem cordis sui pessimi. In diebꝫ illis ibunt domus iuda ad domum israel. ꝛ uenient simul de terra aquilonis. ad terram quam dedi patribꝫ uestris. Ego dixi. Quomodo ponam te in filiis. ꝛ dabo tibi terram desiderabilem hereditatem pulcram exercituum gentium. Et dixi. Patrem uocabis me. ꝛ post me ingredi nō cessabis. ⁊ sicut si eremplo nat mulier amatorē suū. sic eremplo me domus israel dicit dñs. Vox in uia audita ē ploratus ululatus filiorꝫ israel. quia iniquā fecerunt uiam suam. oblti sunt dñm deū suū. Conuertimini filii reuertentes. ⁊ sanabo auersiones uras. Ecce nos uenimus ad te. tu enim es dñs deus noster. Vere mendaces erant colles. multitudo montium. Vere in dño deo nostro salus israel. Confusio comedit laborem patrum nostrorꝫ. ab adolescentia nra. greges eorꝫ. ⁊ armenta eorꝫ. filios eorꝫ. ⁊ filias eorꝫ. Dormiemus in confusione nra. ⁊ operiet nos ignominia nra. quia dño deo nro peccauimus nos. ⁊ patres nri ab adolescentia nra. usq; ad hanc diem. nec audiuimus uocem dñi dei nri

III

Si conuerteris israel ait dñs. ad me conuertere. si abstuleris offendicula tua a facie mea. nō commoueberis. Et iurabis uiuit dñs in ueritate in iudicio. ⁊ in iustitia. ⁊ benedicent ei gentes. ipsi q; laudabunt. Hec enim dicit dñs uiris iude. ⁊ ihm̄. Soluite uob nouale. ⁊ nolite serere sup spinas. Circūcidimini dño. ⁊ auferte ꝓputia cordis uestri uiri iuda. ⁊ habitatores ihm̄. ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea. ⁊ ardeat. ⁊ nō sit qui extinguat ꝑ malitiam

am cogitationū uestrārū. Annuncia
te in uida ⁊ in rēlin audiū facite.
loquimini ⁊ canite tuba in tra. Cla
mate fortr ⁊ dicite. Congregamini.
⁊ ingrediamur ciuitates munitas.
Leuate signū in syon. confortamini
nolite stare. qm malū ego adduco
ab aquilone ⁊ contritionem magnā.
ascendit leo de cubili suo. ⁊ pdo gen
tium se leuauit. egressus ē de loco
suo. ut ponat terrā tuā in desolatā
onem. Ciuitates tue uastabuntur.
remanentes absq; habitatore. Super
hoc accingite uos cilicijs. plangite
⁊ ululate. qm nō est auersus furor
dūi a nob. Et erit in die illa dicet dō
pbus hoc regis ⁊ ducibus. ⁊ pcipuū rob stu
pescent sacerdotes. ⁊ pphe consterna
buntur. Et dixi. heu. heu. heu. dne ds.
ergo ne decepisti pplm istum ⁊ rēlin di
cens. pax erit nob. Et ecce puenit
gladius usq; ad aiam. In tempe illo
dicetur pplō huic ⁊ rēlin. Ventus uale
mus uias que sunt in deserto. uie filie
pp mei ñ ad ventilandū ⁊ ad purgan
dū spē plenus ex his ueniet mihi. Et
nunc ego. ⁊ loquar iudicia mea cum
eis. Ecce qi nubes ascendet. ⁊ qsi tepe
stas curus eius. uelociores aquilis
equi illius. Ve nob. qm uastati sumꝰ.
laua a malicia cor tuū rēlin. ut salua
ris. Usq; quo habitabunt in te cogita
tiones nocue. Vox enī annuntiantis
a dan. ⁊ nouū facientis ydolū de mon
te effraim. Conterite gēs. Ecce audiuit
ē in rēlin. custodes uenire de tra lon
ginqua. ⁊ dare sup ciuitates iuda uo
cem suam. Qi custodes agrop fēci sup
eam in gyro. qm me ad iracundi
am puocauit. ait dñs. Uie tue ⁊ cogi
tationes tue fecerunt hec ti. Ista ma
licia tua qm amara. qm tetigit cor tu
um. Uenterem meū uentē meū doleo.
sensus cordis mei turbati sunt in me.
Non tacebo. qm uocem buccine audi
uit aīa mea. clamorē pliū. Contritio
sup contritionē uocata ē. ⁊ uastata est
omis tra. Repente uastata sunt ta
bernacula mea. subito pelles mee.
Usq; quo uidebo fugientes. audiam
uocem buccine. Quia stultus pplus me
us me non cognouit. filii insipientes sunt
⁊ uecordes. Sapientes sunt ut faciāt
mala. bene autē facere nescierunt.
Aspexi terram. ⁊ ecce uacua erat. ⁊ nichi
li. ⁊ celos. ⁊ non erat lux in eis. Vidi mō
tes. ⁊ ecce mouebant. ⁊ oēs colles con
turbati sunt. Intuitꝰ sum. ⁊ non erat ho
mo. ⁊ omne uolatile celi recessit. Aspexi. ⁊
ecce carmelus desertus. ⁊ omes urbes
eius destructe sunt a facie dñi. ⁊ a fa
cie ire furoris eius. Hec enī dicit dns.
Desertā erit omis tra. sed tñ consum
mationē nō faciam. Lugebit tra. ⁊ mu
bunt celi desup eo qđ locutus sum. Co
gitaui. ⁊ nō penituit me. nec auersus sū
ab eo. Fuge equus. ⁊ mittentes sagit
tam. fugit omis ciuitas. Fugerūt sunt
in aduia. ⁊ ascenderunt rupes. Omnes ci
uitates derelicte sunt. ⁊ non habitat in eis ho
mo. Tu autē uastata quid facies. Cum ue
stieris te coccino. cum ornata fueris mo
nilibus aureis. ⁊ punxeris stibio oculos tu
os. frustra componeris. Contempse
runt te amatores tui. animā tuā que
runt. Vocem enī ut parturientis au

illem eam. & dedissem ei libellum repudii. & non timuit prauricatrix iuda soror eius. & abiit & fornicata est etiam ipsa & facilitate fornicationis sue contaminauit terram & mechata est cum lapide & cum ligno. Et in omnibus his non est reuersa ad me prauricatrix soror eius iuda in toto corde suo. & in mendacio ait dñs. Et dixit dñs ad me. Iustificauit anima sua ad iustitiam ibi in comparatione prauricatricis iuda. Vade & clama sermones istos. contra aquilonem & dices. Reuertere ad me ait dñs. & non auertam faciem meam a uobis. quia pius ego sum dicit dñs. & non irascar in perpetuum. Tamen scito iniquitatem tuam. quia in deum dñm tuum prauricata es. & dispersisti uias tuas alienis sub omni ligno frondoso. & uocem meam non audisti ait dñs. Conuertimini filii reuertentes dicit dñs. quia ego uir uester. & assumam uos unum de ciuitate. & duos de cognatione. & introducam uos in sion. Et dabo uobis pastores iuxta cor meum. & pascent uos scientia & doctrina. Cumque multiplicati fueritis & creueritis in terra in diebus illis ait dñs. non dicent ultra archa testamenti dñi. neque ascendet super cor. neque recordabuntur illius. nec uisitabitur: nec fiet ultra. In tempore illo uocabunt ierusalem solium dñi. & congregabuntur ad eam omnes gentes in nomine dñi in ierusalem. & non ambulabunt post pravitatem cordis sui pessimi. In diebus illis ibunt domus iuda ad domum israel. & uenient simul de terra aquilonis. ad terram quam dedi patribus uestris. Ego autem dixi. Quomodo ponam te in filiis & dabo tibi terram desiderabilem hereditatem pulcherrimam exercituum gentium. Et dixi. Patrem uocabis me. & post me ingredi non cessabis. & quomodo si contemnat mulier amatorem suum. sic contempsit me domus israel dicit dñs. Vox in uiis audita est ploratus ululatus filiorum israel. quia iniquum fecerunt uiam suam. obliti sunt dñi dei sui. Convertimini filii reuertentes. & sanabo contritiones uestras. Ecce nos uenimus ad te tu enim es dñs deus noster. Vere mendaces erant colles. multitudo montium. Vere in dño deo nostro salus israel. Confusio comedit laborem patrum nostrorum. ab adolescentia nostra. greges eorum. & armenta eorum. filios eorum. & filias eorum. dormiemus in confusione nostra. & operiet nos ignominia nostra. quia in dño deo nostro peccauimus nos & patres nostri. ab adolescentia nostra. usque ad hanc diem. non audiuimus uocem dñi dei nostri

CAPUT IIII

Si conuertaris israel ait dñs. ad me conuertere. si abstuleris offendicula tua a facie mea. non commoueberis. Et uiues uiuit dñs in ueritate. in iudicio. & in iustitia. & benedicent ei gentes. & in ipso laudabuntur. Hec enim dicit dñs uiris iuda & ierusalem. Novate uobis nouale. & nolite serere super spinas. Circumcidimini dño. & auferte preputia cordium uestrorum uiri iuda & habitatores ierusalem. ne forte egrediatur sicut ignis indignatio mea. & succendatur. & non sit qui extinguat propter malitiam

am cogitationū uīarū. Annuntiate in iuda & in iherlim audīū facite. loquimini & cantate tuba in tra. Clamate fortiter & dicite. Congregamini. & ingrediamur ciuitates munitas. Leuate signū in syon confortamini nolite state. qm malū ego adduco ab aquilone & contritionem magnā. Ascendit leo de cubili suo. & prdo gentium se leuauit. egressus ē de loco suo. ut ponat terram tuā in desolationem. Ciuitates tue vastabuntur remanentes absq; habitatore. Super hoc accingite uos cilicio. plangite & ululate. qm non est auersa ira furoris dñi a nob. Erit in die illa dicet dñs pbis cor regis & cor principū & obstupescent sacerdotes. & pphe consternabuntur. & dixi. heu. heu. heu dñe dñs. ergo ne decepisti plm istum & iherlim dicens. pax erit uob. & ecce pcussit gladius usq; ad animā. In tempore illo dicetur plō huic & iherlim. Ventus ustus in uijs que sunt in deserto. uie filie pp mei n̄ ad ventilandū & ad purgandū spē plenius ex his uenet ad me. Et nunc ego. & loquar iudicia mea cum eis. Ecce q̄si nubes ascendet & q̄si tempestas currus eius. uelociores aquilis equi illius. Ve nob. qm vastati sumus. laua a malicia cor tuū iherlim. ut salua fias. Vsq; morabuntur in te cogitationes nociue. Vox enī annuntiantis a dan. & fortiter facientis ydolū de monte effraim. Educite gentes. Ecce audīū ē in iherlim. custodes uenire de tra longinqua. & dare sup ciuitates iuda uocem suam. Q̄i custodes agri facti sunt super eam in gyro. qm me ad iracundiam puocauit. ait dñs. Vie tue & cogitationes tue fecerunt hec ei. Ista malicia tua qm amara. qm tetigit cor tuum. Ventrem meū uentre meū doleo. sensus cordis mei turbati sunt in me. Non tacebo. qm vocem buccine audiuit anima mea. clamorē pelī. Contritio super contritionē uocata ē. tota vastata est domus mea. Repente vastata sunt tabernacula mea. subito pelles mee. Vsquequo videbo fugientes. audiam vocem buccine. Quia stultus pplus meus me non cognouit. filii insipientes sunt & vecordes. Sapientes sunt ut faciant mala. bene autē facere nescierunt. Aspexi terram. & ecce vacua erat & nichil. & celos & nō erat lux in eis. Vidi montes & ecce mouebantur. & omnes colles conturbati sunt. Intuitus sum & nō erat homo. & omne volatile celi recessit. Aspexi & ecce carmelus desertus. & omnes urbes eius destructe sunt a facie dñi. a facie ire furoris eius. Hec enī dicit dñs. Desertā erit omnis tra. sed nō consummationē faciam. Lugebit tra & mebunt celi desup eo eo q̄d locutus sum. Cogitaui & nō penituit me. nec auersus sum ab eo. Aucte equites & iaculatores sagittam. fugit omnis ciuitas. Ingressi sunt arduta. & ascenderunt rupes. Omnes ciuitates derelicte sunt. & nō habitauit in eis homo. Tu aūt vastata quid facies. Cum vestieris te coccino. cum ornata fueris monili aureo & pingeres stibio oculos tuos. frustra componeris. Contempserunt te amatores tui. animam tuā querunt. Vocem enī q̄si parturientis au

diuu. angulsas ut̄ pueuere. vor ſi
lie ſyon ut̄ inocentes. expandentes
gr̄ manus ſuas. ve ñ q̄ defecit aīa
mea. ꝓter interfectos.

V

Circuite uias ei⁹ ⁊ aſpicite ⁊ co
ſidrate ⁊ querite in plateis eius.
an inueniatis uirū faciente iudiciū.
⁊ querente fidem. ⁊ ꝓpitius ero ei. Qđ
ſi etiam uiuit dñs dicūt. ⁊ hoc fal
ſo iurabunt. dne oculi tui respiciūt
fidem. ꝙauſiſti eos. ⁊ ñ doluerunt. at
trituſti eos. ⁊ renuerunt accipe diſci
plinam. Induraūt facies ſuas ſup
petram. ⁊ noluūt reuti. Ego aūt dixi.
forſitan pauperes ſunt. ⁊ ſtulti. ignora
tes uiam dñi. iudiciū dei ſui. Ibo igi
tur ad optimates. ⁊ loqr̄ eis. Ipſi enī
cognouerunt uiam dñi. iudiciū dei
ſui. Et ecce magis hi ſimul contrege
runt uinculū. ruperunt uincla. Ideo
percuſſit eos leo de ſilua. lupus ad ve
ſperam uaſtauit eos. Pardus uigi
lans. ſuper ciuitates eoꝝ. Omnis q̄ egre
ſſus fuerit ex eis capietur. q̄ multipli
cate ſunt preuaricationes eoꝝ. confir
mate ſunt auersiones eoꝝ. Et quo ꝓpitius
tibi ero. filij tui dereliquerunt
me. ⁊ iurauerunt in his q̄ ñ ſunt dii.
Saturaui eos. ⁊ mechati ſunt. ⁊ in do
mo meretricis luxuriabantur. Equi
amatores in feminas ⁊ emiſſarij fu
erunt. unuſquiſq; ad uxorem ꝓximi
ſui hinnieuit. ſuper q̄ non uiſitabo
dicit dñs. ⁊ in gente tali ñ ul
ciſcetur aīa mea. Aſcendite muros
eius ⁊ diſſipate. conſummationē aūt
nolite facere. Auferte propagines eius
q̄ ñ ſunt dñi. Preuaricatione enī pre
uricata eſt in me. domꝰ iſrl ⁊ domꝰ iu
da. ait dñs. Negauerunt dñm ⁊ dixe
ſſor ne ꝑ nec uenit ſup nos. malū
gladiū ⁊ famem ñ uidebim⁹. Prophe
te fuerunt in uentū. locuti ⁊ responſū nō
fuit in eis. Hec ꝙ euenient illis. Ideo
dicit dñs ds exercituū. Quia locuti e
ſtis uerbū iſtud. ecce ego do uerba mea
in ore tuo in ignem. ⁊ populus iſte lig
na. ꝙ deuorabit eos. Ecce ego adducā
ſup uos gentē de longinquo domꝰ iſrl
ait dñs. gentem robuſtā gen
tem antiquā. gentē cui⁹ ignorabis
linguam. nec intelliges quid loqr̄
Pharetra eius ꝙſi ſepulchrū patent.
uniuſ fortes. Et comedet ſegetē tu
as. ⁊ panē tuū. Deuorabit filios
tuos. ⁊ filias tuas. Comedet gregē
tuū. ⁊ armenta tua. Comedet uineā
tuam. ⁊ ficum tuam. ⁊ conteret urbes
munitas tuas. in quibꝰ tu habes fi
duciam gladio. Verumtamen ⁊ ſtolebꝰ il
lis ait dñs. ñ faciam uos in conſū
mationē. Qđ ſi dixerint quare fecit
dñs ds n̄r nob⁹ hec omnia. dices ad e
os. Sicut dereliquiſtis me. ⁊ ſeruiſtis
deo alieno in terra uestra. ſic ſeruietis a
lienis in terra non uestra. Annunciate hoc do
mui iacob. ⁊ auditū facite in iuda di
centes. Audi ꝓpls stulte qui non habet
cor. qui habentes oculos ñ uidetis. ⁊ au
res. ⁊ non auditis. Nec ꝙ ñ timebitis a
te dñs. ⁊ a facie mea ñ dolebitis. qui
poſui harenam finē mari. preceptū
sempiternū. qđ ñ preteribit. Et co
mouebuntur. ⁊ ſi preterire uoluerint fluc
tus eius. ⁊ ñ ꝓualebunt. ⁊ mouebun
tur. Populo aūt huic fuit cor mo

dulū ⁊ eraſpans. Accelleb ⁊ abie
tum ⁊ ū dirēmit in corde ſuo. Ve⁹
amus dñm dñi nr̄m qui dat nobis
pluuiam temporanea ⁊ ſerotinam in
tpe ſuo. plenitudines annue meſſis ſ̄
ſ̄dientem nob. Iniquitates nr̄ de
clinauerunt hec. ⁊ pcā nr̄a prohibuer
runt a nob. Quia inuenti ſūt in ip
pulo meo impij. inſidiantes ſ̄cut
aucupes laqueos ponentes. ⁊ pe
dicas ad capiendos uiros. Sicut
decipula plena auibꝫ. ſic domꝰ eor
plene dolo. Ideo magnificati ſunt.
⁊ ditati ⁊ craſſati ſunt ⁊ inpinguati
ſūt ⁊ pterierunt ſermones meos pes
ſime. Cām nō iudicauerūt cām pupil
li nō direxerunt. ⁊ iudicū pauperū
nō iudicauerūt. Nunquid sup hīs nō
ultabo dicit dñs. aut sup gentem
huiuſcemodi nō ulciſcetur aīa mea. Stu
por ⁊ mirabilia facta ſunt in tra. ꝓ
phabant mendacium ⁊ ſacerdotes
applaudebant manibꝰ ſuis. ⁊ pplꝰ
meus dilexit talia. Quid igitur fiet
in nouiſſimo eius.

VI

Confortamini filij beniamin
in medio iheruſalē. ⁊ in thecua clā
gite buccina. ⁊ ſup bethacharē leuate
uexillum. ⁊ ꝑlegite. nolite ſtare. ab aq
lone. ⁊ contritione magna. Speciosa
⁊ delicate. aſſimilauī filiam ſyon.
Ad eam uenient pastores ⁊ greges
eor. figent tentoria in circuitu. pascet
unuſquiſq; eos q̄ ſui ſub manu ſua ſunt. Sanctificate sup
eam bellum. conſurgite ⁊ aſcenda
mus in meridie. Ve nob q̄ declina
uit dies. q̄ longiores facte ſ̄ umbre
ueſpere. Surgite ⁊ aſcendamus
in nocte. ⁊ diſſipemus domos eius
q̄ hec dicit dñs exercituū. Cedite
lignū eius. ⁊ fundate circa urbē ag
gerem. Hec ē ciuitas uiſitationis.
omnis calumpnia in medio eius. Sic
frigidam facit cisterna aquā ſuā.
ſic frigidam fecit malitiam ſuam.
Iniquitas ⁊ uaſtitas audietur in
ea. coram me ſemp infirmitas et
plaga. Erudire hierl̄m ne forte recedat
aīa mea a te. ne forte ponam
te deſertam. terram inhabitabilē. Hec
dicit dñs exercituū. Vindicta ad racemū
colligent ſicut in uineas reliquias iſrl.
Conuerte manū tuā. ſicut uindemia
tor ad cartallū. Cui loquar ⁊ quem
teſtabor ut audiat. Ecce incircū
ciſe aures eor ⁊ audire nō possunt.
Ecce uerbū dñi factū ē eis in obprobriū.
⁊ nō ſuſcipient illud. Ideo furore
dñi plenus ſum. laboraui ſustinēs.
effunde ſ̄ parulis foris ⁊ sup
cetibꝰ iuuenū simul. Vir enim
cū uxore capietur. ſenex cū pleno
dierū. Et transibit domus eorū ad
alteros. agri ⁊ uxores pariter. q̄ ex
tendam manū meā ſup habitatores
terram dicit dñs. A minore eorum us
q̄ ad maiorē omnis auaritie ſtudet.
⁊ a pphēta uſq; ad ſacerdotē cuncti
faciunt dolum. Et curabant contri
tionem filie pp mei cū ignominia.
dicentes pax pax. ⁊ nō erat pax. Cō
fusi ſunt q̄ abhominationē fecerūt.
quin potius confusione nō ſ̄
confusi. ⁊ erubescere nescierūt. Quā
obrem cadent inter ruentes. in tpe

uisitationis sue corruent dicit dñs.
Hec dicit dñs. State sup uias & uidete & interrogate de semitis antiquis
q̃ sit uia bona & ambulate in ea & inuenietis refrigeriũ aiabꝫ uris. Et
dixerunt. Non ambulabimꝰ. Et constituã sup uos speculatores. Audite
uocẽ tube. Et dixerunt. Non audiemus. Ideo audite gẽs & cognosce con
gregatio. quanta ego facturus eis. Audi terra. Ecce ego adducam mala sup
plin uris. fructum cogitationũ eorũ. q̃ uba mea & legem
meã proiecerunt. Ut quid mihi thus de
saba affertis. & calamũ suauem olen
tem de terra longinqua. Holocausto
mata uã & uictime ure ñ placuerunt mihi. Propea hec dicit
dñs. Ecce ego dabo ruinã populis istis. et ruent in eis pres & filius simul
uterq; & proximus & propinquus. Hec dicit
dñs. Ecce populus uenit de terra aquilo
nis. & gens magna consurget a finibꝫ terre. Sagittam & scutũ arripient
crudelis est & non miserebitur. Vox eo
rum q̃si mare sonabit & super equos
ascendent quasi uir ad prelium ad
uersum te filia syon. Audiuimꝰ fa
mam eius. dissolute sunt manus nre.
tribulatio apprehendit nos. dolores
ut parturiẽtis. Nolite exire ad agros
& in uia ne ambuletis. quia gladius
inimici pauor in circuitu. filia populi
mei. accingere cilicio. & conspergere ci
nere. Luctum unigeniti fac tibi. planctum amarissimum. q̃ repente ueniet uas
tator super nos. Probatorem dedi te in
populo meo robustum. & scies & probabis
uiam eorum. Omnes isti principes declinauerunt ambulantes fraudulenter. es ex
ferrum unusquisque. corrupti sunt. Defecit
sufflatorium. in igne consumptum est ab
plumbum. frustra conflauit conflator. malitie eorum non sunt euulse.
Argentum reprobum uocate eos. quia dñs
proiecit illos.

VII

Verbum quod factum est ad Hieremiam
a dño dicens. Sta in porta
domus dñi & predica ibi uerbum istud
& dic. Audite uerbum dñi omnis iuda
qui ingredimini portas has. ut
adoretis dñm. Hec dicit dñs exer
cituum deus israel. Bonas facite uias uras
& studia uestra. & habitabo uobiscum in loco
isto. Nolite confidere in uerbis mendacii. dicentes. templum dñi. templum
dñi. templum dñi est. Quia si bene dire
xeritis uias uras & studia uestra. si fe
ceritis iudicium inter uirum & proximum eius.
aduenam & pupillum & uiduam non feceritis
calumpniam. nec sanguinem in
nocentem effuderitis in loco hoc. & post
deos alienos non ambulaueritis in malum. habitabo uobiscum
in loco isto in terra quam dedi patribus
uestris a seculo usque in seculum. Ecce uos
confidetis uobis in sermonibus mendacii. quibus non proderunt uobis furari. occi
dere adulterare. iurare mendaciter
libare baalim. & ire post deos alienos quos ignoratis. Et uenistis
& stetistis coram me in domo hac super
qua inuocatum est nomen meum. & dixistis
Liberati sumus. eo quod fecerint omnes
abhominationes istas. Ergo spe
lunca latronum facta est domus ista.

in qua inuocatū est nom̄ meū in eis
uīis. Ego ego sum. ego uidi dicit dn̄s.
Ite ad locum meū in silo. ū habitauit
nom̄ meū a principio. et uidete q̄ fecerim
ei p̄ malitiam ꝓli mei israhel. Nunc ergo
quia fecistis omnia opa hec dicit dn̄s. et lo-
cutus sum ad uos mane consurgēs
et loquens et n̄ audistis. et uocaui uos.
et n̄ respondistis. faciam domui huic
in q̄ inuocatū est nom̄ meū. et in q̄ uos
habetis fiduciam. et loco q̄ dedi uo-
bis. et patribz uīis sicut feci silo. Et proi-
am uos a facie mea sicut proieci om̄e
s̄m uōs inuīsibilium semen effraim. Tu
ergo noli orare ꝓ ꝓlo hoc nec assumas
p eis laudem et orationem. et n̄ obsti-
tas mihi. q̄ n̄ exaudiam te. Nonne ui-
des quid isti faciunt in ciuitatibz iu-
da. et in plateis urbium. filii colligunt
ligna. et patres succendunt ignē. et mulie-
res conspergunt adipem. ut faciant
placentas regine celi. et libent dijs alie-
nis. et me ad iracundiam prouocent.
Numquid me ad iracundiam prouocat
dicit dn̄s. Nonne semetipos in cōfu-
sionē uultus sui. Ideo hec dicit dn̄s.
Ecce furor meus et indignatio mea effla-
bitur sup locū istum. sup homines et sup iu-
menta. et sup lignū regionis et sup fructus ter-
re. et succendetur et n̄ extinguetur. Hec
dicit dn̄s exercituū. ds israhel. Holocau-
stomata uestra addite uictimis uestris.
et comedite carnes. q̄ n̄ locutus
sum patribz uīis. et n̄ ꝓcepi eis in die
qua eduxi eos de terra egypti de uer-
bo holocaustomatū et uictimarū. sed hoc u-
bum ꝓcepi eis dicens. Audite uocē
meam. et ero uob̄ dn̄s. et uos eritis mi
ꝓls. et ambulate in omni uia quā
mandauī uob̄. ut bene sit uob̄. Et
n̄ audierunt nec inclinauerunt aurē
suā. sed abierūt in uoluptatibz suis.
et ꝓuitate cordis sui mali. factiq̄ sunt
retrorsum et n̄ in ante. a die qua egres-
si sūt patres eor̄ de terra egypti usq̄ ad
diem hanc. Et misi ad uos oēs seruos
meos ꝓphas ꝓ diem consurgens di-
luculo. et mittens et n̄ audierunt me
nec inclinauerunt aurē suā. sed indura-
uerunt cuncte. et peius operati sūt quam
patres eor̄. Loqris ad eos oīa uba
hec. et n̄ audient te. et uocabis eos. et
n̄ respondebunt tibi. Et dices ad eos. Hec
est gens q̄ n̄ audiuit uocē dn̄i dei sui
nec recepit disciplinā. Perijt fides. et
ablata est de ore eor̄. Tonde capillū
tuū. et proice. et sume in directū planctū
q̄ pierijt dn̄s et reliquit generationē
furoris sue. q̄ fecerunt filii iuda ma-
lum in oculis meis dicit dn̄s. Posue-
runt offendicula sua in domo. in qua
inuocatū est nom̄ meū ut pollucrent
eam. et edificauerunt excelsa thopheth
que est in valle filij ennon ut incende-
rent filios suos et filias suas igni. q̄
n̄ ꝓcepi. nec cogitaui in corde meo. Ide
ecce dies uenient dicit dn̄s. et non
dicetur amplius thopheth. et vallis
filii ennon. sed vallis interfectionis. Et
sepelient in thopheth. eo q̄d n̄ sit lo-
cus. Et erunt morticina ꝓ huic in cibos
uolucribz celi et bestijs terre. et n̄ erit q̄
abigat. et quiescere faciam de urbi-
bz iuda et de plateis urbium uocē gau-
dij et uocem lenie. uocē sponsi. et uo-
cem sponse. In detestationem enim

VIII

ant terra.
Ā tpe illo ait dns exient ossa regū
uida. & ossa pncipū eius. & ossa sa
cerdotū & ossa pphetaꝝ & ossa eoꝝ q̄
habitauerūt ulin de sepulchris suis. &
pandent ea ad solem. & lunā & om
nem militiā celi q̄ dilexerunt & q̄
bꝫ seruierunt & post quē ambula
uerunt & q̄ exquisierunt & adorauerūt.
Non colligentur. nec sepelientur. in
sterquilinium sup faciem tre erunt. &
eligent magis mortē quā uitā omes
qui reliqui fuerint de cognatione hac
pessima. in uniuersis locis q̄ dereli
qui eos. dicit dns exer
citus. Et dices ad eos. Hec dicit dns.
Numquid qui cadet nō surget. & qui
auertus est nō reuertetur? Quare ꝑuersus
est pplus iste in uesania. auersione con
tentiosa. Arripuerūt mendaciū et
noluerunt reuerti. Attendi & audiui
ui. nemo eloq̄tur nequitiā suā dicens.
quid feci. Omes cursus uersi sunt ad cur
sum suum. q̄si equus impetu uadens
in prelio. Etenim in celo cognouit
tempꝰ suum. turtur. & hirundo & cico
nia custodierunt tpus aduentus sui.
pplus aūt meus nō cognouit iudicium dni.
Quō dicitis. sapientes nos sumus.
& lex dni nobiscum? Vere frustra calamus
operatus est stilus mendax scribarū. Confusi
sunt sapientes. perterriti & capti sunt. Verbum enim dni. proiecerunt. & sapia nulla est in eis. Propterea dabo mulieres
eoꝝ extraneis. agros eoꝝ heredibus. eo
a minimo usq̄ ad maximum omnis a
uaritiam sequuntur a pphā usq̄ ad
sacerdotē cuncti faciunt mendaciū.
& sanabant contritionē filie pp̄li mei
ad ignominiā. dicentes. pax pax &
non est pax. Confusi sunt q̄ abhomi
nationem fecerunt. quinimmo non
confusione nō sunt confusi. & erubescere nescierunt. Ideo cadent inter corruen
tes. in tpe ultionis sue corruent
dicit dns. Congregans congregabo eos.
ait dns. Non est uua in uinea. & non
ficus in ficulnea. folium defluxit. & dedi eis q̄ preterirent sibi. Quare
sedemus? Congregamini & ingrediamur
urbes munitas. & sileamus ibi. q̄
dns noster silere nos fecit. & potum de
dit nobis aquam fellis. peccauimus enim
dño. Expectauimus pacem. & non erat bo
num. tpis medele. & ecce turbatio. Ab
audituus equitum. & fremitu equorum eius. a uoce
hinnitus pugnatorum eius cōmota est
omis terra. Et uenerunt & deuorauerūt ter
ram. & plenitudinē eius. urbē & habita
tores eius. Quia ecce ego mittā uobis
serpentes pessimos quibus non est incā
tatio. & mordebunt uos ait dns. Do
lor meus sup dolorem. in me cor meum
merens. Ecce uox clamoris filie pp̄li
mei. de terra longinqua. Numquid do
minus non est in Sion. aut rex eius non est
in ea? Quare ꝑuocauerunt me ad iracundiā
sculptilibus suis. & uanitatibus alienis? Transiit messis.
finita est estas. & nos saluati non sū
mus. Super contritione filie pp̄li mei
contristatus sum. contristatus. horror obtinuit
me. Numquid resina non est in Gala
laad. aut medicus non est ibi? Quare ergo
non est obducta cicatrix filie pp̄li mei

Quis dabit capiti meo aquã. & oculis meis fontẽ lacrimaꝝ. & plorabo die ac nocte interfectos filie pli mei. Quis dabit me in solitudine diuersoriũ viatorũ. & relinquã plm meũ & recedã ab eis. qz omnes adulteri sunt & cœtus p̃uaricantiũ. & intenderunt linguã suam q̃si arcũ mendacij. & non veritatis. Confortati sunt in terra. qz de malo ad malũ egressi sũt. & me non cognouerunt dicit dñs. Vnusquisq; se a proximo suo custodiat. & in omni fratre suo non habeat fiduciã. Quia omnis frater supplantans supplantabit. & omnis amicus fraudulenter incedet. & unusquisq; amicum suum deridebit. & veritatẽ non loquetur. docuerũ enim linguam suam loqui mendacium. labore ut iniq̃ agerent laborauerunt. habitatio tua in medio doli tui. dolo. & noluerunt scire me dicit dñs. Propterea hec dicit dñs exercituũ. Ecce ego conflabo. & probabo eos. Quid enim aliud faciam a facie filie pli mei. sagitta vulnerans lingua eoꝝ. dolum loquta est. In ore suo pacem cũ amico suo loquitur. & occulte ponit ei insidias. Numquid sup his non visitabo eos dicit dñs. aut in gente huiusmodi non vindicabitur anima mea. Super montes assumam fletum & lamentum. & in speciosa deserti planctum. quia incensa sũt eo q̃d non sit qui pertranseat. & non audierunt vocem possidentium. A volucre celi usq; ad pecora. translugrauerunt. & recesserunt. Et dabo Iheru in acervos & habitacula draconũ. & ciuitates iuda dabo in desolationẽ eo q̃d non sit habitator. Quis est vir sapiens & intelligat hoc. & ad quem locutum est os dñi & annuntiet istud. & super quam causa terra perijt. exusta sicut deserta. eo q̃d non sit qui pertranseat. & dixit dñs. Quia dereliquerũt legẽ meã quã dedi eis. & non audierunt vocẽ meam. & non ambulauerunt in ea. & abierunt post pruitatẽ cordis sui. & post baalim quos didicerunt a patribus suis. Ideo hec dicit dñs exercituũ dꝰ istrl. Ecce ego cibabo populum istum absinthio. & potum dabo eis aquã fellis. & dispergam eos in gentibus quas ignorauerunt ipsi & patres eoꝝ. & mittam post eos gladium donec consumantur. Hec dicit dñs exercituũ. Contemplamini & vocate lamentatrices. & veniant. & ad eas q̃ sapientes sũt mittite. & properent. & assumant sibi nos lamentũ. Deducant oculi nri lacrimas. & palpebre nre defluant aquis. Quoniam vox lamentationis audita est de sion. Quomodo vastati sumus. & confusi vehementer? Quia dereliquimus terram. quoniam demolita sũt tabernacula nra. Audite ergo mulieres verbum dñi. & assumat auris vestra sermonem oris eius. & docete filias vras lamentum. & vna quæq; proximã suã planctum. Quia ascendit mors per fenestras nras. & ingressa est domos nras. disperdere parvulos de foris. iuuenes de plateis. Loquere. Hec dicit dñs. Et cadet morticinum hominis. q̃si stercus super faciem regionis. & q̃si fenum post tergum metentis. & non est qui colligat. Hec dicit dñs. Non glorietur sapiens in sapia sua. & non

gloriet fortis in fortitudine sua et in gloriet diues in diuitiis suis. Sed in hoc glorietur qui gloriatur scire et nosse me. qm ego sum dñs qui facio misericordiam et iudicium et iustitiam in terra. Hec enim placent mihi ait dñs. Ecce dies uenient dicit dñs et uisitabo super omnem circumcisum prepucio. super egyptum et super terram et super iudam et super edom et super filios ammon et super moab. et super omnes qui attonsi sunt in comam habitantes in deserto. quia omnes gentes habent prepucium. omnis autem domus israhel incircumcisi sunt corde.

Audite uerbum quod locutus est dñs super uos domus israhel. Hec dicit dñs. Iuxta uias gentium nolite discere et a signis celi nolite metuere que timent gentes. quia leges populorum nequaquam sunt. quia lignum de saltu precidit opus manuum artificis in ascia. argento et auro decorauit illud. clauis et malleis compegit ut non dissoluatur. In similitudinem palme fabricata sunt et non loquentur. portata tollentur. quia non credent non malent. Nolite timere ea. quia nec male possunt facere. nec bene. non est similis tui dñe magnus es tu et magnum nomen tuum in fortitudine. Quis non timebit te o rex gentium. tuum est. quia inter cunctos sapientes gentium et in uniuersis regnis eorum nullus est similis tui. Pariter insipientes et fatui probabuntur. doctrina uanitatum eorum lignum est. Argentum inuolutum de tharsis affertur et aurum de ofaz opus artificis et manus aurificis. Hyacinthus et purpura in

diuumentum eorum opera artificum uniuersa hec. dñs autem deus uerus est ipse deus uiuus et rex sempiternus. Ab indignatione eius commouebitur terra et non sustinebunt gentes comminationem eius. Dicite eis dii qui celos et terram non fecerunt pereant de terra et de his que sub celo sunt. Qui fecit terram in fortitudine sua. parauit orbem in sapientia sua. et prudentia sua extendit celos. Ad uocem eius dat multitudinem aquarum in celo. et eleuat nebulas ab extremitatibus terre. fulgura in pluuiam fecit et eduxit uentum de thesauris suis. Insipiens factus est omnis homo a scientia sua. confusus est omnis artifex in sculptili. quia falsum est conflatum eius et non est spiritus in eis. Vana sunt et opus risu dignum. in tempore uisitationis sue peribunt. Non est his similis pars iacob. Qui enim formauit omnia ipse est et israhel uirga hereditatis eius. dñs exercituum nomen est illi. Congrega de terra confusionem tuam que habitas in obsidione. quia hec dicit dñs. Ecce ego longe proiciam habitatores terre in hac uice et tribulabo eos ut inueniant. Ve mihi super contritione mea. pessima plaga mea. Ego autem dixi. Plane hec infirmitas mea est et portabo illam. Tabernaculum meum uastatum est. omnes funiculi mei dirupti sunt. filii mei exierunt a me et non subsistunt. Non est qui extendat ultra tentorium meum et erigat pelles meas. quia stulte egerunt pastores et dñm non requisierunt. Propterea non intellexerunt et omne pecus eorum dispersum est. Vox auditionis ecce uenit et com

motio magna de tra aquilonis ut
ponat ciuitates iuda solitudinē
hitacliu draconū. Scio dñe q̄ nō
est uōis uia eius nec uri ē uo am
bulet & dirigat gressus suos. Cor
pe me dñe uerūtū in iudicio & nō
in furore tuo. ne forte ad nichilum
redigas me. Effunde indignationē
tuā sup gēs que nō cognouerūt te & sup
pmicias q̄ nōiī tuū nō inuocauerūt.
q̄ comederunt iacob & deuorauerūt
eū & consumpserūt eū & desert eius
dissipauerunt.

XI

Verbū q̄d factū ē ad hieremiam a
dño dicens. Audite uba pac
huius & loquimini ad uros iuda &
hitatores hrlim. Et dices ad eos. H
dicit dñs ds isrl. Maledictus uir
qui nō audierit uba pactis huius. q̄d p
cepi patribus uris. in die qua eduxi e
os de tra egypti de fornace ferrea
dicens. Audite uocem meā & facite
ōia q̄ precipio uobis & eritis mihi in pplm
& ego ero uob in dm. ut suscitem
iuramentū q̄d iurau patribus uris dare
eis tram fluentē lacte et
melle sicut ē dies hec. Et respondi & ai
dixi. Amē dñe. Et dixit dñs ad me.
Proclama oīa uba hec in ciuitatib
uris iuda & foris hrlim dicens. Au
dite uba pactis huius & facite illa. q̄
protestans contestatus sum patres uros.
in die qua eduxi eos de tra egypti
usq; ad diem hanc. mane consurgēs
contestans dicens. Audite uocem
meā. Et nō audierūt nec inclinauerūt
aurē suam. sed abierunt unusquisq;
in prauitate cordis sui mali & indu
xi sup eos oīa uba pactis huius q̄d p
cepi ut facerent & nō fecerunt. Et dixit
dñs ad me. Inuenta ē coniuratio
in uris iuda & in hitatoribus hrlim.
Reuersi sunt ad iniquitates patrū
suorū priores. qui nolūt audire uba
mea. Ipsi q̄ abierunt post deos alie
nos. ut seruirent eis. Irritū fecerūt
domus isrl & domus iuda pactū meū. q̄d
pepigi cū patribus eorū. Quāobrem. H
dicit dñs. Ecce ego inducam sup eos
mala de quibus exire nō poterunt & cla
mabūt ad me & nō exaudiam eos. Ibūt
ciuitates iuda & hitatores hrlim. et
clamabūt ad eos quibus libant. & nō
saluabūt eos in tempore afflictionis eo
rum. Secūm numerum ciuitatū
tuarū erant dii tui iuda. & secūm nu
merū uiarū hrlim posuisti aras confu
sionis aras ad libandū baalim. Tu
q̄ noli orare p pplo hoc & ne assumas
p eis laudem & orōnem. q̄ nō exaudiā
in tpe clamoris eorū ad me in tpe
afflictionis eorū. Quid ē q̄d dile
ctus mis in domo mea fecit scelera
multa. Numquid carnes sācte auferent
a te malicias tuas. in quibus gloriata
es. Oliuam uberē pulchram fructu
ferā. speciosam uocauit dñs nomen
tuū. Ad uocē loquele grandis exarsit
ignis in ea & combusta sūt frutices
ea eius. Et dñs exercituū qui plan
tauit te locutus ē sup te malū. p mal
dom isrl & dom iuda. q̄ fecerunt si
bi ad irritandū me libantes baalim.
Tu aūt dñe demonstrasti mihi & cogno
ui. tu ostendisti mihi studia eorū. Et ego
q̄si agnus mansuet qui portatur

ad uictimā. ꝛ ñ cognouu. ep̄ ſi⁹ me cogi
tauerunt consilia. ſtrauamus lignū
in panē ei⁹ ꝛ eradamus eū de tra uiuē
tium. ꝛ nom̄ eius ñ memoretur amplius.
Tu aūt dñe sabaoth qui uidicas iuste.
ꝛ probas renes ꝛ corda. uideam ultio
nem tuā ex eis. Tibi enī reuelaui cau
sam meā. Propterea hec dicit dñs ad ui
ros anathoth. qui querunt aiam tuā
ꝛ dicent. Non prophetabis in nomine dñi
ꝛ ñ morieris in manibus nr̄is. Propterea
dicit dñs exercituū. Ecce ego uisitabo
sup̄ eos. Iuuenes morientur in gladio.
filii eor̄ ꝛ filie eor̄ morientur in fa
me. ꝛ reliquie ñ erunt ex eis. Inducā
enī malū sup̄ uiros anathoth. annū
uisitationis eorum.

XII

Iustus quidē es dñe si disputem
tecū. Uerumtamen iudicia loquar ad te. Quare
uia impiorum prosperatur. Bene ē omnib⁹
qui preuaricantur ꝛ inique agunt. Plantasti
eos ꝛ radicem miserunt. proficiunt
ꝛ faciunt fructū. Prope es tu ori eor̄ ꝛ longe a renibus eor̄. Et tu dñe noſti me.
uidisti me ꝛ probasti cor meū tecū. Congrega eos quasi gregē ad uictimā.
ꝛ sanctifica eos in die occisionis. Usquequo
lugebit terra. herba omnis regionis
siccabitur. Propter malitiam habitantiū
in ea. consumptus ē aial ꝛ uolucres.
quoniam dixerunt. Non uidebit nouissima
nr̄a. Si cum pedibus currentes laborasti. quō
poterit contendere cum equis.
Cum aūt in terra pacis securus fueris.
quid facies in superbia iordanis. Nam
ꝛ fratres tui ꝛ domus patris tui. Nam ipsi
pugnauerunt aduersus te. ꝛ clamauerunt
post te plena uoce. Ne credas eis cū
locuti fuerint bona. Reliqui domum
meā. dimisi hereditatē meā. dedi dilectam aiam meā in manu inimicor̄
eius. Facta ē mihi hereditas mea. ēt leo in silua. dedit contra me uocē. ideo odiui eā.
Numquid auis discolor hereditas mea
mihi. Numquid aues undique sup̄ eā.
Uenite congregamini omnes bestie terre. ue
nite ad deuorandū. Pastores multi de
molu sunt uineā meā. conculcauerunt par
tem meā. dederunt portionē meā desiderabilem in desertū solitudinis. posuerunt eā in dissipationē luctus sū
me. Desolatione desolata est omnis ter
ra. ep̄ nullus ē qui recogitet corde.
Sup̄ omnes uias deserti uenerunt omnes
uastatores. ep̄ gladius dñi deuorabit
ab extremo terre usq; ad extremū eius.
Non ē pax uniuersę carni. Seminauerunt
triticū. ꝛ spinas messuerunt.
hereditatē accepunt. ꝛ non eis pro
Confundemini a fructibus uestris. p̄
uram furoris dñi. Hec dicit dñs
aduersum omnes uicinos meos pessimos
qui tangunt hereditatē quā diui
sit populo meo israel. Ecce ego euellā
eos de terra sua. ꝛ domum iuda euellā
de medio eor̄. Cumq; euulsero eos.
reuertar ꝛ miserebor eor̄. ꝛ reducam
eos. unumquemq; ad hereditatē suā ꝛ unumquemq; in terram suā. Et erit si eruditi diligenter
uias populi mei. ut iurent in nomine
meo. uiuit dñs. sicut docuerunt
populum meum iurare in baal. edificabuntur in medio populi mei. Quod si non
audierint. euellā gentē illā euulsione ꝛ perditione ait dñs.

XIII

Hec dicit dñs ad me. Vade ꝛ pos

side ẽ lumbare luneũ ꝛ pones illud
sꝰ lumbos tuos. ꝛ in aquam ñ inferes
illud. Et posseđi lumbare iuxꝰ ũbum
dñi ꝛ posui circa lumbos meos. Factus
est sermo dñi sđo ad me dicens. Tolle
lumbare qđ̃ possedisti. qđ̃ ẽ circa lũ
bos tuos ꝛ surgens vade ad eufraten
ꝛ absconde illud ibi in foramine petre
et abiit ꝛ abscondit illud in eufraten
sicut preceperat ñ dñs. Et factũ ẽ post
dies plurimos. dixit dñs ad me. Sur
ge vade ad eufraten ꝛ tolle inde
lumbare qđ̃ precepi tibi ut absconderes
illud ibi. Et abiit ad eufraten ꝛ fodi
vultꝫ lumbare de loco ubi absconde
ram illud. Et ecce cõputruerat lum
bare ita ut nullo modo aptũ esset
fuit ẽ ibit dñi ad me dicens. Hec
dicit dñs. Sic putrescere faciam su
perbiam iudę ꝛ superbiam ierusalem multã.
populum istum pessimũ qui nolunt audi
re verba mea ꝛ ambulant in pravi
tate cordis sui. abierunt post deos
alienos ut seruirent eis ꝛ adorarent
eos. ꝛ erunt sicut lumbare istud.
qđ̃ nullo modo aptũ ẽ. Sicut enim
adhęret lumbare ad lumbos uiri
sic adglutinaui ñ mihi domũ israhel.
dicit dñs domũ iuda dicit dñs. ut sint
ñ mihi in populũ ꝛ in nomen ꝛ in laudem ꝛ in
gloriam. ꝛ ñ audierunt. Dices ergo ad eos
sermonem istum. Hec dicit dñs deus israhel.
Omnis lagunca implebitur vino. Et
dicent ad te. Nũquid ignoramus quia omnis lagun
cula implebitur vino.

dispergam eos uirum a fratre suo ꝛ patres
ꝛ filios pariter ait dñs. Non parcam
ꝛ non concedam neq; misereor. ut non
dispdam eos. Audite ꝛ auribus percipite
nolite elevari. quia dñs locutus est.
Date dño deo uro gloriam antequam con
tenebrescat ꝛ antequam offendant pedes
uri ad montes caliginosos. Expectabitis lucem ꝛ ponet eam in um
bram mortis. ꝛ in caliginem. Qđ̃ si
non audieritis in abscondito plorabit
anima mea a facie superbie. Plorans
plorabit ꝛ deducet oculus mus lacri
mam. quia captus est grex dñi. Dic regi
ꝛ dñatrici. Humiliamini. sedete quia
descendit de capite uri corona gloriæ
uræ. Civitates austri clause sunt.
ꝛ non est qui aperiat. Translata est omnis
iudea. translatione perfecta. Levate
oculos uros ꝛ videte qui ueniunt
ab aquilone. Ubi est grex qui da
tus est tibi. pecus inclitum tuum. Quid
dices. cũ visitabunt te. Tu enim do
cuisti eos adversus te ꝛ erudisti in ca
put tuum. Numquid non dolores apprehenderunt te. sicut mulierem parturi
entem. Qđ̃ si dixeris in corde tuo quare
venerunt mihi hec. propter multitudinem
iniquitatis tue revelata sunt verenda
tua. pollute sunt plante tue. Si
mutare potest ethiops pellem suam.
aut pardus varietates suas. ꝛ vos
poteritis benefacere cui didicistis
malum. Et dissipabo eos. sicut stipu
la que a vento rapitur in deser
to. Hec sors tua. pars mensure
tue a me dicit dñs. quia oblita es
mei. ꝛ confisa es in mendacio. Non

ꝛ ego nudauꝭ femora tua cõꝫ
facidem tuam. ꝛ apparuit ignomi
nia tua adultera tua. ꝛ hinnitꝰ tuus.
scelus fornicationis tue. sup colles
in agro uidi abhominationes tuas. ve tibi ierl̃m nõ mundaberis post
me. vsq; quo adhuc.

CAPUT XIII

Verbũ dñi qđ factũ ẽ ad ieremiam a dño de sermonibꝫ
fiducialis. Iuxta uidea. ꝛ ponte eius
corruerunt ꝛ obscurate sunt in tri
bulatione. ꝛ clamor ierl̃m ascendit. Maiores
miserunt minores suos ad aquã
uenerunt ad hauriendũ. nõ inuenerunt aquã. reportauerunt uasa sua
uacua. Confusi sunt ꝛ afflicti. eo
operuerunt capita sua pp̃ re ual
licate. qm̃ non uenit pluuia in tra.
Confusi fẽ agricole operuerunt capita sua. Nam ꝛ cerua in agro peperit
ꝛ reliquit. qm̃ non erat herba. ꝛ onagri
steterunt in rupibꝫ. traxerunt uen
tum sicut dracones. defecerunt oculi
eorꝫ. qm̃ non erat herba. Si iniquitates nre responderint nobis dñe fac
pp̃ nom̃ tuum. quia multe sunt auersiones nre. tibi peccauimꝰ expectatio israel.
saluator eius in tpe tribulationis.
Quare quasi colonus futurꝰ es in tra.
ꝛ quasi uiator declinans ad manendũ.
Quare futurꝰ es uelut uir uagus.
ut fortis qui non pot saluare. tu aũ
in nobis es dñe. ꝛ nomen tuum sup nos
inuocatum ẽ. ne derelinquas nos. Hec
dicit dñs pplo huic qui dilexit mouere
pedes suos. ꝛ non quieuit. ꝛ dño non placent. nunc recordabit iniquitatum
eorꝫ. ꝛ ulciscetur peccata eorꝫ. Dixit dñs
ad me. noli orare pro pplo isto in bo
num. Cum ieiunauerint non exaudiã
preces eorꝫ. ꝛ si obtulerint holocaustũ
mata ꝛ uictimas non suscipiam eos
quia gladio ꝛ fame ꝛ peste ego consumã eos. Et dixi. a. a. a. dñe ds. ecce
dicunt eis. non uidebitis gladium.
ꝛ fames non erit in uobis. sed pacem ueram
dabit uobis in loco isto. Et dixit dñs
ad me. falso pphetant nomine meo. non misi eos ꝛ non precepi eis.
nec locutꝰ sum ad eos. Visionem mendacem ꝛ diuinationem fiduciariam.
ꝛ seductionem cordis sui pphant uobis.
Ideo hec dicit dñs de pphis qui pphetant in nõe meo quos ego non
misi dicentes. gladius ꝛ fames non
erit in tra hac. In gladio ꝛ fame cõsumentur pphe illi. ꝛ pp̃ quibꝫ pphetant eorum populus in uiis ierl̃m pre
fame ꝛ gladio. ꝛ non erit qui sepeliat
eos. ipsi uxores eorꝫ. filii ꝛ filie eorꝫ
ꝛ effundam sup eos malũ suum. Et dices
ad eos uerbum istud. Deducant oculi mei
lacrimã p noctem ꝛ diem. ꝛ non taceãt
quia contritione magna contrita est
uirgo filia pp̃li mei. plaga pessima
uehementer. Si egressus fuero ad agrum.
ecce occisi gladio. ꝛ si introiero ciuitatem. ecce attenuati fame. quia
ꝛ sacerdos abierunt in tram quam ignorabant. Numquid proiciens abiciens
iudam. aut tedio abhominata
anima tua. Quare percussisti nos. cui
non sanitas. Expectauimus
pacem ꝛ non est bonum. ꝛ tps curationis ꝛ
ecce turbatio. Cognouimus dñe impietates nras. iniquitates patrum

mōy. qr pcessuū t. de nos des in
obybrium ꝑ nomī tuū. nec fames
nobis ꝛrumeliam. Solui gle tue re
cordare. ne irruī faceas tēdus mi
nobcum. Lunquid ē in fulpribz
gentiū. qui pluant aut celi possint
dare ymbres. Nonne tu es dns dns
nr̄ qē expectauim. Tu eni fecisti oīa

Cē dixit dns ad
me. Si steterit moyses ⁊ samuel
coram me. nō est aīa mea ad plm tibi.
Ejce illos a facie mea. ⁊ egrediantur.
Qd si dixerit ad te quo egrediem. dices
ad eos. Hec dicit dns. Qui ad mortē
ad mortē ⁊ qui ad gladiū ad gladiū.
⁊ qui ad famem ad famē ⁊ qui ad cap
tiuitatē ad captiuitatē. Et visitabo sp
eos ꝙnor. spercit dicit dns. gladiū
ad occisionem ⁊ canes ad lacerandū.
⁊ volatilia celi ⁊ bestias tre ad deuo
randū ⁊ dissipandū. Et dabo eos in
fabulā omnibus regnis tre ꝓ ma
nasses filiū ezechie regis iuda. sup
oīb; q̄ fecit in ierlm. Quis enī mi
serebitur tui ierlm. Aut quis con
stabitur p te. Aut quis ibit ad ro
gandū ꝙ pace tua. Tu reliquisti me
dicit dns. retrorsum abiisti. Et extendā
manū meā sp te ⁊ interficiam te. Labo
raui rogans ⁊ dispgam eos ucnilla
bro in portis tre. Interfecit ⁊ perdidit ꝓplm
meū. ⁊ tñ a uiis suis nō sunt reuisi. Mul
tiplicate sunt in mihi due eius. Sic hare
nām mariti. Iudicii eis sic manē ado
lescentis. ualidoꝝ meridie. mulier
cuiusdā repente irruem. Infirma
ta est que peperit septē defecit aīa ei.
Occidit ei sol cum adhuc esset dies.

confusa ⁊ erubuit. ⁊ residuos eoꝝ in
gladiū dabo in conspectu inimicoꝝ eoꝝ.
ait dns. Ve mihi mr̄ mea quare ge
nuisti me. uirū rixe. uirū discordie in
uniuersa terra. Non feneraui. nec fene
rauit mihi quisquā. Omnes maledicunt mi
hi dns. Si nō reliquie tue in bonū
si non occurrerunt ⁊ in tpe afflictionis ⁊ in
tpe tribulationis ad te inimicū. Numquid fœderabitur ferrū ferro ab
aquilone ⁊ es. Diuitias tuas ⁊ thesau
ros tuos in direptionē dabo gratis.
in omnibz peccatis tuis. ⁊ in oīb; terminis
tuis. Et adducā inimicos tuos de terra
quā nescis. quoniā ignis succensus ē in fu
rore meo. ⁊ super uos ardebit. Tu scis do
mine recordare mei. ⁊ uisita me. ⁊ ultiscere me
ab his qui persequuntur me. Noli in
patiā tua suscipere me. scito quoniā sustu
lui p te obybriū. Inuenti sunt sermo
nes tui. ⁊ comedi eos. Et factus est mihi
tuus in gaudiū ⁊ in letitiā cordis mei.
quia inuocatus ē nomen tuū sup me dñe deꝰ
exercituū. Non sedi in concilio ludentium
⁊ glatus sui. A facie manus tue solus se
debam. quia comminatione repleuisti me. Quare
factus ē dolor meus perpetuus. ⁊ plaga mea
desperabilis. Renuit curari. facta ē mihi q̄
mendacium aquas infidelis. quibus non
dicit dns. Si conuerteris. conuertā te.
⁊ ante faciem meā stabis. Et si separaueris pre
tiosum a uili. quasi os meum eris. Conuer
tentur ipsi ad te. tu autem ad eos.
⁊ dabo te populo huic in murum ereum fir
tem. Et bellabunt ad te. ⁊ non preua
lebunt. quia ego tecum sum ut saluem te. ⁊ eru
am dicit dns. Et liberabo te de ma
nu pessimoꝝ. ⁊ redimam te de ma

nu fortunum.

XVI

Et factū ē ūbum dñi ad me dicēs: Non accipias uxorē t nō erunt tibi filii t filie in loco isto. Quia hec dicit dñs sup filios t sup filias que generantur in loco isto t sup matres eorū q genuerē eos t sup patres eorū de quorū stirpe nati sūt in terra hac. Mortibus egri tanctū morientur nō plangentur nō sepelientur. In sterquilinū sup faciem terre erunt t gladio t fame consumentur t erunt cadauera eorū in escam uolatilibus celi t bestiis terre. Hec enī dicit dñs. Non ingredieris domū ululatus nec uadas ad plangendū nec consolaberis eos. quia abstuli pacē meā a populo isto dicit dñs. misericordiam t miserationes. t morientur grandes t parui in terra ista. non sepelientur nec plangentur t nō se incident nec caluitiū fiet p eis. Nō frangent eis lugentibus panem ad consolandū sup mortuo t nō dabunt eis potū caluus ad consolandū sup patre t matre. Et domū conuiuii non ingredieris ut sedeas cū eis t comedas t bibas. Quia hec dicit dñs exercituū ds israh. Ecce ego auferam de loco isto in oculis uestris. t in diebus uestris uocē gaudii t uocē letitie. uocē sponsi et uocē sponse. Et cum annunciaueris populo huic omnia uba hec t dixerint ad te quare locutus ē dñs sup nos omne malum grande istud. q iniquitas nra. aut q̄ peccatū nr̄m q̄d peccauimus dño deo nro. dices ad eos. Quia dereliquerunt patres uri me ait dñs. t abierunt post deos alienos t seruierunt eis t adorauerunt eos. t me dereliquerūt t legē meā nō custodierunt. Et tu nos peius operati estis q̄m patres uri. Ecce enim ambulat unusquisq; post prauitatem cordis sui mali. ut me nō audiat. Et eiciam uos de terra hac in terram q ignoratis uos t patres uri. t seruietis ibi dīs alienis die ac nocte. qui nō dabunt uob requiē. Propterea ecce dies uenient dicit dñs. t non dicetur ultra ut uiuat dñs qui eduxit filios isr de terra egypti. Sed ut uiuat dñs. qui eduxit filios isr de terra aquilonis t de cunctis terris ad quas eieci eos. t reducam eos in terram suam q̄m dedi patribus eorū. Ecce ego mittam piscatores multos dicit dñs. t piscabuntur eos. Et post hec mittam eis multos uenatores t uenabuntur eos de omni monte t de omni colle t de cauernis petrar. et de foraminibus meis super oculos uestros. non sunt absconditi a facie mea. t nō sunt occulta iniquitates eorū ab oculis meis. Et reddam primū duplices iniquitates t peccata eorū. eo quod contaminauerint terram meā in morticinis idolorū suorū t abhominationibus suis impleuerint hereditatē meā. Dñe fortitudo mea t robur meū t refugium meū in die tribulationis. Ad te gentes uenient ab extremis terre t dicent. Uere mendacium possederunt patres nri uanitatē q̄ eis nō prodest homo quidē faciet sibi deos t ipsi nō sunt dii. Propterea ecce ego ostendam eis per uicem hanc ostendā eis manū meā t potentiam meā. t scient q nomen michi dñs.

XVII

Peccatum iuda scriptū est stilo ferreo in ungue adā-

manentino. erauerũ ſĩ latitudinẽ cor
dis eor. & in cornibz ante eor. Cũ re
cedant filiũ filiũ eor atq; filiaz. tuz
eor. ligno uiuo. q; fronderunt in montibz
excelſis. ſacrificantes in agro. fortitu
dinem tuam & opes tuas thesauros tuos
in direptionẽ dabo. excelſa tua ꝓ pec
cata in uniuſis finibz tuis. Et relinq;
ris sola ab hereditate tua q̃m dedi ti
bi seruire te faciam inimicis tuis in ter
ra q̃m ignoras. q̃m ignis succendit
in furore meo. ultq; mecũ ardebit.
Hec dicit dñs. Maledict̃ homo qui co
fidit in hoĩe & ponit carnẽ brachiũ
ſuũ. & a dño recedit cor ei. Et erit q̃si
myrice in deserto. & nõ uidebit cũ uene
rit bonũ. ſz habitabit in siccitate in de
serto. in terram ſalſuginis & inhabitabilẽ.
Benedict̃ uir qui confidit in dño. & erit
dñs fiducia eius. Et erit q̃si lignũ
ꝙ transplãtatur ſ̃ aquas. q̃d ad
humorẽ mittit radices ſuas. & nõ timeb
it cum uenerit estus. Et erit folium
eius uiride. & in tẽpe siccitatis nõ erit
sollicitũ. nec aliquid desinet facere fru
ctum. Pravũ e cor hominũ & inscruta
bile. quis cognoscet illud. Ego dñs
scrutans cor. & probans renes. qui do
nem uniuscuiq; uiã suam & uxt fructũ adi
uentionũ ſuaz. Perdix fouit que nõ
peperit. fecit diuitias & nõ in iudicio.
In dimidio dierũ suoz derelinquet e
as. & in nouissimo suo erit insipiens.
Solium glie altitudinis a principio. lo
cus sanctificationis nr̃e. expectatio isr̃. Om
nes q̃m te derelinquunt confundent̃.
recedentes a te in terra scribentur. q̃m
dereliquerũt uenam aquaz uiuentiũ
dñm. Sana me dñe & sanabor. saluũ
me fac & salvus ero. q̃m laus mea tu
es. Ecce ipi dicunt ad me. Vbi e uer
bum dñi. Veniat. Et ego nõ sum tur
batus te pastorẽ sequens. & die hois
nõ desideraui tu scis. Quod egressum e de
labijs meis. rectũ in conspectu tuo fu
it. Non sis mihi in terrorem. tu spes mea
tu in die afflictionis. Confundant̃
qui persecuntur me. & nõ confundar
ego. Paueant illi. & nõ paueã ego. In
duc sup eos diem afflictionis. & duplici
contritione contere eos. Hec dicit
dñs ad me. Vade & sta in porta filioz
pp̃li p q̃m ingrediunt reges iude. & egrediunt. & in
cunctis portis hrlm. & dices ad eos. Au
dite verbum dñi reges iude. & omnis
iudea. cunctiq; habitatores hrlm. qui
ingredimini p portas has. Hec dicit
dñs. Custodite animas uras. & nolite
portare pondus in die sabbati. nec infe
rre p portas hrlm & nolite efferre onus
de domibz uris in die sabbati. & omne
opus nõ facietis. Sanctificate diem sab
bati. sicut preceperam patribz uris. Et nõ
audierunt nec inclinauerunt aurem
suam. ſz induraũt ceruicem suam ne
audirent me. & ne acciperent disci
plinam. Et erit si audieritis me dicit
dñs ut nõ inferatis onus p portas ciui
tatis huius in die sabbati. & si sanctifica ve
ritis diem sabbati. ne faciatis in eo opus
ingredientur p portas ciuitatis hr̃
reges & principes sedentes sup solium
dd. & ascendentes in curribz & equis
ipi & principes eor. uiri iuda & habita
tores hrlm. & habitabitur ciuitas hec in
sempiternũ. Et venient de ciuitatibz

nuda. ⁊ de turturu uelim. ⁊ de ira ben
tamun. ⁊ de tempestubꝫ. ⁊ de monti
bus. ⁊ ab aultro portantes holocau
stum ⁊ mutuinam ⁊ sacrificiū ⁊ thus.
⁊ inferent oblationē in domū dñi.
Si aūt nō audieritis me ut sāctifice
tis diem sabbi. ⁊ ne portetis onus ⁊ ne
inferatis p portas urbiū in die sab
bati. succendam ignē in portis eī.
⁊ deuorabit domos urbiū. ⁊ nō extin
guet. Hec dicit dñs. Vade ⁊ descende in domū figuli. ⁊ ibi audies uba mea. Et descendi in
domū figuli. ⁊ ecce ipe faciebat opꝰ
sup rotam. ⁊ dissipatum ē uas qđ ip
se fabricabat e luto manibꝫ suis. Con
uersusꝫ fecit illud uas alterum. sic
ꝓ placuerat in oculis eius ut faceret.
Et factum ē uba dñi ad me dicens. Si
quid sicut figulus iste ꝑ potō facere
uob domus isti aut dñs. Ecce sicut
lutum in manu figuli. sic uos in ma
nu mea domꝰ isti. Repente loquar
ad gentē ⁊ ad regnū ut eradicem ⁊ destruā ⁊ disperdam illud.
Si ꝓuertat gens illa a malo suo
qđ locutus sum ad eam. agā ⁊ ego pñiam ꝫ malo qđ cogitaui ut
facerem ei. Subito loquar de gente
⁊ regno. ut edificem ⁊ plantē illud.
Si fecerit malū in oculis meis. ut nō
audiat uocē meā. pñiam agā ꝫ bo
no qđ locutus sū ut faciem ei. Nunc
ergo dic uiro iude ⁊ habitatoribꝰ urbiū dicēs.
Hec dicit dñs. Ecce ego fingo contra
uos malū. ⁊ cogito contra uos cogita
tionē. Reuertatur unusquisq; a uia sua
mala ⁊ dirigite uias uras ⁊ studia
ura. Qui dixerunt. Desperauimꝰ. post
cogitationes enī uras ibimꝰ ⁊ unusquisq; ꝓuitate cordis sui mala faciemus.
Ideo hec dicit dñs. Interrogate gs. Si
audiuit talia horribilia. que fecit
nimis uirgo israhel. Numquid deficiet
de petra agri niue libani. aut euellunt
fiunt aque eius pendentes frigide ⁊ de
fluentes. Quia oblitꝰ ē mei ꝓpls uis.
sublimi libantes ⁊ impingentes in
uis suis. in semitis seculi. ut ambulent
per eas in trite si non. ut fiat
terra eoꝝ in desolationē ⁊ in sibilum
sempiternū. Omnis qui pteriet per
eam. obstupescet ⁊ mouebit capite
suo. Sicut uentilabrum dispergam
os eorum in cōspectu inimici. dorsum ⁊ nō faciem
ostendam eis in die perditionis eoꝝ.
Et dixerunt. Venite ⁊ cogitemus contra
Hieremiam cogitationes. Non enī pe
ribit lex a sacerdote. nec consilium a sa
piente nec sermo a ꝓpha. Venite ⁊
percutiamꝰ eū lingua. ⁊ nō intendamꝰ
ad uniuersos sermones eius. Attende
dñe ad me ⁊ audi uocē aduersariorꝫ
meorꝫ. Numquid redditur pro bono
malū. qꝫ foderunt foueam aīe mee.
Recordare qđ steterim in conspectu
tuo ut loquerer pro eis bonū. ⁊ auer
tem indignationē tuā ab eis. Pro
ea da filios eoꝝ in fame. ⁊ deduc eos
in manu gladii. fiant uxores eoꝝ
absq; liberis ⁊ uidue ⁊ uiri eaꝝ mo
riantur morte. Iuuenes eoꝝ con
fodiantur gladio in pelo. audiat
clamor de domibꝰ eoꝝ. Adducas e
nim sup eos latronē repente. qꝫ fo

derunt foueam ut caperent me. et laqueos absconderunt pedibz meis. Tu aũ dñe nosti omne consiliũ eorũ ad mortẽ me. Ne propitieris iniquitati eorũ et peccũ eorum a facie tua fiat deleatur. Fiant corruentes in conspectu tuo. in tpe furoris tui abstrahe eos. XVIII

Hec dicit dñs. Vade et accipe lagunculam figuli testeam a senioribz pp̃l et a senioribz sacerdotũ. et egredere ad uallem filii ennon q̃ est iuxta introitũ portę testilis. et predicabis ibi uba que ego loquar ad te et dices. Audite uba dñi reges iuda et habitatores hrlm. Hec dicit dñs exercituũ ds hrl. Ecce ego inducam afflictionẽ sup̃ locũ istum. ita ut omnis qui audierit illã tinniant aures eius. eo q̃d dereliquerint me et alienũ fecerint locũ istũ et libauerint in eo dũs alienis. quos nescierunt ipsi et pres eorũ et reges iuda. et repleuerit locũ istũ sanguine innocentiũ. Et edificauerũt excelsa baalim ad comburendos filios suos igni in holocaustũ baalim. quę nõ precepi. nec locutus sum. nec ascendit in cor meũ. Propea ecce dies uenient dicit dñs. et non uocabitur locus iste ampli thophreth et uallis filii ennõ. sed uallis occisionis. Et dissipabo consiliũ iude et hrlm in loco isto. et subuertam eos gladio in conspectu inimicorũ suorũ. et in manu querentiũ animã eorum. Et dabo cadauera eorũ escam uolatilibz celi et bestiis terre. et ponã ciuitatem hanc in stuporẽ et in sibilum. Omnis qui pretereat per eam obstupescet et sibilabit sup̃ uniuersa plaga eius. Et edabo eos carnibz filiorũ suorũ et carnibz filiarũ suarũ. et unusquisq; carnem amici sui comedet in obsidione et in angustia. in qua concludent eos inimici eorũ et qui querunt animas eorũ. Et conteres lagunculam in oculis uirorũ qui ibunt tecũ. et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ. Sic conteram populum istum et ciuitatem istam. sicut conteritur uas figuli q̃d non possit ultra instaurari. Et in thophreth sepelient. eo q̃d non sit alius locus ad sepeliendũ. Sic faciam loco huic ait dñs. et habitatoribz eius. ut ponam ciuitatem istã sicut thophreth. Et erunt domus urbis. et domus regũ iuda sicut locus thophreth inmunde omnes domus in quarũ domatibz sacrificauerunt omni militie celi. et libauerunt libamina dis alienis. Venit aũt hieremias de thophreth quo miserat eũ dñs ad prophetandũ. et stetit in atrio domus dñi et dixit ad omnem populum. Hec dicit dñs exercituũ dis hrl. Ecce ego inducã sup̃ ciuitatem hanc. et sup̃ omnes urbes eius uniuersa mala q̃ locutus sum aduersus eam. q̃m indurauerunt cervicem suã. ut non audirent sermones meos. XX

Et audiuit phassur filius emmer sacerdos. qui constitutus erat princeps in domo dñi hieremiã prophetam sermones istos. et percussit phassur hieremiam prophetam. et misit eũ in nerium q̃d erat in porta beniamin superiori in domo. Cumq; illuxisset mane eduxit phassur hieremiã de nerio.

et dixit ad eū ieremias. sicut locu
tus est dñs nomen tuū. sic pauo
rem undiq;. Quia hec dicit dñs. Ec
ce ego dabo te in pauorē tibi et om̄ib;
amicis tuis. et cadent gladio inimi
corū suorū. et oculi tui uidebūt. Et
omnē iudam dabo in manu regis
babylonis. et transferet eos in ba
bylonē. et percutiet eos gladio. Et da
bo uniuersam substantiam ciuitatis hui
us. et omnē laborē eius. et omnes pretio
sos thesauros regū iuda. dabo in manus inimicorū eorū. et diripient
eos. et tollent. et ducent in babylonem. Tu autē fabiur. et omnes habi
tatores domus tue ibunt in captiuitatē.
et in babylonē uenies. et ibi morieris.
ibiq; sepelieris tu. et omnes amici tui.
quibus prophetasti falsa. Seduxisti me
dñe. et seductus sum. fortior me fuis
ti. et uicisti. factus sum in derisum
tota die. omnes subsannabant me. quo
niam olim loquor. uociferabar. uastitatē clamabam. et factus
est mihi sermo dñi in opprobriū. et derisū
tota die. et dixi. non recordabor eius.
nec ponam ultra in nomine illius. Et fac
tus est in corde meo quasi ignis exurens.
claususq; in ossibus meis. et defeci
ferre sustinens. audiui enim contu
meliam multorum. et terrorem in circuitu.
persequimini. et persequamur eum. ab om
nibus uiris qui erant pacifici mei. et cu
stodientes latus meum. si quo modo
decipiatur. et prevaleamus aduersus
eum. et consequamur ultionem ex eo. dñs
autem mecum est. sicut bellator fortis. Idcirco
qui persequuntur me cadent. et infir
mi erunt. Confundentur uehementer.
quia non intellexerunt opprobrium sempiternum
quod nunquam delebitur. Et tu dñe exer
cituum. probator iuste. qui uides renes et
cor. uideam quesso ultionem tuam ex eo
rum. tibi enim reuelaui causam meam. Can
tate dño. laudate dñm. quia eripuit animam
pauperis de manu malignorum. Maledicta dies
in qua natus sum. dies
in qua peperit me mater mea non sit benedicta. Maledictus uir qui annun
tiauit patri meo dicens. natus est tibi
puer masculus. et letificauit eum. Sit uir ille sicut ciuitates quas subuertit dñs. et non
penituit eum. audiat clamorem mane
et ululatum in tempore meridiano. qui
non me interfecit a uulua. ut fieret mihi
mater mea sepulchrum. et uulua eius
conceptus eius. Quare de uulua egres
sus sum ut uiderem laborem et dolorem.
et consumerentur in confusione dies
mei.

Verbum quod factum (XXI) est
est ad ieremiam a dño. cum mitte
ret ad eum rex sedechias malchiam filium el
chie. et sophoniam filium maasie sa
cerdotem dicens. Interroga pro nobis
dñm. quia nabuchodonosor rex babylo
nis pugnat aduersus nos. si forte
faciat dñs nobiscum secundum omnia mira
bilia sua. et recedat a nobis. Et dixit ie
remias ad eos. Sic dicetis sedechie
Hec dicit dñs deus israhel. Ecce ego con
tram uasa belli que in manibus uestris
sunt. et quibus uos pugnatis aduer
sum regem babylonis et chaldeos
qui obsident uos in circuitu murorum.
et congregabo ea in medio ciuitatis

huic debellabo ego uos in manu ex-
tenta & in brachio forti & in furore &
in indignatione & in ira grandi. & pu-
niam habitatores ciuitatis huius. Mo-
ries & bestie pestilentia magna morientur
& pcidet hec ait dñs. dabo sedechiā regē
iuda & seruos eius & plm eius & que
derelicta fuit in ciuitate hac a peste & gla-
dio & fame in manu nabuchodonosor
regis babylonis & in manu inimicor
eor & in manu querentiū animā eor. & per-
cutiet eos in ore gladii. & nō misebitur
eor nec parcet nec miserebitur. Et ad
plm hominē dices. Hec dicit dñs. Ecce
ego do coram uob uiā uite & uiā mor-
tis. Qui habitauerit in ciuitate hac morie-
tur gladio & fame & peste. Qui autē
egressus fuerit & transfugerit ad chaldeos
os qui obsident uos. uiuet & erit ei
anima sua & erit ei in spolium. posui enim faciem meam
sup ciuitatem hanc in malum & nō in bonum
ait dñs. In manu regis babylonis
dabitur & succendet eam igni & domū re-
gis iuda. Audite uerbū dñi domus dd. Hec
dicit dñs. Iudicate mane iudicium & e-
ruite uiū oppressū de manu calumpnian-
tis ne forte egrediatur sicut ignis indig-
natio mea & succendatur & nō sit qui
extinguat pp malitiā studior uror-
tre ego ad te habitatricē uallis solita.
ait pcipetuus aut dñs. qui dicitis
quis pcidet nos & quis ingredietur
domos nras & uisitabo sup uos iuxta
fructū studior uror. dicit dñs. Et succen-
dam ignem in saltu eius & deuo-
rabit omnia in circuitu eius. XXII
Hec dicit dñs. Descende in domū
regis iuda & loquere ibi uerbū
hoc & dices. Audi uerbū dñi rex iuda q
sedes sup solium dd. tu & serui tui & pp
tuus qui ingredimini p portas istas.
Hec dicit dñs. Facite iudicium & iusti-
tiam & liberate uiū oppressū de manu ca-
lumpniatoris. & aduenā & pupil-
lum & uiduam nolite contristare
nec opprimatis uiuque & sanguinē
innocentē ne effundatis in loco isto.
Si eis facientes fecerint uerbū istud.
ingredientur p portas domus huius re-
ges sedentes de genere dd sup thronū
eius & ascendentes curribus & equis
ipi & seruus & pplus eor. Qd si nō audie-
ritis uba hec. in memetipo iurauit di-
cit dñs. qm in solitudinem erit domus
hec. Quia hec dicit dñs sup domū re-
gis iuda. Galaad tu mihi caput libani.
si nō posuero te solitudinē ciuitates
inhabitabiles. & sanctificabo sup te interfi-
tem unusquisq & arma eius & succidentur ele-
cta cedris tuis & proicient in ignē.
& pertransibunt gentes multe p ciuitatē
hanc & dicet unusquisq proximo suo.
Quare fecit dñs sic ciuitati huic grā-
dī & respondebunt. eo qd dereliquerint
pactum dñi dei sui & adorauerint
deos alienos & seruierint eis.
Nolite flere mortuū. nec lugeatis
sup eū fletu. Plangite eū qui egre-
ditur qm nō reuertetur ultra nec uide-
bit terram natiuitatis sue. Quia hec
dicit dñs ad sellum filium iosie regis
iuda. qui regnauit p iosia patre suo.
Qui egressus de loco isto non re-
uertetur huc amplius. sed in loco ad q
transtulit eum ibi morietur & terrā istā
nō uidebit amplius. Ve qui edificat

domū in ultionē z cenaculā tua ē in uindicto. Amicū tuū oēs mei frustra. z in cedem qui ē reddet ei. Qui dicit edificabo ē domū latam. z cenacula spacioſa. qui aperit sibi fenestras z facit laqueata cedrina. pingitur cynopide. Nunquid regnabis quia confercis cedro? Pater tuus nunquid ē comedit z bibit z fecit iudicium z iustitiam tunc ei bene erat ei. Iudicauit causam pauperis z egeni. tunc bonū erat. Nunquid ē non in hoc ipso cognouit me dicit dñs? Tui uero oculi z cor ad auaritiam z ad sanguinem innocentē fundendū z ad calumpniā. z ad ultionē malū operis. Propterea hec dicit dñs ad ioachim filium iosie regem iuda. Non plangent eū ue fr̄e. z ue sorori. ē non plangent eū ue dñe. z ue inclite. Sepultura asini sepelietur putrefactus z proiectus extra portas urbis. Ascende libanū z clama. z in basan da uocē tuā. z clama ad transeuntes. quoniam contriti sunt oēs amatores tui. Locutus sum ad te in habundantia tua. Non audiam. Hec ē uia tua ab adolescentia tua. quia ē audisti uocē meam. Oēs pastores tuos pascet uentus. z amatores tui in captiuitatē ibunt. Et tunc confundens z erubescēs ab omni malitia tua. que sedes in libano. z nidificas in cedris. Quā congemuisti cum uenissent tibi dolores. Ci dolores parturientis? Viuo ego dicit dñs. quia si fuit iechonias filius ioachim regis iuda anulus in manu dextra mea. inde euellā eū. Et dabo te in manu quorū tu formidas faciem. z in manu nabuchodonosor regis babylonis. z in manu chaldeorū. Et mittam te z matrem tuā q genuit te in terram alienā. in qua nati ē estis. ibiq; morietur. In terram ad quā ipsi leuant animā suā ut reuertantur illuc ē reuertentur. Nunquid uas fictile aut confractū. aut ite rechonuas? Nunquid uas abiectū omnino ut quid ipsum ē et semen eius. z proiecti in terram quā non nouerunt? Terra terra. audi uerbum dñi. Hec dicit dñs. Scribe uirū iste sterilē. uirū qui in diebus suis ē prosperabitur. Nec enim erit de semine eius uir qui sedeat sup solium dauid. z potestatē habeat ultra in iuda.

CAP. XXII

Ue pastoribus qui dispergunt z dilacerant gregem pascue mee dicit dñs. Ideo hec dicit dñs deus israhel. ad pastores qui pascunt populum meum. Vos dispersistis gregem meum. eiecistis eos z non uisitastis eos. Ecce ego uisitabo sup uos malitiā studiorū uestrorū aut dñs. Et ego congregabo reliquias gregis mei de omnibus terris ad quas eiecero eos illuc z reuertam eos ad curas suas. z crescent z multiplicabuntur. Et suscitabo sup eos pastores. z pascent eos. Non formidabunt ultra z non pauebunt. z nullus quaretur ex numero dicit dñs. Ecce dies uenient aut dñs. z suscitabo dauid germen iustū. z regnabit rex z sapiens erit z faciet iudicium z iustitiam in terra. In diebus illis

saluabitur iuda. & habitabit con-
fidenter. & hoc e nomen qđ uocabunt
eum. dñs iustus noster. ecce dies
ueniunt dicit dñs. & uisitabo ad
uersus omnes circumcidentes
in circumcisione sua. Egyptum. & idumeam. & filios ammon. & moab. & omnes
in extremo tondentes comam habitantes in deserto. quoniam omnes gentes
habent. & omnis domus israel habet cor incircumcisum. & in corde suo. Et
factum est cum audisset ieremias uerba hanani prophete. que locutus est
coram populo in templo dicens. Hec dicit dñs. Sic conteram iugum nabuchodonosor regis babylonis. de cervicibus omnium gentium. intra duos annos
reportabo in locum istum omnia uasa domus dñi. que tulit nabuchodonosor
rex babylonis de templo dñi. & transtulit ea in babylonem. ait dñs. & ego
conteram iugum nabuchodonosor regis babylonis. & auferam illud de cervicibus omnium gentium. intra duos annos. & reportabo omnia uasa domus
dñi. que tulit nabuchodonosor rex babylonis de templo dñi. & transtulit ea
in babylonem. ait dñs. & ego conteram iugum nabuchodonosor regis babylonis. & auferam illud de cervicibus omnium gentium. intra duos annos
reportabo in locum istum omnia uasa domus dñi. que tulit nabuchodonosor
rex babylonis de templo dñi. & transtulit ea in babylonem. ait dñs. & ego

malle cōtrens pcm. Ipsa dr̄e ego
ad ꝓphas aīt dñs. qui furantur uba
mea unusquisq; a primo suo. Ecce ego
ad ꝓphas aīt dñs. qui assumunt lin
guas suas & aiunt dicit dñs. Ecce e
go ad ꝓphas somniantes ait dñs
aīt dñs. qui narrauerūt ea. & seduxe
runt ꝑplm meū in mendacio suo & in
miraculis suis. cū ego nō mīsissem eos
nec mandassem eis. qui nichil ꝓfuerūt
ꝑplī huic dicit dñs. Si ḡ interrogauerit
te ꝑplis iste uel ꝓpha aut sacerdos di
cens qd ē onus dñi. dices ad eos. Vo
quid uob onus & dimittam quippe uos
dicit dñs. Et ꝓpha & sacerdos & ꝑplis.
qui dixit onus dñi. uisitabo sup uirū
illum & sup domū ei. Hec dicetis unus
quisq; ad proximū suū & ad fratrem suū.
Quid respondit dñs. & quid locutus ē dñs.
& onus dñi ultra nō memorabitis ei⁹
onus erit unicuiq; sermo suus. Et ꝓ
uertistis uba dei uiuentis. dñi exercitu
um dei nr̄i. Hec dices ad ꝓphā. Quid
respondit tibi dñs. & quid locutus ē dñs.
Si aūt onus dñi dixeritis. ꝓpterea hec
dicit dñs. Quia dixistis sermonē istum
onus dñi. & misi ad uos dicens.
nolite dicere onus dñi. ꝓpterea ecce ego
tollam uos portans. & derelinquā uos.
& urbē quam dedi uob & patribus
uris a facie mea. & dabo uos in ob
probriū sempiternū. & in ignominiam
ētnam. quē nunquā obliuione dele

Ostendit ei ⁊ CAP. XXIIII. bra.
dñs. & ecce duo calathi pleni
ficis positi ante templū dñi. postq̄m
transtulit nabuchodonosor rex babylo
nis iechoniā filiū ioachim regem

uda. & ꝓcures & fabros & inclusos
de urlim. & adduxit eos in babylonē.
Calathus unus ficus bonas habebat
nimis. ut solent ficus ē ꝓmi tēpo.
& calathus unus ficus habebat malas ni
mis. que comedi nō possunt eo qd ēēnt
male. Et dixit dñs ad me. Quid tu vi
des ieremia. Et dixi. ficus. ficus bonas
bonas ualde. & malas malas ualde
que comedi nō possunt eo qd sint ma
le. Et factū ē uerbum dñi ad me dicens.
Hec dicit dñs ds israh. Sicut ficus
bonas sic cognoscam captiuitatem iu
dā. quam emisi de loco hoc ī
terram chaldeoꝝ in bonū. Et ponam
oculos meos sup eos ad placandum.
& reducam eos in terram hanc. Et edi
ficabo eos & nō destruam. & plantabo
eos & nō euellam. Et dabo eis cor ut
sciant me. q̄ ego sum dñs. & erunt
mihi in ꝑplm. & ego ero eis in dm. q̄a
convertentur ad me in toto corde suo. Et
sicut ficus pessime q̄ comedi nō pos
sunt eo qd sint male hec dicit dñs.
sic dabo sedechiam regem iuda et
principes eius. & reliquos de urlim qui
remanserunt in urbe hac. & qui habi
tant in terra egyptia. Et dabo eos in
uexationē & afflictionē cūctis regnis
terre in opprobriū & in parabolā. in
ꝓuerbiū. & in maledictionē in cūctis
locis ad quos ejecero eos. Et mittam in
eos gladiū. & famē. & pestem. donec
consumantur de terra quā dedi eis. & ꝑ
patribus eorum.

Verbū qd factū ē ad ieremiā de ⁊ CAP. XXV.
omni ꝓplo iude in anno quarto
ioachim filii iosie regis iuda. ipse ē

anno p̄mo nabuc̄ regis babylonis q̄
locutus e ihr̄emias ad omne
pplm iuda & ad uniuersos hitatores
ihr̄lm dicens. Anno decimo anno ioa
e filii amnon regis iuda uelq; ad di
em hanc ille c̄ triuus & tuetelim annis
fili ebri dñi ad me & locutus sum
ad uos de nocte consurgens & loquẽs
& audistis. Et misit dñs ad uos omẽs
seruos suos pphas consurgens dilu
culo mittens & audistis nec in
clinastis aures uras ut audiretis
cum dicerem reuertimini unusquisq; a uia
sua mala & pessimis cogitationib;
uris & habitabitis in tra quam dedit
dñs uob & pribz uris a seculo & usq; in
finem & nolite ire post deos alienos.
ut seruatis eis adoretisq; eos. nec
me ad iracundiã puocetis in opib;
manuũ uarz & affligam uos. Et
non audistis me dicit dñs. ut me ad
iracundiam puocaretis in opib;
manuũ uarz in malũ uris. Pro
ea hec dicit dñs exercituũ. Eo q̄d non
audistis uba mea. ecce ego mittam
& assumã uniuersas cognationes a
quilone ait dñs & nabuc̄ regẽ ba
bylonis seruũ meũ & adducam eos
sup tram istam & sup hitatores eius & sup
omnes nationes quas in circuitu illius
& interficiam eos & ponam eos in
stuporem & sibilũ & in solitudines sẽ
piternas. & dabo eis & uocẽ gaudii
& uocẽ letitie uocem sponsi & uocẽ spõ
si & uocẽ molentis & lumen lucerne. Et erit u
niuersa tra eius in solitudinem & in stu
porem & seruient omnes gentes istę regi
babylonis septuaginta annis. Cũ
q; impleti fuerint anni lxx. uisitabo su
per regem babylonis & super gentem illam
dicit dñs iniquitatem eorum & super tram
chaldeorum & ponam illam in solitu
dines sempiternas. & adducam super
tram illam omnia uba mea q̄ locutus
sum contra eam. omne q̄d scriptum est
in libro isto. quecunq; prophauit ihr̄e
mias adu omnes gentes. q; seruierunt
eis cum esset gens multe & reges
magni & reddã eis scm opa eorum & scm
tã manuũ suarz. Quia sic dixit dñs
deus israhel ad me. Sume calicem uini
furoris huius de manu mea & propinabis
de illo cunctis gentib; ad quas ego
mittam te & bibent & turbabuntur
& insanient a facie gladii quem ego
mittam inter eos. Et accepi calicem
de manu dñi & propinaui cunctis gẽ
tib; ad quas misit me dñs ihr̄lm &
cuitatib; inde. regib; eius & principi
bz eius. ut darem eos in solitudinem
& in stuporem. in sibilũ & in maledi
ctionem sicut est dies ista. pharaonem re
gem egypti & seruos eius & principes ei
us & omnem plm eius. cunctis regib; ter
re ausitidis & uniuersis gentibz & cunc
tis regib; terre philistiim & ascalonitis
& gazeis & accaron & reliquiis azoti. Idu
mee & moab & filiis ammon &
cunctis regib; tyri & cunctis regib;
sydonis & regib; insule que
trans mare est & dedan & thema & buz
& uniuersis qui attonsi sunt in comã.
& cunctis regib; arabie & cunctis re
gib; ceterum qui habitant in deser
to & cunctis regib; zambri & cunctis
regib; elam & cunctis regib; medo

et cunctis regib; aquilonis de ppe et de
longe unicuiq; cum fratrem suum. et omib;
regnis terre que sub facie terre sunt. Et
rex sesach bibet post eos. Et dices ad
eos. Hec dicit dns exercituum. Ebriet
et inebriamini. et vomite et cadite
et nolite consurgere a facie gladii quem ego mittam inter vos. Cumq;
noluerint accipere calicem de manu tua
ut bibant. dices ad eos. Hec dicit
dns exercituum. Bibendo bibetis. ecce
enim in civitate in qua invocatum est
nomen meum. ego incipio affligere. et
vos sic innocentes inimici eritis.
Non eritis inimici. Gladium enim ego
voco sup omnes habitatores terre dicit dns
exercituum. Et tu prophetabis ad eos omnia
verba hec. et dices ad illos. Dns de ex
celso rugiet. et de habitaculo sancto suo dabit vocem suam. Rugiens rugiet super
decorem suum. celeuma quasi calcantium con
tra cunctos ad habitantes omnes terre.
Pervenit sonitus usq; ad extremum terre.
quia judicium domino cum gentibus. judicat
omni carni. impios tradidit
gladio dicit dns. Hec dicit dns exercituum. Ecce affligetur egredietur de gente
in gentem. et turbo magnus egredietur
a summitatibus terre. Et occisi domini
in die illa. a summo terre usq; ad
summum eius. Non plangentur. et non
colligentur. nec sepelientur. In sterquilinium super faciem terre erunt herentes. Ululate pastores et clamate. et aspergite
vos cineri optimates gregis. quia com
pleti sunt dies vestri ut interficiamini
et dissipationes vestre. et electus quasi vas
pretiosum. Et perit fuga a pastoribus
et salvatio ab optimatibus gregis. Vox
clamoris pastorum et ululatus optima
tum gregis. quia vastavit dns pascua
eorum. et exterminata sunt ovilia pacis. a facie
ire furoris dni. Dereliquit sicut leo um
braculum suum. erit enim terra eorum in desola
tionem a facie ire columbe. et a facie ire
furoris domini.

XXVI

In principio regis ioachim filii iosie re
gis iuda. factum est verbum istud a dño di
cens. Hec dicit dns. Sta in atrio domus
dni. et loquere ad omnes civitates iuda
de quibus venerunt ut adorent in domo
dni. omnibus sermones quos ego man
davi tibi ut loquaris ad eos. Si forte audiant et convertatur unusquisq; a via sua mala. et pene
at me malum quod cogito facere eis pro ne
quitia studiorum eorum. Et dices ad eos.
Hec dicit dns. Si non audieritis me ut
ambuletis in lege mea que dedi ve
bis. ut audiatis sermones servorum
meorum prophetarum quos ego mitto ad vos
de nocte consurgens et dirigens non audi
stis. dabo domum istam sicut silo. et ur
bem hanc dabo in maledictionem cun
ctis gentibus terre. Et audierunt sacerdotes
et prophete et omnis populus ihemiam loquen
tem verba hec in domo dni. Cumq; ce
plesset ihemias loquens omnia que
precepit ei dns ut loqueretur ad om
nem populum. apprehenderunt eum sacerdotes
et prophete et omnis populus dicentes. Morte morietur. Quare prophetasti in nomine dni di
cens. sicut silo erit domus hec. et urbs
ista desolabitur eo quod non sit habitator.
Et congregatus est omnis populus adversus
ihemiam in domo dni. Et audierunt

ꝓncipes iuda iuba hec. ⁊ attenderunt de domo regis in domum dñi. ⁊ sederũt in introitu porte dñi nouæ. Et locuti sunt sacerdotes ⁊ ꝓphe ad ꝓncipes. ⁊ ad omnẽ ꝑplm dicentes. Judicium mortis est viro huic. eo ꝙ ꝓphauit ad ciuitatẽ istam. sicut audistis auribus uestris. Et audierunt ephemias ad omnes ꝓncipes ⁊ ad uniuersum ꝑplm dicens. Dñs misit me. ut ꝓphetarem ad domũ istam. ⁊ ad ciuitatẽ hanc omnia uba que audistis. Nunc g̃ bonas facite uias uras ⁊ studia ura. ⁊ audite uocẽ dñi dei uri. ⁊ pentebit dñs de malo quod locutus est ad uos. Ego aũ. ecce in manibus uris sum. Facite in me bonũ ⁊ rectũ est in oculis uris. Verumtamen scitote ⁊ cognoscite. quod si occideritis me. sanguinẽ innocentem tradetis contra uos metipsos. ⁊ contra ciuitatẽ istam. ⁊ habitatores eius. In ueritate enim misit me dñs ad uos. ut loquerer in auribus uris oia uba hec. Et dixerunt ꝓncipes ⁊ omis ꝑplis ad sacerdotes ⁊ ꝓphas. Non est uiro huic iudicium mortis. quia in nomine dñi dei nri locutus est ad nos. Surgentes ergo quidam de senioribus terre. dixerunt ad omnem cetum ꝑplm dicentes. Micheas de morasthym fuit ꝓpha in diebus ezechie regis iude. Et ait ad omem ꝑplm iude dicens. Hec dicit dñs exercituum. Sion quasi ager arabitur. ⁊ ierusalem in acerui lapidũ erit. ⁊ mons domus in excelsa silue. Nunquid morte ⁊ occidendo occiderunt eum ezechias rex iuda. ⁊ omis iuda. Nunquid non timuerit dominum. ⁊ deprecatus fuit faciem dñi. ⁊ penituit dñm mali quod locutus fuerat ad eos. Nos facimus malum grande contra animas nras. Fuit quoque uir ꝓphetans in nomine dñi uria filius semei de cariathiarum. ⁊ ꝓphauit ad ciuitatẽ istam. ⁊ ad ierusalem iuxta omnia uba ieremie. Et audiuit rex ioachim ⁊ omis potentes ⁊ ꝓncipes eius uba hec. ⁊ quesiuit rex occidere eum. Et audiuit uias ⁊ timuit. fugitque ⁊ ingressus est egyptum. Et misit rex ioachim uros in egyptum. elnathã filium achobor. ⁊ uros cum eo in egyptum. ⁊ eduxerunt uriam de egypto. ⁊ addixerunt eum ad regem ioachim. ⁊ percussit eum gladio. ⁊ proiecit cadauer eius in sepulchris ꝑuli ignobilis. Igitur manus ahicham filii saphan fuit cum ieremia. ne traderet eum in manus ꝑpli. ⁊ ut interficerent eum.

CAP. XVII.

In principio regni ioachim filii iosie regis iuda. factum est uerbum istud ad ieremiam a dño dicens. Hec dicit dñs ad me. Fac tibi uincula ⁊ catenas. ⁊ pones eas in collo tuo. ⁊ mittes eas ad regem edom. ⁊ ad regẽ moab. ⁊ ad regẽ filiorum ammon. ⁊ ad regẽ tyri. ⁊ ad regem sydonis in manu nuntiorũ qui uenerunt in ierusalem ad sedechiã regẽ iuda. ⁊ precipies eis ut ad dños suos loquantur. Hec dicit dñs exercituum ds istrahel. Hec dicetis ad dños uros. Ego feci terram ⁊ holem ⁊ iumenta q̃ sunt sup faciẽ eius in fortitudine mea magna. ⁊ in brachio meo extento. ⁊ dedi eã

et qui placuit in oculis meis. Et nunc tradidi ego dedi omnes terras istas in manu nabuchodonosor regis babylonis serui mei. insuper et bestias agri dedi ei. ut seruiant ei. Et seruient ei omnes gentes et filio eius et filii filii eius. donec veniat tempus terre eius et ipsius. et seruient ei gentes multe et reges magni. Gens autem et regnum quod non seruierit nabuchodonosor regi babylonis et quicunque non subdiderit collum suum iugo regis babylonis in gladio et in fame et in peste visitabo super gentem illam ait dominus. donec consumam eos in manu eius. Vos ergo nolite audire prophetas vestros et diuinos et somniatores. et augures et maleficos vestros qui dicunt vobis. non seruietis regi babylonis. quia mendacium prophetant vobis. ut longe faciant vos de terra vestra et eiciam vos et pereatis. Porro gens quecunque submiserit cervicem suam iugo regis babylonis et seruierit ei. dimittam eam in terram suam ait dominus. et colet eam et habitabit in ea. Ad sedechiam regem iuda locutus sum secundum omnia verba hec dicens. Subiungite colla vestra iugo regis babylonis et seruite ei et populo eius et viuetis. Quare morimini tu et populus tuus. gladio fame et peste sicut locutus est dominus ad gentem que seruire noluerit regi babylonis. Et audite verba prophetarum dicentium vobis. non seruietis regi babylonis. quia mendacium prophetant vobis. quia non misi eos ait dominus et ipsi prophetant in nomine meo mendacium. ut eiciam vos et pereatis tam vos quam prophete qui vaticinantur vobis. Ad sacerdotes et ad populum istum locutus sum dicens. Hec dicit dominus. Nolite audire verba prophetarum vestrorum qui prophetant vobis dicentes. ecce vasa domus domini reportentur de babylone nunc cito. mendacium enim prophetant vobis. Nolite ergo audire eos. Seruite regi babylonis. et viuatis. Quare detur ciuitas in solitudinem. Et si prophete sunt et est verbum domini in eis. occurrant domino exercituum. ut non veniant vasa que derelicta fuerunt in domo domini et in domo regis iuda et in hierusalem in babylonem. Quia hec dicit dominus exercituum ad columnas et ad mare et ad bases. et ad reliqua vasa que remanserunt in ciuitate hac. que non tulit nabuchodonosor rex babylonis cum transferret regem iechoniam filium ioachim regem iuda de hierusalem in babylonem. et omnes optimates iuda et hierusalem. Quia hec dicit dominus exercituum deus israhel ad vasa que derelicta sunt in domo domini et in domo regis iuda et hierusalem. In babylonem transferentur et ibi erunt usque ad diem visitationis sue dicit dominus. et afferri faciam ea. et restituam in locum istum. XXVIII

Factum est autem in anno illo in principio regni sedechie regis iuda in anno quarto. in mense quinto. dixit ad me ananias filius azur propheta de gabaon in domo domini coram sacerdotibus et omni populo dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israhel. Contriui iugum regis babylonis. Adhuc duo

annu decimū z ego reducā eū ad locum istū omnia vasa domus dñi q tulit nabuchodonosor rex babylonis de loco isto z transtulit ea in babylonē Iechoniam filiū ioachim regē iude z omnem transmigrationē iude qui ingressi sunt in babylonē ego conturbam ad locū istum ait dñs. Contera eum iugū regis babylonis. Et dixit ihe remias pphā ad ananiam pphām in oculis sacerdotū z in oculis omnis pp qui stabat in domo dñi. Et ait ihe remias pphā. Amē fiat ita faciat dñs. Suscitet dñs verba tua que pphasti ut reducantur vasa in domū dñi z omnis transmigratio de babylone ad locū istū. Verumtamen audi sermonem hunc quē ego loquor in auribus tuis z in auribus universi pp. Pphe qui fuerunt ante me et ante te a principio. z pphauerunt super terras multas z super regna magna. de bello z de afflictione z de fame pphā qui natus erit a deo pacem. cum venerit sermo eius scietur pphā quem misit dñs in veritate. Et tulit ananias pphā cathenam de collo ieremie pphete z contrexit eam. Et ait ananias pphā in conspectu omnis pp dicens. Hec dicit dñs. Sic conteram iugum nabuchodonosor regis babylonis post duos annos dierum de collo omnium gentium. Et abiit ieremias pphes in viam suam. Et factum est verbum dñi ad ieremiam postquam confregit ananias pphā cathenam de collo ieremie pphete dicens. Vade et dic ananie. Hec dicit dñs. Cathenas ligneas contrivisti z facies pro eis cathenas ferreas. Qm hec dicit dñs exercituum deus israhel. Jugum ferreum posui super collum universarum gentium istarum ut seruiant nabuchodonosor regi babylonis z seruient ei. Insuper z bestias terre dedi ei. Et dixit ieremias pphā ad ananiam pphām. Audi anania. Non misit te dñs. z tu confidere fecisti populum istum in mendacio. Idcirco hec dicit dñs. Ecce ego emittam te a facie terre hoc anno morieris. Quia locutus es. Et mortuus est ananias pphā in anno illo. mense septimo.

CAPITVLVM XXIX

Et hec sunt verba libri que misit ieremias pphā de loco in loco ad reliquias seniorum translationis et ad sacerdotes. z ad pphetas. z ad omnem pplm quem transtulerat nabuchodonosor de loco in babylonē postquam egressus est iechonias rex. z domina. z eunuchi z principes iuda de loco. z fabri z inclusores de loco in manu elasa filii saphan. z gamarie filii helchie quos misit sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regē babylonis in babylonē dicens. Hec dicit dñs exercituum deus israhel omni translationi quā transtuli de loco in babylonē. Edificate domos z habitate z plantate ortos z comedite fructum eorum. accipite uxores z generate filios z filias. date filiis uris uxores z filias suas date uiris. z parturiant filios z filias. z multiplicamini ibi z nolite esse pauci numero. Et querite pacem ciuitatis ad quam transmigrare vos feci. z orate p ea ad dñm. qm in pace illius erit pax uob. Hec dicit dñs exercituum deus israhel. Non vos seduc

tagio pphe uñi qui sunt in medio
uñi & diuinu uñi. & ne attendatis
ad somnia uñā que uos somniare
ep̃ falso ip̃i pphetant uob̃ in nõe
meo. & ñ misi eos dicit dñs. Quia
hec dicit dñs. Cum cepint impleri
in babylone septuaginta annis
uisitabo uos. & suscitabo sup̃ uos
ũbum meũ bonũ. ut reducã uos
ad locũ istum. Ego enĩ scio cogita
tiones quas cogito sup̃ uos ait dñs.
cogitationes pacis & ñ afflictionis.
ut det uob̃ finem & patiam. Et in
uocabitis me & ibitis & orabitis me
& exaudiam uos. Quesetis me & in
uenietis cum q̃ sq̃etis me in toto
corde uro. & timebunt a uob̃ ait dñs.
Et reducam captiuitatẽ uram &
congregabo uos de uniũsis gentib̃
& de uniũsis locis ad que expulit uos
dicit dñs. & reduxi uos faciam de
loco ad quem transmigrare uos fe
ci. Eq̃ dicitis. suscitauit nob̃ dñs
pphetas in babylone. Quia hec di
cit dñs ad regem qui sedet sup̃ so
lium dñi. & ad omnẽ pplm habita
rem urbis hui. ad fratres uros q̃
ñ sunt egressi uob̃cum in transmi
grationẽ. Hec dicit dñs exercitu
um. Ecce mitto in eos gladiũ & fa
mem & pestem & ponam eos sic fi
malas. que comedi ñ possunt eo
q̃ pessime sunt. & persequar eos in
gladio. & in fame & in pestilentia.
& dabo eos in uexationẽ uniũsis
regnis ẽre in maledictionẽ & in stu
porem. & in sibilũ & in opprobriũ ci
ctis gentib̃ ad quas eiecero eos.
eo q̃d ñ audierunt ũba mea dicit
dñs. que misi ad eos p seruos meos
pphas. de nocte cotinges &
mittens. & ñ audistis dicit dñs. vos
aũt audite ũbũ dñi omnis habitatio
nis. qui emisi de urbe in babylonẽ.
Hec dicit dñs exercituũ dñs istrahel
ad achab filiũ colie & ad sedechiã filiũ
maasie qui pphant uob̃ in nõe
meo mendaciũ. Ecce ego tradã eos
in manu nabuchodonosor regis babylonis
& percutiet eos in oculis uris. & vocabi
tur ex eis maledictio oĩ trans
migrationi inde q̃ elt in babylone
dicentis. Donet te dñs sicut sedechiam
& sicut achab quos frixit rex
babylonis in igne. p eo q̃d fecerut
stulticiam in isrl. & mechati sunt
in uxores amicoy suoy & locuti sũt
ũbũ in nõe meo mendaciũ q̃d ñ mã
dauerã eis. Ego sum iudex & testis di
cit dñs. & ad semeiã nechalamitem
dices. Hec dicit dñs exercituũ deus
istrahel p eo q̃d misisti in nõe meo li
bros ad omnẽ pplm qui ẽ in hieru
& ad sophoniam filiũ maasie sacer
dotem & ad uniũsos sacerdotes di
cens. Dñs dedit te sacerdotẽ p ioia
da sacerdote ut sis dux in domo do
mini sup̃ omnẽ uirũ arreptitiũ & p
phantem. ut mittas eum in nerũ
& in carcerem. & nunc cur ñ increpasti
hieremiam anathotitẽ qui pphetat
uob̃. Quia sup̃ hoc misit ad nos in
babylonẽ dicens. Longũ ẽ. edifi
cate domos & habitate & plantate
ortos. & comedite fructũ eoy. Legit
sophonias sacerdos libriũ istum

in auribꝰ ihemie ꝓphe. Et fiet ē uer
bum dñi ad ihemiam dicens. ecce
ego ad omnē inhabitatorē dicens.
Hec dicit dñs ad semeiam neella
mitem. Eo qđ ꝓphauit uob semei
as & ego nō misi eum & fecit uos con
fidere in mendacio. ideirco hec dicit dñs.
ecce ego uisitabo sup semeiā neella
mitem & sup semen eius. non erit ei uir
sedens in medio pplī huius & nō uidebit
bonū qđ ego facturus sum pplo meo ait
dñs. qm̄ prauaricationem locutus es
aduersum dominum.

CXXX

Hec uba q̄ fuit ad ieremiam
a dño dicens. Hec dicit dñs
deꝰ israhel dicens. Scribe tibi oīa uba
que locutus sum ad te in libro. Ecce
enim dies ueniunt dicit dñs. & con
uertam conuersionem pplī mei israhel & iuda
ait dñs. & conuertam eos ad terram quā
dedi patribꝰ eoꝝ & possidebunt eam.
Hec uerba que locutus est dñs ad
israhel & ad iudam. Quia hec dicit dñs.
Audiuimus uocem tremoris timoris & non
est pacis. Interrogate & uidete si generat
masculus. Quare ego uidi omnē uirum
manus suas super lumbos suos quasi parien
tis & conuersi sunt omnes facies in
auruginem. Ue ei quia magna dies illa.
nec est similis illi. tps ei tribulationis
est iacob & ex ipo saluabitur. Et erit
in die illa ait dñs exterminabo contri
uigium eius de collo tuo & uincula
eius diuidam. & non deabunt ei ampli
alienigenę seruient dño deo suo & dauid
regi suo quem suscitabo eis. Tu ergo
ne timeas serue meus iacob ait dñs
nec paueas israhel. quia ecce ego sal
uabo te de terra longinqua & semen tuum
de terra captiuitatis eoꝝ. Et reuertetur
iacob & quiescet & abundabit & non erit qui
exterreat eum. quia ego sum ait dñs ut saluem te. Faciam
enim consummationem in cunctis
gentibꝰ in quibꝰ dispersi te illuc autem
non faciam in consummationem sed
castigabo te in iudicio. ut non te uide
ar innocentem. Quia hec dicit dñs. Insanabilis fractura tua. pessima pla
ga tua. non est qui iudicet iudicium
tuum ad alligandum. curationum utili
tas non est tibi. Omnes amatores tui oblitꝰ
sunt tui. te non requirent. Plaga enim
inimici percussi te castigatione crudeli. propter multitudinem iniquitatis tue.
dura fac sunt peccata tua. Quid clamas
super contritione tua. Insanabilis est do
lor tuus. propter multitudinem iniquitatis tue. & propter dura peccata tua feci h
ec tibi. Propterea omnes qui comedunt te
deuorabuntur. & inimici hostes tui in
captiuitatem ducentur. & qui te uastant
uastabuntur. cunctos qui prędantur
tuos dabo in prędam. Obducam
enim cicatricem tibi & a uulneribus tuis
sanabo te dicit dñs. quia ejectam uocauerunt te dicentes. Sion hec est que non habe
bat requirentem. Hec dicit dñs. Ecce
ego reducam conuersionem tabernaculorum
iacob. & tabernaculi eius miserebor. Et edi
ficabitur ciuitas in cumulo suo. & tem
plum iuxta ordinem suum fundabitur. Et
egredietur de eis laus. uox ridentium. Et multiplicabo eos & non
imminuentur. & glorificabo eos & non ap
parebunt. Et erunt filii eius sicut a

pncipio. z ecc eius sicut coram me
pmanebut. z iustificabo ad iusti omnes
qui tribulant eū. Et erit dux eius
ex eo. z princeps de medio ei⁹ pdibit.
Et applicabo eū z accedet ad me. dic
cit ille z qui applicet cor suū ut ap
propinquet mihi ait dñs. Et erit mihi in
plin. z ego ero uob in dñm. Exe tur
bo dñs furor egrediens. pcella ru
ens. in capite impioꝝ conquelcet.
Non auferet iram indignationis dō
donec faciat. z compleat cogitatio
nem cordis sui. In nouissimo dieꝝ
intelligentia eā.

Ps. 93.

CXXXI

Expe illo dicet dñs. ero ds uniu
sis cognationibus israel. z ipi erunt
mihi in plin. Hec dicit dñs. Inuenit
gram in deserto pl's qui remanse
rat gladio. Vadet ad requiē suam
israel. Longe dñs apparuit mihi. z in
caritate perpetua dilexi te. ideo attra
xi te miserans. Iterumq; edificabo
te et recedificaberis virgo israel. Adhuc
ornaberis tympanis tuis. z egredie
ris in choro ludentiū. Adhuc plan
tabis uineas in montibus samarie.
Plantabūt plantantes. z donec tps
veniat in quo clamabūt custodes in mon
te samarie. z in monte effraym. Sur
gite z ascendamus in syon ad dñm
dm nrm. Quia hec dicit dñs. Exul
tate in leticia iacob. z hynnite ante
caput gentiū. Laudate cantate. z dic
ite. Salua dñe plm tuū. reliquias
israel. Ecce ego adducā eos de ter
ra aquilonis. z congregabo eos ab ex
tremis terre. Inter quos erunt ceci
z claudus. z pregnans. z parturiēs si
mul. cetus magnꝰ reuertentiū huc.
In fletu venient. z in misericordia deducā
eos. z adducam eos p torrentes aq
quarū in uia recta. z non impingent
in ea. qm facta sum israel pr. z effraym
primogenit meus. Audite verbū dñi
gētes. z annunciate in insulis que procul
sunt. z dicite. Qui dispersit israel con
gregabit eū. z custodiet eū sicut pa
stor gregem suū. Redemit enim dñs
iacob. z liberauit eū de manu potē
tioris. z venient. z laudabūt in mon
te syon. Et confluent ad bona do
mini. sup frumento. z vino. z oleo. z
fetu pecorū. z armentorū. erit anima
eorū q̄si ortus irriguus. z ultra non
esurient. Tunc letabitur virgo in
choro. iuuenes. z senes simul. Et
conuertam luctum eorū in gaudiū. z
consolabor eos. z letificabo eos a
dolore suo. Et inebriabo animas sacer
dotum pinguedine. z populus meus bo
nis meis adimplebitur. ait dñs.
Hec dicit dñs. Vox in excelso audi
ta est lamentationis fletus. luctus
rachel plorantis filios suos. z no
luit consolari sup eis. q̄ non sunt. Hec
dicit dñs. Quiescat vox tua a plo
ratu. z oculi tui a lacrimis. quia est merces
operi tuo ait dñs. Et reuertentur de
terra inimici. z est spes nouissimis
tuis ait dñs. z reuertentur filii ad ter
minos suos. Audiens audiui effra
im transmigrantē. Castigasti me
z eruditus sum. q̄si iuuencula indo
mita. Converte me. z convertar. quia tu
es dñs ds meus. Postquā enim conuerti

su me ego puam. & ponam pulchrum ostendi
dilu in. pulli femur meū. Confusi
sum & erubui. eo. quia sustinui opprobri
um adolescentie mee. Si filius ho
norabilis mi es fraim. si puer delu
catus. qz ex quo loquutus sum de
eo. adhuc recordabor ei. Idcirco co
turbata sunt viscera mea sup eū. mi
serans miserebor eius ait dns.
Statue tibi speluncā. pone & amari
tudines. dirige cor tuū in uiā dire
ctam in qua ambulasti. Reuertere
virgo isrl. reuertere ad ciuitates
tuas istas. Usq quo delicias dif
solueris filia uaga. Quia creauit
dns nouū sup terram. femina circum
dabit virū. Hec dicit dns. exercitu
um ds isrl. Adhuc dicent sermonem
istum in terra iuda & in urbibz eius
cū conuerso captiuitatē eoz. Be
nedicat tibi dns pulchritudo
iustitie mons scs. Et habitabunt
in eo iudas & omnes ciuitates eius
simul. agricole & mutantes greges.
qm inebriaui animam laborantem & om
nem animam esurientē saturaui.
Ideo evigilaui & uidi & somnus meus dulcis mi
hi. Ecce dies uenient dicit dns. & seme
bo domui isrl & domui iuda semē
hominis & semē iumentoz. Et erit
sicut uigilaui sup eos ut euellerē & de
molirer. & dissipare & dispergere.
& affligere. sic uigilabo sup eos ut
edificem & plantem ait dns. In di
ebz illis nō dicent ultra patres come
derunt uuam acerbā & dentes filioz
obstupuerūt. sz unusquisq in
iniquitate sua morietur. Omnis ho
mo qui comederit uuam acerbā. obstu
pescent dentes eius. Ecce dies uenient
dicit dns. & feriam domum isrl
& domum iuda fedus nouum.
non secundum pactum quod pepigi cum patri
bz eoz in die qua apprehendi manum
eoz ut educerem eos de terra egypti.
pactum quod irritum fecerunt. & ego do
minatus sum eoz dicit dns. Sed hoc
erit pactum quod feriam cum domo isrl
post dies illos dicit dns. Dabo le
gem meam in medio eoz. & in corde
eoz scribam eam. & ero eis in de
um. & ipsi erunt mihi in populum. & non do
cebunt ultra unus proximum suum. et
unus fratrem suum dicentes. cognosce do
minum. Omnes enim cognoscent me a
minimo eoz usq ad maximum
ait dns. qm propitiabor iniquitatib
eoz & peccati eoz non memorabor
ultra. Hec dicit dns qui dat so
lem in lumen diei. ordines lune &
stellas in lumine noctis. qui turbat
mare & fluctus eius dns exercitus nomen illi. Si defecerint leges
iste coram me dicit dns. tunc semen isrl deficiet ut non sit gens co
ram me cunctis diebz. Hec dicit
dns. Si mensurari potuerint celi sur
sum & inuestigari fundamenta terre
deorsum. & ego abiciam uniuersum semen
isrl. propter omnia que fecerunt dicit dns. Ec
ce dies uenient dicit dns. & edifi
cabitur ciuitas dño a turre ana
nehel usq ad portam anguli. & exi
bit ultra norma mensure in collem
eius gareb. & circuibit

goatha. ⁊ omnē uallem cadauerū
⁊ cineris ⁊ usq; ad torrentem cedron. usq; ad
angulū porte equoꝝ orientalis sanctī
dñi. non euelletur ⁊ nō destruetur
ultra in perpetuum.

CAPXII

Verbū qđ factū ē ad ieremiā a
dño in anno x. sedechie regis
iuda. qđ est annus octauus decimus
nabuchodonosor. Tunc exercitus regis babylonis
obsidebat iherl̄m. ⁊ ieremias p̄pha
erat clausus in atrio carceris
qui erat in domo regis iuda. Clau
serat enī sedechias rex iuda dicens.
Quare tu uaticinaris dicens. Hec di
cit dñs. ecce ego dabo ciuitatē istā
in manu regis babylonis ⁊ capiet
eam. ⁊ sedechias rex iuda nō effugi
et de manu chaldeoꝝ. sed tradetur
in manu regis babylonis. ⁊ loquetur
os eius cū ore illius. ⁊ oculi eius oculos
illius uidebunt. ⁊ in babylonem du
cet sedechiam. ⁊ ibi erit donec uisi
tem eū ait dñs. si aūt dimicaueritis
aduersum chaldeos. nichil proficietis habe
bitis. Et dixit ieremias. factū ē uer
bum dñi ad me dicens. Ecce anamel
hel filii sellū patruelis tui uenient ad
te dicens. Eme tibi agrū meū qui est
in anathoth. tibi enim competit ex pro
pinquitate hereditas emas. ⁊ uenit ad me
anamehel filius patrui mei secūm
in curiā dñi ad uestibulū carceris. ⁊ ait
ad me. Posside agrū meū qui est in
anathoth in terra beniamin. quia tibi
competit hereditas. ⁊ tu possidere
eum. Intellexi autē qđ iste ser
mo dñi esset. ⁊ emi agrū ab anamel
hel filio patrui mei qui est in anathoth
⁊ appendi ei argentū septē sta
teres. ⁊ decē argenteos. ⁊ scripsi in li
bro ⁊ signaui. ⁊ adhibui testes. ⁊ ap
pendi argentū in statera. ⁊ accepi
librū possessionis signatū. stipula
tiones ⁊ uisa. ⁊ signa scripturē ⁊
dedi librū possessionis baruch filio
neri. filii maasie in oculis anamel
hel patruelis mei. ⁊ in oculis testiū
qui scripti erant in libro emptionis
in oculis omnium iudeoꝝ qui sedebāt
in atrio carcēris. ⁊ precepi baruch coram
eis dicens. Hec dicit dñs exercituū
deus israhel. Sume libros istos. librū
emptionis hunc signatū. ⁊ librū
hunc qui apertus est. ⁊ pone illos in
uase fictili. ut permaneant possint di
ebus multis. Hec enim dicit dñs exer
cituū deus israhel. Adhuc possidebuntur
domus. agri. ⁊ uinee in ista terra.
Postquam aūt tradidi librū
possessionis baruch filio neri dixi.
Heu. heu. heu dñe deus. Ecce tu fe
cisti celum ⁊ terram in fortitudine tua ma
gna. ⁊ in brachio tuo extento. Nō
erit tibi difficile omne uerbum. qui facis
misericordiam in milibus. ⁊ reddis iniquitatē
patrum in sinum filiorum eorum post eos.
fortissime magne potens dñs exer
cituū nomen tibi. magnus consilio.
⁊ incōprehensibilis cogitatu. cui oculi
apti sunt super omnes uias filiorum ad da
re unicuique secūm uias suas
⁊ secūm fructum adinuentionum
eius. Qui posuisti signa ⁊ portenta
in terra egypti usq; ad diem hanc. ⁊ in
israhel ⁊ in hominibus. ⁊ fecisti tibi nomen

sicut ē dies hec. Et ego humiliabo plm tu
um ilib de tra egypti in signis et
in portentis. z in manu robusta z
in brachio extento z in furore mag
no. z dedisti eis tram hanc q̄m iura
sti patrib; eoy ut dares eis tram
fluentē lacte z melle. Et ingressi sūt
z possederunt eā. z nō obedierūt voci
tue. z in lege tua nō ambulauerūt.
Omnia q̄cq̄ mandasti eis ut facerent
nō fecerunt. z euenerunt eis omnia
mala hec. Ecce machinationes erexe
te sunt ad ciuitatē ut capiatur. z urbs data est in manu chal
deoy qui pugnant ad uersus eam. a fa
cie gladii z famis z pestilentie. z q
cumq; locutus es accidерunt ut tu ipse
cernis. z tu dicis mihi dñe ds. eme a
gri argentū. z adhibe testes. cum
urbs data sit in manu chaldeoy.
Et ecce ubi dñs ad ihemiā dicēs.
Ecce ego ds uniuersē carnis. Nū
quid michi difficile erit omē uerbū
Propterea hec dicit dñs. Ecce ego tradā
ciuitatē istam in manu chaldeoy.
z in manu regis babylonis. z ca
piet eam. Venient chaldei pugnā
tes ad ciuitatis istius hanc. z succē
dent eam igni. z comburent eam
cū domos in quaz; domatibz; sacri
ficabant baal. z libabant diis a
lienis ut irritarent me.
Erant enim filii israel z filii iuda iugiter
facientes malū in oculis meis ab
adolescentia sua. filii israel q̄m ut iq;
nimis exacerbant me in operibz ma
nuū suaz; dicit dñs. In furore z in
indignatione mea facta est ciuitas
hec a die q̄ edificauerunt eam usq; ad
diem istam qua auferetur de con
spectu meo p malitiam filioy israel
filioy iuda q̄m fecerunt ad irritan
dum me ipsi reges eoy
principes eoy. z sacerdotes. z pphete
eoy uiri iuda. z habitatores hierl. Et
inuerterunt ad me tergā nō facies cū do
cerem eos diluculo. z erudirē. z nollēt
audire ut acciperent disciplinā. Et
posuerunt idolā suā in domo in q̄
inuocatū est nomē meū. ut pollue
rent eam. Et edificauerunt excelsa
baal que sunt in valle filii ennō.
ut incinerarent filios suos. z filias
suas moloch. q̄d nō mandaui eis.
nec ascendit in cor meū ut facerent
abhominationē hanc. z in peccā
dō ducerent iudam. Nunc p̄ ista. h
dicit dñs ds israel ad ciuitatē hanc.
de qua uos dicitis q̄d tradatur in
manū regis babylonis. in gladio z
in fame z in pestē. Ecce ego congre
gabo eos de uniuersis tris ad quas
eiecī eos in furore meo. z in ira mea
z in indignatione grāndi. z reducam
eos ad locū istū. z habitare eos faciā
confidenter. z erunt mihi in plm. z ego
ero eis in dñm. Et dabo eis cor unum.
z uiam unā. ut timeant me uniuer
sis diebz. z bene sit eis. z filiis eoy
post eos. Et feriam eis pactū sem
piternū. z nō desinam eos benefacere
timorē dabo meū in corde eoy ut
nō recedant a me. Et letabor sup eis
cū bene eis fecero. z plantabo eos
in tra ista in ueritate in toto corde meo
z in tota aīa mea. Quia hec dicit

dñs. Cum audierit ꝓphetam illum omne malum hoc grande. sic adducā sup eos omne bonum qđ ego loquar ad eos. Et possidebuntur agri in ista. de qua uos dicetis qđ deserta sit. eo qđ nō remanserit hō et iumentū. et data sit in manu chaldeoꝝ. Agros pecunia ementur. et scribēt in libro. et cōsignentur signacula. et testes adhibebuntur in terra beniamin. et in circuitu ierm. et in ciuitatibus iuda. et in ciuitatibus montanis. et in ciuitatibus campestribus. et in ciuitatibus que ad austrum sunt. eo quod conuertam captiuitatē eoꝝ ait dñs.

Et factum est uerbum dñi ad ieremiam secundo cum adhuc clausus esset in atrio carceris dicens. Hec dicit dñs qui faciens est formans illud. et parans dñs nomen eius. Clama ad me. et exaudiam te. et annunciabo tibi grandia et firma que nescis. ea hec dicit dñs israhel ad domos urbis huius. et ad domos regum iuda que destructe sunt. et ad munitiones. et ad gladium uenientium ut dimicent cum chaldeis. et impleant eas cadaueribus hominum quos percussi in furore meo. et in indignatione mea. abscondens faciem meam a ciuitate hac ꝓpter omne malum eoꝝ. Ecce ego obducam ei cicatricē et sanitatem. et curabo eos. et reuelabo illis copiositatem pacis et ueritatis. Et conuertam conuersionem iuda. et conuersionem israhel. et edificabo eos sicut a principio. et emundabo eos ab omni iniquitate sua in qua peccauerunt in me. et dimittam omnes iniquitates eoꝝ in quibus delinquerunt in me. et preterierunt me. Et erit mihi in nomen. in gaudium et in laudem. et in exaltationem cunctis gentibus terre que audient omnia bona que ego faciam eis. et pauebunt et conturbabuntur in uniuersis bonis. et in omni pace quam ego faciam eis. Hec dicit dñs. Adhuc audietur in loco isto quem uos dicetis esse desertum. eo qđ nō sit homo nec iumentum in ciuitatibus iuda. et foris urbium que deuastate sunt absque homine et absque habitatore et absque pecore. uox gaudii et uox leticie. uox sponsi et uox sponse. uox dicentium confitemini dño exercituum. quoniam bonus dñs. quoniam in eternum misericordia eius. et portantium uictimam in domum dñi. Reducam enim conuersionem terre sicut a principio dicit dñs. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc erit in loco isto deserto absque homine et absque iumento. et in ciuitatibus eius habitaculum pastorum requiescentium gregum in ciuitatibus montuosis. et in ciuitatibus campestribus. et in ciuitatibus que ad austrum sunt. et in terra beniamin. et in circuitu ierm. et in ciuitatibus iuda. adhuc transibunt greges ad manum numerantis ait dñs. Ecce dies uenient dicit dñs. et suscitabo uerbum bonum quod locutus sum ad domum israhel. et ad domum iuda. In diebus illis. et in tempore illo germinare faciam dauid germen iustitie. et faciet iudicium et iustitiam in

tra. In diebꝫ illis saluabit͡ iuda. ⁊ isrl͡ habitabit confidenter. ⁊ hoc ē nomen qđ uocabunt eū dñs iustus nr̄. Quia hec dicit dñs. Non interibit uir a facie mea. qui offerat holocaustomata ⁊ incendat sacrificiū ⁊ cedat uictimas cunctis diebꝫ. Et fact̄m ē uerbū dñi ad ieremiam dicens. Hec dicit dñs. Si irritū fieri potest pactū meū ē die ⁊ pactum meū cū nocte. ut nō sit dies ⁊ nox in tp̄e suo. ⁊ pactū meū irritū ē potest cum dō seruo meo. ut nō sit ex eo filius qui regnet in throno eius. ⁊ leuite ⁊ sacerdotes ministri mei. Sicut non numerari nō possunt stelle celi. ⁊ metri harena maris. sic multiplicabo semē dō serui mei ⁊ leuitas ministros meos. Et fact̄m ē uerbū dñi ad ieremiā dicens. Nunquid nō uidisti qđ pplꝰ hic locutus sit dicens. due cognationes q͡s elegerat dñs abiecit eas. ⁊ pplm meū despexerunt ne qđ nō sit ultra gens coram eis. Hec dicit dñs. Si pactū meū diei ⁊ pactū noctem. ⁊ leges celi ⁊ terre nō posuero. equidē ⁊ semen iacob ⁊ dō serui mei reiciam. ut nō assumā de semine eius principes semini⁹ abraham. ysaac ⁊ iacob. Reducam enī captiuos eor⁹ ⁊ miserebor eis.

CAPUT XXXIII

Uerbū qđ fact̄m ē ad ieremiā a dño. qui nabuchodonosor rex babylonis. ⁊ omnis exercitus eius uniuersique regni terre que erant sub potestate manꝰ eius ⁊ omnes pp̄li bellabant contra iherl͡m. ⁊ contra omnes urbes eius dicens. Hec dicit dñs deus isrl͡. Vade ⁊ loquere ad sedechiā regē iuda. ⁊ dices ad eū. Hec dicit dñs. Ecce ego tradam ciuitatē hanc in manu regis babylonis. ⁊ succendet eam igni. ⁊ tu non effugies de manu eius. Sed comprehensione tenebris. ⁊ in manu eius traderis. ⁊ oculi tui oculos regis babylonis uidebunt. et os eius cum ore tuo loquetur. ⁊ babylonem uenies. Attamen audi uerbum dñi sedechia rex iuda. Hec dicit ad te dñs. Non morieris in gladio. Sed in pace morieris. ⁊ sicut combustiones patrum tuorum regum priorum qui fuerunt ante te. sic comburent te. ⁊ tue plangent te. quia ego locutus sum dicit dñs. Et locutus est ieremias pphā ad sedechiā regem iuda universa uerba hec in iherl͡m. Et exercitus regis babylonis pugnabat contra iherl͡m. ⁊ contra omnes ciuitates iuda. que reliquę erant ex eis lachis. ⁊ azeca. Hec enī munitiores remanserant de ciuitatibꝫ iuda urbes munite. Verbū qđ fact̄m ē ad ieremiam a dño postquā pepigit rex sedechias fedus cum omni pplo iherl͡m. vocans ut dimitteret unusquisq; seruū suū. ⁊ unusquisq; ancillā suā hebreū et hebream liberos. ⁊ nequis uteretur eis. id est iudeo fratre suo. Audierunt ergo omnes principes ⁊ uniuersus pplꝰ qui uenerant pactū ut dimitteret unusquisq; seruū suū. ⁊ unusquisq; ancillam sic

am liberos. ⁊ ulᵗ si dimiserit uir eis.
Audierunt ḡ. ⁊ dimiserunt. Et non
fuit sunt deinceps. ⁊ rectigerunt
seruos ⁊ ancillas suas quos dimi
serant liberos. ⁊ subiugauerunt in fa
mulos ⁊ in famulas. Factū ē uerbū
dñi ad hieremiam a dño dicens. Hec
dicit dñs ds isrl. Ego percussi fedꝰ
cum patribꝰ uris in die qua eduxi
eos de tra egypti de domo seruitu
tis dicens. Cum compleri fuerint
septē anni. dimittat unusquisq; fra
trem suū hebreū qui uendit⁹ est
ei. ⁊ seruet tibi sex annis. ⁊ dimit
tes eum a te liberum. Et nō audierūt
patres uri me. nec inclinauerunt aurē
suam. Et conuersi estis uos hodie. et
fecistis rectum ē in oculis meis.
ut predicaretis libertatē unusquisq;
ad amicū suū. ⁊ inuenta pactum in co
spectu meo in domo in qua inuocatū
est nomen meū sup eam. ⁊ reuertimini. et
cōmaculatis nomen meū. ⁊ reduxistis
unusquisq; seruū suū. ⁊ unusquisq; an
cillam suam. quos dimiseratis ut
essent liberi. ⁊ sue potestatis. ⁊ subiu
gastis eos ut sint uobis serui. ⁊ ancil
le. Propterea hec dicit dñs. Vos nō audi
stis me ut predicaretis libertatē unus
quisq; fratri suo. ⁊ unusquisq; amico suo.
Ecce ego predico libertatem aut dñs
ad gladiū. ⁊ ad pestem. ⁊ famē. ⁊ da
bo uos in cōmotionē cunctis regnis
terre. Et dabo uiros qui preterierunt
fedus meū. ⁊ non obseruauerunt uba fe
deris quibꝰ assensi sunt in conspectu
meo. uitulū quem ceciderunt in du
as partes. ⁊ trānierunt inter diuisio
nes eius. principes iuda. ⁊ principes hie
rusalē. eunuchi. ⁊ sacerdotes. ⁊ omnis pplus ter
re. qui trānierunt inter diuisiones uitu
li. ⁊ dabo eos in manu inimicorū eo
rum. ⁊ in manu querentiū animā eo
rum. erūtq; morticina eorū in escam uolati
libus celi. ⁊ bestiis terre. Et sedechiam
regem iuda ⁊ principes eius dabo in ma
nu inimicorū suorum. ⁊ in manu quē
runtium animas eorum. ⁊ in manu exercitus
regis babylonis qui recesserunt a
uob. Ecce ego precipio dicit dñs. ⁊ re
ducam eos in ciuitatē hanc. ⁊ pugnabunt
aduersus eam. ⁊ capient eā.
⁊ succendent eam igni. ⁊ ciuitates iu
da dabo in solitudinē. eo qd non sit
habitator.

XXXV

Verbū qd factū ē ad hieremiā a do
mino in dieb⁹ ioachim filii
iosie regis iuda. dicens. Vade ad do
mū rechabitaz. ⁊ loquere eis. ⁊ in
troduces eos in domū dñi in unam
exedram thesaurorū. ⁊ dabis eis bi
bere uinū. Et assumpsi iezoniam fi
lium hieremie filii abianne. ⁊ fratres eius.
⁊ omnes filios eius. ⁊ uniuersam domū
rechabitaz. ⁊ introduxi eos in do
mū dñi ad gazophilatiū filiorū a
nan. filii hieziedelie uiri dei. qd erat
iuxta gazophilatiū principū sup the
saurum maasie filii sellum. qui erat
custos uestibuli. Et posui coram fi
liis domus rechabitaz. cyphos uino
plenos. ⁊ calices. ⁊ dixi ad eos. Bibi
te uinū. Quib⁹ respondentes. non bibem⁹
uinū. eo. ionadab filius rechab pa
ter noster. precepit nob⁹ dicens. Non bibetis
uinū uos ⁊ filii uri usq; in sempi

IHS

nũ ꝛ domũ ñ edificabitis ꝛ semente
ñ seretis. ꝛ uineas ñ plantabitis. nec
habebitis. ſ; in tabernaculis hītabitis
cunctis diebꝫ uñs. ut uiuatis diebus
multus ſup faciem ẽre in qua uos pegri
namini. Obediuitq; ḡ uocationi ionadab
filii rechab pris suꝝ in omnibꝫ q̃ pcepit
eis. ut nob. ita ut ñ biberem uinũ cunctis
diebꝫ uñs. nos ꝛ mulieres ure filii ꝛ
filie ure ꝛ ñ edificarem domos ad in
hītandũ. ꝛ uineam ꝛ agrũ ꝛ semente
ñ habuimꝰ ſ; hītauimꝰ in tabernaculis.
ꝛ obedientes fuimꝰ upõ omĩa q̃ pcepit
nob ionadab pr̃ nr̃. Cum aũ ascendiſ
ſet nabuc rex babylonis ad tr̃ã uram
dixi. Venite ꝛ ingrediamur urbem a fa
cie exercitus chaldeoꝝ ꝛ a facie exercitꝰ
syrie. Et mansimꝰ in urbe. Factũ ẽ ũbũ
dñi ad ieremiam dicens. Hec dicit dñs
exercituũ dꝰ isrl. Vade ꝛ dic uiri iuda.
ꝛ hītatoribꝫ urbis. Numquid ñ recipie
tis disciplinam. ut obediatis ũbis
meis dicit dñs. Pro maluerunt sermo
nes ionadab filii rechab. quos pce
pit filiis suis ut ñ biberent uinum.
ñ biberũt usq; ad diem hanc q̃
obedierunt pcepto pris sui. ego aũ
locutus sum ad uos de mane consurgens ꝛ loquens. ñ obedistis mihi. et sili
ã ad uos oĩs seruos meos pphas.
consurgens diluculo mittens eos ꝛ di
cens. Conuertimini unusquisq; a uia sua
a pessima. ꝛ bona facite studia uestra.
ꝛ nolite sequi deos alienos. ut colatis eos. ꝛ hītabitis in tra quã dedi
uob ꝛ patribꝫ uris. Et ñ inclinastis
aurem uram. nec audistis me. Filii
enim ionadab filii re
chab pceptũ patris sui q̃d pcepit eis. pls autẽ iste ñ obediuit mihi.
Idcirco hec dicit dñs exercituũ dꝰ isrl.
Ecce ego adducam sup iudam. ꝛ sup oĩs
hītatores urbis. uniuersam afflictionẽ
quã locutus sum ad eos. eo q̃d locutus
sum ad illos ꝛ ñ audierunt uocaui il
los. ꝛ ñ respondere mihi. Domui aũ re
chab dixit ihemias. Hec dicit
dñs exercituũ dꝰ isrl. Eo q̃d obedistis
pcepto ionadab patris uri. ꝛ custodi
stis oĩa mandata eius. ꝛ fecistis uni
uersa que pcepit uob. ideo hec dicit
dñs exercituũ dꝰ isrl. Non deficiet uir
de hyrpe ionadab filii rechab stans
in conspectu meo cunctis diebꝫ

XXVI

Factũ ẽ in anno ptio ioachim
filii iosie regis iuda. factũ ẽ uer
bum hoc ad ieremiam a dño dicens.
Tolle uoluminem libri ꝛ scribe in eo oĩa
uba que locutus sum tibi. ad iusti
tiã isrl ꝛ iudam. ꝛ ad uniuersas gẽs. a die
qua locutus sum ad te ex diebꝫ iosi
e usq; ad diem hanc. si forte audiens
te domus iuda. uniuersa mala que
ego cogito facere eis. reuertatur unusquisq; a uia sua pessima. ꝛ propitius
ero iniquitati ꝛ pcõ eoꝝ. Vocauit
ḡ ieremias baruch filiũ neriæ. ꝛ scripsit baruch ex ore ieremie omnes sermo
nes dñi quos locutus ẽ ad eũ in uo
lumine. Et pcepit ieremias baruch
dicens. Ego clausus sum nec uale
o ingredi domũ dñi. Ingredere ḡ tu.
ꝛ lege de uoluminem in quo scripsisti
ex ore meo uba dñi audiente pplo
in domo dñi in die ieiunii. insup
ꝛ audiente uniuerso iuda qui uenit

unus de cunctatibz sunt leges eius. si forte cadat oīo eoz in conspectū dñi et reputentur unusquisq; a uia sua pessima. cūm magnus furor et indignatio quā locutus est dñs ad ūsum pplm hunc. Et fecit baruch filius neriæ uxt omnia q̄ præcepat ei ieremias pphā legens eo in uolumine sermones dñi in domo dñi. Factū est aūt in anno quinto ioachim filii iosie regis iuda in mēse nono. pdicauerunt ieiunium in conspectu dñi oēm pplō in ierlm. et omnibz ciuitatibz iuda uenientibz in ierlm. Legit ergo baruch ex uolumine sermones ieremie in domo dñi. in gazophylacio gamarie filii saphā scribe in uestibulo superiori. in introitu portæ nouæ domus dñi. audiente oī pplō. Cumq; audisset micheas filius gamarie filii saphan omnes sermones dñi ex libro. descendit in domū regis ad gazophylacium scribe. Et ecce ibi omnes principes sedebant. elisama scriba. et daniās filii semeie et helnathan filii achobor et gamarias filii saphan. et sedechias filii ananie et omnes principes. Et nunciauit eis micheas oīa uerba que audierat legente baruch ex uolumine in auribz pplī. consurrexit itaq; omnes principes ad baruch uidelicet filium nathanie filii selemeie filii chusi dicentes. Volumen ex quo legisti audiente pplō sume in manu tua. et uenit. Tulit ergo baruch filius neriæ uolumen in manu sua. et uenit ad eos. Et dixerunt ad eū. Sede et lege hec in auribz nris. Et legit baruch in auribz eoz. Igitur cum audissent oīa uba obstupuerunt unusquisq; ad proximū suum. et dixerūt ad baruch. Indicare debem regi omnes sermones istos. Interrogauerunt eū dicentes. Indica nob quō scripseris omnes sermones istos ex ore eius. Dixit autē eis baruch. Ex ore suo loquebatur mihi legens ad me omnes sermones istos. et ego scribebam in uoluīe atramento. Et dixerūt principes ad baruch. Vade et abscondere tu et ieremias. nemo sciat ubi sitis. Et ingressi sunt ad regē in atriū. Porro uolumen cōmendauerunt in gazophylacio eliasame scribe. Et nunciauerūt audienti regi omnes sermones. Misit ergo rex iudi. ut sumeret uolumē. Qui tollens illud de gazophylacio eliasame scribe. legit audiente rege. et omnibz principibz qui stabant circa regem. Rex aūt sedebat in domo hyemali mense nono. et posita erat ara coram eo plena prunis. Cumq; legisset iudi tres pagellas uel quatuor. scidit illud scapello scribe. et proiecit in ignē qui erat sup aram. donec consumeretur omne uolumē igni qui erat in ara. Et tumuerūt neq; timuerunt uestimenta sua rex et omnes serui eius qui audierunt uniuersos sermones istos. Verumtamen helnathan et dalaias. et gamarias contradixerūt regi ne combureret libru. et audiuit eos. Et præcepit rex ieremihel filio amelech. et sarahe filio ezrihel

ꝛ selemie filio abdehel. ut cõprehenderent baruch scribam ꝛ ihemiam pham. Ab sco dit aũ eos dñs. ꝛ ceũ eld ubiũ dñi ad ihemiã posteq combuller at rex uoluñ ꝛ sermones quos scripserat baruch ex ore ihemie dicens. Iterũ tolle uoluñ aliud ꝛ scribe in eo oĩa sermones pores qui erant in uoluminе pore cõ combussit ioachim rex iuda. Et ad ioachim regem iuda dices. Hec dicit dñs. Tu combussisti uolumen illud dicens. cur scripsisti in eo ammuntiãs. ueniet rex babylonis. ꝛ uastabit ram hanc ꝛ cessare faciet ex illa hoiem ꝛ iumentũ. Propea hec dicit dñs cont ioachim regem iuda. Non erit ex eo qui sedeat sup soliũ dꝫ. ꝛ cadauer eius proiectũ ad estum p diem. ꝛ ad gelu p noctẽ. Et uisitabo sup eũ ꝛ cont semen eius ꝛ cont seruos eius iniquitates suas. ꝛ adducã sup eos ꝛ sup habitatores urbis. ꝛ sup uros iuda oĩe malũ cõ locutus sum ad eos. ꝛ nõ audierũt. Ihemias ãt tulit uoluñ aliud ꝛ dedit illud baruch filio neriẽ scribe. Qui scripsit in eo ex ore ihemie oĩa sermones libri quem cõbusserat ioachim rex iuda igni. ꝛ insup additi sunt sermones multo plures. sicũ ante fuerant.

CAPITULUM XXXVII

Et regnauit rex sedechias filius iosie p ꝛconia filio ioachim. qꝫ constituit rex babylonis in ram iuda. ꝛ non obedierunt pe ꝛ seruis ꝛ populis ire ubis dñi que locuta est in manu ihemie pphe. Et misit rex sedechias. iuchal filiũ selemie. ꝛ sophoniam filiũ maasie sacerdotem ad ihemiam pphã dicens. Ora pro nobis dñm deũ nrũ. Ihemias ãt libere ambulabat in medio pp. nõ enĩ miserant eũ in custodiam carceris. Igitur exercitus pharaonis egressus ẽ de egypto. audientes chaldei qui obsidebant iheliu hierusalem nunciũ receperunt ab urbe. Et tãm ẽ ubiũ dñi ad ihemiam pphã dicens. Hec dicit dñs deus israel. Sic dicetis regi iuda. qui misit uos ad me rogandũ. Ecce exercitus pharaonis qui egressus ẽ uob in auxiliũ reuertetur in ram suam in egyptũ. Et redient chaldei. ꝛ bellabunt cont ciuitatem hanc. ꝛ capient eam. ꝛ incendent igni. Hec dicit dñs. Nolite decipere aias uras dicentes. euntes abibunt. ꝛ recedent a nob chaldei. qꝫ nõ abibunt. Etenim si percusseritis omnẽ exercitũ chaldeoꝝ qui pugnant adu sum uos. ꝛ derelicti fuerint ex eis alqui uulnerati. singli de tentorio suo consurgent. ꝛ incendent ciuitatem hanc igni. Igitur cum recessisset exercitus chaldeoꝝ ab urbe pp exercitũ pharaonis. egressus ẽ ihemias de urbe. ut iret in tra beniamin. ꝛ diuideret ibi possessionem in medio ciuiũ. Cumq; pueniss ad portã beniamin. erat ibi custos porte puntes. nomine iheriah filius selemie. filii ananie. Et apprehendit ihemiã pphã dicens. Ad chaldeos pfugis. ꝛ cepit ihemias. dicẽs. falsũ. non fugio ad chaldeos. Et nõ audiuit eũ. sed comprehendit iheriah ihemiam. ꝛ adduxit eũ ad principes. Cumq; irati principes cont ihemiã. cesũ eũ

miserunt in carcerem q̄ erat in domo
ionathan scribe. ipē enī ip̄positus erat
sup̄ carcerem. Intrauit ingressus ē ieremias
in domū lacu. & in cryptulā. & sedit ibi
ibi ieremias diebus multis. Mittens
aūt rex sedechias tulit eum & iuxta
ostium in domo sua abscondite & dixit
Quid uere ē sermo a dño. Et dixit ie
remias. Est. Et amplius In manu regis baby
lonis traderis. Et dixit ieremias ad
regem sedechiam. Quid peccaui tibi
& seruis tuis. & pplo tuo. q̄ misisti
me in domū carcerem. Vbi sunt pphe
tē q̄ pphabant uob & dicebant.
Nō ueniet rex babylonis sup̄ uos. & sup̄
terram hanc. Audi nunc obsecro
dñe mi rex. Valeat deprecatio mea in
conspectu tuo. & ne me remittas in do
mum ionathan scribe. & moriar ibi.
Precepit ḡ rex sedechias ut tradē
tur ieremias in uestibulo carceris.
& daretur ei torta panis cotidie ex
cepto pulmento. donec consumerentur
omnes panes de ciuitate. Et mansit
ieremias in uestibulo carcēris. CAPXXVIII
Audiuit aūt saphatias filius ma
than. & ihedelias filius phassur.
& uchal filius semelie & phassur fi
lius melchie sermones quos ieremi
as loquebatur ad omē plm dicens.
Hec dicit dñs. Qui cūq; manserit
in ciuitate hac. morietur gladio. et
fame. & peste qui aūt pfugerit ad
chaldeos uiuet. & erit aīa ei. & spes
uiuens. Hec dicit dñs. Tradendo tra
detur ciuitas hec in manu exercitus
regis babylonis. & capiet eam. Et
dixerūt principes regi. Rogam̄ ut occi
datur ho iste. De industria enī dissol
uit manus uiroꝝ bellatoꝝ q̄ remā
serunt in ciuitate hac. & manus omnis
plī. loquens ad eos uerba hec. Ho
quidem homo hic nō querit pacē plī
huic. sed malū. Et dixit rex sedechias.
Ecce ip̄e in manibus uris. Nec enim
fas est uob regem quicq̄m negare.
Tulerunt ḡ ieremiā & proiecerunt eum
in lacū melchie filii amelech q̄ erat
in uestibulo carcēris. Demiserunt ie
miam in funibus in lacū. in quo non
erat aq̄ sed lutum. Descendit ieremias
in cenū. Audiuit aūt abdeme
lech ethyops unus eunuchus q̄ erat
in domo regis q̄d mississent ieremi
am in lacū. porro rex sedebat in por
ta beniamin. Et egressus ē abdeme
lech de domo regis. & locutus ē ad regē
dicens. Dñe mi rex male fecerunt
uiri isti omnia quecūq; pessimerunt
ieremiam pphām mittentes eū
in lacū ut moriatur ibi fame. q̄ nō
est amplius panis ultra in ciuitate. Precepit
itaq; rex abdemelech ethyopi dicēs.
Tolle tecū hinc xxx uiros. & leua ie
miam pphām de lacu. antequā moriatur.
Assumptis ḡ abdemelech uiris
suis ingressus est domū regis que
erat sub cellario. sulla inde uetera
pannos & antiqua que computri
erant. & submisit ea ad ieremiā in
cum p funiculos. Dixitq; abdeme
lech ethyops ad ieremiam. Pone ue
tera panna & uet sulla & putrida
sub cubitu manuū tuaꝝ. & sic funes.
Fecit ḡ ieremias sic. Et extraxerunt
ieremiam funibus & eduxerūt eū de

lacu. ⁊ansit aũ ihemias in uestibu
lo carceris. ⁊t mansit ibi sedechias ⁊
misit ad se ihemiam ꝓphã ad ostiũ
tertiũ. qđ erat in domo dñi. ⁊ dixit
rex ad ihemiam. Interrogo ego te ser
monem. ne abscondas à me aliquid.
Dixit aũ ihemias ad sedechiam. Si an
nuntiauero ⁊ nunquid nõ interfices
me. ⁊ si consiliũ tibi dedero. nõ me au
dies. Iurauit ḡ rex sedechias ihemie
liam dicens. Viuit dñs qui fecit no
bis aiam hanc. si occidero te. ⁊ nõ tra
didero in manũ uiroꝝ istoꝝ qui quã
rũt aiam tuam. ⁊t dixit ihemias ad se
dechiam. Hec dicit dñs deꝰ exercituũ dꝰ
israhel. Si egressus exieris ad ꝓcipes
regis babylonis. uiuet anima tua.
⁊ urbs hec nõ succendetur igni. ⁊ tu
tus eris tu ⁊ domus tua. Si aũ nõ
exieris ad ꝓcipes regis babylonis.
tradetur ciuitas hec in manus chal
deoꝝ. ⁊ succendent eam igni. ⁊ tu nõ
effugies de manu eoꝝ. Dixit rex se
dechias ad ihemiam. Sollicitus sum
ꝑ iudeos. qui trãsfugerunt ad chal
deos. ne forte tradar in manus eoꝝ.
illudant mihi. Dixit aũ ihemias. Nõ
tradent. Audi quelo uocẽ dñi quã
ego loquor ad te. ⁊ bene tibi erit ⁊
uiuet aĩa tua. Qđ si nolũs egredi
ri ẽ sermo quem ostendit mihi dñs.
Ecce omnes mulieres q̃ remanserũt in do
mo regis iuda. educentur ad ꝓcipes
regis babylonis. ⁊ ipse dicent. Seduxerunt te ⁊ prualuerunt adũsq̃ te
uri pacifici tui. demiserunt in cenno
tũ pedes tuos. ⁊ recesserunt
retro. Et omnes uxores tue. ⁊ filii tui
educentur ad chaldeos. ⁊ tu effugies
manus eoꝝ. Sed in manu regis baby
lonis capieris. ⁊ ciuitatem hanc cõ
buret igni. Dixit ḡ sedechias ad
ihemiam. Nullus sciat uba hec.
⁊ tu morieris. Si aũ audierint ꝓn
cipes. q̃ locutus sum tecũ. ⁊ uenie
rint ad te ⁊ dixerint tibi indica no
bis quid locutus sis cum rege. ne ce
les nos ⁊ nõ te interficiemus. ⁊ quid lo
cutus sit tecũ rex dices ad eos.
Deprecatus ego ꝓces meas coram re
ge ne me reduci iuberet in domũ
ionathan. ⁊ ibi morerer. Venerunt
ergo omnes ꝓcipes ad ihemiam. ⁊ interrogauerunt eũ. Et locutus est eis iuxta
omnia uba que ꝓcepat ei rex. ⁊ cessa
uerunt ab eo. Nichil enim fuerat au
ditũ. ⁊ mansit ihemias in uestibulo carceris. usq; ad diem q̃ capta est urbs. ⁊ ipse ẽ ut ceperũt urbem.

Anno nono sedechie regis iuda. mense x. uenit nabuchodonosor rex babylonis. ⁊ omnis exercitus eius
ad urbẽ. ⁊ obsidebant eam. Undecimo aũ anno sedechie mense q̃rto.
quinta mensis aperta ẽ ciuitas. ⁊ in
gressi sunt omnes principes regis ba
bylonis. ⁊ sederunt in porta media. nergelsereser semegarnabu
sarsachim rabsares nergelsereser rabmag. ⁊ omnis reliqui princi
pes regis babylonis. Cumq; uidis
sent eos sedechias rex iuda. ⁊ omnes u
ri bellatores fugerunt. ⁊ egressi sunt
nocte de ciuitate ꝑ uiam horti regis.
⁊ ꝑ portam que erat inter duos mu
ros. ⁊ egressi sunt ad uiam deserti.

Secutꝰ est aũ eos exercit⁹ chaldeoꝝ. et
cõprehenderunt sedechiam in cã
po iericuntinus ibiq; cõtune. et capti
addixerunt ad nabuc regẽ babyl.
in reblatha q̃ est in tra emath. ꝙ
locutꝰ est ad eũ iudicia. Et occidit
rex babylonis filios sedechie in re
blatha in oculis eius. et oẽs nobiles
iuda occidit rex babylonis. Oculos
quoq; sedechie eruit. et vinxit eũ in
compedibꝫ. ut duceretur in babylonẽ
Domũ quoq; regis. et domũ vulgi iue
cenderunt chaldei igni. et muros ierlm
subuerterunt. reliquias vꝝ q̃ remane
rent in ciuitate. et profugas qui cũ
fugerant ad eũ. et vꝝ filios vulgi q̃
remanserant. tũc tulit nabuzardan
magꝰ militũ in babylonẽ. Et de ple
be pauꝑ q̃m nichil penit habebant
dimisit nabuzardan magꝰ militũ
in tra iuda. et dedit eis vineas et agros
in die illa. Preceperat aũ nabuc
rex babylonis de ieremia. ꝙ hanã
buzardan magꝰ militũ dicens. Tol
le illũ et pone sup eũ oculos tuos. nichil
q; ei male facias. sed ut voluit sic fa
cies ei. Misit ig̃ nabuzardan princeps
militũ. et nabusezban et rabsares.
et nergel et sereser et rebmag et oẽs
optimates regis babylonis misere
et tulerunt ieremiam de vestibulo car
ceris. et tradiderunt eũ godolie filio
ahicham filii saphan ut duceret
domũ. et habitaret in ꝓplo. Ad ieremiã
aũ fuerat sermo dñi cũ clauderet
adhuc in vestibulo carceris dicens.
Vade et die abdemelech ethiopi dicens.
Hec dicit dñs exercituũ deus israel.

ego inducam sermones meos sup ciui
tatem hanc in malũ et nõ in bonũ. Et
erunt in conspectu tuo in die illa. Tue
ralbo te in die illa ait dñs. et nõ trade
ris in manus eorum quos tu formidas.
Sed eruens liberabo te. et gladio nõ cade
ris. Sed erit tibi anima tua in salutẽ quia me
fiducia habuisti ait dñs.

CXL

Sermo qui factus est ad ieremiam a
dño. postquã dimisit eũ nabu
zardan magꝰ militũ de rama. cũ vi
sset eũ vinctum cathenis in medio oĩ
um qui migrabant de ierlm et iuda. et
ducebantur in babylonẽ. Tollens ig̃
princeps militũ ieremiam dixit ad eum.
Dñs deus tuus locutus est malũ hoc sup
locum istum. et adduxit et fecit dñs sicut
locutus est. quia peccastis dño et non audi
stis voci eius. et factus est vobis sermo hic.
Nunc ig̃ ecce solui te hodie de cathe
nis que sunt in manibus tuis. Si pla
cet tibi ut venias mecũ in babylonẽ
veni. et ponam oculos meos sup te. Si aũ
displicet tibi venire mecũ in babylo
nem. reside. Ecce omnis tra in conspectu
tuo. quo elegeris et quod placuerit tibi
ut eundas illuc vade. Et necdum voluit
ire. sed hec ait ad godoliam filium ahi
cham filii saphan quem prefecit rex
babylonis super ciuitates iude. habita ergo
cum eo in medio pop̃i. vel quocumq;
placuerit tibi ut eundas. vade. Dedit
quoq; ei magꝰ militum cibaria mu
nuscula. et dimisit eum. Venit autem
ieremias ad godoliã filiũ ahicham
in maspha. et habitauit cum eo in me
dio pop̃i qui relictus fuerat in tra. Cum
q; audissent omnes principes exercitus

qui dispsi fuant p regiones. ipi r dcm
corr qđ pfecisset rex babylonis godo
liam filiū ahicham ire. r qđ cōmen
dasset ei uiros. r mulieres r paruulos.
r de pauplb; tre qui ñ fuant translati
in babylonē. uenerunt ad godoliam
in maspbat. r ysmahel filiū nathame.
r iohannan r ionathan filii charee. et
tanas filii thanemech. r filii ofti qui
erant de netophath. r ihezonias filius
machathi. ipi r uiri eor. Et iurauit eis
godolias filii ahycham filii saphan. r
comilib; eor dicens. Nolite timē ser
uire chaldeis. habitate in tra. r seruite
regi babylonis. r bñ erit uob. Ego
ego sto in maspbat ut respondeam pre
sb chaldeor qui mittuntur ad nos. vos
aūt colligite uindemiā. r messem r ole
um. r condite in uasis uris. r manete
in urbib; uris quas tenetis. Cū
omnis udei qui erant in moab. r in fi
liis ammon. r in ydumea. r in uniu
sis regionib; audisset qđ dedisset rex
babylonis reliquias in iudea. r qđ
posuisset sup eos godoliam filiū ahi
cham filii saphan. reliqui sunt in eā
omnis udee de unūsquisq; locis ad que p
fugerant. Et uenerunt in tram iuda
ad godoliam in maspbat. r collegerūt
nimiū. r messem multam nimis. Joha
nan aūt filius caree. r omnes pncipes ex
ercitus qui dispsi erant in regionib;
uenerunt ad godoliam in maspbat.
r dixerunt ei. Scito qđ balalis rex fi
lior ammon miserit ysmahel filiū na
thame perimere aīam tuam. Et ñ cre
didit eis godolias filius ahycham.
Johanan uero filii caree. dixit ad godo
liam clam in maspbat loquens. Ego
r percutiam ysmahel filiū nathame nul
lo sciente. ne interficiat aīam tuam. r dis
pentur omnes udei qui congregati sūt
ad te. r pibunt reliquie iuda. Dixit go
dolias filius ahycham ad iohanan
filiū charee. Non facies rē hoc. falsa
sum enim tu loqueris de ysmahel.

CXLI

Factū est aūt mense septīo uenit
ysmahel filius nathame filii
eliama de semine regali. r optima
tes regis. r decem uiri cum eo ad go
doliam filiū ahycham in maspbath.
r comederunt ibi panes simul in mas
phat. Surrexit aūt ysmahel filius na
thame r decem uiri qui erant cū eo.
r percusserunt godoliam filiū ahichā
filii saphan gladio. r interfecerunt eū
quem pfecerat rex babylonis tre.
Omnes quoq; udeos qui erant cū godo
lia in maspbat. r chaldeos qui reper
sunt ibi. r uiros bellatores. percussit
ysmahel. Secūdo aūt die postq̄m occide
rat godoliam nullo adhuc sciente ue
nerunt uiri de sichem. r de silo. r de
samaria. octoginta uiri rasi barbam.
r scissis uestib; r consumpti. munera
r thus habebant in manu. ut offer
rent in domū dñi. Egressus ūo ysma
hel filius nathame in occursum eor
de maspbat incedens r plorans ibat.
Cum aūt occurrisset eis. dixit ad eos.
Venite ad godoliā filiū ahichā. Cum
cum uenissent ad mediū cuitatis.
interfecit eos ysmahel filii nathame
circa mediū lacus qui r uiri qui erant
cū eo. Decem aūt uiri reperti sunt inter
eos. qui dixerunt ad ysmahel. Noli

cendē nos. qz habem̄ thesauros in
agro frumenti z ordei z olei z mellis.
Et tcessant. ñ interfect eos. eñ filiis
suis. Factus aũ in quem precerat yz
mahel omia cadalia uiroꝝ quos p
cussit pp godoliam. npe eis quem ce
cerat terrata pp baasa regem israhel. ip
sum trucidauit yismahel filiũ nathanie
cecisit. Et captiuas duxit yismahel
omes reliquias pp qui erant in mal
phat filias regis z inuitum pplm
qui remanserat in malphat. quos
cōmendauerat nabuzardan princeps
militie godolie filio ahycham. Et
cepit eos yismahel filius nathanie
z abiit ut trasiret ad filios ammon.
Audiuit aũ iohanan filius caree z
omes principes bellatoꝝ qui erant
eo omne malũ qd fecerat yismahel
filiũ nathanie z assumptis omnibus
suis uenit ut bellarent
adūsum yismahel filiũ nathanie.
Et inuenerunt eñ ad aquas multas
q sunt in gabaon. Cūq uidisset oēs
pples qui erant cum ismahel iohanā
filiũ caree z inuitos principes bel
latoꝝ qui erant cū eo. letati sunt.
Et reuersus e omis pples quem ceperat
yismahel in malphat. Reuersus qz
abiit ad iohanan filiũ caree. Ismā
hel aũ filius nathanie. fugit cū
octo uiris a facie iohanan. z abiit
ad filios ammon. Timuit g iohā
nan filius caree z omes principes
bellatoꝝ qui erant cū eo inuitos
reliquias uulgi quas reduxerant
ab yismahel filio nathanie de mal
phat. postq percussit godoliā filiũ
ahycham fortes uiros ad pliũ. inui
neres z pueros. z inuitos. quos
reduxerat de gabaon. z abierunt et
sederunt pegrinantes in chamaã
que e iuxta bethleem. ut pgerent
z introirent egyptū a facie chalde
oꝝ. Timebant eñ eos. qz percussisset
yismahel filius nathanie godoliam
filiũ ahycham quem p̃posuerat rex
babylonis in tra iuda.

CXLII

Et accesserunt omes principes bel
latoꝝ z iohanan filius caree.
et iezonias filius ozaie z reliquum
uulgus a paruo usq; ad magnũ
diuerunt ad ieremiam pphã. Ca
dat oro tua in conspectu tuo. oza
pro nob ad dñm dñm tuũ p uniuersis
iuquis istis. qz delicti sumus pau
ci de plurib; sicut oculis tuis nos intu
entur. z annunciet nob dñs deus
tuus uiam p qm pgamus. z iudi
cio faciamus. Dixit aũ ad eos ieremi
as pphã. Audiui. Ecce ego oro ad
dñm dñm uestrũ secm uba tua. Omne
uerbũ qcõtumq; respondit dñs mihi
celabo uob. nec celabo uos quicquã.
Et illi dixerunt ad ieremiam. Sit
dñs ut nos testis ueratus z fidelis
ñ ut omne uerbũ in quo miserit te
dñs ds tuus ad nos sic faciem. siue
bonũ e siue malũ. Voci dñi dei nri
ad quem mittimus te obediemus.
ut bene sit nob cum audierimus uocẽ
dñi dei nri. Cum aũ complesset
decem dies. factũ est uerbum dñi ad
ieremiam. Vocauitq; iohanan filiũ
caree z omes principes bellatoꝝ
qui erant cũ eo z uniuersum pplm a

minimo usq; ad maiorē. ⁊ dixē ad
eos. Hec dicit dñs ds isrl. ad quē
misistis me. ut psternerem pces vras
in conspectu eius. Si quieti eritis ma
nentes in tra hac. ed̄ificabo vos. ⁊ nō
destruam. plantabo ⁊ nō evellam.
Jam enim placatus sum sup malo qđ fe
ci vob. Solite timere a facie regis ba
bylonis. quem vos pauidi formi
datis. Solite eū timere dicit dñs.
⁊ vobcū sum ego ut saluos faciā
vos. ⁊ eruam de manu eius. Et da
bo vob miās ⁊ misereb̄or vr̄i. ⁊ hi
tare vos faciam in tra vr̄a. Si aut̄
dixeritis vos. nō habitabim⁹ in tra ista.
nec audiemus voc̄ dñi dei nr̄i di
centes. nequaq̄m. sed ad tram egyp
ti pgemus. in q̄ nō videbim⁹ bellū. et
clangorem tube nō audiem⁹. ⁊ fame
nō sustinebim⁹. ⁊ ibi hitabim⁹. ꝓpter
hoc audite verbū dñi reliquie iuda.
Hec dicit dñs exercituū ds isrl. Si po
nentes vos facie vr̄am ut ingrediamu
ni egyptū. ⁊ intretis ut ibi hite
tis. gladius quem vos formida
tis. ibi comprehendet vos in tra e
gyptī. ⁊ fames ꝙ qua estis sollici
ti adherebit vob in egypto. ⁊ ibi
morieminī. Omnes q̄ cumq; qui posue
rint facies suas ut ingrediantur
egyptū. ⁊ habitent ibi. morientur
gladio. ⁊ fame. ⁊ pestē. ⁊ nullus de
eis remanebit. nec effugiet a facie
mali. qđ ego adducam sup eos. Hec
dicit dñs exercituū deus isrl. Si
cut conflatus est furor meus. ⁊ indig
natio mea sup habitatores hierm. sic co
flabitur indignatio mea sup vos
cum ingressi fuitis egyptū. ⁊ erro
stis in animabꝰ vr̄is. ⁊ in hypocrisi. ⁊ in
maledictis. ⁊ in obprobrio. ⁊ nequaq̄
vidēbitis locum istū. verbū
dñi sup vos reliquie iuda. Solite
timere egyptū. Scientes scietis q̄
obtestatus sum vos hodie. q̄ dixe
ritis a me ad dñm dñm nr̄m. ut omnia
quecumq; dixerit vobis dñs ds nr̄. sic
annuntiā vob. ⁊ faciemus. Et an
nuntiaui vob hodie. ⁊ nō audistis
vocem dñi dei vr̄i. sup universis pro
quibꝰ misit me ad vos. Nunc ergo
scientes scietis q̄ gladio. ⁊ fame. ⁊
peste morieminī in loco ad quem
voluistis venire. vos habitaretis ibi.

XLIII

Factum est aut̄ cum com
pleret ieremias loquens ad
pplm universos sermones dñi dei eo
rum ꝙ quibꝰ miserat eum dñs deus
eor ad illos. omnia uba hec. dixit a
zarias filius osaie. ⁊ iohanan filius
caree. ⁊ omnes viri superbi. dicentes ad
ieremiam. mendacium tu loqueris.
non misit te dñs ds nr̄ dicens. ne ng̃
diatis in egyptū. ut habitetis illic.
Et baruch filius neriē incitat te ad
nos. ut tradat nos in manus
chaldeoꝝ. ⁊ interficiat nos. ⁊ transl
ducat in babylonē. Et non audi
uit iohanan filius caree. ⁊ omnes pn
cipes bellator. ⁊ universus pplus voc̄
dñi. ut manerent in tra iuda. Et vol
ens iohanan filius caree. ⁊ universi pn
cipes bellator. universos reliquos de
iuda. qui reuersi fuerant de cunctis

gentib; ad quas fuerant aũ dispsi. ut hĩtarent in tra iuda uros ⁊ mu
lieres. ⁊ paruulos. ⁊ filias regis. et
omnẽ aiam quã reliquerat nabu
zardan princeps militie cum godolia
filio ahicham filii saphan. ⁊ hiere
miam pphã. ⁊ baruch filiũ nerie. in
gressi sunt tram egypti. qm̃ non obe
dierunt voci dñi. ⁊ uenerunt usq;
taphnis. Et factus est sermo dñi ad
hieremiam in taphnis dicens. Sume
in manu tua lapides grãdes. ⁊ abscõ
de eos in crypta que est sub muro la
terum. in porta domꝰ pharaonis in taph
nis coram uiris iudeis. ⁊ dices
ad eos. Hec dicit dñs exercituũ deꝰ
isrl. Ecce ego mittam ⁊ assumã na
buchodonosor regem babylonis seruum
meum. ⁊ ponam thronũ eius sup lapides
istos quos abscondi. ⁊ statuet solii
um suum sup eos. uenietq; percutiet
tram egypti. quos in mortem in mor
tem. ⁊ quos in captiuitatem in captiui
tatem. ⁊ quos in gladio in gladium.
Et succendet ignem in delubris deo
rum egypti. ⁊ comburet eos. et
captiuos ducet illos. ⁊ amictietur
tra egypti. sicut amictitur pastor
pallio suo. ⁊ egredietur inde in pa
ce. conteret statuas domus solis
que sunt in tra egypti. ⁊ delubra
deorum egypti comburet igni.

XLIII

Verbum qđ factum est ad hieremiã
ad omnes iudeos qui hĩtant
in tra egypti. hĩtantes in magda
lo. ⁊ in taphnis. ⁊ in memphis. ⁊ in
tra phatures. dicens. Hec dicit dñs
exercituũ deꝰ isrl. Vos uidistis omne
malũ istud qđ adduxi sup illã. ⁊ sup oẽs
urbes iuda. ⁊ ecce sunt deserte hodie
⁊ nullus in eis hĩtator. p̃p malitiã quã
fecerunt ut me ad iracundiam pro
carent. ⁊ irent ⁊ sacrificarent ⁊ colerent
deos alienos quos nescierunt
⁊ ipsi ⁊ uos ⁊ pres uri. Et misi ad uos
oẽs seruos meos pphas de nocte
consurgens. mittens ait. ⁊ dicens.
Nolite facere uerbum abhominationis
huicemodi. Et nõ audierunt nec inclina
uerunt aurem suam ut conuerterent
a malis suis. nõ sacrificarent deis a
lienis. Et conflata est indignatio mea
⁊ furor meus. ⁊ succensa est in ciuitatib;
iuda. ⁊ in plateis hierl. ⁊ facta est in so
litudinem. ⁊ in uastitatem sicut die hanc.
Et nunc hec dicit dñs exercituũ deus
isrl. Quare uos facitis malũ grande
hoc contra animas uras. ut intereat ex
uob; uir ⁊ mulier. paruulus ⁊ lac
tans. de medio iude. nec relinquat
uob quicquã residuũ. prouocantes me
in operib; manuũ uarũ. sacrificantes
deis alienis in tra egypti. in qm̃ in
gressi estis ut hĩtetis ibi. ⁊ disperga
mini ⁊ sitis in maledictionem ⁊ in obpro
brium cunctis gentib; terre. Numquid
obliti estis mala patrum uestrorum. ⁊ ma
la regum iuda. ⁊ mala uxorum eius. ⁊ ma
la uestra. ⁊ mala uxorum uestrarum que fece
runt in tra iuda. ⁊ in regionib; hierl.
Non sunt mundati usq; ad diem hanc.
⁊ non timuerunt. nec ambulauerunt in
lege dñi. ⁊ in preceptis eius que dedi
coram uob. ⁊ coram patribus uris.
Ideo hec dicit dñs exercituũ deus
isrl. Ecce ego pono faciem meam uob

in malū ꝛ dilydam omnē uidam. Et assumā reliquias iude. qui posuerunt facies suas ut ingrediantur' et tam egypti. ꝛ habitarent ibi. Et consumentur' dñs in tra egypti. ꝛ cadent in gladio ꝛ in fame consumentur'. A minimo usq; ad maximū in gladio ꝛ in fame morientur' ꝛ erunt in iuramentū ꝛ in miraclm ꝛ in maledictionem ꝛ in obprobriū. Et ultrabo habitatores tre egypti. sicut ultrauī hierlm in gladio ꝛ fame ꝛ in pestē. ꝛ erit qui effugiat ꝛ fugit reliquus de reliquiis iudeoꝝ qui uadunt ut peregrinentur' in tra egypti. ꝛ reuertantur' in tram iuda. ad quam ipi eleuant animas suas ut reuertantur' ꝛ habitent ibi. Non reuertentur' nisi qui fugerint. Cognouerunt aūt ihemie omēs uiri scientes qđ sacrificarent uxores eoꝝ dijs alienis. ꝛ omnis mulieres quarū stabat multitudo grandis. ꝛ omīs ps hitantiū in tra egypti. in phatures. dicens. Sermonem quem locutus es ad nos in nole dñi. ñ audiemus ex te. sz facientes faciemus omne ubū qđ egredietur de ore nro. ut sacrificem regine celi. ꝛ libem ei libamina sicut fecim nos ꝛ patres nri. reges nri ꝛ principes nri in urbibus iuda. ꝛ in plateis hierlm. ꝛ saturati sumꝰ panibꝫ. ꝛ bene nob erat. malicꝫ non uidimꝰ. Et ex aūt qđ cessauimus sacrificare regine celi. ꝛ libare ei libamina. indigem omniꝫ. ꝛ gladio ꝛ fame consumpti sumꝰ. Qđ si nos sacrificem regine celi. ꝛ libem ei libamina. nunquid sine uris nris fecim ei placentas ad colendū eam. ꝛ libare libanda. Et dixit ihemias ad omnē ppm ad uirum uros ꝛ ad mulieres. ꝛ ad uniūsam plebē qui responderant ei uba dicens. Nunquid n sacrificiū qđ sacrificastis in ciuitatibꝫ iuda ꝛ in plateis hierlm. uos ꝛ pres uri reges uri ꝛ principes uri. ꝛ ppls tre. hoc recordatus est dñs. ꝛ ascendit sup cor ei. Et n potuit dñs ultra portare pp malitiam studioꝝ uroꝝ. ꝛ pp abhominationes qs fecistis. ꝛ fca est tra ura in desolationē ꝛ in stuporem. ꝛ in maledictū. eo qđ n sit habitator sicut est dies hec. Quocirca qđ sacrificastis ydolis ꝛ peccastis dño. ꝛ n audieritis uocem dñi. ꝛ in lege ꝛ in preceptis ꝛ in testimonijs n ambulastis. idcirco euenerūt uob mala hec. sicut est dies hec. Dixit aūt ihemias ad omnē ppm ꝛ ad omnes mulieres. Audite ubum dñi omis iuda. qui estis in tra egypti. Hec inquit dñs exercituū ds isrl dicens. Vos ꝛ uxores ure locuti estis ore uro. ꝛ manibꝫ uris impletis. dicentes. Faciamus uota nra que uouimus. ut sacrificem regine celi. ꝛ libemus ei libamina. Implestis uota ura. ꝛ opere perfecistis ea. Ideo audite uerbum dñi omīs iuda. qui habitatis in tra egypti. Ecce ego iuraui in nole meo magno ait dñs. qr nec eri nle meū uocabitur ex ore omis uri iudei dicentis. uuit dñs in omi tra egypti. Ecce ego uigilabo sup eos in malū. ñ in bonū. ꝛ consumentur' omnes uri iuda qui

sunt in tra egypti. gladio & fame
donec penitus consumantur. Et q
fugerint gladiu reuertentur de tra
egypti in tram iuda uni pauci. et
scient omes reliquie iuda ingredi
entiu tram egypti ut habitent ibi
cui sermo compleatur mis an illo
rum. Et hoc uob signu aiit dns q
uisitabo uos in loco isto. ut
sciatis q uere complebunt ser
mones mei contra uos in malu. Hec
dicit dns. Ecce ego tradam phara
onem ephre regem egypti in manu
inimicoy eius. & in manu q̃rentiu
aiam illius. sicut tradidi sedechi
am regem iuda in manu nabuch
regis babylonis inimici sui & que
rentis aiam eius.

XLV

Verbu qd locut est ieremias p
pha ad baruch filiu nerie cu
scripsisset uba hec in libro de ore ie
mie anno quarto ioachim filii iosie
regis iuda. dicens. Hec dicit dns
ds isr ad te baruch. dixisti. Ve mi
sero mihi. qm addidit dns dolore do
lori meo. Laboraui in gemitu meo.
& requiem non inueni. Hec dices ad
eu. Sic dicit dns. Ecce quos edifica
ui ego destruo. & quos plantaui e
go euello. & tu uis tibi tram hanc
& tu quere tibi grandia. Noli quere
qm ecce ego adducam malu super
omnem carnem ait dns. & dabo tibi am
mam tuam in salute in omnibz locis
ad quecuq; pgeris

XLVI

Quod factu est uba dni ad ieremiam pphaz contra gentes. ad e
gyptu. ad iuxta flumen eufraten pharaonis
nechao regis egypti. qui erat iuxta
flumen eufraten in charcamis. quem
percussit nabuchodonosor rex babylonis in
quarto anno ioachim filii iosie re
gis iuda. Preparate scutu & clypeu
& prodite ad bellu. iungite equos.
& ascendite equites. state in galeis.
polite lanceas. induite uos
loricis. Quid est. Vidi ipos pauo
dos & retrogradientes. fortes eoy ce
sos. Et fugerunt conuersi. nec respe
xerunt. Terror in circuitu ait dns. no
fugiat uelox. nec saluet se potens
fortis. Ad aquilonem iuxta flumen
eufraten. ruerunt & ceciderunt. Quis
est iste qui q̃si fluuius ascendit. et ue
luti fluuiorum intumescunt gur
gites eius. Egyptus fluminis
instar ascendet. & ueluti flumina
mouebuntur fluctus eius. & dicet.
Ascendam operiam terram. perdam ci
uitatem & habitatores eius. Ascendite
equos & exultate in curribz. & pre
dantes fortes ethyopia & lybies te
nentes scutu & ludi arripientes &
iacientes sagittas. Dies enim ille do
mini dei exercituu. dies ultionis. ut
sumat uindictam de inimicis suis.
Deuorabit gladius & saturabitur
& inebriabitur sanguine eoy. Victi
ma enim dni dei exercituu in tra aqui
lonis iuxta flumen eufraten. Ascen
de in galaad & tolle resinam. uir
go filia egypti. frustra multiplica
bis medicinas. sanitas non erit tibi.
Audierunt gentes ignominia tua.
& ululatu tuus repleuit tram. Quia
fortis infirmatus est fortem. & ceciderunt

ne cenderunt. Verbū qđ locutꝰ ē dñs
ad ieremiam pphām sr eo qđ uenis
set eū nabuc rex babylonis. et per
cussurus ē terram egypti. Annunciate e
gypto z auditū facite magdalo.
z menphis. z in taphnis
dicite. Sta z apparate. qz deuorabit
gladꝰ ea eque p circuitū tuū sunt.
Quare compulsus est fortis tuus.
non stetit. qm dñs subuertit eum.
& multiplicauit uentes. et dixit unꝰ
quisq; ad proximū suū. Et ducent. & re
gredientes reuertamur ad pplm nrm. z
ad terram natiuitatis nre. a facie
gladii columbe. Vocate nomē pha
raonis regis egypti. Tumultū adduxit
tempꝰ. Vivo ego inquit rex dñs
exercituū nomē eius. qm sicut thabor
in montibꝰ. z sicut carmelus in ma
ri uenet. Vasa ad transmigrationē fac
e habitatrix filia egypti. qz menphis
in solitudinē erit. z deserta. inhabi
tabilis. Vitula elegans atq; formo
sa egyptus. stimulator ab aquilone
ueniet ei. qz et mercenarii qui
et ipsi ut ītabantur in medio eius.
qm uituli saginati. ipsi enim et fugerunt
simul. nec stare potuerunt.
qz dies interfectionis eorum uenit ei
os. z tempus uisitationis eorum.
Vox eius qm ei sonabit. qm cum
exercitu properabunt. et in securibꝰ ue
nient ei. Ci lignum cedentes. succide
runt saltū eius. ait dñs. qm super
ari non poterit. qz multiplicati sunt
super locustas. z non est eis numer.
Confusa ē filia egypti. z tradita in ma
nu pli aquilonis. Dixit dñs exer

cituū dꝰ israel. Ecce ego uisitabo sr tu
multū alexandrie. z sr pharaonem. z super
egyptū. z sup deos eius. z sr reges
eius. z sup pharaonem. z sr eos qui con
fidunt in eo. z dabo eos in manu q
rentiū animā eorū. z in manu nabuc
regis babylonis. z in manu seruoꝝ
eius. z post hec habitabitur sicut diebus
pristinis ait dñs. Et tu ne timeas ser
ue mi iacob. z ne paueas israel. qz ec
ce ego te saluū faciam de longin
quo. z semen tuū de terra captiuitatis
sue. z reuertetur iacob. z requiescet. z re
quiescet. et non erit qui exterreat eum.
Tu noli timere serue mi iacob ait
dñs. qz tecū ego sum. qz consummā
ego omnes gentes ad quas eiecit te. Te
uero non consummam. sed castigans castiga
bo te in iudicio. nec quasi innocentem
parcam tibi.

XLVII

Quod factum est uerbum dñi ad ieremiam
pphām contra palestinos. antequam
percuteret pharao gazam. Hec dicit dñs.
Ecce aque ascendent ab aquilone
et erunt in torrentem inundantes. et ope
rient terram et plenitudinem eius. urbem.
et habitatores eius. Clamabunt homi
nes. et ululabunt omnes habitatores terre. a
strepitu pompe armorum. et bellatorꝝ
eorum. a commotione quadrigarum eius. et
multitudine rotarum illius. non respe
xerunt patres filios manibus dissolu
tis. p aduentu diei in quo uastare
omnes philistiim. et disperdere
tyrum et sydon. cum omni auxi
lio qui remanserat. Depopulatus est
enim dñs palestinos. reliquias in
sule capadocie. Venit calui super

gazam. cormanit ascalon. ⁊ reliquie
uallis earum. vsq; quo concideris
o mucro dñi. usq; quo ñ quiesces?
Ingredere in vaginam tuam. refrige
rare ⁊ sile. Quomodo quiescet cum
dñs preceptu ei ad vsum ascalonē.
⁊ ad vsum maritimal eī regiones.
ibiq; conduxerit illi?

ad moab

CXLVIII

Hec dicit dñs exercituū dꝰ isrl. ve
ciuitati nabo. q̄m vastata ē ⁊ confu
sa. capta ē cariathaim. confusa est
fortis ⁊ tremuit. finon ē ultr exultatio
in moab. contra eā cogitauerunt
malū. venite ⁊ disperdamus eam de
gente. ergo tacens conticescet. sequē
tur te gladius. vox clamoris de
oronaim. vastitas ⁊ contritio magna.
Contrita ē moab. annunciate
clamorē parvulis eius. q̄ ascensū est
luith plorans ascendet in fletu. q̄m
in descensu oronaim hostes ululatū
contritionis audierunt. fugite. sal
uate animas uras. ⁊ eritis q̄si murice in
deserto. q̄ eo quod confisus fuisti in
munitionibz tuis ⁊ in thesauris
tuis. tu quoq; capieris. ⁊ ibit cha
mos in transmigrationē sacerdos
eius ⁊ principes eius simul. Ecce venit
dꝰ ad omnē urbem. ⁊ urbs nulla sal
uabitur. ⁊ peribunt valles ⁊ dissipa
buntur campestria. q̄m dixit dñs.
Date florem moab. egredietur enim
dicitur. ⁊ cultores eius deserent eam
⁊ inhabitabiles. ululabunt qui sa
tiet opus dñi fraudulenter. ⁊ maledic
tus qui prohibet gladium suum a sanguine.
sterilis fuit moab ab adolescentia
sua. ⁊ requieuit in fecibz suis. nec ētā
fusus ē de vase in vas. ⁊ in captiui
tatem nō abiit. Ideo permanet gu
stus eius in eo. ⁊ odor eius nō ē immu
tatus. Propterea ecce dies venient dicit
dñs. ⁊ mittam ei ordinatores.
⁊ stratores laguncula. ⁊ vasa eius
fiet. ⁊ uasa eius cū camelis tollent. ⁊ lagenas
eoꝝ collident. Confundetur moab
a chamos. sicut confusa ē domus
isrl ad bethel. in qua habebat fi
ducia. Quō dicitis fortes simus.
⁊ uiri robusti ad pugnandū? vastata
est moab. ⁊ ciuitates eius ascende
runt. ⁊ electi iuuenes eius descende
runt in occisionē. ait rex dñs exer
cituū nomē ei. Prope est interitus moab
ut veniat. ⁊ malum eius velociter ac
curret nimis. Condolentium eius omnes
qui cingitis eum. ⁊ ignorate eum omnes
qui scitis nomē eius dicite. Quō confracta
ē virga fortis. baculus gloriosus. De
scende de gloria. ⁊ sede in siti habitatio fi
lie dibon. q̄m vastator moab ascen
dit ad te dissipabit munitiones tu
as. In via sta. ⁊ speculare habitatio
ter. interroga fugientē. ⁊ eū qui euasit
dic quid accidit. Confusus ē moab.
q̄m ululauit ē. ululate ⁊ clamate. an
nunciate in arnon. q̄m vastata est
moab. iudicium venit ad terram cam
pestrem super holon. ⁊ super iesa. ⁊ super
mephaat. ⁊ super dibon. ⁊ super nabo. ⁊ super
domum deblathaim. ⁊ super cariathaim
im. ⁊ super bethagamul. ⁊ super bethma
on. ⁊ super carioth. ⁊ super bosra. ⁊ super
omnes ciuitates terre moab que lon
ge sunt. ⁊ que prope sunt. Abscissum ē
cornu moab. ⁊ brachium eius contriti

est aut dñs. Inebriate eū. qm contra dñm erectus ē. t alludet manū moab in medio sui. t erit in derisū etiam qē fuit eū in derisum ē ibi. qm inter fures tu peristi eū. qm ex ea ergo tu a que adfilium illiꝰ locut es. captiuꝰ ducet⁹. Relinquite ciuitates t habitate in petra habitatores moab. t eſtote qſi columba nidificans in summo o ris foueam. Audiuimus superbiam moab. superbus est ualde. sublimitatem eius. t arrogantiam. t superbiam. t altitudinē cordis illiꝰ. ego suꝫ aut dñs. iactantiam eius. ait dñs. nō sic erit ei. nec uir ꝙ dixerat. nō sic fiet. Ideo super moab ululabo. t ad moab uniuersam clamabo. ad uiros murrheth lamentabūtur. De planctu vitis plorabo tibi uinea sabama. propagines tue trans ierāt mare. usq; ad mare iazer puenerāt. sup messem tuam. t uindemiā tuam. ꝓdo irruit. Ablata est letitia. t exultatio de carmelo. t de terra moab. et uinū de torcularibꝫ sustulī. nec quis calcator uinū solitū celeuma cantabit. de clamore esebon usq; eleale. uela dederunt uocē suā. a segor usq; ad oronaim uitulā contritionis. Aque quoq; nemrim uastate erunt. Et auferam de moab ait dñs offerentē in excelsis. t sacrificante dijs eius. Quia ego ipse adducam super moab ait dñs exercituū. t deum eius. Ideo cor meū ad moab sicut sybila eris resonabit. t cor meū ad uiros murrheth sic dabit sonitū sybilantis. Quia plus fecit quā potuit. ideo interiit. Omne caput calui. t omnis barba rasa erit. In cunctis manibꝫ colligatio. t sup omnes dorsū eius. Et sic omnia recta moab in placitis eius. ait dñs. qm contriui moab sicut uas inutile ait dñs. Quo uicta ē. t ululauerunt. Quo dorsum uertit moab. t confusus ē. Erit qꝫ moab in derisū. t in exemplū omnibꝫ in circuitu suo. Haec dicit dñs. Ecce qſi aquila euolabit. t extendet alas suas ad moab. Capta ē carioth. t munitiones comprehense sūt. Et erit cor fortium moab in die illa sicut cor mulieris parturientis. Et cessabit moab ē pplꝰ. qm contra dñm glauꝰ. t pauor. t fouea. t laqueus super te o habitator moab. ait dñs. Qui fugit a facie pauoris. cadet in foueam. et qui conscenderit de fouea. capietur laqueo. Adducam enim super moab annum uisitationis eorū. dicit dñs. In umbra esebon stetерunt de laqueo fugientes. egressus est de esebon. t flamma de medio seon. t deuorabit partem moab. t uerticē filioꝝ tumultus. Ve tibi moab. peristi pplē chamos. qm comprehensi sunt filii tui. et filie tue in captiuitatē. Et conuertam captiuitatē moab in nouissimis diebꝫ ait dñs.

XLIX

Hucusq; iudicia moab. Hec ad filios ammon. Haec dicit dñs. Numquid filii non sunt israel. aut heres non est ei. Cur g hereditate possedit melchom. gad. t pplꝰ eius in urbibꝫ eius habitauit. Ideo ecce dies uenient dicit dñs. t audiri faciam super rabbath filioꝝ ammon strepitum pugne. Et erit in tumultū desolata. filieq; eius igni

succendentur: ⁊ possidebunt hereditates posſessores suos. dicit dñs. Vulla est bon⁹ qm̃ vastata est bal. Clamate filie ⁊ ululate pastores. ⁊ circuite p̃ sepes. qm̃ melebon in tñc migratione ducetur sacerdotes eius ⁊ principes eius simul. Quid gloriaris in vallibus? defluxit vallis tua filia delicata. que confidebas in thesauris tuis ⁊ dicebas. Quis veniet ad me? Ecce ego inducam sup̃ te timorem ait dñs deus exercituum ab omnibus qui sunt in circuitu tuo. ⁊ dispergemini singulus coram facie sua. nec erit qui congregat fugientes. Et post hec reducam captiuos filios ammon. ait dñs. Hec dicit dñs exercituum. Numquid non est ultra sapientia in themam? Periit consilium a filiis. imminuta est ne sapientia eorum. Fugite ⁊ vertite. descendite in voragine habitatores dedan. qm̃ perditionem esau adduxi sup̃ eum. tempus visitationis eius. Si vindemiatores venissent tibi. ⁊ si reliquias racemi. Si fures in nocte. ⁊ rapuissent quod sufficeret sibi. Ego vero discoperui esau. reuelaui abscondita eius. ⁊ celari non potuit. Vastatum est semen eius. ⁊ fratres eius ⁊ vicini. ⁊ non erit. Relinque pupillos tuos. ego eos faciam viuere. ⁊ vidue tue in me sperabunt. Quia hec dicit dñs. Ecce qui non erat iudicium ut biberent calicem. bibentes bibent. ⁊ tu sic innocens relinqueris? Non eris innocens. sed bibens bibes. quia ego memet ipsum iuraui dicit dñs. quia in solitudinem ⁊ in opprobrium. ⁊ in desertum. ⁊ in maledictionem erit bostra. ⁊ omnes ciuitates eius erunt in solitudines sempiternas. Auditum audiui a dño. ⁊ legatus ad gentes missus est. Congregamini ⁊ venite contra eam. ⁊ consurgamus in prelium. Ecce enim parvulum dedi te in gentibus. contemptibilem inter homines. Superbia tua decepit te. ⁊ superbia cordis tui. qui habitas in cauernis petre. ⁊ apprehendis altitudinem collis. Cum exaltatus fueris quasi aquila. inde detrahan te dicit dñs. Et erit idumea deserta. omnis qui transibit per eam stupebit. ⁊ sibilabit super omnes plagas eius. sicut subuersa est sodoma ⁊ gomorra. ⁊ vicine earum dicit dñs. Non habitabit ibi vir. nec inquilinus habitabit in ea. Ecce quasi leo ascendet de superbia iordanis. ad pulchritudinem robustam. quis subito current eam faciam ad illam. Et quis electus est. quem proponam ei. Quis enim similis mei. ⁊ quis sustinebit me. Et quis est iste pastor. qui resistat vultui meo. Propterea audite consilium dñi. quod iniit de edom. ⁊ cogitationes eius quas cogitauit de habitatoribus theman. Si non deficerunt eos paruli gregis. nisi dissipauerunt cum eis habitaculum eorum. A voce ruine eorum commota est terra. clamor in mari audit est. vocem eius. Ecce quasi aquila ascendet ⁊ euolabit ⁊ expandet alas suas sup̃ bosram. Et erit cor fortium idumee in die illa. sicut cor mulieris parturientis. Confusa est edom. ⁊ arphat. et audiui vocem. simul audientes. Turbati sunt in mari. p̃ sollicitudine quiescere non potuit. Dissoluta est damascus. facta in fugam. Tremor apprehendit eam. angustia

ad ydumea

ad damas

dolores tenuerunt eā. q̄ parturientem. Ruīo deliquerunt cuncte laudabilem urbem letitie. Ideo cadent iuuenes eī in plateis eius. t oēs uiri p̄lii conticescent in illa die ait dñs exercituū. Et succendam ignē in muro da mascī. t deuorabit mucrones benadab que pulcrū nabuē rex babylonis. Et dicit dñs. Suscitate alcendite ad cedar. t uastate filios orientis. Tabernacula eoz. t greges eoz capient. pelles eoz. t omnia uasa eoz. t camelos eoz tollent sibi. t uocabunt sup eos formidinē in circuitu. Fugite abite uehementer. in uoraginibz sedete habitatores asor. ait dñs. Iniit enī cōsiliū uos nabuē rex babylonis. consiliū. t cogitauit ad uestrum uos cogitationes. Consurgite. t ascendite ad gentē quietā. habitantē confidenter. ait dñs. Non ostia ñ uectes eis. solitarii sunt. Et erunt cameli eoz in direptionem. t multitudo iumentoz in preda. Et dispgam eos in omnē ventum equi sunt attonsi in comam. et ego omnē contritū eoz adducā uniuersum filios eos ait dñs. Et erit asor habitaculū draconū. deserta usq; in eternū. Non manebit ibi uir. nec moletur eā filius hois. Ad fīm. q̄ elam. hec dicit dñs ad hieremiam pphām aduersum elam. in principio regni sedechie regis iuda dicens. Hec dicit dñs exercituū. Ecce ego conteram arcum elam. t summam fortitudinē eoz. t inducam sup elam q̄tuor uentos a q̄tuor plagis celi. t uentilabo eos in omnes uentos istos. Et ñ erit gens ad q̄m ñ ueniant p̄fugi elam. Et pauere faciam elam coram inimicis suis. t in conspectu q̄rentium aīam eoz. Et adducam sup eos malū iram furoris mei dicit dñs. t emittam post eos gladiū. donec consumam eos. Et ponā solium meū in elam. et pdam inde reges. t principes ait dñs. In nouissimis aūt diebz erit. faciam captiuos elā dicit dñs

Verbū q̄d locutus ē dñs de babylone. t de tra chaldeoz. de manu hieremie pphe. Annunciate in gentibz. t auditū facite. Leuate signū. pdicate. t nolite celare. Dicite. Capta ē babylon. confusus ē bel. uictus ē merodach. Confusa sūt sculptilia eoz. cōpacta sunt ydola eoz. q̄m ascendet contra eam gens ab aquilone. que ponet terram eius in solitudinē. t ñ erit qui habitet in ea. ab homine usq; ad pecus. Recesserunt. t abierunt. In diebz illis. t in tempore illo ait dñs uenient filii isrl. ipsi. t filii iuda simul. Ambulantes. t flentes pperabunt. t dñm deū suū quærent. In syon interrogabunt uiā. huc facies eoz uertent. t apponentur ad dñm federe sempiterno. quod nulla obliuione delebitur. Grex perditus fuit ē pplus meus. pastores eorum seduxerunt eos. montibz auertebant. de monte in collem transierunt. obliti sunt cubilis sui. Omnes qui inuenerūt comedebant eos. t hostes eoz dixerunt. non peccamus. eo q̄d peccauerit dño decor iustitie. t expectatio patrū eoz dño. Recedite de medio babylonis

lonis. ꝛ de ꝛra chaldeoꝝ egredientiū. ꝛ clotie eſ̄ bedi aute greges. qm̄ ecce ego ſuſcito. ꝛ adducam ad babylonem congregatiōē gentiū magnarum de ꝛra aquilonis. ꝛ p̄parabūtur adūſus eam. ꝛ inde capietur. Sagitta eius q̄ ſi potens ſortis ut nō frustra reuertat. ſi ꝛra eius erit chaldea in p̄dam. omnes vastantes ea replebūtur aiꝝ dñs. qm̄ exultatis ꝛ magnalocpamini direpientes hereditatē meā. qm̄ effusa es ſicut vitulus ſup herbam. ꝛ mugiſtis ut tauri. Confusa ē mater vr̄a vehemēter. ꝛ adeqtata puluerē q̄ genuit vos. Ecce nouissima erit in gentibus deſerta. inuia et arida ab ira dñi. non habitabitur. ſed redigetur tota in ſolitudinē. Oēs q̄ trāſit p babylonē stupebit. ꝛ ſibilabit ſup vniuſis plagis eius. Preparamini contra babylonem p̄ circuitum. Omnes q̄ intenditis arcū debellate eam. ne parcatis sagittis. q̄ dño peccauit. Clamate aduſus eam. ubiq; dedit manū. Ceciderunt fundamenta eius. destructi ſunt muri eius. Q̄m vltio dñi est. vltionē accipite de ea. sicut fecit. facite ei. Disperdite seminem de babylone. ꝛ tenentem falcē in tempore messis. a facie gladii columbe. vnusquisq; ad p̄priū ſuū conuertetur. ꝛ vnusquisq; ad ꝛram ſuam fugiet. Grex dispersus est. leones eiecerunt eum. Primus comedit eum rex assur. iste nouissimus euosſauit eū nabuch rex babylonis. Propterea hec dicit dñs exercituū

ds isrl. Ecce ego visitabo regē babylonis. ꝛ ꝛram eius. sicut visitaui regē assur. Et reducam isrl ad hereditatē ſuū. ꝛ pascetur carmelū. ꝛ basan. Et in monte effraim. ꝛ galaad. saturabitur aīa eius. In diebus illis. ꝛ in tempore illo ait dñs. quere tur iniquitas isrl. ꝛ nō erit. ꝛ peccata iuda. ꝛ nō inuenientur. q̄m̄ zelans ero eis. quos reliquero. Super ꝛram dissentionum ascende. ꝛ super habitatores emeth visitationē. Vastipa ꝛ interfice. que post eos sunt ait dñs. ꝛ fac vniuſa omnia que p̄cepi tibi. Vox belli in ꝛra. ꝛ contritio magna. Quomodo contritus ē ꝛ confractus malleus vniuſe ꝛre. Quo vsq; ē in deserta babylon in gentibus. Illaqueaui te. ꝛ etiā cepta es babylon. ꝛ nescisti. Inuenta es ꝛ apprehensa. q̄m̄ dño p̄uocasti. Aperuit dñs thesaurū ſuū. ꝛ protulit vasa ire ſue. q̄m̄ opus est dño deo exercituū in ꝛra chaldeoꝝ. Venite ad eam ab extremis finibus. aperite horrea eius. conculcate eam. Tollite de ea lapides. ꝛ redigite in aceruos. ꝛ interfice eam. nec sit quicq̄m̄ reliquū. Disperdite vniuſos fortes eius. descendant in occisionē. Ve eis q̄a venit dies eoꝝ. tempus visitationis eoꝝ. Vox fugientiū ꝛ eoꝝ qui euaserūt de ꝛra babylonis. ut annuncient in ſyon vltionē dñi dei nr̄i. vltionē templi eius. Annuntiate in babylonem plurimis. in omnibus qui tendunt arcū. Consistite aduſus eā p̄ gyrum. ꝛ nullus euadat. Reddite ei secundum opus suum. iuxta oīa q̄ fecit. facite illi. q̄a contra dñm erit

ta est. ad ūltīm tēm ulti. Idcirco cadēt iuuenes eius in plateis eius. & omēs uiri bellatores eius conticescent in die illa. ait dñs. Ecce ego ad te ſuper dicit dñs dēs ēxercituū. qui uenit dies tuus tempꝰ ultionis tue. Et cadet ſuperbus & corruet & nō erit qui ſuſcitet eum. Et ſuccendam ignē in urbibꝫ eius. & deuorabit omnia in circuitu eius. Hec dicit dñs ēxercituū. Calumpniā ſuſtinent filii iſrāl & filii iuda ſimul. Omnes qui ceperunt eos. tenuerūt nolunt dimittere eos. Redemptor eorū fortis. dñs ēxercituū nomē eī. Iudicio defendet terrā eorū. ut exterreat terram & commoueat habitatores babylonis. Gladius ad chaldeos ait dñs. & ad habitatores babylonis. & ad principes & ad ſapientes eius. Gladius ad diuinos eius. qui ſtulti erunt. gladius ad fortes illius. qui timebunt. Gladius ad equos eius. & ad currus eius. & ad omne uulgus quod est in medio eius. & erunt ſicut mulieres. Gladius ad thelauros eius. qui diripientur. Siccitas ſuper aquas eius. & arescēt quia terra ſculptilium ē. & in portentis glorian. Ideo habitabunt dracones cum ſtrutionibus. & habitabunt in ea ſtrutiones. & nō habitabitur ultra in ſempiternū. nec edificabitur uſq; in generationē & generationē. Sicut ſubuertit deus ſodomam & gomorram & uicinas eī ait dñs. ſi habitabit ibi uir. nec inquilet eam filius hominis. Ecce populus uenit ab aquilone & gens magna & reges multi conſurgent a finibꝫ terre. Arcum & ſcutum apprehendent. crudelis ſi. & inmiſericors est. Vox eorū ſicut mare ſonabit. & ſuper equos aſcendent. ſicut uir paratus ad prelium contra te filia babylonis. Audiuit rex babylonis famam eorū & dilabte ſunt manus eius. Angustia apprehendit eū. dolores ſicut parturientē. Ecce ſicut leo aſcendet de ſuperbia iordanis ad pulchritudinem tribulam. cito subito currere eū faciam ab illa. Et quis erit electus quem ponam ei. Quis enī ſimilis mei. & quis ſuſtinebit me. Et quis eſt iſte paſtor. qui reſiſtat uultui meo. Ideo audite conſiliū dñi quod mente concepit ad uſus babylonem. & cogitationes eius quas cogitauit ſup terrā chaldeoꝝ. Siquidē trahent eos parui multi gregum. nisi diſſipatū fuerit cum ipſis habitaculum eorū. A uoce captiuitatis babylonis cōmota ē terra. & clamor inter gēs auditus eſt.

Hec dicit dñs. Ecce ego ſuſcitabo ſup babylonē & ſup habitatores eius qui cor ſuum leuauerunt contra me. qui uenti peſtilentē. Et mittam in babylonem uentilatores & uentilabunt eā & demolient terram eius. quia uenerunt ſuper eum undiq; in die afflictionis ei. ſagitta tendat qui tendit arcū ſuū & aſcendat loricatus. Ne parcite iuuenibꝫ eius. interficite omnem militiā eius. & cadent uulnerati in terra chaldeoꝝ & uulnerati in regionibꝫ eius. quia nō fuit uiduatus iſrāl & iuda a deo ſuo exercituum. Terra enī eorū repleta ē delicto. a ſco iſrāl. Fugite de medio babylonis. & ſaluet unusquiſq; animam ſuam.

Solute facere sic uniuersales eius. qm̃ tempus ultionis est dño uale stitudinem ipē retribuere ei. Calix aureus babylon in manu dñi. inebrians omnē terram. De uino eius biberūt gēs. ideo commote sunt gentes. subito cecidit babylon. et contrita est. Vlulate sup eam. tollite resinam ad dolorem eius. si forte sanetur. Curauimus babylonem. et non est sanata. Derelinquimus eam. et eamus unusquisq; in terram suam. qm̃ peruenit usq; ad celos iudicium eius. et eleuatum est usq; ad nubes. Protulit dñs iustitias nras. uenite et narremus in sion opus dñi dei nri. Lenite sagittas. implete faretras. suscitauit dñs spm regum medoꝝ. et contra babylonem mens eius ut pdat eam. qm̃ ultio dñi est ultio templi sui. Super muros babylonis leuate signū. augete custodiam. leuate custodes. preparate insidias. qm̃ cogitauit dñs. et fecit quecūq; locutus est contra habitatores babylonis. Que habitas super aquas multas. copiosa in thesauris. uenit finis tuus. pedalis pcisionis tue. Jurauit dñs exercituū per aiam suā. qm̃ replebo te hominibus sicut brucho. et ululabunt te. et leuma tamabitur. Qui fecit terram in fortitudine sua. et preparauit orbē in sapia sua. et extendit prudentia sua celos. Dante eo uocem. multitudo aquarum in celo. Qui leuat nubes ab extremo terre. fulgura in pluuiam fecit. et produxit uentos de thesauris suis. Stultus factus est omis homo a sciencia. confusus est omis conflator in sculptili. qm̃ mendax conflatio eius. nec est spūs in eis. Vana sunt opa et risu digna. in tempe ultionis sue perdent. Non similis hec pars iacob. qui fecit omia ipse est. et uirga hereditamenti eius dñs exercituū nomen eius. Collides tu mihi uasa belli. et ego collidam in te gentes. et dissipabo in te regna. et collidam in te equum et equitē eius. et collidam in te curru et ascensorem eius. et collidam in te uirum et mulierē. et collidam in te senem et puerum. et collidam in te iuuenē et uirginē. et collidam in te pastorē et gregem eius. et collidam in te agricolam et iugales eius. et collidam in te duces et magistratus. et reddam babylonie et omnibus habitatoribus chaldee omne malum eorum quod fecerunt in sion in oculis uestris ait dñs. Ecce ego ad te mons pestifer ait dñs. qui corrumpis uniuersam terram. et extendā manum meā sup te. et euoluam te de petris. et dabo te in montem combustionis. et non tollent de te lapidem in angulum. et lapidem in fundamenta. sed ports in eternū eris. ait dñs. Leuate signum in terra. clangite buccina in gentibus. sanctificate sup eam gentes. annunciate contra illam regibus asiathanath. nuntiate et alchenez nuntiate contra eam thapsar. adducite equum sicut bruchum asperantem. sanctificate contra eam gentes. reges medie. duces eius. uniuersos magistratus eius. et uniuersam potestatem terre eius. Et commouebitur terra et conturbabitur. quia euigilauit ad

babylonē cogitatio dñi. ut ponā
tram babylonis desertā z inhā
bilem. Cessauit fortes babylonis
a plio. hītauīt in pl̄idis. Iuenca
tum z robur eor z fēi sunt qsi mu
lieres. Incensa sunt tabernacula
eius. cōtriti sunt uectes eī. Cur
rens obuiam curreti uenet. et
nunti obuiā nuntiāti. ut annūti
et regi babylonis. qz capta est ci
uitas eius. a summo usq; ad fūn
dū. z nauda hoccupata sunt. z pā
ludes incensē sunt igni. z uiri bel
latores cōturbati sunt. Quia
hec dicit dñs exercituū ds isrl. filia
babylon qsi area. tempus tritur
eius. Adhuc modicū z uenet tps
messionis eius. Comedit me. de
uorauit me nabuc rex babylonis.
reddidit me qsi uas inane. Abso
buit me qsi draco. repleuit uentre
suū teneritudine mea. z eiecit me.
Iniquitas adūsum me. z caro mea
sup babylonē dicet hītatio ipsius.
z sāguis mꝰ sup hītatores chaldee
dicet ihrlm. Propterea hec dicit dñs. Ec
ce ego iudicabo cām tuā. z ulciscar
ultionē tuam. Et deserā facā ma
re eius. z siccabo uenam eius. Et erit
babylon in tumulos. hītatio dra
conum stupor. z sibilus. eo qd nō sit
hītator. Simul ut leones rugient.
excutient comas uelut catuli leo
nū. In calore eor ponam pocula eor.
z inebriabo eos ut sopiantur. z dor
miant somnū sempiternū. z nō cōsur
gant. dicit dñs. Deducam eos qsi
agnos ad uictimā. z qsi arietes cū
hedis. Quō capta est scelac. z com
prehensa est inclyta uniuersa terre. Qō
modo facta est in stupore babylon
inter gēs. Ascendit sup babylonem
mare multitudine fluctuū eius. oper
ta est. Facte sunt ciuitates eius in
stupore. terra inhabitabilis. z deserta. ter
ra in qua nullus habitet. nec filius
pertranseat eam filius hois. Et uisitabo sup
bel in babylone. z eiciam qd absor
buerat de ore eius. z nō confluent
ad eū ultra gēs. Siquidē z murus
babylonis corruet. Egredimini de
medio eius populus meus ut saluet uir
quisq; animam suam ab ira furoris do
mini. ne forte mollescat cor uestrū
timeatis auditū qui audietur in
terra. Et uenet in anno auditio. z post
annū audito. z iniquitas in terra. z
dominator sup dominatorem. Propterea ecce di
es uenient. z uisitabo sup sculpti
lia babylonis. Confusa ē uniuersa eius con
fundetur. z uniuersi interfecti eius cadent
in medio eius. Et laudabunt sup babylo
nem celi. z terra. z omnia que in eis
sunt. qz ab aquilone uenient ei spo
liatores ait dñs. Et quō fecit babylo
nis ut caderent occisi in isrl. sic de
babylone cadent occisi in uniuersa
terra. Qui fugistis gladium uenite.
nolite stare. recordamini procul dñm.
z ihrlm ascendat sup cor uestrum. Confusi
sumus qm audiuimus obprobrium
operuit ignominia faciem nostrā. qz
uenerunt alieni sup sanctificationem
domus dñi. Propterea ecce dies uenient
ait dñs. z uisitabo sculptilia
eius. z in omni terra eius ululet

.i.533.
Pā.c.29.

uulnerat. Et ascenderunt babylonii
celū. et firmauūt in excelso robur fuū.
a me uenient uastatores eius. ait dō.
uor clamoui de babylone et contrito
magna de terra chaldeoꝝ. quū uastabūt
dūs babylonē et perdent ex ea uocem
magnā et conmabunt fluctus eoꝝ q̄
asque multe. dedit sonitū uoꝛ eoꝝ.
q̄ uenit sup eam. idest sup babylonē
predo. et appleti sunt fortes eius.
et emarcuit arcus eoꝝ. q̄ fortis ul
tor dūs. reddens retribuit. Ebrie
fabo principes eius et sapientes eius
duces eius. et magistratus eius. et fortes
eius. et dormient somnū sempiternū. et
nō expergiscentur. ait rex dūs exercituū
nomen eius. Hec dicit dūs exercituū.
Murus babylonis ille latissimus funditꝰ
subuertetur. et porte eius excelse
igni comburentur. et laborauerunt pplor
ad nichilū et gentes in igne exuantur
deficient. Verbū q̄d̄ precepit ieremias
pphete sarraie filio nerie filii maasie
cum pgeret cum sedechia rege iuda
babylonem. in anno ter̄cio regni ei⁹. Sa
raias aūt princeps erat pphetie. Et scrip
sit ieremias omē malum q̄d̄ uenturū
erat sup babylonē in libro uno.
omnia uba hec que scripta sunt sup
babylonē. Et dixit ieremias ad sa
raiam. Cum ueneris in babylonem
et uideris et legeris omnia uba hec di
ces. Dñe tu locutus es contra locum
istum ut disperderes eū. ne sit qui in
eo habitet ab homine usq; ad pecus.
sed sit perpetua solitudo. Cumq; cō
pleueris legere librū istū ligabis
ad eū lapidem. et proices illum in me
dio euphraten. et dices. Sic submer
getur babylon et nō surget a facie
afflictionis q̄m ego adducā sup eam
et dissoluet. Usq; huc uba ieremie.

Ilud iugulati sunt anno quarto regni sedechie regis iuda in babylone. Et fecit malū in oculis dñi iuxta omnia que fecerat ioachim. q̄m fuit uoluntas dñi erat in ierusalē. et in iuda. usq; q̄ proiceret eos a facie sua. Et rebellauit sedechias contra regem babylonis. Factū est aūt in anno nono regni ei⁹ in mense decimo mensis. uenit nabuchodonosor rex babylonis ipse et exercitus eius ad ierusalē. et obsederunt eam. Et edificauerunt contra eam munitiones in circuitu. et facta est ciuitas obsessa usq; ad undecimum annum regis sedechie. Quarto aūt die mensis nona mensis. obtinuit fames in ciuitate. et nō erat alimenta pplo terre. Et dirupta est ciuitas. et omnes uiri bellatores fugerūt et exierunt de ciuitate nocte p uiā portę que est inter duos muros. et exierunt ad ortum regis. chaldeis obsidentibus urbem in gyro. et abierūt p uiam que ducit in desertum. Et secutus est aūt exercitus chaldeoꝝ regem. et apprehenderunt sedechiam in deserto q̄d̄ est iuxta hiericho. et omnis comitatus eius dissipatus est ab eo. Et q̄ comprehendissent regem. adduxerunt eum ad regem babylonis in reblatha que est in terra emath. et locutus est ad eū iudicia. Et iugulauit rex babylonis filios sedechie

in oclis ei. & ⁊ oīs p̄ncipes uida ce
tulit in reblatha. ⁊ oculos sedechie
eruit. ⁊ uinxit eū compedib; ⁊ addu
xit eū rex in babylonem. ⁊ posuit eū
in domū carcis. usq; ad diem mortis
ei. In mense aū quinto. decima mēsis.
hic est annus non. r. nabuc regis
babylonis. uenit nabuzardan p̄n
ceps militie qui stabat coram rege
babylonis in urlim. ⁊ incendit domū
dñi. ⁊ domū regis. ⁊ oīs domos urlim.
⁊ omē domū magnā igne combus
sit. ⁊ totū murū urlim p circuitū. destru
xit exercit⁹ caldeoꝝ q̄ erat
cū magro militie. De pauperib; aut
ē. ⁊ de reliquo uulgo q̄s remanserat
in ciuitate. ⁊ de p̄fugis qui fugie
rant ad regē babylonis. ⁊ ceteros de
multitudine trāstulit nabuzardan
p̄nceps militie. De pauperib; uo tre re
liquit nabuzardan p̄nceps militie
in uinitores. ⁊ in agricolas. Colūp
nas quoq; ereas que erant in do
mo dñi. ⁊ bases. ⁊ mare ereū q̄d e
rat in domo dñi. confregerūt chaldei
⁊ tulerunt omne es eoꝝ in babylo
nem. ⁊ lebetes. ⁊ creagras. ⁊ psalterium
⁊ fialas. ⁊ mortariola. ⁊ oīa uasa e
rea que in ministerio fuerant tulerūt.
⁊ hydrias. ⁊ thymiamatia. ⁊ turcos.
⁊ pelues. ⁊ candelabra. ⁊ mortaria.
⁊ cyathos. quotquot aurea aurea.
⁊ quotquot argentea argentea. tulit
magr̄ militie colūpnas duas. ⁊ ma
re unū. uitulos. xii. ereos qui erant
sub basib; quas fecerat rex salomō
in domo dñi. Non erat pond⁹ eoꝝ
um uasoꝝ hoꝝ. De columpnis aū

decē. ⁊ octo cubitis altitudis erant. ⁊
columpna una. ⁊ funiculus. xii. cubito
rum circuibat eam. Porro grossitu
do eius q̄nor digitoꝝ. ⁊ uiminū ceu
ca una erat. ⁊ capitella sup uramq; e
rea. Altitudo capitelli unius quinq;
cubitoꝝ. ⁊ reticulū. ⁊ malagranata
sup corona in circuitu. Totū erat ereū.
& unūq; erat corona secūda. ⁊ malagra
ta. & erant malagranata nonaginta
⁊ sex dependentia. Omnia malagra
ta reticuli circūdabantur.
& tulit magr̄ militie sacraliū sacer
dotem primum. ⁊ sophoniam sacerdo
tē secūdū. ⁊ tres custodes uestibuli. &
de ciuitate tulit eunuchū unū. q̄ erat
p̄positus sup uiros bellatores. ⁊ septem
uiros de his qui uidebant faciem re
gis qui inuenti sunt in ciuitate. ⁊ scri
bam p̄ncipem militū. qui lustrabat ty
rones. ⁊ lx. uiros de populo terre qui in
uenti sunt in medio ciuitatis. Tulit
aū eos nabuzardan magr̄ militie. ⁊
duxit eos ad regem babylonis in re
blatha. & percussit eos rex babylo
nis. ⁊ interfecit eos in reblatha in tra cma
th. ⁊ translatus ē iuda de tra sua. Iste ē
p̄pls quem trāstulit nabuc. In anno
septimo iudeos tria milia. xxiii. In
anno octauo decimo nabuc de urlim. a
nimas octingentas. xxx. duas. In an
no. xxiii. nabuc transtulit nabuzar
dan magr̄ militie iudeoꝝ alias sep
tingentas. & v. Omnes q̄ aie q̄nor
milia sexcente. & fiūt ē in. xxx. vii. a
no transmigrationis ioachim regis
iude. xii. mense tricesimo quinto mē
sis. elenauit euilmerodach rex baby

Ioachim ipo anno regni sui captus Ioachim regis iude. z duxit eum de domo carceris. z locutus e cum eo benigna. Et posuit thronu ei sup thronos regum qui erant post se in babylone. z mutauit uestimenta carceris eius. T comedebat panem coram eo semp cunctis diebz uite sue. z cybaria ei cybaria assidua dabant ei a rege babylonis. statuta p singulos dies usq; ad diem mortis sue cunctis diebz uite eius. Incipit lamentatio ieremie ꝙd est in ebreo cynoch.

Et factu est postquam in captiuitatem redactus est israhel. z urbe destructa e sedit ieremias flens z planxit lamentatione hac in urbe z dixit. Aleph. Quomodo sedet sola ciuitas plena populo. facta est quasi uidua dna gentiu princeps prouinciaz facta est sub tributo. Beth. Plorans ploravit in nocte. z lacrime eius in maxillis eius. Non est qui consoletur eam. ex oibz caris eius. Omnes amici eius spreuerunt eam. z facti sunt ei inimici. Gimel. Migrauit iuda pp afflictione z multitudine seruitutis. hitauit inter gentes. nec inuenit requiem. Omnes persecutores eius apprehenderunt eam. inter angustias. Deleth. Uie sion lugent. eo q3 non sunt qui ueniant ad solemnitatem. Omnes porte eius destructe. sacerdotes eius gementes. uirgines eius squalide. z ipa oppressa amaritudine. He. facti sunt hostes eius in capite. inimici illius locupletati sunt. eo dns locutus est sup eam. Propter multitudinem iniquitatu eius. paruuli eius ducti sunt in captiuitate. ante faciem tribulantis. Vau. Et egressus est a filia sion omnis decor eius. facti sunt principes ei uelut arietes non inuenientes pascua. z abierunt absq; fortitudine ante faciem sequentis. Zai. Recordata est urbs in diebz afflictionis sue. z preuaricationis omniu desiderabiliu suoz que habuerat a diebz antiquis. cum caderet populus eius in manu hostili. z non esset auxiliator. Uiderunt eam hostes. z deriserunt sabbata eius. Heth. Peccatum peccauit urbs. propea instabilis facta e. Omnes qui glorificabant eam spreuerunt illam. quia uiderunt ignominiam eius. Ipsa autem gemens. z conuersa retrorsum. Teth. Sordes eius in pedibus eius. nec recordata est finis sui. deposita est uehementer. non habens consolatore. Uide dne afflictionem meam. quia erectus est inimicus. Joch. Manum suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius. quia uidit gentes ingressas sanctuariu suu. de quibz precepras ne intrarent ecclesiam tuam. Caph. Omnis populus gemens. z querens panem. dederunt pretiosa quoq; pro cibo. ad refocillandam animam. Uide dne z considera. quia facta sum uilis. Lamech. O uos omnes qui transitis per uiam. attendite z uidete. si est dolor sicut dolor meus. quia uindemiauit me ut locutus est dns in die ire furoris sui. Aleph. De excelso misit ignem in ossibz meis. z erudiuit me. Tetendit rete pedibz meis. conuertit me retrorsum. Posuit me desolatam

toca die merore confecta. Sun vigilauit vigilias
uit ugū unquitatū meaz in manu ei⁹
conuolute sunt z imposte collo meo.
Infirmata ē virtus mea. dedit me dñs
in manū de qua nō potero surge. Samech.
Abstulit oēs magnificos meos dñs
de medio mei. uocauit adūsum me tp̄s.
ut conteret electos meos. Torcular
calcauit dñs. virgini filie iude. Ain.
Ideirco ego ploraus. z oculus mus deducens
aqua. q longe fr̄s est a me consolator
conuertens aiam meā. filii facti sunt filii mei
pdom. q̄m inualuit inimic. Fe. Expan
dit ysion manū suas. nō ē qui consoletur
eam. ayaudauit dñs adūsus iacob in cir
cuitu eius hostes eius. fact ē hierl q̄si pol
luta menstrual inter eos. Sade. Justus es
dñe. q os eius ad iracundiam puocaui
dute obsecro audite uniūsi pp. z uidete dolo
rem meū. virgines mee z iuuenes mei
abierunt in captiuitate. Coph. Vocaui a
mos meos. z ipi deceperunt me. Sacer
dotes mei z seues mei in urbe consumpti
sunt. q quesierunt cibū sibi. ut refocil
larent aiam suam. Res. Vide dñe q̄m
tribulor. uenter meus conturbatus ē. sub
uersum ē cor meū in memetipsa. q̄m amara
trudine plena sum. foris uastauit gladi⁹.
domi mors similis ē. Sen audierunt
gemitus ego. z nō est qui consoletur
me. Omes inimici mei audierunt malū
meū. letati sunt q̄m tu fecisti. Adduxi
sti diē consolationis. z fient sicut et me.
Tau. Ingrediatur oēs malū eoz coram
te. z decunde eos sicut undemasti
me pp oēs iniquitates meas. multi⁹ n
gemitus mei. z cor meū merens. Aleph
Quomodo obscurat caligine aurū
re suo dñs filiam syon. proiecit de celo u
ram in terram iherl. z nō est recordat scabel
li pedū suoz in die furoris sui. Beth.
Precipitauit dñs nec pepercit oīa pascua
iacob. destruxit in furore suo mu
nitiones uirginis iude. deiecit in terram.
pollutus regnū z pncipes ei⁹. Gimel Con
fregit in ira furoris sui oēm cornu isrl.
auertit retrorsum dexteram suam a facie i
mici. z succendit in iacob q̄si ignē flam
me deuorantis in gyro. Deleth. Tetendit
arcū suū q̄si inimicus. firmauit dexteram
suam q̄si hostis. z occidit oēm q̄d pul
chrum erat uisu in tabernaculo filie syon.
effudit q̄si ignem indignationē suam.
He. Factus est dñs uelut inimicus. precipita
uit isrl. precipitauit omnia menia eius.
dissipauit munitiones ei⁹. z replenit
in filia iude humiliatū z humiliatā.
Vau. Et dissipauit q̄si ortū tentoriū
suū. demolitus ē tabernaculū suū. Ob
liuioni tradidit dñs in syon festiuita
tem z sabbm. z obprobrio in indignati
one furoris sui. regē z sacerdotem. Zai.
Reppulit dñs altare suū. maledixit
sanctificationi sue. Tradidit in manu inimici
muros turrium eius. Vocem dederūt
in domo dñi. sicut in die sollempni.
Heth. Cogitauit dñs dissipare murū
filie syon. tetendit funiculū suū. z nō a
uertit manū suā a perditione. Luctus et
murale. z mur⁹ parit dissipatus ē. Teth.
Defixe sunt in terra porte eius. perdidit
z contriuit uectes eius. regem eius et
pncipes in gentibus. lex est. z pphe
eius nō inuenerunt uisionē a dño. Joch.
Sederunt in terra. conticuerunt seues
filie syon. conspersuerunt cinere capita

sua virgines velim. Caph. Acuncte sb
cliuil. abiecerunt in tra capita sua
virgines vida. Defecerunt p lacrimas
oculi mei. conturbata sunt viscera mea.
effusum e in tra iecur meū sup contri
tione filie pp mei. cum deficeret puer
lus z lactens in plateis oppidi. Lamech
matrib; suis dixerunt. ubi e triticū
z vinū. cum deficerent q̄si vulnerati in
plateis civitatis. cum exalarent aīas
suas in sinu matrū suaz. Aym. Cui ō
pabo te. vel cui assimilabo te filia ihe
rusalem. Cui exequabo te. z consolabor
te virgo filia syon. magna enī velut
mare contrio tua. Quis medebit tui.
sluri. Prophe tui viderunt t falsa z stul
ta. nec aperiebant vnquitatē tuā. vt
te ad penitentiam provocarent. viderūt
aūt t assumptiones falsas. z eiectio
nes. Samech. Plauserunt sup te manib.
omnes tui sibilantes p viam. Sibilauerūt
z mouerunt capita sua sup filiam ierlm.
Hec ne est urbs dicentes pfti decoris
gaudiū vniūse tre. Aun. Aperuerunt
sup te os suū omnes inimici tui. sibilaue
runt z fremuerunt dentib; & dixe
runt. Deuorauimꝰ. In ista e die q̄m ex
pectauimꝰ inuenimꝰ. audiuimꝰ. Fe. fecit dō
que cogitauit. complenit sermonē su
um quem preparat a diebꝰ antiquis. de
struxit. z non pepercit. & letificauit sup te
inimicū. exaltauit cornu hostiū tuoꝝ.
Sade. Clamauit cor eoꝝ ad dñm sup
muros filie syon. Deduc q̄si torrentem
lacrimas. p diem z noctē. non det requi
em tibi. nec taceat pupilla oculi tui.
Cof. Consurge laudā in nocte in prin
cipio vigiliaz. effunde sicut aquā cor tu
um. ante conspectū dñi. Leua ad eū ma
nus tuas. p ānia parvulor tuoꝝ qui de
fecerunt in fame. z in capite omnium
conclusiōn. Res. vide dñe z considera. q̄
vindemiauisti sic tra. Ego ne comedent
mulieres fructū suū. parvulos ad vnā
suram palme. Si occiditur in sacerdo
dñi. sacerdos z pphā. Sen. Jacuerunt
in tra foris puer z senex. virgines mee
z iuuenes mei ceciderunt in gladio.
Interfecisti in die furoris tui. occidisti nec
misereris. Tau. vocasti q̄si ad diē sol
lempnē qui circuirent me de circuitu. z
in furore in die furoris dñi. non fuerūt
z relinquerentur. Quos educauit z enu
trivit. inimicus meus consumpsit eos.

III

Ego vir videns pau
pertatem meā. in virga indigna
tionis eius. Aleph. Me minauit z ab
duxit in tenebras. z non in lucē. Aleph.
Tantū in me vertit. z conuertit manū suā
tota die. Beth. Vetustam fecit pellē
meā. z carnē meā contriuit. ossa mea.
Beth. Edificauit in gyro meo. z circū
dedit me felle z labore. In tenebris col
locauit me. q̄si mortuos sempiternos.
Gimel. Circumedificauit adversū me
ne egrediar. aggravauit compedem
meū. Gimel. z cum clamauerō z rogā
uero. excludit orōnem meā. Gimel. dō
clusit vias meas lapidib; quadris.
semitas meas subvertit. Heth. vrsus
insidians factus e mihi. leo in absconditis.
Heth. Semitas meas subvertit. z dis
cerpsit me. posuit me desolatā. Heth.
Tetendit arcū suū. z posuit me tan
quam ad sagittam. Lhe. existe in renā
bꝰ meis filias pharetre sue. Ive. fecit

sum in directum omni ꝓpl̃o meo. cantici
cor tota die. Ipo. Repleuit me amari
tudinib; inebriauit me absinthio.
Iam. Et fregit ad numerū dentes me
os. saturauit me cinere. Iam. Et repulsa
est a pace anīa mea. obliuis sū bonor.
Iam. Et dixi. Perijt finis meꝰ. et spes mea
a dño. Zai. Recordare paupertatis tue
et transmigrationis mee absinthij et fellis. Zai.
Memoria memor ero. et tabescet in me
anīa mea. Zai. Hoc recolens in corde meo.
in deo spabo. Iech. Misericordie dñi q
non sumus consumpti. q non defecerunt
miserationes eius. Iech. Nouę sunt diluculo.
multa tua fides tua. Iech. Pars mea dñs
dixit anīa mea. ꝓpterea expectabo eū. Iech.
Bonus dñs sperantib; in eū anīe quieren
ti illū. Iech. Bonū est sperare et silere
ad salutare dei. Iech. Bonū est viro.
cum portauerit iugū ab adolescentia sua.
Iohel. Scindite corda vra et nō vestimenta
vra. Ion. Quis scit si conuertatur et ignoscat
deus. et relinquat post se benedictionem.
Ion. Quis scit si conuertatur et ignoscat
deus. et reuocet ab ira furore suo. et non
peribimus. Ion. Quis scit si conuertatur
deus et ignoscat. et derelinquat benedictionem
post se. Ion. Et clamauerunt ad dñm
et dixerunt. Obsecramus dñe ne quesumus
perdamur nos pro anīa viri huius. et ne
des super nos sanguinem innocentem.
Ion. Tu dñe sicut voluisti ita fecisti. Ion.
Tulerunt me et miserunt in mare. et stetit
pelagus a feruore suo. Ion. Timuerunt
viri timore magno dñm. et immolauerunt
victimas deo. et uouerunt uota. Ion.
Et parauit dñs piscem grandem ut deglu
tiret Ionam. Ion. Et orauit Iona ad dñm
deum suum de loco ventris piscis. Ion.
Et dixit. Clamaui de tribulatione mea ad
dñm. et exaudiuit me. de ventre inferi
clamaui. et audisti vocem meam. Ion.
Et proiecisti me in profundum in corde
maris. et flumen circumdedit me. Ion.
Omnes gurgites tui. et fluctus tui super
me transierunt. Ion. Et ego dixi. Abiectus
sum a facie oculorum tuorum. Ion.
Verumtamen rursus videbo templum
sanctum tuum. Ion. Circumdederunt
me aque usque ad animam meam. abyssus
estuauit me. Ion. Et cum defecisset in me
anīa mea dñi recordatus sum. Ion.
Et peruenit ad te oratio mea. ad templum
sanctum tuum. Ion. Qui custodiunt
vanitates frustra misericordiam suam
derelinquunt. Ion. Ego autem in voce
laudis immolabo tibi. quecumque vouero
reddam pro salute mea domino. Ion.
Et precepit dñs pisci. et euomuit Ionam
in aridam. Mich. Quis deus similis tui
auferens iniquitatem. et transiens pec
catum reliquie hereditatis sue. Mich.
Non tenuit in perpetuum furorem suum
quoniam uoluntarius est misericordie.
Mich. Reuertetur et miserebitur nostri.
deponet iniquitates nostras. et proiciet
in profundum maris omnia peccata nra.
Mich. Dabis veritatem iacob. misericordiam
abrahe. sicut iurasti patribus nris a die
bus antiquis. Nah. Quid cogitatis contra
dñm. consumptionem ipse faciet. non
consurget bis tribulatio. Nah. Quia nunc
conteram virgam eius. et rumpam vincula
eius. Abac. Domine audiui auditionem
tuam. et timui. consideraui opera tua.
et expauescam. Abac. Cum iratus fueris
misericordie recordaberis. Abac. Ante
faciem eius ibit mors. et egredietur
diabolus ante pedes eius. Abac. Stetit
et mensus est terram. aspexit et dissolu
ta sunt gentes. Abac. Contriti sunt mon
tes seculorum. incurvati sunt colles mundi
ab itinere eternitatis eius. Abac. Pro
tabernaculo ethan uidi. et pellis terre
madianitarum. Abac. Numquid in flu
minibus iratus es domine. aut in fluuiis
furor tuus. aut in mari indignatio tua.
quia ascendes super equos tuos. et quadri
ga tua salus. Abac. Nudans nudabis
arcum tuum. iusta dicta tribuum. dicit
dñs. Abac. Fluenta aquarum diuisit.
uidit te et dolauerunt montes. Abac.
Inundatio aquarum transiit. dedit abyssus
vocem suam. altitudinem manus sue
leuauit. Abac. Sol et luna stetit in
habitatione sua. in lumine sagittarum
tuarum ibunt. in fulgore coruscationis
lancee tue. Abac. In indignatione con
culcabis terram. in furore obstupescent
gentes. Abac. Egressus es in salutem
populi tui. in salutem cum christo tuo.
Abac. Percussisti caput de domo impio
rum. denudasti fundamentum usque ad
collum. Abac. Maledixisti capitibus
bellatorum eius. Sof. Expectate me dicit
dñs in die resurrectionis mee in futurum.
quia iudicium meum ut congregem gentes
et colligam regna. Sof. Et effundam
super eos iram meam. omnem furorem
meum. Sof. Quia in igne zeli mei deuo
rabitur omnis terra. Sof. Quia tunc
conuertam ad populos labium electum.
ut inuocent omnes in nomine dñi. Sof.
Et seruient ei humero uno. Sof. Ex
trans flumina ethiopie inde supplices
mei filie dispersorum meorum deferent
munera mihi. Sof. In die illa non con
fundaris ab omnibus adinuentionibus
tuis quibus peccasti in me. Sof. Tunc
enim auferam de medio tui magniloquos
superbie tue. Sof. Et non adicies ultra
exaltari in monte sancto meo. Sof.
Et derelinquam in medio tui populum
pauperem et egenum. Sof. Et sperabunt
in nomine dñi. reliquie israel non facient
iniquitatem. Sof. Et non inuenietur in
ore eorum lingua dolosa. Sof. Quia ipsi
pascentur et requiescent. et non erit qui
exterreat. Sof. Lauda filia syon. iubila
israel. Sof. Lauda et exulta in omni
corde tuo filia hierusalem. Sof. Abstulit
dñs iudicia tua. auertit inimicum tuum.
Sof. Rex israel dñs in medio tui. non
timebis malum ultra. Sof. Non timeat
syon manus tue. dñs deus tuus in medio
tui fortis. Sof. Saluabit. gaudebit super
te in leticia. Sof. Quiescet in dilectione
sua. exultabit super te in laudibus. Sof.
Congregabo eos qui de maceratione
fuerunt. Sof. Ecce ego interficiam omnes
qui affligunt te in tempore illo. Sof.
Et saluabo claudicantem. et eam que
ejecta fuerat congregabo. Sof. Et ponam
eos in laudem. et in nomine in omni terra
confusionis eorum. Sof. In tempore illo
adducam vos. et in tempore quo congre
gabo vos. Sof. Dabo enim vos in nomi
nem et laudem cunctis populis terre.
Sof. Cum conuertero captiuitatem vestram
coram oculis vestris. dicit dñs. Sof.
Et dixit dñs ad satan. increpet dñs in te
satan. et increpet dñs in te qui elegit
hierusalem. Sof. Nonne iste tizo erep
tus de igne. Sof. Et ait ad eos qui stabant
coram illo dicens. Auferte vestimenta
sordida ab eo. Sof. Et dixit ad eum.
Ecce transtuli a te iniquitatem tuam.
et induam te mutatoria. Sof. Et dixit
ad eum. Ponite cidarim mundam super
caput eius. Sof. Et posuerunt cidarim
mundam super caput eius. et induerunt
eum vestimentis. et angelus dñi stabat
iuxta. Sof. Et contestatus est angelus
dñi ad iesum dicens. Sof. Hec dicit dñs
omnipotens. Si in viis meis ambulaueris
et custodiam meam custodieris. Sof.
Audi iesu sacerdos magne tu et amici tui
qui habitant coram te. quia uiri portenti
sunt. Sof. Ecce enim ego adducam seruum
meum oriens. Sof. Quia ecce lapis quem
dedi coram iesu. super lapidem unum
septem oculi sunt. Sof. Ecce ego sculpam
sculpturam eius. dicit dñs exercituum.
et auferam iniquitatem terre illius in
uno die. Sof. In die illa dicit dñs exer
cituum. uocabit unusquisque amicum
suum subter uineam et subter ficum.
Sof. Et dixit ad me. Quid tu uides.
Sof. Et dixi. Uidi et ecce candelabrum
totum aureum. et lampas super caput
illius. Sof. Et septem lucerne sunt
super candelabrum. septem singule
super lucernas. Sof. Et duo rami olee
super illud. unus ad dextrum latus
lampadis. et unus ad sinistrum. Sof.
Et respondens ait ad me dicens. Sof.
Hec est uerbum dñi ad zorobabel dicens.
Sof. Non in exercitu neque in fortitudine
sed in spiritu meo dicit dñs exercituum.
Sof. Quis es tu mons magne coram
zorobabel. in planum. Sof. Et educet
lapidem primarium. Sof. Manus zoro
babel fundauerunt domum hanc. et
manus eius perficient. Sof. Et scietis
quia dñs exercituum misit me ad uos.
Sof. Et erit dies hec uobis in memoriale.
Sof. Et celebrabitis eum festum dñi
in generationibus uestris. Sof. Hec
dicit dñs exercituum. Conuertimini ad
me dicit dñs exercituum. et conuertar
ad uos. Sof. Et ne sitis sicut patres
uestri. quibus clamabant prophete pri
ores. Sof. Hec dicit dñs exercituum.
Conuertimini de uiis uestris malis et de
cogitationibus uestris pessimis. Sof.
Et non audierunt. nec intenderunt ad me
dicit dñs. Sof. Patres uestri ubi sunt.
et prophete numquid in perpetuum
uiuent. Sof. Uerumtamen uerba mea
et legitima mea quecumque mandaui
seruis meis prophetis. Sof. Comprehen
derunt patres uestros. et conuersi sunt
et dixerunt. Sof. Sicut cogitauit dñs
exercituum facere nobis. iuxta uias nras
et iuxta adinuentiones nras. ita fecit
nobis. Sof. In die uigesima quarta
mensis undecimi. mensis sabath. anno
secundo darii regis. Sof. Et uidi nocte
per uisum. et ecce uir ascendens equum
rubeum. Sof. Et ipse stabat inter
myrteta que erant in profundo. Sof.
Et post eum equi rubei. uarii et albi.
Sof. Et dixi. Quid sunt hec domine mi.
Sof. Et dixit ad me angelus qui loque
batur mecum. Sof. Ego ostendam tibi
quid sint hec. Sof. Et respondit uir qui
stabat inter myrteta. et dixit. Sof.
Hi sunt quos misit dñs ut perambulent
terram. Sof. Et respondentes dixerunt
ad angelum dñi qui stabat inter myrteta.
Sof. Circuiuimus terram. et ecce uni
uersa terra habitatur et quiescit. Sof.
Et respondit angelus dñi et dixit. Sof.
Domine exercituum usquequo tu non
misereberis hierusalem et urbium iuda.
quibus iratus es. Sof. Iste sunt anni
septuaginta. Sof. Et respondit dñs
angelo qui loquebatur mecum. Sof.
Uerba bona et consolatoria. Sof. Et
dixit ad me angelus qui loquebatur
mecum. Sof. Clama dicens. Sof. Hec
dicit dñs exercituum. Zelatus sum hie
rusalem et syon zelo magno. Sof. Et
ira magna ego irascor super gentes
opulentas. Sof. Quia ego irascebar
modicum. et ipse auxiliati sunt in malum.
Sof. Propterea hec dicit dñs. Conuer
tar ad hierusalem in misericordiis. Sof.
Domus mea edificabitur in ea. dicit dñs
exercituum. Sof. Adhuc clama dicens.
Sof. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc
affluent ciuitates mee bonis. Sof. Et
consolabitur dñs adhuc syon. Sof. Et
eligit adhuc hierusalem. Sof. Et leuaui
oculos meos et uidi. Sof. Et ecce quatuor
cornua. Sof. Et dixi ad angelum qui
loquebatur mecum. Sof. Quid isti ue
niunt facere. Sof. Et dixit dicens. Sof.
Hec sunt cornua que uentilauerunt iudam.
Sof. Et ostendit mihi dñs quatuor fa
bros. Sof. Et dixi. Quid isti ueniunt
facere. Sof. Et dixit dicens. Sof. Hec
sunt cornua que dispersit iudam. Sof.
Et leuaui oculos meos et uidi. Sof.
Et ecce uir. Sof. Et dixi. Quo tu uadis.
Sof. Et dixit ad me. Sof. Ut uideam
quantus sit hierusalem. Sof. Et ecce
angelus qui loquebatur mecum. Sof.
Et alius angelus egredietur in occursum
eius. Sof. Et dixit ad eum. Sof. Cur
re et loquere ad puerum istum dicens.
Sof. Absque muro habitabit hierusalem
Sof. Ego ero mihi dicit dñs murus ignis
in circuitu. Sof. Et in gloria ero in
medio eius. Sof. O o o o. Sof. Fuge
de terra aquilonis dicit dñs. Sof. Quia
de quatuor uentis celi dixi uos. dicit dñs.
Sof. Fuge ad te qui habitas in filia babi
lonis. Sof. Quia hec dicit dñs exercituum.
Sof. Post gloriam misit me ad gentes
que spoliauerunt uos. Sof. Quia qui
tetigerit uos tangit pupillam oculi mei.
Sof. Quia ecce ego leuo manum meam
super eos. Sof. Et erunt spolium his
qui seruierunt sibi. Sof. Et scietis quia
dñs exercituum misit me. Sof. Lauda
et letare filia syon. Sof. Quia ecce ego
uenio. et habitabo in medio tui dicit dñs.
Sof. Et applicabuntur gentes multe ad
dñm in die illa. Sof. Et erunt mihi in
populum. Sof. Et habitabo in medio
tui. Sof. Et scies quia dñs exercituum
misit me ad te. Sof. Et possidebit dñs
iudam partem suam in terra sanctificata.
Sof. Et eligit adhuc hierusalem. Sof.
Sileat omnis caro a facie dñi. quia
consurrexit de habitatione sancta sua.
Sof. Et ostendit mihi iesum sacerdotem
magnum. Sof. Et dixit dñs ad satan.
Sof. Et dixit iesus ad eos qui stabant
coram illo dicens. Sof. Ecce enim lapis
quem dedi coram iesu. Sof. Hec dicit
dñs exercituum. Sof. Et dixit ad me
angelus qui loquebatur mecum. Sof.
Et dixit ad me. Sof. Et dixi. Uidi et
ecce candelabrum totum aureum. Sof.
Et septem lucerne sunt super candela
brum. septem singule super lucernas.
Sof. Et duo rami olee super illud. unus
ad dextrum latus lampadis. et unus ad
sinistrum. Sof. Et respondens ait ad me
dicens. Sof. Hec est uerbum dñi ad zoro
babel dicens. Sof. Non in exercitu neque
in fortitudine sed in spiritu meo dicit dñs
exercituum. Sof. Quis es tu mons magne
coram zorobabel. in planum. Sof. Et
educet lapidem primarium. Sof. Manus
zorobabel fundauerunt domum hanc. et
manus eius perficient. Sof. Et scietis
quia dñs exercituum misit me ad uos.
Sof. Et erit dies hec uobis in memoriale.
Sof. Et celebrabitis eum festum dñi
in generationibus uestris. Sof. Hec
dicit dñs exercituum. Conuertimini ad
me dicit dñs exercituum. et conuertar
ad uos. Sof. Et ne sitis sicut patres
uestri. quibus clamabant prophete pri
ores. Sof. Hec dicit dñs exercituum.
Conuertimini de uiis uestris malis et de
cogitationibus uestris pessimis. Sof.
Et non audierunt. nec intenderunt ad me
dicit dñs. Sof. Patres uestri ubi sunt.
et prophete numquid in perpetuum
uiuent. Sof. Uerumtamen uerba mea
et legitima mea quecumque mandaui
seruis meis prophetis. Sof. Comprehen
derunt patres uestros. et conuersi sunt
et dixerunt. Sof. Sicut cogitauit dñs
exercituum facere nobis. iuxta uias nras
et iuxta adinuentiones nras. ita fecit
nobis. Sof. In die uigesima quarta
mensis undecimi. mensis sabath. anno
secundo darii regis. Sof. Et uidi nocte
per uisum. et ecce uir ascendens equum
rubeum. Sof. Et ipse stabat inter
myrteta que erant in profundo. Sof.
Et post eum equi rubei. uarii et albi.
Sof. Et dixi. Quid sunt hec domine mi.
Sof. Et dixit ad me angelus qui loque
batur mecum. Sof. Ego ostendam tibi
quid sint hec. Sof. Et respondit uir qui
stabat inter myrteta. et dixit. Sof.
Hi sunt quos misit dñs ut perambulent
terram. Sof. Et respondentes dixerunt
ad angelum dñi qui stabat inter myrteta.
Sof. Circuiuimus terram. et ecce uni
uersa terra habitatur et quiescit. Sof.
Et respondit angelus dñi et dixit. Sof.
Domine exercituum usquequo tu non
misereberis hierusalem et urbium iuda.
quibus iratus es. Sof. Iste sunt anni
septuaginta. Sof. Et respondit dñs
angelo qui loquebatur mecum. Sof.
Uerba bona et consolatoria. Sof. Et
dixit ad me angelus qui loquebatur
mecum. Sof. Clama dicens. Sof. Hec
dicit dñs exercituum. Zelatus sum hie
rusalem et syon zelo magno. Sof. Et
ira magna ego irascor super gentes
opulentas. Sof. Quia ego irascebar
modicum. et ipse auxiliati sunt in malum.
Sof. Propterea hec dicit dñs. Conuer
tar ad hierusalem in misericordiis. Sof.
Domus mea edificabitur in ea. dicit dñs
exercituum. Sof. Adhuc clama dicens.
Sof. Hec dicit dñs exercituum. Adhuc
affluent ciuitates mee bonis. Sof. Et
consolabitur dñs adhuc syon. Sof. Et
eligit adhuc hierusalem. Sof. Et leuaui
oculos meos et uidi. Sof. Et ecce quatuor
cornua. Sof. Et dixi ad angelum qui
loquebatur mecum. Sof. Quid isti ue
niunt facere. Sof. Et dixit dicens. Sof.
Hec sunt cornua que uentilauerunt iudam.
Sof. Et ostendit mihi dñs quatuor fa
bros. Sof. Et dixi. Quid isti ueniunt
facere. Sof. Et dixit dicens. Sof. Hec
sunt cornua que dispersit iudam. Sof.
Et leuaui oculos meos et uidi. Sof.
Et ecce uir. Sof. Et dixi. Quo tu uadis.
Sof. Et dixit ad me. Sof. Ut uideam
quantus sit hierusalem. Sof. Et ecce
angelus qui loquebatur mecum. Sof.
Et alius angelus egredietur in occursum
eius. Sof. Et dixit ad eum. Sof. Cur
re et loquere ad puerum istum dicens.
Sof. Absque muro habitabit hierusalem
Sof. Ego ero mihi dicit dñs murus ignis
in circuitu. Sof. Et in gloria ero in
medio eius. Sof. O o o o. Sof. Fuge
de terra aquilonis dicit dñs. Sof. Quia
de quatuor uentis celi dixi uos. dicit dñs.
Sof. Fuge ad te qui habitas in filia babi
lonis. Sof. Quia hec dicit dñs exercituum.
Sof. Post gloriam misit me ad gentes
que spoliauerunt uos. Sof. Quia qui
tetigerit uos tangit pupillam oculi mei.
Sof. Quia ecce ego leuo manum meam
super eos. Sof. Et erunt spolium his
qui seruierunt sibi. Sof. Et scietis quia
dñs exercituum misit me. Sof. Lauda
et letare filia syon. Sof. Quia ecce ego
uenio. et habitabo in medio tui dicit dñs.
Sof. Et applicabuntur gentes multe ad
dñm in die illa. Sof. Et erunt mihi in
populum. Sof. Et habitabo in medio
tui. Sof. Et scies quia dñs exercituum
misit me ad te. Sof. Et possidebit dñs
iudam partem suam in terra sanctificata.
Sof. Et eligit adhuc hierusalem. Sof.
Sileat omnis caro a facie dñi. quia
consurrexit de habitatione sancta sua.
Sof. Et ostendit mihi iesum sacerdotem
magnum. Sof. Et dixit dñs ad satan.
Sof. Et dixit iesus ad eos qui stabant
coram illo dicens. Sof. Ecce enim lapis
quem dedi coram iesu.

go sum p salm' coy. Tau. Reddde ei au
tem dñe mre opa manuū suaz. Tau.
D albis ei scanum coydis. laborē nīi
Tau. persequens in furore z conteres
eos sub celis dñe. Aleph. IIII
Quomodo obscuratū est aurū mu
tatus est color optim' diffusi sūt
lapides sc̃ti in capite omīū platea
rum. Beth. filij syon inclyti z amicti
auro pmo. quomodo reputati sūt in
vasa testea opus manuū figuli. Gimel.
Sz z lame nudauerūt mammā. lactā
uerunt catulos suos. filia pp mei cru
delis qsi struthio in deserto. Deleth. Ad
hesit lingua lactentis ad palatū eius in
sti. parvuli petierunt panē z nō erat
qui frangeret eis. He. Qui vescebantur
voluptuose interierunt in uijs. qui nu
triebantur in croceis amplexati sunt
stercora. Vau. Et maior effecta est iniq
tas filie pp mei pcō sodomoy. que subli
sa est in momento. nō ceperunt in ea
manus. Zai. Candidiores nazarei eius
nive. rutidiores ebore antiquo. saphiro pulchri
ores. Heth. Denigrata est sup carbo
nes facies eoy. z nō sunt cogniti in
plateis. Adhesit cutis coy ossibz eoy
et aruit z facta est sicut lignū. Teth. Melius
occisis gladio qm̃ interfectis fame.
qm̃ isti exhauerunt consumpti a ste
rilitate terre. Joth. Manus mulierū mi
serarū decoxerunt filios suos. fc̃i
sunt cibi eaz in contritione filie pp
mei. Caph. Complerunt dñs furorē
suū. effudit iram indignationis sue
z succendit ignē in syon. z devorauit
fundamenta eius. Lamech. Non credide
runt reges terre z vniuersi habitatores
orbis. qm̃ ingrederet hostis z inimi
cus p portas hierm. Ayen. Propter
pcā prophetaz eius. z iniquitates sacer
dotum eius. qui effuderunt in me
dio eius sanguinē iustoy. Sam. Erra
verunt ceci in plateis polluti sūt
in sanguine. Quos non potuerunt tem
gere vestimēta. Samech. Recede
te pollutu. clamauerunt eis recede ne
tangas. Recesserunt quippe
fugerunt z vagi facti sunt. dixerunt inter gentes
non addet vltra ut habitet in eis. Fe
faciem dñi diuisit eos. non addet ut re
spiciat eos. Facies sacerdotū non
verunt. nec senibus miserti sunt. Ain.
Cum adhuc sustineremus deficiebant
oculi nri ad auxiliū vanū nr̃m. Cum
respiceremus attentius ad gentem que
saluare nos non potest. Sade. Subplan
tauerunt vestigia nra ne ambulare pla
teis nr̃is. Appropinquauit finis nr̃
completi sunt dies nr̃i. quoniam ve
nit finis nr̃. Coph. Velociores fuerūt per
sequentes nr̃i aquilis celi. Super mon
tes persecuti sunt nos. in deserto in
sidiati sunt nob. Res. Spūs oris nr̃i
xp̃s dñs. captus est in peccatis nr̃is.
cui dixim̃s in umbra tua vivemus
in gentibz. Sen. Gaude z letare fi
lia edom que habitas in terra hus. ad
te quoq; pertransiet calix. inebriaberis
et attenuaberis. Thau. Completa
ta est iniquitas tua filia syon non
addet vltra ut transmigret te. Vi
sitauit iniquitatē tuam filia edom.
discooperuit peccata tua. Explicit la
mentatio. Incipit oratio ieremie ap̃he.

BVCH

Recordare dñe quid accid̄it nob̄
intuere t respice obprobriū
nr̄m. hereditas nr̄a ūersa est ad alie
nos. domus nr̄e ad extraneos. pupil
li facti sum⁹ absq; pr̄e matres nr̄e sic⁹ u
due. aquā nr̄am pecunia bibim⁹. ligna nr̄a
pcio comparauim⁹. cervicib⁹ nr̄is min
abamur lassis n̄ dabat̄ requies.
egypto dedimus manū t assirijs. ut
saturaremur pane. patres nr̄i pecca
uerunt t n̄ sunt t nos iniquitates eor
portauim⁹. servi dñati sunt nr̄i. n̄ fu
it qui redimeret de manu eor⁹. in ani
mabz nr̄is afferebam⁹ panem nob̄. a
facie gladij in deserto. pelles nr̄e qsi
clibanus exusta est a facie tempestatū
famis. mulieres in sion humilia
uerunt. virgines in ciuitatib⁹ iuda.
principes manu suspensi sunt. facies
senum n̄ erubuerunt. adolescen
tibz impudicie abusi sunt. t pueri
in ligno corruerunt. seniores de porta
defecerunt. iuuenes de choro psallen
tum. defecit gaudiū cordis nr̄i. n̄
sus est in luctum chorus nr̄. Cecidit
corona capitis nr̄i. ue nob̄ qr̄ pecca
uimus. propterea mestū factū est cor dolore
vr nr̄m. ideo contenebrati sunt oculi
nr̄i. pr̄ monte sion qr̄ disperit. vul
pes ambulauerunt in eo. Tu aūt dñe
manebis in eternū. t solium tuū in
generatione t generationem. Quare in
perpetuū oblivisceris nr̄i. derelinquis
nos in longitudine dierū. Conuerte
nos dñe ad te t convertemur. innoua
dies nros sicut a principio. Aut projiciens
reppulisti nos. iratus es contra nos
vehementer. Explicit threnus ieremie.

Incipit prologus in libro baruch.

Liber iste qui baruch nō
inotatur in hebreo eadē
lice habetur. sz tm̄ in vulga
ta editione simili t epla
caret. Ob noticiam aūt legentium
hic scripte sunt qr̄ multa de xp̄o no
strisq; temporibz inducunt. Explicit prologus. Incipit liber baruch.

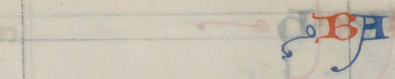
Hec ūba libri q̄
scripsit baruch fi
lius neri. filij ma
asie. filij sedechie.
filij sedei. filij hel
chie in babylonia
in anno quinto in septima die mēsis
in tempore quo ceperunt chaldei urbē.
t succenderunt eam igni. Et legit ba
ruch ūba libri hui⁹ ad aures iechonie
e filij ioachim regis iuda. t ad aures
omnis pp̄li. a minimo usq; ad magnū
eor⁹ omnis habitantis in babylonia.
ad flumen sodi. Qui audientes plo
rabant t ieiunabant. t orabant in
conspectu dñi. Et collegerunt pecuni
am secdm q̄d potuit unicuiq; manus.
t miserunt in urbē ad ioachim filiū hel
chie filij salon sacerdotē. t ad sacerdo
tes. t ad omnē pp̄lm qui inuenti sunt
cū eo in urbe. cum acciperet vasa templi
dñi. que ablata fuerant de templo
revocare in terram iuda. decima die mē
sis siuan. vasa argentea que fecit
sedechias filius iosie rex iuda postea
q̄m cepisset nabuc rex babylo. de hie
rusalem t principes. t eunuchos. t pote
stes. t pp̄lm tre ab urbe. t duxit in ba
bylonem. t dixerunt. Ecce mittimus

ad nos pecunias. de quibꝫ emitte ho
locaustomata ꝛ hus. ꝛ faciet mā
na. ꝛ offerre ꝑ pēō ad aram dñi
dei nr̄i. ꝛ orate ꝑ uita nabuc regis
babylonis. ꝛ ꝑ uita balthasar filij
eius. ut sint dies ei⁹ sicut dies cę
li sup̄ t̄ram. ꝛ det dñs uirtutē nob̄.
ꝛ illuminet oculos nr̄os ut uiuamꝰ
sub umbra nabuc regis babylonis.
ꝛ sub umbra balthasar filij eius. ꝛ
seruiamus eis multis diebꝫ. ꝛ inue
niamus gr̄am in conspectu eor̄. Et ꝑ
nob̄ ꝓis orate ad dñm dñm nr̄m. q̄
peccamus dño deo nr̄o. ꝛ nō erit auꝛis
tutor eius a nob̄ usq; in hunc diem.
Et legite librū istum quem misimus
ad uos recitatum in templo dñi in die sol
lempni. ꝛ in die opportuno. ꝛ dicetis.
Dño deo nr̄o iustitia. nob̄ aūt confu
sio facies hr̄e sicut dies hec. omni iuda
hierusalꝫ in ter̄a regibꝫ nr̄is ꝛ ꝑn
cipibꝫ nr̄is. sacerdotibꝫ nr̄is ꝛ ꝓphetis
nr̄is. ꝛ patribꝫ nr̄is. Peccauimus aūt
dño deo nr̄o. ꝛ nō credidimꝰ diffiden
tes in eo. ꝛ nō fuimꝰ subiectibiles illi.
ꝛ nō audiuimꝰ uocem dñi dei nr̄i. ut
ambularemus in mandatis eius que dedit
nob̄. A die qua eduxit patres nr̄os
de ter̄a egyp̄ti usq; in hunc diem. exa
cerbauimus incredibiles ad dñm dñm nr̄m
ꝛ dissipati recessimus. ne audiremꝰ
uocem ei⁹. ꝛ adhesserunt nob̄ ma
la multa. ꝛ maledictiones q̄s cō
stituit dñs moysi seruo suo. quę e
duxit patres nr̄os de ter̄a egyp̄ti. da
re nob̄ ter̄am fluentē lacte ꝛ melle
sicut hodierna die. Et nō audiuimꝰ
uocē dñi dei nr̄i iuxta omnia uba ꝙ
phar̄um quos misit ad nos. ꝛ ambu
mus unusquisq; in cogitationibus cordis nr̄i
malignis. operi dñi alieni. facientes
mala ante oculos dñi dei nr̄i.

Propter q̄s statuit dñs ds nr̄ ubi
cunq; ego locutus ē ad nos. ꝛ ad iu
dices nr̄os qui iudicauerūt nr̄m. ꝛ ad
reges nr̄os. ꝛ ad ꝓncipes nr̄os. ꝛ ad
omnē hom̄ iuda. ut adducat dñs sup̄
eos mala magna que nō facta
sub celo. quemadmodū scr̄a ē in malis
dictis que scripta sunt in libro moy
si. ut manducaret homo carnes fi
lij sui. ꝛ filie sue. Et det illos sub
manu regis assyrioꝝ qui sunt in ter
ra nr̄a in captiuitatē ꝛ in desolationē
ꝛ in opꝓbriū ꝓpter quo nos dispsit
dñs. ꝛ fr̄es nostri sunt. ꝛ nō sup̄. ꝙ pec
cauimus dño deo nr̄o. nō obaudien
do uoci ei⁹. Dño deo nr̄o iustitia
nob̄ aūt ꝛ patribꝫ nr̄is confusio fa
cies sicut dies hec. Que locutus est
dñs sup̄ nos omnia mala hec euene
runt sup̄ nos. ꝛ nō sumꝰ deprecati fa
ciem dñi dei nr̄i ut reuertamur unus
quisq; uiam a uijs nr̄is pessimis.
Et uigilauit dñs in malis. ꝛ adduxit
ea sup̄ nos. eo. iustus est dñs in
omnibꝫ operibꝫ suis que mandauit
nob̄. ꝛ nō audiuimꝰ uocem ei⁹. ut
ambulemus in preceptis dñi que dedit
ante faciem nr̄am. Et nunc dñe deus
isr̄l̄ qui eduxisti plebem tuam de
ter̄a egyp̄ti in manu ualida. ꝛ in sig
nis. ꝛ in prodigijs. ꝛ in uirtute tua
magna. ꝛ in brachio excelso. ꝛ fecisti
tibi nomē sicut dies iste. peccauimus. impie egimꝰ. iniq̄e gessimꝰ

dñe ds ñr in omnib; nullū tui. auxiliū
ra tua a nob. qm deleti sumus pau
ci inr gs. ubi displicui nos. Exaudi
dñe pces orationes nras. reduc nos
p te. et da nob inuenire grām añ fa
ciem eoy qui nos adduxerunt ut fa
ciat omnis terra qm tuus dns ds ñr. qm
nom tuū inuocatū e sup israhel. et sup gen
tes. Respice dñe de domo scā tua
in nos. et inclina aurē tuam et audi.
aperi oculos tuos et vide. qm non mor
tui qui sunt in inferno quoy spūs aufertur
de visceribus suis dabunt honorem
et iustificationē dño. sed anīa que tristis
est sup magnitudine et incedit curua
et infirmu. et oculi deficientes. et anīa esu
riens dabit tibi gloriam et iustitiam dño.
qm non in fiducia iustitiarū patrū nroy nos
fundimus nras añ conspectū tuū
dñe ds ñr. sed qm multū misisti manū tuam
et furorē tuū sup nos. sicut locutus es
in manu pueroy tuoy prophetarū dices.
Hec dicit dns. Inclinate humerū uram
et seruite regi babylonis. et uiuetis. Quod si non audieritis uocē dñi dei
uri opabor contra regē babylonis. defectionē
sempiternā de finibus iuda. et a finibus
terre. auferam a nob uocē iocun
ditatis. et uocem gaudii. et uocem
sponsi. et uocem sponse. et erit omnis
terra sine uestigio ab habitantibus in
eam. Et non audierunt uocem tuam
ut operarentur regi babylonis. et sta
tuit dñs uba tua que locutus es in ma
nibus pueroy tuoy prophetarū. ut proferrentur
de finibus regis nroy. et de finibus patrū
nroy. de loco suo. et ecce sunt proiecta
in caloreꝫ solis. et in gelu noctis et
mortui sunt in doloribus pessimis. et
fame. et in gladio. et in emissione. et pro
stituit templū in quo inuocatū est no
men tuū in eo sicut dies hec. et propter
eam domū dñi. et domui iuda. ut faciat
in nob dñe ds ñr secm omnē bonitatem tuam. et secm omnē miseri
cordiam tuam illā magnā. sicut locu
tus es in manu pueri tui moysi. in die
qua precepisti ei scribere legem tuā coram
filiis israhel dicens. Si non audieritis
uocē meā. et circumcisio magna. et mul
ta conteretur in minimo inr gs. quo
ego dispergam illos. et scio quod me non
audiet ipse. quia est populus durę cervi
cis. et conteretur ad cor suum in terra capti
uitatis sue. et scient quia ego sum dñs
ds eoy. et dabo eis cor. et auditum au
re. et laudabit me in terra captiuitatis
sue. et memores erunt nominis mei.
et auertent se a dorso suo duro. et a ma
lignitatibus suis. et reminiscentur
uiam patrū suoy qui peccauerunt in
me. et reuocabo illos in terram quā iura
ui patribus eoy. abrahā. ysaac. et
iacob. et dominabuntur eius. et multi
plicabo eos. et non minorabuntur. et sta
tuam illis testamentū sempi
ternū. ut sim illis in deū. et ipsi erunt mihi in
populū. et non mouebo amplius populum meum
filios israhel a terra quam dedi illis.

Et nunc dñe omnipotens ds israhel
anīa in angustiis. et spūs amens
clamat ad te. audi dñe. et miserere. qm
ds es misericors. et miserere nri. qm pec
cauimus añ te. qm tu sedes inuocatus.
et non pibimus in eternū. Dñe omnipotens ds

ūt audiuit nunc ordinem mortuor ūt
t filior pōr q̄ peccauerunt āīa re.
ūt audierunt uocem dñi dei siu t ad
gluinata sunt nob mala. Nolu me
minisse iniquitatū patrum nrōr. ī
memento mar tue t nolis tu in tpe
ista. q̄ tu es dñs ds nr. t laudabim
te d̄ue. q̄ p̄ hoc dedisti timorē tuū t
cordibz nr̄is. ut inuocem nomē tuū t
laudem te in confessione tua. q̄ conū
timus iniquitatē patrū nrōr. q̄ pec
cauerunt āīa te. ecce nos hodie t cap
tiuitate nra sum quo nos dispsisti
in improp̄iū. t in maledictū. t in pec
catum sēm oīm iniquitates patrū
nrōr. q̄ discesserunt a te ds nr. Au
disti mandata tua. auribz pepe
ri scias prudentiam. Quid est q̄d
in tra inuenerūt es. inuenerūt in tra ali
ena. cum quibus tes cū mortui. de
putati es cū descendentibz in infer
num. Deliquisti fontem sapie. Si in
via dei ambulasses. habitasses in pa
ce sempiterna. Discе ubi sit sapia ubi
sit intellc. ubi sit intellēs. ut scias simul
ubi sit longitudo dierum t uita. ubi
sit lum oculor t pax. Quis inuenit lo
cum eius. t quis intrauit in thesauros
eius. Vbi sunt principes gentiū. t q̄ do
minantur sup bestias que sup terram
qui in auibz celi ludunt. qui argentū
thesaurizant. t auri in quo confidūt
homines. t non est finis ad quem operū
eorū qui argentū fabricant. t sollicīti sūt
nec est adinuentio operum illor. occul
tati sunt. t ad inferos descendē
runt. t alii in locū illor surrexerunt.
Juuenes uiderunt lucē. t habitauerūt

sup terram. Viam aūt discipline ignō
rauerunt. nec intellexerunt semitas
eius. nec filii eor susceperunt eā. A
facie eor longe facta est. Non est audita
in tra chanaam. nec uisa est in themā.
Filii quoq agar qui exquirunt pru
dentiam que de tra est. negotiato
res terre theman. t fabulatores. t co
quisitores intelligentie uiam sapie
nescierunt. nec cōmemorati sunt se
mitar eius. O israēl quā magna est domus
dei. t ingens locus possessionis eius.
Magnus est. t non habet finē excelsus. t im
mensus. Ibi fuerunt gigantes nomi
nati illi qui ab initio fuerunt statu
ra magna scientes bellū. Non hos elē
git dñs. nec uiam discipline de
dit illis. t perierunt eo q̄d non habu
erūt sapiam. interierunt sp̄ tam inopi
entiam. Quis ascendit in celū. t
cepit eam. t deduxit eam de nubib.
Quis transfretauit mare. t inuenit
eam. t attulit illam sup aurū electū.
Non est qui possit scire uiam eius. nec
qui exquirat semitas eius. Sed q̄ scit
omnia. nouit illam. t inuenit eā
prudentia sua. Qui parauit tram
in tempore. t repleuit eam pe
cudibz. t quadrupedibz. Qui emit
tit lumen. t uadit. t uocauit illud. t
obaudiuit illi in tremore. Stellē aūt
lucē dederunt in custodiis suis. t le
tate sunt. Vocate sunt. t dixerunt
adsum. t lucerunt ei cum iocunditā
te qui fecit illas. Hic ds nr. t non
habebit alt ad ullus eum. Hic ad
inuenit omnē uiā discipline. t tra
didit illam iacob puero suo. t isrāl di

lecto libr. post hec uirtus uultus erit
hominibz consultatus est.
Ille liber mandator dei z lex q
est in eternum. Omis qui tenent
eam ad uitā qui aūt deliquerunt ea
in mortē. Convertere iacob z apprehen
de tam. ambula p uiam ad splendo
rem eius coram lumen eī ne tradat
alteri gl'iam tuam z dignitatē tu
am genti alienę. Bī israhel quę
que deo placent nob manifesta sūt.
Animequiores estote pīs dei memora
bilis ubiq. Venundati estis gentibz
nō in p̄dationem. sz pp̄ q̄d irritastis
deū immolantes demonijs z nō deo. Oblati estis
deo qui enutrierunt uos. z contristas
tis nutricem uram hierl. Vidit enī
iracundiam a deo uenientē nob. et
dixit. Audite confines syon. Adduxit
enī in me luctū magnū. vidi enī cap
tiuitatē pp̄ mei filioz meoz z filiaz
quā superduxit illis eternus. Nutrivi
illos cum iocunditate. dimisi autē
illos cū fletu z luctu. Nemo gaude
at super me uiduam z desolatā. A mul
tis derelicta sum. pp̄ pecā filioz me
oz. q̄ declinauerunt a lege dei. Iu
stitias aūt ejus nesciuerunt nec am
bulauerūt p uias mandatoz dei. nec
semitas iustitiae eius. Cum uiis
iustis ingredi. sint. veniant consurgent syo
on z memorentur captiuitatē filio
rū z filiaz meaz. quā superduxit illis
eternus. Adduxit enī sup illos gentē
de longinquo. gentē impiam z al
ienā. linguę quā nō sunt verisimi. seneui
nec pueroz miseri sunt. z abduxe
runt dilectos uidue. z a filiis unicā
desolatam. Ego aūt quid possum ad
iuuare uos. Qui enim adduxit su
per uos mala. ipe uos de manibz inimi
corū uroz eripiet. Ambulate filii
ambulate. ego enim derelicta sum sola.
Exuite me stola pacis. induite me sac
co obsecrationis. z clamabo ad altis
simū in diebz meis. Animequiores
estote filii clamate ad dñm. z eripi
et uos de manu principis inimicoz.
Ego enim spem meam in salute ve
stram. z ueniet mihi gaudium a deo sp̄ni
que ueniet nob ab eterno salutem nr̄m.
Gaudii enim uos cum luctu z ploratu
reduxerat aūt uos in dñs cum gaudio
z iocunditate in sempiternū. Sicut in
iuderunt uicine syon captiuitatē filio
rum z filiarum in celeritate salutē uram a
deo que superuenit nob cū honore e
magno z splendore eterno. Filij pati
entiā sustinete iram q̄ superuenit uo
bis. Persecutus est enim te inimicus tuus.
et cito uidebis perditionē ipius z sup
eminentes ipi' calcabis. Delicati mei am
bulauerunt uia aspera. abducti sunt
enim ut grex direptus ab inimicis. A
nimequiores estote filii z ploretis ad
dñm. erit enim memoria uestra ab eo
qui duxit uos. Sicut enim fuit sen
sus ei ut errarent a deo decies. tm̄ reuer
si conuertimini requirite eū. Qui enim
induxit nob mala. ipe tm̄ adduc
et nob sempiternā iocunditatē cū
salutē uestrā. Animequiores estote ierl
exortatur enim te qui te nouerunt.

ier. v.

pp̄ pecā nr̄a.

-i-gliaz eternaz.

V.

VI.

flocentes qui te uexauerunt. & qui gaudebant in ruina tua punientur. Ciuitates quibus seruierunt filij tui punientur. quæ acceperit filios tuos. Sicut enim gaudisa es in ruina & letata es in tuo casu. sic confundetur in sua desolatione. & amputabitur exultatio multitudinis eius. & gaudium omnium eius erit in luctu. Ignis enim succensus est in furore meo. & ardebit usq; ad inferni nouissima. & deuorabit terram cum germine suo. & deflagrabit fundamenta montium. Quia hæc dicit dominus deus. Ecce ego adducam super babylonem. & super omnes habitatores chaldeæ gentes multas & regna magna. Arma & scutum assumet. & procedet ad prælium. Equitem ascendentem faciet arcum suum. & repletur terra cadaueribus eorum. Et dirigetur gladius eius ad omnem uiam eorum. Et uulnerati eius corruent in medio eius. Et dabo portas suas in conspectu omnium gentium. & interficiet eos gladius meus. Et ponam gloriam meam in gentibus. & uidebunt omnes gentes iudicium meum quod fecero. & manum meam quam posuero super eos. Et scient quia ego dominus deus ab illa die & deinceps. Et cadet domus israel in eis. & scient quia ego dominus deus eorum. Et uos gentes pecora mea pecora pascuæ mei homines estis. & ego deus uester dicit dominus deus. Et factum est in anno undecimo. in mense primo. in una mensis factum est uerbum domini ad me dicens. Fili hominis pharaoni regi ægypti dic. Cui similis factus es in magnitudine tua. Ecce assyrius quasi cedrus in libano. pulchris ramis & nemorosa frondium altitudine. & sublimis in arboribus. & sublimitas eius inter condensa frondium fuit. Aquæ nutrierunt eum. & abyssus exaltauit eum. Et fluenta eius ambulabant in circuitu plantationis suæ. & riuos suos emisit ad omnia ligna regionis. Propterea sublimis factus est in altitudine. & in magnitudine sua. & in multitudine ramorum. & in latitudine frondium. & in longitudine arborum. & in altitudine

Hñt etiam gladiũ in manu ꝛ secuñ
le aũ de bello ꝛ a latronibꝫ ſi liberat
Vnde uob notum ſit. ep ũ ſunt dñi. ſle
ḡ timuerunt eos. & ſicut enĩ uas hoĩ
confractũ mundꝫ efficitur. tales ſunt
ꝛ dñi illoꝝ. Conſtitutis illis in domo
ocili illoꝝ plem ſunt pulue. a pedib⁹
timuerunt. Et ſicut aliquẽ qui regẽ
offendit eum ſeptẽ ſunt annue aut
ſicut ad ſepulchrum adductũ mortu
um. ita timent ſacerdotes hoſtia clau
ſural ſeras. ne a latronibꝫ expoliẽt
Lucernas accendunt illis. ꝛ quidẽ mil
tas. ex quibꝫ nullam videre poſſunt.
Vnt aũ ſicut trabes in domo. Cedꝛa
ti eoꝝ dicunt clungere ſerpentes q̃
de ita ſunt dum comedunt eos. ue
ſtimenta ipoꝝ. ꝛ ũ ſentiunt. ſ ligne ſi
unt facies ipoꝝ. a ſtimo qui in domo
ſit. & ſup corpora eoꝝ. ſup capita uo
lant noctue ꝛ hirundines. ꝛ aues ſi
milr̃ ꝛ cattꝰ. Vnde etiam ſcieti q̃
ũ ſunt dñi. ſle ergo timuerunt eos. Au
tum etiam q̃d hũt ad ſpẽm ẽ. ſili ali
quis cerneret eruginem ũ fulgebũt.
nec dum conflarentur. ſentiebant.
Et omñ poto empta ſunt. in quibꝫ ipe
ũ elb in ipſis. & ine pedibꝫ in humeris
portantur. oſtentantes ignobilitatẽ
ſuam hominibꝫ. Confundantur etiã
qui colunt ea. q̃ica ſi ceciderint in ter
ram a ſemetipſis ñ ſurgent. nec ſacis
cum ſtatuent. rectum p ſemetipm ſta
bit. ſ ſicut mortuis munera eoꝝ ap
ponentur illis. Hoſtias illoꝝ ſacerdo
tes ipoꝝ uendunt ꝛ abſumunt. & mu
lier ꝛ mulieres eoꝝ decerpentes. nec
infirmo mendicanti aliquid unquã

unt de ſacrificiis eoꝝ ſcte ꝛ menſtrua
te contingunt. & ſciens nec⁹ er hiſ ep
ñ ſunt dñi. ne timeatis eos. Vnde cum
uocantur dñi. Quia mulieres apponũt
dñis argentei ꝛ aurei ꝛ lugnei ꝛ mu
nib⁹ eoꝝ ſacerdotes ſedent hñtes tunꝫ
eas ſcißas. ꝛ capita ꝛ barbas raſas.
Quoꝝ capita nuda ſunt. ſ luguunt aũ
clamantes coñ deos ſuos. ſicut in ce
na mortui. Veſtimenta eoꝝ auferunt
ſacerdotes ꝛ ueſtiunt uxores ſuas ꝛ
filios ſuos. ſ nec ſi quid mali patiun
tur ab aliquo. nec ſi quid boni red
dunt retribuere. ſ nec regem conſtitu
ere poſſunt. nec auferre ſimili. nec
diuitias dare poſſunt. nec malũ re
tribuere. & ſi quis illis notum uoluerit
ꝛ ñ reddiderit nec hoc requirunt. Ho
minẽ a morte ñ liberant. nec infir
mũ a potentiore eripiunt. Hominẽ
cecum ad uſum ñ reſtituunt. De necef
ſitate hominẽ ñ liberant. uidue non
miſerentur. nec orphanis benefaci
unt. Lapidibꝫ de monte ſimules ſũt
dñi illoꝝ. lugnei ꝛ lapides aurei ꝛ ar
gentei. Quib aũ colunt illa confun
dentur. Quo ḡ clamandũ ẽ aut di
cendũ illos ẽ deos. Adhuc enĩ ipſis
chaldeis ñ honorantibꝫ ea. qui cum
audierint mutũ ñ poſſe loqui. offe
runt illũ ad bel postulantes ab eo
loqui ſi poſſint. ſentire qui ñ hũt
motũ. Et ipſi cum intellexerint. reli
quent ea. & exitum enĩ ñ hũt ipſi dñi
illoꝝ. mulieres aũ circundate fumi
bꝫ in uiis ſedent. ſuccendentes oſſa
oluaꝝ. Cum aũ aliquã eoꝝ ipis at
tracta. ab aliquo riſerint dormiẽ

rit. prime sue exprobrat. qđ ñ sit digna vita sicut ipa. nec̄ finis eius dinumptus sit. Omnia aũ que illis fiunt falsa sunt. Quo estimandũ aut dicendum ẽ eẽ illos deos. A fabris aute & ab aurificibz facta sunt. Quid aliud erunt nisi qđ uolunt eẽ sacerdotes. Aurifices ipi etiam qui ea faciunt. ñ sunt multi temporis. Nunquid ḡ possunt que ab ipis fabricata sunt eẽ dij. Relinquerunt ḡ falsa. & obbrutum postea futurus. Nam cũ supuenerit illis ẏlũ & mala cogitauit sacerdotes post se. ubi se abscondant cũ illis. Quo ḡ sensum debent. qm̃ dij sunt. qui nec de bello se liberant. nẓ de malis se eripiunt. Nam ecce sunt ligulea & inaurata & margentata. sic erunt postea. qe falsa sunt gentibz & nullis & regibz que manifestata sit. qe ñ sunt dij. sz opa manuũ hoiũ. & nullũ opus dei in illis ẽ. Vñ ergo notũ ẽ. qe ñ sunt dij. sz opa manuum hoium. & nullũ opus dei in ipis ẽ. Regem regionũ ñ timebunt. nec̄ pluuiam hominibz dare. Judicia quoq; ñ discernunt. nec̄ regionem liberare ab iniuria. qe nichil possẽt sicut corniculæ inẽ medũ celi & terre. Etenim cum ceciderit ignibus domũ deoꝝ ligneoꝝ. aureoꝝ & argenteoꝝ. sacerdotes eoꝝ de ipoꝝ fugient & liberabuntur. ipi uo sicut trabes in medio comburentur. Regi aũ & bello ñ resistent. Quo ḡ estimandũ est aut recipiendũ qe dij sunt. Non a furibz nec̄ a latronibz se liberabit dij ligulei. lapidei & inaurati & margentati. quibz hi qui fortiores sũt auru & argentũ & uestimentũ quo opti sunt auferent ab illis. & abibunt nec̄ sibi auxiliũ ferent. Itaq; melior ẽ uidi rex ostentans uirtutẽ suã aut uas in domo utile in quo glabatur qui possidet illud. qm̃ falsi dij. uel ostilia in domo qđ custodit ẽ in ipa sunt qm̃ falsi dij. Sol qui de & luna ac ydera cũ sint splendida. & ad utilitates obaudiũt similiter & fulgura cum apparuerint ꝑspicui ẽ. Ita & ꝓ cũ aũ & spẽ in omni regione ipius & nubes. Quibz cum imperatũ fuerit a deo pambulare uniuersum orbem. ꝑcipiunt qđ imperatũ ẽ eis. Ignis etiam desup missus ut consumat montes & silluas. facit qđ ꝓceptũ est ei. Sed hec aũ nec̄ spẽbz. nec̄ uirtutibz uni eoꝝ similia sunt. Vnde nec̄ estimandũ est. nec̄ dicendũ est eẽ illos deos. qm̃ ñ possunt nec̄ iudicium iudicare. nec̄ facẽ hoibz. Talentes itaq; qe ñ sunt dij. ne timueritis eos. Nec̄ enim regibz maledicent. nec̄ benedicent. Signa etiam in celo gentibz ñ ostendent. nec̄ ut sol lucebit. nec̄ ut luna illuminabit. Bestie meliores sunt illis. que possunt fugere sub tectũ. ac ꝑdeste sibi. Nullo itaq; modo nobis ẽ manifestũ. qe sint dij. ꝓ qđ ne timueritis eos. Nam sicut in cucumerario formido nichil custodit. ita sunt dij illoꝝ ligulei & argentei. & inaurati. Eodem modo & in orto spina alba. sup̃ qm̃ omnis auis sedet. & similiter & mortuo picto in tenebris. similes sunt dij illoꝝ ligulei

et margenitati. Ad purpu
ra quoq; et marmore que tuq illud
teneant sacris. Itaq; qm̃ sum dñi
ipi etiam postremo comeduntur et
erut obprobriū in regione. Melior est
homo iustus qui non hꝫ̃ tumulachra-
nam erit longe ab obprobriis. Explicit liber baruch. Incipit plog' sc̃i ezechiel
filii buzi in ezechiele ꝑphecia.

Ezechiel ꝑphā cum ioachin
rege iuda captiuus duct
ꝰ in babyloniem. ibiq; his
qui cum eo captiui fuerant
ꝑphauit penitentiaq; qđ ad ierusalem ha
bitauit. de libro aduersariis tradidit
erit et uidens adhuc urbē hierosolymam stare. cui ille casuram eē ꝑdi
cebat. Tricesimo aūo etatis sue anno.
et captiuitatis quinto. exordius ꝰ ad
conceptuos loqui. et eodem ipe tuce
posteros hec inchadea ihieremiaꝰ iu
dea ꝑphauerunt. Sermo eius nec satis
diserus. nec admodū tusticꝰ est. Et ex
utroq; medie temperatus. Sacerdos et
ipe sicut et ihieremias. Incipia uolumi
na et finē magni hūs obscuritatis
nuolucra. Et et nulgata eius edi
tiō multū differat ab hebraico. Vnde
sacri nutor quid caule extitit. ut ti
bos dem ñ uniuersis libris habeat uni
ores in aliis eadem. in aliis diuersa
transtulerunt. Legite g̃ et hunc uꝰ
tusiationē utram. eq; p cola scripsus.
et cōmata manifestiorem sensum le
gentibus tribuit. Si aūt amici mei et
hunc sub examinatiunt. dicite illis qđ
nemo eos compellat ut legant. Si
uero ne illud euenat qđ grece dici

tur sicanti dicit ut uocent. ꝑ ꝑ wāia
ꝑi. qđ est manducantes tenebras. Ex
plicit plog' Incipit ihezechiel ꝑpha.

Factū ē in tricesimo
anno in quinto in quin
ta mensis. cum ego es
sem in medio captiuo
rū iuxta fluuiū chobar a
perti sunt cęli. et uidi
uisiones dei. In quinta mensis ipe est
annus quintus transmigrationis regis
ioachin. factū est uerbū dñi ad ihezechi
el filiū buzi sacerdotem sacerdotē in ter
ra chaldeoꝝ iuxta fluuium chobar. Et fa
ctū est ibi ē eum ibi manꝰ dñi. Et uidi. et ecce
uentus turbinis uenichat ab aquilo
ne. et nubes magna. et ignis inuoluens.
et splendor in circuitu eius. Et de medio
eius qđ ipse electri. idest de medio ig
nis. Et ex medio eoꝝ similitudo quat
or animaliū. Et hec aspectus eoꝝ. Si
militudo hoīs in eis. et quatuor facies
unius et quatuor penne unius. Et pedes eoꝝ
pedes recti. Et planta pedis eoꝝ. qđ
planta pedis uituli. Et scintillē qđ
aspectus eius candentis. Et manꝰ hoīs
sub pennis eoꝝ in quatuor partib.
Et facies et pennas ꝑ quatuor ptes ha
bebant. unusquisq; erant penne eoꝝ
alterę ad alteram. Non reflectebantur
cum incedent. sed unusquisq; ad faciē
suam gradiebatur. Similitudo aūt
uultus eoꝝ facies hominis. et facies
leonis a dextris ipsoꝝ quatuor. facies
aūt bouis a sinistris ipsoꝝ quatuor. et
facies aquile desuꝑ ipsoꝝ quatuor.
Et facies eoꝝ et penne eoꝝ extente
desuꝑ. Due penne singulorꝝ iunge

bantur: ⁊ due tegebant corpa eor. Et
unumquodq; eor coram facie sua am
bulabat. vbi erat impetꝰ spꝰ illuc gꝫ
diebantur. nec retrocedebant cũ ambu
larent. Et similitudo animaliũ. aspectus
eor qsi carbonũ ignis ardentium. ⁊ qsi
aspectus lampadũ. Ipse erat ignis di
scurrens in medio animaliũ. splendor
ignis. ⁊ de igne fulgur egrediens. Et
animalia ibant ⁊ reuertebantur in similitu
dinem fulguris coruscationis. Cumq; aꝫ
spicerem animalia. apparuit rota una sꝑ
terram uni animali. hꝫs quatuor facies. Et
aspectus rotarũ ⁊ opus earũ. qsi visio q
manss una similitudo quarum erat
or. Et aspectus eaꝝ ⁊ opa. qsi fuisset rota
in medio rote. Q quatuor partes earũ
euntes ibant. cũ reuertebantur cum am
bularent. Et altitudo quoq; erat rotis ⁊
altitudo. ⁊ horribilis aspectus. ⁊ rotũ
corpus plenum oculis. in circuitu quatuoꝝ
ex tuor. Cumq; ambularent animalia
ambulabant pariter ⁊ rote uni ea.
Et cum eleuarentur animalia de tra. e
leuabantur simul ⁊ rote. Quocũq;
ibat spus illuc eunte spũ. ⁊ rote pariter
eleuabantur sequentes eum. Spus enim
unius erat in rotis. Cum euntibꝫ ibant
⁊ cũ stantibꝫ stabant. ⁊ cum eleuatus
a tra. pariter eleuabantur ⁊ rote sequ
tes ea. q; spus unius erat in rotis. Simi
litudo sup capita animalium firmamenti.
qsi aspectus cristalli horribilis ⁊ extẽ
ti sup capita eor desup. Sub firma
mento autem pennæ eor recte alterꝫ
ad alteram. vnusquisq; eor duabꝫ alis
velabat corpus suum. ⁊ alterum sibi
velabantur. Et audiebam sonitum ala
rum qsi sonitum aquarum multarum. qsi sonitum
sublimis dei. Cum ambularent. qsi so
nitus erat multitudinis. ut sonitus castrorum.
Cumq; starent demittebantur pennæ
eor. Nam cum fieret vox sup firmamen
tum qd erat sup capita eor. stabant ⁊
submittebant alas suas. Et sup firma
mentum qd erat imminens capiti eor
qsi aspectus lapidis saphiri. similitu
do throni. Et sup similitudinem throni
similitudo qsi aspectus hominis desup.
Et vidi qsi speciem electri velut aspectum
ignis intrinsecus eum p circuitum. a
lumbis eius ⁊ desup. ⁊ a lumbis eius usq;
deorsum. vidi qsi speciem ignis splendẽ
tis in circuitu. velut aspectum arcus
cum fuerit in nube in die pluuie. hic
erat aspectus splendoris per gyrũ.

Et visio. similitudinis glorie dei. Et vidi ⁊ cecidi in faciem
meam. Et audiui vocem loquentis
⁊ dicentis ad me. fili hominis sta sꝑ pe
des tuos. ⁊ loquar tecum. Et ingressus
est in me spus postquam locutus est mi
hi. ⁊ statuit me sup pedes meos. Et au
diui loquentem ad me. ⁊ dicentem. fili
hominis mitto ego te ad filios israel. ad
gentes apostatrices que recesserunt a
me. ipsi enim prevaricati sunt pactum
meum usq; ad diem hanc. ⁊ filii dura
facie ⁊ indomabili corde sunt. ad eos
ego mitto te. Et dices ad eos. Hec di
cit dns ds. si forte vel ipsi audiant.
⁊ si forte quiescant. eo quod domus exas
perans sit. ⁊ scient quia propheta fuerit in me
dio eor. Tu ergo fili hominis ne time
as eos. neq; sermones eor metuas.
eo quod incredule ⁊ rebelles sint tecum.

rcum scorpionib⁹ hītas. verba eoꝝ ne timeas rnullū eoꝝ ne formides. qꝛ domus exasperans ē. Loquis ꝙ ūba mea ad eos. si forte audiant rquiescant qm̄ irritatores sunt. Tu aūt fili hoīnis audi quecunq; loquar ad te rnolī ee exasperans. sicut domus exasperans ē. Aperi os tuū rcomede quecunq; ego do tibi. Et vidi rece manus missa ad me in qua erat uoluminis liber rexpandit illū coram me equi erat scriptꝰ intus rforis. Erant scripte erant in eo lamentationes rcarmē rne.

Et dixit ad me. fili hoīs q̄cunq; inuenerīs comede. Comede uolumen istud rvadens loquere ad filios isr. Et aperui os meū rcibauit me uolumine illo. Et dixit ad me. Fili hoīs. uenter tuus comedet rviscera tua complebuntur uolumine isto qđ ego do tibi. Et comedi illud rfactū ē in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me. fili hoīs. uade ad domū isr. rloquere uba mea ad eos. Non enim ad populum pfundi sermonis rdifficilis lingue. quoꝝ ñ possis audire sermones. Et si ad illos mitterer. ipi audirent te. domui aūt isr noluit audire te. qꝛ nolunt audire me. Omnis quippe domus isr audax frontē rdura corde. Ece dedi faciem tuā nudam contra facies eoꝝ. rfrontē tuā duriorē frontib⁹ eoꝝ. Vt adamantē rut silicem dedi faciem tuā. Ne timeas eos neq; metuas a facie eoꝝ. qꝛ domus exasperans ē. Et dixit ad me. Fili hoīnis omnes sermones meos quos loquor ad te assume in corde tuo et tu audias rtuis auribus. rvade ingredere ad transmigrationē ad filios pli tui. rloqueris ad eos. rdices eis. Hec dicit dñs ds. si forte audiant rquiescant. Et assumpsit me spūs. raudiui post me uocē cōmotionis magne. benedicta gla dñi de loco suo. rvocem alarū alaruꝫ patientiū altera ad alteram. rvocē rotaꝝ. sequentiū annualia. rvocem commotionis magne. Et spūs quoq; leuauit me rassumpsit me. rabiit amaritudine indignationis spūs mei. manus enī dñi erat mecū. confortans me. Veni ad transmigrationē ad acerui nouaꝝ fluuium. ad eos equi habitabant uxta fluuiū chobar. Et sedi ubi ille sedebant. rmansi ibi septē diebus merens in medio eoꝝ. Cum aūt trānissent septē dies. factū ē ubi dñi. ad me dicens. Fili hoīnis. speculatorē dedi te domui isr. Et audies de ore meo uba. rannunciabis eis ex me. Si dicente me ad impium morte morieris. ñ annunciauerīs ei. nec locutꝰ fueris ut auertatur a uia sua impia rviuat. ipe impius in iniquitate sua morietur. sanguinem aūt eius de manu tua requiram. Tu aūt si annūtiaueris impio. rille ñ fuerit conuersus ab iniquitate sua. rua sua impia. ipe quidem in iniquitate sua morietur. tu aūt animam tuam liberasti. Et si conuersus iustus a iustitia sua fecerit iniquitatē ponam offendiculū coram eo. ipe morietur. qꝛ ñ annunciasti ei. In peccato suo morietur. rñ erunt in memoria iustitie eius quā fecit. sanguinem uo eius de manu tua requiram. Si aūt tu annunciaueris iusto. ut ñ peccet iu

stus. ⁊ ille ñ peccauit. uuens uuet
ep annuntiasti ei. ⁊ tu aiam tuam
ueraſti. Et ſ̃c̃ eſt ſup me manꝰ dñi
⁊ dixit ad me. Surgens. egrede in cã
pum. ⁊ ibi loquar tecũ. Et surgens. eg
gressus sum in campũ. Et ecce ibi gla
dñi ſtabat. ep gla quam uidi uñ flu
uium ẽbobar. Et cecidi in faciem me
am. Et ingressus eſt in me ſpꝰ. ⁊ ſta
uit me ſup pedes meos. Et locutus
ẽ tũ. ⁊ dixit ad me. Ingrede ⁊ uiclude
in medio domus tue. Et tu fili hoim.
ecce data sunt ſr̃e tue uincla. ⁊ ligabũt
te in eis. ⁊ ñ egrediẽris in medio eoꝝ.
Et linguam tuam adhereſcẽ faucib
palato tuo. ⁊ eris mutus. nec ep uir
obiurgans. ep domus exasperans eſt.
Cum aũ loquutus fuero t. aperiam os
tuũ. ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs dꝰ.
Qui audit audiat. ⁊ qui quiescit q
escat. ⁊ ep domus exasperans ẽ
Et tu fili hoim. sume t. later
rem. ⁊ pones eum coram te. Et
describes in eo ciuitatẽ iſrl. ⁊ obsi
nabis aduſum eam obſidionem.
Et edificabis munitiones. ⁊ compo
tabis aggerem. Et dabis contra eam
castra. ⁊ pones arietes in gyro. Et
tu sume tibi sartaginem ferream.
⁊ pones eam murum ferreũ inter te.
⁊ inter ciuitatẽ. Et obfirmabis faciẽ
tuam ad eam. ⁊ erit in obſidionem
⁊ circũdabis eam. Signũ eſt domui
iſrl. Et tu dormies ſr̃ latus tuũ ſi
nistrum. ⁊ pones iniquitatẽ domꝰ
iſrl ſr̃ eo. numero dierũ quibꝰ dor
mies ſr̃ illud. ⁊ assumes iniquitatẽ
eoꝝ. Ego aũ dedi tibi annos iniqui
tatis eoꝝ. numero dierũ trecentos. ⁊ no
naginta dies. ⁊ portabis iniquitatẽ
domꝰ iſrl. Et cum compleſſis hec
dormies ſr̃ latus tuum dexterũ ſecũ. ⁊
assumes iniquitatẽ domus iuda. ſ̃
diebꝰ. Item p anno. diem in ep̃m pro
anno dedi tibi. Et ad obſidionem ſ̃
ciues faciem tuam ⁊ brachiũ tuũ
erit ẽctum. ⁊ prophabis aduſum eam.
Ecce circumdedi te funiculis. ⁊ ñ re
ciues a latere tuo in latus aliud. don
compleas dies obſidionis tue. Et tu
sume tibi frumentũ. ⁊ ordeũ. ⁊ fabam. ⁊
lentem. ⁊ milium. ⁊ triticum. ⁊ mittes ea
in uas unũ. ⁊ facies tibi panes numꝰ
dierũ quibꝰ dormies sup latus tuũ.
trecentis ⁊ nonaginta diebꝰ comedes
illud. Cibꝰ aũ tuus quo uescẽris
in pondere. xx. stateres in die. A tempore
usq; ad tempus comedes illud. Aquã
in mensura bibes. sextam partem hin.
A tpe usq; ad tempus bibes illud. Et
ſi subcinericii ordeacei comedes illũ.
⁊ stercore ep egredietur de hoie opes
illud in oculis eoꝝ. Et dixit dñs. Sic co
medent filij iſrl panem suũ pollutũ
inter gẽs ad quas eiciam eos. Et dixi. Ah.
ah. dñe dꝰ. Ecce aia mea ñ est pol
luta. ⁊ morticinũ. ⁊ laceratũ a bestijs
ñ comedi. ab infantia mea usq; nunc.
⁊ ñ est ingressa os meum omnis esus im
munda. ⁊ dixit ad me. Ecce dedi tibi
boũ p sterc̃oribꝰ humanis. ⁊ facies pa
nem tuũ in eo. Et dixit ad me. Fili ho
minis. ecce ego conteram baculũ panis
in urbe. ⁊ comedent panem in pondere
⁊ in sollicitudine. ⁊ aquã in mensura
⁊ in angustia bibent. ut deficiant

pane ⁊ aqua. cornuat unusquisq; ad
fratrem suum ⁊ trabescant in miseriis
Et tu fili hois sume tibi gladium
tuum. ⁊ gladium acutum ⁊ radente pilos.
⁊ assumes eos ⁊ duces p capitu tuu ⁊ er
p barbam tuam. ⁊ assumes ⁊ statera ⁊
pondens. ⁊ diuides eos. Tertiam par
tem igni combures in medio ciuita
tis tue completionem dierum obsidio
nis. Et assumens tertiam partem conci
des gladio in circuitu eius. Tertiam
uero aliam dispges in uentum ⁊ gladi
um nudabo post eos. ⁊ funes inde
parum numerum ⁊ ligabis eos in fim
briis palliu tui. Et ex eis rursum tol
les. ⁊ proicies in medium ignis ⁊ combu
res eos igni. Et ex eo egredietur ignis
in omnem domum israel. Hec dicit dns
ds. Ista est urbs. In medio gentium po
sui eam ⁊ in circuitu eius terras. ⁊ con
tempsit iudicia mea amplius ego im
pia ⁊ in gs ⁊ precepta mea. ultra ⁊ ⁊
te que in circuitu eius sunt. Iudicia
enim mea proiecerunt. ⁊ in preceptis me
is non ambulauerunt. Idcirco hec dicit dns
ds. Quia supastis gs que in circuitu
uro sunt. in preceptis meis non ambu
lastis. ⁊ iudicia mea non fecistis ⁊ iux
ta iudicia gentium que in circuitu uro
sunt egistis. ideo hec dicit dns
ds. Ecce ego ad te ⁊ ego faciam
in medio tui iudicia in oculis gentium
⁊ faciam in te que non feci. ⁊ que similia
multa ultra non faciam. p omnes abho
minationes tuas. Ideo patres comedent
filios in medio tui. ⁊ filii comedent
patres suos. ⁊ faciam in te iudi
cia. ⁊ uentilabo uniuersas reliquias
tuas in omnem uentum. Idcirco uiuo
ego dicit dns ds. nisi pro eo q̃ sanc
tum meum polluisti in omnibus offensionibus
tuis. ⁊ in omnibus abhominationibus
tuis. ego quoq; conteram. ⁊ non par
cet oculus meus ⁊ non miserebor. Tertia
pars tui peste morietur. ⁊ fame con
sumetur in medio tui. ⁊ tertia pars tui
gladio cadet in circuitu tuo. Tertiam
uero partem tuam in omnem uentum
dispergam. ⁊ gladium euaginabo post
eos. Et complebo furorem meum ⁊ re
quiescere faciam indignationem meam
in eis. ⁊ consolabor. ⁊ scient quia ego dns
locutus sum in zelo meo. cum impleuero
indignationem meam in eis. ⁊ dabo
te in desertum ⁊ in opprobrium gentibus
que in circuitu tuo sunt. in conspectu
omnium pretereuntium. ⁊ eris opprobrium
⁊ blasphemia ⁊ exemplum ⁊ stupor in
gentibus que in circuitu tuo sunt. cum
fecero in te iudicia in furore ⁊ in indig
natione ⁊ in increpationibus ultis. Ego
dns locutus sum. Cum misero sagittas
famis pessimas in eos. que erunt mor
tifere ⁊ quas mittam ut disperdam uos.
⁊ famem congregabo super uos. ⁊ conte
ram uobis baculum panis ⁊ immittam
in uos famem ⁊ bestias pessimas
usq; ad infructionem ⁊ pestilentia ⁊ san
guis transibit per te ⁊ gladium inducam
super te. Ego dns locutus sum.

VI

Et factus est sermo dni ad me
dicens. Fili hois pone faciem
tuam ad montes israel. ⁊ prophetes ad
eos ⁊ dices. montes israel audite uer
bum dni ds. Hec dicit dns montibus
⁊ collibus. torrentibus ⁊ uallibus. Ecce

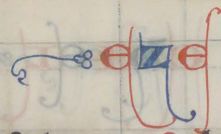
ego inducam sup uos gladiū. & dispdā
excelsa uestra. & demoliar aras uras.
& confringentur & simulachra ura.
& deiciam interfectos uros ante ydo
la uestra. & dabo cadauera filioꝝ ue
stra ante ydola uestra. & dispgam ossa uestra circum aras ue
stras in omnibꝫ habitationibꝫ uris. ur
bes deserte erunt. & excelsa demoli
entur & dissipabuntur. & interi
bunt aare uestre & confringentur & cel
sabunt ydola uestra. & conterentur
delubra uestra. & delebuntur opa ue
stra. & cadet interfectus in medio ue
stri. & scietis quia ego dns. & relinq
in uobis eos qui fugerint gladium
in gentibꝫ. cum dispsero uos in ter
ris. & recordabuntur mei liberi
uestri in gentibꝫ ad quas captiui
ducti sunt. eo quod contriuerim cor eoꝝ fornicans. & recedens a me. & oculos
eoꝝ fornicantes post ydola sua.
& displicebunt eis in uultibꝫ suis malis
que fecerunt in uniuersis abhomi
nationibꝫ suis. & scient quia ego dns
non frustra locutus sum. ut facerem
eis malum hoc. Hec dicit dns ds.
plaude manu tuam. & alli de pede
tuo. & dic heu ad omnes abhomina
tiones malorum domus israhel. qui gla
dio fame pestilentia cadent. qui
longe est pestilentia morietur. qui autē
prope gladio corruet. & qui reliquus
fuerit & obsessus fame morietur. &
complebo indignationē meā in eis.
& scietis quia ego dns. cum fuerint
interfecti in medio ydolorum suorum
in circuitu aræ uniuersi colles
excelsi. in cunctis summitatibꝫ mon
tium. & subtus omne lignum uiride
sum. & subtus uniuersam quercum frō
dosam. locum ubi adtenderunt cun
cta redolentia uniuersis ydolis suis.
& extendam manū meā sup eos.
& faciam terram deolatam. & desum
tam a deserto deblatha. in omnibus
habitationibꝫ eoꝝ. & scient quia ego dns.

Et factus est sermo dni ad me dicens. Et tu fili hominis. hec
dicit dns ds. finis uenit
uenit finis. ecce uenit
finis. ecce plagas. ecce finis
finis. ecce exurgam furorem meum
in te. & iudicabo te uiis uias tuas.
& ponam contra te omnes abhominationes tuas. & non parcet oculus meus sup
te. & non miserebor. sed uias tuas ponā
sup te. & abhominationes tue in me
dio tui erunt. & scietis quia ego dns.
Hec dicit dns ds. Afflictio una. af
flictio ecce uenit. finis uenit. uenit
finis. Pugilauit aduersum te. ecce
uenit. uenit. consurgit ecce qui hi
tas in tra. uenit terminus. prope est dies de
sionis. & non gle montium. Nunc de
propinquo effundam iram meam ecce
& complebo furorem meum in te. & iu
dicabo te iuxta uias tuas. & imponā
tibi omnia scelera tua. & non parcet oculus
meus neque miserebor. sed uias tuas im
ponam tibi. & abhominationes tue
in te erunt. & scietis quia ego
sum dns percutiens. Ecce dies. ecce
uenit. Egressa est contractio. florue
runt uirga. germinauit superbia. In
iquitas surrexit in uirga impietatis.
non ex eis. & non ex populo. neque ex sonitu

eoꝝ ⁊ ñ erit requies in eis. Venit tẽ
pus. appropinquauit dies. Qui emit
nõ letetur ⁊ qui uendit nõ lugeat. qꝛ
ira sup omnẽ plm̃ eius. qꝛ qui uendit
ad id qđ uendidit nõ reuertetur. ⁊ adhuc
in uita uentibꝫ uita eoꝝ. Vilio eñ ad
omnẽ multitudinẽ eius nõ regredietur
⁊ unꝰ in iniquitate uite sue nõ confor
tabitur. Cantate tuba. ꝓparentur oẽs.
ñ est qui uadat ad ꝓlm̃. Ira enim
mea sup uniuersum ꝓplm̃ eius. Gla
dius foris. pestis ⁊ fames intrinsecꝰ.
Qui in agro est. gladio morie
tur. ⁊ qui in ciuitate. pestilentia ⁊
fame deuorabuntur. ⁊ saluabunt
ꝙs fugerint et eis ⁊ erunt in mõ
tibꝰ q̃si columbe conualles. omnes
trepidi unusquisq; in iniquitate
sua. Oĩs manus dissoluentur ⁊
omne genua fluent aquis. ⁊ accin
gent se cilicio ⁊ operiet eos horꝛor.
et in oĩ facie confusio. ⁊ in unusq;
ꝙs capitibꝫ eoꝝ calumnie. Argentũ
eoꝝ foris proiectum ⁊ aurũ eoꝝ q̃si ster
quilinium erit. Argentũ eoꝝ ⁊ aurũ
eoꝝ ñ ualebit liberare eos in die ire
uris dñi. Nam tota ñ saturabuntur
⁊ uentres eoꝝ ñ implebuntur. quia
scandalum iniquitatis eoꝝ fuit eis.
⁊ ornamenta monilis suoꝝ in sup
biam posuerunt ⁊ imagines abho
minationũ sua. ⁊ simulachroꝝ fe
cerunt ex eo. Qđ hoc dedi eis. illud
in immunditiam. ⁊ dabo illud in ma
nus alienoꝝ. ⁊ ad direptionẽ ⁊ im
pias ꝛre in ꝑdam. ⁊ contaminabũt
illud. Auertam faciem meam ab eis.
⁊ uiolabunt archanũ meum. ⁊ intro
ibunt in illud expugnatores. ⁊ contaminа
bunt. Fac conclusionem. qm̃ ꝛra ple
na est iudicio sanguinũ. ⁊ ciuitas ple
na est iniquitate. Adducam pessimos
de gentibꝰ. ⁊ possidebunt domos eoꝝ.
Et quiescere faciam superbiam potẽ
tium. ⁊ possidebũt sancta eoꝝ. Angu
stia supueniente requirent pacem
⁊ nõ erit. Contribulatio sup contribu
lationem ueniet. auditus sup auditũ
et querent uisionem de ꝓpheta ⁊ lex
peribit a sacerdote ⁊ consilium a senio
ribꝰ. Rex lugebit. ⁊ princeps induetur
mœrore ⁊ manus ꝓpl̃i terre conturbabũ
tur. Secũdm uiam eoꝝ faciam eis ⁊ se
cundũ iudicia eoꝝ iudicabo eos. et
scient qꝛ ego dñs.

CAP. VIII.

Et factũ est in anno sexto in sexto mẽ
se in quinta mensis ego sedebã
in domo mea. ⁊ seniores iuda sedebant
coram me. et cecidit sup me ibi manꝰ
dñi dei. Et uidi. ⁊ ecce similitudo q̃si af
pectus ignis. Ab aspectu lumboꝝ eius
⁊ deorsum ignis. ⁊ a lumbis usq; ad
sursum. q̃si aspectus splendoris ut ui
sio electri. Et emisit similitudo manꝰ
apprehendit me in cincinno capitis mei.
⁊ eleuauit me spũ inter ꝛram ⁊ celũ. ⁊
adduxit in uisione dei. usq; ad
ostium interius qđ respiciebat ad aq̃
lonem. ubi erat statutũ ydolũ zeli
ad prouocandam emulationẽ. Et ecce
ibi gl̃a dei isr̃ secũdm uisionem quã ui
deram in campo. Et dixit ad me. fili ho
minis leua oculos tuos ad uiam aq̃
lonis. Et leuaui oculos meos ad uiã
aquilonis. Et ecce ab aquilone
porte altaris ydolum zeli in ꝓtu

trorum. Et dixit ad me. Fili hominis putasne uides tu quid isti faciunt abhominationes magnas ęs domus istę facere hic. ut procul recedam a sanctuario meo. Et adhuc conuertens. uidebis abhominationes maiores. Et introduxit me ad ostium atrii. et uidi. Et ecce foramen unum in pariete. Et dixit ad me. Fili hominis. fode parietem. Et cum pfodissem parietem. apparuit ostium unum. Et dixit ad me. Ingrede. et uide abhominationes pessimas ęs isti faciunt hic. Et ingressus uidi. Et ecce omnis similitudo reptilium. et animalium abhominatio. et uniuersa ydola domus istius depicta erant in pariete in circuitu. p totum. Et septuaginta uiri de senioribus domus istius. Et iezonias filius saphan stabat in medio eorum stantium ante picturas. Et uniuscuiusque habebat thuribulum in manu sua. Et uapor nebulę de thure consurgebat. Et dixit ad me. Certe uides fili hominis quę seniores domus istius faciunt in tenebris. uniuscuiusque in abscondito cubiculi sui. Dicunt enim. Non uidet dominus nos. dereliquit dominus terram. Et dixit ad me. Adhuc conuertens. uidebis abhominationes maiores ęs isti faciunt. Et introduxit me p ostium porte domus domini quę respicit ad aquilonem. Et ecce mulieres sedebant plangentes adonidem. Et dixit ad me. Certe uidisti fili hominis. Adhuc conuertens. uidebis abhominationes maiores hic. Et introduxit me in atrium domus domini interius. Et ecce in ostio templi domini inter uestibulum. Et altare quasi. xxv. uiri dorsa habentes contra templum domini. Et facies ad orientem. Et adorabant ad ortum solis. Et dixit ad me. Certe uidisti fili hominis. Numquid leue est hoc domui iuda. ut faciant ustas abhominationes ęs fecerunt hic. quę repleuerunt terram iniquitate. Et reuersi sunt ad irritandum me. Et ecce applicant ramum ad nares suas. Ergo et ego faciam in furore. Non parcet oculus meus. nec misereor. Et cum clamauerint ad aures meas uoce magna. Non audiam. Appropinquauerunt ultiones urbis. Et unusquisque habet ultionis suę in manu sua.

IX

Et ecce sex uiri uenientes de uia porte superioris quę respicit ad aquilonem. Et unusquisque habet perditionis in manu sua. Et unus quidam in medio eorum. Et dixit ad eum. Transi per medium ciuitatis in medio iherusalem. Et signa thau super frontes uirorum gementium. Et dolentium super cunctis abhominationibus quę fiunt in medio. Et illis dixit audiente me. Transite per ciuitatem sequentes eum. Et percutite. Non parcat oculus uester. nec misereamini senem adolescentulum. Et uirginem. parunculum. Et mulieres interficite in eradicationem. Et omnem super quem uidetis thau ne occidatis. Et a sanctuario meo incipite. Et cęperunt a uiris senibus qui erant ante faciem domus. Et dixit ad eos. Polluite domum. Et implete atria interfectis. Egredimini. Et egressi percutiebant in ciuitate. Factum est autem cum percuterent. et remansissem ego. Et cecidi super faciem meam. Et clamaui. Et dixi. A. a. a. dne deus. Numquid consumes tu omnes reliquias israhel. in effundendo furorem tuum super hierusalem. Et dixit ad me. Iniquitas domus israhel et iuda magna

ulos inuitationem. Omne aũ sup quẽ
uiderit⁹ tau. ne occidatis. z a sctũario
o meo incipite. Ceperunt g̃ a uiris
senioribꝫ. qui erant aũ faciem domus.
Et dixit ad eos. Contaminate domũ.
implete atria interfectis. Egredimini.
Et egressi sunt. z percutiebant eos qui
erant in ciuitate. Cede completa. re
manſi ego. et cũ sup faciem meam.
Et clamans aio. Heu. heu. heu dñe
ds. ergone dissipes oẽs reliq̃as isr.
effundens furorem tuũ sup urbem. Et di
xit ad me. Iniquitas domus isr. et
iuda. magna est nimis valde. z repleta
est terra ydolis. ciuitate. plena est
dñatione. Dicunt enim. Dereliquit
dñs terram. z dñs non videt. Igitur z mea
nõ parcet oculis. nec miserebor. vt quam
eor⁹ sic capite eor⁹ reddam. Et ecce vir
qui indutus erat linteis. qui habebat
atramentarium in dorso suo. renuntiauit
ihũ dicens. Feci sicut preceptisti mihi.
Et vidi. z ecce in firmamento q̃d e
rat sup cherubyn q̃si lapis saphy
rus. q̃si spes similitudinis soli appa
uit sup ea. Et dixit ad uirũ qui indu
tus erat linteis. z ait. Ingrede in me
dios rotarũ que sunt subt̃ cherub. z
imple manum tuam prunis ignis eque
sunt sup cherubyn. z effunde sup ciu
tatem. Ingressus est in conspectu me
o. Cherubyn aũ stabant a dextris do
mus. cum ingrederet vir. Et nubes
pleuit atrium interius. Et eleuata est
gla dñi de sup cherubyn. z adimpleta
domus. z repleta est domus nube. et
atrium repletum est splendore gle dñi.
Et sonitus alaꝝ cherubyn audiebat
usq; ad atrium exterius. q̃si uox dei omnipo
tẽtis loquentis. Cumq; precepisset vi
ro qui indutus erat linteis dicens. Tu
me ignem de medio rotaꝝ que sunt
int̃ cherubyn. ingressus ille stetit iux̃
rotam. Et extendit cherub manũ de
medio cherubyn ad ignem qui erat
int̃ cherubyn. z sustulit et dedit in ma
nu eius qui indutus erat linteis. Q̃
accipiens. z egressus est. Apparuit in
cherubyn similitudo manus homi
nis sub alis pennas eor⁹. Et vidi. z ecce
quatuor rote iux̃ cherubyn. Rota una
iux̃ cherub unũ. z rota alia iux̃ che
rub unũ. Species aũ erat rotaꝝ. q̃si visio
lapidis chrisolithi. z aspectus earũ si
militudo una q̃ruor. esse. q̃si sit rota
in medio rote. Cumq; ambularent
in q̃tuor partes gradiebantur. non
reuertebantur ambulantes. Sed ad lo
cum ad quem ire declinabat. q̃ prima
erat. sequebantur. z ecce non conuer
tebantur. Et omne corpus eor⁹. z colla. z
manus. z penne. z circuli. plena erant
oculis in circuitu q̃tuor rotaꝝ. Rotas
istas vocauit⁹ audibiles audiente
me. Quatuor aũ facies habebat vnum
quodq; facies una. facies cherub. z fa
cies secũda facies hominis. z in tertio fa
cies leonis. z in q̃rto facies aquile.
Et eleuata sunt cherubyn. Ipsum est
animal q̃d videram iux̃ fluuium chobar.
Cumq; ambularent cherubyn. ibat
pariter z rote iux̃ ea. Cum eleuarent
cherubyn alas suas. vt exaltarent
de tra. in resultabant rote. Sed z ipse vir
erant. Stantibus illis stabant. z cum
eleuati eleuabantur. Spũs aũ vite
erat in eis. Et egressa est gla dñi. a

mine templi. ⁊ sicut te cherubyn. ⁊
elevauma cherubyn alas suas exal
tata sunt a tra coram me. ⁊ illi egre
dientibz. tote quoq; sub ecunt sunt.
Et steti in introitu porte domus dñi
orientalis. Et gla dei isrl erat sup ea.
Ipm est aial ego vidi sub deo isrl
iuxt fluuium chobar. Et intellexi qz
cherubyn essent. Quatuor p̄ facies
vnius. ⁊ facies ale una. ⁊ simi
litudo manus hominis sub alis eor.
Et similitudo viginti eor. vpi vidibz
quos videram iuxt fluuiū chobar. ⁊
introitus eor ⁊ imperus singlor. ad
faciem suam ingrede.

Et elevauit me spūs. ⁊ introduxit
me ad portam domus dñi ori
entalem que respicit solis ortū. Ecce
in introitu porte. xxv. uri. ⁊ vidi
in medio eor iezoniam filiū azur
⁊ felthiam filiū banaie principes
pp. Dixitq; ad me. fili hominis. hi
sunt qui cogitant iniquitatē. ⁊ dant
consiliū pessimū in urbe ista dicentes.
Nonne dudū edificate sunt domus.
Ipse est ebes. nos aūt carnes. Ideo
vaticinare de eis. vaticinare fili ho
minis. ⁊ cecidit in me spūs dñi. ⁊ dixit
ad me. loquere. Hec dicit dñs. Sic lo
cuti estis domus isrl. ⁊ cogitationes
cordis vr ego noui. plurimos occidi
stis in urbe hac. ⁊ implestis vias eius
interfectis. Propt hec dicit dñs. Interfe
cti quos posuistis in medio ei hi sunt
carnes. ⁊ hec est ebes. Et educam vos
de medio eius. Gladiū metuistis. ego
gladiū inducam. ait dñs deus. Et eiciam
vos de medio eius. Dabo te
uos in manu hostiū. ⁊ faciam in vob
iudicia. Gladio cadetis in finibz isrl.
iudicabo vos. ⁊ scietis qz ego dñs. Hec
si erit vob in ebrietatem. ⁊ vos si cetus
medio eius in carnes. In finibz isrl iu
dicabo vos. ⁊ scietis qz ego dñs. qz in
preceptis meis non ambulastis. ⁊ iudicia
mea non fecistis. Et iuxt iudicia gentiū
que in circuitu vr fuistis estis coram.
Et factū est cū prophatem felthias filius
banaie morerius est. Et cecidi in faci
em meam. clamans voce magna et
dixi. Heu. heu. heu dñe ds. consum
mationem tu facis reliquiar isrl. ⁊
factū est verbum dñi ad me dicens. fili
hoīs. fres tui. fratres tui viri propinqui tui ⁊ omis
domus isrl. omnes quibz dixerunt hi
tatores ierl. longe recedite a dño
nob data est terra in possessionē. Propt
hoc dicit dñs ds. Quia longe fecit e
os in gentibz. ⁊ eos dispsi eos in tris
eis in sanctificationē modicam
in terris ad quas venerunt. Propt hoc
te. Hec dicit dñs ds. Congregabo vos
de pplis ⁊ adunabo de tris in quibz
dispsi estis dabo vob humi isrl.
⁊ ingredientur illuc. ⁊ auferent omes
offensiones. omnia abhominatio
nes eius de illa. ⁊ dabo eis cor vnū
⁊ spm nouū tribuam in visce
ribz eor. ⁊ auferam cor lapideum
de carne eor. ⁊ dabo eis cor carneum.
ut in preceptis meis ambulent. ⁊ iudi
cia mea custodiant. faciantq; ea. ⁊
sint in mi pplm. ego sum eis in dm.
Quor cor pcti offendicula. ⁊ abhomi
nationes suas ambulat. hoc via
in capite suo ponam dicit dñs ds.

Et eleuauerunt cherubyn alas suas. et rote cum eis. et gla dei isr erat sup eas. et ascendit gla dñi de medio ciuitatis. stetitq; sup montē qui ē ad orientem urbis. Et spūs leuauit me. adduxitq; in chaldeam ad trānsmigrationem in visione in spū dei. et ablata est a me visio quā videram. et locutus sum ad trānsmigrationē omnia verba dñi que ostenderat mihi.

CAPUT XII

Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis in medio domus exasperantis tu habitas. qui oculos habent ad videndū et nō vident. et aures ad audiendū et nō audiunt. quia domus exasperans est. Tu ergo fili hominis fac tibi vasa trānsmigrationis. et trānsmigrabis per diem coram eis. Trānsmigrabis autē de loco tuo ad locum alterum in conspectu eorū. si forte aspiciant quia domus exasperans est. Et efferes foras vasa tua quasi vasa trānsmigrantis per diem in conspectu eorū. Tu autē egredieris vespere coram eis sicut egredi solent migrantes. Ante oculos eorū perfode tibi parietem. et egredieris per eum in conspectu eorū. In humeris portabis. in caligine efferes. faciem tuam velabis. et nō videbis terram. quia portentū dedi te domui israel. Feci ergo sicut preceperat mihi. vasa mea protuli quasi vasa trānsmigrantis per diem. et vespere perfodi mihi parietem manu. et in caligine egressus sum. et in humeris portatus in conspectu eorū. Et factus est sermo dñi ad me mane dicens. Fili hominis nunquid nō dixerunt ad te domus israel domus exasperans quid tu facis? Dic ad eos. Hec dicit dñs ds. Super duces

rem omnis visio quę est in visione. et sermo meus domui israel que est in medio eorū. hec. Ego portentū vobis. Quo facto hec fient illis. In trānsmigrationem et captiuitatē ibunt. et dux qui est in medio eorū in humeris portabitur. in caligine egredietur. parietem perfodient ut educant eum. faciem eius operiet. ut nō videat oculo terram. et extendam rete meum super illū. et capietur in sagena mea. et adducam eum in babylonem in terra chaldeorum. et ibi nō videbit. ibique morietur. et omnes qui circa eum sunt. præsidium eius. et agmina eius. dispergam in omnem ventum. et gladium evaginabo post eos. Et scient quia ego dominus. cum dispersero illos in gentibus. et disseminauero eos in terris. Et relinquam ex eis viros paucos a gladio et fame et pestilentia. ut narrent omnia scelera eorum in gentibus ad quas ingredientur. et scient quia ego dñs. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis panem tuum in conturbatione comede. et aquam tuam in festinatione et merore bibe. et dices ad populum terre. Hec dicit dñs ds ad habitatores hierusalem super terram israel. Panem suum in sollicitudine comedent. et aquam suam in desolatione bibent. ut desoletur terra a multitudine sua. propter iniquitatem omnium qui habitant in ea. et ciuitates que nunc habitantur desolabuntur. et vastę erunt. et scietis quia ego dñs. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hominis. quod est proverbium istud vobis in terra israel dicentium. usque in longum differentur dies. et perit omnis visio.

deo dic ad eos. Hec dicit dñs ds.
Quis scire faciam pñbui illud. nec
nulgo dicetur ultra in ista. Vos
ad eos qđ appinquerunt dies. z ser
mo omnis uisionis. Non enī erit ul
tra omnis uisio casta. nec diuinatiō
ambigua in medio filiorū israel. ego
dñs loquar qđcunq; locutus fuo
ero. z fiet. Non prolongabitur amplius
in diebus uris domus exasperans lo
quar uerbū. z faciam illud dicit dñs ds.
Et fuit sermo dñi ad me dicens. fi
li hominis. ecce domus israel dicentes.
Visio quā hic uidet in dies multos.
z in tempora longa ipse prophetat. p
rea dic ad eos. Hec dicit dñs ds. Non
prolongabuntur ultra omnis sermo me
us. verbum qđ locutus fuero comple
bitur. dicit dominus ds.

XIII

Et fuit sermo dñi ad me dicens.
fili hominis. uaticinare ad pro
phetas israel. qui prophetant. z dices p
phetis de corde suo. Audite uerbum
dñi. Hec dicit dñs ds. Ve prophetis in
sipientibus. qui sequuntur spm suū. et
nichil uident. Qi uulpes in desertis
prophete tue israel erant. Non ascendistis
ex aduerso. nec opposuistis murū. pro
domo israel. ut staretis in prelio in die
dñi. Viderunt uana. z diuinauerunt mēda
cium. dicentes ait dñs. cum dñs non
miserit eos. z perexerunt confirmare
sermonē. Numquid non uisionē casta
uidistis. z diuinationē mendacii
locuti estis. z dixistis ait dñs. cū ego non
sum locutus. Propterea hec dicit dñs ds.
Quia locuti estis uana. z uidistis men
dacium. ideo ecce ego ad uos ait do
ds. z erit manus mea sup prophetas qui un
derunt uana. z diuinant mendacium. In co
silio populi mei non erunt. z in scriptura domus
israel non scribentur. nec in terrā israel ingre
dientur. z scietis qm ego dñs ds. eo qđ
deceperunt populum meum dicentes. pax.
pax. z non est pax. et ipse edificabat pa
rietem. illi aut linichebant eū luto absq;
paleis. Dic ad eos qui linunt absq;
temperatura qđ casurus sit. erit
enim imber inundans. z dabo lapi
des grandes deorsum venientes. z ven
tum procelle dirumpentem. Ecquidem
ecce cecidit paries. Numquid non dicetur
uobis ubi est lictura qua linistis. Propte
rea hec dicit dñs ds. Et erumpere faciā
spm tempestatis in indignatione
mea. z imber inundans in furore
meo erit. z lapides grandes in ira
consummationis. z destruam parie
tem quem linistis absq; temperatu
ra. z adequabo eum terre. et revelabit
fundamentū eius. z cadet. z consumet
tur in medio eius. et scietis qm ego sum
dñs. Et complebo indignationē me
am in pariete. z in his qui linunt eū
absq; temperamento. dicamq; uobis.
Non est paries. z non sunt qui linuerunt
eum prophete israel qui prophetant ad eum. z
uident ei uisionem pacis. z non est pax
ait dñs ds. Et tu fili hominis. pone fa
ciem tuam contra filios populi tui qui pro
phetant de corde suo. tu uaticinare su
per eos. z dices. Hec dicit dñs ds. Ve qui cō
suunt pulluos sub omni cubito ma
nus. z faciunt cervicalia sub capite
uniuerse etati ad capiendas animas.
Cum ceperint animas populi mei. uiuificā

bāt alāt eor⁊ uolabāt me ad ꝓphm
meū ꝑ ꝓphīū ordei⁊ stragū panē ut
ꝑficerēt alas ꝯ mouēt⁊ uniuersa terra
q̄ uiuūt mīcē ꝓ meo credentiū mōdac
tis. ꝙ hec hec dicit dñs ds. Cur ego
ad pphētas uros. quib⁹ uos capi
tis alas uolantes⁊ dimittam eas de
brachijs uris⁊ dimittam alat ego
uos captos. alas ad uolandum. Et di
rumpam cerucalia ura⁊ liberabo po
pulum meū de manu ura⁊ nec⁹ erunt
ultra in manib⁹ uris ad ꝓdandū⁊ sci
etis q̄ ego dñs. ꝙ eo ego merere fecal
tis cor iusti mendacē quem ego no
contristaui⁊ confortastis manus im
pi⁹ ut nō reuerteret a uia sua mala
⁊ uiueret ꝓpea uana ū uidebat⁊ ex
diuinationes ū diuinabat⁊ amplī⁹
& eruam ꝓphm meū de manu ura⁊ ex
scietis q̄ ego dominus

XIII

Et uenerunt ad me uri senio⁹ is
rael⁊ sederunt coram me. Et fis
est sermo dñi ad me dicens. fili hoīs.
uiri isti posuerūt immundicias suas in
cordib⁹ suis⁊ scandalū iniquitā
tis sue statuerunt cont̄ faciem su
am. q̄nquid interrogatus respondē
bo eis. ꝙ ppter hoc loquere eis⁊ dices
ad eos. Hec dicit dñs ds. Homo ho
de domo isrl⁊ qui posuerit immun
dicias suas in corde suo⁊ scandā
lum iniquitatis sue statuerit cont̄
faciem suam⁊ uenerit ad ꝓphām
interrogans ꝑ eum me ego dñs respō
debo ei in multitudine immundicia⁊
suar. ut capiatur domus isrl in cor
de suo quo recesserunt a me in cunc
tis ydolis suis. ꝙ ppea dic ad domū
isrl. Hec dicit dñs ds. Conuertimi
ni⁊ recedite ab ydolis uris⁊ ab uni
uersis contaminationib⁹ uris. auer
te faciem uram. ⁊ q̄ homo ho de do
mo isrl⁊ de pselytis q̄cūq; adue
na fuerit in isrl si alienatus fuerit a
me⁊ posuerit ydola sua in corde su
o⁊ scandalū iniquitatis sue statue
rit cont̄ faciem suam⁊ uenerit ad ꝓ
phām. ut interroget ꝑ eū me. ego dñs
respondebo ei ꝑ me. Et ponam faciē
meā sup hoīem illū⁊ faciam eū in
exemplū⁊ in prouerbiū⁊ disperdam eū
de medio pp̄li mei⁊ scietis q̄ ego dñs.
Et ꝓphā cum erraūt⁊ locutus fuerit
uerbū. ego dñs decepi ꝓphām illā.
Et extendam manū meam sup eā⁊ de
lebo eam de medio pp̄li mei. Et por
tabunt iniquitatē suam. iuxta inqui
tatem interrogātis. sic iniquitas ꝓphē
te erit. ut nō erret ultra domus isrl a me
nec⁹ polluatur in uniuersis p̄uari
cationib⁹ suis. Et sit mihi in pp̄lm. ego
ego sum eis in dñm. ait dñs exercituū.
Et fis est sermo dñi ad me dicens.
fili hoīs. terra cum peccauerit in me ꝓua
ricando ꝓuaricans. extendam manū
meā sup eam. ⁊ conteram uirgam pa
nis eius. Et immittam in eā famem.
⁊ interficiam de ea hoīem⁊ iumenta.
Et si fuerint uiri isti in medio eius
noe. danel⁊ iob. ipi iustitia sua li
berabunt animas suas. ait dñs exerci
tuum. Si⁊ bestias pessimas induxe
ro sup terram. ut uastem eam⁊ fuerit in
ui⁹ ad nō sit pertransiens ꝑ bestias.
uirū eorū isti qui fuerint in ea. uiuo ego
ait dñs dñs. q̄ nec filios nec filias

as liberabunt. & ipi soli liberabunt
tra aiam dolabunt. Vel si gladiu in
duxero sr̃am illam. & dixero gladio.
transi p̃ram & interficiet de ea homi
nem & iumentu. & tres uri isti fuerint
in medio ei. uiuo ego dicit dns ds
si liberabunt filios nec filias. & ipi
soli liberabuntur. & si aiam & pesti
lentiam immisero sr̃am illam. &
effudero indignationē meā sr̃ eam
in sanguinem. ut auferam ex ea
hoiem & iumentu. & noe & daniel &
iob fuerint in medio eius. uiuo ego
dicit dns ds. qm filios & filias nō li
berabunt. & ipi iustitia sua liberabūt
animas suas. Quia hec dicit dns ds.
Qd & cū misero iudicia mea pessima
gladiu & famem & bestias malas &
pestilentiam in urbem ut interfi
ciam de ea hoiem & pecus. tamē re
linquetur in ea saluatio educentur
filios & filias. Ecce ipi egredien
tur ad uos & uidebitis uiam eorū
& adinuentiones eorū & consolabi
mini sr̃ malo qd ego induxi in urbē
in omnib; q̃ importaui sr̃ eam. & con
solabuntur sr̃ uos. cum uideritis uias
eorū & adinuentiones eorū & cognos
cetis qm̃ non frustra fecim omnia que
feci in ea ait dominus ds.

XV

Et fr̃s est sermo dni ad me dicens.
Fili hominis. quid fiet ligno uitis
de omni ligno nemorū que fuit
inter ligna silue. Numquid tolletur
de ea lignum ut fiat opus. aut fa
bricabitur de ea paxillus ad pen
dendū in eo omne vas. Ecce igne
datū est in escam. Vtraq; extremi
tas eius consumpsit ignis & media eius
redacta est in fauillam. Numquid u
tile erit ad opus. Etiam cū esset integ
rum non erat aptum ad opus. quanto ma
gis cum ignis illud deuorauit & cō
bussit. nichil ex eo fiet opus. Propter
hec dicit dns ds. Quia ligni uitis
inter ligna silue. quē dedi igni ad
deuorandū. sic tradam habitatores hie
rusalem & ponam faciem meā in eos.
de igne egredientur & ignis consu
met eos. Et scietis qm ego dns cum
posuero faciem meā in eos. & dedero
terram inuiam & desolatam. eo qd
preuaricatores extiterint dicit dns ds.

XVI

Et fr̃s est sermo dni ad
me dicens. Fili hominis notas
face urbi abhominationes suas. &
dices. Hec dicit dns ds. Hiebus ta
dye tua & generatio tua de terra cha
naan. pr̃ tuus amorreus. & mater
tua cetea. & esii nata es. in die ortu
tui non est precisus umbilicus tuus. nō
aqua non es lota in salutē nec sale sa
lita. nec inuoluta pannis. non rep
ta est te oculis ut faceret tibi unū de his
misereris tui. sed proiecta es sr̃ faciem
tre. in abiectione aie tue in die qua
nata es. Transiens aut p te uidi te
conculcatam in sanguine tuo & dixi
tibi cum esses in sanguine tuo. viue.
Dixi inquā. in sanguine tuo viue. &
multiplicatam sicut germen agri dedi te
multiplicata es & grandisti effecta &
ingressa es. & peruenisti ad inundū
mulierē. Vbera tua turgescere &
pilus tuus germinauit & eras nu
da & confusione plena. & transiui p

te. ⁊ nudior te. Et ecce tps tuꝰ. tps⁹ amantiū. Et expandi amictū meū sup te. ⁊ operui ignominiā tuam. ⁊ iuraui tibi. ⁊ ingressus sum pactum tecū. ait dñs ds. ⁊ facta es mihi. laui te aqua. et emundaui sanguinē tuū ex te. Et unxi te oleo. ⁊ uestiui te discoloribꝰ. Et calciaui te iacintino. ⁊ cinxi te byssō. ⁊ indui te subtilibꝰ. ⁊ ornaui te ornamento. Et dedi armillas in manibꝰ tuis. ⁊ torquem circa collū tuū. ⁊ dedi inaurem in nares tuas. ⁊ circulos auribꝰ tuis. ⁊ coronam decoris in capite tuo. Ornata es auro ⁊ argento. ⁊ uestita es byssō. ⁊ polymito. ⁊ multicoloribꝰ. Similam ⁊ mel ⁊ oleū comedisti. ⁊ decora facta es uehementer nimis. ⁊ profecisti in regnū. Et egressū est nomē tuū in gentibꝰ. ppter speciē tuam. eo q̄ perfecta eras in decore meo quem posueram sup te. dicit dñs ds. Et confisa fiducia in pulchritudine tua. fornicata es in nomine tuo. ⁊ exposuisti fornicationem tuā omni transeunti. ut ei fieres. Et sumens de uestimentis tuis fecisti ⁊ excelsa picta. unde fornicata es. ⁊ non erunt. nec fient amplius. Filios meos quos genueras mihi. ⁊ immolasti eis ad deuorandū. Numquid parua est fornicatio tua immolans filios meos. Et dedisti illos consecrans eis. ⁊ post omnē abhominationes tuas ⁊ fornicationes. non es recordata dierū adolescentie tue. q̄n eras nuda ⁊ confusione plena. conculcata sanguine tuo. Et accidit post omnē malitiam tuā. ue. ue. ⁊ ait dñs ds. Et edificasti tibi lupanar. ⁊ fecisti tibi puluinar in cunctis plateis. Ad omne caput uie edificasti signū prostitutionis tue. ⁊ abhominabilem fecisti decorē tuū. ⁊ diuisisti pedes tuos omni trāseunti. ⁊ multiplicasti fornicationes tuas. ⁊ fornicata es cum filiis egypti uicinis tuis magnis carnibꝰ. ⁊ multiplicasti fornicationē tuā ad irritandum me. Ecce ego extendi manū meam sup te. ⁊ auferam iustificationem tuā. ⁊ dabo te in animā odientiū te. filias palestinas. q̄ erubescunt uia tua scelerata. Et fornicata es in filiis assyrios. eo q̄d non fuisti expleta. Et postquā fornicata es. nec sic es saciata. ⁊ multiplicasti fornicationē tuam in terra chanaan usq; chaldeā. ⁊ nec sic saciata es. In quo mundabo cor tuū ait dñs ds. cum facias hec opa mulieris meretricis. ⁊ procacis? Quia fabricasti lupanar tuum in capite omnis uie. ⁊ excelsū tuū fecisti in omni platea. nec facta es sicut meretrix fastidio augens pecū. ⁊ q̄ mulier adultera que sup uirū suū induxit alienos. Omnibꝰ meretricibꝰ dantur mercedes. tu autē dedisti mercedes cunc

tis amatoribz tuis z donabas eis.
ut irrueret ad te undiq; ad fornicã
dum tecum. fmĩq; est in te tonꝫ con
fusionẽ mulierũ in fornicationib
tuis. z post te ñ erit fornicatio. In eo
enĩ qđ dedisti mercedẽ z mercedẽ ñ acce
pisti. fm̃ est in te contrariũ. Propea
audi uerbum dñi. Hec dicit
dñs ds. Quia effusum ẽ es tuũ re
uelata est ignominia tua in fornica
tionib; tuis sꝫ amatores tuos. z sꝫ
ydola abhominationũ tuaꝝ in san
guine filiorꝫ tuorꝫ quos dedisti eis.
ecce ego congregabo omnes amatores tu
os. quibz dormisti es. z omnes quos
dilexisti. cum uniuersis quos oderas z
congregabo eos sup te undiq; z nudabo
ignominiam tuam coram eis. et
uidebunt omnẽ turpitudinẽ tuam.
Et ultricabo te uindicis adulterarũ
z effundentiũ sanguinẽ. z dabo te
in sanguinẽ furoris z zeli. Et dabo te
in manus eorũ. z destruent lupanar
tuũ z demolientur pulpitum tuũ. Et
denudabunt te uestimentis tuis. et
auferent uasa decoris tui. z deliquit
te nudam. plenamq; ignominia. Et
adducent sup te multitudinẽ z lapi
dabunt te lapidibz. z trucidabunt
te gladiis suis. Et comburent domꝰ
tuas igni. z facient in te iudicia. in
oculis mulierũ plurimaꝝ. Et desines
fornicari. z mercedes ultra ñ dabis.
Et requiescet indignatio mea in te.
z auferetur zelus meus ad te. Et quie
scam nec irascar amplius. eo qđ ñ
fuerim recordata dierum adolescen
tie tue. z provocasti me in omnibz his.
Quapꝫ. z ego uias tuas in capite
tuo dedi. ait dñs ds. z ñ fecisti ut
lera tua in omnibz abhominationib;
tuis. Ecce omnis qui dicit uulgo pro
bũ. ut te assumat illud dicens. Sicut
mat tua z filia eius. filia mris tue
es tu. que proiecit uirũ suũ z filios su
os. z sororꝫ sororꝫ tuaꝝ tu. sꝫ proiecerũt
uiros suos z filios suos. mat tua cre
tea z pr ũ amorea. Et soror tua ma
ior samaria. ipa z filie eius. que hitat
ad sinistram tuam. Soror aũt tua mi
nor te qꝫ hitat a dextris tuis. sodo
ma z filie eius. Sz nec in uiis earũ am
bulasti. nec iuxta scelera earũ fecis
ti. pusillũ minus pene scelerata
fecisti illis. in omnibz uiis tuis. Vivo
ego dicit dñs ds. qz ñ fecit sodoma
soror tua ipa z filie eius. sicut fecis
ti tu z filie tue. Ecce hec fuit iniqui
tas sodome sororis tue superbia saturi
tas panis z habundantia. z otium ipius
z filiarꝫ eius. z manũ egeno z pauperi
ñ porrigebant. Et elevate sunt z fe
cerunt abhominationes coram me.
z abstuli eas sicut uidisti. Et samari
a dimidiũ peccatorꝫ tuorꝫ ñ peccauit.
sz uicisti eam sceleribz tuis. z iustifi
casti sorores tuas in omnibz abhomi
nationibz tuis qs operata es. Ergo z
tu porta confusionem tuam. que
uicisti sorores tuas peccatis tuis ne
quiorꝰ agens ab eis. Justificate
sunt enim a te. Ergo z tu confundẽ
z porta ignominiã tuã. que iustifi
casti sorores tuas. Et tu z filie tue con
vertimini in antiquũ statũ. Et convertam
restituens eas captiuitate sodo

mon cū filiabz suis. z cōiugione sa
marie. z filiarum eius. Et cōiugam
coniugionem tuam in medio eaz. ut
portes iniquitatem tuā. z confunda
ris in omnibz que fecisti cōsolans eas.
Soror tua sodoma z filie eius reuertē
tur ad antiquitatē suam. z tu z filie
tue reuertemini ad antiquitatē uestrā.
Non fuit audita soror tua sodoma. audi
ta in ore tuo. in die superbie tue. ante
quā reuelaretur malicia tua. sicut
hoc tempore in obprobrium filiaz syre
z cunctaz in circuitu tuo filiaz pale
stinaz que ambiunt te p gyrum. Scele
ris tui z iniquitatem tuam tu por
tasti. ait dñs ds. Quia hec dicit dñs
ds. Et faciam t. sicut despexisti iura
mentum ut irritum faceres pactū. Tā
mē memorabor ego pacti mei tecū in die
bus adolescentie tue. z suscitabo t pactū
sempiternū. Et recordaberis uiaz tua
rum. z confunderis cum recipies so
rores tuas seniores tuas et iuniores suas
tibi. z dabo eas tibi in filias. sed non ex pacto tuo. Et suscitabo ego pactum meū tecum. z scies quia
ego dñs. ut recorderis z erubescas. z confunda
tis. z ne sit tibi ultra aperire os p
confusionem tuam. cum placabilis fuero
tibi in omnibz que fecisti. ait dñs ds.

XVII Et factus est sermo dñi ad
me dicens. Fili hois. specie e
nigma. z narra parabolam ad domū
israhel. z dices. Hec dicit dñs ds. Aq
la grandis magnis alis. longo
membrorum articulo. plena plumis. z
uariegate uenit ad libanum. z tulit
medullam cedri. Summitatem frondium
eius auulsit. z trāsportauit eā
in terram chanaan. In urbe negotia
toris posuit illam. z tulit de semē
te terre. z posuit illud in terra p semi
ne. ut firmaret aquem iuxta aquas
multas. In superficie posuit illū. Cui
q; germinasset. creuit in uineam la
tioremq; humili statura respicientib
tamis eius ad eam. z radices eius sub
illa erant. erāt ergo uinea. z fructifi
cauit in palmites. z emisit propagines.
Et erat aquila altera grandis magnis
alis. multisq; plumis. z ecce uinea ista applicans radices su
as ad eam. palmites suos extendit
ad illam. ut irrigaret eam de areo
lis germinis sui. In terra bona iuxta
aquas multas plantata est. ut fa
ciat frondes. z portet fructum. ut
sit in uineam grandem. Dic. Hec
dicit dñs ds. Ergone p sperabitur.
Nonne radices eius euellet. z fructū
eius destruget. z siccabit. omnis pal
mites germinis eius z arescet. non
in brachio grandi. nec in populo mul
to. ut euelleret eam radicitus. Ecce
plantata est. Ergone p sperabitur.
Nonne cum tetigerit eam uentus
urens siccabitur. z in areolis germinis
sui arescet. Et ideo hec dicit dñs ds
me dicens. Dic ad domū exasperantē
me. Nescitis quid ista significent. Dic.
Ecce uenit rex babylonis in iheru
salem. z tollet regem z principes eius. z ad
ducet eos ad semetipsum in baby
lonem. Et tollet de semine regio.
feretq; cum eo fedus. z accipiet
ab eo iusiurandum. Et fortes terre

rollet. ut sit regnū humile. ⁊ nō ele
uetur. si. custodiat pactū ei⁹ ⁊ stet
illud. Qui recedens ab eo. mittit nū
tios ad egyptū. ut dent sibi equos
⁊ plūs multū. Numquid prosperabit
uel consequetur. talia qui fecit
hec. Et qui dissoluit pactū. nūquid
effugiet. Vno ego dicit dūs ds.
qm in loco regis qui constituit eū
regē. cui⁹ fecit iurāmentū
⁊ dissoluit pactum. cū habebat eū
eo. in medio babylonis morietur.
Et fm in exercitu grandi. nec in plō
multo faciet cū eo pharao prelī
um in iactu aggeris. ⁊ in extructio
ne valloꝝ. ut interficiat animas mul
tas. Spreuerat enī iurāmentū. ut sol
ueret fedus. Et ecce dedit manum
suā. Et cum hec omnia fecerit. nō effu
giet. Propterea hec dicit dūs ds. Vno
ego dabo ei⁹ iurāmentum qđ sprevit. et
fedus qđ irritauit. cū eo ponam
ut caput eius. Et expandam super
eum rete meū. ⁊ comprehendetur in
sagena mea. Adducam eum in ba
bylonem. ⁊ iudicabo eū ibi in p
uaricatione qua deseruit me. Et
omnis profugus eius cum omni exerci
tu gladio cadent. reliqui autē in om
nem uentū dispergentur. ⁊ scietis q⁹
ego dūs locutus sum. Hec dicit dō
deus. Tollam ego de medulla ce
dri ⁊ sublimis. ⁊ ponam de capite
ramoꝝ eius. Tenerum decerpam.
⁊ plantabo sup montē excelsum et
eminentē. In monte sublimi israel
plantabo illud. ⁊ erumpet in ger
men ⁊ faciet fructū. ⁊ erit in cedrū
magnam. ⁊ habitabunt sub ea omnes
uolucres. ⁊ omne uolatile sub umbra
frondium eius habitabunt. Et scient
omnia ligna regionis. q⁹ ego dūs hu
miliauī lignum sublime. ⁊ exaltauī
lignū humile. ⁊ siccauī lignū uiride.
⁊ frondere feci lignū aridum. Ego dō
minus locutus sum. (XVII
Et fm est sermo dūi ad me dicens.
Quid est qđ inter uos parabolā
uertis in prouerbiū istud in terra israel di
centes. patres comederunt uuam
acerbam. ⁊ dentes filiorū obstupe
runt. Vno ego dicit dūs ds. si erit
uob ultra parabola hec in prouerbiū istū in
israel. ecce omīs anime mee sunt. ut anima pa
tris. ita ⁊ anima filij mea est. Anima que
peccauerit ipsa morietur. Et uir si fuerit
iustus. ⁊ fecerit iudicium. ⁊ iustitiam.
in montibus nō comederit. ⁊ oculos su
os nō leuauerit ad idola domus israel.
⁊ uxorem proximi sui nō polluerit. ⁊
ad mulierem menstruatam non accesse
rit. ⁊ virū coram se nō contristauerit. pignꝰ
debitoris reddiderit. per uim nemi rapue
rit. panem suum esurienti dederit. et
nudum operuerit uestimento. ad usu
ram nō commodauerit. ⁊ amplius
nō acceperit. ab iniquitate manū
suam auerterit. iudicium uerum fecerit
inter uirum ⁊ uirum. in preceptis meis am
bulauerit. ⁊ iudicia mea custodierit
ut faciat ueritatem. hic iustus est.
Vita uiuet. ait dūs ds. Qđ si ge
nuerit filium latronem effundentē
sanguinē ⁊ fecerit unum de istis. Ille
quidem omnia hec faciens. si in mō
tibus comederit. ⁊ uxorem proximi su

polluentē egenū ⁊ pauperē contē
ptorē. rapientē rapinas. pig
nus nō reddentē. ⁊ ad ydola oculos
suos leuantē. abhominationē fac
ientem. ad usuram dantē. ⁊ amplī
us accipientē. numquid uiuet? non ui
uet. Cum uniuersa detestanda hec fe
cerit. morte morietur. sanguis ei⁹
in ipo erit. Ecce si genuerit filiū qui
uidēt omnia pcta patris sui que fec
erit timuerit. ⁊ nō fecerit simile eis. nec
montes nō comederit. ⁊ oculos suos
nō leuauerit ad ydola domus isrl. et
uxorem proximi sui nō polluerit. ⁊ uirū
nō contristauerit. pignus nō retinuerit.
⁊ rapinam nō rapuerit. panem suū
esurienti dederit. ⁊ nudum operuer
it uestimento. a paupere manū auer
tit. usuram ⁊ superhabundantiam nō acceperit. iudicia mea
fecerit. in preceptis meis ambulauer
it. hic nō morietur in iniquitate patris
sui. sed uita uiuet. Pater autē eius qm
rapuit fr̄i ⁊ malum
opat⁹ est in medio pp̄li sui. ecce mo
rit̄ur in iniquitate sua. ⁊ dicitis.
Quare nō portabit filius iniquita
tem patris sui? Quia filius iudi
cium ⁊ iustitiam operatus est. Oīa
precepta mea custodiuit. ⁊ fecit illa.
uita uiuet. Anīa que peccauerit ipa
morietur. filius nō portabit iniq
tatem patris. ⁊ pr̄ nō portabit iniqu
tatē filij. Justitia iusti sup eū erit.
⁊ impietas impij sup eum erit. Si
aūt impius egerit pnitentiam ab omn̄i
bus peccatis suis que operatus est. ⁊ cu
stodierit uniuersa precepta mea. ⁊ fe
cerit iudicium ⁊ iustitiam uita uiuet. ⁊ nō
morietur. Omn̄ iniquitatū eius
operatus est non recordabor. In iustitia
sua qm̄ operatus est uiuet. Numquid uo
luntatis mee est mors impij dicit
dns ds. ⁊ nō convertatur a uiis suis.
⁊ uiuat? Si aūt auerterit se iustitia iu
stitia sua. ⁊ fecerit iniquitatē iuxta
omnes abhominationes eius operā so
let impius. numquid uiuet? Omnes
iustitie eius quas fecerat. nō recordabit
earum. In p̄uaricatione qua p̄uarica
tus est. ⁊ in pcto suo quod peccauit in
ipis morietur. ⁊ duritus. Non est equa
uia dñi. Audite domus isrl. Numquid
uia mea. nō est equa. ⁊ nō magis
uie uestre prane sunt? Cum enim auerterit
se iustus a iustitia sua. ⁊ fecerit iniqu
tatem. morietur in eis. In iustitia
sua qm̄ operatus est. ⁊ fecit iudi
cium ⁊ iustitiam. ipe animā suā
iustificabit. Considerans enim. ⁊ auer
tens se ab omnib⁹ iniquitatib⁹ suis
quas operatus est. uita uiuet. ⁊ non
morietur. Et dicunt filij isrl. Non est
equa uia dñi. Numquid uie mee nō
sunt eque domus isrl. ⁊ nō magis
uie vestre prave? Idcirco unūquem
que iuxta uias suas iudicabo domus
isrl. ait dns ds. Convertimini ⁊
agite pnām ab omnib⁹ iniquitati
bus uris. ⁊ nō erit uob⁹ in ruinam in
quitas. Projicite a uob⁹ omnes p̄uarica
tiones uestras in quib⁹ p̄uaricati es
tis. ⁊ facite [illegible] cor nouum. ⁊ spm
nouum. [illegible] domus
isrl? [illegible] morte morietur.
dicit dns ds. Convertimini ⁊ uiuite
morietur. Cum aūt auerterit se impius ab
impietate sua quam operatus est

XIX

Et tu assume planctum
sup ꝓncipes ihē. ꝛ dices. Quā
te mr tua leena inter leones eubauit.
In medio leunculoꝝ enutriuit ca
tulos suos. ꝛ eduxit unū de leunculis suis. Leo fēs efc. ꝛ didicit capere
ꝓdam. hoiesq; comedere. Audierunt de eo gēes. ꝛ in obsep̄ uulneribꝫ
sunt ceperunt eum. ꝛ adduxerūt eū
in cathenis in tra egyptī. Que cū
uidisset. q̄m ubmanata ē. ꝛ perijt
expectatio eius. tulit unū de leunculis suis. leonem constituit eū. Et
incedebat inter leones. ꝛ fēs efc. ꝛc.
Didicit ꝓdam capere. ꝛ holes deuorare. didicit uiduas facere. ꝛ ciuitates
eoꝝ in desertū adducere. Et desolata
est tra ꝛ plenitudo eius. a uoce rugitus eius. Et cōuenerunt adūsus eū
[illegible]ndiq; de prouinciis. ꝛ expan
[illegible]nt sup eū rete suū. In uulneribꝫ
ca[illegible] captus ē. ꝛ miserunt eū in ca
ueam. ꝛ in cathenis. Adduxerunt eū
ad regem babylonis. miserunt q̄ eum in carcerē. ne ad ducer̄ uox
eius ultra sup montes israel. Et mat uinea in sanguine tuo. sup aquam
plantata. fructus eius. ꝛ frondes eius
creuerunt. Et acquisiuit uirgas. ꝛ fēs
et uirge solide in sceptra dominantiū. ꝛ exaltata statura eius inter
des. ꝛ uidit altitudinē suā in multitudine palmitū suoꝝ. ꝛ exaltata
est in uam. in tra [illegible]. Ligna
tus uirtutis nō fuerūt [illegible] mat
uerunt. ꝛ confr[illegible] ebolus
eius. ignis comedit [illegible] nunc nō
plantata. ꝛ in de[illegible]

ꝛ fructum. Et egressus est ignis de uirga ramoꝝ eius. qui fructum eius comedit. Nō fuit in ea uirga fortis ad
potestatē dominādi. Planctus est. ꝛ erit
in planctū. Et factū est in anno septīmo
in quinto. in decima mensis. uenerunt uiri de senioribꝫ israel. ut inquirerent dñm. ꝛ sederunt coram me.

Et factus est sermo dñi ad me. XX
dicens. fili hominis. loquere ad
maioresq; israel. ꝛ dices ad eos. Hec dicit dñs ds. Num ad interrogandum
me uos uenistis. Viuo ego q̄ nō
respondebo uob. ait dñs ds. Si uis
dicas eos. si uis eas fili hois. abhominationes patrū eoꝝ ostende
eis. ꝛ dices ad eos. Hec dicit dñs ds.
In die qua elegi israel. ꝛ leuaui manū
meā ꝓ semē domꝰ iacob. ego dñs ds israel. ꝛ
die illa leuaui manū meā ꝓ eis. ut
educerem eos de tra egyptī. in tram
quā puideram eis. fluentem lacte
ꝛ melle. que est egregia inter omnes
tras. ꝛ dixi ad eos. Vnusquisq; offi
ciones oculoꝝ suoꝝ abiciat. ꝛ in idolis egyptī nolite pollui. Ego dñs
ds. Et contradixerunt mihi. nolueruntq;
audire. Vnusquisq; abhominationes
oculoꝝ suoꝝ [illegible] nec ydola egyptī reliquerunt. Et dixi ut effunderem
indignationē meā sup eos. ꝛ im
plerem iram meā in eis in medio
terre egyptī. Et feci ꝓ nomē meum. ut nō violaretur coram gentibꝫ
in quaꝝ medio erant. ꝛ inter quas
[illegible] notum eis. de tra
[illegible] eos de tra egyptī.
[illegible] in desertū. ꝛ dedi eis ꝓceptū
ꝓ stupe domus iacob ꝛ apparui eis in
terra egyptī. ꝛ leuaui manū meam

ואוצ׳אם מארץ מצרים ואבאם אל
המדבר׃ ואתן להם את חוקותי ואת
משפטי הודיעתי אותם אשר יעשה
אותם האדם וחי בהם׃ וגם את שבתותי
נתתי להם להיות לאות ביני וביניהם
לדעת כי אני יי מקדשם׃

ta mea. ⁊ iudicia mea ostendi eis.
que faciat homo ⁊ viuat in eis. Insup
⁊ sabbata mea dedi eis. ut esset
signū inter me ⁊ eos. ⁊ scirent q̄ ego
dominꝰ sanctificans eos. Irritauerunt
me domus isrl in deserto. ⁊ in præ-
ceptis meis nō ambulauerunt. ⁊ iudi-
cia mea piecerunt. quæ faciens homo
viuet in eis. ⁊ sabbata mea violā-
uerunt vehemēter. Dixi q̄ ut effun-
derem furorem meū sup eos in de-
serto. ⁊ consumerē eos. Feci ꝓ no-
men meū. ne violaretur coram gen-
tibꝰ. de quibꝰ eduxi eos in conspectu
eorꝝ. Ego igitur leuaui manū meā
sup eos in deserto. ne inducerem eos
in terram quā dedi eis fluentē lacte
⁊ melle. præpulcram cunctis ter-
ris. eo quod iudicia mea piecerunt. ⁊ in præceptis me-
is nō ambulauerūt. ⁊ sabbata mea vio-
lauerunt. post idola enim patrū eorꝝ g̃
debatur. ⁊ peperci oculis meis sup eos.
ut nō interfacerem eos. nec consumpsi e-
os in deserto. Dixi autē ad filios eorꝝ
in solitudine. In præceptis patrū vestrꝝ
nolite incedere. nec iudicia eorꝝ custo-
diatis. nec in idolis eorꝝ polluamini. Ego dominꝰ deus vester. In præceptis meis
ambulate ⁊ iudicia mea custodite.
⁊ facite ea. ⁊ sabbata mea sanctifica-
te ut sint signū inter me ⁊ vos. ⁊ sciant
q̄ ego dominꝰ deus vester. Exacerbave-
runt me filii. In præceptis meis non
ambulauerunt. ⁊ iudicia mea nō
custodierunt ut facerent ea. q̄ cū
fecerit homo viuet in eis. ⁊ sabbata
mea violauerunt. Et cōmunitus sum
ut effundam furorem meum sup eos
⁊ implere iram meā in eis in deser-
to. Auerti autē manū meā. ⁊ feci ꝓ
nomine meo. ut nō violaretur coram
gentibꝰ. de quibꝰ eduxi eos in oculis
eorꝝ. Iterū leuaui manū meā in eos
in solitudine. ut dispergerem illos in
nationibus ⁊ ventilarem eos in terris.
eo quod iudicia mea nō fecissent. ⁊ pre-
cepta mea reprobassent. ⁊ sabbata mea
violassent. ⁊ post idola patrū suorꝝ
fuissent oculi eorꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis
præcepta nō bona. ⁊ iudicia in quibꝰ nō
viuent. ⁊ pollui eos in muneribus
suis. cum offerrent omne quod aperit
vulvam ꝓ delictis suis. ⁊ faciem eꝝ
ego dominꝰ. Quamobrem loquere ad do-
mum israhel filio hominis. ⁊ dices ad eos.
Hec dicit dominꝰ deus. Adhuc ⁊ in hoc
blasphemauerunt me patres vestri ꝑ
ceperunt me contemnentes. ⁊ indu-
xi eos in terram sup quā leuaui
manū meā ut darem eis. Viderūt om-
ne collem excelsum ⁊ omne lignū ne-
morosum ⁊ immolauerūt ibi victimas
suas. ⁊ dederunt ibi irritationē
oblationis suæ. ⁊ posuerunt ibi odo-
rem suauitatis suæ. ⁊ libauerunt
libationes suas. Et dixi ad eos. Quid
est excelsum. ad quod vos ingredimi-
ni. Et vocatum est nomen eius excelsum usq;
ad hanc diem. Propterea dicad domui
israhel. Hec dicit dominꝰ deus. Certe in via
patrū vestrꝝ vos polluimini. ⁊ post
offendicula eorꝝ vos fornicamini. ⁊
oblatione donorꝝ vestrꝝ cū offertis
vos filios vestros ꝑ ignem. vos pollu-
imini in omnibꝰ idolis vestris usq; ho-
die. ⁊ ego respondebo vobis domus

ist. Vivo ego dicit dñs. qz nō respondebo vobis. neqz cogitatio vestra vobis fiet. dicentes eramus sicut gentes. et sicut cognationes terre. ut colamus ligna et lapides. Vivo ego dicit dñs ds. qm in manu forti. et in brachio extento. et in furore effuso regnabo super vos. Et adducam vos in desertum populorum. et iudicabo vobiscum ibi facie ad faciem. Sicut iudicio contendi adversum patres vestros in deserto terre egypti. sic iudicabo vos dicit dñs. Et subducam vos sceptro meo. et inducam vos in vinculis fœderis. Et eligam de vobis transgressores et impios. et de terra peregrinationis eorum educam eos. et terram israhel non ingredientur. et scietis qz ego dñs. Et vos domus israhel hec dicit dñs ds. Singuli post ydola vestra ambulate. et seruite eis. Ods et si mihi hoc non audientes me. et nomen meum sanctum polluentes ultra in donis vestris. et in ydolis vestris in monte sancto meo. in monte excelso ait dñs ds. ibi seruiet mihi omnis domus israhel omnis inquam in terra in qua placabiles mihi erunt ibi queram primitias vestras. et munera decimarum vestrarum. In odore suavitatis suscipiam vos. cum eduxero vos de populis. et congregavero vos de terris in quibus dispersi estis. et sanctificabor in vobis in oculis nationum. Et scietis qz ego dñs. cum introduxero vos ad terram israhel in terram pro qua levavi manum meam. ut darem eam patribus vestris. Et recordabimini ibi viarum vestrarum. et omnium scelerum vestrorum quibus polluti estis in eis. et displicebitis vobis in conspectu vestro in omnibus malis vestris quas fecistis. Et scietis qz ego dñs. cum benefecero vobis propter nomen meum. non secundum vias vestras malas. neqz secundum scelera vestra pessima domus israhel ait dominus ds.

XX

Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam contra viam austri. et stilla ad austrum. et vaticinare ad silvam agri meridiani. et dices silve meridiano. Audi verbum dñi. Hec dicit dñs ds. Ecce ego succendam in te ignem. et comburam omne lignum viride et omne lignum aridum. Non extinguetur flamma succendentis eam. nec extinguetur. Videbit. Ah. ah. ah. dñe ds. ipse dicunt de me. nunquid per parabolas loquitur iste. Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis. pone faciem tuam ad austrum. et stilla ad silvam austri. et vaticinare ad silvam agri meridiani. et dices silve meridiano. Hec dicit dñs ds. Ecce ego accendam in te ignem. et succendam in te omne lignum viride et omne lignum aridum. non extinguetur flamma succendentis. et comburetur in ea omnis facies. ab austro usqz ad aquilonem. et videbunt omnis caro. qz ego dñs succendi eam. nec extinguetur. Et dixi. Ah. ah. dñe ds. ipse dicunt de me. nunquid per parabolas loquitur iste. Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis. pone faciem tuam ad meridiem. et stilla ad africum. et vaticinare ad saltum agri meridiani. et dices saltui meridiano. Hec dicit dñs ds. Ecce ego succendam in te ignem. et succendam in te omne lignum viride et omne lignum aridum. non extinguetur flamma succendentis. et comburetur in ea omnis facies. ab africo usqz ad aquilonem. et videbunt omnis caro. qz ego dñs succendi eam. non extinguetur. Et dixi. Ah. ah. dñe ds. ipse dicunt de me. nunquid per parabolas loquitur iste. Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hominis. pone faciem tuam ad orientem. et stilla ad orientem. et vaticinare ad vallem. et ad pharetram contere humum iste. et dices terre iste. Hec dicit dñs ds. Ecce ego ad te et ecce ego educam gladium meum de vagina sua. et occidam in te iustum et impium. Quia eo quod occidi in te iustum et impium. idcirco egredietur gladius meus de vagina sua ad omnem carnem. ab austro ad aquilonem. ut videat omnis caro qz ego dñs eduxi gladium meum

de ira furoris mei irrevocabilem. Et ecce
ii hois ingemisce in contritione
lumboꝝ. et in amaritudinib; inge
miscis coram eis. Cumq; dixerit
ad te ezechiel dicens. Quid
tu. spiritu. Et dices. Eo quod
auditus. Et tabescet omne cor
et dissolvent omnes manus. Et infir
mabitur omnis spūs. et cuncta ge
nua fluent aqua. Ecce venit et fiet
ait dñs ds. Et factus est sermo dñi ad
me dicens. Fili hominis, pphā et di
ces. Hec dicit dñs ds. Loquere. Gla
dius gladii exacuitus est et limatus.
Ut cedat victimas exacutus e. ut
splendeat. limatus e. Qui mones
sceptrū filii mei. sicut lignū omne lig
num. Et dedit eum ad deleturandum.
ut teneatur manu. Iste exacutus e
gladius. et iste limatus est. ut tra
dat manu interficientis. Clama et ululā
fili hois. quoniam hic factus est in populo meo.
hic in cunctis ducibus isrl. Qui fuge
runt gladio tradit sunt cū populo meo.
Idcirco plaude ad femur. et pbabit
e. Et hoc cum sceptrū subuertet. et nō
erit. dicit dñs ds. Tu ergo fili hois
pphā et percute manu ad manū. et du
plicetur gladius. ac tripliceture gla
dius interfector. Hic e gladius occisi
onis magne. qui obstupefacit eos fa
ciet. et in corde tabescere. et multiplicet
ruinas. In omnib; portis eoꝝ dedi
contributionē gladii acuti. Fulmen
ad fulgendū. amicte ad cedendū. Era
cuere. vade ad dexteram siue ad sinis
tram. quocūq; facies tue capiet.
Quin et ego plaudam manu ad ma
num. et implebo indignationē meā.
Ego dñs locutus sum. Et factus e sermo do
mini ad me dicens. Et tu fili hominis,
pone tibi duas vias. ut veniat gladius
regis babylonis. De terra una egredi
entur ambo. et manu capiet coniec
turam. in capite vie ciuitatis coniec
ct. viam ponet ut veniat gladius
ad rabath filioꝝ ammon. et ad iudā
in iherl munitissimā. Stetit enim rex
babylonis in biuio. in capite duaꝝ
viaꝝ. diuinatione quesierūt cōiuges
sagittas. Interrogauit ydola. exta co
luerunt. Ad dexteram enim fuit ter
minatio sup iherl. ut ponat arietes.
ut aperiat os in cede. ut eleuet vocē
in ululatu. ut ponat arietes contra
portas. ut comportet aggerem ut
edificet munitiones. Erunt q̄si con
silentes frustra oracla in oculis eoꝝ.
et falsum ocium mutans. Ipse autē
recordabitur iniquitatis ad capiend.
Idcirco hec dicit dñs ds. Eo quod re
cordati estis iniquitates vras. et re
uelastis peccationes vras. et appa
ruerunt peccata vra in omnib; egressi
onib; vris. Eo quod recordati
estis manu capiemini. Tu autē pphā
nec impie dux isrl. cuius venit dies in
tpe iniquitatis finitus. Hec dicit dñs
ds. Aufer cydarim. tolle coronā. Sic
ne hec e que humilem sublevatur.
et sublimem humiliatur. Iniquita
tem iniquitatē iniquitatē ponam
eam. Et hoc nō fiet donec veniat cui
est iudicium. et tradam ei. Et tu fili hois
pphā et dic. Hec dicit dñs ad filios
ammon. et ad obprobriū eoꝝ. Et dices.
Gladius gladius evaginatus ad occidē

dum. luna te. uo uertiet al' t fulgeras
tum t uidentur tuam t illuminaren
tur fudacia. ut daret sup colla iui
nerator impior quor uenit dies
in tempore uniquitatis pfiuria. te
intrare ad magnam tuam in locum
in quo creatus es. In tra naturra
tis tue. iudicabo te. t effundam si
re indignatione mea. in igne zeli
tor mei locutus sum in te. dabor te
in manu hominii insipientii. t fa
bricantii interitii. Igit erit ebus.
sanguis tuus erit in medio tre. O
blutioni tradent te. ego dns locut sit.

Et fm est iubum dni. ad me dicens. fili hois num
quid iudicas. num iudicas ciuitate san
guinii. Et ostendes ei oia abbomi
nationes suas. t dices. Hec dicit
dns ds. Ciuitas effundens sangui
nem in medio sui. ut ueniat tempus
eius. t que fecit ydola contra semet
ipam ut polluerentur. In sanguine
tuo qui effusus est deliquisti.
t in ydolis tuis que fecisti polluta es.
t appropiare fecisti dies tuos. t
adduxisti tempus annoru tuoru. Ppter
ea dedi te opprobriu gentibus. t irrisio
nem uniuisis terris que uicine sunt tibi
pcul a te. Triumphabunt de te. Sor
dida. nobilis grandis uncertus. Ecce
pncipes isrl singuli in brachio suo
fuerunt in te ad effundendu sanguinem. Dabo
rem t mercede confundent te. Et
affectent in te. Adducam calumpnias
tuas sunt in medio tui. pupillam
t uiduam contristabunt apud te. Et
anta mea spreuisti. t sabbata mea
polluisti. Uiri detractores fuerunt
in te ad effundendu sanguinem. t in
montes comederunt in te. Scelus
operati sunt in medio tui. Verecun
diam patris discooperuerunt in te. im
munditiam menstruate humiliare
runt in te. Unusquisq in proximi sui
operatus est abbominationem. t ui
cem mulieris sue polluit nefarie. fratr
sororem suam filiam patris sui oppri
sit in te. Munera acceperunt apud
te ad effundendu sanguinem. Usu
ram t superabundantia accepisti. t auara
te primos tuos calumpniabaris.
mei obliita es. ait dns ds. Ecce
complosi manu manus meas sup
auaritiam tuam qm fecisti. t super
sanguinem qui effusus est in medio
tui. Numquid sustinebit cor tuum aut
prualebunt manus tue in dieb; quos
ego faciam tibi. Ego dns locutus sum
t faciam. Et dispergam te in nationes
t ventilabo te in terras. t deficere fac
iam immunditiam tuam a te. t possi
debo te in conspectu gentium. t scies qm
ego dns. t fm est uerbum dni ad me
dicens. Fili hominis. ulla est in do
mus isrl in scoriam. Omnes isti es t
stagnum t ferrum t plumbum in medio
fornacis. Scoria argenti facti sunt.
Propterea hec dicit dns. Eo qd omnes isti es
in scoriam. Propterea ecce ego con
gregabo uos in medium urbim. Congre
gatione argenti t eris. t ferri. t
stanni. t plumbi in medio fornacis.
t succendam in eam igne ad conflan
dum. Sic congregabo in furore meo.
t in ira mea. t requiescam. t conflа

bo uos ⁊ congregabo uos. ⁊ flauen
deum uos in igne furoris mei. ⁊ con
flabimini in medio eius. Vt conflā
tur argentū in medio fornacis. sic
eritis in medio eius ⁊ scietis q̄ ego
dñs effuderim indignationē meā
sup uos. Et fc̄s est sermo dñi ad me di
cens. Fili hominis. duę ei. Tu es
fra immunda. ⁊ ip̄ completa in die
bus meis. Coniuratio pphar in medio
eius. sicut leo rugiens. capiens p̄
dam. diuitias deuorauit. mopes ⁊ p̄
tium acceperunt. viduas ei multipli
cauerunt in medio illi. Sacerdotes ei
contempserunt legem meā. ⁊ pollu
erunt sanctā mea. Inter scīm ⁊ pfa
num nō habuerunt distantiam. et
inter pollutū ⁊ mundū nō intellexerunt
et a sabbis meis auerterunt oculos suos
⁊ contaminabar in medio eor. Principes ei in medio illi⁹ q̄si lupi rapi
entes p̄dam ad effundendū sangui
nem. ⁊ ad p̄dendas aias ⁊ auare sec̄a
da lucra. pfhe aīe eius limebant eos
absq; tempamento. videntes uana
⁊ diuinantes mendacia dicentes. hec
dicit dñs ds. cum dñs nō fit locutus.
Populus terre calumpniabantur calū
niam ⁊ rapiebant violenti egenum
⁊ pauperem affligebant. ⁊ aduenam
opp̄mebant calumpnia absq; iudi
cio. Et quesiui de eis uirū. qui interpo
neret sepem. ⁊ staret oppositus contra
me. p̄ terra. ne dissiparem eam. ⁊ nō in
ueni. Et effudi sup eos indignatio
nem meā. in igne ire mee consumpsi
eos. viam eor in capite eor reddidi ait dominus deus.

XXII

Et fc̄s est sermo dñi ad me di
cens. Fili hois. due mulieres
filie matris unius fuerunt. ⁊ fornicate
sunt in egypto. In adolescentia sua
fornicate sunt. Ibi subacta sunt ube
ra earum. ⁊ fracte sunt mamme pu
bertatis earū. Nomina earū. oola
maior ⁊ ooliba soror eius minor. Et
habuerunt eas. ⁊ pepererunt filios ⁊ filias.
Horum autē nomina. samaria oolla.
⁊ urlin ooliba. Fornicata est g̃ ool
la sup me ⁊ inflammauit in amatores su
os. in assyrios p̄pinquantes uesti
tos iacinctho p̄fectos ⁊ magistratus.
iuuenes cupidinis. uniuersos equi
tes ascensores equoꝝ. Et dedit fornī
cationes suas sup eos electos filios as
syrioꝝ uniuersos. ⁊ in omnibus in quos
inflammauit. In immundiciis eoꝝ pollu
ta est. insup ⁊ fornicationes suas
quas habuerat in egypto nō reliq̄t.
Nam ⁊ illi dormierant cum ea in
adolescentia sua. ⁊ illi confregerāt
mammas pubertatis ei. ⁊ effude
runt fornicationē suā sup eam. Pro
ea tradidi eam in manus amatoꝝ
suoꝝ. in manus filioꝝ assur sup quos
inflammauit libidine. Qui detec
operuerunt ignominiā eius. filios
⁊ filias eius tulerunt. ⁊ ipsam oc
ciderunt gladio. Et fc̄a sunt mulie
res. ⁊ iudicia p̄fecerunt in
ea. Odit eam uidit soror eius oo
liba. plusq̄m illa inflammauit libi
dine. ⁊ fornicatione sua sup fornī
cationē sororis sue ad filios assy
rioꝝ p̄pinquantes. ducibus et
magistratibus. ad se uenientibus. ⁊

dimit ueste uarua. equitib; q̃ uehebantur equis. t adolescentib; forma cunctis egregia. t uidi qđ̃ polluta eẽt una una ambarũ. t auxit fornicationes suas. Cumq; uidisset uiros depictos in pariete. ymagines chaldeoꝝ expressas coloribꝫ. t accinctos balteis renes. t tyaras tinctas in capitib; eoꝝ formam omniũ similitudinẽ filioꝝ babylonis. terre chaldeoꝝ in qua orti sũt. inflammauit sũ cos. concupiscentia oculoꝝ suoꝝ. t misit nuntios ad eos in chaldeam. Cumq; uenissent ad eam filij babylonis ad cubile mammarum. polluerunt eam stupris suis. t polluta est ab eis. t satiata ẽ. ast eam ab illis. Denudauit quoq; fornicationes suas. t detexit pudenda sua. Et recessit anima mea ab ea. sicut recesserat anima mea a sorore eius. Multiplicauit enim fornicationes suas. re cordans dies adolescentie sue qb̃ fornicata ẽ in terra egyptꝝ. Et insanauit libidine sup concubitu eoꝝ quoꝝ carnes sunt ut carnes asinorum. t sicut fluxus equoꝝ fluxus eoꝝ. Visitasti scelus adolescentie tue egyptꝫ subacta sunt in egypto ubera tua. t confracte mamme pubertatis tue. Propterea noliba her dicit dñs ds. Ecce ego suscitabo omnes amatores tuos contra te. de quib; satiata est anima tua. t congregabo eos aduersum te in circuitu filioꝝ babylonis et omnes chaldeos. nobiles tyrannos. t principes. omnesq; filios ac syrioꝝ iuuenes forma egregia. duces t magistratus omnes principes principum. t nominatos ascensores equoꝝ. t ueniens sup te in multitudine turbe. multitudo pplor. loricas t clipeos t galeas. armabuntur contra te undiq;. Et dabo coram eis iudicium. t iudicabunt te iudicio suo. Et ponam zelum meum in te. quem exercent contra in furore meo. nasum tuum t aures tuas precident. t qui remanserint gladio occidentur. filios tuos t filias tuas capient. t nouissimum tuum deuorabitur igne. Denudabunt te uestimentis tuis. t tollent uasa gle tue. Et requiescere faciam scelus tuum de te. t fornicationẽ tuam de terra egyptꝫ. Nec leuabis oculos tuos ad eos. t egyptꝫ recte dabere amplius. Quia hec dicit dñs ds. Ecce ego tradam te in manus eoꝝ quos odisti. in manus de quib; satiata ẽ anima tua. t agent contra in odio. t tollent omnes labores tuos. t dimittent te nudam t ignominia plenã. Reuelabitur ignominia fornicationum tuarũ. Scelus tuum t fornicationes tue fecerunt hec ẽ. qr̃ fornicata es post gẽs. tuã quas polluta es in ydolis eoꝝ. In uia sororis tue ambulasti. t dabo calicem eius in manu tua. ¶ Hec dicit dñs ds. Calicem sororis tue bibes. profundũ t latum tuum in derisum t in subsannationẽ que es capacissima. Ebrietate t dolore repleberis. calice meroris t tristitie. calice sororis tue samarie. Et bibes illum. t potabis usq; ad fecem.

et fragmenta ei decenabis. et uba tua lacerabis. et ego locuti sum aut dns ds. Ppea hec dicit dns ds. Quia oblita es mei. et pecisti me post corp tuu. tu quoq; porta scelus tuu et fornicationes tuas. et ait dns ad me dicens. fili hominis nunquid iudicas oolla et oolibam. et annuntias eis scelera earu et q adulte sunt. et sanguis in manibz earu. et cum ydolis suis fornicate sunt. insup et filios suos quos genuerant mi. obtulerunt eis ad deuorandu. Sz et hoc fecerunt mi. Polluerunt sabatu meum in die illa. et salba mea ppha uerunt. Cumq; immolarent filios suos ydolis suis. ingrediebantur sabatum meu in die illa ut polluerent illud. etiam hec fecerunt in medio domus mee. et miserunt ad uiros ue nientes delonge. ad quos nuncios miserant. et ecce uenerunt quib lauisti. et circumlenisti stibio oculos tuos. et ornata es mundo muliebri. Sedisti in lecto pulcherrimo. et mensa ornata erat ante te. Thymiama meu et unguentu meu posuisti sup eam. et uox multitudinis exultantis erat in ea. Et in uiris qui de multitudine hominu adducebantur. et uenerabat de deserto. posuerunt armillas in manibz eoz. et coronas speciosas in capitibz eoz. Et dixi ei que attrita est in adulteriis. nunc fornicabuntur in fornicatione sua. etiam hec. et ingressi sunt ad eam. Qui ad mulierem ue nerunt. sic ingrediebantur ad oolam. et ad oolibam mulieres nefarias. Viri g iusti sunt. ipsi iudicabunt eas iudicio adulteraz. et iudicio effundentiu sanguine. q adultere sunt. et sanguis in manibz earu. Hec dicit dns ds. Adduc ad eas multitudine. et trade eas in tumultu. et in rapina. et lapidentur lapidibz populi. et confodiantur gladiis eoz. filios et filias eaz interficient. et domus eaz igne succendent. Et auferam scelus de tra. et discent omes mulieres. ne faciant secundu scelus eaz. Et dabunt scelus uniuscuiusq; super uos. et peccata ydolor uestroz portabitis. et scietis q ego dns

CAP. XXIII

Et factu est uerbum dni ad me dicens. fili hominis. scribe tibi nomen diei huius. in qua confirmauit se rex babylonis aduersum iherusalem hodie. et dices per parabolam ad domum irritantem parabolam. et loqueris ad eos. Hec dicit dns ds. Pone ollam. pone inquam. et mitte in ea aquam. congere frusta eius in ea. omnem partem bonam. femur et armum. electis ossibz plena. Pinguissimum pecoris assume. Compone quoq; strues ossium sub ea. Efferbuit coctio eius. et dissecta sunt ossa illius in medio ei. Ppea hec dicit dns ds. Ve ciui sanguinum olle. cui rubigo in ea est. et rubigo eius non exiuit de ea. per partes suas educ eam. sors non cecidit sup eam sors. Sanguis enim eius in medio eius est. In limpidissima petram effudit eum. non effudit illum sup terram. ut posset operiri pulue. ne suscitarem indignationem meam. et ultionem ulciscerer. Dedi sanguinem eius

sit̄ pcīn lumpidissimā ne oppreca-
tur. Ppca hec dicit dñs. Ve ciuitati sā-
guinū. cui ego faciam grandem pi-
ram. Congere ossa que igne succe-
dam. Consumentur carnes. & coque-
tur unguenta compositio. & ossa tabes-
cent. pone quoq; eam sup̄ prunā uacu-
am. ut incalescat. & liquefiat es eius.
& conflentur in medio eius unguenta-
tum eius. & consumatur rubigo eius.
in multo labore sudauit & rūginis
de ea nimia rubigo eius. nec p ignē.
Immunditia tua execrabilis. qm mundare te uolui. & tū es mundata a sor-
dib; tuis. & nec mundabiris prius do-
nec quiescere faciam indignationē
meam in te. Ego dñs locutus sum. ue-
niet & faciam. non p̄teream. nec parcā.
nec placabor. uię tuas tuas. & iuxta
adinuentiones tuas iudicabo te di-
cit dñs. Et fuit sermo dñi ad me
dicens. Fili hominis ecce ego tollo
a te desiderabile oculoꝝ tuoꝝ in pla-
ga. & tū planges nec plorabis nec
fluent lacrime tue. Ingemisce tā
betenus. mortuoꝝ luctum nō facies.
Corona tua circumligata sit & cal-
camenta tua erunt in pedib; tuis.
Sic amictu ora uelabis. nec cibos
lugentiū comedes. Locutus sum ad
pplm mane. & mortua est uxor
mea uespere. feci q; mane. sicut p̄ce-
perat mihi. Et dixit ad me ppls. Quā
re tu indicas nob̄ quid ista significent
ea que tu facis. Et dixi ad eos.
Sermo dñi factus est ad me dicens. Lo
quere domui isr̄. Hec dicit dñs
dñs. Ecce ego polluam sanctuariū me
um superbiam imperii uestri. & desidāb
le oculoꝝ uestroꝝ. & super quo pauet ā
ma uestra. & filii uestri & filie quas reliquistis
gladio cadent. & facietis sicut ego
ora amictu non velabitis. & cibos lu
gentiū non comedetis. Coronas ha
bebitis in capitib; uestris. & calcamē
ta in pedib; uestris. Non plangetis nec
flebitis. sed tabescetis in iniquitati-
b; uestris. & unusquisq; gemet ad fra
trem suum. eritq; ezechiel nob̄ in
portentū. Iuxta omnia que fecit
hic cum uenerit uobis. & scietis quia e
go dñs dñs. Et tu fili hois. ecce in die
qua tollam ab eis fortitudinē eoꝝ.
& gaudiū dignitatis & desiderium
oculoꝝ eoꝝ. super quo requiescunt a-
nime eoꝝ. filios & filias eoꝝ. in die
illa cum uenerit fugiens. ad te ut
annunciet tibi in die in qua illa aperi-
entur os tuum cum eo qui fugerit. lo
quēris & nō silebis ultra. eritq; eis in
portentū. & scietis quia ego dñs.

XXV.

Et factus est sermo dñi ad me dicens.
Fili hois pone faciem tuā con-
tra filios ammon. & prophetā de eis.
& dices filiis ammon. Audite uerbū
dñi dei. Hec dicit dñs dñs. Pro eo quod
dixisti euge euge super sanctuariū me
um. cum polluta esset. & super terrā isr̄.
cum desolata esset. & super domū iuda.
cum duci fuisset in captiuitatē. ide-
o ego tradam te filiis orientalibus
in hereditatē. & collocabunt cauas
suas in te. & ponent in te tentoria
sua. Ipsi comedent fructus tuos & ipsi bibent lac tuum. Dabuntq; rabba
th in habitaculum camelorum. & filios

ammon in cubile peroy. Et scietis qz
ego dñs. Qua hec dicit dñs ds. P
eo qđ plausistis manu. z pcussistis pe
de. z gaudsa es ex toto affectu sup
terram israhel. ideirco ecce ego extendā
manū meā sup te. z tradam te in di
reptionem gentiū. z interficiam te de
populis. z pdam de terris. z conteram. eo
sues qz ego dñs. Hec dicit dñs deus.
P eo qđ dixerunt moab. z seyr. ecce si
cut omis gēs domus iuda. ideirco ecce
ego aperiam humerum moab de ciuita
tibz. de ciuitatibz in finib eius. z de ci
tibz eius inclitas terre bethesimoth.
z belmeon. z cariathaim filios ori
entis cum filiis ammon. Et dabo eā
in hereditatē ut nō sit memoria ultr
filioy ammon in gentibz. Et in moab
faciam iudicia. z scietis qz ego dñs.
Hec dicit dñs ds. P eo qđ fecit idu
mea ultionem ut se ulciscat de si
mili iuda. peccauit delinquendo. z ul
dicta expectant de eis. ideirco hec di
cit dñs ds. Extendam manū meā
sup idumeam. z auferam de ea hoiem
z iumentū. z faciam eam desertā. Ab
austro z qui sunt in dedan. gladio
cadent. z dabo ultionē meā sup idu
meā p manū pp mei israhel. z facient
in edom iuxta iram meā z furorē meū.
Et scient ultionem meā. dicit ds
ds. Hec dicit dñs ds. P eo qđ fece
runt philisthim in ultione. z ulti se Et
toto animo interficientes. z implen
tes inimicitias ueteres. propter hec
dicit dñs ds. Ecce ego extendam ma
num meā sup philisthim. z interficiam
cherethim. z perdam reliquias ma
rine regionis. faciamq; in eis ultio
nes magnas. arguens in furore. z
scient qz ego dñs. cum dedero ultio
nem meam super eos. CAPUT XXVI

Et factum est in undecimo anno primi
mensis. factus est sermo dñi ad me
dicens. fili hominis. p eo qđ dixit tyrus
de hierusalem. euge contracte sunt portę
populoy. conuersa est ad me. implebor
deserta est. propterea hec dicit dñs ds. Ec
ce ego sup te tyre. z ascendere faciam
ad te gentes multas sicut ascendit ma
re fluctuans. Et dissipabunt muros
tyri. z destruent turres eius. Et radam
pulueren eius de ea. z dabo eam in lo
pidem nudissimam petre. Siccatio sagena
rum erit in medio maris. quia ego lo
cutus sum ait dñs ds. Et erit in di
reptionē gentibz. filie quoq; eius
que sunt in agro. gladio interficientur.
z scient qz ego dñs. Quia hec dicit dñs
ds. Ecce ego adducam ad tyrum na
buchodonosor regem babylonis ab
aquilone. regē regum. cum equis et
curribz. z equitibz. z cetu populoq; magno.
filias tuas que sunt in agro gla
dio interficiet. z circumdabit te mu
nitionibz. Et comportabit aggerem
in gyro. Et leuabit contra te clypeum.
Et uineas z arietes rumpabit mu
ros tuos. z turres tuas destruet in ar
matura sua. Inundatione equoꝝ eoꝝ
operiet te pulus eoꝝ. A sonitu equi
tum. z rotaꝝ. z curruū mouebuntur
muri tui. dum ingredietur portas tuas
sicut per introitum urbis dissi
patę. Ungulis equoꝝ suoꝝ conculca
bunt omes plateas tuas. populum

tuū gladio cedet. ⁊ statue tue nobiles in terram corruent. Vastabunt opes tuas diuipient negociationes tuas. Et destruent muros tuos. ⁊ domos tuas pelectas subuertent. Et lapides tuos ⁊ ligna tua ⁊ pulueres tuum in medio aquarū ponent. Et requiescere faciam multitudinē cantico⁹ tuo⁹ ⁊ sonitus yd̄raulax tuax nō audietur amplius. Et dabo te in sumpidissimā petram. Siccatio sagenax erit super eā edificabēris nō tua. qz ego locutus sum ait dñs ds. Hec dicit dñs ds tyro. Numquid nō a sonitu ruine tue. ⁊ gemitu interfectio⁹ tuo⁹ cum ceciderit vulnus in medio tui cōmouebuntur insule. Et descendent de solio⁹ suis omnes principes maris. ⁊ auferent vestimenta sua varia abicient. ⁊ induent stupore. In terra sedebunt ⁊ attonitu fuper tuo casu tuo admirabunt. ⁊ assumēt sup te lamentū dicent ei. Quō periisti que habitas in mari. urbs inclita q fuisti fortis in mari cum habitatoribus tuis. quos formidabant vniuersi. Nunc stupebunt naues in die ruine tue. ⁊ turbabuntur insule in reditu eo⁹ nullus egrediatur de te. Quia hec dicit dñs ds. Cum dedero te urbem desolatam. sicut ciuitates que nō habitantur. ⁊ adduxero sup te abyssum. ⁊ operuerint te aque multe. ⁊ deduxero te cum his qui descendunt in lacū ad populū sempiternū. ⁊ collocauero te in terra nouissima. sicut solitudines vetere⁹. cū his qui descendunt in lacū. ut nō habiteris. porro cum dedero gloriam in terra viuentiū. in nichilū redigam te. ⁊ nō eris. ⁊ requisita nō inuenieris vltra in sempiternū. ait dñs deus.

XVII

Et tu fili hominis assume super tyrum lamentū. ⁊ dices tyro que habitat in introitu maris negotianti populo ad insulas multas. Hec dicit dñs ds. O tyre tu dixisti. Perfecti decoris ego sum. ⁊ in corde maris sita. finitimi tui qui te edificauerunt impleuerūt decorem tuum. Abietibus de sanyr extruxerunt te. cum omnibus tabulatis maris. Cedrum de libano tulerunt ut faceret malum. Quercus de basan dolauerunt in remos tuos. Transtra tua fecerunt de ebore indico. ⁊ pyriola de insulis cetim. Byssus varia de egypto extra est. ⁊ in velū ut ponere retur in malo. Hyacinctus ⁊ purpura de insulis elisa. fuit operimentum tuum. Sedentes sydonis ⁊ aradij fuere remiges tui. Sapientes tui tyre fuere gubernatores tui. Senes byblij ⁊ prudentes eius. habuere nautas ad muniendum nauē suplectiles tue. Omnes naues maris ⁊ nautē earū fuere in populo negotiationis tue. Persidis. ⁊ lidij. ⁊ libies erant in exercitu tuo. viri bellatores tui. clypeum ⁊ galeam suspenderunt in te. p̄ decorē tuo. filij aradij cum exercitu tuo erant super muros tuos in circuitu tuo. Et pygmei qui erant in turribus tuis. pharetras suas suspenderunt in muris p̄ gyrū. ipsi compleuerunt pulchritudinē tuā. Charthaginenses negotiatores tui a multitudine cunctax diuitiax. Argento. ferro. stagno. plum

uoq; repleuerunt mundum tuas. Gre
cia. thubal. z moloch. ipi institutores
tui. mancipia z uasa enea adduxerunt
pl'o tuo. De domo thogorma. equos z
equites z mulos adduxerũt ad fo; nulli
liij dedan negociatores tui. insule nl'
te negociatio manũ tue. dentes eburne
os z hebenum cõmutauerunt in pũ
tuo. Syrus negociator tuus p̃ multi
tudinem op'm tuo;. Gemmam pur
puram. z sagulatam z byssum z stame.
z chochod p̃fuerũt in mercatu tuo.
Juda z tra isr'. ipi institutores tui in
strumento p'mo. Balsamũ z mel z ole
um z resinam p̃fuerunt in mundum
tuum. Damascenus negociator tuus in
multitudine op'm tuo;. in multitu
dine diuiar; op'um. in uino pingui
in lanis colorus op'um. Dan z greca.
z mozel in mundum tuũ p̃fuerunt
ferũ fabrefactum. stacten z calamos in
negociatione tua. Dedan institutores
tui. in tapetibus ad sedendum. Arabi
z uniuersi principes cedar. ipi negocia
tores manus tue. Cum agnis z arietib;
z hedis. in istis negociatores tui. Mercatores saba z regma. ipi ne
gociatores tui. cũ uniuersis p'mis aro
matis. z lapide p'cioso z auro. q̃ p̃
fuerunt in mercatu tuo. Haran z chen
ne. z eden negociatores saba. assur.
chelmad mercatores tui. Ipi negoci
atores tui. multifaria in uestimentis ia
cincti z polimitis. z gazarecp̃ p'cioso.
que obuoluere z adstrictæ erant funib;.
Cedros quoq; habebant in negotiatione
oruiz tuus. naues maris principes tui
in negotiatione tua. Et repleta es z
glorificata es nimis. in corde maris. In
aquis multis adduxerunt te remiges
tui. uentus auster contriuit te in cor
de maris. Substantie tue z thesauri tui
z multiplices instrumenti tui. nautæ tui
z gubernatores tui. qui tenebant sup
pellectilem tuã. z pl'o tuo perunt uni
quoq; bellatores tui qui erant in te
cum omni multitudine tua que est
in medio tui cadent in corde maris in
die ruine tue. A sonitu clamoris gu
bernatorum tuorum conturbabuntur clas
ses. z descendent de nauib; suis omnes
qui tenebant remum. Nautæ z omnis
gubernatores maris in tra stabunt.
z eulabunt sup̃ te uoce magna. z clama
bunt ad mare. z superiacient puluerem
capitib; tuis. z cinere conspargent. Et
tadent sup̃ te calumniã. z accingentur
cilicio. z plorabunt te in amaritudi
ne aie ploratu amarissimo. Et assu
ment sup̃ te carmen lugubre. z plan
gent te. Que est ut tyrus. q̃ obmutu
it in medio maris? Que in ferri ne
gociationib; tuis. de mari implesti po
pulos multos. in multitudine diui
tiarum tuarum. z pl'orum tuorum ditasti re
ges tre. nunc contrita es a mari in
profundis aquis. Opes tue z omnis mul
titudo tua que erat in medio tui cec
derunt. omnes habitatores insule ob
stupuerunt sup̃ te. z reges eor; omnes tem
pestate pauli. mutauerũt uultus nego
tiatores pl'orum sibilauerunt sup̃ te. Ad ni
chilum deducta es. z non eris in perpetuum.

Capitulum XXVIII

Et factus est sermo dñi ad
me dicens. fili hominis die principi
tyri. Hec dicit dñs ds. eo q̃ elata

tum ẽ cor tuū ꝛ diuisti. ds ego sum. ꝛ in cathedra dei sedi in corde maris. cum sis homo ꝛ nō ds. ꝛ dedisti cor tuum qsi cor dei. Ecce sapiencior es tu danele. omne secretū non ẽ absconditum a te. In sapia ꝛ prudencia tua fecisti ẽ fortitudinem. ꝛ acquisisti tibi aurū ꝛ argentū in thesauris tuis. in multitudine sapie tue. ꝛ in negociatione tua multiplicasti ẽ fortitudinem. ꝛ elevatū est cor tuū in robore tuo. Qꝛea hec dicit dns ds. Eo qđ elevatum ẽ cor tuū qsi cor dei. ideirco ecce ego adducam sup te alienos robustissimos gentiū. ꝛ nudabūt gladios suos sup pulchritudinē sapie tue. ꝛ polluent decorem tuū. Jugulabunt ꝛ detrahent te. ꝛ morieris in cruce occisoꝝ in corde maris. Numquid dicens loquere. ds ego sum coram interficientibꝫ te. cū sis homo ꝛ nō ds. in manu occidentis te. Morte incircumcisoꝝ morieris. in manu alienoꝝ. quia ego locutus sum ait dns ds. Et factus est sermo dñi ad me dicens. fili hois leua planctum sup regē tyri. ꝛ dices ei. Hec dicit dns ds. Tu signaculum similitudinis pleni sapia. ꝛ perfectus decore. in deliciis paradysi dei fuisti. Omnis lapis pciosus operimentum tuū sardius. topazius. ꝛ iaspis crisolitus. ꝛ onyx. ꝛ berillus. saphirus. ꝛ carbunculus. ꝛ smaragdus. Aurū opus decoris tui. ꝛ foramina tua in die qua condītus es. ꝓparata sunt. Tu cherub extentus. ꝛ protegens. Et posui te in monte sco dei. fuisti in medio lapidū ignitoꝝ ambulasti. perfectus in uiis tuis a die condicionis tue donec inuenta est iniquitas in te. In multitudine negociationis tue replera sunt interiora tua iniquitate. ꝛ peccasti. ꝛ eiecī te de monte dei. ꝛ perdidi te o cherub protegens de medio lapidū ignitoꝝ. Et elevatū est cor tuū in decore tuo. perdidisti sapiam tuā in decore tuo. In terram proiecī te. ante faciem regū dedi te. ut cernerent te. In multitudine iniquitatis tue. in iniquitate negociationis tue polluisti sanctificationem tuā. Educam ergo ignē de medio tui. qui comedat te. ꝛ dabo te in cinerē sup terram in conspectu omniū uidentiū te. Omnes qui uiderunt te in gentibꝫ. obstupescent sup te. quia in nichilū redactus es. ꝛ nō eris usq; in perpetuū. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili hois pone faciem tuā contra sidonem. ꝛ prophetabis de ea. ꝛ dices. Hec dicit dns ds. Ecce ego ad te sydon ꝛ glorificabor in medio tui. ꝛ scient quia ego dns. cum fecero in ea iudicia. ꝛ sanctificatus fuero in ea. Et immittā ei pestilentiam. ꝛ sanguinē in plateis eius. Et corruent interfecti in medio ei gladio per circuitū. ꝛ scient quia ego dns. Et non erit ultra domui israel offendiculum amaritudinis. ꝛ spina doloris uniuersis uicinis qui circuitū eoꝝ qui adflixerunt eos. ꝛ scient quia ego dns ds. Hec dicit dns ds. Cū congregauero domum israel de populis in quibꝫ dispersi sunt. sanctificabor in eis coram gentibꝫ. ꝛ habitabunt in terra sua quā dedi seruo meo iacob. ꝛ habitabunt in ea securi. Et edificabūt domos. plantabuntq; uineas. et

EZECHIEL

habitabunt confidenter. cum fecero iudicia in omnibus qui adiacent eis per circuitum. et scient quia ego dominus deus eorum. In anno decimo. In mense undecimo mensis. una mensis erit verbum domini ad me dicens. fili hominis pone faciem tuam contra pharaonem regem egypti. et prophetabis de eo. et de egypto uniuersa. loquere et dices. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te pharaon rex egypti. draco magne qui cubas in medio fluminum tuorum et dicis. meus est fluuius. et ego feci memetipsum. Et ponam frenum in maxillis tuis. et agglutinabo pisces fluminum tuorum squamis tuis. et eruham te de medio fluminum tuorum. et omnes pisces fluminum tuorum squamis tuis adherebunt. et proiciam te in desertum. et omnes pisces fluminum tuorum. In faciem terre cades. non colligeris. nec congregaberis. Bestiis terre et volatilibus celi dedi te ad deuorandum. Et scient omnes habitatores egypti. quia ego dominus. Pro eo quod fuisti baculus harundineus domui israel. cum apprehenderunt te manu et confractus es. et laceraui omnem humerum eorum. et dum innitebantur tibi. contriti sunt omnes lumbi eorum. Propterea hec dicit dominus deus. Ecce ego adducam super te gladium. et interficiam de te hominem et iumentum. et erit terra egypti in desertum et in solitudinem. et scient quia ego dominus. eo quod dixerit fluuius meus est. et ego feci eum. Idcirco ecce ego ad te et ad fluminia tua. daboque terram egypti in solitudines gladio dissipatam. a turre syene. usque ad terminos ethyopie. Non pertransibit eam pes hominis. nec pes

XXIX

iumenti. gradietur in ea. et non habitabitur. xl. annis. Dabo quoque terram egypti deserta in medio terrarum deserta. et ciuitates eius in medio urbium subuersarum. erunt desolate. xl. annis. Et dispergam egyptios in nationes. et ventilabo eos in terras. Quia hec dicit dominus deus. Post finem. xl. annorum congregabo egyptios de populis in quibus dispersi fuerant. et reducam captiuitatem egypti. et collocabo eos in terram phatures. in terram nativitatis sue. erunt ibi in regnum humile. Inter regna erit humillima. et non elevabitur ultra super nationes. et imminuam eos ne dominentur gentibus. Neque erunt ultra domui israel in confidentiam. docentes memoriam ut fugiant et sequantur eos. et scient quia ego dominus deus. Et factum est in undecimo et septimo anno in prima mensis. facta est verbum domini ad me dicens. fili hominis. nabuchodonosor rex babylonis seruire fecit exercitum suum seruitute magna aduersum tyrum. Omne caput decaluatum. et omnes humeri depilati sunt. et merces non est reddita ei. nec exercitui eius de tyro. in seruitute qua seruiuit mihi aduersus eam. Propterea hec dicit dominus deus. Ecce ego dabo nabuchodonosor regi babylonis in terra egypti. et capiet multitudinem eius. et diripiet direptionem. et expoliabitur manubias eius. et diripiet spolia eius. Et erit merces exercitui illius. operi per quod seruiuit aduersus eam. Pro eo quod dedi ei terram egypti. pro eo quod laborauerit mihi. ait dominus deus. In die illo pullulare faciam cornu domui israel. et tibi dabo aperturam os in medio eorum

et lugent quia ego dominus
Et factum est verbum dñi ad me dicens.
fili hominis xpha et die. Hec di
cit dñs ds. Ululate ue ue diei. quia
prope est dies. et appropiabit dies dñi
dies nubis. tempus gentium erit. et ue
niet gladius in egyptum. et erit pa
uor in ethyopia. cum ceciderint uul
nerati in egypto. et ablata fuerint
multitudo illius. et destructa fundamen
ta eius. ethyopia et lubia et ludi et om
nis reliquus mixtus et chub. et filii ter
rei cum eis gladio cadent. Hec
dicit dñs ds. Et corruent fulcien
tes egypti. et destruetur superbia po
tentie eius. A turre syenes gladio ca
dent in ea ait dñs exercituum. et dis
pabuntur in medio terre desolate et
urbes eius in medio ciuitatum deser
te erunt. Et scient quia ego dñs cum
dedero ignem in egypto. et auxerint sa
gene eius. dñs auxiliatores ei. In die il
la egredientur nuncii a facie mea in
trieribz ad conterendam ethyopie
confidentiam. et erit pauor in eis in die
egypti. qz ecce dubio uenient. Hec
dicit dñs ds. Et cessare faciam mul
titudinem egypti in manu nabuch
regis babylonis. Ipe et populus eius cum eo
fortissimi gentium adducentur ad di
sperdendam terram. Et euaginabunt
gladios suos sup egyptum. et implebunt
terram interfectis. Et faciam alueos flu
minum aridos. et tradam terram in ma
nu pessimorum. Et disperdam terram et
plenitudinem eius in manu alieno
rum. ego dñs locutus sum. Hec dicit
dñs ds. Et perdam ydola. et cessare faciam
simulacra de memphis. et
dux de terra egypti. non erit amplius. Et
dabo timorem in terra egypti. et disperdam
fortem phaones. et dabo ignem in taph
nis. Et faciam iudicia in alexandria.
et effundam indignationem meam super
lusium. robur egypti. Et auferam mul
titudinem alexandrie. et dabo ignem
in egypto. Et parturiens dolebit pe
lusium. et alexandria erit dissipata. et
in memphis angustie cotidiane. Ju
uenes eliopolios et bubasti gladio ca
dent. et ipe captiue ducentur. Et taph
nis in tempestate dies. cum contriuero ibi
sceptra egypti. et defecerit in ea superbia
potentie eius. Ipsam nubes operiet fi
lie aui. et ipsi in captiuitatem ducentur. Et
faciam iudicia in egypto. et scient qz
ego dominus.

Et factum est in undecimo anno in
primo in septima mensis. factum est
verbum dñi ad me dicens. fili hominis
brachium pharaonis regis egypti contrixi.
ecce non est obligatum. ut restituere
tur ei sanitas. ut ligaretur pannus
et fasceis. ut ligarentur lumbolis. et reparato robo
re posset tenere gladium. Propterea hec di
cit dñs ds. Ecce ego ad pharaonem regem
egypti. et comminuam brachia eius fortia.
et confracta. et deiciam gladium de ma
nu eius. et dispergam egyptios in gentibz.
et ventilabo eos in terris. Et confortabo
brachia regis babylonis. et dabo gla
dium meum in manu eius. Et confringam
brachia pharaonis. et gemet gemitu
interfecti coram facie eius. Et confortabo
brachia regis babylonis. et brachia pharaonis concidam. Et scient quia ego

dñs. cum dedero gladiū meū in manu regis babylonis. & contendent eū sicut contendit egyptū. & dilygam egyptū in nationes. & ueniilabo eos in cūctis & scient quia ego dñs. Et factū est in undecimo anno in tino una mensis. factū ē ūbū dñi ad me dicens. fili hois. dic pharaoni regi egyptū & ptlo eius. Cui similis fīs es in magnitudine tua. Ecce assur cedrus in libano. pulcher ramis & frondibus nemorosus. excelsiusq; altitudine. & inter condensas frondes eleuatum est cacumen eius. Aque nutrierunt illum. abyssus exaltauit eum. flumina eius manabant in circuitu radicis eius. & riuos suos emisit ad omnia ligna regionis. Propterea eleuata est altitudo eius sup omnia ligna regionis. & multiplicata sunt arbusta eius. & eleuati sunt rami eius p aquas multas. Cumq; extendit sit umbram suam. in ramis eius fecerunt nidos omnia uolatilia celi. & sub frondibus eius genuerunt omnes bestie silueſtres. & sub umbraculo illius habitabat cetus gentium plurimus. Pulcher erat ergo & decorus in magnitudine sua. & in dilatatione arbuſtorum suorum. Erat enim radix illius apud aquas multas. Cedri non fuerunt altiores illo in paradyso dei. Abietes non adequauerunt summitatē eius. & platani non fuerunt equales frondibus eius. Omne lignum paradysi dei non est assimilatum illi. & pulchritudini eius. cum speciosam fecerim eam. & multis condensisq; frondibus. Zemulata sit eam omnia ligna uoluptatis. que erant in paradyso dei. Propterea hec dicit dñs dñs. Eo quod sublimata est in altitudine. & dedit summitatē suam inter condensa frondium. atq; condensam. & eleuatum cor eius in altitudine sua. tradidi eam in manu fortissimi gentium. faciens faciet ei. Impietatē eius eieci eam. & lucidet illam alienu. & crudelissimus nationum. & proicient eam sup montes. & in omnibus conuallibus corruent rami eius. & confringentur arbusta eius in uniuersis riuis terre. Et recedent de umbraculo eius omnes pp̄les terre. & relinquent eam. In ruina eius habitauerunt omnia uolatilia celi. & in ramis eius fuerunt uniuerse bestie regionis. Quamobrem in eleuabuntur in altitudine sua omnia ligna aquarum. nec ponent sublimitatem suam inter densa nemorosa atq; frondosa. nec stabit in sublimitate sua omnia que irrigantur aquis. qm omnes tradite sunt ad mortē in terram ultimam in medio filiorum hominum. ad eos qui descendunt in lacum. Hec dicit dñs dñs. In die cum descendit ad inferos. in luctum. Operui eum abyſſo. & prohibui flumina eius. & cohercui aquas multas. Contristatus est super eum libanus. & omnia ligna agri concussa sunt. A sonitu ruine eius commouit gentes. cum deducerem eum ad infernum. cum his qui descendebant in lacum. Et consolata sunt in terra infima omnia ligna uoluptatis & electa atq; pelecta in libano. uniuersa que inrigabantur aquis. hec & ipsi cum eo descendent ad infernum ad interfectos gladio. & brachium unusquisq; sedebit sub umbraculo eius in

medio nationū. Cui assimilabis es o
inclite arce sublimis unē lignū uolu
ptatis? Ecce deiectus es cum lignis
uoluptatis ad ūram ultimam. In me
dio incircumcisoꝝ dormies. cum his
qui interfecti sunt gladio. Ipē ē pha
raō multitudo eius. dicit dūs ds.

In te fīm est. xi. anno. in [XXII]
mense duodecimo in una mensis.
fīm est ūbum dūi ad me dicens.
fili hominis. assume lamentū sup pha
rone regem egypti. et dices ad eū. leonē
gentiū assimilatus es. et draconi q
est in mari. et ebullabas cornu in
fluminibus tuis. et conturbabas aquas
pedibus tuis. et conculcabas flumina
eoꝝ. Propterea hec dicit dūs ds. Expandā
sup te rete meū in multitudine populo
rum multoꝝ. et extraham te in sagena mea.
et projiciam te in terram. sup faciem agri
abiciā te. et in aere faciam sup te oīa
uolatilia celi. et saturabo de te bestias
universe terre. et dabo carnes tuas
sup montes. et implebo colles tuos
sanie tua. et irrigabo terram fetore tu
um tuo sup montes. et valles im
plebuntur ex te. Et ponam eū ex
citus tuos celos. et nubes faciam
stellas. Solem nube tegam. et luna
in dabit lumē suū. Omnia luminaria ce
li mecum faciam sup te. et dabo tene
bras sup terram tuam dicit dūs ds. Et
irritabo cor populorum multoꝝ. cū indu
xero contritionem tuā in gentibus sup
tras quas nescis. et stupefacere facia
sup te populos multos. et reges eoꝝ hor
rore timuo formidabūt sup te. cū ipse
vibrauerit gladios meos coram facie eoꝝ. et obstupescent subito
singuli pro anima sua. in die ruine tue. ipse
hec dicit dūs ds. Gladius regis babylo
nis uenient. In gladiis fortium.
dejiciam multitudinē tuā. Inexpug
nabiles gentium omnes hec. et vastabunt
superbiam egypti. et disipabitur mul
titudo eius. et perdam omnia iumenta eius
de terra. et non conturbabit ea pes hominis. nec
ungula iumentoꝝ turbabit eas.
Tunc purissimas reddam aquas eoꝝ.
et flumina eoꝝ sicut oleum. adducam eas
dicit dūs ds. cum dedero terram egypti de
solatam. desertamque a plenitu
dine sua. cum percusero omnes habita
tores eius. et scient quia ego dūs. Plan
ctus est. et plangent eum. filie gen
tium plangent eum. super egyptum
et super multitudinē eius plangent eum.
dicit dūs ds. Et factum est in. xii. anno. in
quintadecima mensis. fīm est ūbum
dūi ad me dicens. fili hominis. cane lu
gubre super multitudinē egypti. et de
trahe eam ipsam et filias gentium po
bustas. ad terram ultimam cum his qui
descendunt in lacum. Quo pulchritu
dine. descende. et dormi cum incircumcisis.
In medio interfectoꝝ gladio cadent.
Gladius datus est. attraxerunt eam.
et omnis populos eius. Loquentur ei po
tentissimi robustoꝝ de medio infer
ni. qui cum auxiliatoribus ei descende
runt. et dormierunt incircumcisi interfe
cti gladio. Ibi assur. et omnis multi
tudo eius. in circuitu illius sepulchra
eoꝝ. Omnes interfecti. et qui ceciderunt gla

Et cecidit in ultimo tui in medio ire aut dū ds.

dio. quoꝝ data sunt sepulchra nō
nullissimus latꝰ. & tota eius multitudo eiꝰ
p gyrum sepulchri eius. inuisi interfecti cadentes ep gladio. qui dederant
quondam fortitudinē suā in terra uiuentium. Ibi etiam & omnis multitudo eiꝰ
p gyrum sepulchri illius. Omnis hō interfectus tuentes ep gladio. qui descenderunt incircumcisi ad terram ultimam.
qui posuerunt timorem suum in terra uiuentiū. & portauerunt ignominiā suā
cū his qui descendunt in lacū. In medio interfectoꝝ positi sunt lectuli eiꝰ.
in circuitu eius sepulchrū illius. Omnis hō incircumcisus interfectus gladio. dederunt enim
timorem in terra uiuentiū. & portauerunt ignominiā suam cū his qui
descendunt in lacū. In medio interfectoꝝ positi sunt. Ibi mosoch. & thubal
& omnis multitudo eius in circuitu eiꝰ
sepulchri illius. Omnis hō incircumcisus interfectus. & cadentes gladio. ep dederunt fortitudinē suam in terra uiuentium. Et nunc dormient cū forcitibus cadentibus. ep & incircumcisis qui descenderunt in infernum cum armis suis.
& posuerunt gladios suos sub capitibus suis. & fuerunt iniquitates eoꝝ
in ossibus eoꝝ. ep timor fortium fuerunt
in terra uiuentiū. & tu ep in medio incircumcisoꝝ conquiesces. & dormies cū
interfectis gladio. Ibi ydumea & reges eius. omnes duces eius qui dati sunt cum exercitu suo cum interfectis gladio. & qui cū incircumcisis dormiunt. & cum his qui descendunt in lacū. Ibi principes aquilonis oēs
& uniuersi uenatores qui descenderunt cum interfectis pauentes. & in sua
fortitudine confusi sunt qui dormierunt incircumcisi cum interfectis gladio. & portauerunt confusionem suam cum his qui descendunt in lacū. Vidit eos plō & consolatus est
super uniuersa multitudine sua. interfecta ē gladio. & portauit confusionē
cum his qui descendunt in lacū plō
& omnis exercitus eius. ait dñs ds. ep
dedit timorem suum in terra uiuentiū. & dormiunt in medio incircumcisoꝝ cum
interfectis gladio. plō & omnis multitudo eius. ait dñs ds.

CAPUT XXXIII

Et factus est sermo dñi ad me dicens.
fili hois. loquere ad filios
populi tui & dices ad eos. Terram cum induxero super eam gladium & tulerint populi
terre unum de nouissimis suis.
& constituerint eum sibi speculatorem.
& ille uiderit gladium uenientem super
terram. & cecinerit buccina. & annuntiauerit plō. audiens autem quisquis
ille ē sonum buccine. & se obseruauerit. ueniens gladius & tulerit eum.
sanguis eius super caput ipsius erit.
Sonitum buccine audiuit. & si se obseruauerit. sanguis eius in ipso erit. Si
autem custodierit. animam suam saluabit.
Quod si speculator uiderit gladium uenientem. & si non insonuerit buccina. & populus se custodierit. ueniens gladius & tulerit de eis animam. ille quidem in iniquitate sua captus ē. sanguinē autem eius
de manu speculatoris requiram. Et
tu fili hominis speculatorem dedi te
domui istī. Audiens ergo ex ore meo

sermonē annuntiabis eis & me ti
me dicente ad impiū impie morte
morieris. ñ fuceris locutus ut se ca
stodiat impi a uia sua. ipe impius
in iniquitate sua morietur. sangui
nem aūt ei de manu tua requiram.
Tu aūt annuntiante te ad impiū uo
a uia sua conuertatur. ñ fuit con
uus a uia sua. ipe in iniquitate sua
morietur. porro tu animam tuā libe
rasti. Tu ergo fili hominis dic ad do
mū israhel. Sic locuti estis dicentes. In
iquitates nre & peca nra sup nos sunt.
& in ipis nos tabescimus. Quomō
uiuere possumus. Dic ad eos. Viuo e
go dicit dūs ds. nolo mortē impi.
sed ut reuertatur impius a uia sua & ui
uat. Conuertimini a uiis uris pessi
mis. & quare moriemini domus israhel.
Tu ergo fili hominis. dic ad filios
populi tui. Justicia iusti ñ liberabit
eum in quacūq die peccauerit. & im
pietas impii ñ nocebit ei quacūq die
conuersus fuerit ab impietate sua.
& iustus ñ poterit uiuere in iustitia
sua. in quacūq die peccauerit. Cūq
ī dicero iusto qđ uita uiuet. & con
fisus in iustitia sua fecerit iniquita
tem. omnes iustitie ei obliuioni tra
dentur. & in iniquitate sua quā ope
ratus est in ipa morietur. & tu aūt
dicendo impio. morte morieris. & egerit
pniam a peccato suo. fecerit iudi
cium & iustitiam. pignus restituerit
ille impius. rapinam quam rapuerat red
diderit in mandatis uite ambulauerit nec fece
rit quicquā iniustū. uita uiuet & ñ
morietur. Omnia peca ei q peccauerit.
ñ imputabuntur ei. Judicium & iustitia
am fecit. uita uiuet. & dixerunt filii
pp tui. Non est equipondens uia do
mini. & iporum uia iniusta est. Cūm
recesserit iustus a iustitia sua. fece
rit que iniquitates. morietur in eis.
& cum recesserit impius ab impietate
sua. fecerit que iudicium & iustitiam.
uiuet in eis. & dicetis. Non est recta
uia dñi. Unūquemq uias uestras
secundum uias suas iudicabo de uobis. domus
israhel. Et factum est in anno in & in
se in quinta mensis transmigrationis
nre. uenit ad me qui fugerat de hie
rusalem dicens. Vastata est ciuitas.
Manus enim dñi facta fuerat ad me
uespere antequam uenisset qui fugat.
Aperuerat os meum donec uenisset
ad me mane. & aperto ore meo ñ silu
amplius. Et factum est uerbum dñi ad
me dicens. Fili hominis habitato
res terre istius super montes israhel loquentes
aiunt. Unus erat abrahā & hereditate possedit ter
ram. nos aūt mul
ti nobis data est terra in possessionē
dicunt dices ad eos. Hec dicit dñs
ds. Qui in sanguine comeditis.
& oculos uros leuatis ad immun
dicias uras. & sanguinē fundi
tis. numquid eam hereditate possi
debitis. & steristis in gladiis uris. fe
cistis abhominationes. & unusquis
que uxorem proximi sui polluit. & eam
hereditate possidebitis. Hec dicit
ad eos. & ite dicit dñs ds. Viuo ego
quia qui in ruinosis habitant gladio
cadent. & qui in agro est bestiis da
bitur ad deuorandū. qui aūt in p

sed dns ⁊ in speluncas sunt: pestē mo
rientur. Et dabo terram in solitudinē
⁊ desertū. ⁊ deficiet superba fortitudo
eius. ⁊ desolabuntur montes israhel
eo qđ nullus sit qui p eos trāseat.
Et scient qꝝ ego dns. cum dedero terram
eor desolatam ⁊ desertam. ꝓp omnes
abhominationes suas quas operati
sunt. ⁊ tu fili hominis: filii ꝓ tui ꝯ
loquuntur de te sup muros. ⁊ in ol
tis domoꝝ. ⁊ dicunt unus ad alterum
uel ad primum suum loquentes. uenite
⁊ audiamus quid sit sermo egre
diens a dño. ⁊ uenerunt ad te. sic in
gredietur ꝓpls. ⁊ sedent coram te
ꝓpls mis. ⁊ audiunt sermones tuos
⁊ in facient eos. qꝝ in cantici oris
sui iterant illos. ⁊ auaritiā sequuntur
cor eoꝝ. ⁊ es eis sicut carmen musicum.
qđ suauꝫ dulcꝫ sono canitur. ⁊ au
dient uba tua ⁊ in facient ea. ⁊ cum
uenerit qđ ꝓdictū est. ecce enim uenit
iunt sicut qđ ꝓueres fiūt inter eos.

Et factū est uba dñi ad me dicens. fili hois. ꝓpha
ta de pastoribꝫ israhel ꝓpha. ⁊ dices pasto
ribꝫ. Hec dicit dns ds. ve pastoribꝫ
israhel. qui pascebant semetipsos. non
ne greges pascuntur a pastoribꝫ. lac
comedebatis. ⁊ lanis operiebamini. ⁊
qđ crassum erat occidebatis. gregē
aut mei in pascebatis. Qđ infirmum
fuit in consolidastis. ⁊ qđ egrotū non
sanastis. Qđ fractum est. non alli
gastis. ⁊ qđ abiectum est. in reduxi
stis. qđ perierat in quesistis. ⁊ cū auste
ritate imperabatis eis. ⁊ cum poten
tia. Et dispersi sunt oues mee eo qđ
non esset pastor. ⁊ facte sunt in deuoratio
nem omni bestie agri. ⁊ dispersi sunt
errauerunt greges mei in cunctis mō
tibꝫ. ⁊ in uniuso colle excelso. Et super
omnē faciē terre dispersi sunt greges mei
⁊ non erat qui requireret. ꝓpterea pastores
audite uba dñi. Viuo ego dicit
dns ds. qꝝ ꝓ eo qđ facti sunt greges
mei in rapinam. ⁊ oues mee in de
uorationem omni bestie agri. eo
qđ non esset pastor. neqꝫ enim quesierunt
pastores gregem meum. ⁊ pascebant
pastores semetipsos. ⁊ greges meos
non pascebant. ꝓpterea pastores audite
uba dñi. Hec dicit dns ds. Ecce e
go ipse super pastores. ⁊ requiram gregē
meum de manu eoꝝ. ⁊ cessare faciam
ut ultra non pascant greges. nec pa
scant ampliꝰ pastores semetipsos.
Liberabo gregem meum de ore eoꝝ.
⁊ non erit ultra eis in escam. Quia hec
dicit dns ds. Ecce ego ipse requiram
oues meas. ⁊ visitabo eas sicut in
spectat pastor gregē suum. in die cum fu
erit in medio omni sua: dissipate.
Sic visitabo oues meas. ⁊ liberabo
eas de omnibꝫ locis in quibꝫ dispse
fuerant in die nubis ⁊ caliginis. ⁊
educam eas de ꝓpls. ⁊ congregabo
eas de terris. ⁊ inducam eas in terram
suam. Et pascam eas in montibꝫ
israhel. in rupibꝫ. ⁊ in cunctis sedibꝫ terre.
In pascuis uberrimis pascam eas.
⁊ in montibꝫ excelsis israhel erunt pas
cue eoꝝ. Ibi requiescent in herbis ui
ridibꝫ. ⁊ in pascuis pinguibꝫ pasce
tur sup montes israhel. Ego pascam o
ues meas. ⁊ ego eas accubare faci

am dicit dñs ds. qđ pierat requirā. ⁊ qđ abiectū erat reducam. ⁊ qđ confractum fuerat alligabo. ⁊ qđ infirmum erat consolidabo. ⁊ qđ pinguē ⁊ fortē custodiam. ⁊ pascam illas in iudicio. vos aūt greges mei. hec dicit dñs ds. Ecce ego iudico inter pecus ⁊ pecus. arietum ⁊ hyrcorū. Numquid satis uob erat pascua bona depasci. nisi ⁊ reliquas pascuas uris conculcetis pedib; uris. ⁊ cum purissimam aquā biberetis. reliquā pedib; uris turbabtis. ⁊ oues mee his que conculcata pedib; uris fuerant pascebantur. ⁊ que pedes uris turbauerant hec bibebant. Quia hec dicit dñs ds ad uos. Ecce ego ipe iudico inter pecus pingue ⁊ macilentū. pro eo qđ latera ⁊ humeris impingebatis. ⁊ cornib; uris ventilabatis omnia infirma pecora. donec dispergerentur foras. Saluabo gregem meū. ⁊ nō erit ultra in rapinam. ⁊ iudicabo inter pecus ⁊ pecus. ⁊ suscitabo sup eas pastorem unū. qui pascat eas. seruū meū dd. ipe pascet eas. ⁊ ipe erit eis in pastorem. Ego aūt dñs. ero eis in deū. ⁊ seruus meus dd princeps in medio eor. Ego dñs locutus sum. ⁊ faciam cum eis pactum pacis. ⁊ cessare faciam bestias pessimas de terra. ⁊ qui habitant in deserto. securi dormient in saltib;. ⁊ ponam eos in circuitu colles mei benedictionē. ⁊ deducam imbrem in tpe suo. Pluuie benedictionis erūt. ⁊ dabit lignū agri fructū suū. ⁊ terra dabit germen suū. ⁊ erunt in terra sua absq; timore. ⁊ scient qm ego dñs. cum contriuero catenas iugi eor. ⁊ eruero eos de manu imperantium sibi. nec ultra erunt in rapinā gentib;. neq; bestie terre devorabunt eos. sed habitabunt confidenter absq; ullo terore. ⁊ suscitabo eis germen nominatum. nec erunt ultra consumpti fame in terra. neq; portabunt ap̄lius opprobria gentium. ⁊ scient qm ego dñs ds eor cum eis. ⁊ ipi pplus meus domus isrl. aūt dñs ds. vos aūt greges mei. greges pascue mee. homines estis. ⁊ ego dñs ds ur dicit dñs ds.

Et factus ē sermo dñi (XXXV ad me dicens. fili hominis pone faciem tuā ad montē seyr. ⁊ prophetabis de eo. ⁊ dices ei. Hec dicit dñs ds. Ecce ego ad te mons seyr. ⁊ extendam manū meā sup te. ⁊ dabo te desolatū atq; desertū. Urbes tuas demolias. ⁊ tu desertus eris. ⁊ scient qm ego dñs. eo qđ fuerit inimicus sempiternus. ⁊ conclusisti filios isrl in manus gladii. in tempore afflictionis eor. in tpe iniquitatis extremi. Propter hoc uiuo ego dicit dñs ds. quoniam sanguini tradam te. ⁊ sanguis te persequetur. ⁊ quoniam sanguinē odisti. sanguis te persequetur. ⁊ dabo montē seyr desolatum ⁊ desertū. ⁊ auferā de eo extrem ⁊ redeuntē. ⁊ implebo montes eius occisor suor. in collib; tuis ⁊ in uallib; tuis. atq; in torrentib; uniuersis gladio cadent. In solitudines sempiternas tradam te. et ciuitates tue nō habitabunt. ⁊ scient qm ego dñs. eo qđ dñus dne ḡs.

& duc ite mee eunt. & hereditate pos
sidebo eas. cum dns eēt ibi. ꝓpĥa u
no ego dicit dns ds. qꝛ faciam ira
tam tuam. & iram zelum tuū quem
fecisti odio hīs eos. & notus efficar
ꝑ eos. cum te iudicauero. & scies qꝛ e
go dns. audiui omnia obprobria tua
que locutus es de montib; istl. dicēs.
desert; nob; dati sunt ad deuorandum.
& infra. ecclesiastes fac me ore tuo & toga
tis adiutum me. verba tua ego au
diui. Hec dicit dns ds. Letante u
niuersa terra. in tribulatione te redigā. sic
ut gaudius es sup hereditate domus
istl. eo qd fuerit dissipata. sic faciam
tibi. desolatus eris mons seir. & idu
mea oīs. & scies qꝛ ego dns

CAPVT XXXVI

Tu aūt fili hominis ꝓpĥa sup mon
tes istl. & dices. montes istl. au
dite uerbū dni. Hec dicit dns ds. eo
qd dixerit inimicus de nob. euge aūt
in diuitias sempiternas in hereditatem da
te sunt nob. ꝓpĥa igr & dic.
Hec dicit dns ds. Q eo qd desolati e
tis & conteruerint ꝑ circuitū. & fis in he
reditatē reliquis gentib; & adtendi
stis sup labiū lingue & obprobriū ꝑpli.
ꝓpĥa montes istl audite uerbū dni
dei. Hec dicit dns ds montib; & col
lib; torrentib; uallib; q. & desertis
parietinis & urbib; desertis que de
populate sunt & subsannate a reli
quis gentib; p circuitū. ꝓpĥa hec
dicit dns ds. Cum in igne zeli mei lo
cutus sum de reliquis gentib; & de
ydumea uniuersa que dederunt terā
meā sibi in hereditatē cum gaudio.
& toto corde & ex aīo. & eiecerunt eā
ut uastarent. ideiro ꝓphetā sup
humū istl. & dices montib; & collib;
rugis & uallib; Hec dicit dns ds. Ec
ce ego in zelo meo. & in furore meo
locutus sum. eo qd confusionē gentiū
sustinueritis. ideiro hec dicit dns ds.
Ego leuaui manū meā ut qs que t
circuite ipe confusionem su
am portent. uos aūt montes istl
ramos uros germinetis. & fructū uram
afferatis ꝑplo meo istl. ꝓpe est enī ut
ueniat. qꝛ ecce ego ad uos. & conuertar
ad uos. & arabimini. & accipietis semi
nem & multiplicabo in uobis homines.
omnēq; domū istl. & habitabuntur ci
uitates. & diruta instaurabunt. &
replebo uos hoīb; & iumentis. & mul
tiplicabunt. & crescent. & habitare uos fa
ciam sicut a principio. bonisq; donabo
maioribus q̄m habuistis ab initio. &
scietis qꝛ ego dns. & adducam sup uos
homines ꝑplm meū istl. & hereditate pos
sidebunt te. & eris eis in hereditatē. & no
addes ultr ut absq; eis sis. Hec dicit
dns ds. Q eo qd dicunt de uob de
uorator homīū es. & sufferens gē
tem tuam. ꝓpĥa hoīes tu comedes &
pluris. & gentē tuam tu necabis ulr
ait dns ds. sic auditam facia tu
te amplius confusionē gentiū. & obp
briū ꝑplo meo nequaq̄m portabis. &
gentem tuam tu amittes. amplius ait
dns ds. & fuit sermo dni ad me di
cens. fili hois. domus istl habitabāt
in humo sua. & polluerunt eā in uiis
suis. & in studiis suis. sicut immundi
am menstruate fuit uia eorum coram
me. & effudi indignationē meā sup

eos. ꝙ sanguine quem fuderunt sup
terram. ⁊ in ydolis suis polluerunt eã.
⁊ dispsi eos in gẽs. ⁊ uentilati sunt in
terras. Iuxꝝ uias eorꝝ ⁊ ad inuentiones
eorꝝ iudicaui eos. Et ingressi sunt ad
gẽs ad quas introierunt. ⁊ polluerẽ no
men scũm meũ. cum dicerent de eis. pꝓ
dũs iste est. ⁊ de terra eius egressi sunt.
Et peperi noũ meo scõ. qđ polluerat
domus isr in gentibꝫ ad quas ingressi
sunt. Idcirco dices domui isr. Hec
dicit dñs ds. Non ꝓp uos ego faciã
domus isr. sꝫ ꝓp nomẽ scũm meũ qđ
polluistis in gentibꝫ ad quas ingressi
estis. Et sanctificabo nomen meũ magnũ. qđ
pollutũ est in gẽs qđ pollutistis in
medio earꝫ. ut sciant gẽs quia ego dñs
ait dñs cũ sanctificat fuero
in uob coram eis. Tollam quippe uos
de gentibꝫ. ⁊ congregabo de uniuersis
terris. ⁊ adducam uos in terram uestrã.
⁊ effundam sup uos aquã mundam.
⁊ mundabimini ab omnibꝫ inquinamentis uestris. ⁊ ab uniuersis ydo
lis uestris mundabo uos. Et dabo uo
bis cor nouũ. ⁊ spm nouũ ponam
in medio uri. ⁊ auferam cor lapideũ de carne uestra. ⁊ dabo uob cor
carneũ ⁊ spm meũ ponam in medio
uri. ⁊ faciam ut in preceptis meis am
buletis. ⁊ iudicia mea custodiatis
⁊ operemini. Et habitabitis in terra quã
dedi patribus uestris. ⁊ eritis mihi in populũ.
⁊ ego ero uob in dm. ⁊ saluabo uos
ex uniuersis inquinamentis uestris. ⁊ uocabo frumentũ ⁊ multiplicabo illud. ⁊ nõ
imponam uobis famem. ⁊ multi
plicabo fructũ ligni. ⁊ germina ag
ri ne ꝑpetuo ultra obprobriũ famis in
gentibꝫ. ⁊ recordabimini uiarꝫ uestrarꝫ
pessimarꝫ. studiorumꝙ uestrorꝫ bonorꝫ. ⁊ dis
plicebunt uob in iniquitatibus uestris. ⁊ sce
leribus uestris. Non ꝓp uos ego faciã ait
dñs ds. notũ sit uob. Confundimini
⁊ erubescite super uiis uestris domꝰ isr.
Hec dicit dñs ds. In die qua mun
dauero uos ex omnibꝫ iniquitatibꝫ
uestris. ⁊ habitare faciam urbes ⁊ instau
rabuntur ruinosa. ⁊ terra deserta fuerit
excultꝫ. cꝫ quondam erat desolata ⁊
oculis omnis transeuntis dicent. Terra il
la inculta ꝯa est ut hortus uoluptatis
⁊ ciuitates deserte ⁊ destructe ac
cꝫ subuersæ munite sederunt. Et scient
gẽs quecumꝙ deleuit dñs in circuitu
uro. cꝫ ego dñs edificaui dissipata.
plantauiꝙ inculta. ego dñs locutꝰ
sum ⁊ faciam. Hec dicit dñs ds. Ad
huc in hoc inuenient me domꝰ isr
ut faciam eis. Multiplicabo eos sic
ut gregẽ hominũ. ut gregẽ sanctũ. ut
gregem ierim in sollemnitatibꝫ eius.
Sic erunt ciuitates deserte plene
gregibꝫ hoiũ. ⁊ scient qꝫ ego dñs.

XXXVII

Facta est sup me manus
dñi. ⁊ eduxit me in spũ dñi. et
dimisit me in medio campi. qui erat
plenus ossibꝫ. ⁊ circumduxit me per
ea in gyro. Erant aũt multa ualde su
per faciem campi. siccaꝙ uehemẽter. ⁊ di
xit ad me. Fili hoĩs. putasne uiuent
ossa ista. ⁊ dixi. Dne ds. tu nosti. Et
dixit ad me. Uaticinare de ossibꝰ istis.
⁊ dices eis. Ossa arida. audite uerbũ
dñi. Hec dicit dñs ds ossibꝰ his. Ec
ce ego introducam in uos spm. ⁊

uiuetis. ⁊ dabo sp̄m uob uiuatis. ⁊ sue
re sedere faciã sup uos carnes. ⁊ superex
tendam in uob cutem. Et dabo uob
spm̄ ⁊ uiuetis ⁊ scietis q̄ ego dñs dc.
⁊ ꝓphaui. sicut ꝓcepat michi. factus
est aũ sonitus ꝓphante me. ⁊ ecce
cõmotio. Et accesserunt ossa ad ossa.
unũq̄q; ad iunctura suam. ⁊ uidi.
⁊ ecce sup ea neruꝰ ⁊ carnes ascende
runt. ⁊ obtexit ē in eis cutis desup.
⁊ spm̄ nõ habebant. ⁊ dixit ad me. Va
ticinare ad spm̄. uaticinare fili hois.
⁊ dices ad spm̄. Hec dicit dñs deus.
a q̄tuor uentis uenit spūs ⁊ insuffla
sup interfectos istos. ⁊ reuiuiscant. Et
ꝓphaui. sicut ꝓcepat mi. ⁊ ingressus
est in ea spūs. ⁊ reuixerunt. steterunt q̄
sup pedes suos exercitus grandis nimis
ualde. Et dixit ad me. fili hois. ossa
hec uniuersa domus israel ē. Ipi dicũt.
aruerunt ossa nra. ⁊ perijt spes nra.
⁊ abscisi sumꝰ. Ideo uaticinare. ⁊ di
es ad eos. Hec dicit dñs ds. Ecce
ego aperiam tumulos uros. ⁊ edu
cam uos de sepulchris uris pls mis.
⁊ inducam uos in tram israel. Et scietis
q̄ ego dñs. cũ aperuero sepulchra
ura. ⁊ eduxero uos de tumulis uris
pls mis. ⁊ dedero spm̄ meũ in uob.
⁊ uiuetis. Et requiescere uos faci
am sup humũ uram. ⁊ scietis q̄ ego
dñs locut sum ⁊ feci. ait dñs deus.
Et fc̄m est uerbum dñi ad me dicens.
Tu fili hois. sume ti lignũ unum.
⁊ scribe sup illud. iude ⁊ filios isr̄ soci
is eius. Et tolle lignũ alterum. et
scribe sup illud ioseph. lignum eph̄
yim ⁊ cuncte domus isr̄ socios ei.
Et adiunge illa. unũ ⁊ alterum ti in lignũ
unũ. ⁊ erunt in unitate in manu tua.
Cum aũ dixerint ad te filij pp tui loqñ
tes. nonne indicas nob quid in hijs
tibi uelis. loquens ad eos. Hec dicit
dñs ds. Ecce ego assumam lignũ io
seph q̄s est in manu ephraym. ⁊ tribꝰ
isr̄ q̄ue iunctę sunt ei. ⁊ dabo eas
pariter cum ligno iuda. ⁊ faciã eas ti
lignũ unũ. ⁊ erunt unũ in manu mea.
Erunt aũ ligna sup q̄ scripseris in
manu tua in oculis eorũ. ⁊ dices ad e
os. Hec dicit dñs ds. Ecce ego assu
mam filios isr̄ de medio nationũ
ad quas abierunt. ⁊ congregabo eos
undiq; ⁊ adducã eos ad humũ tu
am. ⁊ faciam eos gentem unã in tra
in montibꝰ isr̄. ⁊ rex unus erit omniꝫ
umpans. Et nõ erunt ultra due gẽs nec
dividentur amplius in duo regna.
nec polluentur ultra in ydolis suis.
⁊ abhominationibꝰ. ⁊ in cunctis in
iquitatibꝰ suis. Et saluos eos fa
ciam de uniuersis sedibꝰ suis in q̄bꝰ
peccauerunt. ⁊ emundabo eos. ⁊ erunt
mi pls. ⁊ ego ero eis ds. ⁊ seruus me
us dauid rex sup eos. ⁊ pastor unus erit omniꝫ
eorũ. In iudicijs meis ambulabunt.
⁊ mandata mea custodient ⁊ facient
ea. ⁊ habitabunt sup terram quã dedi seruo meo iacob in qua habitauerunt patres
uri. ⁊ habitabunt super eam tpe ⁊ filij
eorũ ⁊ filij filiorũ eorũ usq; in tempꝰ
num. ⁊ dauid seruus meus princeps eorũ
in perpetuũ. Et pciscam illis fedus pa
cis. pactũ sempiternũ erit cũ eis. ⁊ sta
dabo eos ⁊ multiplicabo. ⁊ dabo sanc
tificationem meã in medio eorũ in p

petuū. Et erit tabernaculū meū in eis. et ero eis ds. et ipi ē plus. Et sciēt gēs qz ego dns sanctificat israēl. cū fuerit sanctificatio mea in medio eoz ī perpetuū.

Et fis est sermo dñi ad me dicens. fili hominis. pone faciem tuam cont gog. et terrā magog. principem capitis mosoch et thubal. et vaticinare de eo. et dices ad eū. Hec dicit dns ds. Ecce ego ad te gog principem capitis mosoch. et thubal. et circumagam te. et ponam frenum in maxillis tuis. Et educam te. et omnem exercitū tuū. equos et equites vestitos ioīs omnibus multitudinē magnam. hastam et clypeū arripientiū et gladiū. persē. ethiopes. et libyes cum eis. omnes scientes et galeati. gomer. et omnia agmina eius. domus thogorma. latera aquilonis et totū robur eē plurimi tecū. Præpara et instrue te. et omnē multitudinem tuā q̄ congregata est ad te. et esto eis in excubiū. Post dies multos visitaberis. In novissimo annoz venies ad terrā que revocata est a gladio congregata est de plis multis ad montes israēl qui fuerunt usq̄ desert. Hec de plis adducta est. et habitaverūt in ea confidenter universi. Ascendes et q̄si tempestas venies. et q̄si nubes ut operias terrā tu et omnia agmina tua. et plī multi tecū. Hec dicit dns deus. In die illa ascendent sermones super cor tuū. et cogitabis cogitationē pessimam et dices. Ascendam ad terrā absq̄ muro. vadam ad quietentes hi tantes q̄ simul. Omnes habitant sine muro. vectes et portas non habent eis. ut diripias spolia. et invadas p̄dam. ut inferas manū tuam sup eos q̄ deserti fuerant. et postea restituti. et plī qui ē congregat ex gentibus qui possidere cepit et est habitator umbilici terre. Saba et dedan et negotiatores tharsis. et omnes leones eius dicent tibi. Numquid ad sumendā spolia tu venis. Ecce ad diripiendā congregasti multitudinē tuā. ut tollas argentū et aurū. auferas supellectilem atq̄ substantiā. et diripias manubias infinitas. Propterea vaticinare fili hominis. et dices ad gog. Hec dicit dns ds. Numquid in die illo cū habitabit plus meus israēl confidenter. venies de loco tuo a lateribus aquilonis tu et plī multi tecū. ascendentes equos omnis. cetus magnus et exercitus vehemens. et ascendes super plm meū israēl q̄si nubes ut operias terrā. In novissimis dieb⁹ erit. et adducam te sup terrā meā. et sciant gentes me. cū sanctificatus fuero in te in oculis eoz o gog. Hec dicit dns ds. Tu ergo ille es de quo locutus sum in diebus antiquis in manu servoz meoz prophetas israēl. qui prophetaverunt in diebus illoz temporibus. ut adducerem te sup eos. Et erit in die illa in die adventus gog sup terrā israēl ait dns ds. ascendet indignatio mea in furore meo. et in zelo meo. In igne me me locutus sum. q̄ in die illa erit cōmotio magna sup terrā israēl. et cōmovebuntur a facie mea pisces maris et volucres celi bestie agri. et omne reptile q̄d movetur

tur sic humū. cunctę bestiæ q̄ sunt
sic facię ēre. & subruentur montes.
& cadent scopes. & omnis murus in ter
ram corruet. Et vocabo ad uersū eū
in cunctis montib⁹ meis gladium.
ait dñs ds. Gladius unusquisq⁹ in
fratrē suū dirigetur. Et iudicabo eum
peste & sanguine. & imbre uehemēti
& lapidib⁹ immensis. Ignē & sulphur
pluam sup eum & sup exercitum eius. & sup
populos multos qui sunt cū eo. Et magnificabor & sanctificabor & notus fiam in
oculis gentiū multarū. & scient q̄ ego
dominus.

CAPVT XXXIX

Tu aūt fili hois. uaticinare ad Gog
& dices. Hæc dicit dñs
ds. Ecce ego sup te gog principem capitis mosoch & thubal. & circumagam te.
& inducam te. & ascendere te faciam de la
teribz aquilonis. & adducam te ad mon
tes israhel. & deducam arcū tuū in manu sinistra
tua. & sagittas tuas de manu dextera
tua. Et dejcam te sup montes israhel. &
cades tu & omnia agmina tua & populi q̄
sunt tecū. feris. auibz. omnię uolatili
& bestiis ter. dedi te deuorandū. Sup
faciem agri cades. q̄ ego locutus sum
ait dñs ds. Et emittā ignē in magog.
& in his qui habitant in insulis confidē
ter. & scient q̄ ego dñs. & nomen sanctū meum notum faciā in medio populi mei israhel.
& non polluam nomen meum amplius.
& scient gentes q̄ ego dñs sanctus israhel. Ecce
uenit & facta est. ait dñs ds. Ipse est dies.
de quo locutus sum. & egrediens ... hi
tantes ... & succendent
& comburent arma. clypeum & hastas.
arcum & sagittas & baculos & comos. &
succendent ea igne septem annis. Et non
portabunt ligna de regionibz. nec succident de saltibz. quia arma succendent
igne. & despoliabunt eos quibz prede
fuerant. & diripient uastatores suos.
ait dñs ds. Et erit in die illa dabo gog
locum nominatum sepulchrum in israhel
uallem uiatorum ad orientem maris. q̄
obstupescere faciat prętereuntes. Et
sepelient ibi gog & omnem multitudinem eius. & uocabunt uallis multitudinis gog. & sepelient eos domus
israhel. ut mundent terram septem mensibz. Sepelient aūt eos omnis populus
terre. Et erit eis nominata dies in q̄
glorificatus sum. ait dñs ds. Et uiros
iugiter constituent lustrantes terram.
qui sepeliant & requirant eos qui
remanserant sup faciem terre. ut emundent eam. Post menses aūt septem
quærere incipient. & circuibunt pa
gratores terram. Cumq⁹ uiderint os
hominis. statuent iuxta illud signum.
donec sepeliant illud pollinctores
in uallem multitudinis gog. Nomen
aūt ciuitatis amona & mundabūt
terram. Tu q̄ fili hominis hec dicit
dñs ds. dic omni uolucri. & uniuersis
auibz & cuncte bestiis agri. Con
uenite. properate. concurrite undiq⁹
ad uictimam meā. quā ego immolo
uob. uictimam grandem sup montes
israhel. ut comedatis carnes & bibatis
sanguinem. Carnes fortiū comedetis. & sanguinē principū terre bibetis.
arietū. agnorū & hyrcorū. taurorū

abtulit. ⁊ pinguit omnis. Et comedetis adipem in sanctuario. ⁊ bibetis sanguinē in libatione. de victima quā ego immolabo vob. Et sacrificabunt sibi mensam meā. de equo ⁊ de equite fortis. ⁊ de omnibus armis bellatoribus. ait dns ds. Et ponam gloriam meam in gentibus. ⁊ videbunt omnes gentes iudicium meū quod fecim. ⁊ manum meā quā posuerim sup eos. Et sciet domus israel q ego dns ds eor. a die illa ⁊ deinceps. Et scient gentes quia in captivitate sua capta sit domus israel. eo quod deliquerint in me. ⁊ abscondebam faciem meā ab eis. ⁊ tradidi eos in manus hostium. ⁊ ceciderunt gladio omnes. Juxta immunditiam eorum ⁊ scelus feci eis. ⁊ abscondi faciem meam ab illis. Propter hec dicit dns ds. Nunc reducam captivitatem iacob. ⁊ miserebor omnis domus israel. Et zelabo nomini sancto meo. ⁊ portabunt confusionem suam. ⁊ omnem prevaricationem quam prevaricati sunt in me. cū habitaverint in terra sua confidenter. nemine formidante. ⁊ reduxero eos de populis. ⁊ congregavero eos de terris inimicorum suorum. ⁊ sanctificabor in eis in oculis gentium plurimarum. Et scient quia ego dns ds eor. eo quod in transmigrationem eos in nationes. ⁊ congregavero eos super terram suam. ⁊ non derelinquam quemquam ex eis ibi. ⁊ non abscondam ultra faciem meā ab eis. eo quod effudero spm meū super domum israel. ait dns ds.

Anno quinto ⁊ quinto anno transmigrationis nre in exordio anni. x. mensis. qui erit decimo anno post quam percussa civitas. in ipsa hac die. facta est super me manus dni. ⁊ adduxit me illuc in visionibus dei. Adduxit me in terram israel. ⁊ dimisit me super montem excelsum nimis. sup quem erat quasi edificium civitatis contra austrum. ad aquilonem. ⁊ introduxit me illuc. ecce vir cui erat species. quasi species eris. ⁊ funiculus lineus in manu eius. ⁊ calamus mensure in manu eius. ⁊ stabat ad portam. ⁊ locutus est ad me. Vide homo. vide oculis tuis. ⁊ auribus tuis audi. ⁊ pone cor tuum in omnia. que ego ostendam tibi. quia ut ostendantur tibi. adductus es huc. Annuntia omnia que tu vides domui israel. Et ecce murus foris circa universum domus undique. ⁊ in manu viri calamus mensure cubitorum ⁊ palmo. ⁊ mensus est latitudinem edificii calamo uno. altitudinem quoque calamo uno. ⁊ venit ad portam que respicit viam orientalem. ⁊ ascendit per gradus eius. ⁊ mensus est limen porte calamo uno latitudinem unius calami. ⁊ thalamus unus calamo uno in longitudine. ⁊ uno calamo in latitudine. Et inter thalamos quinque cubitos. ⁊ limen porte iuxta vestibulum porte intrinsecus calamo uno. ⁊ mensus est vestibulum porte octo cubitorum. ⁊ frontes eius duobus cubitis. vestibulum autem porte erat intrinsecus. postea thalami porte ad viam orientalem. tres hinc ⁊ tres inde. ⁊ mensura una erat trium. ⁊ mensura una. ⁊ latitudo

sus est latitudinē luminis porte deū cubitor̄ ⁊ longitudinē porte tredecim cubitor̄ ⁊ marginē aī thalamos cubitū unū. ⁊ cubitus unī finis utrunq;. Thalamu aūt ser cubitor̄ erant hinc ⁊ inde. ⁊ mensus est porticum a tecto thalamu. usq; ad tectum eī latitudinem .xx. ⁊ v. cubitor̄. ostiū contra ostium. Et fecit frontes .x. lr̄. cubitus ⁊ ad frontem atrii porte undiq; p circuitum. Ante faciem porte que respiciebat usq; ad faciem uestibuli porte interioris quinquaginta cubitos. Et fenestras obliquas in thalamis. ⁊ in fornicib; eor̄ que erant intr̄ porticum undiq; p circuitum. Similit autē erant in uestibulis fenestre p gyrū intus ⁊ foris. ⁊ ante frontes picturā palmar̄ celata. Et eduxit me ad atrium exterius. ⁊ ecce gazophylacia ⁊ pauimentū stratū lapide in atrio p circuitū. Triginta gazophylacia in circuitu, pauimenti ⁊ pauimentū in fronte portar̄ sedm longitudinem portar̄ erat inferius. Et mensus est latitudinē a facie porte interioris usq; ad frontem atrii interioris extrinsecus. centū cubitos ad orientē ⁊ ad aquilonem. Portam quoq; q respiciebat viam aquilonis atrii exteriorīs mensus est altam in longitudine quinquaginta cubitor̄ ⁊ thalamos eī tres hinc ⁊ tres inde. ⁊ frontē eius ⁊ uestibulū eī sedm mensuram porte prioris quinquaginta cubitor̄ longitudinē eius. ⁊ latitudinem eius .xxv. cubitor̄. fenestre aūt eī ⁊ uestibulū ⁊ sculpture sedm mensuram porte q respiciebat ad orientē. Et septē gradus erant ascensus eī ⁊ uestibulū aūt eam. ⁊ porta atrii interioris contra portam aquilonis ⁊ orientalē. Et mensus est a porta usq; ad portam centū cubitos. Et duxit me ad viam australem. ⁊ ecce porta que respiciebat ad austrū. Et mensus est frontē eī ⁊ uestibulum eī uxta mensuras supiores. ⁊ fenestras eius ⁊ uestibula ī circuitu sicut fenestras cetas. quinquaginta cubitor̄ longitudinē ⁊ latitudinē .xxv. cubitor̄. Et in gradib; septē ascendebatur ad eam. ⁊ uestibulū ante faciē eī. ⁊ palme erant una hinc ⁊ altera inde in fronte eī. Et porta atrii interioris in via australi. Et mensus est a porta usq; ad portam in via australi. centū cubitos. Et introduxit me in atrium interius ad portam australem. Et mensus est portā uxta mensuras supiores. thalamū eī ⁊ frontē eius. ⁊ uestibulum eī. ⁊ fenestras eī. ⁊ uestibulū eī in circuitu quinquaginta cubitos longitudinis. ⁊ latitudinis .xxv. cubitos. ⁊ uestibulū p gyrum longitudinē .xxv. cubitor̄. ⁊ latitudinem quinq; cubitor̄. ⁊ uestibulum eī ad atriū exteriorē. ⁊ palmas eī in fronte. Et octo gradus erant ascensus eī. ⁊ altendebatur p eam. Et introduxit me in atriū interius p viam orientalē. Et mensus est portam sedm mensuras supiores. thalamū eī ⁊ frontē eius. ⁊ uestibula eī sicut sup̄. ⁊ fenestras eius ⁊ uestibula eī in circuitu. longitudinem quinquaginta cubitor̄. ⁊ latitudinē .xxv. cubitor̄. ⁊ uestibulū eius. ad octo atrii exteriorīs. Et palme erant in fronte eī hinc ⁊ inde. ⁊ in octo

gradibz ascensus ei. Et introduxit me
ad portam que respiciebat ad aquilonem. Et mensus est ad̃m mensuras
supiores. thalamũ eius et fomte ei.
et uestibulũ eius et fenestras ei p circuitum. longitudine quinq; cubitoz et latitudine xxv. cubitoz. Vestibulum ei respiciebat in atriũ exterius.
et celatura palmaz in fomte illius
hinc et inde. In octo gradibz ascendit eius. Et p singula gazophilatia. ostium et fozdz portaz. Ibi lauant holocaustũ. Et in uestibulo porte due
mense hinc et due inde inde. ut immolent eas holocaustũ et p pecd.
et p delicto. Et ad latus exterius qđ ad
tendit ad ostiũ porte que pspit ad aquilonem due mense. et ad latus alterum ad uestibulũ porte due mense.
Quattuoz mense hinc et quattuoz inde inde. Et latera porte octo mense et
tantũ sũt eas immolabunt. Quattuoz ad mense ad holocaustũ de lapidibz quadris extructis. longitudine cubiti unius et dimidii. et latitudine unius cubiti et dimidii. et altitudine cubiti unius. sũt quas ponant
vasa in quibz immolatur holocaustum et victima. Et labia eaz palmi
unius reflexa utrinsecus p circuitum. Et mensas ad carnes oblationis. et exibunt portam aquilonem gazophilatia contra. in atrio interiori. qđ erat ad latere porte respicientia ad aquilonẽ. et facies eoz contra
aquilonem. una et latere porte orientalis q respiciebat ad viam
aquilonis. Et dixit ad me hoc est
gazophilatiũ qđ respicit viã inde
ambulantiũ. qui excubant in custodiis templi. porro gazophilatiũ qđ
respicit ad viam aquilonis. sacerdotum eorum qui excubant ad ministerium altaris. Isti sunt filii sadoch. qui
accedunt de filiis leui ad dñm ut
ministrent ei. Et fulsit ẽ atriũ longitudine centũ cubitoz et latitudine
centũ cubitoz p quadrũ. et altare ad
faciem templi. Et introduxit me in
uestibulũ templi. et mensus ẽ uestibulum quinq; cubitoz hinc et quinq; cubitoz inde. et latitudinẽ porte trium
cubitoz hinc et trium cubitoz inde. longitudinem aĩ uestibuli. xx. cubitoz
et latitudine aĩ undecim cubitoz. Et
octo gradibz ascendebatur ad eam.
et columpne erant in fomtibz. una
hinc et una inde.

(XLI

Et introduxit me in templũ et mensus est fomtes. sex cubitos latitudine hinc et sex cubitos altitudinis inde. latitudine tabernaculi. latitudo porte decem cubitoz erat. Et
latera porte quinq; cubitis hinc et
quinq; cubitis inde. Et mensus est
longitudinẽ ei. xl. cubitoz et latitudinem. xx. cubitoz. Et introgressus
intrinsecus. mensus ẽ in fomte porte duos cubitos et portam. vi. cubitoz
et latitudine porte. vii. cubitoz. Et fulsit ẽ longitudine eius. xx. cubitoz et latitudine eius. xx. cubitoz
ante faciem templi. Et dixit ad me hoc
est sanctũ sanctoz. Et mensus est parietem domus sex cubitoz et latitudine lateris
quinq; cubitoz undiq; p circuitum do

mus. Latꝰ aũ latus ad latus. bus triginta tria. Et erant eminentia q̃ ingrediebant̃ p parietem domꝰ in latꝰ tericꝰ p circuitum. ut continerent̃ ꝛ nõ attingerent parietem templi. Et platea erat in rotundũ. ascendent̃ sursum p coeleam. ꝛ in cenaculũ tem pli deferebat p gyrũ. Idcirco latus erat templum in superioꝛ. ꝛ sic de inferioꝛ. ascendebatur ad superioꝛa ꝛ medij. Et vidi in domo altitudinẽ p circuitũ fundata latera ad mẽsurã calami sex cubitoꝝ spacio. ꝛ latitu dinem p parietem lateris fundꝰ q̃ quinq; cubitoꝝ. Et interior domꝰ. in lateribꝰ domus. Et intꝰ gazophi lacia latitudinẽ xx. cubitoꝝ in cir cuitu domꝰ undiq; ꝛ ostium late ris ad oꝛientem. Ostiũ unũ ad uiã aquilonis. ꝛ ostiũ unũ ad uiã au stralem. ꝛ latitudinem loci ad oꝛi entem. quinq; cubitoꝝ in circuitu. Et edificiũ q̃d erat separatum ad uiam q̃ respicientẽ ad mare la titudinis septuagintꝛa cubitoꝝ. pa ries aũ edificij quinq; cubitoꝝ lati tudinis p circuitũ ꝛ longitudo eius no uaginta cubitoꝝ. Et mensus ẽ domũ longitudinẽ centũ cubitoꝝ. ꝛ q̃d se paratum erat edificiũ ꝛ parietes eius. longitudinis centũ cubitoꝝ. latitu do aũ ante faciem domꝰ ꝛ eius quod erat separatũ contra occidentẽ centũ cu bitoꝝ. Et mensus ẽ longitudinem edificij contra faciẽ eius q̃d erat sepa tum ad dorsũ ꝛ theras ex utraq; par te centũ cubitoꝝ. templũ ꝛ uestibu la atrij luminꝛa ꝛ fenestras obliq̃s. ꝛ theras in circuitu p tres pres contra unumquẽq; lumen stratũq; ligno p gyrum in circuitu. Terra aũ usq; ad fenestras. ꝛ fenestre clause super ostia. ꝛ usq; ad domũ intrinsecus ꝛ fo rinsecus p omnẽ parietẽ in circuitu intrinsecus ꝛ forinsecus ad mẽsuram. ꝛ fabrefacta cherubỹn ꝛ palme ꝛ pal ma inter cherub ꝛ cherub. Duabꝰ facies habebat cherub. Faciem hominis uersꝰ palmam ex hac parte ꝛ faciẽ leo nis uersꝰ palmã ex altera parte expꝫa p omnẽ domũ in circuitu. De terra usq; ad superioꝛa portꝫ. cherubỹn ꝛ palme celate erant in pariete templi. Limen quadrangulum. Et facies sanctuarij. ad pectus contra aspectũ altaris ligne um. trium cubitoꝝ altitudo ei. ꝛ longitu do eius duoꝝ cubitoꝝ. Et anguli ei ꝛ longitudo ei. ꝛ parietes eius ligne i. Et locutus ẽ ad me. Hec ẽ mensa coram dño. Et duo ostia erant in tẽ plo. ꝛ in sanctuario. ꝛ in duobꝰ ostiis ex utraq; parte bina erant ostiola. q̃ in se inuicem plicabantur. Bina e nim erant ostia ex utraq; parte ostiꝰ. Et celata erant in ipsis ostiis tẽ pli cherubỹn. ꝛ sculptura palmaꝝ. facta in parietibꝰ quoq; expressa e rat. Quamobrem erant ꝛ grossio ra ligna in uestibulo foris contra faciem. Et que fenestre oblique. ꝛ in multitudo palmaꝝ huc atq; inde. ꝛ humeralis uestibuli. sed in latera do mus latitudinẽ q̃q; parietis.

Et eduxit me in atriũ exteriꝰ per uiam ducentẽ ad aquilonem. ꝛ induxit me in gazophilatiũ q̃d

erat cont̃ separũ edificiũ. z cont̃ edẽ
ũgentem ad aquilonẽ. in faciem lõ
gitudinis centum cubitos. ostiũ aqui
lonis. z latitudinis quinq̃ginta cubi
tos. cont̃ xx. cubitos atrij interioris.
z cont̃ pauimẽtũ stratum lapide atrij
exteriꝰis. ubi erant porticus uncta po
tuau triplici. Et ante gazophilatia
deambulatio. x cubitoꝝ latitudis.
ad uniꝰa respicientes uie cubiti uni.
z ostia eaꝝ ad aquilonẽ ubi erant
gazophilatia in superioribꝫ humili
ora. q̃ subportabant porticũ. q̃ ex
his eminebant de inferioribꝫ. z de
medijs edificij. Triplega enĩ erant
z ñ habebant columpnas. sicut e
rant columpne atrioꝝ. ꝓea emine
bant de inferioribꝫ. z de medijs a ter
ra cubitos quinquaginta. Et per
bolus exteriꝰ sedm gazophilatia q̃
erant in ꝙa atrij exteriꝰis. añ gazo
philatia. Longitudo eiuſ quinqua
ginta cubitoꝝ. q̃ longitudo erat
gazophilatioꝝ atrij exteriꝰis quĩ
quaginta cubitoꝝ. z longitudo añ
faciem templi centũ cubitoꝝ. Erat
subtꝰ gazophilatia hec introitus ab
oriente ingredientiũ in ea de atrio
exteriꝰi. z in latitudine perbolꝰ atrij
qđ erat cont̃ uiam orientalẽ in fa
ciẽ edificij. sepatũ. Et erant añ edifi
tium gazophilatia. z ua añ facie
eoꝝ uie similitudinẽ gazophilatio
rum que erant in ua aquilonis. Se
cundũ longitudinẽ eoꝝ. sic z latitu
do eoꝝ. z omnĩ introitus eoꝝ z simi
ilitudines z ostia eoꝝ sedm ostia ga
zophilatioꝝ que erant in ua respi

cientes ad notũ. Ostiũ in capite uie
que ua erat añ uestibulũ separũ.
p uiam orientalem ingredientibꝫ
Et dixit ad me. Gazophilatia aqui
lonis z gazophilatia austri q̃ sunt
añ edificiũ sepatũ. hec sunt gazophi
latia sca. in q̃ubꝫ uescuntur sacer
dotes qui appropinquant ad dñm
sca scoꝝ. Ibi ponent sca scoꝝ z obla
tionem p peccato. z p delicto. locus
enĩ scs est. Cum autẽ ingressi fuerint
sacerdotes. ñ egredientur de scis in
atriũ exteriꝰ. Et ibi reponent uestimẽ
ta sua in q̃ubꝫ ministrant. q. sca
sunt uestientur. q uestimẽtis aliis.
z sic procedent ad ꝑplm. Cumq̃ cõple
sset mensuras domus interioris. edu
xit me p uiam portę q̃ respiciebat
ad uiam orientalẽ. Et mensus est
undiq̃ p circuitũ. arundines est autẽ
cont̃ uentũ orientalẽ. calamo men
sure quingentos calamos. in cala
mo mensure p circuitũ. z mensus est
cont̃ uentũ aquilonẽ quingentos
calamos. in calamo mensure p gy
rum. Et ad uentũ australem mensus
est quingentos calamos in calamo
mensure p circuitũ. z ad uentũ occi
dentalem. mensus est quingentos ca
lamos in calamo mensure. p qua
tuor uentos mensus est murum eius
undiq̃ p circuitũ longitudinẽ quin
gentoꝝ cubitoꝝ. z latitudinẽ quin
gentoꝝ cubitoꝝ. diuidentẽ inter sanc
tuarium z inter locum. (XLIII)

Et duxit me ad portam q̃ respi
ciebat ad uiam orientalem. Et ecce
gla dei illi ingrediebat p uiã

orientalem. Et uox erat ei qui uox age
tium multaꝝ. Et ita splendebat a ma
iestate eius. Et uidi uisionē sm̄ spe
ciem qm̄ uidetum qm̄ uenit ut disper
deret ciuitatē. Et species sm̄ aspectū
qm̄ uidam uti fluuiū chobar. Et cecidi
in faciem meā. Et maiestas dñi ingr
essa est templū p uiam portę que respi
ciebat ad orientē. Et leuauit me spūs
Et introduxit me in atriū interius. Et
ecce replera est glā dñi domus. Et audi
ui loquentē ad me de domo. Et uir qui
stabat uxt̄ me dixit ad me. Fili hois.
locus solij mei. Et locus uestigior pe
dum meoꝝ. ubi habito in medio filioꝝ
israel in eternū. Et nō polluent ultra domus
israel nomen sanctū meū. ipsi. Et reges eoꝝ in
fornicationibus suis. Et in cumulis regum
suoꝝ in excelsis. qui fabricati sunt
limen suū uxt̄ limen meū. Et postes su
os uxt̄ postes meos. Et murus erat in
ter me Et eos. Et polluebant nomen sanc
tum meū in abhominationibus qs̄ fecerūt
ꝑ qđ. consumpsi eos in ira mea.
Nunc ḡ repellant procul fornicationē
suam Et cumulos regum suoꝝ a me
Et habitabo in medio eoꝝ in eternū. Tu aut
fili hominis ostende domui israel tem
plum Et confundantur ab iniquitatibus
suis. Et metiantur fabricam Et erubes
cant ex omnibus qs̄ fecerunt. figuram
domus. Et fabricę ei. exitus Et introitꝰ
ei. Et omnē descriptionē ei. Et omnia
precepta eius. omnesq; ordinē ei. Et
omnes leges ei. ostende eis. Et scribes
in oculis eoꝝ. ut custodiant omnē de
scriptionē eius Et precepta illius. Et
faciant ea. Ista est lex domus in sū
mitate montis. Omnis fines ei in
circuitu. sanctū sanctoꝝ. Ecce ḡ est lex
domus. Iste aūt mensure altaris in
cubito uetustissimo. qui habebat cubi
tum Et palmū. In sinu erat cubitꝰ. Et
palmus in latitudine. Et defluuio usq; ad
labiū eius in circuitu palmus unus.
Et ecce quod erat folia altaris. Et de si
nu ire usq; ad crepidinem nouissi
mam duo cubiti. Et latitudo cubiti
unius. Et a crepidine maiori usq; ad
crepidinē minorem ꝙtuor cubiti Et
latitudo unius cubiti. Iste aūt ariel
ꝙtuor cubitoꝝ. Et ab ariel usq; ignē
sursum. cornua ꝙtuor ariel. xii. cubi
toꝝ in longitudinē p. xii. cubitos
latitudinis quadrangulariū equa
laterib; Et crepido ꝙtuor cubitoꝝ
longitudinis Et ꝙtuor dentium latitudi
nis in ꝙtuor angulis ei. Et coronaꝝ
circuitu eius. dimidij cubiti Et sinus
eius unius cubiti Et circuitus gradus
aūt eius ad orientem. Et dixit ad
me. Fili hois hec dicit dñs ds. Hę
sunt ritus altaris. qua die fa
cient fabricatū ut offeratur sup illud
holocaustum Et effundatur sanguis
Et detis sacerdotibus Et leuitis qui
sunt de semine sadoch qui accedūt
ad me ait dñs ds. ut offerant mihi
uitulū de armento ꝑ pctō. Et astu
ment de sanguine eius. Et ponēs sup
ꝙtuor cornua eius Et sup ꝙtuor angu
los crepidinis. Et sup coronam in cir
cuitu Et mundabis illud Et expiab.
Et tolles uitulū qui oblatus fuit
ꝑ pctō Et combures illū in separato lo
co domus. ex̄tra sanctū. Et in die octo

offeres hyrcū capratū immaculatū
p pcō. ꝛ expiabunt altare. sicut ex
piauerunt in utulo. Cumq; com
pleūs expians illud. offeres utu
lum de armento īmaculatū. ꝛ arie
tem de grege īmaculatū. ꝛ offerēt e
os in conspcū dñi. Et mittent sac
dotes sl eos sal. ꝛ offerent eos holo
caustū dño. Et eprem dieb; facies hyr
cum p pcō cotidie. Et utulū de ar
mento. ꝛ arietē de pculis īmacu
latos offerent. Et eprem dieb; exp
abunt altare. ꝛ mundabunt illud
ꝛ implebunt manū ei. Expletis aūt
dieb; in die octaua ꝛ ultra facient
sacerdotes sl altare holocaustis ue
stris. ꝛ que p pace offerunt. ꝛ placabr
eo vobis. ait dñs ds

(XLIII)

Et duxit me ad uiam portē sc̄ī
auium exteriorū q̄ respiciebat
ad orientē. ꝛ erat clausa. Et dixit
dñs ad me. Porta hec clausa erit.
non aperiet. ꝛ uir n̄ transiet per
eam. eo q̄ dñs ds israhel ingressus est
p eam. erit q; clausa p̄incipi. Prin
ceps ipe sedebit in ea. ut comedat
panem coram dño. p uiam uestibu
li porte ingredietur. ꝛ p uiam eius
egredietur. Et adduxit me p uiam
porte aquilonis in conspcū domus.
Et uidi. ꝛ ecce impleuit gl̄a dñi do
mum dñi. Et cecidi in faciem meā
ꝛ dixit ad me dñs. fili hoīs pone
cor tuū. ꝛ uide oculis tuis. ꝛ auribꝫ
tuis audi omnia que ego loquor ad
te de iustificationibus domus dñi.
ꝛ de cunctis legibꝫ eius. ꝛ pones cor
tuū in introitu templi. p omnes exitus
sanctuarii. ꝛ dices ad exacerbantē me do
mum israhel. Hec dicit dñs ds. Suf
ficiant uobis omnia sceleraciones uestre
domus israhel. eo q̄d introduxeritis filios
alienos incircumcisos corde. ꝛ incir
cumcisos carne ut sint in sanctuario
meo. polluant domum meā. ꝛ offer
tis panes meos adipem ꝛ sanguinem. ꝛ dissipastis pactū meum in
omnibꝫ sceleribꝫ uestris. ꝛ custodistis
precepta sanctuarii mei. ꝛ posuistis cus
todes obseruationum meaꝝ in sanctu
ario meo uobismetipsis. Hec dicit
dñs ds. Omnis alienigena incir
cumcisus corde. ꝛ incircumcisus corde
ꝛ incircumcisus carne. non ingredietur
sanctuarium meum. omnis filius alienus
qui est in medio filiorum israhel. Sed
iuxte qui longe recesserunt a me
errore filiorum israhel. ꝛ erraverit a me
post idola sua. ꝛ portauerunt iniq
tatem suam. erunt in sanctuario meo
ostiarii. ꝛ ianitores portarum domus
ꝛ ministri domus. Ipsi mactabunt
holocaustia ꝛ victimas populo. ꝛ ipsi sta
bunt in conspectu eorum ut ministrent
eis. Eo q̄d ministrauerunt illis in cō
spectu idolorum suorum. ꝛ fuit domus
israhel in offendiculum iniquitatis.
ideo leuauī manum meā sup eos
dicit dñs ds. ꝛ portauerunt iniqu
tatem suā. Et non appropinquabunt ad me
ut sacerdotio fungantur mihi. nec pat
tedent ad omne sanctuarium meum in
sanctis meis. ꝛ portabunt confusionē
suam. ꝛ scelera sua q̄ fecerunt. ꝛ dabo
eos ianitores domus in omni mu
nere domus eius. ꝛ in omnibus que

fuunt in ea. Sacerdotes aũ leuite filij sadoch. qui custodierunt cerimonias sc̃tuarij mei cum errarent filij isr̃l a me ipi accedent ad me ut ministrent mihi. z stabunt in conspc̃tu meo ut offerant mi adipẽ z sanguinẽ ait dns ds. Ipi ingredientur sc̃uariũ meũ z ipi accedent ad mẽsam meã ut ministrent mi. z custodiant cerimonias meas. Cũq; ingredientur portas atrij interioris. uestibꝫ lineis induentur. nec ascendet sup eos quicq̃m lanei cũ ministrant in portis atrij interioris. z intrinsecus. Vestes lineę erunt in capitibꝫ eoꝝ z feminalia linea erunt sup lumbis eoꝝ z nõ accingentur in sudore. Cumq; egredientur atriũ exterius ad plm. exuent se uestimẽtis suis in quibꝫ ministrauerant. z reponãt ea in gazophilacio sc̃tuarij. z uestiẽt se uestimentis aliis. z nõ sc̃tificabunt plm in uestibꝫ suis. Caput aũ suũ nõ radent. neq; comam nutrient. sz tondentes amondent capita sua. z uinũ nõ bibet omis sacerdos cũ ingressus erit atriũ interius. Et uduã z repudiatam nõ accipient in uxores. sz uirgines de semine domus isr̃l. Sz z uiduam cui fuit uidua a sacerdote accipient. z plm meum docebunt quid sit inter sc̃tũ z pollutũ. et inter mundũ z immundũ ostendent eis. Et cum fuit controuersia. stabunt in iudicijs meis z iudicabunt. Leges meas z precepta mea in sollemnitatibꝫ meis custodient. z sabba mea sc̃tificabunt. Et ad mortuũ hominem nõ ingredient ne polluant̃ nisi ad patrem z matrem z filium z filiam z fratrem z sororem q̃ alterũ uirũ habuit. in quib⁹ contaminabunt. Et postq̃m fuerit emundatus. septem dies numerabunt sibi. z in die octauo offeret pro se in sc̃tuario ad atriũ interius ut ministret in sc̃tuario meo. offeret pro peccato suo ait dns ds. Non erit aũ eis hereditas. ego hereditas eoꝝ. Et possessionem non dabitis eis in isr̃l. ego enim possessio eoꝝ. Victimam z pro peccato z pro delicto ipi comedent. z omne votum in isr̃l ipoꝝ erit. Et primitiua omnium primogenitorum z omnia libamenta ex omnibꝫ que offeruntur sacerdotibꝫ erũt. z primitiua ciborum uestrorum dabitis sacerdoti. ut reponat benedictionem domui tue. Omne morticinum z captum a bestia de auibꝫ z de pecoribꝫ nõ comedet sacerdos.

XLV

Cumq; ceperitis terram diuidere sorte. separate primicias dño sc̃tificatum de terra longitudinis. xxv. milia. z latitudinis. x. milia. Sc̃tificatũ erit in omni finibꝫ eius p circuitum. Et erit ex omni parte sc̃tificatum p quingentos quadratos p circuitum z quinquaginta cubitos in suburbana eius p gyrum. Et a mensura ista mensurabis longitudinem. xxv. milium. z latitudinem. x. milium. z in ipo erit templum sanctũ sanctoꝝ. Sc̃tificatum de terra erit sacerdotibꝫ ministris sc̃tuarij qui accedunt ad ministerium dñi. z erit eis locus in domos z sc̃tuarium sanctificatis. Virgulti quinq; milia longitudinis. z. x. milia lati

tudinis eius cubitis qui ministrat domui Jpi possidebunt xx. gazophilatia. Et possessionem cuitatis dabitis quinq; milia latitudinis & longitudinis xxv. milia. Sed in separationem sanctij. omi domui istr. Principi quoq; huic & inde in separationem sanctij. & in possessionē ciuitatis contra faciem separationis sanctij. & contra faciē possessionis urbis. a latere maris usq; ad mare & a latere orientis usq; ad orientem. longitudine alia contra unamquāq; partiū. a termino occidentali usq; ad terminū orientalem. Erit ei possessio in istr. Et si de populo aliquis dederit principes proximi sui. & erit dabunt ei domū istr. sed in tribus eorū. Hec dicit dns deus. Sufficiat uob principes istr. Iniquitatē & rapinas auferte & iudicium & iustitiam facite. Separate consurgia uria a populo meo. ait dns deus. Statera iusta & ephi iustū & batus iustus erit uob. Ephi & batus equalia & unā mensurā erit. ut capiat decimam partē chori batus & decimā partē chori ephi. Jux mensurā chori erit equa libratio eorū. Siclus autē xx. obolos habet. Pondo xx. sicli. et xxv. sicli. xv. sicli. minā facient. Et hec sunt primitie quas tollent. Sextā partē ephi de choro frumenti & sextam partem ephi de choro ordei. Mensuram quoq; olei. Batus olei decima pars chori est. x. bati. chorus sunt. quia x. bati implent chorū. Et agnetem unū de grege ducentorū de herbis que nutriunt in irrigatione israel. in holocaustū. & in sacrificium. & in holocaustū. & in pacifica ad expiandū pro eis ait dns ds. Omnis populus terre tenebitur primitiis hys principi in israel. & super principē erunt holocausta & sacrificium libamina in sollemnitatibz. & in kalendis. & in sabbatis. in uniuersis sollemnitatibz domus israel. Jpe faciat pro peccato sacrificii. & holocaustū. & pacifica. ad expiandū pro domo israel. Hec dicit dns ds. In primo mense una mensis sumes uitulū de armento immaculatū. & expiabis sanctuariū. Et tollet sacerdos de sanguine qd erit pro peccato. & ponet in postibz domus. & in quatuor angulis crepidinis altaris & in postibz porte atrij interioris. Et sic facies in septima mensis pro uno quoq; qui ignorauit. & errore deceptus est. & expiabit pro domo. In primo mense. xiiij. die mensis. erit uob pasche sollemnitas. Septē diebz azima comedentur. Et faciet princeps in illo die pro se. & pro uniuersis populi terre uitulū pro peccato. & in septē dierum sollemnitate. faciet holocaustum dno. septē uitulos. & septem arietes immaculatos cotidie septem diebz. & pro peccato hyrcū caprinum cotidie. & sacrificiū ephi p uitulū. & ephi p arietem faciet. & olei hin p singulū ephi. Septimo mense quintadecima die mensis in sollemnitate faciet sicut supdicta sunt per septē dies. tam pro peccato quā pro holocausto. & in sacrificio & in oleo.

(CXLVI)

Hec dicit dns ds. Porta atrij interioris que respicit ad orien

tem. erit clausa per diebus in quibus
opus fit. hic aũ talbi aperietur. sed
in die kalendarũ aperietur. Et intrã
bit princeps p uiam uestibuli por
te deforis. et stabit in limine porte.
et facient sacerdotes holocaustum
eius. et pacifica eius. Et adorabit sup
limen porte. et egredietur. porta aũt
nõ claudetur usq; ad uesperam. Ado
rabit pplus terre ad ostium portę illi
us sabbatis. et in kalendis eiusdẽ dñi.
Holocaustũ aũt hoc offeret princeps
dño in die sabbati. Sex agnos imma
culatos. et arietem immaculatũ. et sa
crificiũ ephi p arietẽ. Agnus aũt sa
crificiũ qđ dederit manui eius. et olei
hin p singula ephi. In die aũt ka
lendarum. uitulum de armento im
maculatũ. Et sex agnos et arietes im
maculatos erunt. et ephi p uitulũ. e
phi quoq; p arietem faciet sacrifi
cium. Agnus aũt sicut inuenit ma
nus eius. et olei hin p singla ephi.
Cumq; ingrediens fuerit princeps. p
uiam uestibuli portę ingrediat. et p
eandem uiam exeat. Et cum intrã
bit pplus terre in conspectu dñi in sol
lemnitatibus. qui ingreditur p por
tam aquilonis ut adoret. egrediatur
p uiam portę meridiane. porro qui
ingreditur p uiam portę meridia
nę. egrediatur p uiã portę aqui
lonis. Non reuertetur p uiã portę p
quã ingressus est. sed e regione illius
egredietur. Princeps aũt in medio e
orũ. Cum ingredientibus ingredietur
et cũ egredientibus egredietur. Et in
mundum et in sollemnitatibus e
rit sacrificiũ ephi p uitulũ. et ephi
p arietẽ. Agnus aũt erit sacrificium.
sicut inuenit manus eius. et olei hin
p singula ephi. Cum aũt fecerit prin
ceps uoluntariam holocaustũ. aut pa
cifica uoluntaria dño. aperietur ei
porta q̃ respicit ad orientẽ. et faci
et holocaustũ suũ et pacifica sua. sic
ut fieri solet in die sabbati. et egredi
etur. claudeturq; porta postquam
exierit. Et agnũ eiusdem anni imma
culatũ faciet holocaustũ cotidie do
mino. Semp mane faciet illud. Et
sacrificiũ faciet sic eo cata mane. ma
ne seytam ephi partẽ. et de oleo ter
tiam partem hin. ut misceatur si
mile sacrificiũ dño. legitimũ sempi
ternum. faciet agnũ et sacrificium
et oleũ. cata mane mane holo
caustum sempiternũ. Hec dicit dñs
ds. Si dederit princeps domui alicui
de filiis suis. hereditas eius filiorum sit
erit possidebunt eam hereditario
re. Si aũt dederit legatum de hereditate
sua uni seruorum suorum. erit illius
usq; ad annum remissionis. et reuer
tetur ad principem. hereditas aũt eius.
filiis eius erit. Et nõ accipiet princeps
de hereditate pplm. et uiolentiam. et de
possessione eorum. sed de possessione sua
hereditate dabit filiis suis. ut nõ
dispergatur pplus meus. unusquisq; a
possessione sua. Et introduxit me p
ingressum qui erat ex latere portę
in gazophylacia sacerdotum ad sacerdo
tes que respiciebant ad aquilonem.
et erat ibi locus uergens ad occiden
tem. Et dixit ad me. Iste est locus ubi

coquent la cerdotes p deluctu. z pro deluctu. z p pcō. ubi coquent la cerficium. ut ñ offerant in atrio erōi. z sēfi cerunt pls. Et eduxit me in atriū exēus. z circumduxit me p quatuor angulos atrij. Et ecce atriolū erat in angulo atrij. Atriola singula p angulos atrij. in eq̄or angulis atrij. atriola dispositia. Quadraginta cubitorum p longum. z xxx p latū. omnia sure unum quatuor erant. Et paries p circuitū. ambiens eq̄or atriola. z culine fabricate erant subtē portas p gyrum. Et dixit ad me. Hec est domus culinaꝝ. in qua coquent ministri domus dñi victimas pli.

Et reduxit me ad portam domus. z ecce aque ingrediebantur subtē limen domus ad orientē. faciem enī domus respiciebat ad orientē. Aque aūt descendebant in latus templi dextrū. ad meridiem altaris. Et eduxit me p viam porte aquilonis. z circumduxit me ad viam portas exteriorem. viam que respiciebat ad orientē. Et ecce aque redundantes a latere dextro eum egrederetur vir ad orientem qui habebat funiculum in manu sua. Et mensus ē mille cubitos. z transduxit me p aquā usq; ad genua. z mensus ē mille. z transduxit me p aquā usq; ad renes. z mensus ē mille. torrentemq; ñ potui p̄transire. aq̄ inundauerant aque. p̄funde torrentis. qui ñ potest p̄transiri. z dixit ad me.

#. z transduxit me p aquā usq; ad talos. Rursumq; mensus est mille

CAPITVLVM XLVII

Certe videris filii hominis. z dixit me. z convertit ad ripam torrentis. Cumq; me convertissem. ecce in ripa torrentis ligna multa nimis. Et utraq; parte. z ait ad me. Aq̄ ille que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis. z descendunt ad plana deserti. ut intrabunt mare. z eribunt. z sanabuntur aque. Et omnis anima viuens q̄ serpit. quocūq; uenerit torrens. viuet. z erunt pisces multi satis. post q̄m uenerunt illuc aque istę. z sanabuntur. z viuent omnia. ad q̄ uenerit torrens. Viuent. z stabunt sup illa piscatores. ab engaddi usq; ad engallim. In ductio sagenarum erunt. Plurime spēs earū piscium eius. sicut pisces maris magni. in multitudinis nimie. In locis aūt eius. z in paludibus. ñ sanabuntur. q̄ in salinas dabuntur. z sic torrentē orietur in ripis eius ex utraq; parte. omne lignū fructiferum. non defluet folium eius. et non deficiet fructus eius. q̄ singulos mēses afferet p̄mitiua. q̄ aque eius de sanctuario egrediuntur. Et erunt fructus eius in cibū. z folia eius ad medicinam. Hec dixit dñs de. Hec est finis in quo possidebitis terram in. xij. tribus istis. quoniam duplex funiculus hereditabitis possidebitis aūt ea singuli eque. ut sit finis. sup̄ manū leuam manū meā ut darem patribus uestris. z cadet ista hec vobis in possessionē. Hec est finis terre. ad plagam septentrionalem.

a mari magno via hethalon uenien
tibz lodada. hemath. berotha. saba
tum que ē in finibz damasci. z con
fines eman. domus thecon. que
est uxt̄ finibz auran. Et erit fi
nis a mari usq; ad asar enon. fi
nis damasci. z ab aquilone. ad aq
lonem finium emath. plaga aū sep
tentrionalis. Porro plaga orientalis
de medio auran. z de medio damasci.
z de medio galaad. z de medio terre
tibz. iordanis disterminans ad mare
orientale. metietis eam etiam plagā
orientalem. plaga aū australis me
ridiana a thamar usq; ad aquas con
dictionis cades. z torrens usq; ad ma
re magnū. Et plaga ad meridiem austr̄
lis. Et plaga maris. mare magnū
a confinio p directum donec ueni as
emath. Hec est plaga maris. z diui
detis eam istam uob p tribz istis. z
sortietis eam in hereditatē uob. z ad
uenis qui accesserint ad uos. qui ge
uerint filios in medio uri. z erunt
uob sicut indigene inter filios istis.
Vobcum diuident possessionē in me
dio tribuū istis. In tribu aū quacū
q; fuerit aduena. ibi dabitis posses
sionem ait. dns ds.

CAPITVLVM XLVIII

Hec uoca tribuū a finibz aqui
lonis. uxt̄ uiam ul̄ gra echalon
pgentibz emath. atriū enon finis
damasci ad aquilonē uxt̄ emath.
Et erit ei plaga orientalis mare dan
una. Et a finibz dan. a plaga orien
tali usq; ad plagam maris. aser
una. Et iuxta finibz aser. a plaga ori
entali usq; ad plagam maris nep
thalim una. Et iuxta finibz nepthā
lim. a plaga orientali usq; ad pla
gam maris. manasse una. Et iuxta fi
nibz manasse. a plaga orientali
usq; ad plagam maris. ephraim una.
Et iuxta finibz ephraim a plaga ori
entali usq; ad plagam maris. ruben
una. Et iuxta finibz ruben a plaga o
rientali usq; ad plagam maris iu
da una. Et iuxta finibz iuda a plaga
orientali usq; ad plagam maris. erit
primitie ei⁹ sepabitis. xxv. milib; la
titudinis. z longitudinis. sicuti un
gule partes. a plaga orientali usq;
ad plagam maris. Et erit sanctuū
in medio eius. Primitie ei⁹ sepabitis
dño. longitudo. xxv. milib; z latitu
do. x. milib; Hec aū erunt primitie
sanctuarii sacerdotū. Ad aquilonē lon
gitudinis. xxv. milia. z ad mare la
titudinis. x. milia. Et z ad orientē
latitudis. x. milia. z ad meridiem lō
gitudinis. xxv. milia. Et erit sanctuū
dñi in medio eius. Et sacerdotib; sanc
tuarium erit de filiis sadoch. qui cu
stodierunt cerimonias meas. z ñ
erauerunt cum errarent filij israh
sicut erauerunt z leuite. Et erunt
eis primitie de primitis terre. sanctoꝝ
uxt̄ terminū leuitaꝝ. Et z leuitis si
milit uxt̄ fines sacerdotum. xxv. mi
lia longitudinis. z latitudinis decē
milia. Omis longitudo. xxv. z quin
milia. z latitudo. x milia. Et ñ uenū
dabunt ex eo. nec mutabunt. nec
transferentur primitie terre. q̄ sanctua
te sunt dño. Quinq; aū milia ē
sup sunt in latitudine p. xxv. mi

lua. ꝓfana erunt urbis. in hiraclin. ⁊ suburbana. Et erit cunctas in medio eā. ⁊ he mensure ei. Ad plagā septēt̄ trionalem. quingenta ⁊ quatuor mi lia. ⁊ ad plagam mēdianam. q̄ngen ta ⁊ q̄tuor milia. ⁊ ad plagam orien talem. quingenta ⁊ q̄tuor milia. ⁊ ad plagam occidentalem q̄ngenta ⁊ q̄ tuor milia. Erunt aūt suburbana ci uitatis ad aquilonem ducenta quin q̄ginta. ⁊ in meridie ducenta q̄qua ginta. ⁊ ad orientē ducenta quinq̄ ginta. ⁊ ad mare ducenta quinqua ginta. Qd aūt reliquū fuit in longi tudine iuxta ꝓmicias sanctuarii. ⁊ mili a in orientē ⁊ ⁊ milia in occidentem erunt sicut ꝓmitte sanctuarij. ⁊ erit fru ges eius in panes. his qui seruiunt ci uitati. Et cruentes aūt ciuitatis. o pa buntur ex omnib; tribub; isrl. Omnes ꝓmitte xxv. miliū. ꝓ. xxv. milia in q̄ drum lepabuntur in ꝓmitias sanc tuarij. ⁊ possessionem ciuitatis. Qd aūt reliquū fuit ꝓncipi erit. ex omni par te ꝓmitiaꝝ sanctuarij ⁊ possessiones ci uitatis e regione xxv. miliū ꝓmitta rum usq; ad finem occidentalem. Et ad a mari e regione xxv. miliū usq; ad finem maris. similiē in partib; ꝓncipis erunt. ⁊ erunt ꝓmitte sanc tuarij. ⁊ sanctū templi in medio eius. De possessione aūt leuitaꝝ. ⁊ de possessio ne ciuitatis in medio partis ꝓncipis erit in finem nuda. ⁊ in finem benia min. ⁊ ad ꝓncipem pertinebit. ⁊ relaqs tribub; a plaga orientali usq; ad o plagam occidentalē. benamin una. Et cont̄ finem benamin a plaga

orientali usq; ad plagam occidenta lem symeon una. Et iuxta finem sym eonis. a plaga orientali usq; ad pla gam occidentalem ysachar una. Et iux finem ysachar a plaga orientali usq; ad plagam occidentalē zabu lon una. ⁊ iuxta finem zabulon. a pla ga orientali usq; ad plagam mari gad una. Et iuxta terminū gad. ad pla gam austri in meridiem. Erunt fines de riuamar usq; ad aquas contradictionis tades hereditas cōtribuare magnū. Hec est terra quā mensurus in sortem tri bub; isrl. ⁊ he partes eius. ait dñs. Hi egressus ciuitatis. a plaga septentrionali. quingentos ⁊ q̄tuor milia mensurabis. Portę ciuitatis. ex nominib; tribuū isrl. Portę tres a septentrione. porta ruben una. porta iuda una. porta leui una. Ad pla gam orientalem quingentos ⁊ qua tuor milia. ⁊ portę tres. porta ioseph una. porta beniamin una. porta dan una. Et ad plagam mēdianā. quin gentos ⁊ q̄tuor milia mensurę. Por ta symeonis una. porta ysachar una. porta zabulon una. Et ad plagā occi dentalem. quingentos ⁊ quatuor mi lia. portę eorū tres. porta gad una. porta aser una. porta nepthalim una. Quadratū. ⁊ octo milia. ⁊ nomen ciuitatis ex illa die. dñs ibidem. Explicit Incipit ꝓphetia ezechielis ꝓphete. Incipit ꝓlogus in hieronymi ꝓphā. in libro danielis ꝓ

[illegible] Hierusalem [illegible] ꝓphetam uocē septuaginta mēpres dñi saluatoris. ecclie ñ legunt inter

res theodotionis editione. Et hoc cur
acciderit nescio. Siue enim ipse ternio chal
daicus est. & quibus dam apocrifis
a nullo eloquio discrepat. uoluerunt
septuaginta interpres ealdem linguae
lineas in translatione seruare. siue
sub nomine eorum ab alio nescio quo
ii satis chaldeam linguam scientes e
dissus liber est. siue aliud quid cau
se extiterit ignorans. hoc unum affir
mare possum. ego nullum a iudaeis di
scedere. & recto iudicio repudiari iu
daeum quippe danielem magnume
hebraeum. hebraeum quidem uerbis.
sed chaldaico sermone conceptos. &
unum uersiculum permixtum. ob quod
cum arabica lingua hic plurima
societate. Denique ego adolescentu
lus post quintilianum & nullius sectionis
ac flores rethoricos cum me in lin
gua huius patrocinii reclusissem. & mul
to sudore multoque tempore uix cepis
sem anhelantia studentium labia re
sonare. & spiritum anhelatus.
tanto desuper lumen aspexere impegi
nosissime in danielem. & tanto de
dio affectus sum. ut detestatione su
bita omnem uetustatem odiosam uolue
rim contemptim. Verum ad horam
te me quodam hebraeo. & illud mi
chi sua lingua crebrius ingerente.
labore omnia nunciet impius. qui in u
delibet scholus uice eos. cepi rursum
discipulos ex chaldaeis. Fit uero fa
cturus ut ad plenum diem. magis
possim sermone chaldaico legere
& intelligere quam sonare. Nec idcir
co dum ut difficultatem uobis damne
tus ostendam. quia apud hebraeos nec
iudanne hec historiam. nec hymnum
trium puerorum. nec belus draconis
que fabulas. Quas nos quoque in uolu
mine dubie sunt. uerum anteposito
eas quoque iugulamus subiectimus. ne
uideamur apud imperitos magnam
partem uoluminis detrimi cassi
duisse. ego quendam de preptor
is audeo cum iudaeum derideret
historiam. & a greco nescio quo di
ceret ee confictam. illud opponere
quod origenes quoque affirmauit opo
sunt. ethymologias has. ἀπὸ τοῦ
[illegible] ἐλεύθερος [illegible] ἀπὸ τοῦ [illegible]
ran de greco sermone defendere. Cu
ius rei nos intelligentiam nisis hac
possumus dare. ut ubi grammatica dica
mus. continuo ab arbore ilice di
xisse eum cum ilice pereas. & ilex
nisi in lentem re communiat. augu
stus. uel in lente peas. aut lentus.
idest flexibilis ducatur ad mortem. si
ue aliud quid. ad accidentis nomen
conueniens. deinde cum iuuisse otio
ribus pueris caudilabrum. ut in ea
mundo eluuiem incendio. metro lude
rent. & per ordinem ad laudem dei e
lementa omnia protraherent. ut ego
mirabilium diuinarum asperationis in
dicium. uel draconem infectum ossa
pices. uel sacerdotum belus machinas
deprehensas. que magis prudentia
tollentis eum quam phas erant spiri
peccata. Cum ego ad habacuc uene
rim. & de iudea ad chaldeam raptim
discedens lectitarem. quereba exem
plum ubi legissemus in uolumine

testamento quemquam sanctum grauiter
lasse corpore. et in puncto horae tanta
fuit spacia translisse. Cui cum quo-
dam e minis satis impudens ad lo-
quendum ihezechielem adduxisset et
mediu. et diceret eum de chaldea in
iudeam fuisse translatum demisit ho
minem. et ex quo uoluimus demon
straui ihezechielem in spu se in
disse transposuisse. Denique et aplm
nrm iudeliter ut eruditum urit. et
qui legem ab hebreis didicisset. si
fuisse ausum affirmare se raptum
in corpore. si dimisse sine in corpore
sine certa corpus nescio. ds scit.
His et alijs argumentis apocri
fas in libro ecclie fabulas argue
bat. Sup qua re lectoris arbitrio
iudiciu relinquens. illud admo
neo. u danielem haberi apd hebr
os inter pphas. si inter eos qui a
gyographa conscripserunt. In tres
itaquidem partes omis ab eis scp
tura diuiditur. in legem. in pphas.
in agyographa. idest in quinq et
in octo. et in undecim libros. de quo
u est hyuus temporis dissererem. Q
aut ex hoc pha. unno comt humeli
uum posse uel obiciat. reges sunt
methodius. eusebius. apollinaris.
qui multis ulu mihi. cui nesci
nec respondentes. nescio an cuncto
so lectoru satisfecerunt. Vnde obsecro
uos o paula et eustochium fundatis
y me ad dnm pces. ut quidiu in hoc
corpusculo sum. scribam aliquid g
tum uob. utile ecclie dignu posteris
y presentu quippe iudicijs si satis
nouero. qui in utramq partem aut
amore labuntur aut odio. Explicit
prolog. Incipit liber danielis pphe.

Anno tuo regni io
achim regis iuda
uenit nabuchodo
nosor rex babylo
nis ursim et obsedit
eam. Et tradidit
dns in manus
eius ioachim regem iude. et partem
ualde domus dei. Et asportauit eas
terram sennaar in domum dei sui. et
vasa ut ulit in domu thesauri dei su
i. aut rex alphanez pposito eunucho
rum suoru. ut introduceret de filiis
isrl. et de semine regio. et tyrannoru
pueros. in quibz nulla esset macula
decoros forma. et eruditos omi sapi
entia. plenos scientia. et doctos dis
ciplina. et qui possent stare in pala
tio regis. ut doceret eos litteras. et
linguam chaldeoru. Et constituit eis
rex annonam y singulos dies. de
cibis suis. et uino unde bibebat ipe.
ut enutriti tribz annis. postea sta
rent in conspectu regis. fuerunt ergo
inter eos de filiis iuda. daniel anani
as. misahel et azarias. Et imposuit
eis pposit⁹ eunuchoru nomina. da
nieli baltassar. et ananie sidrach.
misahel. misach. et azarie abdena
go. Posuit aut daniel in corde suo
ne pollueretur de mensa regis. neq
de uino potus eius. Rogauit ergo
eunuchoru pposit⁹ ne contaminaretur.
Dedit aut ds daniel gram. et miam
in conspectu pncipis eunuchoru. Et

aut ꝓceps eunuchoꝝ ad danielem.
Tuneꝯ ego dñm meū regem. qui cō
stituit uob cibū ⁊ potum. Quid si u
derit uultus uros macilientiores ꝑ
cæteros adolescentes: reddet uīt. cō
demnabitis capiti meo regi. ⁊ dixit
daniel ad malasar quem constitue
rat ꝓceps eunuchoꝝ sup daniel. ana
niam misahel. ⁊ azariam. Tempta
nos obsecro seruos tuos diebꝫ decē
⁊ dentur nob legumina ad uescendū
⁊ aqua ad bibendū. ⁊ contemplate
uultus nros. ⁊ uultus puerorū qui
uescuntur cibo regio. ⁊ sicut uideris
facies tuas seruis tuis. Quo audito
sermone huiꝯmodi. temptauit eos
diebꝫ decem. Post dies aūt decē appa
ruerunt uultus coꝝ meliores. ⁊ coꝝ
pulentiores ꝑ omnibꝫ pueris qui
uescebantur cibo regio. porro mala
sar tollebat cibaria. ⁊ uinū potus eoꝝ
dabatq; eis legumina. Pueris autē
his dedit ds sciam ⁊ disciplinam in
omi libro ⁊ sapiam. daniel aūt intel
ligentiam oīum uisionū ⁊ somniorū.
Completis aūt diebꝫ post quos dixe
rat rex ut introducerent introduxit
eos ꝓpositus eunuchoꝝ in conspectu
nabuchod. Cumq; locutus esset cum illis
rex. nō sunt inuenti de omnibus talen
tis daniel ananias. misahel. ⁊ azarias.
⁊ steterunt in conspectu regis. ⁊ oē
uerbum sapientie ⁊ intellectus. q̄d scis
citatus ē ab eis rex. inuenit in eis de
cuplum. sup cunctos aruspices ⁊ magos
qui erant in uniuerso regno eius. Fu
it autem daniel usq; ad annum pri
mum cyri regis. Uisio nabuchod

II anno regni nabuch. uidit na
buchod. somnia. ⁊ conturbatus est spūs
eius. ⁊ somnium eius fugit ab eo. Pre
cepit ergo rex ut conuocarentur aru
spices ⁊ magi. ⁊ malefici. ⁊ chaldei. ut in
dicarent regi somnia sua. Quibus
ueniebant. stabantq; coram rege. ⁊ dixit
ad eos rex. Uidi somnium. ⁊ mente con
fusus. ignoro quid uiderim. Respon
derunt ei chaldei regi syriace. Rex in sempiter
num uiue. dic somnium seruis tuis. ⁊
interpretationem eius indicabimus. Re
spondens rex. ait chaldeis. Sermo recē
situs a me. Nisi indicaueritis mihi somnium
⁊ coniecturam eius. pereritis. uos ⁊ domus
uestre publicabuntur. Si aūt somnium
⁊ coniecturam ei narraueritis. præmia ⁊ do
na. ⁊ honorē multū accipietis a me. So
lum g ⁊ interpretationē eius indicate
mihi. Responderunt secūdo. atq; dixerunt. Det
somnium dicat seruis suis ⁊ interpre
tationē eius indicabimus. Iterū respon
dens rex ait. Certe noui ex temporis reductionis. si
cut res egressa est a me sermo. Si ergo
somnium nō indicaueritis mihi. una est de
uobis sententia. q̄d interpretationē quoq; fal
lacem ⁊ deceptionē plenam composue
ritis. ut loquamini mihi donec tempus
præteriat. somnium dicite mihi. ut
sciam q̄d interpretationem quoq; eius
ueram loquamini. Respondentes ꝯ chaldei
coram rege. dixerunt. Non est homo
super terram. qui sermonē tuū rex pos
sit implere. Sed nec regum quisq; magnus
⁊ potens ullum huiꝯmodi scrutatur ab omni aruspice. ⁊ mago et
chaldeo. Sermo enim quem tu rex
requiris grauis est. nec repperiet quis

qm̃ qui indicet illū in conspectū regis. ceteros duos. quor̄ nō est cum hoīb; conuersatio. Quo audito rex in furore & in ira magna p̄cepit ut perderēt omēs sapientes babylonis. & egressa sūa. sapientes interficerentur: que rebatur: daniel & socij eius interirent. Tunc daniel requisiuit de lege atq; sententia ab arioch ducepe militie regis. qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes babylonis. & interrogauit eum qui a rege acceperat potestatē. q̄m ob eam tam crudelem sūa. a facie regis cēt egressa. Cui & indicasset arioch danielo. daniel ingressus rogauit regem ut tempus daret sibi. ad solutionē indicandam regi. & ingressus est domū suā. ananie misaheli & azarie socijs suis indicaret negociū. ut nō pereremus cū a facie dei celi sup̄ sacramento istō. & nō perirent daniel & socij eius cū ceteris sapientibus babylonis. Tunc danieli p̄ visionē nocte mysterium reuelatū est. & daniel benedixit deo celi & loquutus est. Sit nomen dei benedictū a seculo & usq; in seculū. q̄r sapia & fortitudo eius sunt. Et ip̄e mutat tempora & etates. constituit regna atq; destruit. Dat sapiam sapientib; & scientiam intelligentib; disciplinam. Ip̄e revelat profunda & abscondita. & nouit in tenebris constituta. & lux cū eo est. Tibi deus patrū meor̄ confitebor. & laudo. q̄r sapiam & fortitudinē dedisti mihi. Et nunc ostendisti mihi q̄ rogauimus te. q̄r sermonē regis aperuisti nob. Post h̄ daniel ingressus ad arioch quem constituerat rex ut perderet sapientes babylonis. sic ei loquutus est. Sapientes babylonis ne perdas. introduc me in conspectū regis & solutionē regi narrabo. Tūc arioch festinus introduxit danielē ad regem. & dixit ei. Inuenī hominē de filiis transmigrationis iude. qui solutionē regi annunciet. & dixit rex & dixit danieli. cui nomen erat baltasar. Putasne uere potes indicare mihi somnium q̄d uidi. & interpretationem eius. Et respondens daniel coram rege ait. cyclorum q̄d rex interrogat sapientes magi & arioli & augures nō queunt indicare regi. Sed est deus in celo revelans mysteria. qui indicauit regi nabuchodonosor. q̄ uentura sunt in nouissimis temporibus. Somnium tuum & visiones capitis tui in cubili tuo huiusmodi sunt. Tu rex cogitare cepisti in stratu tuo q̄d esset futurum post hec. & qui revelat mysteria. ostendit tibi q̄ uentura sunt. Mihi autem non in sapia que est in me plusquam in ceteris uiuentibus. secretum istud hoc revelatum est. sed ut interpretatio regi manifesta fieret. & cogitationes mentis tue scires. Tu rex videbas. & ecce q̄si statua una grandis. Statua illa magna. & statura sublimis stabat contra te. & intuitus eius erat horribilis. Huius statue ap̄e er auro optimo erat pectus autem & brachia de argento. Porro uenter et femora ex ere tibie aut ferree. pedes quedam pars erat ferrea. quedam fictilis. Videbas ita. donec ablatus

elt lapis sine manib; z percussit sta
tuam in pedib; ei; ferreis z fictilib;
z comminut eos. Tunc contrita sunt
pariter ferrum. testa. es. argentum z au
rum. z redacta sicut in aream estiue
aree. ⁊ rapta sunt uento. nullusq;
locus inuentus est eis. Lapis aut
qui percusserat statuam factus est mons
magnus. z implenit uniuersam terram.
hoc est somnium. Interpretationem quoq;
eius dicemus coram te rex. Tu rex regum
es. z dns celi regnum z fortitudinem. z im
perium. z gloriam dedit tibi. Et omia in
quib; habitant filii hominum. bestias
agri uolucres q; celi dedit in manu
tua. z subdidit sione tua unusquisq; constitu
it. Tu es ipe caput aureum. Et post te
consurget regnum aliud minus te
z regnum tertium aliud ereum qd impa
bit uniuerse terre. z regnum quartum erit
uelut ferrum. Quo ferrum comminuit et
domat omnia. sic comminuet et omnia
hec. z conteret. Porro q; uidisti pedum
z digitorum partem testeum figulus. z par
tem ferream. regnum [illegible] erit qd
dum de plantario [illegible]. Secun
qd uidisti ferrum mixtum testeo luto.
z digitos pedum ex parte ferreos.
ex parte fictiles. ex parte regni
erit soliditas. ex parte contritus. Qa
aut uidisti ferrum mixtum testeo luto.
commiscebuntur quidem humano semi
ne. sed non adherebit sibi. sicut ferrum non potest
testeo misceri. In diebus aut regnoz il
lor suscitabit dns celi regnum qd in eter
num non dissipabit. z regnum eius populo
alteri non tradetur. Comminet aut z con
sumet uniuersa regna hec. ipm sta

bit in eternum. secundum qd uidisti qd de mon
te abscisus est lapis sine manib; z
comminuit testam z ferrum. z es. z argen
tum z aurum. Ds magnus ostendit regi.
que futura sunt postea. Et uerum est somnium.
et fidelis interpretatio eius. Tunc rex
nabuchodo. cecidit in faciem suam. et
danielem adorauit. z hostias z incensum
precepit ut sacrificarent ei. Loquens ad
rex. aut danielem. Vere ds uester ds deorum
est. z dns regum. z reuelans mysteria qm
potuisti aperire sacramentum hoc. Tunc rex
danielem in sublime extulit. z munera
multa z magna dedit ei. Et constituit
eum principem sup omnes prouincias babylo
nis. z prefectum magistratuum sup
cunctos sapientes babylonis. Daniel
el aut postulauit a rege. z constituit sup
opa prouincie babylonis. sydrach.
misach. z abdenago. Ipse aut daniel.
erat in foribz regis.

Nabuchodonosor rex fecit statuam
auream altitudine cubitoz. lx.
latitudine cubitoz. vi. z statuit eam
in campo dura prouincie babylonis.
Tracs nabuchodonosor misit ad congrega
dos satrapas. magistratus. z iudices.
duces z tyrannos. z prefectos. omnes
principes regionum. ut conuenirent ad
dedicationem statue quam erexerat na
buchodonosor rex. Tunc congregati sunt sa
trape magistratus z iudices. duces
z tyranni. z optimates qui erant
in potestatibz constituti. z omnes
principes regionum. ut conuenirent
ad dedicationem statue. quam erexerat
nabuchodonosor rex. Stabant aut in conspectu
statue quam constituerat nabuchodo.

rex z pco clamabat ualenti. Vob dicitur populis tribubz z linguis in hora qua audieritis sonitū tube z fistule z cythare. sambuce z psalterij z symphonie z uniuersi generis musicoꝝ cadentes adorate statuam auream quā constituit nabuchodonosor rex. Siquis autē non prostratus adorauerit eadem hora mittetur in fornacem ignis ardentis. Post hec igitur statim ut audierunt omnis populi sonitū tube. fistule z cytharē. sambuce z psalterij. symphonie z omnis generis musicoꝝ. cadentes omnis tribus z lingue adorauerunt statuam auream quā constituerat nabuchodonosor rex. Statimq; z in ipso tempore accedentes uiri chaldei. accusauerunt iudeos. dixerunt; nabuchodonosor rex. in eternū uiue. Tu rex posuisti decretū ut omnis homo qui audierit sonitū tube. fistule z cythare. sambuce z psalterij symphonie z uniuersi generis musicoꝝ. prosternat se z adoret statuā auream. Si quis aūt non prostratus adorauerit. mittatur in fornacem ignis ardentem. Sunt igitur uiri iudei quos constituisti super opa regionis babylonie. sydrach. misach z abdenago. Viri isti contempserunt rex decretū tuū. deos tuos non colunt z statuā auream quā erexisti non adorant. Tunc nabuchodonosor in furore z in ira precepit ut adducerentur sydrach. misach z abdenago. Qui confestim adducti sunt in conspectū regis. Nunciauitq; nabuch. rex. ait eis. Vere ne sydrach. misach z abdenago deos meos non colitis z statuam auream quā constituī non adoratis. Nunc igitur si estis parati. quatenus hora audieritis sonitū tube fistule z cythare. sambuce psalterij z symphonie omnisq; generis musicoꝝ. prosternite uos z adorate statuam auream quā feci. Quod si non adoraueritis. eadem hora mittemini in fornacem ignis ardentis. Et quis est deus qui eripiat uos de manibus meis. Respondentes sydrach. misach z abdenago. dixerunt regi nabuch. Non oportet nos de hac re respondere tibi. Est enim deus noster quem colimus. potest eripere nos de camino ignis ardentis. z de manibz tuis rex liberare. Quod si noluerit. notum tibi sit rex. q deos tuos non colimus. z statuā auream quā erexisti non adoramus. Tunc nabuch repletus est furore z aspectus facies illius immutatus est sup sydrach misach z abdenago. Et precepit ut succenderet fornax septuplum quā succendi consueuerat. Et uiris fortissimis de exercitu suo ut ligarent pedes sydrach. misach z abdenago. mitterent eos in fornacem ignis ardentis. Et confestim uiri illi uincti cum bracchis suis z thyaris z calciamentis z uestibz. missi sunt in medio fornacis ignis ardentis. Nam uultio regis urgebat. fornax aūt succensa erat nimis. Porro uiros illos qui miserant sydrach misach z abdenago interfecit flamma ignis. Viri aūt hi tres. idest sydrach misach z abdenago. ceciderunt in medio cami

ni ignis ardentis collugati. Que se
cuntur in hebreis uoluminibz nō
reppi. ⁊ ambulabam in medio flā
me collaudantes dñm ⁊ bñdicentes
dñō. Trans azarias ceauit sic ape
riens os suū in medio ignis ait
Bñdictus es dñe ds patrū nrōz ⁊
laudabilis ⁊ glosum nomē tuū in
scla. qz iustus es in oībz que fe
cisti nob. ⁊ iudicia opa tua uera ⁊ iu
ste tue rede. ⁊ oīa iudicia tua uera.
Judicia enī uera fecisti ūr oīa que
fecisti inducisti sr nos. ⁊ pr peccata
sctam patrū nrōz nr̄m. qz in ūritate
tua iudicio iuduxisti oīa hec pp pcā
ta nra. peccauimus enī ⁊ iniique egim
recedentes a te ⁊ deliquimus in oīb
⁊ preceptis tuis nō audiuim. nec obser
uauimus. nec fecim sicut p̄ceperas
nob. ut bñ nob eēt. Oīa ergo q
induxisti sr nos ⁊ iudicia q fecisti
nob. uero iudicio fecisti. ⁊ tradidisti
nos in manibz inimicoz iniquoz
⁊ pessimoz p̄uaricatoz ⁊ regi iniu
sto ⁊ pessimo. ultr omnē terram. Nunc
nō possumus aperire os. Confusio ⁊
obprbriū fēs sumus. serui tui. ⁊ hys
qui colunt te. Ne qs tradas nos in
petuū pp nomen tuū. ⁊ ne dissipes
testamentū tuū. ⁊ ne auferas mi
sericordiam tuam a nob pp abraha dilē
ctum tuū. ⁊ ysaac seruū tuū. ⁊ isrl
scm tuū. quibz locut es polliceris eis
multiplicares semen eoz sicut stel
las celi. ⁊ sicut harenam que est in lit
tore maris. Quia dñe imminuti sū
mus. plusqm oīes gs. sumusqz hu
miles in uniuersa tra hodie pp pcā
ta nra. Nec ē in ētb in tempore hoc princeps
⁊ pphā ⁊ dux. nec holocaustum. nec
sacrificiū. nec oblatio. nec incensū
nec locus primitiaz coram te. ut pos
simus inuenire miam. sed in aīa con
trita. ⁊ spū humiliatis suscipiam.
Sicut in holocaustis arietū ⁊ taurorū
⁊ sicut in milibz agnoz pinguiū sic
fiat sacrificiū nrm in conspectu tuo ho
die ut placeat tibi. qm non est con
fusio confidentibz in te. Et nunc sequi
mur in toto corde ⁊ timemus te. et
querimus faciem tuam. Ne confun
das nos. sed fac nobcum uxta mansue
tudinem tuā. ⁊ secm multitudinē miē
rationū tuaz. ⁊ eripe nos in mirabilibz
tuis. ⁊ da gl'iam nōi tuo dñe. ⁊ con
fundantur oēs qui ostendunt ser
uis tuis mala. Confundantur in
omnipotentia. ⁊ robur eoz conte
ratur. ⁊ sciant qz tu es dñs ds sol.
⁊ glosus sr orbem tra. ⁊ ñ cessa
bant qui miserant eos ministri re
gis succendere fornacem. naptha
⁊ stupa. ⁊ pice ⁊ malleolis. Et effunde
batur flamma sr fornacē cubitis
xl. nouē. ⁊ erupit ⁊ incendit quos
reperit uxta fornacē de chaldeis.
Angelus aūt dñi descendit cū azaria
⁊ sociis eius in fornacem. ⁊ excus
sit flammam ignis de fornace ⁊ fe
cit medium fornacis qsi uentus ros
flantem. Ita ñ tetigit eos omnino ig
nis. nec contristauit. nec quicqm
molestie intulit. Tunc hymnū qsi ex
uno ore laudabant ⁊ glorificabant
⁊ bñdicebant dñm in fornace dicen
tes. Bñdictus es dñe ds patrum

nūm. ꝛ laudabilis. ꝛ sup exaltat in se
cula. ℟. bñdictū nomen glē tue scīm.
ꝛ laudabile ꝛ superaltatum in omīb⁹
sēculis. ℣. bñdictus es in templo sc̄i glē
tue. ꝛ sup laudabilis. ꝛ superaltatus
in sēcla. ℣. benedictus es in throno regni tui. ꝛ sup laudabilis ꝛ sup exaltatus in sēcla. ℣. bñdictus es qui intuer
abyssos. ꝛ sedes sup cherubyn. ꝛ laudabilis ꝛ superaltatus in sēcla. ℣. benedictus es in firmamento celi. ꝛ
laudabilis. ꝛ glōsus in sēcla. ℣. benedicte omīa opa dñi dño. laudate
ꝛ superaltate eum in sēcla. ℣. bñdicte angli dñi dño. laudate ꝛ superaltate eū in sēcla. ℣. bñdicte celi dño.
laudate ꝛ superaltate eum in sēcla. ℣. bñdicte aque omīs que sup celos
sunt dño. laudate ꝛ superaltate
eum in sēcla. ℣. bñdicte omīs virtutes
dñi dño. laudate ꝛ superaltate
eū in sēcla. ℣. bñdicte sol ꝛ luna domus. l'. ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ. stelle celi
dño l'. ꝛ s. ex. e. in s. ℣. bñ omīs imber ꝛ ros dño laud. ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ.
omīs spūs dei dño. l'. ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ
ignis ꝛ estus do. l'. ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ
frigus ꝛ estas dño. l'. ꝛ s. e. eū in sēcla.
℣. bñ rores ꝛ pruina dño. l'. ꝛ s. e. eū in
s. ℣. bñ gelu ꝛ frigus do. l'. ꝛ s. e. eū i s.
℣. bñ glacies ꝛ nives dño. l'. ꝛ s. ex. eū
s. ℣. bñ noctes ꝛ dies dño. l'. ꝛ s. ex. eū
in s. ℣. bñ lux ꝛ tenebre dño. l'. ꝛ s. ex.
e. in s. ℣. bñ fulgura ꝛ nubes do. laud.
ꝛ s. e. eū in s. ℣. benedicat ra dño. laudet ꝛ superaltet eū in sēcla. ℣. bñdicte
montes ꝛ colles dño l'. ꝛ s. e. eū in s.
℣. bñ. omnia germinantia tre dño. l'.
ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ fontes dño. l'. ꝛ ex. e. in s. ℣. bñ maria ꝛ flumina dño.
l'. ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ cete ꝛ omīa que
moventur in aquis dño. l'. ꝛ s. e. eū
in s. ℣. bñ omīs volucres celi dño. l'.
ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ omīs bestie ꝛ pecora dño. l'. ꝛ ex. e. ꝛ s. ℣. bñ filij hoīm
dño. l'. ꝛ s. e. eū in sēcla. benedicat
israhel dño. laudet ꝛ superaltet eū in
sēcla. ℣. bñ sacerdotes dñi dño. laud.
ꝛ ex. e. ꝛ s. ℣. bñ servi dñi dño. laud
ꝛ s. e. eū i s. ℣. bñ spūs ꝛ anime iustorum
dño. l'. ꝛ s. e. eū in s. ℣. bñ sc̄i ꝛ humiles corde dño. l'. ꝛ s. e. eū in s. ℣.
ananias azarias misahel dñm. laudate ꝛ superaltate eū in sēcla. qui eruit nos de inferno. ꝛ saluos fecit
de manu mortis. ꝛ liberauit de
medio ardentis flamme. ꝛ de medio ignis eruit nos. Confitemini domino qm bon. qm in sēculum mia eius. ℣. bñdicte omīs religiosi
dño deo deor. laudate ꝛ confitemini. qm in omīa sēcla mia eius. Hec
vsez ii habentur in hebreo. ꝛ que
posuimus de theodotionis edītione
translata sunt. Tunc nabuchod.
rex obstupuit. ꝛ surrexit velociter. ꝛ ait optimatibz suis. Nonne tres viros misimus in medio ignis compedītos. Qui respondentes. dixerunt regi. vere rex. Ille dixit rex. ecce ego video viros solutos
ꝛ ambulantes in medio ignis. et
nichil corruptionis in eis. ꝛ species
filii. similis filio dei. Tunc accessit nabuch. ad ostium fornacis ignis
ardentis. ꝛ ait. Sydrach. misach.

et abdenago seruu dei excelsi. egredimi
ni et uenite. Et statim egressi sunt hi
drach misach et abdenago. de medio
ignis. Et congregati satrape et magi
stratus. et iudices et potentes regis co
templabantur uiros illos. cui nulla
potestatis habuisset ignis in corpib
eoꝝ et capillus capitis eoꝝ n̄ exar
sus. et saraballa eoꝝ n̄ immutata
sunt et odor ignis n̄ transisset in
illos. Et cum pens nabuc. ait. Bene
dictus ds eoꝝ sydrach misach et abde
nago. qui misit angelum suum et eruit seruos suos qui cre
diderunt in eum et uerbum regis immutaue
runt et tradiderunt corpora sua ne
seruirent et ne adorarent omne dm̄
excepto deo suo. A me ergo positum est
hoc decretum ut omnis populus et tribus et
lingua quecumque locuta fuerit blasphe
miam contra dm̄ sydrach misach et
abdenago. disperdat et domus eius uas
tetur. Non enim est ds alius. qui pos
sit ita saluare. Tunc rex promouit
sydrach misach et abdenago. in pro
uinciam babylonis. Nabuchodonosor rex om
nibus populis gentibus et linguis. qui ha
bitant in uniuersa terra. pax uobis multi
plicetur. Signa et mirabilia fecit apud
me ds excelsus. placuit ergo mihi ut pro
dicem signa eius que magna sunt et mirabi
lia eius quam fortia et regnum eius regnum
sempiternum et potestas eius in gene
ratione et generationem. Visio nabuc.
Ego nabuchodonosor quietus eram in
domo mea et florens in palatio
meo. Somnium uidi quod perterruit me et
cogitationes mee in strato meo. et
uisiones capitis mei conturbauerunt
me. Et a me positum est decretum ut in
troducerentur in conspectu meo cuncti
sapientes babylonis. ut solutionem
somnii indicarent mihi. Tunc in
grediebantur aruspices magi chaldei et
arioli. et somnium narraui in con
spectu eoꝝ et solutionem eius n̄ indicauerunt
mihi. donec collega ingressus est
in conspectu meo daniel. cui nomen
balthasar secundum nomen dei mei qui
est spūs deoꝝ sanctoꝝ in semetipso. et somnium coram eo locutus sum. Bal
thasar princeps aruspicum quem ego
scio quod spūs deoꝝ sanctoꝝ habeas in te. et
omne sacramentum non est impossibile ti
bi. uisiones somniorum meorum quas uidi
et solutionem eoꝝ narra. Visio capi
tis mei in cubili meo. Videbam. et
ecce arbor in medio terre et altitudo
eius immensa. Magna arbor et fortis. et
celsitudo eius contingens celum. Aspectus
illius erat usque ad terminos uniuerse ter
re. Folia eius pulcherrima et fructus
eius nimius. et esca uniuersis in ea.
Subter eam habitabant animalia et
bestie. et in ramis eius conquiescebant
uolucres celi. et ex ea nesciebatur omnis
caro. Videbam in uisione capitis
mei et stratus mei. et ecce uigil et sanc
tus de celo descendit. clamauit fortiter
et sic ait. Succidite arborem et pu
date ramos eius et excutite folia eius.
et dispergite fructus eius. fugiant
bestie que subter eam sunt et uolucres
de ramis eius. Verumtamen germen radicis
eius in terra sinite. Et alligetur uin
culo ferreo et ere in herbis agri foris

sum. z voce celi tinguatur. z cū ferū
pars eius in herbā tre. Cor eius ab
humano commutetur. z cor fere dē
ei. z vij. tempora mutentur sup eū.
Ju sententia vigiliū decreuī est. z sermo
sanctorū z petitio. donec cognoscant vi
uentes. quōm dominatur excelsus in reg
no hominū. z cuicūq; voluerit dabit il
lud. z humillimū hominē constituet
sup illud. Hoc somnium vidi ego nabu
chod. Tu q̄ balthasar interpretatio
nem narra festinus. q̄ omnis sapi
entes regni mei nō queunt solutionē
edere mihi. Tu aūt potes. q̄ spūs deorū
in te. Tunc daniel cuius nomen balthā
sar. cepit intra semetipm tantul cogita
re ei. hora una. z cogitationes eius
conturbabant eū. Eadem aūt rex ait
ei. Balthasar. somnium et interpretationes
ei nō grauent te. Respdit balthasar. et
dixit. Dne mi. somnium hts qui te odē
runt. z interpretatio ei hostibz tuis sit.
Arborem quam vidisti sublimē atq;
robustam. cui altitudo attingeret ad
celū. z aspectus in oēm terram. z ramu
ei pulchrorum. z fructus ei numius.
z esca omnium in ea. z subter eam hī
tantes bestie agri. z in ramis ei com
morantes aues celi. tu es rex q̄ mag
nificatus es. z invalusti. z magnitu
do tua creuit. z puenit usq; ad ce
lum. z potestas tua in finibus uni
use terre. Qd aūt vidit rex vigilem z
sanctum descendere de celo. z dicere succidi
te arborē. z dissipate illam. attn̄ ger
men radicū eius in terra dimittite. z
uincatur ferro. z ere in herbis foris.
z voce celi conspergatur. z cum feris
sit pabulū ei. donec. vij. tempora com
mutentur sup eū. hec est interpretatio
sūme altissimi. q̄ puenit sup dñm me
um regem. Eicient te ab hominib;
z cum bestiis feris sit cibus tuus.
z fenū vt bos comedes. z voce celi i
funderis. Septē quoq; tempora mu
tabuntur sup te. donec scias qd dice
tur excelsus in regno hominū. et
cuicūq; voluerit det illud. Qd aūt
precepit vt relinqueretur ginen radi
cum eius. idest arbous. regnū tuū t
manebit. postqm̄ cognoueris potes
tatem esse celestem. Quamobrem rex
consilium meū placeat tibi. z peccā tua
elemosinis redime. z iniquitates tu
as misericordiis paupm. forsitan ignos
cat delictis tuis. Omnia venerunt
sup nabuch. regem. Post finem mensiū
xij. in aula babylonis deambulabat.
Respdit rex. z ait. Nonne hec est babyl
on magna quā ego edificaui in do
mū regni in robore fortitudinis mee
et in gla decoris mei. Cum adhuc sermo
esset in ore regis. vox de celo cecidit. Ti
bi dico nabuch rex. Regnū translatū
a te. z ab hominib; te eicient. z cum
bestiis feris sit cibus tuus. fenū
qsi bos comedes. z septē tempora mu
tabuntur sup te. donec scias qd dicet
excelsus in regno hominū. z cuicūq;
voluerit det illud. Eadem hora sermo
completus est. sup nabuch. Et homini
bus eiectus est. fenū vt bos comedit.
z voce celi corpus eius infectū est. donec
capilli eius in similitudinē aquilarū
crescerent. z ungues eius qsi auium.
Igitur post finem dierū ego nabuc.

oculos meos ad celū leuaui. et sensus
meus redditus est mihi. et altissimo be
nedixi. et uiuentē in sempiternū laudaui
et glorificaui. cuius potestas potestas
sempiterna. et regnū eius in gene
rationē et generationem. et omnes habi
tatores terre quasi nichilū reputati sunt. iuxta
uoluntatem suam facit tam in uirtutibus celi. quā in
habitatoribus terre. et non est qui resistat manui
eius. et dicat ei quare fecisti sic. In
ipso tempore sensus meus restitutus est
mihi. ad honorem regni mei decoris
que uultus mei reuersa est
mihi. et optimates mei et magistra
tus mei requisierunt me. et in regno
meo restitutus sum. et magnificentia
amplior addita est mihi. Nunc ego
ego nabuchodonosor laudo. et magnifico. et
glorifico regem celi. quia omnia opera
eius uera. et uie eius iudicia. et gradi
entes in superbia potens est humiliare.

Visio balthasar regis.

Balthasar rex fecit grande conuiuium optimatibus suis mille.
et unusquisque secundum suum uinum bibebat ex
eorum. Precepit igitur temulentus.
ut afferrentur uasa aurea et argentea
que asportauerat nabuchodonosor pater
eius de templo quod fuit in hierusalem. ut bi
berent in eis rex et optimates eius uxo
res et concubine eius. Allata
sunt uasa aurea que asportauerat
de templo quod fuerat in hierusalem. et bibe
runt in eis rex et optimates eius uxo
res et concubine eius. Bibebant uinum
et laudabant deos suos aureos
et argenteos. et eneos. ferreos. lig
neos et lapideos. In eadem hora
apparuerunt digiti quasi manus hominis
scribentis contra candelabrum in superfi
cie parietis aule regie. et rex aspicie
bat articulos manus scribentis. Tunc
rex gestus commutatus est. et cogitationes
eius conturbabant eum. et compages
renum eius soluebantur. et genua eius
ad se inuicem collidebantur. Exclamauit
autem rex fortiter. ut introduceretur magos. chaldeos. et aruspices.
et eloquens rex ait sapientibus babylonis. Quicumque legerit scripturam
hanc et interpretationem eius mani
festauerit mihi. purpura uestietur
et torquem auream habebit in col
lo. et tertius in regno meo erit. Tunc
ingressi sunt omnes sapientes regis. sed non
potuerunt nec scripturam legere. nec in
terpretationem indicare regi. Unde
rex balthasar factus conturbatus
est. et multus alius immutatus est
in eo. et optimates eius conturbabantur.
Regina autem re que acciderat regi
et optimatibus eius. domum conuiuii
ingressa est. et eloquens ait. O rex in eter
num uiue. Non te conturbent co
gitationes tue. neque facies tua im
mutetur. Est uir in regno tuo qui
habet spiritum deorum sanctorum in se. et in diebus
patris tui scientia et sapientia inuente
sunt in eo. Nam et rex nabuchodonosor pa
ter tuus principem magorum incantatorum.
chaldeorum. et aruspicum constituit eum.
pater inquam tuus o rex quia spiritus amplio
ris et prudentia intelligentia. et in
terpretatio somniorum et ostensio secre
torum. ac solutio ligatorum inuenta est

in eo. hoc est in danuele. cui rex im
posuit nomen balthasar. Nunc ita
que danuel uocetur. & interpretatione
narabit. Igitur introductus ē da
nuel coram rege. ad quem ꝓfatus
rex ait. Tu es danuel de filiis cap
tiuitatis iude. quā adduxit rex pa
ter meus de iudea? Audiui de te qđ spūs
deoꝝ hēas. & scīa intelligentiaq; ac
sapīa ampliores inuente sint in te
Nunc introgressi sunt in conspectū
meū. sapientes. magiq; scripturā
hanc legerent. & interpretationē eius
indicarent mihi. & nequiuerunt sensū
sermonis huius edicere mihi. porro ego au
diui de te. qđ possis obscura interpre
tari. & ligata dissoluere. Si ergo vales
scripturam legere. & interpretationē
eius mihi edicere. purpura uestieris.
& torquem auream circa collū tuū
habebis. & tertius in regno meo prin
ceps eris. Ad que respondens danu
el. ait coram rege. munera tua sint
tibi. & dona domus tue alii da. scri
turam alii legam tibi rex. & interpre
tationem eius ostendam tibi. O rex
altissime regnū & magnificen
tiam gloriā & honorem dedit nabu
chodonosor patri tuo. & pro magnificentia
qm dederat ei. omnes populi. tribus et
lingue tremebant & metuebant
eum. Quos uolebat interficiebat. et
quos uolebat percutiebat. Quos uo
lebat exaltabat. & quos uolebat hu
miliabat. Cum aut elevatus est cor eius
& spūs illi obfirmatus est ad superbiam.
depositus est de solio regni sui. & gloria
eius ablata est. & a filiis hominū eiec
tus est. Sed & cor eius cum bestiis po
situm est. & cum onagris erat habitatio
eius. fenum quoq; ut bos comedebat.
& rore celi corpus eius infectum est do
nec cognosceret qđ potestatem habet
altissimus in regno hominū. & quē
cunq; uoluerit sublimabit super illud.
Tu quoq; filius eius balthasar nō
humiliasti cor tuum cum scires hec
omnia. Sed adversum dominatorē celi
elevatus es. & vasa domus eius alla
ta sunt coram te. & tu & optimates tu
& uxores tue. & concubine tue uinum
bibistis in eis. deos q; argenteos &
aureos. & eneos. ferreos ligneos q; &
lapideos qui non uident nec audiunt
nec sentiunt laudasti. porro deum
qui habet flatum tuum in manu sua & om
nes uias tuas tu glorificasti. Idcirco ab eo
missus est articulus manus. & scripta
est hec qđ exaratum est. Hec est au
tem scriptura que digesta est. Mane the
cel. phares. Hec interpretatio ser
monis. Mane. numeravit ds regnum tuum. & complevit illud. Te
cel. appensus es in statera. & inuen
tus es minus habens. phares. divisum
est regnum tuum. & datum est medis
& persis. Tunc iussente rege indutus
est danuel purpura. & torquem auream
circa collo eius. & pota
tum est de eo qđ haberet potestatem tertius
in regno. Eadem nocte interfectus est
balthasar rex chaldeus. & darius medus
successit in regnum. annos natus
sexaginta duos.

VI

Placuit dario. & constituit sup
er regnum satrapas centum viginti

ut esset in toto regno suo. et super eos
principes tres ex quibus daniel unus
erat. ut satrape illis redderent rōnē
et rex nō sustineret molestiam. Igit
daniel superabat omēs principes et sat
pas. eo quōd spūs dei amplior erat in eo.
Quod rex cogitabat constituere eū
sup omne regnū. Unde principes et sa
trape querebant occasionem ut in
venirent daniel ex parte regis. Sul
lamq; tam et sublimiōē repere po
tuerunt. eo qđ fidelis erat. et omnis
culpa et suspicio nō inueniretur in eo.
Dixerunt ergo uiri illi. Non inuenie
mus daniel huic alicui occasionē nisi
forte in lege dei sui. Tunc principes et
satrape subintrauerunt regi. et sic locu
ti sunt ei. Darii rex in eternum uiue.
Consiluerunt universi quotquot prin
cipes regni. magistratus et satrape. cogi
tatores. et iudices. ut decretū imperā
tum crearet et ediceret. ut omnis qui pe
tierit aliquem petitionē a quocunq;
deo et homine usq; ad dies. xxx. nisi
a te rex. mutatus ut in lacū leonū. mit
teret rex. confirma statutum tuum. et scribe de
cretum. ut nō immutetur qđ statutū
est a medis atq; pss. nec quātacū
q; aliquem audierit. Postea rex darius
signauit edictū et statuta. Qđ cum dani
el comperisset. id est constitutam le
gem ingressus est domū suam. et fene
stris apertis in cenaculo suo contra ie
rusalem tribus temporibus in die flectebat genua
sua. et adorabat confitebaturq; coram
deo suo. sicut et ante facere consueue
rat. Unde hi uiri curiosius inquirentes.
inuenerunt danielē orantē et obse
crantē deum suum. et accedentes locuti
sunt regi super edicto. Rex nunquid nō
constituisti ut omnis homo qui roga
ret quemquam de diis et hoībus usq; ad
dies. xxx. nisi a te rex mitteretur in
lacū leonū. Ad qđ respondens rex ait.
Verus sermo. iuxta decretū medoꝝ at
q; pssarū. qđ prōtari nō licet. Tunc
respondentes. dixerunt coram rege.
Daniel de filiis captiuitatis iude. nō
curauit de lege tua et edicto qđ constitu
isti. sed tribus temporibus p diem orat
obsecratione sua. Qđ uerbum cum au
disset rex. satis contristatus est. et pro
daniele posuit cor ut liberaret eum.
et usq; ad occasum solis laborabat ut
eueniret illi. Viri aūt illi intelligentes
regem. dixerunt ei. Scito rex q; lex
medoꝝ atq; pssarū est. ut omne decre
tum qđ constituerit rex nō liceat im
mutari. Tunc rex precepit. et adduxe
runt danielem. et miserunt eum in la
cum leonū. Dixitq; rex danieli. Deus tu
us quem totis stude. ipse liberabit
te. Allatus autē est lapis unus. et posi
tus est os lacus. Quem obsignauit rex a
nulo suo. et anulo optimatū suorū.
ne quid fieret contra danielē. Et abiit
rex in domū suam. et dormiuit inte
natus. abiecta nō sunt illata coram eo.
musica. et somnus recessit ab eo. Tunc
rex primo diluculo consurgens. festi
nus ad lacū leonū perrexit. Appropi
quansq; lacum. danielem uoce lacri
mabili inclamauit. et affatus est eum.
Daniel serue dei uiuentis. Deus tuus cui
tu seruis semper potuitne uoluit te
liberare a leonibus? Et daniel regi rel

pondent. aut. Rex mecum manet. Os
ius multo anglm suū. ⁊ concluſit o
ra leonū. ⁊ nō nocuerunt mi. qz coꝝ
eo iudicia inuenta ē in me. Ad ⁊ coram
te rex. delicti nī fec. Tunc rex ualde
mestus gaudius est sup eo. ⁊ danielem
precepit educi de lacu. Eductusq; ē da-
niel de lacu leonū. ⁊ nulla lesio inue
ta est in eo. qz credidit deo suo. Jubē
te aūt rege adducti sunt uiri illi qui
accusauerant danielem. ⁊ in lacū le
onum missi sunt ipi ⁊ filii. uxores eoꝝ
eoꝝ. ⁊ nō peruenerunt usq; ad pauimē
tum laci. donec arriperent eos leones
⁊ omnia ossa eoꝝ comminuerunt. Tunc
scripsit rex darius uniuersis populis tribu
bus ⁊ linguis. habitantibus in uniuersa ter-
ra. Pax uob multiplicetur. A me ꝙ cōsti
tutum ē decernu. ut in uniuerso impe-
rio regni mei tremiscant ⁊ paueant
dm danielis. Ipe est enī ds uiuens
⁊ cōmanens in scla. ⁊ regnū eius nō dissi
pabitur. ⁊ potestates eius usq; me
num. Ipe liberans atq; saluans. fa
ciens signa ⁊ mirabilia in celo ⁊ in
terra. qui liberauit danielem de lacu
leonū. Porro daniel peruenit usq;
ad regnū darii. regnauitq; cyri perse.

Anno primo Visio danielis VII

Balthasar regis babylonis. dani
el somnium uidit. Visio autē capitis e
ius in cubili suo. ⁊ somnium scribens.
breui sermone complexus est. Summa
ꝙ pstringens ait. Videbam in uisione
mea nocte. ⁊ ecce quatuor uenti celi pug
nabant in mari magno. ⁊ quatuor
bestie grandes ascendebant de mari.
diuise unā se. Prima qi leena. ⁊ alas
habebat aquile. Aspiciebam donec
euulse sunt ale eius. ⁊ sublata ē de
terra. ⁊ sup pedes qi homo stetit. ⁊ cor
cordis datum ē ei. Et ecce bestia alia si
milis urso. in parte stetit. ⁊ tres or-
dines erant in ore eius. ⁊ in dentib⁹
ei. ⁊ sic dicebant ei. Surge comede car
nes plurimas. Post hoc aspiciebam.
⁊ ecce alia. qi pardus. ⁊ alas habebat
auis sup se quatuor. Et quatuor capita e
rant in bestia. ⁊ potestas data est ei.
Post hoc aspiciebam in uisione noctis.
⁊ ecce bestia quarta terribilis. atq; mirabi
lis. ⁊ fortis nimis. dentes ferreos habe
bat magnos. comedens atq; comminuēs.
⁊ reliqua pedib⁹ suis conculcans. Ipsa
similis aūt erat cetis bestiis quas
uideram antea. ⁊ habebat cornua de-
cem. Considerabam cornua. ⁊ ecce cornu a
liud parulū ortū ē de medio eoꝝ.
⁊ tria de cornib⁹ primis euulsa sunt a
facie eius. Et ecce oculi qi oculi hominis
erant in cornu isto. ⁊ os loquens ui
gentia. Aspiciebam donec throni posi
ti sunt. ⁊ antiquus dierū sedit. Vesti
mentū eius qi nix candidū. ⁊ capilli
capitis eius qi lana munda. Thronus
eius flamme ignis. rote eius ignis accen
sus. Fluuius igneus rapidusq; egre
diebatur a facie eius. Millia milliū mini
strabant ei. ⁊ decies milies centena mi
lia assistebant ei. Judicium sedit. ⁊ li
bri aperti sunt. Aspiciebam ꝙ ppter
sermonis grandilocui. quē cornu illud
loquebatur. ⁊ iudicio. ꝙ bestia occisa est. ⁊
interfecta ē bestia. ⁊ perisset corpus eius. ⁊ traditū
est ad comburendū igni. Aliarū quo
q; bestiaꝝ ablata est potestas. ⁊ tē

pria ante constituta erūt eis ulq; ad
tempus & tempꝰ. Aspiciebam ergo in
uisione noctis. & ecce cum nubibꝫ celi
q̄si filius hominis ueniebat. & usq;
ad antiquū dierū peruenit. & in con
spectu eius obtulerunt eū. & dedit ei
potestatē & honorem. & regnū & oēs
populi tribꝫ & lingue ipi seruient. Po
testas ei potestas eterna que nō auferē
tur. & regnum eius q̄d nō corrumpet.
Horruit spūs meus. Ego daniel tertius
sum in his. & uisiones capitis mei cō
turbauerunt me. Accessi ad unū de
assistentibꝫ & ueritatem quereba ab
eo de omnibꝫ his. Qui dixit mihi & in
terpretationē sermonū docuit me. He
bestie magne iste quatuor. quatuor reg
na consurgent de terra. Suscipient
aūt regnū sci dei altissimi. & obtine
bunt regnū usq; in seculū & seculū se
culoꝝ. Post hoc uolui diligenter discu
rere de bestia ista que erat dissimilis
ualde ab omnibꝫ & tribulū nimis. de
tes & ungues eius ferrei. comedebat
& cōminuebat & reliqua pedibꝫ suis
conculcabat. & de cornibꝫ decem q̄ ha
bebat in capite. & de alio q̄d ortū fue
rat. ante q̄d ceciderant tria cornua. &
de cornu illo q̄d habebat oculos & os
loquens grandia. & maius erat
ceteris. Aspiciebam. & ecce cornu illud
faciebat bellum aduersus sctos. & pua
lebat eis. donec uenit antiquus dierū
& iudicium dedit sctis celi. & tempus
aduenit. & regnum obtinuerunt scti
Sic ait. Bestia ista. quartum
erit regnum. q̄d maius erit omnibus
regnis. & deuorabit uniuersam terram &
conculcabit & cōminuet eā. Porro
cornua. x. ipius regni. x. reges erūt.
& alius consurget post eos. & ipe po
tentior erit prioribꝫ. Et tres reges hu
miliabit. & sermones contra excelsum
loquetur. & sctos altissimi conteret & pu
tabit q̄d possit mutare tempa & le
ges. & tradentur in manu eius usq;
ad tempus & tempa & dimidium tem
poris. & iudicium sedebit ut auferatur
potentia & conteratur & disperdat usq;
in finem. regnū aūt & potestas & mag
nificentia regni que est subtō omne celum.
detur populo sctoꝝ altissimi. Cui regnū
regnum sempiternum est. & omnes reges
seruient & obedient ei. Hucusq; fi
nis uerbi. Ego daniel multū cogita
tionibꝫ meis conturbabar & facies
mea mutata est in me. uerbū aūt in corde
meo conseruaui.

CAPUT VIII

Anno tertio regni balthasar regis.
uisio apparuit mihi. Ego daniel
post id q̄d uiderā in principio. uidi in
uisione mea cum essem in susis castro
q̄d est in elam regione. vidi aūt in ui
sione & me super portam ulai. & leua
ui oculos meos & uidi. & ecce aries un
stabat ante paludem. habēs cornua
excelsa. & unū excelsius altero. atq;
succrescens. Postea uidi arietem cor
nibꝫ uentilantē contra occidentē & ad
tria aquilonē. contra meridiem. & oēs
bestie nō poterant resistere ei. & nemo
liberare de manu eius. fecit secūm
uoluntatē suam. & magnificatus est.
Ego intelligebam. Ecce aūt hircus
caprarū ueniebat ab occidente super
faciem totius terre. & nō tangebat ter

ram. Porro hyrcus habebat cornu
insigne inter oculos suos z venit usq;
ad arietem illū cornutū quem vi-
deram stantē ante portam. z cōcu-
rit ad eum in impetu fortitudinis
sue. Cumq; appropinquasset prope arie-
tem. efferatus est in eū. z percussit a-
rietem z cōminuit duo cornua eius.
z nō poterat aries resistere ei. Cumq;
eum mactasset in terram conculcauit
z nemo quibat liberare arietē de ma
nu eius. Hyrcus aūt capraz. magnus
fēs est nimis. Cumq; creuisset.
frāc est cornu magnū. z orta sūt cor
nua quatuor subter illud. p quatuor
ventos celi. De uno aūt ex eis egres
sum ē cornu unū modicū. z factū
ē grande contra meridiem. z contra ori
entem. z contra fortitudinē. z magnu
ficatum ē usq; ad fortitudinē celi.
Et deiecit de fortitudine. z de stellis
z conculcauit eas. z usq; ad principē
fortitudinis magnificatus ē. Et ab
eo tulit iuge sacrificiū. z deiecit locū
sanctificationis ei. Robur aūt datū ē
contra iuge sacrificiū. p pcā. z proie-
cit iustitiā in terram. z fecit z prosp
rabitur. Et audiui unū de sanctis loqui
tem. z dixit unus sanctus alteri nescio cui
loquenti. Usq; quo visio. z iuge sacrifi
cium. z pcām desolationis que data
est. z sanctuariū z fortitudo conculca
bitur. Et dixit ei. Usq; ad uesperam z
mane dies mille trecenti. z mundabi
tur sanctuariū. Factū est aūt cū uiderē
ego daniel visionē z quererē intelli
gentiam. ecce stetit in conspectu meo
qsi species uiri. Et audiui uocē uiri z
ter ulai. z clamauit z ait. Gabriel
fac intelligere istum visionē. Et ue
nit. z stetit iuxta ubi ego stabam. Cui
cū uenisset. pauens corui in faciem
meā. Et ait ad me. Intellige fili hois.
quia in tempore finis complebit vi
sio. Cumq; loqueretur ad me. collap
sus sum pronus in terram. Et tetigit me
z statuit me in gradu meo. Et ait mi.
Ego ostendam tibi que futura sunt
in nouissimo maledictionis. quia ad
tempus finem sunt. Aries quem vidisti
habē cornua. rex medor. z rex persaz
Porro hyrcus capraz. rex grecor est.
z cornu grande qd erat inter oculos ei.
ipse est rex primus. Qd aūt fracto illo
surrexerunt quatuor p eo. quatuor regna
de gente eius consurgent. sed non in fo
rtitudine eius. Et post regnū eorū ai
crescentibus iniquitatibus. consurget rex
impudens facie. z intelligens propo
sitiones. Et roborabitur fortitudo eius.
sed non in viribus suis. Et supra quā credi po
test nocūla nocebit. z prosperabitur
z faciet. z interficiet robustos z pplm
sanctorum. secūm voluntatē suam. Et di
rectus dolus in manu eius. z cor suum
magnificabit. Et in copia rerū omnī
occidet plurimos. z contra principem prin
cipum consurget. sine manu conte
retur. Et visio vespere z mane que dicta est
vera est. Tu ergo signa visionem.
quia post dies multos erit. Ego daniel
langui. z egrotaui p dies. Cumq;
surrexissem. faciebam opa regis. Et
stupebam ad visionem. sed non erat qui
interpretaretur.

IX

In anno primo darij filij assueri

de scde medoy qui unpauit sr regni
chaldeoy. anno uno regni ei ego da
niel intellexi in libris numerii annoy
de quo fcs est sermo dni ad hieremiam
pphaam. ut complerentur desolatois
urbis septuaginta anni. Et posui fa
ciem meam ad dnm dm meum roga
re z deprecari in ieiuniis. sacco z cine
re. z oraui dnm dm meum z confessus sm
dixi. Obsecro dne ds magne z ter
ribilis. custodiens pactum z miam dili
gentibz te. z custodientibz mandata
tua. peccauimus inique egimus. impie
egimus. z recessimus z declinauimus
a mandatis tuis ac iudiciis. ñ ob
diuimus sui cui ppbe ei locuti sr i nois
tro regib nris. pncipib nris. pribz nris.
omi pplo trre. Tibi dne iustitia no
bis autem confusio faciei. sicut e ho
die uiro iuda z habitatoribz urbis. z omi
sri. hi qui ppe sunt z his qui procul
sunt in uniuersis trris ad quas eie
cisti eos pp iniquitates eoy in quib
peccauerunt in te dne. ñ ob aiam con
fusio faciei. regibz nris. pncipibz nris.
z patribz nris qui peccauerunt tibi
autē dno deo nro miam z ptriatio.
Quia recessimus a te. z ñ audiuimus
uocem dni dei nri. ut ambularemus
in lege eius. q̄m posuit nob p seruos
suos pphas. Et omis isr p uaricati
sunt legem tuam. z declinauerunt ne
audirent uocē tuam. Et stillauit sr
nos maledictio. z detestatio q̄ scripta
est in libro moysi serui dei. q̄ peca
uimus ei. Et statuit sermones suos
quos locutus est sr nos. z sr pncipes
nros qui iudicauerunt nos. ut indu
ducerent in nos malū magnū. qua
le nunquā factum est sub omi celo. sicdm
qđ factū est in hierlm. sicut scriptū e in
lege moysi. Omne malū hoc uenit sr
nos. z ñ rogauimus faciem tuam dne
ds nr. ut reuerteremur ab iniquita
tibz nris. z cogitaremus ueritatē tuam.
Et uigilauit dns sr malitiam. z
adduxit eam sr nos. Justus dns ds
nr in omnibz operibz suis que fecit. non
enim audiuimus uocem eius. Et nunc
dne ds nr qui eduxisti pplm tuum de
tra egypti in manu forti. z fecisti tibi
nomen sicdm diem hanc peccauimus
iniquitatē fecimus dne in omnē iu
stitiam tuam. auertatur obsecro ira
tua. z furor tuus a ciuitate tua hierlm.
z monte scō tuo. propter peccata nra. z
iniquitates patrum nrōm hierlm z po
pulus tuus in obprobriū sunt omib
p circuitū nrm. Nunc g exaudi dne
ds nr orōnem serui tui z preces eius.
z ostende faciem tuā sr sanctuariū tuū
qđ desertū est. propter semetipm inclina
ds mus autem tuam z audi. aperi oc
los tuos z uide desolationē nram.
z ciuitatē sr quā inuocatū est nom
tuum. Neq enim in iustificationibz
nris prosternimus preces ante faciem tuā
sed in miserationibz tuis multis.
Exaudi dne placare dne. attende
z fac. ne moreris propter semetipm ds
mus. qz nomen tuum inuocatū est sup
ciuitatem z sr pplm tuum. Cumq ad
huc loquerer. z orarem z confiterer
peccata mea. z peccata pp mei isr. ut pro
sternerem preces meas in conspectu dei mei
p monte scō dei mei. adhuc me lo

quente in ordine. ecce ut̄ gabriel
quem uidam in uisione in principio
cito uolans tetigit me ut tempore
sacrificii uespertini. & docuit me. & lo
cutus est mihi. & dixit. Daniel nunc
egressus sum ut docem te & in
telligeres. Ab exordio precum tuarum
egressus est sermo. Ego aūt uenio ut
indicarem tibi quia uir desideriorum es.
Tu animaduerte sermonē. & intel
lige uisionem. Septuaginta ebdo
mades abbreuiate sunt sup̄ pl̄m tuū. & sup urbem sanctā tuam. ut
consummetur p̄uaricatio. & finem ac
cipiat peccatū. & deleatur iniquitas.
& adducatur iustitia sempiterna. et
impleatur uisio & ypheta. & unga
tur scs̄ scōrū. Scito ergo & animadū
te. Ab exitu sermonis ut itēm edifi
cetur iherl̄m. usq; ad xp̄m ducē. eb
domades. vii. & ebdomades. lxii. due
erunt. & rursum edificabitur plate
a & muri in angustia temporū. Et
post ebdomadas. lxii. occidet
xp̄s. & nō erit eius p̄s qui ei negatu
rus est. Et ciuitatē & sanctuariū dissi
pabit p̄s cum duce uenturo. & fi
nis eius uastitas. & post finem bel
li. statuta desolatio. Confirmabit
aūt pactū multis ebdomada una.
& in dimidio ebdomadis deficiet hō
stia & sacrificium. Et in templo erit ab
hominatio desolationis. & usq; ad
consummationē & finem p̄seuerabit
desolatio. Amen.

Anno tertio regni cyri regis p̄sar.
uerbum reuelatum est danieli.
cognomento baltassar. & uerbum uerū
& fortitudo magna intellectus in sermo
nem. & intelligentia eius est opus in
uisione. In diebus illis. ego daniel lu
gebam. trium ebdomadarum diebus. pa
nem desiderabilem non comedi. & caro &
uinum non introierunt in os meum. sed
nec unguento unctus sum. donec
complerentur trium ebdomadarum
dies. Die aūt uicesima & quarta mensis
primi eram iuxta fluuium magnum qui
est tygris. Et leuaui oculos meos et vi
di. & ecce uir unus uestitus lineis.
Et renes eius accincti auro obrizo.
& corpus eius quasi aries. & facies eius
uelut species fulguris. & oculi eius uelut
lampas ardens. Et brachia eius & quod dex
trum usq; ad pedes. species eius erat
dentis. & uox sermonis eius. uox
multitudinis. Vidi aūt ego daniel so
lus uisionem. Porro uiri qui erant me
cum non uiderunt. sed terror nimius inuasit
eos. & fugerunt in abscondendum.
Ego aūt relictus solus uidi uisionem
grandem hanc. & non remansit in me
fortitudo. & species mea immutata
est in me. & emarcui. nec habui quic
quam uirium. Et audiui uocē sermo
nis eius. & audiens iacebam conster
natus super faciem meam. mente mea in
terram tenente. Et ecce manus tetigit me.
& erexit me super genua mea. & super arti
culos manuum mearum. & dixit ad me.
Daniel uir desideriorum. intellige ea
que ego loquar ad te. & sta in gra
du tuo. Nunc enim ad te missus sum.
Cumque diceret in sermone istum. te
mi tremens. & uersus ad me. steti mem
ore daniel. & ecce die primo quo po

auditu cor tuū ad intelligendū. ut
te affligeres in conspectu dei tui ex
audita sunt uba tua. & ego uenī p
sermones tuos. Princeps aūt regni p
sianum restitit mihi. xxi. diebus. Et ec
ce michael unus de principib; primis
uenit in adiutoriū meū. & ego remā
si ibi. uxta regem persarum. Veni aūt ut
docēm te quæ uentura sunt populo tuo
in nouissimis diebus. quia adhuc uisio
in dies. Cumq; loqueretur mihi huius
modi uerbis. deieci uultum meū ad ter
ram. & tacui. Et ecce qsi similitudo filii ho
minis tetigit labia mea. & aperiens os
meū. locutus sum. & dixi ad eū qui
stabat contra me. Dne in uisione tua
dissolutæ sunt compagines meæ. & ni
hil in me remansit uirtutis. Et quō po
terit seruus dñi mei loqui cū dño suo.
Nec enī in me remansit uirtus. Et ec
ce tactus filius hominis tetigit labia mea.
Tunc aperui os meū. & locutus sum. & dixi
ad eum qui stabat contra me. Domine mi
quo conturbati sunt me. & non fiducia
sit compages membrorum meorum. &
nihil in me remanserit uirtutis. Et quō
potest seruus dñi mei loqui cum domino

וּבְנֵי אֶפְרַיִם שֹׁכֵן וְיֹשְׁבֵי חֶלֶק וְנַפְתָּלִי׃

uabit ad ūlum regē aquilonē. ⁊ ipa
rabit multitudinem uehemē. Et dabi
tur multitudo in manū eius. ⁊ capi
et multitudinem. Et exaltabitur cor
eius. ⁊ deiecet multa milia. ⁊ ñ
ualebit. Conūrget enī rex aquilo
nis ⁊ parabit multitudinē multo
maiorem q̄m prius. ⁊ in fine tēpo
rum annoꝝ q̄ ueniet. ꝑgredi cum exer
citu magno. ⁊ opib; minus. Et in
temporib; illis. multi consurgent
ad ūlum regem austri. filij quoq;
ꝓuaricatorū ꝑ tui extollentur ut
impleant uisionē. ⁊ corruant. Et
ueniet rex aquilonis ⁊ comportabit
aggerem ⁊ capiet urbes munitissi
mas. ⁊ brachia austri ñ sustinebūt
Et consurgent ēlī eius ad resistendū.
⁊ ñ erit fortitudo. Et faciet uenies
sup eum uñ placitū suū. ⁊ ñ erit qui
stet cōtra faciem eius. Et stabit in ter
ra inclita. ⁊ consumetur in manu e
ius. ⁊ ponet faciem suam ut uenia
at ad tenendū uniuersū regnū eius.
⁊ recta faciet cum eo. ⁊ filiam femi
narū dabit ei ut eiuret illud. Et ñ
stabit. nec illius erit. ⁊ contēret fa
ciem suam ad insulas. ⁊ capiet mul
tas. Et tessare faciet ꝓ semet obpro
briū suū. ⁊ obprobriū eius conūrtetur
in eū. Et cōūrtet faciem suam ad
impiū fir̄e suū. ⁊ impinget. ⁊ corru
et. ⁊ ñ inuenietur. Et stabit in loco
eius uilissimi. ⁊ indignū decore re
gio. ⁊ in paucis diebus conterētur. ñ
in furore nec in ꝓlio. Et stabit in
loco eius despectus. ⁊ ñ tribuetur
ei honor regius. Et ueniet clam. ⁊
obtinebit regnū in fraudulentia.
brachia pugnantis expugnabunt
a facie eius. ⁊ conterentur. insup et
dux federis. Et post amicitias. cū eo
faciet dolum ⁊ ascendet. ⁊ superabit ī
modico ꝓlo. Abundantes ⁊ uberes
urbes ingredietur. ⁊ facies que ñ fe
cerunt patres eius. ⁊ patres ei. Rapi
nas ⁊ ꝓdam ⁊ diuitias eoꝝ dissipa
bit. ⁊ cōtra firmissimas cogitationes
inibit. Et hoc usq; ad tempus. Et cont
tabitur fortitudo ei. ⁊ cor eius ad ūlū
regem austri in exercitu magno. Et rex
austri prouocabitur ad bellum multis
auxilijs. ⁊ fortib; nimis. ⁊ ñ stabit
eq; inibunt ad ūlum eū consilia. Et
comedentes panem cum eo contere
rent illū. exercitusq; eius opprimetur
⁊ cadent uulnerati eius plurimi. Duoq;
quoq; regū cor erit ut male faciant.
⁊ ad mendaciū unam mensam loqūtu
tur. Et ñ ꝓficient. eq; adhuc finis in
aliud tempus. Et reuertetur in terram
suam. cū opib; multis. ⁊ cor ei aduersū
sum testamentū scīm. Et faciet. ⁊ reu
tetur in terram suam. Statuto tempo
reuertetur. ⁊ ueniet ad austrū. ⁊ ñ erit
pōr similis nouissimū. Et uenient
sup eum trieres ⁊ romani. ⁊ pauebit.
Et reuertetur. ⁊ indignabitur cōtra
testamentū scīm. ⁊ faciet. reuertetur
q; ⁊ cogitabit ad ūlum eos. qui dere
querunt testamentum scīm. ⁊ hu
iusmodi. ⁊ eo stabunt. ⁊ polluetur scīa
rium fortitudinis. Et auferent iu
ge sacrificiū. ⁊ dabunt abhominā
tionē in desolationē. Et impij in te
stamentū simulabūt fraudulenter.

pls aũ sacerd dñi sui obtinebũt ⁊ fa
cer. Et docti in plo decebunt plu
mos. ⁊ cadent in gladio ⁊ in flamma
⁊ in captiuitate. ⁊ in rapina dierum.
Cumq; corruerint sublevabunt au
xilio parvulo. ⁊ applicabuntur eis
plurimi simulanter. Et de eruditis
fient ut conflentur. ⁊ eligantur ⁊
dealbentur usq; ad tempus pfinitũ
q; adhuc aliud tempus erit. Fa
cit iuxta uoluntatem suam rex. ⁊ elevabi
tur. ⁊ magnificabitur adũsũ om
nem dñm. Et adũsum dñi dixit loque
tur magnifica. ⁊ diget donec cõple
atur ira cuncta. Perfecta erit quippe
defunctio. Et dñi patrũ suor ñ reputa
bit. ⁊ erit in concupiscentiis femi
narũ. Nec quemqm deorũ curabit qa
adũsum omnia conteret. Dñi aũt
maozim in loco suo honorabitur. ⁊
dñi quem ignorauerunt patres ei colet
auro ⁊ argento ⁊ lapide pciosis. rebꝫ
q; pciosis. Et faciet ut muniat ma
ozim filii dei alieni quem cognouit
⁊ multiplicabit gliam. ⁊ dabit eis
potestatem in multis. ⁊ liam diui
det gratuito. Et in tpe pfinito pliabi
tur adusum eum rex austri. ⁊ qi
tempestas ueniet contra illũ rex a
quilonis in curribꝫ ⁊ in equitibꝫ ⁊ in
classe magna. ⁊ ingredietur terras
⁊ conteret. ⁊ pertransibit ⁊ intrabit in
terram gloriam. ⁊ multi corruent. Hec
aũ soli saluabuntur de manu ei.
Edom ⁊ moab. ⁊ principii filiorũ am
mon. Et extendet manum suam in
terras. ⁊ terra egypti ñ effugiet. ⁊ do
minabitur thesaurorũ auri ⁊ argẽ
ti. ⁊ in omnibꝫ pciosis egypti. Per
libyam quoq; ⁊ ethyopiam transi
bit. Et fama turbabit eum ab ori
ente. ⁊ ab aquilone. ⁊ ueniet in mꝫ
titudine magna. ut conterat ⁊ in
terficiat plurimos. Et figet tabernã
culum tuũ apedno inter mara sc̃i
montẽ uicinum ⁊ sanctũ. ⁊ ueniet usq;
ad summitatẽ ei. ⁊ nemo auxiliabit ei.

XII

In tempore aũt illo consur
get michahel princeps magnus qui
stat pro filiis populi tui. ⁊ ueniet tempꝰ
quale ñ fuit ab eo quo gẽs ẽ usq; ad
tempus illud. Et in tẽ
pore illo saluabitur populus tuus. omꝫ
qui inuentus fuerit scriptus in lib.
Et multi de hys qui dormiunt in ter
ra pulueris euigilabunt. alii in uitã
eternam. ⁊ alii in obprobriũ ut uideant
semp. Qui aũt docti fuerint fulgebũt
sicut splendor firmamenti. ⁊ qui ad iu
stitiam erudiunt multos. sicut stellæ
in perpetuas eternitates. Tu aũt dani
el claude sermones. ⁊ signa librum.
usq; ad tempus statutum. Pertransibunt
plurimi. ⁊ multiplex erit scientia. ⁊
vidi ego daniel. ⁊ ecce ali duo alii sta
bant. unus hinc ad ripam fluminis.
⁊ alius inde ex altera ripa fluminis. Et
dixit uiro qui indutus erat lineis. q
stabat sup aquas fluminis. Vsq; quo
finis horũ mirabilium. Et audiui uirũ
qui indutus erat lineis qui stabat
sup aquas fluminis. cui elevauit dex
teram ⁊ sinistram suã in celũ. ⁊ iu
rauit per uiuentẽ in eternũ. qm in tem
pus ⁊ tempora. ⁊ dimidium temporis.
Et cũ cõpleta fuerit dispersio manus

ppli tñ. complebuntur unuſq; hec. Et
ego audiui. Et nō intellexi. Et dixi. Dñe
mi quid erit poſt hec. Et ait. Vade
daniel. qz clauſi ſunt ſignatiq; ſermo
nes. uſq; ad tempus prefinitū. Elu
gentur. Et dealbabuntur. Et eſi iguis
pbabuntur multi. Impie agent
impij. neq; intelligent omes impij.
porro docti intelligent. Et a tempe
cum ablatum fuerit iuge ſacrifici
um. Et poſita fuerit abhominatio in de
ſolationem. dies mille ducenti no
naginta. Beatus qui expectat. Et puenit
ad dies mille trecentos. xxxv. Tu
aūt daniel uade ad finitū. Et requie
eſce. Et ſtabis in ſorte tua in fine de
cerum. Hucuſq; danielem in hebra
ico uolūmine legimus. Cetera que
ſequuntur uſq; ad finem. de theodo
tionis editione ſūlata ſt

XIII

Et erat uir habitans in babylone
Et nomē eius ioachim. Et accepit
uxorem nōie ſuſannam filiam hel
cie pulchram nimis. Et timentem
dñm. Parentes eni illius cū eſſent
iuſti. eruditerunt filiam ſuā ſcdm le
gem moyſi. Erat aūt ioachim diues
valde. Et erat ei pomerū iucūd domi
ſue. Et ad ipm confluebāt iudei. qz
erat honorabilior omniū. Et conſtitu
ti ſunt duo ſenes iudices in anno
illo. de quib; locutus e dñs. qz egſ
ſa eſt iniquitas de babylone a ſenio
ribus iudicib; qui uidebāntur regere
ppli. Iſti frequentabant domū ioa
chim. Et ueniebant ad eos omes qui
habebant iudicia. Cum aūt ppls re
ſederet p meridiem. ingrediebatur ſu
ſanna. Et deambulabat in pomerio
uiri ſui. Et uidebant eam ſenes q̄ti
die ingrediēte. Et deambulante
Et exardeſcunt in concupiſcentiā eius.
Et euerterunt a recto ſenſum ſuū. Et
declinauerunt oculos ſuos ut nō u
derent celi. neq; recordarentur iudi
ciorū iuſtoꝝ. Erant q̄ ambo uulnerati
amore eius. nec indicauerūt ſibi
inuicem dolorem ſuū. Erubeſcebāt
enim indicare ſibi concupiſcentiā
ſuā. uolentes concumbere cum ea.
Et obſeruabant cotidie ſolliciti
uidere eam. Dixerat alter ad alterum.
Eamus domū. qz prandiū hora eſt. Et
egreſſi receſſerunt a ſe. Cumq; reū
tiſſent uenerunt in unū. Et ſtillauan
tes ab inuicem cām. confeſſi ſunt
concupiſcentiā ſuam. Et tunc in cō
mūne ſtatuerunt tempꝰ. qñ eā poſ
ſent inuenire ſolam. Factum eſt aūt
cum obſeruarent die aptū. ingreſ
ſa eſt aliqn̄ ſicut heri. Et nudus cum
duabꝰ ſolis puellis. uoluit ſe
lauari in pomerio. Erat quippe æ
tus. Et nō erat ibi quiſqm̄ preter duos
ſenes abſconditos contemplantes
eam. Dixit ergo puellis. Afferte mi o
leū. Et ſmyrnā mea. Et oſtia pomerij clau
dite ut lauer. Et fecerunt ſicut pce
perat. Clauſerunt oſtia pomerij. Et
egreſſe ſunt poſt poleū. nec aduer
tēa que nullerat. neq; uidebantꝰ. ſenes
enim erāt abſconditos. Cum aūt egreſ
ſe eſſēt puelle. ſurrexerunt duo ſenes.
Et occurrerunt ad eam. Et dixerūt. Ecce
oſtia pomerij clauſa ſunt. Et nemo
nos uidet. Et in concupiſcentia tu

sumus. Quobrem assentire nob. et
cõsulere nobcum. Si nolũs. fa
ctus testimoniũ cont̃ te. eo q̃ fuit
tecum iuuenc. et ob hanc cãm em
isers puellas a te. Et ingemuit su
sanna. et ait. Angustie mihi sunt undiq.
si enim hoc egero mors mihi est. si aũ nõ
egero. nõ effugiam manus uras. Sed
melius est mihi absq; opere incidere in ma
nus uras. q̃m peccare in conspectu dñi.
Et exclamauit uoce magna susanna.
Exclamauerunt aũ et senes aduersus
eam. Et cucurrit unus. et aperuit ostiu
a pomerij. Cum aũ audissent clamo
rem in pomerio famuli domus irru
erunt p̃ posticiũ. ut uiderent quid nã
esset. postq̃m aũ senes locuti sunt. eru
buerunt serui uehementer. q̃ nunq̃
dictus fuerat sermo huiusmodi de
susanna. Et erã est dies crastina. Cũ
q; uenissent ppls ad uirũ eius ioachi.
uenerunt et duo ꝓbi plenu inique
cogitatione aduersus susannam ut
interficerent eam. Et dixerunt coram
ppło. mittite ad susannam filiam
helchie uxorem ioachim. Et statim
miserunt. Et uenit cum parentib;
et filiis. et uniuersis cognatis suis. Su
o susanna erat delicata nimis. et
pulchra specie. Et iniqui illi iussit
uit ut discoopiretur. erat enim co
operta. ut uel sic saturarentur decore
eius. flebant g̃ sui. et omes qui nouer
ant eam. Consurgentes aũt duo
ꝓbi in medio ꝓp. posuerunt manꝰ
suas capiti ei. Que flens. respexit
ad celum. erat enim cor eius fiduci
am hns in dño. Et dixerunt ꝓbi.

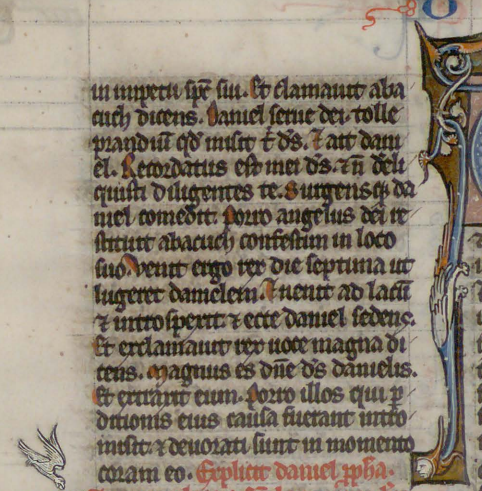
Cum deambularent in pomerio so
li. ingressa est hec cum duabꝫ puel
lis. et clausit ostia pomerij. et dimi
sit puellas a se. Venit ad eam a
dolescens qui erat absconditus. et
cum ea concubuit. Porro nos cum
essemus in angulo pomerij uidentes
iniquitatẽ eius cucurrimus ad eos. et ui
dimus eos pariter cõsistere. Illum
quidem nõ quiuimus comprehendere.
q; fortior nob erat. et apto ostio ex
iuit. Hanc aũ cũ apprehendissemꝰ.
interrogauimus quis nam esset adolescꝰ.
et noluit indicare nob. huius rei rei
tes sumꝰ. Credidit eis multitudo. qꝫ
senib; ꝑp et iudicib;. et condemnauer
unt eam ad mortẽ. Exclamauit aũ
uoce magna susanna. et dixit. Deꝰ eter
ne qui absconditoꝝ es cognitor. qui no
sti omnia antequam fiant tu scis quꝫ
falsum cont̃ me tulerunt testimoꝰ
ium. Et ecce morior. cum nichil horꝝ fe
cerim que isti malitiose compoꝰuit
erunt aduersum me. Exaudiuit aũt
dñs uocem eius. Cumq; duceretur ad
mortẽ. suscitauit dñs spiꝰm sanctũ pu
eri iuuenis. cui nom̃ daniel. et excla
mauit uoce magna. Mundus ego
sum a sanguine huius. Et conuersus
ad eum omnis ppls. dixit. Quis est
sermo iste quem tu locutus es. Qui
cum staret in medio eorum ait. Sic
fatui filij isti. nõ iudicantes. nec
q̃d uerum est cognoscentes. condem
nastis filiam isr. Reuertimini ad
iudicium. q̃ falsum testimoniũ lo
cuti sunt aduersum eam. Reuersus est
q̃ ppls cum festinatione. et dixit

ci senes. Veni & sede in medio nr̃m & iudica nob. qt tibi deus dr̃s honorē senectutis. Dixit ad eos daniel. Separate illos ab inuicem procul. & diudicabo eos. Cum g diuisi essent alt ab altō. uocauit unū de eis. & dixit ad eum. Inueterate dierum malorū nūc aduenerunt peccā tua que operabaris prius. iudicans iudicia iniusta. innocentes opprimens. & dimittens nocentes dicente dño. Innocentē & iustū nō interficies. Nunc ergo si uidisti eam. dic sub qua arbore uideris eos loquentes tibi. Qui ait. Sub schino. Dixit aūt daniel. Recte mentitus es in capite tuo. Ecce angls dei accepta sententia ab eo scindet te medium. Et amoto eo. iussit uenire alium. & dixit ei. Semen chanaan & non iuda. species decepit te. & concupiscentia subuertit cor tuum. Sic faciebatis filiabꝰ isr̃. & illę timentes loquebantur uobiscum. Sed non filia iuda sustinuit iniquitatem uestrā. Nunc ergo dic in sub qua arbore comprehenderis eos loquentes tibi. Qui ait. Sub prino. Dixit aūt ei daniel. Recte mentitus es & tu in capite tuo. Exspectat enim angls dei habens gladium ut secet te medium. & interficiat uos. Exclamauit turba omnis cetus uoce magna. & benedixerunt dm̃ qui saluat sperantes in se. Et consurrexerūt aduersus duos presbyteros. conuincebat enim eos daniel ex ore suo falsum dixisse testimonium. Fecerunt eis sicuti male egerant aduersus proximū ut faceret secundum legem moysi. & interfecerūt eos. Et saluatus est sanguis innocēs in illa die. Celebrabat aūt & uxor eius laudantes dm̃ filia sua susanna. aūt socrus mariti eius. & cognatis omnibꝰ. quia inuenta res turpis in ea. Daniel fr̃s est magnus in conspectu pp. a die illa & deinceps. Et rex astiages appositus est ad patres suos. & suscepit cyrus psa regnū eius. Erat aūt daniel conuiua regis. & honoratus est omnis amicos eius.

CAPITVLVM XIII

Erat quoq; ydolum nomine bel. apud babylonios. & impendebantur in eo pdies singulos. similes artabe. xij. & oues. xl. uinum quoq; amphoræ. lx. Et quoq; colebat eum. & ibat pro singulos dies adorare eum. Sed deus daniel adorabat dm̃ suum. Dixitq; ei rex. Quare non adoras bel. Cui ille respondens ait ei. Quia non colo ydola manufacta. sed uiuentem dm̃ qui creauit celum & terram. & hꝫ potestatem omnis carnis. Et dixit ad eum rex. Non tibi uidetur esse bel uiuens dr̃s. An non uides quanta comedat & bibat quotidie. Et ait daniel arridens. Ne erres rex. Iste enim intrinsecus luteus est. & forinsecus eneus. nec comedit umquam. Iratus rex. uocauit sacerdotes eius & ait illis. Nisi dixeritis mihi quis est qui comedat impensas has. morietis omnes. Si aūt ostenderitis q̃m bel comedat hec. morietur daniel. qui blasphemauit in bel. Et dixit daniel regi. fiat ut dicis. ipse uidebit. Erant aūt sacerdotes bel. septuaginta exceptis uxoribꝰ & paruulis. & filiis & uenit rex cum daniele in templum

belis. ⁊ dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egredimur foras. ⁊ tu ipse pone escas. ⁊ uinū misce. ⁊ claude ostium. ⁊ signa anulo tuo. Et cum ingressus fueris mane. nisi inueneris omnia comesta abel morte moriemur. uel daniel qui mentitus est ad illum nos. Contempnebant aīm qr fecerant sub mensa absconditū introitū. ⁊ p illū ingrediebantur ipse. ⁊ comedebant ea. Fīm est g postq egressi sunt illi. ⁊ ipse posuit cibos ante bel. precepit daniel pueris suis. ⁊ attulerunt cinerem. ⁊ cribrauit p totum templū coram ipso. Et egressi clauserunt ostiū. ⁊ signantes anulo regis. abierunt. Sacerdotes aūt ingressi sunt nocte ut consueuerunt cum uxoribus ⁊ filiis eor. ⁊ comederūt oīa ⁊ biberunt. Surrexit aūt rex mane. ⁊ daniel cū eo. Et ait rex ad illa. Ne sigilla signa daniel? Qui ait. Salua rex. Intrauit cum aperuisset ostiū. intuitus rex mensam exclamauit uoce magna. Magnus es bel. ⁊ nō est apud te dolus quisquā. Tristis daniel. ⁊ renuit regem ne ingrederet templū. Dixit. Ecce pauimentū. animaduerte cuius uestigia sint hec. Et dixit rex. Video uestigia uirorū ⁊ mulierū. et infantū. Et iratus est rex. Tunc apprehendit sacerdotes ⁊ uxores ⁊ filios eor. ⁊ ostenderūt ei absconditā ostiola. p que ingrediebantur. ⁊ consumebant que erant sup mensam. Occidit ergo illos rex. ⁊ tradidit bel in potestate danielis. Qui subuertit eū. ⁊ templū eius. Et erat draco magn in loco illo. ⁊ colebant eū babylonii. Et dixit rex daniel. Ecce nunc ipse potes dicere qm ipse sit ille ds uiuens. Adora ergo eum. Dixit q daniel. Dñm deū meū adoro. ipse enī est ds uiuens. Tu aūt rex da mihi potestatē. ⁊ occidam draconem. absq gladio ⁊ fuste. Et ait rex. Do tibi. Tulit g daniel picem ⁊ adipem ⁊ pilos. ⁊ coxit pariter. fecitq mallas. ⁊ dedit in os draconis. ⁊ diruptus est draco. Et dixit. Ecce quem colebatis. Qd cum audissent babylonii. indignati sunt uehementer. ⁊ congregati sunt ad iniquum regem. ⁊ dixerunt. Judeus factus est rex. Bel destruxit. draconem interfecit. ⁊ sacerdotes occidit. Et dixerunt cum uenissent ad regem. Trade nob danielem. aliter quin interficiemus te ⁊ domū tuam. Uidit g rex qđ urgerent in se uehementer. ⁊ necessitate compulsus tradidit eis danielem. Qui missi eum in lacū leonū. ⁊ erant ibi diebus sex. Porro in lacu erant vii. leones. ⁊ dabantur eis quotidie duo corpora ⁊ due oues. Tunc in data sunt eis. ut deuorarent danielē. Erat aūt habacuch ppha in iudea. ⁊ ipse coxerat pulmentum. ⁊ intriuerat panes in alueolo. ⁊ ibat in campum. ut ferret messoribus. Dixit q angls dñi ad habacuch. Fer prandiū qđ habes in babylonem danielī. qui est in lacu leonū. Et dixit habacuch. Dñe babylonem nū uidi. ⁊ lacum nesciō. Et apprehendit eum angls dñi in uertice ei. ⁊ portauit eum capillo capitis sui. posuitq eum in babylone sup lacū

Incipit osee ypha

Verbum dñi qđ fact̃ est ad oseę filium beeri in diebꝫ ozie. ioathan. achaz. e ezechie. regũ iuda. z in diebꝫ ieroboam filii ioas regis israhel. Principiũ loquendi dño in osee. z dixit dñs ad osee. Vade sume tibi uxorem fornicationũ. z fac filios fornicationũ. qz fornicans fornicabit̃ terra a dño. Abiit z accepit gomer filiam debelaim. z concepit z peperit filiũ. Et dixit dñs ad eum. Voca nomen eius iezrahel. qm̃ adhuc modicũ z ulciscabo sanguinẽ iezrahel sup̃ domũ achab. z quiescere faciam regnũ domus israhel. Et in illa die conteram arcũ israhel. in ualle iezrahel. Et concepit adhuc z peperit filiam. Et dixit ei. Voca nomen eius absq; misericordia. qz nõ addam ultra misereri domui israhel. sz obliuione obliuiscar eoꝝ. z domui iuda miserebor. z saluabo eos in dño deo suo. z nõ saluabo eos in arcu. z in gladio. z in bello. z in equis. z in equitibꝫ. Ablactauit eam. que cũ ablactaret. concepit z peperit filiũ. Et dixit. Voca nomen eius non pl̃s mei. qz uos nõ pl̃s mei. z ego nõ ero uester. Et erit numerus filiorꝫ israhel. qđ harena maris. qđ sine mensura est. z nõ numerabit̃. Et erit in loco ubi dicebat eis. nõ pl̃s mei uos. dicetur eis. filii dei uiuentis. Et congregabuntur filii iuda z filii israhel pariter. z ponent sibimet caput unum. z ascendent de terra.

Incipit plogus sci ieronimi pbri in libꝝ duodecim pphetarum.

Non idem ordo est ꝛu. pphetarꝫ apud hebreos. qui z apud nos. unde sicut in eo qđ ibi legit. hinc quoq; dispositi sunt. Osee. iohel. amos. abdias. ionas. michee. nahum. habacuc. sophonias. aggeus. zacharias. malachias. Osee cognominatus est pphetes. Ioel planus in principiis. in fine obscurus. Et usq; ad malachiam hinc singuli pphetarum libri. quos ezram scribam legisse. doctores hebreorum autumant. Et quoniam est nõ de omnibꝫ dicere. hoc tantum uos oro paula z eustochium admonitas scire uolo. unum librum esse xii pphetarum. ⁊ osee. ioel. amos. abdiam. ionam. michee. nahum. habacuc. sophoniam. aggeum. zachariam. malachiam. uocari. Injquibꝫ aũ tempus nõ pferunt in titulo. sub illis regibꝫ eos pphasse. sub quibꝫ z hi qui aũ eos hinc titulos pphauerunt. Explicit plogꝰ.

ce magñ dies izrahel.

Dicite fratribꝰ uris. ꝓpl̃e mis. ꝛ soro
ri ure miam consecuta. Iudica
te matrem uram iudicate. qñ non ꝛ
uxor mea. ꝛ ego ñ uir eius. Auferat
fornicationes suas a facie sua. ꝛ adul
teria sua de medio uberũ suoꝝ. ne
forte expoliem eam nudam. ꝛ statuam
eam sicꝫ in diem natiuitatis sue.
Et ponam eam qꝫ solitudinẽ. ꝛ statu
am eam uelut terram inviam. ꝛ mor
tificabo eam siti. ꝛ filios illius ñ mi
serebor. qñ filij fornicationũ sunt.
qꝫ fornicata est mat̃ eoꝝ. Confusa
est que concepit eos. qꝫ dixit. vadã
post amatores meos. qui dant pa
nes mi. ꝛ aquas meas. lanam meã
ꝛ linũ meũ. oleũ meũ ꝛ potũ meũ.
ꝓpt̃ hoc ecce ego sepiam uiam tuam
spinis. ꝛ sepiam eam materia. ꝛ semi
tas suas ñ inueniet. ꝛ dicet. vadam
ꝛ reuertar ad uirũ meũ priorẽ. qꝫ bñ
mihi erat tunc magis qñ nunc. ꝛ hec
nesciuit. qꝫ ego dedi ei frumentũ ꝛ vi
num ꝛ oleum. ꝛ argentũ multipli
caui ei. ꝛ aurum que fecerũt baal.
Ideo reuertar ꝛ sumam frumentũ meũ ꝛ que
uo tpe uinũ meũ ꝛ ꝓpe lanã
meã. Et liberabo la
nam meã ꝛ linũ meũ q̃ operiebat
ignominiã ei. Et nunc reuelabo turꝑ
dinem eius in oculis amatorũ eius.
ꝛ uir ñ eruet eam de manu mea. ꝛ
cessare faciam omẽ gaudiũ ei. sol
lemnitatẽ eius. neomeniam eius.
sabbata eius. ꝛ omnia festa tempoꝝ
ei. ꝛ corrumpam uineã ei. ꝛ ficum ei.
de quibꝰ dixit. mercedes hec mee sunt.
quas dederunt mihi amatores mei. ꝛ
Et ponam eam in saltũ. ꝛ comedet il
lam bestia agri. Et ulciscabo sup eam
dies baalim. quibꝰ accendebat in
censum. ꝛ ornabatur maure sua.
ꝛ monili suo. ꝛ ibat ꝓpt amatores
suos. ꝛ mei obliuiscebatur. dicit
dñs. ꝓpt hoc ecce ego lactabo eam.
ꝛ adducam eam in solitudinẽ. Et
loqꝫ ad cor eius. Et dabo ei uineas
eius ex eodem loco. ꝛ ualle achor
ad aperiendam spem. Et cantabit ibi sicꝫ
dies iuuentutis sue. ꝛ sicꝫ dies ac
ensionis sue de tra egypti. Et erit
in die illo ait dñs. uocabis me uirꝝ
meus. ꝛ non uocabis ultꝝ baalim. Et au
feram nomina baalim de ore eius.
ꝛ non recordabuntur ultꝝ nominis eoꝝ.
Et pactum faciam eis ꝛ bestiis in die illa
cum bestia agri. ꝛ cum uolucre ce
li. ꝛ cum reptili terre. Arcum ꝛ gla
dium ꝛ bellum conteram de tra.
ꝛ dormire eos faciam fiducialiter.
Et sponsabo te mihi in sempiternũ. Et
sponsabo te mihi in iustitia. ꝛ iudicio
ꝛ in miã. ꝛ in miserationibꝰ. Et
sponsabo te mihi in fide. ꝛ scies qꝫ e
go dñs. Et erit in die illa exaudiam
dicit dñs. ꝛ exaudiam celos.
ꝛ illi exaudient terram. Et terra exau
diet triticum ꝛ uinũ ꝛ oleũ. ꝛ hec
exaudient izrahel. ꝛ seminabo eã
mihi in terram. ꝛ miserebor eius qui fuit
absq; miã. Et dicam ei ꝓpl meo.
ꝓpls mis es tu. ꝛ ipe dicet dñs mis es
ꝛ ipse dñs ad me. Et
adhuc uade. dilige mulierem
dilectã amico. ꝛ adulteram. sicut di
lexit dñs filios isrl. ꝛ ipi respex

tant ad deos alienos. & diligunt
uuinacia uuas. Et fodi eam michi &
argentum. & choro ordei. & dimidio
chori ordei. & dixi ad eam. Diebus mul-
tos expectabis me. Non fornicabe-
ris. & non eris uiro. Sic & ego expectabo
te. quia dies multos sedebunt filij
israhel sine rege. & sine principe. & sine
sacrificio. & sine altari. & sine ephod
& sine theraphim. Et post hec reuer-
tentur filij israhel. & quærent dominum
deum suum. & dauid regem suum. & pauebunt
ad dominum. & ad bonum eius in nouis-
simo dierum.

IIII

Audite uerbum domini filij israhel. quia
iudicium domino cum habitatoribus ter-
re. Non est enim ueritas. & non est misericordia. &
non est scientia dei in terra. Maledictum et
mendacium. & homicidium. & furtum & adul-
terium inundauerunt. & sanguis san-
guinem tetigit. propter hoc lugebit
terra. & infirmabitur omnis qui habi-
tat in ea. in bestia agri. & in uolu-
cre celi. Sed & pisces maris congre-
gabuntur. Verumtamen unusquisque non ar-
guatur. & non arguatur uir. populus enim
tuus sicut hi qui contradicunt sacer-
doti. Et corrues hodie. & corruet & pro-
pheta tecum. Nocte tacere feci ma-
trem tuam. & conticuit populus meus. eo
quod non habuerit scientiam. Quia tu scien-
tiam repulisti. repellam te ne sacerdo-
tio fungaris mihi. Et obliuiscar legem de-
tui. obliuiscar filios tuos. & ego.
secundum multitudinem eorum sic peccauerunt in me. Gloriam eorum in ignominiam
commutabo. Peccata populi mei comedent.
& ad iniquitates eorum sublenabunt
animas eorum. Et erit sicut populus sic
sacerdos. & ultabo super eum uias eius.
& cogitationes eius reddam ei. Et
comedent. & non saturabuntur. fornica-
ti sunt. & non cessauerunt. quia dominum
reliquerunt in non custodiendo. fornica-
tione. & uino. & ebrietas. auferet cor
populis suis in lignum suum interrogauit
& baculus suus annuntiauit ei. Spiritus
fornicationum decepit eos. & fornica-
ti sunt a deo suo. Super capita mon-
tium sacrificabant. & super colles ac-
cendebant thymiama. subtus quercum
& populum. & terebinthum. quia bona
erat umbra eius. Ideo fornicabun-
tur filie uestre. & sponse uestre adultere
erunt. Non ultabo super filias tuas. cum fu-
erint fornicatæ. & super sponsas uestras. cum
mœchatæ fuerint. Ipsi enim cum mere-
tricibus ambulabant. & cum effemina-
tis sacrificabant. & populus non intelli-
gens uapulabit. Si fornicaris tu
israhel. non delinquat saltem iuda. & noli
te ingredi in galgala. neque ascen-
deris in bethauen. neque iurauerris
uiuit dominus. quoniam sicut uacca lasci-
uiens declinauit israhel. nunc pas-
cet eos dominus. quasi agnum in latitudi-
ne. Particeps idolorum effraim. di-
mitte eum. Secundum est. Quando
fornicatione fornicati sunt. Dilexerunt offerre ignominiam protecto-
res eius. Ligauit spiritus eum in alis su-
is. & confundentur a sacrificiis suis.

V

Audite hoc sacerdotes. &
attendite domus israhel. & domus
regis auscultate. quoniam uobis iudicium
est. quoniam laqueus factus est
speculationem. & rete expansum super thabor. huc

tumas declinatus in profundū. Et
ego cuidam dixi omnīt eor. Ego sto
effraym. Ibi ē. Ecce ego abscondītus
a me. ep nunc fornicatus ē effraym
contaminatus ē isrl. Non dabunt
cogitationes suas ut reuertantur ad
deum suum. qm spūs fornicationū in me
dio eor. et dñm non cognouerūt. Et res
pondebit arrogantia isrl in facie
eius. Et isrl et effraym ruent in iniq
tate sua. Ruet etiam iudas cū eis.
In gregibz suis et in armentis suis
inuenient ad querendū dñm. et non inue
nient. ablatus est ab eis. In dño p
uaricati sunt. qm filios alienos ge
nuerunt. nunc deuorabit eos mens
sis cum partibz suis. Clangite bu
cina in gabaa. tuba in rama. Vlula
te in bethauen. post tergum tuum ben
iamin. Effraym in desolatione erit
in die correptionis. in tribubz isrl
ostendit fidem. Facti sunt principes
iuda. qi assimilantes terminū. Super
eos effundam qi aquam iram meā.
Calumpniā patiens effraym. fra
ctus iudicio. qm cepit abire post
sordes. Et ego qi tinea effraym. et
qi putredo domui iuda. Vidit ef
fraym languorē suū. et iudas vin
culum suū. Et abiit effraym ad as
sur. et misit ad regem ultorē. Et ipe
non potuit saluare uos. nec soluere
potuit a uob uinculū. qm ego qi
leena effraym. et qi catulus leonis
domui iuda. Ego ego capiam. et
dam. tollam. et non est qui eruet. Va
dens reuertar ad locum meū. donec
deficiatis et queratis faciem meam.
In tribulatione sua mane
consurgent ad me. Venite et reuerta
mur ad dñm. qm ipe cepit et sana
bit nos. percutiet et curabit nos. Vi
uificabit nos post duos dies. in
die tertia suscitabit nos. Et uiuemus
in conspectu eius. sequemur ut
cognoscamus dñm. Qui diluculum pa
ratus est egressus eius. et ueniet qsi
imber nob temporanee et serotinus ter
ræ. Quid faciam tibi effraym. quid
faciam tibi iuda. Misericordia uestra qsi nubes
matutina. et qsi ros mane pertransiens.
Propter hoc dolaui in prophetis et occidi eos in
uerbis oris mei. et iudicia mea qsi
lux egredientur. qm misericordiam uolui et
non sacrificium. et scientiam dei plusquam holo
causta. Ipsi autem sicut adam tran
gressi sunt pactum. ibi prauaricati
sunt in me.

Galaad curans operantium ydo
lum. supplantata sanguine. et
qsi fauces uiroz latronum. participes
sacerdotum in uia interficientium p ge
tes de sychem. qm scelus operati sunt.
In domo isrl uidi horrendū. Ibi
fornicationes effraym. contamina
tus est isrl. Et iuda pone messē
tibi. cum conuertero captiuitatem ple
mei. Cum sanare uellem isrl. reue
lata est iniquitas effraym. et mala
tia samarie. qm operati sunt men
dacium. Et fur ingressus est. spolians
latrunculus foris. Et ne corde dicāt
in cordibz suis omnem malitiam eo
rum recordatus. nunc circūdederunt
eos adinuentiones sue. coram facie
mea facte sunt. In malitia sua leti

ficauerunt regem. ꝛ in mendacijs
suis ꝓncipes. Oēs adulterantes
sꝯ clibanus succensus a coquente.
Quiescent paululū tantas a com
mixtione fermenti. donec fermen
taretur totum. Dies regis nr̄i. ce
perunt ꝓncipes furere a uino.
Extendit manū suam cum illu
soribꝫ. qꝫ applicuerunt sꝯ cliba
num cor suū. cum insidiarentur
eis. Tota nocte dormiuit coquens
eos. mane ipe succensus sꝯ ignis
flammę. Omnes calefacti sunt sꝯ
clibanus. ꝛ deuorauerunt iudices
suos. Oēs reges eoꝝ ceciderunt.
nō est qui clamet in eis ad me. Ef
fraim in ꝑplis ipe cōmiscebatur.
Effraim factus est subcinericius. qui
nō reuertitur. Comederunt alieni ro
bur eius. ipe nescierunt. ꝫ ꝛ cani
erunt in eo. ꝛ ipe ignorauit.
Et humiliabitur superbia isr̄l in
facie eius. nec reuersi sunt ad dm̄
dm̄ suū. ꝛ nō quesierunt eū in oīb⁹
his. Et fīs est effraim sꝯ colum
ba seducta. nō hīs cor. Ægyptum
inuocabant. ad assyrios abierūt.
ꝛ cū pfecti fuerint expandam sup eos re
te meū. sꝯ uolucrem celi deducam
eos. cedam eos sc̄dm auditionem
tritus eoꝝ. Ve eis qm̄ recessērt a me.
Vastabimini. qꝫ ꝓuaricati sunt
in me. ꝛ ego redemi eos. ipi uero
locuti sunt cont̄ me mendacia. Et non
clamauerunt ad me in corde suo. si
ululabant in cubilibꝫ suis. Super
triticum ꝛ uinū tumulabant. Et
recesserunt a me. Et ego eruditi ꝛ
confortaui brachia eoꝝ. ꝛ in me
cogitauerūt malitiam. Ceciderunt
ut cecidit ablet iugo. Effi sunt sꝯ arc
dolosus. Cadent in gladio ꝓnci
pes eoꝝ. a furore lingue sue. Ista ē
subsannatio eoꝝ in tra ægypti.
Il gumure tuo sit tibi. sꝯ aquila
sup dom̄ dn̄i. ꝓ eo qꝫ trans gressi
sunt fedus meum. ꝛ legem meam
preuaricati sunt. me inuocabit deus
mꝰ. cognouimꝰ te isr̄l. Iecit tibi bo
num. inimicus persequetur eū. Ipi
regnauerunt ꝛ nō ex me ꝓnapel cō
tristati sunt ꝛ nō cognoui. Argentū suū ꝛ
auru suū fecerunt sibi ydola. ut
interirent. Proiectus est usq; ad
samaria. iratus est furor mꝰ in eis.
usq; quo nō poterunt emundari.
Quia ex isr̄l ꝛ ipe est. Artifex fecit
illum. ꝛ nō est dꝰ. qm̄ in aranearū
telas erit uitulus samarie. Quia
uentum seminabunt. ꝛ turbinem
metent. Culmus stans nō est in eis.
germen nō faciet farinam. Qđ si
ꝛ fecerit. alieni comedent eā. Deuo
rauit ē isr̄l. Nunc factus est in natio
nibꝫ sꝯ uas immundū. qꝫ ipi ad
ciderunt ad assur. Onager solita
rius sibi effraym. munera dederūt
amatoribꝫ suis. Et ꝛ cum mercede
conduxerunt nationes. Nunc con
gregabo eos. ꝛ quiescent paulisꝑ
ab onere regis ꝛ ꝓncipū. qꝫ multi
plicauit effraim altaria ad pec
candum. Facte sunt ei aare in delicti. Si
bam ei multiplices leges meas. ꝛ
uelut alienę computate sunt. Ho
stias affer. affer. immolabūt carnē ꝛ comē

deum. & dñs ñ sulpuer eas. Sunt re
cordabunt nequitias eor. & mul
tabit pcā eor. Ipi in egypto con
uertent. Et obstinatus est ensis in
ciuitatibus eius. & consumet deuora
bit eos. & dissipabit eos. Quia populus meus
pendet ad reuocandum me. & prophetae uocabunt
eum simul non exaltabit. Quomodo tradam te
Ephraim. protegam te Israel. quomodo dabo
te sicut Adama. ponam te sicut Seboim.
conuersum est in me cor meum. pariter
conturbata est penitudo mea. Non faciam
furorem irae meae. non reuertar ut disperdam
Ephraim. quia deus ego & non homo in medio
tui sanctus. & non introibo ciuitatem. Post
dominum ambulabunt quasi leone rugiet.
Quia ipse rugiet. & formidabunt filii maris
quasi auis festinabunt sicut passer de terra
Aegypti. & quasi columba de terra Assyriorum.
& habitare faciam eos super domos suas. dicit
dominus. Circumdederunt me in negatione
Ephraim. & in dolo domus Israel. Iudas autem
adhuc protestatur cum deo. & cum sanctis fidelis.

Ephraim pascit uentos. & sequitur
aestum tota die. Dum mendacium & uastitatem
multiplicat. Et foedus cum Assyriis pangit.
& oleum in Aegyptum defertur. Contentionem
autem habet dominus cum Iuda. & uisitare
super Iacob iuxta uias eius. secundum adin
uentiones eius reddet ei. In utero supplantauit
fratrem suum. & in fortitudine sua directus est
cum angelo. Et praeualuit. flevit & rogauit eum.
In Bethel inuenit eum. & ibi locutus est nobiscum.
Dominus deus exercituum. dominus memoriale
eius est. Tu autem ad deum tuum conuertere.
misericordiam & iudicium custodi. & spera in deo
tuo semper. Chananeus in manu eius stateras
dolosas. calumniam dilexit. Dixit autem Ephraim
Verumtamen diues effectus sum. inueni mihi
substantias. omnes labores non inuenient mihi
iniquitatem quae peccauerim. Ego autem dominus
deus tuus ab terra Aegypti. adhuc habitare te
faciam in tabernaculis sicut in diebus solemnitatis.
Et locutus sum in manu prophetarum. ego
uisionem multiplicabo. & in manu prophetarum
assimilabor. Si Galaad iniquitas. uere uana facti
sunt. in Galgal immolantes. Et aras eorum
sicut acerui in sulcis agri. Fugit Iacob in regionem
Syriae. & seruiuit Israel in uxore. & in uxore
custodiuit. Per prophetam autem eduxit dominus
Israel de Aegypto. & per prophetam custoditus est.
Amaricauit Ephraim in iracundia sua. & effusiones
sanguinis eius super eum adduxit. & opprobrium
eius reddet ei dominus.

Quia locutus est Ephraim tremor. exaltatus est
in Israel. & offendit in Baal. & mortuus est.
Et nunc addiderunt ad peccandum. & fecerunt
sibi conflatile de argento suo. idola iuxta
intellectum suum. opera artificum uniuersa ipsi
dicunt. Immolate homines uitulos adorent.
Propterea erunt quasi nubes matutina. & quasi
ros matutinus transiens. sicut pulueris turbo
qui rapitur de area. & sicut fumus de fumario.
Ego autem dominus deus tuus ab terra Aegypti.
& deum absque me non cognoscas. & saluator
non est praeter me. Ego cognoui te in deserto in terra
solitudinis. Secundum pascua sua saturati sunt.
& impleti sunt. & eleuatum est cor eorum.
& obliti sunt mei. Et ero eis sicut leaena.
sicut pardus in uia Assyriorum. Occurram eis
quasi ursa raptis catulis. & dirumpam clausuram
cordis eorum. & deuorabo eos ibi quasi leo.
Bestia agri dilacerabit eos. Perditio tua Israel.
tantummodo in me auxilium tuum. Ubi est rex
tuus. nunc saluet te in omnibus ciuitatibus tuis.
& iudices tui. quibus dixisti. Da mihi rex &
principes. Dabo tibi regem in furore meo. & auferam
in indignatione mea. Colligata est iniquitas
Ephraim. absconditum peccatum eius. Dolores
parturientis uenient ei. Ipse filius insipiens.
quia non stabit hora in contritione filiorum.
De manu mortis liberabo eos. de morte redimam
eos. Ero mors tua o mors. morsus tuus inferne.
Consolatio abscondita est ab oculis meis. Quia
ipse inter fratres diuidet. uentus urens ascendet
de deserto. & siccabit uenas eius. & exsiccabit
fontem eius. Ipse diripiet thesaurum omnis
uasis desiderabilis. Delebitur Samaria. quoniam
exacerbauit deum suum. In gladio cadent.
paruuli eorum allidentur. & mulieres eorum
uterum scindent.

Conuertere Israel ad dominum deum tuum.
quoniam corruisti in iniquitate tua. Tollite
uobiscum uerba. & conuertimini ad dominum.
& dicite ei. Omnem aufer iniquitatem. & accipe
bonum. & reddemus uitulos labiorum nostrorum.
Assur non saluabit nos. non in equo fugiemus.
& non dicemus ultra deo nostro opera manuum
nostrarum. quia in te misericordiam consequetur
pupillus. Curabo contritionem eorum. diligam
eos spontanee. quia auersus est furor meus ab eis.
Ero quasi ros Israel. germinabit sicut lilium.
& erumpet radix eius sicut Libani. Egredientur
rami eius. & erit quasi oliua decor eius. & odor
eius sicut Libani. Conuertentur sedentes sub umbra
eius. uiuent frumento. & germinabunt quasi uinea.
memoriale eius sicut uinum Libani. Ephraim
quid mihi ultra idola. Ego exaudiam. & uisitabo
eum. Ego quasi abies uiridis. ex me fructus tuus
inuentus est. Quis sapiens & intelliget haec.
prudens & sciet ea. Quia rectae sunt uiae domini.
& iusti ambulabunt in eis. Praeuaricatores autem
corruent in eis.

um. sup sulcos agri. Vaccas vecha
uen coluerunt hitatores samarie.
qz luxit sr̃ eum ꝑ̃s ei. z edixit ei
sup ei cruciatu eruit in gl̃a ei. qz
migrauit ab eo. Siquidem z ipe in
assur delatus ē munus regi ultori.
Confusio effiaim capiet. z confunde
tur isr̃ in uoluntate sua. Traxit
re fecit samaria regē suū. qz spu
mam sr̃ facit aque. Z dilpdentur
erecta ydoli. pctm isr̃. Lappa z tribu
lus astendet sup aras eoꝝ. Z dicent
montib; operite nos. z collib; cadite
sup nos. Et dieb; gabaa peccauit
isr̃. Ibi steterunt. Non comꝑhendet
eos in gabaa ꝓlii sr̃ filiis iniqui
tatis. Iux deliderii meū corripiam
eos. Congꝝgabuntur sr̃ eos ꝑ̃li. cū
corripientur ꝑ duas iniquitates
suas. Effiaim uitula docta diligẽ
tr̃itutam. Et ego trāsiui sr̃ pulchri
tudinē colli eius. Ascendam sr̃ eff
iam. arabit iudas. confringet sibi
sulcos iacob. Seminate uob in iu
stitia metite in ore mīe
innouate uob nouale. Tempus ad
requirendū dñm. cū uenerit qui do
cebit uos iustitiā. Arastis impie
tatem. iniquitatē messuistis. co
medistis frugem mendacij. Quia cō
fisus es in uiis tuis. in multitu
dine fortiū tuoꝝ. consurget tumul
tus in ꝑ̃lo tuo. Et omnes munitiões
tue vastabuntur. sicut vastauit s
salmana a domo ei. qui iudicauit
baal in die ꝑ̃lij. matre sup filios
allisa. Sic fecit uob bethel. a facie
malitie uestre. uestra.

Cum iuuenis israel. et dilexi eum. z ex egypto uocaui filium meum. Vocauerunt eos. sic abierunt a facie eoꝝ. Baalim immolabant. z ydolis sacrificabant. Et ego qui nutrici effiaim. portabam eos in brachijs meis. z nescierunt q̃ curarem eos. In funiculis adam tra
bam eos. in uinculis caritatis. Et ero eis q̃ exaltans iugū sup maxillas eoꝝ. Et declinaui ad eum ut uesce retur. Non reuertetur in terram egypti. z assur ipe rex eius. q̃m noluerunt conuerti. Cepit gladius in ciuitatib; ei. z consumet electos ei. Et comedet capita eoꝝ. z ꝑpls mis pendebit ad rēd uiā meā. Iugū aūt imponentis eis simul. q̃d non auferetur. Quo dabo te effiaim tregam te isr̃. Quo dabo te sicut adama. ponam te ut seboim. Conuersum est in me cor meū. pariter conturbata ē pe nitudo mea. Non faciā furorē ire mee. Et conuertar ut disperdam effia im. q̃m ds ego. z nō homo. in medio tui sc̃s. z nō ingrediar ciuitatē. Post dñm ambulabit. Q̃si leo rugiet. qz ipe rugiet. Z formidabunt filij ma ris. z anolabunt q̃si auis ex egypto. z q̃si columba de tra assyriorum. Et collocabo eos in domib; suis dr̃it dñs. Circumdedit me in negatione effiaim. z in dolo domus isr̃. Judas aūt rectus descendit cum deo. z cum scis fidelis.

Effiaym pascit uentū. z sequit estium. Tota die multiplicauit

ꝛ uastitate multiplicat. ꝛ fedus eū
assyrius mittit ꝛ oleū in egyptū fe
rebat. Judiciū ergo dñi cum juda
ꝛ multatio sūm iacob. Juxta vias eius
ꝛ iuxta adinuentiones eius reddet
ei. In utero supplantauit fratrem suū.
ꝛ in fortitudine sua directus est cū
angelo. Et inualuit ad angelum ꝛ cō
fortatus est. flerunt ꝛ rogauit eum.
In bethel inuenit eum. ꝛ ibi locutꝰ
est nobiscum. ꝛ dñs ds exercituū. dñs
memoriale eius. Et tu ad dñm tuū
reuertere. obserua misericordiā ꝛ iudiciū custodi. ꝛ
spera in deo tuo semp. Chananeus
manu eius statera dolosa calumpnia
am dilexit. Et dixit ephraim. Verum
tñ diuites effectus sum. inuenio ꝺo
lum mihi. Omnes labores mei non inue
nient in iniquitate quā peccauit
ego dñs ds tuus ex tra egyptū
adhuc sedere te faciam in tabernā
culis. sicut in diebus festiuitatis. Et
locutus sum super prophetas. ego uisi
onem multiplicauī. ꝛ in manu p
phetarum assimilatus sum. Si galaad
ydolū. cū frustra erunt in galgal.
tauros immolantes. ꝛam ꝛ altaria
eorū sicut acerui super sulcos agri.
fugit iacob. fugit iacob in regio
nem syrie. ꝛ seruiuit israel in uxore.
ꝛ in uxore seruauit. In prophetā autē
eduxit dñs israel de egyptō. ꝛ in p
phetā seruatus est. Ad iracundiam
me prouocauit ephraim in amaritu
dinibus suis. ꝛ sanguis eius super eum ue
niet. ꝛ opprobriū eius reddet ei dñs
Propterea ephraim XIII filius
iam. hoc uero inualuit israel. ꝛ dele
ctus in baal. ꝛ mortuus est. Et nunc
addiderunt ad peccandū. fecerunt
sibi conflatile de argento suo.
simulacrum idolorum. factura
artificū totum est. Ipsi dicunt.
Immolate hoīes. uitulos adorantes. Idcirco erunt sicut nubes matutina ꝛ sicut ros matutinus pertransiens.
sicut puluis turbine raptus ex
area. ꝛ sicut fumus de fumario. Ego
autē dñs ds tuus ex tra egyptū.
ꝛ deum absq; me nescies. ꝛ saluator
non est preter me. Ego cognoui te in de
serto. in tra solitudinis. Juxta pascua
sua adimpleti sunt ꝛ saturati. elevauit
cor suum ꝛ obliti sunt mei.
Et ero eis sicut leena. sicut pardus
in uia assyrior. Occurram eis sicut
ursa raptis catulis. ꝛ dirumpam
interiora uiscerum eorum. ꝛ consumam
eos ibi sicut leo. Bestia agri lacerabit
eos. Perdito tua israel. tantummodo in me
auxiliū tuum. Ubi est rex tuus. nunc
nunc saluet te in omnibus urbi
bus tuis. ꝛ iudices tui de quibus di
xisti. da mihi regem ꝛ principes. Dabo
tibi in furore meo regem. ꝛ auferam
in indignatione mea. Colligata
est iniquitas ephraim. absconditum
est peccatum eius. Dolores parturientis
uenient ei. ipse filius insipiens. nunc
enim non stabit in contritione filiorum.
De manu mortis liberabo eos. de
morte redimam eos. Ero mors tua
o mors. ero morsus tuus inferne.
Consolatio abscondita est ab oculis
meis. cum ipse inter fratres diuidet. ad
ducet uentum uentum dñs de deser

to ascendente. & succabit uenas eius
& desolabit fontes eius & que diripiet
thesauros omnis uasis desiderabilis.

Ceciderat samaria. quoniam ad
amaritudinem contrahunt dominum
suum. In gladio corruent. Paruuli eorum
elidantur. & fetus eius diripiantur.
Convertere israel ad dominum deum tuum. quoniam
corruisti in iniquitate tua. Tollite uobiscum uba. & convertimini ad dominum.
Dicite ei. Omnem auferes iniquitatem.
& accipe bonum. & reddemus uitulos
labiorum nostrorum. Assur non saluabit nos.
super equum non ascendemus. nec dicemus ultra
deo nostri opera manuum nostrarum. quia eius
qui in te est miserebitur pupilli. Sanabo contritiones eorum. diligam eos
spontanee. quia auersus est furor meus
ab eo. Ero quasi ros. israel germinabit quasi
lilium. & erumpet radix eius ut libani.
Ibunt rami eius. & erit quasi oliua gloria
eius. & odor eius ut libani. Conuertentur sedentes in umbra eius uiuent
tritico. & germinabunt quasi uinea. memoriale eius sicut uinum libani. Effraim
quid ultra idola. Ego exaudiam. & dirigam eum. ego ut abietem uirentem. Ex me fructus tuus
inuentus est. Quis sapiens & intelliget
ista. intelligens. & sciet hec. Quia
recte uie domini. & iusti ambulabunt
in eis. Preuaricatores uero corruent
in eis. Explicit osee pphā. Incipit
prologus in ioelem prophetam.

Ioel filius phanuel describit tempora. xij. tribuum. eruca. bruchus.
locusta. rubigine uastante eorum
fructus. & post ciusmodi plagas

XIIII

ppe effusum iudicium spm̄ scm̄ super seruos
dei & ancillas. idest super electum populum dei
nouum. in cenaculo syon. q̄
c. xx. ab uno usq; ad .xv. paulatim
& ppheticis surgentes. xv. gradus
numeri efficiunt. qui in psalterio
mysterice continentur. Ex tribus generibus
rebus sumuntur puncta. et
tres sunt augmentorum partes. ex q̄
bus incipere solet oratio. Aut enim
docetes. aut reuocantes. aut attentos auditores debet efficere. Hinc
ppha recte a magnitudine cladis sumens principium. cepit q̄ auditum exhortans uolens ad plenam penitentiam reducere. attentos admonens finem
malum. ut confidentes uenturā
cladis asperitatē. oculos aperiret
plenam. In hoc ppha docuit nec regem
nec tempora esse notata. q̄ eisdem temporibus ac regibus quibus olim
ppheauerat. & ipse ppheta. Ioel i
terpretatur incipiens dñs deus pha
nuel uel. aut latitudo. aut ostium
dei. Sensus & tropologie hic est.
q̄ qui obstat deo et sedem habere
dñi optat. recte incipit ppharе.
Explicit prologus. Incipit ioel pha

ce verbum dñi q̄d factum
est ad ioel filium
phanuel. Audite
hoc seniores. & auribus percipite omnes habitatores terre. Si factum
est istud in diebus uestris. aut in diebus
patrum uestrorum. Super hoc filios uestros narrate. & filii uestri filios suos. & filii eorum
generationi altere. Residuum eruce

comedit locusta. & residuū locuste comedit bruchus. & residuū bruchi comedit rubigo. Ergēmamini e buy & flete. & ululate omnes qui bibitis vinū in dulcedine. qm̄ perijt ab ore vr̄o. Gens enī ascendit sup̄ terram meā. fortis & innumerabilis. Dentes eius ut dentes leonis. & molares eius. ut catuli leonis. posuit vineam meā in desertū. & ficum meā decorticauit. nudans spoliauit illam & projecit. albi facti sunt rami eius. Plange q̄si virgo accincta sacco. sup̄ virū pubertatis sue. perijt sacrificium & libatio. de domo dñi. luxerūt sacerdotes ministri dñi. Devastata est regio. luxit humus. qm̄ devastatum est triticum. confusum est vinū. & elanguit oleū. Confusi sūt agricole. ululauerūt vinitores sup̄ frumento & ordeo. qm̄ perijt messis agri. Vinea confusa est & ficus elanguit. malogranatum & palma & malum. & omnia ligna agri aruerunt. q̄ confusum est gaudiū a filijs hominū. Accingite vos & plangite sacerdotes. ululate ministri altaris. Ingredimini. cubate in sacco ministri dei mei. qm̄ interijt de domo dei vr̄i sacrificiū & libatio. Sanctificate ieiunium. vocate cetū. congregate senes. omnes habitatores terre in domū dei vr̄i. & clamate ad dñm. a. a. a. diei. q̄ prope est dies dñi. & q̄si vastitas a potente veniet. Nunquid nō coram oculis vr̄is escā perijt. de domo dei vr̄i letitia & exultatio? Computruerūt iumenta in stercore suo. demolita sunt horrea. dissipate sunt apothece. qm̄ confusum est triticū. Quid ingemuit animal. mugierunt greges armēti. q̄ nō est pabulū eis. & greges pecoꝝ disperierunt. Ad te dñe clamabo. q̄ ignis comedit speciosa deserti. & flamma succendit ligna regionis. & bestie agri q̄si area sitiens ymbrem. suspexerunt ad te. qm̄ exsiccati sunt fontes aquārū. & ignis devoravit speciosa deserti.

Canite tuba in syon. ululate in monte sancto meo. Conturbentur omnes habitatores terre. q̄ venit dies dñi. q̄ prope est dies tenebraꝝ & caliginis. dies nubis & turbinis. Q̄si mane expansus sup̄ montes. plus multus & fortis. similis ei nō fuit a principio. & post eū nō erit usq; in annos generationis & generationis. Ante faciem eius ignis vorans. & post eū exurens flamma. Q̄si ortus voluptatis terra coram eo. & post eū solitudo deserti. nec est qui effugiat eum. Q̄si aspectus equoꝝ. aspectus eoꝝ. & q̄si equites sic current. Sicut sonitus q̄driguū sic capiunt montium exilient. sicut sonitus flamme ignis devorantis stipulam. velut populus fortis parat⁹ ad pugnā. A facie eius cruciabūtur populi. omnes vultus redigentur in ollam. Sicut fortes current. q̄si viri bellatores ascendent murum. viri in vijs suis gradientur. & nō declinabunt a semitis suis. Vnusquisq; fratrem suum nō coarctabit. singuli

in calle suo ambulabunt. Et p fenestras cadent & non demolientur. Urbem ingredientur in muro current. domos conscendent. p fenestras intrabunt qsi fur. A facie eius contremuit tra. mouti sunt celi. sol & luna obtenebrati sunt. & stelle retraxerunt splendore suu. Et dns dedit uocē suam aiē fortem ex cessu. qz multa fortia numul castra eius. qz fortia. & faciens ubū eius. magnus enim dies dni & terribilis ualde. Et quis sustinebit eū. Nunc ergo dicit dns. Convertimini ad me in toto corde uro. in ieunio & fletu & planctu. & scindite corda ura & non uestimenta ura. & convertimini ad dnm dm uru. qz benignus & miserator est. patiens & multe miē. & ystabilis sup malicia. Quis scit si convertatur & ignoscat & relinquat post se benedictionem. Sacrificium & libamen dno deo uro. Canite tuba in syon. sanctificate ieunium. vocate cetum. congregate populum. sanctificate ecclesiam. Coadunate senes. congregate parvulos & sugentes ubera. Egrediatur sponsus de cubiculo suo. & sponsa de thalamo suo. Inter uestibulū & altare plorabunt sacerdotes ministri dni. & dicent. Parce dne populo tuo. & ne des hereditatem tuam in obprobriū ut dominentur eis nationes. Quare dicunt in populis ubi est ds eorū. Zelatus est dns terram suam. & pepercit populo suo. Et respondit dns & dixit populo suo. Ecce ego mittam uobis frumentū & uinū & oleum. et replebimini eo. et non dabo uos ultra in obprobriū in gentibus. Et eum qui ab aquilone est. procul faciam a uob. & expellam eū in terram inviam & desertam. faciem eius contra mare orientale. & extremum eius ad mare novissimum. Et ascendet fetor eius & ascendet putredo eius. qz superbe egit. Noli timere tra. exulta & lętare. qm magnificavit dns ut faceret. Noli timere animalia regioni. qz germinaverunt speciosa deserti. qz lignum attulit fructum suum. ficus & uinea dederūt virtutem suam. Et filii syon exultate et lętamini in dno deo uro. qz dedit uob doctorem iustitie & descendere faciet ad uos ymbrem matutinum & serotinum sicut in principio. & implebuntur aree frumento. & redundabunt torcularia uino & oleo. Et reddam uob annos quos comedit locusta. bruchus. & rubigo. & eruca. fortitudo mea magna. qm misi in uos. Et comedetis uescentes. & saturabimini. & laudabitis nomen dni dei uri. qui fecit uobcum mirabilia. & non confundetur populus meus in sempiternum. & scietis qz in medio israel ego sum. & ego dns ds uester & non est amplius & non confundetur populus meus in eternum. Et erit post hec effundam spm meum super omnem carnem & prophetabunt filii uestri & filie uestre. Senes uestri somnia somniabunt & juvenes uestri visiones videbunt. Et super servos meos et ancillas. in diebus illis effundam spm meum. & dabo prodigia in celo & in terra. sanguinem & ignem & vaporem

fumi. Sol ūtetur in tenebras. et
luna in sanguinē. antequ uenī
at dies dñi magnus ⁊ horribilis.
Et erit. omīs quicūq; inuocauerit
nomē dñi saluus erit. qm in mon
te syon. ⁊ in hrlm erit saluatio. sic
ut dixit dñs. ⁊ in reliquis quos
dominus uocauerit.

Ecce in diebꝫ illis. ⁊ in tpe
illo. cum conuertero captiuitatē
iude ⁊ hrlm congregabo omēs
gēs. ⁊ deducam illas in uallē iosa
phat. ⁊ disceptabo cum eis ibi sup
plo meo. ⁊ hereditate mea isrl. qē
disperserunt in nationibꝫ. ⁊ tuū me
um diuiserunt. ⁊ sup hrlm meū mi
serunt sortem. ⁊ puerū dederūt
in prostibulo. ⁊ puellam uendiderūt
p uino ut biberent. Verūtamen quid uob
is mihi tyrus. ⁊ sydon. ⁊ omīs finimus
palestinoꝝ. Numquid ultionem
nos redditis mihi. Et si ulciscimini
nos cito ⁊ uelociter reddam
uultum uestrum uob in caput uestrum.
Argentū eorum meum ⁊ aurū meum tulistis.
⁊ desiderabilia mea. ⁊ pulcherrima
inferuistis in delubra uestra. ⁊ filios
iuda ⁊ filios hrlm uendidistis filiis
grecoꝝ. ut longe faceretis eos de
finibꝫ suis. Ecce ego suscitabo eos
in loco in quo uendidistis eos. et
conuertam retributionē uestrā in
caput uestrū. ⁊ uendam filios uros
⁊ filias uras in manibꝫ filiorū
iuda ⁊ uendūdabūt eos sabeis.
genti longinq. qm dñs locutus est.
Clamate hoc in gentibꝫ. sanctificate
bellū. suscitate robustos. Accē
dant. ascendant omēs uiri bella
tores. Conflate aratra uestra in gla
dios. ⁊ lugones uros in lanceas. Infir
mus dicat. qm fortis ego sum. Erū
pite. ⁊ uenite omēs gēs de circuitu.
⁊ congregamini. Ibi cōrumpere fac
et dñs robustos tuos. Consurgāt.
⁊ ascendant gēs in uallem iosaphat.
qm ibi sedebo. ut iudicem omēs gēs
in circuitu. Mittite falces. qm ma
tuauit messis. Venite ⁊ descendi
te. qm plenū est torcular. exuberāt
torcularia. qm multiplicata ē ma
licia eoꝝ. Populi populi in uallē consciō
nis. qm iuxta ē dies dñi in uallē cō
sionis. Sol ⁊ luna obtenebrati sūt.
⁊ stelle retraxerunt splendorē suum.
Et dñs de syon rugiet. ⁊ de hrlm da
bit uocem suam. ⁊ mouebuntur
celi ⁊ tra. Et dñs spes ei⁹ ⁊ for
titudo filioꝝ isrl. Et scietis qm ego
dñs deus uester habitans in syon mon
te sco meo. Et erit hrlm sca. ⁊ alieni
non transibunt p eam amplius. Et
erit in die illa stillabunt mon
tes dulcedinē. ⁊ colles fluent la
cte. Et omnes riuos iuda ibunt aq̄s.
⁊ fons de domo dñi egredietur. ⁊
irrigabit torrentē spinaꝝ. Egyptus
in desolationē erit. ⁊ idumea in de
sertum perditionis. p eo qđ iniq
ue egerint in filios iuda. ⁊ effuderunt sangui
nem innocentem in tra sua. Iuda
autē in eternum habitabitur. ⁊ hrlm in ge
nerationē ⁊ generationē. Et mundā
bo sanguinem eoꝝ quē non mundā
ueram. ⁊ dñs habitabit in syon.

Explicit Joel propheta. Incipit

Explicit prologus. Incipit liber amos prophete.

Verba amos qui fuit in pastoralibus de thecue. que uidit super israhel in diebus ozie regis iuda. et in diebus ieroboam filii ioas regis israhel. ante duos annos terremotus. Et dixit. dñs de syon rugiet. et de iherusalem dabit uocem suam. et luxerunt speciosa pastorum. et siccatus est uertex carmeli. Hec dicit dñs super tribus. sceleribus damasci. et super quatuor. non conuertam eum. eo quod triturauerint in plaustris ferreis galaad. Et mittam ignem in domum azahel. et deuorabit domos benadab. Et conteram uectem damasci. et disperdam habitatorem de campo idolum. et tenentem sceptrum de domo uoluptatis. et transferetur populus syrie captiuus. dixit dñs. Hec dicit dñs super tribus. sceleribus gaze. et super quatuor. non conuertam eum. eo quod transtulerint captiuitatem perfectam. ut concluderet eam in idumea. Et mittam ignem in muros gaze. et deuorabit edes eius. Et disperdam habitatorem de azoto. et tenentem sceptrum de ascalone. Et conuertam manum meam super accaron. et peribunt reliqui philistinorum dixit dñs dominus. Hec dicit dñs super tribus sceleribus tyri. et super quatuor. non conuertam eum. eo quod concluserint captiuitatem perfectam in idumea. et non fuerint memores foederis fraternii. Et mittam ignem in muros tyri. et deuorabit edes eius. Hec dicit dñs super tribus sceleribus edom. et super quatuor. non conuertam eum. eo quod persecutus sit in gladio fratrem suum. et polluerit misericordiam eius. et tenuerit ultra furorem suum. et indignationem suam seruauerit usque in finem. Mittam ignem in theman. et deuorabit edes bosre. Hec dicit dñs super tribus sceleribus filiorum ammon. et super quatuor. non conuertam eum. eo quod dilacerauerint pregnantes galaad. ad dilatandum terminum suum. Succendam ignem in muro rabbath. et deuorabit edes eius in ululatu in die belli. et in turbine in die commotionis. Et ibit melchom in captiuitatem ipse. et principes eius simul. dixit dominus.

Hec dicit dñs super tribus sceleribus moab. et super quatuor. non conuer

tam eum. eo qđ incenderit ossa regis ydumee usq; ad cinerem. Et mittam ignē in moab. & devorabit edes carioth. Et morietur in sonitu moab. in clangore tube. & disperdam iudicē de medio eius. & omnes principes eius interficiam cum eo dicit dns. Hec dicit dns. Super tribus sceleribus iuda & super quatuor non convertam eum. eo qđ abiecerit legem dni. & mandata eius non custodierit. Deceperunt eum eos ydola sua. post que abierunt patres eorum. Et mittam ignem in iuda. & devorabit edes ierusalem. Hec dicit dns. Super tribus sceleribus israel & super quatuor non convertam eum. p eo qđ vendiderit argento iustum. & pauperem p calciamentis qui conterunt super pulueren terre capita pauperum. & viam humilium declinauit. Et filius ac pater eius issuerunt ad puellam. ut violarent nomen sanctum meum. & super vestimentis pignoratis accubuerunt iuxta omne altare. & vinum damnatorum bibebant in domo dei sui. Ego autem exterminaui amorreum a facie eorum. cuius altitudo cedrorum altitudo erat. & fortis ut quercus. Et contriui fructum eius desuper. & radices eius subter. Ego sum qui ascendere vos feci de terra egypti. & eduxi vos in deserto. xl. annis. ut possideretis terram amorrei. & suscitaui de filiis vestris in prophetas. & de iuuenibus vestris nazareos. Nunquid non ita est filii israel dicit dns. Et propinabatis nazareis vinum. & prophetis mandabatis dicentes. Non prophetetis. Ecce ego stridebo subtus vos. sicut stridet plaustrum onustum feno. Et perit fuga a velocе. & fortis non obtinebit virtutem suam. & robustus non salvabit animam suam. Et tenens arcum non stabit. & velox pedibus suis non salvabitur. Et ascendens equum non salvabit animam suam. & robustus corde. inter fortes nudus fugiet in die illa.

Audite verbum hoc quod locutus est dns super vos filii israel. super omnem cognationem quam eduxit de terra egypti dicens. Tantummodo vos cognoui ex omnibus cognationibus terre. ideoque ultrabo super vos omnes iniquitates vestras. Numquid ambulabunt duo pariter nisi conuenerint eis. Numquid rugiet leo in saltu. nisi habuerit predam. Numquid dabit catulus leonis vocem de cubili suo. nisi aliquid apprehenderit. Numquid cadet avis in laqueum terre absq; aucupe. Numquid auferet laqueus de terra. antequam quid deprehendat. Si clanget tuba. in ciuitate. & populus non expauescet. Si erit malum in ciuitate. quod dns non fecerit. Quia non faciet dns verbum. nisi reuelauerit secretum suum ad seruos suos prophetas. Leo rugiet. quis non timebit. Dns deus locutus est. quis non prophetabit. Auditum facite in edibus azoti. & in edibus terre egypti. & dicite. Congregamini super montes samarie. & videte insanias multas in medio eius. & calumpniam patientes in penetralibus eius. Nescierunt facere rectum dicit dns. thesaurizantes iniqui

tatem ⁊ rapinam in edib⁹ suis. Pp̄ea hec dicit dñs ds. Tribulabitur ⁊ circuietur tua. ⁊ detrahetur ex te fortitudo tua. ⁊ diripientur edes tue. Hec dicit dñs. Quō si eruat pastor de ore leonis duo crura aut extremū auricule. sic eruentur filii isrl qui habitant in samaria. in plaga lectuli. ⁊ in damasci grabbato. Audite ⁊ contestamini in domo iacob dicit dñs ds exercituū. qz in die cum uisitare cepero p̄uaricationes isrl sup eum uisitabo ⁊ sup aras bethel. ⁊ amputabunt cornua altaris. ⁊ cadent in terram. Et percutiam domū hyemalem cū domo estiua. ⁊ p̄ibunt domus ebur nee. ⁊ dissipabuntur edes multe dicit dominus.

Audite uerbū hoc uacce pingues que estis in monte samarie q̄ calumpniā facitis egenis. ⁊ confringitis pauperes que dicitis dñs uris afferte ⁊ bibemus. Iurauit dñs in scō suo. qz ecce dies uenient sup uos. ⁊ leuabunt uos in contis. ⁊ reliquias uras in ollis feruentib⁹. ⁊ per aperturas exibitis. altera contra alteram. ⁊ proicemini in armon dicit dñs. Venite ad bethel ⁊ impie agite ad galgalam. ⁊ multiplicate p̄uaricationem. ⁊ offerte mane uictimas uras. tribus diebus decimas uras. ⁊ sacrificate de fermentato laudem. Et uocate uoluntarias oblationes. ⁊ annuntiate. hec enī uoluistis filii isrl. dicit dñs ds. Vnde ⁊ ego dedi uob⁹ stuporē dentiū in cunctis urbib⁹ uris. ⁊ indigentiā panum in omnib⁹ locis uris. ⁊ nō estis reuersi ad me dicit dñs. Ego quoq; prohibui a uob⁹ imbrem cum adhuc tres menses superessent usq; ad messem. ⁊ pluebam sup ciuitatē unam. ⁊ sup ciuitatem alteram nō pluebam. Pars una compluebatur. ⁊ pars sup cui nō pluebat arebat. ⁊ ut necnon due ⁊ tres ciuitates ad unā ciuitatem unam. ut biberent aquā. ⁊ nō sunt saciate. ⁊ nō reuertistis ad me dicit dñs. Percussi uos in uento uredine. ⁊ in aurugine. multitudinē ortorum uestrorum ⁊ uinearū uras. ficeta ura ⁊ oliueta ura comedit eruca. ⁊ nō reuertistis ad me dicit dñs. Emisi in uos mortem in uia egypti. occidi in gladio iuuenes uros. usq; ad captiuitatē equoꝝ uroꝝ. ⁊ ascendere fetorē castrorū uroꝝ in nares uras. ⁊ nō reuertistis ad me dicit dñs. Subuerti uos. sicut subuertit ds sodomam ⁊ gomorram. ⁊ fuistis sicut torris raptus de incendio. ⁊ nō reuertistis ad me dicit dñs. Quapp̄. hec faciam tibi isrl. Postquā autē hec fecero tibi. p̄parare in occursū dei tui isrl. qui ecce formans montes ⁊ creans uentū. ⁊ annuntians xp̄o eloquiū suū. faciens matutinam nebulam. ⁊ gradiens sup excelsa terre. dñs exercituū nomen eius.

Audite uerbum istud qđ ego leuo sup uos planctū domꝰ isrl. Cecidit. nō adiciet ut resurgat uirgo isrl. Proiecta est in terram suā. nō est qui suscitet eam. qz hec dicit dñs ds. Urbs de qua egrediebantur

MOS

mille. relinquentur in ea centum. et de qua egrediebantur centū. relinquentur in ea decē in domo israel. hec dicit dñs domui israel. Querite me et viuetis. et nolite querere bethel. et in galgala nō ibitis. et usque bersabee nō transibitis. quia galgala captiua ducetur. et bethel erit in nichilū. Querite dñm et viuite. ne forte cō buratur vt ignis domus ioseph. et deuorabit. et nō erit qui extinguat bethel. qui conuertis in absynthiū iudicium. et iustitiam in terra relinquentis. factorem arcturū. et orionem. et convertēs in mane tenebras. et diem nocte mutans. qui vocat aquas maris. et effundit eas super faciem terre. dñs nomen ei. qui robustū. vastitatē sup robustū. et depopulationem sup potentem affert. odio habuerunt in porta corripientem. et loquentē pfecte abhominati sunt. Ideoq; pro eo q̄d diripietis pauperem. et prædam electam tollebatis ab eo. domos quadro lapide edificabitis. et nō habitabitis in eis. vineas amantissimas plantabitis. et nō bibetis vinū earū. q; cognoui multa scelera vestra. et fortia peccata vestra. hostes iusti accipientes munus. et pauperes in porta deprimentes. Ideo prudens in tempore illo tacebit. q; tempus malum est. Querite bonum et nō malū. vt viuatis. et erit dñs deus exercituū vobiscum. sicut dicitis. Odite malū. et diligite bonū. et constituite in porta iudicium. si forte misereatur dñs deus exercituū reliquiis ioseph. Propterea hec dicit dñs deus exercituū dominator. In omnibus plateis planctus. et cunctis quæ foris sunt dicetur ue. ue. et vocabunt agricolā ad luctum. et ad planctū eos qui sunt plangere. et in omnibus vineis erit planctus. q; pertransibo in medio tui dicit dñs. Ve desiderantibus diem dñi. ad quid eam vobis. Dies dñi ista. tenebre et nō lux. Quasi si fugiat vir a facie leonis. et occurrat ei ursus. et ingrediatur domū suā. et innitatur manu sua sup parietem. et mordeat eum coluber. Nunquid nō tenebre dies dñi. et non lux. et caligo. et nō splendor in ea. Odi et proieci festiuitates vestras. et nō capiā odorem cœtuū vestrorum. Cū si obtuleritis mihi holocausta. et munera vestra. nō suscipiam. et victima pinguium vestrorum nō respiciam. Aufer a me tumultū carminū tuorum. et cantica lyre tue nō audiam. Et reuelabitur sicut aqua iudicium. et iustitia q̄si torrens fortis. Nunquid victimas et sacrificia obtulistis mihi in deserto. quadraginta annis domus israel. Et portastis tabernaculum moloch vestro. et ymaginem idolorum vestrorum. sidus dei vestri quæ fecistis vobis. Et migrare vos faciam trans damascum. dicit dñs deus exercituum nomen eius.

VE qui opulenti estis in sion. et confidentis in monte samarie. optimates capita populorum. ingredientes pompatice domum israel. Transite in chalanne. et videte. et inde ite in emath magnam. et descendite

in grech palelmon. ⁊ ad optima
quecp regna hoy. si latior ēminus
coy ēmino utō ē. Qui sepati estis
in diem malū. ⁊ appiequalis so
luo iniquitatis. qui dormitis in
lectis ebuneis. ⁊ lasciuitis in ſtr
tis uris. qui comeditis agnū de
grege. ⁊ uitulos de medio armēti.
qui canitis ad uocem ꝑlalterii.
Sicut dd putauerunt se here na
sa cantu. bibentes in fialis ui
num. ⁊ optimo unguento deli
buri. ⁊ nich patiebantur sup cōtri
tione ioseph. Quapp nunc migra
buntur in capite transmigrantium.
⁊ auferetur factio lasciuientium.
Juraut dns ds in alā sua. dicit dd
ds exercituū. Detestor ego superbiam
iacob. ⁊ domos eius odi. Et tradam ci
uitatē cum hitatoribus suis. Qd si
reliqui fuerint x. uiri in domo una
ipi morientur. ⁊ tollet eum ꝑpin
quus suus. ⁊ comburet eum ut ef
ferat ossa de domo. ⁊ dicet ei qui in
penetrabilibz domus ē. Numquid
adhuc ē penes te. Et respondebit
ille ē. ⁊ dicet ei. Tace. ⁊ ñ recorde
ris nois dñi. ꝙ ecce dns mandabit
⁊ percutiet domum maiorē ruinis ⁊
domū minorē fissionibz. Numqd
curretur quidem in petris equus. aut
arari potest in bubalis. Quia conu
ertistis in amaritudinē iudicium. ⁊
fructū iustitie in absinthium. qui le
tamini in nichilo. qui dicitis. Num
quid nō in fortitudine nra assump
simus nob cornua. Ecce ego suscita
bo sup uos domus isrl. dicit dns

dns exercituū. gentem. ⁊ conteret uos
ab introitu emath usq; ad torren
tem deserti.

CVII.

Hec ostendit mihi dns ds. ⁊ ecce fin
gebat locustē in principio germinan
tium serotinorum. filius. ⁊ ecce serotī
nus post tonsiones gregis. ⁊ cum
ē cum consummasset comedere her
bam terre dixi. Dne ds. ꝓpitius esto
obsecro. Quis suscitabit iacob. qm
parvulus ē. ⁊ aiserius est. dns super
hoc. Istud non erit dixit dns. Hec ostendit
mihi dns ds. Et ecce vocabat iudicium
ad ignem dns ds. ⁊ devorabat abyssum multā. ⁊ comedit
partē. ⁊ dixi. Dne ds. quiesce obse
cro. Quis suscitabit iacob. qm
parvulus ē. ⁊ aiserius ē dns super
hoc. sed ⁊ istud non erit. dixit dns ds.
Hec ostendit mihi. Et ecce dns stans
sup murū lutum. ⁊ in manu eius tru
lla cementarii. Et dixit dns ad me.
Quid tu vides amos. Et dixi. Trul
lam cementarii. Et dixit dns. Ecce
ego ponam trullam in medio pli
mei isrl. Non adiciam ultra ꝰ supinda
ere eum. Et demolientur excelsa
ysaac. ⁊ sanctificationes isrl deserentur
tur. ⁊ consurgam sup domū hierobo
am in gladio. Et misit amasias sa
cerdos bethel ad hieroboam
regem isrl dicens. Rebellavit
contra te amos in medio domus
isrl. Non potest terra sustinere univer
sos sermones eius. Hec enim dicit amos.
In gladio morietur hie
roboam. ⁊ isrl captivus migrabit
de terra sua. ⁊ dixit amasias ad

mos. Qui uides gradere. fuge in
tram iuda. & comede ibi panē. et
ibi prophabis. Et in bethel nō adiu
as ultra ut ppleces. qz sanctuariū re
gis ē. & domus regni est. Respondit
amos. & dixit ad amaziam. Non sū
pphā. nē filius pphē. sz armen
tarius ego sum. uellicans sycomo
ros. Et tulit me dñs cū sequerer
gregem. & dixit dñs ad me. Vade &
pphetā ad pplm meū isrl. Et nunc
audi ūbum dñi. Tu dicis. nō pphe
tabis sup isrl. & nō stillabis sup domū
ydoli. Ppterea hec dicit dñs. Uxor
tua in ciuitate fornicabit. & filii tui
& filie tue in gladio cadent. & hu
mus tua in funiculo mensurabit. &
tu in terra pollucta morieris. & isrl
captiuus migrabit de terra sua.

VIII

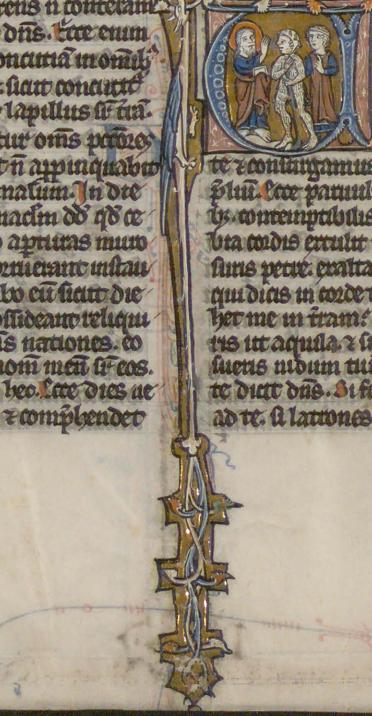
Et ostendit mihi dñs ds. & ecce un
cinus pomoz. Et dixit. Quid
tu uides amos. & dixi. Uncinum
pomoz. Et dixit dñs ad me. Uenit
finis sup pplm meū isrl. Non adi
ciam ultra ut prēteam eis. & ululare
debbunt cardines templi in die
illa dixit dñs ds. Multi morientur
in omni loco proiicientur silentio. Au
dite hoc qui conteritis pauperem.
& deficere facitis egenos terre dicen
tes. Cū transibit mensis. & uendā
dabimus tritic. & sabbm. & aperiem
frumentū. ut imminuam mensuram
& augeamus siclū. & supponam
stateras dolosas. ut possideamus
in argento egenos. & pauperes pro
calciamentis. & quisquilias frumē
ti uendam. Iurauit dñs in sup
bia iacob. Si oblitus fuero usq in finē
omnia opa eoz. Nunquid nō isto cō
mouebitur terra. & lugebit omnis
habitator eius. Et ascendet qsi fluui
us uniuersus. & eiicietur & deflue qsi fl
uius egypti. Et erit in die illa dicit
dñs. occidet sol in die. & tenebrescet
terre faciam tram in die lucis. & con
uertam festiuitates uras in luctū
& omnia cantica ura in planctum.
Et inducam sup omne dorsū uniuersa
cum. & sup omne caput caluitiū. Et
ponam eā qsi luctū unigeniti. & nouis
sima eius qsi diem amarū. Ecce
dies uenient dicit dñs. & emittā
famem in tra. nō famē panis. nec sitim
aque. sz audiendi ūbū dñi.
Et cōmouebuntur a mari usq ad
mare. & ab aquilone usq ad orien
tem. Circuibunt querentes ūbū
dñi. & nō inuenient. In die illa de
ficient uirgines pulchre. & adoles
centes in sitī. qui iurant in delic
to samarie. & dicunt uiuit deus
tuus dan. & uiuit uia berlabee.
& cadent. & nō resurgent ultra.

IX

Uidi dñm stantem sup altare.
Et dixit. Percute cardinē. & com
moueantur supliminaria. Quoniam
a cūctis in capite omnibus. & nouissimū
eoz in gladio interficiam. Non erit
fuga eis. fugiet. & nō saluabitur
ex eis qui fugerint. Si descenderint
usq ad infernū. inde manus mea
educet eos. & si ascenderint usq ad
celū. inde detrahā eos. & si abscon
derint uertex in uertice carmeli. in
quirens auferam eos. Et si cela

uerunt se ab oculis meis in profundo maris. ibi mandabo serpenti. et mordebit eos. & si abierint i captiuitatem coram inimicis suis. ibi mandabo gladio. & occidet eos. & ponam oculos meos sup eos in malum. & non in bonum. Et dns deus exercituum qui tangit terram & tabescet. & lugebunt omnes habitantes in ea. & ascendet sicut fluuius omnis. & defluet sicut fluuius egypti. Qui edificat in celo ascensionem suam. & fundamentum suum super terram fundauit. & uocat aquas maris. & effundet eas super faciem terre. dns nomen ei. Nunquid non tui filii ethyopum uos estis mihi filii israel ait dns. Nunquid non israel ascendere feci de terra egypti. & philistinos de cappadocia & syros de cyrene. Ecce oculi dni dei super regnum peccatum. & conteram illud a facie terre. Verumtamen conterens non conteram domum iacob. dicit dns. Ecce enim ego mandabo & concutiam in omnibus gentibus domum israel. sicut concutitur in cribro. & non cadet lapillus super terram. In gladio morientur omnes peccatores populi mei. qui dicunt non appropinquabit & non occupet super nos malum. In die illo suscitabo tabernaculum dauid quod cecidit. & reedificabo aperturas muri eius & ea que corruerant instaurabo. Et reedificabo eum sicut diebus antiquis. ut possideant reliquias idumee. & omnes nationes. eo quod inuocatum sit nomen meum super eos. dicit dns faciens hec. Ecce dies uenient dicit dns. & comprehendet arator messorem. & calcator uue mittentem semen. Et stillabunt montes dulcedinem. & omnes colles culti erunt. & conuertam captiuitatem populi mei israel. & edificabunt ciuitates desertas. & habitabunt. & plantabunt uineas. & bibent uinum earum. Et facient ortos. & comedent fructus eorum. & faciam eos. & comedent fructus eorum. Et plantabo eos super humum suam. & non euellam eos ultra de terra sua quam dedi eis. dicit dns deus tuus. Explicit liber duodecim prophetarum. Incipit prologus in abdiam prophetam.

Abdias qui interpretatur seruus dei. prophetat contra edom. & sanguineis ortus de semine esau. quoque iacob semper emulum habuit. Explicit prologus. Incipit liber abdie prophete.

Hec dicit dns deus de edom. Auditum audiuimus a dno. & legatum ad gentes misit. Surgite & consurgamus aduersus eum in proelium. Ecce parabilem te dedi in gentibus. contemptibilis tu es ualde. Superbia cordis extulit te habitantem in fissuris petre. excelsitatem soli tui. qui dicis in corde tuo. Quis detrahet me in terram. Si exaltatus fueris ut aquila & si inter sidera ponas nidum tuum. inde detrahamte dicit dns. Si fures introissent ad te. si latrones per noctem. quo

contriuisses? Nonne furati essent
sufficientia sibi? Si nundinatores
introissent ad te. nunquid ñ salem
racemos reliquissent tibi? Quo
scrutati sunt esau inuestigauerũt
abscondita eius. usq; ad ñnuum
emiserunt te. Omñs uiri fœderis tui
illuserũt t. inualuerunt adũlũ te
uiri pacis tue. Qui comedunt pa-
nem ponent insidias subtẽ te. Non est
prudentia in eo. Nunquid ñ in die
illa dicit dñs. ydam sapientes de y
dumea. t prudentiam de monte e
sau? Et timebunt fortes tui a uñ
die. ut intereat uir de monte esa
u. pẽ interfectionem. t pp iniquita
tem in fratrem tuũ iacob. operiet te
confusio. t pibis inuẽris. In die
ũ stantes aduersum eũ. q̃n capiebãt
alienum exercitum eius. t extranei ingre
diebantur portas eius. t sup ui
mittebant sortem. tu quoq; eras
q̃si unus ex eis. Et ñ despicies in die
fratris tui. in die peregrinationis eius.
t ñ letabis sup filios iude in die p
ditionis eor. Et ñ magnificabis os
tuũ in die angustie. neq; ingredi
eris portã pp mei in die ruine eor.
neq; despicies tu in malis eius in
die uastitatis illius. t ñ emittes ad
ultimum exercitũ eius in die uastitatis
illius. neq; stabis in exitib; ut interfi
cias eos qui fugerint. t ñ conclu
des reliquos eius in die tribula
tionis. quia iuxta est dies dñi sup
omñs gẽs. Sicut fecisti fiet tibi re
tributionẽ tuam conuertet in ca
put tuũ. Quia enim bibisti sup
montẽ sanctũ meũ. bibent omñs gẽs
iugiter. t bibent t absorbebũt. t erũt
q̃si ñ sint. Et in monte syon erit sal
uatio. t erit sanctus. Et possidebit do
mus iacob eos qui se possederũt.
Et erit domus iacob ignis. t domus
ioseph flamma. t domus esau stipula.
Et succendent in eis. t deuo
rabunt eos. t ñ erunt reliquie de
mus esau. q̃r dñs locutus est. Et
hereditabunt hi qui ad austrum
montem esau. t qui in campestri
bus philistiim. Et possidebunt regi
onem effraim. t regionẽ samarie.
t beniamin possidebit galaad. t
transmigratio exercitus huius filio
rum israel omnia chananei usq; in sa
reptam. Et transmigratio urbium que
in bosphoro est. possidebunt custodes
austri. t ascendent saluatores in
montẽ syon iudicare montẽ esau.
t erit dño regnum. Explunt abdiae
prophe. Incipit prologus ionę prophe.

Ionas interpretatur columba.
naufragio suo passionẽ dñi p
figurauit mundũ ad pñiam re
uocauit. t sub nomine ninuite
salutem gentibus nuntiauit. Explicit
prologus. Incipit ionas prophe.

Factum est uerbum dñi
ad ionam filium
amathi. dicens.
Surge uade in ni
nuen ciuitatem
grandem. t prædica
in ea. q̃r ascendit malicia eius co
ram me. Et surrexit ionas ut fu
geret in tharsis. a facie dñi. Et

descendit iopen. ⁊ inuenit naue
euntem in tharsis. ⁊ dedit naulū
eius ⁊ descendit in eam. ut iret cū
eis in tharsis a facie dñi. Dñs aūt
misit uentū magnū in mare. ⁊ fta
est tempestas magna in mari. et
nauis periclitabatur conteri. Timu
erunt nautę. Et clamauerūt uir
ad dñm suū. Et miserūt uasa que e
rant in naui in mare. ut alleuiare
tur ab eis. ⁊ ionas descendit ad
interiora nauis. ⁊ dormiebat sopo
re grauī. ⁊ accessit ad eū guberna
tor. ⁊ dixit ei. Quid tu sopore deprī
meris? Surge inuoca dñm tuū. si
forte recogitet ds de nob. ⁊ nō pereā
mus. Et dixit uir ad collegam suū. Ue
nite ⁊ mittamus sortes. ⁊ sciam⁹ qua
re hoc malū sit nob. Et miserunt
sortes. ⁊ cecidit sors sup ionam. Et
dixerunt ad eū. Indica nob. cuī
causa malū istud sit nob. Qd est
opus tuū. que tua ta. ⁊ quo ua
dis. uel ex quo pdo es tu. Et dixit
ad eos. Hebreus ego sum. ⁊ dñm
dñm celi ego timeo. qui fecit mare
⁊ aridam. Et timuerunt uiri timo
re magno. Et dixerūt ad eū. Quid
hoc fecisti. Cognouerant enī uir
qđ a facie dei fugeret. qm indica
uerat eis ionas. Et dixerunt ad
eū. Quid faciemus tibi. ⁊ cessabit ma
re a nob? Quia mare ibat. ⁊ tem
pestabat. Et dixit ad eos. Tollite
me ⁊ mittite in mare. ⁊ cessabit
mare a nob. Scio enī ego. qm pp me
tempestas grandis hec sup uos. Et
remigabant uiri. ut reuerterent
ad aridam. ⁊ nō ualebant. qm mare
ibat ⁊ intumescebat sup eos. Et
clamauerūt ad dñm. ⁊ dixerūt. Oro
dñe ne pereamus in aīam uiri hui⁹.
⁊ ne des sup nos sanguinē innocē
tem. qm tu dñe sicut uoluisti fecis
ti. Et tulerunt ionam. ⁊ miserunt
in mare. Et stetit mare a feruore
suo. Et timuerūt uiri timore mag
no dñm. ⁊ immolauerūt hostiam dō
mino. ⁊ uouerunt uota.

II

Et ꝑparauit dñs piscem gran
dem. ut deglutiret ionam. Et
erat ionas in uentre piscis tribꝰ
diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ. Et orauit io
nas ad dñm dñm suū de uentre pis
cis. ⁊ dixit. Clamaui de tribula
tione mea ad dñm. ⁊ exaudiuit
me. De uentre inferi clamaui. ⁊
exaudisti uocem meā. ⁊ proiecisti me
in profundū in corde maris. ⁊ flumē
circumdedit me. Omnes gurgites
tui. ⁊ fluctus tui sup me trānierunt
Et ego dixi. Abiectus sum a conspe
ctu oculoꝝ tuoꝝ. uerumtamen rursum
uidebo templū sanctū tuū. Circumde
derunt me aque usq; ad aīam. a
byssus uallauit me. pelagus ope
uit caput meū. Ad extrema mon
tium descendi. terre uectes conclu
serunt me in eternū. Et subleuabis de
corruptione uitam meā. dñe deus
mꝰ. Cum angustiaretur in me a
nima mea dñi recordatus sū ut re
uiuat ad te oro mea ad templum
sanctum tuum. Qui custodiunt uanita
tes. frustra misericordiam suam derelinquēt.
Ego aūt in uoce laudis immolabo

tibi. quecūq; uouī. reddam p̄ sa/
lute dño. Et dixit dñs pisci. & euo/
muit ionam in aridam.

III

Et factū ē sūbū dñi ad ionā se/
cundo dicens. Surge & uade
ad niniuen ciuitatē magnā. & p̄/
dica in ea p̄dicationē q̄m ego lo/
quar ad te. Et surrexit ionas. et
abiit in niniuen. iux̄ uerbum dñi.
Et niniue erat ciuitas magna. i
itinere diei unī. Et cepit ionas
introire ciuitatē itūe diei unius.
& clamauit & dixit. Adhuc xl. dies.
& niniue subuertet. Et credidērunt
uiri niniuite in dño. & p̄dicauerūt
ieiunīū. & uestiti sunt saccis a ma/
iore usq; ad minorē. Et puenit ū/
bum usq; ad regem niniue. Et sur/
rexit de solio suo. & abiecit uesti/
mentū suū a se. & indutus ē sac/
co. & sedit in cinere. Et clamauit
& dixit in niniue ex ore regis. et
principū ei⁹ dicens. Homines & iumēta
& bones. & pecora nō gustent quic/
quā. nec pascantur. & aq̄m nō bibāt.
Et operiantur saccis homines & iumēta.
& clamabunt ad dñm in fortitudine. Et
conuertatur uir a uia sua mala. &
ab iniquitate que est in manib⁹
eor̄. Quis scit si conuertatur et
ignoscat deus. & retractet a fu/
rore ire suę. & non pibimus. Et vi/
dit dñs opera eor̄. q̄ conuersi sunt
de uia sua mala. & misertus est
deus sup malicia q̄m locutus
fuerat ut faceret eis. & non fecit.

IIII

Et afflictus ē ionas afflictio/
ne magna. & iratus est. Et
orauit ad dñm. & dixit. Obsecro
dñe. numquid nō hoc est uerbū me/
um cum adhuc eēm in terra mea.
quō hoc preuenire ut fugerem in
tharsis. Scio enim q̄ tu deus cle/
mens & misericors es. patiēs et
multe miserationis. & ignoscens
sup malicia. Et nunc queso dñe
tolle aiam meā a me. q̄ melior
est mihi mors q̄m uita. Et dixit dñs.
Putasne bene iratus es tu. Et e/
gressus est ionas de ciuitate. & se/
dit contra orientē ciuitatis. & fecit
sibimet ibi umbraculū. & sedebat
subter illud in umbra. donec uide/
ret quid accideret ciuitati. Et p̄/
parauit dñs ds hederam & ascen/
dit super caput ionę ut esset umbra
sup caput eius. & protegeret eū. La/
borauerat enim. Et lętatus est io/
nas sup hedera. lętitia magna. Et
parauit ds uermem ascensu dilu/
culi in crastinū. & percussit hederam
& exaruit. Et cum ortus fuisset
sol. precepit dñs uento calido & ueh/
ti. & percussit sol sup caput ionę. & ęsti/
uabat. Et petiit animę suę ut mo/
reretur. & dixit. melius est mihi mo/
ri q̄m uiuere. & dixit dñs ad eū.
Putasne bene iratus es tu sup hede/
ra. Et dixit. Bene iratus ego usq;
ad mortē. Et dixit dñs. Tu doles
sup hedera in qua nō laborasti. nec
fecisti ut cresceret. que sub una nō/
cte nata est. & sub una nocte perit.
& ego nō parcam niniue ciuitati
magne. in qua sunt plusq̄m cen/
tum uiginti milia hominū qui

uelcuunt quid sctt unt dcrtam. z
sinistram suam. z nuntia multa.
Explicit ionas ypha. Incipit plog
in michea prophcta.

ichras de moraschte cobe
tes ypi uastatione an
nuntiat filie latronis.
z obsidionem ponit cont eam. qz
maxillam percusserut iudicis isrl.
Explicit plog. Incipit michcas yphs.

erbū dni qd fctm
est ad michcā mo
rasthitem in dieb;
ioathan. achaz
ezechie regum iu
da. qd uidit sup
samariam. z hrlm. Audite
gentes dicit dns.
Audite ypli omes. z attendat terra
z plenitudo eius. z sit dns ds uob
in testem. dns ds de templo scō.
Quia ecce dns egredietur de loco
suo. z descendet z calcabit sup excel
sa terre. Et consumentur montes sub
tus eum. z colles findentur sicut cera a facie ignis. sicut aque que
deducuntur in precipitia. In scelere ia
cob omne istud. z in peccis domus isrl.
Qd scelus iacob. nonne samaria.
Et que excelsa iude. nonne hrlm.
Et ponam samariam qsi acerauum
lapidum in agro. cum plantar
uineā. Et deturbabo in uallem lapi
des eius. z fundamenta eius reuela
bo. Et omnia sculptilia eius concidentur. z omnes mercedes eius combure
tur igni. Et omnia idola eius ponā
in pditionem. qz de mercedibz meretricis congregata sunt. z usqz ad mercedem meretricis reuertent. Super hoc
plangam z ululabo. uadam spoliatus z nudus. Faciam planctū
sicut draconū. z luctū qsi struthionum. qz desperata est plaga eius.
qz uenit usqz ad iudam. tetigit
portam pli mei usqz ad usqz. In
geth nolite annuntiare. lacrimis
ne ploretis. In domo pulueris. pulueret uos conspergite. z transite ui
bis hītatio pulchra. confusa igno
minia. Non est egressa que hītat
in senaan. Planctum domus abel
accipiet er uob que stetit sibimet
qz infirmata est in bonū que hītat
in amaritudinibz. qz descendit
malū a dno in portam hrlm. Tu
multus equadrige habitatrix hīan
te lachis. principiū peccti est filie sion.
qz in te inuenta sunt scelera isrl.
Propterea dabit emissarios sup hereditatem geth. domus mendacii in
deceptione regibz isrl. Adhuc he
redem adducam tibi que hītas i
maresa. usqz odollam ueniet gla
isrl. Deraluare z tondere sup filios
delitiarū tuarū. dilata calui
tuū sicut aquila. qm captiui
ducti sunt ex te.

Ve qui cogitatis iniquitatē. z opa
mini malū in cubilibz uris.
In luce matutina faciunt illud.
qm cont deum est manus eorū.
Et concupierunt agros. z uolen
tes tulerunt. z domos rapuerunt.
Et calumpniabant uirū z domū
eius. uirum z hereditatē eius. Ideo
hec dicit dns. Ecce ego cogito

ē familiam istam malū. unde ñ
audietis colla nra. Et ñ ambula
bitis stupbi. qm tempus pessi
mum est. In die illa sumetur sup uō
parabola & cantabitur canticum ī
diauntare dicentiū. De populatōe
vastam sumus. pars ppli mei cō
mutata est. Quō recedet a me cū
reintatur qui regiones nras diui
dant. Spē hoc ñ erit & mittent sum
elin sortes in cetu dñi. Ne loq̄mini
loquentes. ñ stillabit sup istos. nō
comphendet confusio dicit dom⁹
iacob. Numquid abbreuiatus est
spūs dñi. aut tales sunt cogitatio
nes eius. Nonne iba mea bona
sunt cum eo qui recte graditur.
Et e contrio ppls mus in adversariū
consurrexit. Desup tunicam palli
um spoliastis. eos qui confidebāt
simplicit conmutis in bellū. Mulie
res ppli mei eiecistis de domo deli
ciarum suaz a parvulis earū tu
listis laudem meam in perpetuū. Sur
gite & ite. qz ista habebitis hic requi
em. Spē immundicia eius corrū
pet⁹ putredine pessima. Vtinā
ñ esem ur hūs spūm & mendacio po
tius loquerer. Stillabo tibi in vi
num & inebriaberis. Et erit sī quis
stillatim ppls iste. Congregatione
congregabo iacob totum te. in un
conducam reliquias israhel pariter.
Ponam illū qsi gregem in ouili. qsi
pecus in medio caulaz tumultu
abundabit a multitudine homiū.
Ascendit enī pandens iter ante eos.
Diuidentes portā. & egredientes p eam. & cōfidebat per
eos coram eis. & dns in capite eor.

Et dixi. Audite pncipes
iacob. & duces domus israhel. Nū
quid vestrū est scire iudicium qui o
dio habetis bonū & diligitis ma
lum. qui auolent tollentes pelles eo
rum desup eis. & carnem eorum desup
ossibus eorū. Qui comedentes car
nem ppli mei. & pellem eorum desup
excoriauerūt. & ossa eorum confregē
runt & concidentes sicut in lebetē.
qsi carnem in medio olle. Tunc cla
mabunt ad dñm. & ñ exaudiet eos.
& abscondet faciem suam ab eis
in tempore illo sicut nequit⁹ egē
runt in adinuentionibus suis. Hec
dicit dns sup pphas qui seducūt
ppm meū. qui mordent dentib⁹
suis. & pdicant pacem. & siquis ñ
dederit in ore eorum quippiā. sanctifi
cāt sup eum plm. Spēca nox vob⁹ p visi
one erit. & tenebre p diuinatione.
Et occumbet sol sup pphas. & obsc
nebrabitur sup eos dies. Et confū
dentur qui vident visiones. & con
fundentur diuini. Et operient vul
tus suos omēs. qz ñ est responsū
dei. Verumtā ego repletus sum for
titudine spūs dñi. iudicio & virtu
te. ut annunciem iacob sceluz suū
& israhel peccm suū. Audite hoc
pncipes domus iacob. & iudices
domus israhel. qui abhominamini
iudicium & omnia recta pūrtis. qui
edificatis sion in sanguinib⁹ & ie
rusalem in iniquitate. Principes eius
in muneribus iudicabant. & sacer

dores eē in mēde docebant. Et ppḥe
eius in pecunia diuinabant. & sup
dñm requiescebant dicentes. Nun
quid nō dñs in medio nr̄m: Non ue
nient sup nos mala. Ppē hoc eā uer
bum qđ ager arabitur. & mons
aeternus lapidū erit & mons tem
pli in excelsa siluarum.

III

Et erit in nouissimo dierū erit
mons domus dñi ꝑparatus in
uertice montiū. & sublimis sup colles.
& fluent ad eum pp. & properabunt gēs
multe. & dicent. Venite ascendamus
ad montē dñi. & ad domū dei iacob.
& docebit nos de uiis suis & ibimus
in semitis eius. qz de syon egredie
tur lex. & uerbum dñi de hierl̄m. Et iudi
cabit inter ꝑplos multos. & corripi
et gēs fortes usq; in longinquum.
Et conflabunt gladios suos in uo
meres. & hastas suas in ligones.
Non sumet gens aduersum gentē
gladiū. & nō discent ultra belligera
re. Et sedebit uir subtus uineam su
am. & subtus ficum suam. & nō erit q
deterreat. qz os dñi exercituū locutū
est. Quia omnes pp ambulabūt unus
quisq; in nomine dei sui. nos aūt
ambulabimus in nōie dñi dei nr̄i in
eternum & ultra. In die illa dicit dñs
congregabo claudicantē. & eam qđ
ejecteram colligam. & quē afflixeram.
Et ponam claudicantē in reliquias.
& eam que laborauerat in gen
tem robustam. Et regnabit dñs
sup eos in monte syon. ex hoc nunc
& usq; in eternū. Et tu turris gregis ne
bulosa filie syon. usq; ad te ueniet
et & uenient ꝓtestas ꝓma regni
filie hierl̄m. Nunc quare mero
ris dolor: Numquid rex non est tibi aut
consiliarius tuus perijt. qz com
prehendit te dolor sicut parturientē.
Dole & labora filia syon qđ parturiens.
qz nunc egredieris de ciuitate. et
habitabis in regione. & uenies usq;
in babylonem. Ibi liberaberis. ibi
redimet te dñs de manu inimi
corum tuorum. Et nunc congregate sunt
sup te gēs multe. que dicunt lapidet
& aspiciat in syon oculis nr̄is. Ipsi aūt
non cognouerunt cogitationes dñi.
& non intellexerunt consilium ei. qz
gregauit eos qđ areā. Surge
& contere. filia syon. qz cornu tuum
ponam ferreum. & ungulas tuas po
nam eneas. & comminues ꝑplos mul
tos. Et interficies dño rapinas eorū
& fortitudinē eorū dño uniuersē ter
re.

IV

Nunc uastaberis filia la
tronis. obsidionem posuerūt
super nos. In uirga percutient maxil
lam iudicis isrl̄. Et tu bethleem
ephrata. paruulus es in milibus
iuda. Ex te mihi egredietur qui sit
dominator in isrl̄. & egressus eius
ab initio diebus eternitatis. Propē hoc
dabit eos usq; ad tempus. in quo
parturiens pariet. Reliquie fratrum
eius conuertentur ad filios isrl̄. et
stabit & pascet in fortitudine dñi.
in sublimitate nominis dñi dei sui.
Et conuertentur. qz nunc magnificabi
tur usq; ad terminos terre. Et erit
iste pax assyrius cum uenerit in ter
ram nr̄am. & cum calcauerit in domi

bz uris. Et subsannabũ sũ eum sepẽ
pastores. z odio ẽnates hoiũ. Et
pattent ũam assur in gladio. z tiã
nemrod in lanceis eius. Et liberabit
ab assiũ: cum uenĩt in tram nrãm.
z ũl calcabũt in finibus nris. Et erit
reliquie iacob in medio plõz mltõz. qi ros a dño. z qi stille sup herbã que ũ expectat uirũ. z ñ plõ
lantur filios hominũ. Et erunt reli
quie iacob in gentibz in medio plõ
rium multoz. qi leo in iumentis silua
rum. z qi catulus leonis in gregib
pecoz. qui cum trãierit z conculca
uerit. z cepit ñ est qui eruat. Et exal
tabitur manus tua sup hostes tuos.
z oĩes inimici tui interibũt. Et erit
in die illa dicit dñs auferã equos
tuos de medio tui. z disperdam qua
drigas tuas. z pdam ciuitates ter
re tue z destruam oĩa munitiones
tuas. Et auferam maleficia de ma
nu tua. z diuinationes ñ erunt
in te. Et penite faciam sculptilia
tua. z statuas tuas de medio tui.
z ñ adorabis ultra opa manuũ tuaz.
Et euellam lucos tuos de medio
tui. z conteram ciuitates tuas. et
faciam in furore. z in indignatõne
ultionem in ois gentib q ñ audi
erũt

VI

Audite que dñs dicit. Surge. contende in
dicio ad montes. z audiant
colles uocem tuam. Audite montes
iudicium dñi. z fortia fundamenta ter
re: q iudicium dñi cum pplo suo. z
cum isrl disceptabit. Popls meus quid
feci tibi. z quid molestus fui tibi. Res
pon. Quia eduxi te de terra egypti. z
de domo seruitutis liberaui te. et
misi ante faciẽ tuã moysen z aaron
z mariam. Popls meus memento
quid cogitauerit balach rex moab.
z quid responderit ei balaam filius
beor de sethim usq; ad galgalã. ut
cognosceres iusticias dñi. Quid dig
ne offeram dño? Curuem genu deo
excelso? Numquid offeram ei holo
causta matura z uitulos anniculos?
Numquid placari potest dñs in mil
libz arietum. aut in multis milibz
hircoz pinguiũ? Numquid dabo
primogenitum meum p scelere meo.
fructum uentris mei p pcõ animę
mee? Indicabo tibi ô homo quid
sit bonũ. z quid dñs requirat a te.
Utiq; facere iudicium. z diligere mi
sericordiam z sollicitũ ambulare
cum deo tuo. Vox dñi ad ciuitatẽ
clamat. z salus erit timentibz
nomen tuum. Audite tribz. Et quis ap
pbabit illud? Adhuc ignis i domo
impii. thesauri iniquitatis z mĩsu
ra minor ire plena. Numquid iusti
ficabo stateram impiam z saccelli
ponderа dolosa. in quibz diuites ei
repleti sunt iniquitate. z habitato
res in ea loquebantur mendacium. et
lingua eoz fraudulenta in ore eoz.
Et ego cepi plectere te pdonẽ
sup pctis tuis. Tu comedes z non sa
turaberis. z humiliatio tua in me
dio tui. Et apprehendes. z ñ saluabis.
z quos saluaueris in gladio dabo.
Tu seminabis. z ñ meties. tu calca
bis oliuam z ñ ungeris oleo. et

multū. ⁊ nō bibes mulſ. Et cuſtodi
ſti p̄cepta mea. ⁊ omē opus doni
achab. ⁊ ambulaſti in uoluptatib⁹
eoꝝ. ut darem te in ꝑditionē. ⁊ bi
tantes in ea in ſibilum. ⁊ obprobriū
ꝑpli mei portabitis.

VII

Ue ꝛ. q̄ f̄ſ ſum ſicut qui colli
git in autūno racemos un
demue. Non ē botrus ad comedēn
dum. ū maturas ficus deſiderauit
aīa mea. Periit ſc̄s de t̄ra. ⁊ rectus
in hominib⁹ nō eſt. Omēs in ſangu
ine inſidiantur. unūſquiſq; fr̄em ſuū ue
natur ad mortē. malū manuum
ſuaꝝ dicunt bonū. Princeps poſ
tulat. ⁊ iudex in reddendo nō. Et mag
nꝰ locutus ē deſiderii aīe ſue. et
conturbauerūt eam. Quī optimus
in eis eſt. q̄ ſi paliurus. ⁊ q̄m rectus
q̄ ſpina de ſepe. Dies ſpeculationū
tuē. uiſitatio tua uenit. Nunc erit
uaſtitas eoꝝ. Nolite credere amico.
⁊ nolite confidere in duce. Ab ea q̄
dormit in ſinu tuo. cuſtodi clau
ſtra oris tui. Q̄ filius contume
liam facit patri. filia conſurget
aduſū matrē ſuā. nurus contra
ſocrū ſuam. ⁊ inimici hoīs domeſ
tici eius. Ego aūt ad dn̄m aſpici
am. expectabo dn̄m ſaluatorem meū
meum. audiet me ds mꝰ. Ne letet
ur inimica mea ſup me. q̄ cecidi. cō
ſurgam. Cum ſedero in tenebris
dn̄s lux mea ē. Iram dn̄i portabo.
q̄m peccaui ei. donec iudicet cām
meam. ⁊ faciat iudiciū meū. Ē
ducet me in lucē. uidebo iuſticiā
ei. ⁊ aſpiciet inimica mea. ⁊ opiet

ꝓfuſione. q̄ dicit ad me. Vbi ē dn̄s
ds tuus. Oculi mei uidebūt eam.
Nunc erit in conculcationē. ut lutū
plateaꝝ. Dies. ut edificent macene
tue. In die illa. longe fiet lex. In die
illa. ⁊ uſq; ad te uenient a aſſur. ⁊ uſq;
ciuitates munitas. ⁊ a ciuitatib⁹
munitis uſq; ad fluū. ⁊ ad mare
de mari. ⁊ ad montē de monte. Et
erit t̄ra in desolationem ꝑ hīta
tores ſuos. ⁊ ꝑ fructū cogitationū
eoꝝ. Pasce ꝑ uirgā tuā populū
tuū. gregem hereditatis tue. hītantes ſolos
in ſaltu. In medio carmeli paſcen
tur. baſan. ⁊ galaād ut ꝺies anti
quos. Sicut dies egreſſionis tue de
t̄ra egypti. Oſtendā ei mirabilia.
uidebunt gēs. ⁊ confundentur ſup
omī fortitudine ſua. Ponent manus
ſup os. aures eoꝝ surde erūt. Lingent
puluerē ſicut serpens. uelut reptilia
t̄re ꝓturbabuntur de edib⁹ ſuis.
Dnm dn̄m nr̄m deuidabunt. ⁊ time
bunt te. Quis ds ſimilis tui. q̄
aufers iniquitatē. ⁊ trāſis ꝑ
ſcelus reliquie hereditatis tue. Non
tenuit ultr furorē ſuū. q̄m uolens mi
ſericors ē. Reuertetur. ⁊ miſerebitur
nr̄i. Deponet iniquitates nr̄as. ⁊
proiicet in ꝑfundū maris omīa pec
cata nr̄a. Dabis ueritatē iacob. mi
ſericordiam abraham. q̄ iurauiſti patrib⁹
nr̄is a diebus antiquis. Explicatio capitulorum ysaie prophete. Incipit ꝓlogꝰ in libꝝ ysaie prophete.

Iſaias conſolator orbis
uniuersi. interpretatur. Increpat
ciuitatem sanguinum.
⁊ post ad ecclēsiā illius

loquutur: ecce sup montes eũngli
zantes. z annuntiantes pacem.

Sabbato ploz. Incipit dauid psalmus

Dominus illuminatio mea. Liber
rationis nauim
celescit. Os ennu
lauit z ulcisci dñs.
ulcisces dñs z hũl fu
erit ulcisces dñs in
ipsius filios. z insens ipe inimicus
fuus. Inis patiens. z magnus fortitudine. z mundans ñ facit uin
dentem. Dñs in tempestate z turbine uie ei. z nebule pulus pedũ ei.
increpans mare z exsiccans illud. z
omnia flumina ad desertũ deducens.
Infirmatus est basan z carmelus.
z flos libani elanguit. Montes cõ
moti sunt ab eo. z colles desolati
sunt. Et contremuit tra a facie ei.
z orbis. z omnes habitantes in eo. A
facie indignationis eius qs stabit. Et quis resistet in ira furoris
ei. Indignatio ei effusa e sicut ignis
z petre dissolute sunt ab eo. Bonus
dñs z confortans in die tribulõnis
z sciens sperantes in se. Et in diluuio
pretereunte consummationẽ faciet
loci eius. z inimicos ei tenebre persequentur. Quid cogitatis cõtra dominũ. Consummationẽ ipe faciet.
Non consurget duplex tribulatio.
Quia sicut spine te inuicẽ comple
ctuntur. sic comedunt eos quasi
stipula arida penitus. Exiuit de te cogitans cõtra dñm malignam. consilia
pessima. Hec dicit dñs. Si perfecti fuerint. z ita plures
sic quoq; attondentur. z pertransibit. Afflixi te. z ñ affligam te ultra
et nunc confringam iugum eius de collo tuo. z uincula tua diuumpã. z precipiet sup te dñs. Non seminabitur
ex nomine tuo amplius. de domo dei tui
conflatilem et sculptile z conflatile
ponam sepulchrũ tuũ. qm inhonoratus es. Ecce sup montes pedes e
uangelizantis z annuntiantis pacẽ.
Celebra iuda festiuitates tuas. et
redde uota tua. qm ñ adiiciet ultra
ut pertranseat in te belial. omnibus
secernit qui
dilygat coram te qui custodiat obsidionem. Contemplare uiã.
confortа lumbos. robora nimis
ualde. qm reddidit dñs superbiã iacob. sicut superbiam israel. qm uastatores dissipauerunt eos. z propagines
eorum corruperunt. Clypeus fortium
eius igneus. uir exercitus in coccineis. Ignee habens currus. in die
preparationis eius. z agitatores cõ
turbati sunt. In tribulationibus conturbati
sunt. quasi luge colluse sunt in platea
is. Aspectus eorum qsi lampades. qsi
fulgura discurrentia. Recordabitur
fortium suorum. ruent in itineribus suis.
Velociter accendent muros eius. z
preparabitur umbraculum. Porte fluuiorum aperte sunt. z templum ad solum
diuisum. Et miles captiuus abductus
est. z ancille eius minabantur.
gementes ut columbe. murmurantes in cordibus suis. Et ninive qsi
piscina aquarum. aque ei qui eo fu

geuum. state. state. ⁊ nō erit qui re
uertatur. Diripite argentū. diripi
te aurū. ⁊ nō ē finis diuitiaꝝ. et omnis
uasis desiderabilis. Dissipata ⁊ scis
sa ⁊ dilacerata. ⁊ cor tabescens ⁊ dis
solutio genuū. ⁊ defectio in cunc
tis renibꝫ. ⁊ facies omnium sicut nu
gredo ollę. Vbi ē hūc leonis ⁊
pascua catulorū leonis. Ad quē iuit
leo. ut ingrederet ibi. catulus le
onis. ⁊ nō erat qui exterret. Leo cepit
sufficienter catulis suis. ⁊ necabat
leenis suis. ⁊ implebat prędā spelun
cas suas. ⁊ cubile suū rapina. Ecce
ego ad te dicit dñs exercituū. ⁊ succē
dam usq; ad fumū quadrigas tu
as. ⁊ leunculos tuos comedet gla
dius. Et exterminabo de terra prędam
tuam. ⁊ nō audietur ultra uox nun
tiorum tuorum.

Ve ciuitas sanguinū tota fal
sa mendacii. dilaceratione ple
na. nō recedet a te rapina. Vox flagel
li. ⁊ uox impetus rotę. ⁊ equi frement
tis. ⁊ quadrigę feruentis. ⁊ equitis
ascendentis. ⁊ micantis gladii. et
fulgurantis hastę. ⁊ multitudinis
interfectę. ⁊ grauis ruine nec ē fi
nis cadaueribus. Et corruent in cor
poribꝫ suis. ꝓ multitudinē fornī
cationū meretricis speciosę. ⁊ gratę
⁊ hūtis maleficia. que uendidit
gēs in fornicationibꝫ suis. ⁊ fami
lias in maleficiis suis. Ecce ego
ad te dicit dñs exercituū. ⁊ reuela
bo pudenda tua in facie tua. ⁊ os
tendam gentibꝫ nuditatē tuam.
⁊ regnis ignominiā tuam. ⁊ pi
ciam sup̄ te abhominationes ⁊ cō
tumelijs te afficiam. ⁊ ponam te
in exemplū. ⁊ erit omnis qui uide
rit te. refugiet a te. ⁊ dicet. Vastata est
ninsiue. Quis cōmouebit sup̄ te ca
put. Vnde queram consolatores
tibi. Numquid melior es alexan
dria ꝓpior. que habitat in flu
minibꝫ. Aque in circuitu ei. Qui
diuitie maris. aque multe ei. cuꝫ
egressus fortitudo eius. ⁊ egyptus.
⁊ nō erat finis. Affrica ⁊ libyes. fue
runt in auxilio tuo. ⁊ ipsa in tri
gratione ducta est in captiui
tatem. Paruuli ei elisi sunt in ca
pite omnium uiaꝝ. ⁊ sup̄ inclitos
ei miserunt sortem. Et omnes optima
tes eius confixi sunt in compedi
bꝫ. Et tu ergo inebriaberis. ⁊ eris
despecta. ⁊ tu queres auxiliū ab
inimico. Omnes munitiones tue
sicut ficus cum grossis suis. si mo
ueatur ficus. cadent in os comē
dentis. Ecce ꝓpls tuus mulieres in
medio tui. Inimici tui. ad ap
tionem pandentur portę terre tue. de
uorabit ignis uectes tuos. Aquā
ꝓ obsidionem haure tibi. et
firmę munitiones tuas. Intra in
lutum. ⁊ calca lutum. tene later
rem. Ibi comedet te ignis. ibi te
gladio. deuorabit te uti bruchus.
Congregare ut bruchus. multiplica
re ut locusta. Plures fecisti ne
gociationes tuas. quā stellę tuę
celi. Bruchus expansus ē ⁊ auola
uit. Custodes tui quasi locuste. ⁊ par
uuli tui quasi locuste locustaꝝ. que

conlidunt in lepibz. in die furoris
dñi ortus est. z nō uolauerūt. z ū est
cognitus locus eaz. ubi fuerunt.
Dormitauerūt pastores tui. rex as
syriorū sepelierunt principes tui. Dis
persus est populus tuus in montibz. z nō est
qui congreget. Non est obscurum cō
tritio tua. pessima ē plaga tua.
Omnes qui audierunt auditionem
tuam comp̄lserunt manū sup̄ te.
Quia sup̄ quem nō transiit malicia
tua semp̄? Explicit sophonias pphēta.
Incipit habacuch pphēta.

Habacuch luctator fortis. z
rigidus stat sup̄ custodi
am suam. z figit gradū
sup̄ munitionē ut spm
in turre contemplet̄ur. z dicat. O
perunt celos gl̄a eius. z laudis ei⁹
plena est tra. Splendor eius ut
lux erit. cornua in manibz eius.
ibi abscondita est fortitudo eius.
Explicit sophonias. Incipit habacuch
pphēta.

Onus qđ uidit ha
bacuch pphēta.
Vsq; quo dñe cla
mabo. z nō exaudi
es. uociferabor
ad te uim patiens. z nō saluabis? Quare
ostendisti mihi iniquitatē. z labore
uidere pdam. z inutilitatem contra me
facis? factum est iudicium. z contradictio potē
tior. Ideō tepuit lex. z nō
peruenit usq; in finem iudicium. Quia
impius preualet aduersus iustum.
Propterea egredietur iudicium pruinum.
Aspicite in gentibz. z uidete. z admi
ramini. z obstupescite. quia opus factum
est in diebz uris. qđ nemo credet
cum enarrabitur. Quia ecce ego
suscitabo chaldeos gentem amara
m. z uelocem ambulantē sup̄ la
titudinē terre. ut possideat tabernā
cula nō sua. Horribilis. z terribilis
est. ex semetipsa iudicium. z onus eius
egredietur. Leuiores pardis equi
eius. z uelociores lupis uespertinis
z diffundentur equites eius. Equi
tes namq; eius delonge uenient
uolabunt qđ aquila festi
nans ad comedendū. Omnes ad p̄
dam uenient. facies eorum uentis
urens. z congregabit qđ harenā
captiuitatē. z ipse de regibz triu
phabit. z tyrannis ridiculi erit.
Ipse ex omni munitione irridebit. z
comportabit aggerem. z capiet eā.
Tunc mutabitur spūs. z pertransibit
z corruet. Hec ē fortitudo ei⁹ dī su
a. Numquid nō tu a principio dñe deus
meus. sanc⁹ meus. z nō morieris? Dñe ad
iudicium posuisti eum. z fortē ut corri
peres fundasti eum. Mundi sunt oculi
tui ne uideas malum. z respice ad
iniquitatē nō potis. Quare nō respi
cis sup̄ iniquē agentes. z taces de
uorante impio iustiorē se? Et fac
es homines qđ pisces maris. z qđ
reptile nō hūs principē. Totum in
hamo sublenauit. Traxit illud in
sagena sua. z congregauit in rete
suum. Ideō lętabitur. z exultabit.
Propterea immolabit sagene sue. z sa
crificabit rethi suo. qđ in ipsis incras
sata est pars eius. z cibus eius

eles. Super hoc ego expandam lagenā
suam. & semp ḡs inficere ñ cessat.
Super custodiam meā stabo.
Et figam gradum sup munitio
nem. & contemplabor ut videā quid
dicatur mi. & quid respondeam ad ar
guentem me. Et respondit mi dñs.
& dixit. Scribe visum. & explana eū
sup tabulas ut percurrat qui legerit
eum. qz adhuc visus pcul. & appa
rebit in finem & ñ mentietur. Si mo
ram fecerit expecta illū. qz veniens
veniet & ñ tardabit. Ecce qui incre
dulus ē. ñ erit recta aīa eius in sem
ipo. iustus aūt in fide sua vivet. Et
quo vinū potauit decepit. sic erit
vir superbus. & ñ decorabitur qui dila
tauit qsi infernus aīam suam. & ipe
qsi mors & ñ adimpletur. Et congre
gabit ad se omēs ḡs. & coacervabit
ad se omēs pples. Numquid ñ omēs
isti sup eum parabolam sument. & lo
quelam enigmatis eius. & dicet.
Ve ei qui multiplicat ñ sua. vsqz q
& aggravat contra se densum lutū.
Numquid ñ repente consurgent q
mordeant te. & suscitabuntur qui
tantes te. & eris in rapinam eis. Qz
tu spoliasti ḡs multas. spoliabunt
te omēs qui reliqui fuerint de pplis.
pp sanguinē hominis & iniquitatē
terre civitatis & omīū habitantiū in ea.
Ve qui congregat avaritiam malā
domui sue. ut sit in excelso nid eius
& liberari se putet de manu mali.
Cogitasti confusionē domui tue. cō
cidisti pples multos. & peccavit aīa
tua qz lapis de pariete clamabit.
& lignū qd inter iuncturas edificior
est. respondebit. Ve qui edificat ciu
tatem in sanguinibz. & parat urbē
in iniquitate. Numquid hec à dño
sunt exercituū. Laborabunt enī pples
in multo igne. & ḡs in vacuū & defi
cient. qz replebitur terra ut cognoscant
glām dei qui aque operientes mare.
Ve qui potum dat amico suo mit
tens fel tuū. & inebrians ut aspi
ciat nuditatē eius. Repletus es igno
minia p glām. Bibe tu quoqz & consi
pare. Circumdabit te calix dexte dñi
mi. & vomitus ignominie super
glām tuam. Quia iniquitas libani
operiet te & vastitas animaliū
deterrebit eos de sanguinibz hoīm.
& iniquitate terre & civitatū & omīū
habitantiū in ea. Quid prodest sculp
tile qz sculpsit illud factor suus.
conflatile & ymaginē falsam. qz
confidit in figmento fictor ei. ut fa
ceret ydola mutta. Ve qui
dicit ligno expergiscere. surge lapi
di tacenti. Numquid ipe docere po
terit. Ecce iste coopertus est auro &
argento. & omīs spūs nō est in medio
eius. Dñs aūt in templo
scō suo. sileat a facie ei omis terra.

Oratio abacuch p ignorantijs.

Domine audivi auditionem
tuā. & timui. Dñe opus tuū
in medio annoz vivifica illud. In
medio annoz notū facies. cū ira
tus fueris misericordie recordaberis. Ds ab
austro veniet. & sps de monte pha
ran semp. Operuit celos gla eius.
& laudis eius plena est terra. Splen

dor. et ut lux erit tua in mari tuo
et. Ibi abscondita est fortitudo eius.
ante faciem eius ibit mors. et egredietur
diabolus ante pedes eius. Stetit et in
tus est terram. aspexit et dissoluit gen-
tes. et contriti sunt montes seculi. Incurva-
ti sunt colles mundi. ab itinere
eternitatis eius. Pro iniquitate uidi tem-
ta ethyopie. turbabuntur pelles terre madian. Numquid in flu-
uio iratus es dne. aut in fluminibus
furor tuus uel in mari indignatio
tua. Quia ascendes super equos tu-
os. et quadrige tue salutare. Suscitans
suscitabis arcum tuum. iuramenta
tribubus que locutus es tibi. Per
fluuios scindes terram uiderunt
te. et doluerunt montes. gurges
aquarum transiit. Dedit abyssus uocem
suam. altitudo manus suas leuauit.
Sol et luna steterunt in habitaculo suo. in luce sagittarum tuarum
ibunt in splendore fulgurantis
hastile tue. In fremitu conculcabis
terram et in furore obstupefacies gentes
egressus es in salutem populi tui. in
salutem cum christo tuo. Percussisti caput
de domo impiorum. denudasti fundamentum
usque ad collum semper. Maledixisti
sceptris eius. capitum bellatorum
eius. uenientibus ut turbo ad dissipandum me. exultatio eorum. sicut
eius qui deuorat pauperem in abscondito. Quam fecisti in mari equos
tuos. in luto aquarum multarum. Audi-
ui. et conturbatus est uenter meus.
a uoce contremuerunt labia mea. In-
grediatur putredo in ossibus meis.
et subter me scateat. ut requiescam
in die tribulationis. et ascendam ad
populum accinctum mihi. Ficus enim non flo-
rebit. et non erit germen in uineis. Mentietur opus oliue. et arua non affe-
rent cibum. Abscindetur de ouili pe-
cus. et non erit armentum in presepibus. Ego autem in dno gaudebo. et exultabo
in deo ihu meo. Dns deus fortitudo
mea. et ponet pedes meos sicut cerui
tum. et super excelsa mea deducet me
uictor. in psalmis canentem. Explicit abacuch prophe. Incipit prologus
in sophonia prophetam.

Sophonias cognomento
speculator et archanorum
dei cognitor audiuit
clamorem a porta piscium et ululatum a secunda et contritionem a collibus
inducit quoque ululatus habitatoribus
pile. et qui comtebant omnis populus cha-
naan. disperierunt uniuersi qui mu-
nera ferant argento. Explicit prologus
Incipit Sophonias propheta.

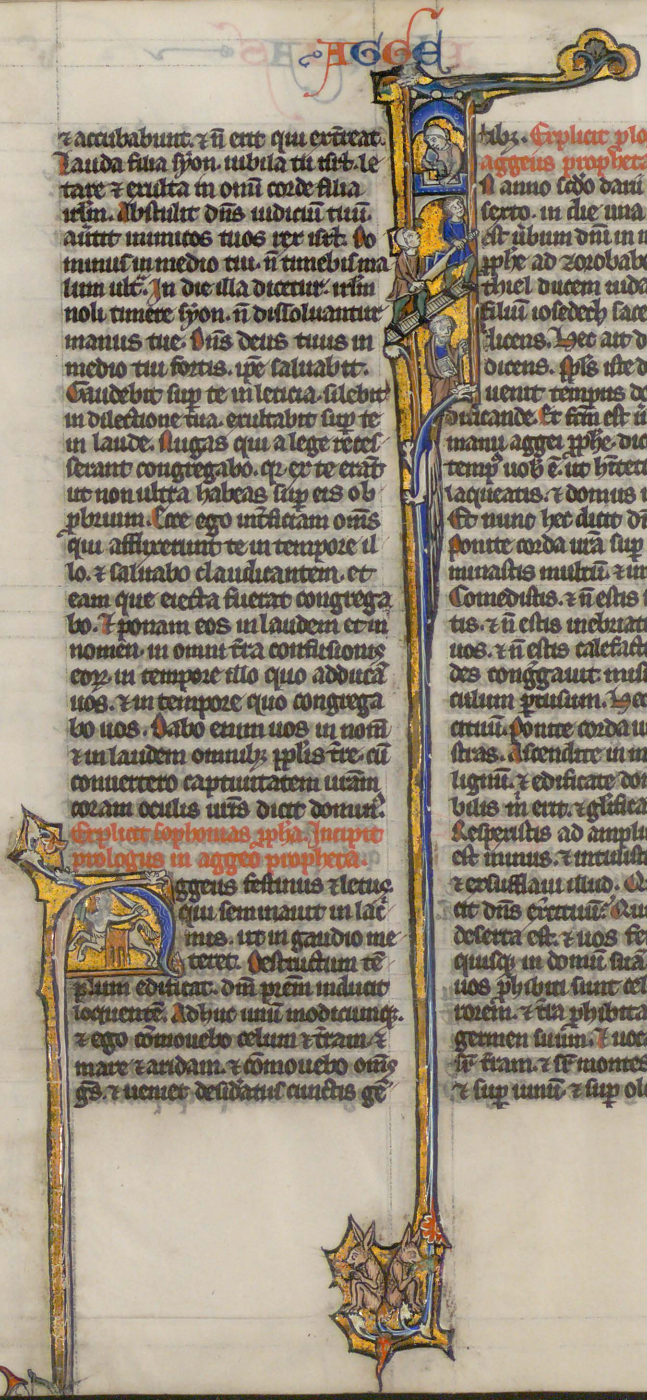
Verbum dni quod fa-
ctum est ad sophoniam filium chusi
filii godolie. filii
amarie. filii eze-
chie. in diebus iosie
filii ammon regis iude. Congregans congregabo omnia a facie terre
dicit dns. congregans hominem
et pecus. congregans volatile celi
et pisces maris et ruine impiorum erunt
et disperdam homines a facie terre dicit
dns. et extendam manum meam
super iudam. et super omnes habitantes

ulin. Et dispdam de loco hoc reliq̃as baal. z nomina edtuor cum sacdotib; z eos qui adorant sup tecta militiam celi z adorant z iurant in dño. z iurant in melchom. z qui auertuntur de post tergum dñi. z qui ñ quesierunt dñm. nec inuenerunt eñ. Silete a facie dñi dei. q̃ iux est dies dñi. q̃ parauit dñs hostiam. sanctificauit uocatos suos. Et erit in die hostie dñi ulciscabo sup principes. z sup filios regis. eo sup omnes qui induti sñ ueste peregrina. Et ulciscabo sñ oem qui arrogant ingredientur sup limen in die illa. qui complent domum dñi dei sui iniquitate z dolo. Et erit in die illa dicit dñs uox clamoris a porta piscium z ululatus a secda z contritio magna colliby. Ululate habitatores pile. Conticuit omis populus chanaan. disperiit omis populus argenti. Et erit in tempore illo scrutabor ierlim in lucernis. z ulciscabo sup uiros defixos in fecibz suis. qui dicunt cordibz suis. ñ faciet bñ dñs z ñ faciet male. Et erit fortitudo eoz in direptionem. z domus eoz in desertum. z edificabunt domos z ñ habitabunt. z plantabunt uineas. z ñ bibent uinum eoz. Juxta est dies dñi magnus. iuxta z uelox nimis. Vox diei dñi amara. tribulabitur ibi fortis. Dies ire dies illa. dies tribulationis z angustie. dies calamitatis z miserie. dies tenebraz z caliginis. dies nebule et turbinis. dies tube z clangoris. sup ciuitates munitas. z sup angulos excelsos. z tribulabo homines. et ambulabunt ut ceci. q̃ dño peccauerunt. z effundetur sanguis eoz sicut humus. z corpora eoz sicut stercora. Sz z argentum eoz. z aurum eoz ñ poterit liberare eos in die ire dñi. In igne zeli eius deuorabitur omis terra. q̃ consummationem cum festinatione faciet omibus habitatoribus terre.

Congregamini z conuenite gens ñ amabilis. priusq̃m pariat tempus. q̃si pulueres transeuntem diem. anteqũm ueniat sup uos ira furoris dñi. Querite dñm omes mansuetti terre. qui iudicium eius operati. Querite iustitiam. querite mansuetudinem. si quo modo abscondamini in die furoris dñi. q̃ gaza derelicta erit z ascalon in desertum. Azotum in meridie eicient. z accaron eradicabitur. Ve qui habitatis funiculum maris. gens cretheorum. Verbum dñi sup uos chanaan terra philistinoz. z disperdam te ita ut ñ sit inhabitator. Et erit funiculus maris requies pastoz z caule pecoz. Et erit funiculus eius qui remanserit de domo iuda. ibi pascentur. in domibz ascalonis ad uesperam requiescent. q̃ uisitabit eos dñs deus eoz. z auertet captiuitatem eoz. Audiui obprobrium moab. z blasphemias filioz ammon. q̃ exprobrauerunt populo meo. z magnificati sunt sup finibus eoz. Propterea uiuo ego dicit dñs exer-

ctuū ds ifrl. qe moab ut sodoma
erit ⁊ filii ammon sī gomorra sic
ortas spinaꝝ ⁊ acerui salis ⁊ desertū
usq; in eternum. Reliquie pli mei di
ripient illos ⁊ residui gentis mee
possidebunt eos. Hoc eis eueniet p
superbia sua. qz blasphemauerūt. et
magnificati sunt sup pplm dñi ex
ercituum. Horribilis dñs sup eos.
⁊ attenuabit omēs deos terre ⁊ ado
rabunt eum uir de loco suo. omēs
insule gentiū. Et ⁊ uos ethyopes.
interfecti gladio meo eritis. ⁊ extē
det manum suam sup aquilonem.
⁊ perdet assur. Et ponet speculā in
solitudine ⁊ in inuiū ⁊ qī desertū.
Et accubabunt in medio ei gges.
omēs bestie gentiū. ⁊ onocrotalus.
⁊ ericius in superliminib; eius morabunt.
Vox cantantis in fenestra. cornix
in supliminari. qm attenuabo
sobur ei. Hec ē ciuitas gloriā bi
tans in confidentia que dicebat
in corde suo. Ego sum ⁊ extra me ñ
est alia amplius. Quō facta est in
desertum. cubile bestie. Omnis q̄
trānsit p eam sibilabit. mouebit
manum suam.

Hec uocatrix ⁊ redempta ci
uitas columba. Non audi
uit uocem ⁊ ñ suscepit disciplinā.
In dño ñ est confisa. ad dm suū
ñ appropiauit. Principes ei in
medio eius qī leones rugientes in
dices ei lupi uespere. ñ relinq̄bant
in mane. Prophete eius uesani. uiri in
fideles. Sacerdotes ei polluerunt
sctm. inique egerunt contra legem.
Dñs iustus in medio ei. ñ faciet
iniquitatē. eyane mane iudicium
suum dabit in luce. ⁊ ñ abscondet.
Nesciunt autē iniquus confusionē.
Disperdi gēs. ⁊ dissipati sunt angu
li earum. deserras eaꝝ uias earū.
desertum est qui trānseat. Desolate
sunt ciuitates earū. ñ remanen
te uiro. nec ullo habitatore. Dixi.
Tantū timebis me. suscipies disci
plinam. Et ñ peribit habitaculum eius.
p omnia in quib; uisitaui ea. Ve
rumtamen diluculo surgentes. corrupe
runt omēs cogitationes suas. Ex
p expecta me dicit dñs in die re
surrectionis mee in futurum. qz iu
dicium meum ut congregem gēs ⁊ colli
gam regna. Et effundam sup eas
indignationē meā. omnē iram
furoris mei. In igne enim zeli mei
deuorabitur omnis terra. eo tunc
reddam pplis labium electum. ut uo
cent omnes in nomine dñi. ⁊ serui
ant ei humero uno. Ultra flumi
na ethyopie. inde supplices mei.
filii dispersi mei. deferent mu
nus mihi. In die illa ñ confundēris
super cunctis adinuentionib; tuis.
quib; preuaricata es in me. qz tunc
auferam de medio tui magnilo
quos superbie tue. ⁊ ñ adiices exal
tari amplius in monte sco meo.
Et delinquā in medio tui pplm pau
perem ⁊ egenum. ⁊ sperabunt in nomine
dñi reliquie israel. Non facient ini
quitatem. nec loquentur mendā
cium. ⁊ ñ inuenietur in ore eoꝝ
lingua dolosa. qm ipi pascentur

z accubabunt. z ñ erit qui exterreat. Lauda filia ſyon. iubila iſrahel. letare z exulta in omni corde filia ierlm. Abſtulit dñs iudicia tua. auertit inimicos tuos. rex iſrahel dñs in medio tui. ñ timebis malum ultra. In die illa dicetur ierlm noli timere ſyon. ñ diſſoluantur manus tue. Dñs deus tuus in medio tui fortis. ipe ſaluabit. Gaudebit ſup te in letitia. silebit in dilectione tua. exultabit ſup te in laude. congregas qui a lege recesserant congregabo. qui erat te erat ut non ultra habeas ſup eis obprobrium. Ecce ego interficiam omnes qui affligebant te in tempore illo. z ſaluabo claudicantem. et eam que eiecta fuerat congregabo. z ponam eos in laudem et in nomen. in omni terra confuſionis eoꝝ. in tempore illo quo adducam uos. z in tempore quo congregabo uos. Dabo enim uos in nomen z in laudem omnibus pplis terre. cũ conuertero captiuitatem uram coram oculis uris dicit dñs.

Explicit sophonias. Incipit prologus in aggeo propheta.

Aggeus festinus z letus. qui seminauit in lacrimis. ut in gaudio meteret. Destructum templum edificat. dñi uerbum inducat loquentem. Adhuc unus modicus est. z ego cõmouebo celum z terram z mare z aridam. z cõmouebo omnes gentes. z uenient desiderati cunctis gentibus. Explicit prologus. Incipit aggeus propheta.

In anno secundo darii regis in mense sexto. in die una mensis. factum est uerbum dñi in manu aggei prophete ad zorobabel filium salathiel ducem iuda. z ad iesum filium iosedech sacerdotem magnum. dicens. Hec ait dñs exercituum dicens. pplis iste dicit. tempus uenit temporis domus dñi edificande. Et factum est uerbum dñi in manu aggei prophete. dicens. Numquid tempus uobis est uobis habitare in domibus laqueatis. z domus ista deserta. Et nunc hec dicit dñs exercituum. ponite corda uestra super uias uestras. De minastis multum. z introistis parum. Comeditis. z non estis saturati. bibetis. z non estis inebriati. Operuistis uos. z non estis calefacti. z qui mercedes congregauit misit eas in sacculum pertusum. Hec dicit dñs exercituum. Ponite corda uestra super uias uestras. Ascendite in montem portate ligna. z edificate domum. z acceptabilis ero in ea. z glorificabor dicit dñs. Respexistis ad amplius. z ecce factum est minus. z introistis in domum z exsufflauit illud. Quam ob causam dicit dñs exercituum. Quia domus mea deserta est. z uos festinatis unusquisq; in domum suam. Propter hoc super uos prohibiti sunt celi ne darent rorem. z terra prohibita est ne daret germen suum. Et uocaui siccitatem super terram. z super montes. z super triticum. z super uinum. z super oleum. z quecunq;

pfecto hum. z tñ homines z tñ iumenta. z tñ omne labore manuū. z ait duxit zorobabel filū salathiel z dīc filius iosedech sacerdos magnus. z omīs reliquie pp uocem dei sui. z ūba aggei pphe. sicut misit eum dñs ds eop ad pos. z timuerunt pls a facie dñi. z dixit aggeus nuntius dñi de nuntiis dñi pplo dicens. ego uobcum sū dixit dñs. z suscitauit dñs spm zorobabel filū salathiel ducis iuda. z spm ihu filii iosedech sacerdotis magni. z spm reliquop de omī pplo. z ingressi sunt. z faciebant opus in domo dñi eop dei sui.

II

In die xxi. mēsis in qrta mensis in sexto mense. in anno sdo darii regis. z vii. mēse. uocelia z pma mēsis. factū ē ūbū dñi in manu aggei pphe dicens. loquere ad zorobabel filiū salathiel ducem iuda. z ad ihu filiū iosedech sacerdotē magnū. z ad reliquos pp dicens. Quis in uobis ē relictus. qui uidit domū istā in gla sua prima? Et quid nos uides hanc nunc? nunquid nō ita ē pī ei sit in oculis tuis? Et nunc cōfortare zorobabel dixit dñs. z cōfortare ihu filii iosedech sacerdos magne. z confortare omīs pplē terre dixit dñs exercituū. verbum qđ pepigi uobcum. cū egrederemini de terra egypti. z spūs meus erat in medio uestri. Nolite timere. qz hec dixit dñs exercituū. adhuc unū modicū est. z ego cōmouebo celū z terram z mare z aridam. z mouebo oēs gēs. z ueniet desideratus cunctis gentibz. z implebo domū istam gla. dixit dñs exercituū. meū est argentum z meum ē aurū. dixit dñs exercituū. magna erit gla domus istius nouissime plusquā prime dicit dñs exercituū. z in loco isto dabo pacē dicit dñs exercituū. In xxiiii. z qrta nouembris. in anno sdo darii. factū est ūbū dñi ad aggeū pphām. dicens. Hec dixit dñs exercituū. Interroga sacerdotes legem. dicens. Si tulerit homo carnem sanctificatā in ora uestimēti sui. z tetigerit de fimbria ei panē. aut pulmentum. aut unū. aut oleū. aut omnem escā. numquid sanctificabitur? Respōdētes aūt sacerdotes. dixerunt. Non. z dixit aggeus. Si tetigerit polutus in aīa ex omībz his. numquid cōtaminabitur? Et respōderunt sacerdotes. z dixerunt. Contaminabitur. z respondit aggeus. z dixit. Sic pplus iste. z sic gens ista ante faciem meā dicit dñs. z sic oē opus manuū eop. z quia q obtulerint ibi contaminata erunt. z nunc ponite corda uestra a die hac z sup. z antequā ponerent lapis super lapidem in templo dñi. cum accederetis ad acerui. xx. modios z fierent. x. uenistis ad torcular. ut exprimeretis quinquaginta lagenas. z flebant xx. Percussi uos uento urente. z aurigine z grandine. omīa opa manuū uestrarum. z nō fuit in uobis qui reuerteretur ad me dicit dñs. Ponite corda

uā ex die ista. z in futurū a die xx. z ista nouū mensis. a die q̄ fūdamenta tacta sunt templi dñi ponite sr̄ cor uēm. Quicquid tam semen in grānie ē. ēd adhuc uinea z ficus z malogranatū. z lignū oliue nō floruit. ex die ista benedicā. Et factū est ūbum dñi ād ad aggeū. xx. z ista nonū mensis dicēs. Loquere ad zorobabel ducem iuda dicēs. Ego mouebo celū patrō z tram. z subuertam solū regnoū. z conteram fortitudinē regū gentiū. z subuertam quadrigam z ascensores eā. Et descendent equi. z ascensores eoū unūquisq; in gladio fris sui. In die illo dicit dñs exercituū assumā te zorobabel fili salathiel serue mē dicit dñs. z ponam te q̄si signaculum. q̄z te elegi dicit dñs exercituū. Explicit aggeus ppha. Incipit plogus in zachariā prophetā.

Zacharias memor dñi fuit multiplex in ppha thim inuentū uehemēs ira dñi. z lapidē octonū vii tantū habuit quoq; auriculā in quo dē lucernū quot oculos. duas quoq; oliuas a sinistris lampadi cernit. z a dextris. uir post equos rufos ua rios z albos. z distipatas ēsortes ex eis iam. z equū ex ultimis iam petere regem uarie cernit. ex pdicto ledemē sr̄ pullū asine. Explicit plog. Incipit zacharias ppha.

Mense octauo in anno sēdo darii fili ystaspi factū est ūbum dñi ad zachariam filiū ba rachie. filiū addo ppham dicens. Iratus est dñs sup pres uros. ira cundia. z dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Conuertimini ad me ait dñs exercituū. z conuertar ad uos dicit dñs exercituū. Ne sitis sicut patres uri ad quos clamabant pphe pores. dicentes. Hec dicit dñs exercituū. Conuertimini de uiis uris malis. z de cogitationibz uris pessimis. z nō audierunt nec attenderunt ad me dicit dñs. Patres uri ubi sunt. z pphe. Numquid in sempiternū uiuent. Verumtū uba mea z legitima mea q̄ mandaui seruis meis pphis. nunquid nō cōprehenderunt patres uros. z conuersi sunt z dixerunt. Sicut cogitauit dñs exercituū facere nobis secundū uias uras. z secundū adinuentiones uras sic fecit nob. In die xxiiii. z quarta undecimi mensis sabath. in anno sēdo darii. factū est ūbum dñi ad zachariā filiū barachie. filiū addo ppham dicens. Vidi y nocte. Et ecce uir ascendens sup equū rufum. z ipe stabat inter murteta que erant in yssido. z post eū equi rufi. uarii z albi. Et dixi. Quid sunt isti dñe mi. Et dixit ad me angelus dñi. qui loquebatur in me. Ego ostendam tibi quid sint hec. z respondit uir q̄ stabat inter myrtetā. z dixit. Isti sunt quos misit dñs. ut pambulent tram. Et respondentes angelo dñi qui stabat inter myrteta. z dixerunt. Pambulauimus tram. z ecce omnis tra

bitatur & quelett. & respondit an
gelus dñi & dixit. Dñe exercituū
usq; quo tu non misereberis urlim eo
urbium iuda quibus iratus es? Iste
tam septuagesimus annus est. Et
respondit dñs angelo qui loque
batur in me uba bona. uba consi
latoria. Et dixit ad me angelus q
loquebatur in me. Clama dicens.
Hec dicit dñs exercituū. Zelatus
sum urlim & syon zelo magno. et
ira magna ego iratus sum super gs opu
lentas. qe ego iratus sum parum.
ipi uo adiuuerūt in malū. Propea h
dicit dñs. Reuertar ad urlim in misei
cordiis. domus mea edificabitur in
ea ait dñs exercituū & ppendiculū er
tendetur sup urlim. Adhuc clama di
cens. Hec dicit dñs exercituū. Adhuc
affluent ciuitates mee bonis. & con
solabitur dñs adhuc syon &
eliget adhuc urlim. Et leuaui oculos
meos & uidi & ecce q̃tuor cornua.
Et dixi ad angelū qui loquebatur
in me. Quid sunt hec? & dixit ad me.
Hec sunt cornua q̃ uentilauerūt
iudam & israhel & urlim. Et ostendit mi
dñs q̃tuor fabros & dixi. Quid q
ui uenient facere? Qui ait dicēs.
Hec sūt cornua q̃ uentilauerūt iudā
p singulos uiros. & nemo eoꝝ leua
uit caput suū. Et uenerunt isti ter
rere ea ut deiciant cornua gentiū
que leuauerūt cornu sup terram
iuda. ut dispergerent eam

(II) Et leuaui oculos meos & uidi & ecce uir & in manu eius funiculus
mensoris. & dixi. Quo tu uadis? Et
dixit ad me. Vt metiar urlim & ui
deam quanta sit latitudo eius & quanta lōgitu
do eius. Et ecce angelus q loquebatur in me
egrediebatur. & angelus alius egre
diebatur in occursum eius. & dixit ad
eum. Curre & loquere ad puerum
istum dicens. Absq; muro habitabit
urlim p multitudinem hominum & iu
mentoꝝ in medio eius. & ego ero ei
ait dñs murus ignis in circuitu.
& in gla ero in medio eius. O o fugite
de terra aquilonis dicit dñs. quia
in q̃tuor uentos celi dispsi uos di
cit dñs. O syon fuge que habitas ap
filiam babylonis. qa hec dicit dñs
exercituū. Post glam misit me ad gs
que spoliauerunt uos. Qui enim tangit
uos tanget pupillam oculi mei.
Quia ecce ego leuo manū meā sup
eos & erunt ꝓda bis qui seruiebāt
sibi & cognoscetis qa dñs exercituū
misit me. Lauda & letare filia syon
qa ecce ego uenio & habitabo in medio
tui ait dñs. Et applicabunt gētes
multe ad dñm in die illa. & erunt
mihi in pplm. Et habitabo in medio tui
& scies qa dñs exercituū misit me ad
te. Et possidebit dñs iudam partē
suam in terra sanctificata. & eliget ad
huc urlim. & sileat omnis caro a facie
dñi. qa consurrexit de habitaculo sco
suo

(III) Et ostendit mihi iesum sacerdotem magnū stantē co
ram angelo dñi. & satan stabat a
dextris eius. ut aduersaretur ei. & dixit
dñs ad satan. Increpet dñs in te
satan. & increpet dñs in te qui e
legit urlim. Nunquid non iste torris

est. cunus de igne: Et ille erat in
duitus uestibus sordidis. et stabat ad
faciem angeli. Qui respondit. et
ait ad eos qui stabant coram se di
cens. Auferte uestimenta sordida
ab eo. Et dixit ad eum. Ecce abstuli
a te iniquitatem tuam. et induam te mu
tatorias. Et dixi. ponite cidarim
mundam sup caput ei. Et posuerunt
cidarim mundam sup caput ei. et
induerunt eum uestibus. Et angelus
dñi stabat. et contestabatur angelus
dñi ihu. dicens. Hec dicit dñs deus
exercituum. Si in uiis meis ambula
ueris. et custodiam meam custodie
ris. tu quoq; iudicabis domum meam
et custodies atria mea. et dabo tibi am
bulantes. de his qui nunc hic ad
sistunt. Audi ihu sacerdos magne
tu et amici tui qui habitant coram te.
quia uiri portendentes sunt. Ecce e
go adducam seruum meum oriens.
Quia ecce lapis quem dedi coram
ihu. sup lapidem unum vii. oculi sunt
ecce ego celabo sculpturam eius
ait dns exercituum. et auferam iniq
tatem terre illius in die una. In di
e illa dicit dns exercituum uocabit
unus amicum suum subtus uineam et subtus
ficum.

Et reuersus est angelus. III. qui
qui loquebatur in me. et suscita
uit me sicut uirum qui suscitatur
de somno suo. et dixit ad me. Qd
tu uides? et dixi. Vidi. et ecce cande
labrum totum aureum. Et lampas
eius sup caput ipius. et vii. lucer
ne sup illud. et vii. infusoria lu
cernis que erant sup caput illius.
et duc oliue sup illud. una a dextris
lampadis. et una a sinistris eius.
Et respondi. et alo ad angelum qui lo
quebatur in me dicens. Quid sunt
hec dne mi? Et respondit angelus
qui loquebatur in me. et dixit ad me.
Nunquid nescis quid sunt hec? Et
dixi. non dne mi. Et respondit. et ait
ad me dicens. Hec est uerbum dñi
ad zorobabel dicens. non in exer
citu. nec in robore. sed in spū meo dicit
dns exercituum. Quis tu mons ma
gne coram zorobabel in planum?
Et educet lapidem primarium. et erit
quasi gratia gratie eius. Et factum est
uerbum dñi ad me dicens. Manus zo
robabel fundauerunt domum istam.
et manus eius perficient eam. et scie
tis q dns exercituum misit me ad
uos. Quis enim despexit dies par
uos? Et letabuntur. et uidebunt
lapidem stagneum in manu zoro
babel. Septem isti oculi dñi. qui di
scurrunt in uniuersam terram. Et re
spondi. et dixi ad eum. Qui sup due
olive iste ad dextram candelabri.
et ad sinistram eius? Et respondi sco.
et dixi ad eum. Qui sunt due spice
olivarum. que sunt iuxta duo rostra
aurea. in quibus sunt fistule ex au
ro? Et ait ad me dicens. Nunqd
nescis quid sunt hec? et dixi. non do
mine. Et dixit. Isti sunt duo filii
olei. qui assistunt dño totius uniuer
se terre.

Et conuersus sum. et le
uaui oculos meos. et uidi. et
ecce uolumen uolans. Et dixit ad
me. Quid tu uides? Et dixi. Ecce

ego uideo uolumē uolans. Longitu
do eius. uigintī cubitoꝝ. ꝛ latitudo
eius. x cubitoꝝ. Et dixit ad me. Hꝫ
est maledictio que egreditur sꝑ
faciem oīs tre. qꝛ omnis fur sicut
ibi scriptū est iudicabitur. ꝛ
oīs iuranꝫ ꝙ hoc similr iudica
bitur. Eductam illud dicit dñs ꝙ
ceruū. ꝛ ueniet ad domū furis ꝛ ad
domū iurantis in nōie meo men
daciꝫ. ꝛ cōmorabitur in medio do
mus eius. ꝛ consumet eam ꝛ lig
na eius. ꝛ lapides eius. Et egrels
est angls qui loquebatur in me.
ꝛ dixit ad me. Leua oculos tuos.
ꝛ uide quid est hoc ꝙ egreditur.
Et dixi. Quidnam est. ꝛ ait. Hec
est amphora egrediens. Et dixit.
Hec ē oculus eoꝝ in uniuſa tra. ꝛ
ecce talentū plumbi portabatur.
ꝛ ecce mulier una sedens in medio
amphore. Et dixit. Hec ē impietas.
Et pcecit eam in medio amphore.
ꝛ misit massam plumbeam sup os
eius. Et leuaui oculos meos et
uidi. ꝛ ecce due mulieres egredi ē
tes. ꝛ spūs in alis earum ꝛ habebāt
alas qsi alas milui. ꝛ leuauerunt
amphoram inr̄ tram ꝛ celum. Et
dixi ad angelū qui loquebatur in
me. Quo iste deferunt amphorā.
Et dixit ad me. Vt edificetur ei do
mus in tra sennaar. ꝛ stabiliatur.
ꝛ ponatur ibi sup basem suam.

Et conuersus sum ꝛ leuaui
oculos meos ꝛ uidi. ꝛ ecce qtuor
quadrige egredientes de medio
duoꝝ montium ꝛ montes montiū
ere. In quadriga ꝓma. equi rufi
ꝛ in quadriga sēda. equi nigri. ꝛ in
quadriga tria equi albi. ꝛ in qua
driga quarta equi uarii fortes. Et
respondi. ꝛ dixi ad angelū qui loq
batur in me. Quid sunt hec dñe
mi. Et respondit angls. ꝛ ait ad
me. Isti sunt qtuor uenti celi. qui
egrediuntur ut stent coraꝫ dñatō
re oīs tre. In qua erant equi nu
gri. egrediebantur in tram aqui
lonis. Et albi egressi sunt post eos.
ꝛ uarii egressi sunt ad tram austri.
Qui aūt erant robustissimi exierūt.
ꝛ querebant ire ꝛ discurrere p oēm
tram. Et dixit. Ite. pambulate tram.
Et pambulauerūt terram. Et uocauit
me. ꝛ locutus est ad me dicens.
Ecce qui egrediuntur in tram aq̄
lonis. requiescere fecerunt spūm me
um in tra aquilonis. Et factū est uer
bum dñi ad me dicens. Sume a
transmigratione ab oldai. ꝛ tobra.
ꝛ ab idaia. ꝛ uenies tu in die illa. ꝛ
intrabis domū iosie filii sophonie
qui uenerunt de babylone. Et su
mes argentum ꝛ aurum ꝛ facies co
tonas. ꝛ pones in capite ihu filii io
sedech sacerdotis magni. ꝛ loqueris
ad eū dicens. Hec ait dñs exercitu
um. Ecce uir oriens nomen ei. et
subter eum orietur ꝛ edificabit tē
plum dñi. Et ipe edificabit templum
dñi. ꝛ ipe portabit glām. ꝛ sedebit
ꝛ dominabit sup solio suo. Et erit sa
cerdos sup solio suo. ꝛ consilium pacis e
rit inter duos illos. Et corone e
runt helem ꝛ tobie. ꝛ idaie. ꝛ hen.

filio Sophonie memoriale in templo dñi. Et qui pcul sunt uenient & edificabunt in templo dñi. & sciet quia dñs exercituū misit me ad uos. Erit aūt hoc. si audiendo audieritis uocem domini dei uri.

VII

Et factū est in anno quarto regis Darii factū est uerbum dñi ad Zachariam in quarta mensis noni qui est Casleu. & miserunt ad domū dñi Sarasar & Regom melech & uiri qui erant cum eo ad deprecandum faciem dñi. ut dicerent sacerdotibz domus dñi exercituū. & pphis dicentes. Si unquid flendū in mensi. v. ut sanctificare me debeo sicut feci iam multis annis. Et factū est uerbum dñi exercituū ad me dicens. Loquere ad omnem plebem terre & ad sacerdotes. dicens. Cū ieiunaretis & plangeretis in quinto & in vii. p hos. lxx. annos. numquid ieiunium ieiunastis mihi. Et cū comederetis & biberetis. nunquid uos comedistis & uos met ipsis bibistis. Nunquid non hec sunt uba que locutus est dñs in manu pphaū priorū. cum adhuc habitaretur & esset opulenta ipsa & urbes in circuitu eius. & ad austrū & in campestribz habitaretur. Et factū est uerbum dñi ad Zachariam dicens. Hec dicit dñs exercituū dicens. Judicium uerū iudicate & misericordiam & miserationes facite unusquisq cū fratre suo. Et uiduam & pupillū & aduenam & pauperem nolite calumpniari. & malum uir fratri suo non cogitet in corde suo. Et noluerunt attendere & auertentes scapulam recedentē. & aures suas aggrauauerūt ne audirent. & cor suum posuerunt ut adamantē ne audirent legē & uba q̄s misit dñs exercituū in spū suo p manū pphaū priorū. Et facta est indignatio magna a dño exercituū. Et factū est sicut locutus & non audierunt. sic clamabit & non exaudiam dicit dñs exercituū. Et dispersi eos p omnia regna q̄s non nouerunt. & terra desolata est ab eis. eo q̄d non esset transiens & rediens. & posuerunt terram desiderabilem in desertū.

VIII

Et factū est uerbum dñi exercituū ad me dicens. Hec dicit dñs exercituū. Zelatus sum Sion zelo magno & indignatione magna zelatus sum eam. Hec dicit dñs exercituū. Reuertar ad Sion & habitabo in medio hierusalē. Et uocabitur hierusalem ciuitas ueritatis. & mons dñi exercituū mons sanctificatus. Hec dicit dñs exercituū. Adhuc habitabunt senes & anus in plateis hierusalem. & unusquisq baculus in manu eius p multitudinem dierū. Et platee ciuitatis complebunt infantibz & puellis ludentibz in plateis eius. Hec dicit dñs exercituū. Si difficile uidebitur in oculis reliquiarū pplī huius in diebz illis. numquid in oculis meis difficile erit dicit dñs exercituū. Hec dicit dñs exercituū. Ecce ego saluabo pplm meum de terra orientis & de terra occasus solis. & adducam eos. & habitabunt in medio hierusalem. & erunt mihi in pplm. & ego ero eis in dñm. in ueritate & in iudicio. Hec dicit dñs exercituū. Confortentur manus uestre

qui audítis in diebꝫ hís sermonẽs
istos. ꝓphãz. in die qua fundata est domus dñi ẽdificarẽtur. Siquidem ante dies illos. merces hominũ nõ erat. nec mẽces animãlium erat. nec introeunti & exeunti erat pax ꝓ tribulatõne. Et dimittã omnes homines. unũquẽq; cõtra ꝓximũ suũ. Nunc aũt nõ secundũm dies priores ego faciam reliquis ꝓ hís dicit dñs ẽxercituũ. Et semen pacis erit. Vinea dabit fructũ suũ. & terra dabit germen suũ. & cęli dabũt rorẽ suũ. & possidere faciam reliquias ꝓpli huius universa hęc. Et erit sicut eratis maledictio in gentibꝫ domus iuda. & domus israel. sic salvabo vos & eritis benedictio. Nolite timere sed confortentur manus vestre. hęc dicit dñs ẽxercituũ. Sicut cogitaui ut afflígerem vos cũ ad iracundiam provocarent patres vestri me dicit dñs. & nõ misertus sum. sic conversus cogitaui in diebꝫ istis. ut bñfaciam urbi & domui iuda. Nolite timere. hęc sunt q̃ fíbi facietis. loquimini veritatem unusquisq; cum proximo suo. veritatẽ & iudicium pacis. iudicate in portis vestris. Et unusquisq; malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibꝫ vestris. & iuramentum mendax ne diligatis. Omnia enim hęc sunt que odi. dicit dñs. Et factum est verbum dñi ẽxercituũ ad me dicens. Hęc dicit dñs ẽxercituũ. Jeiunium quarti. & jeiunium quinti. & jeiunium septimi. & jeiunium decimi erit domui iuda in gaudium. & in letitiam. & in sollemnitates pulchras. veritatẽ tm & pacẽ diligite. Hęc dicit dñs ẽxercituũ. Usquequo ueniant populi & habitent in civitatibꝫ multis. & vadant habitatores unus ad alterum. dicentes. Eamus & deprecemur faciem dñi. & quęramus dñm ẽxercituũ. vadam & ego. Et venient populi multi & gentes robuste. ad quęrendũ dñm ẽxercituũ in urbem. & deprecandam faciem dñi. Hęc dicit dñs ẽxercituũ. In diebꝫ illis in quibꝫ apprehendent decem homines ex omnibꝫ linguis gentium. & apprehendent tunicam viri iudei dicentes. Vobiscum nobiscũ. audiuimus enim quia deus vobiscum est.

IX

Onus verbi dñi in terra adrach. & damasci requies eius. quę dñi est oculus hominis & omnium tribuum israel. Emath quoque in finibus eius. & tyrus & sydon. assumpserit quippe sibi sapientiam valde. & ędificauit tyrus munitionem suam. & congregauit argentum sicut humum. & aurum sicut lutum platearum. Ecce dñs possidebit eam & percutiet in mari fortitudinem eius. & hęc igni devorabitur. Videbit ascalon & timebit. & gaza. & dolebit nimis. & accharon. quia confusa est spes eius. Et peribit rex de gaza & ascalon non habitabitur. & sedebit separatus in azoto. Et disperdam superbiam philistinorum. & auferam sanguinem eius de ore eius. & abominationes eius de medio dentium eius. Et relinquetur etiam ipse deo nostro. & erit quasi dux in iuda. & accharon sicut iebuseus. Et circumdabo domum meam ex his qui militant mihi. euntes & revertentes. & non pertransibit ultra super eos exactor. quia nunc

udi in celis meis. exulta satis filia syon. ulula filia ierlm. ecce rex tuus uenit tibi iustus et saluator. ipe pauper et ascendens sup asinum. et super pullum filium asine. Et disperdam ephraim de ierlm. et dissipabitur arcus belli. et loquetur pacem gentibus. et potestas eius a mari usq; ad mare. et a fluminе usq; ad fines terre. Tu quoq; in sanguine testamenti tui. emisisti uinctos tuos de lacu in quo non est aqua. Conuertimini ad munitionem uincti spei. Hodie quoq; annuntians. duplicia reddam tibi. qm̃ extendam michi iudam qsi arcum. implebo ephraim. et suscitabo filios tuos syon sup filios tuos grecia. et ponam te qsi gladium fortium. et dns ds sup eos uidebitur. et exibit ut fulgur iaculum eius. et dns ds in tuba canet et uadet in turbine austri. Dns exercituum protget eos. et deuorabit et subiciet lapidibus funde. Et bibent et inebriabuntur qsi uino. et replebuntur ut fiale et qsi cornua altaris. Et saluabit eos dns ds eor in die illa ut gregem pli sui. qa lapides sce eleuabuntur sup terram ei. Quid enim bonum ei est. et quid pulchrum eius nisi frumentum electos. et uinum germinans uirgines?

CX

Petite a dño pluuiam in tempore serotino. et dns faciet nubes. et pluuiam imbres. dabit eis singulis herbam in agro. qa simulachra locuta sunt inutile. et diuini uidebant mendacium. et somniatores frustra locuti sunt. Vane consolabantur. Propterea abducti sunt qsi grex. afflicti sunt. qa non erat eis pastor. Super pastores iratus est furor meus. et super hircos uisitabo. qa uisitauit dns exercituum gregem suum domum iuda. et posuit eos qsi equum gle sue in bello. Ex ipo angulus. ex ipo paxillus. Ex ipo arcus pli. ex ipo egredietur omnis exactor simul. Et erunt qsi fortes. et conculcantes lutum uie in pelio. et bellabunt qa dns tecum eis. et confundentur ascendentes equos. Et confortabo domum iuda. et domum ioseph saluabo. Et conuertam eos. qa miserebor eor. et erunt sicut fuerunt qm̃ non spreueram eos. Ego enim dns ds eor exaudiam eos. et erunt qsi fortes effraim. et letabitur cor eor qsi a uino. et filii eor uidebunt et letabuntur. et exultabit cor meum in dño. Sibilabo eis et congregabo illos. qa redemi eos. et multiplicabo eos. sicut ante fuerunt multiplicati. et seminabo eos in pplis et de longe recordabuntur mei. et uiuent cum filiis suis. et reuertentur. et reducam eos de terra egypti. et de assyriis congregabo eos. et ad terram galaad et libani adducam eos. et non inuenietur eis locus. Et transibit in maris freto. et percutiet in mari fluctus. et profundentur omnia profunda fluminis. Et humiliabitur superbia assur. et sceptrum egypti recedet. Confortabo eos in dño. et in nomine ei ambulabunt dicit dns.

CXI

Aperi libane portas tuas. et

comedat ignis cedros tuas. Ululate abies. qz cecidit cedrus. qm̃ magnifici uastati sunt. Ululate querc̃ Basan. qm̃ succisus ē saltus munit. Vox ululatus pastor. qz uastata est magnificentia eor̃. Vox rugitus leonū. qm̃ uastata est superbia Iordanis. Hec dicit dñs ds mis. Pasce pecora occisionis que possidẽt ee & debant. & ñ dolebant. & uendebãt ea dicentes. Benedictus dñs. diuites facti sumus. Et pastores eor̃ ñ parcebant eis. & ego ñ parcam ultr̃ habitantes terã dicit dñs. Ecce ego tradam homines. unusquemq; in manu proximi sui. & in manu regis sui. & conterent terã. & ñ eruã de manu eor̃. & pascam pecus occisionis. proh̃ hoc o pauper gregis. Et assumpsi mihi duas uirgas. unam uocauj decorem. & alteram uocauj funiculũ. & pauj gregem. Et succidi tres pastores in mense uno. & contracta est anima mea in eis. Siquidem ania eor̃ uariauit in me. Et dixi. Non pascã uos. Qd̃ moritur moriatur. & quod succidendum est succidatur. & reliqui uorent unusquisq; carnem proximi sui. Et tuli uirgam meã quã uocabat decus. & abscidi eam. ut irritũ facerem fedus meum qd̃ pepigi cũ omnib; populis. & in irritũ deductum ē in die illa. Et cognouerũt sic pauperes gregis qui custodiunt mihi. qz uerbum dñi ē. Et dixi ad eos. Si bonũ est in oculis uris. afferte mercedem meã. Et si ñ. quiescite. Et appenderunt mercedem meã. xxx. argenteos. Et dixit dñs ad me. Proice illud ad statuariũ decorũ pulchrum qd̃ appreciatus sum ab eis. Et tuli. xxx. argenteos. & proiecit illos in domo dñi ad statuariũ. Et scidi uirgam meã secundã. q; appellabatur funiculus. ut dissolueretur germanitas inter iudam & israhel. & dixit dñs ad me. Adhuc sume & uasa pastoris stulti. qz ecce ego suscitabo pastorẽ in terra. qui derelicta ñ uisitabit. dispersa ñ quiret. & contritũ non sanabit. & id qd̃ stat ñ enutriet. et carnes pinguiũ comedet. & ungulas eor̃ dissoluet. O pastor & idolum. derelinquens gregem. Gladius super brachium eius. & super oculum dexterum eius. Brachium eius aridum siccabitur. & oculus dexter eius tenebrescens obtenebrabitur.

Onus uerbi dñi super israhel. dixit dñs extendens celum & fundans terã. & fingens spũm hominis in eo. Ecce ego ponam urbem superliminare crapule omnibus populis in circuitu. Sed & iuda erit in obsidione. contra hierl. Et erit in die illa ponam hierl lapidem onerosum cunctis populis. Omnes qui leuabunt eam scindendo lacerabuntur. & congregabunt adversus eam omnia regna terre. In die illa dicit dñs percutiam omnem equum in stupore. & ascensores eius in amentiam. Et super domũ iuda aperiam oculos meos. & omnem equum populorum percutiam cecitate. & dicent duces iuda in corde suo. Confortentur mihi habitatores hierl. in dño exercituũ deo eor̃. In die illo ponam duces iuda sicut caminum ignis in lignis. & sicut

facrem ignis in feno. ꝛ deuorabit ad
dexteram ꝛ ad sinistram omis ꝑlos ꝛ
circuitu. ꝛ habitabit hrlm turbum in
loco suo in hrlm. ꝛ saluabit dns ta
bernacla iuda. sicut in principio. ut
ū magnificet gloria domus dauid.
ꝛ gla habitantium hrlm contra iudam.
In die illo pteget dns habitatores
hrlm. ⁊ erit qui offenderit ex eis
in die illa qi dē. ꝛ domus dē qi dī.
sicut angelus dni in conspectu eoꝝ.
⁊ erit in die illa queram cōterere
omes gēs que uenient contra hrlm.
ꝛ effundam sup domū dē. ꝛ sup habita
tores hrlm. spm gre ꝛ paum. ⁊ aspicient
ad me. quem confixerunt. ⁊ plan
gent eum planctu qi sup unigeni
tum. ⁊ dolebunt sup eum ut dolere
solet in morte primogeniti. In die
illa magnus erit planctus hrlm.
sicut planctus ad adrimmon. in
campo mageddon. ⁊ plangent ter
re familie. ⁊ familie leorsum. fami
lie dē seorsum. ⁊ mulieres eoꝝ se
orsum. familie domus nathan se
orsū. ⁊ mulieres eoꝝ seorsū. fami
lie domus leui seorsū. ⁊ mulieres
eoꝝ seorsū. familie semei seorsū.
⁊ mulieres eoꝝ seorsū. omēs fami
lie reliquę. familie ⁊ familie seor
sum. ⁊ mulieres eoꝝ seorsū.

XIII In die illa erit fons patens dom
dauid ⁊ hrlm amb. hrlm. in ablu
tionem ꝑcōis ⁊ menstruate. Et
erit in die illa dicit dns exterminē
dilydam nomia ydolon de terra. ⁊ nō
memorabuntur ultra. Et ꝓpheta
pbas. ⁊ spm immundū auferā

ביום ההוא יהיה מק
נפתח לבית דויד ול
ישבי ירושלם לחטאת ולנ
והיה ביום ההוא נא
צבאות אכרית את
העצבים מן הארץ ולא
עוד וגם את הנביאים
הטמאה אעביר מן הא

de terra. Et erit. cum ꝓphauerit quis
piam ultra. dicent ei pr̄ eius ⁊ mr̄
eius qui genuerunt eū. non uiues.
qr mendacium locutus es in nomi
ne dni. ⁊ confodient eū pr̄ eius et
mr̄ eius genitores ei cū ꝓphauerit.
Et erit in die illa confundentur ꝓ
phete. unusquisq; ex uisione sua cū
ꝓphauerit. nec operietur pallio saci
cio. ut mentiatur. sed dicet. nō sū
ꝓpha. homo agricola ego sum. qm
adam erudiuit me ab adolescen
tia mea. ⁊ dicetur ei. Quid ē plage
iste in medio manuū tuaꝝ. Et di
cet. His plagatus sum in medio
eoꝝ qui diligebant me. framea
euigilate sup pastorē meū. ⁊ sup uirū
cohērentē michi. dicit dns exercituū.
Pcute pastorem. ⁊ dispgentur oues.
Et conuertam manū meā ad ꝑuu
los. ⁊ erunt in omi tra dicit dns.
Partes due in ea dispdentur ⁊ defi
cient. ⁊ tria pars relinquetur in ea.
Et ducam tertiam partem p ignem.
⁊ uram eos sicut uritur argentū.
⁊ ꝓbabo eos sicut ꝓbatur aurū.
ipe uocabit nomen meū. ⁊ ego exau
diam eum. dicam ꝓplis meus es. et
ipe dicet dns ds meus.

XIIII Ecce dies uenient dni. ⁊ diui
dentur spolia tua in medio
tui. Et congregabo omes gēs ad hrlm
in ꝓlium. ⁊ capietur ciuitas. ⁊ uasta
buntur domus. ⁊ mulieres uio
labuntur. Et egredietur media pr
ciuitatis in captiuitatē. ⁊ reliquię
ꝑpli non auferetur ex urbe. Et egredi
etur dns. ⁊ ꝓliabitur contra gentes

illas. sicut pluatus ē in die tramu
nis. Et stabunt pedes eius in die
illa sup montē olivaz qui ē contra
ierlim ad orientē. Et scindetur mons
olivaz ex media parte sui ad orien
tem & occidentē. preruptu ualde
ualle. & separabitur medius montis ad
aquilonē & medius eius ad meridiē.
Et fugietis ad uallem montiū eoz.
qm cōiungetur uallis montium
usq; ad primū. Et fugietis sicut
fugistis a facie terremotus in diebz
ozie regis iuda. & ueniet dns deus
meus. omnesq; sci cū eo. & erit in die
illa nō erit lux. & frigus & gelu. Et
erit dies una que nota ē dño. nō
dies neq; nox. & in tempe uespe erit
lux. Et erit. in die illa exibunt aq
uue de ierlim. medius eaz ad mare
orientale. & medius eaz ad mare no
uissimū. In estate & in hyeme erit.
& erit dns rex sup oem terram. In die
illa erit dns unus. & erit nom ei⁹
unū. Et circuibit omis terra usq; ad
desertū. de colle remmon usq; ad au
strum ierlim. Et exaltabit & habitabit
in loco suo. a porta beniamin usq;
ad locū portē primus usq; ad portā
anguloz. & a turre ananehel usq;
ad torcularia regis. & habitabunt in
ea. & anathema nō erit amplius. & se
debit ierlim secura. Et hec erit pla
ga q̄ percutiet dns omis gs q̄ pug
naverunt adūsus ierlim. Tabescet
caro unusquisq; stantis sup pedes
suos. & oculi eoz tabescent in fora
minibz suis. & lingua eoz consu
metur in ore suo. In die illo erit
tumultꝰ dn̄ magn̄ in eis. Et ap
prehendet uir manū proximi sui. Et
conseretur manus eius sup manū
proximi sui. Sed & iudas pugnabit
ad ierlim usq;. & congregabuntur diui
tie omnium gentium in circuitu au
rum & argentū & uestes multe ni
mis. Et sic erit ruina equi & mulι
& cameli & asini & oīs iumentoz que
fuerint in castris illis. sicut ruina hꝝ
& illis qui reliqui fuerint de omni
bus gentibz q̄ uenerunt contra ierlim. ascē
dent ab anno in annū. ut adorent
regem dn̄m exercituū. & celebrent fe
stiuitatē tabernaculoz. Et erit qui nō
ascenderint de familiis terre ad ierlim.
ut adorent regem dn̄m exercituū. nō
erit sup eos ymber. Quod si familia
egypti nō ascenderit & nō uenerit. nec sup
eos erit sed erit ruina. qua percu
tiet dns omes gs q̄ nō ascenderint ad
celebrandam festiuitatē tabernacu
loz. Hoc erit peccm egypti. & hoc pec
catum omnium gentiū que nō ascen
derint ad celebrandam festiuitatem
tabernaculoz. In die illa erit q̄d sup
frenū equi. Sctū dño. & erit lebetes
in domo dn̄i. sicut fiale coram altari.
Et erit omis lebes in ierlim & in iuda
sanctificatus dño exercituū. Et uenient
omes immolantes & sumēs ex eis. et
coquent in eis. & nō erit mercator ultꝰ
in domo dn̄i exercituū in die illo. Et

explicit zacharias pphā. Incipit plogꝰ

alachias in malachiam pphā.

apte in fine omnū pphā
rum de abiectione iudei
& uocatione gentium

ñ est ñ aut uoluntas in uob dicit dñs
exercituũ. ⁊ munus ñ suscipiam de ma
nu uŕã. Ab ortu enim solis usq; ad oc
casum magnũ est nomẽ meũ in gentĩ
bus. ⁊ in omni loco sacrificatur. ⁊ offertur
nõi meo oblatio munda. Explicit p
logus. Incipit ayalachias ꝑphta.

nus ũbi dñi ad
israhel in manu ma
lachie. Dilexi uos
dicit dñs. ⁊ dixi
stis. In quo dilexi
sti nos. ⁊ nonne frr
erat esau iacob dicit dñs. ⁊ dilexi ia
cob. esau aũ odio habui. ⁊ posui mõ
tes eius in solitudinẽ. ⁊ hereditatem
ei in dracones deserti. Qđ si dicit
ydumea destructi sumus. sed reuerten
tes edificabimus q̃ deserta sunt. hec
dicit dñs exercituũ ipi edificabũt. ego
destruam. ⁊ uocabuntur eis fines
impietatis. ⁊ ꝑplis cui iratus ẽ dñs
usq; in ẽternum. ⁊ oculi uŕi uidebunt.
⁊ uos dicetis. magnificetur dñs
sup fines israhel. filius honorat pa
trem. ⁊ seruus dñm suũ. si ergo pr̃
ego sum. ubi ẽ honor meus. ⁊ si dñs e
go sum ũ est timor meus dicit dñs ex
ercituũ. Ad uos o sacerdotes. qui des
pectis nomẽ meũ. ⁊ dixistis. In quo
despeximus nomẽ tuũ. Offertis sup
altare meũ panem pollutũ. ⁊ dicitis.
In quo polluimus te. In eo qđ dicitis.
mensa dñi despecta ẽ. Si offeratis
cecũ ad immolandũ. nũe malũ est.
⁊ si offeratis claudũ ⁊ languidum.
nũe malũ est. Offer illud duci tuo.
si placuerit ei aut suscipiet faciẽ
tuam. dicit dñs exercituũ. ⁊ nunc de
precamini uultũ dei. ut misereatur
uŕi. de manu enim uŕa fiet hoc. si q̃
modo suscipiat faciem uŕam dicit
dñs exercituũ. Quis est in uob qui
claudat hostia. ⁊ incendat altare me
um gratuito. Non ẽ in uoluntas in
uob dicit dñs exercituũ. ⁊ munus ñ su
scipiam de manu uŕa. Ab ortu enim
solis usq; ad occasum. magnũ est
nomẽ meũ in gentĩbus. ⁊ in omni loco
sacrificatur. ⁊ offertur nomini mõ
oblatio munda. q̃ magnũ ẽ nomẽ
meũ in gentĩbus. dicit dñs exercituũ.
Et uos polluistis illud. in eo qđ dici
tis mensa dñi contaminata ẽ. ⁊ qđ
supponitur contemptibile ẽ. ⁊ ignis
eius deuorat. ⁊ dixistis. Ecce
de labore. Et exsufflastis illud. dicit
dñs exercituũ. ⁊ intulistis de rapinis
claudũ ⁊ languidũ. ⁊ intulistis mu
nus. Numquid suscipiam illud de ma
nu uŕa dicit dñs. Maledictus dolo
sus qui hẽ in grege suo masculũ. ⁊ vo
tum faciens immolat dño debile.
q̃ rex magnus ego dicit dñs exer
cituũ. ⁊ nomen meum horribile ẽ gẽtib.

Et nunc ad uos mandatum
hoc. o sacerdotes. Si nolueritis
audire. ⁊ si nolueritis ponere super
cor. ut detis gl̃am nomini meo dicit
dñs exercituũ. mittam in uos egesta
tem. ⁊ maledicam benedictionib;
uŕis. ⁊ maledicam illis. quia nõ po
suistis in cor. Ecce ego proiiciã uob
brachium. ⁊ dispergam super uultum uŕum
stercus sollemnitatũ uŕarũ. ⁊ ad
sumet uos secum. ⁊ scietis quia

ad uos mandatū istud ut eēt pactū
meū cum leui dicit dñs exercituū. pa
ctum meū fuit cum eo uite ⁊ pacis.
⁊ dedi ei timorē ⁊ timuit me. ⁊ a fa
cie nois mei pauebat. Lex ueritatis
fuit in ore eius. ⁊ iniquitas nō est in
uentа in labiis eius. In pace ⁊ in equi
tate ambulauit mecū. ⁊ multos auer
tit ab iniquitate. Labia enī sacerdo
tis custodient scīam. ⁊ legē requi
rent ex ore eius. qr angelus dñi exerci
tuum est. Vos aūt recessistis de uia. et
scandalizastis plurimos in lege. Irri
tum fecistis pactum leui. dicit dñs
exercituū. Qrē ego ⁊ ego dedi uos con
temptibiles ⁊ humiles omnibus po
pulis sicut nō seruastis uias meas.
⁊ accepistis faciem in lege. Numq̄d
nō pr̄ unus omniū nrm. Numquid
nō deus unus creauit nos. Quare q̄ des
pexit unusquisq; fr̄em suum. violant
pactū patrū nrōr. Translatus est
iuda. ⁊ abhominatio facta est in isr̄l
⁊ in urbe. qr contaminauit iudas
sanctificationē dñi quā dilexit ⁊ habuit
filiam dei alieni. Disperdat dñs uirū
qui fecerit hoc. magistrū ⁊ discipulū
de tabernaculis iacob. ⁊ offerentem
munus dño exercituū. Hoc rursū fecis
tis. Operiebatis lacrimis altare
dñi. fletu ⁊ gemitu. eo ut ultr nō
respiciam ad sacrificium. nec accipi
am placabile quod de manu ura.
Et dixistis. Quā ob causam. Quia dñs
testificatus est inter te ⁊ uxorem pue
ritiae tuae. quā tu despexisti. et hec
particeps tua. ⁊ uxor fœderis tui.
Nonne unus fecit. ⁊ reliquiae spr̄ ei
us. Et quid unus quaerit. nisi semen dei.
Custodite igr spm uram. ⁊ uxorē ado
lescentiae tuae noli despicere. Cum
odio habuerit dimiserit dicit dñs de
us isr̄l. Operiet aūt iniquitas uestimen
to ei. dicit dñs exercituum. et dicit dñs
exercituū. Custodite spm uram. ⁊ noli
te despicere. Laborare fecistis dñm
in sermonibus uris. Et dixistis. In q̄
eum fecimus laborare. In eo cum
dicitis omnis qui facit malū. bonus
est in conspectu dñi. ⁊ tales ei placent.
Aut certe ubi est deus iudicii.

Ecce ego mittam angelum meum.
⁊ aparabit uiam meam ante fa
ciem meā. ⁊ statim ueniet ad tem
plum suum dominator quem uos
quaeritis. ⁊ angelus testamenti quē uos
uultis. Ecce uenit. dicit dñs exercitu
um. Et quis poterit cogitare diem
aduentus eius. Et qui stabit ad ui
dendum eum. Ipse enim qui ignis cō
flans. ⁊ qui herba fullonum. ⁊ sedebit
conflans. ⁊ emundans argentum.
Et purgabit filios leui. ⁊ colabit
eos qui aurum ⁊ argentum. Et erūt dño
offerentes sacrificia in iustitia. Et
placebit dño sacrificium iuda ⁊ hieru
salem sicut dies seculi. ⁊ sicut anni antiqui.
Et accedam ad uos in iudicio. ⁊ ero
testis uelox maleficis ⁊ adulteris.
⁊ periuris. ⁊ qui calumpniantur mer
cedem mercenarii. uiduas ⁊ pupillos.
⁊ opprimunt peregrinum. nec timuerunt
me. dicit dñs exercituum. Ego enim dñs.
⁊ non mutor. Vos filii iacob. non estis
consumpti. A diebus enim patrum uestro
rum recessistis a legitimis meis.

III

גורלה מלאכי ופנה
לפני ופתאום יבא א
האדון אשר אתם
ים ומלאך הברית
אתם חפצים הנה
אמר יי צבאות ׃
כלכל את יום בואו
ומי יעמד בהראותו כי
הוא כאש מצרף וכבורי
ים ׃

ꝛ ñ custodiuī. Reuertimini ad me
ꝛ reuertar ad uos. dicit dñs exercituū.
Et dixistis. In quo reuertemur? Si
affligit homo dñm. qꝛ uos configu
tis me? ꝛ dixistis. In quo configim̃
te? In decimis ꝛ in primitiis. In pe
cunia uos maledicti estis. ꝛ me uos
configitis gens tota. Inferte oēm
decimam in horreū. ꝛ sit cibꝫ in do
mo mea. ꝛ probate me sup hoc dicit
dñs. si ñ aperuero uob cataractas
celi. ꝛ effudero uob benedictionē
usq; ad habundantiā. Et increpabo
p uob deuorantē. ꝛ ñ corrumpet o
fructū tre uīe. nec erit sterilis uī
nea in agro. dicit dñs exercituū. ꝛ be
atos uos dicent oēs gēs. Et eritis
uos tra desiderabilis. dicit dñs exer
tuū. Inualuerunt sup me uba uīa.
dicit dñs. Et dixistis. Quid locu
ti sumus contra te? Et dixistis. Va
nus est qui seruit dño. Et quē emo
lumentū. qꝛ custodiuimus p̃cepta ei.
ꝛ qꝛ ambulauim tristes coram
dño exercituū. Ergo nunc beatos
dicimus arrogantes. Siquidem
edificati sunt facientes impietā
tem. ꝛ temptauerūt dm. ꝛ salui fa
cti sunt. Tunc locuti sunt timentes
dm. unusquisq; cum proximo suo. Et
attendit dñs ꝛ audiuit. ꝛ scripsit
e liber monumenti coram eo timē
tibꝫ dm ꝛ cogitantibꝫ nomen eius.
Et erunt mihi dicit dñs exercituū. in die
qua ego facio. in peculiū ꝛ parcā
eis. sicut parcit uir filio suo ser
uienti sibi. Et conuertemini ꝛ uide
bitis quid sit inter iustū ꝛ impiū.
ꝛ inter seruientē dño ꝛ ñ seruientē ei.

Ecce enim dies uenit ac
censa qꝛ caminus. ꝛ erunt oēs
superbi. ꝛ oēs facientes impietā
tem stipula. Et inflammabit eos di
es uenies dicit dñs exercituū. qꝛ
ñ relinquet eis radicem ꝛ ramum.
Et orietur uob timentibꝫ nomen
meū sol iustitie ꝛ sanitas in pen
nis eius. Et egredientes ꝛ saltabitis
sicut uituli de armento. ꝛ calcabi
tis impios. cum fuerint cinis sub
plantis pedum uestrorum in die qua
ego facio dicit dñs exercituū. Memen
tote legis moysi serui mei quam
mandaui ei in horeb ad omnem
isrl. p̃cepta ꝛ iudicia. Ecce ego mit
tam uob heliam pphām antequ
ueniat dies dñi magnus ꝛ horri
bilis. ꝛ conuertet cor patrū ad filios
ꝛ cor filioꝝ ad patres eoꝝ. ne
forte ueniam ꝛ percutiam terram a
nathemate. Explicit malachias p
pheta. Incipit plagā in libro macha
beorum.

Machabeorum liber
primus. Iste liber primus machabeorum
duos ꝓnotat populos quos inter
pugnam quoꝝ sabbatorum ꝛ nobiles machabeorum duces tri
umphos. ex cui nomine ꝛ libri idē
sunt nuncupati. Hec quoq; hystoria continet etiam inclita illa gesta
machabeorum filiorum. qui sub antiocho rege p̃ sacris legibus diuersa tormenta pro
pelli iussum. quos mat̃ pia cum
diuersis supplicijs urgeretur. ne
solū ñ fleuit. sed ꝛ gaudens hortaba
tur ad glām passionis. Explicit p

logus. Incipit liber machabeor̄ p̄m.

Factū est postq̄m p̄cussit alexander philippi macedo qui p̄mus regnauit i grecia. egressus de terra cethym. dauum regem parsi & medoꝝ constituit prelia multa. & omnium obtinuit munitiones. & interfecit reges tre. & p̄transiit usq; ad fines tre. & accepit spolia multitudinis gentiū & filiorum terra in on. p̄ii ei⁹. & congregauit virtutē et exercitum fortem nimis. & exaltatum est eleuatū cor eius. & obtinuit regiones gentiū & tyrannos. & fili⁹ ei⁹ in tributū. & postea decidit in lectum. & cognouit q̄ moreretur. & vocauit pueros suos nobiles qui simul erant nutriti a iuuentute sua. & diuisit illis regnū suū ei⁹ adhuc viueret. & regnauit alexander annis. xii. & mortuus est. & obtinuerūt pueri eius regnū unusquisq; in loco suo. & imposuerunt sibi omnes diademata post mortē eius. & filii eoꝝ post eos annis multis. & multiplicata sunt mala in tra. & exiit ex eis radix peccatrix antiochꝰ illustris filius antiochi regis qui fuerat obses. & regnauit in anno centesimo tricesimo. & vii. regni grecorum. In diebꝰ illis exierunt ex israel filii iniqui. & suaserunt multis dicentes. Eamus & disponamus testamentū cum gentibꝰ que circa nos sūt. q̄ ex quo recessimus ab eis inuenerunt nos multa mala. & bonus

uisus est seruo in oculis eoꝝ. & desiderauerunt aliquē de ipsoꝝ & abierūt ad regem. & dedit illis potestatem ut facerent iustitias gentiū. Et edificauerunt gymnasium in iherosolimis sicut leges nationū. & fecerunt sibi p̄putia. Et recesserunt a testamento sc̄o. & uniti sunt nationibꝰ. et uenundati sunt ut facerent malū. & pax̄ est regnū in conspectu antiochi. & cepit regnare in terra egypti. ut regnaret sup duo regna. Et intrauit in egyptum in multitudine grauī in curribꝰ. & elephantis. & equitibꝰ. & copiosa nauiū multitudine. & constituit bellū ad uirū ptholomeū regem egypti. & uertit⁹ est ptholomeus a facie ei⁹ & fugit & ceciderunt uulnerati multi. Et comprehendit ciuitates munitas in terra egypti. & accepit spolia terre egypti. Et conuertit antiochꝰ postq̄m percussit egyptū. in. c. & .xl. & tertio anno & ascendit ad israel & ascendit iherosolimam in multitudine grauī. & intrauit in sanctificatione cum superbia. & accepit altare aureū. & candelabrū luminis. & uniuersa uasa eius. & mensam propositionis. & libatoria & phialas & turibula aurea. & uelum & coronas. & ornamentū aureū qd̄ in facie templi erat. & cōminuit oīa. Et accepit argentū & aurū. et uasa concupiscibilia. & accepit thesauros occultos quos inuenit. et sublatis oīnibꝰ abiit in terram suā. Et fecit cedem hominū. & locut⁹ est in superbia magna. Et fit planctꝰ

magñ in ifr. ⁊ in oñi loco eoꝝ. ⁊ ingemuerunt ꝓncipes ⁊ seniores. Juuenes ⁊ uirgines infirmati sunt. ⁊ speciosit̃as mulierũ immutata ẽ. Omis mantus sumpsit lamentũ. que sẽ debant in thoro mantali lugebãt. Et cõmota est tra sup habitantes in ea. ⁊ uniũsa domus iacob induit confusionem. Et post duos annos diei misit rex ꝓncipem tributoꝝ in ciuitates iuda. ⁊ uenit irlm ãi turba magna. Et locutus est ad eos uba pacifica in dolo. ⁊ credider̃ ei. Et subito sup ciuitat̃ repente. ⁊ percussit eam plaga. ⁊ ꝓdidit ꝓfin multum ex ifr. ⁊ accepit spolia ciuitatũ. ⁊ succendit eam igni. ⁊ destruxit domos ei⁹. ⁊ muros eius in circuitu. Et captiuas duxerunt mulieres. ⁊ natos ⁊ pecora possederunt. Et edificauerunt ciuitat̃ dñi muro magno. ⁊ firmo. ⁊ turribꝫ firmis. ⁊ tra erãt illis in arcem. Et posuer̃ ibi gentem peccatoꝝ. uiros iniquos. Et conualuerunt in ea. ⁊ posuer̃ arma ⁊ escas. ⁊ congregauer̃ spolia irlm. ⁊ reposuerunt ibi. ⁊ fã sunt in laqueum magnũ. Et fuit ẽ hoc ad insidias sanctificationis. ⁊ in diabolũ malũ in ifr. Et effuder̃ sanguinẽ innocentẽ ꝑ circuitũ sanctificationis. ⁊ contaminauerũt sanctificationẽ. Et fugerunt habitatores irlm ꝓp eos. ⁊ facta ẽ habitatio exteroꝝ. Et facta est erga semen suum. ⁊ nati eius reliquerunt eam. Sanctificatio ei⁹ desolata ẽ sicut sollemnitas. Dies festi ei⁹ conuũi sẽ in luctũ. sabbata ei⁹ in obprobriũ. honores eius in nichilũ. Sedit gl̃ia ei⁹ in multitudine ignominia eius. ⁊ sublimitas ei⁹ conuũa ẽ in luctum. Et scripsit rex antiochus omni regno suo. ut esset omnis ꝓpls unus. Et relegerunt unusquisq; legem suam. ⁊ consentiebant omnes gẽs secñm uba regis antiochi. Et multi ex ifr consenserunt ei. ⁊ sacrificauer̃ idolis. ⁊ coinquinauerunt sabbm. Et misit rex antiochus libros p manus nunciorũ in irlm. ⁊ in oñs ciuitates iude. ut sequerentur legem gentiũ sue. ⁊ prohiberent holocausta ⁊ sacrificia. ⁊ placamina fieri in templo dei. ⁊ prohiberet celebrari sabbm. ⁊ dies sollempnes. ⁊ coinquinari sca ⁊ scñi ꝓfin ifr. Et iussit edificari aras. ⁊ templa ⁊ idola. ⁊ immolari carnes suillas ⁊ pecora cõmunia. ⁊ relinquere filios suos incircumcisos. ⁊ coinquinari animas eoꝝ in oñibꝫ immundis. ⁊ abhominationibꝫ. ita ut obliuiscerent legem. ⁊ immutarent oñs iustificationes dei. Et quicũq; ꝛ faceret secñm uba regis antiochi morerentur. Secñm omnia uba hec scripsit omni regno suo. ⁊ ꝓposuit principes ꝓpl̃o qui hec fieri cogent. Et iusserunt ciuitatibꝫ iude sacrificare. ⁊ congregati sunt multi de populo ad eos qui deliquerant legem dñi. ⁊ fecerunt mala in terra. ⁊ effugauerunt ꝓfin ifr in abditis. ⁊ in absconditis fugerunt loci. Die quinta decima mensis cisleu. quinto ⁊ xl. anno edificauit rex antiochus abhominandũ

ydolū desolationis sup altare dei
et p ūnūlas ciuitates iude ut ar
cerent edificarent aras. et ante fores
as domoꝝ et in plateis incendebant
thura. et sacrificabant. et libros legis
dei conbustos igni. lacerantes eos.
et apd quoscūq; inuenerant libros
testamenti dñi. et quicq; obseruabat
legē dñi. secm edictū regis trucida
bant eū. In ciuitate sua faciebant
hec p dies istis. qui inuenerant in
domibus mense in ciuitatibus. et quinta
et. xx. die mensis. sacrificabant sup aram
que erat sup altare. et milites que
circūcidebant filios suos trucida
bantur. secm ordinem regis antho
chi. et suspendebant pueros a ceruici
bus p unūsquasq; domos eoꝝ. et eos qui
circumcidebant eos trucidabant. et
multi de populo isto diffinierunt apd
se. ut nō manducarent immunda. et
elegerunt magis mori. quā cibis
quibuscunq; immundis. et noluerūt
ullatenus legē dei testam. et trucidati
sūt. et facta est ira magna sup israhel
ualde.

II

Et diebus illis surrexit ma
thathias filius iohannis. filii symeonis
sacerdos ex filiis ioarib ab urbe. et
habitauit in modin. et habuit e
os filios. v. iohannan qui cognō
minabatur gaddis. et symeon qui
cognominabatur thassi. et iudas
qui uocabatur machabeus. et eleazar
qui cognominabatur abaron. et io
nathas qui cognominabatur apphus.
Et uiderunt mala que fiebant in po
pulo iuda. et in urbe. et dixit mathathias.
de uiris. ut quid natus sum uidere
contritionē populi mei. et contritionē ci
uitatis sancte. et sedere illuc cum datus in
manibus inimicoꝝ. et sancta in manu ex
traneoꝝ facta sunt. Templum eius sicut
homo ignobilis. uasa gloriē eius captiua
abducta sunt. Trucidati sunt se
nes eius in plateis. et iuuenes eius ce
ciderunt in gladio inimicoꝝ. Que
gens non hereditauit regnum eius. et non
optinuit spolia eius. Omnis compa
ratio eius ablata est. Que erat libera:
facta est ancilla. Et ecce sancta nostra. et
pulchritudo nostra. et claritas nostra desola
ta est. et conpollutum cum gentibus. Quo
ergo nobis adhuc uiuere. Et scidit ma
thathias et filii eius uestimenta sua. et
operuerunt se cilitiis. et plangebant
ualde. Et uenerūt illuc qui missi erant
a rege antiocho ut cogerent eos
qui confugerant in ciuitatem modum
immolare. et accendere thura. et a le
ge dei discedere. Et multi de populo isto
consentientes. accesserūt ad eos. Et
mathathias et filii eius constanter
stetерunt. Et respondentes qui mis
si erant ab antiocho. dixerūt ma
thathie. Princeps et clarissimus et
magnus es in hac ciuitate. et ornā
tus filiis et fratribus. Ergo accede primo
et fac uoluntatem regis sicut fecerunt
omnes gentes. et uiri iuda. et qui remanse
runt in urbe. eris tu et filii tui in
amicos regis. et amplificabit argen
to et auro. et muneribus multis. Et re
spondit mathathias. et dixit magna
uoce. Et si omnes gentes regi antiocho
obediunt. ut discedant unusquisq;
a seruitute patrum suorum. et consen

unt mandatis eī. ego ⁊ filii mei. et
frēs mei obediēt legi patrū nrōrū.
qđ sit nob ds. ñ est nob utile re
linquere legem ⁊ iudicias dei. non
audiuimus uerba regis antiochi
ut sacrificemus transgredientes
legis nr̄ mandata. ut camus alte
ra ua. ⁊ ut cessaut loqui ūba her
acte sit quidam iudeus in oculis
oculis sacrificare idolis sr̄ aram in
cuitate modin. sc̄dm uolluntatem regis.
⁊ uidit mathathias ⁊ doluit. ⁊ cō
trem̄uerunt renes eī. ⁊ accensus ē
furor eī sc̄dm iudicia legis. ⁊ insili
ens trucidauit eū sr̄ aram. ⁊ uiru
quem miserat rex antiochꝰ
qui cogebat īmolare. occidit in ipō
tp̄e. ⁊ aram destruxit. et zelatus ē
legem sicut fecit phinees zambri
filio salomi. et exclamauit matha
thias uoce magna dicens. omnis
qui zelum hī legis. statuens testa
mentū exeat post me. ⁊ fugit ipse
⁊ filii eī in montes. ⁊ reliquerūt que
cumq; habebant in ciuitate. tunc
descenderunt multi querentes iudi
cium ⁊ iustitiam in desertū. ut sede
rent ibi ipi ⁊ filii eoꝝ. ⁊ uxores eoꝝ
⁊ pecora eoꝝ. q̄m induraūt sr̄ eos
mala. ⁊ renunciauit ē nuntius regis ⁊
ē exercitu qui erant in urbe ciuitate dꝫ.
cū discessissent aut quidam qui
dissipauerūt mandatū regis. in lo
ca occulta in deserti. ⁊ habitabant pē
illos multi. ⁊ statim preceperunt ad
eos. ⁊ constituerūt aduersus eos p̄
lū in die sabboꝝ. ⁊ dixerunt ad e
os. Resilitus ⁊ nunc adhuc. tunc
⁊ facite sc̄dm ūbū regis. ⁊ uiuetis.
et dixerunt. non exibim⁹. nec fac
emus ūbum regis. ut polluamus
diem sabboꝝ. ⁊ contrauenerunt adu
sus eos p̄lū. ⁊ ñ responderunt eis.
nec oppugnauit loca occulta ducere.
exclamauit omis in sumplicitate
sua. ⁊ testes erunt sr̄ nos celū et
terra qđ iniuste pdis nos. ⁊ inuse
runt eis bellum sabbis. ⁊ mortu
sunt ipi ⁊ uxores eoꝝ. ⁊ filii eoꝝ. et
pecora eoꝝ. usq; ad mille aīas hoī
nū. ⁊ cognouit mathathias ⁊ ami
ci eius. ⁊ luctū habuerūt sr̄ eos mul
de. et dixit unusquisq; primo suo. si omis
fecimus sicut frēs nr̄i fecerūt. ⁊ nō pug
naūmus ad ūsus gs. p animas nr̄as
⁊ iustificationes nr̄as. cito disper
dent nos a tra. et cogitauit dicēs
dicētes. omis homo q̄cumq;
uenit ad nos in bello die sabbati
pugnem⁹ ad ūsus eum. ⁊ ñ moriem
omis. sicut mortui sunt frēs nr̄i in oc
cultis. tunc congregata est ad eos
synagoga iudeoꝝ. fortis uirtus
isr̄. omis uoluntarius in lege. et
omis qui confugiebant a malis ad
diti sunt ad eos. ⁊ fuit illis ad
firmamentū. ⁊ collegerunt exercitū. et
percusserunt peccatores in ira sua. ⁊ uiros
iniquos in indignatione sua. ⁊ cete
ri fugerunt ad nationes ut euade
rent. et circuiit mathathias et
amici eius. ⁊ destruxerunt aras. ⁊ cir
cumciderunt pueros preputiatos
quotquot inuenerunt in finibus isr̄
in fortitudine. ⁊ persecuti sunt filios
superbie. ⁊ prosperatum est opꝰ in manu

cop. ⁊ obtinuerunt legē de manib⁹
gentiū. ⁊ de manib⁹ regū ⁊ nō dede
runt cornu petēti. Et appropinqua
uerunt dies machathie moriendi.
⁊ dixit filiis suis. Nunc conforta
ē lupbia ⁊ castigatio. ⁊ tempus eū
sionis. ⁊ ira indignationis. Nunc o
filii emulatores estote legis. ⁊ date
aīas uras p testamēto patrū. ⁊ mem
orate opum patrū que fecerunt i ge
nerationib⁹ suis. ⁊ accipietis glām
magnam. ⁊ nom ēternū. Abraham nō
ne in temptatione inuentus ē fide
lis. ⁊ reputatū est ei ad iustitiam. Jo
seph in tempore angustie sue custo
diuit mandatū. ⁊ fīs est dñi egyp
ti. Finees pr nr zelando zelum di
accepit testamētū sacerdocij ēternū. Je
sus dum impleret uburn. fīs est
dux istr. Caleph dum reclamatur
in ecclia. accepit hereditatē. Dauid
in sua mīa. consecutus est sedem reg
ni in sela. Helyas dum zelat zelū
legis. receptus est in celū. Ananias
azarias. misahel credentes liberati
sunt de flamma. Daniel in sua sim
plicitate liberatus est de ore leonū.
Et ita cogitate p generationē ⁊ gene
rationem. qz omnes qui sperant in
eum nō infirmabuntur. Et a uerbis uiri
peccātis nō timueritis. qz gla eius
stercus ⁊ uermis ē. Hodie extollitur
⁊ cras nō inuenietur. qz conuersus ē
in terram suam ⁊ cogitatio eius peruer
bos. Vos filii confortamini ⁊ uiriliter
agite in lege. qz in ipa gloriī eritis.
Et ecce symeon frr ur scio qđ ur cō
silii est. ipm audite semp. ⁊ ipe uo
bis erit pr. Et iudas machabe for
tis uiribus a iuuentute sua. sit uob
princeps militie. ⁊ ipe aget bellum
pli. Et adducetis ad uos oēs fac
tores legis. ⁊ uindicate uindictam
pli uri. ⁊ retribuite retributionē
gentib⁹ ⁊ intendite in pceptis legis.
Et benedixit eos. ⁊ appositus ē ad pa
tres suos. Et defunctus ē ē. ⁊ cxl. vi
anno. ⁊ sepultus ē a filiis suis in
sepulchris patrū suor in modum ⁊
planxerunt eū oīs isr planctu mag

Et fuerunt iudas [III]no.
qui uocabatur machabe filī
eius p eo. ⁊ adiuuabant eū oēs
frēs eius. ⁊ uniuersi qui se coniunxe
runt pri eius. ⁊ pliabantur plur
isr cum leticia. Et dilatauit glām
pli sui. ⁊ induit se lorica sicut gy
gas. ⁊ circumdedit se armis bellicis suis
in prliis. ⁊ protegebat castra gladio
suo. Similis factus ē leoni in op⁹
suis. ⁊ catulis leonis rugienti in
uenatione. Et perquisiuit et inquisi
persequens eos. ⁊ qui conturbabat
populum suum eos succendit flamma.
Et repulsi sunt inimici p timore ei.
⁊ omnes operati iniquitatis conturba
ti sunt. Et directa ē salus in ma
nu ei. ⁊ exacerbabat reges multos.
Et lętificabat iacob in op⁹ suo.
⁊ in sempiterna memoria ei in benedictī
one. Et pambulauit ciuitates iuda
⁊ perdidit impios de eis. ⁊ auertit ira
ab isr. Et nominatus est usq ad ter
minum terre ⁊ congregauit perditos.
Et congregauit apollonius gentes. ⁊
a samaria uirtutē multā ⁊ mag

nam ad bellandū cont̄ illū. Et cognouit iudas & exiit obuiam illi & percussit & occidit illū. Et ceciderunt multi de illis multi. & reliqui fugerunt. Et acceperunt spolia eoꝝ. Et gladiū apollonij abstulerunt iudas & erat pugnans in eo omnib; diebꝫ. Et audiuit seron princeps exercitus syrie. qđ congregauit iudas congregationē & ecclesiam fidelium sciū & ait. faciam mihi nom̄ & glorificabor in regno. & debellabo iudam. & eos qui cum ipō sunt. qui spernebāt sermonē regis. Et ꝓparauit se & ascendit cum eo castra impiorū fortes auxiliatū. ut faceret ultionē in filios israel. Et appropinquauit usq; bethoron & exiit iudas obuiam illi cū paucis. Vt uiderunt aīe exercitū uenientem sibi obuiam. dixerunt iude. Quō possumus pauci pugnare ad multitudinē tantā & tam fortē? Et nos fatigati sumus ieiunio hodie. Et ait iudas. Facile ē concludi multos in manus paucoꝝ. & nō est differentia in conspectu dei celi liberare in multis & in paucis. Nō in multitudine exercitus victoria belli. sed de celo fortitudo ē. Ipi uenerunt ad nos in multitudine superbiē & iniquitatis. ut disperdant nos & uxores nostras & filios nros. & ut spolient nos. Nos aūt pugnabimus p animabus nris & legib; nris. & ipse dns conteret eos ante faciem nram. Vos aūt ne timueritis eos. Vt cessauit aūt loquens insiluit in eos subito. Et conturbatus ē seron & exercitus eius ī conspectu ei⁹. Et persequebatur eos in descensu bethoron usq; in campū. & ceciderunt ex eis octingenti uiri reliqui aūt fugerunt in terram philistiim. Et cepit timor iude ac filiōꝝ ei⁹ & formido in omnib; gentib; in circuitu eoꝝ. peruenit ad regem nom̄ eius. & de plus inde narrabant omnes gentes. Vt audiuit aūt antiochꝰ sermones istos uiratus ē animo & iratus & congregauit exercitum uniuersū regni sui castra fortia ualde. Et aperuit ga zophilacium suū & dedit stipendia exercitui in annū. & mandauit illis ut essent parati ad omnia. Et uidit qđ defecisset pecunia de thesauris. & tributa regionis modica ꝑ dissentionē & plagam qm̄ fecit in terra. ut tolleret legitima que erant a primis diebꝫ. timuit ne forte non haberet & semel & bis in sumptus. & donatiua que dederat ante larga manu. & habundabat sicut reges qui ante eum fuerant. Consternatus qꝫ erat ano ualde. & cogitauit ire in persidem. & accipere tributa regionū. & congregare argentum multū. Et reliquit philippum hominē nobilē de genere regali sibi negocia regia. & fluminē euphraten usq; ad flumen egyptū. & ut nutriret antiochū filiū suū donec rediret. Et ipse dedit ei medicinā. & elephantes. & mandauit ei de omnib; que uolebat. & de mittendis ad iudeam. et ierlim. & ut mitteret ad eos exercitū ad conterendā & exterminandā uim israel. & reliquias ierlim. & auferendam memoriā eoꝝ de loco. & ut cōstituerent hūatores filios aliē

genas in oīb; finib; eoꝝ. ⁊ sorte de
stribuerũt ⁊ram eoꝝ. Et iēr assump
sit pars ⁊ertus reliqu. ⁊ erunt ab
aprhochia ciuitate regni siu ānoꝝ
.c.xl.vii. ⁊ dilatabant ciuitatem
flumen. ⁊ pambulabat supiores re
giones. ⁊ elegit ỹsias ptholomeū
filiū dorimi. ⁊ mchanorē ⁊ gorgi
am uiros potentes ex amicis regis.
⁊ misit eī eis. xl. milia uiroꝝ ⁊ vi.
milia equitū. ut uenirent in ⁊ram
iuda. ⁊ dispderent eam sicūm ubū regi.
Et pcesserunt ut uenirent eī in filiā
ciuitē sua. ⁊ uenerunt ⁊ applicuerũt
amnaum. in ⁊ra campestri. ⁊ audi
erunt ñcatores regionū nomen
eoꝝ. ⁊ acceperunt argentū ⁊ aurū mul
tum ualde ⁊ pānos. ⁊ uenerunt in ci
uitatē ut acciperent filios ihr in seruos.
⁊ addati sunt ad eos ⁊rtus ỹrie.
⁊ire alienigenaꝝ. ⁊ inuitauerunt eos
ſis eius. qꝝ multiplicata sunt ma
la. ⁊ ⁊rtus applicabat ad fines e
oꝝ. ⁊ cognouerunt ubi regis q̄ mā
dauit pplo fatē in unitū. ⁊ consum
mationē. ⁊ direxerunt uniquiq; ad p
priū suū. Erigamus decliuonem
ꝑ uīs. ⁊ pugnemus ꝑ pplo nō. et
lis nīs. Et congregatus est conuent⁹
in ecliū pari in prelio. ⁊ ut oraret
⁊ peteret miam ⁊ miserationes.
Et erim ñ hitabatur. ⁊ erat sicut
delectum. Non erat qui ingrederet
⁊ egrederet de nauis eius. ⁊ sanguis
cultabatur. ⁊ filii alienigenaꝝ erāt
in arce. Ibi erat hitatio gentium.
⁊ ablata ē uoluptas ab iacob. et
defecit ibi ỹbra ⁊ ỹbara. Et con
gregati sunt ⁊ uenerũt in malephat
contra orim. qꝝ locus oppōis erat in
malephat ante in ihrl. ⁊ ieunauerunt
illa die. ⁊ induerunt se cilicijs et
cinere in capite suo. ⁊ dissiderũt uestimenta
sua. ⁊ expanderunt libros le
gis de quibus sciscitabantur gēs simi
litudinē ỹmulachroꝝ suoꝝ. ⁊ attu
lerunt ornamenta sacerdotalia. ⁊
primitias ⁊ decimas. ⁊ suscitauerũt
nazareos qui impleuerant dies. ⁊
clamauerunt uoce magna in celū
dicentes. Quid faciemus tibi. et
quo eos ducemus? Et scā tua con
culcata sunt ⁊ contaminata sūt. ⁊ sa
cerdotes tui ſti sunt in luctu ⁊ hu
miliatate. Et ecce nationes conuenerunt
aduersum nos. ut nos disper
dant. Tu scis que cogitant in nos.
Quō potimus subsistere ante faciē
illoꝝ. nisi tu adiuues nos. Et tuba
exclamauerũt uoce magna. ⁊ post
hoc constituit iudas duces ꝑ. tri
bunos ⁊ centuriones. ⁊ pentecon
tarchos. ⁊ decuriones. ⁊ dixit his
qui edificabant domos. ⁊ sponsa
bant uxores. ⁊ plantabant uine
as. ⁊ formidolosis. ut reuerteret uni
quisq; in domū suam secm legem.
⁊ mouerunt castra. ⁊ collocauerũt
ad austrū ammaū. ⁊ ait iudas. Ac
cinguimini. ⁊ estote filii potentes.
Estote parati in mane. ut pugnetis
aduersus nationes has. que conue
nerunt dispdere nos. ⁊ scā nrā. Quia
meli est nos mori in bello. qm uī
dere mala gentis mee ⁊ sanctoꝝ. Sicut
aut fuit uoluntas in celo. sic fiat.

Et assumpsit gorgias quinq; milia uiroꝝ. & mille equites electos. & mouerunt castra nocte. ut applicarent ad castra iudeoꝝ & percuterent eos subito. & filii qui erant de arce. erant illis duces. Et audiuit iudas. & surrexit ipe & potentes pariter uirtute exercitui regis qui erat in emmaum. Adhuc enim discipulus erat exercitus a castris. Et uenit gorgias in castra iude nocte. & neminem inuenit. & quærebat eos in montibꝫ. quia dicebat. fugiunt hii a nobis. & cum dies factꝰ est. apparuit iudas in campo cum tribꝫ milibꝫ uiroꝝ tm. qui tegumenta & gladios non habebant. Et uiderunt castra gentium ualida. & loricatos & equitatus in circuitu eoꝝ. & hii docti in pugnis. Et ait iudas uiris suis qui secum erant. Ne timueritis multitudinem eoꝝ. & impetum eoꝝ ne formideris. memineritis qualiter saluati fuerint patres nri in mari rubro. cum sequerentur eos pharao cum exercitu multo. Et nunc clamemus in celum. & miserebit nri dns. & memor erit testamenti patrum nrorꝝ. & conteret exercitum istum ante faciem nram hodie. & scient omnes gentes. quia est qui redimat & liberet israhel. & eleuauerunt alienigene oculos suos. & uiderunt eos uenientes ex aduerso. & exierunt de castris in pugnam. Et tuba cecinerunt hii qui fuerant cum iuda. & congressi sunt. & contriti sunt gentes & fugerunt in campum. Nouissimi autem ceciderunt in gladio. & persecuti sunt eos usq; gazeron. & usq; in campos idumee. & azoti & iamnie. Et ceciderunt ex illis ad tria milia uiroꝝ. Et reuisus est iudas. & exercitus eius. sequens eum. & dixit ad populum. Non concupiscatis spolia. quia bellum contra nos est. Et gorgias & exercitus eius in monte prope nos. Et state contra inimicos nostros. & expugnate eos. & post hoc sumetis spolia. Et adhuc loquente iuda. ecce apparuit pars quedam prospiciens de monte. Et uidit gorgias quod in fugam conuisi sunt filii & succensa sunt castra. fumus enim qui uidebatur declarabat quod ita esset. Quibꝫ illi conspectis timuerunt ualde. aspicientes simul & iudam & exercitum in campo paratum ad pugnam. Et fugerunt omnes in terram alienigenaꝝ. & iudas reuisus est ad spolia castroꝝ. Et acceperunt aurum multum & argentum & iacinctum. & purpuram marinam & opes magnas. & conuisi hymnum canebant & benedicebant in celum. quia bonus est. quia in seculum misericordia eius. Et facta est salus magna in israhel in die illa. Quorum aliqui alienigenaꝝ cum uidissent. uenerunt & nuntiauerunt hyerie omnia que acciderant. Quibꝫ auditis ille consternatus ac desolabat. quod si quando uoluit. talia contigerunt israhel. & qualia mandauit deus. & sequenti anno congregauit electoꝝ uiroꝝ .lx. milia. & equitum .v. milia. ut debellaret eos. Et uenerunt in idumeam & castra posuerunt in bethoron. Et occurrit illis iudas cum .x. milibꝫ

uuus. ꝛ uiderunt eẽm̃ fortem. Et
ꝛauit ꝛ dixit. Benedictus es salua
tor isr. qui contriuisti impetũ potẽ
tis in manu serui tui. dd ꝛ tradidi
ti castra alienigenaꝝ in manu iona
the filii saul ꝛ armigeri ei. Conclu
de exercitum istũ in manũ ꝑpli tui is
rahel. ꝛ confundantur in exercitu su
o ꝛ equitib⁹. Da illis formidinẽ. et
pallefac audaciam uirtutis eoꝝ.
ꝛ cõmoueantur contritione sua.
Deuce eos gladio diligentiũ te ꝛ col
laudent te omnis qui nouerũt nom̃
tuũ in hymnis. Et cõmiserũt ꝛ cecidi
runt de exercitu hystie. v. milia uiꝝ
Videns aũt hystias suoꝝ fugã
tes iudeoꝝ audaciã. ꝛ qđ ꝑati sunt
aut uincere aut mori fortit̃ abiit
anthyochiam. ꝛ elegit milites. ut
multiplicati. rursus uenirent in iu
deam. Dixit aũt iudas ꝛ frib⁹ ei. Ecce
inimici nostri uincti sunt. ascendam⁹
nunc mundare scã ꝛ renouare. Et
congregatus ẽ omnis exercitus ꝛ ascen
derunt in montẽ syon. Et uiderunt
sanctificationẽ desertam. ꝛ altare pfa
natũ. ꝛ portas exustas. ꝛ in atriis
uirgulta nata sicut in saltu uel mõ
tibus. ꝛ palto foras diruta. Et scidẽ
uestimenta sua. ꝛ planxerunt planc
tu magno. Et inposuerũ cinerem
sup caput suũ. ꝛ ceciderunt in facie
suã tram. Et exclamauerũ tubis
signoꝝ. ꝛ clamauerũ in celũ. Tunc
ꝛdinauit iudas uiros ut pugna
rent aduersus eos qui erant in ari
donec emundarent scã. Et elegit
sacerdotes sine macla. uoluntatẽ
hystes in lege dei. Et mundauerunt
scã. ꝛ tulerunt lapides contami
nationis in locum immundũ. Et co
gitauit de altari holocaustoꝝ qđ
ꝓphanatũ erat. quid de eo faceret.
ꝛ mediꝰ illi consiliũ bonũ ut demo
liret illud. ne forte ẽt illis in obꝓ
brio. qꝛ contaminauerũ illud gẽs. Et
demolit sunt illud. ꝛ reposuerunt
lapides in monte domus in loco ap
to. quoadusq; ueniret ꝓpha. ꝛ re
ponderet de eis. Et acceperunt lapides
integros scm̃ legem. ꝛ ędificauerũ
altare nouũ scm̃ illud qđ fuit ꝓ.
Et ędificauerũ scã. ꝛ que intra dom̃
intulerũt. ꝛ edem. ꝛ atria sanctifica
uerunt. ꝛ fecerunt uasa scã nona. Et
intulerunt candelabrũ. ꝛ altare t
censoꝝ. ꝛ mensam in templũ. ꝛ incen
sum posuerunt sup altare. Et accen
derunt lucernas que sup candelabrũ
erant. ꝛ lucebant in templo. Et po
suerunt sup mensam panes. ꝛ appen
derunt uela. ꝛ consummatum est omne
opꝰ que fecerunt. Et surgentes mane
surrexerunt ꝙrta ꝛ xx. mensis
nom. hic mensis casleu. centesimo
quadragesimo octauo anno. ꝛ obtule
runt sacrificiũ scm̃ legem sup alta
re holocaustoꝝ nouũ qđ fecerunt.
Secm̃ tempus ꝛ secm̃ diem in q
contaminauerũ illud gẽs. in ipa re
nouatum ẽ in cantic⁹ ꝛ cytharis
ꝛ cinyris ꝛ cymbalis. Et cecidit oꝝ
pls in facẽm. ꝛ adorauerũ ꝛ bene
dixerunt in celũ eũ qui ꝓsperauit
eis. Et fecerunt dedicatiõẽ altaris. diebꝰ octo. ꝛ obtulerunt holo

cauſta cum lericta. ⁊ ſalutaria lau
dis. ⁊ ornauerunt faciem tẽpli co
ronis aureis. ⁊ ſcutulis. ⁊ dedicaue
runt portas. ⁊ paſtoforia. ⁊ impo
ſuerunt eis ianuas. ⁊ fiã eſt lẽti
cia in ꝓlo magna ualde. ⁊ ablũm
ẽ obꝓbriũ gentiũ. Et ſtatuit iudas
⁊ fris eꝰ. ⁊ uniuſa eccliã iſr. ut a
gant dies dedicatõis altaris in
tempoꝛib; ſuis ab anno in annũ
p dies octo a. xv. ⁊ xx. menſis cal
leu. cum lericia ⁊ gaudio. ⁊ edificauũt
in tempoꝛe illo monte ſyon. ⁊ p cir
cuitum muros altos. ⁊ turres fir
mas. ne ẽ uenirent gẽs. ⁊ conci
carent eam. ſicut antea fecerunt. ⁊
collocauit illuc ẽrcitum ut ſeruarẽ
eam. ⁊ munuit eam ad cuſtodien
dum bethſuram. ut hrẽt ꝓlis mu
nitionẽ contra faciẽ ydumee.

Et fiũ ẽ ut audierunt gẽs i cir
cuitu. ep edificatũ eſt altare
⁊ ſcriptũ ſicut prius. uarie ſũ ual
de. ⁊ congregabant tollere geñ iacob
q erãt inter eos. ⁊ ceperunt occidẽ de po
pulo ⁊ ꝑſequi. Et debellabat iudas
filios ceau in idumea. ⁊ eos qui erãt
in acrabathane. q circuiedebãt ituabeltras. ⁊ pcussit eos plaga ma
gna. ⁊ recordatus ẽ malicie filio
rum bean. qui erant ꝓlo in laqueo
rum. ⁊ in ſcandalũ. inſidiantes
ei in uia. ⁊ conclusi ſunt ab eo in
turribꝰ. ⁊ applicuit ad eos. ⁊ ana
thematizauit eos. ⁊ incendit tur
res eoꝝ igni cum omnib; q̃ in eis
erant. Et inſiluit ad filios ãmon.
⁊ inuenit manũ fortẽ ⁊ ꝓlixũ eo
piosium. ⁊ thimotheũ ducẽ eoꝝ.
Et cõmiſit cum eis ꝓlia multa. ⁊
contriti ſunt in conſpectũ eoꝝ. Et
cepit eos. ⁊ cepit gazer ciuitatem
⁊ filios eius. ⁊ reuſus eſt in iudeã.
Et congregate ſunt gẽs que erant i
galaad ad uſus ſtrinas qui erant
in finib; eoꝝ. ut tollerent eos. ⁊ fu
gerunt in dathema munitionẽ.
Et miſerunt lras ad iudam ⁊ frẽs
eꝰ. dicentes. Congregate ſunt ad
uſum nos gẽs p circuit. ut auferãt
nos. ⁊ parant uenire ⁊ occupare mu
nitionem in qũ confugimus. ⁊ thi
motheus ẽ dux ẽrcitus eoꝝ. Nunc
g uenit expugnare nos de manib; eoꝝ. q
ercãtur multitudo de nob. Omnes
fres nri qui erant in locis alienis ꝛ
ſecti ſunt. ⁊ captiuas abduxerunt
uxores eoꝝ. ⁊ natos. ⁊ ſpolia. ⁊ pe
ierunt illuc ferme mille uiros. Et
adhuc epiſtole legebantur. ⁊ ecce alii
nuntij uenerunt de galilea conſuti
ſis uestimentis ululantes ſedm uba
let. dicentes conuenisſe aduſus ſe
a ptholomaida. ⁊ tyro. ⁊ ſydone. ⁊
repleta eſt omnis galilea aliengꝛe
nis ut nos conſumant. Vos audi
uit aũ iudas ⁊ ꝓlis ſermones uros
conuocauit eccliã magnã cogitare
quid facerent frib; ſuis qui in tribu
latione erant. ⁊ expugnabantur
ab eis. Dixit iudas ſymoni frì ſuo.
Elige tibi uiros ⁊ uade ⁊ libera frẽs
tuos in galilea. Ego aũ ⁊ fr meus
ionathas ibimus in galaaditin.
Reliquit ioſephũ filiũ zacharie.
⁊ azariam duces ꝓ cum reſiduo ex

ctu in iudeā ad custodiā. ⁊ p̄cepit illis dicens. Ecce storee xp̄lō huic. ⁊ nos iure bellū cōmittere adūsus gēs dom̄ reūtamur. Et dati sunt ⁊ymoni uiri mia mlia ut iret in galileā. unde aūt octo mlia in galadritidem. ⁊ abiit ⁊ymon in galileam. ⁊ cōmisit p̄lia multa cum gentilib⁹. ⁊ contrita sunt gēs a facie eius. ⁊ psecut⁹ est eos usq; ad portam ptholomaidis. Et ceciderunt de gentilib⁹ fere tria mlia uirorum. ⁊ accepit spolia eor⁹. ⁊ assūpsit eos qui erant in galilea. ⁊ in arbatis cum uxorib⁹ ⁊ natis ⁊ omnib⁹ que erant illis. ⁊ adduxit in iudeā cum lętitia magna. Et iudas machabē ⁊ ionathas. ⁊ fris ei⁹ iuerūt iordanē. ⁊ abierunt uiam trium dierū p desertū. Et occurrerūt eis nabathei. ⁊ sustulerunt eos pacifice. ⁊ narrauerunt eis oīa que acciderant fratrib⁹ eor⁹ in galadritide. ⁊ qm multi ex eis comprehensi sunt ⁊ basana. ⁊ bosor. ⁊ in alumis. ⁊ in casphore. ⁊ mageth. ⁊ carnaim. Hec oīa ciuitates munite ⁊ magne. ⁊ in ceteris ciuitatib⁹ galadritidis. retenti⁹ comprehensi. ⁊ in crastinū constituerē admonere ceteros ciuitatib⁹ huius. ⁊ comprendere ⁊ uellere eos in una die. Et conuertit iudas ⁊ ceteri ei⁹ iam in desertū bosor repente. ⁊ occupauit ciuitatē. Et occidit oēm masculum in ore gladii. ⁊ accepit oīa spolia eor⁹. ⁊ succendit eam igni. Et surrexerunt inde nocte. ⁊ abierunt usq; ad munitionē. ⁊ fm̄ ē diluculo cum allenallent oculos suos. ecce pl⁹ mitus cui⁹ nū erat numer⁹ portantes scalas ⁊ machinas ut comprehenderent munitionē ⁊ expugnarent eos. ⁊ uidit iudas q; cepit bellū ⁊ clamor belli ascendit ad celū sicut tuba. ⁊ clamor magnus de ciuitate. ceteri⁹ suo dixit. Pugnate hodie p̄ fris uris. Et ecce tribus ordinib⁹ post eos. Et cū exclamauerunt tubis. ⁊ clamauit in oratione. Et cognouit castra ⁊ymothei. q; machabeus ē. ⁊ refugerunt a facie ei⁹. Et percusserunt eos plaga magna. Et ceciderunt ex eis in illa die fere octo mlia uirorum. Et deiit iudas in malpha. ⁊ expugnauit ⁊ cepit eam. ⁊ occidit omnem masculum ei⁹. ⁊ sumpsit spolia ei⁹. ⁊ succendit eam igni. Inde profect⁹ cepit carnaim. ⁊ mageth. ⁊ bosor. ⁊ reliquas ciuitates galadritidis. Post hec aūt ibat congregauit ⁊ymothe ceteri⁹ alios. ⁊ castra posuit cōtra raphon ex tra torrentē. Et misit iudas speculare ceteros. Et renuntiauit ei dicentes. q; conuenerē ad eū oēs gēs que circuit nūd sunt ceteri multus nimis. ⁊ arabas conduxerē in auxilium sibi. ⁊ castra posuerē trans torrentem. ymi uenire ad te ut pugn. Et audiit iudas obuiam illis. Et ait ⁊ymothe⁹ pugnabo ceteris sum. ⁊ cum appropiauit iudas ⁊ ceteri ei⁹ ad torrentē aque. sustinuerē ad nos por. si possumus flumine eis. q; fortis potis ad illū nos. Si no timuerit nos fugiet. ⁊ posuerē castra extra flumen. insistentes ad eos. ⁊ postq; ad illos illi. Vt aūt appropinquauit iudas ad

uerunt atque. stauit scribas ꝙ lec̃
torrent. & mandauit eis dicens. Re
minem hominũ reliquentis. si ueni
unt omnis in pluũ. & transtetrauit ad
illos por. & omnis ꝙis pot esse. Et con
tra fuit a facie eor omnis gs. & pre
cerunt arma sua & fugerunt ad pha
num qđ est in carnaim. & occupauit
ꝙm ciuitatẽ & fanũ succendit ig
ni. cum omnibꝫ qui erant in ipo. Et
oppida & carnaim. & ñ potuit fulstare
contra faciem iude. Et congregauit iu
das uniuersos israhelitas qui erant in
galaad ꝛ hide a minimo usq; ad ma
ximũ. & uxores eor. & natos & exercitũ
magnũ ualde. ut uenirent in terram
iude. Et uenerunt usq; ephron. Et
hec ciuitas magna in ingressu po
sita munita ualde. & ñ erat declina
re ab ea dextra uel sinistra. sed p̃ me
diam ire erat. & inclusserunt se q̃
erant in ciuitate. & obstruxerit por
tas lapidibꝫ. Et misit ad eos iudas
ubis pacificis dicens. Transeamus
p terram meam. ut eamus in terram
nostram. & nemo uob nocebit. Tantũ
pedibꝫ insumus. & nolebant eis
aperire. Et precepit iudas ꝓdicari in
castris. ut applicarent unusquisq;
in quo erant loco. Et applicuerunt
se uiri uirtutis. & oppugnabant ciui
tatem illam tota die & tota nocte.
& tradita est ciuitas in manu eor.
& percussit omnẽ masculũ in ore
gladii. & eradicauit eam. & accepit
spolia eius. & transiit p totam ciuita
tem sup̃ interfectos. Et transgressi sũ
iordanen in campo magno contra
faciem bethsan. Et erat iudas con
gregans extremos. & exhortabatur
plm p totam uiam. donec uenerit
in terram iuda. & ascenderunt in mõ
tem sion cum letitia & gaudio. & op
tulerunt holocausta. qđ nemo ex
eis occubuisset. donec reuerterentur in
pace. Et in diebꝫ quibꝫ erat iudas
& ionathas in tra galaad. & symon
frr eius in galilea contra faciem ptho
lomaidis. audierunt ioseph zacha
rie filius & azarias pncipes uirtutis.
res bene gestas. & plia que fta sunt
& dicunt faciamus & ipsis nob nomẽ
& eamus pugnare ad iudam frem eius
in terram nrã sunt. Et precepit his qui
erant in exercitu suo. & abierunt in
terram. Et occurrit gorgias de mattat.
& uir eius obuiam illis in pugnã.
& fugati sunt ioseph⁹ & azarias
usq; in fines iude. Et ceciderũ illa
die de pplo ibi ad duo milia uiri.
Et fta est fuga magna in plo. eo
ñ audierunt iudam & frs eius. et
timantes ne forte facturos ipsi
ali ñ erant de semine uirorũ illor
ꝙ quos salus fta est in isr. Quer
uida magnificati sunt ualde in oc
culis omnis isr. & genuit omnium
ubi audiebatur nomen eor & con
uenerunt ad eos fausta acclamã
tes. Et exiuit iudas & frs eius. et
expugnabant filios esau in tra q̃
ad austrũ. Et percussit hebron & fil
as eius & muros eius & turres eius
circumdedit in circuitu. Et mouit castra
ut iret in terram alienigenaꝝ. & pam
bilabat samariam. In die illa ce

aderunt sacerdotes in bello dñi multo
fortiꝰ facto. dum sine consilio exiit
in pliũ. Et declinauit iudas in azo
tum in tram alienigenaꝝ. et diruit
aras eoꝝ. et spolia deoꝝ ipsoꝝ succen
dit igni. Et cepit spolia auratũ. et
argentũ. et uestes. et tram iudee.

VI

Et rex anthiochꝰ pambulauit su
periores regiones. Et audiuit
de ciuitate elymaidem in pside no
bilissimam. et copiosam in argento
et auro. templumq; in ea locuples
ualde. et illic uela aurea. et lori
cę et scuta que reliquit alexander⁹
philippi rex macedo qui regnauit
primus in grecia. Et uenit ex que
rebat ciuitatem capere. et ꝓdam eam
re ũ potuit. qm innotuit sermo hꝰ
qui erant in ciuitate. et insurrexerũ
in pliũ. Et fugit inde. et abiit cũ tri
stitia magna. et reuersus ē babylo
iam. Et uenit qui nuntiaret ei in pli
de qz fugata sunt castra que erant
in tra iuda. et qz abiit lysias cum
turbine fortiꝰ in primis. et fugatus ē
a facie iudeoꝝ. et quia uenerunt armi
et uirtꝰ et spolia multa que ceperant
de castris quę eradebant. et qz
diruerunt. abhominationẽ qm edi
ficauerat sup altare qđ erat i ierũ
et sanctificationem sicut prius circũdede
runt muros excelsos. et bethsuram
ciuitatẽ suam. Et sm̃ est ut audi
uit rex sermones istos. et expauit
et cõmotus est ualde. Et decidit in
lectũ. et incidit in languorẽ pre tri
stitia. qz ñ est sm̃ sicut cogitabat.
Et erat illic dies multos. qz renouata est in eo tristicia magna. Et arbitratus est se mori. et uocauit omnes amicos suos et dixit illis. Recessit somnus ab oculis meis. et con cidi. et corrupit cor me ꝓ sollicitudine. et dixi in corde meo. In quam tribulationẽ deueni. et in quos fluctus ego sum hodie in qua nunc sum. qui iocundus eram et dilectꝰ in potestate mea. Nunc uo reminiscor malorꝝ q̃ feci in hierusalem. unde abstuli omnia uasa argentea et aurea que erant in ea. et misi auferri habitantes iudeam sine causa. Cognoui ergo qz ꝓpter hanc uenerunt me mala ista. et ecce pereo ꝛ tristicia magna in tra aliena. Et uocauit philippũ unũ de amicis suis. et ꝓstituit eum sup unũsquemq; regnum suum. et dedit ei diadema et stolam suam. et anulũ. ut educaret anthiochum filiũ suum. et nutriret eũ et regnaret. Et mortuus ē illic anthiochus rex. anno. c. xl. et nono. Et cognouit lysias quia mortuus est rex. et constituit regnare anthiochũ filiũ eius quem nutriuit adolescentẽ. et uocauit nomen eius eupatorẽ. Hi qui erant in arce. coarctabant israhel in circuitu sanctorum. et quærebant eis mala semper ad firmamentũ gentium. Et cogitauit iudas delere eos. et congregauit uniuersum ꝓpl̃m. ut obsiderent eos. Et obsederunt eos. anno. c. quinquagesimo. Et fecerunt ballistas et machinas. Et exierunt quidam ex eis qui obsidebantur. et adiunxerunt se illis aliqui ex impiis israhel. et abierunt ad regem et dixerunt. Quo

usq; ñ facis iudiciũ. & non ulcisceris sanguinem nostrum? Nos decernimus seruire præcepto tuo. & ambulare in præceptis eius. & obsequi edictis eius. Et filij p̃ nñi ꝑ hoc alienabant se a nob. & quicunq; inueniebantur ex nob̃ interficiebantur. & hereditates nñr diripiebantur. Et ñ ad nos tñ extendebant manũ. & in omnes fines nros. Et ecce applicuerunt hodie adaperire in silu occupare eam. & munitionẽ in bethsura munierunt. Et nñi ꝑuenerit eos uelocius. maiora q̃m hec facient. nec poterit obuiare eis. Et audiens eleazer uocem auditum. & conuocauit omnes amicos suos. & principes exercitus sui. & eos qui erant equites erant. & de regnis aliis. & de insulis & maritimis. uenerunt ad eũ exercitus conductus. Et erat numerus exercitus .c. milia peditum. & xx. milia equitum. & elephanti. xxx. duo docti ad pugnam. Et uenerunt p̃ idumeam & applicuerunt ad bethsuram. & pugnauerunt dies multos. & fecerũ machinas. Et egressi & succendentes eas igni. & pugnauerunt uiriliter. Et recessit iudas ab ea. & mouit castra ad bethzacharam. contra castra regis. Et surrexit rex ante lucem. & conduxit exercitus impetu contra uiam bethzachara. Et cõparauerunt se exercitus in pugnam. & tubis cecinerunt. Et elephantes ostenderunt sanguinẽ uue & mori. ad agendos eos in pugnam. Et diuiserunt bestias p legiones. Et astiterunt singulis elephantis mille uiri in loricis concatenatis. & galee ereee in capitibus eor. & quingenti equites electi ordinati uniuscuiusq; bestie electe erant. Hi ad tempus ubicunq; erat bestia ibi erant & quocunq; ibant ibant. & ñ discedebant ab ea. Et turres lignee super eos tectæ. protegentes singulas bestias & super eas machinæ. & super singulas ter turres. xxxii. qui pugnabant desuper & unus magister bestie. & residui equitatum hinc & inde statuit in duas partes tubis exercitum cõmouere & pungere constipatos in legionibus eorũ. Et ut refulsit sol in clypeos aureos. & æreos. resplenduerunt montes ab eis. Et resplenduerũt sicut lampades ignis. & diuisa est pars exercitus regis p montes excelsos. & alij p loca humilia. & ibant caute & ordinate. Et cõmouebantur omnes inhabitantes a uoce multitudinis eorum. & ut est tuba. & collisionis armorum. Erat enim exercitus magnus ualde & fortis. Et appropiauit iudas & exercitus eius in pugnam. & ceciderunt de exercitu regis sexcenti uiri. Et uidit eleazar filius saure unum de bestiis loricatam loricatis regis. & erat eminens. Et existimabat esse bestias. & insultum fecit eodem loco. Et dedit se ut liberaret populum suum. & adquireret sibi nomen æternum. Et cucurrit ad eam audacter. in medio legionis. interficiens a dextris & a sinistris. & cadebant ab eo hinc & inde ut unus. Et subintrauit sub pedes elephantis. & suppositus est ei. & occidit eum. Et cecidit ibi iuxta eum. & mortuus est illic. Et uidentes uirtutem regis. & impetum exercitus eius. declinauerunt ab eis. Ea

stra aũ regis attenderunt cont̃ eos
in vrbĩ. ⁊ applicuit castra rer ad in
dean ⁊ montem hyon. ⁊ fecit pacem ill
his qui erant in bethsura. ⁊ exercitu
de cuntrate. eq̃ ñ erant eis ibi alime
ta conclusis. eq̃ salua erant ẽt. ⁊
comphendit rex bethsuram. ⁊ custo
dit illic custodiam seruare eam. ⁊
vertit castra ad locum sanctificatois
dies multos. ⁊ statuit illic balistas
⁊ machinas. ⁊ ignis iacla ⁊ torme
ta ad lapides iactandos. ⁊ spicula.
⁊ scorpios ad mittendas sagittas. ⁊
fundibala. fecerunt aũ ⁊ipi machi
nas adũsus machinas eor. ⁊ pug
nauerunt dies multos. esset aũ no
erant in cuntrate. eo q̃d. vii. annus
erat. ⁊ qui remanserant in iudea de
gentilz. consumpserant reliquias
eor que reposite fuerant. ⁊ remanse
runt in sas uiri pauci. q̃m obtinue
rat eos fames. ⁊ dispsi sunt unusquis
q; in locum suũ. ⁊ audiuit lisias q;
philippus quem constituit rex an
thiochus cum adhuc uiueret ut
nutriret anthiochũ filiũ suũ ẽt
regnaret. reuersus erat a pside ⁊ me
dia ⁊ exercitus qui abierat cũ ipso.
⁊ q̃ quereret subuertere regni negotia.
festinauit ire ⁊ dicere ad regẽ ⁊ ey
duces exercitus. deficimus cotidie.
⁊ esca nob modica ẽ. ⁊ locus quem
obsidemus ẽ munitus. ⁊ incumbũ
nob ordinare de regno. nunc tract
demus de terras hominibz illis. ⁊
faciamus cũ illis pacem. ⁊ cũ oĩ
gente eor. ⁊ constituam illis ut
ambulent in legitimis suis sicut

prius. q̃ legitima eor̃ nos q̃ deser
uimus uani sunt. ⁊ fecerunt omnia
bene. ⁊ placuit sermo in conspectu regis
⁊ principum. ⁊ misit ad eos pacẽ fa
cere. ⁊ receperunt illam. ⁊ iurauit illis
rex ⁊ principes. ⁊ exercitus de munitio
one. ⁊ ingressus rex montẽ syon. ⁊
muniticnẽ loci. ⁊ uidit ecclis uera
mentis q̃d iurauit. ⁊ mandauit
destruere munitiõ in gyon. ⁊ discessit
festinanter. ⁊ reuersus est anthiochiã
⁊ inuenit philippum dominantẽ
ciuitati. ⁊ pugnauit adũsus eũ.
⁊ occupauit ciuitatem.

(VII

Anno centesimo quinquagesimo ⁊ y
no exiit demetrius seleuci filius
ab urbe roma. ⁊ ascendit cũ paucis
uiris in ciuitatẽ marciniã. ⁊ regnauit
illic. ⁊ factũ ẽ ut ingressus ẽ in domũ
regni patris sui. comphendit exer
citus anthiochi ⁊ lisiam. ut adduce
ret eos ad eũ. ⁊ res ei innotuit. et
ait. nolite ut ostendã faciem eor. ⁊
occidit eos exercitus. et sedit demetri
us sedem regni sui. ⁊ uenerunt ad eũ
uiri iniqui ⁊ impii ex isr̃. ⁊ alcimus
dux eor qui uolebat fieri sacerdos.
⁊ accusauerunt populũ apud regẽ dice
tes. Perdit iudas ⁊ fres eius amicos
tuos. ⁊ nos dispsit de terra nostra. nunc
ergo mitte uirum tuum credimus. ut eat ⁊ ui
deat exterminiũ omne q̃d fecit nob ⁊
regionib; regis. ⁊ puniat eos amicos
eius. ⁊ adiutores eor. ⁊ elegit rex de
amicis suis bacchidem qui dñabatur trãsfluuium magnũ in regno. ⁊ fi
delem regi. ⁊ misit eũ. ⁊ alcimũ im
pium constituit in sacerdotiũ. ⁊ man

dauit ei facere ultionē in filios ubb.
& surrexerunt & uenerunt ad ereptum
magno in tram uda. & miserunt nūc
rios & locuti sunt ad udam & fīs ei
ubis pacifica in dolo. & ī intenderūt
sermonib; eoꝝ. Viderunt eū qui ue
nerant cum ereptu magno. & conue
nerunt ad alchimū & bacchidem cō
gregatio scribaꝝ requirere ī iusta
sum. & ꝑmu assiden qui erant in fili
is ubb. & exquirebant ab eis pacem.
Dixerunt enim. Homo sacerdos de se
mine aron uenit ī dispicit nos.
locutus ē cum eis ubba pacifica. & iu
rauit illis dicens. Non inferemus
uob malū neq; amicis uris. & cre
diderunt ei. & cōprehendit ex eis
lx uiros in una die. ꝟdm ubii qđ
scriptū est. Carnes sanctoꝝ tuoꝝ & san
guinem ꝓpꝝ effuderunt in circui
tu urbis. & non erat qui sepeliret. &
metuebant timoꝝ & tremoꝝ in omnē
ꝑplm eꝝ dicerunt. Non ē in eis ue
tas & iudicii. Transgressi enim sunt
constitutū. & iuramentū qđ iura
uerunt. & mouit bacchides castra
ab urbe. & applicuit in bethzecha.
& misit & comprehendit multos ex
eis. qui a se refugerant. & quosdā
de ꝑplo mactauit. & in puteū mag
num precip. & cōmisit regionē al
chimo & reliquit cum eo auxili
um in adiutoriū ipi. & abiit bac
chides ad regem. & tacis agebat
alchimus ꝑ principatu sacerdotij
sui. & conuenerunt ad eum oēs
qui ꝑturbabant ꝑplm sui. & ob
tinuerunt tram iuda & fecerunt
plagā magnā in isrl. & uidit iu
das oīa mala que fecit alchimus
& qui cum eo erant filiis isrl ꝑ
multo quā gēs & exiit in oēs fines
iude in circuitu & fecit uindictam
in uiros desertores. & cessauerunt
ultra exire in regionē. Vidit aūt al
chimus qđ ꝑualuit iudas & qui
cum eo sunt. & cognouit qꝫ in po
testate sua sit eos. & regressus est
ad regem. & accusauit eos multis
criminib;. & misit rex nichanorē
unū ex principib; suis nobilio
rib; qui erat inimicissimus israel
tra isrl. & mandauit ei eicere po
pulū. & uenit nichanor in urbem cū
exercitu magno. & misit ad iudam
& ad fīs eius cum dolo ubis pa
cificis dicens. Non sit pugna inter
me & uos. ueniam cum uiris pau
cis ut uideam facies uras cū pa
ce. & uenit ad iudam & salutauerūt
inuicem pacifice. & hostes
pati erant rapi iudam. & unus
ex sermo inde cum cum dolo uene
rat ad eum. & contra est ab eo. &
amplius noluit uidere faciem ei.
& cognouit nichanor qꝫ denuda
tum ē consiliū eius. & exiit ob
uiam inde in pugnam uir capharsa
lamina. & ceciderunt de nichano
ris parte fere v. milia uiri. & fugerunt in ciuitatē dd. & post hec
uerba ascendit nichanor in mon
tem sion. & exierunt de sacerdoti
bus ꝑ salutare eum in pace. & de
monstrare ei holocaustomata que
offerebantur ꝓ rege. & uidens ꝑ

uit eos ⁊ pollut ⁊ locut⁹ est ei⁹ ſuppli-
⁊ unxerunt cum ira furens. filii tradi-
tus fuerit iudas ⁊ fratres eius in
manus meas. continuo cum regis
filio in pace lucrandam domū istam.
⁊ cū hec cum ira magna. et introierūt
sacerdotes ⁊ steterunt ante faciem al-
taris ⁊ templi. ⁊ flentes dixerunt.
Tu elegisti domū istam vt ad inuo-
candum nomē tuū in ea. ut esset do-
mus orōis ⁊ obsecrationis p̄ tuo-
fac iudicium in homine isto ⁊ exer-
citu eius ut cadant gladio. memen-
to blasphemias eor⁹ ⁊ ne dederis eis
ut permaneant. ⁊ exiit nichanor ab
urbe ⁊ castra applicuit ad bethoron.
⁊ occurrit illi exercit⁹ syrie. et iudas
applicuit in adasa. cum tribus mille
viris. ⁊ orauit iudas ⁊ dixit. Qui
missi erant a rege sennacherib dñe
qui blasphemauit te. exiit angel⁹ et
percussit ex eis centū octoginta .v. mi-
lia. sic conterre exercitū istum in cōspe-
ctu nostro hodie ⁊ sciant cēteri q̄ male locu-
tus est in sanctā tuā. ⁊ iudica illū se-
cundum malitiā illi⁹. ⁊ cōmiserunt
exercitus prium xiii die mē-
sis adar. Et contrita sunt castra
nichanoris. ⁊ cecidit ipe primus in
prio. Vt vidit aut exercitus eius q̄
cecidit nichanor. proiecerunt arma
sua ⁊ fugerunt. Et persecuti sunt e-
os viam diei unius. ab adasa vsq;
quo venerunt gazara. ⁊ tubis ce-
ceinerunt post eos cum significa-
onib⁹. ⁊ exierunt de omnib⁹ castellis
iudee in circuitu. ⁊ ruebāt sup
eos cuneis. ⁊ conuertebant ruen-
tes

ad eos. ⁊ ceciderunt omnes gladio.
⁊ nō est relictus ex eis q̄ nec unus. ⁊ ac
ceperunt spolia eor⁹ ⁊ pdam. ⁊ capū
nichanoris amputauerunt ⁊ dextr-
am eius q̄m extenderat superbe. ⁊ at-
tulerunt ⁊ suspenderunt contra urbē.
Et letatus est pplus valde. ⁊ egerunt
diem illam in leticia magna. ⁊ cō-
stituerunt agi omnib⁹ annis diem illā.
⁊ecta decima die mensis adar. ⁊ silu-
it terra iuda dies paucos.

VII

Et audiuit iudas nomē romā
nor⁹ q̄ essent potentes viribus.
⁊ adquiescant ad omnia que pone-
rantur ab eis. ⁊ quibus⁹ accesserit
ad eos statuerunt cum eis amicitias. ⁊ q̄ essent potentes viribus. Au-
dierunt p̄lia eor⁹ ⁊ virtutes eorum
q̄s fecerunt in galatia. q̄ obtinuerit
eos. ⁊ duxerunt sub tributū. ⁊ q̄nta
fecerunt in regione hyspanie ⁊ q̄d
in potestate redegerunt metalla ar-
genti aurī ⁊ que illuc sunt. ⁊ posse-
derunt omne locū consilio suo et
patiēa. loca que longe erant val-
de ab eis. Et reges qui superuenerāt
illis ab extremis terre contriuerunt.
⁊ percusserunt eos plaga magna.
Ceteri aut dant eis tributū omnib⁹
annis. Et philippū ⁊ perseum cetiop
regem. ⁊ ceteros qui aduersus eos
arma tulerunt. contriuerunt in
bello. ⁊ obtinuerunt eos. ⁊ antio-
chum magnū regem asie qui eis
pugnam intulerat. hīs. c. xx. ele-
phantos. ⁊ equitatū. ⁊ currus. ⁊ ex-
ercitum magnum valde. contriuit
ab eis. ⁊ q̄ceperunt eū vivū ⁊ sta-

tuerunt ei ut daret ẽpe & qui regna
uerunt post eum tributũ magnũ.
& ut daret obsides & confirmatiõ
regionẽ medoꝝ & hydos & medos de
optimis regionibꝫ eoꝝ. & acceptas
eas ab illis dederunt eumenẽ regi.
& qꝫ erant apd̃ elladam uolue
runt ire & tollere eos. & innotuit ser
mo hius. & miserunt ad eos ducem
unũ. & pugnauit cont̃ illos. & cecí
derunt ex eis multi. & captiuas du
xerunt uxores eoꝝ & filios. & diripu
erunt eos & terram eoꝝ possederunt.
& destruxerunt muros eoꝝ & in seruã
tutem illos redegerunt usq; in hũc
diem. Et reliqua regna & insulas qꝫ
aliquã restiterant illis exterminare
runt. & in potestatem redegerunt.
Cum amicis aũt suis & qui in ꝑis
requiem hẽbant conseruauerunt
amicitiam. & optinuerunt regna
qꝫ erant prima & que longe. & qꝫ
cunq; audiebant nom̃ eoꝝ time
bant eos. Quibꝫ uo uellent aut
lo ẽt ut regnarent regnabant. ẽps
aũ uellent regno deturbabant. et
exaltati sunt valde. & in omnibꝫ ubi
que nemo portabat diadema. nec in duc
batur purpura ut magnificaretur
in ea. Et qꝫ auriam fecerunt sibi & co
tidie consulebant trecentos. ut con
silio agentes semp de multitudie ut
qꝫ digna sunt gerant. & cõmittunt
uni homini magistratũ suũ. & singu
los annos dominari unũsq; terre suc.
& omnes obediunt uni. & si est inuidi
a. neq; zelus int̃ eos. & elegit iudas
eupolemũ filiũ iohis filij iacob &
iasonẽ filiũ eleazari & misit eos ro
mam confirmare cum illis amicitiã
& societatẽ. & ut auferrent ab eis iu
gum grecoꝝ. qꝫ uiderunt qꝫ in seru
tutem ꝓmerent regnũ isrl. & abierũ
romani uiam multam valde. & intro
ierunt curiam & dixerunt. Judas ma
chabe & fres eius & ꝑplis iudeoꝝ miserũ
nos ad uos. statuere uobiscũ pacem
& societatem. & conscribi nos socios.
& amicos uros. & placuit sermo in cõ
spectu eoꝝ. Et hoc rescriptũ qđ retulerũ
tunc in tabulis eneis & miserunt in
urlim. ut esset apd̃ eos ibi memoriale
pacis & societatis. Bene sit romanis
& genti iudeoꝝ in mari & in tra in ẽ
num. gladius & hostis procul sit ab
eis. Qꝫ si inuitrent bellum romanis
prius aut omnibꝫ sociis eoꝝ. in oĩ
dilatione eoꝝ. auxiliũ ferent gens
iudeoꝝ prout ẽps dixerint corde ple
no. & ꝓliantibꝫ ñ dabunt neq; sub
ministrabunt tritici. arma pecuni
am naues sicut placuit romanis.
& custodient mandata eoꝝ nichil ab
eis accipientes. Similr aũt & si gen
ti iudeoꝝ prius accident bellũ. ad
iuuabunt romani er aiũ. prout eis
ẽps ꝓmiserit. & administrabũt ñ dabi
tritici. arma. pecunia. naues. si
cut placuit romanis & custodient
mandata eoꝝ absq; dolo. Secũdm̃
uba. ita constituerunt romani ꝑ
iudeoꝝ. Od̃ si post hec uba hinc aut
illi addere ut demere ad hec aliqđ
voluerunt. facient ex ꝓpsito suo &
quecũq; addiderunt uel detraxerunt.
rata erunt. Sic & de malis que de

mercenus rex fecit in eos. scripsitq; ei dicentes. Quare grauasti iugū tuū. & amicos nros & socios inimicos? Si g̃ tñ adiecerint nos adiutum re. faciem ille inducit & pugnabimus tecum mane. Cviii

Surrexit ubi audiuit demetrius q̃ reuersi sunt michanor & exercit eius in prelio. apposuit bacchidem & alcimū iterum mittere in iudeam & exercitū eorum cum illis. Et abierunt uiam q̃ ducit in galgala & castra posuerunt in masaloth que est in arbellis. & occupauerunt eam. & pemerunt ex illis homines multos. In mense p̃mo anni centesimi quinq̃gesimi & octaui. applicuerūt exercitū ad iherim. & ascenderunt & abierunt in berea. cū milia uiroꝝ & duo milia equitum. & iudas castra posuerat in laisa. & tria milia uir cum eo erāt. & uidert multitudinē exercitus. q̃ multi sunt & timuerunt nimis. & multi subtrahebant se de castris. & non remanserūt ex eis nisi octingenti uiri. & uidit iudas q̃d defluxit exercitus suus. & bellum imminebat eum. contristatus est corde. q̃ non habebat tempus congregandi eos. & dissolutus est. & dixit his qui residui erant. Surgamus & eamus ad aduersarios nros. si poterimus pugnare aduersus eos. & arcebant eum dicentes. Non poterimus sed liberemus animas nras modo. & reuertamur ad fres nros. & tunc pugnabimus aduersus eos. nos autē pauci sumus. & ait iudas. Absit ut tam turpe faciamus ut fugiamus ab eis. & si appropiauit tempus meum moriamur in iustitia pp fres nros. & non inferamus crimen gle nre. Et mouit exercitus de castris. & steterunt illis obuiam. & diuisi sunt equites in duas partes. & fundibularii & sagittarii p̃ibant exercitui. & primi terrauimus omnes potentes. Bacchides aut erat in dextro cornu. Et propinquauit legio ex utraq; parte. & clamabant tubis. Et clamauerunt alii & qui erant ex parte iude etiam ipi. & conturbata est tota a uoce exercitus. & commissum est prelium a mane usq; ad uesperam. Et uidit iudas q̃ firmior est pars exercitus bacchidis in dextris. & conuenerunt cū ipo oēs constantes corde. & confracta est dextra pars ab eis. & persecutus est eos usq; ad montem azoti. & qui in sinistro cornu erant. uiderunt q̃d contrita est dextra cornu. & reuerti sunt post iudam. & qui cum ipo erant a tergo. Et ingrauatus est prelium. & ceciderunt multi utriusq; ex hiis & illis. & iudas cecidit. & ceteri fugerūt. Et ionathas & symon tulerunt iudam fratrem suum. & sepelierunt eum in sepulchro patrum suoꝝ in ciuitate modin. & fleuerunt eum omnis israhel planctu magno. & lugebant dies multos. & dixerunt. Quo cecidit potens qui saluum faciebat israhel? & ceterum uerba iude bellorū. & uirtutū quas fecit. & magnitudines ei⁹ non sunt descripta. multa enim erant nimis. & facta est post obitum iude. emerserūt mali in omnibus finibus israhel. & exorti sunt omnes qui operabantur iniquitatē. In diebus

illis fa est fames magna valde. & tradidit se bachydi omnis regio eor cum ipis. Et elegit bachides impios uiros & constituit eos duos regionis. & requirebant & psequebantur amicos iude. & adducebat eos ad bachidem & uindicabat in illos & illudebat. Et fa est tribulatio magna in isr. qualis n fuit ex qua die n est uisus ppha in isr. Et congregati sunt omnes amici iude. & dixerunt ionathe. Ex quo ft mus iudas defunctus e. tur n mulus ex n est qui exeat cont inimicos. bachidem & eos qui inimica ge nris ntr. Nunc itaq te elegimus hodie p eo nob e principem & duc ad bellandu bellum nrm. Et suscepit ionathas ipe illo pncipatu & surrexit loco iude frs sui. Et cognouit bachides & querebat eu occidere. Et cognouit ionathas & symon fr ei & omnes qui cu eo erant & fugerunt in desertu thecue & consederunt ad aqm lachus asphar. Et cognouit bachides & die sabbor uenit ipe & omnis exercitus ei trans iordanen. Et misit ftem suu ducem ppli & rogauit nabatheos amicos suos ut cmendarent illis patrim suu qui erat cu pbolis. Et exierunt filii iambri ex madaba & comprehenderunt iohem & omnia q habebat & abierunt hntes ea. Post hec nba renuntiatu est ionathe & symoni frri eius q filii iambri faciunt nuptias magnas & ducunt sponsam ex madaba filiam unius de magnis pncipib chanaan cum ambitione magna. Et recordati sunt sanguinis iohis frris sui & abierunt & abscondert se sub tegumento montis. Et leuauerunt oculos suos & uiderunt & ecce tumultus & apparatus multus & sponsus pcessit & amici ei & frres ei obuiam illis cum tympanis & musicis & armis multis. Et insurrexerunt ad eos cum insidiis & occiderunt eos & ceciderunt uulnerati multi & residui fugerunt in montm. Et acceperunt oia spolia eor. Et conuersa sunt nuptie in luctu & uox multitudinis ipor in lamentum. Et uindicauerunt uindictam sanguinem frris sui & reuersi sunt ad ripam iordanis. Et audiuit bachides & uenit die sabbor usq ad ripam iordanis in uirtute multa. Et dixit ad suos ionathas. Surgamus & pugnemus contra inimicos nros. Nō est enim hodie sicut heri & nudiustertius. Ecce enim belli ex aduerso. aqua hinc & inde iordanis. hinc & inde ripe & paludes & saltus & nō est locus diuertendi. Nunc ergo clamate in celum ut liberemini de manu inimicor nrorum. Et cōmissum est bellum. Et extendit ionathas manum suam pcutere bachidem & auertit ab eo retro. Et desiluit ionathas & qui cum eo erant in iordanem & transnatauerunt ad eos iordanem & ceciderunt de parte bachidis die illa mille uiri. Et reuersi sunt in iudeam. Et edificauerunt ciuitates munitas in iudea. munitionem q erant in thecuo & in ammaum & in bethoron & bethel & thamnatan & pharathon & topho. munit excelsis et

portul & scuf & posuit custodiã in eis.
ut munitas teneret in ista. Et inu-
nuit cuitatem bethsuã & gazam &
arcem & posuit in eis auxilia & ap
paratum escaũ. Et accepit filios
principũ regionũ obsides & posuit
eos in arce in iher in custodia. Eo
anno. & quinãgesimo tio mile sẽ
pcepit alchimus destrui muros do
mus scẽ mionis & destrui opꝰ pphe
tum. Et cepit destruere. In tempore
illo pcussus est alchimus & impe
dita sunt opa illius & obclusum ẽ
os eius & dissolutus est paralisi. Nec
ultꝰ loqui potuit ubiũ & mandare
de domo sua. Et mortuus ẽ alchimꝰ
in tempe illo. cum tormento mag
no. Et uidit bachides qm̃ mortuus
ẽ alchimꝰ & reuersus est ad regẽ. Et
siluit tra annus duobꝰ & togitauc
runt omes unaqꝫ dicentes. Ecce io
nathas & qui cum eo sunt in sile
tio habitant confidenter. Nunc g
adducamus bachidem & comprc
hendet eos omes in una nocte. Et abi
erunt & consiliũ ei dederũt & statuit
ut ueniret cum exercitu multo. Et
misit occulte epistas suas ꝙ
erant in iudea ut comprehenderent
ionathan & eos qui cum eo erant
& ñ potuerunt. Qꝫ manifestauit eis
consiliũ eoꝝ. Et apprehendit de uiris
regionis qui principes erant malu
tie quinquaginta uiros & occidit
eos. & secessit ionathas & symon
& qui cum eo erant in bethbesti. qꝫ
ẽ in deserto. & erexerunt diuersa eius
& firmauerunt eam. Et agnouit bac
chides & congregauit omnẽm multi
tudinem suam & his qui de iu
da erant denunciauit. Et uenit & cas
tra posuit desuꝰ ad bethbesle & oppug
nauit eam dies multos & fecit ma
chinas. Et reliquit ionatam symonẽ
fratrem suũ in ciuitate & exiuit in regio
nem. Et uenit cũ numꝰ & percussit oda
ren & fres eius & filios phaseron in ta
bernaculo suo. Et cepit reddere & red
dere in uirtutibꝰ. Symon uo & qui
cum eo erant exierunt de ciuitate
& succenderunt machinas. Et pug
nauerunt contꝛ bachidem & con
tritus est ab eis. Et afflixerunt eũ
ualde. qm̃ consiliũ eius & congre
ssus eius erat inanis. Et iratus cõ
tra uiros impios qui ei consiliũ
dederant ut ueniret in regionem
suã multos ex eis occidit. Ipse aũ
cum reliquis cogitauit abire in re
gionem suã. Et cognouit ionathas.
& misit ad eũ legatos componẽs cũ
eo pacem. & reddere ei captiuitatẽ.
Et libenter accepit. Et fecit secm̃ uba
eius & iurauit ne ei faceret
malu oĩbꝰ diebꝰ uite eius. Et reddidit
ei captiuitatẽ qm̃ prius erat ꝓdi
tus de tra iuda & conuersus abiit
in terram suam & ñ apposuit amplꝰ
uenire in fines eius. Et cessauit gladi
us in iuda. Et stetit ionathas in magmas. Et
cepit ionathas ibi iudicare populũ. & exter
mi

Et anno centesimo quinquagesimo tertio
tresimo. lx. ascendit alexander
antiochi filius qui cognominat
est nobilis & occupauit ptholo
maidam. & receptus est eum. & regn

nauit illuc. Et audiuit demetrius rex. et congregauit exercitum ualde copiosum. et exiuit obuiam illi in prelium. Et misit demetrius ad ionathan epistolam ubis pacificas. ut magnificaret eum. Dixit enim. Anticipemus pacem facere cum eo. priusquam faciat cum alienando aduersus nos. Recordabitur enim omnium malorum quæ fecimus in eum et in fratres eius et in gentem eius. Et dedit ei potestatem congregandi exercitum et fabricare arma. et ut esset socius eius. et obsides qui erant in arce uniuersi dati ei. Et uenit ionathas in ierusalem. et legit epistolas in auditu omnis populi et eorum qui in arce erant. Et timuerunt timore magno. cum audissent quod dedisset ei rex potestatem congregandi exercitum. Et traditi sunt ionathæ obsides. et reddidit eos parentibus suis. Et habitauit ionathas in ierusalem. et cepit ædificare et renouare ciuitatem. Et dixit facientibus opus. ut erigerent muros et montem sion in circuitu lapidibus quadratis ad munitionem. Et ita fecerunt. Fugerunt alienigenæ qui erant in munitionibus quas ædificauerat bacchides. et reliquit unusquisque locum suum. et abiit in terram suam. Tantum in bethsuram remanserunt aliqui ex his qui reliquerant legem et præcepta dei. Erat enim bethsura ad refugium. Audiuit autem alexander rex promissa quæ promisit demetrius ionathæ. et nuntiauerunt ei prælia et uirtutes quas ipse fecit et fratres eius. et labores quos laborauerant. et dixit. Numquid inuenerimus aliquem uirum talem? Et nunc faciamus eum amicum et socium nostrum. Et scripsit epistolam. et misit secundum uerba hæc uba dicens. Rex alexander. fratri ionathæ salutem. Audiuimus de te quod sis potens uiribus. et aptus ut sis amicus noster. Et nunc constituimus te hodie principem sacerdotem gentis tuæ. et ut amicus regis uocetis. Et misit ei purpuram et coronam auream. ut quæ nostra sunt sentias nobiscum. et conseruetis amicitias ad nos. Et induit se ionathas stolam sanctam. vii. mensis anno. clx. in die sollempni scenopegiæ. et congregauit exercitum et fecit arma copiosa. Et audiuit demetrius uba hæc. et contristatus est nimis. et ait. Quid hoc fecimus. quod præcupauit nos alexander adprehendere amicitiam iudæorum ad munimen sui? Scribam et ego illis uba deprecatoria. et dignitates et dona. ut sit mecum in adiutorium. Et scripsit in hæc uba. Rex demetrius genti iudæorum salutem. Quia seruastis ad nos pactum et mansistis in amicitia nostra. et non accessistis ad inimicos nostros. audiuimus et gauisi sumus. Nunc perseuerate adhuc constanter ad nos facere et retribuemus uobis bona pro his quæ facitis nobiscum. Et remittemus uobis plurimas immunitates multas. et dabimus uobis donationes. Et nunc absoluo uos et omnes iudæos a tributis. et præmia salutis indulgeo. et coronam auri et cetera quæ non solui. et tertiam partem fructus ligni. quod est portionis meæ relinquo uobis ex hodierno die. ne accipiatur a terra iudæ-

ꝛ a tribꝫ ciuitatibꝫ que addute fu
illi. et samaria. ꝛ galilea. et hodie
na die ꝛ in totū tempus. ⁊ ut in fir
mā ꝛ libera cum finibꝫ suis. ꝛ dece
me ꝛ tributa ꝓpius sint. ⁊ nemo
etiam potestatem habeat que est in
trim. ꝛ do eam summo sacerdoti. ut
constituat in ea viros quoscūq; ꝑ
elegerit qui custodiant eam. ⁊ non
aliam videat que capitua ē a ter
ra iuda ut omnī regno meo tetineq; li
beram gratis. ut oīs a tributis
soluantur. etiam pecuꝝ suaꝝ. ⁊ oēs
oīs dies sollempnes ꝛ sabbata.
ꝛ neomenie. ꝛ dies decreti ꝛ tres di
es sollempnes ante diē sollempnē.
ꝛ tres dies post diem sollēpnem.
sint oīs immunitatis ꝛ remissionis
oīmodꝫ iudeis qui sunt in regno iu
da. ⁊ nemo habeat potestatē agere ali
quid ꝛ molestē negocij. aduersus
aliquem eoꝝ in oī causa. ⁊ ut
adscribantur ex iudeis in ędificiis regis
ad. xxx. milia virorꝝ. ꝛ dabuntur il
lis copie ut oportet oīmodꝫ ędificiis
regis. ⁊ ex ꝑtibꝫ ordinabunt que
sunt in munitionibꝫ regis magnis
ex hīs constituentur sup negocia
regni que aguntur ex fide. ⁊ ꝑ
tes sunt ex eis. ꝛ ambulent legibꝫ
suis. sicut ꝑcepit deꝰ in terra iuda. ⁊
tres ciuitates que addute sunt iu
de ex regione samarie. cum iudea
reputentur ut sint sub uno ꝛ nul
obediant alie potestati. nisi sum
sacerdotis. ptholomeida. ꝛ con
fines eius quas dedi domui sacris qui
sunt in vsum ad necessarios sumptꝰ
templi. ⁊ ego singulis annis dabo. xv.
milia siclorꝝ argenti. de rationibꝫ
regis que me contingunt. ⁊ omne
qđ reliquum fuit qđ nō reddiderunt
ad opꝰ negocia templi annis ꝑpetuis. et
hoc dabunt in opa domus. ⁊ ꝙ hec
v. milia siclorꝝ argenti que accipie
bant de sacris ratione ꝑ singulos an
nos. ꝛ hec ad sacerdotes ꝑtineant.
qui in ministerio sunt. ⁊ qui
cumq; fugerit in templū qđ est ibe
rosolimis. ꝛ in oīnibꝫ finibꝫ eius. ob
noxius regi in oī negocio deuin
ctus. ⁊ omnia q̄ sunt eis in regno
meo. libera habeant. ⁊ ad edificanda
uel restauranda opa sacris. sumptus
dabuntur de ratione regis. ⁊ ad ex
truendos muros urbis ꝛ cōmunien
dos in circuitu. sumptꝰ dabuntur de
ratione regis. ꝛ ad cōstruendos muros
in iudea. ut audiuit aūt tonathas
ꝛ ꝑlis sermones istos q̄s credidernt
eis. nec receperunt eos. ꝙ recordati
sunt malicie magne quā fecerat in
israel. ꝛ tribulauerat eos valde. et
complacuit eis in alexandrū. quia
ipe fuerat eis ꝓpositus sermonū pa
cis. ꝛ ipi auxiliū ferebant omnibus
diebꝫ. et congregauit rex alexan
der exercitum magnū ꝛ admouit cas
tra ad demetrium. ⁊ cōmiserunt ꝓlium
reges. ⁊ fugit exercitus alexandri. et
secutus ē eum demetrius. ꝛ inualuit su
per eos. et inualuit ꝓlius usq; donec
occidit sol. ꝛ cecidit demetrius in illa
die. et misit alexander ad ptholo
meum regem egypti legatos. sed in
hec ille dicens. quia regressus in

in regnū meū. ⁊ sedi in sede patrum meoꝝ ⁊ optimus principatū. ⁊ contri
ui demetriū. ⁊ possedi regionē ei⁹. Et cōmouit eum eo pugnare. ⁊ cōue
tus ē ipē ⁊ castra eius a nob. ⁊ sedeat in sede regni ei⁹. Et nunc statuamus
ad inuicem amicitiā. ⁊ da mi filiam
tuam uxorē. ⁊ ego gener tuus. ⁊ da
bo tibi dona ⁊ dignitatē. Et respon
dit ptholomeus rex dicens. Felix di
es in qua reuisus es ad terram patrū
tuoꝝ. ⁊ sedisti in sede regni eoꝝ. Et
nunc faciam tibi q̄ scripsisti. sed
occurre ptholomaidam. ut uideant
nos inuicem. ⁊ spondeam tibi sicut
dixisti. Et exiit ptholomeus de egyp
to. ipe ⁊ cleopatra filia ei⁹. ⁊ uenit
ptholomaidam anno. c. lxij. Et oc
currit ei alexander rex. Et dedit ei
cleopatram filiam suā. ⁊ fecit nup
tias ei⁹ ptholomaide sicut reges in
magna gla. Et scripsit rex alexand⁹
ionathe ut ueniret obuiam sibi. Et
abiit cum gla ptholomaidā. ⁊ occur
rit ibi duobꝫ regibꝫ. Et dedit illis
argentū multū. ⁊ aurū. ⁊ dona. ⁊ in
uenit gratiā in conspectu eoꝝ. Et conue
nerunt ad uisus eum uiri pestilentes
ex isrl. uiri iniqui inpellantes ad
uisus ei⁹. ⁊ ille intendit ad eos rex. Et
iussit expoliari ionathan uestimē
tis suis. ⁊ indui eū purpura. Et ita
fecerunt. Et collocauit eū rex sede
secum. dixitq̄ principibꝫ. Exite ei⁹
eo in medio ciuitatis. ⁊ pdicate ut
ne⁹ inpellet aduisus eum de illo
negocio. ne⁹ q̄lēq̄ ei⁹ molestiā sit
de illa rōne. Et fm̄ ē ut uiderunt
qui inpellabant gl̄am ei⁹ que ip̄i
celebatur. ⁊ optimum purpura. fugerūt
omes. Et magnificauit eū rex. ⁊ scr
sit ei⁹ inter primos amicos. ⁊ posuit
eum ducem. ⁊ participem principa
tus. Et reuisus ē ionathas in hrl̄m
cum pace ⁊ letitia. In anno. c. lxij.
uenit demetri filius demetrij a cre
ta in terrā patrū suoꝝ. Et audiuit alex
ander rex. ⁊ contristat⁹ ē ualde. ⁊
reuisus est⁹ antiochiam. Et constitu
it demetrius apollonij qui erat
celesyrie. ⁊ congregauit exercitū
magnū. ⁊ accessit ad iamniam. ⁊
misit ad ionathan sūmū sacerdotē
dicēs. Tu solus resistis mihi. ego aūt
fis sum in derisum ⁊ in opprobriū.
quia q̄re tu potestatē exercres ad
uersum nos in montibꝫ. Nunc g̃
si confidis in uirtutibꝫ tuis. descē
de ad nos in campū. ⁊ cōparemꝰ
illic mutuē. q̄ mecū est uirtus bel
li. Interroga. ⁊ discē quis sum ego.
⁊ ceteri qui auxilio sunt mihi. qui ⁊ dicēt
q̄ tu poteris stare pes tuꝰ aūt facie
nrām. q̄ bis in fugam conuisi fū
patres tui in terram suam. Et nunc
q̄o poteris sustinere equitatum
⁊ exercitū istū in campo. ubi nō est la
pis nec saxū. nec locus fugien
di. Vt audiuit aūt ionathas ser
mones apollonij. motus est aīo.
Et elegit. x. milia uirorū. ⁊ exiit ab
hrl̄m. Et conuenit ei symon frr eius
in adiutoriū. ⁊ applicuerunt castra
in ioppen. ⁊ exclusit eum a uentate
q̄ custodia apollonij in ioppe erat.
⁊ oppugnauit eā. Et timuit qui e

tauit in ciuitate. apuerunt ei. Et ob
tinuit ionathas iopen. Z audiuit
apollonii. Z admouit tria milia eq
tum. Z ccuit multū. Z abiit azotū
tanq̃in ꝛ faciens. Z statim exiit in
campū eo qđ hꝫ multitudinē eq
tum Z confidebat in eis. Z inseq̃tus
est eū ionathas in azotū. Z pugnū cō
miserunt. Et reliquit apollonii in ca
stris mille equites post eos occulte.
Z cognouit ionathas q̃m insidie
post se Z circuierunt castra eius
a mane usq; ad uesperū. qđs aut
stabat. sicut ꝑceperat ionathas. Z la
borauerunt equi eoꝝ. Et exiit hymō
ciuitatē suā. Z cōmisit cum legiōnē
equites eū fragan erant. Z conuer
ti sunt ab eo. Z fugerunt. Et qui dis
ꝑsi sunt in campum fugerunt in a
zotum. Z intrauerūt in bethdagon i
dolum suū. ut se liberarent. Z fuit
dō ionathas azotū. Z ciuitates que
erant in circuitu eī. Z accepit spolia
eoꝝ. Z templū dagon. Z eos qui fuge
runt in illud succensi sunt igni. Z fuerūt
qui ceciderunt gladio cum his qui
succensi sunt. fere octo milia uiroꝝ.
Z mouit inde ionathas castra. Z ap
plicuit ea ascalonā. Z exierunt de ci
uitate obuiam illi in magna gla.
Et reuersus ē ionathas in iherm cum
suis hꝫntes spolia multa. Z fm̃ est
ut audiuit alexander sermones il
los. addidit adhuc glificare iona
than. Et misit ei fibulam auream
sicuti est consuetudo dari cognatis
regum. Z dedit ei accharon Z omnes fi
nes eī in possessionem.

Et rex egyptī congregauit exercī
tum sicut harenam que est circa oā
mare. Z naues multas. Z quærebat
obtinere regnū alexandri dolo Z ad
dere illud regno suo. Z exiit in syriā
ubis pacificis. Z applebant ei ciuita
tes Z occurrebant ei. ꝙm mandauerat
alexander rex exire ei obuiam. eo qđ
socer suus esset. Cum introisset aut
ciuitatē ptholomē ponebat custo
dias militū in singulis ciuitatibꝫ.
Ut appropinquet azoto. ostenderunt
ei templū dagon succensū. Z azotū
Z cētra eius demolita. Z corpora præda
Z eoꝝ qui cesi erant in bello cumulos
quos fecerant circa uiam. Narra
uerunt regi quæ fecit ionathas.
ut inuidiam faceret ei. Tacuit rex.
Et occurrit ionathas regi in iopen
cum gla. Z munere se saluauerunt
Z dormierūt illic. Z abiit ionathas cū
rege usq; ad flumen qui uocatur
eleutherus. Z reuersus est hierm. Rex
aūt ptholomē obtinuit dominiū ci
uitatū usq; seleuciam maritimam
Z cogitabat in alexandrū consilia
mala. Et misit legatos ad demetrium
dicens. Veni componamus inter
nos pactum. Z dabo tibi filiā meā
quā hꝫ alexander. Z regnabis i reg
no patris tui. Pœnituit enim me qđ de
derim illi filiam meā. Quæsierunt e
me occidere. Z increpauit eū. ꝙ
ea qđ concupierat regnū ei. Et ab
stulit filiam suam Z dedit eam de
metrio. Z alienauit se ab alexandro.
Z manifeste cœpit inimicare ei.
Z intrauit ptholomē antiochiā

z imposuit duo diademata capiti suo. egypti z asie. Ptholomeus aũ rex erat in altima illius temporis & rebellabant qui erant in locis illis. Et audiuit alexander. z venit ad eum in bello. Et fugauit ptholomeus rex eorum. z occiditur ei in manu ipsa. z fugauit eum. Et fugit alexander in arabiam ut ibi protegeretur. Et rex aũ ptholomeus exaltatus est. Et abstulit gaddiel arabs caput alexandri. z misit ptholomeo. Et rex ptholomeus mortuus est in die tertia. z que erant in munitionibus pugnabant ab inuicem qui erant in castris. Et pugnauerunt demetrius anno centesimo lxvii. Iudas autem congregauit ionathas eos qui erant in iudea. ut expugnarent arcem que est in syon. Et fecerunt contra eam machinas multas. Et abierunt quidam qui oderant gentem suam ut nuntiarent regi quod ionathas obsideret arcem. Et audiuit rex. Et statim uenit ptholomaidam. Et scripsit ionathe ne obsideret. Et occurreret sibi ad colloquium festinanter. Ut audiuit autem ionathas. iussit obsideri. Et elegit de senioribus israel. et de sacerdotibus. z destinauit. Et accepit aurum z argentum z uestem z alia ornamenta multa. z abiit ad regem ptholomaidam. z inuenit gratiam in conspectu eius. Et postulabant ab eius eum quidam ut faceret gentibus suis. z fecit ei rex sicut fecerant ei qui ante eum fuerant. Et honorauit eum ante conspectum omnium amicorum eius. z statuit ei principatum sacerdotii z quecunque alia habuit prius priora. z fecit eum primarium amicorum. Et postulauit ionathas a rege. ut immunitatem faceret iudeam et tres toparchias z samariam. z promisit ei talenta trecenta. Et consensit rex. Et scripsit ionathe epistolam de his omnibus hunc modum continentes. Rex demetrius ionathe fratri suo et gentis iudeorum. Exemplum epistole quam scripsimus lastheni patri nostro de nobis misimus ad nos ut scireremus. Rex demetrius lasthenis patri suo salutem. Gens iudeorum amicos nos habet. z statuimus ergo illis omnes fines iudee z tres ciuitates lydda z ramathe que addite sunt iudee ex samaria. z omnes confines earum sequestrari omnibus sacrificantibus in hierosolymis. pro his que ab eis rex accipiebat per singulos annos. z pro fructibus terre z pomorum. Et alia que ad nos pertinebant decimas z tributorum. et hoc tempore remittimus eis. Et arcas salinas z coronas que nobis debebantur. omnia eis concedimus. Et nichil horum irritum erit ex hoc z in omne tempus. Nunc ergo curate facere horum exemplum z detur ionathe z ponatur in monte sancto in loco celebri. Et uidit demetrius rex quod silentium esset in conspectu suo. z nichil ei resistebat de multitudine exercitus sui unusquisque in locum suum. et preter peregrinum exercitum quem contraxerat ab insulis gentium. Erant autem omnes exercitus patrum eius. Tryphon autem erat quidam par-

tum alexandri prī. Et audiuit qm
omīs exercitus murmurauit cont demetrium. Et misit ad emalcuhel arabū qui nutriebat anthiochū filiū alexandri. Et allidebat ei ut traderet eum ipī. ut regnaret loco pris sui. Et enuntiauit ei qcta facta fuerāt demetrio. Et inuidiatas exercitū eius ad iustus illū. Et rogauit illic diebus multis. Et congregauit ionathas ad demetrium regem ut eiceret eos qui in arce erant in hierlm. Et qui in ptubus erant qui impugnabant israel. Et misit demetrius ad ionathan dicens. Statim hoc cessabo facere tibi et genti tue. Sed etiā illustrabo te et gentem tuam cum fuerit opportunū. Nunc ergo recte facies si mittes mihi uiros qui auxiliū. qm discessit omīs exercitus mēs. Et misit ei ionathas trecta milia uirorū fortiū antiochiā. Et ueuerunt ad regem et delectatus est rex in aduentu eorū. Et congregauerunt qui erant de ciuitate. c. xx. milia uirorū. et uolebant interficere regem. Et fugit rex in aulam. Et occupauerūt qui erant de ciuitate semitas ciuitatis. Et ceperunt pugnare. Et uocauit rex iudeos in auxiliū. et conuenerunt omīs simul ad eum. Et dispsit se omīs p ciuitatē. et occiderunt in illa die. c. milia hominū. Et succenderunt ciuitatem. Et ceperunt spolia multa in illa die. et liberauerunt regē. Et uiderūt qui erant de ciuitate qđ obtinuissent iudei ciuitatē sicut uolebant. Et infirmati sunt mente sua. et clamauerunt ad regem cum precibus dicentes. Da nob dextras. et cessarunt iudei oppugnantes nos et ciuitatē et parcerunt arma. et fecerunt pacem. Et glificati sunt iudei in conspectu regis. et in conspectu omnium qui erant in regno ei. et nominati sunt in regno. Et regressi sunt in hierlm. habites cum substantia multa. Et sedit demetrius rex in sede regni sui. et siluit terra in conspectu ei. Et mentitus est omīa quecūq; dixit. Et alienauit se ab ionatha. et nō retribuit ei secundū beneficia q̄ sibi retribuerat. et erat. et uexabat eum ualde. Post hec adiit rex trifon et anthiochus cum eo puer adolescens. et regnauit et imposuit sibi diadema. Et congregati sunt ad eum omīs exercitus q̄s dimiserat demetrius. et pugnauerūt cont eum. et fugit et fugatus est. Et accepit trifon helias. et obtinuit antiochiam. Et scripsit anthiochus adolescens ionathe dicens. Confirmo te sacerdotiū. et constituo te sup quatuor ciuitates. ut sis de amicis regis. Et misit illi uasa aurea et ministeriū. et dedit potestatem bibendi in auro. et esse in purpura. et habere fibulam aurea. Et hymonē fratrē eius constituit ducem. a finibus tyri. usq; ad fines egypti. Et ascendit ionathas. et pambulabat trans flumen et ciuitates. Et congregatus est ad eum omīs exercitus hyrie in auxiliū. Et uenit ascalonam. et occurrerunt ei de ciuitate honorifice. Et abiit inde gazam. Et concluserunt eum qui erant gaze. et obsederūt eū. Et succendit que in circuitu erant ciuitates. et spoliatus est eas. Et rogauerunt gazenses ionathan. et de

dere illis decretam. Et accepit filios eor obsides. & misit illos in urbem. & pambulauit regionem. usq; ad damascum. Et audiuit ionathas q; principes demetrii uenerit cades que & in galilea cū exercitu multo. uolentes eum remouere a negocio regni. & occurrit illis. fecit aūt illi hȳmonem. relinquere unū principū. Et applicuit symon ad brechsuam. et expugnabat eam diebȝ multis. et coclusit eos. & postulauerūt ab eo dextras accipere & dedit illis & eiecit eos inde. Et cepit ciuitatē & posuit in ea p̄sidiū. Ionathas & castra sua applicuerunt ad aquā genesar. & aūlucem uigilauerunt in campo asor. Et ecce castra alienigenarū occurrebant in campo & tendebant et misit exploratores in montibȝ. Jpē aūt occurrit exploratoribus. Iuliodie uero exsurrexerūt de locis suis. & cōmiserunt p̄lium. & fugerunt qui erant ex parte ionathe omnes. & nemo relictus & ex eis nisi q; matathias filius absolomi & iudas filius chalfi p̄ncipes militie eōrum. Et spoliauit ionathas uestimenta eorum. & posuit eam in capite suo. & texit. Et reuersus & ad eos in p̄lium & conuertit illos & pugnauerūt. Videntes aūt qui fugiebant partis illi. & reuersi sunt ad eum. & insequebantur cum eo usq; cades ad castra eorum. et pcesserunt usq; illuc. & ceciderunt de alienigenis in die illa tria milia uirorū. & reuersus & ionathas hierusalem.

CAPITVLVM XII

Vidit ionathas q; tempus eum iuuat. & elegit uiros & misit romam statuere & renouare cum eis amicitiā. & ad spartiatas. & ad alia loca misit epistolas secundū eandem formā. & abierunt romam. & introierunt in curiam & dixerunt. Jonathas summus sacerdos & gens iudeorū miserunt nos. ut renouetis amicitiā & societatē sicut p̄cessimus. Et dederunt illis epistolas ad ciuitates & loca. ut deducerent eos in terrā iuda cum pace. Et hoc exemplū epistolarum quas scripsit ionathas spartiatis. Jonathas summus sacerdos & seniores gentis & sacerdotes & reliqui p̄plī iudeorū spartiatis fratribus salutē. Jam pridem misse erant epistole ad oniā summū sacerdotē a dario qui regnabat apud uos. quibus fratres nostri sunt rescriptū continet quod subiectum est. Et suscepit onias uirū qui fuerant missus cum honore & accepit epistolas in quibus significabatur de federe & amicitia. Nos eum nullo horum indigemus. habentes solatio sanctos libros qui sunt in manibus nostris. maluimus mittere ad uos renouare fraternitatē & amicitiam. ne forte alieni efficiamur a uobis. Multa enim tempora transierunt ex quo misistis ad nos. Nos igitur in omni tempore sine intermissione in diebus sollempnibus. & ceteris quibus oportet. memores sumus uestri in sacrificiis que offerimus & obseruationibus sicut fas est. & decet meminisse fratres. Letamur tractu de gloria uestra. Nos aūt circumdederunt multe tribulationes & multa p̄lia. & impugnauerūt nos reges

qui sunt in circuitu nro. Noluim̃ q̃b̃ molestꝰ ee nec̃ ceteris locis
r amicis nris in plus. Habuimus
enim de celo auxiliū r liberatꝰ sum̃.
r humiliati sunt inimici nri. Elegi
mus itaq; iuuenē antiochū r
antiquitus talonis filiū r mulim̃
ad romanos renouare cum eis a
micitiam r foederatē pl̃iam. q̃a
dauimus itaq; eis ut iuuent r
ad nos r salutent nos. r reddant
nob eplas nr̃as de innouatione fr
uitatis nr̃ē. Ee nunc benefactoꝝ
respondentes nob ad hec. r hoc rel
criptum eplarum q̃d miserat on
as rex sparciatar. Onā ionathe sa
cerdoti magno salutē. Juuenū ē
in scriptura de sparciatis r iudeis
q̃m sunt frēs. r q̃ sunt de genie ab̃
ham. r nunc ex quo hec cognouim̃
benefactis scribentes nobis de pa
ce nr̃a. Ego r nos rescripsimus nobis.
pecora nr̃a r possessiones nr̃ē. nr̃ē
sunt r nr̃ē nr̃ē. ex quib̃ nichil requi
mus a nob. Ee audiuit ionath
as q̃m regressi sunt p̃ncipes demetrii cum exercitu multo supra q̃m p
ius pugnare adūsus eum r exiit
ab hrlm. r occurrit ei in amathite re
gione. non enim dederat eis spaciū. ut ingrederent regionem eoꝝ.
Et multos speculatores in castra eoꝝ r
cum reuertissent renuntiauer̃ q̃. constituunt
supuenire illic nocte. Cum occidis
set aut sol p̃cepit ionathas suis u
igilare r ee in armis. paratos ad pug
nam tota nocte r posuit custodes
p̃ circuitū castroꝝ. Et audierūt ad
uersarii q̃ paratus ē ionathas cū suis
in bello. r timuerunt r formidauerunt corde suo. r accenderunt focos
in castris suis. Jonathas aut r qui ē
eo erant ñ cognouerunt usq; mane.
Videbant enim luminaria ardentia.
Et persecutus ē ionathas. r ñ comprehendit eos. Transierant enim fluimen
eleutherū. Et diuertit ionathas ad a
rabas qui uocantur zabadei. r p
cussit eos r accepit spolia eoꝝ. Et
mouit r uenit damascū. r pambulauit omnē regionem illam. Symon
aut exiit r uenit usq; ad ascalonā.
r ad prima plidia. r declinauit i
ioppen r occupauit eam. Audiuit
enim q̃d uellent p̃sidiū tradē partib; demetrii. r posuit ibi custodes
ut custodirent eam. Et reuersus ē io
nathas r conuocauit seniores plī
r cogitauit cum eis edificare p̃sidia in iudea. r edificare muros in
urbe. r exaltare altitudinē magnā
inter magnam inter medium aris r ci
uitatis. ut separet eam a ciuitate.
ut sit ipa singlariter. r neq; emant
neq; uendant. Et conuenerunt ut
edificarent ciuitatē. Et ceciderunt
muri qui erant ex torrente ab ortu
solis. r reparauit eam qui uocatur ca
phetheta. Et symon edificauit a
dada in sephela. r munit eam.
r imposuit portas r seras. Et cū eo
gratiller tryphon regnare adhe et
assumere diadema. r extendere ma
num in antiochū regē. timens ne
forte ñ permitteret eū ionathas. Et
pugnaret adūsus eū. querebat

comphendere eū ⁊ occidere. Et erupḡ
abiit in bethalan. Et ascendit ionathas
obuiam eum. ipe multis uiris
electis in plui. ⁊ uenit bethalan. ⁊
uidit tryphon qꝫ uenit ionathas cū
exercitu multo ut extenderet in eū ma
nus ⁊ timuit. ⁊ excepit eū cū honore
⁊ cōmendauit eū omnib; amicis suis.
⁊ dedit ei munera. Et p̄cepit exerci
tui suis ut obedirent ei sicut sibi. ⁊
dixit ionathe. Vt quid uexasti uniu
sum pplm. cum belli nō sit nob; Et
nunc remitte eos in domos suas. Et
lige tibi uiros paucos qui tecū
sint ⁊ uenu mecū ptholomaidam ⁊
tradam illam tibi. ⁊ reliqua ppsidia
⁊ exercitū ⁊ omnes ꝓcuratores nego
tii. ⁊ conuersus abibo. ꝓpter eā uenu
m. ⁊ credidit ei ⁊ fecit sicut dixit. et
dimisit exercitū ⁊ abierunt in terram
iuda. Retinuit aūt secum tria mil
a uiroꝝ. Et quib; remisit in galile
am duo milia. mille aūt cum eo ue
nerunt. Vt intrauit aūt ionathas pto
lomaidam. clauserunt portas pto
lomenses ⁊ comphenderunt eum.
Et omnes qui cum eo introierant gla
dio interfecerunt. Et misit tryphon et
exercitum ⁊ equites in galileam ⁊ in cam
pum magnū. ut perderet omnes socios
ionathe. Et illi cum cognouissent qꝫ
comphensus et ⁊ perit ⁊ omnes qui cū
eo erant. hortati sunt semetipsos et
exierunt parati in plui. Et ecce uidentes hi
qui uenerant ut eos inuaderent qꝫ p aīa res
illis. ⁊ uita sua. Illi autem uenerūt
omnes cum pace in terram iuda. ⁊ plan
xerunt ionathan. ⁊ eos qui cum eo
erant uehe. ⁊ uexauit eos luctu magno. Et quesierunt omnes gentes q̄ erant
in circuitu eoꝝ conterere eos. Dixerūt
enim. Non habent principem ⁊ adiutorem.
Nunc ergo expugnemus illos. ⁊ tolla
mus de hominib; memoriā eoꝝ.

Et audiuit symon qđ congregauit
tryphon exercitū copiosum ut ue
niret in terram iuda. ⁊ aduersus eam iu
deos qꝫ in tremore pls ē ⁊ timore.
ascendit illim ⁊ congregauit pplm.
⁊ adhortans fuerit. Vos scitis quid
ego ⁊ fres mei ⁊ domus patris mei fe
cimus. p legibus ⁊ p sanctis prelia ⁊ angu
stias quales uidimus. Propter hoc occisi
sunt fres mei omnes pro israhel. ⁊ relictus
sum ego solus. Et nunc non mihi conve
niat parcere anime mee in omni tpe tribu
lationis. Non enim melior sum fratribus
meis. Vindicabo genti mee ⁊
sanctis. natosq; uxores. qꝫ congregate sunt aduersus nos conterere nos
inimicitie gratis. Accensus est spūs
simul ut audiuit sermones istos. ⁊
responderunt uoce magna dicentes.
Tu es dux nr loco iude ⁊ ionathe
fratris tui. Pugna pelium nrm. ⁊ omnia
quecunq; dixeris nob faciemus. Con
gregauit omnes uiros bellatores acce
lerauit omnes muros istius consummare.
⁊ munire eam in gyro. Et misit io
nathan filium absolom. ⁊ cum eo exercitum nouū in ioppen. ⁊ eiecit hos
qui erant in ea manserit illic ipe. Et
mouit tryphon ab ptholomaida cū
exercitu multo ut uenires in terram iu
da. ⁊ ionathas cum eo in custodia.
Symon aūt appropiauit in addus. ⁊

facierem cum. Et ut cognouit tryphon
q̃ surrexit ỹmon in loco ionathe frĩs
sui. & q̃ cõmisisset cũ eo p̃lium.
misit ad eum legatos dicens. Pargẽ
to q̃ debebat frĩ tuus ionathas in
tionem regis. detinuimus eũ. Et nunc
mitte argenti talenta. c. & duos filios
ẽ ob fides. ut ñ dimissus fugiat a no
bis. & reminem eũ. Et cognouit ỹmõ
q̃ cum dolo loquerentur sed. Iussit eĩ
dari argentũ & pueros. ne minueret
am magnam sinier ad q̃lin ũrb de
centem. Quia ñ misit argentũ & pu
eros. q̃cõa peccit. Et mentus ẽ et
ñ dimisit ionathan. Et post hec uenit
tryphon ut regionẽ ut conteret eam
& ỹrauerunt p uiam q̃ ducit ad ce
ỹmon & castra eĩ ambulabant in
omnẽ locum quocũq; ibant. Qui aũ
in arce erant miserunt ad tryphonẽ
legatos. ut festinaret uenire p desc
tum. & mitteret illis alimonias. Et
pauit tryphon omnẽ equitatũ. tot ue
mirabilia nocte. Erat aũ niz ualde mul
ta. & ñ uenit in galaditin. Et cũ ap
p̃pinquasset balchama. occidit iona
than & filios eius ibi. Et consumpt tr
yphon. & abiit in t̃ram suam. Et mi
sit ỹmon & accepit ossa ionathe frĩs
sui. & sepelunt ea in modin ciuitate
patrũ eius. Et planxerunt eũ omnis
isr̃l planctu magno. & luxerunt eũ
dies multos. Et edificauit ỹmon tu
sepulchrũ patris sui & fratrũ suor. edi
ficauit altum in usu. lapide polito re
tro & ante. Et statuit. vii. pyramidas
unam contra unam patri & matri & quat
filiis. Et his circumposuit columpnas
magnas & sup columpnas arma ad
memoriam etiam. Et ubi arma na
ues sculptas. que uiderentur ab oĩb
nauigantibz mare. Hoc ẽ sepul
chrum qđ fecit in modin usq; in hũc
diem. Tryphon aũ cum rege facto cum
anthiocho rege adolescente. dolo occi
dit eum & regnauit loco eius. Et impo
sit sibi dyadema ahẽ. & fecit plagam
magnam in t̃ra. Et edificauit ỹmon
p̃sidia in de munuens ea turribz ex
celsis. & muris magnis & portis & sera.
& posuit alimenta in munitionibz. Et
elegit ỹmon uiros & misit ad deme
trium regem ut faceret remissionẽ
regioni. q; actus oĩs tryphonis p
direptionem fuerant gestũ. Et deme
trius rex ad ũba ista respondit. et
scripsit epl̃am talem. Rex demetrius
ỹmoni summo sacerdoti & amico re
gum & senioribz & genti iudeoz salutẽ.
Coronam auream & baculum q̃m misistis
suscepimus. & pacti sumus facere nob
cum pacem magnã & scribere p̃positis
regis. remittere nob quę indulsimus.
Quicũq; ergo cõsortium nob. obtinet.
munitiones q̃s edificastis sint nobis.
Remittimus quoq; ignorantias et
peccata usq; in hodiernum diẽ. & coronã
q̃m debebatis. Et quid aliud erat tri
butarii urbium tam ñ sit tributarius. Et
si qui ex nob apti sunt conscribi mit
tantur constribamur. & sit inter nos pax.
Anno. cl. xii. ablatũ ẽ iugum gentiũ
ab isr̃l. Et cepit pplis isr̃l scribere in ta
bulis & gestis publicis. anno primo cõ
ỹmone summo sacerdote magno
duce & principe iudeoz. In diebz illis

hymon applicuit ad gazam. & circumde
dit eam castris & fecit machinas. Et
applicuit ad turrem. & pcussit turri
tem unam & cõplenedit. & qui eru
perunt erant intra machinam in ciui
tate. Et fis ē motus magnus in ciui
tate. Et aperiunt qui erant in ciuita
te cum uxorib; & filiis sup muru. stet
tis tunicis suis. & clamauerũ uoce q
magna postulantes a hymone dex
tras sibi dari & dixerunt. Non nob;
reddas sedm malitias nras. & sedm
mias tuas. Et flexus hymon. ut debel
laret eos. fecit tũ eos de ciuitate. &
emundauit edes in quib; habitauit hy
mulachra & tunc intrauit in ea cum
hymnis & benedictione dñi. Et electa
ab ea omi immunditia collocauit
in ea uiros qui legem facerent & muni
uit eam. & fecit sibi hereditatẽ. Cum ã
essent in arce nec ingrediebantur neq;
de. et egredi in regionem & emere & ue
nundare. Et esurierunt ualde. & multi
ex eis fame perierunt. Et clamauerũ
ad hymonẽ ut dextras acciperet. Et
dedit illis. Et eiecit eos inde & mun
dauit arcem a contaminationib; Et
intrauerunt in eam in die xxiii. sedi mẽ
sis. anno. cl. lxx. mo. cum laude et
ramis palmar & cinnaris & cymbalis
& nablis & hymnis & canticis. qr cõ
fractus ē inimicus magnus ex isrl.
Et constituit ut omni anno agerent
dies hos cum leticia. Et munitus
montẽ templi qui erat sectus arcem
& habitauit ibi ipe & qui cum eo erant.
Et uidit hymon tolhem filiũ suũ qdũ
ctẽ & posuit eũ ducem militiũ

unuisatũ & habuit gazam

XIIII

Anno. cl. lxxi. congregauit rex demc
trius exercitum suum & abiit medi
am ad comparanda sibi auxilia. ut ex
pugnaret ptholomẽ. Et audiuit arsa
ces rex pisidis & medie ep intrauit de
metnis confines suos. & multi uenie
de principib; suis ut comphenderet eũ
uiuũ. & adduceret eum ad se. Et abiit
pcussit eastra demetrii. & comphen
dit eũ & duxit eum ad arsacen. & polu
it eum in custodiam. Et fuit ita u
da. omnib; diebz hymonis. Et ostẽ
bona gentis sue & placuit illis potes
tas eius & gla eius omnib; diebz. Et
cum omni gla sua accepit ioppen in
portũ. & fecit introitũ in insulis ma
ris. & dilatauit fines gentis sue et ob
tinuit regionẽ. Et congregauit exer
citatem militem. & dominat ẽ gaza
ze & bethsure & arci. Et abstulit im
munditias ex ea. & nõ erat qui resis
teret ei. Et unusquisq; colebat terram suam
cũ pace & terra uda dabat fructũ suos.
& ligna campor fructũ suũ. Senio
es in plateis sedebant omes. & de bonis
ere tractabant. Et iuuenes induebãt
se gla. & stolas belli. Ciuitatib; ut
buebat alimonias & constituebat ea
as ut ecclie nata munitione. quoad
usq; nolatum ē nomẽ gle ei usq ad
extremũ ire. Fecit pacem in terra &
lecatus ē filib leticia magna. Et sedit
unusquisq; sub uite sua & sub ficu
nea. nec erat qui eos terreret & defen
deret impugnans eos in terra. Reges con
tri fuerũt in diebz illis & confirma
uit os humiles pli sui. Et legẽ exq

fiunt. et abstulit omnē inquinamentū malum. sēā glificauit. et multiplicauit vasa sēa. Et audiūt eā romē qđ defunctus eēt ionathas. et ierūt in spartiatas. et cōtristati sunt valde. Vbi aūt audierunt qđ symon frāt eius fīs eēt sumū sacerdōs loco eius. et ipe obtineret regionem. et ciuitates in ea. scripserunt ad eum tabulas ereas. ut renouarent amicitias. et societatem quā fecerant cum iuda. et ionatha frātb⁹ eius. Et lecte sunt in cōspectu ecclie in iſm. Et hoc exemplū epl̄arum qs miserunt sparciate. Demarmanor⁹ principes ciuitatis. symoni sacerdoti magno. et senioribz. et sacerdotibz. et reliquo pl̄o iudeor⁹ frībus salutē. legati qui missi sunt ad pl̄m nobis nūtiauerunt nob⁹ de vra gla. et honore ac letitia. et gaudiū sumpsim⁹ in aduentu eor⁹. Et scripsimus q̄ ab eis dicta in cōcilio pl̄i sūt. Numenius anthiochi. et antipat̄ iasonis filius legati iudeor⁹ venerunt ad nō renouantes nobcum amicitiā pl̄i nam. Et placuit pl̄o excipe uiros gloriose. et pone exemplū sermonū eor⁹ in tabulis pl̄is libris. ut sit ad memoriam pl̄ sparciatar⁹. Exemplū aūt epl̄e scripsimus symoni magno sacerdoti. Iohn hre aūt misit symon numenium romam. habentem clipeū aureum magnū pondus minaz mille. ad statuendum cū eis societatē. Cū audisset aūt pl̄is romanus sermones istos. dixerunt. Quā grās actionem reddemus symoni. et filiis eius? Restituit enī ipe fīs suos. et expugnauit inimicos illōr⁹. et statuerūt et liberatē. et descripserunt in tabulis ereis. et posuerunt in titulis in monte syon. Et hoc exemplū scripture. Octaua. xij. die mensis elul. anno. cl. lxx. secundo. anno ergo sub symone sacerdote magno. in asaramel in conuentu magno sacerdotū. et pl̄i. et principū gentis. et seniorz regionis. nota fīā sunt hec. Quā frequentī fīā sunt pl̄a in regione nrā. symon aūt mathathie filius de filiis ioarib. et fīs eius. dederunt se periclo. et restiterunt aduersarius gētis sue. ut starent fīā ipor⁹. et lex. et gla magna glificauerūt gentē suam. Et congregauit ionathas gentē suā. et fīs eēt illius sacerdos magn⁹. et appositus eēt ad pl̄m suū. Et voluerunt inimici eor⁹ calcare. et attendere regionem ipor⁹. et extendere manus i fīā eor⁹. Tunc restitit symon. et pugnauit p gente sua. et erogauit multas pecunias. et armauit uiros virtutis gentis sue. et dedit eis stipendia. et munivit ciuitates iudee. et ierusalem q̄ erat in finib⁹ iudee. ubi erant arma hostiū antea. et posuit illuc pl̄idium uiros iudeos. Et ioppen munivit q̄ erat ad mare. et gazaram que ē in finib⁹ azoti. in qua hostes aūt habitabāt. et collocauit illuc iudeos. et quecūq⁹ apta erant ad correptionem eor⁹ posuit in eis. Et iudeo pl̄s actum symonis. et gla q̄m cogitabat facere genti sue. et posuerunt eū duce suū. et principem sacerdotū. eo qđ ipe fecerit hec omnia. et iustitia. et fides q̄m conseruauit gentī sue. et exstitit

oñmodo exaltare ꝓlm suū. Et in
diebꝫ eius ꝓsperum ē in mānꝫ eius
ut tolleretur gs de regione ꝑoꝝ q̄
in cunctis dd̄ erant in vñm in arce de
qua ꝓcedebant ⁊ contaminabāt si
quē in circuitu scōr sunt ⁊ infere
bant plagam magnā nimtam. Et
collocauit in ea uiros iudeos. turrib⁹
tum regionis ⁊ ciuitatis. ⁊ exaltauit
muros in vñm. Ad quē dimittunt ita
tunt illis summū sacerdotē. sedm
hec fecit cum amicis suis. ⁊ glificauit
eū gla magna. Audiuit enim qd̄
appellat sunt inter romanos amici
⁊ socij. ⁊ fris. ⁊ qz sullerunt legatos
hymonis glose. Et qñ audierūt sacer
dotes eoꝝ consenserant eū ee ducē
suū ⁊ summū sacerdotē mediantibus
donec surgat ꝓpha fidelis. Et ut sit
ee eos dux ⁊ ut cura eet illi p fris. ⁊
ut constituerem ꝓpositos sup opera
eoꝝ ⁊ sup regionem ⁊ sup arma ⁊ sup
plidia. ⁊ cura sit illi de fris. Et ut cal
ciatur ab oñib⁹. ⁊ ut scribantur in
nomine eius oñs conscriptiones ī
regione. ⁊ ut operiatur purpura ⁊ au
ro. Et ne lucat ullu ex ꝓlo. ⁊ ex sacer
dotib⁹ uirum facere aliquid hoꝝ ⁊
contradicere hijs que ab eo dicuntur
aut conuocare quemq̄ in regione
sine ipo. ⁊ uestiat purpura ⁊ uas fibula
aurea. Qui aū fecerit ee hec aut
uirū fecerit aliquid hoꝝ. reus erit. Et
complacuit omni ꝓlo statuere
hymonem ⁊ facere sedm illa ista. Et
suscepit hymon ⁊ placuit ut fiūo
sacerdotio fungeret. ⁊ eet dux ⁊ ꝑn
ceps gentis iudeoꝝ ⁊ sacerdotij. ⁊ ꝑ
eet omib⁹. Et scripsam istam duxit
ponē in tabulis eneis. ⁊ ponē eas in
peribulo scōr. in loco celebri. Exemplū
aū eoꝝ ponē in erario. ut beat hymō
⁊ filij eius annis. XVI. ⁊ filius eius
belus filij demetrij ep̄las ab in
silijs maris. hymoni sacerdoti ⁊ pn
cipi gentis iudeoꝝ ⁊ amicis fris. ⁊ ce
teris gentis iudeoꝝ ⁊ amicis fris. ⁊ ceteris
gentibus. Regem antiochū hymoni sacerdoti magno
⁊ gentī iudeoꝝ salutē. Quoniā quidē
pestilentes ob inimicos regni p̄
rum uoꝝ. uolo aū uindicare regnū
⁊ restituere illud sicut antea erat. ⁊
leā feci multitudinē exercitus ⁊ fe
naues bellicas. Volo aū ꝓcedere p regi
ones ut ulciscar in eos qui deso
uerunt regionē meā. ⁊ qui deso
uerunt ciuitates multas in regno
meo. Nunc ḡ statuo tibi oñs obla
tiones qs remiserunt ⁊ aurem re
ges ⁊ quecūq̄ alia dona remittunt
tibi. ⁊ ꝑmitto ⁊ facere pecuniam
ꝓpriā nummismatis in regione tua.
Jherm aū scam ee ⁊ liberam. Et oñia
arma q̄ fabricata sunt. ⁊ plidia que
extruxisti que tenes. maneant tibi.
Et oñe debitū regis. ⁊ que in futuro
debebuntur regi. ex hoc ⁊ in totum
tempꝰ remittuntur tibi. Cum aut
obtinuerim regnū meū glificabi
mus te ⁊ gentem tuā. ⁊ templum
gla magnā. ita ut manifestetur
gla tua in omni loca tua. Anno cen
tesimo. lxvij. exiit antiochus in
tram patrū suoꝝ. ⁊ congregati ad
eum oñs exercitus. ita ut paucis
lecti ee cum eo cum tryphone. Et insecu

9 777 r

eit eū antiochū rex. Et uenit doram
fugiens p mare. Sciebat enim
qđ congregata sunt in eum mala. et
liquit eum exercitus. Et applicuit antio
chus ad doram cū .c. xx. milib; uiroꝝ
belligeratoꝝ. et octo milib; equitum.
et multitudine nauiū. Et cum a ma
ri accessisset. et uocabant nautarum
ā ira et mari. et nemine sinebat egre
di. Venit ad numenū et qui cum eo
fuerant ab urbe roma. hūtes epistas
regib; et regionib; scriptas. in quib;
continebantur hec. Lucius consul ro
manoꝝ. ptholomeo regi salutē. Lega
ti uideoꝝ uenerunt ad nos amici o
strī renouantes primam amicitiam
et societatē. missi a symone principe ia
cerdotū et pp uideoꝝ. Attulerunt auri
et clipeū aureū. minas mille. placu
it nobis scribere regib; et regioni
b; ut non inferant illis mala. neq;
impugnent eos et ciuitates eoꝝ et re
giones eoꝝ. et ut si ferant aurilium
pugnantib; aduersus eos. Visum est
ergo nob; ab eis accipe clipeū. Sicqui
dā rebellantes refugerunt de regione
sua ad uos. tradite eos symoni pri
cipi sacerdotū. ut uindicet in eos se
cundū legem suam. Hec eadem scrip
ta sunt demetrio regi et attalo. et ara
thē et ariadi et in otīs regiones et sam
ame et sparatis et delo. et mindo. et
sycione et carie. et samū. et pamphiliā
et lyciam et alicarnassum et rodū. et
faselida et coo et tyden et arado et gor
tynam et gnidum et cyprū et cyrenen.
Exemplū aut eoꝝ scripserunt symo
ni principi sacerdotū et pplo iudeoꝝ.
Antiochꝰ aut rex applicuit castris in do
ra die. admonens eos semp mane et ma
chinas faciens et concludit triphonem
ne prederet. Et misit symon duo milia
uiroꝝ electoꝝ in aurū et argentum
et aut et uasa copiosa. Et noluit ea ac
cipere. sed irrupit omnia que pacti sū
cum eo aiēa et alienauit se ab eo. Et
misit ad eum athenobiū unū de a
micis suis. ut tractaret cum ipo di
cens. Vos tenetis ioppen et gazaram.
et arcem que est in ierm. ciuitates regni
mei. fines exercitatis et fecistis pla
gam magnam in tra. et dominati estis
p loca multa in regno meo. Nunc ergo tra
dite ciuitates quas occupastis et tri
buta locoꝝ quib; dominati estis fines
uidet. Si non ait. date pro illis cen
to quinta talenta argenti. et cremunū
qđ criminatis et tributoꝝ ciuitatū.
alia talenta quingenta. Si non ait uenie
mus et expugnabimus nos. Et uenit
athenobius amicus regis in ierm et
uidit gloriam symonis et claritatem in
auro et argento. et apparatum copiosū.
et obstupuit. Et retulit ei uba regis.
Et respondit symon et dixit ei. Neq; a
lienam terram sumpsimus. neq; alienā
detinemus. sed hereditatem patrū nos
que ab inimicis nris iniuste aliquo
tempore possessa est. nos uo tps hñ
tes. uendicamus hereditatē patrū nos
strā. Quam de ioppe et gazara que expos ti
las. ipi faciebant in pplo plagam
magnam. et in regione nra. Pro qb da
mus talenta .c. Et si respondit illi
ubi. Recessus aut cum ira ad regem.
renunciauit ei uba ista et gloriam sy

mons. ꝛ unuſq; que uidit. Timuit ē
ter ira magna. Trifon aũ fugit nau
in hostiada. ꝛ constituit ter ē debell
ducem marmuſ. ꝛ ēntum equit
ꝛ pedit dedit illi. ꝛ mandauit illi mo
uere castra cont̄ faciem iudee. ꝛ man
dauit ei ędificare cedronem ꝛ obstrue
re portas ciuitatis. ꝛ debellare ꝙlin.
Ip aũ ꝙsequebatur tryphonem. ꝛ
puenit ēdebē iamnuam. ꝛ cepit ur
bem ꝛ plebem. ꝛ occidit eos iudeam.
ꝛ captiuare ꝙlin. ꝛ mittere. ꝛ edifi
care cedronem. ꝛ collocauit illuc equi
tes ꝛ ēntum. ut egressi ambularēt
uiam iudee. sicut constituit illi ter. Et
extendit robes de gazara. ꝛ nunciauit
symoni frī suo que fecit ēdebē in
ꝙlin ipo. ꝛ uocauit symon duos fi
lios suos seniores. iudam ꝛ iohēm. ꝛ
ait illis. Ego ꝛ frēs mei ꝛ domus pris
mei expugnauim̄ hostes isr̄ ab ado
lescentia usq; in hunc diem. ꝛ ꝙsa
tum ē in manib; meis liberare isr̄
aliquociens. Nunc aũ senui. & ego
te loco meo ꝛ frēs mei. ꝛ egredi pug
nare p gente nr̄a. Auxiliū uo de ce
lo uobiscū sit. ꝛ elegit de regione xx.
milia uiroꝝ belligeratoꝝ ꝛ equites.
ꝛ ꝙfect sunt ad ēdebē. ꝛ dormier
in modiu. Et surrexerunt mane ꝛ abi
erunt in campū. Et ecce exercitus copio
sus in obuiam illis pedit̄ ꝛ equit.
ꝛ fluuius torrens erat int̄ medi ꝙpin.
Et ammouit castra cont̄ faciem eoꝝ
ipe ꝛ ꝙs ei. Et uidit ꝙlin trepidare
ad transfretandū torrentē. ꝛ transie
runt ꝓmus. ꝛ uiderunt eum uir ꝛ
trans ierunt post eum. ꝛ diuisit ꝙlin ꝛ
equites in medio pedit̄. Erat aũt
equitatus adūlatoꝝ copiosus ni
mis. Et exclamauerūt sacerd̄s tubis. aũ
fugam conūsus ē ēdebē ꝛ castra ei
us. ꝛ ceciderunt ex eis multi uulne
rati. Reliqui aũ fugerunt in mun
tionem. Tunc uulneratus ē iudas
fr̄ iohis. Iohes aũ insecut̄ ē eos. do
nec uenit cedronam q̄m edificauit.
Et fugerunt usq; ad turres q̄ erant
in agris azoti. ꝛ succendit eas igni.
Et ceciderunt ex illis duo milia uiri
tum. ꝛ reuers̄ ē iudeam in pace. Et
ptholomē filius abobi constituit
erat dux in campo iericho. ꝛ hēbat
argentū ꝛ aurū multū. Erat enim
gener summi sacerdotis. Et erat ra
tum ē cor eius. ꝛ uolebat obtinere
regionem. ꝛ cogitabat dolum adu
sus symonem ꝛ filios ei. ut tolleret
eos. Symon aũ ambulans ciui
tates que erant in regione iudee. ꝛ
sollicitudinē gerens eaꝝ. descendit
iericho ipe. ꝛ machabeus filii ei. ex
iudea anno. c. lxx. vii. mense. xi. hu
mentis sabath. ꝛ suscepit eos filius
abobi in munitiunculā que uoca
tur doc. cum dolo q̄m edificauit. Et
fecit eis conuiuiū magnū. ꝛ abscon
dit illic uiros. Et cum inebriatus
esset symon ꝛ filii eius. surrexit pto
lomeus cum suis ꝛ sumpserūt arma
sua ꝛ irruerunt in conuiuiū ꝛ occi
derunt eum ꝛ duos filios ei. ꝛ quosdā
pueros ei. Et fecit deceptionem mag
nam in isr̄. ꝛ reddidit mala ptholo.
ꝛ scripsit hec ptholomē ꝛ misit regi
ut mitteret ei ēntū in auxiliū. ꝛ tra

dere regionem z ciuitates eop z tributa. Et misit alios in galaaditim tollere iobem z tribunos misit ep̃las ut uenirent ad se. z daret eis argentum z aurũ z dona. Alios misit occupare iherm z montẽ templi. Et ptransens quidam nunciauit iobi in galaaditim qz pcussit pr̃ eor filios eor z qz multos quoq; interfecit. Vt audiuit aũ uehementer expauit z cõpleuit eũ uidere eos. Cognouit enim qz querebant eũ ꝑdere. Et cepit sermonum iobis z bellor eius. z bonaz uirtutũ quibz fortit gessit. z edificia murop quos diruit z reedificauit ei. ecce hec scripta sunt in libro dierũ sacerdotii ei. Et quo fils eius ꝑceps sacerdotũ post patrem factus. Explicit machabeop liber primus. Incipit machabeop liber secundus.

Fratribz qui sunt per egyptũ iudeis. salutem dicunt fres qui sunt ihrlm̃ et iudee. z qui in regione iudee z pacem bonam. Benefaciat uob ds z memineritt testamenti sui qđ ad abraham z ysaac z iacob locutus est seruop suop fidelium. z det uob cor omnib; ut colatis eũ z faciatis eius uoluntatẽ corde magno z animo uolenti. Aperiat cor uestrũ in lege sua z in preceptis suis. z faciat pacem. Exaudiat orõnes uras z reconciliet sibi uob. nec uos deleat in tpe malo. Et nunc hic sumus orantes ꝓ uob. regnante demetrio anno. c. lx. ix. sub iudee scripsimus uob in tribulatõne z inpetu qui supuenit nob in ipsis annis. ex quo recessit iason a sca t̃ra z a regno. Portam eius succenderũt. z effuderunt sanguinẽ innocentem. Et oraui ad dñm z exauditi sumus. z obtulimus sacrificiũ z similagine z accendimus lucernas z ꝓposuimus panes. Et nunc frequentate dies lenoplegie mensis casleu. Anno. c. octogesimo octauo ꝑpls qui e iosolimis z iudea senatus ep̃ z iudas ad iudo bolo magõ ptolomei regis qui e de genere xp̃i sacerdotũ z hijs q egyptio sunt uidens. salutẽ z sanitatem. De magnis ꝑiclis a deo liberati magnifice gras agimus ꝑ ut ꝑpe qui adiutus talem regem diuicauimus. Ipe enim ebullire fecit de ꝑside eos qui pugnauerũt cont nos. Nam cum in ꝑside ee dux ipe. z ei ipo timentis exercit̃ cecidit in templo nanee consilio deceptus sacerdotis nanee. Eruli cum ea hũtatimus uenit antiochꝰ ad locũ z amici ei. z ut acciperet pecunias multas dotis nomine. Quig; ꝑpo fuissent eas sacerdotes nanee. z ipe cum paucis ingressus est ut ambitũ fani claudere ut templũ cum uitraller antiochus. Aproq; occulto aditu ꝑpli murorũ lapides ꝑcusserunt ducẽ z qui cum eo erant. z diuisere membratim. Et capitib; amputatis. foras ꝑiecerunt. Omnia benedictus dẽ qui tradidit impios. Factum igit quinta z xx. mensis casleu ꝑiit

ficationem templi. necessariū dum
mus significare nob. ut & nos qui
q; agatis diem scenophegie. & diem
ignis qui datus ē q̄n necemias edi
ficato templo & altari obtulit sacrifi
cia. Nam cum in ydem ducerentur pa
tres nri. sacerdotes qui tunc dei mi
nistres erant. acceptū ignem de altari
occulte abscondentes in valle ubi e
rat puteus altus. siccus. Et in eo cō
tinentes sunt eum. ita ut omnib; ignot
esset locus. Cum p̄teriissent aūi multi
anni. & placuit deo ut mitteret ne
mias a rege p̄sidis. nepotes sacer
dotum illo. qui absconderant mitte
ad requirendum ignē. Et sicut narrave
runt nob. ñ inuenerunt ignem. sed
aq̄m crassam. Et iussit eos haurire. eo
asferre sibi. Et sacrificia q̄ imposita
erant iussit sacerdos necemias aspe
gi aqua ipā. & ligna & que erant sup
posita. Et ut ita fuit. ēt & tempus
affuit quo sol refulsit qui prius erat
in nubilo. accensus est ignis magn̄
ita ut oēs mirarentur. Orōnem aūi
faciebant oēs sacerdotes dum con
summaret̄ sacrificiū. ionatha inchoa
bat. ceēis aūi respondentib; Et nec
nie erat ozō. hunc hūs modū. Dñe
deus dōs oīum creator timibilis & for
tis. iustus & misericors qui solus es
bonus rex solus p̄stans. solus iu
stus & omnipotēs eternus. qui liberas
israēl de omni malo qui fecisti patres
eorōs. & sanctificasti eos. accipe sacrifi
cium p̄ universo p̄plo tuo israēl & custo
di partem tuam & sanctifica. Congrega
dispersionem nram. libera eos qui
seruiunt gentib;. Contemptos & ab
hominatos respice. ut sciant gēs qđ
tu es deus nr̄. Afflige opp̄mentes nos.
& contumeliam facientes in superbia.
Constitue p̄plm tuū in loco sc̄o tuo.
sicut dixit moyses. Sacerdotes aut̄
p̄cinebant hymnos. usq; quo con
sumptū est sacrificiū. Cum aūi con
sumptū fuisset sacrificiū. ego residu
a aqua necemias iussit lapides ma
iores p̄fundi. Qđ ut factū est. flāma
ex eis accensa ē. s. ex lumine qđ re
fulsit ab altari consumpta ē. Vbi uo
manifesta res ecē renūciatum eēt
regi p̄sarum. qđ in loco in quo igne
absconderant. hū qui tēplari fuerāt
sacerdotes. aqua apparuit de qua
necemias & qui cum eo erant purifi
cauerunt sacrificia. Consideans aut̄
rex & rem diligent̄ examinans. fēs
ci templū. Et si quele donauerat re
multa bona accipiebat ex hoc. & ti
mebat. Appellauit aūi necemias hē
locum nephthar. qđ interpretatur pu
rificatio. Vocatur aūi apd plures ne
phthi. descriptionib; themie p̄phe qđ ius
sit accipe eos ignem qui tūc migra
bantur ut significatum ē. & ut mandauit tūc migrans. & dedit illis legē
ne obliuiscerentur p̄cepta dñi. & ut
si errarent mentes; uidentes hymu
lachra aurea & argentea & ornamē
ta eor. Et alia huius modi dicens.
hortabatur ne legem amoueret
a corde suo. Erat aūi in ipa scriptā
quo tabernaculū & archam iussit p
phēta diuino responso ad se fieri

comitatu seqūtus: usq; quo exiit in mon
tem in quo moyses ascendit. & vidit
dei hereditatē. Et veniens ibi ieremias
inuenit locum spelunce & tabernaculū
& archam & altare incensi intrauit illuc
& ostium obstruxit. Et accesserunt quā
dam simul qui sequebantur ut nota
rent sibi locum & si potuerunt inue
nire. Vbi aūt agnouit ieremias: cul
pans illos dixit. q̄d ignotus erit lo
cus. donec congreget ds congregationē
pp & misericordiā fiat. Et tunc dñs ostendet
hec. & apparebit maiestas dñi & nubes
erit sicut & moysi manifestabatur.
Et sicut cum salomon petiit ut locus
sanctificaretur magno deo manifestabat
hec. & ut sapiam hūs. obtulit sacrifi
cium dedicationis & consūmationis
templi. Sicut & moyses orabat ad do
minū. & descendit ignis de celo & con
sumpsit holocaustum. Et dixit moyses
q̄d ideo non manducatū q̄d erat pro pec̄.
& consumptū est. Similit & salomon
octo diebus celebrauit dedicationē. In
sebantur aūt in descriptionibus & co
mentariis necnō hec eadem. Et con
stituens bibliothecam congregauit de
regionibus libros & prophetas & dauid et
epistolas regum & de donatis. Similit
aūt & iudas ea que diuerat p bellū
q̄d nob occiderat congregauit omnia
& sunt apd nos. Si ergo deficiatis hec
mittite qui perferant nob. Acturi itaq;
purificationē sanctimus nob. Bene
igitur facietis. si egeritis nos dies.
Ds aūt qui liberauit pplm suū & red
didit hereditatem omnib & regnū &
sacerdotiū & sanctificationē sicut promisit
in lege sperauimus q̄d cito nob misereb
tur. & congregabit de sub celo in locū
sanctū. Cupiunt enim nos de magnis pe
riculis. & locum purgauit. De iudea aūt
machabeo & fratribus eius. de templi mag
ni purificatione. & de arę dedicatione.
Et de pliis que pretulerunt ad antiochū
nobilem. & filiū eius eupatorē. & de
illuminationibus q̄ de celo facē sunt ad
eos qui p iudeis fortiter pugnarunt. ita
ut vniuersam regionē cum pauci essent
undicauerint & barbaram multi
tudinem fugauerint. & famosissimū to
to orbe templū recuperauerint & ciuitatē
liberauerint. ut leges que abolende erāt
restituerentur. dño cum omni mansuetu
dine cuncta pprio sō illis. Item quem ab
iasonē cyreneo quinq; libris compre
hensa. temptauimur nos uno volumi
ne breuiare. Considerantes enī multi
tudinē librorū & difficultatē volentib
aggredi hystoriarū narrationes pp
multitudinē rerū. ceteros uolentes
legere. ut eēt animi ob
lectatio. studiosis uo ut facile pos
sint memorie cōmendare. Omnib
aūt legentibus utilitas conferatur.
Et nobis quidem ptis qui opus hoc
breuiandi cā suscepimus. si facilem
laborem. imo uo negociū plenum
vigiliarū & studiorū assumpsimus. sicut
hu qui sperant conuiuiū & quem
alios uoluntati plene pp multos q̄
etiam ulentē laborem suscipimus. De
ipsa itaq; quidē de singlis auctorib cō
cedentes. ipi aūt sedm datam formā
breuitati studentes. Sicut enī no
ue domus architecto. de minuta

structura turandū est. ea uo qui pugē
onatur que apta fr ad ornatum emptu
renda sunt. trā estimandū est. r in nob.
Ecessū intellēm colligere. r ordinare sēr
monē. r curiosius partes singlas qs
q; dilatare. hystorie congruū auctou.
Breuitatē uo dictionis sectari. r exēu
tiones rerū utcare. breuiarū concē
dendum. Hunc g narrationē inci
pimus. De pfatione cū durasse suf
ficiat. Multum erasū ē ante hystoū
am effluere. unpa aūt hystoua sicut
scriptū cum sca aurtas [illegible] gi
hstraretur. uoluntate. leges etiam
adhuc optime custodiebantur. pp one
pontifices precatē. r aios odio hītes
mala. fiebat ut pī reges. r pncipes lo
cū summo honore digni ducēt. r
templū magnus munib; illustrient.
tra ut seleucus alye rex de reditib;
suis pstaret ofūs sumptus ad mini
sterium sacrificior pīnentes. Hymo
aūt de tribu beniamin ppolite reipu
constituē. commendebat obsistente
sibi pnape sacerdotū. unquā aliqđ
in ciuitate molīr. Cum unce omia
ū posset uenire ad apollonū thartse fi
lium qui illo tpe erat duc celesyrie
r fenices. r nunciauit ei pecunias īnu
merabiles; plenū ce erariū. ut solum
r cōmunes copias īmensas ce. que
ū pinebant ad rōnem sacrificiorū.
ce aū possibile sub potestate regis
cadē unūsa. Cumq; recitasset apol
lonū ad regē de pecunis. q; delate e
rant. ille accitum helyodorū qui erat
sr negocia eius. misit cum mandatis
ut pdcam pecuniam ctīsportaret. Ea
tumq; helyodoꝰ ce aggressus. sperē q
dem qi y celesyriam. r fenicem ciui
tates cet pagiatarcas. re aū uera re
gis pstitum pfectus. Cū aūt uenis
set thrcolumam. r bsigne a summo
sacerdote in ciuitate cet exptē nar
rant de dno iudico petimur. r cui
ter gīa adcet apud. Interrogabat aū
si uere hec ita essent. Tunc summū sac
dos ostendit deposita cē hec. r uidu
alia mulīs. ac pupillor. quedam
uo cē hyrcam tobie uri. nec de em
nemis. in his que detulerat impe
sy mou. Vnūsa aū argenti talenta
quadringenta cē. r auri ducenta. Iere
pi uo eos qui credidissent loco et
templo qđ y unūsum mundū ho
noratur. y fm uerisimile. r ciuitate
impossibile omīno ce. At ille. y hys
q; habebat in mandatis a rege. dice
bat in mandatis a rege. dicebat om
ne rege ea deferenda. Constituta aū ce
die intrabat de hys helyodoꝰ ordi
naturus. Non modica uo y unūer
sam ciuitatē erat trepidatio. Sac
dotes aū ante altare cum sacerdo
talib; stolis tadauerunt se. r unus
cabant de celo eum qui de depositis
legem posuit. ut his qui deposue
rant ea salua custodiret. Jam uero
qui uidet summū sacerdotis uultū
mente ululabatur. Facies enim
r color immutatus declarabat in
timum animi dolorē. Curiositas
enī uiro metuta quedam. r horro
corporis. y cū manifestus aliquan
tis; dolor cordis ei efficiebatur. Alii
r conjugati de domib; confluebant

publica supplicatione obsecrantes
p eo qđ in contemptū loc̄ eēt uenerūt.
Accurrēt mulieres cuiusq; ꝓfess̄ per
plateas confluebant. Et z uirgines
que conclusē erant. pauebant ad
oriam. Huc illuc ad ūnos. quēdā uo
p tenebras aspicebant. Omnēs in
prendentes mānus in celum depreca
bantur. Erat enī mistera cōmune mul
titudinis z magni sacerdotis in ago
ne constituti expectatio. Ihū quidē
inuocabant omnipotentē dñm. ut re
dita sibi bōis qui ꝑdiderant omī u
tilitate conseruarent. Heliodor aūt
qđ decreuerat placebat. eodem loco ipe
cum satellitibz cura erantū plens.
Et ipe omnipotens magnam fecit
sue ostentionis euidentiā. ita ut oēs
qui aūs fuerant pene ei. ruentes
dei uirtute in dissolutionē z formidi
nem conterrentur. Apparuit enī illis
quidā eques. subilem hūs stellā
tem optimis opimentis adornat.
is ip̄e cum impetu heliodoro ꝑores cal
ces elisit. Qui aūt ei sedebat. uidebā
tur arma hīe aurea. Alii etiam ap
paruerunt duo iuuenes uirtute de
cori. optimū gla. speciosiq; amictu.
Qui circumsteterūt eum. z ex utrq; par
te flagellabant sine intermissione
multis plagis uberames. Subito
aūt heliodorus concidit in terrā. cū
ip̄o multa caligine circūfusū rapue
runt. atq; in sella gestatoria posuē
runt. Et os qui cum multis aur
sonib; z satellitib; ꝑdēm ingressus
ē erantū. portabant. nullo sibi au
xiliū ferente. manifesta dñi potentia de
fendente. Et ille quidem p diuinā uir
tutem iacebat mutē. atq; omī spe de
salute ꝑdita. hu aūt dēm benedice
bant. qui magnificauit locū suū. Et
templū qđ paulo ante timore ac tu
multu erat plenū. apparente omnipo
tente dño. gaudio z leticia impleuit
ē. Tum uo ex amicis heliodori quida
rogabant onian ut uno
caret. altissimū. z uitam donaret ei
qui in supmo spū erat constitutus.
Confidans aūt summū sacerdos ne for
te ire suspicaretur. malicā alicuius ex
indeis circa heliodorū confirmatā. ob
tulit p salute uri hostiam salutare
Cumq; summi sacerdos exoraret. idē
iuuenes eisdem uestib; amicti astan
tes heliodoro dixerunt. Onie sacerdo
ti gras age. nam ip̄ eum tibi dns u
tam donauit. Tu aūt ab eo flagellat.
munia omnipotentis magnalia dei z potestā
tem. Et hus dictis. ii comparuerūt. Se
liodorus aūt hostia deo oblata. z uotis
magnis ꝑ nullis ei qui uitam illi
concessit. z omie gras agens. recep
to eiusdē ꝓpedabat ad regem. Testa
batur aūt omnib; ea que sub oculis
suis uiderat opa magni dei. Cui au
ter interrogatus heliodor. quis ē ap
tius adhuc semel hierosolimā mit
ti. aut. Si quem habes hostem aut
regni tui insidiatorē mitte illuc.
z flagellatū eum recipies. si tamē
euaserit. eo qđ in loco uē sit dei q̄
dam uirtus. Nam ip̄e qui hō in cel
hitationem habitator z aduocat est
loci illi. z uenientes ad malefacien
dum pauet ac ꝑdit. Igitur de heli

odoro ⁊ erant custodia tra se res lr̃.

Symon aũ ꝓditus ꝓp
natum ⁊ patrie delator. male
loquebatur de onia. tanq̃m ip̃e he
lidoro instigasset ad hec. ⁊ ip̃e fuis
set incensor malop. ꝓ uidens q̃ t
utatis ac defensorem gentis sue
⁊ emulatorẽ legis dei. audebat in
sidiatorẽ regni dicẽ. ⁊ cum inimu
erie in ciu̇ predem. ut erũ ꝑ quoc
dam symonis necessarios homici
dia fierent considans omnes pcu
lum contentionis ⁊ ꝙ nullum i
sanire ut posset duc̃ celestyne ⁊ fe
mias ad augendam malitiam symo
nis ad regem se contulit. ꝙ ut ciu
um accusator. ⁊ cõmunẽ utilitatẽ
rem apd semetipm̃ nichile mul
titudinis considerans. videbat. si
ne regali ꝓuidentia impossibile
ee pacem reb; dari. nec symonẽ pos
se cessare ab stultitia sua. ⁊ post
celeuci ut re cestellum. eũ suscepit
set regnũ antiochꝰ qui nobilis
appellabatur. ambiebat ualde fi
one summũ sacerdociũ. ꝙ. addito re
ge ymutens ei argenti talenta tre
centa ⁊ lr̃. ⁊ ex reditib; aliis talen
ta octoginta. Sup hec ymittebat
⁊ alia. c. quinq̃ginta. ꝙ potestatẽ
eius concederet gymnasiũ ⁊ ephe
biam sibi constituere ⁊ eos qui in
hierosolimis erant antiochenos sc̃i
bere. Ad cum rex annuisset. ⁊ obti
nuisset ꝓpositũ. statim ad gentili
tatem ritum. omnibus suos trans
ferre cepit. ⁊ amotis hys que hy
manitati causa iudeis a regib; fu
erant constituta. ꝙ hominem patrem
cupolemi. qui apud romanos de a
micia ⁊ societate defunctus ẽ legati
one. legitima cuiusq̃ iura destituens
prauis mutatis tractabat. Ceui aut
est sub ipa arce gymnasiũ construc
te. ⁊ optimos quosq̃ ephebos in lu
panaribꝫ ponere. fiat aũ hoc ꝙ uni
uersum. ꝙ incrementũ quoddam ⁊ ꝓ
fectus gentilis ⁊ alienigene conuer
sationis. ip̃e impiꝰ ⁊ nõ sacerdotis ia
sonis nefarii. ⁊ in audaciã scelus. ⁊
ta ut sacerdotes iam ñ circa altaria
officia desint. ⁊ contempto tem
plo ⁊ sacrificiis neglectis festinarent
participes fieri palestre ⁊ ꝓhibitionis
ei inuite. ⁊ in exercitiis displ. ⁊ pa
tos quidem honores mebꝫ bñes gre
cas gl̃as optimas arbitrabantur.
Quantum gñ pcl̃a eos contentio
habebat. ⁊ cõ iniuriata emulabant.
Ac ꝙ omia hys consimiles ee cupi
ebant. quos hostes ⁊ peruersores ha
bebamus. In leges enim diuinas im
pie agere impune ñ cedit. ⁊ hec se
quens temꝑ declarabit. Cum aut
quinquennialis agon ytro celebra
retur. ⁊ rex ꝓsens eet. misit ialon ta
mirosius ab hierosolimis uiros pec
catores. portantes argenti drachmas
trecentas in sacrificiis hercul.
Quas ⁊ postulauerũ hi qui apor
tauerant ne in sacrificiis erogaren
tur. qm̃ ñ oportebat. ꝙ in alios sup̃
eas deputari. ⁊ hec oblata fuit
dem ab eo qui miserat in sacrificia
herculis. ip̃i ꝓpter aũ dare fuit
in fabricam nauiũ triremiũ. qui

so aũ in egyptũ apollonio nestliet
filio. ꝙ primatus filometoris regis.
cum cognouisset antiochus alienum
se a negocijs regni effectũ ꝓpius in
iuriatib; consulens. ꝓfectus inde uenit
ioppen. & inde ihlm̃. Et magnifice ab ihasone & ciuitate suscꝑtus. cũ
fiaculanum luminib; & laudibus in
gressus ē & inde infestꝰ ciuitati ꝯmit
tit. Et post mensem tempꝰ multo ualen
menelaũ supdicti ymonis fr̃em por
tantem pecunias regi. & de negocijs
necessarijs responsa plurima. Ipse il
le cõmendatus regi cum magnificalled
facẽ poteſtatis eius. in semetipm re
uolui summum sacerdotiũ. supponens
ualoni talenta argenti trecenta. Ac
ceptisq; a rege mandatis uenit. nu
chil quidem dignũ hijs sacerdotio a
gnum. uo crudelis tyrannꝰ. & fere be
luę iram gerens. Ihalon quidem qui
gyptiũ fr̃em captiuauerat. ipe decepto
fugus in amanitem expulsus est re
gionem. Menelaus aũ principatum
quidem obtinuit. de pecunijs uo re
gi promissis nichꝰ agebat. cum eracli
quem facer sostratus equi arci erat
ꝓfectus. Nam adhuc eraclio nec
tigallum ꝓmebat. Cũ ob cãm u
triq; ad regem uocati. menelaus a
motus ē sacerdotio succedente lysi
macho fr̃e suo. sostratus aũ ꝓfec
t cyprus. Et cum hec agerentur. cons
gunt tharsenses & mallotas seditio
nem mouere. eo qꝺ antiochi concu
bine regis dono essent data. festinan
ter reges uenit sedare illos. relic
to sufficẽte uno ex comitib; suis an
dronico. Ille aũ menelaũ accepisse
se tempus opportunũ. aurea quedã
uasa templo furatus donauit andro
nico. & alia uenditauerat tyro. & ꝙ ui
cinas ciuitates. Qꝺ aum certissime cog
nouisset onias. arguebat eũ. qꝺ in
loco turo se continens ambiochie
secus daphnẽ. Vñ menelaus accẽ
dens ad andronicũ. rogabat ut oniã
interficeret. Qui cum uenisset ad oniam
& dextris dextris cum iureiurando qm̃
uis eẽt ei suspectus. tamen fecit de asylo
prendere. statimq; eum perimit. nõ iustus
iudicium. Ob qm̃ causam nõ solũ iudei
sed & alie quoq; nationes indignabãtur. & molestẽ ferebant de nece tanti
uiri iniusta. Reuersũ regem de cilicie locis adierunt iudei apud antio
chiam simul & greci. conquirentes de
iniqua cede onie. Contristatus itaq;
ꝙ oniam antioch̃. & flexus ad miam
lacrimas fudit. recordatus defuncti
sobrietatẽ & modestiam. Accensus q;
animus. andronicũ purpurã exuit
eumq; duxit. & totam ciuitatẽ iubet.
& eodem loco quo in oniam impieta
tem cõmiserat. sacrilegũ uita ꝑua
ri. dño illi dignam pẽam tribuen
te. Multis aute sacrilegijs in templo
alyslimacho cõmissis menelai cõsi
lio. & diuulgata fama. congrega
ta est multitudo aduersus lysima
chũ multo iam auro exportato. Tu
bis aũ inlurgentib; & animis ira re
pletis. lysimach̃ armatis fere trib̃
milib; iniquis manib; uti cepit.
duce quodam tyranno. etate pari
& demencia puncto. Qꝺ ut intellexe

runt conatũ lysimachi. alii lapidibus alii fustes ualidos arripere. quidam uo autem in lysimachum iacere. Et multiquide uulnerati. quidam aũ et prostrati. omes uo in fugam uersi sunt. Ipsm etiã sacrilegii socios eorum interfecerunt. De hys ꝙ cepit iudicium adiisus menelaum agitari. Et ei uisum est rex tyrii. ad ipm negociũ decernendum missi sunt tres a senioribus. Et cum supareret menelaus. promisso ptholomeo multas pecunias ad stipendium regem. Itaq; ptholomeus in quondam anno postium qi reformandi grã adit regem. et a sua deiungit. Menelaũ quidem immune o malitie rei criminibus absoluit. miseros aũ qui etiam si apd scythas causam dixissent innocentes iudicarentur morte dampnauit. Ceterũ ꝙ iniustam penam dederunt. qui p ciuitatem et ptã et sacros ritus causam pscissum sunt. Quamobrem tyrii quidem indignati. erga sepulturam eorũ liberalissimi extiterunt. Menelaus aũ ipe eorũ qui in potentia erant quam maxime manebat in potestate. credẽs in malitia. et ad insidias ciuiũ.

Eodem tempore. antiochꝰ secundam pfectionem parat in egyptũ. Contigit aũ p uniuersam liberam solimoꝝ ciuitatem. uideri diebus. xl. p aera equites discurrentes. auratas stolas hastas. et hastas qi cohortes armatas. et cursus equoꝝ p ordines digestos. et congressiones fieri communes. et scutoꝝ motus et galeaꝝ multitudinem. gladiis distractis. et telorũ iactus et auream armoꝝ splendorem. omniumq; generis loricas. Quapropter omnis ingrabant. in bonis omnibus. Et cum falsus rumor extitisset. tanquã uera exercitus antiochus assumptus ialon ii minus mille uiris. repente aggressus est ciuitatẽ. Et ciuibus ad murum consistentibus ad ultimũ comprehensa ciuitate. menelaus fugit in arcem. Jalon uo ii patriam in cede ciuibus suis. nec cogitabat. p spem ciuitatem adiisus cognatos. magnumq; malum ee arbitrans. hostium et ciuium de trophea captiuii. Et primum quidem ii obtinuit. finem uo insidiaꝝ suaꝝ confusione cepit. et profugus rursus abiit in ammanitem. Ad ultimũ in extremũ sui conclusus aliqua arabium tyrannum. fugiens de ciuitate in ciuitatem omnibus odiosus. ut refuga legis et execrabilis ut patrie et ciuium hostis in egyptiũ extrusus est. qui multos de patria expulerat. pegre pertulit. lacedemonas profecturus. qi p cognationem ibi refugium inuenit. Et qui insepultos abiecerat multos. ipe et inlamentatus et insepultus abiecit. sepultura nec pegrina ullus nec patrio sepulchro participatus. Hys rebus gestis. suspicatus est rex iudeam desciscere uideor. Et ob hoc p fectus ex egypto. efferatus animus. ciuitatem quidem armis cepit. Jussit aũ militibus incidere. nec parcere occurrentibus. et domos ascendentes trucidare. fiebat ergo cedes iuuenũ ac seniorũ. mulierũ et natoꝝ exterminia. uirginũq; et parulorũ

neces. Erant aũ toto triduo octogi
ta milia utriusq. sexus. xl. milia iuuenũ
minus aũ uenundati. & nec ita suf
ficiunt. Iulius Epiphanes templũ unũ
ãle ẽre sanctũ menelao ductore. q̃
legum & patrie fuit proditor. A sceler
atis manib; sumens ea uasa que ab
aliis regib; & ciuitatib; erant posi
ta ad ornatũ loci & gl'am. contrectа
bat indigne & contaminabat. Ita
alienatus mente antiochꝰ ñ consi
derabat q̃d ip̃ pro bitantiũ ciuita
tem modicum fuerat dñs iratus.
ip̃ q̃d & accidit ei ira loci despectio. A
liquin nũ contigisset eos multus
pauantis ẽ inuolutos. fuit deus
deus qui misit ẽ a seleuco rege ad
expoliandum eranũ. etiam huc sta
tim aduenies. flagellat & repuls
us ip̃ fugisset ab audacia. Verum nõ
ip̃ loci gentem. sed ip̃ gentẽ loci de
legit. Iccirco & ipse locus participeps
fis ẽt ipi malor. postea aũ fiet
locus & bonorũ. A quo deiectus ẽt
in ira dei omnipotentis. ñm in mag
ni dñi reconciliatione cũ summa
gl'a erat habitur. Igitur antiochus
mille & octingentis ablatis de tem
plo talentis uelocit antiochiam re
gressꝰ est. existimans se p superbia
nam ad nauigandũ. pelagus uo
ad terr agendum deductum ipo
mentis elatione. Reliquit autem
& ipositos ad affligendam gentem.
Hierosolymis quidem philippũ ge
nere frygem. moribꝰ crudeliorẽ eo
ipo a quo constitutus ẽ. In garrizi
aũ andronicũ & menelaũ quo gra
uiꝰ q̃m cet ciuib; tractab; immanebant.
Cum ip̃ apollonius ees comẽ iudeos.
multr odiosum principem apollon
um cũ exercitu. xx. duob; milib; p
cipiens a cunctis p̃ter eratis urbis
mulieres ac iuuenes uendit. Qui
cum uenisset ierosolymã. pacem si
mulans quieuit usq; ad diẽ sabbati. Et tunc feriatis iudeis. arma
cepit suos precipit. omnesq; qui ad
spectaclin prefluerant trucidaunt.
Et ciuitatem cum armatis discur
rens. in gentẽ multitudinẽ peruit.
Iudas aũ machabẽ qui decimus
fuerat. secesserat in desertũ locum.
ibiq; uiferas uitam in montib;
cum suis agebat. & seu cibo uesc
tes demorabantur. ne participes
eẽnt coinquinationis.

Sed ñ post multũ tpis milit
iter senem quendam antiochẽ
num. qui compelleret iudeos ire
a sibi seruientes a patrius & dei legibus.
Contaminare & q̃d in ierosolymis
erat templũ & cognominare iouis
olimpii & in garrizim. prout erant
hui qui loci habitabant. iouis hos
pitalis. Pessima aũ & inuisibilis q̃
ius. malor erat iniquitas. Nam ẽ
plum luxuria & cõmessationib; e
rat plenũ & leocrantiũ cũ meretri
cib;. Sacratisq; edib; mulieres se ul
tro ingerebant. introferentes ea q̃
ñ licebat. Altare etiam plenũ erat
illicitis. que legib; phlebant. ne
q; aũ sabbata custodiebantur. nec
dies sollempnes patrũ seruabant.
nec simpliciter se quisq̃m iudeũ ee

consuebatur. Oriebant aũ aũ ama
ri necessitate. in die natalis regis ad
sacrificia. Cum libem facta celebra
rentur. cogebantur hedera coronari
libero cantare. Recusauũ aũ erant in pri
mas gentilui ciuitates suggerentes
ẏ ptolomeus. ut pari modo ẏpi ad
uersus iudeos agerent ut sacrificia
rent eos aũ qui nollent cultui ad
mittere gentili interficeret. Erat g
udere miserum. Hue cũ mulieres
delate essent natos suos circũdedisse.
Quas infantes ad ubera suspensos ẏ
cum publice ẏ ciuitatẽ circumduxis
sent. ẏ muros ẏcipitauerẽt. Alii ũ
ad primas occurrites speluncas ẏ
latentes sabbi diem celebrantes. cũ
indicati essent philippo flammis
succensi sunt. eo qđ uerebantur
ẏ religionem ẏ obseruantiã ma
nu subuiuere auxilio ferre. Obsecro
aũ eos qui hunc librũ lecturi sũ
ne abhorrescant ẏ adsilos casus.
ẏ reputent ea que acciderunt non
ad interitum. ẏ ad correptionẽ gene
ris est nri. Grẽ multo rpõe si mise
re parcãt ẏ sibi a gere. ẏ statim
ultiones adhibere. magni bñficii
ẽ iudicaũ. Non enim sicut in aliis
nationibus dñs patienter expectat ut
eas cum iudicii dies uenerit. in ple
nitudine peccatorũ puniat. ita ẏ nos
hic statuit ut peccatis nris in finẽ
deuolutis. ita demum in nos iudi
cet. Qđ sõ numquã quidẽ a nobis
misericordiam suam amouet. Corrupti
cens uo in aduersis ẏpin sui ñ de
relinquit. ẏ hec nobis ad cõmo
nitionem legentiũ. dicta sũ pauca
Jam aũ ueniendũ est ad narrationẽ.
Igitur eleazarus unus de principi
bus scribarũ. uir etate puerilis ẏ multo de
corus. aperto ore huius compellebat
carnem porcinam manducare. At il
le gloriosam mortẽ magis quã odi
bilem uitã amplectens. uoluntarie
ẏpebat ad supplicium. Intuens aũ
quemadmodũ oportet accedẽtes pati
entiã sustinens destinauit ñ admit
tere illicita. ẏpter amorẽ. Hii aũ
qui astabant iniqua misericordia
commoti. ẏpter antiquã uiri amici
am. tollentes eum secreto. rogabãt
afferri carnes quibus uesci ei licebat.
ut simularetur manducasse sicut
rex imperauerat de sacrificii carni
bus. ut hoc fcõ a morte liberaretur
ẏ ẏpter ueterem amicitiam. haue ẏ eo
facerent humanitatẽ. At ille cogi
tare cepit erratis ac senectutis sue
eminentia dignam. ẏ ingenite no
bilitatis canitiem. atq; a puero
optime conuersationis. ẏ legũ sce
ẏ a deo condite legis constitutã
respondit esse. dicens ptinui se uel
le in infernũ. Non enim erãt mam
dignũ est inquit fingere. ẏ multi
adolescentiũ arbitrantes eẽ octo
nonaginta annos tinisse ad ui
tam alienigenas. ẏpti ẏ meam ñ
mulationem. ẏ ẏ modicum corrup
tibilis uite tempus decipiamur
ẏ ẏ hoc maculam. atq; execrationẽ
mee senectuti conquiram. Nam ẏ
si in ẏsenti tempore supplicijs ho
minum eripiar. ẏ manus oĩpo

nis. nec̄ iuuenis nec̄ defunct⁹ effu
giam. Quāobrem fortē utram exte
ndo. senectute quidem dignus ap
parebo adolescentib⁹ aūi exemplum
forte relinquā. si ymperio animū ac
fortē ꝑ grauissimus ⁊ fortissimus le
gib⁹ honesta morte ꝓfungar. His
dictis consessum ad supplicii trahe
batur. Hūi aūi qui eum ducebant
⁊ paulo ante fugiebant minabres. in
uasa ubi sunt ꝑ sermones ab eo
dictos. quos illi ꝑ arrogantiam
plenos arbitrabantur. Is ubi ꝑ la
crimis pmeretur. ingemuit ⁊ dixit.
Hue quo habes scam scam manibꝰ
tuis. qt cum a morte possem
liberari. duros corporis tui nexus do
lores. sedm alam uo ꝓ timore tu
um libenter hec patior. Et hec quī
dem hoc modo uita detestor. ñ solum
iuuenib⁹. sed ⁊ omnib⁹ gentī memo
riam mortis sue ad exemplū iuuenū
tis. ⁊ fortitudinis delinquens.

VII

Contigit aūi. vii. fis cum mire
applensos. compelli a rege tō
tas ad cenas pocinas. flagris
⁊ taureis cruciatos. Unus aūi eo ill⁹
qui erat ꝓmus. sic aut. Quid ego
⁊ quid uis dicere a nob⁹. Patati ti
mus mou. magis q̄m patrias dei
leges pmutari. Iratus tragꝰ rex. i
ir sartagines. ⁊ ollas eneas fieri ꝑ
di. Quib⁹ ferratum iniecerūt. uulsis
et qui prior fuerat locutus ampu
tari linguam. ⁊ aūe capitis abscin
di. summitas quoq; manus et eo
pedes ꝓdi. ceteris eius filiis et
mire uniuersis. ⁊ cum tam per
omnia inuictus fis eet. uulsis igne
animo uerī. ⁊ adhuc spirantē tor
rere in sartagine. In qua cum diu
cruciaretur. ceteri una cum matre
inuicem se hortabantur mori fortī
ter dicentes. Dns ds aspiciet uita
tem ⁊ consolabitur in nob⁹ quem
admodū ꝑ prestationē cantici de
clamauit moyses. ⁊ in seruis suis
consolabitur. Postremo tragꝰ primo
illo hoc modo. sequentē deducebant
ad iliudendū. Tunc capitis ei⁹ cū
capillis detracta. unguebant ut
mandūcarer prunis igne corpore
ꝑ membra singula punirentur. At ille
sic respondens patria uoce dixit. Non
faciam. Apē ego ⁊ iste sequentis loci ꝑ
um tormenta susceptī. Et ut ultimo
spū consummatus. ait. Tu quidē sce
lestissime in ꝓsenti uita nos ꝓpris.
ti rex mundi defunctos nos ꝑ suis
legib⁹ in eēne une resurrectione sus
citabit. Post hunc trius illudebat.
se linguam postulatus eto ptulit.
⁊ manus constanter extendit. ⁊ cum
fiducia ait. Celo ista possideo. ut ꝑ
dei leges nunc hec ipa despicio. cum
ab ipso me ea receptuū spero. Ita ut
rex ⁊ qui cum ipo erant miraremur
adolescentis animū. qđ tanq̄m un
chilum duceī cruciatus. Et hoc era
defuncto. ejusdem similiꝫ uexabant
torquentes. Et cum tam esset ad mor
tem. sic ait. Jocus est ab hoīb⁹ mor
dacos spem expectare a deo. cum ab
ipso reuiscaturos. Tibi enī resurre
ctio ad uitam nō erit. ⁊ cū annuis
sent quoniā. uexabant eū. At ille

respiciens in eum. dixit. Protestatem
inter homines his. cum his corrupti
bus. facis ipi nos. Stolti aut putare ge
nus nrm a deo ee delendum. Patienter
sustinet z indebis magna pretestatio
nis. qualiter te z semen tuu torqbit.
Post hunc ducebant z sextum. Et ille mo
riens. sic ait. Stolti frustra erra
re. nos enim pp nosmetipos hec pa
timur peccantes in dm nrm z dig
na admiratione fca sunt in nob.
Tu aut ne existimes impune furi
rum. ipe tecum dm pugnare tempta
veris. Sup modu aut mat mirabil
z bonor memoria digna q pereun
tes. vii. filios sub uno die pspe
conspiciens. bono animo ferebat.
pp spem eius in dm habebat. singu
los illor hortabatur patria uoce
forte repleta sapia. Et femineo co
gitationi masculinu animu inse
rens. dixit ad eos. Nescio qualiter
in utero meo apparuistis. Nec enim
ego spm z aiam z uitam donavi
nob. z singlor membra ego ipa
compegi. Sed eius mundi creator q
formauit hois natiuitate. homi
numq; inuenit origine z spm uo
bis rursu cum mia redder z uitam.
sicut nunc uosmetipos despicitis
pp leges ei. Antiochus aut repu
te arbitratus. simul z exprobrantis
uoce despecta cum adhuc adolesce
tior supesset. ni solum ubis hortaba
tur. z z iuramento affirmabat.
diuitem se z bea facturu z multa
tum a patris legibz amicu hstu
rum. z res necessarias pbiturum. Se
ad ista cum adolescens nequaq; in
clinaretur. uocauit rex matrem ei
suadebat ut adolescenti fieret z sa
lutem. Cum aut multis eam ubis
ee hortatus. promisit se suaturam
filio suo. Itaq; inclinata ad illum.
irridens crudelem tyrannu. aut pa
tria uoce. Fili mi misserere mei que
te in utero. ix. mensis portaui. z lac
triennio dedi z alui. z in etate ista
posuri. Peto nate ut aspicias in ce
lum z ram z ad omia que in eis fc.
z intelligas spe ex nichilo fecit illa
ds. z hominu genus. Ita fit. ut no
timeas carnifice illum. z dignus
fili tui effectus fuisque morte cu
illa miseratione cum fili tui
te recipiam. Cum hec illa adhuc di
ceret. ait adolescens. Quem fusti
netis? non obedio pcepto regis. z
pcepto legis que data est nobis p
moysen. Tu no qui inventor o is
malitie fis es in hebreos. ni effugi
es manu dei. Nos enim p ppa
nris hec patimur. Et si nobis pp in
crepationem z correptione dns nr
modicu iratus e. z iterum reconcili
abitur servis suis. Tu aut o sceleste.
omniu hominu flagitiosissime. no
li frustra extolli uanis spebz in ser
uos ei inflammatus. Nondu enim
omipotentis dei z omia inspicae
tis iudicia effugisti. Nam fratres
mei modico nunc dolore sustenta
to. sub testamto eine iuxta effecti
sunt. tu no iudicio dei iustas sup
bie penas solues. Ego aut sic fis
mei aiam z corp meu trado p pa

trūs legib⁹ inuocans dñm maturū
genti ure ꝓtuū fieri. regi aūt roem
ius ⁊ ubeūb⁹ constituer. qđ ipe ē deus
solus. In me uo ⁊ in fratrib⁹ meis
deleto omīpotentis ira. que super
omē genus uēm uafie suspecta ēt.
Tunc rex accensus ira. in hunc sup
omīs crudelē desert. indigne ferens
deriuum se. ⁊ hec tract mundus obti
nr. ꝓ omīa in dño confidens. Nouis
sime aūt ⁊ nīl contempta ē. Igit
de sacrificiis ⁊ de nunciis crudelitatis
satis dictum ēt.

VIII

Judas uo machabē ⁊ qui cū illo erāt
inuolebant latenr in castella. ⁊ con
uocantes cognatos. ⁊ eos qui ymā
serant in iudaismo assumentes cēt
uenit ad .vi. milia uiros. Et inuoca
bant dñm ut respiceret in ꝑsim qui
ab omīb⁹ calcabatur. ayderetur
templo. qđ contaminabatur ab im
pijs. miseretur ⁊ extremo cuncta
tis que erāt huic complanande ⁊ no
cen sanguinis ad se clamantis au
diret. memorāretur quoq; nequis
simas mortes innocentiū paruulor
⁊ blasphemias noī suo illatas. ⁊ in
dignāretur sup hijs. Ut machabeus
congregata multitudine. inuolerabi
lis gentib⁹ efficiebatur. Ira enī dñi
in miam conuīsa ē. ⁊ supueniens ca
stellis ⁊ cunctatib⁹ impetuosus. succen
debat eas. ⁊ opportuna loca occupās.
ñ paucas hominū strages dabat.
Maxime aūt noctib⁹ ad huiscemodi
ereptus ferebatur. ⁊ fama uirtu
tis eius ubiq; diffundebatur. Vi
dens aūt philippus paulatī imīi
ad pfectum uenire. ac frequentius re
pugnē cedere ad ptholomeū ducem ce
lesyrie ⁊ phenices scripsit. ut auxi
lium ferret regis negocijs. Ut ille
uelocit misit in chanaōē patrocli. de
ꝑmotib⁹ amicū. datis ei de ꝑmissis
gentib⁹ armatis ñ minus .xx. mili
b⁹. ut imīm uideret genus dele
ret. adiuncto ei gorgia uiro milita
ri. ⁊ in bellicis rebus experientissimo
Constituit aūt nichanor regi. ut tri
butum romanis qđ erat dandum
duo milia talenta de captiuitate
iudee supplerer. Statimq; ad ma
rītimas ciuitates misit. conuocans
ad coemptionē iudee captiuoz. manceꝑ
tia ꝓmittens se nonaginta manci
pia talento distracturū. ñ respiciēs
ad iudicia. que eum ab omīpoten
te erāt consecutura. Judas autem
ubi compit. indicauit hijs qui sec
erant iudeis. machanoris aduentū.
hijq; quib⁹ quidam formidantes. ⁊ ñ
credentes dei iustitie in fugam uer
tebantur. Alii uo sicqui de hijs sup
erant uenerabant simulq; dñm de
precabantur. ut ꝑueniret eos ab im
pio machanore. qui eos ꝑuisum ne
minī uenturi uendiderat. ⁊ si nō
eos. ꝑ ipm tñ ꝓpter sanctitatem qđ erat in pro
pīo. ⁊ ꝑ inuocationem sīl ⁊ magnifici nominis ei ꝑuenit. Congregatis
aūt machabē .vii. milib⁹ qui cū ipo
erant. rogabat ne hostib⁹ reconcilia
rentur. ueꝝ mererent miq; uenientiū ad iudam se hostiū multitu
dine. ⁊ fortitudine contenderent. aūt eos
hostes contumelijs. que in sem lo

eum ab hys munste eē illata. qēq; z nūdabno hītē curtatē munitā. ad hūc etiam uetere mūnitura munita. Nam illi quidem armis confidunt aut simul z audacia. nos aūt in omnipotente dño. qui potest z uentes aduersus nos. z unusquisq; mundi uno nutu delere confidim⁹. Animo nunt aūt eos z de auxilius dei que eā sunt erga parentes. z sub ēna dierū. c. octoginta v. milia ut perirent. z de ꝑlio qđ eis aduersus galathas fuit in babylonia. ut omnes ubi ad tempus uenirēt ē macedonibus hostis bestrantibus. ꝑi sex milia tolli pemerunt. c. xx. milia. ꝑ auxiliū illis datum ē celo. z beneficia p hys plurima consecuti sunt. Hys ubiq; constantes effecti sunt. z p legibus z patria mori pati. Constituit itaq; hs suos duces uirtutē ordinē. hymonem z ioseph z ionathan. subiectis unicuiq; millenis z quingentenis. Ad hoc etiam ab extra lecto illis scō libro z dato signo aduentus dei. unā cuiq; acie ipē duxit. cōmisteq; cum nocte. Facto sibi aduentore omnipotēte. mille cecidere. ix. milia hominū. Maiorem aūt parte exercitus machanorū multis debilem fecim. fugere cōpulerunt. pecunias hostiū eoz qui ad emptionem ꝑdoz uenerant sublatas. ꝑde usq; quaq; ꝑsecuti sunt. z reuersi sunt ad conclusi. Nam erat aūt sabbm. Quo ob eam rē ꝑsequi nō secutē. Arma aūt ꝑ eoz z spolia congregantes. sabbm agebant benedicentes dñm qui liberauit eos. in ultio die mīe manus stillans in eos. Postsabbm hostiū debilis z orphanis z uiduis. diuiserunt spolia. z reliqua ipsi sibi suis habuere. Hys ita gestis. z communit ab omnibus fēa obseruatione mūdi corde dñm postulabant. ut in finē seruus suus reconciliaretur. Et ex hys qui cum thimotheo z bachide erant ꝛ ita se intendentes ix. xx. milia uiri fecerunt. z munitiones excelsas obtinuerunt. z ples ꝑdas diuisere. eq; portionē debilis pupillis z uiduis. z senioribus facientes. Tali arma q; rum collegissent diligēter omia cō posuerunt in locis oportunis. Reliqua uo spolia tholomaam demiserūt. Philarten qui cum thimotheo erat misserunt. multū sceleris qui in multis iudeos afflixerat. Et cum epti nia ageretur in tholomaīs. eos qui sacras iamnas incenderant. ideo et lustenen. cum in quoddā domicilio refugissent incenderunt. digna ei mercede ꝑ impietatis suas reddita. Erat autem ualidissimus aūt machanor. q; mille negotiantes cū iudeoz ueniderit onem adduxerat. humiliari aurilio dñi ab hys quos nullos esse mauerat. deposita uestē glē p me diterranea fugiens. solus uenit antiochiam. summam infelicitatē de exercitu sui exercitus conflictus. Et ꝑ mutauerat romanos se tributū reddere de capiuitate hierosolymoꝝ ꝑdicabat nunc ꝓtectorem dñm habere iudeos. z ob ipm inuulnerabiles esse. eo qđ sequerentur leges ab ipso conditas.

Eodem tempore antiochꝰ inhonestè retractabatur de pfidia. Iuncta uerat enim cū diuitiis pfidis. ⁊ temptauit spoliare templa ⁊ ciuitatem oppimere. ⁊ multitudine ad arma concurrente in fugam uersus fuit. Tracta contigit ut antiochus post fugam turpiter rediret. Et cū uenisset circa egyptiam. recognouit que circa machanorē ⁊ thimotheum gesta fuerāt. Iratus aūt ira arbitrabatur se munire illos qui se fugauerant posse in iudeos retorquere. Ideoq; iussit agitari curru sine intermissione agens ꝛ celesti eis iudicio purgente. qđ ita supbe locutus est uentum se ihrosolimam. ⁊ congregem sepulchri iudeoꝝ eam facturū. ⁊ qui inuisa conspicit dñs ds israel. percussit eum insanabili ⁊ inuisibili plaga. Vix enim finierat hunc ꝓm sermonem. apprehendit eū dolor uiscerū ⁊ amara intestinoꝝ tormenta. Et quidem satis iuste. Quippe qui multis ⁊ nouis cruciatibus aliorū torserat uiscera. Iuxta illē nullo modo a sua malicia cessabat. Sed hec aūt supbia repletus. ignem spiritus aio in iudeos. ⁊ percipiebat ea que erant agenda. contigit illū impetu currentem. de curru cadere. ⁊ grauem corporis collisione membra uexari. Ita ꝙ qui sibi iudebatur etiā fluctibus maris imperare tūr humanū modū tumore repletus ⁊ mortui altitudines in statera appendere. nunc humiliat ad terram in lectica portabatur. manifestam dei uirtutē in semetipso contestans. ita ut de corpore impii uermes scaturirent. ac uiuentis in doloribus carnes eius effluerent. odore⁊ etiam illi ⁊ fetore exercitus grauaretur. Et qui paulo ante ydera celi contingere se arbitrabatur. eū nemo poterat ꝓpter intolerabilem feroris portare. Hunc ꝙ cepit ex graui supbia deiici. ad agnitionem sui uenire. diuina ammonitus plaga. ꝑ singula membra singula doloribus suis augmenta capiebat. Et cum nec ipe tam fetorem sustinere posset. ita ait. Iustū ē subditum esse deo. ⁊ mortalē nō parta deo sentire. Orabat aūt hec sceleste dñm. a quo nō erat misā consecuturus. Et ciuitatem ad quā festinans uenerat ut eam ad solū deiiceret ⁊ sepulchrū congestos faceret. nunc optat liberam reddere. ⁊ iudeos quos nec sepultura quidem se dignos iudicium. sed auibus ac feris diripiendos tradituū. ⁊ cum parulis eorum natuū dixerat. equales nunc athenienses facturū polliceretur. templū ⁊ sanctū qđ prius expoliauerat optimis donis ornaturū. ⁊ sacra uasa multiplicaturū. ⁊ primitias ad sacrificia sumptū de omnibus suis ꝓpriis. Supra hec ⁊ iudeis futurum. ⁊ omnē locum ire ambulaturū. ⁊ ꝓdicaturū dei potestatē. Sed ꝙ ex sanctis doloribus supuenerat ei in ea iustū dei iudicium. desperans scripsit ad iudeos in modū deprecationis epla hec continentē. Optimis ciuibus iudeis plimā salu

tem. ⁊ bñ ualere. ⁊ ee filios. ter ⁊ princeps antiochus. Si bñ ualens ⁊ filij uri. ⁊ er sñia uob̄ cuncta sūt. maximas agimus grās. Ego in infirmitate constitutus. uri aīi benigne memor. regressus de phyd⁹ loēs. ⁊ in infirmitate grauī ap̄rehē sus. necessariū duxi p cōmuni ut utrate curam hīe ñ desperans me metipm. Sz spem multam hūs effugiendi infirmitatē. Respiciens aīi qđ ⁊ pr̄is quib⁹ temporib⁹ ⁊ locis superioribus ducebar erratum. ostendē qui post se suscepit principatum. ut siquid contrariū accideret. aut difficile nunciaretur: sacmes hu qui ui regionib⁹ erāt aut eēt rerum summā deducta. nō turbarentur. ad hec considans de primo potentes quosq; ⁊ malos temporib⁹ insidiantes ⁊ eventū expectantes. de tigrani filiū mell antiochū regem quem sepe retur tens in superiora regna multū utilē cōmendabam ⁊ simpl̄ ad eum que subiecta sunt. Oro itaq; uos ⁊ pro to. memores beneficiorū publice ⁊ priatim. ut unusquisq; conseruet fidem ad me ⁊ ad me filiū meum. Confido enim eum modeste ⁊ bñe actum. ⁊ sequentē ꝓbitatē meum cōmunem uob̄ fore. Igitur hom̄ada ⁊ blasphem. pessime pessim⁹. ⁊ ut ip̄e alios tractauerat regre in montib⁹ miserabili obitu una functus ē. Transtulerat aīi corp̄. philippus tol[illegible]taneus ei. Cum mereret filiū antiochi. ad pho lomeū philometorē in egyptū aduc.

Cxx

Quibus habēs aīi qui cum illo erant dño se pregerunt: tem plum quidem ⁊ ciuitatē recepit: ara aīi ei⁹ alienigene p̄ plateas strue rant: templ⁹ delubra demolitus est. ⁊ purgato templo. aliud altare fecerunt. ⁊ de ignitis lapidib⁹ igne concepto. obtulerunt sacrificia p̄ biennū ⁊ incensū. ⁊ lucernas. ⁊ pa nes ꝓpositionis posuerunt. Quib⁹ gestis. rogabant dñm ꝓstrati ut ꝑ tam. ne amplius malis talib⁹ in caderent. Sz ⁊ si ei⁹ peccassent ut ab ip̄o mitius corriperentur. ⁊ ñ blas phemis ac barbaris hominib⁹ na derentur. Qua die aīi templū ab alienigenis pollutū fuerat. contigit eadem die purificationē fieri. xxv. mensis ejusdē fuit casleu. ⁊ cum leticia diebus octo egerunt in mod tabnaclor recordantes ejd aīi mo dicum temporis. diem sollepne tabnaclor in montib⁹ more bestiarum egerant. Ꝑē ejd tyrsos ⁊ ramos uirides ⁊ palmas ꝑferebant ei qui ꝓsperauit mundare lo cum suū. ⁊ decreuerunt cōmuni ꝓcepto ⁊ decreto. uniuse genti iudeor. omnib⁹ annis agere dies istos. Ex antiochi quidē qui appellatus est nobilis. uite exitus ita se habuit. Nunc aīi de eupatore filio impii que gesta sunt narabimus. breuiantes mala que in bellis gesta sunt. Hic suscepto regno. constituit sup negocia regni hȳstem quendam ferinas

ꝛ hyrne miluae ꝓtupem. Iam ꝓbo
lomeus qui dicebatur mater iusti
tiae erga iudeos et mitigatꝰ ꝛ pacꝫ
que ꝑ iniquitatē que ei erat in eos
ꝛ pacifice agere cum eis. Et ob hoc
accusatus ab amicis apd eupatorē
cum frequent ꝑdixit audiret eo qđ
ei ꝑtī credidam filii a philometore
deterruisset. ꝛ ad antiochū nobilem
ꝺiscipulatus. etiam ab eo retrahisset ue
neno utram finiuit. Gorgias aūt
cum eet dux locoꝝ. assumptis ad
uersus frequenꝰ iudeos debellabat.
Judei uo qui tenebant oportunas
munitiones. fugatos ab holofernis
suscipiebant. ꝛ debellare temptabāt.
Hu uo qui erant cum machabeo.
ꝓcidēs dnm rogantes ut esset sibi
adiutor. imperitum fecerunt in muni
tiones ydumeoꝝ. aduersarij ui insul
tantes loca ꝓmuerunt occurren
tes interemerunt. ꝛ omis simul nō
minus a. xxv. milib⁹ trucidauerē.
Quidam aūt ex fugientibus in duas
turres ualde munitas. omnē appa
ratum ad repugnandū hītes. ma
chabeus ad eos expugnationē relic
to symone ꝛ iosepho. item machabe
o. existē ꝗ ibi ꝓpis erant satis multis
ꝑ ad eas que amplius ꝓpugnabant.
pugnas conflus est. Hu uo qui ad
symone erant cupiditate ducti. a q
bꝺam. qui in turribus erant suasi ꝛ
pecunia. ꝛ. lxx. milib⁹ ꝺidragmis
acceptis. dimiserunt quoꝺam ef
fugere. Cum aūt machabeo nunciatū
est. qđ fm est congregatis ꝓnci
ꝑibus ꝑ. accusant qđ pecunia fis
ueniudulissent. adiutatis eoꝝ dimit
tis. hos ꝙ ꝓditores factos inimi
ci ꝛ confestim duas turres occupauit.
Annus aūt ac manibus omnia ꝓsperē
agendo. in duabus munitionibus pl⁹
qm̄. xx. milia ꝑemit. ꝛ thimotheus
qui ꝓius a iudeis fuerat superatus cō
uocat exercitum peregrine multitudi.
ꝛ congregato exercitu asiano. adue
nit quatꝰ armis iudeam capturus.
Machabē aūt ꝛ qui cū ipo erant. ap
ꝓpiante illo deprecabantur dnm. ca
put fra aggentes. humilios⁹ et aluti
bus ꝓcidi. ad aditus crepidinem ꝓ
uoluti. ut sibi ꝓpiū munitus aditꝰ
eoꝝ esset inimicis. ꝛ aduersarijs adu
sarentur sicut lex docet. Ita post o
rationem sumptis armis longius
de cuitate procedunt. ꝛ prime bellā
ctibus resederunt. Primo aūt solis or
tu. utrinq; cōmiserunt. Hi quidē ue
rore ꝛ ꝑspicatis ꝓuidentiā cū uirtu
te dnī hītes. illi aūt ducem belli a
numū habebant. Et cum uehemēs
pugna esset. apparuerunt aduersarijs
de celo uiri. v. in equis frenis aure
is decoꝝ. ducatū iudeis ꝓstantes. ex
quibꝰ duo machabeū medium hītes
armis suis circūsepiū incolumē con
seruabant. in aduersarios aūt tela ꝛ
fulmina iaciebant. ex quo ꝛ cecitate
confusi. ꝛ repleti ꝑturbatione cade
bant. Interfecti sunt aūt. xx. milia qm̄
genti. ꝛ equites ferentes. Thymotheus
aūt confugit in gazaram ꝓpugnū mūni
tum cui ꝑerat archas. Machabeus aūt
ꝛ qui cum eo erant. letantes obsedē
runt ꝓpugnū diebꝰ. qnq; ꝛ. Ad hūc q

ui turpiq; erant. loci. firmitate confi. fup modii maledicebant. z sermones nefandos tractabant. Cum die. v. illucescerent. xx. iuuenes ex his qui cum machabeo erant accensi animis pfi blasphemiam uerbis tractabant. ad murii. z ferebat alio incedentes ascendebant. Cz alii si mulis ascendentes. turres portaq; succendere aggressi. atq; pos maledictos multos conterunt. Q comminuti sui biduii pfidio uastato. tp moribeli occultantem se in quodam reperti loco pererunt. z fem eius ceream. z apollo sanem occiderit. Quibz gestis. in hymnis z confessionib; benedicebant dnm. qui magna fecerat cum ipis. z uictoriam illi dederat.

Sed parvo post tpe. hystias (XI
pretorat regis z pximus. ad negocioz spectans grauis ferens debis que acciderant. congregatis octoginta militibz z equitatu innumero uenerat aduersus iudeos. existimans se quidem capiam gentibz hinc facturu. templi uero in pretio habere questu sicut cetera delubra gentium hinc. z p singlos annos uenale sacerdotiu. minsqm recognitas dei potestatem. Cz mente effrenatus in multitudine pedum z in militibz equitum. z in octoginta elephantis confidebat. Ingressus aut iudeam. z appropians bethsure q3 erat in angusto loco. ab hierosolyma intervallo. v. stadioz. illuc pfidia expugnabat. Qo aut machabeus z qui cum eo erant cognouerit expugnare pfidia. cum fletu z lacrimis rogabant dnm. ut bonus angelus mitteret ad salute istis. Et ipe primus machabeus sumptis armis ceteros adhortatus est simul secum pariter subire et ferre auxilium fratribus suis. Cumq; patre sympto ad pcedendi hero soluimy. apparuit pcedens eos equester in ueste candida. armis aureis hastam uibrans. Tunc simul omnes benedixerunt misericordem dnm. z confortati erant animis. non solum homines. Cz bestias ferocissimas. z muros ferreos parati penetrare. Ibant g pmpti de celo bestes aduersus. z mulierantes eos dnm. Iconis aut impetu irruentes hostibz pstrauerit ex eis. xi. milia pedites. z equites mille ter centos. omnes aut in fugam iterunt. Plurimo ex eis mulnerati. nudi euaserit. Cz ipe hystias. turpiter fugiens euasit. Qui cum insensatus esset. secum ipse reputans fidem erga se diminutionem. z intelligens inuictos esse hebreos. dei auxilio utentes multo ad eos pmulcto consensum se omnibz que iusta sunt. z regem compellunt amicum fieri. Annuit aut machabeus pribz hystie. in omnibz utilitati consulens. Z quecumq; machabeus scripsit hystie de iudeis. ea rex confecit. Iam erant scripte iudeis epistole. aliquanta quidem huiusmodi continentes. Hystias pplo iudeoz salutem. Johes et absalon qui missi sunt a nob. tradentes scripta. postulabant ut ea que p illos significabant impleret. Quecumq; g regi potuerit pferri. ex

ppsiu. ꝛ que rex ꝓmittebat. concessi. si
ꝯ in negocus fidem conseruauerit. erga
am vestrā uob causa eē temptabo.
De cetis aīb ꝑ singla uob mandabo
ꝛ uos ꝛ hus qui a me missi sunt. col
loqui uobcum. Bene ualete. Anno. ē.
ēl vū. dio sexto die mensis. xp̄. ꝛ epīa
regis aīb epla ista continebat. Rex
antiochus. hȳsue fīb salutē. pīe nob
ter deos translato. nos uolentes eos
qui sunt in regno nō sine tumultu
agere ꝛ rebꝰ suis adhibere diligen
am. audiuimus iudeos ꝙ consentiūt
se pīs. ut transferrentur ad ritū gre
coꝝ. ꝙ tenere uelle suū institutum.
at ꝙca postulare. concessi libi legum
ma suaꝝ. Volentes ꝯ hanc quoq; gen
tem quietā eē. statuentes iudeam
mus templū restitui illis. ut agere
ſdīm maiorꝝ suoꝝ consuetudinem. Be
ne ꝯ fecerit. si misens ad eos ꝛ decre
tam dederis ut cognita mīa uolun
tate bono aīo sint. ꝛ utilitatibꝰ ꝓ
is deseruiant. Ad iudeos aīb regis e
pistola talis erat. Rex antiochus
senatui iudeoꝝ ꝛ ceteris iudeis salu
tem. Si ualeris. bñ est. nos ualemus.
ꝙ ꝛ ipe. bñ ualenti. Adiit nos
menelaus dicens. uelle uos descen
dere ad nos qui sunt apd nos. Hȳ
is ꝯ qui cōmeant usq; ad diem xxx
tesimum mensis xandici damus
terras securitatis. ut iudaicis mīa
tibus ꝛ legibꝰ suis stare ꝓpius.
ꝛ nemo eoꝝ ullomodo molestiam
patiatur. de hȳs que p ignorantī
am gesta sunt. scīb aute ꝛ menela
um qui nos alloquit. Valete.

Anno. ē. ēl vū. xxxiiii mensis
xandici. Miserunt aīb ꝛ romani e
pistolam. ita se hȳbem. Quint⁹ men
nius. ꝛ titus manlī. legati romano
rū ꝓpl̄o iudeoꝝ salutē. De hȳs que
hȳsias cognatus regis concessit uob.
ꝛ nos concessimꝰ. De quibꝰ aīb ad regē
iudicastis referendū. confestim alīq
mittite. diligenti inq̄ uos contentes.
ut determinemus sicut congruit uob.
Nos aīb antiochiā accedimus. Idcꝰ
festinate rescribere. ut nos quoq; sci
amus cuī ejus uoluntatis. Bene va
lete. Anno. ē. ēl vū. xv. die mensis
xandici. Hȳsias pactionibꝰ hȳsiae
ꝓgebat ad regem. Iudei aīb agri cul
turę operam dabant. ꝙ hi qui reside
bant tȳmotheus ꝛ apollonius gen
nei filius. ꝙ ꝛ hieronymus ꝛ demo
phon sup hos. ꝛ nichanor cȳpriarches.
ñ sinebant eos in silentio agere et
quiete. Joppite uō tale quoddam fla
gitium perpetrauerunt. Rogauerunt
iudeos cum quibꝰ hȳitabant ascen
dere scaphas quas parauerant cum
uxoribꝰ ꝛ filiis. qī nullius inimicti
is inē eos subiacentibꝰ. sed im cōmu
ne tractu decreti auctoritatis. ꝛ pīs ac-q
escentibꝰ. pacis ꝙ causa nichil suspec
tum hȳitibꝰ. cum in altū processissent.
submersum ē numus ducentos. Q
crudelitatē iudas in suę gentis hoꝝ
minum fīam ut cognouit. precepit iu
uenibus qui erant cum ipo. ꝛ inuocato ī
to iudice deo uenit ad iniustos interfec
tores fratrū. ꝛ portū quidem noctu suc
cendit. scaphas exussit. eos aīb qui
ab igne refugerant gladio perem.

Et cum hec ita egissent. dixerunt ad
inuicem. Quid facimus quod tempus
est ut recuperemus hereditatem nostram.
Percutiamus eos si forte nunc sufficiamus
contra eos. Si ergo ignis pugnauerit contra
nos. stabimus contra faciem eius. Non
effundet enim ignis contra nos. aut
stabimus aut fugiemus in montana. Et
non cademus omnes. Memores autem
erant bellorum que fecerant patres eorum
contra Gentiles. et quomodo stantes
in Rubro mari persecutus est eos Pharao
cum exercitu suo. Et clamauerunt ad
dominum ne forte obliuisceretur miseri-
cordie sue. Et dominus audiens orationem
eorum. percussit Pharaonem et exercitum
eius coram filiis Israel. Et interfecti sunt
omnes in mari rubro. Et Gentiles qui
habitabant in Galaad. Quia nos
quoque hodie in conspectu tuo sumus
in Galaad. Et Ptolemaida et Tyro et
Sidone. et omnes Galilee gentium
qui zelant nomen tuum. Et Galilee
gentium congregate sunt ad nos. ut
deleant nos. Et fugimus ad te. Et
nunc domine ne obliuiscaris misericordie
tue. Et ne spernas nos. Et ne
abiciat nos. Et ne auferat nos. Et
ne auferat nos. Et ne auferat nos.
Et ne auferat nos. Et ne auferat nos.
Et ne auferat nos. Et ne auferat nos.
Et

lon fugam ꝛ necem. mouit ecclm
ad ephron auritē munitam. in q
multitudo diuꝛsaꝝ gentiū habitabat.
ꝛ robusti iuuenes ꝑ muros consisten
tes. fortiē repugnabant. Iu hac aūt
machine multe ꝛ telorū erat appara
tus. Et cum oīpotentē inuocasset
qui potestate urbes hostiū confringit.
ceperunt auritē ꝛ ex eis qui ultus
erant. xxv. milia pstrauerē. Inde ad
auritē tyrannū abierunt. que ab
ydolomis septentrionis stadus aberat.
Comestantiliꝝ aūt hus qui apd tyr
opolitas erant iudeis. qd benigne
ab eis hītent. ꝛ temporiliꝝ infelici
tatis. qdq; modeste secum egerunt ḡ
tias agentes eis. exortati etiā de ce
tero erga genus suū benignos eē ue
nerunt theyolomā die sollempni
septimanaꝝ instante. ꝛ post pauco
ꝛem abierunt cōtra gorgiam ꝑfectū
ydumee. Erant aūt cum pedestri tri
by millib; ꝛ equitib; quadringentis.
Quibꝫ congressis. contigit paucos
ruere iudeoꝝ. Dositheꝰ uo quidam
de bacchenoris eques. ꝛ fortis gor
giam tenebat. ꝛ cum ille illum
rape niuū. eques quidam de thraci
bus inuasit eum. humeriq; ei amputa
uit. atq; ita gorgias effugit in ma
rysa. At illis qui erant cum dositi
duciis pugnantib; ꝛ fatigatis. ꝛ
uocauit iudas dnm adiutorē ꝛ du
cem belli fieri. incipiens uoce ꝑa.
ꝛ cum hymnis clamoꝛe ercollens.
fugam gorgie militib; incussit. Iu
das aūt collecto exercitu. uenit in ce
uitatem odollam. ꝛ cum. vii. dies
superuenissent. secm consuetudinē pu
rificati in eodem loco sabbatū egerūt.
Et sequenti die uenit cum suis iudas.
ut corpora ꝑstratoꝝ tolleret. ꝛ cum pa
rentib; ponerēt in sepulchris patrꝫ.
Inuenerunt aūt sub singulis uestibꝫ
de donatis ydoloꝝ que apd iamnu
am fuerant. a quibꝫ lex ꝓhibet iude
os. Omnib; g manifestū fuit eos ob
hanc cām eos corruisse. Omnes tract
bullauerunt iustū iudicii dni. qui
occulta fecit manifesta. Atq; ita ad
ꝑces conuersi. rogauerunt ut id qd
factū erat delictum. obliuioni tradē
tur. At uo fortissimus iudas hortā
batur ꝓplm conseruare se ab hmōi pec̄o.
sub oculis uidentes q̄ ꝓpter ꝓ
pec̄o eoꝝ qui p̄ris ꝛ ꝓpter collate. nu
milia dragmas argenti misit hie
rosolymam offerri ꝓ pec̄o sacrificii.
bene ꝛ religiose de resurrectione cogi
tans. Nisi enim eos qui ceciderant
resurrecturos speraret. superfluū uide
ꝛetur ꝛ uanū orare ꝓ mortuis. Et q. con
sidebat qd hi qui cum pietate dor
mitionem accipiant. optimā habent
repositam grām. Sca ergo ꝛ salubꝫ
cogitatio ꝓ defunctis exorare ut a
pec̄o soluerentur.

(XII)

Anno aūt. cxl. ix. cognouit iu
das antiochū eupatorē ue
nire cum multitudie aduersus iu
deam. ꝛ cum eo lysiam rectorē.
ꝛ ꝓtorē negotioꝝ. secum habē
pedestri. c. x. milia ꝛ equitū. v. mi
lia. ꝛ elephantos. xx. duos. cur
tum falcib; trecentos. Communi
cauit aūt se illis ꝛ menelaus. ꝛ aū

multa fallatia depcabatur antio
chum ñ p patrie salute. sed quam
se constitui in principatum. Et rex re
gum suscitauit animos antiochi in
precatorem. Et suggerente hystabit
ee caulam omnium malor. ullus i
eis est conflictus do omphensium i
eodem loco necatur. Erat aũ in eode
loco turris quingenta cubitor ag
gestum undiq habens cineris. Hec
p spectum habebat in precipe. Inde i
imerem deq nullis sacrilegum. om
nib; cum pellentib; ad interitum.
Et tali lege p uaricatorem legis oĩ
tigit mori. nec fr dau manelaũ. Et
quidem satis mire. Nam et multa
erga aram dei delicta commisit aũ
ignis. Et anus erat scs. ipe in cineris
morte dampnatus ē. Sed rex mire
effrenatus uenebat. nequaq se iu
deis ostensurus. Quib; iudas cogni
tis p̃cepit plo ut die ac nocte dñm
inuocarent. quo sicut semp. Et nunc
adiuuaret eos. quippe qui lege. Et pa
tria sedi. templo priuari uerebant.
ac plin qui nup paululum respirat
set ne sineret blasphemus turbum
narionib; subdi. Omnib; tract ad
lumul lacrimis. Et precib; a dño
miam cum fletu. Et ieiunio p tridu
um continuo p strat. hortatus
est eos iudas ire se paratos. Ipse
uero cum seniorib; cogitauit priusq
res ammouere certum ad iudeam
Et obuiare aduentui eius. Et dñi iudi
cio cõmittere certum rei. Dans tra
gi potestate omniu deo mundi crea
tori. Et hortatus suos ut fortiter di
micarent. Et usq ad mortẽ p legib;
templo. ciuitate patria. Et suis fa
cerent circa modin castrum constituit.
Et dato signo tuis dei uictoria mu
nib; fortissimus electis. nocte aggre
ssus aulam regiam in castris inter
fecit uiros equor mlia. Et maxime
elephantor cum his qui suppositi
erant. Summoq metu ac pturbatione hostium castra replentes.
rebus p̃pere gestis abierunt. Hoc
autem fm est die illucescente. ad
iuuante eum dñi protectione. Sed
rex accepto gustu audacie iudeoru.
Aggressionem difficultates locor temptabat.
Et beclsuras eor. erato iudeor p̃sidium
munitis castris admouebat. Sed fu
gabatur. impingebatur. minuebat.
His autem qui circa erant. iudas ne
cessaria mittebat. Et nuntiauit ad
mysteria posthis. rodocus quidam de
iudaico certum qui requisitus. comp
rensus conclusus ē. Iterum rex le
monem hostr ad eos qui erant in
bechsuris. dextram dedit. accepit.
abiit. communit cum iuda fugatus
ē. Ve aũ. Et nouos rebellasse philip
pum antiochie. qui relictis erat
regis negocia. mente consternatus in
deos defectus subditosq eis. uitare
de omnib; quib; iustum iustus ē.
Et reconciliatus obtulit sacrificia.
honorificauit templa. Et munera p
fuit. adhabeit amplexus est. Et
ett cum a ptholomaide usq gene
nos ducem. Et principem. Ve aute ue
nit ptholomaidam. grauit fere
bant ptholomenses amicitie con

uentionem indignantes ne forte fe
dus irrumperent. Tunc attendit lyſi
as tribunal & expoſuit intentionē & po
pulum ledauit. Egreſſus q; ē anno
chiam. Et hoc modo regis pfectio. et
rditus peruerſitas.

Sed poſt triennii tempus cognouit iudas & qui cum eo erant demetrium ſelecuci cum multitudine ualida & nauibꝫ p portum tripoli adſcendiſſe ad loca opportuna & tenuiſſe regiones adūſus antiochum & eū ducem lyſiam. Alchimus aūt quidā qui fuerat ſacerdos fuerat & uoluntarie coinquinatus ē temporibꝫ commixtionis. conſiderans nullo mō ſibi eē ſalutē nec acceſſum ad altare uenit ad regem demetrium anno ſecundo quinquageſimo anno offerens ei coronam auream & palmā. inſuper & ramos qui templi eē uidebantur. Et quidem die illum. Tē pus aūt opportunum deceptus fuit a demetrio ad conſilium. & interrogatus quibꝫ rebus & conſiliis iudei utuntur reſpondit. Ipſi qui dicuntur aſſidei iudeoꝝ quibꝫ preeſt iudas machabeus. bella nutriunt & ſeditiones mouent. nec patiuntur regni eē quietē. Ita & ego deſtitutus patrimonii gla di & aūſummo ſacerdotio. huc uenio primo quidem utilitatibꝫ regis ſi dem ſeruans. ſecō aūt etiam ciuibꝫ conſulens. Nam illoꝝ p̄ualente iniquitate non minimum genus nr̄m. ñ minime uenturū. Quibus cognitis & regioni & generi ſecūm pruidi

gatam omnibꝫ humanitatē tuā ſpiritē. Nam q̄ſudum ſuperſt iudas. nūpoſſibile eſt pacem eē negotio. Talibꝫ aūt ab eo dictis & tetendit animū. ut conſtitueret agentes ad iūſus iudam inflammauerunt demetriū. Cui ſtatim michanorem q̄poſitum elephantoꝝ duce mittit iudeam. datis mandatis. ut ipſum quidem iudam caperet. eos uō qui cum illo erant diſpergeret & conſtitueret alchimū magnū templi ſummū ſacerdotem. Tunc gentes quē de iudea fugerāt iudam. congregatum ſe melanoꝝ multebant. miſeriaꝫ & clades iudeoꝝ p̄piratas rerum ſuarū eſtimantes. Audito aūt iudei michanoris aduentu & contra eum nationē. conſperſū ſuū. cognabant eum qui populum ſuū conſtituit meminum. quiq; ſuam portionem ſignis euidentibꝫ p̄tegit. Impune aūt duce ſtatim inde mouerunt & conuenerunt ad caſtellū deſſau. Symon uō fr̄ iude commiſcetur cum michanore. Q̄ cōtinuus eſt repentino aduentu aduſarioꝝ. Michanor cū audiens utrumne comitum iudee & animū magnitudinē q̄m pro p̄ſe ceramunibꝫ habebant. ſanguine iudicium facere metuebat. Quamobrē miſit polliodonium & theodotum et mathiam. ut darent dextras atq; acciperent. Et cum diu de hiis conſilium ageretur & q̄e dixit ad multitudinem retuliſſet. omnibꝫ una fuit ſententia annuere annuere. Ita q; diem conſtituerunt qua ſecreto inter ſe agerent. & a ſingulis ſelle plate ſunt & poſite. Precepit autē

uidas armatos ee locis oportunis. ne forte ab hostib; repente malu aliquid oriretur. Et congruu colloquiu fecerunt. Mouebatur aũ mehanor the tolomus. & mch; mus agebat greges et turbarum que congregate fuerant dimittit. Habebat aũ iudam semper tanum in animo. & erat uiro melinatus. Rogauit aũ eum duce uxorem filiosq; procreare. Nuptias fecit que te egit. Communiq; uiuebant. Mchi mus aũ iudens cantate illoz ad uinicem. & conuentiones uenit ad demetriũ. Et dicebat mehanore reb; alienis assentiri. iudamq; regnu insidiatore ei succensorem sibi destinasse. Itaq; rex exasperatus & pessimi huiusmodi criminationib; irritatus. scripsit mehanori ducenis. grauiq; quide se ferre de amicitie conuentione. uelle eu machabeu tritus uinctum mittere antiochiã. Quib; cognitis mehanor constern abatur & grauiq; ferebat. si ea que conuenerant irrita faceret mch; lesis a uiro. Et qr regi resistere ei potuit. opportunitate ob seruabat. qua ꝓceptum ꝓficeret. Et machabeus iudens austerius secu agere mehanorem. & contrariu offensum ferocius exhibere. intelligẽs ei ee bono ee austeritate itam. paucis suoz congregatis. occultauit se a mehanore. Qd ut ille cognouit fugere se a uiro ꝓpositum. uenit ad maximu & celsissimu templu & iuber donis; solitas hostias offerentib; ibiq; tradi iussit. Quib; ei uenerato dicentib; nelle se ubi ee qui ꝓhibeat. extendens manu ad templu iurauit. Nisi in uinctum iudam tradiderint. illud deo famis in planitiem deliceam. & aliare effodiã. et templu hoc libero pti conderabo. Hiis dictis. abiit. Sacerdotes aũ p tendentes manus in celu. inuocabant eu qui semp ꝓpugnator ee gentis ipoz. hec dicentes. Tu dne qui omniu ueritatis nullius indiges. uoluisti templu hoc habitationis tue fieri nobis. Et nunc sce loco omniu dne. conserua inocentium inpolluta domu ista que nup mundata e. Razias aũ quida de seniorib; ab hierosolymis delatus e mehanori. uir amator ciuitatis & bn audiens. qui p affectu iudeoz pr appellabat. Habe multis temporib; continentie ꝓpositu tenuit in iudaismo. corpus et animam tradere contentus p pietate patria. Voles aũ mehanor manifestare odium q habebat in iudeos. misit milites quingentos ut eum comprehenderent. Putabat enim si illi decepisset se eladem maximã iudeis illaturu. Turbis aũ irruere domui ei & ianuam diruppere atq; iginem admouere cupientib; cum iam comprehendere tur gladio se perfr. elegens nobiliter mori potius qm subditus fieri peccatorib; & contra natales suos indignus uiuus agi. Et cum ꝓtinus in eum ictu plagam dedisset et turbe irrita ostia irruppent. reuertens audacter ad murum. peccatis ut semerpm utriles in turbas. Et ipis uelocit locu deuitib; casum ei. ne

ut p̄ mediam ciuitatem. Et cum ad
huc ſpiraret accensus ais furore eū
& sanguis ei⁹ magno fluuio defluere-
& grauissimus undiq; cecidit cauſa
ſui turbam pertransiit. & stans ſup pe-
tram quandam ꝓuirā & iam exā-
guis effectus. complexus in ueſtima
ſua utriq; manib; pectus ſuū turbas.
inuocans dñatorem ut ac ſpē. ut
hec illi tēm redderet. atq; ita ultra de
[illegible]chanor ait [illegible]functus ē.

Ut compleret iudam ē in locis la-
matie. cogitauit die ſabbi cum omni
impetu committere. Iudeis uō qui il
lum p̄ nequitiam sequebantur dice
bat. ne ita ferociter ac barbare feris.
& honorem tribue diei ſanctificationis.
& honora eū qui unicā conſpicit ac
ille infelix increpauit ē potens in
celo qui imperauit agi diem ſabbati.
& respondentib; illis. est dñs unus ſpē
in celo potens qui uoluit agi die ſeptimam. At ille ait. & ego potens ſum
ſuper eam qui imperio ſum⁹ arma. et
negotia regis impleui. Tam ē. Ju-
dith ut consilium p̄ficeret. & mechanor
quidem cū ſuperbia erectus.
cognouerat cōmune trophei ſtatuere de iuda. machabeus aūt confi
debat semp cum omni ſpe auxiliū
ſibi a deo affuturū. & hortabat ſuos ne formidarent ad aduentum
nationū. & in mente habēt ad uto
ria ſibi facta de celo. & nunc ſperare
ab omnipotente affuturā ſibi uictō
riam. & allocut illos de lege & ꝓphis.
admonens & etiamnū que fecerant
pri⁹ p̄ patres eos confortauit. Et
ita animis eoꝝ erectis ſimul oſten
dens gentiū fallaciam & iuramentoꝝ
ꝓuaricationem. ſingulos aūt illoꝝ ar
maut. ū clypei & hastē munitione.
& sermonib; optimis. & hortatione utiq;
expoſito digno fide ſomnio p̄ qđ omnes
ualde letificauit. Erat aūt huiuſmodi
uisus. Onias qui fuit ſummus ſacer
dos utilis boni & benigni. uerecundus
in uultu. modestus moribus. & eloquio decor.
& qui a puero in uirtutib; exercitatus ſic
mani precedentē orare p̄ omni ꝓlo iu
deoꝝ. Post hec apparuisse & alium uiri
etate & gla mirabilē & magni decoris
hūtudine circa illū. Respondit uō onias
dicisse. Hic ē fratrū amator & ꝓpli iſrl.
Hic ē qui multū orat p̄ ꝑ & uniuſa
ſcā ciuitate. Themias ꝓphā dixisse
dissē aūt ihemiā dextram & dedisse ei
de gladiū aureū dicentē. Accipe ſanctū
gladiū munus a dō. quo dextes adiuſa
rios p̄ mei ūbi & portari reges inde
sermonib; bonis ualde de quib; exhor
tu poſſet impet & animū iuuenū con
fortaret. statuerit dimicare & confligere
fortiter ut uirtute de negotiis iudicaret
eo qđ ciuitas & ſcā & templū periclita
retur. Erat enim p̄ uxorib; & filiis.
fratrib; p̄ filiis & cognatis minus ſollici
tudo. maximus uō & p̄ma p̄ ſolicita
tione erat templi. & eos quia ma
xime erant. ū timore ſollicitudo
habebat p̄ his qui congressi erant. Et
ciuitati omnis ſperans iudicii futuri
uolusq; adeccl atq; ecclie est ordina
tus. hebe equites & oportuno in lo
co compoſitis. conſiderans machabe
adu[illegible]. & apparatiū ua

tum armor. ac feroctate bestiar. ex
tendens manum in celū. ꝓdigia faciens
tem dñm inuocauit. qui ū sedm arma
tū potentiā. ⁊ ꝑut ipi placet. dat dig
nis victoriam. Dū aūt inuocans hīt.
Tu dne mutasti anglin tuū sub czechi
a rege iuda. ⁊ interfecti de castris ceha
drib. c. lxxx. v. milia. Tu dne duasti re
lor mare anglin tuū bonū aūt nos ī
timore ⁊ tremore magnitudinis tue
chi tui. ut mereamur qui cū plalmi
ma uenimus ad ulus sedm ꝑsin tuū.
Et hec quidem ta poterant. Nechanor
aūt ⁊ q cū ipo erant. cū pub ⁊ canticis
admonebant. Judas uo ⁊ q cū eo erāt.
inuocato deo ꝑ ozes congressi cū ea
nu quide pugnantes. ⁊ ⁊ cordiz do
nuū orantes. ꝑstrauerē ū inu. xxx.
v. milia. plentia dei magnifice delec
tati. Cumq; cessassent ⁊ cū gaudio re
diretu cognouerunt nechanore cum
se cum armis suis. facto magō clamo
re ⁊ ꝓturbatione exercitū. patria uo
te omnipotentē dñm inuocabant. ꝓ
cepit aūt iudas qui ꝓmia corpe ⁊ a
nimo moti ꝑ cuncta ꝑatus erant. ca
put nechanoris ⁊ manū cum humo
ro abscidam ihoslimam ꝑferri. Quo cū
peruenisset conuocatis contribulis ⁊
sacerdotibz ad altare astitit ⁊ eos
qui in arce erant. Et obtenso capite
nechanoris ⁊ manu nefaria ꝑmi ce
dens cepit dominū sedm omipotentem
dei magnifice glarios elb lingua ea
am unpti nechanoris palam. cuius
particulatim audiz dari. manū aūt
demens cōtra templū extendi. Ꝛ
grecia dñm bñdixit cuncte gentes. De
nedictus qui loca sua inconta manuā
conseruauit. Caput aūt nechanoris
caput in summa arce eminens ut ecc
⁊ manifestū sit auxiliū dei. Intuit omis
omnium consilio decreuerē. nullo modo
diem unū abire celebritate ꝑterire hīt
aūt celebritatē tria. c. diem uenius ad
qđ dr. uocē hyriaca pridie mardochei
die. Igitur hus ergā nechanorē gesta
⁊ ex illius temporiz ab hebreis cuncta
possessa. ego quoq; in hus finē facta
sermonis. Et siquidem bene ut hystoria
te compere. hoc ipe uelim. Si aūt
minus digne concedendū est mi. Nec
enim unū semp bibere aut semp a
ꝑsin conuiuium est. ataus aūt in delec
tabile. ita legentibz ꝑ semper eradat
stor sermo ñ erit gratus. Hic ḡ erit ei
finis. Explicit liber machabeorum
feliciter. Incipit argumentum in euāgelio ma
thei. Matheus ex iudea ꝑmus in
ordine ꝑmus ponitur.
tra euangelium in iudea ꝑ
mus scripsit. nō uocando
ad uitā. et publicanus actibz suis quo
dam in gentilitate ꝑ ꝓpria ꝑsumens.
uni. cui prima commendatio in carne al
tissimi nō sedm ordinem electio fuit. et uite
in ꝑsbz xpi. Siqua quā dem animo
mutatione ꝓtulerit. primum a re
dendi fide in electos xpi ꝓpagatos
⁊ ex lectione ulq; in ꝑsumptionis di
em diligens. atq; a ꝑsumptionis die
usq; in xpm diffluens. deinceps ad ue
tus dñi testimoniū gentilitate ut a nullo
satisfaciens ⁊ ꝓpter hoc ex hebreis
offendit ⁊ dei in se opa monstrans ⁊
in hus quoq; gentibz potuit ꝓpagatis

Thesus

a ꝓncipio testoꝝ
ñ negarer. Quax oīs
testis. tps. ordo. numer⁹
dispositio ul⁹ to. qđ ti
dei nūciū ē. ds xp̄c ē
qui fis ex mīre. fes tb
lege nat⁹ er ūgie. pat
lius in carne. oīa ī tem
re facta no multiphā
ter in sementō. resur
gens in corpore pa
tris nostī in ꝑbis. ti
tuo. ꝛ filij nomī. ꝑ qđ re
stituerer in filius. sine
ꝓncipio sine fine. of
tendens unū se cum
ꝑ quē ē qz unus ē. in
quo cūglio utile ē de
ūdamtis. dīs. sic ꝓmi
sit. media ul⁹ ꝓfecta co
gnoscēdi ꝛ uocatōnem
apli. ꝛ op̄ cūglii. ꝛ di
lectionē dei ī carne. a
ccensus p unūcula lege
res intelligāt. atq; id
ei q̄ appetenti fit ap
plendē crapentiū re
cognoscāt. Iob. xl. hī
studio arguīnī fuer.
ꝛ fidē sē rei tradē. ro
manus dī intelligēdā
diligenē ee dilōnem
q̄rentib; ñ facē. Expli
cit arguīnī. In
cipit cūglium
s̄dm matheum
uer⁹ genatōnis
ihu xpi filij dd.

filij abraham. Abraham genuit ysa
ac. ysaac aũ genuit iacob. Iacob aũt
genũ iudam ꝛ frēs eius. Judas aũ genũ
phares ꝛ zaram de thamar. Phares ā
genũ esrom. Esrom aũ genũ aram. Aram
aũ genũ amminadab. Amminadab aũ ge
nuit naason. Naason aũ ḡ salmon. Salmō
aũ ḡ booz de raab. Booz aũ genũ obeth
ex ruth. Obeth aũ genũ iesse. Jesse aũ
genũ dm regem. David aũ rex genuit
salomonem ex ea que fuit unie. Salo
mon aũ genũ roboam. Roboam aũ ḡ
abia. Abia aũ genũ asa. Asa aũ genũ
iosaphat. Josaphat aũ genũ ioram. Jo
ram aũ genũ oziam. Ozias aũ genuit
joatham. Joatham aũ genũ achaz. A
chaz aũ genũ ezechiam. Ezechias aũ
genũ manassen. Manasses aũ genuit
ammon. Ammon aũ ḡ iosiam. Josias
aũ ḡ iechoniam ꝛ frēs eius in transmi
gratione babylonis. Et post transmigra
tionem babylonis. iechonias genuit sa
lathiel. Salathiel aũ genũ zorobabel.
Zorobabel aũ genũ abiud. Abiud aũt
genũ eliachim. Eliachim aũ genũ azor.
Azor aũ genũ sadoch. Sadoch aũ genuit
achim. Achim aũ genuit eliud. Eliud
aũ genũ eleazar. Eleazar aũ ḡ matham.
Matham aũ genũ iacob. Jacob aũ genũ
ioseph uirum marie. de qua natus ē
ihc qui uocatur xp̄s. Omis ḡ generatio
nes ab abraham usq; ad dd generatio
nes. xiiij. ꝛ a dauid usq; ad transmigratio
nem babylonis. generationes. xiiij.
Et a transmigratione babylonis usq;
ad xp̄m. generationes. xiiij. Xp̄i aũt
generatio sic erat. Cum esset despon
sata mr eius. maria ioseph. antq;

duo prima capitula. q̄ ppā sunt
q̄ in ultio ponunt ante aduentū.

conuenerunt inuenta ē in utero hūs de
spū scō. Joseph aūt uir eius cum esset i
tus ⁊ nollet eam traducere. uoluit
occulte dimittere eam. Ecce aūt eo co
gitante. ecce angl̄s dñi in somnis ap
paruit ei dicens. Joseph fili dd. noli ti
mere accipe mariam coniugem tuā.
Qd enim in ea natum ē de spū scō ē.
Pariet aūt filiū ⁊ uocabis nomen ei
ihm. Ipe enim saluū faciet plm su
um a pcis eor. Hoc aūt totum factū
est ut adimpleretur qd dictū est a
dño p yßam dicentem. Ecce uirgo i
utero habebit ⁊ pariet filiū ⁊ uocabit
nomen eius emmanuel. qd est un̄
p̄catum nob̄cum ds. Surgens aūt
Joseph a somno. fecit sicut p̄cepit ei
angl̄s dñi. Et accepit coniugem su
am. ⁊ nō cognoscebat eam. donec pe
perit filium suū p̄mogenitū ⁊ uocā
uit nomen eius ihm.

Cum ergo natus esset ihc in beth
leem iude in diebus herodis re
gis. ecce magi ab oriente uenerūt
in̄solimam dicentes. Ubi ē qui na
tus est rex iudeoꝝ? Vidimus stellā
ei⁹ eius in oriente ⁊ uenim⁹ adora
re eum. Audiens aūt herodes rex ē
turbatus est ⁊ omis hierosolima cū illo.
Et congregans oīs̄ p̄ncipes sacerdotū
⁊ scribas pp̄. sciscitabatur ab eis ubi
xp̄s nasceretur. At illi dixerunt ei. In
bethleem iude. Sic enim scriptū ē p ypham. Et tu bethleem terra iuda. nequa
quā minima es in p̄ncipib⁹ iuda. Ex
te enim exiet dux. qui regat plm meum
isr̄l. Tunc herodes clam uocauit ma
gos. diligenter didicit ab eis tempus
stelle q̄ apparuit eis. Et mittens illos
in bethleem dixit. Ite ⁊ interrogate di
ligenter de pu. Et cum inueneritis renū
tiate mihi ut ⁊ ego ueniens adorem eū.
Qui cum audissent regem abierunt.
Et ecce stella quā uiderant in oriente an
tecedebat eos. usq̄ dum ueniens sta
uit sup̄ ubi erat puer. Videntes aūt
stellam. gauisi sunt gaudio magno
ualde. Et intrantes domū. inuenerunt
puerū cū maria matre eius. Et procidentes
adorauerunt eū. Et apertis thesauris su
is. obtulerunt ei munera. Aurū. thus
⁊ myrrham. Et responso accepto in som
nis ne reuerterent ad herodem. p aliā uiā
reuersi sunt in regionē suam. Qui cum
recessissent. ecce angl̄s dñi apparuit i
somnis ioseph dicens. Surge ⁊ accipe
puerū ⁊ matrem eius. ⁊ fuge in egyptū.
⁊ esto ibi usq̄ dum dicam tibi. Futurū
ē enim ut herodes querat puerū ad p
dendum eū. Qui consurgens. accepit
puerū ⁊ matrē eius nocte ⁊ secessit in egyp
tum. ⁊ erat ibi usq̄ ad obitū herodis.
ut adimpleret qd dictū ē a dño p yphe
tam dicentē. Ex egypto uocaui filium
meum. Tunc herodes uidens quia illusus
est a magis. iratus est nimis. ⁊ mittens
occidit omnes pueros qui erant in beth
leem. ⁊ in oīb⁹ finib⁹ eius. ab unoquo
q̄ bimatu. ⁊ infra. secūm tempus qd exquisierat
a magis. Tunc adimpletū est qd dictū
est p hieremiam yphā dicentē. Vox i
rama audita ē. ploratus ⁊ ululatus mul
tus. rachel plorans filios suos. ⁊ no
luit consolari. qr̄ nō sunt. Defuncto aūt
herode. ecce apparuit angl̄s dñi in so
mnis ioseph in egypto dicens. Surge

·ps·xl·

Tercio capitulo accordat os q̄tuor · lz
duplicem ordinem ut p3. & ysaie · 1°

In x° capitulo accordat 3 · s[ci] · m· luc· lz · os· pa
bequit· ut p3. & xe · 1°

Ihs

ꝛ accipe puerū ꝛ matrem eius ꝛ uade in
terram israel. defuncti sunt enim qui que
rebant animam pueri. Qui consurgens ac
cepit puerū ꝛ matrem eius ꝛ uenit in ter
ram israel. Audiens aūt q̄ archelaus regnaret in iudea p patre suo herode timuit illo ire. ꝛ admonitus in somnis.
secessit in partes galilee. ꝛ veniens
habitauit in ciuitate que uocatur na
zareth. ut adimpleretur q̄d dictum est p
prophetas. quoniam nazarenus uocabit̄.

In diebus autē illis. uenit iohes baptista. p̄dicans in deserto iudee dicens.
Penitentiam agite. appropinquabit enim regnum celorum. Hic enim est qui dictus est p ysaiam prophetam dicente. Vox clamantis
in deserto. parate uiam dñi. rectas facite semitas eius. Ipse aūt iohes habebat uestimentum de pilis camelorum ꝛ zonam
pelliceam circa lumbos suos. esca aūt
eius erat locuste ꝛ mel silueste. Tunc
exibat ad eum ierosolyma ꝛ omnis
iudea. ꝛ omnis regio circa iordanem.
ꝛ baptizabantur ab eo in iordane co
fitentes peccata sua. Videns aūt multos
pharisseorum ꝛ saduceorum uenientes ad
baptismum suum. dixit eis. Progenies uipe
rarum. quis demonstrauit uobis fugere
a futura ira. Facite ergo fructum dignum penitentie. ꝛ ne uelitis dicere intra uos
patrem habemus abraham. Dico enim
uobis. quoniam potens est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Jam enim secu
ris ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor que non facit fructum bonum ex
scinditur ꝛ in ignem mittit. Ego quidem
uos baptizo in aqua in penitentiam. qui
aūt post me uenturus est fortior me est.

cui non sum dignus calceamenta portare.
ipse uos baptizabit in spiritu sancto ꝛ igni.
Cuius ventilabrum in manu sua ꝛ purgabit aream suam. ꝛ congregabit triticum in horreum. Paleas aūt comburet igni inextinguibili. Tunc uenit
ihc a galilea in iordanem ad iohem. ut
baptizaretur ab eo. Iohes aūt prohibebat eum dicens. Ego a te debeo baptizari. ꝛ tu uenis ad me? Respondens autem
ihc. dixit ei. Sine modo. sic enim decet nos
implere omnem iusticiam. Tunc dimisit
eum. Baptizatus aūt ihc. confestim
ascendit de aqua. ꝛ ecce aperti sunt
ei celi. ꝛ uidit spiritum dei descendentem sicut columbam ꝛ uenientem sup se. ꝛ ecce uox de celis dicens. Hic est filius meus
dilectus. in quo mihi complacui.

Tunc ductus est ihc in desertum a
spiritu. ut temptaretur a diabolo.
Et cum ieunasset. xl. diebus. ꝛ xl. noctibus postea esuriit. Et accedens tempta
tor. dixit ei. Si filius dei es. dic
ut lapides isti panes fiant. Qui respondens dixit. Scriptum est. non in solo
pane uiuit homo. sed in omni uerbo
quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit
eum diabolus in sanctam ciuitatem. ꝛ statuit
eum supra pinnaculum templi. ꝛ dixit ei.
Si filius dei es. mitte te deorsum. Scriptum est enim. quia angelis suis mandauit de te. ꝛ in manibus tollent te. ne
forte offendas ad lapidem pedem tuum. Ait illi ihc iterum. Scriptum est.
Non temptabis dominum deum tuum. Iterum assumpsit eum diabolus in montem
excelsum nimis. ꝛ ostendit ei omnia
regna mundi. ꝛ gloriam eorum. ꝛ dixit

Ioh· 1°

Luc· 3·

Ioh· 1°

Luc· 4·

·ps·90·

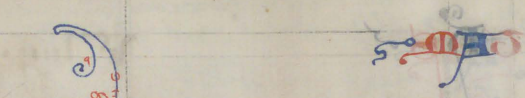
Deut· 6·

Mat· 1°
Luc· 3·
Jo· 1°

illi. Hec omnia tibi dabo. si cadens adoraueris me. Tunc dicit ei ihc. Vade satthanas. Scriptum e. Dñm deum tuum adorabis. & illi soli seruies. Tunc reliquit eum dyabolus. & ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. Cum aut audisset ihc quod iohes traditus esset secessit in galileam. & relicta nazareth. uenit & habitauit in capharnaum maritima in finibus zabulon & neptalim. ut adimpleret quod dictum e per ysaiam prophetam. Terra zabulon & terra neptalim. uia maris trans iordanem galilee gentium. Populus qui sedebat in tenebris lucem uidit magnam. & sedentibus in regione umbre mortis lux orta e eis. Exinde cepit ihc predicare & dicere. Pniam agite. appropinquabit enim regnum celorum. Ambulans aut iuxta mare galilee uidit duos fres symonem qui uocatur petrum & andream fratrem eius mittentes rete in mare. Erant enim piscatores. Et ait illis. Venite post me & faciam uos fieri piscatores hominum. At illi statim relictis retibus secuti sunt eum. Et procedens inde uidit alios duos fres iacobum zebedei & iohannem fratrem eius in nauicula zebedei patrem eorum reficientes retia sua & uocauit eos. Illi aut statim relictis retibus & patre secuti sunt eum. Et circuibat ihc totam galileam. docens in synagogis eorum & predicans euangelium regni. & sanans omnem languorem & omnem infirmitatem in populo. Et abiit fama eius in totam syriam. Et obtulerunt ei omnes male habentes. uarijs languoribus & tormentis comprehensos. & qui demonia habebant. & lunaticos. & paraliticos & curauit eos. Et secuti sunt eum turbe multe de galilea & decapoli & de hierosolimis. & de iudea & de trans iordanen.

Videns aut turbas. ascendit in montem. Et cum sedisset. accesserunt ad eum discipuli ei. Et aperiens os suum docebat eos dicens. Beati pauperes spu. quia ipsorum est regnum celorum. Beati mites. quia ipsi possidebunt terram. Beati qui lugent. quia ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam. quia ipsi saturabuntur. Beati misericordes. quia ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde. quia ipsi deum uidebunt. Beati pacifici. quia filii dei uocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. quia ipsorum est regnum celorum. Beati estis cum maledixerint uobis homines. & persecuti uos fuerint & dixerint omne malum aduersum uos mentientes propter me. Gaudete et exultate. quia merces uestra copiosa est in celis. Sic enim persecuti sunt prophetas qui fuerunt ante uos. Vos estis sal terre. Quod si sal euanuerit in quo saliet. Ad nichilum ualet ultra. nisi ut mittatur foras & conculcetur ab hominibus. Vos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita. Nec accendunt lucernam & ponunt eam sub modio. sed super candelabrum. ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux uestra coram hominibus. ut uideant uestra bona opera & glorificent patrem uestrum qui in celis est. Nolite putare quia uenerim soluere legem aut prophetas. Non ueni soluere. sed adimplere. Amen quippe dico uobis. donec transeat celum et terra. iota unum aut unus apex. non

preteribit a lege. donec omnia fiant. Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis. et docuerit sic homines. minimus vocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit hic magnus vocabitur in regno celorum. Dico enim vobis. quia nisi abundaverit iustitia vestra plusquam scribarum et phariseorum. non intrabitis in regnum celorum. Audistis quia dictum est antiquis. Non occides. Qui autem occiderit reus erit iudicio. Ego autem dico vobis. quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha. reus erit concilio. Qui autem dixerit fatue. reus erit gehenne ignis. Si ergo offeres munus tuum ad altare. et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te. relinque ibi munus tuum ante altare. et vade prius reconciliari fratri tuo. et tunc veniens offeres munus tuum. Esto consentiens adversario tuo cito. dum es in via cum eo. ne forte tradat te adversarius iudici. et iudex tradat te ministro. et in carcerem mittaris. Amen dico tibi. non exies inde. donec reddas novissimum quadrantem. Audistis quia dictum est antiquis. Non mechaberis. Ego autem dico vobis. quia omnis qui viderit mulierem ad concupiscendam eam. iam mechatus est eam in corde suo. Si autem oculus tuus dexter scandalizat te. erue eum et proice abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum. quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dextera manus tua scandalizat te. abscide eam et proice abs te. Expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum. quam totum corpus tuum eat in gehennam. Dictum est autem. Quicumque dimiserit uxorem suam. det illi libellum repudii. Ego autem dico vobis. quia omnis qui dimiserit uxorem suam excepta fornicationis causa. facit eam mechari. et qui dimissam duxerit. adulterat. Iterum audistis. quia dictum est antiquis. Non periurabis. Reddes autem domino iuramenta tua. Ego autem dico vobis. non iurare omnino. neque per celum. quia thronus dei est. neque per terram. quia scabellum est pedum eius. neque per hierosolyma. quia civitas est magni regis. Neque per caput tuum iuraveris. quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. Sit autem sermo vester. est. est. non. non. Quod autem his abundantius est. a malo est. Audistis quia dictum est. Oculum pro oculo et dentem pro dente. Ego autem dico vobis. non resistere malo. Sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam. porrige illi et alteram. Et ei qui vult tecum iudicio contendere et tunicam tuam tollere. remitte ei et pallium. Et quicumque te angariaverit mille passus. vade cum illo alia duo. Qui petit a te. da ei. Et volenti mutuari a te. ne avertaris. Audistis quia dictum est. Diliges proximum tuum. et odio habebis inimicum tuum. Ego autem dico vobis. Diligite inimicos vestros. benefacite his qui oderunt vos. Et orate pro persequentibus et calumniantibus vos. ut sitis filii patris vestri qui in celis est. qui solem suum facit oriri super bonos et malos. et pluit super iustos et iniustos. Si enim diligitis eos qui vos diligunt. quam mercedem habebitis. Nonne et publicani hoc faciunt. Et si salutaveritis fratres vestros tantum. quid amplius facitis. Nonne

ꝛ ebnuꝰ hoc facuum. Eliote ꝙ uos
ꝓfectꝰ. sicut ꝛ ꝑ uꝝ celestis ꝓfectus
est. Attendite ne iustitiam uestram fac
tis coram hominib; ut uideamini
ab eis. Alioquin mercedem nō habebis
apud ꝑem uestꝝ qui in celis ē. Cū ergo
facis elemosinam. noli tuba canere
ante te. sicut hypocrite faciunt in
synagogis ꝛ in uicis. ut honorifi
centur ab hominib;. Amen dico uob.
receperunt mercedem suā. Te aūt faciē
te elemosinā. nesciat sinistra tua ꝙd
faciat dextera tua. ut sit elemosina
tua in abscondito. Et ꝑ tuus qui
videt in abscondito. reddet tibi

VI

Et cum oratis. nō eritis sicut hy
pocrite qui amant in synagogis
ꝛ in angulis platearū stantes o
rare. ut uideantur ab hoib;. Amen dico
uob. receperunt mercedem suā. Tu aūt
cum oraueris. intra in cubiculū tuū ꝛ
claudo ostio tuo ora ꝑem tuū in
abscondito. Et ꝑ tuus qui videt
in abscondo. reddet tibi. Orantes aūt no
lite multū loqui sicut ethnici. putāt
enim qꝫ in multiloquio suo exau
diantur. Nolite ḡ assimulari eis. Scit
nanq; ꝑ uꝝ quid opus sit uobis.
antequā petatis eū. Sic ḡ uos orabi
tis. Pat̄ nr̄ qui es in celis sanctificet
nomen tuū. adueniat regnū tuū. fiat
uoluntas tua sic in celo ꝛ in tra pa
cem tuā. Panem nr̄m supsubstancialē da nob;
die. ꝛ dimitte nob; debita nra sicut
ꝛ nos dimittimꝰ debitoribꝰ nris. ꝛ ne
nos inducas in tēptationē sed libera
nos a malo amē. Si enī dimiseritis
hoib; ꝑa eoꝝ. dimittet ꝛ ꝑ uꝝ ce
lestis delicta uꝝ. Si aūt nō dimise
ritis. nec ꝑ uꝝ dimittet ꝑa uꝝ. Cū
aūt ieunatis. nolite fieri sicut hypocri
te tristes. Exterminant enī facies su
as. ut pareant hoib; ieunantes. Amen dico uob. qꝫ receperunt mercedem
suā. Tu aūt cum ieunias. unge caput
tuū ꝛ faciem tuā lauā. ne uidearis
hominib; ieunans. sed ꝑ tuo qui
est in abscondito. Et ꝑ tuus qui vi
det in abscondo. reddet ti. Nolite the
saurizare uob thesauros in tra. ubi
erugo ꝛ tinea demolitur. ubi fures
effodiunt ꝛ furantur. Thesaurizate
aūt uob thesauros in celo. ubi nec e
rugo nec tinea demolitur. ubi fu
res nō effodiunt nec furantur. Ubi enī
est thesaurus tuus. ibi ē ꝛ cor tuū.
Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si
fuerit oculus tuus simplex. totū corpus
tuū lucidū erit. Si aūt oculus tuus ne
quam fuerit. totū corpus tuū tene
brosum erit. Si ḡ lumen qd in te est
tenebre sunt. ipe tenebre quāte erūt.
Nemo potest duob; dnīs seruire. Aut enī unū odio hebit. et alterū dili
get. aut unū sustinebit et alterū
contemnet. Non potestis deo seruire
ꝛ mammonę. Ideo dico uob. Ne sol
liciti sitis aīe ure quid manducetis.
nec corpori uro quid induamini. Nō
ne aīa plus est qm esca. ꝛ corpus plus
qm uestimentū. Respicite uolatilia ce
li qm nō seminant nec metunt. nec cō
gregant in horrea. ꝛ ꝑ uꝝ celestis
pascit illa. Nonne uos magis plu
ris estis illis. Quis aūt uꝝ cogitās
potest adicere ad staturā suā. cubi

tum unū. ⁊ de uestimēto quid solliciti estis? Considerate lilia agri quō crescunt. non laborant neq; nent. Dico aūt uob. q̄m nec salomon in oī gl̄a sua cooptus ē sicut unū ex istis. Si aūt fenum agri qđ hodie est ⁊ cras in clibanū mittetur ds sic uestit. q̄n tomagis uos minime fidei? Nolite ḡ sollicti eē dicentes. quid manducabim⁹ aut quid bibem⁹ aut quo operiemur? Hec em̄ oīa gētes inquirūt. Scit em̄ pr̄ ur̄ q̄ his oībus indigetis. Querite aūt p̄mū regnū dei ⁊ iustitiam eius. ⁊ hec oīa adicientur uob. Nolite ḡ sollicti eē in crastinū. Crastinus em̄ dies. sollicitus erit sibiipsi. Sufficit diei malicia sua.

VII

Nolite iudicare ut nō iudicemini. In quo em̄ iudicio iudicaueritis. iudicabimini. ⁊ in qua mensura mēsi fueritis. remetietur uob. Quid aūt uides festucam in oculo fris tui. ⁊ trabē in oculo tuo nō uides? Aut quō dicis fri tuo. Sine eiciam festucam de oculo tuo. ⁊ ecce trabes est in oculo tuo? Hypocrita. eice p̄mū trabem de oculo tuo. ⁊ tunc uidebis eicere festucā de oculo fris tui. Nolite dare scīm canibus. neq; mittatis margaritas uras ante porcos. ne forte conculcent eas pedibus suis. ⁊ conuersi dirumpant uos. Petite ⁊ dabit⁹ uob. Querite ⁊ inuenietis. Pulsate ⁊ aperiet⁹ uob. Oīs em̄ qui petit accipit. ⁊ qui querit inuenit. ⁊ pulsanti aperiet⁹. Aut quis ē ex uobis homo. quem si petierit filius suus panē nunquid lapidem porriget ei? Aut si pisc̄em petierit nunquid serpentē porriget ei? Si ḡ uos cū sitis mali. nostis bona data dare filiis uris. q̄nto magis pat̄ ur̄ qui in celis ē dabit bona petentibus se? Oīa ḡ quecumq; uultis. ut faciant uobis homines. ⁊ uos facite eis. Hec ē em̄ lex ⁊ pphe. Intrate p̄ angustam portam. q̄ lata porta ⁊ spaciosa uia q̄ ducit ad p̄dictionē. ⁊ multi sunt qui intrant p eam. Quā angusta porta ⁊ arta uia que ducit ad uitam. ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam. Attendite a falsis pphis qui uenunt ad uos in uestimentis ouiū. intrinsecus aūt sunt lupi rapaces. A fructibus eoꝝ cognoscetis eos. Nunquid colligūt de spinis uuas aut de tribulis ficus? Sic oīs arbor bona. fructus bonos facit. Mala aūt arbor. fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere. neq; arbor mala fructū bonos facē. Oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū. excidetur ⁊ in ignē mittetur. Igitur ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos. Non oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoꝝ. sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis ē ipe intrabit in regnū celoꝝ. Multi dicent mihi in illa die. dñe dñe nōne in noīe tuo pphetauimus. ⁊ in noīe tuo demonia eiecimus. ⁊ in noīe tuo uirtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis. q̄ numq̄m noui uos. discedite a me qui operamini iniquitatē. Oīs ḡ qui audit uba mea hec ⁊ facit hec ea. assimilabit uiro sapienti. qui edificauit domū suam supꝫ

petrin. Et descendit pluuia & uenerunt flumina. & flauerunt uenti & irruerũt in domũ illam. & nõ cecidit. fundata enim erat sup petrã. Et omnis qui audit uba mea hec & nõ facit ea. similis erit uiro stulto qui edificauit domũ suam sup harenam. & descendit pluuia & uenerunt flumina & flauerunt uenti. et irruerunt in domũ illam & cecidit & fuit ruina eius magna. Et factũ est cũ consummasset ihc uerba hec. admirabantur turbe sup doctrina eius. erat enim docens eos sicut potestatem hãs. non sicut scribe eorũ & phisei.

VIII

Cum aũt descendisset de monte. secute sunt eũ turbe multe. Et ecce leprosus ueniens. adorabat eũ dicens. dñe si uis potes me mundare. Et extendens ihc manũ. tetigit eũ dicens. Volo. mundare. & confestim mundata est lepra eius. Et ait illi ihc. Vide nemini dixeris. sed uade ostende te sacerdoti & offer munus quod precepit moyses in testimoniũ illis. Cum aũt introisset capharnaũ. accessit ad eũ centurio rogans eũ & dicens. dñe puer meus iacet in domo paralitic & male torquetur. Et ait illi ihc. Ego ueniam & curabo eum. Et respondens centurio ait. dñe nõ sum dignus ut intres sub tectũ meũ. sed tm dic ubo & sanabit puer meus. Nam & ego hõ sũ sub potestate hãs sub me milites. & dico huic uade & uadit. & alio ueni & uenit. Et seruo meo fac hoc. & facit. Audiens aũt ihc miratus est. & sequentibus se dixit. Amen dico uobis. nõ inueni tantã fidem in isrl. Dico aũt uobis. quod multi ab oriente & occidente uenient & recumbent cũ abraham & ysaac & iacob in regno celorũ. filii aũt regni ejicientur in tenebras exteriores. Ibi erit fletus & stridor dentium. Et dixit ihc centurioni. Vade & sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora. Et cum uenisset ihc in domũ petri. uidit socrum eius iacentem & febricitantem. Et tetigit manum eius & dimisit eam febris. Et surrexit. & ministrabat eis. Vespere aũt facto. obtulerunt ei multos demonia hãtes. & eiciebat spũs ubo. & omnes male hãtes curauit ut adimpleret quod dictum est per ysaiam pphã dicentem. Ipse infirmitates nras accepit & egritudines portauit. Videns aũt ihc turbas multas circum se. iussit ire trans fretum. Et accedens unus scriba. ait illi. Magister sequar te quocũq; ieris. Et dicit illi ihc. Vulpes foueas hãt & uolucres celi nidos. Alius aũt discipulorũ ihc ait illi. dñe permitte me primum ire. et sepelire patrem meum. Ihc aũt ait illi. Sequere me. & dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Et ascendente eo in nauiculam. secuti sunt eum discipuli ei. Et ecce motus magnus factus est in mari. ita ut nauicula operiretur fluctibus. Ipse uo dormiebat. Et accesserunt & suscitauerunt eum dicentes. dñe saluos nos fac perimus. Et dicit eis. Quid timidi estis modice fidei. Tunc surgens imperauit uentis & mari. & facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes. Qualis est hic.

qz uenit z mare obediunt ei. Et cum uenisset tus trecū in regionē gerase
nozū occurrerunt ei duo hūes demoīa
de monumentis exeuntes. seuī nimis. ita
ut nemo posset trānire p uiam illam.
Et ecce clamauerūt dicentes. Quid nob
z tibi fili dei. Venisti huc aīa tps tor
quere nos: Erat aūt ab illis
grex porcoz multoz pascens. Dem
nes aūt rogabant eū dicentes. Si ei
cis nos. mitte nos in gregē porcoz.
Et ait illis. Ite. Illi exeuntes abie
runt in porcos. Et ecce impetu abiit to
tus grex p̄ceps in mare z mortui sū
in aquis. Pascētes aūt fugerunt z nu
ntiauerūt in ciuitate. nuntiauerūt oīa
z de his qui demonia habuerant. Et
ecce tota ciuitas exiit obuiam ihū. Et
uisa eo. rogabāt ne transiret a finib eoz.
Et ascendens in nauicula.
Transfretauit z uenit in ciuitate su
am. Et ecce offerebant ei paraliticū. iacen
tem in lecto. Videns aūt ihc fidem illoz
dixit paralitico. Confide fili. remittunt
tur tibi pcā tua. Et ecce quidam de
scribis dixerunt intra se. Iste blasphe
mat. Et cum uidisset ihc cogitationes
eoz dixit. Vt quid cogitatis mala in
cordibz uris. Quid est facilius dicere
dimittuntur tibi pcā tua. an dicere sur
ge z ambula. Ut autem sciatis aūt qm filius
hoīnis hz potestatē in tra dimit
tendi pcā. tunc ait paralitico. Surge
tolle lectū tuū. z uade in domū tuā.
Et surrexit. z abiit in domū suam. Vi
dentes aūt turbe timuerunt. z glorifica
uerunt deū. qui dedit potestatē talē
hoīb. Et cum transiret inde ihc. uidit
hoīem sedentē in theloneo matthēum no
mine. z ait illi. Sequere me. Et surgens.
secutus est eū. Et factū est dū discumberet in
in domo. ecce multi publicani z pctōres
uenientes discumbebant cū ihu z di
scipulis ei. Et uidentes phīsei dicebant
discipulis ei. Quare cum publicanis
z pctōribz manducat magr ur. Ihc
audiens. ait. Non est opus ualentib
z medicus. sz male hīntib. Cunte
ā discite quid est. miam uolo z nō sacrifi
cium. Non enī uenī uocare iustos. sed
pctōres. Tunc accesserūt ad eū discipu
li ihu dicentes. Quare nos z phīsei
iunamus frequent. discipli aūt tui
nō ieiunant. Et ait illis ihc. Nunquid
possunt filii sponsi lugere. q̄mdiu cū
illis est sponsus. Venient aūt dies cū
auferetur ab eis sponsus. z tunc ieiu
nabunt. Nemo aūt immittit cōmissu
ram panni rudis in uestimēto uetere.
Tollit enī plenitudinē ei a uestimēto. z
peior scissura fit. Neq; mittunt uinū
nouū in utres ueteres. Alioquin rum
puntur utres. z uinū effundit. et
utres pdunt. Sz uinū nouū in utres
nouos mittunt z ambo conseruant.
Hec illo loquente ad eos. ecce princeps
unus accessit z adorabat eū dicens.
Do
mine filia mea nūc defuncta est. sz ue
ni impone manū tuā eam z uiuet. Et
surgens ihc sequebatur eū. z discipli
eius. Et ecce mlr que sanguinē fluxi
patiebatur xii. annis. accessit retro.
z tetigit fimbriā uestimēti ei. Dice
bat enī intra se. Si tetigero tm uesti
mentū ei salua ero. At ihc conuersus
z uidens eam. dixit. Confide filia.

fides tua te saluam fecit. Et salua fa
cta est mulier ex illa hora. Et cum uenis
set ihc in domū principis. z uidisset tybi
cines. z turbam tumultuantē.
dicebat. Recedite. Non enī mortua
a puella. sz dormit. Et deridebant eū.
Et cum ejecta esset turba. introiuit z
tenuit manū eius. z surrexit puel
la. Et exiit fama hec in uniuersam terram
illā. Et obtinuerunt inde ihū plures
eū. duo cęci clamantes z dicentes.
Miserere nr̄i fili dā. Cum aūt uenis
set domū. accesserunt ad eū cęci. Et
dicit eis ihc. Creditis q̄ possum hoc
facē uob. Dicunt ei. Vtiq; dne. Tē
tetigit oculos eor̄ dicens. Sēm fidē
uestrā fiat uob. Et aperti sunt oculi illor̄.
Et cōminatus est illis ihc dicens. Vide
te ne quis sciat. Illi aūt exeuntes dis
famauerunt eū in tota terra illa. Et
ecce obtulerunt ei
hominē mutū demonium habentem. Et
ejecto demonio. locutus est mutus. Et mi
rate sunt turbe dicentes. Numq̄n
apparuit sic in isr̄l. Pharisei aūt dice
bant. In principe demoniorū ejicit de
mones. Et circuibat ihc ciuitates oēs
et castella. docens in synagogis eor̄
z prędicans euāngelium regni. et curans
omnē languorem z omnē infirmi
tatem. Videns aūt turbas. miser
tus est eas. q̄ erant uexati. et iacentes sic
ut oues nō habentes pastorē. Tunc di
cit discipulis suis. Messis quidē mul
ta. operarii aūt pauci. Rogate ḡ dnm
messis. ut ejciat operarios in messē
suā. Et conuocatis duodecim discipulis suis. dedit illis
potestatē spūm immundor̄ ut ejicerent
eos. et curarent omnem languorē z om
nem infirmitatem. Nomina aūt apłor̄
sunt hec. Primus Symon qui dr̄
petrus. z andreas frr eius. Jacobus z ioh
es. z philippus et bar
tholomeus. thomas et matheus publi
canus. et jacobus alphei et thadeus. Sy
mon chananeus et iudas scarioth is
qui et tradidit dnm. Hos. xii. misit
ihc precipiens eis et dicens. In uiam
gentium ne abieritis. et in ciuitates
samaritanor̄ ne introieritis. sz pocius
te ad oues q̄ perierunt domus isr̄l.
Euntes aūt prędicate dicentes. q̄ appro
pinquauit regnū celor̄. Infirmos curate
te. mortuos suscitate. leprosos munda
te. demones ejicite. Gratis accepistis.
gratis date. Nolite possidere aurum
neq; argentū. neq; pecuniā in zonis
uris. nō peram in uia. neq; duas tunicas.
neq; calciamenta. neq; uirgam. Di
gnus enim est operarius cibo suo. In quam
cunq; ciuitatē aut castellū introieritis.
interrogate quis in ea dignus sit. ibi ma
nete donec exeatis. Intrantes aūt in do
mum. salutate eam dicentes. Pax hu
ic domui. Et siquidem fuerit domus dig
na ueniet pax uestra sup eam. si aūt nō
fuerit digna pax uestra ad uos reuertatur.
Et quicūq; nō receperint uos. neq; audie
rint sermones uros. exeuntes foras
de domo uel de ciuitate excutite pul
uerem de pedibus uris. Amē dico uob.
tolerabilius erit terre sodomor̄ et go
morreor̄ in die iudicii q̄m illi ciui
tati. Ecce ego mitto uos. sicut oues in
medio luporū. Estote ergo prudentes

sicut serpentes & simplices sicut columbe. Cauete aũ ab hominibꝫ. Tradent enim uos in conciliis. & in synagogis suis flagellabũt uos. & ad pñides & ad reges ducemini ꝓp me in testimoniũ illis & gentibꝫ. Cum aũ tradent uos. nolite cogitare qlio aut quid loquamini. Dabitur enim uob in illa hora quid loquamini. Non enim uos estis qui loquimini. sed spũs patris uri qui loquitur in uob. Tradet aũt frat fratrem in mortẽ & pr filium. & insurgent filii in parentes. & morte eos afficient. & eritis odio oĩbꝫ hominibꝫ ꝓp nomen meum. Qui aũt perseuerauerit usq in finem. hic saluus erit. Cũ aũt persequent uos in ciuitate ista. fugite in aliam. Amen dico uob. nõ cõsummabitis ciuitates israhel donec ueniat filius hominis. Non ẽ discipul super magistrum. nec seruus sup dominum suum. Sufficit discipulo ut sit sicut magr ei. & seruus sicut dñs ei. Si patrẽfamilias belzebub uocauerũt qnto magis domesticos ei. Ne ergo timueritis eos. nichil enim opertum qđ nõ reuelabit. & occultum qđ nõ scietur. Qđ dico uob in tenebris. dicite in lumine. & qđ in aure audritis. ꝓdicate sup tecta. Et nolite timere eos qui occidunt corpus. animam aũt nõ possunt occidere. Timete ꝓ potius eum timete qui potest & aiam & corpus pdere in gehennam. Nonne duo passeres asse ueneunt. & unus ex illis non cadet sup terram sine patre uro. Vestri aũt & capilli capitis. omnes numerati sunt. Nolite ergo timere multis passeribꝫ meliores estis uos. Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibꝫ. confitebor & ego eum coram patre meo qui in celis. Qui aũt negauerit me coram hominibꝫ. negabo & ego eum coram patre meo qui in celis. Nolite arbitrari qm uenerim mittere pacem in terra. Non ueni pacem mittere. sed gladium. Veni enim separare hominem aduersus patrem suum. & filiam aduersus matrem suam. & nurum aduersus socrum suam. & inimici hominis domestici ei. Qui amat patrem aut matrem plusq me. non est me dignus. & qui amat filium aut filiam supra me. non est me dignus. Et qui non accepit crucem suam & sequitur me. non est me dignus. Qui inuenerit animam suam. perdet illam. & qui perdiderit animam suam ꝓp me. inueniet eam. Qui recipit uos. me recipit. & qui me recipit recipit eum qui me misit. Qui recipit ꝓphetam in nomine ꝓphete. mercedem ꝓphete accipiet. & qui recipit iustum in nomine iusti. mercedem iusti accipiet. Et quicunq; potum dederit uni ex minimis istis calicem aque frigide tm in nomine discipuli. amen dico uobis non perdet mercedem suam.

Et factum est cum consummasset ihs. præcipiens. xii. discipulis suis. transiit inde ut docẽt & predicaret in ciuitatibꝫ eorũ. Johes aũt cum audisset in uinculis opa xpi. mittens duos de discipulis suis. ait illi. Tu es qui uenturus es an alium expectamus. & respondens ihs ait illis. Euntes renuntiate johi. q audistis & uidistis. Ceci uident claudi ambulant. leprosi mundant. Surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. & bs est. qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autem

abeuntib⁹. cepit ihc dicere ad turbas
de iohe. Quid existis in desertū vide-
re? Harundinē vento agitatā? Sz qđ
existis videre? Homiē mollib⁹ ue-
stimēto? Ecce qui mollib⁹ vestiuntur
in domib⁹ regū sunt. Sz quid existis
videre? Pphām? Etiam dico vob⁹ &
plusqm pphām. Hic ē enī de quo
scriptum ē. Ecce mitto angēlm meū
ante faciem tuā qui parabit viam
tuā ante te. Amē dico vob⁹. nō surrexit
inter natos mulierū maior iohe bap
tista. Qui aūt minor ē in regno celoꝝ
maior ē illo. A diebꝫ aūt iohannis bap
tiste usq; nunc regnū celoꝝ vim pa
titur: & violenti diripiunt illud. Om̄es
enī pphe & lex usq; ad iohem pphauer
unt. Et si vultis recipe ipe ē helyas
qui venturus ē. Qui hz aures audi
endi audiat. Cui aūt similē estima
bo generationē istam? Simile ē puer
sedentib⁹ in foro. qui clamantes coeq
libꝫ dicunt. Cecinimꝰ vob⁹ & nō saltas
tis. lamentauimꝰ & nō planxistis. Ve
nit enī iohes neq; manducans neq;
bibens & dicunt. Demoniū hz. Venit
filius hominis manducans & bibens
& dicunt. Ecce homo vorax & potator
vini. publicanoꝝ & peccatoꝝ amicus. Et
iustificata ē sapīa a filiis suis. Tunc
cepit exprobrare civitatib⁹. in quibus
fact̄e sunt plurime virtutes eius. qz
nō egissent pniam. Ve tibi corozain
ve tibi bethsaida. qz si in tyro & sydo
ne fact̄e essent virtutes que fact̄e sūt in
vob⁹. olim in cilicio & cinere pniam
egissent. Verumtamen dico vob⁹. tyro &
sydoni remissius erit in die iudicii q̄m
vob. & tu capharnaū. numqđ usq; in
celū exaltaberis? Usq; in infernū des-
cendes. Quia si in sodomis fact̄e fuissent
virtutes que fact̄e sunt in te. forte mā
sissent usq; ad hunc diem. Verumtamen
dico vob⁹. qz terre sodomoꝝ remissius erit
in die iudicii q̄m tibi. In illo tp̄e respō
dens ihc dixit. Confiteor tibi pr̄e dilec
te & tue. qui abscondisti hec a sapientib⁹
& prudentib⁹ & revelasti ea parvulis.
Ita pr̄e. quoniam sic fuit placitum ante te. Om̄a
tradita sunt mihi a pr̄e meo. Et nemo no
vit filiū nisi pr̄. neq; pr̄em quis novit
nisi filius & cui voluerit filius revela
re. Venite ad me om̄es qui laboratis
& onerati estis. & ego reficiam vos. Tol
lite iugū meū sup̄ vos. & discite a me qz
mitis sum & humilis corde. & invenie
tis requiem animabꝰ vr̄is. Iugum enī
meum suave & onus meum leve
est. In illo tp̄e abiit ihc sabbo p sata. Dis
cipuli aūt eius esurientes. ceperunt vellere
spicas & manducare. Pharisei aūt vi
dentes. dixerunt ei. Ecce discipuli tui
faciunt. qđ non licet eis facere sabbis. Ip
se dixit eis. Non legistis quid fecit
dd̄ cū esuriret & qui cum eo erant: quo
modo intrauit in domum dei. & panes pro
positionis comedit. quos non licebat ei edere
neq; his qui cum eo erant. nisi solis
sacerdotib⁹? Aut non legistis in lege qz
sabbis sacerdotes in templo sabbm vio
lant & sine crimine sunt? Dico aūt
vob⁹. qz templo maius est hic. Si aūt
scissetis quid ē miam volo & nō sacri
ficium. numqm condempnassetis nō
nocentes. Dns est enī filius hoīs etiā
sabbi. Et cum inde trānsisset venit in

hyuagogā eoꝝ. Et ecce homo manum
hñs aridam. Et interrogabant eū dicē
tes. Si licet sabbatis curare? vt accu
sarent eū. Ipe aūt ait illis. Quis e
rit ex vob homo qui hꝫ ouem unam.
& si ceciderit hec sabbatis in foueam. nō
ne tenebit & leuabit eam? Quanto
gis melior ē ho oue? itaq licet sab
batis bñ facē. Tunc ait hoī. Extende
de manū tuam. Et extendit. Et restitu
ta ē sanitati sicut altera. Exeuntes
aūt pharisei. consiliū faciebant ad ūs
cum q̄nō eum perderent. Sciē aūt iesus.
recessit inde. Et secuti sunt eū multi
& curauit eos oēs. Et p̄cepit eis. ne ma
nifestū eū facerent. ut adimpleret q̄d
dictū ē p ysaiam pphām dicentem.
Ecce puer meus quem elegi. dilec̄s meus in
quo bñ complacuit aīe mee. Ponam
spm meū sup eū. & iudicium gentib
nunciabit. Non contendet neq; clama
bit. neq; audiet aliquis in plateis
uocē eius. Arundinē quassatā nō cō
fringet. & linū fumigans nō extinguet.
donec eiciat ad victoriā iudicium. &
in nōie eius gētes sperabunt. Tunc obla
tus est ei demonium hñs. cecus & mu
tus. & curauit eū. ita ut loqueret & vi
deret. Et stupebant oēs turbe & di
cebant. Nunquid hic ē filius dāid? Pha
risei aūt audientes. dixerūt. Hic nō eicit
demones. nisi in belzebub pncē
demoniorū. Ihc aūt sciens cogitationes
eoꝝ. dixit eis. Omne regnum diui
sum contra se desolabit. & omīs ciuitas
uel domus diuisa contra se nō stabit.
Et si sathanas sathanan eicit. adūs
se diuisus ē. Quō ergo stabit regnum
eius? Et si ego in belzebub eicio demo
nes. filii uri in quo eiciunt? Ideo ipi iu
dices erunt uri. Si aūt ego in spū dei ei
cio demones. ergo puenit in nos regnū
dei. Aut quō potest quisq̄m intrare
in domū fortis. & vasa eius diripere nisi
prius alligauerit fortē. & tunc domum
illi diripiet? Qui nō est mecū contra
me est. Et qui nō congregat mecū spargit.
Ideo dico vobis. Omne pccm & blasphe
mia remittetur hoībz. spūs aūt blasphe
mie nō remittet. Et quicūq; dixerit
verbum contra filiū hominis. remittet ei.
Qui aūt dixerit contra spūm scm nō remit
tet ei. neq; in hoc scło neq; in futuro.
Aut facite arborem bonam & fructū
eius bonū. aut facite arborem malā
& fructū eius malū. Ex fructu enim
arbor agnoscitur. Progenies viperarum.
quō potestis bona loqui cum sitis ma
li? ex abundantia enim cordis os loqui
tur. Bonus homo de bono thesauro p
fert bona. & malus ho de malo thesau
ro p̄fert mala. Dico aūt vob. quōm oēm
uerbū otiosū q̄d locuti fuerint homines.
reddent rōnem de eo in die iudicii. Ex
verbis enim tuis iustificaberis. & ex verbis
tuis condēpnaberis. Tunc respon
derunt ei quidam de scribis. & pharisē
is. dicentes. Magīe uolumus a te signū
videre. Qui respondens ait illis. Ge
neratio mala & adultera signū quer
it. & signū nō dabitur ei. nisi signū Ione
pphē. Sicut enim fuit Ionas in uentre
ceti tribus diebus & tribus noctibus. sic erit
filius hōis in corde terre tribus diebus &
tribus noctibus. Viri niniuite surgent
in iudicio cum generatione ista. & cō

dempnabunt eam. et pñiam egerit
in ꝓbationē ione. Et ecce plus quꝫ
ionā hic. Regina austri surget in iu
dicio cum generatione ista z ꝯdempn
abit eam. qꝫ uenit a finib⁹ tre au
dire sapiam salomonis. Et ecce plus
quꝫ salomon hic. Cum aũ immundꝰ
spꝰ egrediꝫ ab homine. ambulat p
loca arida. quietis requē z ñ inue
niꝫ. Tunc dicit. Reuertar in domũ me
am unde exiui. Et uenies inuenit eā
uacantē. scopis mundatā z ornatā.
Tunc uadit z assumit. vii. alios spꝰ
secũ nequiores se. z intrantes hꝫ ibi.
Et fiunt nouissima hoīs illius
peiora priorib⁹. Sic erit z generationi
huic pessime. Adhuc eo loquente ad
turbas. ecce mat⁹ eius z frēs stabant
foris. querentes loqui ei. Dixit aũ ei
quidam. Ecce mat⁹ tua z frēs tui foris
stant. querentes te. At ille respondēs
dicenti sibi ait. Quis ē mat⁹ mea et
qui sunt frēs mei. Et extendens ma
num in discipulos suos. dixit. Ecce
mat⁹ mea z frēs mei. Quicūq; enī fe
cerit uoluntatē patris mei qui in cel
is ē. ipe uꝝ frāt z soror z mat⁹ ē.

(1.23)

XIII

In illo die exiens ihc de domo. sedebat
secus mare. Et congregate sunt ad
eum turbe multe. ita ut nauem
ascendens sederet. Et omnis turba
stabat in litore. Et locutus est eis mlta
in parabolis. dicens. Ecce exiit qui se
minat seminare. Et dum seminat. q
dam ceciderunt secus uiam. Et ue
nerunt uolucres z comederunt ea. Alia
aũ ceciderunt in petrosa. ubi non
habebant terram multam. z cito exorta
sunt. qꝫ non habebant altitudinē
terre. sole aũt orto estuauerūt z eo
qꝫ habebant radicem aruerunt. Alia aũt
ceciderunt in spinas. z creuerunt spine
z suffocauerūt ea. Alia uo ceciderunt
in terram bonam. z dabant fructū. alia
centesimū. aliud sexagesimū. aliud
tricesimū. Qui hꝫ aures audiendi
audiat. Et accedentes discipuli. dixe
runt ei. Quare in parabolis loqris
eis. Qui respondens. ait illis. Quia
uob⁹ datum est nosse misteria regni
celor. illis aũ ñ est datum. Qui enī
hꝫ dabit⁹ ei z abundabit. qui aũt
ñ hꝫ. qđ hꝫ auferetur ab eo. Ideo
in parabolis loquor eis. qꝫ uidentes
ñ uident. z audientes ñ audiunt. nq
intelligunt. Et adimpletur in eis ꝓphe
tia ysaie dicens. Auditu audietis. z
ñ intelligetis. z uidentes uidebitis. z
ñ uidebitis. Incrassatum ē enī cor pli
huī. z auribꝰ grauiter audierunt. z o
culos suos clauserunt. nequi oculis
uideant. z auribꝰ audiant. z corde in
telligant. z conuertantur. z sanē eos.
Uri aũ bī oculi qꝫ uident. z aures ure
qꝫ audiunt. Amē quippe dico uob⁹. qꝫ
multi ꝓphe z iusti cupierunt uidere
que uidetis. z ñ uiderunt. z audire q
auditis. z ñ audierunt. Vos g audite
parabolam seminantis. Omnis qui au
dit uerbum regni. z ñ intelligit. uenit
malus z rapit qđ seminatum ē in
corde eius. Hic est qui secus uiā se
minatus ē. Qui aũt sup petrosa
seminat⁹ ē. hic est qui uerbum audit
z continuo cū gaudio accipit illud.
sed hꝫ non in se radicem. sed est temporalis.

tiã aũ tribulatõe z psecutione pp uḃũ. continuo scandalizãtur. Qui aũt ē semi natus in spinis. hic ē qui uḃum audit z sollicitudo ihus sēli z fallacia diuitiarum suffocat uḃum. z sine fructu efficit. Qui uo in tra bona seminatus est. hic est qui audit uḃũ z intelligit z fructum affert. z facit aliud quidē centesimũ. aliud aũ sexagesimũ. aliud uo trigesimũ. Aliam pabolam p posuit eis dicens. Simile ē regnum celoꝝ homini qui seminauit bonum semẽ in agro suo. Cum aũ dormirent hoīes. uenit inimicus ei z superseminauit zizania in medio tritici. et abiit. Cum aũ creuisset herba z fructũ fecisset. tunc apparuerũt z zizania. Accedentes aũ serui pris familias. dixerũt ei. Dne nõne bonum semẽ seminasti in agro tuo. Unde ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Serui aũt dixerunt ei. Vis imus z colligimus ea. Et ait. Non. ne forte colligentes zizania. eradicetis simul cũ eis z triticum. Sinite utraq; crescere usq; ad messem. Et in tempore messis dicam messoribꝰ. Colligite primũ zizania. z alligate ea fasciculos ad comburendũ. triticũ aũt congregate in horreũ meũ. Aliam pabolam ꝓposuit eis dicens. Simile ē regnũ celoꝝ grano sinapis. qḋ accipiens ho seminauit in agro suo qḋ minimũ ē quidē omniũ seminũ. Cum aũ creuerit. maius ē oliscꝰ holeribꝰ. z fit arbor. ita ut uolucres celi ueniant. z habitent in ramis ei. Aliam pabolã locutus ē eis. Simile ē regnũ celoꝝ fermẽto. qḋ acceptũ mulier abscondit in farine satis tribꝰ. donec fermentatum ē totũ. Hec omnia locutus ē ihc in pabolis ad turbas. z sine pabola non loquebat eis. ut impleretur qḋ dictũ est p ysaiam dicentem. Aperiam in pabolis os meũ. eructuabo abscondita a constitutione mundi. Tunc dimissis turbis uenit in domũ. Et accesserunt ad eũ discipuli ei dicentes. Edissere nob pabolã zizaniorum agri. Qui respondens. ait. Qui seminat bonũ semen. ē filius hominis. Ager aũt est mundus. Bonum uo semen. hi sunt filii regni. Zizania aũt filii sunt nequã. Inimicus aũt qui seminauit ea. est diabolus. Messis uo consummatio seculi ē. Messores aũt angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania z igni cõburuntur. sic erit in consummatione seculi. Mittet filius hoīs angelos suos. z colligent de regno ei omnia scandala. z eos qui faciunt iniquitatẽ. z mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus z stridor dentium. Tunc iusti fulgebũt sicut sol in regno patris eorum. Qui hꝫ aures audiendi. audiat. Similē ē regnum celoꝝ thesauro abscondito in agro. Quem qui inuenit homo abscondit. z p gaudio illius uadit z uendit uniuersa que hꝫ et emit agrum illum. Iterum simile ē regnũ celoꝝ homini negotiatori. quærenti bonas margaritas. Inuenta aũt una pretiosa margarita. abiit z uendidit omnia que hꝫ. et emit eam. Iterum simile ē regnũ celoꝝ sagene misse in mare z ex omni genere pisciũ congreganti. Quã cum impleta esset educentes z sedentes litus. elegerunt bonos in uasa. malos aũt

foras miserunt. Sic erit in consūmatione seculi. Exibunt angeli. & separabunt malos de medio iustorū. & mittent eos in caminū ignis. Ibi erit fletus & stridor dentiū. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. Etiam. Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celorū. similis est homini patrifamilias. qui profert de thesauro suo noua & uetera. Et factū est cum consummasset iesus parabolas istas. transiit inde. & uenit in patriam suam. docebat eos in synagogis eorū. ita ut mirarentur & dicerent. Unde huic sapia hec & uirtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicit maria? & fratres eius iacobus & ioseph. & symon & iudas & sorores eius nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? Et scandalizabantur in eo. Ihc aūt dixit eis. Non est propha sine honore nisi in patria sua. & in domo sua. Et non fecit ibi uirtutes multas. pp̄ter incredulitatem illorum.

Cap. XIIII.

In illo tp̄e audiuit herodes tetrarcha famam ihu. & ait p̄ueris suis. Hic est iohes baptista. ip̄e surrexit a mortuis. ideo uirtutes operantur in eo. Herodes enim tenuit iohannē & alligauit eum & posuit in carcere. pp̄ herodiadē uxorem philippi fratris sui. Dicebat enim illi iohes. Non licet tibi eam. Et uolens eum occidere timuit plm. qm̄ sicut prophetam eum habebat. Die aūt natalis herodis. saltauit filia herodiadis in medio. & placuit herodi. unde cum iuramēto pollicit est ei dare quodcunq; postulasset ab eo. At illa p̄monita a matre sua. da mihi inquit hic in disco caput iohis baptiste. Et contristatus est rex. Propter iuramentū aūt & eos qui simul recumbebant. iussit dari. & misit & decollauit iohem in carcere. Et allatum est caput eius in disco. & datum est puelle. & tulit matri sue. Et accedentes discipuli eius. tulerunt corpus eius & sepelierunt illud. Et uenientes nunciauerunt ihu. Quo cum audisset ihc. secessit inde in nauicula in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbe. secute sunt eum pedestres de ciuitatibus. Exiens uidit turbam multam & misertus est eis. & curauit languidos eorū. Cum aūt fact̄ esset uespere. accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Desertus est locus & hora iam p̄terit. Dimitte turbas. ut euntes in castella emant sibi escas. Ihc aūt dixit eis. Non habent necesse ire. Date illis uos manducare. Dicunt ei. Non habemus hic nisi v. panes. & duos pisces. Qui ait eis. Afferte illos mihi hic. Et cum iussisset turbam discumbere super fenum. acceptis v. panibus & duobus piscibus. aspiciens in celum benedixit & fregit. & dedit discipulis panes. discipuli aūt turbis. Et manducauerūt oēs. & saturati sunt. Et tulerunt reliquias xii. cophinos fragmentorū plenos. Qui manducauerūt aūt fuerunt numero. v. milia uirorū. exceptis mulieribus & paruulis. Et statim uoluit discipulos suos ascendere in nauiculam. & precedere eum trans fretum donec dimitteret turbas. Et dimissa turba. ascendit in montē solus orare. Uespere aūt facto solus erat ibi. Nauicula aūt in medio maris iactabatur fluctibus. Erat enim contrarius uentus. Quarta aūt uigilia noctis. uenit ad eos ambulans supra mare. Et uidentes eum supra mare

bulantem. turbam sum dicentes qua
fantasma ē. Et p timore clamauerūt. Et
timuerūt ihc locutus ē eis. dicens. Habete
fiduciam. Ego sum. nolite timere. Respōdēs
aūt petrus. dixit. Dñe si tu es. iube me
uenire ad te sup aquas. At ille ait. veni.
Et descendens petrus de nauicula. ambu
labat sup aquā ut ueniret ad ihm. Vi
dens uo uentū ualidū. timuit. Et cum
cepisset mergi. clamauit dicens. Dñe
saluū me fac. Et continuo ihc extendēs
manū. apprehendit eum. Et ait illi. Modi
ce fidei quare dubitasti. Et cum ascen
dissent in nauiculam. cessauit uentus.
Qui aūt in nauicula erant. uenerunt
Et adorauerūt eū dicentes. Vere filius dei es.
Et cū trāsfretassent. uenerunt in terram
genesar. Et cum cognouissent eum uiri
loci illius. miserunt in uniuersam regi
onem illam. Et obtulerunt ei omnes ma
lefactos. Et rogabant eum. ut uel fimbri
am uestimenti eius tangerent. Et quot
quot tetigerunt. salui facti sunt.

CAPUT XV

Tunc accesserunt ad eum ab ihr
solymis scribe. Et phārisei dicentes.
Quare discipuli tui trāsgrediuntur tradi
tiones seniorū. non enim lauant ma
nus suas. cum panem manducant.
Ipse aūt respondens. ait illis. Quare Et
uos trāsgredimini mandatū dei. propter
traditionem uestram. Nam deus dixit. Hono
ra patrem. Et matrem. Et qui maledixerit pa
tri uel matri. morte moriatur. Vos aūt
dicitis. Quicumq; dixerit patri uel matri
munus quodcumq; est ex me tibi prōdit.
Et non honorificauerit patrem suum aut ma
trem suam. Et irritum fecistis mandatum
dei. propter traditionem uestram. Hypocri
te bene prophauit de uobis isaias dicēs.
Populus hic labiis me honorat. cor aūt
eorum longe est a me. Sine causa aūt colunt
me. docentes doctrinas Et mandata hoīm.
Et conuocatis ad se turbis. dixit eis. Au
dite Et intelligite. Non quod intrat in os
coinquinat hoīem. Sed quod procedit ex ore
hoc coinquinat hoīem. Tunc accedentes
discipuli eius. dixerunt ei. Scis quia phi
sei audito hoc uerbo scandalizati sunt.
At ille respondens ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis e
radicabitur. Sinite illos. Ceci sunt du
ces cecorum. Cecus aūt si cecum ducatum prē
stet. ambo in foueam cadunt. Respondens aūt petrus. dixit ei. Edissere nobis parabolā
istam. At ille dixit. Adhuc Et uos sine
intellectu estis. Non intelligitis quia oē
quod in os intrat in uentrem labitur. Et in
secessum emittitur. Que aūt procedunt
de ore. de corde exeunt. Et ea coinquinant
hoīem. De corde enim exeunt
cogitationes male. homicidia. adulte
ria. fornicationes. furta. falsa testimo
nia. blasphemie. Hec sunt que coinqui
nant hoīem. Non lotis aūt manibus
manducare non coinquinat hoīem. Et
egressus inde ihc. secessit in partes
tyri Et sydonis. Et ecce mulier chananea a
finibus illis egressa. clamauit dicēs
ei. Miserere mei dñe fili dauid. filia mea
male a demonio uexatur. Qui non re
spondit ei uerbum. Et accedentes discipuli
eius. rogabant eum dicentes. Dimitte
eam. quia clamat post nos. Ipse aūt re
spondens. ait. Non sum missus. nisi
ad oues que perierunt domus israel. At
illa uenit. Et adorauit eum dicēs. Dñe.

adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum. et mittere canibus. At illa dixit. Etiam dne. Nam et catelli edunt de micis que cadunt de mensa dnorum suorum. Tunc respondens ihc. ait illi. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut uis. Et sanata est filia eius ex illa hora. Et cum transisset inde ihc. uenit secus mare galilee. Et ascendens in montem. sedebat ibi. Et accesserunt ad eum turbe multe. habentes secum mutos. claudos. cecos. debiles. et alios multos. et proiecerunt eos ad pedes eius. Et curauit eos. ita ut turbe miserentur. uidentes mutos loquentes. claudos ambulantes. cecos uidentes. et magnificabant deum israhel. Ihc autem conuocatis discipulis suis. dixit. Misereor turbe. quia iam tribus perseuerant mecum. et non habent quod manducent. Et dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in uia. Et dicunt ei discipli. Unde ergo nobis in deserto panes tantos. ut saturent turbam tantam. Et ait illis ihc. Quot panes habetis? At illi dixerunt. Septem et pauos pisciculos. Et precepit turbe ut discumberet super terram. Et accipiens vii. panes et pisces. et gratias agens fregit et dedit discipulis suis. Et discipli dederunt pplo. Et comederunt omnes et saturati sunt. Et eos supfuit de fragmentis. tulerunt vii. sportas plenas. Erant autem qui manducauerunt quatuor milia hominum. exceptis paruulis et mulieribus. Et dimissa turba ascendit in nauiculam. et uenit in fines mageddan. CAPVT XVI

Et accesserunt ad eum pharisei et sadducei temptantes. et rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens. ait eis. Cum uespere dicitis serenum erit. rubicundum est enim celum et mane. hodie tempestas. nubilum enim triste celum. Faciem quidem celi diiudicare uostis. signa autem temporum non potestis? Generatio mala et adultera signum quaerit et signum non dabitur ei nisi signum ione prophete. Et relictis illis abiit. Et cum uenissent discipuli eius trans fretum. obliti sunt panes accipere. Qui dixit illis. Intuemini et cauete a fermento pharisaeorum et sadducaeorum. At illi cogitabant inter se dicentes. quia panes non accepimus. Quae ait ihc. dixit. Quid cogitatis inter uos modicae fidei. quia panes non habetis? Nondum intelligitis neque recordamini quinque panes in quinque milia hominum et quot cophinos sumpsistis. neque septem panes in quatuor milia hominum et quot sportas sumpsistis? Quare non intelligitis quia non de pane dixi uobis cauere a fermento pharisaeorum et sadducaeorum? Tunc intellexerunt quia non dixit cauendum a fermento panum sed a doctrina pharisaeorum et sadducaeorum. Venit autem ihc in partes cesaree philippi et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt homines esse filium hominis? At illi dixerunt. Alii iohannem baptistam. alii autem heliam. alii uero hieremiam. aut unum ex prophetis. Dicit illis. Vos autem quem me esse dicitis? Respondens symon petrus dixit. Tu es xps filius dei uiui. Respondens autem ihc. dixit ei. Beatus es symon bariona. quia caro et sanguis non reuelauit tibi

am. 8. l. 9.

am. 8. l. 9.

Cathedra sancti

pr̃ mis qui in celis ē. Et ego dico ē
ꝑ tu es petrus. & sup hanc petrã edi
ficabo ecclĩam meã & porte inferi nõ ꝓ
ualebunt adũsus eam. Et tibi dabo
claues regni celoꝝ. & q̃cunq; liga
ueris sup̃ terram. erunt ligata & in
celis. Et q̃cunq; solueris sup̃ terram. erunt soluta & in
celis. Tunc ꝓcepit discipulis suis. ut
nemini dicerent q̃ ipse esset ihc̃s xp̃s. Ex
inde cepit ihc̃s ostendere discipulis su
is. q̃ oporteret eũ ire hierosolimã. & ꝑ
multa pati a senioribꝫ & scribis. & ꝑ
principibꝫ sacerdotũ & occidi & tertia di
e resurgere. & assumens eũ petrus. ce
pit increpare illũ dicẽs. Absit a te do
mine. non erit tibi hoc. Qui conuersus. dixit
petro. Vade retro me sathana. scandalum es mihi. q̃ non sapis ea que dei sunt.
sed ea que hominũ. Tunc ihc̃s dixit dis
cipulis suis. Si quis uult post me uenire
abneget semetipsum & tollat crucem
suã & sequatur me. Qui enim uoluerit aiam
suam saluam facere. perdet eam. Qui aũ
perderit aiam suã ꝓpter me. inueniet eã.
Quid enim prodest homini si mundũ uniuersum lucretur. aiæ uero sue detrimentum
patiatur? Aut quã dabit homo cõmutationem pro aia sua. Filius enim hominis
uenturus est in gla patris sui cũ angelis suis. & tunc reddet unicuiq; secũdum
opa ei⁹. Amen dico uobis. Et quidã de hic
astantibꝫ qui non gustabũt mortẽ. donec
uideant filiũ hominis uenientẽ in regno
suo.

Et post dies sex (XVI) assumpsit ihc̃s petrũ & iacobũ & ioh-
annem fratrem eius. & duxit illos in mon
tem excelsum seorsum. & transfiguratus est
ante eos. Et resplenduit facies eius sicut
sol. uestimenta aũt eius facta sunt alba sicut
nix. Et ecce apparuerunt eis moyses et
helyas cum eo loquentes. Respondens aũt petrus. dixit ad ihm. Dñe. bonum est nos hic
esse. Si uis. faciamus hic tria tabernacula. tibi unum moysi unum & helie unum.
Adhuc eo loquente. ecce nubes lucida
obumbrauit eos. Et ecce uox de nube
dicens. Hic est filius meus dilectus. in quo
mihi bene complacui. Ipsum audite. Et audientes discipuli ceciderunt in facies su
as & timuerunt nimis. Et accessit ihc̃s
& tetigit eos. Dixitq; eis. Surgite et
nolite timere. Leuantes aũt oculos suos. neminem uiderunt nisi solum ihm.
Et descendentibꝫ illis de monte. ꝑce
pit ihc̃s dicens. Nemini dixeritis uisionem. donec filius hominis a mortuis re
surgat. Et interrogauerunt eum discipuli. dicentes. Quid ergo scribe dicunt. q̃m heliam
oportet primum uenire? At ille respondens ait eis. Helias quidem uenturus
est & restituet omnia. Dico aũt uobis. q̃m helias iam uenit & non cognouerunt eum. sed fe
cerunt in eo quecunq; uoluerunt. Sic & fi
lius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli. q̃m de ioh̃e baptista dixisset eis. Et cum uenissent ad turbam. accessit ad eum homo genibꝫ ꝑ
volutus aũt eum dicens. Dñe miserere fi
lio meo. q̃ lunaticus est & male patitur
nam sepe cadit in ignem & crebro in
aquam. Et obtuli eum discipulis tuis & non
potuerunt curare eum. Respondens ihc̃s ait. O
generatio incredula & prauersa. quousq;
ero uobiscum. usq; quo patiar uos? Afferte huc illum ad me. Et increpauit illum ihc̃s & exiuit ab eo demonium. Et

tuatus est puer et illa hora. Tunc accesserunt discipuli ad ihm secreto et dixerunt. Quare nos non potuimus eicere illum? Dicit illis. Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis. si habueritis fidem sicut granum sinapis. dicetis monti huic transi hinc et transibit. et nichil impossibile erit vobis. Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem et ieiunium. Conversantibus autem eis in galilea. dixit illis ihc. filius hominis tradendus est in manus hominum et occident eum. et tertia die resurget. Et contristati sunt vehementer. Et cum venissent capharnaum. accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum et dixerunt ei. Magister vester non solvit didragma. Ait. Etiam. Et cum intrasset in domum prevenit eum ihc dicens. Quid tibi videtur simon? Reges terre a quibus accipiunt tributum vel censum a filiis suis an ab alienis? Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi ihc. Ergo liberi sunt filii. Verum ut non scandalizemus eos. vade ad mare et mitte hamum. et eum qui primum ascenderit tolle. Et aperto ore eius. invenies staterem. illum sumens da eis pro me et illa hora accedentes (XVIII) dixerunt discipuli ad ihm dicentes. Quis putas major est in regno celorum? Et advocans ihc parvulum statuit eum in medio eorum. et dixit. Amen dico vobis nisi conversi fueritis. et efficiamini sicut parvuli non intrabitis in regnum celorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste. hic est major in regno celorum. Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo. me suscepit. Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt. expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius. et demergatur in profundum maris. Vae mundo ab scandalis. Necesse est enim ut veniant scandala. Verumtamen vae homini illi. per quem scandalum venit. Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te. abscide eum. et proice abs te. Bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel claudum. quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in gehennam ignis. Videte ne contemnatis unum ex his pusillis. Dico enim vobis. quia angeli eorum semper vident faciem patris mei qui in celis est. Venit enim filius hominis salvare quod perierat. Quid vobis videtur? Si fuerint alicui centum oves. et erraverit una ex eis. nonne relinquit nonaginta novem in montibus. et vadit quaerere eam quae erravit? Et si contigerit ut inveniat eam. amen dico vobis quia gaudebit super eam magis quam super nonaginta novem quae non erraverunt. Sic non est voluntas ante patrem vestrum qui in celis est. ut pereat unus de pusillis istis. Si autem peccaverit in te frater tuus. vade et corripe eum inter te et ipsum solum. Si te audierit. lucratus eris fratrem tuum. Si autem non te audierit. adhibe tecum adhuc unum vel duos. ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum. Quod si non audierit eos. dic ecclesie. Si autem ecclesiam non audierit. sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Amen dico vobis. quecumque alligaveritis super terram. erunt ligata et in celo. et quecumque solveritis super terram erunt soluta

℣ in celo. ℣ Iterū dico uob. q̄ si duo ex
uobis consenserint sup̄ terram de omni
re quācūq; petierint fient illis a pa
tre meo qui in celis ē. Ubi enī sunt duo
uel tres congregati in nōie meo. ibi sū
in medio eorū. Tunc accedens petrus
ad eum. dixit. Dñe quociens peccabit
in me frā meus. ℣ dimittam ei usq; septi
es. Dicit illi ihc. Non dicam tibi septi
es. sed usq; septuagies septies. Ideo as
similatum ē regnum celoꝝ hōi regi. q̄
uoluit rōnem ponere cum seruis suis. ℣
cum cepisset rōnē ponē. oblatus est
ei unus qui debebat x. milia talenta.
Cum aūt nō haberet unde redderet. iussit eū
dñs uenundari. ℣ uxorē ei. ℣ filios. ℣ oīa
q̄ habebat. ℣ reddi. Procidens aūt serꝰ ille
rogabat eū dicens. Patiēta habe in me
℣ oīa reddam tibi. Misertus aūt dñs serui
illi dimisit ei. ℣ debitū dimisit ei.
Egressus aūt seruus ille inuenit unū
de conseruis suis. qui debebat ei. c.
denarios. ℣ tenens. suffocabat eū dicē
dens. Redde q̄ debes. ℣ procidens con
seruus ei. rogabat eum dicens. Patiē
tiam habe in me. ℣ oīa reddam tibi.
Ille aūt noluit. ℣ abiit. ℣ misit eū in
carcerē. donec redderet debitū. Uidē
tes aūt conserui ei⁹ que fiebant. con
tristati sunt ualde. ℣ uenerunt. ℣ nar
rauerunt dño suo oīa que facta fuerāt. Tunc uocauit illū dñs suus.
℣ ait illi. Serue nequā. oīe debitum
dimisi tibi. quoniā rogasti me. Nonne
℣ oportuit ℣ te misereri conserui tui
sicut ℣ ego tui misertus sum. ℣ iratꝰ
dñs ei⁹ tradidit eum tortoribus quo
adusq; redderet uniuersum debitum.

Sic ℣ pr̄ meus celestis faciet uob. si nō
remiseritis unusquisq; fr̄i suo de cordib⁹
℣ factū est cum [illegible] uerbis.
consummasset ihc sermones istos. migrauit a galilea. ℣ uenit in fi
nes iudee trans iordanen. Et secute sunt
eum turbe multe. ℣ curauit eos ibi.
℣ accesserunt ad eū pharisei tentan
tes eum ℣ dicentes. Si licet hōi dimit
tere uxorem suam quacūq; ex causa.
Qui respondens. ait eis. Non legistis
q̄ fecit ab initio masculū ℣ feminam
fecit eos. ℣ dixit. Pr̄ hac dimittet hō
patrē ℣ matrē. ℣ adherebit uxori suę.
℣ erunt duo in carne una. Itaq; iam
non sunt duo. sed una caro. Quod ergo deꝰ
coniunxit. homo nō separet. Dicunt illi.
Quid ergo moyses mandauit dare li
bellum repudii. ℣ dimittere. Ait illis.
Quia moyses ad duritiam cordis uestri
permisit uob dimittere uxores uestras. Ab
initio aūt nō fuit sic. Dico aūt uob. q̄ quī
cunq; dimiserit uxorē suam nisi ob fornicationem. ℣ aliam duxerit mechatur.
Et qui dimissam duxerit mechatur. Dicūt
ei discipuli ei. Si ita est causa hominis
cum uxore. nō expedit nubere. Qui dixit.
Non omnes capiunt uerbum istud. sed quib⁹
datum ē. Sunt enī eunuchi qui de
matris utero sic nati sunt. ℣ sunt eunu
chi. qui facti sunt ab hominibus. ℣ sunt
eunuchi qui seipsos castrauerūt propter
regnum celoꝝ. Qui potest capere capiat.
Tunc oblati sunt ei paruuli. ut manꝰ
eis imponeret ℣ oraret. Discipuli aūt
increpabant eos. Ihc aūt ait. Sinite
paruulos. ℣ nolite eos prohibere ad
me uenire. Talium enī est regnum

.m.x./.l.16.

celoy. Et cum impositulset eis manus abiit inde. Et ecce unus accedens. ait illi. Magē bone quid faciam bonū ut habeam uitam eternam? Qui dixit ei. Cur me interrogas de bono? Unus est bonus ds. Si aūt uis ad uitam ingredi. serua mandata. Dixit ille. Quae? Ihe aūt dixit non homicidium facies. non adulterabis. non facies furtū. non falsū testimoniū dices. Honora patrē tuū et matrem. et diliges proximū tuū sicut teipm. Dixit illi adolescens. Omnia hec custodiui. Quid adhuc mihi deest? Ait illi Ihe. Si uis perfectus esse uade uende omnia que habes. et da pauperibus. et habebis thesaurū in celo et ueni sequere me. Cum audisset aūt adolescens uerbum. abiit tristis. Erat enim habens possessiones multas. Ihe aūt dixit discipulis suis. Amē dico uobis. quia dues difficile intrabit in regnū celoy. Et rursum dico uobis. Facilius est camelum per foramen acus transire quam diuitem intrare in regnū celoy. Audientes aūt hoc discipuli. mirabantur ualde dicentes. Quis ergo potest saluus esse? Aspiciens aūt Ihe. dixit eis. Apud homines hoc impossibile est. apud dm aūt omnia possibilia sunt. Tunc respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia. et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Ihe aūt dixit illis. Amē dico uobis quia uos qui secuti estis me in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis et uos super sedes. xii. iudicantes. xii. tribus israel. Et omnis qui reliquerit domū uel fratres aut sorores. aut patrem aut matrem. aut uxorem aut filios. aut agros

propter nomen meum. centuplum accipiet et uitam eternam possidebit. Multi aūt erunt primi nouissimi. et nouissimi primi.

XX

Simile est regnum celorum homini patrifamilias. qui exiit primo mane conducere operarios in uineam suam. Conuentione aūt facta cum operariis ex denario diurno. misit eos in uineam suam. Et egressus circa horam tertiam. uidit alios stantes in foro otiosos. et illis dixit. Ite et uos in uineam meam. et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi aūt abierunt. Iterum aūt exiit circa sextam et nonam horam. et fecit similiter. Circa undecimam uero exiit et inuenit alios stantes. et dixit illis. Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei. Quia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite et uos in uineam. Cum sero aūt factum esset. dixit dns uineę procuratori suo. Voca operarios et redde illis mercedem. incipiens a nouissimis usq ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerunt. acceperunt singulos denarios. Uenientes aūt et primi. arbitrati sunt quod plus essent accepturi. Acceperunt autem et ipsi singulos denarios. Et accipientes. murmurabant aduersus patrem familias dicentes. Hi nouissimi una hora fecerunt. et pares illos nobis fecisti. qui portauimus pondus diei et estus. At ille respondens. uni eorum dixit. Amice non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est et uade. Volo aūt et huic nouissimo dare sicut et tibi. Aut non licet mihi quod uolo facere? An oculus tuus nequam est. quia ego bonus sum.

dic enim nouissimi primi & primi nouissimi. Multi enim sunt uocati pauci uero electi. Et ascendens ihc hierosolymā assumpsit xii discipulos secreto & ait illis. Ecce ascendimus hierosolymam & filius hois tradetur principibus sacerdotum & scribis & condemnabunt eum morte. & tradent eum gentibus ad deludendum & flagellandum & crucifigendum & tertia die resurget. Tunc accessit ad eum mr filiorum zebedei cum filiis suis. adorans & petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis. Ait illi. Dic ut sedeant hi duo filii mei. unus ad dextram tuam & alter ad sinistram in regno tuo. Respondens aut ihc. dixit. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Dicunt ei. Possumus. Ait illis. Calicem quidem meum bibetis. sedere aut ad dextram meam & sinistram. non est meum dare uobis. sed quibus paratum est a patre meo. Et audientes decem indignati sunt de duobus fratribus. Ihc aut uocauit eos ad se & ait. Scitis quod principes gentium dominantur eorum & qui maiores sunt potestatem exercent in eos. Non ita erit inter uos. Sed quicunque uoluerit inter uos maior fieri. sit uester minister. Et qui uoluerit inter uos primus esse erit uester seruus. sicut filius hominis non uenit ministrari. sed ministrare & dare animam suam redemptionem pro multis. Et egredientibus eis ab hierico. secuta est eum turba multa. Et ecce duo ceci sedentes secus uiam. audierunt quod ihc transiret. & clamauerunt dicentes. Miserere nobis fili dauid. Turba autem increpabat eos. ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Domine miserere nobis fili dauid. Et stetit ihc & uocauit eos & ait. Quid uultis ut faciam uobis. Dicunt illi. Domine ut aperiantur oculi nostri. Misertus autem eorum ihc tetigit oculos eorum. Et confestim uiderunt. et secuti sunt eum.

CAPUT XXI

Et cum appropinquassent hierosolymis & uenissent bethphage ad montem oliueti. tunc ihc misit duos discipulos dicens eis. Ite in castellum quod contra uos est. & statim inuenietis asinam alligatam & pullum cum ea. Soluite et adducite mihi. Et si quis uobis aliquid dixerit. dicite quia dominus his opus habet. et confestim dimittet eos. Hoc autem totum factum est. ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem. Dicite filie syon. Ecce rex tuus uenit tibi mansuetus. & sedens super asinam & pullum filium subiugalis. Euntes autem discipuli fecerunt sicut precepit illis ihc. Et adduxerunt asinam & pullum. & imposuerunt super eos uestimenta sua. & eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba. strauerunt uestimenta sua in uia. Alii autem cedebant ramos de arboribus & sternebant in uia. Turbe autem que precedebant & que sequebantur. clamabant dicentes. O sanna filio dauid. benedictus qui uenit in nomine domini. o sanna in altissimis. Et cum intrasset hierosolymam. commota est uniuersa ciuitas dicens. Quis est hic. Populi autem dicebant. Hic est ihc prophita a nazareth galilee. & intrauit ihc in templum dei. & eiciebat omnes uendentes & ementes in templo. & mensas numulariorum & cathedras uendentium columbas euertit. Et dicit eis. Scriptum est. Domus mea do

mus odis uocabit. Nos aũ fecultus il
lam speluncam latronũ. Et accesserũt
ad eum cec̃ et claudi in templo. et sana
uit eos. Videntes aũ pncipes sacerdotũ
et scribe mirabilia que fecit. et pueros
clamantes in templo et dicentes. osanna filio
dd. indignati sunt et dixerunt ei. Audis
quid isti dicunt. Ihc aũ dicit eis. Utiq.
Nunquid legistis q̃ ex ore infantium
et lactentiũ pfecisti laudem. Et relictis
illis. abiit foras ciuitatem in bethā
niam ibiq; mansit. Mane aũ reuertens
in ciuitatem esuriit. Et uidens ficũ arbo
rem unam secus uiam uenit ad eam.
et nichil inuenit in ea nisi folia tm. Et
ait illi. Nunq̃ ex te fructus nascat̃
in sempiternum. Et arefacta est continuo
ficulnea. Et uidentes discipli. mirati sũt
dicentes. Quo continuo aruit. Respon
dens aũ ihc. ait eis. Amen dico uob. si habue
ritis fidem. et non hesitaueritis. non solũ de
ficulnea facietis. sed et si monti huic di
xeritis. tollet et iacta te in mare fiet.
Et omnia quecũq; petieritis in ora
tione credentes. accipietis. Et cum uenisset
in templũ. accesserunt ad eum doc̃
tem principes sacerdotum et seniores
pli dicentes. In qua potestate hec facis.
et quis tibi dedit hanc potestatem. Respon
dens ihc. dixit eis. Interrogabo et ego uos unũ
sermonem. Quem si dixeritis mihi. et ego uo
bis dicam in qua potestate hec facio.
Baptismus iohis unde erat. e celo an
ex hoibus. At illi cogitabant intra se dic̃
tes. Si dixerimus e celo. dicet nobis.
Quare ergo non credidistis illi. Si aũ
dixerimus ex hominib. timemus tur
bam. Omnes enim habent iohem. sic̃ pphã.
Et respondentes ihu. dixer. Nescimus.
Ait illis et ipe. Nec ego dico uob in qua
potestate hec facio. Quid aũ uobis
uidetur. Homo quidam habuit duos
filios. Et accedens ad primũ. dixit. fili
uade hodie operare in uinea mea.
Ille aũ respondens. ait. Nolo. Postea
aũ pnitẽs motus. abiit. Accedens aũ
ad alterũ. dixit similiter. At ille respon
dens ait. Ego dne. Et non iit. Quis ex
duobz fecit uoluntatem patris. Dicunt
ei. Primus. Dicit illis ihc. Amen dico
uob. q̃ publicani et meretrices precedunt
uos in regnum dei. Venit enim ad
uos iohes in uia iustitie. et non credi
stis ei. Publicani aũ et meretrices credi
derunt ei. Vos aũ uidentes. nec pnitẽ
mini postea ut crederetis ei. Aliam
parabolam audite. Homo erat pater
familias qui plantauit uineam. et sepẽ
uirundedit ei. Et fodit in ea torcular.
et edificauit turrim. et locauit eã agri
colis. et peregre pfectus est. Cum aũ tempus
fructuũ appropinquasset. misit seruos
suos ad agricolas ut acciperent fructũ
ei. Et agricole apprehensis seruis eius.
alium ceciderunt. alium occiderunt. alium
uero lapidauerunt. Iterum misit alios ser
uos plures prioribus. et fecerunt illis
similiter. Nouissime aũ misit ad eos
filium suum. dicens. Verebuntur filium meũ.
Agricole aũ uidentes filium. dixerunt
intra se. Hic est heres. Venite occidamus
eum. et habebimus hereditatem ei. Et
apprehensum eum eiecerunt extra vine
am et occiderunt. Cum ergo uenerit dns
uinee. quid faciet agricolis illis. Ait
illi. Malos male perdet. et uineam

habent

locabit alios agricolas. qui reddant
fructū tempoꝛib⁹ suis. Dixit illis the-
saurꝰ regni lapidē quē reprobauerunt edificantes. hic factus est
in caput anguli. a dño factū est istud. et
est mirabile in oculis nr̄is. Ideo dico vo-
bis. q̄ auferetur a vob⁹ regnū dei. et da-
bitur genti facienti fructus ei⁹. Et qui
ceciderit sup lapidem istū. confringetur.
sup quem uero ceciderit. conteret eum.
Et cum audissent pncipes sacerdotum
et phārei parabolas eius. cognouerūt q̄d de
eis dicēret. Et querentes eum tenere ti-
muerunt turbas. q̄m sicut ꝓphām eū
habebant. Et respondens ihc. dixit rursū in pa-
rabolis eis dicens.

CAPITULUM XXII

Simile factū est regnū celoꝝ homini
regi qui fecit nuptias filio suo. Et
misit seruos suos vocare inuitatos ad
nuptias. et nolebant venire. Iterū misit
alios seruos dicens. Dicite inuitatis. ecce
prandium meū parau. tauri mei et altilia
occisa. et omnia parata. venite ad nupti-
as. Illi aūt negligentes. abierunt alius
in villam suam. alius uo ad negotia-
tionem suā. Reliqui uo tenuerūt ser-
uos eius et contumelijs affectos occide-
runt. Rex aūt cum audisset. iratus est.
Et missis exercitibus suis. perdidit homicidas
illos. et ciuitatē illoꝝ incendit. Tunc ait
seruis suis. Nuptie quidem parate sūt.
sed qui inuitati erant nō fuerunt digni.
Ite ergo ad exitus viaꝝ. et quoscunq; in-
ueneritis vocate ad nuptias. Et egressi ser-
ui eius in vias. congregauerunt omnes
quos inuenerūt malos et bonos. et impleta
sunt nuptie discumbentiū. Introiuit
aūt rex vt videret discumbentes. Et vidit
ibi hoīem nō vestitū veste nuptiali. Et
ait illi. Amice quō huc intrasti nō habens ve-
stem nuptialem. At ille obmutuit. Tūc
dixit rex ministris. Ligatis pedibꝫ et ma-
nibꝫ. mittite eum in tenebras exteri-
ores. Ibi erit fletus et stridor dentiū. Mul-
ti aūt sunt vocati. pauci uo electi. Tunc
abeuntes pharisei consiliū inierunt ut
caperent eum in sermone. Et mittunt ei
discipulos suos cum herodianis. dicentes.
Magr̄e scimus q̄ verax es. et viam dei
in veritate doces. et nō est tibi cura de aliquo.
Non enim respicis ꝓsonam hominum.
Dic ergo nob⁹ quid tibi videtur. Licet censū
dare cesari an non. Cognita aūt ihc nequi-
tia eoꝝ. ait. Quid me temptatis hypo-
critæ. Ostendite mihi numisma censūs. At
illi obtulerunt ei denariū. Et ait illis
ihc. Cuius est imago hec et superscriptio.
Dicunt ei. Cesaris. Tunc ait illis. Red-
dite ergo que sunt cesaris cesari. et que sūt
dei deo. Et audientes mirati sunt. et relic-
to eo abierunt. In illo die accesserunt
ad eum saduchei. qui dicunt nō esse resur-
rectionem. Et interrogauerūt eum dicentes.
Magr̄e moyses dixit. si quis mortuus
fuerit nō habens filiū. ut ducat frater eius
uxorē illius. et suscitet semen fratri suo. Erant aūt
apud nos. vii. fratres. Et primus uxore ducta.
defunctus est. et nō habens semen. reliquit uxo-
rem suam fratri suo. Similiter et secun-
dus et tertius usq; ad septimum. Nouissime aūt omnium
et mulier defuncta est. In resurrectione ergo cuius
erit de vii. uxor. Omnes enim habuerunt
eam. Videns aūt ihc ait illis. Erratis. ne-
scientes scripturas neq; virtutē dei. In
resurrectione enim neq; nubent neq; nuben-
tur. sed sunt sicut angeli dei in celo. De

resurrectione aũ mortuoꝝ ñ legistis ꝙ
dicũ est a deo dicente uob. ego sum deus
abraham. z ds ysaac z ds iacob. non
est ds mortuoꝝ. ꝙ audiẽtes
turbe mirabantur in doctrina eius.
phisei. aũ audierunt. qđ silentiũ impo
suisset sadducęis. cõuenerũt in unũ. Et
interrogauit eum unus ex eis legis doctor tẽp
tans eũ. magr qđ ē mandatũ magnũ
in lege. Ait illi ihc. Diliges dñm dñm
tuũ ex toto corde tuo z in tota anĩa tua.
z in tota mente tua. Hoc est maximũ
z primum mandatũ. Scdm aũ simile ē
huic. Diliges proximũ tuũ sicut teipm.
In his duobꝰ mandatis universa lex pẽ
det z prophę. Congregatis aũ phariseis. in
terrogauit eos ihc dicens. Quid uob u
detur de xpo cuius filius ē. Dicunt ei. Dd.
Ait illis. Quo g dd in spũ uocat eũ dñm
dicens. dixit dns dño meo sede a dextris
meis. donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuoꝝ. Si g dd uocat eũ
dñm quo filius ei est. Et nemo poterat
respondere ei uerbũ neq; ausus fuit quisq̃m
ex illa die eum amplius interrogare.

XXIII

Tunc ihc locutus ē ad turbas z ad
discipulos suos. dicens. Super cathedrã
moysi sederunt scribe z pharisei. Omnia q
cumq; dixerint uob. seruate z facite. Se
cundm uero opa eoꝝ nolite facere. Dicunt
enim z non faciunt. Alligant aũ onera gra
via z importabilia z imponunt in hu
meros hominũ. digito aũ suo nolunt
ea mouere. Omnia uero opa sua faciunt
ut uideantur ab hoĩbꝰ. Dilatant enim
filacteria sua z magnificant fimbrias.
Amant aũ primos recubitus in cenis. z
primas cathedras in synagogis. z salu
tationes in foro z uocari ab hominibꝰ
rabbi. Vos aũ nolite uocari rabbi. Unus
est enim magr ur. Omnes uos fres estis.
Et patrem nolite uocare uob sup terram. U
nus est enim pr ur qui in celis. Nec uo
cemini magri. qr magr ur unus est
Qui maior est ustr. erit minister ur.
Qui aũ se exaltauerit. humiliabit. z qui
se humiliauerit exaltabit. Ve aũ uob
scribe z pharisei hypocrite. qr claudetis
regnũ celoꝝ ante hoies. Vos enim non in
tratis. nec introeuntes sinitis intrare.
Ve uob scribe z pharisei hypocrite qui co
medetis domos uiduaꝝ in occasione longa
orantes. propter hoc amplius accipietis iu
dicium. Ve uob scribe z pharisei hypocrite
qui circuitis mare z aridam ut faciatis
unum proselytum. z cum fuerit fctus. facitis eũ
filium gehenne duplo quam uos. Ve uo
bis duces ceci. qui dicitis. Qui iurauerit
per templum nichil est. qui aũ iurauerit in
auro templi. debet. Stulti z ceci. Quid
enim maius est. aurum an templum qđ sanc
tificat aurum. Et quicumq; iurauerit in alta
ri nichil est quicquid aũ iurauerit in dono
qđ est sup illud. debet. Ceci. Quid enim ma
ius est. donum an altare qđ sanctificat do
num. Qui g iurat in altari. iurat in eo.
z in omnibꝰ que sup illud sunt. Et qui iura
uerit in templo. iurat in illo z in eo q
habitat in eo. Et qui iurat in celo. iurat
in throno dei z in eo qui sedet sup eum. Ve
uob scribe z pharisei hypocrite. qr decimatis mentam z anetum z cyminum. et
reliquistis que grauiora sunt legis. iudi
cium z misericordiam z fidem. Hec oportuit fa
cere. z illa non omittere. Duces ceci. excolantes culicem. camelum aũ glutientes.

Ve uob scribe ꝛ phisei hypocrite q̄ mundatis qđ defuris est calicis ꝛ parapsidis. intus aũ plenu estis rapina ꝛ inmundicia. Phariseꝫ cece. munda p̄us qđ intus est calicis ꝛ parapsidis. ut fiat ꝛ id qđ defuris ē mundū. Ve uob scribe ꝛ phisei hypocrite. qr similes estis sepulchris dealbatis. que a foris parent hominib⁹ speciosa. intus aũ plena sūt ossib⁹ mortuoꝝ ꝛ oīi spurcitia. Sic ꝛ uos a foris quidem paretis hominib⁹ iustꝰ. intus aũ plenꝰ estis hypocrisi ꝛ iniquitate. Ve uobis scribe ꝛ pharisei hypocrite. qui edificatis sepulchra ꝓphar̄. ꝛ ornatis monumenta iustoꝝ ꝛ dicetis. Si fuissemꝰ in diebꝫ patꝝ nr̄oꝝ. nō fuissemꝰ socii eoꝝ in sanguine ꝓphar̄. Itaq; testimonio estis uobismetipsis. qr filii estis eoꝝ qui ꝓphar̄ occiderunt. Et uos implete mensuram patꝝ uestroꝝ. Serpentes. genimina uiperarum. quō fugietis a iudicio gehenne. Ideo ecce ego mitto ad uos ꝓphetas. ꝛ sapientes ꝛ scribas. ⁊ ex illis occidetis ꝛ crucifigetis. ⁊ ex eis flagellabitis in synagogis uris. ꝛ psequemini de ciuitate in ciuitate. ut ueniat sup uos omnis sanguis iustus qui effusus est sup terram. a sanguine abel iusti usq ad sanguinē zacharie filii barachie. quē occidistis inter templū ⁊ altare. Amen dico uob. ueniet hec omnia sup generationē istam. Jerlm hierlm que occidis ꝓphar̄ ꝛ lapidas eos qui ad te missi sunt. quotiens uolui congregare filios tuos quē admodū gallina congregat pullos suos sub alas. ꝛ noluisti. Ecce relinquet̄ domus uestra deserta. Dico enī uob. nō me uidebitis amodo donec dicatis. Benedictus qui uenit in nomine dn̄i.

XXIIII

Et egressus ihc de templo ibat. ⁊ accesserunt discipuli eius. ut ostenderent ei ędificationem templi. Ipe aũ respondens dixit eis. Videtis hec omnia. Amen dico uob. nō relinquetur lapis sup lapidem qui nō destruatur. Sedente aũ eo sup montē oliueti. accesserunt ad eū discipuli secreto dicentes. Dic nob quā hec erunt. ꝛ qđ signū aduentus tui. ꝛ consummationis sęcī. ⁊ respondens ihc dixit eis. Videte ne quis uos seducat. Multi enī uenient in nomine meo dicentes. ego sū xp̄c. ⁊ multos seducent. Audituri enim estis ꝓlia ꝛ opiniones ꝓlioꝝ. uidete ne turbemini. Oportet enim hec fieri. sed nondum est finis. Consurget enī gens in gentē ꝛ regnū in regnū. ⁊ erunt pestilentie ꝛ fames. ⁊ terremotus p̄ loca. Hec aũ omnia initia sūt dolorꝝ. Tunc tradent uos in tribulationē ꝛ occident uos. Et eritis odio omnib⁹ gentib⁹ p̄pter nomen meum. Et tunc scandalizabuntur multi. ⁊ inuicem tradent. ⁊ odio habebunt inuicem. Et multi pseudoꝓphē surgent. ⁊ seducent multos. Et quia abundabit iniquitas. refrigescet caritas multoꝝ. Qui aũ perseuerauerit usq in finem. hic saluus erit. Et predicabitur hoc euangelium regni in uniuerso orbe. in testimonium omnib⁹ gentib⁹. Et tunc ueniet cōsummatio. Cum ergo uideritis abhominationem desolationis que dicta ē a dan̄ele ꝓpha. stantem in loco scō. qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt fugiant ad montes. ⁊ qui in tecto nō descendat tollere aliquid de domo sua. ⁊ qui in agro nō reuertatur tollere tunicam

suam. De aũ pregnantib⁹ ⁊ nutrientib⁹ in illis diebꝫ. Orate aũ ut ñ fiat fuga ñã hieme uel sabbo. Erit enim tunc tribulatio magna qualis ñ fuit ab initio usq; modo. neq; fiet. Et nisi breuiati fuissent dies illi. ñ fieret salua oĩs caro. Sz pp electos breuiabunt dies illi. Tunc siquis uob dixerit. ecce hic ⁊ xp̃c. aut illic. nolite credere. Surgent enim pseudo xp̃i ⁊ pseudo xp̃he. ⁊ dabunt signa magna ⁊ prodigia. ita ut in errorem inducantur si fieri potest ⁊ electi. Ecce predixi uob. Si ergo dixerint uob. ecce in deserto est. nolite exire ecce in penetralibꝫ nolite credere. Sicut enim fulgor exit ab oriente ⁊ paret usq; in occidentem. ita erit aduentus filij hominis. Ubicũq; fuerit corpus. illuc congregabunt aquile. Statim aũ post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur. ⁊ luna ñ dabit lumen suum ⁊ stelle cadent de celo. ⁊ uirtutes celorum cõmouebunt. Et tunc parebit signum filij hois in celo. Et tunc plangent omnes tribꝰ terre. Et uidebunt filiũ hois uenientem in nubibꝫ celi. cum uirtute mlta ⁊ maiestate. Et mittet angelos suos cũ tuba ⁊ uoce magna. ⁊ congregabũt electos eius a quatuor uentis. a summis celorum usq; ad summos eorũ. Ab arbore aũ fici. discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit ⁊ folia nata. scitis q̃ prope est estas. Ita ⁊ uos cum uideritis hec omnia. scitote q̃ prope est in ianuis. Amen dico uob. q̃ ñ preteribit generatio hec donec omnia fiant. Celum ⁊ terra trãsibunt. uerba uero mea ñ pteribunt. De die aũ illa ⁊ hora nemo scit neq; angeli celorum. nisi pr̃ solus. Sicut aũ in diebꝫ noe. ita erit ⁊ aduentꝰ filij hominis. Sicut enim erant in diebꝫ aũ diluuiũ. comedentes ⁊ bibentes. nubentes ⁊ nuptũ tradentes. usq; ad eum diem quo intrauit noe in archam noe. ⁊ ñ cognouerũt donec uenit diluuiũ ⁊ tulit omnes. ita erit ⁊ aduentus filij hominis. Tunc duo erunt in agro unus assumetur ⁊ unus relinquetur. Due molentes in mola. una assumetur ⁊ una relinquetur. Duo in lecto unus assumetur ⁊ alter relinquetur. Vigilate ergo q̃ nescitis qua hora dñs ur uenturus sit. Illud aũ scitote. quõ si sciret paterfamilias qua hora fur uenturus esset uigilaret utiq; ⁊ ñ sineret perfodi domũ suam. Ideo ⁊ uos estote parati. q̃ nescitis qua hora filius hominis uenturus ẽ. Quis putas ẽ fidelis seruus ⁊ prudens. quem constituit dñs sup familiam suam ut det illis cibũ in tempore. Bs ille seruus quem cũ uenerit dñs eius inuenerit sic facientem. Amen dico uob. quõ sr̃ oĩa bona sua constituet eũ. Si aũ dixerit malus seruus ille in corde suo. Moram facit dñs mꝰ uenire ⁊ ceperit percutere conseruos suos. manducet aũt ⁊ bibat cũ ebriosis. ueniet dñs serui illius in die qua ñ sperat ⁊ hora qua ignorat ⁊ diuidet eum. partemq; eius ponet cũ ypocritis. Illic erit fletꝰ ⁊ stridor dentiũ.

XV

Tunc similis erit regnũ celorum decem uirginibꝫ que accipientes lampades suas. exierunt obuiam sponso et sponse. Quinq; aũ ex eis erant fatue ⁊ v. prudentes. Bz v. fatue accepta lampadibꝫ ñ sumpserunt oleũ secum. Prudentes uero. acceperunt oleũ in uasis suis cũ lampadibꝫ. Moram aũ faciẽ

te sponso. dormitauerũt oēs ⁊ dormierũt
Media aũt nocte clamor fc̃s ẽst. ecce sp̃o
sus uenit exite obuiam ei. Tunc surre
exunt oēs uirgines ille. ⁊ ornauerunt
lampades suas. Fatue aũt sapientib; di
xerunt. Date nob; de oleo uř. qr lampa
des nr̃e extinguũt. Respondẽrunt prudentes
dicentes. Ne forte nř sufficiat nob ⁊ uo
bis. ite potř ad uendentes ⁊ emite uob.
Dum aũt irent emere. uenit sponsus.
⁊ que parate erant intrauerunt cum eo ad
nuptias. ⁊ clausa ẽst ianua. Nouissime
ueniunt ⁊ reliq̃ uirgines. dicentes. Do
mine dñe. aper nob. At ille respondẽs
ait. Amen dico uob nescio uos. Vigilate
itaq; qr nescitis diem neq; horam. In
enim homo peregre proficiscens. uocauit
seruos suos ⁊ tradidit illis bona sua.
Et uni dedit. v. talenta. alii aũt duo. alii
uero unũ. Vnicuiq; secř uim uirtutem.
⁊ profectus ẽst statim. Abiit aũt qui v. ta
lenta acceperat ⁊ operatus ẽst in eis. ⁊ fe
cit alia. v. Similř qui duo acceperat.
lucratus ẽst alia duo. Qui aũt unum ac
ceperat. abiens fodit in terram ⁊ abscon
dit pecuniam dñi sui. Post multũ uero
tpis uenit dñs seruoř illoř ⁊ imponit
řnem cũ eis. Et accedens qui v. talenta
acceperat. obtulit alia v. talenta dicẽs.
Dñe. v. talenta tradidisti mihi. ecce alia v.
superlucratus sum. Ait illi dñs ei. Euge ser
ue bone ⁊ fidelis. qr sup pauca fuisti fide
lis. sup̃ multa te constituam. intra in gau
dium dñi tui. Accessit aũt ⁊ qui duo ta
lenta acceperat. ⁊ ait. Dñe duo talenta tra
didisti mihi. ecce alia duo lucratus sum. Ait
illi dñs ei. Euge serue bone ⁊ fidelis. qr
sup pauca fuisti fidelis. sup̃ multa te
constituam. intra in gaudiũ dñi tui. Ac
cedens aũt ⁊ qui unum talentũ acceperat.
ait. Dñe scio qr homo durus es. metis
ubi nō seminasti. ⁊ congregas ubi nō spar
sisti. ⁊ timens. abii ⁊ abscondi talentum
tuum in terra. Ecce habes qd tuum ẽst. Respõs
aũt dñs eius dixit ei. Serue male ⁊ pig.
sciebas qr meto ubi nō semino. ⁊ congre
go ubi non sparsi. Oportuit ḡ te com
mittere pecuniam meam nummulariis
⁊ ueniens ego recepissem utiq; qd meũ
ẽst cum usura. Tollite itaq; ab eo talen
tum. ⁊ date ei qui hř. x. talenta. Omni
enim hřti dabitur ⁊ abundabit. ei aũt
qui nō hř. ⁊ qd uidetur hre auferetur
ab eo. Et inutilem seruũ eicite in tene
bras exteriores. illic erit fletus ⁊ stride
dentium. Cum aũt uenerit filius hois in
maiestate sua. ⁊ oēs angli cum eo. tc
sedebit sr sedem maiestatis sue. Et con
gregabuntur ante eũ oēs gēs. ⁊ separabit
eos ab inuicem. sicut pastor segregat oues
ab hedis. Et statuet oues quidem a dex
tris suis. hedos aũt a sinistris. Tunc dice
ret rex his qui a dextris eius erunt. Venite
benedicti pris mei. possidete parati uob
regnum a constitutione mundi. Esurui
enim. ⁊ dedistis mihi manducare. Sitiui. ⁊
dedistis mihi bibere. Hospes eram ⁊ colle
gistis me. Nudus. ⁊ opuistis me. Infirmus.
⁊ uisitastis me. In carcere eram. ⁊ uenis
tis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicen
tes. Dñe. quãdo te uidimus esurientẽ ⁊ pas
simus. sitientẽ ⁊ dedimus tibi potum. Quãdo
aũt te uidimus hospitem ⁊ collegimus
te. aut nudũ ⁊ cooperuimus te. Aut quãdo te
uidimus infirmũ aut in carcere. ⁊ uenimus
ad te. Et respondens rex dicet illis. Amẽ

dico uob. q̃ unꝰ ex uob me tradet. Et ꝯristati ualde dicere ei singuli. Numquid ego sum dñe? At ille respondens ait. Qui intingit mecum manū in paropside hic me tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scriptū est de illo. Ve aūt homini illi p quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens aūt Judas qui tradidit eū dixit. Numquid ego sum rabbi? Ait illi. Tu dixisti. Cenantibus aūt eis accepit ihc panem et benedixit ac fregit. Deditq discipulis suis et ait. Accipite et comedite. Hoc est corpus meum. Et accipiens calicem. gratias egit et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico aūt uob. non bibam amodo de hoc genimine uitis usq in diem illum cum illud bibam uobcum nouum in regno patris

dico uob. q̃ unꝰ ex uob me tradet. Et ꝯristati ualde dicere ei singuli. Numquid ego sum dñe? At ille respondens ait. Qui intingit mecum manū in paropside hic me tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scriptū est de illo. Ve aūt homini illi p quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens aūt Judas qui tradidit eū dixit. Numquid ego sum rabbi? At ille. Tu dixisti. Cenantibus aūt eis accepit ihc panem et benedixit ac fregit. Deditq discipulis suis et ait. Accipite et comedite. Hoc est corpus meum. Et accipiens calicem. gratias egit et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico aūt uob. non bibam amodo de hoc genimine uitis usq in diem illum cum illud bibam uobcum nouum in regno patris

dicto uob. q̃ unꝰ ex uob me tradet. Et ꝯristati ualde dicere ei singuli. Numquid ego sum dñe? At ille respondens ait. Qui intingit mecum manū in paropside hic me tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scriptū est de illo. Ve aūt homini illi p quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens aūt Judas qui tradidit eū dixit. Numquid ego sum rabbi? At ille. Tu dixisti. Cenantibus aūt eis accepit ihc panem et benedixit ac fregit. Deditq discipulis suis et ait. Accipite et comedite. Hoc est corpus meum. Et accipiens calicem. gratias egit et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico aūt uob. non bibam amodo de hoc genimine uitis usq in diem illum cum illud bibam uobcum nouum in regno patris

dicto uob. q̃ unꝰ ex uob me tradet. Et ꝯristati ualde dicere ei singuli. Numquid ego sum dñe? At ille respondens ait. Qui intingit mecum manū in paropside hic me tradet. Filius quidem hominis uadit sicut scriptū est de illo. Ve aūt homini illi p quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens aūt Judas qui tradidit eū dixit. Numquid ego sum rabbi? At ille. Tu dixisti. Cenantibus aūt eis accepit ihc panem et benedixit ac fregit. Deditq discipulis suis et ait. Accipite et comedite. Hoc est corpus meum. Et accipiens calicem. gratias egit et dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico aūt uob. non bibam amodo de hoc genimine uitis usq in diem illum cum illud bibam uobcum nouum in regno patris

met. ¶ hymno dicto. exierunt in montē
oliueti. Tunc dicit illis ihc. Oēs uos
scandalum patiemini in me in ista no
te. Scriptum est enim. Percutiam pastorē
¶ dispergentur oues gregis. Postq̄m aūt
resurrexero. precedam uos in galileam. Re
spondens aūt petrus. ait illi. ¶ si oēs
scandalizati fuerint in te. ego numq̄m
scandalizabor. Ait illi ihc. Āmē dico tibi.
q. in hac nocte ante q̄m gallus cantet
ter me negabis. Ait illi petrus. Etiam
si oportuerit me mori tecū. nō te negabo.
Similr ¶ oēs discipuli dixerunt. Tunc
uenit ihc cum illis in villam que dicit
gethsemani. ¶ dixit discipulis suis. Sede
te hic. donec uadam illuc ¶ orem. Et as
sumpto petro ¶ duobus filiis zebedei
cepit contristari ¶ mestus esse. Tunc ait
illis. Tristis est aīa mea usq̄ ad mor
tem. Sustinete hic ¶ uigilate mecum.
Et procedens pusillū. prostr in faciem
suam. orans ¶ dicens. Pr mi. si possibile
est. trāseat a me calix iste. Verumtā
nō sicut ego uolo. sz sicut tu. ¶ uenit
ad discipulos. ¶ inuenit eos dormientes.
Et dixit petro. Sic. non potuistis una
hora uigilare mecū. Vigilate ¶ orate
ut nō intretis in tēptationem. Spūs quī
dem promptus est caro aūt infirma. Ite
rum secdo abiit ¶ orauit dicens. Pr
mi. si nō potest hic calix trāsire nisi bi
bam illum. fiat uoluntas tua. ¶ uenit
iterū ¶ inuenit eos dormientes. Erant
enim eorū oculi grauati. ¶ relictis illis. re
cessit ab eis ¶ orauit tertio eundem ser
monem dicens. Tunc uenit ad discipu
los suos ¶ dicit illis. Dormite iam
¶ requiescite. Ecce appropiauit hora ¶ fi
lius hois tradetur in manus pcorū. Sur
gite eamus ecce appropiauit qui me tradet.
Adhuc ipo loquente. ecce iudas unus de
xii. uenit ¶ cum eo turba multa cū gla
diis ¶ fustibus. missi a principibus sacerdo
tum ¶ senioribus plebis. Qui aūt tradidit eū
dederat illis signū dicens. Quemcūq; osu
latus fuero. ipse est tenete eū. Et confestim
accedens ad ihm. dixit. Ave rabbi. ¶ osu
latus est eū. Dixitq; illi ihc. Amice ad q̄
uenisti. Tunc accesserunt ¶ manus iniece
runt in ihm ¶ tenuerunt eū. ¶ ecce u
nus ex his qui erant cum ihu. extendens
manū exemit gladiū suū ¶ percutiens
seruū principis sacerdotū. amputauit
auriculā eius. Tunc ait illi ihc. Conuer
te gladiū tuū in locū suū. Omēs enim qui
acceperint gladiū. gladio pibunt. An pu
tas q̄ nō possim rogare patrē meū ¶ exhi
bebit michi plusq̄m xii. legiones
angelor. Quō ergo implebuntur scripture
q̄z sic oportet fieri. In illa hora dixit ihc
turbis. Tanq̄m ad latronem existis cū
gladiis ¶ fustibus comprehendere me. Cot
die apud uos sedebam docens in templo ¶
nō me tenuistis. Hoc aūt totū factū est ut
implerentur scripture pphar. Tunc di
scipuli oēs relicto eo fugerunt. At illi
tenentes ihm. duxerunt ad caypham
principem sacerdotū. ubi scribe ¶ seniores
congregati erant. Petrus aūt sequebatur
eū alonge. usq̄ in atriū principis sacer
dotum. ¶ ingressus intro. sedebat cum
ministris ut uideret finē. Principes ¶
sacerdotū ¶ oēs concilium. querebant
falsū testimoniū cōtra ihm ut eū mor
ti tradent. ¶ nō inuenerūt cū multi falsi
testes accessissent. Novissime aūt ue

nerunt duo falsi testes. & dixerunt. Hic dixit. possum destruere templū dei. & post triduum reedificare illud. Surgens princeps sacerdotū. ait illi. Nichil respondes ad ea que tibi adhibentur te testificantur? Jhc aūt tacebat. Princeps sacerdotū. ait illi. Adjuro te p dm̄ ut dicas nob si tu es xp̄s filius dei. Dixit illi jhc. Tu dixisti. Verumtamen dico vob amodo videbitis filium hois sedentem a dextris virtutis. & venientē in nubib; celi. Tunc princeps sacerdotū scidit vestimenta sua dicēs. Blasphemauit. Quid adhuc egemus testib;? Ecce nunc audistis blasphemiam. Quid vob videtur? At illi respondentes. dixerunt. Reus est mortis. Tūc expuerūt in faciem eius. & colaphis eum cedebant. Alii aūt palmas in facies ei dederunt dicentes. Prophetiza nob xp̄e. Quis est qui te percussit? Petrus vō sedebat foris in atrio. Et accessit ad eū una ancilla. dicens. Et tu cum ihu galileo eras. At ille negauit coram omnib; dicens. Nescio quid dicas. Exeunte aūt illo ianuam: vidit eum alia ancilla. & ait his qui erant ibi. Hic erat cum ihu nazareno. Et iterum negauit cū iuramento. quia nouisset hoiem. Et post pusillū accedentes qui stabant: dixerunt petro. Vere & tu ex illis es. Nam & loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari & iurare. quia nouisset hominē. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus est petrus ubi ihs dixerat. priusquā gallus cantet: ter me negabis. Et egressus foras. fleuit amare.

CAPVT XVII

Mane aūt fō consilium inierunt oēs principes sacerdotū & seniores populi aduersus ihm. ut eum morti traderent. Et vinctum adduxerunt eum. & tradiderunt pontio pylato p̄sidi. Tunc videns iudas qui eum tradidit: quod damnatus esset: penitentia ductus. reddidit xxx. argenteos principib; sacerdotū & senioribus dicēs. Peccauj. tradens sanguinē iustū. At illi dixerunt. Quid ad nos? Tu videris. Projectis argenteis in templo recessit. Et abiens laqueo se suspendit. Principes aūt sacerdotum acceptis argenteis. dixerūt. Non licet eos mittere in corbanan. quia pretium sanguinis est. Consilio aūt inito. emerunt ex illis agrū figuli in sepulturā peregrinorū. Propter hoc vocatus est ager ille aceldemach. hoc est ager sanguinis. usq; in hodiernū diem. Tunc impletū est quod dictum est p hieremiam p̄phetam dicentem. Et acceperunt xxx. argenteos. precium appreciati quē appreciauerūt a filiis isrl. Et dederunt eos in agrum figuli. sicut constituit mihi dns. Jhc aūt stetit ante p̄sidem. Et interrogauit eū p̄ses dicens. Tu es rex iudeorum? Ait illi ihc. Tu dicis. Et cum accusaretur a principib; sacerdotum & senioribus. nichil respondit. Tunc dixit illi pylatus. Non audis quanta adversum te dicunt testimonia? Et nō respondit ei ad ullum verbum. ita ut mirarentur p̄ses vehementer. Per diem aūt festū consuerat p̄ses dimittere populo unum vinctum quem voluissent. Habebat tunc unū insignē qui dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis dixit pylatus. Quem vultis dimittam vob. barrabam an ihm qui dicitur xp̄s? Sciebat enim quod p invidiam tradidissent eum. Sedente aūt illo pro tribunali. misit ad eū uxor eius dicens. Nichil tibi & iusto illi.

multa eum passa sum hodie p̄ vulum
p̄ eum. Principes aūt sacerdotum ⁊ scribe
es. ꝑsistebant ꝑlis ut peteret barrabam. ihm no ꝙderent. Ihc dens aūt ꝑles.
aut illis. Quem multis nob̄ de duob⁹ dixit. At illi dixerunt. barrabam. Dicit
illis ꝑylatus. Quid ḡ faciam de ihu q̄
dr xp̄c. Dicunt oēs. Crucifigatur. At
illis ꝑles. Quid enim mali fecit. At il
li magis clamabant dicentes. Crucifiga
tur. Videns aūt ꝑylatus q̄ nichil ꝓficit.
⁊ magis tumultus fiebat. accepta aq̄
lauit manus coram ꝑlo dicens. Innocens ego sum a sanguine usti hui⁹ vos
videritis. Et respondens vniūsus ꝑlis dixit. Sanguis eius sup̄ nos. ⁊ sup̄ filios nostros. Tunc dimisit illis barrabam. ihm
aūt flagellatū tradidit eis ut crucifigeretur. Tunc milites ꝑlidis suscipientes ihm
in ꝓtorio. congregauerunt ad eū vniūsam
cohortem. Et exuentes eum. clamidē coccineam circumdederunt ei. Et plectentes
coronam de spinis posuerunt sup̄ caput
ei⁹ ⁊ harundinem in dextra ei⁹. Et genu flexo ante eū illudebant dicentes. Ave rex
iudeorum. Et expuentes in eum. acceperunt
harundinem ⁊ percutiebant caput eius.
Et postq̄m illuserunt ei. exuerunt eum
clamidem. ⁊ induerunt eū vestimentis ei⁹.
⁊ duxerunt eum ut crucifigerent. Et eun
tes aūt inuenerunt hominem cyrenēū. nomine symonem. Hunc angariauerunt
ut tolleret crucem eius. Et venerunt
in locum qui dicitur golgotha. q̄d est
est calvarie locus. Et dederunt ei vinū
bibere cum felle mixtū. Et cum gustasset. nolunt bibere. Postq̄m aūt crucifixerunt eum. diuiserunt vestimenta eius
sortem mittentes. ut impleret̄ ꝙd dictum est p̄ ysaiam dicentem. Diuiserunt
vestimenta mea ⁊ sup̄ vestem meam miserunt sortem. Et sedentes. seruabant eum.
Et imposuerunt sup̄ caput ei⁹ causam ip
sius scriptam. Hic est ihc rex iudeorum. Tc
crucifixi sunt cum eo duo latrones. unus a dextris ⁊ unus a sinistris. Pretereuntes
aūt blasphemabant eum. mouentes capita sua ⁊ dicentes. Vah qui destruis templum dei. ⁊ in triduo illud reedificas. Saluā
temetipm. Si filius dei es. descende de
cruce. Similr ⁊ ꝓncipes sacerdotū illudentes cum scribis ⁊ senioribus. dicebant. Alios
saluos fecit. seipm nō potest saluū facere.
Si rex isr est. descendat nunc de cruce et
credimus ei. Confidit in deo. liberet nūc
eū si vult. Dixit enim. q̄ dei filius sum.
Idipm aūt ⁊ latrones qui crucifixi erant
cum eo. improperabant ei. A hora aūt ho
ra tenebre fuerunt sup̄ vniūsam terram.
usq̄ ad horam nonam. Et circa horam no
nam. clamauit ihc voce magna dicens.
Heli. heli. lama zabachthani. hoc est. Deus
meus. deus meus. ut quid dereliquisti me. Quidam aūt illic stantes ⁊ audientes. dicebant.
Helyam vocat iste. Et continuo curr̄ens
vnus ex eis acceptam spongiam impleuit aceto. ⁊ imposuit harundini. ⁊ dabat
ei bibere. Ceteri vero dicebant. Sine videamus an veniat helyas. liberans eum.
Ihc aūt rursum clamans voce magna emisit
spm. Et ecce velū templi scissum est in duas partes. a summo usq̄ deorsum. Et terra
mota est. ⁊ petre scisse sunt. ⁊ monumenta
aperta sunt. Et multa corpa sanctorum qui dormierant. surrexerunt. Et exeuntes de
monumentis post resurrectionem ei⁹ venerunt

rum in sanctam ciuitatem & apparuerunt multis. Centurio autem & qui cum eo erant. custodientes ihesum. uisa terremotu & his que fiebant. timuerunt ualde dicentes. Vere dei filius erat iste. Erant autem ibi mulieres multe a longe. que secute erant ihesum a galilea ministrantes ei. Inter quas erat maria magdalene & maria iacobi. & ioseph mater & mater filiorum zebedei. Cum sero autem factum esset. uenit quidam homo diues ab arimathia nomine ioseph. qui & ipse discipulus erat ihesu. Hic accessit ad pylatum & petiit corpus ihesu. Tunc pylatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph. inuoluit illud in sindone munda. & posuit illud in monumento suo nouo quod exciderat in petra. & aduoluit saxum magnum ad ostium monumenti & abiit. Erat autem ibi maria magdalene & altera maria sedentes contra sepulchrum. Altera autem die que est post parasceuen. conuenerunt principes sacerdotum & pharisei ad pylatum dicentes. Domine recordamur quia seductor ille dum adhuc uiueret. post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium. ne forte ueniant discipuli eius & furentur eum. & dicant plebi surrexit a mortuis. Et erit nouissimus error. peior priore. Ait illis pylatus. Habetis custodiam. Ite. custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes. munierunt sepulchrum. signantes lapidem cum custodibus.

CAPUT XXVIII

Vespere autem sabbati que lucescit in prima sabbati. uenit maria magdalene & altera maria uidere sepulchrum. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo. & accedens reuoluit lapidem. & sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut fulgur. & uestimenta eius candida sicut nix. Prae timore autem eius exterriti sunt custodes. & facti sunt uelut mortui. Respondens autem angelus. dixit mulieribus. Nolite timere uos. Scio enim quod ihesum qui crucifixus est quaeritis. Non est hic. surrexit enim sicut dixit. Venite & uidete locum. ubi positus erat dominus. Et cito euntes. dicite discipulis eius. quia surrexit. Et ecce precedit uos in galileam. Ibi eum uidebitis. ecce predixi uobis. Et egressae cito de monumento. cum timore & gaudio magno. currentes nuntiare discipulis eius. Et ecce ihesus occurrit illis dicens. Auete. Illae autem accesserunt & tenuerunt pedes eius & adorauerunt eum. Tunc ait illis ihesus. Nolite timere. Ite nuntiate fratribus meis. ut eant in galileam. ibi me uidebunt. Quae cum abissent. ecce quidam de custodibus uenerunt in ciuitatem & nuntiauerunt principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant. Et congregati cum senioribus. consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus dicentes. Dicite quia discipuli eius nocte uenerunt. & furati sunt eum nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a praeside. nos suadebimus ei. & securos uos faciemus. At illi acceptam pecuniam. fecerunt sicut erant edocti. Et diuulgatum est iudaeis. usque in hodiernum diem. Undecim autem discipuli abierunt in galileam. in montem ubi constituerat illis ihesus. Et uidentes eum adorauerunt. quidam autem dubitauerunt. Et accedens ihesus locutus est eis dicens. Data est mihi omnis potestas in celo & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & spiritus sancti. docentes eos seruare omnia quae

cunctp mandatu nob. Et ecce nobcum sum oñib; diebz. usq; ad consummationem sci. Explicit euāngelium secdm mattheum. Incipit prologus sup marchum.

Marcus euāngelista dei. z petri in baptismate filius. atq; in diuino sermone dilectus sacerdotij in tribꝰ gens. sedm carnem leuita. consilius ad fidem xpi euāngelium in italia scripsit. ostendens in eo quid genet suo deferret. z xp̃o. Nam initium principii in uoce ꝓphete exclamationis instruens ordinem leuitice electionis ostendit. ut ꝓdicans ꝓdestinatū iohem filiū zacharie in uoce angli annuntiantis emissum. si ioh̃is ibum carnem sigñm. z corpus dñi in omia y ubi. diuine uocis anmatū. in uoce euāgelice ꝓdicationis ostenderet. ut qui legerent scirent eu initium carnis ihu xp̃i z ihu adnientis miraclis eius deberet agnoscere. atq; in se ibum uocis q̃m consonantiis ꝓderent in uentre. denuncp z pfi euāgly opus inuians. a baptismo dñi ꝓdicare dñi inchoans. si laborarent naturarē carnis q̃m in pohis uiderat dicere. z totus ut primus expositionem deferet. ieiunii numeri. temptationem diaboli. congregationē bestiarum. z ministeriū pcullet angloꝝ. ut in finem nos ad intelligendū singula in breui compingens. nec auctoritatē fidei deneret. z pficiendi opus plenitudinem ñ negaret. denuncp ampliasse sibi post fidem pollicem dicatur. ut tacendi rebus haberetur. z cū consentiens fideꝝ ꝓdestinata portuꝝ electio. ut nec sic in ope ubi ꝓderet. q̃d prius meruerat in genere. Nam alexandꝝ epc fuit. Qui y singla opus sancte euāgly in se dicta dilexerit. z discipulum in se legis agnoscere. z diuinam in carne dñi intelligere naturam. Que in nos ꝑ dñi oportet inquirit. de hinc inquisita uolumus agnoscere. finesq; hicedem exhortationis. q̃m ei plantat. z qui rigat. unum sunt. qui aut incrementum ꝑstat deus est. Explicit prologus. Incipit euangelium secundum marcum.

Initium euāgly ihu xp̃i filii dei. sicut scriptum est in ysaia ꝓpha. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuā. qui ꝑparabit uiam tuam. uox clamantis in deserto. parate uiam dñi. rectas facite semitas eius. fuit iohes in deserto. baptizans. z ꝓdicans baptismū pnie in remissionem peccatoꝝ. Et egrediebant ad eum omis iudee regio. z hierosolymite uniuersi. z baptizabant ab illo in iordane flumine. confitentes peccata sua. Et erat iohes uestitus pilis camelj. z zona pellicea circa lumbos eius. z locustas. z mel siluestre edebat. z ꝓdicabat dicens. Uenit fortior me post me cui ñ sum dignꝰ procumbens soluere corrigiā calciamenti eius. Ego baptizaui uos aqua. ille uo baptizabit uos spu sco. Et factū est in diebz illis. uenit ihc a nazareth galylee. z baptizatus ē in iordane a iohanne. Et statim ascendens de aqua. uidit apros celos. z spm tanq; columbā descendentem. z manentē in ꝑ. Et uox facta ē de celis. Tu es filius meus dilectus. in te complacui. Et statim spꝰ eppulit eū in desertum. Et erat in deserto. xl. diebz. z. xl. noctibz. z temptabatur a sathana.

ysaie 3°

ysa. xxxv. 3. xl. 3. cant.

t
07.3.
luc. 3.

t
07.8.
luc. 3.

erant cum bestiis. & angeli ministrabant illi. Postquã aũ traditus est iohes. uenit ihc in galileam ꝓdicans ẽuangelium regni dei & dicens. quũ impletũ ẽ tempꝰ & appropinquabit regnum dei. penitemini & credite ẽuangelio. Et ꝓcedens secus mare galilee. uidit symonẽ & andream fratrem eius. & mittentes retia in mare. erant enĩ piscatores. & dixit eis ihc. Venite ꝓme. & faciam uos fieri piscatores hominũ. Et protinus relictis retibꝫ secuti sunt eũ. Et ꝓgressus inde pusillum. uidit iacobũ zebedei & iohem fratrem eius. & ipꝰ in nauicula componentes retia. & statim uocauit illos. Et reliquo ꝑre suo zebedeo in nauicula cum mercenariis. secuti sunt eũ. Et ingrediuntur capharnaũ. & statim sabbatis ingressus in synagogã docebat eos. Et stupebant sup doctrina eius. erat enĩ docens eos qi potestatẽ habẽs. & nõ sicut scribe. Et erat in synagoga eoꝝ. homo in spũ immundo. & exclamauit dicens. Quid nobis & tibi ihu nazarene. Venisti ꝑdere nos? scio qui sis. sc̃s dei. Et cõminatꝰ est ei ihc dicens. Obmutesce & exi de homine. Et discerpens eũ spũs immundus. & exclamans uoce magna. exiit ab eo. Et mirati sunt oĩes. ita ut conquirerent inter se dicentes. Quid nam est hoc? Quæ doctrina hec noua? Quia in potestate & spiritibꝫ immundis imperat. & obediunt ei. Et exiit rumor eius statim in omnẽ regionem galilee. Et protinus egressi de synagoga. uenerunt in domũ symonis & andree. cum iacobo & iohe. Decumbebat aũt socrus symonis febricitans. Et statim dicunt ei de illa. Et accedens eleuauit eam apprehensa manu ei. & continuo dimisit eam febris. et ministrabat eis. Vespere aũt facto cũ occidisset sol. afferebant ad eum oĩes male habentes. & demonia hñtes. Et erat oĩis ciuitas congregata ad ianuam. & curauit multos qui uexabantur uariis languoribꝰ. Et demonia multa eiciebat. Et nõ sinebat loqui ea. quia sciebant eum. Et diluculo ualde surgens. egressus abiit in desertũ locum. ibiq; orabat. Et persecutus est eum symon & qui cum illo erant. Et cum inuenissent eum. dixerunt ei. quia oĩes querunt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos & ciuitates. ut & ibi ꝓdicem. Ad hoc enĩ uenι. Et erat ꝓdicans in synagogis eoꝝ. & in oĩi galilea. & demonia eiciens. Et uenit ad eum leprosus deprecans eum. & genu flexo dixit. Si uis potes me mundare. Ihc aũt misertus eius extendit manum suam. & tangens eum. ait illi. Volo. mundare. & cum dixisset. statim discessit ab eo lepra & mundatus est. Et cõminatus est ei. statimq; eiecit illum & dixit ei. Vide nemini dixeris. sed uade ostende te principi sacerdotũ. & offer ꝓ emundatione tua. que ꝓcepit moyses in testimoniũ illis. At ille egressus cepit ꝓdicare & diffamare sermonem. ita ut non posset iam manifeste in ciuitatem introire. sed foris in desertis locis erat. & conueniebant ad eum undiq;.

Et rursum introiit capharnaũ. post dies. Et audituꝫ est quod in domo esset. & continuo conuenerunt multi. ita ut non caperent ea ad ianuam. Et loquebatur eis uerbum. Et ueniunt ferentes ad eum paralyticum. qui a quatuor portabatur. Et cum nõ possent offerre eum illi ꝓ turba. nudauerunt

rectum ubi erat. ⁊ puncta gentes sum-
senunt grabatū in quo paralyticus iace-
bat. Cum indulget aīe ibē fidem illoꝝ:
ait paralitico. fili. dimittuntur tibi pec̄a
tua. Erant aūt illic quidam de scribis sedentes.
⁊ cogitantes in cordib; suis. Quid hic sic
loquitur? blasphemat. Quis potest di-
mittere pec̄a. nisi solus dns? Quo statim
cognito ihc. spū suo q; sic cogitarent in-
tra se dixit illis. Quid ista cogitatis in
cordib; uris. Quid est facilius dicere
paralitico. dimittuntur tibi pec̄a. an di-
cere surge ⁊ tolle grabatum tuū ⁊ am-
bula? Ut aūt sciatis q; potestatē hō fi-
lius hoīs in tra dimittendi pec̄a. ait
paralitico. Tibi dico surge. tolle grabatū
tuū. ⁊ vade in domū tuam. ⁊ statim il-
le surrexit. ⁊ sublato grabato. abiit co-
ram omnib; ita ut admirarent omnes
⁊ honorificarent dm dicentes. q; nun-
q̄ sic vidimus. ⁊ egressus est rursus
ad mare. omisq; turba uenerabat ad eū.
⁊ docebat eos. ⁊ cum preteriret. vidit le-
uim alphei sedentē ad theloneū. ⁊ ait
illi. Sequere me. ⁊ surgens. secutus
est eum. Et fm̄ est cum accumberet
in domo illius. multi publicani ⁊ pec-
catores. simul discumbebant cū ihu ⁊
discipulis eius. Erant enī multi. qui et
sequebantur eum. ⁊ scribe ⁊ pharisei vi-
dentes q; manducaret cum publica-
nis ⁊ peccatoribꝫ. dicebant discipulis
eius. Quare cum publicanis ⁊ peccatoribꝫ
manducat ⁊ bibit magr̄ vr̄? Hoc au-
dito ihc. ait illis. Non necē hīt sanū
medicū. sed qui male hīt. Non enī ue-
ni vocare iustos. sed peccatores. ⁊ erant di-
scipuli iohis. ⁊ pharisei ieiunantes. ⁊ ue-
niunt ⁊ dicunt illi. Quare discipuli io
hannis ⁊ pharisei ieiunant: tui aūt dis-
cipuli nō ieiunant? ⁊ ait illis ihc. Numq̄
possunt filij nupciaꝝ quādiu sponsus c̄
illis est ieiunare? Quāto tempore hīt sponsū
sponsū nō possunt ieiunare. Venient dies
ieiunare. Venient aūt dies cum auferetur ab
eis sponsus. ⁊ tunc ieiunabunt in illis
diebꝫ. Nemo assumentū panni rudis ad
uestimentū ueterē. Alioquin auferet sup-
plementū nouū a ueteri. ⁊ maior scissu-
ra fit. Et nemo mittit uinū nouū i utres
ueteres. Alioquin rumpet uinū utres ⁊
uinū effundetur. ⁊ utres perdent. Sed uinū
nouū in utres nouos mittendū est. Et fm̄ est
ihm cum sabbis ambularet p sata ⁊ dis-
cipuli eius ceperunt pgredi ⁊ uellere spicas.
Phārisei aūt dicebant ei. Ecce quid faciunt
discipuli tui sabbis. q̄d nō licet? Et ait illis.
Nunq̄m legistis quid fecerit dd. cū nece-
sitatem hīt ⁊ esurirt ipe ⁊ qui cum eo erāt.
quō intrauit in domum dei sub abyathar
principe sacerdotū. ⁊ panes propositionis man-
ducauit. quos nō licebat manducare nisi
sacerdotib; ⁊ dedit etiā qui cum eo erant?
Et dicebat eis. Sabbm pp hoīem factū est.
⁊ nō hō pp sabbm. Itaq; dns est filius
hominis. etiam sabbati.

Et introiuit iterū in synagogam ⁊
erat ibi homo hīns manum ari-
dam. Et obseruabant eum si sabbis cura-
ret. ut accusarent illum. Et ait hoī hīti
manū aridam. Surge in medium. Et dicit
eis. Licet sabbis benefacere an male. ani-
mam saluā facē an perdere? At illi tace-
bant. Et circumspiciens eos cum ira. cō-
tristatus sup cecitate cordis eoꝝ. dicit ho-
mini. Extende manū tuam. Et extendit.

Et restituta est manus illi. Exeuntes autem statim pharisei cum herodianis. consilium faciebant aduersus eum. quo eum perderent. Et ihesus cum discipulis suis. recessit ad mare. Et multa turba a galilea. et iudea secuta est eum. et ab hierosolymis. et ab idumea. et trans iordanem. et qui circa tyrum. et sidonem multitudo magna audientes que faciebat. uenerunt ad eum. Et dixit discipulis suis. ut nauicula sibi deseruiret propter turbam. ne comprimerent eum. Multos enim sanabat. ita ut irruerent in eum. ut illum tangerent. Quotquot habebant plagas. et spiritus immundi. cum illum uidebant. procidebant ei. Et clamabant dicentes. Tu es filius dei. Et uehementer comminabatur eis. ne manifestarent illum. Et ascendens in montem. uocauit ad se quos uoluit ipse. et uenerunt ad eum. Et fecit ut essent duodecim. cum illo. et ut mitteret eos predicare. Et dedit illis potestatem curandi infirmitates. et eiciendi demonia. Et imposuit symoni nomen petrus. Et iacobum zebedei. et iohannem fratrem iacobi. et imposuit eis nomina boanerges quod est filii tonitrui. Et andream. et philippum. et bartholomeum. et matheum. et thomam. et iacobum alphei. et thaddeum. et symonem chananeum. et iudam scarioth qui et tradidit illum. Et ueniunt ad domum. et conuenit iterum turba. ita ut non possent neque panem manducare. Et cum audissent sui. exierunt tenere eum. Dicebant enim. quoniam in furore uertit est. Scribe autem qui ab hierosolymis descenderant. dicebant quoniam beelzebub habet. et quia in principe demoniorum eicit demonia. Et conuocatis eis. in parabolis dicebat illis. Quomodo potest sathanas sathanan eicere. Et si regnum in se diuidatur. non potest stare regnum illud. Et si domus super semetipsam diuidatur. non potest domus illa stare. Et si sathanas consurrexit in semetipsum. diuisus est. et non potest stare. sed finem habet. Nemo potest uasa fortis ingressus in domum diripere. nisi prius fortem alligauerit. et tunc domum eius diripiet. Amen dico uobis quia omnia dimittentur filiis hominum peccata. et blasphemie quibus blasphemauerint. Qui autem blasphemauerit in spiritum sanctum non habet remissionem in eternum. sed reus erit eterni delicti. Quoniam dicebant spiritum immundum habet. Et uenerunt mater eius et fratres eius. et foris stantes miserunt ad eum uocantes eum. Et sedebat circa eum turba. et dicunt ei. Ecce mater tua et fratres tui foris querunt te. Et respondens eis ait. Quis est mater mea et fratres mei. Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant. ait. Ecce mater mea et fratres mei. Quicumque fecerit uoluntatem dei. hic frater meus et soror mea et mater est.

Et cum cepisset docere ad mare. congregata est ad eum turba multa. ita ut in nauem ascendens sederet in mari. et omnis turba circa mare in terra erat. et docebat illos in parabolis multa. Et dicebat illis in doctrina sua. Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum. Et dum seminat. aliud cecidit circa uiam. et uenerunt uolucres. et comederunt illud. Aliud uero cecidit in petrosa ubi non habuit terram multam. et continuo exortum est. quia non habebat altitudinem terre. Et quando exortus est sol exestuauit. et eo quod non habuisset radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas. et ascenderunt spine. et suffocauerunt illud. et fructum non dedit. Et aliud cecidit in terram bonam. et dabat fructum ascendentem et crescentem. et afferebat unum. xxx. et unum. lx. et unum. c. Et dicebat.

Qui hē aures audiendi audiat. Et ait ecc
singlaris. interrogauerunt eū hi qui cū
eo erant xii. parabolam. Et dicebat eis. Vo
bis datum ē scire mysteriū regni dei. Illis
aūt qui foris sunt in parabolis oīa fiūt.
ut videntes uideant ⁊ nō uideant. ⁊ audi
entes audiant ⁊ nō intelligant. ne forte cō
uertantur ⁊ dimittant eis ꝓcā. Et ait illis
Iesus. parabolam hanc. Et quō omnes
parabolas cognoscetis. Qui seminat uerbū
seminat. Hi aūt sunt qui circa uiam. ubi
seminatur uerbū. Et cum audierint. con
festim uenit sathanas. ⁊ aufert uerbum
qđ seminatū est in cordibz eoꝝ. Et hi sunt
similr qui sup petrosa seminant. qui cum
audierint uerbum. statim cū gaudio acci
piunt illud. ⁊ nō habent radicem in se. sed
ꝑuisi sunt. deinde orta tribulatione
⁊ ꝑsecutione ꝓp uerbū. confestim scandali
zantur. Et aliī sunt qui in spinis semi
nantur. Hi sunt qui uerbum audiunt
⁊ erumne sēli. ⁊ deceptio diuitiarū. ⁊ cē
tera reliqua concupiscentie introeuntes suf
focant uerbum. ⁊ sine fructu efficiuntur.
Et hi sunt qui sup ītram bonam semina
ti sunt qui audiunt uerbū. ⁊ suscipiunt
⁊ fructificant unū xxx. ⁊ unū lx. ⁊ unū
c. Et dicebat illis. Numquid uenit lucerna ut
ponat sub modio. aut sub lecto.
nonne ut sup candelabrū ponat. Non est
enī aliquid absconditū qđ nō manifestetur
ne fiat. Et occultū qđ nō ueniat
in palam. Si quis hē aures audiendi audiat. Et
dicebat illis. Videte quid auditis. In
qua mensura mensi fueritis. remetietur
uob. ⁊ adicietur uob. Qui enī hē. da
bitur illi. ⁊ qui nō hē. etiā qđ hē auferet
ur ab illo. Et dicebat. Sic est regnū
dei quemadmodū si iactet homo semen
tem in terram. ⁊ dormiat. ⁊ exurgat nocte
ac die. ⁊ semen germinet. ⁊ increscat dū
nesciat ille. Vltro enim terra fructificat. pri
mū herbam. deinde spicam. deinde plenū
frumentum in spica. Et cum se produxerit fruc
tus. mittit falcē. qm adest messis. Et di
cebat. Cui assimilabimus regnū dei. aut cui
parabole comparabimus illud. Sicut granū sy
napis. qđ cum seminatū fuerit in terra. mi
nus est omnibz semnibz que sunt in ter
ra. Et cum seminatū fuerit. ascendit. ⁊ fit maius
omnibz holeribz. ⁊ facit ramos magnos.
ita ut possint sub umbra eius aues celi
habitare. Et talibz multis parabolis loquebā
tur eis uerbum. prout poterant audire. Si
ne parabola aūt non loquebatur eis. Seor
sum aūt discipulis suis disserebat omnia.
Et ait illis in die illa cum sero esset. fiat. Tra
nseamus contra. Et dimissa turba. assu
munt eum ita ut erat in naui. Et alie naues
erant cum illo. Et facta est procella magna uē
ti. ⁊ fluctus mittebat in naue. ita ut
iam repleret naus. Et erat ipe in puppi supra
cervical dormiens. Et excitant eum. ⁊ dicūt
ei. Magister non ad te pertinet qđ perimus.
Et exurgens cōminatus est uento. ⁊ dixit
mari. Tace. obmutesce. Et cessauit uentus.
⁊ facta est tranquillitas magna. Et ait illis.
Quid timidi estis. Nondum habetis fidem.
Et timuerunt timore magno. Et dicebant
ad alterutrū. Quis putas est iste. qm uen
tus ⁊ mare obediunt ei.

Et uenerunt trans fretū maris. in
regionē gerasenoꝝ. Et exeunti ei de
naui. statim occurrit de monumentis ho
mo in spū immundo. qui domicilium habeat
in monumentis. Et nec catenis iam quis

qm̃ eum poīat ligare. qm̃ sepe compedi
bꝰ ⁊ cathenis uinctus dirupisset cathenas
⁊ comminuisset. ⁊ nemo poīat
eum domare. ⁊ semp nocte ac die in mo
numentis ⁊ in montibꝰ erat clamans ⁊
concidens se lapidibꝰ. Videns aūt ihm a
longe. cucurrit ⁊ adorauit eū. ⁊ clamans
uoce magna dixit. Quid mi ⁊ tibi ihu fi
li dei summi. Adiuro te p deū. ne me cru
cies. Dicebat enim illi. Exi spū immun
de ab hoīe. ⁊ interrogabat eum. Quid tibi
nomen est. ⁊ dixit ei. Legio nomen mi est
multi sumus. Et deprecabatur eum multū
ne se expelleret extra regionē. Erat autē
ibi circa montē grex porcoꝝ magn̄ pascens
⁊ deprecabantur eum spūs dicentes. Mitte
nos in porcos ut in eos introeamus. Et
concessit eis statim ihc. ⁊ exeuntes spū
immundi introierunt in porcos. ⁊ magno
impetu grex precipitatus est in mare
ad duo milia. ⁊ suffocati sunt in mari.
Qui aūt pascebant eos fugerunt ⁊ nun
tiauerunt in ciuitatē ⁊ in agros. ⁊ egr
si sunt uidere quid esset sit. ⁊ uenerunt
ad ihm. ⁊ uident illum qui a demonio
uexabatur sedentē uestitum ⁊ sane mē
tis. ⁊ timuerunt. ⁊ nanauerunt illis qui
uiderant qualit̄ fact̄ esset ei qui demonia
habuerat ⁊ de porcis. ⁊ rogare eū cepe
runt discedere de finibꝰ eoꝝ. Cumq; ascen
dret nauim. cepit illi deprecari. qui a demo
nio uexatus fuat ut esset aūt illo. ⁊ ñ admi
sit eum. sed ait illi. Vade in domū tuam
ad tuos. ⁊ annuntia illis quanta tibi dñs
fecit ⁊ misertus sit tui. Abiit. ⁊ cepit
predicare in decapoli. quanta sibi fecisset
ihs. ⁊ oēs mirabantur. ⁊ cū trans
cendisset ihc in naui iterus. in finē

Mar. 9. 1. 8.

conuenit turba multa ad illū. ⁊ erat ī
ca mare. Et ecce uenit quidam de archisyna
gogis nōe iayrus. ⁊ uidens eum. cadit
ad pedes eius. Et deprecabatur eū multum
dicens. qm̃ filia mea in extremis est. uē
nu impone manus sup eam ut salua sit ⁊
uiuat. Et abiit cum illo. ⁊ sequebatur
eum multa turba. ⁊ comprimebant illū.
Et mulier que erat in profluuio sanguinis a
nis. xii. ⁊ fuerat multa passa a cōplu
ribꝰ medicis. ⁊ erogauerat omnia sua ñ
quicquā p̄fuerat. sed magis deterius habe
bat. cum audisset de ihu. uenit in turba
retro. ⁊ tetigit uestimentum ei⁹. Dicebat
enim. qz si uel uestimenta eius tetigero sal
ua ero. Et confestim siccatus est fons san
guinis ei⁹. ⁊ sensit corpore qd sanata esset
a plaga. Et statim ihc cognoscens in semet
ipo uirtutem q̄ exierat de eo. conuersus ad
turbam aiebat. Quis tetigit uestimenta
mea. Et dicebant ei discipuli sui. Vides
turbam comprimentē te. ⁊ dicis. quis me
tetigit. Et circumspiciebat uidere eam q̄
hoc fecerat. Mulier aūt timens ⁊ tremens
sciens qd factū esset in se. uenit ⁊ procidit ei
cum. ⁊ dixit ei omnē ueritatem. Ipse aūt
dixit ei. filia. fides tua te saluam fecit.
Vade in pace. ⁊ esto sana a plaga tua. Ad
huc eo loquente. uenerunt ad archisyna
gogum ducentes. qz filia tua mortua
est. Quid ultra uexas magistrū. Ihc aūt
ubo qd dicebatur audito. ait archisyn
agogo. Noli timere. tm̃modo crede. ⁊ nō
admisit quemq̄m̃ secum se. nisi petrum
⁊ iacobū ⁊ iohem fratrem iacobi. Et uenit
in domū archisynagogi. ⁊ uidet tumul
tum ⁊ flentes ⁊ ululantes multū. ⁊ in
gressus. ait eis. Quid turbamini ⁊ plo

uitus. Puella ñ est mortua. ⁊ dorm̃t. ⁊ irridebant eum. Ipe uo eectis omib; assumit puellm ⁊ matrē puelle ⁊ qui secum erant. ⁊ ingreditur ubi erat puella iacens. ⁊ tenens manū puelle. ait illi. Tha litacumi. qđ est int̃pratum puella tibi dico surge. ⁊ confestim surrexit puella et ambulabat. erat aūt annoꝝ xii. ⁊ obstupuerunt stupore magno. ⁊ p̃cepit illis uehemēt. ut nemo id sciret. ⁊ dixit dari illi manducare. Et egressus inde abiit in patriam suam. ⁊ sequebant̃ illū discipuli sui.

Et fēt sabbato. cepit in ỹ VI nagoga docere. ⁊ multi audientes admirabant̃ in doctrina eius dicentes. Unde huic hec omnia. ⁊ que ē sapia que data ē illi. ⁊ uirtutes tales p̃ manus eius efficiunt̃? Nonne iste ē faber. filius ma ne ſ̄ iacobi ⁊ ioseph ⁊ iude. ⁊ ỹmonis? Nonne ⁊ sorores eius hic nobiscum sunt. ⁊ scandalizabant̃ in illo. Et dicebat eis ihc. q̄ ñ est ppha sine honore nisi in pria sua ⁊ in cognatione sua. ⁊ in domo sua. ⁊ ñ potuit ibi uirtutē ullam facē. nisi paucos infirmos impositis manib; curauit. Et mirabatur p̃ incredulitatē illoꝝ. ⁊ circuibat castella in circuitu docens. Et conuocauit xii. ⁊ cepit eos mittere binos. ⁊ dabat illis potestatem sp̃uū immundoꝝ. ⁊ p̃cepit eis ne quid tollerent in uia. nisi tantū uirgam tm̃. ñ peram. ñ panem. nec in zona es. uel pe. ⁊ calciatos sandaliis. ⁊ ne induerent̃ duabꝰ tunicis. ⁊ dicebat eis. Quocunq; intraueritis in domū illic manete donec exeatis inde. ⁊ quicunq; ñ receperint uos. nec audierint uos. exeuntes inde excutite pulueren de pedib; uris in testimoniū illis. Et exeuntes p̃dicabant ut pñiam age rent. ⁊ demonia multa eiciebant. ⁊ ungebant oleo multos egros ⁊ sanabant. Et audiuit herodes rex. manifestum enī fuit ē nomen eius. ⁊ dicebat q̄ iohes baptista resurrexit a mortuis. ⁊ ppea operantur uirtutes in illo. Alii aūt dicebant q̄ helyas ē. alii uo dicebant ppha ē q̄ unus ex pphetis. Quo audito herodes. ait. quem ego decollaui iohem. hic a mortuis resurrexit. Ipe enī herodes misit ac tenuit iohem. ⁊ uinxit eum in carcere. p̃ herodiadem uxorem philippi fris sui. q̄ duxerat eam. Dicebat enī iohes herodi. Non licet tibi hēre uxorem fratris tui. Herodias aūt mūdiabatur illi. ⁊ uolebat occidere eum. nec poterat. Herodes enim metuebat iohem. sciens eū uirū iustū ⁊ scīm. ⁊ custodiebat eū. ⁊ audito eo multa faciebat. ⁊ libenter eū audiebat. Et cum dies opportunus accidisset. herodes natalis sui cenam fecit p̃cipuis ⁊ tribunis ⁊ ỹmis galilee. Quum; introisset filia ipius herodiadis ⁊ saltasset ⁊ placuisset herodi simulq; recumbentib; rex ait puelle. Pete a me q̄d uis. ⁊ dabo tibi. Et iurauit illi. q̄ q̄cquid petieris dabo tē. licet dimidiū regni mei. Que cum exisset dixit matri sue. Quid petam? Illa dixit. Caput iohis baptiste. Cumq; introisset statim cū festinatione ad regem. petiuit dicēs. Volo ut protinus des mihi in disco caput iohannis baptē. Et contristatus est rex. p̃ iuramentū. ⁊ p̃ simul recumbentes noluit eam contristare. ⁊ misso spiculatore. precepit afferri caput eius in disco. Et decollauit eum in carcere. ⁊ attulit caput eius in disco. ⁊ dedit illud puelle. Et puella dedit matri sue. Quo audito

discipli eius uenerunt & tulerunt corpꝰ
eius & posuerũt illud in monumẽto. Et con
uenientes apli ad dñm. renuntiauerunt
illi omnia que egerant & docuerant. Ipe
autẽ illis. Venite seorsum in desertũ locũ & re
quiescite pusillũ. Erant enim qui ueniebãt
& redibant multi & nec manducandi spa
cium habebant. Et ascendentes in nauem. abi
erunt in desertũ locũ seorsum. & uiderunt
eos abeuntes. Et cognouerũt multi & pedes
tres de omnibꝫ ciuitatibꝫ concurrerũt illuc
& puenerunt eos. Et exiens ihc uidit turbã
multam & misertus est sup eos. qꝫ erant sic
oues nõ habentes pastorem. Et cepit eos docẽ
multa. Et cum iam hora multa fieret. acce
dentes discipli ei dicentes. Desertus est loc⁹
hic. & iam hora preterit. Dimitte illos. ut
euntes in uillas & uicos. emant sibi cibos quos manducent. Et respondens aut
illis. Date illis uos manducare. Et dicunt
ei. Euntes emamus denariis ducentis pa
nes. & dabimus eis manducare. Et dicit
eis. Quot panes habetis. Ite & uidete. Et cũ
cognouissent dicunt. Quinq; & duos pis
ces. Et precepit illis ut accumbere faceret
omnes secundum contubernia. super uiride fenũ.
Et discubuerunt in partes. p centenos &
p quinquagenos. Et acceptis. v. panibꝫ et
duobꝫ piscibꝫ. intuens in celum benedixit
& fregit panes. & dedit discipulis suis ut
ponerent ante eos. Et duos pisces diuisit
omnibꝫ. Et manducauerũt omnes & saturati
sunt. Et sustulerunt reliquias fragmino
rum. xii. cophinos plenos & de piscibꝫ. Erant
autem qui manducauerũt. v. milia uirorum. Et
statim coegit discipulos suos ascendere na
uem ut precederent eum trans fretum ad bethsaidam. donec ipe dimitteret plebem. Et cũ

dimisisset eos. abiit in montem orare. Et
cum sero esset. erat nauis in medio mari
& ipe solus in terra. Et uidens eos laborã
tes in remigando. erat enim uentus con
trarius eis. Et circa quartam uigiliam noctis ue
nit ad eos ambulans supra mare & uolebat
preterire eos. At illi ut uiderunt eum ambu
lantem sup mare putauerunt fantasma esse
& exclamauerunt. Omnes enim eum uiderunt &
turbati sunt. Et statim locutus est cum eis.
& dixit illis. Confidite ego sum. nolite
timere. Et ascendit ad illos in nauim &
cessauit uentus. Et plus magis intra se
stupebant. Non enim intellexerant de pa
nibꝫ. Erat enim cor illorum obcecatum. Et cum
transfretassent. uenerunt in terram genesareth. & applicuerunt. Cumq; egressi essent de naui. continuo cognouerunt eum.
Et percurrentes uniuersam regionem illam.
ceperunt in grabatis eos qui se male ha
bebant circumferre. ubi audiebant eum
esse. Et quocumq; introibat in uicos. uel in
uillas aut in ciuitates. in plateis ponebant infirmos. & deprecabantur eum ut
uel fimbriam uestimenti eius tangerent. Et
quotquot tangebant eum. salui fiebant.

Et conueniunt ad eum pha
risei & quidam de scribis. uenientes
ab hierosolymis. Et cum uidissent quosdam
ex discipulis eius. communibꝫ manibꝫ id
est non lotis manducare panes. uituperaue
runt. Pharisei enim & omnes iudei nisi crebro
lauerint manus non manducant. tenentes traditiones seniorum. Et a foro nisi baptizentur
non comedunt. Et alia multa sunt que tra
dita sibi seruare. baptismata calicum
& urceorum & eramentorum & lectorum. Et interrogabant eum pharisei & scribe. Quare discipli

tui ñ ambulant iux̃ traditionẽ seniorũ
ꝫ cõmunit manib⁹ manducant panẽ.
Ip ille respondens dixit eis. Bene ꝓphauit
ysaias de uob ypocritis. sicut scriptum
est. pl⁹ hic labijs me honorat. cor aũt
eor̃ longe ẽ a me. Frustra aũt me colunt
docentes doctrinas ⁊ ꝑcepta hominũ. Re
linquentes enim mandatũ dei. tenetis
traditionẽ hominũ. baptismata urceo
ꝝ ⁊ calicũ. ⁊ alia similia his facitis multa.
⁊ dicebat illis. Bene irritum facitis ꝑ
ceptum dei. ut traditionem uram̃ seruet
tis. Moyses enim dixit. Honora ptrem
tuũ ⁊ matrẽ tuam. ⁊ qui maledixerit ptri
aut matri morte moriatur. Vos aũ dicitis.
Si dixerit homo ptri aut matri corban. qd ẽ
donũ. qcumq; ex me tibi ꝓfuerit. ultra
ñ dimittitis eum quicq̃m facere ptri suo
aut matri. rescindentes uerbum dei ꝑ tra
ditionem uram̃ q̃m tradidistis. ⁊ similia
huius modi multa facitis. ⁊ aduocans tur
bam. dicebat illis. Audite me
omes. ⁊ intelligite. Nichil est extra hominẽ
introiens in eum. qd possit eũ coicare.
ꝫ que de homine ꝓdeunt illa sũt
que cõmunicant hominẽ. Si quis hꝫ
aures audiendi. audiat. ⁊ cum introisset
in domũ a turba. interrogabant eũ
discipli eius ꝓbolam. Et ait illis. Sic ⁊
vos imprudentes estis? Non intelligitis
q̃ omne extrinsecus introiens in hom
nem. ñ potest eum cõmunicare. qr ñ in
troit in cor eius. ꝫ in ventrem. ⁊ in secre
tum exit. purgans omes escas. Dicebat
aũ. qm̃ que de homine exeunt illa com
municant hoiem. Abintus enim de corde
hominũ cogitationes male ꝓdeunt. adul
teria. fornicationes. homicidia. furta.
auaritie. nequitie. dolus. impudicitia. o
culus malus. blasphemia. superbia. stul
titia. Omnia hec mala abintus ꝓdeunt.
⁊ cõmunicant hoiem. Et inde surgens. abi
it in fines tyri ⁊ sydonis. ⁊ ingressus do
mum neminẽ uoluit scire. ⁊ non potuit
latere. Mulier enim statim ut audiuit de eo
cui habebat filia sm̃ immundũ. ueniet
⁊ cadet ad pedes eius. Erat aũ mulier gen
tilis. syrophenissa genere. Et rogabat eum. ut
demoniũ eiceret de filia eius. Qui dixit
illi. Sine prius saturari filios. Non ẽ enim
bonum sumere panem filior̃ ⁊ mittere cani
bꝫ. At illa respondit. ⁊ dixit ei. Etiam dñe. Nam
⁊ catelli sub mensa comedunt de micis
pueror̃. Et ait illi. Propter hunc sermonem
uade. exijt demoniũ de filia tua. Et cum
abisset domũ suam. inuenit puellam
iacentẽ sup̃ lectum. ⁊ demoniũ exisse. Et
rursum exiens de finibꝫ tyri. uenit p sydo
nem ad mare galilee. inter medios fines
decapoleos. Et adducunt ei surdũ. ⁊ mutũ.
⁊ deprecabantur eum ut ponat illi manũ.
Et apprehendens eum de turba seorsũ. mi
sit digitos suos in auriculas eius. ⁊ ex
puens tetigit linguã eius. Et suspiciens in
celũ. ingemuit. ⁊ ait illi. Effeta. qd est
adapire. Et statim apte sunt aures eius
⁊ solutum est uinculum linguę eius. ⁊ loqueba
tur recte. Et ꝑcepit illis. ne cui dicerent.
Quanto eis ꝑcipiebat. tanto magis plus
ꝑdicabant. ⁊ eo amplius admirabant
dicentes. Bene omnia fecit. ⁊ surdos fecit
audire. ⁊ mutos loqui.

In illis diebꝫ. cum cum turba multa esset
nec haberent qd manducarent. conuocans
discipulos. ait illis. Misereor super turbam.
qr ecce iam triduo sustinent me nec ha

bent qđ manducent. Et dimittere eos
ieiunos in domũ suam. deficient in via.
Quidam eorum qr de longe uenerunt.
Et sederunt ei discipuli sui. unde istos po
terit quis hic saturare panibz in solitu
dine? Et interrogauit eos. Quot panes
habetis? Qui dixerunt. septem. Et præcpit
turbæ discumbere sr̃ram. Et accipiens
vii. panes. gãs egit. et fregit. et dabat
discipulis suis ut apponerent. Et apposu
erunt turbæ. Et habebant pisciculos pau
cos. et illos benedixit et illos apponi. Et
manducauerũt et saturati sunt. Et sustu
lerunt qđ superauit de fragmentis. vii.
sportas. Erant aũt qui manducauerunt
qttuor milia. et dimisit eos. Et statim
ascendens nauem cum discipulis suis.
uenit in partes dalmanutha. Et exie
runt pharisæi. et cœperunt conquirere cũ
eo. quærentes ab illo signum de cœlo tẽp
tantes eum. Et ingemiscens spũ. ait. Qđ
generatio ista quærit signũ? Amen dico
uob. si dabitur generationi isti signũ.
Et dimittens eos. ascendens iterum nauem
abiit trans fretum. Et obliti sunt su
mere panes. et nisi unũ panem nõ habe
bant secum in naui. Et præcipiebat eis di
cens. Videte cauete a fermento phari
sæorum. et fermento herodis. Et cogitabãt
ad alterutrũ dicentes. qr panes nõ habe
mus. Quo cognito ihc ait illis. Quid cogita
tis qr panes nõ habetis? Nondum cognos
citis nec intelligitis. adhuc cæcatum ha
betis cor uestrũ? Oculos habentes nõ videtis? et
aures habentes nõ auditis? Nec recordamini
cum qñ. v. panes fregi in. v. milia. et qđ
cophinos fragmentorũ plenos sustu
listis? Dicunt ei. Duodecim. Qñ et vii.
panes in qttuor milia. quot sportas fra
mentorũ tulistis? Dicunt ei. septem. Et
dicebat eis. Quo nondum intelligitis?
Et veniunt bethsaida. et adducunt ei cæ
cum. et rogabant eum ut illũ tangeret.
Et apprehensa manu cæci. eduxit eum extra
vicum. Et exspuens in oculos eius. impo
nensq manibz suis. interrogauit eũ si aliq̃
videret. Et aspiciens ait. Video homines
velut arbores ambulantes. Deinde ite
rum imposuit manus super oculos eius. et cæ
pit videre. Et restitutus est ita ut videret
clare omnia. Et misit illum in domũ suã
dicens. Vade in domũ tuam. Et si in uicũ
introieris. nemini dixeris. Et egressus ihc
et discipuli eius in castella cęsaree philippi. Et in uia interrogabat discipulos suos
dicens eis. Quem me dicunt homines?
Qui responderunt illi dicentes. Johannem bap
tistam. alii heliam. alii unus ex prophetis. Tunc dicit illis. Vos uero quem
me dicitis esse? Respondens petrus. ait ei. Tu
es xp̃s. Et cõminatus est eis. ne cui dicerent
de illo. Et cœpit docere illos. quia oportet
filium hominis multa pati. et reprobari a se
nioribz. et a summis sacerdotibz et scribis
et occidi. et post tres dies resurgere. Et pa
lam verbum loquebatur. Et apprehendens
eum petrus. cœpit increpare eum. Qui
conuersus et videns discipulos suos. cõmi
natus est petro dicens. Vade retro me sa
thana. quia non sapis quæ dei sunt. sed quæ
hominum sunt. Et conuocata turba cum di
scipulis suis. dixit eis. Si quis uult post
me sequi. deneget semetipsum et tollat crucẽ
suam. et sequatur me. Qui enim uoluerit
animam suam saluam facere perdet eam.
Qui autem perdiderit animam suam propter me et

cũngliũm. saluam eam facet. Quid enim pdeſt homini ſi lucretur mundum totum. z detrimentũ faciat aie ſue. Aut quid dabit homo cõmutationẽ pro aia ſua. Qui enim me confuſus fuerit z meos ũba in generatione ista adultera z peccatrici z filius hoīs confundetur eũ cum uenerit in gla patris ſui cum angelis ſanctis. Et dicebat illis. Amẽ dico uob. Quidam ſunt quidam de hic ſtantibꝫ qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei uenientẽ in uirtute. Et poſt dies ſex aſſumit ihc petrum z iacobum z iohẽm. z ducit illos in montẽ excelſum ſeoſum ſolos. Et transfiguratus eſt coram ipis. Et ueſtimenta eius facta ſunt ſplendentia z candida nimiũ uelut nix. qualia fullo ſuper terram nõ poteſt candida facere. Et apparuit illis helyas cum moyſe. z erant loquentes cum ihu. Et reſpondens petrus. ait ihu. Rabbi. bonum eſt nos hic eſſe. Et faciamus tria tabernacula. tibi unum z moyſi unũ z helye unum. Non enim ſciebat quid diceret. Erant enim timore exterriti. Et facta eſt nubes obumbrans eos. Et uenit uox de nube dicens. Hic eſt filius meus carissimus. audite illum. Et ſtatim circumſpicientes. neminẽ amplius uiderunt niſi ihm tm ſecũ. Et deſcendentibꝫ illis de monte. precepit illis ne cui que uidiſſent narrarent. niſi cum filius hoīs a mortuis reſurrexerit. Et uerbũ continuerunt apud ſe. conquirentes quid eſt cum a mortuis reſurrexerit. Et interrogabant eũ dicentes. Quid dicunt ſcribe. q philoſophi. q helyam oportet uenire primũ. Qui reſpondens ait illis. Helyas cum uenerit primo reſtituet omnia. Et quo ſcriptũ eſt in filium hominis. ut multa patiatur. z contemnatur. Sed dico uobis q helyas uenit. z fecerunt illi quecumq uoluerunt. ſic ſcriptũ eſt de eo. Et ueniens ad diſcipulos ſuos. uidit turbam magnam circa eos. z ſcribas conquirentes cum illis. Et confeſtim omnis ppls uidens eum ſtupefactus eſt. z expauerunt. z accurrentes ſalutabant eum. Et interrogauit eos. Quid inter uos conquiritis. Et reſpondens unus de turba dixit. magiſter attuli filium meum ad te. habentem ſpm mutũ. Qui ubicumq eum apprehenderit. allidit eum. z ſpumat. z stridet dentibꝫ. z arescit. Et dixi diſcipulis tuis ut ejicerent illum. z non potuerunt. Qui reſpondens eis dixit. O generatio incredula. quam diu apud uos ero. Quam diu uos patiar. Afferte illum ad me. Et attulerunt eum. Et cum uidiſſet illum. ſtatim ſpiritus conturbauit eum. z elisus in terra uolutabatur ſpumans. Et interrogauit patrem eius. Quantum temporis eſt ex quo hoc ei accidit. At ille ait. Ab infantia. Et frequenter eum z in ignem z in aquas miſit. ut eum perderet. Sed ſi quid potes. adiuua nos miſertus nri. Jheſus autem ait illi. Si potes credere omnia poſſibilia credenti. Et continuo exclamans puer cum lacrimis ait. Credo dñe. adiuua incredulitatem meam. Et cum uideret ihc concurrentem turbam cominatus eſt ſpiritui immundo. dicens illi. Surde et mute ſpiritus. ego tibi precipio. exi ab eo. z amplius ne introeas in eum. Et exclamans z multum diſcerpens eum. exiit ab eo. Et factus eſt ſicut mortuus. ita ut multi dicerent. q mortuus eſt. Jheſus autem tenens manum eius eleuauit illum. z ſurrexit. Et cum introiſſet

in domū. discipli eius secundo interrogabāt illū. Quare nos ñ potuimus eicere illum? Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire nisi in oratione & ieiunio. Et inde profecti pertransiebant galileam. nec volebat ut quisquam sciret. docebat enim discipulos suos. & dicebat illis. Quia filius hominis tradetur in manus hominū. & occident eum. & occisus tertia die resurget. At illi ignorabāt verbum. & timebant eum interrogare. Et venerunt capharnaū. Cumq; domi esset. interrogabat eos. Quid in via tractabatis? At illi tacebant. Siquidem inter se in via disputauerant. quis eorum maior. Et residens vocauit duodecim. & ait illis. Si quis vult primus esse. erit omnium nouissimus & omnium minister. Et accipiens puerum statuit eum in medio eorum. Quem cum complexus esset. ait illis. Quicunq; unum ex huiusmodi puerīs receperit in nomine meo. me recipit. Et quicunq; me susceperit. non me suscipit. sed eum qui me misit. Respondit illi iohannes dicēs. Magister vidimus quendā in nomine tuo eicientem demonia. qui non sequitur nos. & prohibuimus eum. Ihesus autem ait. Nolite prohibere eum. Nemo enim est qui faciat virtutem in nomine meo. & possit cito male loqui de me. Qui enim non est aduersum nos. pro nobis est. Quisquis enim potum dederit vobis calicem aque in nomine meo. quia christi estis. amen dico vobis non perdet mercedem suam. Et quicunq; scandalizauerit unum ex his pusillis credentibus in me. bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius. & in mare mitteretur. Et si scandalizauerit te manus tua abscide illam. bonum est tibi debilem introire in vitam. quam duas manus habentem ire in gehennam in ignem inextinguibilem ubi vermis eorum non moritur. & ignis non extinguitur. Et si pes tuus te scandalizat. amputa illum. bonum tibi est claudum introire in vitam etiam quam duos pedes habentem mitti in gehennā ignis. inextinguibilis. ubi vermis eorum non moritur. & ignis non extinguitur. Omnis enim igne salietur. & omnis victima sale salietur. bonum est sal. Quod si sal insulsum fuerit in quo illud condietis? Habete in vobis sal. & pacem habete inter vos.

Et inde surgens venit in fines iudee. vltra iordanem. & conuenerunt rursum turbe ad eum. & sicut consueuerat rursum docebat illos. Et accedentes pharisei interrogabant eum. si licet viro uxorem dimittere. temptantes eum. At ille respondens. dixit eis. Quid vobis precepit moyses? Qui dixerunt. moyses permisit libellum repudii scribere. & dimittere. Quibus respondens ihesus ait. Ad duritiam cordis vestri scripsit vobis preceptum istud. Ab initio autem creature. masculum & feminam fecit eos deus. & dixit. Propter hoc relinquet homo patrem suum & matrem & adherebit ad uxorem suam. & erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit homo non separet. Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogauerunt eum. Et dixit illis. Quicunq; dimiserit uxorem suam et aliam duxerit. adulterium committit super eam. Et si uxor dimiserit virum suum et alii nupserit. moechatur. Et offerebant

illi puulos. ut tangeret illos. Discipuli aũ cõminabantur offerentibz. Quos cũ uidisset ihc indigne tulit. & ait illis. Sinite paruulos uenire ad me. & ne prohibueritis eos. Talium est enim regnũ dei. Amen dico uob. quisq; ũ receperit regnũ dei uelut puulus. ñ intrabit in illud. Et complexans eos. & imponens manus sup illos. benedicebat eos. Et cum egressus esset in uia. procurrens quidam genu flexo ante eũ rogabat eum. Magr bone. quid faciã ut uitam eternam possidam: Ihc aũ dixit ei. Quid me dicis bonũ: Nemo bonus. nisi unus ds. Precepta nosti: Ne adulteres. ne occidas. ne furtum. ne falsum testimoniũ dixeris. ne fraudem feceris. Honora patrem tuũ & matrem. At ille respondens. ait illi. Magr omnia hec obseruaui a iuuentute mea Ihc aũ intuitus eum. dilexit eum & dixit illi. Unum tibi deest. Vade quecũq; hs uende. & da pauperibz. & habebis thesaurum in celo. & ueni sequere me. Qui contristatus in uerbo. abiit merens. erat enim hns possessiones multas. & circumspiciens ihc ait discipulis suis. Quã difficile qui pecunias hnt in regnũ dei introibunt. Discipuli aũ obstupescebant in uerbis eius. At ihc rursus respondens. ait illis. Filioli. quã difficile & confidentes in pecuniis in regnũ dei introire. Facilius & camelus per foramen acus transire. quã diuitem intrare in regnũ dei. Qui magis admirabantur. dicentes ad semetipsos. & quis potest saluus fi? & intuens illos ihc ait. Apud homines impossibile & sed non apud dm. Omnia enim possibilia sunt apud dm. Et cepit petrus ei dicere. Ecce nos dimisimus omnia. & secuti sumus te. Respondens ihc ait. Amen dico uob. nemo est qui reliquerit domum. aut fres. aut sorores. aut patrem aut matrem. aut filios. aut agros propter me & propter euangelium. qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc. domos & fres. et sorores. & matres & filios & agros. cum persecutionibz. & in seculo futuro uitam eternam. Multi aũ erunt primi nouissimi. & nouissimi primi. Erant aũ in uia ascendentes in hierosolymã. & precedebat illos ihc. & stupebant & sequentes timebant. & assumens rursum xii. cepit illis dicere que essent ei uenturã. Quia ecce ascendimus hierosolymam & filius hois tradetur principibz sacerdotũ & scribis & senioribz et damnabunt eum morte. Et tradent eum gentibz & illudent ei & conspuent eum & flagellabunt eum & occidunt eum & tertia die resurget. Et accedunt ad eum iacobus & iohes. filii zebedei. dicentes. Magr uolumus ut quecumq; petierimus faciasnob. At ille dixit eis. Quid uultis ut faciam uob. Et dixerunt. Da nob ut unus ad dexterã tuam & alius ad sinistrã tuã sedeamus in gla tua. Ihc aũ ait eis. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibo. aut baptismũ quo ego baptizor baptizari: At illi dixerunt ei. Possumus. Ihc aũ ait eis. Calicem quidem quem ego bibo bibetis. & baptismo quo ego baptizor baptizabimini. sedere aũ ad dexteram meam uel ad sinistram ñ est meũ dare uob. sed cui paratum est. Et audientes x. ceperunt indignari de iacobo & iohe. Ihc aũ uocans eos. ait illis. Scitis qm hi qui uidentur principari gentibz dñantur eis. & principes eorũ potestatem hnt eorũ. Non

tra ẽ aũ in uob. & quecũq; uoluit ī uo
bis ꝓmus cẽ. erit omniũ seruus. Nam ⁊
filius hois ñ uenit ut ministretur ei. sed
ut ministret. ⁊ det animã suã redẽp
tionem ꝓ multis. ⁊ ueniunt iherico. ⁊ ꝓ
ficiscente eo de iherico ⁊ discipulis ei⁹ ⁊ ꝑ
ma multitudine. filius thimei bartimẽ
eus sedebat ꝯ uiam mendicans. Qui
cũ audisset q̃ ihc nazarenus ẽ cepit cla
mare ⁊ dicẽ. fili dẽ ihu. miserẽ mei. Et
cõminabant ei multi ut taceret. At ille
multo magis clamabat. fili dẽ miserere
mei. ⁊ stans ihc ꝓcepit illũ uocari. ⁊ uo
cant cecum. dicentes ei. Mñ-quoz esto.
surge. uocat te. Qui proiecto uestimento
suo. exiliens. uenit ad eũ. Et respons ihc
dixit illi. Quid uis ẽ faciam? Cecus aũ
dixit ei. Rabboni. ut uideam. Ihc aũ ait
illi. Vade. fides tua te saluũ fecit. ⁊ con
festim uidit. ⁊ sequebat eũ in uia.

Et cum appropinquarent hĩ solimis ⁊ bet
hanie ad montem oliueti. mittit duos ex discipulis suis. ⁊ ait illis. Ite in ca
stellũ quod ẽ contra uos. ⁊ statim introeuntes
illuc. inuenietis pullũ ligatũ cui⁹ quem
nemo adhuc hominũ sedit. Soluite illũ.
⁊ adducite. Et si quis uob dixerit quid face
tis. dicite q̃ dño necessarius ẽ. ⁊ continuo illũ dimittet huc. Et abeuntes inuenerũt
pullũ ligatũ aũ ianuam foris in biuio.
⁊ soluunt eũ. Et quidam de illic stantibꝫ.
dicebant illis. Quid facitis soluentes pullum? Qui dixerũt eis sicut ꝓcepit ihc.
⁊ dimiserunt eis. Et duxerunt pullũ ad
ihm. Et imponunt illi uestimenta sua. ⁊ se
dit sup eũ. Multi aũ uestimenta sua strauerunt in uia. alii aũ frondes cedebant
de arboribꝫ ⁊ sternebant in uia. Et qui pꝛ
cedebant. ⁊ qui sequebantur. clamabant dicentes. Osanna benedictus qui uenit in nomine
dñi. benedictum q̃d uenit regnũ patris
nri dẽ. osanna in excelsis. Et introiuit ihc
hierosolimam in templũ. Et circumspectis
omnibꝫ cum iam uespere esset hora. exiit in
bethaniam cum. xii. Et alia die cũ exiret
a bethania esuriit. Cumq; uidisset a lon
ge ficum habentem folia. uenit si quid forte
inueniret in ea. Et cum uenisset ad eam.
nichil inuenit ꝑter folia. non enim erat
tempus ficoꝝ. ⁊ respondens dixit ei. Iam ñ
amplius in te fructum. quisq; ex te
manducet. Et audiebant discipuli ei⁹. ue
niunt hierosolimam. Et cũ introisset templũ.
cepit eicere uendentes ⁊ ementes in templo.
⁊ mensas nummulariorũ ⁊ cathedras uen
dentiũ columbas euertit. Et ñ sinebat ut
quisq; transferret uas ꝑ templũ. ⁊ docebat
dicens eis. Nonne scriptum ẽ q̃ domus
mea domus orõis uocabitur omnibus
gentibus? Vos aũ fecistis eam spẽlucam
latronũ. Quo audito ꝓncipes sacerdotũ
⁊ scribe. querebant quo eũ pderent. Time
bant enim eũ. q̃m uniuersa turba admira
batur sup doctrina ei⁹. Et cum uespere fieret exi
ebantur de ciuitate. Et cum mane transi
rent. uiderunt ficum aridam factam a radi
cibus. ⁊ recordatus petrus. dixit ei. Rabbi.
ecce ficus cui maledixisti aruit. ⁊ respondens
ihc. ait illis. Habete fidem dei. Amen dico uo
bis. quicũq; dixerit monti huic. tollere et
mittere in mare. ⁊ non hesitauerit in corde suo
sed crediderit. q̃ quodcũq; dixerit fiat. fiet ei.
quia deo uob. omnia quecũq; orantes petitis. credite q̃ accipietis ⁊ euenient uobis.
Et cum stabitis ad orandum. dimittite si quo
habetis aduersus aliquem. ut pr̃ qui in ce

lus ē dimittat uob̄ pcā uīa. Qđ si nos ñ
dimiserimus. nec pr̄ uīr qui in celis ē dimittet
uob̄ pcā uīa. Iuenerunt rursus ihēm
Iherosolimam. Et cum ambularet in templo accesse
runt ad eū summi sacerdotes. z scribe. z se
nes. z dicunt illi. In qua potestate hec
facis. Et quis dedit tibi hanc potestatem.
ut hec facias. Ihc aūt respondens. ait illis.
Interrogabo uos. z ego unū sermonē. z
dicam uob̄ in qua potestate hec faciam.
Baptismum iohānis de celo erat an ex hoīb;.
Respondete mihi. Et illi cogitabant secum dicentes.
Si dixerimus de celo. dicet. Quare g̃ ñ credidistis ei. Si dicemus ex hominib;. timebant
turbam. Omēs enim habebant iohānem. quia
uere prophēta erat. Et respondentes. dicunt ihū. Nescimus. Et respondens ihc. ait illis. Neq; ego dico
uob̄ in qua potestate hec faciam.

CAPUT XII

Et cepit illis in parabolis loqui. Vinea
quam plantauit homo. z circumdedit
sepem. z fodit lacum. z edificauit turrem. z
locauit eam agricolis. z peregre profectus ē. Et
misit ad agricolas ad tempus seruum. ut ab
agricolis acciperet de fructu uineę. Qui ap
prehensum eum cęciderunt. z dimiserunt uacuum.
Et rursum misit ad illos alium seruum. Et illum in
capite uulnerauerunt. z contumelias affecerunt. Et rursum alium misit. Et illum occiderunt.
Et plures alios. quosdam cedentes. alios uero
occidentes. Adhuc g̃ unum habens filium karissimum. Et illum misit ad eos nouissimum di
cens. quia reuerebuntur filium meum. Coloni
autem dixerunt ad inuicem. Hic est heres. Venite occidamus eum. Et nr̃a erit hereditas. Et ap
prehendentes eum occiderunt. z eiecerunt extra
uineam. Quid g̃ faciet dñs uineę. Veniet. Et perdet colonos. Et dabit uineam aliis.
Nec scripturam hanc legistis. lapidem
quem reprobauerunt edificantes. hic factus est
in caput anguli. A dño factum est istud. Et est
mirabile in oculis nr̃is. Et querebant eum
tenere. Et timuerunt turbam. Cognouerunt
enim quoniam ad eos parabolam hanc dixit. Et
relicto eo abierunt. Et mittunt ad eum quos
dam ex phariseis. Et herodianis. ut eum capiant
in uerbo. Qui uenientes. dicunt ei.
Magister scimus quia uerax es. Et non curas quem
quam. Non enim respicis personam hominum. Sed
in ueritate uiam dei doces. Licet dare tributum
cesari. annon dabimus. Qui sciens hypocrisim
eorum. ait illis. Quid me temptatis. Afferte mihi denarium. ut uideam. At illi attulerunt. Et ait illis. Cuius est ymago
hec. Et inscriptio. Dicunt illi. Cesaris. Respondens ihc. dixit illis. Reddite que sunt cesaris
cesari. Et que sunt dei deo. Et mirabantur
super eo. Et uenerunt ad eum saduccei.
qui dicunt resurrectionem non esse. Et interroga
bant eum dicentes. Magister moyses nobis
scripsit. ut si cuius frater mortuus fuerit. Et di
miserit uxorem. Et filios non reliquerit. ac
cipiat frater eius uxorem ipius. Et suscitet
semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. Et primus
accepit uxorem. Et mortuus est non relicto
semine. Et secundus accepit eam. Et mortuus est.
Et nec ille reliquit semen. Et tertius simili
ter. Et acceperunt eam similiter. Nec reliquerunt semen. Novissima omnium defuncta
est. Et mulier. In resurrectione ergo cum resurrexerint. cuius erit de his uxor. Septem enim ha
buerunt eam uxorem. Et respondens ihc. ait illis.
Nonne ideo errat is. Non scientes scripturas.
Neq; uirtutem dei. Cum enim a mortuis re
surrexerint. neq; nubent neq; nubentur.
Sed sunt sicut angeli. in celis. De mortuis
autem quod resurgant non legistis in libro moy

ū tē rubū qūo dūtr illi ds inquiens. ego
sum ds abrahām. z ds ysaac z ds iacob.
Non est ds mortuor. sz uiuor. Vos g multū
erratis. Z accessit unus de scribis qui au
dierat illos conquirentes. z uidens qm̄
bñ illis respondit. interrogauit eū qd est p̄
mum omniū mandatum. Jhe aūt respdit ei.
qz p̄mū omniū mandatū est audi isr.
dñs ds tuus ds unus est. z diliges dñm
dm̄ tuū ex toto corde tuo z ex tota aīa
tua. z ex tota mente tua. z ex tota uirtu
te tua. Hec est p̄mū mandatū. Secdm a
simile est illi. Diliges pximū tuū tanq̄
teipm̄. Maius hoz aliud mandatū nō
est. Z ait illi scriba. Bñ magr in ueritate
dixisti. qz unus est. z nō est alius p̄ter eū.
Et ut diligatur ex toto corde. z ex toto
intellectu. z ex tota aīa. z ex tota fortī
tudine. z diligere pximū tanq̄m se
ipm̄. maius est omniby holocaustomatiby
z sacrificiis. Jhe aūt uidens qd sapi
enter respondisset. dixit illi. Non es longe
a regno dei. Z nemo iam audebat eum
interrogare. Et respdens Jhe docebat dicens
in templo. Quō dicunt scribe. xp̄m filī
um esse dauid? Ipse enim dauid dixit in spū scō.
Dixit dñs dño meo sede a dextris meis.
donec ponam inimicos tuos scabellū
pedum tuorū. Ipse g dauid dicit eū dñm.
Z unde est filius eius? Z multa turba
eum libenter audiebat. Et dicebat eis in
doctrina sua. Cauete a scribis qui uo
lunt in stolis ambulare z salutari in
foro. Z in p̄mis cathedris sedere in sy
nagogis. z p̄mos discubitus in cenis.
Qui deuorant domos uiduaz sub ob
tentu plures oratiōis. Hi accipient plu
rus iudiciū. Z sedens contra gazophi
lacium. aspiciebat quō turba iactaret
es in gazophilatium. Z multi diuites
iactabant multa. Cum uenisset aūt una
uidua paup. misit duo minuta. qd est
quadrans. Z conuocans discipulos suos. a
it illis. Amē dico uob. quōm uidua hec pau
per plus omniby misit qui miserunt in ga
zophilatium. Omēs enim ex eo qd abunda
bant illis miserunt. hec uō de penuria sua
omnia q habuit misit totū uictū suum.

Et cum egrederet de templo
dixit illi unus ex discipulis suis. ma
gister aspice quales lapides z quales
structure. Z respdens Jhe. ait illi. Vides has
omēs magnas edificationes? Non relin
quetur lapis sup lapidem qui nō destruat.
Et cum sederet in monte oliuaz contra tē
plum. interrogabant eū seorsum petrus
z iacobus. z johes. z andreas. Dic nobis
quō ista fient. z qd signū erit cū hec oīa
incipient cōsummari. Z respdens Jhe. ce
pit dicere illis. Videte ne quis uos se
ducat. Multi enim uenient in nōie meo
dicentes. qz ego sum. z multos seducēt.
Cum audieritis aūt bella z opiniones
belloz. ne timueritis. Oportet enim fieri.
sz nūdum finis. Surget aūt gens sup gen
tem. z regnū sup regnum. Terre motus
p loca z fames. Initia dolorū hec. Vi
dete aūt uosmetipsos. Tradent enim uos in
conciliis. z in synagogis uapulabitis.
z ante p̄sides z reges stabitis p me in
testimoniū illis. Z in oēs gentes primū oport
et p̄dicari euangliū. Et cum duxerint uos
tradentes. nolite p̄cogitare quid loqua
mini. sz qd datum fuerit uobis in illa hora hoc
loquimini. Non enim estis uos lo
quentes. sz spūs scūs. Tradet aūt frater fratrem

in morte. & pr̃ filiũ. & consurgent filii in
parentes. & morte afficient eos. & eritis odio
o'nibz. p̃pter nomẽ meũ. Qui aũ sustinuerit
in finem. hic salu' erit. Cũ aũ videritis ab
hominatione desolationis stantẽ ubi nõ
debet. qui legit intelligat. Tunc qui in iu
dea sunt fugiant in montes. & qui in tecto
non descendat in domũ. nec introeat
ut tollat quid de domo sua. & qui in a
gro erit. nõ reuertatur retro tollere uesti
mentũ suũ. Ve aũ prẽgnantibz & nutrientẽ
bz in illis diebz. Orate ũo. ut non hieme nõ
fiant. Erunt enim dies illi tribulationes
tales quales nõ fuerunt ab initio creaturę
quã condidit ds̃ usq; nunc. neq; fient. Et
nisi breuiasset dñs dies. nõ fuisset salua
omnis caro. Sz p̃pter electos quos elegit. bre
uiauit dies. Tunc si quis uob̃ dixerit.
ecce hic ẽ xp̃s. ecce illic. ne credideritis. Et
surgent enim pseudo ẽ & pseudo pphẽ & da
bunt signa & portenta ad seducendos. si
fieri & electos. Vos g̃ uidete. ecce p̃
dixi uob̃ oĩa. Sz in illis diebz post tri
bulationẽ illam. sol contenebrabit. & lu
na nõ dabit splendorẽ suũ. & erunt stellę
cęli decidentes. & uirtutes q̃ sunt in cęlis
mouebunt. Et tunc uidebũ filiũ hois ue
nientẽ in nubibz. cũ uirtute mlta & gla.
Et tunc mittet angelos suos & congregabit
electos suos a quatuor uentis a summo ter
ręusq; ad summũ cęli. Et sicut aũ discite para
bolam. Cum iam ramus eius tener fuerit
& nata fũerint folia. cognoscitis q̃ in pro
mptu sit estas. Sic & uos cũ uideritis hec fi
eri scitote q̃ in promptu sit in ostiis. Amẽ di
co uob̃. q̃ nõ non trãsiet generatio hec. do
nec oĩa ista fiant. Cęlum & terra trãsibunt.
uba aũ mea nõ trãsibũt. De die aũ illo uel
hora. nemo scit. neq; angeli in cęlo. neq;
filius nisi pr̃. uidere. uigilate & orate. ne
scitis enim quũ tempus sit. Sicut homo q̃
peregre profectus reliquit domũ suã & dedit
seruis suis potestatẽ cuiq; opus & tanto
ri precepit ut uigilet. Vigilate g̃. nescitis
enim quã dñs domus ueniat. sero an me
dia nocte an galli cantu. an mane. Ne
cũ uenerit repente. inueniat uos dormi
entes. Quod aũ uob̃ dico. oĩbz dico. uigilate.

CAPITVLVM XIIII

Erat aũ pascha & azima
post biduũ. & querebant summi sa
cerdotes & scribe quõ eum dolo tenerent
& occiderent. Dicebant enim. Non in die fe
sto. ne forte tumultus fieret pp̃li. Et cũ esset
bethanie in domo symonis leprosi & recu
beret. uenit mulier hñs alabastrũ unguẽ
ti nardi spicati pretiosi. & fracto alabastro
effudit sup caput eius. Erant aũ quidã
indigne ferentes intra semetipsos & dicen
tes. Ut quid perditio ista unguenti facta ẽ.
Potuerat enim unguentũ istud uenundari
plusquã trecentis denariis & dari pau
peribz. & fremebant in eam. Ihc aũ dixit.
Dimitte eam. Quid illi molesti estis. Bo
num opus operata ẽ in me. Semp enim
pauperes habetis uobcum. & cũ uolueritis
potestis illis benefacere. Me aũ nõ semper
habetis. Quod habuit hec fecit. Preuenit un
gere corpus meum in sepulturam. Amẽ di
co uob̃. ubicũq; predicatũ fuerit euangeliũ
istud in uniuerso mundo. & quod fecit hec nar
rabitur in memoriam eius. Et iudas scha
riothis unus de xii. abiit ad summos sacerdo
tes ut proderet eum illis. Qui audientes ga
uisi sunt. & promiserunt ei pecuniã se da
turos. & querebat quõ illum oportune
traderet. & prima die azimorũ cũ pascha

īmolabant. dicunt ei discipuli. Quo uis eamus. z paremus tibi ut manducet pascha. Et mittit duos ex discipulis suis. z dicit eis. Ite in ciuitatē z occurret uob̄ homo lagenam aq̄ baiulans. Sequimini eū. z quocūq; introierit. dicite dño domus cui magr dicit. Ubi ē refectio mea ú pascha cum discipulis meis manducē. Et ipe uob̄ demonstrabit cenaculū grande stratum. z ille parate nob̄. Et abierūt discipuli ei z uenerunt in ciuitatē z inuenerunt sicut dixerat illis. z paurerūt pascha. Uespe aut fct uenit cum xii. Et discubuit cum eis z manducantibus. ait ihc. Amen dico uob̄. q̄z unus ex uob̄ me tradet qui manducat mecū. At illi ceperūt contristari. z dicere ei singillatim. Numquid ego. Qui ait illis. Unus ex xii. qui intingit manū mecū in catino. Et filius quidem hois uadit sicut scriptū ē de eo. Ue aut hoi illi. p quem filius hois tradetur. Bonū erat ei. si nō fuisset natus hō ille. Et manducantibus illis. accepit ihc panem. z benedicens fregit. z dedit eis z ait. Sumite. Hoc ē corpus meū. Et accepto calice gras agens. dedit eis. Et biberunt ex illo oēs. Et ait illis. Hic est sanguis mis noui testamenti qui p multis effundetur. Amē dico uob̄. q̄d iam nō bibam de genimine uitis usq; in diē illū cum illud bibam nouū in regno dei. Et hymno dicto. exierunt in montē olivaz. Et ait illis ihc. Oēs scandalizabimini in me in nocte ista. q̄z scriptū est. Percutiam pastorē z dispergentur oues. Sz postea cōsurrexero. precedam uos in galileam. Petrus aut ait ei. Et si oēs scandalizati fuerint. Sz nō ego. Et ait illi ihc. Amen dico tibi. q̄z tu hodie in nocte hac priusq̄m bis gallus uocem dederit. ter me negabis. At ille amplius loquebatur. Et si oportuerit me simul cōmori tibi. nō te negabo. Similit aut z oēs dicebant. Et uenerunt in prēdiū cui nomē gethsemani. Et ait discipulis suis. Sedete hic. donec oē et assumpto petrō z iacobō z iohē secū. z cepit pauere z tedere. Et ait illis. Tristis ē anima mea usq; ad mortē. Sustinete hic z uigilate. Et cum processisset paululū. prostrauit sup terā z orabat ut si fieri posset. trāsiret ab eo hora. Et dixit. Abba pat. tibi oīa possibilia sunt. trānsfer calicē hūc a me. Sz nō q̄d ego uolo. sz q̄d tu. Et uenit z inuenit eos dormientes. Et ait petro. Symon dormis. non potuisti una hora vigilare. Vigilate z orate. ut nō intretis in temptationē. Spūs quidem pmptus ē caro uero infirma. Et cum abeuntes. orauit eundem sermonē dicens. Et reuersus denuo. inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorū grauati. z ignorabant quid responderent ei. Et uenit tcio. z ait illis. Dormite iam z requiescite. Sufficit. Uenit hora. ecce tradetur filius hois in manus peccatorū. Surgite eamus. ecce qui me tradet prope est. Adhuc eo loquente uenit iudas scariothis unus ex xii. z cum eo turba cū gladiis z lignis. a summis sacerdotibz z scribis z senioribz. Dederat aut traditor eius signū eis dicens. Quemcūq; osculatus fuero. ipse est. tenete eum z ducite caute. Et cū uenisset statim accedens ad eum ait. Aue rabbi. z osculatus est eum. At illi manus miserūt in eum. z tenuerunt eum. Unus aut quidam de circūstantibz educens gladium. percussit seruum summi sacerdotis. z amputa

ur illi aurē clam. ℣ gdent ihc. aut illus. Tanq̄ ad latronē existis cū gladijs ⁊ fustibus comprehendere me? Cotidie etā apd vos in templo docens. ⁊ nō me tenuistis. ℣ ut adimpleant scripture. Tunc discipuli ei⁹ relinquentes eū omes fugerunt. Adolescens aūt quidam sequebatur illū amictus sindone sup nudo. ⁊ tenuerūt eum. Ip̄e vero rejecta sindone nudus profugit ab eis. ℣ adduxerunt ihm ad summū sacerdotem. ⁊ conuenerunt oēs sacerdotes ⁊ scribe ⁊ seniores. Petrus aūt alōge secutus est eū. usq; intro in atriū summi sacerdotis. ⁊ sedebat cum ministris ⁊ calefaciebat se ad ignē. Summi aūt sacerdotes ⁊ oē concilium querebant adūsus ihm testimoniū ut eū morti tradēt. nec inueniebant. Multi enī testimoniū falsū dicebant adūsus eū. ⁊ conuenientia testimonia nō erant. ℣ quidam surgentes falsū testimoniū ferebant adūsus eū dicentes. q̄m nos audiuimus eū dicentem. Ego dissoluā templū hoc manufactū. ⁊ p̄ triduū aliud nō manufactū edificabo. ℣ nec sic erat conueniens testimoniū illorū. ℣ exurgens summus sacerdos in medium interrogauit ihm dicēs. Non respondes quicquā ad ea que tibi obijciunt ab his? Ille aūt tacebat ⁊ nichil respondit. Iterum summus sacerdos interrogabat eū. ⁊ dixit ei. Tu es ch̄s filius benedicti? Ihc aūt dixit illi. Ego sum. Et videbitis filium hois a dextris sedentē virtutis. ⁊ venientē cū nubibus celi. Summus aūt sacerdos scindens vestimenta sua. ait. Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiā. Quid vobis videtur? Qui oēs condempnauerunt eū esse reū mortis. ℣ ceperunt quidam conspuere eū. ⁊ velare faciē ei⁹ ⁊ colaphis eū cedere. ⁊ dicē ei. Prophetiza. Et ministri alapis eū cedebant. ℣ cū esset petrus in atrio deorsum. venit una ex ancillis summi sacerdotis. ⁊ cū vidisset petrum calefaciētē se. aspiciens illū ait. ℣ tu cū ihu nazareno eras. At ille negauit dicens. Nec scio. nec noui quid dicas. Et exiit foras ante atrium. ⁊ gallus cantauit. Iterum aūt cum vidisset illū ancilla cepit dicē circūstantibus. q̄ hic ex illis est. At ille rursū negauit. ℣ post pusillum rursus qui astabant. dicebant petro. Vere ex illis es. Nam ⁊ galileus es. Ille aūt cepit anathematizare ⁊ iurare q̄ nescio hominē istū quē dicitis. ℣ statim secundum gallus cantauit. ⁊ recordatus est petrus ubi ipse dixerat ei ihc. p̄ priusquam gallus cantet bis. ter me negabis. ⁊ egressus foras flevit.

Et confestim CAP. XV. mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus ⁊ scribis ⁊ tot⁹ cōcilio vinctum ihm. duxerūt ⁊ tradiderunt pylato. ℣ interrogauit eū pylatus. Tu es rex iudeorū? At ille respondens ait illi. Tu dicis. ℣ accusabāt eum summi sacerdotes in multis. ℣ pylatus aūt rursus interrogauit eū dicens. Non respondes quicquā? Vides in quantis te accusant. Ihc aūt amplius nichil respondit. ita ut mirarentur pylatus. ℣ diem aūt festum consuerat pylatus unū ex vinctis quem voluissent petiissent. Erat aūt qui dicebatur barrabas qui cū seditionis suis erat vinctus. qui in seditione fecerat homicidiū. ℣ cum ascendisset turba cepit rogare sicut semp faciebat illis. pylatus aūt respondit eis. ⁊ dixit.

Vultis dimittam uob regem iudeoꝝ. Sciebat enim. qꝫ p̄ inuidiam tradidissent eū summi sacerdotes. Pontifices aūt concitauerunt turbam. ut magis barrabban dimitteret eis. Pylat⁹ ait illis. Quid igit̄ uultis faciam regi iudeoꝝ. At illi iterū clamauerunt. Crucifige eum. Pylatus uo dicebat eis. Quid enī mali fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eū. Pylatus aūt uolens ꝑplo satisfacere. dimisit illis barrabam. t tradidit eis ihm flagellis cesum ut crucifigeret. Milites autem ducentes eū intro in atriū ꝓtorii. t cōuocauerunt totam cohortē. t induunt eū ꝑpura. t imponunt ei plectentes spineā coronam. t cepunt salutare eū. Aue rex iudeoꝝ. t percutiebant caput eius harundine. t cōspuebant eū. t ponentes genua. adorabant eū. t postq̄m illusserūt ei. exuerunt illū purpura. t induerunt eū uestimentis suis. Et educunt illū. ut crucifigerent eū. t angariauerūt p̄tereuntē quempiam symonē cyreneū uenientē de uilla. patrē alexandri. t rufi. ut tolleret crucē eius. t ꝑducunt illū in golgatha locū. qd̄ est̄ interpretatū caluarie locus. t dabant ei bibere murratū. unū. t nō accepit. t crucifigentes eū. diuiserūt uestimenta eius. mittentes sortem sup̄ eis. qs quid tolleret. Erat aūt hora tertia. t crucifixerunt eū. t erat titulus cause eius scriptus. rex iudeoꝝ. t cum eo crucifigūt duos latrones. unū a dextris. t unū a sinistris eius. Et adimpleta est̄ scriptura q̄ dicit. t cum iniquis reputatus est. Et p̄euntes blasphemabant eū. mouentes capita sua. t dicentes. Vah qui destruis templū. t in triduo ædificas. saluū fac temet ipm̄ descendens de cruce. Similit̄ t summi sacerdotes. ludentes ad alterutrū cum scribis dicebant. Alios saluos fecit. seipm̄ nō potest saluū facere. xp̄s rex israel descendat nunc de cruce. ut uideamus. t credamus. t qui cū eo crucifixi erant. conuitiabant ei. t hora sexta tenebre fuere sup̄ totam terram usq̄ in horam nonā. t hora nona. exclamauit ihs uoce magna dicens. Heloy. heloy lamazapthani. qd̄ est̄ interpretatū. ds mꝰ. ds mꝰ. ut quid dereliquisti me. t quidā de circūstantib⁹ audientes. dicebant. Ecce helyam uocat. Currens aūt unus. t impl̄ens spongiā aceto circūponensq̄ calamo. potū dabat ei dicens. Sinite uideamus si ueniat helyas ad deponendū eū. Ihs aūt emittens uoce magna. expirauit. t uelū templi scissum est̄ in duo. a summo usq̄ deorsum. Videns aūt centurio qui ex aduerso stabat. qm sic clamans expirasset. ait. Vere hō iste filius dei erat. Erant aūt mulieres de longe aspicientes. inter quas erat maria magdalene. t maria iacobi minoris. t ioseph mat̄. t salome. Et cum esset in galilea sequebantur eū. t ministrabant ei. Et alie multe que simul cū eo ascenderant hierosolimā. Et cum iam sero esset. factū est. quia erat parasceue. qd̄ est̄ aūt sabbm. uenit ioseph ab arimathia nobilis decurio. qui t ipe erat expectās regnū dei. t audacter introiit ad pylatum. t petiit corpus ihu. Pylatus aūt mirabatur. si iam obisset. t accersito centurione. interrogauit eū. si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione. donauit corpus ioseph. Ioseph aūt mercatus sindonē. t deponens eum involu

fuit hyndoue. z posuit eū in monūmēto
qđ erat excīsū de petra. z advolvit lapidē
ad ostiū monūmēti. Maria aūt magdalene
z maria ioseph. aspiciebant ubi ponerēt.

Et cum trāsisset sabbm maria XVI
magdalene z maria iacobi z salo
me. emerunt aromata ut venientes un
gerent eū. z valde mane una sabbi ve
niunt ad monūmētū orto iam sole. z
dicebant ad invicē. Quis revolvet no
bis lapidem ab ostio monūmēti. Et
respicientes. viderunt revolutū lapi
dem. Erat quippe magnus valde. z in
troeuntes in monūmētū. viderunt iu
venem sedentē in dextris coopertū z stola
candida. z obstupuerunt. Qui dicit
illis. Nolite expaescere. Jhm quērit
nazarenū. crucifixū. surrexit. nō est hic.
Ecce locus ubi posuerunt eū. Sed ite. dī
cite discīplis eius z petro. qz precedet vos
in galileam. Ibi eum videbitis sicut di
xit vob. At ille exeuntes fugerunt de
monūmēto. invaserat enī eas tremor et
pavor. z nemini quicquā dixerunt. Time
bant enī. Surgens aūt ihc mane prima
sabbi. apparuit primo mane magdale
ne de qua ejecerat. vii demonia. Illa va
dens. nunciavit his qui cum eo fuerat
lugentib z flentib. At illi audientes qz
viveret z visus esset ab ea. nō crediderunt.
Post hec aūt duobz ex eis ambulantib
ostensus est in alia effigie. euntib z in vil
lam. At illi euntes nunciaverunt ceteris
nec illis crediderunt. Novissime recum
bentib illis. xi. apparuit. z exprobravit
incredulitatē illoz. z duritiam cordis
qz his qui viderant eū resurrexisse nō
crediderunt. Et dixit eis. Euntes in mūdum universum. prdicate evāngliū omni
creature. Qui crediderit z baptizatus fuer
salvus erit. Qui vo nō crediderit condep
nabitur. Signa aūt eos qui crediderint
hec sequentur. In nōie meo demonia ej
cient. linguis loquentur nouis
serpentes tollent. Et si mortiferū qđ
biberint. nō eos nocebit. Super egros ma
nus imponent. z bñ habebunt. Et dñs qui
dem ihc postqm locutus est eis assump
tus est in celum. z sedet a dextris dei. Illi
aūt profecti. prdicaverunt ubiqz dño
cooperante. z sermonē confirmante se
quentib signis. Explicit evāngliū
secundum marcum. Incipit argumē
tum secundum lucam.

Lucas antiochensis natione sy
rus arte medicus discipulus apo
stolor. postea vo quibusdam secut
us ad confessionem ei. servu
ens dño sine crimine. nam nec uxorē
unquam habens nec filios. septuaginta q
tuor annor obiit in bythinia plenus
spū scō. Qui cum tam scripta esset evā
gelia. p matthēum quidē in judea. p mar
cum aūt in italia. scō instigante spū in
achaie partib hoc scripsit evāngliū. sig
nificans eam ipe in principio ante alia
esse descripta. Cui est ea que ordo evāngli
ce dispositionis exposuit. ea maxime ne
cessitas labores fuit. ut primum greci fi
delib omni pfectione venturi in carnē
dei xpi manifesta humanitas ne vidua
tas fabulis attenti. in solo legis delire
rio tenerentur. nec vel hereticis fabulis
z stultis sollicitationibz seducti errore
rent a veritate elaborarer. de hinc ut in
principio evāngliī nobis natalitate pre

sumpta. cu euāngliū scriberet. z in quo
elēs scribere; indicaret. cōtestans in se
completa ee. que eēnt ab aliis inchoata
Cui ideo post baptismū filij dei a p̄fectī
one generationis in xp̄o implete. reuerē
de a principio nativitatis humane po
testas p̄missa ē. ut requirentibus demon
straret. in quo applendens erat p̄ na
tiuitatē filiū utrorūq; requirentis in dīn
generationis admisso indubitabil' de
p̄dicans in hominibus q̄m suū. p̄fecti
ōpus hoīs redire in te p̄ filiū faceret. q̄
p̄ dīm p̄cū uenientibus. ut plebat in e.
Tu puer ꝯ ūnentū eriam scribendo a
plicoꝝ. actuū potestas in ministerio da
tur. ut deo in dīm pleno. z filio p̄dictōm
crucifo. ordine ab aplis fm̄ sorte dīni
electionis nūs compleret. sicq; paulus
consūmationē aplicas actibus daret. quē
dns cōt stumulum recalcitrēm dīs
elegisset. Od z legentibus ac requirenti
bus dīm. z si p̄ singula expedit a nob̄ ut
le fiat. scims tñ q̄d opante agricolam
oporteat de fructibus suis edere. ut annuā
publicam annotinatē. ne ñ tam uolen
tibus dīm uidemur. q̄m fastidientibus p̄
didisse. Explicit p̄logus. Incipit p̄fatio.

Quoniam quidem multi co
nati sunt ordinare narra
tionem que in nob̄ cōplē
te sunt rerū. sicut tradide
runt nobis qui a principio ipi uiderunt.
z ministri fuerunt sermonis. uisum est
z mihi assecuto a principio omnia diligen
ter ex ordine tibi scribere optime the
ophile. ut cognoscas eorum ūbos de
quibus eruditus es ūtatem. Explicit p̄
fatio. Incipit euāngliū fm̄ Lucam.

Fuit in diebus herodis
regis iudee sacerdos
quidam nomine za
charias de turba abi
a. z uxor illi de filia
bus aaron z nomen eius
elizabeth. Erant aūt iusti ambo ante
deū. incedentes in omnibus mandatis
z iustificationibus dīni sine querela.
Et n erat illis filius. eo q̄d esset elyz
abeth sterilis. z ambo prouectum i
diebus suis habentes aūt sacerdotio
fungerentur in ordine turbe sue ante
dīm. fm̄ consuetudinem sacerdotalis
te euenit ut incensum ponerent ingres
sus in templū dīni. Et omis multitudo erat
p̄. oratis foris hora incensi. Apparuit
aūt illi angelus dīni. stans a dextris altā
ris incensi. Et zacharias turbatus e
videns. z timor irruit sup̄ eum. Ait aūt
ad illum angelus. Ne timeas zacharia. q̄m
exaudita est deprecatio tua. Et uxor tua
elizabeth pariet tibi filium. z uocabis
nomen eius iohannem. Et erit gaudium tibi
z exultatio. z multi in nativitate ei⁹
gaudebunt. Erit enim magnus coram
dño. z uinum z sicerā n bibet. z spū scō
replebitur adhuc ex utero matris sue.
Et multos filioꝝ israel convertet ad dīm
deum ipōꝝ. Et ipe precedet ante illum in spū
z uirtute helie. ut convertat corda pa
trum in filios. z incredibiles ad pru
dentiam iustoꝝ. parare dño plebem p̄
fectam. Et dixit zacharias ad angelum.
Unde hoc sciam. Ego enim sum senex. z uxor
mea prouecta in diebus suis. Et respon
dens angelus dixit ei. Ego sum gabrihel q̄ adsto
ante dīm. z missus sum loqui ad te. et

her ꝛ eunglizare. Ecce eris tacens. ꝛ nō
potens loqui usq; in diem ꝑ hec fiāt.
p eo qđ nō credidiſti verbis meis. q̄ implebunt in tp̄e suo. Et erat plebs exspectans zachariam ꝛ mirabantur qđ tardaret ipe in templo. Egressus autē nō poterat loqui ad illos. ꝛ cognouerūt qđ uisionem uidisset in templo. Et ipe erat innuens illis. ꝛ permansit mutus. Et factū ē ut impleti sunt dies officii ei. abiit in domum suam. Post hos aūt dies concepit elisabech uxor ei. ꝛ occultabat se mensibz. v. dicens. q̄ sic fecit dñs in diebz quibz respexit auferre obprobriū meum inter homines. In mense aūt sexto missus ē angelus gabriel a deo in ciuitatē galilee cui nomē nazareth ad uirginē desponsatā uiro cui nomē erat ioseph de domo dd. ꝛ nomen uirginis maria. Et ingressus angelus ad eam dixit. Ave gratia plena. dñs tecum. benedicta tu in mulieribz. Que cum audisset turbata est in sermone ei. ꝛ cogitabat qualis esset ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria. inuenisti enī gratiam apd deū. Ecce concipies in utero. ꝛ paries filiū. ꝛ uocabis nomen ei ihm. Hic erit magn. ꝛ filius altissimi uocabit. Et dabit illi dns deus sedē dd patris ei. ꝛ regnabit in domo iacob in eternum. ꝛ regni ei non erit finis. Dixit aūt maria ad angelū. Quōmō fiet istud quoniam uirū non cognosco. Et respondens angelus dixit ei. Spūs scs superueniet in te. ꝛ uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; et qui nascetur ex te scm. uocabit filius dei. Ecce elisabech cognata tua. ꝛ ipa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis est sexts illi que uocatur sterilis. q̄ non erit impossibile apd deū omne uerbum. Dixit aūt maria. Ecce ancilla dñi. fiat mihi secm uerbū tuū. Et discessit ab illa angls. Surgens aūt maria in diebz illis abiit in montana cū festinatione in ciuitatē iuda. ꝛ intrauit in domū zacharie. ꝛ salutauit elisabech. Et factū ē ut audiuit salutationē marie elisabech. exultauit infans in utero ei. Et repleta est spū scō elisabech. ꝛ exclamauit uoce magna et dixit. benedicta tu inter mulieres. ꝛ benedictus fructus uentris tui. Et unde hoc mihi ut ueniat mat dñi mei ad me. Ecce enī ut facta est uox salutationis tue in auribz meis. exultauit in gaudio infans in utero meo. Et beata que credidisti quoniam perficientur ea que dicta sunt ei a dño. Et ait maria. Magnificat aīa mea dñm. ꝛ exultauit spūs meus in deo saluatori meo. Quia respexit humilitatē ancille sue. ecce enī ex hoc beatā me dicent oēs generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est. ꝛ scm nomen ei. Et misericordia eius in progenies ꝛ progenies timentibz eū. Fecit potentiam in brachio suo. dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede. ꝛ exaltauit humiles. Esurientes impleuit bonis. ꝛ diuites dimisit inanes. Suscepit israel puerum suum. memoratus misericordie sue. sicut locutus est ad patres nros. abraham ꝛ semini ei in secla. Mansit aūt maria cū illa. ꝙ mensibz tribz. ꝛ reuersa est in domum suam. Elisabech aūt impleti est tempus pariendi. ꝛ peperit filium. Et audierunt uicini ꝛ cognati eius quia magnificauit dns misericordiam suam cū illa. ꝛ congratulabantur ei. Et factū ē in die octauo uenerūt circumcidere puerum. ꝛ uocabant eum in nomine patris

tum zachariam. Et respondens mat̃ eius dixit. Nequaquã. sed uocabitur iohes. Et dixerunt ad illam. Quia nemo est in cognatione tua qui uocetur hoc nomine. Innuebant aũt patri eius. quem uellet uocari eum. Et petens pugillarem. scripsit dicens. Johes est nomen eius. Et mirati sunt uniuersi. Aperti sunt aũt illico os eius. et lingua eius. et loquebatur benedicens deum. Et factus est timor sup omnes uicinos eorum. et sup montana iudee. diuulgabantur omnia uerba hec. Et posuerunt omnes qui audierant in corde suo. dicentes. Quid putas puer iste erit. Etenim manus dñi erat cum illo. Zacharias pater eius impletus est spũ sancto. et prophetauit dicens. Benedictus dñs deus israel. quia uisitauit et fecit redemptionem plebi sue. Et erexit cornu saluatis nobis. in domo dauid pueri sui. sicut locutus est per os sanctorum. qui a seculo sunt prophetarum eius. Salutem ex inimicis nostris. et de manu omnium qui oderunt nos. ad faciendam misericordiam cum patribus nostris. et memorari testamenti sui sancti. Iusiurandum quod iurauit ad abraham patrem nostrum datum se nobis. ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati. seruiamus illi. in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Et tu puer propheta altissimi uocaberis. præibis enim ante faciem domini parare uias eius. ad dandam scientiam salutis plebi eius. in remissionem peccatorum eorum. per uiscera misericordie dei nostri in quibus uisitauit nos oriens ex alto. illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros in uiam pacis. Puer autem crescebat et confortabatur spũ et erat in desertis usque in diem ostensionis sue ad israel.

Factum est autem in diebus illis. exiit edictum a cesare augusto. ut describeretur uniuersus orbis. Hec descriptio prima facta est. a præside syrie cyrino. Et ibant omnes. ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit autem et ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem dauid que uocatur bethleem. eo quod esset de domo et familia dauid. ut profiteretur cum maria desponsata sibi uxore pregnante. Cum essent autem ibi. impleti sunt dies ut pareret. Et peperit filium suum primogenitum. et pannis eum involuit et reclinauit eum in presepio. quia non erat eis locus in diuersorio. Et pastores erant in regione eadem. uigilantes et custodientes uigilias noctis super gregem suum. Et ecce angelus domini stetit iuxta illos. et claritas dei circumfulsit illos. et timuerunt timore magno. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce enim euangelizo uobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est uobis hodie saluator. qui est christus dominus in ciuitate dauid. Et hoc uobis signum. Inuenietis infantem pannis inuolutum et positum in presepio. Et subito facta est cum angelo multitudo militie celestis. laudantium deum et dicentium. Gloria in altissimis deo. et in terra pax hominibus bone uoluntatis. Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in celum. pastores loquebantur ad inuicem. Transeamus usque bethleem. et uideamus hoc uerbum quod factum est. quod dominus ostendit nobis. Et uenerunt festinantes. et inuenerunt mariam et ioseph. et infantem positum in presepio. Videntes autem cognouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt. et de his que dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria

aīl consequebat omīa ūba hec. conferent in corde suo. ⁊ reūli sunt pastores glorificantes ⁊ laudantes dīm. in omīb; que audierant ⁊ viderant sicut dictū est ad illos. ⁊ postq̄m consūmati sūt dies octo ut circumcideret puerū vocatū est nomē ei⁹ ihc qđ vocatū ē ab angło priusq̄m conciperet. ⁊ postq̄m impleti sūt dies purgationis ei⁹ secdm legē moy ī tulerūt illū in ihlm ut sisterent eū dño. sicut scriptū ē in lege dīi. q̄ oē masculinū adapiens vulvā sctō dño vocabitur. Et ut darent hostiam secdm qđ dictū ē in lege dīi. par turturum aut duos pullos columbaꝝ. Et ecce homo erat in ihlm. cui nomē symeon. ⁊ homo iste iustus ⁊ timoratus exspectans consolationē isrl. ⁊ spūs scī erat in eo. ⁊ responsū acceperat a spū scō. nō visurū se mortē nisi prius videret xpm dīi. ⁊ venit in spū in templū. ⁊ cum inducerent puerū ihm parentes ei⁹. ut faceret secdm consuetudinē legis p eo. ⁊ ipē accepit eū in ulnas suas. ⁊ benedixit deū ⁊ dixit. Nunc dimittis seruū tuū dñe. secdm ūbū tuū in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuū. qđ parasti ante faciem oīum pplorū. lumen ad revelationē gentiū. ⁊ gloriam plebis tue isrl. Erat pat⁹ ei⁹ ⁊ mat⁹ mirantes sup his que dicebant de illo. Et benedixit illis symeon. ⁊ dixit ad mariā matrē ei⁹. Ecce positus ē hic in ruinā ⁊ resurrectionē multoꝝ in isrl. ⁊ in signū cui contradicet. Et tuam ipius animā pertransibit gladi⁹. ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. Et erat anna pphetissa filia phanuhel de tribu aser. hec processerat in dieb; multis ⁊ vixerat cū viro suo annis. vii. a virginitate sua. Et hec vidua usq; ad annos octoginta quattuor que nō discedebat de templo. ieiunis ⁊ obsecrationibus seruiens nocte ac die. Et hec ipa hora supueniens confitebat dño. ⁊ loquebatur de illo oīb; qui exspectabant redemptionē isrl. Et ut perfecerunt omnia secdm legē dñi. reūli sunt in galilea in ciuitatē suā nazareth. Puer aūt crescebat ⁊ confortabat. pleno sapiā. Et grā dei erat in illo. Et ibant parentes ei⁹ p oīs annos in ihlm. in die sollempni pasche. Et cum fīs eet annoꝝ. xii. ascendentib; illis hierosolymā secdm consuetudinē diei festi. consūmatis qđ dieb; cū redirent remansit puer ihc in ihlm. ⁊ non cognouerunt parentes ei⁹. Existimantes aūt illū esse in comitatu. venerunt iter diei. ⁊ requirebant eum inter cognatos ⁊ notos. ⁊ nō inuenientes. regressi sunt in ihlm requirentes eū. Et factū ē post triduū. inuenerunt illū in templo sedentē in medio doctoꝝ audientē illos ⁊ interrogantē eos. Stupebant aūt oīes qui eū audiebant sup prudentia ⁊ responsis ei⁹. Et videntes admirati sunt. Et dixit mater eius ad illū. fili. quid fecisti nobis sic. Ecce pat⁹ tuus ⁊ ego dolentes querebamus te. Et ait ad illos. Quid ē qđ me querebatis. Nesciebatis q̄ in his que p̄is mei sunt oportet me esse. Et ipi nō intellexerunt ūbum qđ locutus est ad illos. Et descendit cum eis ⁊ venit nazareth. ⁊ erat subditus illis. Et mat⁹ eius conservabat oīa ūba hec in corde suo. Et ihc proficiebat sapiā ⁊ etate ⁊ grā. apud deum ⁊ homines.

Anno aũ. xv. imperii tyberii cesa
ris. procurante pontio pylato iude
am. tetrarcha aũ galilee herode philippo
aũ fre ei⁹ tetrarcha yturee ⁊ traconitidis
regionis. ⁊ lysania abilene tetrarcha. sb
principib⁹ sacerdotiũ anna ⁊ caypha fa
ctum est ubiũ dñi sr iohem zacharie fi
liũ in deserto. ⁊ venit in omnẽ regionẽ
iordanis. predicans baptismũ pnie in re
missionẽ pcor̃. sicut scriptum ẽ in li
bro sermonũ ysaie pphe dor claman
tis in deserto. parate uiam dñi. rectas fa
cite semitas eius. Omis uallis implebi
tur. ⁊ omis mons ⁊ collis humiliabi
tur. ⁊ erunt pua in directa. ⁊ aspera
in uias planas. ⁊ uidebit omis caro
salutare dei. Dicebat g̃ ad turbas que
ebant ut baptizarent ab ipo. Genimi
na uiperar̃ quis ostendit uob⁹ fugere
a uentura ira. Facite ergo fructus dig
nos pnie. ⁊ ne cepitis dicere. patrem
habemus abraham. Dico enim uobis. q̃ po
test ds de lapidib⁹ istis suscitare filios
abrahe. Jam enim securis ad radices ar
borũ posita ẽ. Omis g̃ arbor. nõ faciens
fructũ bonũ. excidetur. ⁊ in ignẽ mittetur. ⁊ interrogabant eũ turbe dicentes.
Quid g̃ faciemus. Respdens aũ dicebat
illis. Qui hr duas tunicas det nõ hĩti.
⁊ qui hr escas. similr faciat. Venerũt
aũ ⁊ publicani ut baptizarent̃. ⁊ dixe
runt ad illũ. Magr quid faciem⁹. At ille
dixit ad eos. Nichil amplius q̃m q̃d con
stitutũ ẽ uob⁹ faciatis. Interrogabant aũ
illũ ⁊ milites dicentes. Quid faciemus
⁊ nos. ⁊ ait illis. Neminem calumpniam
faciatis. neq; falsũ crimen faciatis. ⁊ con
tenti estote stipendiis uris. Existimante aũ pp ⁊ o
mib⁹ de iohanne ne forte ipe ẽt xp̃s. respondit
iohes dicens omnib⁹. Ego quidem aq̃
baptizo uos. uenit aũ fortior me ⁊ re
me. cui nõ sum dignus solucre corrigiam calciamenti eius. ipe uos baptizabit
in spũ scõ ⁊ igne. Cuius uentilabrũ in
manu ei⁹ ⁊ purgabit aream suã ⁊ con
gregabit triticum in horreũ suũ. pa
leas aũ comburet igni inextinguibi
li. Multa quidẽ ⁊ alia exhortans eũ
euangelizabat populo. Herodes aũ tetrarcha
cum corriperetur ab illo de herodiade u
xore fratris sui ⁊ de omnib⁹ malis q̃ fecit
herodes. adiecit ⁊ hoc sup̃ omnia ⁊ inclu
sit iohem in carcere. Factũ est aũ cũ bap
tizaretur omis pls. ⁊ ihu baptizato
⁊ orante apti ẽ celi. ⁊ descendit spũs scõ
corporali specie sicut columba in ipm
⁊ uox de celo facta ẽ. Tu es filius meus di
lectus. in te complacui mihi. ⁊ ipe ihc erat
incipiens q̃si annor̃ xxx. ut putabatur
filius ioseph. Qui fuit heli. q̃ fuit ma
that. Qui fuit leui. q̃ fuit melchi. Qui
fuit iamne. q̃ fuit ioseph. Qui fuit ma
thathie. q̃ fuit amos. Qui fuit naum.
qui fuit esli. Qui fuit nagge. qui fuit
maath. Qui fuit mathathie. qui fuit
semei. Qui fuit ioseph. qui fuit iuda. Qui
fuit iohanna. qui fuit resa. Qui fuit
zorobabel. qui fuit salathiel. Qui fuit
neri. qui fuit melchi. Qui fuit addi.
qui fuit cosan. Qui fuit helmadan. qui
fuit her. Qui fuit ihesu. qui fuit heli
ezer. Qui fuit iorim. qui fuit mathath.
Qui fuit leui. q̃ fuit symeon. Qui fuit iu
da. q̃ fuit ioseph. Qui fuit iona. q̃
fuit heliachim. Qui fuit melea. qui

fiuit meuna. Qui fuit mathata. qui fuit nathan. Qui fuit dd. qui fuit ieſſe. Qui fuit obed. qui fuit booz. Qui fuit ſalmō. qui fuit naaſon. Qui fuit aminadab. q̄ fuit aram. Qui fuit eſrom. q̄ fuit phares. Qui fuit iude. q̄ fuit iacob. Qui fuit ÿſaac. qui fuit abrāh. Qui fuit thare. qui fuit nachor. Qui fuit ſerue. q̄ fuit ragau. Qui fuit phaleg. q̄ fuit eber. Qui fuit ſale. qui fuit cainan. q̄ fuit arfaxat. q̄ fuit ſem. Qui fuit noe. q̄ fuit lamech. Qui fuit mathuſale. q̄ fuit enoch. Qui fuit iareth. q̄ fuit malaleel. q̄ fuit cainan. qui fuit enos. Qui fuit ſeth. q̄ fuit adam. qui fuit dei.

Ihe aūt plenus ſpū ſcō regreſſus ē a iordane. ⁊ agebatur in ſpū in deſertū diebus .xl. ⁊ temptabat a diabolo. ⁊ nichil manducauit in dieb illis. ⁊ conſūmatis illis eſuriit. Dixit aūt illi diabolus. Si filius dei es. dic lapidi huic ut panis fiat. ⁊ rſpdit ad illum ihc. Scriptū ē q̄ ſi in pane ſolo uiuit homo. ⁊ in omni verbo dei. ⁊ duxit illū diabolus. ⁊ oſtendit illi omnia regna orbis tēre. in momēto tp̄is. ⁊ ait ei. Tibi dabo potestatē hanc uniuſam ⁊ glām illoꝝ. q̄ mihi tradita ſūt. ⁊ cui uolo do illa. Tu ergo ſi adorauis coram me. erunt tua omnia. ⁊ rſpdēs ihc dixit illi. Scriptū ē. Dñm deū tuū adorabis. ⁊ illi ſoli ſeruies. ⁊ duxit illum in ieruſalē. ⁊ ſtatuit eū ſup pinnā templi. ⁊ dixit illi. Si filius dei es. mitte te hinc deorſū. Scriptū ē enī. q̄a angelis ſuis mandauit de te. ut conſeruent te. ⁊ q̄a in manibus tollent te. ne forte offendas ad lapidem pedem tuū. ⁊ reſpondens ihc dixit illi. Dictū ē. Non tēptabis dñm deū tuū. ⁊ conſūmata oī temptatione. diabolus receſſit ab illo uſq; ad tempꝰ. Et regreſſus ē ihc in uirtute ſpūs in galileam. ⁊ fama exiit per uniuſam regionē de illo. Et ipe docebat in ſynagogis eoꝝ. ⁊ magnificabatur ab oībus. Et uenit nazareth ubi erat nutritus. ⁊ intrauit ſm̄ conſuetudinē ſuā die ſabbi in ſynagogā. ⁊ ſurrexit legere. ⁊ traditus ē illi liber ÿſaie pp̄he. Et ut reuoluit librū. inuenit locū ubi ſcriptū erat. Spūs dñi ſup me. pp̄ q̄ unxit me euāgelizare pauperib; miſit me ſanare contritos corde. p̄dicare captiuis remiſſionē. ⁊ cecis uiſū. dimittere cōfractos in remiſſionē. p̄dicare annum dñi acceptū. ⁊ diem retributōis. Et cum plicuiſſet librū. reddidit miniſtro. ⁊ ſedit. Et oīum in ſynagoga oculi erant intendentes in eū. Cepit aūt dicere ad illos. q̄ hodie impleta eſt hec ſcriptura in auribus ueſtris. Et oēs teſtimoniū illi dabant. ⁊ mirabant in uerbis gr̄e que procedebāt de ore ipi. Et dicebant. Nonne hic ē filius ioſeph. Et ait illis. Utiq; dicetis mihi hanc ſimilitudinē. Medice cura te ipm. Quanta audiuimꝰ facta in capharnaum. fac et hic in patria tua. Ait aūt. Amē dico uob. q̄ nemo pp̄ha acceptus ē in patria ſua. In ueritate dico uobis. multe uidue erant in diebus helie in iſrl. q̄n clauſus ē celū annis tribus. ⁊ menſibus ſex. cū facta eſt fames magna in oī terra. ⁊ ad nullam illaꝝ miſſus ē helias ſi in ſareptā ſydonie ad mulierē uiduā. Et multi leprōſi erant in iſrl ſub heliſeo pp̄ha. ⁊ nemo eoꝝ mundatus ē niſi naaman ſyrus. Et repleti ſunt oēs in ſy

nagoga um. hec audientes. Et surrexerunt ⁊ eiecerunt illū extra ciuitatē ⁊ duxerunt illū usq; ad supciliū montis. sup quem ciuitas illoꝝ erat edificata. ut precipitarent eū. Ipe aūt trāsiens per medium illoꝝ ibat. Et descendit in capharnaū ciuitatē galilee. ibiq; docebat illos sabbis. ⁊ stupebant in doctrina ei⁹. quia in potestate erat sermo ipius. Et in synagoga erat homo hūs demoniū immūdum. ⁊ exclamauit uoce magna dicēs. Vah. quid nob ⁊ tibi ihu nazarene. Venisti pdere nos. Scio te quis sis. sēs dī. ⁊ increpauit illū ihe dicens. Obmutesce ⁊ exi ab illo. Et cum proiecisset illū demoniū in medium. exiit ab illo. nichiq; illi nocuit. Et factus ē pauor in omnib; ⁊ colloquebantur ad inuicē dicentes. Quid ē hoc ubi. qꝝ in potestate ⁊ uirtute imperat immundis spūbus ⁊ exeunt. Et diuulgabatur fama de illo in omnē locū regionis. Surgens aūt de synagoga intrauit in domū symonis. Socrus aūt symonis tenebatur magnis febrib⁹. ⁊ rogauerunt illū p ea. Et stans sup illā imperauit febri. ⁊ dimisit illam. Et continuo surgens. ministrabat illis. Occidente aūt sole. omnes q̄ habebant infirmos uariis languoribus ducebant illos ad eū. At ille singulis manū imponens. curabat eos. Exibant aūt demonia a multis. clamantia ⁊ dicentia q̄ tu es filius dei. Et increpans non sinebat ea loqui. q̄ sciebant ipm esse xpm. Factū aūt die egressus ibat in desertū locū. ⁊ turbe requirebant eum. Et uenerunt usq; ad ipm. ⁊ detinebant illū ne discederet ab eis. Quib; ille ait. Quia ⁊ aliis ciuitatib⁹ oportet me euāgelizare regnū dei. q̄ ad hoc missus sū. Et erat predicans in synagogis

Factū est aūt cum turbe irruerent in eū ut audirent uerbum dei. ⁊ ipe stabat secus stagnum genesareth. Et uidit duas naues stantes secus stagnū. piscatores aūt descenderant ⁊ lauabant retia. Ascendens aūt in unā nauim que erat symonis. rogauit eū a terra reducere pusillū. Et sedens docebat de nauicula turbas. Ve cessauit aūt loqui dixit ad symonē. Duc in altū. ⁊ laxate retia uīa in capturā. Et respondens symon dixit illi. Preceptor. p totam noctē laborantes nichil cepimus. in uerbo aūt tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent. conclusere piscium multitudinē copiosam. Rumpebat aūt rete eoꝝ. Et annuerūt socijs qui erant in alia naui. ut uenirent ⁊ adiuuarent eos. Et uenerunt ⁊ impleuerūt ambas naues. ita ut mergerent. Qd cū uidisset symon petrus. prostrauit ad genua ihu dicens. Exi a me. q̄ homo peccator sum dñe. Stupor enī circūdederat eum. ⁊ omnes qui cū illo erant. in captura piscium quā ceperant. similr aūt iacobū ⁊ iohem. filios zebedei qui erant socii symonis. Et ait ad symonem ihc. Noli timere. ex hoc iam homines eris capiens. Et subductis ad terram nauib⁹. relictis omnib; secuti sunt illū. Et factū ē cum eēt in una ciuitatū. ⁊ ecce uir plenus lepe. Et uidens ihm. ⁊ prostratus in faciem. rogauit eū dicens. Dne si uis. potes me mundare. Et extendens manum tetigit illū dicens. Volo. mundare. Et confestim lepa discessit ab illo. Ipe p̄cepit illi ut nemini diceret. Sed uade ostende te sacerdoti. ⁊ offer p emunda

tione tua sicut p̄cepit moyses in testimo
nium illis. Ambulabat aũ magis sermo
de illo & cõueniebant turbe multe ut
audirent & curarent ab infirmitatibus su
is. Ipe aũ secedebat in desertũ & orabat.
Et fm̃ e in una dieꝝ & ipe docebat doctos.
Et erant phisei sedentes & legis doctores
qui uenerant ex oĩ castello galilee. & ex
iudea. & hierlm. & uirtus erat dñi ad sanan
dum eos. Et ecce uiri portantes in lecto
hoiem qui erat paraliticus & querebant
eũ inferre & ponere ante eũ. Et ñ inuenientes
qua parte illum inferrent p turbã. ascẽ
dentes sup tectũ. per tegulas submiserunt
illũ cũ lecto in medium ante ihm. Quoꝝ fidẽ
ut uidit dixit. homo remittunt tibi pec
cata tua. Et ceperunt cogitare scribe & phi
sei dicentes. Quis e hic qui loquitur
blasphemias. Quis potest dimittere pec
cata nisi solus ds. Ut cognouit aũ ihc cogi
tationes eoꝝ. respondens dixit ad illos. Quid
cogitatis in cordibꝫ uris. Quid e facilius
dicere dimittuntur tibi pec̃a. an dicere sur
ge & ambula. Ut aũ sciatis q filius hois
potestatẽ hꝫ in tra dimittere pec̃a. ait
paralitico. Tibi dico surge. Tolle lectũ tu
um & uade in domũ tuam. Et confestim sur
gens coram illis tulit in quo iacebat. et
abiit in domũ suam magnificans. deum.
Stupor aũ apprehendit oĩes & magnificabãt
dñm. Et repleti sunt timore dicentes. q
uidimus mirabilia hodie. Et post hec exiit
& uidit publicanũ nõie leui. sedentẽ ad
teloneum. & ait illi. Sequere me. Et relic
tis oĩbꝫ surgens secutus e eũ. Et fecit
ei conuiuiũ magnũ leui in domo sua.
Et erat turba multa publicanoꝝ & alio
rum qui cũ illis erant discumbentes.

Et murmurabant phisei & scribe eoꝝ. di
centes ad discipulos eius. Quare cũ publi
canis & peccatoribꝫ manducatis & bibitis.
Et respondens ihc dixit ad illos. Non egent q̃
sani sunt medico. sed qui male hñt. Non
uenit uocare iustos. sed peccatores in pniam.
At illi dixerunt ad eum. Quare discipuli
tohannis ieiunant frequẽter & obsecratio
nes facunt similiter & phiseoꝝ. tui aute
edunt & bibunt. Cui ipe ait. Numqd
possetis filios sponsi dum cum illis e sponsus
facere ieiunare. Venient aũ dies. &
cum ablatus fuit ab eis sponsus. tunc
ieiunabunt in illis diebꝫ. Dicebat aũ et
similitudinẽ ad illos. Quia nemo cõmit
turam a uestimẽto nouo immittit in uet
timentũ uetus. Alioquin & nouum rumpit
& uetꝰ ñ conuenit cõmissura a nouo. Et
nemo mittit uinum nouum in utres ueteres.
Alioquin rumpet uinum nouum utres. et
ipm effundetur & utres pibunt. Sed uinum
nouum in utres nouos mittendum e & uterq;
conseruantur. Et nemo bibens uetus. sta
tim uult nouum. Dicit enim. Vetꝰ melius est.

VI

Factum est aũ in sabbato ut
pmo cum traderet p sata. uellebãt
discipuli eius spicas & manducabant con
fricantes manibꝫ. Quidã aũ phariseoꝝ
dicebant illis. Quid facitis. qd̃ ñ licet
in sabbatis. Et respondens ihc ad eos dixit. Nec
hoc legistis qd̃ fecit dd̃ cum esuisset ipe
& qui cũ eo erant. quo modo intrauit in domum
dei & panes propositionis sumpsit & man
ducauit & dedit his qui cũ ipo erant. qs
ñ licet manducare nisi tm̃ sacerdotibꝫ.
Et dicebat illis. q dñs e filius hominis
etiam sabbati. Factum e aũ in alio sabbato.
ut intraret in synagogã. & docet. Et erat

mr. 12-/mr. 3.

ubi homo. ⁊ manus ei⁹ dextra erat arida.
Observabant aũ scribe ⁊ phĩsei si in sabbato curaret: ut inuenirent unde accusarent illũ. Ipe uo uidebat cogitatões eor. Et ait homini qui habebat manũ aridam. Surge ⁊ sta in medio. Et surgens stetit. Ait autẽ ad illos ihc. Interrogo uos si licet sabbo bñfacere an malefacere. animã saluam facere an perdere. At illi tacebant. Et circumspectis oĩb⁹ dixit homini. Extende manũ tuam. Et extẽdit. Et restituta ẽ manus ei⁹. Ipi aũ repleti sunt insipientia ⁊ colloquebant ad inuicem. quid nam facerent ihu. Factũ ẽ aũ in illis diebꝫ. exiit in montẽ orare ⁊ erat pernoctans in oratõe dei. Et cum dies factꝰ ẽet uocauit discipulos suos ⁊ elegit ex ipsis quos ⁊ aplos nominauit. Symonẽ quem cognominauit petrũ ⁊ andream fratrem ei⁹. iacobũ ⁊ iohem. philippũ ⁊ bartholomeũ. matheũ ⁊ thomam. iacobum alphei ⁊ symonẽ qui uocatur zelotes. iudam iacobi ⁊ iudam scarioth. qui fuit traditor. Et descendens cum illis stetit in loco campestri ⁊ turba discipulor eius ⁊ multitudo copiosa plebis. ab omni iudea ⁊ hierl̃m ⁊ maritima ⁊ tyri ⁊ sydonis. qui uenerant ut audirent eum ⁊ sanarent a languoribꝰ suis. Et qui uexabantur ab spiritibꝰ immundis curabantur. Et omis turba querebat eum tangere. qm uirtus de illo exibat ⁊ sanabat omes. Et ipe eleuatis oculis in discipulos suos dicebat. Bti pauperes. qm uestrum est regnum dei. Bti qui nunc esuritis. qm saturabimini. Bti qui nunc fletis. qm ridebitis. Bti cum uos oderint homines ⁊ cum separauerint uos ⁊ exprobrauerint ⁊ ejecerint nomen uestrum tanquam malum propter filium hois. Gaudete in illa die ⁊ exultate. ecce enim merces uestra multa ẽ in celo. Secundum hec enim faciebant prophetis patres eor. Verumtamen ne uobis diuitibꝰ qm habetis consolationem uestram. Ve uobis qui saturati estis. qm esurietis. Ve uobis qui ridetis nunc. qm lugebitis ⁊ flebitis. Ve cum bene uobis dixerint omnes homines. Secundum hec faciebant prophetis patres eor. Sed uobis dico qui auditis. Diligite inimicos uestros. bñfacite his qui uos oderũt. Benedicite maledicentibꝰ uobis. orate pro calumpniantibꝰ uos. Et qui te percutit in maxillam prebe ei ⁊ alteram. Et ab eo qui aufert tibi uestimentum. etiam tunicam noli prohibere. Omni petenti te tribue. ⁊ qui aufert que tua sunt ne repetas. Et prout uultis ut faciant uobis homines. ⁊ uos facite illis similiter. Et si diligitis eos qui diligunt uos quam ẽ gratia. Nam ⁊ peccatores diligentes se diligunt. Et si benefecerint his qui uobis bñfaciunt quam ẽ gratia. Siquidem ⁊ peccatores hoc faciunt. Et si mutuum dederitis his a quibꝰ speratis recipere quam gratia est uobis. Nam ⁊ peccatores peccatoribꝰ fenerant ut recipiant equalia. Verumtamen diligite inimicos uestros. bñfacite ⁊ mutuum date nichil inde sperantes. Et erit merces uestra multa. ⁊ eritis filii altissimi. qm ipse benignus ẽ super ingratos ⁊ malos. Estote ergo misericordes. sicut ⁊ pr̃ uester misericors ẽ. Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini. Nolite condemnare ⁊ non condemnabimini. Dimittite ⁊ dimittemini. Date ⁊ dabitur uobis. mensuram bonam ⁊ confertam ⁊ coagitatam ⁊ supereffluentem dabunt in sinum uestrum. Eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur uobis. Dicebat aũ illis ⁊ si

multitudinē. Siquid poteſt cē ceſſi
ducere? Nonne ambo in foueam cadūt?
Non ē diſcipls ſup magiſtrū. Perfectꝰ ā
omīs erit ſi ſit ſicut magr eius. Qd aū
uides feſtucam in oculo fris tui. trabem
aūt que in tuo oculo ē nō conſidas? Aut
quō poteſ dicere fri tuo fr ſine eiciā
feſtucam de oculo tuo. ipe in oculo tuo t
bem nō uides? Hypocrita. eice pmū t
bem de oculo tuo. t tunc pſpices ut edu
cas feſtucam de oculo fris tui. Non eſt
eſt arbor bona que facit fructꝰ malos.
neq; arbor mala faciens fructꝰ bonꝰ.
Vnaquęq; enim arbor de fructu ſuo cog
noſcitur. Neq; enim de ſpinis colligunt
ficus. neq; de rubo vindemiant uuam.
Bonꝰ homo de bono theſauro cordis ſui
pfert bonū. t malus homo de malo
theſauro pfert malū. Ex abundantia
enim cordis os loquitur. Quid aūt voca
ſti me dne dne. t nō facis q dico? Omnis
qui uenit ad me. t audit ſermones
meos. t facit eos. oſtendā uob cui ſimi
lis ſit. Similis ē hoī edificanti domū
qui fodit in altū. t poſuit fundamēta
ſup petrā. Inundatione aūt facta. illisꝰ
ē fluuius domui illi. t nō potuit eā moue
re. fundata enim erat ſup petrā. Qui aū
audit. t nō facit. ſimilis eſt homini edi
ficanti domū ſuam ſup terram ſine fun
damento. in qua illisus ē fluuius. t con
tinuo concidit. t facta eſt ruina domꝰ illi.

Cum aūt implesſet VII magna. ſes omnia verba ſua in aures ple
bis. intrauit capharnaū. Centurionis
aūt cuiusdam ſeruus male hns. erat mo
riturus. qui illi erat pcarus. Et cū au
diſſet de ihu. miſit ad eū ſeniores iu
deoꝝ. rogans eū ut ueniret. t ſaluaret
ſeruū eius. At illi cum uenissent ad ihm.
rogabant eum ſollicite dicentes ei. q
dignus ē ut hoc illi pſtes. Diligit enī
gentē nrām. t ſynagogam ipe edificā
uit nob. Ihc aūt ibat cum illis. Et cū iam
nō longe eēt a domo. miſit ad eū centu
rio amicos dicens. dne noli uexari. nō
enī dignus ſum. ut ſub tectū meū in
tres. Propē qō nec meipm ā me dignū ar
bitratus ut uenirem ad te. ſed dic ubo. t
ſanabitur puer meus. Nam t ego homo
ſum ſub potestate conſtitutus. habēs ſb
me milites. t dico huic uade. t uadit.
t alio uenī. t uenit. t ſeruo meo fac hoc
t facit. Quo audito ihc miratus ē. et
conſiliis ſequentibꝫ ſe turbis dixit.
Amē dico uob. nec in iſrl tantā fidem
inueni. Et reuſi qui miſſi fuerant domū.
inuenerunt ſeruū qui langueray ſa
num. Et factū ē deinceps. ibat in ciuita
tem que uocatur naim. t ibant cū illo
diſcipli ei. t turba copioſa. Cum aūt ap
propinquaret porte ciuitatis. ecce defunc
tus efferebatur filius unicꝰ matris ſue.
Et hec uidua erat. t turba ciuitatis mul
ta cum illa. Quā cum uidiſſet dns. miſe
ricors ſup eam. dixit illi. Noli flere. Et
accessit. t tetigit loculū. Hi aūt qui por
tabant. ſteterunt. t ait. Adoleſcens tibi
dico ſurge. Et reſedit qui erat mortuus.
t cepit loqui. t dedit illum matri ſue. Ac
cepit aūt omēs timor. t magnificabant
dm dicentes. Quia ypha magnus ſurre
xit in nob. t quia dns viſitauit plebē ſu
am. Et exiit hic ſermo in uniuſam iude
am de eo. t omnē circa regionē. Et nun
tiauerunt ioh diſcipli eius. de omnib

bis. Et conuocauit duos de discipulis
suis iohes. et misit ad dñm dicens. Tu
es qui uenturus es an aliū expectam?
Cum aūt uenissent ad eum uiri dixer.
Iohes baptista misit nos ad te dicens.
Tu es qui uenturus es. an aliū expecta
mus? In ipa aūt hora curauit multos a
languoribus et plagis et spūibus malis. et ce
cis multis donauit uisum. Et respdens dix
illis. Euntes nuntiate iohi que uidistis
et audistis. q̄ ceci uident. claudi ambu
lant. lepi mundantur. et surdi audiunt
mortui resurgunt. pauperes euāgelizant.
Et bs̄ ē quicūq; nō fuerit scandalizat
in me. Et cū discessissent uiri iohis. ce
pit dicere de iohe ad turbas. Quid exi
stis in desertū uidere? Arundinē uen
to motā? Sz quid existis uidere? Hoīem
mollibus uestimentis indutū? Ecce qui in
ueste pciosa sunt et delicijs. in domibz
regū sunt. Sz quid existis uidere? Pphe
tam? Vtiq; dico uob et plusq̄m pphām.
Hic ē de quo scriptū ē. Ecce mitto an
gelū meū aī faciem tuā. qui pparabit
uiam tuam aī te. Dico enī uob. maior
inē natos mulieū pphā iohe baptista
nemo ē. Qui aūt minor ē in regno dei
maior ē illo. Et omis pplus audiens et pu
blicani iustificauerūt dm. baptizati bap
tismo iohis. Phisei aūt et legis pti consi
lium dei spreuer in semetipos. nō bapti
zati ab eo. Cui ḡ similes dicam hoīes
generationis huius et cui similes sunt?
Similes sunt pueris sedentibz in foro.
et loquentibz ad inuicē et dicentibz. Ce
cinimus uob et nō saltastis. lamentauimus
et nō plorastis. Venit enim
iohes baptista. nec manducans panē
nec bibens uinū. et dicitis. Demoniū
hꝫ. Venit filius hois manducans et bi
bens. et dicitis. Ecce homo deuorator. bi
bens uinū. amicus publicanoꝝ et pcōꝝ
Et iustificata ē sapia ab omibz filijs su
is. Rogabat aūt illū quida phiseus ut
manducaret cū illo. Et ingressus domū
phisei discubuit. Et ecce mlier q̄ erat in ci
uitate peccatrix. ut cognouit q̄d accubu
isset in domo phisei. attulit alabastrū
unguenti. et stans retro secus pedes eius.
lacrimis cepit rigare pedes eius et capil
lis capitis sui tergebat. et osculabatur
pedes eius. et unguento ungebat. Vidēs
aūt phiseus qui uocauerat eū. ait intra
se dicens. Hic si esset pphā. sciret utiq;
q̄ et qualis est mlier que tangit eū. q̄ pec
catrix est. Et respdens ihs dixit ad illū. Si
mon. hēo tibi aliquid dicere. At ille ait.
Magr dic. Duo debitores erant cuidam
feneratori. unus debebat denarios qn
gentos. et alius quinquaginta. Non hñ
tibz illis unde redderent. donauit utrisq;.
Quis ergo eum plus diligit? Et respdens Si
mon. dixit. Estimo q̄ is cui plus dona
uit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et
conuersus ad mulierē. dixit Simoni. Vi
des hanc mulierē? Intrauī in domū tu
am. aquā pedibz meis nō dedisti. Hec aū
lacrimis rigauit pedes meos. et capillis
suis tersit. Osculū mihi nō dedisti. Hec
aūt ex quo intrauit. nō cessauit osculari
pedes meos. Oleo caput meū nō unxi
sti. Hec aūt unguento unxit pedes meos.
Ppt quod dico tibi. remittunt ei pec
cata multa. quoniā dilexit multū. Cui aūt
minus dimittit. minus diligit. Dixit
aūt ad illam. Remittunt tibi peccata.

CAS

Et cepunt qui simul accumbebant dice
re. Quis ē hic qui etiam pcā dimit
tit. Dixit aūt ad mulierē. Fides tua te sal
uam fecit. Vade in pace.

CAP. VIII

Et factū ē deinceps. z ipe iē fagebat
p ciuitates z castella. pdicās z euāge
lizans regnū dei. z. xii. cū illo. z mulie
res aliq; que erant curate ab spūbz ma
lignis. z infirmitatibz. maria q̄ uocatur
magdalene. de q̄ demonia. vii. exierant.
z iohanna uxor cuze procuratoris herodis
z susanna z alie multe que ministrabāt
ei de facultatibz suis. Cum aūt turba plu
ma conueniret z de ciuitatibz properarēt
ad eū. dixit p similitudinē. Exiit qui se
minat seminare semē suū. Et dū semīat
alud ceciderit secus uiam z conculcatū
ē. z uolucres celi comederunt illud. Et
aliud ceciderit supꝑ petrā. z natū aruit.
q̄ñ habebat humorē. Et aliud ceciderit iē
spinas. z simul exorte spine suffocaue
runt illud. Et aliud ceciderit in terram bo
nam. z ortū fecit fructū centuplū. Hec
dicens clamabat. Qui hz aures audi
endi. audiat. Interrogabant aūt eū discī
puli eius. que esset hec parabola. Quibus
ipe dixit. Vob datū ē nosse mysteriū reg
ni dei. Ceteris aūt in parabolis. ut uidē
tes nō uideant. z audientes nō intelligāt.
Est aūt hec parabola. Semen ē uerbū dei. Ei
aūt qui secus uiam. hi sunt qui audiunt.
deinde uenit diabolus z tollit uerbū de cor
de eoz. ne credentes salui fiant. Nam et
supꝑ petram. qui cū audierint cū gau
dio suscipiunt uerbū. Et hi radices non
hūt. qui ad tempꝰ credunt. z in tempore
temptacois recedunt. Qd aūt in spinis
cecidit hi sunt qui audierūt. z a sollicitu
dinibz z diuitijs z uoluptatibz uite
euntes suffocantur. z nō referunt fructū.
Qd aūt in bonam terram. hi sunt qui in corde
de bono z optimo audientes uerbum reti
nent. z fructū afferunt in patiencia. Nemo
aūt lucernā accendens. operit eam uasi
aut subtus lectū ponit. sz supꝑ candela
brū ponit. ut intrantes uideant lumē.
Non enī ē occultū qd nō manifestet. nec
absconditū qd nō cognoscatur z in palā
ueniat. Videte ergo quomō audiatis. Qui
hūerit dabitur illi. Et quicūq; nō hūerit etiā qd
putat se hūe. auferetur ab illo. Venerūt
aūt ad illū mat z fres eius. z nō poterant
adire eum p turbā. Et nunciatū ē illi.
Stat mat tua z fres tui stant foris. uolentes
te uidere. Qui respondens dixit ad eos. Ma
ter mea z fres mei hi sunt. qui uerbū dei
audiunt z faciunt. Factū ē aūt in una di
erum. z ipe ascendit in nauiculam z dis
cipuli eius. Et dixit ad illos. Trasfretemus
trans stagnū. z ascenderunt. Nauigantī
bz aūt illis obdormiuit. Et descendit pro
cella uenti in stagnū. z complebantur.
z periclitabantur. Accedentes aūt suscita
uerunt eū dicentes. Preceptor. pe
rimus. At ille surgens. increpauit uen
tum z tempestatem aque. z cessauerūt.
Et facta est tranquillitas. Dixit aūt illis.
Vbi ē fides uestra. Qui timentes. mira
ti sunt dicentes ad inuicē. Quid pu
tas hic ē. qz z uentis imperat z mari
z obediunt ei. Et nauigauerūt ad re
gionem gerasenoz. que ē contra gali
leam. Et cum egressus ē ad terram. oc
currit illi uir quidā. qui habebat de
monia iam temporibz multis. Et ue
stimento nō induebatur. neq; in domō

manebat. ꝙ in monumentis. Is ut uidit ihm procidit ante illū. ⁊ exclamans uoce magna dixit. Quid mihi ⁊ tibi est ihu fili dei altissimi. Obsecro te ne me torqueas. Precipiebat enim spū immundo ut exiret ab homine. multis enim temporibus arripiebat illū. ⁊ uinciebatur catenis ⁊ compedibus custoditus. ⁊ ruptis uinculis agebatur a demonio in deserta. Interrogauit aūt ihc illū dicens. Quid tibi nomen est. At ille dixit legio. Quia intrauerant demonia multa in eū. Et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent. Erat aūt ibi grex porcorum multorum pascentium in monte. ⁊ rogabant eum ut permitteret eos. in illos ingredi. Et permisit illos. Exierunt ergo demonia ab homine. ⁊ intrauerunt in porcos. Et impetu abiit grex p̄ceps in stagnum. ⁊ suffocatus est. Quod ut uiderunt factum q̄ pascebant fugerunt. ⁊ nunciauerūt in ciuitatem. ⁊ in uillas. Exierunt aūt uidere quod factum est. ⁊ uenerunt ad ihm. Et inuenerunt hominem sedentem a quo demonia exierant uestitum ac sana mente ad pedes eius. ⁊ timuerūt. Nunciauerūt autem illis ⁊ qui uiderant quō factus fuerat sanus a legione. Et rogauerunt illum omnis multitudo regionis gerasenorum ut discederet ab eis. q̄ timore magno tenebantur. Ipse aūt ascendens nauim. reuersus est. ⁊ rogabat illum uir a quo demonia exierant. ut cum eo esset. Dimisit aūt eum ihc dicens. Redi in domum tuam. ⁊ narra quanta tibi fecerit dns. Et abiit per uniuersam ciuitatem p̄dicans quanta illi fecisset ihc. Cum esset aūt ihc rediisset excepit illum turba. Erant enim omnes expectantes eum. Et ecce uenit uir cui nomen iayrus. ⁊ ipse princeps synagoge erat. Et cecidit ad pedes ihu. rogans eum ut intraret in domum eius. q̄ filia unica erat illi fere annorum. xii. ⁊ hec moriebatur. Et contigit dum iret a turbis comprimebatur. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis. xii. que in medicos erogauerat omne substantiam suam. nec ab ullo potuit curari. Accessit retro ⁊ tetigit fimbriam uestimenti eius. ⁊ confestim stetit fluxus sanguinis ei. Et ait ihc quis est qui me tetigit. Negantibus aūt omnibus dixit petrus ⁊ qui cum illo erant. Preceptor turbe te comprimunt ⁊ affligunt. ⁊ dicis quis me tetigit. Et dixit ihc. Tetigit me aliquis. Nam ego noui uirtutem de me exisse. Videns aūt mulier quia latuit. tremens uenit ⁊ procidit ante pedes illius. ⁊ ob quam causam tetigerit eum indicauit coram omni pp̄lo. ⁊ quemadmodum confestim sanata sit. At ipse dixit illi. filia fides tua te saluam fecit uade in pace. Adhuc illo loquente uenit quidam ad principem synagoge dicens ei. quia mortua est filia tua. noli uexare illum. Ihc aūt audito hoc uerbo respondit puelle. Noli timere. Crede tm̄ ⁊ salua erit. Et cum uenisset ad domum. non permisit intrare secum quemquam nisi petrum ⁊ iacobum ⁊ iohannem ⁊ patrem ⁊ matrem puelle. Flebant aūt omnes ⁊ plangebant illam. At ille dixit. Nolite flere. Non est enim mortua puella. ꝙ dormit. Et deridebant eum. scientes quia mortua est. Ipse aūt tenens manum eius clamauit dicens. Puella surge. Et reuersus est spūs ei. ⁊ surrexit continuo. ⁊ iussit illi

dare manducare. Et stupuerũ parentes
ei⁹ quib⁹ ꝓcepit ne alicui dicerent qđ fact⁹
Conuocatis aũ
CIX
fuerat.
xii. apl̃is. dedit illis uirtutẽ ⁊ potes-
tatem sup̃ oĩa demonia. ⁊ ut languores
curarent. Et misit illos ꝓdicare regnũ dei
⁊ sanare infirmos. Et ait ad illos. Nichil
tuleritis in uia. neq; uirgã neq; peram
neq; panem. neq; pecuniam. neq; tunicas
duas habeatis. Et in quãcũq; domũ in-
trauerit⁹. ibi manete. ⁊ inde ne exeatis.
Et quicũq; nõ receperit uos. exeuntes de
ciuitate illa. etiam pulũerem pedũ uestro-
rum excutite in testimoniũ sup̃ illos. Egressi
aũt circuibant p castella. euãgelizantes
⁊ curantes ubiq;. Audiuit aũt herodes
tetrarcha omnia que fiebant ab eo. et
perplexabat eo qđ dicerent a quibusdam q⁹
Johes surrexit a mortuis. a quibusdã uero
q⁹ helyas apparuit. ab aliis aũt q⁹ ꝓpha
unus de antiquis surrexit. Et ait herodes.
Johem ego decollaui. Quis aũt ẽ iste de
quo audio ego talia. Et quærebat uidẽ
eum. Et reuersi apli. narrauerũt illi q̃cũq;
fecerunt. Et assumptis illis secessit se
orsum in locũ desertũ qui ẽ bethsaide.
Qđ cum cognouissent turbe. secute sunt
illũ. Et excepit illos. ⁊ loquebatur illis de
regno dei. ⁊ eos qui curã indigebant sa-
nabat. Dies aũt cepit declinare. Et acce-
dentes. xii. dixerunt illi. Dimitte tur-
bas ut euntes in castella. uillas q⁹ que
circa sunt diuertant. ⁊ inueniant escas.
q⁹ hic in loco deserto sumus. Ait aũt ad
illos. Vos date illis manducare. Et illi
dixerunt. Non sunt nob⁹ pluspl̃ũ. v. pa-
nes ⁊ duo pisces. nisi forte nos eamus et
emamus in omnẽ hanc turbam escas.
Erant aũt fere uiri. v. milia. Ait aũt ad
discipulos suos. Facite illos discumbere p
contubernia quinq̃genos. ⁊ ita fecerunt. Et
discubuerunt omnes. Acceptis aũt. v. pa-
nibus ⁊ duobus piscibus respexit in celũ ⁊ be-
nedixit illis ⁊ fregit. ⁊ distribuit discipu-
lis suis ut ponerent ante turbas. Et man-
ducauerũ omnes ⁊ saturati sũt. Et sublata
sunt ei qđ superfuit illis. fragmentoꝝ cophi-
ni. xii. Et factũ est dũ solus esset orans. erant
cum illo ⁊ discipuli. Et interrogauit illos di-
cens. Quem me dicunt esse turbe. Qui
illi respondẽtes dixerunt. Johem baptistã.
Alii aũt helyam. alii q⁹ phã unus de pro-
phetis surrexit. Dixit aũt illis. Vos quẽ me
esse dicitis. Respondens symon petr⁹ dixit illi.
Dei. Et ille increpans illos ꝓcepit ne cui
dicerent hoc. dicens q⁹ oportet filiũ hois
multa pati ⁊ reprobari a senioribus ⁊ pon-
tificibus ⁊ scribis. ⁊ occidi. ⁊ die tertia
resurgere. Dicebat aũt ad oĩes. Si quis
uult post me uenire. abneget semetipm
⁊ tollat crucem suã cotidie ⁊ sequatur me.
Qui enĩ uoluerit aiam suã saluã facere. p̃-
det illã. Nam qui pdiderit aiam suã ꝓpt̃
me saluam faciet illam. Quid enĩ pfi-
cit homo si lucretur uniuersũ mundũm
se aũt ipm pdat. ⁊ detrimẽtum sui faciat.
Nam qui me erubuerit ⁊ meos sermones
hunc filius hois erubescet cũ uenerit
in maiestate sua. ⁊ pris. ⁊ scor̃ angelorũ.
Dico aũt uob. ue sunt aliqui hic stantiũ
qui nõ gustabũt mortẽ donec uideant
regnũ dei. Factũ ẽ aũt post hec uba fere
dies octo. ⁊ assumpsit petrũ. ⁊ iacobũ. ⁊
johem. ⁊ ascendit in montẽ ut oraret.
Et factũ ẽ dum oraret spẽs uultus ei⁹ al-
tera. ⁊ uestitus ei⁹ albus refulgens. Et

ecce duo uiri loquebantur cum illo. Erant autem moyses et helyas, uisi in maiestate et dicebatur excessum eius quem completurus erat in hierusalem. Petrus uero et qui cum illo erant, grauati erant somno. Et uigilantes uiderunt maiestatem eius et duos uiros qui stabant cum illo. Et factum est cum discederent ab illo, ait petrus ad ihm. Preceptor bonum est nos hic esse et faciamus tria tabernacula, unum tibi et unum moysi et unum helye, nescions quid diceret. Hec autem illo loquente, facta est nubes et obumbrauit eos. Et timuerunt intrantibus illis in nubem. Et uox facta est de nube dicens. Hic est filius meus dilectus ipsum audite. Et dum fieret uox, inuentus est ihs solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quecumque uidissent. Factum est autem in sequenti die, descendentibus illis de monte occurrit illi turba multa. Et ecce uir de turba exclamauit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum, quia unicus est mihi. Et ecce spiritus apprehendit illum et subito clamat et elidit et dissipat eum cum spuma et uix discedit dilanians eum. Et rogaui discipulos tuos ut eicerent illum et non potuerunt. Respondens autem ihs dixit. O generatio infidelis et praua, usquequo ero apud uos et patiar uos? Adduc huc filium tuum. Et cum accederet elisit illum demonium et dissipauit. Et increpauit ihs spiritum immundum et sanauit puerum et reddidit illum patri eius. Stupebant autem omnes in magnitudine dei. Omnibus mirantibus in omnibus que faciebat, dixit ad discipulos suos. Ponite uos in cordibus uestris sermones istos. Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. Et ipsi ignorabant uerbum istud et erat uelatum ante eos ut non sentirent illud. Et timebant interrogare eum de hoc uerbo. Intrauit autem cogitatio inter eos, quis eorum maior esset. Et ihs uidens cogitationem cordis illorum, apprehendens puerum statuit eum secus se et ait illis. Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit. Et quicumque me receperit recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter omnes uos, hic maior est. Respondens autem iohannes dixit. Preceptor, uidimus quendam in nomine tuo eiicientem demonia et prohibuimus eum, quia non sequitur nobiscum. Et ait ad illum ihs. Nolite prohibere. Qui enim non est aduersus uos, pro uobis est. Factum est autem complerentur dies assumptionis eius et ipse faciem suam firmauit ut iret hierusalem. Et misit nuncios ante conspectum suum. Et euntes intrauerunt in quamdam samaritanorum ut parerent illi. Et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis hierusalem. Cum uidissent autem discipuli eius iacobus et iohannes, dixerunt. Domine uis dicimus ut ignis descendat de celo et consumat illos? Et conuersus increpauit illos dicens. Nescitis cuius spiritus estis. Filius enim hominis non uenit animas perdere sed saluare. Et abierunt in aliud castellum. Factum est autem ambulantibus illis in uia, dixit quidam ad illum. Sequar te quocumque ieris. Et ait illi ihs. Uulpes foueas habent et uolucres celi nidos. Filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Alii autem ad illum. Sequere me. Ille autem dixit. Domine permitte me primum ire et sepelire patrem meum. Dixit ei ihs. Sine mortuos sepelire mortuos suos.

tu aut uade annuntia regnū dei. Et aut
alter. Sequere me dñe. Ihs autē ait illi. Sine
tuos sepelire mortuos suos. Tu autē abiens
annuntia regnū dei. X

Post hec autē designauit dñs et alios
septuaginta duos. et misit illos bi
nos ante faciem suā in omnē ciuitatē
et locū quo erat ipe uenturus. Et dicebat
illis. Messis quidem multa. operarii autē
pauci. Rogate ḡ dñm messis. ut mittat operarios in messem. Ite. Ecce ego mit
to uos sicut agnos inter lupos. Nolite ḡ portare sacculū neq; peram neq;
calciamenta. et neminē p uiam salutaueritis. In quācūq; domū introieritis. primum dicite. Pax huic domui. Et si ibi
fuerit filius pacis. requiescet sup illum pax uestra. Si autē. ad uos reuertetur. In
eadem aut domo manete. edentes et bibentes que apud illos sunt. Dignus est enim
operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domū. Et in quācūq; ciuitatē introieritis. et susceperint uos. manducate que apponuntur uob. Et curate infirmos qui in illa sunt. et dicite illis.
Appropiauit in uos regnū dei. In quācūq; ciuitatē introieritis. et non receperint uos.
exeuntes in plateas eius dicite. Etiam
pulueren qui adhesit nob de ciuitate
uestra. excutimus in uos. Uerumtamen hoc scitote
quoniam appropiauit regnū dei. Dico uobis
quia sodomis in die illa remissius erit q̄
illi ciuitati. Ue tibi corozaim. ue tibi
bethsaida. quia si in tyro et sydone facte
fuissent uirtutes que in uob fuer
unt olim in cilicio et cinere sedentes pe
nitentiam egissent. Verumtamen tyro et sydoni remis
sius erit in iudicio q̄m uob. Et tu
capharnaū usq; ad celum exaltata usq;
ad infernū descendes. Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me sper
nit. Qui aut me spernit spernit eū q̄ me
misit. Reuersi sunt aut lxx. duo. cum gau
dio dicentes. Dñe etiam demonia subiciuntur nob in nomine tuo. Et ait illis.
Videbam sathanam sicut fulgur de ce
lo cadentem. Ecce dedi uob potestatem
calcandi sup serpentes et scorpiones
et sup omnem uirtutem inimici. et nichil
uos nocebit. Verumtamen in hoc nolite gaudere q̄ spūs uob subiciuntur. Gaudete aut q̄d nomina uestra scripta sunt in ce
lis. In ipsa hora exultauit spūs scō. et dixit. Confiteor tibi pr̄e dñe celi et terre
q̄d abscondisti hec a sapientibus et prudentibus. et reuelasti ea paruulis. Etiam
pr̄e q̄ sic placuit ante te. Omnia mihi
tradita sunt a pr̄e meo. Et nemo scit
qui sit filius nisi pr̄. et qui sit pater
nisi filius. et cui uoluerit filius reuelare.
Et conuersus ad discipulos suos. dixit
seorsum. Beati qui uident que uos uidetis.
Dico enim uob q̄d multi prophete et reges
uoluerunt uidere que uos uidetis.
et non uiderunt. et audire q̄ auditis et non
audierunt. Et ecce quidam legis pe
ritus surrexit temptans illum et dicens. Ma
gister. quid faciendo uitam eternā pos
sidebo. At ille dixit ad eum. In lege q̄
scriptum est. Quo legis. Ille respondens
dixit. Diliges dñm dñm tuum ex toto
corde tuo. et ex tota anima tua. et ex oīb;
uiribus tuis. et ex omni mente tua. et pro
ximum tuum sicut teipsum. Dixitq; illi. Re
cte respondisti. Hoc fac et uiues. Ille

aũ uolens uolens iustificare semp̃.
dr̃ ad ihm. Et quis ē ms primus: su
spiceat aũ the. dum homo quidã de
scendebat ab hrlm in iericho. z incidit ī
latrones. Qui etiam despoliauerunt
eũ. z plagis impositis abierunt semi
uiuo relicto. Accidit aũ ut sacerdos
quidam descenderet eadem uia. z uiso
illo pterijt. Similit̃ z leuita cũ esset
secus locũ. z uidisset eũ pr̃iuit. Samari
tanus quidam aũ iter faciens uenit
secus eũ. z uidens eũ mota est
z approprians alligauit uulnera eius
infundens oleũ z uinũ. Imponens
illũ in iumẽtũ suũ. duxit in stabulũ z
curam eius egit. Et altera die protulit
duos denarios. z dedit stabulario
z ait. Curam illius habe. z quodcũq;
superogaueris. ego cum rediero reddã
tibi. Quis horũ trium uidetur tibi
fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit.
Qui fecit misericordiam in illũ. Et ait illi ihs.
Vade z tu fac similit̃. Factum ē aũ dum
irent z ipe intrauit in quoddam castel
lum. Et mulier quedam martha nomine
excepit illũ in domũ suam. Huic e
rat soror nomine maria. que etiam
sedens secus pedes dñi. audiebat ver
bũ illius. Martha aũ satagebat circa
frequens ministeriũ. Que stetit z ait.
Dñe. nõ est tibi cure qđ soror mea reliq̃t
me solam ministrare? Dic ergo illi ut
me adiuuet. Et respondens dixit illi dñs.
Martha martha sollicita es. z turba
ris erga plurima. Porro unũ est necessa
ria. Maria optimã pte elegit q̃ non auferet
ab ea

CAPUT XI

Et factum ē cũ esset in
uno loco quida orans. ut cessa
uit dixit unus ex discipulis ei ad eũ. Do
mine doce nos orare sicut et iohes dixit
discipulos suos. Ait aũ illis. Cũ oratis
dicite. Pater sanctificetur nomen tuum. adue
niat regnum tuum. Panem nr̃m cotidianũ
da nobis cotidie. z dimitte nobis pecca
ta nr̃a etenim ipi dimittimus omni debe
ti nobis. z ne nos inducas in tempta
tionem. Et ait ad illos. Quis habe
bit amicum. z ibit ad illum media nocte
z dicet illi. amice commoda mihi tres panes
quia amicus meus uenit de uia ad me
z non hñ quod ponam ei illi. z ille deus
tus respondens dicat. noli mihi molestus
esse. iam ostium clausum ē. z puer mei mecũ
sunt in cubili. non possum surgere z dare
tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans
dico uobis. z si non dabit illi surgens
eo qđ amicus eius sit. propter improbitatem
eius tamen surget. z dabit illi quotquot hꝫ
necessarios. Et ego uobis dico. petite. z
dabitur uobis. Querite. z inuenietis.
Pulsate. z aperietur uobis. Omnis enim q̃
petit accipit. z qui querit inuenit. z
pulsanti aperietur. Quis aũ ex uobis
patrem petit panem. numquid lapidem
dabit illi? aut piscem. numquid pro pi
sce serpentem dabit illi? Aut si petie
rit ouum. numquid porriget illi scorpi
onem? Si ergo uos cum sitis mali nos
tis bona data dare filiis uestris quanto
magis pr̃ mr̃ de celo dabit spm̃ bo
num petentibus se? Et erat ejiciens de
monium. z illud erat mutum. Et cũ ej
cisset demoniũ locutus ē mutus. z ad
mirate sunt turbe. Quidã aũ ex eis
dixerunt. In beelzebub principe de
moniorũ ejicit demonia. z alii temp

rantes. signū de celo querebant ab eo.
Ipē aūt ut vidit cogitationes eor. dixit eis. Omne regnū in seipm diuisum desolabitur. & domus sup domū cadet. Si aūt & sathanas in seipm diuisus ē quomō stabit regnū ipius. eo dicitis in beelzebub eicere me demonia. Si aūt ego in beelzebub eicio demonia. filii uri in quo eiciunt. Ideo ipi iudices uri erūt. Porro si in digito dei eicio demonia. profecto puenit in uos regnū dei. Cum fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt ea que possidet. Si aūt fortior illo supueniens uicerit eū. uniuersa arma eius auferet in quibus confidebat. & spolia eius distribuet. Qui nō ē mecū. aduersum me ē. & qui nō colligit mecū. dispergit. Cum immundus spūs exierit de hoīe. ambulat p loca inaquosa querens requiem & nō inueniens dicit. Reuertar in domū meā unde exiui. & cum uenerit inuenit scopis mundatā. & ornatā. tunc uadit & assumit vii. alios spūs nequiores se. & ingressi habitant ibi. & fiūt nouissima hoīs illi peiora prioribus. Factū est aūt cū hec diceret. extollens uocem quedam mulier de turba dixit illi. Beatus uenter qui te portauit. & ubera que suxisti. At ille dixit. Quinimmo. beati qui audiunt uerbū dei. & custodiunt illud. Turbis aūt concurrentibus. cepit dicere. Generatio hec. generatio nequā ē. Signū querit. & signū nō dabit ei. nisi signū ione prophete. Sicut enim fuit ionas signū ninuitis. ita erit & filius hois generationi huic. Regina austri. surget in iudicio cū uiris generationis huius. & condemnabit eos. quia uenit a finibus terre audire sapientiam salomonis. & ecce plus salomone hic. Viri ninuite surgent in iudicio cū generatione hac. & condemnabunt illam. quia penitentiam egerunt ad predicationē ione. & ecce plus quā ionas hic. Nemo lucernā accendit & in abscondito ponit neq; sub modio sed sup candelabrū ut qui ingrediuntur luminē uideant. Lucerna corporis tui. ē oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex. totū corpus tuū lucidū erit. Si aūt nequā fuerit etiam corp tuū tenebrosū erit. Vide ergo ne lumen quod in te ē tenebre sint. Si ergo corp tuū totū lucidū fuerit. nullā habens partem tenebrarū. erit lucidū totū. & sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Hec cū loqueretur. rogauit illū quidā phariseus ut pranderet apd se. Ingressus recubuit. Phariseus aūt cepit intra se reputans dicere quare nō baptizatus erat aūt prandium dominus ad illum. Nunc uos pharisei quod deforis ē calicis & catini mundatis quod aūt intus ē uestrum plenum ē rapina & iniquitate. Stulti. nonne qui fecit quod de foris ē etiam id quod intus ē fecit. Verumtamen quod superest date elemosinam & ecce omnia munda sunt uobis. Sed ue uobis pharisei. qui decimatis mentam & rutam & omne holus & pretermittis iudicium & caritatem dei. Hec aūt oportuit facere. & illa nō omittere. Ve uobis pharisei. qui diligitis primas cathedras in synagogis. & salutationes in foro. Ve uobis qui estis ut monumenta que nō apparent. & homines ambulantes supra nesciunt. Respondens aūt quidā ex legis peritis. ait illi. Magister hec dicens. etiam nobis contumeliam facis. At ille ait. Et uobis legis peritis ue. qui oneratis homines one

rib; que portari ñ possunt. z ipi uno digito uñ ñ tangunt sarcinas. Ve uo bis qui edificatis monumenta pphaz pres aiũ uri occiderunt illos. Itacꝫ testificamini qđ consentitis operib; pa trum uroꝝ. Ideo ecce ego mitto ad uos pphetas z sapientes z ex illis occidetis z p sequemini: ut veniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus ē a constitutione mundi a generatione ista. a sanguine abel usq; ad sanguinē zacharie qui periit inter altare z edem. Ita dico uob. requiretur ab hac generatione. Ve uob legis pti qm tulistis clauē scie. ipi ñ introistis. z eos qui introibant phibuistis. Cum hec ad illos diceret. ceperunt phisei z legis ti grauiter insistere z os ei opprimere de multis insidiantes ei z querentes capere aliqđ ex ore ei ut accusarent eū.

Multis aiũ turbis cumstantib; ita ut se inuicē conculcarent. cepit dicere ad discipulos suos. Attendite a fermento phiseoꝝ qđ ē hypocrisis. Nichil aiũ opertū est qđ nō reuelet. neq; absconditum qđ nō sciatur. Quia que in tenebris dixistis. in lumine dicentur. z qđ in aure locuti estis in cubiculis. predicabitur in tectis. Dico aiũ uob amicis meis ne timeatis ab hiꝫ qui occidunt corpus. z post hec ñ habent amplius quid faciant. Ostendam aiũ uob. quem timeatis. Timete eū qui postq̃m occiderit. hꝫ potestatem mittere in gehennam. Ita dico uob. hunc timete. Nonne. v. passeres uenient dipondio. z unus ex illis ñ ē in obliuione coram deo. Sed z capilli capitis uri. omnes numerati sunt. Nolite ergo timere multis passeribꝰ pluris estis. Dico aiũ uob. Omnis quicꝫ confessus fuerit me coram hoib; z filius hois confitebitur illū coram angelis dei. Qui aiũ negauerit me coram hoib; denegabitur coram angelis dei. Et omnis qui dixerit uerbum in filium hois. remittet. illi. Si aiũ qui in spm̃ scm̃ blasphemauerit. ñ remittetur. Cum aiũ inducent uos in synagogas. z ad magistratus z potestates nolite solliciti ee qualiter aut quid uelis dicatis. aut quid dicatis. Spūs enim scs docebit uos in ipa hora. que oporteat dicere. Ait aiũ quidam ei de turba. magister. dic fratri meo ut diuidat mecum hereditatem. At ille dixit ei. Homo quis me constituit iudicem. aut diuisorem sup uos. Dixit ad illos. Videte z cauete ab omni auaritia. qm ñ in abundantia cuiꝰq̃m uita ei ē ex bis que possidet. Dixit aiũ similitudinem ad illos dicens. Hominis cuiusdam diuitis uberes fructus ager attulit. z cogitabat intra se dicens. Quid faciam. qđ ñ hēo quo congregem fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. destruam horrea mea. z maiora faciam. z illuc congregabo omnia q̃ nata sunt mihi z bona mea. Et dicam aie mee. Aia habes multa bona posita in annos plurimos. requiesce. comede. bibe. epulare. Dixit aiũ illi ds. Stulte hac nocte aiam tuam repetunt a te. Que aiũ parasti cuius erunt. Sic ē qui sibi thesaurizat. z ñ est in dm̃ diues. Dixit ad discipulos suos. Ideo dico uo

bus. nolite ſolliciti ee aīe quid manducetis. neq; corpori quid uestiamini. Anima plus e qm̃ esca. & corpus plus qm̃ uestimentū. Considerate coruos. qr̃ non seminant neq; metunt. quib; non est cellarium neq; horreum. & ds pascit illos. Quanto magis uos pluris estis illis. Aīe aut̃ uestrm̃ cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unū. Si ergo nec qd minimum e potestis. quid de ceteris sollicti estis. Considerate lilia quō crescunt. non laborant non nent. Dico aut̃ uob. nec salomon in oī gl̃a sua uestiebatur sicut unū ex istis. Si aut̃ fenum agri qd hodie in agro e & cras in clibanum mittit̃ ds sic uestit. quanto magis uos pusillae fidei. Et uos nolite querere quid manducetis aut quid bibatis. & nolite in sublime tollere. hec enim gentes mundi querūt. Pat̃ aut̃ ur scit quia his indigetis. Verumtm̃ querite regnum dei. & hec omnia adicientur uobis. Nolite timere pusillus grex qr̃ eo placuit pr̃ uob dare uob regnum. Vendite que possidetis & date elemosinam. Facite uob saculos qui non veterascunt. thesaurum non deficientem in celis. quo fur non appropriat. neq; tinea corrumpit. Ubi enim thesaurus ur̃ e ibi & cor uestrm̃ erit. Sint lumbi uri precincti & lucerne ardentes. Et uos similes hominib; expectantib; dnm̃ suum qn̄ reuertatur a nuptiis. ut cum uenerit & pulsauerit confestim aperiant ei. Bti serui illi quos cū uenerit dns inuenerit uigilantes. Amen dico uob qd p̄cinget se & faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia & si in tertia uigilia uenerit & ita inuenerit bti sunt serui illi. Hoc aut̃ scitote. qr̃ si sciret paterfamilias qua hora fur uenturus esset uigilaret utiq; & non sineret perfodi domum suam. & uos estote parati. qr̃ qua hora non putatis filius hoīs uenturus est. Ait aut̃ ei petrus. Dne. ad nos dicis hanc parabolam. an & ad omes. Dixit aut̃ dns. Quis putas e fidelis dispensator & prudens quem constituet dns sr̃ familiam suam ut det illis in tpe tritici mensuram. Bs ille seruus. qui cum uenerit dns inuenerit ita facientem. Vere dico uob. qr̃ supr̃ omnia que possidet constituet illum. Quod si dixerit seruus ille in corde suo. moram facit dns meus uenire. & cepit percutere pueros & ancillas & edere & bibere & inebriari. ueniet dns serui illius in die qua non sperat & hora qua nescit & diuidet eum. partemq; eius cum infidelibus ponet. Ille aut̃ seruus q̄ cognouit uoluntatem dni sui. & non parauit uel fecit secdm uoluntatem eius. uapulabit multis. Qui aut̃ non cognouit & fecit digna plagis uapulabit paucis. Omni aut̃ cui multum datum e multum queretur ab eo. & cui commendauerunt multum plus petent ab eo. Ignem ueni mittere in terram. & quid uolo nisi ut accendatur. Baptismā aut̃ habeo baptizari. & quō coartor usq; dum perficiatur. Putatis qr̃ pacem ueni dare in terram. Non dico uobis. sed separationem. Erunt enim ex hinc in domo una diuisi. Tres in duo & duo in tres dividentur. Pat̃ in filium & filius in patrem suum. mater in filiam & filia in matrem. socrus in nurum suam & nurus in socrum suam. Dicebat aut̃ & ad turbas. Cum uidetis nubem oriente

ab occasu. statim dicitis nymbus uenit
& ita fit. & cum auſtrū flantem. dicitis q̄
estus erit & fit. Hypocrite faciem cēli
& terre nostis probare. hoc aūt tempus quō nō
probatis. Quid aūt & a uob ipīs nō iudi
catis q̄d iustū ē. Cum aūt uadis cū ad
principem tuū ad itinere tuo ad p̄cipem tuū da ope
ram liberari ab illo. ne forte trahāt
te apd̄ iudicem & iudex tradat te exa
ctori. & exactor mittat te in carcerem. Di
co tibi nō exies inde. donec etiam nouis
simum minutum reddas. XIII

Erant aūt quidam qui in tempe
re nunciantes illi de galileis. quo
rum sanguinē pilatus miscuit cū sacrifi
ciis eorū & respondens dixit illis. Putatis
q̄d hi galilei p̄ omnib; galileis peccato
res fuerunt q̄ talia passi sunt. Non dico
uob. sed nisi pñiam habueritis omnes sīl
pibus. scitote illos. xviii. & octo sup quos ce
cidit turris in syloam & occidit eos. Pu
tatis q̄ ipi debitores fuerunt p̄ter
omnes homines habitantes in hierl̄m. Non dico
uob. sed si nō pñiam egeritis. omnes sīl
pibus. Dicebat aūt hanc similitudi
nē. Arborem ficu habebat quidā planta
tam in uinea sua & uenit querens fru
ctum in illa & nō inuenit. Dixit aūt ad
cultorem uineē. Ecce anni tres sunt ex
quo uenio querens fructū in ficulnea
hac & nō inuenio. succide ergo illam. Ut
quid etiā terram occupat. At ille respōs.
dixit illi. Dñe. dimitte illā & hoc anno.
ut dū fodiam circa illam & mittā ster
cora. Et si quidem fecerit fructū. sin aūt
in futurū succides eam. Erat aūt docēs
in synagoga eorū sabbatis. Et ecce mulier
que habebat spīm infirmitatis. annis
xviii. & octo. & erat incuruata nec omīno
poterat sursum respicere. Quā cum uidis
set ihc uocauit ad se & ait illi. Mulier
dimissa es ab infirmitate tua. & impo
suit illi manum & confestim erecta est
& glorificabat dm̄. Respondens aūt archisyna
gogus indignans q̄ sabbato curasset ihc.
dicebat turbe. Sex dies sunt in quib;
oportet operari. In his ergo uenite & cura
mini. & nō in die sabbati. Respondit aūt ad illū
dñs. & dixit. Hypocrite unusquisq; uestrū
sabbato nō soluit bouem suū aut asinū
a presepio & ducit adaquare. Filiam aūt
abrahe q̄m alligauit satanas
ecce. xviii. & octo annis. nō oportuit solui
a uinculo isto die sabbati. Et cum hec dice
ret erubescebant omnes aduersarii eius.
& omnis pl̄s gaudebat in uniuersis q̄
gloriose fiebant ab eo. Dicebat ergo. Cui
simile est regnum dei & cui similabo illud. Simile est grano sina
pis q̄d acceptum homo misit in ortum
suum & creuit & fecit in arborem mag
nam & uolucres cēli requieuerūt in ra
mis eius. Et iterum dixit. Cui simile estimabo
regnum dei. Simile est fermento q̄d accep
tum mulier abscondit in farine sata tri
a donec fermentatum est totum. Et ibat p
ciuitates & castella docens & iter faciēs
in hierl̄m. Ait aūt illi quidā. Dñe si pauci
sunt qui saluantur. Ipe aūt dixit ad
illos. Contendite intrare p angustam
portam quia multi dico uobis querent
intrare & nō poterunt. Cum aūt intrauerit
pr̄familias & clauserit ostium. incipi
etis foris stare & pulsare ostium dicen
tes. Dñe aperi nob. Et respondens dicet ro
bis. Nescio uos unde sitis. Tunc incipi

eius dicere. Manducauim coram te
bibimus. in plateis nris docuisti. Et
dicet uob. Nescio uos unde sitis. Discedite a me omes qui operamini iniquitatis. Ibi
erit fletus et stridor dentiu. cu uideritis
abraham et ysaac et iacob et omes pphas
in regno dei. uos aut expelli foras. Et ue
nient ab oriente et occidente et aquilone et austro. et accumbent in regno dei.
Et ecce sunt nouissimi qui erant primi
et sunt primi qui erant nouissimi. In
ipa die accesserunt quidam phisei dicentes illi. Exi et uade hinc qr herodes uult te occidere. Et ait illis. Ite et
dicite uulpi illi. Ecce ego demonia ei
sanitates perficio hodie et cras. et tra
die consumor. Uerumtamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare. qr nō
capit pphām pire extra hierlm. Hierlm hierlm
que occidis pphas et lapidas eos q mittunt ad te quoties uolui congregare fi
lios tuos quēadmodū auis nidū suū
sub pennis et noluisti. Ecce relinquetur
uob domus ura deserta. Dico aut uob
qr nō uidebitis me donec ueniat cū di
xerit. Benedictus q uenit in nōe dñi.
Et factū est cum intraret in domū cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem. et ipi ob
servabant eū. Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illū. Et respondens ihc dixit
ad legis peritos et phariseos dicēs. Si li
cet sabbato curare. At illi tacuerunt. Ipse
uo apprehensū sanauit eū ac dimisit.
Et respondens ad illos dixit. Cuius filius
aut bos in puteū cadet. et nō continuo
extrahet illū die sabbati. Et nō poterant
ad hec respondere illi. Dicebat aut et
ad inuitatos parabolam intendens quo
modo primos accubitus eligerent. dicens ad il
los. Cum inuitatus fuis ad nuptias.
nō discumbas in primo loco. ne forte honorior te sit inuitatus ab illo. et ueniens
is qui te et illū uocauit dicat tibi. da huic
locum. et tunc incipias cum uerecundia nouissimū locū tenere. Sed cum uocatus fuis
ade recumbe in nouissimo loco. ut cū uenerit qui te inuitauit dicat tibi. Amice
ascende superius. Tunc erit tibi gla coram
simul discumbentibus. Quia omis qui
se exaltat humiliabit. et qui se humiliat
exaltabitur. Dicebat aut et ei qui se inui
tauerat. Cum facis prandium aut cenam
noli uocare amicos tuos. neq fres tu
os. neq cognatos. neq uicinos diuites.
ne forte et ipi te reinuitent et fiat tibi re
tributio. Sed cum facis conuiuium uoca pau
peres. debiles. claudos. ceros. et bs eris.
qr nō hūt retribuere tibi. Retribuetur
enim tibi in resurrectione iustoꝝ. Hec cū
audisset quidā de simul discumbentibus
dixit illi. Bs qui manducabit panē in
regno dei. At ipe dixit ei. Homo quidā
fecit cenam magnā et uocauit multos.
Et misit seruū suū hora cene dicere inui
tatis ut uenirent. qr iam parata sūt oīa.
Et ceperunt simul omes excusare. Primus
dixit ei. villam emi. et necesse hn eam et ui
dere illam. Rogo te habe me excusatū.
Et alt dixit. Juga boū emi. v. et eo pbare
illa. Rogo te habe me excusatū. Et alius dixit.
Uxorem duxi. et ideo nō possum uenire.
Et reuersus seruus nunciauit hec dño su
o. Tunc irat pr familias dixit seruo suo.
Exi cito in plateas et uicos ciuitatis.
et pauperes ac debiles et ceros et claudos
introduc huc. Et ait seruus. Dne fiet
Tunc erat pr familias dixit seruo suo.

est ut impleatur. et adhuc loc̃ est. Et ait dñs
seruo. Exi in uias et sepes. et compelle intrare
ut impleatur domus mea. Dico aũ uob.
qđ nemo uirorũ illorũ qui uocati sũt gus
tabit cenam meã. Iliant aũt ad te gul
te cũ co. et conuiuas duxit ad illos. Si quis
uenit ad me et nõ odit patrem suũ et matrem
et uxorẽ et filios et fratres et sorores. adhuc
aũt et aiam suam nõ potest meus ẽ discipu
lus. Et qui nõ baiulat crucem suã et uenit
post me nõ potest meus ẽ discipl̃s. Quis
enim ex uobis uolens turrem edificare
nõ prius sedens computat sumptus qui
necessarii sunt. si habeat ad perficiendum
ne postea cũ posuerit fundamentũ. et nõ
potuerit perficere. omnes qui uident mi
pient illudere ei dicentes. qm hic ho
pit edificare et nõ potuit consummare. Au
qus rex iturus committere bellũ adũsus
aliũ regem nõ sedens prius cogitat si pot
sit cũ x. milibꝫ occurrere ei. qui cũ xx.
milibꝫ uenit ad se. Alioquin adhuc il
lo longe agente legationẽ mittens ro
gat ea que pacis sunt. Sic q̃ omnis ex
uob qui nõ renuntiat omnibꝫ q̃ possidet
nõ potest meus ẽ discipl̃s. Bonum est sal.
si aũt sal quoq; euanuerit in quo con
dietur. Nec in terram. nec in sterquili
nium utile ẽ. sed foras mittetur. Qui
hꝫ aures audiendi audiat.

XV

Erant aũt appropinquãs ei publica
ni et peccatores. ut audirent illum.
et murmurabant pharisei et scribe dicentes
qm hic peccatores recipit et manducat cũ
illis. Ait aũt ad illos parabolam istam di
cens. Quis ex uob homo qui hꝫ centũ
oues. et si perdit unam ex illis nõne
dimittit nonaginta nouẽ in deserto.
et uadit ad illam que perierat donec in
ueniat illam. Et cum inuenerit eam. impo
nit in humeros suos gaudens. et ueniens
domũ. conuocat amicos et uicinos dicẽs
illis. Congratulamini mihi. qm inueni ouẽ
meã que perierat. Dico uob. qđ ita erit
gaudium in celo super uno peccatore pñam
agente. quã super nonaginta nouẽ iustis qui
nõ indigent pñia. Aut que mulier habens
dragmas. si perdiderit dragmã unam.
nõne accendit lucernam et everrit domũ
et querit diligenter donec inueniat. Et
cum inuenerit. conuocat amicas et vici
nas dicens. Congratulamini mihi. qm inue
ni dragmam quam perdideram. Ita dico uo
bis. gaudium erit coram angelis dei sup
uno peccatore pñiam agente. Ait aũt ho
mo quidã habuit duos filios. et dixit ado
lescentior ex illis pri. Pater da mihi portionẽ
substãe que me contingit. et diuisit illis sub
stantiam. Et nõ post multos dies congre
gatis omnibꝫ adolescentior filius peregre
profectus ẽ in regionẽ longinquã. et ibi
dissipauit substãm suam uiuendo luxu
riose. Et postquã omnia consummasset.
facta ẽ fames ualida in regione illa. et ipe
cepit egere. et abiit et adhesit uni ciui
regionis illius et misit illum in uillam
suam ut pasceret porcos. et cupiebat
implere uentrem suum de siliquis quas por
ci manducabant et nemo illi dabat. In
se aũt reuersus dixit. Quanti mercenarii
domus patris mei abundant panibꝫ. ego
aũt hic fame pereo. Surgam et ibo ad pa
trem meum et dicam illi. Pater peccaui in
celum et coram te. iam nõ sum dignus
uocari filius tuus. fac me sicut unum de
mercenariis tuis. Et surgens uenit ad

prem tuū. Cum aūt adhuc longe eēt ui
dit illum pr ipius. & mīa motus ē. & ac
currens cecidit sup collū eius. & osculatus
ē eum. Dixit aūt illi filius. Pat peccaui in
celū & coram te. iam nō sum dign uocari
filius tuus. Dixit aūt pr ad seruos suos.
Cito pferte stolam pmam & induite illū
& date anulū in manu ei & calciamēta in
pedes ei. & adducite uitulū saginatū & oc
cidite & manducem & epulemur: qr hic
filius meus mortuus erat & reuixit. perierat & in
uentus ē. & ceperunt epulari. Erat aūt
filius ei⁹ senior in agro. & cum ueniret & ap
propinquaret domui. audiuit symphoniā &
chorōs. & uocauit unū de seruis & interroga
uit qd hec essēt. Is at dixit illi. Frater tuus
uenit & occidit pr tuus uitulū saginatū. qr saluū illum recepit. Indignatus
ē aūt & nolebat introire. Pater g illi egr
ssus. cepit rogare illū. At ille respondens. dix
pri suo. Ecce tot annis seruio tibi & nūq
mandatū tuū ptermi. & nunq dedisti mihi hedum ut cum amicis meis e
pularer. Sz postquā filius tuus hic q
devorauit substanciā suam cū meretricibus
uenit occidisti illi uitulū saginatū. At ille dixit illi. Fili tu semp mecū es. &
oīa mea tua sunt. Epulari aūt & gau
dere oportebat. qr frat⁹ tuus hic mortuus
erat & reuixit. perierat & inuentus est.
dicebat aūt ad discipulos suos

CAP. XVI.

Homo quidam erat dives qui ha
bebat villicū & hic diffamatus ē
apd illū q̄si dissipasset bona ipi⁹. & uo
cauit illum. & ait illi. Quid hoc audio
de te? Redde rōnem villicationis tue.
Jam enim nō poteris villicare. Ait aūt
villicus intra se. Quid faciam. qr dns meus
aufert a me villicationem? fodere nō vale
o. mendicare erubesco. Scio quid faci
am ut cum amotus fuero a villicatione
recipiant me in domos suas. Convo
catis itaq singulis debitoribus dni sui
dicebat primo. Quantum debes dno meo?
At ille dixit. Centum cados olei. Dixit
illi. Accipe cautionem tuam & sede cito
scribe quinquaginta. Deinde alio dixit.
Tu uero quantum debes? Qui ait. Centum
choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tu
as & scribe octoginta. Laudauit dns
villicum iniquitatis qr prudenter fecisset.
qr filii huius seculi prudentiores filiis
lucis in generatione sua sunt. Et ego uob
dico. Facite uobis amicos de mammona
iniquitatis. ut cū defeceritis. recipiant
uos in eterna tabernacula. Qui fidelis ē
in minimo & in maiore fidelis ē. & qui
in modico iniquus ē & in maiore iniquus
ē. Si g in iniquo mammona fideles nō
fuistis. qd uerum credet uob? & q
in alieno fideles nō fuistis. qd uestrum dabit uob? Nemo seruus potest
duobz dnis seruire. Aut enim unum odi
et & alterum diliget. aut uni adherebit
& alterum contemnet. Non potestis dō
seruire & mammone. Audiebant aūt
oīa hec phisei qui erant auari & de
ridebant illum. & ait illis. Vos estis q̄
iustificatis uos coram hominibz. de
us aūt nouit corda uestra. qr quod hoīb
altum ē abhominatio ē apd dm. Lex & pphe
tе ad iohem. Ex eo regnum dei euāgeli
zatur. & omis in illud uim facit. Fa
cilius ē aūt celum & terram preterire qm de le
ge unum apicem cadere. Omis qui di
mittit uxorem suam & ducit alteram.

Dixit aũ ei dñe. Quid me dicis bonũ? Nemo bonus nisi solus ds. Mandata nosti. Non occides. Non mechabris. Non furtum facies. Non falsũ testimoniũ dices. Honora patrem tuũ & matrem. Qui ait. Hec oĩa custodiui a iuuentute mea. Quo audito dñs ait ei. Adhuc unũ tibi deest. Omnia quecũq; habes. uende & da pauperibꝫ & habebis thesaurũ in celo & ueni sequere me. Hic ille audito contristat̃ est. Erat diues ualde. Videns aũ illũ dñs tristẽ fieri dixit. Quã difficile qui pecunias habẽt in regnũ dei introibunt. Facilius est camelũ per foramen acus trãsire. quã diuitem introire in regnũ dei. Et dixerunt qui audiebant. Et quis potest saluus fieri. Ait illis. Que impossibilia sunt apud homines. possibilia sunt apud deũ. Ait aũt petrus. Ecce nos dimisimus omnia & secuti sumus te. Qui dixit eis. Amen dico uobis. nemo est qui reliquerit domũ aut parentes. aut fratres. aut uxorẽ aut filios ꝓp regnũ dei. & nõ recipiat multo plura in hoc tpõe & in seculo futuro uitam eternam. Assumpsit dñs xii & ait illis. Ecce ascendimus hierosolymam & consummabũtur omnia que scripta sunt ꝑ prophetas de filio hois. Tradetur enim gentibus & illudetur & flagellabitur & conspuetur. Et postquam flagellauerint occident eum & die tertia resurget. Et ipsi nichil horum intellexerunt. Erat aũt uerbum istud absconditum ab eis & non intelligebant que dicebãtur. Factum est aũt cum appropinquaret hiericho. cecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Et cum audiret turbã pertransire interrogabat quid hoc esset. Dixerunt aũt ei. qđ ihc nazarenus transit. Et clamauit dicens. Ihu fili dauid miserere mei. Et qui ꝓhibant increpabant eum ut taceret. Ipse uero multo magis clamabat. fili dauid miserere mei. Stans aũt ihc iussit eum adduci ad se. Et cum appropinquasset interrogauit illum dicens. Quid tibi uis faciam? At ille dixit. dñe ut uideam. Et ihc dixit illi. Respice. fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit & sequebatur illum magnificans dm. Et omnis plebs ut uidit dedit laudem deo.

XIX

Et ingressus ambulabat hiericho. Et ecce uir nomine zachee. & hic erat princeps publicanorũ & ipse diues. Et querebat uidere ihm quis esset & non poterat ꝓ turba quia statura pusillus erat. Et preuurrens ascendit in arborem sycomorum ut uideret illum. qm inde erat transiturus. Et cum uenisset ad locum suspexit ihc uidit illum & dixit ad eum. Zachee festinans descende. qm hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit & excepit illum gaudens. Et uidentes murmurabant dicentes. qđ ad hominem peccatorem diuertisset. Stans aũt zacheus dixit ad dñm. Ecce dimidium bonorum meorum dñe do pauperibꝫ & si quid aliquem defraudaui reddo quadruplum. Ait ihc ad eum. Quia hodie saluus domui huic facta est eo qđ & ipse filius sit abrahe. Venit enim filius hois querere & saluum facere qđ perierat. Hec illis audientibus adiciens dixit parabolam eo qđ esset prope hierusalem & eos existimarent qđ confestim regnum dei manifestaretur. Dixit ergo. Homo quidã nobilis abiit in regionem longinquam. accipere sibi regnum & reuerti. Vocatis aũt. x. seruis suis dedit

illis x̄ minas. Et ait ad illos. Negotiamini dum uenio. Cives aũ ei⁹ oderant illũ. & miserunt legationẽ post illũ dicentes. Nolumus hunc regnare sup nos. Et factũ est reuerti accepto regno. iussit uocari seruos quos dederat pecuniam. ut sciret quantum quisq; negotiatus esset. Venit aũ primus dicens. Dñe mina tua. x. minas adquisiuit. Ait illi. Euge bone serue. quia modico fidelis fuisti. eris potestatẽ habens sup. x. ciuitates. Et alter uenit dicens. Dñe mina tua fecit. v. minas. Huic ait. Et tu esto sup̃ v. ciuitates. Et alius uenit dicens. Dñe ecce mina tua. quã habui repositam in sudario. Timui enim te quia homo austerus es. tollis quod non posuisti. & metis quod non seminasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico. serue nequã. Sciebas quod ego austerus homo sum. tollens quod non posui. & metens quod non seminaui. Et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam. & ego ueniens cum usuris utiq; exegissem illam. Et astantibus dixit. Auferte ab illo minam. & date illi qui. x. minas habet. Et dixerunt ei. Dñe habet. x. minas. Dico aũ uob. quia omni habenti dabitur. ab eo autem qui non habet. & quod habet auferetur ab eo. Verumtamen inimicos meos illos qui noluerunt me regnare sup se adducite huc & interficite ante me. Et his dictis. præcedebat ascendens hierosolymam. Et factum est cum appropinquasset ad bethphage & bethaniam ad montem qui uocatur oliueti. misit duos discipulos suos dicens. Ite in castellum quod contra est in quod intrantes inuenietis pullum alligatum. cui nemo unquam hominum sedit. Solute illum. & adducite. Et si quis uos interrogauerit quare soluitis. sic dicetis ei. Quia dñs opam ei⁹ desiderat. Abierunt ergo qui missi erant. & inuenerunt sicut dixerat illis. stantem pullum. Soluentibus autem illis pullum. dixerunt dñi ei⁹ ad illos. Quid soluitis pullum? At illi dixerũt. Quia dñs eum necessum habet. Et duxerũt illum ad iesum. & iactantes uestimenta sua sup pullum. imposuerũt iesum. Eunte autem illo. substernebant uestimenta sua in uia. Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliueti. cepit omnis turba discipulorum gaudentes laudare deum uoce magna sup omnibus quibus uiderant uirtutibus dicentes. Benedictus qui uenit rex in nomine dñi. pax in celo. & gloria in excelsis. Et quidam pharisæorum de turbis dixerũt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico uob. quia si hi tacuerint lapides clamabunt. Et ut appropinquauit. uidens ciuitatem fleuit sup illam dicens. Quia si cognouisses. & tu. Et quidem in hac die tua que ad pacem tibi. nunc aũ abscondita sunt ab oculis tuis. quia uenient dies in te. & circumdabunt te inimici tui uallo. & circumdabũt te. & coangustabunt te undique. ad terram conterrent te. & filios tuos qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem sup lapidem eo quod non cognouisti tempus uisitationis tue. Et ingressus in templum. cepit eicere uendentes in illo. & ementes. dicens illis. Scriptum est. quia domus mea domus orationis est. Vos aũ fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens cotidie in templo. Principes aũ sacerdotum. & scribe. & primates plebis. quærebant illum perdere. & non inuenichant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus

erat audiens illum. XX

Et factū ē in una dieꝝ. docente illo
ꝙplm in templo. ⁊ euāgliçante. cō
uenerunt ꝓncipes sacerdotū ⁊ scribe cum
senioꝛib⁹. ⁊ aiunt dicentes ad illū. dic
nob⁹ in qua ꝓtestate hec facis. aut q̄s
ē qui dedit tibi hanc ꝓtestatē. Respon
dens ā
dixit ad illos. Interrogabo uos ⁊ ego ūbū.
vnū. ⁊ dicite mi. Baptismū iohis de celo erat
an ex hoīb⁹: At illi cogitabant intꝛ se di
centes. Quia si dixerimus de celo. dicet
Quare g̃ nō credidistis illi: Si aūt dixerim⁹
ex hominib⁹. plebs uniuersa lapidabit
nos. Certi sūt enī iohem ꝓphām ē. Et
responderunt se nescire unde esset. Et ihc a
dixit illis. Nec ego dico uob⁹ in q̄ ꝓtesta
te hec facio. Cepit aūt dicere ad plebem.
parabolam hanc. Homo plantauit uine
am ⁊ locauit eam colonis ⁊ ipē peregre fu
it multis temꝑib⁹. Et in tpe misit ad cul
tores seruū ut de fructu uineę darent
illi. Qui cesū. dimiserunt eū inanem.
Et addidit alterū seruū mittere. Illi aūt
hunc q̄ cedentes. ⁊ affligentes contume
lia. dimiserunt inanē. Et addidit tertium
mittere. Qui ⁊ illū multantes eiecerūt.
Dixit aūt dñs uineę. Quid faciam: mit
tam filiū meū dilectū. forsitan cū hūc
uiderint. ueburit. Quem cū uidissent
coloni. cogitauerūt intꝛ se dicentes. Hic
ē hęres. Occidam⁹ illū ut nr̃a fiat hędi
tas. Et eiectum illū ex uineā. occiderūt.
Quid g̃ faciet illis dñs uineę: Veniet
⁊ perdet colonos istos. ⁊ dabit uineam
aliis. Quo audito. dixerunt illi. Absit.
Ille aūt aspiciens eos. dixit. Quid ē g̃ hoc
qđ scriptū ē. Lapidem quem reꝑbauer
unt edificantes. hic factus est in caput
anguli: Omis qui cecidit sup̃ illū lapi
dem cōquassabit. sup̃ quem aūt ceci
derit. cōminuet illū. Et quęrebant ꝓncipes
sacerdotū ⁊ scribe mittere in illum manꝰ
illa hora. ⁊ timuerunt ꝙplm. Cognouerūt
enī qđ ad ipos dixit similitudinē istam.
Et obseruantes. miserunt insidiatores
qui se iustos simularent ut caperent eū
in sermone. ut traderent illū ꝓnciꝑatui
⁊ potestati ꝑsidis. Et interrogauerūt illum
dicentes. Magr̃ scim⁹ q̄ recte dicis ⁊ do
ces. ⁊ nō accipis ꝓsonam. sed in ueritate ui
am dei doces. Licet nob⁹ tributū dare ce
sari an non. Considerans aūt dolū illoꝝ
dixit ad eos. Quid me temptatis: Ostē
dite mi denariū. Cui hēt imaginē et
suꝑscriptionē: Respondentes dixerunt. Ce
saris. Et ait illis. Reddite ergo ea q̄ sunt
cesaris. ⁊ que dei sunt deo. Et nō poterant
ubū eius reprehendere coram plebe. ⁊ mi
rati in responsō eius tacuerunt. Accedentes
aūt quidam saduceoꝝ. qui negant ꝑ
resurrectionē. Et interrogauerūt eū dicētes.
Magr̃ moyses scripsit nob⁹. si cui⁹ frāter
mortuus fuerit habēs uxorem. ⁊ hic sine
filiis fuerit. ut accipiat eam frāter eius uxo
rem ⁊ suscitet semen fratri suo. Septē ergo fres
erant. ⁊ primus accepit uxorem. ⁊ mo
rtuus ē sine filiis. Et secundus accepit illā.
⁊ ipe mortuus ē sine filio. Et tertius acce
pit illam. similit⁊ omes vii. ⁊ nō reliquer⁹
semen. ⁊ mortui sunt. Nouissima oīm
mortua ē ⁊ mulier. In resurrectione
ergo. cui eoꝝ erit uxor: Septem. enī. vii. eam
habuerunt uxorē. Et ait illis ihc. Filii
huius mundi nubunt ⁊ traduntur ad nupti
as. illi. uos qui digni habebuntur seculo
illo. ⁊ resurrectione ex mortuis. neq

mubunt. nec̄ ducunt uxores. nec̄ ei
ulc̄ mori poterunt. Equales enī angl̄is
sunt. & filii sunt dei. cum sint filii resur
rectionis. Quia uō resurgant mortu
i. moÿses ostendit cum ad rubū. sicut di
cit dñm deū abraham & deū ÿsaac & e
deū iacob. Deus aūt nō est mortuoꝝ. sd uiuo
rum. Omēs enī uiuunt ei. Respondentes aūt
quidā scribaꝝ. dixerunt. magīe bñ dix
sti. Et amplius nō audebāt eum quicq̄m in
terrogare. Dicit aūt ad illos. Quō dicunt
xp̄m filiū dāvid esse. & ipe dāvid dicit in lib̄ psal
morū. Dixit dñs dño meo. Sede a dextris
meis. donec ponam inimicos tuos scā
bellum pedum tuoꝝ. Dauid ḡ dñm il
lum uocat. & quō filius ei⁹ est. Audiente aūt
omni ꝓplo. dixit discipl̄is suis. Attendi
te a scribis. qui uolunt ambulare in
stolis. & amant salutationes in foro. &
primas cathedras in ſynagogis. & primos
discubitus in conuiuiis. Qui deuorāt
domos uiduaꝝ. simulantes longā o
rationem. hi accipient dāpnationem maio
rem.

Respiciens aūt ad eos. qui mittebant mu
nera sua in gazophilatiū diuites. Vidit
aūt & quandam uiduam pauperculam. mittentē
ibi minuta duo. & dixit. Vere
dico uob. q̄ uidua hec pau. plusq̄m
omēs misit. Nam omēs hi ex abundan
ti sibi miserunt in munera dei. Hec aūt
ex eo q̄d deest illi. omne uictū suū q̄
habuit misit. & quibusdam dicentibus de
templo. q̄d lapidibus bonis & donis
ornatū esset. dixit. Hec que uidetis. ue
nient dies in quibus nō relinquet lapis
sup lapidem qui nō destruatur. Interroga
uerunt aūt illū dicentes. Preceptor quā

hec erunt. & q̄d signū cum fiāt future.
Qui dixit. Videte ne seducamini. Multi
enī uenient in nōie meo dicentes. q̄
ego sū. & tps appropiauit. Nolite ḡ ire p̄
illos. Cum aūt audieritis plia. & seditio
nes nolite terreri. Oportet enī p̄mū h̄
fieri. sed nō statim finis. Tunc dicebat illis.
Surget gens contra gentē. & regnū aduer
sus regnū. & terremotus magni erunt
p̄ loca. & pestilentie & fames. terroresq̄
de celo. & signa magna erunt. Sup
haec omnia mittent uob manus suas. &
persequent. tradentes in ſynagogas
& custodias. trahentes ad reges & pre
sides. p̄pter nomen meū. Continget aūt
uob in testimoniū. Ponite ḡ in cordib⁹
uris nō meditari quemadmodū respondeat.
Ego enī dabo uob os & sapiam. cui nō
poterunt resistere & contradicere omnes ad
uersarii uri. Trademini aūt a parentib⁹
& fratribus & cognatis & amicis. & mortē ex
facient ex uob. & eritis odio omnibus p̄p
nomen meū. Et capillus de capite uro nō
peribit. In patientia ura possidebitis ānas
uras. Cum aūt uideritis circūdari ab
exercitu ierl̄m. tunc scitote q̄ appropiauit
desolatio ei⁹. Tunc qui in iudea sunt fu
giant in montes. & qui in medio ei⁹ discē
dant. & qui in regionibus nō intrent
eam. q̄ dies ultionis hi sunt ut impleā
tur omnia que scripta sunt. Ve aūt
pregnantibus & nutrientibus in diebus il
lis. Erit enī pressura magna sup terram
& ira ꝓplo huic. Et cadent in ore gladii
& captiui ducentur in omnes gēs. Et ierl̄m
calcabit a gentibus. donec impleant tpa
nationū. Et erunt signa in sole & luna
& stellis. & in terris pressura gentiū pre

confusione sonuit maris & fluctus ei⁹ ce-
cidit hominib⁹ p timore & expectatõe
que supuenient uniuerso orbi. Nam uirtu-
tes celoꝝ mouebunt. & tunc uidebunt
filiũ hois uenientẽ in nube cũ potesta-
te magna & maiestate. Cũ aũt fieri
ceperint hec respicite & leuate capita ue-
stra quia appropiat redemptio uestra. Et dixit illis
similitudinẽ. Videte ficulneã & omnes
arbores. Cum producunt iam ex se fruc-
tum scitis quia prope est estas. Ita & uos cũ
uideritis hec fieri scitote quia prope est regnum
dei. Amen dico uob⁹ quia non preteribit
generatio hec donec omnia fiant. Celum
& terra trãsibunt. Uerba aũt mea non trã-
sibunt. Attendite aũt uob⁹ ne forte gra-
uentur corda uestra in crapula & ebrietate & curis huius uite & supueniat in uos
repentina dies illa. Tanquã laqueus
enim supueniet in omnes qui sedent super
faciem omnis terre. Vigilate itaq; in omni
tempore orantes ut digni habeamini fugere
ista omnia que futura sunt & stare ante
filiũ hois. Erant aũt diebꝰ docens in te-
plo. noctibꝰ uo exiens morabat in mõ-
te qui uocatur oliueti. & omis ꝓplus ma-
nicabat ad eũ in templo audire eum.

Aproximabat aũt dies festus azimoꝝ qui dicit̃ pascha.
& querebant principes sacerdotũ & scribe
quo eum interficerent. Timebant uo ꝑ ple-
bem. Intrauit aũt sathanas in iudam
qui cognominatus scariothis unꝰ de nu-
mero duodecim. & abiit & locutus est cum principibꝰ sacer-
dotũ & magistratibꝰ quemadmodũ illũ
traderet eis. Et gauisi sunt & pacti
sunt pecuniã illi dare. Et spopondit. Et
querebat opportunitatẽ ut traderet
illũ sine turbis. Venit aũt dies azimoꝝ
in qua necesse erat occidi pascha. Et misit pe-
trum & iohem dicens. Euntes parate nob⁹
pascha ut manducemus. At illi dixerunt.
Vbi uis paremus. Et dixit ad eos. Ecce
introeuntibꝰ uob⁹ in ciuitatẽ occurret
uob⁹ homo amphoram aque portans.
Sequimini eũ in domũ in qũ intrat. & dicetis patrifamilias domus. Dicit ti
magist⁹. Vbi est diuersoriũ ũ pascha cũ di-
scipulis meis manducem. Et ipe ostende
uob⁹ cenaculũ magnũ stratũ. & ibi
parate. Euntes aũt inuenerũt sicut dixit
illis & paraverunt pascha. Et cũ facta est
hora discubuit & xii. apli cum eo. Et
ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha mã-
ducare uobcũ. antequã patiar. Dico enim
uob⁹ q̃ ex hoc nõ manducabo illud do-
nec impleatur in regno dei. Et accepto cal-
ice gratias egit & dixit. Accipite & diuide
inter uos. Dico enim uob⁹ q̃ nõ bibã de
generatione uitis. donec regnum dei ueni-
at. Et accepto pane gratias egit & fregit & de-
dit eis dicens. Hoc est corpus meum q̃d
pro uob⁹ datur. Hoc facite in meã cõme-
morationem. Similit & calicẽ postquã cenauit
dicens. Hic calix nouũ testamentũ est in
sanguine meo qui pro uob⁹ fundet̃. Ue-
rumtamen ecce manus tradentis me mecũ
est in mensa. Et quidem filius hominis
secundum quod diffinitum est uadit. Verumtamen
ue illi homini per quem tradet̃. Et ipi ceperunt
querere inter se quis esset ex eis qui hoc
facturus esset. Facta est aũt & contentio in-
ter eos. quis eorũ uideretur esse maior. Di-
xit aũt eis. Reges gentium dominant
eorũ & qui potestatem habent super eos. bene-
fici uocantur. Vos aũt non sic estote sed qui maior

ē in uob. fiat fiat unus. ⁊ qui p̄cessor
est fiat ut ministrator. Nam qui maior ē
qui recumbit. an qui ministrat. Nonne
qui recumbit. Ego aūt in medio uīm
strum. fiat qui ministrat. Vos aūt estis
qui p̄mansistis mecū in temptationib⁹
meis. ⁊ ego dispono uob. sicut disposuit
mihi p̄r meus regnū. ut edatis ⁊ bibatis sup
mensam meā in regno meo. ⁊ sedeatis sup
thronos iudicantes xii. tribus isr. Ait aūt
dñs symoni. Symon ecce sathanas ex
petiuit uos. ut cribraret sicut triticum.
Ego aūt rogaui p̄ te. ut nō deficiat fides
tua. ⁊ tu aliquā conuersus confirma fres
tuos. Qui dixit ei. Dñe tecū paratus sum
in carcerē ⁊ in mortē ire. Ille dixit. Dico
tibi petre. nō cantabit hodie gallus. donec
ter abneges nosse me. Et dixit eis. Quā
misi uos sine sacculo. ⁊ pera. ⁊ calciamēto
numquid aliquid defuit uob. At illi di
xerunt. Nichil. Dixit ḡ eis. Sed nunc qui
habet sacculū tollat similiter ⁊ peram. Et
qui nō habet uendat tunicam suā ⁊ emat
gladiū. Dico enī uob. quōm adhuc hoc
oportet impleri in me ⁊
quod scriptū ē. Et cū iniquis deputatus ē. Etenī ea
que sunt de me finem habent. At illi dixe
runt. Dñe ecce gladij duo hic. At ille
dixit eis. Satis est. Et egressus ibat secū
dum consuetudinem in montē oliuaꝝ. Secu
tī sunt aūt illū ⁊ discipuli. Cum pueniss⁹ ad
locū dixit illis. Orate ne intretis in tēp
tationem. Et ipse ab illis abstractus est
quantus lapidis. ⁊ positis genu
bus orabat dicens. Pater si uis transfer
re calicē istū a me. Verumtamen nō mea uolū
tas. sed tua fiat. Apparuit aūt illi angē
lus de celo. confortans eū. ⁊ factus in a
gonia plurimū orabat. ⁊ factus est sudor ei⁹
sicut guttē sanguinis decurrentis in ter
ram. Et cum surrexisset ab oratione ⁊ uenis
set ad discipulos suos. inuenit illos dor
mientes p̄ tristitia. Et ait illis. Quid dor
mitis. Surgite. orate. ne intretis in tēp
tationem. Adhuc eo loquente. ecce turba
⁊ qui uocabat iudas unus de xii. p̄cedeba
bat eos. Et appropinquauit ihu. ut osculare
tur eū. Ihc aūt dixit ei. Juda. osculo filiū
hois tradis. Videntes aūt hi q̄ circa ipm erant
q̄d futurum erat dixerunt
ei. Dñe si percutimus in gladio. Et percussit
unus ex illis seruū p̄ncipis sacerdotū. et
amputauit auriculam ei⁹ dexterā. Respon
dens aūt ihc ait. Sinite usq; huc. Et cū tetigis
set auriculam ei⁹. sanauit eū. Dixit aūt ihc
ad eos qui uenerant ad se p̄ncipes sac
dotū ⁊ magistratus templi. ⁊ seniores.
Quasi ad latronē existis cum gladijs
⁊ fustibus. Cum cotidie uobiscū fuerim
in templo. nō extendistis manus in me.
Sed hec est hora uestra. ⁊ potestas tenebrā.
Comprehendentes aūt eū. duxerunt ad
domū p̄ncipis sacerdotū. Petrus aūt sequebatur alongē. Accenso aūt igne in
medio atrio. ⁊ circūsedentibus illis erat
petrus in medio eorū. Quem cū uidis
set ancilla quedam sedentē ad lumē
cum fixisset intuita. dixit. Et hic cū illo
erat. At ille negauit eū dicēns. Mulier
nō noui illū. Et post pusillū. alius uidens
eū. dixit. Et tu de illis es. Petrus aūt ait.
O homo nō sum. Et intervallo facto q̄si horē
unius. alius quidā affirmabat dicens. Ve
re hic cū illo erat. nam ⁊ galilēus est. Et ait
petrus. Homo nescio quid dicis. Et
statim adhuc illo loquente. cantauit

gallus. ℣ conuisus dñs. respexit petrū.
℣ recordatus ē petrus ubi dixerat sibi quia
priusquā gallus cantet. ē me ne
gabis. ℣ egressus foras petrus. fleuit
amare. Et uiri qui tenebant illū illude
bant ei cedentes. ℣ uelauerunt eū ℣ p
cutiebant faciem ei. ℣ interrogabant eū
dicentes. ℣ prophetiza. Quis ē qui te percus
sit. Et alia multa blasphemantes dice
bant in eū. ℣ ut fcs ē dies. conuenerunt
seniores plebis ℣ principes sacerdotū et
scribe. ℣ duxerunt illū in concilium suū dice
tes. Si tu es xps dic nob. ℣ ait illis. Si uo
bis dixero. nō credetis mihi. Si aūt ℣ interro
gauero. nō respondebitis mihi neq; dimittetis. Ex
hoc aūt erit filius hois sedens a dextris
uirtutis dei. Dixerunt aūt oēs. Tu ergo es fi
lius dei. Qui ait. Vos dicitis qm ego sū.
At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus
testimonium. Ipse enim audiuimus de ore ei.

Et surgens oīs multitudo (CAP XIII)
eorū. duxerunt illū ad pylatū. Ce
perunt aūt accusare illū dicentes. Hunc
inuenimus subuertentē gentē nostrā. ℣ prohi
bentē tributa dare cesari. ℣ dicentem se
xpm regem ee. Pylatus aūt interrogauit
eum dicens. Tu es rex iudeorū. At ille
respondens ait. Tu dicis. Ait aūt pyla
tus ad principes sacerdotū ℣ turbas. Nu
chil inuenio causæ in hoc homine. At illi
inualescebant dicentes. Commouet
populum docens p uniuersam iudeā. ℣ incipiens a galilea usq; huc. Pylatus aūt
audiens galileam. interrogauit si ho
galileus eet. Et ut cognouit qđ de he
rodis potestate eet. remisit eū ad he
rodem. qui ℣ ipse hierosolymis erat illis
diebus. Herodes aūt uidens iesum gaudis

est ualde. erat enim ex multo tpe cupiens
uidere eum. eo qđ audisset multa de illo
et sperabat signum aliqđ uidere ab eo fi.
Interrogabat aūt illum multis sermonibus.
At ipe nichil illi respondebat. Stabant
autem principes sacerdotū ℣ scribe. cōstan
ter accusantes eum. Sprevit aūt illum he
rodes cum exercitu suo. ℣ illusit indutum
ueste alba. ℣ remisit ad pylatum. Facti
sunt amici herodes ℣ pilatus in ipsa
die. Erant autem inimici erant ad inui
cem. Pilatus aūt conuocatis principibus
sacerdotū ℣ magistratibus ℣ plebe dixit
ad illos. Obtulistis mihi hunc hominem. qi
auertentē populum. ℣ ecce ego coram uobis int
rogans nullam causam inueni in homi
ne isto. ex his in quibus eum accusatis. Sed
neq; herodes. Nam remisi uos ad illum
℣ ecce nichil dignum morte actum ē ei. Cō
descendē ergo illum dimittam. Necesse aūt habe
bat dimittere eis p diem festum unum. Re
clamauit aūt simul uniuersa turba di
cens. Tolle hunc ℣ dimitte nobis barra
bam. Qui erat ppter seditionem quandam
factam in ciuitate ℣ homicidium missus
in carcerem. Iterum aūt pilatus locutus est
ad illos. uolens dimittere iesum. At illi
succlamabant dicentes. Crucifige cru
cifige illum. Ille aūt tertio dixit ad illos.
Quid enim mali fecit iste. Nullam causam
mortis inueni in eo. Corripiam ergo il
lum ℣ dimittam. At illi instabant uo
cibus magnis postulantes ut crucifi
geretur. ℣ inualescebant uoces eorum.
℣ pilatus adiudicauit fieri petitionem eorū.
Dimisit aūt illis eum qui propter homicidium
℣ seditionem missus fuerat in carcere.
quem petebant. Iesum uero tradidit uolun

tatu cor. Et cum duceret eū. apprehendit
hymonē quendam cyrenensem uenien
tem de villa. & imposuer illi crucē por
tare post ihm. Sequebatur aūt illū multa
turba pp & mulierū q plangebant & la
mentabantur eū. Conuersus aūt ad illas
ihc dixit. Filie iherlm nolite flere sup me
sed sup uos ipas flete & sup filios uros. Quia
ecce uenient dies in quib dicent. Beate
steriles & uentres qui non genuerūt & ubā
que non lactauerūt. Tunc incipient dicere
montib cadite sup nos & collib operite nos.
Quia si in uirid ligno hec faciūt in a
rido qd fiet. Ducebantur aūt & alii duo
nequā cū eo ut interficerent. Postquā ue
nerunt in locū qui uocatur caluarie ibi
crucifixer eū. Et latrones unū a dextris
& alterū a sinistris. Ihc aūt dicebat pater
dimitte illis. non enī sciunt quid faciunt.
Diuidentes uro uestimenta eī miserunt sor
tes. Et stabat ppls expectans. Et deridebat
illū cū principes dicentes. Alios sal
uos fecit. se saluū faciat si hic ē xps dei
electus. Illudebant aūt ei & milites. accedē
tes & aceti offerentes illi dicentes. Si
tu es rex iudeor saluū te fac. Erat aūt
& sup scriptio scripta sup illū. Iherl rex gre
cus & latinus & hebraicus. hic ē rex iudeor.
Unus aūt de his qui pendebant latronū
bz blasphemabat eum dicens. Si tu es
xps saluū fac temetipm & nos. Respon
dens aūt alt increpabat illū dicens. Neq tu
times dm. qd in eadem dampnatione
es. Et nos quidem iuste nam digna fac
cepimus. hic uro nichil mali gessit. Et dice
bat ad ihm. Ihe memento mei. cū uene
ris in regnū tuū. Et dixit illi ihc. Amē di
co tibi hodie mecū eris in paradyso. Erat
aūt fere hora sexta. & tenebre facte sunt
in uniuersa terra usq in horā nonam. Et
obscuratus ē sol & velū templi scissum ē
medium. Et clamans uoce magna ihc ait
Pat in manus tuas cōmendo spīm meū.
Et hec dicens expirauit. Videns aūt cen
turio qd factum fuerat. glorificauit dm di
cens. Vere hic homo iustus erat. Et omnis
turba eor qui simul aderant ad spec
taculū istud & uidebant que fiebant p
cutientes pectora sua reuertebant. Stabāt
aūt omnes noti eius a longe & mulieres q
secute erant eū a galilea hec uidentes.
Et ecce uir nōie ioseph qui erat decurio
uir bonus & iustus. hic nō consenserat
consilio & actib eor. ab arimathia ciui
tate iudee qui expectabat & ipe regnum
dei. hic accessit ad pylatū & petiit corp
ius. Et deposituit inuolutū lyndone & po
suit eū in monumento exciso. in quo nō
dum quisquā positus fuerat. Et dies erat
parasceues. & sabbm illucescebat. Subsecu
te aūt mulires que eū ipo uenerāt de ga
lylea. uiderunt monumentū & quemad
modū positū erat corp eius. Et reuertentes
parauerunt aromata & unguenta. & sab
bato quidē siluerūt sm mandatum.

CAPITULUM XXIIII

Una aūt sabbi mane diluculo
uenerunt ad monumentū portantes
que parauerant aromata. Et inuenerunt
lapidē reuolutū a monumento. & non inue
nerunt corpus dñi ihu. Et cum ē
dium mente cōsternate essent de isto ecce
duo uiri steterunt secus illas in ueste
fulgenti. Cum timerent aūt & declina
rent uultū in terram. dixerunt ad illas.
Quid queritis uiuentē cū mortuis?
Non est hic. sed surrexit. Recordamini

qualr locut ē ad ē. adhuc ī galilea ēt
diēb. Quia oportet filiū hois tdi ī ma
nus hoīū pēcōr ī crucifigi ī die tia resur
gat. ī recordate ēb ūboz ei. ī regresse
a mōnūto. nuntiauit hec oīa illis .xi.
ceīs oīb. Erat aūt maria magdale
ne ī iohanna ī maria iacobi. ī ceteræ
ql cū eis erant. que dicebant ad aplos
hec. ī uisa sunt ante illos sicut delira
mentū iba ista. ī nō credebant illis. Pe
trus aūt surgens cucurrit ad monūm
tum. ī p̄cumbens uidit linteamina
sola posita. ī abiit secū mirans qđ fctm
fuerat. ī ecce duo ex illis ibant ipā die
in castellū qđ erat in spacio stadioz sex
aginta ab ūlm noīe emmaus. ī ipi lo
quebant ad inuicē de his oīb; que
acciderāt. ī fctm ē dū fabularent ī ip̄e
quereret. ī ūē ille agnoscēs fuit cū
illis. Oculi aūt illoz tenebantur ne eū
agnoscerent. ī ait ad illos. Que ēf hi
sermones quos confertis ad inuicem
ambulantes ī estis tristes. ī respōdēs
unus aū noīe cleophas. dixit ei. Tu solus
peregrin es in ihlm ī nō cognouisti q fcta
sunt in illa his diebz. Quibz ille dixit.
Que. ī dixerunt. de ihu nazareno q
fuit uir pphā. potens in ope ī sermone
coram deo ī oī pp̄o. ī quō tradiderūt
eū sūmi sacerdotes ī principes uri ī dānā
tionē mortis ī crucifixerūt eū. Nos aū
sperabam. qz ip̄e esset redempturus isr. ī
nunc sup hec oīa tria die hodie qđ
hec fca sunt. Vr ī mulieres quedam ex nris
terruerunt nos. qī aū lucem fuerūt ad mo
numēt. ī nō inuento corpore eius uenerūt
dicentes se ī uisionē angloz uidisse
qui dicunt eū uiuere. ī abierūt quidā
ex nris ad monumētū. ī ita inuenerunt
sicut mulieres dixerunt. ipm uo nō inue
nerunt. ī ip̄e dixit ad eos. O stulti ī tar
di corde ad credendū in oīb; que locuti
sunt pphē. Nonne hec oportuit pati xp̄m
ī ita intrare in gl̄am suam. ī incipiens
a moyse ī oīb; pphis. int̄pretabatur illis in oīb; scripturis que de ip̄o erāt.
ī appropinquauerunt castello quo ibant. ī
ipse se finxit longi⁹ ire. ī coegerunt illum
dicentes. mane nobīc. qm ad uesperascit
ī inclinata ē iam dies. ī intrauit cum illis. ī fctm ē dum recumberet cū illis ac
cepit panem ī benedixit. ac fregit ī por
rigebat illis. ī aperti sunt oculi eoz. ī cognouerunt eū. ī ipse euanuit ex oculis
eoz. ī dixerunt ad inuicē. Nonne cor
nr̄m ardens erat in nob dum loqueretur in uia. ī aperiebat nob scripturas. ī
surgentes eadem hora. regressi sunt in
ihlm. ī inuenerunt congregatos .xi. ī
eos qui cum ipis erant dicentes. qđ surre
xit dns uere. ī apparuit symoni. ī
ipi narrabant que gesta erant in uia.
ī quō cognouerunt eū in fractione pa
nis. Dum hec aūt loquunt̄ stetit ihs
in medio eoz. ī dixit eis. Pax nob. Ego
sum. nolite timere. Conturbati aūt ī ter
riti. existimabant se spm̄ uidere. ī dixit
eis. Quid turbati estis. ī cogitationes
ascendunt in corda uīa. Videte manus
meas ī pedes. qz ip̄e ego sum. Palpate
ī uidete. qz spūs carnem ī ossa nō habet sic
me uidetis habere. ī cū hoc dixisset. ostē
dit eis manus ī pedes. Adhuc aūt illis nō
credentibz ī mirantibz. p gaudio dixit.
Habetis hic aliquid qđ manducetur.
At illi obtulerunt ei partē piscis assi.

ꝛ fauū mellis. Ait mandducaſſet eꝝam
eis. ſumens reliquias dedit eis. Et dixit
ad eos. Hec ſunt uba que locutus ſū ad
uos cū adhuc eē uobīcū. qm̄ neꝯ eſt
impleri oīa que ſcripta ſunt in lege mo
yſi ꝛ pphis ꝛ pſalmis de me. Tunc apiu
it illis ſenſum. ut intelligerent ſcripturas.
Et dixit eis. Quīa ſic ſcriptum eſt ꝛ ſic opor
tebat xpm̄ pati ꝛ reſurgere a mortuis
die tertia ꝛ pdicari in nōie ei pnām. ꝛ re
miſſionem pcoꝝ in oēs gēs. incipien
tibus ab hieroſolima. Vos aūt eſtis teſtes ho
rum. Et ego mittam pmiſſū patris mei in
uos. Vos aūt ſedete in ciuitate quoadusq
ſi induamini uirtutē ex alto. Eduxit aūt
eos foras in bethaniam. ꝛ eleuatis ma
nibus ſuis bñdixit eis. Et fm̄ eē dū bñdi
ceret illis. receſſit ab eis ꝛ ferebatur in
celū. Et ipi adorantes regreſſi ſūt in hieru
ſalē gaudio magno. ꝛ erant ſemp in tem
plo laudantes ꝛ bñdicentes deum. Explu
it euāgliū ſcdm lucā. Incipit plogus
ſcdm Iohem.

Iste eſt iohes
euāgliſta unꝰ ex diſcipulis
dei. qui uirgo electꝰ a deo
eſt. quem de nuptiis no
lentem nubere uocauit dns. Cui uirgi
nitatis in hoc duplex teſtimoniū in eo
dem datur. qđ ꝛ pre ceteris dilectꝰ a do
mino. ꝛ hinc matri ſuam pendens ſem
te cōmendauit dns. ut uirginē uirgo
ſeruaret. Denuo manifeſtans in euāge
lio qđ erat ipe incorruptibilis ubi op
tulerat. ſolus ubi carnē ſūm̄ eē. nec
luſiſſe a tenebris comphendiſſe teſta
tur. Primū ſignū ponens qđ in nuptiis
fecit dns. ut oſtenderet qđ erat ipe le
genſi; demonſtraret. qđ ubi dns in
uitat ad cēnā nuptiaꝝ nunq̄ debeat ut
uetꝰ; immutatis. noua oīa que a xpo
inſtituuntur apparant. Hoc aūt euāg
lium ſcriptū in aſya. poſtq̄m ſ pathmo
inſula apocalypſim ſcripſerat. ut cui in
pncipio canonis incorruptibile pncipi
um in geneſi. ꝛ incorruptibilis finis p
uirginem in apocalypſi redderet. dicit
te xpō. Ego ſum a. ꝛ ω. Fuit ē iohes
ſeptuagenſſe diem recollens ſuū. con
uocatis diſcipulis ſuis in epheſo. p multa
ſignoꝝ experimenta ymens xpm̄. deſcen
dens in deſertum ſepulcē ſue locū. ſibi o
rationē poſcens ē ad pres ſuos. tam eē
neus a dolore mortis. qm̄ a corruptōne
carnis inuenit alienus. Tam poſt oēs
euāgliſtas ſcriptꝰ. Et hoc uirginū debebat.
Quoꝝ tñ uel ſcriptoꝝ tempꝰ diſpoſito
uel librorꝝ ordinatio. ideo p ſingula a
nob̄ ſ exponūt. ut ſtudenti deſiderio tollo
catꝰ ꝛ ſequentiꝫ ſtudius laboris. ꝛ deo
magiſterii doctrina ſeruetur. Explicit plo
gus. Incipit euāgliū ſcdm iohannē.

In pncipio erat uerbum ꝛ uerbū erat
apd dm̄. ꝛ dns erat uerbum. Hoc erat
in pncipio apd dm̄. Omnia p ipm̄
facta ſunt. ꝛ ſine ipo fm̄ ē factū nichil. qđ
factum eſt. in ipo uita erat ꝛ uita erat
lux hominū. Et lux in tenebris lu
cet ꝛ tenebre eam nō comphenderūt.
Fuit homo miſſus a deo. cui nom̄
erat iohes. Hic uenit in teſtimo
nium. ut teſtimoniū phiberet de
lumine. ut omēs crederent p illū. Non
erat ille lux. ſz ut teſtimoniū p
hiberet de lumine. Erat lux uera. q̄
illuminat omnem hoīem uenien
tem in hunc mundū. In mundo

erat. et mundꝰ p ipm fctꝰ ē. et mundꝰ eum nō cognouit. In propria uenit. et sui eū nō receperunt. Quotquot aūt receperunt eū. dedit eis potestatem filios dei fieri. his qui credunt in nōie eius. Qui nō ex sanguinibꝫ neq; ex uoluntate carnis. neq; ex uoluntate uiri. sꝫ ex deo nati sunt. Et uerbum caro fctm ē. et habitauit in nobis. Et uidimus gl̄am ei. gl̄am quasi unigeniti a patre. plenum gr̄e et ueritatis. Johes testimoniū phibet de ipo. et clamat dicēs. Hic erat quem dixi. qui post me uenit. ante me factus ē. quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos oēs accepimus. et gr̄am p gr̄a. Quia lex p moysen data est. gr̄a et ueritas per ihm xp̄m facta ē. Deū nemo uidit unquā. Unigenitus filius qui ē in sinu patris. ipe enarrauit. Et hic ē testimoniū iohannis. cū miserunt iudei ab hierosolymis sacerdotes et leuitas ad eū ut interrogarent eum tu quis es. Et confessus ē. et nō negauit. Et confessus ē. quia nō sum ego xp̄s. Et interrogauerūt eū. Quid ergo? Helias es tu? Et dixit. non sum. Pphēta es tu? Et respondit. non. Dixerunt ergo ei. Quis es. ut responsum demus his qui miserunt nos? Quid dicis de teipo? Ait. Ego uox clamantis in deserto. dirigite uiam dn̄i. sicut dixit ysaias pphēta. Et qui missi fuerant. erant ex phariseis. Et interrogauerunt eū. et dixerunt ei. Quid ergo baptizas si tu nō es xp̄s. neq; helyas neq; pphēta? Respondit eis iohes dicens. Ego baptizo in aqua. medius autē uestrum stetit quem uos nō scitis. Ipe est. qui post me uenturus est. qui ante me factus est. cui ego nō sum dignus ut soluam eius corrigiam calciamenti. Hec in bethania facta sunt trans iordanen. ubi erat iohes baptizans. In crastina die uidit iohes ihm uenientem ad se. et ait. Ecce agnus dei. ecce qui tollit pccm̄ mundi. Hic est de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me factus est. quia prior me erat. Et ego nesciebam eum. sed ut manifestetur isr̄l. propterea ueni ego in aqua baptizans. Et testimoniū phibuit iohes dicens. quia uidi spm̄ descendentem sicut columbā de celo. et mansit sup eum. Et ego nesciebam eum. sed qui misit me baptizare in aqua. ille mihi dixit. Super quē uideris spm̄ descendentem et manentem sup eum. hic est qui baptizat in spū scō. Et ego uidi et testimoniū phibui. quia hic est filius dei. Altera die rursum stabat iohes et de discipulis eius duo. Et respiciens ihm ambulantem. dicit. Ecce agnus dei. Et audierunt eum duo discipuli loquentem. et secuti sunt ihm. Conuersus aūt ihs et uidens eos sequentes se. dicit eis. Quid quaeritis? Qui dixerunt ei. Rabbi. quod dicitur interpretatum magister. ubi habitas? Dicit eis. Uenite et uidete. Uenerunt et uiderunt ubi maneret. et apud eum manserunt die illo. Hora aūt erat quasi decima. Erat aūt andreas frater simonis petri. unus ex duobus qui audierant ab iohe. et secuti fuerant eum. Inuenit iste primum. fratrem suum simonem. et dixit ei. Inuenimus messiam. quod est interpretatum xp̄s. Et adduxit eum ad ihm. Intuitus aūt eum ihs dixit. Tu es simon filius iohanna. tu uocaberis cephas. quod interpretatur petrus. In crastinum uoluit exire in galileam. et inuenit philippum. Et dixit ei ihs. Sequere me. Erat aūt philippus a bethsaida ciuitate andree et petri. Inuenit philippus nathanaelem.

Inuenit hic primum fratrem suum simonem et dicit ei.

bel. ⁊ dicit ei. Quem scripsit moyses ⁊ lege ⁊ ꝓphe. inuenimꝰ ihm filiū ioseph a nazareth. Et dixit ei nathanahel. A nazareth potest aliquid bonū esse. Dicit ei philippus. Veni ⁊ vide. Vidit ihc nathanahel. A nazareth potest aliquid bonū esse. Dicit ei philippus. Veni ⁊ vide. Vidit ihc nathanahel uenientē ad se ⁊ dicit de eo. Ecce vere israhelita in quo dolus nō est. Dicit ei nathanahel. Vnde me nosti. Respondit ihc ⁊ dixit ei. Priusquā te philippꝰ vocaret cum eēs sub ficu vidi te. Respondit ei nathanahel ⁊ ait. Rabbi tu es filius dei tu es rex israhel. Respondit ihc ⁊ dixit. Quia dixi tibi vidi te sub ficu credis. maiꝰ his videbis. Et dicit eis. Amē amē dico vobis videbitis celū apertum ⁊ angelos dei ascendentes ⁊ descendentes sup filiū hoīs.

Et die tertio nuptie facte sunt in chana galilee. ⁊ erat mat ihu ibi. Vocatus est autē ⁊ ihc ⁊ discipli ei ad nuptias. Et deficiente vino. dicit mat ihu ad eū. Vinū non habent. Et dicit ei ihc. Quid mihi ⁊ tibi est mulier. Nondū venit hora mea. Dicit mat eius ministris. Quodcunq; dixerit vobis facite. Erant aut ibi lapidee hydrie sex posite iuxta purificationē iudeoꝝ capientes singule metretas binas uel ternas. Dicit eis ihc. Implete hydrias aqua. Et impleuerūt eas usq; ad summum. Et dicit eis ihc. Haurite nunc ⁊ ferte architriclino. Et tulerunt. Vt aut gustauit architriclin aquā vinū factū ⁊ nesciebat unde esset. ministri aut sciebant qui hauserant aquā. vocat sponsū architriclin ⁊ dicit ei. Omis homo primū bonū vinū ponit. ⁊ cum inebriati fuerint tunc id quod deterius est. Tu autē seruasti bonū vinū usq; adhuc. Hoc fecit initiū signoꝝ ihc in chana galilee. et manifestauit gloriā suam. Et crediderūt in eū discipli eius. Post hoc descendit capharnaum ipe ⁊ mat eius ⁊ fres ei ⁊ discipli ei. ⁊ ibi manserunt nō multis diebus. Et prope erat pascha iudeoꝝ. ⁊ ascendit ihc hierosolymam ihc. Et inuenit in templo vendentes boues ⁊ oues ⁊ columbas. ⁊ nūmulmularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellū de funiculis. omīs eiecit de templo oues quoq; ⁊ boues ⁊ nūmulariorū effudit es. ⁊ mensas subuertit. Et his qui columbas vendebant dixit. Auferte ista hinc ⁊ nolite facere domū patris mei domum negotiationis. Recordati sunt discipli eius. qꝫ scriptū ē. Zelus domus tue comedit me. Ps. 68. Circuierunt ergo iudei ⁊ dixerunt ei. Qd signū ostendis nob. quia hec facis. Respondit ihc ⁊ dixit eis. Soluite templū hoc ⁊ in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadraginta ⁊ sex annis edificatū ē templū hoc. ⁊ tu in tribus diebus excitabis illud. Ille aut dicebat de templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mortuis. recordati sunt discipuli eius qꝫ hoc dicebat. ⁊ crediderūt scripture ⁊ sermoni quem dixit ihs. Cū aut esset ihs hierosolymis in pascha in die festo. multi crediderunt in nomine eius. videntes signa eius que faciebat. Ipe aut ihc non credebat semetipm eis eo q̄ ipe nosset omīs. ⁊ q̄ opus ei nō erat ut quis testimoniū perhiberet de homine. Ipe enim sciebat quid esset in homine.

Erat aut homo ex phariseis nichodemus princeps iudeoꝝ. Hic venit ad eū nocte. ⁊ dixit ei. Rabbi.

tem q̃ a deo uenit magr̃. Nemo enī
potest hec signa facere que tu facis. nī
fuer ds cum eo. Respdit ihc r dixit ei. Amē
amē dico tibi nīi quis natus fuerit de
nuo. nī potest uidere regnū dei. Nicd ad
eū nicodem. Quō potest ho nasci cum
sit senex. Numquid potest in uentrē ma
tris sue tērm introire r nasci. Respdit ihc.
Amē amē dico ē nisi qui renatus fuerit
ex aqua r spū. nī potest introire in regn
num dei. Qđ natū ē ex carne caro ē r
qđ natū est ex spū. spūs ē. Non mireris
q̃ dixi t. oportet uos nasci denuo. Spūs
ubi uult spirat r uocē eius audis. sd
nī scis unde ueniat r quo uadat. Sic
ē omīs qui natus ē ex spū. Respdit nicho
demus r dixit ei. Quō possunt hec fī.
Respdit ihc r dixit ei. Tu es magr in isrl
r hec ignoras. Amē amē dico t. q̃ qđ sci
mus loquim̃. r qđ uidim̃ testamur r
testimoniū nrm nī accipitis. Si terrena dixi
nob r nō creditis. quō si dixero nob celes
tia credetis. Et nemo ascendit in celū
nī qui descendit de celo. filius hoīs q̃ est
in celo. Et sicut moyses exaltauit serpē
tē in deserto. ita exaltari oportet
filiū hoīs. ut omīs qui credit in ipo nī
pear. sed habeat uitā eternam. Sic enī dile
xit mundū. ut filiū suū unigenitum daret. ut omīs qui credit in eū
nī pear. sed habeat uitā eternā. Non enī
misit ds filiū suū in mundū ut iudi
cet mundū. sed ut saluet mundus
p ipm. Qui credit in eū. nō iudicatur.
Qui aut nō credit iam iudicat ē. q̃ nī
credit in nōe unigeniti filii dei. Hoc
ē aut iudicium. q̃ lux uenit in mundū
r dilexerunt homines magis tenebras
q̃m lucem. Erant enī eor mala opa. Oīs
enī qui male agit odit lucē. Et nī uenit
ad lucē ut nō arguant opa eius. Qui aut
facit ueritatē uenit ad lucem. ut manife
stentur ei opa. q̃ in deo sunt facta. Post
hec uenit ihc r discipuli ei in iudeam trā.
r illuc demorabatur cū eis. r baptizabat.
Erat aut r ioānes baptizans in ennon iux
ta salim. q̃ aque multe erant illic. r ue
niebant r baptizabant. Nondū enim
missus fuerat in carcerem ioānes. Facta ē
ergo questio ex discipulis ioānis cum iudeis
de purificatione. r uenerunt ad ioānem.
r dixerunt ei. Rabbi. qui erat tecū trans
iordanē cui tu testimoniū phibuisti. ec
ce hic baptizat. r omīs ueniunt ad eū.
Respdit ioānes r dixit. Non potest ho aliquid
quicquā. nisi fuerit ei datū de celo. Ipi me
met testimoniū phibetis. q̃ dixim q̃ nō
sim xp̃s. sed q̃ missus sum ante illū. Qui hꝫ
sponsam sponsus ē. Amicus aut sponsi
qui stat r audit eū. gaudio gaudet p
uocē sponsi. Hoc ergo gaudiū meū impleē
tum ē. Illū oportet crescere. me aut mi
nui. Qui de sursū uenit. supr oīs ē.
Qui ē de tra. de tra ē r de terra loqui
tur. Qui de celo uenit. supr oīs est.
Et qđ uidit r audiuit hoc testatur. r
testimoniū ei nemo accipit. Qui accepit ei
testimoniū. signauit q̃ ds uerax est.
Quem enī misit ds. uba dei loquitur.
Non enī ad mēsuram dat ds spūm. Pr
diligit filiū. r oīa dedit in manu eius.
Qui credit in filiū hꝫ uitā eternā.
Qui aut incredulus ē filio. nō uidebit
uitā. sed ira dei manet sup eum.

Ut ergo cognouit ihc q̃ audierunt
pharisei. q̃ ihc plures discipulos

facit & baptizat quã ioães. quãq; ihc
ñ baptizaret. sz discipli eius. reliquit
iudeam. & abiit rursũ in galileam. Opor
tebat aũt eum trãsire p samariã. Venit
ergo in ciuitatẽ samarie que dr sichar.
iuxta prãdiũ qd dedit iacob ioseph filio
suo. Erat aũt ibi fons iacob. Ihc ergo fati
gatus ex itinere. sedebat sic sup fontẽ.
Hora erat qsi sexta. Venit mlr de sama
ria haurire aquã. Dicit ei ihc. Da mihi bi
bere. Discipli enim eius abierant in ciu
tatẽ ut cibos emerent. Dicit ergo ei mlr
illa samaritana. Quo tu iudeus cũ
ris. bibere a me poscis. que sm mlr sa
maritana. Non enim coutuntur iudei sa
maritanis. Respdit ihc. & dixit ei. Si sci
res donũ dei. & quis est qui dicit tibi da
mihi bibere. tu forsitan petisses ab eo &
dedisset tibi aquã uiuam. Dicit ei mlr.
Dñe. nec in quo haurias hs. & puteus
altus est. Unde ergo hs aquã uiuam?
Numquid tu maior es pre nro iacob.
qui dedit nob puteũ. & ipe ex eo bibit
& filii ei & pecora eius? Respdit ihc. & dixit
ei. Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet
rursum. Qui aũt biberit ex aqua quã ego
dabo ei non sitiet in eternum. sz aqua quã
ego dabo ei fiet in eo fons aque salti
entis in uitam eternam. Dicit ad eum mlr.
Dñe. da mihi hanc aquã. ut non sitiam. nec
veniam huc haurire. Dicit ei ihc. Vade
voca uirum tuum. & veni huc. Respdit mlr
& dixit. Non habeo uirum. Dicit ei ihc. Bene
dixisti qm uirum non habeo. Quinq; enim uiros
habuisti. & nunc quem habes non est tuus uir.
Hoc uere dixisti. Dicit ei mlr. Dñe uideo
qm pha es tu. Patres nri in monte hoc
adorauerunt. & uos dicitis qm ierosolymis
est locus in quo adorare oportet. Dicit ei ihc
Mlr. crede mihi. qm uenit hora qñ neq; in
monte hoc neq; in ierosolymis adorabi
tis patrem. Vos adoratis qd nescitis. nos
adoramus qd scimus. qm salus ex iu
deis est. Sed uenit hora & nunc est. qñ ueri
adoratores adorabunt patrem in spũ &
ueritate. Nam & pater tales quærit qui ado
rent eum. Spus est deus. & eos qui adorant
eum in spũ & ueritate oportet adorare. Di
cit ei mlr. Scio qm messias uenit. qui
dr xps. cum ergo uenerit ille nobis annũ
tiabit omnia. Dicit ei ihc. Ego sum qui
loquor tecum. Et continuo uenerũt discipli
eius. & mirabantur qm cum mlre loque
batur. Nemo tamen dixit quid quæris. aut
quid loqueris cum ea. Reliquit ergo
hydriam suam mlr. & abiit in ciuita
tem. & dixit illis hoibus. Venite & vide
te hoiem. qui dixit mihi omnia quecunq;
feci. Numquid ipe est xps. Exierunt de
ciuitate & veniebant ad eum. Interea ro
gabant eum discipli. dicentes. Rabbi. manduca. Ille aũt dixit eis. Ego
cibũ habeo manducare quem uos ne
scitis. Dicebant ergo discipli ad inuicẽ.
Numquid aliquis attulit ei manducare.
Dicit eis ihc. Meus cibus est ut fa
ciam uoluntatẽ eius qui misit me. ut
perficiam opus eius. Nonne uos dicitis
qd adhuc quatuor menses sunt & mes
sis uenit. Ecce dico uobis. Leuate oculos
uros & uidete regiones. qm albe sunt
iam ad messem. Et qui mettit mercedẽ
accipit. & congregat fructum in uitam eter
nam. ut & qui seminat simul gaudeat. & qui mettit. In hoc enim est filius ue
rum. qm alius est qui seminat & alius

est qui mecum. Ego mul uos mittere ꝯ uos ñ laboratus. Alii laborauit & uos in labores eor ingressus. Ex ciuitate illa multi crediderunt in eū samaritanor ꝓp uerbū mulieris testimoniū phibentis. qꝛ dixit ei omia quecūq; fecit. Cum uenissent aūt ad illū samaritani. rogauerunt eū ut ibi maneret. & mansit ibi duos dies. & multo plures crediderunt ꝓp sermonē ei⁹. & mulier dicebant. qꝛ iā non ꝓp tuam loquelam credim⁹. ipi enī audiuim⁹ & scimus qꝛ hic ē uere saluator mundi. Post duos aūt dies exiit inde & abiit in galileam. Ipe enim ihc testimoniū phibuit. qꝛ ꝓpha in sua patria honorē ñ hꝫ. Cum ergo uenisset in galileam. exceperunt illum galilei. cum omia uidissent q̄ fecerat hierosolimis in die festo. & ipi enī uenerant ad diem festū. Venit ergo iterū cana galilee. ubi fecit aquā uinum. & erat quidam regis cui filius infirmabatur capharnaū. Hic cū audisset qꝛ ihc aduenisset a iudea in galileam. abiit ad eū & rogabat eū ut descenderet & sanaret filiū ei⁹. Incipiebat enī mori. Dixit ergo ihc ad eū. Nisi signa & ꝓdigia uideritis. nō creditis. Dicit ad eū regulus. Dñe descende priusq̄ moriatur filius mus. Dicit ei ihc. Vade filius tuus uivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei ihc. & ibat. Jam aūt eo descendente. servi occurrerunt ei. & nūciauerunt dicentes. qꝛ filius ei⁹ uiuit. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit. & dixerunt ei qꝛ heri hora septima. reliquit eū febris. Cognouit ergo ꝓr qꝛ illa hora erat in qua dixit ei ihc. filius tuus uivit. & credidit ipe & domus ei⁹ tota.

Hoc iterū fecit signū ihc. cū uenisset a iudea in galileam. Post hec erat dies festus iudeor. & ascendit ihc hierosolimam. Est aūt hierosolimis ꝓbatica piscina que cognominat hebraice bethsaida. v. porticus hꝫs. In his iacebat multitudo magna languid⁹ tui. ceco. claudo. arido. expectantium aque motū. Angls aūt dñi descendebat in piscinā & mouebatur aqua. & qui prior descendisset in piscinam post motionē aque. sanus fiebat a qcūq; detinebatur infirmitate. Erat aūt quidam homo ibi. xxxviii. annos hꝫs in infirmitate sua. Hunc cum uidisset ihc iacentē & cognouisset qꝛ multū iam temp⁹ hꝫet. dixit ei. Vis sanus fieri. Respondit ei languidus. Dñe hominem ñ hēo ut cum turbata fuerit aq̄ mittat me in piscinam. Dum uenio enī ego. alius aūt me descendit. Dixit ei ihc. Surge tolle grabatū tuū & ambula. & statim sanus fact⁹ est homo & sustulit grabatū suū & ambulabat. Erat aūt sabbatū in illo die. Dicebant ergo iudei illi qui sanus factus erat hīs. Sabbatū ē. ñ licet tibi tollere grabatum tuū. Respondit eis. Qui me fecit sanum. ille mihi dixit. tolle grabatū tuū & ambula. Interrogauerunt ergo eū. Quis ē ille homo qui dixit ē. tolle grabatū tuū & ambula. Is aūt qui sanus factus erat non cognouit quis esset. Ihc aūt declinauit a turba constituta in loco. Postea inuenit eū ihc in templo. & dixit illi. Ecce sanus fact⁹ es. iam no

li precare. ne deinis tibi aliquid contingat. Abiit ille homo z nuntiauit iudeis. qz ihc est qui fecit eū sanū. Propea persequebantur iudei ihm. qz hec faciebat in sabbato. Jhc aūt respondit eis. pat meus usq modo operatur. z ego operor. Propterea g magis querebant eum iudei interficere. qz nō solum soluebat sabbm. sz z patrem suum dicebat dm. equalem se faciens deo. Respondit igit ihc z dixit eis. Amē amē dico uob. nō potest filius a se facere qcqm nisi qd uiderit patrem facientē. Quecūqz enim ille fecerit. hec z filius similr facit. pater enim diligit filiū. z omia demonstrat ei que facit ipe. Et maiora his demonstrabit ei opa. ut uos miremini. Sicut enim pat suscitat mortuos z uiuificat. sic z filius quos uult uiuificat. Neq enim pat iudicat quemqm. sz iudicium omne dedit filio. ut oēs honorificent filium. sicut honorificant patrem. Qui nō honorificat filiū. nō honorificat patrem qui misit illū. Amē amē dico uob. qz qui uerbū meū audit. z credit ei qui misit me hz uitam eternam. Et in iudicium nō uenit. sz transit a morte in uitam. Amē amen dico uob. qz uenit hora z nunc est. qñ mortui audient uocem filii dei. z qui audierint uiuent. Sicut enim pater hz uitam in semetipo. sic dedit z filio uitam hre in semetipo. Et potestatem dedit ei iudicium facere. filius hois est. Nolite mirari hoc. qz uenit hora in qua oēs qui in monumentis sunt audient uocē eius. Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem uite. qui uero mala egerūt in resurrectionē iudicii. Non possum ego a meipo facere qcqm. Sicut audio iudico. z iudicium meum iustum est. qz nō quero uoluntatem meā. sz uoluntatem eius qui misit me. Si ego testimonium phibeo de me. testimonium meum nō est uerum. Alius est qui testimonium phibet de me. z scio qz verum est testimonium qd phibet de me. Vos misistis ad iohem. z testimonium phibuit veritati. Ego aūt nō ab hoīe testimonium accipio. sz hec dico ut uos salui sitis. Ille erat lucerna ardens z lucens. uos aūt uoluistis exultare ad horam in luce eius. Ego aūt hoīs testimonium maiore habeo. Opa enim q dedit mihi pr ut perficiam ea. ipa opa que ego facio testimonium phibent de me. qz pr me misit. Et qui misit me pr ipe testimonium phibuit de me. Neq uocem eius unqm audistis. neq speciem eius uidistis. Et uerbum eius nō habetis in uob manens. qz quem misit ille huic uos nō creditis. Scrutamini scripturas. qz uos putatis in ipis uitam eternam hre. z ille sunt q testimonium phibent de me. Et nō uultis uenire ad me. ut uitam habeatis. Claritatem ab hoīb nō accipio. sz cognoui uos qz dilectionem dei nō habetis in uob. Ego uenio in nomine patris mei. z nō accipitis me. Si alius uenerit in nomine suo. illū accipietis. Qo modo potestis uos credere qui gloriam ab inuicem accipitis. z gloriam que a solo est deo nō quaeritis. Nolite putare qz ego accusaturus sim uos apd patrem. Est qui accusat uos. moyses in quo uos sperastis. Si enim crederetis moysi credebatis forsitan z mihi. De me enim ille scripsit. Si aūt illius scriptis nō creditis. quo modo verbis meis credetis. VI

Post hec abiit ihc trans mare ga-

lylee qđ est tyberiadis. ⁊ sequebat eū
multitudo magna. qr videbant signa
que faciebat sup hys qui infirmabant.
Iesus aūt ꝯ montē ihc. ⁊ ibi sedebat cum
discipulis suis. Erat aūt proxim pascha di
es festus iudeor. Cū sublevasset ꝯ oculos
ihc. ⁊ vidisset qr multitudo maxima ve
nit ad eū. dicit ad philippū. Unde emē
mus panes ut manducent hi. Hoc aūt
dicebat temptans eū. ipe enī sciebat qđ
esset facturus. Respdit ei philyppꝰ. Ducento
denarior panes nō sufficiunt eis. ut unusq;
quisq; modicū quid accipiat. Dicit ei un⁹
ex discipulis eius. andreas frāt symonis pe
tri. Est puer unus hic. qui hꝫ v. panes
hordeaceos. ⁊ duos pisces. Sed hec quid sunt
inter tantos? Dixit ergo ihc. Facite homi
nes discumbere. Erat aūt fenū multū in
loco. Discubuerūt ꝯ viri. numo qi. v. mi
lia. Accepit ergo panes ihc. ⁊ cū gras
egisset. distribuit discumbentib⁹. Simi
liter ex piscib⁹. quātum volebant. Ut aūt
impleti sunt. dixit discipulis suis. Col
ligite que superauerūt fragmenta ne
pereant. Collegerunt ꝯ. ⁊ impleverūt
xii. cophinos fragmentor. ex v. panib⁹
hordeaceis q̄ superfuerunt hys qui man
ducauerant. Illi ꝯ homines cum vidissent
qđ fecerat signū. dicebant. Quia hic
est vere ypha. qui venturꝰ est in mū
dum. Ihc ergo cū cognovisset qr ve
turi essent ut raperent eū ⁊ facerent eū
regem. fugit iterū in montē ipe solus.
Ut aūt sero factū ē. descenderūt discipuli
ei ad mare. Et cum ascendissent naue.
venerunt trans mare in capharnaū. Et
tenebre iam facte erant. ⁊ nō venerat
ad eos ihc. Mare aūt vento magno
flante. exurgebat. Cum remigassent
ꝯ. xxv. stadia. vident ihm
ambulantē sup mare. ⁊ proximū naui fi.
⁊ timuerunt. Ille aūt dixit eis. Ego sum.
Nolite timere. Voluerunt ꝯ accipe eū
in naui. ⁊ statim fuit nauis ad terā
in qua ibant. Altera die turba q̄ stabat
trans mare. vidit qr navicula alia non
erat ibi nisi una. ⁊ qr nō introisset cum
discipulis suis ihc in naue. ⁊ soli discē
pli eius abiissent. Alie vero supvenerūt
naues a tyberiade. iuxta locū ubi man
ducaverant panem. gratias agentes dō.
Cum ergo vidisset turba qr ihc nō est ibi
neq; discipuli eius. ascenderunt naviculas
⁊ venerunt capharnaū querentes ihm.
Et cum invenissent eū trans mare di
xerunt ei. Rabbi. quando huc venisti? Respdit
eis ihc. ⁊ dixit. Amē amē dico vob. quer
itis me nō qr vidistis signa. sed qr manduca
stis ex panibus ⁊ saturati estis. Operami
ni nō cibum qui perit. sed qui permanet
in vitā eternā. quem filius hois dabit
vob. Hunc enī pr signavit dꝰ. Dixe
runt ergo ad eū. Quid faciem⁹ ut operem⁹
opa dei? Respdit ihc. ⁊ dixit eis. Hoc est opus
dei ut credatis in eum quē misit ille.
Dixerunt ergo ei. Quid ergo facis signū ut
videamus. ⁊ credamus tibi? Quid operā
tus? Patres nri manna manducaverūt
in deserto. sicut scriptū ē. Panē de celo
dedit eis manducare. Dixit ergo eis ihc.
Amē amē dico vob. nō moyses dedit vob
panem de celo. sed pr meus dat vob pa
nem de celo verū. Panis enī dei ē. qui
descendit de celo. ⁊ dat vitam mundo.
Dixerunt ergo ad eū. Dne semp da nob
panē hunc. Dixit aūt eis ihc. Ego sum

panis iste. Qui venit ad me ñ esuriet
& qui credit in me ñ sitiet umq̃. Sed di
xi vob. q̃ & vidistis me & ñ creditis. Oē
qđ dat mihi pr̃ ad me veniet & eū
qui venit ad me ñ eiciam foras. Qa
descendi de celo ñ ut faciam voluntā
mea. sed voluntatē ei⁹ qui misit me.
Hec aūt est voluntas eius qui misit me
pr̃is. ut omne qđ dedit mihi ñ perdam ex eo.
sed resuscitem illud in nouissimo die. Hec
est enim voluntas ei⁹ qui misit me pr̃is
ut omne qđ dedit mihi ñ pereat ex eo. sed re
suscitem illud in nouissimo die. Hec est
enim voluntas pr̃is mei qui misit me.
ut omnis qui videt filiū & credit in eū
habeat vitam eternam. Et ego resuscitabo
eū in nouissimo die. murmurabant ergo
iudei de illo. eo quod dixisset ego sum panis
qui de celo descendi. Et dicebant. Nonne
hic est ihc filius ioseph. cuius nos nouimus
patrem & matrem. Quo ergo dicit hic quia
de celo descendi. Respondit ergo ihc & dixit eis.
Nolite murmurare inuicem. Nemo po
test venire ad me nisi pr̃ qui misit
me traxerit eum. Et ego resuscitabo eum
in nouissimo die. Est scriptum in pphis.
Et erunt omnes docibiles dei. Omnis qui
audiuit a pr̃e & didicit venit ad me.
Non q̃ pr̃em vidit quisq̃m. nisi is qui
est a deo. hic vidit patrem. Amen amen dico
vob. qui credit in me hꝫ vitam eternā.
Ego sum panis vite. Patres vr̃i manducaverunt in deserto manna & mortui
sunt. Hic est panis de celo descendens.
ut quis ex ipo manducaūt & non mo
riatur. Ego sum panis viuus qui de celo
descendi. Si quis manducauerit ex hoc
pane. viuet in eternū. Et panis quem e
go dabo. caro mea est pro mundi vita. Li
tigabant ergo iudei ad inuicē dicentes. Q̃
modo potest hic nob carnem suā dare
ad manducandū. Dixit ergo eis ihc. Amen
amen dico vob. nisi manducaueritis carnē
filii hois & biberitis eius sanguinē non
habebitis vitam in vob. Qui manducat
meā carnem & bibit meū sanguinē hꝫ
vitam eternam. Et ego resuscitabo eū in
nouissimo die. Caro enim mea est cibus
& sanguis mis est potus. Qui manducat
carnē meā & bibit meū sanguinē in
me manet & ego in illo. Sicut misit
me viuens pr̃ & ego viuo pr̃em. Et
qui manducat me & ipe viuet ip̃e me.
Hic est panis qui de celo descendit. Non sic
manducauerūt pres vr̃i manna & mor
tui sunt. Qui manducat hunc panē
viuet in eternū. Hec dixit in synagoga
docens in capharnaū. Multi ergo audi
tes ex discipulis eius dixerunt. Durus est
hic sermo. Quis potest eū audire. Sci
ens aūt ihc apud semetipm. q̃ murmura
rent de hoc discipuli eius. dixit eis. Hoc
vos scandalizat. Si ergo videritis filiū
hois ascendentē ubi erat prius. Spūs est
qui vivificat. caro ñ prodest quicq̃m. Verba
q̃ ego locutus sum vob. spūs & vita sūt.
Sed sunt quidam ex vob qui ñ credunt.
Sciebat enim ab initio ihc qui essent non
credentes. & quis traditur eet eū. Et dice
bat. Propea dixi vob. q̃ nemo potest
venire ad me nisi fuerit ei datum a pr̃e
meo. Ex hoc multi ex discipulis abierūt
retro. & iam ñ cum illo ambulabant. Dixit
ergo ihc ad xii. Numquid & vos vultis a
bire. Respondit ergo ei symon petrus. Dñe
ad quem ibimus. Verba vite eterne

bes. ⁊ nos credidimus ⁊ cognouimꝰ qꝝ tu es xp̃c filius dei. dixit ei ihc. Nonne ego uos. xii. elegi. ⁊ unꝰ ex uob diabolus ē. Dicebat aũ de iuda. hȳmonis scarioth. Ipse em erat traditurꝰ eī. cum ēt unus ex duodecim.

CAP VII

Post hec aũ ambulabat ihc in galilea nō em uolebat in iudea ambulare. qꝝ querebant eū iudei interficere. Erat aũ in proximo dies festus iudeoꝝ. scenophegia. Dixerunt aũ ad eū fres ei. Transi hinc ⁊ uade in iudeā. ut ⁊ discipuli tui uideant opa tua que facis. Nemo quippe in occulto aliquid facit. ⁊ ipse in palam ēt. Si hec facis manifestā teipm mundo. Neq; em fres eius credebant in eū. Dixit ḡ eis ihc. Tempꝰ meū nondū aduenit. tps aũt uester semp ē paratꝰ. Non potest mundꝰ odisse uos. me aũ odit. qꝝ ego testimoniū perhibeo de illo. qꝝ opa eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festū hunc. ego aũ nō ascendam ad diē festū hunc. quia meus tps nondū impletus ē. Hec aũ cū dixisset. ipse mansit in galilea. Vt aũ ascenderunt fres eius tunc ⁊ ipse ascendit ad diē festū nō manifeste ⁊ quasi in occulto. Judei ḡ querebant eū in die festo ⁊ dicebant. Vbi ē ille. Et murmur multus erat de eo in turba. Quidā em dicebant. qꝝ bonus ē. Alii aũ dicebant. Nō. sed seducit turbas. Nemo tñ palam loquebatur de illo. ꝓp metū iudeoꝝ. Jam aũ die festo mediante. ascendit ihc in templū ⁊ docebat. Mirabantur iudei dicentes. Quō hic litteras sciti cū nō didicerit. Respondit eis ihc. ⁊ dixit. Mea doctrina nō est mea. sed eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatē eius facere cognoscet de doctrina. utrū ex deo sit. an ego a meipso loquar. Qui a semetipso loquitur. gloriam propriam querit. Qui aũ querit gloriam eius qui misit illum. hic uerax est. ⁊ iniustitia in illo nō est. Nonne moyses dedit uob legem. ⁊ nemo ex uob facit legem. Quid me queritis interficere. Respondit turba. ⁊ dixit. Demonium habes. Quis te querit interficere. Respondit ihc. ⁊ dixit eis. Vnum opus feci. ⁊ omnes miramini. Propterea moyses dedit uob circumcisionem. non quia ex moyse est. sed ex patribus. ⁊ in sabbato circumcidis hoiem. Si circumcisionē accipit homo in sabbato. ut non soluatur lex moysi. mihi indignamini. quia totum hoiem sanum feci in sabbato. Nolite iudicare secundum faciem. sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex hierosolimis. Nonne hic est quem querunt interficere. Et ecce palam loquitur. ⁊ nichil ei dicunt. Numquid uere cognouerunt principes. quia hic est xp̃s. Sed hunc scimus unde sit. xp̃s aũt cum uenerit. nemo scit unde sit. Clamabat ergo docens in templo ihc. ⁊ dicens. Et me scitis. ⁊ unde sum scitis. ⁊ a meipso non ueni. sed est uerus qui misit me. quem uos non scitis. Ego scio eum. quia ab ipso sum. ⁊ ipse me misit. Querebant ergo eum apprehendere. ⁊ nemo in illum misit manus. quia nondum uenerat hora eius. De turba aũt multi crediderunt in eum. ⁊ dicebant. Xp̃s cum uenerit. numquid plura signa faciet. quam que hic facit. Audierunt pharisei turbam murmurantem de illo hec. ⁊ miserunt principes ⁊ pharisei ministros. ut apprehenderent eum.

dixit ꝯ eis ihc. Adhuc modicū tpis uo
bcum sum & uado ad eū qui misit me.
Quereris me & nō inuenietis & ubi sum
ego uos nō potestis uenire. Dicebant ꝯ
iudei ad semetipsos. Quo hic iturus e
qz nō inueniemus eū. Numquid in di
sperſionem gentiū iturus e & docturus gs.
Quis e hic sermo quē dixit. queretis me
& nō inuenietis. & ubi sum ego uos nō
potestis uenire. In nouissimo aūt die
magno festiuitatis. stabat ihc & cla
mabat dicens. Si quis sitit ueniat ad
me & bibat. Qui credit in me sicut dixit
scriptura. flumina de uentre eius fluent
aque uiue. Hoc aūt dixit de spū quem
acceptur erant credentes in eum. Nondū
enim erat spūs datus. qz ihc nondū
fuerat glificatus. Ex illa ergo turba cū au
dissent hos sermones eius dicebant. hic
e uere pphā. Alii dicebant. hic e xps. Alii
dicebant. Numquid a galilea
xps uenit. Nonne scriptura dicit. qz
ex semine dd & de bethleem castello ubi erat
dauid uenit xps. Dissensio itaqz facta e
in turba pp eum. Quidam aūt ex ipis
uolebant apprehendere eū. & nemo mi
sit in illū manū. Venerunt ergo ministri
ad pontifices & phariseos & dixerunt eis
illi. Quare nō adduxistis eum. Respon
derunt ministri. Numqm sic locutus e homo
sicut hic homo. Responderunt ergo eis phari
sei. Numquid & uos seducti estis. Numqd
aliquis ex principibus credidit in eum aut
ex phariseis. Sed turba hec que nō nouit
legem. maledicti sunt. Dicit nichode
mus ad eos. ille qui uenit ad eum noc
te qui unus erat ex ipis. Numqd lex nra
iudicat hominem. nisi audierit ab ipo p
us & cognouerit quid faciat. Respon
derunt & dixerunt ei. Numquid & tu galileus
es. Scrutare & uide qz pphā a galilea
non surgit. Et reuersus est unusquisqz in domū
suā. Ihc aūt perrexit in mon

VIII

tem oliueti. & diluculo iterum uenit in tem
plum & omis populus uenit ad eum. Et sedens
docebat eos. Adducunt aūt scribe & pha
risei mulierem in adulterio deprehensam. & sta
tuerunt eam in medio & dixerunt ei.
Magr hec mulier nūc deprehensa e in adulterio.
In lege aūt moyses mandauit nob. huius
modi lapidare. Tu ergo quid dicis. Hec
aūt dicebant temptantes eum. ut possent
accusare eum. Ihc aūt inclinans se deorsum
digito scribebat in tra. Cum aūt perseue
rarent interrogantes eum erexit se & dixit
eis. Qui sine pccō e uestrum primus in il
lam lapidem mittat. Et iterum se inclinans
scribebat in tra. Audientes aūt
unus post unum exibant incipientes a
senioribus. Et remansit solus. & mulier in
medio stans. Erigens aūt se ihc. dixit ei.
Mulier ubi sunt qui te accusabant. Nemo
te condempnauit. Que dixit. Nemo dne. Dixit aūt ei ihc. Nec ego te
condempnabo. Vade & iam
noli peccare. Iterum locutus eis est ihc.

est qr testimonii duoꝝ hoīm verū est.
Ego sum qui testimoniū phibeo de meipo
& testimoniū phibet de me qui misit me
pat. Dicebant ergo ei. Ubi ē pat tuus. Re-
spdit ihc. Neq; me scitis neq; patrē meū.
Si me scireris forsitan & patrē meū scire-
tis. Hec verba locutus ē ihc in gazophi-
lacio docens in templo. Et nemo apphendit
eū. qr nondū venerat hora ei. Iterū ergo
dīm eis ihc. Ego vado & quaeretis me
& in pcō vrō moriemini. Quo ego vado
vos nō potestis venire. Dicebant ergo iude-
i. Numquid occidet semetipm. qr dicit.
quo ego vado vos nō potestis venire.
Et dicebat eis. Vos de deorsū estis. & ego
de sursum sum. Vos de mundo hoc estis.
ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vo-
bis. qr moriemini in pcīs vrīs. Si enī
nō credideritis qr ego sum. moriemini in
pcīs vrīs. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Di-
xit eis ihc. Principium qui & loquor vo-
bis. Multa hō de vob loqui & iudicare
hz qui misit me verax ē & ego q audiui
ab eo hec loquor in mundo. Et nō cognove-
runt qr patrem eis dicebat dīm. Dixit ergo
eis ihc. Cum exaltaveritis filiū hoīs.
tunc cognoscetis qr ego sum. & a meipo
facio nichil. sz sicut docuit me pr hec lo
quor. Et qui me misit mecū est. Non re-
liquit me solū. qr ego que placita sunt
ei facio semp. Hec illo loquente multi
crediderūt in eū. Dicebat ergo ihc ad eos
qui crediderunt in eū iudeos. Si vos mā
seritis in sermone meo. vere discipuli
mei eritis. Et cognoscetis veritatē & veri-
tas liberabit vos. Respderunt ei. Semē
abrahe sumꝰ & nemini servimus unqꝫ.
Quō tu dicis liberi eritis. Respdit eis ihc.
Amē amē dico vob. qr omnis qui facit pec-
catum servus est pcī. Servus aūt nō manet
in domo in etnum. filius manet in etnum.
Si ergo filius liberavit vos liberi eritis.
Scio qr filii abrahe estis. sz quaritis
me interficere qr sermo meus nō capit in vo
bis. Ego qd vidi apd patrem meū loquor.
& vos que vidistis apd patrem vrm facitis.
Respderunt & dixerunt ei. Pater nr abra
ham est. Dicit eis ihc. Si filii abrahe estis
opa abrahe facite. Nunc aūt quaeritis
me interficere hoiem qui veritatem vo bis
locutus sum qm audiui a deo. Hoc ab-
raham nō fecit. vos facitis opa patris vri.
Dixerunt ergo ei. Nos ex fornicatione
nō sumꝰ nati. unū patrem habemus dīm.
Dixit ergo eis ihc. Si deus pr vr esset diligeretis
utiq; me. Ego enī ex deo processi & ve-
ni. Neq; enim a meipo veni. sz ille me misit.
Quare loquelam meā nō cognoscitis. Qr
a nō potestis audire sermonem meū. Vos
ex patre diabolo estis. & desideria patris
vri vultis facere. Ille homicida erat ab
initio. & in veritate nō stetit. qr veritas nō
est in eo. Cum loquit mendacium ex propis
loquit. qr mendax est & pr eius. Ego aūt quia
veritatem dico nō creditis mihi. Quis ex vob
arguet me de pcō. Si veritatem dico tibi
vos nō creditis mihi. Qui ex deo verba
dei audit. Propea vos nō auditis. qr ex deo
nō estis. Respderunt & iudei & dixerunt ei.
Nonne bñ dicimus nos qr samaritanus
es tu & demoniū hēs. Respdit ihc. Ego de-
moniū nō hēo. sz honorifico patrem meū
& vos inonoratis me. Ego aūt nō quero
gliam meā. Est qui querat & iudicet. Amē
amē dico vob. si quis sermonē meū ser-
vauerit mortē nō videbit in etnū. Dixe-

ḡ uidet. Nunc cognouimꝰ qꝫ demoniū
hēs. Abrahaꝫ mortuus ē & ꝓphē & tu
dicis. Si quis sermonē meū seruauerit nō
gustabit mortē in ēternū. Numquid tu
maior es ꝑē nr̄ abrahaꝫ qui mortuꝰ
ē. & ꝓphē mortui sunt. Quem teipm fa
cis. Respōdit ihc. Si ego glorifico meipm gla
mea nichil ē. Est ꝑ meus qui glorificat
me. quem uos dicitis qꝫ dr̄ nr̄ ē & nō
cognouistis eū. Ego aūt nouī eū. & si dixe
qꝫ nō scio eū. ero similis uob̄ mendax. Sed
scio eū. & sermonē ei⁹ seruo. Abrahā ꝑ
nr̄ exultauit ut uideret diem meū. & ui
dit & gauisus ē. Dixerunt ḡ iudei ad
eum. Quinquāginta annos nondū hēs.
& abrahaꝫ uidisti. Dixit eis ihc. Amē
amē dico uob̄. Antequā abrahaꝫ fieret
ego sum. Tulerunt ḡ lapides. ut iacerent
in eū. Ihc aūt abscondit se. & exiuit
de templo.

CAPITVLVM IX. de templo.

Et ꝓtereūt uidit hoīem cecum a natiuitate.
Et interrogauerunt eū discipuli sui. & dixe
runt. quis peccauit. hic aut parentes eius
ut cecus nasceretur. Respōdit ihc. Neq; hic
peccauit neq; parentes ei⁹. sed ut manife
stentur opa dei in illo. Me oportet
opari opa eius qui misit me donec di
es ē. Venit nox. cū nemo potest opari.
Quādiu sum in mundo. lux sū mundi.
Hec cū dixisset. exspuit in terram & fecit
lutū ex sputo. & linuit lutū sup oculos
ei⁹. & dixit ei. Vade & laua in natatoria
syloe. qđ interp̄ntatur. Missus. Abiit ḡ & lauit
& uenit uidens. Itaq; uicini & qui uide
bant eū prius qꝫ mendicus erat. dicebat.
Nonne hic ē qui sedebat & mendicabat.
Alii dicebant qꝫ hic ē. alii aūt nequa
quā. sed similis ei⁹. Ille aūt dicebat. qꝫ ego
sum. Dicebant ḡ ei. Quō apti sūt tibi ocu
li tui. Respōdit. Ille homo qui dicit ihc lutū
fecit & unxit oculos meos. & dixit mi. Vade
ad natatoriam syloe & lauā. Et abiui & la
ui & uidi. Dixerūt ei. Ubi ē ille. Ait. Nescio.
Adducunt eū ad ꝓphetas qui cecus fuerat.
Erat aūt sabbm. cū lutū fecit ihc & apti
unt oculos ei⁹. Iterū ḡ interrogabant eum
phetę quō uidisset. Ille aūt dixit eis.
Lutū posuit sup oculos & laui & uideo.
Dicebant ḡ ex phetis quidam. Non ē
hic homo a deo qui sabbm nō custodit. Alii
dicebant. Quō potest homo peccator hec
signa facere. Et scissa erat inter eos. Dicit
ḡ ceco iterū. Tu quid dicis de eo qꝫ aperuit
oculos tuos. Ille aūt dixit qꝫ ꝓpheta ē. Non
crediderunt ergo iudei de illo. qꝫ cecus
fuisset & uidisset. donec uocauerūt paren
tes eius qui uiderat. Et interrogauerūt eos di
centes. Hic ē filius uest⁹ quem uos dicitis
qꝫ cecus natus ē. Quō ergo nūc uidet.
Respōderunt eis parentes eius. & dixerūt.
Scimus qꝫ hic ē filius nr̄. & qꝫ cecus natus ē.
Quō aūt nunc uideat nescimus. aut quis
ei aperuit oculos nos nescimus. Ipse etatē
habet. ipse de se loquetur. Hec di
xerunt parentes ei⁹ qꝫ timebant iudeos.
Iam enim conspirauerant iudei. ut siquis
eum confiteretur xpm. ei⁹ synagogā fieret
extra. Propterea parentes ei⁹ dixerunt qꝫ etatē habet
ipsum interroga. Vocauerūt ḡ iterū hoīem
qui fuerat cecus. & dixerunt ei. Da gloriam
deo. Nos scimus qꝫ hic homo peccator
ē. Dixit ḡ ille. Si peccator ē nescio. Unū
scio. qꝫ cecus cum essem uideo. Dixerūt
ḡ illi. Quid fecit tibi. Quō aperuit tibi oculos.
Respōdit eis. Dixi uob̄ iam & audistis. Quid
iterum uultis audire. Numquid & uos

multus discipuli ei ū: ⁊ ecce cæperunt eum ⁊ dicerunt. Tu discipulus illius sis. nos aūt moysi discipuli sumus. nos scimus q̄ moysi locutus ē ds. hunc aūt nescimus unde sit. Respondit ille homo ⁊ dixit eis. In hoc enī mirabile ē. q̄ uos nescitis unde sit ⁊ aperuit meos oculos. Scimus aūt q̄ peccatores ds non audit. sz si quis dī cultor est ⁊ uoluntatē ei⁹ facit. hunc exaudit. A seculo ñ est auditū. q̄ aperuit quis oculos cæci nati. Nisi esset hic a deo ū potuit facere quicquā. Respondentes ⁊ dixerunt ei. In peccatis natus es totus ⁊ tu docES nos? Et eiecerunt eū foras. Audiuit ihc q̄ eiecerunt eū foras ⁊ cū inuenisset eū. dixit ei. Tu credis in filiū dei? Respondit ille ⁊ dixit. Quis ē dñe ut credam in eū? Et dixit ei ihc. Et uidisti eū. ⁊ qui loquit tecū ipe ē. At ille ait. Credo dñe. Et procidens adorauit eū. Dixit ei ihc. In iudiciū ego in hunc mundū ueni. ut qui nō uident uideant ⁊ qui uident cæci fiant. Et audierunt ex phariseis qui cū ipo erant ⁊ dixerunt ei. Numq̄d ⁊ nos cæci sumus? Et dixit eis ihc. Si cæci essetis. nō haberetis peccm. Nunc uo q̄ dicitis uidemus peccm uestrū manet.

X

Amen aūt dico uob. qui nō intrat p ostiū in ouile ouiū. sz ascendit aliunde. ille fur ē ⁊ latro. Qui aūt intrat p ostiū. pastor ē ouiū. Huic ostiarius aperit ⁊ oues uocē ei audiūt. Et propias oues uocat nominatim ⁊ educit eas. Et cum propias oues emiserit. aūt eas uadit. Et oues illū sequuntur. q̄ sciunt uocē eius. Alienū aūt nō sequuntur. sz fugiunt ab eo. q̄ nō nouerunt uocem alienoꝝ. Hoc prōbiū dixit eis ihc. Illi aūt nō cognouerunt quid loqueret eis. Dixit ergo eis rursum ihc. Amē amē dico uob. q̄ ego sum ostiū ouiū. Omnes quotquot uenerunt fures sunt ⁊ latrones. sz nō audierunt eos oues. Ego sum ostiū. Per me si quis introierit. saluabit̄ ⁊ ingredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua inueniet. Fur nō uenit nisi ut furetur ⁊ mactet ⁊ perdat. Ego uenī ut uitā habeant ⁊ abundantius habeant. Ego sum pastor bonus. Bonus pastor. animā suam dat p ouibus suis. Mercennarius ⁊ qui nō ē pastor. cuius nō sunt oues. uidet lupū uenientem ⁊ dimittit oues ⁊ fugit. Et lupus rapit ⁊ dispergit oues. Mercennarius aūt fugit. q̄ mercenarius ē ⁊ nō pertinet ad eū de ouibus. Ego sum pastor bonus. Et cognosco meas ⁊ cognoscunt me mee. Sicut nouit me pr̄ ⁊ ego agnosco patrē. Et animā meā pono p ouibus meis. Et alias oues habeo q̄ nō sunt ex hoc ouili. ⁊ illas oportet me adducere ⁊ uocē meam audient. Et fiet unū ouile ⁊ unus pastor. Propterea me pr̄ diligit. q̄ ego pono animā meā. ut iterum sumam eam. Nemo tollit eam a me. sz ego pono eam a meipo. Potestatē habeo ponendi animam meam ⁊ potestatē habeo iterum sumendi eam. Hoc mandatū accepi a pr̄e meo. Dissensio iterū facta est inter iudeos. p̄ sermones hos. Dicebant multi ex ipis. Demoniū habet ⁊ insanit. Quid eum auditis? Alii dicebant. Hec uba nō sunt demoniū habētis. Numquid demoniū potest cæcoꝝ oculos aperire? Facta sunt aūt enchenia in hierosolymis. ⁊ hyems erat.

Et ambulabat ihc in templo in porticu salomonis. Circūdederunt g̃ eū iudei et dicebant ei. Quousq; animā nr̃am tollis? Si tu es xp̃s dic nob palā. Respondit eis ihc. Loquor vob et nō creditis. Opera que ego facio in nōe p̃ris mei. hec testimoniū phibent de me. Sed vos nō creditis. qr̃ nō estis ex ouibz meis. Oues mee vocē meā audiunt et ego cognosco eas et sequunt me. Et ego vitam eternam do eis et nō pibunt in eternum et nō rapiet quisq̃m eas de manu mea. Pater mis qđ dedit mihi maius omnibz est et nemo potest rapere de manu p̃ris mei. Ego et pat̃ unū sumus. Sustulerunt lapides iudei ut lapidarent eū. Respondit eis ihc. Multa opa bona ostendi vob ex p̃re meo. p̃ qđ eoz opus me lapidatis? Respondit ei iudei. De bono ope nō lapidam te sed de blasphemia et qr̃ tu homo cū sis. facis teipm deum. Respondit eis ihc. Nonne scriptū est in lege vra. qr̃ ego dixi dii estis? Si illos dixit deos ad quos sermo dei fct̃s est et nō potest solui scriptura. quem pater sanctificauit et misit in mundū vos dicitis qr̃ blasphemas qr̃ dixi filī dei sum? Si nō facio opa p̃ris mei. nolite credere mihi. Si aūt facio. et si mihi nō vultis credere operib; credite. ut cognoscatis et credatis qr̃ in me est p̃r et ego in p̃re. Querebant g̃ eū apprehendere et exiuit de manib; eoz. Et abiit trans trans iordanem in eū locū ubi erat iohes baptizans primū et mansit ibi. Et multi venerunt ad eū et dicebant. Quia iohes quidē signū fecit nullū. omnia aūt que cumq; dixit iohes de hoc. vera erant. Et multi crediderunt in eū.

XI

Erat aūt quidam languens lazarus a bethania. de castello marie et marthe sororis eius. Maria aūt erat que unxit dñm unguento. et exterfit pedes eius capillis suis. cui⁹ frat̃ lazarus infirmabatur. Miserunt g̃ sorores eius ad eū dicentes. Dñe ecce quem amas infirmatur. Audiens aūt ihc dixit eis. Infirmitas hec nō est ad mortē sed p gl̃a dei. ut glorificetur filius dei p eam. Diligebat aūt ihc martham et sororē eius et lazarum. Vt g̃ audiuit qr̃ infirmabat tunc quidē mansit in eodem loco duobz diebz. Deinde post hec dixit discipulis suis. Eamus in iudeam rursū. Dicunt ei discipuli. Rabbi nunc querebant te iudei lapidare et rursum vadis illuc? Respondit ihc. Nonne duodecim sunt hore diei? Si quis ambulauerit in die nō offendit qr̃ lucem huius mundi videt. Si aūt ambulauerit nocte offendit qr̃ lux nō est in eo. Hec aūt et pr̃ hec dixit eis. Lazarus amic⁹ nr̃ dormit sed vado ut a somno suscitem eum. Dixerunt g̃ discipuli eius. Dñe si dormit saluus erit. Dixerat aūt ihc de morte eius illi aūt putauerunt qr̃ de dormitione sompni dicebat. Tunc ergo dixit eis ihc manifeste. Lazarus mortuus est et gaudeo p̃ vos ut credatis. quia nō eram ibi sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas qui dr̃ didimus ad condiscipulos. Eamus et nos. ut moriamur cum eo. Venit ergo ihc et inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentem. Erat aūt bethania iuxta hierosolimam q̃si stadiis. xv. Multi aūt de iudeis venerant ad martham et mariam. ut consolarentur eas de fratre

tuo. Martha ꝙ ut audiuit qꝛ ihc uenit occurrit illi. Maria aũt domi sedebat. Dixit ꝙ martha ad ihm. Dñe si fuisses hic frat meus n fuisset mortuus. Sz ego nũc scio qꝛ quecũq; poposceris a deo. dabit tibi deus. Dicit illi ihc. Resurget frat tuus. Dicit ei martha. Scio qꝛ resurget in resurrectione in nouissimo die. Dixit ei ihc. Ego sum resurrectio z uita. Qui credit in me. etiam si mortuꝰ fuerit uiuet. Et omnis qui uiuit z credit in me. n morietur in etnum. Credis hoc. Ait illi. Vtiq; dñe. Ego credidi qꝛ tues xp̃s filius dei. qui in hunc mundũ uenisti. Et cũ hec dixisset abiit z uocauit mariam sororẽ suã silentio dicens. Magr adest z uocat te. Illa ut audiuit surgit cito z uenit ad eum. Nondũ enim uenerat ihc in castellũ. sz erat adhuc in illo loco. ubi occurrerat ei martha. Judei ꝙ erant cũ ea in domo z consolabantur eam. cũ uidissent mariam qꝛ cito surrexit z exiit. secuti sũt eam dicentes. qꝛ uadit ad monumentũ ut ploret ibi. Maria ꝙ cũ uenisset ubi erat ihc. uidens eum cecidit ad pedes ei. z dixit ei. Dñe. si fuisses hic. frat meus n esset mortuus sũt mihi. Ihc ꝙ uidens eam plorantẽ z iudeos qui uenerant cum ea plorantes. fremuit spũ z turbauit semꝑ z dixit. Vbi posuistis eum. Dicit ei. Dñe uenit z vide. Lacrimatus est ihc. Dixerunt ꝙ uidi. Ecce quo amabat eum. Quidam aũt dixerunt ex ipsis. Non potuit hic qui aperuit oculos cẽ facere. ut z hic n moreretur. Ihc ergo rursũ fremens in semetipo uenit ad ad monumentũ. Erat aũt spelunca. et lapis superpositus erat ei. Ait ihc. Tollite lapidem. Dixit ei martha. soror eius qui mortuus fuerat. Dic iam fetet. iam quatriduanus enim est. Dicit ei ihc. Nonne dixi tibi. qm si credideris videbis gloriam dei. Tulerunt ꝙ lapidem. Ihc aũt eleuatis sursum oculis. dixit. Pater gratias ago tibi. qm audisti me. Ego aũt sciebam. qꝛ semp me audis. sz propter populum qui circumstat dixi. ut credant qꝛ tu me misisti. Hec cum dixisset uoce magna clamauit. Lazare ueni foras. Statim prodiit qui fuerat mortuus. ligatus pedes et manus institis. z facies illi sudario erat ligata. Dixit eis ihc. Soluite eum z sinite abire. Multi ꝙ ex iudeis qui uenerant ad mariã. z uiderunt que fecit. crediderunt in eum. Quidã aũt ex ipsis abierunt ad phariseos. z dixerunt eis que fecit ihc. Collegerunt ergo pontifices et pharisei concilium. z dicebant. Quid facimus. qꝛ hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic. omnes credent in eum. Et uenient romani. z tollent nrm locum z gentem. Vnus aũt ex ipsis cayphas. cũ eet pontifex anni illius. dixit eis. Vos nescitis qcq̃m nec cogitatis. qꝛ expedit uob. ut unus moriatur homo p populo. z n tota gens pereat. Hoc aũt a semetipo n dixit. sz cum eet pontifex anni illius prophetauit qꝛ ihc moriturus erat p gente. et non tm p gente. sz ut filios dei qui erant dispsi congregaret in unũ. Ab illo ergo die cogitauerunt ut interficerent eum. Ihc ergo iam n in palam ambulabat apud iudeos. sz abiit in regionem iuxta desertũ in ciuitatẽ que dicitur effrem. z ibi morabatur cũ discipulis

lius. Primū aūt erat pascha nūdeoy
t ascenderunt multi ierolimā de re
gione aūt pascha. ut sanctificarent semeip̄s.
Quærebant ergo ihm. t colloquebantur
ad inuicem. in templo stantes. Quid
putatis q̄ nō uenit ad diem festū. De
derant aūt pontifices t pharisei mandatū
ut si quis cognouit ubi sit. indicet ut
apprehendant eum.

XII

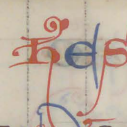
Ihc ergo ante sex dies pasche. uenit be
thaniam ū fuerat lazarus mortuus
quem suscitauit ihc. Fecerunt aūt ei ce
nam ibi. t martha ministrabat. Laza
rus uō unus erat ex discumbentib⁹ cū
eo. Maria ergo accepit libram unguenti nar
di pistici pretiosi. t unxit pedes ihu. eo
exterg capillis suis pedes eius. t domus
impleta est ex odore unguenti. Dicit ergo
unus ex discipulis eius iudas scarioth is.
qui erat eum traditurus. Quare hoc un
guentum nō uenit. ccc. denariis. t datum
est egenis? Dixit aūt hoc nō q̄ de egen
nā pertinebat ad eum. sz q̄ fur erat.
t loculos habs. ea que mittebant por
tabat. Dixit ergo ihc. Dimitte illam. ut in
diem sepulture mee seruet illud. Pau
peres enim semp habetis uobcum. me
aūt nō semp habebis. Cognouit ergo turba
multa ex iudeis q̄ illic est. t uenerunt
nō pp ihm tm. sz ut lazarū uiderent
quem suscitauit a mortuis. Cogitauerunt
aūt principes sacerdotū ut t la
zarum interficerent. q̄ multi pp illū
abibant ex iudeis. t credebant in ihm.
In crastinū aūt turba multa que ue
nerat ad diem festū. cum audisset
q̄ uenit ihc hierosolymam. acceperunt
ramos palmar. t processerunt obui
am ei. t clamabant. Osanna benedic
tus qui uenit in nōe dñi. rex israhel. Inue
niens aūt ihc asellū sedit sup eū. sicut scrip
tum est. Noli timere filia syon. ecce rex
tuus uenit sedens sup pullum asine.
Hec nō cognouerunt discipuli eius primū.
sed cū glorificatus est ihc. tunc recordati sūt
q̄ hec erant scripta de eo. t hec fecerunt
ei. Testimoniū ergo phibebat turba q̄
erat cum eo cū lazarū uocauit de mo
numento. t suscitauit eū a mortuis. Propt
ea t obuiam uenit ei turba. q̄ audi
erunt eum fecisse hoc signū. Pharisei ergo dixe
runt ad semetipsos. Videtis q̄ nichil
proficimus? Ecce mundus totus post
eum abiit. Erant aūt gentiles quidam ex
his qui ascenderant ut adorarent in
die festo. Hi ergo accesserunt ad philip
pum qui erat a bethsaida galilee. t
rogabant eum dicentes. Dne. uolumus
ihm uidere. Venit philippus. t dicit an
dree. Andreas rursum. t philippus. dixe
runt ihu. Ihc aūt respondit eis dicens.
Venit hora. ut clarificetur filius hois.
Amen amen dico uob. nisi granum frumē
ti cadens in terram mortuum fuerit ipm
solum manet. Si aūt mortuum fuerit. mul
tum fructum affert. Qui amat aiam
suam. perdet eam. t qui odit aiam suam
in hoc mundo. in uitam eternam custodit
eam. Si quis mihi ministrat. me sequa
tur. t ubi sum ego. illic. t minister meus
erit. Si quis mihi ministrauerit. honorifi
cabit eum pr̄ mus. Nunc aia mea tur
bata est. t quid dicam? Pater saluifica
me ex hac hora. sz propterea ueni in ho
ram hanc. Pater clarifica tuū nomen.
Venit ergo uox de celo. t clarificaui. t

Tertium
miracu

tūm clamabat. Turba q̄ que stabat
& audiebat. dicebat tonitruū fact̄m esse.
Alii dicebant. angelis ei locutus ē. Respō
dit ihc & dixit. Non p̄pt̄ me vox h̄ venit.
sed p̄pt̄ vos. Nunc iudiciū est mundi. Nunc
princeps huj mundi ejicietur foras. Et
ego si exaltatus fuero a tra. omnia trahā
ad meipm̄. Hoc aut̄ dicebat. significans
qua morte erat moriturus. Respōdit ei tur
ba. Nos audivimus ex lege. q̄ xp̄s manet
in eternū. Et quō tu dicis. oportet exalta
ri filiū hōis. Quis est iste filius hōis. Dixit ergo
eis ihc. Adhuc modicū lum̄ in vob̄ est. Ambulate dum
lucē hētis. ut non tenebre vos comphēdant. Et qui ambulat in tenebris nescit
quo vadat. Dum lucē hētis credite in lucē. ut filii lucis sitis. Hec locu
tus est ihc. & abiit & abscondit se ab eis.
Cum aut̄ tanta signa fecisset coram eis.
non credebant in eū. ut sermo ysaie p̄phe
impleret̄ quem dixit. Dne quis credi
dit auditui nro. & brachium dni cui re
velatum est. Propterea non poterant credere. q̄
rursum dixit ysaias. Excecavit oculos eorum
& induravit cor eorum. ut non videant oculis & intelligant
corde. & convertantur & sanem eos. Hec di
xit ysaias. quando vidit gloriam ei. & locutus
est de eo. Verumtamen ex principibus multi
crediderunt in eū. sed p̄pter pharisēos non con
fitebantur. ut de synagoga non ejicerentur.
Dilexerunt enim gloriam hominū magis
quam gloriam dei. Ihc aut̄ clamavit & dixit.
Qui credit in me. non credit in me. sed in
eum qui misit me. Et qui videt me vi
det eum qui misit me. Ego lux in mun
dum veni. ut omnis qui credit in me
in tenebris non maneat. Et si quis au
dierit verba mea & non custodierit. ego
non judico eum. Non enim veni ut judicem
mundum. sed ut salvificem mundum. Qui sper
nit me & non accipit verba mea. habet qui judi
cet eum. Sermo quem locutus sum. ille ju
dicabit eum in novissimo die. Quia ego
ex meipso non sum locutus. sed qui misit me
pater ipse mihi mandatum dedit. quid dicam
& quid loquar. Et scio. q̄ mandatum ejus vita
eterna est. Que ergo ego loquor. sicut dixit
mihi pater. sic loquor.

XIII

Ante diem autem festum pasche. sciens
ihc. q̄ venit hora ejus ut transeat
ex hoc mundo ad patrem. cum dilexisset
suos qui erant in mundo. in finem dile
xit eos. Et cena facta cum diabolus jam
misisset in cor. ut tradet eum judas Si
monis scarioth. sciens q̄ omnia dedit
ei pater in manus. & q̄. a deo exivit. & ad de
um vadit. surgit a cena & ponit vestimen
ta sua. Et cum accepisset linteum. præ
cinxit se. Deinde mittit aquam in pelvim & cepit
lavare pedes discipulorum. & extergere linte
o quo erat præcinctus. Venit ergo ad Si
monem petrum. & dixit ei petrus. Dne
tu mihi lavas pedes. Respondit ihc. & dixit ei.
Quod ego facio tu nescis modo. scies aut̄ postea.
Dixit ei petrus. Non lavabis mihi pedes
in eternum. Respondit ei ihc. Si non lavero te.
non habes partem mecum. Dicit ei Simon
petrus. Dne non tantum pedes meos. sed ma
nus & caput. Dixit ei ihc. Qui lotus est
non indiget nisi ut pedes lavet. sed est
mundus totus. Et vos mundi estis
sed non omnes. Sciebat enim quisnam esset
qui traderet eum. propterea dixit non estis
mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes
eorum & accepit vestimenta sua. cum re
cubuisset rursum dixit eis. Scitis quid

ferentur uob. Vos uocatis me magr & dñe & bene dicitis. Sum etenim. Si ergo ego lauu uob pedes dñs & magr. & uos debetis alr alt lauare pedes. Exemplum enim dedi uob. ut quemadmodu ego feci uob. ita & uos faciatis. Amen amen dico uob. Non est seruus maior dño suo. neq; apls maior eo qui misit illu. Si hec scitis. bti eritis si feceritis ea. Non de oibz uob dico. Ego scio quos elegerim. Sed ut impleatur scriptura. Qui manducat mecu panem. leuabit contra me calcaneu suum. Amodo dico uob. priusq; fiat. ut cu fctu fuerit credatis. qz ego sm. Amen amen dico uob. qui accepero si quem misero. me accipit. Qui aut me accipit accipit eu qui me misit. Cum hec dixisset ihc. turbatus est spu. & protestatus est & dixit. Amen amen dico uob. qz unus ex uobis tradet me. Aspiciebant ad inuicem discipli. hesitantes de quo diceret. Erat aut recumbens unus ex discipulis eius in sinu ihu. quem diligebat ihc. Innuit ergo huic symon petrus. & dixit ei. Quis est de quo dicit. Cum ergo cecidisset ille sup pectus ihu. dixit ei. Dñe quis est. Respondit ihc. Ille est cui ego intinctu panem porrexero. Et cum intinxisset panem. dedit iude symonis scarioth. Et post buccellam. tunc introiit in illum satanas. Dixit ei ihc. Quod facis. fac citius. Hoc aut nemo scivit discumbentiu. ad quid dixerit ei. Quidam enim putabant. qz loculos habebat iudas. qz dixit ei ihc. eme ea que opus sunt nob ad diem festu. aut egenis ut aliquid daret. Cum ergo accepisset ille buccellam. exiuit continuo. Erat aut nox. Cum ergo exisset dicit ihc. Nunc clarificatus est filius hois. & ds clarificatus est in eo. Si ds clarificatus est in eo. & ds clarificabit eum in semetipso. Et continuo clarificabit eu. Filioli adhuc modicu vobiscu sum. Queretis me & sicut dixi iudeis q ego uado uos non potestis uenire. Et vobis dico nu. Mandatu nouu do vob. ut diligatis inuicem sicut dilexi uos. ut & uos diligatis inuicem. In hoc cognoscent oms qz discipli mei estis. si dilectionem habueritis ad inuicem. Dicit ei symon petrus. Dñe quo uadis. Respondit ihc. Quo ego uado non potes me nunc sequi. sequeris aut postea. Dicit ei petrus. Quare non possum te sequi modo. Animam meam pro te ponam. Respondit ihc. Animam tuam pro me pones. Amen amen dico tibi. non cantabit gallus. donec me ter negues. Non turbetur cor uru. Creditis in deu. & in me credite. In domo patris mei mansiones multe sunt. Si quominus. dixissem vob qz uado parare vob locu. Et si abiero & parauero vob locu. iterum uenio & accipiam uos ad meipsu. ut ubi sum ego & uos sitis. Et quo ego uado scitis & viam scitis. Dicit ei thomas. Dñe nescimus quo uadis. Et quo possumus viam scire. Dicit ei ihc. Ego sum via & veritas & vita. Nemo uenit ad patrem nisi per me. Si cognovissetis me. & patrem meu utiq; cognovissetis. Et amodo cognoscetis eum. & vidistis eu. Dicit ei philipp. Dñe ostende nob patrem & sufficit nob. Dicit ei ihc. Tanto tempe vobcu sum. & non cognovistis me philippe. qui vidit me vidit & patrem. Quo tu dicis ostende

nob̃ ꝓcñ. Non credis q̃ ego in ꝑ̃re & ꝑ̃ in me ẽ? Verba que ego loquor uob̃. a me ipo nõ loquor. Pater aũt in me manens ipe facit opa. Non creditis q̃ ego in ꝑ̃re & ꝑ̃ in me ẽ? Alioquin ꝓp opa ipa credite. Amen amen dico uob̃. qui credit in me. opa que ego facio & ipe faciet. & maiora horum faciet. q̃ ego ad ꝑ̃rem uado. & q̃cunq; petieritis in nõie meo hoc faciam. ut glificetur ꝑ̃ in filio. Si quid petieritis in nõie meo hoc faciam. Si diligitis me mãdata mea seruate. & ego rogabo ꝑ̃rem & alium ꝓclitum dabit uob̃. ut maneat uobcum in eternũ. spm̃ ũritatis. quẽ mundꝰ nõ potest accipe. q̃ nõ uidet eum nec scit eum. uos aũt cognoscetis eũ. q̃ apd uos manebit & in uob̃ erit. Non relinquã uos orphanos. ueniam ad uos. Adhuc modicum & mundꝰ me iam nõ uidet. uos aũ uidetis me. q̃ ego uiuo & uos uiuetis. In illo die uos cognoscetis. q̃ ego sum in ꝑ̃re meo & uos in me & ego in uobis. Qui hꝫ mandata mea & seruat ea. ille ẽ qui diligit me. Qui aũt diligit me diligetur a ꝑ̃re meo. & ego diligam eum. & manifestabo ei me ipm̃. Dicit ei iudas nõ ille scariothes. Dñe quid factũ ẽ q̃ nobis manifestaturus es teipm̃ & non mundo? Respdit ihc & dixit ei. Si quis diligit me sermonẽ meũ seruabit. & ꝑ meus diliget eũ. & ad eum ueniemus. & mansionem apd eũ faciem. Qui nõ diligit me sermones meos nõ seruat. Et sermonẽ quem auditis nõ est mi. sed eius qui misit me ꝑis. Hec locutus sũ uobis. apd uos manens. Paracl aũt spũs scs̃ quem mittet ꝑ in nõie meo. ille uos docebit oĩa & suggerit uobis oĩa quecũq; dixero uob̃. Pacem relinquo uobis. pacem meam do uob̃. non quo mundus dat. ego do uobis. Non turbetur cor um̃. neq; formidet. Audistis q̃ ego dixi uob̃. uado & uenio ad uos. Si diligeretis me gauderetis utiq; q̃ uado ad ꝑrem. q̃ ꝑ maior me ẽ. Et nunc dixi uob̃ priusq̃m fiat. ut cũ factũ fuerit credatis. Iam non multa loquar uobcum. Venit enim ꝓceps mundi huius & in me nõ habet quicq̃m. Sed ut cognoscat mundꝰ q̃ diligo ꝑrem & sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Surgite eamus hinc. Ego sum uitis uera & ꝑ meus agricola ẽ. Omnẽ palmitem in me nõ ferentem fructũ tollet eũ. & omnẽ qui fert fructum purgabit eum. ut fructum plus afferat. Iam uos mundi estis. ꝓp sermonem quem locutus sum uob̃. Manete in me & ego in uob̃. Sicut palmes nõ potest ferre fructũ a semetipo. nisi manserit in uite sic nec uos nisi in me manseritis.

Ego sum uitis. uos palmites. Qui manet in me & ego in eo. hic fert fructũ multum. q̃ sine me nichil potestis facere. Si quis in me nõ manserit mittet foras sicut palmes & aridus colligent eũ. & in ignem mittent & ardet. Si manseritis in me & uba mea in uob̃ manserint. q̃cunq; uoluerit petetis & fiet uob̃. In hoc clarificat ꝑ mi. ut fructum plurimum afferatis. & eritis mihi discipli. Sicut dilexit me ꝑ. & ego dilexi uos. Manete in dilectione mea. Si ꝓcepta mea seruaueritis. manebitis in dilectione mea. sicut & ego ꝑis mei ꝓcepta seruaui. & maneo in eius dilectione. Hec locutus sũ uob̃.

ut gaudiū meū in uob sit & gaudiū
uīm impleatur. Hoc ē pceptum meū
ut diligatis inuicem sicut dilexi uos.
Maiorem hac dilectionē nemo hē ut
aiam suam ponat quis p amicis suis.
Vos amici mei estis. si fecerimus que
ego pcipio uob. Jam nō dicam uos ser
uos. qz seruus nescit quid faciat dns
eius. Vos aūt dixi amicos. qz oīa quec
qz audiui a pre meo nota feci uobis.
Non uos me elegistis. sz ego elegi uos
& posui uos ut eatis. & fructum affer
atis & fructus ur maneat. ut qcūmq;
petieritis pren in nre meo. det uobis.
Hec mando uob. ut diligatis inuicem
Si mundus uos odit. scitote qz me p
orem uob odio habuit. Si de mundo fu
isstis. mundus qd suū erat diligeret.
Quia uo de mundo nō estis. sz ego ele
gi uos de mundo. propea odit uos mun
dus. Memētote sermonū mei quē ego
dixi uob. nō ē seruus maior dño suo. Si
me psecuti sunt. & uos psequent. Si
sermonē meū seruauerūt. & uīm seruа
bunt. Sz hec oīa facient uob. propt
nomē meū. qz nesciunt eū qui misit
me. Si nō uenissem & locutus fuissem
eis. pccm nō haberent. Nunc aūt excusati
onem nō habent de pcto suo. Qui me odit
& prem meū odit. Si opa nō fecissem
in eis que nemo alius fecit. pccm nō
haberent. Nunc aūt & uiderunt & odierūt
& me & prem meū. Sz ut impleatur
sermo qui in lege eor scriptus ē. qz
odio habuerūt me gratis. Cum aūt
uenerit paracletus quem ego mittam
uob a pre spm ueritatis qui a patre
procedit. ille testimoniū phibebit de
me. & uos testimoniū phibebitis. qz
ab initio mecū estis.

CAP. XVI

Hec locutus sum uob. ut nō scanda
lizemini. Ab cis synagogis facie
ent uos. Sz uenit hora. ut omis qui
interficit uos. arbitretur obsequiū se
ptare deo. Et hec facient. qz nō nouerūt
patrem neq; me. Sz hec locutus sū uob.
ut cum uenerit hora eor reminiscamī
ni. qz ego dixi uob. Hec aūt uob ab ini
cio nō dixi. qz uobscum eram. Et nunc
uado ad eum qui me misit. & nemo ex
uob interrogat me quo uadis. Sz qz hec
locutus sum uob. tristicia impleuit cor
uīm. Sz ego veritatem dico uob. expe
dit uob ut ego uadam. Si enim nō abie
to. paracletus nō ueniet ad uos. Si aūt
abiero. mittam eū ad uos. Et cū uenerit
ille arguet mundū de pcto. & de iu
stitia. & de iudicio. De pcto quidē qz nō
crediderunt in me. De iustitia uo. qz ad
patrem uado. & iam nō uidebitis me. De iudi
cio aūt. qz princeps mundi hui' iudica
tus ē. Adhuc multa hēo uob dicere.
sz nō portatis modo. Cum aūt ue
nerit ille spūs veritatis. docebit uos om
nem veritatem. Non enim loquetur a semeo
ipso. sz quecūq; audiet loquetur. & que
uentura sunt annuntiabit uob. Ille me
clarificabit. qz de meo accipiet & annūti
abit uob. Omnia quecūq; hē pater mea
sunt. propea dixi qz de meo accipiet &
annuntiabit uob. Modicū & iam nō vi
debitis me. & rursus modicū & videbitis
me. qz vado ad patrem. Dixerūt ergo de
cipulis ei ad inuicem. Quid ē hoc qd
dicit nob modicū & nō videbitis me. &
rursus modicum & videbitis me. & quia
vado ad patrem. Dicebant ergo quid

38

est hoc qđ dicit nobis. Nescimus quid loquitur. Cognouit aũ ihc. qm uoluerũt eum interrogare. & dixit eis. De hoc quæritis inter uos. qm dixi uobis. Modicũ & non uidebitis me. & iterũ modicũ & uidebitis me. Amẽ amẽ dico uob. qm plorabitis & flebitis uos. mundus aũ gaudebit. uos aũt contristabimini. sed tristicia uestra uertetur in gaudiũ. Mulier cũ parit tristitiam hꝫ. qm uenit hora eius. Cum aũt pepererit puerũ. iam nõ meminit pressure pp gaudiũ. qm natus est homo in mundũ. Et uos igitur nunc quidẽ tristitiam hꝫtis. Iterũ aũt uidebo uos & gaudebit cor uestrum. & gaudiũ uestrũ nemo tollet a uob. Et in illo die me nõ rogabitis quicquã. Amẽ amẽ dico uob. si quid petieritis patrem in nomine meo. dabit uob. Usq modo non petistis quicquã in nomine meo. Petite & accipietis ut gaudium uestrum sit plenum. Hæc in prouerbiis locutus sum uob. Uenit hora cum iam non in prouerbiis loquar uob. sed palam de patre annuntiabo uob. In illo die in nomine meo petetis. Et non dico uob. qm ego rogabo patrem de uob. Ipse enim pater amat uos quia uos me amastis. et credidistis qm ego a deo exiui. Exiui a patre & ueni in mundũ. Iterum relinquo mundum. & uado ad patrem. Dixerunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris. & prouerbium nullum dicis. Nunc scimus qm scis omnia. & non opus tibi ut quis te interroget. In hoc credimus qm a deo existi. Respondit eis ihc. Modo creditis. Ecce uenit hora & iam uenit ut dispergamini unusquisq in propria & me solum relinquatis. & non sum solus. qm pater mecum est.

Hæc locutus sum uobis. ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis. sed confidite ego uici mundum. Hæc locutus est ihc. & leuatis oculis in cælum dixit. Pater uenit hora. clarifica filium tuum. ut filius tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne qđ dedisti ei. det eis uitam æternam. Hæc est aũt uita æterna ut cognoscant te solum uerum deum. & quem misisti ihm xpm. Ego te clarificaui super terram. opus consummaui. qđ dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater apud te metipsum claritate qua habui priusquam mundus esset apud te. Manifestaui nomen tuum hominibus. quos dedisti mihi de mundo. Tui erant & mihi eos dedisti & sermonem tuum seruauerunt. Nunc cognouerunt qm omnia que dedisti mihi abnt sunt a te. quia uerba que dedisti mihi dedi eis. Et ipsi acceperunt & cognouerunt uere qm a te exiui. & crediderunt qm tu me misisti. Ego pro eis rogo. Non pro mundo rogo. sed pro his quos dedisti mihi. qm tui sunt. Et mea omnia tua sunt & tua mea sunt. & clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo. & hi in mundo sunt. & ego ad te uenio. Pater sancte serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi. ut sint unum sicut & nos. Cum eram cum eis. ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi custodiui. & nemo ex his perijt nisi filius perditionis ut scriptura implearur. Nunc aũt ad te uenio. Et hæc loquor in mundo. ut habeant gaudium meum implerum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum. & mundus eos odio habuit. qm non sunt de mundo. sicut ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo. sed ut serues

ues eos ex malo. De mundo nō sunt sic
& ego nō sum de mundo. Sanctifica eos in tu
tate. Sermo tuus veritas est. Sicut tu me
misisti in mundū & ego misi eos in mū
dum. Et pro eis ego sanctifico me ipm. ut sint
& ipi sanctificati in veritate. Non pro bis aūt ro
go tm. sed & pro eis qui credituri sunt per
uerbū eoz in me. ut omes unū sint. sic
ut tu pr̄ in me & ego in te. ut & ipi in nob
unum sint. ut mundus credat q̄ tu
me misisti. Et ego claritatē quā dedisti
mi dedi eis. ut sint unū. sicut & nos u
num sumus. Ego in eis & tu in me. ut
sint consummati in unū & cognoscat
mundus q̄ tu me misisti & dilexisti
eos. sicut me dilexisti. Pater quos
dedisti mi uolo ut ubi ego sum & illi
sint mecū. ut videant claritatē meam
quā dedisti mi. q̄ dilexisti me ante co
stitutionē mundi. Pater iuste mundus
te nō cognouit. ego aūt te cognoui. Et
hi cognouerūt q̄ tu me misisti & notū
feci eis nomē tuū & notū faciam. ut
dilectio qua dilexisti me in ipis sit &
ego in ipis.

CAPVT XVIII

Hec cum dixisset ihc. egressus est
cum discipulis suis trans torrentē
cedron. ubi erat hortus in quem intra
uit ipe & discipuli ei. Sciebat aūt & iu
das qui tradebat eum locū. q̄ frequenter
ihc conuenerat illuc cū discipulis suis.
Judas g̃ cum accepisset cohortē & a pr̄
tibus & phariseis ministros. uenit illuc
cum laternis & facibus & armis. Ihc ita
q̄ sciens omia que uentura erant sup
eū. prodiit & dixit eis. Quem quritis.
Responderunt ei. Ihm nazarenū. Dicit eis
ihc. Ego sum. Stabat aūt & iudas q̄
tradebat eum cū ipis. Ut g̃ dixit eis
ego sum. abierunt retrorsum & ceci
derunt in terram. Iterum g̃ eos interrogauit. Q̄
quritis. Illi aūt dixerunt. Ihm nazare
nū. Respdit ihc. Dixi uob. q̄ ego sum.
Si g̃ me quritis. sinite hos abire.
Ut impleretur sermo quem dixit. q̄
quos dedisti mi nō perdidi ex eis quemq̄.
Symon g̃ petrus habēs gladiū. eduxit
eum. & percussit pontificis seruū. & ab
scidit eius auriculam dexterā. Erat
aūt nomen seruo. malcus. Dixit ergo
ihc petro. Mitte gladiū in vaginam.
Calicem quem dedit mi pr̄ nō bibam
illū. Coors g̃ & tribunus & ministri
iudeoz. comprehenderunt ihm. & liga
uerunt eū. Et adduxerunt eū ad annā
primū. Erat enī socer cayphe q̄ erat
pontifex anni illi. Erat aūt cayphas
qui consilium dederat iudeis. q̄ expedit
unū hoīem mori p̄ plo. Sequebatur
aūt ihm symon petrus. & alius discipl̄.
Discipulus aūt ille erat notus pontifici.
& introduxit cum ihu in atriū pontifi
cis. Petr̄ aūt stabat ad ostiū foris. Exi
uit ergo discipl̄ alius qui erat notus
pontifici. & dixit ostiarie & introduxit
petrū. Dicit g̃ petro ancilla ostiaria.
Numquid & tu ex discipulis es hōis
istius. Dicit ille. Non sum. Stabant
aūt serui & ministri ad prunas. quia
frigus erat & calefaciebant se. Erat
aūt cum eis & petrus. stans & calefacie
bat se. Interrogauit ergo pontifex ihm de
discipulis suis. & de doctrina ei. Respdit ei
ihc. Ego palam locutus sum mundo.
ego semp docui in synagoga & in te
plo quo oēs iudei conueniunt. & in

in occulto locut sum nich. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierūt quid locutus sum ipis. Ecce hi sciunt que dixim ego. Hec aũ cũ dixisset unus assistens ministrorũ dedit alapã ihu dicens. Sic respondes pontifici? Respondit ei ihc. Si male locutus sũ testimoniũ phibe de malo. Si aũ bñ q̃d me cedis? Et misit eum annas ligatũ ad caypham pontificẽ. Erat autẽ ỹmon petrus stans & calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Nunquid & tu ex discipulis eius es? Negauit ille & dixit. Non sum. Dicit unus ex seruis pontificis cognatus eius cui abscidit petrus auriculam. Nonne ego te uidi in orto cum illo? Iterũ ergo negauit petrus. Et statim gallus cantauit. Adducunt ergo ihm ad caypham in pretoriũ. Erat aũ mane. Et ipsi non introierunt in pretoriũ ut non contaminarentur: sed manducarent pascha. Exiit ergo pylatus ad eos foras & dixit. Quam accusationẽ defertis aduersus hominem hunc? Respondẽrunt & dixerũt. Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum. Dixit ergo eis pylat. Accipite eũ uos & secundũ legem uestram iudicate eũ. Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere quemquam. Vt sermo ihu impleretur quem dixit significans qua esset morte moriturus. Introiuit ergo iterum in pretoriũ pylatus & uocauit ihm & dixit ei. Tu es rex iudeorum? Respondit ihc. A temetipso hoc dicis an alii tibi dixerunt de me? Respondit pylatus. Nunquid ego iudeus sum? Gens tua & pontifices tradiderunt te mihi. Quid fecisti? Respondit ihc. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utiq; decertarent ut non traderer iudeis. Nunc aũ regnum meum non est hinc. Dixit itaq; ei pylatus. Ergo rex es tu? Respondit ihc. Tu dicis, quia rex sũ ego. Ego in hoc natus sum & ad hoc ueni in mundum ut testimoniũ phibeam ueritati. Omnis qui est ex ueritate audit meam uocem. Dicit ei pylatus. Quid est ueritas? Et cũ hoc dixisset, rursus exiit ad iudeos & dixit eis. Ego nullam inuenio in eo causam. Est autẽ consuetudo uobis ut unum dimittam uobis in pascha. Vultis ergo dimittam uobis regem iudeorum? Clamauerunt omnes rursum dicentes. Non hunc sed barrabam. Erat aũ barrabas latro.

Tunc ergo apprehendit pylatus ihm & flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius & ueste purpurea circumdederunt eũ. Et uenieba[n]t ad eũ & dicebant. Aue rex iudeorum. Et dabant ei alapas. Exiit ergo pylatus foras & dixit eis. Ecce adduco eum uobis foras, ut cognoscatis quia in eo nullam causam inuenio. Exiit ergo ihc portans spineam coronam & purpureum uestimentum. Et dixit eis. Ecce homo. Cum ergo uidissent eum pontifices & ministri clamabant dicentes. Crucifige crucifige eum. Dixit eis pylatus. Accipite eum uos & crucifigite. Ego enim non inuenio in eo causam. Responderunt ei iudei. Nos legem habemus & secundum legem debet mori, quia filium dei se fecit. Cum ergo audisset pylatus hunc sermonem magis timuit & ingressus est pretorium iterum & dixit ad ihm. Vnde es

ty: ihc aũ rñdit ei. Dicit
g pylatus. Michi nõ loquens: Nescis
q̃ potestatẽ hẽ crucifigere te: z potes
tatem hẽ dimittere te: Rñdit ihc. Non
hẽres potestatem adūsum me ullam
nisi tibi ẽet datum desũr. Propea qui tra
didit me tibi maiꝰ peccm habet. Exinde
querebat pylatus dimittere eũ. Judei
aũt clamabant dicentes. Si hunc di
mittis. nõ es amicus cesaris. Omnis q̃
se regẽ facit contradicit cesari. Pylatus
g audiuit hos sermones. adduxit foras ihm. z sedit pr tribunali in
loco qui dr lithostrato. hebraice aũt
gabatha. Erat aũ pasche ꝓsabb. ho
ra qsi vi. z dicit iudeis. Ecce rex vr
ꝛ aũ clamabant. Tolle tolle crucifi
ge eũ. Dicit ei pylatus. Regem vrm
crucifigã: Rñdерunt pontifices. Non
habemus regẽ nisi cesarem. Tunc g tra
didit eis illũ. ut crucifigerent. Susce
perunt aũ ihm. z eduxerunt. Et bajulans sibi crucẽ exiuit in eũ qui dicit
calvarie locũ. hebraice aũt golgotha.
ubi eũ crucifixerũt. Et cũ eo alios duos
hinc z hinc. mediũ aũ ihm. Scripsit
aũt z titulũ pylatus. z posuit sup crucem. Erat aũt scriptũ. ihc nazarenꝰ
rex iudeoꝝ. Hunc ergo titulũ multi
legerũt iudeoꝝ. q̃ prope civitatẽ erat lo
cus ubi crucifixus ẽ ihc. Et erat scriptum
hebraice grece z latine. Dicebant g
pylato. pontifices iudeoꝝ. Noli scri
bere rex iudeoꝝ. sz q̃ ipe dixit rex sũ
iudeoꝝ. Rñdit pylatus. Quod scripsi. scripsi. Milites g cũ crucifixissent eũ.
acceperunt vestimenta ei⁹. z fecerunt
q̃tuor partes. unicuiq; militi ptẽ.
t tunicã. Erat aũt tunica inconsutilis. desup contexta p totũ. Dixerũt
g ad inuicem. Non scindamꝰ eam. sz
sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptũ
impleretur dicens. Partiti sunt vestimenta mea sibi z in vestem meam
miserunt sortem. Et milites quidẽ hec
fecerunt. Stabant aũt iuxta crucẽ ihu
matr ei⁹. z soror matris eius maria cle
ophe. z maria magdalene. Cũ vidisset g ihc matrẽ z discipulũ stantẽ quẽ
diligebat dixit matri sue. Mulier. ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora. accepit eam discipulus in sua. Postea sciens ihc q̃ iã
omnia consummata ẽt. ut consummaret̃
scriptura. dicit. Sitio. Vas g positum
erat. aceto plenũ. Illi aũt spongiam
plenam aceto hyssopo circumponentes.
obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset ihc acetũ. dixit. Consummatũ
est. Et inclinato capite. tradidit spm. Iu
dei g cũm parasceue erat. ut nõ remanerent in cruce corpora sabbo. erat enim
magnꝰ dies ille sabbi. rogauerũt pyla
tum ut frangerentur eoꝝ crura. z tolle
rentur. Venerunt g milites. z primi quidem fregerunt crura. z alterius qui cũ
eo. Ad ihm aũt cũ venissent. ut viderũt eũ iam mortuũ. nõ fregerunt eius crura. sz unꝰ militũ lancea
latus eius aperuit. z continuo exiuit sanguis. z aqua. Et qui vidit testimoniũ
phibuit. z verum est testimoniũ. Et ille scit
quia vera dicit ut vos credatis. Facta
sunt enim hec ut scriptura impleret̃.
Os nõ comminuetis ex eo. Et rursũ alia
scriptura dicit. Videbunt in quẽ trã

ꝯus ē qui tradet te. Hunc ꝯ ait uidit
ser petrus. dicit ihu. Si sic eum uolo manere do
nec ueniam. Quid ad te? Tu me sequere.
Exiuit ḡ sermo iste inter fres. qz discip
pulus ille nō moritur. Nō dixit aut ei ihc
nō moritur. sed sic eum uolo manē do
nec ueniam quid ad te. Hic ē discipl
lus ille qui testimoniū phibet de hīs
scripsit hec. Et scimus qz uerū ē testi
monium eius. Sunt aūt alia multa
que fecit ihc. que si scribantur p sin
gula. nec ipm arbitror mundū capere
eos qui scribendi sunt libros. Explicit
euāgliū scdm Johem. Incipit plog ē

Romanū sunt epla ad romanos.
in partib; italie. Hi ꝑsecu
ti sunt a fallas aplis z sub
nomine dñi ihu xpi in le
gem z xphas erant inducti. Hos reuo
cat apls ad ueram z euāgelicam fidē
scribens eis ab arbens. Explunt plog.
Incipit epla ad Romanos.

Paulus seruus ē ihu
uocatus apls segre
gatus in euāgelium
dei. qđ ante promise
rat p xphas suos in
scripturis scis de fi
lio suo. qui fis est ei ex semine dd
scdm carnem. qui ꝑdestinatus est
filius dei in uirtute scdm spm sanc
tificationis ex resurrectione mortuo
rum ihu xpi dñi nri. p quem acce
pimus gram z aplatum. ad obe
diendū fidei in oīb; gentib; p
noīe eius in quib; estis z uos uoca
ti ihu xpi. oīb; qui sunt rome
dilcis dei. uocatis scis. Gra uob z pax
a deo pre nro. z dño nro ihu xpo. Pri
mum quidem gīas ago deo meo p
ihm xpm p omnib; uobis. qz fides ura
annuntiatur in uniuso mundo. Testis
enim mi ē ds cui seruio in spū meo in euā
gelio filii eius. qđ sine intermissione me
moriam uri facio semp in orationib;
meis. obtestans si qm tandem aliquā
ꝑspera ire hēam in uoluntate dei uen
iendi ad uos. Desidero enim uidere uos.
ut aliquid impertiar uob grē spualē
ad confirmandos uos. id est simul cō
solari in uob p eam que inuicem est
fidem uram atq meam. Nolo aut
uos ignorare fres. qz sepe ꝓposui ue
nire ad uos. z phibit sum usq adhuc
ut aliquem fructū hēam z in uobis
sicut z in ceteris gentib;. Grecis ac bar
baris sapientib; z insipientib; debi
tor sum. ita qđ in me promptū est z
uob qui rome estis euāgelizare. Non
enim erubesco euāgliū. Virtus enim dei
est ad salutē oīi credenti. iudeo ꝑmum
z greco. Justicia enim dei in eo revelat
ex fide in fidem. sicut scriptum ē. Justus
aut ex fide uiuit. Revelatur enim ira
dei de celo sup omnē impietatē z
iusticiam hominū eoz qui ueritatem
dei in iniusticia detinent. qz qđ no
tum ē dei manifestum est in illis. Deus
enim illis reuelauit. Invisibilia enim
ipius a creatura mundi p ea q facta
sunt intellecta conspiciuntur. sempi
terna quoq eius uirtus z diuinitas.
ita est in excusabiles. qz cū cognouis
sent deū. non sicut deū glīficauerūt
aut grās egerunt. sed euanuerunt

in cogitationibz suis z obscurat ē
insipiens cor eor. Dicentes enī se ēe
sapientes. stulti fī sunt. z mutaue
runt glām incorruptibilis dei in ī
militudinē imaginis corruptibilis
hominis z volucrum. z quadrupedū
z serpentiū. Ppē qđ tradidit illos ds
in desideria cordis eor. in immundicā
ut contumelijs affician corpa sua
in semetipsis. qui cōmutauerūt ueri
tatem dei in mendaciū. z coluerūt z ser
uierunt creature potius qm̄ creatori
qui ē bñdictus in scla amen. Ppea
tradidit illos ds in passiones ignō
minie. Nam femine eor immutauerē
naturalem usū in eū usum qui ē cōt
naturam. Simili aūt z masculi relicto na
turali usu femine. exarserunt in de
sideriis suis in inuicem. masculi in
masculos turpitudinē operantes. et
mercedem qm̄ oportuit erroris sui in
semetipsis retribuentes. Et sicut nō pba
uerunt dm̄ habere in notitiam. trādidit
illos ds in reprobum sensum. ut faciāt
ea que nō conueniunt. repletos omni
iniquitate. malicia. fornicatione.
auaricia. nequicia. plenos inuidia.
homicidio. contentione. dolo. malig
nitate. susurrones. detractores. deo
odibiles. contumeliosos. superbos. e
latos. inuentores malorū. parentib
z nō obedientes. insipientes. incōpo
tos. sine affectione. absq; federe. sine
misa. Qui cum iusticiam dei cognou
erint. nō intellexerūt qm̄ q̄ talia agūt
digni sūt morte. Non solū q̄ facium
ea. sz z qui consentiunt facientib.
Propt qđ inexcusabilis es o ho
omis qui iudicas. In quo enī iudi
cas alīm. teipm condempnas. Eadē
enī agis que iudicas. Scimus enim
qm̄ iudicium dei ē sc̄m ueritatē. in eos
qui talia agunt. Existimas aūt hoc
o ho omis qui iudicas eos qui tale
agunt z facis ea. q̄ tu effugies iu
dicium dei. An diuitias bonitatis ei
z patie z longanimitatis contemnis.
ignorans qm̄ bignitas dei ad pniam
te adducit. Secm duriciā aūt
tuā z impenitens cor thesaurizas t
uam. in die ire z reuelationis iusti
iudicij dei. qui reddet unicuiq secm
opa eius. Bis qui secm patiam bo
nū opus glām z honorem z incorrup
tionem querentib; uitā etnam. his aū
qui ex contentione z qui nō adquies
cunt ueritati. credunt aūt iniquitati
ira z indignatio. tribulatio z angu
stia in omnē aiam hoīs operantis ma
lum. iudei pmū z greci. Gla aūt z ho
nor z pax omni operanti bonū. iudeo p
mum z greco. Non ē enī plonas accep
tio apd dm̄. Quicūq enim sine lege
peccauerūt. sine lege z pibūt. Et quicū
q; in lege peccauerunt. p legē iudica
buntur. Non enī audidores legis iu
sti sūt apd dm̄. sz factores legis iustifi
buntur. Cum enī gēs q̄ legē nō hūt na
turaliter ea que legis sunt faciunt. eiē
modi legē non habentes. ipi sibi sūt lex.
qui ostendunt opus legis scriptū in
cordib; suis. testimoniū reddente illis
conscientia ipoz. z inter se inuicē cogi
tationū accusantiū aūt z defenden
tiū. in die cū iudicabit ds occulta
hominū. secm euāngliū meū p ihm

xpm. Si aũ tu iudæ cognominaris z requiesis in lege z glaris in deo. z nosti uoluntatẽ eius. z ꝓbas utiliora instructus p legem. confidis teipm ducẽ ẽe cæcoꝝ. lumen eoꝝ qui in tenebris sunt. eruditorẽ insipientiũ. magistm infantium. habentem formam sciæ z veritatis in lege. qui g aliũ doces. teipm nõ doces? Qui ꝓdicas nõ furandũ furaris? Qui dicis nõ mechandũ mecharis? Qui abhominaris ydola. sacrilegiũ facis? Qui in lege glaris. p ꝓuaricationẽ legis dm inhonoras? Nomen enim dei. p uos blasphematur inter gẽs. sicut scriptũ est. Circũcisio quidẽ ꝓdest. si legem obserues. Si aũ ꝓuaricator legis fis. circũcisio tua ꝓputũ fãt ẽ. Si igit ꝓputũ iustitias legis custodiat. nõne ꝓputũ illi in circũcisionẽ reputabit? z iudicabit q ex natura ẽ ꝓputũ legem. adimplẽs te qui p litteram z circũcisionẽ ꝓuaricator legis es? Non enim qui in manifesto iudeꝰ ẽ. neq; que in manifesto in carne circũcisio. sed qui in abscondito iudeꝰ ẽ. z circũcisio cordis in spũ nõ littꝛa. cui laus nõ ex hoĩbꝫ. sed ex deo est.

Quid ergo ampliꝰ ẽ iudeo. aut que utilitas circũcisionis? Multũ per omnẽ modũ. primũ quidem. qm credita sunt illis eloquia dei. Quid enim si quidam illoꝝ nõ crediderunt? numqd incredulitas illoꝝ fidem dei euacuabit? Absit. Sit aũ deus verax. omis aũ homo mẽdax. sicut scriptũ ẽ. Ut iustificeris in sermonibꝫ tuis. z uincas cũ iudicaris. Si aũ iniquitas nra iustitiã dei cõmendat. quid dicemꝰ? Numquid iniquus ẽ deus. qui infert iram? Secm hominẽ dico. Absit. Alioquin. quo iudicabit deus hunc mundũ? Si enim veritas dei in meo mendacio abundauit in gloriã ipi. quid adhuc z ego tanquã peccor iudicor? z non sicut blasphemamur. z sicut aiunt nos quidam dicere. faciamus mala ut ueniant bona? Quoꝝ damnatio iusta ẽ. Quid ergo? præcellimus eos? Nequaqm. Causati enim sumus iudeos z grecos omes sub peccto esse. sicut scriptũ ẽ. Quia nõ ẽ iustus quisquam. nõ ẽ intelligens. nõ ẽ requirens deum. Oes declinauerunt. simul inutiles facti sunt. nõ est qui faciat bonũ. nõ ẽ usq; ad unum. Sepulchrum patens ẽ guttur eoꝝ. linguis suis dolose agebant. uenenum aspidũ sub labiis eoꝝ. Quoꝝ os maledictione z amaritudine plenum est. ueloces pedes eoꝝ ad effundendũ sanguinem. Contritio z infelicitas in uiis eoꝝ. z uiam pacis nõ cognouerunt. nõ est timor dei ante oculos eoꝝ. Scimus autẽ quia quecũq; lex loquitur. his qui in lege sunt loquitur. ut omne os obstruatur. z subditus fiat omis mundus deo. qm ex operibꝫ legis nõ iustificabitur omis caro coram illo. Per legem enim cognitio peccti. Nunc autẽ sine lege iustitia dei manifestata ẽ. testificata a lege z prophetis. Iustitia aũ dei. p fidem ihu xpi. in omes qui credunt. Non enim est distinctio. Omes enim peccauerunt. z egent gla dei. iustificati gratis p gratiam ipius. p redemptionẽ que est in xpo ihu. quem proposuit deus propitiationem p fidem in sanguine ipius. ad ostensionem iustitie sue. p remissionem ꝓtermissorum delictoꝝ in sustẽ

tatione dei ad ostensionē iustitie eius
in hoc tpe: ut sit ipe iustus & iustifi
ntem eum qui ex fide ē ihu xpi. Ubi ē
g̃ glatio tua? Excluta ē. Q̃ quam le
gem? factor? Non. Sz p legem fidei.
Arbitramur enī iustificari hominē p fi
dem sine op̄ibz legis. An iudeor ds
tm? Nonne & gentiū? Immo & gentī
um. Q̃m quidem unus ds. qui iusti
ficabit circūcisionē ex fide & p̄putiū
p fidem. Legem g̃ destruimus p fidē?
Absit. Sz legem statuimus.

III

Quid ergo dicamus inuenisse ab
raam patrē nr̄m secm̃ carnem?
Si enim abraham ex op̄ibz iustifica
tus ē hz glam sz nō apud dm̃. Quid
enī scriptura dicit? Credidit abraha
deo. & reputatū ē illi ad iustitiā. Ei
aūt qui operatur merces nō imputat sc̄
undm̃ gr̃am sz secm̃ debitū. Ei uo q̃
nō operatur credenti aūt in eū qui iusti
ficat impiū. reputabitur fides eius ad
iustitiam secm̃ p̄positū gr̃e dei. sicut
& dd dicit beatitudinē hominis. cui ds
accepto fert iustitiam sine op̄ibz. Bti
quor remisse sunt iniquitates. et
quor tecta sūt p̄cā. Bs uir cui nō ipu
tabit dns pcm̃. Beatudo ergo hec in ē
circumcisione manet an etiam in p̄putio?
Dicimus enī. q̃ reputata ē abra
he fides ad iustitiam. Quo g̃ reputa
ta ē? In circūcisione an in p̄putio? Nō
in circumcisione sz in p̄putio. Signū
accepit circūcisionis. signaculū iusti
cie fidei que ē in p̄putio. ut sit pa
ter omīū credentiū p̄putiū ut reputet
tur & illis ad iustitiam. & sit pr̄ circū
cisionis. nō his tm̃ qui sunt ex
circūcisione. sz & his qui sectant uestigia
fidei que ē in p̄putio p̄ris nr̄i ab
he. Non enim p legem promissio abrahe
aut semini eius. ut heres eet mundi.
sz p iustitiam fidei. Si enī qui ex lege
heredes sunt. exuanuita ē fides. abolita
ē promissio. Lex enī iram operatur. Ubi
enim nō est lex. nec p̄uaricatio. Ideo ex
fide. ut secm̃ gr̃am firma sit promissio
omi semini. non ei qui ex lege ē solū
sz & ei qui ex fide ē abrahe. qui ē pater
omīū nr̄m. sicut scriptum ē. Q̃ patrē
multar gentiū posui te ante deum
cui credidisti. qui uiuificat mortuos.
& uocat ea que nō sunt. tanq̃m ea que
sunt. Qui contra spem in spem credidit
ut fieret pr̄ multas gentiū secm̃ q̃d
dictum ē. Sic erit semen tuū sicut are
na maris. & sicut stelle celi. Et nō infir
matus ē fide nec consideauit corpus
suū emortuū. cum fere c. annor eet.
& emortuā uuluam sare. In repromissi
one ē dei nō hesitauit diffidentia. sz
confortat est fide. dans glam deo.
plenissime sciens. q̃ quecunq̃ promi
sit ds potens ē & facere. ideo & reputa
tum ē illi ad iustitiam. Non ē aūt scr̃ip
tum tm̃ p ipm̃ q̃ reputatū ē illi
ad iustitiam. sz & p nos quibz reputa
bitur credentibz in eū qui suscitauit
ihm xpm̃ dnm̃ nr̄m a mortuis.
qui traditus ē p delicta nr̄a. & resur
rexit p iustificationē nr̄am.

V

Iustificati g̃ ex fide pacem habeamus ad
dm̃ p dnm̃ nr̄m ihm xpm̃. p quē et
accessum habemus p fidem in gr̃am
istam in qua stamus. & glamur in
spe glie filiorū dei. Non solū aūt. sz &

glamur in tribulationibz. sacientes. qđ tribulatio patiam operatur. patia aũ probationem. probatio aũt spem. Spes aũ nõ confundit. qr caritas dei diffusa ẽ in cordibz nris. p spm scm q datus ẽ nob. Ut quid enim xps cũ adhuc infirmi eẽmus. scd in tempus p impiis mortuus ẽ. Vix enim p iusto quis moritur. nam p bono forsitan quis audeat mori. Commendat aũt suam caritatẽ ds in nob. qm cũ adhuc peccres eẽmus xps p nob mortuus ẽ. Multo g magis iustificati nunc in sanguine ipius. salui erimus ab ira p ipm. Si enim cum inimici eẽmus. reconciliati sumus deo per mortẽ filii eius. multo magis reconciliati salui erimus in vita ipius. Non solum aũt sed glamur in dõo p dnm nrm ihm xpm. p quem nunc reconciliationẽ accepimus. Propea sicut p unũ hoiem in hunc mundũ pccm intrauit. et pccm mors. et ita in omes hoies mors pertransiit. in quo omes peccauerũt. Usq; ad legem enim pccm erat in mundo. pccm aũt non imputabat. cum lex nõ esset. Regnauit mors ab adam usq; ad moysen. etiam in eos qui nõ peccauerunt in similitudine p uaricationis ade. qui ẽ forma futuri. Sed non sicut delictum. ita et donum. Si enim unius delicto multi mortui sunt. multo magis gra dei et donum in gra unius hois xpi ihu in plures habundauit. Et non sicut p unius peccantem ita et donum. Nam iudicium quidem ex uno in condemnationẽ. gra aũt ex multis delictis in iustificationẽ. Si enim in unius delicto. mors regnauit p unum. multo magis habundantiã gre et donationis et iustitie accipientes in vita regnabunt p unum ihm xpm. Igit sicut p unius delictum in omes homines in condemnationẽ. sic et p unius iustificata in omes homines in iustificationem vite. Sicut enim multi tra et p unius obedientiam iusti constituentur multi. Lex aũt subintrauit ut habundaret delictum. Sed ubi habundauit delictum. superhabundauit gra. ut sicut regnauit pccm in morte. ita et gra regnet p iustitiam in vitam eternam. per ihm xpm dnm nrm.

Quid ergo dicem? Manebimus in pccõ. ut gra habundet? Absit. Qui enim mortui sumus pccõ. quo adhuc uiuemus illo? An ignoratis qđ quicũq; baptizati sumus in xpo ihu. in morte ipius baptizati sumus. Consepulti enim sumus cum illo p baptismum in mortẽ. ut q̃d surrexit xps a mortuis p gloriam patris. ita et nos in nouitate vite ambulemus. Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius. simul et resurrectionis erimus. Hoc scientes q̃ vetus hõis noster crucifixus ẽ ut destruatur corpus pccõ. ut ultra non seruiamus pccõ. Qui enim mortuus ẽ. iustificatus ẽ a pccõ. Si aũt mortui sumus cum xpo. credimus q̃. simul etiam viuemus cum xpo. scientes q̃d xps resurgens ex mortuis iam non moritur. mors illi ultra non dominabitur. Qđ enim mortuus ẽ pccõ. mortuus ẽ semel. Qđ aũt viuit viuit deo. Ita et vos existimate vos mortuos quidem ẽ pccõ. viuentes aũt deo in xpo ihu dño nro. Non g regnet

Ubi autem abundauit delictum

pccm in uro mortali corpore ut obedi
atis concupiscentiis eius. Et nec exhi
beatis membra ura arma iniquitatis
pcco. sz exhibete uos deo tanqm ex mor
tui uiuentes. z membra ura arma iusti
cie deo. Pccm enim uob non dominabit. Non
enim sub lege estis. sed sub gra. Quid ergo
peccabimus. qm non sumus sub lege. sed
sub gra. Absit. Nescitis qm cui exhibe
tis uos seruos ad obediendu. serui estis
eius cui obeditis. siue pcci ad mortem siue
obedientie ad iusticiam. Gras aut do.
qd fuistis serui pcci. obeditis aut ex cor
de in eam formam doctrine in qua tradi
ti estis. Liberati aut a pcco. serui facti eius
iusticie. Humanu dico. propter infirmitate
carnis ure. Sicut enim exhibuistis mbra
ura seruire immundicie z iniquitati ad
iniquitate. ita nunc exhibete mbra ura
seruire iusticie in sanctificatione. Cum enim
serui essetis pcci. liberi fuistis iusticie.
Que ergo fructu habuistis tunc in quib
nunc erubescitis. Nam finis illoz mors
est. Nunc uo liberati a pcco. serui aut facti
deo. habetis fructu ura in sanctificatione.
finem uo uitam eternam. Stipendia enim
pcci mors. Gra aut dei uita eterna in x
po iesu domino nostro.

VII

An ignoratis fres. scientibus enim legem
loquor. qz lex in hoie dominatur
quanto tempore uiuit. Nam q sub uiro est
mulier. uiuente uiro alligata est legi. Si aut
mortuus fuerit uir eius. soluta est a lege
uiri. Igitur uiuente uiro. uocabitur
adultera. si fuerit cum alio uiro. Si aut
mortuus fuerit uir eius. liberata est a lege u
ri. ut non sit adultera. si fuerit cum alio u
ro. Itaq fres mei z uos mortificati es
tis legi p corpus xi. ut sitis alterius qui ex
mortuis resurrexit ut fructificemus
deo. Cum enim essemus in carne. passiones
pccoz que per legem erant operabantur
in mbris nris. ut fructificarent morti.
Nunc aut soluti sumus a lege mortis. in
qua detinebamur. ita ut seruiamus in no
uitate spus z non uetustate littere. Quid
ergo dicemus. Lex pccm est. Absit. Et pccm
non cognoui. nisi per legem. Nam concu
piscentiam nesciebam. nisi lex diceret.
non concupisces. Occasione aut accepta.
pccm per mandatu operatum est in me omnem
concupiscentia. Sine lege enim pccm mor
tuum erat. Ego aut uiuebam sine le
ge aliquando. Et cum uenisset mandatum. pec
catum reuixit. Ego aut mortuus sum. et in
uentum est mihi mandatum qd erat ad uitam
hoc est ad mortem. Nam pccm occasio
ne accepta. per mandatum seduxit me. et
per illud occidit. Itaq lex quidem sca. et
mandatum scm. et iustum. et bonum. Quod ergo
bonum est mihi mors. Absit. Sed
pccm ut appareat pccm. per bonum mihi
operatum est mortem. ut fiat sup modum pec
cans pccm per mandatum. Scimus enim
qd lex spiritalis est. ego aut carnalis sum
venundatus sub pcco. Quod enim operor. non
intelligo. Non enim qd volo bonum hoc ago.
sz qd odi illud facio. Si aut qd nolo illud
facio. consentio legi quoniam bona est.
Nunc aut iam non ego operor illud. sz qd
habitat in me pccm. Scio enim qz non habi
tat in me hoc est in carne mea bonum.
Nam velle adiacet mihi. perficere autem
bonum non inuenio. Non enim qd volo bo
num hoc facio. sz qd nolo malum hoc a
go. Si aut qd nolo illud facio. non ego

operor illud. ꝙ qđ hꝫ at in me pcm. Inueno ꝯ legem uolenti mihi facere bo num. quia mihi malū adiacet. Condelec tor enim legi dei. sđm interiorem hom nem. Video aūt aliam legem in mēbris meis repugnantē legi mentis mee. ꝛ captiuantem me in lege pcti. que est in membris meis. Infelix ego homo. qs me liberabit de corpore mortis hⁱ? Gra dei. p dñm nrm ihm xpm. Igitur ego ipe mente seruio legi dei. carne au tem legi peccati.

CAPITVLVM VIII

Nichil ꝺ nunc dampnationis ē his qui sunt in xpo ihu. qui nō sđm carnem ambulant. Lex enim spūs uite in xpo ihu. liberauit me a lege pcti ꝛ mortis. s. Nam qđ impossibile e rat legi. in quo infirmabatur p car nem. dś filiū suū misit in similitu dinem carnis pcti. ꝛ pro pcto dampnauit pcm in carne. ut iustificatio legis im pleretur in nob. qui nō sđm carnē am bulamus. ꝫ sđm spm. Qui enim sđm carnē sunt. que carnis sūt sapiunt. Qui uo sđm spm. que sunt spūs sentiunt. Nam prudentia carnis mors ē. Prudē tia aūt spūs uita ꝛ pax. Quia sapia carnis inimica ē deo. Legi enim dei nō subiacet. Nec enim potest. Qui aūt in carne sunt. deo placere nō possunt. Vos aūt in carne nō estis. ꝫ in spū. si tamen spūs dei hꝫ at in nob. Si quis aūt spm xpi nō hꝫ. hic nō ē eius. Si aūt xps in nob ē. corpus qui dem mortuū ē p pcm. spūs uō uiuit p iustificationem. Qđ si spūs eius q suscitauit ihm a mortuis hꝫ at in nob. qui suscitauit ihm xpm a mor tuis. uiuificabit ꝛ mortalia corpa ra p inhabitantē spm ei⁹ in nob. Ergo fres debitores sumus nō carni. ut sđm carnem uiuamus. Si enim sđm carnē uixeris. moriemini. Si aūt spū facta rum mortificaueris. uiuetis. Quicūq enim spū dei aguntur. hi filii sunt dei. Non enim accepistis spm seruitutis rursum in timore. ꝫ accepistis spm adoptiōis filioꝝ. in quo clamamus abba pater. Ipe spūs testimonium reddit spui nro. qđ sumus filii dei. Si aūt filii. ꝛ hereꝺes. Heredes quidem dei. coheredes aūt xpi. si tamen compatiamur. ut ꝛ conglorificemur. Existimo enim qđ nō sunt condigne pas siones huius temporis. ad futurā glām que reuelabitur in nob. Nam expectatio creature reuelationē filioꝝ dei expectat. Vanitati enim creatura sub iecta ē nō uolens. ꝫ ip qui subiecit in spe. Quia ꝛ ipa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertatē glē filioꝝ dei. Scimus enim qđ omnis creatura ingemiscit. ꝛ parturit usq adhuc. Non solū aūt illa. ꝫ ꝛ nos ipi primitias spūs hītes. ꝛ ipi intra nos ge mimus. adoptionem filioꝝ dei expe ctantes redemptionē corporis nri. Spe enim salui facti sumus. Spes aūt que uidetur nō est spes. Nam qđ uidet quis. qđ sperat? Si aūt qđ nō uidemus. per manentia. p patientiam expectamus. Similiter aūt ꝛ spūs adiuuat infirmitatē nrm. Nam qđ oremus sicut oportet nescimus. sed ipe spūs postulat p nob gemitib⁹ inenarrabilib⁹. Qui aūt scrutatur corda. scit quid desideret spūs. qr secundm dm postulat p sctis. Scimus aūt qm diligentibus dm omnia cooperantur in bonū. his

qui ꝺm̃ ꝓpm̃ uocati sunt ꝺm̃. Nam quos ꝑscit z ꝓdestinauit conformes fieri imaginis filii sui. ut sit ipe primogenit' in multis frib⁹. Quos aut̃ ꝓdestinauit hos z uocauit. Et quos uocauit hos z iustificauit. Quos aut̃ iustificauit illos z magnificauit. Quid ergo dicemus ad hec. Si deus ꝓ nob⁹ quis contra nos. Qui ꝺm̃ filio suo non pepercit sed ꝓ nob⁹ omnib⁹ eum dedit. Illi. Quo nō etiam cum illo oia nob⁹ donauit. Quis accusabit adu̅s dei electos dei. Deus qui iustificat. Quis ē qui condempnet. Ipe ihc qui mortuus ē imo qui z surrexit. qui ē ad dexteram dei. qui etiam intpellat ꝓ nob⁹. Quis nos separabit a caritate xpi. Tribulatio an angustia. an psecutio. an fames an nuditas. an periculum. an gladius. Sic scriptum ē. Quia ꝓpter te mortificam̃ tota die. estimati sumus sic oues occisionis. Sed in his omnib⁹ superamus. ꝓpter eum qui dilexit nos. Certus sum enim q̃ neq; mors neq; uita. neq; angeli. neq; principat' neq; uirtutes. neq; instantia. neq; futura. neq; fortitudo. neq; altitudo. neq; pfundum. neq; creatura alia pot̃it nos separare a caritate dei. que ē in xpo ihu dño nro.

IX

Veritatem dico in xpo. non mentior. testimoniū mihi phibente conscientia mea in spu sco. quia tristitia mihi ē magna z continuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipe anathema ee a xpo ꝓ fratrib⁹ meis qui sunt cognati mei scm̃ carnem qui sunt israhe. q̃r adoptio ē filior̃ z gla z testamenta. z legislatio z obsequium. z promissa. q̃r patres z ex quib⁹ xps scm̃ carnem. qui ē ds oium benedictus in scla amen. Non aut̃ q̃d excidit uba dei. Non enim omnes qui ex israhel hi sunt israhelite. neq; qm semen sunt abrahe omnes filii. sed in ysaac uocabitur tibi semen. Hoc est non qui filii carnis hi filii dei. sed qui filii sunt promissionis estimantur in semine. Promissionis enim uba hec est. Secundum hoc tempus ueniam. z erit sare filio. Non solum aut̃ illa. sed z rebecca ex uno concubitu habens ysaac patris nri. Cum enim nondum nati fuissent aut aliquid egissent bonu aut malu. ut secm̃ electionem ꝓpositum dei maneret. non ex opib⁹ sed ex uocante dictum ē ei. qm maior seruiet minori. sicut scriptum ē. Jacob dilexi. esau aut̃ odio habui. Quid ergo dicemus. Numquid iniquitas apud deum. Absit. Moysi enim dicit. misereor cui miserebor. z miserabor cui miserebor. Igitur non uolentis. neq; currentis. sed miserentis ē dei. Dicit enim scriptura pharaoni. Quia in hoc ipm̃ exci tauit te. ut ostendam in te uirtutem meam. z ut annuntietur nomen meum in uniuersa terra. Ergo cui uult miseretur. z quem uult indurat. Dicis mihi ergo. Quid adhuc queritur. Voluntati enim eius quis resistit. O homo tu quis es qui respondens deo. Numquid dicet figmentum ei qui se finxit. quid me fecisti sic. An non habet potestatem figulus ex eadem massa facere. aliud quidem uas in honorem aliud uero in contumeliam. Quid si uolens deus ostendere iram. z notam facere potentiam suam. sustinuit in multa patientia uasa ire apta in interitum. ut ostenderet diuitias

glē sue in uana mūe que ꝓparauit in
glam. quos ⁊ uocauit nos. ñ solū ex
iudeis. sz etiam ex gentibz. ⁊ sicut in
osee dicit. Vocabo nõn plebem meã.
plebem meã. ⁊ ñ amatã consecutã. in
dilectam consecutã. Et erit in loco ũ dic
tum ẽ eis. ñ plebs mea uos. ibi uo
cabuntur filii dei uiui. Ysaias aũt
clamat ꝙ tñr. Si fuerit numerus filio
rum isrl tanq̃m harena maris. reliq̃
ẽ salue fient. uerbũ enim cõsummans
⁊ abbreuians in equitate. qz ũbũ bre
uiatum faciet dñs sr̃ tram. Et sicut ꝙ
dixit ysaias. nisi dñs sabaoth reliq̃s
fec nõb semen. sic sodoma fũ essemus.
⁊ sicut gomorra simules fuissemus.
Quid ergo dicam? Qđ gẽs que ñ sec
tabantur iusticiam. apprehendit iu
sticiam. Iusticiam aũt que ex fide est.
Isrl uo sectando legem iustice. in le
gem iustice ñ uenit. Quare? Qa
non ex fide. sz quasi ex operib. Offen
derunt enim in lapidẽ offensionis. sicut
scriptũ ẽ. Ecce pono in syon lapidem
offensionis ⁊ petrã scandali. ⁊ omnis
qui credidit in eũ ñ confundet.

Fres. uoluntas quidem cordis
mei ⁊ obsecratio ad dñm fit ꝓ
illis in salutẽ. Testimoniũ enim phi
beo illis. qđ emulationẽ dei habẽt. sz
ñ secm scientiã. Ignorantes enim dei
iusticiam ⁊ suam querentes statue
re iusticie dei ñ sunt subiecti. finis
enim legis xp̃s ad iusticiam omni cre
denti. Moyses enim scripsit. qm iusti
tiam que ex lege est. qui fecerit ho
minem in ea. Que aũt ex fide ẽ iustica
sic dicit. Ne dixeris in corde tuo. Qs
ascendet in celũ? Id est xp̃m deducere.
Aut quis descendet in abyssum? Hoc
ẽ xp̃m ex mortuis reuocare. Sz quid di
cit scriptura? Prope ẽ ũbũ in ore tuo. ⁊ in
corde tuo. Hoc ẽ ũbũ fidei qđ ꝓdicam.
Quia si confitearis in ore tuo dñm ihm
⁊ in corde tuo credideris qđ ds illũ ex
citauit a mortuis. saluus eris. Corde
enim creditur ad iusticiam. ore aũt confes
sio fit ad salutẽ. Dicit enim scriptura.
Omnis qui credit in illũ ñ confundet.
Non enim ẽ distinctio iudei ⁊ greci. Nã
idem ds omnium. diues in omnes qui
inuocant illũ. Omnis enim quicũq; in
uocauerit nomen dñi. saluus erit. Quo
mõ ergo inuocabunt in quem ñ crediderũt.
Aut quo credent ei. quem ñ audierũt.
Quo aũt audient sine ꝓdicante. Quo
mõ ꝓdicabunt nisi mittantur. Sic scr̃i
tum ẽ. Quã speciosi pedes euangeli
zantium pacem. euangelizantium bona. Sz
ñ omnes obedierunt euangelio. Ysaias di
cit. Dñe quis credidit auditui nr̃o.
Ergo fides ex auditu. auditus aũt per
ũbũ xp̃i. Sz dico. Numquid ñ audierũt.
Et quidẽ in omnem tram exiuit sonus eor.
⁊ in fines orbis terre uerba eor. Sz dico.
Numquid isrl ñ cognouit. Primus
ysaias dicit. Ego ad emulationẽ uos
adducam in non gentem. in gentem insipi
entem. in iram uos mittam. Ysaias
aũt audet ⁊ dicit. Inuentus sum ñ que
rentibz me. palam apparui his qui
me ñ interrogabant. Ad filiũ aũt dicit.
Tota die expandi manus meas ad populũ
ñ credentẽ ⁊ contradicentẽ mihi.

Dico ergo. Numquid reppulit ds po
pulũ suũ? Absit. Nam ⁊ ego

ubstra sum ex semine abraham de tribu beniamin. Non repulit ds plebē suā quā pcognouit. An nescitis in helya quid dicit scriptura. quemadmodū interpellat ds aduersum israel. Domine prophetas tuos occiderunt. altaria tua suffoderūt. et ego relictus sum solus. et quārunt animam meam. Sed quid dicit illi responsū diuinum. Reliqui mihi vii. milia virorum. q̄ nō curuauerunt genua ad baal. Sic ergo et in hoc tēpore reliquie secundum electionē gratie salue facte sunt. Si autem gratia iam nō ex operibus. Alioquin gratia iam nō est gratia. Quid ergo. Quod querebat israel hoc non est consecutus. electio autem consecuta est. Ceteri autem excecati sunt. sicut scriptum est. Dedit illis ds spūm cōpunctionis. oculos ut nō videant et aures ut nō audiant usq; in hodiernum diem. Et dauid dicit. Fiat mensa eorum in laqueum. et in captionē et in scandalum et in retributionem illis. Obscurentur oculi eorum ne videant et dorsum illorum semper incurua. Dico ergo. Numquid sic offenderunt ut caderent. Absit. Sed illorum delicto salus gentibus. ut illos emulentur. Quod si delictum illorum diuitie sunt mundi et diminutio eorum diuitie gentium. quanto magis plenitudo eorum. Vobis enim dico gentibus. Quidem quidem ego sum gentium apostolus. ministerium meum honorificabo. si quo modo ad emulandum prouocem carnem meam et saluos faciam aliquos ex illis. Si enim amissio eorum reconciliatio est mundi quae assumptio. nisi vita ex mortuis. Quod si delibatio sancta est et malla. Et si radix sancta et rami. Quod si aliqui ex ramis fracti sunt. tu autem cum oleaster esses. insertus es in illis et socius radicis et pinguedinis olive facte es. noli gloriari aduersus ramos. Quod si gloriaris. non tu radicem portas. sed radix te. Dicis ergo. fracti sunt rami. ut ego inserar. Bene. propter incredulitatem fracti sunt. tu autem fide stas. Noli altum sapere. sed time. Si enim ds naturalibus ramis non pepercit. ne forte nec tibi parcat. Vide ergo bonitatem et seueritatem dei. In eos quidem qui ceciderunt seueritatem. in te autem bonitatem dei. si permanseris in bonitate. Alioquin et tu excideris. Et illi si non permanserint in incredulitate. inserentur. potens est enim ds. iterum inserere illos. Nam si tu ex naturali excisus es oleastro. et contra naturam insertus es in bonam oliuam. quanto magis hi qui secundum naturam inserentur sue oliue. Nolo enim vos ignorare fratres hoc mysterium. hoc ut non sitis vobis ipsis sapientes. quia cecitas ex parte contigit in israel. donec plenitudo gentium intraret. et sic omnis israel saluus fieret. sicut scriptum est. Veniet ex sion. qui eripiat et auertat impietates ab iacob. Et hoc illis a me testamentum. cum abstulero peccata eorum. Secundum euangelium quidem inimici propter vos. secundum electionem autem karissimi propter patres. Sine pnia enim sunt dona et vocatio dei. Sicut enim aliquando et vos non credidistis deo. nunc autem misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem. ita et isti nunc non crediderunt in vestram misericordiam. ut et ipsi misericordiam consequantur. Conclusit enim ds omnia in incredu

ttrare. ut omnib⁹ misereat. Gaudendo
diuitiaz sapie ⁊ scie dei. q̄m incomp̄
hensibilia sunt iudicia eius. ⁊ inuestigabiles uie eius. Quis enī cognouit
sensum dñi. aut quis consiliarius eius
fuit. aut quis p̄or dedit illi ⁊ retribuetur ei. Quī ex ipo ⁊ p ipm ⁊ in ipo sunt
oīa. ipi gla in secula seculoꝝ amen.

XII

Obsecro itaq; uos fris p miam dei.
ut exhibeatis corpora uīa hostiā
uiuentem. scām. deo placentē. rationabilē obsequiū uīm. ⁊ nolite conformari huic seculo. sed reformamini in nouitate sensus uri. ut probetis que sit uoluntas dei bona ⁊ beneplacens ⁊ p̄fecta.
Dico enī p gram que data ē mihi oī
bz qui sunt inter uos. nō plus sapere q̄m oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem.
⁊ unicuiq; sicut deus diuisit mēsurā
fidei. Sicut enī in uno corpore multa membra habemus. omnia aūt membra nō eundem actū habent. ita multi unū corpus sumus in xpo. Singuli aūt alter alterius membra. habentes aūt donationes diuersas in gram que data ē nobis differentes. Siue p̄phetiam secm̄ rationem fidei. Siue ministeriū in ministrando. Siue qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando. Qui tribuit in simplicitate. Qui p̄est in sollicitudine. Qui miseretur in hilaritate.
Dilectio sine simulatione. Odientes
malū. adherentes bono. Caritate
fraternitatis inuicem diligentes. Honore inuicem p̄uenientes. Sollicitudine nō pigri. Spū feruentes. dño seruientes. Spe gaudentes. in tribulatione patientes. Orōni instantes.

necessitatib⁹ scōꝝ cōmunicantes. hospitalitatē sectantes. Benedicite p̄sequentib⁹ uos. benedicite ⁊ nolite maledicere. Gaudere cum gaudentib⁹. flere cū flentibus.
Id ipm inuicem sentientes. Non alta sapientes. ⁊ humilib⁹ consentientes. Nolite esse p̄udentes apud uosmetipsos. nulli malum p malo reddentes. P̄udentes
bona. nō tm coram deo. ⁊ etiam coram
hominib⁹ omnib⁹. Si fieri potest. qd ex
uob⁹ ē cum omnib⁹ hominib⁹ pacē habentes. Non uosmetipsos defendentes k̄mi. ⁊
date locū ire. Scriptū ē enī. mihi uindictam. ⁊ ego retribuam dicit dñs. ⁊
si esurierit inimicus tuus. ciba illū.
Si sitit. potū da illi. hoc enī faciens.
carbones ignis congeres sup caput ei⁹.
Noli uinci a malo. ⁊ uince in bono malū.

XIII

Omnis aīa potestatib⁹
sublimioribus subdita sit. non ē enī
potestas. nisi a deo. Que aūt sūt
a deo. ordinata sunt. Itaq; qui resistit
potestati. dei ordinationi resistit. Qui
aūt resistunt. ipi sibi dampnationē
adquirunt. Nam p̄nces nō sunt timori boni op⁹. ⁊ mali. Vis aūt nō timere potestatē. Bonū fac ⁊ habebis
laudem ex illa. dei enī minister est tibi in bonū. Si aūt malefeceris. time.
Non enī sine causa. gladiū portat. dei enī minister ē. uindex in iram ei qui
malū agit. Idcō necessitate subditi esse
te nō solum p̄ iram. ⁊ p̄ conscientiam. Idcō enim ⁊ tributa p̄statis. ministri enī dei sunt. in hoc ipm seruientes. Reddite ergo oīb⁹ debita. Cui tributū. tributum. Cui uectigāl. uectigal. Cui timorē. timorē. Cui honorē.

honore. Eamus honeste sicut in die. non in comessationibus et ebrietatibus. non in cubilibus et impudicitiis. non in contentione et emulatione. sed induimini dominum ihm xpm. et carnis curam ne feceritis in desideriis.

CAPUT XIIII

Infirmum autem in fide assumite. non in dijudicationibus cogitationum. Alius enim credit manducare se omnia. Qui autem infirmus est olus manducet. Is qui manducat. non manducantem non spernat. Et qui non manducat. manducantem non judicet. Deus enim illum assumpsit. Tu quis es qui judicas alienum servum. Suo domino stat aut cadit. Stabit autem. Potens est enim deus statuere illum. Nam alius judicat diem inter diem. Alius autem judicat omnem diem. Unusquisque in suo sensu abundet. Qui sapit diem. domino sapit. Et qui manducat. domino manducat. gratias enim agit deo. Et qui non manducat domino non manducat. et gratias agit deo. Nemo enim nostrum sibi vivit. et nemo sibi moritur. Sive enim vivimus. domino vivimus. sive morimur. domino morimur. Sive ergo vivimus. sive morimur. domini sumus. In hoc enim xpc mortuus est et resurrexit. et vivorum et mortuorum dominetur. Tu autem quare judicas fratrem tuum. aut tu quare spernis fratrem tuum. Omnes enim stabimus ante tribunal dei. Scriptum est enim. Vivo ego dicit dns quia mihi flectetur omne genu. et omnis lingua confitebitur deo. Itaque unusquisque nostrum pro se rationem reddet deo.

Non ergo amplius invicem judicemus. sed hoc judicate magis. ne ponatis offendiculum fratri. vel scandalum. Scio et confido in domino ihu. quia nichil commune per ipsum. nisi ei qui existimat quid commune esse illi commune est. Si enim propter cibum frater tuus contristatur. iam non secundum caritatem ambulas. Noli cibo tuo illum perdere. pro quo xpc mortuus est. Non ergo blasphemetur bonum nostrum. Non est regnum dei esca et potus. sed justicia et pax et gaudium in spu scto. Qui enim in hoc servit xpo. placet deo et probatus est hominibus. Itaque quae pacis sunt sectemur. et quae edificationis sunt in invicem custodiamus. Noli propter escam destruere opus dei. Omnia quidem munda sunt. sed malum est homini qui per offendiculum manducat. Bonum est non manducare carnem. et non bibere vinum. neque in quo frater tuus offendit aut scandalizatur. aut infirmatur. Tu fidem habes penes temetipsum. habe coram deo. Beatus qui non judicat semetipsum in eo quod probat. Qui autem discernitur. si manducaverit damnatus est. quia non ex fide. Omne autem quod non est ex fide. peccatum est.

CAPUT XV

Debemus autem nos firmiores. infirmitates infirmorum sustinere. et non nobis placere. Unusquisque nostrum proximo suo placeat in bonum ad edificationem. Etenim xpc non sibi placuit. sed sicut scriptum est.

ꝑ̄ō. unguenta unguentarii ⁊ ceciderunt sup me. Quecumq; enī scripta sunt ad nr̄am doctrinam scripta sūt ut p̄ patiam ⁊ consolationem scripturar. ꝙm̄ beatꝰ

Ds aūt pacis ⁊ solatij det uob id ipsū tapē in alterutrū sēm in xp̄m ihū ut una mentes uno ore honorificetis dn̄m ⁊ patrem dn̄i nr̄i ihu xp̄i. Qp̄ ꝯsuscepit te unusq; sicut ⁊ xp̄s suscepit uos in honorē dei. Dico enim xp̄m ihm nrm circūcisionis p̄ veritatē dei ad confirmandas promissiones patrū. gs aūt sūm misericordia honorare deum de scīptum ē. Qp̄ hoc confitebor ⁊ in gentib; dīe ⁊ nomini tuo cantabo. Et iterū dic. Letamini gs. cum plebe ei⁹. Et iterum. Laudate omes gs dn̄m ⁊ magnificate eū omes pp̄. Et rursū ysaias ait. Erit radix iesse ⁊ qui exurget regere gs. in eū gs sperabunt. Ds aūt spei repleat vos omni gaudio ⁊ pace in credendo. ut abundetis in spe ⁊ virtute sp̄s scī. Certus sum aūt fris mei ego ipe de vob. quia ⁊ ipi pleni estis dilectione repleti omni scīa. ut ita possitis alterutrū monere. Audacius aūt scripsi vob fres ex parte tanq̄m in memoriā vos reducens p̄ gratiam que data ē mihi a deo. ut sim minister x̄i ihu in gentib; sanctificans euāngliū dei. ut fiat oblatio gentiū acceptabilis ⁊ sanctificata in sp̄u scō. Habeo g̃ glām in x̄o ihu ad dn̄m. Non enī audeo aliquid loqui eoz que p me nō effecit xp̄s in obedientiam gentiū verbo ⁊ fris in virtute sig-
noꝝ ⁊ prodigioꝝ in virtute sp̄s scī. ita ut ab ierl̄m p̄ circuitū usq; in illyricū repleverim euāngliū x̄i. Sic aūt hoc p̄dicaui euāngliū ubi nominatus est

xp̄s. ne sup alienū fundamentū edificarē. sicut scriptū ē. Quibus nō est annunciatū de eo videbunt ⁊ qui nō audierūt intelligent. Propt̄ qđ ⁊ impediebar plurimū venire ad vos. nunc aūt ultra non locū habēs in hīs regionib; desiderium habens veniendi ad vos ex multis annis. cum proficiscar in hyspaniam. spero enī me in trāsitu videre vos ⁊ a vob deduci illuc. si vob primum ex parte fruitus fuero. nunc aūt proficiscar in ierl̄m ministrare scīs. Probauerunt enī macedonia ⁊ achaia collationē aliquā facere in pauperes scōꝝ qui sunt in ierl̄m. placuit enī eis ⁊ debitores sunt eoz. nam si spiritalib; eoz participes facti sunt gentiles. debent ⁊ in carnalib; ministrare eis. Hoc igit cum consummauero ⁊ assignauero eis fructum hunc. proficiscar per vos in hyspaniam. Scio aūt quoniā cū venero ad vos. in abundantia bñdictionis x̄i veniam. Obsecro aūt vos fres. p dn̄m nr̄m ihm xp̄m. ⁊ p caritatē sp̄s scī ut adiuuetis me in orationib; ad dn̄m. ut liberer ab infidelib; qui sunt in iudea. ⁊ obsequij mei oblatio accepta fiat in hierl̄m scīs. ut veniam ad vos in gaudio per voluntatē dei. ⁊ refrigerem vobcū. Ds aūt pacis sit cū omnib; vob amen.

CAPVT XVI

Cōmendo aūt vobis phebem sororem nr̄am que ē in ministerio ecclie que ē cenchris. ut eam suscipiatis in dn̄o. digne scīs. ⁊ assistatis ei. in quocūq; negotio vr̄i indiguerit. Etenim ipa quoq; astitit multis. ⁊ mihi ipi. Salutate priscam ⁊ aquilam. adiutores meos in xp̄o ihu. qui p aīa mea suas cervices suppoluerūt. in hīs regionib; cupiditatē aūt hīs

quib; ñ tolus ego grãs ago. tz r cum
ẽre eccliæ gentium. r domesticam eoꝝ
ecclam. Salutate ephenetũ dilẽm mi-
qui ẽ primitiuus achę in xp̃o. Salutate
mariam que multũ laborauit in uo-
bis. Salutate andronicũ r iuliã cog-
natos r concaptiuos meos qui sunt
nobiles in aplis. qui r ante me fuer
in xp̃o. Salutate ampliatũ. dilectiss
mum mi in dño. Salutate urbanũ ad
utorẽ nr̃m in x̃o r stachyn dilẽm meũ.
Salutate apellẽ pbũ in x̃o. Salutate
eos qui sunt er aristoboli domo. Salu
tate herodionẽ cognatũ meũ. Salutate
te eos qui sunt ex narcissi domo. qui
sunt in dño. Salutate tryphenam et
tryphosam que laborant in dño. Salu
tate ptidam karissimã. que multũ la
borauit in dño. Salutate rufũ electũ
in dño. r matrem eius r meã. Salutate a
sincletũ. phlegontam. hermen. patro
bam. hermam r qui cum eis sunt frẽs.
Salutate philologum r iuliam. nereum
r sororẽ eius r olimpiadẽ r omẽs qui
cum eis sũt sctos. Salutate inuicẽ in os
culo sct̃o. Salutant uos omẽs eccliæ
xp̃i. Rogo aũt uos frẽs ut obseruetis
eos qui dissensiones r offendicula pẽ
dorinam quã uos didicistis faciunt
r declinate ab illis. Huiusmodi enĩ xp̃o
dño nr̃o non seruiunt. sz suo uentri. et
p dulces sermones r benedictiones
seducunt corda innocentũ. Vestra enĩ
obedia in omẽ locum diuulgata ẽ. Gau
deo ergo in uob. sz uolo uos sapientes ee
in bono r simplices in malo. Deus aũt
pacis conteret sathanam sub pedib;
uris uelociter. Gra dñi nr̃i ihu xp̃i
uob̃cũ. Salutat uos timothe adiutor
mus. r lucius r iason r sosipater cognati
mei. Saluto uos ego tertius. qui scripsi epi
stolam in dño. Salutat uos gaius hos
pes mus. r uniuersa ecclia. Salutat uos
erastus arcarius ciuitatis. et frr̃ us frat.
Gra dñi nr̃i ihu xp̃i cum omnib; uob
amẽ. Li aũt qui possent ẽ uos confirma
re uñ̃ euãgelium meũ. r pdicationem
ihu x̃i. secdm reuelationem mysterii temp;
eternis taciti. qd nũc patefactũ ẽ. p scrip
turas pphar̃. secdm pceptũ eterni dei ad
obedientiam fidei in omnibus gentib;
cognitum sole; sapienti deo p ihm xp̃m cui
honor r gla in scla sclor̃ amẽ. Explicit
epla ad romanos. Incipit argumentum i
Corinthi sunt epla. i. ad corinth.
achaia. Ihr scribit ab aplis ad
decorum ubi ornatus. r sub
illi sunt multiplices a fal
sis aplis. quidam a philosophie ubo
sa eloquentia. alii a secta legis inducẽ
inducti scribit hos reuocat aplis ad ue
ram r euangelicam sapiam scribens eos
ab ephelo p timotheũ disciplinã suã.
Explicat argumentũ. Incipit epla pauli
Paulus ap̃s. i. ad corinth.
uocatus aplus x̃i ihu
p uoluntatem dei r
sosthenes frr̃ eccliæ dei
que est corinthi. sctifi
catus in xp̃o ihu uo
catus sctis cum omnib; qui inuocant
nom̃ dñi nr̃i ihu xp̃i in omni loco
ipor̃ r nr̃o. Gra uob r pax a deo pa
tre nr̃o r dño ihu xp̃o. Gratias ago
deo meo semp p uob in gra dei q̃
data ẽ uob in xp̃o ihu. qz in oĩb;

dumtes fili eius in illo. in omni ubo et in omni scientia. sicut testimonium xpi confirmatum est in uob. ita ut nichil uobis desit in ulla gratia expectantibz revelationem dni nri ihu xpi. qui et confirmabit uos usq; ad finem sine crimine in die adventus dni nri ihu xpi. fidelis ds. p quem uocati estis in societatem filii eius ihu xpi dni nri. Obsecro aut uos fres p nomen dni nri ihu xpi. ut id ipm dicatis omes. et non sint inter uob scismata. sitis aut perfecti in eodem sensu. et in eadem sententia. Significatum est enim mihi de uob fres mei ab his qui sunt cloes. q; contentiones sunt inter uos. Hoc aut dico. q; unusquisq; uestrum dicit. ego quidem sum pauli. ego aut apollo. ego uo cephe. ego aut xpi. Numquis est xps. Numquid paulus crucifixus est p uob. aut in nomine pauli baptizati estis. Gratias ago deo meo q; neminem uestrum baptizaui nisi crispum et gaium ne quis dicat q; in nomine meo baptizati estis. Baptizaui aut et stephane domus. Ceterum nescio si quem alium uestrum baptizauerim. Non enim misit me xps baptizare. sed euangelizare. Non in sapientia ubi ut non euacuetur crux xpi. Verbum enim crucis. pereuntibz quidem stultitia est. his aut qui salui fiunt. id est nobis virtus dei est. Scriptum est enim. Perdam sapientiam sapientium. et prudentiam prudentium reprobabo. Ubi sapiens ubi scriba. ubi conquisitor huius seculi. Nonne stultam fecit ds sapientiam huius mundi. Nam q; in dei sapientia non cognouit mundus per sapientiam deum placuit deo per stultitiam predicationis

saluos facere credentes. Quoniam et iudei signa petunt et greci sapientiam querunt nos aut predicamus xpm crucifixum. iudeis quidem scandalum. gentibz aut stultitiam. ipsis aut uocatis iudeis atq; grecis. xpm dei uirtutem et dei sapientiam. Quia q̄d stultum est dei sapientius est hoibz. et q̄d infirmum est dei fortius est hominibz. Videte enim uocationem uram fres. q; non multi sapientes secundum carnem non multi potentes. non multi nobiles. sed que stulta sunt mundi elegit ds. ut confundat sapientes. et infirma mundi elegit ds. ut confundat fortia. Et ignobilia mundi et contemptibilia elegit ds. et ea que non sunt ut ea que sunt destrueret. ut non glietur omnis caro in conspectu eius. Ex ipo aut uos estis in xpo ihu. qui factus est sapia nob a deo et iustitia. et sanctificatio et redemptio. ut quemadmodum scriptum est. qui gloriatur in domino glorietur.

Et ego cum uenissem ad uos fres. uenim non in sublimitate sermonis aut sapie. annuntians uob testimonium dei. Non enim iudicaui me aliquid inter uos nisi xpm ihm et hunc crucifixum. Et ego in infirmitate et timore et tremore multo fui apud uos. et sermo meus et predicatio mea non in persuasibilibz humane sapie uerbis. sed in ostensione spus et virtutis. ut fides ura non sit in sapia hominum. sed in virtute dei. Sapientiam aut loquimur inter perfectos. sapientiam uero non huius seculi neq; principum huius seculi qui destruuntur. sed loquimur dei sapiam in mysterio que abscondita est. quam predestinauit ds ante seculo

in gl'am mam. qm nemo pcepm hui
sci cognouit. Si enim cognouissent num
qm dm gle crucifixissent. Sz sicut scr
tum e qd oculs nr uidit nec auris audi
uit nec in cor hois ascendit que parau
rauit ds his qui diligunt illm. Nob aut
reuelauit ds p spm suum. Spc enim
omia scrutatur etiam profunda dei. Qs
enim scit hominm que sunt hois nisi spc
hois qui in ipo e. Ita z que dei sc nemo
cognouit nisi spc dei. Nos aut non spm hu
mundi accepimus. Sz spm qui ex deo
e ut sciamus que a deo donata sc no
bis. que z loquimur non in doctis humane
sapie uerbis. sz in doctrina spc spiritalib
spiritalia comparantes. Animalis aut
homo. non percipit ea que sunt spc dei. Stul
tica e enim illi. z non potest intelligere
quia spualr examinatur. Spiritalis aut
iudicat omia. z ipe a nemine iudicat.
Quis enim cognouit sensum dni. nisi spc do
minm qui instruat eum. Nos aut sensum

Cap. III

Et ego fres non potui uob loqui qsi spiritalib. sz qsi
carnalibus. Tanqm parulis in x. lac
uob potu dedi non escam. Nondum enim po
terant. sz nec nunc quidem potestis. Ad
huc enim estis carnales. Cum enim sit in
ter uos zelus z contentio. nonne carna
les estis. z secm uiam ambulatis. Cum
enim quis dicat. ego quidem sm paulum
alius aut. ego apollo. nonne homines estis.
Quid ergo est apollo. Quid uo paulus.
Ministri eius. cui credidistis. Et unicuiq
sicut dns dedit. Ego plantaui. apollo
rigauit. sz ds incrementum dedit. Itaq
neq qui plantat est aliquid. neq qui
rigat. sz qui incrementum dat ds. Qui pla
cat aut z qui rigat. unum sunt. Unusquis
aut propm mercedem accipiet. secm suum
laborem. Dei enim sumus adiutores. dei
agricultura estis. dei edificatio estis. Se
cm gram dei que data est mihi ut sa
piens architectus fundamentum posui. Alius
aut superedificat. Unusquisq aut uideat qo
modo superedificet. Fundamentum enim aliud ne
mo potest ponere preter id qd positum est
qd est xps ihs. Si quis aut superedificat
sup fundamentum hoc. aurum. argentum. la
pides pciosos. ligna. fenum. stipulam.
unicuiusq opus manifestum erit. Dies
enim dni declarabit. quia in igne revela
bitur. et unicuiusq opus quale sit. ignis
probabit. Si cuius opus manserit qd sper
edificauit. mercedem accipiet. Si cuius op
arserit. detrimentum patietur. Ipse aut sal
uus erit. sic tamen quasi per ignem. Templum
dei estis. et spc dei habitat in uobis.
Si quis aut templum dei violauerit. disperdet
illum ds. Templum enim dei sanctum est. qd estis
uos. Nemo se seducat. Si quis uidetur
inter uos sapiens esse in hoc seculo. stultus fiat
ut sit sapiens. Sapia enim huius mundi
stultitia est apud dm. Scriptum est enim.
Comprehendam sapientes in astutia
eorum. Et iterum. Dns nouit cogitationes sa
pientum. quoniam uane sunt. Itaq nemo
gloriet in hominibus. Omnia enim nra sunt
sive paulus. sive apollo. sive cephas.
sive mundus. sive uita. sive mors. sive
presentia. sive futura. Omnia enim nra

Cap. IIII

sunt uos aut xpi. xps aut dei.

Sic nos existimet homo ut ministros
xpi. et dispensatores mysteriorum
dei. Hic iam queritur inter dispensa
tores. ut fidelis quis inueniatur. Ego

aūp minimo est uva uob nullucer: aut ab humano die. Quis nesc meq̄n iudico. Nichil enī in conscius sum. sed nō in hoc iustificatus sum. Qui aūt iudicat me dūs est. Itaq; nolite aūt tempꝰ iudicare. quoadusq; veniat dūs qui & illuminabit abscondita tenebraꝝ & manifestabit consilia cordiū. & tunc laus erit unicuiq; a deo. Hec aūt trāsfigurauī in me & apollo ꝓp uos. ut in nob discatis ne sup̄ q̄m scriptum est. unus adūsus alterū inflemini p alio. Quis enī te discernit. Qd aūt nō accepisti. Si aūt accepisti. qd glarīs q̄si nō acceperis. Jam satiati estis. iam diuites sine nobis regnatis. & utinam regueritis. ut & nos uobīcū regnemus. Puto enī dūs nos apl̄os nouissimos ostendit. tanq̄m mortī destinatos. q̄ spectaculū fīt sumus mundo & angelis & hominib. Nos stulti ꝓp xp̄o. uos aūt prudentes in xp̄o. Nos infirmi. uos aūt fortes. Vos nobiles. nos aūt ignobiles. Usq; in hanc horam & esurimus. & sitimus. & nudi sumus. & colaphis cedimur. & instabiles sumus & laboramus operantes manibus nr̄is. Maledicimur & benedicimus. Persecutionē patimur & sustinemus. Blasphemamur & obsecramus. Tanq̄m purgamenta huius mundi fīt facti. omnium ꝑpscma usq; adhuc. Non ut confundam uos hec scribo. sed ut filios meos karissimos moneo. Nam si. x. milia pedagogos habeatis in x̄o. sed nō multos ꝑres. Nam in x̄o ihu p euāngliū ego uos genui. Rogo ḡ uos. imitatores mei estote. Ideo misi ad uos timotheū. qui est filius meus karissimus & fidelis in dño. qui uos cōmonefaciat uias meas que sunt in xp̄o ihu. sicut ubiq; in oīi eccla doco. Tanq̄m nō uenturus sim ad uos. sicut inflati sunt quidam. Veniam aūt cito ad uos si dūs uoluerit. & cognoscam nō sermonem eoꝝ qui inflati sūt. sed uirtutē. Non enī in sermone est regnū dei. sed in uirtute. Quid uultis. In uirga veniam ad uos. an in caritate & spū mansuetudinis.

Omnino auditur inter uos fornicatio. & talis fornicatio qualis nec inter gentes. ita ut uxorem ꝑris aliquis habeat. & uos inflati estis. & nō magis luctū habuistis. ut tolleretur de medio uestrū qui hoc opus fecit. Ego quidem absens corpore. ꝑsens aūt spū. iam iudicaui ut ꝑsens. qui sic hoc opatus est in nōīe dñi nr̄i ihu. congregatis uob & meo spū cū uirtute dñi nr̄i ihu. tradere huiusmodi sathane in interitū carnis. ut spūs salvus sit in die dñi nr̄i ihu. Non bona glatio uestra. Nescitis q̄ modicū fermentū totā massam corrumpit. Expurgate uetus fermentū. ut sitis noua conspersio. sicut estis azimi. Etenī pascha nr̄m immolatus est xp̄s. Itaq; epulemur. non in fermento uetusto. neq; in fermento malicie & nequitie. sed in azimis sinceritatis & ueritatis. Scripsi uob in epla. ne cōmisceamini fornicariis. Non utiq; fornicariis huius mundi. aut auaris aut rapacibus. aut idolis seruientibus. Alioquin debueratis de hoc mundo exisse. Nunc aūt scripsi uob. nō cōmisceri. si is qui frāter nominatur & fornicator. aut auarus. aut idolis seruiens. aut ma

sedut aut ebriosus aut rapax cū eiō
modi nec cibū sumere. Quid enī ī de
his qui foris sunt iudicare. Nonne
de his qui intus sunt vos iudicatis.
Nam eos qui foris sunt dūs iudicabit.
Auferte malum ex vobīpis. VI

Audet aliquis vīm habens negot
ium adūrus alīm iudicari apud
iniquos. z nō apd sōs. An nescitis q̄m
sī de hoc mundo iudicabīt. Et si in vo
bis iudicabit mundus. indignī estis
qui de minimis iudicetis. Nescitis
q̄m angelos iudicabimus. Quanto magis
secularia. Secularia q̄ iudicia si habue
ritis contemptibiles qui sūt in ecclīa
illos constituite ad iudicandū. Ad ve
recundiam vestrā dico. Sic nō est inter
vos sapiens qualīcūq; qui possit iudi
care inter fratrem suū. Sz frāter cum frē iu
dicio contendit. z hoc apd infideles. Jā
quidem omīno delictum ē in vobis.
q̄d iudicia habetis vos. Quare nō ma
gis iniuriam accipitis. Quare nō ma
gis fraudem patiemini. Sz vos iniu
riam facitis z fraudatis. z hoc fratrī.
An nescitis q̄ iniqui regnū dei nō pos
sidebunt. Nolite errare. Neq; fornica
tōrs neq; idolis seruientes. neq; adulte
neq; molles. neq; masculorum concubi
tores. neq; fures. neq; auari neq; ebri
osi. neq; maledici. neq; rapaces. regnū
dei possidebunt. Et hec quidem fuistis
Sz abluti estis. Sz sanctificati estis. Sz iusti
ficati estis. in nōīe dñi nr̄i ihu xpi z
in spū dei nr̄i. Omnia mihi licent. Sz non
omnia expediunt. Omnia mihi licent.
Sz ego sub nulla redigar potestate.
Escā ventri z venter escis. Dс aut z hūc
z has destruet. Corp̄ aut nō fornicatiōi
Sz dño. z dñs corpori. Dс aut dño z dñs nos
excitauit. z nos suscitabit p virtutē su
am. Nescitis q̄m corpora vestra membra
xpi sunt. Tollens ergo membra xpi
faciam membra meretricis. Absit. An nes
citis q̄m qui adheret meretrici. unū corp̄
efficitur. Erunt enī inquit duo in car
ne una. Qui aut adhereret dño unus spūs
est. Fugite fornicationē. Omne enī peccā
tum q̄cūq; fecerit homo. extra corpus est.
Qui aut fornicatur. in corpus suum pec
cat. An nescitis q̄m membra vestra templū
est spūs sci qui in vobis est quē habetis
a deo. z nō estis vestri. Empti enim estis
pcio magno. Glorificate z portate dñm
De quibus aut VII scripsistis. Bonum est homini mu
lierem nō tangere. Propter fornicationē aut
vnusquisq; suam uxorem habeat. z una q̄q;
mulier suum virum habeat. Vxori vir debitū
reddat. Similiter aut uxor viro. Mulier sui
corporis potestatē nō habet. Sz vir. Similiter
aut vir sui corporis potestatē nō habet. Sz
mulier. Nolite fraudare invicē. nisi forte
ex consensu ad tps. ut vacetis orati
oni. Et rursum revertimini in idipsum. ne
tēptet vos satanas p incontinētiam
vestrā. Hoc aut dico secūm indul
gentiam. nō secūm imperiū. Volo aut oēs
homines esse sicut meipm. Sz unusquisq;
proprium habet donum ex deo. alius quidem
sic. alius vero sic. Dico aut nupt̄is z viduis.
bonum est illis. si sic permaneant sicut
z ego. Qd si se nō continent nubant. Melius
est enī nubere quam uri. His aut
qui matrimonio iuncti sunt precipio nō
ego sed dñs. uxorem a viro nō discedere.

qđ si discesserit manere innuptā aut uiro suo reconciliari. Et uir uxorem nō dimittat. Nam ceteri ego dico nō dns. Si quis frr uxorem hr infidelem & hec consentit hītare cum illo. nō dimittat illam. Et si qua mulr hr uirū infidelem & hic consentit hītare cum illa. nō dimittat uirū. Sanctificatus ē enī uir infidelis in muliere fideli. & sanctificata est mulr infidelis per uirū fidelem. Alioquin filii uri immundi essent nunc aut sc̄i sūt. Qđ si infidelis discedit discedat. Non ē enim seruituti subiectus frr aut soror in hmōdi. In pace aut uocauit nos ds. Vnde enī scis mulr si uirū saluū facies. aut unde scis uir si mulierem saluā facies. nisi unusquisq; sicut dnus diuisit ei. & unūquemq; sicut uocauit ds ita ambulet. & sic in oībus ecclīs doceo. Circumcisus aliquis uocatus ē. nō adducat ppuciū. In ppucio aliquis uocatus ē. nō circūcidatur. Circūcisio nichil ē. & ppucium nichil ē. sed obseruatio mandatoꝝ dei. Vnusquisq; in qua uocatione uocatus ē in ea permaneat. Seruus uocatus es. nō sit tibi cure. sed & si potes liber fieri magis utere. Qui enī in dño uocatus ē seruus. libertus ē dñi. Similr qui liber uocatus ē seruus est xp̄i. Pretio empti estis. nolite fieri serui hominū. Unusquisq; in quo uocatus est frr in hoc maneat apd dm. De uirginibus aut preceptū dñi nō hō. consilium aut do. tanqm misericordiam consecutus a dño. ut sim fidelis. Existimo ergo hoc bonū esse pp instantē necessitatē. quia bonū est homini sic esse. Alligatus es uxori. noli querere solutionem. Solutus es ab uxore. noli querere uxorē. Si aut acceperis uxorem. nō peccasti. Et si nupserit uirgo. nō peccauit. Tribulationem tñ carnis hēbunt huiusmodi. Ego aut uobis parco. Hoc dico fres. Tempus breue est. Reliquum est ut & qui habent uxores. tanqm nō habentes sint. Et qui flent. tanqm nō flentes. Et qui gaudent. tanqm non gaudentes. Et qui emunt. tanqm nō possidentes. Et qui utuntur hoc mundo. tanqm nō utantur. Preterit enī figura huius mundi. Volo aut uos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est. sollicitus est que dñi sunt. quō placeat deo. Qui aut cum uxore est. sollicitus est que sunt mundi. quō placeat uxori. & diuisus est. Et mulr innupta & uirgo cogitat que dñi sunt. ut sit sc̄a corpore & spū. Que aut nupta est. cogitat que sunt mundi. quō placeat uiro. Hoc aut ad utilitatē uestram dico. nō ut laqueū uobis iniciam. sed ad id qđ honestū est. & qđ facultatem prebeat sine impedimento dño obsecrandi. Si quis aut turpem se uideri existimat sup uirginē suā qđ sit supadulta. & ita oporteat fieri qđ uult faciat. non peccat si nubat. Nam qui statuit in corde suo firmus. nō habens necessitatem. potestatem aut hēns uoluntatis. & hoc iudicauit in corde suo seruare uirginem suam. bene facit. Igitur & qui matrimonio iungit uirginē suā bene facit. & qui nō iungit melius facit. Mulier alligata est quanto tempore uir eius uiuit. Qđ si dormierit uir eius liberata est. cui uult nubat. tm in dño. Beatior aut erit si sic permanserit secundm meum cōsiliū. Puto aut qđ & ego spm dei habeam.

De hys aũ que idolis sacrificantur. scimus qm̃ onẽ ydolum nichil est. et quia nemo deus nisi unus. Nam etsi sint qui dicantur dii. sive in celo. sive in terra. sicut sunt dii plures et domini plures. Nobis tm̃ unus deus pater ex quo omnia. et nos in illo. Et unus dñs ihc̃s xp̃s per quem omnia. et nos per ipm̃. Sed non in omnibus est scientia. Quidam aũ cum conscientia usq; nunc idoli cui idolothytum manducant. et conscientia ipsorum cum sit infirma polluitur. Cibus autem nos non commendabit deo. Neque enim si non manducauerimus deficiemus. neque si manducauerimus abundabimus. Videte aũ ne forte hec licentia nra offendiculum fiat infirmis. Si enim quis videat eum qui habet scientiam in idolio recumbentem. nonne conscientia eius cum sit infirma. edificabitur ad manducandum idolothyta. Et peribit infirmus in tua scientia frater propter quem xp̃s mortuus est. Sic aũ peccantes in fres. et percutientes conscientiam eorum infirmam. in xp̃m peccatis. Quapropter si esca scandalizat fratrem meum. non manducabo carnem in eternum. ne fratrem meum scandalizem.

Non sum liber. Non sum apls. Nonne ihm dñm nrm vidi. Nonne opus meum vos estis in dño. Et si non alijs sum apls. Tamen vobis sum. Nam signaculum apostolatus mei vos estis in dño. Mea defensio apud eos qui me interrogant hec est. Numquid non habemus potestatem manducandi et bibendi. Numquid non habemus potestatem sororem mulierem circumducendi. sicut et ceteri apli et fres dñi et cephas. Aut solus ego et barnabas non habemus potestatem hoc operandi. Quis militat suis stipendijs unquam. Quis plantat vineam. et fructum eius non edit. Quis pascit gregem. et de lacte gregis non manducat. Numquid secundum hoiem hec dico. Aut et lex hec non dicit. Scriptum est enim in lege moysi. Non alligabis os bovi terentanti. Numquid de bobus cura est deo. An propter nos utique dicit. Nam propter nos scripta sunt. Quia debet in spe qui arat arare. et qui triturat in spe fructus percipendi. Si nos vobis spiritalia seminauimus. magnum est si nos carnalia vestra metamus. Si alij potestatis vestre participes sunt. quare non potius nos. Sed non usi sumus hac potestate. sed omnia sustinemus. ne quod offendiculum demus evangelio xp̃i. Nescitis quia qui in sacrario operantur. que de sacrario sunt edunt. et qui altario deseruiunt cum altario participantur. Ita et dñs ordinauit his qui evangelium annuntiant de evangelio viuere. Ego aũ nullo horum usus sum. Non scripsi aũ hec ut ita fiant mihi. Bonum est enim mihi magis mori. quam ut gloriam meam quis euacuet. Nam si evangelizauero. non est mihi gloria. Necessitas enim mihi incumbit. Ve enim mihi est. si non evangelizauero. Si enim volens hoc ago. mercedem habeo. Si aũ nolens. dispensatio mihi credita est. Quae est ergo merces mea. Vt evangelium predicans sine sumptu ponam evangelium. ut non abutar potestate mea in evangelio. Nam cum liber essem ex omnibus

omnū me seruū fm. ut plēs lucrifa
cerem. ℣ fēs sum iudeis tanq̄m iudeus.
ut iudeos lucrarer. ℣ is qui sub lege
sunt q̄si sub lege cēm. cum ip̄e nō essē
sub lege ut eos qui sub lege erāt lu
crifacerem. ℣ is qui sine lege erant
tanq̄m sine lege cēm. cum sine lege
dei nō cēm. ℣ in lege cēm xp̄i. ut lucri
facerem eos qui sine lege erant. fēs
sum infirmis infirmus. ut infirmos
lucrifacerē. omnib; omnia fēs. ut
omnes faciam saluos. omnia aūt facio
p̄p̄ euāngliū. ut particeps eius efficiar.
Nescitis q̄d hi qui in stadio currunt.
omnes quidem currunt. ℣ unus accipit b̄
uium. sic currite ut comprehendatis.
omnis aūt qui in agone contendit ab
omnib; se abstinet. Et illi quidē ut co
rruptibilē coronam accipiant nos aūt
incorruptam. Ego g̃ sic curro nō q̄si in
incertum. sic pugno nō q̄si aerem ver
berans. ℣ castigo corpus meū ℣ in seruī
tutem redigo. ne forte cum aliis p̄dicā
uerim. ip̄e reprobus efficiar.

Nolo enim uos ignorare fres. q̄m
patres nr̄i omnes sub nube fuerunt.
℣ omnes mare transierunt. ℣ omnes in mo
yse baptizati sunt in nube ℣ in ma
ri. ℣ omnes eandem escam spiritalē man
ducauerunt. ℣ omnes eundem potū spi
ritalem biberunt. Bibebant aūtē de spi
rituali consequenti eos petra. Petra aūt
erat xp̄s. Sed nō in pluribus eorū bñplacu
tum est deo. Nam prostrati sunt in deser
to. Hæc aūt in figura fact̄a sunt nr̄i. ut nō
simus concupiscentes malorū sicut
illi concupierunt. Neq; idolatre efficia
mini sicut quidam ex ipsis. q̄e

admodū scriptū est. Sedit pplūs man
ducare ℣ bibere. ℣ surrexerunt ludere.
Neq; fornicemur sicut quidam ex ip̄
sis fornicati sunt ℣ ceciderunt una die
xxiii milia. Neq; tēptemus xp̄m
sicut quidam eorū tēptauerūt ℣ a ser
pentibus perierunt. Neq; murmurauerit
sicut quidam eorū murmurauerūt ℣ pe
rierunt ab exterminatore. Hæc aūt oīa
in figura contingebant illis. Scripta
sunt aūt ad correptionē nr̄ām in quos
fines seculorū deuenerunt. Itaq; qui se
existimat stare uideat ne cadat. Tēp
tatio uos nō apprehendat nisi humana.
Fidelis aūt ds est qui nō patietur uos
tentari sup̄ id q̄d potestis. ℣ faciet cū
tentatione etiam prouentū ut possitis
sustinere. Propt̄ q̄d karissimi mei fugite ab
idolorū cultura. Vt prudentibus loquor
uos ip̄i iudicate q̄d dico. Calix bene
dictionis cui benedicimus. nōne cōmu
nicatio sanguinis xp̄i est. ℣ panis quē frā
gimus. nōne participatio corporis dñi
est. Quoniam unus panis unū corp̄ mul
ti sumus. omnes q̄ de uno pane participa
mur. Videte israel secundum carnem. Nonne
qui edunt hostias participes sunt altā
ris. Quid ergo dico. Q̄d idolū immolatū sit
aliquid aūt q̄d idolū sit aliquid. Sed q̄ immolāt gē
tes demonijs immolant ℣ nō deo. Nolo aūt
uos socios fieri demoniorū. Non pote
stis calicem dñi bibere ℣ calicē demo
niorū. Non potestis mense dñi partici
pes esse ℣ mense demoniorū. Aut emu
lamur dñm. Numquid fortiores illo
sumus. Omnia mihi licent. ℣ nō omnia expe
diunt. Omnia mihi licent. ℣ nō oīa edifi
cant. Nemo q̄d suū est querat. ℣ q̄d al

ter. Omne qđ in macello ven-
ditur manducate nichil interrogantes p̄ conscientiam.
Dñi est enim terra & plenitudo eius. Si quis
vocat nos infidelium ad cenam & vultis re-
onē qđ vob̄ apponitur manducate
nichil interrogantes p̄ conscientiam. Si quis
aut dixerit hoc immolatitium est idolis. no
lite manducare p̄pter illum qui indicauit
& p̄ conscientiam. Conscientiam aut dico non
tuam sed alterius. Ut quid enim libertas
mea iudicatur ab aliena conscientia?
Si ego cum gratiā participo. quid blas-
phemor p eo qđ gratias ago? Siue ergo
manducatis siue bibitis. uel aliud
quid facitis. omnia in gl̄am dei facite.
Sine offensione estote iudeis & gentib⁹
& ecclie dei. sicut & ego p omnia omnib⁹
placeo. non querens qđ mihi utile est
sed qđ multis ut salui fiant.

XI

Imitatores mei estote sicut & ego chri.
Laudo aut vos fris qđ per omnia mei me
mores estis & sicut tradidi vob̄ p̄cep-
ta mea tenetis. Volo aut vos scire
qđ omnis viri caput xp̄s est. Caput
aut mulieris vir. Caput aut xp̄i deus. Om̄
vir orans aut p̄phans velato capi-
te deturpat caput suum. Omnis autē
mulier orans aut p̄phans non velato ca-
pite deturpat caput suum. Vna est enim
ac si decaluet. Nam si non velatur mulier
& tondeatur. Si aut turpe est mulieri
tonderi aut decaluari. velet caput su-
um. Vir quidem non debet velare caput.
cum imago & gl̄a dei sit. mulier aut gl̄a
viri est. Non enim est vir de muliere sed mulier
de viro. Etenim non est creatus vir p̄
muliere sed mulier p̄ virū. Ideo debet
mulier velamen habere sup caput p̄ an-
gelos. Verumtamen neq; vir sine mulie-
re neq; mulier sine viro in dño. Nam sicut
mulier de viro. ita & vir p mulierē. Om̄a
aut ex deo. Vos ipsi iudicate. decet mu-
lierem non velatam orare deum. Nec ipsa
natura docet vos. Qđ vir quidem si
comam nutriat ignominia est illi.
Mulier aut si comam nutriat gl̄a est illi.
quoniam capilli pro velamine ei dati sunt.
Si quis aut videtur contentiosus esse no
talem consuetudinem habemus. neq;
ecclie dei. Hoc aut precipio. non laudans
qđ non in melius. sed in deterius conuen-
tis. Primum quidem conuenientibus in
ecclia audio scissuras esse & ex parte cre-
do. Nam oportet & hereses esse ut & qui
probati sint manifesti fiant in vobis.
Conuenientibus ergo vob̄ in unum. iam non
est dominicam cenam manducare. Unus
quisq; enim suam cenam p̄sumit ad
manducandum. Et alius quidem esurit.
alius aut ebrius est. Numquid domos
non habetis ad manducandum & bibendum.
aut ecclesiam dei contemnitis & confun-
ditis eos qui non habent? Quid dicam vo-
bis? laudo vos in hoc non laudo. Ego e-
nim accepi a dño. qđ & tradidi vob̄.
quoniam dñs ihs in qua nocte tradeba-
tur accepit panem & gratias agens fre-
git & dixit. Accipite & manducate. Hoc
est corpus meum. qđ p vobis tradetur.
Hoc facite in meam commemorationem.
Similiter & calicem postquam cenauit dicens.
Hic calix nouum testamentum est in meo sā-
guine. Hoc facite quotienscunq; bibe-
tis in meam commemorationem. Quot-
enscunq; enim manducabitis panem
hunc & calicem bibetis. mortem dñi

annuntiabitis donec ueniat. Itaq; quicunq; manducauerit panem uel biberit calicem dñi indigne reus erit corporis & sanguinis dñi. Probet aũt seipm homo. & sic de pane illo edat & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indigne iudicium sibi manducat & bibit nõ diiudicans corpus dñi. Ideo inter uos multi infirmi & imbecilles & dormiunt multi. Qd si nos metipos diiudicaremus nõ utiq; iudicaremur. Dum iudicamur aũt a dño corripimur ut nõ cũ hoc mundo damnemur. Itaq; fres mei cũ conuenitis ad manducandũ inuicem expectate. Si quis esurit domi manducet ut nõ in iudicium conueniatis. Cetera aũt cũ uenero disponam.

CAPUT XII

De spiritalib; aũt nolo uos ignorare fres. Scitis qm cum gẽs essetis ad simulacra muta prout ducebamini euntes. Ideo notũ uob facio qd nemo in spũ dei loquens dicit anathema ihu. Et nemo potest dicere dñs iesus nisi in spũ scõ. Diuisiones uero gratiarum sunt idem aũt spũs. Et diuisiones ministrationum sunt idem aũt dñs. Et diuisiones operationũ sunt idem uero ds qui operatur omnia in omnib;. Unicuiq; aũt datur manifestatio spũs ad utilitatem. Alij quidẽ per spũm datur sermo sapiẽtie. Alij aũt sermo sciẽtie secundum eundem spũm. Alteri fides in eodem spũ. Alij gratia sanitatum in uno spũ. Alij operatio uirtutum. Alij prophetia. Alij discretio spũum. Alij genera linguarum. Alij interpretatio sermonũ. Hec aũt omnia operatur unus atq; idem spũs diuidens singulis prout uult. Sicut enim corpus unum est & membra habet multa. omnia aũt membra corporis cum sint multa. unum sunt corpus. Ita & xps. Etenim in uno spũ nos omnes in unum corpus baptizati sumus. Siue iudei siue gentiles. Siue serui siue liberi. & omnes uno spũ potati sumus. Nam & corpus non est unum membrum. sed multa. Si dicat pes. qm non sum manus. non sum de corpore. non ideo non est de corpore. Et si dicat auris. qm non sum oculus. non sum de corpore. non ideo non est de corpore. Si totum corpus oculus. ubi auditus. Si totum auditus. ubi odoratus. Nunc aũt posuit ds membrum unumquodq; eorum in corpore sicut uoluit. Quod si essent omnia unum membrum. ubi corpus. Nunc aũt multa quidem membra. unum aũt corpus. Non potest aũt dicere oculus manui. opus tuum non indigeo. aut rursum caput pedibus. non est mihi necessarium. Sed multo magis que uidentur membra corporis infirmiora esse necessaria sunt. Et que putamus ignobiliora membra esse corporis. his honorem abundantiorem circũdamus. Et que inhoneста sunt nostra. abundantiorem honestatem habent. honesta aũt nostra nullius egent. Sed ds temperauit corpus. ei cui deerat abundantiorem tribuendo honorem. ut non sit schisma in corpore. sed in idipm pro inuicem sollicita sint membra. Et siue quid patitur unum membrum. compatiuntur omnia membra. Siue glorificatur unum membrum. congaudent omnia membra. Vos aũt estis corpus xpi & membra de membro. Et quosdam quidẽ posuit ds in ecclia. primum apostolos. secundo prophetas. tertio doctores. deinde

tiones et in q̃s ḡtationū opulationes ḡ̃bernationes. genera lingarum. numquid oēs apli. numquid oēs pphe. numquid oēs doctores. numqd dnāmos. numquid oēs ḡām hñt ḡtationū. numquid oēs lingus loquunt. numquid oēs interpretant. emulamini aūt karismata meliora. et adhuc excellentiorē uiā uob̃ demo

XIII Si linguis hoium loquar. et angelorū. caritatē aūt nō habeam. factus sum uelut es sonans. aut cymbalum tinniens. et si habuero pphetiam. et nouerim mysteria oīa. et omnē sciam. et habuero omnē fidē. ita ut montes transferam. caritatē aūt nō habuero. nichil sum. et si distribuero in cibos pauperū oīa facultates meas. et si tradidero corpus meū ita ut ardeam. caritatem aūt nō habuero. nichil michi prodest. Caritas patiens est. benigna ē. Caritas nō emulatur. non agit peram. nō inflatur. nō est ambitiosa. non querit que sua sunt. non irritatur. nō cogitat malū. nō gaudet sup iniquitate. congaudet aūt ueritati. omia suffert. omnia credit. omnia sperat. omnia sperat. omnia sustinet. Caritas nunq̃m excidit. Siue pphetie euacuabuntur. siue lingue cessabunt. siue sciencia destruetur. ex parte enī cognoscimus. et ex parte pphetamus. Cum aūt uenerit qđ pfectum ē. euacuabitur qđ ex parte est. Cum essem parulus. loquebar ut parulus. sapiebam ut parulus. cogitabam ut parulus. Qñ aūt factus sum uir. euacuaui que erant parituli. Videmus nunc p speculū in enigmate. tunc aūt facie ad faciem. nunc cognosco ex parte. tunc aūt cognoscam sicut et cognita sum. Nunc aūt manent fides spes caritas. tria hec. maior aūt horū

XIIII Sectamini caritatē. et cartas. caritatem. emulamini spūalia. magis aūt ut ppheties. Qui enim loquitur lingua. nō hoibus loquit̃ sed deo. nemo enim audit. spūs aūt loquitur mysteria. Nam qui pphat hoibus loquit̃ ad edificationem et exhortationē et consolationē. Qui loquitur lingua. semet ipm̃ edificat. Qui aūt pphetat. ecclīam edificat. Volo aūt uos oēs loqui lings. magis aūt pphare. Nam maior ē qui pphat. q̃m qui loquitur linguis. nisi forte interpretet. ut ecclia edificationē accipiat. Nunc aūt fres si uenero ad uos linguis loquens. quid uob̃ prodero nisi uobis loquar aut in reuelatione aut in sciā. aut pphetia. aut doctrina. Tm que sine anima sunt uocem dantia. siue tybia. siue cythara. nisi distinctionem sonitum dederint. q̃mō sciet̃ qđ canitur. aut qđ cytharizatur. Etenim si incertam uocem det tuba. quis parabit se ad bellum. Ita et uos p linguam nisi manifestum sermonē dederitis. quō sciet̃ id qđ dr. Eritis enī in aera loquentes. tam multa genera puta genera linguaz sunt in hoc mundo. et nichil sine uoce ē. Si ḡ nesciero uirtutē uocis. ero ei cui loquor barbarus. et qui loquit̃ mihi barbarus. Sic et uos q̃m emulatores estis spūm. ad edificationē ecclie que ptes ut abundetis. Quo qui loquit̃ lingua. oret ut interpret̃. Nam si oē lingua. spūs meus orat. mens aūt mea

sine fructu ē. Quid ḡ ē? Orabo spū orabo ⁊ mente. Psallam spū. psallā ⁊ mente. Ceteꝝ si benedixeris spū. qꝫ supplet locum idiote. Quo dicet a men sup̄ tuam benedictionē. Cū quid dicas nescit. Nam tu quidem bene gratias agis. sꝫ alꝰ nō edificatur. Gratias ago deo. qđ omniū uestꝝ lingua loquor. Sꝫ in ecclia nolo. v. uba sensu meo loqui. ut ⁊ alios instruam qm̄ ⁊ multa ulox in lingua. Fres. nolite fieri pueri sensibꝫ. sꝫ malicia paruuli estote sensibꝫ. aut ꝓfectꝰ estote. In lege scriptū ē. Qm̄ in alijs lingus ⁊ labris alijs loqr̄ ꝑpl̄o huic. ⁊ nec sic exaudient me dicit dns. Itaq; lingue in signum sunt nō fidelibꝫ sꝫ infidelibus. Sphēte aut nō infidelibꝫ. ꝫ fidelibꝫ. Si ergo conueniat ecclia in unū ⁊ oēs linguas loquantur. intrent aut idiote aut infideles nūne dicent qđ insanitis. Si aut oēs ꝓphetent intret aut quis infidelis uꝰ idiota. conuincitur ab oīb̄. diiudicat ab oīb̄. Occulta cordis eius manifesta fiunt ⁊ ita cadens in faciem adorabit dm̄. ptuntians qđ uere ds in uob̄ sit. Qđ ē ergo fr̄s. Cum conuenitis. unusquisq; ut̄m psalmū hꝫ. doctrinam hꝫ. apocalypsim hꝫ. lingū hꝫ. uterpretationem hꝫ. Oīa ad edificationem fiant. Si ue lingua quis loquit. sed̄n duos aut multū tres. ⁊ ꝑ partes. ⁊ unus uterpretet. Si aut nō fuit uterpres. taceat in ecclia. sibi aut loquatur ⁊ dō. Ꝓphē duo aut tres dicant. ⁊ ceti diiudicent. Qđ si alij reuelatū fuerit sedenti. prior taceat. Poteſtis enim oēs ꝑ singlos ꝓphare ut oēs discant ⁊ oēs exhortentur. Et spūs ꝓphetarum ꝓphetis subiectus ē. Non enī est dissentionis ds sꝫ pacis. sicut in oīb̄ ecclijs scōr̄ docco. Mulieres in ecclia taceant. Non enī ꝑmittitur eis loqui sꝫ subditas ee. sicut ⁊ lex dicit. Si quid aut uolunt discere. domi uiros suos interrogent. Turpe ē enī mulīi in ecclia loqui. An a uobis uerbum dei ꝓcessit. aut in uos solos ꝑuenit. Si quis uidetur ꝓpha ee aut spūalis. cognoscat quę scribo uob̄. qꝫ dñi sunt mandata. Si quis aut ignorat. ignorabit. Itaq; fr̄s emulamini ꝓphare. ⁊ loqui lingis nolite ꝓhibere. Oīa aut honeste. et scdm ordinē fiant in uob̄.

CXV

Notum aut uob̄ facio fr̄s euāngliū qđ ꝑdicaui uob̄. qđ ⁊ accepistis in quo ⁊ statis. ꝑ qđ ⁊ saluamini. cui ōne ꝑdicauī uob̄ si tenetis nisi frustra credidistis. Tradidi enī uob̄ in ꝑmis qđ ⁊ accepi. qm̄ xp̄s mortuus ē ꝓ ptis nr̄is scdm scripturas. ⁊ qꝫ sepultus ē. ⁊ qꝫ surrexit tertia die scdm scripturas. ⁊ qꝫ uisus ē cephe. ⁊ postea xii. Deinde uisus ē plusq̄m quingentis frib̄ simul. ex quib̄ multi manent usq; adhuc. quidam aut dormierunt. Deinde uisus est iacobo. deinde apīis oīb̄. Nouissime aut oīm tanq̄m abortiuo. uisus ē ⁊ mihi. Ego enī sū minimus apl̄oꝝ. qui nō sum dignus uocari apl̄s. qm̄ ꝑsecutus sum ecclam dei. Gra aut dei sum id qđ sum. ⁊ gra eius in me uacua nō fuit. sꝫ abundantius illis oīb̄ laborauī. Non aut ego. sꝫ gra dei mecū. Siue enī ego. sine illi.

sic ꝓdicamus. ⁊ sic credidistis. Si aũ
xp̃c ꝓdicatur qđ resurrexit a mortu
is. quo quidam dicunt in uob. cũ re
surrectio mortuoꝝ nõ sit. Si aũ resurre
ctio mortuoꝝ nõ est. nec xp̃c resurrexit.
Si aũ xp̃c nõ surrexit. inanis ẽ ꝑ ꝓdica
tio nr̃a. inanis est ⁊ fides nr̃a. Inuenti
mur aũ ⁊ falsi testes dei. qm̃ testimo
niũ dicimus adūsus dm̃. qđ suscitauit
utiq; xp̃m. quem nõ suscitauit. Nam si
mortui nõ resurgunt. nec xp̃c resurre
xit. Qđ si xp̃c non resurrexit. inana ẽ
fides nr̃a. Adhuc enim estis in ꝑcis
uris. Ergo ⁊ qui dormierunt in xp̃o.
pierunt. Si in hac uita tm̃ in xp̃o spe
ntes sumus. miserabiliores sumꝰ oĩb̃
hominib;. Nunc aũ xp̃c resurrexit a mor
tuis. primitie dormientiũ. Quoniã quidẽ
ꝑ hominẽ mors ⁊ ꝑ hominem resurrectio
mortuoꝝ. Et sicut in adam oĩes mo
riuntur. ita ⁊ in xp̃o oĩes uiuificabiꝫ
tur. Unusquisq; aũt in suo ordine. Pri
mitie xp̃c. Deinde hi qui sunt xp̃i. in
aduentu eius. Deinde finis. cum tra
diderit regnũ deo ⁊ pr̃i. cum euacua
uerit omnẽ ꝓncipatũ ⁊ potestatem
⁊ uirtutẽ. Oportet aũ illum regnare.
donec ponat oĩes inimicos sub pedi
bꝫ eius. Nouissima aũ inimica destru
etur mors. Omnia aũ subiecit sub pe
dibꝫ eius. Cum aũ dicat omnia subie
cta sunt ei. sine dubio ꝓter eũ qui sibi
uecit ei omnia. Cum aũ subiecta illi fu
erint omnia. tunc ⁊ ipse filius subiect
etur illi. qui sibi subiecit omnia. ut sit
ds omnia in omnibꝫ. Alioquin quid fa
cient qui baptizantur ꝑ mortuos. Si
omnino mortui nõ resurgunt. ut quid
⁊ baptizantur ꝑ illos. Utquid ⁊ nos pe
riclitamur omni hora. Quotidie morior
ꝑ uestram gloriam fris. quã habeo in xp̃o ihu
dño nr̃o. Si secũm hominẽ ad bestias
pugnaui ephesi. quid mihi prodest si mor
tui nõ resurgunt. Manducemus ⁊ bibamus. cras enim moriemur. Nolite seduci.
Corrumpunt mores bonos. colloquia
mala. Euigilate uere ⁊ nolite peccare.
Ignorantiam enim dei quidam habẽt. ad
uerentiam uob̃ loquor. Sz dicet
aliquis. Quo resurgunt mortui. Qui
li autẽ corpore uenient. Insipiens tu.
qđ seminas nõ uiuificatur nisi prius
moriatur. Et qđ seminas. nõ corpus
qđ futurum est seminas. Sz nudum gra
num. utputa tritici. aut alicuius cete
roꝝ. Deus aũt dat illi corpus sicut uo
luit. ⁊ unicuiq; seminũ ꝓprium corꝑ.
Non omnis caro. eadem caro. Sz alia ho
minũ. alia pecoꝝ. Alia aũ uolucrũ.
alia aũ piscium. ⁊ corpora celestia. et
corpora terrestria. Sz alia quidẽ celesti
um gla. alia aũ terrestrium. Alia claritas
solis. alia claritas lune. ⁊ alia claritas
stellaꝝ. Stella enim ab stella differt in
claritate. Sic ⁊ resurrectio mortuoꝝ.
Seminatur in corruptione. surget in
corruptionem. Seminatur in igno
bilitate. surget in gloriam. Seminatur
in infirmitate. surget in uirtute. Se
minatur corpus animale. surget cor
pus spirale. Si est corpus aiale. est ⁊
spirale. sicut scriptum est. fris est primus
homo adam in aiam uiuentem. no
uissimus adam in spm uiuificantem. Sz
nõ pri. qđ spirale est. Sz qđ aiale est. de
inde qđ spirale est. Primus homo de

tra terrenus. sēd̄s homo de celo celestis.
Qualis terrenus. tales ⁊ terreni. ⁊ qualis
celestis. tales ⁊ celestes. Igitur sicut portauimus ymaginem terreni. portemus
⁊ ymaginē celestis. Hoc aīē dico fr̄s.
q̄m caro ⁊ sanguis regnū dei possidere
nō possunt: neq; corruptio incorruptelā
possidebit. Ecce mysteriū uob̄ dico. Omēs
quidem resurgem. sed nō omnes immutabimur. In momento. in ictu oculi. in nouissima tuba. Canet enim tuba ⁊ mortui resurgent incorrupti. ⁊ nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc
induere incorruptam. et mortale hoc
induere imortalitatē. Cum aūt mortale hoc induerit imortalitatē tunc fiet
sermo qui scriptus ē. Absorpta ē mors
in victoria. Vbi ē mors victoria tua?
Vbi est mors stimulus tuus? Stimulus aūt mortis. peccm̄ ē. Virtus uo peccatū. Deo aūt grās. qui dedit nob victoriam. p dñm nr̄m ihm xpm. Itaq; fr̄s
mei dilect̄i stabiles estote ⁊ immobiles.
habundantes in ope dñi semp. scientes q̄d labor ur̄ non ē inanis in dño.

De collectis aūt que fiunt [XVI]
in sēos. sicut ordinaui ecclesiis galathie. ita ⁊ uos facite. Vnam sabbati
unusquisq; uestrum apud se reponat. recondens q̄d ei bene placuerit. ut nō cū uenero
tunc collecte fiant. Cum aūt p̄sens fuero. quos probaueritis p epistolas. hos mittam perferre gratiam uestram in hierusalem. Quod si dignum fuerit ut ego eam. mecū
ibunt. Veniam aūt ad uos. cum macedoniam p̄traxero. Nam macedoniā
p̄traham. Apud uos aūt forsitan manebo. uel etiam hiemabo. ut uos me
deducatis quocūq; iero. Nolo enim uos
modo in transitu uidere. Spero enim me
aliquantum temporis manere apud uos. si
dñs permiserit. Manebo aūt ephesi. usq; ad pentecosten. Ostium mihi enim apertum est magnum ⁊ euidens. ⁊ aduersarii
multi. Si aūt uenerit timotheus. uidete ut sine timore sit apud uos. Opus
enim dñi operatur. sicut ⁊ ego. Ne quis ergo illum spernat. Deducite aūt illum in pace. ut ueniat ad me. Expecto enim illum
cum fr̄ibus. De apollo autē frē multum
rogaui eum ut ueniret ad uos cū fr̄ibus.
⁊ utiq; nō fuit uoluntas eius. ut nūc
ueniret. Veniet aūt cum ei tempus fuerit. Vigilate. state in fide. uiriliter
agite ⁊ confortamini. Omnia uestra in
caritate fiant. Obsecro aūt uos fr̄s.
nostis domū stephane ⁊ fortunati.
q̄m sunt primitie achaie. ⁊ in ministerium sanctorum ordinauerunt seipsos. ut
⁊ uos subditi sitis eīmodi. ⁊ omni co
operanti. ⁊ laboranti. Gaudeo aūt in p̄sentia stephane ⁊ fortunati. ⁊ achaici.
q̄m id q̄d uob̄ deerat. ipsi supplerunt. Refecerunt enim ⁊ meum spiritum ⁊ uestrum. Cognoscite ergo qui huiusmodi sunt.
Salutant uos ecclie asye. Salutant
uos in dño multum aquila ⁊ prisca cū
domestica sua ecclia. apud quos ⁊ ego
hospitor. Salutant uos omnes fr̄es. Salutate inuicem in osculo scō. Salutatio mea manu pauli. Si quis nō amat
dñm nr̄m ihm xpm. sit anathema
maranatha. Gr̄a dñi nr̄i ihu xpi. uob̄
tum. Caritas mea cum omnibus uob̄
in xpo ihu. aūn. Explicit epla. i. ad corinthios. Incipit argumentū epla. ii. ad

Post actam corinthios. prudam consolatoriam scribo eis a troade p titum. t collaudant eos hortatur ad meliora. contristatos quidem eos. h emendatos ostendens. Explicit argumentū. Incipit epla ttia ad corinthios.

Paulus apls ihu xpi per uoluntatem dei t timothe fr ecclie dei que est corinthi. cum scis omnib; qui sunt in unuersa achaia. Gra uob t pax a deo pre nro t domino ihu xpo. Benedictus ds t pat dni nri ihu xpi. pat miaz. t ds tote consolationis. qui consolatur nos in omni tribulatione nra. ut possimus t ipi consolari eos qui in oi pressura sunt. p exhortatione qua exhortamur t ipi a deo. Quia sicut abundant passiones xpi in nobis. ita t xpm abundat consolatio nra. Sive aut tribulam. p ura exhortatione t salute. sive exhortam. p ura exhortatione t salute. que operatur tolerantia earundem passionū quas t nos patimur. ut spes nra firma sit p uob. scientes qm sicut socii passionum estis. sic eri t consolationis. Non enim uolumus nos ignorare fris de tribulatione nra q facta e in asya. qm supra modu grauati sumus. supra uirtutem. ita ut taderet nos etiam uite. Sed ipi in nobipis responsum mortis habuimus. ut nō simus fidentes in nob. h in deo qui suscitat mortuos. qui de tantis periculis eripuit nos t eripit in quem speramus qm t adhuc eripiet. adiuuantib; et uob in oratione p nob. ut ex multor p sonis facierum eius que in nob e dō nationes p multos gre agantur p nobis. Nam gla nra hec est. testimoniu conscie nre. qđ in simplicitate t sinceritate dei. t nō in sapia carnali. h in gra dei conuersati sumus in hoc mundo. abūdantius aut ad uos. Non enim alia scribimus uob. qm que legitis t cognoscitis. Spo aut qđ usq; in finem cognoscetis. sicut t cognouistis nos ex parte qm gla nra sumus. sicut t uos nra in die dni nri ihu xpi. Et hac confidentia uolui pus uenire ad uos. ut secūdam gram habeatis. t p uos transire in macedoniam. t iterū a macedonia uenire ad uos. t a uob deduci in iudeam. Cum g hoc uoluissem. numquid leuitate usus sū. Aut que cogito scd'm carnem cogito ut sit apd me est t non. fidelis aut ds. qm sermo nr qui fuit apd uos. n est in illo. est. Dei enim filius ihs xps. qui in uob p nos pdicat'. p me et siluanū t timotheum. fuit est t non. h est in illo fuit. Quotquot enim promissiones dei sunt. in illo est. Ideo t p ipm amē deo ad gla nram. Qui aut confirmat nos uobscum in xpo. t qui unxit nos ds t qui signauit nos. t dedit pignus spūs in cordibus nris. Ego aut testem dm inuoco in aiam meam. qđ parcens uob n ueni ultra corinthū. Non q dominamur fidei uře. h adiutores sumus gaudii uri. sta enim fide state. Statui aut hoc apd me. ne tristitia iterum ueniam ad uos. Si enim ego contristo uos. t quis est qui me letificet. nisi q contristatur ex me. Et hoc ipm scripsi

AD

ſi uob. ut ſi cum uenero triſticiam ſꝫ triſticiam habeam. de quibꝫ oporteret me gaudere confidens in omnibꝫ uob qꝫ meū gaudiū omnium uſtm ē. Nam ex multa tribulatiõe ⁊ angustia cordis ſcripſi uob p multas lacrimas. ñ ut contriſtemini. ſꝫ ut ſciatis quã caritatem habeam abundantius in uob. Si quis aũ contriſtauit. ñ me contriſtauit. ſꝫ ex parte ut ñ onerem omẽs uos. Sufficit illi qui eiꝰmodi ē. obiurgatio hec que fit a pluribꝰ. unde ecõtrario magis donetis ⁊ conſolemini ne forte abundantiori triſticia abſorbeatur qui eiuſmodi ē. ꝓpt qđ obſecro uos ut confirmetis in illũ caritatem. Ideo eñ ⁊ ſcripſi ut cognoſcam expũm ium uſtm. an in omnibꝫ obedientes ſitis. Cui aũ aliquid donatis. ⁊ ego. Nam ⁊ ego qđ donaui. ſi quid donaui ꝓpter uos in ꝑſona x̃i ut ñ circũueniamur a ſathana. Non enim ignoramus cogitationes ei. Cui uenillem aũ troade ꝓpter euãgliũ x̃i. ⁊ oſtiũ mihi apti ē in dño. ñ habui requiē ſpiritui meo. eo qđ ñ inuenerem titũ fratrem meũ. ſꝫ ualefaciens eis. pfiſ ſum in macedoniam. deo aũ gr̃as qui ſemp triumphat nos in xp̃o ihesu ⁊ odorem notitie ſue manifeſtat per nos in omni loco. qꝫ xp̃i bonus odor ſumus deo. in his qui ſalui fiunt ⁊ in his qui pereunt. Aliis quidem odor mortis in mortem. aliis aũ odor uite in uitam. Et ad hec quis tam idoneus. Non enim ſumus ſic̃ plurimi. adulterantes ũbum dei. ſꝫ ex ſinceritate. ſꝫ ſicut ex deo coram deo. in xp̃o loquimur.

Incipimus rurſum nosmetipſos cõmendare. Aut numquid egemus ſicut quidam cõmendatitiis epiſtolis ad uos aut ex uob. Epiſtola nr̃a uos eſtis ſcripta in cordibꝰ nr̃is. que ſcitur ⁊ legitur ab oĩbꝰ hominibꝰ. manifeſtum qm̃ epiſtola eſtis xp̃i. miniſtrata a nobis. ⁊ ſcripta nõ atramento ſꝫ ſpũ dei uiui. nõ in tabulis lapideis. ſꝫ in tabulis cordis carnalibꝰ. fiduciam aũ talem habemus p xp̃m ad deũ. nõ qđ ſufficientes ſimus cogitare aliquid a nob q̃ ex nobis. ſꝫ ſufficientia nr̃a ex deo eſt. Qui ⁊ idoneos nos fecit miniſtros noui teſtamenti. nõ littere ſꝫ ſpũs. littera enim occidit. ſpũs aũ uiuificat. Qđ ſi miniſtratio mortis. litteris deformata in lapidibꝰ fuit in gl̃a. ita ut ñ poſſent intendere filii iſrael in faciem moyſi. ꝓpter gl̃am uultus eius que euacuatur. quõ ñ magis miniſtratio ſpũs erit in gl̃a. Nam ſi miniſtratio damnationis in gl̃a ē. multo magis habundat miniſterium iuſtitie in gl̃a. Nam nec glorificatum ē qđ clarum in hac p te ꝓpter excellentem gl̃am. Si enim qđ euacuatur p gl̃am eſt. multo magis qđ manet in gl̃a ē. Habentes g̃ talem ſpem. multa fiducia utimur. ⁊ ñ ſicut moyſes ponebat uelamen ſup faciem ſuam. ut ñ intenderent filii iſrl̃ in faciem eius qđ euacuatur. ſꝫ obtuſi ſunt ſenſus eorum. uſq; in hodiernum enim diem in lectione ueteris teſtamenti manet ñ reuelatum. qm̃ in xp̃o euacuatur. ſꝫ uſq; in hodiernum diem cũ legitur moyſes. uelamen ē poſitum ſup cor

cor. Cum aũ conuĩsus fuĩt ad dñm auferetur uelamen. Vbi aũ spũs dñi. ibi libertas. Nos uero oĩes reuelata facie gl̃am dñi speculãtes. in eandem ymaginem trãsformamur a claritate in claritatem tãq̃ a dñi spũ. Deo hũres hanc ministrationem sicut cõsecuti sumus. nõ deficiem⁹ et abdicamus occulta dedecoris. Nõ ambulantes in astutia. neq; adulterantes ũbum dei. sed in manifestatione ueritatis cõmendantes. nosmet ipos ad omnẽ conscĩam hominũ coram deo. Qd si et opertũ est. eis q̃bus deus huius seculi excecauit mentes infideliũ. ut nõ fulgeat illuminatio euãgelij gl̃e ei⁹ q̃ sit imago dei. Non enĩ nosmet ipos p̃dicamus. sed ihm xpm dñm nr̃m. Nos aũ seruos uros p ihm. Quia deus qui dixit de tenebris lucem splendescere. illuxit in cordibus nr̃is. ad illuminationẽ scĩe claritatis dei in facie ihu xi. Habemus aũ thesaurum istum in uasis fictilibus. ut sublimitas sit uirtutis dei. et nõ ex nob̃. In oĩbus tribulationẽ patimur. sed nõ angustiamur. Aporiamur. sed nõ desperamur. Persecutionem patimur. sed nõ deserimur. Deijcimur. sed non perimim⁹. Semp mortificationẽ ihu in corpore nro circumferentes. ut et uita ihu in corporibus nr̃is manifestetur. Semp enĩ nos qui uiuimus in mortẽ tradimur ppt ihm. ut et uita ihu manifestetur in carne nr̃a mortali. Ergo mors in nob̃ operatur. uita aũ in uob̃. Habentes aũ eundẽ spm fidei. sicut scriptũ est. credidi ppt quod locutus sum. et nos credim⁹ ppt quod et loquimur. scientes q̃m qui suscitauit ihm. et nos cum ihu suscitabit. et constituet uobcum. Omnia enĩ ppt uos ut gr̃ia habundans per multos gr̃az actione. abundet in gl̃am dei. Propter quod nõ deficimus. sed licet is qui foris est hõ corrumpatur. tamen is qui intus est renouatur de die in diem. Id enĩ quod in pnti est momentaneũ et leue tribulationis nr̃e supra modũ in sublimitate eternum gl̃e pondus operatur in nob̃. dum contemplamur q̃ non uidentur. et q̃ uidentur. Que enim uidentur. temporalia sunt. que aũ non uidentur. eterna sunt.

V

Scimus enim q̃m si terrestris domꝰ nr̃a huius habitationis dissoluatur. q̃d edificationẽ ex deo habemus domũ non manufactam eternam in celis. Nam et in hoc ingemescimus habitationem nr̃am q̃ de celo est superindui cupientes. si tñ uestiti non nudi inueniamur. Nam et qui sumus in tabernaculo isto ingemescimus grauati. eo q̃d nolumus expoliari. sed supuestiri. ut absorbeatur quod mortale est a uita. Qui aũ effecit nos in hoc ipsum deus. qui dedit nob̃ pignus spũs. Audentes igitur semp et scientes. q̃m dum sumus in corpore peregrinamur a dño. Per fidem enĩ ambulamus. non per speciem. Audemus aũ et bonam uoluntatem habemus. magis peregrinari a corpore et presentes esse ad dñm. Et ideo contendimus siue absentes siue presentes placere illi. Omnes enim nos manifestari oportet aũ tribunal xpi. ut referat unusquisq; propria corporis prout gessit siue bonum siue malum. Scientes ergo timorem dñi hominibus suademus. deo

aũ manifestũ sum. Spero aũ & in con
sciẽtijs uẽs manifestos nos ee. Nõ
rursũ nos cõmendamus nob. sed occasi
onem damus nob gliandi p nobis.
ut habeatis ad eos qui in facie gliantur
& nõ in corde. Sive enim mente excedimꝰ
deo. sive sobrij sumus nob. Caritas x̃pi
urget nos. estimantes hoc qm̃ si
unus p omẽs mortuus est. ergo omes
mortui sunt. & pro omibus mortuus est ut
qui uiuũt iam nõ sibi uiuant. sed ei qui p
ipis mortuus est & resurrexit. Itaq; nos
ex hoc neminẽ nouim secm̃ carnem. Et
si cognouimus secm̃ carnem x̃pm. sed nũc
tam nõ nouimus. Si quis ergo in x̃po nova
creatura. uetera transierunt ecce facta sũt
noua. Omnia aũt ex deo. qui reconciliauit
nos sibi p x̃pm. & dedit nob ministerium
reconciliationis. Quoniam quidẽ
deus erat in x̃po mundũ reconcilians sibi
nõ reputans illis delicta ipoꝝ. & posuit
in nob uerbum reconciliationis. Pro
x̃o ergo legatione fungimur tanqm̃ deo exhor
tante p nos. Obsecramus p x̃po. reco
ciliamini deo. Eum qui nõ nouerat pec
catum p nob peccm̃ fecit ut nos efficia
mur iustitia dei in ipo.

VI

Adiuuantes aũ exhortamur. ne
in uacuũ dei gram recipiatis. Di
cit enim. Tempore accepto exaudiui te. & in die salutis adiuui te. Ecce
nunc tps acceptabile. ecce nunc dies
salutis. Nemini dantes ullam offen
sionem. ut nõ uituperetur ministe
rium nrm̃. Sed in omibus exhibeamus
nosmetipos sicut dei ministros. in mul
ta patientia. in tribulõibus. in necessi
tatibus. in angustijs. in plagis. in car
ceribus. in seditionibus. in laboribus. in
uigilijs. in ieiunijs. in castitate. in
scientia. in longanimitate. in suauꝫ
tate in spũ scõ. in caritate nõ ficta. in uer
bo ueritatis. in uirtute dei. Per arma iustitie
a dextris & a sinistris. per gloriam & ignobilitatem. per infamiam & bonam fa
mam. ut seductores & ueraces. Sicut qui
ignoti & cogniti. Quasi morientes & ecce uiuimus. Ut castigati. & nõ mortifi
cati. Quasi tristes. semp aũt gaudentes. Sicut egentes. multos aũt locu
pletantes. Tanqm̃ nichil habẽtes. & omnia
possidentes. Os nrm̃ patet ad uos o co
rinthij. cor nrm̃ dilatatum est. Non an
gustiamini in nob. angustiamini aũt
in uisceribꝰ uẽs. Eandem aũt habẽtes re
munerationẽ tanqm̃ filijs dico. dilatamini & uos. Nolite iugum ducere cũ
infidelibꝰ. Que enim participatio iusti
cie cum iniquitate. Aut que societas
luci ad tenebras. Que aũt conuentio
x̃i ad belial. Aut que pars fideli cũ in
fideli. Qui aũt consensus templo dei
cum idolis. Vos enim estis templũ dei
uiui. sicut dixit ds. Quia inhabitabo in il
lis. & inambulabo. & ero illoꝝ ds. & ipi
erunt mei populus. Propter quod exite de medio
eoꝝ. & separamini dicit dns. & immundũ
ne tetigeritis. & ego recipiam uos. Et
ero uobis in patrem. & uos eritis mihi
filios & filias. dicit dns omnipotens.

VII

Has igitur habentes promissiones karissimi. mundemus nos ab omni inquinamento
carnis & spũs. perficientes sanctificationem
in timore dei. Capite nos. Neminem
lesimus. neminem corrupimus. nemi
nem circumuenimus. Non ad condẽ
nationem dico. Predixi enim quod in

cordiz uris estis ad cōmouendū z ad
cōmunendū. Multa ñ fiducia ē apd
uos multa mihi glatio p uob. Repletus
sum cōsolatōne sup habundo gaudio
in oīi tribulatōne nr̄a. Nam z cum
uenissem macedoniā nullam requiē
habuit caro nr̄a. z omnē tribulatōne passi
sumus pugne untus timores. Sz qui cō
solatur humiles cōsolatus ē nos dō
in aduentu titi. Non solū aūt in aduē
tu eius. Sz ē in cōsolatōne quo cōsola
tus ē in uob referens nob uram de
siderium. uestrū fletum. uestrū emulati
onem p me ita ut magis gauderem.
Quia z si contristaui uos in epla mea
nō pentet z si penituit uidens q epla
illa z si ad horā uos contristauit nc gaudeo
sup
uobis cōtristati estis z q contristati estis ad pñiā.
Contristati estis estis sēdm dm. ut in
nullo detrimētū patiamini ex nobis.
Que enī sēdm dm tristitia ē pñiam
in salutem stabilem operatur. Seculi aūt tristicia. operatur mortem. Ecce enī
hoc ipm sēdm dm contristari uos quā
tam in uob sollicitudinē operatur. sed
defensionem. z indignatōnē z timo
rem. z desiderium. z emulatōnē sed
ultionem. In oīb; exhibuistis uos
uncontaminatos ē negotio. Igitur
z si scripsi uob. nō ip eius qui fecit iniuri
am. nec ip eius qui passus ē z ad ma
nifestandam sollicitudinem nr̄am q
p nob coram deo. Ideo consolati sum.
In consolatōne aūt nr̄a habundantius ma
gis gauisi sumus sup gaudio titi
q; refectus ē sps eius ab oībus. Si
quid apd illum de uob glatus sum.
nō sum confusus. z sicut oīa nob
in ūritate locuti sum. ita z glatio nr̄a
que facta est ad titum ūtas facta ē z uiscera eius habundantius in uob ē reminiscentis oīm uram obedientiam. quō cum
timore z tremore excepistis eū. Gaudeo
qđ in oīb; confido in uobis.

(VIII) Notum aūt uob facimus frēs grām
dei que data est in ecclīs macedo
nie qđ in multo exāmento tribulōis ha
bundantia gaudii ipōr̄ fuit z altissima paupras eōr̄ habundauit in di
uitias simplicitatis eōr̄. q testimoniū illis reddo z supra
uirtutē voluntarij fuerunt cū multa ex
hortatione obsecrantes nos grām z
collectionē ministerii qđ fit in sōs. z
nō sicut sperauim. sz semetipos dederūt
primū dō. deinde nob p voluntatē dei
ita ut rogaremus titū ut q quemadmodū cepit. ita z pficiat in uob etiam
grām istam. Sicut in oīb; habūdatis fide z sermone z scīa. z oī sollicitudine insup z caritate ura in nos. ut
z in hac grā habundetis. Non eī imperans dico. sz per aliorum sollicitudinem. etiam caritatis ure ingenuum
uram comprobans. Scitis enī grām dī
nri ihu xpi. q̄m p uos egenus factus ē cum diues esset ut illius inopia uos
diuites essetis. z consilium in hac re do. hoc
enī uob utile ē q̄ nō solum facere sz
z uelle cepistis ab anno priore nunc
dō z factio z pficere ut quemadmodum
promptus ē animo uoluntatis.
ita sit z pficiendi ex eo qđ hētis. Si enim uoluntas prompta ē sēdm id qđ
hēt accepta ē non sēdm id qđ nō hēt. Non
enī ut aliis sit remissio. uob autē

tribulo. ⁊ ex e qualitate in ꝑsentꝫ
tpꝫ uīa habundantia illoꝝ inopiā
supplear ut ⁊ illoꝝ habundantia uīe
inopie ꝝ supplementū. ut fiat equa
litas sicut scriptū ē. Qui multū non
habundauit. ⁊ qui modicū nō minora
uit. Gīas aūt deo qui dedit eandem
sollicitudinē ꝓ uobis in corde titi
ipm exhortationem quidem suscepit
⁊ dum sollicitus ex ꝓpria uoluntate
ꝓfectus ē ad uos. Misimus cū cū il
lo fratrem cui laus ē in euāgelio ꝓ oīb⁹
ecclīs. Non solum aūt ⁊ ordinat⁹
ab ecclīs comes pegrinationis uīe
in hac grā que ministratur a nob⁹
ad dīi gl̄iam ⁊ destinatam uoluntate
nrām deuitantes hoc ne quis nos
uituperet in hac plenitudine que mi
nistratur a nobis. Prouidemus enim
bona nō solum coram deo. ⁊ etiā coram
hominib⁹. Misimus aūt cum illis ⁊
fratrem nrm quem ꝓbauimꝰ in multis
sepe sollicitum esse nunc aūt multo
sollicitiorē confidentia multa in uos
siue ꝓ tito qui ē socius meus. ⁊ ad uo
bis adiutor siue fratres nri apli eccl̄a
rum gl̄ie xp̄i. Ostentionem ergo que
ē caritatis uīe ⁊ nīe gl̄ie ꝓ uob⁹. in ui
los ostendite in facie eccl̄iarū.

Quam de ministerio qd̄ scribit mihi
ter habundanti est mihi scribere
uob⁹. Scio enim ꝓpositū animū ue
strum ꝓ quo de uobis gl̄io apd̄ ma
cedonias. quīa achaia para est ab a
no ꝑterito ⁊ uīa emulatio ꝓuocauit
plurimos. Misimus aūt fratres. ut ne
qd̄ glīamur de nob⁹ euacuetur ⁊ hac
parte. ut quemadmodū dixi pati

stis. ne cum uenerint mecū macedo
nes ⁊ inuenerint uos imparatos. e
rubescamus nos. ut nō dicam uos in
hac substātia. Necessariū ḡ existimaui ro
gare fres ut ꝓuenirent ad uos ⁊ ꝓpa
rent repromissam bñdictionē hanc pa
ratam ēē sic qī benedictionē nō qī auā
ritiam. Hoc aūt dico. qui parce seīat
parce ⁊ metet ⁊ qui seminat in bene
dictionib⁹ de bñdictionib⁹ ⁊ metet.
Unusquisq; prout destinauit in corde
suo. nō ex tristitia aut ex necessitate.
Hilarem enim datorem diligit deus.
Potens est aūt ds omnē gratiā habūdare facere in nob⁹. ut in omnib⁹ sēp
omnē sufficientiā habētes. habundetis in omne opus bonū sicut scrip
tum ē. Dispsit dedit pauperib⁹ iusti
tia eius manet in seculū. Qui aūt
administrat semen seminanti. ⁊ pa
nem ad manducandū ꝓstabit. ⁊ mul
tiplicabit semen uīm ⁊ augebit in
crementa frugū iustitie uīe. ut in oīb⁹
locupletati habundetis in om
nem simplicitatē que operatur ꝓ nob⁹
gr̄ias actionem deo. Quīa ministeriū
huius officii nō solum supplet ea que
deficiūt fcis. sed ⁊ habundat ꝓ multas
gr̄iarum actione in dño. ꝓ bationē
ministerii huī glificantes deū in o
bedīa confessionis uīe in euāgliū ⁊
⁊ simplicitate cōicationis illos ⁊ in
oīas ⁊ ꝓ oblectatione ꝓ uobis.
deīdantiū uos ꝓp eminentē gr̄iam
dei in uob⁹. Gīas deo ꝓp inenarrabi
li dono eius.

Obsecto aūt ego paulus obsecto uos ꝓ
mansuetudinē ⁊ modestiam xp̄i

qui in facie quidem humilis inter uos. absens aũt confido in uob. Rogo aũt ne ꝑsens audeam ꝙ eam confidentia qua existimor audere in quosdã qui arbitrantur nos tanquã secũm carnem ambulemus. In carne enim ambulantes. nõ secũm carnem militamus. Nam arma militie nr̃e nõ carnalia sed potentia deo ad destructionem munitionũ. consilia destruentes. et omnẽ altitudinẽ extollentem se aduersum sciam dei. et in captiuitatem redigentes omnẽ intellectum in obsequiũ xp̃i. et in promptu habentes ulcisci omnẽ inobediam cũ impleta fuerit uestra obedia. Que secũm faciem sunt uidete. Si quis confidit sibi x̃ se ipm̃ hoc cogitet rursũ apd se qd̃ sicut ipse xp̃i ẽ nra et nos. Nam et si amplius aliquid gloriatus fuero de potestate nra. quã dns dedit in edificationẽ et nõ in destructionẽ uram nõ erubescam. Ut aũt nõ exterruisse tanquã per epistolas. quidã epistole inquiunt graues sunt et fortes ꝓsentia aũt corporis infirma et sermo contemptibilis. Hic cogitet qui eiusmodi ẽ qd̃ quales sumus uerbo ꝑ epistolas absentes. tales et ꝓsentes et in facto. Non enim audemus inserere aut comparare nos quibusdam qui seipos cõmendant. sed ipi in nob nos metipos metientes et cõparantes nosmetipos nob. nos aũt nõ in immensum gloriabimur. sed secũm mensuram regule quam mensus ẽ nob deus mensuram pertingendi usq ad uos. Non enim quasi non pertingendi ad uos superextendimus nos. Usq ad uos enim ꝓuenimus in euangelio x̃ nõ in immensum gloriantes. in alienis laboribus. spem autem habentes crescentis fidei uestre in uob magnificari secũm regulam nram in habundantia etiam in illa que ultra uos sit euangelizare nõbis alienа regula in his q̃ parata sunt gloriari. Qui gloriatur in dño glorietur. non enim qui seipm̃ cõmendat ille probatus ẽ. sed quem dns commendat.

XI

Vtinam sustineretis modicũ quid mee insipientie. sed et supportate me. Emulor enim uos dei emulatione. despondi enim uos uni uiro uirginem castam exhibere xp̃o. Timeo aũt ne sicut serpens euam seductor astucia sua. ita corrumpantur sensus uri. et excidant a simplicitate que ẽ in xp̃o. Nam si is qui uenit aliũ xp̃m ꝓdicat quem nõ ꝓdicauimus. aut alium spm̃ accipitis quem nõ accepistis. aut aliud euangelium q̃d nõ recepistis. recte patimini. Existimo enim nichil me minus fecisse a magnis apostolis. Nam et si imperitus sermone. sed nõ scia. In omnibus autem manifestati sumus uobis. Aut numquid peccatum feci metipm̃ humilians ut uos exaltemini. quia gratis euangelium dei euangelizaui uobis. alias. ecclias expoliaui. accipiens stipendium ad ministerium uestrum. et cũ essem apd uos et egerem nulli onerosus fui. Nam q̃d mi deerat suppleuerunt fres qui uenerunt a macedonia. et in omnibus sine onere seruauime uob. et seruabo. Est ueritas x̃i in me quia non circũmstabitur in me in regionibus achaie. Quare. Quia ego nõ diligo uos. Deus scit. Qd̃ aũt facio et faciam. ut amputem occasionẽ eorũ

qui uolunt occasionē ut in quo gl̄iant̄ inueniant̄ sicut ⁊ nos. Nam
eius modi pseudo apl̄i. ouani subdo
li transfigurantes se in apl̄os x̄i. Nō
mirum. Ipē enim satanas transfigu
rat se in angelū lucis. Non ē g̃ magn̄
si ministri eius transfigurentur sic ue
lut ministri iustitiae quor̄ finis erit
sc̄dm opa ipor̄. Iterū dico ne quis me
putet insipientem ee. Alioquin uelut
insipientem accipite me ut ⁊ ego mo
dicum quid gl̄iet. Quod loquor non lo
quor sc̄dm dn̄m. sed sicut in insipientia in
hac fiducia gl̄ie. Quia multi gl̄iantur sm̄
carnē ⁊ ego gl̄iabor. Libenter enim sus
fertis insipientes. cum sitis ipi sapien
tes. Sustinetis enim si quis uos in seruitu
tē redigat. si quis deuorat. si quis accipit.
si quis extollitur. si quis in faciem uos
cedit. Secundum ignobilitatē dico. qm̄ nos in
firmi fuimus in hac parte. In quo cūq;
audet in insipiam dico. audeo ⁊ ego.
Hebrei sunt ⁊ ego. Israelite sunt ⁊ ego.
Semen abrahe sunt ⁊ ego. Ministri xp̄i
sunt ⁊ ego. Vt minus sapiens dico plus
ego. In laboribus plurimus. in carcerib; ha
bundantius. in plagis supra modū in mor
tib; frequenter. A iudeis quinquies qua
dragenas una minus accepi. Ter uir
gis cesus sum. semel lapidatus sū ter
naufragiū feci. Nocte ⁊ die in profundo
maris fui. In itinerib; sepe. periculis flu
minū. periculis latronū. periculis ex gene
re. periculis ex gentib;. periculis in ciuitate. pe
riculis in solitudine. periculis in mari. pe
riculis in falsis fratrib;. In labore ⁊ erum
na. in uigiliis multis. in fame ⁊ siti.
in ieiuniis multis. in frigore ⁊ nuditate.
Preter illa que extrinsec̄ sunt instan
tia mea cotidiana sollicitudo omnium ec
clesiar̄. Quis infirmatur ⁊ ego non infirmor.
Quis scandalizatur ⁊ ego non uror. Si
gl̄iari oportet que infirmitatis mee sū
gl̄iabor. Ds ⁊ pater dn̄i nr̄i ihu xp̄i scit
qui est benedictus in scla qd̄ non mentior.
damasci prepositus gentis aretee regis.
custodiebat ciuitatem damascenor̄ ut
me comprehenderet. Et per fenestram in spor
ta demissus sum per murū ⁊ sic effugi
manus eius.

Si gl̄iari oportet non expedit quidem.
Veniam aut̄ ad uisiones ⁊ reuela
ones dn̄i. Scio hominem in xp̄o ante annos
xiiij. siue in corpore. siue extra corp̄ nescio.
ds scit raptum huiusmodi usq; ad tertium
celum ⁊ scio hm̄oi hominem siue in corpore siue extra
corpus nescio. ds scit. quoniam raptus est in
paradisum ⁊ audiuit arcana uba q̄
non licet homini loqui. per huiusmodi
gl̄iabor. pro me aut̄ nichil nisi in infirmi
tatib; meis. Nam ⁊ si uoluero gl̄ia
ri. non ero insipiens. ueritatem enim
dicam. parco aut̄ ne quis me existimet
supra id qd̄ uidet in me aut audit ab
me. et ne magnitudo reue
lationū extollat me datus est mi
hi stimulus carnis mee angl̄s satane
ut me colaphizet. Propt̄ qd̄ ter dn̄m
rogaui ut discederet a me. ⁊ dixit mi
hi sufficit tibi gr̄a mea. Nam uirtus in
infirmitate perficitur. Libenter igit̄ gloria
bor in infirmitatib; meis ut inhabi
tet in me uirtus xp̄i. Propt̄ qd̄ placeo
mihi in infirmitatib; meis. in contumeliis in
necessitatib; in persecutionib; in angustii
is p xp̄o. Cum enim infirmor. tūc potens

sum. Facē sum insipiens. uos me co
egistis. Ego enī debui a uob̄ cōmenda
ri. Quicq enim minus fec ab his qui sū
sup̄ modū apli. tam z si nichil sum. Sig
na tamē apl̄atus mei facta sunt sup uos
in omī patīa. signis z prodigiis z uir
tutibz. Quid enī est̄ minus habuistis
p ceteras ecclias. nisi ego ipe n̄ gra
uauui uos. Donate mihi hanc iniuri
am. Ecce tertio hoc paratus sum uenire ad
uos. z n̄ ero grauis uob̄. Non enī quero
que uestra sunt. sed uos. Nec enī debent
filij parentib; thesaurizare. z paren
tes filiis. Ego aut libentissime impen
dam. z superimpendar ipe p animab̄
uris. Licet plus uos diligens minus
diligar. b; Esto. ego uos non ingraua
ui. z cum astucia dolo uos cepi.
Numquid p aliquem eor quos misi
ad uos. circumuenui uos. Rogaui titū
z misi cum eo. Item. Numquid titus
uos circūuenit. Nonne eodem spū am
bulauim. Nonne eisdem uestigiis. O
lim putatis est excusatem nos apud
uos. Coram deo in xpo loquimur. Oīa
aut karissimi p uestra edificatione. Timeo
enī ne forte cum uenero. n̄ quales uo
lo inueniam uos. z ego inueniar a
uob̄ qualem n̄ uultis. ne forte cōten
tiones. emulationes. animositates.
dissentiones. detractiones. susurrationes.
inflationes. seditiones sint inter uos.
ne iterum cum uenero. humiliet me d̄s
apud uos. z lugeam multos ex his q
ante peccauerūt. z n̄ egerunt pnām su
per immunditia. z fornicatione. z impudicitia
ce quam gesserūt.

ad uos. In ore duoꝝ uel triū tes
tium. stabit oīs uerbū. Predixi. z p
dico ut p̄sens bis. z nūc absens his qui
ante peccauerūt. z ceteris oīb; q̄m si ue
nero iterū n̄ parcam. An experimentum
queritis eius qui in me loquitur. xp̄s.
qui in uob̄ n̄ infirmatur. sed potens est
in uob̄. Nam z si crucifixus est ex infirmi
tate. sed uiuit ex uirtute dei. Nam z nos
infirmi sumus in illo. sed uiuim̄ cū eo.
ex uirtute dei in uob̄. Vos metipsos tēp
tate si estis in fide. ipi uos probate. An
n̄ cognoscitis uos metipsos. q̄ xp̄s ihc
in uob̄ est. nisi forte reprobi estis. Spero
aut̄ q̄d cognoscetis. q̄ nos n̄ sum̄ reprobi.
Oramus aut̄ d̄m ut nichil malum faciatis.
n̄ ut nos probi parem̄. sed ut uos
q̄d bonum est faciatis. nos aut̄ ut reprobi
simus. Non enī possum̄ aliquid
adu̇sus ueritatē. sed p ueritatem. Gaudem̄
enī cū nos infirmi sumus. uos aut̄ po
tentes estis. Hoc z oramus uestram con
summationē. Ideo hec absens scribo.
ut n̄ p̄sens durius agam. sedm potes
tatem q̄m d̄s dedit mihi in edifica
tionem. z n̄ in destructionē. Cetero
fres gaudete. perfecti estote. consola
mini. idem sapite. pacem habete. z deus
dilectionis z pacis erit uobiscum. Salu
tate inuicem in osculo sc̄o. Salutant
uos oēs sc̄i. Gra d̄ni n̄ri ihu xpi. z ca
ritas dei. z communicatio sc̄i spūs sit cū
oīb; uobis amen. Explicit epla. ij.
ad corinthios. Incipit argumentum epl̄e ad ga
latas. Galathe sunt greci. hi ubi ad fidē
uenerūt. primum ab apl̄o
a ceperunt. z post discessum
eius temptati sunt a fal
sis apl̄is ut in lege. z circūcisione uer

terent. Hos reuocat apls ad fidem
ueram. scribens eis ab epheso. Explicit
argumen. Incipit epla ad Galathas.

Paulus apls nn ab hoib
neq p hoiem sz per
ihm xpm z dm prem
qui suscitauit eum
a mortuis z q mecu
nes fres ecclie galathie
gram uob z pax a deo pre z dño nro
ihu xpo qui dedit semetipm p pcis
nris ut eriperet nos de psenti seculo
nequa secm uoluntate dei z pris nri
cui est gla in scla sclorum amen. Miror
quod sic tam cito transferamini ab eo
qui uos uocauit in gratiam xpi. in a
liud euangliu. quod nn est aliud. nisi sunt
aliqui qui uos conturbant z uolunt
conuertere euangliu xpi. Sed licet
nos aut angls de celo euangelizet
uob p're quam quod euangelizauimus
uob anathema sit. Sicut predixi z nunc
rursum dico. Si quis uob euangelizauerit p
ter id quod accepistis anathema sit. Ego
enim nunc hominez suadeo. an deum. Aut q
ro hominibz placere. Si adhuc hoibus
placerem xpi seruus nn essem. Notum enim
uob facio euangliu hoc quod euangelizatum
est a me quia non est secm hoiem. Neq enim
ego ab homine accepi illud neq didici
sed p reuelationem ihesu xpi. Audistis enim
conuersationem meam aliquando in iudaismo.
quoniam supra modum persequebar ecclam
dei z expugnabam illam z proficiebam in
iudaismo supra multos coetaneos meos
in gente mea. habundantius emulator
existens patrnaz meaz traditionum.
Cum aut complacuit ei qui me
segregauit de utero matris mee z uocauit
per gratiam suam ut reuelaret filium suum
in me. ut euangelizarem illum in gentib
statim non adquieui carni z san
guini. neq uenj hierosolymam ad antec
essores meos apostos. sed abij in arabiam
z rursum reuersus sum damascum. Deinde post
annos tres. uenj hierosolymam uidere pe
trum z mansi apud eum diebz. xv. Alium
aut apstoz nemine uidi nisi iacobum fratrem
dni. Que aut scribo uob. ecce coram deo quia
non mentior. Deinde uenj in partes syrie
z cilicie. Eram aut ignotus facie ecclis
iudee que erant in xpo. tm aut auditum
habebant quia qui persequebatur nos aliquan
do nunc euangelizat fidem. quam aliquando expug
nabat z in me clarificabant dm.

Deinde post annos. xiiij. iterum ascendi
hierosolymam cum barnaba assumpto
et tyto. Ascendi aut z dedi illis reuelatio
nem z contuli cum illis euangliu quod
predico in gentib. Seorsum autem his qui
uidebantur aliquid esse ne forte in uacuum
currerem aut cucurrissem. Sz neq titus
qui mecum erat cum esset gentilis. co
actus est circumcidi. Sz propter subintroductos
falsos fres. qui subintroierunt explo
rare libertatem nram quam habemus in
xpo ihu. ut nos in seruitutem redigerent
neq ad horam cessimus subiectioni ut
ueritas euangliu permaneat apud uos. Ab
his aut qui uidebantur esse aliquid. cuius
aliquando fuerint nichil mea refert. Hos enim
non accipio. Nichil enim contulerunt
mihi. Sed econtra cum uidissent quod creditum est
mihi euangliu preputij sicut petro circumci
sionis. qui enim operatus est petro in apla

tum circūcisionē. opat̄ est ⁊ in ut̄ ḡs
⁊ cum cognouisset grām que data est
michi iacob ⁊ cephas ⁊ iohes qui uide
bant ut̄ columpne ē dextras dederūt
michi ⁊ barnabe societatis ut nos in tes
ḡs. ipi aūt in circumcisione tm ut pau
perum memores essemus. Qđ ⁊ sollicitus
fui hoc ipm facere. Cum aūt uenisset ce
phas antiochiam in faciem ei restiti
quia reprehensibilis erat. Priusq enī q̄m ue
nirent quidā a iacobo. cum gentilib⁹ edeb
bat. Cum aūt uenissent subtrahebat ⁊
segregabat se timens eos qui ex circumci
sione erant ⁊ simulationi eius. consen
serunt cēteri iudei. ita ut barnabas duc
tus est ab eis in eam simulationem. Sed cum
uidissem q̄ō nō recte ambularent ad ūi
tatem euāgliū. dixi cephe coram oīb⁹.
Si tu cum iudeus sis gentiliter ⁊ nō iu
daice uiuis. quo tū gentes cogis iudai
zare. Nos natura iudei ⁊ nō ex gentib⁹ pec
catores. scientes aūt q̄ō nō iustificat̄ hō
homo ex op̄ib⁹ legis nisi p fidem ih̄u x̄pi
⁊ nos in x̄pō ih̄u credimus ut iustifice
mur ex fide x̄pi ⁊ nō ex op̄ib⁹ legis. Pro
ter q̄d ex op̄ib⁹ legis nō iustificab
tur oīs caro. Qđ si querentes iustifi
cari in x̄pō. inuenti sumus ⁊ ipi pecca
tores. numquid x̄pc̄ pēi minister est.
Absit. Si enim que destruxi hec rursū
edifico. p̄uaricatorē me constituo. Ego
enī p legem legi mortuus sū ut deo
uiuam x̄pō. confixus sū cruci. Viuo aūt
iam nō ego. uiuit uero in me x̄pc̄. Qđ
aūt nunc uiuo in carne. in fide uiuo filij
dei qui dilexit me ⁊ tradidit semet ip
sum p me. Non abicio grām dei. Si e
nim p legem iustitia ergo x̄pc̄ gratis
mortuus est.

Galathe

O insensati galathe qui uos fascina
uit nō credere ueritati. Ante quos o
culos ih̄c x̄pc̄ p̄scriptus est in uob⁹ cru
cifixus. Hoc solum a uob uolo discere
ex op̄ib⁹ legis spm̄ accepistis an ex au
ditu fidei. Sic stulti estis ut cum spū ce
peritis. nunc carne consummamini. Tan
ta passi estis sine causa. si tm̄ sine cau
sa. Qui ḡ tribuit uob spm̄ ⁊ operatur
uirtutes in uob⁹ ex op̄ib⁹ legis an ex au
ditu fidei. Sicut scriptum est. Abraā
credidit deo ⁊ reputatū est ei ad iustitia
am. Cognoscite ergo q̄ qui ex fide sūt.
hi sunt filij abrahe. P̄uidens aūt scrip
tura q̄ ex fide iustificat ḡs ds. p̄nūn
tiauit abrahe q̄ benedicentur in te
oīs gentes. Igitur qui ex fide sunt be
nedicentur cum fideli abraham. Quia
cumq; enī ex op̄ib⁹ legis sunt. sub ma
ledicto sunt. Scriptum ē enī. maledict⁹
oīs qui nō p̄manserit in oīb⁹ que
scripta sunt in libro legis ut faciat ea.
Quia aūt in lege nemo iustificatur apd
dm̄ manifestum ē q̄. iustus ex fide vi
uit. Lex aūt ex fide nō est. sed qui fecer ea
uiuet in illis. x̄pc̄ nos redemit de ma
ledicto legis. factus p nob⁹ maledictū
q̄. scriptum ē. Maledictus oīs qui
pendet in ligno. Vt in gentib⁹ benedictio
abrahe fieret in x̄pō ih̄u ut pollicitati
onem spūs accipiamus p fidem. Fris se
cundū hoīem dico. Tamen hominis confir
matū testamentum nemo spnit aut
sup ordinat. Abrahe dicte sunt promis
siones ⁊ semini ei. Nō dicit ⁊ semini
bus q̄si in multis. sed q̄si in uno ⁊ semi
ni tuo qui est x̄pc̄. Hoc aūt dico testamentū

confirmacõi a deo que post quadringentos z xxx. annos ꝑã est lex. ñ irritum facit ad euacuandam promissionem. Iam si ex lege hereditas iam nõ ex promissione. Abrahe aũt donauit ds ꝑ repromissionem. Quid g̃ lex? Propter transgressiones posita ē donec uenisset semen cui promiserat ordinata ꝑ angelos in manu mediatoris. Mediator aũt unius nõ est. ds aũt unus ē Lex g̃ aduersus promissa dei? Absit. Si enim data esset lex que posset uiuificare uere ex lege esset iustitia. Sed conclusit scriptura omnia sub peccato. Vt promissio ex fide ihu xpi daretur credentibus. Priusquã ueniret fides sub lege custodiebamur conclusi in eam fidem que reuelanda erat. Itaq; lex pedagogus nr̃ fuit in xp̃o ut ex fide iustificemur. At ubi uenit fides iam nõ sumus sub pedagogo. Omnes enim filii dei estis ꝑ fidem in xpisto ihu. Quicũq; enim in xp̃o baptizati estis. xp̃m induistis. Non ē iudeus neq; grecus. nõ ē seruus neq; liber nõ ē masculus neq; femina. Omnes enim uos unum estis in xp̃o ihu. Si aũt uos xp̃i g̃ abrahe semen estis, secundum promissionem heredes.

Dico aũt. Quamdiu tpe̅ heres paruulus ē nichil differt a seruo cum sit dñus omnium. sed sub tutoribus z actoribus ē usq; ad p̃finitum tempus a patre. Ita z nos cum essemus paruuli sub elementis mundi eramus seruientes. At ubi uenit plenitudo temporis misit ds filium suum factum ex mulie factum sub lege ut eos qui sub lege erant redimeret ut adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam aũt estis filii dei misit ds spm filii sui in corda nra clamantem abba pr̃. Itaq; iam nõ est seruus sed filius. Quod si filius z heres ꝑ dm̃. Sed tunc quidem ignorantes dm̃ his qui natura non sunt dii seruiebatis. nunc aũt cum cognoscatis dm̃ immo cogniti sitis a deo quomodo conuertimini rursum ad infirma z egena elementa quibus denuo seruire uultis? Dies obseruatis z menses z tempora z annos. Timeo uob̃ ne forte sine causa laborauerim in uob̃. Estote sicut ego. qr̃ z ego sicut uos. Fres obsecro uos nichil me lesistis. Scitis aũt quod per infirmitatem carnis euangelizauerim uob̃ iam ꝑdem z temptationem meam in carne mea. nõ sprouistis. neq; respouistis. sed sicut angelũ dei excepistis me. sicut xp̃m ihm. Vbi ē ergo beatitudo ista. Testimonium enim ꝑhibeo uob̃. qr̃ si fieri posset oculos uestros eruissetis z dedissetis mihi. Ergo inimicus ffis factus sum uob̃. ám dicens uob̃. Emulantur uos nõ bene. sed excludere uos uolunt. ut illos emulemini. Bonum aũt emulamini semp in bono z nõ tm̃ cum ꝑsens sum apd̃ uos. filioli mei quos rursum parturio donec formetur in uob̃ xp̃s. Vellem aũt apd̃ uos esse modo z mutare uocem meam quia confundor in uob. Dicite mihi qui sub lege uultis esse legem nõ legitis. Scriptum est enim abraham duos filios habuisse unum de ancilla z alterum de libera. Sed qui de ancilla secundum carnem natus est. Que aũt de libera ꝑ repromissionem que sunt ꝑ allegoriam dicta. Hec enim sunt duo testamenta. unum quidem in monte syna in seruitutem generans que est agar. Syna enim mons est in arabia que conuenit his que nunc est. Hierusalem z seruit cũ filiis suis. Illa aũt que sursum est

uelim liberā ē que ē matē nrā. Scriptū ē enī. Letare sterilis que nō paris. erumpe ⁊ clama que nō parturis. qz multi filij inulte sterre magis qm eius que hō uirū. Nos aūt frēs sm ysaac promissionis filij sumꝰ. Sz sicut tunc is qui scdm carnē natꝰ fuerat. psequebatur eum qui scdm spm. ita ⁊ nunc. Sz quid dicit scriptura. Eice ancillam ⁊ filiū eius. Non enī heres erit filius ancille cum filio libere. Itaq; frēs nō sumꝰ ancille filij sz libere. Qua libertate xps nos liberauit. State ⁊ nolite iterū iugo seruitutis contineri.

IV Ecce ego paulus dico uob. qm si circūcidamini xps uob nichil prodest. Testificor aūt rursum omi hoi circumcidenti se qm debitor ē tota legis facere. Euacuati estis a xpo. qui in lege iustificamini a gra excidistis. Nos enī spū ex fide spem iustitie expectamus. In xpo enī ihu neq; circūcisio aliquid ualet neq; p̄putiū sz fides que p dilectionem operatur. Currebatis bene quis uos impediuit ueritati nō obedire. Persuasio non est ex eo q̄ uocat uos. Modicū fermentum totam massā corrumpit. Ego confido in uob in dño. qꝺ nichil aliud sapietis. Qui aūt conturbat uos portabit iudiciū quicūq; est ille. Ego aūt frēs si circūcisionē adhuc p̄dico. quid adhuc persecutionem patior. Ergo euacuatum ē scandalū crucis. Vtinam ⁊ abscindantur qui uos conturbant. Vos enī in libertate uocati estis frēs. tm ne libertatē in occasionē detis carnis. sz p caritatem spūs seruite inuicem. Omnis enī lex in uno sermone impletur. diliges p

ximū tuū sicut teipm. Qd si inuicē mordetis ⁊ comeditis uidete ne ab inuicem consumamini. Dico aūt in xpo. spū ambulate. ⁊ desideria carnis non perficietis. Caro enī concupiscit ad uersus spm. spūs aūt aduersus carnem. Hec enī sibi inuicem aduersantur. ut nō quecūq; uultis illa faciatis. Qd si spū ducimini. nō estis sub lege. Manifesta aūt sunt opa carnis que sunt fornicatio. immundicia. impudicitia. luxuria. idolorū seruitus. uenefica. inimicitie. contentiones. emulationes. ire. rixe. dissensiones. sectе. inuidie. homicidia. ebrietates. comessationes. ⁊ his similia que predico uobis sicut predixi. qm qui talia agunt regnū dei nō consequent. fructus aūt spūs ē caritas. gaudiū. pax. patiā. lōganimitas. bonitas. benignitas. fides. mansuetudo. modestia. continentia. castitas. aduersus huiusmodi nō est lex. Qui aūt sunt xpi carnem suā crucifixerunt cum uitiis ⁊ concupiscentiis. Si spū uiuimus. spū ⁊ ambulemus. Non efficiamur inanis glie cupidi. inuicē prouocantes. inuicem inuidentes.

VI Fratres. ⁊ si preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto. uos qui spūales estis huiusmodi instruite in spū lenitatis. considerans te ipm ne ⁊ tu tempteris. Alter alterius honera portate. ⁊ sic adimplebitis legem xpi. Nam si quis existimat se esse aliquid cum nichil sit. ipse se seducit. Opus aūt suū probet unusquisq; ⁊ sic in semetipso tm gloriam habebit. ⁊ non in altero. Vnusquisq; enī onus suū portabit. Communicet aūt is qui catechizatur ū

uo. et qui se carbetrat in omnib; bonū
nolite errare ds nō irridetur. Quę enim
seminauit homo hęc et metet. qm q
seminat in carne sua de carne et metet
corruptionem. Qui aūt seminat i spū
de spū metet uitam ęternam. Bonū aūt
facientes nō deficiamus. tempe enim
suo metemus nō deficientes. Ergo dum
tps hēmus operemur bonū ad omnes
maxime aūt ad domesticos fidei. Vide
te qualibus lr̄is scripsi uob mea ma
nu. Quicūq; enī uolunt placere i car
ne hi cogunt uos circumcidi. tm ut
crucis xpi psecutionē nō patiantur.
Neq; enim qui circumcidunt legē
custodiunt sz uolunt uos circūcidi ut
carne ura gl̄ietur. Mihi aūt absit i
glari nisi in cruce dni nri ihu xpi. per
quem mihi mundus crucifx est et ego mūdo. In xpo enī ihu neq; circumcisio aliq
quid ualet neq; p̄putium. sz noua creatura. Et quicūq; hanc regl̄am secuti
fuerint. pax sup illos et mia et sup hsl̄ dei.
De cetero nemo mihi molestus sit. Ego enim
stigmata dni ihu in corpore meo pto.
Gra dni nri ihu xpi cum spū uro fres.
amen. Explicit epla ad galathas. Incipit
Ephesij sunt argumentū ad ephes.
alatam. Hi accepto ubo ui
tatis p̄dicti in fide. Hos
collaudat apls. scribens eis
a roma de carcere p̄ tychicum diaconem.

Explicit argumentū. In
cipit epistola ad
Ephesios. Paulus apls ihu xpi p uoluntatē
dei scis omnib; qui
sunt ephesi et fidelib;
in xpo ihu. Gra uob et pax a deo patre
nro et dno ihu xpo. Benedictus ds et pr
dni nri ihu xpi qui benedixit nos in omi
benedictione spūali in celestib; in xpo
ihu. sicut elegit nos in ipo ante mundi
constitutionem ut essemus scī et immacla
ti in conspectu eius in caritate qui p̄des
tinauit nos in adoptionē filioꝝ p ihm
xpm in ipm. secm̄ p̄positū uoluntatis
sue in laudem gl̄ie gr̄ie sue in qua gr̄ifi
cauit nos in dilecto filio suo in quo ha
bemus redemptionē p sanguinē ei remissionem peccatoꝝ. secm̄ diuitias gr̄ie
eius. q̄ sup habundauit in nob in om
ni sapientia et prudentia ut notū fa
ret nob sacramentū uoluntatis sue secm̄
bonū placitū eius. q̄d p̄posuit in eo in
dispensatione plenitudinis temporū instau
rare omnia in ipo. que in celis et que in
terris sunt in ipo. In q̄ et nos sorte uocati
sumus. p̄destinati secm̄ p̄positū eius qui
omnia operatur secm̄ consiliū uoluntatis
sue ut simus in laudem gl̄ie ei. qui
aūt sperauim̄ in xpo. In quo et uos cū au
disseis ubū ueritatis. euāgl̄ii salutis
ure. In quo credentes. signati estis spū
promissionis scō. qui est pignus hereditā
tis nre in redemptionē adquisitionis in
laudem gl̄ie ipius. Propea et ego audiens
fidem uram que est in dño ihu et dilectionē
in oēs scōs. nō cesso gr̄as agens p uob.
memoriā uram faciens in orationib; me
is. ut ds dni nri ihu xpi pat gl̄ie det
uob spm sapie et reuelationis in agni
tionem eius illuminatos oculos cordis
uri. ut sciatis que sit spes uocationis
eius. et que diuitie gl̄ie hereditatis ei
us in scis. et que sit sup-eminens magnu

tudo uirtutis ei⁹ in nos. qui credendū
ſēm operationem potentie uirtutis ei⁹
quam operatus est in xpo. ſuſcitans illū
a mortuis. & conſtituens ad dexteram ſuā
in celeſtibꝫ ſup omnē principatū & pote
ſtatem & uirtutē & dominationē & om̄e
nomē qđ nominatur nō ſolū in hoc ſeclo
ſed & in futuro & omnia ſubiecit ſub pedibꝫ
eius. & ipm̄ dedit caput ſup omnē ec
cleſiam que ē corp̄ ipius plenitudo eius
qui omnia in omnibꝫ adimpletur.

III

Et uos cum eſtis mortui delictis &
peccatis uſis in quibꝫ aliquā ambu
laſtis. ſēm ſeculū mundi huius. ſēm
principem potestatis aeris huius ſpūs qui
nunc operatur in filios diffidentie In q̄
bꝫ & nos omēs aliquā conuſſati ſumus in
deſideriis carnis nr̄e facientes uoluntā
tem carnis & cogitationū & eramus na
tura filii ire ſicut & ceteri. Deus aūt qui dues
est in miā. p̄ nimiam caritatē quā dile
xit nos & cum eſſemus mortui peccatis con
uiuificauit nos in xpo. cui⁹ gr̄a eſtis ſal
uati & conreſuſcitauit & conſedere fecit
in celeſtibꝫ in xpo ihu. ut oſtenderet in
ſeclis ſup uenientibꝫ. habundantes di
uitias gr̄e ſue in bonitate ſua ſuper
nos in xpo ihu. Gr̄a enim eſtis ſaluati p
fidem & hoc nō ex nob. dei enim donū est
nō ex operibꝫ ut ne quis glorietur. Ipius
enim ſumus factura creati in xpo ihu
in operibꝫ bonis. que p̄parauit deus ut
in illis ambulemus. Propter qđ memo
mores eſtote. qđ aliquā uos gentes in
carne. qui dicebamini p̄putiū ab
ea que dr̄ circūciſio in carne manu
facta. q̄ eratis in illo tempore ſine
xpo. alienati a conuſſatione iſrl. et
hoſpites teſtamentoꝝ p̄miſſionū ſpē
nō habentes & ſine deo in hoc mundo.
Nunc aūt in xpo ihu uos qui aliquā era
tis longe facti eſtis ꝑ ſanguinē
xpi. Ipe est enim pax nr̄a. qui fecit utr̄a
unum & medium parietem maceriē
ſoluens. inimicitias in carne ſua. le
gem mandatoꝝ decretis euacuans ut
duos condat in ſemetipſo in unū ho
minem nouū faciens pacem & recon
ciliet ambos in uno corpore deo. p cru
cem interficiens inimicitiam in ſemet
ipo. & ueniens euāngliçauit pacē uob
qui longe fuiſtis & pacem his qui p
pe. quoniam p ipm̄ habemus acceſſum am
bo in uno ſpū ad p̄rem. Ergo iam nō
estis hoſpites & aduene ſed estis ciues
ſcoꝝ & domeſtici dei. ſup edificati ſup
fundamentū apl̄oꝝ & pphetaꝝ ipo ſum
mo angulari lapide ipo ihu. In quo
omnis edificatio conſtructa creſcit in
templū ſcm̄ in dño. In quo & uos co
ædificamini in habitaculū dei in ſpū ſcō.

III

Huius rei gr̄a ego paulus uinctus
xpi ihu p uob gentibꝫ. ſi tamen audi
ſtis diſpenſationē gr̄e dei que data
est mihi in uobis. quoniam ſecundm reue
lationē notum mihi ſacramentū
ſicut ſup ſcripſi in breui. ꝙ poteſ
tis legentes intelligere prudentiā
meam in miſterio xp̄i. qđ aliis gene
ribꝫ non eſt agnitū ſicut nunc reuelatū est ſcis apl̄is ei⁹
& pphetis in ſpū ſto. esse gentes coher
des & concorporales. & comparticipes
p̄miſſionis in xpo ihu. p euāngliū cu
ius factus ſum ego minister ſēm donū
gr̄e dei que data eſt mihi ſēm operatio

nem uirtutis ei⁹ sticht minimo dñi
ci⁹ data ē gñi hec in gentily cũnge
lizare inuestigabiles diuitias xpi. et
illuminare omnes que sit dispensatio
o sacrãmi abscondit a sẽlis in deo qui
omia creauit. ut innotescat principi
bz z potestatibz in celestibz p ecclã
multiformis sapia dei sedm ꝓpositũ
onem seloz. quã fecit in xpo ihu dño
nr̃o in quo hemus fiduciam z accessum in confidentia p fidem eius. Xpc
qđ peto ne deficiatis in tribulationibus
meis p uob. que ē gla ura. Hui⁹ rei
gr̃ã flecto genua mea ad ptem dñi
nr̃i x̃i. ex quo omis patrias in celo
z in tra nominatur. ut det uob sedm
diuitias gle sue uirtute corroborari
p spm eius in interiorẽ hoiẽ. hitare
xpm p fidem in cordibz uris. In cari
tate radicati z fundati. ut possitis cõ
prehendere cum oibz sctis. que sit la
titudo z longitudo z sublimitas. et
pfundũ. scire z supereminentẽ sciẽ ca
ritatem xpi. ut impleamini in om
nem plenitudinem dei. Ei aũ qui pot
est oia facere sup habundanter q̃m
petimus aut intelligimus sedm uirtu
tem que operatur in nob. xpi gla in ie
sa ecclia z in xpo ihu in omnes ge
nerationes sci⁹ seloz. amen.

Obsecro itaq; uos ego uinctus ẽ
dño. ut digne ambuletis uoca
tione qua uocati estis. cũ oi humi
litate z mansuetudine cũ patia
sustinentes inuicem in caritate.
solliciti seruare unitatem spi⁹ in uin
culo pacis. Unũ corpus z unus spc⁹
sicut uocati estis in una spe uocatio
nis ure. Unus dñs. una fides. unũ bap
tisma. Unus ds z pr̃ omniũ qui ē sup
omnes z p omnia z in omnibz nobis. Uni
cuiq; aũt nrm data ē gla sedm mẽ
suram donationis xpi. Xpc qđ dixit.
Ascendens in altum captiuam duxit cap
tiuitatem. dedit dona hominibz. Qđ
aũt ascendit quid est nisi qz z descendit
primũ in inferiores partes tre. Qui
descendit ipe ē z qui ascendit sup omnes
celos ut adimpleret omia. Et ipe dedit
quosdam quidem aplos. quosdam ã
ptas. alios uo euãgelistas. alios aũt
pastores z doctores ad consummationẽ
sanctoz in opus ministerii in edificationẽ
corpis xpi donec occurramus omes in
unitatem fidei z agnitionis filij dei.
in uirũ pfectũ. in mensuram etatis
plenitudinis xpi. ut iam nr̃i simus parui
uli fluctuantes z circumferamur omni
uento doctrine in nequitia hominũ.
in astutia. ad circumuentionem erroris.
Veritatem aũt facientes in caritate cre
scamus in illo p omia qui est caput
xpc. Ex quo totum corpus compactũ
z conexum p omnem iuncturam submi
nistrationis sedm operationẽ in mẽsu
ram uniuscuiusq; mẽbri. augmentũ corpis
facit in edificationem sui in caritate.
Hoc ergo dico z testificor in dño ut iam
nr̃i ambuletis sicut z gẽs ambulant
in uanitate sensus sui. tenebris ob
scurati intellectũ. alienati a
uita dei. p ignorantiam que est in
illis p cecitatem cordis ipor̃. Qui
desperantes semetipos tradiderũt im
pudicitie in operationẽ immunditie
omnis. in auaritia. Vos aũt nr̃a

dedcatus xp̃m. ꝙ ei illum audiuis. ⁊ in
ipo edocti estis. sicut est ueritas in ihu. de
ponere uos sm̃ pristinam conuersationẽ
uetꝝ hoiem qui corrumpit sm̃ desi
deria erroꝝ. Renouamini aũt spũ mẽ
tis uꝝ. ⁊ induite nouũ hoiem qui sm̃
dm̃ creatus est in iustitia ⁊ sctate ueritatis. Propẽ osd deponentes mendaciũ loqui
mini veritatem unusquisq; cũ pximo suo.
quia sumꝰ membra alterius. Irascimini ⁊
nolite peccare. Sol nõ occidat sup iracun
diam uram. Nolite locũ dare diabolo.
Qui furabatur iam nõ furetur. Magis
aũt laboret operando manibꝰ suis osd bo
num est ut habeat unde tribuat necessitanti
partiẽ. Omnis sermo malus ex ore
uꝝ nõ procedat. sꝫ siquis bonus est ad edi
ficationẽ fidei. ut det gram audien
tibꝰ. ⁊ nolite contristare spm̃ scm̃ dei.
in quo signati estis in die redemptois.
Omnis amaritudo ⁊ ira ⁊ indignatio ⁊
clamor ⁊ blasphemia tollatur a uob.
cum omi malicia. Estote aũt inuicem
benigni misꝛdes. donantes inuicẽ sic
⁊ dꝰ in xpo donauit uobis. Cv

Estote ergo imitatores dei sicut filii
karissimi ⁊ ambulate in dilectione
sicut ⁊ xpc dilexit nos ⁊ tradidit semet
ipm̃ pro nob oblationẽ ⁊ hostiam deo
in odorem suauitatis. Fornicatio aũt
⁊ omnis immundicia. aut auaritia.
nec nominetur in uob. sicut decet sctos.
aut turpitudo. aut stultiloquium aut
scurrilitas quẽ ad rem nõ pertinet.
sꝫ magis gratiꝝ actio. Hoc enim scitote
intelligentes. osd omnis fornicator
aut immundus. aut auarꝰ osd est ydo
lorum seruitus. nõ habet hereditatem in regno xp̃i ⁊ dei. Nemo uos seducat inanibꝰ
ubis. Propter hec enim uenit ira dei in
filios diffidentie. Nolite ergo effici parti
cipes eorũ. Eratis enim aliquando tenebre
nunc aũt in dño. ut filii lucis ambulate
Fructus enim lucis est in omi bonitate ⁊
iustitia. ⁊ ueritate. Probantes quid sit be
neplacitum deo. Nolite cõmunicare ope
ribꝰ infructuosis tenebraꝝ magis aũt
redarguite. Que enim in occulto fiunt
ab ipsis. turpe est ⁊ dicere. Omnia aũt
que arguuntur a lũe manifestantur.
Omne enim osd manifestatur lum est.
Propẽ osd dicit. Surge qui dormis. ⁊ ex
surge a mortuis. ⁊ illuminabit tibi
xp̃s. Videte ergo fres. quo caute ambu
letis. nõ qꝫ insipientes. sꝫ ut sapientes.
Redimentes tempꝰ. quoniam dies mali sunt.
Propea nolite fieri imprudentes. sꝫ intel
ligentes que sit uoluntas dei. Et nol
te inebriari uino in quo est luxuria. sꝫ
implemini spũ loquentes uobis met
ipis. in psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis
spualibꝰ. cantantes ⁊ psallentes in
cordibꝰ uris dño. gras agentes semp
pro omnibꝰ in nõe dei nri ihu xpi deo ⁊
pri. subiecti inuicem in timore xp̃i. Mu
lieres uiris suis subdite sint sicut do
mino. Quia uir caput est mulis. sicut xpc
caput est ecclie. ipe saluator corporis.
sꝫ sicut ecclia subiecta est xpo. ita ⁊ mu
lieres uiris suis in omnibꝰ. Viri diligite uxores uras. sicut ⁊ xpc dilexit eccle
siam. ⁊ semꝫ tradidit pro ea ut illam
sanctificaret. mundans lauacro aque
in uꝝbo. ut exhiberet ipe sibi gloriosam ecclesiam nõ habentem maculam aut ru
gam. aut aliquid eiusmodi sꝫ ut sit

tia ⁊ immaculata. Ita ⁊ uri debent
diligere uxores suas. ut corpa sua.
Qui uxorem suam diligit. seipm di
ligit. Nemo enī unq̄m carnem suā
odio habuit. sz nutrit ⁊ fouet eam. sic
⁊ xp̄c ecclīam. q̄ membra sumus
corporis eius. de carne eius ⁊ de ossi
bz eius. Propter hoc relinquet homo
patrem ⁊ matrem suam ⁊ adherebit
uxori sue ⁊ erunt duo in carne una.
Sacramentum hoc magnū est. Ego a
dico in xp̄o ⁊ in ecclīa. Verumtamen
⁊ uos singuli unusquisq; uxorē su
am sicut seipm diligat. Uxor aūt
ut timeat uirum.

VI

Filii obedite parentibz uris in
dño. Hoc enī iustū est. Honora
patrem tuū ⁊ matrem tuā. q̄d est mā
datum primū in promissione ut bñ
sit tibi ⁊ sis longeuus sup̄ terram.
Et patres nolite ad iracundiam p̄uocare
filios uros. sz educate illos in di
sciplina ⁊ correptione dñi. Serui o
bedite dñis carnalibz cum timore
⁊ tremore. in simplicitate cordis uri
sicut xp̄o. nō ad oculū seruientes. q̄
hominibz placentes. sz ut serui xp̄i
facientes uoluntatē dei ex animo.
cum bona uoluntate seruientes sic
ut dño ⁊ nō hominibz. scientes q̄m
unusquisq; q̄dcunq; fecerit bonum.
hoc recipiet a dño. siue seruus. siue
liber. Et uos dñi eadem facite illis. re
mittentes minas. scientes q̄z ⁊ illo
rum ⁊ ur̄ dñs est in celis. ⁊ plonus
acceptio nō est apd̄ eū. De cēto fr̄s
cōfortamini in dño. ⁊ in potentia ui
rtutis eius. Induite uos armaturā
dei. ut possitis stare aduersus insidi
as diaboli. q̄z nō est nob colluctatio
aduersus carnem ⁊ sanguinē. sz aduersus
principes ⁊ potestates. aduersus mundi
rectores tenebrarū harum. cōtra spiri
talia nequitie in celestibz. Propea accipite
armaturam dei. ut possitis resistere in
die malo. ⁊ in omnibz perfecti stare.
State ergo succincti lumbos uros in ue
ritate. ⁊ induti loricam iustitie. ⁊ calcea
ti pedes in preparatione euāngelii pacis.
In omnibz sumentes scutū fidei. in q̄
possitis omnia tela nequissimi ignea
extinguere. Galeam quoq; salutis assu
mite. ⁊ gladiū spūs q̄d est uerbum dei.
p omnem orōem ⁊ obsecrationē orā
tes omni tempore in spū. ⁊ in ipso uigi
lantes. in omni instantia ⁊ obsecrōne
p omnibz scīs. ⁊ pro me ut detur mihi sermo
in aperitione oris mei. cū fiducia notū
facere mysterium euāngelii. p quo lega
tione fungor in catena. ita ut in ipō
audeam prout oportet me loqui. Vos
aūt ⁊ uos sciatis que circa me sunt.
quid agam. omnia uobis nota faciet
tychicus carissimus frr ⁊ fidelis mi
nister in dño. quem misi ad uos in
hoc ipm. ut cognoscatis que circa nos
sunt. ⁊ consoletur corda ura. Pax frib
⁊ caritas cum fide. a deo pr̄e ⁊ dño ie
su xp̄o. Gra cum omnibz qui di
ligunt dñm nr̄m ihm xp̄m in incor
ruptione. amen. Explicit epla ad e
phesios. Incipit arguīm in epla
ad philippenses.

Philippenses sunt macedo
nes. Hi accepto cibo uer
batis p̄sistentes in fide

nec receperunt falsos apl̃os. Hos ꝛ laudat apl̃s. scribens eis a roma de carcere p epafroditū. Explicit argumentum. Incipit epla ad philippenses.

Paulus ꝛ timotheus seruꝰ ihu xpi. omnib; sanctis in xpo ihu qui sunt in philippis. cū epis ꝛ diaconib. Gra uob ꝛ pax a deo patre nro ꝛ dño ihu x. Gratias ago deo meo in omi memoria uꝝ semp in cunctis oracionib; meis p omnib; uob. cum gaudio deprecationem faciens sup cōmunicatione uꝝ in euāgelio. a prima die usq nunc confidens hoc ipm q qui cepit in uob opus bonum. perficet usq in diem xpi ihu. sicut est mihi iustum hoc sentire p omnib; uob. eo osd habeam uos in corde ꝛ in uinculis meis. ꝛ in defensione ꝛ confirmatione euāgelij. socios gaudij mei omnes uos esse. Testis enim mihi est deus. quo cupiam uos omes in uisceribꝰ xpi ihu. ꝛ hoc oro. ut caritas uꝝ magis ac magis habundet in scia. ꝛ in omi sensu. ut probetis potiora. ut sitis sinceri ꝛ sine offensa in die xpi. repleti fructu iustitie p ihm xpm in gloriam ꝛ laudem dei. Scire autē uos uolo fres. q. que circa me sunt magis ad profectum uenerunt euāgelij. ita ut uincula mea manifesta fierent in xpo. in omi pretorio. ꝛ in ceteris oib; ꝛ plures e fratrib; in dño confidentes uinculis meis. habundantius audent sine timore uerbum dei loqui. Quidā quidem ꝛ p inuidiam ꝛ contentionem. quidam aūt ꝛ p bonam uoluntatem xpm p̃dicant. Quidam ex caritate scientes q̃m in defensione euāgelij positus sum. Quidam aūt ex cōtentione xpm annuntiant non sincere. existimantes pressuram se suscitare uinculis meis. Quid enim. dum omi modo siue p occasionē siue p ueritatē xpc annuntietur. ⁊ in hoc gaudeo. sed ⁊ gaudebo. Scio enim q. hoc michi proueniet in salutem p uram. eoꝝ ministrationem spc ihu x. secm expectationē et spem meā q. in nullo confundar. sed in omi fiducia sicut semp ⁊ nunc magnificabitur xpc in corpore meo. siue p uitam. siue p mortem. Mihi enim uiuere xpc est ⁊ mori lucrum. Si autē uiuere in carne hoc mihi fructus operis est ⁊ quid eligam ignoro. Coarctor enim e duobꝰ. desiderium habens dissolui ⁊ cum xpo esse multo magis melius. Permanere aūt in carne necessarium est p uos. Et hoc confidens. scio q. manebo ⁊ permanebo omnibus uob ad profectum uꝝ. ⁊ gaudium fidei. ut gratulatio uꝝ habundet in xpo ihu in me p meū aduentum iterum ad uos. Tm digne euāgelio xpi conuersamini. ut siue ueniens uideam uos. siue absens. audiam de uob q. statis in uno spū una anime collaborantes fidei euāgelij. Et in nullo terreamini ab aduersariis que est illis causa perditionis. uob aūt salutis. Hoc a deo. q. uob donatum est p xpm non solum ut in eum credatis. sed ut etiam p illo patiamini. eadem certamen habentes. quale ⁊ audistis in me. ⁊ nunc audistis de me. Si qua ergo consolatio in xpo. si quod solatium caritatis.

si qua societas spūs si qua viscera miserationis. implete gaudiū meū ut idē sapiatis. eandem caritatem habētes. unanimes. idipsū sentientes. nichil p̄ contentionem. neq; p̄ inanem gl̄am. sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes. non quę sua sunt singuli. sed ea quę aliorū. Hoc enī sentite in vob̄ qđ & in xp̄o ihu. Qui cū in forma dei esset. nō rapinam arbitratus est esse se equalem deo. sed semetipm exinanivit formam servi accipiens. in similitudinē hominū. & habitu inventus ut homo. humiliavit semetipm. factus obediens usq; ad mortem. mortem aut crucis. propt̄ qđ & ds illum exaltavit & donavit illi nomen qđ est sup omne nomē. ut in nomine ihu omne genu flectatur. celestium terrestrium & infernorum. & omnis lingua confiteatur. qđ dns ihs xp̄s in gl̄a est dei patris. Itaq; karissimi mei sicut semp obedistis. non ut in p̄sentia mea tm. sed multo magis nunc in absentia mea. cum metu & tremore vestram salutem operamini. Ds est enim qui operatur in vob̄ & velle & p̄ficere. p bona voluntate. Omnia aut facite sine murmurationibus & hesitationibus. ut sitis sine querela & simplices filii dei sine reprehensione. in medio nationis prave & p̄verse. inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. verbū vite continentes. ad gl̄am mei in die xp̄i. qđ non in vacuū cucurri. neq; in vacuū laboravi. Sed & si immolor super sacrificiū & obsequio fidei vestre. gaudeo & congratulor omnibus vob. Idipsū aut & vos gaudete & congratulamini mihi. Spero aut in dño ihu timotheū cito mittere ad vos. ut & ego bono animo sim cognitis que circa vos sunt. Neminem enī habeo tam unanimem. qui sincera affectione p vob sollicitus sit. Omnes enī sua quęrunt. non que sunt ihu xp̄i. Experimentū aut eius cognoscitis. quoniam sicut patri filio meū servivit in evāngl̄io. Hunc ig̃ spero me mittere ad vos. mox ut videro que circa me sunt. Confido aut in dño. quoniam & ipse veniam ad vos cito. Necessarium aut existimavi epafroditum fratrem & cooperatorem & commilitonem meum. vestrum aut apostolum & ministrum necessitatis mee mittere ad vos. Quoniam quidem omnes vos desiderabat. & mestus erat. propterea qđ audieratis illum infirmatum. Nam & infirmatus est usq; ad mortem. sed ds misertus est eius. non solum aut eius. sed & mei. ne tristitiam super tristitiam habeam. festinantius ig̃ misi illum. ut videntes eum iterum gaudeatis. & ego sine tristitia sim. Excipite itaq; illum cum omni gaudio in dño. & eiusmodi cum honore habete. quia propter opus xp̄i usq; ad mortem accessit. tradens animam suam ut impleret id qđ ex vobis deerat erga meum obsequium. De cetero fratres mei sequimini gaudere in dño. Eadem vob̄ scribere quidem mihi pigritia vob aut necessarium. Videte canes. videte malos operarios. videte concisionem. Nos enī sumus circumcisio. qui spū deo servimus & gl̄iamur in xp̄o ihu. & non in carne confidentes. quamvis ego habeam confidentiam & in carne. Si quis alius videtur confidere in carne. ego magis circumcisus octava die ex genere israel de tribu beniamin. hebreus ex hebreis. secundum legem phariseus. secundum emulationem persequens ecclesiam dei. secundum

ustitiam que in lege ē conuersat sine querela. Que mihi fuerunt lucra. hec arbitratus sum ppter xpm. Verumtamen ḡ uerum ē et etiam puto. oia detrimentum ē propter eminentem scientiam ihu xpi dñi mei. propter quem oia detrimentum feci. et arbitror ut stercora. ut xpm lucrifaciam. et inueniar in illo. non habens meam iustitiam que ex lege ē. sed illam que ex fide ē xpi. que ex deo ē iustitia in fide. ad agnoscendum illū. et uirtutē resurrectionis eius. et societatem passionum illius. configuratus morti ē. si quo modo occurram ad resurrectionē que ē ex mortuis. non quod iam acceperim. aut iam perfectus sim. Sequor autem si comprehendam. in quo et comprehensus sum a xpo ihu. fres. ego me non arbitror comprehendisse. Vnum autem que quidem retro sunt obliuiscens. ad ea uero que sunt prora extendens me ipm. ad destinatum persequor. ad brauium sursum uocationis dei in xpo ihu. Quicumque ergo perfecti sumus. hoc sentiamus. Et si quid aliter sapitis. et hoc uobis ds reuelauit. Verumtamen ad quod peruenimus. in eodem stapiamus. et in eadem permanemus regula. Imitatores mei estote fres. et obseruate eos qui sic ambulant sicut habetis formam nram. Multi enim ambulant quos sepe dicebam uobis. nunc autem et flens dico. inimicos crucis xpi. quorum finis interitus. quorum deus uenter ē. et gla in confusione ipsorum qui terrena sapiunt. Nra autem conuersatio in celis ē. unde et saluatorem expectamus dñm ihm xpm. qui reformabit corpus humilitatis nre. configuratum corpori claritatis sue. secundum operationem qua possit etiam sibi subicere omnia. Itaque fres mei karissimi et desiderati gaudium meum et corona mea. sic state in dño karissimi. Euodiam rogo et sinthicen deprecor idipsum sapere in dño. Etiam rogo et te germane compar. adiuua illas que mecum laborauerunt in euāngelio. cum clemente et ceteris adiutoribus meis. quorum nomina sunt in libro uite. Gaudete in dño semper. iterum dico gaudete. modestia uestra nota sit omnibus hominibus. dns enim prope est. nihil solliciti sitis. sed in omni oratione et obsecratione cum gratiarum actione petitiones uestre innotescant apud deum. Et pax dei que exuperat omnem sensum custodiat corda uestra. et intelligentias uestras in xpo ihu. De cetero fres quecumque sunt uera. quecumque pudica. quecumque iusta. quecumque sancta. quecumque amabilia. quecumque bone fame. si qua uirtus. si qua laus discipline. hec cogitate. que et didicistis et acceptastis et audistis et uidistis in me. hec agite et dns pacis erit uobiscum. Gauisus sum autem in dño uehementer quia tandem aliquando reflorescitis pro me sentire. sicut et sentiebatis. occupati autem eratis. non quia pro penuriam dico. ego enim didici in quibus sum sufficiens esse. scio et humiliari. scio et habundare. ubique et in omnibus institutus sum et saturari et esurire et habundare et penuriam pati. Omnia possum in eo qui me confortat. uerumtamen bene fecistis. communicantes tribulationi mee. Scitis autem et uos philippenses. quod in principio euāngelii quando profectus sum a macedonia. nulla mihi ecclia communicauit in racione dati et accepti. nisi uos soli. quia et thessalonicam semel et bis in usum mihi misistis. non quia quero datum. sed requiro fructum habundantem in ratione uestra. Habeo autem omnia et habundo. Re

si qua societas spe si qua miseratio si qua miseratio implete gaudiū meū ut idē sapiatis eandem caritatem habētes unanimes idipsum sentientes. nichil p̄ contentionem neq; p̄ inanem gl̄iam sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes. non quę sua sunt singuli considerantes. sed ea quę aliorum. Hoc enim sentite in vob̄ qđ et in xp̄o ihu. Qui cū in forma dei esset. non rapinam arbitratus est esse se equalem deo. sed semetipm exinanivit formam servi accipiens. in similitudinē hominum. et habitu inventus ut homo. humiliavit semetipm factus obediens usq; ad mortem. mortem aut crucis. propter qđ et ds illum exaltavit. et donavit illi nomen qđ est sup omne nomē. ut in nomine ihu omne genu flectatur. celestium terrestrium. et infernorum. et omnis lingua confiteatur. quia dns ihs xp̄s in gl̄ia est dei patris. Itaq; karissimi mei sicut semp obedistis. non ut in p̄sentia mea tm. sed multo magis nunc in absentia mea. cum metu et tremore vestram salutem operamini. Ds est enim qui operatur in vob̄ et velle et p̄ficere. p̄ bona voluntate. Omnia aut facite sine murmurationib; et hesitationib; ut sitis sine querela et simplices filii dei sine reprehensione. in medio nationis prave et p̄verse inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. verbum vite continentes ad gl̄iam meam in die xp̄i. quia non frustra cucurri. neq; frustra laboravi. Sed et si immolor super sacrificio et obsequio fidei vestre. gaudeo et congratulor omnib; vob̄. Idipsum aut et vos gaudete et congratulamini mihi. Spero aut in dño ihu timotheum cito me mittere ad vos. ut et ego bono animo sim cognitis que circa vos sunt. Neminem enim habeo tam unanimem. qui sincera affectione p vob̄ sollicitus sit. Omnes enim sua q̄runt. non que sunt ihu xp̄i. Experimentum aut eius cognoscitis. quia sicut patri filius mecum servivit in evangelio. Hunc ergo spero me mittere ad vos. mox ut videro que circa me sunt. Confido aut in dño. quia et ipse veniam ad vos cito. Necessarium aut existimavi epaphroditum fratrem et cooperatorem et commilitonem meum. vestrum aut apostolum et ministrum necessitatis mee mittere ad vos. Quoniam quidem omnes vos desiderabat et merens quia audieratis eum infirmatum. Nam et infirmatus est usq; ad mortem. sed deus misertus est eius. non solum aut eius. sed et mei. ne tristitiam super tristitiam haberem. festinantius ergo misi illum ut viso eo rursum gaudeatis et ego sine tristitia sim. Excipite ergo illum cum omni gaudio in dño et hiis modi cum honore habete. quia propter opus xp̄i usq; ad mortem accessit. tradens animam suam ut impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium. Quod reliquum fratres mei gaudete in dño. Eadem vob̄ scribere mihi quidem non piget. vob̄ aut necessarium. Videte canes. videte malos operarios. videte concisionem. Nos enim sumus circumcisio. qui spū deo servimus et gl̄iamur in xp̄o ihu et non in carne confidentes. quamvis ego habeam confidentiam et in carne. Si quis alius videtur confidere in carne. ego magis circumcisus octava die ex genere israhel de tribu beniamin. hebreus ex hebreis. secundum legem pharisęus. secundum emulationem persequens ecclesiam dei. secundum

ustitiam que in lege ē cōmūtat̄ hanc ꝙ̄ela-
bz que in fuerunt lucra. hec arbitrat̄ sum
ꝓp xp̄m detrimenta. verūtamen ⁊ existimo oīa
detrimentū ee ꝓp eminentē scīam ihu xp̄i
dñi mei. ꝓpter quem oīa detrimentū fec.
⁊ arbitror ut stercora. ut xp̄m lucrifaciam
⁊ inueniar in illo. nō hns meam iustitiam
que ex lege ē. sz illam que ex fide ē xp̄i. q̄
ex deo ē iustitia in fide ad agnoscendum
illū ⁊ virtutē resurrectionis eius. ⁊ societa-
tem passionū illius. configurat̄ morti ei⁹
si quo modo occuram ad resurrectionē q̄
ē ex mortuis. non q̄d iam accepim. aut
iam ꝑfectus sum. sequor aūt si comphen-
dam. in quo ⁊ comphensus sum a xp̄o ihu.
frēs. ego me nō arbitror comphendisse. unū
aūt que quidem retro sunt obliuiscens. ad
ea ūo que sunt porro extendens me ipm
ad destinatū ꝑsequor. ad brauiū supne
uocationis dei in xp̄o ihu. Quicūq; ergo
ꝑfecti sumus. hoc sentiamus. ⁊ si quid
alr̄ sapitis. ⁊ hoc uob⁹ ds reuelabit. ue-
rumtamen ad q̄d peruenimus. in eidem sapi-
mus. ⁊ in eadem ymaneamꝰ regla. imi-
tatores mei estote frēs. ⁊ obseruate eos
qui sic ambulant. sicut habetis formam
nām. multi enim ambulant quos sepe
dicebam uob⁹. nunc aūt ⁊ flens dico. ini-
micos crucis xp̄i. quorū finis interitus. q̄-
rum ds uenter ē. ⁊ gla in confusione ip-
sor qui terrena sapiunt. nr̄a aūt conuersatio
in celis ē. unde ⁊ saluatorē expectamus
dñm ihm xp̄m. qui reformabit corpus
humilitatis nr̄e. configuratū corpori
claritatis sue. secm operationē qua pos-
sit etiam sibi subicere oīa. Itaq; frēs mei karissimi ⁊ desideratissimi gau-
dium meum ⁊ corona mea. sic state in dño
karissimi. Euodiam rogo ⁊ sinthicen de-
pcor. idipsum sapere in dño. etiam rogo ⁊ te
germane compar. adiuua illas. que mecū
laborauerunt in euāgelio. cum clemente
⁊ ceteris adiutoribus meis. quorum nomina
sunt in libro uite. Gaudete in dño semp.
iterum dico gaudete. modestia uestra nota sit
omnibus hominibus. dns ppe ē. nichil soll-
iti sitis. sed in omni oratione ⁊ obsecratione
cum gratiarum actione petitiones uestre innote-
scant apud deum. ⁊ pax dei que exuperat
omnem sensum custodiat corda uestra. et
intelligentias uestras in xp̄o ihu. De cetero
frēs quecumq; sunt uera. quecūq; pu-
dica. quecūq; iusta. quecūq; casta. quecūmq;
amabilia. quecūq; bone fame. si qua
uirtus. si qua laus discipline. hec co-
gitate que ⁊ didicistis ⁊ accepistis ⁊ au-
distis ⁊ uidistis in me. hec agite ⁊ ds
pacis erit uobcum. Gauisus sum aūt
in dño uehemēter. q̄m tandē aliquando re-
floruistis p me sentire. sentiebatis aūt ⁊ sentie-
batis. occupati aūt eratis. non q̄ xp̄
penuriam dico. ego enim didici in quib⁹
sum sufficiens esse. scio ⁊ humiliari. scio
⁊ habundare. ubiq; ⁊ in omnib⁹ instru-
tus sum. ⁊ saturari ⁊ esurire. ⁊ habunda-
re ⁊ penuriam pati. Omnia possum in
eo qui me confortat. uerumtamen bene fecis-
tis. cōmunicantes tribulōni mee. Scitis aūt ⁊ uos philippenses. q̄d in pn̄-
cipio euāgelii. cum ꝑfectus sum a mace-
donia. nulla mihi eccla cōmunicauit
in racōne dati ⁊ accepti. nisi uos soli.
quia ⁊ thessalonicam semel ⁊ bis in u-
sum mihi misistis. non q̄ quero datum.
sz requiro fructum habundantem in ratio-
nem. habeo aūt omnia ⁊ habundo. re-

pleros sum acceptis ab epaphrodito
que mu̅lstis odorem suauitatis. hostiã
acceptam. placentem deo. hs aũ meus
impleat omne. desiderium tuũ. scdm diui
tias suas in glã in xpo ihu. deo aũ z pa
tri nr̃o glã. in scla scloꝝ. aĩn. Salutate
omnẽ scm̃ in xpo ihu. Salutant uos oĩes
frẽs. maxime aute qui de cesaris domo sũt
Gra dñi nr̃i ihu xpi cum spũ uro amen.
Explicit epla ad philippenses. Incipit
argumentum in epla ad colosenses.

Salutant uos. d
mecũ sũt frẽs.

Colosenses z hi sunt laodicen
ses sunt athenis. ad quos pue
nit error a pseudo apls. scr
ad hos ascribit xpc apls. q
hos p eplam corrigit. Audierunt enĩ
ubium ab archippo. qui z ministeriũ in
eos accepit. Ergo apls tam ligatus scr
sit eis ab epheto. p trium diaconem.
Explicit argumentum. Incipit epla ad
colosenses.

Paulus apls ihu
p uoluntatem dei
z timotheus frẽ hu
ic sunt colosis. fidẽ
z fidelibz fribz in
xpo ihu. Gra uob z pax a deo patre
nro. Gras agimus deo z patri dñi
nri ihu xpi. semp pro uob orantes
audientes fidem uram in xpo ihu
z dilectionẽ quã habetis in scos os.
p spem que reposita ẽ uob in celis.
quã audistis in ubo ueritatis euãglij
qd puenit ad uos sicut z in uniuerso
mundo. z fructificat z crescit sic
z in uob ex ea die qua audistis. et
cognouistis gratiam dei in ueritate sicut
didicistis ab epaphra kmo conser
uo nro qui est fidelis p uob ministe
p ihu. qui z manifestauit uob dilec
tionem uram in spũ. Ideo z nos ex qua
die audiuimus. nõ cessamus p uob orantes
z postulantes. ut impleamini agnitõe
uoluntatis ei⁹ in omni sapia z intellec
tu spiritali. ut ambuletis digne deo p
omnia placentes in oĩ ope bono fructi
ficantes. z crescentes in sciẽtia dei.
in oĩ uirtute confortati scdm potẽ
tiam claritatis eius. in oĩ patientia
z longanimitate cum gaudio. gras a
gentes deo z pri qui dignos nos fecit
in partem sortis scoꝝ in lucẽ qui eripu
it nos de potestate tenebraꝝ z trans
tulit in regnum filij dilectionis sue. In
quo habemus redemptionẽ z remissionẽ
peccatoꝝ qui est ymago dei inuisibi
lis. primogenitus oĩs creature. quia ipo
condita sunt uniuersa in celis z in ter
ra. uisibilia z inuisibilia. siue throni.
siue dominationes. siue principatus. siue
potestates. Oĩa p ipm z in ipo creata
sunt. z ipe est ante oĩs. z oĩa in
ipo constant. z ipe est caput corporis ec
clesie qui est principiũ. primogenitus ex
mortuis. ut sit in oĩbz ipe primatũ
tenens. Quia in ipo complacuit oĩem
plitudinem diuinitatis habitare. z per eũ re
conciliare oĩa in ipm pacificans p sanguinẽ
crucis eius. siue que in celis. siue
que in terris sunt. z uos cum essetis aliquã
alienati z inimici sensu in operibz malis
nunc aũt reconciliauit in corpore carnis
eius p mortẽ exhibere uos scos z im
maculatos. z irreprehensibiles coram
ipo. si tñ permanetis in fide fundati z
stabiles z immobiles ab spe euãglij

qđ auditis qđ ꝓdicatū est in uniuersa creatura que sub celo ē. Cui fis ego paulus minister. qui nunc gaudeo ī passionib; ꝓ uob. & adimpleo ea q deficiūt passionū xpi in carne mea ꝓ corpore eius que ē ecclia. Cui fis factus ego minister. secđm dispensationē dei que data ē mihi in uos ut impleam uerbum dei. mysteriū qđ absconditū fuit a seculis & generationibus. nunc aūt manifestatū ē sanctis eius. quibus uoluit dare notas facere diuitias glē sacramenti huius in gentibus qđ ē xps in uob spes glē quē nos annunciamus. corripientes omnem hominem & docentes oēm hominem in omni sapia ut exhibeamus omnem hominem perfectum in xpo ihu. in quo & laboro certando secđm operationem eius. quā operatur in me in uirtute.

Volo enim uos scire qualem sollicitudinem habeam ꝓ uob. & ꝓ his qui sunt laodicie & quicūq; non uiderunt faciem meā in carne ut consolentur corda ipsoꝝ. instructi in caritate & in omnes diuitias plenitudinis intellectus in agnitionem mysterii dei patris & xpi. in quo sunt omnes thesauri sapie & scie absconditi. hoc aūt dico. ut nemo uos decipiat in sublimitate sermonis. etsi & in corpore absens sum. tamen uobiscum sum. gaudens & uidens ordinem uestrum & firmamentum eius que in xpo ē fidei uestre. Sicut ergo accepistis xpm ihm dnm. in ipo ambulate radicati & superedificati in ipo & confirmati in fide sicut & didicistis habundantes in illo in gratiarum actione. Videte ne quis uos decipiat ꝓ philosophiam & inanem fallaciam. secđm traditionem hominum. secđm elementa mundi & non secđm xpm. quia in ipo habitat omis plenitudo diuinitatis corporaliter. & estis in illo repleti qui est caput omnis principatus & potestatis. In quo & circumcisi estis. circumcisione non manufacta in expoliatione corporis carnis in circumcisione xpi. consepulti ei in baptismo. in quo & resurrexistis ꝓ fidē operationis dei qui suscitauit illum a mortuis. Et uos cum mortui essetis in delictis & ꝓputio carnis uestre conuiuificauit cum illo. donans uob omnia delicta. delens qđ aduersum nos erat chirographum decreti. qđ erat contrarium nobis & ipm tulit de medio. affigens illud cruci. Expolians principatus & potestates. traduxit confidenter palam triumphans illos in semetipso. Nemo ergo uos iudicet in cibo aut in potu. aut in parte diei festi. aut noue mēnie. aut sabboꝝ. que sunt umbra futuroꝝ. corpus aūt xpi. Nemo uos seducat uolens in humilitate & religione angloꝝ que non uidit ambulans inaniter sensui carnis sue. & non tenens caput. ex quo totum corpus per nexus & connunctiones subministratum & constructum. crescit in augmentum dei. Si mortui estis cum xpo ab elementis huius mundi. quid adhuc tanquam uiuentes in mundo decernitis. Ne tetigeritis. neq; gustaueritis. neq; contrectaueritis. que sunt omnia in interitu ipo usu. secđm precepta & doctrinas hominum. que sunt quidem rationem habentia sapie in superstitione

ne & humilitate & ñ ad parcendū corpori ñi honore aliquo ad saturitatē carnis.

Si conresurrexistis cum xpō que sursum sunt sapite ubi xp̄s est in dextra dei sedens. Que sursum sunt sapite ñ que sup̄ terram. Mortui enī estis & vita vestra abscondita est cum xpō in deo. Cum autē xp̄s apparuerit vita vestra tunc & vos apparebitis cum ipō in gla. Mortificate ergo membra vestra que sunt sup̄ terram. fornicationem. immundiciā. libidinē. concupiscentiam malam & avaritiā que est simulachrorum seruitus. Propter que venit ira dei sup̄ filios incredulitatis. In quibus & vos ambulastis aliquando cum viueretis in illis. Nunc aūt deponite & vos omnia iram. indignationē. malitiam. blasphemiā. turpem sermonem de ore vestro. Nolite mentiri inuicem expoliantes vos veterem hominē cum actibus suis. & induentes novum eum qui renouatur in agnitionē secundum ymaginē eius qui creauit eum. ubi nō est masculus & femina. gentilis & iudeus. circumcisio & preputium. barbarus & scitha. seruus & liber. sed omnia & in omnibus xp̄s. Induite ergo vos sicut electi dei scī & dilecti. viscera misericordie. benignitatem. humilitatem. modestiam. patientiam sustinentes inuicem & donantes vobismetipsis si quis aduersus aliquem habet querelam. Sicut & dñs donauit vobis. ita & vos. Super omnia aūt hec caritatem habete. q̄d est vinculum perfectionis. Et pax xp̄i exultet in cordibus vestris. in qua & vocati estis in uno corpore. & grati estote. verbum xp̄i habitet in vobis habundanter in omni sapientia docentes & commonentes vosmetipsos. psalmis. ymnis. canticis spiritalibus in gratia cantantes in cordibus vestris deo. Omne quodcumq; facitis in verbo aut in opere. omnia in nomine dñi ihu xp̄i gratias agentes deo & patri per ipm. Mulieres subdite estote viris vestris. sicut oportet in dño. Viri diligite uxores & nolite amari esse ad illas. Filii obedite parentibus per omnia. hoc enim placitum est in dño. Patres. nolite ad indignationem provocare filios vestros. ut non pusillo animo fiant. Serui obedite per omnia dñis carnalibus non ad oculum seruientes. q̄si hominibus placentes. sed in simplicitate cordis timentes dñm. Quodcumq; facitis ex animo operamini sicut dño & non hominibus. scientes quod a dño accipietis retributionem hereditatis. Dño xp̄o seruite. Qui enim nocuerit accipiet id quod nocuit. & non est personarum acceptio apud dñm.

Omnis q̄d est aūt dñm. iustum est. equum est seruos p̄stare. scientes & vos quod & dñm vestrum habetis in celo. Orationi vigilate. vigilantes in ea in gratiarum actione. Orantes simul & pro nobis. ut dñs aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum misterium xp̄i. propter quod etiam vinctus sum. ut manifestem illud. sicut oportet me loqui. In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt. tempus redimentes. Sermo vester semper in gratia sale sit conditus. ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere. Que circa me sunt omnia vobis nota faciet tychi

eus karissim̃ fr̃ẽ & fidelis minister ih̃u
seruus in dño. quem misi ad uos ad
hoc ipm ut cognoscat que circa uos
sunt & consoletur corda uŕa. cũ one
simo carissimo & fideli fr̃e qui est ex
uob. Omnia que hic agunt̃ nota fa
cient uob. Salutat uos aristarchus cõ
captiuus mẽs & marcus consobrinus
barnabe de quo accepistis mandata.
Si uenerit ad uos excipite illũ. & ihc
qui dicit̃ iustus. qui sunt ex circũ
cisione. hi soli adiutores mei i
regno dei qui mihi fuerunt solatio. Salu
tat uos epaphras qui ex uob est ser
uus xpi ihu. semp sollicitus p uobis
in orationibus ut stetis perfecti & plen i
omni uoluntate dei. Testimoniũ enim
illi phibeo qđ hꝫ multum laborem p
uobis & pro his qui sunt laodicie & qui
hierapoli. Salutat uos lucas medicꝰ
carissimus & demas. Salutate frẽs qui
sunt laodicie & nymphan & que in do
mo eius est ecclam. Et cum lecta fu
erit apd uos epla. facite ut in laodi
censium ecclia legatur & eam que la
odicensium est uos legatis. Et dicite
archippo. Vide ministerium qđ accepi
sti in dño ut illud impleas. Salu
tatio mea manu pauli. Memores este
te uinculoꝝ meoꝝ. Gra dei ihu xpi uob
cum. Amen. Explicit epla ad colossenses.
Incipit argumentũ in epla ad thessalon.
Thessalonicenses sunt macedones. Qui in xpo ihu accep
to uŕbo dei tractis pfecerunt
in fide etiam in pfectione
animarum suarum. Precea nec receperunt ea q̃
a fidis aplis diebantur. Hos collau
dat aplꝰ scribens eis ab athenis p
archiam & onelium. Explicit argumẽ
tum. Incipit epla prima ad thessalonicenses.

Paulus & siluanus & ti
motheus. ecclie thessa
lonicensiũ in deo pre
& dño ihu xpo. Gra uo
bis & pax. Gras agim̃
deo semp pro omnibꝫ
uob. memoriam uŕi facientes in ora
tionibꝫ nr̃is sine intermissione memo
res operis fidei uŕe & laboris & caritā
tis & sustinentie spei dñi nr̃i ihu xpi
ante deum & patrem nr̃m. Scientes
frẽs dilecti a deo electionem uŕam qm
euangelium nr̃m non fuit ad uos in ser
mone tm. sed & in uirtute & in spũ scõ &
in plenitudine multa & qualis fuerimus in uob pp uos. Et uos
imitatores nr̃i facti estis & dñi. excipientes uerbum in tribulatione multa
cum gaudio spũs scĩ. ita ut facti sitis
forma omnibꝫ credentibꝫ in macedonia
& in achaia. A uob enim diffamatus
est sermo dei non solum in macedonia
& in achaia. sed in omni loco fides uŕa q̃
est ad deum processit. ita ut non sit nobis
necesse quicquam loqui. Ipsi enim de nob
annuntiant qualem introitum habue
rimus ad uos. & quo conuersi estis ad de
um a simulachris. seruire deo uiuo &
uero & expectare filium eius de celis qꝫ
suscitauit ex mortuis ihm. qui eripi
uos ab ira uentura.

Nam ipsi scitis frẽs introitum nr̃m
ad uos qm non inanis fuit. sed ante
passi & contumelias affecti sicut sci
tis in philippis. Audacti habuimꝰ

in deo nr̄o loqui ad uos euāngliū dei in
multa sollicitudine. exhortatio enim
nr̄a nō de errore. neq; de immundicia
neq; in dolo. ꝫ sicut probati sumus a deo
ut crederetur nob euāngliū ita loquimur
non q̄si hominib; placentes. ꝫ deo qui
probat corda nr̄a. neq; enim aliq̄n fui
mus in sermone adulationis sicut scitis. neq; in occasione auaritie. dūs te
stis. nec quesentes ab hominib; gl̄am. neq; a nob. neq; ab aliis. cum
possemus onori nob esse ut xp̄i apli
i; sed fuimus paruuli in medio uestrū
tanquā si nutrix foueat filios suos.
ita desiderantes uos cupide uoluimus
tradere nob nō solum euāngliū dei. sed
etiam aias nr̄as. quoniam nob cari estis
Memores enim estis fr̄es labores nr̄i. et
fatigationis. nocte & die operantes ne
quem uestrū grauaremus. p̄dicauimus
in uob euāngliū dei. Vos testes estis
& dūs. quā sce & iuste & sine querela uo
bis qui credidistis fuimus sicut scitis. qualit̄ unūquemq; uestrū tanq;
pr̄ filios suos deprecantes uos & con
solantes testificati fuimus ut ambu
laretis digne deo qui uocauit uos
in suū regnū & gl̄am. Ideo & nos gr̄as
agimus deo sine intermissione quia
cum accepisset a nob uerbum auditus
dei. accepistis illud nō ut uerbum hoīm.
ꝫ sicut est uere uerbum dei. qui operatur
in uob qui creditistis. Vos enim imitatores facti estis fr̄es ecclesiarum dei que sūt
in iudea in xp̄o ihu. quia eadem passi es
tis & uos a contribulibus uestris. sicut
& ipi a iudeis. qui & dominum occiderunt
ihm & pphas & nos ppsecuti sunt. et
deo nō placent & omnib; hoīb; aduersan
tur. prohibentes nos gentib; loqui ut
salue fiant ut impleant pcā sua semp.
Peruenit enim in deum super illos usq; in fi
nem. Nos aut fr̄es desolati a nob ad tp̄s
horē. aspectu nr̄o non. habundantius
festinauimus facie nr̄am uidere cū mul
to desiderio. quia uoluimus uenire ad
uos. ego quidem paulus & semel & iterum.
& impedit nos satanas. Que est
enim nr̄a spes. aut gaudium. aut corona
gl̄ie. Nonne uos ante dūm nr̄m ihm
xp̄m estis in aduentu eius? Vos enim estis
gl̄a nr̄a & gaudium.

Propter quod nō sustinentes amplius
placuit nob remanere athenis so
lis. & misimus timotheum fr̄em nr̄m et
ministrum dei in euāngliō xp̄i ad confir
mandos uos & exhortandos p fide uestra.
ut nemo moueatur in tribulationib; istis.
Ipi enim scitis. quia in hoc positi sumus.
Nam & cum apud uos essemus. p̄dicaba
mus uob passuros uos tribulationes
sicut & factum est & scitis. propter quod & ego am
plius nō sustinens. misi ad cognoscē
dam fidem uestrā. ne forte temptauit
uos is qui temptat & inanis fi
at labor nr̄. Nunc autē ueniente ti
motheo ad nos a uob & annuntiante
nob fidem & caritatē uestrā & quia
memoriam nr̄i habetis bonam. semp
desiderantes nos uidere. sicut & nos quo
q; uos. ideo consolati sumus fr̄es in uo
bis in omni necessitate & tribulatione nr̄a.
per uestrā fidem. quoniam nunc uiuimus si uos
statis in dño. Quam enim gr̄atiā actionem
possumus deo retribuere p uob. in
omni gaudio quo gaudemus propter

uos ante dñm nrm. nocte z die habundantius orantes. ut videamus faciem uram z compleamus ea que deficiunt fidei uē. Ipe aūt ds z pater nr z dñs ihc dirigat viam vram ad uos. Vos aūt dominus multiplicet. et habundare faciat in caritate in invicem z in omēs. quemadmodū z nos in uob. ad confirmanda corda vra sine querela in sanctitate ante dm z patrem nrm in aduentu dñi nri ihu xpi cum omnibz sanctis eius amen. CAPITVLVM IIII

De cetō g rogamus uos z obsecramus in dño ihu. ut quemadmodum accepistis a nob quō uos oporteat ambulare z placere deo sicut ambulatis. ut habundetis magis. Scitis enim que precepta dederim uobis p dñm nrm ihm. Hec est enim voluntas dei. sanctificatio vra. ut abstineatis uos a fornicatione ut sciat unusquisq; vrum suum vas possidere in sanctificatione z honore. non in passione desiderii. sicut et gentes que ignorant dm. Et ne quis supergrediatur neq; circumueniat in negocio fratrem suum. quia ultor est dñs de his omnibz. sicut predximus uob et testificati sumus. Non enim vocauit nos ds in immundicia. sed in sanctificationem. Itaq; qui hec spernit non hominem spernit sed dm. qui etiam dedit spm suum sanctum in nob. De caritate aūt fraternitatis non necesse habemus scribere uob. Ipi enim vos a deo didicistis ut diligatis invicem. Etenim facitis illud in omnes fres. in universa macedonia. Rogamus aūt uos fres ut habundetis magis. z operam detis. ut quieti sitis. z ut ue strum negociū agatis. z operemini manibz vestris sicut precepimus uob. ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt z nullius aliquid desideretis. Nolumus aūt uos ignorare de frib de dormientibz. ut non contristemini sicut z ceteri qui spem non habent. Si enim credimus qm ihc mortuus est z resurrexit. ita z deus eos qui dormierunt per ihm adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in vbo dñi. qm nos qui vivimus qui residui sumus in aduentum dñi non preueniemus eos qui dormierunt. Quia ipe dñs in iussu et in voce archangli z in tuba dei descendet de celo. z mortui qui in xpo sunt resurgent primi. Deinde nos qui vivimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibz obviam xpo in aera z sic semper cum dño erimus. Itaq; consolamini invicem in vbis istis. CAPITVLVM V

De temporibz aūt z momentis fratres non indigetis ut scribamus uob. Ipi enim diligenter scitis. qm dies dñi sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax z securitas. tunc repentinus eis superveniet interitus. sicut dolor in vtero habenti z non effugient. vos aūt fres non estis in tenebris. ut illa dies tanquam fur comprehendat. Omnes enim vos filii lucis estis z filii diei. Non sumus noctis neq; tenebrarum. Igitur non dormiamus sicut z ceteri. sed vigilemus z sobrii simus. Qui enim dormiunt nocte dormiunt. z qui ebrii sunt nocte ebrii sunt. Nos aūt qui diei sumus. sobrii simus. induti loricam fidei z caritatis. z galeam spem salutis.

ꝙm ū posuit nos ds in tram. ꝑ in ad
quisitionem salutis. p dñm nr̄m ihm
xp̄m qui mortuus ē p nob. ut siue
vigilemus siue dormiamus. simul c̄
illo viuamus. Ppt̄ eſt consolamini
inuicem. ⁊ edificate alterū. sicut ⁊ fa
citis. Rogamus aūt vos frēs. ut noue
ritis eos qui laborant inť vos. et
p̄sunt vobis in dño ⁊ monent vos
⁊ p̄sunt vob in dño ⁊ habere vos
ut hēatis illos habundantius in ca
ritate. Ppt̄ opus illoꝝ pacem hēte
cum eis. Rogamus aūt vos frēs. corri
pite inquietos. consolamini pusil
lanimes. suscipite infirmos. pati
entes estote ad oēs. videte ne qs
malū p malo alicui reddat. frēs semp
qđ bonum ē sectamini in invicē ⁊
in oēs. Semp gaudete. sine intere
missione orate. in oīb; gr̄as agi
te. Hec est enim voluntas dei in xp̄o
ihu in oīb; vob. Spm nolite ex
tinguere. ꝓphras nolite spnē. Oīa
aūt probate. qđ bonū est tenete. ab
omni specie mala abstinete vos. Ipse aūt deus pacis sanctificet vos per
omnia. ut integer spūs ⁊ anima
⁊ corpus sine querela in adventu
dñi nr̄i ihu xp̄i seruetur. fidelis ē
ds qui vocauit vos. qui etiam fac
et frēs. orate p nob. Salutate frēs
os in osculo scō. Adiuro vos p dñm ut
legatur ep̄la hec oīb; scis frīb. Gr̄a
dñi nr̄i ihu ⁊ vob aūt. Explicit epla
prima ad thessalonicenses.
Incipit argumentum in epla
scđa ad thessalonicenses.

Thessalonicenses se
cundam scribit epl̄am ⁊ notū facit
eis de temporibus nouissimis ⁊ de ad
ventu desup dilectione. Scribit aūt hanc epi
stolam ab athenis p titum diaconū
⁊ onesimū acolitum. Explicit argumē
tum. Incipit epla scđa ad thessalonicē.

Paulus ⁊ siluanus ⁊
timotheus. ecclie
thessalonicensium in
deo patre nr̄o ⁊ dño ihu
xp̄o. Gr̄a vob ⁊
pax a deo patre nr̄o
⁊ dño ihu xp̄o. Gr̄as agere debem
deo semp pro vob frēs. ita ut dignum
est. quia supercrescit fides vra ⁊ habūdat
dilectio cuius vnicuiusq; vrum in invi
cem. ita ut nos ipi in vob gloriemur
in ecclīs dei. p patientia vra ⁊ fide
in omnibus persecutionibus vris ⁊ tribu
lationibus quas sustinetis in exem
plum iusti iudicii dei ut digni ha
beamini in regno dei. p quo ⁊ patimi.
Si tñ iustum ē apud deum retri
buere tribulationem his qui vos tribu
lant ⁊ vob qui tribulamini requiē
vobcum in revelatione dñi nr̄i ihu ⁊
de celo. cum angelis virtutis eius ⁊ flā
ma ignis dantis vindictam his qui
non norunt deum ⁊ qui non obediunt
evāgelio dñi nr̄i ihu xp̄i qui penas ⁊
dabunt in interitu eternas a facie dñi
⁊ a gl̄a virtutis eius. cum venerit glo
rificari in scis suis ⁊ admirabilis fi
in omnibus qui crediderunt ex. credidit
est testimonium nr̄m sup vos in die il
lo. In quo ⁊ oramus semp pro vob.
ut dignetur vos vocatione sua ds
nr̄ ⁊ impleat omnē voluntatē bo

nutatis z op̄ fidei in uirtute ut ela
rificetur nomen dñi nr̄i ihu xpi in
uob z uos in illo scd̄m gr̄am dei nr̄i
z dñi ihu xpi.

II

Rogamus aūt uos fr̄s p aduen
tum dñi nr̄i ihu xpi et nr̄e con
gregationis in ip̄m ut non cito move
amini a uro sensu neq; terreamini neq;
p spm neq; p sermonē neq; p epl̄am
tanq̄m p nos missam. q̄si instet dies
dñi. Ne quis uos seducat ullo modo
q̄m nisi uenerit discessio p̄mū z reve
latus fuer homo pecc̄i filius perditio
nis. qui aduersatur z extollitur sup̄
omne qd̄ dr̄ deus aut qd̄ colitur. ita
ut in templo dei sedeat ostendens
se tanq̄m sit deus. Non retinetis. qd̄ cū
adhuc essem apd̄ uos. hec dicebam uo
bis. Et nunc quid detineat scitis ut
reueletur in suo tempore. Nam my
sterium iam operatur iniquitatis. tm̄
ut qui tenet nunc teneat donec de
medio fiat. Et tunc reuelabitur ille
iniquus. quem dñs ihc interficet spū
oris sui z destruet illustratione ad
uentus sui. Eius est aduentus scd̄m
operationē sathane in omni uirtute z
signis z prodigiis mendacibus z omni se
ductione iniquitatis his qui pereun
t eo qd̄ caritatem ueritatis non receperunt
ut salui fierent. Ideo mittet illis dс
operationem erroris ut credant men
dacio z iudicentur omnes qui non credi
derunt ueritati. sed consenserunt iniqui
tati. Nos aūt debemus gr̄as agere dс
semp pro uob fr̄s dilecti a dño. qd̄
elegerit uos dс primitias in salutē
in sanctificatione spūs z fide ueritatis in
qua uocauit uos p euāngl̄iū nr̄m
in adquisitionē gl̄ie dñi nr̄i ihu xpi.
Itaq; fr̄s state z tenete traditiones
quas didicistis siue p sermonē si
ue p epl̄am nr̄am. Ipe aūt dñs nr̄
ihc xps z dс p̄r nr̄. qui dilexit nos.
z dedit consolationē eternam z spem bo
nam in gr̄a. exhortetur corda ura z
confirmet in omni ope z sermone bono.

III

De cetо fr̄s orate p nob. ut
sermo dei curra z clarificetur sic
ut z apd̄ uos. z ut liberemur ab im
portunis z malis omnib. Non enī
omnium est fides. fidelis aūt dñs est qui
confirmabit uos z custodiet a malo.
Confidimus aūt de uob in dño. q̄m
que precipimus z facitis z facietis. Ad
dirigat aūt dñs corda ura in caritа
te dei z in patientia xp̄i. Denuntiamus
aūt uob fr̄s in nōe dñi nr̄i ihu xp̄i. ut
subtrahatis uos ab omni fr̄e ambulā
te inordinate z nō scd̄m traditionē q̄m
acceperunt a nob. Ipi enī scitis quem
admodū oporteat imitari nos. Quia
nō inquieti fuimus inter uos. neq; gratis
panem manducauimus ab aliquo. sed z
labore z fatigatione nocte z die operan
tes ne quem uestrum grauaremus. Non q̄si
nō habuerimus potestatem. sed ut nos
met ipos formam daremus uob. ad
imitandū nos. Nam z cum essemus apd̄
uos. hoc denuntiabamus uob. q̄m si quis
nō uult operari nec manducet. Audi mu
simus inter uos quosdam ambulare
inquiete nichil operantes. sed curiose age
tes. His aūt qui eiusmodi sunt denun
tiamus z obsecramus in dño ihu xp̄o
ut cum silentio operantes suum panē

manducent. Vos aũ frēs. nolite deficere bene facientes. Qđ si quis ñ obedierit vbo nr̄o. p epl̄am hanc notate ꝛ ñ commisceamini cũ illo ut confundatur. Et nolite q̄si inimicũ existimare. ꝛ corripite ut frēm. Ipe aũt dñs pacis det vobis pacem semp̄ in omī loco. Dñs cum omnib; vobis. Salutatio mea manu pauli. qđ est signũ in omī epl̄a. Ita scribo. Gra dñi nr̄i ihu xpi. cum omnib; vob; amē.

Explicit epl̄a ad thessalonicenses. Incipit anglicũ in epl̄a ꝛ ad timothm.

Timotheum instituit ꝛ docet de ordinatione episcop; ꝛ diaconi ꝛ omīs ecclesiastice discipline scribens ex laodicea. Explicit anglicum. Incipit epl̄a prima ad timotheum.

Paulus apl̄s ꝛ ihu xp̄i dñi imperiũ dei saluatoris nr̄i ꝛ ihu xp̄i nr̄e timotheo dilecto filio in fide gr̄ie. mia ꝛ pax a deo pre ꝛ xp̄o ihu dño nr̄o. Sicut rogaui te ut remaneres ephesi cũ iret in macedoniam ut denunties quibusdam ne aliter docerent. nr; ut intenderent fabulis ꝛ genealogiis interminatis que questiones prestant magis q̄m edificationem dei que est in fide. finis aũt p̄cepti est caritas de corde puro ꝛ conscia bona. ꝛ fide ñ ficta. A quib; quidam aberrantes. conuersi sunt in inanilo quorũ volentes esse legis doctores. ñ intelligentes neq; que loquunt neq; de quib; affirmant. Scim; aũt q; bona est lex. si quis ea legitime utatur. hoc q̄ iusto lex ñ est posita. Et iniustis ꝛ ñ subditis. impiis ꝛ peccatr̄. scelestis ꝛ contaminatis. patricidis ꝛ matricidis. homicidis. fornicariis. masculor̄ concubitoribus plagiariis. mendacib; periuris. ꝛ si quid aliud sane doctrine adiacet. que est secm̄ euāngliū gl̄e bī dei. q̄d creditū est mi. Gras ago ei qui me confortauit in xp̄o ihu dño nr̄o. q; fidelem me existimauit ponens in ministerio qui primus fui blasphem; ꝛ persecutor ꝛ contumeliosus. Et miam dei consecutus sum. q; ignorans feci in incredulitate. Superabundauit aũt gr̄ia dñi nr̄i cum fide ꝛ dilectione que est in xp̄o ihu. fidelis sermo ꝛ oī acceptione dignus. q; xp̄s ihc venit in hunc mundũ peccatores saluos facere. quor̄ primus ego sum. Sed ideo mi; sum consecutus. ut in me primo ostenderet xp̄s ihc omnem patientiam. ad informationem eor̄ qui credituri sunt illi in vitam eternam. Regi aũt seculor̄ immortali inuisibili soli deo honor et gl̄a in secla seculor̄ amen. Hoc p̄ceptum commendo tibi fili timothee secm̄ p̄cedentes in te p̄phetias ut milites in illis bonam militiam. habens fidem et bonam conscientiam. Quam quidam repellentes circa fidem naufragauerunt. De quib; est hymeneus ꝛ alexander quos tradidi satane ut discant non blasphe-

Obsecro ig̃ primum fieri obsecrationes. orationes. postulationes. gr̄arum actiones. pro omnib; hoib; p regib; ꝛ omnib; qui

in sublimitate sunt: ut queram ꝛ tñ
quillam uitam agamus in omñ pieta
te ꝛ castitate. Hoc enim bonñ est ꝛ accep
tum coram saluatore nñ deo. qui omñ
hoies uult saluos fieri ꝛ ad agnitionē
ueritatis uenire. Vñ enim ds unus et
mediator dei ꝛ hominñ ho xp̃s ihc. q̃
dedit redemptionē semetipm p omñib̃
testimoniñ temporib̃ suis in quo po
situs sum ego p̃dicator ꝛ apl̃s. Veri
tatem dico ñ mentior. doctor gentiñ in
fide ꝛ ueritate. Volo g̃ uiros orare in oī
loco. leuantes puras manus sine ira
ꝛ disceptatione. Similr ꝛ mulieres in
habitu ornato. cum uerecundia ꝛ sobrietа
te ornantes se ñ in tortis crinib̃. aut
auro. aut margaritis. uel uestе preciosa
Ꝫ qđ decet mulieres. promittentes casti
tatem per opa bona. Mulier in silentio
discat cum omñi subiectione. Docere aũ
mulierem ñ permitto. neq; dñari in uirum
sed esse in silentio. Adam enim primus formа
tus est deinde eua. ꝛ adam non est seduc
tus. mulier uero seducta in p̃uaricatione
fuit. Saluabit aũ p filiorū generationem.
si permanserint in fide ꝛ dilectione ꝛ sc̃
tificatione cum sobrietate.

Fidelis sermo. Si quis episcopatum
desiderat. bonum opus desiderat. Opor
tet ergo episcopum irreprehensibilem esse. unius
uxoris uirum. sobrium. prudentem. ornatum.
pudicum. hospitalem. doctorem. Non uinolen
tum. ñ percussorem. sed modestum. Non litigio
sum. ñ cupidum. sed domum suam bñ p̃positum
filios habentem subditos cum omñi casti
tate. Si quis aũ domui suę p̃esse nescit.
quōmodo ecclie dei diligentiam habebit. Non neophytum. ne inflatus in
iudicium incidat diaboli. Oportet aũ
illum ꝛ testimoniñ habere bonum ab his
qui foris sunt. ut ñ in obprobrium incidat
ꝛ laqueum diaboli. Diaconos similr pu
dicos. ñ bilingues. ñ multo uino deditos. ñ turpe lucrum sectantes. habentes my
sterium fidei in conscientia pura. Et hi
probentur primum. ꝛ sic ministrent nullum
crimen habentes. Mulieres similr pudicas.
ñ detractrices. sobrias. fideles in omñib̃.
Diaconi sint unius uxoris uiri. qui
filiis suis bene p̃sint. ꝛ suis domib̃. Qui
enim bñ ministrauerint gradum sibi bo
num adquirunt. ꝛ multam fiduciam in
fide que est in xp̃o ihu. Hęc tibi scribo.
sperans me uenire cito ad te. Si aũtem
dilayero. ut scias quōmodo oporteat te in do
mo dei conuersari. quę est ecclia dei uiui.
columna ꝛ firmamentum ueritatis. Et ma
nifeste magnum est pietatis sacramentum.
qđ manifestatum est in carne. iustifica
tum est in spū. apparuit angelis. p̃dica
tum est gentib̃. creditum est in hoc mundo.
assumptum est in gloria.

Spū aũ manifeste dicit. quia in no
uissimis temporib̃ discedent q̃
dam a fide attendentes spiritib̃ erro
ris ꝛ doctrinis demoniorum. in hypocri
si loquentium mendacium. ꝛ cauteriatam ha
bentium suam conscian. prohibentium nu
bere. abstinere a cibis quos ds creauit
ad percipiendū cum gratiarum actione fi
delib̃. ꝛ his qui cognouerunt ueritatem.
Quia omnis creatura dei bona est. ꝛ nu
chil reiciendū qđ cum gratiarum actione
percipitur. Sanctificatur enim p̃ uerbum dei
ꝛ orationem. Hęc proponens fratribus bonus
eris minister xp̃i ihu. enutritus in

410

bis fidei ⁊ bone doctrine cui assecu-
tus es. Ineptas aũ ⁊ anules fabulas
deuita. Exerce aũ teipm ad pietatẽ.
Nam corporalis exercitatio ad modicũ
utilis ẽ. Pietas aũ ad omnia utilis
ẽ ymissionem hns ute que ũt ẽ ⁊
future fidelis sermo ⁊ omi accepta-
one dignus. In hoc enĩ laboramus
⁊ maledicimur. qz speramus in deũ
uiuũ. qui est saluator omiũ hoĩũ
marime fidelium. Precipe hec. ⁊ doce.
Nemo adolescentiã tuam contemnat.
sz exemplũ esto fidelium in ũbo. in cõ
uersatione in caritate in fide in castita-
te. Dum uenio. attende lectioni ⁊ ex-
hortationi doctrine. Noli negligere
grãm que in te ẽ. que data est tibi
p yphetiam cũ imp̃ositione manuũ
ꝑbrij. Hec meditare. in hĩs esto.
ut profectus tuus manifestus sit oĩb̃.
Attende tibi ⁊ doctrine. Insta in illis.
Hoc enĩ faciens ⁊ teipm saluũ fa-
ces ⁊ eos qui te audiunt. Seniorem
ne increpaũs. sz obsecra ut patrem.
Juuenes ut fres. anus ut matres. iu-
uenculas ut sorores in oĩ castitate.

Uiduas honora que ue ui-
due sunt. Si qua aũ uidua filios
aut nepotes hẽt discant ꝓmiũ regere
domũ suam ⁊ mutuam uicem reddere
parentibus. Hoc enĩ acceptũ ẽ corã
deo. Que aũ ue uidua est ⁊ desola-
ta speret in deũ ⁊ instet obsecra-
tionibus ⁊ orationibus nocte ac die.
Nam que in deliciis est uiuens mor-
tua ẽ. Et hoc precipe ut irreprehensibi-
les sint. Si quis aũ suoꝝ ⁊ maxime
domesticoꝝ curam nõ hẽt. fidem negat
uit ⁊ est infideli deterior. Uidua eligatur
nõ minus lx annoꝝ que fuerit uni-
us uiri uxor. in operibus bonis testimo-
nium hns. Si filios educauit. si hospi-
tio recepit. si sanctoꝝ pedes lauit. si tribu-
lationem patientibus subministrauit.
si omne opus bonum subsecuta ẽ. Ado-
lescentiores aũ uiduas deuita. Cum
enĩ luxuriate fuerint in xpo nubere
uolunt. habẽs damnationẽ qz ꝓ-
mam fidem irritam fecerunt. Simil
aũ ⁊ otiose discunt circuire domos.
Non solum otiose. sz ⁊ ũbose ⁊ curio-
se loquentes que non oportet. Volo ig̃ iuniores
nubere. filios procreare matresfamilias
ee. nullam occasionẽ dare aduersario
maledicti gr̃ã. Jam enĩ quedam retro
post sathanan. Si quis fidelis hẽ
uiduas. subministret ut nõ grauetur
ecclia. ut his que ue uidue sunt sufficiat.
Qui bñ presunt ꝑbri duplici ho-
nore digni habeantur. maxime qui labo-
rant in ũbo ⁊ doctrina. Dicit enĩ scrip-
tura. Non alligabis os boui trituranti.
Et dignus ẽ operarius mercede sua. Ad-
uersus ꝑbrm accusationẽ noli recipe
nisi sub duobus aut tribus testibus. Pec-
cantes coram omnibus argue ut cete-
ri timorem hẽant. Testor coram deo ⁊ xpo
ihu ⁊ electis angelis ut hec custodias. si-
ne ꝓiudicio nichil faciens in alteram par-
tem declinando. Manus cito nemini
imposueris. neq; cõmunicaueris pec-
catis alienis. Teipm castum custodi. Noli ad
huc aquam bibere. sz uino modico ute-
re ꝓpter stomachum tuum ⁊ frequentes tuas
infirmitates. Quorundam hominum
peccata manifesta sunt. precedentia ad

udicū. quosdam aūr subtrahentium
bū. r fīa bona manifesta sūt. r q aliter
se hūre abscondi nō possunt. VI
Quotquot sunt sub iugo serui dnos
suos oēs honore dignos arbitren
tur. ne nomē dī r doctrina blasphemet
tur. Qui aūr fideles hūt dnos. nō grem
nant q frēs sunt. magis seruiant
q fideles sunt r dilecti. qui būficij par
ticipes sunt. Hec doce r exhortare. Si qs
aliter docet r nō acquiescit sanis sermo
nibz dnī nr ihu xp. r ei que sdm pietā
tem est doctrine. superbit nichil sciens. sed
languens circa q̄stiones r pugnas ver
boy. ex quibz oriuntur inuidie. contē
tiones. blasphemie. suspitiones male
conflictationes hominum mentē corrup
tor. r qui veritate priuati. estimantiū
quēstū. ee pietatem. Hūt aūr quēstū mag
nus. pietas cum sufficientia. Nichil enī
intulimus in hunc mundū. haud dubiū
quia nec auferre quid possumus. Habentes
alimenta. r quibz tegamur his contē
ti simus. Nam qui volunt diuites fi
ri incidunt in temptationē r laqueum
diaboli. r desideria multa inutilia r no
cua. que mergunt homines in interitū et
ppdītionem. Radix enī omniū malorū
est cupiditas. Quibusdam appetentes
erraverunt a fide. r inseruerunt se do
loribz multis. Tu aūr o homo dei. hec
fuge. Sectare aūr iustitiam. pietatem.
fidem. caritatē. patientiam. mansuetudi
nem. Certa bonum certamen fidei. Ap
prehende veram vitam in qua vocatus es.
r confessus es bonam confessionē coram
multis testibz. Precipio tibi coram deo
qui vivificat omnia. r xpo ihu qui te
stimoniū reddidit sub pontio pylā
to bonam confessionem. ut serues
mandatū sine macula. irreprensibi
le usq in aduentū dnī nr ihu xp. quē
suis temporibz ostendet bs r solus po
tens. rex regū r dns dnantiū. qui solus
hūt immortalitatē r lucem habitat inac
cessibilem. quem nullus hominū vi
dit. nec videre potest. cui honor r
imperium sempiternum. amen. Diuitibz hui
us seculi precipe non sublime sapere. neq̄ spe
re in incerto diuitiaz. sz in deo viuo.
qui prestat nob omnia habunde ad fruē
dum. bñ agere diuites fieri in opib
bonis. facile tribuere. cōmunicare
thesaurizare sibi fundamentū bonū
in futurū. ut apprehendant vere vitā.
O timothee depositū custodi. devitās
prophanas vocum novitates r oppositiones
falsi nois scie. quā quidam
promittentes circa fidem exciderūt. Grā
cum tuis. Explicit epla prima ad timo
theū. Incipit argumentū in epla secū
dam timotheo scribit ad timothēum.
de exhortatione martyrij. r omnis re
gule virtutis. r qđ futuroꝝ tpoꝝ
nouissimus. r de sua passione. Scribit
aūr et ab urbe roma. Explicit argumē
tū. Incipit epla secūda ad timotheū.
Paulus apls xp ihu
p voluntatem dei se
cundū promissionem
vite que est in xp ihu.
timotheo kīssimo filio
gratia. misa. pax a deo
patre r xpo ihu dño nro. Gras ago
deo meo cui seruio a pgenitoribz in co
scientia pura. qđ sine intermissione ha

beam tui memoriã in orationibꝫ meis nocte ac die desiderans te videre memor lacrimarꝫ tuarꝫ ut gaudio implear recordationẽ accipiens ei fidei que est in te ñ ficta. Quã habitat primũ tuã auia tua loide ⁊ matre tua eunice. certus sum aũ qꝺ ⁊ in te. Propter quã causã admoneo te ut resuscites gratiã dei q̃ est in te p̃ impositionẽ manuũ mearꝫ. non enim dedit nob̃ deus spm timoris. sed virtutis ⁊ dilectionis ⁊ sobrietatis. Noli ergꝫ erubescere testimoniũ dñi nr̃i. neq; me vinctũ eius. sed collabora euangelio secm virtutẽ dei. qui nos liberauit ⁊ vocauit vocatione sctã. ñ secm opa nr̃a. sed secm ꝓpositũ suũ ⁊ gratiã que data est nobis in x̃o ih̃u ante tempora scḷaria. manifestata est aũ nr̃o p illuminationẽ saluatoris nr̃i ih̃u xpi. qui destruxit quidem mortem. illuxit aũ vitam ⁊ incorruptionẽ p euangliũ in quo positus sum ego ꝓdicator ⁊ apls ⁊ magr gẽtiũ. Ob quã causã etiam hec patior. sed non confundor. Scio enim cui credidi. et certus sum qꝺ potens est depositum meũ seruare in illũ diem. formam hꝫ sanorũ habe quã a me audisti in fide ⁊ dilectione in xpo ih̃u. Bonũ depositũ custodi p spm scm qui habitat in nob̃. Scis hoc qꝺ aũsi sunt a me omnes qui in asia sunt ex quib̃ est phigelus ⁊ hermogenes. Det misericordiam dñs onesiphori domui. qꝺ sepe me refrigerauit ⁊ catenã meam non erubuit. sed cum romam uenisset sollicite me quesiuit ⁊ inuenit. det illi dñs inuenire misericordiam a dño. in illa die. Et quãta ephesi ministrauit tibi melius nosti.

Tu ergo fili mi confortare in gratia q̃ est in xpo ih̃u. ⁊ que audisti a me p multos testes. hec commenda fidelibꝫ hominibꝫ qui idonei erunt ⁊ alios docere. Labora sicut bonus miles xpi ih̃u. Nemo militans deo implicat se negotiis secularibꝫ. ut ei placeat cui se probauit. Nam ⁊ qui certat in agone non coronatur nisi legitime certauerit. Laborantem agricolam oportet primũ de fructibꝫ percipere. Intelligit que dico. Dabit enim tibi dñs in omnibꝫ intellectum. Memor esto dñm ih̃m xpm resurrexisse a mortuis ex semine dd secm euangliũ meũ in quo laboro usq; ad vincla q̃si malefactor. sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo p electos. ut ⁊ ipsi salutem consequantur que est in xpo ih̃u cum gla celesti. Fidelis sermo. Nam si cõmortui sumus ⁊ conviuemus. Si sustinemus ⁊ conregnabimus. Si negauerimus ⁊ ille negabit nos. Si non credimus. ille fidelis permanet. negare seipm̃ non potest. Hec cõmone testificans coram dño. Noli verbis contendere. Ad nichil enim utile est nisi ad subuersionẽ audientium. Solicite cura teipm̃ probabilẽ exhibere deo. operariũ inconfusibilẽ recte tractantem verbũ veritatis. Profana autem ⁊ manilocqua devita. Plurimum enim proficient ad impietatẽ ⁊ sermo eorum ut cancer serpit. Ex quibus est hymeneus ⁊ philetus. qui a veritate exciderunt dicentes resurrectionem iam factam. ⁊ subuertunt quorundam fidem. Sed firmum fundamentum dei stat habens signa

clin hoc. Cognouit dns qui sunt ei
et discedat ab iniquitate omis qui no
minat nomen dni. In magna aut do
mo. n solu sunt vasa aurea et argen
tea. sed et lignea et fictilia. et quedam q
dem in honorem. quedam aut in con
tumeliam. Si quis ergo emundauer
se ab istis. erit vas in honore sanctifica
tum. et utile dno. ad omne opus bonu
parat. Juuenilia aut desideria fuge. Se
quare uero iustitiam. fidem. caritatem.
pacem. cum his qui inuocant dnm de
corde puro. Stultas aut et sine disciplina
questiones deuita. sciens q generant lites. Seruu aut dni n oportet li
tigare. sed mansuetu esse ad omnes. do
cibilem. patiente. cum modestia eru
pientes eos qui resistunt. ne quando
det illis ds pniam ad cognoscendam
ueritatem. et resipiscant a diabolo laque
is. a quo capti tenentur ad ipius uo
luntatem.

III

Hoc aut scito q in nouissimis die
bus instabunt tempora periculosa.
erunt homines seipos amantes.
cupidi. elati. superbi. blasphemi. pa
rentibus inobedientes. ingrati. sceleti
sine affectione. sine pace. criminato
res. incontinentes. immites. sine be
nignitate. proditores. protu. tumidi.
uoluptatum amatores. magis qm
dei. habentes speciem quidem pietatis. uir
tute aut eius abnegantes. Et hos deu
ta. ex his enim sunt qui penetrant do
mos et captiuas ducunt mulierculas
oneratas peccatis. que ducuntur uari
is desideriis. semp discentes. et nun
qm ad scientiam ueritatis puenientes.
Quemadmodu aut iannes et mabre
restiterunt moysi. ita et hi resistunt
ueritati. homines corrupti mente. reprobi
circa fidem. et ultra non proficient. Insipi
entia enim eorum manifesta erit omnibus
sicut et illoru fuit. Tu aut assecutus es
meam doctrinam. institutionem. propo
situm. fidem. longanimitatem. dilectio
nem. patientiam. persecutiones. passiones.
qualia mihi facta sunt antiochie. iconij
lystris. quales persecutiones sustinui.
et ex omnibus me eripuit dns. Et omnes
qui uolunt pie uiuere in xpo ihu. perse
cutionem patientur. Mali aut homines
et seductores proficient in peius. errantes
et in errorem mittentes. Tu uero
permane in his que didicisti et credi
ta sunt tibi. sciens a quo didiceris.
et q ab infantia sacras literas nosti
que te possunt instruere ad salutem
per fidem que est in xpo ihu. Omnis scri
ptura diuinitus inspirata. utilis est
ad docendum. ad arguendum. ad corri
piendum. ad erudiendum in iustitia.
ut perfectus sit homo dei. ad omne o
pus bonum instructus.

IIII

Testificor coram deo et xpo ihu qui
iudicaturus est uiuos et mortuos.
et aduentu ipius et regnu eius. Prdi
ca uerbum insta oportune importune.
argue. obsecra. increpa. in omni patien
tia et doctrina. Erit enim tempus cum sa
nam doctrinam non sustinebit. sed ad
sua desideria coacernabunt sibi ma
gistros prurientes auribus. Et a ueritate
quidem auditum auertent. ad fabulas
aut conuertentur. Tu uero uigila. in o
ribus labora. Opus fac euangeliste mi

ustrorum tuū unple. Cobrus esto. Ego enim iam deliboz z tempus resolutionis mee instat. Bonū certamen certaui. cursum consummaui. fidem seruaui. In reliquo reposita ē mi corona iustitie. quā reddet mihi dñs in illa die iustus iudex. Non solum aūt mihi. sz z his qui diligunt aduentū eius. Festina ad me uenire cito. Demas enim me deliquit. diligens hoc seculum. z abiit thessalonicam. Crescens in galatiam. tytus in dalmatiam. Lucas ē mecum solus. Marcum assume. z adduc tecū. Est enim mihi utilis in ministerium. Tychicū aūt misi ephesum. Penulam quā reliqui troade apd carpum ueniens affer mecum. z libros. maxime aūt membranas. Alexander eramus multa mala mihi ostendit. Reddet ei dñs scdm opa eius. Quem z tu deuita. Valde enim restitit ūbis meis. In prima mea defensione nemo mihi affuit. sz omēs me deliquerūt. Non illis imputetur. Dñs aūt mihi astitit z confortauit me. ut p me ꝓdicatio ꝓpleatur. z audiant omnes gentes. z liberatus sum de ore leonis. Liberauit me dñs ab omi opere malo. z saluum faciet in regnū suum celeste. cui gla in scla seculoz aīn. Salutа priscam z aquilam z oneſiphori domum. Erastus remansit corinthi. Trophimū aūt reliqui infirmū mileti. festina ante hyemem uenire. Salutat te eubol. z pudens. z linus. z claudia z frēs oēs. Dñs ihc xp̄c cum spū tuo. Gra nobcum aīn. Explicit epla ij. ad timothū.

Incipit argumētū in epla ad tytum.

Titum cōmonefacit z instituit de constitutione ꝓbi. et de spūali conuersatione. et hereticis uitandis quia in scripturis iudaicis credunt. scribens ei a nicopoli. Explicit argumētū. Incipit epla ad tytum.

Paulus seruus dei apostolus aūt xp̄i ihu. secundū fidem electoz dei z agnitionē ueritatis. que scdm pietatem est in spem uite eterne. quā promisit qui nō mentitur deus ante tempora seculoꝝ. manifestauit aūt tempoꝑibus suis uerbū suū in ꝓdicatione que mihi credita est in scdm preceptū saluatoris nri dei. Tito filio dilecto scdm communem fidem. gra z pax a deo patre z dño ihu saluatore nro. Huius rei gra reliqui te crete. ut ea que desunt corrigas z constituas p ciuitates ꝓbos sicut z ego tibi disposui. Si quis sine crimine est. unius uxoris uir. filios habens fideles. nō in accusatione luxurie aūt nō subditos. Oportet enim epm sine crimine esse. sicut dei dispensatorē. non superbum. nō iracundū. nō uinolentum. nō percussorem. nō turpis lucri cupidū. sed hospitalem. benignū. sobriū. iustū. sanctum. continentē. amplectentē eū qui secdm est doctrinam fidelem sermonē. ut potēs sit exhortari in doctrina sana. z eos qui contradicunt arguere. Sunt enim multi inobedientes. nanilogi z seductores. maxime qui de circumcisione sunt. quos oportet redargui. Qui uniuersas domos subuertunt. docentes que nō oportet

pis luce grã. Dunt quidam ev illis. ppnus eor ppha. Cretenses semp mẽ dates. malẽ bestie. uentres pigri. Test monũ hoc ũm ẽ. Qñ ob eam increpa illos dure. ut sanj sint in fide. ñ intendentes iudaicis fabulis z mandatis hominũ aĩa sanctiũ se a ũitate. Omnia quidẽ munda mundis. Coinquinatis aũt z infidelibꝫ nichĩ mundũ. sz inquinate sunt eor z mens z conscia. Confitentur se nosse dm. factis aũt negant cum sint abhominati z incredibiles. z ad omne opus bonũ reprobi.

Tu aũt loquere que decent sanã doctrinam. Senes ut sobrij sint pudici. prudentes. sani in fide in dilectione z pacia. Anus simili in habitu scis. nõ criminatrices. nõ multo seruẽtes. bene docentes ut prudentiã doceant. Adolescentulas ut suos filios suos amẽt. filios suos diligant. prudentes. castas. sobrias. domus curã habentes. bonignas. subditas suis suis. ñ ñ blasphemetur uerbum dei. Juuenes similr hortare ut sobrij sint. In omnibꝫ teipm p̃be exemplũ bonor operum in doctrina. in integritate. in grauitate. verbũ sanũ. irreprehensibile ut is qui ex aduso est ueream. nichĩ habens malum dicere de nob. Seruos dñis suis subditos esse in omnibꝫ placentes. nõ contradicentes. ñ fraudantes. sz in omẽ fidem bonam ostendentes. ut doctrinã saluatoris nri dei ornent in omnibꝫ. Apparuit enĩ gra dei saluatoris nri omnibꝫ hoibꝫ erudiens nos. ut abnegantes impietatẽ z secula desideria sobrie z iuste z pie uiuamus in hoc seculo. expectantes bam spem z aduentum gle magni dei z saluatoris nri ihu xpi. Qui dedit semetipm p nob. ut nos redimeret ab omi iniquitate z mundaret sibi ppliñ acceptabilem. sectatorem bonor operum. Hec loquere z exhortare z argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.

Admone illos principibꝫ z potestatibꝫ subditos esse. dicto obedire. ad omne opus bonũ paratos esse. neminem blasphemare. non litigiosos esse. sz modestos. omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes hoies. Eramus enim z nos aliquando insipientes. incredduli. errantes. seruientes desideriis z uoluptatibꝫ uariis. in malicia z inuidia agentes. odibiles. odientes inuicem. Cum aũt benignitas z humanitas apparuit saluatoris nri dei. non ex operibꝫ iustitie que fecimus nos. sed sm suam misam saluos nos fecit. p lauacrũ regenerationis z renouationis spi sci quem effudit in nob habunde p ihm xpm saluatorem nrm. ut iustificati gra ipius. heredes simus sm spem uite eterne. Fidelis sermo. Et de his uolo te confirmare. ut curent boni operibꝫ p̃esse qui credunt deo. Hec sunt bona z utilia hominibꝫ. Stultas aũt questiones z genealogias z contentiones. z pugnas legis deuita. Sunt enĩ inutiles z uane. Hereticũ hominem post unam z secundam correptionem deuita. sciens quia subuersus est qui eiusmodi. z delinquit. cum sit proprio iudicio condemnatus. Cum mittero ad te artemam

aut michi. festina ad me uenire ut
copulum. Ibi enim statui hyemare.
Teneam legis primum z apollo. solliti
te primitie ut michi illis debit. Visitauit
autem z nri uoms operibz pelle ad u
sus necessarios. ut non sint infructu
osi. Salutant te qui mecu sunt omes.
Salutate eos qui nos amant in fide.
Grā dei cum omnibz uob amen. Ex
plicit epla ad tytum. Incipit argu
mentum in epistola ad philemonem.

Philemonu familiares lit
teras fatur y onesimo ser
uo eius. Scribit aut et ab
urbe roma de carcere. Expli
cit argumentū. Incipit epla ad phi
lemonem capitulū i.

Paulus uinctus ihu
xpi z timothe frat
philemoni dilecto
adiutori nro z apri
e sorori carissime
z archippo cōmilitoni nro z eccle
que in domo tua t. Grā uob et
pax a deo pri nro z dño ihu xpo.
Gras ago deo meo semp memo
riam tui faciens in oationibz
meis. audiens caritatem tuam
z fidem qm habes in dño ihu et
in omes scos. ut cōmunicatio fi
dei tue euidens fiat in agnitio
nem omnis boni que in nobis e
in xpo. Gaudiū enim magnū habui
z consolationē in caritate tua qr in
tibi cordia scoz requieuerunt y te fr. Pro
pter qd multam fiduciam habeo in xpo
ihu imperandi tibi qd ad rem pti
nentem caritatem magis obsecro. cum
sis talis ut paulus senex. nunc aut
z uinctus ihu xpi. Obsecro te p meo
filio quem genui in uinculis onesimo
qui tibi aliqn inutilis fuit. nunc au
tem tibi z mihi utilis quem remisi. Tu aut
illum. id est mea uiscera suscipe. quē
ego uolueram mecu detinere. ut pro
te mihi ministraret in uinculis euāgely
ci. sine consilio aut tuo nichil uolui facere
ut ne uelut ex necessitate bonū tuū
esset. sed uoluntariū. Forsitan enim ideo
discessit ad horam. ut eternū
illum tempes. iam non ut seruū. sed pro
seruo carissimū frem. maxime mihi.
Quanto aut magis tibi z in carne et in
dño. Si ergo habes me socium. suscipe
illum sicut me. Si aut aliquid no
cuit tibi aut debet. hoc mihi imputa.
Ego paulus scripsi mea manu. ego
reddam. ut nō dicam tibi qd z teip
sum mihi debes. Etiam frr. ego te fruar
in dño. refice uiscera mea in dño.
Confidens in obedientia tua scripsi
tibi. sciens qm et supra qd dico
facies. Simul aut et para mihi hospi
tium. Spero enim per oationes uras
donari me uob. Salutat te epaphras
concaptiuus mis in xpo ihu. marcus
aristarchus. demas. lucas adiutores
mei. Gra dni nri ihu xpi cum spū
uro amen. Explicit epla ad philemonē.
Incipit argumentū in epla ad hebreos.

Primus dicendū est aut apls
paulus in hac epla ardendo nō
seruauit morem suū. ut uel ut
tablin nomines sui uel ordinē
describeret dignitatē. Hoc causa
est. qd ad eos scribens qui eo

circumcisione crediderant qui gentiū
apls ⁊ ſū hebreoꝝ. ſuenſq; quos eoꝝ
ſibi bram. ſuamq; humilitatē ipe de
mōſtrans. nūcium offert ſuū nolum
ante ferre. ſam ſimile ī etiam uobis
apls. ip humilitatē in epla ſua noīt
ſicū eadem ratione ſi pōſſit. Hanc
ē epl̄am ferūt apls ad hebreos ō
ſtrpram hebraica lingua miſiſſe.
cuius ſenſum ⁊ ordinem retinens.
lucas eūngelīſta. poſt excēſſum beati
pauli apli. greco ſermone cōpoſuit.
Explicat argūmtum. Incipit epla

ad hebreos. capīm ī
ultiplr̄ multisq;
modis olim ds loqſ
patrib; in pphis. no
iſſime diebꝰ iſtis lo
cutus eſt nob in filio
quem cōſtituit heredem uniuſoꝝ. p
quē fecit ⁊ ſcla. Qui cum ſit ſplendoꝝ
gle ⁊ figura ſubſe eius. portansq; ōia
uerbo uirtutis ſue. purgatiōē peccā
toꝝ faciens. ſedet ad dexterā maieſ
tatis in excelſis. tanto melior angls
effectus. q̄nto differentius pre illis
nomen hereditauit. Cui enim dixit ali
q̄ angeloꝝ. filius meus es tu. ego hodie
genui te. Et rurſum. Ego ero illi in pa
trem. ⁊ ipe erit mihi in filiū. Et cum rurſū
introducit p̄mogenitū in orbem tre. di
cit. Et adorent eum oēs angli dei. Et
ad anglos quidē dicit. Qui facit an
gelos ſuos ſpūs. ⁊ miniſtros ſuos flam
mam ignis. Ad filiū aūt. Thronus tu
us ds in ſcli ſcli. ⁊ uirga equitatis
uirga regni tui. Dilexiſti iuſticiam et
odiſti iniquitatē. p̄rea unxit te deus
ds tuus oleo letitie. exultatiōne pre
participib; tuis. Et tu in principio dne
ram fundaſti. ⁊ opa manuū tuaꝝ ſūt
celi. Ipi pibunt. tu aūt permanebis. ⁊
oēs ut uestimētū ueterabūtur. Et uelut
amictum mutabis eos. ⁊ mutabuntur.
Tu aūt idem ipe es. ⁊ anni tui non deſi
cient. Ad quem aūt angeloꝝ dixit aliq̄
ſede a dextris meis. quoadusq; ponā
inimicos tuos ſcabellum pedū tuoꝝ.
Nonne oēs ſunt ad miniſtrandū ꝓpr̄ ip
miniſterū miſſi. p eos qui hereditā
tem capiunt ſalutis.

Propterea habundantius oportet ob
ſeruare nos ea que audiuimus.
ne forte pereluamus. Si enim qui p ange
los dictus ē ſermo factus ē firmus. ⁊
oīs p̄uaricatio ⁊ inobediencia ac
cepit iuſtam mercedis retributionem.
q̄mō nos effugiemus ſi tanta neglexe
rimus ſalutem. Que cū initiū accepiſ
ſet enarrari p dñm. ab eis qui audie
runt in nos confirmata ē. cōteſtan
te deo ſignis. ⁊ portentis. ⁊ uariis uir
tutib; ⁊ ſpūs ſcī diſtributionibus. ſecūm
ſuam uoluntatē. Non enī anglis ſub
iecit ds orbem tre futurū. de quo lo
quimur. Teſtatus ē aūt in quodam
loco quis. dicens. Quid ē homo quod
memores es eius. aut filius hoīs quoꝝ
uiſitas eū. Minuiſti eū paulo minus ab
anglis. gla ⁊ honore coronaſti eū. Et
conſtituiſti eū ſup opa manuū tuarū.
Omīa ſubieciſti ſub pedib; eius. In eo
enī q̄d ei omīa ſubiecit. nichil dimiſit
ei ſubiectū. Nunc aūt nondū uidemus
omīa ſubiecta ei. Eum aūt qui modico
q̄m anglis minoratus ē uidemus ihm

xp̃i passionem mortis gl̃a z honorem
ronatum. ut gr̃a dei p omn̄is gustaret
mortē. Decebat enim cum xp̃o quem oīa
z p quē omnia. qui multos filios i glo
riam adduxit. auctorem salutis eor
p passionem consummare. Qui enī sanc
tificat z qui sanctificant ex uno omnes. Pr̃e
quē eam. nō confunditur fr̃es eos uoca
re dicens. Annunciabo nomen
tuum. in medio ecclie laudabo te. Et iter
go ero fidens in eū. Et rursum. Ecce ego et
pueri mei. quos mihi dedit dns. Quia g
p̃ea cōmunicauerūt carnis z sanguinis
et ipse similiter participauit eisdem. ut p
mortē destrueret eum qui habebat mortis
imperium. id est diabolum. z liberaret eos
qui timore mortis p totam uitam
obnoxii erant seruituti. Nusquam enim
angelos apprehendit. sz semen abrahe
apprehendit. unde debuit p omnia fratri
bus similari. ut misericors fieret z fidelis
pontifex ad dm. ut reppiciaret delic
ta pp̃li. In eo enim in quo passus et ipse
tentatus potens est eis qui tentantur.

Unde fr̃es sc̃i vocationis celestis participes cō
sideremini apl̃m z pontificem confessionis
nr̃e ihm. qui fidelis est ei qui fecit illum
sicut z moyses in omni domo illi. Am
plioris enim gl̃e iste pre moyse dignus
habitus est quanto amplioris honorem habet
domus. qui fabricauit illam. Omnis
enim domus fabricatur ab aliquo.
Qui aūt omnia creauit dns est. Et moyses
quidem fidelis erat in tota domo illius
tanquam famulus. in testimonium eorum
que dicenda erant. xp̃o uero tanquam fi
lius in domo sua. Quę domus sumus
nos. si fiduciam z gl̃iam spei usque ad fi
nem firmam retineamus. Quapp̃e sicut
dicit sp̃s scs. hodie si uocem eius audie
tis nolite obdurare corda ura sicut
in exacerbatione secm diem tempta
tionis in deserto. ubi temptauerūt me
patres uri. probauerunt z uiderunt opera
mea. xl. annis. Propter quod infensus fui ge
nerationi huic z dixi semper errant cor
de. Ipsi uero non cognouerūt uias meas. sicut
iurau in ira mea. si introibunt in requi
em mea. Videte fr̃es ne forte sit in ali
quo uestrum cor malum incredulitatis discē
dendi a deo uiuo. sz adhortamini uos
metipsos p singulos dies. donec hodie
cognominatur. ut non obduretur quis
ex uobis fallacia pcti. participes enim xp̃i
effecti sumus. si tm̄ initium substantie eā
usque ad finem firmum retineamus. dum
dicit hodie si uocem eius audieritis nol
te obdurare corda ura. quemadmodum
in illa exacerbatione. Quidam enim au
dientes exacerbauerūt sz non omnes qui
profecti sunt ab egypto p moysen. Quib
aūt infensus est xl. annis. Nonne
illis qui peccauerunt quor cadauera
prostrata sunt in deserto. Quibus aūt iura
uit nisi incredulis. Et uidemus
quia non potuerūt introire pp̃ incredulitatē.

Timeamus g̃ ne forte relicta
pollicitatione introeundi in requ
em eius. existimetur aliquis ex uobis
deesse. Etenim et nobis nunciatum est. quem
admodum et illis. sz non profuit illis sermo
auditus. non admixtus fidei eorum qui
audierunt. Ingrediemur enim in requi
em eius qui crediderunt. quemadmodum

dum sicut iuraui in ira mea. si introibunt in requiem meã. Requidem operib⁹ ab institutione mundi p̃fectis. dicit in quodam loco de die vij. sic. Et requieuit ds die septima. ab omnib⁹ op̃ib⁹ suis. Et in isto rursum. Si introibunt in requiem meã. Cũ g̃ sup̃est quosdam introire in illam. et hi quib⁹ prius annũtiatum est introierunt p̃ incredulitatem. rursũ terminauit diem quendam hodie in dd. dicendo post tantũ temp⁹ sicut sup̃ dictũ est. hodie si uocem eius audieritis. nolite obdurare corda uestra. Nam si eos ihs requiem p̃stitisset nunq̃m de illa loqueretur post hac die. Itaq; relinquitur sabbatismus p̃lo dei. Qui enim ingressus est in requiem eius et ipse requieuit ab op̃ib⁹ suis. sicut a suis ds. festinemus ergo ingredi in illam requiem. ut ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplũ. Viuus enim est dei sermo et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti. et pertingens usq; ad diuisionem animæ ac sp̃ compagũ quoq; et medullaz. et discretor cogitationum et intentionũ cordis. et non est ulla creatura inuisibilis in conspectu eius. Omnia aũt nuda et aperta sunt oculis eius. ad quem nob⁹ sermo. Habentes g̃ pontificem magnũ qui penetrauit celos ihm filiũ dei teneamus spei nr̃e confessionẽ. Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nr̃is. temptatũ aũt p omnia p similitudinem absq; peccato. Adeamus ergo cũ fiducia ad throni gr̃e ut misericordiã consequamur et gr̃am inueniamus in auxilio opportuno.

Omnis enim pontifex ex hoib⁹ assumptus. p hoibus constituitur in his que sunt ad dm. ut offerat et sacrificia p̃ peccatis. qui condolere possit his qui ignorant et errant. quoniã ipse circundatus est infirmitate. et propter eam debet quemadmodum p̃ plebe ita et p semetipso offerre p peccatis. Nec quisquã sibi sumit honorem. sed qui uocatur a deo tanq̃m aaron. Sic et xp̃s non semetipsum clarificauit ut pontifex fieret. sed qui locutus est ad eum. filius meus es tu. ego hodie genui te. quemadmodum et in alio loco dicit. tu es sacerdos in eternũ. secundum ordinem melchisedech. Qui in diebus carnis sue preces supplicationes ad eum qui possit illum a morte saluum facere. cum clamore ualido et lacrimis offerens. exauditus est p suam reuerentiam. Et quidem cum esset filius. didicit ex his que passus est obedientiam. Et consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis eterne. appellatus a deo pontifex iuxta ordinem melchisedech. De quo nob⁹ grandis sermo et interpretabilis ad dicendum. quoniã imbecilles factis estis ad audiendum. Etenim cum deberetis magistri esse p tempus. rursum indigetis ut uos doceamini que sint elementa exordij sermonum dei. et facti estis quibus lacte opus sit non solido cibo. Omnis enim qui lactis est particeps. expers est sermonis iustitie. Parulus enim est. Perfectorum aũt est solidus cibus. eorum qui p consuetudinem exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac mali. Quapp̃ intermittentes inchoationis xp̃i sermonem ad p̃fectionem eius

fergimur. ii. rursum ascendentes fundamentum pñle ab opib⁹ mortuis. & fidei ad dñm baptismatum doctrine impositionis quoq; manuū ac resurrectionis mortuor. & iudicii eternū. Hoc faciemus. si quidem permiserit ds. Impossibile enī est eos qui semel sunt illuminati. gustauerunt etiam donū celeste. & participes facti sūt spūs scī. gustauerunt nichominus bonū dei verbum. virtutesq; seculi uenturi. & prolapsi sunt. renouari rursus ad penitentiam. rursum crucifigentes sibimetipsis. & ostentui habentes filium dei. Terra enim sepe uenientem sepe bibens ymbrem. & generans herbam oportunam illis a quib⁹ colitur. accipit benedictionem a deo. Proferens aūt spinas ac tribulos. reproba est. & maledicto proxima. cui consummatio in combustionem. Confidimus aūt dilectissimi de uob⁹ meliora. & uiciniora saluti. etsi & sic loquimur. Non enim iniustus ds. ut obliuiscatur operis uri. & dilectionis q̄m ostendistis in noīe ipsius. qui ministrastis scis & ministratis. Cupimus aūt unūquemq; uestrum eandem ostentare sollicitudinem. ad expletionem spei usq; in finem. ut non segnes efficamini. uerum imitatores eorum qui fide & patientia hereditabunt promissiones. Abrahe namq; promittens ds. quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem. iurauit per semetipm dicens. Nisi benedicens benedicam te. & multiplicans multiplicabo te. Et sic longanimiter tolerans. adeptus est repromissionem hoīes enim per maiores sui iurant. & omnis controuersie eorum finis ad confirmationem est iuramentū. In quo habundantius uolens ds ostendere pollicitationis hereditis immobilitatem consilii sui. uim posuit iusiurandū. ut per duas res immobiles quibus impossibile est mentiri deum. fortissimum solatium habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem. quam sicut anchoram habemus aīe tutam ac firmam. & incedentem usq; in interiora uelaminis. ubi precursor pro nob⁹ introiuit ihs. secundum ordinem melchisedech pontifex factus in eternum.

CAPUT VII

Hic enim melchisedech rex salem sacerdos dei summi. qui obuiauit abrahe regresso a cede regum. & benedixit ei. cui & decimas omnium diuisit abraham. primum quidem qui interpretatur rex iustitie. deinde aūt rex salem quod est rex pacis. sine patre. sine matre. sine genealogia. nec principium dierum nec finem uite habens. assimilatus aūt filio dei. manet sacerdos in perpetuum. Intuemini aūt quantus sit hic. cui & decimas dedit de precipuis abraham patriarcha. Et quidem de filiis leui sacerdotium accipientes mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem. id est a fratribus suis. quamquam & ipsi exierint de lumbis abrahe. Cui aūt genealogia non adnumeratur in eis. decimauit filium ab abraham. & hunc qui habebat repromissiones benedixit. Sine ulla aūt contradictione. quod inferius est a meliore benedicitur. Et hic quidem decimas morientes homines accipiunt. ibi aūt contestatur quia uiuit. Et ut ita dicam sit per abraham. & leui qui decimas accipit. Decimatus est adhuc enim in lumbis pa

tus erat. qui obtulit melchisedech. Si ergo consummatio p sacerdotiū leuiticum erat. plis enim sub ipo legem accepit. quid adhuc necessariū fuit secundū ordinem melchisedech. aliū surgere sacerdotē. nō secundū ordinē dici aaron? Translato enim sacerdotio necē ē ut lex translati fiat. In q enim dicta ē de alia tribu ē de qua nullus altario ptio fuit. Manifestū ē enim qđ de iuda ortus sit dñs nr in qua tribu nichil de sacerdotibus moyses locutus ē. Et amplius adhuc manifestum ē si secundum similitudinē melchisedech. exurgit alius sacerdos. qui non secundum legem mandati carnalis factus est. sed secundum uirtutem uite indissolubilis. Contestatur enim. quia tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. Reprobatio quidem fit precedentis mandati. p infirmitate eius et inutilitate. Nichil enim ad perfectum adduxit lex. Introductio uero melioris spei. p qua proximamus ad deum. Et quantum ē non sine iuramento. Alii quidem sine iuramento sacerdotes fieri sunt. hic aut cum iuramento p eum qui dicit ad illum. Juravit dñs et non penitebit eum. tu es sacerdos in eternū. In tm melioris testamenti. sponsor factus est ihesus. Et alii quidem plures fieri sunt sacerdotes. eo quod morte prohibentur permanere. hic aut eo qđ maneat in eternum. sempiternū hꝫ sacerdotium. Unde et saluare in perpetuū potest accedentes per semetipsum ad deum. semper uiuens ad interpellandum p nob. Talis enim decebat ut nobis esset pontifex. sanctus. innocens. impollutus. segregatus a peccatoribus. et excelsior celis factus. Qui non hꝫ cotidie necessitatem quemadmodū sacerdotes prius p suis delictis hostias offerre deinde p plo. hoc enim fecit semel seipm offerendo. Lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatē habentes. Sermo aut iurisiurandi qui post legem est. filium in eternum perfectum.

CAPITULUM VIII

Capitulū aut sup ea que dicunt. Talem habemus pontificem. qui consedit in dextra sedis maiestatis in celis. sanctorum minister et tabernaculi uere. qđ fixit dns et non homo. Omnis enim pontifex ad offerenda munera et hostias constituitur. Unde necē ē hunc habere aliquid qđ offerat. Si q. esset super terram. nec esset sacerdos. cum essent qui offerrent secundum legem munia. qui exemplari et umbre deseruiunt celestium. sicut responsum ē moysi cū consummaret tabernaculum. Vide inquit omnia facito secundum exemplar qđ tibi est ostensum in monte. Nunc aut melioris sortitus ē ministerium. quanto et melioris testamenti mediator ē. qđ in melioribus repromissionibus sanctū ē. Nam si illud p ius culpa uacasset. nō utique secundū locus inquireretur. Increpans enim eos dicit. Ecce dies ueniunt dicit dns et consummabo sup domū israel et sup domū iuda testamentū nouum. nō secundum testamentum qđ feci patribus eorum in die qua apprehendi manū illorum ut educerem eos de terra egypti. Quia ipi non permanserunt in testamento meo. et ego neglexi eos dicit dns. Quia hoc ē testamentum qđ disponam domui israel post dies illos dicit dns. dando leges meas

in mente eoꝝ. & in corde eoꝝ superscribā eas. & ero eis in dēm. & ipi erunt mihi in populum. & nō docebit unusquisq; proximū suū. & unusquisq; fratrem suū dicens. cognosce dñm quia omnes scient me a minore usq; ad maiorem eoꝝ. qr̄ propitius ero iniquitatibꝰ eoꝝ. & peccatoꝝ illoꝝ iam nō memorabor. Dicendo aūt nouū: uetauit priuꝰ. Quod aūt antiquatur & senescit prope interitum est.

CAPUT IX

Habuit quidem & priꝰ iustificationes culture & sanctū seculare. Tabernaculū enī factū est primum in quo erant candelabra & mensa & propositio panum. qđ dicitur sca. Post uelamentū aūt secūm tabernaculū qđ dicitur sca scoꝝ. aureū habens thuribulum & archam testamenti circūtecta ex omi parte auro. In qua urna aurea hꝫ manna & uirga aaron que fronduerat & tabule testamenti sup̄ que erant cherubin gle obumbrantia propiciatoriū. de quibꝫ nō est modo dicendū p singula. His aūt ita cōpositis in priori quidem tabernaculo semp introibant sacerdotes. sacrificia deꝰ officia consummantes. In scdo aūt semel in anno solus pontifex nō sine sanguine quem offert p sua & p ignorantia. hoc significante spū scō nondū patuisse scōrū uiam. adhuc priore tabernaculo habente statū. Que parabola ē temporis instantis. iuxta quē dona & hostie offeruntur. que nō possunt iuxta conscientiam p fectum facere seruientem. solū modo in cibis & in potibꝰ & uariis baptismatibꝰ & iustificationibꝰ carnis usq; ad tempus correctionis impositis. Xps aūt assistens pontifex futurorum bonoꝝ. p amplius & perfectius tabernaculū nō manufactū. id est nō huius creationis. nec p sanguinem hyrcoꝝ & uitulorum. sed p proprium sanguinem introiuit semel in scā. eternā redemptione inuenta. Si enī sanguis hyrcoꝝ & taurorum & cinis uitule aspersus inquinatos sanctificat ad emundationē carnis. quanto magis sanguis xpi qui p spm scm semetipm obtulit immaculatum deo. emundabit conscientiam nrām ab operibꝰ mortuis ad seruiendū deo uiuenti. & ideo nouī testamenti mediator ē. ut morte intercedente in redemptionē eaꝝ p uarricationū que erant sub priore testamento. repromissionē accipiant q uocati sunt eterne hereditatis. Ubi enī testamentum. mors necē ē intercedat testatoris. Testamentum enī in mortuis confirmatū ē. Alioquin nūdum ualet. dū uiuit qui testatus ē. Unde nec primum quidem. sine sanguine dedicatum ē. Lecto enī omī mandato legis uniuso a moyse ppl̄o. accipiens sanguinem uitulorum & hyrcoꝝ cum aqua & lana coccineo & yslopo. ipm quoq; librum & omnē ppl̄m aspersit dicens. Hic sanguis testamenti. qđ mandauit ad uos ds. Etiam tabernaculū & omnia uasa ministerij. sanguine similiter aspersit. & omnia pene in sanguine mundantur. secm legem. & sine sanguinis effusione nō fit remissio. Necē est. g exemplaria quidē celestium hys mundari. ipa aūt celestia

melioribꝫ hostiis quã illis. Non enĩ
impossibile sãguinẽ taurorũ & hyrcorũ auferre peccã
ta uestra. Et ingressus in mundũ dicit. Hostiam & oblatiõnem noluisti. corpus aũt aptasti mi-
hi. Holocaustomata & pro peccãto nõ tibi pla
cuerunt. tunc dixi ecce uenio. In capite libri scriptũ est de me. ut faciam deus
uoluntatem tuam. Superius dicens quia
hostias & oblationes & holocaustomata & pro peccãto noluisti. nec placita sunt ti-
bi quæ secundum legem offeruntur. tunc
dixi ecce uenio. ut faciam deus uoluntã-
tem tuam. Auferet primum. ut sequens
statuat. In qua uoluntate sanctificati

sumꝰ per oblationẽ corporis ihũ xpi semel.
Et omnis quidem sacerdos præsto est quo-
die ministrans & eadem sæpe offerens
hostias. quæ numquã possunt auferre
peccãta. Hic aũt unam pro peccatis offerens
hostiam in sempitẽnum sedet in dex-
tera dei. de cæto expectans donec ponan-
tur inimici eius scabellum pedum eius.
Una enĩ oblatione consummauit in
sempitẽnum sanctificatos. Contestatur aũt
nos & spiritus sanctus. Postquã enĩ dixerat hoc
aũt testamentum quod testabor ad illos post
dies illos dicit dñs. dando leges meas in cordibꝫ eorũ & in mentibꝫ eorũ
superscribam eas. & peccatorũ & iniquitatũ
eorũ iam nõ recordabor amplius.
Vbi aũt horũ remissio. iam nõ oblatio
pro peccãto. Habentes ergo fratres fiducĩam in
introitu sanctorũ in sanguine ihũ quã initiauit
nobis uiam nouam & uiuentem per ue-
lamen. id est carnem suam & sacerdotem
magnum super domum dei. accedamus cũ
de ueritate plenitudine fidei. aspersi corda a cõ
scientia mala. & ablutum corpus aqua
munda. Teneamus spei nræ cõfes-
sionem indeclinabilem. fidelis enĩ
est qui promisit. Et consideremus inui-
cem in prouocationem caritatis & bono
rum operũ. nõ deserentes collectionem
nram. sicut est consuetudinis quibꝫ
dam. sed consolantes. & tanto magis
quanto uidetis appropinquare diem.
Illuminamini aũt pristinos dies. in
quibus suffecistis passionis certamen
multum. ex parte quidem obprobriis &
tribulationibus. ex parte aũt sociati talium
conuersationum effecti. Etenim compassi estis
uinctis. & rapinam bonorum uestrorum cum
gaudio suscepistis. cognoscentes habere
uos meliorem & manentem substantiam.
Nolite itaque amittere confidentiam ue-
stram. quæ magnam habet remunerationem.
Patientia enim uobis necessaria est. ut
uoluntatem dei facientes reportetis
promissionem. Adhuc enim modicum
aliquantum qui uenturus est uenit. &
non tardabit. Iustus aũt meus ex fide uiuit.
Et si subtractus fuerit non placebit
ei anima mea. Nos aũt non sumus subtra-
ctionis filii in perditionem. sed fidei in
acquisitionem animæ. Est aũt fides
sperandarum substantia rerum. argumen-
tum non apparentium. Nam in hac
testimonium consecuti sunt antiqui.
Fide intellegimus aptata esse sæcula
uerbo dei. ut ex inuisibilibus uisibilia
fierent. Fide plurimam hostiam abel
offert deo quam cain. per quam testi-
monium consecutus est esse iustus. testi-
monium perhibente munere eius deo.
Et per illam defunctus adhuc loquitur.
Fide henoch translatus est ne uideret
mortem. & non inuenitur quia transtulit
eum deus. Ante translationem enim testi-
monium habuit placuisse deo. Sine fide
aũt impossibile placere. Credere enim
oportet accedentem deo quia est. & in-
quirentibus se remunerator sit. Fide
noe responsum accipiens de his quæ
nondum uidebantur. metuens aptauit
arcam in domum suam. per quam damnauit
mundum. & iustitiæ quæ per fidem est
hæres extitit. Fide qui uocatus abraam
obtemperauit exire in locum quem acci-
piebat in hæreditatem. & exiit nesciens
quo iret. Fide demorauit in terra repro-
missionis tamquam in aliena. in tabernaculis
habitans cum isaac & iacob cohæredibus
repromissionis eiusdem. Expectabat enim
fundamenta habentem ciuitatem cuius
artifex & conditor deus. Fide & ipsa sara
sterilis uirtutem in conceptionem seminis
accepit etiam præter tempus ætatis. quo-
niam fidelem credidit esse qui promisit.
Quapropter & ab uno orti sunt. & quidem
emortuo. tam quasi sidera cæli in multitu-
dinem & quasi harena quæ est ad labrum
maris innumerabilis. Secundum fidem
defuncti sunt isti. non acceptis repromis-
sionibus. sed a longe eas aspicientes &
salutantes. & confitentes quia hospites
& aduenæ sunt super terram. Qui enim
talia dicunt significant se patriam inqui-
rere. Et si quidem illius meminissent
de qua exierunt. habebant utique tempus
reuertendi. Nunc aũt melioris desiderant
id est cælestis. Propter quod nec deus
confunditur uocari deus eorum. Para-
uit enim illis ciuitatem. Fide obtulit
abraam isaac cum temptaretur. & unige-
nitum offerebat qui susceperat promissiones.
Ad quem dictum est. quia in isaac uocabitur
tibi semen. Arbitrans quia & a mortuis
suscitare potens est deus. unde & illum
in parabolam accepit. Fide & de futuris
benedixit isaac iacob & esau. Fide iacob
moriens singulos filiorum ioseph benedixit.
& adorauit fastigium uirgæ eius. Fide
ioseph de exitu filiorum israhel memor
fuit. & de ossibus suis mandauit. Fide
moyses natus tribus mensibus a parentibus
suis. quia uidebant infantem elegantem.
non timuerunt regis edictum. Fide grandis
factus moyses negauit se filium esse filiæ
pharaonis. magis eligens adfligi cum
populo dei. quam temporalis peccati
habere iucunditatem. maiores diuitias
æstimans thesauro ægyptiorum inpro-
perium christi. Aspiciebat enim in re-
munerationem. Fide reliquit ægyptum
non ueritus furorem regis. Inuisibilem
enim tamquam uidens sustinuit. Fide
celebrauit phasch & sanguinis effusionem.
ut non qui primogenita contingeret eos.
Fide transierunt mare rubrum tamquam
per aridam terram. quod experti egyptii
demersi sunt. Fide muri hiericho circuiti
sunt per dies septem. Fide rahab meretrix
non periit cum incredulis. quia pacifice
receperat exploratores. Et quid adhuc
dicam. deficiet enim me tempus enarrantem
gedeon barach samson iephte dauid quoque
& samuhel & prophetas. Qui per fidem
uicerunt regna. operati sunt iustitiam.
adepti sunt repromissiones. obturauerunt
ora leonum. extinxerunt impetum ignis.
effugerunt aciem gladii. conualuerunt de
infirmitate. fortes facti sunt in bello.
castra uertunt exterorum. Acceperunt
mulieres de resurrectione mortuos suos.
Alii aũt distenti sunt non suscipientes
redemptionem. ut melioris inuenirent
resurrectionem. Alii aũt ludibria & uer-
bera experti. insuper & uincula & carce-
rem. Lapidati sunt. secti sunt. tentati sunt.
in occisione gladii mortui sunt. circum-
ierunt in melotis in pellibus caprinis.
egentes. angustiati. afflicti. quibus dignus
non erat mundus. In solitudinibus errantes
& montibus & speluncis & cauernis terræ.
Et hi omnes testimonio fidei probati.
non acceptis repromissionibus. deo pro
nobis melius aliquid prouidente. ut non
sine nobis consummarentur. Itaque &
nos tantam habentes nubem testium.
deponentes omne pondus & circumstans
nos peccatum. per patientiam curramus
ad propositum nobis certamen. aspicientes
in auctorem fidei & consummatorem ihũ.
qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem
confusione contempta. atque in dextera
dei sedis factus est. Recogitate enim eum
qui talem sustinuit a peccatoribus aduersum
semetipsum contradictionem. ut non fa-
tigemini animis uestris deficientes. Nondum
enim usque ad sanguinem restitistis
aduersus repugnantem peccatum. Et
obliti estis consolationis quæ uobis tamquam
filiis loquitur. Fili mi. noli negligere
disciplinam domini. neque fatigeris dum
ab eo arguis. Quem enim diligit dominus
castigat. flagellat aũt omnem filium quem
recipit. In disciplina perseuerate. tamquam
filiis uobis offert deus. Quis enim filius
quem non castigat pater. Quod si extra
disciplinam estis cuius participes facti
sunt omnes. ergo adulteri & non filii
estis. Deinde patres carnis nræ habuimus
eruditores. & reuerebamur eos. non multo
magis obtemperabimus patri spirituum
& uiuemus. Et illi quidem ad modicum
tempus secundum uoluntatem suam eru-
diebant nos. hic aũt in utilitatem ad
participationem sanctificationis eius.
Omnis aũt disciplina in præsenti quidem
uidetur non esse gaudii sed mœroris.
postea aũt fructum pacatissimum exercitatis
per eam reddet iustitiæ. Quapropter
remissas manus & debilia genua erigite.
& gressus rectos facite pedibus uestris.
ut non claudicans quis erret. magis aũt
sanetur. Pacem sectamini cum omnibus.
& sanctificationem. sine qua nemo uidebit
deum. Contuentes ne quis desit gratiæ
dei. ne qua radix amaritudinis sursum
germinans impediat. & per hanc inquinen-
tur multi. ne quis fornicator aut profanus
sicut esau. qui propter unam escam uendidit
primatum suum. Scitis enim quod & deinde
cupiens hereditare benedictionem reprobatus
est. non enim inuenit locum pœnitentiæ
quamquam cum lacrimis exquisisset eam.
Non enim accessistis ad tractabilem
montem & accensum igni & turbinem
& caliginem & procellam & tubæ sonum
& uocem uerborum. quam qui audierunt
excusauerunt ne sibi uerbum adiceretur.
Non enim ferebant quod dictum est. Et
si bestia montem tetigerit lapidabitur.
Et sic terribile erat quod uidebatur.
Moyses dixit. exterritus sum & tremebundus.
Sed accessistis ad montem sion & ciuitatem
dei uiui. Hierusalem cælestem. & multorum
milia angelorum. frequentiam & ecclesiam
primitiuorum qui conscripti sunt in cælis.
& iudicem omnium deum. & spiritus iustorum
perfectorum. & testamenti nui mediatorem
ihũm. & sanguinis aspersionem melius
loquentem quam abel. Videte ne recusetis
loquentem. Si enim illi non effugerunt
recusantes eum qui super terram loquebatur.
multo magis nos qui de cælis loquentem
nos auertentes. Cuius uox mouit tunc
terram. nunc aũt repromittit dicens.
Adhuc semel ego mouebo non solum terram
sed & cælum. Quod aũt adhuc semel dicit
significat mutationem eorum quæ mota
sunt tamquam factorum. ut maneant quæ
non mouentur. Quapropter regnum
inmobile suscipientes habeamus gratiam
per quam seruiamus placentes deo cum
metu & reuerentia. Etenim deus noster
ignis consumens est.

moy ſ ſine ulla miſeratione duobus
uel tribꝫ teſtibꝫ moritur. Quãomag
putatis deceniꝛa meren ſupplicia qui
filium dei conculcauit & ſanguinem
teſtamẽti polluit ſ iniuriã in quo ſanc
tificatus ẽ & ſpiꝰ gr̃ę cõtumeliam fece
rit. Scimus enim qui dixit. mihi
ultiõ ego reddam. & iñ. Quã iu
dicabit dñs ꝑ̃plm ſuũ. Horrendũ ẽ
incidẽ in manus dei uiuentis. Re
memoramini aũ priſtinos dies. in
quibꝫ illuminati magnũ certamẽ
ſuſtinuiſtis paſſionũ. & in altõ quidẽ
obꝓbriis & tribulationibꝫ ſpectacu
lum fĩt. in altõ aũ tociẽ ſaltem cõmu
nicantes effecti. Iam & uinctis compaſ
ſi eſtis & rapinam bonoꝝ cum gaudio
ſuſcepiſtis. cognoſcentes uos hꝫ me
liorem & manentẽ ſubſtãtiã. Nolite ita
q; amittere confidentiã ueſtrã. que
magnam hꝫ remunerationẽ. Pacẽtia
enim uob necẽſſaria ẽ ut uoluntatem dei facientes reportetis ꝓmiſ
ſionẽ. Adhuc enim modicũ aliq̃ntulũ. qui uenturus ẽ ueniet & non
tardabit. Juſtus aũ meus ex fide uiuit. Qd ſi ſubtraxerit ſe nõ placebit
anime mee. Nos aũ nõ ſumus ſubtractionis filii in ꝑditionem. ſ fidei
in adquiſitionem anime.

Cap. XI

Eſt aũ fides ſperandarum ſubſtãtia
rerum. argumẽtũ nõ apparentium.
In hac enim teſtimonium conſecuti ſũt
maiores. Fide intelligimus aptata eſſe
ſeclã uerbo dei. ut ex inuiſibilibꝫ uiſibilia
fierent. Fide plurimam hoſtiam
abel quã ex ea obtulit deo. ꝑ
quã teſtimonium conſecutus ẽ eſſe
iuſtus. teſtimoniũ ꝓhibente munere
ejus deo. & ꝑ illam defunctus
adhuc loquitur. Fide enoch tranſla
tus ẽ ne uideret mortem. & nõ inue
niebatur q̃ tranſtulit eũ ds. Ante
tranſlationem enim teſtimonium hꝫ
placuiſſe deo. Sine fide aũt impoſſi
bile eſt placere deo. Credere enim opor
tet accedentem ad dm̃. q̃ eſt & inqui
rentibꝫ ſe remunerator ſit. Fide noe
reſponſo accepto de his que adhuc
non uidebantur metuens. aptauit ar
cham in ſalutem domus ſue. ꝑ quã
dampnauit mundũ & iuſtitie que
ꝑ fidem eſt hæres eſt effectus. Fide
qui uocatus abraham obediuit in
locum exire quem acceptурus erat
in hereditatem & exiit neſciens quo
ueniret. Fide moratus eſt in tra repmiſ
ſionis tanq̃m in aliena in tabernaculis
habitando. cum yſaac & iacob cohere
dibꝫ repmiſſionis eiusdem. expecta
bat enim fundamenta hꝫ ciuita
tem. cui artifex & conditor ds. Fide
& ipa ſara ſterilis uirtutem in cõcep
tione ſeminis accepit. & ꝓ tẽpꝰ
etatis. q̃m fidelem credidit ẽ qui
repmiſerat. Qꝫ eꝫ & ab uno orti ſũt
& hoc emortuo. tanq̃m ſydera cœli in
multitudine & ſicut harena que ẽ
ad oram maris innumerabilis. Juxꝫ
fidem defuncti ſunt omẽs iſti. nõ acce
ptis repmiſſionibꝫ. ſ a longe eas aſ
picientes & ſalutantes & confitentes
q; peregrini & hoſpites ſũt ſup tram. Qui
enim hec dicunt ſignificant ſe patri
am inquirere. Et ſiquidem illi memo
res eſſent de qua exierunt. habebant uti

ep̃ temp̃ reꝫtendi. Nunc aũ meliore
apprehendit ideꝫ celestem. Deo ũ confitet
detur ds. vocatꝰ ds eoꝝ. Parauit enĩ illis
ciuitatem. Fide obtulit abrahã ysaac
ac cum temptaret. Et unigenitũ offe
rebat qui susceperat promissiones. ad q̃
dictũ ẽ q̃ in ysaac vocabitur tibi sẽ
men. arbitrans q̃ et a mortuis suscita
re potens ẽ ds. Vnde eum et in pabo
lam accepit. Fide et de futuris benedixit
ysaac iacob et esau. Fide iacob moriẽs
singulos filiorum ioseph benedixit et ado
rauit fastigium virge eius. Fide ioseph
moriens de profectione filiorum isrl me
moratus ẽ et de ossibꝫ suis mandauit
Fide moyses natus occultatus ẽ mẽ
sibꝫ tribꝫ a parentibꝫ suis. eo q̃d vidis
sent elegantem infantem. et nõ timue
runt regis edictũ. Fide moyses gran
dis factꝰ negauit se ee filiũ filie phara
onis. magis eligens affligi cũ pplo
deo. q̃m temporalis pecti hẽre iocunditã
tem. maiores diuitias estimans the
sauro egyptiorum inprobiũ. Aspice
bat enĩ in remunerationẽ. Fide reliquit
egyptũ. nõ veritus animositatẽ regis. In
visibilem enĩ tanq̃m videns sustinu
it. Fide celebrauit phaseha et sanguis
effusionem. ne qui vastabat primo
tuoꝝ. tangeret eos. Fide trãsierunt
mare rubrũ. tanq̃m p aridam trã
sitũ cũ exti egyptij deuorati sunt. Fide
muri iericho corruerunt. circuitꝰ diebꝰ
septem. Fide raab meretrix nõ
perijt cum incredulis. cũ pacẽ exce
pisset exploratores. Et quid adhuc di
cam. Deficiet enĩ me tempus enar
rantem de gedeon. barach. sanson.
iepthe. dauid. samuhel et pphis. qui
per fidem vicerunt regna. operati sunt
iusticiam. adepti sunt repromissiones.
Obtuerunt ora leonũ. extinxerũt im
petum ignis. effugerunt aciem gladij
convalescunt de infirmitate fortes
fẽi sunt in bello. Castra inverunt ex
terorũ. acceperunt mulieres de resurre
ctione mortuos suos. Alii aũ distẽ
ti sunt nõ suscipientes redemptionẽ.
ut meliorem invenirent resurrectio
nem. Alii ũo ludibria et ẽta experi
mentum et vincla et carceres. Lapidati sũt
secti sunt temptati sunt in occisione
gladij mortui sunt. Circuierunt in me
lotis. in pellibꝫ caprinis. egentes. an
gustiati. afflicti. quibꝰ dignus nõ erat
mundus. In solitudinibꝰ errantes. in
montibꝰ et in speluncis et in cauernis
terre. Et hij omnes testimonio fidei pba
ti. nõ acceperunt repromissionẽ deo pro
nob melius aliquid prouidente ne sine
nobis consummarentur.

CXII

deoc et nos tantam hẽntes impositã
nubem testiũ. deponentes omne pon
dus et circumstans nos peccm. p pa
tientiam curramus propositũ nobis cer
tamen. aspicientes in auctorem fidei
et consummatorem ihm. qui pposito sibi
gaudio sustinuit crucem confusione
contempta. atq; in dextera sedis dei se
det. Recogitate enĩ eum qui tale sus
tinuit a peccatoribꝰ aduersum semet
ipm contradictionem. ne fatigemini
animis vestris deficientes. Nondũ enĩ vsq;
ad sanguinem restitistis. adversus pec
catum repugnantes. et obliti estis
consolationis que vob tanq̃m fi

Fide moyses grandis factꝰ. audito e
gyptium. considerans dolorem fra
trum suorum.

lus loquitur dicens. Fili mi noli negligere disciplinam dñi. neq; fatigeris. dum ab eo arguens. Quem enī diligit dñs castigat. Flagellat aūt omnē filiū quem recipit. Tu disciplina ysteueratē. tanq̄m filiis nob̄ offert se deus. Quis enī filius quem nō castigat pr̄. Vbi nō est disciplina eius. cui participes fē sunt omēs. q̄ adulteri z non filij estis. Deinde pr̄es quidem carnis nr̄e habuimus eruditores. z reuerebamur eos. Non multo magis obtemperabim⁹ p̄ri spīm z viuemus. Illi quidem in die paucos dierum secm̄ uoluntatē suā erudiebant nos. hic aūt ad id q̄d utile ē in participando sanctificatione eius. Omnis aūt disciplina in p̄senti quidē videtur nō ē gaudij. sed meroris. postea aūt fructum pacatissimū exercitatis p eam reddet iustitie. Ideo q̄d remissas manus. z soluta genua erigite. z gressus rectos facite pedibus uris. ut nō claudicans quis erret. magis aūt sanetur. Pacem sequimini cum omnib⁹. z sanctimoniam. sine qua nemo videbit dñm. contemplantes ne qs desit gr̄e dei. ne qua radix amaritudinis. sursum germinans impediat. z p illam inquinent multi. Ne qs fornicator. aut p̄fanus ut esau. qui p̄ unam escam vendidit primatum suū. Scitote enī q̄m z postea cupiens hereditare benedictionē reprobatus ē. Non enī inuenit pñie locum. q̄nq̄m cum lacrimis inquisisset eam. Non enī accessistis ad tractabilē z accensibilem ignem z turbinē z caliginē z procellam. z tube sonū. z uocē uerborum. q̄m qui audierunt excusauerē se ne eis fieret ūbum. Non enī portabant q̄d dicebatur. z si bestia tetigerit montem. lapidabitur. Et ita terribile erat q̄d videbatur. Moyses dixit. Exterritus sum z tremebundus. Sed accessistis ad sion montē z ad ciuitatē dei uiuentis. syrin celestem z multorū milib⁹ angelorū frequentiam z ecclesiā primitiuorū q̄ conscripti sunt in celis. z iudicē omnium deū. z spīus iustorū perfectorū. z testamenti noui mediatorem ihm. z sanguinis aspersionem melius loquentē q̄m abel. Videte ne recusetis loquentē. Si enim illi nō effugerunt recusantes eū q̄ sup̄ram loquebatur multo magis nos q̄ de celis loquentē nob̄ auertimur. Cuius uox mouit tunc terram. nūc aūt repromittit dicens. Adhuc semel. z ego mouebo nō solum terram. sed z celum. Q̄d aūt adhuc semel dicit. declarat mobilium mutationē tanq̄m factorum. ut maneant ea que sunt immobilia. Itaq; regnū immobile suscipientes. habemus gr̄iam p q̄m seruiam⁹ placentes deo. cum metu z reuerentia. XIII

Caritas fraternitatis maneat in nob̄. hospitalitatē nolite obliuisci. p̄ hanc enī placuerūt quidam angelis hospitio receptis. Memento uinctorum tanq̄m simul uincti. z laborantium tanq̄m z ipi in corpore morantes. Honorabile connubium in omnib⁹. z thorus immaculatus. fornicatores enī z adulteros. iudicabit dñs. Sint mores sine auaricia. contenti p̄sentib⁹. Ipse enī dixit nō te deseram neq;

delinquẽ. tra ut confidenter dicamus. Dñs mi adiutor est ẽ timebo quid faciat mihi homo. Memento ppositor vestror qui vob̃ locuti sunt ẽbum dei. quor intuentes exitũ conũlationis imitamini fidem. Jhc xpc heri z hodie ipe z in scla. Doctus uatis z pegrinus no luit abduci. Optimũ est enim grã stabiliri cor. ẽ estis que ẽ pfluentib amb̃ bulantib in eis. Hemus altare de quo edere ẽ hẽ potestatem qui tabnaclo deseruiunt. Quor enĩ ãlaliũ infertur sanguis p pctõ in scã p pontificem. hor corpa cremantur extra castra. Qr qd z ihc ut sãct̃ caret p suũ sanguinẽ pplm extra portã pass est. Exeamus ẽ ad eum extra castra. improperiũ eius portantes. Non enĩ habemus hic manentẽ cuitatẽ sed futuram inquirimus. Per ipm ẽ offeramus hostiam laudis semp deo. idest fructum labior confitentiũ nõi eius. Benefice ntie aũ z cõmunicationis. nolite oblivisci. Talib enĩ hostiis pmeretur ds. Obedite ppositis vris z subiacete eis. ipi enĩ pervigilant qĩ rẽdem p animab vris reddituri. ut cum gaudio hoc faciant z ñ gementes. Hoc enĩ ñ expedit vob. Orate p nob. Confidimus enĩ qz bonam cõsciam hemus in õibz. bene volentes conũsari. Amplius aũ deprecor vos hoc facere. quo celerius restituar vob. Ds aũ pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnũ ovium in sanguine testamenti eterni dñm nrm ihm xpm. aptet vos in omi bono. ut faciatis eius voluntatem. faciens in vob qd placeat coram se p ihm xpm cui gla in scla sclor amen. Rogo aũ vos frs. ut sustineatis vbi sol dicti. Cognoscite fratrem timi ti morbeii dimissum. cum quo si celerius venerit videbo vos. Salutate omnes ppositos vros z omes scos. Salutant vos de cralia frs. Gra cum omnib vob amen. Explicit epla ad hebreos. Incipit ppfatio tri ieronimi pbri in actus apostolorum. Lucas natione syrus cuius laus in evãgelio cantatur. apd antiochiam medicine artis egregius z apli xpi discipls. postea usq ad confessionẽ pauli secutus apli. sine crimine in virginitate pmanens. dño mallem servire. Qui octoginta z octavo agens etatis annos. in bythinia de seculo migrasse. Hic ẽ dum sanctus stimulatus impio in actuũ pa tilz evãgelium scribens. grecis fidelibz in carnatione dñi fidelius narratione ostenderet. eundem quoq ex parte dñi destendisse monstrauit. Cui ñ immerito scribendor apli actuũ potestas in ministerio dat. ut deo in dñm pleno z filio pdicationis eruditio. oratione ab aplis facta. sorte dñi electionis numerus compleretur. sicq paulũ consummationem aplicas actibz daret. quem dñs omnia simulatũ celestẽ dns elegisset. Qd legentibus ac requirentibz dñi breui voluit sermone ostendere. qm̃ plurima aliquid fastidientibz pdidisse. sci

eius qđ opartem agricolam oporter de uiris hui⁹ edere. Quem trā dnus iesus tulit ab hoīb⁹ grā. ut ī solū corporīb⁹ sī etiam animab⁹ eius pfice⁹ medicina. Explicit ꝓhem. Incipit liber actuum apostolorum. Primum quidē sermonem feci de oīb⁹ o theophile que cepit ihs facere docere usq; in diem qua p spīm scm quos elegit assumptus est. Quib⁹ et pbuit seipm uiuū. post passionem suam in multis argumentis p dies. xl. apparens eis. et loquens de regno dei. Et conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discederent. sz expectarent promissionem patris quam audistis inquit per os meū. Quia iohes quidē baptizauit aqua. uos aūt baptizabimini spū scō nō post multos hos dies. Igitur qui conuenerāt interrogabant eum dicentes. Dne. si in tempore hoc restitues regnū isrl. Dixit aūt ad eos. Non est uestrū nosse tempora uel momenta que pr̄ posuit in sua potestate. sz accipietis uirtutem supuenientis spūs scī in uos. et eritis mihi testes in hierlm et in oī iudea et samaria et usq; ad ultimū terre. Et cum hec dixisset uidentib⁹ illis eleuatus est. et nubes suscepit eum ab oculis eor. Et cum intuerent in celū euntem illū. ecce duo uiri astiterunt iuxt̄ illos in uestib⁹ albis. qui et dixerunt. Viri galilei quid statis aspicientes in celū. Hic ihs qui assumptus est a uob⁹ in celū sic ueniet quemadmodū uidistis eū euntem in celum. Tunc reuersi sunt in hierlm a monte qui uocatur oliueti. qui est iuxt̄ hierlm sabbati hūs iter. Et cum introissent in cenaculū ascenderūt ubi manebant petrus et iohes. iacob⁹ et andreas. philippus et thomas. bartholomeus et matheus. iacob⁹ alphei et symon zelotes et iudas iacobi. Hi oēs erant perseuerantes unanimiter in oratione cum mulieribus et maria matre ihu. et fratribus eius. Et in diebus illis exurgens petrus in medio fratrum. erat quoq; turba hoīm simul fere centum uiginti. Oportet impleri scripturam quam pdixit spūs scs per os dauid de iuda qui fuit dux eor qui comprehenderunt ihm qui connumeratus erat in nob⁹ et sortitus est sortem ministerij huius. Et hic quidem possedit agrū de mercede iniquitatis. et suspensus crepuit medius et diffusa sunt oīa uiscera eius. Et notū factū est oīb⁹ habitantib⁹ hierlm. ita ut ager ille lingua eor uocet hacheldemach. hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmorum. fiat commoratio eius deserta et nō sit qui inhabitet in ea. et episcopatum eius accipiat alius. Oportet ergo uiros qui nobecū sunt congregati. in oī tempore quo intrauit et exiuit inter nos dns ihs incipiens a baptismate iohis. usq; in diem qua assumptus est a nob⁹. testem resurrectionis eius nobecū fieri unū ex istis. Et statuerunt duos. ioseph qui uocabat

tur barsabas. qui cognominab⁹ ē iu
stus. ⁊ matthiam. Et orantes dixer.
Tu dñe qui corda nosti omniū. ostende
quem elegeris ex his duob⁹ unū ac
cipere ꝓ ministerio ⁊ apl̄atu. de quo
prevaricatus ē iudas. ut abiret in
locum suū. Et dederunt sortes eis. Et
cecidit sors sup matthiam. ⁊ annume
ratus est cum undecim apl̄is.

Et cum complerentur dies pente
costes erant omes pariter in eode
loco. Et fc̄s ē repente de celo sonus tan
quā aduenientis flātis uehemētis. ⁊ reple
uit totam domū ubi erant sedentes. Et
apparuerunt illis dispertite lingue tan
quam ignis. sedit⁹q; sup singulos eor
um. Repleti sunt omes sp̄u scō. ⁊ ceperunt lo
qui aliis linguis. prout sp̄s scs dabat
eloqui illis. Erant aūt in urbe hierusa
lem uidelicet uiri religiosi. ex omni natione
que sub celo ē. Facta aūt hac uoce ueniēs
multitudo ⁊ mente confusa ē. quia audi
ebat unusquisq; lingua sua illos loqū
tes. Stupebant aūt omes ⁊ mirabant
dicentes. Nonne ecce omes isti qui lo
quuntur galilei sunt. Et quō nos au
diuimus unusquisq; linguam nr̄am
in qua nati sumus. Parthi ⁊ medi. et
elamite ⁊ qui habitant mesopotamiam.
udeam ⁊ capadociam. pontum ⁊ asiā.
phrygiam ⁊ pamphiliam. egyptū. et
partes libie que est circa cyrenen. ⁊
aduene romani. udei quoq; ⁊ proselyti
cretes ⁊ arabes. audiuimus eos loquentes nr̄is
linguis magnalia dei. Stupebant aūt oēs
⁊ mirabantur ad inuicem dicentes.
Quidnam hoc uult esse. Alii aūt irride
tes dicebant. q; musto pleni sūt isti.
Stans aūt petrus cū xi. eleuauit uo
cem suam. ⁊ locutus est eis. Viri iudei
⁊ qui habitatis hierusalem uniuersi. hoc uob⁹ no
tum sit ⁊ auribus percipite uerba mea.
Non enim sicut uos existimatis hi ebrii
sunt cum sit hora diei tertia. Sed hoc est
quod dictum est p̄ ioelem prophetam. Et erit in no
uissimis diebus dicit dñs. effundam de
sp̄u meo sup omnem carnem. ⁊ prophetabūt
filii uestri ⁊ filie uestre. Et iuuenes uestri uisi
ones uidebunt. ⁊ seniores uestri somnia
somniabūt. Et quidem sup seruos meos
⁊ ancillas meas in diebus illis effundā
de sp̄u meo. ⁊ prophetabunt. Et dabo prodi
gia in celo sursum. ⁊ signa in terra deorsū.
sanguinē ⁊ ignem ⁊ uaporem fumi.
Sol conuertetur in tenebras. ⁊ luna in
sanguinē antequā ueniat dies dñi
magnus ⁊ manifestus. Et erit omnis q̄
cumq; inuocauerit nomen dñi saluus erit.
Viri israelite audite uerba hec. Jesum na
zarenum uirum approbatum a deo in uob⁹
uirtutibus ⁊ prodigiis ⁊ signis que fecit
p illum ds in medio uestri sicut uos sci
tis. hunc definito consilio ⁊ prescia
dei traditum p manus iniquorum affi
gentes interemistis. Quem ds suscita
uit soluens dolores inferni. iuxta
q̄d impossibile erat teneri illum ab eo.
Dauid enim dicit in eū. Prouidebā dñm
coram me semp. quia a dextris est mihi ne
cōmouear. Propter hoc letatum est cor
meum. ⁊ exultauit lingua mea. insuper
⁊ caro mea requiescet in spe. Quia non
delinques aiam meā in inferno. nec
dabis sanctum tuum uidere corruptionē. No
tas mihi fecisti uias uite. replebis me
letitia cum facie tua. dextera tua. Viri
fratres audacter dicā ad uos de patre

arha dd. eſm defunctus eſt & ſepult. & ſepulchrum eius ē apd nos usq; in hodiernum diem. Prēhā igitur cum eēt & stans eq; circumstāntes mūltos illi ds de fructu lumbi eius sedere sup sedem eius. Prouidens locutus ē de resurrectione xpi. q; neq; delictus ē in inferno. neq; caro eius uidit corruptionē hunc ihm resuscitauit ds cui omēs nos testes sumus. Dextā g̃ dei exaltatus & promissione spūs scī accepta a pr̃e effudit hunc quem uos uidetis & auditis. Non enim dd ascendit in celos. dixit aūt ipe. Dixit dūs dño meo. sede a dextris meis. donec ponam inimicos tuos scabellū pedum tuoz. Certissime g̃ sciat omnis domus isrl. q; et dñm eū & xpm ds fecit hunc ihm. quem uos crucifixistis. Hijs auditis compuncti sunt corde & dixerūt ad petrum & ad reliquos aplos. Quid faciemus uiri fres? Petrus aūt ad illos. Pñiam inquit agite & baptizet unusquisq; uīm in nōe ihu xpi in remissionē pcōrū uōrū & accipietis donū spūs scī. Vob enim est repmissio & filijs uīis & omnib; qui longe sunt quoscumq; adducauerit dns ds uīr. Alijs etiam uerbis plurib; testificatus ē & exhortabatur eos dicens. Saluamini a generatione ista prāua. Qui g̃ ceperunt sermonem eius baptizati sunt & apposite sūt in illa die aīe circ̃ tria milia. Erat aūt pseuerantes in doctrina aplōr & communicatione fractionis panis & orationib; Fiebat aūt omi anime timor. Multa quoq; pdigia & sig
na p aplos fiebant in hrlm. & metus erat magnus in omnibus. Omes aūt qui credebant erant pariter & habebant omnia communia. Possessiones & substantias uendebant & diuidebant illa omnib; prout cuiq; opus erat. Cotidie quoq; perdurantes unanimiter in templo & frangentes circa domos panem sumebant cibū cum exultatione & simplicitate cordis. collaudantes dm & habentes gratiam ad oem plebem. Dns aūt augebat qui salui fierent cotidie in id ipsum.

Petrus aūt & iohes ascendebant in templū. ad horam orōis nonā. Et quidam uir qui erat claudus ex utero matris sue baiulabatur quē ponebant cotidie ad portam templi que dicitur speciosa ut peteret eleemosynam ab introeuntib; in templū. Is cum uidisset petrū & iohem incipientes introire in templū rogabat ut elām acciperet. Intuens aūt in eū petrus cum iohe dixit. Respice in nos. At ille intendebat in eos. sperans se aliq̃d accepturū ab eis. Petrus aūt dixit. Argentū & aurū nō mihi. qd aūt hēo hoc do tibi. In nomine ihu xpi nazareni surge & ambula. Et apprehensa eius manu dextā alleuauit eū & protinus consolidate sunt bases eius & plante & exiliens stetit & ambulabat. Et intrauit cū illis in templū. ambulans & exiliens & laudans dm. Et uidit omnis ppls eum ambulantē & laudantem dm. Cognoscebant aūt illū. qm̃ ipe erat qui ad elām sedebat ad speciosam portam templi. & impleti

sunt stupore & excasi in eo qđ contigerat illi. Cum teneret aũ petrum & iohannem. concurrit oĩs ꝓplis ad eos. ad porticũ que appellatur salomonis stupentes. Videns aũ petrus. qđ ad plm. Viri israelite. quid miramini in hoc aut nos quid intuemini qĩ nr̃a virtute aut pietate fecerimꝰ hunc ambulare. Dꝰ abraham & dꝰ ysaac & dꝰ iacob. dꝰ patrũ nr̃oꝝ glificauit filiũ suũ ihm. quem uos quidem tradidistis & negastis ante faciem ꝓsidis. iudicante illo dimittere. Vos aũt sctm & iustũ negastis & petistis uirũ homicidam donari uob. Auctorem aũt uite interfecistis quẽ dꝰ suscitauit a mortuis. cui nos testes sumus. & in fide nois eius. hunc quẽ uidetis & nostis. confirmauit nom̃ eius & fides que ꝑ eum est dedit integram sanitatem istam in conspectu omniũ uestr̃m. Et nunc fr̃s scio qr̃ ꝑ ignorantiam fecistis sicut & principes uestri. Dꝰ aũt qui pnuntiauit ꝑ os omniũ ꝓphar̃ pati xp̃m suum impleuit sic. Penitemini ĝ & conuertimini ut deleantur uãa peccata. ut cũ uenerint tempora refrigerii a conspectu dñi. & miserit eum qui ꝓdicatꝰ e uob ihm xp̃m quem oportet celum quidem suscipere usq; in tempa restitutionis omniũ que locutus est dꝰ ꝑ os scoꝝ suoꝝ a sclo ꝓphaꝝ. Moyses quidem dixit. Qm̃ ꝓpheram uob suscitabit dñs dꝰ ur̃ de fratribus uestris. tanq; me ipm audietis. uxt omnia quecũq; locutus fuerit uob. Erit aũt omnis aia q̃ cumq; nõ audierit ꝓphaꝫ illũ. exterminabitur de plebe. Et omnes ꝓphe a samuhel & deinceps qui locuti sunt. annuntiauerũt dies istos. Vos estis filii ꝓpharum & testamenti. qđ disposuit deus ad pres uros. dicens ad abraham. Et in semine tuo benedicentur omnes cognationes terre. Vobis ꝓmum dꝰ suscitans filiũ suum misit eum benedicentem uobis ut conuertat se unusquisq; a nequitia sua.

Loquentibus aũt illis ad plm supuenerunt sacerdotes & magistratus templi & saduchei. dolentes qđ docerent plm & annuntiarent in ihu resurrectionem ex mortuis. Et miserũt in eos manus & posuerunt eos in custodiam in crastinum. Erat enim iam uespera. Multi aũt ex eis qui audierant uerbum crediderũt & fact est numerus uiroꝝ. v. milia. Factũ est aũt in crastinũ ut congregarentur ꝓncipes eoꝝ & seniores & scribe in ierl̃m. & annas ꝓncipes sacerdotũ. & cayphas & iohes. & alexander & quotquot erant de genere sacerdotali. Et statuentes eos in medio. interrogabant. In qua uirtute aut in quo nomine fecistis hoc uos? Tunc petr̃ plenus spũ scõ. dixit ad eos. Principes ꝓpli & seniores israel. audite. Si nos hodie iudicamur in beneficio hominis infirmi. in quo iste salnus factus est. notum sit omnibus uob & omni plebi israel. qm̃ in nomine ihu xp̃i nazareni quem uos crucifixistis. quem dꝰ suscitauit a mortuis. in hoc iste adstat coram uobis sanus. Hic est lapis qui reprobatus est a uobis edificantibus. hic factus est in caput anguli. & nõ est in alio aliquo salus. Nec enim nomen aliud est sub celo datum hominibus. in quo oporteat nos saluos fieri. Videntes aũt

petri constantiam z uidentes hoīem quoq; cū eis stantem nichil habebant quod contradicere. Iubentes aūt eos foras exire conferebant ad inuicem dicentes. Quid faciemus hominibus istis? Quia quidē notū signū factum est per eos omnibus habitantibus hierusalē manifestum est z negare non possumus. Sed ne amplius diuulgetur in plebem cōminemur eis ne ulli loquantur in nomine hoc ulli homini. Et uocantes eos denuo mandauerunt ne omnino loquerentur neq; docerent in nomine ihu petrus uero z iohes respondentes dixerunt ad eos. Si iustum est in conspectu dei uobis potius audire q̄m deum iudicate. Non enim possumus que uidimus z audiuimus nō loqui. At illi cōminantes dimiserunt eos nichil inuenientes quomodo punirent eos propter plebem. Omnes enim glorificabant deum in eo quod factum erat in eo quod accidat. Annos enim erat homo amplius xl. in quo signum istud factum erat sanitatis. Dimissi aūt uenerunt ad suos z nunciauerunt eis quanta ad eos principes sacerdotum z seniores dixissent. Quibus cum audissent unanimiter leuauerunt uocem ad deum z dixerunt. Dne tu qui fecisti celum z terram mare z omnia que in eis sunt. qui spū sco per os patris nri dauid pueri tui dixisti. quare fremuerunt gentes z populi meditati sunt inania. astiterunt reges terre z principes conuenerunt in unum aduersus dnm z aduersus xpm eius. Conuenerunt enim uere in ciuitate ista ad uersus sanctum tuum ihm quem unxisti herodes z pontius pylatus cum gentibus z populis israel. facere que manus tua z consilium tuum decreuerunt fieri. Et nunc dne respice in minas eorum z da seruis tuis cum omni fiducia loqui uerbum tuum. in eo quod manum tuam extendas. sanitates z signa z prodigia fieri per nomen sancti filii tui ihu. Cum oratum esset. motus est locus in quo erant congregati. Repleti sunt omnes spū sco. z loquebantur uerbum dei cum fiducia. Multitudinis aūt credentium erat cor unum z anima una. nec quisquam eorum quę possidebat. aliquid suum esse dicebat. Erant illis omnia communia. Et uirtute magna reddebant apli testimonium resurrectionis ihu xpi dni. z gratia magna erat in omnibus illis. Neq; enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant uendentes afferebant pretia eorum que uendebantur z ponebant ante pedes aplorum. Diuidebatur aūt singulis. prout cuique opus erat. Joseph aūt qui cognominatus est barnabas ab aplis. quod est interpretatum filius consolationis. leuites. cyprius genere. cū heret agrum uendidit illum. z attulit pretium. z posuit ante pedes aplorum. Vir autem quidam nomine ananias cum saphira uxore sua uendidit agrum. z fraudauit de pretio agri conscia uxore sua. z afferens partem quandam ad pedes aplorum posuit. Dixit aūt petrus ad ananiam. Cur tentauit satanas cor tuum mentiri te

spũ scõ. & fraudare de pcio agri? Nõne manens tibi manebat. & uenun datum in tua erat potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es mentitus hoĩb; sed deo. Audiens aũ ananias uba hec. cecid. & expirauit. & fcs est timor magnus in omnes qui audierant. Surgentes aũ iuuenes a mouerunt eũ. & efferentes sepelierũt. Fuit est aũ spũ trũ horaz spatiũ. & uxor ejus nesciens qđ factũ fuerat uenit ũrit. Dixit aũ ei petrus. Dic mihi si tanti agrũ uendidisti. At illa dixit etiam tanti. Petrus aũ ad eam. Quid utiq; conuenit uob temptare spm dñi? ece pedes eoz qui sepelierunt uirum tuum ad ostiũ. & efferent te. & confestim cecidit ante pedes ei. & expirauit. Introeuntes aũ iuuenes inue nerunt illam mortuam. & exeuntes sepelierũ ad uirũ suũ. & fcs est timor magnus in uniũsa eccia. & in omes qui audierunt hec. Per manꝰ aplorum fiebant signa. & prodigia multa in plebe. & erant unanimiter omes in porticu salomonis. Ceteroz aũ nemo audebat coniungere se illis. sed magnificabat eos populs. Magis aũ augebatur credentium in dño multitudo uiroz ac mulierũ. ita ut in plateas eicerent infirmos. & ponerent in lectulis & in grabatis. ut ueniente petro. saltem umbra illius obumbraret quemq; illoz. & liberarentur ab infirmitatibz suis. Concurrebat aũ & multitudo uicinaz ciuitatũ ierusalem. afferentes egros. & uexatos ab spũb; immundis. qui curabantur omes.

Surgens aũ princeps sacerdotũ. & qui cum illo erant. que est hereseos sadducoz. repleti zelo. & miserunt manus in aplos. & posuerunt illos in custodia publica. Angls aũt dñi p noctem apiens ianuas carceris. & educens eos. dixit. Ite. & stantes loquimini in templo plebi omia uba uite huius. Qui cum audissent. intra uerunt diluculo in templũ. & docebant. Ad ueniens aũ princeps sacerdotum & qui cũ eo erant. conuocauerunt concilium. & omes seniores filioz israel. et miserunt ad carcerem ut adducerentur. Cum uenissent aũ ministri. & aperto carcere ĩ inuenissent illos. reuersi nuntiauerũ dicentes. Carcerem quidẽ inuenimus clausum cum omi diligentia. & custodes stantes ad ianuas. Aperientes aũ neminẽ intus inuenimus. Ut aũ audierunt hos sermones magistratus templi. & principes sacerdotum. ambigebant de illis quid nã fieret. Ad ueniens aũ quidam nũtiauit eis. dicens. ece uiri quos posuistis in carcere sunt in templo. stantes & docentes plm. Tunc abiit magistratus cũ ministris. & adduxit illos sine ui. Timebant enim plm. ne lapidarentur. & cum adduxissent illos. steterunt in concilio. & interrogauit eos princeps sacerdotũ dicens. Precipiendo precepim uob. ne doceretis in nomine isto. & ece repletis iherlm doctrina uestra. & uultis inducere sup nos sanguinem hoĩs istius. Respondens aũ petrus. & apli dixerunt. Obedire oportet deo magis quã hominibz. Deus patrũ noz; suc

AC

creauit ihm. quem uos interimentes suspendentes in ligno. Hunc ds principē
& saluatorem exaltauit dextra sua. ad
dandam pniam isr. & remissionē pec
catoꝝ. & nos sumus testes horū ūborū
& spūs scs quem ds dedit omnib; obedi
entib; sibi. Hec cum audissent. dissi
cabantur & cogitabant interficere illos.
Surgens aūt quidam in concilio pha
riseus nōie gamaliahel. legis doctor
honorabilis uniūse plebi. iussit
foras ad breue homines fieri. Dixit
ad illos. uri ihrlite. attendite uobis
sr hominib; ihis. quid actur sitis.
ante hos enī dies exortus theodas. di
cens se ee aliquem. cui consensit nu
mer hoīm circr quadringentoꝝ.
Qui occisus & oēs quotq; acquie
bant et dissipati sunt & redacti ē
ad nichiliū. post hunc exortus iudas
galileus in diebus pfessionis & aūt
uertit populū post se & ipe periit & oēs
quotquot consenserunt ei dispsi sūt.
& nunc dico uob. discedite ab
hominib; ihis & sinite illos. Quia
si est ex hominib; consiliū hoc aut
opus. dissoluetur. Si uo ex deo est
nō poteritis dissoluere eos. nec uos
nec pncipes uri. Abstinete uos ab
eis. ne forte & deo repugnare inuenia
mini. Consenserunt aūt illi. & uocā
tes aplos. cedis denudauerūt
ne loquerentur in nōie ihu. & dimi
serunt eos. Et illi quidem ibant
gaudentes a conspectu concilij. quia
digni hti sunt pro nomine ihu con
tumeliam pati. Omni aūt die in
templo & circa domos non cessabant do

centes et euāngelizantes ihm xpm.
In diebus aūt illis crescente VI
numero disciploꝝ. factum est murmur
graecoꝝ aduersus hebreos. eo qđ despi
cerentur in ministerio cotidiano ui
due eoꝝ. Conuocantes aūt xii. multi
tudinē disciploꝝ. dixerunt. non est
equū nos relinquere uerbū dei & mi
nistrare mensis. Considerate frēs
uros ex uob uros testimonio sep
tem. plenos spū & sapia. quos con
stituamus sup hoc opus. Nos uo
ro oationi & ministerio uerbi instantes
erimus. Et placuit sermo coram oī
multitudine. Et elegerunt stephanū
uirū plenū fide & spū scō & philip
pum & procoꝝ & nichanorem & ti
monem & parmenam & nicholaū
aduenam antiochenū. Hos statue
runt aūt conspectū aplorū. & orantes
imposuerunt eis manus. Et uerbū dei
crescebat & multiplicabatur nūs
disciploꝝ in ierlm ualde. multa etiā
turba sacerdotū. obediebat fidei.
Stephanus aūt plenus gra &
fortitudine faciebat prodigia & sig
na magna in pplo. Surrexerunt aūt
quidam de synagoga que appellat
libertinoꝝ & cyrenenſiū & alexandri
noꝝ & eoꝝ qui erant a cilicia & asi
a. disputantes cum stepho. Et non
poterant resistere sapie & spū qui
loquebatur. Tunc subornauerunt ui
ros qui dicent se audisse eū dicentē
uba blasphemie in moysen & dm.
Commouerunt aūt plebem & se
niores & scribas. & conuenientes ra
puerunt eum. & adduxerūt eum in cō

eluū ꝛ adduxerunt eū in concilīū. et
statuerunt falsos testes dicentes.
Homo iste nō cessat loqui uba. adūsus
locum scī ꝛ legem. audiuimus enim
eum dicentē qm̄ ihc nazarenus hic
destruet locum istū ꝛ mutabit tradi
ones quas tradidit nob̄ moyses. Et
intuentes eum oēs qui sedebant
in concilio. uiderunt faciem ei tanq̄
faciem angli. Dixit aut̄ princeps sacer
dotū stephano. Si hec ita se hnt. Qui

VII

Un stantes ꝛ pīes art.
audite. Dñs gle apparuit patri
nō abrahe cum esset in mesopotamia
a priusq̄m moraretur in charran ꝛ
dixit ad illum. Exi de tra tua ꝛ de cog
natione tua ꝛ uenī in tram quā tibi
monstrauero. Tunc exiit de terra chal
deoy ꝛ hitauit in charran. Et inde po
quā mortuus ē pat eius. trastulit il
lum in tram istam in qua nunc uos
hitatis. Et nō dedit illi hereditatē in
ea. nec passum pedis. Et repmisit da
re illi eam in possessionē ꝛ semini ei
posq̄ tū. cum nō hrēt filiū. locutus
est aut̄ ei ds. q̄ erit semen eius accola
in tra aliena ꝛ seruituti eos subiicet
ꝛ malefactabunt eos annis qua
dringentis. Et gentem cui seruierint
iudicabo ego dixit dñs. Et post hec
exibunt ꝛ seruient mihi in loco isto. Et
dedit illi testamentū circūcisionis. et
sic genuit ysaac ꝛ circumcidit eum
die octauo. Et ysaac iacob. ꝛ iacob
nos patriarchas. Et patriarche emu
lantes ioseph. uendiderunt in egyp
tum. Et erat ds cum eo. ꝛ eripuit eū
ex omnib̄ tribulationib̄ eius. Et dedit ei gr̄
am ꝛ sapiam in conspectu phonis
regis egypti ꝛ constituit eum prepo
situm sup egyptū ꝛ tōi omnī dōmui
suam. Venit aut̄ fames in uniūsam e
gyptum ꝛ chanaan ꝛ tribulatio magna
ꝛ nō inueniebant cibos patres nri.
Cum audisset aut̄ iacob ē triticum
in egypto. misit patres nros primum.
Et in secō cognitus est ioseph a fratrib̄
suis. ꝛ manifestatus ē phonī genus
eius. Mittens aut̄ ioseph. accersiuit
iacob patrem suū. ꝛ omnē cognationē
in animabus septuaginta v. Et descē
dit iacob in egyptum ꝛ defunctus ē
ipe ꝛ patres nri. ꝛ translati sunt in sy
chem. ꝛ positi in sepulchro q̄d emit
abraham pcio argenti. a filiis emor
filij sychem. Cum appropinquaret aut̄ tē
pus repromissionis. qm̄ confessus e
rat ds abrahe. crescit pplus ꝛ multi
plicatus est in egypto. quoadusq̄ surre
xit rex alius. in egypto. qui nō nouerat
ioseph. Hic circumueniens genus
nrm. afflixit patres nros. ut exponere
nt infantes suos. ne uiuificarent.
Eodem tempore natus est moyses.
ꝛ fuit gratus deo. Qui nutritus est
tribus mensibus in domo patris sui. Expo
sito aut̄ illo. sustulit eum filia pharaō
nis. ꝛ enutriuit eū sibi in filium. Et
eruditus est moyses omni sapiā
egyptioy. ꝛ erat potens in uerbis et
in operib̄ suis. Cum aut̄ impleretur
ei. xl. annoy tempus. ascendit in
cor eius ut uisitaret fres suos. filios
isrl. Et cum uidisset quendam i
iuriam patientē. uindicauit illum.
ꝛ fecit ultionem ei qui inuriā sustī

uebat. uidit egyptio. Et existimabat
aũ intelligere fratres. qm̃ ds p manũ
ei⁹ daret salutem illis. At illi non
intellexerunt. Sequenti ũo die appa
ruit illis litigantibꝫ. et reconciliabat
eos in pacem dicens. Viri fratres estis. ut
quid nocetis alterutrũ. Qui aũ inju
riam faciebat proximo. repulit eũ
dicens. Quis te constituit principẽ
et iudicem sup nos. Numquid interfice
re me tu uis. quemadmodũ interfeci
sti heri egyptium. Fugit aũ moyses
in ũbo tpo. et fuit aduena in tra ma
dian. ubi genuerunt filios duos. Et
expletis annis. xl. apparuit illi in deser
to montis syna angelꝰ in igne
flamme rubi. Moyses aũ uidens ad
miratus est uisum. Et accedente illo
ut considerare. facta est uox dñi ad eũ
dicens. Ego ds patrũ tuoꝝ. ds abra
ham. et ds ysaac. et ds iacob. Tremefa
ctus aũ moyses. nõ audebat consi
dare. Dixit aũ illi dñs. Solue calcia
mentũ pedũ tuoꝝ. locus enim in quo
stas. terra sca est. Videns uidi afflictio
nem pli mei qui est in egypto. et ge
mitum eoꝝ audiui. et descendi liberare
eos. Et nunc uenite. mittam te in
egyptum. Hunc moysen quem nega
uerunt dicentes. quis te constituit
principem et iudicem sup nos. hunc ds
principẽ et redemptorẽ misit cum ma
nu angeli qui apparuit illi in rubo.
Hic eduxit illos faciens prodigia et sig
na in tra egypti. et in mari rubro. et in
deserto annis. xl. Hic est moyses qui
dixit filiis isrl. prophetam uobis suscita
bit ds de fratribꝫ uris. tanqm̃
me ipsum audietis. Hic est qui fuit in
ecclia in solitudine cum angelo. qui
loquebatur ei in monte syna. et cum
patribꝫ nris. qui accepit uiua eloquia
dare nobis. Cui noluerunt obedire patres
nri. sed repulerunt. et auersi sunt corde
suis in egyptum. dicentes ad aarõ.
Fac nobis deos qui precedant nos. Moy
si enim huic qui eduxit nos de terra
egypti. nescimus quid factum sit ei. Et
uitulum fecerunt in illis diebꝰ. et obtu
lerunt hostiam simulacro. et letabã
tur in operibꝫ manuũ suarꝫ. Conuertit
aũ ds. et tradidit eos seruire militiæ
celi. sicut scriptum est in libro prophe
tarum. Numquid uictimas aut hostias obtu
listis mihi annis. xl. in deserto dom
ꝰ. Et suscepistis tabernaculum moloch.
et sidus dei uri rempha. figuras quas
fecistis adorare eas. et transferam uos
trans babyloneꝫ. Tabernaculum testi
monii fuit patribꝫ nris in deserto. si
cut disposuit loquens ad moysen. ut
faceret illud sm̃ formam quam uiderat.
Quod et introducentes susceperunt patres
nri. cum iesu in possessionem gentiũ
quas expulit ds a facie patrum nrorum usq;
in dies dauid. qui inuenit gram ante de
um. et petiit ut inueniret tabnaculum
deo iacob. Salomon aũ edificauit illi
domum. Excelsus in manufactis habi
tat. sicut propha dicit. Celum mihi sedes est
terra aũ scabellum pedũ meoꝝ. Quam
domum edificabitis mihi dicit dñs aut
quis locus requietionis mee est. Nonne
manus mea fecit hec omnia. Dura cervi
ce et incircumcisis corde et auribꝰ. uos sem
per spiritui sco resistitis. sicut patres uri et

uos. Quem xp̃o z̃ ſumo pleuum pr̃es
uñ. Z occiderunt eos qui p̃mmtabant
de aduentu iuſti. cui uos nunc pditores
z homicide fuiſtis. qui accepiſtis legem
in diſpoſitione angelor̃ z non cuſtodiſtis.
Audientes aũ hec diſſecabantur cordib̃
ſuis. z frendebant dentib̃ in eum. Cum
aũ eẽt plenus ſp̃ũ ſc̃ô. intendens in ce
lum uidit gl̃am dei. z ihm ſtantem a
dextris dei. z ait. Ecce uideo celos apt̃os
z filium hois ſtantem a dextris dei. Ex
clamantes aũ uoce magna. continue
unt aures ſuas. z impetum fecerunt
unanimit̃ in eũ. Et eiientes eũ extra ciu
tatem. lapidabant. Z teſtes depoſuer
uelamenta ſua ſecus pedes adoleſcentis
qui uocabat̃ ſaulus. Z lapidabant
ſtephm. inuocantem z dicentem. Dñe
ihu. ſuſcipe ſp̃m meũ. Positus aũ genu
b̃. clamauit uoce magna dicens. Dñe
ne ſtatuas illis hoc peccatũ. Z cum hoc
dixiſſet. obdormiuit in dño. Saulus
aũ erat conſentiens nec eius

VIII

Facta eſt aũ in illa die ꝑſecutio
magna in eccliã. que erat ihe
roſolimis. z omñs diſp̃ſi ſunt p̃ regi
ones iudee z ſamarie ꝓt̃ aplos. Cu
rauerunt aũ ſtephm iuri. timorati z
fecerunt planctum magnũ ſup illum.
Saulus uero deuaſtabat eccliam. p
domos intrans. z trahens uiros. ac
mulieres. tradebat in cuſtodiam. I
grum. qui diſp̃ſi erant. p̃nũtiabant e
uãngliçantes uerbũ. Philippus aũ deſ
cendens in ciuitatẽ ſamarie. ꝑdicabat
illis xp̃m. Intendebant aũ turbe his
que a philippo dicebant̃ unanimi
ter audientes. z uidentes ſigna que
faciebat. Multi enĩ eor̃ qui hẽbant
ſpũ immundos. clamantes uoce ꝙ
magna exiebant. Multi aũ paraly
ci z claudi curati ſunt. Fuit ig̃ magnũ
gaudium in illa ciuitate. Vir autem
quidam nom̃e ymon. qui ante fuerat
in ciuitate magus. seducens gentem
ſamarie dicens ſe eẽ aliquem magnũ.
cui auſcultabant omñs a minimo uſq
ad maximũ dicentes. Hic eſt uirtus
dei. que uocatur magna. Intendebat
aũ eum. ꝓ ꝙd multo tempore magi
cis ſuis dementaſſet eos. Cum uo credi
diſſent philippo euãgliçanti de reg
no dei. in nom̃e ihu xp̃i. baptizabantur
uiri ac mulieres. Tunc ymon z ipe credi
dit. Z cum baptizatus eẽt adherebat
philippo. Videns etiam ſigna z uirtu
tes maximas fieri. ſtupens admiraba
tur. Cum aũ audiſſent apli q̃ erant
in hieroſolimis. q̃ recepiſſet ſamaria uer
bum dei. miſerunt ad eos petrũ z io
hannẽ. Qui cũ uenſſent. orauerũt pro
ipis ut acciperent ſp̃m ſc̃m. Nondum
enĩ in quemq̃m illor̃ uenerat. ſz bapti
zati tm̃ erant in nom̃e dñi ihu. Tunc
imponebant manus ſup illos. z accipi
ebant ſp̃m ſc̃m. Cum uidiſſet autem
ymon. q̃ ꝑ impoſitionẽ manuũ aplor̃
daretur ſp̃s ſc̃s. obtulit eis pecuniam
dicens. Date mihi hanc poteſtatẽ ut cui
cumq; impoſuero manus. accipiat
ſp̃m ſc̃m. Petrus aũ dixit ad eũ. Pe
cunia tua tecum ſit in p̃ditionẽ. q̃m
donũ dei exiſtimaſti pecunia poſſideri.
Non eſt tibi pars nec ſors in ſermo
ne iſto. Cor enĩ tuũ nõ eſt rectũ coram
deo. Pñiam trãge age ab hac nequi

tia tua. ⁊ noga dñi. Si forte remittat tibi hec cogitatio cordis tui. In felle enim amaritudinis. ⁊ obligatione iniquitatis. uideo te esse. Respondens aut symon dixit. Precamini uos p me ad dñm. ut nich ueniat sup me hoy que dixistis. Illi quidem testificati ⁊ locuti uerbum dñi. rediebant iherosolimam. ⁊ multas regiones samaritanor euangelizabant. Angls aut dñi locutus ē ad philippū dicens. Surge. ⁊ uade contra meridiē. qui ad uiam que descendit ab hierlm in gazam. Hec est deserta. Et surgens abiit. Et ecce uir ethiops. eunuchus potens. candacis regine ethiopum. qui erat sup oēm gazas eius. uenerat adorare in hierlm. ⁊ reuertebatur sedens sup currū suū. legensq; ysaiā pphām. Dixit aut sps philippo. Accede ⁊ adiunge te ad currum istum. Accurrens aut philippus audiuit illum legentē ysaiam pphām. dixitq; Putas ne intelligis que legis. Qui ait. Et quō possim si nō aliquis ostenderit mihi. Rogauitq; philippū ut ascenderet ⁊ sederet secum. Locus aut scripture quā legebat erat hic. Tanquā ouis ad occisionem ductus est. ⁊ sicut agnus coram tondente se sine uoce. sic nō aperuit os suū. In humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem illius quis enarrabit. Quia tollitur de terra uita eius. Respondens aut eunuchus philippo dixit. Obsecro te de quo pphā dicit hoc. de se. an de alio aliquo. Apiens aut philippus os suū. ⁊ incipiens a scriptura ista. euangelizauit illi ihm. Et dum irent p uiam. uenerūt ad quādam aquā. Et ait eunuchus. Ecce aqua. Quis prohibet me baptizari. Dixit aut philippus. Si credis ex toto corde licet. Respondens aut. Credo filiū dei esse ihm xpm. Et iussit stare currū. Et descenderunt uterq; in aquā philippus ⁊ eunuchus. ⁊ baptizauit eum. Cum aut ascendissent de aqua. spūs dñi rapuit philippū. ⁊ amplius nō uidit eum eunuchus. Ibat enim p uiam suam gaudens. Philippus autem inuentus est in azoto. Et pertransiens euangelizabat ciuitatibus. donec ueniret cesaream.

IX

Saulus aut adhuc spirans minarū. ⁊ cedis in discipulos dñi. accessit ad principem sacerdotū. Et petiit ab eo epistas in damascū ad synagogas. ut si quos inuenisset huius uie uiros ac mulieres uinctos perduceret hierlm. Et cum iter faceret. contigit ut appropinquaret damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo. ⁊ cadens in terram audiuit uocem dicentē sibi. Saule saule quid me persequeris. Qui dixit. Quis es dñe. Et ille. Ego sum ihs quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens. dixit. Dñe quid me uis facere. Et dñs ad eum. Surge. ⁊ ingredere ciuitatē. ⁊ dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri aut illi qui comitabantur cum eo. stabant stupefacti. audientes quidem uocē neminem aut uidentes. Surrexit aut saulus de terra. apertisq; oculis nichil vide

bat. Ad man' aũ illũ trahentes. uxo
duxerunt damasci. Et erat tribꝫ die
bꝫ ũ iudens. et mandauerunt nẽy bi
bꝫ. Erat aũ quidam discipl̃s damasc
nomine ananias. Et dixit ad illum in
uisu dñs. Anania. At ille ait. Ecce ego
dñe. Et dñs ad illum. Surge uade in u
cum. qui uocatur rectus. et quere in do
mo iude saulum nomine tharsense
Ecce enĩ orat. Et uidit uirũ ananiam
nomẽ introeuntẽ et imponentẽ sibi
manus. ut uisum recipiat. Respon
dens aũ ananias. Dñe audiui a multis
de uiro hoc. quanta mala scis tuis fece
rit in uisũ. Hic hꝫ potestatem a pn
cipibꝫ sacerdotũ. alligandi omes qui
inuocant nomẽ tuũ. Dixit aũ ad eum
dñs. Vade quoniam uas electionis mi ẽ hic
ut portet nomẽ meũ coram gentibꝫ et
regibꝫ et filiis isrl. Ego enĩ ostendam
illi. quanta oporteat eum p nomẽ meum pa
ti. Et abiit ananias. et introiuit domũ
et imponens ei manus dixit. Saule
frẽ dñs misit me ihc qui apparuit
tibi in uia qua ueniebas. ut uideas
et implearis spũ scõ. Et confestim ce
ciderunt ab oculis eius tanqm squa
me et uisum recepit. Et surgens bapti
zatus est. Et cum accepisset cibum cõ
fortatus ẽ. Fuit aũ cum discipl̃s qui
erant damasci. p dies aliquot. Et
continuo ingressus paulus in synagogas. ꝓdicabat ihm. quoniam hic ẽ filius
dei. Stupebant aũ omes qui audiebãt
et dicebant. Nonne hic ẽ qui expugnabat in ihm omes qui inuocabant no
men istud. Et huc ad hoc uenit ut uin
ctos illos duceret ad principes sacerdotũ.
Saulus aũ magis ꝯualescebat et cõfundebat iudeos. qui habitabant damasci. affirmans quoniam hic est xps. Cum im
plerentur aũ dies multi. cõsilium fe
cerunt iudei. ut eum interficerent. Notum aũ fẽ sunt saulo insidie eorũ. Custodiebant aũ et portas die ac nocte
ut eũ interficerent. Accipientes aũ eũ
discipli eius nocte p murum demise
runt eũ summittentes in sporta. Cũ
aũ uenisset in ihm. temptabat se
iungere discipl̃s. Et omes timebant
eum. nõ credentes quia est discipl̃s. Barnabas aũ apprehensum illum. duxit
ad apl̃os. et narrauit illis quomo in uia
uidisset dñm. et quia locutus est ei. et
quomodo in damasco fiducialiter egerit
in nomine ihu. Erat cum illis intrans
et exiens in ihm. fiducialiter agens in
nomine dñi. Loquebatur quoq gentibꝫ.
et disputabat cum grecis. Illi aũ que
rebant occidere eum. Qd cum cognouissent frẽs. deduxerunt eũ cesaream.
et dimiserũ tharsum. Ecclia quidem
p totam iudeam et galileã et samariam habebat pacem. ædificabatur.
ambulans in timore dñi. et consolatione spũ scti replebatur. Factum est
aũ ut petrus dum pertransiret omnes
os. deueniret ad scos qui habitabant
lidde. Inuenit aũ ibi hoiem quendã
nomine eneam. ab annis octo iacentem in grabato. qui erat paraliticus.
Et ait illi petrus. Enea. sanet te dñs
ihc xps. Surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. Et uiderũ illum omes qui
habitabant lidde et saronę. qui conuersi
sunt ad dñm. In ioppe aũ fuit quę

dam discipula nomine tabita. que
interpretata dicitur dorcas. Hec erat
plena operibz bonis. z elemosinis q̄s
faciebat. fm̄ illd aīā in diebz illis. ut
infirmata moreretur. Quā cum lauā
sset posuerunt eam in cenaculo. Cum
aūt ppe esset lidda ad ioppe discipli au
dientes q̄ petrus esset in ea. miserunt
duos uiros ad eum rogantes. Ne pi
griteris uenire usq; ad nos. Surgēs
aūt petrus. uenit cum illis. Q aī adue
nisset. duxerunt illum in cenaculū.
Et circūsteterūt eum oēs uidue flen
tes. z ostendebant tunicas z uestes.
quas faciebat illis dorcas. Eiecit aūt
oēs foras. petrus ponens genua
orauit. Z conuersus ad corpus. dixit.
Tabita surge. Et illa aperuit oculos su
os. z uiso petro resedit. Dans aūt illi
manū. erexit eam. Z cum uocasset sctos
z uiduas. assignauit eam uiuā. Notū
aūt fm̄ est p uniuersam ioppen. z credi
derunt multi in dñō. fm̄ est aūt ut di
es multos moraretur in ioppe. apd
quendam symonē cerarium.

Vir aūt quidam erat in cesarea no
mine cornelius centurio cohor
tis que dicitur italica. religiosus et
timens dñm cum oī domo sua. fa
ciens elemosinas multas plebi. z de
precans dm̄ semp. Vidit in uisu mani
feste q̄si nona hora diei. angelm dei
introeuntē ad se. z dicentē sibi. Cor
neli. At ille intuens eum. timore co
eptus dixit. Quis es dñe. Dixit aūt
illi. Orationes tue. z elemosine tue.
ascenderunt in memoriā in conspectu
dei. Z nunc mitte uiros in ioppen. et
accersi symonē quendā qui cognomi
natur petrus. Hic hospitatur apd sy
monem quendam coriariū. cuius e
domus uxta mare. Hic dicet tibi q̄d
te oporteat facere. Z cum discessisset
angelus qui loquebatur illi. uocauit
duos domesticos suos. z militem me
tuentem dm̄. ex his qui illi parebat.
Quibz cum narrasset oīa. misit
illos in ioppen. Postera aūt die cū illis
iacentibz. z appropinquantibz ciuitati.
ascendit petrus in superiora. ut oraret
circa horam sextam. Z cum esuriret. uo
luit gustare. Paratis aūt eis. cecidit
sup eum mentis excessus. z uidit celū
apertum. z descendens uas quoddam
uelut linteū magnū quatuor initiis
submitti de celo in terram. in quo erat
oīa quadrupedia z serpentia terre
z uolatilia celi. Z fca est uox ad eum.
Surge petre. occide z manducā. Ait aū
petrus. Absit dñe. q̄ nunq̄m manducā
cauī oē cōmune z immundū. Et
uox rursum secdo ad eū. Que ds purifica
uit. tu ne cōmune dixeris. Hoc aūt
fm̄ est p ter. z statim receptum est uas
in celum. Z dum uisū se hesitaret petri
quidnam esset uisio q̄m uidisset exte
ri. qui missi erant a cornelio inqui
rentes domū symonis. adstiterunt
ad ianuam. Z cum uocassent. inter
gabant si symon qui cognominatur
petrus illic hospitetur. Petro aūt
cogitante de uisione. dixit spūs ei. Ecce
uiri tres querunt te. Surge ergo. et
descende. z uade cum eis. nichil dubi
tans. q̄ ego misi illos. Descendens
aūt petrus ad uiros dixit. Ecce ego

sum quem quæritis. Quæ causa est p̄ quã uenistis? Qui dixerunt. Cornelius centurio uir iustus & timens dñm & testimoniũ hũs ab uniũsa gente iudeorum. responsũ accepit ab angelo scõ accersire te in domũ suam & audire ũba abs te. Introducens g̃ eos. recepit hospicio. Sequenti aũ die surgens. profect est cum eis. & quidam de fratribus ab ioppe. comitati sunt eũ. Altera aũ die. introiuit cesaream. Cornelius uero expectabat illos conuocatis cognatis suis & necessariis amicis. Et cũ ẽ cum introiisset petrus. obuius ei cornelius. procidens ad pedes oranti. Petrus uõ leuauit eum dicens. Surge. ego ipe homo sum. Et loquens cum illo introiit. & inuenit multos qui conuenerant. Dixit ad illos. Vos scitis q̃ modo abhominatũ est uiro iudeo cõiungi aut accedere ad alienigenam. & mihi ostendit ds neminẽ cõmunem aut immundũ dicere hoiem. Propt quod sine dubitatione uenistis. Interrogo g̃ quã ob rem accersistis me. Et cornelius ait. Audiebã quarta die usq ad hanc horam orans eram hora nona & domo mea & ecce uir stetit ante me in ueste candida & ait. Cornheli. exaudita ẽ oratio tua & elemosine tue cõmemorate sunt in conspectu dei. Mitte g̃ in ioppen. & accersi hymonem qui cognominat petr. Hic hospitatur in domo hymonis coriarii. iuxta mare. Confestim g̃ misi ad te. & tu bene fecisti ueniendo. Nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia quecumq; tibi precepta sunt a dño. Aperiens aũt petrus os

suũ dixit. In ueritate comperi. quia nõ est personarum acceptor ds. sed in omni gente qui timet eum & operatur iustitiam. acceptus est illi. Verbum misit filiis isrl. annuntians pacem p ihm xpm. hic est omnium dñs. Vos scitis. qđ factum est ũbum p uniuersam iudeam. incipiens enim a galilea post baptismum qđ prædicauit iohes. ihm a nazareth. quo unxit eum ds spũ scõ & uirtute. Qui pertransiit benefaciendo & sanando omnes oppressos a diabolo. quia ds erat cum illo. Et nos testes sumus omnium que fecit in regione iudeorum & in hierlm. quem occiderunt suspendentes in ligno. Hunc ds suscitauit tertia die. & dedit eum manifestum fieri non omni plo. sed testibus præordinatis a deo. nobis qui manducauimus & bibimus cum illo. postquam resurrexit a mortuis. Et precepit nobis prædicare plo & testificari. quia ipse est qui constitutus est a deo iudex uiuorum & mortuorum. Huic omnes prophete testimonium perhibent. remissionem peccatorum accipere per nomen eius. omnes qui credunt in eum. Adhuc loquente petro ũba hec. cecidit spũs scs super omnes qui audiebant ũbum. Et obstupuerunt ex circumcisione fideles qui uenerant cum petro. quia & in nationes gratia spũs scti effusa est. Audiebant enim illos loquentes linguis & magnificantes dñm. Tunc respondit petrus. Numquid aquam quis prohibere potest ut non baptizentur hi qui spũm scm acceperunt sicut & nos. Et iussit eos in nomine ihũ xpi baptizari. Tunc rogauerunt eum ut maneret apud eos aliquot diebus.

Audierunt aũt apli & fres qui erant in iudea. quia & gentes

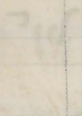
ACCEPERUNT VERBUM DEI. ET PONOUFICABANTUR DE
UM. CUM ASCENDISSET AUT PETRUS IEROSOLIMAM. DISCEPTABANT AD VERSUS EUM QUI
ERANT EX CIRCUMCISIONE DICENTES. QUARE INTROISTI AD VIROS PREPUTIUM HABENTES. ET
MANDUCASTI CUM ILLIS. INCIPIENS AUT
PETRUS. EXPONEBAT ILLIS ORDINEM DICENS.
EGO ERAM IN CIVITATE IOPPE ORANS. ET VI
DI IN EXCESSU MENTIS VISIONEM. DESCENDE
NAS QUODDAM VELUT LINTEUM MAGNUM
QUATUOR INITIIS SUBMITTI DE CELO. ET VE
NIRE USQUE AD ME. IN QUO INTUENS CONSI
DERABAM. ET VIDI QUADRUPEDIA TERRE. ET BESTI
AS. ET REPTILIA. ET VOLATILIA CELI. AUDIVI AUT
EM DICENTEM MIHI. SURGE PETRE OCCIDE
ET MANDUCA. DIXI AUT. NEQUAQUAM DNE.
QUIA COMMUNE AUT VEL MUNDUM NUNQUAM I
NTROIVIT IN OS MEUM. RESPONDIT AUT MIHI VOX ITERO
DE CELO. QUE DS MUNDAVIT. TU NE COM
MUNE DICAS. HOC AUT FACTUM EST PER TER. ET
CEPTA SUNT RURSUM OMNIA IN CELUM. ET EC
CE CONFESTIM TRES VIRI ASTITERUNT IN DO
MO IN QUA ERAMUS. MISSI A CESAREA AD
ME. DIXIT AUT SPS MI. UT IREM CUM ILLIS
NICHIL DUBITANS. VENERUNT AUT MECUM ET SEX
FRES ISTI. ET INGRESSI SUMUS IN DOMUM VIRI.
NARRAVIT AUTEM NOBIS QUOMODO VIDISSET ANGE
LUM IN DOMO SUA STANTEM. ET DICENTEM
SIBI. MITTE IN IOPPEN. ET ACCERSI. HIMONEM
QUI COGNOMINATUR PETRUS. QUI LOQUETUR
TIBI VERBA IN QUIBUS SALVUS ERIS TU. ET UNI
VERSA DOMUS TUA. CUM AUT COEPISSEM LO
QUI. CECIDIT SPS SCS SUPER EOS. SICUT ET
IN NOS IN INITIO. RECORDATUS SUM AUTEM
VERBI DNI. SICUT DIXERAT. JOHES QUIDEM
BAPTIZAVIT AQUA. VOS AUT BAPTIZABI
MINI SPU SCO. SI ERGO EANDEM GRATIAM
DEDIT ILLIS DS. SICUT ET NOBIS QUI CREDIDI
MUS IN DNUM IHM XPM. EGO QUIS ERAM
QUI POSSEM PROHIBERE DEUM. HIS AUDITIS
TACUERUNT. ET GLORIFICAVERUNT DM DICENTES.
ERGO ET GENTIBUS DS PENITENTIAM AD VITAM DE
DIT. ILLI QUIDEM QUI DISPERSI FUERANT A
TRIBULATIONE QUE FACTA FUERAT SUB STE
PHANO. PERAMBULAVERUNT USQUE FENICEM.
ET CYPRUM. ET ANTIOCHIAM NEMINI LOQUEN
TES VERBUM NISI SOLIS IUDEIS. ERANT
AUT QUIDAM EX EIS. VIRI CYPRII ET CYRE
NEI. QUI CUM INTROISSENT ANTIOCHIAM. LOQUEBANTUR AD GRECOS. ANNUNTIAN
TES DNM IHM XPM. ET ERAT MANUS DNI
CUM EIS. MULTUSQUE NUMERUS CREDENTIUM
CONVERSUS EST AD DNM. PERVENIT AUTEM
SERMO AD AURES ECCLIE QUE ERAT IEROSO
LIMIS DE IPSIS. ET MISERUNT BARNABAM
USQUE ANTIOCHIAM. QUI CUM PERVENISSET
ET VIDISSET GRATIAM DEI. GAUDIUS EST. ET HOR
TABATUR OMNES. PROPOSITO CORDIS PERMANE
RE IN DNO. QUIA ERAT VIR BONUS. ET PLENUS
SPU SCO ET FIDE. ET APPOSITA EST TURBA SATIS
PRA DNO. PROFECTUS EST AUT BARNABAS IN TA
RSUM UT QUERERET SAULUM. QUEM CUM INVENISSET PERDUXIT ANTIOCHIAM. ET ANNUM TOTUM
CONVERSATI SUNT IN ECCLIA. ET DOCUERUNT
TURBAM MULTAM. ITA UT CHRISTIANOS APPELLARENTUR PRIMUM ANTIOCHIE DISCIPULI XPIA
NI. IN HIS AUT DIEBUS SUPERVENERUNT AB
IEROSOLIMIS PPHE ANTIOCHIAM. ET SURGENS UNUS EX EIS NOIE AGABUS SIGNI
FICABAT PER SPM FAMEM MAGNAM FUTU
RAM IN UNIVERSO ORBE TERRARUM. QUE FACTA
EST SUB CLAUDIO. DISCIPULI AUT PROUT QUIS
QUE HABEBAT PROFICUERUNT IN MINISTERIUM
MITTERE HABITANTIBUS IN IUDEA FRATRIBUS.
QUOD ET FECERUNT. MITTENTES AD SENIO
RES PER MANUS BARNABE ET SAULI.

XII

Eodem aũ tempore misit herodes rex manus. ut affligeret quosdã de ecclia. Occidit aũ iacobum fratẽ ioh̃is gladio. Videns aũ q̃ placeret iudeis. apposuit apphendere & petrum. Erant autem dies azimoꝝ. Quem cũ apphendisset misit in carcerem. tradens iḡ quatuor q̃ternionibꝫ militũ custodiendũ uolens post pascha producere eũ ꝓpl̃o. Petrus quidem seruabatur in carcere. oro aũ fiebat sine intermissione ab ecclia ad dñm p eo. Cum aũ producturus eum esset herodes in ipsa nocte erat petrus dormiens inꝰ duos milites uinctus catenis duabꝫ & custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce angelus dñi astitit. & lumen refulsit in habitaculo. percussoq; latere petri excitauit eum dicens. Surge uelociter. & ceciderunt catenę de manibꝫ eius. Dixit aũ angel̃s ad eũ. Precinge & calcia te caligas tuas. Fecit sic. & dixit illi. Circumda tibi uestimentũ tuum. & sequere me. Exiens sequebatur eum. & nesciebat q̃ uerũ est q̃d fiebat p angelum. Existimabat aũ se uisum uidere. Transeuntes aũ primã & secundam custodiam. uenerunt ad portam ferream. que ducit ad ciuitatẽ. que ultro apta est eis. Exeuntes processerunt uicum unum. & continuo discessit angel̃s ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio uere q̃ misit dñs angelum suum. & eripuit me de manu herodis. & de omni expectatione plebis iudeoꝝ. Considensq; uenit ad domum marie matris iohis. q̃ cognominatus est marcus. ubi erant multi congregati & orantes. Pulsante aũ eo ostium ianue. processit puella ad audiendũ nomine rode. Et cũ cognouisset uocem petri. pre gaudio nõ aperuit ianuam. sed intro currens nuntiauit stare petrum aũ ianuam. At illi dixerunt ad eam. Insanis. Illa aũ affirmabat sic se habere. Illi aũ dicebãt angel̃s eius e. Petrus aũ perseuerabat pulsans. Cui cũ apperuissent ostium. uiderunt eum & obstupuerunt. Annuens aũ eis manu ut tacerent. narrauit q̃modo dñs eduxisset eum de carcere. Dixitq; nuntiate iacobo & fratribꝰ hec. Et egressus abiit in alium locum. Facta aũ die erat non parua turbatio inꝰ milites. quidnã de petro factum esset. Herodes aũ cũ requisisset eum & non inuenisset. inquisitione facta de custodibꝫ. iussit eos duci. Descendens q; a iudea in cesaream. ibi cõmorabatur & erat aũ iratus tyriis & sydoniis. At illi unanimes conuenerunt ad eum. & persuadentes blasto qui erat super cubiculum regis. postulabant pacem. eo q̃d alerentur regiones eoꝝ ab illo. Statuto aũ die herodes uestitus uestibꝰ regalibꝰ sedit p tribunali. & contionabatur ad eos. Plebs aũ acclamabat dei uoces. & non hominis. Confestim aũ percussit eum angel̃s dñi. eo q̃d non dedisset honorem deo. & consumptus a uermibꝫ expirauit. Verbum aũ dñi crescebat & multiplicabatur. Barnabas aũ & saulus reuersi sunt ab hierosolymis expleto ministerio. assumpto iohanne qui cognominatus est marcus.

XIII

Erant aũ in ecclia que erat antiochie ꝓphete & doctores in q̃bus barnabas & symon qui uocatus

ugeri. ¶ Lucius cyrenenſis. ¶ manaen
qui erat heredis ſimul nutrite collactaneꝰ
¶ Paulus. ſtimulauerūt aūt illos dñō
¶ ieiunantes. dixit illis ſpūs ſcūs. Segre
gate mihi barnaban ¶ Paulum in opꝰ ad
quod aſſumpſi eos. Tunc ieiunantes
¶ orantes. imponentesq; eis manus.
dimiſerūt illos. Ipſi quidem miſſi ab
ſpū ſcō. abierunt ſeleuciam. ¶ inde na
uigauerunt cyprū. ¶ cū uenissent ſa
lamynam. prædicabant verbum dei in ſy
nagogis iudeoꝝ. Habebant aūt ¶ iohā
nem in miniſterio. ¶ cum perambulaſ
ſent insulam usq; paphum. inuenerunt quendam uirum magū
pſeudoprophetam iudeū. cui nomē erat
barieu. qui erat cum proconſule ſergio
paulo uiro prudente. Hic accerſitis
barnaba ¶ paulo. deſiderabat audire ſer
bum dei. Reſiſtebat aūt illis elimas ma
gus. ſic enim interpretatur nomen eius.
quærens auertere proconſulem a fide. Sau
lus aūt qui ¶ paulus. repletus ſpū ſcō. intuens in eum dixit. O plene oī
dolo ¶ oī fallacia. fili diaboli. inimice
oīs iuſtitie. non deſinis subuertere
uias dñi rectas. ¶ nunc ecce ma
nus dñi ſuper te. ¶ eris cecus. nō ui
dens ſolem usq; ad tempus. ¶ confeſtim
cecidit in eum caligo ¶ tenebre. ¶ cir
cuiens quærebat qui ei manū daret. Tū
proconſul cum uidiſſet factū credidit ad
mirans ſuper doctrina dñi. ¶ cū a pa
pho nauigaſſent paulus ¶ qui cum
eo erant. uenerunt pergen pamphi
lie. Johes aūt diſcedens ab eis. reſtiꝝ
eit ihoſolymā. Illi vō pertranſeuntes
pergen. uenerūt antiochiā pyſidie
¶ ingreſſi synagogā die ſabbatoꝝ. ſede
runt. Poſt lectionem aūt legis ¶ pha
rum miſerunt principes synagoge ad
eos dicentes. Viri fratres. ſi quis eſt
uobis ſermo exhortationis ad plebem
dicite. Surgens aūt paulus ¶ manu
ſilentiū indicens ait. Viri iſrahel ¶ q
timetis dñm audite. Deus plebis iſrael
elegit patres nros ¶ plebem exaltauit
cum eēt ſole in terra egypti. ¶ in bra
chio exaltid eduxit eos ex ea. ¶ per
annoꝝ tempus. moſes coꝝ ſuſtinuit
in deſerto. ¶ deſtruens gentes vii in ter
ra chanaan. ſorte distribuit eis terā
eoꝝ. qſi post quadringentos ¶ quin
quaginta annos. ¶ post hec dedit iudices
usq; ad samuhel prophetam. Et exinde po
ſtulauerunt regem. ¶ dedit illis deus
saul filiū cis. uirū de tribu beniamin.
annis xl. Et amoto illo ſuſcitauit i
lis dd regem. cui ¶ teſtimonium phibēs
dixit. Inueni dd filiū iheſſe. uirū ſecun
dum cor meū. qui faciet oēs uoluntates
meas. Huius ds ex ſemine ſecundum pro
miſſionē eduxit iſrāl ſaluatorē ihū
prædicante iohe aūt faciem aduentus
eius. baptiſmū pnīe oī plo iſrl.
Cum impleret autē iohes curſū ſuū
dicebat. Quem me arbitramini eē.
nō ſum ego. ſed ecce uenit post me cui
nō ſum dignus calceamenta pedū ſol
uere. Viri fres. filii generis abrahaam.
¶ qui in uob timent dñm. uob uerbum
ſalutis huius miſſum eſt. Qui enim habi
tabant in hieruſalē ¶ principes eius. hunc ignorantes
¶ uoces pphārum que per oēm ſabbatū
legunturꝰ iudicantes impleuerūt. ¶
nullam cām mortis inuenientes i

eo pericerunt a pylato ut crucifigerent
eū. Cumq; consummassēt oīa que
de eo scripta erant. deponentes eū de
ligno. posuerūt in monimēto. Xps aūt sus
citauit eū a mortuis tertia die. Qui vi
sus ē p dies multos. his qui simul ascende
rant cū eo de galylea in hierl̄m. qui usq;
nunc sūt testes eius ad plebem. Et nos vo
bis annuntiamus eam que ad pres
tres repromissio facta est. quā deus ad
impleuit filiis nris. resuscitans iesum.
sicut et in psalmo scdo scriptū est. Filius
meus es tu. ego hodie genui te. Quod aūt
suscitauit eum a mortuis. amplius iam
non reuersurū eum in corruptionē hoc dicit. Quia
dabo vobis sancta dei fidelia. Iocoq; et alias
dicit. Non dabis sanctum tuum videre corrup
tionem. David enim cū in sua generatione ē
administrasset voluntati dei. dormi
uit. et appositus est ad patres suos. et vidit
corruptionem. Quem vero deus suscitauit
non vidit corruptionē. Notum ergo sit vobis
viri fres. quia per hunc vobis remissio
peccatorū annuntiatur. ab omnibus quibus
non potuistis in lege moysi iustificari. In
hoc omnis qui credit iustificat. Videte
ergo ne superueniat vobis qđ dictum est in
prophetis. Videte contemptores et admira
mini. et disperdimini. quia opus operor ego
in diebus vestris. opus qđ non credetis si
quis enarrauerit vobis. Exeuntibus autē
illis. rogabant ut sequenti sabbato loque
rentur sibi verba hec. Cumq; dimissa es
set synagoga. secuti sunt multi iudeo
rum et colentium aduenas paulum et bar
nabam. Qui loquentes suadebant eis
ut permanerent in gratia dei. Sequenti vo
sabbato pene universa ciuitas conue
nit audire verbum dei. Videntes aūt
turbas iudei repleti sunt zelo et con
tradicebant his que a paulo dicebā
tur blasphemantes. Tunc constanter
paulus et barnabas dixerunt. Vobis
oportebat primum loqui verbum dei. sed
quoniam reppulistis illud et indignos vos
iudicastis eterne vite. ecce conuertimur
ad gentes. Sic enim precepit nobis dns.
Posui te in lumen gentibus. ut sis in
salutem usq; ad extremum terre. Audi
entes aūt gentes gaude sunt et glorificabāt
verbum dei et crediderunt quotquot
erant ordinati ad vitam eternam.
Disseminabatur aūt verbum dei per uni
uersam regionem Iudee aūt concitā
uerunt religiosas mulieres honestas
et primos ciuitatis et excitauerūt perse
cutionem in paulum et barnabam.
et eiecerunt eos de finibus suis. At illi
excussis puluere pedum in eos. ue
nerunt yconium. Discipuli quoq; replebā
tur gaudio et spū sco.

Capitulum xiiii

Factum est aūt yconii ut simul
intrarent in synagogam iudeo
rum et loquerentur ita ut crederet
iudeorum et grecorum copiosa multitudo.
Qui vero incredduli fuerunt iudei
suscitauerunt et adnichilarunt con
tra animas gentium aduersus fres.
Dns aūt dedit cito pacem. Multo igi
tur tempore demorati sunt fiducia
liter agentes in dño. testimonium per
hibente verbo gratie sue dante signa et
prodigia fieri per manus eorum. Diuisa est
aūt multitudo ciuitatis et quidam
quidē erant cum iudeis. quidā vero
cum apostolis. Cum aūt factus esset im

AC

petus genuflexis ⁊ iudeor cum principibus suis ut contumelijs affligerent ⁊ lapidarent eos. intelligentes confugerunt ad euitates lyaonie lystram ⁊ derben ⁊ vniuersam in circuitu regionem. ⁊ ibi euangelizantes erant. Et quidam vir in lystris infirmus pedibus sedebat claudus ex vtero matris sue. qui nunquam ambulauerat. hic audiuit paulum loquentem. Qui intuitus eum ⁊ videns quod haberet fidem ut saluus fieret dixit magna voce. Surge super pedes tuos rectus. Et exiliuit ⁊ ambulabat. Turbe autem cum vidissent quod fecerat paulus. leuauerunt vocem suam lyaonice dicentes. Dii similes facti hominibus. descenderunt ad nos. Et vocabant barnaban iouem. paulum uero mercurium. quia ipse erat dux uerbi. Sacerdos quoque iouis qui erat ante ciuitatem. tauros ⁊ coronas ante fores ad ianuas cum populis. uolebat sacrificare eis. Quod ubi audierunt apli barnabas ⁊ paulus conscissis tunicis suis exierunt in turbas. clamantes ⁊ dicentes. Viri quid hec facitis. Et nos mortales sumus similes uobis homines. annuntiantes uobis ab his uanis conuerti ad deum uiuum qui fecit celum ⁊ terram. mare ⁊ omnia que in eis sunt. qui in preteritis generationibus dimisit omnes gentes ire vias suas. Et quidem non sine testimonio semetipsum reliquit benefaciens. de celo dans pluuias ⁊ tempora fructifera. implens cibo ⁊ letitia corda nra. Et hec dicentes uix sedauerunt turbas. ne sibi immolarent. Supuenerunt aut quidam ab antiochia ⁊ yconio iudei. ⁊ persuasis turbis lapidantes eum. putabant mortuum esse. Circumdantibus autem eum discipulis. surgens intrauit ciuitatem. ⁊ postera die profectus est cum barnaba in derben. Cumque euangelizassent ciuitati illi. ⁊ docuissent multos. reuersi sunt lystram ⁊ yconium ⁊ antiochiam confirmantes animas discipulorum. exhortantes ut permanerent in fide. ⁊ quia per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Et cum constituissent illis per singulas ecclias presbiteros. ⁊ orassent cum ieiuniis commendabant eos domino. in quem crediderant. Transeuntes autem pisidiam. uenerunt in pamphiliam. Et loquentes in perge uerbum dei. descenderunt in attaliam. Inde nauigauerunt antiochiam. unde erant traditi gratie dei. in opus quod compleuerunt. Cum autem uenissent ⁊ congregassent ecclam. retulerunt quanta fecisset deus cum illis. quia apperuisset gentibus ostium fidei. Morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis.

CAP. XV

Et quidam descendentes de iudea. docebant fres. quia nisi circumcidamini more moysi non potestis salui fieri. Facta ergo seditione non minima paulo ⁊ barnabe aduersus illos. duxerunt autem paulum manere eos ut crederent. statuerunt ut ascenderent paulus ⁊ barnabas ⁊ quidam alii ex aliis ad apostolos ⁊ presbiteros in hierusalem super hac questione. Illi igitur deducti ab ecclia pertransibant phenicen

z samariā narrantes conuersionem gentiū z faciebant gaudiū magnū omnib⁹ frib⁹. Cum autem uenissent hierosolimā suscepti sunt ab ecclia z ab apl̄is z a seniorib⁹ annunciantes q̄ta ds fecisset cum illis. Surrexerunt aūt quidam de hereti pharisęoꝝ qui crediderant dicentes q̄ oportet circūcidi eos. Pcepe quoq; seruare legem moysi. Conuenerunt apl̄i z seniores uidere de uerbo hoc. Cum aūt magna conquisitio fieret. surgens petrus dixit ad eos. Viri frēs. uos scitis q̄m ab antiquis diebus in nob⁹ elegit ds per os meū audire gentes uerbum euāgelii z credere. Et qui nouit corda ds testimoniū phibuit dans illis spīm sc̄m sicut z nobis z nichil discreuit inter nos z illos fide purificans corda eoꝝ. Nunc q̄ quid temptatis dm imponere iugum sup ceruicem discipulor. quod neq; patres nr̄i neq; nos portare potuimus. Sed p gr̄am dm ihu credimus saluari quemadmodū z illi. Tacuit aūt omnis multitudo z audiebāt barnaban z paulū narrantes quanta fecisset ds signa z prodigia in gentib⁹ per eos. Z postq̄m tacuerunt respondit iacob⁹ dicens. Viri frēs. audite me. Symon narrauit quemadmodū primum ds uisitauit sumere ex gentib⁹ pplm nōi suo. z huic concordant uba pphar sicut scriptū e. Post hec reuertar. z reedificabo tabernaculū dauid q̄ decidit. z diruta eius reedificabo. z erigam illud ut requirant cet̄i hoīm dm. z omnes gēs sup quos inuocatū est nom̄ meū. dicit dns faciens hec. Notum a sēlo est dno opus suū. Propt̄ q̄d ego iudico non inquietari eos qui ex gentib⁹ conuertuntur ad dm. sed scribere ad eos ut abstineant a contaminationib⁹ simulachroꝝ z fornicatione z suffocatis z sanguine. Moyses enī a temporib⁹ antiquis hꝫ in singlis ciuitatib⁹ qui eū p̄dicent in synagogis. ubi p oēm sabbm legit. Tunc placuit apl̄is z senioribus cum omni ecclia eligere uiros ex eis z mittere antiochiam cū paulo z barnaba. iudam qui cognominatus barsabas. z silam uiros primos in frib⁹ scribentes p manus eoꝝ. Apl̄i z seniores frēs. his qui sunt antiochie z syrie z cilicie frib⁹ ex gentib⁹ salutē. Quoniam audiuimus q̄ quidā ex nob⁹ exeuntes. turbauerūt uos uerbis eūtes. animas uras. quib⁹ non mandauimus. placuit nob⁹ collectis in unū eligere uiros z mittere ad uos cum carissimis nris barnaba z paulo hoīb⁹ qui tradiderunt animas suas p nōe dni nr̄i ihu x. Misimus g iudā z silam qui z ipi uob⁹ abūdentius eadē

Visum e enī sc̄o z nob. nichil ultra imponere uob⁹ onus. q̄m hec necessaria. ut abstineatis uos ab immolatis simulachroꝝ z sanguine z suffocato z fornicatione. ex quib⁹ custodientes uos. bene agetis. Valete. Illi g dimissi descenderunt antiochiam z congregata multitudine tradiderunt epl̄am. Quam cū legissent. gauisi sunt sup consolatione. Judas aūt z silas z ipi cum essent. pphete. uerbo plurimo consolati sunt frēs

ꝛ confirmauerẽt. sed aũ ibi tempꝰ di
multũ fecẽt ill pace a fr̃ibꝫ ad eos qui
miserant illos. Paulus aũ ꝛ barna
bas demorabant̃ antiochie docẽ
tes ꝛ euãgelizantes cum aliis plr̃ibꝫ
uerbum dñi. Post aliquot aũ dies. dixꝭ
ad barnabam paulus. Reuertentes ui
sitemus fr̃es p̃ uniuersas ciuitates. i
quibꝫ p̃dicauimus uerbũ dñi. quo se
habent. Barnabas aũ uolebat secum
assumẽre ioh̃em. qui cognominabatꝫ
marcus. Paulus aũ rogabat eũ
ut qui discessisset ab eis de pamphi
lia. ꝛ nõ isset cum eis in opus nõ debe
re recipi eum. Fiãt est aũ dissensio. ita
ut discederent ab inuicem. Barnabas
quidem assumpto marco. nauiga
uit cyprũ. paulus aũ electo sylla
p̃fectus ẽ traditus gr̃e dei a fr̃ibꝫ.
Perambulabat aũ syriam ꝛ cilicia.
confirmans ecclias. precipiens custo
dire p̃cepta apl̃oꝝ ꝛ seniorꝝ.

CAP. XVI.

Peruenit autem in derben ꝛ ly
stram. Et ecce discipl̃s quidam
erat ibi nõe timotheus. filꝰ mulie
ris iudee fidelis. patre gentili. hu
ic testimoniũ reddebant qui in ly
stris erant ꝛ yconio fr̃es. Hunc uo
luit paulus secum p̃ficisci. Et assu
mens circumcidit eum p̃ iudeos q̃
erant in illis locis. Sciebant enĩ oĩs.
quia pater eius gentilis erat. Cum aũ
pertransirent ciuitates. tradebant eis
custodire dogmata que erant decre
ta ab apl̃is ꝛ seniorib⁹ qui erãt hie
rosolimis. Et ecclie quidem confirma
bantur fide. ꝛ abundabant numero
quotidie. Transeuntes aũ phry
giam ꝛ galatie regionẽ. uetati sũt
a sp̃o scõ loqui uerbum in asya. Cũ
uenissent aũ in mysiam. tẽptabant
ire bithyniam. ꝛ nõ permisit eos sp̃s ih̃u.
Cum aũ pertransissent mysiam. descen
derunt troadem. ꝛ uisio p nocte pau
lo ostensa ẽ. Vir macedo quidã erat
stans ꝛ deprecans eũ ꝛ dicens. Trans
iens in macedoniã. adiuua nos. Vt aũ ui
sum uidit. statim quesiuimꝰ p̃ficisci
in macedoniã. certi fact̃ q̃ uocasset
nos dñs euãgelizare eis. Nauigantes
aũ a troade recto cursu uenimus sa
mothraciam ꝛ sequenti die neapo
lim. ꝛ inde philippis que ẽ p̃ma par
tis macedonie ciuitas colonia. Era
mus aũ in hac urbe diebꝫ aliquot
conferentes. Die aũ sabbatoꝝ egre
di sumus foras portam ubi flumen
ubi uidebatur oratio esse. Et sedentes lo
quebamur mulieribꝫ que conuenerant.
Et quedã mulier nõe lydia purpuraria
ciuitatis thyatirenoꝝ colens dm̃
audiuit. cui dñs aperuit cor. intẽ
dere his que dicebantur a paulo.
Cum aũ baptizata esset ꝛ domus ei⁹
de pecata est dicens. Si iudicastis me
dño fidelem esse introite in domum
meam ꝛ manete. Et coegit nos. Fa
ctum ẽ aũ euntibꝫ nob ad oratiõem
puellam quãdam habentem spm̃ pyth
onem. obuiare nob que quẽstum mag
num p̃stabat dñis suis diuinando.
Hec subsecuta paulum ꝛ nos. clama
bat dicens. Isti homines serui dei excelsi
sunt. qui annuntiant nob uiam sa
lutis. Hoc aũ faciebat multis diebꝰ.
Dolens aũ paulus ꝛ conuersus sp̃u

dñi. Precipio t in nõie ihũ xpi exire ab ea. Et exiit eadem hora. Videntes aũ dñi eoꝝ quia exiit spes questus eoꝝ apphendentes paulum t hylam. traxerunt in fũ rum ad principes. t offerentes eos magistratib; dixerunt. Hi homines conturbãt ciuitatem nãm cum sint iudei. t annũtiant morem quem nõbis licet non suscipere nec facere. cum simus romani. Et concurrit plebs aduersus eos t magistratus scissis tunicis eoꝝ. iusserunt eos uirgis cedi. Et cum multas plagas eis imposuissent. miserunt eos in carcẽm precipientes custodi ut diligenter custodiret eos. Qui cum tale preceptum accepisset. misit eos in interiorẽ carcerem. t pedes eoꝝ strinxit in ligno. Media aũ nocte paulus t hylas adorantes laudabant dñm. t audiebant eos qui in custodia erant. Subito ã tremotus fct ẽ magnus. ita ut moueretur fundamenta carcẽris. Et statim aperta sunt omnia ostia. t uniuersoꝝ uincla soluta sunt. Expergefactus aũt custos carceris. t uidens apertas ianuas carceris. euaginato gladio uolebat se interficere. existimans fugisse uinctos. Clamauit aũt paulus magna uoce dicens. Nichil feceris tibi malꝝ omnes enim hic sumus. Petito aũt lumine introgressus ct treme factꝰ pcidit paulo t hyle ad pedes. Et producens eos foras ait. Dñi. quid me oportet facere ut saluus fiam. At illi dixerunt. Crede in dominũ ihm et saluus eris tu t domus tua. Et locuti sunt ei uerbum dñi cũ oibus qui erant in domo eius. Et tollens eos in illa hora noctis. lauit plagas eoꝝ t baptizatus est ipe t omnis domus ei continuo. Cumq; produxisset eos in domum suam. apposuit eis mensam t letatus est cum omni domo sua credens deo. Et cum dies fcti essent. miserunt magistratꝰ lictores dicentes. Dimitte homines illos. Nuntiauit aũt custos carceris uerba hec paulo. qm miserunt magistratꝰ ut dimittamini. Nunc ergo exeuntes. ite in pace. Paulus aũt dixit eis. Cedes nos publice indemnatos homines romanos miserunt in carcerem. t nunc occulte nos eicere. Non ita. sed ueniant t ipi nos eiciant. Nuntiauerũt aũt magistratus lictores uerba hec. Timuerũt aũt audito qm romani essent. Et uenientes deprecati sunt eos. Et educentes. rogabant ut egrederentur de urbe. Exeuntes aũt de carcere introierunt ad hyddiam. Et uisis fratribus consolati sunt eos. t profecti sunt.

XVII

Cum aũt pambulassent amphipolim t apolloniam. uenerũt thessalonicam. ubi erat synagoga iudeoꝝ. Secm consuetudinẽ aũt paulus introiuit ad eos. t p sabbata tria disserebat eis de scripturis. adaperiens t insinuans qm xpm oportuit pati t resurgere a mortuis t qm hic est xps ihc. quem ego annuntio uob. Et quidam ex eis credidere t adiuncti sunt paulo t hyle. et de colentibus gentilium grecoꝝ multitudo magna t mulieres nobiles nõ pauce. Zelantes aũt iudei. assumentes de uulgo uiros quosdam malos t turba facta. conturbauerũt ciuitatem. Et assistentes domui iasonis. quærebant eos p ducere in ppm. Et cum nõ inuenissent eos. trahebant iasonem t quosdam

tes ad hyasones cucurrit. et clamantes
dixerunt. hi qui subuerterunt orbem huc
uenerunt. quos suscepit iason. et hi omnes
contra decreta cesaris facere dicunt regem alium
dicentes esse ihm. Concitauerunt autem plebem
et principes ciuitatis audientes hec. et accepta
satisfactione a iasone et a ceteris dimiserunt eos. Fratres uero confestim per no-
ctem. dimiserunt paulum et hylam in be-
roeam. Qui cum uenissent in synagogam iudeorum introierunt. Hi autem
erant nobiliores eorum qui sunt thessa-
lonice. qui susceperunt uerbum cum omni
auiditate. cotidie scrutantes scripturas.
si hec ita se haberent. Multi quidem credi-
derunt ex eis. et gentilium mulierum hone-
starum. et uirorum non pauci. Cum autem cog-
nouissent in thessalonica iudei. quia
et beroee predicatum est a paulo uerbum dei.
uenerunt et illuc commouentes et turba-
tes multitudines. Tunc fratres cum
continuo dimiserunt paulum ut iret usque ad
mare. Hylas autem et timotheus remanse-
runt ibi. Qui autem deducebant paulum.
perduxerunt usque athenas. Et accepto
ab eo mandato ad hylam et timotheum
ut quam celerius uenirent ad illum. profecti
sunt. Paulus autem cum athenis eos expe-
taret. incitabatur spiritus eius in ipso. ui-
dens idolatrie deditam ciuitatem. Ita
quidem in synagoga cum iudeis et
colentibus et in foro per omnes dies ad eos
qui aderant. Quidam autem epicurei et
stoici philosophi. disserebant cum eo.
Et quidam dicebant. Quid uult seminiu-
uius hic dicere? Alii uero dicebant nouo-
rum demoniorum uidetur annuntiator esse.
quia ihm et resurrectionem annuntiabat
eis. Et apprehensum eum ad areopagum du-
xerunt dicentes. Possumus scire que sit
hec noua que a te dicitur doctrina? Ad
nos enim quedam inferas auribus infers. Vo-
lumus ergo scire. quidnam uelint hec
esse. Athenienses autem omnes et aduene hospi-
tes. ad nichil aliud uacabant nisi
aut dicere aut audire aliquid nouum.
Stans autem paulus in medio areopagi
ait. Viri athenienses. per omnia quasi superstitio-
siores uos uideo. Preteriens enim et uidens
simulacra uestra. inueni et aram in qua
scriptum erat. ignoto deo. Quod ergo ignorantes
colitis. hoc ego annuntio uobis.
Deus qui fecit mundum et omnia que in
eo sunt. hic celi et terre cum sit dominus. non
in manufactis templis habitat. nec ma-
nibus humanis colitur. indigens aliquo cum ipse det omnibus uitam et inspi-
rationem et omnia. fecitque ex uno omne
genus hominum inhabitare super uniuersam
faciem terre. definiens statuta tempo-
ra et terminos habitationis eorum. querere
deum. si forte attrectent eum aut inue-
niant quamuis non longe sit ab uno quo-
rum. In ipso enim uiuimus et mouemur
et sumus. sicut et quidam uestrum poetarum
dixerunt. Ipsius et genus sumus. Ge-
nus ergo cum simus dei. non debemus
existimare auro aut argento. aut lapi-
di sculpture artis et cogitationis hominum
esse simile. Tempora quidem
huius ignorantie despiciens deus. nunc
annuntiat hominibus ut omnes ubique
penitentiam agant. eo quod statuit diem in
qua iudicaturus est orbem in equita-
te. In uiro in quo statuit fidem prebens
omnibus suscitans eum a mortuis. Cui

audiliente aũ relinquedione mortuoꝝ quidam quidem vndebant quidam vero dreit. Audiemus te de hoc iterũ. Et exiuit paulus de medio eoꝝ. Quidam vo viri adherentes ei crediderũt in quibꝫ dionisius areopagita. et mulier nõie damaris. et alii cum eis.

XVIII

Post hec egressus ab athenis venit corinthũ. Et inueniens quendam nõie iudeũ aquilam ponticũ genere qui nup uenerat ab italia. et priscillam uxorem eius eo qđ precepisset claudius discedere omnes iudeos a roma. accessit ad eos. Et quia eiusdem erat artis. manebat apũd eos et operabatur. Erat aũ scenofactorie artis. Et disputabat in synagoga p oẽ sabbatum. interponens nomen dñi ihu. suadebatq; iudeis et grecis. Cum venissent aũ de macedonia silas et timotheus. instabat uerbo paulus testificans iudeis esse xpm ihm. Contradicentibꝫ aũ eis et blasphemantibꝫ excutiens uestimenta sua dixit ad eos. Sanguis uester sup caput uestrum. mundus ego ex hoc ad gentes uadam. Et migrans inde intrauit in domũ cuiusdam nõie titi iusti colentis dñm. cuius domus erat coniuncta synagoge. Crispus aũ archisynagogus credidit dño cum omni domo sua. Et multi corinthioꝝ audientes credebant et baptizabantur. Dixit aũ dñs nocte p uisionem paulo. Noli timere. sed loquere et ne taceas propter quod ego sum tecum. Et nemo apponetur tibi ut noceat te. quia populus est mihi multus in hac ciuitate. Sedit aũ annum et sex menses. docens apũd eos uerbum dei. Gallione aũ proconsule achaie constituto. unanimiter uno animo iudei insurrexerunt in paulũ et adduxerũt eũ ad tribunal dicentes quia contra legem hic suadet hominibꝫ colere dm. Incipiente autem paulo aperire os. dixit gallio ad iudeos. Si quidem esset iniquũ aliquid aũ factum pessimum o viri iudei. recte uos sustinerem. Si aũ questiones sunt de uerbo et nominibꝫ legis uestre uos ipsi uideritis. Judex ego horum nolo esse. Et minauit eos a tribunali. Apprehendentes aũ omnes sosthenen principem synagoge. percutiebant eum ante tribunal. Et nichil gallioni curae erat. Paulus uero cum adhuc sustinuisset dies multos. fratribꝫ uale faciens nauigauit syriam. et cum eo priscilla et aquila. qui sibi totondisset in cencris caput. Habebat enim votum. Deuenitq; ephesum. et illos ibi reliquit. Ipse uero ingressus synagogam disputauit cum iudeis. Rogantibꝫ aũ eis ut amplius tempore maneret apũd eos non consensit. Sed ualefaciens et dicens. Oportet me sollemnem diem aduentum facere hierosolimis. Deum reuertar ad uos deo uolente. Profectus est ab epheso. Et descendens cesaream. ascendit et salutauit ecclesiam. et descendit antiochiam. Et facto ibi aliquanto tempore profectus perambulans ex ordine galatiam regionem et phrygiam. confirmans omnes discipulos. Judeus aũ quidam apollo nomine alexandrinus natione uir eloquens deuenit ephesum potens in scripturis. Hic erat edoctus uiam dñi. et feruens spũ loquebatur et

docebat diligenter ea que sunt ihu scr
ens tm baptisma iohis. Hic cepit ꝯ
fidencialiꝫ agere in ysinagoga. Quem
tm audissent priscilla z aquila assum
serunt eum z diligentius exposuerunt
illi viam dei. Cum aut velle ire achaiam exhortati fres scripserunt discipu
lis ut susciperent eū. Qui cum venisset
contulit multū his qui crediderunt
vehementer enī iudeos revincebat pu
blice ostendens p scripturas eē xpm
Factum est autē tm (XIX) ihm
apollo eē corinthi ut paulus
peragratis superioribz partibz veni
ret ephesum. Inveniret quosdam
discipulos. Dixit ad eos. Si spm scm
accepistis credentes? At illi dixerunt
ad eum. Sz nec si spūs scs ē audivimꝰ.
Ille vō ait. In quo ergo baptizati estis?
Qui dixerunt. In iohis baptismate.
Dixit aut paulus. Johes baptizavit
baptismo pnie plm dicens. in eū
qui venturus ē post ipm ut credent
hoc ē in ihm. His auditis baptiza
ti sunt in nōie dñi ihu. Et cum impo
suisset illis manū paulus venit spūs
scs sup eos z loquebantur linguis
z pphabant. Erant aut oīes viri fere
xii. Introgressus aut ysinagogam cū
fiducia loquebatur p tres menses
disputans z suadens de regno dei.
Cum aut quidam indurarentur z nō
credent maledicentes viam dñi co
ram multitudine discedens ab eis se
gregavit discipulos cotidie disputās
in schola tyranni cuiusdam. Hoc autē
factum ē p biennii. Ita ut oīes qui ha
bitabant in asya audirent verbū dñi
iesu tm gentiles. Virtutes q̄ non quas
libet dabat deus manibus pauli. Ita
ut etiam super languidos deferentur
a corpore eius sudaria vel semicinctia
z recedebant ab eis languores. z spūs
nequā egrediebantur. Tentaverunt
autem quidam z de circumstantibz iude
is exorcistis invocare super eos qui ha
bebant spūs malos nomen dñi ihu di
centes. Adiuro vos p ihm quē pau
lus prodicat. Erant quidam septē filii
principis sacerdotum scevi. Hoc qui fa
ciebant. Respondens aut spūs nequā dix
it eis. Ihm novi z paulum scio. vos au
tem qui estis? Et insiliens homo in eos in
quo erat demonium pessimum z dixit
ambobz invaluit contra eos. Ita ut nu
di z vulnerati effugerent de domo illa.
Hoc aut notum factum ē omnibz iu
deis atq gentilibz qui habitabant e
phesi z cecidit timor super omnes illos
z magnificabat nomen dñi ihu. Multi
que credentium venibant confitentes
z annuntiantes actus suos. Multi
aut ex his qui fuerant curiosa sectati
contulerunt libros z combusserunt
coram omnibz. Et computatis pretiis
illoz invenerunt pecuniam denario
rum quinquaginta milia. Ita fortiter ver
bum dei crescebat z confirmabatur.
His aut expletis. proposuit paulus in
spū transita macedonia z achaia ire
hierosolymam dicens quoniam postquam
ero ibi oportet me z romam videre.
Mittens aut in macedoniam duos ex mi
nistrantibz sibi timotheum z erastum
ipse remansit ad tempus in asya. Facta
est aut illo tempore turbatio non mo

ma. de una dñi. Demetri eñ quidam
nole argentarius. faciens edes argẽ
teas diane. p̃stabat artifi. n̄ mo
dicum ꝗstum. Quos conuocans. z eos
qui eiusmodi erant opifices dix. Vi
ris. q̄ de hac artificio adquisitio est
nob. z uideris. z audtis. q̄ non solum
epheſi. ꝝ pene totius asie paulus hꝫ
suadens. abstulit multam turbam dicẽs.
q̄m ñ sunt dii qui manu facti sunt. Non
solum aũ hec periclitabẽ nob pars
in redargutionẽ uenire. ꝝ. magne dee
diane templũ in nichilũ reputabẽ.
ꝝ. z destrui incipiet maiestas eius. q̄
tota asia. z orbis colit. His auditis re
pleti sunt ira. z exclamauerũ dicentes.
Magna diana ephesioꝝ. Et impleta est
uniuersa confusione. irruerũt uno
animo in theatrũ. raptis gaio. z aristarco
macedonibus comitibus pauli. Paulo aũ
uolente intrare in plm. ñ permiserũt dis
cipuli. Quidam autem. z de asie pri
cipibus qui erant amici ei. miserunt ad
eum rogantes ne se daret in theatrum.
Alii autẽ aliud clamabant. Erat enim
ecclia confusa. z plures nesciebant
qua ex ca conuenissent. De turba aũ
detraxerunt alexandrum. protellente
eum iudeis. Alexander ergo manu silẽ
tio postulato. uolebat rationẽ reddere
plo. Quem ut cognouerunt iudeum
esse uox fca est una omnium qi plenas
duas clamauerũ. Magna diana epheſio
ꝝ. Et cum sedasset turba dixit. Viri
epheſii. quis enim est hoim qui
nesciat epheſiorum ciuitatem cultricem esse
magne diane iouisq; pluis. Cum ergo
his contradici ñ possit. oportet uos se
datos esse. z nichil temere agere. Adduxistis enim hoies istos neq; sacrilegos.
neq; blasphemantes deam uram. Quod
si demetrius. z qui cum eo sunt artifices. habent adũsus aliquem. cause conuentus fiunt. agunturq; z proconsules sunt.
accuseñ inuicem. Si quid aũ alterius
rei querimini. in legitima ecclia poterit
absolui. Nam z periclitamur argui seditionis hodierne. cũ nullus obstet
cui. de quo possimus reddere rationem
concursus istius. Et cum hec dixisset.
dimisit eccliam.

CXX

Postquã aũ cessauit tumult. voca
tis paulus discipulis. z exhortatis eos uale dixit. z profectus est ut iret
in macedoniam. Cum aũ pambulasset
partes illas. z exhortatus eos fuisset
multo sermone. uenit ad greciã. Vbi cũ
fecisset menses tres. facte sunt illi insidie
a iudeis nauigaturo in syriam. habito
consilio ut reuerteretur p macedoniam.
Comitatus est aũ eum usq; asiã pirrus
coensis. Thessalonicensis uo aristarchus z secundus. z gaius derbeus. z timothe
us. Asiani uo tychicus. z trophimus. Hi aũ
p̃cessissent. sustinebant nos troade.
Nos uo nauigauimus post dies azimoꝝ
a philippis. z uenimus ad eos troadẽ
in diebus. v. ubi demorati sumus diebus
vii. Una aũ sabbi. cum uenissemus ad
frangendum panem. paulus disputabat
cum eis. z continuabat sermonẽ
usq; in mediam noctem. Erant aũ lampades copiose in cenaculo. ubi eramus congregati. Sedens aũ quidam adolescẽs
nomine eutichus. sup fenestram. cũ

mergeretur somno grauj cubiculante
dm̃ paulo. ductus somno. cecidit de
tão cenaculo deorsum. & sublatus o
blatus ē mortuus. Ad quem cū descē
disset paulus. incubuit sup eum.
& complexus dixit. Nolite turbari. Ia
enim ipius in eo ē. Ascendens aũ frã
gensq; panem & gustans. satisq; allo
quutus usq; in lucem. sic profectus est.
Adduxerunt aũ puerũ uiuentē & con
solati sum⁹ nō minime. Nos aũ ascen
dentes nauem. nauigauim⁹ in asson
nde suscepturi paulum. Sic enim dis
posuerat ipe. p̃ ipm uer facturus.
Cum aũ conuenisset⁹ in asson. ac
cumpto eo uenimus mitilenē. Inde
nauigantes. sequenti die uenimus
contra chium. & alia die applicuim⁹
samii. & sequenti die. uenimus mi
letum. proposuerat enim paulus cũ
nauigare epheſum. ne quia mora illi
fieret in asya. festinabat enim si pos
sibile sibi esset ut diem pentecosten fa
ceret hierosolimis. Mileto aũ missis
epheſum. uocauit maiores natu
ecclie. Quibus cum uenissent ad eum
& simul essent. dixit eis. Vos scitis a pri
ma die qua ingressus sum in asyã.
qualiter uobeum⁹ p omne tempus fue
rim. seruiens dño cum omi hu
militate & multis lacrimis & tempta
tionibus que mihi acciderunt ex insidi
is iudeoꝝ. qualiter nichil subtraxerim utt
lium. quominꝰ annuntiarem uob.
& docerem uos publice & domos. testi
ficans iudeis atq; grecis in dm̃ pe
nitentiam. & fidem in dm̃ nr̃m ihm
xp̃m. Et nunc ecce alligatus ego spũ
sancto in iherusalem. que in ea uentura sĩ
in ignorans nisi qđ spūs scs p omes
ciuitates protestatur michi dicens quõ
uincula & tribulationes me manent
hierosolimis. Sed nichil horum uereor. nec
facio aliam meã animã pciosiorem quã me.
dum modo consummem cursum meum. et
ministerium uerbi qđ accepi a dño ihu.
testificari euãngelium gr̃e dei. Et nunc
ecce ego scio qz amplius non uidebitis
faciem meã uos omes. p quos transi
ui predicans regnũ dei. Quapꝰ contes
tor uos hodierna die. qz mundus
sum a sanguine omnium. Non enim
subterfugi quo minus annuntiarē
uob omne consilium dei. Attendite ue
bis & uniuerso gregi. in quo uos spūs
scs posuit episcopos regere eccliam
dei. quã adquisiuit sanguine suo. Ego
scio qđ intrabunt post discessionem
meam lupi graues in uos. non par
centes gregi. & ex uob exurgent uiri lo
quentes peruersa. ut abducant discipu
los post se. Quapꝰ est uigilate memo
ria retinentes. quõ per triennium nocte
& die non cessaui cum lacrimis mones
unumquemq; uestrũ. Et nunc cõmendo
uos deo & uerbo gr̃e ipius qui potens
est edificare & dare hereditatem in
sanctificatis omibus. Argenti & auri
aut uestem nullius concupiui. Ipi
scitis quõ ad ea que mihi opus erant
& his qui mecũ sunt ministrauerũt
manꝰ istæ. Omnia ostendi uobis. quõ
sic laborantes oportet suscipere in
firmos. ac meminisse uerbi dñi ihu
quõ ipe dixit. Beatius est magis da
re quã accipere. Et cum hec dixisset po

stris genib⁹ suis cum oñib⁹ illis ora
uit. Magnus aũ fletus factus ē oĩ
um. Et procumbentes sup collũ paul
i osculabantur eũ dolentes. maxime i
uerbo qđ dixerat. qm amplius fa
em eius ñ essent uisur. Et deducebant
eum ad nauem.

Cvm aũ essem ecce ut nauigarem
abstracti ab eis. recto cursu ue
nimus choum. Et sequenti die rodũ
Et inde patharam. Et cum inuenissemus
nauem transfretantẽ in phenicẽ ac
cendentes nauigauimꝰ. Cum apparu
issemus aũ cipro. relinquentes eam
ad sinistram. nauigauimꝰ in syriã.
Et uenimus tyrum. Ibi eñ nauis e
rat exponẽs onus. Inuentis aũt
discipulis mansimꝰ ibi diebꝰ vii. Qĩ
paulo dicebant p spm. ne ascenderet
hierosolymam. Et expletis eisdẽ diebꝰ
profecti ibamus deducentibꝰ nos oĩb⁹
cum uxoribꝰ et filiis usq; foras ciuita
tem. Et positis genibꝰ in littore ora
uimus. Et cum ualefecissemꝰ inuicẽ
alteruꝝ in nauem. Illi aũ reuerti
sunt in sua. nos aũ nauigatione expleta
a tyro. descendimus ptolomaidẽ.
Et salutatis fratribꝰ. mansimus die una
apd illos. Alia aũ die profecti uenim⁹
cesaream. Et intrantes domũ philippi
euangelistę qui erat unus de septem.
mansimꝰ apd eũ. Huic aũ erant filie
quatuor uirgines. prophetantes. Et cum
moraremur p dies aliquot. supue
nit quidam a iudea prophẽa nomine
agabus. Is cum uenisset ad nos tu
lit zonam pauli. et alligans sibi pe
des et manus. dixit. Hec dicit spc scs.
uirũ cui est zona hec. sic alligabunt
in hierusalem iudei. et tradent in manus gẽ
tium. Qđ cum audissemus. rogaba
mus nos. et qui loci illius erant ne as
cenderet hierosolymam. Tunc respon
dit paulus et dixit. Quid facitis flen
tes et affligentes cor meum. ego enim
non solum alligari. sed et mori in hierusa
lem pro nomine dñi ihu. Et cũ ei suaderet
ñ possemus. quiescimus dicentes. Dñi
voluntas fiat. Post dies aũt istos p
parati ascendebamus hierusalem. Venerunt
aũt et de discipulis a cesarea nobcũ. ad
ducentes apud quem hospitaremur
malonẽ quendam cyprium. antiquum
discipulum. Et cum uenissemus hierosolymam
libenter exceperunt nos fres. Sequenti
aũ die introibat paulus nobcũ ad
iacobum. omnes q; collecti sunt seniores.
Quos cum salutasset narrabat per
singula que fecisset deus in gentibꝰ per
ministeriũ ipius. At illi cum audissent
magnificabant dñm. Dixerunt q; et
tibi fr qđ multa milia sunt in iudeis qui
crediderunt. et omnes emulatores sunt
legis. Audierunt aũ de te q; discessionem
docebas a moyse eos qui per
gentes sunt iudeos dicens ñ debere eos
circumcidere filios suos. neq; secũm
consuetudinem ingredi. Quid ergo est.
Utique oportet conuenire multitudi
nem. Audient enim te uenisse. Hoc
ergo fac qđ tibi dicimus. Sunt nobis
hic uiri quatuor uotum habentes. Hos as
sumptis. sanctifica te cum illis et im
pende in illis ut radant capita. et
scient omnes q; que de te audierunt
falsa sunt. sed ambulas et ipse custo

dicens legem. De his aũ qui crediderunt ex gentibꝫ nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab ydolis ⁊ immolato ⁊ sanguine ⁊ suffocato. ⁊ fornicatione. Tunc paulus assumptis viris. postera die purificatus cũ illis intrauit in templũ. annuncians expletionem dierũ purificationis donec offerretur p uno quoq; eorũ oblatio. Dum autem vii. dies consummarentur. hi qui de asya erant iudei. cum uidissent eũ in templo cõturbauit omnẽ plebem ⁊ iniecerunt ei manus clamantes. Viri israhelite adiuuate. Hic ẽ homo qui aduersus plebem ⁊ legem ⁊ locum hunc omnes ubique docens. insuper ⁊ gentiles induxit in templum ⁊ uiolauit scm locum istum. Viderant enim trophimum ephesiũ in ciuitate cum ipso quem estimabant quũ in templum introduxisset paulus. Commota q; ẽ ciuitas tota ⁊ facta est concursio populi. ⁊ apprehendentes paulũ trahebant eum extra templum ⁊ statim clause sunt ianue. Querentibꝫ aũ eum occidere nunciatum ẽ tribuno cohortis. quia tota confunditur hierusalem. Qui statim assumptis militibꝫ ⁊ centurionibus decurrit ad illos. Qui cũ uidissent tribunũ ⁊ milites. cessauerũt percutere paulũ. Tunc accedens tribunus apprehendit eum ⁊ iussit alligari catenis duabꝫ ⁊ interrogabat quis esset ⁊ quid fecisset. Alii aũ. aliud clamabant in turba. Cumq; nõ posset certũ cognoscere pre tumultu. iussit duci eum in castra. Et cũ ventisset ad gradus. contigit ut portaret eum miles ppter uim populi. Sequebatur enim multitudo populi clamans. tolle eum. Et cum cepisset induci in castra paulus dixit tribuno. Si licet mihi loqui aliquid ad te. Qui dixit. Grece nosti. Nonne tu es egyptius qui ante hos dies tumultum concitasti ⁊ eduxisti in desertum quatuor milia uirorum sicariorum. Et dixit ad eum paulus. Ego homo sum iudeus. a tharso cilicie. non ignotus ciuitatis municeps. Rogo aũ te permitte mihi loqui ad populum. Et cum ille permisisset paulus stans in gradibꝫ. innuit manu ad plebem. Et magno silentio facto. alloquutus est hebrea lingua dicens.

CAPUT XXII

Viri fres ⁊ pres. audite quam ad uos nunc reddo rationem. Cui audito. quia ad illos. magis perstiterunt silentium. Et dixit. Ego sum uir iudeus. natus tharso cilicie. nutritus aũ in hac ciuitate secus pedes gamalihel. eruditus iuxta ueritatem patrie legis. emulator legis. sicut ⁊ uos omnes estis hodie. Qui hanc uiam persecutus sum usq; ad mortẽ. alligans ⁊ tradens in custodias uiros ac mulieres. sicut princeps sacerdotum mihi testimonium reddit ⁊ omnes maiores natu. A quibꝫ ⁊ epistolas accipiens ad fres. damascum proficiscebar. ut adducerem inde uinctos in hierusalem. ut punirentur. Factum est aũ eunte me ⁊ appropinquante damasco. media die subito de celo circumfulsit me lux copiosa ⁊ decidens in terram. audiui uocẽ dicentem mihi. Saule saule quid me persequeris. Ego aũ respondi. Quis

es dñe. Dixitq; ad me. Ego sum ihc nazarenus quem tu persequeris. Et qui me cum erant. lumen quidem viderunt vocē aūt non audierunt eius. qui loquebatur mecū. Et dixi. Quid faciam dñe. Dñs ait ad me. Surgens aūt vade damascū et ibi tibi dicetur de omnibus que te oportet facere. Et cum non viderem. pre claritate luminis illius. ad manū deductus a comitibus veni damascū. Ananias aūt quidam vir legem testimonium hūs ab omnibus habitantibus damasci iudeis. veniens ad me et astans. dixit mihi. Saule frē respice. Et ego eadem hora respexi in eū. At ille dixit. Ds patrum nrōrū predestinavit te ut cognoscere voluntatem eius. et videres iustum et audires vocem ex ore eius. quia eris testis illius ad omnes homines. eorūque vidisti et audisti. Et nunc quid moraris. Exurge et baptizare. et ablue peccata tua. invocato nomine ihū. Factū est aūt reverti me in ihlm. et orante me in templo. factum est me in stupore mentis. et vidē illum dicentē mihi. Festina et exi velociter ex ihlm. quia non recipient testimonium tuum de me. Et ego dixi. Dñe ipi sciunt quia ego eram concludens in carcerem. et cedens per synagogas eos qui credebant in te. Et cum funderetur sanguis stephani testis tui. ego astabam et consentiebam et custodiebam vestimenta interficientium illū. Et dixit ad me. Vade de cetero ego ad nationes longe mittam te. Audiebant aūt illum usq; ad hoc verbum. et levaverūt vocem suam dicentes. Tolle de terra huiusmodi. Non enim fas est eum vivere. Vociferantibus aūt eis et proicientibus vestimenta sua et pulverem iactantibus in aerem. iussit tribunus induci eum in castra et flagellis cedi. et torqueri eum. ut sciret propter quam causam sic acclamarent ei. Et cum astrinxissent eum loris. dixit astanti sibi centurioni paulus. Si hominem romanum et indemnatum vobis licet flagellare. Quo audito centurio. accessit ad tribunum et nuntiavit dicens. Quid acturus es. Hic enim homo civis romanus est. Accedens aūt tribunus. dixit illi. Dic mihi tu romanus es. At ille dixit. Etiam. Et respondit tribunus. Ego multa summa civitatem hanc consecutus sum. At paulus ait. Ego aūt et natus sum. Statim ergo discesserunt ab illo qui eum torturam erant. Tribunus quoq; timuit postquam resciit quia civis romanus esset. et quia alligasset eum. Postera aūt die volens certe dilucidius qua ex causa accusaretur a iudeis. solvit eum et iussit sacerdotes convenire et omne concilium. et producens paulum statuit inter illos.

CAPITVLVM XXIII

Intendens aūt in concilium paulus ait. Viri fratres. ego omni conscientia bona conversatus sum ante deum usq; in hodiernum diem. Princeps aūt sacerdotum ananias precepit astantibus sibi percutere os eius. Tunc paulus ad eum dixit. Percutiet te deus paries dealbate. Et tu sedens iudicas me secundum legem. et contra legem iubes me percuti. Et qui astabant dixerunt. Summum sacerdotem dei maledicis. Dixit aūt paulus. Nesciebam fratres. quia princeps est sacerdotum. Scriptum est enim. Principem populi tui non maledices. Sciens aūt paulus quia una pars esset saduceorum et altera phariseorum. exclamavit in concilio. Viri fratres. ego pharisevs sum. filius pharisevrum. de spe

et resurrectione mortuorū. ego iudicor. Et cum hec diceret facta est dissensio inter phariseos et saduceos et multitudo. Saduceis enim dicentibus non esse resurrectionem neq; angelum neq; spiritum. Pharisei autem utrumq; confitentur. Factus est autem clamor magnus. Et exurgentes quidam pharisei pugnabant dicentes. Nichil malum inuenimus in homine isto. Quid si spiritus locutus est ei aut angelus. Et non magna dissensio facta esset. timens tribunus ne discerperet paulum ab ipsis iussit militibus descendere et rapere eum de medio eorum. ac deducere eum in castra. Sequenti autem nocte astitit ei dominus et ait. Constans esto. Sicut enim testificatus es de me in hierusalem. sic te oportet et romae testificari. Factis autem die congregati quidam ex iudeis et deuouerunt se dicentes. neq; manducaturos neq; bibituros donec occiderent paulum. Erant autem plus quam xl. qui hanc coniurationem fecerant. Qui accesserunt ad principes sacerdotum et seniores et dixerunt. Deuotione deuouimus nos nichil gustaturos donec occidamus paulum. Nunc ergo uos notum facite tribuno cum consilio ut adducat illum ad uos. tanquam aliquid certius cognoscere de eo. Nos uero priusquam appropiet. parati sumus interficere illum. Cui audiens filius sororis pauli insidias. uenit et ingressus castra nunciauit paulo. Vocans autem paulus ad se unum ex centurionibus ait. Adolescentem hunc perduc ad tribunum. habet enim aliquid indicare illi. Et ille quidem assumens eum duxit ad tribunum et ait. Vinctus paulus uocauit me hunc adolescentem perducere ad te habentem aliquid loqui tibi. Apprehendens autem tribunus manum illius. secessit cum eo seorsum et interrogauit illum. Quid est hoc quod habes nunciare mihi. Ille autem dixit. Iudei conuenerunt rogare te ut crastina die paulum producas in concilium quasi aliquid certius inquirere uelint de illo. Tu uero ne credideris illis. Insidiatur enim ei ex eis uir amplius quam xl. qui se deuouerunt neq; manducare neq; bibere donec interficiant eum. Et nunc parati sunt. expectantes promissum tuum. Tribunus quidem dimisit adolescentem precipiens ne cui loqueretur quoniam hec nota sibi fecisset. Et conuocatis duobus centuriis dixit illis. Parate milites. et ut eant usque caesaream et equites septuaginta et lancearios. et a tercia hora noctis. ut imponentes pauli eum saluum producant ad felicem presidem. Timuit enim ne forte rapuerint eum iudei et occiderint et ipse postea calumpniam sustineret. qui pecuniam acceperat. scribens et epistam hoc habentem continentem. Claudius lisias optimo presidi felici salutem. Virum hunc comprehensum a iudeis et incipientem interfici ab eis. superueniens cum exercitu eripui. cognito quod romanus est. uolens scire causam cum obiciebant illi. deduxi eum in concilium eorum. Quem inueni accusari de quaestionibus legis eorum. nichil uero dignum morte aut uinculis habentem crimen. Et cum mihi relatum esset de insidiis que paratum

et mitt ad te. denuntians z accusato
ribz ut dicant apd te. Vale. Milites gd
cdm ꝓceptum sibi assumentes paulū
duxerunt p noctem in antipatridem.
Et postera die dimissis equitibz ut i
irent cū eo. reūti sunt ad castra. Qui
cū uenissent et lectam z traditam epla
epistam ꝓsidi. statuerunt añ illum et
paulū. Cum legisset añ z interrogasset
de qua ꝓuincia esset. z cognouisset q
de cilicia. audiam te inquit cū accu
satores tui uenerint. Jussitq; in prae
torio herodis custodiri eum.

CAPITVLVM XXIIII

Post v. añ dies descendit ꝓnceps
sacerdotum ananias cum seni
oribz quibzdam. z tertullo quodam
oratore qui adierunt ꝓsidem ad
uersus paulum. Jtaq; paulo accer
accusare tertullus dicens. Cū in mul
ta pace agamus p te. z multa cor
gantur p tuam ꝓuidentiam semp z
ubiq; suscipimus optime felix cum
omni gratiarum actione. Ne diutius aute
te morer. oro breuiter audias nos
p tua clementia. Inuenimus hūc hominem
pestiferum z concitantem seditiones oī
bz iudeis in uniuerso orbe. z auctorem
seditionis secte nazarenoꝝ. Qui etiā
templū uiolare conatus est. Quē et
apprehendimus uolentes secdm legem nr
am iudicare. Superueniens autem
tribunus lysias. cum uiolenta ex
pulsu eū de manibz nris. iubens ac
cusatores eius ad te uenire. a quo po
teris ipe iudicans de omnibz istis cog
noscere. de quibz nos accusamus eum.
Adiecerunt añ z iudei. dicentes hec
ita se hīe sedere añ paulus annuē
te sibi ꝓsidē dicere. Ex multis annis
es te iudicem genti huic scio. bono
animo pro me rationem. poteris cū cogno
scere q nō plus sunt dies mihi q̄m duo
decim quo adorare in hierlm z nec
in templo inuenerūt me cum aliquem
disputantem. aut concursū facientem
turbe. nec in synagogis nec in ciui
tate nec ꝓbare possunt tibi de quo
rum nunc accusant me. Confiteor añ
hoc tibi. qđ secdm sectam quā dicunt
heresim. sic deseruio patrio deo mihi. credo
ens omnibz que in lege z ꝓphetis scꝑ
ta sunt. spem habens in deum quā z hi
ipi expectant resurrectionem futuram
iustoꝝ z iniquoꝝ. In hoc z ipe studeo
sine offendiculo conscientiam habere ad deum
z homines semp. Post annos añ plures
elemosinas facturus in gentem meam
ueni z oblationes z uota in quibus
inuenerunt me purificatū in tem
plo nō cum turba nec cum tumultu.
Quidam añ eos asyam iudei. quos opor
tebat apd te presto esse z accusare
si quid habent adversum me aut ipsi
dicant si quid inuenerint in me iniqui
tatis. cum stem in concilio nisi
de una hac uoce qua clamaui inter eos stans. q̄m de resur
rectione mortuoꝝ ego iudicor hodie a uob. Dilatat autem illos felix
certus hec noui certius dicens. Cū
tribunus lysias descendat. audiam uos.
Jussitq; centurioni custodiri eum z
habere requiem. nec quemq̄m prohibe
re de suis ministrare ei. Post aliquot
añ dies ueniens felix cum drusil
la uxore sua que erat iudea uocā

uit paulū ꝛ audiuit ab eo fidem que
est in xp̃m ihm. Vulpicante aũ illo de
iusticia ꝛ castitate ꝛ de iudicio futuro
tremefactus felix respondit. Quod nũc
attinet. abi. Tempore aũ opportuno
accersiam te. Simul ꝛ sperans qꝫ pecu
nia daretur a paulo. ꝓpter quod ꝛ frequẽ
quentẽ accersiens cum loquebatur
cum eo. Biennio aũ expleto. accepit
successorem felix portiũ festũ. Volẽs
aũ gr̃am ꝓstare iudeis felix. reliquit
paulum uinctum.

CXXV

Festus ḡ cum uenisset in prouin
ciam. post triduũ ascendit hie
rosolymam a cesarea. Adierunt eũ
principes sacerdotũ ꝛ ꝑmi iudeoꝝ ad
uersus paulum. ꝛ rogabant eũ postu
lantes gr̃am aduersus eũ postulantes
ut uocaret eum hierusalem insidias
tendentes ut eum interficerent in uia.
Festus aũ respondit seruari paulum
in cesarea. se aũ maturius profecturũ.
Qui ergo in uob̃ aiũt potentes sunt.
descendentes simul si quid est in uiro
crimen accusent eũ. Demoratus aũ
inter eos dies non amplius quam octo aut
x. descendit cesaream. Et alia die se
dens pretribunali ꝛ iussit paulũ adduci.
Quo cum productus est. circumsteterunt
eum qui ab hierosolyma descenderant
iudei. multas ꝛ graues causas obii
cientes. quas non poterant probare. Pau
lo aũ rõdente quia neq; in legẽ iudeoꝝ neq; in templum neq; in ce
saream quicquam peccauit. Festus aũ
uolens iudeis gr̃am prestare. respõ
dens paulo dixit. Vis hierosolymam
ascendere ꝛ ibi de his iudicari apud
me? Dixit aũ paulus. Ad tribunal cæ
saris sto. ubi me oportet iudicari. Iu
deis non nocui. sicut tu melius nosti. Si
enim nocui. aut dignum morte aliquid
feci. non recuso mori. Si uero nichil est eorũ
que hi accusant me. nemo potest me
illis donare. Cesarem appello. Tũc
festus cum consilio locutus. respon
dit. Cesarem appellasti. ad cesarem
ibis. Cum dies aliquot transacti es
sent. agrippa rex ꝛ berenice descen
derunt cesaream ad salutandũ festũ.
Et cum dies plures ibidem morarentur.
festus regi indicauit de paulo dicens.
Vir quidam est delictus a felice uinc̃
de quo cum essem hierosolimis adierunt
me principes sacerdotũ ꝛ seniores iude
oꝝ postulantes aduersus illum damp
nationem. Ad quos respondi. qꝫ non
est consuetudo romanis donare alic̃
hominem. priusquam is qui accusatus ꝓsen
tes habeat accusatores. locumq; defen
dendi accipiat ad abluendã crimina.
Cum ḡ hunc conuenissent huc sine ulla
dilatione. sequenti die sedens pro tri
bunali iussi adduci uirũ. De quo cum
stetissent accusatores. nullam cãm
deferebant de quibus ego suspicabar
mala. Questiones uero quasdam de
sua superstitione habebat aduersus eum.
ꝛ de quodam ihu defuncto quem as
firmabat paulus uiuere. Hesitans ã
ego de huiusmodi questione. dicebam
si uellet ire hierosolymam ꝛ ibi iudicari
de his. Paulo aũ appellante ut ser
uaretur augusti cognitioni. iussi ser
uari eũ. donec mittam eũ ad cesarẽ.
Agrippa aũ dixit ad festum. Volebam

ꝛ ꝑ̃ hoiem audire. Oras inquit audies
cum. Alēn aū die cum uenisset agrippa
ꝛ berenice cum multa ambitione ꝛ intro
isserūt in auditoriū cum tribunis ꝛ u
ris ꝓncipalib⁹ ciuitatis. iubente festo
adductus ē paulus. ꝛ dixit festus. Agr
pa rex ꝛ oēs qui simul adestis nobiscum
uidetis hunc de quo omis multi
tudo iudeoꝝ interpellauit me ihꝝ clamā
mus. petentes ꝛ exclamantes n̄ oportere
eum uiuere amplius. Ego aū cō
peri nichil dignum eum morte admisi
sse. Ipso aū hoc appellante ad augustū
iudicauī mittere. de quo ad certū eum
habeam dn̄o. n̄ hēo. Propter quod produxi eum
ad uos. ꝛ maxime ad te rex agrippa
ut interrogatione facta habeam quid scri
bam. Iniq̄ enim mihi uidetur mit
tere uinctum. ꝛ causas eius non significare

XXVI

Agrippa aū ad paulū ait. Permittitur
tibi loqui p̄ temetipso. Tunc paul⁹
extenta manu. cepit rōnem reddere. de o
bus quib⁹ accusor a iudeis rex agrippa.
estimo me beatū apud te quia tam defen
surus me hodie maxime te sciente oī
a que apud iudeos sunt consuetudines
ꝛ questiones. Quāpropter obsecro. patien
me audias. Meam quidem uitam meā a iu
uentute que ab initio fuit in gente
mea in hierosolymis nouerunt omnes
iudei. p̄scientes me ab initio si uelint
testimoniū phibere. quia secundum certissi
mam sectam nr̄e religionis uixi pha
riseus. Et nunc in spe que ad patres nr̄os
repromissionis factā sum a deo. stō iudicio ob
iectus. in qua xii tribus nr̄e nocte ac
die seruientes sperant deuenire. de qua
spe accusor a iudeis o rex. Quid incre
dibile iudicat apud uos. si ds mortu
os suscitat. Ego quidem existimaue
ram me aduersus nomen ihu nazareni de
bere multa contraria agere. quod ꝛ feci hie
rosolymis. Et multos sanctōꝝ ego in carcer
ibus inclusi. a ꝓncipib⁹ sacerdotum potestatem
accepta. Et cum occiderentur detuli sententi
am. Et p̄ omnes synagogas frequenter puniens
eos. compellebam blasphemare. Et am
plius insaniens in eos. persequebar usq
in exteras ciuitates. In quibus dum
iremi damascū cum potestate ꝛ uenia
a ꝓncipū sacerdotum die media in uia
uidi rex de celo supra splendorem so
lis circumfulsisse me lumen. ꝛ eos q̄
mecū simul erant. Omnes q̄ nos cum de
cidissemus in terā. audiui uocē loquen
tem mihi hebraica lingua. Saule saule
quid me persequeris. Dure est tibi contra
stimulum calcitrare. Ego autem dixi.
Quis es dne. Dns aū dixit. Ego sum ihc
quem tu persequeris. Sed surge. ꝛ sta sup
pedes tuos. Ad hoc enim apparui tibi ut
constituā te ministrū ꝛ testem eoꝝ que
uidisti. ꝛ eoꝝ quibus apparebo tibi. eripiēs
te de pplis ꝛ gentibus in quas nunc ego
mitto te aperire oculos eoꝝ. ut conuer
tantur a tenebris ad lucem. ꝛ de potes
tate sathane ad dm. ut accipiant remis
sionem peccatoꝝ. ꝛ sortem inter sanctos per fidē
que est in me. Unde rex agrippa non fui
mreduitus celestibus uisionib⁹. sed his qui pri
mū damasci. ꝛ ihrosolymis. ꝛ in omnē
regionem iudee. ꝛ gentibus annuntiabā
ut pñiam agerent. ꝛ reuerterentur ad deum
digna pñie opa facientes. Hac ex cā
me iudei cum essem in templo. conati
pensum trucidare. Auxilio

aũ aduẽt dei ullꝰ in hoc uenũ diẽ sto
testificans mihi dꝫ maiori. nichil eꝝ
dicens. qm̃ ea que ypheret futuꝝ locuti
futura eẽt z moyses. si passibilis xp̃s. si
primus ex resurrectione mortuoꝝ lucꝫ
annunciaturus ꝑpl̃o z genti. Ver lo
quente eo z iõem reddente festus mag
na uoce dixit. Insanis paule. multe te
litere ad insaniam conuertunt. At paul⁹
Non insanio optime feste. sed
ueritatis z sobrietatis uba loquor. Scit
enim de his rex. ad quem z confidenter lo
quor. Latere enim eum nichil horꝝ arbitror
siquidem in angulo quicquam horꝝ gestum
est. Credis rex agrippa ꝓphetis. Scio quia cre
dis. Agrippa autem ad paulũ. In modi
co suades me xpianum fieri. Et paulus. Op
to apd dm̃ z in modico z in magno non
tm̃ te. sed z omnes hos qui audiunt hodie
fieri tales qualis ego sum. exceptis
uinculis his. Et surrexerunt rex z preses
z bernice. z qui assidebant eis. Qui
cum recessissent. loquebantur ad in
uicem dicentes. quia nichil morte aut
uinculis dignum quid facit homo iste.
Agrippa aũ festo dixit. Dimitti pote
rat homo hic. si non appellasset cesarem

Cap. XXVII

Ut aũ iudicatum est eum
naugare in italiam. tradi pau
lum cum reliquis custodiis centuri
oni nomine iulio cohortis auguste absci
dentes nauem adrumentinam incipi
entes naugare circa asyę loca sustu
limus ꝑsequente nobiscum aristar
cho macedone thessalonicense. sequẽ
ti aũ die deuenimus sydonem. Hu
maniꝰ aũ tractans iulius paulum
permisit ad amicos ire z curam sui a
gere. Et inde cum sustulissemꝰ subnau
gauimus cypriũ. ꝓpterea qꝺ essent uenti
contrarii. Et pelagus cilicię z pamphylię na
ugantes. uenimus lystram quę est lycie.
Et ibi inueniens centurio nauem alex
andrinam naugantem in italiã tra
posuit nos in eam. Et cum multis die
bꝰ tarde naugaremus. z uix deuenissẽ
mus contra gnidum. prohibente nos uen
to. adnaugauimus circa uxta salmonem.
Et uix uxta naugantes. uenimus in locũ
quendam qui uocatur bonus portus. cui
uxta erat ciuitas thalasa. Multo aũt
tempore ꝓcto. z cum iam ieiunium esset trans
naugatio. eo qꝺ ieiunium iam ꝓteriisset
consolabatur paulus dicens eis. Viri
uidco qm̃ cum iniuria z multo damp
no nõ solum oneris z nauis. sꝫ etiam
animarum nrarꝝ. incipere est naugatio.
Centurio aũ gubernatori z nauclero
magis credebat qm̃ his que a paulo di
cebantur. Et cum aptus portus nõ esset
ad hyemandũ. plurimi statuerunt
consilium naugare inde. si quo modo
possent deuenientes phenicen hyema
re portum cretę respicientem ad affri
cum z ad chorum. Aspirante aũ austro
existimantes ꝓpositum se tenere. cum
sustulissent de asson. legebant cretam.
Non post multum aũ misit se contra
uentus typhonicus. qui uocatur eu
ro aquilo. Cumq; arrepta esset nauis
z nõ posset conari in uentum. data nauꝫ
flatibꝰ ferebamur. Insulam aũ quan
dam decurrentes que uocatur claudа.
potuimus uix optinere scapham. Qua
sublata adiutoriis utebantur. de
cingentes nauem. timentes ne in sy

rim incidentes. summullo uale ire ferebantur. Valde aũ nob tempestate iactatis. sequenti die iactum fecerunt. Tertia die suis manibz armamenta nauis proiecerũt. Nec sole aũ nec yderibz apparentibz y plures dies. Tempestate ñ exigua imminente iam ablata erat spes omnis salutis nr̃e. Et cum multa ieiunio fuissẽt tunc stans paulus in medio eor̃ dixit. Oportebat quidem ô uiri audito me ñ tollere a creta. lucriq; facere iniuriam hanc. Et nunc suadeo uob̃ bono ãio esse. Amissio enim nullus ex uob̃ erit ex uob̃. præter q̃m nauis. Astitit enim michi hac nocte angl̃s dei cuius sum ego. Et cui deservio dicens. Ne timeas paule. oportet te astare cesari. Et ecce donauit tibi dñs omnes qui navigant tecum. Propter q̃d bono animo estote uiri. Credo enim deo meo q̃ sic erit quemadmodũ dictum est mihi. In insulam aũ q̃ndam oportet nos deuenire. Cũ postea q̃m. xiiii. nox supuenit. nauigantibz nob in adria circa mediam noctem. suspicabantur nautæ apparere sibi alicuius regionem. Quod et animaduertentes bolidem. inuenerunt passus. xx. Et pusillum inde separati inuenerunt passus. xv. Timentes aũt ne in aspera loca incidemus. de puppi mittentes ancoras q̃tuor. optabant diem fieri. Nautis aũ quærentibz fugere de nauicula cum mittissent scapham in mare sub obtentu q̃si incipient a prora ancoras extendere. dixit paulus centurioni et militibz. Nisi hi in naui manserint. uos salui fieri ñ potestis. Tunc absciderunt milites funes scapæ et passi sunt eam cadere. Et cum lux inciperet fieri. rogabat paulus omnes sumere cibum dicens. Quartadecima die hodie expectantes. ieiuni permanetis nichil accipientes. Propter q̃d rogo uos accipere cibum. pro salute uestra. Capillus enim de capite pereat. Et cum hec dixisset. sumens panem gratias egit deo in conspectu omnium. Et cum fregisset. cepit manducare. Animæq; factæ sunt omnes. et ipsi sumpserunt cibum. Eramus aũ universe animæ in naui ducentæ septuaginta sex. Et satiati cibo alleuabant nauem. iactantes triticum in mare. Cum aũ dies fieret. terram ñ agnoscebant. Sinum aũ quendam conspiciebant habentem litus in q̃ intrabant. si possent eicere nauem. Et cum ancoras sustulissent. committebant se mari. simul laxantes iuncturas gubernaculor̃. Et leuato artemone. cedente aure flatui. tendebant ad litus. Et cum incidissemus in locum bithalassum. impegerunt nauem. Et prora quidem fixa manebat immobilis. puppis aũt soluebatur a uiolentia. Consilium aũ militum fuit ut eos custodias occiderent. ne quis eorum natasset effugeret. Centurio aũt uolens seruare paulum. prohibuit fieri. Jussitq; eos q̃m possent natare mittere se in mare primos et exire. Et ad terram esse. Ceteros alios in tabulis ferebant quosdam super ea quæ de naui erant. Et sic factum est. ut omnes animæ exirent ad terram.

CAPVT XXVIII

Et cum euasissemus. tunc cognouimus q̃ melitene insula

uocatur. Barbari uo pstabant nl mo
diam humanitatem nob. Accensa
enim pira reficiebant nos omnib ppe
imbrem qui imminebat z frigus.
Cum congregasset aut paulus sarmē
toz aliquantam multitudinē z impo
suisset sup ignem. ut pera a calore ē
pcussisset. uipera egressa manū eius. Qm ut
uiderunt barbari bestiam pendere
in manu ei. ad inuicem dicebant.
Utiq homicida ē homo hic. qui cū
euaserit de mari. ultio eum nl sinit
uiuere. Ille quidem excutiens bes
tiam in ignem. nichil mali passus ē. At
illi existimabant eum in tumorē con
uertendum z subito casurū z mor. Du
aut illis spantibz z uidentibz nichil
mali in eo fieri. conuertentes se dice
bant eum esse dm. In locis aut illis erant
pdia principis insule nomine publi.
qui nos suscipiens triduo benigne
exhibuit. Contigit aut patrem publy
febribz z dissenteria uexatū iacere.
Ad quem paulus introibat. Et cum
orasset z imposuisset ei manus. salua
uit eum. Quo facto. omnes qui in insula
habebant infirmitates accedebant z
curabantur. Qui etiam multis ho
noribz nos honorauerunt z nauigā
tibz imposuerunt que necessaria e
rant. Post menses aut tres nauigauimus in naui alexandrina. q
in insula hiemauerat. cui erat in
signe castoris. Et cum uenissemus syra
cusam mansimus ibi triduo. Inde
circumlegentes. deuenimus regium.
Et post unū diem flante austro. se
cunda die uenimus puteolos. Ubi
inuentis fratribz. rogati sumus manere
apud eos dieb vii. Et sic uenimus
romam. Et inde cum audissent fres.
occurrerunt nob usq ad appii forum
z tres tabernas. Quos cum uidisset
paulus. gratias agens deo. acceperit fiducia. Cum uenissemus romam. per
missum est paulo manere sibimet ho
ras et cū milite. qui custodiebat se mil
te. Post tres aut dies. conuocauit
primos iudeoz. Cumq conuenissent
dicebat eis. Ego uiri fres nichil aduc
plebem faciens aut morem patrum.
uinctus ab hierosolymis traditus sum
in manus romanoz. Qui cum inter
rogationem de me habuissent. uoluerunt me dimittere. eo q nulla causa
esset mortis in me. Contradicentibz
aut iudeis. coactus sum appellare cesa
rem. non q gentem meam habens aliqd
accusare. propter hanc igit causam. rogaui
uos uidere z alloqui. propter spem enim
israel catena hac circumdatus sum.
At illi dixerunt ad eum. Nos neq
litteras accepimus de te a iudea. nq
adueniens aliquis fratrum nunciauit
aut locutus est quid de te malū.
Rogamus autem a te audire que sen
tis. nam de secta hac notum est nobis.
q ubiq ei contradicitur. Cum cons
tituissent aut ei diem. uenerunt ad ei
um in hospitium plures. Quibz exponebat
testificans regnum dei. suadensq eis
de ihu ex lege moysi z prophetis. a mane
usq ad uesperam. Et quidam credebant
his que dicebantur. quidam uo nō
credebant. Cumq inuicem nō essent co
sentientes. dimittebant. dicente pau

lo unū ībū. qbene ſpē ſēs locūt' eſt
p ỹlauam ꝓpham ad ꝑēs nr̄os dicēs.
Vade ad ꝓplm istum ⁊ dic ad eos Au
de audietis ⁊ nō intelligetis ⁊ videntes
videbitis ⁊ nō ꝑspicietis. Incrassatum
est enī cor ꝓpli huius. ⁊ auribꝫ grauiꝰ
audierunt. ⁊ oculos suos compresserūt
ne forte videant oculis. ⁊ auribꝫ audi
ant. ⁊ corde intelligant. ⁊ conuertantur
⁊ sanem illos. Notum ḡ sit uob. q̄m
gentibꝫ missum ē hoc saluare dei. ipi
⁊ audient. Et cum hec diſſeſſet exiit
ude multam inter se hītes quēstio
nem. Sanctus aūt paulus biennio to
to in suo conducto. ⁊ suscipiebat oēs
qui ingrediebantur ad eum. ꝓdicās
regnum dei. ⁊ docens que sunt de dño
ihu xp̄o cum oīa fiducia sine phibi
tione. Explicit liber actuū apl̄oꝝ. Incipit
ꝓlogus sc̄i hieronimi ꝑbri i epl̄as cano
nicas.

Non ita ordo est nr̄as
apud grecos qui integre
sapiunt ⁊ fidem rectam
sectantur. epl̄ax. vii. que
canonice nuncupant. sicut in latinis
codicibꝫ inuenitur. ut ep̄s petrus pri
mus in numero apl̄oꝝ. prime sunt etiā
cuius epl̄e in ordine tercie legunt. Sz sicut
euangelistas dudum ad utrasq; linea
conuertimus. ita has ꝓlo ordini deo
nos iuuante reddidimus. Est enim
prima earum una iacobi. petri due.
iohannis tres. ⁊ iude una. Que si ut
ab eis digeste sunt ita quoq; ab unō
quoq; fideliū in latinū eloquiū ire
rentur. nec ambiguitate legentiū tae
rerent nec sermonium sese uarietas im

pugnaret. illo ꝑcipue loco ubi de uni
tate trinitatis in prima iohis epla
postrum legimus. in qua etiam ab in
ēdelibꝫ trāslatoribꝫ multum errauit
et a fide ueritatis comp̄imus. trium tm
modo uocabula hoc est aque. sanguis
⁊ spūs. in ipa tm editione ponentibꝫ
ꝑis uerbis ac spūs testimoniū omit
tentibꝫ. In quo maxime ⁊ fides ecclē
lica roboratur. ⁊ pater ⁊ filius ⁊ spūs scūs
una diuinitatis substantia comp̄hendit. In
ceteris uo epl̄is q̄ntum a uera aliorū
distet editio. lectoris prudentie de
relinquo. Sz tu ut ego spūi sanctoꝝ dei
dum a me impensius scripture ip
tatem inquiris. ueniam quoddā rū
senectutem mi uideor. dentibꝫ torpo
dendam expono. qui me saltarium
correptorem. psalmoꝝ psallentem
corripuerat. Sz ego mi tāti operis nec e
mulor meoꝝ. nec sc̄e scripture tractatū pos
tibꝫ denegabo. Explicit ꝓlogus. Incipit
epistola sancti Iacobi apostoli.

Iacobus dei ⁊ dñi nr̄i ihu xp̄i ser
uus. xii. tribubꝫ que sunt in
dispsione salutem. Omne gau
dium existimate fres mei. cum
in temptationes uarias incide
ritis. scientes q̄d ꝓbatio fidei
ūra patientiam operatur. Pa
tiā aūt opus ꝑfectum habeat. ut sitis
ꝑfecti ⁊ integri. in nullo defici
entes. Si quis aūt uīm indiget
sapientia. postulet a deo qui dat
oībus affluenter ⁊ nō improperat
⁊ dabitur ei. Postulet autem in
fide nichil hesitans. Qui enim

brētat. tumultus ē fluctuū maris. q̄
a uentō mouent̄ z rapiunt̄ferunt̄. sic
ergo etiam ⁊ homo ille. q̄d accipiat
aliquid a dño. vir duplex āo. inco
stans ē in oīb⁹ uijs suis. Glorietur
aūt ⁊ frat̄ humilis in exaltatōe sua. diuel ā rhū
brātē sua q̄m sic flos fenī trāsibit. exorta
est enī sol cum ardore. z arefecit fe
num. z flos eius decidit. z decor vul
tus ei⁹ deperiit. Ita z diues in itine
rib⁹ suis marcescet. bs uir qui sus
tinet temptationē. q̄m cum probatus
fuerit accipiet coronā uite. quam
repromisit deus diligentib⁹ se. Nemo
cum temptatur dicat. q̄m a deo tēp
tatur. Deus enim intemptator malor
ē. Ipe enī neminē temptat. Vnus
quisq; uo temptatur a concupiscen
tia sua. abstractus ⁊ illectus. Deīn
concupiscentia cū concepit parit
pctm. Pctm uo cum consummatū
fuit. genat mortem. Nolite errare
frēs mei dilectissimi. Omne
datum optimū. z omne donū pfectū
desursum ē descendens a pre luminū
apd quem non est transmutatio.
nec uicissitudinis obumbratio. Volū
tarie enī genuit nos uerbo ueritatis.
ut simus initiū aliq̄d creature ei⁹
Scitis frēs mei dilectissimi. Sit aūt omīs
homo uelox ad audiendū. tardus
aūt ad loquendū. z tardus ad iram.
Ira enī uiri iustitiam dei non operatur.
Propter q̄d abiectes omnē immundiciā
z abundantiam malitie in mansue
tudine suscipite insitū uerbū. quod
potest saluare aīas uras. Estote aūt
factores uerbi z non auditores tm̄ fal
lentes uosmet ipos. Quia si quis au
ditor est uerbi z non factor. hic comparabit
uiro considenti uultum natiuitatis
sue in speculo. Considerauit enī se z abi
it. z statim oblitus est qualis fuit. Qui
aūt prospexit in lege perfecta libertatis z
permanserit in ea. non auditor obliui
osus fact⁹ sit factor operis. hic bs in fco
suo erit. Si quis autē putat se reli
giosum esse non refrenās linguā suam. sed
seducens cor suū. huius uana est religi
o. Religio munda z inmaculata apd
deū z patrem. hec est. Visitare pupillos
z uiduas in tribulatione eor⁹ z immacu
latum se custodire ab hoc seculo.

Fratres mei. nolite in personarum
acceptione hre fidem dñi nri
ihu xp̄i glē. Etenim si introierit in cōuen
tum uestrum uir aureū anulum hīs in ue
ste candida. introierit aūt z pauper in
sordido habitu. intendatis in eum q̄
indutus est veste preclara. z dixeritis
ei. tu sede hic bene. pauperi aūt dica
tis. tu sta illic. aut sede sub scabello
pedū meor. nōne iudicastis apd vos
met ipos z facti estis iudices cogitatio
num iniquar. Audite frēs mei dile
ctissimi. Nonne ds elegit pauperes in
hoc mundo. diuites in fide z heredes
regni. q̄d repromisit ds diligentib⁹ se.
Vos aūt exhonorastis pauperem. Nonne
diuites p potentiam opprimunt uos.
z ipi trahunt uos ad iudicia. Nonne
ipi blasphemant bonū nomen q̄d inuo
catum est sup uos. Si tm̄ legem per
fitis regalem scm scripturas. Diliges
proximum tuum sicut te ipm. bñ facitis.
Si aūt personas accipitis. pctm opa

mum: redarguit a lege: ꝯ̃ fil̃ꝯ̃ legis.
Qui cumq; aũ totam legem ꝛuarit
offenderit autẽ in uno ꝑ̃ ct̃ effect omniũ reus.
Qui enĩ dixit ne mechaberis. dixit ꝛ ne
occidas. Quꝰ si ne mechaberis. occidas
aũ. fact es trãsgressor legis. Sic loqui
mini ꝛ sic facite. sicut p̃ legem libertatis
iudicandi sunt. Iudicium enim
sine miã illi qui nõ fecit miam. Sup
exaltat aũ miã iudicio. Quid ꝓdest
fratres mei si fidem quis dicat se hr̃e. o
pera aũ nõ hr̃eat? Numquid potest fides
saluare eum? Si aũ frr̃ aut sororem nu
di sunt. ꝛ indigeant victu cotidiano.
dicat aũ aliquis de nob̃ illis. ite in
pace calefacimini ꝛ saturamini. nõ de
dertis aũ que necessaria sunt corpori
quid ꝓdest? Sic ꝛ fides si nõ habeat opa
mortua est in semet ipsa. Sz dicet quis.
Tu fidem hꝫs. ꝛ ego opa hẽo. Ostende
mihi fidem tuam sine opibꝫ. ꝛ ego ostẽ
dam tibi ex opibꝫ fidem meã. Tu credis q̃
ũus est ds. bñ facis. ꝛ demones
credunt ꝛ contremiscunt. Vis aũ scire
ô homo manis. q̃m fides sine opibus
otiosa est? Abraham pr̃ nr̃ nõne ex opib̃
iustificatus est offerens yſaac filiũ suũ
sup altare? Vides q̃m fides cooperabatur
opibꝫ illius. ꝛ ex opibꝫ fides cõsummata
est. ꝛ impleta est scriptura dicens.
Credidit abraham deo ꝛ reputatũ est
illi ad iustitiam. ꝛ amicus dei appella
tus est. Videtis q̃m ex opibꝫ iustificatur
homo. ꝛ nõ ex fide tm̃. Similiꝫ aũ ꝛ rahab
meretrix nõne ex opibꝫ iustificata est
suscipiens nũcios. ꝛ alia uia eiciens.
Sicut enim corpus sine spũ mortuũ
est ita ꝛ fides sine opibꝫ mortua est.

Nolite plures magistri fr̃es mei fie
ri cũm maiꝰ iudicium sumatis. In
multis enim offendimus oms. Si quis
in uerbo nõ offendit. hic perfectus est uir.
potest etiam frenos circumducere totum
corpus. Si aũ equoꝝ frenos in ora mit
timus. ad consentiendum nob̃. ꝛ omne
corpꝰ illoꝝ circũferimus. Ecce ꝛ naues cũ
magne sint. ꝛ a uentis ualidis mine
tur: circumferuntur aũ a modico guber
naculo ubi impetus dirigentis uoluerit.
Ita ꝛ lingua modicum quidem membrũ
est ꝛ magna exaltat. Ecce quantus ig
nis. cui magnam siluam incendit.
Et lingua ignis est. uniuersitas iniquita
tis. Lingua constituitur in membris nr̃is
que maculat totum corpus. ꝛ inflammat
rotam nativitatis nr̃e inflammata
a gehenna. Omnis enim natura bestia
rum ꝛ uolucrum ꝛ serpentium. etiam ceterorꝝ
domantur: ꝛ domita sunt a natura
humana. Linguam aũ nullus hominũ domare
potest. Inquietum malum. plena ueneno mortifero. In ipa bñdicimus dñm
ꝛ patrem. ꝛ in ipa maledicimus homines qui
ad similitudinem dei facti sunt. Ex ipo ore ꝓ
cedit benedictio ꝛ maledictio. Non oportet
fratres mei hec ita fieri. Numq̃d fons
de eodem foramine emanat dulcem
ꝛ amaram aquam? Numquid potest fr̃es
mei ficus uuas facere aut uitis ficus?
Sic nec salsa dulcem potest facere aquã.
Quis sapiens ꝛ disciplinatus inter
uos? Ostendat ex bona conuersatione
operationem suam in mansuetudine
sapie. Qꝺ si zelum amarum habetis ꝛ con
tentiones sunt in cordibꝫ uris: nolite
gloriari ꝛ mendaces esse aduersus ueritatẽ.

III

non ē sapia desursum descendens. sed
terrena animalis diabolica. ubi enī zel⁹
z contentio. ibi inconstantia z oīe op⁹
prauū. Que aūt desursum ē sapia. pri
mum quidem pudica ē. deinde pacifi
ca. modesta. suadibilis. bonis consen
tiens. plena uīa z fructib⁹ bonis. nō
iudicans sine simulatione. fructus aūt
iustitie in pace seminat⁹ facientib⁹ pacē.

Unde bella z lites in uob? nonne hinc
ex concupiscentijs uīs que militant in mēbris uīis. Cō
cupiscitis. z nō habetis. occiditis z ze
latis z nō potestis adipisci. litigatis
z belligeratis. non habetis. ꝑ ꝙ nō
postulatis. petitis z nō accipitis. eo ꝙ
male petatis ut in concupiscentijs uīs
insumatis. adulteri nescitis q̄ amicitia
huj⁹ mundi inimica est dei? Quicūq;
ergo uoluerit amicus esse seculi huj⁹ inimic⁹
dei constituitur. An putatis q̄ inanit⁹
scriptura dicat. ad inuidiam con
cupiscit spūs q̄ habitat in uob? Maio
rem aūt dat gratiam. ꝑ ꝙ dicit. Deus su
perbis resistit. humilib⁹ aūt dat gratiam.
Subdimini ergo deo. resistite aūt dia
bolo z fugiet a uob. Appropiate deo
et appropiabit uobis. Emundate
manus peccatores z purificate corda
duplices animo. Miserī estote z lugete.
risus ur in luctum conuertatur. z gau
dium in merorē. Humiliamini in con
spectu dñi z exaltabit uos. Nolite det⁹
here alterutrū fres. Qui detrahit fratri
aut qui iudicat fratrē suū detrahit le
gi z iudicat legem. Si aūt iudicas
legem. nō es factor legis sz iudex. Unus
ē qui legis lator z iudex. qui potest

liberare z perdere. Tu aūt quis es qui
iudicas proximū? Ecce nunc qui dicis
hodie aut crastino ibimus in illam ci
uitatem. z faciemus ibi annū
unū. z negotiabimur. z lucrum faciem⁹. qui igno
ras quid erit in crastinū. Quę enī est
uita uīa? Vapor est ad modicū parens.
z deinceps exterminabit⁹. p eo ut dica
tis. si dñs uoluerit z si uixerimus. faci
emus hoc aut illud. Nunc aūt exultati
tis in superbijs uīis. Omnis exultatio
talis. maligna ē. Scienti igitur bonū
facere z nō facienti. peccm ē illi.

Agite nunc diuites. plorate ulu
lantes in miserijs uīis que ad
uenient uob. Diuitie uīe putrefacte
sunt. z uestimenta uīa a tinea comes
ta sunt. Aurū z argentū uīm eruginā
uit. z erugo eor⁹ in testimoniū uob⁹
erit. z manducabit carnes uīas sicut
ignis. Thesaurizastis uob iram in no
uissimis diebus. Ecce merces operarior⁹
q̄ messuerunt regiones uīas que fraudata
est a uob clamat. z clamor eor⁹
in aures dñi sabaoth introiuit. Epulati
estis super terram. z in luxurijs enu
tristis corda uīa. In die occisionis ad
duxistis. occidistis iustū. z nō restitit
uob. Patientes igitur estote fres. usq; ad
aduentum dñi. Ecce agricola expectat pre
tiosum fructum terre. patiens in eo.
donec accipiat temporaneū z serotinū.
Patientes estote z uos. z confirmate
corda uīa. q̄m aduentus dñi appro
piabit. Nolite in gemescere fratres
in alterutrū. ut nō iudicemini. Ecce iudex
ante fores assistit. Exemplū accipite
fres exitus malū longanimitatis

lalvous ⁊ pacifé ꝓphas qui locuti sunt
in nõie dñi. Que beatificamus qui sus
tinuerunt. Sufferentiam iob audistis
⁊ finem dñi vidistis. qm̃ misericors est
dñs ⁊ miserator. Ante omnia aũ fres
mei nolite iurare neq; p celum neq;
p terram. neq; aliud quodcunq; iuramen
tum. Sit aũ sermo vr̃ e. e. ũ. ut nõ
sub iudicio decidatis. Tristatur quis
in vob. oret equo animo ⁊ psallat.
Infirmatur quis in vob. inducat
phbros ecclie ⁊ orent sup eum. ungue
tes eum oleo in nõie dñi. ⁊ oratio fidei
saluabit infirmũ. ⁊ alleuiabit eũ dñs.
⁊ si in ꝑctis fuerit remittentur ei. Con
fitemini ergo alterutrũ ꝑcta vr̃a. ⁊ orate p
invicem ut saluemini. Multũ enim
valet deprecatio iusti assidua. Helyas
homo erat similis nob passibilis. ⁊
oratione orauit ut n̄ plueret super
terram. ⁊ n̄ pluit annos tres ⁊ menses
sex. Et rursum orauit. ⁊ celum dedit
pluuiã. ⁊ terra dedit fructum suũ. Fra
tres mei si quis ex vob erraũit a vritate.
⁊ conuerterit quis eũ scire debet. qm̃ q
conuertit fecit peccatorem ab errore vie sue
saluabit animã ei⁹ a morte ⁊ operit
multitudinẽ peccatoꝝ. Incipit epla
tis Jacobi apli. Incipit epla sci petri apli

etrus apls ihu
xpi. electis aduenis
dispsionis. ponti ga
latie. capadocie. asye
⁊ bythynie. secm̃ pre
scientiam dei patris
in sanctificationem spũ. in obedientiam ⁊ ad
sparsionem sanguinis ihu x̄. gra vobis
⁊ pax multiplicet. Benedictus ds ⁊
pat dñi nr̃i ihu x̄. qui secm̃ magnam
suam misericordiam regenerauit nos in spem
viuam. p resurrectionẽ ihu x̄ ex mortu
is. in hereditatem incorruptibilẽ ⁊ incon
taminatam ⁊ immarcessibilẽ conseruatam
in celis. in vob qui in virtute dei
custodimini p fidem. in salutem parati
revelari in tempore nouissimo. in q
exultabitis. Modicũ nunc si oportet
contristari in variis temptationibus.
ut pbatio fidei vr̃e multo ꝑciosior auro
qd̃ ꝑ ignem pbatur. Inueniat
in laudem ⁊ gloriam ⁊ honorem in reue
lationem ihu xpi. Quem cum non videritis
diligitis. in quem nunc quoq; non vi
dentes credentes. credentes aũ exultabitis leti
cia inenarrabili ⁊ glorificata. reportan
tes finem fidei vr̃e. salutem animarum
vrarum. De qua salute exquisierunt at
q; scrutati sunt pphe. qui de futura in
vob gra pphauerunt. scrutantes in
quod vel qualc tempus significaret
in eis spũs xp̃i. pnuntians eas que in
xp̃o sunt passiones. ⁊ posteriores glo
rias. Quibus reuelatum est. q̃ non sibi
ipis. vob aũ ministrabant ea q̃ nunc
nunciata sunt vob. p eos qui euange
lizauerũt vob. spũ scõ misso de celo ?
quem desiderant angli ꝓspicere. Pro
pter qd̃ succincti lumbos mentis vr̃e. sobrii
perfecte sperate in eam que offertur vob
gram. in revelatione ihu xpi. quasi
filii obedientie. Non configurati pri
oribus ignorantie vr̃e desideriis. sed
secm̃ eum qui vocauit vos scm̃ ut
⁊ ipi sc̃i in omni conuersatione sit. qm̃
scriptum est. Sc̃i eritis. q̃m ego scs sum.
⁊ si patrem invocatis eum qui sine

acceptione ꝓsonaꝝ iudicat ꝯdm unu
cuiusq; opus in timore. incolatus tꝰ
tempore conuersamini. scientes qꝺ ñ cor
ruptibilibꝫ auro uel argento redempti
estis de uana conuersatione ꝑtꝛne tꝛa
ditionis. sꝫ ꝓcioso sanguine qꝛ agni
contamunati & immaculati xꝑi preciosi
nti quidem aꝰ constructionem mun
di manifestati aꝰ nouissimis temp
ribꝫ ꝓ uos qui ꝑ ipm fideles estis in
deo. qui suscitauit eum a mortuis et
dedit ei glam ut fides uꝛa & spes eꝛa
in deo. animas uꝛas castificantes in
obedientia caritatis in fraternal amo
re. de simplici ex corde inuicem diligite
attentius. renati ñ ex semine corruptibili
sed incorruptibili ꝑ uiui dei & ꝑmanentis.
Quia omnis caro ut fenum. & omnis
gla eius tanq̃ flos feni. exaruit fe
num & flos eius decidit. uerbum autē
domini manet in eternum. hoc est aꝰ ꝙ
bum ꝙd euangelizatū est in uob.

Deponentes ig̃ omnē malitiam &
omnē dolum & simulationes et
inuidias & omnes detractiones sicut
modo geniti infantes rationabiles si
ne dolo. lac concupiscite ut in eo crec
catis in salutē. si tñ gustastis quoꝝ dul
cis ē dñs. Ad quem accedentes lapidē
uiuū. ab hoīb quidem reprobatum a
deo aꝰ electum & honorificatū. & ipi
tanq̃ lapides uiui superedificamini
domos spirituales. sacerdotiū scm. of
ferre spirituales hostias acceptabiles deo
ꝑ ihm xꝑm. ꝓ qꝺ continet scriptura.
Ecce ponam in sion lapidem summum
angularem. electum ꝑciosum & qui cre
diderit in eo ñ confundetur. Vobis
ig̃ honor credentibꝫ. Non credentibꝰ aꝰ
lapis quem reprobauerunt edificantes
hic factꝰ est in caput anguli. & lapis offen
sionis & petra scandali his qui offen
duntur uerbo. nec credunt in quo &
positi sunt. Vos aꝰ genus electū. regale
sacerdotiū. gens sca. ꝓpls acquisitionis ut uirtutes annuncietis eius
qui de tenebris uos uocauit in admi
rabile lumen suū. Qui aliquando ñ
ꝓpls. nunc aꝰ ꝓpls dei. Qui ñ conse
cuti misam. nunc aꝰ misam consecu
ti. Karissimi obsecro tanq̃ aduenas &
peregrinos abstinere uos a carnalibꝫ
desideriis que militant aduersus a
nimam conuersationē uꝛam inter gẽs
tes bonam. ut in eo qꝺ detractant
de uob tanq̃ de malefactoribꝫ ex
bonis operibꝫ uos considerantes glifi
cent dm in die uisitationis. Subiecti
estote omni humane creature ꝓp
dm. siue regi qui ꝑcellenti. siue duci
bꝫ qui a deo missis. ad uindictā male
factoꝝ laudem uo bonoꝝ. Quia sic
est uoluntas dei ut benefacientes ob
mutescere faciatis imprudentiū ho
minū ignorantiā. Qui liberi & ñ qui
uelamen habentes malicie libertate
sed uti serui dei. Omnis honorate. fra
ternitatem diligite. deum timete. regē
honorificate. Serui. subditi estote in
omni timore dñi. Non tñ bonis &
modestis. sed etiam discolis. Hec est
enim gra. si ꝓp conscientiam dei sustinet quis
tristicias. patiens iniuste. Que enim
gra est si peccantes & colaphizati suf
feretis. Hec est gra apud dm. In hoc enim
uocati estis. qꝛ & xꝑs passus est pro nob
bꝫ uobis relinquens exemplum ut sequamini

uob relinquendo exemplū ut sequi
mi uestigia eius. Qui peccm nō fecit
nec inuentus ē dolus in ore ei. Ḉ cum
maledicerētur nō maledicebat. Cum pa
terētur nō cōminabatur. Tradebat aūt
uidicanti se iniuste. qui peccā nrā ipe
rtulit in corpore suo sup lignū ut pec
cātes mortui iustitie uiuamus. Cui
liuore sanati estis. Erratis enī sicut o
ues errantes. sz conuersi estis nunc ad
pastorem z epūm aiaz nrāz.

Cap. III

Similr z mulieres subdite sint
uris suis ut z si qui nō credunt
uerbo. p mulierū conuersationē sine
uerbo lucrifiant considerantes in timo
re castam conuersationē uestrām. Quarū
sit nō extrinsecus capillatura aut cir
cūdatio auri. aut indumēti uestimē
tor cultus. sz qui abscondit⁹ cordis
ē homo. in incorruptibilitate quieti
z modesti spūs. qui est in conspectu dei lo
cuples. Sic enim aliq̄n z sce mulieres
sperantes in deo ornabant se subiecte
pprijs uris. sicut sara obediebat
abrahe dnm eum uocans. Cui estis
facte benefacientes z nō timentes ullam
p̄turbationē. Viri simr cohabitantes se
cundm scīam. q̄ infirmiori uasculo
muliebri impendentes honorem tan
q̄m z coheredibz gr̄ie uite. ut ne impe
diantur orationes uē. In fine aut
omīs un animes compatientes. fra
trnitatis amatores. misericordes humi
les. Non reddentes malū p malo nec
maledictū p maledicto. sz e contrario
benedicentes. Qa in hoc uocati estis.
ut benedictionē hereditate possideā
tis. Qui enī uult uitā diligere z ui
dere dies bonos. coherceat linguam
suam a malo z labia ei ne loquan
tur dolum. declinet aūt a malo z fac
at bonum. inquirat pacem z sequatur
eam. Quia oculi dni sup iustos z aures
ei in pces eor. Vultus aūt dni su
per facientes mala. Et quis est qui uob no
ceat si boni emulatores fueritis. sz
z si quid patimini p iustitiam beā
ti. Timorem aūt eor ne timueritis.
ut nō conturbemini. Dnm aūt xp̄m
sanctificate in cordibz uris. parati semp
ad satisfactionē omni poscenti uos
rationē de ea que in uob est spe. sz cum modestia z timore. conscien
tiam habētes bonam. ut in eo q̄ de
hunc de uob detrahunt confundantur. qui ca
lumpniantur uestrām bonam in xp̄o
conuersationē. Melius est enī benefacien
tes si uelit uoluntas dei pati. q̄m ma
lefacientes. Quia xp̄s semel p peccatis nr̄is mortuus est iustus p iniustis
ut nos offerret deo. mortificatus q̄
dem carne. uiuificatus aūt spū. In
quo z his qui in carcere erant spū
ueniens p̄dicauit. qui increduli
fuerant aliq̄n. cū expectabat dei pa
tientia in diebz noe. cum fabricare
tur archa in qua pauci id est octo
anime salue facte sunt p aquam.
Quod z nos nunc similis forme saluos
baptisma facit. nō carnis depositio
sordium. sz conscie bone interroga
tio in dm. p resurrectionem ihu xp̄i
qui est in dextera dei. deglutiens mor
tem ut uite eius heredes efficeremur
p̄fectus in celū. subiectis sibi an
gelis z potestatibz z uirtutibus.

p̄s.

¶ in oco p̄ce

Xpō ḡ passo in carne. ꝛ uos eadem cogitatione armamini. Qꝛ a quo passus est carne desiit a peccis. ut iam ñ hominū desideriis ꝫ uolun tate dei qđ reliquū est in carne uiuat temporis. Sufficit enī p̄teritū tem pus ad uoluntatē gentiū cōsūmẽdam qui ambulauerunt in luxuriis. desideriis. uinolentiis. comessationi bꝫ. potationibꝫ. illicitis ydolorū cul tibꝫ. In quo admirantur. ñ concurrē tibꝫ uob in eandem luxurie confusi onem. blasphemantes qui reddent rōnem ei qui paratus est iudicare uiuos ꝛ mortuos. Propter hoc enī ꝛ mortuis ēuāgelizatum ē ut iudicentur quidē sēm hoīes in carne uiuant autem sēm dm in sp̄ū. Omniū aūt finis ap propinquabit. Estote itaq; prudentes ꝛ uigilate in orationibꝫ. Ante omnia aūt mutuam in uobismet ipis caritatē continuam habētes. qꝫ caritas operit multitudinē peccatorū. Hospi tales inuicem. sine murmuratione. Unusquisq; sicut accepit grām in alterutrum illam administrantes. ſ tut bni dispensatores multiformis grē dei. Si quis loquitur. qsi sermones dei. Si quis ministrat tanqm ex ui tute quam administrat ds. ut in oī bꝫ honorificetur ds. p̄ ihm xp̄m cui est gla ꝛ imperium ꝛ uirtus in secla seclorū. Amē. Nolite pegrinari in fer uore qui ad tēptationē uob fit. qsi aliquid nouum uob contingat. Sꝫ cōmunicantes ē passionibꝫ gaude te. ut ꝛ in reuelatione gaudeatis. ut ꝛ in reuelatione gl̄e eius gaudea tis exultantes. Si exprobramini in no mine xp̄i. beati estis. Quia qđ est hono ris gl̄e ꝛ uirtutis dei. ꝛ qui ē sp̄s sup uos requiescit. Nemo aūt uestrū pa tiatur. qsi homicida aut fur aut male dicus aut alienorū appetitor. Si aūt ut xianus. nō erubescat. Glorificet aūt dm in isto nomine. Quia tempus est ut incipiat iudicium de domo dei. Si aūt primum a nob. quis finis eoꝝ qui nō credunt dei ēuāgelio. Et si iust quidem uix saluabitur. impius et pccor ubi parebit. Itaq; ꝛ hi qui pa tiuntur sēm uoluntatem dei fideli creatori cōmendent aīas suas in bñfa

Seniores q̄ in uobis obsecro consenior ꝛ testis ē pas sionum. qui ꝛ eius que in futuro re uelanda est gl̄e cōmunicator. pascite qui est in uobis gregem dei. prudē tes nō coacte ꝫ spontanee sēm deum. Neq; turpis lucri gla. ꝫ uoluntarie. Neq; ut dominantes in cleris. ꝫ for ma facti gregis ex aīo. Et cū apparuerit princeps pastorū. percipietis immarce sibilem gl̄e coronam. Similr adolescē tes subditi estote seniorib. Omnes aūt inuicem humilitatē insinuate. qꝫ ds superbis resistit. humilibꝫ aūt dat gram. Humiliamini igitur sub potenti manu dei ut uos exaltet in tempore uisitationis. Omnem sol licitudinem uram proicientes in eū. qm ipi cura est de uobis. Sobrii estote et uigilate. qꝫ aduersarius uꝝ diabolus tanqm leo rugiens. circuit querens quē deuoret. Cui resistite fortes in fide. scientes eandem passionem et

pe

que in mundo ē ute fiūctati fieri. Deus
aūt omnis gē qui uocauit uos in eternam
suam gl'am in xpō ihu modicum passos
ipe p'fectos confirmabit. solidabit. Ip
si gla ⁊ imperium in scla seloꝝ aūn. per
suluatū fidelem fr̄em uob ut arbitror
breuit scripsi. obtestans ⁊ contestans.
hanc ē ueram gl'am dei in qua staus.
Salutat uos eccl'ia que est in babylo
ne collecta. ⁊ marcus filius mꝰ. Salu
tate inuicem in osculo scō. Gr̄a uob oīb
qui estis in xpō. Explicit epla scē petri
apli. Incipit epla scē petri secunda.

Symon petrus seruus
⁊ apls ihu x̄ hijs qui
coequalem nobcum
sortiti sunt fidem ī
iustitia dei nr̄i ⁊ sal
uatoris ihu x̄. Gr̄a
uobis ⁊ pax adimpleatur in cognitione
dñi nr̄i. sicut nob omnia diuine uir
tutis sue que ad uitam ⁊ pietatem dona
ta sunt p cognitionem eius qui uocā
uit nos p̄pria gla ⁊ uirtute p quem
maxima ⁊ preciosa nob promissa donaui
uit p hec efficiamini diuine consortes
nature. fugientes eius que in mundo
est concupiscentie corruptionē. Vos aūt
eandem omnē sollicitudinem adhibentes. ministrate
in fide uīa uirtutem. In uirtute aūt scīam. In scīa aūt abstinentiam. In ab
stinentia aūt patiam. In patia aūt pie
tatem. In pietate aūt amorem fr̄ā
litatis. In amore aūt fr̄nitatis. cari
tatem. Hec enim si uobcum adsint ⁊
superent. non uacuos nec sine fructu nos
constituent in dñi nr̄i ihu x̄ cognitione.
Cui enī non sunt hec. cecus ē ⁊ ma
nu tenens. obliuionē accipiens p
gationis ueterū suoꝝ delictoꝝ. Qua
propter fr̄es magis satagite. ut p bona
opa certam uestram uocationem ⁊ electi
onem faciatis. Hec enim facientes.
nō peccabitis aliquā. Sic enī abundanter
ministrabitur uob introitus in eternū
regnum dñi nr̄i ⁊ saluatoris ihu xpi.
Propter qđ incipiam uos semp commo
nere de his. ⁊ quidem scientes ⁊ confir
matos uos in presenti ueritate. Iustum
aūt arbitror. quam diu sum in hoc taber
naculo suscitare uos in commonitio
ne. certus qđ uelox ē depositio taber
naculi mei. sicut ⁊ dñs nr̄ ihc xp̄s sig
nificauit mihi. Dabo aūt operam ⁊ frequen
ter habē uos post obitum meū ut horū
memoriam faciatis. Non enī undoctas
fabulas secuti. notam fecimus uob
dñi nr̄i ihu x̄ uirtutem ⁊ p̄sentiam. sed
speculatores facti illius magnitudinis. Ac
cipiens enī a deo p̄re honorem ⁊ glam.
uoce lapsa ad eum huiusmodi a magni
fica gla hic ē filius meus dilectus in quo
mihi complacui ipsum audite. Et hanc uo
cem nos audiuimus de celo allatam.
cum essemus cum ipso in monte scō. Et
habemus firmiorem propheticum sermonem.
cui benefacitis attendentes. sicut lucerne
lucenti in caliginoso loco. donec dies
illucescat. ⁊ lucifer oriatur in cordibꝰ
uestris. Hoc p̄mū intelligentes. qđ oīs
prophetia scripture p̄pria interpretatione
non fit. Non enim uoluntate humana
allata est aliquā prophetia. sed spū scō in
spirati locuti sunt sci dei homines.
Fuerunt aūt ⁊ pseudo prophete in ploꝰ
fuerunt ⁊ in uobis erunt magistri.

mendaces qui introducent sectas perditionis. & eū qui emit eos dñm negantes superducentes sibi celerem perditionem. & multis sequentibus eorum luxurias. per quos via veritatis blasphemabitur. & in auaricia fictis verbis. de quib⁹ negotiabuntur. Quibus iudicium iam olim non cessat. & perditio eorum non dormitat. Si enim deus angelis peccantibus non pepercit. sed rudentibus infernj detractos in tartara. tradidit in iudicium cruciandos reseruari. & originali mundo non pepercit. sed octauum noe iustitie preconem saluum custodiuit. diluuium mundo impio inducens. & ciuitates sodomorum & gomorreorum in cinerem redigens. eversione damnauit. exemplum eorum qui impie acturi sunt ponens. & iustum lot oppressum a nefandorum iniusta & luxuriosa conuersatione eripuit. Aspectu enim & auditu iustus erat habitans apud eos. qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant. Nouit dominus de temptatione eripere impios in diem iudicij cruciandos reseruare. Magis autem eos qui post carnem in concupiscentia immunditie ambulant. & dominationem spernunt. audaces sibi placentes. sectas non metuunt introducere blasphemantes. Vbi angeli fortitudine & virtute cum sint maiores. non portant adversus se execrabile iudicium. Hi uero ut irrationabilia pecora naturalia in captionem & in perditionem in his quibus ignorant blasphemantes in corruptione sua peribunt. patientes iniquitatem uoluptatem existimantes diem delicias. conuiuantes macule. & deliciis affluentes in erroribus suis luxuriantes. habentes oculos plenos adulterij. & incessabilis delicti. pellicientes animas infirmabiles. cor exercitatum auaricia habentes maledictionis filii. derelinquentes rectam uiam errauerunt. secuti uiam balaam bosor. qui mercedem iniquitatis amauit. Correptionem autem habuit sue uecordie. iumentum mutum. animal humanis uoce loquens. prohibuit prophete insipientiam. Hi sunt fontes sine aqua & nebule turbinibus eiectate. quibus caligo tenebrarum reseruatur. Superbia enim uanitatis loquentes. pellexerunt in desideriis carnis luxurie. eos qui paululum effugerunt. qui in errore conuersati sunt. libertatem illis promittentes. cum ipsi seruj sint corruptionis. A quo enim quis superatus est. huius & seruus est. Si enim refugientes coinquinationes mundi in agnitionem domini nostri & saluatoris ihesu christi. his rursus implicati superantur. facta est eis posteriora deteriora prioribus. Melius enim erat illis non cognoscere uiam iustitie. quam post agnitionem retrorsum conuerti ab eo quod illis traditum est sancto mandato. Contigit enim eis illud uere prouerbium. Canis reuersus ad suum uomitum. & sus lota in uolutabro luti.

Hanc ecce uobis secundam scribo epistolam. in quibus excito uestram in commonitionem sinceram mentem. ut memores sitis eorum que prius sunt dicta. a sanctis prophetis & apostolis uestris preceptoribus domini & saluatoris. hoc primum scientes. quod uenient in nouissimis diebus in deceptione illusores. uestras concupiscentias ambulantes. dicentes. Vbi est promissio aut aduentus eius? Ex quo enim

ptes dormierunt. omnia sic p̄severant
ab initio creature. Latet enim eos hoc
nolentes. q̄d celi erant p̄ius. & terra de
aqua & per aquā consistens dei uerbo. p̄ quę
ille tunc mundus aqua inundatus pe-
riit. Celi aūt qui nunc sunt & terra eōdē
uerbo repositi sunt ignī reservati in die
iudicii & perditionis impiorū hominū.
Unum uero hoc nō lateat uos karissi. q̄
unus dies ap̄d dn̄m sicut mille anni & mil-
le anni sicut dies una. Non tardat dn̄s promis-
sis. sicut quidam agnt̄ ꝑ uos. nolens aliquos
perire. sed omnes ad pēnitentiam re-
uerti. Adueniet aūt dies dn̄i sicut fur in
qua celi magno impetu transient. ele-
menta uero calore soluentur. Terra aūt
& que in ipsa sunt exurentur. Cum ergo
ista omnia dissoluenda sint quales
oportet uos esse in sanctis conuersationibus
& pietatibus expectantes & properantes
in aduentum dei. ꝑ quem celi ardentes
soluentur. & elementa ignis ardore tabescent. Nouos uero celos &
nouam terram secundum ipsius expe-
ctamus. in quibus iustitia habitat. ꝓp-
ter quod karissimi hec expectantes satagite im-
maculati & inuiolati ei inuenire in
pace. & dn̄i nr̄i longanimitatem salu-
tem arbitramini. Sicut & karissimus frā-
ter noster paulus secundum datam sibi sapi-
entiam scripsit uobis. sicut & in omnibus epis-
tolis loquens in eis de his in quibus sunt
quedam difficilia intellectu. que
indocti & instabiles deprauant. si-
cut & ceteras scripturas ad suam
ipsorum perditionem. Vos ergo karissimi ꝓscien-
tes custodite. ne iniquorum errore
traducti excidatis a ꝓpria firmita-
te. Crescite aūt in gratia & cognitione do-
mini nr̄i & saluatoris ihu xpi. Ipsi
gla & nunc & in diem eternitatis amen.
Explicit epla ii pet̄ secunda. Incipit
epistola eiusdem Johannis prima. Am-

od fuit ab initio
q̄d audiuimus. quod
uidimus oculis nos-
tris. q̄d perspeximus
& manus nr̄e con-
trectauerunt de
uerbo uite. & uita manifestata est
& uidimus & testamur & annun-
tiamus uob uitam eternam que erat
ap̄d patrem & apparuit nob. Quod u
didimus & audiuimus. annuntiamus
uob ut & uos societatem habeatis nob
biscum. & societas nr̄a sit cum patre
& filio eius ihu xpo. Hec scribimus
uob ut gaudeatis ut gaudium
uestrum sit plenum. Et hec est annuntia-
tio quam audiuimus ab eo & annun-
tiamus uob. quoniam deus lux est & tenebre
in eo non sunt ullę. Si dixerimus quoniam societa-
tem habemus cum eo. & in tenebris
ambulamus. mentimur & non facimus
veritatem. Si aūt in luce ambulamus
sicut & ipse est in luce. societatem habemus
ad inuicem & sanguis ihu filii eius
emundat nos ab omni pec̄to. Si dixe-
rimus quoniam peccatum non habemus. ipsi nos
seducimus. & veritas in nob non est.
Si confitemur pec̄ta nr̄a. fidelis est
& iustus est ut remittat nob pec̄ta nr̄a
& emundet nos ab omni iniquitate.
Si dixerimus quoniam non peccauimus. men-
dacem facimus eum. & uerbum eius
non est in nobis.

Filioli mei hec scribo uob ut non peccetis. Et si quis peccauerit aduocatum habemus apud patrem ihm xpm iustum. et ipse est propitiatio pro peccatis nris. non pro nris autem tm. sed etiam pro totius mundi. Et in hoc scimus quoniam cognouimus eum. si mandata eius obseruemus. Qui dicit se nosse eum et mandata eius non custodit mendax est et in eo ueritas non est. Qui autem seruat uerbum eius uere in hoc caritas dei perfecta est. In hoc scimus quoniam in ipso sumus. Qui dicit se in ipso manere debet sicut ille ambulauit et ipse ambulare. Karissimi non mandatum nouum scribo uob. sed mandatum uetus quod habuistis ab initio. Mandatum uetus est uerbum quod audistis. Iterum mandatum nouum scribo uob quod est uerum et in ipso et in uob. quia tenebre transeunt et lux uera iam lucet. Qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit in tenebris est usque adhuc. Qui diligit fratrem suum in lumine permanet et scandalum in eo non est. Qui autem odit fratrem suum in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat quoniam tenebre obcecauerunt oculos eius. Scribo uobis filioli quoniam remittuntur uob peccata propter nomen eius. Scribo uob patres quoniam cognouistis eum qui ab initio est. Scribo uob adolescentes. quoniam uicistis malignum. Scribo uob infantes. quia cognouistis patrem. Scribo uob patres quoniam cognouistis eum qui ab initio est. Scribo uob iuuenes quoniam fortes estis et uerbum dei manet in uobis et uicistis malignum. Nolite diligere mundum. neque ea que in mundo sunt. Si quis diligit mundum non est caritas patris in eo. Quoniam omne quod est in mundo. concupiscentia carnis est. et concupiscentia oculorum et superbia uite que non est ex patre sed ex mundo est. Et mundus transibit et concupiscentia eius. Qui autem facit uoluntatem dei manet in eternum. Filioli nouissima hora est. Et sicut audistis quia antichristus uenit. nunc antichristi multi facti sunt. unde scimus quia nouissima hora est. Ex nobis prodierunt. sed non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis. permansissent utique nobiscum. Sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nobis. Sed uos unctionem habetis a sancto. et nostis omnia. Non scripsi uobis quasi ignorantibus ueritatem. sed quasi scientibus eam. et quoniam omne mendacium ex ueritate non est. Quis est mendax nisi is qui negat quoniam ihc non est xpc. Hic est antichristus. qui negat patrem et filium. Quisquis est qui negat filium. nec patrem habet. Qui confitetur filium et patrem habet. Vos quod audistis ab initio. in uobis permaneat. Si in uobis permanserit quod ab initio audistis. et uos in filio et patre manebitis. Et hec est repromissio quam ipse pollicitus est nobis uitam eternam. Hec scripsi uobis de his qui seducunt uos. Et uos unctionem quam accepistis ab eo. manet in uobis. Et non necesse habetis ut aliquis doceat uos. sed sicut unctio eius docet uos de omnibus et uerum est et non est mendacium. Et sicut docuit uos manete in eo. ut cum apparuerit habeamus fiduciam. et non confundamur ab eo in aduentu eius. Si scitis quoniam

iustus ē. fecerit ex ipō natus est.

III

Videte qualem dedit caritatē nob pater. ut filii dei nominemur. et simus. Ppē hoc mundus nō nouit nos. qm nō nouit eum. Karissimi nunc filii dei sumus. et nōdū apparuit quid erimus. Scimus q̄m cū apparuerit similes ei erimus. q̄m videbimus eum sicuti est. Et omnis qui hāc spem habet in eo. sanctificat se. sicut et ille sanctus est. Omnis qui facit peccatum. et iniquitatem facit. et peccatum est. et iniquitas est. Et scitis q̄m ille apparuit ut peccata tolleret. et peccatum in eo non est. Omnis qui in eo manet. non peccat. Et omnis qui peccat. non vidit eum. nec cognouit eum. filioli. nemo vos seducat. Qui facit iustitiam iustus est. sicut et ille iustus est. Qui facit peccatum ex diabolo est. q̄m ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit filius dei. ut dissoluat opa diaboli. Omnis qui natus est ex deo peccatum non facit. q̄m semen ipsius in eo manet. et non potest peccare. q̄m ex deo natus est. In hoc manifesti sunt filii dei. et filii diaboli. Omnis qui non est iustus. non est ex deo. et qui non diligit fratrem suum. Quia hec est annuntiatio q̄m audistis ab initio. ut diligatis alterutrum. Non sicut caim qui ex maligno erat. et occidit fratrem suum. Et propter quid occidit eum. Quia opa eius maligna erant. fratris aut eius iusta. Nolite mirari fratres. si odit vos mundus. Nos scimus. q̄m translati sumus de morte ad vitam. q̄m diligimus fratres. Qui non diligit manet in morte. Omnis qui odit fratrem suum homicida est. et scitis q̄m omnis homicida non habet vitam eternam in se manentem. In hoc cognouimus caritatem dei. q̄m ille pro nobis animam suam posuit. et nos debemus pro fratribus animas ponere nostras. Qui habuerit substantiam huius mundi. et uiderit fratrem suum necessitatem habere. et clauserit viscera sua ab eo. q̄modo caritas dei manet in eo. Filioli mei non diligamus verbo neq; lingua. sed opere et veritate. In hoc cognoscimus q̄m ex veritate sumus. et in conspectu eius suademus corda nostra. Quoniam si reprehenderit nos cor nostrum. maior est deus corde nostro. et nouit omnia. Karissimi si cor nostrum non reprehenderit nos. fiduciam habemus ad deum. et quicquid petierimus accipiemus ab eo. q̄m mandata eius custodimus. et ea que placita sunt coram eo facimus. Et hoc est mandatum eius ut credamus in nomine filii eius ihu xpi. et diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis. Et qui seruat mandata eius in illo manet. et ipse in eo. Et in hoc scimus q̄m manet in nobis de spiritu quem dedit nobis.

IIII

Karissimi. nolite omni spiritui credere. sed probate spiritus si ex deo sunt. q̄m multi pseudoprophete exierunt in mundum. In hoc cognoscitur spiritus dei. Omnis spiritus qui confitetur ihm xpm in carne venisse. ex deo est. Et omnis spiritus qui soluit ihm. ex deo non est. Et hic est antichristus de quo audistis q̄m venit. et nunc iam in mundo est. Vos ex deo estis filioli. et uicistis eum. q̄m maior est qui in vobis est. q̄m qui in mundo est. Ipsi de mundo sunt. ideo de mundo locuntur. et mundus eos audit. Nos ex deo sumus. Qui nouit deum. audit nos. Qui non est ex deo. non audit nos. In hoc cognoscimus spiritum veritatis

ꝛ spm̃ erroꝛis. ¶ Km̃ dilegam̃ mutuꝫ
qm̃ caritas ex deo est. ¶ Omnis qui di
ligit ex deo natus est ꝛ cognoscit dm̃.
Qui n̄ diligit. n̄ novit dm̃. qm̃ ds ca
ritas est. In hoc apparuit caritas dei i
nob. qm̃ filiū suum unigenitū misit
ds in hunc mundū. ut uiuamus per
eum. In hoc est caritas. n̄ qm̃ nos dile
ximus mundū dm̃. ꝫ qm̃ ipe prior di
lexit nos. ꝛ misit filiū suū propitiatio
nem pro pctis nris. Km̃ si ds dilexit
nos ꝛ nos debemus alterutꝝ diligere.
dm̃ nemo uidit unqm̃. Si diligamus
mutuꝫ. ds in nob manet ꝛ caritas
eius in nob perfecta est. In hoc cognos
cimus qm̃ in eo manemus ꝛ ipe in
nob qm̃ de spū suo dedit nob. ¶ nos
uidimus ꝛ testificamur. qm̃ pr mi
sit filiū suū saluatorē mundi. Quis
quis confessus fuerit qm̃ ihc est filiꝰ
dei. ds in eo manet ꝛ ipe in deo. ¶ nos
cognouimus ꝛ credimus caritati q̄
habet ds in nob. ds caritas est. ¶ q̄ ma
net in caritate in deo manet ꝛ deus
in eo. In hoc perfecta est caritas dī nos
biscum. ut fiduciam habeamus i die
iudicii. Quia sicut ille est ꝛ nos sumꝰ
in hoc mundo. Timor n̄ est in caritā
te. sed perfecta caritas foras mittit ti
morem. qm̃ timor penam habet. Qui
aūt timet n̄ est perfectus in caritate.
Nos ergo diligamus dm̃. qm̃ ds prior
dilexit nos. Si quis dixerit qm̃ diligo
dm̃ ꝛ fratrem suum oderit mendax est. Qui
enim n̄ diligit fratrem suum quem uidet. de
um quem n̄ uidet quo pacto diligere
re. ¶ hoc mandatū habemus a do ut
q̄ diligit dm̃. diligat ꝛ fratrem suum.

Omnis qui credit qm̃ ihc est xpc.
ex deo natus est. Omnis qui dili
git eum qui genuit. diligit ꝛ eum
qui natus est ex eo. In hoc cognosci
mus qm̃ diligimus natos dei. cum
dm̃ diligamus ꝛ mandata eius faciam.
Hec est enim caritas dei. ut manda
ta eius custodiamus. ¶ mandata eius
grauia n̄ sunt. Quia omne qd natum est
ex deo uincit mundū. Hec est victoria
que uincit mundū. fides nra. Quis est
qui uincit mundū. nisi qui credit qm̃
ihc est xpc filius dei. Hic est qui uenit
per aquam ꝛ sanguinem ihc xpc. Non in aq̄
solum. ꝫ in aqua ꝛ sanguine. Et spūs est
qui testificatur. qm̃ xpc est veritas. Quia
tres sunt qui testimonium dant in ca
lo. pr ꝛ verbum ꝛ spūs scs. Et hi tres unum
sunt. Si testimonium hominū accipimus
testimonium dei maius est. Quia hoc est te
stimonium dei qd maius est. qm̃ testificatus
est de filio suo. Qui credit in filio dei
habet testimonium dei in se. Qui n̄ credit
filio. mendacem facit eum. qm̃ n̄ credit
in testimonio. qd testificatus est ds
de filio suo. ¶ hoc est testimonium. qm̃
uitam etiam dedit nob ds. ¶ hec vi
ta in filio eius est. Qui habet filium habet vi
tam. Qui n̄ habet filium dei n̄ habet vitā.
Hec scribo nob. ut sciatis qm̃ vitam
habetis etiam. qui creditis in nomine
filii dei. ¶ hec est fiducia qm̃ habemus
ad eum. ut qd cumq; petierimus secm̃
voluntatem eius audit nos. ¶ scimꝰ
qd audit nos. quicquid petierimus.
habemus qm̃ habemus petitiones qs

postulam̃ ab eo. Qui scit quia omnis
qui facit peccatum & iniquitatem facit
& peccatum est. & scitis quia ille manifestauit
ut peccata nostra tollat. & peccatum in eo non est.
Omnis qui in eo manet non peccat. & omnis qui peccat
non uidit eum nec cognouit eum. Filioli nemo
seducat uos. qui iustitiam facit iustus est sicut
& ille iustus est. qui peccatum facit ex diabolo est
quia ab initio diabolus peccat. In hoc manifestati
sunt filii dei & filii diaboli. Omnis qui non facit
iustitiam non est ex deo & qui non diligit fratrem suum.
Quoniam hec est annuntiatio quam audistis ab initio
ut diligamus alterutrum. non sicut Caym ex maligno
erat & occidit fratrem suum. Et propter quid occidit eum
quia opera eius mala erant fratris uero iusta.
Nolite mirari fratres si odit uos mundus. Nos scimus
quoniam translati sumus de morte ad uitam quoniam
diligimus fratres. Qui non diligit manet in morte.
Omnis qui odit fratrem suum homicida est. Et scitis
quoniam omnis homicida non habet uitam manentem
in semetipso. In hoc cognouimus caritatem dei quoniam
ille animam suam pro nobis posuit. & nos debemus pro
fratribus animas ponere. Qui habuerit substantiam
huius mundi & uiderit fratrem suum necessitatem
habere & clauserit uiscera sua ab eo quomodo
caritas dei manet in eo. Filioli non diligamus
uerbo neque lingua sed opere & ueritate. In hoc
cognoscimus quia ex ueritate sumus & in conspectu
eius suadebimus corda nostra. In quo reprehendit
nos cor nostrum quoniam maior est deus corde nostro
& nouit omnia. Karissimi si cor nostrum non reprehendit
nos fiducia habemus ad deum. & quicquid petierimus
accipiemus ab eo quoniam mandata eius custodimus
& ea que placita sunt coram eo facimus. Et hoc est
mandatum eius ut credamus nomini filii eius ihesu christi
& diligamus alterutrum sicut dedit mandatum nobis.
Et qui custodit mandata eius in deo manet & deus in eo.
Et in hoc scimus quoniam manet in nobis de spiritu
quem dedit nobis. Karissimi nolite omni spiritui credere
sed probate spiritus si ex deo sint quoniam multi pseudoprophete
exierunt in mundum. In hoc cognoscitur spiritus dei.
Omnis spiritus qui confitetur ihesum christum in carne
uenisse ex deo est. Et omnis spiritus qui dissoluit ihesum
in carne non est ex deo. Et hic est antichristus de quo
audistis quoniam uenit & nunc in mundo est. Vos filioli
ex deo estis & uicistis eos quia maior est qui in uobis est
quam qui in mundo est. Ipsi de mundo sunt ideo de mundo
loquuntur & mundus eos audit. Nos ex deo sumus.
Qui nouit deum audit nos. qui non est ex deo non audit nos.
In hoc cognoscimus spiritum ueritatis & spiritum erroris.
Karissimi diligamus alterutrum quia caritas ex deo est.
& omnis qui diligit ex deo natus est & cognoscit deum.
Qui non diligit non cognouit deum quoniam deus caritas est.
In hoc apparuit caritas dei in nobis quoniam filium suum
unigenitum misit deus in mundum ut uiuamus per eum.
In hoc est caritas non quasi nos dilexerimus deum sed quoniam
ipse prior dilexit nos & misit filium suum propitiationem
pro peccatis nostris. Karissimi si sic deus dilexit nos
& nos debemus alterutrum diligere. Deum nemo uidit
unquam. Si diligamus inuicem deus in nobis manet
& caritas eius in nobis perfecta est. In hoc cognoscimus
quoniam in eo manemus & ipse in nobis quoniam de spiritu
suo dedit nobis. Et nos uidimus & testificamur quoniam
pater misit filium saluatorem mundi. Quicumque confessus
fuerit quoniam ihesus est filius dei deus in eo manet
& ipse in deo. Et nos cognouimus & credidimus caritati
quam habet deus in nobis. Deus caritas est & qui manet
in caritate in deo manet & deus in eo manet. In hoc
perfecta est caritas dei nobiscum ut fiduciam habeamus
in die iudicii quia sicut ille est & nos sumus in hoc mundo.
Timor non est in caritate sed perfecta caritas foras mittit
timorem quia timor pœnam habet. Qui autem timet non est
perfectus in caritate. Nos ergo diligamus deum quoniam
deus prior dilexit nos. Si quis dixerit quoniam diligo deum
& fratrem suum mendax est. Qui enim non diligit fratrem
suum quem uidet deum quem non uidet quomodo potest
diligere. Et hoc mandatum habemus a deo ut qui diligit deum
diligat & fratrem suum. Omnis qui credit quoniam ihesus
est christus ex deo natus est. Et omnis qui diligit eum
qui genuit diligit & eum qui natus est ex eo. In hoc
cognoscimus quoniam diligimus filios dei cum deum diligamus
& mandata eius faciamus. Hec est enim caritas dei ut
mandata eius custodiamus & mandata eius grauia non sunt.
Quoniam omne quod natum est ex deo uincit mundum.
Et hec est uictoria quæ uincit mundum fides nostra.
Quis est qui uincit mundum nisi qui credit quoniam
ihesus est filius dei. Hic est qui uenit per aquam & sanguinem
ihesus christus. non in aqua solum sed in aqua & sanguine.
Et spiritus est qui testificatur quoniam christus est spiritus
& aqua & sanguis. Et tres unum sunt. Si testimonium
hominum accipimus testimonium dei maius est. Quoniam
hoc est testimonium dei quod maius est quoniam testificatus
est de filio suo. Qui credit in filium dei habet testimonium
dei in se. Qui non credit deo mendacem fecit eum quia non
credidit in testimonium quod testificatus est deus de filio suo.
Et hoc est testimonium quoniam uitam æternam dedit nobis deus.
Et hæc uita in filio eius est. Qui habet filium habet uitam.
Qui non habet filium dei uitam non habet. Hæc scripsi
uobis ut sciatis quoniam uitam habetis æternam qui credidistis
in nomine filii dei. Et hæc est fiducia quam habemus ad eum
quoniam quicquid petierimus secundum uoluntatem eius
audit nos. Et scimus quoniam audit nos quicquid petimus
scimus quoniam habemus petitiones quas postulauimus
ab eo. Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem
petet & dabitur ei uita peccanti non ad mortem.
Est peccatum ad mortem. non pro illo dico ut
roget quis. Omnis iniquitas peccatum est
& est peccatum non ad mortem. Scimus quia
omnis qui natus est ex deo non peccat. sed
generatio dei conseruat eum & malignus non tangit eum. Scimus quoniam ex deo
sumus & mundus totus in maligno positus est. Scimus autem quoniam filius dei
uenit & dedit nobis sensum ut cognoscamus uerum deum & simus in uero
filio eius. Hic est uerus deus & uita æterna. Filioli custodite uos a simulacris.

Explicit epistola sancti iohannis prima. Incipit epistola eiusdem nobis sancta

electe dilectis
natis eius. quos
ego diligo in ueritate. & non ego solus. sed
& omnes qui cognouerunt ueritatem
propter ueritatem que manet in nobis
& nobiscum erit in æternum. Sit nobiscum
gratia. misericordia. pax a deo patre. & a domino ihesu
filio patris. in ueritate & caritate. Gaudius
sum ualde quia inueni de filiis tuis ambulantes in ueritate. sicut mandatum accepimus a patre. Et nunc rogo te domina non
tanquam mandatum nouum scribens tibi
sed quod habuimus ab initio. ut diligamus
alterutrum. Et hoc est caritas. ut ambulemus secundum mandata eius. Hoc est
enim mandatum. ut quemadmodum audistis
ab initio in eo ambuletis. quia
multi seductores exierunt in mundum. qui non confitentur ihesum christum uenire

Incipit epistola secunda. Incipit epistola ter
tia iohannis. Gaius
electo gratis karissimo quem ego diligo in ueritate.
karissime de omnibus etiam
optem te ingredi & ualere
sicut placet agere anime tue. Gaudius ualde uehementibus fratribus & testimonium
phibentibus ueritati tue sicut tu in ueritate ambulas. Maiorem autem horum non habeo
gratiam quam ut audiam filios meos in ueritate ambulare. karissime fideliter facis quicquid operaris in fratres & hoc in peregrinos.
qui testimonium reddiderunt caritati
tue in conspectu ecclesie quos benefaciens
deduces digne deo. Pro nomine enim
eius profecti sunt nichil accipientes a gentibus. nos ergo debemus suscipere huius
modi ut cooperatores simus ueritatis.
Scripsissem forsitan ecclesie. sed qui amat primatum gerere in eis diotrepes non
recipit nos. Propter hoc si uenero commonebo eius opera que facit uerbis malig

nus gaudiens in nos. Et qui ū ei vita fini
ficauit. nec ipe fuscepit fres. r eos qui
fuscipiunt phibet. r de ecclia eicit. Iame
noli imitari malū. sz qđ bonū ē. Qui
bene facit ex deo ē. qui male facit. nō
vidit dm. Demetrio testimoniū redditū
ab omibz. r ab ipa veritate. Et nos testi
monium phibemus. r nosti qm testimo
nium nrm verum ē. Multa habui scribe
re tibi. sz volui p atramentū r calamū
scribere tibi. Spero aūt me cito te vide
re. r os ad os loquemur. Pax tibi. Salu
tant te amici. Salutа tu amicos nomi
natim. Explicit epla ad his data. Incipit
epla ad Judeos.

Judas ihu xp̄i
seruus. frr aūt iacobi. his qui in dō
pre dilectis. r xpo ihu conseruatis
r vocatis. misa vob r pax r caritas
adimpleatur. Karissimi. omnē sollici
tudinem faciens scribendi vobis
de cōmuni nra salute. necē habui
scribere vob. decpcans sup-certa
re semel tradite sctis fidei. Subin
troierunt enim quidam homines qui
olim p̄scripti sunt in hoc iudiciū
impii deum nrm gram in libertatem
in luxuriam. r solum dnatorem. r do
minum nrm ihm xpm negantes. Co
monere aūt vos volo. scientes semel
omia. qm ihc populm de terra egypti sal
vans. sdo eos qui non credidерunt per
didit. Angelos quoq non servantes
suum principatum. sz deliquerunt suum do
micilium in iudiciū dei magni vinculis
eternis sub caligine iudicio reservavit. Sicut sodoma r gomorra. r cir
cumcirca civitates simili modo fornicate
sunt. r abeuntes post carnem alteri
us. sunt exemplum ignis etne pena sus
tinentes. Similr. et isti carnem quide
maculant. dominationem aūt spernunt.
maiestatem aūt blasphemant. Cum
michael archangelus cum diabolo dis
putans altercaretur de moysi corpore
non ē ausus iudicium inferre blasphe
mie. sz dixit. imperet tibi dns. Hi aūt
quecumq; quidem ignorant blasphe
mant. Quecumq; aūt naturaliter tan
quam muta animalia norunt. in his cor
rumpuntur. Ve illis qui via caini ambu
lauerunt. r errore balaam mercede effusi
sunt. r contradictione core perierunt. Hi
sunt in epulis suis maculatione simul
tes sine timore semetipos pascentes
nubes sine aqua que a ventis aūt
turbabuntur. Arbores autumpnales infru
ctuose bis mortue eradicate. fluctus
feri maris despumantes suas con
fusiones. Sydera errantia quibz procella
tenebrarz conservata ē in eternum. Vi
tauit aūt de his septimus ab ada enoch
dicens. Ecce venit dns in sctis milib;
suis. facere iudiciū contra omnes r ar
guere omnes impios de omnibz operi
bz impietatis eorz quibz impie egerunt
r de omnibz duris que locuti sūt
contra eū peccatores impii. Hi sunt mur
muratores querelosi. tm desiderio
suo ambulantes. r os illorz loquitur
superbum. mirantes personas quib
causa. Vos aūt karissimi memores estote
verborz que predicta sunt ab apostlis dni
nri ihu xpi qui dicebant vob. qm in no
vissimo tempore venient illusores
tm desiderio suo ambulantes in
pietatibus. Hi sunt qui segregant seip

xpos. annuales ꝑm̃ ñ hñtes. vos ā
kssu lupediticantes uolumꝰ xpos. scīt
sine ulle fide. in ꝑm̃ ios oiantes xpos uo
in dilectione dei seruate. exptantes
miam dñi nr̃i ihu i in utram etiam.
Vos quidem arguite iudicatos. illos
uero saluate de igne rapientes. Alios
aūt miserem̃i in timore. odientes eā
que carnalis ē maclatam tunicā. Et
alib ipse potens ē uos conseruare sine
pcco. ⁊ constituere aūt conspectū gle sue
immaclatos in exultatione in aduen
tu dñi nr̃i ihu xpi. soli deo saluatori
nro. p ihm xpm dñm nr̃m. gla. mag
tudinē. imperiū. ⁊ potestas. ante
omne scla. ⁊ nunc. ⁊ in omne scla. amen.
Explicit epla sc̃i iude apli. Incipit ylag
sc̃i iois pbri in apocalypsi iohis apli.

Iohannes apls. ⁊ euāgelista a dño xpo
eles atq; dilēs in tanto amore dile
ctionis ab eo elebitus. ut in cena
sū pectus eius recumbere. ⁊ ad eum
sic astanti solu mattē ꝑam com
mendaret. ut quem nubere uole
rem ad amplexū unguentis actu
uerat xpi etiam custodiendā unguē
traderet. Hic tract. cum ꝑ ūbum dī
⁊ testimoniū ihu xpi exilium ꝑpetu
mos in insula sortitur. illic ab eodem
apocalypsis ꝑfectissa describitur. ut
sicut in principio canonis scīt libri
geneseos incorruptibile ꝓcipiū ꝓ
tatis. ita etiam incorruptibil finis p
unguem in apocalypsi redderet di
centis. ego sum. α. ⁊ ω. principiū ⁊ finis.
Hic ē iohes qui adhuc iuuenculle ti
bi diem egressionis de corpore con
uocatis in epheso discipulis. dein
de in desolatum sepulcre sue locū. ora
tione ꝓ completa. reddidit spīm. tam
a dolore mortis factus extraneus. qm̃
a corruptione carnis nolebat alienus.
Cui structure disp̃tio. uel liber ordi
natio. ideo a nobis p singla ñ exponi
tur. ut neluentibus inquirendi desi dū
collaterum. ⁊ querentibus labous fructus
⁊ deo magistrii doctrina seruetur.
Explicit prologus. Incipit liber apocalypsis.

Apocalypsis ihu xpi q̃
dedit illi ds palam fa
cere seruis. que oportet
fieri cito. ⁊ significauit
mittens p angelum suū seruo
suo iohi. qui testimoniū phibuit ui
lo dei. ⁊ testimoniū ihu xpi. quecūq;
uidit. Bs qui legit. ⁊ qui audiunt
uerba ysthie huius. ⁊ seruant ea
que in ea scripta sunt. Tempus enim
ꝓpe ē. Iohes septem eccliis que sunt
in asya. gra uob. ⁊ pax ab eo qui ē
⁊ qui erat. ⁊ qui uenturus ē. ⁊ a
septē spīt̃ibus qui in conspectu sedis
tui sunt. et. ⁊ a ihu xpo qui ē testis
fidelis primogenitus mortuoꝝ. ⁊ pn
ceps regum terre. Qui dilexit nos. ⁊ la
uit nos a pctis nr̃is in sanguine suo.
⁊ fecit nos regnū. ⁊ sacerdotes deo. ⁊ pri
ri suo. Ipsi gloria. ⁊ imperiū in scla scla
lorū amen. Ecce uenit cum nubibus
⁊ uidebit eū omis oc̃lus. ⁊ qui eū pu
pugerunt. ⁊ plangent se sup eū omnes
tribus terre. etiam amen. Ego sum. α. et
ω. principiū ⁊ finis. dicit dñs ds q̃
ē ⁊ qui erat. ⁊ qui uenturus ē omnip.
Ego iohes frr̃ ur̃ ⁊ particeps in tribu

latione ⁊ regno ⁊ patiẽa in ihu. fui in
insula que appellatur patmos ꝓ
uerbum dei ⁊ testimoniũ ihu. fui ⁊ fui
in dñica die ⁊ audiui post me uocem
magnam tanquã tube dicentis. Qđ
udes scribe in libro ⁊ mitte vii. eccli
is que sunt in asya. epheso ⁊ smirnã
⁊ pergamo ⁊ thyatirorum ⁊ sardis. ⁊
philadelphiam ⁊ laodiciam. ⁊ uidi
sum ut uidem uocem que loquebat
mecũ. ⁊ conuersus uidi vii. candelab
aurea ⁊ in medio vii. candelabrorũ au
reorũ. similem filio hois uestitũ pode
⁊ precinctũ ad mammillas zona aurea.
Caput aũ eius ⁊ capilli erant candi
di tanquã lana alba ⁊ tanquã nix. ⁊
oculi eius ueluti flamma ignis ⁊ pedes
illius similes aurichalco sicut in cami
no ardenti. ⁊ uox illius tanquã uox
aquarũ multarũ. ⁊ habebat in dextera
sua stellas vii. ⁊ de ore eius gladius
utrãq parte acutus exibat. ⁊ facies
eius sicut sol lucet in uirtute sua. ⁊
cum uidissem eũ cecidi ad pedes eius
tanquã mortuus. ⁊ posuit dexteram suã
sup me dicens. Noli timere. Ego sum ꝑ
mus ⁊ nouissimus. ⁊ uiuus. ⁊ fui mor
tuus ⁊ ecce sum uiuens in scla seculo
rũ. ⁊ hñ claues mortis ⁊ inferni. Scribe
ergo que uidisti. ⁊ que sunt ⁊ que opor
tet fieri post hec. Sacramentũ vii. stellarũ
quos uidisti in dextera mea. ⁊ vii. candẽ
labra aurea. Septem stelle angeli sũt
vii. eccliarũ. Et candelabra septẽ sep
tem ecclie sunt.

Et angelo ephesi ecclie scribe. Hec
dicit qui tenet vii. stellas in dex
tera sua. qui ambulat in medio vii.
candelabrorũ aureorũ. Scio opa tua ⁊
laborem ⁊ patiẽam tuã. ⁊ qm non potes
sustinere malos. ⁊ temptasti eos qui
se dicunt apostolos esse ⁊ non sunt. ⁊ inuenisti
eos mendaces. ⁊ patiẽam habes ⁊ sustinuisti ꝓ nomẽ meum. ⁊ non defecisti. Sed
hñ aduersus te. qđ caritatem tuã primam
reliquisti. Memor esto itaq unde excidisti. ⁊ age pniam. ⁊ prima opa fac. Si
aũ uenio tibi. ⁊ mouebo candelabrum
tuum de loco suo nisi pniam egeris. Sed
hoc hñs qm odisti facta nicholaitarum. que ⁊
ego odi. Qui hꝫ aurem. audiat quid
spũ dicat ecclisis. Uincenti dabo edere
de ligno uite qđ est in paradiso dei mei.
Et angelo sinagoge ecclie scribe. Hec dicit
primus ⁊ nouissimus. qui fuit mortuus
⁊ uixit. Scio tribulationem tuam ⁊ pau
pertatem tuam. Sed dines es. ⁊ blasphe
maris ab his qui se dicunt iudeos
esse ⁊ non sunt. Sed synagoga sathanae. Nec timeas que passurus
es. Ecce missurus est diabolus ex uob
in carcerem. ut temptemini. ⁊ habebitis
tribulationem diebus x. Esto fidelis usq ad
mortem ⁊ dabo tibi coronam uite. Qui
hꝫ aurem. audiat quid spũs dicat ec
clesiis. Qui uicerit non ledetur a mor
te secda. Et angelo pergami ecclie scribe.
Hec dicit qui hꝫ rhumpheam ex utra
que parte acutam. Scio ubi habitas. ubi
sedes est sathane. ⁊ tenes nomen meum
⁊ non negasti fidem meã. Et in diebus in
quibus testis meus fidelis qui occisus
est apud uos. ubi sathanas habitat. Sed
hñ aduersus te pauca. qm illic hñs tenentes doctrinam balaam qui docebat balach mittere scandalum coram

filius ihū edere ⁊ fornicari. Ita hēs ⁊ tu tenentes doctrinam nicholaitarū. Similiter pniam age. Si quominꝰ ueniam tibi cito ⁊ pugnabo cum illis in gladio oris mei. Qui hꝫ aurem audiat quid ſpūs dicat ecclīs. Vincenti dabo manna abſconditū ⁊ dabo illi calculū candidū ⁊ in calculo nouū nomen ſcriptū qđ nemo ſcit nisi qui accipit. Et angelo ẏſtadire ecclie ſcribe. Hec dicit filius dei qui hꝫ oculos tanquā flammā ignis ⁊ pedes eius ſimiles aurichalco. Noui opa tua ⁊ fidem ⁊ caritatē ⁊ miniſterium ⁊ patientiam tuam ⁊ opa tua nouiſſima plura prioribꝫ. Sed hēo adūſus te qꝛ permittis mulierē iezabel que ſe dicit poſſe docere ⁊ ſeducere ſeruos meos. fornicari ⁊ manducare de idolothitis. Et dedi illi tēpus ut pniam ageret ⁊ nō uult penitere a fornicatione ſua. Ecce mitto eam in lectum ⁊ qui mechantur cū ea in tribulacōe maxīa nisi pniam egerint ab operib⁹ ſuis. ⁊ filios eius interficiam in mortē ⁊ ſcient oēs ecclie qꝛ ego ſum ſcrutans renes ⁊ corda ⁊ dabo unicuiq; uſtm ſcdm opa ſua. Vobis aūt dico ceteris. qui ẏſtadire etiis. Quicumq; nō habēt doctrinam hanc qui nō cognouerūt altitudines ſathane ſicut dicunt. Non mittam ſup uos aliud pondus. tamē id quod habētis. tenete donec ueniam. Et qui uicerit ⁊ qui cuſtodierit uſq; in finem opa mea. dabo illi potestatem ſup gentes. ⁊ reget illas in uirga ferrea. ⁊ tanquā uas figuli confringentur. ſicut ⁊ ego acepi a pre meo. ⁊ dabo illi ſtellā matutinam. Qui hꝫ aurem audiat qđ ſpūs dicat ecclīs.

Et angelo ecclie laodicie ſcribe. Hec dicit qui hꝫ vii ſpūs dei ⁊ vii ſtellas. Scio opa tua qꝛ nōmen hēs qđ uiuas ⁊ mortuus es. Esto uigilans. ⁊ confirma cetera que moritura erant. Non enim inueni opa tua plena coram deo meo. In mente ergo hale qualiter acepiſti ⁊ audieris ⁊ ſerua ⁊ pniam age. Si ergo nō uigilaūis. ueniam ad te tanquā fur ⁊ nescies qua hora ueniam ad te. Sed hēs pauca nomina in laodicia. qui nō inquinauerūt ueſtimenta ſua ⁊ ambulabunt mecū in albis qꝛ digni ſunt. Qui uicerit ſic ueſtietur ueſtimentis albis. ⁊ nō delebo nomen eius de libro uite ⁊ confitebor nomē eius coram pre meo ⁊ coram angelis eius. Qui hꝫ aurem audiat quid ſpūs dicat ecclīs. Et angelo philadelphie ecclie ſcribe. Hec dicit ſcs ⁊ uerus qui hꝫ clauem dd. qui aperit ⁊ nemo claudit. claudit ⁊ nemo aperit. Scio opa tua. Ecce dedi coram te ostium apertum qđ nemo poteſt claudere. qꝛ modicam hēs uirtutem ⁊ ſeruasti uerbū meū ⁊ nō negasti nomen meū. Ecce dabo de ſynagoga ſathane qui dicunt ſe iudeos ee ⁊ nō ſunt ſed mentiuntur. Ecce faciam illos ut ueniant ⁊ adorent ante pedes tuos. ⁊ ſcient qꝛ ego dilexi te. Quia ſeruasti uerbū patientie mee. ⁊ ego te ſeruabo ab hora temptationis que uentura ē in orbem uniuſſi temptare hītantes in terra. Ecce uenio cito. Tene qđ hēs. ut nemo accipiat coronam tuam. Qui uicerit faciam illū

columpnam in templo dei mei. & foras
ñ egredietur amplius. Et scribã sup
eum nomñ dei mei & nomen ciuitatis
dei mei noue hierlm. que descendit de
celo a deo meo. & nomen meum nouñ.
Qui hꝫ aurẽ audiat quid spũs dicat
ecclis. Et angelo laodicie ecclie scribe.
Hec dicit amen testis fidelis & uerus
qui ẽ principium creature dei. Scio opa
tua. qꝫ neq; frigidus es neq; calid.
Vtinam frigidus ẽs aut calidus. Sed
qꝫ tepidus es & nec frigidus nec ca
lidus. incipiam te euomere ex ore
meo. Quia dicis qꝺ diues sum & lo
cupletatus. & nullius egeo & nescis
qꝫ tu es miser & miserabilis & pau.
& cecus & nudus. Suadeo tibi emẽ
aurũ ignitũ. probatum ñ locuples fi
as. & uestimentis albis induaris &
ñ apparead confusio nuditatis tue.
& collyrio unge oculos tuos. ut u
deas. Ego quos amo arguo & castigo.
Emulare ergo & pñiam age. Ecce sto
ad ostium & pulso. Si quis audierit
uocem meã & aperuerit ianuam. intro
ad illum & cenabo cũ illo & ipe mecũ.
Qui uicerit dabo ei sedere mecũ in thro
no meo. sicut & ego uici & sedi cũ pre
meo in throno eius. Qui hꝫ aurem
audiat quid spũs dicat ecclis. III
Post hec uidi & ecce ostiũ apertũ in
celo. & uox prima qm̃ audiui tan
qm̃ tube loquentis mecũ dicens. Ac
cende huc. & ostendam tibi que opor
tet fieri post hec. & statim fui in spũ.
& ecce sedes posita erat in celo & sup
sedem sedens. Et qui sedebat similis
erat aspectui lapidis iaspidis & sar
dini. Et iris erat in circuitu sedis. similis
uisioni smaragdine. Et in circuitu sedis
sedilia. xxiiij. Et sup thronos. xxiiij. se
niores sedentes circumamictos ves
timentis albis. & in capitibus eor coro
nas aureas. Et de throno procedunt
fulgura & uoces & tonitrua. Et septẽ
lampades ardentes ante thronum.
que sunt vii spũs dei. Et in conspectu se
dis. tanqm̃ mare uitreũ simile crie
callo. Et in medio sedis. & in circuitu
sedis quatuor animalia plena oculis ante
& retro. Et animal primum. simile leoni. Et
secdum animal. simile uitulo. Et tertium ani
malis habens faciem quasi hois. Et quartum ani
mal. simile aquile uolanti. Et quatuor ani
malia. singula eor habebant alas senas.
Et in circuitu & intus. plena sunt oculis
Et requiẽ non habent. die ac nocte dicen
tia. Sctus. Sctus. Sctus dñs deus omnipotens
qui erat & qui est & qui uenturus est. Et cũ darent
illa animalia gloriam & honorem
& benedictionem sedenti sup thronũ vi
uenti in secla seclorum. procidebant xxiiij
seniores ante sedentem in throno. & ado
rabant viuentem in secla seclorum. & mit
tebant coronas suas ante thronũ di
centes. Dignus es dñe deus noster accipe
gloriam & honorem & virtutem. qꝫ tu creasti
omnia. & propter voluntatem tuam erant
& creata sunt. IV
Et vidi in dextera sedentis sup thro
num. librum scriptum intus & foris
signatum sigillis. vii. Et vidi angelum
fortem predicantem voce magna. Quis
est dignus aperire librum & solue signa
cula eius. Et nemo poterat in celo neq;
in terra. neq; subtus terram aperire li

brum. neq; reliquiæ illū. Et ego flebā mul
tum. eq; nemo dignus inuentus ē aperire
librū nec videre eum. Et unus de seniorib⁹
dixit mi. Ne fleas. Ecce vicit leo de tribu
iuda. radix dāvid. aperire librū z vii. signacu
la ei. Et vidi. z ecce in medio throni z ānā
de ālaliū. z in medio seniorū agnū stan
tem tanq̄m occisum. hītem cornua vii
z oculos vii. qui sunt vii. spūs dei missi in
omnē terrā. Et venit z accepit de dextera
sedentis in throno librū. Et cum aperuisset
librū. cecidēt ālalia. z xxiiii. seniores ce
ciderunt coram agno. hītes singūl⁹ ph̄as
z fialas aureas plenas odoramētor
que sunt oīones scōr⁹. Et cantabant can
ticum nouū dicentes. Dignus es dñe
accipe librū z aperire signacula ei⁹. q̄m oc
cisus es z redemisti nos deo in sanguine
tuo. ex omi tribu z lingua z pp̄lo z natio
ne. z fecisti nos deo nr̄o regnū z sācdotes
z regnabimus sup̄ terrā. Et vidi z audiui vo
cem angelor⁹ multor⁹ in circuitu throni
z ālaliū z seniorū. z erat numer⁹ eor⁹
milia miliū voce magna dicentium.
Dignus est agnus qui occisus ē accipe
virtutē z diuinitatē z sapiam. z fortitu
dinem. z honorē z gl̄am z benedictionē.
Et omnē creaturam que in celo ē. z que
sup̄ terram. z sub terra. z que sunt in mari.
z que in ea sunt. audiui dicentes.
sedenti in throno z agno. benedictio et
honor z gla z potestas in sēla sēlor. Et
quatuor ālalia. dicebant āmē. Et ceci
derunt seniores ceciderūt in facies suas z adora
uerūt. Et vidi cū aperuisset agnus unum de vii. signaculis z
audiui unū de q̄tuor ālaliis dicens.
tanq̄m vocem tonitrui. Veni z vide. Et
vidi. z ecce equus albus. z qui sedebat sup̄
illum habebat arcum. Et data ē ei corona.
z exiuit vincens ut vinceret. Et cum ape
ruisset sigillū sedm. audiui sedm ālal
dicens. Veni z vide. Et exiuit alius equus
rufus. z qui sedebat sup̄ eū. datum est
ei ut sumeret pacem de tra. z ut inui
cem se interficiant. Et datus ē illi gladius
magnus. Et cum aperuisset sigillū ter
tium. audiui tertiū animal dicens. Veni
z vide. Et ecce equus niger. z qui sede
bat sup̄ eum habebat stateram in manu su
a. Et audiui tanq̄m vocem in medio q̄t
tuor ālaliū. dicentiū. Bilibris tritici
denario. z tres bilibres hordei dena
rio. z vinū z oleū ne leseris. Et cū aperu
isset sigillū q̄rtum. audiui vocem q̄rti
animalis dicentis. Veni z vide. Et ec
ce equus pallidus. z qui sedebat sup̄
nomen illi mors. z infernus sequeba
tur eū. Et data ē illi potestas sup̄ qua
tuor partes terre interficere gladio. z fa
me. z morte. z bestiis terre. Et cū aperuis
set quintū sigillum. vidi sub altare
ālas animas interfector⁹ p̄p verbum dei. z p̄p testi
moniū q̄d habebant. z clamabant voce
magna dicentes. Vsq; quo dñe scs z
verus. z nō vindicas sanguinem nr̄m de his qui habitant in terra.
Et date sunt illis singule stole albe. et
dictū est illis ut requiescerent tempus
adhuc modicū donec impleantur con
serui eor⁹ z fres eor⁹ qui interficiendi sūt
sicut z illi. Et vidi cum aperuisset sigillū
septimū. z facta est tremor magnus.
z sol factus est niger tanq̄m saccus cilicinus. z luna tota facta est sicut sanguis.
Et stelle celi ceciderunt sup̄ terram. sic

ficus manu grossos suos. Et aduento magno mouetur. Et celum recessit sicut liber involutus. Et omnis mons et insule de locis suis mote sunt. Et reges terre et principes et tribuni et diuites et fortes et omnis seruus et liber absconderunt se in speluncis et petris montium. Et dicunt montibus et petris. Cadite super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira agni. Quoniam uenit dies magnus ire ipsorum. Et quis poterit stare?

CAP VII

Post hec uidi quatuor angelos stantes super quatuor angulos terre tenentes quatuor uentos terre ne flarent super terram neque super mare neque in ullam arborem. Et uidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum dei uiui. Et clamauit uoce magna quatuor angelis quibus datum est nocere terre et mari dicens. Nolite nocere terre et mari neque arboribus quoadusque signemus seruos dei nostri in frontibus eorum. Et audiui numerum signatorum. Centum quadraginta quatuor milia signati. Et omni tribu filiorum israhel. De tribu iuda. xii. milia signati. De tribu ruben. xii. milia signati. De tribu gad. xii. milia signati. De tribu aser. xii. milia signati. De tribu neptalim. xii. milia signati. De tribu manasse. xii. milia signati. De tribu symeon. xii. milia signati. De tribu leui. xii. milia signati. De tribu yssachar. xii. milia signati. De tribu zabulon. xii. milia signati. De tribu ioseph. xii. milia signati. De tribu beniamyn. xii. milia signati. Post hec uidi turbam magnam quam dinumerare nemo po-

terat de omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis stantes ante thronum et in conspectu agni amicti stolis albis et palme in manibus eorum. Et clamabant uoce magna dicentes. Salus deo nostro qui sedet super thronum et agno. Et omnes angeli stabant in circuitu throni et seniorum et quatuor animalium et ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adorauerunt deum dicentes amen. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio et honor et uirtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum amen. Et respondit unus de senioribus dicens mihi. Hi qui amicti sunt stolis albis qui sunt et unde uenerunt. Et dixi illi. Domine mi tu scis. Et dixit mihi. Hi sunt qui uenerunt de tribulatione magna et lauerunt stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Ideo sunt ante thronum dei et seruiunt ei die ac nocte in templo eius. Et qui sedet in throno habitat super illos. Non esurient neque sitient amplius neque cadet super illos sol neque ullus estus. Quia agnus qui in medio throni est reget illos et deducet eos ad uitae fontes aquarum. Et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum.

CAP VIII

Et cum aperuisset sigillum septimum. Factum est silentium in celo quasi media hora. Et uidi vii. angelos stantes in conspectu dei et date sunt illis vii. tube. Et alius angelus uenit et stetit ante altare habens thuribulum aureum et data sunt incensa multa ut daret de orationibus sanctorum omnium super altare aureum quod est ante thronum. Et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angeli coram deo. Et accepit an-

gelus ⁊ turbuit ⁊ impleuit illud de igne altaris ⁊ misit in terram. ⁊ facta sunt tonitrua ⁊ voces ⁊ fulgura ⁊ terremotus. Et septem angeli qui habebant septem tubas. parauerunt se ut tuba canerent. Et primus angelus tuba cecinit ⁊ facta est grando ⁊ ignis mixta in sanguine ⁊ missum est in terram. Et tertia pars terre combusta est ⁊ tertia pars arborum combusta est ⁊ omne fenum uiride combustum est. ⁊ secundus angelus tuba cecinit ⁊ tanquam mons magnus igne ardens missus est in mare. Et facta est tertia pars maris sanguis ⁊ mortua est tertia pars creature que habebant animas in mari ⁊ tertia pars nauium interiit. ⁊ tertius angelus tuba cecinit ⁊ cecidit de celo stella magna ardens tanquam facula ⁊ cecidit in terram partem fluminum ⁊ in fontes aquarum. Et nomen stelle dicitur absinthium. ⁊ facta est tertia pars aquarum in absinthium ⁊ multi hominum mortui sunt de aquis. quia amare facte sunt. Et quartus angelus tuba cecinit. ⁊ percussa est tertia pars solis ⁊ tertia pars lune. ⁊ tertia pars stellarum ita ut obscuraretur tertia pars eorum ⁊ dies non luceret pars tertia ⁊ nox similiter. Et vidi ⁊ audiui vocem unius aquile volantis per medium celum dicentis voce magna. Ve. ue. ue. habitantibus in terra. de ceteris vocibus trium angelorum qui erant tuba canituri.

CAP. IX

Et quintus angelus tuba cecinit ⁊ vidi stellam de celo cecidisse in terram. Et data est illi clauis putei abyssi. ⁊ aperuit puteum abyssi. ⁊ ascendit fumus putei tanquam fumus fornacis magne ⁊ obscuratus est sol ⁊ aer de fumo putei. ⁊ de fumo putei exierunt locuste in terram ⁊ data est illis potestas sicut habent potestatem scorpiones terre. Et dictum est illis. ne lederent fenum terre neque omne uiride neque omne arbustum. nisi tantum homines qui non habent signum dei in frontibus suis. ⁊ datum est illis ne occiderentur eos. sed ut cruciarentur mensibus v. Et cruciatus eorum ut cruciatus scorpii cum percutit hominem. ⁊ in diebus illis quarent homines mortem ⁊ non inuenient eam. Et desiderabunt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Et similitudines locustarum similes equis paratis in prelium. ⁊ super capita earum tanquam coronę similes auro ⁊ facies earum tanquam facies hominum. ⁊ habebant capillos sicut capillos mulierum ⁊ dentes earum sicut leonum erant. Et habebant loricas sicut loricas ferreas. ⁊ uox alarum earum sicut uox curruum equorum multorum currentium in bellum. ⁊ habebant caudas similes scorpionibus ⁊ aculei erant in caudis earum. potestas earum nocere hominibus mensibus v. ⁊ habebant super se regem angelum abyssi. cui nomen hebraice abaddon. grece autem apollion. ⁊ latine habens nomen exterminans. Ve unum abiit. ecce uenerunt adhuc duo ue post hec. ⁊ tertius angelus tuba cecinit. ⁊ audiui vocem unam de quatuor cornibus altaris aurei qui est coram deo. dicentem tertio angelo qui habebat tubam. Solue quatuor angelos. qui alligati sunt in fluuium magnum euphrate. ⁊ soluti sunt quatuor angeli. qui parati erant in horam ⁊ diem. ⁊ mensem ⁊ annum. ut occiderent tertiam partem hominum.

et numerus equestris exercitus ui[illegible]
milies decies milia audiui numerum
eorum. Et ita uidi equos in uisione. Et qui
sedebant sup eos habebant loricas igneas
et hyacinthinas et sulphureas. Et capita
equorum erant tanquam capita leonum.
et de ore ipsorum procedit ignis et fumus et sul
phur. Ab his tribus plagis occisa est ter
cia pars hominum de igne et fumo et sul
phure qui procedebant de ore ipsorum. Po
testas enim equorum in ore eorum est et in
caudis eorum. Nam caudae eorum similes
serpentibus habentes capita. et in his no
cent. Et ceteri homines qui non sunt occisi
in his plagis. neque pœnam egerunt de
operibus manuum suarum ut non adorarent de
monia et simulachra aurea et argen
tea. aerea et lapidea et lignea que neque
uidere possunt neque audire neque am
bulare. et non egerunt pœnam ab homi
cidiis suis. neque a ueneficiis suis neque a
fornicatione sua neque a furtis suis.

Et uidi alium angelum fortem
descendentem de celo amictum nu
be et iris in capite eius. Et facies eius
erat ut sol. et pedes eius tanquam colum
ne ignis. Et habebat in manu sua li
bellum apertum. Et posuit pedem suum
dextrum super mare. sinistrum autem super
terram. Et clamauit uoce magna quem
admodum cum leo rugit. Et cum clama
sset locuta sunt vii. tonitrua uoces
suas. Scripturus eram. et audiui uocem
de celo dicentem. Signa que locuta sunt
septem tonitrua. noli ea scribere. Et an
gelum quem uidi stantem super mare
et super terram. leuauit manum suam ad
celum. et iurauit per uiuentem in secula
seculorum qui creauit celum et ea que in illo
sunt. et terram et ea que in ea sunt et ma
re et ea que in eo sunt quia tempus non erit
amplius. sed in diebus uocis septimi an
geli cum ceperit tuba canere consum
mabitur mysterium dei sicut euangelizauit
seruos suos prophetas. Et uox quam audiui
de celo iterum loquentem mecum et dicentem
uade et accipe librum apertum de manu
angeli stantis super mare et super terram. Et
abii ad angelum. dicens ei ut daret mihi li
brum. Et dicit mihi. Accipe librum et de
uora illum et faciet amaricare uentrem
tuum. sed in ore tuo erit dulce tanquam
mel. Et accepi librum de manu angeli
et deuoraui eum. et erat in ore meo tan
quam mel dulce. Et cum deuorassem eum
amaricatus est uenter meus. et dixit
mihi. Oportet te iterum prophetare populis et
tribus et linguis et regibus multis.

Et datus est mihi calamus similis
uirge dicens. Surge et mete
templum dei et altare et adoratores in
eo. Atrium autem quod est foris templum.
ejice foras et ne metiaris illud quia datum
est gentibus et ciuitatem sanctam calcabunt
mensibus. xl. duobus. Et dabo duobus te
stibus meis et prophetabunt diebus mille ce.
lx. amicti saccis. Hi sunt due oliue
et duo candelabra in conspectu dei stan
tes sunt. Et si quis eos uoluerit nocere
ignis exibit de ore illorum et deuorabit
inimicos eorum. Et si quis uoluerit eos le
dere sic oportet eum occidi. Hi habent
potestatem claudendi celum. ne plu
at diebus prophetie sue. Et potestatem
habent super aquas conuertendi eas in san
guinem et percutere terram omni pla

po

ga. quocienſcūq; uoluerunt. Et ad fumendū
teſtimoniū ſuū beſtia que aſcendit de
abyſſo facies ad uſus ſios bellū. t uin
ceb eos. t occidet illos. Et corpora eoꝝ ia
cebunt in plateis ciuitatis magne q̄
uocatur ſpiritaliꝫ ſodoma. t egyptus u
bi. t dñs eoꝝ crucifixus e. Et uidebūt de
pplis. t tribubꝫ. t linguis. t gentibꝫ cor
pora eoꝝ. per tres dies. t dimidiū. t cor
pora eoꝝ non ſinent poni in monumē
tis. Et inhabitantes terram gaudebunt ſ
illos. t iocundabunt. t munera mittent
inuicem. q̄m hi duo pphe cruciauerūt
eos qui habitant ſ terram. t poſt dies tres
t dimidiū. ſpūs uite a deo intrauit in
eos. t ſteterunt ſ pedes ſuos. t timor
magnus cecidit ſ eos qui uiderunt
eos. t audierunt uocem magnam de
celo dicentem illis. Aſcendite huc. t aſ
cenderunt in celū in nube. t uiderunt
illos inimici eoꝝ. Et in illa hora. fcs e
t̄remotus magnus. t decima pars ci
uitatis cecidit. t occiſi ſunt in tremo
tu nomia hominū. vii. milia. t reliqui
in timore ſunt facti. t dederunt glam
deo celi. Ve ſecundum abiit. t ecce ue tertium uenit cito. Et ſeptimus angelus tu
ba cecinit. t fte facte ſunt uoces magne in
celo dicentes. facta e regnū huius mū
di dñi nri. t xpi eius. t regnabit in ſe
cula ſeculoꝝ amen. Et xxiiii ſeniores qui
in conſpectu dei ſedent in ſedibꝫ ſuis ce
ciderunt in facies ſuas. t adorauerūt
deū dicentes. Gras agimus tibi dñe
ds ūr omnip̄. qui es. t qui eras qui ac
cepiſti uirtutem tuam magnā. t regnaſti. Et irate ſunt gies. t aduenit ira
tua. t tempus mortuoꝝ iudicari. t

reddere mercedem ſeruis tuis pphis. t
ſcis. t timentibꝫ nomen tuum pu
illis. t magnis. t exterminare eos qui
corrumpunt terram.

(XII)

Et apertum e templum dei in celo
t uiſa e arca teſtamenti eius
in templo eius. Et fte facte ſunt fulgura
t uoces. t tremotus. t grando magna
t ſign magnū apparuit in celo. Mulier
amicta ſole. t luna ſub pedibꝫ eius. t
in capite eius corona ſtellaꝝ. xii. t in
utero hns. t clamabat parturiens. t
cruciatur ut pariat. Et uidum e aliud
ſignū in celo. t ecce draco magnus ru
fus. hns capita. vii. t cornua decem.
Et in capitibꝫ ſuis. vii. diademata. Et
cauda eius trahebat tertiam partem ſtel
larum celi. t miſit eas in terram. Et draco ſtetit ante mulierem que erat pari
tura. ut cum peperiſſet filiū eius deuo
raret. Et peperit filium maſculū qui re
cturus erat omes gentes in uirga ferrea. t raptus e filius eius ad dm et
ad thronum eius. t mulier fugit in ſoli
tudinem. ubi hz locum paratum a dō
ut ibi paſcant illam diebꝫ mille. cc.
lx. Et factū e pl̄ium in celo. michael. t
angli eius preliabantur cū draco
ne. Et draco pugnabat. t angli eius
t nō ualuerunt. neq; locus inuentus
e amplius eoꝝ in celo. Et piectus e dra
co ille magnus ſerpens antiquus
qui uocatur diabolus. t ſathanas. q̄
ſeducit uniuſſm orbem. piectus e
in terram. t angli eius cum illo miſſi
ſunt. Et audiui uocem magnam in
celo dicentem. Nunc facta e ſalus. t
uirtus. t regnū dei nri. t potestas

ē ei' qui pfectus ē accusator fm̄ nr̄m. qui accusabat illos ante conspectum dei nr̄i die ac nocte. Et ipi vicerunt illum p̄ sanguinem agni. & p̄ verbum testimonii sui. & non dilexerunt animas suas usq; ad mortem. Propterea letamini celi. & qui habitatis in eis. Ve terre & mari qz descendit diabolus ad vos habens iram magnam. sciens qz modicū tempus hz. Et postquā vidit draco qz pfectus ē in terrā. psecutus ē mulierem que pepit masculū. Et date sunt mulieri due ale aquile magne. ut volaret in desertum in locum suū. ubi alitur p tempus & tempora & dimidiū temporis a facie serpentis. Et misit serpens ex ore suo post mulierem aquā tanquā flumen. ut eam faceret trahi a flumine. Et adjuuit terra mulierē. & aperuit terra os suū. et absorbuit flumen qd misit draco de ore suo. Iratus ē draco in mulierem & abiit facere pelum cum reliquis de semine ei' qui custodiunt mandata dei & hñt testimoniū ihu. & stetit sup harenam maris.

XIII

Et vidi de mari bestiam ascendentem habentem capita vii. & cornua x. & sup cornua eius. x. diademata. & sup capita eius nomina blasphemie. Et bestia quā vidi similis erat pardo. & pedes eius sicut ursi. & os eius sicut os leonis. Et dedit illi draco virtutē suam. & potestatē magnā. Et vidi unū de capitib; ei' q̄si occisū in morte. & plaga mortis ei' curata ē. Et admirata ē uniuersa terra post bestiam. & adorauerūt draconem qz dedit potestatē bestie. & adorauerūt bestiam dicentes. Quis similis bestie & quis potest pugnare cum ea. Et datum ē ei os loquens magna & blasphemiā. & data ē ei potestas facere menses. xlii. Et aperuit os suū in blasphemias ad dm̄. blasphemare nomen eius & tabernaculū ei' & eos qui in celo habitant. Et datum ē illi bellum facere cum sctis & vincere illos. Et data ē ei potestas in omnē tribū & populū & linguā & gentem. Et adorauerunt eā omnes qui inhabitant terram quoz non sunt scripta nomina in libro vite agni qui occisus ē ab origine mundi. Si quis hz aurē audiat. Qui in captiuitatē ducit in captiuitatē vadet. Qui gladio occiderit. oportet eum gladio occidi. hic ē patientia & fides sctoz. & vidi alteram bestiam ascendentē de terra. & habebat cornua duo similia agni & loquebatur draco & potestatem pris bestie omnē faciebat in conspectu eius. Et fecit terrā & inhabitantes in ea adorare bestiam primā. cuius curata ē plaga mortis. Et fecit signa magna. ut etiam ignem faceret de celo descendere in terrā. in conspectu hominū. Et seduxit habitantes terrā p signa q̄ data sunt illi facere in conspectu bestie dicens habitantib; in terrā ut faciant ymaginem bestie que hz plagā gladii & vixit. Et datum ē illi ut det spm̄ ymagini bestie & ut loquatur ymago bestie. & faciet ut quotquot non adorauerint ymaginē bestie occidantur. Et faciet omnes pusillos & magnos & divites & pauperes & liberos & seruos hz caracterem in dextra

manu aut in frontibz suis. ne quis
posset emere aut uendere nisi qui hꝫ
caracterem. z nomẽ bestie aut numerũ
nois eius. hic sapia est. Qui hꝫ intel
lectum. computet numerũ bestie. Nu
merus enim hominis est. z numerus ei⁹
est sexcenti sexaginta sex. CXLIIII

Et vidi. z ecce agnus stabat sup̃
montem syon. z cum illo. c. xliiii.
milia hntes nomẽ eius. z nomẽ patris
eius scriptũ in frontibz suis. Et audiui
uocem de celo tanq̃m uocem aquarum
multaz. z tanq̃m uocem tonitrui mag
ni. Et uocem quã audiui sicut citharedo
rum citharizantiũ in citharis suis. Et
cantabant sicut canticum nouũ ante sedẽ
et ante quatuor animalia. z seniores. Et
nemo poterat dicere canticũ nisi illa centũ
xliiij. milia qui empti sunt de terra. hi
sunt qui cum mulieribz nõ sunt coin
quinati. virgines enim sunt. hi sequunt
agnum quocumq; ierit. hi empti sunt
ex hominibz primitie deo. z agno. z in ore
eoꝝ nõ est inuentum figmentum. sine
macula sunt ante thronum dei. Et vidi alte
rum angelum uolantem p medium celum
habentem euangelium eternum. ut euangeliza
ret sedentibz sup̃ terram. z sup̃ omnẽ gentem
z tribum. z linguam. z populum. dicens
magna uoce. Timete deum. z date illi
honorem. q̃ uenit hora iudicii ei⁹. Et
adorate eum qui fecit celum. z terram. ma
re. z fontes aquaz. Et alius angelus secu
tus est dicens. Cecidit cecidit babylon
illa magna que a uino ire fornicatio
nis sue potauit omnes gẽtes. Et angelus
tertius secutus est illos dicens uoce magna.
Si quis adorauerit bestiam. z ymag
nem eius. z acceperit caracterem in fron
te sua. aut in manu sua. hic bibet de uino ire dei qd
mixtum est merum in calice ire ipius. z
cruciabitur igne. z sulphure in cospe
ctu angelorum sanctoꝝ. z ante conspectum
agni. z fumus tormentoꝝ eoꝝ in se
cula seculoꝝ ascendet. nec hnt requiem
die ac nocte qui adorauerunt bestiã
z ymaginem eius. si quis acceperit ca
racterem nois eius. hic patientia sanc
torum est. qui custodiunt mandata dei.
fidem ihu. Et audiui uocem de celo di
centem mihi. Scribe. Beati mortui qui in
dño moriuntur. Amodo iam dicit spũs
ut requescant a laboribz suis. Opa
enim illoꝝ sequuntur illos. Et vidi. z ec
ce nubem candidam. z sup̃ nubem sedẽ
tem similem filio hominis. hntem in
capite suo coronam auream. z in
manu sua falcem acutam. Et alter
angelus exiuit de templo clamans uo
ce magna ad sedentem sup̃ nubem. mit
te falcem tuam. z mete. q̃ uenit ho
ra ut metatur. q̃m aruit messis ter
re. Et misit qui sedebat sup̃ nubem
falcem suam in terram. z messuit ter
ram. Et alius angelus exiuit de tem
plo qd est in celo. hns. z ipe falcem
acutam. Et alius angelus de altari qui
hꝫ potestatem sup̃ ignem. z clamauit
uoce magna ad eum qui habebat
falcem acutam dicens. Mitte falcẽ
tuam acutam. z uindemia botros u
nce terre. q̃m maturi sunt uue eius.
Et misit angelus falcem suã in terram. z
uindemiauit uineam terre. z misit in
lacum ire dei magni. Et calcatus est
lacus extra ciuitatem. z exiuit sanguis

de lacu usq; ad frenos equoꝝ ꝑ stadia mille trecenta.

(XV) Et vidi aliud signū in celo magnum & mirabile, angelos septem hītes plagas. vii. nouissimas. qm̄ in illis consummata ē ira dei. Et vidi tanq̄m mare uitreū mixtum igne & eos qui uicerunt bestiam & ymaginem eius. & numerū nois illius stantes sup̄ mare uitreū. hītes cythāras dei. & cantantes canticū moysi serui dei & canticū agni dicentes. Magna & mirabilia opa tua dñe ds omnipotens. iuste & uere uie tue rex seculoꝝ. Quis n̄ timebit te dñe. & magnificabit nomen tuū. Quia solus pius es. quia omnes gentes uenient & adorabunt in conspectu tuo. qm̄ iudicia tua manifestata sunt. Et post hec vidi & ecce apertum ē templum tabernaculi testimonii in celo. Et exierunt vii. angeli hītes. vii. plagas de templo uestiti lapide mundo. candido. & precincti ad mamillas zonis aureis. Et unus ex quatuor animalibꝫ dedit septē angelis septem fialas aureas plenas indignationis dei uiuentis in secula seculoꝝ. Et impletum ē templum fumo a maiestate dei. & de uirtute eius. Et nemo poterat introire in templū donec consummarentur vii. plage. vii. angelorum.

(XVI) Et audiui uocem magnam de templo dicentē vii. angelis. Ite & effundite vii. fialas ire dei in terrā. Et abiit primus. & effudit fialam suam in terram. Et factum ē vulnus malum & pessimum in hoīes qui habent caracterem bestie. & eos qui adorauerunt ymaginē ei. Et secūs effudit fialā suam in mare. & factus ē sanguis tanq̄m mortui. & omnis āia uiuens mortua ē in mari. Et tertius effudit fialam suā sup̄ flumina & sup̄ fontes aquarum. & facti sunt sanguis. Et audiui angelū aquarum dicentem. Justus es qui es & qui eras. qui hec iudicasti. qz sanguinem sanctoꝝ & prophetarum fuderunt & sanguinem eis dedisti bibere. dignum sunt. Et audiui alterū ab altari dicentem. Etiam dñe ds omnipotens. uera & iusta iudicia tua. Et quartus effudit fialam suam in solem. & datum ē illi estuare hoīes igne. Et estuauerunt homines estu magno. Et blasphemauerunt nomen dei hūis potestatem super plagas istas. nec egerunt penitentiam ut darent illi gloriam. Et quintus effudit fialam suam sup̄ sedem bestie. & factum ē regnum eius tenebrosum. Et comanducauerunt linguas suas p̄ dolore. & blasphemauerunt deum celi p̄ doloribus & uulneribus suis. & non egerunt penitentiam ex operibus suis. Et sextus effudit fialam suam in flumen illud magnum eufraten. & siccauit aquam eius ut paretur uia regibus ab ortu solis. Et vidi de ore draconis. & de ore bestie. & de ore pseudoprophete spiritus immundos in modū ranarum. Sunt enim spūs demoniorum facientes signa. & prodeunt ad reges totius terre congregare illos in prelium ad diem magnum dei omnipotentis. Ecce uenio sicut fur. Beatus qui uigilat & custodit uestimenta sua ne nudus ambulet. & uideant turpitudinem eius. Et congregauit illos in locum qui uocatur

tur hebraice armageddon. ¶ vii. effu
dit fialam suam in aerem. ¶ exiuit
uox magna de templo a throno dicēs.
factū est. ¶ Et facta sunt fulgura ¶ uoces ¶ to
nitrua ¶ terremotus factus est magnus
qualis numquā fuit ex quo homines
fuerunt super terram. talis terremotus
sic magnus. ¶ fuit ciuitas magna
in tres partes. ¶ ciuitates gentium ce
ciderunt. ¶ babylon magna uenit in
memoriam ante deū dare ei calicem
uini ire eius. ¶ omnis insula fugit ¶ mon
tes non sunt inuenti. ¶ grando magna
uelut talenta descendit de celo in homines.
¶ blasphemauerūt homines deū p plā
gam grandinis. eius magna facta est
uehementer.

CAP. XVII.

Et uenit unus de vii. angelis qui
habebant vii. fialas. ¶ loquutus est
mecū dicens. Veni ostendam ¶ dāp
nationem meretricis magne q̄ sedet
sup aquas multas. cum qua fornicati
sunt reges terre. ¶ inebriati sunt qui
habitant terram de uino prostitutionis
eius. ¶ abstulit me in desertū in spū. ¶
uidi mulierē sedentē sup bestiam coc
cineam plenam nominib; blasphemie
habentem capita vii. ¶ cornua x. ¶ mulier
erat circūdata purpura ¶ coccino. ¶
inaurata auro ¶ lapide pretioso et
margaritis. habens poculum aureum in
manu sua plenum abhominatiōe
¶ immundicia fornicationis eius.
¶ in fronte eius nomen scriptum misterium
babylon magna mater fornicatio
num ¶ abhominationū terre. Et uidi
mulierem ebriam de sanguine sanc
torum ¶ de sanguine martyrum ihu. Et
miratus sum cum uidissem illam
admiratione magna. ¶ dixit mihi an
gelus. Quare miraris? ego tibi di
cam sacramentum mulieris ¶ bestie que
portat eam. que habet capita vii. ¶ cor
nua x. bestia quā uidisti fuit ¶ non est.
¶ ascensura est de abysso. ¶ in interitum
ibit. ¶ mirabuntur inhabitantes terrā
quorum nomina non sunt scripta in lib̄o
uite a constitutione mundi. uidentes
bestiam que erat ¶ non est. ¶ hic est sensus
qui habet sapiam. Septem capita septē
montes sunt sup quos mulier sedet ¶ reges
vii. sunt. Quinq; ceciderunt unus est
¶ alius nondum uenit. ¶ cum uenerit.
oportet illum breue tempus manere. ¶
bestia que erat ¶ non est ¶ ipsa octaua
est ¶ de vii. est ¶ in interitum uadit. Et
x. cornua que uidisti. x. reges sunt
qui regnū nondū acceperunt sed potes
tatem tanquā reges una hora accipiēt
post bestiam. Hi unum consilium habent
¶ uirtutem ¶ potestatem suam bestie tra
dent. Hi cum agno pugnabūt ¶ agnus
uincet illos quia dominus dominorum est
¶ rex regū ¶ qui cum illo sunt uocati
electi ¶ fideles. Et dixit mihi. Aquas quas
uidisti ubi meretrix sedet populi sunt ¶ gē
tes ¶ linguę. ¶ x. cornua que uidisti in be
stia hi odient fornicariam ¶ desola
tam facient illam ¶ nudam ¶ carnes
eius manducabunt ¶ ipsam igni con
sumabunt. Deus enim dedit in cordi
bus eorum ut faciant quod illi placuit ¶ ut
dent regnum suum bestie donec consum
mentur uerba dei. ¶ mulier quam uidisti
est ciuitas magna que habet regnum
super reges terre.

CAP. XVIII.

Et post hec vidi alium angelum descendentem de celo habentem potestatem magnam et terra illuminata est a gloria eius et clamauit in fortitudine uoce dicens. Cecidit cecidit babylon magna et facta est habitatio demoniorum et custodia omnis spiritus immundi et custodia omnis uolucris immundae et odibilis. Quia de uino fornicationis eius biberunt omnes gentes. et reges terre cum illa fornicati sunt et mercatores terre de uirtute deliciarum eius diuites facti sunt. Et audiui alium uocem de celo dicentem. Exite de illa populus meus et ne participes fueritis delictorum eius et de plagis eius non accipiatis. quia peruenerunt usque ad celum. et recordatus est deus iniquitates eius. Reddite illi sicut et ipsa reddidit uobis et duplicate duplicia secundum opera eius. In poculo quo miscuit miscete illi duplum. Quantum glorificauit se et in deliciis fuit tantum date illi tormentum et luctum. Quia in corde suo dicit. Sedeo regina et uidua non sum et luctum non uidebo. Ideo in una die uenient plagae eius mors. et luctus. et fames. et igni comburetur. Quia fortis est deus qui iudicabit illam. Et flebunt et plangent se super illam reges terre qui cum illa fornicati sunt et in deliciis uixerunt cum uiderint fumum incendii eius longe stantes propter timorem tormentorum eius dicentes. Ve ue ciuitas illa magna babylon ciuitas illa fortis. quia una hora uenit iudicium tuum. Et negotiatores terre flebunt et lugebunt super illam quia merces eorum nemo emet amplius merces auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritae et bissi et purpurae et sericae et coccini et omne lignum thyinum et omnia uasa de ebore et omnia uasa de lapide pretioso et de aere et ferro et marmore et cinnamomum et odoramentorum et unguenti et thuris et uini et olei et similae et tritici et iumentorum et ouium et equorum et rhedarum et mancipiorum et animas hominum. Et poma tua desiderii animae tuae discesserunt a te et omnia pinguia et praeclara perierunt a te et amplius iam illa non inuenient. Mercatores horum qui diuites facti sunt ab ea longe stabunt propter timorem tormentorum eius flentes et lugentes et dicentes. Ve ue ciuitas illa magna quae circumdata erat bysso et purpura et cocco et deaurata est auro et lapide pretioso et margaritis quia una hora destituta sunt tantae diuitiae. Et omnis gubernator et omnis qui in locum nauigat et nautae et qui in mari operantur longe steterunt et clamauerunt uidentes locum incendii eius dicentes. Quae similis ciuitati huic magnae. Et miserunt puluerem super capita sua et clamauerunt flentes et lugentes et dicentes. Ve ue ciuitas illa magna in qua diuites facti sunt omnes qui habebant naues in mari de pretio eius. quia una hora desolata est. Exulta super eam caelum et sancti et apostoli et prophetae quia iudicauit deus iudicium uestrum de illa. Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum et misit in mare dicens. Hoc impetu mittetur babylon magna illa ciuitas et ultra iam non inuenietur. Et uox citharoedorum et musicorum et tybia canentium et tuba non audietur in te amplius. Et omnis artifex omnis artis non inuenietur

in ea amplꝰ. Et uox molꝫ audiebatur
ea amplius. Et lux lucerne ñ lucebat
ibi amplius. Et uox tyrantꝫ tyranne
ñ audiebatur adhuc in te qꝫ lucatores
tui erant pncipes tue. et qꝫ in uenatio
ne tua omnes gentes. Et in ea ꝯ
gregate sunt. et conuenerunt ē. Et omnes
qui inuocabant nomen tuum. XXX
Post hec audiui q̄si uocem magnam
turbaꝝ multaꝝ in celo dicentiū alle
luia. Laus. et glia. et uirtus deo nro qꝫ ua
re iudicia eius sunt qui iudicauit
de meretrice magna que corrupit terram
in prostitutione sua. et uindicauit sanguinē
seruoꝝ eius de manibꝰ eius. Et rursum
dixerunt. alleluia. Et fumus eius
ascendit in sǽcula seculoꝝ. Et ceciderunt
quatuor. et. xxiiii. seniores. et adorauerūt
deū sedentem sup thronū dicentes. amen.
alleluia. Et uox de throno exiuit dicens. Laudem dicite deo nro omnes serui eius. et qui
timetis eum pusilli et magni. Et audiui
q̄si uocem turbe magne. et tanqꝫ uocem
aquaꝝ multaꝝ. et tanqꝫ uocem tonitrui
um magnoꝝ dicentiū alleluia. qm regnauit
dns deus noster omnipotens. Gaudeamus. et
exultemus. et demus gloriam ei. qm uenerūt
nuptie agni. et uxor eius preparauit se.
Datum est illi ut cooperiat se byssino
splendenti candido. Byssinum enim iustificationes
sunt sanctoꝝ. Et dixit mihi. Scribe. Beati
qui ad cenam nuptiaꝝ agni uocati sunt.
Et dixit mihi. Hi sermones ueraci dei sunt. Et cecidi ante pedes eius ut adorarem eum. Et dixit mihi. Vide ne feceris. Conseruus tuus
sum et fratrum tuoꝝ habentium testimonium
ihu. Deum adora. Testimonium enim ihu
est spūs prophetie. Et uidi celum apertum
et ecce equus albus. Et qui sedebat sup eum
uocabatur fidelis et uerax. et iuste iudicat et pugnat. Oculi autem eius flamma ignis. Et in capite eius diademata
multa. habens nomen scriptum qd nemo
nouit nisi ipse. Et uestitus erat uestimento aspersum sanguine. et uocatum est nomen eius uerbum dei. Et exercitus qui sunt in
celo sequebantur eum in equis albis. uestiti byssino albo mundo. Et de ore ipsius prodit gladius acutus ut in eo
percutiat gentes. Et ipse reget eos in uirga
ferrea. et ipse calcat torcular uini furoris dei omnipotentis. Habet in uestimento et in femore suo scriptum. rex regum. et dns dominantium. Et uidi unum angelum stantem in sole. et clamauit
uoce magna dicens omnibus auibus que uolant per medium celi. Venite congregamini ad cenam magnam dei. ut manducetis carnes regum. et carnes tribunoꝝ et carnes fortium et carnes equorum
et sedentium in ipsis et carnes omnium liberoꝝ ac seruoꝝ et pusillorum ac magnorum. Et uidi bestiam et reges terre. et exercitus eoꝝ congregatos ad faciendum
prelium cum illo qui sedebat in equo
et cum exercitu eius. Et apprehensa est
bestia et cum illa pseudo pphta qui
fecit signa coram ea quibꝫ seduxit
eos qui acceperunt caracterem bestie
et qui adorauerunt ymaginē ei. Viui missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphure. Et ceteri occisi sunt in gladio sedentis sup equum qui procedit de ore ipsius. Et oēs aues saturate sunt carnibꝰ eoꝝ.
Et uidi angelum descendentē XXX
de celo habentem clauem abyssi et

tachenam magnam in manu tua. Et ap
phendit draconem serpentē antiquum
qui est diabolus z sathanas z ligauit
eum p annos mille z mr-te eū in abyt
sum z clausit z signauit sup illū ut nō
seducat amplius gēs. donec consūmē
tur mille anni. Et post hec oportet il
lum solui modico tempore. Et vidi sedes
z sederunt sup eas z iudicium datū est
illis z animas decollatorū pp testimo
nium ihu z pp verbum dei z qui non ad
orauerunt bestiam neq; ymaginē ei
nec acceperunt caracterem ei in frontib
z sup manib suis z vixerunt z regnauerunt cū xpō mille annis. Ceteri
mortuorū nō vixerunt donec consūmē
tur mille anni. Hec est resurrectio pri
ma. Bs z scs qui hēt partem in resur
rectione prima. In his scā mors nō hēt
potestatem. sed erunt sacerdotes dei z
regnabunt cū illo mille annis. Et
cum consūmati fuerint mille anni
soluetur sathanas de carcere suo et
exibit z seducet gēs que sunt sup quat
or angulos terre gog z magog z con
gregabit eos in prelium. quorum numer
us est sicut harena maris. Et ascenderūt
sup latitudinem terre z circuierunt castra
strorum z ciuitatem dilectam z descendit ig
nis a deo de celo z deuorauit eos. Et
diabolus qui seducebat eos missus
est in stagnum ignis z sulphuris ubi
z bestia z pseudo pphā. Et cruciabunt
die ac nocte in secla seclorum. Et vidi thro
num magnū candidū z sedentē sup
eū. ab cuius aspectu fugit terra z celū
z locus nō est inuentus ab eis. Et vidi mor
tuos magnos z pusillos stantes in
conspectu throni z libri aperti sunt. Et alius
liber apertus est qui est vite. Et iudicati sunt
mortui ex his que scripta erant in libris
secundum opera ipsorum. Et dedit mare mortuos
suos qui in eo erant. Et mors z infernus
dederunt mortuos suos qui in ipsis erant. Et iudicatū est de singulis secundum opera
ipsorum. Et infernus z mors missi sunt in
stagnum ignis. Hec mors secda est stagnum
ignis. Et qui nō est inuentus in libro vite
scriptus. missus est in stagnum ignis. XXIE

Et vidi celum nouum z terrā nouam. Pri
mum enim celum z prima terra abiit z
mare iam nō est. Et ego iohes vidi ciuita
tem sanctam hierusalem nouam descendentē de
celo a deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo. Et audiui vocē magnā
de throno dicentē. Ecce tabnaculum dei
cum hoībus z habitabit cum eis. Et ipi
populus eius erūt et ipse deus cum eis erit eorum
deus. Et absterget deus omnē lacrimā ab
oculis eorum. Et mors vltra non erit neq; luctus
neq; clamor neq; dolor erit vltra quia
prima abierunt. Et dixit qui sedebat in
throno. Ecce nouo facio omnia. Et dixit mi
chi scribe quia hec verba fidelissima sunt et vera.
Et dixit mihi. Factum est. Ego sum alpha et o. principium
et finis. Ego sitienti dabo de fonte
aque vite gratis. Qui vincit possidebit
hec. Et ero illi deus et ipse erit mihi filius.
Timidis autē et incredulis et execratis et
homicidis et fornicatoribus et veneficis
et idolatris et omnibus mendacibus pars
illorum erit in stagno ardenti igne et sul
phure. qd est mors secda. Et venit unus
de vii. angelis habentibus phialas plenas
vii. plagis nouissimis et locutus est
mecum dicens. Veni. ostendam tibi

sponsam uxorem agni. Et sustulit me in
spū in montē magnū et altū. Et ostendit
mihi ciuitatē sanctā hierl descendentem
de celo a deo. habentē claritatem dei. Lumē
eius simile lapidi pretioso tanquā lapidi
iaspidis sicut crystallū. habebat murū magnū
et altū. habentē portas. xii. Et in portis an
gelos. xii. et nomina scripta que sunt
nomina. xii. tribuū filiorū israel. Ab oriente
porte tres. Et ab aquilone porte tres. Et
ab austro porte tres. Et ab occasu porte
tres. Et murus ciuitatis habens fundamenta
xii. Et in ipsis. xii. nomina. xii. apostolorū
agni. Et qui loquebatur mecū. habebat
mensuram. harundinē auream ut metiretur
ciuitatē et portas eius et murum. Et ci
uitas in quadro posita est. Et longitudo
eius tanta est. quanta et latitudo. Et mensus
est ciuitatē de harundine. per stadia. xii.
milia. Longitudo et latitudo et altitudo
eius equalia sunt. Et mensus est murum eius
centum. xl. quatuor. cubitorū. mensura hominis quę est
angeli. Et erat structura muri eius ex lapide
iaspide. ipsa uero ciuitas auro mundo
simulata uitro mundo. Fundamenta muri
ciuitatis omni lapide pretioso ornata. Fun
damentū primum. iaspis. secundum saphyrus.
Tertium calcedonius. Quartum smaragdus.
Quintum sardonyx. Sextum sardius. Septi
mum. crisolitus. Octauum berillus. Nonum
topazius. Decimum crisoprasius. Vndecimum
iacinctus. Duodecimum amethistus.
Et. xii. porte. xii. margarite sunt per sin
gulas. Et singule porte erant ex singu
lis margaritis. Et platea ciuitatis au
rum mundum tanquam uitrum perlucidum.
Et templum non uidi in ea. dominus enim deus
omnipotens templum illius est et agnus. Et ciui
tas non eget sole neque luna ut luceant ei
ea. Nam claritas dei illuminabit eam. et
lucerna eius est agnus. Et ambulabunt gen
tes in lumine eius. et reges terre afferent glo
riam suam et honorem in illam. Et portę
eius non claudentur per diem. nox enim non erit
illic. Et afferent gloriam et honorem gen
tium in illam. Nec introibit in eam aliquid
coinquinatum. et faciens abominationem
et mendacium. nisi qui scripti sunt
in libro uitę agni.

Et ostendit mihi fluuium aque uitę
splendidum tanquam crystallum. pro
cedentem de sede dei et agni. in medio pla
tee eius. Et ex utraque parte fluminis lignum
uitę afferens fructus. xii. per menses sin
gulos reddens fructum suum. Et folia lig
ni ad sanitatem gentium. Et omne maledi
ctum non erit amplius. Et sedes dei et agni
in illa erunt. et serui eius seruient illi.
Et uidebunt faciem eius. et nomen eius in
frontibus eorum. Et nox ultra non erit. et non
egebunt lumine lucerne. neque lumine
solis. quoniam dominus deus illuminabit illos.
et regnabunt in secula seculorum. Et dixit mi
hi. Hec uba fidelissima et uera sunt. Et
dominus deus spiritum prophetarum misit ange
lum suum ostendere seruis suis que oportet
fieri cito. Et ecce uenio uelociter. Be
atus qui custodit uba prophetie libri huius.
Et ego iohes qui audiui et uidi hec. Et
postquam audissem et uidissem. cecidi
ut adorarem ante pedes angeli qui mihi
ostendebat. Et dicit mihi. Vide ne feceris.
Conseruus tuus sum et fratrum tuorum
prophetarum. et eorum qui seruant uba libri
huius. deum adora. Et dicit mihi. Ne signa
ueris uba prophetie libri huius. Tempus

eium ꝓpe. Qui nocet. noceat adhuc.
Et qui in sordib⁹ est. sordescat ad
huc. Et iustus. iustificetur adhuc. Ecce ue
nio cito. ⁊ merces mea mecū. reddere
unicuiq; sc̄dm opa sua. Ego sum. ⁊
cet. ω. primus ⁊ nouissimus. principi
um ⁊ finis. Bī qui lauant stolas su
as ut sit potestas eor⁹ in ligno uite. ⁊
ꝑ portas intrent in ciuitatem. foris canes
⁊ uenefici ⁊ impudici ⁊ homicide ⁊ ido
lis seruientes. ⁊ omnis qui amat ⁊ facit
mendaciū. Ego ih̄s misi angelū meū
testificari uob⁹ hec in ecclīs. Ego
sum radix ⁊ genus dd̄. stella splendi
da ⁊ matutina. Et spūs ⁊ sponsa dicūt
uenī. Et qui audit. dicat uenī. Et qui
sitit ueniat. Qui uult accipiat aquā
uite gratis. Contestor ego oīm au
dientiū sba ꝓphie libri hui. Si quis
apposuerit ad hec. apponet dns sup il
lum plagas scriptas in libro isto. Et
si quis diminuerit de sbis libri ꝓphie
huius. auferet dns partem ei de libro
uite ⁊ de ciuitate scā. ⁊ de his que scrip
ta sunt in libro isto. Dicit qui testimo
nium phibet isti. Etiam. Veniō cito.
Amē. Veni dne ih̄u. Gra dñi nr̄i ih̄u x̄i
cum omnib⁹ uobis amen.

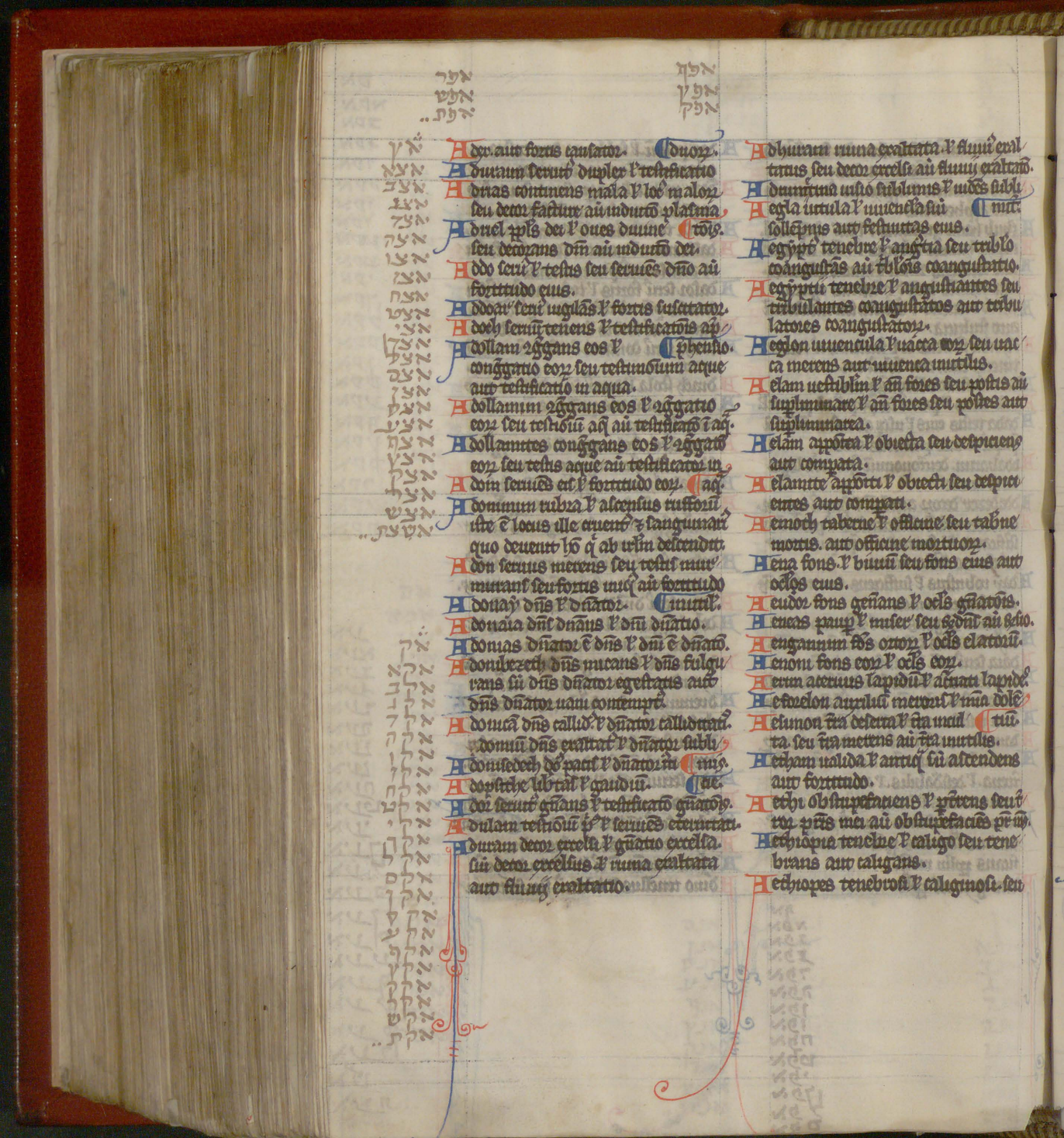
Haz apprehendens vl apprehensio.
Had testificãs v testimoniũ
Hadhar depeans v depeatio.
Halma unigo abstondita.
vl abstondo unigimatus.
aiã montana v mons fortitudinis.
Haron mons fortis. vl mons fortitudiꝭ
siue montanus.
Haoutte montes robusti v montes fortitudinis siue montani aũ montes eoꝝ
Hars sol vl luũ sui illuãs aũ illuiatio.
Hachalyr de pr̃e nro v pr̃i tuo siue tu aute
aut temporalis tuus.
Hazria patruus vl patruel siue appchẽ
deus dñi aut fortitudo domini.
Haz apprehendens v fortitudo seu fortis
apprehendens.
Hba pr̃i v pr̃ietas ihũ c̃ ũ hebreum.
Hlaciel luctator fortis uel rigidus si
ue compleraris eos aũ suscepcio eoꝝ
Hbadia seruus dñi v seruiens dño.
Hbaga pr̃i tolleimpius v pr̃is tollẽpiens
seu pr̃i loquens aut pr̃is loquio.
Hbaia pr̃i dñs. v pr̃i habundans sui pr̃i
ms iste aut pr̃is mei habundantia.
Hbaun pr̃i eis vl pr̃ietas eorum.
Hbanoth lapis mortis.
Hbana pr̃i gratus v lapides colligens.
Hbanu pr̃is requies v pr̃i cõmotus siue
pr̃i gratus ih. aut pr̃i gratificans me.
Hbania pr̃i gratus dño v pr̃i gratificat dñi.
Hbana trandens dñs v ut trandens dñi
sui pr̃i subtrans dñm. aut pater ut
lans domino.
Hbaran pr̃ũcius aut pr̃ustio seu mõ
tes v trãsitus v montes fuscitatũ.
Hbaron pr̃i subtrans dolorem vl prõ
ugilans murmuration seu pr̃i su
trans murmurãs aut pr̃i ugilãs iustu
Hbabai pyent vl pepett seu (tari.
pertens in aut patrimonia mea.
Hbda seruiens v seruicium siue seruus
eius aut seruiens ei.
Hdu seruus ms v seruiens mi do sui seruitus ei mea v seruitũ eius m̃.
Hbdan seruus iudicu.
Hbdihel seruꝰ dei vl seruiens deo.
Hbdmelech seruus regis vl seruiẽs regno sui seruꝰ regius aut seruꝰ regnator.
Hbdmer pingrado.
Hbdenago seruus tacẽs v tacens. tacẽs si
ue dñi auxiliũ aut dñs auxiliator.
Hbdi seruus ms v seruiens m̃.
Hbdias seruus dñi v seruiens dño siue
dñi testis aut dño electus.
Hbdihel seruus dei vl seruiens deo.
Hbdo seruus eius v seruiens ei.
Hbdom seruiens eis v seruus eoꝝ.
Hbdon seruus merens v seruꝰ murtilus.
Hbdon seruus multitas vl seruus multꝰ
uel murmurans.
Hbdon auxilia dolens v suues m̃murando.
Hbed seruus ꝑp. v seruiens ꝑpo.
Hbadon ceruicator v angls abyssi v tolu
Hbdta seruiẽs dño. v seruitũ dñi. tari.
Hbel cõmixtens vl commixtio. (bius.
Hbel luct v vapor seu vanitas aũ mulcta
Hbela conturbans ei vl cõmixtio ei sui
lugens ei aut miserabilis ei.
Hbelga vapor vallui v luct deuorans.
Hbelimam vanitas v stacli uel luctus v
habitantium.
Hbelmeola vapor vallis salse vl luctus
parturientium seu vanitas dormitali
aut miserabilitas inhabitationis.
Hbelmeula. idem est.

Abelsathum uapor ipmolus ꝟ ludus germinans seu miserabilis planctus aut uanitas resurrectionis. ¶ medio cor.
Abenadon lapis pollicis cor. uꝫ lapis
Abenezer lapis adiutorii ꝟ lapis aur
Abenner lapis lucidus uꝫ ¶ luator. pater lucerne. ¶ sui preparatio.
Aber cōsulit ꝟ certam uiam seu princeps
Aber nullus ꝟ luor sui luudus aū uiꝫ
Abelsalon pau pris ꝟ pī pacꝫ ¶ hiar. sū pris luctus aut pris amaritudo.
Abesdon pī habundans ꝟ pris egressio.
Abethari pris depulsio. ꝟ ua explorans
Abethsetim luctus luctor ¶ onis. uel uanitas germinis.
Abegadia pī tangens ridentem uꝫ pris tactus ridentis.
Abia pī dns uꝫ pris dnium siue dni pīncipis aut ubi pī fuit.
Abrahel pī dns ds ꝟ pīncipis dni dei.
Abrahel pater mis exaltans uꝫ pris mei exaltatio. ¶ tatio.
Abial pī mis exaltans ꝟ pris mei exal
Abial pī mis contemptus ꝟ pris mei despectio. ¶ intelligens.
Abialon pī mis intelligens ꝟ pris mei si
Abiam pris mei pls ꝟ pī mis cor.
Abiatab pī mis colligens ꝟ pris mi collec
Abiataph pī mis congregans ¶ tio. uꝫ pris mei congregatio.
Abiathar pī mis ios ut pī mis sup exal sū pī mis pris iudicans aū pris mis peccato ingrans.
bida pī meus faciens ꝟ pris mi fac.
Abidae pī mis faciens ꝟ pris mei fac.
Abida pī mis faciens eos ꝟ pī mis fac
Abidan pī mis iudex uel ¶ cor. pris mei iudicium.
biel pī mis ds. ꝟ pris mei dextras.
Abiem pris mi mi ꝟ pī mis magnus.
Abiezer pī mis fortis ꝟ pris mei auxili. siue pī mis separatus aū pris mi fa
Abiezri pris mei auxilii ¶ tor. mei. ꝟ pī mis auxiliator mis.
Abigabaon pī coll mirantis. aut pī uallis metuens siue pī mis uallis metuens ꝟ pī mis uall metu coll mirantis.
Abigail pī mis exultans ꝟ pris mei
Abigal pī rozis. ꝟ pī ¶ exultans. exteris siue pris mei aterinus aut pris mei inclinatio.
Abihel pī mis ds. ꝟ pris mi dextras.
Abiluna lugens ꝟ plorans siue luctus aut plorans.
Abilunes lugentes ꝟ plorantes seu uani aut miserabiles.
Abilnes. lugentes ꝟ plorantes seu uani aut miserabiles. ¶ dicens dns.
Abimael pī mis a deo ut pī mis exau
Abimelech pī mis rex ꝟ pris mi regis.
Abin pī mis fuit. ꝟ pī mensurans siue pī fuit aut pī exi.
Abinadab pris mei decus. siue pater mei cōmotio. ¶ spontanee.
Abinadab pris mei motus ꝟ pī meus
Abinaun patrui mi fidelitas ut pater mei requietio. ¶ frenum
Abira. pī mis magī. ꝟ pris mi magī
Abirami pī mis excelsus. ꝟ pī mis exaltatus. siue pī mis sublimis aut pris mei exaltatio.
Abiron pī mis magī inuitrans. ꝟ pī mis magī murmurans. sui pī mis magī inuī. aut pī mis magī inuī.
Abisa pī salutis ꝟ pris salutare.
Abisa pī mis sacrificans. ꝟ pris mi

sacrificii. siue pñs mei meritū. siue pñs mei holocaustum. ¶ mi
Abystau pñ salutis mee. ꝟ pñs salutare
Abystau pñ mis meritū multū. ꝟ pñ mis sacrificii mei. ¶ grē. ꝟ.
Abystag pñ mis superfluus. ꝟ pñs mū ru
Abystag pñs in mendum. ꝟ pñs mei holocaustum.
Abiue pñ mis cantauit ꝟ pñs mei cantilena sū pñ mis loquis aū pñt mi lo
Abisur pñ mis murus. ¶ certio. ut pñ mis durectus.
Abysur pñ mis robustus ꝟ pñ mis angtians siue pñ mis crucians aut patris mei acerbitas.
Abrial pñ mis eos ul pñ mis inuocatus seu priem meū apprehendens. aut patris mei apprehensio.
Abiu pñ mis est. ub pñ mis tpe.
Abiud pñs mei robur. ꝟ pñs rubor sū pñ eoꝝ. aut pñ mis ire.
Abizer pñ luminis. ꝟ pñs lucerna.
Abobi pñ incantator. ꝟ pñs amplexatō.
Abor pāt montū ꝟ pñs foraīn. ꝟ pñ lumen. ꝟ pñ iracundus.
Abra pñs magisterū ꝟ pñs exaltatio
Abraham pñ iudens plm. ꝟ pñ iudens multitudinē. seu pñ multitudis. aut pñ multax subauditur gentū. ñ est eius nomine.
Abram pñ excelsus ꝟ pñ exaltans sū pñ sublimis aut pñs sublimitas.
Aburech. pñ delicatus ꝟ pñ tenerrimus tpe. ē equs platus equipo cum esset tener ac delicatus erant inuenturi. ꝟ est pñ seum iuxta sapiē ē platus sapientiꝫ.
Abtalon pax pñs ꝟ pñ pacis. seu pacificans ꝟ pacifica mei amaricatio. ¶ damia dñi.
Abtanias pñ egressus dñi ꝟ pñs habū
Abaur pñs lumen ꝟ pñ igneus. seu pñ incendens. aut pñs aptio.
Abur luxor ꝟ plaga seu luridus aut uulneratus.
Achub ff pñs ꝟ fructas fructatis. ¶ siue.
Acham ff pñs siu. ꝟ fructas fructatis
Acharob mures ꝟ demolitio.
Achabum decem ul decuplones.
Achaia soror laborans ē soror que siue soror dñi aut ff eius dñs.
Achaicus ff laborans ꝟ ff equus seu ff dñi aut ff eius dñs.
Achaui ffes laborantes ꝟ ffs equ seu ffes dñi aut ff eoꝝ dñs.
Achyum ꝑ rupta ꝟ umbraclin seu soror laborus aut fructas eoꝝ.
Achal ortua ub in obliū seu ff contemptus aut ffis commutio. ¶ ans.
Achyam labor ē necessitas sū oblū infidi
Achamoni ff sapie ē ff sapientissimus.
Achan tribulator ꝟ necessarius.
Acran necessitas ē tribulo. ē apprehensio gē.
Achram retinens ꝟ apprehendens seu retinens gñm ꝟ apprehensio grē.
Achar mercs ꝟ turbatur siue tumultus ꝟ pulsio.
Achamm turbans plm ꝟ pulso ꝑ seu plures eos aut turbatio eoꝝ.
Achamm mercs grē ul turbans grēm
Acharcha urtica ē pauitatū. ¶ eos.
Achaus sterilis ub ingratus. seu sterilitas aut ingratitudo.
Acazyb mendacii ul fallacia.
Acrion in pascuis ꝟ ḡgis pascua seu

ſtrenuitas aut eruditio tuitionē.
Acharonite ꝙ palcus ſ̄ paſtura ḡgīt lū ſterilis aut eruditionē tuitionē.
Achaz tenens aut apprehendens ſiue re tentio uł aſſumptio.
Achaz conſiderans ſ̄ apprehendens ſ̄ tenens lū conſilius uationi aū apprehendens fortū
Achazias apprehendens dñm (rudinē. uł apprehensio dñi seu conſilius fortitudo aut apprehendens uationē dñi eam.
Achazib ff̄ uane ff̄ deuotans seu tenens luxum aut apprehendens rapacitatem.
Achila claudicans uł factura.
Achilah clauda colla ſ̄ factura ag̃gau
Achres hamus ſ̄ terentio lū (onis. humil' aut humilitas.
Achres ham ſ̄ retentio tū hūl' aū hū
Achrech diſſipans ſ̄ dilapidāt (lem. lū demoliens aut uaſtidens.
Achrechi diſſipans me ſ̄ dilapidūs me lū demolitio mea aū uaſtatio mea.
Achsela ſuſcipiens eū ſ̄ ſuſceptio eius.
Achseldemach ager ſanguinis ſ̄ ager ſanguinē hēm ē ñ hebreum.
Achtecubim cognoſce ſ̄ intelligē seu ſa ens intelligentiā uł ſcīa intelligentia.
Achi ff̄ mis ſ̄ fratres mea.
Achna umbraculum ſ̄ protectio seu ff̄ do mini aut protectus dominus.
Achnam ff̄ pli aut ff̄ ꝑis seu umb
Achlum eis aut protectio eoꝝ.
Achnas mutes ſ̄ retributio seu ff̄ dñs aut fratres dñi.
Achne umbraculum ſ̄ ut tollaꝝ.
Achsela ſuſcipiens eū ſ̄ ſuſceptio ei
Achsilai ſuſcipies eū uł ſuſceptio ei mea.
Achum fletus ſ̄ ploratus seu ff̄ ei aut fratruitas eoꝝ.
Achmaas frāt mei hoū ſ̄ ff̄ mis aſſum
Achmai ff̄ mis reductus uł (tus. ff̄ mis mei reductio.
Achman ff̄ mis cibus ſ̄ ff̄ mis cibo.
Achmelech ff̄ mis rex ſ̄ ff̄ mis mei regis.
Achmoth ff̄ mis mortis ſ̄ ff̄ mis deſerti.
Achnoan ff̄ mis deor ſ̄ ff̄ dei.
Achnoen ff̄ mis deus ſ̄ firmatus deleclabil
Achor ff̄ mis mei lucis ſ̄ ff̄ mis montani seu ff̄ mis mei foraīs aū ff̄ mis mi uallis.
Achus ff̄ mis. ſ̄ cibo eis ſ̄.
Achus ff̄ uxoꝝ ſ̄ uerumptū uxoꝝ seu ff̄ mis aut fratres uxoꝝ.
Achus-amech fratru mei corroborans ſ̄ ff̄ mis mei firmamentū.
Achſamech fratru adiuuans ſ̄ ff̄ mis adiutor seu firmamentū fratrū ſ̄ fratru (tuitas. tis erectio.
Achurob ff̄ mis bonus. ſ̄ ff̄ mis mi bo
Achtophel ff̄ mis ruine ſ̄ ff̄ mis ruinā.
Achtophel ff̄ mis cadens. ſ̄ ff̄ mis ruinę seu ff̄ mis tradens aū ff̄ mis cognitę
Achzib fallacia ſ̄ mendacū seu fal mis deceptas aū ff̄ mis mei hoſtia.
Acholam ut uſq; hue seu humilitas aut retentio.
Acholoe hamu. ſ̄ uſq; hue seu retinens eum aut humilitas eius.
Achore hamu ut uſq; hue seu retinens eū aut humilitas eius.
Achore hamu ſ̄ uſq; hue seu retinens humiles aut retenti.
Acholon hamus ſ̄ uſq; hue siue hu militas aut retentio.
Acholoz-mures ſ̄ deuaſtatio.
Acholy turbatio ſ̄ tumultus ſ̄ ꝑturbatio aut ꝑturbo.
Achor condemptatio.

cor fris humi ꝙ fris altitudo. seu fris fo
ramen aut fris tractundra.
H chron retentio ꝙ apphensio seu retines
aut apphendens.
H chub hamu grauuras ꝙ huiꝰ ꝏdinatiõ.
H cupha hamus lubricus ꝙ huiꝰ eruditiõ.
H cur retinens zelum ꝙ humiꝰ zelatoꝛ.
H cur retines lum ꝙ hũlcras igneas.
H chzib retentio ꝙ delicta seu mendacia
aut stultitia.
H chziba tinens ei ꝙ stultitia ei seu re
tinens eum aut delicta ei.
H da restificatio ꝙ restimoniũ.
H dad restis ꝙ patruꝰ sũ ꝓpꝛiꝰ aũ patruel.
H dada restis eius ꝙ ultꝛ ad restimoniũ sũ
ꝓpꝛiũ ei. aut patruelis eius.
H ddabarim. deuteronomiũ ḡce ꝺcͣ legis
latio latine.
H ddadezer deoꝛ auxiliũ ꝙ ꝓpꝛiũ tegumẽ.
H dda dezer restimoniũ fortitudis ꝙ patruelis
ficatio. sũ fortitudine ꝓpꝛius aut
restificatio ficationis.
H day robustus ꝙ sufficiens. siue restis mis
aut fortitudo mea.
H daglam aggrans eos ꝙ aggratio eoꝝ.
H dayia seruiens dño ꝙ restimoniũ dñi.
H dãa seruꝰ dñi ꝙ restificans dñm.
H dalu seruus laboꝛãs. ꝙ restimoniũ laborantis.
H dalta restis laboꝛãs. ꝙ seruꝰ laborantis.
H dam restificans eos ꝙ restimoniũ eoꝝ.
H dam homo aũ seruꝰ sũ indigena aut
H dama humi aut ira sũ ira rubi
rena. ꝙ desiderabilis. ꝙ cruoꝛ.
H dame cruores ꝙ sanguine ꝓlatꝰ mũdo.
H dami magnificans ꝙ que ꝺ magnifice
tia siue seruiens ꝓpꝛio meo aut testi
ficans ꝓpꝛio meo.
H daz grex ul ꝓpꝛia.
H dar pallium ꝙ sublimus seu restis in
gilans aut seruus sustinens.
H dar pallium ꝙ magnificus seu restis
ingilans aut seruus sustinens.
H darla restificãs tole ꝙ seruꝰ illuminatoꝛ.
H dalla noua ꝙ pouratꝰ seu restis factu
re aut seruus plasmationis.
H dalor seruꝰ fortis ꝙ restis angustiãs seu
seruiens ꝓpꝛie aũ restificãs tagurã lũs.
H dgam vas sordis ꝙ restis sordidus.
H datha seruꝰ donatoꝛ ꝙ restificãs consil
mationem. inductio.
H drach stola ꝙ decoꝛ sũ inductiõ aut
H dram mundans pessimos ꝙ mundã
tio pessimoꝝ.
H dramelech stola regis ꝙ decoꝛ regiũ
sũ rex inductiõ aũ regnator decoris.
H denalbeth seruus ꝓhaũt ꝙ restifica
H der grex effusus ꝙ tor ꝓpꝛie.
turiũ ḡcis siue restis ingilans aũ ser
uus confugiens.
H desa restis ꝙ seruꝰ plasmatoꝛ sũ seruꝰ
nouatꝰ aut restificãs ficationis.
H denia seruꝰ dñi ꝙ restificans dñm.
H dehel ḡces dei ꝙ oues dñice seu de
corans dñi aut inductio dei.
H dremeleth stola regis ꝙ decoꝛ regiũ sũ
rex inductus aut regnator decoris.
H dremmon restis sublimis ꝙ seruꝰ ec
clesie ꝙ acutus.
H drezer stola fortis. ꝙ decoꝛ ꝓpꝛiatis seu
decoꝛ auxiliũ aũ inductiõ ficationis.
H dsy seruus mis ꝙ restimoniũ meũ.
H dyada seruiẽs restibꝰ ꝙ fortitudo resti
H delhel seruꝰ dei ꝙ restificãs dñm. ficationiũ.
H dsyu seruiẽs eãꝫ ꝙ restis iudicii.
H dyua seruiẽs ei ei ꝙ restis iudicii ei.
H dino renellus ꝙ delicatꝰ seu fortis iu

Adon aut fortis tantator. Cdonoz.
Adunam seruū dupler l' restificatio
Adnas continens mala l' lor malor
seu deor factum aū indutū platina
Aduel pl's dei l' oues duum Cvois.
seu deorans dñi aū indutū dei.
Addo seu l' testis seu seruies dño aū
fortitudo eius.
Addaū seu uiglās l' fortis sulcatator.
Adoel seruū teriens l' testificatois aū
Adollam 2ggans eos l' Cphentho.
cogrātio eoz seu testimoniū atque
aut testificatio in aqua.
Adollamim 2ggans eos l' 2ggatio
eoz seu testoiū aſ aū testificatō i aq.
Adollamites cogrāns eos l' 2ggatio
eoz seu testis aque aū testificatoz in
Adoim seruies aū l' fortitudo eoz. Caq.
Adominum rubra l' alcentus rufforū
ubi t locus ille eruent z sanguinaū
quo deuenit lō q ab urbe descendit.
Adon seruus merens seu testis mur'
murans seu fortis unus aū fortitudo
Adonay dñs l' dnator. Cmurtil.
Adonaia dñi dnans l' dñi dnatio.
Adonas dnator t dñs l' dñi t dnatō.
Adonibezech dñs mucans l' dñs fulgu
rans sū dñs dnator egregius aut
dñs dnator uanu contempt.
Adonicā dñs callid l' dnator calludrauī.
domū dñs exaltat l' dnator subli
Adonisedech dñs equal l' dnatoz iu Cmus.
Adopstelye libral l' gaudiū. Cne.
Adoz seruū gnans l' testificato gnatoz.
Adulam testimoū t l' seruies exercitati.
Aduram deoz excelsa l' gnatio excelsa
sū deoz excelsus l' ruina exaltata
aut fluuij exaltatio.
Adburam ruina exaltata l' fluuiū exal
tatus seu deoz excelsi aū fluuij exaltatō.
Adumma ubi sublimis l' uides subli
Aegla iuuula l' iuuencla sui Cmitt.
solleps aut festinatas eius.
Aegypt tenebre l' angustia seu tribl'o
coangustās aū tribl'ois coangustatio.
Aegyptii tenebre l' angustiantes seu
tribulantes coangustatos aut tribu
latores coangustatoz.
Aeglon iuuencula l' uacca boz seu uac
ca merens aut iuuenca murtilus.
Aelam uestibulū l' aū fores seu postis aū
supluminare l' aū fores seu postes aut
supluminatea.
Aelām appodiea l' obiecta seu despiciens
aut computa.
Aelamite appditi l' obiecti seu despici
entes aut computi.
Aemoch taberne l' officine seu tabne
mortis. aut officine mortuoz.
Aena fons l' biuū seu fons eius aut
oculos eius.
Aeudor fons geñans l' oculs gñatois.
Aeneas paup l' miser seu egdū aū dño.
Aenganim fons ouoz l' oculs elatoū.
Aenom fons coz l' oculs coz.
Aerum aternus lapidū l' ahanā lapidē.
Aeselon auxiliū meum l' mea dole
Aetimon fra deserta l' fra mail Ctuta.
seu fra metens aū fra murtilus.
Aetham ualida l' auxiliū sū attendens
aut fortitudo.
Aethi obstupefactus l' pbens seu
troa pēs mei aū obstupefactōs pēm.
Aethiopia tenebre l' caligo seu tene
brans aut caligans.
Aethiopes tenebrosi l' caliginosi seu

tenebrantes aut caligantes. Ci.
Aetymodolay tua unfenou l' uatis unfe
Aphaim huinus eor l' uolatus eor seu
liberans eos aut securitas eor.
Aphaim huiu eor idem ē.
Aphaim. idem est.
Aphan huiu l' uolatus seu uliant pau
Aperes aut securitas gē.
Aphaiu huiu mea l' uolatus ius seu li
Aberans pauper meos aut securitas
gē mee.
Aphar fira l' pulus sū huiu aū fodies.
Aphar pulus fulcrans l' huiu uigilie
seu liberans uigilantes aut securitas
fulcratoy. aū fodient eum.
Aphara fira ei l' pulus ei sū huiu ei.
Aphara pulus fulcrans eū l' humus
uigilie ei seu liberans uigilantes ei
aut securitas fulcratoy eius.
Aphara taurus l' mutilus siue pulus
eius aut fodiens eum.
Aphaiam fodies huiu l' pului iuil'
Aphaiam pulus fulcrans eos aū hu
mus uigilie eor sū liberans uigilan
tes eos. aū securitas ceritat fulcratoy
Aphaiu fodiens mare l' ma eor.
ius effossio.
Aphaiu pulus fulcrans eos. l' huiu
uigilie eor l' liberans uigilantes eos
aut securitas fulcratoy eor.
Aphaila fira digna. l' fodiens ei eleuatem
sū liberalitas solus aut liberans illu
Aphaslam firem digne. l' fo mitatos.
dientes eleuatos seu liber sol' aut li
berantes illuminatos.
Aphasual. tellus saluata l' fira saluans
seu pulus fulcrans saluatē aut huiu
uigilans saluationu.
Aphalon securitas. l' liberitas. seu libe
ratum Hmen aū secras resurrectionis.
Aphanias iudicans dñs l' iudicii dñi.
Aphee ruuurt l' cominentia seu cont
nentē aut furor nouus.
Aphee etuebet l' apprehendit sū etuēs
aut apprehensio.
Aphera continebit eū l' apprehendet eū
sū etuentia ei aū apprehensio eius.
Aphea furor nouus. l' ira dissipatā l' abeū
seu utrū dissipans aut ire dissipatio
ul' continentia.
Aphelechi mirabilis z admiranda seu
iustificans aut excludens.
Aphyer hunt l' fodies seu plus aū utrū.
Aphezei separi. l' abstr mutu seu fodi
tes oliuam aū utrū fornicantes.
Aphez in finib; l' in extremis.
Aphes dūum in finib; nihilū l' in
extremis afflictionis ruine.
Aphses liber egrediens l' terras egressionis.
Aphta liberalis dñs l' liberalitas dñi.
Aphtea fertilis l' augmentata.
Aphteam fertiles aut augmentati.
Aphtiha colligens rede l' aggregans con
uictionem seu liber egressus aū terā egr
Aphth. seruus. l' ub sue ceritat sio.
aut liberalitas.
Aphon uolans inuā l' uolatus meroy.
Aseu libe murmians aū ceritat murmu.
Aphonte uolantes inuā l' uolando me
rentes sū seu mutile aut libe mināres.
Aphus uolans consilio l' uolat' asilu
seu libe asilēs aū secun festinatoy.
Aphuth ei unduimū l' ei declinatio.
Aphuree ei unduimia l' ei declinatōes.
Aga festiua l' sollempnis. loquela.
Aga loquis l' mednās seu mednatō aū

Agalla festuū ꝑ᷑ ꝙ᷑ ſollẽpnitas ꝑ᷑ſis.
Agabus nuncius tribulans ꝙ᷑ tribulationis annunciatio.
Agad planctus egyptꝰ ꝙ᷑ planctꝰ egyptiorꝝ seu seruitus festiua aut ſollẽpne testimonium. ꝙ᷑.
Agag doma ꝙ᷑ tectū seu festiue ſollẽpnitas aut festiua ſollempnitas.
Agagite domata ꝙ᷑ tecta siue ſollempnes festiue aut festiuꝰ ſollẽpnit.
Aggaquetio ꝙ᷑ festiuitas seu locutio mihi aũ meditatio mea.
Agla uitula ꝙ᷑ uituela tũ ſollempnis aut festiuitas eius.
Agar aduena ꝙ᷑ ãtiens seu festiꝰ tulutans aut ſollẽpnitas uiglie.
Agarei aduene ꝙ᷑ ãtiũ seu festa tulcitantes aũ ſollẽpnitates uigiliaꝝ.
Agarau aduena uultꝰ ꝙ᷑ ãtio deuocatus tuꝰ festiuꝰ magꝰ mis aũ ſollẽpnitas magnꝰ mei.
Aggr ꝯ. ꝙ᷑ ſollẽpnis seu festiuitas aũ ſollempnitas. Gaela.
Aggr ꝯ ꝙ᷑ ſollẽpnis seu meditatio aũ
Agreba ſollẽpnis ꝑ᷑ ꝙ᷑ festiuitas ꝑ᷑is.
Agedga accinctus ꝙ᷑ anñcians predo.
Aggedgad festiua seruitus ꝺonis ꝙ᷑ ſollempne testimoniũ.
Aggelom ſollempnis cantor. ꝙ᷑ anñciatio uel cantatem meã.
Aggens festiuus ꝙ᷑ ſollẽpnitꝫ tũ ãtiens consiliũ aũ letus festinatoꝝ.
Aggi ꝯ ꝙ᷑ ſollẽpnis seu ãtiens me aũ festiuitas mea.
Aggia ãtiens ꝺnũ. ꝙ᷑ ſollẽpnitas ꝺnũ.
Agia ſollẽpnis ꝺnõ ꝙ᷑ festiuitas ꝺnũ.
Agurrenmon fons sublimis ꝙ᷑ fons ecclie seu fons congãgans aut fons malorꝝ granatorꝝ.
Agrppa congãgans tubꝝ ꝙ᷑ aggrauãs tu
Agrdh aduenꝫ ꝙ᷑ incola seu aduena mis uꝫ incola meus. Gerra.
Agyth festiua ꝙ᷑ ſollẽpnis seu medtatio aut loquela.
Agthy festiuus ꝙ᷑ ſollempnes tũ loquentes aut meditantes.
Ahab ꝺi ꝑ᷑is ꝙ᷑ ꝺiuitas ꝑ᷑uitatis.
Ahalon campi ꝙ᷑ aulones seu ualles grandes aut ualles campestres.
Ahalach mons duidens ꝙ᷑ mons lenis. ideꝫ lumpidus siue lubricus.
Ahamon dapia ꝙ᷑ dapicumillum.
Ahara fris odꝰ ꝙ᷑ fr odꝰ.
Ahartel potꝰ ꝺi ꝙ᷑ sequens ꝺi ꝺe ꝺõ ꝺõ cognat moꝰ ꝺi qui ꝙ᷑ uetꝰ.
Ahaues testa ꝙ᷑ idꝫ seu ꝺiuitas aũ audita.
Ahaz patruus ꝙ᷑ patruelis seu fortis ꝙ᷑ apprehendens.
Ahazias patruus ꝺñi ꝙ᷑ patruel ꝺño seu apprehendens ꝺñm aut fortitudo ꝺñi.
Ahebeum hebreoꝝ ꝙ᷑ ꝺiscurrũ seu ꝺiscutus aut ꝺiscretes eoꝝ.
Ahei umbraculũ ꝙ᷑ umbraculitas.
Aheri declinans ꝙ᷑ declinatio.
Ahelam uoluntas ꝙ᷑ consiliũ seu uoluntati aũ uitulo ego fundatio.
Ahi fiuitas ꝙ᷑ ubi hec seu uall aũ ꝯ.
Ahi uuuer ꝙ᷑ uuur seu utra uallui aũ
Ahia fr ei ꝙ᷑ ubi hec ei seu ego utre. utra eius aũ uuuer ei.
Ahia ãtiens eũ ꝙ᷑ uallis ei seu utra uallium ei aut ꝯ utre eius.
Ahalim ceruꝰ ꝙ᷑ cerui lapides seu uallis ferũti aũ ꝯ malucie.
Ahalon ãnuans ꝙ᷑ annuntio seu uita merens aũ uall unquentis.

Hyias uerū plalmata ꝟ uerū factura
seu ffe suffollens aũ filis plalmatio.
Hydad uuuens gla ꝟ uerū gle seu ffe
mis glans aure filis mei glatio.
Hre tbrelitas ꝟ obumbratio seu ffe ob
umbrans seu filis obumbraclin.
Hyhel uuuens deꝰ ꝟ uuuens dñi seu ue
ra uallũ dei aũ ego ure dnine.
Hyere uallis amica ꝟ uera amici seu
ffe mis amicꝰ ꝟ filis mei amicia.
Hyezer ffe mis fortis ꝟ ffe mis auxilia
tor seu uera uallũ separatꝰ aure ego
ure sclificationis.
Hylan dolens ꝟ patiens seu aũ fores
aure aũ uestibulum.
Hyloch ffe minaens ꝟ ffe lugarus seu val
lis declinans aũ ure uagatio.
Hyluch uallis inclita ꝟ ego nobilꝭ seu
ffe inclitus aũ filiutatis nobilitas.
Hymari uera qual ꝟ ego que seu ffe ego.
aũ filiutas quonũ.
Hynaleth uera regis ꝟ uall regia seu
ffe mis rex aũ filis mei regũ.
Hyun fons ꝟ oculs.
Hynadab ffe sponte ꝟ ffe spontaneus
seu uera uallũ spontanea aure ego
ure spontanee.
Hyou ffe merens ꝟ ffe mis seu uera val
lium dolentiũ aũ ego ure mitilis.
Hyram uall erecta ꝟ uera erattata.
seu ffe mis sublimat aũ filis mei erat
Hyram sculptor ꝟ sculpens. ¶ tatio.
Hyrazure sculptores ꝟ sculptentes.
Hyroth sculptum ꝟ sculptum.
Hyllamech filis fictura ꝟ filis mi erec
tio seu frein meũ adiuuans aũ frem
meũ roborans.
Hysar ffe mis ꝓcepꝭ ꝟ filis mei rele
uamen seu uera uallũ ꝓcepis aure
ego ure angustiantis.
Hyzab ffe mis bonus ꝟ filis mei bonitas
seu uera uallũ deferentiũ aũ ego ure
Hyor tpua ꝟ compunctio. ¶ deferre
Hyortes tpulus ꝟ pungens.
Hyoiaban tpua sapie ꝟ cõpunctio intel
lugentis
Hyoiman ꝑturbans ꝟ ꝑturbatꝰ seu pũ
gens quis aure tpuã ejus.
Hyun inutile ꝟ inquietus.
Hi inultus ꝟ deuoratus.
Hia inlꝭ eius ꝟ deuorans eũ.
Hiath inultus ꝟ ademptio seu inlꝭ
declinans aure deuoratio ꝑdoꝝ.
Hicham ffe mis ingens ꝟ filis mei refur
rectio seu inlꝭ callidus aure deuorator
calliditatis.
Hichel inlꝭ dei ꝟ deuoratꝰ dꝰ.
Hilath dolens ꝟ parturiens seu inultus
inultus aũ deuoratꝰ declinans.
Hilon uallis ꝟ annuans seu ũ eramꝰ
ubi aũ ubi ubi tuũ ꝟ uallis campi ꝟ
aulones. ¶ clinatus.
Hiliud inlꝭ ire utilꝭ ꝟ deuoratꝰ ire de
Hiul ũ eramꝰ ubi ꝟ ũ ubi tuus.
im inutilis ꝟ idolatria. ¶ ꝟ donatꝰ
Himan ydolũ gratiꝭ ꝟ inutilꝭ deuoratꝰ
ꝟ ejus ejus inultus aũ deuoratus.
Hin fons ꝟ oculus. ¶ cbaudꝰ
Hinaam inlꝭ decorus ꝟ deuoratꝰ pul
Hinagallum oculs inclꝭ ꝟ fons mundꝰ
lii oculs rejectus aũ filis tũsmigrationis.
Hion inlꝭ merens ꝟ inlꝭ inquietꝰ ꝟ de
uoratus murmure aũ deuoratꝰ inclꝭ.
Hir curtus ꝟ oppidũ illustratũ.
Hismoth desertꝰ ꝟ adductio mortis.
Hith condempnatꝰ ꝟ condempnatio.
Hirlames curtat sol ꝟ oppidũ illustratũ.

urch vult⁹ vndic⁹ v deuotas gl̃otū.
Ala cōmurmuratio v cōsternedens tū infir
mus aut infirmitas.
Alab lactea v dulcedo.
Alach lubrū v pars mea.
alacarnati ferinū v̄ edens dulces v
cōmurmurationes.
Alal lamias v lassitas seu leuitas aū
Alamudo. ¶ et aū lamudo et
Alala lamias et v lassitas et tū leuitas
Alam infirmans eos v cōmurmuratio eor.
Alamath despiciens inde v contemptus
indignationem.
Alamon despectio v desp̄ mitteudidem
tū infirmans eos dolor aū emulsces
eos murmurari.
Alas cōmurmuratio v fermentū.
Alasam cumulatam v consternatam seu
cōmistens ꝓlin aū fermentū ꝓli.
Alb tallon pl̃s mei dolor v p̄ mis tē
intelligens.
Alchimus fermentū uam consilii v emul
tens calliidam festinationē.
Ale cōsternatio v cōmistens tū infirmus
aut infirmitas.
Aleph mille v doctrina tēptationū.
Alephsin ignis v igneus seu doctrina
mandati aū milia tēptationū.
Allel laus v laudatio.
Allelua laudate dñm v laudatio dñi.
Alerander alienans tenebꝝ v auferens
angustias tenebraꝝ.
Alerandua. idem t.
Alerandum tenebꝝ alienantes v tene
braꝝ angustias auferentes.
Alphalti bruum v aq̄ bruminis.
Alpheus doctus v doctorū. siue fugi
tiuus aut milleſimus.
Alian contemptus dñi v despectio gr̃e.
Alian electus v electio.
Alinus uestibūlum v supliminarily.
Alunachan tēptor dñi v despiciens
donationem.
Almon contemptus v despiciens.
Almondeblathaim contempt̃ palatay
v despiciens obyibria.
Almoth ira v indignatio.
Alnces laus factura v laudatio ꝓlal
Allon laus dolens v laud ¶ matrous.
merous tū laudator mul̃q̄ aut lauda
tor inutilis.
Alua despiciens v contemptus tū con
temptus aut despectio.
Aluam contemptus eos. v despiciens
eos seu tēptus eis aū despectio eor.
Aluham contemptus v despiciens tū con
temptus eos aū despectio eor.
Alus fermentū v cōmurmuratio seu cōtemp
tus consiliū aū despectus festinatū.
Am gens v ꝓlis.
Amma gens mea v ꝓlis mis.
Amaa gens eius v ꝓlis ei seu ꝓlis te
stis aut ꝓlin testificans.
Amad ꝓlin testificēs v ꝓ testificatio.
Amad ꝓplis adhuc v ꝓlis seruiens tū
ꝓlis testis aut ꝓlare testimoniū.
Amadathi ꝓlis seruiens testō. v ꝓlis te
stificatus ꝓpe.
Ammadon ꝓlis testes glians v ꝓlis ser
uiens generationi.
Amal gens cōmurra v ꝓlis consternedens
tū ꝓlis infirmus aū ꝓ despectio.
Amalalar dic̃ princeps. v dicū princip
seu gens cōmurra cauti v ꝓlis despecte
carricatus.
Amalech gens bruta v ꝓlis lambens.

Amalechite ꝑs bunc v̄ ꝑ lambentes.
Aman unq̄ v̄ coangustans seu ꝓtrita
Ame aũ coangustatio mea v̄ ꝑls dona
tus v̄ ꝑ gratificatio.
Amanā unq̄ ei v̄ coangustans eũ seu
comꝑmẽtes eũ aũ coangustatio eoꝝ.
Amanite unquã v̄ coangustantes seu cõ
ꝑmentes eos aũ coangustatio eoꝝ.
Aman ꝑls donatus v̄ ꝑli gratificatio.
Amanite ꝑ donati v̄ ꝓpli gratificatõe.
Amman cubitus v̄ sulura seu ꝑls ejꝰ
aut q̃uo ꝑls.
Ammanite cubitati v̄ sulatã seu ge
que aut ꝑli quo.
Amanslamā cubitus sulacus v̄ sulura
erectionis sũ ꝑls dono aduc̃ aut ꝓ
pulus gratificatõe furmab.
Ammaraphal deo cadens v̄ durus uel a
detes seu ꝑls curat deo aũ ꝑls medi
Amararan remulent ul camuli de
rubricate dodidus sũ ꝑls laudatus
tinctus aũ ꝑls decimatus frumento.
Amatras dicente dño v̄ ubum dñi seu
gens sustinens dñm aũ ꝑls ugilãs
Amatte dicites dño v̄ ulta dño.
dñi seu ꝑ dñm sustinentes. aut ꝑli
dño ugilantes.
Amas furor v̄ indignatio seu ꝑlin sul
tollens aut ꝑls plasmatiõis.
Amala furor eius v̄ indignans ei seu
sustollens gentẽ aũ ꝑlares plasmatõ.
Amalai furor ei mis v̄ indignatio ei ih
seu gentẽ sustollens ih aut ꝑ plas
Amali furor mis v̄ indig matõ mã
natio mea seu ꝑlin tollens ih aut
ꝑli plasmatio mea.
Amalias indignans dñs v̄ furor dñi
seu gentẽ sustollens dño aut ꝑ plas
matoꝝ dñs.
Amalia id ꝙ amalias.
Amanath mei v̄ indignatio seu ꝑls do
natus aũ ꝑls consummatus.
Amath ũtas v̄ indignatio bilis seu
ꝑls ꝓpꝫ aut ꝑls tempolis.
Amathã ũtas eius v̄ indignatio bilis
ei sũ ꝑls declinans eũ aut ꝑls pec
Amathe ꝑls pcans v̄ indig ceans e
nator rigidus ui.
Amathi uertas mea v̄ indignatio bi
lis mee seu ꝑls pcans mihi aũ
ꝑls declinans. Iste amathi ꝑla
tauptene uidue filius quẽ sustrauit
helyas mãe postea dicente ad eũ mãe
in isto cognoui ꝙ uir dei es tuꝰ ubi
dñi uerum ẽ in ore tuo.
Amathia ũtas mea dño v̄ fidelitas
mea dñi sũ ꝑls pcans. aũ ꝑls de
clinans dñm.
Amathun ũtas v̄ indignatio bil cõ
sũ ꝑls pcans eis. aut ꝑls declinãs
Amathrus ũtas uri v̄ indig cos.
natio bilis alliumpte seu ꝑls pec
cans uro. aũ ꝑls declinans assup
Amaum ꝑlin abiectus v̄ rdem.
ꝑ abiectio v̄ ꝑls abiectus.
Amaus ꝑls abiectus v̄ ꝑ abiectio.
Amaan conceptiscibil v̄ concupiscens
sũ ꝑls iudicans eos. aut ꝑls iudex
Amen ũe v̄ ũtas seu fiat aut cem
fidelitet.
Amella ꝑlin tollens v̄ ꝑ ablatio.
Amellia ꝑlin leuans dñi v̄ ꝑ sublc
uatio domini.
Amelech ꝑls amens v̄ ꝑls plongãs
seu ꝑ gentẽ aũ ꝑ resurrectio.
Amechia luctus v̄ indignatio seu ꝑ

donū aut ꝑ ꝑfectio.

A mechon ꝓs attendens l' ꝑ fortitudo.

A mech' luctus mis l' indignatio mea tu ꝓs mei aū ꝓs obstupefcs.

A mphibolus ꝓs orē ruens l' ꝑ orē cruens.

A mnu gens mea l' ꝓs mis.

A mua ꝓs dū l' ꝓs dnatio.

A muhel ꝓs mis dē l' ꝓs mis deo.

A mumhel ꝓs mis dī l' ꝓs mi ds.

A mmadab ꝓs mis ꝑpotte l' ꝓs mis ꝑpotaneus tu ꝑ mei uota aut ꝓ pulus mis urbanus.

A mmod ꝓs mis inclytus l' ꝑ mis gl̄o

A mnaddab ꝓs mis sufficiens l' ꝓs mei sufficientia.

A mchol caleſcō me l' caleſcō rout tu te ꝓs mis ardatus aū ꝑ mi ardo

A murth ꝓs mis inclytus tratio. l' ꝓs mei glatio.

A mzadab ꝑ mei fluens torrent ul' ꝓs meo torris fluuio.

A mnes robustus l' fortis tu ꝓs tu mob parcens l' sustinens tu ꝓs dles aū ꝑ ampleratio.

A moth ꝓsin tenens l' ꝑ apphensio.

A mmolu flos fauue l' defloratio fau

A mon honeratus l' honuſ tua. tui nutriens aū fidelis.

A mon donans l' munus tu donatio aū natus fetus.

A mon ꝓs dolens l' ꝓs murmians tu ꝓs mei. aū ꝓs murm l' ꝓs compatiens l' coangustatus.

A mmon ꝓs parcens l' ꝓs meroni tu filius gus mei aū filū ꝑ mei.

A mona cōpatiens eī l' coangustatio ei.

A mmona ꝓs parcens ei l' ꝓs mero

nis ei tu filii gus ei aū filii ꝑ ei.

A mmoni compatiens me l' coangustatio

A mmoni ꝓs parcens mi l' mei. ꝓs merous mei tu filii gus mei aū filius ꝓ mei. mei

A mmonite compatiens me l' coangustatio

A mmonite ꝑ mei parcentes mi l' ꝑ mi dolon meon seu filii gus mei. aut tu lii ꝓlon meon.

A mora loquens l' amancans. tu ꝑ stue aut ꝓs illuminatio.

A morrei amari l' loquentes seu ꝑ sum aut ꝓs illuminari.

A mos fortis l' potens tu honerans aū ur robustus. l'

A mos honans l' fortitudo seu ꝓsin a uellens aut ꝑ humilio.

A mosa fortis es l' potens es tu honans eum aut fortitudo eus.

A mosa ur robustus es l' honans eum seu ꝓsin auellens eū aū humilio ꝑ es

A moth calefactio l' calefaciens.

A mothdai calefactio gnatois ꝛ calefa eus generationem.

A mmothdo calefcō. idem ē.

A mphatus ꝑ malleū l' ꝓs malleans tue ꝓs orē malleans. aut ꝓs orē commendens.

A mmphel deō cadens. l' dure ne cadet tu ꝓs curat deo. aū ꝑ medicamen tu de.

A mram ꝓs excelsus. aut ꝑ celsitudo tu ꝓs exaltat. aū ꝑ exaltatio.

A mramte ꝑ excelsa l' ꝑ exaltatio.

A mrr amantans l' lacerans tu ꝑ mag.

A mrs ꝓs indignus l' ꝑ dominatio.

A marbar ꝓs palens l' ꝓs abigens tu ꝓs explorator odoris aut popls explorator attentionis.

Amulxel celestis dō l' ppls cū q̄ ē ds.
Amul ppls dolens l' ppls paruulens.
Amula ppls dolens et l' pp̄ pr̄iens eū.
Amultre pp̄ dolītes l' pp̄ pr̄iuentes.
Amuthal celestis ws l' celestatio wus si
ue ppls uwatus aū pp̄ uwatio.
Ana donatus l' gratificatus sūt donū
aū gratificatio l' pr̄ens l' respondūs.
Anna gr̄a sūt ꝛdens sūt donans aut
Anab una l' hūilitas sū donatū.
donū pr̄s aū gr̄ificata pr̄untas.
Anaba una ei l' hūilitas eius sūt donū
pr̄s ei aū gr̄a pr̄untas eius.
Anachan hūilis l' erungens sūt donū
calidū aū gratificata caliditas.
Anaceb cognō sūtū l' cognōsatio.
Anachun ū ē innocens. l' hūilitas re
uuens sūt monile collo sublimū aut
humilitatē r̄enuntio.
Anae nunquid cōmotus ē l' nūqd amo
Anaphilum cadentes l' uolenti sūt gy
gantes. aū gr̄am declinantes.
Analze nunquid cōmotus ē ipse. l' nū
quid ē cōmotio. siue donat' une aū gr̄a
tificatus susceptiōu.
Anam nubes l' obumbratio sū donum
Anamaleeh donū regnū l' ꝛdens regis sū
donans regnator aut gr̄ificatō regis.
Anamun respondentes aque l' gratiā
tationes aquaꝝ.
Anan donū gr̄ē l' gratificatō donata.
Ananelxel gratus deo. l' ꝛdens dei siue
cui donatur ds. aū q̄ ē donatus deo.
Ananeth dono uuiens l' gr̄a pauid us.
Anani donatus mi l' gratificatio mea
uel ꝛdens mi.
Ananias donū gr̄ē dñi l' donata gratu
ficatio dñi. t gr̄a dilapata
Ananias ouis. l' ꝛdens gr̄ē dñi uel
gratificans gr̄e dñi l' gr̄a dilapata.
Ananym ꝛdentes aq̄l' donatiōes aq̄ꝝ.
Ananas donans l' donatus seu gratiā
tollens aū ꝛdens plalinationi.
Anath gr̄a l' ꝛdens seu gr̄ē petens aū
respulio tempous.
Anathia ꝛdens ei l' gratificans eū seu
gr̄ē petens eius aut ꝛsio ipsius eius
Anathym hūilitas uana l' ꝛsio uana
seu monile colli aū hūiles elungentes.
Anathoz ꝛsio l' obedia sūt ꝛdens sig
no aū gratificatio designantis.
Anathothia ꝛsio dñi l' obediens dño
sūt ꝛdens signo dño. aū gratificans
designantem dñm.
Anathothite ꝛdentes l' obedientes sūt
gratificātes signo. aū gr̄ificantes desig
Andreas ꝛdens pabulo l' nationē.
decorus institutione sū deus aū sēm
graecum etymologia apothona anapre
si a uiro uirilis.
Andronicus ꝛdens pabulo l' decor ad
standi sū cogerans passionē. aū resi
ponsio passionis.
Anebgaba sollicitatauto l' hūiliauit sū
sollicitans ualles l' hūilias colles.
Anegeb auster l' nudies. sū australis
aut meridianus.
Anei nunquid cōmotus ē mi l' nunqd
commotio mea.
Aneliab donum dei pr̄s l' gratificans
deum patrem.
Anem aurei l' corone seu pr̄ientes aut
Anem donū meū l' gr̄ificatio mea.
Aner lumen l' illuminatio siue dono
uigilans aut gr̄ificatōe elurgens.
Angē donum pr̄uptum l' motus. l'
Anathsi ꝛdentes t gr̄ificat eos t gr̄ē pe
tens eoꝝ uel ꝛsio tempous eoꝝ.
Anaham ꝛdens mi t gr̄ificatio mea.

gratificatio pectoris.
Anlyad gr̃a v̄ xpi. cū gaudens retribuy
au gratificatio secuturis.
Anu pauy v egenus cū donū meū au
gratificatio mea.
Anua donū dei v gratificans dñm.
tuam donū pp b gr̃a eoy.
Anihel donatus deo. v gratificans dñi.
Anū gr̃ificans eos. v pauptatē eoy.
Ano donans eos v gratificans eos cū
dolor eoy au labor eoy. (uentis.
Anob donio seruiens v gratificatō ser
Anon donatu meies v gratis unqm
seu gr̃e unutl' au gr̃ificatōi mur
Anhiphas dans translatū (muay.
v dantis translationis testis.
Anhioch' pauy silens v pauptis silen
Anhiochia pauptas silen (tiū.
v pauperatis silentium.
Anhiochenu panp̄ silentia v pauy
tate silentes.
Antup̄ dans laudē v dantis laudatō.
Antyarid̄ donū laudatiū v dantis
laudationem.
Anula dolent v parturiens.
Anul donū unuū v gr̃ificatō semp
Aochen nidus v habitatiū. (tiu.
Aoch uicinus v glosus.
Aoch spina v compunctio.
Aoch̄ spinosi v compungentes.
Aochaban spina capiē v compunctō
intelligentis.
Aohuan gruibantl' v gruibantu seu
pungens quis au pungens qlio.
Aoch nobilitas v glorificatio.
Apbaum hum eoy v uolatus eoy.
Apbaran lōb onāgē v runēt fertate
pania libertas xpi dñi v ertuey
xpin dño.
Apelles aggrauat eos v conggrauo eoy.
Apia libera v libertas seu cōtinentis
aut continentia.
Apiby libera b pirus libertas.
Apocalypsis reuelatio.
Apollo mirabilis v admirandus.
Apollophanes mirandus facie v admi
rabilis contemplatoi.
Apolloniā disciplina v synagoga eoy.
Apollonī miradin v admirabilis.
Apolles conggrauat eos v conggrauo eoy.
Aplis missus v legatus.
Aples libere egrediens v continentia
egressionis.
Apliba continens rectitudiem v liber
tas cōfitationis.
Aquila dolens v pies seu dolor aut
parturitio.
Ar' sustentatio uīl' ugilie.
Arba eles v electio seu ugilans ei au
sultans eum.
Arab insidie v calliditas seu ugilans
pīi au sultans priem v occidental'.
Araba insidie et v calliditas ei' sui sul
tans priem sui au ugilia pīi ei'.
Araba multa v uespa sii occident' au
inhabitabilis.
Araba plana v campestris seu deser
ta aut occidental' v callida v insidia
Arabath deserta tpi v pla (trp.
Aucies pby sui sultans priem pīi
aut ugilantes pīi declinantu.
Arabathine id q. arabath. q plurale.
Arabes humiles v occidentales. seu cal
lidi au insidiantes.
Arabathene humile robur v deserta
fortitudo sii sultans priem robu

stium aũ uuglaul ꝑũ fortitudinis.
Arabia callida ꝙ insidiatrix ſũ humil aut occidentalis.
Araboth plana ꝙ humilia siue campestria aut equalia.
Arach longitudo ꝙ longanimitas seu sustentans frem aut uuglia firis.
Aratheus longitudo consulens ꝙ longanimitas festinans seu uuglans firi consilii aut sustentãs frem festinantẽ.
Arehures longus ꝙ longãs uuglaul seu firi consilii ꝙ stratus frem captiuũ.
Arehu longitudo mea ꝙ longanimitas mea seu uuglans firi meo aũ sustentãt frem
Arad descendit ꝙ descensio. meũ siue sustinuit descendẽs aut sustentans descentionem.
Arad descendens ꝙ descensio sũ sustentãs seruũ aũ uuglans testimonio ꝙ amuũ.
Arda descendẽs ei. ꝙ descensio ei. seu uuglans seruituti aũ sustentãs testimoniũ.
Arada miraclin ꝙ annunciatio sũi obstupuit aũ annunciatus ẽ.
Arade deponentes aũ depõnes seu uuglaul seruituti mee aũ sustentaul testimonium meũ.
Aradus deponens consiliũ ꝙ descendens festinauit seu uuglans seruituti festinanti aũ sustentans testificatorem eius.
Aradus annunians ꝙ obstupefẽs seu undemanatus mis sufficiens aũ uindemiatorus mei sustinentia.
Arado miraclin ꝙ depositio seu sustentãs seruũ aut uuglia testificatois. ens.
Arapha sustentans fram ꝙ uuglãt fodi
Araphite sustentatores fire ꝙ uuglaut fodientes.
Arathoth negotiator ꝙ negotiatio seu uuglans uire aũ sustentaul pauoẽ
Arana eligens dñm ꝙ electio dñi seu uuglans dño aũ sustentatio dñi.
Aral sustentans infirmũ ꝙ uuglaunter consendens seu sustentans contemptentem aũ uuglia despectionis.
Aram sustentans excelsum ꝙ uuglãs exaltationi.
Aram res eius archa ꝙ res eũ capta. sũ malens aũ indignatio ꝙ iulio eius.
Aram sustentans gentẽ ꝙ uuglia ꝑpli.
Aram excelsus ꝙ iracundus. seu decor aut electio eius ꝙ anathema ꝙ iniquit.
Arama sustentans gentem ei. ꝙ uuglia
Arama excelsa ꝙ malens ꝑp eius. seu deuorans eũ aut delectio eius.
Aramathi delgens eũ ꝙ delectio eius seu decor pauoꝝ aũ excelse estimans.
Aramelech sustentans gentẽ regi ꝙ uuglia ꝑpli regis.
Aramelech excelsum regnũ ꝙ elõs ter seu decor regni aũ iracundia regis.
Aran res eũ archa ꝙ res eũ capta siue sustentans excelsũ aũ uuglans exalta
Aran acerbus tritici ꝙ laus frũ. frumẽti seu sustentans donũ aut uuglans
Aramon laus frumẽti laul grẽ ꝙ acerbus tribute seu sustentans donum inquit aũ uuglans grẽ inutili.
Aravath mons uultus. ꝙ mons uellicatus ſũ sustentans consurrectionẽ delicẽ dentem. aũ uuglans testimonio dei.
Aram mons ꝙ libidum tendentias seu uuglans uuglio meo. aut sustentans sustentantem me.
Aramte montanus ꝙ sublimes seu uuglantes uuglio meo. aũ sustentatores sustentatoris mei.

Arartte montani ꝛ sublimes seu ugi
lantes ugilu meo aũ suscitatores
suscitatoris mei.
Aras elatio ꝛ superbia ꝛ sol ꝛ aure ꝛ
negociator sue suscitans sustollen
tem aũ ugilans plasmationi ꝛ ieꝛ.
Arasth artifex ꝛ artificiũ.
Arath testimonium descendens ꝛ consur
Arethio descensiones sũ suscitanti petiõ
aut ugilans tpaliꝛ.
Arbach brucus ꝛ locusta sũ bruc petiõ
aut locusta tpaliꝛ.
Arabachte locuste ꝛ bruti sũ bruci pe
tantes aũ locuste temporales.
Arabathis locusta uel ꝛ bruc assumpt.
sũ hamus paud aũ hũiltat supior.
Arbee ebraꝛ ꝛ quatuor.
Arbellis suscitans uectigaliũ uel ꝛ u
gilia luctuosa ꝛ ugilia sũ assumptõe.
Arbi locusta ꝛ brucus sũ hamus mꝰ
aũ hũiltas mea. Clarat ei.
Arbo hami ꝛ uisq; huc sũ hũi aut hũi
Arboth humil ꝛ campestris sũ hami
tenent aut hamu retentio sũ hũiltas.
Arbona locusta nuqua ꝛ bruc mutu
lus sũ humiltas merens eũ aut re
tentio dolosus eius.
Arbab uisidie ꝛ insidians.
Arbad insidiator seruus ꝛ insidians
testimonio. Cons.
Arbelans agnus sceus leo ꝛ aguũ le
ctiatoꝛ boꝛ mora corone ꝛ longitu
do circuli.
Arbyꝑ insidie ous ꝛ longitudo opus
sũ insidie dilatari aũ insidiaꝛ dilata
Ardon suscitans iudices ꝛ Cius.
ugilia iudicandoꝝ.
Area eligens eũ ꝛ electio ei sũ suscitãs
descendentẽ aũ ugilia descensionũ ꝛ
soꝛes ꝑdent ꝛ uiatoꝛ.
Arebd plana ꝛ campestris seu deserta
aũ habitabilis.
Arebia hũius dñi ꝛ reuentio dñi ꝛ.
Arebla insidiantes ꝛ insidiatio. Cinuid.
Arebna humilis pulch ꝛ insidias pul
Arech longitudo ꝛ longanimitas.
Arechon longanimitas meres ꝛ longi
tudo inquã sũ amministratio possessio
nis. aũ descensio negociatoꝝ.
Areb descendens ꝛ descensio. sũ attentus
montium ꝛ attentus saltuũ.
Areph suscitatoꝛ mensuꝛe ꝛ ugilia dela
tionis.
Arel declinans me ꝛ declinatio mea ꝛ situs
dñi mei aũ ugilia dei mei.
Arelue declinantes ũ ꝛ declinatio ꝛ mee
sũ suscitans dñi mei aũ ugilantes
Arem acerui lapidum Cdeo mei.
ꝛ lapides acerui.
Aren filii ꝛ filiatio mea seu sustus
fortem aũ ugilia cli.
Ares elis ꝛ electio seu suscitans fac
turum ꝛ uestibulũ aũ ugilia plas
mationi ꝛ acutus ꝛ attentus.
Arech stupoꝛ ꝛ descensio sũ suscitans
stupoꝛem aut ugilia aure.
Aresa stupoꝛ eius ꝛ descendens ei seu
suscitans pauoꝛ ei aũ ugilia aure ei.
Areuna aretha ꝛ allũ arcaꝛ ꝛ repositio.
Arphata suscitans ũstitum uel ugilia
transgressionis.
Arphaser suscitatoꝛes ũsceumũ uel
ugilia transgressionum.
Arphath sanans ꝛ saluans. siue sani
tas aut saluatio. Cuem.
Arphaxat sanans ꝛ sonans depplan

Aiga mutua ꝑ mendinatoꝝ.
Aigob maledicens excellium ꝑ male/dicta sublimitas.
Aidau susceptans dilcm̃ meū ꝑ ugilia amabilis mei.
Aidarchar leo donatus ꝑ leonis domi
Aiel leo ds ꝑ leo dei. Cfficiens.
Aieli leo ds mis ꝑ leo dei mei.
Aiph ugilia ḡmuī florida ꝑ susceptiō bucelle. Cuacu.
Aim aternus lapidū ꝑ lapides aeter
Aimacheas altitudo ei ꝑ exaltat ē ꝙ
Aimathia susceptans donum dño uel ugilia donationis dñi.
Aioch ebriet̄s ꝑ ad solutudinē redigēs.
Aiopagus ꝑmutua sollempnitas ꝑ ꝑmutie sollempnitatis.
Aiopagita ꝑmutue sollempnis uel ꝑmutua sollempnitas.
Aiopages ꝑmutua sollempnitat ꝑ ꝑmutie sollempnitatis. ꝙ hoc uolentium cū alienigenis aute nouū tr ꝙ a marte nouū suscepte.
Airsaleo reptās ꝑ leonis rempt̄atio.
Airsarus susceptans coronam ꝑ mons factune sup̄flue. Cfinus.
Aisobolus susceptans dolore ꝑ susceptans
Aima sublimis ꝑ constrngens siue su blimitas aū consurrectio.
Aimageddon mons elationis ꝑ mu/gido ius. cū consurrectio tecti aut consurrectio tu ꝑma aua.
Aimathal sublimitas duor ꝑ altitudo eor suū sublimes duo. aū ḡlingens
Aimenia mons nullus. Cbim.
ꝑ mons uellicatus seu motus auul sio aū motus uellicatio.
Aimenu montes nulli ꝑ montes uel
lcatu ꝑ montuū uulsiones aut mō tuum uellicationes. Cstiae.
Airmon anathia merous ꝑ ymago tri
Airmon domus ꝑ cellaruū. tū illuians aut anathema.
Airmonu anathia merous mei. ꝑ ymago trilinee mee.
Airmon domus mea ꝑ cellaruū meū tū illuians me aū anathia meū.
Aiuayleel ugilia tonitruus ꝑ susceptatio conuitions.
Airuan ugilia dom ꝑ susceptatio ḡt̄ seu anthia merous aū maledict̄o eor.
Airuon arcia merous ꝑ maledict̄o siue luū eor aū maledict̄o eor. Cacem̄.
Airod maledict̄o sufficies ꝑ maledict̄ sufficiens.
Airodi maledict̄s sufficiens ꝑ maledict̄o sufficiens in. Cm sufficientia.
Airodne maledicti sufficiens ꝑ maledict̄o
Airod unidemator sufficiens ꝑ unidemue sufficientia. Cgilus.
Airoer suffusio ugile ꝑ uacue factio u
Airoer munie ꝑ erugens siue sublcuans aut suffocatio.
Airoerue uacue factiones ugiles, sub fusiones ugilantiū.
Airoherue munie ꝑ sublcuantes siue suffocatis aut erugentes.
Airom nequā ꝑ uerū pellis.
Airomathi neqm̄ tpe ꝑ ulupell̄ pecu.
Airon mons ꝑ sublimitas.
Airones sublimitas ꝑ montani.
Airolee nequā seu ꝑ muc pō seu ugilans ḡmen aū susceptatio resurrectiōe.
Airla sol eius ꝑ illuminatio. Cnus.
Airlaces solis duricia ꝑ illuiatō uom
Airamel filens curuatio ꝑ silentium curuationis seu susceptans uomen

dei aut ugilans audiõi diuine.
Arth mora ꝟ immorans.
Archabia mora pñs ꝟ imorãs prem.
Archareles lumien silentio tempiãs ꝟ lumiẽ silẽ tẽptatus.
Archeman amarthantem ꝟ conturbã
Archenus .i. diana cõtra tẽ eos.
Alans ꝟ anatharizans sũ sustrans egrotatões aut egrotationũ sustra
Aritens circumrodens me tio. uł circumuolio mea.
Aum arenus terra ꝟ laus struẽti.
Armas illusians ꝟ illusio.
Aur sustrans igne ꝟ ugila luis.
Aus uesta ꝟ aurea seu ugilans cõ celio aut sustrans festinatiõem.
Asa tollens factuam sũ sustollens aut plasmatione.
Asalva eius captiuitas ꝟ ei cõsilio sũ sustollens prem aũ plasmatio
Asabras collugens dñm pñs. ꝟ congregatus dño sũ sustollens prem dñm aũ plasmatõ pñs dñi.
Asach factura pcepta ꝟ plasmationis umbraculũ sũ sustollẽs sciem aut tollens sanctitatem.
Asademoth arma ꝟ suburbana.
Asadras factura seruiens dño ꝟ sustollens testimoniũ dñi. dei.
Asahel sustollens dñm aũ plasmatõ
Asaia factor dñs ꝟ faciente dño siue sustollens dñm aut plasmatõ dñi.
Asaph collugens ꝟ congregãs ꝟ collectio ꝟ congregatio.
Asam delectum ꝟ fumus seu sustollens ppm aut plasmatõ eoꝝ.
Asama delectũ eius ꝟ fumigans eũ siue sustollens ppm eius aut sanas idem ẽ.
plasmatio eoꝝ.
Asan tollens dñm ꝟ plasmatõ gre.
Asana tollens domũ dei ꝟ plasmatõ gre
Asar carcer ꝟ carcerat seu fac tura sustrans aũ sustollẽs ugilantes.
Asarabdan uincens ꝟ eraditus sũ sustollens ugiles uidetes aut plasmationem sustrans uidtio.
Asarel carcer dei ꝟ carceratus dei seu factura sustrans dñm aut sustollẽs ugiles dei.
Asarela factum sustrans maledictũ ꝟ plasmatio tollẽs ugilam maledictionẽ me ꝟ bruido cõmutans sũ actuum amarrudis aũ uestibliñ cõmutatõ.
Asarsualim duntes uulpes onis aut actuũ uulpiũ. aut factura sustrans falsi aut plasmatio ugilans reuertionu salutationi.
Asaul inhamar os amaꝝ ꝟ silentium cõmutans seu factum faciens unitatem cõmutationũ aũ plasmatõ tollens dolose amarrudinis.
Asaar diluculum ꝟ mane diluculo seu factuã estimans aut plasmatõ ꝟ
Asaradon uidens uł estimatio. eraditus seu fictura sustrans seruos uiquos aut plasmatio ugilãs testimonio meritum.
Asaraiel beatus deꝰ ꝟ bruido dei seu factura ugilans deo aũ plasmatio sustrans dñi.
Asaramel sustollens excelsũ dñi ꝟ plasmatio excelsũ dei. trare.
Asbaal plasmans unũ ꝟ tollens uer
Asbel captiuus dñi ꝟ egrus uerus ꝟ uanus ꝟ meditans .i. aũ uertans.
Ascalusim duntes obtinentes ꝟ bẽ retinẽs seu fictura sustrans egũ aũ plasmatio ugilans reuersionu.

Abelel captuū dī l' fūna uelatus.
Acalon appensa l' impensa sū ignis
uehemis aut ignis ignobilis.
Acalonre appensū l' impensū siue ignes
uehemes aut ignes ignobiles.
Acenez tollens pōtestatem terribilē
l' subtollens contemptibilē potestionē.
Acenez ignul altio l' ignis sic altus.
sed diuturnus l' effusio siue incendes
aut incendium. ¶ matio.
Ale tolles l' fūna sū subtollēs aū plat
Achaam subtollens temp excelsum ul'
plasmatio temp excelsa. ¶ dū.
Achas subtollens dūm l' plasmatio
Acbū fāre statio l' plasmatō stationis.
Achonnas tollens pōtestem dūi l' fūna
in medio diuturnus.
Acch fūna pupra l' plasmatōis umb
elim siue subtollens sicut aū tollens ul'
Asedech testa l' sol sui ardi ¶ ustatē.
tas aut siccitas ardoris. ¶ ris
Alleddim siccitas l' suburbana cōz ardo
Alledemoth arua l' suburbana.
Aledech plalgam ablatio l' os delicti seu
tollens ablatū aū plasmatōis dñō.
Aledech fūna pabuli l' plasmatō uirdi
Aledech plalga dolatō fac ¶ tūs.
tiue uiroꝝ l' pabūi absciliones.
Aleph atruum l' uestibūm seu colligens
aut congregatio.
Aseu subtollens eos aut plasmator cōz
Asenona sestinans l' os eius ab olle ſ
Aseu subtollens fortem ¶ ab ore.
l' plasmatio celi.
Asema ignis altus l' ignis altio sui
subtollens fortē ei aut plasmatō celi
Asema ruina l' ppetratio. ¶ et.
Asemaa ruina eius l' ppetrans eū.
Asemaphar rules omaꝝ l' ppetratāl eū.
Asenech ruina l' ppetratō seu fūnam
dedicans aū plasmatōem edificatōis l'
ignis altus.
Asemeus leuans me l' sublenatio mea.
Asenech ruens l' ppetrans siue ignis
altus l' ignis altio. ¶ ens.
Aser atruū l' diuturne seu bitudo aū bs
Aserre atra l' diuturne seu bitudines aū
Asaran atruū uultures l' ¶ bi ens.
diuturne deuoratoris.
Aseraa bitudo mea l' bs ens in sine atru
um meū aū diuturne mee.
Aseidan eraturus l' unctūm tuus seu
bm iudicū aū diuturne iudicande.
Aseum atruū l' uestibūm seu diuturne aū
bitudo eoꝝ. ¶ donatio.
Asermachuhaeh bitudo donū l' q eb̄a
Asermoth atruū mortis l' diuturne morta
Aseroth atruū angustie ul' ¶ les.
diuturne temporales. ¶ tudies.
Aseroth ata l' uestibula seu ulle aū bi
Aserual bū salus l' diuturne salutis.
Aserula atruū gaudū l' bitudo letitie
Allera uolat l' facies uolū siue subtol
lens audītū aū plasmatō famose
Asema os ab olle ū ab ¶ audītōy.
ore l' subtollens uolū ei aut facies fa
mosam auditionem.
Asen fūna deruū l' plasmatio ti ut
nus seu subtollens uolū aū subtollēs
ampliorum temptationes.
Aseremoth suburbana l' sub urbibus
Aseu atruū indignatōis rigide aut bi
tudo formidationis eoꝝ.
Asergaday atruū attendi multūs l' dun
tue temptatōis deuoratus. ¶ tans.
Atpha tollens fortē subito l' facta ruic

Aphaunt equos domitos l' frena susa
Aphenes equos domitos. t ¶ fortit.
frena cohibentem aspicientes.
Aphat tollens onagrum aũ plasmatõ
ferocitatis.
Asia sustollens dñm l' plasmatõ dñi.
Asia gradiẽs l' eleuãs seu aurẽs aũ ela
Ayan frãre dñi l' sustollẽs dñm. ¶ no.
Asiam elati l' aurẽntes tũ gdientes aũ
Sias sustollẽs dñm aũ plas ¶ eleuati.
matio dñi.
Aida mihi aũ l' erodẽ seu frãa dilectã aũ
plasmatio amabilis.
Asel sustollẽs dñm aũ plasmatõ dñi l'.
Asiel gradiens dõ l' eleuatio dei.
Asim sustollẽs eos l' plasmatõ eoꝝ.
Asima sustollẽs eos aũ l' plasmatõ eoꝝdẽ.
Asimeretus diges thuribulũ l' directio
thuribuli.
Asiongaber lugna uua l' dolatõ honũs
Aseu facies merentes colles sublimes
aut sustollens dolozẽ collũ sublimitũ.
Asir unnelim l' unnelat seu frãa ugilãs
aut sustollens ugilantes.
Asir: idem ẽ.
Asidei mihi l' herodũ l' frãre dilecte
uel plasmatõs amabiles.
Asima frãa ugilans dño. l' sustollẽs
ugilias dño. ¶ rectio.
Asima dilectus l' dilectus tui digens aũ de
Asimi frãre ugilantes dño. l' sustollẽ
tes ugilias dñi. ¶ digentes.
Asimi dilect l' dilectus tui directi aut
Asila frãa laborans aũ sustollẽs labo
Asmo no iussimũ et l' fa ¶ rantes.
ctura patrimens. rantis.
Asmodẽ frãre iudicũ l' plasmatõ iudi
Asmona festinãs t celerẽ numerans.
Asmaa tollens serpentẽ l' plasmatõ eo
Asoph collectio l' uestibulũ. ¶ lum
Asom filens l' os ab ore ũ ab olle seu fe
stinans aut festinatio.
Asomech os uuozab olle ũ ab ore l' fe
lentium ure aut festinatõ pauoris.
Ason frãa pupille l' plasmatõ coꝝ.
Asor aruum l' sagitta lumen seu tollẽs
formam aũ plasmatõ uacuũdie.
Asoradon uidẽs t erans seu aruũ seu
micqu aũ tollẽs fora testimonii inuti.
Asoram aruũ excelsum l' sagitta lũs
exaltati seu tollens foraũ excelsum
aũ plasmatõ uacuũdie exaltate.
Asoch sustollens ugnũ l' plasmatõ epal'.
Asochite tollentes ugna l' frãre epales.
Asra dumunus l' dumunus seu tollens
magnũ t plasmatõ magnitudi.
Asuel dumunus dõ l' sustollens ma
Asrar bñ fatigẽs l' bã enodõ ¶ gnitũ dñi
Aseu dumunus uñ aũ dumunũ dñi pares.
Asuel bs dõ t beatudo dñi sũ sustollens
magnũ dñm aũ plasmatõ magnitũ dñi.
Asuelure bñ dõ l' bñficantes dñm sũ sus
tollentes magnũ dñm aũ plasmatõ
magnitudo deo.
Asaor ignis genitũ t ignis ꝑcutiẽs.
Astam caula mea l' ꝑcepe meum.
Astam oule meũ l' aubiculũ meũ sũ aut
um meũ aũ frãre explorationis mee
Astaroth oule l' frãre explorationis
Astaroth aruũ t aubiculũ seu caule aũ
Astarothes oule l' frãre. ¶ ꝑcepta.
Astarothes caula l' aruũ seu ꝑcepe aũ
Astarthen frãre supplud ¶ aubiculũ.
ul' plasmatoris supplantus.
Astages uoluntas festina ul' consiliũ
festinantis.

Aiub ftūra mendū ꝫ plalmatō ẽtritionē.
Asuplha tollens subito l' ftūra erudians.
Alucus bīndo l' atrū eius. l' aula l' g̃
Asum os eoꝝ l' fumigās eos. dicus.
Aiū ftūra cotunea ꝫ tollēs pupillā eoꝝ
sur duues l' bātus seu ftūra lūs aut
tollens mendūm.
Asuri diuite in l' atriū meū seu ftūm lu
mine mei aū sustollens mendū meū.
Asurum diuite eoꝝ l' bīndo eoꝝ seu ftū
ra illūians eos aū tollens mendū eoꝝ.
Asur tollūs robustū ꝫ tollēs ateptatē.
Asur sustollēs mutū l' tollēs angriam.
Aseu ftūra ẽtunes aū plalmatō directhy.
Asur negociator l' negociatio tū nemus
aū ignis illuminatio l' ftūra lūs ut
tollens mendū l' dues ꝫ bātus.
Asur diligens ꝫ digēs tū bs aū gōles.
Asurum sustollēs mutū eis l' tollent aū
Asurum faciens robustos breatē.
eos ꝫ plalmatio directa tū tollēs an
gustias eoꝝ aū sustollūs ẽtunentiam
Asurum nemora l' ignuū illu eoꝝ
minatōes seu negociatores aū negocia
Asurum diligentes ut' tiones.
digentes seu bī aut gradientes.
Atha tps l' pcūs seu delinqsū aū tem
Athar pcōr lsulis l' pcū palus.
terendo seu delinqsus fit aū tpal' fr.
Atad tamus l' testimōium.
Athaia peccās dño l' tpalis dñi.
Athaima tonquipiterna l' delidium.
Athalia tps dñi l' tps ei seu peccans
dño aut declinatio dñi.
Athamael tps meū dñi l' pcūs meū dō.
Athamau tps fluctuās l' pcōr cōmor
seu corona donati mei aut explorato
gribulatois mee l' gliadois mee.
Athar pcōr sulcatās aū tpal' ungla.
Athara pcūs sulcatās ei ꝫ tpal' ungla
Athanni explorator ꝫ explōd ei
peccatoris.
Athatoth corone l' circuli.
Athau pcūs tpūs l' tps pcōrs.
Athene dilple ꝫ dissipate.
Athenentes dissipati l' dilpgentes.
Athenobus pcōr latūs ꝫ tempal' latū.
Ather tps consurges l' pcūs essultio.
Atherlatba tpīe consurgens contrus
l' pcōr effundens aduersa.
Athecon tps medūm l' pcōrū domidia
tio tū tps congregate inequitatis aut
pcūs congregationis inutilis.
Athytha tempus sulditū l' pcūs eue
tatis silentium.
Athul pcūs gmen l' tps mutans.
Athra tps quetens l' dūs silentiū.
Atholus tps consilū ꝫ pcūs cōsumptio.
Athomuel ẽdens deo ꝫ temp' ei deo.
Athupha tps subitū l' pcūs infirmitas.
Athul tps consilū l' pcōr festinans.
Aua iniqui l' iniquitas.
Auan fons l' motus tū mouens aut
subsūto eoꝝ. tras ma
Aui feror l' fervoritas tū iniq̃ in aū iniq̃
uil insipiens l' stultitia.
Auim aterimus lapidū ꝫ iniqtas eoꝝ.
Aula uolūtas mea l' iniquitas mee tal
Auth iniqua l' iniquitas. uatio.
Auoth sedes l' cōmod seu unctim aut
tunabula.
Auoth urta l' gla seu ulle aū curtate
Auothaar unctim ungulis l' sedes un
gule seu cōmoratio illūians aut u
tunabula illūiatois. l'.
Auothaar gla lūs l' urta illuminās

seu ulle ugilantiū aū opida illiūa
ufaton frugifera ꝟ pulue ¶ roꝝ.
rulenta siue ubras aū de ciue uenēs.
Aufatonite frugifer ꝟ pulueruleum seu
uberes aū de aduer uenientes. ¶ addora.
Augusta sollempnis stātes aū sollēpnia
Aulon uallis gādis ꝟ uall' campestr.
Aunam meroz eoꝝ ꝟ labores eoꝝ ꝟ
Aunam ñ ē ul' inūtle.
Auram uracundia ꝟ uacundus.
Auram uastens ꝟ uracundia.
Aultridis consiliū ꝟ consiliantis.
Aura furoz ꝟ furibunda.
Aran claudicans ꝟ uastens.
Arac medicina ꝟ medicabilis.
Aza uidens ꝟ robustus seu fortis dñi
aut fortitudo eius.
Azabias uidens pcm dñm aut fort
tudo pis dñi.
Azael uidens dñi ꝟ fortitudo dei.
Azabel. idem ē.
Azam uidens eos ꝟ fortitudo eoꝝ.
Azanee fortitudo cōmotois ꝟ uisio re
quisitois ꝟ requentionis.
Azara dolium ꝟ trepido.
Azaua auxiliū dñi ꝟ auxiliator ē dñ.
Azarias. idem ē.
Azaram adiuuans ꝙlin ꝟ auxiliū
ꝙ. sii dñi eoꝝ aū trepidū eoꝝ.
Azaz cōtinens ꝟ apphendens seu u
dens fortē aū uisio fortis.
Azarias cōtinens dñm ꝟ apphendo
dñi seu uidens fortē dñm aū robu
sta uisio dñi.
Azabel uidens uetꝰa ꝟ robust' uetustate.
Azabelite uidens uetꝰa ꝟ robusti uetustat.
Azboch uidens uoūtem ꝟ uidens u
uoūtu seu fortis uetustas aū for
tudo lugentium.
Azelad uidens mare ꝟ fortitudo maris.
Azelad uidens dolentem ꝟ uidēs trēp
nientem ꝟ fortis dē molaris aut for
tudo pīe.
Azeb ygens ꝟ ambiens seu uall' deu
tans aut uallis rapacitatis.
Azecha fortitudo ꝟ decepta siue robus
ta aut clausa pessulo.
Azer auxiliū ꝟ cōfitens seu fortis con
surgens aū uidens uigilias.
Azagad fortis temptatio ꝟ uidens ac
tuitum latrunculi.
Azi fortis mis ꝟ usio mea.
Azam uidens ꝙlin ꝟ fortitudo eoꝝ ꝟ
fortitudo dei.
Azias uidens dñm ꝟ fortitudo dñi.
Aziel ygens ꝟ pitulans seu uidēs dñi
aut fortitudo dei.
Azur fortis uigilans ꝟ uidēs uigilias.
Azza fortis ire ꝟ usio ista.
Azmaueth uidēs mortē ꝟ fortis mortuꝰ.
Azmaueth uidēs mortē ꝟ fortis mortu
Azmaueth. idem ē. ¶ ē.
Azmoth fortis mortē ꝟ apphendēs mo
Azmoth fortis in usio ꝟ apphendens
Azor aduocatus ꝟ auxilia ¶ detorem.
toꝝ seu uidens lumē aū fortē uidendē.
Azozia intendens dño ꝟ intenduī dñi.
Azotus intenduī ꝟ intendens sū ignis
patruelis aū ignis patrui mei.
Azotu intendentes ꝟ intendia sū ignis
patrueles aut ignes patrui mei.
Azotide intenduī ꝟ ignis patruel'.
Azaphel adiuuans dñi ꝟ fortitudo dē.
Azuba reluctā ꝟ delecta siue reluctio aū
Azur ad intra lucidus ¶ delectio.
ꝟ auxiliū igneū sū uidens lumē aut
azza forti usio ꝟ uidens ustionem.

robustum uicendum.

Baaghana uenit ridens v uenit repplentio. Crator.

Baal yur v uetustas sui hus aũ deuo

Baalaanan uenit hic domũ v hus eã gratiũ seu uur gratus et aũ deuotate glorificationis.

Baala uenit hũ v hus eam seu uur eius aut deuotans eum.

Baalador uetustas deuotans artifi v uur hus sagittam sus seu uetustas tollens fortasse aũ plasmator uur ua

Baalath uur attendens v Circundie. hus attentionẽ v uetustas tpus aũ deuotatio pedus.

Baalberith uur hus pactum v uetas deuotans fedus.

Baalpharasim uirus deuotatores diui dens v hostil uetustatem diuisio.

Baalphegor uur hus hiatũ v uetustas deuotans os pelus lupus.

Baalgad uur fortunatus v hus temptationem sũ uur attendens latrunculus aũ uur deuotator uetustatis.

Baalia uur hus diuin v uetas deuotas.

Baalim ascendentes v lupiores.

Baalim uur v hostes sũ in lupiorib; aut deuotatores.

Baalis uetustas uur v hus affluptuonem seu deuotans mutil aũ uetatis

Baalmaon defendens Affluptio. hostil v hus domicilii aut uetustas deuotans israelin v defens humilitatẽ.

Baalmelay hus eam v uur ex principe seu uetustas eius aut deuotatio pi

Baalech attendentes ut Ceptis. in acceptionib; seu uur hus temp

Baũ uetas deuotans repplentionem.

Baaltalusa hus utilam constituantẽ seu uetustas deuotans tuum aũ hus uur utilam tremalem.

Baalthamar uur hus palmã aũ uur hus amaritudinẽ seu uetustas deuotans cõmutatos aũ uetustas deuotant cõmutationem.

Baana uenit dignatus v uenit gustat.

Baana filius ei v uemens et seu ueñ gradiens aũ uenit gradio. Imea.

Baani uenit dignatus in v ueñ gustio

Baam uequens in v filius mus seu ueñ gradiens in aut uenit gradio mea.

Baara ueñ gradiens v uenit gradio.

Baari ueñ gradiens in v ueñ gradio mea.

Baari fontes v puteus v uentre v uterõ

Baarias uenit gradiens Imutando. dñs. v uenit gradium dñi.

Baata uenit tollens v ueniens tũra.

Babacha translatus tpis v confusus pcator seu tribulatio tpalis aũ confusio

Babel confundens ut Precipus. confusio seu differẽs aũ tribulatio.

Babylon confundens aũ confusio seu differens aut translatio.

Babylonii confusi v translati seu cõfitentes aũ differentes.

Bachar indaginate v ingressus tragus.

Bachar uetustas indaginate v iugis ingressus tragus.

Bachenor lugens lucina v ingressus tragus luterne.

Bachi uerus v luctus sũ lugens aut in uomitu. Imitu.

Bachides luctus fortis v uetas in uo

Badachar uenit compungi v uenit

Badad maxim v certe Tumultus. fissim seu ueñ festus aũ ueñ sufficeles. seu uenit ũices sũ uenit turbatio.

Badadi marcuꝫ uᵇ excellentissimꝰ mis. seu robur meū aū sufficientia mea.

Badarias ꝓpuꝫ dño vᵉ in iudicio dñi seu uentꝰ dñs aut uentꝰ dñator.

Badal ꝓpuus vᵉ sublimis seu uentꝰ ostendens aū uentꝰ infirmitas.

Badam solus vᵉ in iudicio seu uentꝰ ꝓpꝫ aut aduentus eoꝝ.

Badan preuenius vᵉ in iudicio seu ueū dominū aut uentꝰ iustificatio.

Badazer magnus auxiliū vᵉ excelsus mus sanctificatꝰ seu ueū fortis aū ueū

Badselia filia.vū.ᵉ filia separatio. uirginis seu uentꝰ eloquens aut ueū

Babsuha filia dilectionis ᵉ zelus. filia sanctitatis seu uentꝰ zelans aut uentꝰ intendens. Ista badsuha vᵉ badselia ē ꝑa bedsabee mr̄ salomonis.

Baem locus utte mee vᵉ loc suscipies m.

Baen iniquus oculꝰ vᵉ iniquitas fontis seu ueū fons aū ueū oculus.

Bagad uentꝰ accinctꝰ vᵉ ueū vᵉ fortuna seu ueū latrunculꝰ aū ueū tentatio.

Bagal os vᵉ iugū seu uentꝰ abiuncti aut uentꝰ immolatio. pedus.

Bagathya excelsus tpis ᵇ sublimitas

Bagathyai uentꝰ tactus ridentis vᵉ uentꝰ exilis tangentium. do.

Bagazim in excelso tempꝰ vᵉ ueū fortitu

Baggoaim sublimitas deuorans eos vᵉ iugū iubentis eoꝝ vᵉ iugū iuncti

Baem locus vᵉ in eis. seu ueū eoꝝ. uᵇ locus aut locus eoꝝ.

Bai filiꝰ mis. vᵉ uenies in.

Bala absorta vᵉ inuectata seu absolues aut inuectans.

Bala absolutus eis ᵇ inuectatio eoꝝ.

Baalach deuorans vᵉ ꝓpitians seu absolues fidem aū inuectans fiducie.

Balaam uanꝰ ꝓpꝫ ᵇ sine ꝓpo sit in eis aut ꝓpitians eos.

Balaam turbans gentē aū deuorāt populū seu absolues eos vᵉ absq; tuba

Balaan turbans domū vᵉ de eoꝝ uoratoꝝ domus sit absolues gratos aut inuectatio gre.

Balaannaan his gram vᵉ inuectans rei ꝓuisionē sit absolues domū aut ꝓpitians

Balach lugens vᵉ lugēs tarde gre. seu inuolues aut elutus.

Balada absolues testes vᵉ inuectans testimonium seu uentus eam iudicare aū ꝓpitiatio testimonii.

Baladad uentus sola vᵉ deuorans testimonii sit absolues ꝓpuos aū ꝓpitians patrueles.

Baladan uentꝰ sibimet iudicans ᵇ naturas ꝑ semetipꝫ seu absolues iudices aut inuectatoꝝ iudicii.

Balagad absolues latrunculos vᵉ ꝓpitians tentationem vᵉ.

Balagad uir actinctus vᵉ huius actinctum seu fortunatus uir aū uir vie

Balam turbatꝰ vᵉ ꝓpuus. ta.

Balaman turbatoꝝ ꝓpꝫ vᵉ ꝓpitiatoꝝ eoꝝ.

Balaman turbans domū ᵇ ꝓpitians gram.

Balaldoi ascendens atrui ᵇ huius sagittam luis sit absolues fontes aut inuectatoꝝ angustie.

Balad absolues ꝓpuꝫ vᵉ inuectans ꝓpitiatus.

Balad lugens vᵉ inuolues seu lugens.

Baladad uenustas sola aū elutio. ᵇ uenustatis structio.

Baldan uentꝰ sibimet iudicans vᵉ naturas ꝑ semetipꝫ seu absolues iudices aut inuectatoꝝ iudicij.

B ale ꝓpetrans ꝙ deuoratio.
B alerie ꝓcipitatores ꝙ deuoratores.
B alez absorbens ꝙ ꝓpetrans seu absorbens aut ꝓpetrans.
B aluada mattos cognouit ꝙ mattos cognitio seu absorbens testimonium. aut inuentatio seruantis.
B aloth ascendentes ꝙ ascensiones ubi ꝙ absorbens aut inuentatio responsione.
B alsalella hūs urbem aquisternarum seu uentus deuorans tinum aū hūs urbem trenmalem.
B althalar capillus capitis ꝙ absolues
B alastus hūs luctum (duritas. ꝙ hūs ꝓmium.
B ama in quo ꝙ quis sine in quibus aut semper excelsa.
B amoth in morte ꝙ excelsa seu mors aduenies aū mortis aduent.
B amothas excelsa in morte uim hūtis. ꝙ mors aduenies uentosam deuoranti.
B ana uenit ꝛ dens ꝙ uenit ꝛ sio.
B anaa uenit ꝛ dens ei ꝙ ueñ ꝛ sio ei.
B anar ꝛ dens in ꝙ uenit ꝛ sio mea.
B anal idem ℣.
B anay uenit ꝛ dens in ꝙ ueñ ꝛ sio mea.
B anadas edificans dño ℣ cementarii dñi. seu ꝛ dens dño aut ꝛ sio dñi.
B anaza filius iudent ꝙ filii fortitudinis.
B anea uenit ꝛ dens ei ꝙ ueñ ꝛ sio eius.
B aneas uenit ꝛ sium rollens ꝙ uenit ref ponsio plasmationis.
B enebamach filius fulminis ℣ filii fulgo rans seu filii fulgurantis aut filius
B enelnarach uenit ꝛ dens (penitentis. filiorum ℣ ueñ ꝛ dent fulgori seu uenit ꝛ dens fulgurantis aut uenit ꝛ spon dens penitenti.
B enenaelnan filii studiosi ℣ filii ñgligen seu uenit sumptus aū ꝓparatio uenit aut filius mis ꝙ uenient mich.
B annu pollex mis ꝙ in medio mei. tri.
B annum filii mis unicus ꝙ filii mis sept
B aon ī inquietate ℣ in inquietatibus.
B aon uenit dolor ꝙ uenit inquietas seu ueñ murmurans aut uenit mutilus.
B aor in pelle ꝙ pellibus. ℣
B aer uenit lumen ꝙ uenit foramen seu ueñ pellis aut uenit uacuidas.
B ar filius ℣ filiastro hymn ℣ ū hebreū.
B aralechus ꝙ creata ℣ tibi fū filii el aut in malicia.
B arubbas filius ꝓtis ꝙ filii magni hymn est pater ℣ hebreum.
B aruch fulmen ꝙ fulgor seu fulgurans dño aū ꝓpitiens.
B arenunin tribui ꝙ creatura nudor.
B arachias benedes dño ℣ benedes dñi.
B arachias fulgur dñi ꝙ fulminant dñs ū fulgurans dño aū ꝓpitio dñi. ꝙ be
B arachiel benedes deo ut nedes dñi benedictus dei.
B arachie fulgur di mei ꝙ fulmen dei mei sine fulgans do meo aū ꝓpitio di mei.
B aradda filius decorus ℣ filius decori ℣ fi lij seruus aū filius testimonij.
B aniel benedes dñi. ℣ benedictio dei seu lectus deo aut creatura dei.
B arael idem ℣.
B arasla hastientes ꝙ egestate seu ue nens ad faciendū aut filius sustollens
B aratha gando ꝙ tem (plationem. pestas seu filii ꝓcii aut filius ꝓcalis.
B arasa filii iudens ꝙ filii fortitudinis.
B arech grando ꝙ tempestas seu filius uinear aut filii ꝓpinquus.
arachel fulgur dei ℣ fulmen di seu fulgans deo aut ꝓpitio dei.

Barcumu fugę eū qulpiam ł quoplā
אאם Barra u mar ł filius fugā eius.
dū sū ī clamore el aū mōnurratōe ip.
Barien filius in malo ł filius malefici
quem ī ipm ñ nulle variet corrupte
Bartheu filius ipē ł filī uolant.
partens seu filius commodus aut ſ
אאע Bariona filius columbe ſle faciens.
aut filius simplicitatis hyrum ē pau
ter ī hebreū. bar quipe suat p dm
B ē hyrate filius ī iona columba dicat
urdo ī sermone.
Barbā pbitonilla ł subtranea siue
os abyſſi aū os pfundum.
אאפ Barnabas filius concludens ł filius
plie seu filius uementis aū filī cōſ
Barne filius motionis ł ſtolois.
filius mutationis.
Barsabas filius resistens ł siluā que
אאצ tis. ex hyrō hebreo sermone compo
situm seu siluā iuramenti aut filī
Barsemia filī tertius ł ſtolois.
filius tertiatis quem corrupte quidā
barthumeū legunt. ſtis.
אאק Batumeus filī pinguedis ł filī tumuā
Batholomeus filius suspendentis me
ł filius suspendentis aquas hyrū ē
Batuch benedictus ł bene ſil hebreū.
dictio. ſnitatōis eor.
אאר Barsuch filius oluc eius ł siluā sor
Balan brutus aū pinguedo seu sicci
tas aut confusio.
Balar infantia aū in angustia siue
infans aut angustiatus.
אאש Balam infans ei ł infantia ei ł in
gustians eū aut in angustia eius.
Baldama confusio stolois ł angus
tia calidratus eius.
אאת

Baldath adeps ł defecatio.
Baldechath adeps ł defecationem.
Baldecath adeps ł defecatio seu delecta
aut delectatio.
Balemoth uenens delinquis sui ī sil
aut in nominibz.
Balias adeps dñi ł defecatus dño.
Balmath deposita ł delinquens seu de
ſlinquens aut derelictō.
Balsaram domus delinquentiū ł do
mus humiliatus eoz.
Balsuel murgo dei ł fastus deo.
Baurum elā ł elēoz seu iuuenes aiuo
Bauramites fortis ł elēs ſbusti.
seu iuuenis aut robustus.
Bazatha contempnēs ipis ł deiectus
Bazaotha ītempnens ſpectatio.
eum ł deiectio eius. ſnim.
Bazebna contēptus dñi ł deiectio do
Bead mug restis ł edificator perpetuus.
Bean muquus gre ł muqas donatōis.
Belzy os multitudo ł conclusio deuorato
Belbechias melius dño ł pmo ſtus.
genitus dñi.
Beleer melius ł primogenitus.
Belzeute melius ł primogenitus.
Belcerias melitus dño ł pgenit dñi.
Belchor primogenitus ł unigenitus.
Belchori primogenitus ñs ł unigenitus in
Belchorei primogenitus fortis ł unigeni
tus tumidus. ſadepti.
Belchuch melytus grauis ł primogeti
Beled filia ł mensura.
Beled instauratio ł instaurat seu in
stura duarum aū filia voluptuosa.
Bedsabee septima filia ł filia iuram
ti seu īstura sagacitatis aut filia satu
ritatis.

Bedsatti filia dura v mentura mus seu filia muquetatis aut ipa muquetas.
Bedellion lapis v carbunculus.
Bel uetustus ds v uir denotator suus dns uetulatus aũ uir hns uetustate.
Beelyleyor uir hns hyatum v uetustus ds hianus sũ dns uetus hiantis aut uetustas deuorans os pellis stupe tpe ẽ papus simulachrũ ignominie.
Belephon uir hns archana v dns zelotes seu uetustus ds v hns speculani aut uetustas deuorans alterationem speculi v deuorans multam.
Beelzebub uir muscay v princeps muscarum seu uetustus ds hns muscas aut uetustas deuorans muscas.
Bemoth aialis v aal seu bestial aia
Beera fons ei v puteꝰ eius bestia
siue in lũe aut puteꝰ eius.
Ber fons mis v puteus mis seu in lũe aut puteꝰ mei.
Bega sublimus v excelsa seu sublimata aut celsitudo. ioratorius.
Begday ugũ multus v sublimitas de
Begnay excelsus sus v sublimitas mia seu fabrica multus aũ fabrica deoza
Begay excelsus mis ul sublimitas mea. rous. ẽmeatoꝝ
Beguum fabrica cementum v fabca
Belbelmon uetustus ds hstaeli v dns habens domicilũ uetustatis.
Bel uetustas ul ablcp.
Bela hstus v indumentum seu uetustas eius aut ablcp eo.
Belath hus v hstus ab hndo ñ ab hstu.
Blath uetustas pcũ v ablcp tpre
Belathyla hus v hstra genere femineo ab hndo principũ ẽ ñ uerbũ ipatiũ.
Belathala hstũ apprehendens v induimentum inoratum.
Belbana uetustas primogenitus dns v ablcp nobilitate dns. kult mã.
Belgã ablcp motu v uetusta cõmotio
Belge ablcp motus v uetusta cõmotio.
Belguay ablcp uallis v ablcp ꝓpugnatio seu uetustas inoragnus aut uetustas
Belial uetustus dns v demonis.
ablcp dño v ablcp iugo.
Belia puteus eius v in clamore ẽ seu in mal aut in cõmutatõe ipius.
Belial ablcp iugo v ablcp dominio.
Beliar cecum lum aũ cecã angustia seu uetustas defluens v ablcp etule
Belimelech ds mis rex v tia.
uetustas mea regnans. lio.
Belma hus desiderium v ablcp domus
Belmeula hus domicilũ v ablcp in
Belsam uetustas dura v tractatõe
vsus uetustatis iniquitas.
Belsar ablcp principe v ablcp carbone seu uetustum uelamẽ aiu uetustatis
Belsatum ablcp gmine angustia
v ablcp portione seu uetustas spine aut uetustas reluctabilis eoꝝ.
Beu filius v filiatio.
Benamad filꝰ ꝓis mei notuus v filꝰ ꝓis mei spontaneus. neus.
Benadab filius notuus v filꝰ spontaneus
Benabel edificatus deo v edificatio dei seu filius eiꝰ dõ aut filꝰ eius dei.
Benail filꝰ dolous v filius ptumenty.
Bendegar cecũ lum v filꝰ ꝓtectionis.
Benebarach filius fulmineus seu filius fulgoris v filios fulgurãs aũ filioꝝ percussio.
Benechatu filius tallidus v filꝰ sur

gens seu filii nefarius aũ filii nefarii.
Benemmam filius mis ꝑ filii in medio eoꝝ.
Benemmon filii eere sunt ꝑ filii eere hẽ
Benerem ere filii romantes ꝑ filii romu
tui qđ corrupte bonames ulus obru
Benesed filius innocens ꝑ nutr.
filius confirmationis.
Bengaber filii mei fortis ꝑ filius mee
nulis utilis.
Benhaur filii luas ꝑ filius igneus.
Beni filius mis ꝑ filiatio mea.
Bennu filii requiescent ꝑ filii requiedis.
Beniamin filius dexie ꝑ filius ululatꝰ
sui filii amaritudis ꝑ filii amaꝝ.
Beniamin filii dexie ꝑ filii ululatus sui
filius aflictionis aũ filii afflictꝰ.
Beuar ceci lumẽ ꝑ ceca angustia seu
filius deficiens aũ filii quarentis.
Bennon filius cõmotus ꝑ filius reiec.
Bennon filius merens ꝑ filius dolꝰ
seu filius murmurans aũ filii murmur.
Bennon filii merens me ꝑ filius mu
tilus in seu filius dolꝰ mei aũ fi
lius murmurationis mee.
Bennu filius mis ꝑ filiatio mea.
Bennun filius reiectus ꝑ filii reiectis.
Bennun filii feruꝰ ꝑ filii pulsus seu fili
unionis aũ filius temptatus.
Benhur filius incendens ꝑ filii incẽ
seu filii lucis aut filii igneus.
Benzobech filii bui vanidi ꝑ filii li nu
Beon poller ꝑ in medio fili quatꝰ.
iniquus murmurans aut inuestare do
Beon impelle ꝑ spiritus fili leng.
inis luminis aũ iniquitas iracundie.
Ber fons ꝑ puteus.
Bera fons eius ꝑ puteꝰ ei tu pauper.
Beranneth fons contractus uite ꝑ puteꝰ al

Berebos fontes calue ꝑ puteꝰ pos.
Beridans puteus iudicans ꝑ fons iudicꝰ.
Berra puteus ei ꝑ filia eius hebreu eb
pauter e hyrum.
Berỹ puteus mis ꝑ puteꝰ plalie.
Beria fons dñi ꝑ puteus dñi.
Berth fedus ꝑ pactum.
Bernice puteus innocens ꝑ filia elegã
tes commota.
Bernice puteꝰ innocens ꝑ filia elegan
tes mota uerũ hoc nomẽ ex hebreo hy
bice compositum ẽ.
Berua puteus ei ꝑ filia eius.
Berzenles filii ei ꝑ puteꝰ ei.
Beromi filia que ꝑ puteus quas ther
tia nomina ex hebreo puteꝰ hyrgi cõ
Berorth fontes ꝑ puteꝰ seu fons ꝑ dens ei aut puteꝰ templus.
Berotha fontes eius ꝑ puteꝰ eius fili fõ
ꝑ dens ei aut puteꝰ templus eius.
Berothai fontes mei ꝑ puteꝰ mei seu fõ
tes iudicum aũ puteꝰ deuotantes.
Berothi fontes mei ꝑ puteꝰ mei seu fõ
tes ꝑ dens mi aũ puteꝰ templus me.
Berothite fontales ꝑ puteales seu fõ
tes ꝑ dentes in aut puteꝰ templantes
Berth puteꝰ fedus ꝑ fõs iuramẽ tue.
Berſabee fõs septimi iurꝰ mei ꝑ fõs ꝑ puteꝰ
sacians aũ puteus saturitatis.
Berseth in capite ꝑ in capio i. geneſis
que i capite diuini libroꝝ ponit ẽ.
Berthan fons altus ꝑ puteꝰ altitudis.
Berzellai fortis mei ꝑ fortitudo mea in.
Besdỹ pinguedo mea ꝑ ignominiosꝰ dñs.
Besaia pinguis dñs ꝑ ignominiosus dñs.
Besamarth desolatus ꝑ derelictio seu pi
guedo mei aũ confusio domini.
Besedy adeps ꝑ defectio.

Beleeᵉ pinguis ⁊ iguominiosus.
Beleellam obumbrans eos ⁊ obumbra
Beleleel umbᵉ dei ⁊ umbra ¶elin eoꝝ
cilium diuinum. ¶sulam dñi.
Beloidia angustia siluere dñi ⁊ turbans
Belloth pinguis ligatus ⁊ iguoniue de
Beloe turbo ⁊ in angustia ¶clamatio.
tii carnal' aut pellicius.
Beth domus ⁊ habitaculin.
Becha reques ⁊ requietio tui domᵉ ei aũ
Bechatateu domᵉ sterilᵉ ¶strictin eꝝ
⁊ domᵉ erudelis tribuae ⁊ domᵉ uinee.
Bechaphaleth domᵉ calueᵉ ⁊ domᵉ uinitieꝝ
seu domus excludens aũ domᵉ muralis.
Bechaphe domus errous ⁊ domus mali
fi a malitia ꝛ ab arbore intelligendᵉ.
Bechaphe domus ous ⁊ domᵉ decuplᵉ
seu domᵉ laquei aũ domᵉ discipline.
Bechaphua inducens eos ⁊ domus decli
nans os eoꝝ seu reques labioꝝ eius
aut requietio inductionis eoꝝ.
Bechagaũ domus ortᵉ ⁊ domᵉ elatoris.
Bechagla domᵉ uncᵉ ⁊ domus festinita
tis eius ⁊ domus defectoris aũ domus
Bechaglam domus ¶plangentiũ.
plancius ⁊ domᵉ festinantis eoꝝ.
Bechaim domus ydoli ⁊ domus ydola
tre tui domus deuorans eos aut domᵉ
multitudo eoꝝ.
Bechaim domus ydoli. ¶adducens mortᵉ.
Bechalmoth domus deserta ⁊ domᵉ ⁊ domᵉ
Bechaloth domus campestris ⁊ domus
in campestribꝰ seu requies uacans aũ
requietionem declinans.
Bechamoth domus mortua aũ domus
mortaliũ seu reques mortis aut re
quiescens mortuus.
Bechana natura domus prandoꝝ ⁊ domᵉ
amaritudis seu reques amaritans.
aut requietio prandi.
Bechanan domus domᵉ ⁊ domus gr̃e
seu reques donatoꝝ aũ requietio
gratificationis.
Bechanath domus sydentis ⁊ habitatra
tis siue domus ubi ẽ sydens dñs aũ
domus ubi ẽ gr̃a dei.
Bathania domus obedie ⁊ domᵉ affli
ctionis eius tui domᵉ doni dñi aũ domᵉ
gratificata dño.
Bechanoth domus gr̃e ⁊ domᵉ responsionũ
seu domus pugnans aũ domᵉ pugnantiũ.
Bechara domus asi ⁊ domus pugnᵉ. ⁊.
Bechara domus electis ⁊ domus electi
seu domᵉ sustentans eũ aũ domᵉ iugi
Becharaam domus mõ ¶tuaꝝ cuꝰ
tuum ⁊ domᵉ sublimitatis eoꝝ sui
dñs sustentans gentẽ aũ domᵉ iugalis.
Becharaba domus sustentans ¶pp.
pres ⁊ domus iugalis ꝓbꝫ. ⁊
Becharaba domus grandis ⁊ domus
multa seu domᵉ humilᵉ aũ domᵉ uelu
Bacharapha domus ¶una.
sanans ⁊ domus medicine seu requ
Bes medica aũ requietio sanitatis.
Becharam domus ire ⁊ domus sublimi
tuum ⁊ domus arche.
Becharam domus decora ⁊ domᵉ electi.
tui domus sustentans gentem aut do
mus iugalis ꝓbꝫ.
Becharan domus iugalis dono uel
domus sustentans gratificatõem.
Becharan domus ire ⁊ domus arche
sui domᵉ mortui aũ domᵉ ascensus
Bechalan domus fumi ¶humi
⁊ domus dilꝫ tui domus tollens
dñs aũ domus splasmata gr̃e.

Bechatan dom̃ deponens ꝛ dom̃ deposita sũ domus deponens dom̃ aut domus deposita gr̃e.

Bethauen dom̃ ydolat̃ ꝛ domus inutil̃. ethata dom̃ tumul ei ꝛ dom̃ putei ei.

Becharat dom̃ puteo mũ ꝛ dom̃ ligne mõ.

Bechlelle domus conclusa ꝛ dom̃ pigue

Betharon domus sculpta ¶ dius. ꝛ domus sculpture.

Bechebar domus agni ꝛ dom̃ cogitõe.

Bechebur domus frugida ꝛ domus aduersoriũ lapis. ¶ ũu.

Bechdagau domus tumuli ꝛ dom̃ siu

Bechdagon domus piscis tristis ꝛ domus piscium tristicie.

Bechel domus dei ꝛ hstraclin dr̃.

Bechemeech dom̃ mali ꝛ dom̃ pfundi tatis seu uterus fultus aũ uentris

Bethen uentr̃ ꝛ uterus ¶ sultraclin. seu domus fortis aut domus oculi.

Bethelmoth domus deserta ꝛ domus adducens mortem.

Bechphage domus ous ꝛ dom̃ bucce sũ domus ous malliũ aut domus maxillaꝝ hyrum ẽ ũ hebreũ.

Bechphaleth domus saluans ꝛ dom̃ excludens seu dom̃ minuscans aut domus admirabilis. ¶ rtute.

Bethphales domus tristendes ꝛ domus

Bechpheon domus hyans ꝛ dom̃ hiat sũ dom̃ ous pellucũ aũ dom̃ oculi pel

Bechphese domus tristens ¶ luum. ꝛ domus tristendens. sũ dom̃ oculi aut domus odous florentis.

Bedgader dom̃ muri ꝛ dom̃ materie.

Bedgamul domus retribuens ꝛ dom̃ retributionis.

Bechelemoth dom̃ desiderii dulcis ꝛ domus desiderate dulcedis.

Bethni domus ꝛ domus plurali.

Bethna domus dñi ꝛ domus illuminatois.

Bechslaboth domus uenientiũ ꝛ dom̃ ingredientium.

Bechleem domus panis ꝛ dom̃ refectois.

Bechlemite domus panis ꝛ dom̃ refec

Bechlenaboth domus ¶ tionũ. uenientiũ ꝛ dom̃ edificantiũ.

Bechmacha domus mollis ꝛ domus contracta sũ domus genuũ aũ dom̃

Bechmaon dom̃ hstracti ¶ ingeniosa. ꝛ domus habitationis.

Bechmarchaboth domus curruũ uel domus quadrigaꝝ.

Bechmarchaboth domus quadrigaꝝ ꝛ domus quadrigantiũ.

Bechmatha domus tribus ꝛ dom̃ hiuꝫ

Bechmorez domus archan ¶ fori. ꝛ domus consilii sũ domus archanoꝝ aut domus consilioꝝ. ¶ rtis.

Bechnemra dom̃ pardoꝝ ꝛ dom̃ ama

Bechoraba domus hiuꝫ ꝛ dom̃ uehemena sũ domus hemi aut domus locorum que sunt ualde inhabitabile.

Bechoth domus ire ꝛ dom̃ magũ.

Bechoron domus ire ꝛ domus arche sũ dom̃ montiũ aũ dom̃ altioris hiuꝫ.

Becholachi domus cocuea ꝛ dom̃ imun

Bechroob dom̃ platearũ ul ¶ tata. domus latitudinis.

Bechsabee dom̃ vii ꝛ dom̃ iuramẽti sũ dom̃ habundantie aũ dom̃ saturate.

Bechsachar dom̃ eruantiũ ꝛ dom̃ sin

Bechsalda dom̃ frugũ ꝛ ¶ gulorũ. domus pecudũ sũ domus pecudũ aũ domus uenatoꝝ.

Bechlamus dom̃ solus ꝙ dom̃ illūiatōys.
Bechlamur dom̃ tot ꝓlix ꝙ domus illu
Bechlan dom̃ domuentul Curarte.
ꝙ domus securitatis tũ domus habũ
dantie aut domul egressionus.
Bechlames dom̃ tot ꝙ dom̃ illūians.
Bechlimon domul obedient ꝙ domus
obedie tũ domus audiens meritum
aũ domus deponens iustitiam.
Bechlimuth domul loci ꝙ dom̃ locoꝝ
tũ domus mortificās aũ dom̃ mort
Bechlur domul acerba Sficatōys
ꝙ domus angustie tũ domus continēs
aut domus fortitudis.
Bechlur domus fortis ꝙ domul direc
ta aut domul murat aũ dom̃ ptinente
Bechlura dom̃ murꝰ eꝰ ꝙ dom̃ digēs eũ
Bechlura domus acerba eꝰ ꝙ domul a
gustie eꝰ tũ domul continens eũ aũ
domus fortitudinis eius.
Bechluram dom̃ digens eos ꝙ dom̃
Bechlutam domus robusta Cmu coꝝ
plũ ꝙ domul angustians ꝓplin tũ
dom̃ ptines eos aũ dom̃ acerbitatis
Bechula turgo ꝙ calix tũ dom̃ Ccoꝝ
dolens eꝰ ꝙ domul parturiens eum.
Bechulia turgo dũ ꝙ calix duo siue
domul dolēs duo aũ domus ptiens
Bechulamma dom̃ul ig Cdum
mus sublimis ꝙ domus intendũ con
Bechzachaum dom̃ Csurgēs.
memoie ꝙ domul rememoratoꝝ
Bezech fulgur ꝙ egestas. tũ mucans
aut contemptus uanus.
Bezecha mucans eꝰ ꝙ egestat eꝰ seu ful
guriat eũ aũ contēptus uanitate eꝰ
dlu lybrarii ꝙ literati.
Brtyala lium filios cōmulcens ꝙ filio
rum commurmio.
Bechya filia dũ ꝙ filia dñans tpa est
filia ꝓphetul sꝙ adoptauit moyses
Brhylia filia mutilis ꝙ filia speciosa.
Brie sobrius ꝙ modestus.
Brierre sobrii ꝙ modesti.
Boaneiges filii tonantis ꝙ filii tonitrui.
Boanetes filii tonantes ꝙ filii tonitrui.
Boeri uetustas ꝙ uetus.
Boeri lugens ꝙ luctus seu uoment aũ
in uomitu.
Boehan luctus dũi ē ꝙ lugens dũm ē
tũ uerus dño ē aũ in uomitu dñi ē.
Boehoi inflatus ē digni ꝙ ꝓmogenitus ei.
Boehorath iudicus pũs ꝙ ꝓmogenit ꝙs
Boehi dilēs ei ꝙ ꝓmogenitus eius.
Boehu ꝓmogenitus ꝙ dilēs.
Boem pollex coꝝ ꝙ in medio coꝝ
Bon pollex ꝙ in medio.
Bonu pollex mus ꝙ in medio mei.
Boor in quo robur ꝙ in quo uirtus tũ
in ipo fortitudo aũ ipe in fortitudie.
Bozech fedus ꝙ pactum.
Boles abscelus ꝙ abstracto tũ ipe florēs
aut ipe floures. Cficatus.
Bozzr angustia succrescens ꝙ tribũ
Bozu tribulo ꝙ in angustia tũ crescēs
aut pullulans.
Bozou cano ꝙ annuntiatio seu tribulā
me aut in angustia mea.
Bozra in angustia ꝙ in tribulatōe.
Bubalus os exprimens ꝙ labiũ exprim
Bugeni excelsus ꝙ sublimitas.
Bul germens ꝙ germinans.
Buna uenit ꝙ deus ꝙ uenit ꝙ eo.
Bunos uenit ꝙ deus ꝙ coll ꝓpitiou.
Buza conculco ꝙ ignominia.
Buz despiciens ꝙ contemptus.
oldza tribulās eũ ꝙ in angustia eꝰ
tũ caro eius aut annuntians eꝰ.

uel contempnens uel despectus
seu despec̃me aũ contẽptibilis uũ.
uentes despectus v̄ contemptibil̄.
Gaalatha uoces v̄ueloces subaudiũ
uenerunt seu ecclia uenit aũ ec
clie aduentus.
aath pũa v̄ patia. v̄.
aath dolens v̄ dolans sũ componens
aut dentes molares.
aathyre pũtentes v̄ patientes.
aathyre dolentes v̄ dolantes seu compu
nentes aũ dentes molares.
abalaam p̄ceps v̄ p̄ceptũ seu p̄cipi
tant aut p̄cipitabit.
abarath memoria mea v̄ sepulchrum
meũ aũ sepulchra v̄ memorie plũ nũo.
abarothi arauna memorie defũcti v̄
sepulchra contuplicentie.
abalim conḡgant eos v̄ ecclia corr.
abratha q̄si grauet v̄ q̄si elẽ
ad mare v̄ principiũ. tis.
ademoth mare mortuũ v̄ p̄cipiũ mo
ades ũtilata v̄ fons iudicũ. v̄
ades sc̄a v̄ mutata seu mare tollens
aũ p̄cipiũ plalinatoris.
ades barne sc̄tat memorant aũ tuta
electe mutationis.
adesa ũsiderens eã v̄ fons iudicũ el̄.
adeza secuũ v̄ eius sũ mutata
et aut p̄cipiũ plalinatoris el̄.
adelim cõmutati v̄ effeminati.
adumin mare rubrũ v̄ mare antiq̄
p̄ aut q̄ q̄ tã tum in eo miracla.
adumines caligo v̄ tenebre q̄s̄ nos
p̄ luctam. q. r. n. q̄dragesimam dñs.
aph meuuant v̄ nuuuatio.
aph uola v̄ palma sue manus.
aphamaũ ager p̄ inquedis v̄ nulla
consolationis.
aphaclamala maũ sulcuant uestim̄
tum v̄ aptio sugulant retribuũdi.
aphera manus robusta v̄ aptio per
aphra cinis v̄ maũ fectoris.
dissipata.
aphas sagax v̄ murmurgatoꝛ seu lo
quens ore aut uomitus eius.
ayn possessio v̄ lamitatio sũ acqui
rens aut acquisitio.
ayuam possident plũ v̄ lamitatio
plũ sũ acquirens eos aũ acquisitio.
ayuam possidens donum corr.
v̄ lamitatio gr̄e sũ acquirens gr̄am
aũ acquisitio donationis.
aleb canũ v̄ q̄si uuide sũ q̄si cor aut
q̄si omne cor.
aleph. idem ẽ.
alucha q̄si uuidus aũ q̄si oẽ cor.
aluthenes ũtima hũdũ v̄ conſum
matio sc̄tionis.
aluhi canũ eus v̄ q̄si uuidus ũt sine
q. cor meũ aũ q̄si oẽ cor meũ.
laudius spes tranquilla v̄ spes tran
quillitatis. llitatis.
laudia spes tranquilla v̄ spes tranquil
lauthomion locus fletus v̄ loc̄ fletuũ.
annua statio v̄ resurrectio.
anuel stans deo v̄ resurrectoꝛ dei.
anon statio mea v̄ resurrectio mea.
anna fundũ v̄ calamus sũ p̄parans
aut p̄paratio. florand̄ tragẽ quod
ũsũ latinũ canna de lingua hebrea
sumptum sit.
anath emulatio v̄ zelotypia
andaas cõmutans v̄ commutatio.
anden clangor v̄ recursus sũ retinẽs
uel retentio.
apadotta maũ tortoris v̄ maũ

exploratoul seu manu dño redumens
aut manus redempta dño.
apadoces manul tortou aũ manus
exploratou tũ manul redempti dño
aut manul dño redumentes.
apparis manu redempta v manu redep
tio tũ manu tortous aũ manu exploia
aplely ecclia v congregatio.
apirel aggans deo v ecclia dei.
apto capadoy v capadocia tũ manus
tortous aũ manus exploratous.
ayaũ capadoces v manul tortsitte
tiue manul tortou aũ manu explora
anaun cõmutatul v cõmutatõ.
ananeus. idem ẽ.
anhanul urbs attractans v cuntas
congregationum.
anhan cuntas gẽ v oppidũ donatõis.
anhar inuestigatio v inuestigantes
tũ oppidũ ingilans.
aree caluus v caluates tũ ocurrens
ignul aut oculus igneus.
areum deraluans eos aũ deraluatio
arath urbs murata
v cuntas seu oppidũ aut nulla.
arathaun pfecte uocata v pfta uo
catio seu nulla aũ oppidũ
arathaun nulla
v cuntas pplola.
arathathbe nulla v cuntas ẽnuo. i. a
dam z abraham. z ysaac z iacob qui
ibi sepulti sunt
arathathbe nulla ẽnuo v cuntat ẽnu
or qui ibi sepulti sunt ideo adam z
eua abraham z sara. iacob z lia ysa
ac z rebecca.
arathbaal urbs uiron v cuntat ha
bens tũ nulla deuotas aũ oppidum
uetustatum.
arathdemma nulla tũs v nulla tũ
arathiari nulla defuntes v oppidi defũtis.
arathiarim nulla tiluaz v cuntat tal
tuũ seu nulla defuntes ẽt aũ nulla de
fectionul eoz.
arathsephẽ cuntas mart v oppidũ
arathsepher nulla pulcherrudinul v
cuntat litteraz.
arathsaa cuntat pacis v oppidũ pe
uerenie tũ nulla ddlentium aut ciui
tas dolatoz.
are caluus v calueũ tũ ocurrens
ignul aut oculus igneus.
areoth ocurrens ignũ v oculus ig
neus tũ caluus gedens aũ caluarium
areth ocurres ignũ v oc
culus igneus.
armelus mollis v tenellus tũ cogno
scens curuicatione aũ sta curuicatione.
armelite molles v tenelli tũ scientes
curuicatione aũ cognou curuicidentibz.
arnun nunea mea v cognitio mea siue
aqs agnoscens aũ cognitio aqs
arnue nunee mee v cognitu iu tũ agno
scentes aqs aũ cognitionel aquaz.
arnaun cortina v defensiones seu con
cadens fluctũ aut duulso cõmotõis.
arno cornua v defensio.
arnon inaquũ cornu v defensio inu
tilis tũ concidens fluentes aut duulso
murmurationũ.
aromel molliaes v tenuudo tũ cog
noscens curuicatione aũ sta curuicati
aromelite molles v teni
ones.
seu scientes curuicatione aut cognou
curuinacedentibz.
arpũ scientẽ clare v cognoscentẽ pfpi

Carbago cautatio ꝙ consummatio cū
urbs medrant aū cuntal' solleꝑnis.
Carbaginenses cantantes ꝙ consumma
ti cū eues solleꝑnes aū urbane medi
Carbam ꝑfectā uocatio ꝙ tranqꝫ.
uocatōe ꝑfecti cū urbs ꝑp aū cuntas
Carcus ꝑfectē uocatus ꝙ ꝑfectā coꝛ.
uocatiō qđ apd nos melius ꝑferūt
p. q. luctam ūdicatur ꝙrens.
Cātati summuit dñs ꝙ ꝓcipuū dñi
Calcon duxe fortes ꝙ duri fortitudies cū
summital' uirtutē aū ꝓcipuū uirtū
ationis.
Calphia summitas liberauit dnm ꝙ
principū libertatis dñi. Ddras.
Cālphie coꝛtina ꝙ argentaria ꝙ aupi
Calphoꝛ summitas liberans montes
ꝙ principū libat' tractudie.
Calta summū dñs ꝙ ꝓcipū dñi.
Calum sumital' coꝛ aut principū coꝛ.
Calur mellit ꝙ filis cū summe uigilas
aū ꝓcipuum uigilie.
Calis sumital' uiri ꝙ ꝓcipū allilpoꝛ.
Cathath moelus ꝑfi ꝙ ꝛggās tpie.
Cathech mordent uitam ꝙ ꝛggāt paude
Cauda clangoꝛ robustus ꝙ pacta foꝛ
tis aut clangoꝛ tube.
Caue ꝑfia ꝙ pacta seu buccina coꝛ ūdo
hebꝛ unde ee tractū ueū latiū cauē.
Cedar uenoꝛ ꝙ tenebre cū meroꝛ aut
tenebrosus. aū oriens.
Cedemoth aūcedent ꝙ ꝑus cū oriental'
Ceden orient ꝙ orientalis.
Ceden aūcedēs ꝙ orientat'.
Cedma antiquoꝛ ꝙ aūcedent cū orie
talis aut orientis.
Cedmoniet aūcedent ꝙ antiq tristicia
cū ꝓres aū orientales.
Cedmuel orient dō ꝙ aūtellio dei.
Cedron tristis meroꝛ ꝙ murtl' doloꝛ ꝙ
obumbratio.
Ceclatha cōgregatio ꝙ ecclia uenit.
Cephas petrus ꝙ turmital tyrū ē ū hēb.
Cephira expiatio ꝙ mañ dilapata ul'
Cephira expians ungue eꝛ leena.
ꝙ mānil dilapatam sulcrans.
Cella ad fundam tadra ꝙ sulcrant eā.
cū tollēs sibumet aū sultollēs semet
Cellata uox dñi ꝙ tollens ruam.
sibumet dñm. ras fortit.
Celtecham uallis gigantū ꝙ huiꝰ
Celeab undicans patrē aū undicō
Celeta uallis dñi ꝙ congre ꝙrus.
gant dño seu undicās dñm aut ui
dicatio domini.
Celeon undicant doloꝛ ꝙ undica
toꝛ unicuiꝰ.
Celelyma undicant aram ꝙ undi
catio sublimitatis.
Celethi occidentes ꝙ ꝛcīsatoꝛs.
Celeuma aūcedent ꝙ orientale.
Celeta qñ undis ꝙ cedia uenens. ꝙ
Celmo uallis robusta nuclus.
ꝙ congꝛgatio fortitudinis.
Clemens collactes ꝙ tonsionatus.
Cleophas etionem fundens ꝙ con
gregationem tumultuātes.
Cleopat congꝛgans agnitos ꝙ concio
nem dissoluens.
Cmihel orens deo ꝙ aūcellio dei.
Cmna zelotes ꝙ zelotypus.
Cneteras possident lectatoꝛes ꝙ possi
sio lectationis.
Cndelens zelotes sufficient ad intel
lectum ꝙ zelotypus hūndant cellas.
Cneteth ligū cōfayare ꝙ qñ luctua.

enerooch q̄ lucē l̄ signa p̄cantas.
enez zelotypus l̄ zelotes sū possessor
contemptus aū possessio ei⁹ p̄ibilis.
enez zelotypi l̄ zelote sū possessores
ei⁹ aū possessiones ei⁹ p̄emptibiles.
eu es meū l̄ eratus mis sū nud⁹ mis
aut possessio mea.
eplam ecclia l̄ congregatio.
eplam congregans eos l̄ nationes.
ereas occidens tribuam l̄ crūinator
ereti ardentes l̄ plalinatores
crūiationes.
retens tenebrosus l̄ tenebrescens.
reta uocata l̄ uocatio consummata
aut typus ⁊ hebreū comutū ē.
retes uocati l̄ uocatione illuminati.
retenses idem ē. principat⁹
elar pollidens p̄cipes l̄ possessor
elarea possessio principis l̄ possessio
principalis.
elechaor possessa principi lucis l̄
possessio luminis aduenientis.
elon durus fortitudie l̄ duritas
fortitudinis.
elyus tyrus l̄ ablatus sū confractus
aut mentis errellio.
elyum tyri l̄ ablati sū confracti aut
mente errentes.
elymoch fugiens typē ⁊ ablidens nel
pollutionē sū confracta typ̄ aut vana
responsiones.
elyon tenebre l̄ tymiama.
elyon tenebras eos l̄ tymiama
elyua unicta l̄ copu copulata
leu tymiama offerens aut
sūte errodens lumini l̄ fumus ei⁹
elata terens l̄ luctus sū afflictio
aut uomitus eius.
ma luna l̄ luctus seu pollidens
aut possessio eius.
man lugens eos l̄ pollident eos.
sū luctus eor aū possessio eor.
meus luctus l̄ possessio ⁊ sufficiens
uel nudus.
mei lugentes l̄ pollidentes.
moch lamentatio ⁊ lamentationes sū
lugent typ̄ aut pollident ⁊ stionē.
mus luctus ⁊ possessio q̄ apud nos
meli⁹ effertur p. q. luctam ut dicta
tur quintus.
ypus merol l̄ trituga murmura
p̄rius merens l̄ tristis.
prarches merens p̄ceps l̄ tristi
cia princeps uū hebreum ⁊ grecū
murium est.
rius hereditans l̄ hereditator.
runus heres ⁊ hereditas q̄ apud
nos meli⁹ effertur p. q. luctam
aut dicatur quintus.
rvenent hereditat l̄ hereditatio.
rvenes heredes ⁊ hereditates.
rvenes l̄ hereditas ⁊ hereditates.
rupus sciens l̄ cognitio.
s aut uomens l̄ durus.
son durus mutus l̄ surus uomens
son letificans eos ⁊ dolorem.
durita eor sū ꝓgressus in eos aū
uomitus murmurationis.
tū amentes l̄ stupentes sū murmū
antes aut ammiratio.
thū confusi l̄ plage consummatoꝝ.
oph uocatio ⁊ conclusio sū aut aū
lopha mordaces l̄ con errellio.
ẓgati sū mortis aū congregatio.
ophuaul muetans l̄ muetatio.
ophelaam muetans ꝓpin aut

uctatio ꝓfi. ¶ aũ ereuitis.
olo ereuitio ꝙ ꝓstolatio tuue ꝓstolas
olaua uor fiã ꝑ uocis factio tũ uor do
muu aute uor dñice.
olaza uor audentis ꝙ uor fortitudis.
olonia uor eor ꝑ reuelatio eor.
oloniẽses uoces eor ꝑ reuelões eor.
olotis uoci fiẽt obedies ꝑ uoci fiẽt obe
olotentes uoci fiẽt obe ¶ dientia
dientes ꝙ uoci fiẽt obedie. ꝙ audes ora
olozau uor fornicaria ꝙ ficto ductois
oloes otis ꝑ conclusio seu nuetugã
tes aute consummatio.
ondmẽ cyphus ꝑ fiala.
olban comun ꝙ oblatio.
olbana donũ eius ꝑ oblatio ei.
olbanan donũ gẽ ꝑ oblatio gẽtiũ.
oueluus intelligens circũcisionẽ ꝑ
intelligentia circumcisionis.
olam diuinũ ꝙ diuinatio ꝙ diuinans
ur gelu ꝑ frigus. ¶ et aũ diuinatio eor.
us dueus ꝑ uomens aur.
uncha bubili ꝑ duplicitas ꝑ ꝓpũ.
uthet duplices ꝑ bubo ꝑ ꝓpu.
luba canis ꝑ latratoz.
lubaȝ cauti ñis ꝑ latrans in. Lyuc
ulz ꝓ simplicem. c. luciam. i. tũ alys
ratione lea fuit ꝓpria nominũ eo
hinc ꝙ dicuntur alpuratione addita
.i. ꝙ chi greci legenda sunt sicendũ
in eis q; hebreus sermo ũ hẽ chi lec
teram. ꝛ nota que apd nos. ꝙ hanele
guttur apd eos scribunt ꝙ hech que
duplici alpiratione ꝓferitur.
lbol qi ginen ꝑ qi germinans.
lbon qi intelligens ꝑ qi intelligetia.
lbonuil liba ꝑ crudula tũ qi intelli
gens eos aũ qi intelligetia eor.
lbaram mani tpuaz ꝑ accui tpuaz
tũ ꝓpantes aute ꝓpantes.
lbar coniungens ꝑ incantatio tũ con
iunctio aute incantatio.
lbul diyluciũ ꝙ indignatio ꝙ qi gñ.
lbalgn qi grauitas ꝑ qi elẽ.
lbaclon qi sculpens ꝑ sculptura.
lbaalaar fortis ꝙ ugilans ꝙ robusta
uu iulcratio.
lbal conteta regio cõmutionũ ꝙ cõ
tetio regionũ ferentate.
lbalachar palens ꝙ nutriens seu pabu
lum aute nutrimentũ.
lbalad palens marynẽ ꝑ consuma
tio testimony.
lbalamach omnẽ fortitudinẽ hñs ꝑ
omis fortitudis hstudo.
lbalamar omẽ amaz ꝑ ois amaritudo.
lbalamach ñius ꝑ consummauit tũ
consummaõ aute consummatio.
lbalaume omis ꝑ ois tũ omis nos aũ
consummatio fictura.
lbalchal palens ꝑ nutriens tũ pabu
lum aute nutrimentũ.
lbaldea qi fera ꝙ qi ferras seu qi de
monũ aute qi mãmilla.
lbale conteta regio ꝑ contetio regiõis.
lbaleb cauti ꝑ qi uirde seu qi cor aute
qi omne cor. ¶ cor.
lbalech cauti ꝙ qi tũ qi cor aũ qi omẽ
lbalelelum regens regio eos ꝑ conte
ta regio eor.
lbalyhi coregens regionẽ errous ꝙ
contetio regionũ illaqueate.
lbam calidus ꝑ callidus. ꝑ
lbam lucens ꝑ reluctatio tũ nettas
aute necessarius.
lbamaal fidel cõmutio aũ stultitudo
lbalden qi fere ꝙ qi feroces tũ qi demo
nes aũ qi mãmille.

despectionis. aũ fidelitat ꝑ.
Chanaam fidel' ⁊ fidelitas seu fidel' dño
Chamaan simil' ⁊ fidel' seu fidel' dono
aut similitudo gratificationis.
Chamoam fidelis ꝑ ⁊ similitudo eor.
Chamon surgens dolor ⁊ calliđ' metu seu
calluda iniquitas aũ nequitas iniquitat⁹
⁊ fraudo iniqua ⁊ reluctedo inutilis.
Chamos congregans ⁊ congregatul sũ ci
attractans aut ci attractatio.
Camuhel calens deo ⁊ calliđ' dei sũ dei
nequitas aũ dñi resurrectio ⁊ stans deo.
Camuelite calentes deo ⁊ calliđi dñi siue
deo nequ. aut deo resurgentes.
Chamul calefes vos ⁊ calefio vous.
Chamul surgens dolor ⁊ nequ patiens
aũ calens dolore aũ calliditas ꝓfientis.
Chana zelus ⁊ emulatio seu possessor
eos aũ possessio eor.
Chanaam suspirans ⁊ nocẽ eor sue hu
milis aut negociator ⁊
Chanaam zelus ꝑ ⁊ emulans ꝓlim.
seu possides ꝓlos aũ possessio ꝓlor.
Chanaan possidens dom ⁊ emulator gre.
Chanaan erubescens ⁊ reclus ẽ sũ ci
mouentes aũ ci respondentes.
Chanan paupes ⁊ negociator seu possi
dens domum aũ emulator gre.
Chanana humilians eũ ⁊ negocians ei
sũ possidens domũ ei aũ emulator gre
Chanaana humilians eũ ut ⁊ ei.
negocians ei seu possidens domũ eius
aut emulator gre eius.
Chanane possidens ⁊ possessio. ⁊
Chananeus emulator ⁊ zelotes sui ꝑ
tratus aũ negociator ⁊ humilis.
Chananei possidentes ⁊ possessores.
Chananei zelote ⁊ emulatores sui ꝑ
rati aut negociatores ⁊ humiles.
Chanaan humilitas ⁊ qre paupes si
ue mirabilis.
Chanani paupes mis ⁊ negociant in
sũ possidens domũ mei aut emula
tor gre mee.
Chanani humiles ⁊ possidentes suos
lotpi aut emulatores.
Chaplahel congregans deo ⁊ eccla dei.
Charadra ira furens ⁊ foraiñ iracibile
harada circuitus ⁊ cautra filior⁹ tre.
Charalla cuntas laudes ⁊ opidi lau
Charan ira ⁊ foraiñ seu ¶ dationis.
furibundus aut iracibilis.
Charran fodiens eos ⁊ effossio eor.
Charran ira ⁊ ira sũ furor aũ foraiñia.
Charthath inueligans pcũ aũ inue
stigatio temporis.
Charth duuiđ ⁊ circumcisio sũ cognit⁹
aut agnitio.
Charmamos agnitus congregatus ⁊ agni
tio ci arcanum.
Charmin uinea grata ⁊ cognitio ais.
Charsena furor habundans ⁊ ceruus
Charsha pfia uocatio ¶ angustie.
⁊ pfectio uocationem.
Charshan pfia uocatio domus ⁊ pfectio
uocationem gre.
Chasaloth ipes eor ⁊ ci ꝓplantes.
Chalbi calix in me ⁊ immola in sũ ca
lix mis aũ immolatio mea.
Chalbon calix meus ⁊ immolatio im
quietis seu calix mimurant aũ im
molatio inutilis.
Chaled ci complantes ⁊ ci ꝓplantes. si
lio ipi chaldei mutato nõie.
Chaseleu ipes ei ⁊ sperans in eũ.
Chaseleon fortis duricia ⁊ fortitudie

durus.

haleth mellio l' mellor seu dure fortis aut durus fortitudine.

halphin imolans ou⁹ celuꝫ inuens.

halleu spes eius ⁊ gaudium ei⁹.

hallomi consummatio ⁊ omis dolor ei⁹ ue incendens aut incendiu meu.

hallon stelus ⁊ tristicia siue ꝓtect⁹ aut ꝓtectio.

azbi mendacii ⁊ iniquitas.

azib fictio ⁊ mendacii.

hebron coniugiu ⁊ incarnatio seu ui dens scripture aiu nullo scripturi.

hedel signu paupis ⁊ scia tabulaꝝ.

hellon lactei ⁊ albentes.

helcia pars dñi ⁊ ꝓtect⁹ dñi.

helkan pars dñi eiꝰ l' partes dñi ē.

helian incendiu dñi ē ⁊ consummatio

helion incendiu ⁊ cōsummatio dñi ē.

helmath pars domi ⁊ donatio ꝓpria.

helon ab unctio ⁊ consummatio siue oꝝ dolor aut reuelatio eoꝝ.

hellon ab unctio ⁊ consummatio seu oꝝ dolor aut reuelatio eoꝝ.

helud declinans signu ⁊ scia inutil'

henne qi cythara ⁊ qi lucerne.

henoch signu cythare ⁊ qi lucina.

henoch qi lucerne ⁊ signa cytharaꝝ.

henoch qi lucine ⁊ signa cytharaꝝ.

hennoi cantici ⁊ cythara seu agnitio lumen aut agnitio luminis.

herelogh unio signi ⁊ uidisti signu.

hereth um disponentes eos ⁊ dispositiones eoꝝ. ablatio.

hereto cognitio auferens l' cognita

hermel molle ⁊ teneru siu agnitio nes aut cognitio circumcisionis.

heros glacies ⁊ fortitudo.

heruh scia multiplicata ⁊ scie plitudo.

herubim imuelata pictura ⁊ scia multiplicata seu scie plenitudo aut qi plures scie ⁊ intellectus.

herubin inuelata pictura ⁊ scia multiplicata ⁊ scie plenitudo aiu qi plures scientie ⁊ intellectus.

helon imagens ⁊ ꝓtect⁹ siu scientia reuelatio eoꝝ.

helum ⁊ chelui consummatio ⁊ oꝝ dolor siu incendens eos aiu incendium

herh patiens ⁊ pacifico. eoꝝ.

hereduth signum infantie ⁊ fortitudo iniquitatis. rationē.

hechus pacifica geniatio ⁊ pacifice gene

hechun signati ⁊ mensi seu hominabiles

hebon sancti ⁊ electus. l' sanctuarie.

hyuara expiauit ⁊ expiatio siu catulus eius aut ingnis dissipata qđ aiu dicunus catlm leonem significant qꝝ greci dicunon uocant.

hilaab unidecim pecin l' undecim pis.

hilil robustus ⁊ fortitudo. natio.

hyloch stulti signu ⁊ stultitie deligi

hum undecim eos ⁊ undecim eoꝝ.

hoha ecclia ⁊ congregatio.

ohadad maximum ⁊ principiu.

hoalal redempnans ⁊ redempnatio.

hobar gutturis ⁊ uie eius.

hodeod carnifex ⁊ carnificinales.

hodonazer capiens plasma uiuu ⁊ captura aut plasmatis.

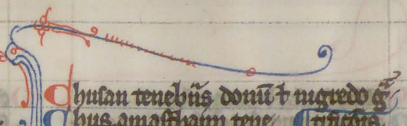
hodolahomor idem ē.

hodolagomer qi geniatio manupli ⁊ qi hius decem manupli. ne.

hoeleth ecclesiastes grece ecclesiastes latine

homarum rectoꝝ ⁊ iudicum.

homor lacteiens ⁊ pugnans siu lactei

siones aut pcuationes.
Chonemas ꝑcillus dño t ꝑcillio dñi.
Chobar decaluans ꝑcin t caluaria ꝑis.
Chre clamans t caluus sñi glacies aũ
Chre ardor t sictitas (caluicium
sñi coruus aut solstitio. (tepiditꝫ.
Chreb mensa t massa sñi temptãs aũ
Chreus iracundus t liber sñi farinatus
aut de foramine.
Chorei liberi t iracundi sñi farinati aut
de foraminibꝫ.
Chorethi dilpdens t dilpdio sñi dilpãs
aut dilpatio.
Chor caluus mꝰ t clamans in sñi calui
cium meũ aut glacies mea.
Chorte glacioſi mei t clamantes in sñi
calui mei aut caluicies mea.
Chorei farina t farinatus sñi ꝓst me
aut foramina mea.
Chorinthus urbanus t ortitur ꝙ sñi
consolatio eoꝝ aũ amissio rei publice
Chorinthii tuies t consolantes sibi sñi
decuriones eoꝝ aũ pudici amissitatꝫ
Chorographia regiones dei (tes.
ꝛtuꝑ t regionum descriptio.
Chorozaim hoc secret ui t lj mulcui meũ.
Chorazaim lj secretũ in t lj mulcui meũ.
Chos calui t potatio.
Chosi calui t potatio mea.
Cholam calui donat t ꝓd gustatoꝛis.
Chour congregant eos t aggregatio eoꝝ
Chrbi inequitat t iudicium.
Chorzabeth inequa dom t iudicii ſstra
Chub grauitas t adeꝑnatio. clm.
Chum ꝑcutiens t ꝑcillio.
Chus ethyops t rubicundus. (tas.
Chulai nigꝛ t tenebꝛos t nubil t deuo
Chulam tenebꝛis eos t nigredo eoꝝ.
Chulan tenebꝛis domꝰ t nigredo ej
Chus amatthaim tene (rubicꝛis.
Chrola inequitas t nigredo ꝙpetuꝰ.
Chulũ nigꝛ nubis t tenebꝛans me.
Chuli secretũ t silentiũ sñi archanũ
aut ꝓfundꝰtas.
Chula duricia ista t tenebꝛosus sñe.
Dabal cluus t ꝑluuium.
Dabal cluus mꝰ t ꝑluuii mei
Dabath cluꝰ t ꝑluuii. (t pauꝑ.
Dabrath oraculũ t loquela.
Dabreth oraclin fontis t loquio puteoꝝ.
Dabreamin ꝑaliponienon grece uerba
dierum latine. (oraclin der.
Dabur loqꝰs t loquela sñi loqꝰs do aũ
Dabua loquens et t loquentia sñi loqꝰ
ti ds aut cuntas litteras.
Dabn loquens t locutio sñi oraclin aũ
Dachar compungens (eloquentia.
t compunctio sñi compungentes aut
compunctiones.
Dadan iudicans t iudicii siue solutaꝝ
aut scatuelis eoꝝ t euocans. (tꝛis.
Daea fortis malicia t iudicii maledi
Daei fontes malignt t iudicij male
Daheda adhesio t remis (dicti
sio sñi adherens aut pullatio.
Daphnen pullans oculs aut adhesio so
Daphnun sigilli ogtum t sig (tis.
ni operti.
Dagan tritici t frumenti seu pisti do
natus aut pilus gratificatus.
Dagon pisus meꝛcus t pisus tritice
seu pilis iniquus aut pisat iustꝫ.
Daias fortis dño t pauꝑis dñi ul
gatus dñi t usq ad dñi. t (c.
Dalaual hauriens dño t pauꝑis dñi
Dalam egens pauꝑ t egena pauꝑtas.

Dalula ſtrula ⁊ pauperula.
Dalmatica grandis egeſtas ⁊ magnum
do egeſtatis. ¶ pauperatis.
Dalmatica gñdis egeſtas ⁊ magnitudo
Dalmanchā ſtrula q̃ uo pauꝑ ⁊ pauꝑ
tas requeſcens ſupuus.
Damaum ſanguis ⁊ ſanguine ſũ ſanguꝫ
nium aut ſangumeus.
Damans ſilens tacẽ aũ ſilentiũ tacitus.
Damaſẽ ſangus tacẽ ⁊ ſangumeus
Damaſcus ſanguinẽ bibens ¶ ſtacitus.
⁊ ſangumem ꝓmant ſũ ſanguiſ pꝰ
tus aitr ſangumus oſelin.
Damaſcen ſangumũ tacẽ ⁊ ſangnũ
Damaſcen ſangumẽ bibẽ ¶ oſcla.
tes aut ſangumẽ ꝓmantes ſeu ſan
gumũ potatores aut ſangumee pota
Damna cã ⁊ udicũ ſeu ſi ¶ toes.
leus aut ſilentium.
Dan cã ⁊ udicũ.
Dana cã ei⁹ ⁊ udicũ ei⁹.
Dantte udices ⁊ aꝛuſatores.
Daulel cã dei ⁊ udicũ dei ſũ udices
deo aũ uditeure me ds.
Dauum auſtrũ ⁊ affricam.
Darau idem ẽ. ¶ rois.
Dardae gñatio cognita ⁊ gñatio cogu
Darius feretus ⁊ augmentatus.
Daroma affrica ⁊ plaga auſtrũ.
Daron idem ẽ.
Daſem ſtrenũ ⁊ ꝛeuuaelin.
Dathan domũ eoꝝ ⁊ domũ ſuffficiens.
Dathemar domũ fremidoloꝝ ⁊ dom ſuf
ficientiã accipiens.
Daud fortiſ manu ⁊ nullu deſideabil.
Debalam delectans ⁊ delectatõ ſeruans.
Debaldech apes delectans ⁊ eloquentia
defecata.
Debdata palata ⁊ olybdũ greco aut
ſermone debdata iouſ cuntat nũp.
Debdatam palate ⁊ olybdia ſũ palate
eoꝝ ſũ olybdia eoꝝ. ¶ ris.
Debelam delectans delẽ ⁊ delectatores ſuã
Debelatham lateres ⁊ malle eꝝ ſolent
comprimere de recentiꝰ ſigis quas he
brei debelath nuncupant q̃ aũ palatas.
Debeta locutio ⁊ urſum tumens.
Deberech. idem ẽ.
Debur loquis ⁊ loquela ſuũ urſum tumẽs
aut urſi tumor.
Debon ſuffficiens ad intellectũ ⁊ habundã
tes intelligens.
Debongad ſuffficiens ad intellectũ ꝛeꝓtan
tus ⁊ habundans intelligens accinctũ
Debroa apes ⁊ loquax ¶ arrunclin
ſũ eloquens aut eloquentia.
Decladderens ⁊ pullans ſeu remanens aũ
remullio. ¶ aũ plantatio.
Deda plantata aũ plaſmata ſũ ſubtilitas
Dedan hoc udicũ ⁊ hoc tale udicũ.
Dedam gñatio ei⁹ ⁊ gñatio eoꝝ.
Dephca pullans ⁊ adherens ſũ pullans ⁊...
remullio
Delata lamentens dnũ ⁊ pauꝑes dñi.
Delam egens ⁊ egeſtas.
Delcham egens ⁊ egeſtas eoꝝ. ¶ mia.
Delech tabide ⁊ tabulas ſeu pauꝑ aũ ta
Deplon pauꝑ ſtue ⁊ egenus ſtremplator
Delo tenuis ⁊ paupꝛtas.
Delthi pauꝑ egens ⁊ pauꝛtatẽ egeſtas.
Demas ſilens ⁊ ſtrenus ſiue ſilentiũ aũ ta
Demetus numũ ꝓſequens ¶ guineus.
⁊ uehementẽ inuerecundꝰ ſiue fortis ad ꝓ
ſequendũ aũ robuſtus unga decere.
Denna cã udicũ ⁊ ſũ ſtus aũ ſilentiũ.
Denophon ſilentiũ ſubtus merens ⁊ tan

guineus eructuus.
Deuon sanguine meor & suffiates mulieres.
Demonii sanguine meor etc aũ suffiatus
iniquitas eor.
Denabu audiuit seul & audiuit afferens.
Dennaaba idem ẽ.
Dennababa eã pfit & taleutuũ stimulatus.
Derben locutus & filii gliationis.
Derbeus locutus & filius gliationis.
Derhon locquela petulant & gliatio pessionis.
Detan fortis elephãt & fortitudo elephantis.
Dessau fortis digitat & pinguedo eleuatois.
Dieth murus & unctio tui parues aũ calcaũ.
Delon fortis papilla & calcaut eam hebr
sermone hebreatice aũ pinguedo interp.
aũ eius i. faucilla holocaustor.
Daniel agnoscant dñm & agnoscitur ds.
Dabolus defluent & decursum fluens grẽ
de emissario aut claustus in expiatulo.
Daphanes illuians & diluciu.
Dana egritudines sulcrans & egrotatio
num sulceratio.
Daplatima grauitatio & spẽ tẽ cessatio tui
Daũ. aut stup aut greco sermone uitp
uatum dilutio.
Dsion sufficiens ad intellectũ & habundãs
Dsongad sufficiens ad intelligẽ.
Dintellectu tegratios & habundauit intel
ligent actuthi latrunculu.
Dmadon sufficit eis dolor & sufficit eis me
te tui sufficientia murmatois eor aut
sufficientia iniquitatis eor.
Dmona sublimitas & laus humana.
una eã lex & iudicii ritus.
Dner iudices hui & equidem rit.
Dnullius diuidicas & nebulõ fugiens.
Dotelyon pulchr ad tegend & pulchre
contegentes tẽ aũ genuu calcaneu.
Dotelyon pulcher contegẽs & pulchi ad re
Dvolpol annuent & abundãtes gentiu.
Dostrepes spectos infidelius & deor infantes.
Dtan fortis elephantus & fortitudo elephã
Dton tuus aut pinguedo tui tis.
fortis papilla aũ caluaria ei.
Dsume decidentes & occidentat.
Dyny querens & ler. tollucrudo.
Dech cõmotus & cõmotio tui tollues aut
Dodanum patruus & patruelis.
Dodan patruus dñs ẽ & patruel dñi ẽ.
Doech motus & morticus tui tolluet aut
tolluctudo.
Domun rubra & alcntius rubor.
Domna silens & silentiũ.
Don uidiuũ & uidiuator.
Dor natuitat & gliatio.
Dram gestans pples & gliatio pplor.
Dcebas caprea & damula & udens.
Dada natuitas fortil & gño delectabil
& gliatõ cognitõis & stimulat & imaues
Dorimun gliatus eccl in sensu
se & gliatio erubuata. tui.
Dore gentius fiuor & gliatõr eneruatiõ
Domun gliatões eccliæ & gliationum
Dorthaphet natuitat eruditatio.
aduentus huius & gliatio paruuli ue
Dostrens calcaneu stupida quentis.
& unctionẽ formidans.
Dothaum palliũ & unde eor tui sufficies
defectio aut sufficientia defectoꝝ.
Dudi solutarunt & tremuer.
Dun decus & pulchritudo.
uel decoratus dñi & pulchritudo dei.
Dunna tacent & silentiũ tui gaudiũ & le
Dutuch locqs & locutio tui ruta.
locqs ei aut locutio eius.
Dutam pulchritudo & locquela deu locqs

pl̄o. aut pulchritudo eoꝝ
tullia ḡius pactia t ḡliatem pactū
Et val uallis uetus. ¶ tang.
t uetus uonagd seu uallis destru
ens aut aterrans lapidum.
E brona tūiens t trāsiens tū tūsiens
dens aut transgressio.
E brona incantatoꝝ t incantatio tū eō
ugium aū usio sempterna.
E bron tūiens in t tūsitio mea tū tūl
tendens mea aut tūsgressio mea.
E bron incantatoꝝ meū t incanta
tio mea tū uugū meū aū usio sēp
E bronte tūsentes me t in ¶ tua
tū tūsitus mei aū tūsgressiones mee.
E brontes incantatores mei t incan
tationes mee tū conuugati in aut
udentes semp me.
E dada ornata t uoluptuosa.
E dama uoluptat ei t deliciose ornata.
E damum uoluptates deliciose t orna
ta durriose. ¶ aū delitie
deu uoluptas t ornatus seu durrie
E denna uoluptas plena uel delicie
pulchre tū ornatus pulchre aū de
licie pulchritudīs.
E der uoluptat ugilie t ornatu ſurge
gens siue durrie effuse aut delitie
E des delicias tollens ¶ elungūtes.
t uoluptuosa plasmatio.
E della delicata mū t uoluptuosa af
sumptio t mūa.
E dna uoluptuosa pulchꝝ t ornamen
tum pulchritudinis.
E duas ornatam tollens t durriosa
plasmatio seu delicatus serpens aū
uoluptuosus coluber. ¶ grume
E dom uīus t fulmus tū trem aū tē
E doma uīsa t trema tū tubūs aū tāg
E dra inundatio pastus me. ¶ mea.
t inundatio pastus mei.
E dray inundatio malox t naturaꝝ
pessimox seu delentio pastox aut
inundatio pabulox eox.
E fray crescent t auctus tū augmē
tum aut feruitras t frugifer.
E fraxinus crescentes t auctū tū ferti
les aut crescentes.
E fluuta uident t frugifera seu feruil aū
pulu erulenta. ¶ fecundus.
E frem auctus t crescent seu tūlus aut
E fybera adaptus t aptus sis.
E fybron pullul merous t pullul tum
tū pullus eox aū usio inequitatū.
E fyba mensura t effundens tū resolut
aut resolutio.
E fyay mūsura mea t defectio mea tū ef
fundens me aū dissolutus tū.
E fyatar dissolutio tenebracli t effusio
usionus consumpte.
E fyra uidūs t frugifera seu feruil aū
puluerulenta.
E fluta idem t.
E fyrates fertiles t frugifer seu uiden
tes aut puluerulenti aū auct.
E ffrene effundens decorem t dissolucys
ymagines.
E ffer mensura consurgens t effusus u
gulis tū dissolutus pellucē aū resolō.
E fyrene effusi ugulis t tūsure consur
gentes tū dissoluti pellucē aū resolue
tes consurrectionem.
E fyrmeltha tūsura effundens uanū
t conrelurrectio dissoluēs uanetate.
E fyrsum consilii mei t aīa mea in ea
tū finul eox aū uoluntat mea in ea.

Eplelū uoluntat mea in ea t ala mea
in eis seu tines eoz aū consiliatoriel mi
Ephreo secundreal t augmentatio.
Ephi sūlura tuū modou t tuel modū sū
Ephon suppuduſtuū t tuy [Curatu
humerale. [mea in ea.
Ephubay sūlura restitutois t uoluntas
Eghathan sollempne mandatū humile
t lera domus zebouis.
Eglachanis sollēpne mandatū huius
uer t lera domus zebouis assumpte t
ua t erandelsens t elibanus.
Egens letus t sollempnis.
Egyptus tenebre t angustia sū tribula
tio coangustans aut tribulatois coā
gustatio t ysequens.
Egyptiacus tenebrosus t angustiaē sui
tribulone coangustatus aut coangusta
tione tribulatus.
Egla utrula t uuencea sui sollēpnit aū
festiuitas eius. qđ ē uuchol uroz dd q
genuit ei terra hom cui parui ocubuit.
Eglaam utrule t uuencle sū sollempnes
es aū festiuitatel eoz.
Eglon utulus meroūs t uuencla tue
quitatis t sollempne murmur aut
festiuitas inutilis. [Cela.
Ela maledicā t ipi deu terebunt aū arbut
Elahad ad idolum t ad idolatriā tuā ad
unū aū maledicō pri.
Elada dei seruus t dei testimoū sū male
dicto forus aū derelictus deūdabet
Elladad ad ecclam t ad alten [t altenſus.
sum seu laus seruitutis aut dei sēa hy
to aū sermone unīp ti hanc.
Eladealtenſus t ad altenſum sū dei ser
uitutl aut maledicto testimonij.
Elaam oibus t selin sū positis aū testimuare.
Elaam uestibulū t compatio sū delpicies
aut oppositio. [Illuminata
Elaamite oles t sela seu postes aū sup
Elaamite postes t ſcompati sū delpicie
tes aut oppositi.
Elas maledicis qui t factis oratione.
Ellaata oratio t ad faciendū seu laudem
faciens aut laudabit plalmatio.
Elaata idem ē.
Elatta oratio t ad faciendū sū dñi sustol
Elens aut dei plalmatio.
Ellatar hanc lepaus t hec lepatio sū de
um declinans aū dei declinatio.
Ellaſſar laudans carcem t laudans car
ceratū seu laus sustollentis uegilantes
aū laudans plalmatoem sustentantes.
Elad unū t unicas sū idolatriā aū solum
Elach aulones t derelictus sū [do.
deo patens aū maledicis qui peccatri
Elaaē applicans t ysequens hinc applie
cabitur aut ysequetur.
Ellon deo fortis t robustus fortitudo.
Elehan pars eoz t testimoniū eoz sū
deo surgens aut dei ndamus.
Elehan pars eoz t testimoniū eoz sū
dei portio aut dei possessio.
Elehar portio t portiuncla sū portio
nalis aut portiuncla pedis.
Elekele aduocatio t aduocata.
Elchiseus aduocauit t aduocatus.
Eleeli aduocati mis t aduocatio mea.
Eldea dei sēa t ad sēam.
Elcale consentio t ad consentiendū.
Elcaman dei mei decus t dei mū plalmudo.
Elcazar ds mūl aduitor t dei mū aduto
Elcazarus ds mūl aduitor [Seu
consiliū t ds mis aduuans festinanter.
Elcb ds t ds pri t ds principis.

Elec portio ⁊ portiuncla
Elechim parciele ꝙ portiones.
Elech ascendentis ꝙ ascensionul ſũ ascen
dens ⁊ ascensio.
Ellel laudans ⁊ laudatio.
Elem postes ⁊ stela ſũ uestibulũ aut luy
luminare coꝝ.
Elema postis eſt ⁊ stelin eſt ſũ deo celens
aut deum accipiens.
Ellemon stela dei ⁊ ad ascensionẽ ꝑtinens
Ellemon gra ⁊ gratia. ¶ ca.
Elleon diuinitas ⁊ ad salutantes ꝙ ẽ
mons olueti de quo dns coram dilu
pulus ascendit in celum.
Elala ad unitatem ⁊ ad faciendũ cũ dñ
sublollens aut de plalmatio. ¶ tatio.
Elenchenus selin quans ⁊ circuꝫ cohſ
uab ds ms ꝙſ ⁊ dñi mei ꝑtinens.
Eliaba uana absconsio ⁊ uecquaꝫ ab
scondẽs ſũ ds ms ꝙſ ⁊ dñi ꝑtinens.
Elyachun ds ms ſuſtentabit ⁊ ds ſuſt ẽ
Ellada ds ms cognouit ⁊ ds ¶ cog
nis audiet ⁊ dei mei serũ aũ dñi rel
Eliadam ds ms cognouit ¶ nitiõſũ.
eos ⁊ ds ms audiet eos ſũ ds ſuſt seru
eus ets aut ds ms relinq̃t eos coꝝ ⁊
dñi mei tra ⁊ ds ms treuus.
Eliade ds ms cognouit ꝙ ds ms audiet
ſuũ dñi ſerũ aut dñi relinq̃t.
Eliam ds ms ꝙſ ⁊ dñi ꝙſ ſũ ds ms
murabit eis aut ds ſuſt muraclũ coꝝ.
Eliaſub ds ms ſtrauam uidens ⁊ ds
ms plalmatidem coꝝ ſuſtinens.
Eliacha ds ms tu ⁊ ds ms uenit ſũ dõ mo
ueans aut dei mei tempus.
Eliham deo meo celens ⁊ dei ſũ calld
⁊ deo meo ſtrigens aũ dñi ſuſtinus.
Eliay uestibula ⁊ maledẽ seu postes.
aut supplumuarta.
Eliadas ms nouit ⁊ dñi mei ſcia.
Eliadad dñi ſũ patruul ⁊ dñi ſũ patruel.
Eliadae ds ms seu ꝙſ ẽ ⁊ ds ſuſt seu
ꝙſ ſũ uitle seu ds ms nouit ſuſceptos
aũ ds ſuſ nouit ſuſcipiendos.
Eliadelach accruul emulſus ſtruul ⁊ e
mulſio ſtruus accruati ſũ ds seu po
tionem aũ ds ms nouit parcuelam.
Eliezer ds ms fortis ⁊ ds ms adiutor
ſũ deo meo separ aũ dñi mei ſelficatõ.
Eliaphal ds ms murabit ⁊ dñi ſũ mura
Eliphalech ds ſuſt duudens ¶ culat.
⁊ dñi ſũ duudo ſiue ds ms murabi
ter ſaluauſ uiuentes aũ ds ms mura
bitur liberans pauidos.
Eliam dñi mei ꝙſ ⁊ dñi mei congregatio.
Eliaman ds ms douauſ ⁊ ds ms do mu
uauſ ſui dõ meo donante aũ dõ meo
Elimas ſũlgredi faciens ¶ donante.
aũ ad ſũlgreſſionẽ ingrediens.
Elilech dõ regem ⁊ ad principẽ ſiue dñi
ſũ regnũ aut ds ms reguardi ⁊ ds ms
Elion excelſus ꝙ ſublimitas ſui ¶ ter.
dñi mei dolor aũ dõ meo murtil.
Elionai ſublimis ſuſt ⁊ excelſus deus
Eliozeb dei mei hyemps ⁊ dñi ¶ tatio.
mei tempeſtas.
Elisa ad ſitũlam ⁊ dñi mei ſaluatio.
Elyzabeth dei mei septima ⁊ ds ſuſt cog
nouit ſũ dei mei iuramẽtũ aũ dñi ſũ
Elishayh dñi ſũ ſpecla ⁊ ds ſuſt ¶ tiuna.
ſpecl'atoꝝ ſũ ds ms abscondens aũ dñi
mei absconsio.
Elisaph dei mei labuũ ⁊ dñi mei uuelin
ſũ dei ſũ ſpeclin aũ dñi mei augustia
⁊ dei mei absconsio.
Elisaphan dei mei lepus ⁊ dei ſũ erud

lū dei mū spectator aū dei mū uindex
Eluctabedei mei talus t ds supuy.
mūs defendor me.
Eluctama ds mūs audiuit t dī mū audiēd.
Eluctame ds mūs audiuit v ds mūs exau
Eluctar dī mei ꝓtector t dī mū Iouuo.
uclamū lū pī mūs fortis v pī mūs exaud
Eluctie dī mū talut t dī mū protect. tauy.
Eluctoch dī mei talus t deus mūs hyē lū
ds mūs saluans uttam aū ds mūs tal
Eluctua dī mei talus v uant psalmū.
dei mei protectio. Eulue idē ē.
Eluglur dei mei murus t deo meo cont
nens lū pī mūs fortis aū pī mūs exan
Eluud ds mūs dns t ds gultauit me.
meus ultr.
Elyu ds mūs ultr.
Emadayy dei mei sultura t dī mū exaltatō.
Emmelech dī mei regū t ds mūs regnator.
Emodab dī gratio v dei natuitas.
Emodab dei mentionem t ad nitem eius
Emon exemptūs t exept. ꝓpitia.
Emoudablachal exemptiones palatoy
v contemptus obpbrioy. uel me.
Emone locus t ille tuus hic aū contep
Enathan addens t ad dens lū adden
tem aut dei donatio.
Enathan dei donatio t deo datus.
Elo deo t dextras lū exort ei aū exort eoy.
Elocupona turme militū t opes eoy.
Eloy ds mūs t dextras mea.
Eloym ds eis t dextal eoy. Idē.
Elom exercitū fortitudis t exercitū fortiu
Elon agricus t volucres seu regio campe
stris aut exercitus fortitudo.
Eloth aperitio t aperiēs lingua lū deo re
pondens aū dī tempalis. Idē.
Enathba uana abhominatio v nequ. abho

Enthaa uan uomitū v nequ uomens.
Enthere ꝓfectus v plantio.
Enthem ꝓfectus t plantio eoy.
Enthereth ꝓferens fortē t plantio celi.
Entholeth naturitas v ad naturitatem.
Enuau exaltatus t exaltatio.
Enud glabundus t accipiens glam.
Enud dei doleus t dīm patrimonium.
Enach uallus v pfundatus.
Enachum uallū t pfundatores eoy.
Enachuel uallus diuina t pfundatio
Enan calliduf t accipiens lū dī.
talor eoy aut fortitudo eoy.
Enath formidans eos t acceptio eoy
lū indignans regide aū indignatio ri
Enathens formido eoy v ac gidus.
cipiens eos lū indignant regide aut
dignatio regida.
Enans nīr festinant v deliduf conilly.
Enuna nīr t deliduf.
Enunani nīr eoy t deliduant eoy.
Enunanuhel nobili ds t nobili diuinita.
Enunans nīr festinant t deliduf conilly.
Enathalis uall conides t uall exultois.
Enuner ubi t termo lū sermocinans
aut sermocinatio.
Enuun gs v ppll lū horrendi aū tribules.
nunum idem ē.
Enona talor ei v accipiens eū. Idē.
noy alienus t alienē lū loqnē aū aman
Enoum alienu v alienet lū loquentel aū
amantcantes.
Enoreth nīr luxi mea v deliduas deliduī
n fous v oculus.
Enua ecce hec lumt t ecce oculs lū fous ei
aut oculs eius. Idē.
Enach fortis t potens lū gigal aū trib
nachī fortes t potentes lū gygā

tes aũ terribiles.
nada fons aarus ꝙ oēs exacuatꝰ tũ
fons suffitiens aũ oēs tribunũ.
nnadda. idem ē. Trans.
nadab fons spontaneus ꝙ oēs uolun
nadbar oēs iudicãs ꝙ fons iudicũ.
nagallum fons tribuũ ꝙ oēs utriusq;
ngãdi fons edi ꝙ loculus reptatoꝝ.
naȝ fons mũs ꝙ oēs mũs.
naam exe lyre lucũ ꝙ exe lumẽ oēi tũ
fontes eoꝝ aũ oēi eoꝝ. Et
narby exe conceptꝰ ꝙ exe conceptio.
nathan addens ꝙ deo dante tũ thy
datus eis aũ oēs donatꝰ eoꝝ.
nathan dans grãm ꝙ dantis grã
tũ fons dat eis aũ oēs dat mercedẽ.
nathoth dans grãm ꝙ dantis grã
tũ fons dat unicuiq; aũ oēs dat ꝗ
ncenia renouata dedicatio om.
aũ renouamina dedicatiõis.
ndad fons solutus ꝙ oēs subul.
ndon fons gratiõs ꝙ oēs naturaꝝ.
neal pauꝑ ꝙ miser tũ gẽs aũ ꝗlio.
ngadi fons edi ꝙ oēs reptatoꝝ.
ngallim fons mundanꝰ ꝙ oēs tribu
granꝰ tũ fons reuelatiõis ꝙ oēs mundũ
ngannu fons ortꝰ ꝙ oēs elatus Tonꝝ.
ngannu fons ortꝰ ꝙ oēs elatus eoꝝ.
nubel gẽa mea do ꝙ gẽa mea dñi.
noch dedicauit ꝙ dedicatio tũ edificãs
aũ eum deo ambulans.
nochue dedicantes ꝙ dedicauerũ tũ
edificantes aũ ē dõ ambulantes.
nom exe lumẽ ꝙ exe lyre lucẽ tũ fons
uolubꝫ aũ oēs fortitudiis.
non cursus meorus ꝙ oēs mq; tũ
fons tribuũ fluxe fons murmurationis.
non cursus meorũ. idē ē.
nam nubel ꝙ exe ts hȳ tũ fontes eoꝝ aũ
nelsã hȳ ista ꝙ exe hȳ lucẽ. oēi eoꝝ.
nos hȳ ꝙ deprab' seu inuocãs aũ uole
nremmon fons congyans aur Et
oēs tubalums.
usame tys sol ꝙ oēs mundani hyulca.
xaphras credens ꝙ augurũ tũ fugifer
aur eiusdem uidens.
xatrodrehon ferule ꝙ fugiferũ seu frau
dibus aur fecundans. feudicas.
xatrodro fugifer ꝙ fecundꝰ seu feudꝫ aũ
yanna luy luciũ ꝙ luy lugenna.
yaarel tuy autem ꝙ tuyna curantes.
yenelyon tuy uidens ꝙ tuy uidentiũ
tan uane factꝰ ꝙ uane factio.
zalbus tys mus uidens ꝙ tuys mei uisio
tatil absurdũ uocabulũ figuratiũ.
zech ugil ultra ꝙ effusus pauore.
zgab lapis ꝙ lapidens.
zioch ebrietas ꝙ ad tribulationem redigẽs.
zuna anathema meorus ꝙ anathema tibiãe.
zruan auferens babilatio tũ anathe
mãn aũ anathematizatio gẽe.
zrmen anathema tribuũ ꝙ anathematiz
tolyon dolor ꝙ dolor. Tmatorem.
tũ in fame dolor aũ ī fame eoꝝ.
saan confirmans ꝙ mundani tũ tribul
lens grãm aure plasmatꝰ donatiõis.
salvan ignis in eo ꝙ ignis in eis.
sahan confirmans ꝙ mundi tũ mundi
aure confirmatus. Tsal fortitudo.
sahum uoluntas meorus ꝙ uolun
say incensum ꝙ insule libatio.
slay. idem ē.
sayon uoluntas meorũ ꝙ zeluũ ī tuae.
slayon idem ē.
sam may in cenꝫ iu ꝙ confirmatꝰ mea.
saongaber uoluntas ꝙ mucro ꝙ seu
fortis oratiõ aũ zeluũ zfortare ī tuae.
sau faciens ꝙ fitura.

Ethau uau l' frustra sii rubens aii dē
uus lapidum. ¶ tio.
Ethaal ignis martius t ignea matta
Ethan ignis in eo l' ignis in eis.
Ethen uentus t flatus sii ignil uanus
aut ignis uetus.
Ethon flatus mercous l' anglin t flue
Ethta contemptuent t ystrans deprecōem.
Ethaboch ue gle t terdit gla sii ue glold
aut glatio t' oratium.
Ethcaui contemptuentes l' ystrantes depre
Ethol bortus l' ignis eis sii rōem
tortus ignil aut tortus igneus.
Ethda mulcritors l' mūa.
Ethdd effusio l' intendū.
Ethdd intendit t incendentes sii ignis
patruel l' aut ignil patrui mei.
Ethdras adiutor t auxiliū seu mūa dñi
aut mūa matutina.
Ethdrelon mūa dñi l' mūa mea ds mūs.
Ethdum adiuuant inentes t mulcretors
iniquitatib;.
Ethdon anglin tristitie l' cogitatō mercy.
Ethel manuis l' uacuitas.
Ethelu uanus mūs l' uacuitas mea.
Ethetan pre dñs et t dño appinquās e.
Ethemel gemma l' electrum.
Ether plalma l' electio t us mea.
Ethplata fictura apicul l' plalmo regioy.
Ethi manu mūs t uacuitas mea sii fictura
laborans aii plalmato laboriosa.
Ethmona festinans l' festinatio.
Ethua ignil l' feruidans sii edificiul aii
edificatio.
Ethzāy indigena t orientalis.
Ethiel aurelius dei l' auxiliatus a dō.
Ethom tagrtram udeul l' tagrtra uidō
nus sii malices aut fortus iaculo.
Ethom atrū ei l' atriū eoz sii atrium
ggium tributc aii atriū uindicantis
Ethomme tagrtram udentes ¶ uidicā.
l' tagrtre uillonū sii malcentes aii fortes
iaculis gregum.
Ethomme atria ei l' atria eoz sii atria tu
Ethuie aii atria uidicantis uidicā.
Ethya ignis l' cogitatio. ¶ rio.
Ethania ignis manuel l' cogitatō dolo
Ethamo ignis manuel ei t cogitō dolo.
Ethaol ignis genitus t ignis parturitus.
Ethdate ignee genites t ignee prietus.
Ethaome cogitas dolose t cogitō dolo.
Ethaul ignis dolentis t ignis prietus.
Ethomma cogitans l' cogitatio sii con
trauis aut coutractio.
Ethemo ignis manues l' cogitatō dolos.
Ethemon idem t.
Ethmoche tria l' uenti mulcbres.
Ethon ignis mercuis l' cogitatō iniquitas.
Ethau robustus mūs l' protectio mūa l' t' mūs.
Ethaua fortis dñs t pfectio dñi l' t' dñi.
Ethalon in cunabula mercuis l' repositio tristicie. ¶ pfectio eoz.
Ethan fortis l' robustus sii fortis eoz aii
Ethan attendens l' attentio sii fortis do
no aii robustus grē. ✠
Ethel robustus dō t mecū t dñs.
Ethema inenis t lugēs sii mens aii luctus
Ethet formido l' deprecatio l' meditabilis.
Ethē stupens l' stupidus sii stupid' aut
Ethi metuit l' timuerit ¶ formido.
sii stupor aut obstupuerit.
Ethei metuit l' timuerunt sii stupide aii
obstupentes.
Ethum pfectio l' fortitudo l' accipiens
glam t fortis eis aii pfectio eoz.
Ethopia caligo t tenebre.
Ethanim robusti t robori sii fortes t
dono aut fortes grē.

Ethiopes caliginosi & tenebrosi.
Ethnici pagani & gentiles.
Etiuel robustus dñs & fortitudo dei.
Eva ue & ura seu calamitas aũ mur u
Evbolus collocator l obductor. Eucinũ
Euel vdta apphendens dñm & apphendo do
Eud glabundi & accipies glam. Euiu
Eudoma apphendit dñm & apphendo dñm.
Euch ẽ l delidat⁹ tũ delidans aũ delid⁹
Euergeles uocular⁹ pessimũ & fera ogit
Eueus ferus & pessimus sũ feroc Eu
aur lapides collugens.
Euehn fer⁹ pessimus & feroces aũ lapides
cultrum frugiferu ul' Eollugeuy.
pulueulenta sũ requiem udens aur
de uere surgens.
Eufrates arcdens l fiugifer tũ h unus
aur pulueulent. Eufurur idem ẽ.
Eu ue ũ & calamitas mea.
Eulh feroles & feroces sũ delidam aũ de
sideriũ meũ.
Euil stultus & insipiens. Eaũ a pnapio.
Eula dolent l pusillanimis sũ stolidus
Eulach idem ẽ. Eẽ amaricans.
Eulmeroda fructus amaritus l insipien
Eum unque & unquetas tũ ue eis aur
calamitas eoꝝ.
Eumeuil omalus uidere uur & comulcs
et ipis assumptum.
Eunice ornans & ornatiũ.
Eupator ornatos seruus l comuldens
Euphemites arcdeũ & fra Eseparator.
gifer tũ h'uil' aũ pulueulentus.
Eupolem ornauit ore contritus l cõmul
tens ora malleatoꝝ. Eue.
Eurudion duces inferi & cõmultus deoꝝ
Eurhyces amens l insidiis greee aur
dicitur fortunatus.
Eurueus idem ẽ.
Evbachanul sollempne mandatũ h'uit
l lera domus g̃tionis.
Evralis sine errdeul & stirul excellio.
Ezaba ỹ slopus & hũiliatas.
Ezabat ỹ slopus tus & hũiliatal mea.
Ezalo udens & ultio. Eultz.
Ezalon udeul surlum l udes u supio
Ezead udens seruitutẽ & fortis tesbit
Ezecha auriliũ & confortaũ. Eeatur.
Ezechias auriliũ dñi & roborauit me dñs
l fortitudo dñi.
Ezechiel auriliũ dei & confortauit me
dñs l fortitudo dei.
Ezel udens dñi & fortitudo dei.
Ezer auriliũ l fortitudo tũ seruũ aut
Ezra udens dñm & fort Eulicitat.
tudo dñi & adiutus a dño. Ea deo.
Ezuel udens dñi & fortitudo dñi & adiut⁹
Ezion udens dolorem & udens iniqu
Ezur sitibundul ungulẽ uel Eturem.
fortitudo ungule.
Ezrabel semẽ dei & auriliũ dei tũ auriliu
dei aut auriliatus a deo.
Ezrahỹ seminans tũ & auriliũ meũ.
Ezrates semen meũ l seminator mus & auũ
Ezras auriliũ & seminatus. Emeũ.
Ezriel semen dñi & auriliator dñs.
Ezri semẽ meũ & auriliator mus. uiuuda
Ezricham semẽ meũ surgens ad pallẽ.
& auriliator mus ultarul & uis uatua.
Ezrirel semẽ meũ dñs & auriliator tũ dñs.
Ezro semen ei & auriliũ eius tũ auriliaus
eius aut auriliatus ab eo.

Face ỹiens & ors assumptũ.
Facie apiens & ors assumptio.
Facies apiens dño & os assumens deũ.
Faceras. idem ẽ.

Hacta apiente dño & os assumtes ei.
Hadhuc iustificans & iustificatio.
Hada redemptus & redemptio.
Hadael redemptus dei.
Hadaÿ redemptus mis & redemptio mea.
Hadaia redemptus dño & redemptio dñi.
Hadallur uallatus & redeptio fortes sit re
dimenf angustiatos aut redemptio albi.
Hadalliure uallati & redempti fortiter mi
sti reduntes angustiatas aū redemptō
Hacerbitatif angustias aū redeptōes at
Hadach redimens tps & ℂbreuiati
redemptio pdens.
Hadaias redemptꝰ dño & redeptō dñi.
Hado redimens eū & redemptio ei.
Hadon redimens sicutes & redeptō magna
Hagiel occursus dei & occupatio ℂtum.
michi ds. ℂsti aū accentes incendio.
Hagur hiatus & os pellicū sū occurrens
Halyed eundens testis & optati urte.
Halyeo idem ē.
Halach saluator mis & saluatio mea.
Halaia cadens dño & occasus dñi.
Halalay cadens ꝓceps & occasus caldeoy.
Haladaÿ cadens germen & uirga pauptatis.
Haleam cadens ꝓls & occasus eoy.
Haleth duudens & duulsus sū duuitio me
aut duuitio mea.
Halel cadens deo & occasus dei. mis.
Halelay cadente ꝓcipe & occasus caldeo
Halleth saluans & saluatio sū occasul urte
aut cadens pauore.
Halechi saluans & saluatio mea sū occꝰ
urte mee aut cadens pauore mei.
Halualay cadens ꝓceps & occasus iudith
Halon cadens meroe aut caulis mistratis.
Halones cadēt nutrientes & caulis uinul.
Halchi euadens & liberatus sū saluato
ri meo aut saluatōni mee.
Hatthas euadens a dño & liberat dñi
sū saluat me dñs aū salus mea dñs.
Halthiel euadens a deo & liberat dī sū
saluet me ds aū salus mea deo.
Hallu mirabil aū amminutatio.
Hallurre mirabiles aū amminutantes.
Hanuel trempland dñi & facies di.
Hara terp & ferus sū onagr sūt aū fera
Haray gluttio & uitiacabit ℂtatis.
sū onager sūt aū ferocitat mea.
Haran ferus & onager sū frugifer aut
Harad nudauit unum ℂfentat eoy
& dissipauit eū sū denegant unū aut
discooperiens eū & regnans.
Haras aultus & suscrelent sū duudent
aut duuitio eoy.
Haralim suscrelens eos & augmēti eoy
sū duudent eos aut duuitio eoy.
Haratth hiatus & hiaut sū hiante me
aut hiatio mea.
Harathon hiat sūs mus & anolat sitiat.
Harenath distillio mea & umbul stagnat.
Hares duudens & duulsus sū dissipans
aū uiolentus & fuit & eques.
Harelite duuit & duudentes sū uiolen
ti aut dissipantes.
Hardar talpa & fodient sū dissipant aū
Harsel duuit & duudentes ℂdissipatio.
tes sū uiolenti aut dissipantes.
Harnath dilredent a me & utbul stagni
Hares uiolenta & dissipatō. ℂnatis.
Harsandatha onager habundant do
mus & terras egēdi sufficiens.
Harsath onager contrarius & ferocitas
ꝓuanciosus. ℂgis.
Harsather onagri etiꝫ & fere ꝓuancio
Harsiy sermocinant & sermocinatio.
Harad nectno denudant ꝓullos & dis
sipant ꝓparatos aū denegant ꝓpulli
onem sū discooperiens ꝓparationem.

Faruda ferocitas uidua & consilio u
Faruc feroctas & consilio. ¶ Dicamus.
Faruum feroces & consilii.
Halace tñsiendens & transiendo tñ tñ
gredens aut transgressio.
Hãse transcunto & transitus p̃ ritu fa
ste uñ pascha legunt.
Hasea transiens eũ & tñsiendo eũ.
Hasee transgrediens eũ & tñsiliendo eũ.
Haleth transgressor & tñsgressus tñ
transgrediens augures aũ tñsgressio
Haseliba tñsiendo utr ¶ augurii.
& transiens edificatos.
Haseron tñiens montes mercuri ub
tñsiendo tracundie inique.
Halpha apiens subito & dilatõ alliu
Halga dolatus & erubit ¶ trionis.
tñ ab stulto aut os deiec.
Halor tñiens montes & tñsiendo ira
cundie & furoꝝ grande.
Halta transitus uenienꝫ & tñsiendo re
Hallur pauor undiq; & ¶ uerbis.
Hapiens acerbitatem.
Hath clusina & plaga uelut eũ diam
septentionalis & meridiana regio.
Hatdua plaga & regio dñi & clusina tñ
Hapiens dñi aut agnus dñi.
Hath moab expiens ex pte genitos
aut agnus de pte genitoꝝ.
Hatuel euadens a deo & latitudo di tñ
Hapiens ds aut agnus dei.
Hatures detepta calcat & calcato decep
tu tñ buccellam conturmant aũ buc
tella conturmata. ¶ Cratio.
Hau uch & subito tñ eructant aũ eru
He disciplina & os ab ore tñ errore aũ
discipula.
Heben oze edificans & discipline tñ la.
Hedahel redemptõ ds & redẽptio dei.
Hegoi hiaut & ouis pellis tñ ouis pel
liteum aut ouis hiatus.
Heldas excludens firmũ & exclusio rei
Helech ruina & delectio. ¶ naculi.
Heleus saluat dñi & unctificatio dñi.
Helech excludens & mirabit tñ unctiõ
aut saluatio.
Heleche excludent eũ & mirabit eũ.
Helechi saluantsme & ũ mirabit tñ ex
cludentes aut unctificantes.
Helechia saluatus dñi & unctiõ dñi
tñ excludens dñm aũ mirabit dñs.
Helechiue excludentes & saluant tñ mi
rabiles aũ unctificati.
Helez excludens & saluat tñ mirabilis
aut unctificatus.
Heliem ruina firme & timore eius ti est
latinũ tñ hebreum.
Helmonalmon ille & ute loc tñ nescio
quis aut nescio quat.
Hellon cadens meroze & casus ingratus.
Hellontes cades nimias & eas inutil.
Helloneu facie dñi & facie mea.
Helzh euadens & liberatus tñ saluatus
dñi aũ saluatõ tu mee.
Helzhias euadens a dño & liberatus dñi
tñ saluat me dñs aut salus mea dñi.
Heglon diudens & diuidio tñ discessus
aut discessio & tñ erroꝝ foraũ & dilu
Hemnath nutrit & minuens. plus memini.
Hennador confusa grauis & confusio grauis &
Henemma confusa & confusio.
Henos mortus & alienus.
Hendum discipluna attendentiũ & dis
cipls attendentibus eoꝝ.
Heoz os tracundie & discipluna latis tñ
erroꝝ foraũ aũ discipluna mortiũ.

Herezei separatel & dilleniatiõ seu separatiões aute dilleminationes.
Hereseul separatio & dilleniatio tui separatul aute dilleniatõ & ablz muto
Heos dilligans & uolens tui dilligatio aute uolentia.
Herlur uoleuna angustie & dilligatio attributus. ¶ Horens.
Hele trasiens & trãseudes tui os aũ eoz
Helte idem T. ¶ aũ oul mutu.
Helga dolatio & pcido tuue oul muti.
Helde os nugũ & erroz fãre tui laque fozus aũ dilcplina angustie.
Hetus oze multoz & os multitudis & lamnũ uoũ hebraice figuratiũ T.
Hetur os arcbũ & laqueus angustie & ne errans robustus aũ dilcplina de
Heth ayens & ayud. ¶ terrõis.
Hetha ãpes & ãpte tui ayens eũ aute ayrio eius.
Hethur duudens & dilcoopiens tui os inclinans tui libis utrulus.
Hetheu ayens dñm & ayrio dñi.
Hethmoab exyens ex pre gentos & ayrio de pre gentoz.
Hetoza os turturil & oze explozãs seu buccella lue aũ ozis explozatio.
Hetos dilloluens mlutam & dilloluto
Hetolum dilloto mlure ¶ mlure dilloluto mlutã el & dilloto mlure eoz
Hethuel ayens deo & latrudo dei.
Hethulim ayens eis & latrudo eoz
Heuhel os mei dei & os mei dõs tui os gmunans do aũ os dilcpline dñi octur
Hezelute oza mea dñi oza ¶ sul de mea dõs tue oza gmunanta deo aute oza dilcplinoz.
Hahuoth eoz nobilui & eoz nobilitans.
thol os otue & os omnium ab oze.
Hennon oze uulto & ozi eoz tui ozi lum
ẽto aute os alligatũ.
Higelus cotinuus & occurrens.
Hadelbia saluans heremi dño aute saluans ad hestonem dñi.
Hlazes declinans pncps & declinatõ principis.
Higelus os pncps & os pncpũ.
Hilemon mute donatus & mea dnatio tui os panis eoz & pans eoz.
Hlethus declinans & declinatio tui os mei aute cato mea.
Hlappus os lampadis & os manuũ.
Hlappis os manuũ & os lampadaz.
Hlappenses oza manuũ & oza lampadaz.
Hlubra cecidit & cadens pde tui ruina duplex aute ruina pcti.
Hlublum cadentes pde & cecidit seu ruina duplex aũ ruina pcti.
Hlogolus oze pcipuus & os mei ei u
Hlethoe cadens uurga & ¶ octum talus lecti.
Hmees ou pnenl & ou parent tui os requienti aũ ou pcpti.
Hmees os murtũ & os tilens tue os augurant aũ oul augurũ.
mon os mei murtle & os mei nepotum ab oze u ab osse.
Hmdia os sonans & eius sonu tui cognoscent dñm aũ cognitio dñi.
Hlon catna & os pupille tui os mutatum aũ oul mutatio.
Hton subito & subitane tui os abyssi aũ oze pfundens.
Htonia subito & subitanea tui os abyssi aute ozis pfundtas.
Htonilla idem T.
Htigia scendes pectora & scillo pcipitgti scendentes pectora & scillones

pectorum.
ingences. idem ē.
Hebereth eruditū & opaū cōmulatoz.
Hebereth eruditū eruditi me & opa
mus exterminatoz mei.
Hedalur uallatio & fortis redemptō.
Heiden oze edificans & disciplinā sū.
Hegyhans & hiatus sine os pelli
ū aut os pellicum.
Hyhya hic adūbrā loci & rubrū sine
sonitus aut apparebo.
Hihu cuidens & opacus.
Heatha ferul tpi & ferocitas pectoris
Herdymuū duritia ptis gle pli &
duritia ptis pli glōi. nonus.
Hezunatus duidens ptis & dio ptis
Hoseth dolatio utre & abstatio pauoris
Houlga dolatio & abstatio sui os mu
tum aut os mutū.
Hhouel hic declinans dñi.
Huhel hic declinatio dei h adūbuum
ū pnomen.
Huha labia ei & induxit eū & douit
eius aū declinatio oris eoz.
Huhaxte labia eoz & induxit eos sū
induxita eoz aut declinantes oza eoz.
Hul addens & adrectio sū cades aū runā
nu os meū & os in ab oze ū ab olle.
Hunihel os meū deo & os meū dei.
Hur fozs & urna.
Hura frugifer & lagunela sui fozs ei
aut urna eius. urna eoz.
Hurim fortiū & urnaz seu fozs eoz aut
Huth labia & induxit sū induxitti aū
declinatio oris. dei.
Huthiel declinans dñi & declinatio oris
Huthifar oris inclinatus & os incli
nans ad disserend & discernendū.
Gaa uallis eius & uallis eius.
Gaad abiciens seruitutē & reue
lata restificatio.
Gaal abiectio & reuelatio.
Gaala abiciens eū & reuelatio ei.
Gaam abiciens ppli & reuelatio pp sū
uallis eius eoz aut uallis eius eis.
Gaas cōmotus & cōmotio.
Gaalar cōmota tempestas & cōmotio
tempestatis.
Gaba uallis & peluuum.
Gaba uallis ei & peluuū ei & colli altitudo.
Gabaad uallis patrui & colli patrui sui
uallis testificans aū peluuū seruiens.
Gabaath uallis pti & peluuū templi.
Gabai uallis mea & peluuū meū & dorsi
Gabao uallis alta & peluuum meū
sublime.
Gabaon uallis mestue & peluuis iniquitatis.
Gabaouite uallies mestue & peluues
iniquitatis. ui colonus.
Gabarth sepes & colonus sū in septis aū
Gabatha colli altus & peluuū sublime
Gabathite colles alti ti acutus.
& peluua sublimia. eoz.
Gabathon collis mestue & sublimitas
Gabae collis sublimis & colli sublimitas.
Gabelus uallis testimoni aū colli dnum
concilii & altus in deo.
Gaber uir & iuuenis & fortis. lio.
Gabes altitudo confusionis & alta pīs
Gabli ira allophyloz & ira iracundioz.
Gabriel uirtus mea ds & fortitudo dī &
confortauit me ds aū exhortatio mea
Gabuam sublimitas & altitudo. ds.
Gad succinctus latro & accinctus latrun
Gad temptatio & in eucntu eis.
sū felicis aut infortuna. ciuli.
Gaddire succincti latrones & accincti latrū

Gadduc temptati t infortunati tui fe
lices aut in euentibz.
Gadda temptatõ t accubitio ꝑ.
Gaddam temptat ꝑ̄ls t accubitõ ꝑ.
Gaddel hedus dei t temptat ds.
Gader murul t sepes.
Gadera murus ei t sepes ei.
Gaderot muri t macelle.
Gaderothi sepes gdens t malia tpirat.
Gadgad cumulo t accubitio tui murrus
aut expedrus.
Gaddi hedul mis t accubitio mea tui ac
cubitul mis aũ temptatio mea.
Gaddie hedi mei t accubitiones mee tui
Gaccubitu mea aũ temptatões mee.
Gaddihel temptauit me ds t accubitõ
mea deo t hedus dei.
Gaddihelue temptati deo t accubiti dr.
Gaddis accubitus uir t tẽptatõem allu
Gadou accubitio luis t temp mens,
tatio uraccubie. recebis.
Galer uocago conturgens t deuoꝛans telur
Gay ualle t pruptũ seu deuoꝛans aut
Gãl erubians t erubitatio uocago.
t uallt t colle t deuoꝛans t toll tui de
Galloth erubiant ꝑ̄ t erub uocã.
tatio gelio mũ t ualles t colles tui no
tagines aũ deuoꝛationes.
Gauus mobil t commotus tui uallet
tens aũ defensibil t chaos t uallñis.
Gal aterinus t inuolutio.
Galaad tumulus telul t aterũ testimo
nii tui tñsmigines aũ tñsmigio tela
Galaadtee tumulu telul t tum.
aterũ testimoniou tui testes tñsmi
graines aũ telul translmigõnes.
Galadad uetus ꝺo t uetustas sola.
Galadelhum uetulte t ass ꝑ sele.
Galad thum uetuste ass t possellios
Galal uolutabil t uolutatio. abꝫ.
Galaly uolutabrea t uoluptationes.
tui uolutabil mell aũ uolutatõ mla.
Galalaly uolutabil uultus t uolutu
tio deuoratorius. possellio.
Galarhamaum aqua possella t aque
Galatia magnifica t translata tui tñs
migratio aut tñsmigratio.
Galathe magnifici t tñslati tui trans
meantes aut tñsmigrati.
Galatenses idem t.
Galgal rota t reuelatio t uolutatio.
Galgalatth ꝑmõũt colit circumcisiõis.
Galgala rota eius t reuelatio ei tui
uolutabil aut inuolutatõ.
Galgalus rota uti t reuelatio allup
tionis t uolutabrus.
Galgallus uolutabrel t reuelatõibz
seu totus aũ inuolutatõibz.
Galilea rota t uolubil tui tñsmeaus
aut tñsmigratio tua.
Galilei uolubiles t rotati tui tñsme
antes t t tñsmigratiõem tui.
Galum acerui lapidũ t loca palustra.
Galiloth reuelationes t tñsmigrationes
tui reuelatio ꝑ̄is aũ tñsmigratõ rel
Gallia tfferens aũ tui ponditis,
lata tui transferens tfferentes aut
translatio tñsmeantiũ.
Gallum inundatio t reuelatio tui tñs
ferens eos aut tñsmigratio eoꝝ.
Gallion tfferens iniquitatẽ t tullatõ
inutilis. dñs.
Gamalias redditõ dñi t retribuet in
Gamaliel redditõ dñi retribuet in dꝰ.
Gamarias retributõ dñi t retribuet in dꝰ.
Gamul retribuens t retributio.

Gamul retributes dō & retributio dei.
Gan ortus & elatio.
Gan ortul mis & elatio mea. Tra.
Gangel ortul l' cōplud & elatō uruga
Gamun orti & elationes.
Gaun ualt estus & ualt cōmota sū ual
ul estuans aū uallis commotio.
Gara ruminans & pegrinus.
Garab stabies & stabiolus sū molat
multus aū molatus multon.
Gareb stabies & stabiolus sū molat
multus aū molatus multon & alu
ena descendo. Tcentio.
areb alienul descendens & aliena des
Garzum accola & aduena ei sū duuidē
eos aut pcilio eon.
Garzin duulio & abalio. Tmilat.
Garūn aluenus directus & molat hu
Galpha ualt erectans & cōmoto sibi
Gatham tangens tulit & tan Tra.
gentul tulus sū tactul udemus aut
tulus tangentium. Tratōnis.
Gather torcular udens & accola explo
Gatheron torcular udens dolorem &
Gatola explorans muquos.
Gatheroo torcular udens tpr & accō
la explorans gestionem.
Gatherothite torcular udentes tpr
& accole explorantes gestionem.
Gaulon uoluptabilis l' uoluptatio sū uol
uens eum aū muoluto eus.
Gaza robusta dū & fortitudo el' S ce
ndū tū g hoc uoū ap hebreos. G.
lutfam uī principio ū hēt incipit
a uocalia z dr aza ū gaza subtrac
ta. G. litta.
Gazabar robustus filī & fortitudo
filū. murtū ē ex hebreo z hyro uel
thesaurari & dispensator.
Gazan nux & amygdalū sū robustus
dono aut fortitudo grē.
Gazara duuidens eum & pcilio ei &
fortitudo eus. Trionis.
Gazaris duuidens unū & pcilio alliꝰ
Gazee archa dei l' fortitudo dei.
Gazei robusti dū & fortes eus.
Gazenses idem ē.
Gazem roborans eos & fortitudo eoꝝ.
Gazer robuste consurgens & fortis u
gilans & tonsor.
Gazera robuste consurgens ei & fortis
ingilia eus. Tcōdatio.
Gazer pelul & diuulsus sū pcilio aut
Gazera duidens eū & pcilio eus aū
ordinans eū aū ordinatio eus.
Gazer tonsor & tonsio upr ē nabalth tar
melus cul uxorem accepit dō.
Geba ualt l' peluuū.
Gebal præputium & deficiens sū ualt ue
tus aut uorago extremitas & ualt ul
Gebar fodiens fluos & effossio Tna.
fluor. Trestimonioꝝ
Gebeheth uallis fortitudis & collis
Gebethon ualt mestuae & colt fluentū
Gebin fossa & effossio.
Gebun fosse & effossiones.
Gebeth luctu & hereditas sui pulul aut
inutilis & anul & tactus.
Gedel accinctus deo & materia dei &
temptatus deo & emittens.
Geddel temptatus deo & accinctō dī.
Gedelias magnificus dñi & magnus
Gedeon circumcul in uitō Tetc dño.
& expūnitum inquietatis sū temp
tatio humiliatus mee aū tēptatio
inquietatis eoꝝ & inutile & appli

cant ⁊ accedens.
Gedet sepes ⁊ materia.
Gcedera sepes ⁊ materia ei⁹.
Gceddi tempt cant ⁊ actinctio.
Gcedmihel actinctio dñi ⁊ fortunat⁹ deo.
Gcedo actinctio ⁊ tempt actio.
Gcedr accedens ⁊ applicant tui sepium
aut materiaz.
Gcedru accentus mis ⁊ applicatõ mea
tui sepes mee aũ materiaz meaz.
Gcedud latrunculs ⁊ expedritus tui actu
tuo aut latronũ cuneus.
Gcedur sepes ignea ⁊ materia incendẽs
Gchenna malt vermon ⁊ malt gratu
ta tui de malle tuur aũ malt crustue.
Gelloe uoluntatio ⁊ decurtus tui acer
uus pluens aũ actuul pluuiaz.
Gelon migrans ⁊ migratio.
Gelontes tũ migrans ⁊ tũ migtio.
Gemallut malt talta ⁊ mallus tal⁹ tui ma
re aut amaritudo.
Gemallre malles talse ⁊ malles talus
tui maria aũ amaritudies.
Gemela malt talta ⁊ malt talus.
Gemuel mare dñi ⁊ amaricans dñm.
Gennalar ortus ꝓncipũ ⁊ naturita
Genelath ortus filij ⁊ tul nucum
⁊ fluuium filue ⁊ ꝓncipũ filuor.
Genelar ortus ⁊ ꝓncipũ tui mita na
turitas aut inceli naturitatis.
Genelarer idem ẽ. ⁊ onus.
Geneus ortus ꝓmul ⁊ ꝓncipũ mor
Gerahon ort⁹ gradus ⁊ ꝓncipũ bũli
Gcon pectus ⁊ ꝓncipũ. ⁊ tatis.
Gera incola ⁊ pegrinus tui ruminans
aut incolatus.
Gcera incolatus ⁊ pegrinatio.
Gcerara incolat⁹ incito ⁊ ruminatõem uidet.
Gcerard aduene ꝓpinquãtes ⁊ comptem
Gcerelem suburbam ⁊ colonu ⁊ eor⁹
ibidem tui incole mei aũ pegrinatõis
Gcerun incole ⁊ pegrini. ⁊ mei.
Gcergeleus ꝓpinquul aduena tui colo
num ecclesie seu colonũ applicans
aũ colonie applicatio.
Gceruan ruminant dño ⁊ pegrinl dñi ⁊
Gcerihel ruminant dõ ⁊ ⁊ pegrinl dñi.
Gcermoch timens mortem ⁊ metuens
altitudiem mortis.
Gcernaul ruminans quid ⁊ stulti ⁊
pegrinus complens numeril.
Gcerõn accola mihi ⁊ ruminãs mihi
Gcerlan aduena ibi ⁊ alieni ⁊ rem.
tui ꝓfugus aũ eor⁹ electio.
Gcerlaune aduene ⁊ alieni tui ꝓfugi aũ
electi eor⁹.
Gcerua aduena dei ⁊ alieni dño.
Gcerlon aduena dei ⁊ electio eor⁹ ⁊ ad
uena ꝓpille. ⁊ eor⁹.
Gcerloni aduena mis ibi aũ electio mea
Gcerlonni aduena mis ibi ⁊ electio mea
Gcerlonrre aduene ibi ⁊ electi ⁊ eor⁹
eor⁹. ⁊ naul aũ ruminatio.
Gcerula pegrinatio ⁊ incolat⁹ tui rumi
Gcerra incolatus ⁊ ruminatio.
ceri incole ⁊ ruminantes.
Gcelbalyam defluens ⁊ sedens in ꝓlo
tui ꝓle defluens aũ ꝓle sedens in
Gcellen tra computa ⁊ ⁊ ꝓlis
ymb uenus tui appmoñis planta ⁊
Gcelemaru malt pu ⁊ nom eor⁹
guul ⁊ malt pugnedinũ.
Gcellou applicans lumi in ⁊ applicans
digentem me.
Gcellur applicant lumi ⁊ applicant di
gentem ⁊ pons.
aut ꝓpinquant palpatio m. ⁊

Gelium applicant lumi & applicans dra
gentem me & pous.
Gelium unc lumi l uicina lumini.
Gelium ut lumi meu & applicantes
a lumine meo.
Gely torcular & oppriment & eū & chaos.
Gelyus torcular & oppriens.
Gelyc torcular & oppriment lii oppressus
aut oppressio.
Gchaam defluent gens & deliquescens
Gchaalar hyum & follium sū ppls.
torcular ei aū effossio eius.
Gchay oppriment signū & torcular cō
fummatio & misericors & uallis aquaz.
Gchaim torcular pp & oppriment po
pulū sū applicuerunt eos aū appli
Gdhdelahi torcular ege catio eoz
rum & oppressio paupertatis.
Gchephar torcular sepmi & oppressio
dissemmationis.
Gcher oppītes & torcularia.
Gchma torcular strugent & oppressio
conjugationis. cumdem.
Gcher murale & sepes sū murū aū ur
Gchem murus eius & utrūdanī eū.
Gchdremon torcular excelsum & op
pressio sublimitatis.
Gchemmon oppriment sublimet ut
torcular malu punici.
Gchslemani uallis pinguis & uallis
pinguedinis sū oppriment nomū hu
milē aut torcular famose audrody.
Gchlon oppriment pupillam & torcu
lar terminum & dolous.
Gzabel fluxus uanus & fluens san
guine suāe cohibitrix.
Gzem uacuū palpationi & appropin
plantationi.
Gclyhe robur laque & tumido dilu
plinc inutilis. tatis.
Gezon fluxus doloris & cohibitio unc
Geroutes fluent mecore & colstrangent
Gideroth sepes & materia. bine.
Gideroth aim sepes duoz & materie
Giezi uallis uisio & prophetā uidens.
Gigual redemptio & redemptus.
Gilon migra & migrans.
Gilonites tabernaculū & tabernacli.
Gimel plenitudo & retributio & consolo
Gimez ceruus ultor & principū pauoris.
Gio luctatio & luctare.
Gion luctatio & luctare harena.
Giu duuitio & petitio.
Gellar sacrificans & sacrificiū.
uidum inflatio & attentio.
Goatha gens peregrine & ppls pegri.
Gob lacus & loculta. tus dū
Godoleas magnificans dñm & magnifi
Godolyahu magnificentia pfi mei &
magnificus in tpe meo.
Gog doma & tectum & pectus.
Golyel ppinq deo & redemptio dei.
Golim gentes & ppls.
Golam tabernaculū eos & uolutabo eoz.
Golgotha locus calue locus calvarie
hyum ē ū hebreum.
Golias tabernaculū & tabernaculo sū re
uelauī eos aut robustus eoz.
Golum aterni & loca paludosa.
Gom bucca & decipiens sū latique aut
dilatzula.
Gomer allumptio & perfectio sū consū
matus aut consummatio.
Gomor pfectio sū consolo pficiens aut
uenundatio mensura humoz que ē
decima pars ephi.

oliad idem ē.

omoca terrael & tedmo & timor xpi
aũ timor xpianꝰ. & sciendũ qđ ỹ nom
in hebraico ñ hꝫ .6. luctam ꝫ scribit
p uocalem ayin & dr agmora.
Gnathy ozius pri & arrogantia xpiaꝰ.
Goneabady turcũ filue & turanꝰ filia.
Gou ozi mei & arrogantie mee.
Gogiat duudens luctam & pcutiens luc
Gozinam ꝑdens dona Tantus
y duudens castra eoꝝ.
Golem applicant eos & appropinquãt plan
tationi eoꝝ & dux eoꝝ & pluuiosus &
Golem applicans & applicat Eozum,
tio sũ appropinqus palpationi aut ap
propinquans plantationi.
Golnam applicata & iux eam sũ applic
cans aut applicatio.
Golan appropinqus palpatõi & appropinqs
plantationi.
Golhomel torcular sedens deo & oppi
tio applicans signo & tps meũ deus
& responsio dei.
Gorhor murus & curuidatio.
Gozam nux & amygdalũ sũ tonsio.
Galam amigdalum sũ nux eoꝝ sue
tonsio aut tonsitudo eoꝝ.
Guhel appropinqs deo & redemptio dei.
Guhelel redemptus dei & appropinqui deo.
Gulias appropinqs dño & redemptio dñi.
Gumi ozias mei & arrogantia mea.
Gumie ozi mei & arrogantie mee.
Gurbahal duudens uiros & pcutiens ue
Habeni filio & principio. Tentus.
Hhaber participes & participatõ
sũ communitet aũ certaũ unumt.
Haberite participes & participationes
seu cõunitet aũ certaũ unieunt.
Habi pri mis & fr mis tite.
Habihel pri mei ds & fr mei dns.
Hachan necessitas & uastatus.
Hacharan turbat & turbatio.
Hazum retinens eos & retentio eoꝝ.
Hathor excelsum & sublimitas.
Hadadad testis & ut, ad testimoniũ.
Hadraam inundans pessimos & inundãs.
datio pessimoꝝ.
Hadrehel ignes dei & aggregati deo.
Hadin telus mensure & inundans me
Hafar fra & pulsus sũ Euratio.
hum aut fodiens.
Hafara taurus & turtulus sũ pullus
eius aut fodiens eum. Tio.
Hafarim mare effodient & mare effod
Hagra loquent & meditant sue locu
tio aut meditatio.
Hagegath annuntians & annuntia
tio sue attendens aũ latrunculs.
Hagrel aduena mis & incola dei.
Hailon ura uallis cisrui & questio
roborce urte.
Habul ute dolens & uxam partiens.
Hayy ura uallis & ego urte.
Hayo ura uallis eius & ego urte eius
& fr mis & eius dñi.
Heyam ura uallis eoꝝ & ego urte eoꝝ
& fr mariis.
Hayhalon ubi ceruꝰ urũ & ubi urũ fer.
Hauna ura uallis miranda & ego u
te mirabil.
Haun fons & oculus.
Haio ura uallis ei & ego urte ei.
Haula fortitudo ei & sternens eũ.
Halat portio & pars mea sũ lubricũ
aut impedimẽ.
Halata turpiter & confusa sũ cõfu
nant aut confusio.

halda despectus dñi & despectio dñi.
halus feruentium & combustio.
hamas indignans & furens siue furor aut indignatio.
hamulyel ꝑs mis dō & ꝑs mis dei.
hamoza ꝑs mis sciens & ꝑ illuminans.
hanul calefies vos & calefactio vos siu ꝑs dolens aū ꝑs patiens.
hanulate calefiū vocis & calefiōes gra rationiū siu ꝑ dolentes aū ꝑ patien
hanan reddens ꝑsō & confessio ꝑsi.
hanan reddens donū & gsilio grē.
hanath reddens & gdens siu reddicio aut gdio.
hanebgamma sollicitans & humilians siu sollicitauit aū humiliauit.
hanuel ꝓpauper deo & gdens deo.
hanon gdens mercedi & reddens mu tatē siu reddēs dolorē aū gsilio iuuti
hao spūs & compunctiones.
haoytes spūa & compunctio.
happhron pluit mercedi & ea mercedi.
harada muracio & annunciatio.
harem filii mis & filiatio mea.
haves testatio mea & testamentū.
haum exaltatio & exaltatus.
hasarmath atriū mortis & atrium eteroch atria & uestis sanguie bula siu ulle aut bestiales.
halon festinatio & festinantes.
harad tamnul & dissipatō siu testimo niū aut dissipator.
hathaud curis & corone.
hathonnel gdens dō & gdens ei dō.
hanna ꝓpā miseras & susceptō miseri
hanan fons & motio siu subsistens eoꝝ aū subsilio eoꝝ.
hanul stultitia & insipientia siu stulti aut insipiens. Cmenabla.
hanod sedes & cōmotō siu mansiō aut
haren claudus & claudens siu claudicās aut claudicatio.
harath medicus & medicamētū.
hara videns & visio.
hazaz continentia & apprehensio siu con tinuens aū apprehendens.
hazbi fidaciū & mendacitas.
hazeb ꝑgens & abiens siu ꝓfectio aut proficiscens. Cdelectio.
hazuba deserta & relicta siu desertio aū e & uuuere.
he ipā l'ista siu suscipiens aū susceptio.
heber uictor & tūiens siu tūistus aut Cfutitio.
hebreus iungens & tran sitor aut tūiens.
hebron paupes & paup tensiu.
hebronite pāpes & pāupes tensiu.
hebri mercator mis & mansiō mea.
hebron incantans & incantatō siu con iugiū aut uisio sempitna.
hebronite coniugati & incantatores siu cantātes aut uisiones sepultue.
hercheam ipe intre exercens & ibe stulti piens siu humiliatem.
hedaÿ ornatus mi & uoluptuosi mis & pat mei & actiū mei. Cre.
heddo pauidus timuit & refusicatio iu
heber fouea & ꝓceptum.
here qui & qui exiliit.
hela malū querens & maledō.
helaÿ malū querē mea & maledcā mi.
helam abreuio & supluminare
helam oppōsti & cōpositi & clare aū temptatum.
helan deo gratus & deo donatus siu

uallis q̃rens aut volocrat̃ grã.
Helbad dei filius t ds exercitus.
Helchyã portio t partiela.
Helchanã dñi zelus t dñi possessio.
Helcheria pars dñi t uendicatus dño.
Helchele aduocata t aduocatio.
Helcheleus aduocans t aduocat̃.
Helchi partitus in t uenditũ mea.
Helchyas pars dñi t uenditat̃ dño.
Helchyan idem ẽ.
Helchyan ps dñi ẽ t uenditat̃ dño ẽ.
Heldaa actus ei t exactuent eũ.
Heldad actus t exactuens.
Heldayĩ actus meus t accinctio mea.
Heleanaur dñi mi donũ t dñi mi grã.
Heled acceptio gle t accipiens glam.
Helem postes t tela tu uestibulu aũ ff luminare. Cet.
Heleta conturbatio t alternat̃ t ds te
Helles exiens t exitio t laus t hymn̄.
Hellemoth grece exodus latine aũ exitus mortis. Cris.
Helech accipiens uitã t acceptũ pauo
Helyaal deo exclusus t dñi mirabilis.
Heli fortis l attendens l ds mis.
Helỹ ds mis t dñs mea.
Helyas ds dñs t dñi dñatio.
Heliab ds mis pr̃ t dñi portus.
Helias ds dñs t dñi dñatio tu attendens dñs aũ robustus dñator.
Heliasaph dñi mei collect t dñi mi eggaud.
Helialaphan dñi mei latus t dñi mi zulio.
Heliatha do meo peccũ t dñi mi optatus.
Helizadñi meũ iudex t dei mei iusti.
tu dñi mei aurulum aũ dñi mi fortitudo.
Helichel do meo protus t dñi mi prudentia.
Heliel ds mis ds t dñi mei dextras.
Heliphal ds mis cadens t dñi mei calus.
Helphaler ds dividens t dñi mi diuitio.
Heliphalu ds mis mirabilis t dñi mi
Helipheleth dñi mi ruina Iraclin.
t dei mei delectio.
Heliam ds mis sal mirabilis l dñi mi mira
Heliel ds sal dñi t dñi mei ds. Celm.
Helim deficiens t fortis eor aũ arietes
Helymaidis dñi mei Iaui robusti
contractio t dñi mei sufficiens.
Heliodor ds mis gestans t dñi mi gñatio.
Heliocenaỹ dñi mei fons sal t dñi mei oculs
Heliopolil idol eccli t sol curtus. Cus.
Heliozeb dñi mei torrens t dñi mei solutus
tu dñi mei arbor aũ dñi mi temptatio.
Helila ad ululam t ds mis saluator.
Helylabe dñi mei talus t dñi mi defensio tu
dñi mi munitus l dñi mi habundantia.
Helyseus ds mis saluator t dñi mi salutare.
Helysu dñi mi salus t dñi mi pretio.
Helu ds mis t ds dñator tu ds sal ultor
aut ds mis tpe. Ido.
Heluley dñi mei aurelius t dñi mi fortitu
Helmodan do natus t dñi nativitas.
Helnaem do fidei l dei requisitio.
Helmathan deo datus t dñi donatio.
Heloe ds t dextras. Come.
Helom cõmotus fortis t exercitat̃ fortitu
Helonite exercitus fortitudis t exercita
ti fortitudinibz.
Helsaphan deo iunctus t dñi iunctim tu
dñi speculans aũ speculator dei.
Helsbethe preferens t platio.
Helsebeheñ idem ẽ. Cris.
Helsylath atrus coronei t aquis rubo
Hemam prurbans t prurbatio tu suscipiens aut fortitudo eor.
Hemech uallus t abyssus tu pfundus
aut pfunditas.

an cete fontem & cete oclu.
Henach gygas & fortis fili hiub consurgẽ
aut humilis consurrectio.
Henachim gygantes & robusti fili poten
tes aut humiles consurgẽtes.
Henan cursus mercuri & fons trifluus.
Hennon uallis trifluus & uallis infectionis.
Her ugulans & pelluceus fili consurgens au
Heran uacue fes & uacue factus Effusio.
fili uacue fetus au uacue factio.
Herauue uacue fili & uacue facientes fili ua
cue fecerunt fili uacue tõnes.
Heraltes ugulans & effusus fili fi mis u
deus au fus mei usio. Ctõnus.
Hereza consurgens mendacii & ugilia fi
Herenes consurgentes mendacio & ugulan
tes filionibz. Cuorũ.
Heredre ugulantes aute & cõsurgentes pa
Herem ugulans eas & resurrectio eoz.
Heri ugulans in & resurrectio mea.
Heras ugulans dño & resurrectio dñi.
Herie effusi & ugiles fili pellucei au elusge
Herrophet uacue facientes os pter Ctes.
tũ & uacue factio oris pregentis.
Hermagedon consurgens temptatio & u
gilia inhitationis.
Hermon anathe meroris eoz & anathe
matio eoz tristicie.
Hermes anathe meroris & anathe tristicie.
Hermogenes mons strenuus & mouens e
os in ualle
Hermon anathe meroris & anathe tristicie
Hermonii anathe meroris eoz & anathe
me tristicie eoz.
Herodel pellucidi glans & pellucide glosus.
Herodiam pellucidi glantes & pellucei glosi.
Herodias pellucidi glans & pellucea glosa.
Herodion formido & pauor.
Hered ugil urta & elongens pauore.

Heldrelon mea dñi & auriculi mei dñi.
Helu uenti mei & uentrali mea.
Heldron attoni & ampleudo.
Helber abundancia & abundancias fili ele
uata in plis aut parata in tpi.
Hely urta & pauor & stupor & pauens.
Helyan fons & alcenius fili paudul dono
aut uuenil gie.
Helyan consummatio & consummatõ fili aug
mẽ aũ fulciprent naugurationẽ.
Helyẽ uiuax & paudus fili formidauli aũ
stupidus.
Helyual pauor colubri & urta serpentis.
Helyẽ urta mea & pauor mis.
Hia sublimus & exaltans.
Hiaute sublimes & exaltati. Cidem.
Hiebutinel ipse & duplex dõ & ipse & tyrans
Hielem ipse & parens & ipse & faciens fili ipse
cõmouens terre aut ipse & exaltat terri
Hiemula parens maledõ Cudie.
& cõmouens accipiens.
Hierlon ipsa pollicio & uiglia negotiatõis.
Hielana ipse faciens una & ipse parens
gratificato.
Hieu ipse & e. Ccommotio.
Hieu parens & faciens fili cõmotus au
Hieu cõmotus & cõmotio sine ipse parẽs
aut ipse & faciens.
Hieler ipse & fortis & ipse & auxiliator fili ipse
& separatus au ipse & sanctificatus.
Hiezente ipsi fluuii fortes & ipsi fluuii aux
liatores fili ipsi fluuii separati aut ipsi fili
Higal accensatio exaltati Cexaltati.
& exaltationis inuolutio.
Hiel faciens deo & cõmotio dei.
Hila exaltatus & exaltatio.
Hilay exaltatus in & exaltatio mea.
Hymeneus ipse nuptiarum festinans & fus

cpient ad implendum consilium.
Hum cultura & cultuatio inquisitil matie sue fuit aut erit.
Hur ugilans & ugilena ea & fenestra.
Hura filius ulio & ugilans ei.
Huran ugilans ꝓpho & ugilie ꝓp sii uuuit ereliis aũ ipe uuens & ereliit.
Huat fremũ meũ uidet & filius meus ulio sii ugilans aut sultollens aũ ugilans plalmationu. (emulatoꝛ.
Huranuit consurgens pollestio & ugilia
Hilbahal ipe uir uertus & ipe uir deus ratoꝛ & iguil martiul & iguil dns.
Hisimilel ipe uolatus di & ipe postulat
Hismoth ipe mortem adducens (a deo. & ipe mortis adductio.
Hispania actinctio & expeditio.
Hispanenses actincti & expediti.
Hitalin cõmouent buna & pcens duob.
Hizadab ipe fluens torns & ipa torris
Hezikel ipe fortitudo dei ub (fluctio. ipa fortitudo dei.
Hoba incantatoꝛ & incantatio sii dilectio aut amplexatio.
Holda destruent & discernent sii dilcernent aut distinctiu.
Holday destruent me & dilcernent in ciu distinctiu meũ aũ dilectio mea.
Holoferni unfirmitas dilcretionis & infirmant utriusq; tagmatii.
Homaꝛ ꝓpin amantem & ꝓp amantem.
Homer atlpans & manuplis & ii sup.
Hon labor & dolor sii laborant aũ dolen.
Horeb uasta & malla sii deprauatio aũ temp
Horeb ardoꝛ & siccitas sii ter (tatis. uus aut soluudo.
Horrei lilen & ugiundi sii de foraminib aut farinariis.
Horem doloꝛ & ira sii ue ereliis aũ ira
Horri farina & farinarius (eundic. sii post me aut foraiii meũ.
Horym fortes & ereliti sii gygantes aũ
Horoth maledicõ sufficies (volutio. & maledicta sufficiens.
Hortholdada recte uidens testimonium & luũ porum testificationu.
Hosa ipes & saluatio. (aũ sculptia.
Huchac sculpens & sculptoꝛ sii sculpoꝛ
Hulphun penetrabl' thalamus.
Huna festinans sibi & manipls ei.
Hur longitudo mea & illuminatoꝛ mus.
Hus festinans & conciliatoꝛ.
Hufan festinans ꝓpho & conciliatoꝛ ꝓp.
Hufath festinauit me & festinatio mea.
Iusi festinans in & conciliatoꝛ mus.
Iaa dns & dominatoꝛ.
Iaalehel incipient laudare deũ & expectatio laudis dei.
Iaalon ylex & querens.
Iaameina extremul in cortu calor ub extrema uenutis delectatio.
Iaam g dens aut ꝓpio.
Iagaz saltus & silua (dumidiatoꝛ.
Iaas stus & dimidiũ sii dimidiãt aũ
Iaalhel dimidiauit dns & dimidiatio
Iaath expectauit tempus & (dt. expectatio ꝓpris.
Iaazabeh auriliũ & auriliabit.
Iaazabu auriliũ deũ & auriliabit dõ.
Iaba lucratio & intelligentia.
Iabes doloꝛ & dolens seu sustras aut erlicata.
Iabin sapiens & sapia sii intelligens aut intelligentia.
Iabur cuntas doctrine & cuntat lucraz.
Iaboc idem ē.

Iabob ꝓpulit t lucta sũ luctauit aut luctatio.
Iabina sapient dño t intellia dñi.
Iachabed gla dñi t ubi ẽ gla sũ eleg grauis aut ẽ grauitudo.
Iachala fortis eut t confortauit eũ.
Iachalia fortitudo dñs t fortitudo dñi.
Iachan tribulo t tribulatus.
Iachan tribulator t tribulo t tbula
Iachenem ꝑparans firmu tuy. tatem t ꝑparatio firmitatis.
Iachun ꝑparauit t ꝑparat aũ ꝑparabũ.
Iacim firmus t firmitas. C ꝑpara.
Iachun idem ẽ.
Iachuntc firmu t firmitates.
Iacob supplantator t supplantatio.
Iacoba supplantauit eũ t supplanta
Iacob: supplantauit festu tio ei⁹ nantem t supplantator consilii t ꝓfis uenustus.
Iachon ꝑparauit t ꝑparatio.
Iachonã ꝓ ultio t ꝓfin ulciscetur sũ ꝑparans dño aut ꝑparatio dñi.
Iadahe sciens t scia sũ cognoscens aut cognitio.
Iadai sciens me t cognitio mea.
Iadaia sciens dñi t cognitio dñi.
Iadalau sciens egressum t cognoscẽs habundantiam.
Iadias cognitus dño t scia dñi.
Iadihel sciens dñi t cognitus dñi.
Iaddo idem ẽ. tuys.
Iaddo scies testificũ t expectatio seruꝰ
Iadon sciens dolorem t cognitio mugrau.
Iaphe expectans laqueũ t expectatio
Iaphe eligens t eleg dilectus ue⁹ ostendens aut illuminatio.
Iapher latitudo t dilatatio.
Iaphia ostendens t ostensio sũ apparens aut apparitio.
Iaphie ostendens t apiens sũ expectãs os aut suspitus.
Iagaal ꝓpinquitas t ꝓpinq.
Iagur aduena t colonus.
Iahel expectans dñi t expectatio dei aut incipiens sũ carnale delidium.
Iahel attendens t attentio sũ attendens os aut attentio dei.
Iahelite expectantes dñi t expectationes dei seu incipientes aũ carnalia
Iahelite attendentes t at quigra. tendet sũ attendentes os aũ attentio
Iahelel uident deu t expec tuel dictatio dei sũ postulant dñi aũ postu
Iahel urta dei t exordiũ latio dei sũ postulant dñi aũ requestes i os.
Iahue ungilans t illuminans sũ illuminatio aut illuminatio.
Iahul illuminans sũ illuminatio t ungitio aut ungilantius.
Ialam expectans humilia t expectator ꝓstitio ui.
Ialel expectans dñi t expectatio dei.
Ialeth expectans ꝓnuorem t expectatio
Ialon expectans dolorẽ iurte. t expectatio inquietatus.
Iam mare t dies.
Iambri mare lacteũ t dies amaritus.
Iamin dies ꝓlatiuus t mana sũ a martitudines aũ amaricationes.
Iamin murmur t derb sũ alius aũ alius.
Iamnite derbe t murmures sũ alius aũ
Iamne mare t dextra sũ alienet. marinus aũ ubi ẽ signũ.
Iamna dextra dñi t ubi ẽ signũ.
Iamuel marinus t ubi ẽ signum.

Jamunte ituttes dñi t iqbz t fugil.
Jamnon amarteaul luñi t decta uat
Jamram mare cozz pellicen (Die.
t mare cozz in capite.
Jamrel pellicen t mare in capite.
Jamsuph mare rubelli t diel rubeus.
Jamuhel diel cer ds t dies cuil der.
Jamuhelme diel cozz ds t diel cozz der.
Janay gubernatoz mis t gubnatõ ma.
Jani ꝑparatoz mis t ꝑparatio mea.
Jance expectaul comunionẽ t expec
tatio requietionul t domuteaus.
Janea gubernatoz t gubnatio.
Jance gubernatoz t gubernaclũ.
Janon dormteaul meiue t gubnatoz
Janua requies t requietio (dolous.
t decora ulla.
Janum dormteaul t dormtatio.
Jaod confiteul t glificans lũ aũ t ẽ
auo uũ ẽ fiñtas.
Jaua fiñm fiñl t ẽ dñi tũ ubi ẽ ẽ auo
ubi ẽ frañutal t luna.
Jaua defiaeul t defectio.
Jauara tumẽs dñm t timoz dñi tũ defic
eul dño aũ defiaens dñs. (tys.
Jauamoch timeul mozte t defectõ moz
Jaue luna t defectio.
Jaued volviaul t volvaõ tũ descendens
aue cõmuenta.
Jauche filua t saltus.
Jaudan descensio cozz t uisio uidei.
Jauphael dimulio ds t dimullio dei.
Jauphel idem ẽ.
Jauõ uisio t duudeaul tũ ul eslent aue
duudeatio. (aũ mõs filuaz.
Jauam saltuũ t filuaz tũ mont saltuũ
Jas dñi t dominatoz.
Jala fiñta mandati t ẽs in mandato tũ
fiñ mandatũ aũ uñtatio eẽ.
Jalla dumidiũ t dumidiatio tũ fiñ
mandatũ aũ fiñ in mandato.
Jalaph hȳratoz t hȳratio tũ sedens
etelhel dumidiũ t aũ confidẽtia.
dumidiaure ds.
Jalen dominoz t dominato.
Jasi equalitas t delidium.
Jasihel equalt deo t delidium di.
Jalo fiñta mandati t ẽs in mandato.
Jalon delidanl z qui mandatũ fecerit.
Jalu conitent t conisio.
Jaluh reitent t reñsio tũ reuocaul aũ
Jalubre reiñes t reñsi (reuocatio.
tũ renouames aũ renouatt.
thaba pecaates in ea t pñm in eo.
Jathami dñi pñs t dño dñsummat.
Jathan dñs humil t dñi gzlio tũ exp
taul hũiliatt aũ expectatio gzlionis.
Jathanael expectans humilẽ dñi t
gzdens humiliatti dei.
Jauadiath columba defluens tpi
t columbatus defiaens pcõ.
Jauan columbat ẽ hȳrum ẽ in hebre
Jalyur expectaul incendi (um.
um t expectatio lũs. (festinãs.
Jaus expectaul consiliũ t expectatio
Jazer adiutus t adiutoriũ seu auxili
aus aut auxiliatoz.
Jazras audiens dñm t alaudatõ dñi.
Jaziel audies dñi aũ alaudatio dei.
Jalbaar mont fortis t ur fulmtatoz.
Jachaloch cecid t glã t fiñlata ẽ gla
Jachaman ue requieleuntl (tio.
t tranlata ẽ requietio.
Jachamadai duruin hȳralim t cõ tũ
matio uñsaurus.
Jehouũ dura t uocata tũ ubi ẽ tha

lam aũ ꝑparatio cordis eius.
Dilectus ꝑpes dr t ꝑparans ut dñi.
Data dilēs dñi t amabilis dño.
Datus idem ē.
Data dilēs dñi ꝑ dñm t amabit dominū ꝑ dñm ꝑ ē salomon qui dilēs dñi ꝑ dñm t amabit dño ꝑ dominū dicit ꝑ suam ⁊ mīam ꝑuerā. qua eū diligēs dignatus ē im magē dilēc ⁊ mīa ut dignū erat fieret quem consulebat māzer ei ⁊ quē reḡhendo scriptura dicunt ydolatre ⁊ inmodato amore mulieri.
Dilecta dilēo dñi t amabilis est ei.
Dilectus saluus t translucens eos.
Dor dilēs uoluntarie t amabilis uo dunea rufa t rubea sū ꝑuera. sanguinea. nea.
Dunea rufa t rubea sū ꝑuera aũ sanguinea.
Labarum lapides transeuntes t aqua lapidum transeuntiū.
Labar mons fortis t electo sulcatura.
Labanas sapiens dño t intelligētia dñi.
Laer ꝑsepium t exercitatio.
Labar mutans fortis t expectatio pueri.
Lelkehon ualle meliuge t colit mentiū.
Lbgar elegans t electio.
Lblaam sū ab solbens ꝑdīm aũ ꝑdis deliciens t deliciens t mucratus.
Lchel edificans dō t edificatio dei.
Lcol arena t luctatio.
Lbul ꝑsepe t calcata sū conculcans aut conculcatio.
Lbun ꝑsepe meū t conculcatio mea.
Lbules ꝑsepia t conculcatī.
Lcha torcular t oꝑssio sū oꝑmens aut oꝑressa.
Lcha torcular ei t oꝑmens eū.
Lchhaa luctans ei t hastena ei.
Lchyda magnificē t magnificentia.
Lchydathan magnificus dño t magnificentia dñi est.
Lchydon incubans ꝑdis t incubatio ꝑ.
Lcelia torcular salutis t oꝑssio labo
Lchelia idem ē. rosa.
Lternal ꝑparans dño t ꝑparatio dñi.
Lchymanai possidens ꝑdm t possessio
Lchamathi undecans ꝑdm ꝑ. t undecatio ꝑ.
Lchymam idem ē.
Lchymam possidens ꝑdm t ꝑparatio ꝑ.
Lchymam possidēs id ē.
Lchymal ꝑdēs t ꝑparator sū ꝑparans dño aut ꝑparatio dñi.
Lchham extensio t inclinatio sū merces aut mercimonii.
Lchel exul dī aũ auxilians dñi.
Lchze torcular lupi t oꝑmens lupū.
Ledela maledicta t manus maledictōis.
Ledbos manū maledicta tribulans t manus maledictōis angustiantis.
Ledeta sciens dñi t cognitio dñi.
Leddi sciens me t cognitio mea.
Leddihel sciens dñi t magnificē deo.
Ledlaph manū tollens t manū ad os sū manus sublicans aũ manuū sublicans
Leddoa laudes eū aũ cognitio ei. tio.
Leddan parululus t minoratus.
Ledu accedens t applicans sū accessus ei
Leddu accinctus t temptatio ⁊ applicatio
Leddua tēptans eū t accinctio ei.
Ledula manū maledicta t manū maledictōis.
Lephdaa unguens dño t apertio dñi.
Lephehel aptio dei t aptio ds.
Lephaarh excludo ꝑdī t aptio dei actōis.
Lephleti excludens ꝑdm meū t aptio

delectio mea nec fili dñi murabit aũ dñs
mundificatos.
Leplonnie mundꝰ & innocuus.
Legalu ꝑpinq̃ mꝰ & redemptio mea.
Leglam despicatus & despectus.
Lehel mutuum deo & postulatio dei fili mu
tauit deo aut expectatio dei.
Lehelu mutuum deo meo & postulatio dñi
fili mutꝰ deo meo aũ expectatio dñi mei.
Lehu uirtus mea & exoridiũ fili requies aut
postulatio.
Leiada cognoscens dñm aũ cognitio dei.
Leleph manũ tollens & manũ ad os fili
man sublevatas aũ manuũ sublevatio.
Lemda pleritudo & exuberatio.
Lemei dies mei & robur meũ.
Lemiat mus dñi & mũ abit dño.
Lemun robur meũ & dextra mea.
Lemula patiens maledicto & commotus ac
Lemlech mũl ultor & ama (cupiens
ritudo pauoris. (vel
Lemme mare & amara fili mus aũ mussa
Lemnatte manna & amara fili mutabi
les aute manna.
Lemnhel dies ei di & dies ei ds.
Lepsem aperiam nomẽ & aperta audito.
Lepcha apiens & aperio.
Lepchahel aperiens deo & apertio dei.
Lepche aperiens & apertus seu apiens & a
Lepthon apiens dolorem. (pertio.
Lera tumens & tumor fili misericordi aute
Leraa tumens eius aũ mala ei. (mala.
Lrathon aurugo & demolitio.
Leramahel tumens dñi & mala dei.
Leremel idem ẽ.
Leramel tumet dñi & mala dñi.
Leramely tumens dñi meũ & mala dñi mei.
Lerason tumores & timebo fili tumores &
egal ꝑpinq̃ & redimens seu ꝑpinquitas aũ
redemptio.
lequritate aute malefactores tuentibꝰ.
Lerapob iudicati stupri & tumore mulie
ris curtas.
Lerchaam aurugo ꝑpis & demolitus ꝑpin.
Lerebhel iudicati dei & diuidicas supe
Leremias exelsus dño ut (ritor.
sublimitas dñi. (dñi ẽ.
Leremian exelsus dño ẽ & sublimitas
Leremihel exelsus dño dꝰ & sublimi
tas dñi dei.
Leras tumens dñi & tumor dñi.
Leriam tumens murtle & tumor dñi ẽ.
Lerib odor & luna.
Leribaÿ odor multus & defectio odoran
tis & fenestra mea.
Lerichꝰ luna & odor ei.
Lerichontu odorantes eũ & defluente
Lerihel tumens dñi & tumor di. (es.
Lermoth tumens mortẽ & metuens al
titudinem mortis.
Lermuth idem ẽ.
Leroth murgui ligni & iudicati delignati.
Lerraÿ dño exelsus & dñi celsitudo.
Lerdam tumens ꝑpin & iudicati ꝑpis.
Lerobaal murgui hñs & iudicati baal fili
iudicati hñtis aute murgui stupros.
Lerobgal tumor uiri & tumor uitreatus.
fili tumens hñtem aũ tumes deuora
Lerobsam cã ꝑpis & diuitio ꝑpis (one.
fili dilatemens ꝑpin aũ stupri diuidicas.
Lerobseth iudicati ignominia & diui
dicans confusionem.
Leron tumor & peregrinatio fili timidus
aut peregrinus.
Leroninul iudicio pulchritudis & diui
dicans locationes.
Lerosoluma pacifica & iudicio pacis.
Lerosolomitꝰ pacifica & pacis iudicatus.

Ecclia aduena dñi & alieñ dñi.
Ecruel oth dñs & uallit bñdictionis.
Ecula rumnauf & rumitatio fii mo
latuf aũ pegrinatio aũ hẽ eras.
Eclin pacifica & pacif uilio fii timor
ꝑfis aurt timebit ꝑfe.
Ecta uetuftas & plãtacies fii falnatõ
aurt delidium meũ.
Ecfa incenfum & facrificiũ fii mufle
facrificiũ aũ mufle holocaufti.
Eccaurt incenfii fulcrauf & holocaufta
Eccarne incenfii fulcrares ugilia
& holocaufton ugilie.
Eccan incenfii meum & facrificiũ meũ
fii mufle facrificiũ aũ mufle holocau
Eccamam uetuftat amara ſtũ
& delideriũ amaritudo.
Eccan uetuftat & uetanus.
Eccana uetuftas eurf & unecauf eũ
Eclar figũtũ & nubilo fii mufle facrifi
cium aurt mufle oblatio.
Eccar ũdies & unctio mea fii ũdra
nuf aũ mechaphouẽ oler.
Ecba collaudans & collaudatio.
Ecbam collaudauf ꝑlm & collauda
Ecbachala collaudans tio ꝑ.
ſũmum & collaudatio ꝑuapu.
Ecbi ẽ in me & coequatus mecbi.
Ecbinedob ẽ in me ſpontanee & coeq
tuf in ſpontanee.
Ecboch ẽ cauf & tactus.
Ecdha tabnaclin & unctio eẽ.
Eccẽ incendeuf & incendiũ fii mufle
libaũ aũ mufle holocaufton.
Eccema falut delidiũ & faluatõ reqel
Eccer fignũ & plãtauit tentus.
fii ſignũ aurt plãtatio.
Eccente fectores & plãtatores.
Eccẽ eſth ſaluator & delidiũ ſaluatõ
Eccem delidiũ & delidauu fii mus.
equab mis aũ equalitat mea.
Ecchalam unctio & tabnaclin.
Ecchalan idem eſt.
Ecli equalitas & tabnaclin.
Eccli incendiũ & ſacrificiũ meũ.
Eclias equab dño & falutarif dñi.
Eccilhel incenſii deo & ſacrificiũ dei.
Eccilhelue incenſi deo & ſacrificia dñi.
Eclimuth delidiũ dulce & delidata dul
Eclmathas uetuſtat patri ledo.
ent dñm & tigrinii ꝓuillioun dñi.
Eclmaras ſalus deſiderauf dñm ut
ſaluatio requetioun dñi.
Eccrel ſacrificant deo & libatio dei.
Eclua plauntes & ẽ delidiũ meũ & tal
Eclue ſaluatõ & delidiũ. uatõ mã.
Eclia equab mi & equalitat mea.
Eclin delidam & delidiũ & equab mi.
Eclurre delidantes & delidena.
Eclur dolor & ẽ in dolore tũ ſalnf lus
aurt equalitat ignea.
Eclurt ſalus dolorus mei & ſaluatõ in
dolore mõ fii ſalnf illuant me aũ eſt
Eclus ſaluator & ſalutaris luatydñi.
fii ſalus aurt ſalutare.
Ecba effenſio & mẽbuatio fii ſupfluus
aurt ſupfluitio.
Ecbaam ſupfluauf ꝑlm & ſupfluitas
ꝑ fii mẽbuant ꝑlm aũ effenſio eoꝝ.
Ecbaba bonitas & declinatio.
Ecbalatha bonitat & bonitates fii de
clinauit aũ ut uenat aũ declinatio
Ecbam ũites & ũcino quentõꝝ.
nuf fii mẽbuant eos aũ effenſio eoꝝ.
Ecbaba bonitat & declinatõ uenienty.
Ecbelatha bonitat & bonitates fii de

elinauit uel uenit aũ declinatio ꝓ
echelech bona dñi ꝛ ꝙuentoꝝ.
declinatio uenientis.
echela inclinatio fame ꝛ cruditio mu
echer moduꝫ reliquiꝫ ꝛ mo ꝙtus.
dica reliquitas.
echech donauit ꝛ donatio.
echnaan pollicitꝰ ꝑsũ ꝛ pollicitio ꝑ.
echra fluẽs ꝛ honorabit.
echrahel honor dei ꝛ fluẽs deo.
echraÿ honor eius ꝛ fluẽs in.
echrãm honorauit eos ꝛ fluẽt eos
echran honor dñi ꝛ superfluit gre.
echre fluẽs ꝛ honorabiles.
echretes fluẽtes ꝛ honorabiles.
echro fluẽs ꝛ honorabit. ꝙtꝰ.
echur uerꝰ ꝛ odor eius odoratꝰ aũ odorã
echus exercitio ꝛ sublimitas.
eius idem ẽ.
eu ꝑuꝫ ꝛ cõmotio eius malefic aut ma
leficium ꝛ adunator.
elua ũe partes ei ꝛ ipa cõmotio eius.
eubel ũe partes dẽ ꝛ ipa cõmotio de
ertan durus ꝛ duracies.
ezabel ẽ rect ꝛ fluxus sanguinis. eſt
ezabel fluxus uasꝫ ꝛ fluent sanguĩe eius
uel exercitatꝛ aũ strenuitatis.
ezamas uires eius ꝛ aures ei eius audi
eus dñi aut auscultatio dñi.
ezar fortitudo ꝛ adiutorium.
ezarire fortes ꝛ auriliarii.
ezecel fortis dñi ꝛ apprehendens dñi.
ezechias fortis ꝛ apprehendens dñm eius
confortauit dñs eum aũ dñs cõfortauit ei.
ezechiel fortis dñi ꝛ apprehendens dñm eius
dñs confortauit eũ aut dñs cõfortauit ei.
ezer fortitudo ꝛ adiutorium.
ezerire fortes ꝛ auriliarii.
ezuel audiens dñi ꝛ auscultatio dñi ꝛ
ezelia fortis laboꝝ ꝛ ꝙphia de
aduentu eius laborantis.
ezonuel uires ei ꝛ aures ei eius audi
eus dñm aut auscultatio dñi.
ezra seu ꝛ seminator.
ezrahel seu dei ꝛ seminauit ds dñi.
ezrahelite seminantes deo ꝛ semina
ezrana seu dñi ꝛ seminãs ꝙuel di
dnm. ꝙpinꝫ ꝛ redimiet ꝛ redemptus.
grãl uir abscisi ꝛ uir reuelatꝰ ꝛ p
gar acerui ꝛ inuoluti tyri ẽ ũ heb.
garledura acerui testimonii ꝛ inu
lutio testimonioꝝ hoc tyri ẽ ũ heb.
gbachaul collempne mandatũ hu
mile ꝛ lecta domus seruoꝝ.
iuruũ aduena ꝛ eleuatꝰ eius sedm iulg
aut sedã subsilio. ꝙnatiui.
udi iurtus diluuiũ ꝛ occisionẽ illiꝰ
udia mutuꝫ diluuii ꝛ occisio illiꝰ ad.
ufarme uitꝫ ꝛ uiuit eius uiuuent aut
oa retinens ꝛ retentio. ꝙcellio.
oaa retinens eius ꝛ retentio ei.
oatil retinens fortitudinem ꝛ ũ ẽ reti
nere eius dñm uident aũ dñi fortitudo.
oab mutuꝫ ꝛ mutatio eius ẽ pat
aut eius ꝑuitas.
oachaz fortis ꝛ uolutus eius dño for
tis aut dñi fortitudo.
oachym ubi ẽ ꝑparatio ꝛ ẽ ꝑpara
tio eius dñi ꝑpatuꝫ aũ dñi resurrec
oada dñi testis ꝛ dñi testificꝰ ꝙtio.
oaden dñs testis eius ꝛ dñs testifi
oadna ꝙ ẽ tenella ꝙtus fortis
ꝛ ꝙ ẽ delicata eius dilecta aũ dñi dilecta
oahaz retinens fortitudinẽ ꝙtio.
ꝛ ũ ẽ retinẽs eius dñm uident aut dñi
fortitudo.

Ioalye ꝓ cognoscent t dñi cognitio ei
cognoscent scām aū cognoscent ꝓcap
Ioām dñi deus t dñi ꝓsciptudinum.
Ioarb dñs suscitauit montes t dñs u
gilauit fortitudine t dñi ultio t dñi u
Ioarum dño exaltat t dñi exal ⁊ dicti.
Ioas lyuent t dunidñi t ten ⁊ rio.
porallt ei dñm suffollens aū dñi gla
Ioathan ꝓfes t ꝓfectio ⁊ matio.
ei consummat aūt consummatio.
Ioathas ꝓfte suffollent t consummata
plalmatio.
Ioaz dñm audent t dñi fortitudo ei
ú ẽ retinere eū aut ú ẽ apphensio ei.
Iob dolor t octostigas.
Iob magᵗ t magᵘ ei dolent aū ululaō.
Iobab distillans t mago ꝓfe ei mag
nus ꝓfe aū dolor t ululatdil distil
Iobal delatus t delatio sue ⁊ latio.
dunitent aut dunitio. ⁊ dñi.
Iohanna magul donat dño t dolor gre
Iohel mag der t dolent deo. t dñi ydam.
Iehabel dñi gnien t dñi ꝓparatō aū
dñi intelligentia t dñi gla t ẽ grauis.
Iohel gnien dunitt t ꝓparatio dei.
Ioelam comprehendent eos aū oppssio eor.
Iod scia t ꝓcepti ei dñatori aū dñatō.
Iodae ꝓfe cognoscent t dñi cognitō seu
cognoscens scām aū cognoscent ꝓca
Ioed dño seruient t dñm ⁊ cepti.
testificatus.
Iezer dñi fortis t dño separatus.
Ioyle dñi os t dñi disciplina ei dñs
elegit aut dñs illuminauit.
Iogli contempt t deprauens.
Ioha dño reddent t dñi zelo ei dñatō
ei aut dñatio eius.
Iohana dñi donum t dñi gra.
Iohanna dñs misericors t dñi mia
ei dño gratis aū dño gra ei.
Iohannam dñs ht ecl t dñi mia eor.
Iohanan erat donat t dñi donum.
Iohannan dño donat t dño gratificat.
Iohes dñi gra t in quo ẽ dñi gra ei ẽ
donatꝰ ẽ aut au donatio a dño fta ẽ.
Iohel diminuens t mutat seu defluens
aut incipiens.
Iohel fluit deꝰ t incipiente deo ei ẽ ds
aū ẽ dñs ds t mutatus t defluens t
incipiens t diminuens.
Ioehyn qui ẽ conturgens t dñi resur
rectio ei dñi suscitans aū dño suscitō
Ioiada dñm agnoscit t dñi agnitō. ⁊ te.
Ioiadaleye dñi cognitō t ꝓ dño agnoscē
Ioiadan dñs cognoscens fontē ⁊ te.
t dñs cognoscens oculū.
Ioarb dñi ultio t dñi iudiciū.
Ioarum dñi exaltans t dñi exaltatio.
ei dñs salutium.
Ionna matutina t dextra ei.
Iona columba dolens t ei ú ẽ donat
aū ubi ẽ donatio.
Ionadab dño obediens t dñs spontanee
t columba ꝓpria t donatō ꝓtruel.
Ionas dolens t donatꝰ ei eu est dona
tio aū qui donatus ẽ ds t columba dñi.
Ionathaam columba ueniens t columbe
dñi ei columbas dant aū dñi donatō.
Ionathan donū dñi t dño datus.
Ionathas columba uenient t columbe
donū ei columba dant aū dñi datio.
Iora columba mea t dolens in ei donū
mei aut donatio mea.
Ioppe pulchra t pulchritudo.
Ioppe pulchra t decor.
Ior riuus t fluuius.

Iora mmul ei l fluui ei l lebes l ꝓ lagi
narra sii maiꝰ sublimuit aũ dñi celsitudo.
Iozabech donũ excelsa t donũ sublimiũ.
Iozaer mul spinax t fluui punctionis.
Iozam qui ẽ excelsus aũ dñi sublimitas.
Iozan mmul donũ t fluui grẽ.
Iozdanul mul iudicii t fluui ẽ iudicantis
sii delectio eoꝝ aũ apprehensio eoꝝ.
Izae mmus excelsus t fluius exaltatio.
Iozm mmus eoꝝ t fluui eoꝝ sii excelsus
mmul aũ fluuius exaltatus.
Iora filia mandati t dñi saluatio.
Iolabelech ubi ẽ tabulas gmul t ubi ẽ
sagittal reluctacois l dñi sanctual t
dñi iuramenti.
Iolabech dñi sanctual t dñi iuramentum.
Iolabia ũ ẽ intellii dñi t in quo ẽ iuram
Iolaph dñi speclin t dño unctus sii dñi labuit aũ dño angustiat.
Iolaphat ipse iudicauit t ipse iudicat sii
dñi iudicii aũ dñs iudicabit.
Iolech dñi ultr t dño ultiscat.
Ioledech dñi ultiscl t dño ultiscat.
Ioleph augmentum t appositio. Cone
Ioleph augẽ celso t apponẽs testimoni
Iolphal ipse lib dño t ipꝰ libras dñi.
Iolias ũ eis intellii dñi t in quo ẽ sacri
Iolopholias dño absconditus t dñi speculator. ficatus eoꝝ dñs.
Iolsias ũ ẽ salui dñi t in quo ẽ salua
Iolue salus t saluator sii saluator aũ saluatus.
Iorh scia t ꝓcepti sii dñator aũ dñans.
Iorha ẽ ꝓfes t eis ꝓfectio sii ẽ dñi ꝓfes
aut domus ꝓfectio.
Iorham dñi ꝓfectio t dñi consummatio sii
ꝓfectio eoꝝ aut consummatio eoꝝ.
Iorhan scia donũ t ꝓcepti grẽ.
Iouis mmul hec t dñs ille.
Iozabaid dño dotatus l dñi dotatio.
Iozbar dñi fluens torrel t dño torrel flu
Iozabath dñi dotatus t qui ẽ dotatus a dño. Cctio.
Iozabech dñi dos t q ẽ dotata a dño.
Iozachar dñi ultio t dñi iudicii.
Iozadech dñi fortis leni t dñm fortem
testificans.
Iozaib dñi ultio t dñi duidicatio.
Iouan dñi ultio ẽ t dñi oluta ẽ.
Irad curras distendent t curratil dele
ctatio sii ingilantem sustollens aũ ingilãs plaua
Is ur t assumptus. Ctio.
Ila mlis l assumptio.
Iaze rubus t grauditi.
Iaiz ur ingilans t ur sustinator.
Iaarue ur ingilantes t ur sustinato
Iachar qui ẽ memor l dñi Ctus.
memoras sii ur incedit aũ ẽ incol mea.
Iachariue qui ẽ memores t dñm me
morantes sii ur incedit aũ ẽ incedes
Iaj salus mea t dñi salutare Cuge.
sii ur deuorator aũ ũ assumẽs ultrem.
Iaias dñi salus t dñi salutare. ꝙ.
Iar ur parulus in t ur memorator
mee sii ur sustinat me aũ ingilãs me
Ibail ur uetꝰ t ur deuorator. Cax.
Ibaam ur deuorans plen t assumptiones in fortitudine ꝑpli. Clio.
Iboseth ur cõfusionis t assumptor ei
Icabarioth ur memorie t ẽ meores ei
seu memoria mortis aũ memoriale do
Imuroth ur desert t assu Cmuni
ment dissipationem.
Iar ur parulus in l ur memorator ꝙ.
mee sii ur sustinat me l ingilax max.

Isualyel uur audr̃ deo ⁊ assumentes eo
audacionem dei.
Isualyelitæ uur audrī deo ⁊ assumentes
eo audaciones dei.
Israhel mens uidens dñm ⁊ ẽ vidẽs dñm.
Iisb uur uidens dñm ⁊ princeps eum dño
suue dei uiuo ẽ aũ fortis dicitur dei.
Israhelita mens uidens dñm suũ ⁊ princeps
eũ deo suo sũ ẽ uidere dñm eius aut for
tis directio dei sui.
Israhelitæ uur uidentes dñm ⁊ assumpti
principes eum deo.
Iuar uur parvulus ⁊ uur iumentũ sũ uur
salutis aut assumptio salutaris.
Iui uur loquis ⁊ assumptio saluti.
Isob uur lou ẽ assumptio lucrativ.
Italia mens erredens ⁊ mens erredis.
Italica mtũ erredens ⁊ mtus erredio.
Italia mtũ erredis ⁊ mtre erredentes.
Thamar mitile palma ⁊ mitile amaritu
dinis sũ ẽ amaritudo aũ ibi cõmutatio.
Turea montana ⁊ sublimis ipse ẽ aleb.
Turei montani ⁊ sublimes.
Thus mons erredis ⁊ mõs sublimi
tabilẽ annus remissi ⁊ iubilẽ tatis.
Iannus remissus ⁊ annus remissionis.
Iudyal potentia ⁊ fortitudo.
Iudyadam potestas oppimens eos ⁊ for
tis oppressio eor.
Iudaia confitens dñm ⁊ glificatio dñi.
Iudaismus laus ⁊ confessio.
Iudante confitentes ⁊ glificantes.
Iudas confidens ⁊ glorificans.
Iudea confessio ⁊ glificatio.
Iudei laudantes ⁊ confitentes.
Iudi laudans ⁊ confitens.
Iudyh confitens ⁊ glificans.
Iulius incipiens ⁊ principiũ.
Iulia incipiens ⁊ principiũ.
Iunia idem ẽ.
Iuppiter unus ꝑ se ⁊ sol separat ⁊ dñs separator.
Iustus et altus ⁊ clarus sũ patiens aũ
que alleuatus.
Iuth principiũ ⁊ dominatio.
Abaddon apollion grece latine
exterminium ⁊ exterminator latine.
Iaabim deuste ⁊ inflammantes sũ deu
sto aut inflammatio.
Iaada flamma audiens ⁊ deuste audi
ens.
Iaadon prudens ⁊ intelligens.
Iaamal inquietat ⁊ ad inquietatẽ.
Iabaddon prudens ⁊ intelligens sũ solicita
tus aut solertudo eor.
Iabau albũ ⁊ albedo sũ candidus aut
candidatio.
Iabana dealbans eũ ⁊ candidatio eius.
Iabaoth uenientes ⁊ egredientes.
Iabech acceptans ⁊ acceptabit.
Iabeu candor ⁊ candidum sũ eor ego
aut cor filio meo.
Iabum deuste ⁊ inflammantes seu deu
sto aut inflammatio.
Iabo ingressus ⁊ ingressio sũ uenientes aũ
ingredientes.
Iacedemonia consurgens silentiũ ⁊ con
surrectio sanguinea.
Iacedemones consurgentes silentio ⁊
consurgentes sanguini.
Iachis intrepid ⁊ sublimes uir.
Iachoo consurgens ⁊ consurrectio.
Iachim resurrectio ⁊ ad consurgendũ.
Iaeth ipse sublimes uir ⁊ ipsemet uir sui
Iaphudeth lamput os cultus ab ore ꝑqi
ab olle.
Iahel ut deo ⁊ ut deum.
Iaus leo ⁊ filie leonis sũ ipse sublimes uir

aut ephmer aut suus.

Laula leena t in salutē sū filia leonis aut filia leene.

Lamathara tiguū t condictio sū ad tigū aut ad condictum.

Lamazabatham utquid dēliquisti me t utquid ego dēlictio mea.

Lamazalgthani utquid dēliquisti me t ut quid dēlictio mea.

Lamech ysū ē noīa latē fulgura t adu torium sū erectio aut firmamentum.

Lamech doctrina t disciplina coloci sū eoz seruencl aū eoz seruitutis.

Lamech ysū ē noīa hoīs resurrect t ꝑ sus sū humiliat aū humiliatus.

Lamulel cum quo ē ds t ē q ē hinder.

Ladducenses idem ē.

Ladducta fuit in uoluntu t naturaliter pectata sū tuly amata a dño t tuly amabili dñi.

Ladmunitiones tuly t muros sū phylarti multaz tributi aū ꝓnceps mihon yplor.

Ladpodoth fulgor t fulgur sū fulgurāz aut fulguratio.

Laduna sublunaris t coniunctio.

Laeta salus t saluatio sū in salutē aū in saluationem.

Laetabi spauit in me t in dño spes ei.

Laethelis salus donata t saluator.

Lagbulum fabri t malleatores.

Lazarus adiut dñi t auxiliat a dño.

Lebana albedo t candidatio.

Lebenus coruscū t ql cor.

Lebna lateres t cemtū t regla ei.

Lebne lateres t cemtū t regula mea.

Lebneth lateraty t cementatu.

Lebona albedo t candidatio.

Lecha gena ei t maxilla eius.

Lebeu candidū t edificatio.

Lecbi gena mea t maxilla mea.

Lechis gena eius t maxilla assumpta.

Lechum consurgens t consurrectio.

Ledan flamma iudicans deo t exurges iudicū dei.

Ledan flāma iudicans t exges iudicū

Lemas inquirat t ad inquisitē.

Lech flamma ignis t exustio pauoris.

Lebatha ignis t incendiū.

Lebem panis t refectio.

Lamazabathani utquid dēliquisti me t ut quid ē dēlictio mea.

Leta salus t saluatio sū in salutē aū consaluationem.

Lelendam ad nom iudicū t ad audi tionem iudicantis.

Leuaboth venientes t edificantes.

Leu addūt t appositē sū assumpt aut applicatus.

Leutte addūt t appositu sū assumpti aut applicati.

Leuttes adiectio t appositio sū applicatio aut ysdemtio.

Leuathan ysdemsū eos t additum

Lia laborans t laboriosa.

Libanus albus t candidus sū candor aut candidatio.

Libram fuura palee t facientes palea.

Libia veniens t meridiens.

Licadoma sustentant t sustentatio sū ad sustentandū aū ad sustentationem.

Licadonū sustentantes t ad sustentandū.

Lici consurgent t lacrumas fundens.

Licia lacrumas fundens ei t consurrectio

Licus consurgens t ipse sustentans sū lacrumas fundens aut lacrumaz effusio.

Licū consurgentes t ipi sustentantes

edibel flāma iudicans dō t exges ui etē ad nom t ad audi dicū dī. tionem.

lii fundentes aute lacrimas effudio
Lrouca lulcrauit & lulcerario. (nes.
Lrouentes lulcerantes & lulcerati.
Lidi geuti & edificati.
Lidia nata et & edificata et & defecata.
Lidi nati & edificantes.
Ladda urb & edificata.
Luuil tyburen & candidati.
Lilama nata reptatio & naturalis rep
Lilias gñauit & genuatus. (tauit.
Lilium atul gñatis pullioue & genera
tionul pullio.
Lilra genul decoy & gñauit decoyē.
Lilius utilitas augrie & utilitabilo.
Lrollratos sublimitat & pelunt lii ge
neratul latitudine aū utilitat seruu
Lobna alba & candidatul sue (eus.
albor & candidato.
Lobu albus & candidat lii cor ñi aut
cor filii mei. (didati.
Lobu albul & candidatl lii albor aū ea
Lobuttue albi & candidi lii albedines
aū candidatores.
Lolou alb & candidatus lii cor ñi aut
Lod uincliñ & declinatio. (cor filio mo.
Lodobad ipi ubii & ipi sermocinatio.
Lodadid ipi seruitus & ipi testificatio.
Lodadu ipi ea & ipi iudicaū.
Loide elecutio utilitatil & q elecutra u
Loomua lates candidati (ilitatē.
& lateruu candidatio.
Loommuu phi lari mlrar tributi ub
ipceps multoy ipl ou
Loh uacans & declinaul lii uncbul aū
ipe concluliu. (lum cor.
Lorlam ipe concludent eos & ipi unau
Lorlan uincliñ & conclulio lii declinatio
donuu aute uacaul grie.
Lorlie uincliñ et & ipa conclulio.
Lucas ipe elenans & ipe coullurgens.
Lucus idem e. (ue uelly.
Lud uincbus & declinaul lii ue natul aū
Ludum uncl'atu & declinantes lu fortie
ylunt aū ut pūacentes.
Lurch geue & magrille. (& hne ipe.
Luza nuc & amigdalū & coliq. i. bona.
Maabchel congregauit ds & congre
gatio dei.
maacha molliues & coullatio & remo.
maehati fca e in & fil sunt in lii uenter
celul aū uentul pullio.
maadi mlura seruu mei & q̄ñ sufficiens
testimoniū meū. (tes mu.
Mau q̄ggatul in aū q̄ggatio mea & ue
maala elyoul & unlimmitas & abiectio.
Maalayh de mille & de decem.
maalach eous pīoy & unlemural ipīs.
Maallehel laudant dñm & laudatio dei.
mallneon de hīeratione & hunc hīeratem.
Maalon de fenestra & a pncipio lii conlii
matul aute seruitas.
maallon. idem e.
maania congrat plis et aū q̄ggatio ip
maamte congregati ipl et & (eus.
congregationes ipsoy eus.
maamad delidiū & delidabil.
maanath requiescent & requiestio.
maara amara & dom mea lii ex ulione
aute ex ulldne.
maaroch fouee & spelunce.
maaljal hon dño & allumptio dñi.
maath delidiū & delidabil. (glie.
mabar munitū lullerant & munim ui
Maldihel munit deo & munitio dei.
maabdiehe munit deo & munitos di-
Mablan munit & pregent lii munitū

aut precio.

Mablar mutuens t mutuitio t caltū.

Macha ingenuū t pcullio. q macha dr ē.

Machabeus pregens t precio tū pmtes aut ingeniosus.

Machabēi pregentes t precones tū pmtentes aut ingeniosi.

Machati subactus in t mollitues mea t mutuū celus t finctus in. (cellū.

Maceda crucifio t ouentat pri aut in aū

Macedēi crucifixi t crucifio tū ouentī aut antecedens.

Macedo crucifixi t idem ē.

Macedonia combustio t combusta sine aū cedentī aut ouentī.

Macedones comburentes t combusti tū aū cedentes aū ouentaley.

Macelloch idē ē.

Macedoth cetus t ecclie sine congregata aut congregationes.

Macenua crucifixi dūs t ouentab dū.

Maces finit t diffinitio.

Machco ouens utram t aūcedēs pauoīē.

Machi quid ē t q ē tū rex mis aū regnum

Machiel rex mis dr t regū meū dr. metē.

Machumachy quid ē donū t q ē donatū.

Machur uenundabro t restituto tū uden aū de iurisdictate.

Machure uenundabē t restituent tū uendentes aū de iurisdictatibz.

Machynas hostilitas t attractio.

Machumachy hostil t attractata tū tā gentī aū hostilitat tributoz.

Machcal concupiscentia t concupiscibil.

Mada fixura t q tū sufficient.

Madabas fixuram uenientē sustollens t sufficientē uenientī plasmatio.

Madalbena a taltu el t a nemore el tū

salū eoz aut uentī eoz.

Madaȳ mensura mea t q tū sufficientē tū.

Madalihel turris mea dr t defensio tua dr

Madan contractio t hystaclum tū (finis.

fixura dom aut sufficientia gtū t sedēs t mētens.

Madbares hemus t solutus.

Madia fixura dūi t sufficiens dūs.

Madiam de cū t de iudicio tū in cām aū

Madian sedens t diudicās (ti iudicū tū nequitias aū contradictio.

Madianei sedentes t diudicantes tū nequi aut contradicentes.

Madiante idem ē.

Madid turris telus t fixura terrestris.

Madim iudicium t iudicatio.

Admena mensura usterii t q tū sufficientes eo ipis.

Addon commandēs t hystaclum tū subtrahēs aut subtrahentes.

Alpha speculator t speculatio tū de speculo aut de speculatione. dē ē.

Magal colonia t fixumgratio. eyagel

Magala fixumgus eū t tempestas eius t colonia eius.

Magalim coloue t fixumgrey.

Magbena defendens tūi tibi t defensio

Magdal magnitudo t ūis. (tūi eius. scū pmuniens aū pmunitio eoz.

Magdalel turris dei t magnificat aut me dr.

Magdalum magnitudo t turris tū defendens eos aū premunitio eoz.

Magdalena magnifica t pmunita tū turrita tū aut defensibil.

Magdalel turris dr t magnificans dūm aut mitū acceptū a deo aū magnificat aut me deus.

Magdalgad turris pirate t defendens

acunctium latrunculū.
agrol turris ⁊ magnitudo.
agrola turris eius ⁊ magnificauit eū.
agrola quia grandis ⁊ que turris tū ꝙ
ē magnitudo aū ꝙ ē magnificentia.
aggredda nuntians ⁊ annuntiatio.
agredan fructus domꝰ ⁊ annūciatio gr̄e.
aggredo temptatio ⁊ de temptatōne
tū pomoꝝ eius aū fructuū eius.
agredan reprehensio ⁊ temptatio tū rena
cidum aut subsidium.
agreh rena pauoris ⁊ reprehensio urre.
agnas tangens ⁊ de tactu tū ulcꝰ ut
bitum aū ulcus tributoꝝ.
agrd domꝰ ⁊ tectū tū de tecto aū de
agru guttur ⁊ de fauce. domꝰ.
agrun guttur meum ⁊ de fauce mea
achan domus ullionis ⁊ tus.
amantudo mea. tia.
alelehuam ex dī parte ⁊ ex ura exel
ahilhalel ex ura dꝰ ⁊ ips ē dūs dꝰ.
aida confessiō ⁊ cultura sufficiens.
aman delectatus est ⁊ delectū ei eoꝝ.
alach angl's ⁊ nuntius.
alachi angl's mꝰ ⁊ annuntiatio mea.
alachial angl's dū ⁊ annūciauit dūm.
alachi liber regū.
alachum nuntiauit eis ⁊ angl's eoꝝ.
alachi lab regnoꝝ. poutone.
alachoth angl's tpr̄ ⁊ annūciauit eis
alalaȳ laudatoꝝ mꝰ ⁊ laudatio mea.
alalehel laudauit dū ⁊ laudatio dei.
alahoe angli ⁊ annuntiatores.
alalar laudatur ꝓnapti ⁊ deprecor ā
gustuarum. aū deprecio.
alacthra usio ⁊ de uctione tū deprecū
alcha regnū ⁊ principatus.
alchi rex mꝰ ⁊ principauit mꝰ.
alchia regnator dūs ⁊ ꝓncipat' dūi.
alchyn rex meus ⁊ ꝓnceps mꝰ.
alchi rex consilū ⁊ ꝓncipi ⁊ regnatuꝝ.
alech nunaus ⁊ regnator.
alelech nuntius ⁊ annuntians.
aloth ꝓncipis ⁊ annuntiatoꝝ.
alecth angelꝰ ⁊ annuntiatores.
allote plenitudinē ⁊ adimpleti.
ambre duidens ⁊ diuisio tū elatu
do aū ꝓsperitas.
ambres mare ut caput ⁊ mare pelluciū.
amoazer de longe ⁊ elongatus tū alie
natus aut alienatio. uenaz.
ammon luctū petunie ⁊ cupiditas di
ammona diuitie ⁊ cupiditates uitiū
ꝙ nom ē hyū pare ⁊ hebreū impetū uitū
amucha elongauit calorem ꝙ.
⁊ alienatio ꝓsolationis.
amuchan idem ē
an ꝙd ⁊ quoū.
anna quid ē hoc ⁊ quo ē illud.
ana dona ⁊ requiescens.
anaa mutū ⁊ consolo tū sacrificiū aut
holocaustum.
anaath mutia ⁊ consolaci tū mutiaꝝ
uxoꝝ aū pauoꝝ ꝓpleno ⁊ requies.
anad sepulchū ⁊ monumēta.
anaen castrū ⁊ tabernaculū tū requies
aut consolatio.
anath requiei ⁊ sepulchū.
anaun castrū ⁊ tabernacla tū requie
tionei aū consolones.
anallel neritas aū obliuiscens tū o
blitus ē aut quid oblitus ē.
anc numerui ⁊ numauit tū compleꝝ
ut aut completo.
anecch nūs ure tū nuciauit uxoꝝ tū
ꝓpleni pauoꝝ aū pauoꝝ completo.

Manhu quidnam hoc est ut quomodo est istud.
Manzamaroth tridentes t fulcimule tui complens pauorem.
Malus quid labous t quomodo labori ofus es.
Manue requeslent t requeuit.
Maoth curatul t curatio.
Maol clypeul t plenitudo.
Maon hitaclin t histatio.
Maozim ulsitationem uidens t hitaclin fortitudinis eoy.
Mapsa munimen t protectio.
Mapsam munimen eos t protectio eoy.
Mara amaricant t amaritudo.
Maradach amara continentia t amara cõiactantia siue amara continent aut anima tus arrogans.
Marai amaricant me t amaritudo mea.
Maraioth amara scientia t amaricans dominatio.
Marala amara concellio t amaricanter concedens.
Maranatha in domum mei aduentu t egi dus uir aduenit hyrum est ũ hebreum.
Marath amarum tempul uel amaritudo peccati.
Margalath quadrige t quadrigantes.
Marthus amarus t defricatus.
Malchus amarus t declinatus
Maur cecus siue sublimus mandato.
Maudath amara contricio t imprudẽs contritus.
Maudochay amare consilrent uultrem t amara contricio deliratoul t immunda.
Maudocheul amare conterent imprudentem t amara contricio imprudentie t immunda immunda.
Marel amare tollens t amara plalmatio.
Maresa a capite t a principio. t ut supi.
Marath amara ira t amaritudo furoys.
Mara illũata t illuminatrix.
Mara limma maris t stella maris siue il luminans aut mare amans hyro aute sermone dña intercatur.
Marboth lites t iurgia siue detentiões aut contradictiones.
Marmuth letigans t confundens siue amara mors aut amaritudo mortis.
Marsa a capite t a principio siue amare tollens aut amara plalmatio.
Marua amarum lonul t amara terrenũ.
Maradath amara precatus uel amara contricio.
Maroth amara scientia t amaricans dominatio.
Maron sublimis t de excelso sui amare tristis aut amara tribuens.
Marsana amare habundans ut amara egressio.
Marsa pocans t iurans hyro aũ termone dominans aut dñatrix.
Masa onus t assumptio.
Masaad onerans eum t assumptio ei.
Massa pondus t alleuatio.
Massada retinens t requirens sui assumens.
Mastaphoo tristia mordentia t de tribulatione tortor.
Masay onus meũ t assumptio mea.
Masaia onus dñi t assumptio dñi.
Masal parabola t pũbum.
Masan iocunditates t iocunditatis siue onus dom aut assumptio gre.

Maseely pmeruia t ꝓpmatio.
Maseelya speculatꝛ t de speculatione
Maseelyaely speculatio t contemplatio.
Maseia ꝓnus dñi t assumptio dñi.
Maseua ꝓspera ub secunda siue secūdꝫ aut secundatio.
Maseta eruditio t disciplina.
Maseraia eruditꝛ t disciplinatꝛ.
Meseretha libans t attrahens siue libatio aut uectigal uanum.
Massercphot speculant super uidumentum t contemplatoꝛ suphabundans.
Maserothy speculꝫ t refugiū sū munitio uel aut ꝓtectiones.
Masyha speculatio t contemplatio siue de speculatione aut de contemplatōe
Masyhat contemplans tempus t speculatoꝛ ꝓtī.
Masyhe speclatio t contemplatio.
Maua omnī dñō t assumptio dñi.
Masloth ꝓuibia t parabole.
Masma eraudiens t eraudito.
Masmania audetoꝛ dñi ub eraudiens grām. tis.
Masoh homul seruꝫ t assumptio seruꝫ
Masobia speculans dnīm ub assumptio domum.
Mastrcha uectigal uanum ub attracta libatio.
Mastrephot speculant suꝑ uidumentum t contemplatio suphumeralis.
Mesrca onus impium ub assumptio inequitatis.
Matha donauꝫ t donatio siue tributū aut humile ꝺou.
athalam conſummauꝫ eos ub ꝓfectio eoꝝ.
Mathama manuꝫ t donatio.
Mathan donans ub donatus sū donatoꝛ dou aut donatio gr̄e.
Mathana donauꝫ et t donatio eius.
Mathanayꝫ donum eius michi t donatō eius mea.
Mathania donans dominus ub donatio domini.
Mathaniam donauꝫ dñs est t donatō domus eorum.
Mathanne donatores t donati siue donatores donoꝝ aut donatores gr̄aꝝ.
Mathaus compluta t complutio siue compluꝫ aut complutio mea.
Mathar donans ꝓmīn uel donatio temporis.
Mathathias donatus a dñō t donum dñi aliquando.
Matheha dulas latuitas ub dulcedo latuitatis.
Mathecha donauꝫ et t donatio eius.
Matheus donatoꝛ consilii ub donum festinationis.
Mathama donatoꝛ gr̄e dñi t donans dñationem dñō.
Mathat donatus dñō t donatio dñi ꝓ uda. l. in cui loco ꝓstitus ē.
Mathum donum dñi est ub donatus domino est.
Mathlam conſummauꝫ eos. t
Mathrath ꝓfectio t uirga descendens.
Mathrely coronauꝫ t dispensatoꝛ.
Mathiat dono indigens uel donatoꝛ donetans.
Mathusalam mortem mittit ub mortis emissio siue mortuꝫ est uinogratoꝛ aut mortuꝫ ē t uinogratoꝛ.
athusale mortem mittit t mortuꝫ emissio sū mortuus est uinogratoꝛ aut

mortuus est & interrogauit.
Mauchel uuiens deo & inuent ds tu exui
ta dei auo quit est sicut dūs ds.
Maumam quus est de longe ub ex utra
alienatus.
Maza ex hoc ub ex utis.
Mazarach zodiotu. i. signa horoscopi per
duodecim horas.
Mazarach zodiacon que mathemati
ci. xii. signa appellant.
Mazia ex hoc dominus. & ex utis domi
natio.
Maziau ex hoc dūs est & ex uto dūs est
dominatio.
Mazioch ex hoc temp̄ & ex utis respon
sio.
Mazuroch uuncula ub discipline siue
succellationes.
ezeden ab exodio uel contra orientē.
Mechia ycullus dominus ub ycullio
domini.
Mechuias hyumilitas ub attractio.
Mechime balit quescens ub uenunda
tus commotionu.
Mechemoch sultare & suppositiones aū
bales aut sustentacula.
Mechezar uenundatus ub uenundatō
siue balet aut sustentacla.
Mechezati uenundatus in ub uenunda
tio mea.
Mechaiach uenundatus uel uenun
datio.
Mechaiatite uenundati uel uenun
datores.
Medab fames antiqua uel fames an
tiquorum.
Medaba fames antiqua ei. ub fames
aquarum eius.
Medabena onus ub ponderā siue de
onere aut de ponderiz.
Medab mensus est uel acqueuit siue
metient aut mensuratio.
Medaba aque sublumes uel mensum
inique.
Medam metient ub respondent sū mā
datum aut responsio.
Medana aque eminentes ub aquaz
eminentia.
Mede mensure ub aque eminentes.
Medemena mensura uiscerum eius uel
aque eminentes ex ipis.
Medena aque sublimes uel aquarum
sublimitas.
Medi adequati & mensuratores.
Media mensura uel adequatio.
Mediam mensuranus eaulam ub adeq̄
tio iudicū.
Medon mensuranus dolorem ub adeq̄s
murmurationem.
Medw mensurant uel mensuratio.
Meder de contra ub ictor.
Meehabel benigna dei. uel benignitas
domini.
Mezabel benigna dei uel benignitas
domini.
Mephaat impetus aque uel impetus
aquarum.
Mephat speculum uter & speculatio.
Mepheer speculum uter & speculatio pa
toris.
Megia despiciens ub despectio.
Meghis despiciens confusionem uel des
pectio ignominie.
Meida contradictio uel mensura sufficī
tens.
Mezabel benigna dei ub benignitas

domum.

ella uallut salut uel uallut salta.

elcha regina & regnatrix.

elchaim regens eos uel rex regnorum.

elchi rex meus uel regnans michi.

elchias rex dominus uel regnum domus.

elchiel rex meus deus uel regnum meum deo.

elchielite reges mei deo uel regna mea deus.

elchisedech rex iustus uel rex pacificus siue rex pacis aut iustitie.

elchisia rex loquax uel regnum castilene seu rex meus tyrannus aut rex meus predicio.

elchisine rex saluator & regnum salutis.

elchisine rex loquens uel regnum castilene siue rex meus tyrannus aut rex meus predicio.

elchyn rex eorum uel principes eius.

elchyn rex meroth uel princeps nequitatis.

elchynoth pulchra & regina siue reges iudicii aut regnum albi tula.

elea uallis salus uel uallis salta

elech regnum uel regnator.

elech elyon uel a principio.

elechi eccul meus uel a principio mei.

elechias elyons domus uel a principio domus.

elcitine infirmitas uel de infirmitatibus siue mandatum humile aut mandatum humilitatis.

ello plenus uel plenitudo siue adimpletus aut adimpletio.

elod pleni uel adimplete seu plenitudines aut adimpletiones.

elechi pleni mei uel adimpletiones mee.

elloth pleni uel adimplete seu plenitudines aut adimpletiones.

eloth pleni mei aut adimpletiones mee.

elsa ira uel indignatio.

elluch uallis salta iguis mordentis uel uallis salus dolorem

uallat tab dolore ꝓtolauerūt.
Melluchaꝛem ualt talta mordentiū la
pides t ualbigneꝛa lapidū aceruatoꝝ.
Melluchaꝛem idem ē.
Melluch pleuritid mel t adumplationes.
Mem a quo t eꝛ ipis.
Membꝛana manifesta tū aptio t ma
Memphys os t ab oꝛe tū ¶ nifestatio.
os eius aut os eꝛ ipis.
Mempheloieth os confusiū t os confusi
onis tui os ignominie aū de oꝛe ignis
Memphou os meꝛoꝛ t de oꝛe nunia
uiquartis.
Memunus eꝛ quo quꝛ t eꝛ ipis ute
Memunu aque mee t uulta mea eꝛ ipis.
Memuth eꝛ quo deus t uulta cōmotōis.
Men uulteia t eꝛ ipis.
Menua uulta mea t eꝛ ipis unumi mey.
Menelgus uulta maledicta t eꝛ ipis male
eꝛ aptus t manifestus tue ¶ dictis.
illuminans aū illuiatio.
Merab multitudo t de multitudie tū ma
nifestans preīn aū illuiatio ꝓis.
Marari amaritaꝛi t amaritudo tui ape
ꝛiens uigilias aū illuiant tui ꝛtationem.
Mararite amaricantes t amaricati tui
Mapientes uigilias aū illuiantes tuis
Metum apiens cuꝛtatibꝛ tatidem.
t illuminans oculum tuum.
Mere aptus aptui t manifestus tū il
luminaui eius aū illuiatio eius.
Mered rebellus aū aptio tui illuiant aū
Merebech fluens t infu ¶ manifestatio.
bant tui incubabat aū confluebat.
Mremuch apiens mꝛtē t illuiant mortu
Merihadal lꝛugans tū marito os.
t lꝛugans cum altissimo tui lꝛugans
in matriti aū lꝛugaui extra altissimū.
Memmuth apiens mꝛtē t illuiant mo
Meroth multitudo t de multitudie tuos.
Merodach amara pcatꝛas t amaritu
dinem amare cōmittis.
Mrom aque t ꝓfluitates.
Meron illuminant merentes t manifestā
Mrouath merentes tui ¶ nutquos.
t manifestans nutquitatē pcti.
Mrouathites illuians merentes tui
t manifestans nutquitatem pcti.
Mroz apiens usionem t illuiatio tui
Mroz cōsulens t consiliū ¶ tudis.
tui arcbanū aut ad sacramentum t ape
ꝛiens usionem. ¶ turaū.
Mes hospes t hostis tui ītuitaui aū me
Meta cuādo t aqua rata t hospes eius t
hostis eꝛ tui ītuitaui eū aū mensuraū
Mella hospes saluans t ītuitus ¶ et
salutis. ¶ potū aū appmatio.
Mella aqua rata t appmatio tui dans
Metach ꝓpmans t potum dans tui hospes
tuis aut hostis fraternitas.
Mellalem hostis mittens t reddens red
ditionem tui ītuitans patrem aū hos
Metaloth cuadens unum ¶ pes uisitue.
lum t aque rate declinatio.
Metameleth potum dans chaos t ꝓpmās
a principio.
Metheth amens t crabens tui cōpellat aū
cōpellio deficiens t plongans tui de
fectus aut plongatio.
Metepha speculans t contemplatꝛix tui
speculatio aut contemplatio.
Metelluma capiens dño eos t palpatio
Meteroth uncta t dulci ¶ cōm dño.
plune tui sustentationes aū ecclesiotes.
Metzebel bñgnus deo t ītuitatoꝛ dñi.
Methbar speculatiuum tuitians t contē

platuonus tugilua. Cfus.
Meliphaneh holpes hranh holpes hna
Meliphe holpeus laqueus hholiel dida
Melliaf anima hunctio fii Cplue
pe aut undus.
Meldlam holpes fcli hfilua cruciauit
capient eos hpalpauit eos.
Meloquela eleuata uoce quada ub
eleuatio cuidam uocationis.
Melram holpeauit eos hfilua eos
Secund uo fm melram egyptus appellat
Melin uanus huanitas.
Mellilam filua dolour hlolial auxi
Mecha dulcat hdulcedo hunga hlectul
Mecha unga hlectulus.
Mechabaal hmignuit uir hus hqm bona
deuotatio uenilhans.
b Mecalbebel idem e. Cuitas.
a Mechabel qm bon ds hqm bona deu
Mechre dulcedo uidelt hdulcat uilio.
Meulim faluauit eos hattractio eoz.
Meza ex hoc hex ifto.
Mezaabra ac aurea hfilia aurifices.
Mezaab eleuata hfr eam fii ac fluens
aut aque fluctus.
Mianum quid mir fleo hea donauit.
Mibaar electus helectio fii de elis aut
de electione.
Michya quid hec adiuuat hoc hquid e ifte.
Michael quis ut ds hquis e ficut deus.
Michyna quis ut dns hqs e ifte dnator.
Michaiah quis hec dilcauit hqs e hic lau
Michas quis e hec adiuuat hoc. Crudo.
Michcal quis e ifte hqs e fm hoc loqs.
Michel acqua omis hacqua ex omib.
Mido mentient hfimulatio.
Miphaat ac impes hacquaz impulio.
Miphibaal os deuexauit hos uerulitatis.
Miphiboleth os confulii hexundi fii os
confulionis aut os ignominie.
Michael domus dei hdomus exercitus.
Mielcheue generauit caftii hgnatio dom
Mielefi generauit hgnatio Cmartii.
fii ecclesiaz aut quis e eius.
Miludyo regnii hregnator.
Mianum quis mis fletus heu donat e.
Mira amara hamaricauit fii amaritudo
Mialbaal lingzans eii Caii amaricauit.
marro hmigrauit comi abiillimii.
Mialal tractus do hquis migrauit dii.
Miladam tralyens pfin hmigratio eoz.
Miladey quis ut ecclis hquis ut fe fui quis
ecclis aut quis de gaudio.
Mialbel ppls dei hquis e ut faluatus deo.
Milia fm indigenia hque e denuntiatio.
Mide hfilitas htribulatio fii de hfilitate
aii de tribulone hplana hcampestris.
Mide plana hdirecta fii hfilr aii campestris.
Milene fcilmgus hdeclinauit deu declina
tio aii fcilmgratio.
Mitidates declinauit donii fufficaciat hfil
mgratio aut declinatio.
Miaab quis ut anni obrizi hquis i au
ciuu puellaii.
Moab de pr hex mr.
Moabite de pr genti hex gnati.
Moadia mendica dii hfufficiens dno.
oaz fortis hrobustus fii robur aii fortu
Mazaahu de adiutorio dii h Crudo.
auxiliatus dns e.
Molbonna edificii hedificatio.
Molbonnay edificauit fm hedificatio mea.
Mochebor mulnauit prem lus hpne ura
Mochona fupbo hfubuerticlio. Candie.
Mochoni uemundatio mis hueiidatio mea.
Mochoth plage hmulnera.

Mochyta plage eĩ ⁊ uulnĩaut eũ.
Modaly natiuitat ⁊ gñatio.
Modaba nascent patr ⁊ gñatio eĩ.
Mod iu iudiciũ ⁊ iudicatio.
Mod iu iudicant eos ⁊ iudicaũ eor.
Modollam gñatiõem testificant ⁊ natiu
tant testificatio. ¶ aũ a patiente.
Moclath dolent ⁊ parturies sũ a dolente
Mcclathi dolent mis ⁊ parturient iu.
Molesy palpatio ⁊ attractio.
Mcclya palpant eum ⁊ attractio eĩ.
Moyses aquaticus ⁊ assumpt de aqua.
Moyses urgent ⁊ lumen sũ attractans
⁊ palpans.
Molada pilaũ ꝓuceps ⁊ dolor patiens.
Moladly regnant ⁊ principant siue dole
Molathi rex mis ⁊ ꝓuceps ¶ aũ ꝓtiens.
mis siue dolor mis aũ ꝓtio mea.
Molathyte regnantes ⁊ principantes sũ
dolentes aut parturientes.
Molchon regens eos ⁊ ꝓucept eor.
Molid unsirmitat ⁊ a principio. ¶ iũ.
Molochy rex ⁊ ꝓucept sũ rex uĩ aũ ꝓceps
Mool unsirmitat siue chor aũ a ꝓncipio.
Mcola chor eĩ ⁊ ab initio sui unsirmans
eum aũ unsirmitat eĩ.
Mcoli chorum ⁊ laborum ⁊ a ꝓncipio laborũ
Mostat sui unsirmi laborant aũ de unsirmi
tate laborum ola.
Mcolute chorum mea ⁊ a ꝓncipio meo sũ in
firmantes me aũ de unsirmitatib mey.
Mcos unsirmantes ⁊ hȳraclin.
Mcola unsirmant eĩ ⁊ hȳraclin eĩ.
Mcolia unsirmi dñi ⁊ hȳraclin dñi.
Morachy heres ⁊ hereditas.
Morachi heres mis ⁊ hereditat mea.
Morastine heredes mei usi ⁊ usi sunt here
ditates mee.
Morastu heres mis iste ⁊ hereditat mea ista.
Morastine heredes mei usi ⁊ usi sunt hereditates
Mora usio ⁊ usionis sũ illu ¶ tatis mee.
minant aũ dilucidum ipse ⁊ locus de quo
abulyt deũ ⁊ uade in tram usionis.
Morathi heres mis ⁊ hereditat mea.
Mozome sublimitat ⁊ celsitudo.
Mola salus ⁊ eruditio.
Molahe saluator ⁊ saluificator sũ a sal
uatore aũ a saluificatione.
Molsilã capient eos mortis ⁊ palpatio mor
Mostera eruditio ⁊ disciplina. ¶ tis eor.
esteroch unctiõ ⁊ discipline.
Molybetam sortes ⁊ uitime sũ sortiũ aũ
Mosũ palpator ⁊ attrito. ¶ uitimaz.
Molech captura ⁊ capient sũ capientes
Mosollam capientes ¶ aũ capture.
eos ⁊ palpatio eor.
Mosollamma capient eos dñs ⁊ palpatio
Mosollammoth capient ¶ eor dñs.
eos mortis ⁊ palpatio mortis eor.
Mosura unctiõ ⁊ disciplina.
Mostel eruditus deo ⁊ disciplina de
mum consolans eos ⁊ uisitã eor.
Mula palpant ⁊ attractant sũ palpatio
aut attractatio.
Mulac palpant sterĩ ⁊ attractio sterĩ.
Muserothy unctiõ ⁊ discipline.
Mutly palpant ⁊ contractant.
Mutre palpantes ⁊ contractantes.
Naa pulchra ⁊ pulchritudo.
Naab abstondit ⁊ requiescens.
Naabi abstondit sũ ⁊ requietio mea.
Naad pulchr securit ⁊ pulchritũ restundi sũ.
Naalal laudant ⁊ laudabũ sui tores aũ
laudatio.
Naalia torrent dñi ⁊ laudans dñm.
Naaliyel torrent dei ⁊ laudans dñi.

Naalon decus candoris & pulchritudo la
Naama decora & pulcherrima ¶ terri-
lis cōmouens eum aut cōmotio eoꝝ.
Naaman decoris & pulcherrimus meus
lis cōmouens me aut cōmotio mea.
Naamau decoris mi & pulcherrimi mi
lius cōmouens me aut cōmotio mea.
Naamath mouens mortē & decor pec̄i.
Naamathite mouentes mortē & decor
Naamum pulcherrimi & cōmo- ¶ pec̄i.
tio eoꝝ.
Naar puer & infantulus.
Naara puer eius & infantuli ei.
Naarath puerina speciosa & infantina pe
Naaty pueri mi & infantuli. ¶ catous.
Naaias puer dñi & infantuli dñi.
Naas serpens & coluber sui auguriant aū
Naaton requiem sonans ¶ augurii.
& requietionis sonitus.
Naalon coluber murmurans & serpēs
murmur sui auguriant dolorē aū augu
rium murmurantis.
Naath decor speciosus & pulchritudo pec̄i sui
absconderint pec̄m aut requieuerint spē.
Naazab ee tunc yphia & yphanty te sue
pulchrū auxilium aū erectionis mictum.
Nabaȳ voluptuosi & requieuerint.
Nabaȳ conspiciamus.
Nabajoth tedent & cerludent sui requieues
spē aut conspiciamus scissione.
Nabal stultus & insipiens.
Nabao yphia & uenientes.
Nabaoth tedent & cerludent sui aliquius
Nabath scandalis & scan ¶ aū requietens.
dalizans aū insipiens & insipia.
Nabathei insipientes & scandalizantes.
Nabau uenientis aū includentis sui uenien
aut in conclusione.
Nabdael urbis dei & seruiens deo.
Nabeoth yphiant & yphia.
Nablath organum & laudationis.
Nablion plaustrum grece laudationis latine.
Nablum organum & laudationis.
Nabo stellio & yphia sui concludo aū sup
Naboe yphia & yphia. ¶ uenient.
Naboth stellio & yphia sui concludens aut
Nabugodonosor tedens in ¶ seruiens.
Naugustia angustia & stellio in angustione
Naugustie sui yphiant ubiq; modi signi aū
yphena lagunele augustie.
Nabuzabau calcas tumi & calcatio tpis.
Nabuzaradum calcatio sui & calcatio ei.
Naburiez yphie & yphantes. ¶ uenies.
Nabuzardan yphetauro palea & yphia a
lieni uidei.
Nachem ꝑparans eos & ꝑparatio eoꝝ.
Nachon ꝑparans dolorem & ꝑparatio ingra
Nachor requiescens lucet & obtec- ¶ tio.
tio uo ultima sui requiet lucis aū ꝑparatio
Nad ascendens & ascensio. ¶ tragedie.
Nadab uoluntuosus & spontaneus.
Nadabiat uoluntas dñi & spontanei dñi.
Naeman fidelis fidei & fidelitas sui moues
eos aut motus eoꝝ.
Naech requiescens & requietio. ¶ ouis.
Naphadon duplex geminatio & duplio gemi
Naphec matura & maturata.
Naphedon conjuncta gemina & ꝑiuncta gemina.
Naphec matui & maturatus.
Naphec maturui & mature refugerationes.
Naphes mea & refugerium.
Naphi idem T.
Nagge studies & studiati.
Nageb idem T.
Naphatai puer mi & infantia mea.
Nahellel hymni & laus sui laudans dñi aū

laudatio dei. Iz ledit incerte.
Naad talū t mare tū fluctuās aū tstabit
Nām fluctuī t mot tū fluctuās aū cōmot.
Naoth contpicil aut excludens.
Nalol torrent t laudatio.
Nama deuil t commotio.
Namohel dominus ds t dominatio dei tū
hū qui tst dei aū quos dominū facit ds.
Namna paduil t amaritudo tū amaritu
dinel aū amaritationes.
Namrum pardi t apostate tū ptugi aut
tulgressiones eoy.
Nanū palpans t tangens tū attractus
aut attractio.
Nanuhel loquens tū dō t ē quo loq̄t ds.
Nanplehe loquentes tū deo t cum quib;
Nace ptuil t fetus tū gñ Ids loquit.
pulchritudis aū pascua eoy.
Naruilul colligens t collō tū lucerna cu
gens aut alterius lectus.
Nātab erectans t erectatio.
Nafarum gnien molle t gnien teneti tū
gnumans eil aū gnumatio eoy.
Nafa tolub dñi t serpens dñatus.
Nafib titulus t statio.
Nafim dux t pncps tū pncipant eil aut
Nafon tonfolans t requi Ipncipat eoy.
Nestenil tū augurans aū augurū.
Nafson idē ē.
Nafor plchritudo tūs t afo laut angustiati.
Nafani donatus eil t donatio eoy.
Nafyalumelech donat regno t donato reg
Nafyan donās dñi t donat gīe Inatus.
Nafyanael donū dñi t donauit eū dūs.
Nafyunnei donantes t donati tū ypodia
cones gīe subministri latine.
Nafyou donat meroy t donato unqtano.
Naua sem t gñ tū lactul aū pulchritudo.
Naum gnumant t consolatoy.
Nauum gnumant eis t consolo eoy.
Nazareth flos t ungulus tū tstras aut ō
Nazareth unctio t mundica Ifecrato.
tū custodient aū sepatio. Isepaat.
Nazare ungulati t floud tū custodies aut
Nazareul mund t tēs sue unctus aū tou
serab utriūq; hoc nom apd hebreos nō
scribitur p z lutteam t p hebreū tade ey
nec l nec z donat Iaū sepatu.
Nazare ungulta t floudi tū custodientes
Nazaru unctū t mundi tū tēs aū zsecrati
Nazareu ungulta t flocidi tū custodientes
aut sepati.
Nazareū unctū sue tēs aū consecratū t mūdi.
Neapoh mure zmota t mura commotio.
Nebās latus applentul r latitul aplexa
Nebalal latus lacus t latus Ilio.
latrat tū latitul lecual aū latitul latu
Neballath lactatul tempoul Iudo.
t cubyuerna peratoys.
Nebe lactans t lactatus tū ptabtū aū
Nebel lactant deo t latus Imensura.
dei sue tultura dei aū dei ptabtum.
Nebo latus t lactatus.
Nebun lactatoi ius t ptabtū mei.
Nebao pauil ste t patio ista.
Nereb statio t attractio.
Nerho pauens t pcussio.
Nerhoda includens uidato.
Nerhophati includens t ercludo tū inclu
sum apiens aū pcussiōe cadens.
Nerhoth aroma t thumiama tū storax
Neul aū atonantizatio eius.
Neele scala torrens t.
Neelamite scale t torrentes.
Nelle quidam heres t quidam hedtas.
Nellamite quidā hedel t quidā hedtanes.

celestol tourent bouc & bouc tourcty.
cerna consolauit & consolo.
cernual consolatur a dño & consolauit
ephael spūs dō & applicans dñi.
ou dei. spiratio.
ephe spuauit & sufflauit sū spē aur
ephec applicauit ou & fugerunt ḡ uo
mica de lapidis. seductio.
ephec pruna & carbo sū seducent aū
ephendor mariua & marrima.
ephi purificauit & purificatio.
ephta purificauit aggrauauit & purifi
catio aggrauati.
ephtroa decepto & dissoluto.
ephulum aptū notū & dissoluta audeto.
eger floceus & florū. ey.
egoda includent iudico & peruso iudi
echiel stauit ds & statio dei.
ẏsoch stans & statio sū stat spūs.
eman pūlebrecundo & stanno. consolo.
embra pfugiū & apostata sū paduo
aut amaricatio.
embroth paduit & apostata sū apos
tauit aut aut apostasia.
emra pfugiū & tranquillo sū paduo
aut amaricatio.
enum pardi & apostate sū amaricau
tes eos aut pfugia eou.
enuth pardi & apostate sū pardo aū
apostatarum. aut apostata.
enuth tyranni & pfugi sū tūgresso
enū palpauit & tangens sū attractans
aut attractatio. attractatio.
enub strāt & attractauit sū statio aut
ephtad decepto & dissoluto.
ephau latruido mea & confusio ei.
eptaly difficult & fleuit me aū zuluto ma
eptalum hystatio & usurpatio sū zūtes
eos & implicatio aū latruido eou.
eptalum implicatio & confusatio sū dila
tauit me aut dilatatio mea.
eptalumite confitens eos confutentes eos
& latruidines eou.
eptalumite hystacta & computationes sū
dilatati mei aū implicationes mee.
eptar purificauit & purificatio.
epte decipient & dissoluent sū decepto
aut dissoluto. dissoluto.
epte decepti & dissoluta sū decepto aut
eptomi scalpentes & apientes sū decepti
tes eos aū dissolutiones eou.
ephtupha decepto utre remisse & dissol
utione claudicans.
ephthum scalpentes & apientes sū
decipientes eos aut dissolutiones eou.
epthulum aptū notū & dissoluta audeto.
er lucidus & lucerna.
eregel luxit aternus & luctue aternatio.
ereul luxit consilui & luctua festinauit.
erech ẏchaua & qi lucerna sū luxurie
aut lucerna pauous.
ergal luxit aterū & luctue actuatio.
ergel luctua actuata & luctue actuatio.
ergel luctua tumoluta & luctue tumoluit.
eu lucerna mea.
eua lucent dño & luctua dñi.
elia colub dñi & serpent dñicus.
elibi ẏtulus mus & statio mea.
ellon augurauit & auguriū sū augur
fortis aut augurus fortitudo.
elrach temptatio tenia & fugies tenet.
elsa es & metallum
elsheus curauit & metellarius.
elyman decuit & motio sū cōmouens
eos aut commotio eou.
elyna ẏmago & ymaginatio.

Nechophati includent me t ridiculo mea.
Nechophatite includē me t ridiculoret mi.
Nechaŏr straut lumā t statura lutida.
ichodemul includent audaco t effluu
o terrenitatis.
icholaus effluens t effluuio tui stultus
ecclie languentus aū stultuta langoris
Nicholatte effluentes t effluu ecclie.
riones tui stultu ecclie languentul aut
stultucie languoris ecclie.
Nichopol germen pretiosul mee t pre
tio germinul mei.
Nger attendent t attentio.
Nmpha os applicatū t oral applicatio.
Nmūe fera t speciosa tui gmen pulchr
tudinul aut natiuitates pulchre.
Nlau augurant grām t augurū dona
Noa mouent t commotio. tōms.
Noadua mouent seruitutē dño t com
motus testimonio dñi luxatoil uisiōn
Noadiue mouent diluciū t cōmotio il
Noalya mouent eos l' cōmotio eoz.
Nozatha mouent umpū t commotio
consummationul uisionū.
Nob latrant l' latratus.
Nodab inter t latratio.
Noe requescent t requeuit tui cōmot
oemma dectu t fides aū cōmotō.
tui uoluptat aū delectatio.
Noeman pulchritudo t pulch tui consol
latul aut consolatio.
Noemanne pulch t consolati tui consolo
latores aut consolationes.
Noemi pulchra t consolata.
Noesbā metallum t es eius.
Noesbam es eoz t metallū eoz.
Nopher mor aprul t 2motio latitudis.
Nona meridies t meridianus.
Ncom deo t consolo. magri tui.
Nocaÿ decorant magnū meū t 2dolo
Nocorū decorant currentē magnū t cō
solatio consummati magri. tati.
Nozan requescent ecclie t cōmotō eoz
uarū pulch t pulchritudo.
Nun pauent eos t pauor eoz.
Nun terrus t pulcr tui uniuersi aū terrent.
unenū decorus t fidelis.
God unitas l' laudatio.
Oal tabnaclū meū t ulsitatio mea.
Oam ue plō t inflauens. lectio.
Obab tyrannis l' amplexant tui dilect aū di
Obadia seruus dñi t seruiens dño.
Obath magus t phytonissa tui incantator
aut incantatio.
Obdaem seruus austrab t seruū affirmaū
Obdial seruiens dño t seruauū dñi.
Obed seruitus t seruitus.
Obededon seruiens nuō t seruiens filiuo
tui seruiens tre aū seruus languinen.
Obedia seruus dñi t seruiens dño.
Obedihel seruū dei t seruiens deo.
Obia seruus dñi t seruiens dño.
Obeth pharaonel t magi tui lagene grau
del aut lagenaz grauitas.
Ocelh diligens t plenitudo tui dilēs aut
Ocholi tenens hūanoue plenitudo.
t applendens tabnaculū.
Ocholia tenens magū t retentio magilij.
Ochazath retentio t applensio.
Ocholat retinens dñm t applensio dñi.
Ochran tenens t applendens tui retentio
aut applensio. phano.
Odarcha futurans t futuratio.
Odeua seruus dñi t rectificans dñm.
Odollam testimoniū eoz t testimoniū ap

O dollamur vel contristamur aquã & tristitiã &
O ddor contristans generationẽ ¶ aqua
& tristificatio generationis.
O duna seruã dñi & tristificans dñm.
O du mensus mis & mensura mea.
O dura mensura magñi & tristificãs magñi.
O epha mãsura & effundens tu es aũ effundẽs.
O ephi mãsura trũ modiorũ & trel modiũ mẽ
O ech diligens & ꝑcurrens tui ¶ curran-
dilus aut ꝑcussio.
O pha effusio & effundo. ¶ aũ tenebros
O phal nebula & obscuratio tui obscuratus
O pham talamus eoꝝ & mattuma eoꝝ.
O phar uolans & uolatus tui uolamus aũ
O phrdy aurũ obrizũ ub ¶ uolationes
aurũ purissimũ. ¶ nebulos.
O phrl nebula & obscurans tui obscurabis aũ
O phrr ignominia & ignominiosus.
O phu infirmus & ignominiosus.
O phum tabuacla & hstationes.
O phum tabuacla mea & hstationes mee.
O phur infirmans & infirmitas tui urtium
aut herbosum.
O phus dilatabit & infans consilio.
O phra ualens & thalamus.
g congregans & coartans tui abscondens
aut coarctatio. ¶ coartatus es.
O ga nobis & gloriat tui abscondens eis aũ
bna spẽ cognoui & cognouit dñs.
O hada spẽ cognouit semetipsũ & cognouit
dñs testimoniũ.
O hyu tabuaclis & habitatio.
O ia infirmans eos & infirmitas eũ.
O iam infirmans eos & infirmitas eoꝝ.
O iam sẽm & eructat tui aut nubile aut an
aut tremulosus. ¶ dulciclin.
O ida destruens & dilcnens tui destructio aũ
O idajy destruens me & dilectiones mi tui
dulciclin meũ aũ dilectio mea.
O idam dilcnens dñi & dulciclin gre.
O iu infirmitas & pcutio.
O iuab infirmans pcutus & pcutio pris.
O iumpa dolens & parturiens. ¶ re
O iumpadil dolor tristis & pturiens tenuitu
O iofeni infirmitas discretionis & infirmãs
utilium tagnatis.
O mar ꝑtis amaritudo & ꝑtis amaritas.
O mar calpauit & manupls.
O mar calpauit me & manupls mis.
O mary calpauit magñi meũ & manupls
O n dolor & merus. ¶ magñi mea.
O n iniquitas & mutilitas.
O n multitudo & murmuratio.
O na merens eũ & dolor eis.
O na murmur ei & iniquitas eis.
O na murmurauit ei & multitudo eis.
O nam meror ipi & meror eoꝝ &
O nam murmur ꝑtis & iniquitas eoꝝ &
O nam murmur ꝑtis & multitudo eoꝝ.
O nan meror dñi & dolor gre.
O nan iniquitas dñi & dolor gre.
O nan murmuratio dñi & multitudo gre.
O nclinauit decor & gradus tui dec aũ gestio.
O nclinabilis gradiens tristis & decore adherens.
O ni merens ini & dolor mis.
O ni murmur mi & iniquitas mea.
O ni murmur meũ & multitudo mea.
O nni dolore cõmotus & meroꝝ requietes.
O nni quietis requies & in aqua conquies.
O nni murmur mor & multitudis requietis.
O nal iniquus dño & murmur dñi.
O nas merens dño & dolor dñi.
O nal murmurauit dño & multitudo dñi.
O no merens eũ & dolor eius.
O no murmur ei & iniquitas ei.
O no murmurauit ei & multitudo ei.

uon murmure murmurans & murmuratione
murmuras tui dolor murmur aū merci tuq
ola tabnaclū & mlstratio. tate.
olla idem t.
ol tabnaclū meū & mlstratio mea.
olab tabnaclū meū pī & mlstratio mā
oliba tabnaclū meū in ea pīs.
& pā & lstraclū meū.
olubama tabnaclū meū in aliquo & lst
raclū meū in aliquo.
on labor & dolor tui dolent aū laborios.
ozam audent eos & fortitudo eoz.
ozat audent dūm & fortitudo dūi.
p foramen & iracundia.
pmouł & lumē tui pelb aū iracund.
ram concipient & complendent tui con
cepto aut conūplentio.
rām iratī & ue errelū tui ue iracundie
aut ue iracundo.
ram mouł ap & lumē eoz.
ram pelb pplī & foramen eoz.
ram iracundus pls & iracundia eoz.
rbar elumaul & elumatio.
rbatu elumaul ū & elumatio mea.
rbathamoth longa corona & longitu
reb audor & fortitas tui or do corone.
uul aut dolatudo. & reptatio
reb mensa & malla tui temptaul aut
rem dolor & iracundia.
reth longanimul & duraul tui longa
nimital aū diuturnitas.
rpha cerure ei aut suppleul ea.
ri lux mea & mons meus.
ri pelb mea & foramen meū.
ri iracleul ū & iracundia mea.
ri gygas & errelius.
ri loquēs & excludens & eque lus.
ri applendent me & applentio mea.
rum gygantes & errelū. aū excludi.
rum adquentes & excludentes.
rum applendentel me & applūtel me.
rna anatha & anathamatio.
rnam lumē nob & illūiatio nra.
rnam lumē grē & illūiatio donationis.
ron mous murmur & foramē tristine.
ron pelb muqua & ira murmuratiōnū.
ron lumē merouł & dolor multratiōnū.
ronte mōtel furtel & tyrannia tribulatiōe.
ronte pellel mucł & dolorel multratiōnū.
ronte lumia merouł & iracūdie mūiatiōū.
rotum mōs furtis eū & tyrannis tribule eoz.
rotū lumē merouł eoz & iracundia mu
rtholiada rede uidcant ctratul eoz.
testimonio & lumē pfitū testificatiōne.
sa spes & saluatio.
say spes mea & saluatio mea.
sās spaul in dño & saluatio dūi.
sanna saluifica & munifica tui saluifica
nos aut saluificatio nra.
se spes & saluator.
seor spaul in eo & saluatio ei.
sya spaul in dño & saluatio dūi.
thamē tps eū & deliguatio eoz.
ther liguū meū & tempalital mea.
tio dolor eum & contristaul eum.
thur pcō ungulaul & liguū tempale.
thu traul pcō & traho tempal.
thouel liguū dei & z deus deo.
thorham liguant eos & deliguatio eoz
& uolentē & uolentarie.
za audent & robus tui nullo aū fortitudo.
zar fortis mūs & robur meū tui audent me
aut fortitudo mea.
zam audens eos & fortitudo eoz.
zam audent dominū & fortitudo grē.
zamoth ois liguū & fortis deliguatio.
tholata liguū labons & deliguatio
temporalis.

Ozazu fortul ductor & audent oluam.
Ozeul audent fortem & fortis oculis.
Ozeuzara audeul fortē ꝓcipus & fortul oculis augustiam.
Ozgi audens luctam & robustꝰ luctator.
Ozi audeul & robustꝰ cū ustio aū robusta.
Oziaf audens dūm & fortitudo dūi.
Ozian ustio dūi & fortitudo dūi ē.
Ozph ḡmuant & ḡmuatio.
Oziel audent dūi & fortitudo dei.
Ozilzelite audentel dūi & fortitudines dī.
Ozin auriluca & audetus ms.
Ozurte aures mee & audetiones mū.

Paphum redimentel cadentes & redemptio cadentium.
Paleftina ore tonuta & ore contundēs cū os malleatoꝝ aū dul ctulto.
Paleftini ore tonuit & ore contusione cū dra malleatoꝝ aū oul cōtusione.
Pamuam ore ctrindent & os malleatou.
Pamphylia a cūsto a ruina & dīo cadent.
Pamphyliensel consili a ruina & dui sione cadentes.
Panarethos lūb ecclie & lūb ecclī alticis.
Papaphrates gaudiul & recreatoꝝ.
Paradene cena pura & ꝑparatio.
Paron distorptus & distorpiens.
Parmena duidentl plenitudines & dīo plenitudinis.
Parchia ꝑtē duidentl & ꝑtā duuilio.
Parchi ꝑtē duidentel & ꝑtē duusiones.
Pasella translentiul & translgrellio.
Parthraa separatio & separatiꝰ.
Parthmos separatio tolis & separatio palpantium.
Patrophya audentl eū & dissolutio eius.
Patrodul separatꝰ & dissoluens.
Pathura separatꝰ & separatio.

Paulul os tube & os eou cū eleēm murabile aū eleēntul muraelim. motoꝝ.
Peduo temptatō mouet & dilectatō ō
Peluluū os malleatul & os malleatous.
Pentatheuch .v. libri moysi & .v. libi moy
Perganuū dilectant malles & duu sanctidentl comua eou.
Pergen deuorant & uorago. tata.
Peridolul sacrul absdetus & repositō iue
Perida tēptat dilēs & remptatō amabil.
Perthoimen meritul & meritio.
Petone sacrulul & repositio.
Perlida tēptant & lata sua dilluens.
Perle tēptāt & lata sua dilluentes.
Perlipolul remptatio cuitatil & dissoluens lata ciuitatiz.
Petrul agnoscentl & discalceant cū cognitus aut dilluens.
Pignea cognati dūo & dum cognoscentes.
Pila os malleatul & ous contusio.
Platus ore contundentl & os malleatous.
Prul dilloluentl & dilloluti.
Plida cognita dūi & cognitio dūi.
Pulcanum fidele & fidelitas.
Pulta cognita & cognoscens.
Prisella cognoscentl dūm & cognitio dūi.
Prisul agnitul & agnoscens.
Poblius tabuacliu & tabernaculi.
Pollen ore contundēs & os malleatous.
Ponul melinant & melinatio.
Pontic melinantel & melinationes.
Pontul declinant consiliū & declinans festinationem. eou.
Portus dura dīo & duidentl durituam
Pollidomul cognoscentl uenatōem & cognitio commotionis.
Pob stult consiliul & stultul ignominia.
Poccl stult ggrant & stultul ggratio.

Pholomē ad ſiluā deductē & ad ſiluā
Pholomaida ad ſiluam ¶ reductio.
deducent & ad ſiluam deducta.
Pholomaid ad ſiluam deducent & ad
menſuram reducta.
Pholomaidenſes ad ſiluam deducti &
ad menſuram reducentes.
Publaul tabnaculū & uſtratio.
Pudent uidutul conalio & uidutul aſſui.
Pulreolel declinaul & declinatio.
Purhyphares os uelinaul & oui uelina
tio tū os uelinaul ad diſſecand uo diſ
ſecans os ad uelinandū.
Quere omīa uoca greca & latina ſm̄ lin
guam hebraicam uoluerit uſtrata ſt.
Sacendū naunq; t qđ apđ hebreos. y lu
tera ū hētur nec ullum uoū t apđ eos
cp hoc eleūtū ſonet. Abuiue igit aut
prienda ſunt oēs y. f. literam ſcripta ſt.
¶ Raablaua & dilatata tū latitudo aū
dilatatio. Si enim raab p am me
diam literam ſcribatur famem ſignificat
si p ſe ſcribat. Si uō p her. latitudinem
& dilatationē hoc aū euenit ſm̄ aut
tuū & literaz. diſſitatem uo ut tam ua
rias & contrarias ſignificationes noīa eo
mutentur nu tam diuſa ſcribantur.
Raalia camel ei & unpes ei tū dilatans
cum aū dilatatio eius.
Raabia unpes dei & camelus dño tū di
uidicant dñm aū diuidicatio dñi.
Raahath bucca & maxilla tū bucce aut
Raam mltū & ruido tū to ¶ maxille.
nitruū aut multitudo.
Raama uident eū & tonitruū ei aū multi
tudo eius tū multitudo. ei.
Raamal mltū dño & ruido dñi tū uidē
dñm aū tonitruū dñi.
Raamles malicia unci & malicia de ti
nea tū uitoriaur leo aū ſpoliantes leonem.
Raalon aurus & placentia tū contępla
tio aut conſummatio.
Raatha magē pcēs & magīatio tēpalis.
Ralba ultra & magna tū iudicat aut iudicū.
Ralbam multitudo pl̄s & magnitudo eoz
tū iudicant pl̄os aut iudicium eoz.
Ralbay multitudo ei & magnitudo mea tū
iudicant me aut iudicū meū.
Ralbath multitudo tpis & grande preiu tū
iudicans aut iudicū peccatoz.
Ralbi doctor & magē tū docens me aut
Rabuth doctrina mea ¶ magē mis.
uidnus & magisteriū iudicantis.
Ralbay multa ter & multitudo ista tū mul
tum in aū multitudo mea.
Ralblath multū & multa tū multitudo aū
Rabnag pceps tibi & ¶ multitudies.
dñator edentium. ¶ magē mis.
Ralbon doctor & magē tū docens me aut
Ralbath grande ſignificū & multū & dens
tū iudicans & dentes aū iudicū & dentes.
Rabſaches mitus olelo & pceps deos
Rabſaul pceptor eunu ¶ oculans.
chul & magē eunuchoz.
Rablares multū alienus & gnidus delenio.
Racha uanus & uanitas tū ablcy celebro.
aut ſignificat ebullitionis.
Rachab uectra & quadriga tū ruido aut
Rachal tulit & deorsum ¶ attentio.
ferens tū res aū negotiatio.
Rachel oues & ruido ceu uident dñm aut
uidens pcuptum.
Rachul ſuba & pecunia.
Raddayi uident me & fortitudo mea.
Raphā ſanitas & medicina dei.
Raphaia ſanitas dño & medicina dñi.

Raphaim gygantes t medici sui fecere uim aut lanati eos.

Raphaĩ famanl eum t medicina ei.

Raphaza sana ullo t fortitudis medici

Raphei deficiet t medicul sui ☩ nauolucris aut cursus eius.

Raphidim temptatio t lapis manu sui lu ilo eis aut undis os sufficient eis. t

Raphidim sanctal fortiũ t sanctal udi ei sui uiolũ fortius aũ dissolutio fortium ut̃ appetentiũ uo luxuc tyre in tpretatiũ remisse manu t remissio ma

Raphon medicina doloris t mul. temptatio inquietatus.

Raphon temptatio t dissolutio sui sanitas aut medicina.

Ragal rel t negociator sui risit aũ de

Ragau ualens t egrotans. ☩ ozii ter es.

Rages pabulũ t egrotatio.

Ragou hyeruus t pabl̃m sui multũ delectauit aut multũ deliciũ.

Raguel pastor dei t egrotauit deo sui pascual dñi aũ pablm eius dñs.

Raglia pastor dñi t egrotauit dño sui pascens dñm aũ pabulũ ei dñs.

Ralela idem t.

Rahuel pastor dei t egrotauit deo sui pascual dñi aut pabulũ ei dñs.

Ram excelsus t exaltatus sui tonitruum aut exaltatio. exaltatio.

Rama excelsa t exaltata sui tonitrui aũ

Rame sublimitas t exaltatio sui tonitrui aut exaltabitur.

Ramalia excelsus dñi t tonitruũ dñi sui excelse laborans aũ exaltatũ laboratis.

Ramalle pabulũ t tinea sui malitia tuere aut malitia de tuta.

Ramath excelsũ signũ t exaltata pcũ sui morte uidi aũ mortis uultio.

Ramathaim excelsũ signũ pplũ t exaltatũ pcũ eoz sui mortem uidi eis aũ ultio mor

Ramathan excelsa duo t ☩ tis eoz excelsa una sui duo sublimes aũ duo exaltati. hi duo t una sublimia tuere duc ☩ tuly regia. ☩ ac sacerdotal. Vel lyeliza una legitur sustulisse de ramathan qui pcũ et de tribu leui fuit mit eum de tribu iuda qđ uocatur in eo qđ efficaceus dr ab effica tã uidelicet uirore caleph qm̃ consilare eruisse de illa tribu.

Ramathleelh excelsum signũ gene t elevatio mirabile. ☩ tis.

Ramathite excelsa signa t morte uidens

Ramelech excelsa porcio t exaltata pticula.

Ramelle amaricauit t cõmotio tribulen ta sine conuolio tuere aũ tonitruũ gau

Rameth mortis ultio t signũ ex ☩ du celsum sui celsitudo paupul aũ exaltat

Ramoth excelsum signũ ☩ tio utre t exaltata gelio. ☩ tenu.

Ramon auriga magũ t consummatio magi

Ramonites currens magi t cõsummatus

Ramothes currentes ☩ magistio. magistos t consummati magistratus.

Ralaia impetus dñs t uanitas dñi.

Ralathaim uanitas bina t siccat duop.

Ralim uanitates eos t iniquitas eoz.

Ralin unipl t unq; sui uanitas aũ pe

Ralyamim doctus t tum ☩ tuta. perus sui iusto consummata aũ ultionis consummatio. sero hoc signũ unipli multo igne tpũ consumare tra uo ti prima ex eius cinere oyzra filio uly ad au tuum ignita poterit.

Ralyuhel pastor dñi & egrotantl deo sũ pa
tentl dñm aũ pabulũ eiul ds.
Raciat cacatiul dño & multe dñi.
Razoni multe & tacratus.
Razoni idem ẽ.
Realat magñ dñi & dilatatio dñi.
Relba multa & magna tũ uidetãs aũ udi
Relbaỹ multũ ũ & magnitudo celũ
meũ tũ uidere ẽs aũ iudicũ meũ.
Rebee ofrus & ofuor tũ oddiar aũ ozdi
Rebecca pacta & multũ acce quatio.
pre tũ multa pacta aũ q̃ multũ accepit.
Rebla cõmullum & multitudo.
Rebblacha multa bec & multũ ttre tũ multũ
cõmulto bre aũ multũ cõmullum huc.
Rebmagñ ofrus ingemolus & odinata
Rebya mollit & delicat pcullio.
tũ molliaes aũ teneritudo.
Rechab conslendentl & erreliũt tũ molle pt
aute redlitudo patrũ.
Rebyabute conslendentes & erreliũ tũ rem
patrely aũ deliae patrũ.
Rectaly mollicaes & sublimitas.
Redeu pictura & uaricetal tũ uacue fer
aute uacue factio.
Rechyna temptatio & miluca cũepiam
aute obstratio. cohibitio.
Recla chamul & tirenũ tũ retinaclu aute
Repham tũua & requies tũ uira requies
aiue uiũ factura. trinera.
Regalum pedes & ambulatio tũ cõ aute
Regnũ cibi & refectio tũ pascntl eos aute
Regma temptatio & pascua cop
maluca cũepiam & obstratio.
Regou cõ & ambulatio.
Reiu pastor ms & pabulũ meũ.
Remma erella & udentl aliquid.
Repha erella cruciantl & eraltratio nichile.
Reuua exellut dñs & eraltratio dñi.
Remu excelsa cõmotio & udentl ad ruinã.
Remou excelsũ mmur & eraltratio turris.
Remond excelse mcrentl & eraltratio turris.
Remmou ecclia & congregatio. cis.
Remmou sublimutl & eraltrata tũ malũ
punitũ aũ malum granatum.
Remmon pharet duudentl ecclam uel
dilipans congregatione.
Remmonphares sublumtral uolentia &
eraltratio dilipata tũ dumlio malu pu
nici aũ dño male granati.
Reudcly udentl mortẽ & milio mortis.
Reua magñ ablondio & magnitudo plati
es caput & pacta. tudis.
Rela caput eiul & pacientl eĩ.
Rella chami & tirenũ tũ stadiũ aũ retina
Relatha impietal & iniquitas. celu
Relathaun impĩ & iniquital cop.
Releph iniquital ssilute & cap dilcordie.
Relen cap tonul & pacta celi.
Relely impietal & iniquital tũ cap urne
aute pacientia pauoul. tetras.
Relpha currentl & uelox tũ cursul aũ uelo
Rella caput dñi & pascntl dñs.
Relyma sonitul & udentl malũ tũ udẽ
conssummare aũ mssio consummata & mmpus
Reu pascntl & pastul ẽ tũ pastu me aũ
Reuun pascens eũ uel pastio mã.
pabulum cop. tentacata.
Reler magñ mlica fortua & magno mlca
Rilba multa & magna tũ uidetãs aute
Rilbaỹ multũ ũ & magnu iudicũ.
tudo mea tũ uidere ms aũ udicũ meũ.
Rpha udentl bona & udentl buellam.
Rplaely udentl bona pcis & udentl bu
Rilhus quercntl & bonũ cella urne.
tũ turtũ aũ inquisitio bonitatis.

yphet uidentl louua pauoril ⁊ uidentl
buttellam utte.
Ro magⁱ ⁊ magistrorū.
Roggā magⁱ medicant ⁊ magⁱ locutō
aut fortis suscepcio.
Rolbam imperus ⁊ latitudo.
Rolbam dilatans ylim ⁊ dilipant po
pulos sū impeō popli aū inclinatō po
Rolbooth platee ⁊ latitudines. ¶ pulo-
sū platee inclinante aū platearū inclī
Rode uidentl ⁊ fortil sū ullio ¶ uatiōes.
nul fortitudo aū ullio fortitudīs.
Rodie uidentl utrum ⁊ uidentl ēcuntem
sū uidentl uidicum. ¶ patruel.
Rodum patruus uidentl ⁊ ullio uidiq
Rodum ullio ⁊ discentio sū dilcentiens
Rodū uidentel ⁊ defenden ¶ p discidui
tes sui dilcentientel aū diuidia.
Rodech fortiō diuⁱ ⁊ uidentl nigdmen.
Rogal deorsū ferentl ⁊ magⁱ tristitie.
Rogel deorsū ferēs ⁊ negociatō tristitie.
Rogelum deorsum ferens eos ⁊ negociatō
Rogomolech magⁱ fouee ¶ stitie eoꝝ
patrel ⁊ magistus decipulā portōnis.
Roma magisterel frangentl ⁊ magⁱ cō
Roma tonantl ⁊ sublumtl ¶ fractio.
sū tonitrū aut sublumtas.
Romam tonantel aū sublumtel sū tonā
tes sublumtē aū tonitrua erretta.
Romelia magⁱ frangentl laborantel ⁊
sublume tonitrul labōzantū.
Roob platee ⁊ latitudines.
Roobia platee dū ⁊ latitudīes dilatatū.
Rooboth platee inclinante ⁊ platearū
Ros trū ⁊ pugnaclū. ¶ cliuatōes.
Ros caputⁱ ⁊ uncum.
Rotuo phu cap fortil ⁊ uncul uuaz.
Roch ullio ⁊ festuatio sū defecent aū
defectio.
Ruben uidentl filiū ⁊ ullionel filiⁱ sū uidē
tu medio aū uidentl ꝑ medū.
Ruben uidentl filiū meū ⁊ filiū mei ullio
sū uidere unē me aū uidere ꝑ medū eū.
Rubente uidentes filios ⁊ ullionel filioꝝ
sū uidentel ꝑ medium.
Rufus sanatis ⁊ reducentl sū nos sanans
aut refectio uā.
Ruma erretta ⁊ uidentl aliquid.
uth uidentl ⁊ festinās sū defluentl aut
defectio.
Saaph spectant angulhatus.
Saal reddentl ⁊ aggrauans. ⁊
Saal uola ⁊ pugil sū ulpel aū ore aīz.
Saalabum aggrauantl utrelleū ⁊ aggra
uatio utrelligentie. ¶ ore aquāz.
Saalum uolet ⁊ pugiles sū ulpes aut
Saalum reddens ⁊ reddtoꝝ sū reddtio
aut reddtu eis.
Saar estimantl ⁊ estimatio.
Saarte estimantes ⁊ estimatores.
Saarum estimantl eos ⁊ estimatoꝝ eoꝝ
Saalum inculbuit egredientl ⁊ inculba
tio egressionis. ¶ moꝝ
Saba capra ⁊ caprua aū ꝯfusio ⁊ cla
Saba clamans ⁊ tonitrual sū clamoꝝ
aut eloquentia.
Sabeha rete ⁊ retinaclm sū eloquens
ti aū eloquentia eius.
Salmat caprat dñō ⁊ ꝯfusio dñi.
Sabaum clamantes ⁊ eloquentes sū
caprum aū ꝯfrentes.
Sabama leua ⁊ sinistra. ⁊
Sabama erretta ⁊ tonitrio quedā sui
tollentl altitudinē aū tollentl erret
Saban tollentl altitudinē ¶ tā.
⁊ tollentl erretlum.

Salbana leua in cel & cubilo quepia tu
tolle altitudine aū tolle errelium.
Salmoth turruel & ecclus tu ingulū aut
Salbanum montel circuel ¶ cacumen.
& montium circuitio. ¶ patus.
Salmath scepticū & murga tu baels aū put
Salbacha guraul ū & circuel tu curuitas
aut circuitudines.
Salbathacha sedet tua & circuel re tui
circuit tuul aū circuitio tua.
Saddathai curuo tus & circulatio mea.
Salbum requiet & requietio.
Salbatulmut requietio & requies.
Salbe ague & ouel tu vu. aut uiraginū.
Salbee tepruel & habundaul tui latitas
aut habundantia. ¶ eloquium.
Salbei captuu & clamantes tu conuū aū
Salbee captuū uigilaul & cubiul refugies.
Salbei uigulū & adunas tu ouel aū la
Salbech captuū pauid & cubio ¶ cuetas.
uitre. uirato.
Salbech oues & cacerat tu ugulū aū ad
Salbia dama & caprea tu uraul ossio aū
Salbath requiescens in eis & tumulo eoz
Salbum dame & capree tu stauret aut
Salbou tollent altitudine ¶ statio.
& arcollent errelium.
Salbay eluduu & pua.
Salbat tuguli & curuantes.
Sada archanū & lata a late ū a latitudie
Sadada lati adherent & arbaū ei.
Sadala latul muguli & arbaū ūtratus.
Saddaÿ oupe & oupuentia.
Sade regio & uultura tu eloho aū uenatō.
florauit & in hac latea .i. s. q tuo quedā
uocales & ap nos sunt eedem ap hebreos
duplit caualterulz annotamur duplos
q; sonos huiuoi loq; dulas signifiuoy
etiuent ea & eadem. s. q una ap nos
sup ap illos duplā tenuo nota. dulas
q; figuraf pollidet ac duplos sonos &
ideuo nemo mirū estimet si ipa ead
in uarial interpatiouly commutentur.
Tres sunt enim ap hebreos lre. una
que uocatur lamech & simpliciō legit
qi q. s. unam lram pferatur. Altera
siu & seu dr in qua thrdde quidam ū mil
temonul mistur pro. Tertia tade nolatur.
qui nre aures penitul refremidant.
Sademoth regiones & arua tu ultuce aū
coulolationes.
Sadeneh portu publica & quem pplor
Sadeiu uberū lumen & lup uberū meoz
Sadarth archanū ultuue & conlolo refill
Sadech ultuca & ultificatio ¶ cadus.
tui ultus aū ultificatus.
Saduce ulti & ultificam tui ultuce aū ru
Saedema pestilent aer & ¶ siccatoes.
pestilentia aeris.
Saph uinclu & labiū ei tui spectan eū
aut angustia eius.
Saphaÿ uincient me & spectant me tui la
bium ei aū angustia mea.
Saphan uincens pplin & labiū pp tui a
gustant eos aut spectu eoz.
Saphan absconditus & pticipens. &
Saphan lep & heret tu angustiant aū aut
Saphan spectant doctū & lab ¶ grillus.
uin gre tui uinclu tuguul tui barba tuge
Saphane labiū ei & labiū ¶ ous uidey.
tuge tui barba ei aū barba tuoul uiduci.
Saphanephane taluator mundi & abi
condito repto. ipe & ioseph qui & e
gyptum taluauit & abscondita reue
lauit pharaoni.
apha uincient eis & labiū ei tui spe
tulant eis aū angustia ei.

Saylama abscondito dñs t protecto dñi.
sũ spẽlans donauit dñm aũ labiũ gñt
Saplath iudicauit ꝑplm t iudica Cdñi.
uit sũ iudiciũ aut diudicatio.
Saphat iudicauit ꝑplm t ꝑplm iudicauit
sũ iudicauit eum aut iudicatio ei.
Saphatiat iudicato dñs sũ iudicatõ dñi.
Saphamoth iudicãs morte t diudicatõ
Saphet dei t pulchitudo sũ Cmortuum
spẽlant ungilet aũ labiũ resurgentiũ.
Saphũ narrauit t lucernas sũ libraui aũ
egregie speciosus.
Saphra litterata t librata sũ nauraus
aut egregie speciosa. Jurꝫ ꝓcatem ũo
hyra sermonis unꝫ formosa t formosi
Saphũ labiũ murmurauit t spe Ctas.
culũ inutile sũ miraclm meroris aũ au
gustia iniquitatis.
Saphthia iudicat dñi t iudiciũ dñi.
Saga locutio t munerario.
Sayo temptauit t temptatio.
Sayuath damma t caprea.
Sala leua t mulla sũ tollũt aũ mullio.
Salabun pacti ḡuerat t uestimẽti grauo
sũ aggũant unrelleũ aũ aggũatio u
Salabum tollent meuue Cstellegẽtie.
t aggũatio iniquitatis aũ temptatio u
Salobonte tollentes meo Cuetamẽti
rem t aggũati iniquitatis.
Salacha leua uente t tollent uentr sũ tu
Salay tollũt me t mullo mia. Cter libimet.
Salabum talul cordis t tauerat cordi eo.
Salama uestimẽti t pactũeant sũ uestis
pacti aũ retributio eius.
Salamuhel pax mea ds t retributo ũ ds
sũ ds uestimẽti meũ aũ retributo mã
Salamim ꝑfectũ t consũ Cretributo dñ.
mati sũ ꝑfectio aut consummatio.
Salauuma stulte t commotio sũ umbra
cõmotois aut saluatio iudicij.
Salathi stultor t petitio.
Salathiel petent deũ t stultor dei.
Sale egredient t egressio.
Saleb im pacti grauerat t uestimẽti ḡue
sũ aggũant unrelleũ aũ aggũatio unrel
Saleth egredient t egressio. Clugente.
Saled egredient t emissio.
Saleph mutius t reddit sũ consummat ꝑfte
aut consummate ꝑfectus.
Salem pax t ustulata sũ mulet aũ mullio.
Salem reddent t reddita sũ consũmata per
fecte aũ cõsũmatio ꝑfectionis.
Salemoth egredient mortũ t egressio mor
tuoꝝ sũ tollens morte aũ emissio morty.
Salphaad umbra patre t umbr fortitu
dinis sũ umbriã fortitudiñ aũ umbr in
Salu mussa t leua sũ tollent Cidem.
aut mullio. Cemissio eoꝝ.
Salum leua t uulpes sũ tollẽs eos aut
Salula ululatus tua t ululatus tremuat sũ
ululatus conturbauit aũ ululatus alienata.
Salulla idem t. Cibid.
Salma ꝑfecta t purificãs sũ tenebre aũ te
Salman tenuent t tenebrib sũ purificãs
aut consummatio.
Salmana ꝑfes t consummat sũ pacti
caule eum aũ tenebrilitat ei.
Salmanaddan ꝑfes unctio t consũmat
ad unguend sũ tenuent cautem aũ pac
ticaul angustiatos.
Salmane pacti caul eiꝰ ꝑfes t consum
matio eiꝰ sũ umbra ꝓhibendi aut
umbra commotionis.
Salmonoe tenuit ute t pactiũeant sul
ceptos sũ umbra offendiculi aũ ymag
go fortitudinis.

Salmat tremuent dñm aũ pacifie dñi.
Salmou tenebit t pacifie tũ unũb untu
til aut ymago formidinis.
Salmoũ ymaginela eũ t ymago form
tudinũ eiũl tũ unũb portionũl aut unũ
muniationis.
Salmoneu nostũ hyrael t umbratio nũu tũ
umbra ututil eoz aũ ymago formidũ
alo tollent t emittio eoz. eoz.
Salomu tollent eos t emittio eoz.
Salom retribuent t pacifie tũ retributio aũ
pacificatio.
Salome pacificant eũ t retributio eĩ.
Salomu retribuent tũ t pacificatio mea t
tollens eos. eoz.
Salomum pax mea eũ t retributio mea
Salomuth temptatio respuent tũlnũg
onem t tũlnũgtio respuent teptatem.
Salomon pacifient t retribuent tũ pacifica
ũentes aut retribuent inquis.
Saltul tuter t pertio.
Salu temptatio telpuent t respect tep
tationis. Juõ ethimologiam uero gen
termonil unp negetus t formnatus.
Salumuth temptatio telpuent tũlnug
tionem t tũlnugtio telpuies teptatem.
Saluta uxta confernata t teptatio telp
Sammaa ibidẽ ydmo tũi treuf eum
crauditus aut crauditib. et.
Samma ibidem ydmo eĩ t ibid crauditũ
Sammay celestus t hymnib.
Sammathya celi tua t celos tuos.
Sammathas celi tu dñe t celos tuos
Samath nostũ inelitũ t auditio dñe.
testimoniũ.
Samagar nostũ aduene t crauditũ ad
Sammay crauditeul me uenariũ.
t ibidem crauditio mea.
Sammay celestul t hymb tũ ne in aũ ibid
Sammay a hymnl dño t ydmo ma.
audient dñm tũ ibidẽ auditor dñl aũ
ibidem crauditio dñi.
Sammadoth audient sigmũ t ibidẽ ydmo
Samaray lana mea t conductia mia. t ylions.
Sammarath nostũ amas t crauditũ ama
Samare lana t communeto tritudinus.
tũi custos aũ custodia.
Samam lana mea t communeto tũ tui cus
tos aut custodia mea.
Samara lana dñi t communeta dño tũ
custos dñi aũ custodient dñm.
Samarrant lana t communeto tũi custos
aut custodiens. aũ custodiri.
Samarranu lane t communeti tũi custodes
Samarre idem t.
Sammaru ibidem meor t ibidẽ ydmo
Sambucra sol hymn tũi tu equitant.
illuant aut illuiatio.
Samech sustinuit t erectio tũi adiutoriũm
aut firmamentũ. custodia.
Samer custodient t custodio tũi custos aũ
Sames sol t sunt solut tũi mandatũ hym
le aũ mandatum hymnorum.
Samgar nostatus incola t nostatio adue
Sammal sustollent nostũ dñi tuxx.
t audient dñm plalmatorũ.
Samur uepret t melitũ tũi nostũ ugile
aut crauditens ungilantes.
Samith nostũ tempale t auditio pphe.
Sammodi nostia t nostationes.
Samobe nostũ urne t crauditio sultertio
Samorrachra audient sglionẽ tue.
t audient reuelationẽ tũi auditio sglo
rul aut auditio reuelationis.
Samorhyrael audientes sglionel t au
dientes reuelatiõs tũi auditorel sglo

nuum aũ auditores reuelationũ.
Samplana uolatul ꝓcepl ꝑ eraudiuo.
Samur nomĩ lacelcens ꝑ eraudiũ ama
Samlame nomĩ audiuum eraudiuo.
ꝑ famola audiuio.
Samlon lol ſtrenl ꝑ lolul fortiudo lũ
lol eoꝝ aure illũiant eos.
Samnũ audient ꝑ eraudibit lũ ibid
ꝑdrio aure ibid eraudiuio.
Samna audient eſt ꝑ eraudibit et lũ
ibidem ꝑdrio el aũ ibid eraudiuio el.
Samubel nominat deo ꝑ poſtulant a
deo lũ audient dñm aũ eraudiuio de.
Samuum audient eos ꝑ uolatio eoꝝ.
Samus uolatus ꝑ eraudibit.
Samultachum uolatul eſt ꝑ eraudiũ eoꝝ.
Samultachy uolat ũ ꝑ eraudiuio mea.
San dormient ꝑ leaue lũ hũndant aure
Sanaballach hũndant aure
gredien.
tpũ ꝑ eccl̃a deuoratio pedus.
Sanabra dormient dño ꝑ eccl̃io dñi lũ
hũndant dño aure ſecurtas dñi.
Sanam dormient ꝓpl̃s ꝑ ſecurtat ꝓ lũ
hũndant el aure eccl̃io eoꝝ.
Sanan dormiens dñs ꝑ egredient gra
lũ hũndant donatul aũ ſecurtat gratu
Sanamun dormient dono eis ꝑ
acaegdient gra eoꝝ lũ hũndant donans
eos aure ſecurtat gratificatois eoꝝ.
Sandient hũndans compunctiõ ꝑ egſt
io compunctiones.
Saur ds lus ꝑ ds lucne lũ leuant no
uitatem aũ nouitatem attollens.
Sapan ſpectator ꝑ labuũ eunt lũ audi
tum lupuſ aũ barba ſtrout audiej.
Sara ꝓcepl ꝑ carbo lũ uelamĩ aũ am
Sama ꝓcepl eunt ꝑ carbo el
gra
lũ el uelamen aũ angtia malou el.
Saraballa ꝓcepl hũtia ꝑ carbonũ
Sarabras principl pa
deuocatoꝝ.
tuum dñi ꝑ ꝓcipant ꝓpl̃; dñi.
Sarad deſcendent ꝑ deſcendio lũ deſcendo
aure ut deſtenderet.
Saraplat inceudent ꝑ incendiũ.
Sarple ꝓcepl lũ ꝑ uelamĩ ſenũ lũ
carbo ſuſcipient aũ angutia uere.
Saray ꝓceps mea ꝑ carbo mis lũ ue
lamen meũ aũ angutia mea.
Sarata ꝓcepl ſuro ꝑ ꝓparans dñs
lũ unctus dño aũ angutia dñi.
Saruas ꝓcepl dñi ꝑ ꝓcipant dñs
lũ uelamen dñant aure angutia dñi.
Sarare ꝓceps augutiati lũ carbone
aure uelamina.
Sarar porta ꝑ cantor lũ cantilena aũ
cantor introient.
Sararum porte eoꝝ ꝑ cantantel eſt lũ
cantilene eoꝝ aure cancatoꝝ el introeũ
Sarata ꝓcepl tribulator
res ad eos.
ꝑ ꝓceps tribulat lũ ꝓcepl tribula
tionl aure ꝓcipatul tribulatio.
Saralar ꝓcepl ſuro ꝑ eleuatio augtie
lũ ꝓcepl tribulationl aũ ꝓcipans
Saralar princeps ſuro
tribulatoꝝ.
ꝑ eleuatio augutie lũ ꝓceps tribu
lations aũ ꝓcipans tribulatoꝝ.
Saraly uncent ꝑ lepra lũ tribꝫ aũ mo
bul inſanabꝫ.
Sarathy uncent uenuo ꝑ lep̃ lũ tribulaꝫ
eum aũ molꝫ inſanabꝫ ei.
Sarathan lepra donata ꝑ uictoua gr̃e
lũ tribulant eos aũ molꝫ eoꝝ adue
Sarathalar uncent durre
ueus.
ꝑ lep̃ durtiaꝫ lũ morbĩ inſanabile uol
lent aũ tribꝫ ſũram ſuſtrans.
Sarathy lepra mea ꝑ tribulant me lũ

meror aũ mœrb̃ infanabet ũ.
Barba lepra t morb; infanabit.
Bardus ꝓceps pulchritudis t ꝓcupat
Bareas ꝓceps tollens pulchritudo. t carbo fuliginosus fili uelamen tristie aũ angustia ꝓlatinatorius.
Barabat ꝓceps dñi t angustiant dñs.
Bared defendent t defensio fili defendo aut ut defenderet.
Baredre defendentes t defensiones aũ defenderunt fili defendent.
Bareda defensio ei t defendent ei.
Baredatha defendent ipſi t defensio pr
Barema ꝓceps fibilans tarous. t ꝓceps lingiosus.
Bareon ꝓceps mœroꝝ t carbo mœrb fili uelamen tristie aũ angustia iuꝑati.
Barepha intendit fili tribulatio panis aut panis angustia nom̃ ex hebreo hꝫ toc; compositũ.
Barelay ꝓceps t angustiab̃.
Bares ꝓceps ingulans t ꝓceps fulcrũ clationem angustie.
Bareth unceus t lepra fili triblo aut rel
Barphan ꝓceps intendens ꝙue ꝓcupat
Bargan ꝓceps orti t ꝓceps iurgiũ.
Baragur ramus t ꝓgnines fili ꝓceps tanaor aũ ꝓceps ꝓgnatiũ.
Baras ꝓcepl dñi t prenapant dñs.
Barun ordeum t cibariũ fili principans eis aut angustia eor.
Barron ꝓceps mœroꝝ t carbo mœrb fili uelamen tristie aũ angustia iuꝑati.
Barth reliquie t ꝓceps reliquiaꝝ.
Barbem ꝓceps mœroꝝ eor t cantus eis cantionem tristie.
Bawon ꝓceps mœroꝝ t cantat ulcerã.
Bawna ꝓcepl tristie t cantant tribulationem fili ꝓcepl mœroꝝ ei aũ cantilena tristie eius. ulcerum.
Bawurre ꝓcepl uentes t cantantes t
Bawr indutus t indumẽtũ fili coangustat aut coangustatio.
Baron ꝓcepl mortuũ t ꝓcupant fili fili coangustant pellet aũ uelatũ tradi
Barlacum ꝓceps cadauer t die. ꝓcepl ruine fili ꝓceps mœroꝝ aut principl cadentium.
Barthan ꝓceps demolitor t ꝓcepl co angustator fili tribulant eos aut angust
Barthana ꝓceps demoli tarus cor tor eius t ꝓceps coangustator ei t tribulant eum aũ coangustati ei.
Baruth lor t corrigia fili dependent aũ ꝓtẽ.
Barna unda t undẽs fili angustiant aũ
Bafa senatꝰ longeus. angustia.
Bafabafay senatꝰ unicus t longeus tat angustiata. dentitudinis.
Bafagardy senatꝰ robusti t longeuitas
Bafay senatꝰ longeuitat unca.
Bafon curtat t oppidum.
Banlonthanar urbs palmaꝝ t aureas amaritudis fili urbs communitantium aut oppidũ cõmutator.
Barhaun liber t libraria fili hꝫstoue eor aut hꝫstoue eor.
Barhan uentuul t adũlarius fili fulgret for aut ꝓuaricator.
Barhanas fulgrellor t ꝓuaricator fili ad tranul fabre t adũlarius plalinatorius.
Bau digna t eleuata fili dignitat aũ ele
Baute cantionel t cantilene. uanio.
Baue digna t eleuata fili dignitat eius aut eleuatio eius. dens aũ strellulio.
Bupha ſpectator t ſpectatio fili ſuperbi

deuſ aũ ſuperſtitio.
Saul petiuꝭ ⁊ expediꝭ ſũ abuerent aur abuſuum eoꝝ.
Saulite petentes ⁊ expetiti ſũ abuerentes aur abuſuu eoꝝ.
Saului temptatio reſpiracionis ⁊ tempꝰ tationis ſecuritas ſũ abuerent ſũ abuſi rensi conſilio aũ expetitio feſtinacionis.
Sauma dignitas magnũ ⁊ eleuatio ma cucha ypago ⁊ tabnaclũ. ¶ gũ ei.
Scanoch meretꝛ ⁊ incedeu acepiꝭ.
Spama acutũ ⁊ expeditio.
Spatu acutũ ⁊ expeditꝰ.
Sparcha acutũ bona ⁊ expeditio illu
Sparchadre acutũ bũ ⁊ ¶ unuaꝫ.
expedire illuminati. ¶ naꝫ.
Stachyn factus cantilenaꝫ ⁊ tuꝰ cantile
Stachyn factus cantilenaꝫ eſt ⁊ tuꝰ can
Stachyn factus cantu ¶ tilenaꝫ eoꝝ.
lenaꝫ eſt ⁊ tuꝰ cantilenaꝫ eſt.
Starbulamnaꝫ uidet ⁊ tempꝰ gũ mee ⁊ ſpectatus deſiderauit gram meã.
Sela ſtatio ⁊ eloquentia.
Selaſte uallans ⁊ gyrans.
Selathan uallatus ⁊ circuens.
Sele ſtatio ⁊ eloquentia.
Seledia ſtat teſtaꝫ dñm ⁊ ſtatio ſeru
Seleia ſtant dño ⁊ eloquẽtia dñi. ¶ dñi.
Seleuas ſtant uuq; dñi ⁊ ſtatio uq; dñi.
Seleon ſtat merent ⁊ ſtatio dolent ſũ ſtat uuquꝫ aũ eloquentia uuꝝ.
Selechai ſtant ſuper ⁊ eloquẽtia pauda.
Selia ſtant dñi ⁊ ſtant dño ſũ ſectas dñm aũ ſectatoꝝ dñi. ¶ aũ ſectatoꝝ dei.
Selnel ſtant ds ⁊ ſtant deo ſũ ſectant dñi
Selua ſtant pulchre ⁊ ſtatio pulchritudis.
Selom ſtatio uuꝝ ⁊ ſtatio euꝝ mare.
Selom damma ⁊ caprea ſũ caprea eoꝝ
aue damnula eoꝝ.
Selworher ſpica ⁊ gẽminatio.
Selom damma ⁊ capola ſũ ſtatio uuꝝ aũ ſectatio euꝝ mare.
Sebual reſtituit ad dñm ⁊ reuuꝝ ad dñm ds.
Sechar byſſus ⁊ calcatũ.
Sechar rannꝫ ⁊ uuagꝫ.
Sephod ſpecies ⁊ ſpeculatio.
Sechem laborans ⁊ humiliatus.
Sechemite humiliati ⁊ laborioſi.
Sechenaꝫ uarnꝫ dñs ⁊ uarietaꝫ dñi.
Sechem uarius ⁊ uarietas.
Sechiaꝫ uarnꝫ dñi ⁊ uarietaꝫ dñi.
Sechiel uarnꝫ deo ⁊ uarietas dei.
Sechuaꝫ uarꝫ dño ⁊ uarietaꝫ dñi.
Sechyamoch tabnacla filiaꝝ ⁊ olum
Sechy ebrietaꝫ ⁊ tabnaclũ. ¶ bro filiaꝝ.
Sechyona ebrietaꝫ merentꝫ ⁊ tabnaclũ do
Secha ſpue ⁊ cardui ſũ ¶ ſpinoſus.
tribuli aut punctiones.
Sechu ſatiuus ⁊ ſatuꝫ ſũ inſultiuꝰ aũ.
Sedꝰ eleuauꝭ ⁊ eleuatuꝰ ¶ inſatuaꝫ.
ſũ elatus aũ eleuatus.
Seda tabula ⁊ ex latere.
Sedada tabula teſtũ ⁊ ex late ſtruxiuus.
Sedecha uſura ⁊ uſurificatio.
Sedeche uſurificauꝭ eũ ⁊ uſurificatio eiuſ.
Sedebraꝫ uſurꝫ dñi ⁊ uſurificauꝭ dñm.
Sedeur tabula iguꝫ ⁊ ex latere ſuus.
Sedi tabuꝫ meum ⁊ ex late meo.
Seder tabuꝫ meũ nũ ⁊ ex late meo nũs.
Sedum ſaluet ⁊ amarrudies ſũ nemuꝫ a meuꝫ aut amentaꝫ uemoꝰ. ¶ rous.
Sedus tabuꝫ feſtuꝫ ⁊ ex late ſilua
Sedmel ex late dñi ⁊ tabuꝫ ꝯ ẽ a deo.
Seddo tabuꝫ teſtuꝫ ⁊ ex late ſtruxiuus.
Sedrach decus ⁊ decorus.
Sedrachi decuſ meuꝫ ⁊ decoruſ ſũ.

Sedutha testimonium & tabulatio.
Sephana humil & campestris ꝯ attenuat eos aut attritio eoꝝ.
Sephanoth attenuat mortē & humiliat mortuos ꝯ labiū mortis aū iudicū mo
Sephan spectatio & aquilonal. ¶ tuoꝝ.
Sephar liber & littera ꝯ librum aū litteratus.
Sephartalim lib ꝑ calmos & volumē ymnoꝝ
Sepharuaim lib ipi & litte ipe ꝯ libraui eo rum aū ipi litterati eoꝝ.
Sephath iudicauit & diudicatio.
Sephata iudicauit eū & diudicatio ei.
Sephathiah iudicauit dñs & iudicatio dñi.
Sephela humil & campestris ꝯ inalt aū planities.
Sepher lib & littē ꝯ decus aū pulchritudo.
Sepheret iudicū & diudicatio.
Sepheus speculatus & nubes.
Sephuna aquilo & aquilonal ꝯ tēptās eos aut temptatio eoꝝ.
Sephron egdient & abstondit ē ꝯ egredere os meoꝝ aū egdient os tuū.
Sephra speculator & bubes. ¶ nū.
Sephron specla & aquilo ꝯ specliū aū aurora
Sephronite specla & archam ꝯ aquilonales aut speculatores. ¶ eens.
Sephoi aut & speclin ꝯ adherent aū pla
Sephora aus eius & speculatus eū ꝯ placent adhesio aut adhesio placui.
Sephun placens tegui & adherens ꝯ tra
Sephran speculator hui & archanū & lioni
Sephu speculin & speculator ꝯ bubes aū au
Sephuran attenuat uel & ar ¶ nubes. tritio uanū ꝯ obumbrant ustucia aut obumbraclin ustucie.
Segar calid & mundatus.
Segim spine & tribū ꝯ pungent eos aut punctiones eoꝝ.
Segoū locutio ōmunicant & loquela inutil
Segor munda & parula ꝯ calent aū me
Segub spina parula & loq ¶ rdrana, la inutil. ¶ nudrana.
Segur mundi & parulul ꝯ caleut aū
Sehin cetus & cereuntes
Sehur hurtul & hurtutus ꝯ hispid aū
Seh hispida & hurtura ¶ pdolus. ꝯ scribit aū pilosa.
Sela petrad & umbraclin ꝯ diuertens eum aū diuisio eius.
Sela semp & in unū ē ꝯ semptū aū i
Selach tollent ꝯ bumet ¶ semptū. & temptatio ambulantis.
Sella petrad & umbra el.
Sellaÿ petrad mea & umbraclin meū.
Sellaia petrad dñi & umbraclin dñi.
Sellarte petrantel & semptū ꝯ diuisiōes eos aut umbracla eoꝝ.
Selam unulug & lat a late ū a latitudie & t
Selam petrad semptrunt ꝯ umbūt eos aut diuisio eoꝝ.
Selcha tuni & spago ꝯ pactū supplans aū pacificus erubescens.
Selebun petrad filios & umbraclin filioꝝ.
Selech petrad & diuidentes ꝯ umbraclin aut semptrantes.
Selecha temptatio cruū & temptatio a bulantis siue obumbūs eos aut sempt
Sellech petrad & diuisiōes ¶ trunt eius. ꝯ umbraclin aū semptrantes.
Sellem pacificus & placatus ꝯ pacificaÿ aut pacificatio. ¶ aū pacationes.
Sellemite pacifici & placati ꝯ pacificatoꝝ
Selem au reddidit dño ē.
Selemat reddidit dño & reddita dñi.
Selemi temptatio respiciens ꝯ tūmugito nem & tūmugito respicies ꝯ pciatione.

Belles petitio t telluigens.
Bellechyaÿ fiuter multis t petitio deuotiõis.
Belenchus erent aduocatus t erens ad uocatio. sũ tollent semetipm aut tuue rit exprũtum.
Belencha erent aduocat t erent aduocationt sũ tollent semetipm aũ tuũl er
Belum uulpel t tollent sũ pimentũ. aumlto aut dumllio.
Belun sensus t pfectio.
Belmai sensus ms t pfectio mea.
Belmon pgr t sensus sũ forte ÿmago aut turricul umbraclm.
Belo ue er t dumllio ei sũ pereut eũ.
Belom aumltio t dumllio sũ tollat aut
Belmon pacifie t pacat tollitueng. sũ pacificant aũ pacificatio.
Bem audient t nominat sũ famosus aut famosa auditio.
Bamma nom auditũ t famosa auditõ.
Bemmai nom auditũ ei t famosa audi
Bemmaa idem ẽ. no ei.
Bemaia nom auditũ dño t famosa au
Bemanoth nom hũle t dtio dñi. nom hũlitent sũ nom auditũ aut nominata auditio. tatis.
Bmanch nom quelitũ t auditõ bom
Bmach nom tpale t crauditõ pcedeng.
Bmacher nominat pcõ t craudita tẽ
Bmdalyc nom sctũ t nom valit. auditũ sũ nois auditio aũ nois scã.
Bmc audient t auditio sũ nom aũ no
Bmeher nom fortel tel mnatõ. crauditio puri.
Bmebah nom pditionel t ibi ydõ sũ nom auditio nil aũ ibid crauditio.
Bmegar ibi aduena t ibi volũ sũ nomen aduene aũ nom aduementil
Bmei audui t audi me sũ nom meũ aut auditio mea.
Bmeiat audient dñm t nolat dño.
Bmertic nolati m t crauditores mei.
Bmel sol idolum i notand q; hoc nom in hebreel nolumnib; qi sermo latin sto a simulitudie. vñ i simulaeh; dicitur ipa ydola qi simulacra.
Bmeliat ydolum dñi t sol dñinus.
Bmmer nom amatil t crauditõ ama
Bmerat communicul dño ricatõis. t custodia dñi.
Bmeron ueprel dolenl t tra multa merentil sũ nom magũ dolentel t audientel magnũ murmurem.
Bames sol t fonl sol sũ mandatũ hũle aut mandatũ hũliatis.
Bmu nom auditũ sũ t famosa crauditio mea.
Bmuda nom meũ tertil t nom meũ auditũ sũ nom meũ auditio aũ nomẽ
Bmudae idẽ ẽ. meũ scã.
Bmudatit nomina mea scta t nola mea audita sũ nominũ meorũ auditionel aut nominũ meorũ scõe.
Bmu uepret t inultũ sũ tra spmola aut tra inulta.
Bmuramoth nom meũ videnl morte t auditio mea tulio mortis.
Bmmoth nom mortuũ t auditõ mortũ.
Bmmua nolatul t crauditbit.
Bmmer blasphem t blasphemia.
Bmmoth nota t auditõnel sũ nom signu aut craudita stio.
Bmram audientel nom excellit t famosa crauditio exaltationis.
Bmramute audientes nola excelsa t famose auditões exaltationũ.

Senun nom̄ lacesteul t audiō amarū
Senuon nom̄ ei t audiō ¶ dius.
eul tū custos aud' aū iuuonis custodia.
Senuomarō nom̄ amare tristine t audient amarū meruē tū custos amaru meroul aū audiodient meruē amarū
Seralay audient nom̄ salutis ¶ dis. V famosa audito saluatorus.
Senthi tol mis t illuiatio mea.
Sen dentes t hūdantia tū lup uulnus aut amphora temptationis.
Sena tolle t angustia tū deul eul aū ha
Senaa tollent ei t angu ¶ biditia ei. stia eul tū ē uulnul ei aū ãphora tēp
Senna uoluntat t man ¶ tationul ei. datū tū uoluntat mandati ei aū mandatum uoluntatil eius.
Senaab uoluntas p̄ūl t mandatū patrū tū uoluntas mandati p̄ūl aut mandatū uoluntatil p̄ūne.
Sennaar terub t terot eoz tū exultio deutū aū deutil uacue tactio.
Sennacherib tollent deterra t alleuans
Senam ds p̄ t angustant ¶ deterriouē. p̄ūn tū tollent eos aū hūdantia eoz.
Sennatar uoluntat d uutiaz t mandatū
Seue ds eul t angustaul ¶ biaudis. ei tū tollent ei aū hūdantia ei.
Seneo cimbalum t tumultus.
Senelauna tollent tubul t tēptationes
Seuum uoluntat manda ¶ tollens. ti eoz aū uoluntat uoluntatil eoz.
Senuu nom̄ audent t custos nōis.
Senthi tol mis t illuiatio mea.
Sennua dentes mouent t amphora tēptationul ei mote. ¶ men utile.
Seon calor t callū tū gmen op̄ū t aū g
eon temptatio lacesteul t allocutio i utul tū gmen temptatū aū gmina
Seoz calent t parul ¶ tio temptati tū minor aut mūdi anus.
Seoum munsiant eos t calidital eoz
Seaph spiclatul t unuel mollt.
Seaphua spūlm fiactum.
Seraphim ardor t incendū tū ardentel aū
Seraia p̄ceps dm̄ t an ¶ incendētes. guliant dm̄m.
Serebras idem ē.
Sereter p̄ceps p̄cipū t augrās p̄ncipes.
Sereth unctus t lepra tū tubulo aut uel luque p̄ncipatus.
Seugius p̄uncepl ualt t p̄ceps ortul tū p̄ceps orti humiliati aut augmans ortium humiliatū.
Serum p̄ncipant eul t angustia eoz.
Seron princep t uncroul t cantaul tristitia aū tū carbo hūmantū aū angustiaz.
Serua unclm t angustia.
Seruch loū t congrua tū dependens aut
Seruua unctul t unctio ¶ spectio. tū angustiaul aū angustat. ¶ egredientes.
Sela temptatio t firmat tū longeū aut
Selac manul t pullus tū mau tactu eut tactus pullinus.
Selay egdient m̄ t legeutal mea tū tactu natul mūl aut temptatio mea.
Selamoy temptatū urgent t egllio ap
Selau tēptatio dou t egrel ¶ tractas. tio gr̄ē. ¶ fications.
Selban tubulo uement t tubulator eoz.
Selbatar tubulator t ebl'at tū t bulans.
Selima egllio t bl'atoūt t egllit ē os tuli
Selion egrellio tristul oul ut ¶ ete. egllium ē os tristicie. ¶ tio.
Seth ponent t posit tū positū l resurrec
Seth stirp t gmen tū gratū aū poclin.

Sechar' poelin sufferant & gemen ingluc.
Sechym spme & gmuna sũ pões aut re
surrectionel corr.
Sechym semnaũl magẽ nũs & refurrectio
Sechym spme & gmuna (magẽ mei
sũ positio nel aut refurrectiones.
Sechre creatoꝛ nũs & abscondito mea sũ dũ
rensl in aut dũrticlin meũl.
Sechur absondrut & dũrensl sũ absón
tio aut dũrticlin.
Secna loquent & remouũ sũ mulpecla cla
mant aut tabuaclin.
Scne loquentes & remoua sũ mulpecle cla
mantes aut tabnacla.
Scnophegia remonoꝛ ecanlio & tabna
culoꝛ sollempnitas.
Scna mulpecla ỹ & tabnaclin ipm.
Sceplis coꝛona & noꝛma uẽa raclamo sũ u
dicaul uos aũ spectatoꝛes.
Sceplis regla & coꝛonaꝛ sũ spectaul aut
Sceplana coꝛona & uoꝛma (raclamo.
uẽa sũ udicaul uos aũ spectatuꝛe uẽa.
Sceplia regla & coꝛonata sũ spectaul aũ
ra domitatio & udigen (taculatõ.
tia sũ dormitantes aũ indigentes.
Sraa dormitaul ea & indigentia ei.
Sralia indigent pẽ & dormitatio pẽs.
Sỹau dormitaul ũ & indigentia mea.
Siam steul & stuent sũ dormitaul eis aũ in
Sleba recle & consilio sũ (digẽtia con
uenit egsilul aut uenit egsilio.
Slam rectrudo doul & consilio gẽ.
Slbum rectul & consulul sũ egdient eis
aut consilio corr.
Sicha inlauna & ebruetas.
Sicharii ebrul & inlau.
Sichath penitent & pũia. (aũ.
Sichar' rami & concluſio sũ bullul aũ eiu
Sicheleg defecatio uocat adducte & addu
ro uocat defecat sũ effundẽs serranũ aũ
Sichuna humet & humu (effusio serra
sũ labor aũ labrantes.
Sicher ebrul & ebruetas.
Sichera ebrul ea & ebruetal eẽ.
Sicheleg effundent serranũ & effusio serra
ru sũ defecatio uocat adducte aũ addũcẽ
Sichlia pondola & labouola. (uocat defecat.
Sichentes pondoſ & labouoſ.
Sichuna humola & labouola tpa ẽ que
ẽ sichem ẽ ũ latinũ & gmum sermonem
interpr' uo sichuna pmutatur.
Sichumu humoſ & labouoſ.
Sichumut idem ẽ.
Sichuone pond' dolout & labouola ũqtas.
Sicls pond' consilu & labor sellmationis.
Sidem communõ cels & uenatio fontis.
Sidon salus & tacent sũ saluant aũ tac
Sidonl talu & tacentes (tumitas.
sũ saluantes aũ tacturu.
Sidon uenatio & cõmotio sũ uenatõ tu
stuc aũ comotio inquietatil & tal'
tacentl aũ uenatio mutil.
Sỹdona cõmouent eũ & uenatio eẽ sũ
comouent tristuẽ ei aũ uenatõ ũqtas
Sidonia uenatio & cõmotio sũ (et.
uenatio merous aut uenatõ utill.
Sidoniy uenauntel & cõmouentel sũ ue
natoꝛel merouſ aũ uenauntel mutile.
Sidrach deroꝛ & deroul sũ deul meũ aũ
Sdeue steul & stuentl sũ (deroul in
deuoratio aũ indigentia.
Sdeuentes stuentes & dormuentel sũ in
diguentel aũ indigentie.
Sigab supartollent & supartolle.
Slamutiul & mullio.
Slam mutiul & mullio corr.

Bilat nulla plalmatio t nullone tullol
Biliem recens t nouul tū recen (lens.
tet aut nupturue.
Bliebu nullus in t nullo mea.
Bilo auuilto t ubi ē ipa. (turio.
Bilo auulta t cullatū tū rennullo aū relu
Biloutte auulū t ubi sunt ipi.
Biloutte nellennel t cullam tū dunullēy
Biloa nullul t nullio tū (aū reslurrec
nullul ei aut nullio eius.
Biloc. idem ē.
Biloeam nullul ei t nullio eoy.
Biloru tullerent t auellent tū dunullio aū
Biloutte tūllerentes t auel (reslurrio.
lentel tū dunullā aut reslurru.
Biluaū nullul ē t nullio ad tēuitate
Bimma erudirio t erudibil.
Bimmaē erudit t erudibil.
Bimmatch inertitudinil t mortificatio tū
Bmortificat aū, quecūq; monet.
Bymeou audiet t erudibil tū audiēl me
rrem aū uoltū hyrael.
Bymeoutte audiet t erudibilel tū audi
entes triltitiam aū auditoꝛ merouꝫ.
Bymeou obedient t obedia tū ponel tu
lentiam aū auditoꝛ merous.
Bm palma uocū repulatio t uocū eou ue
Bumuch locul t loca. (mentia.
Bin temptatio egdient t egllio tēptatoy.
Bin dentes p dentuy tū ly nullū aut ālio
Bin tubul t odū mlural (ra tēptatoy.
tū mandatū aū egdiens. (tatoꝛ ei
Bina temptatio egredient ei t egllio tēp
Bina dentel eul t dentū ei tū ly nullū
eul aū, amphora temptatois eiuy.
Bina mlura t mandatū tū tribꝰ ei aū odi
Bunay temptatio egdient (ent eiu.
in t egrellio temptatio ul mee.
Bunay dentel mea t dentū meoy tū ly
nullū meū aū amphora tēptationy
Bunay mensura mea t manda (men
tum meū tū tubu aū odia plalu nūo.
Bmeul egredient t odiolut tū leuantl me
aut alleuatio mea.
Bunga doctuna t inltruttio.
Bunchion uictoꝛ deo palma t uictoꝛ
deo triumphus.
Bunchion loquent t loquela tū earnay
triumphus.
Byon specula t semen ei.
Byon mandatū t munū tū tropl aut
Byoꝛ parunulul t turbu (copulatū.
lentul tū turbid aū firmamētū nouū.
Byoꝛ labanath parunulul t firmamētū
Bir aula t lebes (noue allbedny.
qm̄ uulgo ollam uocant i. caldarū.
Byra aula eul t lebes eius.
Byrach muurul t macerna. (ac.
Byrachula muꝰ gaudu t macerna leti
Byralum cantantia cantica t cantica
Byra arat t humecta t (cantico
ſublumul aut ſublumtas.
Byrū aue t humectu tū ſublumtel aū er
Byrophenilla altre aūla (celū.
mū t ſublumtal aūlionul allupre.
Byrres tribulationel t angultie ſeu po
tiones tractionel aut antractiones. Da
lultul eū a tractu hyrres dēi appellan.
Bis temptatio t farina tū longeuul aū
Bsa temptatio t farina (egredien,
tū egredient ei aū longeuitas eius.
Bilay temptanl me t farina mea tū egre
dieus in aut longeuitat mea.
Bisaum temptans eos t farina eoꝝ tū
egdient eos t longeuitas eoꝝ.
Bsana equi ulio t erclulio gaudu tū

tollent retinentem aũ erclusões gau
Sisicruel tumẽs dñi t bũdes di. deuñ.
Buuau dignitat t elatio.
tzilia pondosa t laboriosa.
Sztlientel pondosi t laboriosi.
Stlia mulpel illũiata t remouũ illũiatã.
Stlie mulpcle illũiate t tabuacla illũiata.
Stlipoplis mulpel illũiata cuibz t mulpo
tula illuminata curtas.
Stlipoplite mulpcle illũiate cuibz uel
mulpibz illuminati cues.
Smuena consũmatio amaritudis t ama
ricatio consumptca.
Smunei consũmati in amaritudie t ama
ricati in consũmatione.
Smune cantaul cantaũ t cantatio eoz.
Smuneusel cantantes cantica t cãtati
Soa caluaul eũ t locutio ei. Clones eoz.
Soar pusillus t pusillanimis aũ pusil
lanimitas.
Soba serra seraus t maudatũ in ea.
Sobab consũtent t consũlio.
Sobaba consũtent eũ t consũlio ei.
Sobach simpler t columbarũ lũ consũ
tent te aut consũlio tua. Cum i ea.
Sobaz serra mea seraul t mandatũ me
Sobaũ spica t uectes ad portandũ lũ ua
na uectibz aũ uauraũ uectatus.
Sobi serra seraul me t mandatũ in me.
Sobnal sedent t tedes lũ retinent aũ dũ
Sobrch uretient t consũlio. Cteclin.
Sobrchn consũlio mea t uecudũ mei
lũ uretient ultrem aũ zitres deuoratole.
Socha ramul t ypogo.
ochar ramt t ypagines.
Socho ramul t humiliat lũ umbraclin
aut tabuaclin. Chabitatez.
Sochar remota t tabuacla aũ rami aũ
Socluocuoth remota filii zedemul ut
tabuacla filii temporal.
Sodad erludent t latul alatere ũ alat
tudine lũ archanũ aũ erclusio.
Sodada latus eul t erludeat eũ lũ ar
chanũ eul aũ erclusio ei.
Sodi latul mei t archanũ mei lũ erclu
sit me aũ erclusio mea.
Soddi idem ẽ.
Sodma ualto tilent t declinatio eoz.
Sodma tilua t sterb lũ certal aũ peru
Sodmate ualtuel tilentil Ctiles.
aut declinationel eoz. Ctilentia.
Sodmate tilua t sterilel lũ ceti aũ petra
Soem gaul t expectatio eoz.
Soen gaul t expectatio. Ctaul eoz.
Soene gaul eus t expectata eũ lũ exped
Soen expectaul t expectatio lũ gaul aũ
Sophach udicaul t ure Ccircumdan
tiul t eul catul lũ uretient aũ eule
Sophaz speclin mei t speclatoz Ctano
meus. Clum aũ obũbro.
Sophan attenent t attentio lũ umbraeu
Sophar speclans eũ t speclẽ dilipatõ lũ
dilipant speclatorem aũ speclatorẽ u
Sophar udicaul t diudicatio. Cdebo.
Sopher liber t narratio.
Sopheta narrans eũ t liber ei.
Sopheteth lib ure t narratio pauoris.
Sophun speclans eos t speclatoz eoz.
Sophonas speclin dñi t cogntor archa
Sophonas ablcondens Cnoz dñi.
dñi t ablcondentul dño lũ speclaul do
mũ aut speclatoz dñi.
Soleintes auellent t diminuent lũ auul
sio aut diuisio. Ctiouẽ
Solomch temptatio relpicient tiltimg
Somer custos t custodia lũ custodiens.

omouat custos dñi t custodiet dñm
t ab hoc deinceps usq; seculum.
omp[er]ophanet[es] saluator mundi.
on pectus t dentes.
on pupilla t sedes sii cocc' aii cocciniu.
ona pectus ei t dentes eius.
ona pupilla eius t sedes ei sii cocc' aii
coccineum eius.
onam pectus eoz t dentes eoz.
onam coccinea t subtilitatem eius sii pec
ta eoz aut pectora rubea.
on pectus mei t dentes.
on pupilla mea t sedes in sii cocc' meum
aut coccineu meu.
onum pupilla eoz t sedes sii cocc' eoz aii
coccineum eoz.
oon cantat t oppidum.
ontanus cantat egypto t oppidu mu
dantur humilia.
oz petra pusilla t fortis pusillanimis
aut angustianus fortis.
ona petra pusilla dñi t mane planati
oprimu liber uiduu t lib uiduantiu.
oz plasmat t angustiatus.
oz petra t fortis sii tumult aii mundanus.
orderth vestes tue t vestiu tuoz sii mu
mutoz tuoz aii bellantiu contra te.
ordth bona t optima sii eleo aii eligs
bona optima.
ordth bona utut t optima unica sii ele
cta utut aii unica electionis.
on petra mea t robur meu sii plasma
tus tu aii angustia mea.
onum horreu t cibariu sii roborant eos
aut plasmatio eoz.
osi pat saluant discipulos t saluant i pe
ce sii gaudiu datoi aii gaudiu da in
ostratus salutant discipulos t saluat t pe.
ocha archaiu t ereptio.
ochai archaiu meu t ereptio mea.
ocheleth radicant tuguri t radix subre
ochrul archaiu t erepcio.
chorei facientes cantilenat t in portulis
ua salus t saluatio.
ua salus eius t saluans eu.
uaa saluant eu t saluatio ei.
ual reddent t saluant sii salus aii red
uar saluatoz sulcarant t saluationis
ulua incendent t incendiu iugulia.
sii conterent aut conuitio.
ulcach structu t combustu.
ulcachay structuu meu t combustio
ulcel qulut dor t incendiu dñi mea.
ulcehay ureu eius t urentes sii incendi
um meu aii conuitio mea.
ulua excelsus t sublimitas.
ulua sedens t residens sii sedet aii residio.
uuam sedens eius t residio eoz.
ulcel conuitus deo t incendiu dei.
ucha obumbrat eu t tabernaclu eius.
uldi archaiu meu t latere meo.
ue loquens t locutio sii cantant aii
uph rubrum t arp cantilena.
sii sperdim aut effusio.
upha arput eius t rubru eius sii ef
fundent aii sperdatio eius.
uphan attereus t attritio sii obum
braclu aut obumbratio.
uphaphu atterent naues t ad umb
culum rostroz.
uphereth uanitat utre t urnu uano
uphu unctus t unctio sii
ens.
effundens eos aii sperdu eoz.
uphur uanitat t irritum.
uphun saluant eos t saluatio eoz.
uamute saluantes eos t saluantes eoz.
uphauute attentes t obumbrantes
sue attritiones aut obumbratio.

Sui loquent t locutio.
Sucches idem t.
Sun pera t lapis duꝝ aũ durace.
Sunam lapidem ꝑpls t duricia ꝑpli.
Sunamitte lapidei ꝑpli t duricia ꝑplo.
Sunamith mortificata t mortificato
lũ mortificant aũ quitꝫ moueritꝫ.
Sunamutthil mulera t captiua t cor-
nea lũ mortificant aũ mortificata.
Sunẽ cornuũ t cornueũ lũ dimet aũ
elevatio dentiũ. t delpeda
Sunem lapidem oels t duricia fortis.
Sun pet̃ mea t lapis mũl lũ durus
ũ aũ duricia mea.
Sunte petre mee t lapidei mei lũ du
ri in aũ duritie mee.
Sur murul t robustul lũ continens
Sur angustia t acer (aũ directus.
bitat lũ directo aũ continentia.
Sur angustia mea t acerbans me lũ
murꝰ mal dirigẽs t continentia mea robusta.
Surbel acerbans dñs t angustia der.
Surbel murꝰ dei t robusto deo lũ con
tinent dñs aũ directo dei.
Surbelli fortis mũl ds t angustians
me ds lũ ds continẽs me t ds di
recto mea.
Surcladde fortis dñs mus t continens
mea uberia lũ murul acerbi aut
directo angustiantis mee.
Surlladday fortis dñs mus t conti-
nentia uberia meoꝝ lũ murul ac
bitatis mee aut directo angusti
Sus gaudiũ t letitia. (antis mee.
uala lera t gaudent lũ gaudium
aut letitia.
Sualach leo t gaudens tuleo lũ gau
dium t letitia tuleo.
ulan gaudiũ dom t letitia gre.
Sulanna gaudiũ gre t letitia tebionũ.
Sulanna tului t gũ lũ obtentui tuli
aut optinuit grãm.
Sulanneelyanei tului possidentes ut
gre emulatores lũ gaudiũ dom tu
mb aut letitia gratie emulationis.
Suli gaudiũ meũ t letitia mea lũ op
tinuit equũ aũ optinuit equitatio
urbala radix t radicatus. (ne
Sulis gaudiũ unt t letitia illumina
seu reiterent in aũ reditio mea.
Sulil gaudiũ consilii t letitia tesuna
tis lũ optinuit equũ aũ optinuit
equitationem.
Surbala radix t radicatus.
urbalam radicate eis t radicatio eo
urbalaurte radicantes t radicati.
Surbale poesim murũ t spina maledica
lũ spina uiridis aũ spinas maledicũ.
ure faciens ignem t augens incendiũ
Taaph pauor t sup lũ pauidus aũ
superuo.
Tabath bona t bonitas.
Tabeth occidens t mortificans lũ occiso
aut mortifero.
Tabebel bonus ds t bonitas dei.
Tabemeliothe occidentes t mortificantes
lũ occisoes aut mortiferos.
Tabera damma t capa.
Tadpos silens t tileuntis.
Taddent apprendens ꝓpeum t appen
sio principis. (uenies.
Taphay aduens parulus t parulus
Taphna claudicans t claudicatio tu u
tram remanens aũ remullio utre.
Taphue malũ ab arbore fi amalica t
timpanũ aprili in tympani aprilio aũ

tympanū ad aptent.
Tala eos t uinctio t appensio t agre.
Talam uocant eos t uocatio eoꝝ.
Talla ag t appensio.
Tallam appendent eos t ager eoꝝ.
Tanath pars ptā t pte ptē tū danū
cōsummatū aū consummatio data.
Tanomech consūmator t consolatus
tū consolant aū consolatio.
Taophys specla t specliū tū speculatoꝝ
aut speculatio. ¶ tule.
Tarela uident there burtul t ullo arbul
Targal explorator t explorato tū screns
ugum aut tela ligi.
Tarhan lucyfimul t elongauit tū turs
cru dedit aut turrumi dato.
Tau signū t subē tū signauit aū subscri
ptor t consummatio.
Tauchouerūt dī cogitauit trubiciam t co
gitatio turbine.
Teitrus adiungent t adiunctio tū ap
plicans aut applicatio.
Terrullē ager eoꝝ t placent terroꝝ.
Tiberius uident t bonus tū uident eum
Tibetal ullo t bōtal aū bōtat ei.
tū uident testimoniū aū bōtat testi
Tiphon gehennat dolo. ¶ cationū
t lactuado iniquitatis.
Tigrys uelox t uelocitas.
Timon ruminant t pungedo tū pu
gnul aut ruminatio.
Timothyni benefactus t bñfactū tū bene
factens aū bñficentia.
Tiranni continent eos t confortatō eoꝝ
Tiranu tinuerat eos t afforcatio eoꝝ
Tyrus angustia t tribl̄o tū placmatio
uri placmati t tri ¶ aū tormento.
bulati tū fortes aū angustiant.
Tribus tactū t tactuū tū tiberiadū
aut tactuuntes.
Tubi ēgrent t bonus tū lucū aū lucrado.
Tuplera unuient t tenent tū nuē aū
Tuplota clam tū clare ¶ cultio.
udent aū ysquue attendens.
Tob bonus t bonitas.
Tobias bon dño t bonitat dñi tū du
cat ad lucrū t cōsulit ad unūsa.
Tobit bonus aut t bona assumptio.
Tophel ruina t cadent tū tractant aū re
Topazion boni nou tela ¶ tuens.
nentū t bonū nouitat testamenti.
Troade seruiens t seruitū tū requies
aut lauando.
Trophim dissoluent t dissolutō tū dis
soluent thalamos aū dissolutō tha
ubal ductus ad lucrū ¶ lamoy.
t consilius ad unūsa.
Tubal deserent t deserus tū deserēt aū
Tubalchaym ductus ad lu delatu
ctum lāmentationē t consulit ad unū
sa acquisitionis.
Tubalchaym deserent possessionē t de
serent lamentationē tū delatus possel
sionē aū deserus acquisitionē.
Iudulge y simplicem t lectam t tū
alpiratione lecta sunt y nacpta nobis
ge bñut. que streuntur alspiratione ad
dicta legenda sunt.
Thaamad datus indignationē aū bīl
t dedit indignationē aū bilem tū da
ta t bilosa aū data ē indignatio.
Thaan duces dno t pauidus grā.
Thaas fr t pauid seu duel aū stupor.
Thalar duel t duritie tū pauoiem
sulcrant aū stupuit ungulans.
Thabee bonus ocrida t bū ocrident tū

beue oculus aut bona oculo.
Thabet at bonus ds dñe t bonitat dē
Thabere bona usio t bone dñe. ¶ uisiones eoꝝ. ¶ humiliatiōis.
Thabiana bona donatio t bonitat
Thabuhanel beue donamel t bñ gē
Thalor uenter lux t uen ¶ triculan. eus lumi lū aduentus lumi aū lucis
Thalerminon bñ lubu ¶ acrellio. mus t bona congregatio lū bonus ad udend aū bōitat iusionū eoꝝ
Thacalum stature appensio t silentiū
Thadal princeps appendens ¶ eoꝝ t princeps appendoꝝ lū ꝓnceps appensus aut principis appensio
Thaphphu claudicans labiū t tumpanum aperiens.
Thaphual signū apertum t signu operto lū stupens os serpentis aū insanum os serpentū.
Thaphuathsare uīans opimentū nouum t uīle opimentū nou.
Thaphua tumpanū aperiens t ꝓtumpanū aperto.
Thar pauoꝝ mis t suppoꝝ in.
Thaun duo t binu sunt duo aū binā.
Thala appensio t appendens lū uocās aut uocatio.
Thalamuge exemplo t ꝓsemetipo lū ipsemet gēdr tibunēt aū tibunus zelo eius.
Thalaka appendens sartaginem t appensio plasmationis lū uocans factorem aū uocans plasmatorem.
Thalafar appendo principem t appensio ꝓncipis lū uocans principem aut ꝓncipis uocatio.
Thalo appendens t appensio lū uocans ¶ haphus signū apertum ꝑ signu apertio lū stupens os serpentis aut insanum os serpentium.
trans aū uocatio. ¶ laudatōis.
Thallum plalmus t ymnus lū laudes aū
Thalitacumi puella tibi dico surge ebꝛū eld ū hebreū.
Thalme fulgulma t fulgur lū dependens aut suspensio.
Thalmay sule mis t fulgur mei lū appendens mine aū possessio mea.
Thamar palma t amara lū communans aut cōmutata.
Thamul consumens mel t contemptus lū contemptus aū consummatio.
Thamnes numerus t fidelis t fidelis ers aū consummatio eoꝝ.
Thamnas deficiens lū uectans sumtanu aū consūmatio plasmatōis.
Thamnatha uectans exploratores odoꝝ t uectans exploratores alienigenas.
Thamnathalara uīans opimū nouū t uīle opimū nouū t uīis opimū nouū.
Thāmnes uīle t deficiens lū fidelis aut consummatio eoꝝ.
Thamun uīle ū t cōsūmatio mea.
Thana humil t gēdens lū gēlo aut humiliras.
Thanaa humil ea t gēlo ei.
Thanath gēdo tibi t humiliras ad te lū humil tibi aū gēlo tua.
Thanayl humiliant uelū t gēdens assumptionū.
Thanath humil t gēdens lū humiliras aut consolatio.
Thanath zelo humiliras diminutionis t consolatio pecuniosus.
Thanul mundans humilia t mundās humiliratē lū mandatū humile aū mādatum humiliatus.
Thanhannay gēlo fidei mea t humil hannathel uectantes exploratores odoꝝ ꝑ uectans exploratoꝝ alienigenas.

exploratoꝛ atteudoꝛ mee.
Thapta ſpeelin t indignatio.
Thaptar ſpeelin ugliue t indignatione
Thaple indignant t indig- (Iuſtertans.
natio ſui ſeſſio offendens aũ ſeſſio offẽ
Thara paſtent t paſtio ſui ex- (Dicula.
ploratoꝛ odouꝛ aũ exploratio attendis.
Tharacha ſuꝑfluuꝫ eius t elongant ab
eo ſũ ſuꝑfluent eꝫ t elongatio eius.
Tharalim ydola t ymaguet ſũ figure
aut ymãginationes.
Tharathna ueſtiũ dono t abigent grãm.
Tharcarly ſuꝑfluuꝫ t elongant ſuue ẽſ
fluuꝫal aut elongatio.
Thardema gũut ac pfluid ſoꝑoꝝ ſũ gra
uital aut pfluidual ſoꝑoꝝ.
Thare abactoꝝ t depulſoꝝ ſũ necqĩ aut
Thatet necqĩ t necquitie (Nequitia.
ſũ abigentes aut depellentes.
Thatet paſtent me t paſtio mea ſũ ex
ploratoꝝ odouꝝ mei aũ exploꝝ attẽ
Thatealta ſũ. ꝑhaz- tionis.
Thatet exploratoꝝ gaudiũ t exploratoꝝ
letice ſũ gaudiũ abigent aũ leticiã.
Tharlit exploraut gaudiũ t exploratoꝝ
leticiam ſũ diſſipant ſpeelin aũ diſſi
patio ſpeculꝝ.
Tharlenlet exploratores gaudiũ t explo
ratores leticiam ſũ diſſipantes ſpeelin
aut diſſipatoꝝet ſpeclẽ.
Tharlum exploratio gaudiũ t diſſipatiõ
Thaſi poſitus in t poſitio mia (Speele.
Thau conſummans t conſummatuꝫ ſũ
conſummatoꝝ aũ conſũmatio.
Thracia requet t lattitudo.
thracet latũ t requelentes.
Thramathe ſeruent dono t diſſolutio
donationis.
Thraſte diſſoluent thalamos t diſ
ſolutio thalamoꝝ.
Thebaida conũcta t conũſio.
Thebaoth zãtent ẽps t cũſio ꝑtũs.
Thebath bonũ t bonꝛal ſũ conũtes
delinquente aũ conũſio ꝑtũs.
Thebel inſulſuꝫ t inſipiens.
Thebes tẽa mea t mea fuerunt.
Thebeth bonuꝫ pauoꝝ t bonꝛal ute.
Thebun palea mea t oua mea ſũ.
Thebun bonuꝫ ſũ t palea mei.
Thelholeth ſpica palee t inſultital ẽnu
Thelbon palee t ſultitas. (Uatoꝝ.
Thelbel ſtatere appenſio t appenſũ eſt
There tuba tancnt t buena (Tratera.
toꝝ. (Percuſſio.
Thecua tuba t buena ſũ ſonitus aut
Thecuam tube t buene ſũ ſonantes
aut pertinentes. (Partientes.
Thecuẽu thube t buene ſũ ſonitꝰ aũ
Thecute tube t buene ſũ ſonantes
aut partientes. (Pecoꝝ.
Thecuaꝫ buena delinquent t peuſſio
Thecuan patent t patia ſũ pertinens
eos aut buena eoꝝ.
Thedoe parullus t infirmio.
Theem meridiani t ſtatera ĩſiure.
Theglath cũſumgrauit t cũſumptio ac
tua ſignificatione intelligẽd ẽ. i.
alios facient cũſumgrare.
Theglathphalalar tranſmugns cade
tem ꝓncipem t cũſumptio cadentis
Theglathphalatar ꝓncipis.
tranſmugit cadentẽ ꝓncipem t cũſ
mptio cadentis ꝓncipis.
Theben ſtata ĩſiure t ſtata ĩſiurata.
Thebenne ſtata ĩſiurati t ſtatera ĩſi
ſuratores.

47

Thelabin dilpū & dilpgentes lū dilpsio aut dilpsiones.
Thelame ager aquaz & riui fluuiorū.
Thel assar appendens ymaginē & appensio
Thelēos eor & ager aquaz. ymagines.
Thelemelathalasa ager aquaz dilpgēs tium solem & riui fluuiorū dilpgentes illuminatos.
Thelmon vos domū & inuocatio requietis.
Thelmum vos domū & inuocatio requietis
Themam auster & affinis. tuū
Themana auster eius & affinis eius.
Themam auster mū & affinat ū.
Themanuel austrū & affinent ab affinito ū ab affinea.
Themma uertant & defectio.
Themor tumma & cōsummatio amaritudinis
Themora summa eius lū tudis. consummatio amaritudis eius.
Themoz vel simmenlū & consūmatus in amaritudine.
Thena castra & donata lū donationes aut dona eoz.
Thenath castrā fūt & dona fletuū.
Thenna ficus & amigdalum.
Theometh consolatus & consolatio.
Theodatus idem E.
Theodal laudans & laudatio lū signū capi.
Theophilus contrens & confusus lū sursum ferens aū surlum portans.
Therath pendulus & elongatus.
Theraphym ydola & incendia lū figure aut ymagines.
Thereath lubitrens & lubūsio.
Therphala subūsione cadens & explo ratio redemptionis.
Thermath explorata redempno & explorario redemptionis.
Therphyles explorationes duuli & subūsione cadentes.
Therla pulchy & placens lū complacito aut placens tibi.
Thetan posuit donū & depo gre.
Thelil polita & positio.
Thelbi capruant & capiens lū capruntes.
Thelbutes capiens & capruator lū felui aū intelligendi & intelligentia felu
Thelbon felinata intelligen natatia & felinul ad intelligend.
Thelbuent capruant & capruator lū capruul aut capruntes.
Thelsalonica felinant umbram statuere & felinant umbrā roborare.
Thelsalonicenses felinantes umbrā statuere & felinantes umbrā firma
Thelh sbē & unita lū vonū aū re. exclusio. subtractor.
Thetum vonū & exclusi lū intencoes aut
Thendal laudans & laudatio lū signum capiens aut captura signati.
Threez aggr vorid & tuba therribil.
Thathura illūiata & illūians lū illūiatiuo aut illūiatio.
Thathuem illūiantes & illūiati.
Thibaath forz & macellum.
Thicon medū & diuidiatio.
Thichtonū idem E.
Thichua spes & desperatio.
Thima humilia & respondentia.
Thicon dilpgens medioz & dilpsio inquitatis.
Thument pinguil & ruminans.
Thiral tumor & redditus lū timet aū superfluus.
Thūa timens dnm & redicul dno.
Thriphon dissoluens doloz & seruus

uniquitati. ¶ mortis.
Thrumoch dilloluent mortē t refectio
Thre oblatio t humilitas.
Thoplel uaurtal tū ductul ad luctū aū
tumultul ad umbra.
Thochoaath studeul t studet.
Thoren studet fomul t studeul oēs.
Thoph gehenna t stultitia tū latitu
do aut ampla plena stultoꝝ.
Thophet ons opelim t oul precio tū os
pregens aut os pretium.
Thophel os dei pregens t os t dī pre
tium tū oul dēi opelim aut ons dei p
Thophech gehenna pauoul t ¶ tectio
ampla plena stultoꝝ.
Thogēma auellens t ulcpyel tū equipa
um uiolatul aū inolat auulsio.
Thola coccinū t humes.
Tholad coccul t rubeul tolor testū.
Tholante coccina t rubicundi.
Thole coccineū t rubeul tolor.
Tholuay ad humuram deducent t ad hu
turam deductio tū sulcus mis aū sul
Tholomaida ad humu ¶ pertio mea
tam deducent t ad humuram reductō
tū sulcul mul aū sustentio mea.
Tholomaida ad humuram deducul ut
ad humuram deducta.
Tholomaul ad humuram deducent t ad
humuram reductus.
Tholomaidenel ad humuram deducti
t ad humuram reducentes.
Thlolome ad humuram deducent t ad
mensuram deductus.
Tholul totundus t rotunditas.
Thomal abyssus t geminul vñ t gre
ce didimus appellatur.
Thopha amentia t latitudo.

Thrach lex t pentadteuch.
Thole captuitat t festinatio.
Tholates captiuul t festinator.
Thoth amenl t amentia.
Thoth erre mul t amitia mea.
Thou erraul t aufl tū error eoꝝ aut
amentia eoꝝ.
Thrade requeleeul t requetio.
Throgodite terul lucunch t requelce
tes latrunch. ¶ umbila.
Thubal ductul ad ductū t consilul ad
Thubal delerent t deferens tū delereus
aut delatus.
Thubalchaim duct ad luctū latitati
onul t aufus ad umbila actibus.
Thubalchaim deferent pollcem t dele
tent latrocinium tū delatus pollel
tionu t delerul acquisitionu.
Thubin delerent t delerto tū bū me
nent aut lona mensura. ¶ ens.
Thal festinaul gmen t consiliū uel
Velocha igul mordent t dolor pre
thocha infirmul t debil ¶ stolatoꝝ.
tū infirmaul eos aū infirmitat eoꝝ.
Vphamite infirmi t debiles tū infirmā
tes eos aū infirmitates eoꝝ.
Vphu infirmus t infirmitas tū uirtū
aut verbolum.
Vl dolent t pūent tū dolor aū partus.
Vlay tenū t palul a palude ū a palo tū
dolor femoꝝ aū dolor umbracli.
Vlam pus t ante tū por aū antior.
Vr lumen t ignul tū incendiū aū feneſt.
Vray luū meū t ignul mul tū incendiū
Vram ds excelsus t luū excel ¶ meū
sum tū ignul eoꝝ aū fenestra eoꝝ t
Vram lucent pī t ignent pls tū incen
dent pīm aut incendium pīoꝝ.

Vratha ignis p̄ti & incendent p̄ñm suc
lum templ̄e aũ aperient portã.
Vrbanus luce gaudent & lucis gaudiũ
sũ gaudent ignc aũ gaudent incendio.
Vri longitudo mea & dilatatio mea sit sũ ig
nis mis aut incendiũ meũ.
Vri lux mea & ignis mis sũ incendent me
aut aperto mea.
Vria lux mea dei & lucis meũ dñi sue
dñi ignis mis aũ dñi incendiũ meũ.
Vrihel lucent deo & ignis dei sũ aperiens
deo aut incendiũ dei. ¶ festinato.
Vs consiliũ & consiliator sũ festinans aũ
Vsam consulent ꝑplõ & consiliũ p̄ sũ fe
stinant eos aut festinatio eoꝝ.
Vsach festinante me & consiliante in sũ
consiliũ meũ aũ festinatio mea.
Vsachides festinans & consiliator.
Vsi consulent in & conciliũ sũ festinans
me aut festinatio mea.
Vsthy festinant eos & consiliũ eoꝝ.
Vtim conciliũ & festinatio sũ festini cõsi
lio aut festinatio consiliũ.
Vthay dolor signi & consiliũ errans.
Vza consiliũ & consiliator.
Vzal consiliũ ei & consiliator eoꝝ.
Vaph finis & diffinitio.
Vaphi finis mis & diffinitio mea.
Vaphitus finis consiliũ mei & diffinies
festinationem meam. ¶ tio.
Vagao ipa valt estuans & ipa valt estua
Vagechya lub leuitas & liber leuitcus.
Vagedaber lub uiuans & lub nutrien.
Vazacha ipe ducens huc & ille firmator.
Vallem finis dentiũ & delinuat angitie
Vathy finis signatus & diffinitio consiliũ
Vau hy & ipa sũ ipe & ille. ¶ nata.
Vclathy finis malt & definito declinatõis.
Vur uiuet & uiuũ sũ puocatio ut aũ ua
uiditam puocans.
Zaad auriũ breuium puellarũ.
Zalua mouens & motus sũ fluctuãs
aut fluctuatio.
Zabad fluens torrẽs & torris fluctio que
uulgo ydem uocant. ¶ ydolatrie.
Zabadam fluens torris uiuus & fluens
Zabady fluxus torrẽs & torrẽs fluctio.
Zabadia fluens torris dñi & torrẽs fluens
Zabay motꝰ sũs & fluctuatio sua. ¶ dño.
Zabadu mouens dolore & fluctuans mũ
Zabathymouens deluũ & ¶ tatis.
torrẽs fluens peccato.
Zaban mouens eos & fluctuatio eoꝝ.
Zabeth ista consilio & ista ignominiosꝰ.
Zaber mouens puteũ & fluctuans fontis.
Zabdi fluxꝰ uehemens & fluxꝰ habundãs
sũ fluens habundans.
Zabdiel fluxꝰ uehemens dñi & fluxꝰ ha
bundans dño. ¶ bundans deo.
Zabdihel fluxꝰ uehemens dei & fluens ha
Zabina iste uenit ꝙdens & ista uẽit ꝙdo.
Zabud fluens torrẽs & torris fluctio.
Zabulon fluxus nocti & iuuans dñi et
Zabulon ystaclu subleuans & ystaclin
eoꝝ sũ ystaclin fortitudis aut ystacli
um pulchritudis. ¶ eoꝝ.
Zabulonite fluxus nocti & iuuans dñi
Zabulonite ystaclon sublet & ystacla for
titudinũ aũ ystacla pulchritudinũ.
Zachay iustus mis & iustificatio mea.
Zachariat memorans dñm & auxiliũ dñi
Zacher memoria & admotiuũ sũ iustꝰ iugi
lans aũ iustificans consurgens.
Zacheus iustus & iustificatio sũ iustus
consilio aũ iustificans festinans.
Zachur memoria & admotiuũ sũ iustus

ignē aũ mũltiplicat illũmans.
Zadab iste pẽ t ista p̃ncipas.
Zadabia iste pater dñi t ista p̃ncipat dño.
Zaph lũare t illuminatio.
Zaphi lumi meũ t illũatio mea.
Zaphum illũmanf t illũtato eop.
Zaỹ dude t hut lũ oluia aũ formcatio.
Zaỹm ista blc.
Zaith duc te huc t frementanf t lũ oluia
cuif aũ formcatio eop.
Zalmon tubumb t tubumbũs lũ obum
bratus aut obumbratio.
Zamme iste fluens t fluxus ei.
Zambu iste lacelcens t iste aquaticans.
Zandi fluc uelement t fluc hũndans.
Zamira iste apẽ t iste illũians.
Zamra ꝓllentf ei t cantatio ei.
Zamram ꝓllentf eif t cantatio eop.
Zamra ꝓllentf ñ t cantatio mea.
Zamram ꝓllentf eif t cantatio eop.
Zamro ꝓllentf magũ t cantte mágũ.
Zanoa ista requef t ista cõmotio lũ iste
reppulsi aut iste requeuit.
Zanoe ista requef t ista cõmotio lũ iste
repulsi aut iste requeuit.
Zara oriens t oriental. ¶ alienatio.
Zarad defendẽf t alieñ lũ defensio aũ
Zaradam defensio ũtũt t alieñ ydolat.
Zaray oriens ñ t oriental ms.
Zarayal oriens dño t oriental dñi.
Zarath ortus pcti t oriental delneus.
Zarda alienatũ ualde t alienat ab eo.
Zare ortus t oriental t iste.
Zared defendens t ab alienat.
Zareide descendentf t orientales tõ iste.
Zares ortus fortis t oriental plalmato.
Zarch oriens pauor t oriental ut ta.
Zaras oriens dño t oriental dñi.
Zathan iste hũd t fortis ista.
Zaua mes t mesquitas.
Zauad dotatus t dotatio.
Zauadia dos dñi t dotatus dño.
Zazi horrid t terendus.
Zazim horor t tor lũ horrendi aũ t
ozamim que t hec aqua ¶ tabiles.
t ꝑparati in ame lũ aciem ꝑparantes.
aut aciei ꝑparatio. ¶ rator.
Zeb lupus t rapax lũ deuorans aũ deuo
Zebad fluens tonit t torus fluctio.
Zebadia fluens torus dñi t torril fluc
Zebee mactima t rapina lũ ¶ dño.
hostia aut deuoratio.
Zebedeus donatus t dotat lũ fluens iste
aut fluctio ista. ¶ surrectoy.
Zeber lupus ingilans t deuorator re
Zebi lupus mus t deuoratio mea.
Zebida dotat mee fortitudo t dotatio
mea debilis.
Zebub musca t multe plc.
Zebul habitatio t habitaculũ.
Zebulontes tabnaclin meroz t inhabi
tatio inquisitis.
Zeb memz mei t rememoratio mea.
Zebi memor mei t rememorãs mea.
Zebron memoratf eos t memorãs eop.
Zebut memoria hui t memorãs iguea.
Zepheruna hec os uidi t hui oui nullo.
Zephrona os hec uidi t hui oui nullo.
Zei iste sui t iste ñ.
Zelpha os hanaf t os fluens lũ os am
bulanf aut ous fluctio.
Zemma iste fluens t iste fluc ei.
Zemmeri iste amaricans t iste exulebans.
Zemram cantanf eif t cantici eop lũ ep
Zeop ostrudens aũ rumpi eop ostrilio.
Zemri ꝓllentf ñ t cantici mei lũ iste

lacerent aut iste amaricans.
Zena commouent & cōmotio sū ipē re
quiescent eū aū ipa requietio.
Zenam cōmouent eos & cōmotio eoꝝ sū
ipē requiescent eū aū ipa requiet eoꝝ
Zeruel iste magꝰ os & ista ē magā.
Zeruoth iste timent mortem & iste me
tuent altitudiem mortis.
Zelum iste lapis & ista dumetes.
Zethra iste pauꝰ & iste lupus.
Zetham iste amarus & ista cōmutatio.
Zetheu iste amant & iste eruoneus.
Zethua iste erant ei & ista ē attrita ei.
Zeu uniquus & uniquitas.
Zeuan uniq ei & uniquitas eoꝝ
Ziph florent & gemmans.
Ziphei florentes & gemmantes.
Ziphā gemen & illuminare.
Ziphzō gemen meū & illuiatio mea.
Zio ductio & oluua.
Zra horrendus & terribit.
Zo iste uł ista.
Zoara minor & parula sū urtica consterna
nant aut urtula consternata.
Zobadonias fluent torrent unq dñs ut
fluent torrent meretrū dño.
Zocho ziphia & zphatio.
Zoe attrahens & attractio.
Zolech tractus & protrahens sū tractū aut
protractio.
Zolelech idem ē sū parualus.
Zolech iste pauꝰ & iste uilis. Jacie.
Zolonoin zpharantes aciem & zparati u
Zomnō aciem zpharantes & in acie zpara
Zoob aurum & ductus. Jti.
Zoon iste unquꝰ & iste uultus.
Zoor plasma & plasmator sū iste appre
hendens aut iste tractandus.
Zoor plasma meū & plasmator mus
sū iste apphendens me aū iste unguēd
Zorobabel aliena cōfusio & Jem.
Zorul in babylone sū iste princeps cōfu
sionis aū iste magꝰ confusionis.
Zorotnum que ē hec aqua & que sūt hec
congregationes sū zparantes aciem & in
acie zparati.
Zuzindi consilū & consiliatus.
uzum consiliantes eos aut consiliato
res eorum.

